minimum

ÎN 1995 OCHII NOŞTRI AU FOST, NU ODATĂ, ACOPERIŢI;
REZULTATELE SE CUNOSC.
... 1995 S-A DUS.
ÎNTRĂM ÎN 1996: SĂ SPERĂM CĂ OCHII NOŞTRI VOR FI DESCHIŞI:
ŞI VOM FACE ÎN VIAŢĂ PAŞII CE SE CUVIN.
LA MULŢI ANI!
(după toate calendarele)

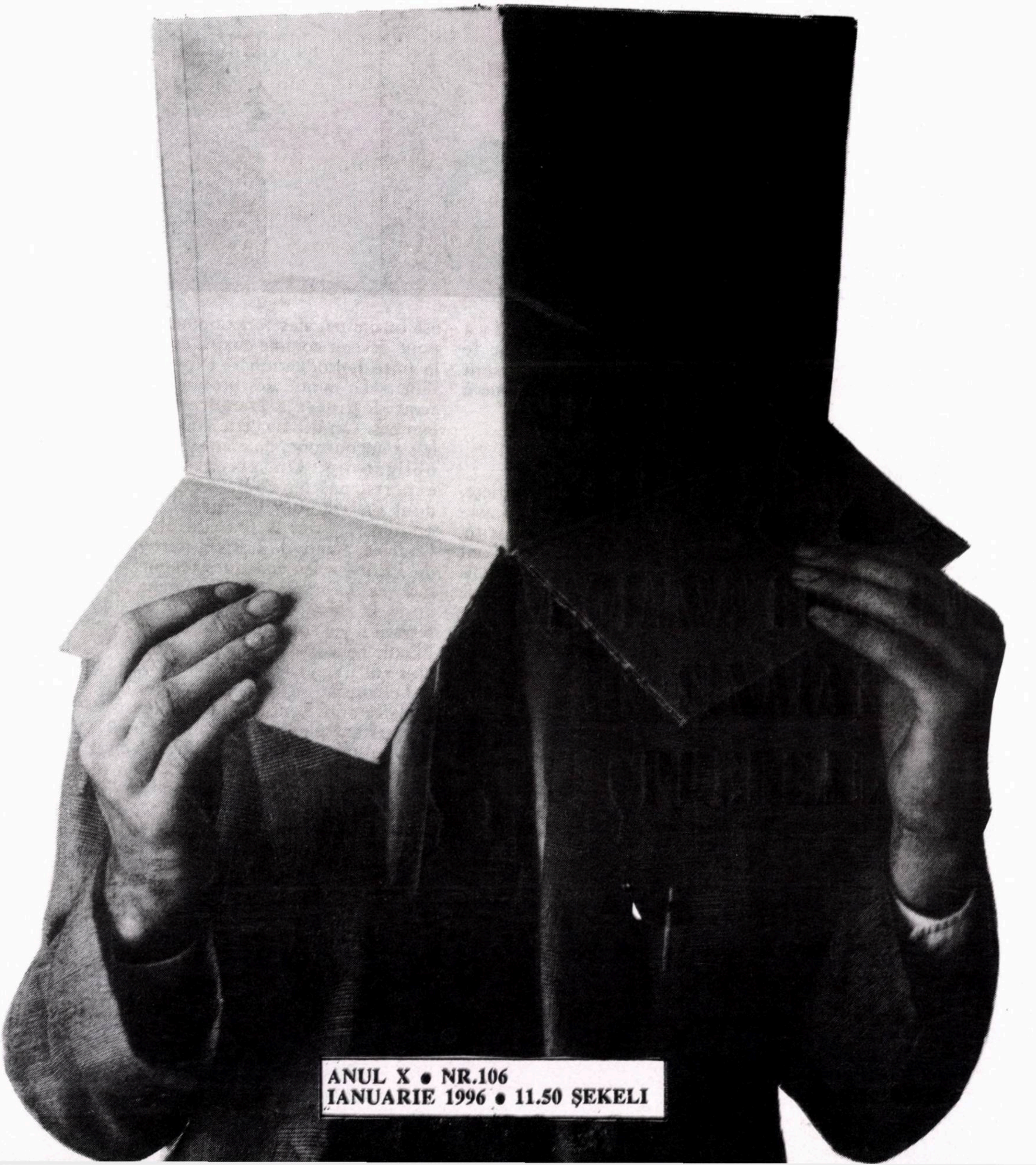

ANUL X • NR.106
IANUARIE 1996 • 11.50 ŞEKELI

LIVaDaRU

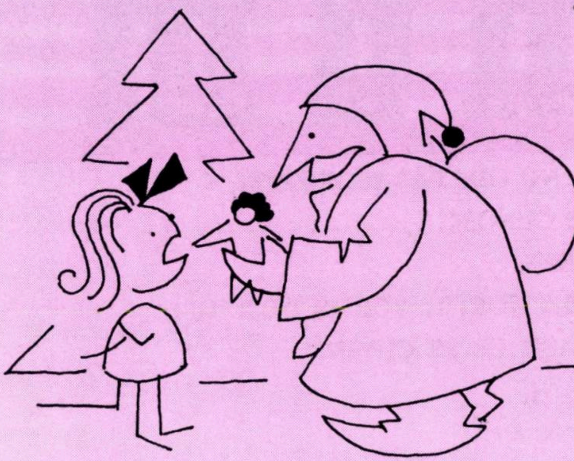

- MOŞ CRĂCIUN, SĂ IEI CEVA PENTRU MEMORIE. ASTA MI-AI ADUS ŞI ANUL TRECUT.

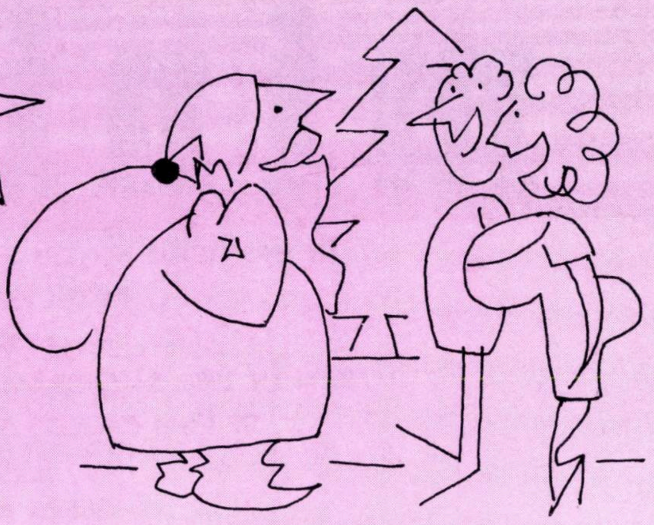

- UNDE-S COPIII?
- LA TELEVIZOR. E UN FILM SEXY.

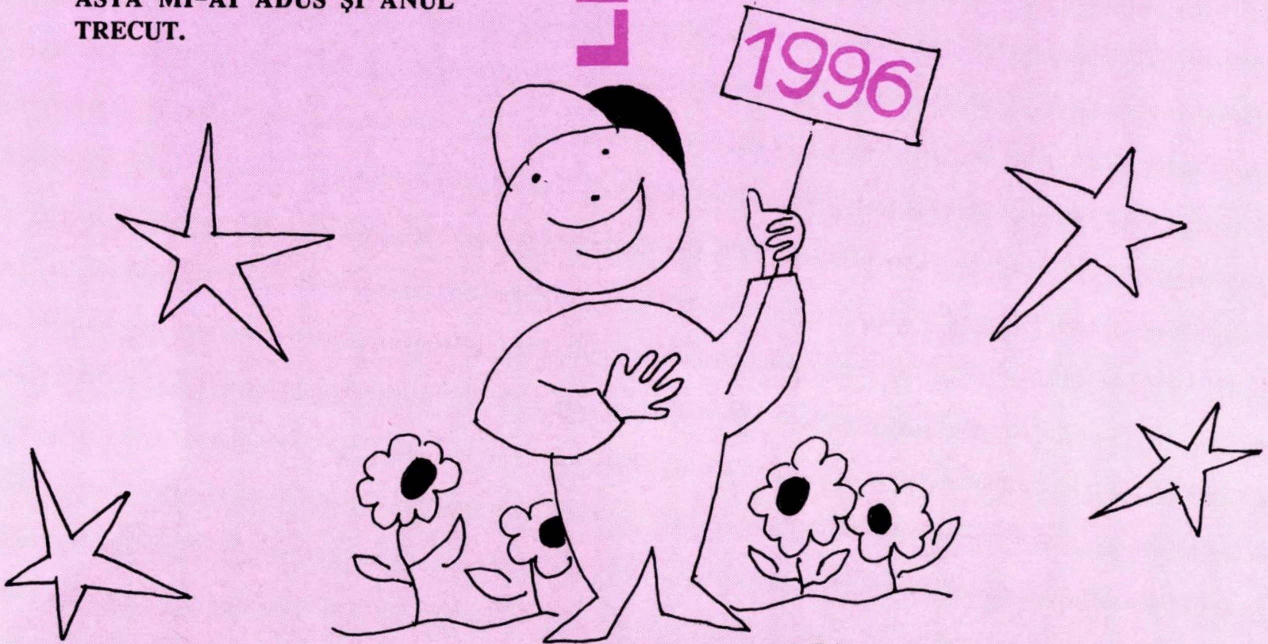

- VĂ JUR PE ONOAREA MEA,
CĂ VOI FI "ŞANA TOVA"

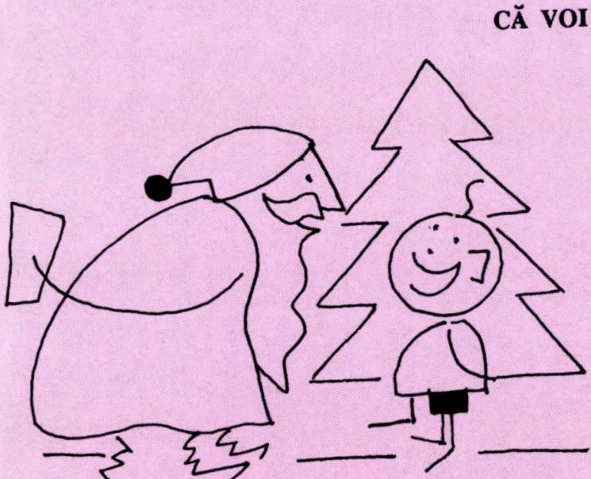

- ŢI-AM ADUS UN CEC
- ARE ACOPERIRE?

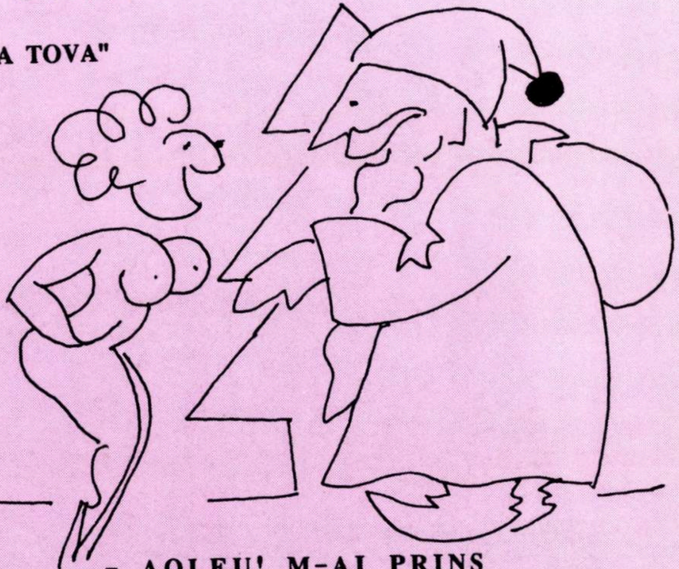

- AOLEU! M-AI PRINS GOALĂ PUŞCĂ!
- PĂCAT CĂ NU MAI AM CARTUŞE...

BA - GAD

Deputatul religios, ba chiar super-religios Ba-gad, a lansat mai deunăzi în parlament o "bombă" care întrece, fără doar și poate, toate performanțele sale de pînă acuma în materie de spectacol politic. Bizuindu-se pe un articol apărut în ziarul "Nekuda" (tipărit în teritorii), el a susținut că inițiatorii atentatului împotriva primului ministru Itzhak Rabin nu trebuiesc căutați, așa cum se spunea pretutindenea, în tabăra dreptei ci.... dimpotrivă, la polul opus. Argumentele lui Ba-Gad erau cam trei la număr: împrejurările tulburi ale atentatului, prezența unui agent, zis provocator, al Shabakului în rîndurile grupului Eyal din care făcuse parte asasinul Igal Amir, precum și efectele imediate ale crimei, pe plan politic: opoziția, învinuită de incitare la omor, a fost - ca să folosim un termen din lumea boxului - trimisă în corzi; Partidul Muncii a săltat, peste noapte, în sondaje; evacuarea de către Zahal a

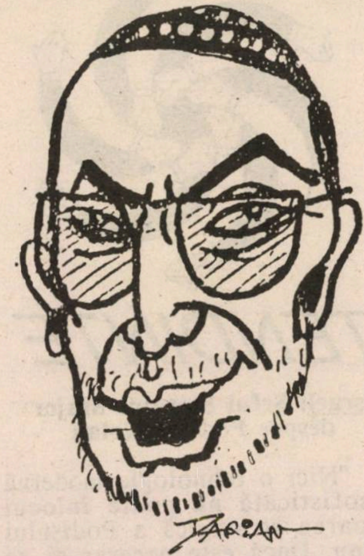

orașelor din Iehuda și Shomron a mers ca pe roate, nimeni nu a zis pîs; după cum nimeni n-a zis pîs cînd, la Shem, arabii dăduseră foc steagului alb-albastru, dansînd în jurul flăcărilor, sau cînd scuipaseră și loviseră pe soldații israelieni care se retrăgeau în dezordine; înfine, tratativele cu Siria, înghețate sub Rabin, s-au dezghețat subit, iar de la Damasc ne vin semne de căldură fără precedent.

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI
Ceeace înseamnă 26 decembrie

*

Așa cum era de așteptat, Ba-Gad a fost huiduit în parlament de pe băncile majorității, fiind luat în derîdere și categorisit, ca deobicei, de clown iresponsabil și bolnav mintal. Și pe drept cuvînt. Omul are o privire ciudată, face mișcări deșuchiate la tribună, stîrnind rîsul și, una peste alta, se comportă la modul anormal.

Dar pe mine tocmai asta mă pune pe gînduri, îndemnîndu-mă să ascult spusele sale cu atenție. Fiindcă, așa cum am învățat de mic copil, adevărul e în gura nebunului.

AL. MIRODAN

PE BARICADELE HITLERISMULUI

La rubrica *"TENDINȚE"* din numărul de față scrisesem, în legătură cu un text din "România Mare", că n-am mai auzit de mult despre acuzația de omor ritual. Între timp, observația noastră de-acolo a devenit caducă. *Faptul* s-a produs.

În săptămînalul bucureștean "Baricada" (director Victor Eduard Gugui) a apărut (iar presa din Israel și din lume a luat notă de aceasta), din nou, sinistra infamie: "Pentru prepararea de pască evreiască e nevoie de sînge de creștin".

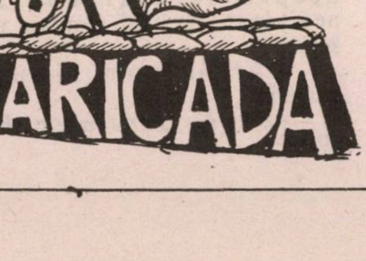

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI

Aflăm că într-o scrisoare adresată d-lui Avșalom Meggidon, ambasadorul Israelului la București - directorul revistei "Baricada", d.Gugui, își cere scuze, susținînd că textul cu pricina a fost scris de o anume Dorothea Ionescu (secretar-general de redacție al publicației), că dînsul nu-l citise (era plecat din țară) și că autoarea infamiei a fost sancționată sever.

...Luăm act și, în calitatea noastră de evrei, murmurăm pe idiș: *ghit!*

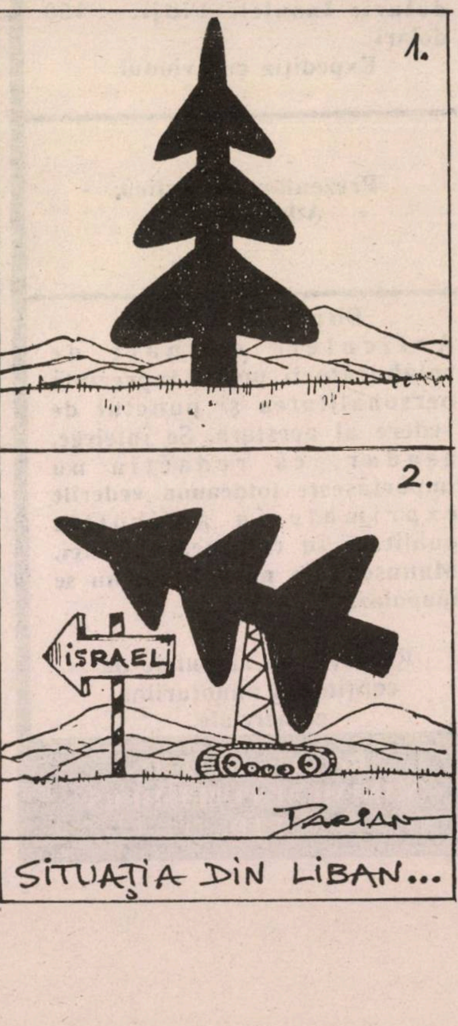

minimum

Apare lunar
Redacţia şi administraţia:
Str. Zamenhoff nr.13
64373 – Tel Aviv
P.O.B. 11472, Tel Aviv
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443
Fax numai pentru anunţuri publicitare

Director
Al. Mirodan

Publicitate: 1 inch – 45 şekeli
Carnet: 15 cuvinte – 20 şekeli
Abonamente Israel
6 luni (6 numere): 65 şekeli
1 an (12 numere): 125 şekeli
Preţul include costul expedierii.
Străinătate: (1 an – 12 numere) Europa – 70 dolari; România – 65 dolari; U.S.A., Canada – 80 dolari; America de Sud, Australia, Noua Zeelandă – 95 dolari; Insulele Fidji – 150 dolari
Expediţia cu avionul.

Prezentarea artistică:
Adar Darian

Difuzarea: ATLAS
Articolele semnate de colaboratorii noştri reprezintă personalitatea şi punctul de vedere al acestora. Se înţelege, aşadar, că redacţia nu împărtăşeşte totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacţia nu răspunde de conţinutul anunţurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM-PUBLISHERS
LTD.

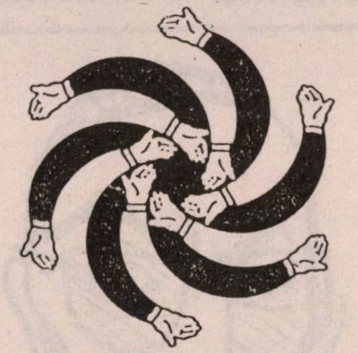

TENDINTE

Israel: Şeful Statului Major despre Podişul Golan

"Nici o tehnologie modernă şi sofisticată nu poate înlocui valoarea strategică a Podişului Golan. Dacă este necesar să se pornească la război, e preferabil ca acest lucru să se facă de pe Golan şi nu din Valea Hule. De aceea, problema principală este: despre ce fel de pace e vorba şi unde anume este rezonabil să facem anumite concesii".

(Dintr-o declaraţie a gen. Amnon Shahak, şeful Marelui Stat Major, la o întîlnire cu elevii din Haifa; decembrie 1995; după "Ultima Oră", Tel Aviv)

Un ministru despre Podişul Golan

"Sînt împotriva unei retrageri totale de pe Podişul Golan şi cu atît mai mult ca să ne retragem pînă la malurile Kineretului.

Assad nu vrea pace şi, cu siguranţă, el nu este un om capabil să facă compromisuri. Sînt foarte sceptic în ceea ce priveşte posibilitatea unui acord cu sirienii".

(Dintr-o declaraţie a rabinului Iehuda Amital, ministru fără portofoliu în guvernul Peres; la o întîlnire cu "Comitetul aşezărilor de pe Golan", decembrie, 1995).

Israel: Ce vrea Djihadul Islamic

"Operaţiile militare vor continua pe toată durata ocupaţiei israeliene. Nu sîntem împotriva evreilor pentru că sînt evrei, ci pentru că au ocupat pămîntul nostru."

(Ramadan Abdallah Salah, noul şef al organizaţiei Djihadului Islamic; Beirut, 1995)

...O declaraţie interesantă care ne ia o ceaţă de pe ochi: vasăzică Djihadul nu vrea să ne omoare pentru că sîntem evrei... nuuuuu !... ci numai fiindcă locuim aici, la Holon şi la Hedera, la Ierusalim şi la Beersheva.

Israel: "Cazul" Ierusalim la ordinea zilei.

"În vremea din urmă au circulat cu insistenţă zvonuri că reprezentanţi la nivel înalt ai Israelului şi palestinienilor discută viitorul Ierusalimului. Dar abia acuma, d. Ziad Abu Zayyad, unul din fruntaşii OEP, a confirmat că într-adevăr asemenea discuţii sînt în curs de desfăşurare.

Se ştie că Ierusalimul constituie una din cele mai complicate probleme ale conflictului arabo-israelian, şi de aceea discutarea ei a fost lăsată pentru fazele finale ale negocierilor. Or, în vreme ce momentul acesta al adevărului se apropie, este dificil să întrevezi o soluţie acceptabilă pentru ambele părţi.

Yasser Arafat făgăduieşte necontenit să continue Djihadul (războiul sfînt) pînă ce drapelul palestinian va flutura deasupra bisericilor şi moscheelor din Ierusalim şi pînă cînd oraşul va deveni capitala Statului palestinian. Abu Zayyad a declarat: "Dacă nu reuşim să rezolvăm problema Ierusalimului, va izbucni un război religios pentru acest oraş. Şi nu cred că lumea va accepta cu entuziasm un asemenea Djihad."

Iată o ameninţare destul de străvezie, din care reiese că palestinienii sînt convinşi că vor învinge. Ei cred că, pus să aleagă între un acord de pace cu un Ierusalim divizat, pe de-o parte, şi un Djihad, pe de altă parte, Israelul va renunţa la lozincile sale vitejeşti de azi despre Ierusalimul unit, nedivizat, optînd pentru prima soluţie.

Dar ne vom lămuri în curînd."

(După "Jerusalem Post", 1995)

TENDINTE

Israel: Cum vede un ziarist român "Complotul de la 4 noiembrie"

Asasinarea lui Itzhak Rabin continuă să ocupe primele pagini ale marilor ziare. Inclusiv ale celor din România. După stupoarea şi durerea de după atentat, jurnaliştii se ocupă de dezlegarea *misterului* : cine, cum, dece ? Iată mai jos un extras din comentariul lui Vladimir Alexe, apărut în "România Liberă" (Buc., 1995):

"La numai cîteva zile de la dispariţia tragică a primului ministru israelian, Itzhak Rabin, apar şi primele probe ale unui vast complot, urmărind schimbări radicale în politica Israelului. Ca şi în cazul KENNEDY (preşedintele american asasinat la Dallas, în noiembrie 1963), asasinul declarat al premierului israelian – studentul IGAL AMIR – pare să fie, ca şi L. H. OSWALD, mai degrabă pionul otrăvit împins în faţa anchetatorilor, pentru a da adevăraţilor complotişti posibilitatea să cîştige timp şi să-şi şteargă «urmele» implicării, decît asasinul propriu-zis. Prima dovadă a COMPLOTULUI: utilizarea, în primul moment al atentatului, a unor împuşcături cu gloanţe oarbe. Acestea au fost confirmate de mai multe surse şi indică, cu certitudine, recursul la o diversiune psihologică, de natură să-i favorizeze pe adevăraţii asasini. Este clar că lovitura de graţie i-a fost aplicată premierului RABIN pe fondul panicii şi isteriei generale, a confuziei totale, care s-a instaurat în jurul lui RABIN o dată cu zgomotul sinistru al primelor împuşcături. O altă dovadă că RABIN a fost lovit de gloanţe adevărate abia ulterior o constituie însăşi comportamentul premierului care, potrivit martorilor oculari, nu părea, după primele focuri de armă, să fi simţit sau realizat că fusese împuşcat.

IPOTEZA CARE SE IMPUNE IMEDIAT ESTE UNA SINGURĂ: S-A TRAS DIN APROPIEREA LUI RABIN, CU AMORTIZOR ! În acest caz, «vinovaţii» trebuie căutaţi, cu certitudine, în rîndul gărzilor personale, deci a membrilor Serviciului Secret SHIN BETH, implicaţi fie direct în asasinarea lui RABIN, fie în «favorizarea» asasinatului. O a treia dovadă a COMPLOTULUI este şi comportamentul prezumtivului asasin, IGAL AMIR. Acesta a simulat doar o vagă tendinţă de a dispărea de la locul atentatului, care i-a antrenat imediat pe cei prezenţi în direcţia lui, sustrăgînd astfel atenţia de la adevăratul (sau adevăraţii) asasini profesionişti. După "şocul psihologic" al gloanţelor oarbe, diversiunea AMIR a fost al doilea element psihologic al derulării complotului. O a patra dovadă a COMPLOTULUI este şi momentul ales al atentatului: este probat că, în apropierea automobilului, gărzile SHIN BETH l-au abandonat brusc, ca la comandă, pe premier, lăsîndu-i spatele descoperit. Este un fapt clar, indiscutabil, şi dovedeşte implicarea totală a agenţilor SHIN BETH în asasinat. Dar implicarea serviciului SHIN BETH – căruia, pînă acum, i se atribuie doar «mici neglijenţe» – arată totodată şi amploarea complotului contra politicii şi persoanei lui RABIN. Or, poate, este vorba numai de o «celulă secretă» din cadrul SHIN BETH, care a acţionat autonom..."

Franţa (şi alte ţări occidentale): cauza revoltei, grevelor şi demonstraţiilor de stradă

"Sute de mii de oameni au năvălit pe străzile Franţei pentru un simplu dar foarte puternic motiv: pe măsură ce secolul XX se apropie de sfîrşit, în aceeaşi măsură un anume "mod de viaţă", aşa cum europenii s-au obişnuit să-l cunoască, e pe cale să dispară. Europa de astăzi e pusă-n faţa unei doze serioase de austeritate iar francezii demonstrează că nu sînt dispuşi să accepte această austeritate. Deoarece – pentru mulţi dintre cetăţenii continentului – austeritatea înseamnă că un adînc înrădăcinat drept la felurite avantaje... se află, în clipa de faţă, în primejdie. Duse s-ar putea să fie timpurile cînd beneficiai de séjour-uri gratuite la staţiunile balneare şi la studii gratuite la universităţile din Europa. Duse s-ar putea să fie anumite sume primite ca ajutor de şomaj, sume ce echivalează cu aproape 100% din salariul primit pînă la concediere.

Disperarea la care asistăm izvorăşte dintr-o singură sursă. Europenii se tem că drepturile lor din naştere, aşa zisa *economie socială* din anii de după războiul mondial, s-ar

ZISE...

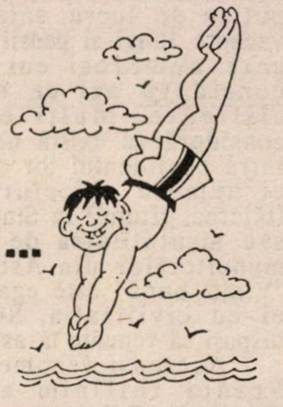

"Economia noastră s-a stabilizat şi putem vorbi astăzi de o bază solidă care ne permite integrarea în structurile europene (....) sîntem în plin proces de criză."

(Nicolae Văcăroiu, prim-ministru al României; după "Academia Caţavencu", Buc. 1995)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

TENDINTE

putea să fie pe ducă. Ideea centrală a acestei «economii sociale», aşa cum arată americanul Gary L. Geipel, coautorul unui raport tăios, pesimist, cu privire la viitorul Europei, a fost că există, că poate exista o formă mai "moale", mai generoasă a capitalismului. Pe baza acestei idei, lumea s-a obişnuit cu subsidii fără număr, ore mai puţine de lucru, salarii mari, vacanţe lungi şi pensii grase, pe care numeroşi europeni le consideră azi ca definitiv cîştigate. Mulţi europeni consideră că există un contrast între continentul lor şi ceea ce ei numesc obiceiurile dure (tăierea gîtului) în Statele Unite sau mentalitatea de albine a muncitorilor din Asia de Est. "Viaţa bună" este egală pentru ei cu civilizaţia. Şi nu sînt dispuşi să renunţe la asta...

Aceleaşi fenomene ca în Franţa întîlnim astăzi în Germania, Belgia, în Austria, în Spania. Un sondaj recent din Germania a scos la lumină că "reducerea avantajelor sociale" (vacanţe, prime, bonusuri, etc.) constituie preocuparea nr. 1 a alegătorilor nemţi. Conducătorii Europei au subestimat grav cît de atractivă este «viaţa cea bună» şi cît de furtunos va fi sfîrşitul ei."

(După "Newsweek", New York, 1995)

Italia: paraşutele: o soluţie pentru imigranţii clandestini

Criza economică ce bîntuie în Europa împinge pe tot mai mulţi politicieni (şi-n primul rînd pe cei de dreapta) să ceară expulzarea, pe o cale sau alta, a imigranţilor veniţi fie din ţările arabe, fie din ţările sărace ale Răsăritului. În Italia, mai nou, atacul se îndreaptă împotriva valului recent de imigranţi ilegali din Albania şi ex-Jugoslavia. Un *record* în materie de *soluţie* (record ce va intra, desigur, în antologia *umanismului* european din zilele noastre) a fost consemnat la congresul "Ligii Nordului" (condusă de Umberto Rossi). Cerînd cuvîntul, senatorul Erminio Boso a propus ca guvernul să închirieze urgent cîteva zeci de avioane de transport Hercules C-130, de mare capacitate, să-i îmbarce pe imigranţii cu pricina şi să-i ducă îndărăt acolo de unde-au venit. Dar nu pe aeroporturi. "Avioanele, a precizat Boso, ar trebui să fie înzestrate cu paraşute. Am putea, în felul acesta, să deschidem trapa şi să-i aruncăm pe cetăţenii respectivi atunci cînd avioanele vor fi ajuns deasupra ţării lor."

Vatican: înfrîngeri

După o perioadă cînd, sub conducerea dinamicului şi foarte politicului Papă Ioan Paul al II-lea, catolicismul a obţinut succese importante în lume (ofensiva catolicismului în Polonia, Cehoslovacia, Ungaria, lupta contra avorturilor şi a măsurilor anticoncepţionale, etc., etc.), sfîrşitul anului ce a trecut a fost marcat de un recul vizibil, sau, ca să discutăm în termeni leninişti, de "doi paşi înapoi".

Primul pas: referendumul din Irlanda pe tema divorţului. Cu toate că Vaticanul şi-a mobilizat toate trupele pe teren, partizanii divorţului au cîştigat. La limită, a fost o diferenţă de doar cîteva mii de voturi, dar au cîştigat. Semn că autoritatea de veacuri a "Romei" se clatină.

Al doilea pas l-au constituit alegerile prezidenţiale din Polonia. Cu toate că biserica l-a susţinut făţiş pe Lech Walesa, de învins a învins Alexander Kwasniewski, fost ministru în ultimul guvern comunist al Poloniei.

România: bani arăbeşti pentru "România Mare"

"Surse de pe lîngă un serviciu de informaţii, care ţin cu dinţii să-şi păstreze anonimatul, l-au indicat pe Toma Năstase, preşedintele Organizaţiei sectorului 1 a PRM (Bucureşti), drept omul de legătură dintre Vadim şi structurile clandestine ale fostei securităţi.

Este căsătorit cu o buzoiancă din comuna Pietroasele şi domiciliază într-un viloi din B-dul Nicolae Titulescu, din apropierea casei conspirative a celulei clandestine a fostei securităţi, aflată în subordinea PRM. T. Năstase preia informaţiile operative de la col.(r) Ilie Merce, fostul şef al Securităţii judeţului Buzău.

Celula informativă a PRM a promovat relaţii strînse cu organizaţia teroristă libiană *Mathaba* , condusă de Hani Maruff, avînd puternice filiale în centrele universitare. Maruff a rezidat 13 ani în România, a absolvit şcoala jurnalistică de la Ştefan Gheorghiu şi a trecut inclusiv pe la UM 01041-Făgăraş, unde se pregăteau pentru lupta de gherilă urbană teroriştii străini. Mîna dreaptă a lui H. Maruff, dispărut între timp în Austria, era A. Rashad, care a declarat că într-o anumită perioadă, «România Mare» a fost finanţată cu fonduri secrete din Libia, din ordinul lui Moamar El Gaddafi.

Relaţiile cu Irakul sînt promovate prin ambasadorul Ibrahim Sultan, prieten intim cu Vadim. În 1991, celula informativă a PRM a contactat un astrolog român, la cererea Bagdadului, care i-a făcut horoscopul lui Saddam Hussein şi căruia i-a prezis un viitor strălucit şi un rol-cheie în istoria lumii. După informaţiile noastre, Bagdadul participă şi astăzi la finanţarea «României Mari».

(Din săptămînalul "Academia Caţavencu", Buc., 1995)

România: evreii, mereu evreii, bineînţeles evreii.

"O reţea de traficanţi de copii a fost depistată în Basarabia: ea e condusă de cetăţeanul din Israel, M. Asali, care avea şi o complice în Bucuresti. Maria Spinler, ambii

TENDINTE

evrei. Reţeaua activa sub masca unei societăţi de binefacere israeliano-moldovenească, societate care contacta femei gravide, le transporta la o adresă conspirativă, unde, sub îngrijirea unui medic adus din Israel, năşteau copii, pe care gangsterii îi cumpărau cu 1000 de dolari de cap de nou-născut. Fireşte, or să intervină din nou Ambasadele Israelului şi se va muşamaliza totul - pentru că evreii, cînd fac tîrg de sclavi cu copiii creştinilor, pentru a le vinde organele la spitalele din întreaga lume, sînt umanitari, iar creştinii, cînd protestează şi le greblează perciunii, sînt antisemiţi, xenofobi, extremişti, cunoaşteţi placa...".

(Din "România Mare", director C.V.Tudor, secretar al Senatului român; Buc., 1995)

Nota redacţiei Minimum: *Şi-acum, aşteptăm acuzaţiile de omor ritual. Nu le-am auzit cam de mult*

România: Iţic

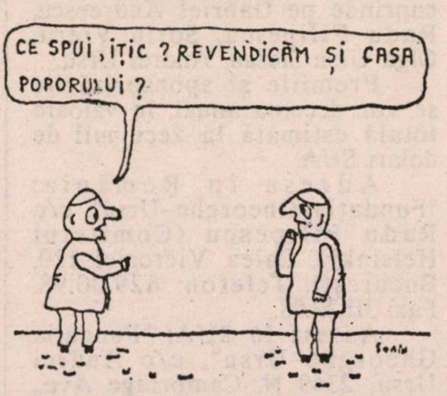
CE SPUI, IŢIC ? REVENDICĂM ŞI CASA POPORULUI ?

(Desen din "România Mare", Buc., 1995, pe tema restituirii bunurilor evreieşti)

Lumea: Sex şi politică

De unde pînă în urmă cu cîţiva ani chestiunile sexuale erau tabù în dezbaterile politice (cu excepţia demnitarilor prinşi cu o spioană la aşternut şi şantajaţi), de la o vreme sexualitatea ocupă un loc din ce în ce mai de frunte şi mai pe faţă în susamintitele dezbateri. S-a vorbit stăruitor în toată presa de luna trecută despre fotografiile nud (ba chiar erotice de tot) ale lui Mimi (Dumitra în buletin), soţia preşedintelui grec Andreas Papandreu, precum şi despre intenţiile fostei stewardese de a ocupa, după moartea soţului, locul lăsat liber de acesta la conducerea ţării.

"Bomba" lansată de prinţesa Diana ("l-am înşelat pe prinţul Charles cu căpitanul Hewitt") a pus din nou gaz peste focul polemicilor în jurul succesiunii la tronul britanic: e posibil ca soţii să nu divorţeze ? Şi dacă Charles divorţează, el mai poate avea dreptul la tron ?

Dar *ofensiva* sexualităţii în arena politică este un fenomen vizibil pretutindenea. El îmbracă forme dintre cele mai felurite şi neaşteptate.

Două exemple. Conducătorii Partidului Reformator Italian al lui Marco Panella militează de vreo doi-trei ani încoace pentru introducerea pe scară largă a referendumului în viaţa Italiei. Luînd de model tradiţia elveţiană, ei au cerut să se organizeze referendumuri pentru legalizarea drogurilor uşoare, pentru limitarea vînătorii de animale (Brigitte Bardot are mare influenţă în peninsulă) etc., etc. Nereuşind cu discursurile, articolele şi demonstraţiile de stradă, au trecut la greva foamei. Nereuşind nici prin această metodă, au convocat o conferinţă de presă "extraordinară" (*realmente* extraordinară, aşa cum se va vedea mai jos). Ei s-au prezentat în faţa jurnaliştilor (şi jurnalistelor), în pielea goală. Goală... de tot, nu se zărea nici o frunză de viţă pe scena plină cu microfoane. Teza "nudiştilor": aşa cum astăzi se vorbeşte, peste tot, deschis despre sexualitate (inclusiv sub forma reclamelor

mai mult decît... sugestive în favoarea prezervativelor, ca mijloc de luptă anti-Aids), tot aşa trebuie să discutăm, fără ascunzişuri, despre problemele politico-sociale la ordinea zilei.

Al doilea exemplu de, ca să zicem aşa, amestec al sexualităţii în viaţa politică, ni-l oferă Brazilia. D-na Nice Lobao, soţia senatorului brazilian Edison Lobao, a declarat ziarului "O Globo" că nu-i mai permite bărbatului ei să-şi exercite drepturile conjugale. Motivul: soţul refuză să sprijine candidatura nevestei la funcţia de primar al oraşului Sao Luiz, capitala statului Maranhao. D-na Lobao se ţine tare pe poziţii, susţinînd (şi la T.V.) că nu va mai face amor cu d-nul Lobao pînă ce nu va cîştiga alegerile cu pricina.

Comentariul nostru îl scoatem din mereu marele Caragiale: "fandacsia-i gata !".

Lumea: Turismul sexual

Scriam în numărul trecut despre "turismul sexual": cîteva ţări, care cunosc grave probleme economice, au decis (la cel mai înalt nivel...) să ofere, ca marfă de export pe valută forte, prostituţie de toate felurile. Fenomenul se răspîndeşte cu mare viteză. Iată ce citim, de pildă, în "România liberă" din Bucureşti, sub semnătura Doinei Lincu: (extrase):

"O agenţie din Spania, cu sediul la Madrid, oferă spaniolilor, pe toată perioada anului, cubanezi de toate vîrstele şi sexele, aleşi după un catalog cu fotografii ale persoanelor care se pun la dispoziţia turiştilor pentru "companie". Este *Clubul de*

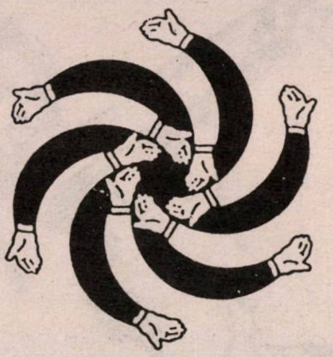

TENDINȚE

prietenie spaniolo-cubanez , al cărui purtător de cuvînt menționează că nu este vorba de trafic internațional de femei și nici despre prostituție. Clubul nu face altceva decît pune în contact cubanezii cu străinii, fiind o întreprindere de intermediere. "Ce fac persoanele în pat, nu e treaba noastră". Doritorii plătesc un comision clubului și 150.000 de pesetas autorităților cubaneze, sumă care include și un bilet de avion spre insulă, relevă "Tiempo de Hoy".

De patru ori pe săptămînă, un DC 10, cu o capacitate de trei sute de locuri, își ia zborul de la Madrid cu destinația Cuba. Sînt bărbați de toate vîrstele care pleacă în căutare de «carne tînără și ieftină». Autoritățile cubaneze recunosc că prostituția este o gravă problemă a insulei. Multe tinere cubaneze își oferă trupul turiștilor nu numai pentru bani: majoritatea vor să pătrundă în hoteluri și restaurante în care n-au acces decît cu valută. Printre tinerele prostituate cubaneze, spaniolii au faimă de nătărăi, de pradă ușoară și, pe deasupra, de a fi cei mai proști amanți. Prețul pentru o noapte de plăceri oscilează între o farfurie de mîncare și treizeci de dolari. Dacă este vorba despre balerine de bar, prețul poate ajunge pînă la 100 de dolari. Dar, în ultimele luni, a apărut un fenomen nou pe insulă: bărbații singuri și maturi sosesc cu «autobuzele desfrîului»,cum au fost numite avioanele ce pleacă din Spania pentru a căuta nu tinere, ci tineri mulatri.

Clienții *Clubului prieteniei spaniolo-cubaneze* plătesc o taxă de 1495 pesetas pentru a se înscrie. În schimb primesc fotografiile a șase cubaneze din care pot alege. Dacă nu le sînt pe plac, pot comanda alte fotografii cu specificația preferințelor: negrese, mulatre, albe, slabe, grase sau indiferent cum. După care, primești adresa celei alese și se stabilește întîlnirea. Agenția de publicitate care se ocupă cu organizarea unor astfel de întîlniri se recomandă astfel: "Organizăm petreceri senzaționale pentru burlaci. Toate plăcerile din lume pentru același preț. Excursia cuprinde participări la baluri, carnaval și atracția excursiei - petrecerea în cele mai sexy pijamale."

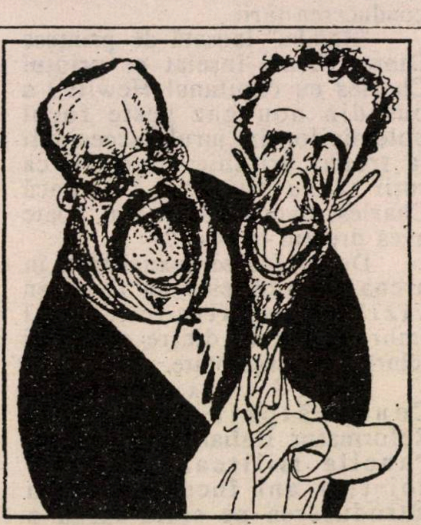

Yigal Amir hires Johnny Cochran. Goes free.

Gets talk show, book tour, gets DC job writing

Caricatură din "Newsweek" în care autorul ei propune ca Yigal Amir să-l ia ca avocat pe Johnny Cochran (apărătorul lui O.J.Simpson) ca să fie achitat, să participe la "talk show"-uri televizate, tururi de conferințe, semnarea de autografe, pe cărți, pe CD-uri, etc.etc.

●

"Fundația Gheorghe Ursu"

A luat ființă "Fundația Gheorghe Ursu". Misiunea acestei Fundații este păstrarea memoriei lui Gheorghe Ursu, inginerul și poetul asasinat în tortură de Securitatea ceaușistă, la 17 noiembrie 1985, pentru gîndurile și atitudinea sa antitotalitară.

Fundația va milita pentru rezolvarea cazului Ursu, pentru cercetări care să ducă la cunoașterea publică a adevărului, pedepsirea criminalilor, precum și a celor care au ordonat acest asasinat politic.

Fundația va susține și premia, în spiritul generos, multivalent și liber al poetului, publicistică, opere de artă și documentare, lucrări socio-politice, originale sau editoriale, care vor contribui la păstrarea memoriei deceniilor de prigoană totalitară din România.

Fundația Gheorghe Ursu îi invită pe toți cei interesați să contribuie, să contacteze administrația Fundației. Orice sumă, oricît de mică, va fi apreciată cu multă recunoștință. La fel vor fi apreciate contribuțiile ne-financiare: orice persoană care subscrie ideilor și misiunii Fundației e invitată să-și adauge numele pe lista susținătorilor ei.

Consiliul de administrație al Fundației Gheorghe Ursu cuprinde pe Gabriel Andreescu, Radu Filipescu, Sorin Vieru, Olga Ursu Ștefan, Andrei Ursu.

Premiile și sponsorizările se vor decerna anual, în valoare totală estimată la zece mii de dolari SUA.

Adresa în România: "Fundația Gheorghe Ursu", c/o Radu Filipescu (Comitetul Helsinki), Calea Victoriei 120, București. Telefon: 629.00.98. Fax: 311.22.08.

Adresa în SUA: "Fundația Gheorghe Ursu", c/o Andrei Ursu, 2349 N. Cambridge Ave., Chicago, IL 60614. Telefon: (312) 871-5316. Fax: (312) 871-1651.

(După "Lumea Liberă", New York. 1995)

TENDINTE

Rusia: Revenirea partidului comunist

Cine şi-ar fi închipuit ? Eliminate, practic, în 1989, de pe scena socială şi privite de către politologii cu attaché-case de peste tot drept nişte cadavre politice, fostele partide comuniste revin, unul cîte unul, la conducerea ţărilor din Răsăritul Europei. După Lituania - Ungaria. După Ungaria - Bulgaria. După Bulgaria - Polonia (unde, nu de mult, Lech Walesa a fost învins la prezidenţiale de un fost demnitar comunist). Iar mai nou, Rusia. Aici, în alegerile pentru Duma (Parlament), Partidul Comunist, condus de Ghenadie Ziganov a ocupat locul I cu cca. 22%, Partidul lui Jirinovski (ei, da!) a ocupat locul doi cu cca. 11%, iar Partidul premierului Cernomîrdin, reformist, locul trei cu cca. 10%.

O remarcă. Şi o recomandare. După cum ştim, multă, foarte multă lume a greşit în '89 (prostia-i mare pretutindenea) grăbindu-se să cînte prohodul socialismului. Respectivii, luaţi de *curent*, nu pricepuseră cel puţin două lucruri: 1.- că nu e destul să strigi, ca istericul în piaţă, jos comunismul !, pentru ca de-a doua zi să te trezeşti într-o Elveţie cu capitala la Moscova, Varşovia sau Bucureşti şi 2.- că membrii partidelor comuniste (cam 25% din populaţie) nu vor accepta să fie înlăturaţi aşa, de bunăvoie şi nesiliţi de nimeni, de la putere.

... Acum, după cascada de înfrîngeri a partidelor anti-comuniste, îşi face apariţia o altă greşală în rîndurile celor mai slăbuţi la minte: gata, s-a terminat cu epoca liberalismului şi democraţiei în Est, massele doresc reîntoarcerea stalinismului. E fals. Iar cea mai mare eroare este să explici comportarea lumii pe baza ideologiilor. În 1989, sistemele întemeiate pe comunism s-au prăbuşit din cauza nemulţumirii populare şi a speranţei într-o viaţă "ca-n Occident". Acum, după cinci ani de "tranziţie", guvernele "liberale" au căzut din aceeaşi cauză: nemulţumirea poporului, dezamăgit de şomaj, de prăbuşirea monedei, de corupţie, de criminalitate şi, mai ales, de nesiguranţa locului de muncă. Şi în '89 şi în '95, existenţa - ca să vorbim ca Marx - (existenţa şi nu ideologiile) a determinat conştiinţa.

De unde concluzia că n-ar fi de mirare ca, în caz de nemulţumire generală, peste patru sau cinci ani, la următoarele alegeri, situaţia să se inverseze din nou. Sau, pe ici - pe colo, să asistăm la instaurarea unor regimuri dictatoriale, conduse de ultra-naţionalişti sau/şi de militari cu "mînă forte".

DECEMBRIE LITERAR

Rareori s-a întîmplat ca un decembrie să fie atît de bogat în manifestări literare precum luna ultimă a lui '95, de care ne despărţim acuma. Semn bun pentru viaţa spirituală a *alialei?* Să nu fie de deochi.

...Mai întîi, (les femmes d'abord!) la începutul lui decembrie a avut loc la Casa Scriitorilor din Tel Aviv, o seară consacrată cărţii "Punctele mele cardinale" de Liana Maxy. Am întîlnit acolo, la "prezidiu" sau în sală pe Andrei Strihan, preşedintele Asociaţiei Scriitoriceşti, pe Sandu David, Virgil Duda, Shaul Carmel, Eugen Luca, Tehila Ofer, Gina Sebastian-Alcalay, Felix Caroly, Sanda Peri, I.Avian, Claudia Rosenstreich, Solo şi Mariana Juster, Mircea Gorun etc.etc.precum şi două musafire de la Ambasada română: d-nele Andrea Păstîrnac, consilier cultural şi Nora Costache, soţia ataşatului economic.

Apoi, la 11 decembrie, Clubul "originarilor" din Petah Tikva a organizat (atrăgînd peste 150 de persoane în sală) o seară de lectură bună şi muzică (tot bună): *G.Mosari* a citit din volumul său de povestiri scurte *"Capul calendar"*, iar compozitorul *Saşa Cosma* a...cîntat. O formulă reuşită. Au prezentat regizorul Mihai Pascal şi ziaristul C.Isac, alternînd cuvîntul cu melodia.

Humoriştii de meserie nu s-au lăsat nici ei mai prejos. Sub egida ACMEOR şi HOR, I.Avian (cel cu "Balaganul" din "Ultima oră") a animat o seară de satiră şi umor, la care au participat Al.Andy, Ion Atlas, Z.B.C. şi alţii. De repetat seara: avem nevoie de-un rîs şi de-un surîs şi acum în 1996.

La 11 decembrie, la Universitatea din Ierusalim (Centrul de Studii "Kohavi-Stern"), în prezenţa cîtorva istorici şi critici cu nume ca: prof.Kohavi-Stern jr., dr.David Smaia, prof.Andrei Strihan, Dr.L.Volovici, Dr.Ileana Vrancea şi a unei săli pline, poetul Shaul Carmel, (scandalagiul de la Cotroceni) a demonstrat că pe lîngă vîna poetică şi cea polemică, posedă şi darul sintezelor. El a conferenţiat despre "Creaţia literară în limba română din Israel".

În fine, la 23 decembrie, a avut loc la Casa Scriitorilor "cloul" lunii: decernarea premiului *"Sion"* pe 1994 al Asociaţiei Scriitorilor. Laureatul, poetul şi excelentul mim **FELIX CAROLY.**

E cazul să spunem că proaspătul laureat n-a mimat deloc emoţia (era reală), iar admiratorii săi din sală, la rîndul lor, n-au mimat satisfacţia de a vedea un condeier de valoare distins cu mereu rîvnitul premiu (era şi ea 100% autentică). Tot cu acest prilej, Asociaţia a decernat cîteva "Diplome de onoare" pentru contribuţie deosebită la promovarea literaturii din trib, publicaţiilor "Ultima oră", "Tribuna-Magazin", "Orient-Expres", secţiei româneşti de la radio *"Kol Israel"* şi, ultimul, cu voia dumneavoastră, revista *"Minimum"*. Şi să nu uităm: Premiul "Sion" a fost sponsorizat de **d.Bruno Landesberg,** un om din ce în ce mai legat sufleteşte de mişcarea noastră literară.

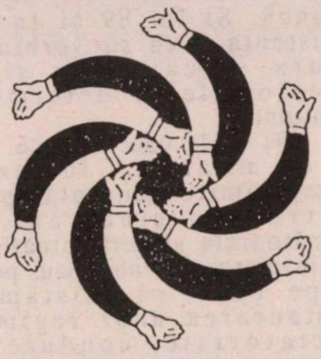

TENDINTE

Bosnia: Pace. Pace?

După o ceremonie impresionantă la Casa Albă, de la Washington, a avut loc, nu de mult, la Paris o ceremonie, tot impresionantă, prilejuită de semnarea unui acord de pace cu Bosnia, între sîrbi, croaţi şi musulmani. Au iscălit, ba chiar şi-au dat şi mîna, preşedinţii Slobodan Miloşevici (Republica ex-Iugoslavia), Franko Tudjeman (Croaţia), Alia Itzbecovici (Bosnia musulmană). Au fost de faţă cam toţi din lumea mare euro-atlantică: Bill Clinton, Helmuth Kohl, John Major, Victor Cernomîrdin, Felipe Gonzales, precum şi fireşte, gazda de la Elysèe, Jacques Chirac.

Acum, problema este dacă acordul cu pricina va fi şi viabil.

Politicienii *de-afară* sînt optimişti. Cei dinlăuntru, mai puţin. Conducătorii sîrbilor bosnieci, dr. Karadzici şi generalul Mladici prevăd că luptele vor continua. 1500 de femei sîrbe din Sarajevo au ameninţat cu sinuciderea în caz că, aşa cum prevede acordul, capitala va fi stăpînită de musulmani. Croaţii au declarat că nu renunţă în nici un caz la regiunea numită Slavonia (între Croaţia şi Serbia). Această regiune (a nu se confunda nici cu Slovenia, nici cu îndepărtata Slovacie) este ocupată, la ora de faţă, de sîrbi. O anchetă efectuată de postul de televiziune T.V.5, chiar în ziua festivităţii de la Paris, printre locuitorii republicii sfîrtecate de război, arată că peste 70% dintre cetăţeni sînt sceptici: ei consideră că e vorba mai de grabă de un armistiţiu (trecător) decît de o pace. Şi tot în ziua festivităţii, cu fanfară, covor roşu şi şampanie, bosniecii au tras asupra unui helicopter al OTAN, iar în cartierul sîrb din Sarajevo au fost aruncate două bombe.

Dar cel mai simptomatic fapt îl constituie, desigur atitudinea generalului francez Jean-René Bachelet, comandantul "căştilor albe" de la Sarajevo.

Întrebat ce părere are despre acorduri, generalul, care vede lucrurile nu "de la birou" ci de pe "teren", a spus: "Acordurile acestea oferă sîrbilor din Sarajevo, posibilitatea de a alege între sicriu şi valiză". Drept care, omul a fost rechemat de urgenţă la Paris, scos din funcţie pentru încălcarea *liniei*, şi, cum spun gurile rele din presa franceză, sancţionat cu vot de blam pentru pesimism. De vreo două săptămîni încoace, nu se mai aude nimic despre general. Se pare că Bachelet se află în concediu fără plată pe termen nelimitat.

O.N.U.: haine negre şi gînduri de aceiaşi culoare

Luna trecută membrii Adunării Generale O.N.U. s-au prezentat la şedinţă, gravi şi în haine negre. Ei au ascultat cîteva discursuri întru cinstirea memoriei lui Itzhak Rabin şi, ridicîndu-se în picioare, au păstrat un minut de reculegere. A fost un moment emoţionant. Pe urmă, în cadrul aceleiaşi sesiuni, Adunarea Generală a votat, cu majoritate de voturi, două rezoluţii anti-israeliene: una cerînd retragerea urgentă şi fără condiţii a Israelului de pe podişul Golan, iar a doua, cerînd retragerea (tot urgentă şi tot fără condiţii) a Israelului la graniţele din 1967, precum şi transformarea Ierusalimului în capitala Statului palestinian.

Comentariul nostru pe marginea modului cum s-a comportat defuncta organizaţie mondială, îl găsiţi în titlul însemnării de faţă.

ITZHAK ARTZI

= 75 =

Prietenul şi colaboratorul nostru permanent, Itzhak Artzi a împlinit 75 de ani.

Absolvent al colegiului Onescu din Bucureşti, a fost la vremea aceea şi conducătorul Organizaţiei de tineret, Hanoar Hatzioni. A făcut deasemeni parte din Executiva Sionistă Ilegală.

În 1946, vrînd să emigreze în Israel, ajunge în lagărul din Cipru unde va sta aproape un an şi va deveni conducătorul unui grup de 4000 de evrei.

În 1947 reuşeşte să vină în Israel şi se instalează, pentru început, în kibuţul "B'Maavak". Fondator al Partidului progresist, apoi lider al Partidului Liberal Independent (Lamed Ain), devine deputat în Knesset şi vice-primar al oraşului Tel Aviv.

Pe parcursul întregului timp dedicat activităţii sale publice şi obşteşti, Itzak Artzi a practicat "politica uşii deschise", mai ales pentru aliaua română, ajutînd sau sfătuind - pe cît i-a stat în putinţă - pe cei ce-au apelat la el.

Actualmente, Itzak Artzi continuă să ţină legătura cu aliaua română şi activează mult şi pe tărîm ziaristic.

Îi dorim o viaţă lungă şi plină de succese ca şi pînă acum, multă sănătate şi... aceeaşi neschimbată tinereţe.

MINIMUM

30 DE ZILE

Punctul pe i

● Sînt obsedat într-atîta de atentatul de la 4 noiembrie de anul trecut (uite, acum spunem anul trecut) încît am început să citesc sau să recitesc cîteva cărţi despre serviciile secrete; dealtfel, nu sînt singurul. Amicul I.Schechter, intrat şi el în transa "anchetei la domiciliu" cu mijloacele numite capul propriu, mi-a mărturisit la telefon că s-a aruncat în citirea masivei cărţi a lui William Manchester (vreo 800 de pagini) despre asasinarea lui Kennedy. Întrebîndu-l dacă, la capătul lecturii, s-a lămurit cum stau lucrurile, el mi-a răspuns că n-a înţeles nimic. Mă aşteptam. Schechter, om inteligent, este (ca şi mine) credincios formulei lui Socrate: ştiu că nu ştiu nimic. Dar să revin la lecturile mele. Printre volumele citite, mi-a atras atenţia în mod deosebit o carte a contelui Alexandre de Marenches (de fapt un dialog între acesta şi Christine Ockrent, directoarea de azi a săptămînalului parisian "L'Express"). Contele ştie multe. În tinereţe activase în rezistenţa franceză, fiind aghiotant al generalului Juin (ulterior mareşal), pe frontul din Italia, şi apoi în Africa de Nord şi în Franţa. Ştiind perfect engleza, fusese translator, şi participase la întîlnirile dintre Juin şi Eisenhower, comandantul "Debarcării" din 1944. A cunoscut, din familie, cîţiva prim-miniştri francezi. Prin mama lui (americancă dintr-o familie de *mari*) era-n relaţii bune cu Casa Albă, cu Capitoliul. A fost, mai apoi intimul regelui Hassan al 2-lea al Marocului şi al Şahului Persiei. Avea uşa deschisă la Londra şi la Ryad, în Arabia Saudită. În timpul preşedinţilor Georges Pompidou şi Giscard d'Estaing (cu acesta din urmă s-a avut cam rece), a condus serviciile secrete franceze. Cunoaşte bine Israelul (ba chiar, îl simpatizează), are o părere excelentă despre Mossad. o Citindu-i mărturisirile (aproape complete), am reţinut cîteva pagini care, dacă nu greşesc, ne pot ajuta să înţelegem mai bine lumea de taină a faimoaselor "servicii" ca şi a vieţii politice în general.

Una din ideile lui Marenches (foarte "la zi" pentru noi, astăzi, cînd lumea-şi pune o mie de întrebări legate de rolul Shabakului - în cazul atentatului de la Tel Aviv) poate fi tradusă cam aşa: nu fiţi copii, isprăviţi cu *miturile* spionajului în general şi al *şefului* infailibil în special. Ne-am obişnuit să vedem în aceşti mari şefi nişte oameni care ştiu totul, ba chiar, ca Picco della Mirandolla, şi ceva în plus; ei bine, nu-i aşa. Ba, cîteodată-spre uimirea profanilor (adică a mea, PIX, a dumitale şi a dumneaei) - este chiar pe de-andoaselea.

"În 1974 - povesteşte contele-*Patronul* lui P.I.D.E. (poliţia secretă portugheză) era un anume domn B. care obişnuia să vină la mine-n vizită, o dată pe an. Omul intră într-o bună dimineaţă în biroul meu, aflat în cazarma Tourelles, exclamînd pe limba mea-musafirul era de cultură franceză-:"Parisul este minunat, afară-i superb, viaţa e frumoasă"! Ceea ce era adevărat: deschisesem ferestrele şi se auzeau păsărelele cîntînd. Îi spun: "Scumpe domnule B., luaţi loc." Şi îl întreb: "Sînteţi la curent cu ce se petrece la dvs., în Portugalia?" B.răspunde: "Nu, ce se petrece?". Zic: "E revoluţie". Omul se ridică, aruncat în sus ca de-un arc: "E imposibil!" "Aha, vasăzică nu sînteţi la curent?" Zice: "Nu!"

Aveam să aflu mai tîrziu că în drum spre Paris, omul se oprise pentru cîteva zile într-o regiune idilică a Franţei...Întrucît îi venea greu să mă creadă, am cerut aghiotantului meu să cheme la biroul lui B., de la Lisabona...dar de la capătul celălalt al firului se-auzeau numai pîrîituri, paraziţi; un zgomot înfiorător. Luat cu asalt, sediul P.I.D.E. nu mai răspundea! Domnul B. se făcu din ce în ce mai verde la chip. Dar, în felul acesta a putut să scape de epuraţia ce-a urmat şi să găsească azil politic în Spania".

● Nu toţi *Patronii* au avut, ca d.B.mintea românului (sau a lusitanului) cea de pe urmă. Un om căruia această susamintită minte i-a lipsit, a fost *Patronul* S.A.V.A.K.-ului iranian, de pe vremea Şahului "Occidentalii-zice Marenches - percepeau prea adesea regimul Şahului prin prisma deformantă a S.A.V.A.K.-ului care, după unii sau alţii, era un fel de super-Gestapo, plus K.G.B., înmulţit cu zece! Ceea ce era fals. Dovada ne-a dat-o incapacitatea sa de a prevedea evenimentele şi apoi de a le combate. Cînd mă gîndesc că generalul de armată Nassiri, patronul S.A.V.A.K.-ului vreme de ani de zile, s-a întors mai tîrziu la Teheran ca să...discute cu ayatolahul Homeini şi să lămurească lucrurile. El a fost numaidecît torturat şi ucis. Asasinatul lui Nassiri dovedeşte că, pînă şi atunci cînd era vorba de supravieţuirea sa proprie, marele şef al S.A.V.A.K.-ului s-a arătat incapabil să efectueze o analiză corectă a realităţii. Dacă era capabil de-o asemenea analiză, Şahul ar fi rămas pe tron, iar Homeini în exil". ● La cele spuse de conte, voi adăuga şi eu ceva á propos de România.

În ziua de 23 August 1944, Eugen Cristescu, şeful S.S.I. (Serviciul Secret de Informaţii) din anii războiului, se afla, în biroul lui, asteptînd atent rapoartele oamenilor de pe teren. Şi mai ales ale ofiţerilor care urmăreau, fie din Piaţa Palatului Regal, fie-prin binoclu-dintr-o cameră a hotelului Athénée Palace mişcările din "zonă". Şeful S.S.I. era, fireşte, la curent, cu pregătirile pentru *lovitură* (ieşirea din războiul împotriva URSS, Angliei şi Americii), primea de trei ori pe zi note informative despre conspiraţia din jurul Regelui Mihai şi despre planurile conspiratorilor (Maniu, Brătianu, C.Titel-Petrescu, Pătrăşcanu, generalii Sănătescu, Aldea şi Dămăceanu etc.etc.)avea agenţii lui la Palat, pretutindeni, pînă şi la bucătărie. Ştia că se pregăteşte *ceva*, se afla, cum se zice "pe fază". Ştia deasemenea că în după amiaza aceia, Mareşalul Antonescu venise, împreună cu Mihai Antonescu la Palat, pentru o convorbire cu regele. A doua zi, Mareşalul urma să plece pe frontul din Moldova. Totul se petrecuse, pînă atunci, normal. Agenţii îl informaseră că cei doi Antoneşti au intrat în Palat şi că automobilele lor aşteaptă în

Piaţă. La un moment dat, Cristescu auzi voci neliniştite pe coridor. Deschise uşa şi întrebă: "Ce e, mă? Ce s-a întîmplat?" Unul dintre adjuncţii săi, alb la faţă, făcu drepţi, raportîndu-i: "Domnule general, ceva nu e în regulă la Palat. Automobilele d-lui Mareşal au fost aduse în curtea Palatului, iar şoferii şi gărzile au dispărut. Se pare că au fost arestaţi". Atunci Eugen Cristescu a sărit în sus, ţipînd: "Ăştia-s nebuni, nemţii o să-i distrugă în cinci minute!" Omul cel mai bine informat din România era convins că trupele germane vor înăbuşi, fără probleme, revolta "putchiştilor". El s-a repezit la seif, a scos o valiză cu documente, a comandat maşina şi a cerut şoferului, scurt, să-l ducă la Ambasada Germană de pe Calea Victoriei (astăzi e un Cazino). Ajuns acolo, i-a vorbit lui Manfred von Killinger, ambasadorul, despre complot cerînd adăpost "pînă ce se liniştesc lucrurile", şi precizîndu-i că se pune la dispoziţia germanilor. După cîteva zile, armata română-care, între timp, lichidase atacul german asupra Bucureştiului- a pătruns în clădirea Ambasadei, arestînd pe toţi cei aflaţi acolo (cu excepţia lui Killinger care îşi trăsese un glonte-n gură), inclusiv pe Eugen Cristescu.

● Una din problemele cele mai delicate în domeniul despre care discutăm o constituie agenţii străini infiltraţi în "serviciul" tău de-acasă. Gazetarii se feresc îndeobşte să pună marilor patroni asemenea întrebări, pe motiv că "nu se face". Dar se face. Tu ştii că C.I.A. (ehe, C.I.A.!) este o organizaţie formidabilă, unde, ca să fii angajat, te verifică la cadre pînă-n a şaptea spiţă, iar dacă se află că ai un văr de-al treilea în insulele Fidji sau o amantă blondă, de felul ei de la Vladivostok, s-a zis pe veci cu şansele tale de a primi un post în marea instituţie. Cu toate acestea, odată la cinci ani, dacă nu mai des, se află că directorul secţiei a 7-a este agent al K.G.B. K.G.B. (ehei, K.G.B.-ul!), la rîndu-i este o organizaţie formidabilă etc.etc. Cu toate acestea, odată la cinci ani, dacă nu mai des, se află că generalul Vasiliev, şeful secţiei a 8-a este agent al C.I.A. Christine Ockrent şi-a luat inima-n dinţi şi i-a pus...Întrebarea. Omul nu s-a încruntat oficial şi nici n-a reclamat-o pe jurnalistă la Consilierul juridic al guvernului. El s-a aşezat mai bine în fotoliu şi, aprinzîndu-şi ţigara, a zis: "M-am întrebat vreodată dacă serviciul este *infiltrat?*...Am răspuns de fiecare dată acelora puţini la număr, care puteau să-mi pună această întrebare: Dar bineînţeles că este infiltrat! Dacă un mare Serviciu de Informaţii nu este înfiltrat, înseamnă că el nu prezintă nici un interes pentru cei a căror meserie este de a pătrunde în interiorul Serviciilor de Informaţie adverse. Sper totuşi că înfiltrarea nu s-a produs la un nivel important..Au fost descoperite, de-a lungul anilor, cîteva persoane, cel puţin suspecte, pe care le-am înlăturat. Şi am descoperit adesea microfoane în instalaţiile noastre..." ● Acum, ţinînd seama că Israelul posedă ca şi Franţa, un mare serviciu de informaţii, cunoscut şi recunoscut în întreaga lume, eram gata-gata să fac un mic comentariu legat de tainele de la noi. Îmi dau însă peste mînă, amintindu-mi că *Minimum* s-a angajat să nu lanseze ipoteze: aşteptăm concluziile comisiei de anchetă Shamgar. (uite, á propos, nişte oameni în locul cărora n-aş dori să mă aflu de fel). Pînă atunci, mă mulţumesc să spun, ca în şedinţă: mă raliez la punctul de vedere al antevorbitorului ● Dar despre cartea susamintită (în paranteză fie spus ea se numeşte "Din secretele prinţilor") vom mai avea prilejul să discutăm. Pînă atunci -şi fiindcă nu mai avem spaţiu, - două răspunsuri.

Cîţiva cititori (dar mai ales cititoare) vor să cunoască starea mea de spirit în zilele acestea de dezvăluiri şi adevăruri (parţiale, date cu pipeta, dar adevăruri) privind complotul de la 4 noiembrie. Acestora le recomand un mic articol (în genul numit *cursiv)* din "Ultima oră" (21.XI.95). Autoarea lui, *Ella Bernfeld*, un fel de responsabilă cu sentimentele la cotidianul de pe strada Salame, a intuit cea dintîi (va să zică, iarăşi, intuiţia feminină!) starea mea (şi nu numai a mea) sufletească.

"Sigur că ancheta trebuie să-şi urmeze cursul în profunzime, desigur că trebuie cunoscute chiar şi amănuntele negre, dureroase sau ruşinoase. Dar n-aş vrea un răspuns. Sper să nu fim obligaţi într-o zi să aflăm că undeva, cineva a urzit ceva în anumite scopuri cu preţul vieţii primului ministru.

Aşa înţeleg gestul unuia din agenţi, însărcinaţi cu paza lui Rabin, care a încercat să se sinucidă vinerea trecută. Ştirea s-a dezminţit, însă responsabilitatea apăsătoare nu poate fi negată. Răspunsul şi l-a dat singur.

Refuz să accept existenţa unui răspuns pe care îl bănuim înspăimîntaţi."

● Alţi şapte sau şaptezeci de cititori îmi cer (şi nu e de mirare) să explic "cotitura" la care asistăm" în materie de tratative cu Siria. Scurt pe doi, opinia mea este următoarea: Bill Clinton ne strînge cu U.S.A.

● Gata. Intrăm în 1996. Drept care vă urez sănătate, fericire precum şi tot ce scrie pe copertă.

PIX

●

RESTAURANTUL
HAIM
cu renumitul său grătar şi specialităţi culinare româneşti felicită onorata clientelă cu ocazia Anului Nou 1996, urîndu-i:
"LA MULŢI ANI"!
TEL AVIV,
RH.DIZENGOFF 228
TEL.5244963

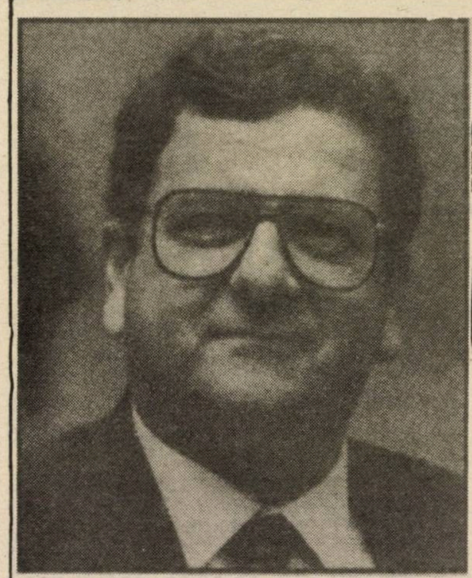

OMUL ANULUI 1995 DIN ALIAUA ROMÂNĂ

Avocatul Avraham Poraz, născut în România și venit de copil în Israel, actualmente deputat în Knesset, a hotărît să se ocupe cu multă seriozitate de greutățile pe care le întîmpină aliaua română: printre altele, problema retrocedării bunurilor rămase în România și confiscate, într-un fel sau altul, de către succesivele regimuri politice,- și problema recepționării pe cablu în Israel a programelor românești de televiziune, mai ales pentru vîrstnicii ne-vorbitori de alte limbi.

Și pentru că A. Poraz continuă să se zbată, cu multă tenacitate, pentru noi, redacția MINIMUM l-a ales drept OMUL ANULUI 1995.

●

Au mai primit voturi: Shaul Carmel (4), pentru intervenția sa de la Palatul Cotroceni în "cazul" C.V.Tudor și prof.M.Harsegor, istoric (2) pentru faptul de a fi evocat, primul, la două zile după asasinarea lui I.Rabin, existența unui complot.

OMUL CEL MAI CONTROVERSAT DIN ALIAUA ROMÂNĂ

Alex. Goldfarb, tot din aliaua noastră, nu prea are răbdare să stea mai multă vreme pe acelaș fotoliu din Knesset, el tot mutîndu-se de la dreapta la stînga - e drept - în etape: de la Tzomet la Ieud, de la Ieud la Avoda... mă rog, o fi știind el dece: poate că-i face o deosebită plăcere să provoace polemici și confruntări. Așa că noi l-am declarat OMUL CEL MAI CONTROVERSAT AL ANULUI 1995.

Au mai primit voturi: Shaul Carmel (3) și deputata Esther Salmovici (1).

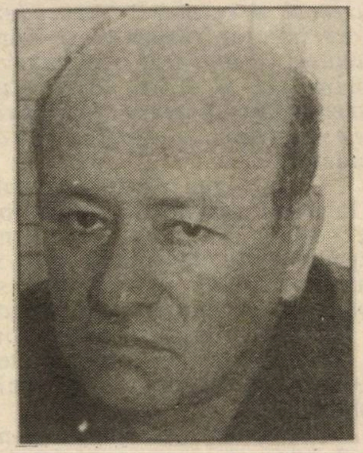

●

Marți 12 decembrie 1995, în jurul orei 14, cei doi piloți francezi aparținînd forțelor ONU și al căror avion a fost doborît de sîrbi în luna august crt., au fost eliberați în cadrul condițiilor puse de Franța pentru a participa la semnarea tratatului de pace dintre Serbia, Croația și Bosnia.

Guvernul francez dăduse un ultimatum în acest sens, precizînd că, dacă piloții nu sînt eliberați pînă la 12 decembrie, vor urma represalii. Argumentul a fost, se vede, convingător.

... Iar noi, în timpul ăsta, ne gîndim la Ron Arad....

M. CERNEA ȘI CHINEZII

Să nu încercați a citi textul din dreapta; este inutil, întrucît cititorii lui "Minimum" sînt (de regulă) chinezi în materie de chineză. În schimb, aruncîndu-ne privirea în partea stîngă, înțelegem că ieșeanul dr. Michael (Musi pentru inițiați) Cernea, sociolog la Banca Mondială din Washington și unul din *starurile* tribului a fost distins cu titlul de Profesor onorific al Universității Hohai din China. Este cel dintîi reprezentant al *nostru* care pătrunde astfel, pe ușa din față, în lumea academică a țării de la Soare Răsare.

Hohai Noroc, domnu' Musi !

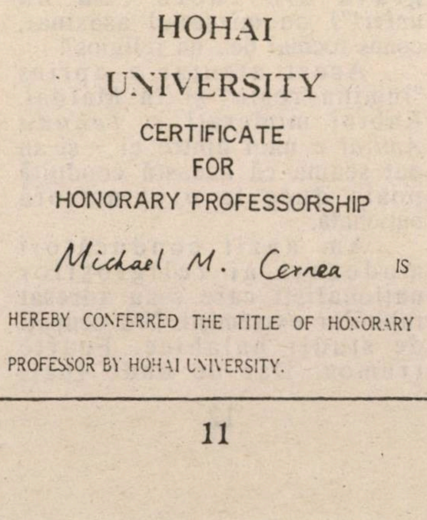

HOHAI

UNIVERSITY

CERTIFICATE

FOR

HONORARY PROFESSORSHIP

Michael M. Cernea IS

HEREBY CONFERRED THE TITLE OF HONORARY

PROFESSOR BY HOHAI UNIVERSITY.

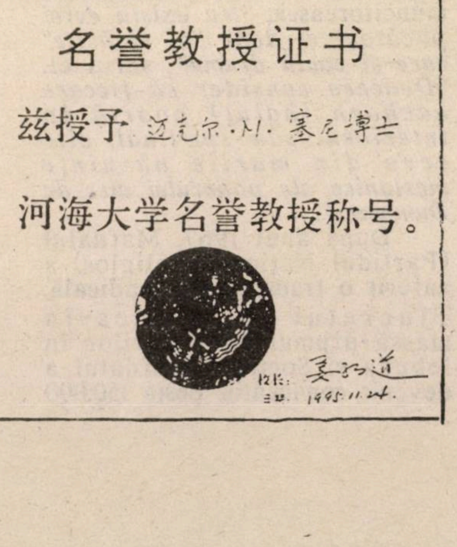

河海大学

名誉教授证书

兹授予 迈克尔·M·塞尼博士

河海大学名誉教授称号。

校长：姜弘道

日期：1995.11.24.

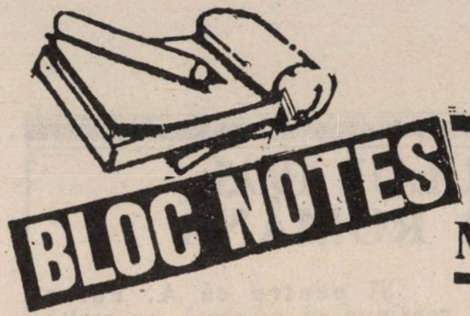

ITZHAK ARTZI

MINISTRUL RABIN IEHUDA AMITAL

Numirea rabinului **Iehuda Amital** ca ministru în guvernul prezidat de **Simon Peres,** se poate numi un act de curaj.

Într-o perioadă în care majoritatea rabinilor manifestă atitudini extremiste, primul nostru ministru "îndrăzneşte" şi numeşte membru în guvern, un rabin ultraortodox.

Pe de-o parte acest act reprezintă o sfidare la adresa Mafdalului; pe de alta, Peres transmite -în acest fel- un mesaj celor credincioşi: "*nu sînt anti-religios*". Dar guvernul va lupta contra celor care exploatează religia, lansînd cu ajutorul ei, tot felul de teze care slăbesc coeziunea naţională, fiind, deci implicit,- anti-statale.

De mulţi ani deja, trăim vremuri de grave disensiuni naţionale. Încă din vremea lui Herzl, grupările religioase naţionaliste, spre deosebire de cele ultra-ortodoxe şi fanatice, au mers mînă în mînă cu mişcările sioniste progresiste.

Acest din urmă sector religios a înţeles ce valoare şi perspective are progresul, a înţeles deci că lumea iudaică nu poate sta cu mîinile încrucişate, aşteptîndu-l pe Mesia. Deaceea a şi acceptat teza lui Herzl care demonstra obligativitatea stringentă ca poporul evreu să-şi făurească propria-i soartă.

Unul dintre conducătorii religioşi, rabinul *Abraham Hacohen Kook z.l.*, a propăvăduit unirea cu mişcarea muncitorească: "*Nu există evrei păcătoşi ci doar "oi rătăcite" care-şi caută drumul*", scria el. "*Deaceea consider că fiecare hachoen (haluţ) poartă în interiorul său spiritual, cîte ceva din marile năzuinţe mesianice ale poporului ales de Dumnezeu*".

După anul 1967, Mafdalul (Partidul Naţional-Religios) a suferit o transformare radicală. Tineretul lui a ales-în masă-drumul colonizărilor în Iehuda şi Şomron. Mafdalul a devenit conducător peste 150.000 de colonişti, care s-au stabilit în teritoriile ocupate. Rabinii educaţi în acest mediu, au început să facă apoi propagandă anti-guvernamentală, orientîndu-se, în totalitate, spre dreapta. Nici asta n-ar fi fost teribil dacă ei, cu această ocazie, n-ar fi început să critice şi să nege acţiunile guvernului, spunînd că nu sînt *în lumina Thorei, nu au nimic comun cu esenţa legilor strămoşeşti* (care-zicem noi, nu mai corespund de mult cu exigenţele şi cerinţele unui stat iudaic modern).

Întrebarea centrală a religioşilor este: "*are - oare - guvernul dreptul să retrocedeze teritorii?*" Iar răspunsul şi-l dau singuri: *Pămîntul străbunilor noştri, cel al Eretz Israelului, este sfînt. Cine-l restituie neevreilor, e considerat* **trădător.**

Un alt gen de propagandă e lansat în rîndurile soldaţilor; aceştia sînt incitaţi să nu execute ordinele superiorilor, în cazul cînd li se va cere să evacueze terenurile din Iehuda şi Şomron. O asemenea conduită şi astfel de instigări, bineînţeles, ne aruncă direct în braţele anarhiei.

"*Bomba*" cea mare vine însă abia acum: asasinul lui Itzhak Rabin z.l.,... este religios, provenind dintr-o familie ultra-religioasă. Cum de merge mînă în mînă, porunca cea mai gravă din Thora ("*să nu ucizi!*"), cu mîrşavul asasinat, comis tocmai de... un religios?!

Acest atentat a aprins "lumina roşie" şi în Mafdal. Rabini moderaţi - *Iehuda Amital* e unul dintre ei - şi-au dat seama că această conduită poate duce la o catastrofă naţională.

Am auzit conducători moderaţi ai religioşilor naţionalişti care s-au adresat rabinilor extremişti: "Vă ocupaţi de studii halahice. Foarte frumos. Dar de unde luaţi îndrăzneala de a da sentinţe şi răspunsuri religioase la probleme politice?"

Concesiile teritoriale ale lui Rabin şi pe viitor, ale lui Peres, au la bază credinţa fermă că, numai astfel se va putea evita războiul şi pierderea a mii de vieţi omeneşti.

În concepţia iudaică OMUL e centrul Creaţiei. Deci OMUL E SFÎNT. Viaţa lui e mai sfîntă chiar decît "Pămîntul Sfînt". În tabăra religioasă condusă de Iehuda Amital, domneşte acest spirit. Rabinul a părăsit rîndurile Mafdalului creind un nou partid religios cu numele de "*Meimad*" *(Dimensiune)*. "Meimad" s-a prezentat la ultimele alegeri pentru Knesset, dar n-a reuşit să obţină nici un mandat.

Intrarea în guvern a rabinului Amital a fost un lucru pozitiv pentru mişcare care în felul acesta a căpătat avînt şi şanse sporite în alegerile din 1996.

În guvern, rolul rabinului Amital este cel de a combate, cu argumente luate din lumea **Thorei** şi a tradiţiilor religioase, ideologia veninoasă a asasinatului şi în general, a terorismului.

Thora a propovăduit respect faţă de deciziile celor ce guvernează. Halaha e o lume a studiului. Politica e arta posibilului. Cine vrea să creieze o viaţă naţională pentru un stat, pe baza legilor antice, făurite pentru o altă lume, demult apusă, devine homeinist evreu.

Criminalul Igal Amir este un asasin ordinar, blestemat de toată societatea. Credinţa, lozincile, propaganda pe care încearcă s-o facă de pe banca acuzatului, nu prinde decît la un mic număr de tineri religioşi necopţi la minte sau a unor bande cu instincte criminale ca şi el.

Şi totuşi demenţa criminală trebuie tratată, pentru că în caz contrar, ea va începe să devină molipsitoare.

Deaceea avem mare nevoie de oameni ca rabinul Amital, supravieţuitor al Holocaustului. Prezenţa sa în guvern, e o importantă contribuţie la aşa numitului "bilanţ sufletesc" (*Heşbon Nefeş*), pe care toată lumea din ţara noastră a trebuit să şi-l facă odată cu asasinarea premierului Itzhak Rabin.

AMIR PERETZ: OMUL POTRIVIT, LA LOCUL POTRIVIT.

A fost o vreme în care Secretarul Histadrutului a fost - după primul-ministru, figura nr.2 în ierarhia politicii israeliene.

Nu vorbesc doar de vremurile în care Secretarul Histadrutului era David Ben-Gurion. Mă refer la epoca mai tîrzie, cea a Secretarilor ca: Mordehai Namir, Itzhak Ben-Aharon. Pînă şi Israel Keisar, după ce s-a retras din Histadrut, şi-a pus candidatura pentru funcţia de prim-ministru al Israelului.

După marea răsturnare de la ultimele alegeri pentru Histadrut, nomenclatura de tradiţie socialistă: *Secretar General* a fost schimbată în *Preşedintele Histadrutului*.

În acest post a fost ales "capul răutăţilor": *Haim Ramon*. Era clar că pentru acest conducător tînăr şi ambiţios, Histadrutul e o trambulină spre vîrful piramidei.

După un an şi jumătate de activitate, Ramon a acceptat imediat propunerea venită din partea lui Simon Peres, de a intra în guvern şi anume ca *Ministru de Interne*.

În locul lui la Histadrut este ales, tovarăşul de drum al lui Ramon: *Amir Peretz*.

CINE EŞTI TU, AMIR PERETZ?

Ne-am cunoscut pe culoarele Knessetului şi apoi în sală, avînd activităţi publice comune.

Amir Peretz e tînăr. Născut în Maroc, cu 43 ani în urmă, el aterizează la Şderot, o aşezare în mare majoritate marocană. Aici el se ataşează grupului de tineret care alege acţiunea politică drept mijloc de schimbare a condiţiilor de trai, din localitatea în care trăieşte. Majoritatea acestor tineri se apropie de Likud. Amir Peretz rămîne însă în Mapai (Partidul Muncii). În timpul prestării serviciului militar, el este grav rănit, revenind la Şderot ca...invalid. Nu se lasă însă şi porneşte să cucerească noi poziţii în societate. Astfel că devine (ales fiind, desigur) primarul oraşelului. De aici-un pas, şi e în Knesset unde se va dedica problemelor sociale în cadrul Departamentului Muncă şi Ocrotiri Sociale.

El începe să cutreiere fabricile şi uzinele, devenind un fruntaş autentic al clasei muncitoare. Activează alături de *Ora Namir - Ministru al Muncii şi Ocrotirilor Sociale*. După numirea în guvern a Orei Namir, el primeşte locul de Preşedinte al Comisiei în aceleaşi probleme, un loc-cheie în Knesset.

I-am exprimat admiraţia mea pentru îndrăzneala de a-şi pune candidatura la postul de Secretar al Histadrutului alături de cea a lui Haim Haberfeld. Cine şi-ar fi închipuit că tînărul şi aproape necunoscutul din Şderot, va învinge toate piedicile şi în primul rînd, pe Haberfeld, cu tot aparatul său bugeţar si politic?

In ianuarie 1994, Partidul Muncii a făcut o greşeală ireparabilă: n-a simţit pulsul mişcării muncitoreşti; încotro se îndreaptă aceasta.

În ziua alegerilor, Partidul a primit răspunsul ce i s-a cuvenit - un eşec răsunător şi neaşteptat în alegeri şi implicit pierderea puterii în Histadrut.

La putere ajunge Haim Ramon, avîndu-i alături pe cei doi parteneri: Amir Peretz şi Şmuel Avital. Ei îşi împart puterea şi problemele, între ei. Peretz preia Igud Mikţoi-Sindicatele.

În acest timp, Haim Ramon a hotărît "să facă puţină curăţenie" în Histadrut: a concediat, scos la pensie etc. o groază de lume inutilă în servici şi apoi a vîndut, pentru a se obţine fonduri, o mare parte din bunurile mobile şi imobile ale acestui fost "stat în stat".

Amir Peretz şi-a propus să reconstruiască Histadrutul pe baze noi şi total diferite. El va redeveni apărătorul oamenilor muncii, sprijinul lor. Acum el duce o bătălie grea pentru existenţa industriei militare "Rafael". Raportul statistic récent al procentului de sărăcie în ţară, e grav. Un singur exemplu: sînt 671 de mii de cetăţeni care trăiesc sub limita pauperităţii; între ei, 284.000 de copii.

Sărac - după considerente statistice- s-ar putea numi un om, cu un venit lunar de 1516 şekeli sau o pereche, cu 2009 şekeli. Pentru comparaţie: venitul mediu de azi este de 4207 şekeli brutto, pe lună.

Cred că noul preşedinte al Histadrutului, va ţine seamă de această situaţie, în primul rînd. Amir Peretz, venind din Knesset, ştie că acolo după problema securităţii naţionale, prima care se pune e cea socială.

Conform tradiţiei care zice că Secretarul Histadrutului e şi membru în Knesset, Peretz îşi va pune candidatura pentru deputăţie.

Israelul are nevoie de un Histadrut puternic (dar "sănătos") care azi numără 650.000 membri dar Peretz îşi face deja visuri ca *"în anul 2000"* Centrala sindicală să ajungă la 1 milion de membri.

Dar primul obiectiv pe care-l vrea realizat este: redarea încrederii oamenilor în forul suprem al oamenilor muncii.

Sperăm - din tot sufletul - că într-adevăr Amir Peretz va fi aşa cum dorim toţi- *"Omul potrivit, la locul potrivit"*.

Destrămarea grupului parlamentar *Ieud* (format din d-nii Gonen Seghev, Alex. Goldfarb şi d-na Esther Salmovici) şi împărţirea lui în trei fracţiuni (omul şi fracţiunea) a dovedit (ceea ce era limpede de la început) că grupul amintit n-are nici un viitor politic, el fiind apă de ploaie. Acum nici un partid serios nu se mai aşează alături de respectivii pentru tratative.

Ieud.

MARTIN MARCUS

AFTER SHOCKS

Expresia "after shocks" e folosită de seismologi și se referă la mișcările tectonice ce însoțesc deobicei un cutremur de pămînt mai puternic.

Printre multe alte defecte pe care le am, sufăr și de un anumit fel de "voyeur"-ism care mă face să privesc fix, încercînd să văd dincolo de prim-planurile de la televiziune ori să citesc "printre rînduri".

Bașca, mai cred și în vorba aceea populară care zice că "...gura taximetristului adevăr grăiește...". Căci altfel cum s-ar fi putut aduna sute de oameni furioși la 3 dimineața ca să asiste la "reconstituirea" atentatului, sau măcar ca să-i adreseze o vorbă de "dragoste" lui Igal Amir (Cenzurat: Ia maniac ! Ben zona ! Cus bm,em emak ! Moțeț !). Iar dacă vestita cooperativă "Zvonul și alaiul" încă funcționează, oare la ce nivel își va opri caracatița conspirației tentaculele învălmășite, cu extensii din ce în ce mai periculoase ?

Și pentru că tot am amintit televiziunea, parcă și în Knesset s-ar fi petrecut ceva... Am pe undeva senzația că parlamentarii noștri au început să parlamenteze, adică să poarte dialoguri unii cu alții, din care, cîteodată, se mai desprinde și cîte-o idee. Pînă și la "Popolitica" am început să înțeleg o parte din text. Să se fi "șocat" ceva în bunele tradiții ale "disputei publice israeliene"?

Nu de mult, doi dintre "șoimii" inacuzabili de "gauchisme" ori socialism și-au anunțat aderarea la "Avoda". Yaakov Terner și Uri Saghì...

Iar dacă tot am alunecat spre politică, iată-mă OBLIGAT să mă opresc asupra lui Shimon Peres. Merge altfel, mai apăsat... Uneori apare în scurtă de căprioară... Alteori, înainte de a răspunde unei întrebări cu subînțelesuri, aruncă o privire care-ți îngheață sîngele, apoi urmează un sfert de zîmbet. Ca și Menahem Begin (z.l.), dacă vă mai aduceți aminte. El, Peres, porumbelul păcii, arhitectul "Noului Orient Apropiat", pacifist jurat, bizar cîteodată și acuzat de naivitate, poate chiar mai rău de-atît, i-a aruncat lui Arafat un ultimatum: dacă pînă în martie 1996 nu se anulează paragrafele din Charta Palestiniană chemînd la distrugerea Israelului, adio tratative... Iar pe Assad l-a "sfătuit" să pună botniță Hizballah-lei, căci altfel...

În afacerile interne, decis fiind să-și consolideze poziția prin aderarea "Mafdal"-ului la coaliție, nu s-a sfiit să rămînă "nemuritor și rece" la presiunile și amenințările "Meretz"-ului. În avion, pe drum spre conferința economică de la Bruxelles, a fost întrebat de ce a găsit necesar să-și ia cu el patru miniștri. "... Ca să nu-mi pregătească un putch acasă..." a răspuns Peres...

A-propos de religioși cu "Sionismul Național", iată că și în această familie s-a mai schimbat ceva din ton, vocabularul exponenților din Knesset s-a îmbogățit cu noțiuni noi: Democrație ! Asta e crezul nostru, nu vînătoarea de vrăjitoare ! Nu McCarthy-sm ! Să ne facem examene de conștiință și să pledăm pentru unitatea națională ! Ce e mai important, fîșia de pămînt ori frăția israeliană (Zevulun Hammer).

Recent, 60 de religioși au petrecut shabatul în kibuțul Mizra - cel mai mare producător de carne de porc din țară. Să fi venit cu mîncarea de-acasă, ori... ptiu, Doamne-păzește !

Poate că, în primele zile de după atentat, într-adevăr am trecut prin primejdia unui mare război civil. Deodată, zeci sau chiar sute de mii de tineri aiuriți, cu cercei în urechi și Aviv Ghefen în minte, au ocupat piețele, au temperat spiritele-tampon și stăvilar, lecție de morală și bun-simț pentru toți înfierbîntații din țară.

Cele două cuvinte din gura lui Clinton - "Shalom Haver" - s-au transformat la noi într-o stare de spirit materializată și accentuată aproape obsesiv prin stickerele lipite pe mai toate mașinile. Mai sînt și altele ca "Ajunge cu violența", sau "Itzhak Rabin, Ghibor ha Dor". Recent am văzut două dintre acestea pe geamul din spate al unui automobil negru. Era un BMW, model foarte scump. Avea număr de Amman.

Haredimii de la noi s-au ridicat cu toții împotriva săpăturilor arheologice de la Modiin, aruncînd cu blesteme în savanții ce se străduiesc să aducă la lumină istoria neamului și amenințîndu-i pe cei ce fac săpături cu...tăierea mîinilor!

Potoliți-vă, fraților! Băgați-vă mințile-n în cap! Și nu uitați vorba din bătrîni: cine sapă groapa altuia...

Deputatul Salah Tarif, care l-a jignit nu de mult pe președintele Ezer Weizman, cu prilejul unei audiențe la Casa Președintelui, continuă să declare că Weizman nu merită să fie președinte și să-l bîrfească zilnic pe culoarele parlamentului.

După Tarif.

D. Alexander Lukacenko, președintele Republicii Belarus, cu capitala la Minsk, a declarat unui reporter al ziarului german "Handelsblatt" că "nu tot ce a făcut Adolf Hitler a fost rău" și că "se pot învăța de la el unele norme de conducere".

Și-acum să vă spun ce fac eu pe opiniile acestui Lukacenko: tai mai întîi primele două litere din numele său, pe urmă le tai pe ultimele patru.

Medicii de la Abu Kabir au constatat că "regele lumii interlope" Gad Plum (despre a cărui moarte am relatat în numărul trecut), a fost ciuruit, de către rivalii săi, cu cinci gloanțe de revolver.

Gad Plumb.

PE LEGEA MEA

o rubrică de
G. MOSARI

DESPĂGUBIRI GERMANE

Ca să-şi arate remuşcarea pentru dezastrul făcut de nemţii cei răi în al doilea război mondial, nemţii cei buni au oferit despăgubiri băneşti celor ce au avut de suferit.

"Sîntem o ţară înfrîntă, dar bogată" - spuneau reprezentanţii Germaniei Federale prin anii '50-'60 (cei ai Republicii Democrate Germane, peste care veniseră ruşii să-i elibereze, nu ziceau nimic căci de-abia îşi trăgeau sufletul) aşa că vă oferim valută ca să ne iertaţi de păcate.

Au cam oscilat reprezentanţii evreimii de atunci, dar pînă la urmă l-au ascultat pe moşul-sfătos Ben Gurion care ştia că răul nu poate fi reparat cu nimic, dar decît să rămînă nemţii cu toate mărcile lor germane, mai bine să li se ia o parte - aşa că au acceptat banii.

Astfel. au apărut despăgubirile germane care le-au adus...rente lunare, s-au mai inventat pensii pentru cei de cultură germană, că doar erau mai de-ai casei fiindcă vorbeau limba cazonă a celor care s-au crezut rasă pură şi stăpînii lumii, dar a apărut şi barajul pentru emigranţii care au ajuns în Israel după 1961.

S-au făcut iarăşi intervenţii aşa că s-a născut o lege a despăgubirilor pentru "israelienii post '61", numai că spre deosebire de primele reglementări, ea reprezinta un mare pas înapoi. În presa cotidiană de acum cîţiva ani, eu am numit-o "Legea milei şi pomenii". Şi să vă spun de ce: această lege nu vorbea despre "drepturi" la despăgubiri ca urmare a prigoanei, ci reprezenta un act de binefacere, privindu-i în special pe acei persecutaţi care necesitau ajutor datorită situaţiei materiale precare, suma care se acorda celor "aleşi" era plafonată la 5.000 de mărci, iar criteriile privind "suferinţa rasială" erau strict limitate.

De exemplu, dacă cu reglementările anterioare, purtarea stelei galbene era considerată persecuţie, în cea cu 5.000 de mărci, a dispărut...steaua! Ca şi cum cei obligaţi să meargă pe stradă cu 6 cm. de "gălbenare", erau onoraţi de aceasta, steaua ţinînd loc de medalie!

Aşa dar, după reglementările acestei legi n-aveai posibilitatea să revendici drepturi la despăgubiri, ci doar să întinzi mîna şi să spui: "făceţi-vă milă şi pomană cu un biet persecutat care a stat în lagăr şi acum trăieşte doar din pensia de asigurări sociale".

Dar tot spre deosebire de primele norme legate de plăţile din Germania, fericiţii cîştigători ai celor 5.000 de mărci, nu aveau dreptul şi la o rentă lunară.

Motiv pentru care reprezentanţii israelieni au continuat să-i piseze pe nemţii cei darnici care le-au spus:

- Germania Federală s-a unit cu cea Democrată, am redevenit o Germanie Mare, dar ne-am luat în cîrcă pe calicii din răsărit, aşa că stăm mai prost cu banii. Totuşi, începînd cu luna august 1995, vom da pensii de 500 mărci lunar, celor care au suferit din pricina nemţilor celor răi.

De vreo doi ani se tot fac dosare şi se trimit cereri pentru 500 mărci pe lună.

Numai că va primi această sumă un număr foarte restrîns de oameni fiindcă s-au stabilit criterii în care intră doar cei care au fost arestaţi cel puţin 6 luni în timpul prigoanei şi au stat în lagăre, sau un an şi jumătate în ghetto-uri, n-au beneficiat de despăgubiri mai mari de 10.000 mărci etc.

Dar măcar pentru cei îndreptăţiţi la cele 500 de mărci lunare, trebuia mai multă operativitate în rezolvarea cazurilor.

Luna august 1995 a rămas în urmă, pentru unii plăţile n-au început şi chiar dacă vor primi banii retroactiv, să nu uităm că destinatarii lor nu mai au 20 de ani, ci cam de 4 ori mai mult. Acestora nu le rămîne decît să afle de la păstorul obştei evreieşti - *Moşe Rabeinu*, care i-a fost patentul ca să trăiască 120 de ani, poate îl vinde celor care aşteaptă 500 de mărci pe lună, ca măcar aşa să ajungă să aibe parte de despăgubirile germane...

Un funcţionar de bancă se miră:

Ce e curios, în materie de bani, e că nimeni nu are şi, totuşi, toată lumea e datoare.

O gospodină şi-a petrecut toată seara cu refacerea socotelilor de la sfîrşitul lunii.

- Ei, drăcie ! - zice ea. Trebuie să refac totul de la capăt.

- Dar de ce ? - se miră soţul ei.

- Pentru că totul iese exact. Şi dacă, în vremurile pe care le trăim, cheltuielile se echilibrează perfect cu încasările, e clar că undeva trebuie să fie o greşală !

Un mic funcţionar, după îndelungi ezitări, intră la director şi-i spune:

- Scuzaţi-mă, Domnule Director, dar n-am primit majorarea pe care mi-aţi promis-o.

- Dar dragul meu - zice patronul - eşti scuzat din oficiu !

AIDS

La sfîrşitul lunii noiembrie a.c., la Ierusalim, s-a desfăşurat al IX-lea Congres Internaţional privitor la combaterea AIDS-ului.

În cadrul Congresului la care au participat sute de oaspeţi de peste hotare, s-a deschis o expoziţie de caricaturi pe tema combaterii acestei boli necruţătoare.

Am avut cinstea de a organiza această expoziţie la care am şi contribuit cu afişul ei şi cu un număr de caricaturi.

Vă prezint alături cîteva din caricaturi, împreună cu afişul manifestării şi cu Logo-ul care a fost leit-motivul expoziţiei.

ADAR DARIAN

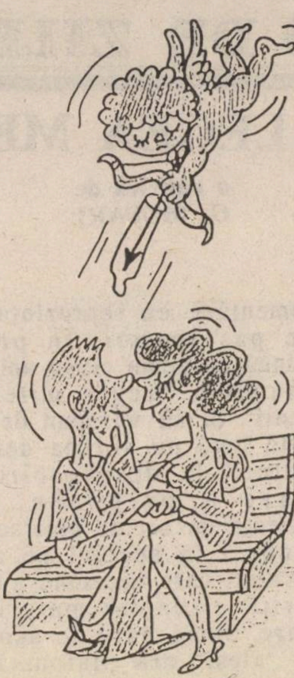

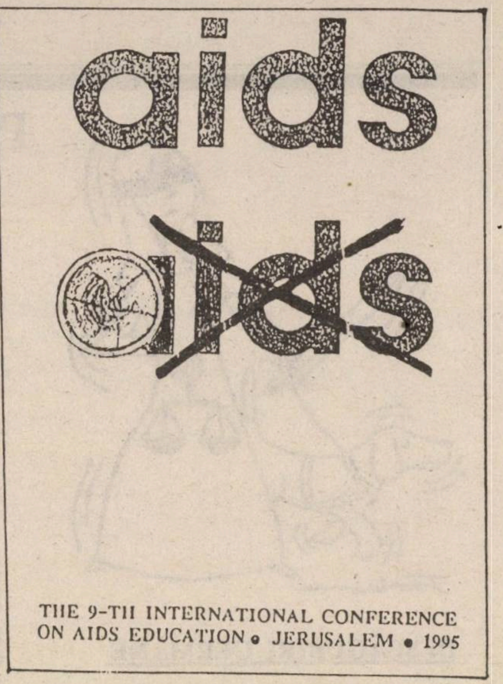
aids
aids
ids
THE 9-TH INTERNATIONAL CONFERENCE
ON AIDS EDUCATION • JERUSALEM • 1995

Afişul expoziţiei

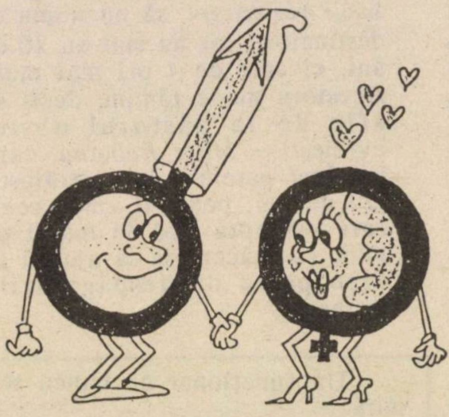

Logo-ul expoziţiei

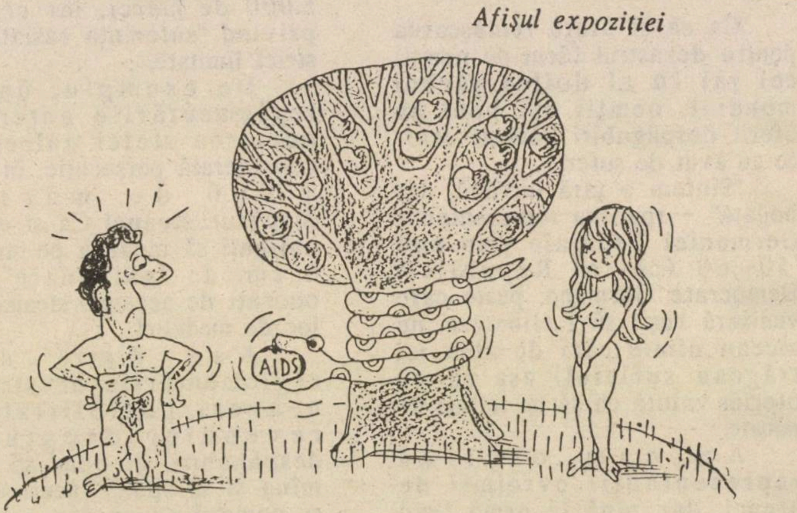

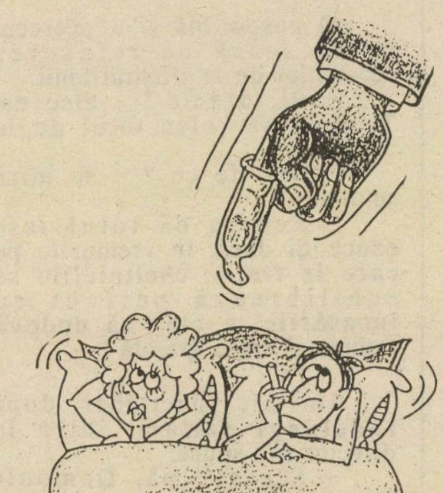

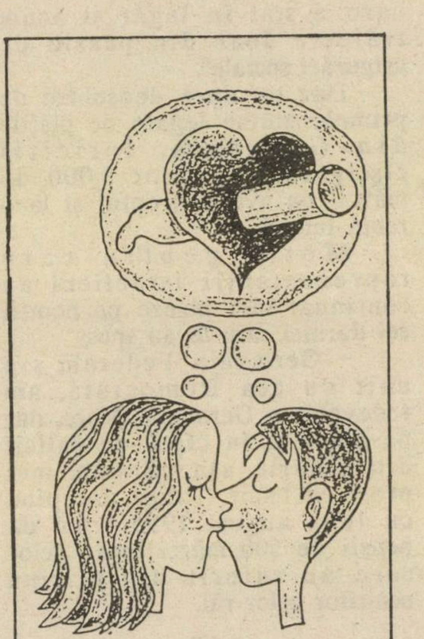

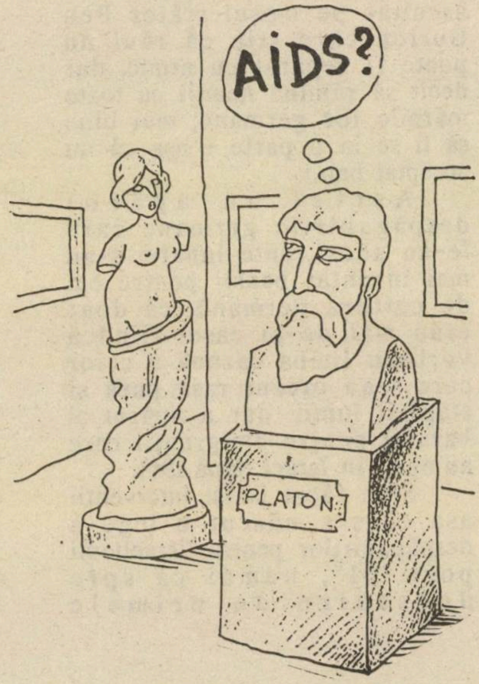
AIDS?
PLATON

CLAUDIA ROSENSTREICH

IANUARIE 1991
IANUARIE 1996

CINCI ANI
DE LA RĂZBOIUL DIN GOLF

(Fragmente din volumul în curs de pregătire "Agonia cormoranului").

... Aşadar, se împlinesc la acest început de 1996, 5 ani de la "Războiul din Golf".

Un război care-a marcat profund societatea israeliană.

Şi datorită primejdiei - necunoscută pînă atunci - numită Skud-uri, şi din cauză că, la cererea expresă a Statelor Unite, Zahalul nu a ripostat de fel, şi din pricina şocului psihologic pe care l-am trăit cu toţii.

Un şoc ale cărui ecouri au rămas în sîngele nostru, vii, pînă astăzi.

Colaboratoarea noastră, Claudia Rosenstreich, a ţinut în acele zile de maximă tensiune şi măcinare a nervilor, un jurnal.

Fără fard şi fără ipocrizie. Un jurnal ca un document despre tăria şi slăbiciunea omenească.

Prolog

11.01.1991.

A început numărătoarea inversă: Drôle de Guerre ! Toate părţile implicate îşi laudă în gura mare strategia şi opţiunile de atac şi apărare, cu dată precisă: 15.01.1991, de parcă ar fi vorba de un meci de rugby, jucat de indivizi cu cea mai perfectă moralitate sportivă.

De patru luni auzim şi urmărim zilnic progresele de amplasare ale respectivelor armate şi uneltelor de luptă, prin intermediul a tot ce poate exista ca mijloc de informare: radio, T.V. şi - mai ales - comentarii de care mai de care mai experţi de-ai noştri şi de-aiurea; personal, mie treaba asta îmi creiază o senzaţie penibilă de infantilism, de neacceptare a realităţii posibile sau probabile, de idiotizare şi de "cocoşism" progresiv din partea unor oameni presupuşi a conduce destinele unor popoare sau chiar ale globului...

Azi s-au dat la radio şi T.V. instrucţiuni despre felul cum trebuie să ne etanşeizăm locuinţa (foi de plastic, bandă adezivă, etc.) şi ce rezerve să avem la îndemînă în caz de atac chimic.

Purtătorii de bărbi (şi sînt - slavă Domnului! - destui) protestează zgomotos că nu li s-au dat măşti de gaze pentru bărboşi (auzi cu ce trebuie să se ocupe industria aeronautică!), ei neavînd chef sau voie să şi-o radă.

Aproape toate liniile aeriene şi-au încetat zborurile încoace, iar cele ce mai vin, au dublat preţul biletelor din cauza taxelor de asigurare mărite. Doar americanii îşi repatriază cetăţenii pe contul Statului. Şi cine sînt aceştia ? Evident, cei cu dublă naţionalitate, cu toată mişpuha, leagănele şi cărucioarele după ei !

Lufthansa a mai trimis un avion şi mai vin trei ca să-şi ia nemţişorii lor acasă (nici nu ştiam că mai sînt atît de mulţi aici). Tarom-ul a dat faliment, iar Malev-ul mai zboară (nu se ştie pînă cînd) pentru că aduce imigranţi ruşi. Aşa că El-Al-ul are toată cărătura pe braţe, inclusiv import-exportul de produse proaspete şi industriale, iar zilele astea va aduce şi imigranţi etiopieni. Ca să nu ni se pară că ducem o viaţă monotonă.

Astă-seară la T.V., la programul distractiv s-a cîntat:

"Şi totuşi ne vom revedea sub cerurile albastre ce se întorc după fiecare furtună..."

Dă Doamne !

12.01.91.

Zilele astea au tot venit încoace tot soiul de comitete şi comiţii "în semn de solidaritate": ca să arate (cui ?!) că ei nu se tem, că aici este în regula, că... Toţi sînt umflaţi de bani, căci altminteri nu şi-ar fi permis această "partie de plaisir" în plin sezon afacerist; dar de azi începînd,- gata, se-ntorc acasă (după ce au auzit că preşedintele Bush îi va declara oficial război lui Saddam Hussein miercuri dimineaţa) în America, în Belgia, în Germania, în... în... Şi toţi se îneacă în laude pentru noi: "Ce oameni formidabili ! Ce liniştiţi ! Ce realişti ! Atîta timp cît o asemenea conducere va păstra o asemenea atitudine, indiferent de culoarea sa politică, Israelul va exista, va fi, etc.!"

Să vă traduc ?

1.- Că n-avem încotro, că asta este "staţia noastră terminus" ?

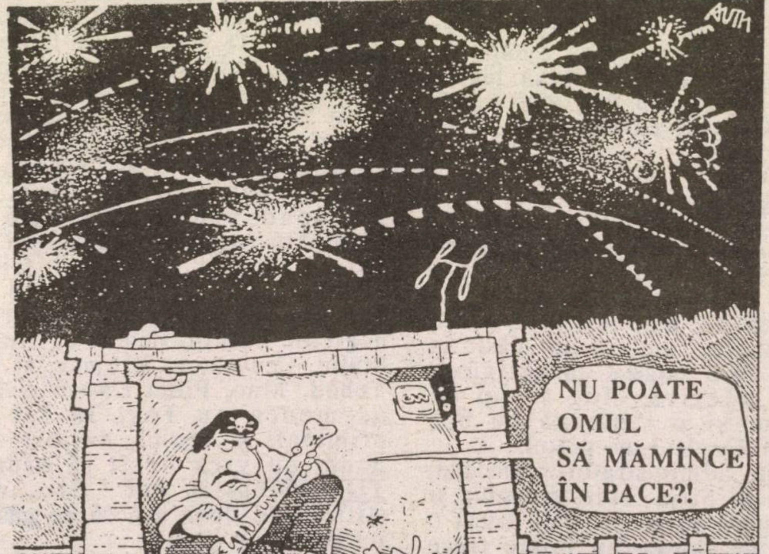
AUTH
KUWAIT
NU POATE OMUL SĂ MĂMÎNCE ÎN PACE?!

Desen din presa americană

2.- Că - oricum - sîntem fatalişti ?

3.- Că oriunde am trăit pe parcursul istoriei, am fost înghesuiţi tot într-un soi de "staţii terminus" denumite ghetto-uri ? Că cel din Varşovia, ca şi cel din Strassbourg cu 2-300 de ani înainte, a fost un model de rezistenţă pînă la zero oameni tot pentru că nu aveau cum şi unde fugi ?

4.- Că nici unul din aceşti demagogi turistici care spun: "aici e ţara noastră" n-a rămas aici tocmai acum, aşa, spontan ?

5.- Că nimeni nu şi-a luat măcar un membru al familiei cu ei, aşa, de kiki, pentru o săptămînă-două de vacanţă, după ce au cheltuit cît au cheltuit ca să vină ?

6.- Că nu mă încălzesc cu nimic declaraţiile de pe scara avionului. cum că "au să povestească lumii întregi curajul nostru admirabil" ? Mai bine ne mai trimeteau nişte avioane de luptă sau - şi mai bine - se duceau cu aceiaşi bani la Baghdad să-l lichideze sau să-l imobilizeze în vreun fel pe Ucigă-l toaca ce ne reaminteşte nouă, originarilor din România, flagranta autocraţie şi dezmăţatul cult al personalităţii altuia asemenea lui !

Saddam Hussein ameninţă că va rade jumătate din Israel sau că va distruge Tel-Aviv-ul dacă va fi atacat de oricine,- cu una sau două rachete. "Cici", primarul Tel-Aviv-ului, pretinde că - dacă într-adevăr unei rachete îi trebuie 5 minute ca să ajungă de la Baghdad la noi - îi va lua în schimb o oră sau mai mult ca să găsească loc de parcare....

13.01.91

Se împart măşti de gaze şi la arabi şi la druzi în Galil şi pe Golan, dar acolo lipseşte din magazine... humus !

După ce am colindat toate magazinele Tambur, am găsit în Jaffo, fără coadă, la religioşi, bandă adezivă, sfog şi foi de plastic, şi o lanternă cu bec halogen. Cu de 3 ori preţul.

Leon, administratorul blocului, născut în Siria, rîde de mine şi mă asigură că nimic, nici măcar o coadă de muscă nu poate trece graniţa noastră, atît de organizaţi sîntem. Norel, colegul meu mai tînăr, care a fost rănit în războiul de Yom Kipur şi e tată de trei gemeni, rîde la fel şi mă asigură că aici n-o să fie nimic.

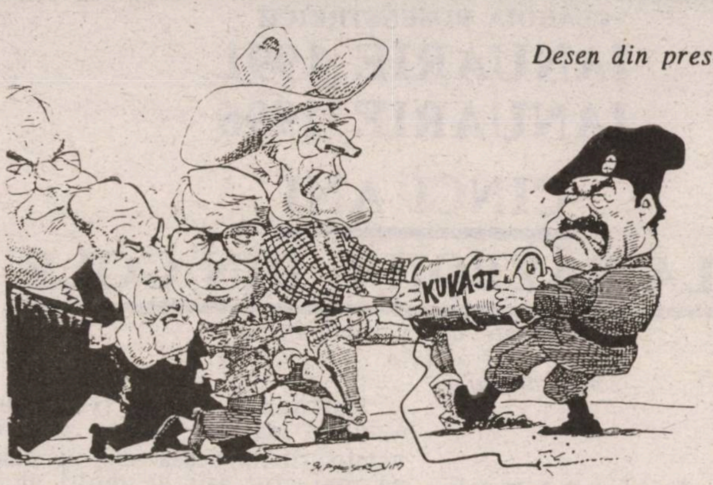

Desen din presa austriacă

14.01.91.

Creşte presiunea psihologică (citeşte isteria, deocamdată necolectivă). Aşa că aseară, un grup de parveniţi ordinari (pardon, nume mai mult bogate şi mai puţin meritorii din celelalte puncte de vedere) au trîntit un chef de pomină în Tel Aviv şi l-au denumit "Cheful de sfîrşitul lumii" (Haghigat sof ha-olam). Nu ştiu dacă asta i-o fi plăcut sau nu dictatorului de la Baghdad, dar eu, de cîte ori îl văd la televizor, îmi amintesc de Ceauşescu cu căciula îndesată peste urechi la vale, la balconul CC, urlînd, dînd din mîini şi... mirîndu-se ! Măcar de s-ar întîmpla şi cu ăsta la fel !

Mă întreb - la modul idiot - unde s-o fi ascunzînd fiara şi care din dublurile lui l-au lăsat să aştepte ca pe un lacheu, timp de o zi întreagă, pe "Preşedintele lumii", Xavier Perez de Cueillar (secretarul general al Organizaţiei Naţiunilor Unite), venit la Baghdad pentru o ultimă şi disperată încercare de a opri un cataclism. Pe lista monştrilor dictatori ai secolului, cred că Saddam Hussein deţine recordul negrelor intenţii, pentru că Hitler, Stalin, Ceauşescu, Brejnev, ăl din Tchad, Mao, Fidel Castro şi alţi asemenea au fost la fel de criminali şi cinici, dar ăsta de acum nu vrea decît să arunce TOT globul în aer ! Sau... mai ştii? Poate doar aşa să ne găsim, înfine, un alt glob !

15.01.91.

"ULTIMATUM" - zice George Bush.

"Gmar Hatima Tova !" - zice Rafi Reshef, unul dintre cei mai echilibraţi şi liniştitori crainici de la radio.

Adevărul este că sîntem fantastic de sprijiniţi de 2 canale la radio: reşet bet şi cel al armatei. 24 de ore din 24 au linii deschise cu toată populaţia, cu nu ştiu cîte numere de telefon, cu colonei ce răspund la tot soiul de întrebări, dau lămuriri, instrucţiuni, povestesc ce se aude la fiecare jumătate de oră.... Jos pălăria !

Ora 19,30:

Şi viaţa continuă normal, deşi străzile sînt goale devreme şi prăvăliile tot timpul, afară de cele cu păpiţă. "Am Israel Hai !": se transmite de la o nuntă, la care cei ce purtau barbă şi-au ras-o azi-dimineaţă ca să poată folosi masca de gaze la nevoie.

Canalul armatei anunţă că s-au înfiinţat unităţi speciale pentru îngrijirea celor cu probleme respiratorii acute (copii cu bronşite spastice, operaţi cu canule pe trahee). S-au echipat toate spitalele mari ca să poată primi cel puţin o sută de răniţi - sau atinşi în vreun fel de război - pe oră.

Se discută probabilitatea unui atac chimic-surpriză în 3 direcţii posibile: Israel, Arabia Saudită (unde se află parcată armata coaliţiei mondiale) şi Turcia.

Cei ce locuiesc în corturi şi nu au alt loc de adăpost, sînt poftiţi de Amidar să se mute în hoteluri pe socoteala lui, cu copii cu tot, pentru perioada de urgenţă.

ŞI ZUBIN MEHTA S-A ÎNTORS AZI ACASĂ! A anulat un concert şi nişte repetiţii cu filarmonica new-yorkeză şi, de la Paris unde se pregătea să se îmbarce pentru America, a schimbat avionul, zburînd încoace! N-a putut altfel, pur şi simplu! Şi a venit ACASĂ, acest Indian Pur!!!

16.01.91, ora 0,15.

Ca deobicei, Franţa ne-a vîndut. A trădat Coaliţia şi toate asigurările date pentru ca să-şi apere interesele comerciale în viitor: unde are ea un client mai bun pentru armamentul şi avioanele pe care le fabrică ? Din cel mai mare zăcămînt de petrol din lume, 25% se află în Kuweit-ul ocupat. Adică, în ceea ce o priveşte, ea a dat Kuweitul Irakului. Ce gunoi ! Şi-acum, după ce-a dat cu bâţu-n baltă, se repede foarte tare să prindă din urmă coada zmeului: cică se va alinia cu armata trimisă, împreună cu coaliţia arabă, în liniile defensive din spatele celor americane ! Brava ! După ce a înarmat Irakul pînă-n maţe !

Vichy a fost un spanac !

Noroc - poate - de Bush şi de englezi. Poate....

Dar America s-a şi plictisit de subiectul ăsta: are acum o treabă mult mai serioasă şi anume, dacă se transmite, da sau nu, la televizor în direct soldaţilor din deşert finala campionatului de football american (de la "Super Bowl") din 27 ianuarie ?

La noi s-au izolat ermetic toate rezervoarele de apă şi canalele aferente. Fiecare cu ţăcăneala lui. Şi bancurile curg gîrlă: acum au lipit mutra lui Saddam pe poponeaţa autobuzelor, deasupra ţevii de eşapament; cine a fost vreodată pe-aici, ştie bine ce fum negru iese de acolo la fiecare pedală de gaz. Ardem ce putem: ei - steaguri americane; noi - mutre de Ucigă-i toaca.

Ora 21.

Astă-seară - însfîrşit - am linişte. Din cei 150 de locatari ai blocului cu familiile lor, nu cred să mai fi rămas acasă mai mult de vreo 20 de singurateci ca mine. Au plecat care pe la rude, care mai spre sud, care la Eilat.... Nu mai urlă copiii, radio, TV. Ieri noapte a fost o plimbare nebună pe sus, prin ceruri: ultimele avioane de pasageri, patrule de pază aeriană, radar, helicoptere....Astă-seară, tăcere de mormînt: cum naiba să n-am draci ?

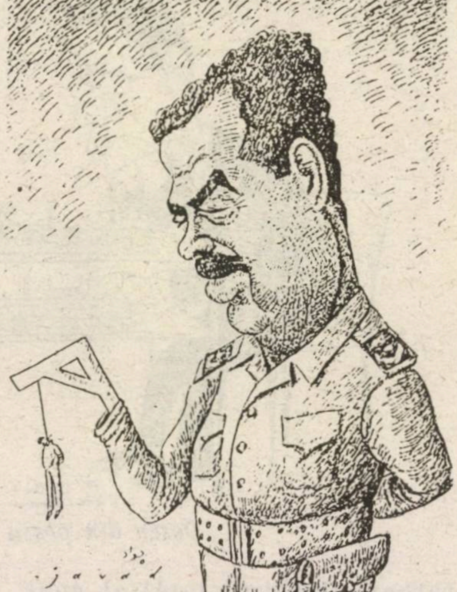

Desen din presa iraniană

Dar asistenţa radio şi TV e colosală, peste orice aşteptări. Se dau nişte amănunte de instructaj inimaginabile. Pregătirea este de domeniul fantasticului faţă de gravitatea posibilului.

Şi poate că acum - înfine - restul lumii o să priceapă cu cine am avut de-aface, şi nu numai cu Irakul, ci cu toată coaliţia arabă, Egiptul, Arabia Saudită, Siria, Iordania, toţi deodată grămadă peste un Israel infinit mai puţin pregătit ca azi.

Există rezerve din toate, inclusiv benzină şi medicamente pentru cel puţin trei luni, deşi s-au cumpărat, în special alimente de bază, în cantităţi de stoc.

Ne-a mai rămas o chestie minoră de rezolvat: cei din teritorii anunţă că vor lupta şi sprijini pe Saddam Hussein, iar pe noi ne dau în judecată că nu le dăm măşti !!!

17.01.91 - ora 2 noaptea.

A ÎNCEPUT RĂZBOIUL ÎN GOLFUL PERSIC

Se anunţă oficial, de undeva din mijlocul Arabiei Saudite, că Statele Unite ale Americii au început războiul împotriva Irakului. Ostilităţile au debutat printr-un atac aerian cu rachete Tomahawk şi bombardiere grele dirijate către Irak şi Kuweit, de la mare înălţime, în cadrul operaţiunii denumită "Desert Storm". Preşedintele George Bush a dat ordinul pe la ora 21 (ora noastră) şi atacul a început pe la 1,30. Avioanele sînt echipate şi ele cu rachete şi suficient carburant. Participă şi flota aeriană britanică cu avioane Tornado ce s-au ridicat din Bahrein.

ISTORIA ŞI-A REÎNCEPUT MARŞUL.

Ora 3.

Emite şi televiziunea israeliană şi expune prima parte a planului american:

1.- Izolarea lui S.H. de tot neamul şi armata lui: deja radio şi tv. Baghdad nu mai emit.

2.- Atingerea obiectivelor de bază strategice, distrugerea aeroportului de la Baghdad şi a culoarelor de decolare.

3.- Distrugerea rampelor de lansare ale rachetelor către Israel şi Saudia.

Planul "chirurgical" de bombardament continuă fără să se sinchisească de antiaeriana irakiană.

Ora 4.

Mesajul Preşedintelui Bush către Naţiunea Americană.

Şi la noi iar a început plimbarea pe sus: 2 El-Al-uri cu olimi ruşi, helicoptere şi, pe ici-pe colo, cîte-un Phantom-două...

Ora 7,12.

Toate avioanele engleze şi americane s-au întors tefere la bazele lor. Ce război ! Cu 18.000 de tone de bombe lansate, 60 de obiective distruse şi toată reţeaua electronică zăpăcită.

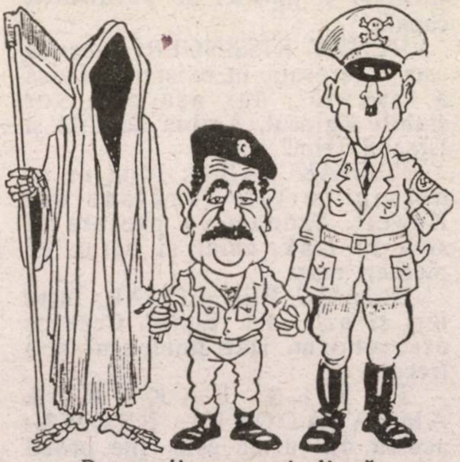

Desen din presa italiană

"The Show goes on" zice Haim Iavin la T.V.; între timp, au aterizat la noi 10 (zece) avioane cu olimi ruşi. Punct.

La ora 8 dimineaţa m-am dus la culcare.

Ora 12,40.

Din Arabia Saudită, via Quatar: predări masive de armată irakiană la americani.

Înfine, Mazal tov ! Au intrat şi francezii în horă odată cu cel de-al treilea atac. Au pierdut - din păcate - 4 avioane, în care au tras irakienii cu ce le-a mai rămas din tunurile antiaeriene sovietice.

Peste graniţa noastră de nord s-a tras din nou cu katiuşe: ce-au primit înapoi ăi de dincolo şi pînă la Sidon de la băieţii noştri ce dorm de patru luni în avioane şi fierb să intre în "joacă", n-am nevoie să vă povestesc.

Comandantul armatei aeriene britanice afirmă categoric că toate rampele de lansare către Israel au fost distruse. Iar soldaţilor săi le dă sfatul: "Don't save the face (of Saddam)". Nici la propriu, nici la figurat, adică nici fizic, nici onorabil.

A căzut primul avion Tornado. Nu se cunoaşte soarta piloţilor.

Saddam există, a vorbit azi-dimineaţă la TV referindu-se la atacuri, deci în direct, nu pre-înregistrat. Apoi a dispărut într-un bunker de-al lui, după modelul lui Ceauşescu (comentariul alor noştri de la Galei Tzahal). Iar Televiziunea noastră afişează mare, pe tot ecranul:" Naavor gam et ze !" Adică: "O s-o trecem şi pe-asta !"

Ora 14.

Comentariile experţilor militari şi politici de pe diferite canale:

HENRY KISSINGER: America este interesată în existenţa fizică a Irakului, dar aşa cum vor stabili Egiptul, Arabia Saudită şi Israelul. (Hm!! - n.m.)

ITZHAK RABIN: Pînă nu se extrag forţele irakiene din Kuweit, Saddam va prefera să stea în Irak, chiar şi bătut, cu pierderi mari.

ELIAHU BEN-ELISAR: Între ieri şi azi,- azi respiră. Ceea ce este enorm. Dar pericolul n-a trecut.

JAMES BAKER & AMBASADORUL BROWN: acesta din urmă este "the proud father" (mîndrul tată) al unui pilot de bombardier B-52 şi poartă de ieri cravata unităţii aeriene a fiului său. Ambii ne-au mulţumit şi binecuvîntat atît de tare pentru "profilul redus" păzit cu străşnicie de noi (ba au zis chiar şi "Kol Ha Kavod !"), pentru respectarea înţelegerilor şi programului stabilit în comun, pentru sprijin şi schimbul total de informare,- că nu e nevoie să fii alfabetizat pentru a pricepe ce se ascunde în dosul şi printre aceste expresii. Cantitatea de "înţelegere şi cooperare" din partea noastră o vom afla - poate - peste alţi 50 de ani, cînd vor recunoaşte eventual şi faptul că n-au investit de pomană în "jandarmul Orientului". Dar pînă atunci....

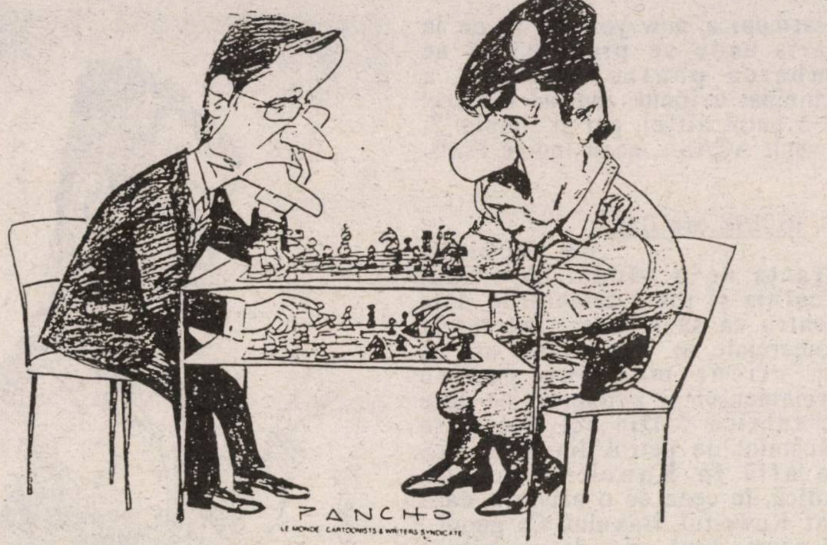
PANCHO
LE MONDE CARTOONISTS & WRITERS SYNDICATE

Desen din presa franceză

MARGARET THATCHER: "Dictatorii nu renunţă, ei trebuiesc desfiinţaţi".

Corespondenţii americani ai reţelei CNN locuiesc la hotelul Rashid, cu mare grijă ferit de bombardiere. Şi Peter Arnett spune că - dacă bombardamentele n-ar fi fost atît de "chirurgicale" - n-am mai fi auzit acum vocile lor. Dar se întreabă de ce li se dă oare posibilitatea de a-şi contacta redacţia telefonic şi de a transmite tot ce poate: întrebări, într-adevăr !...

La noi se apreciază că n-au fost distruse rampele de lansare de rachete către Israel, aşa că plimbăreţii nerăbdători ce-au luat-o razna pe străzi, să facă bine să se întoarcă şi să stea acolo unde le spune Haga (acasă sau la serviciul respectiv).

T.V., ora 20.

Pentru prima oară îi văd pe "băieţii noştri" urcînd în avioanele de patrulare: am rămas gură-cască de felul cum sînt echipaţi ! Parcă pleacă în altă Galaxie ! Şi animaţi de un perfect spirit sportiv: unul din ei, interview-at la bord, spune zîmbind: "ce mai ! Americanii au luat azi-noapte Campionatul Mondial !"

Ambasadorul Irakului în Belgia a anunţat că s-a luat hotarîrea de a ataca Israelul, şi că o vor face. Rusia a ripostat cu sfatul de a evita antrenarea Israelului în horă, altminteri totul se va complica foarte rău în Orientul Mijlociu.

VINERI 18 IANUARIE 1991 - ORA 3,10.

URLĂ SIRENELE : A început dansul. Instrucţiuni neîntrerupte la radio, cum să ne punem măştile după vîrste şi modele, cum să astupăm urgent ultima uşă după ce intrăm în camera etanşă, ce să facem cu copiii ca să nu se împotrivească, ce să controlăm, etc.

Afară plouă, şi e bine aşa pentrucă, în caz de atac cu gaze, ele nu se pot ridica de la pămînt spre ferestrele locuinţelor.

Ora 4 dim.

Am pus şi scos măştile de două ori, exploziile s-au auzit departe, iar eu am două probleme: una, că îmi vine să mă scarpin pe nas şi scarpin masca, iar a doua, să-mi găsesc un unghi potrivit ca să-mi pun ochelarii peste vizorii măştii, să-i ţiu cu stînga iar cu dreapta să pot scrie.

La TV, călăreţi cu schimbul: Haim Iavin şi Dudu Witztum pentru informări continue, Iosi Banai, Ioram Gaon şi Rita pentru psihoterapie muzicală. Iar la radio, anunţuri în ebraică, engleză, franceză rusă şi amhari, să dăm jos măştile dar să nu ieşim din camerele etanşeizate.

Rachetele căzute la noi au şi fost controlate, au avut capete convenţionale, nu chimice. Iar americanii anunţă că au schimbat direcţia avioanelor lor, punîndu-le să caute rampele de lansare de pe care s-a tras spre noi.

Telefon de la prietenii din New-York: ce cald îmi face pe suflet ! Ascultă împreună cu mine ştirile aceluiaş crainic, ei pe CNN, eu aici, la mine acasă: ce ţi-e şi cu sateliţii ăştia, dom'le !

Adevărul este că ceea ce s-a petrecut azi-noapte este un mare fleac faţă de ce am tras în adolescenţă, la Bucureşti, în 1944, cu bombardamente-covor zi şi noapte, în tranşee acoperită, cu masca de gaze de gît... Ceea ce mie mi se pare practic neimportant, pe Bush ca şi pe toată populaţia israeliană născută după al 2-lea război mondial îi scandalizează cumplit pentrucă niciunul din ei n-a avut încă războiul "înăuntru" şi fiecare credea că e la fel ca atunci cînd l-a avut înafara graniţelor: poate că acum au să înţeleagă mai uşor neliniştea noastră a "bătrînilor"....

Şi bietului Husein, Regele Iordaniei, de ce i-a fost teamă, n-a scăpat: să cadă ţap ispăşitor în înfruntarea Irak-Israel, după ce a declarat că nu va permite nici unuia să violeze spaţiul lui aerian !

La Ierusalim s-a trecut acum de întrebarea "dacă" (vom riposta) şi se discută "cum".

Ora 12,55.

Formidabil ! Pînă unde poate merge - Doamne iartă-mă ! - fanatismul religioşilor: un sfert de oră de emisiune ca să se explice ce au voie şi ce nu de Shabat: lumina să rămînă aprinsă de vineri; n-au voie să telefoneze la rude decît dacă ştiu precis că acolo a explodat racheta; să înşurubeze cartuşul filtrant la mască de vineri, numai dopul să-l scoată oricînd, în momentul atacului; şi dacă, totuşi trebuie deschis radio-ul, să fie pus un copil mic (ce nu e conştient de păcat) să-l deschidă !!!

Ora 16.

Americanii au descoperit azi-dimineaţă 11 baterii mobile de rachete şi le bombardează de zor, împreună cu restul Baghdadului; mai grav este că Iranul a început să se clatine în determinarea lui de a rămîne neutru, pentru că ne urăşte pe noi mai tare decît pe S.H.

Toată Europa+Anglia ne roagă frumos să nu ripostăm. Iar Ambasadorul Arabiei Saudite la Paris a declarat că Ryad-ul n-ar (ah, condiţionalul ăsta !) reacţiona negativ la o ripostă a Israelului.

Ora 19,30.

Sîntem profund îndatoraţi, atît preşedintelui Bush ce şi-a ieşit rău din papuci aflînd de atacarea noastră azi-noapte, cît şi preşedintelui Mitterand şi mesajului său indignat, dar David Levi (cine ar fi crezut acum un an că va fi un asemenea ministru

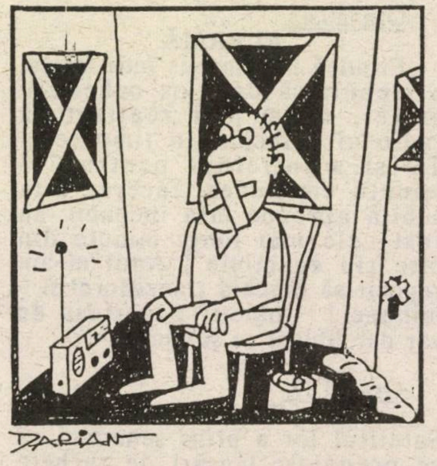

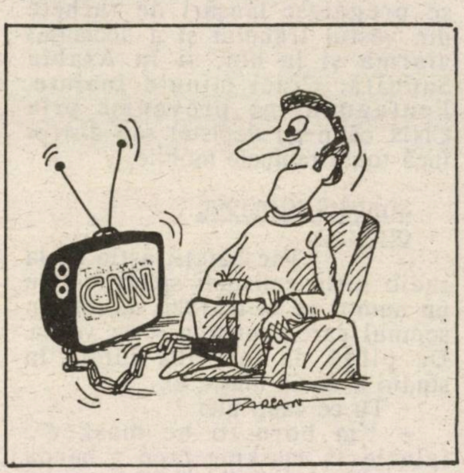

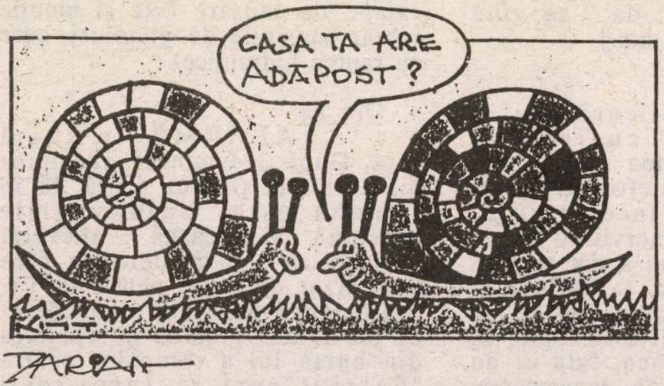

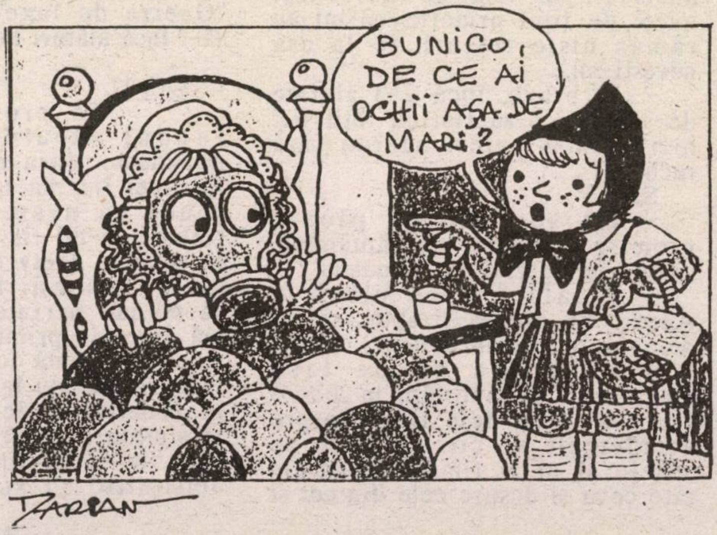
BUNICO, DE CE AI OCHII AŞA DE MARI ?
DARIAN

Desene de Darian din "Maariv"

de externe "la obiect"?) are dreptate, împreună cu Şeful nostru de Stat Major şi Consiliul nostru de Securitate şi Externe: Ne rezervăm decizia de a acţiona ca un Stat independent şi suveran, fără să tragem pe nimeni după noi şi fără să ne agăţăm de coada nimănui.

Ora 20,45.

ALARMĂ.

Fiindcă mi-am pus întîi masca, a trebuit să dau jos ochelarii; astfel, n-am mai realizat că radio-ul e închis, în timp ce şi TV şi-a întrerupt pentru 2-3 minute emisiunea; tăcerea asta subită aproape m-a înebunit: au fost cele mai lungi minute din cîte ţiu eu minte ! Apoi m-am repezit să deschid tranzistorul şi - minune ! - băieţii povesteau de zor dar liniştit ce şi cum!

Ora 21,37.

Bravo America ! Satelitul lor a prins semnalul că se pregătesc lansări de rachete din vestul Irakului şi a declanşat alarma şi la noi, şi în Arabia Saudită. Cinci minute înainte, Pentagonul ne prevenise prin CNN că n-au depistat sau distrus încă toate rampele mobile.

Sîmbătă 19.01.1991, ora 2,25.

Fac băieţii ăştia de la radio nişte emisiuni splendide, cu un humor ce m-a trezit de tot din somnul care - oricum - nu venea. De pildă, la intrarea subită în studio a unuia dintre ei:

- Tu ce cauţi aici ?

- I'm born to be masked ! (aluzie la masking-tape = banda adezivă). Am venit să văd ce mai aveţi de lipit ermetic, că mi-au rămas nişte resturi de la uşa nevesti-mi...

- A, bravo, încă 2-3 alarme de-astea şi o să fim cu toţii fix: n-o să mai putem adormi fără rachete !

Sau:

- Ce se-aude cu ploaia promisă la sfîrşit de săptămînă, ca să spele gazele ?.... Nuuuuuu ?

- Ploaia ? Care ploaie ? Aaaa... nu pot să-ţi spun: secret de apărare ! (Inian bithoni!)

Sau: De ce nu ne lasă americanii să ripostăm la atac ? Că doar ştim deja totul despre accidentele de circulaţie de pe şosele şi ar fi timpul să aflăm cîte ceva şi despre cele din aer şi din cer, şi altă ocazie cu atîtea avioane pe sus dintr-odată şi mereu nu mai pupăm aşa iute ! Etc., etc....

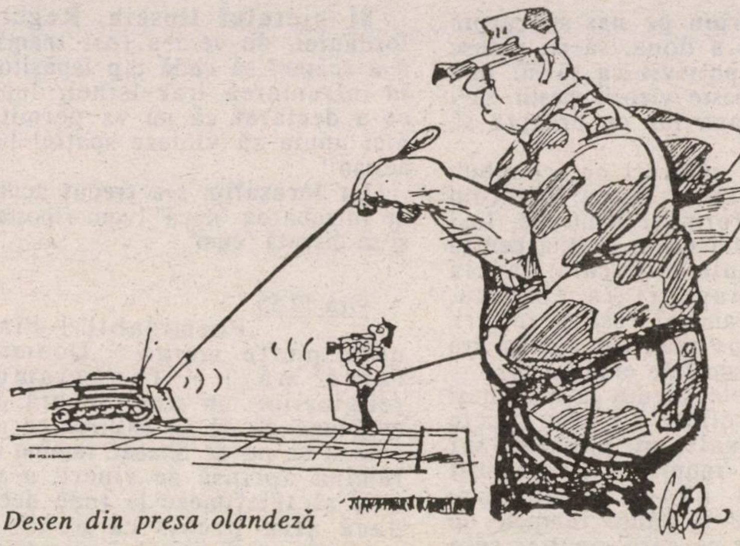

Desen din presa olandeză

Ora 7,30.

ALARMĂ. Chiar înainte de a se opri urletul sirenei, între încălţatul unei şosete şi al unui pantof, aud trei explozii puternice succesive, la vreo 10 km. în direcţia aeroportului, apoi spre sud de el. şi pînă să apuc să-mi astup din nou uşa, am şi auzit avioanele noastre ridicîndu-se, cu direcţia spre nord...

Ora 9,20.

Comunicat: Au căzut cîteva rachete la ora 7,15, în direcţia şi la distanţa apreciată corect de mine. Sînt 10 răniţi uşor şi imobile atinse.

Unii de prin lume denumesc actuala situaţie din jurul nostru "Guerre de luxe": da ? să vină să-l facă alături de noi !

Ora 17.

Se profilează perfid fundul sacului cu rezerve nervoase. Vara mea din nordul Europei îmi dă telefon ca să-mi spună că n-am încotro şi că trebuie să-mi ţin nervii cu dinţii. În schimb, Arety mi-a dat telefon de la Bucureşti la 4 dimineaţa, să-mi iau periuţa de dinţi şi să mă arunc în primul avion spre ea. Acum mă sună Ioana, fata ei de la Paris, să viu la ea, cum-necum, în cămăruţa ei de la cucurigu: pur şi simplu ! Pentru că Ioana ştie ce-i aia să fii singură, cu doruri neostoite, cu sufletul-ţăndări, risipit prin toată lumea....Hooo, fără chestii de-astea ieftine, da ? Dar trei zile şi trei nopţi de izolare etanşă, singură, în pragul bătrîneţii, îţi cam retează nişte rezistenţe ! Noroc de băieţii de la radio care - uite - ne sfătuiesc acum să punem mîna pe toc şi să scriem tot ce ne trece prin cap ! Ăştia au un satelit-şpion la mine în cameră ! Dacă scăpăm cu bine din toată afacerea asta, o să le dau un telefon la ora 6 după război, să le spun că le-am luat-o înainte !

S-au adăugat buletine de ştiri în limbile română, idiş şi spaniolă.

Ora 19.

Americanii ne-au trimis rachete Patriot care s-au şi montat. Dar nu asta e soluţia, pentru că tot ei ne-au prevenit că Irakul mai are o grămadă de rampe de lansare fixe şi mobile (chiar maşinile de gunoieri, care au rampe hidraulice).

Ora 22.

ALARMĂ în toată ţara. După 3-4 minute, încetarea ei. Şi acum tremur toată. Şi în vremea asta, Galaxy-urile continuă să sosească - adevărat tren aerian - şi să aterizeze. Cine n-a văzut ca mine, acum, la TV, o asemenea aterizare, deschiderea ca de balenă gigantă şi scoaterea din burta lui a rampelor pentru "Patriot"-uri şi însoţitorii respectivi, apoi întoarcerea fundului şi decolarea imediată înapoi spre casa lui, n-a văzut nimic în viaţă !

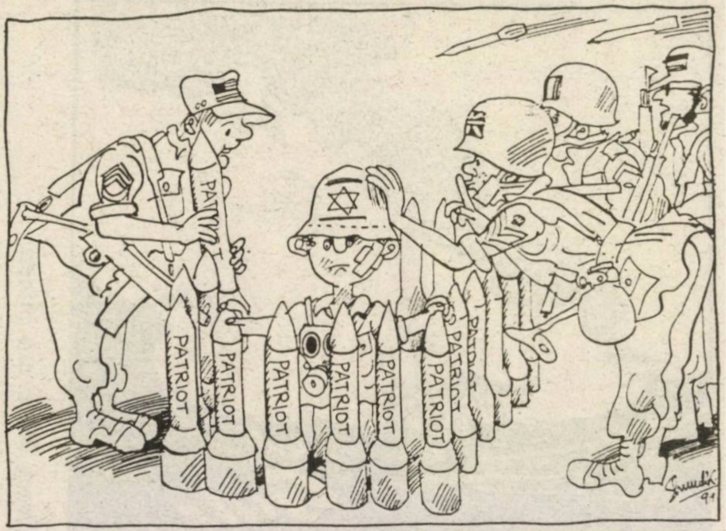

Desen din presa israeliană

20.01.1991.

După ce sirienii au zis că - la o ripostă de apărare din partea noastră -nu ar avea de obiectat, acum au întors foaia şi spun că "n-o să permită avioanelor israeliene să treacă prin spaţiul lor aerian ca să elibereze...Kuweitul !" Ce dracu să căutăm noi în Kuweit ? N-avem destulă treabă acasă ? Multe comentarii s-ar putea face pe tema asta, dar... a intervenit cenzura. Gata ! Mucles ! Dar tot am aflat că unii spun că ăsta e război de lux ! Uite-ai-dracului ! Parcă ne invidiază din fotoliile lor de peste mări şi ţări !... Da, lumea are nevoie de spectacol, cu condiţia ca scena să fie în altă parte, nu la ei acasă, ne laudă că sîntem cuminţi dar se enervează că nu trăznim odată naibii Irakul !

Încep să pierd serios proporţia valorilor: să aud în Israel alarma de la Daharani sau Riyad prin intermediul postului TV-CNN de la Atlanta-Georgia-USA ! Şi să văd apoi cu ochii mei 2 rachete Patriot în cerurile deşertului arab fărîmînd Scud-urile... made in URSS şi îmbunătăţite de Germania (evident: de cine, altcineva ?) şi o leacă de Suedia... şi camuflajul şi lipsurile şi frigul şi foametea şi frica şi persecuţiile irakienilor în goană de-acasă la vecini ca să se predea armatei americane cărora le pupă mîinile pentru orice aliment....

Acum 45 de ani stăteam în tranşee acoperită, special amenajată pentru noi şi încă doi vecini de către salvatorul nostru - Gen. rez. Gh. Dabija (z.l.) - în grădina facultăţii de agronomie de la Bucureşti, sub covorul de bombe al americanilor ziua şi al englezilor noaptea, iar ce vedeam apoi împrejur e de nepovestit pentru că, din adăposturile vecine, zburau afară bucăţi de oameni... Şi tot lipiţi de radio (dar pe şest) ca să aflăm cînd decolează de la Bari unde-şi aveau baza, apoi iar aşteptam sirenele, apoi ne rugam "du-i, Doamne, la Ploieşti"...

Azi trăiesc războiul la etajul 9, în cameră etanşeizată, la TV şi radio, cu luminile aprinse, cu frigiderul plin, cu maşina jos în parcare, cu prieteni ce-mi telefonează din New York, Chicago, Montréal, Frankfurt, România, Franţa, cu CNN... Dumnezeule ! ! !

Luni 21.01.91.

Nebunul de la Baghdad repetă manevra lui preferată de intimidare: risipirea prizonierilor de război (piloţi doborîţi plus personal diplomatic) în punctele strategice, ca să împiedice bombardarea lor. Ooof, lume-lume occidentală, ce pui atîta preţ pe viaţa fiecărui om, cu cine ai găsit să te măsori ? Cu ăsta care şi-ar distruge toată populaţia fără umbra vreunui regret ? N-ai să înveţi niciodată diferenţa dintre Orient şi Occident ? N-ai să pricepi niciodată că islamismul este un fanatism autentic, pur ? Că e suficient să existe un asemenea tiran pentru a fi văzut mistico-superstiţios, ca un veritabil trimis al profetului ? Cînd ai să intri, biet Occident democratic cu maximum 200 de ani vechime, în papucii orientali milenari de diplomaţie sofisticată şi însîngerată, cu mentalitate de răzbunare în sens unic şi permanent ? Cînd ai să înveţi că - în locurile unde viaţa nomadă prin deşerturile cu petrol în loc de apă este încă sistemul de supravieţuire - o slujbă în armată sau religie este o mană cerească, iar convingerea că cel ce moare ca martir al Islamului ajunge direct în paradisul cu cadîne şi nectar de nu-ştiu-ce, îi motivează total şi fără efort întru combaterea Occidentului, acest iad al pierzaniei ?

Ora 22,30.

Cică în Irak e ceaţă şi praf gros în aer: de-aia n-or fi trăgînd în noi de 2 nopţi ?

Se comentează înfine la radio asemănarea dintre construcţiile şi forajele subterane făcute de Ceauşescu la Bucureşti şi S.H. la Baghdad: mare indignare mare pe faptul că nimeni n-a băgat pînă acum de seamă cîţi muncitori străini zilieri sau lung-temporari au fost folosiţi la aceste lucrări în Irak ! Good morning, Israel ! A venit lăptăreasa !

Marţi 22.01.91.

Slavă Domnului, ne-am întors la servici şi ne putem concentra pe orice Altceva, alte chestii, chiar dacă rutiniere, prosteşti, copilăreşti, ce răstoarnă complet orice altă ordine anterioară a priorităţilor...

Evident, masca şi aparatul de radio nu lipsesc nimănui. Şi zice Mubarak lui Kadafffi & Co.: "Dacă Irakul nu se retrage din Kuweitul ocupat cu forţa, cum putem pretinde Israelului să se retragă din teritoriile ocupate ?" GENIAL.

Şi mai zice acum la radio că toată lumea are dificultăţi de integrare în viaţa de servici, de aceea s-au creiat posturi de ajutor psihologic şi fizic post-claustrare, cu numere de telefon şi nume de persoane la dispoziţie: nu zău, unde se mai petrece aşa ceva ?

S-au făcut pachete-cadou pentru "the boys & the girls" ce au montat bateriile Patriot şi agenţiile de turism îi plimbă peste tot "on the house". Păcat că nu puteţi vedea în special o anumită şi superbă negresă în haine militare, pălăriuţă şi mănuşi, cît poate fi de graţioasă,

30 DE ZILE

Ora 20,30.:ALARMĂ.

Incontestabil, s-a instalat o stare de şoc generală, din care neamul ăsta neastîmpărat îşi revine cu greu. Piaţa e slabă, grădiniţele şi şcolile rămîn închise, mamele acasă. E greu...

Flash-back: Cutremurul de la Bucureşti, 4 martie 1977: dacă am să pot înceta să tremur, am să-mi dau poate mai bine seama că ce a provocat situaţia actuală a fost altceva: un Scud a lovit în plin o casă de 2 etaje, veche, locuită, ce s-a transformat într-o grămăjoară de moloz; baloanele de gaz au explodat, canalizarea aşişderea, iar suflul a zburat uşi, geamuri şi parţial pereţi la vreo 30 de clădiri asemănătoare din jur. Sînt cca. 5 răniţi grav, 87 mediu sau uşor, trei morţi de infarct şi trei salvaţi de sub dărîmăturile uneia din case, unde tavanul de beton căzut într-o rînă i-a adăpostit.

Miercuri 23.01.91.

La servici, cu tranzistorul şi masca după noi, cu toatele alb-galbene, ascultăm cum vorbesc cu toţii sibilinic. Ceva fierbe în aer.

Irakul a închis azi-noapte graniţa cu Iordania. Consfătuiri intensive secrete Shamir-Bush, Arens—Eagleburger; Peres, Rabin şi gen. Lapidot dau interview-uri în doi peri, să ne mai întremeze moralul.

Peter Arnett de la CNN a rămas singur la Baghdad, deşi a fost poftit acum cîteva zile s-o şteargă împreună cu ceilalţi.

Ora 19.

STUPOARE GENERALĂ: Majoritatea obiectivelor atît de conştiincios şi "chirurgical" bombardate de aliaţi s-au dovedit a fi din carton şi material plastic: tancuri, avioane, rampe... în mărime naturală dar, de fapt, jucării pentru copii fabricate de francezi, italieni şi nemţi, şi vîndute de mult Irakului ! Iar CNN, deşi avertizat de cenzura noastră militară, a dat cu cel mai mare lux amănunte despre zonele atinse aseară de Scud-uri. Aşa că lui S.H., nepăsător în bunkerul lui, trebuie să i se distrugă încă cincizeci de miliarde de dolari de armament veritabil plus decorurile. Iar muftiul de la Ierusalim - trăsni-l-ar Mahomed - a chemat toţi musulmanii din regiune la coaliţie cu djihad-ul contra noastră, a americanilor, etc

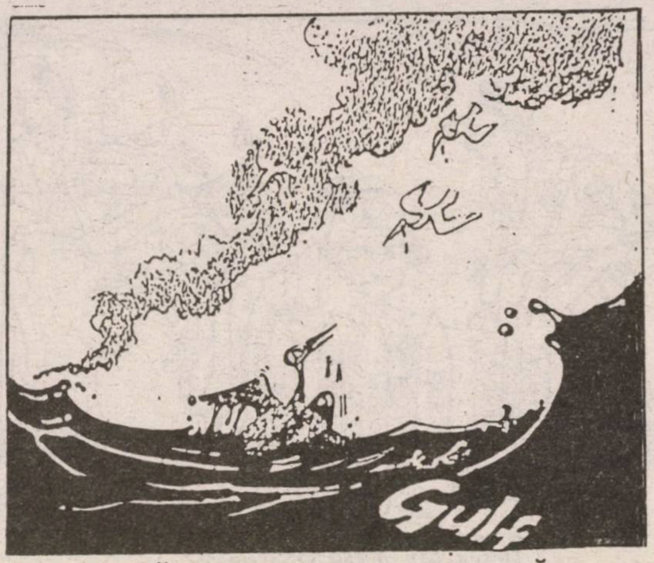

Desen din presa chineză

MAMĂ, ASTA E MAREA MOARTĂ?

Ora 22,33.

Încetarea alarmei de acum 30 de minute. Nu sînt răniţi.

Ultima urare la modă: "Noapte bună şi să dea Dumnezeu să nu te mai aud sau să te văd pînă mîine!" sau "să nu mai ştiu de tine în noaptea asta".

Nachman Shai, general în termen, membru al Statului Major Tzahal, fericit înzestrat de Natură cu un calm olimpic, ne povesteşte, prin intermediul TV, după fiecare alarmă, ce, cum şi unde se petrece; aşa că a fost supranumit "Calmantul naţional al zilelor noastre!" (Ha marghià ha leumi şel ha iamim ha ele !)

Joi 24.01.91.

Turcia, tot mai ameninţată de Irak, ridică de la Incirlik avioane Tornado cu direcţia nordul Irakului.

Generalul Norman Schwartzkopf (poreclit şi Norman-Storman, Ursul, Pisoiul, etc.), comandantul întregii armate de coaliţie bazată în Saudi Arabia, ne-a rugat să nu-i atacăm pe irakieni, că-l încurcăm pe el. O.K.- Boss ! Deşi am încasat deja trei atacuri simple şi unul complicat cu morţi şi răniţi. Dar Arens, Levi şi - mai ales ! - Comandamentul Tzahal ştiu mai bine ca noi ce e de făcut.

Ora 16,30.

Au apărut două pete uriaşe de ulei în Golf din direcţia Kuweit: S.H. pretinde că au fost atacate 2 rezervoare de către aliaţi, dar noi ştim de mult că el a ameninţat să deschidă robinetele şi să verse ţiţeiul în mare. Petele sînt acum de 1 km. pătrat fiecare. Dacă o să le dea şi foc.... Ce criminal ! Acum, ce are şi cu peştii, cu flora submarină, cu păsările migratoare şi, mai ales, cu specia atît de rară a cormoranilor pe care-i vedem înecîndu-se treptat, fără puterea de a se întoarce la ţărm din cauza greutăţii şi a lipiciului gras de ulei negru pe aripi ? *Ce scrie în Coran pe tema asta, hai ?*

Mi-e greaţă. Da, mi-e greaţă să văd steagul german în Israel, fîlfîind pe maşina - evident - Mercedes sau BMW a lui Gentscher (ministrul de externe al Germaniei) sau Co., pe locurile dărîmate de Scud alaltăieri, chit că "Cici" - primarul Tel Aviv-ului - le explică exact ce şi dece trebuie reparat, într-o germană ireproşabilă. Şi că asta o să coste cinci milioane de mărci. Sec.

Iar David Levi (nativ din Maroc, deci fără legătură directă cu Holocaustul efectuat de nazişti în Europa), îi "povesteşte" la fel de bine documentat lui Gentscher toate păcatele de care-i învinuim: deh, cine l-a pus să vină tocmai acum şi să trebuie astfel să dea socoteală dece şi în ce condiţii l-a înarmat pe S.H. cu rachete şi chimicale ?

De la noapte, ora 0, unul din posturile noastre de radio va transmite.... linişte ! Adică, pus în funcţie, va tace tot timpul afară de cazul cînd va fi alarmă: vreau să mai văd si alte tări care-şi răsfaţă astfel populaţia şi-i scuteceşte somnul ?!

Vineri 25.01.91, ora 9,30. Am dormit înfine, ca un bolovan. Cu ochii cîrpiţi încă de somn, dau drumul la radio şi.... mă opresc prosteşte în mijlocul camerei şi ascult ca la biserică sfîrşitul concertului de vioară de Mendelsohn, interpretat de Itzhak Perlman ! Uitasem complet că mai există şi muzică din asta.... Vorba lui Alex Anski, crainicul de la Galei Tzahal: nu o fortăreaţă, ci un tranzistor mititel îţi apără viaţa, un telefon ţi-o poate salva sau distruge şi - mai local - din motive de "Pikuah Nefeş" (supravieţuire) se suspendă Shabatul.

Ora 15,15. Asistăm la un moment de euforie inter-prezidenţială şi de complimente boomerang, în care Herzog al nostru îi dă 10 la purtare lui Assad al Siriei, "om cu scaun la cap ce zice că S.H. ne-a făcut cel mai mare serviciu, determinîndu-ne să ne exprimăm forţa morală faţă de toată omenirea prin abţinerea pînă acum de la replică..." Ia te uită, fratele meu, unde era Sionistul nr.1: Saddam !

Alt aspect ciudat al acestui război-anti-război: altă dată, cel mai preţuit era cel cu riposta cea mai rapidă, scurtă, la obiect şi Israelul - har Domnului ! - nu s-a dat niciodată în lături de la asemenea acţiuni, cu toate condamnările de suprafaţă şi invidiile admirative de sub masă. Astăzi, Israelul se abţine (deocamdată) şi e... cel mai - cel mai !

Ora 15,30. Raful pretinde că americanii vor ciştiga războiul chiar mai repede decît cred ei, că povestea cu aviaţia irakiană intactă e o prostie, că s-ar putea să nici nu fie nevoie de angajare terestră serioasă şi că Israelul nu are ce să le dea sfaturi pentru planurile lor !

Rafsanjani (oare aşa se scrie?) al Iranului declară categoric că, a intra în horă alături de Saddam Hussein, e sinucidere curată.

O agenţie rusească independentă afirmă că S.H. şi-a omorît şeful aviaţiei şi alţi generali. Dar vorba lui Zeev Shif, ziaristul interview-at de Dan Margalit la "Erev Hadaş": de cînd tot auzim noi că-şi omoară miniştrii, generalii şi alţi asemenea apropiaţi, ar trebui să nu mai aibă nici un gradat în armată şi nici un funcţionar în ministere.

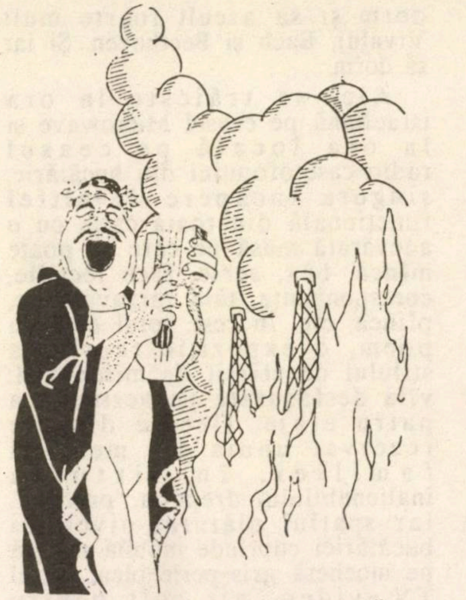

Desen din presa peruviană

Ora 18,02. ALARMĂ. De data asta, în timp ce astup uşa, un boom foarte puternic şi foarte aproape, după un fîşiit frecat aproape pe sub geam; am impresia certă de tremurătură a pereţilor, de zăngănit de geamuri, ba joacă şi lumina şi încep să mi se moaie rău picioarele, să tremur din ce în ce mai tare.... alte cîteva boom-uri, ceva mai departe.

Ora 18,12: Alte două boom-uri relativ puternice. Scriu cu ochelarii peste masca în care mă aud gîfîind, îmi tremură mîna, scrisul, sufletul... Sună telefonul: Adrian, de la New York, ascultă împreună cu mine, la radioul meu, prima informare: au căzut cîteva Scud-uri foarte aproape (500-1000 metri), echipele sînt deja acolo, să cerceteze focoasele. Sînt răniţi şi pagube în zona noastră şi Haifa-nord. Îl rog pe Adrian ce nu-mi poate înţelege bîiguielile prin mască, să mă sune după ce află la CNN-ul lui că s-a terminat alarma.

Generalul Nachman Shai: 7 rachete balistice au fost trase din vestul Irakului în direcţia noastră. Toate au fost interceptate de Patriot-uri, dar bucăţi din ele au lovit clădiri şi oameni. Sînt vreo 40 de răniţi şi un mort.

De la Baghdad sîntem ameninţaţi că ce ne-aşteaptă, o să-l înveţe minte pe Bush. Fără comentarii.

În Spania s-au separat în închisori deţinuţii arabi de ceilalţi, de teama unor acţiuni teroriste.

Tel-Aviv-ul, "oraşul fără pauză", e acum "pauză fără oraş".

Se confirmă: 2 Scud-uri neinterceptate au căzut colea, la mai puţin de jumătate de km., dar în nisipuri. Toată viaţa ne-o ducem astăzi în explozii: în filme, la TV, în nervii noştri parcă electrificaţi, în cer, pe ploaie sau între rachete; cele mai rare sînt exploziile de rîs.

Sîmbătă 26.01.91. Orele 1,40 - 2 - 3 - 4...:Am clacat. După bubuiala de-aseară, am vrut să-mi suspend temporar auto-embargo-ul şi mi-am pus la fiert nişte orez cu lapte peste care am turnat un flan de vanilie. Deobicei, reţeta asta mi-a fost salutară. Dar de data asta....

Am 4 aparate de radio în cameră, trei prin colţuri şi unul în pat, cel care tace în afara alarmelor. Din cînd în cînd însă trozneşte mărunt (afară tună şi trăzneşte), declanşîndu-mi groaza de ce-ar putea urma.

Nebunii care mai stau pe la pub-uri (etanşeizate, fireşte) la ora asta, beau bere prin orificiul destinat maţului pentru apă de la mască; alţii şi-au lipit tot soiul de abţibilduri pe ele, ca să nu se sperie copiii.

Trei avioane irakiene au aterizat la Teheran, cerînd ajutor; două erau atinse rău şi s-au prăbuşit.

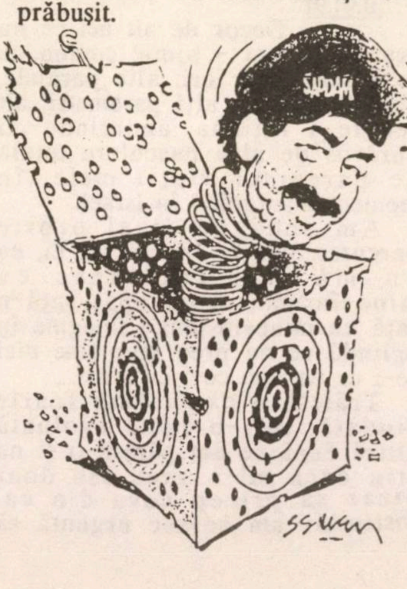

Desen din presa americană

Mareea neagră din Golf: cea mai mare catastrofă ecologică de la începuturile pămîntului.

Duminică 27.01.91

M-am prăbuşit. Plec la vară-mea. După impactul "Patriotic" cu Scud-ul ce ne-a zguduit din catapetesme şi pînă în străfunduri, nu se mai poate. Şi pînă atunci, dorm la Iolanda.

Baghdad-ul anunţă cu cinism că se află în posesia unor gaze deja experimentate în războiul cu Iranul: administrate unor femei închise într-o cameră etanşă, cu masca de gaze bine adaptată, le-a curăţat în trei minute !

De la Kupat Holim, deoarece dispun de zile de concediu legal, pot pleca; fireşte, anunţînd unde mă aflu în orice moment. Dar aşa cum mă aşteptam, întîmpin mutre reprobabile, în special sora-şefă care mai are şi neruşinarea să mă întrebe dacă mă mai întorc ! Colegele însă foarte O.K., mă ceartă chiar că n-am plecat de la început: cine-ar fi crezut că n-am să pot rezista?...

La aeroport sînt nevoită să-mi părăsesc cea mai fidelă prietenă din ultimele 2 săptămîni: masca de gaze. Şi din sala de aşteptare pînă în avion, pe tot traseul parcurs cu autobuzul sub trăznete şi tunete, am un foarte idiot sentiment de jenă, de parcă masca mi-ar fi fost şi îmbrăcăminte decentă iar acum sînt dezgolită în văzul tuturor....

Epilog

OUT OF ISRAEL

(Grünwald, Bavaria)

31.01.91

Decor de alt act ce nu are - aparent - nimic comun cu ce a fost pînă ieri: alte paralele, alte meridiane, alţi parametri, alt fel de a raţiona, amintindu-mi dureros de altă basculare totală pe parcursul vieţii mele, în momentul imigrării în Israel.

Am senzaţia unei orbite parcurse, dar la încheierea ei, eu nu mă mai întîlnesc cu mine-însumi, ci-mi apar faţă-n faţă cu mine-însumi,- imagine în oglindă ce nu prea ştie bine nici ce-i cu ea, nici ce-i cu mine....

Trăiesc o experienţă foarte ciudată, într-o lume evoluată altfel după ce am părăsit-o şi nu ştiu dacă mi-e greu sau doar bizar să pricep ceva din ea. Instinctiv am nevoie urgentă să dorm şi să ascult foarte mult Vivaldi, Bach şi Beethoven. Şi iar să dorm.

Aici se trăieşte la ora israeliană pe ceasul Microwave şi la ora locală pe ceasul radio-casetofonului din bucătărie, singura încăpere de-altfel funcţională din toată casa, cu o adevărată masă pe care se poate mînca, bea, scrie, face lecţiile, corespondenţa, tăia zarzavaturile, pîinea, etc. In rest, totul este un poem, o expoziţie reuşită a stilului de sfîrşit de mileniu II: vilă desfăşurată pe verticala a patru etaje, fiecare din ele rezervat unuia din membrii familiei, în virtutea inalienabilului drept la "privacy". Iar spaţiul alăturat nivelului bucătăriei cuprinde mobilă neagră pe mochetă gris-perle-bleu, colţul TV.-video, alt colţ pentru sufrageria a cărei masă este un blat de cristal pe două piedestaluri pătrate, coşcovite, nevopsite aparent, de la altă mobilă veche; biblioteca de-asemeni neagră, ca şi fotoliile de piele...

Eu locuiesc la subsol, într-o pseudo-garsonieră cu un colţ amenajat în cameră de duş, cu aerisire printr-o fereastră spre trepte ce duc la cer, cu calorifer, între cămara cu rezerve de alimente şi conserve şi sala de sport cu pat de masaj şi lampă de ultra-violete....

Stăpînul casei, medic, originar din nordul Israelului, e stabilit aici de aproape 40 de ani. Îmi explică foarte răbdător şi doct, de la respectabila sa înălţime (1,90 m.), cu privirea pierdută în gol printre crengile bradului din faţa ferestrei, că acum sînt la adăpost şi trebuie să uit; de-asemeni, continuă să-mi "explice" (într-o ebraică perfectă, clară) dece e bine pentru Israel să mai dureze războiul vreo cîteva săptămîni, ca replică la revărsarea prea-plinului meu de sperietură, îngrijorare, şocuri şi ciudă pe lipsa mea de rezistenţă. Apoi mă anunţă că va pleca pentru 3 zile să-şi viziteze rudele de la Herzlia, şi mă roagă să nu povestesc nimănui din casă nimic: numai aşa mă voi putea linişti şi uita, iar ai lui nu vor fi deranjaţi din rutina lor atît de anevoios construită....

Aşa că mi-am cumpărat urgent un mic tranzistor digitalizat Sony ce prinde perfect emisiunile de pe tot globul, am fixat 6 din cele 10 posturi pe radio Israel, şi-mi petrec, cu el alături de pernă, insomniile, nedumeririle, frustrările şi dorurile deşarte.

"Regele" (cum îi zic eu stăpînului casei) a ajuns la Herzlia exact înaintea celor trei alarme dintr-o luni seara; şi prima rachetă Scud a trecut exact peste casa în care se afla, în traiectoria ei spre marea în care s-a dus să explodeze. S-a întors acasă la el, la Grünwald, în mare linişte, cu o deosebită grijă să nu-i deranjeze pe cei din jur şi a încetat să mai comenteze, să dea sfaturi, să conferenţieze doct în deşert.... Aparent visător, s-a pus pe ascultat muzică tot timpul petrecut acasă.....

Iar eu, după cîteva zile de bună-cuviinţă, m-am urcat în primul tren spre Tirol, unde m-am instalat dumnezeeşte printre necunoscuţi cu zîmbet economicos dar cu inima pe palma-ntinsă (cum zic ţăranii), unde mi-au scîrţîit cizmele pe zăpada proaspăt tasată, sub un cer de cleştar, şi unde un pensionar bătrîn care-şi plimba cîinele mi-a ieşit în faţă pe aleea ce ducea spre pîrîul îngheţat. M-a salutat zîmbind şi mi-a zis: "Numai dumneata eşti de vină..." Şi, văzînd mutra mea nedumerită, a continuat: "...că astăzi e o zi aşa frumoasă !"

***

M-am întors acasă duminică 24 februarie 1991, cu o frică imediată în minus - aceea a gazelor - şi cu o solidă traumă psihică în plus: aceea de a nu mai şti dacă mai există pe lumea asta vreun colţişor ferit în care să mă simt - înfine - împăcată cu mine-însumi pe parcursul acestei vieţi. Pentru că, după cîte văzusem şi auzisem prin Europa, noi cei de-aici aveam datoria de a ne simţi recunoscători întregii lumi aşa-zis democrate, ce ne alesese drept jandarmul lor în Orientul Mijlociu: eram prizonierii definitivi ai bunăstării şi lipsei de bătaie de cap altora....

Şi ca un semn de maximă ironie a soartei, de readucere brutală la realitatea înconjurătoare unde revenisem de bună-voie şi nesilită de nimeni, la orele 3,30 şi 5,30 dimineaţa au avut loc ultimele două alarme cu Scud-uri dirijate către deşertul din sud.-

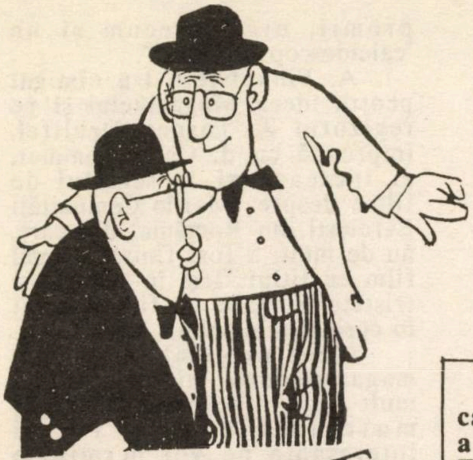

SE ZVONESTE CĂ ...

...Postul de televiziune B.B.C. pregăteşte un documentar privind personalitatea Rabinului-Şef Dr.Alexander Şafran şi activitatea sa din anii războiului mondial.

...Un grup de scriitori şi publicişti din *alia* a hotărît să propună primăriei Tel Aviv să dea unei străzi din oraş, numele poetului *M.Rudich*, de la moartea căruia se împlinesc nu peste multă vreme 5 ani. Principalul sprijinitor al iniţiativei: *I.Artzi*.

...Asociaţia scriitorilor intenţionează să facă - însfîrşit - "pasul cel mare", editînd revista "Izvoare" cu regularitate (de două ori pe an, la date fixe) şi difuzînd-o prin chioşcuri.

...Radu Beligan pregăteşte de zor la Bucureşti, un spectacol (în două personaje) cu care urmează a efectua curînd (februarie sau martie), un nou turneu în Israel.

...în ciuda faptului că luna trecută s-au semnat la hotelul "Dan", din Tel Aviv documentele de principiu privind transmiterea, prin cablu, a programelor realizate de televiziunea bucureşteană (bravo! felicitări!)...de la principii la fapte mai este un drum lung; în speţă, ar fi vorba de diferite chestiuni financiare ce trebuie rezolvate...

...poetul Shaul Carmel va fi noul consilier cultural al Ambasadei Israelului la Bucureşti, în locul d-nei Lily Hahami; d-na L.H. îşi încheie "cadenţa", urmînd a fi numită ambasador într-o ţară din Europa sau Africa.

Cunoscutul şi simpaticul campion de tenis, Ilie Năstase a paşit pe arena vieţii politice. El s-a înscris în PDSR (Partidul de guvernămînt), fiind ales în conducerea acestuia şi urmînd a deveni consilier prezidenţial.

Ecourile hotărîrii lui Ilie sînt diverse, aşa cum era de aşteptat: simpatizanţii puterii îl aplaudă, partizanii opoziţiei îl fluieră. Ca pe teren. Dar fotografia celebrului tenisman se află, din nou, pe prima pagină a ziarelor.

Aşadar, pînă una alta, avantaj Năstase!

PENTRU CEI CE DORESC SĂ-ŞI COMPLETEZE COLECŢIA

minimum

În atenţia cititorilor care au acasă colecţia revistei Minimum şi cărora le lipsesc anumite numere: am obţinut cîteva numere vechi şi le ţinem la dispoziţia celor doritori.

Numerele vechi pot fi obţinute - contra 5 (cinci) şekeli numărul, trimiţînd comanda respectivă, prin cec bancar sau poştal, pe adresa revistei: "Minimum", P.O.B. 11472, Tel-Aviv.

nou

A apărut

JENIŢA POSMANTIR

MITOCH SFARIM ŞECARATI

(spicuiri din cărţile citite)

O culegere de texte în ivrit pentru toată lumea. Şi pentru toate împrejurările vieţii.

"MINIMUM"
1995

Cartea poate fi obţinută, trimiţînd un cec de 20 (douăzeci) şekeli pe adresa:

JENIŢA POSMANTIR,
STR.ALEXANDER IANAI,
NR.3,
TEL AVIV.

"JURNALUL DE ACTUALITĂŢI" AL ALIALEI

Printre iniţiativele culturale recente ivite în tribul nostru, se numără şi aceea – originală şi cu cert caracter de noutate – a lui Arie Finkelstein: realizarea unui magazin pe casete video, periodic, cu durata de 30–40 de minute, cuprinzînd "articole în imagini". Despre cuprinsul acestor "articole", Arie Finkelstein ne-a spus doar atît: "Ne-am gîndit la subiecte care să-i informeze pe originarii din România despre ce se petrece în viaţa tribului nostru (evenimente culturale, artistice, sociale, etc.), precum şi ceeace gîndesc şi crează evreii originari din România în Israel şi în străinătate, în diferite domenii de interes general. Să fie un jurnal de actualităţi al alialei, vizual şi vorbit în limba română. La acestea se vor adăuga şi amănunte despre viaţa diasporei evreieşti-româneşti: noutăţi din viaţa obştei evreieşti în România şi străinătate, reportaje din diferite tîrguri şi oraşe româneşti, colţuri pitoreşti din ţara de baştină, spicuiri din presa de acolo şi, dece nu, chiar şi cancanuri.

Prima ediţie a Magazinului va îngloba portrete şi interview-uri cu I. Artzi, Maia Morgenstern, rabini ai obştei evreieşti din România, Al. Mirodan, Liana Maxy, Gina Sebastian-Alcalay ş.a., reportaje despre seri literare, acordări de premii, etc., precum şi un "caleidoscop românesc".

A. Finkelstein l-a cîştigat pentru ideea Magazinului şi pe regizorul Z. Terner. Dealtfel, împreună cu d. Chiţu Sommer, ei lucrează şi la serialul de filme despre "Marile Comunităţi Evreieşti din România" din care, nu de mult, a fost finisat primul film cu titlul "Iaşi în bucurie şi tristeţe" şi care va fi prezentat în curînd publicului.

Ideea originală a acestui magazin-video ni se pare mai mult decît binevenită, deoarece materialele sale vii şi interesante ne vor permite o mai bună cunoaştere a ceea ce e legat de noi.

Gordon Tours - I. Atlas

vă oferă vacanţe aristocratice cu preţuri foarte democratice!

Turul României şi vizitarea locurilor natale cu maşină la scară şi şofer la dispoziţie.

(4-5-6-8 persoane în maşină) excursia pe traseul ales de dv., de la **48 $** pe zi + avion.
Preţul cuprinde: maşină (inclusiv benzina şi asigurare), hrană şi cazarea şoferului, hotel cu mic dejun. Posibilitatea de a prelungi şederea în România.

Austria - Paradisul vilegiaturiştilor!

Petreceţi o vacanţă de vis în ţara valsului şi a Dunării albastre!
Vă oferim apartamente, vile şi cottageuri de lux în Viena şi împrejurimi, regiunea Salzburg, Tirol etc.
Cele mai superbe privelişti! Cele mai confortabile condiţii!
Cele mai ieftine preţuri din Europa!

VACANŢE DE IARNĂ SUPERBE ÎN EUROPA!

10 NOPŢI VIENA, BUDAPESTA ŞI PRAGA – 799 DOLARI!
7 NOPŢI LA LONDRA ŞI PARIS – DE LA 600 DOLARI!
6 NOPŢI LA LONDRA – DE LA 509 DOLARI!
6 NOPŢI LA PARIS – DE LA 585 DOLARI!
4 NOPŢI LA VIENA – DE LA 525 DOLARI!
EXCURSIA SE POATE PRELUNGI CU SAU FĂRĂ HOTEL!

I. Atlas - Gordon Tours

str. Ben Yehuda 184, Tel Aviv. Telefon: 03-5270767

Nici un pas fără Atlas!

Călătorii cu preţuri reduse în toată lumea.
Aranjăm asigurare de boală pentru turiştii veniţi din România

ANCHETA MINIMUM

ÎNTREBARE : De ce anume vă temeţi cel mai mult în viaţă ?

Răspunsuri :

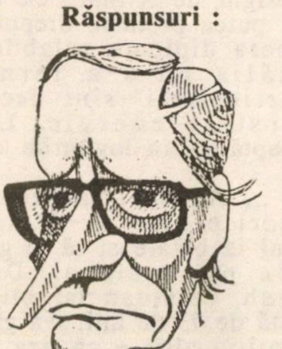

Radu Beligan, actor, Bucureşti:

- De extremisme. Milan Kundera spune într-o carte că a trăi înseamnă a vedea. Vederea e împiedicată de două frontiere: lumina care te orbeşte şi întunericul total. De aici vine groaza mea de extremism. În artă ca şi în politică, extremismul e o dorinţă deghizată de moarte.

Liana Maxy, scriitoare, Ramat Gan:

- De prostia omenească.

Jeniţa Posmantir, autoare, Tel Aviv:

- De boală.

Ion Mihăileanu, publicist, Paris:

- De canaliile cu faţă umană.

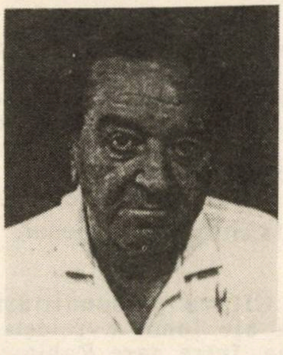

Dr. N. Robănescu, specialist în ortopedie, Bucureşti:

- De bătrîneţe. Pe măsură ce oamenii din generaţia mea se duc sau se prăbuşesc, îmi dau seama, cu înfiorare, ce înseamnă dezagregarea umană.

Albert Kreigold, economist, ex-trezorier al HOR, Bat-Yam:

- De nimic.

B.Elvin, scriitor, Bucureşti:

- De anii declinului biologic.

Însfîrşit !
Emisiunile T.V. din România pe drum spre Israel

La 15.11.95 a avut loc, la Hotelul Dan din Tel Aviv, semnarea acordului de transmisiuni televizate între România şi Israel. Au luat parte D-nii A.Sanislav, ambasadorul României în Israel, David Rival, director al R.R. Computer & Telecomunications, Dumitru Popa, directorul general al Televiziunii române şi D-na Felicia Meleşcanu, director general al departamentului emisiunilor pentru străinătate. Aceasta din urmă a şi dat publicului participant ample informaţii despre data aproximativă a intrării României pe satelit (1 dec.crt.), conţinutul programelor de cîte 3 ore şi jumătate (scurte buletine de informaţii, filme, varietăţi, economie, cooperare, etc.). Orar provizoriu : 21,30-1 noaptea.

Din partea Israelului au vorbit D-nii: deputat Avraham Poraz (care ne-a asigurat că va continua "lupta" cu directorii societăţilor de cabluri ce nu vor să transmită emisiuni din România, Polonia, etc.; de-asemeni că, după 1 mai 1996, cînd programul de emisiune românesc se va mări la 6 ore, va exista obligaţia de a primi în reciprocitate şi programele celor două canale israeliene). Au mai luat cuvîntul D-nii Nathan Cohen (neobositul realizator din culise al acestui acord), Itzhak Artzi şi Jean Steiger, redactorul şef al ziarului "Ultima Oră"; acesta şi-a exprimat mulţumirea pentru faptul că nu a rămas literă moartă campania lansată de ziar în favoarea captării emisiunilor în limba română, şi şi-a anunţat intenţia de a continua să stimuleze cititorii întru convingerea directorilor societăţilor de cabluri.

ETC NOI

...De vreo zece ani de zile-ncoace umblă o vorbă în alia şi, mai ales, pe coridoarele *organizaţiilor* : Gata, s-a terminat cu olimii din România. Finito ! Care-a vrut să vină, a venit, cei ce-au rămas sînt bătrîni, hotărîţi să moară-n casa lor (sau la vreun cămin al Comunităţii).

Or, nu-i chiar aşa. Desigur, numărul celor ce aliază la acest sfîrşit de veac este incomparabil mai mic decît pînă prin anii '70-'80. Dar, dacă nu curge, pică. Astfel, an de an în vremea din urmă, sosesc la Ben-Gurion cam 200-300 de olimi. Datele au fost furnizate de Nicuşor Cajal, preşedintele Federaţiei din România.

... Colaboratorul nostru, Iona Atlas, a fost, nu de mult, împreună cu alţi specialişti în domeniu, în Maroc, la o conferinţă internaţională pe tema turismului. Musafirii au vizitat, încîntaţi, diferite "obiective turistice", mărturisindu-şi admiraţia şi pentru peisajele şi pentru hotelurile 5 stele din ţara condusă de, Regele Hassan al II-lea. O glumă care a circulat pe seama cunoscutului autor de sonete humoristice: "Ceea ce l-a impresionat pe acesta cel mai profund a fost întîlnirea sa cu Muntele Atlas!"

...O bună idee a avut Ambasada Română de pe strada Adam Ha-Cohen, cînd a organizat o seară de poezie româno-israeliană, unde au citit din versurile lor, Sandu David, Liana Maxy, Bianca Marcovici, Sebastian Costin, Shaul Carmel, Felix Caroly, Solo Har-Herescu, ş.a. Poeţii în cauză au fost prezentaţi de prof. Andrei Strihan, preşedintele Asociaţiei Scriitorilor. Motorul serii literare a fost d-na Andreea Păstîrnac, noul consilier cultural al Ambasadei. Noul, se poate spune, din multe puncte de vedere. D-na Andreea Păstîrnac este nu numai o adevărată iubitoare de literatură, ci şi... o bună cunoscătoare a limbii ebraice. Cheia misterului e simplă: D-sa a studiat ştiinţele politico-diplomatice la Universitatea din Ierusalim şi-l citeşte pe Agnon, cel atît de greu de citit, fără dicţionar.

...Cîteva personalităţi de seamă ale lumii evreieşti din Elveţia, între care Rabinul-şef Dr. Alexander Şafran, s-au întîlnit de curînd în sala solemnă a Tribunalului din St. Gallen; pentru a cere dreptate. Dar nu despre interesele lor era vorba. Ci, dacă se poate spune aşa, despre interesele Memoriei; şi ale conştiinţei noastre de neam. Pe scurt, lumea venise să depună mărturie în "procesul" celebrului Paul Grueninger. Acesta, cum se ştie, a ocupat în anii 1938-39 un post important în poliţia elveţiană; încălcînd dispoziţiile (draconice) ale guvernului de la Berna, el a dat unui număr de 3000 de evrei din Germania hitleristă documente (false), cu ajutorul cărora aceştia au putut să intre pe teritoriul elveţian; şi să scape de deportare. Disciplina însă e disciplină şi în 1940, descoperindu-se adevărul (Gestapoul îl *turnase* pe poliţist), Grueningen a fost judecat în aceiaşi sală din St. Gallen şi condamnat la scoaterea pe viaţă din rîndurile poliţiei. Cariera sa a fost distrusă, omul a murit în 1972, fără să i se fi făcut dreptate şi de-abia astăzi, la stăruinţele nepoatei sale, ale Rabinului Şafran şi cîtorva dintre cei ce-i datorează viaţa, tribunalul l-a reabilitat. Cazul Grueninger constituie un exemplu clasic de conflict între datorie şi conştiinţă (cum ar fi spus Corneille, marele dramaturg). La Paul Grueninger a învins conştiinţa, iar posesorul ei a plătit...

... Luna trecută postul de radio BBC-Londra a transmis o convorbire între Dorian Galbinschi, redactor al postului sus-amintit şi Al. Mirodan, directorul revistei noastre. Tema convorbirii: "Fenomenul *Minimum.*"

... O ştire nouă de pe frontul mereu plin de bombe al luptei dintre Ministerul Învăţămîntului din România şi facultăţile particulare (unde, în treacăt fie zis, studiază numeroşi tineri din Israel). Universitatea de Medicină şi Farmacie a emis o circulară prin care profesorii sînt obligaţi să aleagă între catedrele lor de la sus-amintita Universitate (se ştie, de Stat) şi cele de la facultăţile particulare. Un adevărat ultimatum. Sau - sau ! E o lovitură de trăznet deoarece, dacă "particularii" nu vor mai putea folosi serviciile profesorilor cunoscuţi, cu prestigiu, de la Stat... ele nu vor mai putea pretinde dreptul de a elibera diplome valabile. Dar bătălia nu s-a terminat. "Particularii" sînt decişi să riposteze energic. Lumea aşteaptă contra-loviturile lor.

... Afaceri, afaceri, dar uneori e bine să-ţi mai pui capul la bătaie şi să te gîndeşti unde pui piciorul. D.Haim Darah, cetăţean israelian, în vîrstă de 73 de ani, s-a gîndit - ca atîţia alţii - să dea marea lovitură în România. El a plecat la Vatra Dornei, deschizînd o casă de schimb valutar. Business sigur, nu-i aşa ? Nu, nu întotdeauna. La un moment dat, D-sa a dispărut. Fiul său, aflat pe la Tel Aviv, ne mai reuşind să-l găsească la telefon, s-a repezit în Moldova, să-l caute pe întreprinzătorul său părinte. El l-a găsit, cu ajutorul poliţiei locale, însă mort. Omul, aşa cum au constatat anchetatorii, fusese atacat de-un tînăr de prin partea locului, torturat ca să spună unde ţine valuta, ucis şi vîrît într-un sac. Din buzunarul victimei dispăruseră 50.000 de mărci germane şi vreo 9000 de dolari. Morala: nu-i oare mai înţelept ca la vîrsta asta şi cînd - orişicît - nu mori de foame în Israel, să joci şah cu pensionarii în Parcul Haiarkon ?

... Un pianist care se impune pe zi ce trece în lumea concertistică este tînărul Eugen Alcalay din U.S.A., fiul scriitoarei Gina Sebastian-Alcalay. El a fost invitat, nu de mult, la cunoscuta emisiune "Young Artists

Eugen Alcalay

Showcase" a postului de radio "WQXR" din New York, interpretînd (cu succes de public şi critică) transcripţia pentru pian a piesei wagneriene "Liebestod", transcripţie realizată de Liszt. Paralel cu activitatea sa concertistică, tînărul pianist desfăşoară o bogată activitate pedagogică, dînd lecţii la Universitatea din Indiana, la "Blue Hill" în Maine şi-n alte oraşe.

Eugen Alcalay - o *tuşe* fină pe clapele alb-negre, un talent de urmărit.

... Am primit numărul 5/1995 al micii reviste "Pro şi Contra", editată de M. Gorun la Petah Tikva. Se vede, aşadar, că Cercul cultural pe româneşte din amintita localitate are suflu. Întîlnim în cele şase pagini ale publicaţiei semnăturile lui Iosef M. Rudel, Mihail Pascal, Lucia Pascal, Hélène Elli. Dacă e să intrăm în discuţie cu titlul simpaticei tipărituri, vom spune că sîntem "Contra" reproducerii de texte cunoscute (de la ... David la mai încoace), preferînd producţiile originale ale "cerchiştilor" (inclusiv - de ce nu ? - înemnări critico-polemice). De altă parte şi esenţialmente sîntem "Pentru" foaia lui Gorun, care constituie, sau s-ar cuveni să constituie, un îndemn şi pentru alţii de-ai noştri (ce zice Bat-Yam-ul, de pildă, cu atîtea bune condeie din *alia* ?). Atît de tare sîntem *Pentru* , încît aşteptăm cu interes numărul următor...

... Pînă atunci să consemnăm că acelaş Cerc a scos al doilea Caiet al său de literatură-poezie. E vorba de-o plachetă de versuri de Felix Caroly (noul laureat al Premiului Sion), intitulată "Zilnicele prăbuşiri". Vom mai discuta despre cărţulie. Deocamdată, răsfoind-o, îl contrazicem pe talentatul poet: Zilnicele prăbuşiri ? Nu, domnu' Caroly. Zilnicele înălţări...

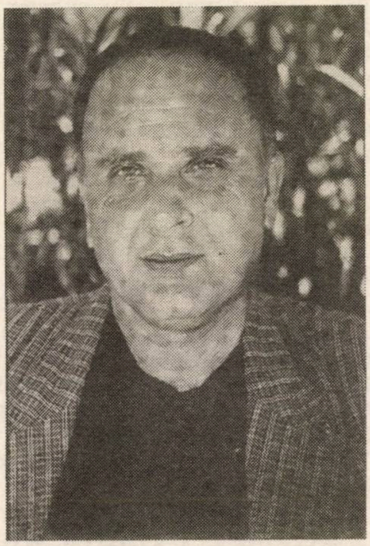

... Bărbatul din fotografie este una din cele mai interesante (şi nu lipsite de mister) personalităţi ale tribului. Nepot al regretatului poet Meir Rudich, el s-a impus, în ultimul sfert de veac, ca un romancier şi nuvelist de valoare (şi real succes) sub numele Reuven Miran. Omul (născut în 1944) a făcut armata la marină, e un pătimaş al oceanelor şi călătoriilor, a văzut multe, a auzit multe şi a povestit, sau măcar sugerat în povestirile sale, ceva din bogata sa experienţă de viaţă. De ce numai cîte ceva ? Şi de ce pomenisem mai la început cuvîntul *mister* ? Fiindcă autorul cărţilor semnate Miran a lucrat, pînă mai deunăzi, la pensionare... într-un serviciu "special". Scriitorul care - în treacăt fie zis - şi-a dat teza de *master* în filozofie la Paris, cu o lucrare despre Spinoza, a învăţat de la maestrul său într-ale gîndirii două lucruri esenţiale: să vorbească cu miez şi să tacă asemenea.

... Timpul lucrează în favoarea poetului cernăuţean Paul Celan; după trecerea sa dintre noi, în urmă cu ani, versurile lui Celan sînt citite şi răscitite, apar studii despre creaţia sa, cei ce l-au cunoscut publică amintiri despre chinuitul care şi-a luat viaţa, în plină glorie, aruncîndu-se de pe un pod parizian în apele Senei. Mai nou, celebra cîntăreaţă germană Ute Lemper (foto) a inclus în programul concertului său, intitulat "Oraşul Străinilor" şi prezentat la "Théatre National de Chaillot" din Paris, cîteva cîntece pe versurile *străinului* Paul Celan.

... O adevărată forţă a naturii (dar şi a culturii) se arată a fi, mereu, mereu, istoricul literar Zigu Ornea din Bucureşti. După ce scoate an de an cîte o carte de erudiţie, după ce publică în cîteva săptămînale (între care "Dilema") studii temeinic documentate, după ce conduce două edituri: *Minerva* şi pe cea a *"Fundaţiei Culturale Române"* , Ornea s-a angajat ca, în inexistentul său timp liber, să se ocupe, ca director, şi de treburile editurii "Hasefer"; adică de editura pe care a pus-o pe picioare Federaţia Comunităţilor Evreieşti.

Acum aşteptăm cărţile: cu încrederea ce se cuvine «*mărcii*» Zigu Ornea.

... Faimoasa lege a "caselor naţionalizate", care a provocat şi în ţară şi peste hotare (inclusiv în Israel unde deputatul Avraham Poraz a propus - şi reuşit - adoptarea în Knesset a unei rezoluţii privind restituirea bunurilor evreieşti) atîta agitaţie, a fost votată din nou în Parlamentul de la Bucureşti. Cu amendamentele cerute de Curtea Constituţională. Dar, atenţie, amatori: cestiunea e în continuare complicată, foarte complicată. Sfătuim deci pe ex-proprietarii de la noi,- care nu posedă cetăţenia română şi/sau care nu locuiesc în apartamentele revendicate,- să nu mai cadă în starea de *euforie* de-acum cîteva luni de zile şi să se înarmeze cu răbdare multă şi (sfidînd opiniile medicilor) cu tutun.

... Noutăţi despre Sergiu Verona. Talentatul politolog, stabilit în anii '80 în Statele Unite, unde a publicat cîteva studii interesante privind fenomenul social-politic din Europa de Est, a apărut mai deunăzi într-o postură nouă, de om de afaceri, aşa cum aflăm dintr-un reportaj de Gilda Lazăr, publicat în "Lumea Liberă" din New York. Sergiu Verona a intermediat un contract important (e vorba de nişte aparate Radar sofisticate) între fabrica de avioane "Lockheed" (unde S.V. lucrează în calitate de consultant) şi statul român.

... La Bucureşti a apărut (şi s-a vîndut ca pîinea caldă) o nouă ediţie din romanul "Foc în Hanul cu Tei" de I. Peltz. Ilustraţiile (iată două exemple aci de faţă) aparţin Tiei Peltz, fiica marelui prozator al Căii Văcăreşti, şi izbutesc să redea (era şi cazul !) cu deosebită sensibilitate spiritul autorului.

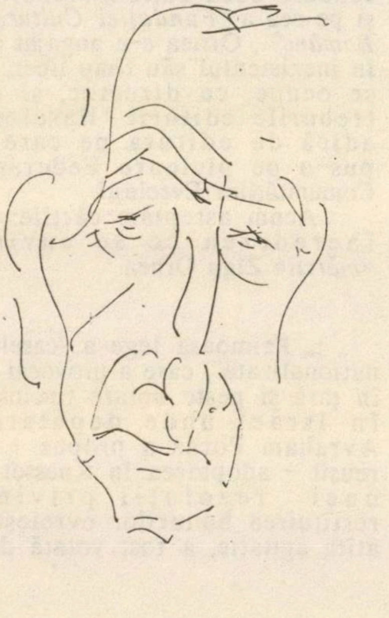

... O vorbă din bătrîni spune că "o nenorocire nu vine niciodată singură". Intr-adevăr, scriitoarea Tania Lovinescu pare, în ultima vreme, urmărită de un lanţ de necazuri grave de sănătate; după două accidente vasculare cerebrale, la intervale foarte scurte dar din care, totuşi, şi-a revenit cu succes, iată că, ieşind într-o zi să se plimbe, în timp ce traversa o stradă a dat peste dînsa un motociclist "grăbit", trîntind-o la pămînt şi pricinuindu-i serioase răni la faţă.

Să sperăm că a fost ultimul necaz. Oricum, noi îi dorim multă, foarte multă sănătate şi un moral "de fier", aşa cum ne-a obişnuit s-o ştim.

Mahmud Atrash (19 ani), una din vedetele lumii interlope din Jaffo, a fost ucis noaptea pe la două, în împrejurări misterioase.

Omul a fost Atrash într-o cursă.

Biserica Catolică din Ungaria a condamnat, printr-o declaraţie de răsunet, atît Holocaustul cît şi (mergînd mai departe decît Vaticanul) indiferenţa Sfîntului Scaun la adresa masacrelor din anii războiului.

În felul acesta, prelaţii de la Budapesta s-au arătat a fi mai catolici decît Papa.

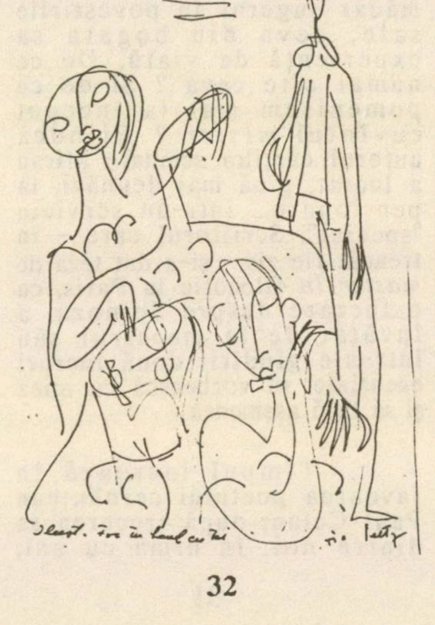
Ilustr. Foc în Hanul cu Tei
Ti. Peltz

Ne-au părăsit în anul ce-a trecut

Mihail Rinea, avocat, publicist; la Holon.

Adrian Zahareanu, ziarist, prozator; a fost redactor-şef la "Revista mea", precum şi la "Viaţa noastră" şi "Facla"; editorialist al revistei "Minimum"; la Ramat-Gan.

Alfred Hoffman, critic muzical; la Bucureşti.

Lisette Daniel, publicistă, fost secretar de redacţie la "Viaţa românească"; a fost văduva scriitorului F. Brunea-Fox; la Bucureşti.

F.Urseanu, ziarist, fost redactor la "Flacăra"; la Bucureşti.

Ilie Zaharia, economist, publicist; în Statele Unite.

Bernard Schapp, doctor în ştiinţe naturale, profesor la liceele evreieşti (Cultura, Sfinţilor, etc.) în anii războiului, memorialist; în Elveţia.

Micu Lazarovici, compozitor şi interpret de muzică uşoară; la Tel Aviv.

Ca urmare a grevelor din Franţa, care au paralizat în mare măsură viaţa economică a ţării, preşedintele Chirac şi guvernul Juppé au fost siliţi să suspende aplicarea reformelor nepopulare, să accepte negocieri cu sindicatele şi, pe scurt, să dea înapoi.

Ca Chiracul.

LA MULŢI ANI 1996!
UREAZĂ
FREDDY
DE LA ANGLO-SAXON
Care vă stă mereu la dispoziţie
în probleme de închirieri şi
vînzări de case şi terenuri

BAT YAM,
BD. HAAŢMAUT 67
TEL. 03/582157 - 5073334

CORESPONDENŢĂ DIN BUCUREŞTI

STAN VLAD

ANII (CU SAU FĂRĂ) FRONTIERE

Se spune: la graniţa dintre ani, cînd se termină cel vechi şi începe cel nou. Aşa o fi, dar totul se întîmplă numai în mintea noastră. Vrei, nu vrei, spre finele lui decembrie te gîndeşti la ce-a fost şi mai ales ce şi cum va fi; te bucuri de cele ce-au fost bune, te cutremuri şi te lepezi de cele ce-au fost rele. Cînd e să te gîndeşti la ce va fi, mîhnirea coboară peste frunte, inima ţi se face mică. De pe undeva, de departe, îţi apare sfioasă o dîră de speranţă, dar ţi-e frică s-o iei în serios; dacă s-o speria şi-o fugi ?! Poate tocmai de aceea, în noaptea cînd se schimbă anul, oamenii şi-au luat obiceiul de-a mînca, de-a bea şi a chefui. Cu burta plină şi cu mintea înfierbîntată, drogat cu muzică, viaţa apare altfel. Cînd vine "ora" nu mai gîndeşti la nimic şi doar apuci să zici: "Dă Doamne ca atunci cînd ne va fi mai rău, să ne fie ca acum !"

Noi, ziariştii, cu apucături altfel decît ale altor oameni (asta-i profesia!) zgîndărim cît putem la hotarul dintre ani. În fond, cînd alţii se hrănesc cu cozonac, nu putem să mîncăm şi noi o pîine ? Se încheie deci anul 1995. A fost bine, a fost rău ? Asta-i treaba regilor şi-a preşedinţilor de ţări s-o spună, că doar ei pronunţă mesaje către... popor. Pe noi (şi sperăm că şi pe cititorii noştri) ne interesează mai mult să consemnăm fapte ieşite din comun, curiozităţi, performanţe ce înclină mai mult spre Cartea Recordurilor. Aşa că...

Actorii români "joacă" în stradă

O adevărată premieră mondială a avut loc la Bucureşti: ieşirea în stradă a actorilor dela teatrele bucureştene şi din ţară, într-un marş de protest. Povestea e mai lungă dar o să vi-o spunem pe scurt. Scandalul a început la Opera Română (azi îi zice şi Naţională, că acum totul în Romania este şi...naţional !) şi l-a provocat personalul tehnic care a făcut o grevă de avertisment, punînd în pericol premiera cu "Oedip" de George Enescu. Guvernul a venit atunci cu o măsură (în septembrie) referitoare la mărirea salariilor cu 25% pentru cei ce lucrează în instituţii culturale de interes naţional: Opera, Teatrul Naţional, Filarmonica. Jignirea aceasta, adusă tuturor celorlalţi oameni de cultură, a amplificat scandalul. S-au făcut proteste scrise, dar fără efect. În timp ce, în octombrie şi noembrie, la Bucureşti se desfăşura Festivalul Uniunii Teatrelor Europene (cu trupe din Italia, Germania, Anglia, Franţa, Polonia, Suedia, Ungaria, Rusia, Spania), actorii români au declarat grevă japoneză, jucînd cu brasarde albe la mînă. Guvernanţii de azi, tot insensibili. Atunci actorii au hotărît să iasă în stradă. Peste 1500 de actori de la teatre bucureştene şi din provincie au pornit în marş pe străzile Bucureştiului şi s-au oprit în Piaţa Victoriei, unde au manifestat în faţa Guvernului. Cu lozinci, grafice, steaguri. Au luat parte toate vedetele teatrului românesc, într-o solidaritate impresionantă. Pe pancartele lor se putea citi: "Salariul mediu al unui actor - 150.000 de lei" (Acum dolarul este trei mii de lei şi va mai creşte), "Personalul tehnic din teatru - 80.000 de lei". Coloana actorilor era însoţită (de fapt înconjurată) de poliţişti. Dar şi aceştia, ca şi publicul de pe margine (mai numeros ca manifestanţii) se uitau cu admiraţie la protestatari; niciodată nu mai văzuseră atîţia artişti şi atît de aproape ca acum, în carne şi oase, aşa cum sînt în viaţa de toate zilele. Actorii au cerut majorarea salariilor cu 75%. Guvernul oferă 25%.

Nu se ştie ce va fi. Din dragoste şi respect pentru spectatori, actorii nu vor face grevă generală. Dar personalul tehnic, şi aşa mult subţiat, va face. Spectacolul de teatru era una din puţinele bucurii ale românului. Oare ne-o va lua şi pe-aceasta guvernul Văcăroiu, pe care pînă şi Adrian Păunescu (din partidul PSM care susţine arcul guvernamental) l-a numit "Guvernul haosului"?

Stai la Iaşi, dar votezi la Bucureşti cu cartelă magnetică

Cele mai multe legi sînt votate în cele două Camere ale Parlamentului prin ridicare de mîini. Se numără, cu deştul, de 2-3 ori pînă se stabileşte un rezultat oarecare. Prea-i rudimentar - şi-au zis parlamentarii. Drept urmare, au introdus la cele două Camere un sistem electronic de votare. La Camera Deputaţilor sistemul s-a compromis definitiv şi s-a renunţat la el. Se numără acum tot cu deştu'. La Senat, unde sînt mai puţini parlamentari, s-a încercat perfecţionarea sistemului: cu cartele magnetice. Cînd se vota prin apăsarea unor butoane, ieşeau mereu încurcături, întrucît erau trei butoane de culori diferite şi senatorii - oameni mai în vîrstă - le cam confundau. Astfel, cînd votau pentru în loc de contra, cînd se abţineau, dar de fapt erau pentru ! Şi-atunci , s-a perfecţionat sistemul prin introducerea unor cartele magnetice. Asta i-a încîntat pe senatori; şi-au dat seama că, în acest fel, nici nu mai au nevoie să vină mereu la Senat. Dau cartela unui coleg ca să voteze şi ei stau acasă - la Iaşi, la Baia-Mare, la Constanţa. În altă săptămînă, vin cei ce-au stat acasă şi se odihnesc colegii lor care i-au înlocuit. Cînd sistemul s-a generalizat, a început să se observe că, pe ecran, apăreau peste o sută de votanţi, pe cînd în sală, dacă se găseau 50-60.

Liderul chinez Deng Xiao Ping, care se-apropie de suta de ani, este - potrivit agenţiei chineze de presă, sănătos tun: el face dese plimbări în aer liber, înoată şi, mai cu seamă, joacă zilnic tenis de masă.

Deng Xiao Ping-Pong.

Pînă la urmă, scandalul s-a iscat. Cei din stînga sălii (unde stau, de regulă, reprezentanţii puterii) i-au acuzat pe cei din dreapta (opoziţia) şi invers. (Se şi spune la noi că puterea se află în stînga, opoziţia în dreapta şi muritorii de foame în stradă !)

Statistică sau matematică distractivă ?

O altă curiozitate (sau scandal - dacă vreţi) de pe malurile dîmboviţene: manipularea prin statistică. Organizaţiile internaţionale financiare care acordă împrumuturi (cu sau fără rambursare) au solicitat atingerea unor parametri economico-financiari. Nu-i... atingi, nu iei banii (adică dolarii). Cum pe hîrtie parametri impuşi pot fi atinşi mai uşor, guvernul Văcăroiu şi statisticienii săi oficiali (C.N.S.) au edulcorat cam toţi indicii economico-financiari cu care (curios) îi cam îmbrobodesc pe experţii de la F.M.I.(Fondul Monetar Internaţional) şi alte bănci. Şi cu care încearcă să ne păcălească şi pe noi, cetăţenii ţării. Numai că pe noi, trăitori pe-aceste meleaguri, e mai greu să ne... ducă. Primii au sărit în sus parlamentarii din partidul lui Tudor Mohora - socialiştii. Ei ştiau din trecut cum se manevrează datele statistice ca să "iasă" cum trebuie. Aşa că nu le-a fost greu să dea în vileag toate matrapazlîcurile. E adevărat că şi cei de la Comisia Naţională de Statistică prea au făcut-o de oaie. Din datele lor reiese că preţurile cresc lent, inflaţia este în continuă scădere, iar nivelul de trai - cel prognozat - în uşoară ridicare. În haosul general al economiei româneşti nu te mai miră nici un paradox. Cetăţenii suferă, înjură, se vaită, dar nu pot organiza conferinţe de presă. Doar cînd le-o ajunge cuţitul la os (ca în 1989) or să iasă în stradă. Conferinţele de presă le-au ţinut Partidul Socialist şi Statistica. Într-un război în care sînt folosite toate armele, se bombardează reciproc. Să zicem că, pînă la urmă, se vor mai drege datele de pe hîrtie. Dar ce ne facem cu realitatea ? Organizaţiile internaţionale nu se mai prea înghesuie să ne dea credite; resurse interne nu sînt. 70% din populaţia ţării trăieşte sub pragul de sărăcie - spun unele sondaje neoficiale (cele oficiale recunosc doar... 50%!).

După Caritas, Mondragon, apoi Sabina, apoi....

Una după alta, toate societăţile de într-ajutorare (jocuri tip piramidal) s-au dus sau se duc. Milioane de români care sperau (prosteşte) să se îmbogăţească fără muncă, fluieră azi a pagubă. Societăţile care le-au promis să-i umple de bani (de opt ori mai mult decît au dat), au dispărut. Au dispărut şi patronii unora, în străinătate, luînd cu ei sute de milioane de dolari. Anul 1995 a fost cel în care s-a prăbuşit definitiv sistemul jocurilor de într-ajutorare. Încă un vis (chiar vis !) spulberat.

Sorin e acum... Sorina !

Anul 1995 a mai adus ceva... original prin partea locului: intervenţiile chirurgicale pentru schimbarea sexului. În premieră românească absolută, la spitalul de urgenţă din Bucureşti tînărul Sorin a devenit Sorina. Ideea s-a proliferat; dacă e să ne luăm după unele date, sînt vreo 40 de cereri ale unor tineri ce vor să devină tinere. Cererile lor se află pe rol la diferite judecătorii din ţară. (Fără hotărîre de tribunal nu se poate). Mai nou, acum spre iarnă, o tînără ieşeancă, pe nume Claudia, a cerut la tribunal să i se aprobe o operaţie pentru a deveni Claudiu. Ea are o prietenă pe care o iubeşte şi căreia vrea să-i facă un... copil !

Paranoia fără frontiere !

Aşa şi-a intitulat articolul un confrate, cînd a citit în Almanahul lui Vadim Tudor ("România Mare"), un poem lung intitulat "Vadim-Tudor-preşedinte" semnat Agerpres (Ce pseudonim ?!). Ideea este că senatorul de Butimanu va deveni Preşedintele României. Scriindu-şi această poezie şi comparîndu-se cu Avram Iancu, Mihai Eminescu şi cu Tudor din Vladimiri, Tribunul - cum îi place să se numească - afirmă că el este salvatorul României şi al poporului român. Tot e Anul Nou, hai să ne distrăm puţin, redîndu-vă cîteva rînduri din "poezie" (are 193 de versuri): "Vreau să ştie tot POPORUL/ Cine-i va fi SALVATORUL !/ Ascultaţi aste cuvinte/ Şi-nţelegeţi, luaţi aminte:/ Tudor va fi preşedinte!.... Hai treziţi-vă ROMÂNI/ Nu mai fiţi slugi la stăpîni !/ Că ne-au supt de ne uscară/ Venetici fără de ţară... Cederişti, neulanderoi/ Mossadişti şi Kagheboi...". După ce... "demască" toate relele ce apasă pe capul românilor, spre final, poemul devine apoteotic: "VADIM e OM, cu O mare,/ Suflet de creştin el are... Pe Isus să-l implorăm/ Şi-mpreună să cîntăm:/ Cine e un ROMÂN MARE ?... Este TUDOR, zis TRIBUNUL,/ Să trăiască-ntru mulţi ani !/ Aşa fi-va, luaţi aminte/ Cu Dumnezeu înainte:/ VADIM TUDOR - PREŞEDINTE !"

Avea perfectă dreptate confratele nostru cînd şi-a intitulat rubrica "Paranoia fără frontiere".

Dar cîte n-au fost în 1995 ! Şi cîte-or mai fi, că 1996 este an electoral ! O să ocupăm multe pagini cu Cartea Recordurilor. Pînă atunci însă, tuturor "La Mulţi Ani !"

- Soţul meu se laudă tot timpul că-mi aduce întotdeauna ultimul sfanţ din salariu. Ceea ce mă întreb însă e ce face cu bancnotele.

Un om cerşeşte cu cîte-o cutiuţă în ambele mîini întinse. Unui trecător mirat el îi explică:

- Afacerile merg atît de bine încît a trebuit să deschid o sucursală.

Cînd un scoţian vede un cerşetor întinzîndu-i o pălărie şifonată şi slinoasă cu cîţiva bănuţi pe fundul ei, îi spune întotdeauna cu generozitate:

— Mulţumesc, dragul meu, dar păstreaz-o, căci ai, cu siguranţă, mai multă nevoie de ea decît mine.

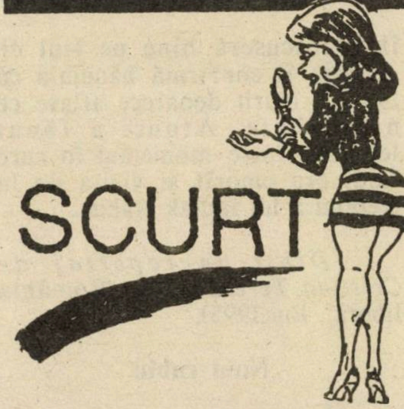

Imaginea, faimoasa imagine a ţării...

"Sîntem noi, ca naţie, mai mult decît ce sîntem percepuţi în afară? La întrebarea asta trebuie să răspundem. Deci, dacă România va fi percepută ca o ţară de handicapaţi, putem noi să ne dăm în cap şi peste cap - aşa va intra în istorie pentru că aşa intră în presa occidentală. Dacă va fi percepută ca o societate mafiotă - aşa va intra. Şi, deocamdată, percepţia asta este, într-adevăr: recent, într-o discuţie despre mafie în Europa Răsăriteană, "Economist", care e o revistă echilibrată, caracterizează România (şi este singura ţară tratată ca atare, restul sînt "şi celelalte") cu următoarea formulă: **"România cea venală"...**

(*Dintr-o declaraţie a lui Doru Lionăchescu,* redactor-şef adjunct al revistei "Capital"; într-o convorbire cu Delia Verdeş; în "Dilema", Buc.1995).

Allo, aici e sexul!

"Bucureştiul are acum şi serviciu telefonic pornografic, linia 900, unde se pot auzi casete erotice cu plată ridicată per minut, ceea ce nu mulţi ştiu. Nu de puţine ori tineri, elevi de liceu, au ascultat acel gunoi fără să ştie că audiţia este conectată la un telefon din USA, deci cu tarif imens. Părinţii au avut surpriza unor note de plată dezastruoase, pentru un salariat cu cîteva sute de mii de lei salariu lunar".

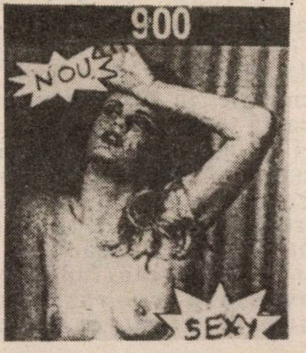

(*Dintr-un reportaj de Aurel Marinescu;* în "Lumea liberă", New-York, 1995).

"Principiul Dominoului"

La Bucureşti a apărut, într-un tiraj de 50.000 exemplare, publicaţia "Principiul Dominoului". Iniţial, tipăritura urma să se numească "Porunca Vremii". Aşa cum declară d.Ilie Costache, redactorul-şef al "Principiului", editorii n-au avut "libertatea de a-l tipări sub acest titlu". Întrebat despre ideile d-sale politice, d.Costache a declarat că este şi se simte legionar.

Mişcarea

"Activitatea noii edituri bucureştene "Majadahonda" s-a inaugurat cu un volum semnat de Pr.Moise Victor din Cîmpulung Moldovenesc...

Mişcarea Legionară şi credinţa strămoşească, studiu căruia îi este adăugat şi *Acatistul Moţa-Marin* al marelui poet din Exil, Horia Stamatu.

Paginile părintelui Victor Moise, desi scrise cu o retorică poate cam desuetă (dar care la un preot deranjează mai puţin), reprezintă o contribuţie însemnată la evidenţierea caracterului profund ortodox al gîndirii şi vieţii legionare (şi mai ales al uriaşei personalităţi creştine a lui Corneliu Z.Codreanu). Ceea ce mărturiseşte cu modestie autorul e mai puţin decît a reuşit să realizeze: "Am prezentat împletirea dintre învăţăturile legionare şi doctrina Bisericii, folosindu-mă de textele Sfintei Scripturi şi de cele mai clare expuneri făcute de întemeietorii Mişcării Legionare (...).

Sîntem datori să căutăm adevărul. Să-l restabilim acolo unde a fost nimicit sau deformat (...). Cu cît este mai puternică minciuna, cu atît trebuie să fie mai jertfelnică lupta pentru restabilirea adevărului" (pp.60-61).

"Expunerea" este organizată pe trei capitole: "Creştinism şi naţionalism", "Omul nou" şi "Mărturia faptelor". Cartea este convingătoare pentru orice conştiinţă onestă. E îmbucurător, pe de altă parte, faptul că s-a început să se iasă din simplele reimprimări ale unor vechi texte doctrinare, apărînd şi texte noi de creaţie şi analiză, care converg spre o necesară primenire a literaturii legionare, mai aproape de frămîntările actualităţii."

(*Din revista "Mişcarea"* - director Marian Munteanu-Buc.1995).

O moarte ciudată la Neptun...şi ceva despre o vizită a lui I.Rabin în România

"În august 1979, Itzhak Rabin a făcut o scurtă vizită în România, la invitaţia lui Ceauşescu, care încerca să facă pe mediatorul între israelieni şi palestinieni, potrivit rolului pe care urmărea să şi-l asume în Orientul Mijlociu.

Astfel, întîlnirea lui Rabin cu o delegaţie de palestinieni urma să aibă loc, în secret, la Neptun, unde Ceauşescu îşi petrecea vacanţa la reşedinţa prezidenţială. Dar, se pare că aceasta nu a fost decît o momeală pentru Rabin, de a-l atrage să vină în România, unde era organizat un adevărat complot pentru a-l pune la dispoziţia palestinienilor, care aveau de gînd să-l omoare.

Astfel, în ţară soseşte un grup de "turişti" arabi, dornici să petreacă pe litoral. Pentru a nu atrage atenţia asupra lor, aceştia apelează la serviciile ONT-ului, care le pune la dispoziţie un ghid însoţitor, cunoscător de limba arabă, un tînăr de 25 ani, Florescu Lodi-Viorel.

Numai că acesta surprinde frînturi dintr-o conversaţie şi, cum era băiat isteţ, a înţeles repede că "turiştii" aveau intenţii precise privind punerea

Victima: *auzise ce nu trebuia...*

în aplicare a unui atentat împotriva oaspetelui israelian. Fără să stea pe gînduri, Lodi anunţă imediat ONT-ul.

După care dispare, nu înainte de a vorbi la telefon cu mama lui, în dimineaţa zilei de 9 august 1979. Un telefon banal, cu "Ce mai faci? Cum o duci? Cum e timpul acolo" ş.a.m.d.

Aceasta a fost ultima oară cînd mama lui Lodi a mai auzit vocea fiului ei. În ziua de 15 august d-na C.primeşte un telefon prin care este chemată la morga din Constanţa, să identifice cadavrul fiului ei şi să-l aducă la Bucureşti.

Deşi aflată încă sub şoc, d-na C. încearcă să afle cauzele morţii subite a lui Lodi. În certificatul de deces depus şi azi la Procuratură, se arată că: "La data de 10 august 1979, în jurul orei 21.30, pe rampa de beton folosită pentru aprovizionarea restaurantului "Flamingo" din staţiunea turistică Olimp-Mangalia, a fost găsit cadavrul victimei Florescu Lodi-Viorel (...) În urma cercetărilor întreprinse a rezultat că fiul dv.din neatenţie, a căzut de la înălţimea de 4 metri de pe platforma ce înconjură ferestrele-vitrină ale restaurantului "Amfiteatru". Din probele administrate nu au rezultat date sau indicii temeinice de săvîrşire a vreunei infracţiuni în legătură cu moartea lui Florescu Lodi-Viorel".

Mama victimei nu se lasă, bătînd la toate uşile posibile ca să afle de ce şi cine l-a omorît pe fiul ei. Normal, porneşte de la procuratura Constanţa, unde a văzut în fugă coperta dosarului referitor la moartea fiului ei, pe care era scris cu roşu "asasinat". Insistînd să afle sensul acestei menţionări, ofiţerul din Procuratură o roagă să nu îl pună în situaţii dificile pentru că şi el are familie şi doi băieţi pe care nu vrea să-i piardă...

Cu disperarea şi răbdarea unei mame care încearcă să afle ce-a putut să-l ducă pe copilul ei la moarte, d-na C.află, încetul cu încetul, de-a lungul anilor, că arabii pe care îi însoţea fiul său părăsiseră imediat România, se pare că folosind un avion tip charter, în timp ce ofiţerul de securitate, maiorul Toma, care răspundea de relaţia Orientul Mijlociu în ONT, a dispărut şi el fără urmă, fiind declarat mort la adresa dată de la serviciu.

Mergînd din uşă în uşă, d-na C.a ajuns şi la generalul Nuţă, care nu a primit-o, trimiţînd-o la generalul Pop Octavian. Acesta, fără ezitare, a ameninţat-o: dacă nu se potoleşte şi continuă să pună întrebări în stînga şi în dreapta, o s-o păţească: "Stai acasă şi nu te mai agita atît, că o să te îmbolnăveşti grav". Ameninţarea nu s-a limitat la vorbe. Într-o dimineaţă, pe la ora 6, cînd d-na C.se îndrepta spre serviciu (lucra la Consiliul Popular al Capitalei), doi bărbaţi foarte solizi i-au barat trotuarul, iar unul dintre ei a lovit-o cu putere în piept, provocîndu-i o durere atît de puternică, încît şi-a pierdut cunoştinţa pentru cîteva momente. Cînd s-a trezit din leşin, cei doi dispăruseră.

De atunci, din cauza şocului loviturii, d-na C. s-a îmbolnăvit de inimă şi a făcut un pre-infarct.

Misterul care învăluia cauzele morţii lui Lodi devenea pe zi ce trece mai greu de pătruns. La un moment dat, întîlneşte un grup de tineri arabi, studenţi la Bucureşti, care îl cunoscuseră bine pe fiul ei. Aceştia îi confirmă bănuiala că Lodi a murit deoarece aflase ce nu trebuia. Atunci a făcut legătura între momentul în care Lodi era omorît şi vizita de la Neptun a lui Itzhak Rabin...

(Dintr-un reportaj de Cristina Terenche; în "România liberă", Buc.1995).

Noul rabin

"În sfîrşit, am răsuflat uşuraţi cu toţii. Mossad-ul a găsit un înlocuitor pentru defunctul rabin Moses Rosen. Cam greu, dar pînă la urmă l-a găsit. Se numeşte MARK IEHESCHEL, are 67 de ani şi este cetăţean israelian. Cum veni treaba asta cu numiri de peste hotare nu ştim. Adică, o turmă de 10-14.000 de cetăţeni români să fie păstorită de un rabin de la Tel Aviv. Este o metodă stalinistă...Chiar să nu corespundă exigenţelor MOSSAD-ului nici unul din rabinii din România?"

(Din revista "Europa", Buc.1995).

Perciunatul Dolfi Drimer

"Ovreiaşul Adolf, alintat gingaş Dolfi, a ieşit la bătaie împotriva statului român. Rectorul escrocheriei numită Universitatea Ecologică este, de fapt, marele angrosist de deşeuri toxice din guvernul Roman. În loc să zacă în beciuri adînci, ca să-şi spele păcatele din vremea cînd a fost ministru al Mediului, băşica de puroi cu mustăţi îl atacă pe incoruptibilul Ioan Mihăilescu, preşedintele C.N.E.A.A. (Comisia Naţională de Evaluare şi Acreditare Academică). Cunoscutul profesor universitar, dr.docent Mihăilescu, şef de promoţie la Sociologie, în 1971, împreună cu această comisie, n-a binevoit să-i ştampileze potlogăria lui Drimer, cu "Bun de funcţionare". Perciunatului i-a căşunat că întreaga comisie e antisemită, pentru că nu-l lasă să-şi facă mendrele, declarînd un SRL (societate cu răspundere limitată) drept o instituţie non-profit. De fapt, avînd obrăznicia lui Roman şi Severin (circumcişi ca şi el), individul are o sete nemăsurată de arginţi. Uitînd că aceasta l-a pierdut şi pe Iuda. Comisia nu l-a cercetat anatomic pe dl.DRIMER, ci, pur şi simplu, a constatat că ceea ce se desfăşoară la Universitatea Ecologică numai învăţămînt nu se cheamă."

(Dintr-un articol de Daniela Buruiană Aprodu; în "România Mare", Buc.1995)

Scandal la Sexy-Club

"După Ion Titişor-zis Fane Spoitoru-, luni seară a fost reţinut (pentru puţin timp) un alt reprezentant al lumii interlope bucureştene. Constantin Constantin, patronul restaurantului "Sexy-Club", a fost învinuit de proxenetism şi tîlhărie. Înfiinţat în anul 1991, în Calea 13 Septembrie, Sexy Club a fost primul restaurant în care chelneriţele serveau clienţii "îmbrăcate" numai în bichini şi stripteuzele încîntau ochii consumatorilor cu dansuri erotice.

Constantin Constantin a pus afacerea pe picioare foarte repede, profitînd de certificatul de revoluţionar prin care era scutit de taxe, impozite şi alergătură - fiind în relaţii bune cu persoane suspuse. Fetele angajate la Sexy Club erau obligate să întreţină raporturi sexuale în primul rînd cu patronul, apoi erau pur şi simplu sechestrate de acesta pentru a le plasa clienţilor obişnuiţi ai localului. Cîteva dintre ele au încercat să fugă, dar body-guarzii angajaţi de Constantin Constantin le aduceau înapoi. Preţul pe care îl pretindea patronul de la amatorii de plăceri pentru a "închiria" o angajată-ospătăriţă sau stripteuză, era cuprins între 400 şi 1000 dolari. Bani care nu intrau în buzunarul fetelor. De altfel, cei ce frecventau restaurantul nu erau muritori de rînd, avînd în vedere preţurile mai mult decît piperate ce se practicau. Luni noaptea, în urma reclamaţiilor depuse la Inspectoratul General al Poliţiei de părintii disperati că fetele lor în vîrstă de 15-16 ani angajate acolo, nu au apărut acasă de multă vreme, organele de poliţie au făcut o descindere la sediul restaurantului arestîndu-l pe patronul acestuia. Desigur că despre învîrtelile pe care le practica Constantin Constantin în spatele uşilor Sexy-Club-ului au cunoştinţă multe persoane suspuse.

Învîrteli care mai mult ca sigur nu se opresc la proxenetism şi tîlhărie. Aşa poate se explică faptul că numai după cîteva ore, adică azi noapte la ora 2,30, Constantin Constantin a fost eliberat din arestul Inspectoratului General de Poliţie. "Eliberarea lui Constantin Constantin este cea mai importantă încercare a profesioniştilor în a bara aflarea adevărului. Dar sînt hotărît să merg pînă la capăt pentru că am probe!", ne-a declarat Pane Abraham, şeful Direcţiei Cercetări Penale din Inspectoratul Poliţiei."

(Dintr-un reportaj de Stela Ştefan şi Milena Hekner-Ispas; în "România liberă", Buc.1995).

Regizorul democrat Sergiu Nicolaescu

"...cum altfel decît pe seama unei "vacanţe" de gîndire, sau, cine ştie, a pregătirilor pentru anul electoral ce ne aşteaptă poate fi pus următorul răspuns la o întrebare despre fostul premier Petre Roman (citez din memorie): **Ceea ce i se poate reproşa este faptul că, român aflat la prima generaţie, îşi permite să ne dea, nouă, celorlalţi, lecţii de simţire românească?** Taxat, pe loc, de către reporter de antisemitism, invitatul a respins vehement acuza, ca şi cum fraza sa n-ar fi spus deja totul. Pentru a nu mai prelungi penibilul suspens, să spun că pe realizatorul acelei emisiuni de pe **TV Neptun,** îl cheamă **Andrei Gheorghe,** că emisiunea se intitula **Mare scofală,** că a fost excelent condusă şi că, în sfîrşit, în sfîrşit, autorul nefastei fraze "de vacanţă" nu este nici C.V.Tudor, nici Gh.Funar, ci **Sergiu Nicolaescu.** Care, în tot restul emisiunii, a fost suficient de agreabil...ca să nu mă facă să comut pe alt canal şi nici să nu consider fraza-i cu pricina, cel puţin deocamdată, drept o simplă scăpare.

"Scăpare" care, însă, trebuie să dea de două ori (cel puţin) de gîndit.

1. Ce fel de argument în favoarea **respingerii** poate fi acela al **originii într-o societate care îşi doreşte integrarea într-o Europă a viitorului fără renegarea proprii origini?** "A simţi româneşte" să însemne cumva a simţi **anti-?** Să se întemeieze simţirea propriei identităţi pe determinări negative?

2. Este oare de dorit ca **"simţirea românească"** să ţină loc de **gîndire** (pur şi simplu)? Să fie aceste teme - aceea a **originii** şi aceea a **"simţirii"** - considerate **de succes** pentru un public care peste cîteva luni va merge la urne? Căci, indiferent dacă din neatenţie sau cu **intenţie,** delictul de limbaj a fost comis.

(*Dintr-o cronică de Bogdan Ghiu* pe marginea emisiunii susmenţionate; în săptămînalul "Dilema", Buc.1995)

Hai să o demascăm şi pe Anna Frank!

...aşa şi-au spus redactorii foii neo-naziste "Mişcarea" (condusă de Marian Munteanu, "eroul democrat" al Pieţii Universităţii).

Drept care, paralel cu nenumărate materiale "documentare" avînd drept scop negarea Holocaustului (n-a fost dom'le nimica, asta-i invenţie jidovească), băieţii s-au pus cu osîrdie şi pe demolarea Annei Frank.

Extrase:

"Materialul alăturat vorbeşte despre *"Lumea Annei Frank"*, de-ar fi să reluăm titlul unei expoziţii deschise recent în Capitală. De data aceasta însă, lumea *reală* a Annei Frank. O lume în care totul pare a fi de vînzare, în care totul se calculează în aur, în care cadavrele sînt numărate şi valorificate cu scrupulozitate. Nici o reţinere nu funcţionează aici.

Fiecare popor a suferit de-a lungul istoriei sale; fiecare a avut - într-o măsură mai mică sau mai mare - victime. Dar cîte oare s-au gîndit să le numere, să le evalueze şi să le livreze lumii asteptînd de la ea nota de plată? O notă de plată care se calculează în miliarde de dolari...

Fiecare popor a avut o "Anna Frank" care, într-un moment tragic al istoriei, a suferit. Dar cîte oare au făcut din asta un motiv de reclamă pe toate canalele mass-media sau un pretext pentru despăgubiri? Cîte oare au făcut din asta un "caz Anna Frank"?

Ceea ce nu se cunoaşte în general în acest caz propulsat la nivel mondial, sînt dezbaterile iscate în jurul lui. Concluzia unor cercetători...este că celebrul "Jurnal al Annei Frank" este un fals. După falsificarea jurnalului lui Hitler-fapt de notorietate deja-un alt document mediatizat cu atîta pompă se dovedeşte măsluit.Publicul român are, cel puţin, dreptul să cunoască şi poziţia celeilalte părţi."

Naţionalismul

"Nu fără legătură cu postura antiintelectuală a actualei noastre puteri, sînt încredinţat că trebue considerat naţionalismul, mai înfloritor ca oricînd în România, de la 1944 încoace(...).

În spaţiul obscur al totalitarismului roşu a fost, la un moment dat, repus în funcţiune (...). Golemul naţionalist. Adică a fost trezit un instinct deviat, morbid, al colectivităţii ignorante, care să ocupe vidul raţional şi să compenseze eşecul în plan pragmatic al sistemului comunist. Ceea ce nu e decît un spasm al slăbiciunii, o convulsie a deznădejdii. Preluînd "zestrea" naţionalistă, conducerea de după decembrie 1989, dovedeşte, implicit, aceeaşi secretă slăbiciune. Ce reprezintă, în fond, exacerbarea sentimentului naţional? O megalomanie la nivel obştesc, un pandant al cultului personalităţii conducătorului, care e, la rîndul său, expresia unui naţionalism concentrat într-o singură persoană. Or, megalomania se sileşte a acoperi un deficit. Lipsa unor calităţi umane ce ar putea fi, în mod normal, luată în considerare. Orice inflaţie nu e decît un pseudonim al penuriei. Pe cît de aspre, pe atît de drepte în substanţa lor ni se par consideraţiile pe această temă ale lui **Schopenhauer**: *"Însă mîndria cea mai uşoară este mîndria naţională. Cel ce o are, arată prin aceasta lipsa de însuşiri* **individuale,** *de care ar putea fi mîndru; căci altfel nu şi-ar pune fudulia într-o însuşire ce o împărtăşeşte cu atîtea milioane. Din contra, cine are adevărate merite personale va recunoaşte foarte bine greşelile propriei sale naţii, fiindcă le are totdeauna înaintea ochilor. Dar orice mişel, care nu are nimic pe lume cu ce să se poată mîndri, îşi găseşte scăparea în naţia în care s-a întîmplat să se nască, şi se apucă a fi fudul cu ea".*

(*Gh.Grigurcu;* într-un dialog cu S.Damian apărut în "România literară", Buc.1995)

MICA PUBLICITATE

VĂDUV, 45 de ani, situaţie materială excepţională, doresc cunoştinţă (în vederea căsătoriei), cu doamnă semănînd cu eroina povestirii de la pagina 90, din volumul Crimele din Barintown, de George Arion, Editura Flacăra. Îmi puteţi scrie pînă la 31 decembrie a.c., pe adresa: Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, redacţia Flacăra, cu menţiunea "Pentru Alin".

CUPLU 27, 25 oferim companie & discreţie cupluri. Pentru Dan 614.97.56.

(Din "România liberă", Buc.1995).

OFER 450 voturi celor care ne ajută să reparăm acoperişul blocului din str.Aleea Şelimbăr, nr.6. Tel. 069/42.67.65

(Anunţ apărut în ziarul "De toate pentru toţi", din Sibiu; după "Academia Caţavencu"; Buc.1995)

DECESE

PROF.DR.VASILE MÂRZA, membru al Academiei Române, fost preşedinte al societăţii de Morfologie Normală şi Patologică, figură marcantă a intelectualităţii ieşene antifasciste.

MELIUSZ IOSZEF, poet, membru al Academiei Române; la Bucureşti. Amintim că M.I., scriitor creştin, a scris, în urmă cu ani - în semn de solidaritate cu victimele Holocaustului - un impresionant poem intitulat **"KADISH".**

GURA HUMORULUI

RECENSĂMÎNTUL DIN ISRAEL

Zilele trecute a sunat la uşa mea un tînăr cu servietă. "Am venit pentru recensămînt", mi-a spus el. L-am poftit în casă şi după ce-a luat loc, m-a întrebat cum mă cheamă şi de unde sînt. Apoi, căutînd prin servietă, a scos un formular galben. "Ăsta-i pentru dumneavoastră", mi-a spus. "La fiecare întrebare sînt prevăzute mai multe răspunsuri posibile... faceţi un semn la răspunsul care vi se potriveşte".

Adresa unde-aţi locuit în România	Calea Victoriei ☐ Şoseaua Kisseleff ☐ Altele ☐
Venituri (starea materială)	Mă descurc, Baruch Ha Shem ☐ Aşa să trăiască duşmanii mei ☐ Nu e treaba dumitale ☐
De cîte ori aţi fost căsătorit ?	O dată ☐ De două ori ☐ De trei sau de mai multe ori ☐ Trebuie să fiu nebun să mă-nsor ☐
Cu cine sînteţi (aţi fost) căsătorit ?	Cu o femeie ☐ Cu un bărbat ☐
Banca în care aveţi încredere să depuneţi economiile Dvs. pentru bătrîneţe	Leumi ☐ Discount ☐ Hapoalim ☐ Credit Suisse, Zürich ☐
Cu cine aţi votat la ultimele alegeri ?	Stînga ☐ Dreapta ☐ Votul e secret ☐
Fraza pe care o folosiţi cel mai des în conversaţiile Dvs. de la serviciu sau în vizite la prieteni	Ştiţi cine-am fost eu în România ? ☐ Altele ☐
De ce anume vă temeţi cel mai mult în Israel ?	Atentate ☐ Cutremure ☐ Foc ☐ Mas Hahnasa ☐
Ce aşteptaţi pe planul vieţii politice în 1996 ?	Să iasă Maarahul în alegeri ☐ Să iasă Likudul ☐ Să prindem pe cabluri televiziunea de la Bucureşti ☐
În cine aveţi mai multă încredere că spune adevărul despre procesul de pace ?	Guvernul ☐ Opoziţia ☐ Pe altcineva n-aţi mai găsit ? ☐

INTERIM

Generalul Graciev, ministrul de război al Rusiei, în vizită la Marea Moartă.

Ne pare bine, domnule general că eşti mulţumit; şi te rugăm să pui o vorbă bună pentru noi, atunci cînd s-o discuta în guvernul de la Moscova despre politica Rusiei în Orientul Mijlociu.

umor

La psihanalist. Pacientul întins pe divan, tăcut. Medicul, după cîteva minute, îl întreabă:

- La ce vă gîndiţi?
- Că plafonul ar trebui vopsit!

Un papuaş a înţeles foarte bine principiul subvenţiilor guvernamentale:

- E ca şi cum, dacă vreau să-i dau o bucată bună de carne cîinelui meu, îi tai coada.

Recesiunea e cînd îţi strîngi cureaua.

Depresiunea e cînd nu mai ai curea de strîns.

Şi cînd nu mai ai nici pantaloni, e panica.

E O LUME

ION MIHĂILEANU:
CORESPONDENȚĂ DIN FRANȚA.

CALEIDOSCOP PARIZIAN

Cu ani în urmă, cînd mă aflam în România, un bun prieten care ne vizita destul de des, în clipa cînd intra pe ușă, în loc de bună ziua, cu un zîmbet în colțul buzelor ne întreba: Ce mai nou? Ultima bombă? Cine cu cine?

Mi-am amintit, cu nostalgie, de aceste vorbe, în Israel unde m-am aflat recent cînd nu puțini din cei pe care i-am întîlnit mă întrebau: ce mai e nou la Paris?

Rîndurile care urmează încearcă, lapidar, dezordonat, fără pretenții, să dea un mic răspuns la o asemenea întrebare.

• Nu e un secret pentru nimeni că Franța e cuprinsă, în acest moment, de un val de greve, de manifestații (scriu aceste cuvinte la început de decembrie), serviciile publice sînt paralizate, trenurile nu merg, metro-ul parizian e scos din funcție. Francezii sînt nemulțumiți: șomaj, salarii care scad, impozite care cresc, securitatea socială amenințată, etc.etc. Pariez însă că acuși-acuși pasiunile se potolesc, lumea începe să se pregătească pentru a întîmpina Crăciunul...Parisul se transformă, îmbracă hainele de sărbătoare, seara el devine cu adevărat Orașul-Lumină, în sensul cel mai strict al cuvîntului, clădirile se întrec în fantezia decorului electric: Parisul e o scenă feerică. Ca să nu mai amintesc de chiolhanurile cu foie gras, saumon fumé, etc.

Arthur Koestler, autorul celebrului roman *"Le Zero et l'infini"*, denunțătorul stalinismului cu mult înaintea lui *Soljenițin*, scria următoarele în opera sa autobiografică "La corde raide", după ce, în tinerețe, cunoscuse Franța și lucrase la Paris: "Am aflat deviza francezului mijlociu:"Trebuie să știi să te aperi!" Am înțeles repede valoarea ei simbolică. Împreună cu americanii, francezii sînt poporul cel mai individualist din lume. Dar în timp ce individualismul american este de o agresivitate tinerească, individualismul francez este resemnat și defensiv. El se apără cînd munca sa e prost plătită; se apără contra statului, trișează la impozite, are față de semeni o atitudine bănuitoare, trăiește retras ca într-o carapace în apartamentul său. Totuși modul său de viață mă atrăgea și mă pasiona: el trăiește într-o armonie profundă cu sine însuși, și în maniera sa de a cîrti și a bombăni, știe să se bucure de hrană, de vinul său, de vacanță, de sex, mai bine decît orice altă comunitate umană pe care am cunoscut-o". (Semnalez că rîndurile de mai sus sînt extrase dintr-un volum apărut recent și intitulat *"Oeuvres autobiographiques"*, numărînd peste 1400 pagini, apărut în Editura Robert Laffont, de fapt o pasionantă biografie a acestui secol). E greu să-l contrazic pe Koestler. Aș adăuga doar că francezii sînt cel mai revoluționar popor conservator!

• Francezii erau cunoscuți ca fiind poporul cel mai înrădăcinat în țară, în orașul, în cartierul, în familia sa. Nu e o glumă, am cunoscut parizieni care nu cunoșteau decît propriul lor arondisment. Ceva nou s-a întîmplat. Francezii au început să emigreze, să plece din țara lor iubită. 1.714.000 francezi s-au hotărît să se instaleze în străinătate. Nu e o cifră extraordinară, ea nu poate fi comparată cu cea a italienilor, polonezilor, ca să nu mai amintim de evrei, totuși e neobișnuită în istoria Franței. De neînchipuit, o diasporă franceză...Unde credeți că emigrează cei mai mulți? Ați ghicit: America de Nord. Peste 350.000. Pe locul 2, Belgia: 183.000. Pe locul 3 Germania: 165.000. Ceva e putred în Danemarca, zicea Shakespeare. Ceva e putred pe planeta noastră, dacă pînă și francezii...

• *"La grogne", mîrîitul,* – nu-i împiedică pe francezi să trăiască mult. Mai ales femeile care trăiesc în medie 82 de ani. Aproape de recordul mondial, pe locul 2 după Japonia. De aceea, am observat, la balurile populare organizate de primăriile diverselor arondismente ale Parisului pentru vîrsta treia, femeile dansează cu femei. Din lipsă de bărbați. Ei, sărmanii, nu ating decît media de 73...

• Ultima noutate: *Le Pen* nu este un om politic de extremă dreaptă. Este cel puțin ceea ce afirmă el însuși într-un text publicat de "Le Monde" la rubrica "Scrisori de la cititori". După opinia sa, o mișcare fascistă se definește prin refuzul democrației și al alegerilor, apelul la violență, rasismul și voința de a instala un partid unic. Iar Frontul Național bine înțeles că nici usturoi n-a mîncat, nici gura nu-i miroase.

Aluziile sale la anti-Franța, la inamicul ei interior, la conspirația mondială evreiască, la Holocaust care n-ar fi decît un mic detaliu al istoriei, ca să nu mai vorbim că el nu poate afirma că au existat sau nu camerele de gazare la Auschwitz, demonstrează că e un perfect filosemit și un anti-rasist convins.

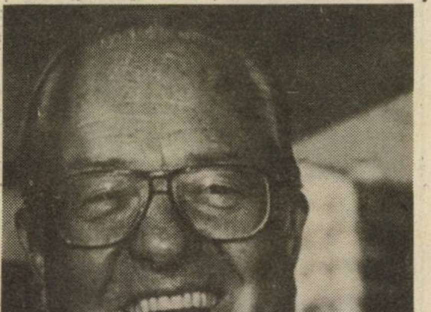

Le Pen: nici usturoi n-a mîncat...

Le Pen se pregătește pentru alegerile din 1988, cînd în mod democratic-cît de mult îi place lui parlamentul și "banda celor patru," cum îi plăcea să numească celelalte partide politice este bine știut-speră să cucerească puterea. Ca om politic ponderat. Nu vă amintește oare de un alt personaj dintr-o țară nu prea îndepărtată de Franța, care a cucerit puterea în acelaș mod?

● La cîteva zile distanță, au murit doi oameni celebri: *Leon Zitrone*, 80 ani, vedetă, timp de 40 ani, a televiziunii franceze, specialist în toate domeniile, de la curse de cai pînă la încoronările, mariajele și înmormîntările regilor Europei. A atins cifra record de peste 4000 jurnale de televiziune, alcătuite și prezentate de el, s-a menționat că s-a născut la Petrograd (deci de origine rusă) uitîndu-se că de fapt se trage dintr-o familie evreiască, ceea ce el n-a uitat: în ultimii ani avea o rubrică permanentă la radioul "Communité Judaique".Vitregit de către mass-media a fost *Louis Malle*, 63 ani, neuitatul autor al filmelor "Les amants" și mai ales "Au revoir les enfants", emoționantă acuzare a nazismului.

● Premiul Goncourt, dar și Medicis, au revenit anul acesta lui *Andrei Makine*, pentru "Le testament français". De data asta n-a fost, ca deobicei, nici o "mașinațiune" a celor 4 editori. Gallimard, Seuil, Grasset și Albin Michel care își împart, pe rînd, prada. Outsiderul e un rus născut în 1957, care scrie un fel de autobiografie unde rolul principal revine unei bunici, franțuzoaică cultivată, care i-a trezit nostalgia limbii franceze și a Franței. Critica e unanim favorabilă.

Stabilit la Paris, Makine e autorul a altor două romane *"La fille d'un héros sovietique" și "Confession d'un porte-drapeau déchu"*, scrise ca și cel premiat, direct în franceză.

● Și, în încheiere, talmeș-balmeș:

Știați cine e consilierul economic al lui Arafat? Pariez că nu știți. Un evreu, pe numele său *Gabriel Banon*, socrul lui Pierre Lelouche, deputat în parlamentul francez. "Tribune juive" publică un amplu interviu cu Gabriel Banon, pe care-l prezintă în titlu "economist eminent, abil negociator, fruntaș al comunității evreiești din Maroc."

Știați care sînt cele mai bune filme după opinia specialiștilor din cinematecile lumii: *1."Citizen Kane"- Orson Welles 2. "Crucișătorul Potemkin"-Eisenstein 3. "Cabinetul doctorului Kaligari" - Robert Wiene...4. "Omul cu aparatul de filmat"- Dziga Vezlov 5. "Regula jocului" - Jean Renoir 6. "Intoleranța" - D.W.Griffith 7. "Hoțul de biciclete" - De Sica...."Noapte și ceață"- Alain Resnais. Urmează apoi Godard, Tarkovski și alții*. De gustibus...

Știați cam cît costă un apartament nou la Paris, în arondismentul unde locuiesc eu, al 11-lea:

5 camere: 2.200.000 franci
4 camere: 2.100.000 franci

Dolarul este aproximativ 5 franci. Puteți calcula și în șekeli. Aviz amatorilor.

Știați că Brigitte Bardot a fost invitata Televiziunii britanice, pentru a face, în noaptea de Crăciun, un rechizitoriu împotriva crimelor comise asupra animalelor? În timp ce englezii, satisfăcuți de porcul sau rața, sau gîsca pe care tocmai îl sau o înghit cu plăcere...Numai să nu li se oprească un os în gît...

"La mulți ani!" Kașer sau nekașer!

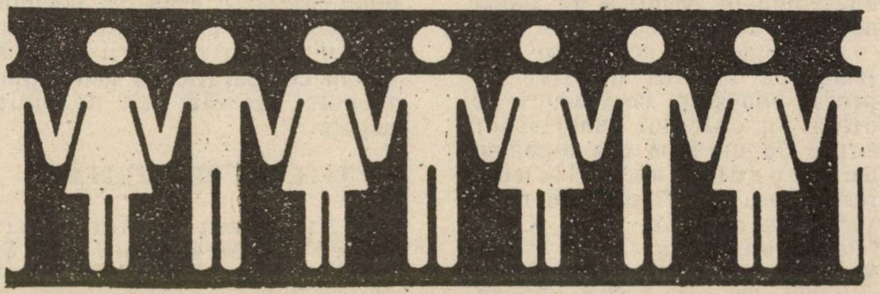

MAX

FABRICĂ DE SALAM ȘI CARNE, NECAȘER DINTRE CELE MAI MARI DIN ȚARĂ

La noi găsiți intotdeauna carne, salam și produse de carne pentru toate gusturile și cele mai speciale.

vă oferă

LA PREȚURI FĂRĂ CONCURENȚĂ

* **STEAKURI ȘI CARNE PENTRU FRIGĂRUI**
* **CRENVURȘTI, PASTRAMĂ, RULADĂ, etc.etc.**
* **MURĂTURI, salate, pelmeni rusești**
* **BRÎNZETURI, aperitive, sosuri, băuturi- din import**

"LA MULȚI ANI" 1996!

TEL-AVIV, str. BEN ATAR 37 - Autobuze "Egged": 83, 85; "Dan": 1, 18, 26, pînă la stația de pe str.Salame 50
TELEFON: 03 6830469

E O LUME

MADE IN USA

HARRY FOSHA
New York

UN IMPORTANT CAPITOL ÎN BUGETUL PERSONAL: JUCĂRIILE

"Bine că au trecut sărbătorile. S-a terminat cu cheltuielile pentru jucării. Adică, nu, era să uit: încă o jucărie de ziua lui Viorel". Cred că nimic nu poate fi mai anacronic în America de astăzi decît fraza precedentă.

Cumpărarea de jucării e în America zilelor noastre un proces non-stop. Pe vremuri, de pildă, în calculul beneficiilor aduse de un film era numărul de proecţii al peliculei respective. Azi filmele de mare succes ca de pildă "Lion King", "Pakohantas" şi acum "Toy Story", vin cu un asortiment complet de jucării. Şi copiii vor să le cumpere, nu neapărat fiindcă le plac dar pentru că prietenii lor le au!

Cîteva cifre reflectă o realitate de necrezut. Pentru anul 1995 cifra de vînzări aşteptată de industria de jucării se ridica la 17 miliarde şi jumătate. Şi, pentru că la început făceam comparaţia cu situaţia de pe vremuri, trebuie să precizăm că schimbările produse s-au petrecut în ultimii 15 ani. Nu mai departe decît în 1980 americanii au cheltuit pe jucării "numai" 6 miliarde 700 de milioane de dolari.

Un rol deosebit de important în această creştere a producţiei de jucării îl constituie reclama ("Sufletul comerţului" după o plastică definiţie românească). În anul 1993 cheltuielile de reclamă pentru jucării s-au ridicat la 790 de milioane de dolari.

Două treimi din jucării sînt cumpărate în ultimele şase săptămîni ale anului. S-ar părea că cei care solicită cel mai mult jucării sînt copiii. Cercetări făcute însă au dovedit că, în timp ce preşcolarii au cerut aproximativ 3 virgulă 4 jucării, numărul de jucării primite de sărbători au fost de 11 virgulă 6 (Personal sînt mort după cifre cu virgulă pentru unităţi indivizibile. Ca statistică potrivit căreia cuplul mijlociu de americani are 2 virgulă 6 copii!).

Creşterea industriei de jucării, după părerea specialiştilor reflectă schimbările petrecute în familia americană. În familiile unde ambii soţi muncesc , părinţii cumpără jucării urmărind să cîştige în felul acesta dragoste şi loialitate. Iar cînd bunicii (vezi prima frază!) îi copleşesc pe nepoţei cu jucării, vor să compenseze ce n-au dat copiilor lor. Or, altă explicaţie, vor să înlocuiască prin jucării senzaţia ca, în comparaţie cu generaţiile trecute, îşi văd atît de puţin nepoţeii.

TITLURI DE NEUITAT?

Aţi văzut filmul "Paris Match" cu Meg Ryan? Nu? Şi totuşi poate l-aţi văzut avînd alt titlu! Chiar aşa. Proiectat să se numească "Paris Match" filmul venea pe piaţă după o...invazie de titluri cu Paris în titlu: "Window to Paris", "Jefferson in Paris" şi "Forget Paris". Drept care "Paris Match" a devenit "French Kiss!"

Alţii nu se sperie de titluri asemănătoare. Producătorii de filme şi cei preocupaţi de lansarea lor au o predilecţie obsesivă pentru moarte. Iată cîteva din cele mai recente mostre "Sudden Death", "Kiss of Death", "Walking Dead", "To Die for" şi "Death and the Maiden"

Titlurile de filme cu...aromă juridică sînt deasemenea la preţ: "Just Cause", "A pure formality", "Liability Crisis", "Jury Duty".

Două cuvinte care se bucură îndeosebi de atenţia autorilor de titluri de filme sînt "Bad" şi "Last". În prima categorie sînt filmele "Bad Boys", "Bad Company", "Bad Behavior", "Bad Lieutenant", "Bad Influence". În a doua categorie figurează filmele "The Last Good Time", "The Last Picture show", "The Last Seduction", "The Last Rebel" şi "The Last Action Hero".

Interesant este că această predilecţie pentru anumite titluri, nu e ceva nou. În cartea lui Leonard Maltin "Ghidul Filmelor şi al Benzilor Video" în care sînt prezentate cîteva mii de filme întîlnim cuvîntul "Bad" în începutul titlurilor de 11 ori, inclusiv filmul "Bad and Beautiful" cu Kirk Douglas şi Lana Turner. Cuvîntul "Last"...are ultimul cuvînt figurînd în titlul a 79 de filme, inclusiv celebrul film devenit expresie "The Last of the Mohicans".

De cînd cu grevele nenumărate ale salariaţilor din transporturi, spitale, de la poştă etc., de cînd cu ieşirea studenţilor în stradă, la Paris, la Toulouse sau Lille, de cînd cu demonstraţiile uriaşe din toată Franţa împotriva reformelor bugetare propuse de guvernul Juppé, cota primului ministru a scăzut vertiginos în sondaje. Aşa cum ironiza un gazetar francez, premierul este astăzi cu 10 cm.mai scund politiceşte decît în ziua cînd fusese instalat la Matignon.

Am mai spus-o odată şi o repetăm: mini-Juppe.

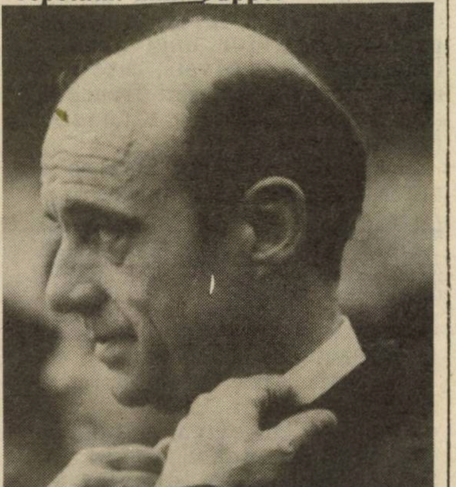

E O LUME

Corespondenţă din Canada

REFERENDUM-UL, UN PERPETUUM MOBILE ?

Au trecut vreo două luni de zile de la faimosul referendum din Canada, însă *subiectul* se află mereu la ordinea zilei. Cu dramele lui şi cu... anecdotica sa. Să recapitulăm lucrurile. Cu atît mai mult cu cît chestiunea referendumurilor este actuală (vezi Golanul) şi pe alte meridiane.

Referendumul din Québec trebuia să decidă dacă această provincie francofonă se va desprinde - sau nu - din Confederaţia Canadiană. Atmosfera generală era stăpînită de o imensă nelinişte şi emoţie. Şi pe fundalul acestei stări de lucruri, un comic, Pierre Brassard, colaborator al postului de radio CKOI din Montréal, a găsit cu cale să le tragă tuturor o păcăleală demnă de a fi înscrisă în istoria celor făcute de 1 aprilie, sau chiar în Guiness Book. Fiind cunoscut ca specialist în luarea de interview-uri - pe nesimţite - unor celebrităţi, a reuşit să converseze timp de 17 minute cu Regina Angliei pe teme de actualitate, inclusiv cea a Québec-ului, dîndu-se drept.... Jean Chrétien, primul ministru al Canadei. În dialogul radiodifuzat, Brassard i-a afirmat Reginei că, întrucît ultimele sondaje de opinie indică un curent favorabil separatiştilor, o intervenţie publică a Majestăţii Sale ar putea convinge cetăţenii Québec-ului să rămînă în Canada Federală.

"Credeţi că aţi putea să-mi daţi cîteva idei cu ce v-ar place să spun ? Aţi putea să-mi expediaţi prin fax un text pe care eu să vi-l trimit înapoi astă-seară?" a întrebat Regina.

"Desigur, Majestatea Voastră", a răspuns zurbagiul care nu s-a gîndit deloc la ofensa de «lèse-majésté», ci doar la captarea cu orice preţ a radio-ascultătorilor săi. Care, spre marea lui surprindere, nu l-au prea crezut în timpul transmisiei. A doua zi însă, au rămas uluiţi cînd Buckingam Palace a admis că interlocutoarea care vorbea franţuzeşte pe undele din Montréal era însăşi Regina Elisabeth !

"A fost o farsă bine pregătită, mizînd pe buna-credinţă a Reginei", a spus un oficial al palatului. Iar din seria reacţiilor vehemente ale presei londoneze de pe Fleet Street, citez doar titlul editorialului din "The Sun": "Care sînt idioţii ce conduc spectacolul la Buckingam Palace?"

Referendum-ul, desfăşurat în condiţii de dramatică tensiune şi suspense, s-a încheiat cu victoria "la mustaţă" a forţelor federaliste (50,6% faţă de 49,4% obţinute de separatişti). Şi acum, după scrutinul cu pricina, şi fiindcă tot am amintit de regalitate, putem caracteriza situaţia prin celebra formulă (mai ales că e vorba de Québec-ul francofon): "Le Roi est mort, vive le Roi" (Regele a murit, trăiască Regele), sau: un referendum şi-a dat duhul, trăiască următorul referendum deja în pregătire; Jacques Parizeau e ca şi dispărut (actualul premier al provinciei, demisionar, mai funcţionează doar pînă la sfîrşitul acestui an) şi Lucien Bouchard (liderul Blocului Québecului din Parlamentul federal) este gata să-i ia locul. Pentru că mişcarea separatistă din Québec - precum crede de decenii - a pierdut doar o bătălie, nu şi războiul. La fel a spus şi acum 15 ani, la precedentul referendum, pe tema suveranităţii asociate cu Canada.

Şi pentru acest perpetuum mobile (care macină în gol, după cît se pare, între viziunea federalistă "Canada pentru toţi canadienii" şi "Québec-ul numai pentru cetăţenii săi", dar fără ne-francofoni), vorbitorii de limbă engleză au găsit, ca replică, o spirituală combinaţie de cuvinte: FOREVERENDUM. Compus din "forever" (deapururi) şi sufixul "endum", derivat din referendum. Cu alte cuvinte, deasupra Canadei federale planează mereu pericolul unui referendum vizînd secesiunea provinciei francofone Québec.

Dar, aşa cum a declarat primul ministru Jean Chrétien la Toronto, cu ocazia primei sale apariţii în public după victoria federalistă, "această ţară are dreptul la stabilitate politică şi, ca prim ministru al Canadei, o voi asigura. Mulţi canadieni încearcă un sentiment de frustrare dacă 2 milioane de oameni, prin votul lor, pot distruge o ţară de 30 de milioane".

PAUL SLĂVESCU

Soldatul Aric Schwartz a fost trimis în judecată pentru că a furat arme din unitatea sa militară şi le-a dat fraţilor Amir, implicaţi în atentatul de la 4 noembrie.

Situaţia lui Schwartz e neagră.

Guvernul de la Copenhaga a aprobat - după desbateri furtunoase în parlament şi în presă - înfiinţarea unui post de radio neo-nazist.

Hotărît lucru, de la Hamlet încoace, e mereu ceva putred în Danemarca.

De cînd cu emoţiile ce ni le-a dat cutremurul de la Eilat urmăresc zilnic la radio comunicatele seismologice.

Cu tremur.

D.Samir Gouche, ministrul Muncii din "guvernul" O.E.P. a protestat energic împotriva iniţiativei Congresului American de a muta ambasada S.U.A. de la Tel Aviv la Ierusalim, susţinînd că Ierusalimul este şi va fi capitala statului palestinian.

Ce-are-n Gouche şi-n căpuşe.

MINIMUM NU UITA

TRISTAN TZARA ŞI VRAJA CUVINTELOR

Liana Maxy

Se împlinesc în 1996, 100 de ani de la naşterea lui Tristan Tzara, moineşteanul.

Poetul care şi-a legat numele de inventarea Dadaismului.

Adică un joc al spiritului, liber, 100%, un joc de care minţile noastre *stressate* de istorie, ar avea şi astăzi mare, mare nevoie.

Liana Maxy ne vorbeşte despre Tzara. Şi despre o convorbire uimitoare cu nepoata acestuia.

MOTO : Înainte de a fi meşteşug, arta e pasiune.
Tristan Tzara

În urmă cu ani, o întîmplare ieşită din comun m-a pus în faţa unei realităţi pe care nu numai că nu o cunoşteam, dar îmi era şi foarte greu s-o înţeleg. Mă aflam la New York, în vizită la o prietenă. De dimineaţă pînă seara străbăteam căile marii metropole şi nu mă săturam de ceea ce vedeam. Dar într-una din seri, gazda mă întîmpină la uşă, cu un zîmbet ştrengar vestindu-mi.... o surpriză : eram invitate, a doua zi la o familie de medici originari din România. Nu i-am răspuns imediat dacă acceptam propunerea. Ideea de a renunţa la programul pe care-l alcătuisem, în schimbul unei vizite, evident plicticoase, mi se părea insuportabilă. Probabil că pe chipul meu se reflecta impasul în care mă aflam, că prietena se grăbi să-mi precizeze un amănunt : "Cea care te invită e nepoata lui Tristan Tzara". Am tresărit. Informaţia nu mă lăsa indiferentă. Iar ceea ce am auzit în continuare, pur şi simplu mi-a luat graiul. Prietena mea spunea : "Mama doctoriţei era sora poetului. Dar nepoata n-a apucat să-l cunoască. El plecase de la Moineşti la Paris cu mult înainte de nunta surorii şi deci de naşterea fetiţei. Nimic ciudat în această realitate. Doar că, în casa lor, nu exista nici o fotografie, nici o carte, nici un semn al celui născut în 1896 cu numele de Samy Rosenstock, publicist în România cu pseudonimul Samiro şi iscălindu-şi versurile la Paris cu sonorul şi neobişnuitul Tristan Tzara, după ce în 1916 la Zűrich, împreună cu pictorul Marcel Iancu şi alţii înfiinţase mişcarea DADA.

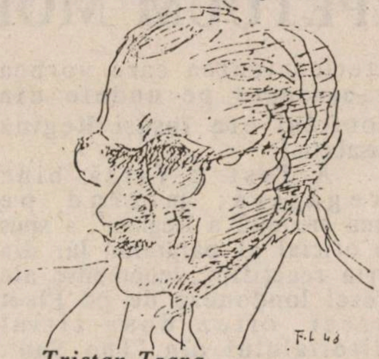

Tristan Tzara
Desen de Fernand Leger

Abia cînd se mută de la Moineşti la Bucureşti, nepoata află, din indiscreţia unei rude, despre fanatica hotărîre luată de tatăl scriitorului de a şterge pînă şi umbra fiului care nu se lăsase molipsit de mentalitatea provincială a familiei şi plecase în lume ca să dărîme soclurile prăfuite ale epigonilor lipsiţi de personalitate şi talent. Şi tocmai interdicţia de a-l cunoaşte o făcu pe cea care niciodată nu ştiuse că mama ei avea un frate, să vrea cu atît mai mult, să-l descopere. Iar întîlnirea cu mine i se părea o soluţie.

Tot gîndindu-mă dacă să accept ori nu invitaţia, mi-am adus aminte de o fotografie care îmi reda chipurile, atît de dragi mie, ale lui M. H. Maxy şi Saşa Pană, în faţa Casei de cultură din Moineşti, în 1966, cînd se sărbătorea împlinirea a 50 de ani de la naşterea Dadaismului, iniţiat la Zűrich de fiul micului tîrg moldovenesc. Pe tîmplele ambilor prieteni ai poetului - care se stinsese din viaţă în 1963 - înfloriseră ghioceii vîrstei. Şi dacă totuşi ei hotărîseră să facă obositorul drum de la Bucureşti la Moineşti, ca să-i aducă ofranda admiraţiei lor, eu nu puteam refuza să fiu puntea de legătură între două suflete care, dacă s-ar fi cunoscut, poate că s-ar fi iubit.

A doua zi, în casa americană a nepoatei lui Tristan Tzara, am început să înşir mărgele din viaţa şi lupta poetului, atîtea cîte le ştiam. Şi mare i-a fost surpriza interlocutoarei mele, auzind că eu, la vîrsta jocului, le spuneam păpuşilor mele versuri de Tristan Tzara, ca de pildă :

"Aşa cînta un dadaist
"Cu inima Dada sonor
"Care bătea ca un motor
"Cu inima Dada sonor.
"Aşa cînta un dadaist
"Nici prea vesel, nici prea trist
"Căci iubea o biciclistă
"Nici prea veselă, nici tristă....

Apoi, mult mai tîrziu, tata a primit de la poetul Ilarie Voronca, expatriat şi el în Franţa, o scrisoare în care îi descria vizita pe care, împreună cu Benjamin Fundoianu i-o făcuse lui Tzara, în casa din str. Junot, în Montmartre. Cum textul fusese publicat în revista "Integral" (editată de scriitori şi pictori avangardişti din România (M. H. Maxy, Ion Călugăru, Gheorghe Dinu, Brunea Fox, etc.) şi din Franţa : Ilarie Voronca, B. Fundoianu, Constantin Brîncuşi, etc.), eu îl citisem de multe ori şi nu-l uitasem, mai ales că era vorba acolo de o adevărată dramă. Voronca spunea despre Tzara : "Vocea lui este cea a actualităţii. Cuvintele lui sînt pline de tăceri, de furtuni, de maree. Privirea lui, o vizuină din fundul căreia ursul imaginii şi al ideii alunecă încet, încet." Iar Fundoianu adăuga : "Tristan Tzara nu este doar un şef de şcoală literară, nici numai un dadaist, ci un vizionar liric. În universul poetic ce sălăşluieşte printre zăpezile înalte, este el cel care caută, ori cel căutat ? Este alpinistul ori cîinele St. Bernard ?"

Răspunsul avea să-l dea cel care, în tinereţe, fusese părintele dadaismului, iar la maturitate, decepţionat de oamenii pe care îi credea demni de a fi iubiţi, în 1922 la Weimar a părăsit mişcarea. Iată ce i-a mărturisit el lui Voronca : "Vreţi să vă vorbesc despre Dada ? Contrar falselor ştiri care au anunţat că

Dada a murit pentru că unii dintre adepți i-au întors spatele, aflați că eu i-am hotărît sfîrșitul. Voisem să identific revolta poetică cu cea socială, să lupt împotriva limbajului de lemn, incoerenței să-i răspund cu absurdul. Scriam ca să descopăr oamenii. Dar aceștia m-au decepționat. Acuma scriu ca să mă descopăr pe mine-însumi."

Orele deveniseră o materie condensată de gîndire și imagini poetice care ne umpleau sufletele. Eram la New York și vorbisem despre Paris, Zürich și Moinești, repere majore pe harta vieții unui mare poet. Dar din călătoria în America, întîlnirea cu nepoata lui Tristan Tzara mi-a lăsat un gust amar, determinat de obscurantismul unui tată care nu-și merita fiul.

Întoarsă acasă am răsfoit din nou revista "Integral". Am dat acolo de o superbă poezie scrisă de Tristan Tzara la ora dezamăgirii :

"Îndoieli"

Am scos visul vechi din cutie
cum scoți tu o pălărie
Cînd te gătești în haine cu
mulți nasturi,
Cum scoți iepurele de urechi
Cînd te-ntorci de la vînat.
Cum alegi floarea dintre
buruieni
Și prietenul dintre curteni.
Uite ce mi s-a-ntîmplat
Cînd veni seara încet de tot
ca un gîndac
Bună multora ca leac
Cînd mi-aprind în suflet foc
de vreascuri.
M-am culcat. Somnul e grădină
hotărnicită cu îndoială.
Nu știi ce-i adevărat, ce nu.
Ți se pare că-i un hoț și împuști.
Pe urmă ți se spune că a fost un
soldat.
Cu mine tocmai așa fu.
De-aceea te-am chemat să-mi
spui fără greșală :
Ce-i adevărat și ce nu.

* * *

Anul 1996 și-a început călătoria. Să nu uităm că el marchează, între altele, și centenarul nașterii lui Tristan Tzara.

Khaled Kelkal (24 de ani), unul din autorii recentelor atentate teroriste de la Paris, a fost prins de poliția franceză și lichidat. De-a doua zi însă, asasinul a devenit (așa cum se întîmplă pe aici, prin Gaza etc.) "erou al luptei pentru libertate", fotografia lui fiind răspîndită ca o icoană prin toate moscheile din Franța.

Kel-Kal de bătaie pentru islamiști.

Poetul sirian Nizar Kabani, autorul unui virulent poem anti-israelian, a fost criticat de scriitorul Naghib Mahfur, din Egipt (laureat al Premiului Nobel) pe motiv că versurile sale sînt nu numai răuvenite ci și slabe.

Ca talent, o fi el slab, autorul de la Damasc, dar Ka-bani omul a încasat o sumă frumușică pentru scrierea sa.

Patriarhul Ierusalimului, Michel Sabbah, a declarat recent, cu prilejul unui mesaj adresat de Crăciun Bisericii Catolice din Liban: "O nouă realitate s-a impus în Țara Sfîntă: factorul evreiesc. Biserica din Ierusalim, ca și întreaga Biserică din Orientul Mijlociu este îngrijorată din cauza acestei noi realități..." Ce mișel, acest Michel!

"LA MULȚI ANI"
1996!

L I M
REȚEAUA MAGAZINELOR DE CARTE ROMÂNEASCĂ

CARTEA ROMÂNEASCĂ LA L I M

Vreți să citiți o carte bună,
vizitați magazinele L I M
Numai la L I M veți găsi cărți românești
Ultimele noutăți la L I M

TEL-AVIV, noua TAHANA HAMERCAZIT, etajul 3, magazinul nr.3267 (sub "MacDonald"), TEL. 03-5375393
TEL AVIV, rh.Shlomo Hameleh nr.2 tel.03-5283665
TEL AVIV, rh. Erlinger 7 (vechea Tanaha Mercazit)tel. 03-6391735
IERUSALIM, rh. Iaffo nr. 63 (în pasaj) tel. 02-250612
AFULA, Kikar Haatzmaut nr. 7 (în pasaj Ofir) tel. 06-596014
HAIFA, rh. Herzl nr. 61 (Kikar Talpiot) tel. 04-671292
KFAR SABA, rh.Weitzmann nr. 92 (în pasaj). tel. 09-958118
NATANIA, rh. Smilanski nr. 10 (în pasaj) tel. 09-615860
RISHON LEZION, rh. Rotschild nr.9 tel. 03-9698724
BEER SHEVA, rh. Hahistadrut nr. 56 tel. 07-236738
PETAH TIKVA, rh. Montefiori nr. 17 tel. 03-9312777
PETAH TIKVA, str.Bar Kohba 27, TEL. 03-9346624.

DICTIONAR NECONVENTIONAL

AL. MIRODAN

F AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

FISĂ (2) – Fiindcă am trăit într-o provincie mică și înapoiată, unde nu erau telefoane publice și, deci, nici fise, n-am știut mult timp ce-i aia fisă, ce-nseamnă să-ți-cadă fisa – și nici o fisă nu-mi cădea.

Prin ’52, elev fiind, am trimis o poezie la "Viața românească" și am așteptat cu emoții să văd dacă mi-o publică. Emoții de prisos, păcat de ele, fiindcă poezia aceea era așa de realist-socialistă și proastă, încît nu se putea să nu mi se publice.

Într-adevăr, am primit o scrisoare prin care mi s-a anunțat publicarea. Semnat: Veronica Porumbacu. Ce fericire! Cine mai era ca mine în orașul acela de provincie înapoiată?

Scrisoarea avea însă un Post scriptum în care eram rugat să-mi aleg un pseudonim și să-l comunic repede. Vai de mine și de mine, cum să accept una ca asta? Poezia era semnată Izi Schechter, elev, membru al cenaclului "Alexandru Vlahuță". Dacă o semnez cu un pseudonim, cine, cine oare mă va crede în Bîrlad că poezia este a mea?

Nu am răspuns la acea scrisoare. După un timp, primesc acasă un aviz telefonic de la Dragomir din București. Trebuie să fie o greșeală, mi-am zis. Nu cunosc nici un Dragomir din București, între altele și fiindcă nu am fost încă niciodată la București.

Am primit și un al doilea aviz de la Dragomirul necunoscut și m-am dus la Telefoane. Era, firește, poetul Mihu Dragomir care mi-a spus: Ce faci, domnule, de ce nu ne comunici pseudonimul? Grăbește-te că trebuie să intrăm la tipar.

Am zis că am să trimit dar nu am trimis nici un pseudonim. N-am putut. A publica în "Viața românească" era o onoare, o glorie la care nu puteam renunța tăinuindu-mi numele.

N-am înțeles însă insistența redacției de a semna cu un pseudonim. Nu-mi cădea deloc fisa. Dar nu fiindcă aș fi fost prost, ci fiindcă eram pur, virgin în ale politicii pseudonimelor.

Poezia a apărut, dar semnată cu un nume ales de redacție: Ion Șerbu. Ei, du-te și spune în Bîrlad prietenilor Bernard Leibovici (ulterior Lucian Raicu), Dolfi Solomon (ulterior Dumitru Solomon), Rubin Leibovici (ulterior Virgil Duda), Mela Mantaroșie (ulterior Ion Hobana) că Ion Șerbu ești tu, adică eu! O să te creadă cineva? Cum o să te creadă?

Mai tîrziu, cînd am plecat la București și am fost și la "Viața românească", Eugen Jebeleanu m-a dus într-o cameră ca să-mi spună cu puțină jenă:

– N-aș vrea să ne înțelegi greșit, dar în "Viața românească" nu poate apărea o poezie semnată Schechter. Nu merge. Nu ține. Cred că înțelegi...

Atunci, abia atunci mi-a căzut fisa.

(I.SCHECHTER,
text scris pentru
"Dicționarul neconvențional...",
Tel Aviv, 1995).

În nr.viitor:
Fischof, Andrei.

FELIX CAROLY

PREMIUL SION PE 1994

Un poet bun.
O decizie bună a Asociației Scriitorilor israelieni de limbă română.

IOSEF EUGEN CAMPUS

SPRE ŢARA SFÎNTĂ

"Laiş", recent apărutul roman al lui Aharon Appelfeld, este unul dintre cele mai bune ale sale.

Opera unui scriitor în deplinătatea forţei sale creatoare, vădind caracteristicile maturităţii artistice. Un scriitor care nu a făcut şi nu face concesii. Nici aşa zisei "comenzi sociale" ("lăsaţi trecutul, galutul, scrieţi despre prezent, despre realităţile israeliene!"), nici pretenţiilor criticii autoritative, nici modei literare. Credincios sie însuşi.

*

"Laiş" este numele eroului principal, al povestitorului. Un băietan adunat de pe drumuri. Ţadicul conducător al caravanei de pelerini a poruncit să fie adoptat. Trăieşte acum viaţa caravanei. Studiază zilnic Tora cu înţeleptul Avraham, i se încredinţează misiunea de a trezi credincioşii în zori pentru rugăciunea de şaharit, serveşte apoi "bătrînilor" cafeaua aromitoare. Face mici servicii unora şi altora, cîştigînd un bănuţ şi cheltuindu-l pe loc sau dăruindu-l nevoiaşilor, ca să nu se lege de bunuri lumeşti. Înainte de a muri, bătrînul Iaakov îi încredinţează, în mare taină, caietul său de însemnări, în care a notat cu meticulozitate de cronicar, întîmplările caravanei şi numele celor răposaţi întru Domnul. Este, pentru Laiş, un moment solemn, un fel de investitură. Are acum, deşi tînăr, o misiune sfîntă de îndeplinit. Asupra umerilor lui firavi apasă răspunderea, specific evreiască, de a lupta împotriva uitării.

Aşa cum pare să indice şi titlul, Laiş este povestea acestui băieţandru. Într-un anumit sens, ceea ce germanii numesc Bildungsroman, care înfăţişează drumul eroului de la copilărie la adolescenţă şi maturitate. Dar un Bildungsroman evreiesc. În primul rînd, Laiş este orfan. Se ştie importanţa pe care Tora o acordă orfanilor. Grija şi bunăvoinţa pe care toţi i-o arată decurge din respectarea unei mitzva esenţiale. Zilnic se apleacă asupra textelor biblice. O zi fără acest studiu este o zi pierdută. Discipol credincios al bătrînului Avraham - "mori Avraham", învăţătorul meu Avraham - se pătrunde de înţelepciunea străbună: "Lumea aceasta nu este un loc de amuzament. Trebuie să ne facem datoria fără a crîcni". "Să nu deznădăjduieşti niciodată, căci Dumnezeu se află pretutindeni, chiar şi în groapa cea mai adîncă. Dacă-l strigi, îţi va răspunde. E atotputernic".

Popasul la Sadagura este, pentru Laiş, o redescoperire a propriului trecut, un pelerinaj pe plaiurile copilăriei pierdute, o căutare înfrigurată a imaginii părinţilor dispăruţi în umbra misterioasă a morţii.

Contactul direct cu moartea îl cutremură. Moartea naturală, de bătrîneţe, a lui Iehezkel. Dar şi moartea violentă, crima: într-un moment de furie, sălbatecul Fluş îl ucide pe negustorul Mordechai, care îndrăznise să-l înfrunte, cerîndu-i să-şi plătească însfîrşit datoria. Şi moartea generalizată în epidemia de tifos care seceră vieţile, una după alta.

Prin contactul cu oamenii din jur şi cu realităţile dure ale vieţii (este exploatat cu cruzime de Fluş, pus să muncească peste puteri), copilul se maturizează treptat, învăţînd să deosebească binele de rău, învăţînd să aprecieze critic caravana de pelerini care năzuiesc spre Ţara Sfîntă.

*

Romanul de faţă este deasemeni - sau, poate, în primul rînd - povestea acestei caravane, imagine simbolică a poporului evreu, a istoriei sale milenare, plină de suferinţe, plină de ocoluri, dar păşind mereu înainte, cu nestrămutata credinţă că, odată şi odată, idealul se va înfăptui, vor ajunge în Ţara Sfîntă.

Pentru cititorii de limba română, interesant este şi faptul că, spre deosebire de alte romane ale lui Appelfeld a căror acţiune se petrece în spaţiul germanic, aci acţiunea se desfăşoară în spaţiul românesc. Traseul caravanei se înscrie pe harta României, de la nord spre sud. Trece prin Sadagura, oraşul mamei lui Laiş, poposeşte îndelung la Cernăuţi, trece pe la curtea ţadicului din Vijneţ şi coboară mereu, cu nesfîrşite ocoluri, pînă ajunge la liman: portul Galaţi, cu vapoare ce străbat marea spre Ţara Sfîntă.

Toată vremea caravana urmăreşte cursul Prutului. Rîul acesta, cu multiplele lui meandre, cu apa lui cînd învolburată, cînd liniştită, constituie o replică geografică, concretă a caravanei, a destinului ei. "Prutul năzuieşte spre mare, tot aşa şi noi" spune Srul. Pe vreme bună sau rea, bătrînii îşi fac abluţiunile, se purifică în apa Prutului. Cînd Laiş se plînge că nu izbuteşte să-şi învingă spaima de oamenii răi, bătrînul Avraham îl învaţă remediul eficace: "Scaldă-te în rîu şi spune binecuvîntările". Cînd se pregătesc să se urce însfîrşit pe vapor şi se gîndeşte la tot ce a fost, Laiş vede parcă în faţa ochilor încă odată apele Prutului, imagine sintetizatoare a locurilor de baştină, pe care nu poţi şi nu trebuie să le uiţi nici odată.

Unii scriitori ebraici de formaţie religioasă privesc pe ne-evreu (goi) cu neîncredere principială, dacă nu chiar cu antipatie şi dispreţ. Appelfeld vădeşte, aşa cum se cuvine, o atitudine cumpănită. Recunoaşte, obiectiv, că, în drumul ei, caravana a întîlnit mulţi ţărani care au zvîrlit cu pietre şi şi-au asmuţit cîinii împotriva pribegilor. Dar descrie cu respect şi ţărani binevoitori, oameni cu frica lui Dumnezeu. Aceştia, aflînd că pribegii sînt pelerini spre Ţara Sfîntă, îşi aduc bolnavii şi copiii să fie binecuvîntaţi de bătrînii caravanei. Apoi, văzînd că aceştia refuză plata, declară convinşi: "Evreii sînt oameni buni" şi depun lîngă cort prinos de fructe şi legume.

*

Credincios sie însuşi, Appelfeld rămîne şi în acest roman un realist. Deşi semnificaţia simbolică a poveştii este puternic accentuată, procedeul rămîne, în esenţa lui, realist. Caravana constituie o realitate concretă, nu un simbol abstract. Un adevărat microcosm, colcăind de viaţă.

Nenumărate tipuri de oameni se agită în jurul uriaşelor căruţe cu coviltir. Ţi se întipăresc adînc în minte. Aprigul bogătaş Fingerhut (primul stăpîn al lui Laiş). Fiorosul ocnaş Fluş care şi-a ucis soţia, apoi l-a ucis pe negustorul firav căruia îi datora bani, Fluş care sfîrşeşte la rîndu-i ucis cînd vrea să jefuiască pe foştii lui prieteni. Srul, şi el fost ocnaş, dar ajuns acolo pentru că îşi apărase părinţii, Srul, uriaşul cu suflet de copil, care dă curaj tuturor şi care, vizionar dar şi om practic, devine conducătorul caravanei, cel care, acceptînd inevitabile compromisuri, îşi murdăreşte mîinile furînd banii orbului Iosef Haim ca să poată cumpăra biletele de vapor pentru toţi tovarăşii săi şi astfel le înfăptuieşte visul, pînă în ultima clipă irealizabil. Ţila, văduva tăcută, care cîrpeşte hainele pelerinilor şi le pregăteşte mîncarea, mereu cu capul plecat, resemnată, dar care se răzvrăteşte, înfruntîndu-i cu priviri-pumnal cînd aceştia se văd obligaţi să fure pentru a obţine banii de bilete. Fata nebună agresivă, purtată în cuşcă, pe drumul spre Ţara Sfîntă unde urma să se vindece în mod miraculos. Maia, prostituata evreică, plăpîndă dar înrăită, de care se îndrăgosteşte adolescentul Laiş căruia i-a fost, cu înţelegătoare duioşie, prima femeie. Ice Meir, cel care fură din impuls patologic, fură mereu, cu o neîntrecută îndemînare şi apoi se scuză că nu el, ci degetele-i cleptomane sînt de vină.

*

Structura cărţii nu are caracter modernist. Neconformist, Appelfeld o lasă să se desfăşoare cuminte, cronologic, ca în romanele "clasice".

La început - deşi ferită de complicaţii psihologizante şi filozofante, deşi mărginindu-se la notarea sobră a faptelor în capitole de numai cîteva pagini - acţiunea se desfăşoară lent, uneori bate chiar pe loc, ca meandrele rîului călăuză.

Microcosmosul caravanei este structurat social. Ieşişimii (bătrînii) vor să se meargă mereu spre sud. Ei n-au decît un singur gînd. Să ajungă cît mai curînd la Ierusalim. Căruţaşii, mai toţi foşti ocnaşi, nu concep viaţa fără chefuri cu votcă şi coniac pînă se îmbată turtă. A treia grupă socială, negustorii, impun caravanei tot felul de abateri de la drumul drept, tot mai îndelungate popasuri, ca să poată cîştiga cît mai mulţi bani cu afacerile lor ingenioase.

Punctul culminant al poveştii îl reprezintă masa sărbătorească pe care o iau la capătul drumului, în imediata apropiere a portului Galaţi. Este un fel de cină de taină. Puţinii pelerini rămaşi comuniază parcă mistic. Îi învăluie bucuria calmă a izbînzii, dar şi teama nedesluşită că nimic nu va fi ca înainte, că se destramă ceva.

De aci încolo, pe ultimele 15 pagini, totul se desfăşoară în ritm febril. Dramatic, captivant, suspense. Greutăţile se îngrămădesc. Aştepţi cu sufletul la gură: vor pleca sau nu vor pleca ? Pînă la urmă, se îmbarcă. Dar, ca întotdeauna, realizarea visului e plătită scump, cu murdărirea mîinilor.

*

Personajele au, în simplitatea lor, ceva de baladă populară. Ieşişimii adunaţi în minian, în special la rugăciunile de sărbători (Rosh-ha-Shana, Yom ha-Kipurim, Sukot) par cohanimi din alte vremi, oficiind cu gesturi largi, solemne. Dar şi ocnaşii-căruţaşi sînt parcă tăiaţi din piatra dură a statuilor. Haiduci de viţă iudaică.

Remarcabilă este arta sobră a caracterizării acestor personaje. Precum se cuvine într-o epopee iudaică, esenţialul nu vine dinafară, ci dinlăuntru. Appelfeld ştie să-i individualizeze nu atît prin aspectul lor fizic, ci prin lumina care li se aşterne pe faţă în momente cruciale. "Or ha-tora mehavhev be mitzho" (lumina Torei pîlpîie pe fruntea lui). Sau prin zîmbetul lor: zîmbetul clar, copilăresc al lui Srul cînd vorbeşte de Ierusalim, zîmbetul fioros al lui Fluş, zîmbetul involuntar al lui Efraim, etc.

Lumina aceasta interioară, zîmbetul lor, ni-i face de neuitat.

CALENDAR

IANUARIE

3 ianuarie a murit Alfred Margul Sperber (1967)

4 ianuarie s-a născut Sarina Cassvan (1894)

5 ianuarie s-a născut Moşe Maur-Săveneanu (1910)

9 ianuarie a murit Ronetti-Roman (1908)

12 ianuarie s-a născut Traian Şelmaru (1914)

12 ianuarie s-a născut Aurel Storin (1937)

15 ianuarie s-a născut Emil Boldan (1909)

17 ianuarie s-a născut Marcel Avramescu (Ionathan X. Uranus) (1909)

19 ianuarie a murit Barbu Lăzăreanu (1957)

21 ianuarie s-a născut Alexandru Sever (1921)

21 ianuarie a murit Iosif Guttman (1941)

23 ianuarie s-a născut C. Săteanu (1878)

24 ianuarie s-a născut I.Reichman-Şomuz

24 ianuarie s-a născut Horia Carp (1869)

26 ianuarie s-a născut Marcel Aderca (1920)

27 ianuarie a murit Ioan Massoff (1985)

29 ianuarie s-a născut Sergiu Levin (1928)

30 ianuarie s-a născut I. Birnberg (1887)

30 ianuarie s-a născut A. G. Vaida (1910)

31 ianuarie a murit Cilibi Moise (1870)

31 ianuarie s-a născut F. Brunea-Fox (1898)

Un soţ se întoarce acasă pe la nouă seara şi-şi întreabă soţia care urmăreşte, fermecată, un serial la televizor.

– De fapt, despre ce e vorba ?

– Oh, răspunde ea, eternul triunghi: un bărbat, nevasta lui şi... bugetul familial.

ARMINIUS AL III-LEA

(Exerciţiu de imitaţie)

SERGIU LEVIN

Atît de multe reflexii, amintiri, stări de spirit şi din ce în ce mai rar demne de acest preţios nume, chiar şi unele rapid ...."idei", mă apropie de autorul acestei cărţi, *) încît pentru a-i imita maniera citativă şi parantezofilă, zic şi eu (precum în "ultra-sound"-ul prefaţator, ţintaşul de elită al formelor percutante, Al.Mirodan): mă regăsesc în Arminius!

Problema e: în care dintre ei?

Povestea nesfîrşită a jocului dintre realitate şi transfigurarea ei artistică, ne oferă cel puţin două modele ilustrative a "eroilor arminieni": Arminius (I) socotit ca unul din înfinţătorii naţiunii germane, Hermann pe numele lui de acasă, care i-a zdrobit pe romani în bătălia de la Teutonenburg în anul 9 al erei noastre şi în Arminius (II), mult mai simpatic cugetului meu, rămas în istoria gîndirii umaniste ca principalul reformator al asprei doctrine calviniste, pe care atît a "îndulcit-o" încît a făcut-o comestibilă în patria elveţiană a atîtor de multe alte bunuri de larg consum.

Nedreaptă, ca întotdeauna, posteritatea literară (Schlegel, Klopstock, Kleist) s-a întrecut - şi pentru că e vorba de compozitorul, pianistul şi dirijorul Arminius Cassvan, hai s-o pomenim şi pe aceasta-cu cea muzicală (Scarlatti, Haendel şi pînă şi al nostru coreligionar Max Bruch) în a-l nemuri pe învingătorul romanilor.

Dornic să mai repar (cît se mai poate repara) din această nedreaptă cultivare a personalităţilor cu scut, spadă, coif şi platoşă în dauna celor cu inimă şi minte, mă-ncumet să-l aşez pe Arminius al III-lea în lumina zîmbetului blînd, înţelept, anti-dogmatic şi anti-"definitiv" al reformatorilor anti-"salvatori ai aproapelui" căci, nu-i aşa, "În umbra unui rug" al lui Ştefan Zweig, ne-a arătat din vreme, încă înaintea celui de al doilea război mondial, cine sînt urmaşii de azi şi de ieri ai "calviniştilor" infailibili şi

a - tot - bine - voitori - poporului - cel - neştiutor.

Şi cine sînt cei ce şi-l simt mereu aproape, pe contemporanul nostru Servet.

Aşa cum transpare între fulgerările "ideilor" găzduite între coperţile acestui sui-generis, à la Alain, "Manual de fericire", Arminius al III-lea este un intelectual evreo(azi)-newyorkez, hai să-i spunem, de "limbă română", (năucitoare sintagmă!), care n-a uitat deliciile ambigui ale flaneriei bucureştene, rămînînd, în consecinţă, un spirit galic-dîmboviţian, un conviv al spiritului spumos, strălucitor şi doar în aparenţă "uşor". Tonul conversativ nu trebuie să ne ducă în ispita unei superficiale categorisiri căci sub înşelătoarea transparenţă şi rapiditate a argumentaţiei de tip impresionisto-asociativ se ascunde o foarte ordonat aşezată informaţie la zi privind inter-relaţia între organic şi spiritual, majoritatea consideraţiilor cu iz sociologico-comportamentist avîndu-şi sorgintea în riguroasa-i formaţie ştiinţifică.

Doctorul Cassvan se dovedeşte a fi pînă în cele mai intime cute ale discursului său "ideologic" ("despre idei vorbire"= "ideo"-"logie" sau dacă preferati "ideo-"şuetologie") un tolerant, sceptic, amuzat şi (mai întotdeauna) amuzant, binevoitor şi înţelegător descifrator al unor mecanisme de bază ale comportamentului psiho-social al asaltatului, năucitului, abuzatului şi dezabuzatului, vinovatului şi învinovăţitului frate întru stress şi vis, contemporanul nostru cel de toate zilele.

Amator de esenţe, autorul le surprinde în te miri ce şi mai nimic: gesturi, asociaţii, analogii, ticuri şi mai presus de toate în anecdote, care, ca şi la "Junimea", "primează" şi fără de care, aproape nicio "idee" n-ar fi atît de captivantă cum îndeobşte reuşeşte a fi.

Umblat bine de tot în şi prin lume, Arminius al III-lea, subtil diagnostician şi rezervat terapeut, pare că ne şopteşte, amical şi confidenţial, la fiece întoarcere de pagină: "Ne t-en fais pas, mon cher..." care deşi intraductibil, încerc totuşi să-l aduc pe ardeleneşte: (în pofida avertismentului de la pag.22, în privinţa imposibilităţii unor traduceri, exemplu blindat cu referinţe la eschimoşi, "hamburgerul"-ul american, automobilul Chevrolet, New York, Londra, Bucureşti,

ERATĂ

La nr.105, pag.55 (articolul lui A.Strihan despre Beligan), col.III-a, par.4, r.9, se va citi:

"şi nobleţea visătorului Miroiu şi imensa dragoste de oameni atribuită lui Gore..."

"Nu sîntem tîmpiţi, rog a se constata".

(*Radu Boroianu*, vicepreşedinte al Partidului Naţional Liberal-aripa Quintus; din "Academia Caţavencu", Buc.1995)

...ȘI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

plăcinta cu mere, florile din Harlem, Paul Aster şi Samuel Beckett) "da' şezi blînd, frate dragă" şi să-l readuc înapoi (sau înainte?) la New York: "Take it easy!".

Cine a avut "ideea" (Cassvan sau editorul) de a tipări articolele acestea apărute în "Minimum" între anii 1988-1995, nu într-o aşezare asociativă ci în una cronologică nu prezintă o prea mare importanţă (din moment ce e excelentă), cititorului oferindu-i-se astfel ocazia de a urmări cum dealungul anilor se stratifică, se condensează şi devin strălucitoare "idei" din ce în ce mai demne de această pretenţioasă denumire. "Înghesuite" în, cu puţin mai mult de 100 de pagini, ideile arminiene nu se sufocă deloc prin repetiţie sau nesemnificativ căci sînt susţinute mai tot timpul de o tensiune a spiritului care vede, simte şi aude ("de la musique avant toute chose") armonia universală în care înnotăm orbii şi surzii care sîntem, deranjîndu-ne din ce în ce mai mult unii pe alţii şi cu toţii pe rarii "doctori" între ale vieţii furtuni, care (vorba atotstăpînitoarei anecdote) "nu fac valuri"!

Că mi-a plăcut (mult!) cartea doctorului Cassvan, se vede din cele ce am scris pînă aici, că am rămas cu regretul unei pierdute posibile prietenii (deşi "medicus medici lupus") se străvede printre rînduri ;ceea ce nu ştiu însă dacă am reuşit să transmit în această frondeur-amicală "imitaţie" a inimitabilului stil arminian, este convingerea mea că Arminius al III-lea este, lucru rarissim în lumea de azi, un "gentil-homme" din spiţa moraliştilor care nu fac morală, oferindu-ne, în schimb, exemplul înalt moral al dreptei cumpene între faptă şi gînd sau, ca în cazul Domniei Sale, între viaţă şi artă, echilibru care i-a permis să ne ofere (inversînd relaţia) acest fermecător îndreptar întru atît de dificila "artă de a vieţui."

**) Arminius Cassvan: "Idei serioase şi mai puţin", Edit.Minimum, Tel Aviv, 1995. 118 pag. Ilustraţii (superbe!): A.Darian.*

★

Dizidentul chinez Wei Jingseng, considerat inamicul public nr.1 al regimului de la Beijing, a fost condamnat la 14 ani închisoare.
Oi, Wei!

★

MAMAIA מַאמַיַה

LA MULŢI ANI!

Restaurant
românesc
GRĂTAR – PESCĂRIE

●

AER CONDIŢIONAT.
AMBIANŢĂ PLĂCUTĂ.
SERVICIU CONŞTIINCIOS.
PREŢURI MODERATE.
DESCHIS ZILNIC ÎNTRE
ORELE 12 – 24
VĂ RUGĂM A REZERVA
LOCURILE PRIN TEL. NR.
5237784
VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE

●

RESTAURANTUL MAMAIA
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

RESTAURANTUL ROMÂNESC
RUSTIK

R

FELICITĂ ONORATA CLIENTELĂ,
URÎNDU-I UN AN NOU FERICIT!

In localurile noastre din Ierusalim:
- str.Shlomzion Hamalka 18
  tel.02-233293 (clădirea "Ahim Israel")
- str.King George 16
  tel.02-254470 – CAŞER

vă puteţi delecta cu renumitul grătar românesc, precum şi cu o varietate de preparate culinare româneşti şi ungureşti.

Primim comenzi şi pentru festivităţi asigurînd 40, respectiv 60 locuri comode şi o ambianţă plăcută.

PREŢURI CONVENABILE

LA MULŢI ANI!

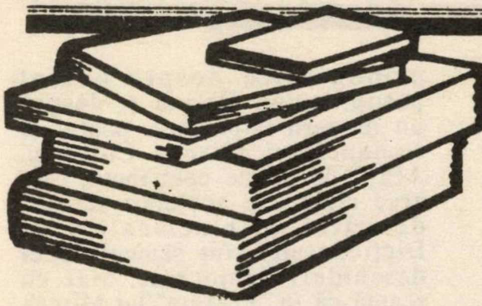

PRIMIM LA REDACȚIE

• CĂRȚI • REVISTE • ȘI • SCÎNTEIERI • DE • GENIU •

- **Un delegat al morților**
- **Amintiri în dialog**
- **Elena-Esther Tacciu la București**
- **Cînd Ștefan Haralamb are idei**

Alexandru Sever
CARTEA MORȚILOR
(Roman, vol.I)
Tel Aviv, 1995

Primul volum dintr-o lucrare vastă, consacrată destinului *nostru*, de neam, din anii cruciali dinaintea și din timpul celui de-al doilea război mondial.

Personajul principal al cărții, născut la 1885, într-un tîrg moldovenesc, a făcut o carieră neobișnuită, de "haiduc" evreu sau de mare aventurier al finanțelor, avînd prilejul să călătorească prin toată Europa și America, și să cunoască astfel culisele politicii mondiale; și cu precădere, modul cum a ajuns la putere, în Germania, hitlerismul, precum și *apogeul* acestuia, recte anii apocaliptici '40 și Holocaustul. Naratorul a înregistrat totul pe retina memoriei, iar la bătrînețe, așterne totul pe hîrtie în chip de bagaj de mărturii pentru viitor.

"Rolul meu cel mai important, dacă se poate vorbi de așa ceva, a fost acela de a supraviețui", mărturisește naratorul. (...) "Dar de ce musai să supraviețuiască cineva ? Pentru că - cel puțin lucrul ăsta e limpede - povestea asta trebuia spusă. Și pentru ca să fie spusă era musai nevoie de o gură. Viața - căci povestea acestor oameni care au tăcut înainte de a mai apuca să vorbească, a fost totuși o viață - viața, așadar, trebuia să se facă cuvînt. Și trebuia să se facă cuvînt, tocmai pentru ca viața cuvîntului să prelungească amintirea vieții. De se va înțelege asta, se va înțelege desigur și că povestea mea e o poveste cu mulți morți, și că morților nu le place să fie uitați, și că nu le place să fie uitați pentru că nici chiar morții nu se pot împăca cu nenorocirea de a fi trăit fără de rost și de a fi murit anapoda. Iar «a muri anapoda» nu poate să însemne nimic altceva aici decît a te adăuga la neamul tău, în Șeol, înainte de a te fi adăugat la neamul cel pururea viu al inteligenței. Și să fii un simplu zero, adăugat în coada unui nesfîrșit număr de zerouri, mai înainte de a fi ceva care să semene cît de cît cu Unu, sau cu oricare altă cifră mai de Doamne-ajută decît aceea care aduce cu borta unui covrig, iată un chin pe care nici un mort nu-l acceptă. Pentru că - lucru știut deopotrivă în Cer și pe pămînt, chiar și morții țin să lupte cu ideea deșertăciunii. În sensul ăsta s-ar putea spune că eu nu sînt nimic altceva decît un delegat întîrziat nițel prin glodul planetei acesteia ca să comunic o poveste. Nu, nu cred deloc ca e atît de ușor să fi un delegat al morților !.."

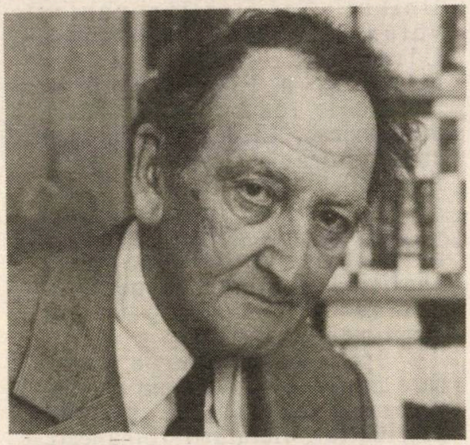

Romanul lui Alexandru Sever contribuie, deci, la "darea de seamă" a acestui delegat al morților. O operă de mare consistență, bogată în informații, nuanțe și interpretări, o operă gravă, ca o simfonie majoră, o operă ce se înscrie printre cele mai importante creații ce-au văzut lumina tiparului în universul scrisului israelian de limbă română.

(M. Rafael)

Matei Călinescu și
Ion Vianu
AMINTIRI ÎN DIALOG
Ed. Litera, București

Așa cum îi spune și titlul, cartea conține amintirile intersectate și adesea convergente ale celor doi autori, ambii oameni de cultură de mare prestigiu în România și dincolo de hotarele ei, primul fiind critic literar, iar cel de-al doilea, fiul lui Tudor Vianu, medic psihiatru și autor de volume depășind stricta lui specialitate.

În ciuda subiectivității proprii unui asemenea tip de memorii orientate în special asupra descrierii traiectelor existențiale personale, cei doi cosemnatari, buni prieteni încă din copilăria desfășurată aproape sub aceiași zodie, și-au propus să vorbească despre familia, rădăcinile și obîrșiile lor, despre prieteniile temporare sau perene care le-au îmbogățit viața marcînd-o indelebil, despre participarea la viața socială a epocii, literară, universitară sau medicală și, pe acest fundal, despre procesul care a dus, în cele din urmă, la hotărîrea ambilor de a lua calea exilului. Proces determinat de principalul personaj al cărții,- regimul comunist,- care-și aruncă umbra malefică asupra tuturor momentelor ei specifice şi detestat în egală măsură de ambii autori, atît în manifestările sale cotidiene, deschise, cît şi în deghizările sale transparente şi în maşinaţiunile sale oculte.

Linia de conduită a celor doi autori va fi în bună măsură inspirată din filozofia lui Tudor Vianu care, în situaţia istorică dată, şi-a văzut misiunea sa personală în a "limita răul" şi a promova - pe cît posibil - valorile profesionalismului serios, onest, bazat pe ceea ce numea el "cercetarea ca formă de viaţă" şi chiar - adaugă Matei Călinescu - "ca mod de rezistenţă împotriva cotidianului poluat". Ei vor accepta deci, o bună bucată de vreme, un minimum de compromisuri şi concesii ideologice justificate de speranţa în "posibilitatea reformării dinăuntru a sistemului detestat". Speranţă dovedită curînd deşartă, incapabilă să faciliteze o ieşire din capcană şi cedînd treptat locul tensiunilor psihologice şi morale ale duplicităţii, precum şi unor sentimente de vinovăţie ce nu vor dispare decît odată cu hotărîrea de a lua calea exilului, precedată, în cazul d-rului Vianu de aceea de alăturare mişcării disidente a lui Paul Goma şi de dezvăluire a abuzurilor săvîrşite în spitalele psihiatrice.

Această evoluţie lăuntrică pe calea regăsirii unei demnităţi umane ciuntite în anii de relativism moral obligatoriu întru supravieţuire, constituie unul din punctele de interes maxim ale acestei cărţi, pe lîngă analiza aprofundată a unei întregi epoci sociale şi a minunatelor portrete literare înşirate de-alungul filelor ei: Tudor Vianu, Nichita Stănescu, Ion Negoiţescu, Lucian Raicu, etc.

(Gina Sebastian-Alcalay)

RECONSIDERĂRI ÎN ROMÂNIA: ELENA-ESTHER TACCIU «STUDII CRITICE»

Nu e mult de cînd era suficient ca un scriitor să părăsească România pentru a fi eliminat din dicţionare, bibliografii, biblioteci şi volume ale cronicarilor literari. Mai există - desigur - în România destui adepţi ai aceleiaşi linii intolerante, "oficioşii" de ieri şi de azi. A învins, totuşi, în ultima vreme, obiectivitatea celor luminaţi, spiritul democratic şi, în primul rînd, competenţa profesională. "Dosarul de cadre" a fost biruit de valoarea scrisului în sine pentru cultura română.

În 1994-1995 presa şi editurile din România au comentat - fapt nu foarte curent - cele şapte cărţi de literatură comparată ale Elenei Tacciu, apărute acolo între anii 1973-1987. Şi nu în mod convenţional, ci analitic, argumentat, pe un spaţiu generos.

Viziunea autoarei asupra romantismului românesc a fost amplu prezentată de un critic de talia lui Gheorghe Grigurcu, în volumul "Peisaj critic" (Cartea Românească, 1994). Se analizează în special trilogia critică, distinsă cu Premiul Uniunii Scriitorilor pentru volumul I (1982). Laurenţiu Ulici analizează teza de doctorat a Elenei Tacciu, "Mitologie romantică" în sinteza de succes, "Literatura română contemporană. Generaţia 1970", Bucureşti, 1995). "Eseurile Elenei Tacciu - afirmă Laurenţiu Ulici - vădesc buna cunoaştere a terenului explorat, minuţie analitică şi putere asociativă demnă de un comparatist experimentat" (p.537).

Spre surprinderea celor care au trăit în România o viaţă literară demnă, în pofida presiunilor dictaturii româneşti, ultimele Dicţionare de autori includ - iată - şi scriitori israelieni de limbă română. E vorba de volumul "Scriitori români din afara graniţelor ţării" cu secţiunea "Bibliografia la plecare", în care figurează cu lucrări apărute în România: Al. Mirodan, S. Costin, T. Lovinescu, E. Luca, B. Marcovici, M. Mircu, M. Săucan, Al. Sever, A. Strihan, E. Tacciu, I. Vrancea.

O realizare recentă de înaltă competenţă, "Dicţionarul Scriitorilor Români, De la A-C", Editura Fundaţiei 1995, are în pagina de titlu trei universitari de marcă, Mircea Zaciu, Marian Papahagi şi Aurel Sasu. Din lista autorilor face parte Dr. Elena Tacciu, cu două articole monografice despre poetul paşoptist Ion Catina şi despre un modern important, poetul şi romancierul Mircea Ciobanu. Afară de aceste contribuţii, cele zece citări ale aceleiaşi autoare de către alţi semnatari ai Dicţionarului sînt semnele unei deschideri democrate. Mai cu seamă că în "Prefaţa" lui Mircea Zaciu, între criticii care "au luat drumul străinătăţii", alături de numele lui Gelu Ionescu, nepotul lui Eugen Ionescu (azi în Germania) şi M. Iorgulescu (Franţa), este iarăşi inserat numele Elenei Tacciu (din Israel) - p.X, Prefaţa.

În concluzie, nu este vorba numai de satisfacţia personală, ci şi de victoria punctului de vedere valoric asupra interdicţiilor, coteriilor şi cenzurilor de tot felul,- politice şi nu numai.

(M. Raf.)

BUCUREŞTI NON-STOP
7 zile - 7 nopţi
Ed. Expansion Armonia
Bucureşti, 1995

Desigur, vi-l amintiţi pe actorul Mircea Albulescu: portretul său ilustrează coperta noului îndreptar cultural săptămînal bucureştean, condus de cunoscutul publicist Ştefan Haralamb şi editat cu intenţia de a propune cititorilor săi variatele programe artistice (teatru, cinema, muzică, expoziţii), precum şi alte feluri de destindere, la restaurante sau cazinouri. Prin varietatea sa, publicaţia din capitala românească seamănă cumva cu "Pnai Plus" al nostru, combinînd informaţia cu mici articole, umor şi cîte ceva senzaţional.

Deşi la începuturile sale, "Bucureşti Non-Stop" îşi propune o linie democratică, urbană, aşa cum trebuie, autodefinindu-se ca "...un săptămînal de informaţie, fără politică, fără ură şi fără violenţă".

Doi directori generali îşi amintesc cu nostalgie de începuturile lor în viaţă:

- Eu, spune primul, n-aveam nici măcar un gruş în buzunar.

- Şi eu, face al doilea, n-aveam nici măcar buzunare.

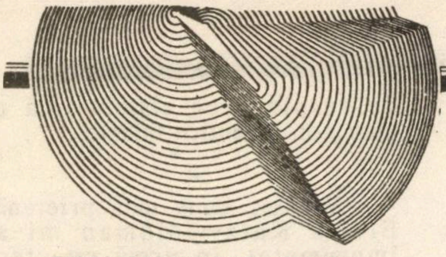

DIN INVENTARUL OBSESIILOR CIRCULARE

ALEXANDRU SEVER

* Orice omor este o sinucidere deturnată; ucigaşul se sinucide fracţionat, în fiecare dintre victimele sale.

* Dreptul de a spune prostii, se cumpără greu, cu strădania multor ani trăiţi în cultul inteligenţei.

* Testul iubirii desăvîrşite: să iubeşti necondiţionat.

* Niciodată nu avem destulă imaginaţie ca să ne imaginăm propria noastră moarte. În schimb, nu ne e de trebuinţă nici un efort ca să credem în moartea altora.

* Germanul - eternul mărşăluitor.

* Un Franckenstein în chip de Mesia, asta e tot ce-şi poate agonisi un popor care, lipsit de virtutea aşteptării, nu ştie visa altă mîntuire decît aceea pe care i-o poate procura un tun şi, în chip de răsplată, pîinea ruptă de la gura noroadelor.

* Cu inteligenţa poţi face carieră şi în Biserică; dar numai cu inteligenţa eşti neputincios în credinţă.

* Un entuziasm defunct.

* Libertatea învaţă să se cunoască chiar şi în captivitate.

* Un belşug de inteligenţă poate foarte bine să semene cu obezitatea intelectuală.

* - Am impresia că vreţi să mă îngropaţi de viu.

- Nu-i vina noastră că pari un mort atît de desăvîrşit.

* Bietul de el ! Nici căsătorit cu muza, nici în concubinaj cu ea, el nu e în Parnas decît un biet celibatar fără căutare.

* - De ce oare se păzeşte să surîdă ?

- N-are destul fard să-şi ascundă ipocrizia.

* Să fim bine înţeleşi: cînd vorbim de "renaşterea tragediei", nu e vorba de a reaprinde un foc stins într-o vatră ruinată; e vorba de a construi o vatră nouă şi de a întreţine focul cu propriul nostru sînge.

* Să spun că mi-am scris Cartea cu sîngele morţilor, n-ar avea nici un sens. Sînge de vărsat au numai cei vii. Dar dacă cei morţi n-au sînge, au cu siguranţă visuri. Eu mi-am scris Cartea cu visele morţilor.

* Ascetismul spiritului - produsul unei culturi care tinde să se îndepărteze de viaţă.

* Merită oare să ştii totul ? Nu, hotărît, totul e prea mult. Să ştii ce să ignori, ce să uiţi, ce să alegi, sînt calităţile eminente ale oricui preferă calea de mijloc dintre absolutul ignoranţei şi absolutul atotştiinţei.

* Idei pentru "Regia textului". Un anume tip de codificare nu lipseşte nici chiar în textele cele mai nude, textele anticilor dramaturgi. Ce altceva este principiul celor trei faimoase unităţi, dacă nu un cod literar impus de gustul disciplinei artistice ? Chiar regula care interzice mai mult decît trei personaje în scenă, mi se pare că nu este în teatrul antic decît reflexul aceleiaşi deprinderi care supune unei discipline însuşi spiritul cetăţii. Aşa se face că, în teatrul antic, numărul interpreţilor este mai întotdeauna inferior numărului personajelor. Dar regula aceasta, tutelată de tradiţie, impune adesea textului mai mult decît dificultatea tehnică de a motiva intrările şi ieşirile personajelor, impune convenţia personajelor perechi, a personajelor secundare (confidenţi, crainici, curteni), a dialogurilor încrucişate; de aici şi unele situaţii artificiale, sau unele uimitoare muţenii. E suficient să fie patru personaje în scenă, pentru ca unul dintre ele să amuţească. Numai trei vorbesc, al patrulea tace; într-o bună zi va deschide gura şi al patrulea, dar numai în comedie.

* "Jocul" nu e pur şi simplu numai mişcare în spaţiu; e în acelaş timp, interiorizare, debit nuanţat. Vreau să zic, dacă e musai să legăm ideea de joc de principiul mişcării, apoi, fireşte, nu se poate ignora "mişcarea pe spaţii interioare".

* - Relaţia autor-regizor-actor a constituit obiectul atîtor discuţii, încît nu ştiu, zău, dacă merită s-o mai discutăm odată.

- De ce nu ? O discuţie, oricît de veche, nu poate să facă de prisos o nouă discuţie, cîtă vreme n-a clarificat niciodată nimic definitiv. Acum, e adevărat că de-alungul timpurilor - mai exact, în ultimii 150 de ani - s-au spus şi în această privinţă, ca în atîtea alte probleme, o groază de prostii. Dar, vezi dumneata, prostiile vechi devin cu timpul nişte prostii venerabile, şi tocmai de aceea e nevoie, măcar cam o dată la 25 de ani, să fie repuse în discuţie: pentru nimic altceva mai important decît pentru a reîmprospăta percepţia marilor adevăruri şi a defini teritoriul marei arte. Riscul cel mai mare e de a fi întîmpinat de surîsul superior al semidocţilor care, din puţinul ce-l ştiu, ştiu cel puţin că lucrurile sînt "ceva mai complicate" decît par. Dar hăţişul fineţurilor de tot felul e în aşa măsură paralizant încît, pentru a ajunge la esenţe, e legitim, mi se pare, a sacrifica pentru moment, toată jungla inextricabilă a discuţiilor laterale. Aşadar, nu simplific, mă abţin. Nu ignor nuanţele, le voi adăuga la momentul cel mai util.

CĂRŢI DE AL.MIRODAN

La redacţia noastră se află un număr de exemplare disponibile din următoarele cărţi de Al.Mirodan:

- "Contract special de închiriat oameni" (teatru): 20 şkalim

- "Ocolul pămîntului într-un surîs" (humor): 20 şkalim

- "Dicţionar neconvenţional al scriitorilor evrei de limba română (vol.I): 65 şkalim.

Volumele pot fi procurate trimiţînd sumele corespunzătoare, prin cec bancar sau poştal la "Minimum", POB 11473, Tel Aviv.

EUGEN LUCA

FILE DE JURNAL

Nouă băieţi care, mai ieri încă, se aflau pe băncile şcolii şi făceau, ca toţi cei de vîrsta lor, şotii, au fost ucişi în Liban de către duşmani fanatizaţi, sălbateci.

Am văzut la televizor înmormîntarea unuia dintre ei. Şi i-am văzut acolo plîngînd pe fraţii lor de arme. Plîngînd în hohote şi îmbrăţişîndu-se plîngînd.

Plînsul lor m-a, într-un fel, oricît ar părea de ciudat, liniştit, căci îmi demonstra că tinerii aceştia care mă apără pe mine, pe tine te apără, cititorule, pe toţi ne apără, şi-au păstrat întreagă, nealterată, umanitatea. Aceasta, în pofida încercărilor grele prin care, noapte de noapte şi zi de zi, trec.

Plîngeau ostaşii aceştia de un tip aparte şi se îmbrăţişau plîngînd, dar plînsul lor, departe de a fi expresia unei slăbiciuni, vorbea despre hotărîrea lor de a-şi răzbuna fratele ucis.

Cu lacrimi în ochi, ei depuneau, într-o altă formă, deloc solemnă, dar cu atît mai impresionantă, un jurămînt: acela de a-i aplica inamicului lovituri dintre cele mai grele, mai dureroase.

Vizionasem la televizor ultimul act al unei tragedii adevărate care, ca orice tragedie autentică, nu se poate încheia fără catharsis.

* *
*

Am scris mai sus fraţi de arme şi îmi dau seama că expresia nu e tocmai adecvată. Fraţi de arme au fost, în ultimul război mondial, ruşii, americanii, englezii, sîrbii, adică luptători din armate diferite, dar aliate.

Dar cum, Doamne iartă-mă, puteam spune ? Camarazi ? Termenul acesta a fost doar grav compromis de legionari. Ar trebui scos din dicţionarul limbii române. Noi, în nici un caz nu-l putem folosi. Să fi spus tovarăşi ? Dar şi acest cuvînt a fost pentru totdeauna compromis de comunişti. El nu poate fi folosit decît în sens negativ. Pot spune (scrie): tovarăşi de rele, tovarăşi de hoţii, de fără-de-lege.

* *
*

Unii dintre istoricii şi publiciştii noştri trăiesc, sărmanii, şi scriu timoraţi. Le este frică sa nu fie consideraţi subiectivi atunci cînd abordează unele probleme delicate. Se suspectează pe ei înşişi şi, dorindu-se obiectivi cu orice preţ, sfîrşesc prin a adopta, ca ale lor, tezele false ale adversarilor noştri juraţi.

* *
*

O farsă şi încă de prost gust, ai cărei autori sînt nişte înalţi funcţionari ai Ministerului de Finanţe şi un magistrat. Dumnealor au confundat teatrul nostru naţional, "Habima", cu o falimentară întreprindere de fabricat nasturi, şireturi sau covrigi.

În consecinţă, au decis, cu conştiinţa împăcată, închiderea acestei instituţii artistice de veche, bogată şi frumoasă tradiţie.

Mă cutremur la gîndul că există aici, la noi, printre noi, oameni lipsiţi de simţul humorului, de bun simţ în genere, dispuşi să confecţioneze astfel de farse.

* *
*

Lui Nicu Horodniceanu i se joacă în România cu succes – şi de public şi de presă – o piesă.

Piesa fusese scrisă iniţial în ebraica modernă şi destinată unui (oricărui) teatru israelian.

Mă întreb dece nu s-a găsit aici nici un teatru care să monteze această piesă. Mă întreb. Deşi ştiu bine că nu voi primi răspuns. Mă întreb îngrijorat şi doresc să transmit şi altora îngrijorarea mea; doresc să se întrebe şi ei, să întrebe mai ales factorii responsabili; să nu înceteze să întrebe pînă nu vor primi răspuns.

Căci, în fond, nu e vorba numai de piesa lui Horodniceanu, abordînd, dintr-o perspectivă filozofică, o problemă actuală. Nu e vorba numai de această piesă valoroasă, ci de o politică nefastă a alcătuirii repertoriului, de respingerea sistematică a unor noi, autentice talente.

* *
*

Vechea, buna mea prietenă Elvira Katz-Goldman mi-a împrumutat, în urmă cu vreo doi ani, un roman al lui Roman Gary, scriitor pînă atunci necunoscut mie şi despre care aveam să aflu cu acest prilej că, prin vinele sale, curge şi ceva sînge evreiesc.

Scrisă la persoana întîia, cartea se numea "Cîinele alb" şi arăta complexitatea problemei rasiale.

Naratorul constată, în cele din urmă, că frumosul, inteligentul, blîndul animal, pe care-l achiziţionase şi de care era ataşat, se transformă într-o bestie feroce deîndată ce vede un om de culoare; se năpusteşte asupră-i să-l sfîşie. Fusese – avea să afle – dresat astfel de foştii lui stăpîni, nişte poliţişti rasişti.

Hotărît să-l păstreze totuşi, dar domesticit, eroul narator îl încredinţează unui specialist. Numai că acesta, negru el însuşi şi bolnav de ură împotriva oricărui alb, nu se mulţumeşte să-i distrugă doar deprinderea care-i fusese inculcată şi

– Mi-e foarte greu să ştiu cînd îşi face lecţiile fiul meu de 15 ani, zice o doamnă prietenei sale. Dacă ascultă radio-ul răsfoind un ziar sportiv, vorbind în acelaş timp la telefon cu un prieten, dacă nu pune în plus şi casetofonul să cînte, e, poate, un semn că şi le face.

Shlomo îl întîlneşte pe Moshe şi observă că e ceva schimbat:

– Porţi ochelari!

– Am descoperit săptămîna trecută că sînt totalmente miop.

– Cum ai descoperit asta?

– Eram într-un local de noapte, am agăţat o tipă şi am dus-o la hotel.

– Şi?

– Şi, şi! Era nevastă-mea!

Un semn de exclamare se plimbă cu fiul său într-un parc şi întîlnesc un semn de întrebare.

– Vezi, îi spune tatăl fiului său, dacă nu te ţii drept, ai să ajungi ca domnul ăsta!

acţiona ca un instinct. Hotărît să-l folosească el însuşi împotriva albilor, îl dresează astfel, încît să atace, furios, orice alb. Şi reuşeşte.

De cartea aceasta mi-am amintit cînd am văzut la televizor marşul negrilor americani de confesiune musulmană. Care nu aveau nimic a cere, a reclama, a pretinde. Se bucură doar de toate drepturile şi sînt promovaţi cei care merită, în funcţiile cele mai înalte. Ei nu demonstrau pentru ceva, ci contra. Contra albilor în genere şi contra evreilor în deosebi. Se manifestau'ei care se proclamă antirasişti, ca nişte rasişti de cea mai pură, mai infectă adică speţă.

* * *

Nu-i neglijent. Neglijenţa vestimentară îi poate atribui unui ins un anume farmec chiar. El e desmăţat - cu intenţie. Ca să ne epateze, să ne provoace.

A-l desconsidera pentru a nu intra în jocul murdar în care tinde să ne atragă.

●

"Morţii nu gîndesc"
(Dintr-o cuvîntare a lui Fidel Castro; New York, 1995; comunicată de Dr.L.Kaufman, Ashdod); în legătură cu aceasta trebuie să observăm că uneori nici cei vii nu gîndesc, mai ales atunci cînd ţin discursuri înflăcărate).

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ
(CU ACCENTUL PE Ă)

OCAZIE SPECIALĂ

LA CASA DE OASPEŢI ŞI PARKING EIN-GHEDI
în intervalul 1.12.95 - 29.2.1996

PARKING EIN GHEDI
- Se poate dormi în parking. Plajă particulară.
- Intrare la băi şi folosirea tuturor instalaţiilor Hamei Ein Ghedi - GRATUIT!
- Vizită la grădina botanică GRATUIT!

Coborîm, ajungem la Ein Ghedi, urcăm.

90 minute de Tel Aviv

CASA DE OASPEŢI
- De la 4 nopţi- o noapte GRATUIT
- Cafea şi prăjituri în cameră LA DISCREŢIE
- De 2 ori pe zi, folosirea tuturor instalaţiilor la băile Hamei Ein Ghedi - GRATUIT!
- Excursii îndrumate, în zonă GRATUIT!
- Folosirea liberă a instalaţiilor din mini-golf şi a terenurilor de tenis
- Activităţi variate serale.

אגף שיווק
עין גדי
תיירות • נופש • מרפא.

Telefonul parking-ului Ein Ghedi:
07-584342/444

Comenzi prin agentul dvs.de voiaj sau direct la Casa de Oaspeţi:
tel. 07-594222

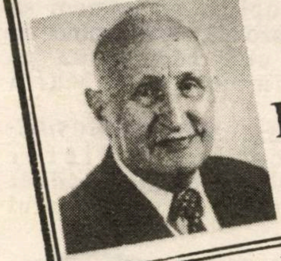

Hotel Beke Radisson
פלאפון 050-40-44-12
HAIM KAUFMAN
TOURIST TRANSPORT
Tel.:00-972-3-6969075 ISRAEL

Budapest, HOTEL BEKE, Tel.:132-3300,
269-0086/7, Fax:00-361-1533380
Budapest ,VI, Teréz krt.43. H-1067 HUNGARIA
TEL.:(0036-1) 132-3300

ANUNŢ IMPORTANT

Începînd cu data de 1 decembrie 1995 pînă la 15 mai 1996 vă ofer serviciile mele competente şi profesionale pentru aranjamente turistice.

- LA BUDAPESTA:

Camere de închiriat şi programe de excursii în limba ebraică.
Aşteptăm cu plăcere telefoanele dvs. la:

PELEFON 050-40-44-12

între orele 7,00-18,00 şi după orele 18 la telefon 03-6969075. Vorbim ebraica, română, germană, maghiară.

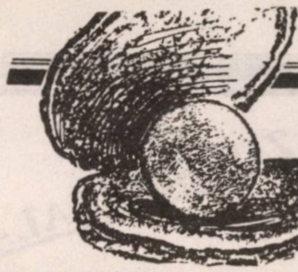

PESCUITORUL DE PERLE

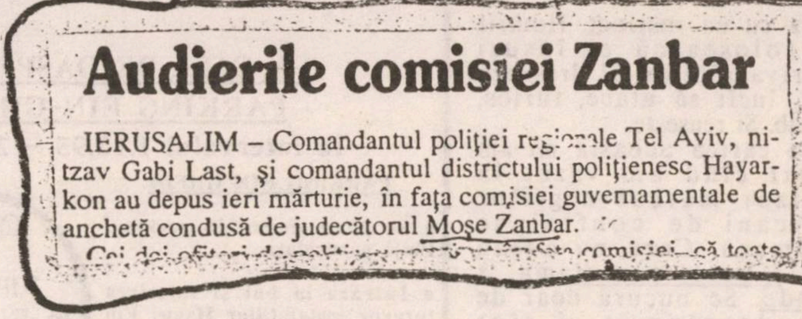

Audierile comisiei Zanbar

IERUSALIM – Comandantul poliţiei regionale Tel Aviv, nitzav Gabi Last, şi comandantul districtului poliţienesc Hayarkon au depus ieri mărturie, în faţa comisiei guvernamentale de anchetă condusă de judecătorul Moşe Zanbar.

Spiritul critic al vaselor şi sticlelor

"Mai toţi recipienţii scrisorii lui Ben Yair (consilierul juridic al guvernului) au criticat"

("Revista Mea", nr.1699/957; comunicată de Vajda Kati, rh.Harishonim 7/22, Kiriat Yam 29047; d-na Vajda ştiind că recipient, potrivit dicţionarului, este "un vas pentru depozitarea şi transportarea unui lichid" etc., se miră că asemenea obiecte au, de la o vreme, spirit critic).

Tinerii din ziua de azi

..."tinerii noştri au învăţat că trebuie să-şi stăpînească instinctul erotic...şi să atace orice femeie pe care o văd lîngă ei"

("Revista Mea", nr.1699/95; comunicată de Victor Franc, POB 9805, Haifa 31097; corespondentul nostru este, împreună cu noi, profund revoltat de ceea ce au învăţat tinerii noştri care orişicît, sînt viitorul patriei).

Alt asasinat

"Să-l ascultăm pe Shimon Peres. E primul său interview după asasinarea lui Itzhak Shamir".

(Dintr-un reportaj de Daniel Billilian la postul francez de televiziune France 2; luni, 5 noiembrie a.c., ora 9 seara; comunicată de Tuţi Waldman, Ghivataim, POB 3845)

L-au dat afară pe Shangar!

Ierusalim – "Comandantul poliţiei regionale Tel Aviv, nitzav Gabi Last, şi comandantul districtului poliţienesc Hayarkon au depus ieri marturie, în faţa comisiei guvernamentale de anchetă condusă de judecătorul **Moşe Zanbar**".

("Ultima oră", nr.21/1995; comunicată de Paul Lupaşcu, din Tel Aviv; acesta, de altfel, nu se miră că Meir Shamgar, care după părerea sa, lucrează cam încet, a fost înlocuit de către fostul preşedinte al Băncii Israelului la conducerea comisiei guvernamentale pentru anchetarea asasinării lui I.Rabin).

Altă Marie, aceiaşi pălărie.

"Conducătorii societăţii...încep să înţeleagă că nu-i poţi obliga pe oameni să mănînce cozonac, atunci cînd nu au pîine, cum recomanda pe vremuri împărăteasa Maria Tereza".

("Revista Mea",nr.1695/95; comunicată de Victor Mendelsohn, rh.Hahistadrut 64/2, Rehovot; corespondentul nostru nu că vrea să sară-n apărarea Mariei Tereza, apărînd-o de calomnii, dar se simte obligat să precizeze că persoana cu cozonacul celebru este regina Maria Antoaneta a Franţei).

Poşta

Dr.Leonte Kaufman, Ashkelon

a) de acord cu dvs.: fotografia înfăţişînd un *travesti* cu Maghen David pe chiloţi – şi care l-a revoltat pe corespondentul "Ultimei Ore"(31.X.a.c.) este într-adevăr desgustătoare; ea nu intră, desigur, la categoria *perle* ci la altă categorie de "humor", greu de calificat în cuvinte cît de cît civilizate b) am reţinut declaraţia lui Fidel Castro, bună, bună pentru "zise...şi-n adînc se scufundă);

Jean-Toby Netzler, Paris; Vivianne Grossu; Ierusalim; Sidy Weinberg, Bat-Yam (nu).

La ce duce alcoolismul

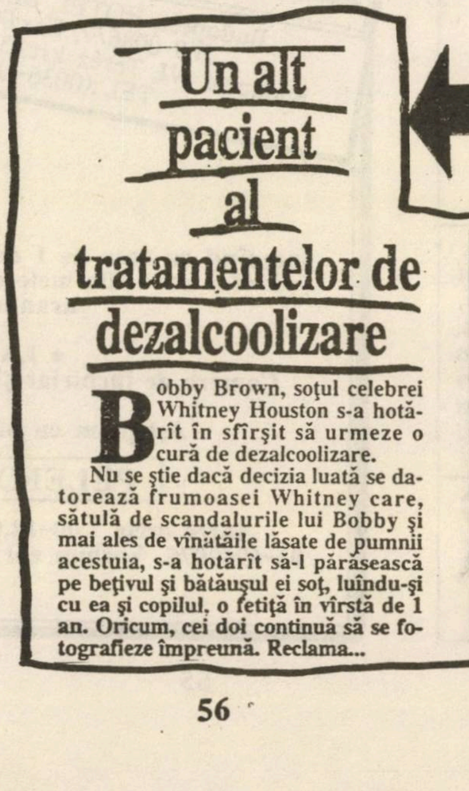

Un alt pacient al tratamentelor de dezalcoolizare

Bobby Brown, soţul celebrei Whitney Houston s-a hotărît în sfîrşit să urmeze o cură de dezalcoolizare.

Nu se ştie dacă decizia luată se datorează frumoasei Whitney care, sătulă de scandalurile lui Bobby şi mai ales de vînătăile lăsate de pumnii acestuia, s-a hotărît să-l părăsească pe beţivul şi bătăuşul ei soţ, luîndu-şi cu ea şi copilul, o fetiţă în vîrstă de 1 an. Oricum, cei doi continuă să se fotografieze împreună. Reclama...

("Facla", Tel Aviv, nr.2039/95; comunicată de Niky Rantzer, rh.Shlomo Hameleh 21, Tel Aviv 64378; împreună cu d-sa, ne minunăm şi noi la ce poate duce alcoolismul cronic: *din soţii Brown, fotografiaţi împreună, a ieşit...Nadia Comăneci!*

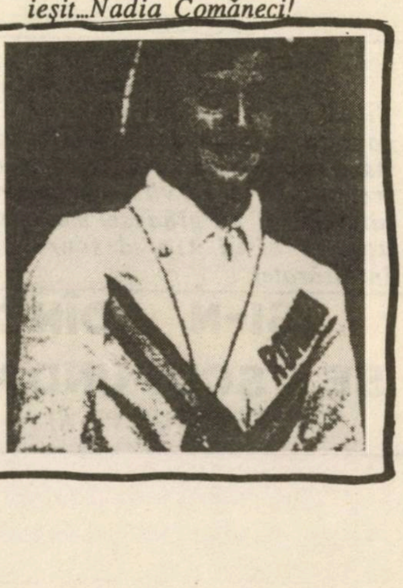

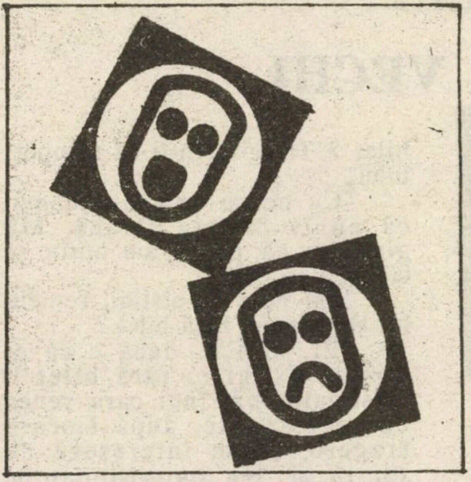

ANDREI STRIHAN

GURI CĂSCATE

DE HANOCH LEVIN

Teatrul Hacameri

Chiar şi un Hanoch Levin, implantat temeinic în conştiinţa publicului israelian, are nevoie-din cînd în cînd-de un comentator avizat, capabil să explice cititorului, spectator potenţial, semnificaţiile ascunse ale textelor sale dramatice.

Scrierile sale solicită o explicaţie clară a sensurilor cu atît mai mult, cu cît ele sînt îmbrăcate în metafore scenice, în aparenţă simple, la îndemîna oricărui spectator.

Element esenţial în teatrul clasic, dialogul nu are, în teatrul lui Levin, o pondere importantă în conturarea imaginii spectaculare de ansamblu, şi nici în dezvăluirea semnificaţiilor comportamentului scenic al personajelor. Dialogul participă efectiv la acest act de desvăluire, doar atunci şi în măsura în care cuvintele poartă cu ele, de la început, aptitudinea de a fi reprezentate prin metafore scenice atotgrăitoare.

Această cerinţă, ce imprimă teatrului lui Levin nota-i caracteristică (mesajul fiind cuprins în metafora scenică şi trecînd rampa prin derularea ei succesivă, ca o dovadă a capacităţii de a concretiza vizual mesajul şi a-l face inteligibil la public) n-a fost respectată în noua piesă *"Guri căscate"*, cu toate că spectacolul a beneficiat de o vizualizare scenică de excepţie, sub bagheta renumitului regizor georgian *Robert Sturus*.

Scenă din spectacol.

În ciuda demersului teoretic convingător, concluzia la care ajunge cunoscutul critic dr.Shimon Levi: *"teatrul lui H.Levin este lipsit cu desăvîrşire de orice mesaj"*, nu poate fi acceptată decît ca expresie a neputinţei de a desluşi ceea ce, de fapt şi de la început, era de nedesluşit.

Procedeul de "teatru în teatru", folosit pentru prima oară de autor în această piesă, ca şi faptul că e primul lui text în care publicul e şi subiect şi obiect, şi cel judecat şi cel care judecă; şi cel agresat şi cel care agresează; trimiterile la personaje, situaţii şi replici arhicunoscute din teatrul universal (Hamlet, Ofelia, Oedip etc.); acordarea unui loc central relaţiei paradoxale între dragoste şi moarte; toate aceste procedee, idei, teme, rămîn nefinalizate, suspendate undeva, în percepţia afectivă a publicului, incapabil să reordoneze mental "dezordinea dramatică" exhibată pe scenă.

Refuzăm să înţelegem că spectatorul nu vine la teatru să dezlege şarade; refuzăm să înţelegem că simplitatea este apanajul scriitorului de talent, care are ceva de spus publicului său...,*"căci nu e mai altceva faţă cu artisticul, decît artificialul" (I.L.Caragiale)*.

E păcat! Efortul actorilor-fără excepţie-începînd cu *Shuli Rand, Yonathan Cherchi, Joseph Carmon, Shimon Mimran, Efron Etkin, Erez Shafrir, Eviatan Lazar, Alexander Cohen, Tomi Joel Pinkovith* şi terminînd cu *Irina Selejniova şi Yossi Yadin*, în direcţia lui Sturus, în decorul şi costumele semnate de *Miron Shvelidse*, muzica lui *Iosef Bardanaşvili*, - merita un text la nivelul celor cu care ne-a obişnuit Hanoch Levin.

Prinţesa Diana a mărturisit, într-un interview la B.B.C. că l-a înşelat pe soţul ei, Prinţul Charles cu căpitanul James Hewitt, profesorul de călărie al copiilor princiari.

Cînd am văzut cum arată respectivul, înalt şi chipeş, am înţeles numaidecît două lucruri:

1. de ce anume n-a reuşit Diana să-l Hewitte pe căpitan

2. cum s-a făcut că profesorul copiilor a devenit-peste noapte-profesor de călărie al tinerei mame.

RADU BELIGAN ZICE... PRIVIND FOTOGRAFII VECHI

Radu Beligan, amicul nostru, nu are numai geniu.

Are şi memorie.

O memorie plină de întîmplări, cazuri şi...de-ale vieţii, din care, generos cum e cu admiratorii săi din Israel, a hotărît să ne pună şi nouă cîteva la dispoziţie.

Începem cu ceva care (ca să fim sinceri) ne interesează şi pe noi, săptămînă de săptămînă: ***LOTO.***

Dacă intraţi în Restaurantul "La Premiera", privirea vă va fi atrasă de cîteva mari reproduceri ale unor fotografii reprezentînd Bucureştiul antebelic. Am remarcat că nu numai noi, cei cîţiva care am apucat acele vremuri, dar şi tinerii sînt captivaţi de aceste imagini. În unele zile, cînd am mai mult răgaz, întîrzii în faţa lor, evocînd o tinereţe care a avut privilegiul să mai guste din atmosfera "micului Paris" şi a unei boeme artistice pe care sărăcia şi necunoscutul zilei de mîine nu o înspăimîntau, iar "degradarea", cum zice Mateiu Caragiale, "nu o înfierase".

Iată "Café de la Paix", unde seară de seară stăteam cu Geo Bogza, Perahim, Virgil Gheorghiu şi unde, la o masă permanent rezervată, trona acel monument teatral care se chema Ion Brezeanu.

Iată, vizavi, "Capşa", unde se adunau, la un şvarţ, toţi acei aristocraţi ai gîndului şi ai fanteziei, în frunte cu Ion Barbu şi Ion Iancovescu, care te subjugau prin farmecul contagios al persoanei lor, prin nonşalanţa distincţiei naturale, prin conversaţia lor nutrită de inteligenţă acidă şi umor ireverenţios.

Ce miraj şi ce poezie în oamenii aceia ! Cum să nu devii nostalgic ? Cum să nu strigi ca poetul: Où sont les neiges d'antan ?

Lîngă Capşa, "Foto Julieta", în vitrina căruia puteai admira ultima poză a superbei Elvira Godeanu, noua stea a Naţionalului. Iar alături, agenţia de loterie "Campus şi Bassa". Să ne oprim un moment, pentru că aici este sediul unei întîmplări care a uimit şi a amuzat o ţară întreagă.

Tragerile loteriei aveau loc în fiecare lună. A doua zi, cînd se anunţau oficial cîştigurile, o bătrînică modest îmbrăcată, sfioasă şi fragilă, intra în agenţie şi întreba respectuos:

"Ia vedeţi, maică, eu am cîştigat ?"

"Păi, daţi-mi biletul".

"Ce bilet ?"

"Biletul de loterie !"

"N-am nici un bilet, dragul mamei".

"Păi, măicuţă dragă, cum vrei mata să cîştigi dacă n-ai bilet ? Trebuie întîi să cumperi bilet".

"Cu ce să cumpăr, mamă, că eu îs femeie săracă. Mă gîndeam că poate am noroc şi cîştig şi eu ceva".

"Păi cum să cîştigi, femeia lui Dumnezeu, fără bilet ?"

"Ei, maică, dacă e să ai noroc, cîştigi şi fără bilet !" Obstinaţia bătrînei care venea cu regularitate, după fiecare tragere, să se intereseze de soarta ei, i-a impresionat pe funcţionarii agenţiei şi, la propunerea unuia dintre ei, au cotizat cu toţii şi i-au cumpărat babei un bilet.

Şi... aşa cum se întîmplă în basme, la prima tragere, biletul babei a cîştigat lozul cel mare.

Vă puteţi imagina efectul acestei bombe. Directorul agenţiei în persoană a venit special să asiste la vizita obişnuită a "clientei" care, sfidînd legile logicii, aştepta miracolul.

"Ia vedeţi, maică, am cîştigat ?"

"DA, MAMAIE, AI CÎŞTIGAT ! AI CÎŞTIGAT LOZUL CEL MARE ! EŞTI MILIONARĂ !"

"Apoi vezi, maică ? Nu v-am spus eu ? Cînd e să ai noroc, cîştigi şi fără bilet !"

Editura MINIMUM prezintă
o nouă carte de I. SCHECHTER

Bilete în Zidul Plîngerii

O privire cu lupa şi una cu microscopul
asupra realităţilor israeliene şi străine.
Instantanee, portrete, amintiri,
comentate cu zîmbet şi rictus.

TOATĂ LUMEA DE AZI ÎNTR-O CARTE!

Comenzi la autor,
Str. Zamenhof 15, Tel Aviv
Preţul plus expediţia – 20 şekeli

FILM

RENÉE DAVID-COSTIN

"FARINELLI"

Próducţie belgiano-italo-franceză, premiată cu "Globul de aur", pe anul 1995. Regizor: belgianul Gerard Corbeau. Interpreţii rolurilor principale: Carlo Boschi-"Farinelli": Stefano Dionisi, Ricardo Boschi: Rico Lobraso, în rolul compozitorului Haendel: Giroud Kraba (cunoscut din filmul "Beethoven").

Pentru a putea înţelege şi gusta din plin această originală peliculă, care reprezintă şi o reală contribuţie, din punct de vedere informativ, în domeniul muzicii, nu numai pentru cei pe care acest tărîm îi pasionează dar şi pentru ceilalţi, cred că e strict necesar să intervin cu un număr de elemente ajutătoare.

Ele sînt menite să clarifice subiectul remarcabilei creaţii, căci altfel pentru neavizaţi, pelicula va părea confuză, incredibilă, excesiv de extravagantă sau chiar, pe-alocuri, de-a dreptul grotescă, cu scene de alcov, din cale-afară de perverse.

Şi iată deci că acţiunea se desfăşoară la sfîrşitul sec.XVI-lea - începutul celui de al XVII-lea, perioadă în care trăiesc şi creează opere nemuritoare, compozitori celebri ca: *Alessandro Scarlatti, Haendel, Bach şi alţii* (desigur că muzica acestora, e cea interpretată în film). Este epoca operelor cîntate care sînt mult influenţate de barocul tîrziu, acel stil a cărui înfăţişare elegantă dar foarte încărcată, îşi pune pecetea pe orice aparţine marii familii a "artelor frumoase". Şi, în mod deosebit, pe muzică şi scenă.

Aici totul este super-împodobit: natura, costumele, decorurile, nu mai au nimic din firescul lor ci sînt "servite" măestrit înzorzonate-apa (de pe scenă) nu curge prin vadul ei, ci face cascade încadrate de amoraşi, coloritul decorurilor şi al costumelor, e foarte viu, iar îmbrăcămintea cîntăreţilor, foarte bogată, imită tot felul de

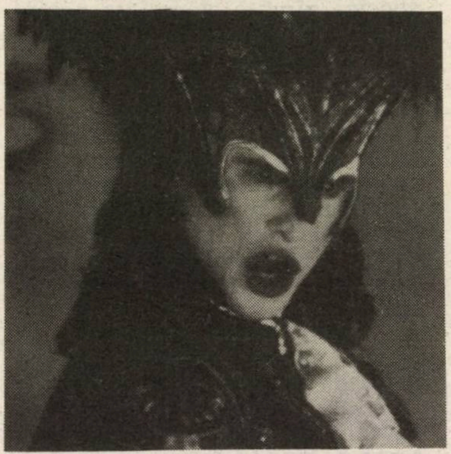

păsări exotice, cu predilecţie, păunul cu coada răsfirată. Aceste costume se prelungesc (sau încep?) chiar asupra feţei, încadrînd-o într-o mască strălucitoare, dînd obrazului un aer misterios.

Peste tot planează influenţa "şcolii napolitane" (pe atunci, foarte la modă) ai cărei exponenţi voiau să transforme artele într-un "paradis terestru"!

Muzica bună însă, ia din ce în ce mai mare amploare datorită celebrilor ei creatori.

Dacă Lully întemeiase (atunci) uvertura franceză, Scarlatti o "încetăţeneşte" pe cea italiană. Această înflorire a spectacolului de operă, devine, în acelaşi timp şi o foarte rentabilă afacere comercială. Atragerea unui public cît mai numeros, cu gust pentru acest gen de spectacol, îndoielnic sau chiar...virgin, ar fi trebuit să constituie şi un mijloc de educaţie. Dar este din contra, pervertit din pricina excesului de artificial de care am vorbit.

Însă cea mai urîtă parte a problemei şi care a dus-în final-la decăderea, pentru o lungă perioadă de vreme, a operei italiene, a constituit-o formarea cîntăreţilor. Şi asta din pricina unui obicei dezgustător, de-a dreptul revoltător al vremii: folosirea, în rolurile principale din operă, a bărbaţilor pe post de..."sopranǎ". Este *epoca* supranumită a *"castraţilor"*. Cînd un băieţel (10-14 ani), avea înclinaţii muzicale şi o voce frumoasă, părinţii dornici de îmbogăţire rapidă, îl obligau să fie castrat, înainte de schimbarea vocii, laringele-în acest fel-nu se mai dezvolta şi nenorocitul tînăr rămînea, pe toată viaţa..."soprană"!

Tocmai despre aceştia şi epoca respectivă, se ocupă filmul *"Farinelli"*.

Între anii 1710-1780, au existat doi castraţi faimoşi în toată lumea: *Gaetano Majorano (supranumit "Caffarelli")* care-cu banii cîştigaţi-şi-a cumpărat un...ducat. Şi rivalul său, *Carlo Boschi zis "Farinelli"* sau "Il Castrato", a cărui virtuozitate vocală, se spune, nu era întrecută de nici un instrument (în ce priveşte puritatea, amploarea şi exactitatea intonaţiei).

Predilecţia spectatorilor pentru vocile castraţilor, a creat o concurenţă uriaşă pentru cîntăreţele-femei, situaţie bizară, care a dus pînă la urmă, la găsirea unei soluţii *"originale"* (dar salvatoare): sopranele au "preluat"... rolurile de bărbaţi.

Bineînţeles că influenţa acestor anomalii asupra calităţii spectacolului a fost teribilă şi batjocorită de mulţi. S-au găsit destule condeie satirice care să ridiculizeze acest gen de "fenomene muzicale". Astfel că, în 1720, cunoscutul compozitor italian *Benedetto Marcello*, a publicat un pamflet care sintetiza situaţia creată. În esenţă, el spunea: *"Teatrul la modă"* - o "metodă" sigură şi-în special-uşoară, pentru a compune şi a "executa bine", operele italiene.

Filmul "Farinelli" ne povesteşte toate acestea, oprindu-se asupra perioadei de tinereţe a celor doi fraţi Boschi. Carlo şi Ricardo (primul castrat din dorinţa tatălui) au trăit ani de zile, inseparabili, atît pe scenă (Ricardo fiind compozitor şi acompaniator), cît şi...în pat. Fratele, rămas teafăr, completează, în "şedinţele erotice" ale lui Carlo, cu diferitele june admiratoare (care-l înconjurau cu adoraţia lor), virilitatea care-i fusese răpită pentru totdeauna marelui Farinelli.

O extraordinară reuşită tehnică a filmului, a constituit-o operaţiunea reconstituirii presupusei voci autentice a lui Farinelli. Prin alegerea, dintre sute de candidaţi, a doi: o femeie şi un bărbat, cu voci asemănătoare, asamblate, cu ajutorul...computerului într-una singură, plus cu cea în play back (perfect sincronizată) a actorului *Stefano Dionisi - Farinelli.*

PENSIONARII : O MINĂ DE AUR

Claudia Rosenstreich

Una din emisiunile destul de cunoscute nouă ale postului de televiziune TV5, intitulată "Temps Présent", s-a ocupat, nu de mult, de un subiect mai degrabă surprinzător pentru mentalitatea zilelor noastre.

Anumiţi specialişti în finanţe din ţările europene, mai cu seamă din Olanda şi Elveţia, au ajuns la concluzia că ar fi foarte rentabil pentru progresul economic general, ca depozitele de economii ale pensionarilor să fie reinserate în circulaţia bancară, în cea a producţiilor de orice natură şi a pieţii de consum.

Pornind de la ideea că astăzi, în Elveţia cel puţin, o şesime din populaţie este formată din pensionari, iar două treimi dintre aceştia au mai mulţi bani puşi deoparte decît cei sub vîrsta de 25 de ani, s-a ajuns la concluzia că problema merită să fie serios studiată, dat fiind că majoritatea lor sînt foarte apţi pentru lucru şi au multe idei excelente, bazate mai ales pe experienţa acumulată pe parcursul atîtor ani de muncă. Investigaţiile posibilităţilor de reinserţie a seniorilor s-au făcut în cîteva domenii, dintre care cităm: publicitate, modă, cosmetică, turism, politică, etc.

Primul interview i-a fost luat Laurei Hudson, un manechin foarte reuşit, în vîrstă de 50 de ani. De la ea am aflat că publicitarii încep să aprecieze din ce în ce mai mult calităţile femeilor fără frumuseţe stereotipă: farmecul personal, zîmbetul cald, mişcările mai lente, mai puţin provocatoare sau repezite, viteza şi cantitatea redusă a torentelor de cuvinte în conversaţii mondene, pe scurt, ceva din felul de a fi "retro", conjugat cu o accesibilitate, o răbdare şi o înţelegere sporită a celor din jur; aceşti agenţi de publicitate sînt pe cale să creieze ceeace francezii numesc "la mode du bien-être": un fel de a te simţi bine în compania unor astfel de persoane.

În casele de modă elveţiene au loc zilnic defileuri cu modele special gîndite şi creiate pentru femeile de peste 35 de ani, iar Laura Hudson spune, cu mult humor, că femeia la 60 de ani e şi mai "bine" ! Acest fenomen se datorează atît faptului că cererea de modă mereu nouă scade simţitor în rîndurile tineretului, cît şi descoperirii de către stilişti a plăcerii de a creia o îmbrăcăminte mai personalizată, spre fericirea femeilor ce dispun acum de mai mult timp şi vor să-l folosească într-un fel mai agreabil decît în perioada în care munceau.

În domeniul cosmeticii s-au făcut deasemeni descoperiri surprinzătoare: 45% din produsele de calitate sînt achiziţionate de femeile în vîrstă, a căror piele, mai uscată, are alte nevoi. Majoritatea lor aproape că nu se machiau deloc sau foarte puţin în tinereţe, dar astăzi, cîteva din cele ce au acceptat să-şi împărtăşească punctul de vedere, au afirmat că se îngrijesc mult mai mult, în primul rînd pentru ele-însele, în al doilea rînd pentru societate şi - înfine - pentru soţ. De unde, lansarea formulei: "L'âge c'est un état d'esprit": vîrsta este - de fapt - o stare de spirit.

Un alt domeniu extrem de solicitat de către vîrstnici este turismul. Autorii emisiunii de la TV5 au subliniat - cu admiraţie chiar - că pensionarii îşi pregătesc cu multă grijă traseele pe care ar dori să le parcurgă, bugetul lor, garderoba strict necesară şi cît mai funcţională şi - eventual - grupul cu care ar dori să plece la drum; le place să se regăsească în tovărăşia tinerilor, curiozitatea şi dorul lor de evaziune sînt cel puţin la fel de mari. Într-un grup ce a urcat vara trecută pînă în Nepal, s-au aflat trei persoane de peste 80 de ani.

Unii fermieri ce şi-au încheiat activitatea la 65-68 de ani şi au astăzi mai mult de 80, călătoresc destul de des pe perioade cuprinse între 4 zile şi mult mai multe, pe trasee fie limitate la Austria vecină, fie în Canada sau chiar şi mai departe. Întrebaţi asupra motivelor ce le determină această nevoie mereu reînoită de a se plimba, răspunsurile au sunat cam aşa: "Mai cunoşti şi alţi oameni, autocarele sînt mai bune, mai comode pentru noi, sîntem mai răsfăţaţi, ni se caută - pur şi simplu - în coarne."

Entuziaşti, umblăreţi, curioşi, critici, bătrînii nu mai sînt ceea ce erau: viaţa începe la 60 de ani.

În ceea ce priveşte mobilizarea politico-socială a pensionarilor, am aflat din emisiunea respectivă că, la ora actuală, cea mai organizată se află în Olanda: acum doi ani au avut loc adevărate manifestaţii de stradă, sub lozinca "Nu vă atingeţi de portofelul nostru!"

La Berna, în Elveţia, au început deasemeni protestele împotriva măsurilor arbitrare intenţionate de Asigurările Sociale. Cele mai ameninţate fiind pensiile din Italia, Elveţia şi Olanda, Europa descoperă cu stupoare mînia "bătrînilor" săi, cu olandezii în frunte ce şi-au creiat chiar propriul lor partid, ai căror reprezentanţi au şi ajuns în parlament în decurs de numai cîteva săptămîni. Pericolul "conflictului între generaţii" nu există: vîrstnicii s-au aliat cu tinerii din mişcarea Greenpeace, iar dintre cei 150 de deputaţi din parlament, vreo 6-7 seniori deţin cea mai mare autoritate în problema însănătoşirii mediului.

În Elveţia sînt reprezentate patru generaţii în parlament. Bătrînii şi fraţii mai mari sînt foarte bine organizaţi în cca. 1500 de asociaţii de pensionari activi şi solidari cu cei şi mai în vîrstă decît ei. De politică nu se ocupă: vor linişte şi pace. Marea diversitate de păreri acumulată pe parcursul vieţii rămîne în picioare, nu se poate modifica. Şi totuşi, atacul frontal al Asigurărilor Sociale a reuşit să-i determine la un început de organizare în activitate. Tonul este mai combativ, partidele sînt acuzate că nu fac destul pentru pensionari. În Elveţia Romandă - mai puţin ca în Germania unde "bătrînii" cheamă "la baricade" - se pregăteşte întemeierea unui partid, cu scopul de a-şi trimite reprezentanţi în parlament.

Pe cînd şi la televiziunea noastră (pe canalul 1, pe 2 sau unde s-o nimeri) o astfel de emisiune ?

● MUZICĂ

CONCERT IN MEMORIAM

Evenimentul tragic care l-a sacrificat pe Premierul Israelului, **Itzhak Rabin,** pe altarul *Păcii,* o pace abia conturată dar mult sperată, l-a adus la Ierusalim pe dirijorul/pianistul *Daniel Barenboim*. Concertul comemorativ al cărui solist şi dirijor a fost Daniel Baremboim, a adus un gînd pios celui care a fost mentorul unei idei nobile.

Spre a ciopli jertfa în solemnitatea clipei, spre a rememora amintirea încă foarte proaspătă a sacrificiului devenit prin forţa împrejurărilor ofrandă adusă păcii, sunetele *Concertului pentru pian şi orchestră în do minor* şi a *Simfoniei a III-a de Beethoven,* aveau să dobîndească, în seara aceea , la Ierusalim, semnificaţia unei pietre funerare, simbol al durerii celor mulţi care îşi plîng eroul.

Filarmonica israeliană, partener ideal întotdeauna pentru Baremboim, a sunat ca un ansamblu perfect închegat-cristalizat, secretul orchestrelor cu tradiţie în sonoritate omogenă. *Concertul pentru pian şi orchestră/nr.3/în do major,* în care Baremboim a apărut în dublă calitate (cum am mai pomenit), i-a oferit posibilitatea etalării calităţilor personalităţii sale complexe, dîndu-i în acelaşi timp prilejul de a-şi revărsa resursele emoţionale ale temperamentului său nestăvilit, exprimate prin paginile partiturii. Dincolo de construcţia grandioasă a celor trei părţi ale Concertului, migala cu care şlefuieşte fiecare amănunt participant la elaborarea discursului muzical, îi conferă lui Baremboim o inconfundabilă notă personală a interpretării.

Simfonia a III-a - *Eroica* - a oferit, cu generozitate, loc expresiei evenimentului tragic văzut în contextul parametrilor timpului efemer: în concepţia beethoveniană, Simfonia este dedicată eroului ce aparţine istoriei.

Nu întîmplător a ales Daniel Baremboim această Simfonie. Partea a doua este *Marşul funebru;* "a doua dar nu ultima" - spune Baremboim, în cele cîteva cuvinte pe care le adresase publicului la începutul concertului - pentru că viaţa *trebuie* să-şi continue cursul, chiar dacă, ne purtăm cu greutate marile ei traume, în numele generaţiilor viitoare.

SOFIA GELMAN

O comisie publică în frunte cu Hana Zemer, ex-redactor şef al ziarului "Davar", a recomandat autorităţilor să interzică tipărirea de fotografii pornografice în gazete şi folosirea de "expresii vulgare şi obscene" în desbaterile publice.

Nu sînt de acord cu această propunere. Dacă e să o aplicăm pînă la ultimele ei consecinţe, înseamnă să închidem Knessetul, ceea ce ar constitui o lovitură gravă la adresa democraţiei.

...D-şoara Margalit Har-Shefi, prietenă cu Igal Amir, asasinul premierului Itzhak Rabin, a fost eliberată provizoriu, cu condiţia expresă de a nu părăsi domiciliul şi de a nu face niciun fel de declaraţii presei.

Ori, tocmai această din urmă condiţie ne deranjează enorm. Fiindcă, buimăciţi de toate cîte le aflăm despre Complot, tare am vrea să stăm de vorbă cu frumoasa Shefi şi să o întrebăm:

– Ia spune, domnişoară, care sînt Shefii voştri cei adevăraţi?

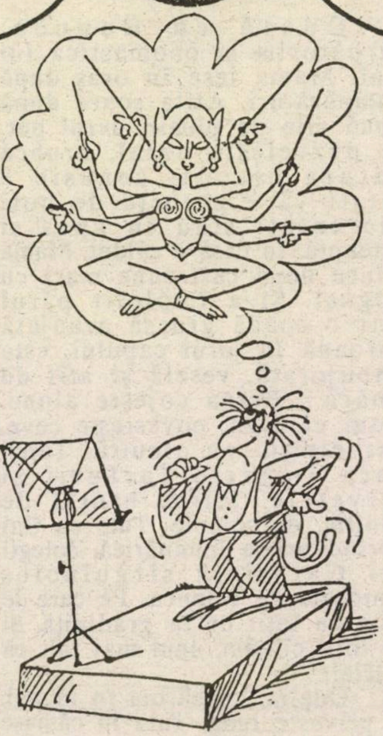

IDEI SERIOASE
ŞI MAI PUŢIN
DE
ARMINIUS CASSVAN

Desene de
DARIAN

Cartea poate fi procurată trimiţînd un cec de 20 (douăzeci) shkalim la: Lazăr Cassvan, P.O.B.263, Kiriat Haim.

DOUĂ SCHIŢE DE FELICIA KEIFA

ÎN DECEMBRIE

Odată cu Hanuca, sărbătorim şi onomastica lui Gai. Mama iese în oraş după cumpărături. Atîta soare după două zile de ploaie, aerul pur, se dezveleşte cerul, aruncă pătura cazonă, cenuşie - uitaţi-vă - pachete de nori încruntaţi stau în apus şi aşteaptă. În casă e călduţ. Mama aduce două castroane mari cu gogoşi. Şi-a împletit părul într-o coadă groasă aranjată coroană în jurul capului, este îmbujorată, veselă şi atît de tînără... Pnina cojeşte alune. Soţul ei, Dan, povesteşte ceva, dar nimeni nu ascultă. Tanti Sara împarte farfurii şi şerveţele. Miros brutal de vanilie, de colonie. Tata cu Gai aprind prima lumînărică, colegii lui Gai cîntă sîrguincios cîntecele de Hanuca. Pe care le ştim cu toţii de la grădiniţă. Şi cu toţii cîntăm, unul mai fals ca celălalt.

Odelia, cu bărbia în pumni, îi priveşte lung. Tata în cămaşe - ce umeri laţi are - e voinic. Spune ceva Pninei, o apucă de braţ, ies pe terasă. Afară e răcoare. Pnina îşi strînge în jur jacheta, tata închide uşa. Odi îi priveşte prin perdeaua străvezie. Capetele apropiate, mult apropiate şi siluetele lor care se împing una într-alta - după un timp trec prin cealaltă uşă, în dormitor, da, băieţii au gura plină, gogoşile sînt minunate, toţi sînt mînjiţi de zahăr şi dulceaţă.

Tata se întoarce în salon. Pnina e în baie. Mamă, nu ! Deodată-aşa de obosită - ochii opaci, goi, ochii de sticlă ai păpuşilor mele de odinioară - ea nu mai este între noi, e plecată - sînt aşa de speriată - Pnina îi spune ceva - Sara se apropie - Ila, nu auzi ce te întreb ? tăcere grea. Copiii nu mai cîntă. Mama are muşchii încordaţi. Ridică încet mîna, începe să urle şi să se lovească puternic peste obraji, peste pulpe, tata o ridică cu forţa, o tîrăşte în dormitor. Închide uşa. Toate uşile.

Ha-nu-ca, Ha-nu-ca, sărbătoarea luminilor !

Du-te Gai, du-te cu prietenii - stai să te şterg pe gură - nu vrei ? nu ? Am strîns de pe masă, am spălat toate vasele - tanti Sara mi-a ajutat, tăcută.

Apoi m-am gîndit să plec şi eu. Am aruncat pe gît eşarfa roşie şi boneta tot roşie tricotate de draga mea Sara - mi se pare că-mi colorează obrazul, se reflectă roşul în geam şi lumina cade oblic, parcă ireală. Ploaia încetase deocamdată, frunzele sînt atît de proaspete - se scutură vesel de boabele de ploaie - o înclinare abia observată ca o mică reverenţă şi stropul alunecă: Plu..!

Tata stă încruntat în fotoliu. Citeşte ziarul - cred că se gîndeşte ce s-ar putea face. Pleacă. Se întoarce la prăvălie. Nu mi-a adresat nici un cuvînt. Mă uit în jur. E rece. Sună telefonul. Bunicii mei ? Care dintre ei ? Vine cineva şi ne aduce cadouri ? Sună telefonul. Alerg. Nimeni. Greşală.

ÎN CAMERA EI

Odelia. Dacă scoţi capul pe fereastră, încă şi încă, uite - eşti suspendată în aer - nu mai sînt ziduri - au căzut - doar cel din faţă, cîrpit, cu pietre strîmbate - iedera rară abia le acoperă urîţenia. Mai este şi o tufă de geranium cu tije înălţate haotic. Mai departe, o altă casă, ferestrele luminate. Ce se petrece acolo ? Prin perdeaua albă, o umbră sparge lumina - doar să întind mîna...cineva din toate aceste case - mă ştie ? Îi pasă de mine ? Strînge braţele şi-şi culcă capul pe ele, se leagănă - aproape de ea se întinde o floare galbenă cu multe petale, şi-o pune în păr, apoi o rupe, fîşii, fîşii.

Se duce la bucătărie - rupe o bucată de pîine.

În dormitor e linişte. Tata a plecat la prăvălie. Ştiu că e obosit. Are vocea grea. Nu ajunge la el. Dar nici el la tine. În fond nu vrei să te mai intereseze. Te desparte de el o treaptă înaltă greu de urcat, ar trebui să te sprijini pe coate - ah - nu-i de-ajuns - şi pe genunchi şi chiar atunci... Legătura cu tata - ceva nesigur, da, clipa unui fulger zigzagat. Dar. Dacă se frînge zig-zag-ul ? Îţi rămîn frînturile - cu care te poţi juca. Clădeşti în aer o poartă pe care o deschizi, închizi... şi ce dacă nu este nimic în faţa sau în dosul ei... uite, suflă cu putere - poarta se deschide - închide - deschide - închide - pînă se destramă.

Tata s-a întors din armată, a lipsit trei săptămîni. Bine că s-a întors la vreme. De Hanuca.

Tata e tare obosit.

Londra. Ceaţă deasă, s-o tai cu cuţitul. Două maşini se ciocnesc. Cei doi şoferi coboară şi se îndreaptă, şovăitori, unul către celălalt.

- Aveam prioritate, zice primul.

- Nu contează, zice al doilea. Ne aflăm în garajul meu.

Doi prieteni se-ntîlnesc.

- E mult de cînd nu ne-am mai văzut. Ce-ţi mai face nevasta?

- Habar n-am. De cînd i-am spus o vorbă dezagreabilă nu-mi mai vorbeşte.

Interesat, celălalt întreabă:

Te rog, spune-mi, care e cuvîntul acela?

La Habima. Iarna. Un domn se adresează doamnei din faţa lui:

- N-aţi vrea să vă scoateţi pălăria? Am plătit pentru biletul meu o groază de şekeli şi nu văd nimic!

- Iar eu am plătit pentru pălăria mea o groază de şekeli şi vreau ca toată lumea s-o vadă!

- De ce nu munceşti ? întreabă un trecător indignat pe cel ce-i imploră obolul.

- A, nu, protestează cerşetorul, pentru nimic în lume n-aş vrea să iau locul unui tată de familie care are nevoie de slujbă ca să le-aducă de mîncare copiilor săi !

Aveţi chef de o carte *bună?* Iat-o: e-un volum de povestiri de Şalom Alehem, apărut mai deunăzi în editura "Hasefer" din Bucureşti, în tălmăcirea, la înălţime!, a lui Anton Celaru.

Dovadă (şi mostră): nuvela de faţă.

Cel de-al zecelea

Şalom Alehem

Eram numai nouă în tot vagonul. Nouă evrei. Ne lipsea un al zecelea, ca să ne putem ruga împreună lui Dumnezeu, potrivit legii mozaice.

De fapt, mai era un ins în vagon. Dar stăteam la îndoială: este evreu? nu este evreu? O persoană tăcută, cu *pince-nez.* Fața pistruiată, dar fără barbă. Nas evreiesc, dar mustața răsucită neobișnuit, în sus. Urechile cam blegi, dar gîtul roșu. A stat tot timpul izolat de noi. Se uita pe fereastră și fredona. Creștetul îi era descoperit. Pe genunchi, un ziar rusesc. Și tăcea mîlc. Nici o vorbă nu i-a ieșit de pe buze. Ce mai? Era un rus, un rusnac sadea. Și parcă... nu, nu era creștin! La dracu'! Un evreu îl recunoaște pe un alt evreu de la o poștă, chiar și în bezna cea mai adîncă, pentru că are ceva din chipul lui Dumnezeu... Așa că l-am dibuit a fi evreu. Aș fi fost gata să pun și rămășag. Dar dacă mă înșel? Of, ce timpuri! Ce mi-am spus? Dacă un neghiob de evreu vrea să se creadă despre dînsul că nu-i evreu — mă rog, să-i fie de bine. Dar ce ne facem noi, cei nouă din vagon? Mai cu seamă că unul din noi are tocmai azi o pomenire. Nu pomenirea morții tatălui său — și nici pe a mamei.

HOLIDAYS
TRAVEL & TOURS
הולידייס
נסיעות ותיירות
TEL AVIV, Bloc EL-AL (pasaj, parter),
strada Ben Iehuda 32, tel. 528-5272/3
prin proprietarul şi directorul
TOMY HERSKOVITS,
felicită onorata clientelă transmiţîndu-i pentru
întreg anul 1996
fierbinţi urări de sănătate şi bună dispoziţie
LA MULŢI ANI!
Firma noastră de turism vă asigură cele mai
confortabile, agreabile şi convenabile călătorii în
UNGARIA, CEHIA, ROMÂNIA, ETC.ETC.
ÎN MOD GRATUIT,
colectivul nostru, vorbitor de română,
maghiară, rusă plus principalele limbi
europene, vă stă la dispoziţie cu
ORICE RELAŢIE şi ÎNDRUMĂRI
Ne găsiţi în Blocul EL-AL (pasaj, parter),
strada Ben Iehuda 32, TEL AVIV tel
528-5272/3

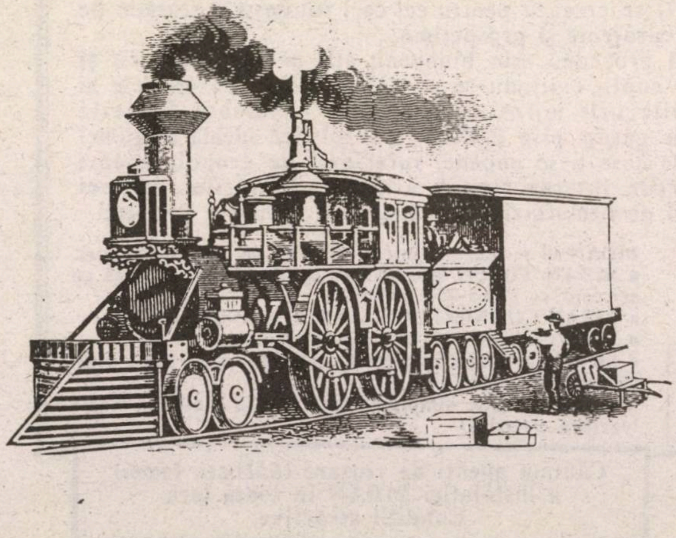

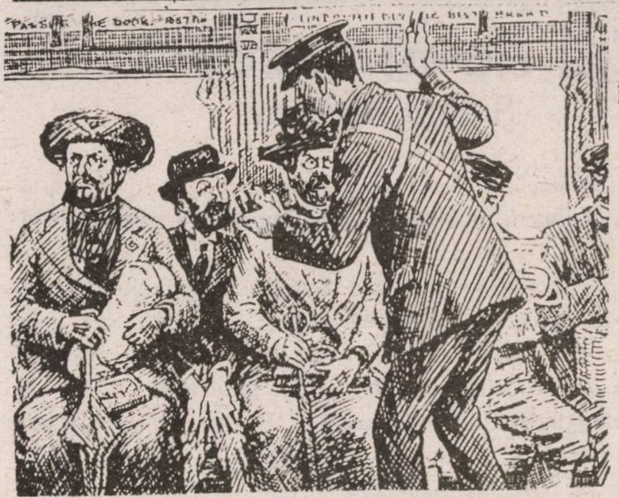

Pomenirea unui copil, a unui băiat. Şi-a înmormîntat unicul fecior. Cu chiu, cu vai obținuse să i-l dea mort din închisoare, ca să-l îngroape în pămînt sfințit.Taică-său se jura că fusese întemnițat fără vină. L-au judecat la repezeală. Ce-i drept, spunea el, feciorul păcătuise cu ceva, dar nici să-l spînzure nu ar fi fost cazul. A murit, totuși, în ștreang — gata! Maică-sa şi-a dat şi ea repede duhul. La drept vorbind, nu chiar repede. Oho! S-a chinuit îndeajuns. Dar parcă el însuși nu a pătimit din plin? Nenorocirea asta l-a încărunțit și l-a îmbătrînit înainte de vreme.

— Cîți ani îmi dați?

Am încercat cu toții să-i dibuim, din priviri, vîrsta. Peste putință. Ochi tineri, păr nins, frunte încrețită, fața zîmbitor-plîngăreață. Personajul era, în întregimea lui, cam ciudat. Purta surtuc, dar prea lung. Pe cap o pălărioară, dar împinsă spre ceafă. Barba — de fapt o bărbuță rotunjită scurt. Iar ochii... ah, ochii. Niște ochi pe care, de-i vezi fie și o singură dată, nu-i mai dai uitării. Surîzători-triști ori triști-surîzători... De parcă de-abia ar fi plîns și și-ar fi șters lacrimile. Cu toate astea părea vesel, arăta vioi. Straniu, straniu om!

— Bine, dar de unde luăm un al zecelea? strigă cineva, arătînd din ochi spre individul care fredona, prefăcîndu-se că nu ne aude.

— Cum adică un al zecelea? spuse un altul. Doar sîntem zece! Şi începu să numere pe degete: unul... doi... trei...

— Fără mine! strigă în evreiește personajul de lîngă fereastră.

Am înmărmurit cu toții.

— Nu sînteți evreu? îndrăzni unul dintre noi să-l întrebe.

— Sînt, dar nu țin la lucruri dintr-astea.

● Garanție – un an de la instalare. Cu posibilitate de prelungire. ●

PENTRU IGIENA PERSONALĂ

Producător și distribuitor: "BIDAN" – BNEI BRAK
Str. Hakishon nr. 16
Tel. 03/5709955 – 5709977 – 5700831

BIDAN

COMODITATE ● IGIENĂ ● SĂNĂTATE
INTERESANT ŞI FOARTE UTIL!

● BIDAN este un scaun modern care transformă orice closet în bideu şi foloseşte la spălarea părților inferioare ale corpului cu ajutorul unui jet de apă caldă şi la uscarea cu un curent de aer cald.
● Astfel se creează pentru cel ce-l foloseşte o senzație de totală curățenie şi prospețime.
● Noul procedeu este binevenit atît pentru adulți cît şi pentru copii, evitîndu-se contactul mîinii cu fecalele şi secrețiile urît mirositoare şi total insalubre. **Femeile gravide găsesc prin BIDAN o rezolvare ideală a igienei** speciale care li se impune, **suferinzii de erupții, eczeme** în părțile interne simt o alinare a durerilor, iar cei bolnavi de hemoroizi pot realiza chiar evitarea operației.

BIDAN-ul se prezintă într-o varietate de modele şi culori:
● **BIDAN TURBO**, aparat care încălzeşte apa şi usucă cu aer cald, cu 150x5=750 şkalim
● **BIDAN CU ÎNCĂLZIREA APEI**, cu 150x4=600 şkalim
● **BIDAN OBIŞNUIT**, cu 75x3=225 şkalim
● **Se fac instalații în orice loc din țară ● Se poate plăti cu carte de credit ●**
● **Instalarea este simplă şi uşoară – 75 şkalim (inclusiv legătura electrică)**

Căutăm agenți de vînzare (bărbați, femei)
a instalației BIDAN în toată țara.
Condiții atractive.

Un răstimp am rămas încurcaţi. Ne uitam unii la alţii şi nu scoteam o vorbă. Dar cel care avea pomenirea fiului spînzurat nu s-a lăsat. Cu zîmbetul sau vesel-amărît, s-a adresat tînărului de la fereastră:

— Vă doresc să trăiţi o sută douăzeci de ani. Vi se cuvine o medalie de aur.

— De ce?

— Am să vă spun. E o poveste cam lungă. Dacă vreţi să fiţi al zecelea la rugăciune, îmi zic la repezeală binecuvîntarea de pomenire a băiatului meu şi vă istorisesc întreaga poveste.

Şi scoase o basma din buzunar, se încinse cu ea şi se întoarse cu faţa la perete pentru rugăciune:

— „Ferice, Doamne, de cei ce locuiesc în casa Ta..."

Nu ştiu dacă şi dumneavoastră, dar vă mărturisesc că mie tare-mi place să mă rog pe înserat în zilele de lucru. Rugăciunea asta e mai dulce pentru mine decît zece bucăţi intonate de cantor, cu toate vocalizele şi tremolo-urile obişnuite sîmbăta sau de sărbători. Rugăciunea acelui tată nefericit a fost rostită cu atîta suflet, cu atîta durere, că ne-a zguduit pe toţi. Mi s-a părut că l-a mişcat şi pe cel de-al zecelea călător, care înţepenise lîngă fereastră. Să auzi un tată rostind rugăciunea de pomenire a fiului său nu e un lucru oarecare. Mai ales că cel care se ruga avea o voce ţîşnită din inimă, care ţi se revărsa în toată fiinţa. Pînă şi pietrele ar fi plîns. Pe scurt, a fost o rugăciune de seară fără pereche.

După ce şi-a terminat rugăciunea şi şi-a dezlegat basmaua cu care se încinsese, omul nostru s-a aşezat în faţa celui de-al zecelea călător, cu acelaşi zîmbet plîngăreţ pe faţă, şi a început să-i spună povestea pe care i-o făgăduise. Vorbea potolit, mîngîindu-şi bărbuţa, ca unul ce nu se grăbeşte.

— Tinere, povestea pe care vreau să ţi-o istorisesc nu e o singură poveste. Sînt, de fapt, trei povestioare...

Cea dintîi s-a petrecut într-un sat, cu un arendaş. Trăia arendaşul acela, împreună cu nevastă-sa, în acel sat — un sat mare, cu mulţi locuitori creştini, dar fără nici un alt evreu. Erau, aşadar, numai ei doi: un bărbat şi o femeie. Şi ce-i rău în asta? Dimpotrivă! Aveau venituri din belşug. Vorba ceea: să tot trăieşti printre neevrei... De un necaz n-au fost, totuşi, scutiţi: nu li s-au născut copii... Zadarnic s-au zbătut, degeaba au alergat pe la doctori. Şi uite că, spre bătrîneţe, lui Dumnezeu i s-a făcut milă de ei. Arendăşoaica a rămas însărcinată şi i-a făcut arendaşului un băiat. Mare bucurie! Un fecior! Se cuvenea, fireşte, orînduită solemnitatea tăierii împrejur, cum a poruncit Dumnezeu. În cea de-a opta zi, arendaşul a înhămat caii la trăsură şi a plecat la oraş să aducă de acolo pe rabin, pe haham, pe ceauş şi alţi cinci evrei. Arendăşoaica — mai încape vorbă? — a pregătit o masă îmbelşugată. Totul era în perfectă regulă. Dar, deodată, şi-au dat seama că nu-s decît nouă bărbaţi. Mai era nevoie de unul. Ce se întîmplase? Cap prost de arendaş! O pusese şi pe nevastă-sa la socoteală. Mai întîi, au făcut mare haz. Bine, bine, dar timpul trecea. Ce era de făcut? Sat mare.

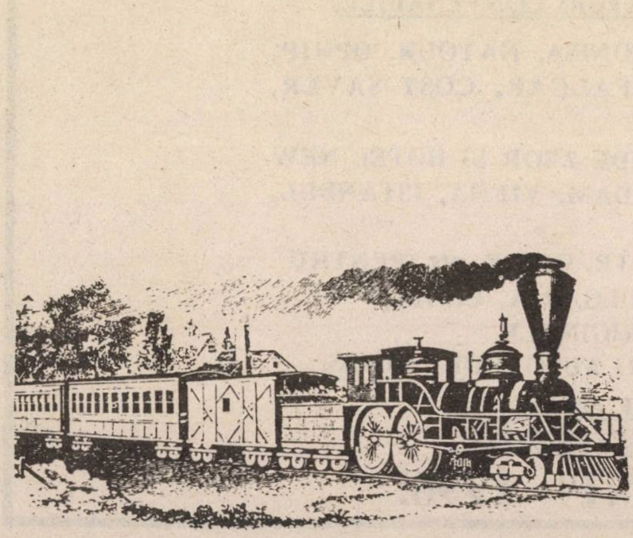

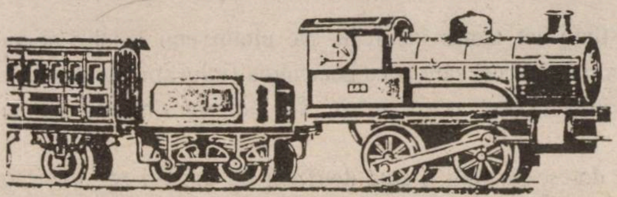

Mulţi creştini. Evrei, ioc... Era de rău... Se uită ei pe fereastră şi zăresc o căruţă îndreptîndu-se spre han. Caii îi mîna, fireşte, un căruţaş. Fie şi un căruţaş, numai evreu să fie...

— Ziua bună!

— Bună să vă fie inima!

— Poftiţi înăuntru, o să fiţi al zecelea!

Bucurie de nedescris. Vedeţi ce Dumnezeu bun avem? Un întreg sat de creştini nu e în stare să ne scoată din încurcătură şi, poftim, se iveşte un singur evreu, un căruţaş, şi gata, se face treaba!

A doua poveste, domnule dragă, nu s-a mai petrecut într-un sat, ci la oraş. Într-un oraş evreiesc. Şi tocmai într-o zi de sîmbătă. Mai bine zis vineri seara, după aprinderea lumînărilor de sărbătoare. Vine omul acasă de la sinagogă, se spală pe mîini, binecuvîntează vinul din pocal şi se aşază la masă. Dar ce-i vine uneia din lumînări? Se lasă într-o parte şi începe să picure tare. Încearcă ei s-o îndrepte cu ceva. Zadarnic. Mucul a căzut pe faţa de masă şi faţa de masă a început să ardă. Ce-i de făcut? Să stingă focul! Numai că sîmbăta evreii n-au voie să se apropie de foc. S-au strîns vecinii. S-a adunat întreaga stradă. Numai evrei! Strigăte, hărmălaie! „Sîntem pierduţi!"... Deodată, pe cine văd? Pe Hveder, creştinul care le aprinde şi le stinge focurile în zilele de sîmbătă!... „Hveder, dragule, nu vezi că arde?" Hveder, deşi nu prea isteţ, a înţeles ce vor. Şi-a scuipat în palmă şi, cu două din degetele lui butucănoase, a apucat mucul şi l-a stins... Ei, putem noi, bieţi muritori, preţui minunile

VIVIANE şi HERMAN LEIBOVICI
PERMANENT LA DISPOZIŢIA CELOR INTERESAŢI PENTRU
SERVICII TURISTICE, LA AGENŢIA DE VOIAJ
PROPER TRAVEL LTD.TEL-AVIV
STR.BEN YEHUDA 56, TELEFON 6297477 - 5289992
- BILETE DE AVION ALE TUTUROR COMPANIILOR DE ZBOR, ZBORURI CHARTER, LA PREŢURI CONVENABILE.
- EXCURSII ORGANIZATE: BONISA, NATOUR, OPHIR, RIMON, SKY, BUSTOURS, TRAFALGAR, COST SAVER, COSMOS, GLOBUS, ETC.
- PROGRAME CONVENABILE DE ZBOR ŞI HOTEL NEW YORK, LONDRA, PARIS, AMSTERDAM, VIENA, ISTANBUL, ANTALIA, etc.
- PROGRAMELE SPECIALE EWTR, OPHIR, etc. PENTRU ROMÂNIA, UNGARIA, BULGARIA, CEHIA, LA PREŢURI ORIGINALE.
REZERVĂRI HOTEL, ÎNCHIRIERI AUTO, EURAILPASS.
FOLOSIŢI SERVICIILE NOASTRE!
SÎNTEM SIGURI CĂ VEŢI REVENI!
"LA MULŢI ANI" 1996!

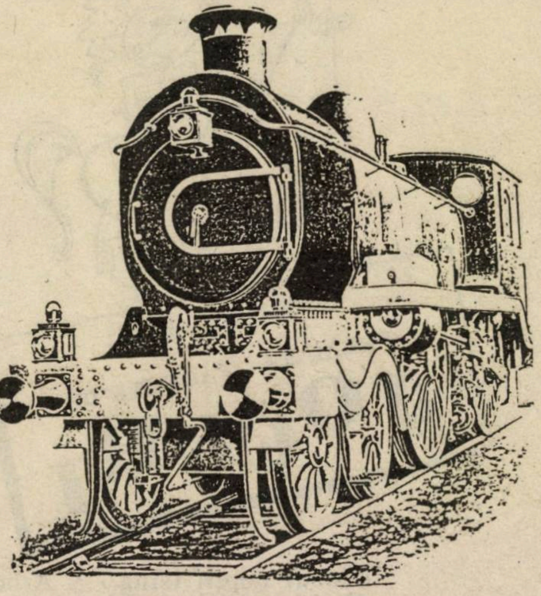

Domnului? Atîţia evrei, nu le fie de deochi, n-au putut face nimic şi un singur neevreu i-a salvat pe toţi.

Acum, se cheamă că trebuie să vă povestesc cea de-a treia poveste. Asta s-a petrecut chiar în familia unui rabin. Rabinul avea un singur fecior, un băiat foarte reuşit, cu toate calităţile, cum şi e cazul în casa unui rabin. Potrivit obiceiului, l-au însurat devreme. Mireasa avea dotă mare şi tînărul s-a instalat la socri, pe casă şi masă cît o trăi, fără a face altceva decît a învăţa şi a tot învăţa. Dar vezi că pe lumea asta există şi recrutările în armată. S-ar putea spune: ce legătură poate fi între un fecior de rabin şi recrutarea în armată? Mai ales că era singurul copil la părinţi. Şi-apoi, de-ar fi fost nevoie să se umble la portofel, n-ar fi fost o problemă. Se iviseră însă vremuri grele pentru evrei: îi încorporau şi pe băieţii singuri la părinţi. Banii nu ajutau la nimic, nici chiar cu zecile de mii. Comandantul era un zbir, doctorul — o canalie! Rău, rău de tot. Ce s-o lungesc, dragă domnule? L-au băgat pe feciorul de rabin, gol-goluţ, la comisie. Pentru întîia oară în viaţă i s-a întîmplat să stea cu capul descoperit, fără pălărie, fără tichie, fără nimic. Asta a fost norocul lui. Pentru că-i crescuse pe cap, din copilărie, o bolfă, un fel de cucui cît o minge. Încăpăţînat cum era, nu a lăsat pe nimeni să se atingă de ea. Bineînţeles, comisia de recrutare i-a dat îndată drumul.

Aşa că, dragă tinere domn, ce să zic despre dumneata? Nu vrei să fii evreu, dar, pînă la urmă, nu scapi, te trădează cucuiul, chiar dacă nu ţi-a crescut pe căpăţînă. De asta cred eu că ţi se cuvine o medalie de aur.

……

La cea dintîi staţie, „cel de-al zecelea“ s-a făcut nevăzut.

ELEGANTUL RESTAURANT
MON JARDIN ☆
anunţă organizarea revelionului
duminică 31 decembrie 1995.
Cunoscuta cîntăreaţă ANA KARINA,
doi virtuoşi instrumentişti şi o formaţie de
dansatoare, vor delecta publicul.
Menu specific bogat
Muzică de dans israeliană şi din anii '60
Preţuri rezonabile
Rugăm a se rezerva locurile din timp
Primim comenzi pentru orice festivitate
pînă la 100 de persoane
Tel Aviv – Str. Ben Yehuda 186
Tel. 03/5238694 - 5231792
Informăm că aceeaiaş apreciată ANA KARINA,
cîntă la noi în fiecare VINERI şi SÎMBĂTĂ
"LA MULŢI ANI" 1996!

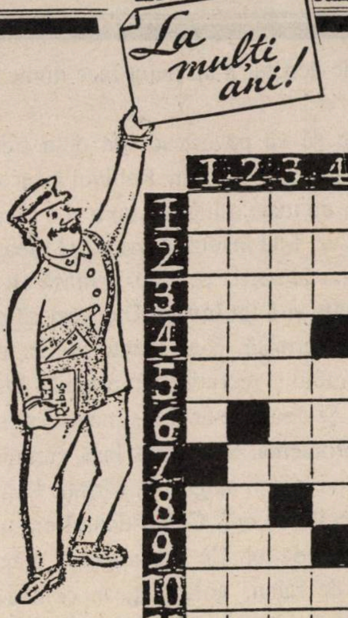
La mulţi ani!

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1									■			
2						■						■
3					■		■					
4				■						■		
5								■			■	
6		■							■			
7	■							■				
8			■				■					
9				■							■	
10					■					■		
11						■						
12								■				

NELU WEINBERG
PREZINTĂ PAGINILE DE
JOCURI

LA MULŢI ANI!

ORIZONTAL: 1. O noapte albă unică cu care se întîmpină anul nou cu veselie şi..."La mulţi ani!" - Vin şi pleacă în toiul nopţii 2. A se întrece cu...băutura - Cel mai mare număr de ani doriţi 3. Veselă în fond - Anii femeilor 4. E după un an! - Îl aşteaptă pe Moş Crăciun - Straniu 5. Camera invitaţilor (pl.)- Un început simbolic 6. Începe odată cu Anul Nou - La un an o dată 7. Cot la cot la petrecere - Podoabe solare 8. Începe şueta!...- şi o termină! - Cel mai mic 9. Accesorii la măşti şi baloane - Încîntaţi (fig.) 10. Bune pe varză - Prefix pe roate - Dinu Nistor 11. Se face din toată inima în noaptea de revelion - Un fel de...la mulţi ani, şefule şi la mai mare! 12. Toţi tinerii din lume - Ca piatra, ca fierul şi ca oţelul!

VERTICAL: 1.Conţinutul unor plăcinte ce fac atracţie de revelion - Pecete sentimentală la sosirea lui 1996 2. A degaja - Schimbări 3. Nelipsită de revelion - Se aprinde uşor 4. Le-a cuprins setea! - Urmă de curcan (pl.) - Mulţi ani (pl.) 5. Din plin! - Pîrghie - Ere! 6. O seară de basm 7. Sculptat în zăpadă de copii - Băutură pentru moment...interzisă - Fracturat 8. Nume de actor român - Fără ele, cîrnatul nu s-ar fi putut inventa 9. Un care ţine pînă dimineaţă - Se poate destinde 10. Felicitaţi la urmă! - Împodobiţi ca de sărbătoare - Serveşte 11. La mulţi ani (fig.) - Timpul prezent - Materializarea atenţiei de sărbători 12. Degajă bună dispoziţie.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1			■							
2					■					
3				■		■				
4									■	
5		■								■
6								■		
7		■					■			
8						■				
9								■		
10			■							

REVELION CU SUSPANSE...

ORIZONTAL: 1. Dă indicaţii precise pentru clipa solemnă de la miezul nopţii - "Drumeţii veseli" în turneu de Anul Nou 2. Conţinutul...răvaşelor - Dulciuri împărţite în stînga şi-n dreapta, în noaptea de revelion, la miezul nopţii (sing.) 3. Arbore din Amboine - Trandafir 4. Cadou de viaţă lungă 5. Plin cu bunătăţi pentru iarnă (mold.) 6. Se-ntind în apropierea BRADULUI- Intermediar în pregătirea lemnelor pentru foc 7. A obliga - A prezenta un recital în cadrul unui turneu de anul Nou 8. Inele marine - De Anul Nou îmbracă haine de sărbătoare 9. "Valsul florilor" de Anul Nou - Încep toasturile! 10. Dînşii - Vine cu pluguşorul (2 cuv.)

VERTICAL: 1. Prinde globurile în brad - Foi de plăcintă greu de digerat 2. La apropierea miezului nopţii, în centrul atenţiei generale - Mijlocul petrecerii 3. "Pocnind din bici pe lîngă boi", recitare de Anul Nou 4. A vui - Creier de porc la tavă cu garnitură de oase, carne şi şorici, servit de Anul Nou 5. "O noapte furtunoasă" în stagiunea de iarnă 6. O carte de preţ - Cea mai atrăgătoare melodie după noaptea de revelion - Evul Mediu! 7. Primesc pluguşorul - Revărsare de măşti, confeti şi serpentine 8. Oraş în Bolivia - Colind 9. Cadou pentru buzele iubitei - Pictor român 10. Crescut la munte - Se oferă de obicei de Anul Nou.

DICŢIONAR: AAL, ORURO.

NELU WEINBERG
ASHDOD

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

...LA REVELION

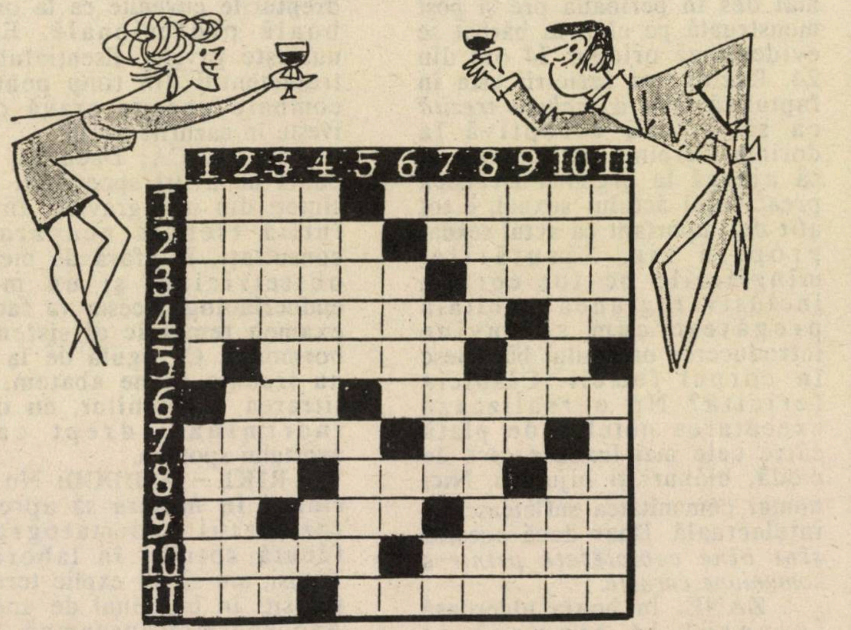

ORIZONTAL: 1. Întinsă la revelion cu toate bunătăţile îşi aşteaptă invitaţii - Prezenţă obligatorie la revelionul din unele locuri, absentă la noi 2. Cuvinte plecate din suflet la sosirea noului an - Se ridică şi se ciocnesc cu..."La mulţi ani" (sing.) 3. Stă la loc de cinste în capul mesei la venirea noului născut (fem.) - Încheie masa festivă de revelion 4.Atenţia gazdelor faţă de invitaţi - Ziua din urmă! 5. Pecete sentimentală la miez de noapte (reg) - În faptul serii! 6. Prezenţă obligatorie la buhai - Cîntec din bătrîni 7. Seifurile vinului - Ultimul sunet al anului 8. Nu duce lipsă - Strînşi laolaltă în noaptea revelionului (sing.) - Mere! 9. Careu pentru rebusişti! - Muiat la mijloc! - Avînt 10. Se împodobesc de sărbători - A cinsti 11. Usturoiat - Aşteptat la revelion.

VERTICAL: 1. Superlativ poetic pentru nămeţi - Albă ca zăpada....la Moş Crăciun 2. La mulţi ani odată...-...şi la mulţi ani mereu! 3. Însoţeşte urările de "La mulţi ani", noroc şi prosperitate - Felicitat la sfîrşit! 4. Au primit pluguşorul - Obicei statornicit 5. Poet ardelean - Ziua de Anul Nou 6. Se porneşte cu "ura" - Dînsa 7. Începem cu aperitivul! - A apărut şi ea - Seve! 8. Ficat maltratat de revelion - Din cursa de obstacole a lui Moş Crăciun (pl.) 9. Merge cu copii şi fraţi...-...şi aşa mai departe - Debut literar! 10. Bucurii de sărbători pentru copii între 1 şi 80 de ani (!) - Soţia lui...Moş Crăciun 11. Realitatea în imagini - Trandafir de la Moldova.

Auzită la bufet în pauza "Congresului Internaţional pentru combaterea bolii AIDS":

- Eu dacă nu găsesc de lucru în meseria mea, mă fac manechin la fabrica de prezervative.

Noul procuror al Statului, d-na Edna Arbel, judecătoare de meserie, este cunoscută ca o persoană integră, dar nespus de severă cînd e vorba de încălcarea legilor.

Atenţie, fraţilor ! Asta-i Arbeleşte pe toţi !

DEZLEGĂRI DIN NR.105

"ELANURI"

DEZLEGARE:

L, S, C, O, B, A, O, JUSTIAN GAARDER, MAR, START, EGA, TERASA, RS, AVAR, ACT, ALE, ASI, ORA, ONA, A, P, OPAC, STAR, H, E, C, I, B, ACI, VIE, ARATARE, EV, EATATE, APARARI, VICTIMA, ATACAT.

APĂ... DE PLOAIE!

DEZLEGARE:

PARASUTIST, ATAC, DINAR, PIRITA, OTA, AT, POTOP, G, RAU, PAROLA, UT, PO, IRET, DIGURI, TIO, A, AT, RIU, R, ALICE, NT, ATONA, O, UN, DUS, TOAMNA.

IARĂŞI PLOUĂ...

DEZLEGARE: Aman, stratus, marunta, pupe, Anglia, lan, t, rahat, bureti, i, e, am, catel, teza, ughi, ba, Cirus, iepe, au, crosa, rac, lac, inunda, u, itait, r, odor, condensare, r, arie, Debussy.

Almanah
CUVINTE
Nr.5
Umor Rebus
1996
1 ianuarie

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

Sànàtatea

CITITORII ÎNŢREABĂ, DR. WATTS RASPUNDE

LINA. Problema se axează pe mecanismul asigurării perpetuării speciei, nu numai la om ci şi la toate vieţuitoarele. Baza o constituie cele două elemente sexuale, *spermatozoidul şi ovulul*. Acestea trebuie să se întîlnească şi să se contopească. Cum se ajunge la realizarea scopului? Aicea e aicea!

Intervine motorul sexual, un complex puternic care dezlănţuit, stîrneşte atît la femeie cît şi la bărbat o dorinţă vie, nepotolită, de împreunare.

Important de ştiut că şi la om ca şi la femelele animalelor, există o perioadă cunoscută sub expresia *"a intrat în călduri"*. Este exact perioada menstruaţiei. Din motive impuse de evenimentele sociale, manifestările existenţei (psihice) sînt voalate. Nu se afişează vizibil ca la fiinţele în perioada de rut, dar un cunoscător "ghiceşte" femeia în situaţia descrisă, oricît de estompată s-ar arăta. Nu putem schimba natura, această stare există. Deci ceea ce descrieţi dvs., că observaţi la partenera iubită este absolut, absolut normal. Desigur e plăcut să fii înzestrat cu o putere maximă sexuală dar *nu* pînă la o agresivitate care dacă se aplică în actul dragostei, deformează toată frumuseţea armoniei sexuale. În ceea ce priveşte femeia, este cunoscut faptul că nu e dispusă oricînd să facă dragoste, pe cînd bărbatul nu rezistă în nici o împrejurare. La femeie, exaltarea, dorinţa puternică a împreunării, repet se manifestă mai des în perioada pre şi post menstruală pe cînd la bărbat se evidenţiază oricînd 24 ore din 24. Rezolvarea fericirii este în faptul că *femeia trebuie trezită* ca să o facă receptivă la dorinţa fierbinte de acuplare şi să ajungă la orgasm. Deaceea preambulul actului sexual, e tot atît de important ca actul sexual propriu zis. Sărutările, mîngîierile pe tot corpul, inclusiv regiunea genitală pregătesc cum se cuvine introducerea organului bărbătesc în corpul femeii. Căsnicia fericită? Nu o realizează executarea notelor de plată către cele mai luxoase case de modă, blănuri şi bijuterii. Nici numai comunitatea sufletească şi intelectuală. Doar dacă acestea *sînt bine completate printr-o comuniune carnală.*

ZANE. În boala ulceroasă (ulcerul la stomac) se recomandă, cu rezultate minunate în afară de tratamentul medicamentos, *regimul lactat*. S-a constatat că laptele integral introdus în organism, acţionează ca un pansament pe o rană.

Ulcerul este ca o rană pe căptuşala stomacului. Înainte de a decide trecerea la regim lactat este bine să vă confirme şi medicul gastro-enterolog, dacă nu cumva se iveşte o contradicţie.

ARIELĂ: 1.- Suferiţi de parametrită cronică. Este o complicaţie a metro-anexitei pe care o aveţi. Durerile de acolo provin. 2.- Categoric se recomandă repaos fizic şi, bineînţeles, chiar repaos sexual. 3.- Este indicată balneoterapia, dar numai cu indicaţie şi sub supraveghere medicală. În cazurile rebele la tratament, în cele din urmă se ajunge la intervenţie chirurgicală.

EVA: 1.- Sînteţi sensibilă la anumite substanţe conţinute în leguma fasole. De aceea aţi reacţionat atît de intens cînd aţi trecut prin cîmpia semănată cu fasole, momentul respectiv fiind în perioada de înflorire. Deci, nu numai consumarea de fasole vă este interzisă, dar trebuie să evitaţi şi inhalarea polenului florilor ei. 2.- Dacă o persoană sensibilă munceşte pe aceste ogoare şi a căpătat această boală alergică, poate cere drepturile cuvenite ca la oricare boală profesională. Ea se numeşte favism. Esenţialul este tratamentul din timp pentru a combate anemia gravă ce se iveşte în cazurile acute.

FLORICA: Dacă aţi avut odată un avort spontan şi acum sînteţi din nou gravidă, în luna întîia trebuie neapărat să consultaţi, în afară de medicul obstetrician, şi un medic endocrinolog. Acesta va face un examen temeinic al sistemului hormonal. O regulă de la care nu trebuie să ne abatem, este titrarea hormonilor, nu odată incriminaţi drept cauza avortului spontan.

RIKI - ASHDOD: Nu Dvs. sînteţi în măsură să apreciaţi rezultatul spermatogramei făcută soţului în laborator. Totuşi, am să vă explic termenii folosiţi în buletinul de analiză: Azoospermia înseamnă lipsa totală a spermatozoizilor în spermă. Nu este tot una cu oligospermia care arată un număr mai mic de spermatozoizi decît normal. În cazul pe care ni-l relataţi, sterilitatea din căsnicia dvs. este explicabilă prin aceea că, fiind mai puţini spermatozoizi, nu se realizează ocazia în care unul mai puternic să poată ajunge la ovul ca să-l fecundeze. Deci nu dvs. trebuie să urmaţi un tratament, ci soţul, care se poate adresa unui medic de la Kupat Holim din sectorul dvs., pentru a-i fi tratată problema fertilităţii şi sterilităţii. Aceasta din urmă nu mai constituie azi o problemă de nerezolvat. Mii de cupluri sterile pot scăpa de coşmarul ce le întunecă viaţa, dacă aplică rezultatul progreselor cercetărilor ştiinţifice moderne. Încercaţi şi precis că veţi obţine satisfacerea dorinţei amîndorura: un copil al vostru în căminul vostru.

D. Cesare Romitti, directorul general al uzinelor "Fiat" din Italia, a fost dat în judecată pentru corupţie, falsificarea bilanţurilor şi finanţarea "pe sub mînă" a partidelor politice. Acum, toată lumea aşteaptă să se facă lumină în această afacere tenebroasă.

Fiat lux !

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

... A căzut măgăreaţa pe domnul Scharff, antrenorul echipei naţionale de fotbal. Dar nu - aşa cum şi-ar fi închipuit oricine - din pricina bătăilor încasate de unsprezecele alb-albastru în meciurile retur din calificările pentru Campionatul european (Anglia, anul acesta, 1996), ci pe motiv de... spirit de glumă. Întîmplarea e cunoscută de toţi iubitorii sportului cu balonul rotund. După jocul de la Caen, în Franţa, pierdut de-ai noştri cu 2-0 (de fapt cu 0-2), Scharff, amărît foarte, s-a pronunţat (dracu l-a pus) cam aşa despre Roni Rosenthal, Klinger şi alţi Harari: ăştia erau ca o mireasă în noaptea nunţii... aşteptau să vadă cîte primesc (de fapt, omul s-a rostit mai pe şleau, dar să trecem). Atîta i-a fost. A doua zi, organizaţia femeilor (*Naamat* mi se pare) a sărit ca arsă, demascîndu-l pe liniştitul şi rotofeiul antrenor ca reprezentant periculos al... "şovinismului masculin". Expresia a fost importată, ca şi Mc Donaldurile din Statele Unite şi face furori în rîndurile feministelor de la noi. Cucoanele ofuscate au cerut excluderea omului de la conducerea naţionalei, ameninţînd chiar cu darea-n judecată. Panica fu mare. Omul se şi vedea dat afară din pîine şi intrat la Abu Kabir. Prietenii săi s-au speriat: fă, domnule, ceva, că lumea nu mai ştie de glumă. Drept care, năucit, Scharff s-a repezit la "Yediot Ahronot" şi la "Maariv" cu o scrisoare de scuze, precizînd că este conştient pe deplin de gravitatea declaraţiilor sale şi luîndu-şi angajamentul să nu se mai repete. Încet-încet, spiritele s-au liniştit, acum Scharff respiră uşurat, nu mai dă interview-uri nici să-l pici cu ceară şi, pînă una-alta, stă mai mult pe-acasă, în living, lîngă nevastă şi copii. În ceea ce mă priveşte, drept să spun, atitudinea simpaticului antrenor m-a dezamăgit niţel. Eu mă aşteptam ca,- ţinînd seama de ştiinţa lui de carte în materie fotbalistică,- Scharff să rezolve chestiunea mai fin, printr-o fentă sau un dribling. Aşa, autocritica sa severă mi s-a părut că seamănă cu un auto-gol...

... Arbitrul meciului, englezul John Lloyd, s-a ales cu o coastă mutată din loc, cu două degete rupte şi a fost internat în spital. Antrenorul italian Massimo Cacciatori, lovit puternic peste tot, a fost şi el dus cu ambulanţa la spital, suferind de un traumatism cranian şi de o fractură a maxilarului stîng.... Dacă vă închipuiţi că toate acestea s-au petrecut pe un ring de box, la învălmăşeală, vă înşelaţi. Ele s-au petrecut la meciul de fotbal dintre echipele Ancona (Italia)-Birmingham (Anglia), contînd pentru "Cupa anglo-italiană". = Dar asta nu e tot. Partida derby din campionatul de fotbal al Peru-ului, dintre Alianza-Lima şi Universitario de Deportes a fost oprită în minutul 62 de către arbitrul Alberto Tejada. Cauza ? Suporterii au aruncat de la început cu sticle şi pietre în jucători, vreo doi au fost răniţi, şi fotbaliştii înspăimîntaţi au cerut arbitrului să fluiere, ca să se poată refugia în cabine şi să scape nevătămaţi. = Dar asta nu e tot. Rugbystul francez Eric Morisse, de la echipa SBUC, lovit nu se ştie cum şi de cine la o "grămadă", s-a făcut deodată alb la faţă ca varul, prăbuşindu-se mort pe teren la La Rochelle. Concluzia medicilor: infarct. = Dar asta nu e tot. Antrenorul sîrb, Goiko Zec (59), care conducea echipa angoleză de fotbal Petro Atletico din Luanda, a fost aşteptat, într-o noapte, în faţa imobilului unde locuia, de doi indivizi, se pare suporteri pasionaţi ai clubului advers. Ei s-au luat după Zec şi cînd acesta a intrat în apartament, s-au repezit asupra lui, strangulîndu-l cu un cearceaf. = Dar asta nu e tot. Boxerul sud-african, Ginger Tshabalala (29) a fost împuşcat în centrul oraşului Johannesburg (se zice că tot pe temeiuri de rivalitate sportivă): internat în spital, el a încetat din viaţă cîteva ceasuri mai tîrziu. În concluzie, faceţi sport, măi băieţi, că asta ne ridică tonusul şi prelungeşte viata.

Soţii Serghei şi Ecaterina Grinkov, campioni olimpici la patinaj artistic. Tineri, frumoşi, sănătoşi tun (sportivi de meserie, nu ?). Dar cuplul s-a destrămat. Serghei (28 de ani) s-a prăbuşit pe gheaţă, la Lake Placid (U.S.A.) şi... a rămas acolo, nemişcat. Atac de inimă. Ce se întîmplă, fraţilor, cu Mens sana in corpore sano ? Doamna cu coasa a dat iama printre campioni...

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

... Şi-acum, totuşi, să trecem şi la ceva plăcut ca să nu rămînem cu un gust amar în gură. Ceva care nu înseamnă o performanţă pe stadion ci, dacă se poate spune aşa, o *fază* frumoasă pe terenul sufletului. Despre ce e vorba ? Miko Yerulin, antrenorul echipei feminine de tenis de masă a Slovaciei, care s-a aflat la noi luna trecută pentru meciul cu formaţia Israelului, este căsătorit cu nepoata defunctei Maria Minrova; iar această doamnă Minrova a fost distinsă, pentru faptele ei din timpul Holocaustului, cu titlul de "Drept al Popoarelor", avînd un pom sădit pe numele ei în pădurea de la Yad Vashem. Acum, nepoata s-a întîlnit cu d. Reuven Drori, directorul "Societăţii pentru dezvoltarea Galilului" şi... şi-au spus multe. "Maria Minrova, a declarat Reuven Drori, mi-a salvat viaţa mea şi a fratelui meu, ascunzîndu-ne de naziştii din Slovacia. Îmi face plăcere s-o invit pe nepoata ei la mine în zilele acestea cînd se află cu soţul ei, antrenorul, în Israel." Gestul n-a rămas neobservat. În definitiv, asemenea "scurte întîlniri" sînt destul de rare în lumea sportului. Federaţia noastră de tenis de masă a hotărît ca, la festivitatea de începere a meciului, să acorde musafirei o distincţie specială. O rugăm şi noi să primească îmbrăţişările lui "Minimum".

CULEGEREA

"PUNCTELE MELE CARDINALE"
de LIANA MAXY
200 de pagini:
5 genuri literare.
Dacă n-aţi comandat încă, trimiteţi un cec de 45 şekeli pe adresa:

LIANA MAXY
P.O.B. 1114
RAMAT GAN 52111

*

C.D.R CENTRUL DE PENSII DIN GERMANIA Ltd.
ZENTRUM FÜR DEUTSCHE RENTEN GmbH
TEL AVIV, imobilul KLAL, str. Droianov 5
(lîngă KIKAR DIZENGOFF), tel.03/6299027-8

INFORMEAZĂ:

1. Persoanele care au imigrat în Israel pînă la 30 iunie 1990 şi care pot dovedi că au "Deutsche Kultur" şi că sînt născuţi înainte de luna iunie 1925, pot primi rente lunare de 400-1000 mărci germane.

2. Persoanele care au fost deportate în Transnistria sau au prestat muncă forţată (minimum 18 luni) pot primi rentă lunară de 500 mărci.

3. Văduv sau văduva celor decedaţi care primeau rentă socială prin Irgun sau alte birouri pot primi rentă lunară pînă la 1000 mărci.

Reţineţi :

BIROUL NOSTRU ESTE SPECIALIZAT ÎN REZOLVAREA TUTUROR PROBLEMELOR DE RENTE DIN GERMANIA.

VORBIM SI ROMÂNEŞTE.

CONSULTAŢII GRATUITE.

ZWI ABRAHAMI
DIRECTOR

ISRATON LTD.
INSTITUTUL DE REABILITARE AL AUZULUI

• TEL AVIV: "ISRATON", str. Ben Yehuda 39, tel. 03/5172910, 5107317. Orele de primire: 10-13, 16-18

SUB CONDUCEREA DOMNULUI
MICHAEL SHARON

●

APARATE AUDITIVE
INVIZIBILE
(ASCUNSE IN URECHE)

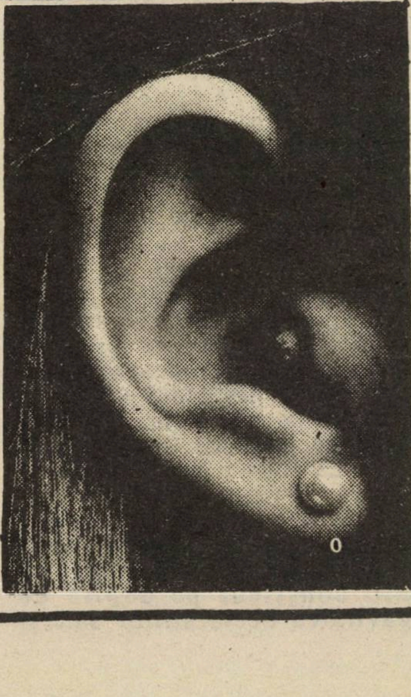

- consult şi îndrumare fără plată
- Baterii de lungă durată
- Laborator de reparaţii
- Preţuri speciale pentru pensionari şi membri Kupat Holim

VORBIM ŞI ROMANEŞTE

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

ELENA-ESTHER TACCIU

CRONICA ASTROLOGICĂ

= 1995 - 1996 =

Ne apropiem de încheierea unui ciclu, nu foarte lin, al anilor 1994 şi 1995, faţă de anul 1996. Bienala trecută a fost caracterizată fie prin planetele şi constelaţiile violente, fie prin mersul retrograd al unor planete vitale. Întrucît este de preferat o privire globală ce va face o analiză comparată a influenţelor mai degrabă decît a Zodiilor, vom da cîteva exemple.

Mercur, planeta contactelor tehnice şi umane, esenţială civilizaţiei de astăzi, a fost periodic compromisă prin mersul ei retrograd, dovezile nelipsind în cursul anilor 1994 şi 1995: marea criză bancară de la noi, ruina băncii engleze din Londra, dificultăţile în lansarea şi funcţionarea sateliţilor, catastrofele aeriene şi feroviare, parazitarea computerelor, furturi de date din "memorie", pătrunderea criminală în reţelele gen "Internet", uşor de manevrat malefic. Mai toate încălcările enumerate s-au produs în timpul mersului "invers" al lui Mercur. Gemenii şi Fecioara, semnele tutelate de Mercur, au fost afectate în sens mai ales nervos. Opoziţia lui Mercur faţă de Jupiter a afectat semnele Racului, Săgetătorului şi Peştilor. Anul '95 a avut neşansa de a fi influenţat de un Pluton extrem de puternic, aflat în ultima sa rotaţie din cei 13 ani petrecuţi în constelaţia Scorpionului, sub tutela lui Marte. Afară de favorizarea violenţei, iar între semne, a Scorpionului, asocierea Marte-Pluton şi frecvent Saturn, a avut un caracter clar distructiv. Agresivitatea exterioară, formală, a fost mereu potenţată de acumulările magmei subterane colective, pregătind noile explozii. Lanţul conflictelor naţionale din Africa, Asia, Balcani, Orientul Mijlociu, extremismul ideologic şi religios, terorismul naţional, internaţional, răpirile, deturnările, violenţa în familii, s-a dublat prin afecţiuni endemice, căci AIDS - de pildă - e atribuit de astrologi tot lui Pluton. Planetele defavorizate au fost cele de foc şi Soare, cele de sub Mercur şi Venus, ca şi cele de sub Saturn. Bolile cardiace au secerat, inflamaţiile adînci de tip reumatic sau canceros au torturat, genetica încălcată a dat loc la naşteri monstruoase, ucigaşi "seriali", pervertirea instinctului matern devenit criminal, ca şi violarea de către taţi a fetelor mici.

Anul 1996 este al Soarelui în casa Leului, simbol al absolutului spiritual, moral, investit cu autoritate, energie pozitivă, justiţiară, loialitate şi nobleţe, vitejie, imprudenţă, sete de acţiune, iubire de ordine ierarhică.

Defecte: infatuare, dispreţ pentru omul obişnuit, boli de inimă, de vase, creier, nervi. În plan social sînt posibile acţiuni de mare amploare, mari festivităţi, directive testamentare.

În domeniul sănătăţii, sînt de evitat insolaţiile, febra, profesiile legate de foc (incendii), frigul, febra recurentă, infecţia puerperală.

Se prevăd de-asemeni dificultăţi pentru semnele de sub Marte (Berbec, Scorpio) şi sub Saturn (Capricorn, Vărsător şi, în respectivele luni, pentru Venusieni, Taur, Balanţă şi Rac). Semnelor de apă sub lună li se indică un control cardiac mai des. Soarele va fi cu totul favorabil protejaţilor lui Mercur (Gemenii, Fecioara) şi ai lui Jupiter (Săgetător, Peşti), ca şi ai lui Venus. Şi - evident - previziuni strălucite pentru ascensiunea Leilor, dacă-n-au un Soare alterat (Semnul lor: sînt stîngaci sau se bîlbîie).

Periculos pentru viaţa comunitară în perioadele lui Marte (martie-aprilie, noembrie-decembrie), Soarele în sinteză cu Saturn e semn de război, oricum, de conflict armat şi de boli cronice. Cu Neptun (al zodiilor de apă) şi Uran al schimbărilor rapide, sînt posibile explozii sociale. Ca atare, viaţa nu poate fi liniştită nici în 1996. Şi mai e un "ce". Pe arena politică israeliană avem o aglomerare de Lei, cu totul ieşită din comun; fiecare e important, orgolios, dictatorial în felul său: Clinton, Arafat, Peres, Shahal, iar Sarid - un Scorpio care se vrea Leu. Să vedem cum se vor armoniza în anul lor....

DEVOTATEI NOASTRE CLIENTELE
LA MULŢI ANI!
COFETĂRIA
PITARU

CU TOATĂ PLĂCEREA, VĂ STĂM LA DISPOZIŢIE ŞI ÎN 1996 CU PRODUSE PROASPETE, DE FOARTE BUNĂ CALITATE ŞI ÎN SORTIMENT BOGAT CARE SATISFACE TOATE GUSTURILE.
HOLON - STR. SENKAR 47
TELEFON 5041664

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

Clara Davidescu-Botzer

PREVENIREA ÎMBĂTRÎNIRII

Unele dintre mijloacele cele mai eficiente pentru a reuşi performanţa unei tinereţi îndelungate, sînt exerciţiile fizice active (sport, gimnastică, masaj, automasaj) şi respectarea unor principii de viaţă echilibrată (alimentaţie, aerisire, odihnă activă, sau pasivă prin somn suficient).

Sportul a ocupat întotdeauna un loc de cinste în echilibrul fizic, condiţionînd astfel şi echilibrul mintal ("Mens sana in corpore sano").

În rîndurile ce urmează ne vom strădui să vă indicăm cîteva exerciţii fizice medicale, pe care le veţi efectua zilnic, timp de cca. 10-15 minute, în faţa unei ferestre deschise. Ele nu sînt nicidecum obositoare şi vă vor creia surpriza unei senzaţii de bunăstare şi de înviorare, ce vă va ajuta să vă simţiţi mult mai multă vreme tineri şi apăraţi de "boala îmbătrînirii precoce".

Exerciţiile se adresează cu precădere păstrării mobilităţii articulare (genunchi, şolduri, gît, coate, articulaţiile mici ale mîinilor şi picioarelor) precum şi stimulării circulaţiei şi respiraţiei, cu scopul de a alunga cît mai grabnic stările de stress şi depresiune nervoasă, mai ales la sedentari.

Cea mai importantă lecţie se compune din cîteva exerciţii respiratorii:

1.- 4-5 respiraţii adînci, fără grabă, numărînd în gînd pînă la cinci pentru fiecare din ele şi cu o mică pauză între fiecare din ele. Iar cînd expiraţi, scoateţi din plămîni tot aerul inspirat.

Repetaţi de 3-4 ori exerciţiul de mai sus.

2.- Ridicaţi-vă cît se poate de încet pe vîrfurile picioarelor, inspirînd încet şi ridicînd braţele în acelaş ritm; coborîţi la fel de încet, expirînd profund şi lăsînd braţele în jos. Repetaţi de 4 ori exerciţiul, iar cu timpul, măriţi numărul lor.

3.- Plimbaţi-vă ceva mai repede, balansînd braţele pe lîngă corp, de 4-5 ori, respirînd ca mai sus, adică RAR.

Poşta Rubricii

ORNA W., Bat Yam

Mîinile sînt cartea noastră de vizită; acordaţi-le, pe cît posibil, aceiaş atenţie ca şi tenului. Masaţi-le zilnic cu o cremă specială sau cu ulei de măsline în care aţi stors o jumătate de lămîie. Veţi îndepărta astfel şi petele brumării sau pistruii. Pentru a doua întrebare mă puteţi contacta la telefonul: 03/5254612.

MIRCEA O., Rehovot

N-aş vrea să vă decepţionez, dar sfaturi miraculoase pentru reducerea kilogramelor adunate în decursul anilor, nu prea există. Înafară de legile de bază, de la Hippocrat citire: alimentaţia raţională. Nu vă sculaţi niciodată sătul de la masă, mai lăsaţi puţin loc gol, chiar dacă felul de mîncare este cel preferat. Plimbaţi-vă zilnic cel puţin o oră şi beţi, cu 15 minute înaintea fiecărei mese, două pahare cu apă. Succes.

ANUTA T., Tel Aviv

Fotofobia este o boală de care suferă în special persoanele blonde, depigmentate şi cu diferite afecţiuni oculare netratate la timp. Numai medicul este acela care va indica tratamentul. În plus, alimentaţia trebuie să cuprindă neapărat legume şi fructe bogate în vitamine A,B,C şi D, produse lactate, creier şi ficat.

Adevărul
MAGAZIN SĂPTĂMÎNAL
revine în forţă

În fiecare VINERI, săptămînalul ,,ADEVĂRUL" - cea mai veche publicaţie în limba română din Israel - vă oferă un bogat şi interesant material:

* pagini de reportaj intern şi extern * nuvele * cuvinte încrucişate * comentarii etc., realizate de ziarişti cu o bogată experienţă.

Pregătiţi-vă! În fiecare vineri
,,ADEVĂRUL", magazin săptămînal

la RESTAURANT...

DR.S.IACOBSON

GASTRONOMIE CIPRIOTĂ

Între 14-18.11.95 a avut loc în Cipru, Congresul anual al Medicilor de la Kupat Holim Maccabi, organizat împreună cu Asociaţia Medicilor din Cipru. Printre conferinţe, excursii interesante, am cunoscut o parte din istoria Ciprului, din istoria helenismului (9000 de ani!) şi...prozaic dar real, am avut prilejul să cunosc "de visu" şi "de stomaco"-gastronomia cipriotă.

Ciprul se află la răspîntia a trei continente: Europa, Asia şi Africa, atrăgînd mulţi cuceritori care şi-au lăsat amprenta pe cultura şi bucătăria insulei.

A lua masa în Cipru, nu e numai un fenomen social ci este şi un mod de viaţă. În general, e o bucătărie orientală cu varietăţi de legume şi crudităti, carne de vacă, viţel, miel şi cîteodată porc. Cel mai important menu este acela denumit "MEZE". E vorba de vreo 15-20 farfurii pline cu cele mai felurite şi apetisante mîncăruri.

Vinete în sos bechamel, "AFELIA" (porc preparat cu vin şi coriandru -superb!). Caserolă cu vacă şi iepure cu oţet de vin, ceapă şi condimente. "CHEFTICO" (bucăţele de miel asezonate cu mentă şi oregon). Calamari, crevete, roşii coapte.

Nu încercaţi să mîncati absolut totul din fiecare farfurie. Nici Gargantua nu ar reuşi!

După ce a fost servit acest menu, au urmat fructe, prăjituri, în special baclavale şi sarailii (cu miere şi mentă).

Ca băuturi s-a servit ca aperitiv uzo, iar la sfîrşitul mesei un lichior de portocale aromatice numit FILFAR.

Cum o masă fără vin e ca o femeie fără vino-ncoace, Ciprul are vinuri minunate. COMANDARIA este un vin asemănător vinului medieval (vin de desert). Urmează ST.HILARION, un vin alb demi-sec, apoi un vin rose, sec, excelent care acompaniază mîncărurile cu carne.

Ca medic, am fost încîntat de conferinţele medicale, ca turist vechi, am fost pur şi simplu impresionat de organizarea unui grup de 850 de persoane care au fost păzite cu străşnicie de soldaţi, poliţie, cîini poliţişti, agenţi de securitate greci şi israelieni.

Ca gastronom, la sfîrşitul celor cinci zile de ospăţuri, îmi stăruie în minte expresia "KOPASTE" ("bea şi mănîncă cu noi"), pe buze ne flutura cîntecul lui Zorba Grecul, iar stomacul îngîna discret "Laudamus Domine".

minimum

EDITEAZĂ

- **Aveţi în manuscris memorii personale?**
  Vreţi să vă publicaţi jurnalul intim?
- **Doriţi să scoateţi la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?**
- **MINIMUM este editorul cel mai competent! Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginaţie şi corectură tipografică, coperta, prefaţa şi diferite forme de publicitate vi le asigură**

MINIMUM

•

Există, în sfîrşit, o editură: MINIMUM

I. SCHECHTER

CÎTEVA CUVINTE

Mie mi s-a dat sarcina cea mai grea: să mulţumesc în numele tuturor publicaţiilor şi a emisiunii de radio pentru diplomele decernate.

Sarcină grea nu numai pentru că, în general, nu ne stă în caracter să mulţumim frumos şi să purtăm recunoştinţă, ci şi pentru că la noi se consideră că premiile ni se cuvin chiar dacă nu le merităm. Nimeni nu se consolează cu gîndul că Tolstoi, de exemplu, n-a primit niciodată vreun premiu, nici măcar premiul Nobel. Probabil că nu le-a primit fiindcă le-a meritat.

E plăcut să primeşti un premiu, dar cu condiţia să fii singurul premiat. Dacă şi alţii sînt premiaţi, înseamnă că eşti un oarecare premiat dintr-o gloată întreagă de premiaţi şi nu ai nici o bucurie. Te simţi ca un negru printre negrese blazate şi nu printre suedeze pofticioase. M-am bucurat cînd am aflat că publicaţiile noastre - "Ultima oră", "Tribuna-Magazin" şi "Orient Expres" - au fost premiate. Dar cînd am auzit că şi revista "Minimum" e premiată, am vrut să mă duc la un rabin şi să-l întreb dacă nu cumva juriului i se aplică sentinţa "Din Rodef" şi pot să-l omor.

Dar fiindcă toţi sîntem evrei şi ne iubim unii pe alţii şi unitatea ne este scumpă, ne-am împăcat cu situaţia de premiaţi şi vă mulţumim şi să nu mai ştim de rele, amin !

(Cuvînt de închidere la festivitatea de decernare a premiului "Sion" poetului Felix Caroly şi diplomelor de onoare "Sion" sus-amintite; Casa Scriitorilor, Tel Aviv, 23 dec. 1995)

POŞTA

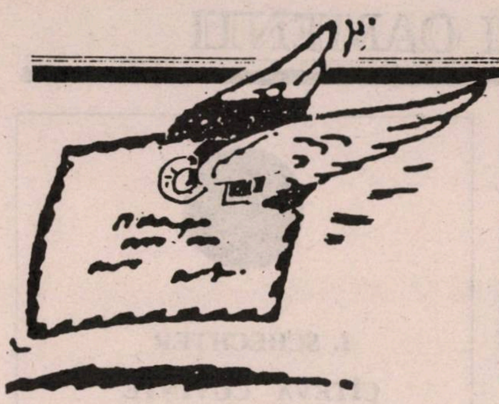

Împotriva pesimismului

Am citit şi răscitit la rubrica "Poşta" din nr.104/nov.1995 - scrisorile domnilor L. Haimovici, R. Peleg Iehuda şi a doamnei A. Scherer, şi doresc să-mi exprim părerea cu privire la unele din problemele ridicate de susnumiţii cititori. Nu mă voi referi la problema "ideologică" într-o singură scrisoare pentru că mi se pare complicat. Dar vreau să spun pe şleau că ceea ce m-a determinat să vă scriu este, cu tot respectul, faptul că în scrisorile sus-numiţilor cititori se află - după părerea mea - multe neadevăruri, precum şi lozinci care erau valabile acum 5, 10, 20 de ani. Sînt din vremea cînd încă nu se prăbuşise "cortina de fier" şi "zidul Berlinului", nu se dezmembrase încă "Uniunea Sovietică",- prietena Siriei şi principala ei furnizoare de armament. Nu mai e valabilă sperietoarea cu bombardarea chibuţurilor de la poalele Golanului, cînd Siria dispune de rachete sol-sol ce pot ajunge cu uşurinţă la Haifa, Hedera şi Tel Aviv.

Nu vreau să dau exemple din scrisorile cititorilor citaţi, pentru că ar trebui să le rescriu în întregime. Îmi permit însă să spun că sînt pline de pesimism, de scepticism, de lipsa speranţei că vom ajunge la relaţii normale cu vecinii noştri - nu de dragoste - dar de bună vecinătate.

Eu sînt optimist, cred în viitorul păcii.

Av.PAUL MARCU
Haifa

Procesul de pace

Într-o scrisoare anterioară din care aţi publicat numai un fragment, am arătat că politicii externe, socotită greşită de către unii, trebuie să i se ofere o alternativă, ceea ce nu se face: socotesc că una, mai puţin probabilă, ar putea fi războiul sau o acţiune similară, dar eşecul încercării lui Beghin-Sharon în Liban o înlătură. Alta ar putea fi aceea de "nici pace, nici război". Dar pe lîngă fragilitatea ei, astăzi, cînd se caută să fie stinse toate focarele de război ce mocnesc sub forma de "nici pace, nici război", Israelul nu poate menţine această stare.

O a treia cale ("Ha derech ha şlişit"), opusă politicii externe mai precis, modalităţilor în care se desfăşoară, este socotită ireală, iar între Likud şi Maarah, promotorul ei îl va prefera pe acesta din urmă. (v. articolul D-lui Artzi, pg.12-13 din nr. 104).

Că arabii sînt de rea-credinţă iar unii dintre ei, fundamentaliştii islamici, vor pieirea Israelului, este adevărat. De aceea, din păcate, pacea va trebui să fie înarmată, obligînd Israelul la mari cheltuieli de înarmare. Dat fiind că Israelul este o insulă - din punct de vedere geo-politic - în oceanul arab, cu acest ocean Israelul este obligat să trateze. Viziunea lui Rabin, determinată de curajul şi patriotismul lui, l-a determinat să-şi ia această grea răspundere faţă de naţiunea israeliană şi să insiste să trateze cu arabii. Rabin a ţinut seama de cruda realitate şi că politica este arta posibilului, opusă demagogiei ieftine, patriotarde. Iar pacea, cînd nu are loc în urma unei capitulări, nu poate fi decît rezultatul unor concesiuni reciproce, găsirea unui acord în dezacorduri.

A. BRAEŞTER
Bucureşti.

Profanatorii de morminte

Stimată redacţie,

În ce mă priveşte - şi sînt convins că nu numai eu gîndesc astfel - apelativul pe care-l folosesc adresîndu-mă dvs. nu este doar o formulă stereotipă. Stima pentru revista dvs. este o realitate binemeritată. Or, tocmai elementele care-l obligă pe cititor la această stimă, mă încurajează să vă împărtăşesc unele din frămîntările mele, cu intenţia de a mă ajuta să fie supuse judecăţii publicului. De ce îmi trebuie totuşi mai mult curaj acum decît la alte scrisori ce vi le-am adresat ? Simplu: am înţeles, cred eu, bine, că nu ne aflăm pe aceeaşi platformă în problema căilor de asigurare a păcii, atît de necesară israelienilor. Dar sînt ferm convins că ne aflăm de aceiaşi parte a baricadei, atunci cînd este vorba de delimitarea de ceea ce este retrograd. Iar acest atribut, sper că veţi fi de acord, se cuvine prin excelenţă nu atît religiei în sine, cît unor cercuri ale celor ce se erijează în reprezentanţii ei plenipotenţiari, precum şi discipolilor acestora, care se puiesc în ieşivoturile al căror număr este, oricum, invers proporţional cu nevoile israelienilor ce ştiu de frica şi respectul lui Dumnezeu şi - cu

La moartea lui Itzhak Rabin

EROUL

Te-am iubit, fiul meu, pe cînd erai doar un vis. Pentru tine am lăsat plugul şi am luat sabia cea grea ca să te apăr, să nu rămîi doar un vis./ Nu mă numi un erou./ Te-am iubit, fiul meu./ Peste leagănul tău s-au năpustit nisipurile deşertului şi talazurile mărilor să te sugrume şi să te înece. Pentru tine am lăsat plugul, şi am luat sabia cea grea şi am risipit nisipurile însîngerate şi am spart talazurile semeţe./ Nu mă numi un erou./ Te-am iubit, fiul meu, şi cînd balaurul cu şapte capete şi cu guri de foc a vrut să-ţi aprindă casa, am luat sabia cea grea şi am tăiat cele şapte capete./ Nu mă numi un erou./ Un erou,- spun bătrînii noştri, e cel ce face din duşman un prieten./ Te-am iubit, fiul meu. Cu părul alb, pentru tine am pornit la cea mai grea bătălie, la bătălia vieţii mele, să răpun nu duşmanul, ci duşmănia, nu pe cel ce urăşte, ci ura./ Te-am iubit, fiul meu. Am pornit la luptă pentru ca salutul nostru, Pace-Şalom/ să nu rămînă doar un vis./ De ce tragi în mine, fiul meu ? Nu înţelegi că tragi în tine însuţi ? Nu trage în proprii tăi copii, fiul meu !

MARIA ALDEA-LÖBEL
Offenbach, Germania

POŞTA

atît mai mult - cu cel al israelienilor care se desprind tot mai mulţi de religiozitate.

Nu mi-am propus să tratez acum, prin paginile dragului nostru "Minimum", o asemenea problemă fierbinte ca religia şi utilitatea sau nocivitatea ei. Altceva doresc să vă spun.

Pe toţi ne doare asasinarea mîrşavă a lui Itzhak Rabin. Parcă am fi fost împuşcaţi, într-un fel perfect imaginabil, toţi cei care am simţit că ni s-a furat, ni s-a zmuls, ni s-a răpit pentru totdeauna un frate bun, cinstit, voitor de bine, viteaz.

Dar nici despre asta nu mi-e în gînd să vă scriu pe-ndelete.

Eu vreau să vă scriu despre doi păduchi. I-am văzut, nu de mult, pe ecranul televizorului. Încercau să-şi ascundă feţele dar nu prea reuşeau, datorită binemeritatelor cătuşe. Păduchi cu peioturi, păduchi care au încercat şi reuşit - în parte - să profaneze mormîntul, încă atît de proaspăt, al lui Itzhak Rabin, al lui Itzhak al nostru, al celor aproximativ 5 milioane de israelieni. Două fiinţe greţoase, doi mişei, doi ipocriţi care, ziua, scuipă şi urlă la arheologii ce-i deranjează, chipurile, cu săpăturile lor, pe morţii noştri de-acum mii de ani, iar noaptea se strecoară ca şobolanii spre a-şi vărsa veninul pe mormîntul în faţa căruia s-au înclinat cu respect şi durere în suflete mii, sute de mii de oameni.

Nemernicii se simt îndreptăţiţi să facă şi astfel de crime, deoarece li s-a împlîntat ideea demenţială că ei, ultrareligioşii, sînt cei mai caşeri şi cei mai adevăraţi evrei dintre evrei, că toţi ceilalţi, care muncesc şi creiază toate bunurile, le sînt inferiori.

.... Şi ar mai fi o întrebare, adresată rabinilor corecţi, lucizi, cinstiţi: profanarea mormîntului lui Itzhak Rabin este deosebită, din punct de vedere al caşrutului şi al halahei, de profanarea mormintelor evreieşti de către neo-nazişti ?

NATHAN BRON
Kiriat Ata

Amintirile lui Raul Radu

Amintirile păstrate în memorie de d. Raul Radu (Brazilia), cuprinse în "Minimum" (104) la "Gura Humorului", consemnează şi o întîmplare care, ajunsă la nominalizarea personajului în speţă, suferă de o inexactitate. După trecerea cîtorva zeci de ani, nu e surprinzătoare o eroare. E omenească şi - ca atare - consider că ar trebui, pur şi simplu, îndreptată.

E vorba de compozitorul de muzică uşoară, Nell Martini, căruia i se atribuie acest pseudonim artistic ca derivînd din numele său real, Nelu Martinescu.

L-am cunoscut bine pe Nell Martini. Am colaborat în domeniul partiturilor de muzică-text pentru teatrul de proză şi teatrul de păpuşi. Ne-a legat o bună prietenie. Sînt în măsură să afirm cu certitudine că adevăratul său nume, trecut în Buletinul de populaţie, a fost Ion Radu Teodorescu.

Pentru cei ce astăzi numără pe răbojul vieţii încrustări de ordinul zecilor de ani, şi care, nostalgic, murmură, pe măsura aducerilor aminte, din cîntecele ce le-au bucurat tinereţea, Nell Martini continuă, anonim, să trăiască. Nu odată mi-a fost dat să aud frînturi din compoziţia lui care a făcut epocă, "Mînă birjar".

A murit răpus de o boală necruţătoare. Director adjunct al teatrului de Operetă din Bucureşti, sicriul său a fost expus în holul teatrului, unde cei ce l-au cunoscut şi apreciat i-au adus un ultim şi pios omagiu.

GEORGE BAR-ON
Rishon Le Zion

Bîrna din ochii tăi...

Îl înţeleg pe deplin pe dl. Landskrön Lică din Raanana, autorul scrisorii publicate sub titlul "Cine vorbeşte de toleranţă". Îl înţeleg, dar nu pot să-l aprob. Întîi şi-ntîi, abuzînd de o expresie dintr-ale fotbalului: "dacă te afli în ofsaid", nu poţi să respingi o critică (ca să nu zic lovitură de pedeapsă), în baza păcatelor din trecut ale celui care te critică (era să zic arbitru).

Şi în cazul pîngăririi icoanelor de la biserica Sf. Anton din Jaffo nu sîntem "în regulă", chiar dacă s-ar dovedi că cel care a comis-o ar fi fost un individ slab de minte.

Dar nu e numai asta. Nu contrazic cele afirmate în scrisoare despre pasivitatea, de mai multe ori chiar complicitatea bisericii catolice în groaznicul holocaust hitlerist al evreilor între 1939-1945 . Dar poţi să ignorezi importantele schimbări intervenite în cadrul bisericii catolice după 1945, de la "Consiliul Vatican II" pînă la documentul "Nostra Etate" care stabilesc o atitudine complet schimbată faţă de evrei ? Eu nu susţin că totul este idilic, că în rîndurile celor 600 de milioane de catolici nu există şi fenomene contrarii, negative. Dar este un fapt, că aceleaşi biserici şi organizaţii democrat-creştine, social-creştine, etc. de sub influenţa lor din Franţa, Germania, Austria, Italia, etc., în locul poziţiilor antisemite dintre cele două războaie (şi cu atît mai mult înainte de 1914), acum au relaţii corecte şi chiar bune cu comunităţile evreieşti. Poţi să nu aminteşti nimic despre aceasta ? Să recunoaştem că "nu e fair" (tot de la sport). Cît timp am fost persecutaţi, umiliţi, discriminaţi, criticarea exclusivismului evreiesc era - evident - complet neîntemeiată. Persecutorul nu se putea aştepta la o părere bună din partea persecutatului. Dar acum, într-o situaţie nouă, la o atitudine înţelegătoare trebuie să răspundem cu aceiaşi monedă. Eu cred, de exemplu, că ar trebui să regîndim anumite interpretări talmudice şi post-talmudice care identificau orice altă credinţă religioasă cu cea de "idolatrie". Marea majoritate a evreilor din sau dinafara Israelului, chiar dacă le cunoaşte, nu ţine seama de asemenea caracterizări generalizatoare. Dar uite că s-a mai găsit un caz....

Poate a sosit vremea să revalorificăm vorba înţeleaptă populară despre bîrna din ochii tăi şi paiul din ochii vecinului...

GH. KOVACS-EICHNER
Tivon.

Compozitorul Boscovici

Acum cîteva luni a apărut, în editura Carmel, volumul "Viaţa, creaţiile şi împlinirile lui Alexander Urie Boscovici". Autorii acestei cărţi sînt Herzl Shmuely si Ioash Kirshberg, muzicologi de reputaţie mondială şi profesori la academia de muzică de la Ierusalim. Ambii au fost elevii lui Boscovici,- muzicolog, profesor şi compozitor ce a făurit un stil israelian-mediteranian, căruia Aden Partosh i-a fost continuator.

Alexander U. Boscovici s-a născut la Cluj în anul 1907, unde a absolvit Academia de muzică şi etnologie. A aliat în Israel în anul 1938, bine pregătit profesional, cu reputaţia de compozitor şi etnograf.

Creator independent ce detesta turma, clica şi amestecul politicii în artă, şi - în plus - fiu al "tribului", nu i s-au deschis porţile absorbţiei, ci doar specialiştii în materie au ştiut să-l aprecieze la reala sa valoare.

Boscovici compune o muzică lentă, dureroasă, fără tempo şi modulări: e ca şi cum ai auzi o poveste tristă, cu întrebări şi răspunsuri:

CLINICA DE MEDICINĂ ALTERNATIVĂ
"ANITA - REHOVOT"
condusă de un doctor în medicină

* Homeopatie * Acupunctură * Plante medicinale *

Tratăm cu succes:
* Dureri de orice origine * Paralizii (inclusiv faciale) * Astma * Alergii * Nervozitate * Insomnii * Impotenţă * Prostată * Diabet * Colesterol * Hipertensiune *

DEASEMENEA:
- SCĂDERE ÎN GREUTATE
- ÎNTRERUPEREA FUMATULUI
TEL.: 08-414254; 08-456135

"Seara cade pe orizonturile aprinse/ Vînturile pe vîrful copacilor tremurau/ Iar noi în jurul focului vom povesti/ De omul Palmah-ului, pe care-l numeau Dudu./ Cu noi mergea în misiuni istovitoare,/ Cu noi patrula la graniţe,/ La petreceri cînta, şi încă cum/ Cu noi uşchea găini din coteţe/..."

"Minimum" a devenit o revistă lunară, nu numai a evreilor veniţi în ultimii ani, ci şi a oamenilor de prestigiu ca Itzhak Artzi, Carol Buium, Natis Solomon, Manes Moritz, Dr. Carol Weiner, ce trăiesc în Israel de zeci de ani. Merită ca revista să publice recenzii din cărţi ce redau viaţa unor fii iluştri ai tribului.

Cred că ceea ce am scris şi va fi - poate - publicat, să constituie un îndemn ca alţi fii ai tribului (veterani) care ar avea ce spune, de exemplu, Carol Bines de la Ierusalim, să se alăture cu amintirile lor acestor rînduri.

YEHUDA EVRON
Haifa

La dispariţia lui Izidor Vais

De curînd a încetat să mai bată inima dragului nostru Izidor, cel care - toată viaţa - a fost numai inimă. O inimă mare, pe care nu mulţi semeni de-ai noştri o au. O inimă a unui om adevărat, ce a bătut pentru a face bine. Şi a făcut cît i-a fost cu putinţă.

Întreaga lui viaţă a fost închinată binelui oamenilor, pe care i-a iubit indiferent de neamul lor. La Bîrlad, imediat după terminarea războiului, a organizat un cămin special pentru copiii orfani. I-a ajutat să înveţe, să lucreze. Fiecare l-a simţit al lui şi i-a spus, din primul moment, TATA VAIS, şi tot aşa îi spuneau şi acuma mulţi dintre ei, în scrisorile trimise aici, în Israel.

Dacă mă gîndesc bine, şi pentru mine a fost ca un tată. Aveam 8 ani cînd l-am cunoscut, atunci cînd, tînăr fiind, s-a stabilit cu soţia la Bîrlad şi multă vreme cursul vieţii mele s-a aflat sub influenţa lui. În anii grei ai războiului ne-a ajutat familia cu tot ce a putut.

Toată viaţa a vrut să comunice cu oamenii, pe care a ştiut să şi-i apropie. A avut foarte mulţi prieteni. Şi-a iubit familia,- soţia, fraţii, surorile.

Cred că puţini sînt cei care au scris şi primit atît de multe scrisori ca el. A pus pe hîrtie gîndurile, părerile, amintirile. O parte din acestea au fost publicate, la altele mai lucra şi acum.

A fost omul care s-a bucurat cel mai mult de ceea ce am scris într-o carte recent apărută. N-a mai avut putere să zăbovească un timp să termin alta - aşa cum dorea.

De-acum n-o să mai aud vocea lui caldă şi apropiată. Îi voi cinsti însă întotdeauna fapta şi nu-l voi uita - nu-l vom uita - niciodată !

AVRAM ROSEN
Bat Yam.

Boris Livezeanu, Haifa; *av.Eduard Robin*, Paris; *Lucia Aronson*, Petah Tikva; *Solo Ioanid*, Atlanta, S.U.A.; *Rica Weissman*, Bat Yam, ş.a.ş.a. (repetăm răspunsul dat în nr.trecut cîtorva cititori, autori de "scenarii" pe marginea atentatului din 4 noiembrie 1995: "observaţiile dvs. în legătură cu cei ce-au îngăduit sau determinat oribilul atentat, sînt interesante, logica nu lipseşte de fel, dar, întrucît dovezile lipsesc, nu găsim de cuviinţă să hazardăm a lansa asemenea ipoteze; credem că la această oră-cînd ţara este bolnavă de suspiciuni şi de degete acuzatoare îndreptate în tot felul de direcţii - este mai chibzuit să aşteptăm concluziile comisiei guvernamentale de anchetă". *Rosh Peleg Iehuda*, Raanana. "În revista dvs. nr.105/dec.1955 apare, la pag.76, un aspru "rechizitoriu" al lui Paul Grünberger din Ierusalim, la adresa mea, ca un "adevărat sanegor", lipsit însă de studii juridice şi de înţelegea necesară a articolului meu din nr.104 al revistei; el caută să răspundă la cele scrise de mine în acel articol, fără însă a aduce vreun argument convingător.

În această ordine de idei, ţin să subliniez că, prin prizma vederilor mele sioniste, calificate astăzi ca "învechite" sau, cum spune *d.Grünberger*, "de dreapta", concepţiile sale mi se par fundamentalist -

POȘTA

masochiste, fiind contrare sionismului herzlian și încadrîndu-se în reformismul postsionist defetist și destructiv, gata să renunțe la toate succesele și realizările mișcării sioniste de mai bine de 100 ani de luptă pentru realizarea statului evreiesc în Eretz Israel.").

Lică Landskron, Raanana. ("Arestările la care s-a trecut, imediat după asasinatul politic a cărei victimă a fost primul ministru Itzhak Rabin, precum și trimiterea în judecată a elementelor din conducerea mișcării "Zu Arțeinu" a pus în stare de alertă, în special pe indivizii care confundă democrația cu anarhia și care se văd frustrați sau îngrădiți în dreptul de a creia atmosferă de provocare și de rebeliune. Unii mai "subtili", încearcă să pună sub semn de întrebare dreptul organelor de stat de a trimite în judecată pe acei care provoacă acte ce ar putea fi socotite ca îndemn la nesupunere sau rebeliune. Alții se plîng că asemenea acțiuni ar fi o reîntoarcere la anii '50 cînd Ben-Gurion suspecta mișcările de stînga, urmărindu-le cu ură pînă într-acolo, încît cei vizați ca făcînd parte din asemenea mișcări, nu puteau să-și procure un loc normal de muncă. În realitate, nu este vorba nici de o reîntoarcere la anii '50 și nici de un "MacCarthysm israelian". Statul israelian, cu toate imperfecțiunile sale, este un stat democrat cu baze solide, cu libertăți individuale ce nu pot fi contestate, cu o presă liberă și puternică, și mai presus de orice, cu un aparat judecătoresc ce poate servi de exemplu multor țări, cu vechi tradiții democratice.")

Harry Shoshany, Ramat Hanassi (o epigramă):

Semn de mirare!

Politica, de mult creiată./Nu are oameni prea loiali,/Și totuși văd că-i asediată/Azi-în special-de...generali!

Felicia Keifa, Tel Aviv (citit, cu plăcere); *dr.G.Mănescu*, Bat Yam (observațiile dvs.critice la adresa versurilor în cauză, sînt legitime, dar, întrucît altora versurile respective le plac, nu avem altă soluție decît să spunem și noi, ca tot omul, *de gustibus...*); *Sandu Peltz*, Ierusalim (adresa: ing.Valeriu Frimu: căsuța poștală 63-65; 71200 București, of.63); *L.Iacob*, Haifa (mulțumiri prietenului dvs.din București pentru tăieturile de presă: ele ne sînt de folos întru documentare); *Eugen Daniel*, Ashdod (am ascultat caseta cu amintiri, sînt lucruri prețioase, le vom utiliza la momentul potrivit); *Zaharia Gorun*, Haifa (văd că aveți o problemă; perfect, vă dăm cuvîntul: *"am vrut să-mi cumpăr aparatul electronic "Genius". Mi s-a părut interesant. Dar citind caracteristicile tehnice ale aparatului am constatat, cu stupoare, că el este programat cu date de calendar numai pînă în anul 2235! Și ce mă fac după această dată? O să-mi cumpăr un nou aparat?" Răspunsul nostru: de ce nu?)*

Robert Copelman, New York (v-am răspuns prin scrisoare); *Haim Stelman*, Kiriat Yam:(a.corespondentul la care vă referiți nu este "otrăvitor de fîntîni" ci un cititor, ca atîția alții, cu preocupări și...pasiuni politice b. semnătura lui nu reprezintă un pseudonim: e numele său adevărat); *N.Polac*, Carmiel: (a.nu, nu există nici o legătură între ofițerul de securitate Holinger, despre care se vorbește în articolul din "Dilema", reprodus în nr.trecut și profesorul de matematici Holinger; e doar o potrivire de nume. Prof.Holinger, așa cum precizați, a fost un matematician și pedagog admirabil, predînd în anii războiului la "Cultura", la liceul de pe strada Sfinților etc. b. am dat la timpul cuvenit erata respectivă).

Un luptător pentru adevăr, Vulturul cruciat, Sexy, Indirect, Viața-n negru, La botul calului, Pentru-n petec de negreață, Răzbunătorul, ș.a.ș.,a. (încă o dată, nu luăm în considerație scrisorile anonime).

Ing.Valeriu Frimu, București; *Silviu Imberg*, Ramat Hasharon; *Victor Aderca-Glaser*, Ierusalim; *Sara Suzi-Weissman*, Ierusalim; *S.Damian*, Heidelberg, Germania; *Jo Savin*, Geneva, Elveția; *Vivianne Lerner*, Tel Aviv; *Rodica Zimbler*, *Düsseldorf, Germania (mulțumim pentru bunele cuvinte, sugestii și observații critice; ceilalți pe curînd).*

ORTOPEDIA
MOSCOVICI
EXPERIENȚĂ 40 DE ANI

CORDOANE SPECIALE
HERNIERE
CA AJUTOR ÎN CAZURI GRELE
ȘI ÎN LOC DE OPERAȚIE

**Corsete ortopedice,
ciorapi elastici de primă calitate
Talonete speciale, cărucioare pentru invalizi (și de închiriat), alihon și încălțăminte ortopedică inclusiv după măsura piciorului etc.**

**TEL AVIV, STR. TCHERNIHOVSKI 1
(colț Allenby 39) TEL. 03-5281693, 5255537**

LA MULȚI ANI 1996!

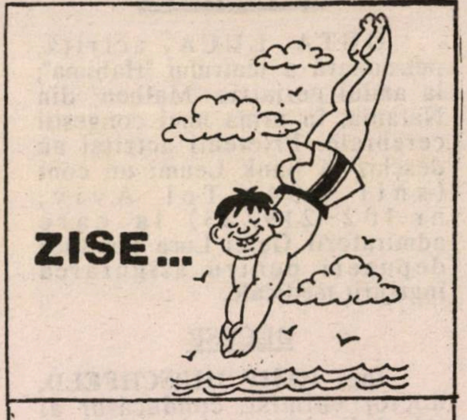

"Întrucît ancheta PUMA nu are nici o legătură cu România, l-am arestat pe acel funcționar, dar cînd nu se mai putea."

(N. Văcăroiu, primul ministru al României; după un articol de Ioan T. Morar, în "Lumea Liberă", New York, 1995)

...ȘI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

CLEPSIDRA

TURISM

ACAD.PROF.N.CAJAL, preşedintele Federaţiei Comunităţilor Evreieşti din România.

ROXANA SORESCU, critic literar; cercetătoare la "Institutul G.Călinescu" din Bucureşti.

CĂSĂTORIE

RALUCA RELI, fiica d-nei Elena-Esther Tacciu, critic literar, cu **ELI ZAKHEIM** ; la Tel Aviv.

ANIVERSĂRI

ALEXANDRU SEVER, scriitor, Beersheva: 75 de ani de la naştere.

GEORGE BAR-ON, scriitor, om de teatru; Rishon LeZion; 80 de ani de la naştere.

PROF.DR.HENRI WALD, filosof; Bucureşti; 75 ani de la naştere.

SPITALIZARE

GETA LUCA, actriţă, pensionară a teatrului "Habima"; la azilul geriatric "Malben" din Natania; în urma unei congestii cerebrale. Prietenii actriţei au deschis la Bank Leumi un cont (snif 804, Tel Aviv, nr.102-219/23) la care admiratorii Getei Luca pot face depuneri pentru asigurarea îngrijirii medicale.

DECESE

Ing. IOSIF HIRSCHFELD, doctor chimist, conducător al mişcării sioniste (revizioniste) din România în anii '40; la Kiriat-Yam.

Ing. CRISTIAN ŞERBU, poet, animator cultural; a înfiinţat cenaclul literar "Menora" din Rehovot, editînd un buletin periodic, intitulat "Breviar" (din care au apărut pînă în prezent 43 de numere), precum şi o colecţie de versuri - unele din acestea purtînd semnătura unor poeţi de valoare - din care au apărut pînă acum 28 de plachete.

MIRON GRINDEA, critic muzical, publicist; la Londra. Născut în 1909, în România, Miron Grindea colaborează la "Biletele de Papagal" ale lui T. Arghezi, precum şi la alte publicaţii literare; el îşi leagă numele în special de revista "Adam" pe care, înainte de război, o preia - împreună cu Idov Cohen - de la I. Ludo. În 1939 emigrează în Anglia. Acolo editează, începînd din 1940, un "Adam" nou, internaţional, în engleză şi franceză, obţinînd colaborările lui Jean Cocteau, Picasso, Rosamond Lehman ş.a. A fost căsătorit cu Carola, profesoară de pian.

I. C. BUTNARU, (născut la Huşi, 1918), publicist, autorul lucrării "Holocaustul uitat" (Tel Aviv, 1985); la Boston, U.S.A. În România, I.C.Butnaru a publicat cîteva scrieri interesante inspirate din lumea circului: "Călătorie în lumea circului", "Triplu Salt mortal", ş.a.

COMEMORARE

SADI RUDEANU, humorist; 2 ani de la moarte

Carnet

Cu adîncă durere anunţăm împlinirea a doi ani de la dispariţia scumpului nostru

MOISE MANDY

(economist, născut 1919, Bucureşti)

Îl plîng:

Nessy - soţie
Alexandra - fiică
Daniel - nepot
Jean - frate
Anny - cumnată
Vladimir - ginere

Cu aceeaşi nemărginită durere şi dor neşters , amintim că la 14 decembrie s-a împlinit un an de cînd bunul şi dragul nostru

SOLOMON (SOLOMONICĂ) ŞAPIRA
(autorul cărţii "Pe drumuri de surghiun")

s-a stins din viaţă.

Comemorarea va avea loc vineri 12 ianuarie 1996, orele 10,30 dimineaţa, la cimitirul Ghivat Shaul din Ierusalim.

FAMILIA
ŞI PRIETENII

EDITURI DIN ROMÂNIA

Două edituri din România - cunoscute prin calitatea şi varietatea tipăriturilor lor - se oferă să trimită celor interesaţi din Israel (librării, biblioteci, etc.), lucrările ieşite de sub teascurile respective, precum şi să colaboreze cu oricine ar dori să editeze cărţi în România.

Ed. **Nemira**, Aleea Botorani nr.10, bl.V57, sc.2, ap.25, sect.5, Bucureşti-76321 (tel.:665.87.95).

Ed. **Ecce Homo,** C.P. I-832, Bucureşti (tel.:6293136).

PRECIZARE

În legătură cu nota din nr.trecut (de la "Se zvoneşte că...) *Dl.Teşu Solomovici*, impresarul maestrului *Radu Beligan* în Israel, ne comunică următoarele:

1. Radu Beligan a locuit într-un apartament particular la cererea lui expresă, şi nu din motive de economie.
2. Apartamentul poseda telefon care i-a stat la dispoziţie maestrului pe toată perioada turneului în Israel.
3. Cu 2 zile înainte de plecare, dintr-o greşeală tehnică, "Bezek"-ul a suspendat legătura telefonică cu străinătatea, dar telefonul primea apeluri.
4. Nota de telefon a fost plătită de impresar.
5. La întoarcerea în România, maestrul a făcut declaraţii entuziaste la Televiziune, presei şi Radio-ului românesc privind turneul său israelian. Între altele a declarat: "Dacă România n-ar fi ţara mea de baştină, numai în Israel mi-ar plăcea să trăiesc."

Dintre toate grevele care-au bîntuit luna trecută în Franţa, cea mai gravă s-a dovedit aceea a salariaţilor de la Căile ferate.

Ea era gata-gata să provoace deraierea guvernului Juppé.

CASA DE PĂRINŢI

NEOT MARGOA LTD.

în inima oraşului
NESS ZIONA
Str. Ben Gurion 53
Tel. 08/402482 – 403561

**Pentru
INDEPENDENTI
şi EXTENUAŢI
CASĂ DE PĂRINŢI
DE ÎNALT NIVEL**

**Primeşte părinţi pentru convalescenţă,
refacere şi îngrijire de zi**

E.W.T.R. ISRAEL
ŞI E.W.T.R. ROMÂNIA

UREAZĂ

TUTUROR TURIŞTILOR, PRIETENILOR ŞI AGENŢILOR NOŞTRI DE VOIAJ UN AN BUN, PROSPERITATE ŞI REÎNTÎLNIRI CÎT MAI PLĂCUTE PE MERIDIANUL TURISTIC ROMÂNESC

LA MULŢI ANI !

* * *

OFERTĂ SPECIALĂ DE SKI

O SĂPTĂMÂNĂ DE VACANȚĂ ÎN CARPAȚII ÎNZĂPEZIȚI

POIANA BRAȘOV

SINAIA

PREDEAL

199$

ÎNSCRIERI ŞI INFORMAŢII SUPLIMENTARE LA AGENŢIA DVS. PREFERATĂ

minimum

ANUL X ● NR. 107
FEBRUARIE 1996 ● 11,50 ŞEKELI

PELEFON CU EXPLOZIBIL, DUPĂ MODELUL FOLOSIT PENTRU LICHIDAREA CRIMINALULUI PALESTINIAN AYASH,"INGINERUL" CARE A PROVOCAT MOARTEA A PESTE CINCIZECI DE ISRAELIENI.

IA ZI TU (SINCER): CUI ANUME DINTRE DUŞMANII TĂI (TOŢI AVEM DUŞMANI, NU-I AŞA ?) AI VREA SĂ-I TRIMIŢI UN ASEMENEA APARAT ŞI, PE URMĂ, SĂ-L CHEMI DE LA TELEFONUL TĂU : ALLO, PUIU ?

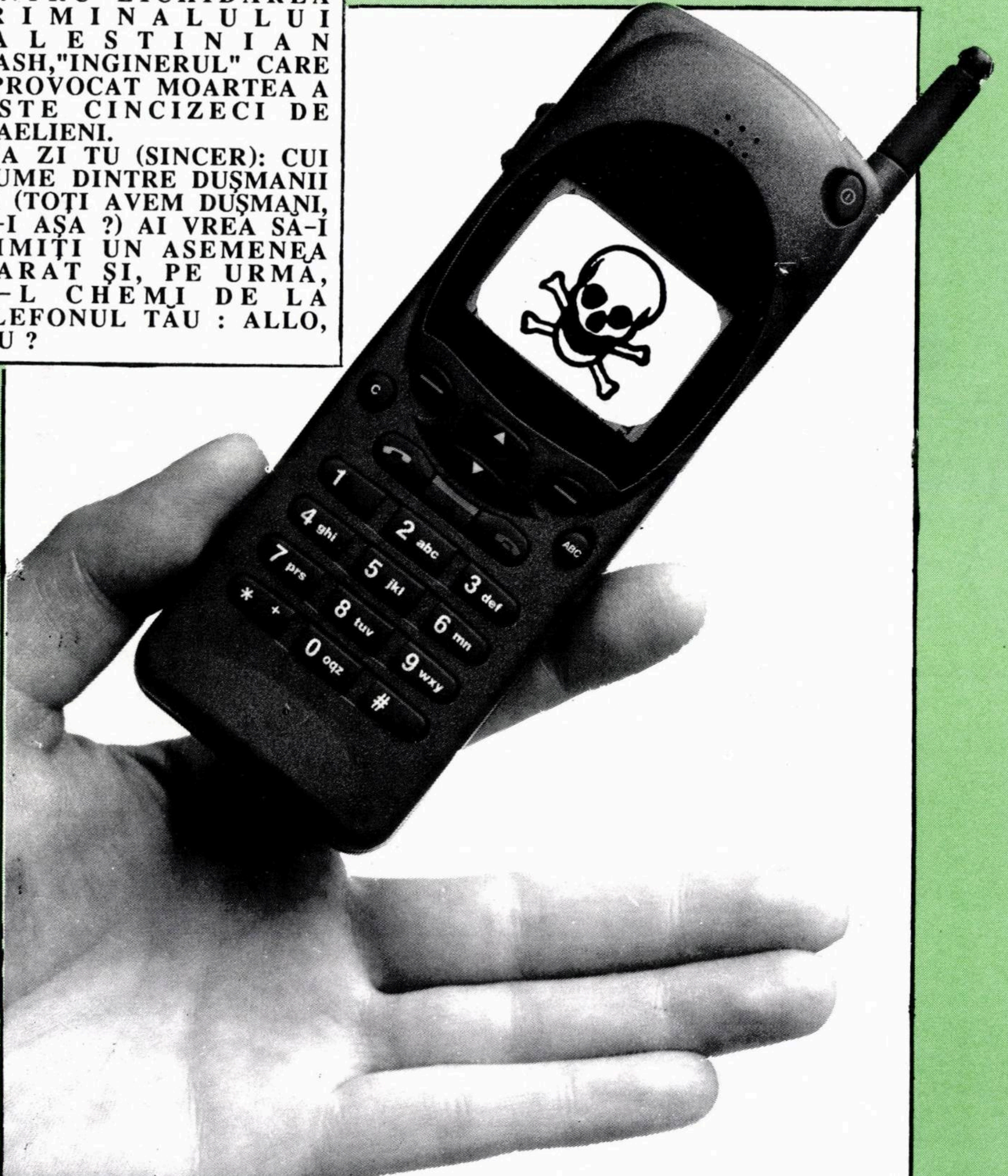
C
1
4 ghi
2 abc
ABC
7 prs
5 jkl
3 def
* +
8 tuv
6 mn
0 oqz
9 wxy
#

LIVaDaRU

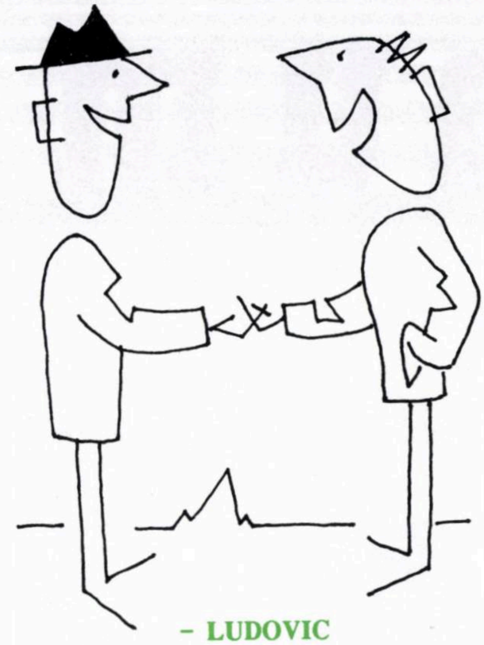

- LUDOVIC
- AL CÎTELEA?

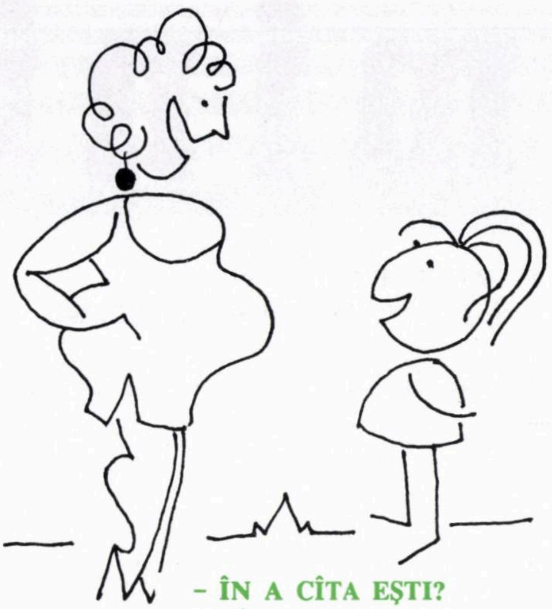

- ÎN A CÎTA EŞTI?
- EU ÎN A TREIA. DAR MATALE?

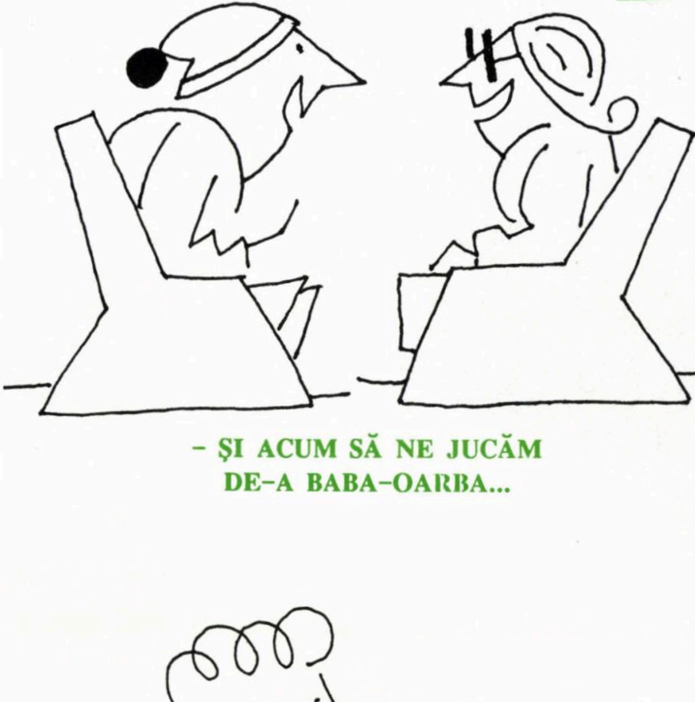

- ŞI ACUM SĂ NE JUCĂM DE-A BABA-OARBA...

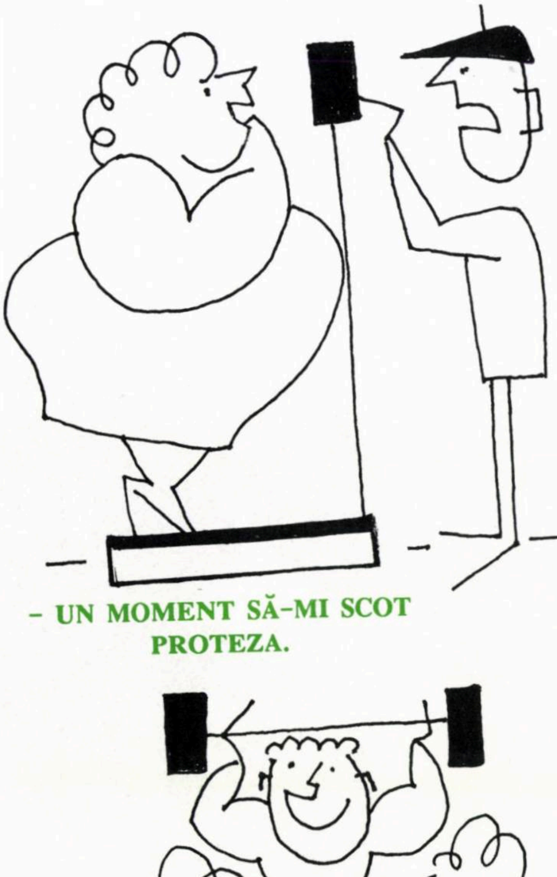

- UN MOMENT SĂ-MI SCOT PROTEZA.

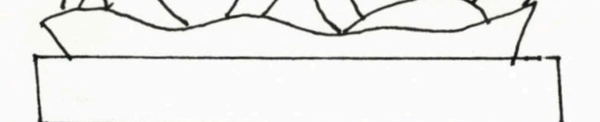

- AM VISAT PARCĂ FĂCEAM SEX...
- CU MINE?!!

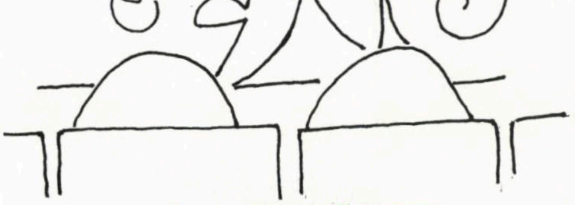

- SĂ AIBĂ DOUĂZECI?
- CENTIMETRI?!
- ANI, SURDO!

LA INCHIDEREA EDIȚIEI
Ceeace înseamnă 25 ianuarie

Au fost oare alegerile din teritorii un examen al sprijinului masei de palestinieni pentru procesul de pace, aşa cum îi place guvernului să-şi imagineze, să spună şi să creadă singur în ce spune?

E cazul să ne îndoim.

Indoiala noastră nu este funciară sau tendenţioasă, ci bazată pe fapte.

In localităţile palestiniene au fost manifestări anti israeliene, mai dure sau mai moderate. Nu s-a pierdut prilejul de a se prezice şi proclama că, în cele din urmă, Ierusalimul va fi capitala Palestinei independente, deşi acest lucru nu este prevăzut în acordurile de la Oslo.

Examenul sprijinului pentru pace nu a fost convingător şi nu se poate spune că populaţia palestiniană l-a trecut.

Sîntem încă departe - foarte departe - de împăcarea lumii arabe cu existenţa statului evreu.

Se poate spera că forul palestinian ales "în mod democratic", va fi un partener mai serios la tratativele pentru viitoarea convieţuire? De sperat, se poate spera, dar întrebarea e dacă speranţa aceasta are vreun temei.

Temerile de un stat palestinian chiar democrat,nu sînt numai de ordin militar, ci şi de ordin politic. Statele arabe nu vor înceta, desigur, să susţină realizarea deplină a tuturor, TUTUROR aspiraţiilor naţionale palestiniene. Iar noi ştim ce înseamnă şi cît înseamnă asta.

30 DE ZILE

minimum
מינימום
Apare lunar
Redacţia şi aministraţia:
Str. Zamenhoff nr.13
64373 - Tel Aviv
P.O.B. 11472, Tel Aviv 61113
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443
Fax numai pentru anunţuri publicitare

Director
Al. Mirodan

Publicitate: 1 inch – 45 şekeli
Carnet: 15 cuvinte – 25 şekeli
Abonamente Israel
6 luni (6 numere): 65 şekeli
1 an (12 numere): 125 şekeli
Preţul include costul expedierii.
Străinătate: (1 an – 12 numere) Europa – 70 dolari; România – 65 dolari; U.S.A., Canada – 80 dolari; America de Sud, Australia, Noua Zeelandă – 95 dolari; Insulele Fidji – 150 dolari
Expediţia cu avionul.

Prezentarea artistică:
Adar Darian

Difuzarea: ATLAS
Articolele semnate de colaboratorii noştri reprezintă personalitatea şi punctul de vedere al acestora. Se înţelege, aşadar, că redacţia nu împărtăşeşte totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacţia nu răspunde de conţinutul anunţurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM PUBLISHERS
LTD.

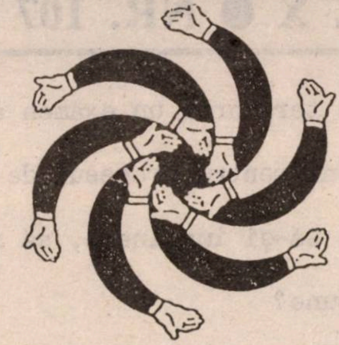

TENDINTE

Israel: ce spune O.E.P.-ul despre Inginerul Revoluţiei

Noi facem jurămînt în faţa martirului, inginerul revoluţiei, martir al Palestinei şi al naţiunii islamice, să luptăm în continuare pînă la dobîndirea tuturor drepturilor noastre.

(Dintr-o declaraţie a lui Mahmoud Alloul, fruntaş al OEP, guvernatorul oraşului Nablus, la marea demonstraţie organizată în cinstea "inginerului" Yhie Ayash, demonstraţie în cadrul căreia, la îndemnul guvernatorului au fost arse steaguri israeliene; Nablus, ian. 1996)

Israel: Ce înseamnă Podişul Golan

"Retragerea de pe Podişul Golan este echivalentă cu sinuciderea naţională a Israelului".

(Dintr-o declaraţie a generalului (rez.) Iosi Peled, fostul comandant al Frontului de Nord; ianuarie 1996)

Arafat: urmează Ierusalimul

"Capitala statului palestinian independent este Ierusalimul Sfînt. Turnurile oraşului Ierusalim sînt aproape şi în curînd ne vom ruga în moscheile de acolo".

(Dintr-o declaraţie a lui Yasser Arafat, preşedintele OEP, în cadrul unei cuvîntări rostite la Kalkilia, 1995)

Israel: Ce spune bătrînul porumbel Aba Eban

"Conţinutul propunerilor israeliene privind «graniţa internaţională» cu Siria a fost studiat în amănunţime în 1967. Noi eram conştienţi că demarcarea graniţelor – aşa cum fusese ea făcută de către puterile mandatare, Anglia şi Franţa în anii '20 – plasase întregul lac Kineret în zona numită (pe-atunci) Palestina, astfel încît Siria nu avea nici un drept în legătură cu apele lacului.

Cred că ar fi o greşală să dăm Siriei acum acest drept pentru prima oară şi sînt încredinţat că negociatorii noştri sînt pe deplin conştienţi de aceasta.

... Siria, în calitatea sa de ultima venită la masa păcii, ar trebui să înţeleagă realitatea şi să nu împingă condiţiile ei pînă la limita exploziei".

(Dintr-un comentariu de Aba Eban, fruntaş al Partidului Muncii, fost ministru de externe al Israelului; în "Jerusalem Post", 1996)

A început procesul lui Herzl Rad, acuzat de spionaj pentru bani în favoarea Iranului.

Rade-l, domnule judecător, Rade-l !

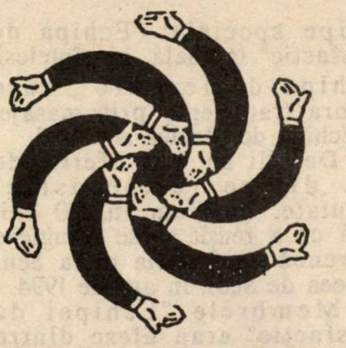

TENDINTE

Israel: un sfat (de la cineva care se pricepe) pentru Chamberlainii de pe la noi

"O politică împăciuitoristă faţă de Siria este o greşală, după cum greşită a fost politica împăciuitoristă (a democraţiilor apusene faţă de Hitler, n. red.) dinaintea celui de-al doilea război mondial.

Israelul trebuie să ia acest lucru în consideraţie la tratativele cu Siria. Este interzis să se arate Sirienilor că terorismul rentează, că vor primi Podişul Golan făcînd uz de terorism".

(Dintr-o declaraţie a lui Anur Oiman, ministru adjunct de externe al Turciei, făcută omologului său Ely Dayan, în cursul vizitei efectuate de oaspetele de la Ankara în Israel, ianuarie 1996)

Bosnia: Aşa o Pace...

De la Mostar s-a anunţat că oraşul este "în pragul unui război civil", după ce locuitorii croaţi au înmormîntat un poliţist ucis de musulmani. Ştirea a fost transmisă de Administraţia forţelor europene din acest oraş, care a atras atenţia, zilele trecute, asupra primejdiei dezbinării Federaţiei croato-musulmane.

(După o telegramă a agenţiei France-Presse, publicată în "Ultima Oră", Tel Aviv, 1996)

Bosnia: înainte, spre înfiinţarea primului Stat islamic din Europa

Preşedintele musulman al Bosniei, d. Alia Izebegovici, are în momentul de faţă două preocupări principale: a).- să cureţe" oraşul Sarajevo, capitala republicii de populaţia sîrbă; b).- să lanseze o mare campanie ideologică pentru extirparea creştinismului din regiune şi implementarea (hai să folosim şi noi acest termen la modă prin Balcani) islamismului. În ce priveşte punctul b, dînsul s-a legat de sărbătorile de sfîrşit de an (Crăciunul, Revelionul) pentru a combate "influenţele străine". Într-o scrisoare trimisă presei din Bosnia, preşedintele a demascat obiceiurile de Moş Crăciun ca fiind "străine poporului nostru", declarîndu-se revoltat de imaginile de la T.V. şi din gazete ce înfăţişau simboluri "străine poporului bosniac". Printre aceste simboluri se numără brazii precum şi ciocnirea paharelor de vin la mesele sărbătoreşti. A deschide o sticlă de şampanie de anul nou reprezintă "un viciu european". După cum se ştie, islamul interzice categoric halba de bere cu guler şi şpriţul de Cabernet.

Lumea: Speranţa de viaţă

Speranţa de viaţă în Japonia este de 79,5 ani, fiind cea mai ridicată din lume. Pe locul următor este Hong Kong cu 78,6 ani. Rîndul europenilor vine de-abia după aceste două ţări asiatice, primii din continentul nostru fiind suedezii şi irlandezii care au o speranţă de viaţă de 78,2 ani. Ţările în care acest indice demografic este la nivelul cel mai scăzut sînt Sierra Leone (39 de ani), Afganistan şi Guineea-Bissau (43 de ani). Cifrele au fost date publicităţii de ONU în raportul demografic anual.

Documentul privind situaţia demografică în lume arată că, pe regiuni, speranţa de viaţă cea mai mare este în America de Nord (76,1 ani), urmată de Europa (72,9 ani) şi Oceania (72,8 ani), în timp ce în Africa se înregistrează doar 53 de ani. Asia şi America Latină se situează la mijloc (64,5 ani şi respectiv 68,5 ani).

România: dacă alegerile ar avea loc mîine

1996 nu este numai anul alegerilor din Israel şi S.U.A, ci şi acela al alegerilor din România (legislative şi prezidenţiale). O echipă a institutului de sondaje Gallup a pus, aşa cum sîntem obişnuiţi de pe la noi în asemenea împrejurări, întrebarea: Cu ce partid sau alianţă de partide aţi vota dacă alegerile s-ar desfăşura astăzi ?

Rezultatele:

PDSR (partidul de guvernămînt).....	25%
CDR (opoziţia).....................	25%
PSM (Partidul Socialist al Muncii - Verdeţ)...........	7%
PUNR (Gh. Funar - Cluj).....	7%
PAC (Partidul Alianţei Civice - N.Manolescu........	6%
PD (Petre Roman).........	6%
UDMR (Partidul Maghiar)....	6%
PRM (C. V. Tudor).........	6%
PDAR (Victor Surdu Partidul Agricol).........	5%

Alte partide au obţinut scoruri între 1-3%.

În ceea ce priveşte alegerile prezidenţiale, preşedintele I. Iliescu şi prof. Emil Constantinescu (candidatul opoziţiei) se află la egalitate, fiecare fiind creditat cu 25% din voturi.

* * *

ZISE...

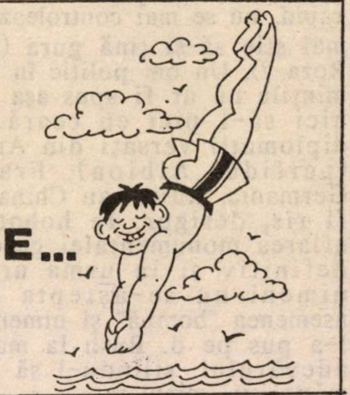

"România, în viitor, va depinde foarte mult de modul cum va evolua realitatea românească".

(Adrian Năstase, preşedintele PDSR, partidul de guvernămînt; după "Academia Caţavencu", Buc.1995).

...ȘI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

TENDINȚE

Israel: Adevărul în gura lui Bush

Ex-preşedintele american, George Bush, a declarat, spre uluirea lumii întregi, că el a atras atenţia guvernului Shamir, în 1991 (în timpul războiului din Golf) că dacă Israelul va riposta atacurilor irakiene cu Skud-uri, armata americană va ataca Israelul.

Declaraţia ne incită la două comentarii scurte: Mai întîi, carevasăzică, d. Bush, de cînd a ieşit la pensie, a evoluat rapid, nu se mai controlează, nu mai ştie să-şi ţină gura (tanti Roza ?). Un om politic în toate minţile nu ar fi spus aşa ceva nici să-l pici cu ceară. Iar diplomaţii versaţi din Anglia (perfidul Albion), Franţa, Germania, Rusia sau China vor fi rîs, desigur, în hohote la aflarea monumentalei gafe. În definitiv şi la urma urmei, nimeni nu se-aştepta la o asemenea "bombă" şi nimeni nu l-a pus pe d. Bush la maşina adevărului, silindu-l să facă mărturisiri complete....

Pe urmă, însă, trebuie să recunoaştem că revelaţia (una dintre cele mai importante din istoria Statului) ne ajută să înţelegem mai bine, la cinci ani după evenimente, cum se explică atitudinea Israelului în "criza Skud-urilor" şi - mai ales, mai ales - să înţelegem mai bine cum se explică atitudinea noastră în cadrul "procesului de pace " de astăzi. Astfel privită, declaraţia lui George Bush constituie pentru toţi observatorii scenei israeliene o *cheie* de nepreţuit.

Coreea de Nord: Puterea absolută egal harem

"Viaţa particulară a dictatorilor lumii constituie o sursă neîncetată de dezvăluiri, care pot şoca bunul simţ al omului normal prin disproporţia creată de imaginea publică şi cea reală a respectivelor. Mai ales cînd aceştia sînt de calibrul "marilor conducători". De exemplu, Kim Ir Sen, răposatul şi fiul, din Coreea de Nord. În urma unei anchete, Liga internaţională a Drepturilor Omului din Coreea de Sud (IHRLK) afirmă că un spaţiu important în viaţa intimă a celor doi îl constituiau aşa-zisele "femei ale plăcerii", de care se ocupă, în mod special, Secţia a V-a a Serviciului de Protecţie Prezidenţială. Iată cîteva extrase din relatarea IHRLK referitoare la acest subiect.

În ciuda dezastrului economic-nord-coreean, preşedintele Kim-Ir-Sen şi-a construit în 1981 un palat de marmură, numit "Palatul Preşedintelui", în plin centrul capitalei. În anul următor, 1982, cu ocazia împlinirii a 70 de ani, i s-a făcut "cadou" o vilă luxoasă, cu o suprafaţă de 825.000 metri pătraţi, pe colina Chamo, lîngă Pyongang. Numită vila "Longevităţii" ea era desemnată special menţinerii sănătăţii "marelui conducător". În toată Coreea de Nord se înşirau peste 80 de asemenea vile, aflate la discreţia tatălui şi fiului Kim.

Dar atracţia fiecărei vile în parte nu consta doar în modul în care era decorată, ci şi în prezenţa feminină, special aleasă pentru a încînta ochii şi sufletul aleşilor poporului. Astfel, cîte un "harem" de 30-40 femei, în vîrstă de 18-23 ani, se află gata în fiecare clipă să primească vizita tatălui sau fiului, în fiecare vilă din cele 80. Special antrenate pentru masaje, dans şi canto, pentru a-i "relaxa" pe cei doi, fetele erau împărţite în trei echipe distincte ca "utilizare".

Încă din anul 1970 a început operaţia de recrutare a tinerelor fete pentru aceste vile. După triere, erau trimise în echipe speciale: "Echipa de satisfacţie" (sexuală, bineînţeles); "Echipa de fericire", care asigura tratamente prin masaje, şi "Echipa de Muzică şi Dans".

Detalii au fost oferite de una dintre fetele astfel recrutate, Yo Gum-Ju, 20 ani, după ce a reuşit să se refugieze împreună cu familia ei la Seul (Coreea de Sud), în aprilie 1994.

Membrele "Echipei de satisfacţie" erau alese dintre cele cu mai mult sex-appeal, potrivit normelor de frumuseţe asiatice. Dacă una reuşea să-şi satisfacă stăpînul, primea titlul

CASA DE PĂRINŢI
NEVE SHALEV

• Pentru independenţi, în vîrstă, neajutoraţi

Petah Tikva, str. Alcalay,5
Amişav
Tel. 03-9323339 seara 09-7745336
oferă

ODIHNĂ - LINIŞTE -
ÎNGRIJIRE DEVOTATĂ

ATMOSFERĂ FAMILIALĂ

●

• CONSTRUCŢIE RENOVATĂ ŞI MODERNIZATĂ, AVÎND ŞI LIFT

• Terasă, W.C., duş - în fiecare cameră
• Mîncare dietetică, după nevoie
• Asistenţă în acţiunile zilnice
• Supraveghere medicală permanentă
• Fizioterapie
• Însănătoşire prin ocupaţie
• Cercuri profesionale, pictură, gimnastică
• Activităţi sociale şi culturale

• S-A DESCHIS O SECŢIE NOUĂ PENTRU NEAJUTORAŢI

●

PRIMIM ŞI PENTRU
PERIOADE SCURTE
PENTRU REFACERE

PREŢURI SPECIALE

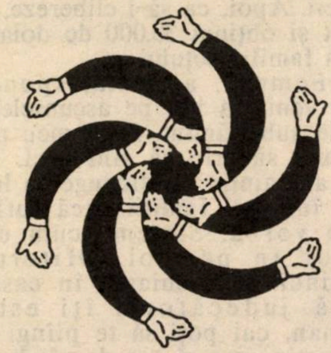

TENDINȚE

de amantă. Dacă nu, era oferită "cadou" subalternilor de încredere. În schimb, principala datorie a fetelor din "Echipa de Fericire’ era de a face masaje celor doi Kim. Desigur, nu masaje oarecari, ci acelea care declanşau "senzaţii tari"...Pentru aceasta, fetele respective erau special antrenate în Rusia şi chiar în ţări est-europene. Selectarea membrelor "Echipei de Muzică şi Dans" era mai uşoară, candidatele fiind deja cunoscute din ansamblurile respective.

Cînd o fată intra în una din cele trei "echipe", era imediat înrolată în armată cu gradul de locotenent 2, în care rămînea pînă la vîrsta de 25 de ani. De asemenea, fetele primeau vile luxoase sau apartamente mobilate după stilul occidental. Cele care reuşeau să placă unui Kim primeau un ceas Omega gravat cu semnătura stăpînului. Unele dintre favorite primeau cadou o maşină Mercedes Benz-280S. De aceea, în Coreea de Nord, această marcă de maşină a primit numele de "maşina prinţesei". În momentul cînd împlineau 25 de ani, fetele erau eliberate din serviciu şi primeau ordinul să se mărite cu ofiţeri din Serviciul de protecţie a Preşedintelui sau cu alte persoane "merituoase" din anturajul prezidenţial. Viaţa lor continuă, luxoasă şi izolată de cea a oamenilor obişnuiţi."

(Dintr-un articol de Cristina Terenche, în "România liberă", Buc..).

Lumea: Omul mileniului nostru

Fără a mai aştepta sfîrşitul secolului şi mileniului doi, ziarul Washington Post a decernat, de curînd, titlul pentru omul cel mai important al ultimilor 1000 de ani, lui.... GINGHIS HAN, care "încarnează dualitatea de civilizaţie şi sălbăticie a rasei umane" - transmite AFP.

Ziarul a atribuit în total 14 titluri. Iată cîteva dintre cele mai interesante:

- Cel mai plăcut loc de trăit: VENEŢIA, în epoca pictorului Tiţian. Ea a învins New York-ul, din anii ’40 ai secolului nostru, "un loc unde totul părea posibil şi aproape era", Parisul anilor ’20 "creuzet de creativitate şi de viaţă intelectuală", Japonia sfîrşitului veacului al XVII-lea şi începutul celui următor şi Florenţa Medicilor.

- Cea mai mare carte a mileniului: "DICŢIONARUL LIMBII ENGLEZE", al cărui autor, Samuel Johnson, a redactat singur, în nouă ani, definiţiile a 40.000 cuvinte. Un alt finalist a fost Toma d"Aquino, pentru "Summa Theologica".

- Cea mai mare eroare a mileniului: INVADAREA RUSIEI, atît de către Hitler, cît şi de către Napoleon: "E prea mare şi e prea rece".

- Cea mai mare invenţie a mileniului: TIPARUL, care a învins electricitatea sau avionul.

- Cel mai mare actor al mileniului: BUGS BUNNY (personaj din desenele animate) învingător-surpriză, pentru că are farmecul lui Cary Grant, carisma sexuală a lui Humphrey Bogart şi elanul lui Fred Astaire. La actriţe a învins Greta Garbo.

- Cel mai mare om de ştiinţă: ALBERT EINSTEIN.

- Cea mai mare idee falsă: TEORIA FLOGISTONULUI, conform căreia focul era unul din elementele componente al corpurilor.

- Cea mai mare compoziţie muzicală: NUNTA LUI FIGARO DE MOZART.

- Persoana cea mai diabolică: ADOLF HITLER.

U.S.A.: "Showgirls"
Un film de scandal

În ciuda protestelor vehemente ale grupurilor religioase, în ciuda violentei contestaţii şi acuzaţiei de pornografie din partea grupurilor feministe şi în plină campanie denigratoare, culminînd cu demonstraţii de stradă în diverse oraşe ale Americii, filmul **"Showgirls"** a fost lansat în 1200 de cinematografe americane. E vorba de o super-producţie ce promite să arate, fără nici o "perdea", virtuţile fizice ale celor mai reuşite *showgirls* (femei care fac *strip-tease)* din Las Vegas. Şi promisiunea, credeţi-mă, e ţinută... aparatul zăbovind adesea asupra unor detalii anatomice dintre cele mai private !

Filmul, după toate previziunile, va face mare "casă", susţinut şi de o campanie publicitară fără precedent: 250.000 de videocasete cu "clipuri" revelatoare au fost distribuite în avans, pe gratis. Tocmai acest fapt - posibilitatea de a evalua noua peliculă înainte de a intra în cinematografe - a stîrnit reacţiile violente de care am vorbit. "Cetăţenii au tot dreptul să protesteze împotriva acestei tentative murdare de a li se infesta cinematografele cu pornografie", declara recent Robert Peters, preşedintele grupului **Morality in Media.** Iar cine gîndeşte ca el, nu poate fi decît şi mai scandalizat aflînd că scenaristul Joe Esztheras îndeamnă public adolescenţi mai tineri de 17 ani (filmul e interzis celor sub această vîrstă) să-şi falsifice cartea de identitate, pentru a putea vedea filmul.

(Dintr-o corespondenţa de Dumitru Radu Popa în "România Liberă", Buc., 1996)

Şeful unui stat minuscul a reuşit să anuleze deficitul cronic al bugetului. Cînd i se cere secretul, el explică:

- Mai întîi, am mărit de 10 ori taxele pe băutură. Apoi am triplat impozitul pe venit. Aşa încît contribuabilii, ca să se consoleze, s-au pus pe băutură.

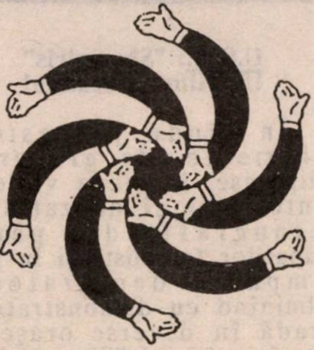

TENDINȚE

AUTORITATEA PALESTINIANĂ:

S-AR ZICE CĂ ACUM CUNOAŞTEM REZULTATELE ALEGERILOR DIN TERITORII: 85% PENTRU ARAFAT ŞI ALTE SCORURI À LA NEA NICU.
DAR LE CUNOAŞTEM CU ADEVĂRAT ? ŞTIM OARE CARE VA FI VIAŢA LOCUITORILOR ?

Dintre foştii consilieri ai lui Shimon Peres, Gideon Levy, actualmente ziarist la cotidianul *Ha-Aretz* , a fost şi unul din cei mai înfocaţi partizani ai retragerii din Judeea, Samaria şi Gaza, precum şi al înfiinţării unui stat palestinian.

Dar la ora actuală are curajul să recunoască - şi încă public: cinste lui ! - că mărturiile adunate de la palestinienii din Gaza ar trebui să facă părul măciucă tuturor apărătorilor ideii retragerii israeliene; şi mai ales acelora care, deseori, ca şi Peres, au susţinut că retragerea nu este o necesitate, ci un act de moralitate.

Adus într-un apartament - practic blindat de ermetizat ce era - din Gaza de către unul dintre oficialii OEP-ului, Madhat Halil, Levy a ascultat mărturiile victimelor noului regim, în timp ce Halil şi mama sa controlau prin geam strada, nervos, aproape neîntrerupt.

"Ore în şir au povestit despre mituiri, exploatare, incarcerare fără judecată, afaceri cu droguri, furturi de maşini, prostituţie şi alte cîte mintea nu le poate cuprinde", scrie Levy, accentuînd că duşmănia purtată Israelului de către gazdele sale nu poate fi pusă la îndoială.

Halil însuşi, fost «şoim» al Fatah-ului, şi-a petrecut opt ani din viaţă în puşcăriile israeliene pentru că a instalat un dispozitiv de explozie. Primul care-a început să povestească, a fost cel mai vîrstnic: Ibrahim Mahmoud Issa, 80 de ani, al cărui nepot se mai află într-o închisoare israeliană, pentru diverse activităţi duse ca membru al PFLP. Dar nu despre el a vrut să istorisească Issa, ci despre fiul său Adel, 27 de ani, care a stat la închisoarea din Gaza vreme de şapte luni. Adel a sosit la Gaza în martie, după ce a învăţat ingineria în Libia timp de 5 ani. A găsit imediat de lucru în domeniul Lucrărilor Publice din Gaza, dar 20 de zile mai tîrziu a fost arestat, probabil denunţat de către un fost coleg din Libia. De-atunci stă în puşcărie, fără să aibă voie să angajeze un avocat.

Tatăl spune că n-are idee de ce este acuzat fiul său. "Nu este numai fiul meu, este întreaga naţiune", zice el. "Oamenii securităţii au spus că-l iau doar pentru cinci minute; de-atunci au trecut şapte luni..... Nimeni nu vrea să mă asculte. Există ofiţeri în AP care au studiat împreună cu fiul meu; există ingineri care-l cunosc. Toţi afirmă că este nevinovat, dar nici unul n-are curajul să depună mărturie pentru el. Dacă s-a făcut vinovat de ceva, mă rog, să-l spînzure. Dar întîi să fie judecat şi să mi se spună mie ce a făcut. Tare-aş fi dorit ca fiul meu să nu se fi întors din Libia. Am văzut, la viaţa mea, Turci, Britanici, Egipteni şi Israelieni. Dar nici o dată n-am trecut printr-o asemenea situaţie...."

O plîngere similară poate fi auzită din gura unei femei care a închiriat un apartament unui ofiţer din forţele de securitate. Familia i-a dat ofiţerului 15.000 de dolari pentru a renova apartamentul, cu condiţia să plătească ulterior o chirie de 300 de dolari pe lună.

După ce a locuit acolo timp de 14 luni fără să plătească vreun ban chirie, ofiţerul l-a arestat pe bărbatul femeii. Apoi, ca să-i elibereze, a cerut şi obţinut 30.000 de dolari de la familia soţului.

Femeia, amărîtă, spune: "Am venit la voi pe ascunselea, ca de sub pămînt. Soţul meu nu trebuie să ştie că sînt aici. A fost ameninţat cu distrugerea lui şi a întregii familii dacă suflă vreo vorbă. Sîntem acum un popor în pericol. Ofiţerul continuă să locuiască în casă. Dacă judecătorul îţi este duşman, cui poţi să te plîngi ? Cine ştie ce mai are de gînd să ne facă ? Poate că peste o lună o să ne dea afară din propriul nostru apartament. Cine ştie?.....Asta este adevărata faţă a Autorităţii Palestiniene şi ce dă din ea. Am fost fericiţi crezînd că am scăpat de ocupaţie. Acum, Dumnezeu ar trebui să ne taie mîinile, nouă celor ce-am aruncat cu pietre în evrei. Ne-am adus singuri dezastrul ăsta pe cap. Nu mai există lege şi dreptate".

Aceste mărturii au un iz familiar pentru că sînt aproape identice cu cele auzite de numeroşi israelieni şi gazetari străini în Liban, în 1982. Şi atunci, PLO-ul instalase un mini-stat în sudul Libanului, cunoscut în Israel sub numele de Fatahland, apreciat de grupuleţele lui Arafat pentru spitalele şi şcolile sale, dar care s-a dovedit a fi la fel de corupt, dictatorial şi sălbatec ca orice conducere dictatorială arabă din Orientul Mijlociu.

Nici acum n-ar trebui să fie nimeni surprins de felul cum a evoluat Gaza. Înainte de a asuma puterea, Arafat a pretins că PLO-ul o poate conduce la perfecţie: "Am acumulat experienţa noastră în Liban" a spus el.

Dacă ceva este surprinzător în povestea Gazei, este faptul că, înafară de Levy şi - poate - încă unul sau doi, nimeni nu se încumetă s-o relateze. Printre corespondenţii străini mai ales, sînt numeroşi aceia care au acces la sursele interne ale AP, cel puţin tot atît cît şi Levy.

Dar virtual, toţi jurnaliştii au ales mai degrabă să scrie pe linie în "sprijinul păcii".

(După un articol de David Bar-Illan; în "Jerusalem Post", 1996)

Punctul pe i

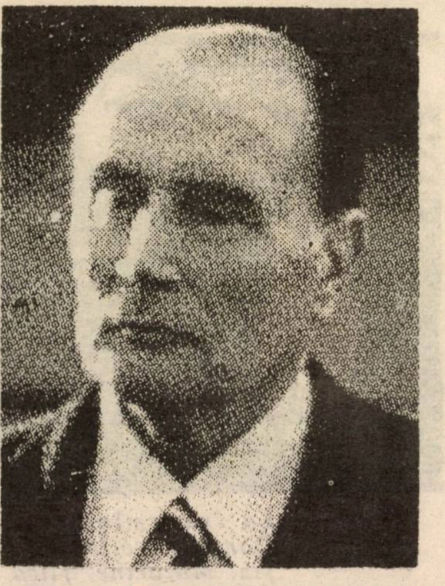

• Aşadar, a murit François Mitterand, omul care a condus, ca preşedinte, vreme de 14 ani (record absolut în istoria celei de-a 5-a Republici) destinele Franţei. S-a scris mult, de-alungul anilor despre acest politician de anvergură şi talent, cu facondă şi har într-ale oratoriei; a scris el însuşi multe despre persoana sa, din tinereţe şi de la maturitate; şi, mai ales în anii din urmă, de parcă s-ar fi temut să intre în penumbră, a furnizat gazetarilor date neştiute din biografia lui, inclusiv date *neconvenabile* , perfect conştient - ca un actor de la Hollywood - că e mai bine să apară cărţi de scandal despre el decît să fie "lăsat în pace" pînă la încheierea mandatului. Cred că nici unui politician occidental nu i se potriveşte mai bine decît lui Mitterand vorba care circula pe vremuri prin redacţiile de pe Sărindarul bucureştean: "Înjură-mă (se ruga scriitorul sau actorul), numai scrie despre mine". Cunoaştem şi noi, pe-aici pe-aproape, lideri înfometaţi cronic de publicitate şi care, de cum se lasă seara, stau la coadă la Popolitica sau la emisiunea lui Dan Shilon, făcînd semne disperate: pe mine nu mă chemi ? n-am mai apărut la televiziune de cinci zile !

Acestea fiind spuse, Mitterand a fost un om despre care aveai într-adevăr ce să discuţi. Şi asta fiindcă, spre deosebire de alţii mai "dintr-o bucată" (albă sau neagră, în bine sau în rău), el era, cum l-a definit Laurent Fabius, unul din foştii săi prim-miniştri,- el era, deci, un ambivalent. A fost, în anii războiului, funcţionar la un minister de la Vichy, exprimîndu-şi admiraţia (precum şi devotamentul) faţă de mareşalul Pétain; dar, după un timp, a intrat în Rezistenţă, devenind în 1943-1944 unul din oamenii lui De Gaulle. A avut toată viaţa - şi în tinereţe şi mai tîrziu, pînă la moarte - mulţi prieteni evrei: Dayan, un fruntas socialist, Robert Badinter, ministrul Justiţiei, avocatul Georges Kiejman, apoi Ellie Wiesel, Jacques Attali, cumnatul său Roger Hanin, actorul de filme, etc., etc.; dar, în acelaşi timp, era amic la cataramă cu René Bousquet, judecat pentru "crime împotriva umanităţii": individul iscălise, în calitatea sa de prefect sub Vichy, pentru a face plăcere Gestapo-ului, ordinul de asasinare a cîtorva zeci de evrei. A fost de-altfel - şi îşi făcuse un titlu de mîndrie din asta - un om fidel într-ale prieteniei (lucru rar); dar, în acelaşi timp, atunci cînd amici de-ai săi vechi ca Pierre Pelat, om de afaceri sau Pierre Bérégovoy, prim-ministru, au fost atacaţi în presă pe motiv de "afaceri" (*les affaires,* din anii guvernării socialiste), i-a lăsat să cadă, împingîndu-i la sinucidere; sau, ca să fiu mai blajin, neîmpiedicîndu-i să-şi tragă un glonte în creier. A ţinut (în aceeaşi ordine de idei) foarte mult la un vechi camarad de bătălii politice (i-am uitat numele, o să mi-l amintesc), numindu-l şeful vînătorilor prezidenţiale; dar într-o bună zi, acum vreo doi ani, omul a venit dimineaţa la Elysée, a intrat în biroul lui ca de-obicei, a scos un revolver "Walter" din casa de fier şi s-a împuşcat.

A fost un soţ bun, o iubea pe soţia sa, Danielle (femeie remarcabilă, în paranteză fie spus); dar, în urmă cu cîteva luni, s-a aflat că omul are o fată de 20 de ani, Mazarine, dintr-o altă legătură, cu care iese adesea la restaurant şi pe care a luat-o cu dînsul în călătorie oficială în Africa de Sud.

A fost prieten al Israelului (iar fiul său, Jean Christophe a lucrat cîteva luni de zile într-un kibutz, ca voluntar); dar,în acelaşi timp, l-a invitat pe Yasser Arafat la Elysée, "spărgînd gheaţa", îndemnîndu-i şi pe alţi şefi de stat din Occident să procedeze la fel şi acordînd astfel - cel dintîi - legitimitate internaţională organizaţiei teroriste O.E.P., specializată în răpiri de avioane şi asasinate. A fost un partizan declarat al *transparenţei* , angajîndu-se solemn în 1981, cînd fusese ales preşedinte, că (spre deosebire de predecesorul său Georges Pompidou, care-şi ascunsese boala de care va muri) va emite, din şase în şase luni, comunicate medicale privind starea sănătăţii sale; dar, aşa cum a mărturisit zilele trecute medicul său personal, el a dat dispoziţie , deşi era atins de cancer încă de-acum

ZISE...

"Lumea are voie să aibă bani în două conturi: un cont în lei, un cont în valută şi un cont în investiţii. Mai mult, nu."

(Florin Georgescu, ministrul Finanţelor din România; după "Academia Catavencu"; Buc., 1996)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ (CU ACCENTUL PE Ă)

cincisprezece ani, să se transmită presei comunicate false, din care reieşea că Mitterrand este sănătos tun.

A fost un republican convins; dar, datorită gustului său permanent pentru ceremonii fastuoase, parăzi militare, vizite oficiale cu covor roşu, fanfară şi suite de-o sută de persoane, ca şi ţinutei sale solemne 24 de ore din 24, toţi comentatorii francezi vorbeau despre el ca despre un monarh. Să ne mai mirăm că la moartea sa au plîns milioane de oameni, simpatizanţi şi adversari politici deopotrivă ? Nu. Lumea s-a identificat, conştient sau - mai ales - subconştient cu *ambivalenţa* sa, regăsindu-se în fiinţa preşedintelui dispărut.

La înmormîntare (De la stînga la dreapta): Danielle, soţia lui Mitterand, Jean-Christophe, fiu, Mazarine, fiică neligitimă, mama acesteia, Gilbert, al doilea fiu al decedatului.

● Şi-acum să trecem la ale noastre. Anul 1995 a rămas în urmă (de mult), s-a dus şi ianuarie, dar eu tot n-am prididit să citesc toate previziunile din jurnale pentru 1996. Toate gazetele - şi de la noi, şi de-aiurea, inclusiv severul "Financial Times" din Londra - au publicat, aşa cum cere tradiţia, pronosticurile de rigoare; asta ca să nu mai vorbesc de proorocirile astrologilor pe care, lipsit de ipocrizie cum sînt, mărturisesc că le citesc şi eu cu mare curiozitate; zîmbesc din colţul gurii, superior, fiindcă nu uit că sînt o persoană raţională, care nu crede în "prostii" ca ceilalţi, dar le citesc. ● Tot citind şi răscitind aceste previziuni, m-am gîndit că e cazul ca şi *Minimum* să aibe curajul de a spune ce anume prevede el pentru anul în curs. Iată cîteva concluzii la care am ajuns, reflectînd pe marginea evenimentelor şi punîndu-mi intuiţia la bătaie. ● În luna februarie, d. Warren Christopher, secretarul Departamentului de Stat american, va efectua, însoţit de asistentul său, d. Denis Ross, un nou turneu în regiune menit să stimuleze tratativele de pace israelo-siriene. La întoarcerea de la Damasc, după o convorbire de şase ore cu preşedintele Assad, d-sa va declara ziariştilor de la Ierusalim: "Sînt optimist. S-a făcut un important pas înainte pe drumul înţelegerii dintre Siria şi Israel. Dar au rămas cîteva probleme complicate de rezolvat. ● La Londra va începe procesul de divorţ dintre Prinţul Charles şi Prinţesa Diana. Dezbaterile procesului vor fi televizate, postul de T.V.-C.N.N. din Atlanta, Georgia, U.S.A. obţinînd drepturile de a transmite procesul în exclusivitate contra sumei de zece milioane de dolari. "Procesul O.J.Simpson, a declarat Ted Turner, preşedintele firmei, a durat un an de zile. Sperăm ca Charles-Diana să dureze cel puţin un an şi două luni, bătînd astfel toate recordurile în materie". ● Ziarul "Ultima Oră" va publica cea de-a 5000-a scrisoare din partea cititorilor la rubrica "Am lăsat în România". Coincidenţa va face ca - în aceeaşi zi - cotidianul din Salame să publice semnătura nr. 20.000 pe apelul adresat societăţilor de cabluri T.V. din ţară să transmită programele televiziunii bucureştene. Cu acest prilej, redacţia va oferi un cocteil. ● Ziarul "Le Monde" din Paris va publica, pe pagina întîia, o ştire potrivit căreia - la cererea "Organizaţiei islamicilor din Franţa" - catedrala Notre Dame se va transforma în moscheie. A doua zi, jurnalul va dezminţi ştirea afirmînd că a fost vorba de-o păcăleală de 1 aprilie. ● H.O.R.-ul va anunţa, în cadrul unei adunări organizate la

De la Galileo Galilei la Haim Iavin

Nimeni n-a văzut "perla" aflată pe genericul emisiunii "Mabat" de pe canalul I al televiziunii. Nimeni, cu o excepţie: cititorul nostru, ing. Radu I. Gaton din Tel Aviv (rh. Aharon David 17). Acesta s-a uitat într-o seară mai cu atenţie pe micul ecran, şi-a şters ochii cu mîna închipuindu-şi că nu vede bine, pe urmă, convins că - totuşi - vede bine, a sărit în sus de pe fotoliu. Dar să-i dăm cuvîntul:

"Urmăresc regulat la canalul I de TV emisiunile MABAT ale reuşitului Haim Iavin şi le găsesc destul de interesante. De cîtva timp am observat - totuşi - o mare eroare geo-fizică în "logo"-ul emisiunii: globul pămîntesc se-nvîrte.... altfel decît obişnuit, adică de la răsărit la apus, în loc de invers ! (Sper că greşala nu provine din faptul că, în ebraică, se scrie de la dreapta la stînga...).

I-am scris personal lui Haim Iavin încă din noiembrie şi deabia acum am primit răspunsul lui, prin care mă anunţă că a predat scrisoarea mea celor în drept ! Am ţinut ca greşala să fie cît mai repede reparată, ca măcar elevii de şcoală să nu fie - prin aceasta - dezinformaţi !

sediul din str. Alex. Ianai, Tel Aviv, programul manifestărilor ce urmează să aibă loc în anul 2000, în cinstea intrării alialei române în mileniul al treilea. Din România va veni, ca oaspete de onoare, pentru o serie de spectacole în principalele oraşe ale ţării, cîntăreţul de muzică uşoară Gică Petrescu.

● Un grup de ceceni (pe care preşedintele rus Boris Ielţin i-a calificat drept bandiţi), acţionînd la ordinele generalului Dudaev, va pătrunde într-un orăşel de la graniţa cu Rusia, ocupînd prin forţă un spital de copii şi luînd peste trei sute de ostateci. Bilanţ: 42 de morţi, 85 de răniţi. ● Ajungînd la concluzia că fotografia sa a apărut prea des în ziare, noul şef al Shabak-ului, generalul Ayalon, a hotărît ca toate fotografiile lui să apară de-aici înainte numai cu capul camuflat, pentru ca inamicul să nu afle cine este şeful Shabak-ului. ● În luna aprilie, d. Warren Christopher, secretarul Departamentului de Stat american va efectua, însoţit de asistentul său, Denis Ross, un nou turneu în regiune menit să stimuleze tratativele de pace israelo-siriene. La întoarcerea de la Damasc, după o convorbire de şase ore cu preşedintele Assad, d. Christopher va declara ziariştilor de la Ierusalim: "Sînt optimist. S-a făcut un pas important înainte pe drumul înţelegerii dintre Siria şi Israel. Dar, au mai rămas cîteva probleme complicate de rezolvat". ● Se împlinesc patru ani de la începerea procesului intentat fostului ministru de interne Arie Deri. Răspunzînd la întrebarea ziarului "Iediot Ahronot", purtătorul de cuvînt al Tribunalului regional Tel Aviv va declara: "Nu cred că «se trage de timp» şi că procesul acesta va dura peste măsură de mult. După părerea mea, sentinţa se va da nu mai tîrziu de 15 noiembrie 1999".

● În lumina învăţămintelor trase din lichidarea "inginerului" Ayash, societatea de telefoane "Bezek" va deschide un serviciu special pentru verificarea pelefoanelor aflate în posesia cetăţenilor. Taxa de verificare: 60 de shkalim. o La New York va avea loc premiera filmului de acţiune "Corpuri ciuruite", la turnarea căruia, aşa cum afirmă producătorii, regia a folosit 3,300 tone de vopsea roşie destinată a înfăţişa sîngele vărsat de eroii peliculei. În felul acesta, "Corpuri ciuruite" va bate recordul mondial în materie: 3,240 tone, deţinut de "Pulp Fiction". ● În Italia, numărul prim-miniştrilor condamnaţi la închisoare pentru corupţie va ajunge la 16, iar cel al miniştrilor la 584. ● Comitetul F.I.F.A. (Federaţia internaţională de football) va respinge cererea guvernului israelian de a se amîna deschiderea turneului final al Campionatului European din Anglia, cu o lună de zile. "Înţelegem dorinţa guvernului de la Ierusalim ca la alegerile pentru Knesset, fixate pentru luna iunie a.c., să ia parte un număr cît mai mare de alegători, dar aceasta nu constituie pentru noi un motiv real pentru a amîna campionatul. Turneul va începe, aşa cum s-a anunţat din timp, în ziua de 8 iunie a.c. pe stadionul Wembley din Londra". ● Un grup de ceceni (pe care preşedintele Boris Ielţin i-a calificat drept bandiţi), acţionînd la ordinele generalului Dudaiev, va pune stăpînire prin forţă pe un vapor de croazieră în marea Mediterană, luînd ca ostateci 230 de pasageri ruşi şi ameninţînd cu uciderea lor, în caz că guvernul rus nu-şi retrage trupele din Cecenia. Ultimatum-ul fiind respins, cecenii vor trece la represalii. Bilanţ: 112 morţi, 85 răniţi. ● În Israel, preţul benzinei va creşte cu 5%, preţul lactatelor cu 7%, preţul curentului electric cu 8,3%, tarifele poştale cu 9,8%, preţul ţigărilor cu 50%; în acelaşi timp, Comitetul pentru Statistică va anunţa că nivelul de trai al populaţiei a crescut în primele şapte luni ale anului 1996 cu 4,2% iar inflaţia a scăzut cu 6,1%. ● În luna august, d. Warren Christopher, secretarul Departamentului de Stat american va efectua, însoţit de asistentul său, d. Denis Ross, un nou turneu în regiune, menit să stimuleze tratativele de pace israelo-siriene. La întoarcerea de la Damasc, după o convorbire de şase ore cu preşedintele Assad, d. Christopher va declara ziariştilor de la Ierusalim: "Sînt optimist. S-a făcut un pas important pe drumul înţelegerii dintre Siria şi Israel. Dar au mai rămas cîteva probleme importante de rezolvat". ●

SPECTACOL OMAGIAL GETA LUCA

Un gînd bun, de suflet şi generozitate: din iniţiativa unui grup de colegi a fost programat pentru ziua de 1 februarie a.c., la sala Ohel Shem din Tel Aviv, un spectacol omagial în cinstea cunoscutei actriţe Geta Luca.

Îşi dau concursul (în ordine alfabetică):

Tricy Abramovici, Moscu Alcalay, I. Alperin, I. Bodo, Mariana şi Gelu Cambos, Tatiana Canelis-Olier, A. Elias, Carol Feldman, Liane Herman, Terry Gabor, Moti Ghiladi, Adi Lev, Dorothea Livio, Lya König, Şuki Madanes, Carol Marcovici, Monica, Nicu Nitai, Baldi Olier, Mirel Reznik, Shmulik Segal, Ilan Şani, Peter Wertheimer, Yafa Yarconi.

Ministrul de externe al Belgiei, aflat în vizită oficială la Ierusalim, la invitaţia omologului său israelian, îşi va exprima dorinţa de a avea o întrevedere la "Orient House" cu d. Feysal Husseini, reprezentantul OEP. La observaţia gazdelor că guvernul de la Ierusalim priveşte cu gravitate această iniţiativă, văzînd în ea un afront adus Israelului, oaspetele belgian va spune: "mulţumesc, am înţeles", după care se va duce la "Orient House". ● Fostul preşedinte american George Bush - a cărui mărturisire potrivit căreia Washington-ul ameninţase în 1991 pe premierul Itzhak Shamir că, în caz că Zahal-ul va răspunde atacurilor irakiene cu Skud-uri, armata S.U.A. va ataca Israelul - va fi invitat de "Asociaţia Presei Americane" să dea amănunte în această privinţă. Luînd cuvîntul în faţa a peste 1200 ziarişti şi reporteri radio şi TV, dornici să ştie în ce anume ar fi constat atacul respectiv, d. Bush va răspunde: "Ne-am gîndit ca, mai întîi, să bombardăm trei oraşe: Hedera, Holonul şi Bat-Yamul."

30 DE ZILE

● Începînd din toamna lui 1996, numele străzilor vor fi scrise nu numai în ebraică şi engleză ca pînă acum, ci şi în ruseşte. ● La Gaza se va inaugura, în prezenţa a 100.000 de persoane, un monument în cinstea "inginerului" Ayash. Luînd cuvîntul la festivitatea organizată cu acest prilej, Yasser Arafat va evoca, în cuvinte emoţionante, figura martirului, angajîndu-se, aşa cum a făcut-o şi la moartea "inginerului", să lupte pînă la capăt pentru realizarea idealurilor lui Ayash.

● "Asociaţia importatorilor de automobile" va da publicităţii numărul maşinilor cumpărate de diferite partide politice pentru a atrage,-după alegeri, pe deputaţii adversari politici în rîndurile lor: Partidul Muncii: 8 automobile "Mitsubishi" (modelul folosit în cazul deputatului Alex. Goldfarb), Likudul: 8 automobile "Toyota 2001"; Partidul rusesc al lui Scearanski: 3 limuzine "Ceaika"; alte partide mai mici au comandat motociclete "Yamaha". ● Se va da publicităţii raportul comisiei Shamgar, însărcinată cu anchetarea împrejurărilor care au dus la asasinarea primului-ministru Itzhak Rabin. După citirea concluziilor, trei politiceni cunoscuţi se vor arunca pe fereastră, de la etajul IX, iar zece cetăţeni inteligenţi vor sări pînă-n tavan, exclamînd: "ei, v-am spus eu ?" ● Generalul Dudaiev, şeful grupurilor de ceceni care au luat, în ultimul an, numeroşi ostateci ruşi (bilanţ general: 3850 ostateci, 3174 morţi), va primi, în luna decembrie, la Oslo, din mîna regelui Norvegiei, "Premiul Nobel pentru Pace". ●

Înainte de a termina, cîteva răspunsuri la cîteva întrebări:

Întrebare: "Cum îi caracterizaţi Dvs. astăzi pe conducătorii ţărilor occidentale care, mai întîi, sprijiniseră desmembrarea Jugoslaviei şi apoi au făcut eforturi spectaculoase pentru instaurarea păcii în Bosnia ?

(Doru-Emil Bernstein, Petah-Tikva)

Răspuns: Nişte pompieri care, după ce au dat foc casei, se reped, cu toate sirenele urlînd, să stingă flăcările.

Întrebare: "De-aici, de la Frankfurt unde locuiesc, am urmărit cu groază, la televiziune, uriaşele manifestaţii isterice în teritorii, realmente hitleriste, prilejuite de lichidarea faimosului terorist Ayash. Am văzut şi vreo două demonstraţii anti-Arafat de mult mai mică amploare, ale dreptei sioniste. Pe de altă parte, presa de-aici, care este *pe linie*, susţine că majoritatea populaţiei, israelieni şi palestinieni, păşeşte pe drumul păcii totale. Care este părerea Dvs. cu privire la starea de spirit a oamenilor ?"

(Titi Ellenbogen, Frankfurt, Germania)

Răspuns: 95% dintre israelieni doresc să trăiască în bună înţelegere cu palestinienii. 5% nu vor. 5% dintre palestinieni doresc să trăiască în bună înţelegere cu israelienii. 95% nu vor.

Întrebare: "Cum anume caracterizaţi situaţia neaşteptată din Estul Europei, unde fostele partide comuniste, alungate de la conducere în 1989, au revenit unul după altul la putere, fără sprijin armat de-afară (ex-URSS) şi fără lovituri de Stat ?"

(Lucia Feldman, Ierusalim)

Răspuns: Cînd erau la putere, singuri şi fără rivali, comuniştii se menţineau la cîrma ţării prin alegeri false.
De cînd s-au prăbuşit, ei ajung la putere prin alegeri libere.

Întrebare: Am citit cu interes ancheta din «Minimum» pe tema: "De ce anume vă temeţi mai mult în viaţă ?" Unele răspunsuri mi-au plăcut, altele mai puţin. Am regretat că nu aţi participat şi Dvs. la anchetă. Îmi daţi voie să vă întreb, pentru mine: "De ce anume vă temeţi cel mai mult în viaţă ?"

(Roxana Solomon, studentă, Haifa)

Răspuns: De frică.

PIX

Cititorul nostru care s-a interesat de compozitorul Ligeti este rugat să ia legătura cu d-na Sofia Gelman: P.O.B. 770, Natania 42130 sau tel. 09-332476.

Scandal mare pe culoarele Sohnutului. Solicitat de o delegaţie a Comunităţii din Bucureşti să aprobe venirea în Israel a cca. 3000 de bătrîni din România, d. Uri Gordon, şeful departamentului de alia şi absorbţie, a refuzat cererea spunînd: "Nu merită să vă ocupaţi de acest caz. Dacă bătrînii sînt aranjaţi în aziluri în România, este preferabil să rămînă acolo" ("Ultima Oră", nr. 249/96).

În urma acestei ieşiri surprinzătoare a celui ce se ocupă de alia la Sohnut, activiştii H.O.R.-ului nu-i mai spun pe nume, Uri Gordon, ci Ură Gordon.

PIETRE FUNERARE,
MARMORĂ ŞI GRANIT

FRIEDMAN

Firma cunoscută
încă din Bucureşti,
Şoseaua Giurgiului
şi Filantropia

T.A. - KIRIAT SHAUL
Tel.: 6471594, 6476279

● PREŢURI CONVENABILE
● VENIM LA DOMICILIU
● EXECUŢIE IREPROŞABILĂ
● ÎNLESNIRI DE PLATĂ

VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE
●
SE PRIMESC COMENZI
ATÎT PENTRU KIRIAT SHAUL
CÎT ŞI PENTRU HOLON

ITZHAK ARTZI

PERES PRIM-MINISTRU ŞI CRITIC LITERAR

La Wye Plantation de lîngă Washington, delegaţiile israeliană şi siriană se pregăteau să intre, peste un sfert de oră, în sala unde urma să se desfăşoare atît de mult aşteptata lor întîlnire, sub auspicile americanilor.

Dar în acelaşi timp, în nordul Tel-Avivului, fix la ora opt, adică la ora pentru care fusese făcută invitaţia, Shimon Peres îşi făcu apariţia în vila avocatului Moshe Shalit, însoţit de doi paznici personali.

Eu eram acolo de la ora şapte şi - astfel - avusesem ocazia să văd şi echipa ce păzea vila.

Shimon Peres venea, în această seară, în calitate de critic literar, pentru a analiza cartea vechiului său prieten, Zwi Javetz, intitulată "Tiberius şi Caligula" şi avînd în subtitlu "Între făţărnicie şi nebunie".

Peres şi Javetz sînt prieteni vechi şi vecini. "*Cînd era în opoziţie ne întîlneam mai des. Acum ne vedem mai rar, de aceea l-am obligat să-mi citească volumul*" spune Javetz zîmbind.

Cartea lui Javetz este o parte dintr-o trilogie care scrutează istoria Romanilor cu ochi moderni. Autorul caută, în istoria de demult, temele clasice ale istoriei de astăzi: lupta între conducători, grupele de sprijin, reclama pentru alegeri, eforturile politicienilor de a-şi crea şi înfrumuseţa imaginea în ochii alegătorilor. În felul acesta, istoria antică a Romanilor devine o poveste a zilelor noastre.

Javetz s-a afirmat ca istoric în primul său studiu în care s-a ocupat de relaţiile dintre conducători şi plebe - o problemă nestudiată pînă atunci - şi aceasta l-a consacrat ca specialist mondial în istoria Romanilor.

Vila avocatului Shalit s-a dovedit a fi neîncăpătoare pentru marele număr de prieteni ce se adunaseră în acea seară acolo. Spre deosebire de tradiţia "saloanelor literare" franceze de altă dată, acest "salon literar" s-a desfăşurat în picioare.

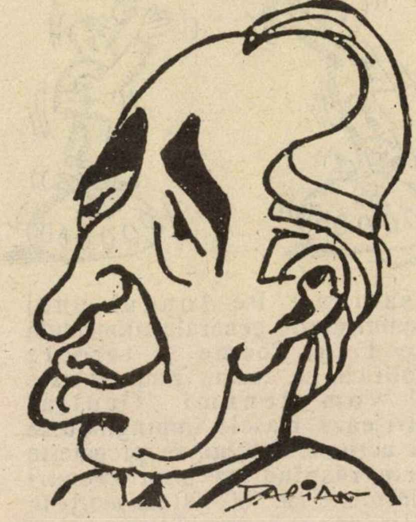

Mi-a făcut plăcere să-l ascult pe tînărul Doctor Molchin - elev al lui Javetz - atît pentru analiza literară temeinică făcută, cît şi pentru felul în care a descris prestigiul de care se bucură profesorul său la Oxford, Harvard şi alte universităţi de rang mondial.

Scriitorul Hanoch Bartov, vechi prieten şi el, a vorbit despre începuturile comune ale celor doi studenţi: sabrul Bartov şi Javetz - proaspătul emigrant în timpul războiului pentru independenţă, oscilînd între ore de studiu, prelegeri la mari istorici, lupta pentru existenţă şi Palmah.

Revelaţia serii a fost însă Shimon Peres, omul ocupat din zori şi pînă-n noapte, dar care găseşte timpul să citească temeinic o carte, personal şi nu prin intermediul unui lector.

Unul dintre miniştrii cu care am lucrat cîndva, îmi aducea cîte-o carte, mă punea s-o citesc şi să-i fac un rezumat cu care apărea el apoi în public. Shimon Peres lucrează cu totul altfel: fiecare fragment este citit, analizat şi comentat.

În acest volum, profesorul Javetz a folosit istoria Romanilor ca un pretext pentru a descrie cu multă finete şi umor propriul nostru Knesset: "Senatului roman îi lipseşte doar canalul de televiziune 33". Portretizîndu-l pe Caligula - nebunul ce a dispreţuit într-atît Senatul şi politica sa decăzută încît şi-a făcut calul senator - el descrie tactica folosită de politicianul roman pentru a-şi construi o imagine pe care poporul s-o simpatizeze, chiar dacă asemănarea dintre această imagine şi realitate este... foarte mică.

La acest punct, analiza făcută de Shimon Peres s-a referit la o problemă de stringentă actualitate şi anume, primejdia unei societăţi dominată de nebunie: aceea a colectivităţii, ca şi aceea a conducătorilor: "*Ce este războiul din Jugoslavia ? Cartea lui Javetz este un regal intelectual, dar lectura ei mi-a lăsat un sentiment de nelinişte*" a conchis Peres. Javetz, "acuzatul", în cuvîntul său de răspuns a recunoscut că el caută în analele istoriei antice rădăcinile problemelor de azi. Istoria nu se repetă, dar există o relaţie de similitudine între evenimente. Si a mai recunoscut că şi el încearcă o senzaţie de nelinişte faţă de ceea ce se petrece în ţară şi în lume: "*Am plănuit să scriu o trilogie. Dar acum, după asasinarea lui Rabin, voi scrie un al patrulea volum, în care mă voi referi la HURBAN HABAIT HAŞENI - cea de-a doua distrugere a Ierusalimului. Această carte va fi un avertisment ce va arăta unde poate duce extremismul, halucinaţia messianică, incapacitatea de a vedea realităţile şi de a acţiona în conformitate cu nevoile respective.*

Sînt extrem de mulţumit că Peres mi-a citit cartea: este o carte pentru conducători. Din proprie experienţă ştiu că le-a citit şi pe celelalte. Cînd - la o oră tîrzie a nopţii - eu sting lumina, la el lumina mai arde: e timpul lui de lectură. Nu ştiu cîţi conducători de azi ai lumii mai citesc proză, poezie şi literatură. Mai ales conducători ce poartă povara unor asemenea răspunderi ca el."

După această seară am început să dorm mai liniştit. E bine cînd ştii că, în fruntea Statului, stă un om care citeşte cărţi.

MARTIN MARCUS

MANIPULAREA CEA MARE

Propaganda politică implică accentuarea sau recompunerea unui spirit de masă modelat conform criteriilor şi intereselor materiale imediate ale celor care deţin controlul mijloacelor de comunicaţie. Ca ştiinţă aproape exactă, manipularea politică se manifestă sub patronajul lui Goebels - producător de filme cu buget de stat, glorificînd nazismul şi rasa ariană, reducînd la zero (comparînd-o cu şobolanii) rasa evreiască, toate acestea respectînd dictonul: "Calomniaţi, calomniaţi, calomniaţi.... ceva tot va rămîne". În timpul lui Beria, propaganda continuă sub forme mai subtile - folosind mijloace materiale relativ reduse - şi pregăteşte opinia publică sovietică pentru "asimilarea" condamnării la moarte a unor medici evrei acuzaţi de otrăvirea cadrelor superioare. Apogeul va fi atins, după mine, de evenimentele petrecute în România anului 1989 - prima revoluţie televizată din lume.

Perfecţionarea sistemelor audiovizuale conferă spectatorului calitatea magică a ubicuităţii - posibilitatea de a se afla simultan în mai multe locuri - şi îi facilitează accesul la cotloane secrete unde în nici un fel nu ar fi putut ajunge. Aceste situaţii, contrazicînd atît fizica newtoniană cît şi bunul simţ, se bazează pe un principiu de informaţie maximală în minimum de timp. Deci, iată-ne prezenţi ca martori oculari la tribunal, ascultînd declaraţiile lui Igal Amir, participînd la dansurile tribale din Bet El cu ocazia eliberării "eroinei" Margalit Har Shefi, privind de aproape scările Primăriei unde a fost asasinat Rabin... Peste tot, simultan, spălaţi pe creier, bombardaţi cu informaţii, canalizaţi, hipnotizaţi, fezandaţi pentru a accepta drept "valabil" ceea ce vor unii să ne inoculeze în minţi.

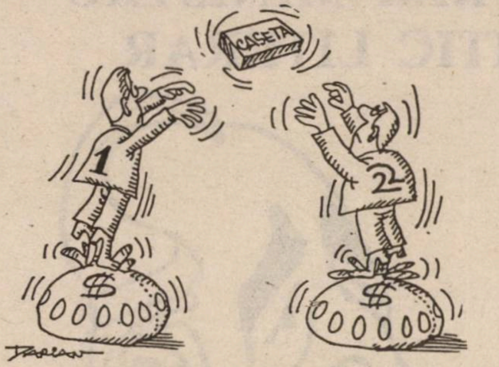

Preiau exemplul "Decembrie '89" din România, motivat fiind de sistemele tehnice ale manipulării maselor de acolo, foarte asemănătoare, cred eu, cu ceea ce s-a petrecut la noi (şi încă se petrece) după asasinat. Pe fondul unei nemulţumiri generale alimentată de frig, foame şi teroare politică, un anumit grup pe care îl vom denumi "Oculta" dirijează masele împingîndu-le la acţiune. Terenul se pregăteşte prin răspîndirea unor zvonuri alarmiste ca: "60.000 de morţi în Timişoara" sau "Armata şi poporul se retrag în faţa forţelor de Securitate". Doi septuagenari sînt eliminaţi. Apoi furia este direcţionată împotriva Securităţii ca instituţie. Ţapul ispăşitor necesar momentului a fost creat. E nevoie de o perioadă relativ lungă pentru a se afla că, de fapt, unităţile Securităţii nici măcar nu se mişcaseră din bazele lor...Urmează dezvăluirea episodului în care un detaşament de soldaţi, amplasat pentru apărarea aeroportului Otopeni, este avertizat asupra unor forţe ostile deghizate în uniforme militare româneşti ce urmează să atace, de fapt, o unitate cu ordinul de a elibera aeroportul ocupat de inamicii deghizaţi în uniforme militare româneşti. Faptul că 150 de soldaţi tineri mor în "friendly fire" devine minor, manipularea şi dezinformarea funcţionează perfect canalizînd atenţia opiniei publice în alte direcţii, făcînd-o să uite ţapul ispăşitor iniţial şi să caute noi debuşeuri.

Deci, dacă nu Securitatea, atunci poate... teroriştii: "300 de arabi înarmaţi au ocupat gara de Nord !" "Vin Libienii ! ! !" Un nou val de panică trece peste Bucureşti, cetăţenii bruneţi, cu părul mai sîrmos vor fi opriţi şi legitimaţi pe stradă de cei care poartă "banderola revoluţiei". Televiziunea şi ziarele vehiculează declaraţiile unor "martori oculari" ce văzuseră bărbaţi cu "aspect oriental" purtînd uniforme negre sub hainele civile. "Se vorbeşte" despre două nave sub pavilion neidentificat "transportînd mii de palestinieni, libieni şi iranieni"; ceea ce nu se explică, este direcţia navigaţiei: vin ori pleacă din România ? "Zvonul arăbesc" îşi are rădăcinile în "profunda dragoste şi prietenie tradiţională" pe care le nutreau bucureştenii faţă de studenţi veniţi din tot Orientul Apropiat, ocupînd locurile în facultăţi şi mesele de la Athénée Palace, schimbînd "100 de verzi", racolînd cele mai frumoase fete şi umplînd oraşul cu boli venerice. După ce "subiectul arăbesc" va fi epuizat, se trece la... "copiii lui Ceauşescu".

... O unitate mitică de cyborgi (jumate om, jumate maşină) formată din 2000 de orfani crescuţi în condiţii speciale, cu antrenamente secrete şi armament din "Star Treck". Ei, spre diferenţă de restul populaţiei, mîncau ciocolată şi portocale. Trăiau în subteranele special construite sub străzile din centru, urmau cursuri de "spălare pe creier", inserînduli-se o singură raţiune de existenţă: devoţiune pînă la moarte pentru Ceauşescu. Aveau însă un dezavantaj: nu puteau întreţine relaţii sentimentale, castraţi fiind de mici.

Ulterior, cînd imaginaţia românului nu mai era stimulată de poveştile "science-fiction",- în lipsa unor dovezi concludente ca armele bionice, prizonierii arabi ori castraţii cu unităţi electronice grefate pe scoarţa cerebrală,- încercînd să "justifice" marele număr de morţi în incidente aparent disparate ("fiecare casă va avea un mort pe masă"), "Oculta" preia eternul motiv al "influenţelor din afară" elaborînd o teorie nebuloasă colportată şi azi în România, conform căreia agenţii majore de securitate ca Mossadul, C.I.A. ori K.G.B.-ul ar fi pus la cale un complot... Această pistă este - practic - infinită, deci dezinformarea şi manipularea pot continua încă foarte multă vreme.

M-am folosit de exemplul românesc pentru că ne este relativ cunoscut iar eu sînt convins că foloseşte ca model manipulărilor la care sîntem supuşi în ultima perioadă. Să revenim totuşi la "oile noastre."

Timp de doi ani vedem la televizor idioţi ieşiţi din minţi care strigă "Rabin Asasin". Marea majoritate sînt religioşi, poartă kipa sruga, aparţin curentului denumit "sionismul naţional" reprezentat în Knesset de Mafdal. E democraţie, oamenii se pot exprima cum vor sau cum sînt învăţaţi. Ca în exemplul românesc, "Oculta" decide eliminarea primului ministru de către un produs al acestui "sionism naţional". Pentru ca "ţapul ispăşitor" să devină indubitabil şi clar pentru toată lumea, la scurt timp după atentat apar nişte rabini (aparţinînd aceluiaşi curent ideologic ca asasinul, demonstranţii, eventual Mafdalul) şi vehiculează imbecilităţi primitive precum "Pulsa de Nura" ori "Din Rodef". Folosind forţa de impact practic nelimitată a mass-mediei, "Oculta" ne manipulează în sensul blamării, ostracizării chiar a unei colectivităţi devenită ilegitimă, corp străin şi ostil în mijlocul nostru. Ca în exemplul românesc, iată "ţapul ispăşitor" priponit la stîlpul infamiei. Sîntem "mulţumiţi", avem pe cine scuipa, atenţia ne-a fost abătută de la realitate.

Diferenţa dintre ceea ce se petrece la noi şi evenimentele menţionate acum şase ani la Bucureşti, se materializează prin cantitatea de informaţii-contra-informaţii per cm. pătrat. Israelul este o ţară mică în care imensul, învolburatul ocean de interese ori manevre socio-politico-economice e nevoit să se concentreze pe un spaţiu practic inexistent. Acesta este motivul pentru care "dezvăluirile ulterioare" (de genul celor 150 de soldaţi omorîţi la Otopeni) menite să "arunce o lumină nouă" asupra evenimentelor, ies la iveală mult mai rapid decît în România - să zicem - ori în America unde nici după 32 de ani nu se ştie totul despre asasinarea lui J. F. Kennedy.

Şi iată acum CASETA. Operatorul amator Roni Kempler se axează mai bine de o oră pe zona întunecată, pustie şi neinteresantă ca document filmic, din spatele Primăriei. El filmează.... scări. Din sutele de oameni care se perindă prin faţa camerei de luat vederi, îl "alege" tocmai pe.... Igal Amir. Ca într-un moment de "clairvoyance", Kempler "pregăteşte" cumva spectatorul pentru evenimentele teribile ce urmează să se petreacă. Din locul în care se află operatorul, chiar şi o piatră l-ar fi putut atinge pe Rabin. Pentru cineva avînd cunoştinţe minime în materie de film, situaţia e cel puţin BIZARĂ, ca să n-o numim ÎNSPĂIMÎNTĂTOARE.

Cu trei zile înainte de difuzarea CASETEI pe canalul 2, Rafi Reshef ne povesteşte despre un operator încă anonim, "...dovedind o concepţie artistică foarte personală...". Ne avertizează că la mijloc este un document autentic "TERIBIL, DUREROS", în care se vede **ABSOLUT TOTUL.**

Cu o (una) zi înainte de difuzare, canalul 2 anunţă achiziţionarea casetei pentru suma de un milion de shekeli. Nu e nevoie de studii speciale pentru a înţelege că, în momentele transmiterii acestui document pe postul TV, odată, încă o dată şi poate încă o dată, rating-ul canalului 2 va ajunge la 100%. În această fază, după ce "Oculta" a acţionat şi ne-a manipulat precum a vrut, preţul s-a plătit, banii s-au încasat, urmează dificila etapă a întrebărilor. De ce ? Cine ? Ce va fi ?... Deşi vremea răspunsurilor e încă departe, considerînd totuşi exemplele expuse mai sus, presupun că vom afla nişte amănunte... În comparaţie cu alte locuri,le vom afla destul de repede... Vom auzi critici, se vor pronunţa condamnări, vor cădea cîteva capete.... Atenţia ne va fi deviată în direcţia altui "ţap ispăşitor", diferit de cel al religioşilor, poate ceva în sensul Shabak-ului.... Un moment ! Parcă am mai pomenit de "lăsarea la vatră" a securităţii în beneficiul altor... elemente: "Ha mahteret ha iehudit" - organizaţiile teroriste locale evreieşti. Fraţii Cahalani, surprinşi "asupra faptului" de către agenţii shabak-ului ce reuşiseră anterior să extragă din arma lor M 16 "ciocănelul" care declanşează ieşirea glonţului pe ţeavă, transformînd-o astfel într-un obiect inofensiv, vor fi acuzaţi de activităţi subminînd securitatea statului, judecaţi rapid şi puşi la răcoare. Organizaţia formată din doi inşi a fost "descoperită", anihilată la timp.

Recent, după tragicele evenimente din noembrie, sînt arestaţi 18 tineri aparţinînd aceluiaşi curent religios dar care, vezi doamne, reprezintă "asavim shotim" - buruieni ce trebuiesc plivite din rîndurile PNL-ului israelian. Li se atribuie întruniri secrete, trafic de echipament militar furat de la armată, intenţii criminale, ba chiar şi păreri politice foarte radicale... La anchete vor fi întrebaţi: "...aţi ştiut sau nu despre planurile lui Igal Amir?...". Poze în ziare, interview-uri la televiziune cu mama lui Epstein, mistere, patriotism, dedicaţie... Apă de ploaie făcută să pară lavă, dar iată, avem şi noi teroriştii noştri. Faptul că cei 18 sînt în libertate iar poliţia nu a înaintat nici un act de acuzare, îşi pierde importanţa în faţa efectului obţinut, adică devierea interesului public de la principalul obiectiv - asasinatul.

Şi pentru că altfel nu se poate, influenţele negative ne vin din afară. În cazul nostru nu se pune problema unei conspiraţii internaţionale - cum s-a încercat în România - ci a unui "rău" de provenienţă americană. Meir Cahana. Baruch Goldstein. Moishe Gross care strînge fonduri pentru apărarea lui Igal Amir. O comisie de rabini decide ce criterii trebuie să îndeplinească o eventuală nevastă americană pentru ucigaş. Printre altele, "aleasa" va fi "...frumoasă, sănătoasă şi cu ideologie adecvată...". Poate şi "devreme acasă". Atenţia ne este canalizată spre SUA de către ministrul Haim Ramon: el refuză viza de intrare în Israel a "elementelor extremiste" din Brooklyn. Vedem la televizor o înapoiată mintal care urlă pe limba ei englebraică şi vinde insigne de 5 dolari bucata cu numele asasinului... "Oculta" ne lucrează aşa cum trebuie, ţap pe ţap se schimbă....

PE LEGEA MEA

o rubrică de
G. MOSARI

DREPTURILE OMULUI

În lumea întreagă se vorbeşte atît de frumos despre drepturile omului, încît cuvintele alese pentru această temă par întru totul asemănătoare celor folosite pentru nişte versuri celebre scrise de un geniu.

Începînd cu "Declaraţia drepturilor omului", la noi ca şi aiurea, în Constituţie, în legi de bază, speciale sau ordinare, în regimuri democrate sau dictatoriale, teoria este deosebit de atrăgătoare: omul se naşte egal între semeni, cînd e major poate alege şi fi ales în conducerea locală sau a ţării, are dreptul la muncă, la salariu, la odihnă, la pensie. Ca să nu mai vorbim de libertatea individuală şi a cuvîntului.

Numai că, între teorie şi practică, există uneori mari diferenţe; dăm doar cîteva exemple de pe meleagurile noastre, căci nu-i destul să declari existenţa drepturilor: trebuie, prin reprezentanţii tăi, să le şi asiguri, să ai grijă să nu se profite de ele, să se respecte limitele legale.

De pildă, libertatea cuvîntului. În ţările cu regim dictatorial, oamenii se temeau să vorbească şi din cauză că nu era nici o şansă ca starea de lucruri să se îmbunătăţească. La noi, ai putut vorbi tot timpul, dar tot nu s-a făcut nimic pentru îndreptarea unor lucruri strîmbe. Rezultatul este - deci - acelaşi, fie că poţi vorbi, fie că nu, dar în democraţie sună mai... elegant. Cu parada modei expresiilor libere s-a mers foarte departe; atît de departe, încît cei ce au ştiut să profite de dreptul la libertatea cuvîntului, l-au transformat în armă albă (citeşte cuţite), dar nimeni din conducere n-a luat măsurile legale ce se impuneau; în felul acesta s-a ajuns la instigare, la infiltrarea urii între diverse tabere cu concepţii antagoniste şi la crimă.

După ce "dregătorii" statului s-au trezit că acordarea drepturilor peste limitele legale conduce la anarhie, au început să ia măsuri mai severe. Drept urmare, au sărit în sus marii democraţi ai republicii şi au zis: "Sînt lezate drepturile omului ! Ni se închide gura !" În plus, pentru respectarea acestor drepturi, se acordă o mare prioritate tocmai unei categorii negative de indivizi, ca hoţii, tîlharii şi teroriştii. Controalele locale şi internaţionale se interesează în special de viaţa din închisori, dacă au criminalii televizor sau dacă vorbesc la telefon, dacă anchetele decurg în mod paşnic. Cînd, prin forţa împrejurărilor, se aplică metode mai "tari" teroriştilor criminali ce nu dezvăluie cu uşurinţă în slujba cui au acţionat (pentru a se putea lua măsuri împotriva capilor), marii democraţi se agită: "anchetatorii lezează personalitatea teroristului ! Unde-s drepturile omului ?" După părerea lor - probabil - criminalul trebuie invitat la o cafea şi, cerîndu-i-se scuze pentru deranj, să fie rugat politicos să aibă bunăvoinţa de a răspunde la întrebări, înţelegînd totodată că nimeni nu vrea să-i lezeze libertatea de expresie...

"Drepturile omului" înseamnă şi respectarea fiecărui locuitor, indiferent de apartenenţa naţională. Dar buletinele de identitate eliberate în Israel menţionează la loc de cinste ce e fiecare: evreu, arab, rus, român, etc., încălcînd astfel egalitatea cetăţenilor în faţa legii. Se pare, totuşi, că în noile buletine de identitate ce se vor emite anul acesta, nu va mai apare naţionalitatea.

Nu putem trece cu vederea faptul că drepturile omului nu trebuiesc numai declarate, ci şi asigurate. Sună emoţionant: dreptul la muncă, dar dacă omul n-are unde lucra, cum rămîne cu acest drept ? Sună palpitant: dreptul la pensie, dar cu sumele derizorii stabilite după o viaţă de muncă, oare cum se poate trăi ?

După cum spuneam, în toată lumea şi la toate nivelele se vorbeşte despre drepturile omului, care "sună" încîntător. Numai că, practic, ele arată ca o fişă de salariu în care, sus, la "total-bruto", scrie cîteva mii, dar după scăderea impozitelor şi celorlalte angarale, jos, la "total-neto", omul rămîne doar cu cîteva sute....

Un exemplu de respectare a drepturilor omului, în fapt, nu în vorbe (că-n vorbe ştie oricine) ni l-a dat de curînd Autoritatea Palestiniană din teritorii. Luna trecută, un gazetar palestinian din Ierusalim - care, în loc să publice, aşa cum i se recomandase, fotografia lui Arafat pe pagina I-a, a publicat-o pe pagina a IV-a - fu răpit, aruncat într-un automobil, dus în Gaza, ajutat să-şi înţeleagă greşala şi apoi eliberat.

Tot luna trecută, un palestinian care activează în organizaţia B'Ţelem (ce se ocupă cu drepturile omului) a trecut printr-o experienţă identică.

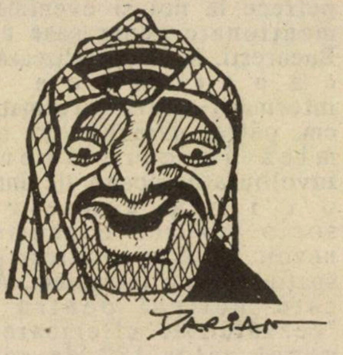

Aceste cazuri ne arată că Arafat respectă cu seriozitate dreptul omului de a fi lămurit, cu binişorul, prin muncă de la om la om, atunci cînd o ia razna.

(M. Raf.)

TRIST ÎN FAŢA FOTOGRAFIILOR DIN TINEREŢE

Fotografiile din tinereţe, cînd mă reuit la ele, parcă ar fi o avere confiscată de comunişti şi pe urmă restituită. Mă bucur de parcă aş reintra în posesia frezei bogate şi lustruite cu ulei de nucă "Nivea" şi a danturii cu care puteam să scot şi dopurile rezistente la orice tirbuşon.

Mă bucur prosteşte, desigur, fiindcă părul de la 20 de ani nu mai recreşte şi nici dinţii aceia nu-şi mai fac apariţia în gingii - tot aşa cum comuniştii nu restituie averile pe care le-au jefuit.

Din acest motiv, nu cred că este bine să deschizi albumele cu fotografii din tinereţe şi să le repriveşti. Ele te întristează prin comparaţie cu ceea ce îţi este dat să vezi cînd te uiţi în oglindă.

Toţi avem credinţa că în tinereţe am fost mai fericiţi şi mai fotogenici. Şi e ceva adevărat în asta. Iată-mă într-o fotografie făcută la defilarea de 1 Mai, unde ţin în mînă portretul lui Lenin. Atît de mîndru şi fericit nu-mi amintesc să fi fost nici cînd m-au primit la ziarul de limbă românească din Tel Aviv, în locul unuia care s-a stins din viaţă probabil special pentru mine, fiindcă m-a văzut mai fotogenic.

*

Pe de altă parte, îmi zic că nu-i bine să mă uit la pozele din trecut fiindcă ele mă fac să mă ruşinez de impresia pe care mă fac să mi-o fac despre mine.

Uite ce jalnic arăt înăuntrul unui loden cumpărat în anii '50 pe cartelă ! Al meu e oare capul de sub şapca aceea caraghioasă de utemist fermecat de eroismul lui Vasile Roaită ? Astăzi nu mai sînt aşa de tînăr cum am fost acum 45 de ani fiindcă a trecut mult timp de atunci.

Heddy Löffler, cînd m-a fotografiat anul trecut, a avut mult de retuşat, multe riduri. Aproape că mi-a făcut lifting.

Dar ce contează că nu mai sînt tînăr ? În schimb sînt elegant. Eleganţa valorează mai mult decît tinereţea, e ştiut. De cîte ori n-am spus în tinereţea mea risipită la coadă la O.C.L.-Produse Textile, că mi-aş da 10 ani din viaţă pentru o pereche de pantaloni jeans sau pentru un costum Pier Cardin ?!

*

Dar m-am răzgîndit: cred că e bine şi reconfortant să-ţi revezi fotografiile din tinereţe. Capeţi din ele impresia că ai evoluat, că te-ai tras bine din maimuţă. Iată, de exemplu, o fotografie din martie 1953. Plîng în ea şi sînt desnădăjduit de disperare că a murit Stalin. Acum mă uit la mine de sus şi am satisfacţia de a mă putea dispreţui spunînd: Mare idiot ai fost, mă băiatule !

Nu, m-am răzgîndit din nou: nu e indicat să răsfoieşti albumele fotografice din tinereţe deoarece te apucă o nostalgie de care scapi greu, ca de o eczemă.

Ce fericit eram cînd ştiam că Ivan Popov a inventat radioul şi că Mihail Şolohov e un scriitor de categoria întîia, din cei care îţi trezesc conştiinţa din somn şi ţi-o zguduie ! Astăzi ştiu că radioul lui Popov nu l-a inventat el personal şi că Şolohov a fost un simplu bolşevic beţiv care a furat manuscrisul "Donului liniştit" de la un ofiţer rus alb.

Dar la ce-mi ajută aceste dezvăluiri aflate ? Mă fac ele mai fotogenic ?

POLIŞ INEL

PESAH LA NATANIA !

HOTELUL "PALACE"

Vă invită să petreceţi PESAHUL într-o atmosferă sărbătorească, lîngă mare şi aproape de centrul primitorului oraş Natania.

- 600 $ pentru 8 nopţi de persoană în cameră dublă.
- 300 $ în plus, pentru cameră simplă.

HOTEL "PALACE"
NATANIA
Str. Gad Mahnes 33
Tel.: 09-620222

PORUMBEII COMICI

A. VELUREANU-GAL

Rolanda şi Julian Chagrin sînt "porumbeii" o Ce zice unul despre altul şi ce zic alţii despre ei o Rolanda e actriţă din trib.

Rolanda

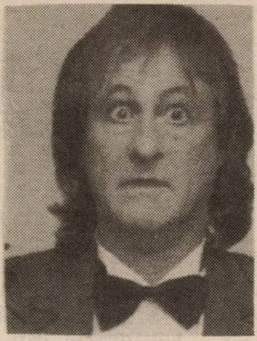

Julian

Într-un spectacol montat la "Hacameri" şi bazat pe o piesă a defunctului Iosef Mundi, tînăra actriţă Rolanda Chagrin (38) interpretase două chipuri de femei, o ola hadaşa din Rusia şi o beduină, opuse una alteia, dar ambele întruchipate cu un humor natural, de parcă Rolanda e, de fapt, la origine Elena Lemna sau Fatma din piesa lui Mundi, "Emigrant tur-retur". În realitate, Rolanda Chagrin se trage dintr-o familie originară din *tribul* nostru şi stabilită de mulţi ani la Ţfat. E adevărat, numele actriţei nu se numără printre starurile adulate, pe drept sau nu, de public. Nici la televiziune nu-i solicitată de vreunul din animatorii programelor "talk-show". Această indiferenţă o supără pe Rolanda, ca şi pe soţul ei, actorul şi originalul mim comic Julian Chagrin (55), deşi amîndoi se prefac că nu le pasă, dar le pasă....

Cuplul Chagrin turnează în prezent într-un nou film israelian, în regia lui Eli Kaner ("Kaşkaş"). *"Jucăm o pereche conjugală de olimi din Rusia, care vin şi pleacă mereu, fără să reuşească să se adapteze. O comedie de situaţii, care mi se pare foarte amuzantă"* - ne-a explicat Rolanda Chagrin. Totodată, cuplul Chagrin apare în cabaretul satiric al lui Hilel Mittelpunkt, *"Streptease-ul cel din urmă"*, alături de Liora Rivlin, Mati Seri, Orna Banai, Ronit Elkavetz, nume populare în teatrul de comedie israelian şi care fac din spectacol un şlagăr.

De 15 ani, Rolanda şi Julian sînt cuplu conjugal. S-au cunoscut (se putea altfel ?!) în cadrul unui festival de pantomimă şi, cu toată diferenţa de vîrstă, ei au decis: *"sîntem făcuţi unul pentru altul !"* Şi s-au căsătorit. Şi, de atunci, trăiesc împreună *"ca doi porumbei"* - cum Rolanda însăşi spune. *"Porumbei... comici"* , subliniază ea. Rolanda vorbeşte limba română, Julian în schimb stăpîneşte două limbi universale, pantomima şi engleza, limba sa maternă. Julian Chagrin e mai cunoscut în străinătate decît în ţara. Recent, el a realizat un serial-experiment interesant - o parodie după seriale T.V. foarte populare - prezentat la Cannes şi solicitat de televiziunea din Anglia şi America. Pînă acum s-au realizat 13 filme şi, în fiecare, s-au investit 120.000 de dolari.

Rolanda şi Julian nu au copii. *"Cînd ajung noaptea acasă de la un spectacol, atunci îmi dau seama cît de valabil este motivul pentru care mă tem să nasc. Cine să îngrijească de el ?" - "Şi hotărîrea de a nu avea copii e definitivă ?"* o întrebăm, dar simpatica actriţă ne dă speranţe. Julian, la rîndul lui, e tatăl a trei copii, din căsătoria sa anterioară. Cei care cunosc îndeaproape cuplul de comici-mimi au doar cuvinte de laudă la adresa sa. Ba, însăşi Rolanda Chagrin, interview-ată recent de o reporteră de la "Maariv" nu s-a sfiit să-şi califice soţul: *"E un bărbat dulce şi înebunitor..."* Fiecare, în felul său, îşi laudă partenerul. *"E o super comică, Rolanda mea"* , spune cu siguranţa omului de profesie, Julian. Din declaraţiile lor rezultă că *"porumbeii comici"* ştiu să se respecte acasă *("Eu îi aduc în fiece dimineaţă cafeaua la pat"* - Julian. *Fiindcă îi place marmelada «ca la mama acasă», am întotdeauna grijă să-i aduc acasă, dintre cele mai fine"* - Rolanda.

Drăgălaşă, chiar picantă, fără a avea siluetă de manechin, Rolanda Chagrin are farmec pe scenă, joacă natural şi, ca atare, e des folosită (*"50 de reprezentaţii pe lună, mulţumesc lui Dumnezeu"* - spune ea). Actriţa îşi menţine forma fizică practicînd gimnastica aerobică şi înotul. *"N-am pretenţii mari de la viaţă"* - zice Rolanda. *"Mă mulţumesc cu ce am, îmi doresc să apar pe scenă pînă la o vîrstă înaintată şi să fim împreună sănătoşi..."* Precum observaţi, proiecte simple ca ale oricărui om cu capul pe umeri, nicidecum de vedetă cu capricii. Îmi amintesc de ceea ce îmi spusese cîndva Mundi despre Rolanda Chagrin: *"E o fată care pare zurlie, dar e bună ca o bucată de pîine..."* Aşa a cunoscut-o el, cel puţin.

GLUME

- De ce ţi-ai făcut un nod la batistă?

- Nevastă-mea mi l-a făcut, ca să nu uit să pun scrisoarea la cutia poştală.

- Şi ţi-ai amintit?

- Bineînţeles, mai ales că sînt gutunărit. Dar ea a uitat să-mi dea scrisoarea.

Într-o zi Verdi discuta cu un tînăr compozitor de 18 ani, plin de sine, care nu vorbea decît de el şi de muzica sa. După ce i-a ascultat partitura cîteva minute, Verdi i-ar fi spus:

- Cînd aveam 18 ani, mă socoteam mare compozitor şi ziceam tot timpul: Eu!. La 25 de ani: Eu şi Mozart. La 40 de ani începusem să spun: Mozart şi eu. Acum, zic: Mozart.

? ANCHETA MINIMUM

Intrebare: "Unde anume deschideți revista "Minimum" ?

Răspunsuri:

I. Schechter, redactor la ziarul "Ultima Oră": la materialele mele, în primul rînd. Fie că e vorba de cele semnate Dan Beniamini (atunci cînd semnez cu acest pseudonim colectiv), fie la Polichinelle, fie la nuvelele semnate Victor Finkel, fie - bineînțeles - la textele semnate I. Schechter.

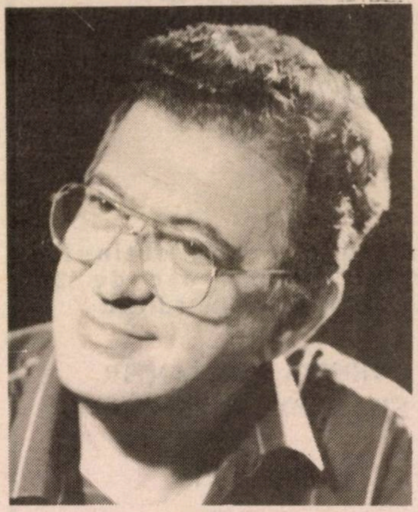

Andrei Fischof, poet: la rubrica Etc (de la *Noi)*.

Liana Maxy, scriitoare: La *Clepsidra*, pagina ultimă...

Shaul Carmel, poet, secretar al Asociației Scriitorilor: la "Punctul pe i" al lui Pix.

Mariana Juster, prozatoare: la Dicționarul Neconvențional.

Noua șosea, numită Hotze, care urmează să facă legătura între Ieruham și Rosh Pina, costă mult dar, după spusele specialiștilor, va reprezenta o afacere bună pentru investitori, deoarece fiecare automobilist va trebui să plătească, la intrare, o taxă de 2 pînă la 4 dolari.

Hotze ? Parcă mai bine i-ar zice Hotzi !

CLINICA DE MEDICINĂ ALTERNATIVĂ "ANITA - REHOVOT"
condusă de un doctor în medicină

*** Homeopatie * Acupunctură * Plante medicinale ***

Tratăm cu succes:
*** Dureri de orice origine * Paralizii (inclusiv faciale) * Astma * Alergii * Nervozitate * Insomnii * Impotență * Prostată * Diabet * Colesterol * Hipertensiune ***

DEASEMENEA:
- SCĂDERE ÎN GREUTATE
- ÎNTRERUPEREA FUMATULUI
TEL.: 08-414254; 08-456135

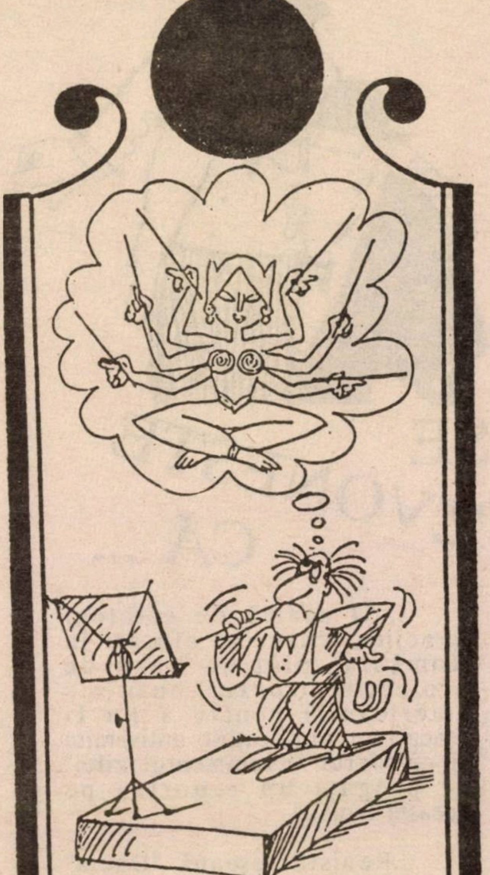

SUB TIPAR

IDEI SERIOASE
ȘI MAI PUȚIN
DE
ARMINIUS CASSVAN
Desene de
DARIAN

Cartea poate fi procurată trimițînd un cec de 20 (douăzeci) shkalim la: Lazăr Cassvan, P.O.B.263, Kiriat Haim.

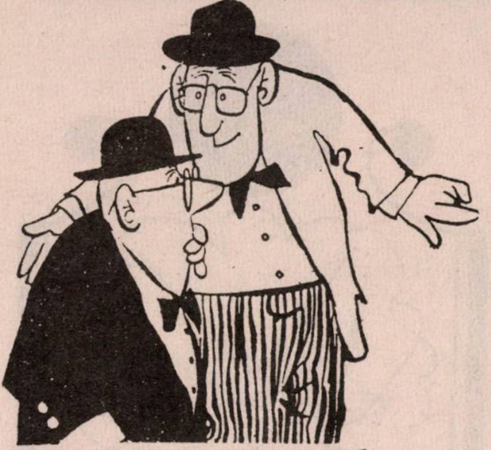

SE ZVONESTE CĂ ...

... O seamă de cetăţeni israelieni care fac afaceri în România, plătesc "taxă de protecţie" (*racket*, cum zic americanii) pentru a nu fi atacaţi în publicaţiile antisemite şi că ziarul "Evenimentul zilei" ar pregăti un reportaj pe această temă....

...Revista ieşeană "Dacia" pregăteşte un număr special consacrat scriitorilor de limbă română din Israel şi, în genere, vieţii culturale din *alia* ; un număr nu lipsit de can-can-uri....

...Poetul Solo Har-Herescu a demisionat din comitetul de conducere al Asociaţiei Scriitorilor. Motivul: "atitudinea dictatorială a lui Shaul Carmel, secretarul Asociaţiei....

...In urma apariţiei în revista *Baricada* din Bucureşti a scandalosului articol despre "omorul ritual", cîţiva membri din comitetul executiv al Partidului M.E.R. (Mişcarea Ecologică Română) au ameninţat că se vor retrage din susamintitul organism. Explicaţia e simplă: d. Victor Eduard Gugui, directorul tipăriturii "Baricada" este una şi aceeaşi persoană cu preşedintele M.E.R.

...Profitînd de împrejurările tulburi şi de avertismentele repetate lansate în mass-media în legătură cu "plicurile infernale", un grup de Kapo din Tel Aviv se pregăteşte să expedieze cîteva asemenea plicuri pe adresa publicaţiilor antifasciste de limbă română de la noi.

Liderul acestui grup ar fi un fost salariat al ziarului "Scînteia", avînd pe-aicea profilul de "agent de influenţă".

● Un cetăţean aleargă după un taxi:

– Cît m-ar costa cursa de aici pînă la gară?

– Cam 30 de şekeli.

Cetăţeanul continuă să alerge şi după cîteva minute îl întreabă din nou:

– Dar acum, de aici, cît m-ar costa?

– Cam 50 de şekeli, căci aţi alergat în sens invers.

● Raşela o întreabă pe buna ei prietenă:

– Am fost aseară la teatru. Şi tu?

– Şi eu.

– Şi erai bine plasată?

– Cred şi eu! Între un astrahan şi un vizon.

● Un mare campion de box îşi antrenează fiul de 12 ani:

– Într-o zi boxul poate să-i fie de folos, mai ales cînd se va lupta cu cineva.

– Şi dacă întîlneşte pe cineva mai tare ca el?

– M-am gîndit şi la asta. De aceea îl învăţ să alerge pe 100 şi 200 metri plat!

● O cucoană furioasă urcă în ascensorul unui mare magazin şi-l întreabă pe liftier:

– La ce etaj sînt reclamaţiile?

– La etajul nouă, doamnă.

– Îţi baţi joc de mine, ascensorul nu urcă decît la şapte!

– Tocmai, asta vă lasă timp să chibzuiţi...

nou

A apărut

JENIŢA POSMANTIR

MITOCH SFARIM
ŞECARATI

(spicuiri din cărţile citite)

O culegere de texte în ivrit
pentru toată lumea. Şi pentru
toate împrejurările vieţii.

"MINIMUM"
1995

Cartea poate fi obţinută, trimiţînd un cec de 20 (douăzeci) şekeli pe adresa:

JENIŢA POSMANTIR,
STR.ALEXANDER IANAI,
NR.3,
TEL AVIV.

ETC NOI

. . . Tripleta Steiger - Costin - Schechter de la "Ultima Oră" & Co. face furori. În afară de faptul că ei au reuşit să strîngă în jurul lor absolut toate condeiele autentice şi să scoată cel mai bun ziar românesc care a apărut vreodată în Israel şi două excelente săptămînale, se dovedesc a fi şi buni înotători în apele învolburate ale administraţiei. Este - pur şi simplu - o minune cum reuşesc aceşti oameni să facă faţă atîtor cheltuieli, atîtor salarii, atîtor deficienţe al difuzării, atîtor sabotaje, atîtor trădări. Presupunerea e că au un spate. Un spate financiar. Se spune că şi-au asigurat sprijinul unui mare antreprenor din ţară şi a unui industriaş din Europa, ambii români. MINIMUM a încercat să afle dacă este adevărat, dar cei trei muşchetari neagă. Trebuie să spunem însă că dezminţirea lor nu ne-a convins.

. . . Ai *noştri* sînt pe cale să ia puterea în mişcarea literară din Israel. Noul preşedinte al P.E.N.-clubului israelian (filiala importantei organizaţii scriitoriceşti internaţionale) este poetul Sandu David (în locul lui Hanoch Bartov), iar noul şef al Comisiei de Control este poetul Shaul Carmel (scandalagiul de la Cotroceni).

. . . Tipografiile lucrează, lucrează. Au sosit în cutia noastră poştală o plachetă nouă de versuri de Solo Har-Herescu ("Poezii"), numărul nou din "Ecoul Nahariei (redactor-şef Victor Nămolaru), din "Informaţia" din Carmiel (redactor-şef Leo Shaier), din "Breviarul" Cenaclului Menora din Rehovot (ultimul din cele la care s-a străduit regretatul animator, Cristian Şerbu) din "Punct", nr. 17 al caietului scos de Solo Juster (ne-apropiem de nr. 20... e bine... e bine), cuprinzînd texte de Adrian Zahareanu (z.l.), Eugen Campus, Andrei Fischof, Maria Găitan-Mozes, Solo Har, Luiza Carol, Vladimir Eşanu, Solo şi Mariana Juster. o În acelaşi timp aşteaptă să iasă la lumină o carte nouă a lui Simion Săveanu, din Beersheva. Fostul secretar de redacţie al "României libere" din Bucureşti, scormonitor şi descoperitor pasionat de documente inedite şi mărturii privind istoria generaţiei (iilor) noastre, a alcătuit o lucrare plină de date noi despre cazul *Struma*. Vom întîlni în pagini texte semnate de Rabinul-Şef Alexander Şafran, de la Geneva, rav Ephraim Guttman, I. Artzi, M. Mircu, A. Goldstein-Goren, Sh. Avni, Ady Carmy, ş.a. ş.a. Aşteptaţi-vă la surprize. o Şi tot la surprize aşteptaţi-vă fiindcă acuşi-acuşi apare un număr nou din "Izvoare", revista sporadică (pe cale însă de a deveni periodică) a Asociaţiei Scriitorilor. Tipăritura e - de fapt - gata, însă redactorul ei, Dr. Sergiu Levin, din Haifa, o ţine la domiciliu, citind-o cu lupa pentru a treia oară. Motivul: el a pariat pe două sticle de whisky "Haig" că nu va scăpa nici o *perlă*, dintr-acelea ce fac bucuria pescuitorilor din jurul lui "Minimum".

. . . Muzicologul cu vreo douăzeci de cărţi la activ, Iosif Sava (foto), este unul din cei mai populari animatori de *Talk-show*-uri de la televiziunea bucureşteană. Un fel de Dan Shilon de pe Dîmboviţa, el adună toată "lumea bună" în studio, săptămînă de săptămînă, stimulînd oamenii la păreri (sincere) şi nu o dată şocante.

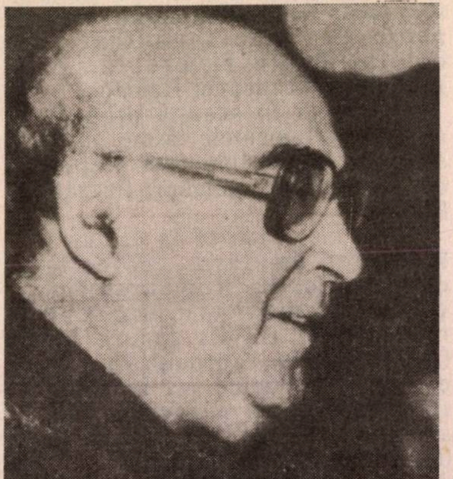

Succesul e atît de mare, încît aplauzele (rating-ul) îl ajută să suporte mai uşor înjurăturile birjăreşti cu care îl gratifică foile fasciste, tratîndu-l de perciunat şi de ăla cu preputul. Foarte bine, domnule Sava. Dacă ça va, ça va !

. . . Parizianul Marin Karmitz (fiul faimosului Karmitz, cu fabrica de medicamente *Standard*" din România anilor '30-40) este nu numai un producător de filme de mîna-ntîia (am mai spus-o), ci şi un rafinat cunoscător (şi strîngător) într-ale picturii. Criticii de meserie au apreciat tablourile sale, dîndu-le note maxime. Unii - puţini - avuseseră prilejul să le vadă pe pereţii casei lui Karmitz. Ceilalţi, mai mulţi, le-au văzut zilele trecute la Muzeul de Artă Modernă din capitala Franţei, unde s-a deschis o expoziţie cuprinzînd piese din colecţiile particulare de pe malurile Senei.

. . . Corespondentul nostru Dan Galili din Tel Aviv, cititor pasionat de scrieri despre istoria *tribului*, a descoperit un text interesant în revista W.P.C. Newsletter (nr.9-10/95) din Toronto, Canada. Autorul articolului: A. Ben David. Tema: Transnistria. Să vedem despre ce e vorba în textul lui David:

"Cînd Transnistria a fost ocupată de români şi germani, a început, la 15 septembrie 1941, deportarea evreilor din Bucovina, Basarabia şi nordul Moldovei. Prin decretul nr.23 semnat de Ion Antonescu, «conducătorul statului», se dă ordin ca evreii deportaţi să fie închişi în ghetto-uri şi tabere de muncă forţată. Toate ghetto-urile şi taberele erau în mîna administraţiei româneşti. Tot atunci Antonescu dă ordin să fie omorîţi 25.000 de evrei din Odessa, unde partizanii sovietici aruncaseră în aer comandamentul român; restul evreilor din Odessa şi Ucraina sînt deportaţi. Iarna 1941-42 a fost foarte grea şi majoritatea evreilor au murit de frig, foame şi boli. Autorităţile române au interzis, la început, orice contact al deportaților cu Comunitatea Evreilor din România.

În 1943, odată cu schimbarea situației de pe front, o delegație evreiască vine, în numele "Joint"-ului, să cerceteze situația în Transnistria.

Tot în 1943, Consiliul Evreiesc (în frunte cu A.L.Zissu și W. Filderman) reușeste să obțină repatrierea a 5000 de copii orfani din Transnistria.. Mai mult atunci nu s-a realizat, deoarece Muftiul Ierusalimului, Hadj Amin El Husseini (bunicul lui Feyssal Husseini din Ierusalim) a obținut de la Hitler să întrerupă repatrierea".

Ben David publică hărți și reproduceri după scrisori din Transnistria. El apreciază numărul deportaților evrei din Bucovina la 150.000, dintre care 120.000 au murit. În general, un sfert din evreii deportați au murit, iar alții au fost masacrați în timpul înaintării trupelor în Bucovina și Basarabia.

Foarte multe date se referă la deportarea și moartea evreilor din Cernăuți (cca. 30.000) care au fost deportați între 1-15 noembrie 1941. Procentul de mortalitate în rîndurile lor era de aproape 100% printre copii și 75% printre adulți.

Titlul articolului lui Ben-David este *"TRANSNISTRIA, CIMITIRUL UITAT"*.

. . . Îl cunoașteți ? Portretul de față reprezintă chipul unui cetățean care a fost găsit mort în cartierul Neue Donau din Viena, anul trecut. Și nu poate fi identificat. Întrucît, potrivit unui svon ce circulă prin capitala Austriei, cadavrul ar putea fi acela al unui bărbat din România sau din *Israel* , sîntem rugați să dăm o mînă de ajutor la dezlegarea misterului. Cîteva date despre victimă: spunem victimă, deoarece cadavrul poartă urmele a 15 lovituri în cap și circa 60 de lovituri de cuțit aplicate pe piept și spate: vîrsta, cca. 50 de ani, înălțime 1,80 m., greutate cca.90 kg. Cine îl recunoaște este rugat să ia legătura cu: Sichercheitsbüro Wien, Mordgruppe KUCERA, tel. 0222/31246/36-44.

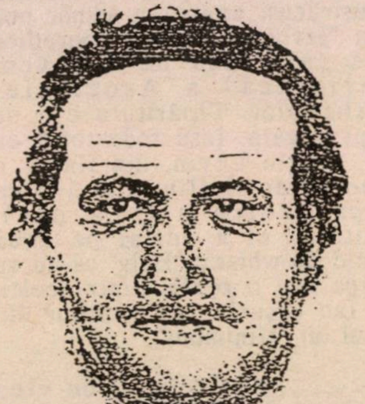

Reconsiderare pe jumătate

În numărul 106 din "Minimum", M. Raf. mă amintește și pe mine printre cei inserați în volumul "Scriitori români din afara granițelor țării", apărut anul trecut la București. E bine că, însfîrșit, s-au semnalat în România asemenea reconsiderări.

Numai că în acea lucrare eu nu sînt trecut decît cu jumătate din numărul titlurilor potrivite să fie incluse în "Bibliografia la plecare".

Dacă ar lipsi doar cele trei cărți ale mele despre pogromurile din România, apărute acolo între 1944-1947, aș gîndi că... Dar mi-au fost sustrase și lucrări ca "Extraordinara odisee a reporterilor", "Despre cîțiva copii", "Rango, prietenul oamenilor" (aceste trei apărute la București în 1942), "Bingo" (1945), "Răscoala din junglă" (1947), "Povestea unui copil din zilele noastre" (1947). De unde se puteau lua aceste titluri ? De acolo de unde s-au luat și celelalte: din fișierul de la Biblioteca Academiei Române.

Oare și în această privință, ca la apartamentele lăsate acolo de evrei, legea limitează dreptul de a deține în România lucrări literare ?

Nu mai spun că la plecarea în Israel am lăsat acolo, la editura Cartea Românească a Uniunii Scriitorilor, o lucrare în manuscris: "Trimis special II" (lector Mircea Ciobanu), care în cîteva zile urma să intre la tipar și care, la anunțarea mea că plec din țară, a rămas în depozitul editurii. Pe veci ?

MARIUS MIRCU

ZISE...

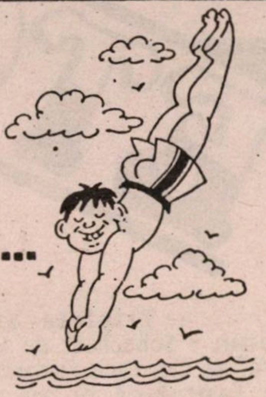

"Chiar dacă există un singur caz de homosexual în țară, avem obligația să ne aplecăm".

(Nestor Călin, deputat PDSR; după "Academia Cațavencu", Buc., 1996)

...ȘI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

NEVE OREN

CASĂ PENTRU PĂRINȚI

RAANANA
STR.ȘABAZI NR. 19

- SUB CONDUCEREA ȘI SUPRAVEGHEREA UNUI MEDIC ȘI A UNEI SURORI MEDICALE CALIFICATE.
- PRIMEȘTE INDEPENDENȚI ȘI SLEIȚI DE PUTERI.
- DEASEMENI PENTRU CONVALESCENȚĂ, CHIAR PERIOADE SCURTE.
- FIZIOTERAPIE.
- ACTIVITĂȚI SOCIALE.
- CAȘER.

TELEFON: 09-7749812

. . . Am intrat în cursa, pasionantă ca deobicei, pentru premiul literar *"Arcadia"* ; prin mai-iunie vom şti cine va fi laureatul premiului pe 1995. De data aceasta, însă, metoda s-a schimbat. Clubul (organizator I. Schechter) renunţă (experimental, pentru un an) la cunoscutele faze "sportive" (sferturile de finală, semifinală, finală), socotite a fi prea biciuitoare între-ale nervilor, hotărînd ca soarta premiului să se decidă la modul "clasic": juriul se întruneşte la ceasul de cuviinţă şi alege dintr-un condei cartea învingătoare. Pe de-o parte, sîntem trişti: dispare spectacolul à la întrecerea pentru "Oscar". Pe de altă parte, ne bucurăm: dispare pericolul de infarct.

. . . "Trec rînduri, rînduri...": Cine ? Nu muncitorii, ca în cunoscutul cîntec, ci altă categorie socială. E vorba de persoanele care, cetăţeni israelieni fiind, cu teudat-zeut, se grăbesc să-şi exprime solidaritatea (de nezdruncinat) cu gazete de gen... "România Mare" (director: C.V.Tudor) din Bucureşti.

După un anume A. Poch, din Natzeret- Illit - despre care s-a mai vorbit, e un vechi muşteriu al presei de limbă română de pe la noi şi ale cărui corespondenţe gen "ura de sine" l-au mîhnit cumplit pe unchiul său, caricaturistul Poch, din Bucureşti, otrăvindu-i bătrîneţele - a apărut, în urmă cu luni, un anume Meier Sinderman. Acesta a părăsit Israelul pentru o viaţă mai bună, mănîncă zilnic la cantina "Cina creştină", organizată de C.V.Tudor şi, după ce înghite porţia de linte corespunzătoare, emană la comandă din plaivaz mirosuri de genul ăsta:

"DOMNULE CORNELIU
VADIM TUDOR,

Vă mulţumesc din suflet pentru ajutorul pe care mi-l daţi. Sînteţi un om foarte bun şi aveţi milă de un evreu bătrîn şi sărac. Am primit pachete cu alimente la "Cina Creştină". Acum mi-aţi dat îmbrăcăminte şi încălţăminte, de care aveam mare nevoie. Nu sînteţi antisemit şi nici nu aţi fost vreodată. Comunitatea israelită nu mă ajută cum m-aţi ajutat dvs. Vă doresc numai sănătate şi fericire.

Nu ştiu cum are curajul evreul Feldman Radu să vă acuze pe dvs. de antisemitism, cînd evreii au făcut mult rău românilor în toate perioadele. Noi, evreii, am făcut rău. Un exemplu este cel din toamna lui 1964, cînd un proprietar al unui birou de scris şi copiat acte de pe cheiul Dîmboviţei, vizavi de Tribunal, a tăiat în bucăţi şi a ciopîrţit o romîncă, salariată-dactilografă, ca să nu-l denunţe, întrucît evreul voia să plece în Israel şi avea aur. După ce a ucis-o, a aruncat-o în canal. Cîtă cruzime ! Înseamnă că şi noi evreii sîntem criminali. Acum israelienii îi ucid pe arabi în Israel şi în teritoriile ocupate, şi îi ţin închişi cu miile, cu toate că ei fac greva foamei. Acestea sînt cîteva dintre faptele pe care unii evrei le comit şi pe care vi le-am relatat".

Mai nou, am întîlnit în "România Mare" un mesaj de simpatie trimis de Moshe M. Cohen, din Natania, "avocat, dr. în Drept al Universităţii din Cernăuţi, promoţia 1960". Dînsul îl felicită pe C.V.Tudor cu prilejul zilei sale de naştere, mărturiseşte că citeşte la bibliotecă cu "interes şi fidelitate" publicaţiile "România Mare" şi "Politica", declară că "numai din ele află adevărul şi numai adevărul despre situaţia din România", afirmă că "noi, evreii israelieni şi Dvs., avem multe puncte comune" (sic !), atacă vehement (a-propos de punctele comune) pe Silviu Brucan (numit, ca-n "România Mare": alias Sami Bruckner) sau pe Petre Roman (numit după acelaş model: Peter Neulander), se împotriveşte categoric la cererea organelor de justiţie de a se ridica imunitatea parlamentară a adresantului (acuzat, după cum se ştie, de a fi îndemnat, negru pe alb, în scris, la asasinarea preşedintelui Ion Iliescu) şi încheie misiva cu "deosebită preţuire". Acum, să nu vă aşteptaţi la un comentariu din partea noastră. Sorry, mintea noastră e pentru moment, paralizată. Drept care, lăsăm aici trei rînduri goale pentru ca cititorii să-şi spună părerea, fiecare după sufletul şi vocabularul său.

. . . "Revista Cultului Mozaic" din Bucureşti are nu numai un nume nou:" Realitatea evreiască", ci şi un nou redactor-şef, în persoana cunoscutului dramaturg Dorel Dorian (dramaturg dar şi - inginer de felul său fiind - microbist în materie de ştiinţă şi tehnică). Dorian şi-a pus pecetea pe buna publicaţie a Comunităţii şi, aşa cum e firesc, vădeşte o reală slăbiciune pentru valorile de spirit ale tribului, de eri şi de astăzi. Iată cîteva rînduri dintr-un articol al lui D. D. consacrat recent dispărutului Miron Grindea, de la Londra, editorul faimosului "Adam".

"Am în faţă o scrisoare trimisă de Miron Grindea, în octombrie 1993, colegei noastre de redacţie, doamna Iosefina Sara

"Perioada de dinainte de 1992 a fost grea tocmai pentru că a fost uşoară sau, dacă vreţi domnilor, a fost uşoară tocmai pentru că a fost grea".

(Gh.Dumitraşcu, senator PSDR, colaborator al săptămînalului "România Mare", Buc.; după "Academia Caţavencu", Buc. 1995).

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

...Stimată Colegă, îţi scriu la maşină ca să-ţi cruţ ochii (puchiţeii mei sînt insuportabili). Azi dimineaţă am primit o fotocopie a articolului ce l-ai scris despre modesta mea persoană (....). Sînt impresionat şi măgulit de felul cum ai reacţionat la convorbirea noastră, destul de trăznită. Te plîngi că nu eşti o reporteriţă autentică. N-ai dreptate, ai spirit de observaţie şi, mai ales, condei (....).

Cred că îmi amintesc exact de ceea ce ţi-am spus în legătură cu fotografia mult talentatului Petre Solomon. A fost luată de Liana Grill, verişoara poetului, o fotografie de mare sensibilitate. Poza e o operă de artă (....) şi cred că ar merita să fie reprodusă în revista voastră, cînd veţi consacra un articol în memoria lui Petrică, unul din ultimii intelectuali din generaţia mea. Cartea lui despre Rimbaud, apărută postum (....) va perpetua numele autorului în anii ce vin (dacă, bineînţeles, vor mai rămîne bunuri culturale în epoca noastră de urgie)...

şi din aceeaşi scrisoare, rememorînd cîteva din regăsirile sale de suflet cu intelectualii evrei, şi recomandîndu-ne stăruitor să ne ocupăm de opera lor, cît mai sînt încă în viaţă:

În fond, obiectivul principal al Gazetei (dvs.) este să promoveze ultimele valori culturale care se mai pot salva...

Să nu-i uitaţi - ne recomandă Grindea - *pe aceşti oameni «de mare nobleţe», în care «urlă tristeţea» şi care au nevoie «de atenţie morală».*

În încheierea scrisorii... o ultimă rugăminte: *...străduiţi-vă să descoperiţi originea uneia din cele mai «profunde» zicale pe care am auzit-o în copilărie, acum vreo -5 de ani* (un banal distih antisemit, nu primul şi nici ultimul, din păcate...n.a.): **zece bani, o căruţă cu jidani..."**

Vom încerca, Miron Grindea (făgăduieşte în final Dorel Dorian, om de cuvînt, credeţi-ne pe noi), să nu te dezamăgim, să nu-i uităm pe bieţii evrei din căruţă.

. . . La capitolul relaţii româno-israeliene nu există numai spini, există şi flori... O dovadă în acest sens ne furnizează prof. Al. Zimbler, animator neobosit al filialei din Craiova a asociaţiei de prietenie România-Israel.

Nu de mult, ne scrie corespondentul nostru, a avut loc în capitala Olteniei (în *Bănie)*, mai precis la Facultatea de Horticultură, o dezbatere pe marginea tehnologiilor la zi în materie de cultivare a trandafirilor şi lalelei (dar şi altor flori). Au participat prof. dr. Ion Olteanu, decanul Facultăţii, dr. Maria Sutz, prof. Octavian Lobon precum şi d. Yehuda Stalik din Moshavul Rishpon, directorul firmei s.c. "Yudlyd", implantată - *c'est le mot* - în România din 1994. S-a discutat viu despre petale şi culori. Ţinînd seama de subiectul discuţiei, trebuie să spunem că treaba miroase a bine... Şi să proclamăm, precum Mao Tze Dun, pe vremuri: să-nflorească toate florile !

. . . O reintrare spectaculoasă în viaţa literară din România şi-a făcut de curînd criticul S. Damian, de la Universitatea din Heidelberg. El a publicat în editura "Du Style" (care editură scoate tipărituri într-un stil realmente elegant) două cărţi: un eseu mai vechi dar revăzut şi adăugit despre G. Călinescu ("La Ora 12 Ziua"), precum şi o culegere de eseuri ("Fals tratat despre psihologia succesului"), iarăşi revăzută şi adăugită. Mult. Atît de mult (autorul vine cu analizele pînă în 1995) încît vom mai vorbi despre ea. Fiindcă e cazul.

. . . Ei, da, top-modelul *nostru* Mihaela Bercu cu care, adesea, ne mîndrirăm, nu mai are 20 de ani. Ci - ceva mai mult. Drept care, pregătindu-şi, ca fată deşteaptă ce este, ieşirea din arena fotografiilor publicitare pentru sutiene şi parfumuri, Mihaela se gîndeşte la o carieră nouă. Animatoare de talk-show-uri la televiziune. Ea a fost văzută adesea pe platou, în vremea din urmă, urmărind emisiunile lui Dan Shilon (maestrul ei) şi luînd notiţe, conştiincios, într-un maculator. Succes ! Şi nu uita (în numele tribului pe care nu l-ai uitat niciodată) să-l inviţi la prima emisiune pe Micki Bercovici, şi să-l întrebi, candid de unde este de fel familia lui...

Mihaela

. . . A reapărut în chioşcuri "Adevărul". După o aventură terminată cu gust amar, timp în care vechiul săptămînal putea fi văzut ca supliment al publicaţiei "Revista Mea", confratele Armand Sufrin şi-a făcut bagajele întorcîndu-se - vorba poetului Camil Baltazar - "la uneltele sale". Şi fiind din nou, punctual la întîlnire cu cititorii săi fideli. Drum bun, navigatori !

. . . În urma unor telefoane primite la redacţie, precizăm că între cetăţeanul Martinaş Marcu, aflat ilegal în ţară şi arestat pentru faptul de a fi furat ghiozdanele cu mîncare ale unor copii - şi colaboratorul nostru, Martin Marcus, nu există nici o legătură.

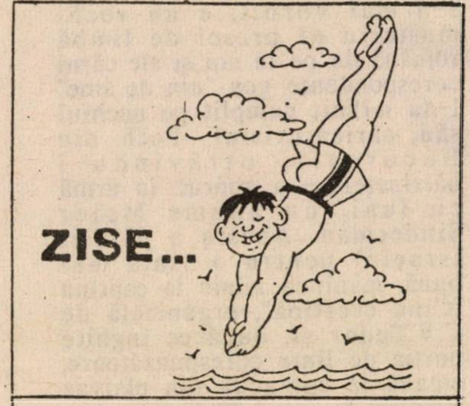

"Cele publicate este o minciună, un neadevăr inexact."
(Ilie Verdeţ, preşedintele Partidului Socialist al Muncii; în "Academia Caţavencu", Buc., 1996)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

CORESPONDENŢĂ DIN BUCUREŞTI

STAN VLAD

ILIESCU ZICE, LEGIONARII ÎŞI VĂD DE.... TREABĂ. ÎNCĂ !

În corespondenţele transmise din Bucureşti am mai scris şi am atras atenţia asupra dezvoltării şi resuscitării mişcării legionare, prin multiplicarea acesteia, care reprezintă un pericol direct pentru evoluţia democratică a României. Azi, ca şi în trecut, ideologii legionari îşi exprimă clar dispreţul faţă de democraţie şi vorbesc despre uciderea adversarilor politici ca despre "pedepsirea" acestora, arogîndu-şi astfel drepturi arbitrare de decizie asupra vieţii oamenilor. (Se ştie că în România, mişcarea legionară este cea care a inaugurat asasinatul ca metodă politică şi l-a folosit în mod programatic).

Despre pericolul legionar în zilele noastre s-a mai discutat în presă şi în conferinţe la Bucureşti în ultimii doi-trei ani. Chiar şi preşedintele Ion Iliescu a adus de cîteva ori în discuţie proliferarea mişcării legionare şi a pericolului pe care-l reprezintă aceasta. Dar, s-a zis şi atît. Nimeni n-a făcut nimic pentru a înăbuşi din faşă mişcarea legionară.

Preşedintelui Ion Iliescu şi celor din jurul lui care deţin azi puterea în România, le-a apărut mai clar această problemă după ce a rostit o Declaraţie (televizată) cu prilejul comemorării a 55 de ani de la asasinarea lui Nicolae Iorga şi a altor personalităţi de către legionari. Cu acest prilej preşedintele a dezavuat ororile şi crimele legionarilor, violenţa lor fără precedent soldată cu "pierderi de vieţi omeneşti din rîndul evreilor, dar şi al românilor". Şi a mai spus Ion Iliescu: "Ca şi în alte perioade de răscruce ale civilizaţiei moderne, şi astăzi sînt din nou vehiculate idei extremiste, xenofobe şi antisemite care amintesc de cele din trecut".

Ciudat pentru mulţi, dar nu pentru cei care trăim efectiv în România de azi, declaraţia preşedintelui "a stîrnit o serie de reacţii violente, unele în mod surprinzător, din partea reprezentanţilor unor partide parlamentare" - se spune într-un comunicat al Preşedinţiei. Numitorul comun al acestor luări de poziţie a fost "tendinţa de a justifica asasinatele legionare petrecute în urmă cu 55 de ani sau de a dilua responsabilităţile prin stabilirea unor analogii irelevante". Chiar şi o serie de ziare (socotite independente, obiective) au reflectat punctele de vedere ale unor legionari care încercau să justifice crima împotriva lui Iorga şi să minimalizeze asasinatele în rîndurile populaţiei evreieşti.

Se pare că toate acestea au scos din pasivitate (din amorţire - ca să fim drepţi !) instituţia prezidenţială. Drept urmare, Preşedinţia a dat publicităţii un comunicat în care se spune: "Recentele manifestări publice, cum ar fi aşa-zisa tabără legionară de la Padina (n.r.- despre care v-am informat) ori marşul de la Tîncăbeşti (locul unde şi-a găsit sfîrşitul "căpitanul") - manifestări vădite şi uneori declarate de propagandă legionară - apariţia unei prese declarat legionare, editarea de cărţi şi alte publicaţii, propaganda mai mult sau mai puţin mascată care se face mişcării prin unele apariţii la televiziune (şi la cea oficială - subliniem noi) arată că ameninţarea la adresa democraţiei din partea acestui curent extremist nu este de neglijat".

Întrucît toate aceste manifestări contravin Constituţiei, ca şi Legii Siguranţei Naţionale, preşedintele Ion Iliescu a cerut tuturor instituţiilor statului care au competenţe pe acest plan, să întreprindă măsuri energice împotriva proliferării mişcării legionare.

Deci, Preşedintele a pus (în sfîrşit) piciorul în prag şi a cerut trecerea la acţiuni legale concrete care să ducă în final la eradicarea mişcării legionare din România. Nu putem decît să sperăm. Între timp m-am interesat la S.R.I. şi la Procuratura Generală. S.R.I. dispune de date şi materiale suficiente şi continuă să adune pentru a le putea pune la dispoziţia anchetatorilor. Procuratura Generală se mişcă mai greu; încă se documentează.

TELEVIZIUNEA ROMÂNĂ PE SATELIT

De la 1 decembrie 1995 televiziunea română a intrat pe satelit. În zona de emisie a T.V.R.-International intră şi Israelul. T.V.R.I. poate fi urmărită şi în România de către cei care au cablu sau antenă satelit. În primele luni, emisiunea zilnică va dura doar patru ore şi jumătate (21,30-01). Pînă la sfîrşitul anului, programul se va prelungi la 24 de ore din 24 ! Aşa se promite.

Am fi foarte curioşi să aflăm opinii despre programe ale telespectatorilor din Israel. (N. red.: şi noi, dragă Stan Vlad; numai că, pînă la ora de faţă, n-am văzut nimic). De ce ? Nouă, celor care locuim în România, programele ni se par prea puţin interesante. Acestea cam seamănă cu spectacolele festiviste care ni s-au oferit decenii la rînd şi pe care mulţi dintre cititorii noştri le mai ţin minte: folclor pînă la saturaţie (cîntece şi dansuri populare), poeme patriotice (şi muzicale), ceva piese de teatru şi secvenţe de spectacole de revistă, muzee, locuri şi chipuri frumoase, serbări şcolare şi oarecari obiceiuri din strămoşi. Şi cam tot aşa. În afara unui grupaj de ştiri - la început - în care e vorba de manifestări oficiale (selectate) ale zilei, nu-i absolut nimic din actualitatea şi realitatea vieţii din România.

Totul e muzical, dulce şi frumos. Ai putea crede că oamenii trăiesc aici foarte bine, fericiţi şi liniştiţi, ca în rai, că sînt feriţi de toate relele şi necazurile de pe această lume. S-a vrut - zice-se - o imagine a României de azi, dar se crează una falsă. Cui ajută ? Nici nouă, celor de-aici, dar nici celor ce trăiesc în afara României şi vor să ştie ce mai e prin ţară.

Acum în România sînt 40 de televiziuni particulare (dar cu rază mică) şi peste 150 de posturi de radio (tot private). Firmele care asigură retransmisii T.V. prin cablu sînt cu sutele, îndeosebi în oraşe. Deci, telespectatorul român cam ştie acum destul de bine ce înseamnă calitate şi interesant în emisiuni T.V. Din toate ţările Europei (şi nu numai) prin satelit (şi deci prin cablu) se transmit programe exact aşa cum sînt ele acasă: ce vede italianul în Italia, vede şi românul în România. Şi la fel din toate ţările. Nimeni nu face programe speciale, de propagandă naţională, cum face T.V.R.I. Trăim tot din amintiri. Ne despărţim greu de trecut...

ISRAELIENII INVESTESC ÎN ROMÂNIA

Sfîrşitul anului 1995 a adus o scădere dramatică a cursului leului faţă de dolar; s-a mai oprit ceva cînd a ajuns dolarul la trei mii de lei. În jurul acestei cifre s-a mai... stabilizat. Pentru cît timp ? Asta nu-i împiedică însă pe israelieni să investească în România. Pînă la finele lui 1995, numărul lor trecuse de 1500, cu un capital de peste 20 de milioane de dolari. Cifrele acestea cuprind investitorii mici, din primul şi al doilea val. Acum au venit "peştii cei mari", al treilea val. După cum ne spunea dl. José Iacobescu, preşedintele camerei de comerţ şi industrie România-Israel, marele grup financiar "Eisenberg" din Israel şi-a făcut o intrare triumfală în România. Dl.Eisenberg are un program de investiţii ce se ridică la 1,5 miliarde de dolari. A fost semnat primul contract de 80 de milioane de dolari pentru retehnologizarea centralei electro-termice Grozăveşti. La banii aceştia, dl. Eisenberg a fost primit de preşedintele Ion Iliescu, iar camera de comerţ şi industrie România-Israel i-a acordat şi un premiu: "Cooperare internaţională" - un fel de Oscar al comerţului românesc - cum îi zice dl. Iacobescu. Valoarea artistică este semnificativă întrucît premiul reprezintă o statuetă din bronz realizată de sculptoriţa Rita Shapira. Volumul schimburilor comerciale de 200 de milioane de dolari anual (pînă acum) va creşte cu peste 30% în 1996. Va apare în prim plan în România şi magnatul Gad Zevi, care va construi un hotel la Bucureşti. Cîteva grupuri israeliene de genul "Sitraco" şi "Danex" sînt activ implicate (şi abia vor fi) în realizarea unor lucrări mari la noi.

Abordînd - la diferite oficialităţi - tema investiţiilor israeliene la noi, am constatat că acestea se bucură de interes şi succes, ca şi de israelienii care vin în România (desigur, cei cu bani mulţi !). Am mai aflat că mai vechea noastră cunoştinţă, Shaul David, cel care a realizat fabrica de încălţăminte "Mega" din Constanţa, a fost pe nedrept înjurat în presa românească. Concurenţa l-a denigrat, oferind ziarelor documente false. Omul este acum tot la Constanţa şi face o treabă pentru care merită felicitări, nu critici. Şi alţii au mai păţit la fel, că aşa e economia de piaţă (sălbatică). Investitorii israelieni sînt însă obişnuiţi cu "capriciile" concurenţei şi merg înainte...

Profesorul israelian Itzhak Angel, care lucrează în prezent la un institut de cercetări din Paris, a descoperit un medicament minune contra inflamării prostatei.

În numele tuturor cititorilor noştri, chinuiţi de această chestiune, eu strig:

Bravo Angel, eşti un înger!

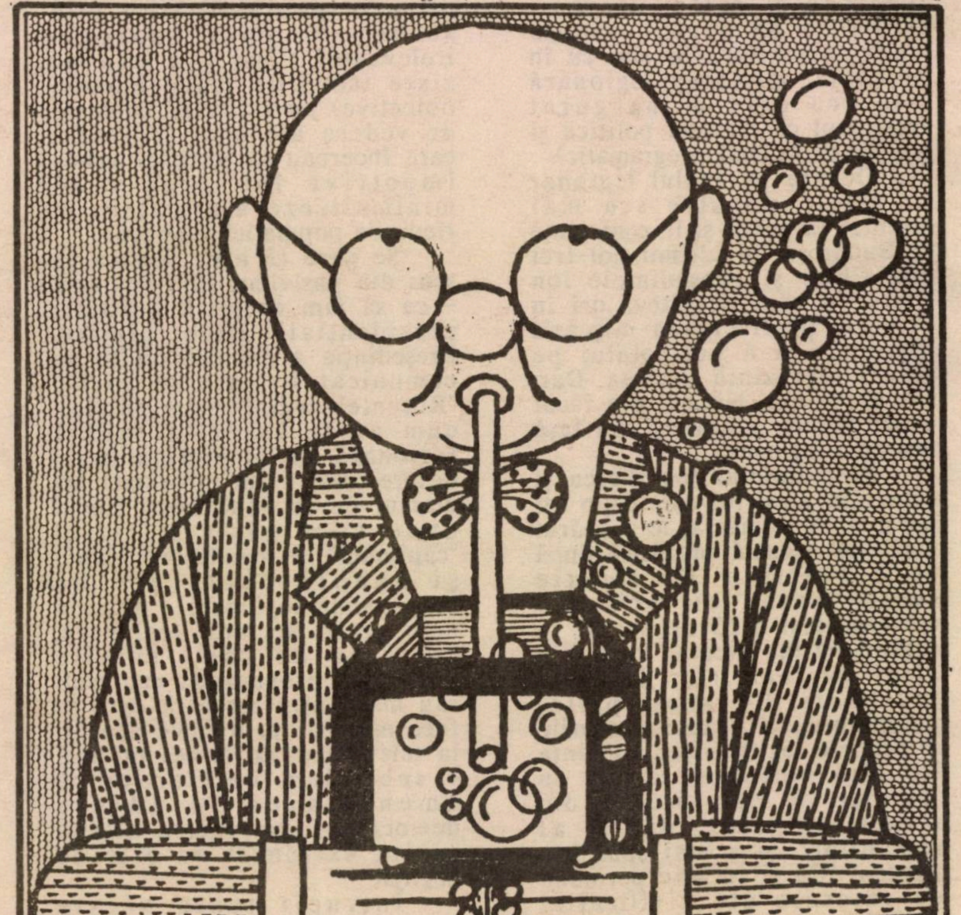

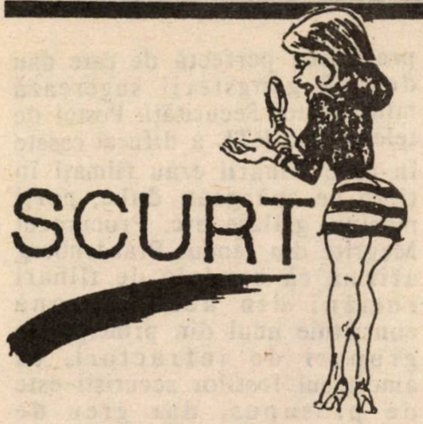

CE FAC EVREII CU ROMÂNII

"...de exact 6 ani încoace, evreii îi fură şi-i batjocoresc pe români şi în Israel şi în România".

(Dintr-un articol semnat Alcibiade, în "România Mare", Buc.1995).

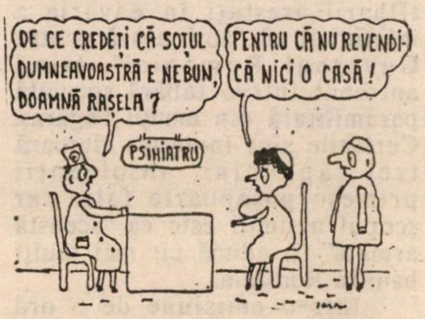
DE CE CREDEŢI CĂ SOŢUL DUMNEAVOASTRĂ E NEBUN, DOAMNĂ RAŞELA ?
PENTRU CĂ NU REVENDICĂ NICI O CASĂ !
PSIHIATRU

Desen din "România Mare"

PREŞEDINTELE ŢĂRII...ŞI ANTISEMITISMUL

"Cinstirea sufletelor fraţilor noştri nu poate fi redusă doar la o comemorare. Soarta victimelor violenţei, cruzimii, fanatismului, ne aminteşte în permanenţă că răul trebuie eliminat de la începutul începutului, în germene. Ar fi o speranţă deşartă să se creadă că înclinaţia oamenilor spre ură şi aţîţare ar fi dispărut. Fiecare observaţie cu substrat antisemit, scăpată "întîmplător", orice manifestare "spontană" xenofobă poartă în sine spectrul camerelor de gazare, al pogromurilor".

(Dintr-o declaraţie a preşedintelui Republicii Cehe, Vaclav Havel, la comemorarea victimelor hitlerismului, Ostrova, 1995; după "Realitatea evreiască", Buc.1995).

LA PITEŞTI...LA TIMIŞOARA...

"La Piteşti există Asociaţia naţională a luptătorilor pentru apă caldă...iar la Timişoara există o poliţie particulară iraniană, compusă în majoritate din iranienii rezidenţi în România".

(Dintr-un articol de Aurel Marinescu; în "Lumea liberă", New York, 1995).

FIUL LUI ION DOLĂNESCU

Aşa cum aflăm din revista VIP din Bucureşti, cunoscutul cîntăreţ de muzică populară, Ion Dolănescu, are (cam ca tot omul) rude în străinătate; asta n-ar fi de mirare însă; de oareşicare mirare este că ruda vedetei, mai precis fiul...trăieşte în Costa Rica; numele său de pe buletin este: Dragoş Carlos Antonio Salazar Xinia Valenciano Dolănescu.

CUIBURI

D. Şerban Suru, conducătorul mişcării legionare din România a declarat în cadrul unei conferinţe de presă (dec.'95) :că în momentul de faţă funcţionează cinci cuiburi legionare şi anume: cuibul **Horia Sima** (Bucureşti), cuibul..**13 ianuarie** (Constanţa), cuibul **Vlad Ţepeş** (Braşov), cuibul **Radu Gyr** (Craiova) şi cuibul **Căpitanul** (Chişinău).

VOCEA LUI GICĂ PETRESCU

"La cei 80 de ani ai săi, interpretul Gică Petrescu şi-a pierdut vocea din cauza unei răceli. Domnia sa a fost solicitat să participe la spectacolele de revelion şi Crăciun ale televiziunilor şi s-a descurcat cu ajutorul înregistrărilor. Foarte optimist, el a declarat presei că speră să-şi recapete vocea, pentru că nu are de gînd să se retragă din activitatea muzicală."

(Din "Lumea liberă", New York, 1995).

"PARTEA NOASTRĂ DE UMBRĂ"

"(C.V.Tudor) stă, obscen, la rampă, îşi dă poalele peste cap, ameninţă, retractează, atacă din nou, rostogolindu-se dizgraţios peste nervii noştri istoviţi, peste greu încercata noastră pudoare. Cu masivitatea lui flască, de bleg agitat, C.V.Tudor ocupă scena impenitent, în amorţeala generală (...).

Perplexitatea noastră rămîne întreagă: cum poate un personaj atît de ridicol, un insuficient veleitar, o mică lichea de periferie, să ţină în şah instituţiile cele mai importante ale statului? (...).

Una din explicaţiile posibile este şantajul. Senatorul PRM i-o fi avînd la mînă pe cei de sus cu cine ştie ce documente infamante. "Victimele" încasează, de aceea, icnind minimal, ca să nu stîrnească fiara. În ce mă priveşte, nu cred în acest scenariu: nu cred că C.V.Tudor ştie esenţialmente mai mult despre cei pe care îi hărţuieşte decît ştim (sau bănuim) cu toţii.

Insul nu e decît un banal bluffeur, cel puţin la fel de şantajabil de altfel ca şi adversarii lui de circumstanţă.

Explicaţia mea e alta: o "anumită parte" a puterii actuale, se află într-o consonanţă de adîncime cu firea, metehnele şi apucăturile PRM. Fie şi în mod inconştient, mulţi dintre parlamentari, prefecţii şi activiştii majoritari se raportează la C.V.Tudor **prin afinitate:** omul li se pare hazos, pitoresc, talentat; le confirmă pornirile ciobăneşti, le flatează semidoctismul, le înveseleşte şpriţul. E băiat de comitet, e "bă Cornele", e român de-al nostru.

Are şi el, de, unele păcate, iar acuma a cam făcut-o de oaie, dar una peste alta e "fratele" nostru, patriot care va să zică, mîncător cinstit de jidani şi de bozgori, alunecos, zburdalnic, dar fălos şi sentimental. Cum să te superi pe el, cum să dai cu el de pămînt? In fond nu e om rău: nu se compară cu intelectualii sclivisiţi şi morocănoşi, trădători de ţară, ciripitori în limbi străine, puşi mereu "pe contra", nesimţitori la virtuţile neamului nostru get, trac, daco-roman, vlah și creștin încă de pe vremea păgînilor. Presupun că sînt destui printre aleșii noștri care, în străfundurile micii lor bucătării interioare, aud adesea un glas flaubertian zicînd: "C.V.Tudor c'est moi!" C.V.Tudor e subconștientul stîngaci refulat al coaliției noastre cvadripartite: nu e un om, e o funcție psihică, o fantasmă, micul sediment paranoic al "partidei naționale".

Indrăznesc să merg mai departe și să zic: C.V.Tudor nu e doar întruchiparea subconștientului guvernamental. E partea de umbră a întregii națiuni. Asemenea fiecărui individ care își are-după spusa psihoterapeuților-zona sa crepusculară, negativă, inavuabilă, fiecare popor își are noaptea sa, balastul său tenebros, latența lui suspectă. Ele ies la iveală în ceasuri funeste ale istoriei, cînd împrejurările sau surescitarea cîte unui descreierat deschid, iresponsabil, cutia Pandorei.

Nu facem nici noi excepție de la această regulă. La felurite răscruci ale vremurilor am știut să dăm, în chip exemplar, tot ce era mai bun în noi. Am trecut însă și prin încercări care au scos din noi tot ce era mai rău. Iar cînd arătăm rău, cînd ies la suprafață rezervele noastre de mitocănie, de provincialism resentimentar, de lichelism, suficiență și indignitate, chipul nostru împrumută, pentru o clipă, trăsăturile vicios infantile ale cîte unui politician neaoș. Să scuipăm în sîn și să ne tragem cearșaful mai la soare".

(Din articolul "Partea noastră de umbră", de Andrei Pleșu; din revista "Dilema", Buc.1995).

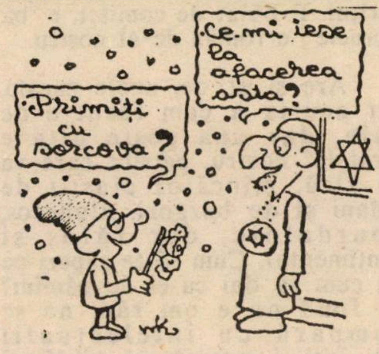
Ce-mi iese la afacerea asta?
Primiți cu sorcova?
vk

Desen din "România Mare"

CINE SE BATE CU EVREII (ŞI CU ALȚII)? CINE?

Cine-i Viteazul cel uriaș/Român de-al Țării, pămîntean/Care-a curățat coruptul oraș/De toți nemernicii, doar într-un an?/Cînd hoardele de venetici/Ne-acoperă dealul și ulița/Cine le strivește ca pe furnici/Agitînd condeiul și sulița?/Cine se bate deodată cu toți/Și pe un veac își face norma?/Cu evreii, cu hunii și cu alți hoți...

(Fragment din poezia "România Mare", de Ioana Alin, Suceava, consacrată Tribunului C.V.Tudor; în "România Mare", Buc.1995).

OVREIAŞII CEI TÎLHARI

"Faptul că vin în vîjîială cîțiva ovreiași pîrliți, tot cu ochii după furat, sau după vîndut copii, ori după jefuit monede de aur și tezaure de argint, ori de tîlhărit bănci - acesta e oare occidentul? Hai să fim serioși!"

(Dintr-un articol de Alcibiade; în "România Mare", Buc.1995).

JAFURI IN GERMANIA(și ciudatele lor dedesupturi politice...)

Postul de televiziune RTL, revista "Spiegel", cotidianul german "Der Tagespiegel" și ministrul de interne al landului Bavaria au făcut o campanie puternică de presă în legătură cu cele 5.000 de jafuri comise în ultimul timp și care sînt atribuite unor români. Starea de spirit a devenit atît de încordată încît poliția din landul Hessa a înființat un grup special numit Karpaten, care încearcă să țină sub control fenomenul infracțional ce pare să fi devenit o adevărată plagă.

Au fost prinși cîțiva infractori care spărgeau magazine, bănci și oficii poștale în localități mici, dar au fost uciși în timpul urmăririi și cîțiva polițiști. Gunther Beckstein, ministrul de Interne al landului Bavaria, afirmă că pregătirea perfectă de care dau dovadă gangsterii sugerează mîna fostei Securități. Postul de televiziune RTL a difuzat casete în care tîlharii erau filmați în timp ce spărgeau dube, porți masive, grilaje etc. Procurorul Megritz din landul Brandenburg afirmă că bandele de tîlhari români din această zonă constituie unul din principalele grupuri de infractori, că amestecul foștilor securiști este de presupus, dar greu de demonstrat, și că modul lor de operare este "profesionist, impertinent și deosebit de brutal".

Cei care au fost prinși sînt expulzați, dar, constată RTL, se întorc cu forțe proaspete, pentru că procurarea noilor acte îi costă doar cîteva sute de dolari dați mită la Poliție. Supus unei anchete severe, unul dintre tîlharii arestați în Bavaria a mărturisit că "acționează pentru Guvernul României", fiind antrenat într-o tabără specială paramilitară din munții Făgăraș. Cursurile sînt intensive, durează trei săptămîni, absolvenții primesc pașapoarte false iar scopul acțiunii este ca "această armată" să aducă cît mai mulți bani în România.

Intr-o emisiune de o oră transmisă de postul de televiziune Bayern 3, consacrată acestei probleme, ministrul de interne al Bavariei a declarat că s-a adresat omologului său român, Doru Ioan Tărăcilă, de la care a primit doar promisiuni fără acoperire. Se vehiculează ideea că Germania va cere expulzarea a 36 de "diplomați" români de la Ambasada României de la Bonn, acuzați că fac spionaj pe teritoriul federal.

Ministrul de Externe Theodor Meleșcanu a afirmat că tot acest scandal este numai de presă, relațiile dintre cele două țări fiind mai bune ca oricînd. Ministrul de Interne, D.I.Tărăcilă, a afirmat, tot într-un interviu televizat, că nu s-au comunicat pînă acum decît vreo cinci cazuri de infractori români, că această campanie de presă nu ar avea temei legal și apoi, în ziua de 5 decembrie, a plecat, în fruntea unei delegaţii, în Germania, pentru lămurirea faptelor şi colaborarea cu forţele de poliţie germane. In presă se estimează că relaţiile germano-române au atins, totuşi, pragul cel mai de jos din întreaga lor istorie şi că aceasta va avea grave consecinţe în privinţa investiţiilor germane şi a turismului.

Deplasarea unei echipe de televiziune a RTL în România a pus în dificultate SRI, care a refuzat orice interviu, ba chiar a interzis şi filmarea clădirii...

RTL a comentat că presa românească tace în mod suspect în legătură cu acest subiect, convingerea reporterilor, exprimată pe post, fiind că tîlharii sînt pregătiţi într-o tabără de lîngă Făgăraş."

(Dintr-un articol de Liana Cojocaru, în "Lumea liberă", New York, 1995).

CARTE DE VIZITĂ

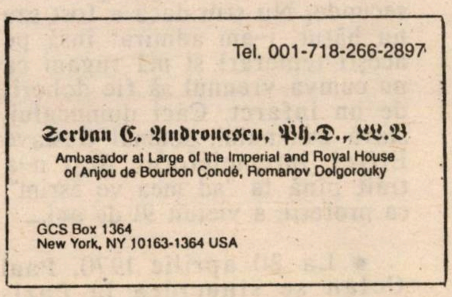

Tel. 001-718-266-2897

Serban C. Andronescu, Ph.D., LL.B

Ambasador at Large of the Imperial and Royal House
of Anjou de Bourbon Condé, Romanov Dolgorouky

GCS Box 1364
New York, NY 10163-1364 USA

Tel.001-718-266-2897

ŞERBAN C.ANDRONESCU....
Ambasador at Large of the Imperial and Royal House of Anjou de Bourbon Condé, Romanov Dolgorouky

GCS Box 1364
New York, N.Y.10163-1364
USA

Carte de vizită a d-lui Şerban Andronescu, din USA, colaborator al săptămînalului "România Mare", participant la recentul "Congres al Spiritualităţii româneşti", de la Băile Herculane.

(După "Academia Caţavencu", ai cărei redactori şi-au făcut rost de-o asemenea carte de vizită, savurînd-o cu delicii).

"MARI CRIME IMPOTRIVA NAŢIUNII ROMÂNE" (iar autorii crimelor sînt...aţi ghicit!)

Partidul Dreptei Naţionale a iniţiat programul "Noi spunem adevărul", prin editarea lucrării lui Neagu Cosma "Contribuţia unor minorităţi naţionale la bolşevizarea României" a spus, cu prilejul lansării acestei cărţi, deputatul Cornel Brahaş. "Reprezentanţii unor minorităţi au pus umărul la edificarea unui comunism de lichidare a interesului naţional. Cetăţenii români minoritari au de ales între a fi trădători de ţară sau promotori ai spiritului românesc, cum a fost Nicu Steinhart", a apreciat senatorul PDAR Ion Coja. Mai radical, dl.Pavelescu, preşedintele PDN, a arătat că "în acţiunile antiromâneşti sînt implicate minorităţi întregi organizate în clanuri". Deputatul Petre Ţurlea a evidenţiat continuarea "subordonării statului de către reprezentanţii minorităţilor şi după 1989. In primul guvern aveam 10 evrei, iar în 1992 în Parlament erau 74 de deputaţi şi senatori evrei" a ţinut să precizeze dl.Ţurlea.

(Din ziarul "Cronica română", Buc.1995).

◆

CULEGEREA

"PUNCTELE MELE CARDINALE"

de LIANA MAXY

200 de pagini:
5 genuri literare.
Dacă n-aţi comandat încă, trimiteţi un cec de 45 şekeli pe adresa:

LIANA MAXY
P.O.B. 1114
RAMAT GAN 52111

*

◆

Mica publicitate

Taur 30 ani, posesor apartament, caut parteneră lesbiană în vederea căsătoriei. 771.37.65

Prezentabil, drăguţ 29/181, nevicios, doresc parteneră sentimentală, sufletistă, însingurată, nefericită. OP 29, CP 51.

Angajez damă de companie, foarte drăguţă, maxim 20 ani, fără prejudecăţi: 684.40.09 după ora 18.

679.56.76
Oferim contracte în străinătate pentru tinere fete, maxim 30 ani: 648.48.21, 686.04.56.

(Din revista "Exclusiv", Buc. 1996)

Tînăr 21/180/75, doresc cunoştinţă tinere pentru satisfacerea celor mai intime dorinţe erotice. Practic şi ador poz. 69. Rog seriozitate, asigur discreţie. Aştept răspuns pentru Simion. OP 7, CP 25 Galaţi.

39 ani, prezentabil, studii superioare, căsătorit, neconsolat, caut d-nă/d-ră drăguţă şi senzuală cu locuinţă pentru petrecerea unor clipe fierbinţi. Exclus căsătorie. Prefer în Tîrgovişte. Asigur şi pretind discreţie. Adresa: CP 100, OP 4 Tîrgovişte.

Sportiv, 28 ani/1,76/70, fără prejudecăţi, ofer prietenie intimă la doamne şi domnişoare. Satisfacţie garantată, între 14-17 la tel. 675.91.23.

(Din revista "Infractoarea", Buc. 1996)

VIRGINĂ DE 20 DE ANI
00 592
586546
VOI
SATISFACE
00 592
5865
50

ION MIHĂILEANU
CORESPONDENŢĂ DIN FRANŢA

CALEIDOSCOP PARIZIAN

Nimic despre greve.
În schimb, multe despre:

- **Turnul Eiffel,**
- **Amintirea lui Paul Celan,**
- **Amorurile lui Itzhak Stern (ca să vezi de ce-i arde maestrului),**
- **Marşul lui Radetzky,**
- **Misteriosul domn Alexandru Vona (din trib) şi**
- **O doamnă care scrie cărţi la 95 de ani.**

Care e cel mai celebru monument al Parisului ? Nu ştiu dacă o asemenea întrebare a fost pusă cuiva, cîndva, sînt însă sigur că dacă ea ar fi pusă astăzi turiştilor străini, o mare majoritate ar răspunde: Turnul Eiffel.

Această *"dame de fer"* (nu, nu e nici o aluzie la lady Margaret Thatcher !) are o biografie destul de furtunoasă. Clădită într-un timp record, între 1887-89 pentru a fi inaugurată cu ocazia Expoziţiei Universale, ea nu s-a bucurat de la bun început de adeziunea parizienilor. Discuţiile au fost mai pasionante, mai virulente decît la apariţia Centrului Beaubourg sau a recentei Piramide de la Luvru. Ziarul "Le Temps" publica în acea perioadă un protest în care se puteau citi următoarele: *"Noi, scriitori, pictori, sculptori, arhitecţi, amatori pasionaţi ai frumuseţii pînă acum intacte a Parisului, protestăm cu toată indignarea noastră, în numele gustului francez, al artei şi istoriei franceze ameninţate, împotriva înălţării, în inima capitalei noastre, a inutilului şi monstruosului Turn Eiffel"*. Monstruosul Turn Eiffel ! Frumos compliment adresat de semnatari, printre care se aflau cîteva nume celebre: Garnier (arhitectul superbei Opere), Gounod - compozitorul, scriitorii Leconte de Lisle, Sully Prudhomme, Alexandre Dumas fiul, François Coppée, Maupassant. Filipica adresată turnului nu l-a împiedicat pe Maupassant să devină un client fidel al restaurantului cocoţat sus de tot; el explica astfel atitudinea sa : "E singurul loc de unde pot scăpa de vederea acestui «coşmar îngrozitor» !"

Coşmar, monstru, schelet (ultimul epitet e al lui Verlaine), asemenea vorbe care seamănă cu nişte înjurături, n-au împiedicat Turnul Eiffel să se poarte bine mersi. De la naşterea sa pînă acum l-au vizitat 150 de milioane de oaspeţi. În materie de înălţime (318,70 metri) a fost detronat în 1929 de imobilul Chrysler din New York, iar mai tîrziu, de alte construcţii. În schimb a fost reabilitat artistic de Chagall, Delaunay, Dufy, Seurat care n-au pregetat să-i facă portretul. Iar Cocteau a lansat o metaforă botezînd Turnul Eiffel "frumoasa girafă cu dantele": e drept că, în franceză, se spune "La tour"; Cocteau are deci tot dreptul să-l feminizeze deşi - la drept vorbind - seamănă mai mult cu un phallus; care vine de la grecescul phallos: în româneşte îi cunoaşteţi sinonimul, un pic mai savuros....

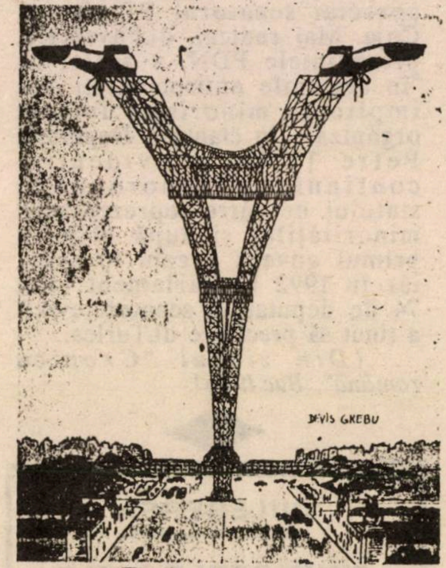

Turnul Eiffel văzut de Devis Grebu: e un punct de vedere.

Sincer să fiu, nu sînt un partizan înfocat al Turnului Eiffel. Din punct de vedere tehnic e o performanţă formidabilă, iar estetic poate fi văzut ca o sfidare a spaţiului, un imn al libertăţii. Dar nu-i văd locul potrivit la Paris. E în contrast total cu întreaga arhitectură, cu frumuseţea armonioasă, neşocantă, unică, a Parisului.

Vă veţi întreba ce mi-a venit mie, reacţionar înrăit ce mă aflu, să scriu acum despre celebrul Turn. Mi-am amintit de el de curînd cînd vreo 75 de alergători, alpinişti, bărbaţi, femei, recordmeni mondiali, s-au luat la întrecere, pentru a stabili cine izbuteşte să urce mai repede cele 1665 trepte ale turnului. Recordul stabilit e de 8 minute şi treizeci şi patru de secunde. Nu ştiu dacă a fost sau nu bătut, i-am admirat însă pe aceşti temerari şi mă rugam ca nu cumva vreunul să fie doborît de un infarct. Căci dumnealui, slavă Domnului, domnul Gustave Eiffel, întemeietorul, deşi n-a trăit pînă la "ad mea ve esrim", ca profeţii, a vieţuit 91 de ani....

- La 20 aprilie 1970, Paul Celan se sinucidea la Paris aruncîndu-se în Sena de pe podul Mirabeau. El ar fi avut astăzi 75 de ani. "Son esprit" s-a întors la Paris cu prilejul unui mare colocviu internaţional organizat în amintirea lui de către École Normale Supérieure et Maison des Écrivains, la care au participat specialişti din lumea întreagă. Nina Cassian şi Edgar Reichmann au evocat anii bucureşteni ai lui Celan, considerîndu-i ca pe o perioadă fericită într-o existenţă sumbră. Participanţii au subliniat cu toţii faptul că Paul Celan e considerat drept unul din cei mai mari poeţi germanofoni, alături de Rilke şi Trakl, dar nimeni nu poate contesta că e - în primul rînd - un poet evreu care, după Shoah, a pus în centrul operei sale caracterul inacceptabil al exterminării poporului său.

E O LUME

• De curînd a apărut în prestigioasa editură *Actes Sud* (290 pagini, 148 franci) volumul *Les fenêtres murées* (Ferestrele zidite) de Alexandre Vona. Cine e Alexandre Vona ? E pseudonimul lui Alberto-Enrique Samuel Bejar y Mayor. Şi cine e Alberto etc., etc. ? Pur şi simplu, un inginer evreu-spaniol, care a scris această operă la Bucureşti, la vîrsta de 23 de ani, încununat fiind cu ultimul premiu al Fundaţiilor Regale. Fugind în 1947 la Paris, timp de peste 40 de ani el a uitat de literatură şi s-a dedicat profesiei sale de inginer. Capodoperă unică ? se întreabă unii critici parizieni, incapabili s-o definească. Editura Cartea Românească, pare-se fără consimţămîntul autorului, s-a grăbit să publice manuscrisul în luna mai 1993 sub titlul *Ferestrele zidite*. Succesul în România a fost fulgerător. Dacă aveţi şansa, sau mai ales o pilă s-o găsiţi la Bucureşti, ea costa la apariţie numai 500 de lei. Poate că a fost reeditată ?

• La o galerie pariziană, proprietate japoneză, s-a inaugurat de curînd o expoziţie de desene surprinzătoare. Pînă aici, nimic surprinzător. Surprinzător e faptul că autorul nu e nici pictor, nici sculptor, nici desenator. Autorul e André Malraux ! Desene eliptice, sintetice - ca şi proza sa - însoţite de texte explicative de o rară inventivitate, unde descoperim, alături de imagini, ceva necunoscut la Malraux: humorul. În aceeaşi perioadă postul de televiziune Arte transmitea un emoţionant film-portret semnat de scriitorul Daniel Rondeau, dedicat acestei "grande âme" cum îl definea "Le Nouvel Observateur" pe Malraux, sub semnătura directorului său.

• "Am sentimentul că sînt viu, chiar foarte viu ! Iubesc cu aceeaşi poftă viaţa, o descopăr mereu, iar pe deasupra sînt îndrăgostit !... E minunat să-ţi dai seama că poţi, la vîrsta mea, să simţi că inima îţi bate nebuneşte, că poţi fi întors pe dos de cineva". Sînt declaraţiile celebrului violonist Itzhak Stern în trecere prin Paris, într-un interview acordat unei reviste franceze. El era prezent în capitala Franţei pentru a lansa apariţia unui cofret intitulat "O viaţă dedicată muzicii", cuprinzînd întreaga sa operă de violonist (Compact Disc - Sony Classical). La 75 de ani, cîţi i-a împlinit, nu-i de invidiat marele muzician Itzhak, marele iubitor al Israelului ?

• Un mare scandal a provocat descoperirea - tîrzie - în *Dictionnaire des Synonimes et Contraires* în dreptul cuvîntului *avare* : juif, youpin, youtre, gobsek, shylock,- considerate drept echivalente, calificate - e scuza editorului - injurioase sau argotice. La protestele lui Jean Kahn, preşedintele Consistoriului evreiesc, respectivul volum a fost retras din circulaţie, urmînd a fi modificat.

• Rar mi-a fost dat să văd la televiziunea franceză un telefilm de un asemenea nivel artistic ca "Marşul lui Radetzky". E o adaptare pentru micul ecran a celebrului roman, cu acelaşi titlu, scris de Josef Roth şi publicat în 1932. Acest evreu, născut într-un tîrguşor undeva la frontiera ruso-austriacă, mort în exil la Paris în 1939, a trăit gloria şi decadenţa imperiului habsburgic, toate dezastrele: agonia Austriei, revoluţia rusă, antisemitismul şi ascensiunea nazismului. Filmul numără printre interpreţi pe magistralul actor bergmanian Max von Sydow. Regizorul Alexandru Corti, mort din păcate la sfîrşitul turnajului, a scos admirabil în valoare textul lui Roth: imagini superbe, creînd o atmosferă tragică, nocturnă, joc perfect al actorilor (Claude Rich excelează în rolul unui medic evreu). Să sperăm că televiziunea israeliană va achiziţiona acest superb film în două episoade.

• De curînd a apărut "Ici", ultimul volum al scriitoarei Nathalie Sarraute. Îl semnalez, nu numai pentru valoarea sa, dar şi pentru performanţa în sine a autoarei care, la 95 de ani cîţi are astăzi, continuă să strălucească în ambianţa literelor franceze. Despre această «jidoafcă» - pentru ca să utilizez limbajul antisemiţilor - născută în 1900 la Ivanovo în Rusia, Bernard Pivot scria că *"nimeni altcineva decît Nathalie Sarraute nu poate să discearnă dincolo de fluxul banal al cuvintelor, al aparenţelor şi gesturilor cotidiene mişcările impalpabile ale conştiinţei"*. Un interview acordat televiziunii franceze cu prilejul aniversării sale, a fost o demonstraţie de inteligenţă, de humor, de vivacitate al uneia din întemeietoarele "noului roman" francez. La Mulţi Ani, Nathalie !

umor

• Un pisoi visează să devină ziarist. Se confesează profesorului său care-i spune:

- Să ştii că nu-i uşor să fii ziarist.

- Ştiu, răspunde pisoiul. N-am ambiţii prea mari, mă voi mulţumi să mă ocup de rubrica "Cîini accidentaţi".

• La operă, cineva fredonează aria pe care o cîntă tenorul. Vecinul său, enervat la culme, şopteşte:

- Ce imbecil!

Respectivul încetează să mai fredoneze dar întreabă:

- V-aţi referit la mine?

- Nicidecum: la imbecilul ăsta de tenor care mă împiedică să aud vocea dvs. divină!

• Balzac nu prea îi iubea pe perceptori, şi ştia el de ce. Fiind solicitat să participe la cumpărarea unei coroane de flori pentru un perceptor care murise, dădu mai întîi 20 de franci, dar apoi, după o clipă de gîndire, adăugă încă 20 de franci.

Faţă de mirarea solicitatorului, Balzac explică:

- Cu 40 de franci veţi putea înmormînta cel puţin doi perceptori!

• Trei imitatori de animale se laudă: - Cînd o fac pe taurul, vacile cad în genunchi, zice primul.

- Eu, spune al doilea, cînd latru, poştaşii se caţără în copaci.

- Iar eu, zise al treilea, cînd o fac pe cocoşul, răsare soarele.

E O LUME

CORESPONDENŢĂ DIN STOCKHOLM

ANDREI BART

Cu şi despre MARTIN PERL, FIZICIAN, LAUREAT AL PREMIULUI NOBEL

"Nu există nici o contradicţie între ştiinţă şi judaism".

Înalt, cu umeri largi, arborînd întotdeauna un zîmbet vesel, generos, cu figură tipic evreiască, strălucitor, charismatic, Martin Perl pare născut pentru acest premiu de prestigiu. Numeroşi specialişti suedezi pretind că este un Einstein al zilelor noastre. Modest, ca mai toate marile spirite. Simplitate clasică.

"Descoperirile noastre, ale profesorului Reines şi ale mele, au provocat mai multe întrebări decît răspunsuri".

Poate că tinerii lor colaboratori vor reuşi cîndva să le răspundă. Dar acest fel de a pune problema seamănă, mai degrabă, cu stilul de gîndire al strămoşilor noştri...

Conversaţia s-a desfăşurat în lobby-ul de la Grand Hotel, unde i-am întîlnit şi pe Octavio Paz, Rita Levi Montalcini şi Joseph Brodsky. Salutîndu-ne, Perl şi-a pus mîna lui peste a mea. Căldura sa m-a pătruns, făcîndu-mă să uit că mă aflam în faţa unui geniu.

*

A. B.: Acest premiu Nobel v-a luat prin surprindere ?

Martin L. Perl: Ştiam că am făcut un lucru bun. Dar nu m-am aşteptat anul acesta la premiu.

A. B.: Credeţi că a venit prea tîrziu ?

M. P.: Uneori premiile vin imediat, alteori mai tîrziu. Nu ştiu cum merge treaba asta.

A. B.: Cum veţi utiliza banii ?

M. P.: Voi da o parte copiilor şi nepoţilor; o altă parte va fi destinată cercetărilor mele.

A. B.: Aveţi patru copii dintr-o primă căsătorie. În ce relaţii sînteţi cu ei ?

M. P.: Bună întrebare ! Mă tem că premiul meu nu e foarte binevenit pentru ei. Avem păreri diferite, profesiuni diferite, sînt altfel de oameni. Tot ce pot spune, e că sînt foarte îngrijorat. Părinţii mei erau imigranţi. Eu mă descurc mai uşor decît ei (tatăl meu a fost negustor şi i-a fost destul de greu). Dar pentru copiii mei e mai greu decît pentru tatăl lor.

A. B.: De unde au venit părinţii Dvs. ?

M. P.: Din Rusia orientală, astăzi, teritoriu polonez, la începutul secolului.

A. B.: La banchetul de la Primărie aţi avut-o drept vecină la masă pe Victoria, principesa moştenitoare. Aţi devenit un fel de favorit, de erou naţional al poporului suedez. Aţi discutat despre fizică ?

M. P.: Am discutat mai ales despre lucruri din domeniul social.

A. B.: În ce limbă ?

M. P.: Vorbeşte perfect engleza, cunoaşte bine germana iar acum învaţă franceza. Am vorbit despre călătorii şi alte subiecte. Înafară de fizică...

A.B.: Ce impresie aveţi despre Suedia şi suedezi ?

M. P.: Îi găsesc drăguţi şi amabili. Îi cunosc pe suedezii din America, de pildă, pe cei din Minnesota: sînt la fel. Suedia e plăcută şi liniştită.

A. B.: Şi cîteodată chiar prea liniştită, v-o spune unul care-a trăit aici 30 de ani... Aveţi de gînd să reveniţi ?

M. P.: Da, cînd se va îndrepta vremea.

A. B.: Sînteţi un om charismatic. La sinagogă eraţi înconjurat de tot felul de oameni. Eram cu toţii fericiţi să vă avem printre noi. E neobişnuit.

M. P. (rîzînd): Caracterul evreiesc, probabil...

A. B.: Aici, la Stockholm, trăieşte un bătrîn om de ştiinţă, profesorul Rolf Luft care a făcut o statistică a premiilor Nobel primite de evrei. Ce părere aveţi ?

M. P.: Nu cred că este foarte important ce naţie primeşte vreun premiu.

A. B.: Credeţi că, în acest moment al istoriei noastre, e important să le arătăm celorlalţi că poporul nostru este egal cu ei ?

M. P.: Cel puţin egal... Cred că este foarte important pentru noi-înşine şi copiii noştri.

A. B.: Copiii Dvs. au cu toţii o identitate judaică ?

M. P.: Da; fiul meu cel mare este ortodox, fiica cea mai mare este căsătorită cu un ne-evreu, etc., etc... aşa e viaţa...

A. B.: Ce părere aveţi despre situaţia Israelului după asasinarea lui Rabin ?

M. P.: Nu sînt competent dar sînt îngrijorat. Cred că evreii din Israel vor şti să decidă pînă unde pot merge cu tratativele.

A. B.: Credeţi că există vreo contradicţie între ştiinţă şi religie ?

M. P.: E vorba de lumi diferite. Şi - în mod special - nu există contradicţie între ştiinţă şi judaism. Natura omenească este o chestiune religioasă, nu ştiinţifică. Unele religii se opun ştiinţei, dar nu judaismul. Îmi plac foarte mult cărţile lui Bashevis Singer. Concepţia lui de viaţă se aseamănă cu a mea.

A. B.: Aţi băgat de seamă că, în Suedia, există o anumită renaştere a nazismului, a xenofobiei printre adolescenţi ?

M. P.: Nu, n-am remarcat.

A. B.:Credeţi că există vreo diferenţă între evreul american şi cel european ?

M. P.: Nu văd nici o diferenţă. Un evreu e un evreu. Dar nu poţi şti nici o dată ce se poate petrece aici... Şi e bine să ştii că ai o ţară a poporului tău....

MINIMUM NU UITA

TATIANA BRĂTESCU

ANA PAUKER: Ultimii ani

Un document inedit.

După ce-a tăcut ani şi decenii de-a rîndul, d-na Tatiana Brătescu vorbeşte acum despre ultimii ani din viaţa mamei sale, Ana Pauker.

Şi ne-aduce la cunoştinţă cîteva lucruri necunoscute.

Ca, de pildă, nişte arsuri de pe mîna Anei Pauker...

Voi consemna aici cîteva dintre evenimentele ultimului deceniu de viaţă al mamei mele, străduindu-mă să contribui la restabilirea adevărului istoric adeseori nesocotit cînd este vorba de biografia Anei Pauker.

În 1950 mă aflam la Moscova cu soţul meu Gheorghe Brătescu, el fiind prim consilier al Ambasadei RPR, iar eu studentă la Institutul Pedagogic "V.I.Lenin". La 9 mai s-a născut acolo fiica noastră Stela; mama devenea pentru prima oară bunică. A decis să-şi facă în URSS concediul de odihnă şi către mijlocul lunii iunie şi-a văzut nepoata. Am plecat îndată la Soci, cunoscuta staţiune depe litoralul de răsărit al Mării Negre.

Aici am observat că pe sînul mamei apăruse o formaţiune neobişnuită. Am insistat să consulte un medic, iar acesta ne-a trimis de urgenţă la Moscova, unde Ana Pauker a fost supusă unei operaţii de cancer mamar.

Despre această intervenţie chirurgicală avea să se păstreze un secret desăvîrşit. La întoarcerea mamei în ţară, căci s-a considerat că ea nu putea lipsi de la sărbătorirea lui 23 august, îngrijirile medicale postoperatorii au fost încredinţate nu unui specialist bucureştean, ci soţului meu, care-şi încheiase de curînd studiile medicale. În acest scop, el a fost adus "în concediu" de la Moscova, pentru a face pansamentele despre care nimeni, înafară de conducerea supremă a partidului, nu trebuia să ştie. Constatînd că, drept urmare a tratamentelor anterioare cu iradieri şi citostatice, plaga operatorie întîrzia să se închidă, soţul meu i-a propus lui I. Chişinevski, care se ocupa personal de treburile acestea, ca pacienta să se înapoieze imediat la Spitalul Kremlinului, pentru a primi îngrijirile corespunzătoare.

Aşa se face că, în 1950-51, Ana Pauker a trebuit să se interneze în cîteva rînduri la Moscova. Acest amănunt prezintă un anumit interes, deoarece tocmai în perioada cînd, potrivit acuzaţiilor care îi vor fi aduse în 1952 cum că ar fi comis abuzuri prin încălcarea liberului consimţămînt al ţăranilor la colectivizarea agriculturii, ea nu mai superviza această campanie deoarece lipsea din ţară.

Am înţeles mai tîrziu că discreţia absolută care s-a păstrat atunci în privinţa invalidităţii ei trebuia să asigure succesul demascării "activităţii deviaţioniste" a Anei Pauker, căci exista pericolul ca aceasta să beneficieze dacă nu de o anumită simpatie, cel puţin de compătimirea "opiniei publice" dacă s-ar fi aflat că tocmai suferise o operaţie de cancer.

Despre şedinţele Secretariatului şi ale Comitetului Central al PMR în care ea a fost denunţată că a dus, împreună cu Vasile Luca şi Teohari Georgescu, o politică duşmănoasă socialismului nu ne-a vorbit nimic în primăvara lui 1952 (cu cîteva luni mai-nainte ne întorsesem în ţară). Informaţiile despre aceste evenimente le culegeam din presă şi de la cunoscuţi.

După anunţarea înlăturării ei din postul de ministru de Externe am fost surprinşi să aflăm că ambasadorul S. Kavtaradze a invitat-o totuşi la o recepţie organizată cu prilejul vizitei unui ansamblu artistic din URSS. Din cîte-am auzit apoi, rechemarea la scurtă vreme după aceea a ambasadorului sovietic s-a datorat nemulţumirii exprimată de conducerea de partid română în legătură cu amabilitatea manifestată faţă de Ana Pauker în acele împrejurări.

Aceeaşi tăcere a păstrat-o mama referitor la necazurile sale din cursul toamnei şi iernii următoare. Ne-a povestit cîte ceva despre activitatea sa în cadrul Comitetului de Stat pentru Sfaturile Populare şi despre neaşteptata vizită pe care i-a făcut-o acolo Petru Groza, dar nu ni s-a plîns în legătură cu încercările la care era supusă.

Astfel, n-am aflat decît abia acum, din documente care ne-au căzut sub ochi, despre ancheta severă la care a fost supusă în toamna lui 1952, cînd i s-a cerut să analizeze amănunţit greşelile pe care le săvîrşise de-alungul întregii sale activităţi politice. I s-a pretins, printre altele, să-şi facă autocritica privitor la împăciuitorismul manifestat faţă de soţul său Marcel Pauker, demascat la Moscova ca duşman al mişcării comuniste şi executat în 1938 sub învinuirea că ar fi fost agent al serviciilor de spionaj româneşti.

La 18 februarie 1953 nu mi s-a mai permis să intru la mama, care locuia alături, pe şoseaua Kiseleff, în timp ce eu şi ai mei ocupam un apartament la etajul al II-lea al clădirii de pe str. Barbu Delavrancea nr.14. În ziua următoare aveau să se mute în apartamentul nostru fraţii mei Vlad, asistent la Politehnică, şi Alexandru (Sandu), în vîrstă de şapte ani (adoptat de mama în 1950). Sora mea Maria (Maşa) locuia de puţină vreme la un cămin studenţesc, după căsătoria ei cu Martin Birnbaum.

Am aflat atunci că mama fusese arestată.

S-a procedat la o percheziţie amănunţită şi la noi în apartament, scotocindu-se pînă şi sub salteluţa din leagănul lui Tudor, al doilea copil al nostru, şi ridicîndu-se cîteva valize cu hîrtii personale şi "cărţi interzise".

Nu ne-am dat seama atunci de toată gravitatea situaţiei. Dar de două-trei luni începuse în URSS acţiunea împotriva "asasinilor în halate albe", arestarea mamei putînd fi şi ea pusă în legătură cu campania antisemită declanşată pe plan mondial de partidele comuniste. Aceeaşi semnificaţie părea să o aibă încarcerarea tot atunci a unchiului meu Zalman Rabinsohn, care, la rugămintea mamei, se întorsese de cîtăva vreme la Bucureşti din Israel, unde emigrase înainte de instaurarea aici a noului regim.

Cu atît mai mare a fost surpriza mea cînd, în ziua de 20 aprilie, deci la două luni după arestarea ei, am auzit-o la telefon pe mama, invitîndu-ne să o vizităm la noua ei adresă, pe str. Lt. Av. Şerban Petrescu nr.13, în cartierul Floreasca. Am mers imediat acolo şi ne-a povestit că tocmai o vizitase Al.Moghioroş care, văzînd-o că izbucneşte în plîns cînd a aflat de la el că Stalin murise, a mustrat-o: "Ană, Ană, dacă el mai trăia, n-am mai fi stat de vorbă acum !"

Eliberarea Anei Pauker trebuie, într-adevăr, pusă în legătură cu decesul la 5 martie 1953 al lui I.V.Stalin şi cu pierderea poziţiilor pe care L.P.Beria le deţinuse în conducerea sovietică. Cu puţin înainte de eliberarea mamei fuseseră, de altfel, scoşi din închisoare şi aceia dintre "medicii asasini" care nu apucaseră să fie lichidaţi în cursul detenţiei lor. Se ştie acum că aprobarea pentru lichidarea "grupării deviaţioniste" din PMR fusese obţinută de Gheorghiu-Dej şi Chişinevski în cursul unei întîlniri cu Stalin la Moscova către începutul toamnei lui 1951.

Cu nepoata sa Stela, în iunie 1956

Despre ce s-a petrecut în decursul arestării sale, mama nu ne-a relatat mai nimic nici atunci, nici mai tîrziu. Ne-a spus doar că, nu cu mult înainte de a fi eliberată, a fost transferată din închisoarea unde se desfăşurase ancheta (bănuia că fusese vorba de Malmaison, căci noaptea auzea fîşîitul vehiculelor care treceau prin apropiere), într-o vilă, probabil la Săftica, unde s-a continuat totuşi să fie supravegheată foarte strict (gardianca dormea cu ea în pat). Observînd pe antebraţul ei stîng două răni, ca şi cum ar fi fost arsă cu fierul roşu, şi întrebînd-o ce înseamnă asta, mi-a răspuns, parcă jenată, că se fripsese pe cînd făcea focul într-o sobă de tuci de la vilă. Continui să bănuiesc că nu acesta era adevărul.

Despre conţinutul interogatoriilor a evitat să ne facă vreo dezvăluire. Dar la cîteva luni după eliberare am văzut întîmplător, pe masa ei de lucru de pe str. Şerban Petrescu, o coală albă cu începutul unei declaraţii: "Acuzaţia că aş fi spioană americană este o monstruozitate..." Iar peste cîtiva ani, cînd soţul meu i-a transmis salutări din partea unui tovarăş despre care se ştia că făcuse parte din "serviciile speciale" şi care acum lucra în conducerea Bibliotecii Academiei RPR, a izbucnit: "Cum îndrăzneşte, după neruşinarea lui la interogatorii?!...". A regretat apoi această afirmaţie şi ne-a spus că nu-şi mai aduce aminte ca acela să fi participat la anchetarea sa.

Cei care au percheziţionat locuinţa noastră ne-au interzis categoric să pomenim cuiva despre această operaţie, ca şi despre arestarea mamei. Am constatat ulterior, discutînd cu persoane din medii foarte diferite, că în această privinţă s-a reuşit să se păstreze secretul.

La locuinţa de pe str. Şerban Petrescu, Ana Pauker s-a aflat într-un fel de domiciliu obligatoriu. Alături de ea se afla în permanenţă o "îngrijitoare" repartizată de "organele în drept", iar în oraş nu se putea deplasa decît cu o maşină de srviciu condusă de un anumit şofer, care participa şi la treburile casnice.

În această perioadă a fost anchetată de o comisie din care făceau parte Al. Moghioroş, Gh. Apostol, P. Borilă, C. Pîrvulescu şi, ulterior, I. Vinţe.

Viscolul din ianuarie 1954 a întrerupt şedera Anei Pauker în apartamentul din Floreasca. Fiindcă instalaţia de apă n-a mai funcţionat datorită îngheţului, i s-a permis să se mute la noi, pe str. Barbu Delavrancea. Practic, domiciliul său obligatoriu a fost atunci desfiinţat. Din februarie şi pînă la sfîrşitul vieţii, ea a locuit împreună cu noi.

Ne-am înghesuit în cele trei camere (una dublă) ale locuinţei noastre, cinci adulţi (venise la noi şi soacra mea) şi trei copii. Dar nu după multă vreme am fost mutaţi de pe str. Barbu Delavrancea, deoarece în vila alăturată de pe Şoseaua Kiseleff s-a instalat Gh. Apostol. Ni s-a pus la dispoziţie un apartament de pe str. Dr. Lister, unde locuise mai înainte poetul Mihai Beniuc, însă fiindcă spaţiul s-a dovedit insuficient, ne-am mutat, către sfîrşitul lui 1955, la parterul imobilului de pe str. Koch nr.3, unde aveam să rămînem multă vreme. Vlad a locuit împreună cu mama şi cu noi pînă în 1959, cînd s-a căsătorit cu Mira Millo.

Ana Pauker se interesa mereu care este situaţia sa de partid, dar cei cărora li s-a adresat (precum Al. Moghioroş şi C. Pîrvulescu) nu i-au confirmat că ar fi fost exclusă din PMR, cu toate că ea nu mai plătea de mult cotizaţia şi nu făcea parte din nici o organizaţie de bază. A fost numită redactor la Editura Politică, unde însă nu i s-a permis să se prezinte nici o singură dată, materialele de lucru (texte de tradus sau materiale de "stilizat") fiind aduse de la editură şi înapoiate acolo de către femeia noastră de serviciu Ecaterina Gârlan (neuitata Kati Neni, cea atît de devotată mamei mele şi nouă). Ana Pauker a efectuat atunci traduceri şi verificări de traduceri din rusă, franceză şi germană. Îmi amintesc cu cîtă plăcere a lucrat asupra cărţii lui August Bebel, *Femeia şi socialismul*, dar şi cît o indispunea migăleala asupra unor texte oportuniste şi neinspirate.

În vara lui 1956, după Congresul al XX-lea al PCUS, a fost reluată ancheta privitoare la atitudinile antipartinice ale Anei Pauker. O comisie asemănătoare celei amintite mai sus a căutat să obţină declaraţii de la mama, cum că ea ar fi fost în România principala unealtă a lui Beria. O maşină o lua şi o aducea acasă, fără să oprească chiar în faţa locuinţei noastre.

Că se pregătea iarăşi reprimarea o dovedeşte şi faptul că atunci au fost excluşi din partid, sub diferite pretexte, cumnata sa Edmea (Titi) Pauker, fiul său Vlad Pauker şi ginerele său Gheorghe Brătescu. După vreo lună de interogatorii, mama n-a mai fost însă chemată în faţa acelei comisii. A suferit mult cînd, la adunările organizate după acelaşi congres din 1956, unii intelectuali au afirmat că ea ar fi propus punerea sub urmărire a foştilor voluntari români din tabăra republicană a Războiului civil din Spania.

Existenţa Anei Pauker s-a desfăşurat în acei ani mai cu seamă între pereţii locuinţei noastre. Într-o vară a mers totuşi cu noi la Vălenii de Munte, unde se afla casa părintească a soţului meu. Era bucuroasă să stea de vorbă cu cei trei copii ai noştri (între timp venise pe lume şi Irina) şi să primească vizitele lui Mircea, fiul Maşei şi al lui Martin. Pe Sandu al ei îl ajuta la pregătirea lecţiilor.

Citea mult, mai ales literatură. Printre altele, a parcurs atunci cu încîntare ciclul Forsyte al lui Galsworthy. Potrivit unei deprinderi pe care o manifestase mai ales în cursul detenţiei din 1935-1941, îi plăcea să repovestească celor din jur ceea ce citea. De data aceasta "prelucra" pe înţelesul nepoţilor unele din istoriile care o delectau.

Foarte puţini treceau atunci pragul casei noastre. Au vizitat-o adeseori pe mama o veche tovarăşă de puşcărie, Maria Andreescu (Băbica), un avocat care-i apărase pe comuniştii aflaţi în ilegalitate, Radu Olteanu (care, fiind văr cu colocatarul nostru, generalul Marcel Olteanu, intra şi la noi, printr-o uşă din spate, cînd venea să-şi vadă neamurile), profesorul de farmacologie de la IMF Alfred Teitel, ilegalista Lea Livia Ardeleanu, şi cam atît. Au mai îndrăznit să o vadă pe mai vechea lor cunoştinţă Elena Ivănuş, soţia militantului comunist de pe vremuri Constantin Ivănuş, şi avocatul I. Raiciu cu soţia (o singură dată).

Altminteri, veneau pe la noi rude ale mele (mai cu seamă mătuşa mea Titi), precum şi unele rude ale soţului şi cumnaţilor mei. Că şi alţii ar fi dorit s-o întîlnească i-a putut-o dovedi o întîmplare ca aceea la care am fost martoră, însoţind-o la un spectacol la Operă: Liuba Chişinevski, care se afla şi ea în sală, s-a ridicat, în pauză, şi s-a întors ostentativ către ea, zîmbindu-i îndelung. Mai mult nu şi-a îngăduit în acele împrejurări.

Accesul în locuinţa noastră era strict supravegheat. Dumitru Bojin, pediatrul care îngrijea copiii noştri, a fost legitimat demonstrativ ieşind de la noi. Un asistent de la Institutul Agronomic, care locuia vizavi pe str. Dr. Koch şi care ne sădise cîteva tulpini de trandafiri în faţa casei, a fost chemat la rectorat ca să explice ce caută la Ana Pauker.

O dată s-a prezentat la uşa noastră o ziaristă suedeză. Venea neanunţată şi mama a refuzat să o primească.

S-a scris în ultima vreme că Ana Pauker a dus-o destul de bine şi după debarcarea ei din funcţiile de partid şi de stat: s-ar fi aprovizionat de la magazinele cu circuit închis, ar fi dispus de o maşină, etc. Acestea sînt invenţii. Mama mergea uneori pentru cumpărături în piaţa din faţa Operei. În asemenea împrejurări

Ana Pauker la Soci, în iunie 1950

nu era lăsată niciodată lăsată să stea la coadă. Domni respectabili o invitau insistent să treacă înainte, deşi nu încăpea îndoială că, pînă la "căderea" ei, nu resimţiseră decît ostilitate în ce o privise.

În primăvara lui 1959 sănătatea mamei a început să se deterioreze. A refuzat să se ducă la Spitalul "Elias", rezervat demnitarilor şi activiştilor. Profesorul Nicolae Gh. Lupu a examinat-o acasă la noi şi a convins-o să se interneze în clinica lui. După externare, mama s-a dus pentru o lună, cu Maşa, la o vilă a partidului de la Breaza de Sus. Spre sfîrşitul anului s-a simţit iarăşi rău. De data aceasta am însoţit-o la Spitalul Colentina pe tot timpul internării sale. Profesorul Lupu a constatat apariţia unei recidive ameninţătoare a cancerului. La clinică a vizitat-o vechea ei tovarăşă de detenţie Maria (Marusia) Sârbu.

În 1956, Vlad şi cu mine ne adresasem Prezidiului Sovietului Suprem al URSS, solicitînd informaţii despre soarta lui Marcel Pauker, tatăl nostru. Ni s-a răspuns abia peste trei ani, în octombrie 1959, prin Crucea Roşie Română, pentru a ni se anunţa că el a decedat la 16 august 1938, cu precizarea că de alte date nu se dispune. Mama a fost profund afectată de această ştire, care confirma definitiv că soţul său nu mai era în viaţă (fiindcă pînă atunci persistase o vagă speranţă că, eventual, el s-ar afla în vreun lagăr sau închisoare din Uniunea Sovietică).

Curînd, mama n-a mai părăsit odaia. Un oarecare reviriment, dar numai pentru cîteva săptămîni, s-a produs cînd, în aprilie 1960, la stăruinţele Babicăi şi cu îngăduinţa profesorului Lupu, a făcut o cură cu faimosul "ser" al doctorului Ranetescu de la Vălenii de Munte.

Către sfîrşitul lui mai, suferinţele ei s-au agravat brusc. Nu mai putea coborî din pat şi nu se mai putea hrăni deloc.

În seara de 3 iunie a încetat din viaţă. A rămas conştientă pînă la capăt. Ultimele ei cuvinte au fost: "De s-ar termina odată !..."

Au venit la crematoriu rude şi cunoştinţe. Desigur că nimeni din conducerea partidului nu era de faţă. În schimb a răspuns convocării făcute de Băbica liderul comunist de la începutul anilor '20, Gheorghe Cristescu-Plăpumaru. Cînd reprezentantul Federaţiei Luptătorilor Antifascişti s-a oferit să rostească un cuvînt de despărţire, noi am refuzat. Cum putea să se înfăţişeze un asemenea cuvînt la vremea aceea ?

("Arhiva", supliment de istorie al ziarului "Cotidianul", Bucureşti.

COMODITATE ● IGIENĂ PERSONALĂ ● SĂNĂTATE

● Garanţie – un an de la instalare. Cu posibilitate de prelungire.

"BIDAN" – BNEI BRAK
Str. Hakishon nr. 16
Tel. 03/5709955 – 5709977
5700831

● **BIDAN este un scaun modern care transformă orice closet în bideu şi foloseşte la spălarea părţilor inferioare ale corpului cu ajutorul unui jet de apă caldă şi la uscarea cu un curent de aer cald.**

● Astfel de creează pentru cel ce-l foloseşte o senzaţie de **totală curăţenie şi prospeţime.**

● Noul procedeu este binevenit atît pentru **adulţi** cît şi pentru **copii** , evitîndu-se contactul mîinii cu fecalele şi secreţiile urît mirositoare şi total insalubre. **Femeile gravide** găsesc prin **BIDAN** o rezolvare ideală a igienei speciale care li se impune, **suferinzii de erupţii, eczeme în părţile interne** simt o alinare a durerilor, iar cei **bolnavi de hemoroizi** pot realiza chiar evitarea operaţiei.

BIDAN-ul se prezintă într-o varietate de modele şi culori:

● **BIDAN TURBO,** aparat care încălzeşte apa şi usucă cu aer cald, cu 150x5=750 şkalim

● **BIDAN CU ÎNCĂLZIREA APEI,** , cu 150x4=600 şkalim

● **BIDAN OBIŞNUIT,** cu 75X3=225 şkalim

Se fac instalaţii în orice loc din ţară o Se poate plăti cu carte de credit

● **Instalarea este simplă şi uşoară – 75 şkalim (inclusiv legătura electrică)**

DICTIONAR NECONVENTIONAL

AL. MIRODAN

F

AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

FISCHOF, Andrei – (n. 1940, Turda, România), poet, traducător, a început prin a face traduceri din maghiară în română. Omul era prea timid pentru a se lansa în editarea de versuri proprii, mulţumindu-se să publice sporadic poezii şi schiţe, ca nişte baloane de încercare, în revistele vremii: România Literară, Tribuna din Cluj, etc. El s-a impus repede printre tălmăcitorii de clasă, obţinînd, în 1974, premiul pentru traduceri al Uniunii Scriitorilor. Stabilit în Israel în 1976, îşi vede de profesia sa, lucrînd ca inginer (de fapt făcuse studii de fizică) la Haifa, şi preferînd "provincia" metropolelor prea la vedere. Aici îşi dă drumul pe plan poetic, publicînd două volume de versuri în româneşte: *Dialog imaginar (1978)* şi *Uitarea de sine (1983)*.

Fischof este un scriitor care, vorbind despre viaţa sa, ar putea spune ca Jean Anouilh: "eu nu am biografie". El se înfăţişează lumii ca un inginer, calm, stăpînit, politicos, neted, măsurat cu echerul şi compasul, amabil, de-o maximă civilitate. Culoarea sa favorită pare a fi gri-ul. Nu provoacă explozii pe uliţa literară, nu e subiect de can-can (lucru rar în Israelul de limbă română, ca şi în cel de limba ebraică, de altfel), nu are vocaţia conflictului, ba nici măcar pe aceea a polemicei. De obicei inginerii (sau medicii sau avocaţii) care fac poezie ţin să arate-n viaţă ca poeţii. Fischof e un poet care se străduieşte să arate ca un inginer.

Noaptea.

Asta – ziua. Fiindcă noaptea e altceva. Noaptea, el îşi dă arama pe faţă. Onorabilul Dr. Jeckill se retrage în laborator, încuie uşa de trei ori, trage perdelele la fereastră şi devine un Mr. Hyde, cu sadismul întors, adică îndreptat împotriva propriei sale fiinţe. În ceasurile nopţii, cea fără de "îngrădiri", Fischof se simte în elementul lui, vărsînd mari cantităţi din sîngele lui Fischof:

noaptea: curtea din dos/ a zilei solidificată de-atîtea îngrădiri,/ peisaj invizibil al întîlnirilor/ fugare,/ obrazul de tîrfă al/ legii luminii şi-a umbrei,/ ştiută dinainte,/ se-ntinde şi se strînge/ după solstiţiile fiecăruia/ şi revine,/ noaptea,/ întreagă şi singură/ ca o insulă cunoscută:/ vîrf al muntelui ascuns în mare/ şi nimeni nu-i ştie mărimea.

(Nocturnă)

La orele nocturne, el n-are somn, rămânînd "suspendat de propriile sale treziri":

De-o vreme, nopţile mă persecută,/ trezindu-mă cu te miri ce: lătratul unui/ cîine din celălalt capăt al lumii, al somnului,/ al clipei, sau vreun gînd rătăcit în labirintul/ vremii şi apărut deodată arzîndu-mă, ori vreo/ durere laşă, prea laşă ca să se facă simţită/ la lumina zilei, ori cu liniştea însăşi, cu marea/ linişte fără hotare. Şi-atunci rămîn, de fiecare dată,/ surprins, suspendat de propria-mi trezire,/ scăpînd din mînă totul – farfuriile prînzului/ mereu neîmplinit, mereu amînat, se fac ţăndări,/ iar cioburile mă taie, cum, cuprinzîndu-mi/ gleznele, mă strigă...

(Din "Uitarea de sine")

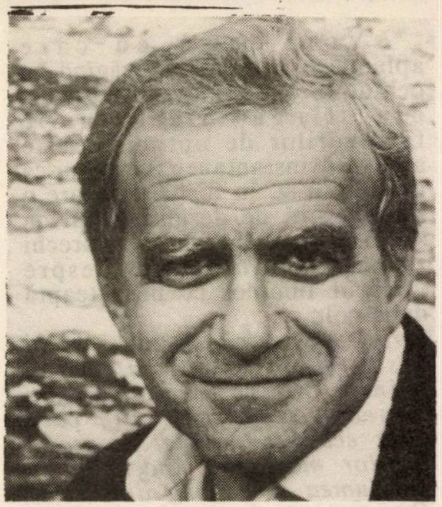

Fischof: un surîs înşelător

Cum spuneam, noaptea totul se schimbă. Omul îşi desface gulerul convenţiilor de peste zi, răsuflînd – însfîrşit – uşurat, de s-ar zice că numai întunericul scoate la lumină pe adevăratul Fischof. Surîsul de peste zi, comunicat amicilor diplomatic, ca de-un ambasador ce-şi salută încîntat musafirii la recepţie, dispare brusc. În locul său, apare posomorîrea; ca în *Pasărea neagră;* fiindcă ne gîndim (bineînţeles) la război:

e aeru-ncins a războaie/ ţevi fumegă în panoplie/ tîrziu ghilotina să taie/ iubire şi tu eşti tîrzie/ pămîntul îmi pare că plînge/ rotindu-şi cocoaşa spre stele/ în toate e-un gust ca de sînge/ rănite-s şi visele mele/ o pasăre neagră cum zboară/ strivind, doar cu umbra-i, pădurea/ iar lumea în loc de ocară/ priveşte cu gîndul aiurea.

Calmul de peste zi se topeşte. Mîinile poetului încep să tremure, îl trec sudori reci, în locul siguranţei de sine afişată pe stradă, apare "teama de sînge":

...trimilenare slove-mi sînt stăpîne
cum de-a nemurire-mi cîntă-n trup
cum din părinţi aceiaşi fii se rup,
oricît duşmanii-şi schimbă steag şi nume –
ci-n noi, născuţi străini cu-albastrul semn,
teama din sînge va dura etern.

(În noi, născuţi străini)

Voia bună cu care aplaudase în şedinţă, trăgînd cu ochiul la vecinii din dreapta şi din stînga, discursurile furnizorilor de optimism, este alungată instantaneu, ca o muscă de pe obraz. În locul ei, apare o strîmbătură de dezgust, omul dă să-şi scoată enervat din urechi zgomotul cîntecelor despre viitorul luminos ce ne-aşteaptă după colţ:

Copil de trupă al unui secol ars,/ tîrîndu-mi cizma largă printre pietre, Mă asurzeşte cîntecul prea fals/ Din care doar ecourile-s certe/ Şi praful paşilor mă-neacă, încet,/ Şi nu pot lumea s-o ajung din urmă,/ Departe-s basmele strînse buchet,/ Doar vremea lor memoria o scurmă./ Fugind astfel, durere-i orice pas/ Spre ploaia frunzelor cu iz de rugă./ În fața mea. un singur gînd rămas - / Un smoc de veac ce m-a-nfiat în fugă.

(Departe-s basmele)

Certitudinea de inginer, cu calculele, că după ani şi ani de aventuri teribile pe "valurile vieţii" a ajuns - în sfîrşit - la liman, pe pămînt solid - a pierit şi ea instantaneu. În locul ei apare senzaţia de înec:

...pămînt pămînt/ am strigat după evadare/ pluta de hîrtie îşi îndreaptă colţurile/ muiate-n sudoarea apei/ aproape eram/ eram învingător/ pămînt pămînt/ şi fundul mării mă primi/ uimit de bucuria mea.

(Naufragiu)

Conştiinţa de a fi cineva, cu nume, putere, independenţă şi suveranitate (Gorki: Om cu O mare, ce mîndru sună acest cuvînt !) este îndepărtată cu dispreţ de persoană alergică la amăgiri. În locul ei apare - sub semnul auto-deriziunii, senzaţia de micime indubitabilă, de punct oarecare aruncat în spaţiu:

Ciudaţi sîntem şi mici în nopţile arzînd,/ privindu-ne prin lupa propriilor doruri,/ cînd voci ascunse-n noi şi-n timp renasc, în coruri,/ măruntele iluzii moarte rînd pe rînd/ şi iar scăpate, precum caii din lassouri, în fuga lor de şaua strînsă peste gînd,/ în goana lor spre orizontul atărnînd/ asemenea speranţei veşnice din zboruri./ Ciudaţi sîntem, iubire, şi mărunţi: un punct/ căzut dintr-un creion ţinut de alţii-n mînă,/ un foc prea grabnic părăsit, ca să rămînă,/ abia încins, răcindu-se-n părul cărunt,/ aidoma sîntem, şi toţi la fel de singuri,/ un gînd sîntem, atît, un gînd născut din gînduri.

(Născut din gînd)

Camil Petrescu spunea: "Cîtă cunoaştere, atîta dramă". Lozinca lui Fischof ar putea fi: "Cîtă cunoaştere, atîta conştiinţă a nimicniciei tale".

... Dar poate că, totuşi, există o speranţă ultimă, salvarea aceea care ne leagă pe toţi, ca un numitor comun... Am numit pe Dumnezeu. Nu, nu există. Speranţa aceasta s-a dus şi ea, de mult... În locul ei apare ideea că Dumnezeu nu poate să ne scape pe toţi, aşa cum n-a putut şi în alte împrejurări. Ah, Auschwitzul, Auschwitzul ! Iată cuvîntul pe care Fischof nu-l rosteşte niciodată, dar este prezent pretutindenea în versurile lui:

Dar nu ne vei putea lua pe toţi, o, doamne/ aleşii tăi, aleşii lumii sînt/ şi toţi ne vor, în piaţa mare, jertfe/ pe rug de cărţi, din sînge şi pămînt/ Nu vei putea, cum n-ai putut, o, doamne,/ căci milioane ard în lumînări/ şi milioane sînt şi alte milioane/ pe caii marilor speranţe vin, călări.

(Un bulgăre)

(Continuare la A. Fischof în numărul viitor).

SEARĂ DE ANTOLOGIE POETICĂ

La Casa Scriitorilor din Tel Aviv a avut loc, la 2 ianuarie 1996, o seară literară închinată poetului Andrei Fischof,- un deosebit talent în arta traducerii versurilor poeţilor israelieni de limbă română în limba ebraică. Cuvîntul de deschidere l-a avut Ephraim Bauh, preşedintele Uniunii Asociaţiilor de Scriitori din Israel. El a subliniat necesitatea îmbogăţirii patrimoniului cultural israelian cu traduceri de valoare din toate limbile ţărilor de baştină ale olimilor, şi a salutat în mod special, atît cantitatea cît şi calitatea traducerilor din limba română,- adevărată explozie de poezie bună.

Prezentarea ultimului volum al lui Andrei Fischof, "Horef Iarok" (Iarna Verde), a fost făcută de prof. Andrei Strihan, Sebastian Costin, scriitor şi ziarist, şi de criticul A.B. Jaffe.

Margolit Matitiahu, secretara Uniunii, a condus în continuare programul serii, în care Rahel Eshkar a citit traduceri în ebraică din versurile poeţilor: Noemi Pavel, Sebastian Costin, Solo Har, Shaul Carmel, Tania Lovinescu, Bianca Marcovici, A.Goldenberg (z.l.), Paul Kidron, Solo Juster, Luiza Carol, M. Rudich (z.l.), Maria Mozes Găitan, Felix Caroly şi Andrei Fischof.

Momentele muzicale au fost susţinute la pian de către Nicolae Birman.

Pe de-o parte, la Timişoara, editura "Gordian" scoate de sub tipar, săptămînă de săptămînă cîte-o carte fascistă, răspîndind în zeci de mii de exemplare operele părinţilor antisemitismului românesc.

Pe de altă parte, preşedintele Iliescu se declară neliniştit de reînvierea mişcării fasciste, cerînd autorităţilor să ia măsuri împotriva acesteia.

Păi, care e problema, domnule preşedinte ? Puneţi o dată piciorul în prag şi tăiaţi nodul Gordian.

De cînd cu împrejurările binecunoscute în care a fost lichidat teroristul Ayash (Inginerul) din Gaza, nu se mai spune "l-a sunat ceasul" ci "i-a sunat Pelefonul".

- Cine va avea ultimul cuvînt în tratativele de pace cu Siria ? Ierusalimul sau Damascul ?

- Washingtonul.

POȘTA DICȚIONARULUI

Harry Rosenberg, *doctorand în istorie de la universitatea Sorbona III, din Paris, ne cere material despre cum au reflectat scriitorii și publiciștii români "de prestigiu" în scrierile lor gesturile "anti-antisemite" ale românilor de caracter din anii războiului. Am trimis, prin scrisoare, corespondentului nostru cîteva indicații bibliografice. În plus, fiindcă pe lumea asta mai există și coincidențe, publicăm aici un text "la obiect" al lui Tudor Teodorescu-Braniște. L-am primit mai deunăzi de la publicistul C. Darie, nepotul marelui condeier democrat. Nepotul după soție: Braniște fusese căsătorit cu o evreică.*

S-a scris mult, cu deosebire în ultimii ani, despre holocaustul căruia i-au căzut victime, în perioada celui de-al doilea război mondial, milioane de evrei din toate țările europene cotropite de cizma hitleristă. S-au publicat și nume de ne-evrei care, în aceiași ani ai vremelnicei dominații fasciste, iar ulterior ai îndelungatei dictaturi comuniste, au fost supuși torturilor de tot felul, deportărilor, internărilor în lagăre, ș.a. Hitlerismul, fascismul, ca și comunismul de altfel, s-au folosit, dîndu-i o aplicare concretă, de aceeași sinistră sintagmă: "cine nu e cu noi, e împotriva noastră".

Și cu toate acestea, mulți, foarte mulți oameni, poate chiar cu riscul vieții, au avut curajul să se opună, sub o formă sau alta, dictatului totalitar. Și poate că nu întîmplător omenia tradițională a poporului român, despre care se scrie încă prea puțin, s-a împotrivit ordinelor unor capete scelerate, salvînd vieți nevinovate, împiedicînd, pe cît posibil, comiterea acelor orori care au umbrit mersul societății mai bine de jumătatea secolului XX.

Articolul pe care vi-l trimit a apărut sub semnătura ziaristului și scriitorului democrat Tudor Teodorescu-Braniște, în ziarul independent "Jurnalul de dimineață" din București, acum cinci decenii. Autorul citează cazul unui om care, în anii opresiunii fasciste, a contribuit la alinarea suferințelor a mii de oropsiți ai soartei, internați în lagărele morții din Rusia, în 1943. Un caz dintr-o sută, poate dintr-o mie, despre care e oricînd util să ne aducem aminte. Poate că el ne arată nouă, celor de azi, dar și celor ce vor veni după noi, mîine, ceea ce e bine să se știe de către toată lumea: că și în împrejurări tragice ca acelea prin care au trecut atîția evrei originari de pe meleagurile românești, s-au aflat *oameni de omenie* care au găsit mijloacele să se opună antisemitismului, șovinismului, barbariei totalitare.

C. DARIE

... Și acum, iată articolul lui Braniște:

ING. CONSTANTIN PĂUNESCU

Am mai notat aci nume de oameni care s-au dovedit de treabă, în acești ani cumpliți. Și voi nota mereu, pentru că vreau să statornicesc adevărul curat: în sînul neamului nostru, ticăloșii sînt cei puțini; cei mulți sînt oamenii cum se cade.

Prin 1943, strigătele de deznădejde ale evreilor deportați în Transnistria din ordinul lui Antonescu erau mai jalnice decît oricînd. Foametea, gerul și maladiile făceau ravagii. Cei care nu muriseră, erau umbre de oameni, fantome.

După o încercare de ajutorare, făcută de organizația evreiască de asistență, s-a constatat necesitatea inițiativelor individuale. Am văzut, atunci, cîțiva oameni de inimă adunînd bani, cumpărînd lucruri, făcînd pachete și scriind adrese. Fiecare pachet trebuia să ajungă în mîna unui deportat. Fuseseră aleși deportații din Basarabia, fiindcă aceștia nu mai aveau familii, nu mai puteau nădăjdui într-un ajutor "de-acasă". Acasă la ei, nu mai era nimic... Fuseseră aleși "politicii" de la Vapniarca. Și de-asemeni, evreii transnistrieni care mai rămăseseră în viață. Acțiunea de ajutorare era inițiată de prietenul meu A. Milman, cu concursul unui grup de amici ai săi, în frunte cu d. I. Feldstein. Întîmplarea a făcut să pot urmări eforturile lor. Nu vroiam să-i descurajez. Dar mă întrebam: cum vor ajunge aceste pachete în mîinile nenorociților din ghetto-uri ?

Și totuși, pachetele au ajuns!

D. ing. Const. Păunescu, subdirector general la C. F. R.

GLUME

● O pasageră se urcă într-un autobuz cu cățelul ei și-l întreabă pe șofer:

– Dacă iau un bilet pentru cățelul meu, poate ocupa un loc ca orice pasager?

– Bineînțeles, doamnă, cu condiția ca, la fel ca toți pasagerii, să nu pună picioarele pe banchetă...

● – Presupuneți, zice popa, că intervin în favoarea unui măgar bătut de stăpînul său. La ce poruncă divină mă supun?

Un băiețaș ridică mîna:

– Vei iubi pe aproapele tău ca pe tine însuți.

● Într-un muzeu de artă modernă, mai mulți vizitatori extaziați se îmbulzesc într-un colț. Directorul muzeului îi șoptește unui amic:

– N-am inima să le spun că tabloul pe care-l admiră nu este decît grila sistemului de aer condiționat...

● – Ieri seara la circ s-a petrecut un lucru teribil – povestește un scoțian amicului său. Leul l-a mîncat pe îmblînzitor sub ochii noștri.

– Și vi s-a cerut o plată suplimentară pentru acest număr peste program?

– Nu.

– Atunci ce a fost așa ceva teribil?

şi conducătorul instituţiei în timpul acela, a pus la dispoziţie vagoanele necesare. În plin război hitlerist, în plină dictatură a lui Antonescu. Nu s-a temut nici de fulgerele "Conducătorului", nici de recea mînie a Gestapo-ului nemţesc. Astăzi, lucrul pare simplu. Atunci, era un act de mare curaj. Erau mulţi care nu aprobau sălbateca prigoană împotriva evreilor. Dar li-era frică s-o spună. Şi mai ales, li-era frică să facă un act, care ar fi atras asupra lor pedepse grele: alungarea din slujbă, internarea la Tg. Jiu şi - cine ştie - poate chiar expunerea în lanţuri în piaţa Cercului Militar...

D. ing. Const. Păunescu nu s-a temut. Ştia că vagoanele acestea duc pachete făcute de evrei şi destinate altor evrei. Ştia că mulţi din ei sînt nu evrei pur şi simplu, ci evrei "politici", ceea ce constituia o agravantă. Totuşi a aprobat vagoanele. A dat ordin să fie ataşate la trenuri de persoane. A fost ajutat, în aceasta, de d. Director Bucur. Şi vagoanele au plecat însoţite de un modest şi brav funcţionar particular, d. Gh. Ionescu.

Primul transport a fost destinat Moghilăului. Al doilea a mers la Balta. "Politicii" de la Vapniarca fuseseră mutaţi la Grosolovo. Vagoanele au rămas la Vapniarca. "Locaţia" creştea zi cu zi. D. ing. Păunescu a anulat şi taxa de locaţie.

Au sosit după aceea scrisori emoţionante. Deportaţii mărturiseau că pachetul primit le-a salvat viaţa. O femee spunea: "şase luni am trăit din acest pachet".

Aceasta a fost cu putinţă mulţumită subdirectorului general, ing. Păunescu, care a avut curajul de a face un act de omenie, atunci cînd omenia era interzisă sub cele mai severe sancţiuni.

Nu-l cunosc. Am auzit, atunci, numele d-sale legat de această faptă bună. Îl înscriu aici, între românii de treabă. Sînt oameni pe care n-ai nevoie să-i cunoşti. Îi strîng mîna cu - dacă-mi dă voie - prietenie.

TUDOR TEODORESCU-BRANIŞTE
("Jurnalul de dimineaţă", 25 ianuarie 1945)

●

Un anume Moshe Gross din Brooklyn, New York, student la o ieşhiva, s-a apucat să colecteze pe stradă fonduri pentru cheltuielie de apărare ale criminalului Igal Amir, susţinînd că a strîns peste 100.000 de dolari. Cînd a fost luat la bani mărunţi de autorităţi, s-a dovedit că individul, cam mitoman de felul lui, se lăudase, pur şi simplu şi că el, de fapt, nu adunase nimic.

Moişe Gross.

Întors de la Damasc, unde l-a întîlnit pentru a 43-a oară pe preşedintele Assad, d. Warren Christopher a declarat mulţumit: "La Damasc există un partener serios la tratative. Pînă acum, fiecare parte a jucat tenis pe terenul ei. Acum, ambele părţi joacă pe acelaşi teren".

Aşa o fi, domnu' Christopher. Numai că, vezi dumneata, meciurile de tenis în doi nu se pot încheia niciodată la egalitate. Unul învinge, iar celălalt pierde....

★

Un sondaj de opinie publicat recent şi care a stîrnit senzaţie, arată că 65% din locuitorii Podişului Golan sînt gata să-l evacueze, cu condiţia să primească o sumă de bani corespunzătoare.

HA-AM IM HA-GOL(OG)AN !

A. DAR.

★

L I M

REŢEAUA MAGAZINELOR DE CARTE ROMÂNEASCĂ

CARTEA ROMÂNEASCĂ LA L I M

Vreţi să citiţi o carte bună, vizitaţi magazinele L I M
Numai la L I M veţi găsi cărţi româneşti
Ultimele noutăţi la L I M

TEL-AVIV, noua TAHANA HAMERCAZIT, etajul 3, magazinul nr.3267 (sub "MacDonald"), TEL. 03-5375393
TEL AVIV, rh.Shlomo Hameleh nr.2 tel.03-5283665
TEL AVIV, rh. Erlinger 7 (vechea Tanaha Mercazit)tel. 03-6391735
IERUSALIM, rh. Iaffo nr. 63 (în pasaj) tel. 02-250612
AFULA, Kikar Haatzmaut nr. 7 (în pasaj Ofir) tel. 06-596014
HAIFA, rh. Herzl nr. 61 (Kikar Talpiot) tel. 04-671292
KFAR SABA, rh.Weitzmann nr. 92 (în pasaj). tel. 09-958118
NATANIA, rh. Smilanski nr. 10 (în pasaj) tel. 09-615860
RISHON LEZION, rh. Rotschild nr.9 tel. 03-9698724
BEER SHEVA, rh. Hahistadrut nr. 56 tel. 07-236738
PETAH TIKVA, rh. Montefiori nr. 17 tel. 03-9312777
PETAH TIKVA, str.Bar Kohba 27, TEL. 03-9346624.

IOSEF EUGEN CAMPUS

O FEMEIE FĂRĂ INIMĂ

Jurek Becker - autorul romanului *"Bronsteins Kinder"* ("Copiii lui Bronstein"), apărut acum cîţiva ani - publică acum o nouă carte: *"Amanda herzlos"*.

Acţiunea se petrece în Berlinul răsăritean. În zilele noastre, dar înainte de dărîmarea zidului şi unificarea Germaniei. Cu acest fundal, inevitabil, deci, un roman politic, cu săgeţile îndreptate împotriva regimului dictatorial comunist din D.D.R. Dar numai într-o anumită măsură. Căci caracteristica de seamă şi marele merit al noului roman este deplasarea centrului de gravitate dinspre politic înspre uman. Adîncirea analizei. Nu aspectele superficiale social-politice ale regimului, ci consecinţele nefaste, depravante asupra sufletului omenesc.

În ciuda ispitelor materialului tematic, romanul lui Becker nu se vrea şi nu este un roman politic, ci un roman de familie, un roman de dragoste. Titlul este semnificativ, corespunde adevăratei lui substanţe. *Amanda herzlos.*

În centrul romanului stă această Amanda fără inimă. Ca statuia de proră a unei corăbii de pe vremuri, avîntată spre depărtări, sfidînd cu curaj şi neclintită încăpăţinare valurile, vînturile adverse, abisurile ameninţătoare.

Prezenţă atotînvăluitoare, deşi nu apare nicăieri direct. Numai ei autorul îi refuză dreptul de a vorbi. Cu o artistic binevenită abstinenţă, autorul renunţă să prezinte şi punctul ei de vedere. Vocea ei nu se aude...O întrevedem pe Amanda numai ascultînd succesiv trei alte voci. Vocile celor trei bărbaţi din viaţa ei.

***

Amanda. Nume cu implicaţii subtextuale complexe. Cu sonoritatea lui latină (verbul *amare = a iubi)* de gerondiv, parcă ne şopteşte: trebuie iubită. Reminiscenţe franceze (*amandes* sînt migdalele noastre) ne sugerează un fruct la al cărui miez suculent nu pătrunzi decît cu greu, înfrîngînd rezistenţa unei coji dure ocrotitoare. Un fruct cu gust dulce-amărui. Un fruct provenit din flori cu miros subtil de primăvară.

Cine este, în fond, această Amanda, atotprezenta deşi absenta, figură de proră emblematică şi oarecum enigmatică? Fără inimă? (Amanda herzlos). Faţă de cine?

Evident, afirmaţia din titlu trebuie înţeleasă ironic. Căci Amanda nu este cu totul "fără inimă" decît faţă de primul ei soţ, Ludwig Weniger (weniger înseamnă "mai puţin"), care, deşi se crede un om raţional şi moral, este, de fapt, un sub-om, un om depravat de regimul totalitar, un conformist meschin. Ceva mai puţin "fără inimă" se arată Amanda faţă de Fritz Hetmann, scriitorul cu 20 de ani mai în vîrstă decît ea. E drept, îl părăseşte în cele din urmă, după şapte ani de convieţuire paşnică. Îl părăseşte - păstrîndu-i totuşi recunoştinţă şi respect. Îl părăseşte pentru că a descoperit, însfîrşit, marea iubire cu Stanislaus Doll, corespondent în Ostberlin al radiodifuziunii Germaniei din vest. Nu trebuie uitat, de altfel, că Fritz Hetmann o iubeşte cu adevărat, caută să-i facă viaţa cît mai fericită, dar nu o înţelege şi nu o apreciază ca personalitate de sine stătătoare, ca scriitoare. Pe plan ideologic, de asemenea, Fritz rămîne la jumătatea drumului. Nu se lasă încovoiat de regim, este considerat "verbotener Schriftsteller" (scriitor interzis), dar se strecoară, nevătămat, trăind liniştit în D.D.R., căci se ştie ocrotit cu eficienţă de fratele său, personalitate atotputernică în vest, care ştie să intimideze regimul comunist.

Fără inimă se arată Amanda faţă de D.D.R. Deşi cetăţeană a acestui stat, se hotărăşte să-l părăsească. "Dezertează".(?!) Se stabileşte la Hamburg cu noul ei soţ, Stanislaus şi cu copilul din prima căsătorie, Sebastian. E "herzlos", fără inimă, faţă de un regim totalitar care-şi depravează moral cetăţenii.

În acest sens, semnificativ este faptul că oamenii pe care Amanda îi urăşte fără cruţare, sînt cei la care apar din plin tarele regimului totalitar: primul soţ, Ludwig Weniger, şi mama ei, Violetta Zobel (cei doi, de altfel, se înţeleg şi se apreciază reciproc). Ludwig este un tip meschin care-şi dă aere de om drept şi generos. Un om care-cu o viclenie de Tartuffe refulată în inconştient-îşi urmăreşte numai interesele sale egoiste, ascunzîndu-le sub un văl pudic de principialitate şi virtute. Un tip care nu numai că-şi permite să facă rău ca să-i fie lui bine, dar mai vrea să aibe şi dreptate. Nu o lasă pe Amanda să se ocupe cu scrierea romanului, o bate la cap să-şi caute o muncă "serioasă". Dar asta de dragul ei, pentru binele ei. "E vorba de stabilitatea internă a Amandei",

minimum

EDITEAZĂ

- Aveţi în manuscris memorii personale?
Vreţi să vă publicaţi jurnalul intim?
- Doriţi să scoateţi la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?
- MINIMUM este editorul cel mai competent! Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginaţie şi corectură tipografică, coperta, prefaţa şi diferite forme de publicitate vi le asigură

MINIMUM

Există, în sfîrşit, o editură:
MINIMUM

perorează el rechthaberisch. Sau: "Se înstrăinează de viaţa noastră (...). Imaginea ei despre ţara noastră e deformată" (Ihr Bild von unserem Land werde zum Zerrbild). La un anumit moment, ajunge să se întrebe dacă datoria lui morală de bun cetăţean al DDR nu este să o denunţe autorităţilor pe propria lui soţie.

Silă îi este Amandei şi de propria ei mamă. Vorbind despre ea, refuză să folosească termenul *mama.* O stigmatizează cu dispreţ: Violetta Zobel. O străină. Un monstru. E trist să fii copilul unui monstru. "Nu e proastă Violetta Zobel," spune Amanda cu scîrbă. E inteligentă, dar "la modul cel mai tîmpit".

Probabil, afirmă ea, a avut loc o întîlnire între ea şi partid în vremea cînd era fată tînără, întîlnire din care ea a ieşit transformată în idioată, ca şi cum s-ar fi lăsat sărutată de Dracula.

***

Sărutul lui Dracula l-au primit toţi cetăţenii statului totalitar. Mai mult sau mai puţin evident, au suferit o astfel de mutaţie morală. Avocatul Kraushaar-Stan Păţitul german din vest, căsătorit cîtva timp cu o femeie din est, exagerînd caricatural, îi caracterizează astfel pe cei din est: "...Orice lucru neaşteptat le dă o stare de panică. Au ceva de rumegătoare (kuhiges-"văcos", de vacă), mestecă iarba, privesc fix orizontul şi vor să fie mulse la oră fixă".

***

Amanda fără inimă? Nicidecum. Amanda este întruchiparea unei femei adevărate deci oarecum enigmatice, care se desprinde de un regim depersonalizant, depravant. Şi de bărbaţi meschini sau chiar generoşi, dar care o mutilează sufleteşte. O femeie care se caută pe sine, în autenticitatea ei emotivă şi creatoare (ca femeie şi ca scriitoare). O femeie care-şi apără cu tenacitate, *"fără inimă" (!?),* dreptul la dragoste adevărată şi creaţie.

ISRATON LTD.
INSTITUTUL DE REABILITARE AL AUZULUI

• TEL AVIV: "ISRATON", str. Ben Yehuda 39, tel. 03/5172910, 5107317. Orele de primire: 10-13. 16-18

SUB CONDUCEREA DOMNULUI
MICHAEL SHARON

APARATE AUDITIVE INVIZIBILE
(ASCUNSE IN URECHE)

- consult şi îndrumare fără plată
- Baterii de lungă durată
- Laborator de reparaţii
- Preţuri speciale pentru pensionari şi membri Kupat Holim

VORBIM ŞI ROMANEŞTE

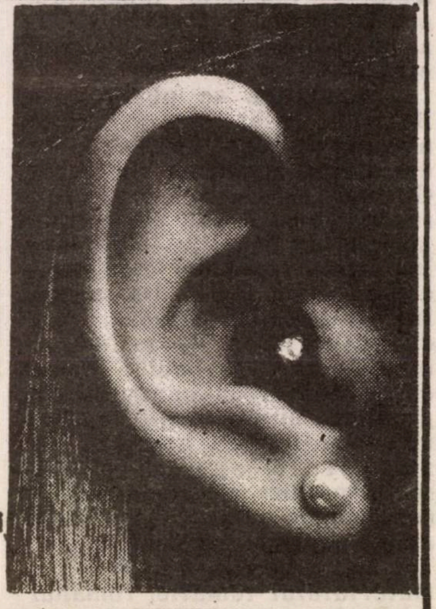

MAX
FABRICĂ DE SALAM ŞI CARNE, NECAŞER
DINTRE CELE MAI MARI DIN ŢARĂ

La noi găsiţi întotdeauna carne, salam şi produse de carne pentru toate gusturile şi cele mai speciale.

vă oferă
LA PREŢURI FĂRĂ CONCURENŢĂ

* STEAKURI ŞI CARNE PENTRU FRIGĂRUI
* CRENVURŞTI, PASTRAMĂ, RULADĂ, etc.etc.
* MURĂTURI, salate, pelmeni ruseşti
* BRÎNZETURI, aperitive, sosuri, băuturi- din import

TEL-AVIV, str. BEN ATAR 37 - Autobuze "Egged": 83, 85; "Dan": 1, 18, 26, pînă la staţia de pe str. Salame 50
TELEFON: 03 6830469

CARTEA

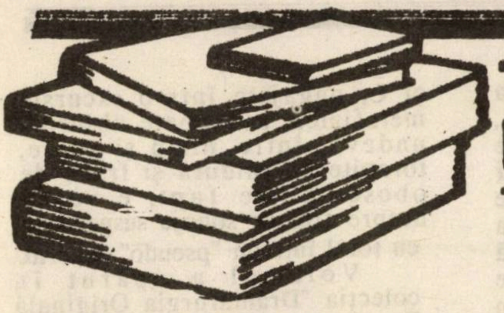

PRIMIM LA REDACTIE

• CĂRȚI • REVISTE • ȘI • SCÎNTEIERI • DE • GENIU •

- Felix Caroly
- Evreii din Baia Mare
- Trecutul unei iluzii
- Alexandru Lungu și "ai săi"
- Amintiri depre Bogza

Felix Caroly
ZILNICELE PRĂBUȘIRI
Caiet de poezie
Cercul cultural Petah Tikva, 1995

"...Știm că la adevăr, știința și arta ajung pe căi diferite. Se întîmplă însă, uneori ca, într-un poem, definirea unui fenomen sufletesc să se contureze cu mai multă forță de convingere și de înțelegere decît le poate face conceptul însuși..."

Astfel definea prof. Andrei Strihan esența poeziei lui Felix Caroly, în seara decernării acestuia din urmă a prestigiosului premiu "Sion" pe anul 1994.

Pentru cine nu-l cunoaște personal pe Felix Caroly - om de o rară delicatețe, blîndețe și sensibilitate - poezia acestuia apare ca o permanentă revoltă împotriva a tot ce este hîd, rău și trist în viață, o neîntreruptă constatare a ipocriziei unei lumi ce nu se manifestă decît din dosul unor auto-confecționate măști, mai mult sau mai puțin convingătoare.

Autorul este absolventul Institutului de Artă Teatrală și Cinematografică "I. L. Caragiale" din București, dar debutul său literar a avut loc chiar înainte de a fi prezentat scenarii de pantomimă și dans la T. E. S.- București.

Venit în Israel în 1970, este unul din rarii poeți care s-au afirmat la nici un an de la sosire și aceasta pledează îndeajuns pentru autenticul său talent.

De aceea Mircea Gorun, care a realizat și prezentarea grafică a caietului "Zilnicele prăbușiri", scrie: *"Dacă aș fi găsit pe o bancă niște hîrtii uitate și aș fi dat peste niște poezii, aș fi spus fără rezerve: acestea sînt poezii ale lui Felix Caroly. Este inconfundabil..."*. Iată un exemplu:

"Fericiți cei fără de conștiință/ că a lor/ a fost lumea de ieri,/ e cea de azi/ și va fi cea de mîine./ Fericiți cei fără de lege/ că ai lor/ au fost/ sînt și vor fi/ truditorii pămîntului/ și toate roadele lui./ Fericiți cei fără de inimă, din ce în ce mai mulți,/ semănînd/ din ce în ce mai leit/ cu strămoșii strămoșilor,/ pierduți în începuturile/ pline de neguri/ ale bietei omeniri !"

Ștefan Werner
AMINTIRI
Baia Mare, 1995

Redactată în 1986, cartea de amintiri (vol. I) a lui Ștefan Werner cuprinde mărturiile familiei sale - bunici, părinți și autor - despre una din perioadele cele mai negre traversate de evreii din zona Baia Mare, între anii 1941-1944, redînd cu mult relief scriitoricesc dureroasele amănunte despre pseudoghetouri și detașamentele (obligatorii) de muncă de folos obștesc.

Volumul mai cuprinde, în subsidiar, un eseu "Despre instincte" și cîteva cugetări, intitulate "Ceva vag, despre ceva foarte concret", completînd firesc relatările mai sus amintite.

Claudia Rosenstreich

IDEEA COMUNISTĂ SUB LUPA ISTORICULUI

"Trecutul unei iluzii" este titlul unui volum apărut recent la Paris în editura Laffont-Calman-Lévy, pe care presa de specialitate l-a calificat drept cea mai pasionantă și riguroasă analiză de pînă acum asupra ideii comuniste și materializării sale în secolul nostru.

Nu este un secret pentru nimeni că, în ciuda eșecurilor sale flagrante, în ciuda criticilor și denunțărilor al căror obiect destul de timpuriu a devenit chiar prin pana unor foști zeloți ai săi, comunismul, în deosebi în varianta sa sovietică, n-a încetat să fascineze un mare număr de intelectuali din lumea întreagă, inclusiv din cea occidentală, să trezească și să întrețină uriașe speranțe. Această atracție, aproape fără precedent la o asemenea scară, această orbire, la o privire retrospectivă sumară aproape de neînțeles, fac în principal obiectul analizei lui François Furet, și tot ele au constituit leit-motivul, firul roșu străbătînd întrebările la care nu înceta să revină Bernard Pivot, adresîndu-se rînd pe rînd invitaților săi într-o emisiune la TV5 consacrată cărții: cum a fost posibil să se persiste în "credință", în acțiunea și pasiunea politică partizană pentru o cauză deja atît de compromisă după tot ce se întîmplase în URSS, după tot ce transpirase din consemnările periodice ale unor martori atît de prestigioși precum André Gide, Suvarin, Kravcenko, Ignatio Silone, Arthur London și, mai ales, Arthur Koestler care, începînd din 1937, a pătruns în modul cel mai clarvăzător realitățile sovietice.

O constatare istorică importantă de la care porneşte François Furet este aceea că ultimii 200 de ani pot fi consideraţi în ansamblul lor ca un ciclu revoluţionar sau, cel puţin, o perioadă istorică dominată - cu excepţia Angliei - de conceptul de revoluţie ca un mod privilegiat al schimbării sociale, între revoluţia din 1789 şi aceea din octombrie 1917, existînd - în consecinţă - un proces de continuitate. În Franţa, în mod specific, una din cheile de opinie ale revoluţiei ruse a constituit-o originea revoluţionară a democraţiei franceze. Deşi unii mari gînditori politici ai secolului 19, un Tocqueville în special, au încercat să opereze o delimitare între cele două concepte, perioada revoluţionară, în special cea jacobină, a continuat să facă obiectul unei adevărate fascinaţii. Dar şi în alte ţări, de pildă printre fabienii englezi de tipul lui Bernard Shaw s-a manifestat aceeaşi atracţie, în special în perioada anilor 30, preponderente la el fiind considerentele de naţionalitate şi stabilitate economică încarnate în acea epocă de URSS, în contrast cu marea depresiune economică din occident care părea să anunţe moartea capitalismului şi a pieţii libere, după traumatismul deosebit de violent provocat deja în conştiinţa şi în politica europeană de primul război mondial,- pacifism combinat cu anticapitalismul proletar de tip sovietic.

Desfăşurarea celui de-al doilea război mondial, sacrificiile şi succesele militare ale Uniunii Sovietice devenită aliata puterilor occidentale şi, mai ales, strategia sa de "confiscare" în timpul războiului şi după aceea a pacifismului (vezi mişcarea mondială a partizanilor păcii şi antifascismului) au reprezentat elementele cele mai importante şi mai insidioase cu ajutorul cărora a putut fi menţinută "marea iluzie", chiar şi în condiţiile revoltei berlineze din 1953, într-o măsură chiar şi după discursul lui Hruşciov la Congresul 20 al PCUS, stigmatizînd devierile staliniste de la "comunismul autentic" dar legitimîndu-l pe deplin pe acesta din urmă, cu consecinţa paradoxală - spune Furet - că devenise poate mai greu să te manifeşti ca anticomunist în 1970 decît în anii '50.

Aşadar, după război, în Europa, noţiunea de antifascist a devenit în mod practic sinonimă cu prosovietismul, iar a te manifesta ca antisovietic însemna în mod implicit a fi stigmatizat ca fascist, a pactiza cu "duşmanul", a te lăsa sedus de calomniile lui tendenţioase. De unde, neîncrederea generalizată a intelectualilor faţă de criticile acerbe bazate pe experienţele trăite ale unor participanţi de altădată la secretele regimului sau unor observatori lucizi ai săi, de unde convingerea simplistă prevalentă chiar şi în rîndul celor mai "subţiri" oameni de cultură că la mijloc nu erau decît născociri răuvoitoare, minciuni tendenţioase, activităţi duşmănoase.

GINA SEBASTIAN ALCALAY

DUMITRU SOLOMON
«OGLINDĂ»
şi
«DE MERS ÎN PUSTIU»
Ed. Expansion, Bucureşti, 1995

Dumitru Solomon, născut în 1932, face parte din vechea generaţie de dramaturgi, impusă temeinic în teatrul românesc de după război, cu un bogat palmares de spectacole prezentate cu succes pe scenele lumii, deţinător al unui număr impresionant de distincţii şi premii de prestigiu.

"Oglindă" - prima piesă cuprinsă în volum - respectă spiritul "teatrului scurt" şi ne propune 50 de pagini de tensiune psihologică şi de neprevăzut, cu elemente "de groază" şi mirodenii specifice stilului "poliţist" de oraş.

În cea de-a doua piesă, "De mers în pustiu", ne întîlnim cu trei personaje vag bizare, A, B şi C, angajate într-o excursie metafizică, sau poate absurdă, undeva, între nisip şi soare, toropite de căldură şi frînte de oboseală. De fapt, e vorba despre trei personaje suspendate cu totul într-un "pseudo" general.

Volumul a apărut în colecţia "Dramaturgia Originală Românească (DOR): admirabilă iniţiativa editurii "Expansion" de a tipări teatru, într-o vreme cînd asemenea gen de carte nu e deloc comercial.

CLAUDIA ROSENSTREICH

Alexandru Lungu
«OCOLUL OGLINDIRII»
poezii, colecţia "Semn", Bonn, 1995

Ziceam poezii ? E-adevărat.... şi totuşi mai trebuie făcută o precizare, ca să înţelegem despre ce e vorba în această nouă plachetă a medicului-poet ce scoate, pe insula lui românească din Germania, revista "Agora". Precizarea se află în subtitlul culegerii şi sună aşa: "Douăzeci şi una dedicaţii în două sute şase stihuri". Lungu a scris cele 21 de poezii pentru şi despre 21 de colegi întru vers de pretutindenea. N-avem de-a face cu "parodii amicale", ci, cum ne avertizează autorul, cu un fel de comentarii pe marginea confraţilor săi. El scrie pentru confraţi din România (Gh.Grigurcu, Magda Cârneci, Mircea Zaciu, Marta Petreu etc.), de prin Occident (Gabriela Melinescu, George Asztaloş, Alexandru Vona, etc.) şi din Israel (Sesto Pals, Luiza Carol, Bianca Marcovici, Paul Kidron). Iată versurile dedicate Biancăi Marcovici din Haifa:

"iluziile izbucnesc centrifug/ ţăndări de îngeri/ aripi de ţapi zburători/ vrăjmaş şi bună vestire/ văzduhul aspru al neîmplinirii/ caută fruntea de sprijin/ revolta cuvintelor visează/ căile către valea uitată a regilor/ cine să ţină frâul frumosului demon ?"

- Ia spune tu, ca cine gîndeşti în legătură cu problema Podişului Golan ?
- Ka halani.

DIPLOMAT CLUB
București,1995

Săptămînalul condus de Dic. Baboian găzduiește cîteva amintiri ale cunoscutului publicist Nestor Ignat despre marele nostru prieten, Geo Bogza.

Extrase:

"L-am rugat odată pe Geo Bogza să le vorbească gazetarilor despre reportaj. Bănuiam că n-o să fie încîntat, dar nu mă așteptasem la un refuz atît de categoric. Răspunsurile lui Bogza sunau cam așa: "Nu mă pricep... Ce să le spun ? Că nu știu ce e un reportaj și nici cum se face ?"

- Atunci - și am oftat - poate că te referi totuși la ce are de înfruntat un reporter în exercițiul funcțiunii...

- Mde... Pe vremuri, cînd scriam eu reportaje, te duceai oriunde, vedeai tot ce era de văzut. Acum însă nu mai e așa. Ca să-l ajut pe un ziarist străin care dorea să scrie un reportaj despre minerii noștri am fost nevoit să alerg de la Ana la Caiafa după o autorizație. Și tot n-am obținut-o...

Spre marea mea mirare, Geo a acceptat tocmai cînd credeam că a refuzat irevocabil. Treburi urgente m-au silit să plec din București chiar în ziua conferinței sale. Ce s-a întîmplat, mi s-a relatat mai tîrziu. Geo pusese categoric condiția să nu se înregistreze nimic. În timp ce vorbea, a adulmecat un magnetofon în funcțiune, pitit după o perdea. S-a întrerupt, fără explicații, a înhățat aparatul și a părăsit sala, spre stupefacția generală (numerosul public habar n-avea de condițiile puse de conferențiar). Am evitat să-l întreb vreodată cum a fost și nici el nu mi-a pomenit nimic.

Dar dacă Bogza nu credea că există o «artă» a reportajului (sau, măcar a documentării, obligatorie), nu înseamnă că reportajele sale pluteau în pură fantezie, în voia unor capricii. Mai rar cineva atît de pasionat ca el, de concret în nelimitatele-i înfățișări, un îndrăgostit, un pasionat de concret, de la misterioasele hăuri ale Cerului, unde veghea Orion, și pînă la mișuneala celor mai mărunte lighioane ale pămîntului.

Ne aflam odată pe o cărare foarte îngustă a unui munte abrupt. Noi, ceilalți, călcam cu mare grije să nu ne prăvălim în prăpastie. Bogza, nu mai puțin prudent, nu scăpa totuși din priviri minunățiile locului. Așa a descoperit pe o stîncă, netedă ca un perete, o șopîrlă mică: părea că doarme, amețită în bătaia soarelui de vară.

- Ia te uită ! Ce mai șopîrlică ! Și nici una, nici două, Geo a luat-o cu blîndețe și și-a așezat-o pe pieptul dezgolit. Reptila a rătăcit cît a rătăcit printre firele de păr, care i s-or fi părut un soi de crengi și, nedumerită, a zbughit-o la vale...

Bogza era un companion de călătorie întotdeauna imprevizibil dar totalmente agreabil. Nu, desigur, și pentru șefii de delegații sau colegii conformiști și tabietlii, speriați de apucăturile lui anarhice. Se organizase chiar o ședință de "critică și autocritică" cu scopul nemărturisit de a-l "disciplina" pe Bogza. Acesta, neînregimentat în partid, protestase vehement: *"Nu vreau nici un fel de ședință ! De ce ne trebuie ședințe ?"*

Avea oroare de vizitele după program, la discreția organizatorilor și ghizilor. Într-o țară a cărei limbă n-o cunoștea, Geo a dispărut fără urme (și fără pașaport), stîrnind panica responsabilului și agitația gazdelor. Ni l-a adus tîrziu poliția. Era radios. Fusese găsit într-un mare edificiu, pe care îl mai străbătuse și cu noi, în mare goană. De data aceea, fiind singur, îl examinase pe îndelete, măsurîndu-l cu pașii lui mari de la un capăt la altul și notîndu-și febril impresiile. Aspectul exotic al personajului, tribulațiile lui prelungite peste măsura (obișnuită) i-au alarmat pe paznici, care au început să-i dea tîrcoale, l-au abordat în cele din urmă și, nereușind să se înțeleagă cu el, nici să-l identifice, l-au predat, cu destulă politețe, fiindcă omul era blînd, postului de poliție.

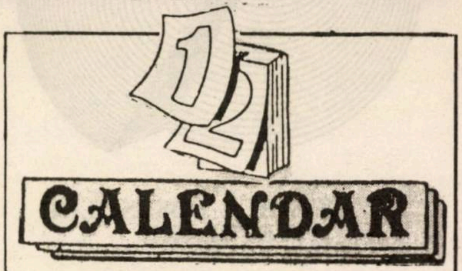

FEBRUARIE

1 februarie s-a născut I. M. Ștefan (1922)

5 februarie s-a născut Iosif Eugen Campus (1915)

7 februarie s-a născut Florin Mugur (1934)

8 februarie s-a născut A. L. Zissu (1888)

11 februarie s-a născut Alexandru Toma (1875)

11 februarie s-a născut Liana Maxy (1923)

12 februarie s-a născut I. Peltz (1899)

14 februarie s-a născut Ion Călugăru (1902)

15 februarie s-a născut Petre Solomon (1925)

16 februarie s-a născut Emil Dorian (1891)

18 februarie s-a născut Maria Arsene (1901)

22 februarie s-a născut Eduard Jurist (1928)

25 februarie s-a născut Iosif Cassian-Mătăsaru (1896)

25 februarie s-a născut Virgil Duda (1939)

26 februarie s-a născut A. Axelrad (1879)

28 februarie a murit C. Săteanu (1948)

? a murit Iosef Pinath, anticar (1928)

Regele Hussein al Iordaniei este de părere că, pentru lichidarea dictaturii lui Saddam din Irak și instaurarea democrației, se impune, ca o condiție sine qua non, înlăturarea de la putere a partidului de guvernămînt Baas.

Asta-i muzica ce-mi place, Majestate ! Parcă mi-ai fi luat vorba din gură. Fiindcă eu, de cînd mă știu, sînt contra-baas.

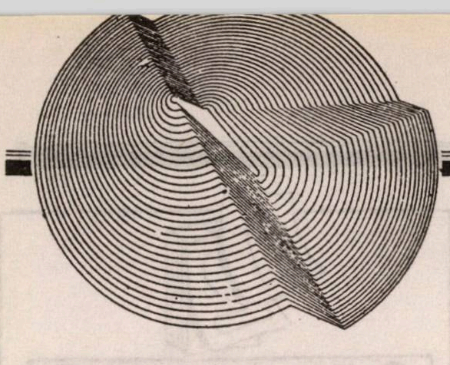

INVENTARUL OBSESIILOR CIRCULARE

ALEXANDRU SEVER

* **Sibiu.** Mica grădină zoologică. Un cerb nobil, cu bot umed şi ochi blînzi, tot cearcă reţeaua de sîrmă ca să-mi strecoare în palmă răsuflarea lui dulce; un mistreţ, de fapt un porc mai grosolan, scurmă neostenit prin frunzişul putred al anului trecut; doi lupi trişti, par să dezmintă cu înfăţişarea lor domestică, de cîini cuminţi, imaginea fioroasă din cărţile de poveşti; alături de cuşca lor, cîţiva iepuri gri, mătăsoşi, nepăsători de asemenea vecinătate primejdioasă, se contemplă nemişcaţi; urşii singuri par să fi descoperit, o dată cu primăvara, gustul jocurilor şi trîntelor. În spatele cuştii lor, un grup de mesteceni drepţi, adolescentini în coaja lor albă, ascultă atenţi, sub cerul albastru-palid în care soarele nu are încă destulă putere, frunzişul bogat al anului care trebuie să vină.

* E greu să fii un tată genial cu un fiu mediocru.

* A ceda din avutul tău înseamnă a te elibera întrucîtva de agresiunea lucrurilor.

* Inteligenţa e un dar; numai cultivată devine o virtute.

* Iliad spune că numai acela e un mare artist în care răsună multe voci. Cîteodată însă are impresia că în el răsună vocile morţilor. Acel "nu pot să mint", poate foarte lesne să fie, dacă nu cumva şi este deja, o traducere nevoiaşă a lui "nu pot să scriu".

* Tocmai prin această virtute de a scăpa oricărei tiranii, chiar şi tiraniei creatorului ei, opera de artă participă la miracolul vieţii, şi rostul criticului în faţa unei asemenea opere e, în definitiv, acela de a descifra şi pune în valoare tocmai momentul acestei participări originale.

* Nu e nici o virtute să te naşti mai tîrziu cu 30 de ani decît tatăl tău şi să nu fii obligat să faci toate greşelile pe care le-a făcut el.

* În ciuda aparenţei statornice a Bisericii, spiritul religios nu mai este ceea ce a fost într-un moment sau altul al istoriei: nimeni nu mai crede astăzi ca acum un secol; nici pe timpul lui Luther nu se mai credea ca pe timpul Părinţilor Bisericii; şi nici pe timpul Părinţilor nu se mai credea ca pe vremea lui Isus. Fiecare epocă are felul ei de a crede. Şi chiar felul ei de a încuraja apostazia.

* În boală ne descoperim fragilitatea fundamentală. Să depinzi de organele care te alcătuiesc, de proasta funcţionare a unei celule...Ce mizerie pentru inteligenţă!

* Posibilitatea materială de a ucide e la îndemîna oricui. Iată o libertate care, pentru a-şi afla îngrădirea menită să limiteze primejdiile ei, e obligată s-o caute în sfera spiritului, adică în sfera tuturor şovăielilor. De cît de puţin depinde să ne gîtuim unii pe alţii pînă la extincţia întregii specii!

* Cînd bagi de seamă la toate răutăţile omului, îţi vine a crede că, dacă omul e creaţia lui Dumnezeu, apoi Dumnezeu l-a creat numai din partea de putregai a Fiinţei sale. Moartea n-ar fi, în acest caz, decît efectul unei remuşcări divine; în fiecare mort, Dumnezeu recuperează o parte din putregaiul investit la origini.

* Pe unii îi tulbură atracţia pămîntului, pe alţii, atracţia cerului; unii năzuiesc în jos, alţii în sus; există poate şi o a treia categorie: a acelora care trăiesc, succesiv, între două tentaţii: tentaţia înălţării şi cea a căderii.

* *Extazul* nu lasă loc inteligenţei; regimul ideal al inteligenţei: luciditatea.

* Sînt zile de plenitudine cînd simt pămîntul învîrtindu-mi-se sub picioare şi soarele răsărindu-mi în palmă.

* *Răzbunarea zilei de azi* e că pregăteşte posibilitatea zilei de mîine.

* De atîtea ori pînă astăzi am crezut că o să mor, şi de atîtea ori am spus-o, încît uneori îmi e şi ruşine că trăiesc; am aerul unuia care a făgăduit să moară şi nu izbuteşte sa se ţină de cuvînt.

* Marea tăcere s-a închis asupra-i, cum se închide marea deasupra unui înecat.

* Vîrsta omului de geniu e aceea a operei sale. Pentru mine Shakespeare are 350 de ani. Într-o bună zi va avea 500, sau 5000.

Şi nu va înceta poate să fie tot atît de tînăr ca azi.

* Fără de moarte, nici un martiriu nu e complet.

* Există oare vreun romancier gata să moară pentru ca să asigure romanului său un final?

* Nu se sinucide de teamă de a nu risca ridicolul unei morţi ratate.

* Cîtă vreme nimeni nu-mi poate lua moartea, sînt sigur.

* Leşinul inteligenţei - de el să te temi!

* - Să dau înapoi în faţa unui mormînt?

- Nu. Să treci peste el!

* Mă plictisesc! Trebuie să cuceresc lumea!

* - Triumful tău, Cesar, e pregătit în cele mai mici detalii. Nu ne lipseşte decît un război victorios.

- Fii liniştit: azi încep ostilităţile, mîine voi fi biruitor, poimîine mă puteţi sărbători.

* *Regia*: organizarea visului în materia unei realităţi echivoce.

* Stau cîteodată în lume, sub umbra unui gînd generos, ca într-un deşert sub umbra ocrotitoare a unui arbore singuratec.

* Cred că mai mult decît marile necazuri, ne ruinează marile indiferenţe.

* Să respecţi cadavrul duşmanului tău! Pentru că de la hotarul morţii, el aparţine unei Instanţe Judecătoreşti incoruptibile, mai presus de tine şi de judecata ta.

* Destul să privim peste umăr şirul tuturor acelora care au fost, de-a lungul anilor, într-o împrejurare sau alta, şi pe dată vom avea revelaţia acestui uimitor adevăr: nu sîntem unul, sîntem legiune! Un cortegiu! Nu, nu un cortegiu triumfal! Un alai de înmormîntare. În fiecare zi am îngropat pe altcineva din noi.

EUGEN LUCA

FILE DE JURNAL

Era o brunetă cu un trup sculptat frumos şi de o sensualitate aprinsă. Care-şi înşela frecvent şi mereu cu alţi inşi soţul. Avea un tic însă: înainte de a se întinde în pat străin, nu se mulţumea numai să-şi scoată bluza şi chiloţii. (Sutien nu purta. Declara mîndră că are sîni tari, exact de forma şi mărimea celebrei statui a Afroditei şi, ca atare, n-are nici un rost să-i încorseteze). Îşi scotea totdeauna şi verigheta, o aşeza grijulie pe noptieră sau pe masă şi o acoperea cu o batistă. Se convingea, astfel, că nu-şi pîngăreşte căsnicia; că una este aceea care se dă unui bărbat străin şi alta, femeia căsătorită.

Odată şedinţa de amor consumată, prima ei grijă era să-şi împodobească din nou inelarul care o lega de soţul ei legitim. Devenea, în ochii ei, soţia virtuoasă care nu încetase nici o clipă, dealtfel să fie.

Mi-am amintit de această femeie frumoasă, frivolă însă şi vulgară, mi-am amintit de această tîrfuliţă, cînd am aflat că, înainte de a slobozi cele două gloanţe care au răpus un erou naţional şi au îndoliat o ţară întreagă, asasinul îşi scosese tichia. Asasinul nu putea fi un evreu evlavios, ci un păgîn. Odată crima săvîrşită, ucigaşul şi-a acoperit din nou capul. Devenise, iarăşi, evreul care respecta porunca: *să nu ucizi!*

Ce scîrnăvie!

***

Fiori reci m-au trecut cînd i-am văzut, într-un reportaj televizat, cu măşti negre pe faţă, oficiind lugubru ceremonia cooptării unui nou membru în organizaţie. Novicele, în plină noapte, într-un cimitir, era pus să jure cu o mînă pe Cartea Sacră şi cu alta pe pistol, că va respecta întocmai programul mişcării: acela de a ucide arabi, cît mai mulţi arabi, numai fiindcă sînt arabi; şi evrei să ucidă care nu mai sînt evrei chiar, au încetat să mai fie evrei, numai fiindcă îşi permit să gîndească altfel decît ei.

M-au trecut fiorii fiindcă băieţii ăştia nărăvaşi m-au făcut, fără voie, să mă gîndesc la alţi băieţi nărăvaşi de pe alte meleaguri, care şi ei iubeau misteriosul şi se declarau credincioşi, care stabileau, şi ei, cine e român adevărat şi cine şi-a vîndut sufletul străinilor. Şi care băieţi neînduplecaţi, ca şi ai noştri, au ucis evrei şi au atîrnat cadavrele lor în cîrligele abatorului bucureştean, l-au omorît pe învăţatul Iorga şi pe luminatul Madgearu; au stropit cu benzină un soldat român şi i-au dat foc, să ardă pînă nu a rămas din el decît un pumn de cenuşă. M-au trecut fiorii fiindcă, nici măcar în visele mele cele mai negre, nu-mi puteam imagina că aici, în Israel, se pot ivi şi organiza nestingheriţi, încurajaţi chiar de anume cercuri, fasciştii.

Mărturisesc ruşinat că nu-mi puteam imagina fascişti evrei şi, făcînd această mărturisire, simt că mi se umezesc ochii. Şi plîng.

De ciudă plîng şi de ruşine. Plînge inocenţa mea pîngărită, pierdută.

***

Apropos de fascişti şi de cercurile care-i alimentează ideologic, tot în zilele acelea îndoliate, am văzut la televizor un rabin care arăta în ce condiţii anume un evreu este îndrituit, ce zic eu îndreptăţit?, trebuie să spun obligat să ucidă un alt evreu.

Patru erau, dacă-mi amintesc bine, motivele care ar justifica un atare asasinat. N-am reţinut decît unul, primul, cel mai inofensiv s-ar părea, cel care n-ar avea nici o contingenţă cu mine: cultul idolatriei.

E mai mult ca sigur însă că un adept al acestui rabin m-ar declara idolatru dacă m-ar vedea contemplînd *"Gînditorul"* lui Rodin, să zicem, sau superba lui statuie a lui Balzac, grupul statuar al *"Burghezilor din Calais"* sau una din nimfele sale.

M-ar declara idolatru şi m-ar condamna la moarte, sentinţa urmînd să fie executată la timpul potrivit, Căci sînt alţii cu "păcate" mai grave care urmează să fie sancţionaţi.

Exagerezi- mi se va obiecta. Nu exagerez deloc, dovadă: cînd primăria din Ierusalim a primit în dar un duplicat după celebra *statuie a lui David, de Michelangelo*, extremiştii religioşi s-au agitat, s-au văitat, au protestat, au ameninţat şi, pînă la urmă, l-au obligat pe primarul Capitalei să cedeze, să renunţe la acest valoros cadou.

Extremiştii au biruit, s-au debarasat scîrbiţi de acest "idol". Iar dacă n-ar fi învins, dacă primarul ar fi avut tăria să accepte această frumoasă, generoasă ofertă, cei care sfinţesc Shabatul aruncînd bolovani în maşini, s-ar fi simţit obligaţi să dărîme cu ciocane grele statuia.

Urîte vremuri ne e dat să trăim!

umor

"Mămico, ce-i aia Complex Oedipus ?"

– Mama: "Taci şi nu vorbi !"

– Băieţelul, din nou: "Mamă, ce-i aia Complex Oedipus ?"

– Mama: "Ţi-am spus să nu întrebi atîta!"

– Băiatul, din nou: "Mamă, eu vreau să ştiu ce este Complexul lui Oedip ?!"

– Mămica: "Ţi-am spus, Nicuşor, de cîteva ori, că în timpul actului sexual partenerii nu vorbesc !..."

– Vecină, soţul meu are toată ziua şi toată noaptea doar automobilul în cap !

– Fii bucuroasă, vecină, cel puţin n-ai grija garajului !"

– Clientul după şedinţă: Cît vă sînt dator ?

– Astrologul: 1100 de dolari.

– Clientul: Cum 1100, cînd tariful Dvs. este 100 de dolari ?

– Astrologul: 100 de dolari pentru că v-am spus viitorul. Şi 1000 de dolari pentru că n-am să povestesc nimănui trecutul Dvs.

(Comunicate de Dr. Joh. Rosenfeld, Frankfurt/Main)

ARMINIUS CASSVAN

= NEW YORK =

RECTIFICARE TÎRZIE

Nu, stimate cititor, nevasta renumitului pictor Pierre Auguste Renoir nu era "uscățivă", așa cum am descris-o în "Rubens, Renoir, Botero", o idee la ora asta publicată în cartea "Idei serioase și mai puțin" de editura "Minimum". Dimpotrivă, doamna Renoir, pre nume Aline Charigot, de felul ei din Bourgogne, era bine plinuță. Evident, comparată cu "Les Baigneuses" sau alte picturi de-a dreptul "rubensiene" ale lui Renoir, avea siluetă, dar la modul absolut și nu comparativ era, încă odată, grăsuță. Era de altfel o "gourmandă" această Aline, fata Doamnei Mélanie Charigot, abandonată de bărbat și profesînd, precum fiica, croitoria. A și suferit de altfel de diabet din tinerețe. În ciuda sfaturilor abundente, viitoarea doamnă Renoir, în loc să caute berbanți tineri și avuți, se ținea după pictorul sărac și vîrstnic de pe strada Saint-Georges. Ea, Aline, avea 19 ani în timp ce Pierre Auguste număra 40 de primăveri. Întîlnirea și romanul lor de dragoste era însă fără pereche. Jean Renoir, fiul cineast, căruia îi datorez aceste amănunte biografice, scria despre mama lui că era "rondelette" dar cu o talie de viespe. Tot el elaborează o teorie cu elemente de magic despre misterul acestei întîlniri. Jean pretinde că tatăl lui, de cînd a început să picteze și chiar înainte, în visurile lui de băiețel, 30 de ani înainte de a o cunoaște, o picta pe Aline Charigot. Recunoaște figura ei sub trăsăturile unei Venus care figura pe un vas pictat în foarte prima junețe de Pierre Auguste (Renoir a debutat ca pictor pe porțelan, s-a născut de altfel la Limoges în 1841). Recunoaște trăsăturile mamei și în "faimosul profil" al lui Marie-Antoinette pe care tatăl lui o picta de atîtea ori în atelierul lui de porțelan și care avea nasul scurt. De cîte ori picta un portret, Renoir reproducea evident trăsăturile personajului portretizat, în timp ce, în momentul cînd alegea modele, cădea peste caracteristicile fizice ale viitoarei sale neveste. Oscar Wilde, citat de Jean Renoir în legătură cu pictorul Turner, oferă o explicație à la "înainte de el (Turner) nu era ceață la Londra". Eu îmi amintesc de același Oscar Wilde citat de Tudor Vianu - se pare - spunînd "Cît de mult a început să semene natura cu pînzele domnului Whistler". Trăsăturile Alinei Charigot erau ca și "ideile timpului", cu alte cuvinte "în aer", în imaginația creativă a lui Pierre Auguste Renoir. El a creat o lume a lui, populată de oameni, mai ales femei, dolofani, cu obraji roșii, sănătoși. Printre ei, Aline Charigot-Renoir era cel mai clasic "Renoir".

Mea culpa, mea maxima culpa deci: nu "contrastul cu viața reală, nevasta fiind cam uscățivă" l-a făcut pe Renoir să picteze forme pline. Nu a avut nevoie de fantezie, de contrast ! Renoir picta imaginile din viața reală, eliminînd însă la modul instinctiv figurile palide, lungueţe din lumea lui El Greco sau Giacometti, iubind pătimaș conturul rubensian.

umor

- La o petrecere la care participă cîțiva prieteni, o cucoană invită un tenor să cînte.

– Stimată doamnă, după miezul nopții îi voi deranja pe vecini cu glasul meu!

– Dă-i dracului pe vecini. De nu știu cîtă vreme lătratul cîinelui lor mă trezește din somn!

- – Vai, draga mea. Ce față tristă ai. Îmi dau seama că moartea soțului te-a afectat mult.

– Da, Așa este.

– Ai plîns azi mai mult ca ieri?

– Mult mai mult, a venit mai multă lume.

- Un avocat către clientul său.

– Unde te aflai în noaptea de 11 spre 12 martie?

– Aici, domnule avocat, și vă explicam unde mă aflam în noaptea de 8 spre 9 februarie.

- – Ieri, dentistul trebuia să-mi facă extracția unui dinte. Ei bine, l-am obligat să-mi scoată încă unul.

– De ce?

– El nu avea mărunțiș să-mi dea rest, iar eu n-aveam decît o bancnotă de 1000 franci.

OLBAR
ELEKTRONIKA

Reparații
VIDEO, TELEVIZOARE,
APARATE DE FILMAT VIDEO

- Serviciu prompt și de calitate
- Garanție 6 luni

BAT YAM, str. Balfour 22
tel. 6594360, 5080888
pelefon: 052-443288

VORBIM ȘI ROMÂNEȘTE

O statistică recent întocmită de Organizația Mondială a Agriculturii, arată că Israelul se află pe locul II în lume la consumul de avocado.

Așa să fie ? Poate....

Ceea ce știm însă sigur, este că poporul nostru – obișnuit toată ziua cu procesele – se află pe locul I la consumul de avocați.

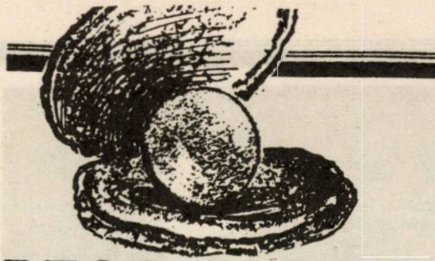

PESCUITORUL DE PERLE

Cam devreme

"Knessetul a sărbătorit împlinirea a 80 de ani de la naşterea fostului prim-ministru Itzhak Rabin".

(Haim Iavin, în cadrul emisiunii de ştiri "Mabat" pe canalul I al T.V. din seara de 3 ianuarie1 a.c.; comunicată de Florica Sonnreich, POB 1438 Tel Aviv, care şi-a dat seama, ca şi noi de altfel, că parlamentul sărbătorise pe Itzhak Shamir)

Surdo-muta care vorbeşte

"Să ne oprim la un incident petrecut la emisiunea de luni, a lui Dan Şilon. Cei din sală, dar şi telespectatorii, au urmărit cu atenţie mărită dezbaterile legate de problemele stringente. *În timp ce vorbea o tînără surdo-mută,* care s-a realizat datorită ambiţiei de a dovedi că şi cei din această categorie sînt ca toţi ceilalţi... etc., etc."

("Revista mea", 27.11.1995, pag.8-a; comunicată de C. Erenyi, Simtat Iair 4/14, Kiriat-Ata).

Conflict grav între "Ultima Oră" şi "Orient - Express"

"Kazahstanul va deschide în curînd o ambasadă în Israel. Ambasada Israelului la Alma-Ata funcţionează de patru ani".

("Ultima Oră", 29.12.95)

*

"...în urmă cu mulţi ani, mă aflam în Azerbaidjan, la Alma-Ata".

("Orient-Express", 1.1.96; comunicată de Cora Marom, Rh. Katzenelson 63/102, Bat-Yam 59512; pescuitoarea de perle, amintind că Alma-Ata este capitala Kazahstanului, îşi exprimă dorinţa ca "Orientul" să renunţe la opiniile sale eronate în materie; aceasta, în numele unităţii de vederi de care au nevoie publicaţiile din Salame).

Nu cerceta aceste legi...

"În ziarul "Ultima Oră" de vineri 27.12.95 apare în pagina de umor, sub titlul "EMINESCIANA"-1995, un vers: "Nu cerceta aceste legi/ că eşti nebun de le-nţelegi". Ori, acest vers face parte din ultima strofă din poezia "MOARTEA LUI FULGER" de GEORGE COŞBUC, din volumul "Balade şi Idile". Deci nu e "Eminesciană", ci "Coşbuceană".

(Comunicată de Braha Marcus, Natania).

Merg bine tratativele cu Siria, merg bine !

ACORD DE COLABORARE MILITARĂ ÎNTRE ISRAEL ŞI SIRIA.

"IERUSALIM - Primul ministru şi ministru al apărării Shimon Peres şi ministrul apărării Rusiei, generalul Pavel Gracev, au semnat vineri un acord de colaborare militară între cele două ţări."

("Ultima Oră" nr.212/1995; comunicată de ing. Georges Hassan, P.O.B.980, Kiriat Yam Bet 29921)

Acord de colaborare militară între Israel şi Siria

IERUSALIM – Primul ministru şi ministru al apărării Shimon Peres şi ministrul apărării Rusiei, generalul Pavel Gracev, au semnat vineri la

Poşta

Broida Blumenfeld, Beersheva ; (observaţii bune; aţi cules nişte imprecizii dar nu perle); *Valerie Weisstuch,* Lugano, Elveţia (nu; e o simplă greşală de tipar, grosolană, ce-i drept, dar fără de humorul necesar perlelor; ne bucură totuşi să vedem că şi în gazete celebre ca "Tribune de Genève" se mai strecoară asemenea aiureli !); *Iacob Herşcovici,* Kiriat-Ata (aşa e, am greşit: *hanukiaua* din nr. 105 era, de fapt, o *menora,* avînd, aşa cum bine aţi numărat numai 7 braţe); *Dr. Magda Greiff,* Beersheva (just, în gazeta cu pricina , numele faimosului cineast amator cu "caseta" despre atentatul de la 4 noembrie 1995 a apărut greşit; numele corect este Roni Kempler); *David Blumenfeld,* Kiriat Yam (am dat dispoziţii să vi se trimită o carte la domiciliu; dacă meritaţi - meritaţi).

STYX

BEIT REUVEN NEUROLOGICAL NURSING HOME
Ierusalim, Str. Reuven 12, Tel.: 02-731213

CĂMIN MODERN DE ASISTENŢĂ
pentru bolnavii de Alzheimer
- cronici şi dependenţi

Autorizat şi supravegheat de Ministerul Sănătăţii
Condus de medici, surori şi personal administrativ
cu o înaltă calificare.
Strict caşher.
Internare pe perioade scurte şi lungi.

Detalii se pot obţine duminica, luni, marţi şi joi între orele
9-13, iar miercuri între 11.30-15.
Tel.: 02-731213

ANDREI STRIHAN

STRIGOII de H. Ibsen

la Teatrul Habima

Discreţia şi subtilitatea intelectuală sînt calităţi extrem de rare în mediul nostru teatral. Obişnuiţi cu mult zgomot pentru nimic, trecem adeseori fără a observa munca migăloasă, atentă şi profundă a unor adevăraţi profesionişti, care îşi fac meseria în linişte şi cu discreţie. Ca Hanan Snir, unul dintre puţinii directori de scenă care a rezistat "eroic" modernismelor iconoclaste şi sterile; unul dintre puţinii regizori care respectă publicul, îl consideră partener spiritual activ, adresîndu-se nu instinctelor primare, ci sensibilităţii şi raţiunii acestuia, căruia îi oferă, deliberat, un repertoriu pe măsura exigenţelor sale.

Viziunea regizorului e subordonată acestor comandamente estetice. Pentru el. spectacolul înseamnă, înainte de toate, spaţiu spiritual, atmosferă. Ceea ce explică, într-un fel, preferinţele sale pentru teatrul lui Cehov, Strindberg, Ibsen. Realismul psihologic, specific creaţiei acestor autori, e adus în actualitate cu mijloace simple şi convingătoare. Transparenţa acestora pune în libertate semnificaţia şi rezonanţa problematicii textului.

Strigoii, noua premieră a Habimei, se distinge tocmai prin atmosfera creiată de regizor. O atmosferă apăsătoare, tensionată: momentele de aşteptare, pauzele, liniştea sînt întrerupte, la intervale egale, de sunete ciudate, emise de instrumente de percuţie la care, obsedant, se adaugă picăturile de ploaie ce cad fără întrerupere din înaltul plafonului, din jgheaburile improvizate de ingeniosul scenograf Avi Sechvi. O atmosferă ce sugerează, fără ostentaţie şi fără accente melodramatice, sfîşietorul proces de destrămare a victimelor păcatelor părinţilor. ("Păcatele părinţilor le plătesc copiii" - Oswald).

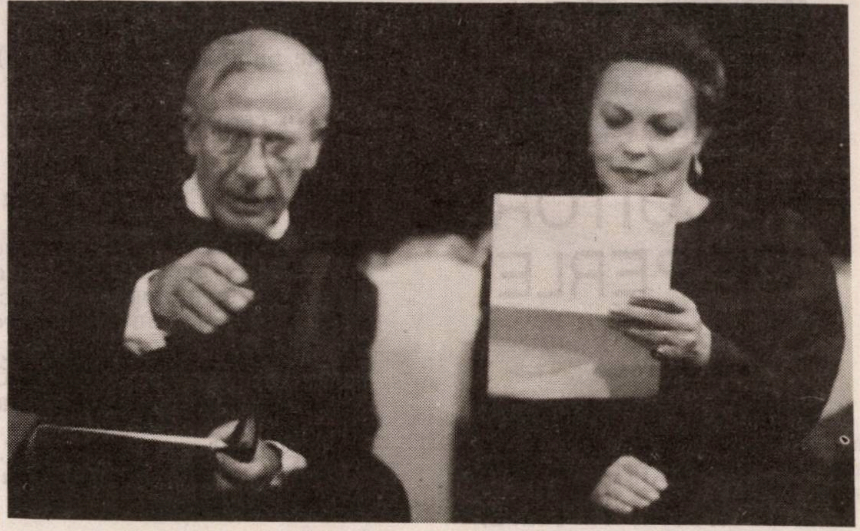

Alex. Peleg şi Gila Almagor: mai există şi subtilitate...

Interpreţii urmează cu coerenţă logică şi artistică ritmul reclamat de atmosfera încărcată de reproş, de vină, de păcătuire, deplasarea lor pe scenă împlinindu-se adeseori în cadenţa vaporoasă a unor figuri de balet.

Un joc reţinut şi pregnant în acelaşi timp, marchează evoluţia măiastră a experimentaţilor actori Gila Almagor (Helene Alving) şi Alex. Peleg (Pastorul Manders), după cum merită subliniată şi aplaudată la scenă deschisă excelenta compoziţie realizată de Moscu Alcalay (Engstrand). Interesanţi mi s-au părut şi cei doi tineri: proaspăta actriţă Iael Hadar (Regine), în jocul căreia putem intui o viitoare stea a teatrului israelian, şi Uri Ravitz (Oswald Alving).

De dincolo de scenă se profila silueta distinsă a realizatorului acestui frumos spectacol: Domnul Hanan Snir.

Adevĕrul
MAGAZIN SĂPTĂMÎNAL
revine în forţă
În fiecare VINERI, săptămînalul „ADEVĂRUL" - cea mai veche publicaţie în limba română din Israel - vă oferă un bogat şi interesant material:
* pagini de reportaj intern şi extern * nuvele * cuvinte încrucişate * comentarii etc., realizate de ziarişti cu o bogată experienţă.
Pregătiţi-vă! În fiecare vineri „ADEVĂRUL", magazin săptămînal

RADU BELIGAN ZICE...

INGENIOSUL DOMN GRISIER

Jurnalul meu e plin de însemnări din perioada fericită cînd lucram zi de zi cu Sică Alexandrescu, fie la caiete de regie, fie la diferite traduceri, sau din timpul călătoriilor pe care le făceam adeseori împreună. Marele meu profesor era o sursă nesecată de povestiri insolite, trăite sau auzite de-alungul unei prodigioase cariere de regizor şi făuritor de teatre. Astfel, am înregistrat figura originală a domnului Grisier, directorul Teatrului Ambigu, personaj pitoresc în viaţa artistică a Parisului de la începutul acestui secol.

Contele C... scria piese de teatru. Le scria pentru plăcerea lui, dar unele se jucaseră cu succes şi chiar avusese odată norocul s-o aibă ca interpretă pe marea Sarah Bernhardt. Tocmai terminase o melodramă în cinci acte şi o prezentase domnului Grisier. Directorul îl convocă imediat pe şeful maşinist.

"Citeşte piesa asta şi spune-mi repede cît m-ar costa cele cinci decoruri pe care le necesită".

A doua zi, şeful maşinist dădu raportul:

"Ne putem descurca cu 15.000 de franci".

Autorul fu convocat pe loc şi întîmpinat cu căldură.

"Piesa d-tale îmi place mult, domnule conte, dar cele cinci decoruri necesită o cheltuială de 30.000 de franci. Or, în momentul de faţă, stau cam prost cu banii, aşa că te-aş ruga să binevoieşti a acoperi domnia ta această sumă, altminteri îmi va fi, vai! imposibil să montez piesa, care totuşi îmi place mult."

Fiul contelui C... tocmai se însurase cu o americancă foarte bogată. Tatăl debarcă la fiu, în aceeaşi zi.

"Băiatul tatii, directorul de la Ambigu mi-a acceptat o piesă, dar, ca s-o monteze, cere un vărsămînt de 60.000 de franci. Ai fi tu atît de drăguţ să-mi avansezi această sumă ?"

"Am s- o cer nevesti-mi", răspunse marchizul.

O clipă mai tîrziu intră în budoarul marchizei: "Iubito, tata are o piesă primită la Teatrul Ambigu, dar decorurile vor costa 120.000 de franci. Ai fi tu atît de drăguţă să-mi avansezi această sumă ?"

Marchiza şovăi o clipă, apoi, după ce se gîndi, îl împrumută pe proaspătul ei soţ cu 80.000 de franci, rugîndu-l s-o ierte că nu poate face mai mult. Marchizul înmînă lui taică-său 40.000 de franci, adresîndu-i aceeaşi rugăminte.

Directorul trebui, la rîndul lui, să se mulţumească cu 20.000.

Cît despre şeful maşinist, primi pur şi simplu ordin să se descurce cu 10.000...

Domnul Grisier avea şi reputaţia celui mai prost platnic din Paris. Un creditor pe care îl tot amînase vreo doi ani, năvăli exasperat în biroul lui, reclamîndu-şi banii pe un ton foarte ameninţător.

Atunci directorul, care suferea de pietre la vezică, scotoci în buzunărelul de la vestă şi scoase un cocoloş de hîrtie. În hîrtie se afla o piatră minusculă pe care i-o arătă creditorului:

"Asta e pietricica pe care am născut-o azi dimineaţă, cînd am urinat. Ei, află, domnule, că un om care a suferit ce am suferit eu, nu mai datorează nimic nimănui !..."

Şi, însfîrşit, a treia întîmplare al cărei erou este ingeniosul domn Grisier şi pe care, cerînd scuze urechilor delicate, voi relata-o exact în termenii notaţi în jurnal.

Relaţiile cu contele C... se rupseseră brusc, din pricina refuzului unor bilete de favoare. Colericul conte îi trimise directorului o scrisoare mai mult decît insultătoare, care se termina cu fraza: "Prima dată cînd am să te întîlnesc, am să-ţi dau un picior în cur".

Răspunsul lui Grisier fu trăznitor:

"Domnule, am primt scrisoarea d-tale şi am pus-o imediat în contact cu partea interesată..."

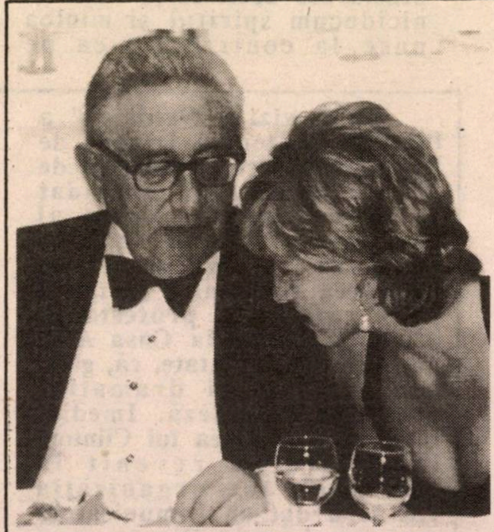

Kissinger e om ca toţi oamenii

... fapt ce ne este dovedit de uitătura parşivă aruncată de fostul Secretar al Departamentului de Stat American în decolteul prinţesei Diana, cu prilejul unui banchet (pentru opere de binefacere, bineînţeles) ce a avut loc de curînd la New York.

SPECTACOL

BANUL OCHIUL DRACULUI

CLAUDIA ROSENSTREICH

Vrem - nu vrem - televiziunea este în acelaş timp oglinda societăţii în care trăim şi concluziile ei au un rol educativ. Bun sau rău. Sau mai mult rău decît bun.

Înghesuită din toate părţile de pretenţiile crescînde ale faimoasei "libertăţi de expresie", emisiunile ei, în special în domeniul distractiv, sportiv sau cultural, reflectă tendinţele sistemului actual de gîndire şi comportament. Astfel, aproape fără să-şi dea seama, ea a devenit un instrument în slujba unor "privilegiaţi" ai banului, ce-i retează ei - culmea ironiei! - libertatea de expresie.

Mă gîndesc cu nostalgie la vremurile cînd, venind obosită de la servici, perspectiva vizionării unui veritabil program de destindere,- lucrat şi pus la punct în spiritul respectului faţă de telespectator şi aşteptărilor lui,- sau a unui film ce-mi solicita punerea la bătaie a altor celule cerebrale decît cele ale rutinei zilnice, îmi şi procura bucuria unei odihne active, cu idei şi imagini agreabile, urmate de un somn adînc şi liniştit, realmente odihnitor.

Aţi observat cîtă lume se vaită azi de insomnii rebele ? Oamenii schimbă - fără urmă de succes - somnifere după somnifere, cînd unul din cele mai puţin costisitoare, la îndemîna orşicui, ar fi - de pildă - suprimarea filmelor cu bum-bum şi pac-pac, şi înlocuirea lor cu numeroasele pelicule înmormîntate şi uitate prin nişte funduri de sertare sau rafturi în filmoteci. Pentru că, la ora actuală, noapte de noapte în special, cînd cei mai mulţi dintre noi - huhurezii - beţi de nesomn dar neputînd adormi sau măcar citi, dau drumul la televizor, toate canalele sînt pline fie cu filme "crimi" sau chiar de groază ("horror films"), fie cu aceleaşi mai mult sau mai puţin greţoase pelicule cu subiecte aşa-zis erotice şi gîfîielile lor. (Ei da, dar astea sînt cîtă frunză şi iarbă, deci ieftine !). Sau, şi mai rău, mizeriile lumii din India, Africa şi alte regiuni năpăstuite de pe glob, pentru care nimeni nu face nimic, înafară de reporterii ce-şi primejduiesc viaţa şi sănătatea (şi sînt retribuiţi cu "salariul groazei") ca să le filmeze.

Ca să vezi un film cu Fred Astaire, Kirk Douglas, Jean Gabin, Ingrid Bergman, Humphrey Boggart, Clark Gable, Vivian Leigh (şi nu numai "Pe aripile vîntului", ci şi "Emma, Lady Hamilton", etc.), Laurence Olivier, Leslie Howard, Mell Ferrer, Audrey Hepburn, Katherine Hepburn, Frederic March, Laureen Bacall, Bette Davis, Simone Signoret, Renato Salvatore, Michèle Morgan, Carry Grant, Vittorio de Sica, Marcello Mastroiani, Claudia Cardinale, Sophia Loren şi alţii ca ei, trebuie să-ţi instalezi o "farfurie" personală şi să-ţi faci abonament suplimentar la cabluri. Or, după ce plătim aproape 1600 de shekeli pe an abonamentul T.V. plus cablurile, sîntem "serviţi" cu tot ce poate fi mai violent şi enervant, distrugîndu-ne şi bruma de nervi care ne-a mai rămas intactă. Iar exemplul dat copiilor cu "Rambo" şi alte pachete de muşchi supercultivaţi pentru lupte ce nu mai proslăvesc decît forţa fizică şi nicidecum spiritul şi mintea puse la contribuţie ca pe vremea Samurailor, le "completează" cum nu se poate mai "eficient" educaţia: cum să nu dorească să devină "cei mai mari, cei mai tari", adică cei mai violenţi cu putinţă în cel mai scurt timp posibil ?

Şi mă mai întreb dece, la canalul 6, în cadrul emisiunii "Haţaga şnia", în orele tîrzii ale nopţii, nu se reiau marile filme clasice rămase în antologii, aşa cum se obişnuia pînă mai an ? Nu mai există oare în arhivă ? Trebuiesc cumpărate şi sînt mai scumpe ca cele de serie, violente ? Pentru că, dacă-i aşa, iată, am dreptate: banul, acest ochi al dracului, hotărăşte şi soarta integrităţii noastre nervoase, şi educaţia cu precădere spre violenţă a copiilor, şi - în final - lipsa de libertate în gîndire.

Domnilor de la Televiziune, vă rog frumos, mai daţi-ne din cînd în cînd şi filme optimiste, filme relaxante, filme ce ne pot stimula gîndirea creatoare în bine şi nu doar animalul din noi! Şi mai scutiţi-ne şi de profeţiile pesimiste despre drumul spre sfîrşitul lumii ! La rigoare, prefer filmele de mare imaginaţie ca cele făcute de David Copperfield, încîntătorul magician modern, a cărui artă ne ţine şi ea cu sufletul la gură, dar cît de "altfel" şi cît de odihnitor, poate tocmai pentrucă acest fel de magie nu foloseşte la nimic !

După vizita "istorică" a lui Bill Clinton în Irlanda de Nord şi după ce cîteva sute de mii de oameni au aplaudat furtunos apelul solemn al preşedintelui american la predarea armelor şi la încetarea războiului fratricid între catolici şi protestanţi, oficialităţile de la Casa Albă au declarat, încîntate, că, gata, s-a rezolvat şi dramatica problemă irlandeză. Imediat însă după plecarea lui Clinton, lucrurile au revenit la "normal", iar organizaţia I.R.A. a dat un comunicat în care precizează: "Nu se pune problema ca liderii I.R.A. să satisfacă cererea ridicolă de a depune armele".

Asta-i adevărul în cazul "păcii" din Irlanda de Nord. O spunem calm, fără ură şi părtinire. Sau, cum zic latinii, "Sine I.R.A. et studio".

●

Deputatul Dedi Zucker, din Meretz, a cerut preşedintelui Ezer Weizman să-şi vadă în exclusivitate de treburile sale protocolare şi să nu-şi mai dea cu părerea în problemele esenţiale ale Statului.

Măi, Dedy, mă, ţie ţi s-a urcat Zuckerul la cap !

FILM

CLUELESS
(Fără "cheie")

Film american, scenariul şi regia: Amy Heckerling; cu Alicia Silverstone, Paul Rudd şi alte ne-vedete.

Autoarea a pornit de la un cunoscut roman al englezoaicei Jane Austen (începutul secolului 19) şi l-a transpus în California zilelor noastre.

Vieţii rigide de conac vechi englezesc îi corespund regulile nu mai puţin rigide ale unei şcoli "bune" din Beverly-Hills.

De la început trebuie să spunem că "actualizarea" romanului din veacul şaretelor este mult mai firesc făcută decît 90% din piesele actualizate fără har de pe scenele teatrelor, unde regizorul, punîndu-l pe Hamlet să meargă pe bicicletă şi să joace alba-neagra, îşi închipuie, plin de el, că a făcut operă de contemporaneizare.

Secretul filmului stă - hai s-o repetăm - în simţul magic cu care regizoarea a adus, firesc, firesc, parcă pe nesimţite, personajele de-alaltăieri în ziua noastră cea de astăzi. Gazonul british e înlocuit cu iarba de pe campusul universităţii. Cornurile de vînătoare - cu telefoanele portative. Iar Cher, eroina lui Jane Austen, are aceeaşi cuceritoare personalitate ca şi străbunica ei literară. Ea e vie cît încape, are un păr blond pînă la umeri, liber, scoate zilnic rochii noi dintr-un dulap imens, e deşteaptă, nu se dă în lături de la un vin bun, e-nconjurată de admiratori şi ştie (cînd vrea) să se debaraseze de ei, cu diplomaţie, fără a răni orgoliile masculine. E zgomotoasă, răsfăţată, egoistă, dar totul la modul fermecător. Ai zice, o eroină de Ionel Teodoreanu, din "La Medeleni"..

Cher şi iubitul: de, chérie !

Are şi stofă de conducătoare, aranjează întîlniri pentru fete cu băieţii care i se par ei potriviţi (şi se pricepe), dovedindu-se o adevărată "şadhen" în lumea de lux a Californiei.

Bun... dar ea ? Ea cum se descurcă cu amorul ? Nu e simplu. Mai uşor e să-i înveţi pe alţii, nu-i aşa ? Mai întîi, un tip bine o respinge fără vorbe (auzi, ce înfrîngere !), apoi descoperă că o colegă dolofană pe care ea o transformase într-un fel de regină a frumuseţii *s-a dat* la Johs, un student nou venit de care ea, Cher, tocmai se îndrăgostise. Fapt e că Cher (interpretată de Alicia Silverstone) trece prin toate furiile iadului. Tinereţe ai vrut ? Poftim tinereţe...

Ne oprim aici, n-are rost să vă dezvăluim finalul. Ceea ce putem spune, în schimb, este că *"Clueless"* este o peliculă proaspătă, vie, scăpărătoare în multe privinţe, o peliculă dintr-acelea ce îţi reînvie setea de viaţă; lucru care, în aceste zile - de kupat holim cotidian şi de traumă naţională privind împrejurările tulburi ale atentatului de la 4 noembrie - este cît se poate de bine venit; să ne mai scoată niţel din marasm.

M. RAF.

C.D.R. CENTRUL DE PENSII DIN GERMANIA Ltd.
ZENTRUM FÜR DEUTSCHE RENTEN GmbH
TEL AVIV, imobilul KLAL, str. Droianov 5
(lîngă KIKAR DIZENGOFF), tel.03/6299027-8

INFORMEAZĂ:

1. Persoanele care au imigrat în Israel pînă la 30 iunie 1990 şi care pot dovedi că au "Deutsche Kultur" şi că sînt născuţi înainte de luna iunie 1925, pot primi rente lunare de 400-1000 mărci germane.

2. Persoanele care au fost deportate în Transnistria sau au prestat muncă forţată (minimum 18 luni) pot primi rentă lunară de 500 mărci.

3. Văduv sau văduva celor decedaţi care primeau rentă socială prin Irgun sau alte birouri pot primi rentă lunară pînă la 1000 mărci.

Reţineţi:

BIROUL NOSTRU ESTE SPECIALIZAT ÎN REZOLVAREA TUTUROR PROBLEMELOR DE RENTE DIN GERMANIA.

VORBIM SI ROMÂNEŞTE.

CONSULTAŢII GRATUITE.

ZWI ABRAHAMI
DIRECTOR

● MUZICĂ

MORDECHAI BEN-SHACHAR

Iubitorilor muzicii de operă, numele de Mordechai Ben-Shachar este sinonimul cîntăreţului omniprezent pe scena israeliană de la începuturile ei şi pînă aproape de zilele noastre. Bariton cu inflexiuni calde, posesorul unei tehnici sigure prin care stăpîneşte orice partitură dată, el se numără printre artiştii cîntului de anvergură.

Născut la Craiova, Ben Shachar îşi petrece copilăria în oraşul natal, şi, după o scurtă perioadă la Bucureşti, pleacă în Israel, stabilindu-se în chibuţul Ein Shemer. Turnul de apă al chibuţului va fi primul martor al încercărilor tînărului de a-şi mînui vocea.

Evenimentele se precipită, începe drumul nu uşor al carierei sale. Intîi cultivarea glasului în cadrul "tînărului" Conservator de la Tel Aviv, în paralel cu studiul aprofundat al jocului de scenă la Habima. După armată se angajează la Opera israeliană a doamnei Edis de Phillipe şi îşi continuă studiile în cadrul Conservatorului Shulamit cu Elly Kurz, ea însăşi cîntăreaţă de renume. Primul rol al carierei a fost cel al toreadorului din opera Carmen de Bizet, rol căruia Mordechai Ben Shachar i-a rămas fidel toată viaţa.

Academia de Artă Vocală din Philadelphia îi acordă o bursă de doi ani pe baza unor înregistrări. După terminarea studiilor, interpretează numeroase roluri la Opera din Philadelphia, apoi se va întoarce în Israel imediat ce va afla de (re)deschiderea scenei lirice israeliene, Opera cea nouă. Repertoriul operei "se sprijină" practic, pe "umerii" baritonului Mordechai Ben Shachar, care a interpretat de-a lungul anilor peste 100 de roluri!

Invitat la Zürich, Ben Shachar părăseşte Opera israeliană pentru patru ani. Acolo îşi fructifică repertoriul său bogat, cîntînd-printre altele-în *Don Giovanni, Boris Godunov, Elixirul dragostei, Carmen (din nou).* Participă la Festivalurile de Operă de la Berlin şi Veneţia, cu *My fair lady.*

Alături de scena de operă, căreia îi aparţine "trup şi suflet", el a mai luat parte şi la concertele Filarmonicii Israeliene. "Oedip Rege" de Stravinski, sub bagheta lui Antal Dorati sau premiera absolută a operei lui I.Tal "Moartea lui Moise", sînt doar două exemple din bogatul său palmares.

Scriind despre concertul orchestrei din Haifa sub bagheta lui Sergiu Comissiona (în program: Requiemul de Brahms) cronicarul muzical N.Negrea spune: "M.Ben Shachar a dovedit muzicalitate excelentă şi o deplină stăpînire a stilului specific marilor creaţii vocal-simfonice".

În luna februarie este ziua de naştere a cîntăreţului; profitînd de această ocazie , îi dorim "La mulţi ani"! şi succese în continuare.

SOFIA GELMAN

MAMAIA מַאמַאיַה

Restaurant
românesc
GRĂTAR – PESCĂRIE
•
AER CONDIŢIONAT.
AMBIANŢĂ PLĂCUTĂ.
SERVICIU CONŞTIINCIOS.
PREŢURI MODERATE.
DESCHIS ZILNIC ÎNTRE
ORELE 12 – 24
VĂ RUGĂM A REZERVA
LOCURILE PRIN TEL. NR.
5237784
VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE
•
RESTAURANTUL MAMAIA
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

ISAAC BASHEVIS-SINGER

DRAGOSTE TÂRZIE

Harry Benditer era văduv, bătrîn și trăia singur la Miami, în Florida.

Intr–o seară la ușa lui a bătut o femeie...

Harry Benditer s-a trezit la orele cinci cu senzaţia că pentru el noaptea s-a încheiat şi că somnul nu se va mai lipi de dânsul. De fapt, se trezea în fiecare noapte de nenumărate ori. Cu ani în urmă, fusese operat de prostată, dar simţea şi acum o apăsare pe vezică. Somnul îi era întrerupt la fiecare oră sau la intervale mai scurte. Chiar şi visurile i se învârteau în jurul acestui necaz. Se dădu jos din pat şi se îndreptă cu paşi nesiguri spre baie. La întoarcere, ieşi în balconul apartamentului său de la etajul al unsprezecelea. În stânga vedea zgârie-norii din Miami, în dreapta — oceanul rostogolindu-şi valurile. În timpul nopţii aerul se mai răcorise, dar îşi păstrase moleşeala tropicală. Mirosea a peşte putred, a petrol şi, parcă, a flori de portocali.

Rămăsese nemişcat, bucurându-se de briza care-i mângâia fruntea nădușită. Deşi Miami Beach luase proporţiile unui mare oraş, bătrânul avea impresia că-l mai învăluie miasmele grele ale ţinutului mlăştinos din sudul Floridei. Din când în când, se auzea ţipătul unui pescăruş. Părea să dea de ştire că, pe ţărm, talazurile spală leşul unei balene sau al altei vietăţi marine. Cât timp trecuse de când întreaga regiune mai era o pustietate? În puţini ani, meleagurile acestea sălbatice se transformaseră într-o zonă populată, cu multe hoteluri, case particulare, restaurante, supermagazine şi bănci. Becurile de pe străzi şi lămpile de neon estompau strălucirea stelelor. Goana automobilelor nu înceta nici în toiul nopţii. Unde aleargă oamenii aceştia cu mult înainte de răsăritul soarelui? Ei nu dorm? Ce forţă îi mână din urmă? „Nu, asta nu mai e lumea mea. Când ai trecut de optzeci de ani, te poţi socoti un om mort.“

Îşi rezemă mâinile de balustradă şi încercă să reconstituie visul din care se trezise adineauri. Toţi cei pe care îi văzuse în vis — bărbaţi sau femei — nu mai erau în viaţă. Visurilor nu le pasă deloc de moarte. În visurile lui, cele trei soţii ale sale mai trăiau, la fel fiul său Bill şi fiica sa Sylvia. New Yorkul şi Miami Beach se contopeau cu oraşul lui natal din Polonia. El însuşi, Harry (sau Herşl, cum i se spunea odinioară), era, în acelaşi timp, şi om matur, şi copil de şcoală.

Închise ochii pentru o clipă. De ce nu-i cu putinţă să-ţi aminteşti tot ce-ai visat? Revede fiecare amănunt al unor întâmplări din urmă cu şaptezeci şi cinci de ani, dar visurile acestei nopţi s-au irosit ca o spumă. Cineva are grijă să nu rămână nimic din ele. În felul acesta, o treime a vieţii oamenilor se stinge încă înainte ca ei să coboare în mormânt.

Se aşeză pe scaunul de plastic din balcon şi privi spre răsărit, dincolo de orizontul marin, unde în curând urmau să se arate zorii unei noi zile. Într-o vreme, fusese primul dintre cei care se duceau dimineaţa la înot, mai cu seamă în lunile de vară, dar acum nu mai avea nici un chef pentru asemenea performanţe. Din când în când, ziarele scriau că rechinii au atacat înotători; existau şi alte fiare acvatice, ale căror muşcături puteau avea urmări grave. Pentru dânsul era astăzi de-ajuns să facă o baie caldă.

Tradus din idiş de Anton Celaru, din Bucureşti (adică de tălmăcitorul nr.1 al lui Bashevis–Singer în româneşte).

Ilustraţii de Chagall.

"Gîndea că ar fi fost nerațional ca un om de vîrsta lui să se mai căsătorească. Femeile mai tinere vor să faci dragoste cu ele, iar o soție în vîrstă nu-l interesa deloc".

Prin minte îi trecură niște chestiuni bănești. Știa foarte bine că, până la urmă, banii nu-l vor putea ajuta. Totuși, nu-i cu putință să-ți spui întruna că „totul e deșertăciune". E mai comod să reflectezi la lucrurile practice. Cursul acțiunilor și al altor hârtii de valoare urcă și coboară. Dividendele și celelalte venituri se depun în bănci. Impozitele se contabilizează. Telefonul trebuie plătit, la fel curentul electric, la fel întreținerea casei. O dată pe săptămână, vine o femeie care deretică și-i calcă lenjeria. Din când în când, hainele trebuie duse la curățat și pantofii dați la reparat. Primea scrisori cărora trebuia să le răspundă. În timpul anului, nu avea de-a face cu sinagoga, dar de Roș-Hașana și de Iom-Kipur trebuia să ia parte la serviciul religios. Primea cereri de sprijin din partea unor școli, cămine de bătrâni și spitale evreiești. Poșta îi aducea zilnic un vraf de imprimate publicitare, pe care, înainte de a le arunca, trebuia să le desfacă și să le parcurgă, fie și în viteză.

Deoarece luase hotărârea să-și petreacă restul vieții fără o soție sau o menajeră, își pregătea singur mesele și făcea cumpărături o dată la două zile la supermagazinul din apropiere. Împingea un cărucior printre șirurile de rafturi și-și lua lapte, brânză ambalată, fructe, conserve de legume și carne tocată — câteodată și ciuperci, o sticlă de borș sau pește umplut. Putea să-și îngăduie luxul unei femei de serviciu permanente, dar se temea să nu dea de una necinstită. Și ce i-ar mai fi rămas lui de făcut, dacă altcineva ar fi avut grijă de el? Își amintea de o vorbă din *Ghemara*, potrivit căreia lenevia duce la nebunie. Se simțea înviorat când gătea la cuptorul electric din bucătărie, când se ducea la bancă sau când citea ziarele, în special paginile economice. Îi plăcea să-și petreacă o oră, două în biroul firmei de intermedieri Merrill Lynch, unde urmărea cursurile de la bursa din New York. Își cumpărase recent un televizor, dar nu-l prea deschidea.

Vecinii din bloc îl întrebau, pe un ton adesea ironic, de ce rezolvă singur ceea ce ar putea face alții pentru el. Îi puneau și alte întrebări, cu iz de sfaturi. De ce n-a plecat în Israel? De ce nu-și petrece vara într-un hotel din munți? De ce nu se căsătorește? De ce nu are o secretară? Se știa că e bogat. Își făcuse o reputație de om zgârcit. I se amintea mereu că „nu iei nimic cu tine pe lumea cealaltă", ca și cum ar fi fost o noutate. Din pricina asta nu se mai ducea la ședințele locatarilor și nu mai făcea vizite. Într-un fel sau altul, fiecare încerca să scoată ceva de la dânsul. Pe de altă parte, era convins că, la nevoie, nimeni nu i-ar da un sfanț. Cu câțiva ani în urmă, urcase la Miami Beach în autobuzul de Miami; neavând suficient mărunțiș pentru a-și plăti biletul, a apelat la cei din jur să-i schimbe o hârtie de douăzeci de dolari; nimeni nu a răspuns însă rugămintii lui și nici nu i-a oferit cei doi cenți care-i lipseau. La prima stație, șoferul l-a poftit să coboare.

La drept vorbind, în nici un hotel nu se simțea atât de bine ca acasă. Mâncărurile servite în hoteluri erau prea abundente pentru el și altfel gătite decât ar fi dorit. Trebuia să ceară preparate dietetice, fără sare și condimente, sărace în colesterol. În plus, călătoriile cu avionul și taxiurile erau prea solicitante pentru constituția lui șubredă. Tot așa, ar fi fost nerațional ca un om de vârsta lui să se mai căsătorească. Femeile mai tinere vor să faci dragoste cu ele, iar o soție

PAGINI

"Întins în cada plină, tăia apa cu mîinile ca înotătorii şi-şi ridica ritmic picioarele uscate.

Toate astea pentru a-şi prelungi viaţa, deşi, tot atunci, îşi punea întrebarea: Ce noimă are să mai trăiesc?"

în vârstă nu-l interesa deloc. Asta fiind situația, se considera condamnat să trăiască singur și să moară singur.

O lumină roșie începu să coloreze cerul la răsărit. Harry intră în baie. Se opri o clipă în fața oglinzii și-și privi chipul — obrajii căzuți, capul aproape în întregime pleșuv, mărul lui Adam străpungându-i gâtul, nasul cu vârful îndoit, ca ciocul unui papagal. Ochii de un albastru spălăcit își pierduseră simetria — unul era mai sus decât celălalt — și trădau atât oboseală, cât și urmele unei tinereți aprinse. Fusese cândva foarte neastâmpărat ca bărbat. De-a lungul celor trei căsătorii ale lui, legăturile extraconjugale s-au ținut lanț. Adunase o întreagă colecție de scrisori de dragoste și fotografii, care zăceau acum pe undeva.

Harry Benditer nu venise în America sărac și fără școală, ca atâția alți imigranți. În țara natală, până la vârsta de nouăsprezece ani, se adâncise în studiul textelor sfinte și deprinsese ebraica. Citise totodată, pe ascuns, ziare și cărți laice. Urmase cursuri de rusă, de poloneză și chiar de germană. Aici, în America, urmase doi ani institutul industrial „Cooper Union" pentru a deveni inginer. Se îndrăgostise însă de o tânără americană, Rosalie Stein, și se căsătorise cu ea. Tatăl ei, Sam Stein, l-a luat în întreprinderea lui de construcții. Rosalie a murit de cancer la treizeci de ani, lăsându-l cu doi copii mici. În timp ce averea îi creștea, moartea-i răpea pe ai lui. Fiul său, Bill, ajuns chirurg, a murit la patruzeci și șase de ani de o criză cardiacă; avusese doi copii și nici unul din ei nu se voia evreu. Mama lor, creștină, trăia undeva în Canada cu un alt bărbat. Fiica lui Harry, Sylvia, făcuse același cancer ca mama ei și s-a stins la aceeași vârstă, fără a fi avut copii. Cea de-a doua soție a lui Harry ar fi vrut un copil sau doi, dar s-a împotrivit dânsul. Să aducă pe lume alte victime posibile? Da, îngerul morții îi luase totul. O vreme, nepoții din Canada îl mai chemau la telefon și-i trimiteau felicitări de Anul Nou. Pe urmă, l-au dat uitării. Nemaiauzind nimic despre dânșii, i-a șters din testament.

S-a bărbierit fredonând o melodie. Habar n-avea de unde o știe. O auzise la televizor — sau o adusese cu el din Polonia, pentru ca abia acum să-și amintească de ea? Nu avea ureche muzicală și cânta întotdeauna fals, dar își făcuse obiceiul să cânte în baie. Toaleta lui de dimineață dura mult. De ani de zile, purgativele nu-i mai erau de folos și-și făcea singur, o dată la două zile, o clismă. Era o treabă obositoare și sâcâitoare pentru un bărbat de optzeci de ani. Făcea și un fel de gimnastică: întins în cada plină, tăia apa cu mâinile ca înotătorii și-și ridica ritmic picioarele uscate. Toate astea, pentru a-și prelungi viața, deși, tot atunci, își punea întrebarea: „Ce noimă are să mai trăiesc?" Nu găsea nimic atrăgător în existența lui. Dar aceea a vecinilor săi avea, oare, mai mult rost? Clădirea era plină cu oameni bătrâni, înstăriți cu toții, unii chiar foarte bogați. Printre ei, destui bărbați care își târau picioarele și femei care se sprijineau în cârje. Mulți sufereau de artrită ori de maladia Parkinson. Harry avea impresia că se găsește într-un spital, nu într-un bloc de apartamente. Afla după săptămâni sau luni de moartea unor locatari. Cu toate că se instalase aici printre primii, avea puține cunoștințe. Nici piscina și nici jocul de cărți nu-l ispiteau. În ascensor sau la supermagazin

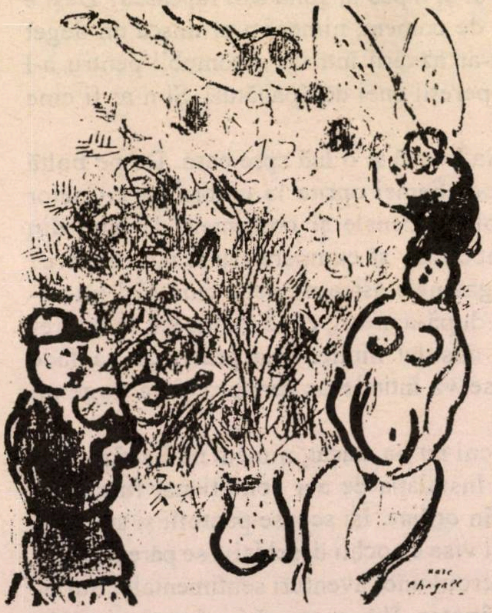

"Nu trecea zi fără să primească cecuri. Recolta acestei dimineţi se ridica la peste 11.000 de dolari."

era salutat de femei şi de bărbaţi pe care nu-ştia să-i fi văzut vreodată. Din când în când, era întrebat: „Cum vă simţiţi, domnule Benditer?“ Răspundea la fel de fiecare dată: „Cum se poate simţi un om la vârsta mea? Fiecare zi e un dar.“

Ziua aceasta de vară a început pentru el ca oricare alta. Şi-a pregătit în bucătărie micul dejun: fulgi de orez cu lapte degresat şi cafea decofeinizată, îndulcită cu zaharină. Pe la nouă şi jumătate, a coborât cu ascensorul să-şi ridice poşta. Nu trecea zi fără a primi cecuri, dar acum a găsit un teanc întreg. Acţiunile scăzuseră, dar societăţile plăteau dividendele ca întotdeauna. Îi sosiseră înştiinţări că i s-au plătit chirii şi dobânzi pe ipoteci, pe obligaţiuni, pe tot felul de participări la firme de care abia îşi mai amintea. O societate de asigurări îi expediase o rentă. De ani şi ani, primea lunar un cec pentru pensia de bătrâneţe. Recolta acestei dimineţi se ridica la peste unsprezece mii de dolari. Desigur, fiscul îi reţinea o bună parte, dar tot îi rămâneau peste cinci mii de dolari. În timp ce aduna cifrele, s-a întrebat dacă n-ar trebui să se ducă la biroul lui Merrill Lynch pentru a afla ce se întâmplă la bursă. Nu, n-avea rost. Chiar dacă, dimineaţa, cursurile urcă, la sfârşitul zilei se înregistrează iar pierderi. „Piaţa a-nnebunit de tot“, murmură Harry. El ştia una şi bună: numai când piaţa urcă apare inflaţia; niciodată când piaţa coboară. Dar acum atât dolarul, cât şi acţiunile scad rapid. Da, nimic nu e sigur pe lumea asta, numai moartea.

Pe la unsprezece, plecă de acasă pentru a depune cecurile. La filiala băncii, toţi funcţionarii îl cunoşteau şi-l salutau. Avea acolo un seif, unde-şi păstra documente de preţ şi bijuteriile rămase de la soţii. Nu ştia exact la cât i se ridică averea — poate ceva mai puţin de cinci milioane de dolari. Totuşi, mergea pe stradă într-o cămaşă şi în pantaloni de om sărac; de ani de zile purta aceeaşi şapcă şi aceiaşi pantofi. Se sprijinea într-un baston şi făcea paşi mărunţi. Din când în când, se oprea şi se uita atent în toate direcţiile. Nu cumva se ţine vreun ins după dânsul? Nu cumva o fi descoperit un răufăcător cât de bogat este şi şi-a pus în gând să-l răpească? Deşi e în plină zi şi strada mişună de oameni, nimeni n-ar mişca un deget dacă l-ar înhăţa careva şi l-ar azvârli într-un automobil pentru a-l târî într-o peşteră sau între pereţii unei dărăpănături. Şi n-ar fi cine să-l răscumpere.

Îşi termină treburile la bancă şi o luă spre casă. De pe boltă soarele revărsa valuri de foc. Femei oprite la umbra copertinelor contemplau rochiile, ciorapii, sutienele şi costumele de baie din vitrine. Feţele lor trădau nehotărâre: să cumpere sau să nu cumpere? Harry păşea indiferent. Magazinele astea n-aveau cum să-l intereseze. Până la orele cinci ale după-amiezii, când va începe să-şi pregătească cina, nu-i trebuia absolut nimic. Ştia precis ce va face odată intrat în apartament: se va întinde pe canapea şi va trage un pui de somn.

Slavă Domnului, nimeni nu l-a atacat, nimeni nu l-a răpit, nimeni nu i-a spart locuinţa. Instalaţia de aer condiţionat funcţiona perfect, iar în baie totul era în ordine. Îşi scoase pantofii şi se culcă pe canapea. Straniu, încă mai visa cu ochii deschişi: i se părea că şi-a recâştigat puterile şi că este eroul unor aventuri sentimentale. Sufletul lui refuza să accepte bătrâneţea. Vibrau parcă în el pasiuni, ca în

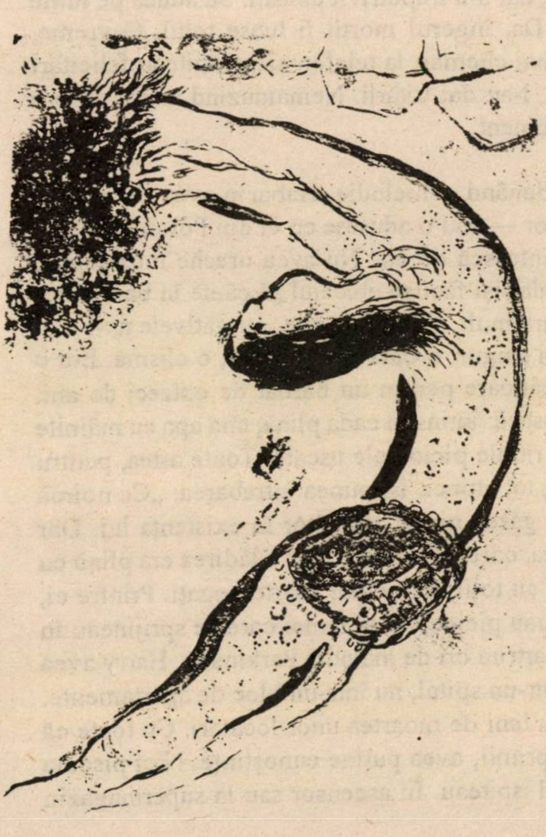

"Aţipise, dar îl trezi o bătaie puternică în uşă. Sări speriat. Întredeschise uşa şi zări o femeie micuţă, cu faţa îmbujorată".

tinereţe. Adesea, Harry îşi spunea sieşi: „Nu fi prost. Totul s-a isprăvit. Nu mai ai ce spera." Era un fel de luptă cu sine însuşi şi cu legile firii. Cine a spus că omul iubeşte viaţa până în ultima clipă, luându-şi speranţele cu el şi-n mormânt?

Aţipise, dar îl trezi o bătaie puternică în uşă. Sări speriat. Nimeni nu-l vizita vreodată. „O fi de la dezinsecţie", îşi spuse. Întredeschise usa atât cât îi permitea lanţul de siguranţă şi zări o femeie micuţă, cu faţa îmbujorată, ochi gălbui şi părul de culoarea paiului, strâns deasupra capului. Purta o bluză albă.

Deschise larg uşa şi femeia îi vorbi într-o engleză cu un puternic accent străin:

— Sper că nu v-am trezit. Sunt vecina dumneavoastră din stânga. Aş vrea să facem cunoştinţă. Mă numesc Ethel Brokeles. Un nume cam caraghios, recunosc. Aşa îl chema pe răposatul meu soţ. Ca fată mă numeam Goldman.

Harry se uită mirat la ea. Ştia că în stânga lui locuieşte o femeie mult mai în vârstă. Îşi aminti numelei ei: doamna Halpert. Întrebă:

— Ce s-a-ntâmplat cu doamna Halpert?

— Ceea ce se-ntâmplă cu toţi oamenii, îi răspunse calm noua vecină.

— Când a fost asta? N-am ştiut nimic.

— Au trecut mai bine de cinci luni.

— Intraţi, intraţi, vă rog. Oamenii mor — şi ceilalţi habar n-au, spuse Harry. Era o femeie cumsecade, foarte reţinută.

— N-am cunoscut-o. Am cumpărat casa de la fiica ei.

— Luaţi loc. Din păcate, n-am cu ce vă servi. E pe undeva o sticlă de lichior, dar...

— Nu vă faceţi probleme. Nu mi-e sete şi nu beau lichior în timpul zilei. Îmi daţi voie să fumez?

— Desigur, desigur.

Femeia se aşeză pe canapea şi-şi aprinse cu îndemânare o ţigară cu bricheta. Unghiile îi erau date cu lac roşu. Harry observă un briliant mare pe unul din degetele ei.

— Sunteţi singur? întrebă ea.

— Da, singur.

— Şi eu sînt singură. Am trăit cu soţul meu douăzeci şi cinci de ani şi am avut parte numai de zile senine lângă el. A murit subit, lăsându-mă fără sprijin pe lumea asta. Clima New Yorkului îmi face rău. Sufăr de reumatism. Va trebui să rămân aici până la sfârşitul zilelor mele.

— Aţi preluat apartamentul cu mobilă cu tot? o întrebă Harry în stil de om de afaceri.

— Da, am luat totul pe un preţ de nimic. Fiica ei n-a vurt să scoată nici un lucru din casă, în afară de îmbrăcăminte şi lenjerie. Şi nici n-aş fi avut răbdare să alerg după mobilă şi veselă. Staţi aici de mult?

Femeia îi punea întrebări după întrebări, iar Harry îi răspundea cu toată bunăvoinţa. Arăta relativ tânără, la cincizeci de ani, poate mai puţin. El îi aduse o scrumieră şi puse pe măsuţa din faţa ei un pahar cu limonadă şi o farfurie cu felii de chec. Nici nu şi-a

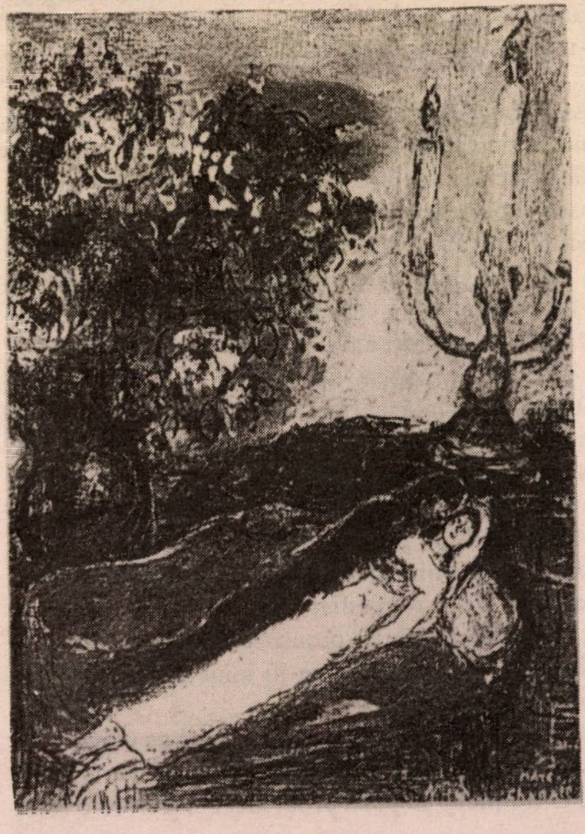

"Ethel Brokeles şedea picior peste picior...Felul ei de a vorbi avea ceva familiar, intim. Harry se simţi deodată înviorat. Pesemne că cerul a ţinut să-i împlinească dorinţele ascunse".

dat seama cum au trecut două ore. Ethel Brokeles şedea picior peste picior, iar el îi privea din când în când călcâiele rotunde. Dânsa trecu de la engleză la un idiş cu accent polonez. Felul ei de a vorbi avea ceva familiar, intim. Harry se simţi deodată înviorat. Pesemne că cerul a ţinut să-i împlinească dorinţele ascunse. Abia acum, ascultând-o pe vizitatoarea aceasta neaşteptată, şi-a dat seamă cât de singur a rămas de-a lungul atâtor ani, ce dureros este să nu ai cu cine schimba o vorbă zile întregi. Era bucuros să aibă acum o asemenea vecină. Stimulat de prezenţa ei, deveni volubil. Îi povesti despre cele trei căsnicii ale lui, despre tragediile copiilor lui şi despre legătura pe care a avut-o după moartea primei sale soţii.

— Nu trebuie să vă scuzaţi, îi spuse ea. Aşa sunt bărbaţii.

— Acum sunt un om bătrân.

— Bărbatul nu îmbătrâneşte niciodată. Un unchi de-al meu din Wloclawek s-a însurat la optzeci de ani cu o fată de douăzeci. A avut cu ea trei copii.

— Wloclawek? Nu-i departe de Kowal, târgul unde am văzut lumina zilei.

— Am fost la Kowal. Aveam acolo o mătuşă.

Femeia se uită la ceasul ei de mână.

— E ora unu. Unde luaţi masa?

— Nicăieri. După micul dejun nu mai mănânc nimic până la cină.

— De ce? Ţineţi o dietă?

— Nu, dar la vârsta mea...

— Ce tot îi daţi cu vârsta dumneavoastră?! îl dojeni dânsa. Ştiţi ce? Vă invit la mine, să luăm masa împreună. Nu mi-e deloc plăcut să mănânc de una singură. Mi-e mai greu să mănânc singură decât să dorm singură.

— Credeţi-mă, nu ştiu ce să spun. De ce mi se cuvine o asemenea cinste?

— Gata, lăsaţi-vă de copilării. Suntem în America, nu în Polonia. Frigiderul meu e ticsit cu bunătăţi. Mai mult arunc decât mănânc. Dumnezeu să mă ierte şi pentru păcatul ăsta.

Femeia folosea expresii evreieşti pe care dânsul nu le mai auzise de peste şaizeci de ani. Ea îl luă de braţ şi făcură aşa cei câţiva paşi până la ieşire. Apoi, în timp ce el încuia pe din afară uşa lui, ea o deschise pe a ei. Apartamentul în care intră Harry era mai mare şi mai luminos decât al său. Pe pereţi atârnau tablouri. Lămpi cu abajururi decorate şi bibelouri se zăreau ici şi colo. Fereastra dădea direct spre mare. O vază încărcată cu flori trona pe masă. În casa lui Harry aerul mirosea a praf; aici era proaspăt, răcoros. „Femeia asta vrea ceva, are un scop", îşi zise Harry. Îşi aminti că a citit în ziare despre nişte escroace care au pus mâna pe averile unor bărbaţi şi ale unor femei. Important era să nu promită nimic, să nu semneze nimic, să nu scoată din buzunar nici un ban. Ethel îl rugă să ia loc la masă şi intră în bucătărie. Se auzi imediat de acolo bâzâitul râşniţei de cafea şi se simţi mireasmă de chifle proaspete. Pentru întâia oară după mulţi ani, lui Harry i se făcu foame în toiul zilei. În câteva clipe sosiră şi platourile cu mâncare.

Între două îmbucături, Ethel trăgea din ţigară. I se plânse:

— Fug bărbaţii după mine, dar, când e la o adică, vor cu toţii să ştie câţi bani am. Când încep să pună problema banilor, le-o retez

"La urma urmei, zice ea, nu contează anii. M-am simţit întotdeauna bine lîngă un bărbat în vîrstă".

şi termin cu ei. Nu sunt săracă; dimpotrivă, am o avere frumoasă. Dar nu vreau să fiu luată de nevastă pentru banii mei.

— Slavă Domnului, n-am nevoie de banii nimănui, spuse Harry. Câţi am mi-ar ajunge să trăiesc o mie de ani.

— Asta-i bine.

Încet-încet, intrară mai adânc în chestiuni financiare. Ethel îi înşiră bunurile ei. Era proprietara unor imobile din Brooklyn şi din Staten Island; deţinea acţiuni şi alte hârtii de valoare. Judecând după ceea ce spunea şi după numele pomenite, Harry şi-a dat seama că nu-l minte. Aici, la Miami Beach, avea un cont şi un seif la aceeaşi filială bancară cu dânsul. Socoti că averea ei se ridică la un milion de dolari, poate ceva mai mult. Ea îl servi cu atenţia unei fiice sau a unei soţii. Îi spuse ce poate să mănânce şi ce nu. Harry îşi aminti că în tinereţe trecuse prin situaţii asemănătoare: cunoscuse femei care-i deveneau din prima clipă apropiate; numai că după aceea rămâneau la el şi nu mai voiau să plece. I se părea, însă, de necrezut ca lucruri din acestea să se repete şi la bătrâneţe. O întrebă pe neaşteptate:

— Aveţi copii?

— Am o fiică, o cheamă Sylvia. Trăieşte singură într-un cort, în Columbia britanică.

— Cum vine asta: într-un cort? Şi pe fiica mea o chema Sylvia, spuse el; apoi adăugă, fără să-şi dea seama de ce: Şi dumneavoastră aţi fi putut fi copilul meu.

— E absurd. La urma urmei, nu contează anii. M-am simţit întotdeauna bine lângă un bărbat mai în vârstă. Soţul meu — odihnească-se-n pace! — era cu douăzeci de ani mai mare decât mine — şi doresc fiecărei femei evreice să aibă parte de viaţa fericită pe care am dus-o lângă dânsul.

— Sunt sigur că am cu patruzeci de ani mai mult decât dumneavoastră, zise Harry.

Ethel lăsă lingura din mână.

— Câţi ani credeţi că am?

— Aşa... vreo patruzeci şi cinci, spuse Harry, deşi în sinea lui îi dădea ceva mai mult.

— Mai adăugaţi doisprezece.

— Nu se vede pe dumneavoastră.

— Am dus-o foarte bine cu soţul meu. Mi-ar fi adus pe tavă luna şi stelele de pe cer. Nimic nu era scump pentru el când era vorba de mine. Nu-i de mirare că, după moartea lui, am făcut o depresie. Fiica mea m-a îmbolnăvit de-a binelea. Am cheltuit o avere cu psihiatrii, dar nu m-au putut ajuta. Am stat şapte luni într-o clinică de boli nervoase. Mă prăbuşisem cu totul şi nu mai voiam să trăiesc. Mă supravegheau zi şi noapte. Parcă mă striga bărbatul meu din mormânt. Vreau să vă spun ceva, dar vă rog să nu mă înţelegeţi greşit.

— Spuneţi.

— Îmi amintiţi de soţul meu. De aceea...

— Am optzeci şi doi de ani, spuse Harry şi îi păru îndată rău; ar fi putut da lesne jos vreo cinci ani. După câteva clipe adăugă: Dacă aş fi fost cu zece ani mai tânăr, v-aş fi cerut în căsătorie.

Iar regretă ceea ce spusese. Cuvintele îi veniseră pe buze fără voia lui. Îl cuprinse din nou teama de a nu cădea în mâinile unei

> "Se îmbrățișară și se sărutară. El simti că îl străbate un fior tineresc.
> – Ai răbdare, zise ea, pînă vom ajunge sub baldachinul de cununie".

prefăcute setoase de bani.

Ethel se uită surprinsă la el și ridică din sprâncene:

— De vreme ce m-am hotărât să trăiesc, vă iau așa cum sunteți.

„E oare cu putință? Să-i dau crezare?“ se întrebă Harry uluit, în timp ce discutau despre căsătorie. Dormitoarele lor fiind învecinate, se gândiră să spargă peretele dintre ele, pentru a face din cele două apartamente unul singur. Ea îi dădu amănunte asupra averii de care dispunea: se ridica la circa un milion și jumătate de dolari. Harry, care-i vorbise mai înainte de averea lui, o întrebă:

— Ce putem face cu toți banii aceștia?

— Nici eu nu știu, îi răspunse ea. Am putea călători prin lume. Sau ce-ar fi să cumpărăm o casă în Israel, la Tel-Aviv ori, mai curând, la Tveria, unde există izvoare termale, bune contra reumatismului? Cu mine alături, veți trăi încă mult. Vă garantez o sută de ani, ba și peste sută.

— Totul e în mâna Domnului, spuse Harry, mirându-se de propriile lui cuvinte.

Nu era religios. Îndoielile lui cu privire la Dumnezeu și la înțelepciunea Sa se înmulțiseră de-a lungul anilor. Spunea adesea că, după cele întâmplate evreilor din Europa, trebuie să fii nebun ca să mai crezi în Dumnezeu.

Ethel se ridică de la masă. Harry făcu la fel. Se îmbrățișară și se sărutară. Strângând-o la piept, el simți că îl străbate un fior tineresc.

— Ai răbdare, îi spuse ea, până vom ajunge sub baldachinul de cununie.

Harry își aminti că mai auzise o dată aceste cuvinte — rostite pe același ton. Dar când? Și de la cine? Cele trei soții ale sale, născute toate în America, nu ar fi folosit expresia asta. Să fi fost într-un vis? Poate fi prevăzut viitorul în vis? Lăsă gânditor capul în jos. Când îl ridică din nou, se sperie: înfățișarea femeii se schimbase uluitor. Chipul îi arăta palid, ofilit, îmbătrânit. Părul i se răvășise. Îl privea dintr-o parte, cu niște ochi reci, aproape mânioși. „Oare am jignit-o cu ceva?“ se temu el și se auzi întrebând-o:

— Ce s-a-ntâmplat? Nu te simți bine?

— Nu, dar ar fi acum cazul să te duci la tine, spuse ea cu o voce crispată, străină.

Ar fi vrut să știe care-i pricina acestei schimbări neașteptate, dar tresări în el o mândrie de mult uitată (sau numai ascunsă pe undeva). Orice surpriză e posibilă din partea femeilor. Totuși o întrebă:

— Când ne revedem?

— Astăzi nu. Poate mâine, îi răspunse ea, după o scurtă ezitare.

— La revedere. Mulțumiri pentru masă.

Ethel nu-l însoți ca să-i deschidă ușa. „S-o fi răzgândit“, își spuse el când intră în apartamentul său. Îl cuprinse o jenă amară, atât în privința lui, cât și cu privire la dânsa. Totul fusese un joc din partea ei? Își puseseră în gând niște vecini veninoși să-i ia peste picior? Apartamentul său îi păru pe jumătate gol. Se hotărî să nu mănânce nimic în acea seară. Simțea o greutate în stomac. „Nu admit să fiu batjocorit la vârsta mea“, murmură el. Se întinse pe canapea și adormi.

Harry auzi zarvă pe coridor, erau voci agitate, de bărbaţi şi femei. Se petrecuse ceva–dar ce?

Când se deşteptă, afară era întuneric. „Poate că o să sune iar la uşa mea... N-ar fi mai bine s-o chem eu?" (Ethel îi dăduse numărul ei de telefon.) Cu toate că dormise, era stors de puteri. Avea de răspuns la nişte scrisori, dar amână pe a doua zi. Ieşi în balcon. Cu o latură, balconul lui dădea spre al ei. De aici ar putea sta de vorbă, dacă dânsa ar mai dori-o. Pe ţărmul oceanului, valurile mugeau şi făceau spume. În depărtare, trecea un cargou. Pe cer duduia un avion cu reacţie. Deasupra lui se ivi o stea, pe care becurile de pe străzi şi luminile de neon nu izbuteau încă s-o stingă. Ce bine e să mai poţi vedea fie şi o singură stea! Altfel, am uita poate de tot că mai există cerul.

Stătea în balcon cu speranţa că Ethel se va arăta. Ce-o fi gândind ea? Cum de s-a schimbat atât de repede starea ei de spirit? Fusese tandră şi vorbăreaţă ca o mireasă îndrăgostită, pentru ca apoi, într-o clipă, să se înstrăineze de el.

Se întoarse în casă şi se culcă din nou. Când se trezi, era seara târziu. Nu se mai simţi obosit. Vru să coboare pentru a-şi lua ediţia de seară a ziarului de dimineaţă, cu ştiri de la bursa new-yorkeză, dar renunţă şi se întinse pe pat. Băuse mai înainte un pahar cu suc de roşii şi înghiţise o tabletă. Doar un perete subţire îl despărţea de Ethel. Pereţii au însă o putere a lor, cu totul aparte, oricât de subţiri ar fi. „Pesemne că de aceea unii oameni preferă să trăiască în corturi", îşi spuse el. Îi fu teamă că gândurile acestea îl vor ţine treaz, dar adormi repede. Se deşteptă cu o apăsare în piept. Cât de târziu era? Cifrele fosforescente ale ceasului de mână îi arătară că a dormit două ore şi un sfert. Avusese un vis, dar nu şi-l putu aminti. Rămăsese doar cu o senzaţie de spaimă. Îşi săltă capul de pe pernă. Oare ea dormea sau era trează? Nu se auzea nici cel mai mic zgomot din apartamentul ei.

Adormi iarăşi. De data asta, îl trezi larma făcută de un amestec de voci. Se auzeau uşi trântite, paşi alergând încolo şi încoace pe coridor. Lui Harry îi fusese întotdeauna frică de un incendiu. Citise în gazete reportaje despre oameni în vârstă mistuiţi de foc în cămine de bătrâni, spitale şi hoteluri. Se ridică din pat, îşi puse papucii de casă şi un halat de zi şi deschise uşa spre coridor. Nu văzu pe nimeni. I se năzărise totul? Închise uşa şi ieşi în balcon. Nici urmă de pompieri. Numai câţiva inşi gălăgioşi, care se întorceau beţi acasă la ora aceasta târzie ori abia se îndreptau spre localuri de noapte. Unii proprietari de aici îşi închiriau apartamentele în timpul verii unor sud-americani.

Harry se întinse din nou pe pat. După câteva minute de linişte, auzi iarăşi zarvă pe coridor; erau voci agitate, de bărbaţi şi de femei. Se petrecuse ceva — dar ce? Îşi învinse pornirea de a se ridica din pat pentru a vedea ce se întâmplă şi rămase întins, într-o stare încordată. Deodată, auzi soneria telefonului de bloc din bucătărie. Când ridică receptorul, o voce bărbătească spuse: „Greşeală". Harry aprinse tubul de neon din bucătărie — şi lumina îl orbi. Deschise frigiderul, luă de acolo un vas cu ceai îndulcit şi-şi turnă o jumătate de pahar, fără a şti de ce: pentru că-i era sete sau pur şi simplu pentru a face o mişcare.

Simţi nevoia să se ducă în baie, dar chiar atunci se sună la uşa lui. „N-o fi vreun spărgător?" Portarul de noapte e un om bătrân şi nu prea vede cine intră în clădire. Harry nu se putea hotărî: să se

"Mă iertați, domnule Benditer, doamna de alături a lăsat scrisoarea asta în fața ușii dvs.

ducă la ușă sau nu? Îi fulgeră prin minte că s-ar putea să-și trăiască ultimele clipe. „Doamne-Dumnezeule, fie-ți milă de mine", șopti el. De-abia atunci își aminti că ușa are o vizetă prin care putea vedea ce-i pe coridor. „Cum de-am uitat? se mustră el. M-am senilizat de tot."

Se apropie cu pași repezi de ușă, întoarse căpăcelul vizetei și privi prin ea. Văzu o femeie cu părul alb, cu un capot pe ea. O recunoscu: era vecina din dreapta. Își închipui că s-a întâmplat ceva cu soțul ei, pe care-l știa paralizat. Deschise ușa. Bătrâna îi întinse o scrisoare netimbrată.

— Mă iertați, domnule Benditer, doamna de alături a lăsat scrisoarea asta în fața ușii dumneavoastră. Vă este adresată.

— Care doamnă?

— Din stânga. S-a sinucis.

Harry Benditer încremeni. Câteva secunde, simți cârcei în tot trupul. Izbuti să îngaime:

— Doamna blondă?

— Da.

— Ce-ați spus despre ea? Nu-mi vine să cred.

— S-a aruncat pe fereastră.

— Unde-i acum?

— Au luat-o.

— Moartă?

— Da, a murit.

— Doamne-Dumnezeule!

— E al treilea caz în blocul ăsta. În America, oamenii se scrântesc.

Mâna lui Harry tremura. Plicul flutura, parcă bătut de vânt. Mulțumi vecinei și închise ușa. Ochelarii și-i lăsase pe noptieră. „Să nu cad, își spuse el; asta îmi mai lipsește, o fractură de șold." Păși nesigur până la pat și aprinse lampa de pe noptieră. Da, ochelarii erau acolo. Totul îi juca în fața ochilor: pereții, perdelele, bufetul, plicul — ca o imagine neclară la televizor. „Îmi pierd, oare, vederea?" se întrebă el. Se așeză pe pat și așteptă să-i treacă amețeala. Abia izbuti să desfacă plicul. Textul, în idiș, scris cu creionul, avea rândurile strâmbe și multe greșeli de ortografie. Citi:

Dragă Harry, iartă-mă. Trebuie să mă duc acolo unde-i bărbatul meu. Dacă nu-ți este prea greu, spune, te rog, rugăciunea morților după mine. Acolo unde am să fiu, am să mă străduiesc pentru binele tău.

Ethel

Puse scrisoarea și ochelarii pe noptieră și stinse lumina. Îl apucă un plâns uscat, cu sughițuri. Corpul îi zvâcnea, făcând să joace arcurile patului. „De acum înainte nu mai am ce spera", își zise el cu solemnitatea celui care depune un jurământ. I se făcu frig. Se întinse pe pat și se înveli cu pătura.

Când se trezi din amorțeala în care căzuse, ceasul arăta opt și zece minute. Totul fusese un vis urât? Nu, scrisoarea zăcea pe noptieră. În acea dimineață nu mai coborî după poștă. Nu-și pregăti micul dejun, nici nu se osteni să se spele și să se îmbrace. Se așeză în balcon pe scaunul de plastic și se gândi la cealaltă Sylvie, fiica lui Ethel, care trăia într-un cort din Columbia britanică. „De ce, oare, a

fugit tocmai acolo? se întrebă el. O adusese la disperare moartea tatălui ei? Nu-și putea suferi mama? Nu cumva a înțeles de tânără absurditatea oricăror eforturi omenești și, de aceea, s-a hotărât să fugă de oameni? Sau, poate, se zbate să se găsească pe sine ori să-l descopere pe Dumnezeu..." Lui Harry îi trecu prin minte o idee năstrușnică: să ia avionul până în Columbia britanică, s-o caute pe fata ascunsă în jungla de acolo, s-o mângâie, să se poarte ca un tată cu ea și, poate, să-și pună împreună întrebarea: de ce se naște omul și de ce trebuie să moară?

●

Gordon Tours - I. Atlas

vă oferă vacanţe aristocratice cu preţuri foarte democratice!

Turul României şi vizitarea locurilor natale cu maşină la scară şi şofer la dispoziţie.

(4-5-6-8 persoane în maşină) excursia pe traseul ales de dv., de la 48 $ pe zi + avion.
Preţul cuprinde: maşină (inclusiv benzina şi asigurare), hrană şi cazarea şoferului, hotel cu mic dejun. Posibilitatea de a prelungi şederea în România.

Austria - Paradisul vilegiaturiştilor!

Petreceţi o vacanţă de vis în ţara valsului şi a Dunării albastre!
Vă oferim apartamente, vile şi cottageuri de lux în Viena şi împrejurimi, regiunea Salzburg, Tirol etc.
Cele mai superbe privelişti! Cele mai confortabile condiţii!
Cele mai ieftine preţuri din Europa!

VACANŢE DE IARNĂ SUPERBE ÎN EUROPA!

10 NOPŢI VIENA, BUDAPESTA ŞI PRAGA - 799 DOLARI!
7 NOPŢI LA LONDRA ŞI PARIS - DE LA 600 DOLARI!
6 NOPŢI LA LONDRA - DE LA 509 DOLARI!
6 NOPŢI LA PARIS - DE LA 585 DOLARI!
4 NOPŢI LA VIENA - DE LA 525 DOLARI!
EXCURSIA SE POATE PRELUNGI CU SAU FĂRĂ HOTEL!

I. Atlas - Gordon Tours

str. Ben Yehuda 184, Tel Aviv. Telefon: 03-5270767

Nici un pas fără Atlas!

Călătorii cu preţuri reduse în toată lumea.
Aranjăm asigurare de boală pentru turiştii veniţi din România

O nuvelă de
WOODY ALLEN

AMENINŢAREA O.Z.N.-URILOR

O.Z.N.-urile fac din nou vîlvă în presă şi a venit vremea să luăm acest fenomen în serios. (Este exact ora 8,10, adică nu numai că am întîrziat, dar începe să-mi fie foame). Pînă acum, întregul subiect al "farfuriilor zburătoare" a fost luat drept sperietoare de ciori sau fenomen de bîlci. De fapt, de cele mai multe ori, cei ce le-au observat recunosc că aparţin unei din cele două categorii pre-citate. Şi totuşi, observaţii persistente efectuate de indivizi cu cap şi responsabili, au obligat Aviaţia şi organizaţiile ştiinţifice să reexamineze o atitudine pînă atunci sceptică şi să aloce o subvenţie de 200$ pentru studiul obiectiv al fenomenului. Întrebarea care se pune este următoarea: Există ceva acolo sus ? Şi dacă da, posedă ei oare raza morţii ?

Nu se poate dovedi că toate O.Z.N.-urile sînt de origine extraterestră, dar experţii, de comun acord, recunosc că orice aeronavă în stare să se ridice la verticală cu 12.000 de mile pe secundă ar avea nevoie de o baterie şi un set de bujii ce nu se găsesc de vînzare decît pe Pluton. Dacă aceste maşini zburătoare provin într-adevăr de pe altă planetă, înseamnă că civilizaţia care le-a conceput trebuie să aibă un avans de milioane de ani faţă de noi. Sau că tipii ăştia au baftă. Profesorul Leon Specimen porneşte de la postulatul unei civilizaţii mai avansate ca a noastră cu cca. 15 minute. Aceasta le-ar conferi membrilor săi - zice el - un mare avantaj asupra noastră, cel puţin pentru a ajunge la timp la întîlnirile urgente.

Dr. Brackish Menzies, care lucrează la Observatorul de pe muntele Wilson, dacă nu e cumva sub observaţie la clinica psihiatrică de la Muntele Wilson (adresa e scrisă prost), afirmă că emisarii care ar călători cu viteza luminii, ar avea nevoie de milioane de ani ca să ajungă la noi, chiar dacă ar veni din cel mai apropiat sistem solar şi, ţinînd cont de calitatea actuală a spectacolelor de pe Broadway, s-ar deplasa de pomană. (E imposibil să te deplasezi mai iute ca lumina şi ar fi şi idiot, căci ţi-ai pierde pălăria pe drum).

Este interesant de notat că, după astronomii moderni, spaţiul e limitat. Iată o idee foarte reconfortantă, mai ales pentru cei care nu-şi amintesc niciodată unde şi-au pus lucrurile. Luînd însă universul în considerare, factorul său principal este totuşi expansiunea, pînă într-o bună zi cînd va ajunge să se fragmenteze şi să dispară. De aceea, dacă standardista din vestibul nu are absolut toate calităţile necesare, e preferabil să se găsească un compromis.

Întrebarea ce se pune cu precădere în privinţa O.Z.N.-urilor, este următoarea: dacă farfuriile provin de pe altă planetă, dece n-au încercat piloţii lor să intre în contact cu noi, în loc să dea tîrcoale misterioase ţinuturilor pustii ? Propria mea teorie este că, pentru creaturile venite din alt sistem solar, "a da tîrcoale" este - poate - felul principal de a lua legătura. Poate că asta le face plăcere, pur şi simplu. Mi s-a întîmplat să dau tîrcoale, timp de aproape 6 luni, unei actriţe de 18 ani şi să trăiesc astfel o experienţă deosebit de fructuoasă. Trebuie să ne reamintim de-asemeni că, dacă vorbim despre "viaţa" de pe alte planete, ne referim, în general, la amino-acizi, care nu prea au reputaţia de a fi nişte convivi agreabili.

Majoritatea indivizilor tinde să considere O.Z.N.-urile ca pe o problemă a timpurilor moderne, dar n-ar putea ele oare să constitue un fenomen cunoscut omului de secole ? (În ochii noştri un secol pare lung, mai ales dacă avem o ipotecă, dar în conformitate cu standardele astronomiei, afacerea asta se desfăşoară într-un fleac de timp. De aceea, e preferabil să ai întotdeauna o periuţă de dinţi la tine şi să fii gata s-o întinzi la cea mai mică alarmă). Erudiţii ne spun acum că apariţia O.Z.N.-urilor este cunoscută încă din vremurile biblice. Există, de pildă, un pasaj în Levitic care zice: "Şi un mare bulgăre de foc apăru deasupra armatelor asiriene, şi în oraşul Babilon răsunară plînsete şi scrîşnete din dinţi, pînă cînd Profeţii dădură ordin mulţimilor să se potolească".

Se poate oare face o legătură între acest fenomen şi cel descris de Parmenide: "Trei forme portocalii apărură în ceruri şi încercuiră centrul Athenei, oprindu-se deasupra băilor publice şi obligînd pe cîţiva dintre cei mai mari filozofi ai noştri să se acopere cu şervetele lor" ? Şi - încă odată - aceste "forme portocalii" semănau ele oare cu ceea ce descrie un manuscris saxon anonim din secolul XII, descoperit recent: «*Ein obchet abbarut; immensee und kolossalus; gomme eine grosse balle zum Feuer. Che fous remercie, meine Damen und Herren.*» ? (Apăru un obiect; imens şi colosal; ca o mare minge de foc. Vă mulţumesc, Doamnelor şi Domnilor - n.t.).

Această ultimă revelaţie fu răspîndită de către preoţimea medievală pentru a semnala iminenţa sfîrşitului lumii; dar ce dezamăgire cînd veni - totuşi - ziua de luni şi toată lumea trebui să meargă la lucru ! În final şi într-o formă mai convingătoare, Goethe însuşi notă în 1822 un straniu fenomen ceresc: "În drum spre Festivalul Groazei de la Leipzig - scrie el

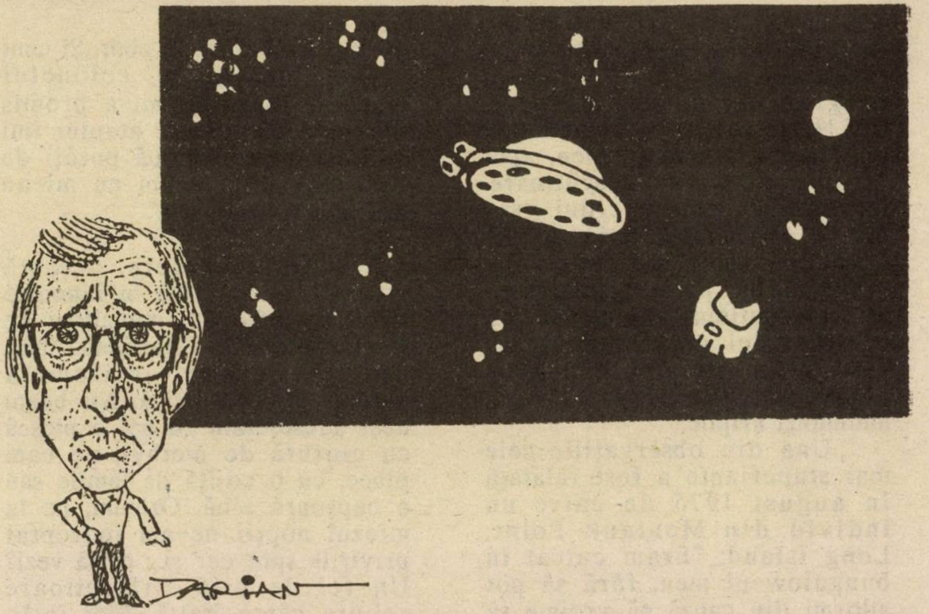

- am traversat o pajişte şi, ridicînd capul întîmplător, am văzut mai mulţi bulgări de un roşu strălucitor apărînd pe cerul meridional. Coborau în mare viteză şi începură să mă urmărească. Le-am strigat că sînt un geniu şi - deci - nu pot fugi foarte repede, dar degeaba. Atunci m-am înfuriat şi am început să-i înjur, la care au şters-o, terorizaţi. I-am povestit lui Beethoven această aventură fără să-mi dau seama că surzise; el surîse, dădu din cap şi zise: "Foarte bine".

În general, investigaţiile cele mai minuţioase pe locurile cu pricina dovedesc că majoritatea "obiectelor zburătoare neidentificate" sînt fenomene absolut obişnuite ca, de pildă, baloane-sondă, meteoriţi, frînturi de sateliţi şi o dată chiar un anumit Lewis Mandelbaum căzut de pe acoperişul lui Empire State Building. O explicaţie tipică a unui incident este raportată de Sir Chester Ramsbottom, la 5 iunie 1961, în Shropshire: "Eram pe drum cu maşina la ora 2 noaptea, cînd am văzut un obiect în formă de ţigară ce părea să-mi urmărească automobilul. În orice direcţie mă îndreptam, se ţinea după mine, chiar şi în virajele cele mai strînse. Era roşu luminescent şi, cu toate că zig-zagam cu toată viteza, nu l-am putut "rătăci" pe drum. Atunci mi s-a făcut frică şi am început să transpir. Am tras un ţipăt de groază şi probabil că am leşinat, pentru că m-am trezit la spital, ca prin minune neatins". După o anchetă foarte strînsă, experţii au descoperit că «obiectul în formă de ţigară» era nasul lui Sir Chester. Era normal ca toate eforturile pentru a scăpa de el să fie zadarnice, doar era fixat pe faţa lui.

Un alt incident ce s-a lămurit, a debutat la sfîrşitul lunii aprilie 1972, prntr-un raport al generalului de brigadă Curtis Memling de la baza aeriană Andrews: "Într-o noapte traversam un cîmp şi deodată văzui pe cer un disc mare, argintat. Trecu pe deasupra mea la mai puţin de 5 metri înălţime şi execută o serie de manevre perfecte, imposibile pentru orice aparat normal. Apoi acceleră brusc şi dispăru cu o viteză nemaipomenită".

Anchetatorii deveniră suspicioşi cînd îşi dădură seama că generalul Memling nu putea evoca incidentul fără să izbucnească în rîs. Avea să mărturisească ulterior că tocmai văzuse «Războiul stelelor» la cinematograful bazei şi că ieşise de acolo foarte impresionat. În mod ciudat, tot generalul Memling avea să semnaleze un alt O.Z.N. în 1976, dar se descoperi rapid că şi el făcuse o fixaţie pe nasul lui Sir Chester Ramsbottom - revelaţie ce avea să aştearnă consternarea în toată armata aerului şi care revelaţie se termină, de-altfel, la Curta Marţială pentru generalul Memling.

Dacă majoritatea observaţiilor de O.Z.N.-uri pot fi explicate logic, ce ne facem cu celelalte ? Iată cîteva exemple dintre cele mai surprinzătoare ale «întîlnirilor nerezolvate». Primul este raportat de către un locuitor din Boston în 1969: "Mă plimbam cu soţia mea pe plajă. Nu este o femeie foarte atrăgătoare. Mai degrabă «înfăşurată». De fapt, o duceam într-un coş de lenjerie. M-am uitat brusc în sus şi am văzut o imensă farfurie albă ce părea să coboare în mare viteză. Cred că mi s-a făcut frică, pentru că i-am dat drumul nevesti-mi şi am luat-o la goană. Farfuria mi-a trecut exact deasupra capului şi am auzit foarte limpede o voce ciudată, metalică, ce-mi spunea: "Cheamă Absenţii !" După ce m-am întors acasă, am sunat la serviciul de Abonaţi Absenţi, care-mi transmise mesajul că fratele meu Ralph se mutase şi să dau dispoziţii ca poşta să-l urmeze pe Neptun. Nu l-am mai revăzut vreodată. Nevastă-mea a făcut un şoc nervos teribil şi de-atunci nu mai poate vorbi decît prin intermediul unei păpuşi de ventrilog".

I.M.Axelbank, Athena, Georgia, februarie 1971: "Sînt un pilot experimentat. Zburam de la Mexico la Amarillo, Texas, în avionul meu personal Cesna, cu scopul de a bombarda membrii unei secte religioase ale cărei convingeri nu le împărtăşesc, cînd observai un obiect ce zbura la înălţimea mea. Întîi am crezut că am de-aface cu un alt avion, dar el emise o rază de lumină verde care provocă o pierdere de altitudine de 11.000 de picioare în patru secunde aparatului meu; peruca-mi ţîşni de pe cap şi făcu o gaură de şaizeci de centimetri în fuselaj. Am început să lansez mesaje-radio, dar în chip de răspuns n-am primit decît un program de muzică de dans. O.Z.N.-ul reveni în vecinătatea imediată a avionului meu, apoi dispăru cu o viteză orbitoare. De data aceasta pierdui prea multă altitudine, ceea ce mă obligă să aterizez «în catastrofă» pe o autostradă. Mi-am continuat drumul pe jos, cu tot soiul de alte necazuri pînă cînd, trecînd printr-un ghişeu de taxare, mi-am rupt amîndouă aripile."

Una din observaţiile cele mai stupefiante a fost relatată în august 1975 de către un individ din Montauk Point, Long Island: "Eram culcat în bungalow-ul meu, fără să pot adormi din cauză că vroiam să mănînc un rest de pui fript ce se afla în frigider. Am aşteptat ca soţia mea să se cufunde într-un somn adînc, apoi m-am dus la bucătărie în vîrful picioarelor. Mi-aduc aminte că m-am uitat la pendulă. Era exact 4,15. Sînt absolut sigur de oră pentru că pendula de la bucătărie este oprită de 21 de ani şi, de-atunci, nu s-a schimbat nici măcar cu un minut. De-asemeni am remarcat că Judas, cîinele nostru, se comporta ciudat. Făcea «frumos» şi cînta: "Ce fericire să fii femeie". Dintr-odată, camera s-a luminat şi a căpătat o strălucire roşiatică. Întîi am crezut că m-a prins nevastă-mea mîncînd între mese şi a dat foc casei. Apoi m-am uitat pe geam şi, spre marea mea mirare, am văzut un gigantic obiect în formă de ţigară, ce se învîrtea în grădină pe deasupra copacilor, emiţînd o lumină roşie. Am rămas împietrit timp de mai multe ore - după cîte se pare - dat fiind că pendula arăta tot 4,15 şi-mi era greu să evaluez timpul. În final, o ghiară metalică enormă a ţîşnit din obiectul zburător, a apucat cele două bucăţi de pui rece din mîna mea şi s-a retras. Maşina s-a ridicat şi, accelerînd pînă la o viteză fabuloasă, s-a topit în cer. Cînd le-am povestit incidentul celor de la Aviaţie, mi-au spus că am văzut un stol de raţe sălbatice în zbor. Şi cum totuşi protestam, colonelul Quincy Bascomb mi-a promis personal că armata aerului îmi va restitui cele două bucăţi de pui. Dar pînă acum nu mi-au dat înapoi decît una."

Şi, în încheiere, această povestioară relatată în ianuarie 1977 de către doi muncitori de la o uzină din Louisiana: "Noi doi, eu şi Roy, ieşisem la pescuit peştele-pisică. Nu beam deşi aduseserăm cu noi o ploscă cu clorură de methyl; ne cam place, cu o cojiţă de lămîie sau o cepşoară albă. Oricum, pe la miezul nopţii ne-am îndreptat privirile spre cer şi... ce să vezi? Un fel de bilă strălucitoare cobora către baltă. Mai întîi, Roy a luat-o drept bufniţă şi era cît pe ce să tragă-n ea, dar i-am zis: "Hei, Roy, doar vezi că nu-i bufniţă, n-ai văzut că n-are cioc ?!" După asta recunoşti o bufniţă. Uite, Gus, fiul lui Roy, are un cioc şi Roy îl ia drept o bufniţă. Bun, pe scurt, se deschide de-odată o uşă şi ies prin ea mai multe făpturi. Fiinţele astea semănau cu nişte radio-uri mici portative, cu dinţi şi păr scurt. Aveau şi picioare, afară de-acolo unde avem noi degete, că acolo ei aveau rotile. Mi-au făcut semn să mă apropii, m-am dus spre ei şi mi-au injectat un fel de lichid. De atunci eu vorbesc ca Popeye. Au discutat între ele într-o limbă ciudată care făcea un zgomot caraghios, ca atunci cînd striveşti un fermier pe un drum plin de polei. M-au dus la bordul maşinii lor şi m-au examinat pe toate cusăturile. I-am lăsat, că oricum aveam nevoie de un check-up de cîtăva vreme. Şi-apoi am văzut că stăpîneau deja limba mea, deşi mai făceau unele mici greşeli, de exemplu, foloseau "hermeneutic" pentru "heuristic", mă-nţelegi ? Mi-au povestit că vin expres dintr-altă galaxie pentru a spune pămîntenilor că trebuie să-nveţe să trăiască-n pace, altminteri se vor întoarce cu arme speciale şi vor elimina primul-născut băiat din fiecare familie. Mi-au spus că vor avea rezultatul analizei mele de sînge în 24 de ore şi că, dacă nu voi primi nici o veste, pot să mă-nsor cu Claire fără probleme."

Al naibii Woody ăsta: uite ce-i trece prin cap....

UMOR

Doi moşneguţi se odihnesc pe o bancă în parc. Unul din ei, cu priviri nostalgice la cer, spune deodată:

- Şi cînd te gîndeşti că ieri, la ora asta, am acostat o tînără splendidă care a mers cu mine şi la cinema, şi la restaurant, apoi m-a invitat la ea acasă şi am făcut amor chiar de două ori!

La care celălalt, indignat, îl repede:

- Minţi, măi acesta, cînd făceai tu amor tu de două ori nici nu se inventase cinematograful!

● Un bărbat îl intreabă pe vecinul său:

- Iartă-mă dacă sînt indiscret, de ce femeia de serviciu şterge praful de pe pian de 10 ori pe zi?

- Nu e femeia de serviciu, e soţia mea, şi nu şterge praful, ci cîntă la pian...

● Într-un cinema ultra-modern se proiectează un film în relief. Deodată un spectator se ridică în picioare şi se adresează fotoliului din faţa sa:

- Doamnă, pălăria dvs mă deranjează. N-aţi putea s-o scoateţi?

- Imposibil! Sînt în film.

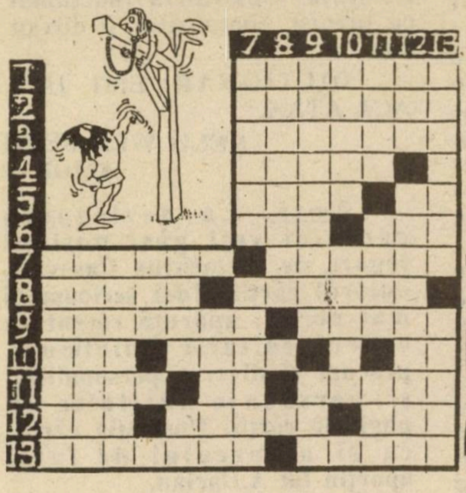

EȘAFODAJ

ORIZONTAL: 1. Stăpînit de frică 2. Neprofesioniști 3. Aparat de răcire 4. Intens (pl.) 5. Fără valoare - Plantă textilă 6. Refren popular - Inițiată de la început! 7. Cocoșata zoologiei - Grijulie (pl.fem.) 8. Cu gust neplăcut (fem.sing.) - Fundaș în apărare 9. Teren cu terasament - Cursă rapidă 10. Măsuri agrare - Prieten - Început de glorie! 11. Ține pasul - Prin luncă! - Fără avere. 12. În acest loc - Castel - Începe să fie onest! 13. Dispozitive la mașina de cules monotip.

VERTICAL: 1. Urcat 2. Continent 3. Căsătoria ei 4. Curelușă de meșină 5. A părăsi - Deasupra 6. Bun de aprins focul (od.) 7. Muncesc la ogor - Recipiente 8. Curat ca lacrima 9. Bun pentru notițe - A avea cunoștințe 10. Boală a urechii - Ruină 11. Rulate pe șosea - Verighetă - Mulțime de albine 12. Marcă de automobil românesc - Umblă cu uneltiri 13. Despotism - Făcută de olar.

DICȚIONAR: ILA, INI, ONE, ARO.

NELU WEINBERG
Ashdod

PRECIZARE

Precizăm că schița Feliciei Keifa, publicată în nr. trecut (106) face parte dintr-un volum de povestiri aflat în pregătire.

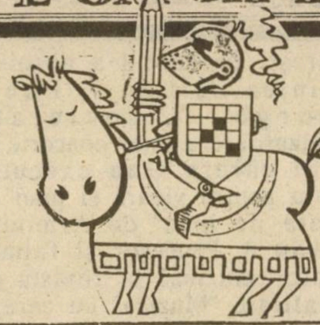

NELU WEINBERG

PREZINTĂ PAGINILE DE

JOCURI

DEZLEGĂRI DIN NR.106

LA MULȚI ANI

DEZLEGARE: REVELION, ANI, AMEȚI, MULȚI, VASE, M, TAINA, ANE, MICUȚ, SN, SALOANE, AB, T, E, IANUAR, RAR MESENI, RAZE, SU, ETA, MEZIN, ATE, ATRAȘI, A, RAȚE, AUTO, DN, URARE, PERIAT, TINERET, TARE.

REVELION CU SUSPANSE...

DEZLEGARE: AC, URATORI, TEPI, SĂRUT, AAL, R, RUJA, SUVENIR, N, R, GAVANOS, APUSENI, IC, V, SILI, URA, ATOLI, BRAD, SORCOVA, TO, EI, ANUL NOU.

LA REVELION

DEZLEGARE: MASA, ZĂPADA, URARI, PAHAR, NANAȘA, TORT, TRATAȚIE, UA, I, TUCAT, ER, PAR, CÎNTIC, BUTII, TAC, I, ARE, NEAM, MR, RU, UIA, ELAN, BRAZI, STIMA, AIT, INVITA.

- Madam Șmilovici către prietena ei:

– Am fost aseară la concert.
– Și ce ai auzit?
– Că Bercovicii divorțează, că fata lor așteaptă al patrulea copil și că Iancovicii au dat faliment cu magazinul lor...

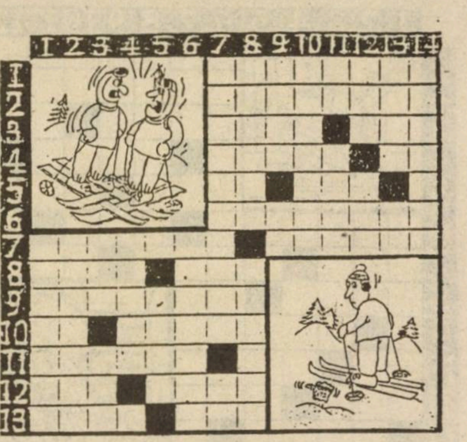

DE SEZON

ORIZONTAL: 1. Sportivii hipodromului. 2. Preocupat de binele omenirii. 3. Unul din părinți - La telefon. 4. Vîrstă (pl.) - Capăt de cnut! 5. La 200! - Mulți ani. 6. Răspîndește miros. 7. Vopsit - Dispozitiv. 8. Susține vița de vie - Clasamentul unor bucăți muzicale. 9. Umblă cu pușca prin pădure (pl). 10. Puțin agreabil! - Citrică. 11. Fără nici o obligație. 12. Vine pe la gene - Rezultat sportiv. 13. Fără pic de căldură - Fire textile.

VERTICAL: Un flăcău amabil. 2. Locul de unde te tragi. 3. Marea de aur - Lampă fără gaz. 4. Măsura lui Cuza (pl.). 5. La picior. 6. Energia viitorului. 7. Îndrăzneți - Aproape tot! 8. Interesat de ceva - Stînci. 9. Nu-i deloc îngustă - Ființă superioară. 10. Excludere din rîndul bisericii. 11. În arie! - Țară asiatică. 12. Literă grecească - Începe să fie atent! 13. Pudră pentru cei mici - Spetează 14. Te ia în balon.

DICȚIONAR: ETA

NELU WEINBERG
Ashdod

După luni și luni de dezbateri, comisia publică Gavish a hotărît să recomande guvernului deschiderea a cinci cazinouri în Israel. De altă parte, un sondaj inițiat de Meni Peer pentru emisiunea sa de pe canalul I a arătat că majoritatea celor întrebați (peste 60%) sînt la rîndul lor pentru.

Asta este. Zarurile au fost aruncate.

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

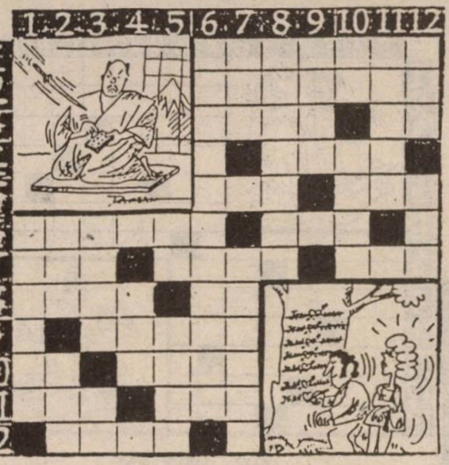

"IDEI SERIOASE ŞI MAI PUŢIN"

ORIZONTAL: 1. Medic, compozitor, pianist, cronicar muzical, fost colaborator la "Contemporanul", revista "Muzica" şi colaborator la Radio 2. Personaj shakesperian 3. Rudă – Nimerite din plin! 4. Lulele 5. Intrare în emisie! – Ţinute în minte! 6. Mare compozitor evreu austriac, considerat de unii părintele spiritual al lui Dimitri Şostakovici – Ostilă 7. Marele stat al lumii unde libertatea individuală este de prim rang şi se iau măsuri pentru apărarea ei (abr.) – A. poseda – Cafea specială 8. Cotidian – 1926 ca dată a naşterii lui Arminius Cassvan 9. Soţii 10. Cassvan Arminius – Joc de cărţi 11. Cunoscut regizor la televiziunea israeliană (Titi) – Resort 12. Mare compozitor român cu care Arminius Cassvan a luat lecţii de armonie (Mihail).

VERTICAL: 1. Revistă de specialitate la care a colaborat în România Arminius Cassvan 2. Cărţi mari–Asociaţia comercială judeţeană (abr.) 3. Compozitoare evreică. Împreună cu Marcel Mihalovici a compus o Sonată pentru pian care a fost interpretată de Arminius Cassvan, cînd aceştia au vizitat conservatorul bucureştean (Monica) – Primele acorduri ale sonatei! 4. Uzat 5. Dînsa – Abreviaţie militară pentru "Autotun antiaerian 6. Înalt institut de învăţămînt din Bucureşti pe care l-a absolvit Arminius Cassvan 7. Fire – "George...", societate organizatoare a unor concerte în cadrul cărora s-au executat "Sonata pentru vioară şi pian" şi "Sonata de pian" de Arminius Cassvan 8. Profesor şi faimos redactor muzical la revista de specialitate "Muzica" cu care a colaborat Arminius Cassvan (François) 9. Face cît jumătate 10. Vasile Luca – Instrumentul care l-a consacrat pe Arminius Cassvan ca interpret şi compozitor 11. Recunoscut geniu al cinematografiei americane (Woody) 12. Nepurtate – Teatrul Evreiesc de Stat la care Arminius Cassvan a funcţionat ca pianist, compozitor şi dirijor (abr.).

DICŢIONAR: EMI, INT, ACJ, ATAA.

NELU WEINBERG
ASHDOD

Notă. La dezlegarea careului veţi găsi noţiuni legate de Arminius Cassvan, autorul cărţii "Idei serioase şi mai puţin", apărută recent în cadrul editurii "Minimum, precum şi diverse personalităţi şi personaje întîlnite în paginile cărţii. Ilustraţia cărţii, ca şi a careului de faţă, aparţin lui A.Darian.

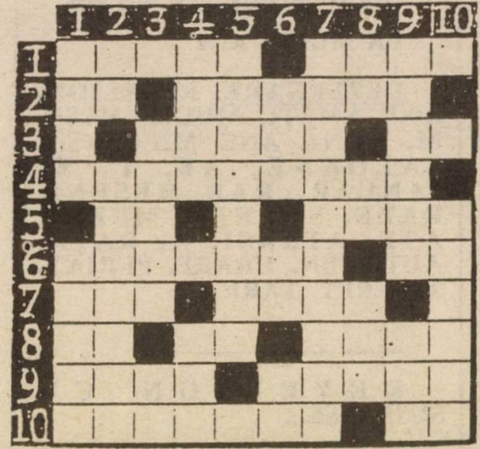

MULŢI ANI!...MULŢI ANI!...

ORIZONTAL: 1. Mulţi ani! – Asemenea! 2. Mulţi ani...–Trăiască! 3. Mulţi ani...–...în fericire şi bunăstare! 4. Naivităţi la ani puţini 5. În fond şi formă! – A strîns mulţi ani în păr 6. Mulţi ani! – În sfîrşit, ninge! 7. Trăiască...– Mulţi ani! 8. Întîi ianuarie! – Întîi şi doi ianuarie!– Noră rea! 9. I s-a zis "La mulţi ani" – Cu boi (nu e pluguşorul!) 10. Mulţi ani! – Ultimile zile!

VERTICAL: 1. Mulţi ani! – Mulţi, mulţi! 2. Patru – Un fel de daruri 3. Mulţi ani! – La...(pardon, invers!) 4. Mulţi...– Se încurcă 5. Cade iarna 6. Leagă...– 1 şi 4 ianuarie! – Notă 7....Mulţi ani! 8. Dimpotrivă – ...1 ianuarie – ...Mulţi ani! 9. La masă – Fără valoare 10....Mulţi ani!

DICŢIONAR: ARNO.

Un orb şi-a triplat cifra de afaceri de cînd a avut ideea să arboreze o pancartă cu următorul conţinut:

"Domniţă, fie-vă milă de un amărît ce nu poate vedea cît sînteţi de frumoasă".

Un mare industriaş şi-a pregătit epitaful încă din timpul vieţii:

"Aici se odihneşte un om care a făcut avere pentru că a ştiut întotdeauna să primească în slujba lui oameni mai capabili decît el".

La orele unsprezece noaptea se sună la uşa unei vile dintr-un cartier rezidenţial:

– Iertaţi-mă, doamna mea, spune un sărăntoc, nu aţi avea să-mi daţi ceva de pomană ?

– Cum, se indignează cucoana, la ora asta vii să cerşeşti ?

– Ei, da, răspunde nefericitul. Oamenii au ajuns atît de cărpănoşi în zilele noastre încît sînt obligat să fac ore suplimentare !

Jupîneasa răspunde la telefon.

–Domnul nu-i acasă ? întreabă o voce.

– Nu.

– Vreţi să-i spuneţi că l-a căutat un amic ?

– Un amic ! se miră jupîneasa. Probabil că aţi greşit numărul. Aici e casa agentului fiscal.

Sànàtatea

CITITORII ÎNTREABĂ, DR. WATTS RASPUNDE

MALEC: 1.- Există şi astfel de medici, specialişti în psihogeriatrie. Ei rezolvă multe probleme ale bătrîneţii şi, mai ales, conflictele cu cei din jur mai mult sau mai puţin implicaţi, aşa cum e cazul neînţelegerii dintre dvs. şi părinţii dvs. bătrîni. Nu vă lăsaţi copleşiti şi nu vă resemnaţi în spiritul dictonului care zice că mai uşor se cresc copiii decît se conving părinţii. Veţi vedea dispărînd toate încurcăturile datorate mentalităţii speciale a bătrînilor, diferită de a dvs. Nu vă lăsaţi influenţaţi de către cei ce vă sfătuiesc să le cereţi să vă dea ce au de dat cu mînă caldă, mai degrabă decît prin moştenire. Nu sîntem de acord ca bătrînii să fie deposedaţi de avutul strîns la tinereţe pentru bătrîneţe şi apoi să depindă de copii după o muncă de-o viaţă. 2.- Interesaţi-vă la Institutul de geriatrie de la spitalul Tel-Haşomer. 3.-În ceea ce priveşte numirea unui apotropus, recurgeţi la sfaturile unui avocat.

BETINA: Chirurgia plastică nu este considerată "cenuşăreasa chirurgiei" cum aţi crezut dvs. Şi nu se efectuează în mod special pentru "frumuseţe", ci este uneori chiar vitală marilor răniţi în accidente sau alte împrejurări, cînd au loc pierderi mari de ţesuturi şi viaţa însăşi poate fi periclitată. Ceea ce realizează această chirurgie plastică, este demn de admirat. Aceşti chirurgi, pe lîngă o serioasă ştiinţă de carte cu privire la corpul omenesc, au şi talent, iniţiativă şi îndemînare, obţinînd rezultate cu maximum de perfecţiune în cele mai diferite cazuri. Pe vremuri, aproape că nici nu se ştia de această specialitate, atît de puţini erau cei ce i se dedicau. Astăzi, numeroşi specialişti de renume mondial s-au adunat la noi şi sîntem mîndri de ceea ce se realizează la mai toate spitalele mari din ţară.

Ca formalitate, pacientul ajunge la medicul specialist prin "trimitere" de către medicul chirurg general. Cazurile urgente se primesc direct la cabinetul de chirurgie plastică, fără nici o formalitate prealabilă.

ASSIF: Durerile ivite în articulaţia temporo-mandibulară, într-o parte sau în amîndouă concomitent, fie la deschiderea gurii, fie în timpul masticaţiei, fie spontan (fără motiv aparent), pot avea drept origine o mulţime de cauze, de ordin general (reumatism, inflamaţia ţesuturilor vecine, etc.) sau - deobicei - local (infecţii dentare sau intra-articulare, defecte în mecanica de masticaţie, artrită, nevralgie de trigemen, etc.). În orice caz, medicul stomatolog este primul care trebuie să consulte cazul, să pună diagnosticul şi să indice tratamentul, sau să îndrume bolnavul către un consult de specialitate învecinată. Antinevralgicele nu pot constitui un remediu, ci doar un calmant temporar, pînă la tratarea şi vindecarea cauzei ce provoacă aceste dureri.

MILIAN: Suferiţi de cataractă senilă. Foarte multe persoane ajunse la vîrsta "senioriei" sînt atinse de această tulburare a vederii. La început se tratează prin instilaţii locale şi ingerare de vitamină C, dar acest tratament nu prea dă rezultate. De aceea, în final, intervenţia chirurgicală este singura soluţie, prin ea extrăgîndu-se cristalinul opacifiat şi înlocuindu-l cu unul artificial. Operaţia se practică numai în momentul în care oftalmologul apreciază că vechiul cristalin este complet opacifiat (în limbaj popular se spune "cînd s-a copt cataracta"). De cîtăva vreme, operaţia se execută cu raze Laser, iar rezultatele sînt minunate. Scurt timp după aceea, se recomandă ochelari pentru distanţă şi pentru citit, numărul dioptriilor variind în conformitate cu nevoile fiecăruia.

MATHILDE-BEERSHEVA: În termeni medicali, suferinţa dvs. este denumită "corpi străini în vagin." Cum au ajuns acolo, nu trebuie comentat, ştiţi dvs. prea bine. Importantă este eliminarea lor din locul în care nu trebuie să fie şi tratarea eventualelor complicaţii. Extragerea se poate efectua manual sau cu pense ginecologice. Leziunile vaginale cauzate de prezenţa acestor corpi străini trebuiesc tratate pentru a împiedica apariţia unor vaginite, stenoze sau fistule vagino-rectale sau cysto-vaginale.

LUPU: Errysipeloidul nu este tot una cu errysipelul. Primul îi afectează pe cei ce îşi zgîrie degetele în timpul manipulării cărnii de porc, peştelui sau crustaceelor. Mai poate apare la vînzătorii din pieţele alimentare sau la gospodinele ce s-au înţepat în timpul fazelor de preparare a mîncărurilor din aceste alimente. Izbucneşte la 24 de ore după înţepare sau zgîrietură. Este foarte dureros, locul cu pricina se umflă şi capătă o culoare roşie-violacee. De multe ori apare un proces de limfangită, de la locul inflamat şi pînă în axilă. Boala durează 2-3 săptămîni şi se tratează de către medicul dermatolog, local şi general. Presupunem că este vorba despre această boală în cazul dvs., şi nu de errysipel.

VERA: Ceea ce descrieţi dvs., este o formă de melancolie cu nuanţă de mizantropie (ură faţă de semenii din jur). Genul acesta de psihoză nu trece de la sine şi nu e recomandabil să se lungească aşteptarea. Leacul poate fi găsit în cadrul unui consult la un cabinet de psihiatrie, unde veţi relata faptele cu aceeaşi amănunţime cu care aţi făcut-o în scrisoare.

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

... ah, Micki Bercovici, Micki Bercovici ! Noi te-am iubit mereu, de-alungul anilor, am aplaudat coşurile tale superbe pentru Macabi Tel-Aviv, ne-am aruncat în apă, în piaţa Primăriei, cînd tu şi-ai tăi cuceriserăţi (ce vremuri !) Cupa Campionilor Europeni... Apoi, mai acum vreo doi ani, adoratul nostru cu care ne mîndream, spunînd tuturor "polonezilor" de la servici: e din România, dom'le !, ne-a făcut figura, declarînd la televiziune, ca răspuns la întrebarea reporterului, că el e născut... undeva... în Europa Centrală. Ce duş rece a încasat atunci *aliaua!* Şi ce amărîţi am fost cu toţii ! De-atunci însă a mai trecut timpul (timpul acela, ştiţi, care şterge multe), omul a binevoit odată, tot la T.V., strîns cu uşa, să admită că acasă, la mama şi la tata, mănîncă sarmale - în foi de viţă - şi mititei, noi ne-am zis, hai s-o lăsăm moartă cu recriminările, cele bune să se-adune, cele rele să se spele. Şi, în această stare de spirit, pusă pe concesii mari, am asistat luna trecută la festivitatea organizată pe Yad Eliahu cu prilejul retragerii lui Micki din activitate.

Am aplaudat evoluţia lui Micki pe teren, am aplaudat cuvîntările omagiale, deşi parcă fuseseră mai multe decît la a 70-a aniversare a lui Iosef Vissarionovici Stalin, am admirat cadourile primite de sărbătorit. Pe urmă, însă, *iarăşi...* Mulţumindu-i cunoscutului antrenor Davidescu pentru sprijinul acordat la începutul carierei sale de jucător, Micki a găsit cu cale să precizeze că

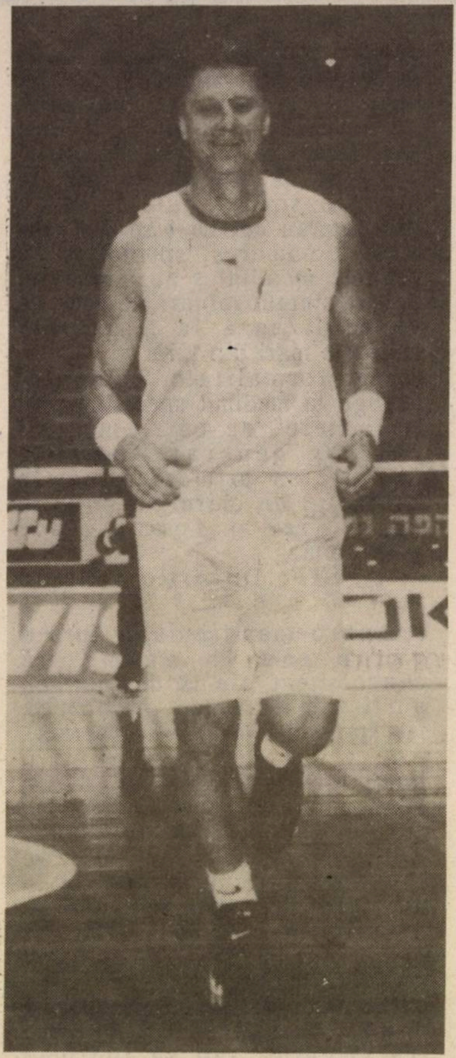

Davidescu, născut, cum ştie tot poporul, în România, ar fi originar din ţara numită Europa Centrală.

Atunci ne-a cuprins iarăşi sentimentul acela de care pomenisem mai înainte. Şi ne-am spus: Domnule Bercovici, ca baschetbalist eşti mare, dar ca om eşti Mick...

... Şi fiindcă tot sîntem la baschet (şi la amărăciune) să pomenim că ce a făcut fosta echipă a lui Micki Bercovici în Franţa, ne-a tăiat pofta de Macabi Tel-Aviv pe-un an de zile. Isprava e cunoscută. Jucînd la Pau, cu formaţia Orthez (un team nici prea-prea nici foarte-foarte) în Cupa Campionilor Europeni-Grupa B, Macabi, de la care toată lumea aştepta o victorie în deplasare, strict necesară pentru promovarea în turneul final, a fost învinsă cu 90-66. Acuma, înfrîngerea ca înfrîngerea: ăsta-i sportul, şi vorba lui Pierre de Coubertin, iniţiatorul Olimpiadelor moderne: "Să învingă cel mai bun". Numai că, una e să pierzi întrecerea, la luptă dreaptă, la un punct, la două, la trei, după ce ai dat tot ce erai tu în stare să dai, şi alta e să te faci de băcănie în faţa franţuzilor; sau de garagaţă, cum poftiţi. Ce s-a întîmplat cu echipa lui Doron Giamci ? Cum de s-a prăbuşit la Pau, după ce se apropiase de adversar (51-53), fiind la un pas de a egala situaţia ? Ce virus al capitulării a intrat în ea ? Aveam impresia că băieţii s-au molipsit de la autorităţile noastre care, după ce pun în vedere (serios) că nu sînt de acord ca ministrul cutare din Occident să facă o vizită la "Orient House", înghit fără murmur ştirea (era să zic coşul) că ministrul cu pricina, rîzîndu-le în nas, s-a întîlnit cu Feissal Husseini în susnumita casă. Haideţi băieţi, dezmeticiţi-vă ! Şi încercaţi să recuperaţi - nu e uşor, dar teoretic se poate - handicapul de pînă acuma. Altminteri, şansele de a ajunge în finală sînt nule, adică Pau şi pusi.

...O victorie memorabilă împotriva rasismului pe terenurile de baschet (rămînem în continuare la baschet) în Statele Unite. Orlando Antigua (22), fost jucător în echipa Universităţii Pittsburgh, a fost angajat în celebra trupă "Harlem Globetrotters". El este primul alb, din ultimii 52 de ani, pe care celebra şi acrobatica formaţie profesionistă l-a admis în rîndurile sale. Salutăm iniţiativa internaţionalistă a conducătorilor echipei ! S-a terminat aşadar cu "numerus nullus"; de-aci înainte va fi numai "numerus clausus".

...Sîntem în 1996, mai avem cîteva luni pînă la mult aşteptata zi de 8 iunie cînd, pe stadionul *Wembley*, din Londra (Templul Fotbalului) arbitrul va fluiera începutul primului meci din cadrul turneului final al Campionatului European de Fotbal. Iar pariurile... au şi început. Bookmakerii din Anglia au dat favorită echipa Olandei; deşi cei cu tricourile portocalii s-au calificat cu greu, trebuind să învingă în meci de baraj, la Birmingham, pe irlandezi. Cota oferită de bookmakeri pentru cei ce pariază astăzi pe olandezi, este de 9-2 (altfel spus, pui două lire sterline, cîştigi nouă). Dar să vedem, pe baza cotelor propuse, cum anume miroase nasul agenţilor de pariuri şansele echipelor: 1) Olanda, 2) Italia, 3) Germania, 4) Anglia, 5) Spania, 6) Franţa, 7) Portugalia, 8) Croaţia, 9) România, 10) Bulgaria, 11) Rusia, 12) Danemarca, 13) Turcia, 14) Elveţia, 15) Scoţia, 16) Cehia. Amintim cu acest prilej că România - o echipă pe care o vom urmări cu firească simpatie - se află în grupa B a turneului, alături de Spania, Franţa şi Bulgaria. Grupă grea, dar ţinînd seama că primele două clasate-n grupă merg mai departe, credem că echipa lui Hagi nu va pierde calificarea în faza superioară a competiţiei.

... Nici pînă astăzi n-am apucat să citim toate clasamentele publicate în marile ziare pe tema tradiţională "Cel mai bun sportiv al anului 1995". Dar pînă una-alta, cel mai simpatic (în felul lui...) este clasamentul întocmit de agenţia, s-ar zice serioasă, "Associated Press". În lumina (sau întunericul) acestui clasament, pe locul întîi nu se clasează nici ciclistul spaniol Miguel Indurain (locul II), cel ce-a cîştigat pentru a 5-a oară consecutiv infernalul Tur al Franţei, nici atletul englez Ionathan Edwards (locul 7), autorul unui fabulos record mondial la triplu-salt, ci boxerul Mike Tyson. Motivul: a... ieşit din închisoare şi a reînceput să boxeze.

Călăuzindu-se după criterii de genul acesta, A.P. a dat jucătoarei germane de tenis Steffi Graf, locul 3 pentru că a fost implicată în nişte mari fraude fiscale, iar fotbalistului francez Eric Cantona (băiat fermecător, de altfel) locul 8 pe motiv că a bătut un spectator din tribună.

Tel Avivul l-a primit pe Regele Hussein cu braţele deschise şi străzile închise.

CĂRŢI DE AL.MIRODAN

La redacţia noastră se află un număr de exemplare disponibile din următoarele cărţi de Al.Mirodan:

- "Contract special de închiriat oameni" (teatru): 20 şkalim

- "Ocolul pămîntului într-un surîs" (humor): 20 şkalim

- "Dicţionar neconvenţional al scriitorilor evrei de limba română (vol.I): 65 şkalim.

Volumele pot fi procurate trimiţînd sumele corespunzătoare, prin cec bancar sau poştal la "Minimum", POB 11473, Tel Aviv.

VIVIANE si HERMAN LEIBOVICI

PERMANENT LA DISPOZIŢIA CELOR INTERESAŢI PENTRU SERVICII TURISTICE, LA AGENŢIA DE VOIAJ

PROPER TRAVEL LTD.TEL-AVIV

STR.BEN YEHUDA 56, TELEFON 6297477 - 5289992

- BILETE DE AVION ALE TUTUROR COMPANIILOR DE ZBOR, ZBORURI CHARTER, LA PREŢURI CONVENABILE.
- EXCURSII ORGANIZATE: BONISA, NATOUR, OPHIR, RIMON, SKY, BUSTOURS, TRAFALGAR, COST SAVER, COSMOS, GLOBUS, ETC.
- PROGRAME CONVENABILE DE ZBOR ŞI HOTEL NEW YORK, LONDRA, PARIS, AMSTERDAM, VIENA, ISTANBUL, ANTALIA, etc.
- PROGRAMELE SPECIALE EWTR, OPHIR, etc. PENTRU ROMÂNIA, UNGARIA, BULGARIA, CEHIA, LA PREŢURI ORIGINALE.

REZERVĂRI HOTEL, ÎNCHIRIERI AUTO, EURAILPASS.

FOLOSIŢI SERVICIILE NOASTRE!
SÎNTEM SIGURI CĂ VEŢI REVENI!

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

ELENA-ESTHER TACCIU

CRONICA ASTROLOGICĂ

URANUS, PATRONUL VĂRSĂTORULUI

Tripleta planetelor (relativ) tinere: Uranus, Neptun şi Pluton, descoperite în urmă cu cca. 200 de ani, este considerată ca răspunzătoare pentru instaurarea erei moderne, cu toate revoluţiile şi supertehnica, dar şi excesele, malformaţiile şi paradoxurile cunoscute.

Dintre acestea trei, Uranus, planeta crizelor, nici nu apare în vechile cărţi astrologice, ci a fost descoperită de William Herschel în 1781, şi imediat considerată ca simbol al revoluţiilor sociale şi mentalităţii democratice, detronînd astfel sistemul rigid al ierarhiilor feudale. Uranus a răsturnat monarhia şi, cu Napoleon, a înscăunat drepturile omului. Că el, Napoleon însuşi, n-a putut rezista libertăţii de a se încorona, dovedeşte slăbiciunea vanităţii umane faţă de principii.

Casa clasică a lui Uranus - Vărsătorul - semnul lunii februarie, generos şi justiţiar, va atribui numele mileniului viitor. Această "Eră a Vărsătorului" care va veni să schimbe, în anul 2000, era Peştilor (semn al suferinţei), va reinstaura - zic astrologii - principiul umanitar al dreptăţii sociale. Deie Domnul !

Altă precizare interesantă este că, în momentul descoperirii sale, Uranus se afla în zodia Gemenilor, considerată spirit tutelar al Statelor Unite, manifestare perfectă a tuturor revoluţiilor posibile într-un perpetuu dinamism. De la democraţia prezidenţială la lumea aberantă a Hollywood-ului, de la pansexualismul american la sentinţa scaunului electric, America întruchipează ceea ce-i atribuie astrologia modernă planetei Uranus cu magnetismul ei,- lanţul crizelor violente.

Şi încă o interesantă implicaţie a astrologiei de azi: Neptun, planeta himerei, a utopiilor sociale, cu marxismul, de pildă, este totdeauna complementară cu Uranus. Ea conferă teoriilor de tot felul rolul predominant, nu rareori dogmatic, făcînd ca lucrurile să iasă de sub controlul raţional. Devenind obiect de cult, în sine, înnoirea poate genera şi un experiment orwellian. Aici se află slăbiciunea sintezei Uranus-Neptun, ambele planete guvernînd semnul lunii februarie, Vărsătorul. Ucenicul-vrăjitor declanşează mecanisme, dar poate sosi clipa în care benzile, zimţii, energia infernală a acestora să năruie ecuaţia umanitară de la care a pornit.

Tipologia morală a Vărsătorului merită şi ea cîteva consideraţii şi concretizări. Avînd darul teoretizării, al sintezei şi al descoperirii decalajului dintre statutul teoretic şi realitate, Vărsătorul este foarte critic, dar şi deseori excesiv de detaşat, ca să nu zicem rece, pur şi simplu. Pe tărîm social are atîtea idealuri de maximă importanţă, suferă atît de mult - să zicem - pentru foamea endemică din Uganda, încît nu observă că fiul său, proaspăt elev în clasa întîia, strivit de uriaşul ghiozdan din spate, pleacă fără o gustare la şcoală. În acest timp, el concepe un protest important pe tema Ugandei şi, dacă suprafaţa sa ierarhică îl ajută, pregăteşte strîngerea unor fonduri. Cu fiul său are timp să stea de vorbă o dată pe lună. Exagerată şi schematică, precum orice parabolă, povestioara de mai sus rămîne tipică pentru atunci cînd şi Vărsătorul - semn de aer - nu se arată modificat de un ascendent cald, spontan, precum Săgetătorul, Racul, Geamănul, Balanţa. Domeniile *forte* ale Vărsătorului rămîn sociologia, psihologia, medicina, psihiatria, orice cîmp al tehnicii electronice, atomice, aviatice, astro-fizice pe care le revoluţionează totdeauna. Cînd este fanatic şi foarte "uranian", absolutizează teoria, devine intolerant, inchizitorial, inuman.

Cîteva nume de oameni politici-Vărsători sînt edificatoare aci: Ceauşescu şi durul comandant al Armatei Roşii, stalinistul Frunze, Ielţin, prea abstract ca să fie eficient, tiranicul Voroşilov, comandant militar, ca şi Ceapaev care a condamnat şi împuşcat cu mîna sa destui "albi" de 17 ani... Dar la polul opus se află umanitarul Lincoln care şi-a dedicat şi identificat viaţa cu desfiinţarea sclaviei.

În faţa dragostei, drama Vărsătorului prea general în gîndire, se conturează clar. Nehotărîrea sa îl face să lungească logodne timp de ani şi ani, exasperînd cealaltă parte implicată; poate desface logodna în preajma nunţii, sau poate să nu ajungă deloc în "faţa altarului" - vorba românească. Motivul său este totdeauna paradoxal,- de pildă chiar hotărîrea unei plecări irepresibile în aceeaşi Uganda pe care el, mesianic, trebuie s-o salveze...

Şi, să nu uităm: deseori, Vărsătorul cade pradă alcoolului, drogurilor, inversiunilor sexuale sau plăcerii de a înscena cu cruzime situaţii delicate.

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

CLARA DAVIDESCU-BOTZER

BĂTRÎNEŢEA POATE FI FRUMOASĂ

Poate că cei mai mari duşmani ai unei bătrîneţi frumoase sînt cele două perfide surori denumite "Monotonia" şi "Rutina".

"L'homme a l'âge de ses artères" ("omul are vîrsta arterelor sale") zice un vechi adagio medical franţuzesc. Fără îndoială, cu multă dreptate, dar mai ales pentru francezi, care - renumiţi pentru gastronomia şi vinurile lor - n-au făcut niciodată economie în acest sens: bucătăria bogată în grăsimi animale şi vegetale, vinurile care mai de care mai pretenţioase şi dulciurile ultra-rafinate le-au atins şi obosit arterele mai mult decît altora. Pînă cînd, într-o bună zi, tot ei au lansat moda slăbitului draconic, pînă la aspectul sacului de piele umplut cu oase... pe post de porte-manteau pentru cele mai prestigioase creaţii de îmbrăcăminte ale celor mai numeroase case de modă concentrate într-o singură ţară...

Noi, în schimb, cu oricum mai multă minte în problemă decît ei, ne-am stabilit o linie de conduită gastronomică mai logică, deşi mai şi călcăm uneori în gura lăcomiei, dar - din fericire - nu pentru multă vreme. Numai că... ei, aici-e-aici! Ne obişnuim cu un anumit regim (uneori neechilibrat pentru o îndelungată sănătate) şi-l practicăm în virtutea obişnuinţei, din tot soiul de motive: e mai comod, merge mai repede, e prea cald pentru altceva... şi, uite-aşa, se instalează rutina şi monotonia. Asta, în ce priveşte alimentaţia.

Un alt motiv de uzură biologică este vîrsta care - oricum, obiectiv - ne frînează viteza de acţiune, după o viaţă de agitaţie mai mult sau mai puţin intensă, ce ne-a obosit şi ne-a trezit gustul pentru o odihnă mai prelungită, binemeritată de-altfel. Numai că această odihnă, dacă se transformă treptat în lipsă de mişcare şi de interes pentru lumea înconjurătoare, în avantajul monotoniei unei vieţi mult mai puţin active, ne şi acreşte, ne şi plictiseşte, şi tot aspectul nostru sufletesc şi fizic se deteriorează.

Şi-atunci, hai să luăm taurul de coarne împreună şi să vedem ce trebuie făcut, fără eforturi exagerate, pentru a ne "recicla" (termen foarte la modă!) existenţa şi a ne bucura de ea pe cît posibil.

În primul rînd, supravegherea greutăţii şi a unui regim alimentar corect: mese la aceleaşi ore, foarte puţine grăsimi, cît mai multe alimente naturale, cu alcătuirea unor menu-uri din care să nu lipsească nici proteinele (ouă, carne), nici zarzavaturile şi fructele; iar în cadrul climei noastre foarte speciale, cît mai multe lichide cu putinţă: ape minerale şi sucuri de fructe; supravegherea ritmicităţii tranzitului intestinal: constipaţia este unul din cele mai numeroase motive de suferinţă ale vîrstei a treia, ca să nu mai vorbim de faptul că strică aspectul pielii, o usucă şi o ridează în plus.

Gimnastica zilnică, în faţa ferestrei deschise, atît cît putem ca timp şi ca mobilitate a articulaţiilor, ne va da o nebănuită bună-dispoziţie pentru toată ziua, ne va oxigena mai bine sîngele, ne va aerisi şi minţile, ne va face mai toleranţi cu cei din jur...

Apoi mişcarea: fie că ieşim să ne plimbăm singuri, fie însoţiţi (cu atît mai bine !), o oră-două pe zi sînt absolut necesare, atît pentru menţinerea mobilităţii articulaţiilor, cît şi pentru mai numeroase contacte umane, sfaturi înţelepte din experienţa noastră de viaţă date - poate - unora ce au mai multă nevoie de ajutor decît noi, ieşirea din auto-contemplarea propriilor noastre nemulţumiri, realizarea faptului că - în definitiv - poate că sîntem chiar avantajaţi de soartă faţă de unii mari traumatizaţi psihic...

Îmbrăcaţi culori pastelate, nu negru sau alte culori închise: n-aveţi idee ce frumos fac sub un păr alb, îngrijit, coafat şi tuns la timp ! Şi nu ezitaţi niciodată să adăugaţi un amănunt modern, discret: conferă eleganţă, dovedeşte că v-aţi păstrat tinereţea de spirit şi acest lucru este foarte important, atît pentru persoana dvs. cît şi pentru cei din jur care vă vor căuta societatea cu asiduitate.

Controlaţi-vă periodic sănătatea, nu abuzaţi de medicamente, nu luaţi nimic din ce vă recomandă Cutărică sau Cutărescu, ci numai medicul.

Un amănunt pe care n-ar trebui să-l neglijaţi, este gimnastica ochilor, în special dacă-i simţiţi obosiţi şi sînt încercănaţi: aşezaţi-vă comod într-un fotoliu, respiraţi egal şi liniştit, priviţi drept înainte şi clipiţi des numărînd pînă la zece; faceţi o mică pauză şi repetaţi de trei ori. Apoi, păstrînd aceeaşi poziţie dreaptă a capului, priviţi spre tavan, număraţi pînă la zece, coborîţi privirea spre podea şi număraţi la fel; repetaţi aceste mişcări tot de trei ori. Infine, priviţi spre dreapta, apoi spre stînga, rotind ochii în sens invers, tot de trei ori, rar. Aceste exerciţii vă vor relaxa ochii şi vor atenua unele riduri din jurul lor.

Dacă suferiţi de insomnii, încercaţi întîi, înainte de culcare, să ascultaţi o muzică liniştită, sau (pentru cei fără probleme intestinale) beţi un pahar de lapte călduţ cu o linguriţă de miere, sau faceţi o infuzie de frunze de mentă pe care o turnaţi într-un lighean cu apă caldă în care vă veţi cufunda picioarele; eventual, adăugaţi şi o lingură de sare la această baie.

În final, încercaţi să nu vă lăsaţi niciodată pradă descurajării şi înfrîngerii vîrstei, păstraţi-vă cu orice preţ entuziasmul şi optimismul şi construiţi-vă o linie de gîndire în spiritul lui Scarlett O'Hara: "Şi mîine e o zi..."

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

LUCULLUS
şi invitaţii săi

AUSTRALIA CANGURII ŞI... GASTRONOMIA

CAFÉ SIDNEY

(Str. Brener 2, Tel Aviv)

Ştiam că Australia e o ţară imensă, că de Crăciun e acolo o căldură de peste 50 de grade, că face filme bune şi are mulţi canguri. Despre mîncărurile gătite acolo, însă, nu ştiam nimic. Localul citat în titlu, l-am descoperit întîmplător, într-un ziar. Aşa că am decis să-l vizitez.

De la bun început, ceva nu mi s-a părut în regulă: vineri, la orele 13,30, localul era gol. Împreună cu partenera mea, am intrat, cam reticent, într-un local cu aspect de pub, sau mai degrabă, bodegă, mic, cu mese şi scaune de lemn lustruit; şi m-am mai liniştit cînd am văzut că lista de bucate era bogată, iar patroana, tînără, sveltă şi zglobie, a venit personal să ne ia comanda şi să ne explice fiecare fel.

Cum sîntem amatori de fructe de mare, partenera mea a optat, la început, pentru mule (scoici) preparate cu smîntînă şi sos de usturoi, şi n-a regretat: erau delicioase, cu gust deosebit. Eu am ales, în schimb, crevete prăjite: mi-au sosit încorporate într-o cocă rumenă şi cu adaus de tăiţei chinezeşti fierţi, complet nepotriviţi pentru fructele de mare; iar sosul denumit "California" era foarte oarecare.

La felul doi, partenera mea s-a decis pentru cotlete de oaie (tipic australiene) în sos de vin roşu: carnea, friptă corect, n-avea totuşi nimic special.

Eu am comandat ceva ce era înscris pe listă sub numele de "Sidney Meat Pie": o tartă umplută cu tocăniţă de carne căreia îi lipseau toate condimentele, fadă şi anostă. Iar sosul Pernod cu care ar fi trebuit să fie preparată - tot după cele înscrise pe listă - cred că se rătăcise pe alt fel de mîncare. Oricum, din această mixtură franco-australiană n-am înţeles nimic.

Am zis să bem măcar bere australiană, pre numele ei "Poster", foarte slabă (4% alcool): aproape albă la culoare, cu gust total nedefinit.

Desertul, denumit "hot vanilla", era o cremă fluidă şi călduţă de vanilie, în care pluteau două bucăţi de budincă rece: toată combinaţia asta m-a făcut să mă întreb ce uitase oare bucătarul să-i mai adauge în timpul preparării.

În concluzie, această masă "australiană" mi-a oferit (în plus) două surprize: n-am găsit mîncare de cangur, iar berea Poster a fost taxată cu 29 de shekeli pentru o tinichea de 440 de mililitri !

Sigur că am plecat cam trişti, ca după o dezamăgitoare despărţire, spunînd "Good bye, Australia !"

S. JACOBSON

PENTRU CEI CE DORESC SĂ-ŞI COMPLETEZE

COLECŢIA

minimum

În atenţia cititorilor care au acasă colecţia revistei Minimum şi cărora le lipsesc anumite numere: am obţinut cîteva numere vechi şi le ţinem la dispoziţia celor doritori.

Numerele vechi pot fi obţinute - contra 5 (cinci) şekeli numărul, trimiţînd comanda respectivă, prin cec bancar sau poştal, pe adresa revistei: "Minimum", P.O.B. 11472, Tel-Aviv.

Doctorul Ben Kasus, de la spitalul "Haemek", a făcut unui pacient o injecţie greşită, provocînd prin aceasta moartea bolnavului. Acuma, familia decedatului l-a dat în judecată. Şi pe bună dreptate.

E Kasus belli.

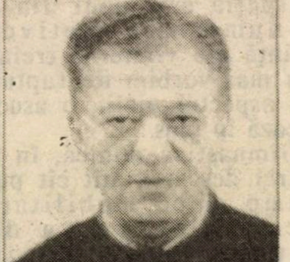

Editura MINIMUM prezintă
o nouă carte de I. SCHECHTER

Bilete în Zidul Plîngerii

O privire cu lupa şi una cu microscopul
asupra realităţilor israeliene şi străine.
Instantanee, portrete, amintiri,
comentate cu zîmbet şi rictus.

TOATĂ LUMEA DE AZI ÎNTR-O CARTE!

Comenzi la autor,
Str. Zamenhof 15, Tel Aviv
Preţul plus expediţia – 20 şekeli

POŞTA

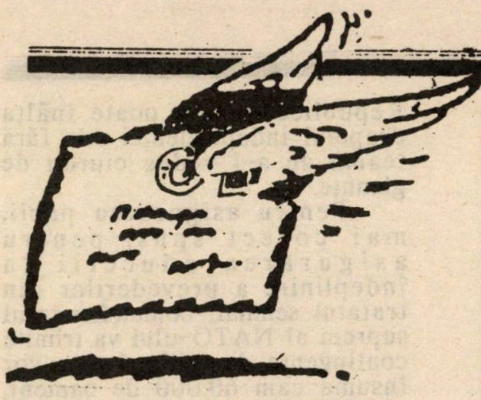

TOT "PROCESUL DE PACE"

In corespondenţa sa din "Minimum" nr.105 (dec.1995), referitor la cele susţinute de subsemnatul în nr.103, pe marginea tratatelor de pace din istoria contemporană, dl.Dr.V.Eşanu atrage atenţia asupra concluziilor riscate pe care le aduce generalizarea unuia sau a cîtorva cazuri particulare. Sînt de acord cu afirmaţia Dr.V.E.

Cazurile citate în textul mai sus amintit, nu au fost selecţionate în scopul sprijinirii concluziilor, ci pentru că erau cele mai semnificative din acest secol. Desigur puteau fi adăugate: încălcarea stării de pace comise de Italia contra Etiopiei, Albaniei, Greciei şi chiar Franţei, cele comise de URSS contra Finlandei şi Tărilor Baltice, cele comise în războiul balcanic (1912-13), ca să nu mai vorbim de cele săvîrşite de Germania nazistă; celelalte secole prezintă un tablou asemănător; n-am lungit textul doar ca să nu-l indispun pe directorul revistei.

Dacă privim lucrurile mai de aproape, observăm că mai toate războaiele din istorie, au început prin încălcarea stărilor de pace, a tratatelor de pace, a convenţiilor de armistiţiu, a pactelor de neagresiune, etc. Pe scurt, dacă aceste încălcări n-ar fi existat, n-ar fi existat războaie şi deci nici istoria lor, n-ar fi existat armată şi deci nici industria militară.

Faptul că sîntem atît de departe de această situaţie ideală, că istoria războaielor reprezintă cel mai important capitol din istoria generală, că nu există stat fără armată (la unele pentru agresiune, la altele pentru apărare, şi la restul, şi pentru una şi pentru alta), dovedeşte că nerespectarea păcii e regula şi respectarea e excepţia; concluzie care trebuie să ne dea de gîndit.

Se poate pune întrebarea: dacă e aşa, de ce se mai încheie aceste tratate? Voi încerca un răspuns: învingătorul dictează condiţiile de pace prin care să-şi legitimeze cuceririle, să primească despăgubiri de război,etc.;învinsul vrea să-şi refacă economia distrusă, să reînceapă viaţa normală şi, de multe ori, să se pregătească de...revanşă.

Pentru că am ajuns aici, trebuie observat că în actualele tratative de pace, Israelul mai adaugă o unicitate la cele pe care le deţine; dictonul milenar "Vai de cei învinşi"! nu e valabil şi trebuie înlocuit cu "Vai de învingător!".

Leon Haimovici
Rishon Lezion

DESPĂGUBIRILE GERMANE, FAIMOASELE DESPĂGUBIRI.

Ne adresăm dvs.în numele unui grup de iniţiativă privind o problemă generală a celor mai în vîrstă din obştea evreiască din România, cu rugămintea publicării ei şi sensibilizării opiniei publice din Israel, inclusiv forurilor legislative şi a executivului asupra celor ce vi le vom arăta, fiind convinşi că situaţia nu este necunoscută în Israel.

1. După cum sîntem informaţi, România este singura ţară din Europa în care Germania nu a acordat încă despăgubirile materiale cetăţenilor evrei, sau de alte naţionalităţi, care au avut de suferit de pe urma persecuţiilor rasiale. Din scrisorile adresate de noi-în mod individual-autorităţilor germane competente, ni s-a răspuns că statul german plăteşte în continuare aceste despăgubiri celor care se încadrează în normele existente în această direcţie. Singura condiţie este încheierea unui acord între România şi Germania, privind această problemă. De altfel, bazele unui astfel de acord au fost elaborate încă din anul 1970, însă din cauza condiţiilor impuse de vechiul regim s-a renunţat la definitivarea lor, deşi forurile competente au trecut la primirea de la cetăţeni a actelor privind prigoana rasială impusă de ocupaţia germană.

2. Cu ocazia vizitei în Israel a diferitelor personalităţi din România-în frunte cu preşedintele Ion Iliescu, Adrian Năstase cînd era ministru de externe, cît şi a altora, s-au dat asigurări privind rezolvarea acestei probleme. Din păcate, de atunci au trecut ani buni şi nu s-a mişcat absolut "NIMIC".

În acelaşi timp, numărul celor îndreptăţiţi să capete aceste despăgubiri descreşte din ce în ce, atît din cauza vîrstei înaintate, cît şi a sechelelor fizice şi morale ca urmare a suferinţelor îndurate.

3. În România există o asociaţie "Holocaust" care are cca 800 membri cotizanţi, oameni foarte în vîrstă şi în general, bolnavi şi nevoiaşi. Federaţia Comunităţilor Evreieşti din România (F.C.R.) nu sprijină în suficientă măsură solicitările asociaţiei mai ales în raport cu autorităţile române competente privind plata de către Germania a drepturilor noastre.

Fostul şef rabin Dr.Mozes Rosen a ridicat problema despăgubirilor evreilor care au suferit de pe urma prigoanei rasiale, într-o scrisoare adresată unei organizaţii evreieşti internaţionale, care a promis un ajutor efectiv. Actualul preşedinte al F.C.M.E., academician profesor Dr.N.Cajal, într-o scrisoare adresată adunării generale a membrilor asociaţiei "Holocaust" şi citită de av.Iulian Sorin, secretar general al Federaţiei, a promis că ne va sprijini pentru căpătarea drepturilor cuvenite. Ulterior, scrisoarea a fost publicată în "Realitatea Evreiască". A trecut aproape un an şi la capitolul realizări, tot "NIMIC".

Trebuie arătat totuşi că în perioada vieţii fostului şef rabin s-a obţinut afilierea celor care au fost în lagăre exterioare, trenul morţii, etc. - la o policlinică M.F.A., avînd dreptul la medicamente gratuite şi la spitalul "Elias".

Şi numărul nostru scade zilnic. Sperăm totuşi că nu ni se vor da aceste drepturi, cînd nu va mai fi nici unul din noi în viaţă!

4. Subliniem că cetăţenilor români care au suferit de pe urma comunismului, au fost prizonieri de război, etc., li se acordă o pensie suplimentară lunară în raport cu anii de suferinţă. Oare noi nu avem aceleaşi drepturi în urma celor îndurate?

Repetînd că această problemă nu poate fi rezolvată direct de dvs., noi vă rugăm-dacă găsiţi că este cazul-să încercaţi să sensibilizaţi opinia publică din Israel, în vederea urgentării definitivării acordului germano-român în această direcţie.

Sperînd că veţi înţelege demersul nostru, veţi publica scrisoarea în "Minimum" şi ne veţi sprijini, vă mulţumim.

În numele grupului de iniţiativă:

- Maxim Croitoru, Cal.Victoriei nr.40-46, Bl.Comedia sc.A, et.I, ap.2, tel.6.15.98.87, Buc.
- Aron Braieşter, Bd.N.Bălcescu nr.24, ap.12, tel. 6.13.80.43, Buc.

P.S. O copie a acestei scrisori am adresat-o şi asociaţiei "Uniunea originarilor din România în Israel"(HOR).

VÎNĂTOAREA DE VRĂJITOARE

Mult stimate domnule PIX,

Sînt un cititor permanent al revistei "Minimum", în care dvs.deţineţi rubrica *Punctul pe i.* Pentru mine sînteţi un autor preferat. Vă admir pentru vasta cultură ce o dovediţi, pentru spiritualitatea dvs. şi în ultima vreme şi pentru curajul în exprimareà părerilor în această rubrică.

În urma morţii tragice a fostului prim-ministru Itzhak Rabin, s-a creat în ţară o atmosferă în care foarte mulţi cetăţeni şi-au impus reţineri în exprimarea părerilor în legătură cu evenimentele ce se petrec la noi.

Cum de a apărut această atmosferă?

Chiar în dimineaţa duminicii, după noaptea în care s-a întîmplat nenorocirea din piaţa Itzhak Rabin, apare în ziar declaraţia Ministrului Sănătăţii cum că Likudul este vinovat de actul nelegiuit. Acuzaţie gravă, pripită, făcută de domnul Sneh,, înainte de a se şti la ce concluzii va ajunge comisia care anchetează. Ba se anchetează de poliţie un frizer din Ierusalim pentru vina de a fi aprobat actul nelegiuit de ucidere a lui Itzhak Rabin, vină care a fost dovedită ca nereală. Ba se condamnă, în grabă o femeie-ofiţer la 10 zile închisoare pentru o comportare nejustă în legătură cu dispariţia tragică a primului ministru. După 3 zile de şedere în închisoare, condamnarea este anulată şi femeia-ofiţer eliberată. Sau un cetăţean a fost concediat din servici pentru că nu a stat "drepţi" în timpul ce suna sirena în memoria lui Itzhak Rabin. Sau învinuirile aduse reprezentanţilor cultului mozaic pentru vini imaginare.

Aveai impresia că se dezlănţuie "vînătoarea de vrăjitoare".

Te întrebi dacă ai voie să te exprimi în legătură cu politica guvernului de predare aşa de grăbită a Iehudei şi Şomronului în mîinile propovăduitorului Djihadului, războiul sfînt, împotriva noastră, a eliberării Falastinului între rîul Iordan şi Marea Mediterană din mîinile "cuceritorului sionist", a celuia care laudă actul profetului lor Mahomed de a încălca la prima ocazie, pactul de pace încheiat de el cu tribul "Fiii lui Coraiş" sau în mîinile celui care refuză să ne predea, pentru a fi judecaţi, teroriştii care au ucis evrei.

Domnule Pix, vă doresc în continuare o minte scînteietoare şi să ajutaţi mai departe la menţinerea nivelului ridicat al revistei "Minimum", punînd, în continuare "*punctul pe i*".

Cu stimă,
Dr.Sternberg Adolf
Tel Aviv

UN ALT ACORD DE PACE: BOSNIA...

Capitalele europene împreună cu Washingtonul se felicită reciproc, desfac sticle cu şampanie, că, în sfîrşit, butoiul cu pulbere din Balcani, războiul din Bosnia s-a încheiat, părţile interesate şi-au pus semnătura pe tratatul de pace iar Republica Bosnia poate înălţa drapelul independenţei sale fără teama de a-l vedea ciuruit de gloanţe.

Pentru asigurarea păcii, mai corect spus, pentru asigurarea aducerii la îndeplinire a prevederilor din tratatul semnat, comandamentul suprem al NATO-ului va trimite contingente de militari care vor însuma cam 60.000 de oameni, pe lîngă alte mii ce vor fi trimişi de către ruşi. Aşa dar o pace care se cere asigurată de baionetele forţelor multinaţionale.

Alcătuirea federativă complicată a Republicii Bosnia, bazată pe structura etnică şi pe modul geografic de asezare a populaţiei, cu organisme mixte, cu parlamente interne, cu un parlament central lasă porţi deschise pentru divergenţe de viitor.

Ridicarea embargoului impus Serbiei şi Montenegru-lui, a produs o vie satisfacţie locuitorilor sîrbi şi muntenegreni care văd revenirea lor la o viaţă economică normală. Nu acelaşi lucru se poate afirma despre sîrbii bosnieci, complet nemulţumiţi de situaţia actuală, nemulţumire care se vede şi în rîndul forţelor croate care se văd nevoite să restituie sîrbilor bosniaci teritorii, în vederea alcătuirii republicii sîrbe din cadrul Bosniei. În consecinţă, s-a trecut la politica pămîntului pîrjolit, distrugîndu-se toate casele şi aşezările.

Pe de altă parte bosniecii musulmani, care într-un fel sau altul, în lupta împotriva sîrbilor, s-au bazat pe croaţi, ştiu bine că alianţa cu ei a fost o alianţă de moment în faţa duşmanului comun, dar de aici şi pînă a fi agreaţi de catolicii croaţi, e o distanţă mare.

În tot cazul nimeni nu îşi face iluzii că naţionalismul ereditar din toate trei taberele - musulmană, croată şi sîrbă, a apus. El pîndeşte şi va mai încurca multe socoteli în procesul de pace din Bosnia.

Landskron Lică
Kiriat Sharet
Raanana.

POŞTA

RABIN

Inainte de evenimentul tragic de la 4 Noiembrie anul trecut, manifestările antiguvernamentale luaseră o amploare ce dădea impresia de apropiere a unui război civil, iar părerile celor din jur (majoritate cu opinie de tip balansoar) înclinau anti Rabin.

Azi, opinia s-a schimbat aşa de mult, încît partidele de guvernămînt îşi sărbătoresc aprioric victoria în alegeri.

Peste ani, Rabin va fi amintit ca făptuitorul a trei minuni:

1.-Războiul de şase zile(cucerirea teritoriilor).

2.-Entebe, eliminarea actului de teroare ca armă politică.

3.-Pacea cu palestinienii, cu foştii comanditari ai actelor de teroare (cedarea teritoriilor).

Eu nu-mi pun întrebarea dacă această pace e bună sau rea. Nu am un răspuns.

La această întrebare viitorul va da răspunsul.

Dacă pacea va fi bună, atunci Rabin va fi amintit astfel:

– -Rabin a cucerit teritoriile, Rabin le-a cedat, fie-i amintirea binecuvîntată.

Robert Schwartz
Mazkeret Batya

TELEFONOMANIA

De cînd acum 120 de ani, Bell a inventat telefonul, lumea a făcut un pas înainte. Nu se aşteaptă zile pînă vine o scrisoare, sau scurtînd timpul cu o telegramă, fără a cunoaşte răspunsul. Acum oamenii vorbesc şi se aud unii pe alţii.

De la aparatul greoi, fixat pe un perete, cu o manivelă şi cu o sonerie care trezea o funcţionară la centrală pentru a-ţi da legătura, s-a ajuns la chemarea directă, întîi prin cabluri, acum prin sateliţi. Facem aici numărul din New York sau Tokyo şi instantaneu, ne auzim unii cu alţii. Sînt chiar posibilităţi de a ne vedea.

Era greu americanilor, poporul telefonatului ("M-a chemat cineva?", "Pot să dau un telefon?") să nu fie în permanenţă în contact cu lumea din afară. A apărut telefonul în auto, apoi cel fără şnur, din casă, pe care îl iei în bucătărie, baie şi chiar WC. A fost totuşi prea complicat. S-a născut telefonul "celular" -

HANDY - cum l-au numit (Pelefonul, la noi). E mic, uşor, pliabil, se bagă în buzunar sau poşetă. Oricînd şi oriunde, poţi să chemi şi să fii chemat.

La noi, cred că raportat la alte ţări, se bate recordul. Stai la coadă la bancă, auzi unul care telefonează cuiva. Cumperi portocale, observi că cineva lîngă tine, cu Handy, dă dispoziţii bursiere. Instalatorul meu, spre exemplu, folosea pînă de curînd un talkie-walkie, pentru a lua legătura cu atelierul lui sau cu clienţi. Acum a progresat: are şi el telefonul celular. La aeroport, asteptînd să fie chemată la avion, o doamnă nerăbdătoare, a scos aparatul din poşetă, l-a depliat, tac-tac, a făcut numărul de acasă şi a vorbit cu copiii, să afle ce au făcut în ultimele două ore şi i-a anunţat că îi va rechema din Turcia!

Aparatul e util, e ca o jucărie, se caută şi se cumpără (uneori astepţi pe o listă să ţi se livreze) şi chiar dacă nu e "mivţa", ce nu facem să nu rămînem în urmă. Intr-o ocazie gravă, graţie lui a fost salvată viaţa unor accidentaţi ce nu puteau fi localizati. Cineva a avut la el un Handy, şi pur şi simplu a telefonat. Merita cheltuiala.

Dr.C.Mănescu
Bat Yam

Din partea lui I. Artzi

Vorbind despre serviciile de informaţii ale Franţei, Pix spune că *"eram gata-gata să fac un mic comentariu legat de tainele de la noi. Îmi dau însă peste mînă, amintindu-mi că «Minimum» s-a angajat să nu lanseze ipoteze"*.

Din păcate, în aceeaşi pagină, Pix îşi calcă acest angajament, citind comentariul suspicios al d-nei Ella Bernfeld din ziarul "Ultima Oră", care lansează ideea - doar pe bază de intuiţie - că ar fi vorba de un complot intern. Cu alte cuvinte, anumite cercuri din Shin-Beth ar fi fost implicate în complotul asasinării lui Itzhak Rabin. O acuzaţie fantastică, născocită de cititori de romane poliţiste, fără nici o bază serioasă. Ba mai mult, această ipoteză fantasmagorică este "umflată" şi de publicarea - în pagina a 3-a - a articolului din ziarul "România Liberă", articol redactat de dl. Vladimir Alexe.

Nu cred că susnumitul este un mare specialist în problemele Shin-Beth-ului israelian. Oare ce surse de informare i-au stat la dispoziţie pentru a deveni o autoritate în materie, chiar şi pentru "Minimum" ? Problema serviciilor secrete israeliene şi răspunderea lor în tragedia asasinării lui Rabin sînt chestiuni prea serioase pentru a fi tratate în stil de şuetă.

Pix afirmă - totuşi - că preferă să aştepte concluziile comisiei de anchetă Shamgar. De acord: hai să nu ne grăbim cu presupuneri senzaţionaliste şi să aşteptăm cu răbdare concluziile acestei comisii judiciare.

ITZHAK ARTZI
Tel Aviv.

A APĂRUT
la editura
CRISTOPHOR
din Bucureşti

LES CLOCHES D'EIN KÉRÈM
(Le cahier d'un guerrier
Tel-Avivien)

●

Carte de versuri în limba
franceză a scriitorului

HARRY BAR - SHALOM

Cartea se poate obţine trimiţînd
suma de 10 shekeli la adresa:
H. S. Eng./ P.O.B.13/ K.
Motzkin 26100

●

POŞTA

Coperta I-a.

Felicitări pentru coperta I-a a numărului pe noembrie '95. Mi-a căzut de-abia zilele trecute în mînă şi am înţeles că redacţia a avut o premoniţie extraordinară. În textul care însoţeşte sculptura ce reprezintă un om cu două feţe, am citit - între altele - o referire la "instituţiile cu două feţe". Numărul apăruse la 1 noembrie, cîteva zile mai tîrziu s-a produs atentatul criminal la viaţa lui I. Rabin.

Pe urmă, tot ce am aflat despre comportarea cel puţin stranie a unora dintre cei însărcinaţi cu paza primului ministru, m-a făcut să mă gîndesc, cutremurată, la ideea "cei cu două feţe". *Minimum* este, după cîte ştiu, singura publicaţie care a avut o asemenea intuiţie.

VICKY MAYERSOHN
San Francisco, U.S.A.

Războiul din Golf

Am citit pe îndelete şi cu multă atenţie paginile din jurnalul Claudiei Rosenstreich din ianuarie a.c. (nr.106).

Zic "pe îndelete", pentru că, de la primele rînduri, m-am identificat complet cu ceea ce citeam şi - ca şi atunci - m-a cuprins apăsarea şi teama de necunoscutul imediat ce putea urma. Şi "cu multă atenţie", pentru că o asemenea mărturie dureroasă şi cinstită - unică pînă la ora de faţă cu privire la acele evenimente, cel puţin din cîte ştiu eu care citesc curent şi presa ebraică - putea oricînd să cadă în păcatul exagerării, fie în bine, fie în rău. Ei bine, nu: fiecare cuvînt, fiecare simţămînt pot spune că l-am încercat la fel: a fost ca o veritabilă retrăire, şi a spaimelor, şi a prăbuşirilor nervoase, şi a soluţiilor de nevoie...

Acest document trebuie adăugat memoriei colective, mai ales pentru că este una din foarte puţinele mărturii ce spun numai *adevărul*. Inclusiv recunoaşterea slăbiciunii de a nu fi putut rezista "pe poziţii" pînă la sfîrşit. Cu atît mai mult de admirat acest curaj: oameni sîntem doar, nu ? În concluzie, bravo !

GABI COHEN
Tel Aviv.

Stimată Redacţie,

Noi suntem un grup de pensionari care citim revista lunară Minimum de mai mulţi ani de zile şi ne place foarte tare.

Acuma, pentrucă nu există pădure fără uscături, trebuie să vă facem o critică şi să nu vă supăraţi pe noi, că noi tot o să vă mai citim. E vorba de fragmentele din volumul în curs de apariţie al doamnei Claudia Rosenstreich "Agonia cormoranului". Să vă spun drept, noi nu am prea înţeles ce legătură are cormoranul cu războiul şi cu rachetele de la irakieni. Şi de unde ştie doamna scriitoare Rosenstreich la ce oră au dat irakienii cu scuduri şi s-a comunicat la radio ? A stat dînsa 24 de ore pe zi şi a notat pe hîrtie ce zice la radio ? Şi aş mai vrea s-o întreb pe doamna Rosenstreich la ce ne mai interesează acuma pe noi bombardamentele de atunci ? Că a fost destul de rău... Nu mai avem şi alte subiecte mai actuale să scrieţi despre el ?

Să nu vă supăraţi pe noi doamna Rosenstreich, dar să ştiţi că e dreptul cititorilor să critice din cînd în cînd şi noi dacă vă scriem aşa, o facem cu bunăvoinţă, ca să ne exprimăm părerile şi să ştiţi şi dumneavoastră. Doamna Rosenstreich, eu vă spun pe şleau, mai bine faceţi critici de televizie.

Cu respect,
RELLU GROSSU
Naharia

Un reproş

Stimate Domnule Mirodan,

Deşi nu sînt "Judeo-Mason", ci creştin-ortodox, citesc cu interes şi plăcere revista Minimum - cînd o capăt - şi vă scriu pentru următoarele motive:

1.- Vă felicit pentru miile de ore muncite ca să scoateţi 100 de numere. La mai mare şi la mulţi ani !

2.- Nu mă pot împiedica să vă fac şi un reproş (Eu nu fac reproşuri decît celor pe care îi stimez). De ce Domnule Mirodan, cheltuiţi energie, bani, timp şi hîrtie, ca să reproduceţi ticăloşiile publicate în foaia lui "VC" Tudor ?

De ce trebuie să reproduceţi "visurile" unora, care nu fac nici bine şi nici cinste românilor şi creştinilor adevăraţi (vezi nr.104, pag.34) ? Nu este rolul Dumneavoastră să publicaţi tot ce se găseşte în ziarul "VC"-ului Tudor, unde găsiţi tot ce se poate găsi într-un WC.

3.- În ce îl priveşte pe Marian Munteanu, trebuie să cunoaşteţi adevărul: în principiu, tineretul este pasionat, generos şi naiv. Tineri fiind, Dumneavoastră şi eu, ca şi alţii, eram la fel.

La vîrsta studenţiei, Marian Munteanu, după 22 dec.'89, a avut naivitatea să creadă că este liber şi "om politic".

Nu este vina lui ! Este vina celor de vîrsta mea şi a Dumneavoastră, care ar trebui să se simtă responsabili de educaţia şi viitorul tineretului. Cînd un copil face o gogomănie, nu e vina lui ci a părinţilor.

Tînăr, entuziast şi naiv, M.M. şi-a găsit părintele în Iosif Constantin Drăgan, care a pus ghiara pe el, l-a plimbat prin lume, i-a dat să miroase dolari şi acum îl manipulează cum vrea.

Trebuie să ştiţi că, pe banii D-lui Drăgan, există la Paris o librărie care pe româneşte se cheamă "Mioriţa" (ce frumos) şi pe franţuzeşte, "Librairie du Savoir"; patronată de un anume Piscoci, care este în acelaşi timp şi întemeietorul unei fundaţii intitulată pompos "Ordin naţional de deontologie (ce fel?) a elitei (care ?).

Astfel, Dl. Piscoci, ale cărui convingeri politice nu sînt un secret pentru nimeni, prezintă cartea patronului D-sale, I. C. Drăgan, ca o "excelentă" sinteză de istorie a neamului românesc şi nu pierde ocazia să folosească termeni abjecţi-triviali la adresa Suveranului României şi a partidelor istorice.

Că Dl. Drăgan are foarte mulţi bani, o ştim ! Că Dl. Drăgan, cu banii lui poate cumpăra orice şi pe oricine, o ştim şi pe asta.

Cît o fi plătit, oare, să cumpere la Veneţia strada care îi poartă numele ?? Cît o fi plătit să-i publice "operele" lui Ceauşescu în anii "epocii de aur"?? Cît aur a scos atunci Dl. Drăgan ??

Cît aur scoate acum Dl. Drăgan, să plătească murdăriile scornite pe seama Regelui Mihai, pe seama lui I. C. Brătianu, Iuliu Maniu şi Corneliu Coposu ? Cu cît aur plăteşte revista "Mişcarea" a lui M. Munteanu ?

Cine nu îşi aduce aminte vorbele: "Camarade, nu fii trist, garda merge înainte prin partidul comunist !? De data asta, partidul comunist merge înainte graţie unor camarazi-roboţi, de gen M. Munteanu şi Piscoci.

Domnule Mirodan, eu ştiu bine că în Israel, ca şi în alte ţări, nu sînt puţini cei care se gîndesc cu dragoste şi cu nostalgie la România ! Ei, Dumneavoastră şi noi, trebuie să facem TOT ce ne stă în putinţă, să punem stavilă extremismului de orice natură. (Extrema tanguntur !)

4.- Şi pentru că veni vorba de extreme, tot în Minimum am văzut că D-na Aurelia Scherer recidivează.

5.- În numele celor care l-au preţuit şi iubit pe Ing. Gheorghe (Babu) Ursu, vă mulţumesc pentru materialul publicat în nr. 103.

Vă onorează sprijinul pe care îl daţi lui Camillo Baciu, care se luptă să ţină trează în inimile noastre memoria lui Babu, ucis mişeleşte, în mod bestial, de securitatea lui Ceauşescu.

Al Dumneavoastră,
GEORGE STAMATESCU
Paris

M. David, Natzeret Illit (de obicei, aşa sună legile nescrise ale presei, obiecţiile privind un anumit articol se trimit pe adresa publicaţiei respective, acolo adică unde a apărut textul cu pricina: în cazul de faţă, ar fi fost firesc să vă adresaţi ziarului "Ultima Oră", dat fiind că articolul lui Al. Mirodan a apărut în paginile cotidianului din Salame. Totuşi, ca să nu plecaţi de la noi cu mîna goală, iată, notăm că nu sînteţi de acord cu ironiile lui Al. Mirodan la adresa d-lui Nissim Zvili, deputatul care a afirmat că referendumul este un ceva nedemocratic); *Dr. Joh. Rosenfeld*, Frankfurt (salutăm bancurile şi mai aşteptăm); *J. Zimbler*, Haifa (O.K.; vom pune în caseta redacţională şi *mikud-ul* P.O.B.-ului nostru; care mikud este 61113); *Petre Rado*, New York (pe de o parte vă îmbrăţişăm, pe de altă parte vă mustrăm că nu ne-aţi mai trimis, de multă vreme, pagini de spirit despre filmul de azi); *ing. Weissbuch Simcha*, Kiriat Yam (aveţi dreptate: se scrie Meir Shamgar şi nu Shangar; de asemeni Ktuvim şi nu Ktunim; ne pare rău că ne scapă la corectură asemenea imprecizii, dar ne pare bine că avem cititori deştepţi, instruiţi şi... nemiloşi) *Madona; Kipa împletită; Terente fură fete; Cuibul Horia Sima al muncitorilor împilaţi din Ashdod; Unisex; Vă aşteptăm la cotitură; Grupul Paul; Pragmatic; Solo; Etete; Fără Condom, etc., etc.* (nu, nu şi iarăşi nu luăm în consideraţie scrisorile anonime); *Lili Negrescu*, Haifa, şi alţii (aşteptăm şi noi, ca şi Dvs., concluziile comisiei de anchetă Shamgar; aşteptăm, aşteptăm, aşteptăm); *ing. Valeriu Fonseca*, Frankfurt, Germania (nu sînteţi singurul năucit de faptul că cineastul amator din Piaţa Primăriei telaviviene a filmat şi răsfilmat mişcările lui Igal Amir dinainte de atentat; după cum a declarat amatorul unui reporter al T.V. israeliene - canalul 2 - el a fost împins la aceasta de către destin; se poate; se prea poate; cu o singură condiţie: să ai timp să-l crezi; eu unul, fiind foarte ocupat, ba cu una, ba cu alta, stau prost cu timpul...) *Iosif-Lazăr Solomonescu*, Beersheva (adresa lui B. Elvin: str. Iulius Fucik 1, et.4, ap.8, Bucureşti; adresa lui Radu Cosaşu: str. Botcanu 3 A, ap.29, Bucureşti; adresa Lianei Maxy: P.O.B. 1114, Ramat Gan 52111; adresa d-rului A. Cassvan: 140-95 Burden Crescent, Briarwood, New York 11435; adresa lui I. Artzi: str. Brandeis 9, Tel Aviv 6201; adresa lui Raul Radu: P.O.Box 120 CEP 01051, Sao Paulo, Brasil; adresa lui Jacob Popper: Via Tata Giovanni 4, 00153 Roma-li; gata, eu zic că pentru astăzi e destul) *Mélanie Liquornic*, Kiriat Yam; *A. Braeşter*, Bucureşti; *Dan Galili*, Givataim; *Sara Palmor*, Ierusalim; *ing. Tudor Şerbulescu*, Los Angeles, U.S.A.; *Viorica Weissman*, Ierusalim; *Lorenza Michelstein*, Bruxelles, Belgia; *Teodor Rakovici*, Belgrad; *Lev Schor*, Willowdale, Canada; *Broida Blumenfeld*, Beersheva; *Lica Strominger*, Toulouse, Franţa; *Mizzi Koyoumdzoglu*, Atena, Grecia; *Dr. R. Heusser*, Essen, Germania (mulţumim pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii critice; ceilalţi pe curînd).

D. Tanhum Gorlik, din Ţfat, ole hadaş din Letonia, a împlinit 100 de ani. Secretul longevităţii sale e simplu: "eu – a declarat venerabilul din Ţfat – nu mă enervez niciodată, mănînc puţin şi fac plimbări lungi".

Iată un Ţfat bun.

Glume

Noutăţi de la expoziţia de automobile din Frankfurt 1996: competiţie între Mercedes şi B.M.W.:

Mercedes: "Ştergător automat de parbriz: cînd începe să plouă, ştergătoarele pornesc automat".

B.M.W.: "la noi, apeşi pe un buton care porneşte ştergătoarele şi începe automat să plouă."

Alte inovaţii: Parbriz cu dioptrii pentru miopi; Airbags care se pot sufla automat şi cu gura, individual; şi sirenă de alarmă cu muzică de Bartok.

●

● Într-un bar, doi domni mai în vîrstă discută:

– Am făcut totul pentru fiul meu, i-am dat cîţi bani a vrut, i-am plătit studiile, i-am cumpărat maşini, a călătorit pe unde vrei şi pe unde nu vrei, şi ce crezi că face acum? Cutreeră nopţile cu tot felul de pipiţe, joacă la cazinouri, ce mai, duce o viaţă pe picior mare!

– Ar trebui să strîngi cureaua!

– Nici vorbă, mă ia tot timpul cu el!

●

Promisiunile pe care ni le fac astăzi politicienii de orice fel nu se pierd cu totul: ele sînt impozitele noastre de mîine.

CLEPSIDRA

Carnet

TURISM

VIOREL HREBENCIUC, secretar al guvernului român; pentru convorbiri cu reprezentanţii guvernului israelian.

ACAD. PROF. N. CAJAL, preşedinte şi av. **IULIAN SORIN,** secretar general al Comunităţii Evreieşti din România; pentru a participa la o şedinţă a Consiliului mondial Evreiesc de la Ierusalim.

FRED FIREA, humorist, autor de texte pentru teatrul de revistă; de la Bucureşti; la prieteni.

ANIVERSĂRI

PROF. HAIM RIEMER, fost redactor-şef al "Revistei Cultului Mozaic"; 80 de ani de la naştere.

A. SILBERSTEIN (SILBI), fost director general al A.C.R. (Automobil Club din România), în prezent director al firmei turistice EWTR-Israel; 70 de ani de la naştere.

HAIM KAUFMAN, animator de seamă al mişcării turistice din Israel; 70 de ani de la naştere.

PREMIU

HENRI ZALIS, istoric literar, Bucureşti; Premiul Academiei Române pentru studiul "Tudor Vianu - Apropieri, delimitări, convergenţe".

DECESE

LEA COHEN (n. Siret-Bucovina, 1907), soţia publicistului şi omului politic Idov Cohen, deputat în I-ul Knesset al Statului Israel. Specialistă în Pedagogie, cu studii la Universitatea din Geneva (prof. Jean Piaget), Lea Cohen a desfăşurat o intensă activitate pe tărîm obştesc, fiind co-fondatoare a societăţii "Tmiha" (Sprijin) pentru femeile nevoiaşe şi animatoare a organizaţiei de femei din Partidul Liberal-Independent.

Au trecut doi ani grei de lacrimi şi amintiri de cînd ne-a părăsit dragul şi iubitul nostru

HARRY SEGALL
Bucureşti - Bat Yam

Requiemul va avea loc la 1 martie a.c. orele 10,30, la cimitirul Hayarkon.

Un gînd pios în amintirea lui.

LAURA - soţie
FAMILIA
PRIETENII

La 7 februarie se împlinesc doi ani de la dispariţia scumpului nostru

I. VOLEDI
ziarist şi scriitor

FAMILIA

Se împlineşte o lună de la dispariţia celei ce a fost

SOFIA WASSERMANN
Fie-i ţărîna uşoară!

A fost mult iubită de toţi cei dragi ei şi, desigur, în primul rînd, de întreaga familie WASSERMANN:

fiul - Dr.HARRY WASSERMANN;
nora - Ing.ANGELICA WASSERMANN;
nepotul - Dr.ILAN (PUIU) WASSERMANN JR. şi restul familiei.

Ne alăturăm lor.

Renée şi Mircea
Schrager Costin
PRIETENI.

●

Dacă ai între 55-65 ani,
Dacă iubeşti muzica şi natura,
Dacă nu eşti snob,
O prietenie caldă şi corectă îţi oferă:
PATRICIA, P.O.B. 1199, Rehovot

COMEMORAREA POGROMULUI DE LA BUCUREŞTI

Sfîrşit de Ianuarie... Un sfîrşit care ne aduce mereu în amintire pogromul de la Bucureşti , din 1941.

Fidelă memoriei noastre, Sinagoga Gutman din Tel Aviv a organizat şi anul acesta comemorarea celor ucişi în acele sinistre zile de iarnă.

Au luat cuvîntul d. Aurel Sanislav, ambasadorul României în Israel, Menachem Ariav, preşedintele H.O.R.-ului, Rabinul Efraim Gutman, dr. Leon Volovici de la Universitatea din Ierusalim, dr. Liviu Rotman, istoric, actorul Moscu Alcalay. Rugăciunea "El Maale Rahamim" a fost rostită de prim-cantorul Aron Shlomo Weissman.

Cu acelaşi prilej s-a oficiat un serviciu religios la mormîntul Gaonului Rav Zwi Gutman.

La încetarea din viaţă a preotului scriitor

GHEORGHE CUNESCU

din Bucureşti, discipol şi secretar al marelui Gala Galaction, prieten sincer al Israelului, ne închinăm la mormîntul său şi transmitem familiei îndoliate cele mai sincere condoleanţe.

UN GRUP DE PRIETENI
DIN ISRAEL

O NOUĂ EXPOZIŢIE DEVIS GREBU

După recenta sa expoziţie de desene din Tel Aviv, care s-a bucurat de un deosebit succes, cunoscutul caricaturist din *trib,* Devis Grebu, apare în faţa noastră sub o altă ipostază, mai puţin ştiută: aceea de ilustrator de carte.

La iniţiativa Muzeului de Artă Tel Aviv, el a prezentat în sala de la Beit Ariela o selecţie din coperţile şi desenele cu care a ilustrat cîteva zeci de cărţi de ieri şi de azi.

Deschisă luna trecută, expoziţia poate (şi merită) să fie vizitată şi în cursul lunii februarie.

HOLIDAYS

TRAVEL & TOURS

TEL AVIV, Bloc EL AL (pasaj, parter)
strada Ben Jehuda 32, Tel. 5285272/3

De necrezut dar adevărat !

TOMY HERESCU-HERŞCOVITS
vă propune:

BUDAPESTA

Doar cu prețul de zbor, numai $ 506

- 6 nopți la hotelul King's
sau
- 5 nopți la hotelul Aquincum
sau
- 3 nopți la hotelul Atrium (DLX)

Cuprinde şi prețul de intrare la Cazino.
Nu cuprinde: taxe de înscriere ($47), transferuri şi taxe de aeroport.

De necrezut dar adevărat !

Verifică, compară şi vino la Holidays!

●

13 ZILE LA BUDAPESTA
numai $ 1099

Hotel Aquincum
semipensiune şi tratamente

●

WEEK - END LA BUDAPESTA SAU PRAGA

La hotelurile DE LUX. Cuprinde intrarea la Cazino şi spectacol de Operetă.

Prețurile sînt de persoană în cameră dublă. În vigoare pînă la 1.4.96.

Nu cuprind taxe de aeroport, viză, asigurări şi $47 taxe de înscriere.

●

Informații şi înscrieri la HOLIDAYS, Tel Aviv, Rh. Ben Iehuda 32 (Bloc El-Al)
Tel.: 03-5285272/3 sau la toate birourile de turism.

NATAN GILBOA – AVRUM ROIZEN au onoarea să prezinte

Pentru prima oară în 48 de ani de existenţă a Israelului - TURNEUL OFICIAL

TEATRUL de OPERETĂ DIN BUCUREŞTI

100 persoane

33 muzicieni

28 de cîntăreţi

3 TONE de decoruri şi costume fastuoase

Întreaga Orchestră a Teatrului de Operetă

Marele BALET al Operetei 22 de balerine şi balerini

Teatrul de Operetă din Bucureşti deplasează în Israel ABSOLUT întreg ansamblul de artişti şi tehnicieni care vor prezenta două spectacole, în zile şi oraşe diferite.
În fruntea ansamblului renumiţii tenori, soprane, baritoni şi subrete:
DORIN TEODORESCU, ILINCA EUGENIA, RODICA TRUICA,
BIANCA IONESCU, DANIELA VLĂDESCU, AL. AGARICI,
ANCA DĂMĂCEANU, FLORIN GEORGESCU, etc.

„VICTORIA şi al ei HUSAR”

de Paul Abraham

Operetă în 3 acte, 21 tablouri şi 5 balete

TEL AVIV -Heichal Hatarbut
Joi 29 febr. - ora 20.00
Ag. principală: Canaf -tel. 6293838

HAIFA -Auditorium
Sîmb. 2 martie
ora 19.45 Bilete: Nova
tel. 665272

IERUSALIM - Crown
Duminică 3 martie - ora 20.00

REHOVOT - Wix
Luni 4 martie - ora 20.00

BEER SHEVA -
Heichal Hatarbut
Marţi 5 martie - ora 20.00

CFAR SABA -
Heichal Hatarbut
Joi 7 martie - ora 20.00

„BAL LA SAVOI”

de Paul Abraham

Operetă în 2 acte, 20 tablouri şi 4 balete

NAHARIA -
Heichal Hatarbut
Vineri 1 martie - ora 20.30

KIRIAT HAIM - Teatron Hatzafon
Vineri 8 martie, ora 20.30

TEL AVIV - Teatron Noga
Sîmbătă 9 martie - ora 20.00

ÎN ATENŢIA SPECTATORILOR

●

Pentru TEL AVIV şi REGIUNEA DAN Bilete la Agenţia Canaf - str. Allenby nr. 91, tel. 6293838 sau 6295154, La Petah Tikva - Agenţia Bicoret tel. 9301195, Holon - Biduron, tel. 885885, Bat Yam Haiozem, tel. 5066239

minimum

ANUL X ● NR. 108
MARTIE 1996 ● 11,50 ŞEKELI

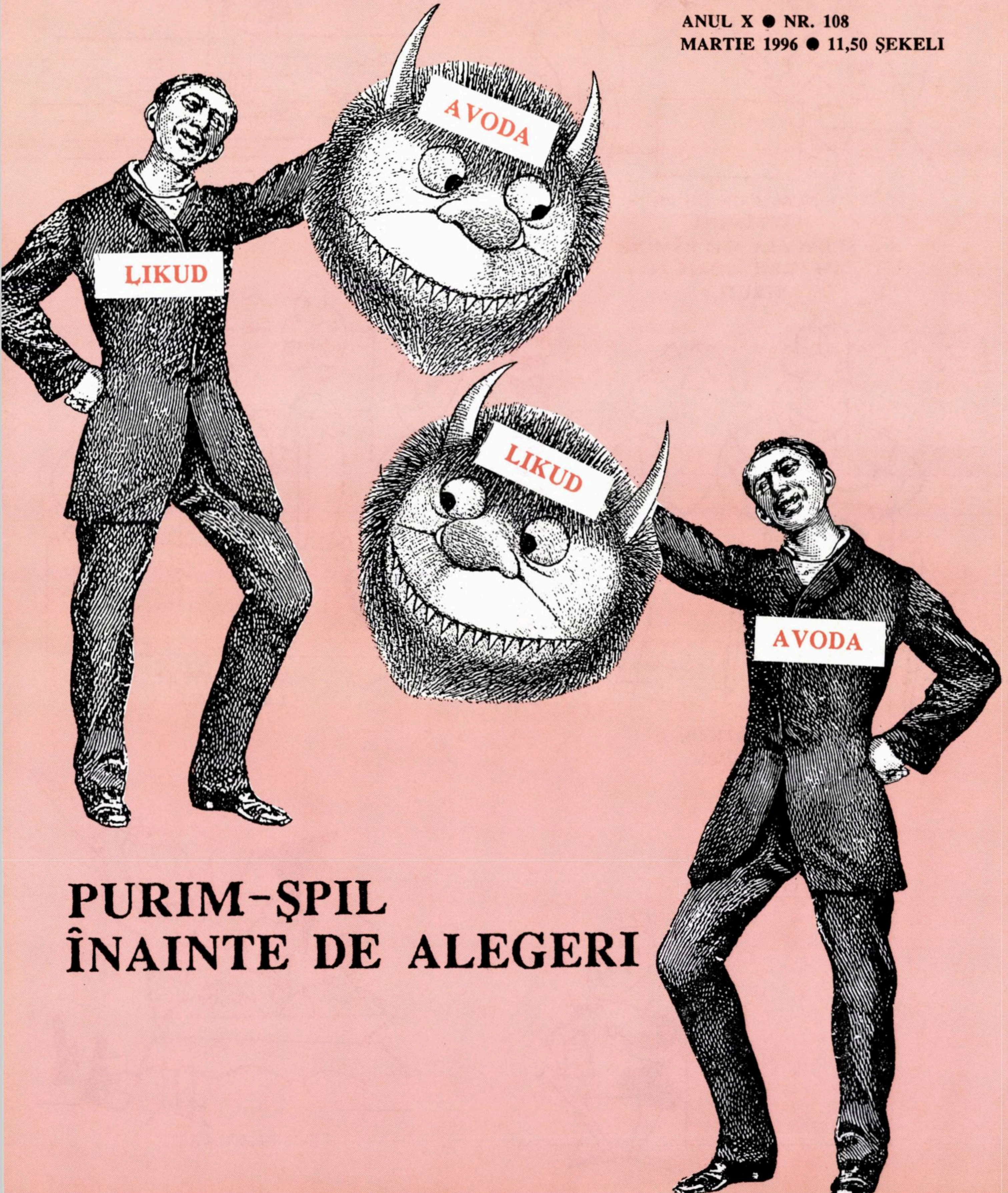
AVODA
LIKUD
LIKUD
AVODA

PURIM-ŞPIL ÎNAINTE DE ALEGERI

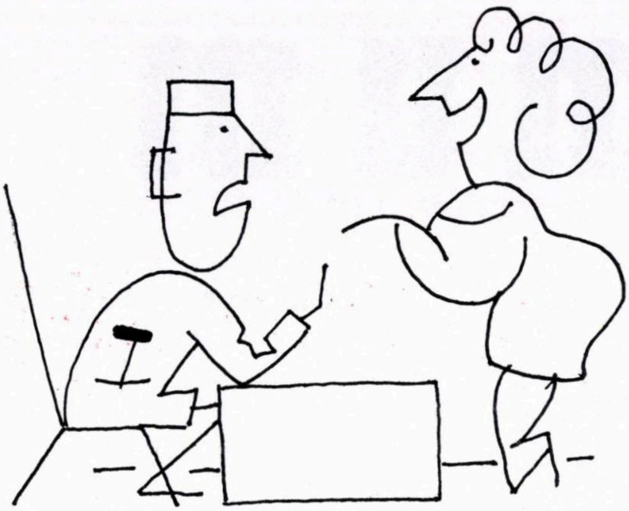

- NUMAI UN OU PE SĂPTĂMÎNĂ.
- ŞI DIN ĂLA MAI RĂMÎNE, AM CRESCĂTORIE DE STRUŢI...

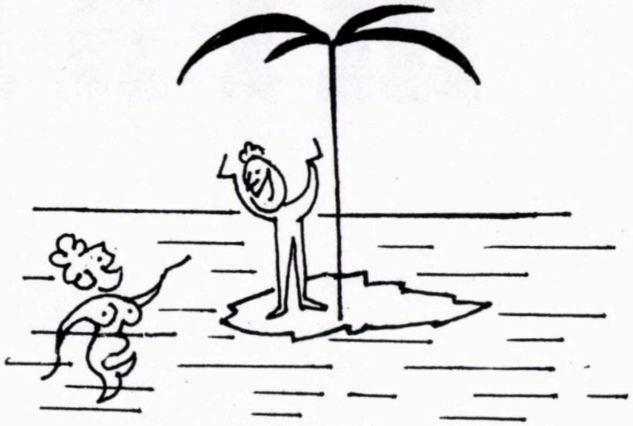

FĂRĂ CUVINTE

LIVADARU

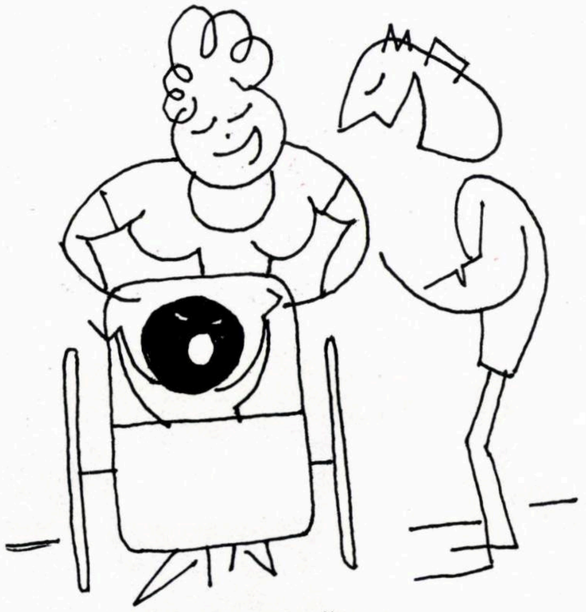

- A VENIT TĂTICUU..A VENIT TĂTICUU...

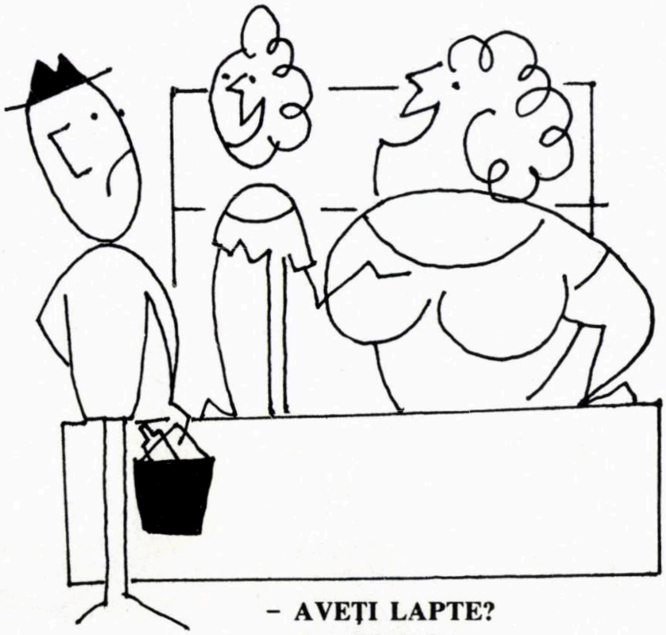

- AVEŢI LAPTE?
- LA COLEGA...

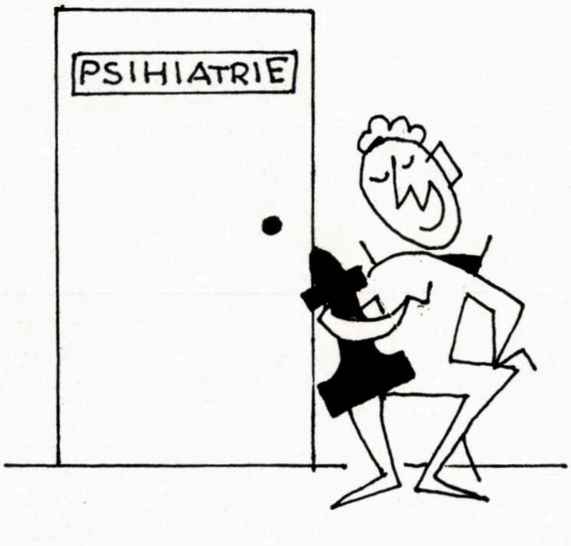

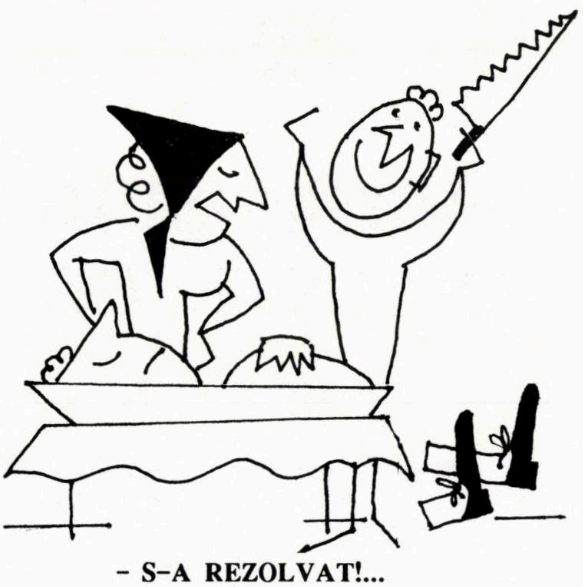

- S-A REZOLVAT!...

● MINIMUM ● ANUL X ● NR. 108 ● 1996 ● MINIMUM ●

ÎNAINTE DE A ALEGE,

GÎNDIŢI-VĂ.

BINE.

FIINDCĂ S-AR PUTEA CA,

DUPĂ ALEGERI,

GÎNDIREA NOASTRĂ

SĂ NU MAI FOLOSEASCĂ

LA NIMIC.

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI

Ceea ce înseamnă 22 februarie

Inainte de a începe campania de alegeri, s-a dus o campanie, nervoasă şi ridicolă, de alegere a datei la care să aibă loc alegerile.

In fine, a dat Dumnezeu şi s-a ales: 29 mai. Acum, bîlciul poate să înceapă. Si a început.

Bîlciul deşertăciunilor? Da şi nu.

Se aduc acuzaţii reciproce deşarte, se face demagogie - multă - se risipesc fonduri mari, monstruoase.

Dar miza este şi ea mare fiindcă e vorba de viitorul acestei ţări aşa cum încă nu a fost niciodată în trecut.

S-ar putea spune: un război pe viaţă şi pe moarte!

Sînt în joc Ierusalimul, Platoul Golan, colonizările din teritorii, poate şi alte bucăţi din pămîntul ţării la care poftesc tot soiul de pofticioşi.

Prevedem o campanie electorală foarte dură, iar noi considerăm că aşa şi trebuie să fie avînd în vedere că decizia alegătorilor va fi crucială. Totul e să nu confundăm duritatea cu violenţa şi crima.

Nu sîntem chemaţi să alegem doar un guvern, o administraţie. Trebuie să ne alegem un viitor. Nu-i o alegere simplă fiindcă ştim că nu puţine popoare au căzut la acest examen şi au ales prost.

Din acest punct de vedere, s-ar putea spune că acestea sînt alegerile cel mai puţin politice care au avut loc vreodată în Israel căci nu alegem între două partide, ci între a fi şi a nu fi. Pur şi simplu.

minimum

מינימום
Apare lunar
Redacţia şi administraţia:
Str. Zamenhoff nr.13
64373 - Tel Aviv
P.O.B. 11472, Tel Aviv 61113
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443
Fax numai pentru anunţuri publicitare

Director
Al. Mirodan

Publicitate: 1 inch - 45 şekeli
Carnet: 15 cuvinte - 25 şekeli
Abonamente Israel
6 luni (6 numere): 65 şekeli
1 an (12 numere): 125 şekeli
Preţul include costul expedierii.
Străinătate: (1 an - 12 numere) Europa - 70 dolari; România - 65 dolari; U.S.A., Canada - 80 dolari; America de Sud, Australia, Noua Zeelandă - 95 dolari; Insulele Fidji - 150 dolari
Expediţia cu avionul.

Prezentarea artistică:
Adar Darian

Difuzarea: ATLAS
Articolele semnate de colaboratorii noştri reprezintă personalitatea şi punctul de vedere al acestora. Se înţelege, aşadar, că redacţia nu împărtăşeşte totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacţia nu răspunde de conţinutul anunţurilor comerciale.

Revista editata de
MINIMUM PUBLISHERS
LTD.

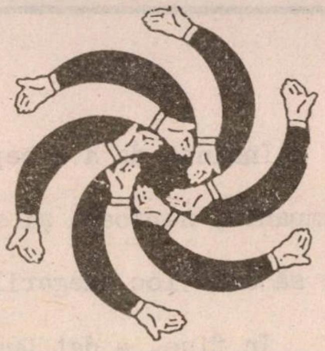

TENDINTE

Israel: Alegerile

Aşadar, aşa cum era de aşteptat, vom avea alegeri anticipate. În loc de noiembrie 1996, sfîrşitul lui mai (29).

Hotărîrea luată de Partidul Muncii de a devansa alegerile are la bază două explicaţii: mai întîi fiindcă, drept urmare a şocului emoţional produs de asasinarea premierului Rabin, popularitatea Partidului Muncii a crescut simţitor în sondaje; pe urmă, deoarece primul ministru d. Shimon Peres are nevoie de o majoritate solidă în Knesset pentru aprobarea acordului de pace, aflat în pregătire, cu Siria; una e să ai la dispoziţie pentru aceasta 50% plus 1 din voturi (à la Oslo II) şi altceva ca în favoarea respectivelor acorduri să voteze 60-65% dintre deputaţi.

La ora de faţă, d. Shimon Peres porneşte favorit în cursa pentru funcţia de prim-ministru; contra-candidatul său, d. Bibi Netaniahu, conducătorul Likudului (care s-a aliat cu Tzometul lui Rafael Eitan), aflîndu-se mult în urmă. Va reuşi *Bibi* să remonteze handicapul ? Aceasta este întrebarea campaniei electorale.

Interesant de urmărit va fi şi evoluţia partidelor mici; cîteva dintre ele constituie apariţii inedite pe scena politică. Gruparea lui David Levi, Forţa a Treia (Kahalani), Partidul alialei ruse (Sceranski) sînt creditate fiecare (iarăşi - după sondaje) cu 3-5 mandate. Foarte puţin. Pe de o parte. Pe de altă parte, foarte mult în dimineaţa de după alegeri, cînd partidul victorios se va strădui să alcătuiască o coaliţie parlamentară cît mai largă...

Un lucru este limpede: cu toate că problemele social-economice nu lipsesc în Israel de fel, *tema* alegerilor 1996 este şi va fi esenţialmente politică: Podişul Golan, înfiinţarea Statului Palestinian şi, mai ales, mai ales, soarta Ierusalimului.

La capitolul Ierusalim, Likudul, prin vocea d-lui Ehud Olmert, primarul oraşului, susţine că guvernul poartă tratative secrete cu OEP-ul privind o diviziune "acceptabilă" a Capitalei. Negociatorii israelieni ar fi prof. Iair Hirschfeld, de la Universitatea din Haifa şi dr. Ron Pundak, ziarist la "Haaretz", adică aceiaşi care s-au întîlnit cu reprezentanţii lui Arafat în secret în Norvegia, pregătind Oslo I. Reprezentanţii guvernului au dezminţit spusele lui Olmert...

S-ar putea ca, în cele din urmă, rezultatul alegerilor să depindă de felul cum va răspunde cetăţeanul israelian la întrebarea: cine spune adevărul ?

Administraţia Palestiniană:
amîndoi sub o umbrelă

"Recentul pact între OEP şi Hamas permite Hamasului să continue pe drumul terorismului (în afara zonei A), OEP-ul angajîndu-se să nu acţioneze în nici un fel împotriva acestei activităţi; şi aceasta, prin încălcarea înţelegerilor sale cu Israelul.

Mai mult, în cadrul cîtorva interview-uri apărute în presă, şeful echipei din OEP care a dus tratative cu Hamasul, a încurajat practic organizaţia sus-amintită să meargă mai departe pe calea sa. "Fiecare trebuie să înţeleagă - a declarat el - că noi nu sîntem apărătorii entităţii (sic!) israeliene. Dacă Israelul vrea să scape de acţiunile Hamasului, el trebuie să se retragă fără întîrziere din teritorii, precum şi din locurile unde-a mai ramas în Gaza".

Colegul său întru negocieri, reprezentantul Hamasului, este întru totul de acord cu aceste vederi: "Activitatea Hamasului - susţine el - *întăreşte* poziţia Autorităţii Palestiniene faţă de Israel".

"Cele două organizaţii se completează una pe cealaltă", a

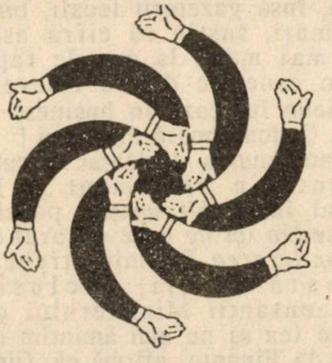

TENDINTE

declarat Freih Abu Medein, "ministrul de justiţie" palestinian (acelaşi individ care, nu de mult, ceruse despăgubiri de miliarde de dolari Israelului, susţinînd fără tresărire de obraji că în teritorii a avut loc un Holocaust; n. red. Minimum).

Iar sheicul Mahomed Zahar, lider al Hamasului din Gaza, a declarat la modul liric că "ele (OEP şi Hamasul) trebuie să lucreze împreună, ca două aripi ale unei păsări".

(Dintr-un articol de Ygal Carmon, fost consilier în domeniul terorismului al prim-miniştrilor I. Shamir şi I. Rabin; în "Jerusalem Post", 1996)

Gaza: ajutor economic pentru Autoritatea Palestiniană

Yasser Arafat a efectuat nu de mult o vizită oficială la uzinele Mercedes din Germania. Directorii marii întreprinderi i-au arătat liderului O.E.P. cîteva piese da mare valoare din colecţia firmei. Motivul primirii este simplu: Arafat a făgăduit să comande cîteva sute de limuzine model 1996 pentru el şi ai săi din Gaza. Cînd anume va iscăli contractul de cumpărare ? A doua zi după ce va primi cele cîteva sute de milioane de dolari, alocaţi de ţările din Comunitatea Europeană pentru "ridicarea urgentă a nivelului de trai a palestinienilor".

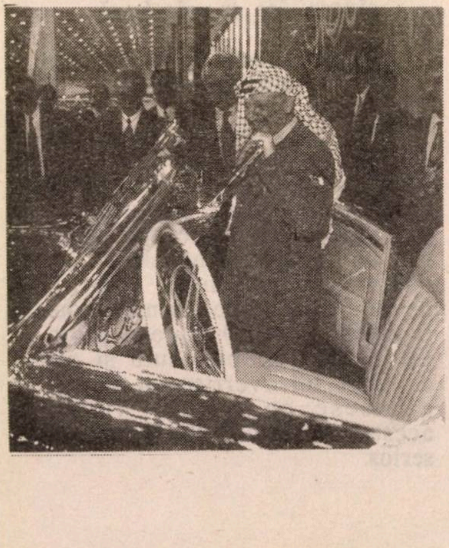

Cecul este aşteptat cu nerăbdare. Şi va veni. Occidentul (cu toate că în Franţa, Spania, Germania, Belgia, Italia etc. şomajul a trecut de 10%) nu poate lăsa "Autoritatea Palestiniană" de izbelişte.

Hebron: vorbeşte domnul Hitler

"Nu mi-e ruşine de prenumele meu. Tatăl meu m-a înscris, la naştere, în Iordania. El era un admirator fervent al Führerului şi eu îi respect convingerile".

(Dintr-o declaraţie a studentului Hitler Abu Amad, 21 de ani, de la Colegiul islamic din Hebron; după "Ultima Oră", 1996)

Europa: Nemaipomenita fragilitate a acordurilor de pace

După cum se înţelege din titlu, am parafrazat titlul unui cunoscut roman al cehului Milan Kundera.

Ideia se impune, dacă priveşti cu atenţie la soarta acordurilor, scrise sau nescrise, vizînd instaurarea păcii în două regiuni nevralgice (bolnave) ale bătrînului continent.

În Irlanda de Nord, după 17 luni de armistiţiu şi după ce vizita "istorică" de-acum vreo două luni a lui Bill Clinton la Belfast a dat să se înţeleagă că "gata, americanii au pus piciorul în prag, catolicii se vor înţelege cu protestanţii", iată că urgia războiului civil s-a dezlănţuit din nou. Organizaţia catolică I.R.A. a început să tragă din nou pe străzile Belfastului şi să plaseze din nou bombe devastatoare în capitala inamicului englez. Săptămînile trecute, o asemenea bombă a explodat în City, centrul financiar al Londrei. Bilanţ: doi morţi, peste o sută de răniţi şi cîteva clădiri distruse. A doua zi, gazetele londoneze titrau pe întreaga pagină "War" (război) şi "Londra bombardată". Pe coperta săptămînalului american "Newsweek" se putea citi "Pacea sfărîmată". O expresie - din păcate - cît se poate de potrivită.

Fiindca dialogul anglo-irlandez "pentru soluţionarea pe cale paşnică a conflictului" a fost suspendat. Iar temperatura a scăzut brusc de la optimism la pesimism.

În acelaşi timp în Bosnia - între acordurile semnate la Dayton, U.S.A., la îndemnul Statelor Unite, de către preşedinţii Bosniei, Croaţiei şi Serbiei - şi realitatea de pe teren, distanţa e mare (cam tot atît de mare pe cît este, de regulă, distanţa dintre teorie şi practică).

Musulmanii bosnieci au răpit cîţiva ofiţeri superiori sîrbi, între care un general, arestîndu-i şi expediindu-i în lanţuri la Haga, pentru a fi judecaţi de "crime contra umanităţii". Protestînd, generalul Mladici, şeful trupelor sîrbe din Bosnia, a rupt orice legătură cu forţele ONU şi, bineînţeles, cu armata musulmană. La Sarajevo sîrbii refuză să accepte "diktatul" de la Dayton care prevede că întreg oraşul urmează să treacă sub stăpînirea guvernului musulman. De altă parte, nici alianţa de dată recentă dintre croaţi şi musulmani nu merge ca pe roate. Aceştia refuză să-şi împartă "frăţeşte" oraşul Mostar, ameninţînd cu reluarea luptelor.

În concluzie ? În concluzie (şi fără nici un fel de aluzie la cele ce se întîmplă în jurul nostru), mai multă luciditate cînd vine vorba despre acorduri de pace (hîrtii).

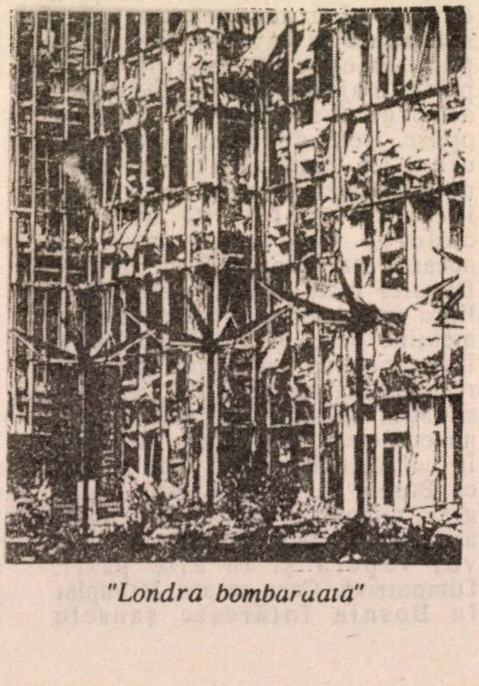

"Londra bombardată"

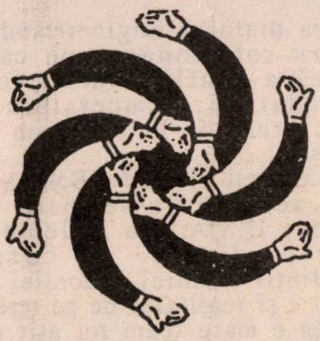

TENDINȚE

Europa: Bosnia şi alte catastrofe posibile

"Cînd ne apropiem de catastrofă, tindem să ne adunăm forţele şi să luptăm împotriva ei. Dar asta doar atunci cînd sîntem foarte aproape de ea. Nu sîntem la fel de abili în a anticipa catastrofa şi în a o preveni.

Aşa ne-am trezit prinşi în această situaţie teribilă din Bosnia. După ce s-au scurs trei ani de vărsări de sînge, America a hotărît, în cele din urmă, să se implice mai mult. Măcelul a încetat, pentru moment, urmînd o înţelegere de pace. Dar asta doar după ce s-a făcut un atît de mare rău şi popoarelor direct implicate, dar şi întregii noastre civilizaţii.

Totul s-a întîmplat din cauza lipsei de înţelegere şi din cauza lipsei dorinţei de a recunoaşte existenţa unei probleme. Or, eu cred că astăzi există o problemă a lumii contemporane. Vedeţi, a existat, pînă acum cîţiva ani, o stabilitate şi o ordine mondială, pe vremea cînd existau două puteri majore reprezentînd forme de organizare socială complet opuse. Cele două supraputeri se urau, îşi erau ostile, dar erau nevoite să-şi respecte una alteia interesele vitale. O dată cu căderea imperiului sovietic, această stabilitate a fost distrusă. De aici instabilitatea actuală şi lipsa unui mecanism eficient de a menţine pacea şi ordinea în lume. Dar această problemă nu este recunoscută ca atare. Nu realizăm situaţia, nu realizăm dezordinea şi nu credem că se poate face ceva. În consecinţă ezităm, apar situaţii ca Bosnia şi, ceea ce este şi mai grav, nimeni şi nimic nu ne poate asigura că astfel de situaţii nu se vor repeta şi în alte părţi. Dimpotrivă. Ceea ce s-a întîmplat în Bosnia întăreşte şansele apariţiei fenomenului şi în alte locuri."

(Dintr-o convorbire cu George Sörös, financiar din U.S.A., multimilionar; întemeietor al "Fundaţiei Sörös" pentru ţările din Europa Răsăriteană; în "România Liberă", Buc., 1996)

Rusia: Dacă alegerile prezidenţiale ar avea loc astăzi...

E o întrebare care se pune nu numai în Statele Unite, în România sau în Israel (aici, pentru funcţia de prim-ministru), ci şi în Rusia.

Potrivit unui sondaj realizat de "Centrul Opiniei Publice" din Rusia, şi difuzat pe postul particular de televiziune NTV (T.V. guvernamentală nu l-a transmis...), favoritul nr. 1 este Ghenadi Ziuganov, liderul comuniştilor, cu 15% din intenţiile de vot. Urmează reformatorul Grigori Pavlinski, preşedintele mişcării "Iabloko". Pe locul III, binecunoscutul V. Jirinovski (care tocmai l-a invitat pe neo-fascistul francez Le Pen la Moscova, la o vodcă), cu 9%, iar pe locul IV, la mică distanţă, generalul Lebed, cu 8%. Preşedintele în funcţie, Boris Ielţin nu stă deloc pe roze, ocupînd locul V cu 6%, ca şi primul ministru Victor Cernomîrdin. Şi mai slabe încă, ba mult mai slabe, sînt şansele fostului preşedinte Mihail Gorbaciov, creditat cu numai 1%. Se pare că ruşii nu-i iartă faptul că, sub conducerea lui, pe cît de luminată, pe-atît de lipsită de *forţă*, Uniunea Sovietică s-a destrămat aşa cum ştim că s-a destrămat.

Estonia: cea mai bună sursă de devize...

După Asia şi America Latină (vezi numerele noastre trecute) iată că şi bătrînul continent european se ocupă cu prostituţia pe valută forte. În avangardă, mica (şi nu prea bogata) Estonie. La Tallin, capitala, oraş aflat la numai 80 de kilometri de coasta Finlandei, sosesc cu ferry-boat-urile, de la Helsinki, la fiece sfîrşit de săptămînă cîteva mii de finlandezi dornici de un week-end sexual. Ei închiriază camere de hotel, mănîncă la restaurante şi plătesc... serviciile cu pricina, în mărci germane sau dolari. Oficial, se vorbeşte de 3000 de prostituate la Tallin, însă gazetarii locali, bine informaţi, susţin că cifra este mult mai mare: la ora de faţă, cca. o cincime dintre tinerele estoniene lucrează în business-ul erotic. O domnişoară din cinci !

Fenomenul a declanşat discuţii violente în parlament şi în general, în *establishmentul* politic. Unii susţin (şi nu e de mirare) că *thailandizarea* Estoniei trebuie curmată. Alţii, inclusiv reprezentanţii Ministerului de Interne (ca să nu mai amintim de cei de la Finanţe) afirmă că, fiind vorba de o mare sursă de devize, statul ar trebui să închidă ochii. Deocamdată, adepţii acestei *real-politk* au învins... La Helsinki, agenţiile de voiaj vînd package-uri, cuprinzînd drumul, séjour-ul şi restul. E coadă.

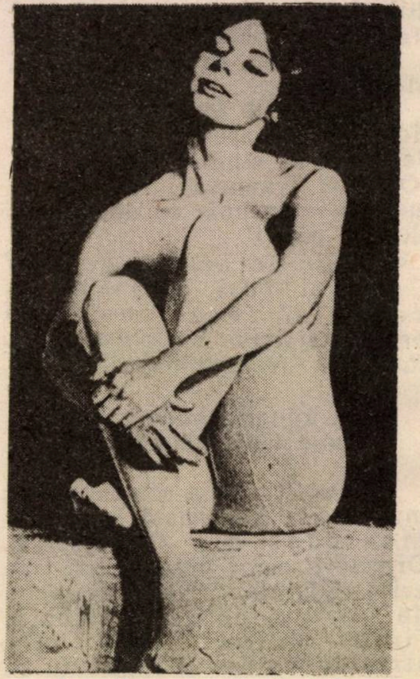

La sfîrşit de săptămînă, cîntec, joc şi voie bună

China: Taiwanul, din nou la ordinea zilei

Prin anii '50-'60, toată lumea se amuza de modul cum trata China conflictul său cu Taiwanul. Oridecîteori ţineau guvernanţii de la Taipe o cuvîntare mai agresivă sau îşi trimiteau navele în apele teritoriale ale Chinei, autorităţile de la Beijing (pe vremea noastră îi ziceam Pekin) dădeau celor de pe insula independentă şi aliată cu USA un avertisment serios. Se ajunsese cu timpul, în felul acesta, la al 734-lea avertisment serios.

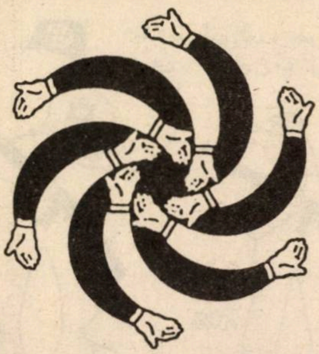

TENDINŢE

Pe urmă, odată cu reluarea legăturilor dintre Statele Unite şi China, Beijingul s-a potolit. Iar occidentalii îşi amintesc de avertismentele serioase ca de-o glumă cu Bulă, fiind convinşi că Beijingul a uitat de Taiwan.

Dar nu-i aşa. Chinezii nu sînt amatori de bancuri şi nu uită aşa repede. Numai că ei, spre deosebire de europeno-americani, au timp, au timp.

Au trecut anii şi iată că primul ministru chinez Li Peng a amintit într-un discurs că Taiwanul este o provincie chinezească şi că "Liderii taiwanezi care susţin independenţa vor fi singurii responsabili de consecinţele "ce ar putea interveni"; mai mult, el a precizat că o intervenţie militară "nu este exclusă". În aceeaşi ordine de idei, "Cotidianul Armatei" a atras atenţia zilele trecute că "soldaţii chinezi sînt gata să-şi îndeplinească misiunea sacră de a apăra unitatea Chinei".

Experţii în materie iau aceste avertismente în serios. Reformele economice merg bine în China, ţările industrializate se bat pe piaţa chineză, peste doi ani Beijingul va căpăta pe gratis, de la englezi, înfloritorul Hong-Kong. În plus, "războiul rece" a luat sfîrşit.

Sînt categoric în favoarea celor care pledează pentru ca băncile din Israel să fie închise şi vinerea.

Argumentul meu: în felul acesta băncile vor fura numai de cinci ori pe săptămînă.

Se va mai bucura, în aceste împrejurări noi Taiwanul de sprijinul necondiţionat al americanilor ? E o întrebare... Cînd marile puteri nu mai au nevoie de o ţară mică, ele pot renunţa la ea în 24 de ore şi în termeni cît se poate de amabili.

România: "Ploşniţele israeliene"

"Acum, la 6 ani de la evenimentele sîngeroase din decembrie 1989, dînd filmul înapoi şi analizînd toate scandalurile care i-au avut ca protagonişti pe evrei - pot trage concluzia fermă că nici un investitor sau afacerist, sosit din Israel, n-a întreprins vreo afacere curată, toţi, fără excepţie, au rămas nişte borfaşi ordinari, numai cu ochii după furat, după escrocat, după stors ţara asta ca un ciorchine de struguri. Una din explicaţii e asta: în Israel se călcau pe picioare, erau prea mulţi, şi corb la corb nu-şi scoate ochii, aşa că au năvălit în România, ca invazia lăcustelor peste nişte recolte bogate. Atunci cînd vom publica dosarul exhaustiv al nelegiuirilor israeliene săvîrşite în România - de la afacerile cu armament derulate de Niculae Spiroiu şi Dumitru Iliescu, pînă la traficul cu femei patronat de Nathan Rosenberg, şi căpătarea pe daiboji a fabricilor de confecţii de către soţii Seroussi, şi păcălelile imobiliare, şi criminalitatea bancară, şi jefuirea sinagogilor chiar de către evrei, şi scoaterea patrimoniului naţional (aur, argint, icoane, obiecte de cult) - lumea se va cutremura. Cine i-a pripăşit pe tîlharii ăştia beliţi pe meleagurile României ? Nimeni alta decît "echipa morţii", care a pus laba păroasă pe putere, în decembrie 1989, după care s-a tot dus să primească binecuvîntarea de la Înalta Poartă a Sinagogilor, şi Tel-Avivului, şi Jointului de peste Ocean. Şi uite aşa se naşte antisemitismul în estul Europei, provocat chiar de ploşniţele astea !"

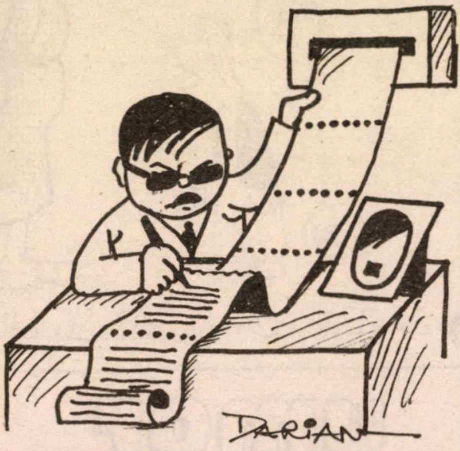

(Dintr-un articol de C.V.Tudor, senator, preşedintele Partidului "România Mare"; în "România Mare", Buc. 1996)

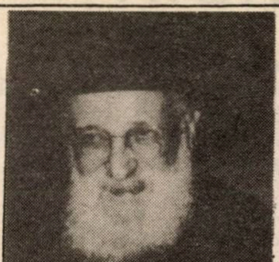

ŞAFRAN ÎN LIBRĂRII

Rabinul-Şef Dr. Alexander Şafran este mai prezent decît oricînd în rafturile librăriilor.

La Ierusalim, în editura "Rav Kook", a apărut zilele trecute un volum masiv (465 pagini) intitulat "Legile şi secretele lumii" şi cuprinzînd reflecţiile filosofice ale autorului pe marginea elementelor "tainice" ale universului.

La Bucureşti, în editura "Nemira", se află sub tipar studiul lui Şafran despre "Cabala", tradus şi cunoscut în întreg occidentul, lucrare de referinţă în domeniu. Înfine, tot la Bucureşti, editura "Hasefer" a Comunităţii evreieşti pregăteşte ediţia în limba română a "Memoriilor" lui Alexander Şafran, din anii războiului mondial şi perioada imediat următoare, pînă la plecarea, silită, a Rabinului-Şef din România. Cartea, care a apărut în quasi-totalitatea ei, acum cîţiva ani, în paginile revistei "Minimum" (traducere: Adrian Zahareanu) este aşteptată cu nerăbdare în România: telefoanele sună neîncetat la sediul editurii (cînd apare ?), iar cei de la "Hasefer", conştienţi că "e coadă", vor scoate de sub tipar un tiraj de massă.

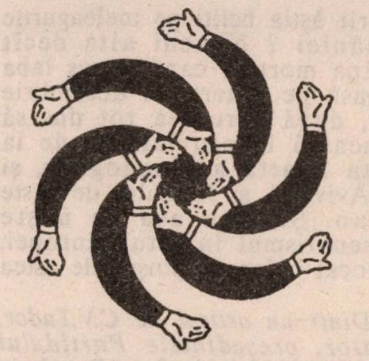

TENDINȚE

Lumea

Lumea numără astăzi 358 de miliardari în dolari, a căror avere totală (760 de miliarde) echivalează cu venitul mediu anual a cca. două miliarde de oameni.

(După "Le Monde Diplomatique", Paris, 1996)

Bosnia: ce vor sîrbii de la Sarajevo

După acordurile de la Dayton, U.S.A., menite - în viziunea președintelui Clinton și a aliaților săi europeni - să instaureze pacea în Bosnia, a avut loc un referendum în rîndurile populației sîrbe din Sarajevo. Au participat la vot 80.000 de persoane din cele 100.000 cîte trăiesc în Sarajevo. 98,78% dintre votanți au răspuns "Nu", refuzînd ideea de a trăi sub stăpînire musulmană.

Poporul frate egiptean

...Fiindcă tot susține **PIX**: *"noi nu sîntem orbi, noi vedem"*, hai să avem tăria de a vedea cam ce se zice în presa guvernamentală egipteană vizavi de Israel.

Iată cîteva desene, pe care le reproducem după un articol de David Bar-Illan (unul dintre jurnaliștii cu ochii deschiși de la noi) din "Jerusalem Post":

1. De vorbă cu Clinton: "știi ce...ca să scapi de încurcături, dă-mi mie dreptul de veto de care dispui și o să-l iei îndărăt cînd vei avea nevoie de el

2. Să presupunem că inamicul este un tînăr arab, ia arată-mi cum îl ucizi

3. Dintr-un cîntec arab: "L-am învățat să tragă în fiecare zi și cînd a învățat bine, a tras în mine"

4. Israelul ridică un pumn de fier împotriva opozanților

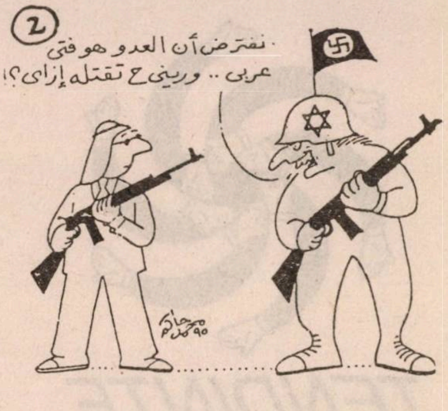
2
نفترض أن العدو هو فتى عربى .. ورينى ح تقتله إزاى؟!
محمد حاكم 90

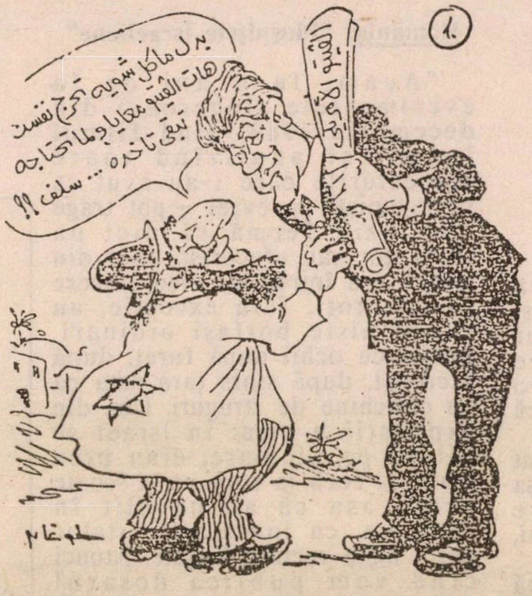
1
بل ماتكل شوية تحرج نفسك هات الفيتو معايا ولما تحتاجه تبقى تاخده ... سلف !!
الفيتو الأمريكى

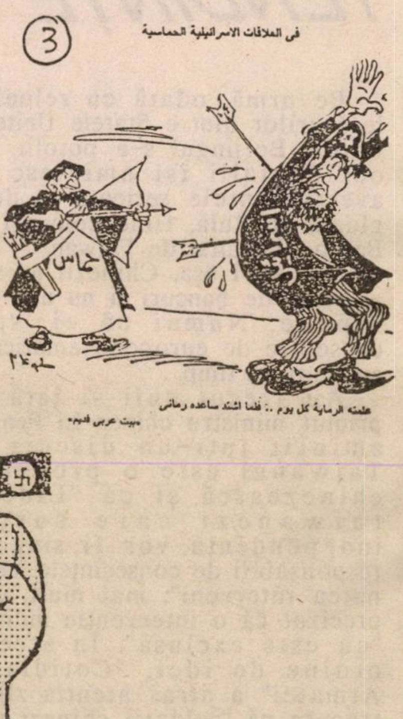
3
فى العلاقات الاسرائيلية الحماسية
حماس
علمته الرماية كل يوم .. فلما اشتد ساعده رمانى
بيت عربى قديم

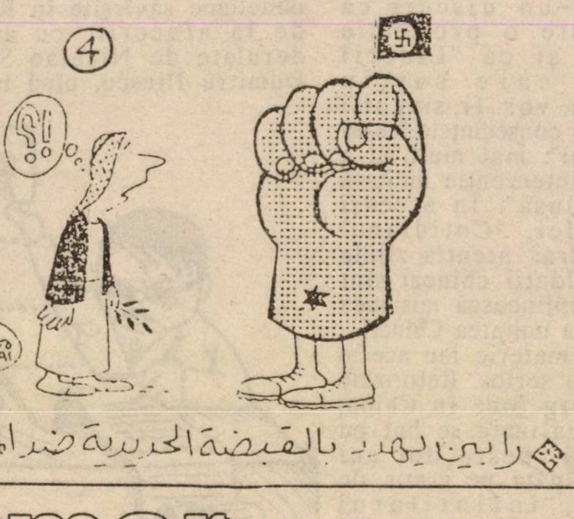
4
?!
محمد حاكم 91

رابين يهدد بالقبضة الحديدية ضد المقاومة

UMOR

Proaspăta soție își întreabă soțul după masă: "Ce-mi dai dacă voi continua să-ți prepar bucate ca cele de azi ?"

"200.000 de shkalim de la asigurarea mea de viață..." zice soțul trist-zîmbitor...

După o seară petrecută între prieteni unde s-a șuetat îndelung, doamna întreabă pe soțul ei:

- Nu-i așa că a fost foarte plăcut ?

- Intr-adevăr, foarte plăcut, draga mea.

- Atunci de ce ai căscat tot timpul ?

- Nu căscam, dragă, încercam și eu să plasez o vorbă.

Punctul pe i

* De la o vreme mă gîndesc - stăruitor - la minciună. Dar nu la minciunile groase, uşor de detectat cu ochiul liber şi la care nu se prind nici copiii apolitici. Un partid important făgăduieşte solemn alegătorilor, în 1992, că Israelul nu se va retrage cu nici un chip de pe Podişul Golan. Cîştigă alegerile (inclusiv datorită acestei promisiuni, transformată în punct de program), apoi se răzgîndeşte, explicînd poporului că retragerea cu nici un chip este, totuşi, o măsură benefică, menită a ne aduce pacea cu Siria. Un cetăţean este ales ca deputat în Knesset pe lista unui partid care preconizează o politică destul de clară privind graniţele ţării. După cîteva luni de zile, trece (fără să-şi întrebe alegătorii dacă sînt de acord cu mişcarea) în tabăra partidului care profesează idei totalmente opuse. * Asociaţia prietenilor Universităţii Bar-Ilan de la New York oferă la un banchet, în cinstea celor ce donează bani pentru universitate, o broşură unde fotografia lui Igal Amir, judecat în zilele-acestea pentru asasinarea lui Itzhak Rabin, apare de 12 (douăsprezece) ori, amintitul fiind considerat un student-model (tip !) al universităţii; după izbucnirea scandalului, rectorul înaltei şcoli declară la televiziune, pe canalul I, fără a clipi, că avem de-a face cu o regretabilă "greşală tehnică", de parcă ar fi fost vorba de-o "perlă" dintr-acelea de care se ocupă *Styx* la "Minimum". * D. Shimon Peres hotărăşte să devanseze alegerile, explicînd că are nevoie urgent de un mandat special din partea poporului pentru a pune în aplicare planul mult visat al Partidului Muncii de dezvoltare economică a Neghevului; aceasta, cu toate că 100% dintre cetăţeni ştiu că sondajele de opinie sînt astăzi net favorabile "Avodalei" în general şi d-lui Peres în special, şi că nu e nici o ruşine - în bătălia politică - să profiţi de conjunctură. Pornim la luptă **atunci** cînd avem vîntul în pupă. * Rav Ovadia Iosef, liderul spiritual al partidului Shas, recomandă fidelilor săi să consume Coca-Cola; transformarea eminentului Gaon în agent de publicitate a lăsat Israelul perplex: îl vedeţi pe Papa de la Roma cerînd, din balconul Vaticanului, femeilor catolice să folosească rouge-ul de buze Christian Dior ? A doua zi, purtătorul de cuvînt al rabinului sefard a "desminţit" faptul, încercînd să ne convingă că n-am văzut şi auzit ceea ce am văzut şi auzit. * Dar, cum ziceam, nu minciunile de genul acesta mă preocupă în momentul de faţă. Ceea ce mă fascinează (ba chiar mă obsedează de-a dreptul) sînt minciunile abile, ambalate în *deşteptăciune*. Hai să dau vreo două exemple, luate la întîmplare, fără legătură între ele. De unul din ele mă lovesc de cîţiva ani de zile, de cîte ori vine vorba despre cunoscuta "explozie antisemită din România post-1989". Întrebaţi ce părere au despre fenomen, anumiţi lideri ai evreimii române răspund cam aşa: "În România nu există antisemitism, există numai antisemiţi". În traducere liberă, asta vrea să spună că, pe de-o parte, *reprezentanţii* obştei nu vor să tăgăduiască mizeria, cum se obişnuia pe vremuri (ar fi prea de tot), pe de altă parte acordă un certificat de bună purtare stăpînirii (nu există o politică antisemită, guvernul a condamnat "excesele", miniştrii vin la templu, de Purim mănîncă humăntaşen, etc., etc.). Formula sus-amintită (dacă nu mă-nşeală memoria, a lansat-o prin 1990 răposatul rabin Moses Rosen) îţi ia ochii numaidecît, făcîndu-te să admiri inteligenţa interlocutorului. Ai senzaţia că guşti o vorbă de spirit, gen Oscar Wilde, Woody Allen sau I. Schechter (în zilele lui bune). Dar după ce aplauzi acest "mot d'auteur", scuturi din cap cartezian şi-ţi dai seama că ceva scîrţîie. Cum vine asta, nu există... ci numai...? E ca şi cum cineva ar declara: "La New York nu există criminalitate, ci numai criminali", "În Sicilia nu există Mafie, ci numai mafioţi", "Pe plaja de la Tel Baruch nu există prostituţie, ci numai prostituate". Nu se poate (sau, cum se zice la poker cînd cineva plusează prea mult: nu ţine potul !). Eu, cînd mă trezesc în faţa formulelor *deştepte* de genul acesta, mă dau îndărăt ca ardeleanul din anecdotă care, văzînd pentru întîia oară în viaţa lui o girafă, exclamă: "aşa ceva nu există !". * O altă idee din speţa de mai sus, care circulă stăruitor în toate dezbaterile privind tratativele cu Siria, sună aşa: "Amploarea retragerii noastre de pe Podişul Golan va fi egală cu amploarea păcii". E adînc, cum ar fi spus Caragiale, atît de adînc încît eu am rugat un prieten jurnalist să-mi explice despre ce e vorba. "Da', e foarte simplu", mi-a răspuns el, zîmbind mirat. "O fi, nu zic nu, dar eu nu pricep." "Ei, nu pricepi, e la mintea cocoşului, a rîs el, făcînd cu degetul mustrător la adresa mea: "Te prefaci." "Nu mă prefac de loc, fii drăguţ şi explică-mi". Omul a încetat să rîdă, începînd să rostească "amploarea retragerii noastre..." "Asta înţeleg - l-am întrerupt eu - dar nu înţeleg cum vine asta la concret". "La concret?" a făcut prietenul meu după o pauză de trei secunde. "Da, la concret". "Păi, bine... la concret... de unde să ştiu eu ?... sînt secrete militare... astea se discută în America, la tratative". * Am mai discutat cu vreo doi-trei pe aceeaşi temă şi rezultatul a fost acelaşi. Cei întrebaţi se comportă ca nişte oameni invitaţi la un concert de muzică dodecafonică "la zi". Ei se încordează să guste muzica, pe urmă se foiesc niţel pe scaune, dau să şoptească ceva nevestii (dar aceasta îi pune la punct cu un: ssst! alarmat), iar la sfîrşit aplaudă rupîndu-şi palmele şi strigînd bis!. În foyer, întîlnindu-se cu un cronicar muzical de la "Haaretz" şi cu doi doctori melomani (toţi doctorii sînt melomani), nelipsiţi de la concerte, mărturisesc încîntaţi: "mare fineţe, mare fineţe... iar la allegro parcă simţi toată angoasa epocii". Acasă, îşi aruncă haina pe covor, scot o bere din frigider şi spun nevestii, dar nu prea tare ca să nu-i audă cumva vecinii: "ascultă mami, pe mine să nu mă mai duci la d-astea. Eu nu pricep nimic. Bate-mă, omoară-mă, muzica asta nu-i pentru mine. Eu sînt un om înapoiat, am rămas la Mozart." * Revenind la subiect, trebuie să spun că povestea cu adîncimea retragerii (şi a păcii corespunzătoare) mi-a dat mare bătaie de cap; cu atît mai mult cu cît, în materie de politică, şi eu am rămas, dacă se poate spune aşa, la Mozart, adică la claritate.

30 DE ZILE

Mi-am făcut o cafea tare, am aprins o țigară de foi Willem II și am început să umblu prin odaie, încercînd să traduc ideea pe înțelesul meu. Nu sînt deloc convins că interpretarea mea este corectă dar, pe cît mă duce mintea, lucrurile se prezintă cam așa. Dacă președintele Assad este de acord să se întîlnească cu Shimon Peres (în fața fotografilor, firește), noi ne retragem cu un kilometru. Dacă Assad este de acord să strîngă mîna, peste masă, lui Shimon Peres, ne mai retragem cu un kilometru. Dacă Assad este de acord ca Siria să deschidă un birou de interese la Tel Aviv (cu reciprocitatea de cuviință), ne mai retragem cu un kilometru. Dacă Assad, făcînd un pas înainte, este de acord ca Biroul de interese să fie ridicat la rang de ambasadă, ne mai retragem cu un kilometru, sau chiar cu doi. Dacă Assad este de acord ca turiștii israelieni să viziteze organizat Damascul, ne mai retragem cu doi kilometri sau chiar cu trei. Dacă Assad este de acord să vină pentru cinci ore la Ierusalim, ne retragem pînă la Kineret. Iar dacă Assad, printr-un gest spectaculos, este de acord să încheie un acord de schimburi culturale, angajîndu-se să trimită în turneu în Israel ansamblul folcloric "Rapsodia Alepului", atunci renunțăm și la stațiile de avertizare de pe Golan

* Dar nu întotdeauna minciunile ne vin din afară (infernul sînt alții, vorba lui Sartre), ele ne vin dinlăuntru, fiind chemate de noi înșine, de refuzul nostru organic de a accepta adevărurile neconvenabile.

În urmă cu vreo două luni, am dat aici cîteva extrase din memoriile contelui Alexandre de Marenches, fostul șef al serviciilor secrete franceze, sub președinții Pompidou și Giscard d'Estaing. Făgăduisem că voi reveni. Revin, precizînd că omul s-a arătat a fi nu numai un excelent cunoscător al culiselor politice ci și un admirabil cunoscător al culiselor creierului omenesc. Tot ascultînd înregistrările telefonice din birouri de șefi de Stat și ambasadori străini, omul s-a deprins să audă șoaptele sufletului. Iată cum vede el astăzi starea de spirit a franco-englezilor din vremea acordurilor de la München (1938):

"Îmi aduc aminte de un dejun la noi acasă, în Normandia, în 1939, unde era de față și Paul Reynaud, ministrul de finanțe din acele zile. La cafea, el a binevoit să mă întrebe pe mine, simplu cavalerist în armată, ce părere aveam despre evenimente. La finele anului '39 eram nițel surprins să văd că ministrul finanțelor afișa un optimism total. Eu vedeam lucrurile de la înălțimea calului meu: aveam și-o sabie în mînă... Mi-am îngăduit să-i spun lui Paul Reynaud că atitudinea Franței și a Marii Britanii mă face să mă gîndesc la vorbele rostite de ducesa du Barry pe eșafod: "Încă o clipă, domnule călău !"

Aliații n-au schițat nici un gest atunci cînd a fost asasinat cancelarul austriac Dolfuss, în iulie 1934, nici cînd armata nazistă a ocupat Viena, la 12 martie 1938, apoi Cehoslovacia... Ne obișnuiserăm să ne culcăm la picioarele lui Hitler, de teamă. Iar Germania nu făcea nici un secret din intențiile și pregătirile sale. Dar Paul Reynaud rămînea optimist și Franța, odată cu el. De ce să te gîndești că te paște vreo primejdie, că ar putea fi și mai rău ? Atunci am înțeles că nimeni nu-i iubește pe aducătorii de vești rele. Aveam optsprezece ani.... Și de vreo trei ani tot observam evenimentele. Cum să nu remarc reînarmarea condusă de Hitler, retragerile monstre cu torțe, epurația și vînătoarea contra minorităților, și îndeosebi împotriva evreilor ? Hitler iscălise un decret la 4 februarie 1938: "De azi înainte, am hotărît să conduc direct și personal comandamentul forțelor armate". Înțelesesem: strînsese toată puterea în mîinile lui. Orice urmă de democrație dispăruse. Eram la discreția iraționalului.... Capitularea de la München mă dezgustase.

La Londra, Camera Comunelor îl aclama pe Neville Chamberlain: omul cu umbrela, simbol al lașității, primul ministru care tocmai semnase, împreună cu Edouard Daladier - premierul Franței - acordurile care, în 1938, îngăduiseră trupelor naziste să ocupe Cehoslovacia. Franța și Anglia fuseseră de acord cu această sfîrtecare, tot așa cum îl lăsaseră pe Hitler să remilitarizeze Renania în martie 1936, fără a protesta, cu toate că faptul era inadmisibil, fiind interzis prin tratatul de la Versailles care pusese capăt războiului din '14-'18. După acordurile de la München, deputații englezi - laburiști și conservatori deopotrivă - l-au ovaționat în picioare pe Chamberlain. Churchill, care rămăsese în timpul acesta pe scaun, s-a ridicat și el, după ovații, spunînd: "Avînd de ales între dezonoare și război, ați ales dezonoarea și, cu toate astea, veți avea și războiul".

Faptele evocate de marele spion sînt cunoscute. Ele nu cuprind nimic surprinzător. Surprinzătoare poate fi doar nevoia unui șef de servicii secrete de a da o lecție de psihologie socială: *"nimeni nu-i iubește pe aducătorii de vești rele"*. S-ar zice că oamenii au învățat-o și că, pățiți, vor sufla de-aci încolo și-n iaurt (nu mai fac !). Nici pomeneală. După șocul războiului viața a revenit la "normal", iar reacțiile din sînge au revenit și ele tot la "normal". Prin anii '90, Franța a trecut printr-un moment neplăcut. Nimic apocaliptic, nu sînt războaie mondiale în fiecare zi, dar cum ziceam, fusese un

"Încălcarea legii e una, încălcarea prevederilor legale e altceva."

(Ioan Gavra, deputat PUNR-Cluj; după revista "Academia Cațavencu", Buc. 1996)

...ȘI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

moment neplăcut. Cîţiva ofiţeri ai serviciilor secrete de la Paris fuseseră trimişi în taină în Australia pentru a scufunda un vas al organizaţiei ecologice "Greenpeace" care se pregătea să deranjeze experienţele nucleare franceze din Pacific. Nimeni nu e perfect, însă (vezi şi gafa alor noştri la Lillehammer, în Norvegia) şi ofiţerii, îmbrăcaţi în costume de scafandru, fură prinşi de poliţie în flagrant delict. Scandalul fu imens. Agenţii au fost judecaţi şi condamnaţi la închisoare. Mitterrand l-a demis pe ministrul armatei, d. Charles Hernu. Imaginea Franţei (ei, da, toate ţările au nevoie de *imagine)* era făcută ferfeniţă. Să nu mai scoţi capul din casă, nu alta... Inutil să precizez că paginile gazetelor erau pline de "afacerea Greenpeace" şi că toată lumea citea sondajele de opinie pe marginea subiectului. Unele din aceste sondaje sînt comandate de ziarele sau posturile de radio-TV interesate. Altele sînt comandate de diferite instituţii, fiind considerate ca "materiale de uz intern". Referindu-se la sondajele acestea, Contele a făcut o remarcă, scurtă ca un aforism şi lungă ca un tratat de filozofie în cinci volume: *"Potrivit sondajelor de opinie, majoritatea francezilor nu doresc să cunoască adevărul".* Să nu ne grăbim să tragem de-aici concluzia că teama de adevăr este apanajul "omului de rînd", lipsit de cultură politică şi de informaţii "de la sursă". Maladia bîntuie cu furie şi în lumea "celor de sus", despre care cetăţeanul îşi închipuie că, ştiind totul (rapoartele secrete, întîlnirile în tête-à-tête cu mai marii globului), văd totul, ca nişte meteorologi capabili să afle, cu ajutorul aparatelor, că mîine după amiază va izbucni în Caraibe uraganul Mimi.

"Unul din puţinele lucruri pe care le-am învăţat de-alungul vieţii - mărturiseşte de Marenches (era să spun «zise Contele») - *este că deosebirea dintre un om politic şi un om de Stat constă în aceasta: numai un om de Stat ştie să primească veştile proaste. Omul politic se teme de ele, el este - înainte de toate - un neguţător de veşti bune. Nu ştiu dacă respectivul vede viaţa în roz, dar prin promisiunile sale demagogice, el încearcă să-l convingă pe alegător că viaţa este roză".* * Tiranii din antichitate obişnuiau ca,- atunci cînd solii plini de praf şi sudoare cădeau la picioarele lor, rostind gîfîit: "Am învins oastea Perşilor, Măria-Ta",- să le arunce o pungă de galbeni. Iar cînd solii murmurau: "Am fost învinşi, Măria-Ta", tiranul poruncea să li se taie capul. În fiecare dintre noi dormitează un tiran. Politicienilor care ne prevestesc un "viitor frumos", le oferim punga noastră cu voturi la alegeri. Pe ceilalţi îi *tăiem* fără milă în cabina de vot. Vorbeam despre tiranii din noi înşine ? Da, sigur, aşa este. Dar mai e ceva, ceva mai simplu, mai paşnic, mai înduioşător: În fiecare dintre noi dormitează o midinetă, stînd la fereastră, aşteptînd să oprească-n faţa casei un tînăr miliardar, frumos ca Alain Delon în Rolls, şi fredonînd nemuritorul şlagăr: "Minte-mă şi spune-mi vorbe dulci !"

PIX

GOLAN TOURS
TEL AVIV, str. Ben Jehuda 124
Tel.: 03-5273113 Fax 03-5235005

ACŢIUNE SPECIALĂ DE PRIMĂVARĂ !

- ROMÂNIA: SKI: ZBOR + 7 NOPŢI BUC./POIANA DE LA 489 $
+ TRANSFERURI
- AMSTERDAM: ZBOR + 3 NOPŢI HOTEL: DE LA 479 $
- GRECIA - INSULE: PESAH - ZBOR + 6 NOPŢI HOTEL: DE LA 489 $
- LONDRA - PURIM: ZBOR + 7 NOPŢI LA HOTEL: DE LA 439 $
- BANGKOK: ZBOR + 3 NOPŢI HOTEL + TRANSFERURI + EXCURSII: DE LA 1075 $
- CIPRU: ZBOR + 3 NOPŢI HOTEL + TRANSFERURI: DE LA 235 $
- ATENA: ZBOR + 3 NOPŢI HOTEL: DE LA 312 $
: ZBOR + 3 ZILE MAŞINĂ: DE LA 280 $

ŞI MULTE ALTELE!

Oferim de PESAH
EXCURSII pentru VÎRSTA DE AUR
in SPANIA şi PORTUGALIA
la cele mai REDUSE PREŢURI

DOAR CU YONI PODOLEANU
SĂ CĂLĂTORIŢI TOT ANU' !

PREŢURI DE PERSOANĂ ÎN CAMERĂ DUBLĂ, NU CUPRIND TAXE DE ÎNREGISTRARE, ANULARE, AEROPORT, ASIGURĂRI.

ITZHAK ARTZI

O PACOSTE CE SE CHEAMĂ PRIMARIES

Politica îşi are farmecul şi satisfacţiile ei dacă eşti "Haver Knesset" (membru al Parlamentului): te simţi unul din cei 120 de aleşi ce deţin în mîna lor o mare parte din puterea ţării. Guvernanţii sînt obligaţi să-ţi acorde orice informaţie. Ai la dispoziţie o tribună zilnică de pe care poţi critica pe oricine şi orice. Nu rişti să fii dat în judecată. Te apără imunitatea parlamentară. Ca ea să-ţi fie ridicată, trebuie să fi comis păcate mari.

Orice vorbă spui în Knesset, televiziunea o retransmite.

Eşti deci faimos, arhi-cunoscut, conştient de valoarea ta (dacă o ai), dacă nu chiar suferi de un complex de superioritate !

Televiziunea nu ascunde nimic: aşa vedem şi nulităţile ce au pătruns în Camera noastră, a Deputaţilor şi care - ca saltimbancii - transformă şedinţele într-un veritabil circ. Tot aşa, vedem şi neisprăviţii ale căror arme sînt înjurătura, grosolănia, lipsa de competenţă, de demnitate şi respect. Nefiind oameni de valoare şi de cultură, calea lor de afirmare este *manipulaţia*. Ca, de pildă, cel ce intră în sală deschizînd umbrela în mijlocul unei discuţii cu privire la politica externă, ca să sugereze practica faimosului prim-ministru britanic Chamberlain - omul cu umbrela care a făcut atîtea concesii lui Hitler, înaintea celui de-al doilea război mondial.

Sau, cel care se aşează pe podeaua sălii de şedinţă a Knessetului, declarînd că el a făcut aci "hitnachlut" (un punct de colonizare), etc.

Am asistat recent la aceste spectacole de prost-gust, cu ocazia nesfîrşitelor dezbateri cu privire la legea bugetului: sau se contestă fiecare paragraf cu tot soiul de baliverne, sau în sală se află doar vorbitorul şi preşedintele Knessetului. Ceilalţi membri şi-au găsit fie cîte-un colţişor în care să doarmă, fie un locşor de "gîndire" la bufet. Cînd trebuie să se voteze, alarma îi trezeşte pe toţi şi fug să apese pe buton, după care fiecare se întoarce la somnul lui.

Aşa au fost conduse anul acesta dezbaterile cu privire la bugetul Statului: într-o atmosferă de "filibuster". Toate argumentele opoziţiei au fost respinse. Dar acela care a reuşit să se menţină zeci de ore în arenă, a devenit "erou naţional" al partidului său.

Pentru toate profesiunile ai nevoie de studii, diplome, calificări, pregătiri. Numai pentru meseria de membru al Knesset-ului (temporar "nemuritor") poate candida orice muritor de rînd. Cu condiţia să fie ales pe o listă de partid sau individuală. Dar aici începe... ei, asta e: trebuie să fii ales de partid pe o poziţie care să-ţi dea şanse de accesibilitate. După care, trebuie să ai noroc ca partidul să primească suficiente voturi, pentru ca să fii ales şi să poţi intra în Knesset.

În trecut, numirea candidaţilor de partid era făcută de către o Comisie de Nomenclatură, compusă din cei mai distinşi conducători ai partidului, onorabili, prestigioşi. Erau consideraţi obiectivi, cunoscători serioşi ai intereselor publice şi de partid, apţi deci să-i aleagă pe cei mai buni.

Dar de vreo zece ani încoace, vîntul democraţiei suflă din ce în ce mai vîrtos în Israel. S-a copiat modelul politic american, ajungîndu-se astfel pînă la sistemul de Primaries: alegeri de partid în care membrii partidului îi aleg pe candidaţi. În aparenţă, curată democraţie. În realitate, o caricatură de democraţie, o semi-democraţie.

Care este deosebirea între "Primaries" americane şi cele israeliene ?

"Primaries" americane sînt deschise: fiecare cetăţean, simpatizant al unuia dintre cele două partide mari, sau al unuia dintre candidaţi, poate vota. Candidatul trebue deci să *"cucerească"* publicul. Obositoarea campanie durează luni de zile. Numai cine dispune de bugete serioase - bani personali sau colectaţi - poate face faţă.

După ce ţi-ai pus candidatura, în fiecare aşezare se organizează cercuri de sprijin. Sistemul este ieşirea permanentă pe teren şi expunerea programului, în contact nemijlocit cu potenţialii alegători: săruţi copiii, te îmbrăţişezi cu toată lumea, apari în repetate rînduri la televiziune unde îţi susţii programul. Poporul te cunoaşte. Cine ia majoritatea voturilor, poate cîştiga. Aşa a procedat tînărul senator democrat din Arkansas Bill Clinton, cîştigînd dreptul la candidatură pentru preşedinţia Statelor Unite, împotriva candidaţilor concurenţi republicani. Aşa se luptă azi senatorul republican Bob Dole, în vîrstă de 72 de ani, pentru viitoarea preşedinţie, împotriva democraţilor. El este atacat violent pe tema vîrstei. L-am văzut cum aleargă, zi şi noapte, din loc în loc, cu avioane speciale. În final însă, poporul va decide dacă e prea bătrîn pentru Casa Albă, sau experienţa lui de viaţă este mai importantă decît vîrsta.

Această democraţie americană nu e nici ea perfectă dar, cel puţin, este adevărată.

Care este sistemul la noi ?

Ca să poţi alege, trebuie să fii sau să devii membru de partid, să plăteşti o cotizaţie personală: altcineva nu poate plăti pentru tine. Oare se respectă această regulă elementară ?

În alegeri, atît la Partidul Muncii cît şi la Likud, un rol important îl joacă *manipulatorii*. Ei se numesc antreprenori de voturi (Kablanei kolot). E vorba de *"maherim"* care umblă printre membri cu drept de vot, să-i convingă pentru candidatul cutare sau cutare. Ei sînt activiştii candidatului contra bani, favoruri, numiri în consilii de administraţie şi alte protecţii. Colectează promisiuni. Dar mulţi viitori alegători promit tuturor celor ce-i abordează: cum vor vota cu adevărat, ştiu doar ei şi....bunul Dumnezeu.

"Primaries" vor avea loc la noi peste vreo lună. Capul candidaţilor, inclusiv al miniştrilor e acum doar la ele, preocuparea nu este îndreptată spre masse, ci doar spre numele de pe listele de membri (la Partidul Muncii, cca. 300.000; la Likud, ceva mai puţini). Fiecare dintre noi cei ce apărem pe listele membrilor de partid, ne trezim zilnic cu scrisori de solicitare în favoarea Domnului Cutare de pe lista regională sau a Domnului Cutărescu de pe lista pe ţară.

Cazanul fierbe.

Napoleon avea o vorbă: "Fiecare soldat poartă în tolba sa bastonul de mareşal".

Fiecare candidat poartă în tolba sa posibilitatea de a deveni Haver Knesset. Numărul voturilor va stabili locul fiecăruia pe lista de candidaţi. În Partidul Muncii, importante sînt primele 50 de locuri; la Likud, primele 40. Cine prinde un loc bun, are şanse să fie ales. Pentru a-şi atinge acest scop, sute de candidaţi au pornit un adevărat război civil. La Partidul Muncii s-au înscris 196 de candidaţi. La Likud, cifra e similară. Avantajul e de partea membrilor actuali ai Knessetului, cunoscuţi şi popularizaţi din anii precedenţi. În plus, au la dispoziţie şi bugete ale Knessetului pentru campania lor electorală. De aceea, şi scrisorile în favoarea lor sînt mai numeroase. Ceilalţi candidaţi trebuie să se auto-finanţeze din punga lor personală (dacă-şi pot permite) sau din donaţii.

O problemă aparte o constituie candidaţii din aliaua română. În Partidul Muncii l-am identificat pe ministrul Micha Harish. De data aceasta va candida, în regionala de sud, şi Alex. Goldfarb, membru în Knesset, fost în Partidul Tzomet, actualmente în Partidul Muncii. Pe lista Meretz va candida Avraham Poraz. Din cîte ştiu eu, pe lista Likudului nu apare nici un candidat originar din România.

Dacă am dreptate şi recolta se mărgineşte la atît, situaţia e tristă. De data aceata nu putem da vina pe nimeni altcineva decît pe noi-înşine. Unde sînt candidaţii noştri ? N-avem noi nici o figură atît de mare precum sînt alţi candidaţi ? De ce ne lipsesc activişti care să-şi cîştige o poziţie şi să candideze ? De ce ştim întotdeauna să-i servim pe alţii şi nu sîntem în stare s-o facem pentru noi-înşine ?

Este o palmă şi o ruşine.

Să sperăm că vom fi cel puţin în stare să asigurăm alegerea candidaţilor noştri, M. Harish, Alex. Goldfarb şi A. Poraz. Şi dacă mai identificaţi cumva şi pe alţii de-ai noştri, sprijiniţi-i.

Şi încă un sfat: avem listele generale pe ţară (reşima arţit) şi listele regionale (reşima ezorit). Alegeţi candidaţii cei mai buni. Dar nu le daţi votul degeaba. Organizaţi-vă în fiecare aşezare şi daţi sprijinul vostru celor mai destoinici, mai buni, cu şanse să sprijine revendicările noastre aici şi în România, să finanţeze acţiunile noastre culturale, educative, sociale, să aibe grijă de bătrînii noştri, să promoveze relaţiile de colaborare dintre Israel şi România.

Să nu fim prea darnici.

Politica este astăzi un fel de schimb: "dau eu ca să dai şi tu". "Primaries" constituie o primă parte a alegerilor. Trebuie să facem imposibilul pentru ca din Knesset să dispară saltimbancii, demagogii, populiştii, angrosiştii promisiunilor, detailiştii realizărilor concrete...."fripturiştii", cum ar zice răposatul dar veşnic valabilul Nenea Iancu....

Un Knesset de oameni de valoare e cea mai bună chezăşie pentru o conducere bună a ţării către secolul 21 ce bate la poartă.

Glume

Un cetăţean cam pirpiriu se întoarce pe neprevăzute acasă şi-şi găseşte nevasta în braţele unui tip cu statură atletică. Remarcînd lîngă uşă umbrela tipului, o ia şi o rupe zgomotos în două, cu o furie nestăpînită. După care, îi spune rivalului:

– Iar acum, ai să vezi că o să şi plouă!

Un alpinist agăţat de o stîncă deasupra prăpastiei simte că nu mai are priză şi alunecă. Intrînd în panică, strigă:

– E cineva pe-aici ?

– Da. Sînt eu, Dumnezeu. Dacă crezi în mine, lasă mîinile jos şi un înger te va aduce sus.

La care alpinistul, sfîrşit de puteri, întreabă totuşi:

– Mai e şi altcineva ?

ŞAFRAN: ÎNFRUNTÎND FURTUNA

A apărut o nouă ediţie din versiunea engleză a "best-seller"-ului Rabinului Şef Dr. Alexander Şafran: "Înfruntînd furtuna". Prima ediţie nu mai poate fi găsită în librării.

Adresa pentru cititorii de limba engleză:
Yad Vashem, P.O.B. 3477,
Ierusalim 91034.
Preţul: 45 shkalim.

NOSTRADAMUS APOCALIPSUL - MÎINE

Sîntem deştepţi (foc), sîntem informaţi din ziare şi de la T.V., le ştim pe toate ca un om mare. Umblăm cu pelefonul în buzunar, ne facem socotelile în şuc, la roşii şi castraveţi, cu un minicomputer Mac Intosh. Bref, triumful ştiinţei şi tehnicii!

În acelaşi timp însă, intrăm în panică la cea mai mică scădere a tensiunii, ne e teamă de foc, de inundaţii, de Sida şi de bombe-n autobuze. Cu cît cunoaştem mai multe, cu atît ştim mai puţine. Şi, în disperare de cauză, ne repezim pe horoscoape şi alergăm la ghicitoare; ca părinţii noştri neştiutori, ca bunicii, ca stră-stră-străbunicii.

Iar una din cărţile noastre de căpătîi este - a rămas! - Nostradamus. E cazul, că tot sîntem năuciţi de evenimente, să vedem ce mai spune el...

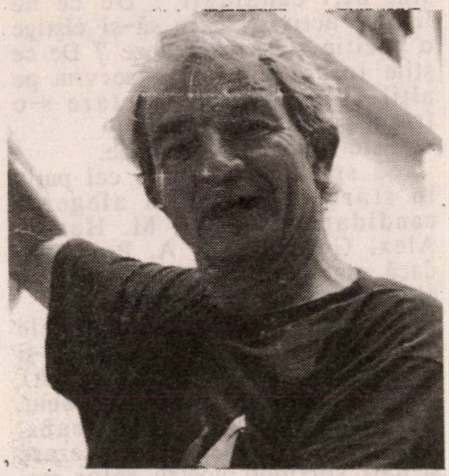

... bine, dar ce facem noi, domnu' Jean, pînă în anul 2025 ?

Jean-Charles de Fontbrune a publicat în 1981 o lucrare despre profeţiile lui Nostradamus din anul 1555, intitulată "Nostradamus, istoric şi profet", după ce studiase, timp de 32 de ani, cele 1142 catrene.

Într-un interview acordat ziaristului Jean-François Chaigneau de la revista «Paris-Match», Fontbrune i-a declarat că în noua sa carte: "Nostradamus - noi preziceri", apărută de curînd în editura Ramsay, el a aprofundat studiul profeţiilor geniului Renaşterii, care n-a aşteptat descoperirea legilor relativităţii pentru a călători în «blocul spaţiu-timp»".

Este o nouă lumină proiectată asupra viitorului relativ apropiat, care ne promite, pentru anul 2025, o pace universală, precedată însă de un monstruos conflict a cărui explozie o prevede în 1998.

Anul 2025 marchează intrarea în era Vărsătorului, era abundenţei spirituale şi materiale, a reînoirii umanităţii. Dar această eră nouă va fi precedată de o perioadă îngrozitoare, al cărei început se situează în anul 1998. Nostradamus o spune limpede: este vorba de un conflict uriaş. Rusia şi Islamul contra Occidentului. Rusia sprijina Serbia. Islamul va fi folosit de Rusia contra noastră. Şi totul se va declanşa în Orientul Mijlociu. Ruşii înarmează deja Iranul. Nostradamus spune: "Din Persia, aproape un milion". Iranienii au posibilitatea să înarmeze un milion de oameni. Se va forma apoi o alianţă între China, ţările islamice şi Rusia contra Occidentului. O asemenea maree umană ar trebui să ne pună serios pe gînduri. Civilizaţia atlantică s-a terminat.

Europa va deveni o putere secundară. Ea a fost prima, la fel cu Roma, care a dominat lumea; deasemeni, Grecia. S-a isprăvit. Parisul va fi distrus şi părăsit pentru multă vreme. Poluare chimică ? nucleară ? Nu se ştie. Capitala Franţei va fi la Avignon. Aceste lucruri se vor petrece între astăzi şi 2025.

Statele Unite vor mai veni în ajutorul nostru, de data aceasta pentru că Anglia va fi ocupată. Vor debarca pe coasta Portugaliei şi Guyanei. Un mare rol îl va juca Juan Carlos, regele Spaniei. Există şi preziceri teribile cu privire la Roma, Elveţia, Nisa, Monaco, Genova, Siena şi Malta.

În 1981 Jean-Charles Fontbrune scrisese clar că Jugoslavia va fi sfîrtecată şi anunţase şi războiul din Irak. Toată lumea l-a considerat nebun şi i-a rîs în nas.

Astăzi, el susţine că Iranul va invada Jugoslavia. După spusele lui Nostradamus, discordia şi neglijenţa galică îi va deschide drumul lui Mahomed, pămîntul îmbibat de sînge se va transforma în mare şi ultimul port foceean al pînzelor (Marsilia) va fi deasemeni acoperit de valuri.

Prezicerile lui Nostradamus ar putea oare modifica evenimentele pe care le anunţă ? Aici e cheia problemei. Omul trebuie să se dovedească în stare să-l contrazică pe profet pentru a stabili pe pămînt pacea universală şi reînoirea spirituală înainte de 1998. Sau îşi continuă ciclul infernal de materialism distrugător şi - în acest caz - va contribui la realizarea profeţiilor. Pînă acum, totul s-a întîmplat. Prezicerile n-au folsit la nimic. Ce-ar fi ca oamenii să le ia în serios, să le înţeleagă întregul adevăr şi, astfel, să împiedice evenimentele ce stau să se desfăşoare, catastrofal pe cît posibil ?

Şi acum, iată cîteva extrase din volumul **«NOSTRADAMUS - NOI PREZICERI»:**

"Monaco, Neapole, Corsica şi Palermo vor fi jefuite de către islamişti"

Cu prilejul unei conferinţe ţinute la Palatul Congreselor din Aix-en-Provence în anul 1975, anunţam căderea Şahului, cu trei ani înaintea evenimentului: auditorii mei o tratară ca absurdă. Într-adevăr, "Jandarmul Golfului" dispunea de a treia armată din lume. Americanii nu-l vor părăsi niciodată pe Şah.... iată argumentele raţionale ce se opuneau profeţiei. Trei ani mai tîrziu Teheranul se aprindea şi Şahul se exila împreună cu întreaga sa familie la Cairo, provocînd o destabilizare în Orientul Mijlociu ale cărei ponoase le tragem pînă în ziua de astăzi. Occidentul alesese să ajute o altă ţară: Irakul ! Nimeni, înafara profetului, nu putea să prevadă că tocmai această ţară se va întoarce împotriva celor ce-o înarmaseră cu atîta generozitate !

La fel de surprinzătoare a fost profeţia, în 1980, a căderii zidului Berlinului: venirea lui Gorbaciov la putere abia în 1985 nu a permis nici unui politolog să-şi imagineze - măcar cu 2 săptămîni înainte - acest eveniment.

Nostradamus a văzut naşterea lui Saddam Hussein şi ascensiunea lui la putere. Ba chiar şi ziua din săptămînă în care a fost invadat Kuweitul, precum şi o parte a numelui operaţiei militare a puterilor occidentale împotriva Irakului, "Furtuna din Deşert".

La sfîrşitul lui ianuarie 1986 am comentat - cu ocazia unui colocviu - un catren foarte detaliat al lui Nostradamus, referitor la eventualele tulburări prilejuite de trecerea cometei lui Halley: între 1 şi 30 aprilie 1986, avea să se declanşeze un incendiu pe o suprafaţă foarte mare a planetei. Un astrofizician m-a ironizat spunînd: "Să fim serioşi, avem incendii în fiecare lună !" Dar la 26 aprilie 1986 Centrala atomică de la Cernobil exploda şi "vîntul nuclear" avea să se răspîndească peste toată Europa....

Asasinarea Papei la Lyon

Trebuie să fac o importantă punere la punct cu privire la vizita Papei Ioan Paul al II-lea la Lyon, între 4-7 octombrie 1986. Mai sînt vii în memoria tuturor măsurile excepţionale de securitate luate cu acest prilej: 10.000 de oameni mobilizaţi, cerul brăzdat de helicoptere, DST în alertă maximă şi - mai ales - prefectul poliţiei oraşului care-şi striga pe toate undele posibile celebrul său: "Nostradamus, fac ceva pe el !". Să reamintim că în «Paris-Match» din 17 iulie 1981 precizasem următoarele: "...În timpul acestei invazii musulmane a Germaniei Federale, a Franţei, Spaniei, Italiei, Angliei, Elveţiei şi întregii Europe occidentale, Papa vă părăsi Roma şi va veni în Franţa. Va ajunge apoi lîngă Lyon, unde va fi asasinat la un 13 decembrie".

Nu mi-am schimbat părerea. Rămîne totuşi un dubiu cu privire la acel Papă care va fi să fie victima acelui eveniment. Într-adevăr, mai multe catrene referitoare la Papa Ioan Paul al II-lea s-ar putea aplica urmaşului său dacă - aşa cum se presupune în "profeţia papilor" a sf. Malachie - urmaşul sus-amintitului Papă ar fi Mgr. Lustiger, Arhiepiscopul Parisului şi Cardinalul Franţei, care are - ca şi actualul Papă - origini poloneze.

Bomba atomică

Nostradamus a văzut în 1555 războaiele şi atrocităţile comise de oameni, de la data aceea şi pînă în anul 2026. Rostul catrenelor este să denunţe nebunia ucigaşă a oamenilor. Nu este cazul, deci, să se caute în ele invenţia bicicletei, a telefonului sau a televiziunii. Cum nu se află aci nici descoperirea forţei nucleare. În schimb, catastrofele pricinuite de această descoperire sînt raportate amănunţit, ca explozia reactorului de la Cernobyl, sau distrugerile de la Hiroshima şi Nagasaki.

Sfîrşitul lumii ?

Nostradamus se "plimbă" prin timp şi spaţiu şi vede, prin prisma desfăşurării Istoriei, semnele prevestitoare ale sfîrşitului civilizaţiei europene întinzîndu-se, practic, pe perioada a două secole. Pornind de la utopiile filozofilor iluminişti, el descrie simptomele bolii ce va roade pînă la distrugere civilizaţia occidentală.

Pentru a treia oară în decursul secolului XX, Europa erupe în Balcani şi în Caucaz. Azeri şi armeni, ucrainieni, georgieni, moldoveni, ceceni, sârbi, croaţi, sloveni şi bosniaci se omoară între ei, cu toată bunăvoinţa desfăşurată de Naţiunile Unite. Unde este oare acel "om născut bun din fire" visat de Jean-Jacques Rousseau ? Europa a declanşat primele două războaie mondiale şi tot ea riscă să antreneze, pentru a treia oară, toată planeta într-o uriaşă catastrofă.

Unul din semnele patente asupra căruia insistă profetul este criza economică mondială. Zguduielile de la temeliile diferitelor Burse şi fragilitatea lor faţă de fluctuaţiile monedelor anunţă prăbuşirea lor, în perspectiva crizei majore ce vine. Toate hîrtiile de valoare (titluri bursiere) şi toate monezile se vor prăbuşi. După căderea comunismului la Răsărit, vom asista la căderea capitalismului în

SPITALUL DE BOLI CRONICE ŞI DE BĂTRÎNEŢE
«BEIT RAHEL»
RAMLE - AHDUT HAIVRIT 6
TELEFON: 08-224255 ŞI 08-223079

ÎNGRIJIRE ATENTĂ, AMBIANŢĂ PLĂCUTĂ, SUPRAVEGHERE MEDICALĂ PERMANENTĂ, + TRATAMENTE, FIZIOTERAPIE, ACTIVITĂŢI EDUCATIVE

Apus, deoarece cele două sisteme s-au hrănit unul dintr-altul, de la apariţia lor în a doua jumătate a secolului al XIX-lea.

Conflict între Europa şi Islam

Acest conflict va avea un caracter catastrofal, înfricoşător. Mai multe catrene sugerează ideea că el va lua naştere în Orientul Mijlociu. Într-unul din ele, Nostradamus descrie întinderea conflictului, din Palestina şi pînă în Portugalia, trecînd prin regiunile Ronului şi Loirei. Anglia va fi şi ea antrenată în acest război. Un alt catren dăduse deja de înţeles că, încă din 1980, Irakul va rămîne duşmanul ţărilor creştine şi se va întoarce împotriva Occidentului, în timp ce i se furnizau de către acesta armele cele mai sofisticate.

Papa se va refugia pe malul Ronului (Lyon) pentru că cetatea Italiei (Roma) va fi cucerită.

Ravagii pe coasta mediteraniană

De la Monaco şi pînă în Sicilia, toată coasta va fi distrusă. N-au să mai fie nici cartiere, nici cetăţi, nici oraşe neprădate de islamişti. Neapole, Palermo şi toată Sicilia vor fi pustii din cauza forţelor islamice, ca şi Corsica, Salerno şi Sardinia, care vor fi supuse foametei, epidemiilor şi războiului. În a sa "Scrisoare către Henry, al doilea rege al Franţei" Nostradamus scrie: *"Atunci se vor abate asupra Bisericii atîtea persecuţii cum nu s-a mai făcut vreodată. Şi în acest răstimp va începe o aşa mare pestilenţă, că mai mult de două treimi din omenire va pieri. Astfel că nu se va mai şti cine este proprietarul cîmpurilor şi caselor, şi iarba va creşte pe străzile oraşelor mai înaltă decît pînă la genunchi."*

"Parisul distrus, Avignon va deveni Capitala Franţei"

De pe marea ce o înconjoară, Anglia va vedea sîngele musulmanilor şi francezilor amestecat. Insulele anglo-normande vor fi însîngerate pentru că vor fi pus flota în mişcare prea tîrziu.

Niciodată ziarele nu vor fi descris atîtea orori ca cele ce se vor petrece la Roma din cauza Irakului.

Spania

Nostradamus i-a consacrat Spaniei 75 de catrene. Regele Juan Carlos este anunţat într-un text care-i promite un rol eminent în viitorul conflict.

Un rege foarte puternic va veni în Spania. Pe uscat şi pe mare va supune ţările Sudului (Maghreb-ul, la sud de Spania) şi va comite acest rău pentru a-i umili pe adepţii Lunii Noi (islamicii) şi a reduce armatele celor ce cinstesc vinerea.

Marsilia

Datorită discordiei şi neglijenţei Francezilor, pasajul va fi deschis islamicilor. Pămîntul şi marea de la Seyne-sur-Mer vor fi scăldate în sînge şi Marsilia va fi acoperită de vapoare şi avioane. Populaţia ei va fi schimbată. Aproape un milion de oameni vor fi ucişi. Cetatea va fi cucerită de către o mulţime de duşmani.

Distrugerea Parisului

Perspectiva distrugerii capitalei Franţei anunţată în "Nostradamus, istoric şi profet" dăduse naştere, în 1981, unei uriaşe polemici. Desigur, nu e uşor să admiţi o asemenea catastrofă. Şi totuşi, termenii profeţiei nu pot fi schimbaţi: ei sînt mult prea limpezi pentru a-i înţelege sau interpreta în vreun alt fel. Precizările complementare spun că *"Marea cetate va fi foarte dezolată/ Dintre locuitori nu va rămîne nici măcar unul/ Zid, sex, templu, fecioară violată/ De fier, foc, ciumă, tun poporul va muri"*.

Ultimul Rege şi înfrîngerea Islamului

După Nostradamus, un rege din ramura principală a Bourbonilor (ca Juan Carlos) ar putea apare în timpul acestui război în care totul se va crede pierdut, şi s-ar lansa întru recucerire.

Hercule (regele Franţei) se va apropia de Istanbul în mare pericol, Liga Arabă va fi gonită. Dintre cele două legi (creştină şi islamică), cea a piraţilor va ceda.

Hercule, regele Franţei, al Romei şi Danemarcei, va fi supranumit «al treilea ghid al Franţei». Va face să tremure Italia şi marea Adriatică, şi va fi un monarh mai renumit ca oricare altul. În timpul celui de-al V-lea (Stat republican), un mare rege va veni, cu forţe armate, să elibereze Biserica.

Niciodată Spania, Vaticanul şi Statele Unite nu vor fi cunoscut asemenea suferinţe.

În portul islamic (Istanbul), tiranul va fi executat, cu toate că libertatea n-a fost încă redobîndită, din cauza unui nou război de răzbunare şi mentalitate războinică. Un personaj feminin (de guvernămînt) va deveni

Editura MINIMUM prezintă
o nouă carte de I. SCHECHTER
Bilete în Zidul Plîngerii
O privire cu lupa şi una cu microscopul
asupra realităţilor israeliene şi străine
Instantanee, portrete, amintiri,
comentate cu zîmbet şi rictus.

TOATĂ LUMEA DE AZI ÎNTR-O CARTE!

Comenzi la autor,
Str. Zamenhof 15, Tel Aviv
Preţul plus expediţia – 20 şekeli

celebru datorită forţei şi fricii pe care o va fi provocat.

Romanii îi vor aclama pe Americani.

"Va mai rămîne un singur Papă, iar distrugerea Romei – pe foarte curînd"

Sfîntul Malachie, episcop al Irlandei (1095-1148), a descris – în celebra sa "Profeţie a papilor" – pe cei 111 papi ce aveau să ocupe tronul sf. Petru din 1143 şi pînă în zilele noastre. După Ioan Paul al II-lea (al 110-lea din profeţie), rămîne un Papă căruia Malachie i-a atribuit deviza «Gloria Măslinului», simbolul Israelului (Mgr. Lustiger ?). În afara acestui al 111-lea Papă, profeţia se termină prin anunţarea unui personaj nenumerotat.

Textul este foarte clar şi anunţă distrugerea Romei. Cum nu rămîne decît un papă şi Petru Romanul, este de presupus că acest eveniment se situează în perioada indicată de Nostradamus, adică cel mai tîrziu în 2025.

Apoi, ca în Apocalipsul sf. Ioan («Satan înlănţuit pentru o mie de ani»), Nostradamus anunţă pacea universală şi reînoirea spirituală: în apropierea marelui număr al şaptelea (milenarul al VII-lea, anul 2000), va avea loc o perioadă de masacre ce nu va fi departe de începutul celor o mie de ani de pace universală (din 2026 pînă în 3000).

N. Red. "Minimum"

Ştim. Profeţiile lui Nostradamus sînt (cel puţin pînă în anul 2026) destul de neplăcute.

Nu e totuşi un motiv să ne apuce disperarea şi să ne pierdem somnul: nu uitaţi ce spun ghicitoarele după ce ţi-au adus la cunoştinţă fel de fel de necazuri posibile: cărţile sînt mincinoase !

Profesorul de economie Hamdi Abdel Azis, din Cairo, a dezvăluit că în fiecare an în Egipt sînt "înălbiţi" circa trei miliarde de dolari, proveniţi din afaceri ilegale.

Mi se pare cam mult... Dar dacă a zis Azis !

I. ATLAS VĂ OFERĂ ŞI DE PESAH BIJUTERII TURISTICE SCUMPE LA PREŢURI IEFTINE !

MAROC – O MIE ŞI UNA DE NOPŢI ÎN 12 ZILE – O EXCURSIE FASCINANTĂ PENTRU IUBITORII DE PRIVELIŞTI NOI ŞI NEOBIŞNUITE – DE LA 1299 DOLARI –

PETRECEŢI ÎNTR-O CROAZIERĂ DE VIS PE MAREA MEDITERANĂ (INSULELE GRECEŞTI + ATENA) 6 – 7 – 8 NOPŢI, DE LA 889 DOLARI VAPOR DE LUX – CAZINO – CABARET ARTISTIC INTERNAŢIONAL ÎN FIECARE SEARĂ – 4 MESE PE ZI – ORCHESTRĂ DE DANS – BAZINE DE ÎNOT – DISCOTECĂ – BARURI – RESTAURANT, ETC.

FACEŢI O VIAŢĂ ÎN ROMANIA CU MAŞINA LA SCARĂ ŞI ŞOFER LA DISPOZIŢIE PE TRASEUL ALES DE DVS., DE LA 50 DE DOLARI PE ZI + AVION. PREŢUL CUPRINDE: MAŞINA (INCLUSIV BENZINĂ ŞI ASIGURARE), HOTEL CU MIC DEJUN, HRANA ŞI CAZAREA ŞOFERULUI.

I. Atlas - Gordon Tours

str. Ben Yehuda 184, Tel Aviv. Telefon: 03-5270767

Nici un pas fără Atlas!

Călătorii cu preţuri reduse în toată lumea.
Aranjăm asigurare de boală pentru turiştii veniţi din România

30 DE ZILE

PE LEGEA MEA

o rubrică de
G. MOSARI

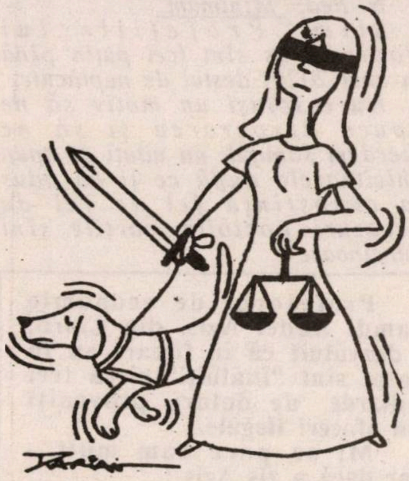

CRIMĂ FĂRĂ PEDEAPSĂ

Într-o scrisoare pe care am primit-o din România, prietenul meu bucureştean, actorul C. Rădulescu, îmi scrie printre altele:

"Să ştii că am fost foarte impresionat de moartea lui Rabin. Poate fac o legătură stupidă, dar nu pot uita că acum 1956 de ani, tot un evreu, pre numele lui Isus, a fost crucificat pentru că cerea oamenilor dragoste, toleranţă, pace. Dar ideologia lui a învins. Astăzi, milioane de oameni îl poartă în suflet ca pe unica speranţă de mai bine.

... Ştiu că Rabin a fost un mare erou în război pentru apărarea ţării sale, dar s-a dovedit din nou un erou în apărarea păcii !

... Deşi în materie juridică sînt un neavenit, aş adăuga la capetele de acuzare ale criminalului şi insulta adusă lui Dumnezeu, care nu putea ordona să fie ucis Rabin ! Fie ca sacrificiul acestui evreu, Itzhak Rabin, să aibe ca efect asupra omenirii, Pacea !"

În întreaga lume, asasinarea lui Rabin de către un evreu a fost primită cu stupoare. Primul ministru israelian era ameninţat de toate categoriile de terorişti arabi sau de alte naţionalităţi, iar dacă ei ar fi reuşit să-l ucidă, totul ar fi putut pare firesc. Dar ca asasinul să fie un evreu - şi încă religios - nu se aştepta nimeni.

Tocmai aici e greşala: Rabin a fost lăsat descoperit în faţa terorismului fanatic religios de expresie israeliană.

Problema nu e "de ce un evreu omoară un evreu", sau "un turc ucide un turc", "un american un alt american", "un francez pe un alt francez", ci doar cauza care generează crima dintre oamenii de acelaşi neam.

Asasinul lui Rabin a primit o educaţie extremist-religioasă în familie, completată - în sens negativ - în rîndurile unor organizaţii care, prin teroare, vroiau să-şi impună punctele de vedere.

Orbit în ura lui faţă de arabi, viitorul asasin a văzut în Rabin un trădător, nu un mare patriot evreu care acţiona cu tot sufletul pentru a se ajunge la înţelegere cu arabii şi care, ca orice om inteligent, ştia că pacea nu se obţine fără sacrificii. Pe cel ce avea să pună capăt zilelor fostului prim-ministru, nu-l interesa că biografia lui Rabin se împletea cu istoria ţării, că acest om se bucura de dragostea şi aprecierea majorităţii populaţiei, că el era iubit peste hotare şi a deschis porţile Orientului Apropiat spre.... apropiere.

Extremiştii de dreapta, religioşi sau nu, au dus o campanie furibundă cu o sălbăticie animalică împotriva lui Rabin, iar viitorului criminal i-a intrat în cap că el are misiunea, în numele Domnului, să-l ucidă pe fostul premier.

Cu o tenacitate feroce a întocmit tot felul de planuri, unele dintre ele reprezentînd chiar un enorm pericol potenţial pentru grupe întregi de cetăţeni (otrăvirea apei, maşini infernale, etc.).

Asasinatul a reuşit în cele din urmă, în spatele lui situîndu-se cîţiva sprijinitori, începînd chiar cu unii membri ai familiei Amir.

Întreaga ţară, ca şi toată lumea civilizată, a rămas înmărmurită de uciderea bestială a lui Rabin.

Dar bandele de extremişti jubilează, iar asasinul care a ajuns în faţa judecăţii, manifestă un cinism revoltător, sfidează şi zîmbeşte, chiar dacă oamenii văd în zîmbetul lui un rînjet. Şi, în definitiv, de ce să nu-şi permită să fie sigur pe el dacă ştie că va rămîne în viaţă? Şi, peste cîţiva ani, chiar liber ?... Legea israeliană nu prevede pedeapsa cu moartea, iar în arest unii se simt ca la hotel. Asasinul nu s-a sfiit să ceară o aprobare ca să participe la nunta unei surori de-a lui, să i se acorde condiţii de a scrie o carte despre crimă, are în închisoare radio cu tranzistori, i se dau ziare... De ce n-ar avea ucigaşul motiv să fie vesel ?

El va fi condamnat, desigur, dar după legile existente; ceea ce înseamnă că, de fapt, asasinul nu poate primi pedeapsa pe care o merită şi pe care majoritatea i-ar fi dorit-o !

În romanul "Crimă şi Pedeapsă" al lui Dostoievsky, scris în Rusia ţaristă în anul 1866, un student oarecare crede că, pentru afirmarea individualităţii sale, totul îi este permis şi îşi ispăşeşte pedeapsa prin suferinţă, aşa cum cere soluţia creştină.

În cartea vieţii din Israelul actual, studentul-asasin nu-şi execută prin suferinţă actul bestial, căci aşa îi permite soluţia israeliană, iar în mintea oamenilor el va rămîne cel vinovat de o crimă... fără pedeapsă !

●

CORESPONDENŢĂ

Meir Zaidman, Herzlia

Articolul "Misiţi" - ne scrieţi Dvs. - v-a edificat în multe probleme legate de "sfătuitorii" din domeniul închirierilor sau cumpărărilor de locuinţe, care sfătuitori, uneori, nu dau dovadă de prea multă corectitudine. Acum sînteţi pus "în gardă", dar mai vreţi să ştiţi dacă la misiţii de imobile (metavehi - cum se spune în ebraică) e indicat să semnaţi acte (protocol, contract, etc.) sau aceasta trebuie să se facă numai în faţa avocatului ?

Răspunsul este: Numai !

GURA HUMORULUI

O CARTE DE SCHECHTER LA BUCUREŞTI

«SÎNT UN AUTOR ACTUAL FIINDCĂ TRATEZ CHESTIUNI ETERNE»

Pe vecinul nostru din str. Zamenhoff, mister Schechter, îl ştim ca pe un autor rapid şi matinal. Din biroul nostru îl vedem dimineaţa cînd apare la fereastra de vis-à-vis ca să-şi pună prosopul şi manuscrisele la uscat. Între baia de seară şi duşul din zori, el are suficient timp, dacă nu să scrie o carte, atunci să termine una începută şi să înceapă alta pe care o va termina repede. Graţie acestei viteze, el şi-a făcut în cîţiva ani o bibliografie de 9 cărţi. Să le amintim ? Să le amintim.

"Pe o planetă comică". "O viaţă automată". "Ironia soartei". "Memoriile unui mincinos". "Denunţuri". "Ştiri eterne". "Istoria lumii de la sfîrşit şi pînă la început". "Culmea ironiei". "Bilete în Zidul Plîngerii".

De aceea, în 1993 - sînt 3 ani de atunci, după umila noastră socoteală - cînd herr Schechter ne-a anunţat că Fundaţia Culturală Română i-a solicitat un manuscris de carte ca să i-l publice, am fost siguri că vom vedea cartea văzînd lumina tiparului cel puţin la fel de repede ca în micile tipografii tel-aviviene pe care Schechter le frecventează mai des decît frizeriile. Dar abia luna trecută i-a apărut cartea. După trei ani.

- Ce s-a întîmplat, dom'le ? Te-ai lenevit ?

- Ferească Dumnezeu ! Eu nu m-am lenevit, ci românii nu s-au hărnicit. Dar ce înseamnă trei ani în istorie ? 3 ani nu-ţi ajung nici să achiţi un împrumut luat de la o bancă israeliană pe o perioadă de 2 ani.

- Dar oare în atîţia ani o carte nu se perimează, señor Schechter ?

- Poate cărţile altora, ca alde Aristofan, Goethe, Victor Hugo sau Erich Segal. Cartea mea nu, fiindcă eu tratez probleme eterne ca dobînda progresivă sau lipsa locurilor de parcare. Vă invit să recitiţi cartea mea "Manuscrisele animate de la Marea Moartă" în secolul 22 şi veţi constata că ea va fi şi atunci actuală şi proaspătă.

- Imi închipui, monsieur Chectaire, că eşti onorat de faptul că o mare editură bucureşteană te-a solicitat şi te-a publicat.

- Fără îndoială. Sînt acolo oameni de valoare care mi-au dovedit simpatie şi apreciere: Augustin Buzura, Carmen Firan, Mircea Angelescu şi alţii. Nu mai spun - ce să mai spun ? - de Radu Cosaşu de la revista superioară "Dilema", care mi-a prefaţat opul cu nişte complimente care nu se pot obţine pe piaţa liberă nici cu 5000 de dolari bucata. Să subliniez că editura nu mi-a cenzurat un rînd, mi-a acordat toată libertatea şi întreaga încredere. În curînd voi primi un număr de exemplare de la Bucureşti şi le voi pune în vînzare. Ai puţintică răbdare, dragă MINIMUM, îţi voi dărui un exemplar cu un autograf cît pot eu de sincer. Dar te vei revanşa ? Îmi vei publica o recenzie elogioasă ? Cît mai elogioasă, te implor ! Dacă noi, evreii, n-o să ne slăvim unii pe alţii, cine naiba să ne slăvească ?

Deocamdată te rog să publici acest fragment din carte. Merçi !

COMUNITATEA DE LA QUMRAN

Ce fel de comunitate era aceea despre care vorbesc manuscrisele găsite în peştera de la Qumran ? Cu ce se îndeletniceau membrii ei ? Care erau relaţiile dintre ei, credinţele lor, aspiraţiile, sentimentele, partidele, bugetele şi concepţiile lor ?

Plinius cel Bătrîn susţine că membrii acelei comunităţi produceau singuri produsele de care aveau nevoie, însă le exportau, iar de trăit trăiau din produse importate de care nu aveau nevoie.

Moneda lor era şekelul dar o emiteau numai pentru numismaţi. Comerţul, chiriile, finanţarea partidelor şi şperţurile se calculau în dolari americani.

Josephus Flavius scrie că armata qumraniană era puternică dar el nu explică cum se explică faptul că totuşi graniţele nu erau sigure şi comandanţii victorioşi declarau zilnic că terorismul nu poate fi învins.

Poliţia era şi ea puternică, dar şi ea se plîngea că nu se poate lichida criminalitatea şi că anchetele s-au împotmolit deoarece arestaţii au evadat, iar anchetaţii refuză să converseze cu anchetatorii.

Plinius cel Junior relatează că la Qumran copiii erau la mare cinste. În special copiii de 18-21 de ani. Li se făceau tot felul de daruri: mitraliere, tancuri, avioane de bombardament. Misiunile cele mai importante se încredinţau copiilor.

Cînd preşedintele comunităţii declara: "Vom riposta energic !", cînd un bucătar şef prezenta un nou plan de redresare economică, asta însemna că băieţii vor fi trimişi să se întoarcă eroic din Liban şi că laptele, ciocolata, caietele şi limba engleză se scumpesc iarăşi cu 16,3%.

CONCEPŢIILE IDEOLOGICE

Qumranienii cultivau diferite specii ideologice şi obţineau recolte mari de concepţii. Un membru harnic al comunităţii ţării putea să ajungă să aibă concomitent 10-20 de concepţii contradictorii.

Marele qumranolog Filon spune că particularitatea concepţiilor de la Qumran constă în recunoaşterea unui dualism riguros, atît pe plan cosmic, cît şi pe plan etico-social. Conform acestei doctrine dualiste, lumea se împarte în: 1) împărăţia luminii şi 2) împărăţia întunericului. Dar cum ambele împărăţii se învîrteau în jurul soarelui, uneori împărăţia luminii se întuneca şi devenea o împărăţie a beznei, alteori împărăţia întunericului se lumina şi prelua funcţia de împărăţie electrică.

Acest fapt i-a făcut pe mulţi politicieni de la Qumran să sară voios şi fără remuşcări pe conştiinţă dintr-un partid luminos de stînga într-unul întunecat de dreapta şi viceversa.

Să lăsăm însă consideraţiile generale şi să ne înfundăm adînc în descifrarea manuscriselor găsite pentru a vedea cum au trăit vechii qumranieni şi qumraniencele lor în trecutul îndepărtat de la finele secolului 20.

Poli şi Nel

Săptămînalul "Orient Expres" apare într-o formulă plină de noutăţi, de parcă redacţia ar voi să dovedească dinadins că se poate să ai idei şi imaginaţie gazetărească.

Orient Expre.

ANCHETA MINIMUM

OMUL MILENIULUI

(ŞI ALTELE ASEMENEA....)

După cum aţi citit, desigur, în numărul 107 al revistei noastre, ziarul Washington Post din S.U.A. a iniţiat printre cititorii săi o anchetă cu următoarele întrebări:

1.- Pe cine consideraţi Dumneavoastră "Omul Mileniului?"
2.- Unde aţi locui de preferinţă ?
3.- Care a fost cea mai folositoare carte a mileniului ?
4.- Cea mai mare eroare a mileniului ?
5.- Cea mai mare invenţie a mileniului ?
6.- Cel mai mare actor al mileniului ?
7.- Cea mai falsă idee ?
8.- Cel mai mare om de ştiinţă ?
9.- Cea mai mare compoziţie muzicală ?
10.- Personajul cel mai diabolic ?

Dornici să cunoaştem şi opiniile a lor noştri, am început prin a-l chestiona pe **SEBASTIAN COSTIN**, Redactor-şef al săptămînalului "TRIBUNA-MAGAZIN".

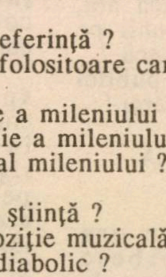

Iată răspunsurile sale:
1.- Shakespeare, pentru că după el nu se mai poate scrie nimic nou.
2.- Papua - Noua Guinee.
3.- Cartea de bucate.
4.- Politizarea religiei.
5.- Ezit între bomba atomică şi lama de ras "Gillette "ULTRA".
6.- Anthony Hopkins.
7.- Comunismul.
8.- Galileo Galilei.
9.- Carmina Burana.
10.- Hitler.

MAMAIA מַאמַאיַה

Restaurant
românesc
GRĂTAR - PESCĂRIE

AER CONDIŢIONAT.
AMBIANŢĂ PLĂCUTĂ.
SERVICIU CONŞTIINCIOS.
PREŢURI MODERATE.
DESCHIS ZILNIC ÎNTRE
ORELE 12 - 24
VĂ RUGĂM A REZERVA
LOCURILE PRIN TEL. NR.
5237784
VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE

RESTAURANTUL MAMAIA
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

Doi fazani se aşează pe ţeava puştii unui vînător.

-Nu mişca. Cel puţin aici sîntem în siguranţă.

- Mamă, am răsturnat scara din salon.

- Să nu te afle tata, c-o încasezi !

- Deocamdată nu risc nimic, tata e agăţat de plafon.

- Mamă, tata era timid ?

- Dacă nu era timid, tu aveai azi cu trei ani mai mult !

- Domnule avocat, vreau să divorţez. Bărbatul meu mă înşeală cu secretara.

- Aveţi dovezi, doamnă ?

- Bineînţeles, eri, venind acasă, m-a îmbrăţişat şi a început să-mi dicteze o scrisoare.

Un bunic lămîie îi explică nepoţelului:

- Să ştii de la mine, puiule, ca să trăieşti cît mai mult, secretul este să nu te laşi stors !

ETC NOI

. . . Timişoreanul Micha Harish, ministrul Industriei, nu este în cele mai bune relaţii cu Shimon Peres. Drept care, aşa cum susţin specialiştii în *culise* din presa ebraică, viitorul său politic se află sub semnul întrebării. La trecutele alegeri din 1992, el fusese (ca *om* al lui Rabin) şeful campaniei electorale a Partidului Muncii. Acum, şeful campaniei este Haim Ramon. Mai mult, *michaharishologii* afirmă că s-ar putea ca fostul secretar general al Partidului să nu aibe nici măcar un loc *sigur* (între primii 30) pe lista *Avodalei* pentru viitorul Knesset...

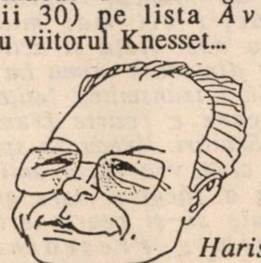
Harish

. . . Fundaţia "Theodor Lavi". Sună frumos. sună. Dar nu există. Fundaţia "A.L.Zissu ". Sună frumos. Sună. Dar nu există. Fundaţia "Ludovic Bruckstein". Sună frumos. Sună. Dar nu există. În schimb, la Bucureşti există "Fundaţia "Vladimir Colin", organizată de admiratorii neuitatului autor de romane ştiinţifico-fantastice. O fundaţie vie, condusă de scriitorul Leonard Oprea şi care acordă an de an premiul "Vladimir Colin" pentru lucrări Ş. F. Anul acesta, premiul sus-amintit a fost decernat lui Mircea Opriţă pentru volumul "Anticipaţia românească".

, . . Cunoscuta pictoriţă Mimi Sharaga-Maxy, una din cele mai bune artiste ale generaţiei sale, se află în Franţa. Dar nu, ca tot omul, într-o călătorie *huţ* ca să vadă Parisul. Nu. Ea s-a măritat cu un francez din familia Kahn, trăieşte într-un castel şi pictează, pregătind o expoziţie.

Mimi Şaraga: viaţa la castel

. . . Noutăţi despre Ioan Holender (care - ca amic al lui Minimum ce este, ne-a vizitat la redacţie anul trecut) întîlnim în "România Liberă" din Bucureşti, sub semnătura Ancăi Florea:

"Prietenii Operei" din Viena au organizat un concert în beneficiul Spitalului de copii din Timişoara, la care, firesc, a fost prezent şi Ioan Holender, de acea dată în ipostaza sa de solist vocal, cîntînd, cu timbrul său baritonal, un lied de Schubert şi un cîntec românesc, acompaniat la pian de soţia sa. A apărut pe scenă după aproape trei decenii dar, după ce a vorbit despre Timişoara şi spitalul respectiv, a ţinut să "liniştească" publicul, declarînd cu umor, că nu va cînta şi la Staatsoper, unde va rămîne doar director general pînă în ... mileniul III (se ştie că a fost confirmat în această funcţie pînă în anul 2002).

În albumul despre Staatsoper editat în 1995 de asociaţia "Prietenii Operei din Viena", dl. Ioan Holender semnează două articole, în calitatea sa de director general. Domnia-sa este o personalitate de primă importanţă în Austria, fapt confirmat şi de prezenţa sa printre numele reprezentative interview-ate de cel mai citit cotidian austriac asupra rezultatului alegerilor anticipate care au avut loc... de ziua lui Beethoven. Şi în acest sens, flerul d-lui Ioan Holender s-a dovedit imbatabil, pronosticînd cîştigarea alegerilor de către Partidul Socialist condus de Franz Vranitzky.

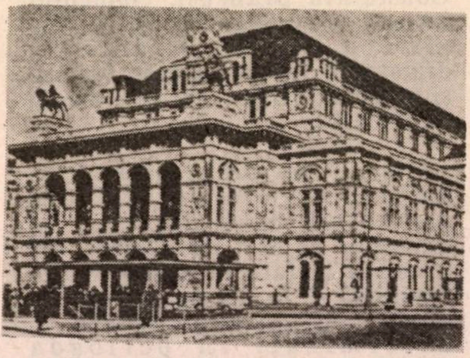
Opera din Viena: pînă în 2002

Cu siguranţă, Ioan Holender este singurul român a cărui imagine apare chiar şi pe un timbru poştal, recent editat. Inteligent, sigur şi dezinvolt, domnia-sa a devenit de mulţi ani celebru în Austria, interesîndu-se însă permanent de tot ce se întîmplă în România, susţinînd, discret şi eficient, orice acţiune menită să ajute, într-un fel, românii de acasă".

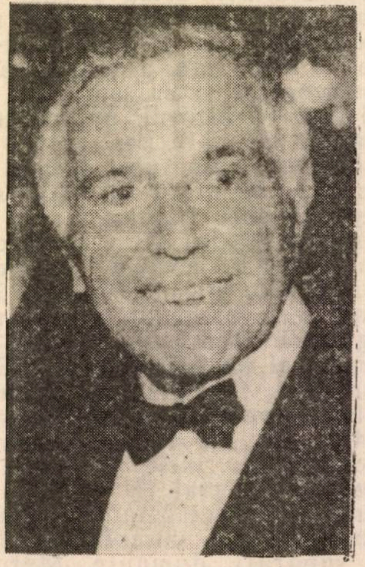
Holender

. . . O iniţiativă bună - şi parcă-parcă inedită-n felul ei - a HOR-ului din Ierusalim. Centrul din Talpiot-Mizrahi a organizat o seară dedicată scriitorului Oliver Lustig. Prezentarea: Loty Munte-Neidman. Ineditul despre care aminteam constă în aceea că Lustig, fost deportat la Auschwitz, autor al cîtorva cărţi serioase despre "universul concentraţionar", trăieşte în România. *Minimum*, partizan de la începuturi al solidarităţii de trib, peste frontiere şi fără deosebire de buletin de identitate, salută ideea H.O.R.-ului din Capitală; şi se gîndeşte că, ridicînd mănuşa, colegii din România (Asociaţia culturală de prietenie România-Israel, băieţii de la "Realitatea evreiască", etc., etc.) vor pune (de ce nu ?) la cale cîteva seri închinate condeierilor din Israel.

. . . În sala mică a Bibliotecii Academiei Române a avut loc, nu de mult, vernisajul expoziţiei "Marcel Iancu", prilejuită de împlinirea a 100 de ani de la naşterea marelui avangardist. Au fost de faţă ambasadorul Israelului, d. Meghidon, reprezentanţi ai Comunităţii şi cîtiva, nu puţini, admiratori ai creaţiei, mereu neconformiste, a lui Marcel Iancu. Au vorbit despre opera acestuia, acad. dr. Strempel, directorul Bibliotecii şi criticul literar Geo Şerban (animatorul expoziţiei). Cuvîntul acestuia din urmă a fost "la obiect" şi frumos, însă, tot ascultîndu-l, cei prezenţi nu şi-au putut reprima o ridicare a sprîncenelor şi un sentiment de mirare: vorbitorul, un cărturar luminat pe care noi, cei de la *Minimum* l-am iubit mereu, se ferea ca de dracu' să folosească nişte cuvinte absolut fireşti în cazul respectiv, dar - se pare - cam *tabu:* evreu, Israel, persecuţiile (rasiale) ş.a.m.d. Iar cînd veni vorba de rebeliunea legionară (cînd a fost asasinat un cumnat al lui Marcel Iancu), Geo Şerban a formulat treaba mai delicat: "evenimentele din ianuarie 1941". Atît de mare fu mirarea spectatorilor, încît, la sfîrşit, o vizitatoare mai în vîrstă s-a apropiat de colaboratorul nostru Ţicu Goldstein, întrebîndu-l: "Nu vă supăraţi, domnule, Marcel Iancu a fost evreu ?" "Da, doamnă". "Ah, bănuiam eu !..."

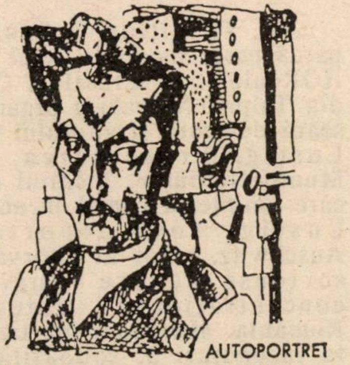

AUTOPORTRET 1922

Marcel Iancu

Seara, la emisiunea de "Actualităţi T.V.", s-a pomenit (fuseseră numeroşi reporteri) de eveniment, dar într-un fel, ca să zicem aşa, cam sobru. O sală goală, cu cîteva desene pe pereţi şi-atîta tot. Nici un chip omenesc din care s-ar fi putut înţelege *ceva*, nici un cuvînt din care s-ar fi putut înţelege *ceva*...

. . . À-propos de cele de mai sus, ne amintim că, în urmă cu două sau trei luni, pomenisem în paginile ETC-ului despre un articol al d-lui Vasile Iancu, corespondentul "României Libere" la Iaşi, despre "Dicţionarul" acum retipărit al lui Lazăr Şăineanu. Observam cu acel prilej că d. Iancu (un publicist subtire de-altfel şi spirit democrat) vorbise foarte frumos despre marea lucrare a ligvistului Şăineanu, evitînd însă, ca şi Geo Şerban, să încalce *tabu*-urile cu pricina; adică să-şi informeze cititorii că Lazăr Şăineanu fusese (asta-i situaţia) evreu. Citind însemnarea noastră, d. Iancu s-a arătat dezamăgit. Într-o scrisoare expediată în Israel, d-sa precizează:

"Semnatarul articolului din acea publicaţie (Minimum, n.n.) e supărat - un fel de a zice - că nu am specificat originea etnică a lui Şăineanu. Cititorul inteligent, lipsit de prejudecăţi, cum nu e autorul acelui articol (la prejudecăţi mă refer) ştie, însă, acest lucru. Ca şi despre originea etnică a altor cărturari români de origine evreiască: H. Tiktin, M. Gaster, J. Byck, Vianu, Sebastian (Iosef Hechter), M. Blecher, B. Fundoianu (B. Wechsler), celălalt Şăineanu, fratele lui Lazăr, etc. Abia atunci cînd specifici originea etnică a unui om, cu atît mai mult a unei personalităţi marcante, săvîrşeşti un gest acultural, discriminatoriu. Cred că observaţia numitului articler, care ne reproşa, într-un fel, pe cît de pueril, pe atît de insidios, că n-am amintit că "respectivii au fost evrei", izvorăşte dintr-un complex. Nu spun de care. Oricum, trădează o gîndire cel puţin provincială..."

Bine, stimate d-le Vasile Iancu. Am băgat lecţia la cap. De-aici înainte, scuturîndu-ne de mentalitatea provincială, vom spune: marele sculptor francez Constantin Brâncuşi, eminentul istoric american al religiilor Mircea Eliade, strălucitul dramaturg francez Eugen Ionesco şi celebrul dirijor german, Sergiu Celibidache.

. . . Prin bunăvoinţa prof. Andrei Dauer-Trainic din Ashkelon, fost director al Teatrului de Stat din Oradea, am primit o lucrare intitulată "Carte omagială - În memoria evreilor din Harghita şi împrejurimile ei, exterminaţi în perioada Holocaustului". Este vorba de dispariţia - pur şi simplu dispariţia prin deportare - a unei comunităţi aflate în Ardealul de Nord, ocupat de fascismul maghiar. Vom reveni. Pînă atunci, cei interesaţi să-şi procure cartea, sînt rugaţi să se adreseze d-lui Emeric Aharon Kleinmann, Rh. Sokolov 28/5, Natania (tel: 09-330117).

. . . D-l Albert Poch din Natzeret-Illit 17000, rh. Sagiv 123/39, muşteriu vechi al presei de limbă română de pe-aici, continuă să trimită corespondenţe înflăcărate la "România Mare". Ultima sa producţie publicată pe trei coloane în nr. 288/1996 al cunoscutei publicaţii umaniste sună aşa:

"Stimate Erou Corneliu Vadim Tudor !

Cu prilejul aniversării zilei dvs. de naştere, vă rog să primiţi sincerele felicitări, împreună cu urările de sănătate şi fericire, putere de muncă, împliniri şi satisfacţii cît mai mari în întreaga dvs. viaţă şi activitate. Vă urez din toată inima La Mulţi Ani ! Să-i transmiteţi fetiţei dvs. Lidia, care e foarte frumoasă, multe sărutări. Vreau să spun un cuvînt: cine v-a făcut antisemit, cred că a făcut o mare greşală şi trebuie să-şi ceară iertare ! Am trimis Preşedintelui României, Ion Iliescu, o scrisoare cu ocazia asasinării lui Yitzhak Rabin şi n-am primit răspuns, dar am primit răspunsuri de la Ceauşescu Nicolae, de la regele Mihai, de la domnul senator Corneliu Vadim Tudor. Dacă aşa se comportă un preşedinte, atunci n-am ce să zic, poate e mai mare ca Dumnezeu ? Dar sigur nu e mai mare decît Sfîntul N. Ceauşescu, cel ce a fost asasinat !"

Se svoneşte că o editură din Israel intenţionează să strîngă în volum toate misivele din această speţă; editorul sconteează pe un frumos succes de librărie.

. . . Spiritul lui Mihail Sebastian este viu, mereu viu. După cartea "De două mii de ani" (reeditată de curînd la "Hasefer" şi epuizată deja, "dija" ar spune duşmanii statornici ai scriitorului), la televiziunea bucureşteană s-a retransmis filmul franco-român realizat în 1966 după comedia de mare succes "Steaua fără nume". Regia: Henri Colpi. Scenariul: Henri Colpi şi Al. Mirodan. Iar în distribuţia (de zile mari) apar: Marina Vlady, Claude Rich, Cristea Avram (amorul pătimaş din epocă al interpretei principale...), Birlic, Marcel Anghelescu, Eugenia Popovici...

CALENDAR CU... CAP

Avem tristul prilej de a înregistra mereu manifestări antievreieşti ale unor publicaţii din România. Dar dacă le popularizăm pe acestea, drept este să aducem la cunoştinţă şi manifestările acelor publicaţii pentru care lumea evreiască din România este parte componentă firească a lumii româneşti.

Am primit "Calendarul familiei" pe anul 1996, scos de editura Prometeu din Bucureşti. Calendar tradiţional, cu 365 de file, de atîrnat pe perete. Ca de obicei, acesta e un veritabil almanah, folosind mai ales verso-ul fiecărei file: sfaturi practice de tot felul, informaţii juridice şi medicale, scurte povestiri, anecdote (acestea inundînd şi faţa filelor...), precum şi vorbe înţelepte semnate de multe personalităţi, române şi străine, printre care nu puţine ale evreilor - români şi străini: Spinoza, Freud, Einstein, Yehudi Menuhin, Fr. Werfel, André Maurois, Stefan Zweig, Claude Lévi-Strauss, Elias Canetti; dar şi Tudor Vianu, Marcel Breslaşu, Sanda Faur... Academicianul Solomon Marcus este prezent în două file (22 şi 23 martie) cu un fragment din cartea "Şocul matematicii". Deosebit de elocventă ni se pare prezenţa, cu vorbe înţelepte, a lui Cilibi Moise, pe mai multe file, (26 aprilie, 28 mai, 2 iunie, 1 iulie, 8 şi 14 octombrie); iar la 8 şi 9 octombrie ni se oferă o biografie a sa, în care... fără jenă se indică adevăratul său nume, Froim Moise Schwartz zis Moise Ovreiul, deci nu i se ascunde originea ! Grăitoare sînt şi cele două reproduceri, nu din Noul, ci (se indică) din Vechiul Testament (Biblia): la 25 august, de Ziua Părinţilor ("Cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta, cum ţi-a poruncit Domnul Dumnezeul tău"), şi la 22 decembrie ("Aminteşte-ţi, omule, că ţărînă eşti, şi în ţărînă te vei întoarce"). Aţi bănui că redacţia acestui calendar "original" (consilier Constantin Preda) este năpădită de evrei. Se publică, la sfîrşit, lista celor 15 persoane care au contribuit la alcătuirea calendarului: nici un evreu ! Sîntem bucuroşi să înregistrăm şi asemenea manifestări care dovedesc o dată în plus că nu toată presa din ţara natală este deformată sau dezinformează.

MARIUS MIRCU

= Eveniment teatral =

RADU BELIGAN ŞI ION LUCIAN, ÎMPREUNĂ ÎN ISRAEL

După 30 de ani de la turneul efectuat împreună în Israel ("Rinocerii" de Eugène Ionesco şi "Şeful sectorului suflete" de Al. Mirodan), cei doi "monştri sacri" ai teatrului românesc, Radu Beligan şi Ion Lucian revin în ţara noastră cu spectacolul "O noapte la Paris".

La Bucureşti se spune că această piesă este o oglindă a zilelor actuale, deşi acţiunea se petrece la Paris, la începutul secolului trecut:

- "Toată Franţa e în hazna. La ce bun discursurile, luptele, morţii ? Toţi "foştii" revin. Pornim de la zero. 25 de ani de spaime aruncaţi la gunoi".

Această replică răvăşeşte publicul.

Jean-Claude Brisville, un dramaturg francez contemporan, imaginează un "Supeu" în 1815, în timpul căruia "conversează" două figuri malefice ale istoriei, doi colaboratori "fideli" ai lui Napoleon : Talleyrand, ministrul de externe, un geniu în arta trădării şi a malversaţiunilor politice, se înfruntă cu Fouché, şeful poliţiei, inventatorul dosarelor secrete, a cărui deviză este: "Nimeni nu este nevinovat".

Talleyrand şi Fouché negociază "printre cuţite şi pahare de cristal" (şi la propriu, şi la figurat) viitorul Franţei de după înfrîngerea lui Napoleon. Ei se preumblă prin somptuoasa reşedinţă princiară şi se înfruntă, se devorează, dar mereu împreună: Viciul la braţ cu Crima.

La Paris, unde piesa "O noapte la Paris" s-a jucat de peste 600 de ori, au strălucit în spectacol Pierre Brasseur şi Claude Rich.

La Bucureşti, Radu Beligan şi Ion Lucian transformă "O noapte la Paris" dintr-un spectacol al voluptăţii luptei politice, într-unul al voluptăţii jocului actoricesc.

La 22 martie, Teatrul Odeon din Bucureşti, în frunte cu Radu Beligan şi Ion Lucian va sosi în Israel. Îl aşteptăm cu emoţie....

Rep.

Ion Lucian a schimbat (şi el !) prefixul vîrstei. Trecînd de pragul celor 70, lumea românească l-a sărbătorit, iar guvernul francez i-a acordat paşaportul de cetăţean de onoare al Franţei.

Îi adresăm şi noi, de pe meleagurile israeliene, urarea strămoşească: "Ad mea veesrim, maestre !"

GLUME

O mamă, nemulţumită că fiica o cheamă a nu ştiu cîta oară pentru orice fleac:

- M-am săturat. Prima dată m-ai trezit pentru că ţi-a fost sete. A doua oară, păpuşii i-era sete. A treia oară, că-i era sete ursuleţului. Ce mai vrei acum ?
- Nimic, mamă. M-am gîndit că - poate - ţie ţi-e sete !

Unui medic i se pune următoarea întrebare:

- Oamenii ar putea trăi la fel de bine dacă s-ar naşte fără apendice ?
- Bineînţeles, răspunde surîzînd doctorul, cu excepţia chirurgilor.

Un chirurg scoţian vizitează pe unul din bolnavii săi după operaţie.

- Sînteţi salvat. O datoraţi constituţiei d-voastră robuste.
- Va să zică, nu vă datorez nimic ?

SE ZVONESTE CĂ ...

.... "dispariţia misterioasă" timp de două ore a primului ministru Shimon Peres – de care presa germană şi israeliană au făcut mare caz cu prilejul vizitei recente a premierului nostru la München (pentru a înmîna Cancelarului Kohl o distincţie) – are o explicaţie foarte simplă: D. Peres s-a repezit în acest interval la vechiul său dentist, prof. Benedict Heinrich, figură marcantă a *alialei* , care are o clinică în capitala Bavariei.

.... Dan Margalit, animatorul programului "Popolitica" de pe canalul I al televiziunii, intenţionează să invite pe cîţiva dintre cetăţenii israelieni care colaborează la "România Mare" (d-nii A. Poch din Natzeret Illit, ş.a.) pentru o discuţie pe tema: "Cum se explică faptul că cetăţeni israelieni îşi exprimă simpatia la adresa unei publicaţii antisemite ?"

.... Producătorul de filme Marin Karmitz (fiul celui ce posedase firma de medicamente "Standard" din Bucureşti) şi-a exprimat dorinţa de a produce un film despre tragedia vasului "Struma".

.... Conducerea Muzeului Holocaustului de la Washington studiază propunerea de a se construi o aripă nouă a muzeului, consacrată fenomenului antisemit de astăzi. Denumirea (provizorie) a aripii: "Cei ce pregătesc Holocaustul II". Printre materialele adunate în acest scop, extrase din presa "specializată" din România 1996: "România Mare", "Europa", "Mişcarea", "Gazeta de Vest", etc., precum şi o selecţie de cărţi gen "Protocoalele înţelepţilor Sionului".

. . . Ştirea publicată în presa ebraică (şi reluată în cea de limbă română) potrivit căreia d. Uri Gordon, din conducerea Sohnutului, ar fi refuzat cererea Comunităţii de la Bucureşti ca Israelul să primească – în calitate de *olim* – 3000 de evrei bătrîni din România, ştirea aceasta... este falsă. Acad. prof. Nicuşor Cajal, preşedintele Comunităţii, a desminţit-o categoric.

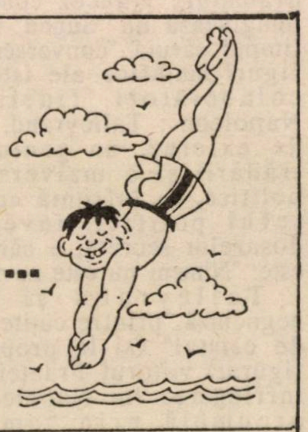

ZISE...

"Nu mai avem nevoie de banii voştri decît poate pentru a cumpăra bomboane. Vedeţi ce ţară înfloritoare avem !"

(Dintr-o cuvîntare a romancierului A.B. Iehoshua rostită în faţa delegaţilor veniţi din lumea întreagă la Conferinţa "Congresului Mondial Evreiesc", Ierusalim, 1996)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

CALENDAR

MARTIE

1 martie s-a născut Luiza Carol (1947)

1 martie s-a născut Solomon Marcus (1925)

2 martie s-a născut Eugen Relgis (1895)

3 martie s-a născut Felix Caroly (1933)

4 martie au murit la cutremurul din Bucureşti: Veronica Porumbacu, M. Petroveanu, Savin Bratu (1977)

7 martie s-a născut E. Schwarzfeld (1855)

12 martie s-a născut N. Tertulian (1929)

13 martie a murit Sergiu Dan (1976)

13 martie a murit H. Tiktin (1936)

17 martie a murit Mihail Rinea, (1995)

18 martie a murit Iulius Pach, anticar (1951)

19 martie s-a născut Adrian Rogoz (1921)

22 martie a murit B. Luca (1931)

23 martie s-a născut Radu Lupan (1920)

25 martie s-a născut Alf Adania (1913)

26 martie s-a născut Felix Aderca (1891)

26 martie a murit Alf Adania (1979)

28 martie s-a născut Margareta Sterian (1897)

28 martie s-a născut H. Fosha (1922)

29 martie s-a născut Vl. Tamburu (1916)

30 martie a murit N. Steinhardt (1989)

31 martie s-a născut Mihail Rinea (1907)

Fabrica "Sunfrost" a lipit etichete noi pe pachetele cu vinete congelate, încercînd astfel să prelungească, în mod fraudulos, valabilitatea alimentelor.

Eu pe ăştia i-aş bate pînă se învineţesc...

CORESPONDENŢĂ DIN BUCUREŞTI

STAN VLAD

CALEIDOSCOP

La Cotroceni bate vînt rece

O să încep însemnările din corespondenţa de azi, de la Cotroceni, de-acolo unde e căpetenia ţării.

Iarnă rece este şi la Cotroceni. Dar dacă peisajul exterior este plăcut, în elegantele saloane şi birouri iarna a adus fiori reci pe şira spinării. Îngrijorări mari, mai ales aici, în acest an electoral. Preşedintele Ion Iliescu nu şi-a anunţat intenţia de a candida din nou (ar fi a treia oară, după unii chiar a patra, socotindu-se şi perioada provizorie 1989-1990). Consilierii spun că ar fi a doua oară, întrucît Parlamentul din 1990-1992 ar fi fost o... Adunare constituantă ! Mă rog, să-i lăsăm pe cei în drept să stabilească.

Toţi adversarii pe faţă şi ascunşi (aici sînt şi mulţi din cei ce se dau drept prieteni) ai preşedintelui au pornit o uriaşă campanie de denigrare a lui Ion Iliescu pentru a-l determina să nu mai candideze. Şi-aşa este înghesuială la candidaturi prezidenţiale, dar fără Iliescu se va face o coadă ca la lapte (la acest produs cozile sînt ca... pe vremuri). În fruntea denigratorilor se află (cine altul decît) preşedintele P.R.M. - Vadim Tudor. Dar şi în partidul de guvernămînt sînt şefi (ca Adrian Năstase) care abia aşteaptă să candideze la preşedinţie.

Un contracandidat serios (chiar foarte) s-a şi anunţat: Petre Roman. Petre Roman şi noua sa Uniune Social Democrată par a fi realmente cei mai serioşi şi cu şanse. In celelalte forţe politice există încă mari frămîntări (ca să nu le zicem mîncătorii, lucrături, etc.).

Să revenim la Cotroceni. Se zice că unii consilieri de taină ai preşedintelui l-ar sfătui să aibe pregătită şi o variantă de existenţă nou-prezidenţială. Să nu se trezească în situaţia preşedintelui polonez, Walesa, care a fost nevoit să se întoarcă la meseria de electrician. Noroc că l-au salvat vechii lui prieteni şi l-au luat consilier la Sindicatul Solidaritatea. Avînd vîrsta pensionării, Gh. Funar, naţionalistul zis Rudotel, l-a sfătuit, plin de... amabilitate, pe Ion Iliescu să-şi completeze dosarul de pensie (fiindcă la "Editura Tehnică" postul de director este ocupat).

Consilierii preşedintelui Iliescu, fiind mai îngrijoraţi de soarta lor decît de cea a preşedintelui, pun la cale fel de fel de strategii. Se pare că abia în aprilie-mai 1996 vom afla dacă va candida dl. Ion Iliescu. Dacă va candida, va cîştiga sigur, la ora actuală neavînd adversari care să-l învingă. Emil Constantinescu, reprezentantul C.D.R. are asigurat locul al doilea, pe viaţă. Cum spuneam, doar Petre Roman va tulbura apele în sferele înalte ale politicii româneşti. Dacă nu va candida Iliescu...

Dosariada

Fiindcă ne aflăm în apele politice, să mai consemnăm un eveniment, de fapt o competiţie care ia... avînt pe zi ce trece: dosariada. Competiţia publicării de dosare compromiţătoare ale unor personalităţi a început mai de mult, dar a rămas mai mult în cadrul strîmt al "României Mari" a lui Vadim Tudor. Odată cu apropierea alegerilor, competiţia s-a... însufleţit; mai întîi sub forma ameninţărilor, apoi în forme concrete. Lovitura senzaţională a venit de unde te aşteptai mai puţin: de la directorul Serviciului Român de Informaţii, prof. Virgil Măgureanu. Ameninţat de Vadim că-i publică dosarul de fost securist, Virgil Măgureanu şi l-a publicat singur într-un ziar de mare tiraj (cu trei zile înainte de a-l publica Vadim). Măgureanu s-a sfătuit cu Ion Iliescu şi au fost amîndoi de acord că e mai bine aşa. A intrat în funcţiune Comisia parlamentară de supraveghere a S.R.I. care i-a interview-at pe împricinaţi şi pe martorii lor. Vadim a mai depus cinci dosare la Comisie şi ameninţă că deţine dosare compromiţătoare despre toate personalităţile politice actuale. Se poate să aibă, întrucît în jurul lui s-au adunat toţi foştii securişti (şi chiar SRI-işti) daţi afară şi care acum se răzbună pe toţi cei care nu-i sprijină. Şantajul politic a luat proporţii uriaşe în România. Sub semnul "Dosariadei" se va desfăşura toată campania electorală din acest an şi trebuie să ne aşteptăm la tot ce-i mai rău în viaţa publică.

Vipera verde înalţă capul !

În contextul politic actual din România, cînd forţele politice şi publice sînt angrenate într-o bătălie pe viaţă şi pe moarte pentru ciolanul puterii, din întuneric s-a ridicat şi continuă să se consolideze mişcarea legionară. Noi am scris în repetate rînduri şi am atras atenţia (şi nu numai noi !). Preşedintele Ion Iliescu a făcut o serie de declaraţii ferme împotriva celor ce reînvie legionarismul, în teorie şi în practică. A spus (ca deobicei) ca să-i liniştească (şi să-i măgulească) pe credulii capitalişti evrei din Statele Unite (că foarte multe depind în România de banii lor), dar practic n-a făcut nimic. Cuiburile legionare din România au proliferat şi acum ţin şi conferinţe de presă în cadrul cărora îşi propagă ideile şi acţiunile, organizează marşuri la locurile unde le-au murit predecesorii, publică ziare, cărţi afişe, organizează simpozioane aşa-zis ştiinţifice în care vor să demonstreze că ei au fost şi sînt salvatorii neamului.

Constatam cu un coleg că, în timp ce cel ce se intitulează cel mai puternic partid din România - P.N.Ţ.C.D., şi acum, după moartea lui Corneliu Coposu, adună în rîndurile sale numai adepţi ce au trecut de 70 de ani, cuiburile legionare acţionează în rîndurile tineretului (de toate felurile), înregimentîndu-i ideologic şi organizatoric, pregătindu-i de luptă. Iar autorităţile româneşti nu fac nimic. Formal, preşedintele Ion Iliescu le-a sugerat să acţioneze (asta, public, în cuvîntări şi declaraţii), dar probabil că pe alte căi le spune să stea liniştite. Aşa a făcut şi cu Vadim: l-a stimulat moral, l-a crescut ca pe un şarpe la sînul său, şi-acum prozelitul îi dă în cap. Aşa vrea să facă şi cu legionarii ? Să-i lase să crească, să se dezvolte pînă vor ajunge la asasinate şi tulburări de stradă ?

În numărul din februarie al revistei "Minimum" am publicat o notă despre atacurile antisemite din revista "Baricada". La redacţia din Bucureşti am primit o notă de la dl. Eduard Victor Gugui, preşedintele M.E.R.(cel care i-a luat locul lui Toma George Maiorescu în fruntea ecologiştilor) în care preşedintele şi revista se dezic de cele publicate, scuzîndu-se că a fost un act nedorit, de care s-au folosit unii în timp ce dl. Gugui nu era în ţară. Deci, antisemiţii Horia Hariton, redactor şef adjunct şi Dorothea Ionescu, secretar general de redacţie au fost concediaţi imediat. "Aceste texte sînt în flagrantă contradicţie cu principiile după care s-a condus şi se conduce "Baricada" - se spune în declaraţia publică a d-lui Gugui (care a fost publicată şi în revista Baricada). Să sperăm că aşa este.

Un prim proiect de lege...

În revista noastră am scris şi i-am informat pe cetăţenii noştri cum stau treburile cu retrocedarea bunurilor aparţinînd minorităţilor naţionale, deci şi evreilor. În ce priveşte locuinţele aparţinînd persoanelor fizice, s-au făcut publice şi normele metodologice conform cărora vor fi despăgubiţi cei ale căror case au fost naţionalizate sau trecute în proprietatea statului. Cei care vor fi despăgubiţi, vor primi sume de bani la valoarea de azi a respectivelor locuinţe. Se vor forma comisii tehnice de evaluare. Se au în vedere criterii cum ar fi: suprafaţa utilă, starea tehnică, gradul de uzură, amplasarea faţă de centrul localităţii. Se pot face şi contestaţii dacă se presupune că evaluarea n-a fost corectă. În caz de divergenţă se poate apela la justiţie. Se pare că se vrea o despăgubire substanţială, dar la noi ştiţi cum e: una-i pe hîrtie, alta-i în practică. Rămîne să vedem. Precis că vor fi şi multe procese.

În ce priveşte retrocedarea bunurilor organizaţiilor aparţinînd minorităţilor locale, a fost întocmit proiectul de lege care urmează a fi dezbătut de cele două Camere ale Parlamentului. Proiectul pare interesant: în afara reconstituirii dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile, se vor plăti (despăgubiri) şi pentru bunurile mobile ce au existat la data naţionalizării (preluării). Despăgubirile urmează a se plăti în termen de un an de la publicarea legii în "Monitorul Oficial". Dacă imobilele şi bunurile mobile nu mai există (indiferent de cauze), se prevăd "despăgubiri echitabile". Se mai prevede ca cei ce deţin bunuri imobile ce trebue retrocedate, în caz că le-au dat altă întrebuinţare (prin transformări), să le refacă exact aşa cum au fost cînd le-au preluat. Ce nu se rezolvă pe căi amiabile, va ajunge la justiţie.

Cam acesta este proiectul. Să vedem acum sub ce formă va ieşi, în final, de la Parlament. Oricum, vă vom informa.

Precum vedeţi, tot de probleme politice ne-am ocupat şi în corespondenţa de faţă. Şi cred că în acest an electoral vom rămîne mai mult în sfera politicului. Dar vom trata şi subiecte care mai descreţesc frunţile. Vă promitem.

CONCURS DE POEZIE

Se deschide cel de-al doilea concurs pentru premiul de poezie în limba română "IRINA GORUN". Participanţii la concurs vor trimite 3-5 poezii care încă nu au fost publicate. Poeziile vor purta un motto (şi în nici un caz numele autorului/autoarei). Ele vor fi puse într-un plic, care va purta acelaşi motto. Plicul cu poeziile şi motto va fi introdus într-un alt plic, în care se va introduce un bilet cu numele şi adresa autorului/autoarei şi trimis pe adresa ACMEOR.

Juriul, compus din trei persoane competente, care va rămîne anonim pînă la decernare, va analiza şi aprecia poeziile fără să cunoască identitatea autorilor. Plicul cîştigătorului/oarei concursului va fi deschis numai la solemnitatea decernării premiilor, ce va avea loc într-un cadru festiv, în jurul zilei Ierusalimului. Pentru anul 1996 premiul va fi în valoare de 1000.-(una mie) Sh.- Plicurile ce vor purta data poştei după 1.4.1996, nu vor intra în concurs.

Adresa ACMEOR: Intrarea Har Sinai 1, Tel Aviv 65816.

DARIAN: DIN BELGIA ORIENTULUI ÎN BELGIA OCCIDENTULUI

Adar Darian a fost invitat să participe ca membru al jury-ului Salonului Anual Internaţional de Caricatură din Knokke-Heist (Belgia).

CLINICA DE MEDICINĂ ALTERNATIVĂ
"ANITA - REHOVOT"
condusă de un doctor în medicină

*** Homeopatie * Acupunctură * Plante medicinale ***

Tratăm cu succes:
*** Dureri de orice origine * Paralizii (inclusiv faciale) * Astma * Alergii * Nervozitate * Insomnii * Impotenţă * Prostată * Diabet * Colesterol * Hipertensiune ***

DEASEMENEA:
- SCĂDERE ÎN GREUTATE
- ÎNTRERUPEREA FUMATULUI
TEL.: 08-414254; 08-456135

◆

Jacques Parizianul, mare crai în tinereţe, hotărăşte - la 60 de ani - să se însoare cu o tinerică de 20 de ani. Prietenul său Paul nu e de acord şi-i spune:

- Căsătoriile între Mai şi Decembrie nu aduc nimic bun. Mai aduce lui Decembrie prospeţimea şi frumuseţea primăverii, dar ce mai poate aduce Decembrie lui Mai decît iarna ?

- Mici cadouri de Crăciun şi Anul Nou !

ŢICU GOLDSTEIN
București

" S-AU CĂRAT ÎN PALESTINA ! "

S-a întrebat oare cineva cîte răni poartă sufletul nostru ? Scriem şi vorbim mai ales despre dramele mari: expulzări, prigoane, pogromuri, de care istoria noastră e plină - culminînd cu pata lumii civilizate: Holocaust. Dar micile înţepături de fiecare zi, cine le mai contabilizează ? Cînd un coleg de serviciu, pe care pînă mai deunăzi îl credeai amic, te întreabă din senin:

- "Ţicu, de unde vine numele tău ? De la Iţic ?" sau cînd un vecin de-o viaţă te întreabă de aceeaşi manieră: "Spune-mi, te rog, dumneata din ce ţară vii ?" (deşi vorbeşti cel puţin la fel de bine româneşte şi ai părinţi şi bunici îngropaţi aici), simţi un disconfort indescriptibil, poate asemănător cu răul de mare sau vertijul de abis...

Îmi amintesc că prin anii '80 (dl. Crohmălniceanu trebuie să ştie data exactă, căci era în redacţia revistei) apărea în Viaţa Românească o schiţă, cel puţin curioasă, dacă nu tendenţioasă, despre dragostea eşuată dintre un tînăr român şi o evreică frumoasă. Părinţii fetei hotărîseră discret plecarea în Israel dar nu-l puseseră la curent pe pretendentul fetei; poate de teama unor complicaţii. Tinerii se vedeau din cînd în cînd, mai ales în vacanţe, căci tînărul era navetist, lucrînd în provincie. Într-o zi, îndrăgostitul bate la uşa iubitei după o absenţă mai îndelungată. Îi răspunde o voce aspră de bărbat: "Cine e ? Ce doriţi ?" Contrariat, tînărul crede că a greşit uşa, sau poate etajul şi - scuzîndu-se - pronunţă numele familiei căutate. Şi, pe cînd i se trînteşte uşa în nas, aude aceeaşi voce severă şi supărată, de om deranjat la o oră nepotrivită, bombănind: "S-au cărat în Palestina !..." În vremea aceea nemţii *plecau* şi, cu toată stricteţea, îmi amintesc că, de pildă, la Radiodifuziune, redactorul şef strîngea mîna unui Walter sau Pastiov. Doar evreii "*se cărau*" ! Şi se cărau cu puţine bagaje căci puterea a ştiut să facă populaţia părtaşă, direct sau indirect, la spolierea evreimii, cumpărînd pe preţuri derizorii agoniseala ei de-o viaţă şi oferind locuinţele celor plecaţi slugilor ei....

La paşapoarte, aglomeraţie (se zvonea că erau depuse nu mai puţin de două milioane de cereri de plecare definitivă !). Prietenul meu, George Bejan, sociolog şi şomer, român get-beget, bătea deja de cinci ani la uşa autorităţilor pentru permisiunea de a pleca în Statele Unite. Funcţionarul de la paşapoarte îl descuraja sistematic, cînd cu o glumă proastă, cînd cu o ameninţare. Într-o zi l-a văzut pe George salutînd un alt solicitant. "Sînteţi amici ?" l-a întrebat ironic funcţionarul. "Da - răspunde George - buni amici !" "Ştii că amicul dumitale s-a însurat cu o evreică ?!" îl zgîndăre provocator securistul, aşteptînd o reacţie anumită. "Sigur că ştiu - îi replică cu aplomb George - dar eu nu sînt antisemit !...".

Dacă ne întoarcem cu gîndul de la trecut la prezent, constatăm că lestul antisemit nu numai că nu a scăzut, ci dimpotrivă. Cu noi conotaţii, fireşte, de astă dată anti-israeliene şi anti-iudeo-masonice mondiale. Lumea ar fi, pasă-mi-te, condusă de o "OCULTĂ" (o forţă evreiască extraordinară, malefică şi misterioasă, capabilă de orice, oriunde şi oricînd) care ar sta la baza tuturor relelor, războaie, revoluţii, sărăcie, urmărind subjugarea planetei şi, bineînţeles, a ţărişoarei noastre, România. Din păcate, asemenea aberaţii au şi priză. Căci avea dreptate Andrei Pleşu cînd spunea că C.V.Tudor e mai mult decît un extremist, e umbra inconştientă şi lungă a unui întreg mental colectiv. Iar limbajul naţionalist agresiv şi demagogic profită din plin de slăbiciunile democraţiei româneşti. Pe de altă parte, circumstanţial, opoziţia democrată se simte datoare să concureze discursul naţionalist al puterii, o tentaţie în lupta pentru cîştigarea unui electorat derutat de costurile tranziţiei şi fără prea multă cultură politică.

Am citit cu mirare dojana blajină a unui neînfricat luptător (17 ani în puşcăriile comuniste !) si democrat, regretatul Corneliu Coposu (doar de la democraţi avem pretenţii !) la adresa rătăcirilor de ieri (şi de fapt şi de azi) al unui segment al societăţii româneşti. La întrebarea abruptă a unui ziarist (Convorbiri, 26 martie 1994) "De ce nu aţi devenit legionar ?" preşedintele PNŢ.cd. a răspuns: "Eu nu am putut avea niciodată resentimente faţă de alţi oameni pentru că erau unguri sau evrei. Dar am considerat totdeauna misticismul şi naţionalismul lor fanatic (al legionarilor, n.n.) cam infantil. Marea vogă a naţionalismului a apărut oarecum logic. După întregirea frumoasă a României, tineretul s-a trezit fără idealuri. A apărut generaţia numită "Crinul alb": Eliade, Noica, Cioran, Ţuţea şi alţii. Toţi au fost de dreapta, nu neapărat legionari. Şi printre legionari au fost paranoici şi oameni cinstiţi, dar mie îmi păreau caraghioase manifestările lor. Erau şi multe fete în mişcare. Toate urîte şi

PENTRU CEI CE DORESC SĂ-ŞI COMPLETEZE COLECŢIA

minimum

În atenţia cititorilor care au acasă colecţia revistei Minimum şi cărora le lipsesc anumite numere: am obţinut cîteva numere vechi şi le ţinem la dispoziţia celor doritori.

Numerele vechi pot fi obţinute - contra 5 (cinci) şekeli numărul, trimiţînd comanda respectivă, prin cec bancar sau poştal, pe adresa revistei: "Minimum", P.O.B. 11472, Tel-Aviv.

pline de complexe, ajungeau într-un loc unde li se dădea importanţă..." Citind aceste rînduri, aveam impresia că un bunic blînd îşi mustră nepoţeii cam zburdalnici. Etichetaţi drept *infantili, cu manifestări caraghioase,* după ce s-a văzut de ce sînt în stare aceşti tineri "inocenţi", este un fel de a turna apă de trandafiri într-o cupă bine otrăvită.

Avem desigur de-aface, acum, cu o altă generaţie, se pare însă tot fără idealuri. Din debusolarea generaţiei antebelice am văzut ce a ieşit. Un dezastru naţional, cu lungi reverberaţii în prezent şi în viitor. De aceea trebuie să fim atenţi nu numai la fapte ci şi la vorbe. Pentru că limbajul e comportament ! Limbajul sordid al unor gazete sau reviste care îmbină un antisemitism primitiv, visceral, cu antioccidentalismul izolaţionist şi cu elemente de ortodoxism (nedenunţate în acest hibrid monstruos de către Biserica Ortodoxă) reprezintă o depreciere a însăşi limbii române, tîrîtă astfel în vulgaritate, minciună şi derizoriu. In aceste condiţii se pune într-adevăr problema dacă te poţi recunoaşte într-o asemenea limbă - patrie, în varianta ei patologică. Problemă ridicată de dl. Sorin Alexandrescu la întîlnirea scriitorilor români din diaspora, de la Neptun (5-10 iunie 1995). Cu acea ocazie cercetătorul a declarat: "E foarte greu să spui că întreaga limbă este o patrie. Eu, de pildă, mă simt mai străin faţă de limbajul extremist de la *România Mare* decît faţă de limba chineză !..." În aceşti termeni, limba-patrie este o limbă despicată. Pentru a fi răspicată, frumoasă şi nobilă, nobleţea adevărului, ea trebuie să se cureţe."

Dacă totuşi în prezent multe ofense nu ne mai ating ca altădată, cînd eram fără apărare, acest fapt se datorează - har Domnului - existenţei Statului Israel... Dacă în prezent putem replica cu demnitate şi cu fruntea sus vechilor şi noilor calomnii, acest fapt se datorează - har Domnului - renaşterii poporului evreu.

M. H. MAXY: 100

O binevenită în gînd şi interesantă în realizare seară de cultură au organizat "Asociaţia Scriitorilor" şi H.O.R.-ul, la 24 februarie a.c., în amintirea pictorului M. H. Maxy, de la a cărui naştere s-au împlinit, nu de mult, 100 de ani.

Seara s-a desfăşurat sub auspiciile unui comitet de iniţiativă alcătuit din redacţiile publicaţiilor "Minimum", "Ultima Oră", "Tribuna Magazin" şi "Orient Expres" (unde spiritul avangardist al lui Maxy circulă viu în coloane), precum şi din cîţiva prieteni, discipoli de penel sau de condei şi admiratori ai marelui artist.

Ideea organizatorilor, remarcabilă, a fost aceia de a prezenta, în locul vorbelor ocazionale, un film despre viaţa şi opera lui Maxy, realizat de regizorul Zoltan Terner (de la televiziune) în colaborare cu criticul bucureştean Radu Bogdan şi cu fiica pictorului, scriitoarea Liana Maxy.

Un film bine făcut care ne-a stimulat cheful pentru alte asemenea pelicule, destinate să *rămînă* şi să imortalizeze creaţia valorilor noastre de *trib.*

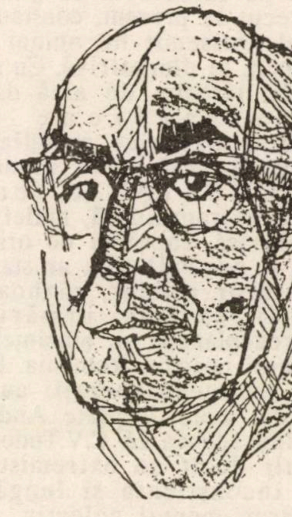

Consemnăm cu acest prilej că, la cîteva mii de kilometri distanţă, mai precis - în Statele Unite, animatorul de artă Marcel Suliţeanu a "pus la cale" un omagiu adus lui Maxy, în chipul cîtorva texte despre cel dispărut, semnate de pictorul Valeriu Boborelu, dr. Paul Petrescu şi prof. universitar Gh. Şaru, şi adunate într-un grupaj publicat în "Almanahul Mioriţa" din New York.

nou
A apărut

JENIŢA POSMANTIR

MITOCH SFARIM
ŞECARATI

(spicuiri din cărţile citite)

O culegere de texte în ivrit
pentru toată lumea. Şi pentru
toate împrejurările vieţii.

"MINIMUM"
1995

Cartea poate fi obţinută, trimiţînd un cec de 20 (douăzeci) şekeli pe adresa:

JENIŢA POSMANTIR,
STR.ALEXANDER IANAI,
NR.3,
TEL AVIV.

PROF. DR. MIRCEA IOANID

=== MIHAI BOTEZ ===
SAVANT, CETĂŢEAN ŞI OM CU HUMOR...

A încetat din viaţă anul trecut la Bucureşti matematicianul, cărturarul şi – în ultimii ani ai vieţii – diplomatul Mihai Botez. Moartea l-a găsit cînd îndeplinea funcţia de ambasador al României la Washington. Un adevărat bărbat.

Formaţia spirituală, Mihai Botez (născut în 1940) o datora tatălui său, cunoscut muzician, violonist, artist democrat de înaltă ţinută morală; totodată profesorilor săi, Stoilov, Miron Nicolescu, Grigore Moisil, ş.a., învăţaţi de valoare mondială, care au întreţinut o atmosferă exemplară, în cadrul binecunoscutei Şcoli Matematice de la Bucureşti, un adevărat model ştiinţific, uman, spiritual, civic. Fenomen unic în istoria ştiinţelor din România.

Mihai Botez şi-a luat doctoratul la 26 de ani iar ulterior s-a consacrat fundamentelor informaticii şi prognozei. A elaborat peste 200 de studii şi articole, şi singur sau în colaborare 10 cărţi. A fost acceptat ca membru al celebrului Institut Smithsonian din U.S.A., iar apoi profesor la Unversitatea Stanford – California.

De statură mijlocie, cu faţa în întregime acoperită de o barbă deasă, ochii de o strălucire neobişnuită, vocea calmă şi caldă iradia bunătate şi înţelepciune.

Am fost prieteni şi colaboratori ştiinţifici. Lucrarea "Viitorul Comun al Oamenilor", o culegere de comunicări prezentate la Conferinţa Mondială de Viitorologie (Editura Politică, 1974) am elaborat-o împreună. Deasemenea am scris împreună lucrarea "Lumea Doua" (comunistă), o analiză la rece a societăţilor de tipologie comunistă, rămasă în manuscris. Transmisă în S.U.A. prin ziaristul american Schapiro, lucrarea a ajuns la Nestor Rateş, şeful redacţiei din Washington a postului Europa Liberă. Împreună cu Botez am oprit difuzarea cărţii la Europa Liberă, invocînd un pretext. Cartea era riguros ştiinţifică şi nu vroiam să fie prezentată ca o scriere propagandistică anticomunistă.

În 1972 am reuşit să-l sprijin pe Mihai Botez să-şi publice excepţionala sa lucrare consacrată fundamentelor prognozei. Cartea a fost elaborată sub conducerea lui Mihai Botez de către colaboratori ai Laboratorului Internaţional de Metodologie a Prognozei şi editată de Centrul de Informare şi Documentare în Ştiinţele Sociale şi Politice (C.I.D.S.P.). După ştiinţa mea, este singura lucrare de acest gen apărută în lume.

Nu acum şi aici pot evoca pe larg amintirea acestei mari personalităţi. Se ştie că a fost un autentic opozant al regimului Ceauşescu, că a fost o vreme exilat intern (la Tulcea) şi practic expulzat din România la mijlocul anilor '80. Ca democrat, era ostil oricărui şovinism şi rîdea cu hohote cînd mi-a relatat că un fost ziarist evreu, pe nume I. Manea, s-a botezat la Los Angeles; "oaia rătăcită care a venit pe drumul drept", cum îmi spunea el.

Se cuvine a da luminii o anecdotă care redă şi pe omul Mihai Botez, cît şi moravurile din România timpului. Discutam cu el că există ceva mai oribil decît tiranii; sînt lacheii acestuia, cum spunea Mirabeau. Între lacheii lui Ceauşescu "strălucea" Dumitru Popescu, care nu pregeta să-l compare pe Ceauşescu cu Cezar. Un alt lacheu mai mărunt şi huligan era un anume Eugen Florescu, şeful secţiei presă a Comitetului Central. Avea şi veleităţi de ziarist. Într-unul din articole, acesta a criticat constituţia americană. În realitate, un fapt absolut banal. Botez a sesizat momentul, s-a dus la ambasadorul S.U.A. la Bucureşti, un remarcabil diplomat şi cunoscător al României, pe care l-a convins "să se mişte". Omul avea simţul umorului. Şi astfel, ambasadorul a cerut audienţă la Ceauşescu şi l-a întrebat candid dacă România şi-a schimbat politica externă. Surprins, Ceauşescu a întrebat la rîndul său, ce-l îndeamnă pe ambasador să pună o asemenea întrebare ? Acesta i-a răspuns perfid că – pasămite – Constituţia reprezintă chintesenţa S.U.A., că oricine poate critica pe preşedinte, partidele americane, etc., dar nu şi constituţia. Că ar fi un atac frontal la adresa S.U.A. Bluff, ca la poker, dar care a mers.

Ceauşescu l-a asigurat pe ambasador că politica României este aceeaşi. Dar pe Eugen Florescu l-a concediat fără să-i spună motivul, trimiţîndu-l la Timişoara. Lacheul n-a bănuit niciodată de ce a fost măturat.

La New York, în august 1989, Botez mi-a relatat că este bolnav, iar medicii americani bănuiau că a fost iradiat. Greu de stabilit !

Astăzi, cînd moartea l-a răpit, aş dori nespus ca memoria lui Mihai Botez să rămînă în conştiinţa oamenilor de bine. Iar în Israel, ca şi în România sînt mulţi asemenea oameni.

(Prof. Dr. Mircea Ioanid, sociolog, trăieşte la Nantes, Franţa)

◆

CULEGEREA

"PUNCTELE MELE CARDINALE"
de LIANA MAXY
200 de pagini:
5 genuri literare.
Dacă n-aţi comandat încă, trimiteţi un cec de 45 şekeli pe adresa:

LIANA MAXY
P.O.B. 1114
RAMAT GAN 52111

*

◆

EUGEN IACOB

UN PURIM ŞPIL, VASĂZICĂ MĂŞTI

În 1982 a apărut la Bucureşti cartea de memorii a lui Ion Finteşteanu "De la clovnul citire". Era cu puţin timp înainte ca actorul să se stingă din viaţă. Titlul cărţii face referiri la piesa "Clovnul", jucată în 1939 la Teatrul Naţional, în sala Studio din Piaţa Amzei, cu Finteşteanu în rolul titular. El a făcut regia şi scenografia, a creat masca şi costumul clovnului. Ca să poată interpreta rolul, a învăţat să jongleze, să facă tumbe, să cînte la trompetă şi la saxofon, la muzicuţă Si la balalaică. A fost, după cum mărturiseşte, rolul vieţii sale. Piesa era slabă, prietenii şi cei din conducerea teatrului l-au sfătuit să se lase păgubaş, dar el a vrut să arate ce este în stare. Pînă atunci jucase roluri minore, chiar şi de figurant cu tava. "Clovnul" a avut succes de cassă, ceea ce era ceva. Finteşteanu era fericit.

Cînd Ion Iancovescu îl întîlnea în culise, îl oprea: "Măi Fintişteanu, vezi să nu întîrzii la repetiţii". Actorul se înegrea de ciudă, dar nu-l corecta. Şi alţi colegi, tot Fintişteanu îi spuneau. L-au mirosit că n-ar fi neaoş.

În cartea lui de memorii nu aflăm mai nimic despre familia sa (tatăl a fost un mic funcţionar), despre copilărie. A debutat la Iaşi în 1917, în plin război, la o trupă de Operă: Finteşteanu cînta în cor. În turnee, prin tîrgurile moldovene, avea de-a face cu patronii sălilor de teatru, cu distribuitorii de bilete şi impresarii, mai toţi evrei. Finteşteanu le redă, în carte, vorbirea: "Ci să fac ? Nu mă întreba !"..."Pi onoarea mea că n-am nici un cîştig".

Cînd s-a publicat, din ordinul lui Antonescu, lista cu actorii căutaţi la prohab şi daţi afară de pe scena românească, Finteşteanu a rămas pe loc; lui nu-i lipsea o bucăţică. S-a afirmat ca actor de talent abia după 1944. A fost distribuit în Ianke (nici nu se putea altfel) din comedia lui Victor Ion Popa, în "Trei generaţii", în rolul unui decrepit, şi altele. Apărea şi la T.V. la Varietăţi, în rolul cupletistului Ionescu, de la "Union"-ul de altădată, cîntînd: "Avea-un picior foarte uşor şi o botină din cea mai fină..." (Despre aceasta nu pomeneşte în volumul său de amintiri).

Ion Finteşteanu

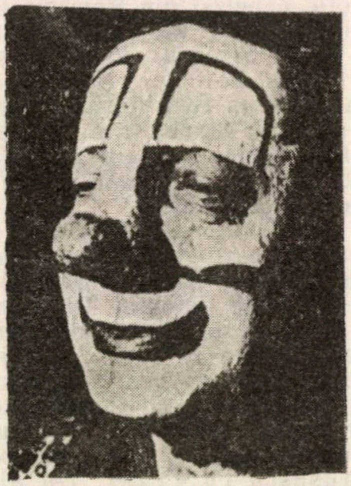

Finteşteanu - o mască, dar nu de Purim În "Clovnul", 1939

În ultimii ani de viaţă a locuit în blocul cu opt etaje poreclit "Tel Aviv" din Vasile Conta. Alături stătea lipit blocul "Haifa", cu tencuială alb-albastră. La subsol erau garajele Securităţii iar peste drum, şcoala pentru copiii diplomaţilor acreditaţi la Bucureşti. În capul străzii locuiau N. Stroe şi Rolanda Camin. Finteşteanu apărea din cînd în cînd în faţa blocului, în izmene şi papuci, făcînd scandal că s-au răcit caloriferele, ori s-a oprit apa cînd era sub duş.

Mă întorc la cartea pomenită la început. Era în primăvara lui 1939, după premiera cu "Clovnul", cînd actriţa Nataşa Alexandra a intrat în magazinul de încălţăminte de lux "Negreanu" din Calea Victoriei, peste drum de Prefectura Poliţiei. Patronul îi iese în întîmpinare de după o perdea de catifea:

- Săru-mîna, coană Nataşa. Ei, ai văzut ? N-au putut să scape de el... Cine putea să facă asemenea rol ? Numai el ! Ce succes ! ! Toată lumea vorbeşte... ovrei, ovrei, dar cînd a fost vorba de un rol aşa de greu, tot lui a trebuit să i-l dea.

- De cine-i vorba, d-le Negreanu ? întrebă Nataşa.

- Cum de cine ? De Finteşteanu ! Cine mai putea să facă un clovn aşa cum l-a făcut el ?

- Dar, d-le Negreanu, te înşeli ! Finteşteanu nu este evreu.

- Îmi pare rău, coană Nataşa, nu ştim noi la Comunitate cine este evreu şi cine nu ?

A doua zi actriţa se întîlneşte cu Finteşteanu pe culoarele Naţionalului. Acesta îi sărută mîna.

- Dragă Ionele - spune Nataşa - la voi vine Purimul. Te rog să nu mă refuzi... Îmi place aşa de mult ! Fă-mi rost şi mie de nişte... humănţaşi.

Cîţiva conducători ai organizaţiei Fatah (baza OEP-ului), între care d. Abu Maher Guayem, membru în C.C.-ul organizaţiei, au declarat că se opun modificării Chartei palestiniene. În acelaşi timp, dr. Ahmed Tibi, consilier al lui Arafat şi fruntaş al Fatah-ului, a atras atenţia - în cadrul unei conferinţe la Tel Aviv, că "data fixată pentru schimbarea Chartei nu e sfîntă" şi că noi nu trebuie "să stăm cu cronometrul în mînă".

Este exact la ce ne-am aşteptat. Modificarea Chartei, Fatah Morgana.

STAI TREI ANI ÎNTR-UN BORDEL... ŞI...

"... Şi apoi, nu e de mirare că partidul de guvernămînt a descoperit viciile partenerului său abia la capătul a trei ani de coabitare ? (*autorul se referă la divorţul dintre PDSR şi PRM, n. red.*). Vadim Tudor face publicistică antisemită încă de dinainte de 1989. Asiduu anti-maghiar şi anti-român (căci a înjurat fără ezitare trei sferturi din elita intelectuală a ţării), el nu şi-a ascuns niciodată idiosincrasiile, vulgaritatea, degenerescenţa sufletească. N-a fost mai breaz la nuntă decît la divorţ. Prin urmare, alianţa cu un asemenea exemplar nu putea avea decît o singură, grav condamnabilă, justificare: dorinţa de a sta la putere **cu orice preţ**, fără urmă de scrupul moral şi civic. În ultimii cinci ani, C.V.Tudor a colportat zvonurile cele mai absurde, calomniile cele mai groteşti, insultele cele mai scabroase cu privire la mari scriitori, la miniştri, la parlamentari şi generali, la instituţii prestigioase (naţionale şi internaţionale) şi la seminţii întregi. A trebuit să-l înjure birjăreşte pe Ion Iliescu, pentru ca şefii arcului guvernamental să-i descopere, sideraţi, grosolănia şi antisemitismul. S-ar zice că preşedintele României e primul "evreu" ofensat de Vadim, după ani lungi de surîsuri cosmopolite. Pentru cine şi-a păstrat simţul ridicolului, inocenţa cu care liderii PDSR semnalau zilele trecute păcatele colegului lor era jenantă şi descumpănitoare. Care va să zică, stai trei ani într-un bordel şi, într-o bună zi, anunţi obştea că eşti înconjurat de prostituate, de care înţelegi să te delimitezi... Cum să credem, deci, într-o nevoie autentică de purificare ?"

(Dintr-un articol de Andrei Pleşu; în "Dilema", Buc. 1995)

STELA POPESCU

"Un cuplet al Stelei Popescu, lansat la T.V., sună astfel: "Cu Florin pîn-la Florii - Un dolar va fi cinci mii". Este vorba, fireşte, de ministrul finanţelor noastre, Florin Georgescu, şi de sumbra perspectivă ce ni se anunţă."

(Dintr-un articol de Liana Cojocaru; în "Lumea Liberă", New York. 1996)

GROZĂVII LA GROZĂVEŞTI

"La "Clubul A" din str. Doamnei, la "Disco Martin" din str. Ştefan cel Mare şi chiar la "Lăptăria Enache", joia şi vinerea îşi fac apariţia cetăţeni asiatici şi arabi care vînd cu cinci dolari o ţigară cu marijuana. Dar "bătaia peştelui" în materie de distribuire a stupefiantelor are loc pe terenul viran de la podul Grozăveşti. Acolo este un fel de cartier general al arabilor veniţi pentru "afaceri comerciale" în România. În spatele zecilor de tarabe şi dughene, unde se vînd nimicuri orientale pentru spălarea banilor murdari, se ascund adevăratele afaceri bănoase: vînzarea drogurilor şi traficul cu carne vie.

*

Din 1994 pînă acum,în zona complexelor studenţeşti Grozăveşti şi Regie, au fost prinşi cca. 10 consumatori de stupefiante. Prin amabilitatea poliţiştilor de la Biroul de Poliţie din Regie vom prezenta cîteva cazuri specifice.

Astfel, cetăţeanul iranian Kouros Samadi, în vîrstă de 30 de ani, a fost prins de o patrulă în timp ce a aruncat pe jos cîteva pacheţele în care se aflau 1,67 grame de heroină. În urma cercetărilor s-a aflat că este venit ilegal în ţară, fără nici un act de identitate. El a fost introdus de către un şofer turc şi locuia în gazdă în zona Gării de Nord, contra sumei de 5000 lei pe noapte.

Anul trecut au mai fost arestaţi trei arabi care au tîlhărit un conaţional pentru a face rost de bani pentru droguri. Metwaly Saad Salh Nasralla Salen (egiptean), El Azharaziz (marocan) împreună cu Taibi Abdel Aziz (marocan) l-au atacat pe Shaban Saad Ibrahim (egiptean) în apropierea restaurantului Blida din Grozăveşti. Cei trei i-au furat 3600 USD, 73.000 de lei, ceasul şi hainele. În prezent, cei trei sînt arestaţi.

În zona Politehnica de la staţia de metrou Grozăveşti a mai fost prins un iranian care se ocupa cu schimbul valutar. Hamidreza Asadi Jozani, 31 de ani, a aruncat pe jos pacheţelele cu droguri în momentul în care a oprit lîngă el maşina Poliţiei. Au fost găsite 10 lamele de haşiş (12,49 g) şi 2 batoane de opiu (6,87 g). A fost arestat, însă nu recunoaşte nimic."

(După relatări de Elena Tomulescu şi Stela Ştefan; în "România Liberă", Buc. 1996)

RECORD

Noul recordman al României la... fumat ţigări este clujeanul Ştefan Sigmond (27 de ani). El a fumat (să n-audă Dr. Watts...) 750 de ţigări în mai puţin de şase minute. Performanţa a fost realizată la discoteca "Bianco şi Nero" din Cluj, în prezenţa unei comisii de omologare condusă de italianul Aldo Mosarella. Dar omul nu se culcă pe lauri;

"Pentru noi nu contează banii ci mulţimea lor."

(Victor Surdu, Preşedintele PDAR; după "Academia Caţavencu", Buc. 1996)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

Sigmond se pregăteşte să bata recordul amintit, fumînd 800 de ţigări în mai puţin de 6 minute.

FĂRĂ FALSĂ MODESTIE

"Eu sînt un munte. Da, da, un munte, gata cu falsa modestie şi umilinţă".

(Dintr-un articol de C.V.Tudor, în "România Mare", Buc. 1996)

ISRAELUL A TRECUT LA JEFUIREA ROMÂNIEI !

"Dacă stăm bine şi ne gîndim, cum să nu treacă Israelul la jefuirea României, cînd, de fapt, asta îi mai rămăsese de făcut ?! Intrase peste tot în lume, iar prin Europa bîntuia precum gripa. Pasul făcut în România a fost momentul unei mari izbînzi planificate cu multă grijă. A se vedea, ca exemplu, uşurinţa cu care au acces în primul guvern din România de după decembrie 1989, toţi evreii cu diplomă. Unii chiar fără diplomă, alţii chiar fără nici o pregătire. Aşa cum şi în guvernele de după 6 martie 1945 principalele portofolii ministeriale (Externele, Internele, Finanţele şi altele) erau ocupate tot de evrei. Dar ce legătură au ei cu politica ? Nici măcar una ! Ei au altă treabă. Să scoată România la tarabă, bucăţi-bucăţele şi s-o dea pe te-miri-ce".

(Dintr-un articol de Monica Miu, în "România Mare", Buc. 1996)

CASETELE COANEI LENUŢA

Într-un articol din revista V.I.P., Bucureşti, intitulat "Elena Ceauşescu urmărea pe casetă cum face dragoste Emil Bobu", se afirmă că soţia lui N. Ceauşescu ceruse Securităţii să plaseze camere video în dormitoarele colaboratorilor ei, pentru a constata *de visu* cum anume se comportă aceştia în clipele lor de strictă intimitate.

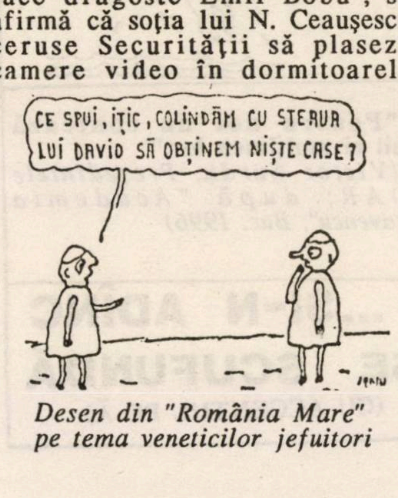
CE SPUI, IŢIC, COLINDĂM CU STEAUA LUI DAVID SĂ OBŢINEM NIŞTE CASE?

Desen din "România Mare" pe tema veneticilor jefuitori

MAJORITATEA PUBLICAŢIILOR ROMÂNEŞTI

"C.V.Tudor a ţinut loc de extremist. A devenit ţinta favorită a opoziţiei şi a presei internaţionale; a ocupat un loc în peisaj şi a interpretat un rol. Pe scurt, a fost, este, va fi *un extremist de serviciu.* Din proprie iniţiativă şi pe baza unor aptitudini reale. Prezenţa lui, fu supradimensionată de o presă care, luptînd aparent împotriva lui, n-a făcut decît să-l popularizeze prin diabolizare, contribuind mult la ecranarea extremismelor mai puţin gălăgioase, dar nu mai puţin reale, din viaţa politică românească. Delimitări necesare pentru afirmarea veritabilelor principii democratice nu s-au produs. Hilare, trivialităţile xenofobe şi antisemite din publicaţiile lui C.V.Tudor au protejat, de fapt, atitudini xenofobe şi antisemite caracterizate, găzduite însă în majoritatea publicaţiilor româneşti şi exprimate de reprezentanţi ai aproape tuturor partidelor, indiferent dacă din majoritate sau din opoziţie. Să fie, de exemplu, chiar un simplu accident de informaţie că un respectabil parlamentar din opoziţie, de orientare civic-liberală, declara în urmă cu cîteva luni că omul politic francez de care se simte cel mai apropiat este vicontele Philippe de Villiers, liderul unei mişcări naţionaliste «aristocratice», avînd aproape aceleaşi obiective programatice ca şi extremistul Jean-Marie Le Pen, conducătorul Frontului Naţional ?! Nu numai «puterea» are de ce să-i fie recunoscătoare lui C.V.Tudor. Dacă el va funcţiona de acum încolo în regim de austeritate, se va vedea că există un «vadimism» difuz cam peste tot."

(Dintr-un articol al criticului literar Mircea Iorgulescu; în :"Dilema", Buc. 1995)

FETELE VESELE DIN DORTMUND

"...Lîngă gara din Dortmund se află Linien Strasse, strada prostituatelor. Am aflat de ea

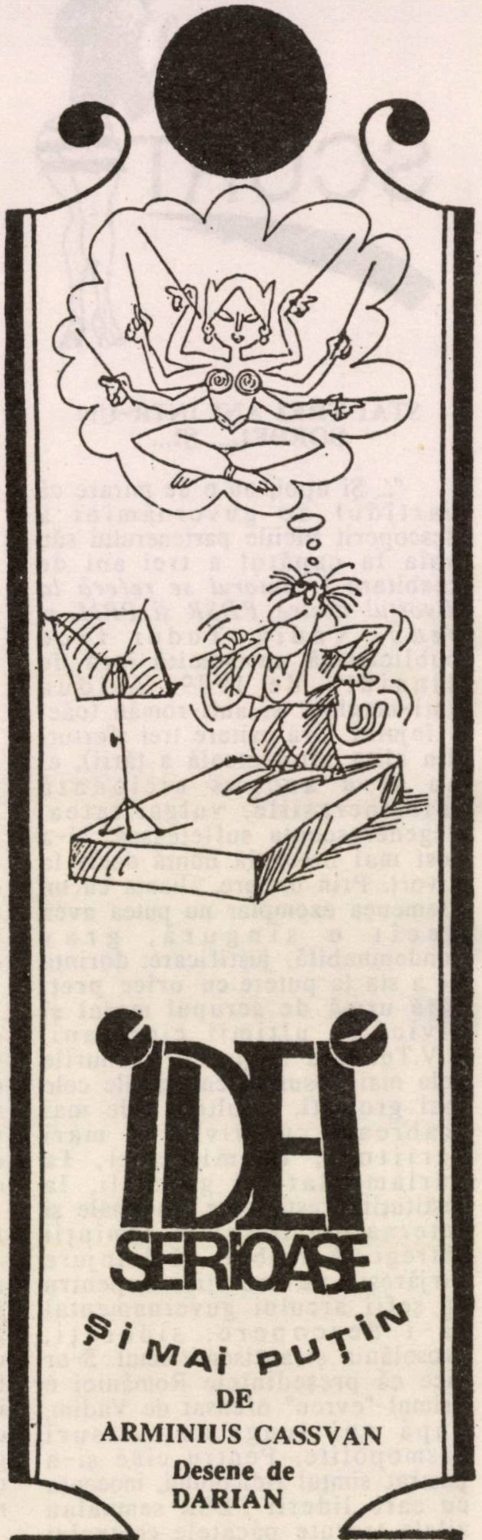

DE
ARMINIUS CASSVAN
Desene de
DARIAN

Cartea poate fi procurată trimiţînd un cec de 20 (douăzeci) shkalim la: Lazăr Cassvan, P.O.B.263, Kiriat Haim.

după ce am întrebat o duzină de nemţi - probabil puritani - care se făceau că nu înţeleg nimic. Abia ultimul, stimulat de expresia "Fucking girls" urmată de semnul caracteristic din şold, mi-a însemnat pe hartă locul cu pricina, urîndu-mi succes.

Strada Linien este bordelul cu vitrine. Fiecare fată stă regulamentar dezbrăcată în vitrinuţa ei, cu sînii atîrnîndu-i ca două fructe pe cîte o perniţă special pusă pe pervaz. Te apropii de ele, cu un tupeu pe care nemţii îl dobîndesc cu greu, şi le întrebi de preţ. O negresă botoasă, dar cu sex-appeal, te-ar uşura de 60 DM pentru "tacîm complet". Fragilele asiatice pretind 80 DM pentru un program cu "fineţuri". Nemţoaicele au aparatul de taxat pus pe 100 DM. Procedeul, pentru cine are curaj, este simplu: intri, tragi perdeluţa la vitrină şi primeşti, pe o canapea deşelată, serviciile plătite în avans. Interesant este faptul că primele două vitrine de la capătul străzii sînt rezervate "nur für Damen", lesbianismul făcînd parte şi aici din cotidian. La capătul opus sînt două blonde "fierbinţi" care cer 20 DM în plus, probabil fiindcă sînt ariene. "Niet", le răspund într-o limbă de circulaţie internaţională, încercînd negocierea. Deşi mă îndepărtez în pas vioi, apuc să le-aud strigîndu-mi într-o perfectă limbă românească: "Ţi-ai dracu de poloneji !"

(Dintr-un reportaj de Vlad Teodorescu, în "Exclusiv", Buc. 1996)

O FI VREO LEGĂTURĂ CU CELE DE MAI SUS ?

Ambasada României de la Bonn implicată într-un nou scandal.

"În prezent, la Mannheim, se judecă procesul unei patroane a unei case de toleranţă. Respectiva este acuzată de trafic de carne vie, proxenetism şi evaziune fiscală. Procesul părea să fie unul obişnuit, fără conotaţii politice. Dar nu a fost să fie aşa....

În timpul dezbaterilor, s-a stabilit, fără drept de apel, că principalul complice al acuzatei era... d-l Jugănaru, fost Consul al României la Bonn. Nu cunoaştem ce misiune diplomatică are în prezent d-l Jugănaru. Cert este că d-l consul al României la Bonn, cel care ar fi trebuit să se preocupe, ca nimeni altul, de imaginea României în Germania, s-a ocupat de cu totul altceva, şi anume a adus din România "fetele" pentru bordel, cu paşapoarte şi vize în regulă, beneficiind de complicitatea unor funcţionare române de la Ambasada Germaniei de la Bucureşti.

În Germania, "fetele" aveau practic permis de şedere nelimitat, autorităţile germane au trecut acum la identificarea funcţionarilor germani care, mituiţi de d-l Jugănaru, au eliberat "salariatelor" din România permis de şedere, în mod ilegal. Desigur, d-l Jugănaru avea o cotă substanţială din cifra de afaceri a bordelului de la Mannheim."

(Dintr-un articol de Liviu Vălenaş; în "Lumea Liberă", New York, 1996)

IMAGINEA ROMÂNIEI

"Care este imaginea României în ochii străinilor ? Proastă. Şi nu pe nedrept. În conflictele regionale, mondiale din acest secol, România nu a ştiut să păstreze o poziţie fermă, demnă (pe cei ce vor pretinde că n-am avut mijloacele unei asemenea politici îi voi trimite la exemplul Finlandei - e drept, noi nu sîntem... boangheni ca Finlandezii). Am cotropit teritorii străine, am "schimbat alianţe" - iar la urmă ne-am plîns că am fost vînduţi, ba la Yalta, ba la Malta... Am persecutat (un eufemism) minorităţi naţionale, pe Evrei şi Ţigani, ne-am purtat nedemn faţă de populaţiile din teritoriile ocupate (dacă vom pretinde că am fost "mai omenoşi decît Nemţii" în Ucraina, am şi găsit cu cine să ne comparăm...), iar în 1944-45, i-am vîndut Ruşilor pe refugiaţii din Basarabia şi din Bucovina."

(Dintr-un articol al scriitorului român Paul Goma; în "Vatra", Tg.Mureş, 1995)

NU E AŞA CUM SE CREDE

"...În perioada interbelică, legionarismul a reprezentat o veritabilă însufleţire a naţiunii, şi nu o îndobitocire, cum îndeobşte se crede".

(Dintr-un articol de Dan Stanca; în "România Liberă", Buc. 1996)

URA IUDEILOR

"Ura străveche a iudeilor împotriva creştinilor sintetizată în PROTOCOALE, ura evreimii ruse împotriva marelui popor rus, s-au tradus în realitate prin transformarea fostului Imperiu ţarist într-un imens abator uman al creştinilor şi musulmanilor, în care au fost asasinaţi prin torturi bestiale milioane de oameni, alte milioane luînd calea lagărelor de exterminare, fiind supuse celor mai crîncene metode de dezumanizare."

(Dintr-un articol de Radu Teodoru; în "Europa", Buc. 1996)

DECESE

EDUARD MEZINCESCU, om politic, publicist, fost ministru adjunct la Externe, ambasador la Stockholm, etc. E.Mezincescu este autorul unui studiu important despre rolul mareşalului Ion Antonescu în timpul celui de-al doilea război mondial. A fost căsătorit cu balerina Alexa Mezincescu (fostă Dumitrache) de la Opera Română.

ION CÂRJE, ziarist, redactor-şef la "Agerpres", "Lumea", "Radio", etc.

MARIA MARINESCU-HIMU, (n. 1907), profesoară la Universitatea din Bucureşti, specialistă în literaturile greacă antică şi latină; la Atena.

AURELIA (RELI) SORESCU, actriţă la "Teatrul Bulandra" din Bucureşti. A fost măritată cu Valentin Lipatti, profesor de limba franceză la Universitatea din Bucureşti, fost reprezentant al României la UNESCO.

MARIAN HUDAC, actor la Teatrul Naţional din Bucureşti.

Noul prim ministru al Greciei este d. Costas Simitis.

Iată un om pe care nu-l voi ataca niciodată: eu nu sînt antisimitis.

Sub auspiciile D-lui AUREL SANISLAV, ambasadorul României în Israel

TESU SOLOMOVICI are onoarea sa prezinte
(Herzog street 2/3 Tel Aviv Tel. 03-6048125)

RADU BELIGAN - ION LUCIAN

DOI TITANI AI SCENEI ROMÂNEŞTI ÎNTR-O SUPERBĂ ÎNTRECERE ACTORICEASCĂ

O NOAPTE LA PARIS

de JEAN CLAUDE BRISVILLE

Spectacol Omagial al Teatrului Odeon din Bucureşti închinat marilor actori RADU BELIGAN şi ION LUCIAN.
În rolul lui Talleyrand: RADU BELIGAN. În rolul lui Fouché: ION LUCIAN.
În alte roluri: NICOLAE IVĂNESCU şi DAN TUDOR.
Dir. Teatrului Odeon: TUDOR MĂRĂSCU * Regia: FLORENTINA ENACHE.**
Scenografia: ADRIANA PĂUN.

Spectacolul se joacă în Israel cu decorurile originale din Bucureşti.

Numai 10 spectacole în toată ţara;

Tel Aviv:"Ohel Shem" simbătă 23.3.--ora 8	Ashdod:"Kofef" dum.24.3.--ora 7	Rishon:"Mofet" 25.3.--ora 19,30	Haifa:Beit Hayal" 26.3.---ora 19,30	Petah Tikva:"Sharet" 27.3..ora 19,3o
Naharia:Hatarbut vineri 29.3 ora 8	Rehovot:"Mofet" simbata 3o.3	Ierusalim:"Behar" 31.3.-ora 19	Holon:Teatron luni 1 aprilie	Beer-Seva-:Conservatorium marţi 2 apr.-ora 19

E O LUME

ION MIHĂILEANU:

CALEIDOSCOP PARIZIAN

- **Misterele Regelui Mitterrand**
- **Cadavre pentru Templul Soarelui**
- **Un restaurant unde nu mai găseşti locuri pentru revelionul din anul 2000**
- **Freud: recomand Gestapoul tuturor**
- **Doctorat în lanţuri**
- **Un muzeu de care n-aţi prea auzit**

Între recentele evenimente petrecute în Franţa, n-am să stărui în primul rînd asupra dispariţiei lui François Mitterand. Presa pariziană, dar şi cea din provincie au tipărit numere speciale, toate canalele de televizune au consacrat emisiuni după emisiuni, glorificînd această personalitate care intră în istorie. Istorie care, distanţîndu-se, îl va judeca discernînd binele de răul pe care l-a făcut ţării sale şi umanităţii. Mă voi mulţumi doar să spun că a fost un om extrem de complicat şi de secret, că - la fel cu orice francez - a iubit femeia şi vinul, dar şi cartea, că n-a ezitat să-şi recunoască fiica nelegitimă Mazarine în vîrstă de 20 de ani, ridicînd bigamia la nivel oficial cum nici un rege al Franţei n-a îndrăznit s-o facă şi că, însfîrşit, a condus Franţa timp de 14 ani, fiind de la început bolnav de cancer, ascunzîndu-şi boala şi transformînd-o în secret de stat. Personaj de roman, au zis mulţi ziarişti şi scriitori, personaj shakespearian aş zice eu, prezent nu în Danemarca unde aproape totul era putred, ci în Franţa. Iar cutia Pandorei ar putea să se deschidă în viitor, desvăluind secrete necunoscute încă azi, asigurînd o pîine bună multă vreme pentru autori de cărţi despre "regele" Mitterand.

■ Ceea ce m-a impresionat cel mai mult în ultimul timp a fost moartea, undeva în munţii Franţei a 16 persoane, printre ei cîţiva copii, care făceau parte din secta numită Templul Soarelui. Această sectă are la activul ei moartea a cîteva zeci de persoane în Elveţia şi în Statele Unite, utilizînd acelaşi scenariu: întîi dispariţia prin gloanţe, apoi ştergerea oricăror urme prin incendierea cadavrelor. Adepţii sectei, în majoritate intelectuali, uneori cu poziţii în înalta societate, pretind că Apocalipsul - sfîrşitul lumii - se apropie vertiginos, viaţa nefiind decît un pasaj, o trecere fugară spre un adevărat paradis: ca atare, e mai bine să-ţi pui capăt vieţii imediat, pentru a beneficia de avantajele lui post-mortem. Numai că ancheta asupra "sinucişilor" din Franţa a stabilit cu certitudine că - printre morţi - unii au fost asasinaţi, printre ei şi copii. Se presupune că asasinul e unul din cei doi poliţişti decedaţi, membri ai sectei. Întrebarea pe care şi-au pus-o anchetatorii e următoarea: nu cumva organizatorii masacrului sînt vii şi se ascund undeva în Elveţia sau altundeva şi pregătesc o altă "sinucidere" în masă ? Afacerea rămîne misterioasă, de un timp încoace s-a lăsat cortina tăcerii. Ziarele, televiziunea, parlamentul au preluat problema. Şi cu această ocazie opinia publică a aflat că în Franţa există nu mai puţin de 300 de secte cu vreo 600.000 de adepţi. Nu toate sectele preconizează "sinuciderea", dar imensa lor majoritate manipulează fiinţele şubrede în scopuri neclare sau, mai grav, periculoase.

Dar există şi unii fericiţi care nu numai că nu se tem de trecerea în secolul 21 şi nu doresc să dispară de pe pămînt ca aceia din secta Templului Soarelui, ci vor să petreacă noaptea respectivă de anul nou 2000 în condiţii de euforie şi mîncînd bucatele cele mai alese. S-a aflat de pildă că, pentru revelionul 2000 la celebrul restaurant "La Tour d'Argent" toate locurile sînt ocupate.

Şi pentru că de multe ori viaţa se transformă în tragi-comedie, s-a aflat cam în acelaşi timp că unii nu se gîndesc nici la anul 2000, nici la viaţa de apoi, ci la cea de acum, de care vor să profite din plin, chiar cu preţul comiterii unor acte nu tocmai "casher": e vorba de cîţiva şefi bucătari, printre care cei de la "La Tour d'Argent", "Crillon" sau un responsabil al bucătăriilor Ministerului de Externe, în total vreo treizeci de la cele mai mari restaurante: de cîţiva ani aveau obiceiul să primească lunar între 1000-3000 franci din partea unei societăţi denumită Scotfish, cu condiţia să cumpere peşte exclusiv de la ea. Descoperiţi, şefii respectivi, s-au scuzat zicînd că e o simplă "gratificaţie" tradiţională în meserie. Ciubuc sau bacşiş, am impresia că justiţia franceză nu va lua în considerare termenul "gratificaţie" şi-şi va aminti de zicala românească "peştele de la cap se împute".

■ Citind volumul "En lisant Freud, exploration et divertissements" de Peter Gay (tradus din engleză, editura PUF), am aflat lucruri extrem de amuzante despre părintele psihanalizei. De pildă Freud a susţinut cu tărie, mai mult: cu îndîrjire, că Edward de Vere, conte de Oxford, era, foarte probabil, adevăratul autor al pieselor atribuite lui Shakespeare.

Capacitatea lui Freud de a rîde de defectele umane, umorul său, era arma preferată pentru a se apăra de tragi-comedia vieţii. Evocînd egotismul flagrant al oamenilor, dă ca exemplu propriile sale dorinţi şi aminteşte de butada bărbatului îndrăgostit care zice soţiei sale: « Dacă unul din noi moare, mă voi duce să trăiesc la Paris !» (Vedeţi, pînă şi Freud !). Scrierile sale sînt pline de citate din Heine, apreciind mai ales aforismul: "Trebuie să-i iertăm pe duşmanii noştri, nu însă înainte de a fi fost spînzuraţi". Freud îl aprecia mult pe marele umorist Mark Twain, mai ales elogiul pe care acesta îl făcea "micilor vicii conviviale", cafeaua, ţigara, biliardul. Şi cînd medicul personal i-a interzis să mai fumeze, el i-ar fi răspuns:

E O LUME

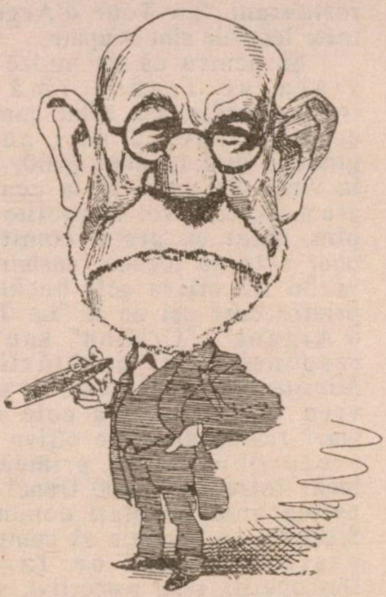

Freud văzut de David Levine: surîs și țigare...

"Nu sînt de acord. Crezi că merită, renunțînd la țigară, să continui o viață lungă, mizerabilă ?"

În sfîrșit, lui Freud, care a fost anchetat de Gestapo înainte de a putea părăsi Viena ocupată de naziști, i s-a cerut o declarație că a fost bine tratat. Legenda susține că ar fi adăugat: "Am fost atît de bine tratat încît recomand Gestapoul tuturor".

Surîsul lui Freud ne însoțește și azi....

■ Un fapt divers. La Universitatea din Tours, un tip de 39 de ani, Philippe Maurice, se prezintă ca să-și susțină doctoratul în istorie, cu următoarea temă care, sînt convins, nu vă poate pasiona, nici nu-mi închipui că a pasionat pe cineva, poate doar pe cîțiva specialiști, numărați pe degetele unei mîini sau, maximum, două: "Familia în Gévaudan în secolul al 15-lea, după datele notarilor din Lozère (1380-1483)". Candidatul a obținut mențiunea "Très honorable" și felicitările juriului.

Fapt divers ? Da și nu. Mai exact, nu. Candidatul respectiv, devenit doctor în istorie, a sosit și a plecat de la universitate în lanțuri. Direct de la și la închisoare. Condamnat înainte cu 15 ani la moarte. Grațiat însă la 25 mai 1981 de proaspătul președinte al Republicii Franceze. François Mitterrand, pedeapsa fiind comutată în închisoare pe viață. Curriculum vitae al doctorului în istorie ? Un brigadier de poliție și un paznic asasinați, diverse încercări de evadare, după grațiere a încercat să sugrume cu cătușele un supraveghetor. Considerat irecuperabil, procurorul curții cu juri care obținuse condamnarea la moarte, zicea atunci: "Moartea e înscrisă în destinul lui Philippe Maurice, căci dacă nu e ucis, va mai ucide".

Ce se poate spune în fața acestui fapt, deloc divers ? Deși ditamai doctor, trecutul său nu poate fi nici uitat, nici iertat. A ucis și a distrus vieți. O întrebare: se poate spera că va fi recuperabil ? Vă amintiți de faimosul Chessman din "Celebrul 702" al lui Mirodan ?

■ Nu știu dacă agențiile de voiaj care organizează excursii pentru străini plasează printre obiectivele Parisului un muzeu denumit Albert Kahn. De altfel, să recunoaștem, puțini locuitori ai capitalei Franței au vizitat sau au auzit de acest muzeu. Scurt timp după sosirea soției mele și a mea la Paris, am avut parte - grație unuia din fiii noștri, Dan - de bucuria de a cunoaște și de a admira acest muzeu situat în Boulogne (14, rue du Port), localitate situată la o zvîrlitură de băț de Paris și unde se poate ajunge cu métro-ul.

Se intră întîi într-un parc de 4 hectare, superb, mai ales primăvara, vara și toamna, cu cele mai variate plante, arbuști și arbori de un fin și rar exotism (între care grădini japoneze, engleze și franceze). Apoi vizitatorul are posibilitatea să vizioneze 23 de filme de un caracter cu totul excepțional care, se pare, nu pot fi întîlnite nicăieri în lume. Ele sînt fructul unui proiect ambițios al lui Albert Kahn de a crea arhivele planetei. Pentru a da un exemplu al intențiilor sale, el însuși face o călătorie de 120 de zile în jurul lumii și îl formează pe șoferul său să devină fotograf și operator de film, pentru a capta imagini ale realului: în relief sau prin fotografii stereoscopice, inclusiv film în culori. Din 1908 și pînă în 1931, operatori formați personal de el au călătorit în China. Turcia. Brazilia. Rusia, Canada, India, Persia, Maghreb, Egipt, Arabia,- cu scopul de a înregistra viața de zi cu zi, scene de stradă.

Vă veți întreba cum a reușit Albert Kahn, acest evreu alsacian, aterizînd la sfîrșitul secolului fără nici un ban, să constituie acest tezaur unic ? Bineînțeles că, asemeni oricărui evreu priceput să jongleze cu cifrele, a devenit repede bancher, un bancher extrem de bogat și renumit în lumea afacerilor. Numai că pasiunea sa nu erau banii ci, ca orice evreu intelectual care se respectă, dorința de a schimba lumea, ceea ce e numit azi iluzie sau, pur și simplu, utopie. Atins de criza economică din 1929, dar și din cauza cheltuielilor exorbitante cerute de proiectele sale generoase, acest mecena a murit sărac în noiembrie 1940, cînd Franța era ocupată de naziști. Expoziția recentă intitulată «*Realitatea unei utopii*», e deschisă pînă la 15 septembrie 1996 și aici se pot afla multe lucruri interesante

nou

A apărut

LES CLOCHES D'EIN KÉRÈM
(Le cahier d'un guerrier
Tel-Avivien)

●

Carte de versuri în limba
franceză a scriitorului

HARRY BAR - SHALOM

Cartea se poate obține trimițînd
suma de 10 shekeli la adresa:
H. S. Eng./ P.O.B.13/ K.
Motzkin 26100

●

despre o figură luminoasă a acestui secol, prieten al unor mari artişti, scriitori, filozofi şi al personalităţilor politice cele mai importante din acea perioadă.

În încheiere, pêle-mêle sau tohu-bohu (talmeş-balmeş pe româneşte):

■ Isidore Isou, fondatorul letrismului, evreu român ca şi Tristan Tzara, fondatorul dadaismului, a dat un interview interesant postului de radio France Culture; am vizitat o pasionantă expoziţie de pictură şi sculptură la Muzeul de artă modernă al oraşului Paris, intitulată «*Passions privées*», deschisă pînă în aprilie. 90 de colecţionari expun pentru prima oară peste 1000 de lucrări de artă modernă şi contemporană, unele sînt capodopere; 5000 de miliarde de franci reprezintă venitul pe an al francezilor, din care 700 de miliarde sînt depuse la bănci; un profesor, Etienne-Émile Beaulieu, care a descoperit pilula ce poate provoca avortul, e pe cale să pregătească o pilulă care va asigura celor mai în vîrstă să "mieux vieillir"; marele scriitor Julien Green, în vîrstă de 95 de ani, în conflict cu proprietarii care-i cer o chirie de 40.000 de franci lunar pentru apartamentul pe care-l ocupă de 25 de ani împreună cu fiul său, riscă să fie evacuat; Pierre Rosenberg, actualmente conducătorul Muzeului Louvre, a fost ales membru al Academiei Franceze; Editurile Solin şi Actes Sud au lansat recent colecţia *HEBRAICA*. Primul titlu publicat: "Livre noir" (mărturii culese de Ilya Ehrenburg şi Vassili Grossman despre atrocităţile comise de nazişti împotriva evreilor în ex-URSS). În pregătire: *JÉRUSALEM, UN CRI PÉTRIFIÉ* şi "Dictionnaire des patronymes juifs".

Poliţia din Colombo, capitala Statului Sri Lanka, nu a reuşit să descopere nici pînă astăzi pe autorii atentatului cu un automobil-capcană care a făcut peste 50 de morţi şi mii de răniţi în centrul oraşului.

Ar trebui un Columbo ca să dea de criminalii de la Colombo.

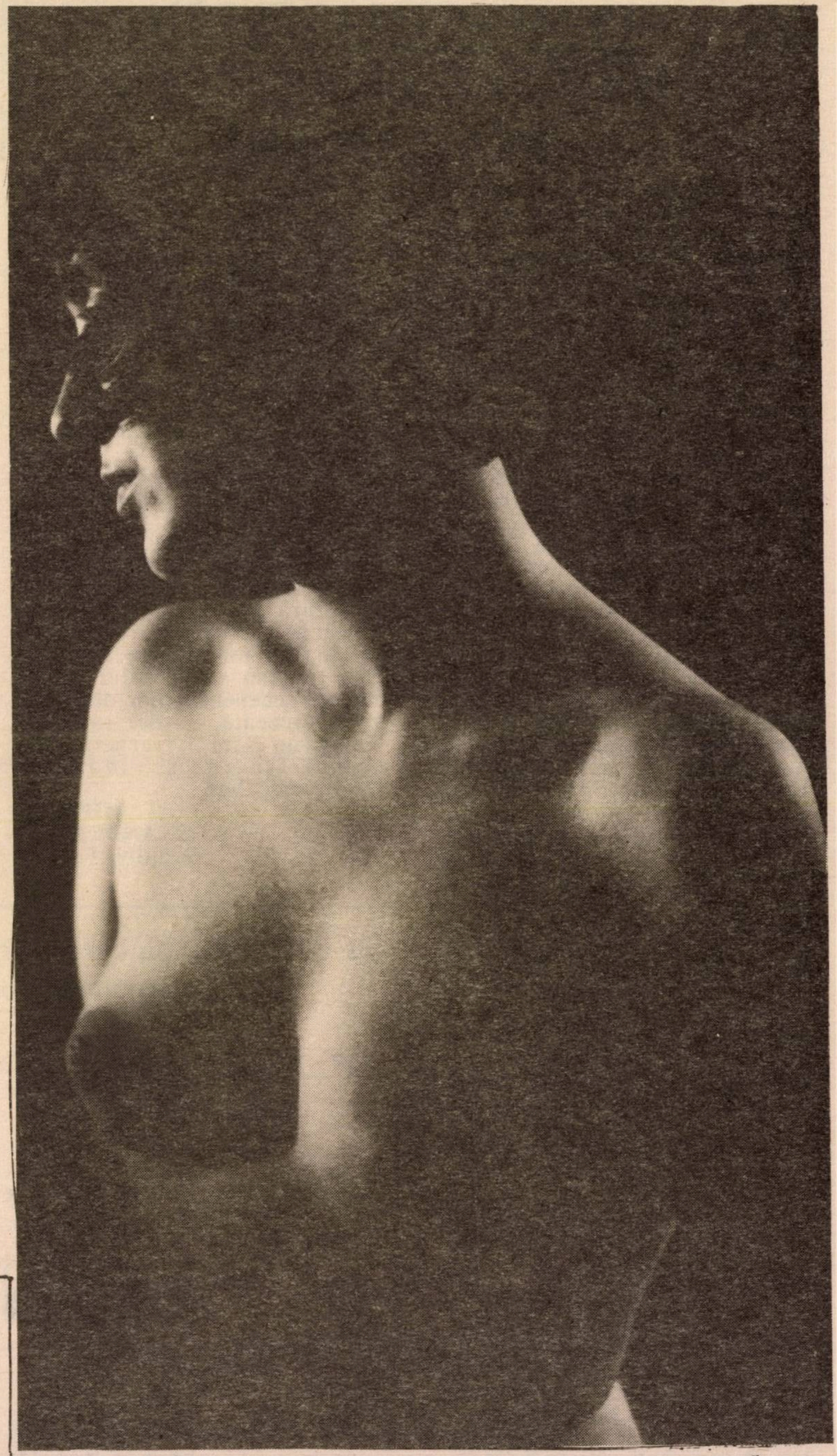

O fi descoperit prof. Beaulieu pilula care ne "ajută să îmbătrînim mai bine şi frumos", dar pînă una alta, noi vă recomandăm, în acest scop, un nud de Hedy Löffler.

Revoluţie (în materie de moravuri) ?
Probabil.
Aşa - numai aşa - se explică faptul că pictura şi sculptura "sexi" au sărit, la Paris (Parisul tot Paris !) din galeriile particulare de pe rue de Seine, în foarte oficialul Muzeu Beaubourg.

FEMININMASCULIN (SAU SEX LA MUZEUL BEAUBOURG)

M-am dus de curînd să văd sculpturile lui Brâncuşi la Muzeul Naţional de Artă Modernă de la Beaubourg. Sînt plecate în America, răspunde supraveghetorul muzeului. Au rămas cîteva piese: Foca de marmură bleu turquoise, o masă asemeni celei de la Tîrgu-Jiu şi o Cariatidă de lemn. Şi amintirea unui succes: patru sute de mii de vizitatori care au plătit biletul de patruzeci şi cinci de franci la Retrospectiva Brâncuşi în timp ce tot tîrgul a vorbit despre Brâncuşi şi toate autobuzele purtau afişe publicitare cu Muza adormită.

Mai sînt cîteva piese expuse sus, la Fémininmasculin, spune muzeograful cu un surîs. Şi eu urc la etajul cinci şi mă găsesc în faţa unui tablou: L'origine du monde de Gustave Courbet, pictat în 1866 pentru Kalil-bey-diplomat al Marelui Turc la curţile prea creştinului Domn al Francezilor. Tabloul era ascuns în Ambasada Otomană după o perdea şi numai privilegiaţi din intimitatea paşei puteau zări o pictură care nu respecta canoanele artei din secolul XIX: un corp de femeie cu gambele despărţite, dezvăluind triunghiul intim şi linia sexului. Cum sîntem în alt secol şi cum moravurile au evoluat într-o societate hipersexualizată aşa cum este cea franceză; cum nenumăraţi artişti s-au exprimat senzual, în tot felul de maniere "investigînd identitatea noastră, teritoriile şi dualităţile partajate", a fost uşor (deşi unii spun că... prea îndrăzneţ) pentru organizatorii expoziţiei să lanseze bomba *sexy* la foarte oficialul muzeu.

Louise Bourjeois cu o "Fetiţă" fără echivoc; Man Ray cu fotografii alb-negru ambigue: bărbaţii poartă veşminte femeieşti; Andy Warhol cu "Autoportret în travestit"; Giacometti cu Sfera suspendată sau Pointe à l'oeil; Picasso cu Raphaël et la Formarina sau Le Baiser; Victor Brauner (cel născut la Piatra-Neamţ), cu desene în creion şi tuş "noir de Chine". Mai sînt prezentate şi alte expresii de artă contemporană în care se vorbeşte despre iubirea dintre bărbaţi, de Sida, iubirea dintre femei, prezervative şi alte accesorii din bîlciul Sado-Maso.

Îndrăzneala aparţine artiştilor şi organizatorilor care au avut curajul să afirme deschis ceea ce o mulţime vorbeşte în şoaptă.

Mi-a făcut plăcere să surprind grupuri de vizitatori admirînd tăcuţi o variantă a Sărutului de Brâncuşi, Trupul de tînără fată sau Trupul de tînăr bărbat şi bronzul Prinţesei X - sculptură pe care cenzura din România a acceptat-o pentru că semăna cu un telefon. Şi ca şi cum furtuna scandalului de la Salonul Independenţilor din 1920 ar fi prezentă, o voce rosteşte: Voilà un zizi ! (termen din argoul franţuzesc, indicînd sexul... masculin).

MIRCEA ALEXANDRESCU
Gentilly, France

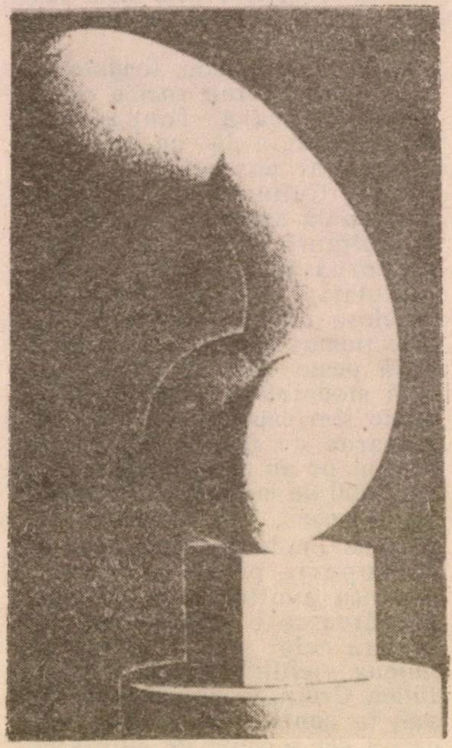

Un exponat: ne abţinem să spunem despre ce e vorba

Cu deosebită plăcere adresăm onoratei clientele urarea noastră de

PURIM SAMEAH !

Cofetăria
LONDON

Tel Aviv, Ben Jehuda 186, Tel. 5237971
Tel Aviv, Hataielet (Faleză), Tel. 5234616
Natania. (Canion - Hadarim), Tel. 09)628460

MINIMUM NU UITA

PORCII

Cine sînt porcii ? Porcii sînt acei gazetari care, în presa din România de azi (şi nu numai în foile fasciste, ci şi în publicaţii "normale", "obiective", "de centru", nu-i aşa ?) răspîndesc cu voluptate legenda despre "atrocităţile" săvîrşite de evreii basarabeni în vara lui 1940 (retragerea trupelor române din Basarabia şi Bucovina).

Am publicat, nu de mult, fragmente mari, convingătoare dintr-o carte a publicistului român Mihai Pelin care demască, întemeiat pe documente, această sinistră legendă.

Dar porcii nu s-au lăsat. Ei şi-au băgat rîtul, pe aceeaşi temă, în paginile săptămînalului "Adevărul literar şi artistic" din Bucureşti.

Iată alăturat răspunsul prof. Dr. Ilie Şerbănescu, cercetător al istoriei evreilor din România.

Extrase:

Apariţia în publicaţia "Adevărul literar şi artistic", nr.269 din 21 mai 1995 a două pagini cu Documente "inedite" despre Basarabia şi Bucovina, 1940-1941, readuce în atenţia opiniei publice o problemă dureroasă şi controversată în istoriografia românească.

Dată fiind unilateralitatea abordării acestei probleme în cele două pagini ale revistei, ne propunem să aducem o contribuţie la elucidarea temei abordate: agresarea armatei române şi a autorităţilor statului de către o parte a populaţiei din cele două provincii cotropite de către URSS, ca urmare a pactului Ribentrop-Molotov din august 1939. Mai ales că în cuvîntul introductiv, semnat C.S., se cere "să cunoaştem toate feţele adevărului istoric". Din păcate, redacţia nu-şi respectă exigenţa afirmată, susţinînd că actele de agresiune faţă de autorităţile şi armata română au drept autor exclusiv pe evrei basarabeni, faţă de care nici o imprecaţie, nici un adjectiv incriminant nu sînt lăsate de o parte.

Este incontestabil că printre acei care au comis asemenea acte de agresiune au fost şi grupuri de evrei, din provinciile cotropite. Dar documente numeroase pun în evidenţă faptul că şi alţi minoritari, şi chiar români etnici au participat la asemenea acţiuni infamante. Numeroase constatări oficiale, din partea unităţilor militare în mod deosebit, arată că populaţia basarabeană, mai ales ca urmare a unor profunde nemulţumiri faţă de comportamentul autorităţilor româneşti, şi în condiţiile degringoladei ce s-a produs prin retragerea neprevăzută şi nepregătită a armatei şi a autorităţilor române s-a manifestat uneori violent, împotriva unor militari şi unor reprezentanţi ai autorităţilor existente în Basarabia, pînă la actul samavolnic din iunie 1940.

Deci, pentru a respecta adevărul "integral" clamat de redacţia "Adevărul literar şi artistic", vom pune la dispoziţia redacţiei şi, prin bunăvoinţa acesteia, cititorilor revistei unele documente, de astădată indicînd şi sursele precise, nu ca în materialul la care ne referim.

Începînd cu toamna anului 1939-ianuarie 1940, cînd se considera, pe bună dreptate că integritatea teritorială a ţării a fost scoasă la mezat prin înţelegerea secretă dintre URSS şi Germania hitleristă, s-a manifestat o suspiciune generală faţă de basarabeni. Această afirmaţie este bazată pe dispoziţiile Marelui Stat Major, din ianuarie 1940, de a se preciza originea etnică a acestora. Redăm un document edificator:

"Marele Stat Major secţia a II-a către Armata a IV-a Stat Major Nr.206300 din 4 ianuarie 1940. Am onoarea a trimite alăturata Notă informativă pentru verificare şi luarea măsurilor ce decurg, raportînd şi Marelui Stat Major rezultatul.

p.Şeful Marelui Stat Major, g-ral (ss) indescifrabil

Şeful Secţiei a II-a Col.(ss) I.Cretzulescu".

Pe document este rezoluţia: "Ordin M.U.ca să supravegheze discret soldaţii basarabeni, dacă au sentimente potrivnice ţării (sic!)raportînd ....D21 pentru informaţia dată".

Col.(ss)indescifrabil

(Arhiva M.St.M Rola SEM 1079, dosar 941)

Despre starea de spirit a populaţiei, nu numai a acelei evreieşti, menită a genera acte agresive prezintă un tablou semnificativ un raport al Comandamentului Gărzilor Naţionale de pe lîngă Frontul Renaşterii Naţionale.

Cităm din acest document, elaborat la 26 iunie 1940, de către Lt.col.Constantin Russo, fost Comandant al Gărzii Naţionale din judeţul Orhel: "În regiunea comunei Săseni, unde locuiesc şi iau masa, sînt unităţile Diviziei 26-a. Aceste unităţi ocupă satele: Ghetiova, Valea Popii, Săseni, Brescea şi se întinde spre Tiberca şi Muleseni: 1.Starea morală a trupei este foarte rea. Ei sînt foarte nemulţumiţi pentru felul cum sînt cantonaţi şi în faţa populaţiei au declarat în mai multe rînduri că nu vor lupta pentru Basarabia, căci ei sînt ardeleni; 2. Populaţia de asemenea este foarte nemulţumită de situaţia actuală din regiune căci: - sînt luaţi pentru transporturi militare, neţinîndu-se seama de nevoile lor;-deseori nu sînt plătiţi pentru transporturile efectuate; sînt luaţi la săpatul tranşeelor, cu toate că ei au de făcut muncile pe cîmp;-tranşeele au fost trasate în unele părţi greşit şi după ce s-au săpat au fost astupate, iar semnăturile nu mai pot învia;-caii armatei au invadat toate islazurile, şesurile călcînd şi stricînd iarba. Aceasta fără mare folos pentru armată şi cu mari pierderi pentru populaţie, ale căror vite vor rămîne în iarnă fără hrană.

În general populaţia este nemulţumită de felul cum se comportă trupa cu ea şi în nenumărate rînduri s-a plîns despre aceasta.

A fost un caz extrem de grav, cînd văduva locuitorului

Sidor Bericu, din comuna Săseni, a trimis la moară doi saci de grîu şi porumb. În drum căruţa fost oprită de doi ostaşi. Sacul cu grîu a fost luat din căruţa femeii.

Femeia a reclamat cazul la primărie, iar eu am adus la cunoştinţă colonelului Grosu, Comandantul Reg.6 Inf.şi a Comandantului Batalionului de Mitralieră Divizia 26-a. În general populaţia este extrem de nemulţumită şi toţi aşteaptă cu nerăbdare sosirea ruşilor". (R.SEM 1058 CO 606).

Pe acest document este adnotarea "Să se oprească abuzurile şi pentru starea disciplinară şi morală a trupei". Nota a fost trimisă la numeroase foruri superioare, ceea ce arată gravitatea situaţiei. S-a omis însă ultima frază. Există şi alte documente ale Gărzilor Naţionale din Chişinău, Tighina etc.care atestă starea generală de nemulţumire a populaţiei basarabene, dar spaţiul nu ne permite să le reproducem.

Asemenea nemulţumiri sînt relevate şi de unii militanţi de seamă pentru Unirea Basarabiei şi Bucovinei cu România, cum au fost Pan Halippa, Vladimir Cristi ş.a.

Tendinţa de a pune numai pe seama populaţiei evreieşti actele de agresiune este evidentă din modul cum sînt redactate unele documente. Astfel în nota informativă nr.182 din 30 iunie 1940 se scrie: "Din cercurile refugiaţilor din Basarabia de la Iaşi se arată că elementul evreiesc a organizat în grabă cete de români basarabeni inconştienţi (subl.ns.) pe care îi instigă la manifestaţiuni ostile contra refugiaţilor civili, în special a armatei.

Se auzeau vorbe "unde sînt avioanele pentru care am plătit impozit de înzestrare", "unde sînt muniţiile pentru care am plătit taxe de înarmare etc.etc."

Senzaţie în lumea economică de la noi: firma Strauss a cumpărat 15% din acţiunile fabricii de dulciuri Elite.

De-aici înainte, Elite-ul va dansa aşa cum îi va cînta Strauss !

Ori în lumina documentelor citate mai înainte despre starea de spirit a populaţiei basarabene se poate oare vorbi de atitudine inconştientă?

Jurnalul de operaţii al Diviziei 15 Infanterie arată că "mare parte din ofiţeri, subofiţeri şi trupa basarabeană, au dezertat în ziua de 29 iunie, luînd arme, cai, hamuri şi căruţe. Cea mai mare parte a Regimentelor aveau un procent ridicat de basarabeni (Reg.6 grăniceri 66%, Regt.7 V.iori, 25 art., 30 art.peste 85%), aşa că dezertarea masei înseamnă reducerea unităţilor la efective derizorii (fila 75 verso). Este de presupus că aceştia nu erau numai evrei (observaţia ns.I.Ş.).

Desigur legăturile familiale, situaţia materială jucau un rol important în adoptarea unor asemenea hotărîrî. Dar nu numai acestea, evident au avut un cuvînt de spus.

Sintezele unor raporturi ale unor unităţi militare, aflate în Jurnalul de operaţii al M.St.M.-Secţia Operaţii, dosarul 948 arată că "locuitorii se eschivează de a da ajutor de evacuare (fila 25-28 iunie 1940). Raportul Biroului Statistic Militar din Iaşi arată că "Populaţia simpatizantă cu sovieticii, se opune la trimiterea în gări a refugiaţilor şi este ostilă faţă de aceştia" (fila 28-29 iunie 1940). Armata a 4-a informează că "Populaţia ucraineană a atacat patrulele posturilor noastre, dezarmînd cu ajutorul trupelor roşii cîteva patrule din R.11 Călăraşi".

Un ofiţer informator din Divizia 32 infanterie relata: "Evacuaţii, precum şi soldaţii (izolaţi) au avut de suferit foarte mult din partea minoritarilor, care după plecarea trupelor s-au strîns în grupuri şi au maltratat soldaţii dezarmîndu-i, dezbrăcîndu-i de efecte şi bătîndu-i îngrozitor.

Chiar populaţia românească s-a dedat la asemenea acte de răzbunare pentru că la plecare soldaţii i-au ameninţat cu arma şi le-au luat caii, porcii, păsările. Toţi locuitorii spun că foarte multe căruţe cu cai au fost trecute în interior şi oprite, iar oamenii trimişi înapoi.

-Inainte de venirea ruşilor ţăranii în bande au devastat fermele, ex.ferma Sojlov de lîngă satul Alexandru cel Bun.

Domnul Maior a fost prins de locuitorii din satul Alexandru cel Bun-locuitorii l-au tratat foarte bine, dar nu vroiau să-l elibereze spunîndu-i că-l ţin ostatec pînă cînd li se vor libera caii şi căruţele care le-au fost luate de armată".

În nota informativă nr.127 din 13 iulie 1940, a Regimentului 3 jandarmi Dunărea, referindu-se la informaţii de la jandarmi subofiţeri evacuaţi din Basarabia, se arată "Plutonier major Florea Vasile, fost şef al Secţiei jandarmi Nădejdea-Cetatea Albă şi plut.Mihalache Constantin, şeful postului jandarmi Nădejdea-Cetatea Albă, cînd au ajuns în comuna Alexandreni-Cetatea Albă, toată populaţia a tăbărît asupra lor, au deshămat caii de la căruţe cu bagaj, iar alţii înfuriaţi şi înarmaţi cu sape, topoare şi furci de fier, au sărit asupra lor.

Jandarmii au făcut somaţiile legale, spre a se răspîndi, însă şi mai tare strigînd că i-au mîncat destul românii. In acest moment au omorît primarul comunei şi agentul fiscal chiar în faţa primăriei, tăindu-l cu cuţitele, iar cu sîngele au stropit pereţii primăriei...

Plot.Filoti Vasile, fostul şef al postului Cupăreni-Cetatea Albă, ajuns în comuna Cubei-Cahul, s-a năpustit populaţia civilă asupra lui şi i-a luat tot bagajul..."(stilul redactării apartine autorului acestui document n.n.)

Tot în acest document se arată că "desconcentraţii de la unităţile române (basarabeni de origine)manifestau şi strigau: "Aţi terminat cu Basarabia, ţiganilor, ne-aţi supt 20 de ani". Se dau şi alte cazuri de jefuire a jandarmilor. In comuna Bulgarca "populaţia a ieşit în cale cu topoare şi coase, huiduind şi ameninţînd cu lovirea". Documentul e semnat de lt.col.N.Bucur de la comandamentul Reg.3 jandarmi Dunărea de Jos-Galaţi.

Alt document arată că "Refugiaţii din Bălţi, sosiţi astăzi, 30 iunie, cu acceleratul nr.506, susţin că înainte de ocuparea oraşului Bălţi, cei ce s-au dedat la acte de teroare au fost chiar funcţionarii statului, care s-au instalat, prin forţă, în fruntea autorităţilor din oraş.

Astfel, perceptorul oraşului, Baranovski, actualmente este şeful comuniştilor din Bălţi, Leucuţia, şeful biroului de populaţie este acum primarul oraşului, soţia şefului Casei Asigurărilor Sociale Mankovski, a fost aceea care, cu drapelul roşu în mîna stîngă şi cu revolverul în mîna dreaptă, a ieşit în întîmpinarea trupelor roşii, proclamîndu-se şefa femeilor comuniste. (Idem, dosar 940, CO522).

Un alt aspect care ni se pare esenţial pentru înţelegerea cît mai exactă a situaţiei, sub aspectul la care ne referim, actele de agresiune, se referă la rolul armatei sovietice la acţiunile de dezarmare, batjocorire şi asasinarea unor soldaţi şi ofiţeri români.

Deoarece trupele sovietice nu au respectat termenul şi limitele înaintării zilnice a unităţilor lor, în raport cu retragerea armatelor române, s-au produs numeroase incidente grave între cele două armate, ceea ce a determinat proteste diplomatice din partea Ministerului Afac.Externe al României.

In jurnalul de operaţii al Corpului IV armată, M.St.M.Divizia 8 infanterie, se arată, la 29 iunie 1940: "Inamicul apropiindu-se cu tancuri de Suchodovka, pe la orele 12,30, s-a dat ordin unităţilor să se retragă către podul de la Luizii Horecea.

S-au întîlnit cu 3 tancuri sovietice. "Contrar convenţiei, tancurile au deschis focul cu tunurile şi mitralierele, urmărind escadronul, au fost împiedicate de convoiurile de pe şosea trenuri din această cauză tancurile au tras cu mitraliere în oameni şi caii de la trenuri. In acelaşi timp, au apărut trei avioane sovietice, care au mitraliat Grupul de Recunoaştere şi trenurile de pe şosea.

Retragerea s-a scontat cu următoarele pierderi: 3 morţi, 3 răniţi, 18 dispăruţi, 2 puşti mitralieră lipsă, 144 cai morţi şi dispăruţi, 38 jumătăţi de hamuri lipsă.

Pe baza informaţiilor primite de la unităţile militare, Marele Stat Major a trimis, la 30 iunie 1940, Preşedintelui Consiliului de Miniştri, un document semnat de General de Corp de Armată, I.Ilcuşu, ministru şi general de corp de armată F.Ţenescu, şeful M.St.M., în care se arată: "Atitudinea ostilă a trupelor sovietice, care au produs acte de ostilităţi neconforme cu acordul încheiat-Basarabia fiind cedată pe baza unui act politic-pacific-a dus la următoarele fapte: s-a deschis focul; s-au făcut prizonieri ofiţeri şi trupă; s-au dezarmat trupe; s-a capturat material de război; s-au sechestrat trenuri de evacuare. Faţă de cele expuse mai sus, am onoarea a vă ruga să binevoiţi a dispune să se facă intervenţii energice pentru respectarea condiţiilor fixate şi lăsarea liberă a evacuării trupelor şi trenurilor, precum şi pentru restituirea armamentului şi materialelor capturate". (Arh.M.A.E., fond 71/1939,E9, vol. 205 (E9.XI.3),p.167,168).

Ca urmare la acest document, M.A.S., sub semnătura lui C.Argetoianu, a trimis următoarea telegramă cifrată Legaţiei din Moscova:

(Bucureşti,1940,iulie 3)

TELEGRAMĂ CIFRATĂ

Legaţiunea Moscova.

In noaptea din 26 iunie, Guvernul sovietic ne-a arătat că acceptarea propunerilor sale va da posibilitatea să se rezolve pe cale paşnică conflictul ce se afirma că ar fi existat între Uniunea Sovietică şi România.

Guvernul român era deci în drept să se aştepte ca acceptarea ultimatumului sovietic să aibe cel puţin ca rezultat evitarea oricăror acte de ostilitate. Guvernul român a constatat însă cu regret că în cursul celor cinci zile de evacuare s-au înmulţit în tot cuprinsul Basarabiei şi în Nordul Bucovinei, actele de forţă din partea trupelor sovietice, acte care nu şi-ar fi găsit o justificare decît prin existenţa unei stări de război.

Printr-o telegramă în clar vi se telefonează concomitent, vi se arată principalele acte ostile comise de trupele sovietice pînă azi dimineaţa. Aceste acte sînt cu atît mai regretabile cu cît peste tot s-a profitat de ordinele categorice pe care Comandamentul Român le dăduse unităţilor de sub ordinele sale, de a nu se recurge la arme.

Vă rugăm să protestaţi imediat pe lîngă Guvernul sovietic, cerîndu-i să ia măsurile necesare pentru a repara-acolo unde va fi posibil-urmările acestor acte de ostilitate.

ARGETOIANU"

Tot din jurnalul de operaţii al Armatei a IV-a rezultă că Molotov ar fi promis să se ia măsuri împotriva acestor samavolnicii, ceea ce în fapt nu s-a întîmplat.

Intr-un referat de sinteză intitulat "Atitudinea agresivă a Rusiei după ultimatumul Molotov şi ocuparea Basarabiei şi Bucovinei", întocmit de Direcţiunea Politică a ministerului Afacerilor Străine, pe baza informaţiilor furnizate de Marele Stat Major al Armatei Române, se prezintă numeroase acte de agresiune ale unităţilor militare sovietice. Reproducem fragmente din acest amplu document, care abordează şi alte aspecte ale relaţiilor româno-sovietice după ocuparea Basarabiei şi Nordului Bucovinei.

"Nerespectarea de către Soviete a condiţiunilor de ocupare fixate în Nota Molotov.

Deşi unităţile româneşti au executat cu stricteţe şi în ritmul prevăzut clauzele de evacuare a Basarabiei şi Bucovinei de Nord, trupele ruseşti au depăşit de nenumărate ori dispozitivul nostru, dînd naştere la o întreagă serie de incidente. Ele au profitat de faptul că trupele ruseşti au depăşit de nenumărate ori dispozitivul nostru, dînd naştere la o întreagă serie de incidente. Ele au profitat de faptul că trupele româneşti au căutat să respecte cît mai riguros ordinul de a evita incidentele, spre a se deda la acte de ostilitate.

Astfel, la 29 iunie, trupele sovietice motorizate au pătruns în Herţa, unde au ucis pe un căpitan, un sublocotenent şi mai multe persoane, instalînd 17 care de luptă în oraş şi înaintînd cu 11 km.peste linia de demarcaţie.

Tot la 29 iunie trupe de paraşutişti au oprit trecerea la Reni a unităţilor noastre şi le-au somat să predea oraşul pînă la 30.VI, ora 8.00.

La aceeaşi dată:

Coloane motorizate au oprit la Laloveni (Sud Chişinău) două regimente de artilerie şi sub ameninţare, le-au dezarmat...".

1 batalion de infanterie a fost dezarmat în gara Bălţi.

La 30 iunie:

Brigada a III-a de cavalerie a trecut la vest de Prut, croindu-şi drum cu forţa. Ariergarda sa a fost atacată de care de luptă în timp ce Comandantul trata cu Comandantul unei brigăzi mecanizate trecerea peste Prut. Au fost răniţi, şi 3 ofiţeri au fost daţi dispăruţi. La Cimişlia şi Comrat au fost dezarmate numeroase unităţi, capturîndu-se întreg materialul. In zorii zilei au coborît la Bolgrad 3.000 de paraşutişti.

Gările româneşti Bolgrad şi Reni au fost ocupate de trupe sovietice. Intre gările româneşti şi Bolgrad, trupele ruseşti au maltratat pe refugiaţi. La Reni unităţi de paraşutişti continuau să împiedice trecerea trupelor noastre.

La 3 iulie: 1 coloană rusă a intrat pe teritoriul judeţului Maramureş, pătrunzînd circa 20 km.în teritoriul român către Baia Borşa.

S-a semnalat împuşcarea a numeroşi ofiţeri". (arh.MAE, Fond 71/1939 E9, vol.200(E9XI)p.410-413).

In documentul din "Adevărul literar şi artistic" se scrie: "4 Maiorul Vârtic (în fapt Vartic-n.n.)Comandantul Legiunii de jandarmi Soroca şi căpitanul Ramadam, tot de la acea legiune, însoţiţi de un număr de subofiţeri, şi căutînd să se refugieze cu o maşină, au fost opriţi de evrei, care le-au rupt galoanele, dîndu-le apoi drumul".In textul telegramei MAS se scrie: "Maiorul de jandarmi Vartic şi căpitanul Ramadam, împreună cu jandarmii care îi însoţeau, au fost dezarmaţi şi arestaţi la Soroca în timp ce se retrăgeau, de către trupele sovietice.

Rog a se interveni imediat pentru eliberarea lor, cerînd în acelaşi timp să se dea instrucţiunile cuvenite pentru ca asemenea incidente să fie evitate în viitor". (Arh.MAE, fond 71, România, vol.27, p.355).

Ambele situaţii pot fi reale, dar informaţia din *"Adevărul literar şi artistic"* arată numai o latură a adevărului posibil. Ne putem permite să considerăm că şi alte informaţii reflectă numai o parte a faptelor?

Tot în documentele publicate se vorbeşte de asasinarea comisarilor Lascăr Nicolae, Mateescu Constantin, Severin şi Stol, de către evrei. Intr-un raport contra-informativ al Biroului Statistic Militar din Buc., din 3 iulie 1940, se arată că Hani Fritz, radiotelegrafist la Inspectoratul de Poliţie Nistru, a declarat că Moraru, Moceanu şi Severin, comisari de la chestură, au dat ordin gardienilor să pavoazeze chestura cu flori şi steaguri roşii. Tot în acest raport se arată că "Dirigintele Oficiului de telefoane, Gheorghiu, originar din Iaşi, a rămas pe loc şi a arborat drapelul roşu pe oficiu". (Arh.M.St.M.R.SEM 1058 C.O.712).

Unde este adevărul?

In legătură cu comportarea şi a altor "evrei"faţă de autorităţile române mai cităm:"caporalul Partenie Timofeiu, caporal Plăcintă Emilian şi fruntaş Balutzel Vasile, toţi trei din garda AAA a podului de vase de la Grădinţi-Roman, şi-au manifestat bucuria căderii Basarabiei. Caporalul Partenie a ameninţat pe fruntaşul Rabaru Roman că-l împuşcă dacă va trage în avioanele sovietice; sînt în cercetarea Legiunii de jandarmi Roman.

Soldat Diaconu Ioan din reg.28 Inf.s-a îmbrăcat civil dezertînd şi asociindu-se bandelor comuniste din Israel (sic!), a fost împuşcat în picior, se găseşte internat în spitalul comunal Brăila" (idem, CO 671).

In conformitate cu documentele care evidenţiază că actele de agresiune, au ca autori nu numai pe evrei, ci şi alţi minoritari, precum şi unii cetăţeni de origine etnică română, şi mai ales unităţi ale armatei sovietice, cum se poate reproduce dintr-un document fără indicarea precisă a nici unei surse arhivistice, concluzia că "toate aceste orori au fost comise exclusiv de evrei basarabeni". Nu mai vorbim despre faptul că s-a aruncat anatema asupra întregii populaţii evreieşti din România, din rîndul cărora au căzut victime în iunie-iulie 1940, zeci de evrei regăţeni, la Dorohoi, în alte localităţi, în trenuri etc. ceea ce a determinat demersul, citat în revistă, al Guvernului român pentru luarea unor măsuri care să stăvilească agresiunile antisemite, care puneau în primejdie securitatea şi independenţa ţării, putînd facilita o intervenţie sovietică de anvergură, aşa cum relevă documentele vremii.

Mai trebuie să menţionăm că fruntaşii evreimii române, rabinul şef Alex.Şafran şi av.W.Filderman, preşedintele Federaţiei Comunităţilor Evreieşti din România şi-au manifestat solidaritatea cu poporul român, în acele zile de doliu naţional din vara lui 1940 şi s-au desolidarizat-în măsura în care autorii lor erau evrei-de aceste acte samavolnice petrecute în Basarabia şi Bucovina.

Pentru a nu cădea pradă prejudecăţii că întreaga populaţie basarabeană s-a comportat în mod condamnabil, ţinem să subliniem, în încheiere, că aşa cum se scrie şi în introducerea redacţiei la cele două pagini, că nu există naţii "bune" şi "rele", fiecare popor ales sau-neales-îşi are stejarii şi vreascurile sale.

Prof.Dr.Ion Şerbănescu
Centrul pentru studierea istoriei evreilor din România

●

D. Muhamad Radjib Salame Muhamad (44) din localitatea Beit Djala de lîngă Beit Lehem, doctor în filosofie, a fost prins făcînd spionaj în favoarea Iranului. Filosoful nostru se întîlnea cu un agent al Teheranului de la Amman, povestindu-i fel de fel de lucruri despre obiectivele militare ale Israelului.

Acum d-sa este la zdup.

Păi cine-i de vină, domn'doctor ? Dacă tăceai, filosof rămîneai !

DICTIONAR NECONVENTIONAL AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

AL. MIRODAN

F

FISCHOF, Andrei (urmare din numărul trecut)

În totului tot, poezia inginerului Fischof este un aparat seismografic de mare finețe, pus la punct de către autor și capabil să înregistreze mișcările tectonice ale sufletului israelian la sfîrșit de mileniu. Versurile lui trebuiesc citite ca niște diagrame indicînd mii de cutremure pe scara Fischof.

Cîteva opinii pe marginea poeziei sale.

"... Versurile lui Andrei Fischof nu acceptă aproape niciodată postura monologului liric solitar. Ele sînt un permanent dialog - cu cititorul generic, cu ideile, cu țara, cu lumea - născut dintr-o mare nevoie de confesiune. În vîltoarea acestei confesiuni neîntrerupte, în care - firește - aspectul predominant este cel al comunicării propriului univers sufletesc, își fac loc deseori (cîteodată sugerate, alteori proclamate energic) idei generale profunde, într-un vestmînt liric plin de emoție. «În visele noastre palide torțe ard/ eterna copilărie din noi își sapă/ o cută adîncă între obraz și fard/ ca piatra rănită în timp, de-un strop de apă».

Dar, în aceeași măsură, poezia lui Andrei Fischof este una de notație metaforică pătrunzătoare, care exploatează încărcătura lirică a cuvintelor, efectul subtil al împreunărilor lexicale: «insula noastră Hemingway numită/ în oceanul mirosind a praf de pușcă/ clopote, tauri plîng/ în miez de toamnă cad/ trec vapoare de oriunde/ insula mereu alături/ rîzînd în barbă/ de sirene».

(Dintr-o recenzie de Sebastian Costin; în "Viața noastră", Tel Aviv, 24.2.1978)

"Poezia d-lui Andrei Fischof, în «Dialog imaginar», poartă pecetea maturității și gravitează în cerc, în jurul acelei axe abstracte ce desparte tinerețea de bătrînețe. Nici o clipă, cercul, în jocul său, nu-și plasează centrul pe axă. Aceasta e una din cheile artei sale, lipsită de frenezie juvenilă, cu profunde încrustări în memorie, înclinînd spre meditația filozofică, fără a trăda, cîtuși de puțin, poezia".

(Dintr-o recenzie de A. Goldenberg; în revista "Izvoare", Tel Aviv, 1979)

"Partea primă a volumului (Keev Lavan) îl constituie un ciclu de 14 sonete (....). Sonetul impune... mergerea directă la esențe prin maxima conciziune a celor numai 14 versuri. Andrei Fischof vrea și știe să meargă la esențe, și folosește acum ebraica, acest instrument care excelează prin conciziune (....). Îmi spunea odată că rămîne «uimit, iar și iar în fața minunilor cuvîntului ebraic». Sonetele vorbesc, toate, despre cuvînt și îi sînt închinate explicit. Laolaltă, ele constituie o amplă *ars poetica.* Actul acesta, făurirea cuvîntului, confruntarea cu duritatea, cu marmora de foc a acestuia, îl obsedează pe Fischof. (....) Și aici, în perfectă consonanță cu natura sonetului, se vădește forța definitorie a poetului. Încă din primul sonet, cititorul rămîne uimit de pregnanța, conciziunea și adevărul definițiilor poetice"

(Dintr-o cronică de Iosef Eugen Campus la volumul "Rikud Ha-Milim"; Minimum, decembrie 1993).

Cîteva cărți de versuri în ebraică:

"Durerea albă" (Keev Lavan), ed. Ekev, Tel Aviv, 1991; "Dansul cuvintelor" (Rikud Ha-Milim), ed. Ekev, Tel Aviv, 1993.

Cîteva traduceri:

Molter Karoly: "Termitele" (eseuri), cu o prefață de Al. Ivasiuc, ed. Kriterion, București, 1973; Szekely Janos: "Doja" (poem), cu o prefață de Ioanichie Olteanu, ed Kriterion, București, 1974; Kiraly Lászlo: "Lupii albaștri" (roman), cu o prefață de Augustin Buzura, ed. Kriterion, București, 1975 (toate din maghiară în română); "Iarna verde" (antologie de versuri aparținînd poeților israelieni de limbă română), ed. Uniunii Scriitorilor din Israel, Tel Aviv, 1995 (din română în ebraică).

O scrisoare (primită de A. Fischof)

Dragă Domnule Fischof,

În primul rînd țin să-ți comunic ce e mai important și anume, că poeziile pe care ni le trimiți ne plac foarte mult. Sînt elegante, nuanțate, au un ton de violoncel îngîndurat și atît de estetic frumoase, încît îmi vine să le citesc numai la orizontal, pe iarbă, cu glas tare, unei fete cu care m-am iubit în adolescență, căreia deobicei, după o lungă despărțire, nu mai ai ce să-i spui și simți nevoia unui poet - translator. Ar trebui să te gîndești să le strîngi într-un viitor previzibil, într-o căpiță editorială.

La noi, la gazetă, care e o gazetă idealistă, arta nu se cîntărește în bani, mă-nțelegi, și de aceea administratorul nostru liric nu concepe să plătească drepturi de autor autorilor cărora nu le recunoaște acest drept. Dar să nu-ți pară rău căci și în perioada preistorică în care se plătea, se plătea cu 3 lire mai mult decît simbolic. De altfel și ziarele ebraice mari plătesc poeților o sumă care nu ajunge nici pentru un tuns.(....)

Cu prietenie,
Schechter.

(Expeditor: I. Schechter, Tel Aviv, 23.7.1977)

Un murmur de scepticism
(întru totul firesc din partea lui A. Fischof)

1.12.81

Dragă Al. Mirodan,

Sînt convins că-s primul de la care primeşti "material" în urma circularei tale.

Treaba este lăudabilă şi mă onorează - ideea este, evident, a ta - şi-ţi mulţumesc.

Dar sînt sceptic. În ce revistă şi în ce volum va să fie publicată treaba asta ?

Pînă una-alta, plec la un miluim de 3 săptămîni (în 15/XII), dar dacă mai e nevoie să-ţi expediez şi volumul (Dialog imaginar), scrie-mi.

Şi dacă nu ne vedem pînă atunci: la mulţi ani şi sănătate în 1982.

Te îmbrăţişează,
Andrei Fischof

(Dintr-o scrisoare adresată lui Al. Mirodan, în care - alături de materialul bio-bibliografic trimis pentru "Dicţionar" - Fischof nu poate (şi nici nu vrea) să-şi ascundă scepticismul în legătură cu (sau mai bine zis şi cu) viitorul întreprinderii noastre. Avem de-a face cu un text exprimînd alergia spiritelor culte la angajamentele solemne (gen şedinţă plenară lărgită) fără urmări, la neputinţa şi potemkiniadele din viaţa culturală (şi nu numai) a tribului *din Israel.*

Cîteva distincţii în Israel

Premiul Gropper (1978); Premiul "Omanut VE-Tarbut" (Artă şi cultură) al Primăriei din Haifa (1995)

În trecere prin Paris, un englez cumpără într-un magazin de păsări un superb papagal. După o săptămînă negustorul primeşte o scrisoare furioasă din partea clientului său care se plînge că papagalul refuză să vorbească. Conştiincios, el pleacă la Londra, la noul proprietar al papagalului şi i se adresează acestuia din urmă în franceză:

- Ce naiba, ţi-ai înghiţit limba ?

- Aş vrea să te văd să înveţi engleza într-o săptămînă, îi răspunde - tot în franceză - papagalul.

O fotografie
(pe care a înrămat-o)

Primire la Casa Preşedintelui, cu prilejul apariţiei antologiei în limba ebraică "Iarna verde". De la stînga la dreapta: *Andrei Strihan, Andrei Fischof, Preşedintele Ezer Weizman, Efraim Bauch (preşedintele UniuniiScriitorilor din Israel), Shaul Carmel.*

Ierusalim, 7 februarie 1996.

JACOB POPPER

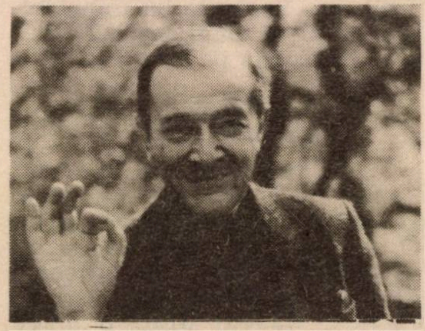

A încetat din viaţă la Roma, unde se instalase nu de mult, romancierul şi publicistul Jacob Popper.

Născut la Iaşi, crescut în aerul cult al capitalei moldoveneşti, discipol al lui G. Călinescu, la universitate, membru al unei "triplete" faimoase în epocă (el, Henri Dona şi M. Ghimpu), Popper s-a impus de la început ca un condei autentic, stăpîn deopotrivă pe instrumentele criticii literare şi pe o superbă limbă românească.

Plecînd în anii '60 (plecările !) în Occident, a devenit redactor la postul de radio "Europa Liberă"; coseriile sale literare erau aşteptate şi ascultate de milioane de oameni, noaptea, cu sunetul din aparate redus la minimum (ca să n-audă vecinii...).

A publicat în România (pînă la emigrare şi apoi, după 1989), ca şi în străinătate volume de critică şi eseu, ca: "George Coşbuc" (1956), "Pe ring cu Eugen Barbu" (1991), "În culisele *Europei Libere*", "Ghitare cu ghimpi" (1993), "Momentul adevărului" (1994), "Focul de pistol al lui Settembrini" (1995). Talentul său într-ale prozei s-a evidenţiat cu deosebire în romane precum "Taina albă" (1956), "Estrelitta şi Regele Ţării de Foc" (1993), inspirate amîndouă din aventurile strămoşului său pe care-l adora, exploratorul Popper, descoperitor al Ţării de Foc,- sau "Omul şi umbra", roman despre drama lui Galileo Galilei, apărut mai întîi în Italia (1966).

A fost, de la începuturile noastre şi atît cît i-au îngăduit puterile, un colaborator de preţ al lui "Minimum" şi un prieten, veritabil.

A fost, funciarmente, în viaţa de toate zilele şi în scris, un polemist. Starea lui naturală era duelul - şi dacă ar fi avut posibilitatea să-şi aleagă secolul, cu siguranţă că ar fi ales Renaşterea. Temperamentul său îl îndemna să scoată sabia oricînd din teacă, precum un condotier, pentru o idee sau pentru onoare.

A murit aşa cum a trăit, luptînd vitejeşte pe arena destinului cu adversarul său cel de pe urmă şi cel mai primejdios: maladia.

Adio, Cavalere !

M.

CARTEA

IOSEF EUGEN CAMPUS

MARTOR PENTRU ETERNITATE

Am terminat acum lectura romanului *"Cartea Morţilor" de Alexandru Sever*. 570 pagini mari. Şi totuşi, menţiunea: volumul întîi.

E întotdeauna riscat să-ţi spui cuvîntul despre o carte neterminată. O operă literară nu poate fi judecată corect decît în ansamblul ei, care constituie o unitate organică, ale cărei elemente îşi capătă adevărata semnificaţie numai în lumina întregului.

Dar sînt aşa de impresionat, că nu pot aştepta un an, doi, pînă va apărea poate volumul doi. Trebuie să-mi strig imediat bucuria şi mîndria că literatura israeliană de limba română s-a îmbogăţit cu o lucrare de valoare şi anvergură nemaiîntîlnită aci. Aici în Israel, în limba română. Alexandru Sever, autor al numeroaselor romane, piese de teatru şi eseuri publicate de-a lungul anilor în România, este acum, izolat în surzenia lui avansată, cetăţean israelian. Care ştie însă că nu poate şi nu trebuie să se depărteze de limba maternă. Căci numai acolo poate găsi, cum singur mărturiseşte prin gura eroului său Şlomo Levi, "cuvîntul cel mai apt să mă exprime cel mai bine, cuvîntul pregnant". Numai acolo: "în linia de taină a gîndurilor mele".

*

"Cartea Morţilor" este o lucrare monumentală.

Prin dimensiuni: 570 pagini numai volumul întîi.

Prin amploarea orizontului istoric-geografic: din România copilăriei, în Franţa, Anglia şi apoi Statele Unite, pînă în Germania nazistă şi, în final, în lagărul de exterminare.

Prin adîncimea îndrăzneaţă a temei esenţiale, Holocaustul: eroul, escroc de înaltă clasă, se întreabă cum de i s-a cuvenit tocmai lui să supravieţuiască şi descoperă treptat că misiunea lui este de a fi nu "chibiţul pentru eternitate" al lui Hitler, ci martorul întru eternitate al celor căzuţi, al omenirii.

Prin bogăţia şi varietatea materialelor şi procedeelor artistice. Povestea escrocului internaţional, învîrtind afaceri dubioase în Europa şi America, avînd trei soţii, una în Franţa, alta în Anglia şi a treia în Statele Unite, plus două amante gemene, cînd la maturitate se stabileşte în Germania sub masca decedatului conte Maximilien von Hausenstein. Povestea tragică a lagărului de exterminare şi a grupului de rezistenţă. Materiale preluate din operele sale anterioare, precum povestea întîlnirii cu Hitler încă la începutul carierii politice a acestuia, scenă introdusă cu procedeul ingenios ale unei note în subsol, în care actualul povestitor, Şlomo Levi, explică raportul dintre textul său şi acel al povestitorului de odinioară, Alexandru Sever. Dialoguri repetate, în diverse puncte ale acţiunii, pe fundal ceresc, între Dumnezeu (înţelegător) şi Sataniel (calomniator). Scenete teatrale cu aspect de farsă grosolană (Hitler la han) sau de satiră politică (la cabaret, interviul acordat de Hitler publicului).

Dialoguri de un humor macabru, amintind pe acelea dintre gropari în piesele lui Shakespeare (discuţia dintre călăi, în lagăr, după spînzurarea lui David Tischler) sau dialoguri stil Marivaux, pertinente şi spirituale, ca acela dintre băbuştele aristocrate stafidite, rafinate, încărcate cu bijuterii": "-Crezi că e îndrăgostită de Adolf? - Hildegarde?! La vîrsta ei, nu te îndrăgosteşti, te agăţi! - Depinde. Sînt cuie de care te agăţi şi cuie de care te spînzuri".

*

Pentru a face posibilă preluarea artistică a unei teme "imposibile" precum Holocaustul, Alexandru Sever, bătrînul sihastru de la Beer Sheva, recurge, în mod organic, la cîteva procedee artistice, menite să servească drept "amortizoare".

In primul rînd, povestitorul este aici un escroc (Să ne amintim de Felix Krul eroul satiric al bătrînului Thomas Mann). Contrastul dintre calitatea morală uşurică a unui escroc şi adîncimea tragică a Holocaustului, face această tragedie mai pregnantă şi, totodată, mai uşor de receptat, mai simplu omenească.

In al doilea rînd, compoziţia. In roman, alternează capitolele cuprinzînd povestea vieţii aventuroase a escrocului cu capitole care înfăţişează viaţa în lagăr. Această alternare nu mi se pare un simplu artificiu compoziţional, ci o necesitate decurgînd din nevoia amortizării şocului inerent realităţii Holocaustului.

In al treilea rînd, stilul. Povestitorul este un escroc, dar un escroc de tip special. Aşa cum singur se defineşte: un om raţional. Păstrează distanţa necesară faţă de fenomenele observate, le disecă minuţios, pedant chiar: "Şi iată că Ascunsul începea să facă ochi şi chiar dacă el nu se putea arăta, aici şi pe dată, în toată întinderea şi cu toate feţele lui, şi chiar dacă, în esenţă, nu putea să constituie realitatea unei lumi de dincolo de lume, el trebuie, totuşi, neapărat, să fie altceva decît ceea ce părea să fie". Ironia, sarcasmul, sînt prezente pretutindeni, uneori mai ascunse, alteori izbucnind violent la suprafaţă: "Toată ţîfna imbecilă a individului avid de a impune, în lipsa oricărei evidenţe imediate a personalităţii, nobleţea principială a categoriei, e în această etalare a profesiunii menită să ţie loc de uniformă, de sutană, sau de blazon". La tot pasul, apar referinţe culturale, adesea filosofice, pe care un cititor cult le receptează ca atare: Descartes cu al său cogito, ergo sum, Schopenhauer şi mila ca dezvăluire-dincolo de aparenţe-a esenţelor. Aristot şi principiile tragicului, Goethe şi Dichtung und Wahrheit, Eminescu şi a sa Veneră şi Madonă. etc.etc. De subliniat, în special, referinţele biblice: îmbătarea lui Lot, ispitirea lui Iov,etc. Stilul acesta cult, discursiv, potoleşte patimile.

Sub pavăza lui ocrotitoare te poţi apropia oarecum de dogoarea focarului tragic.

*

"Cartea Morţilor" colcăie, în mod paradoxal, de viaţă.

Personaje multe şi care, toate, trăiesc din plin. Tatăl cerşetor în oraşelul românesc, se vrea şi se comportă ca un sol divin. Nu se umileşte cînd cere pomană. I se cuvine. "Avea un fel de a întinde palma, imperativ şi încruntat, care impunea numai decît: el nu era un milog, era un demnitar" Iacob Levi se simţea încă înveşmîntat în odăjdii de levit. Era un "cerşetor întru Domnul, un mijlocitor al Divinităţii".

Contele Maximilian von Hausenstein, pe care Şlomo Levi îl întîlneşte pe bordul transatlanticului, bolnav de cancer şi hotărît să se sinucidă şi să-şi vîndă identitatea, este un tip ciudat, dezabuzat. Autorul izbuteşte să-i facă un portret circumstanţiat, indirect, prezentîndu-l pe Şlomo Levi, comparîndu-se cu fotografia din paşaportul contelui.

Hitler este schiţat în linii groase grosolan caricatural (în scena primei întîlniri, la han) şi apoi prea intelectual, ţinînd discursuri filosofice în stilul cult discursiv, care este al autorului, nu al personajului. (în sceneta dramatică, publicată în foiţa satirică "Cocoşul Negru", relatînd întîlnirea lui Hitler cu episcopul catolic, în casa "verişoarelor", amantele strălucitoare, gemene şi totuşi deosebite, ale falsului conte Maximilien): "Moartea face puterea oricărei religii. Va face şi puterea mea(!!!). In definitiv, nu eu am inventat moartea, eu numai o folosesc. In aceste împrejurări rolul meu, ca şi rolul lui Dumnezeu, este de a supravieţui". Interesantă este asemănarea-ce-i drept parţială-cu povestitorul însusi. Amîndoi, ca şi omul în genere-escroci prin excelenţă, actori, jokeri universali.

Pline de farmec sînt cele două verişoare gemene, Hildegarde şi Philippine. Prima, energică, impetuoasă. Cealaltă, reţinută, blîndă, florală.

Dintre evrei, interesant este avocatul Breyer, om cult şi jurisconsult abil, tip de evreu german asimilat, căruia autorul îi face portretul descriindu-i amănunţit cabinetul.

Cum era şi de asteptat, cele mai impresionante figuri de evrei sînt cele din lagăr. David Tischler este un evreu pios, care a izbutit vreme îndelungată să supravieţuiască. "Cînd păşesc-spune el-am impresia că, odată cu mine, în încălţările astea, calcă toţi morţii care le-au purtat înaintea mea".

Inhămat, împreună cu Şhlomo Levi, la cotiuga plină de cadavre, nu încetează de a şopti cuvintele sacre ale kadişului. Sfîrşeşte, torturat cu sălbăticie şi apoi spînzurat solemn, pentru că se încăpăţîna să declare că, acolo în lagăr, l-a văzut într-o bună zi pe Dumnezeu. Tischler-ca şi intelectualul Holz, ca şi medicul legist Szemler, ca şi pastorul Monk, ba chiar şi kapo-ul Raumer-face parte din grupul de rezistenţă care plănuieşte aruncarea în aer a crematoriului. Intr-o covârşitoare metaforă, coşul crematoriului, vizibil de pretutindeni, obsedant, este comparat cu coşul fumegînd al unei nave-fantomă, înaintînd în ceaţă, avînd drept combustibil macabru oamenii închişi în lagăr.

*

In "Cartea Morţilor" întîlnim nu numai ampla desfăşurare a realităţii, ci şi, dincolo şi mai presus de aceasta, confruntarea cu Ascunsul.

Treptat, şi din ce în ce mai puternic, se simte prezenţa miraculosului. De la scurtele referinţe la aşa zisele vizite ale lui Dumnezeu în lagăr, ajungem în cele din urmă la întîlnirea, faţă în faţă, a lui Tischler cu Dumnezeu. De la mereu repetata întrebare, pe care şi-o pune, în diverse împrejurări concrete, Şlomo Levi: "ce naiba oi fi căutînd eu aici?", se ajunge, progresiv, la schiţarea răspunsului. Supravieţuitorul lagărului are de îndeplinit o înaltă misiune: aceea de a povesti ceea ce s-a întîmplat, de a fi purtătorul de cuvînt al morţilor. Dacă tatăl său, cerşetorul, fusese "Marele Perceptor al lui Dumnezeu", el era menit să devină martorul întru eternitate al lui Dumnezeu.

Prin această perspectivă metafizică, orizontul cărţii se deschide, larg, către Necunoscut, punînd chinuitoarea întrebare a rostului omului în lume.

P.S.Cartea are, evident, şi scăderi. Nu le-am pomenit în articol atît din lipsă de spaţiu, cît şi din dorinţa de a nu slăbi strigătul meu de bucurie. Le notez, pe scurt, aci. Au rămas încă multe greşeli, care întristează paginile: lipsa acordului subiect-predicat, oscilarea la subjonctiv între să fii şi să fi, formula greşită "însăşi paznicii", micfe în loc de mikve, hőftling în loc de häftling, etc. Supără, de-a lungul întregii cărţi, oscilarea între misie şi misiune, ceea ce reduce la aspectul caricatural caragialesc ideea de bază a cărţii despre înalta misiune de martir întru Domnul. Imi îngădui să atrag atenţia autorului asupra a două pericole ce-i pasc minunata proză cultă, intelectuală: alunecarea spre intelectualism abstract, spre lungimi inutile, spre fraze prea lungi care bat pe loc; complacerea în complicaţii senzaţionale, sau marivodaj şi artificialitate.

Chirurgul prof. Dani Gur a afirmat la televiziune à-propos de Sida şi olimii etiopieni: "Aş evita să operez un etiopian dacă s-ar prezenta la spital".

Pe urmă, îngrozit de scandalul produs de declaraţiile sale, dînsul şi-a cerut scuze de-o mie de ori.

Păi, cine te-a pus, domnule Gur ?

De ce nu ţi-ai ţinut Gura?

SĂUCAN

LEON VOLOVICI

Mircea Săucan e o pasăre ciudată rătăcită printre noi. Faptul că este şi un foarte original regizor de film îl face, cred, şi mai suspect. La drept vorbind, el nici nu este "scriitor israelian de limbă română" şi chiar mă mir că îl suportăm în mijlocul nostru. El, săracul, nu e decît scriitor şi atîta tot. Dumnezeu, nu se ştie de ce, l-a înzestrat cu talent, iar el, Săucan, parcă îşi cere mereu iertare că aşa s-a întîmplat sau dă vina pe alţii că tot ce iese din mîna lui poartă semnul înzestrării.

Pe ţărmul israelian, Săucan a fost aruncat, ca Ulisse, după furtună şi multe peripeţii, abia scăpat de furia ciclopilor şi de ispitele sirenelor care au ademenit generaţia lui. De atunci zace pe nisip, tot ca Ulisse, cu faţa spre cer, şi încearcă să-şi amintească cine este, de unde vine şi cum a ajuns aici.

Transcrie, ca în transă sau delir, experienţele vieţii lui interioare, mişcarea sinuoasă a gîndului, rememorează învălmăşit visele şi coşmarurile, convoacă la imaginare întîlniri sfinţii, păcătoşii şi oamenii sublimi întîlniţi în viaţă, literatură şi film, meditează necontenit la viaţă şi moarte, dragoste şi ură, iubire, suferinţă, credinţă şi alte lucruri la fel de inactuale. Din aceste cioburi de năluciri şi gînduri frenetice au ieşit, pe rînd, Manuscrisul de la Ciumaţi, David Rege, Izidor Mînecuţă şi, însfîrşit, acest fabulos Parastas.

E încă buimac de toate prin cîte a trecut şi uluit că a scăpat cu viaţă şi că a naufragiat pe un ţărm primitor şi parcă nu cu totul străin. În preajma lui e doar Juja, care-l veghează răbdătoare şi-l aşteaptă să se dezmeticească, să nu mai bată cîmpii şi mările imaginaţiei şi să se întoarcă acasă.

Într-un frumos eseu despre "fenomenul Săucan", Virgil Duda a găsit o formulă pe cît de neaşteptată, pe atît de sugestivă: l-a numit un "dezastru fericit". Chiar asta este: un dezastru fericit. Fericit şi pentru că şi-a transfigurat mereu "dezastrele" în artă şi a găsit cititori-prieteni care îl iubesc şi admiră.

GLUME

La tribunal.

- De ce ţi-ai lovit vecinul ?

- Domnule judecător, de luni de zile creştea păsări pe ascuns în apartamentul său.

- Nu e un motiv serios să-l baţi.

- Domnule judecător, puneţi-vă în locul meu. De şase luni de zile plătesc un psihiatru care mă îngrijeşte pentru că aud cocoşul cîntînd în fiecare dimineaţă !

În centrul unui oraş mare un scrîntit la cap aleargă ca un veritabil nebun, închipuindu-se conducînd o maşină rapidă, agăţat de un volan imaginar, iar cu mîna dreaptă manevrînd schimbătorul de viteze. Un poliţist îl opreşte şi-l întreabă:

- Ce naiba faci ?

- Încerc o nouă maşină.

- Mai bine te-ai întoarce acasă, îl sfătuieşte poliţistul.

- Am înţeles, să trăiţi, îi răspunde nebunul, şi execută nişte manevre pentru a porni în altă direcţie.

-Atenţie, ţipă poliţistul, aici e sens interzis !

În inima Tel Aviv-ului

"LAGUR BAIR"

Complex de locuinţe foarte confortabile, moderne, pentru

VÎRSTNICI, INDEPENDENŢI şi TURIŞTI

●

Un colectiv devotat asigură o caldă îngrijire individuală.

Adresa exactă:
TEL AVIV, str. Dizengoff 138
Informaţii şi reţinere de locuri:
Tel.: 03-5272586

Fabrica "Sunfrost" a lipit etichete noi pe pachetele cu vinete congelate, încercînd astfel să prelungească, în mod fraudulos, valabilitatea alimentelor.

Eu pe ăştia i-aş bate pînă se învineţesc...

Sub tipar

IZVOARE

Nr. 28/29

În curînd cititorii de literatură, iubitorii scrisului israelian în limba română, se vor putea delecta cu noul număr al revistei "Izvoare".

Pe curînd !

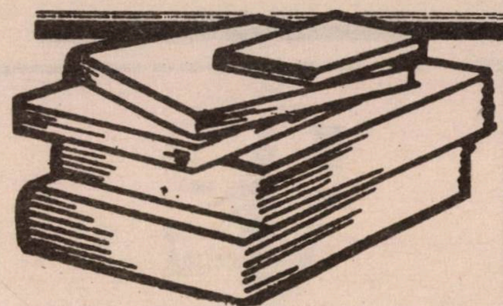

PRIMIM LA REDACŢIE

• CĂRŢI • REVISTE • ŞI • SCÎNTEIERI • DE • GENIU •

Rav M. Burstein
«TFILIN»
O LEGĂTURĂ TRAINICĂ
Grafica: Ofra Fenton
Ierusalim, 1996

Îl ştiam pe rav Mordechai Burstein din prelegerile sale pe teme religioase şi îi admiram talentul de a preschimba o expunere serioasă într-o *coserie* plăcută. Omul are simţul publicului, *trece rampa* cum se spune în lumea teatrului despre actorii cu har.

Zilele trecute ne-am convins că rav Burstein trece rampa şi în scris. Cartea sa (de fapt - o plachetă) îşi propune să explice fiecăruia de unde vin Tfilinii şi care-i rostul lor. Îşi propune şi reuşeşte. Fiindcă explicaţiile sale sînt limpezi şi accesibile tuturor şi, idee excelentă, ilustrate toate cu desene.

În consecinţă tu, cam ignorant în materie (laic, carevasăzică) te simţi ca la o-i=oi într-a întîia primară. Şi e foarte bine.

(M. Raf)

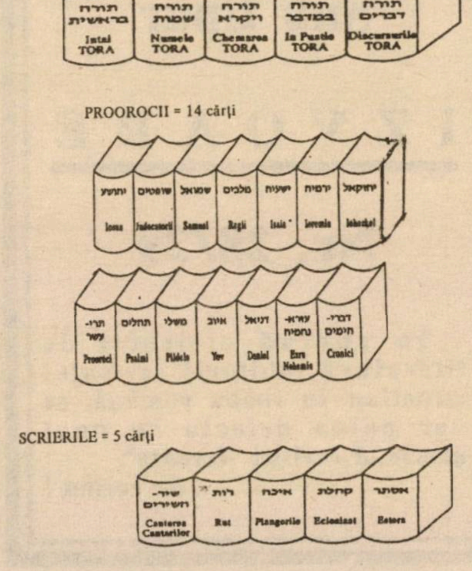

- Un pedagog numit Burstein
- Poezii, poezii...
- Mihail Sebastian trăieşte
- Cum înţelege Henry Wald judaismul

Harry Bar-Shalom
«LES CLOCHES D'EIN KÉRÈM»
(Le cahier d'un guerrier Tel-Avivien)
Buc. 1995

Între dragoste şi război, între Rosh-Hanicra, Liban şi şoseaua spre Ierusalim, apoi, mai departe, coborînd spre Ein-Kerem, poetul Harry Bar-Shalom îşi materializează gîndurile, simţirile, durerile şi voluptăţile în unica limbă atît de bogată în nuanţe, încît poate reda exact fiecare micron al fiecărui sentiment încercat: limba franceză. Dansul cuvintelor aliniate în versuri, la o vîrstă adultă cînd puţini se mai încumetă să abordeze o asemenea încercare, pledează din plin pentru curajul literar al acestui autor, ce nu ezită să dedice volumul - simplu şi direct - "A mes amours - achevés ou pas !" (Iubirilor mele, încheiate ori nu !)

Solo Har
«SECUNDE DENUDATE»
- POEZII -
Israel, 1996

56 de mici poeme, unele dedicate altor poeţi precum Sebastian Costin şi Andrei Fischof, sau romancierului Virgil Duda, s-au adunat într-un nou volum al lui Solo Har, punînd astfel în lumină metamorfozarea gîndurilor sale în trăiri existenţiale.

Reflectînd şi iar reflectînd la condiţia şi străduinţa poetului de a găsi forma ideală a mesajului de împărtăşit celor din jur, poetul nu pierde totuşi nici o clipă contactul cu realitatea:

"GRĂBIT": "Am aflat că se trăieşte o singură dată/ şi-am devenit grăbit, aşa, ca o strigare/ căzută pe sol.../ Pentru a mă convinge că exist,/ mi-am muşcat degetul arătător/ şi-am înţeles că e o trădare/ să fugi de tine."

Jaffa Cuperman
«IN THE GRIP OF COMMUNISM»
(ÎN GHIARA COMUNISMULUI)
The Zionist Federation in Romania
(Federaţia Sionistă din România)
1944-1949
Centrul Goldstein-Goren de pe lîngă Universitatea Tel Aviv, 1995

Activităţile sioniste postbelice din România constituie o temă a cărei înţelegere poate lămuri şi activităţile similare din Europa de Răsărit şi Centrală, ocupate de Uniunea Sovietică. În 1947 ele şi-au atins apogeul sub ochii vigilenţi ai Sovieticilor şi în cadrul unui regim ce a devenit foarte repede comunist. Considerînd poziţia tradiţional anti-sionistă şi lichidarea sistematică a oricărui fel de activitate sionistă în perioada dintre cele două războaie mondiale, această temă este interesantă atît din punct de vedere ideologic cît şi practic.

Studiul de faţă se ocupă în special de greutăţile şi luptele duse de către Federaţia Sionistă în România , între 23 august

1944 - ziua în care s-a prăbuşit regimul pro-nazist antonescian - şi 4 martie 1949, cînd ultimul partid, ca şi mişcările de tineret sioniste au fost lichidate. Materialul din care este alcătuit acest studiu este format din documente din Israel şi străinătate, precum şi din concluziile multor discuţii cu conducătorii sionişti şi trimişi din Eretz-Israel ce se aflau în România în acea vreme.

(C. R.)

Mihail Sebastian
«DE DOUĂ MII DE ANI»
Roman
urmat de
«CUM AM DEVENIT HULIGAN»
Coperta: Valeriu Giodâc
Editura Hasefer, Bucureşti, 1995

După reeditarea din 1990, iniţiată de editura Humanitas, "Hasefer"-ul (condus azi de Z. Ornea) ne oferă din nou posibilitatea de a răsfoi celebrul "dosar" al lui Mihail Sebastian din anii 1934-35: romanul *"de scandal"* "De două mii de ani", prefaţa antisemită *de scandal* (şi ce scandal !) a lui Nae Ionescu, şi pamfletul *de scandal* "Cum am devenit huligan" în care autorul trecea în revistă piesele *scandalului*. Spre deosebire însă de cei de la "Humanitas", "Hasefer"-ul aduce un plus absolut necesar: o postfaţă de Zigu Ornea, explicînd cititorului de astăzi contextul politico-ideologic al *scandalului* şi semnificaţiile acestuia. Ziceam că un asemenea adaos este la ora de faţă absolut necesar. Dar nu şi suficient. Parcă-parcă n-ar fi fost rău ca editorul să includă cîteva note privind feluritele personaje şi personalităţi ce se perindă în paginile cărţii: I. Ludo, N. Roşu, N. Racoveanu, Tudor Teodorescu-Branişte, Th. Loewenstein (Lavi), Belu Silber şi alţii şi alţii. Poate la ediţia II-a... Dacă, fireşte, Z. Ornea este de acord cu cerinţele noastre minimale....

Senzaţie în lumea economică de la noi: firma Strauss a cumpărat 15% din acţiunile fabricii de dulciuri Elite.

De-aici înainte, Elite-ul va dansa aşa cum îi va cînta Strauss !

I. Kara
«OBŞTEA EVREIASCĂ DIN BACĂU»
cu o prefaţă de acad. N. Cajal
Coperta: Valeriu Giodâc
Ed. Hasefer, Bucureşti, 1995

Parcă e un făcut. De-abia lăudasem într-unul din numerele noastre trecute spiritul de iniţiativă al băcăoanilor din Israel, producători de scrieri despre oraşul natal şi organizatori de adunări întru aducere aminte, că, uite, băcăoanii din România se grăbesc să confirme că şi acolo cultivarea trecutului este vie şi la mare cinste.

Datorită condeiului lui I. Kara, veteran într-ale cercetărilor prin obştile moldoveneşti, ajutat de cîţiva localnici, a apărut, nu de mult o nouă monografie despre oraşul lui N. Vermont, pictorul, al lui Stroe, al Rabinului Dr. Al. Şafran, al matematicianului Alfred Haimovici, al Dr-ului A. Clain, al lui Marius Mircu, al lui Lazăr Cassvan (strămoş al Cassvanilor condeieri de azi)....

Capitolele cărţii vorbesc, întemeindu-se mereu pe date, de "Evoluţia demografică a evreimii băcăoane", de "Continuitatea israelită băcăoană de-a lungul timpului", de "Mişcarea Sionistă", de viaţa din anii războiului şi de după război, de mişcarea spirituală. O notă de 10 pentru ilustrarea cărţii: fotografii, documente, etc., etc., etc...

Henri Wald
«ÎNŢELESURI IUDAICE»
Colecţia Judaica
Coperta de Adrian Ionescu
Editura Hasefer, Bucureşti, 1995

O culegere de eseuri pe marginea iudaismului, scrise în anii din urmă de Henri Wald, adică de unul din cei mai însemnaţi filosofi (cu accent pe logică şi teoria limbajului) ai României contemporane.

"Pînă acum douăzeci de ani - mărturiseşte autorul într-un "Cuvînt către cititor" - *nu m-a preocupat istoria evreilor şi nici dezvoltarea gîndirii iudaice* (nu eşti singurul, stimate amice Wald, nu eşti singurul, n. red. Minimum). *Însă, la un moment dat, mi-am dat seama că "problema evreiască" nu dispare prin ignorarea ei. De atunci, mă străduiesc să aflu în ce constă "evreitatea" şi ce anume stîrneşte multimilenarul "antievreism". Pe măsură ce am început să înţeleg cîte ceva, m-am gîndit că merită să comunic concluziile la care izbutisem să ajung. Iudaismul merită să fie cunoscut cel puţin ca oricare alt curent de idei, de vreme ce, aşa cum s-a mai spus, cultura europeană se întemeiază pe un dialog, de două ori milenar, între un evreu şi un grec. Faptul de a fi evreu nu trebuie să împiedice studierea iudaismului, ci dimpotrivă, s-o stimuleze. Fereala unor intelectuali evrei de a se apleca asupra iudaismului este tot o formă, deşi mai blajină, a "urii de sine".*

S-a mai întîmplat încă ceva: meditaţiile mele asupra iudaismului au început să se împletească cu mai vechile mele preocupări de teorie a limbajului. Aşa se face că am înţeles mai bine decît înainte importanţa pe care evreii o acordă cuvîntului, raţiunii, spiritului critic, progresului, individualităţii, de ce resping atît sihăstria cît şi gregaritatea, atît anarhia cît şi tirania, atît scepticismul cît şi fanatismul. Dacă am reuşit să scot la iveală sensuri noi ale iudaismului, rămîne cititorul s-o spună..."

Cititorul de faţă o spune: da, Henri Wald, ai descoperit cîteva sensuri noi ale iudaismului. Ele sînt atît de noi încît vor enerva, cu siguranţă, pe mulţi: şi (of course) pe antisemiţi (sau antievrei, cum îţi place dumitale să spui), şi pe ultra-habotnicii ultra-incapabili să vadă în iudaism o învăţătură vie, în plină mişcare, adaptată la realităţile contemporane.

(M. Raf.)

D. Alvaro Arzu, preşedintele Guatemalei, a fost atacat de un motociclist înarmat, în timp ce-şi făcea partida sa zilnică de călărie, lîngă domiciliu.

Din fericire pentru el, gărzile de corp ce-l însoţeau, l-au împuşcat pe atentator.

De unde se vede că d. Arzu este călare pe situaţie.

NE ABONĂM ȘI CÎȘTIGĂM

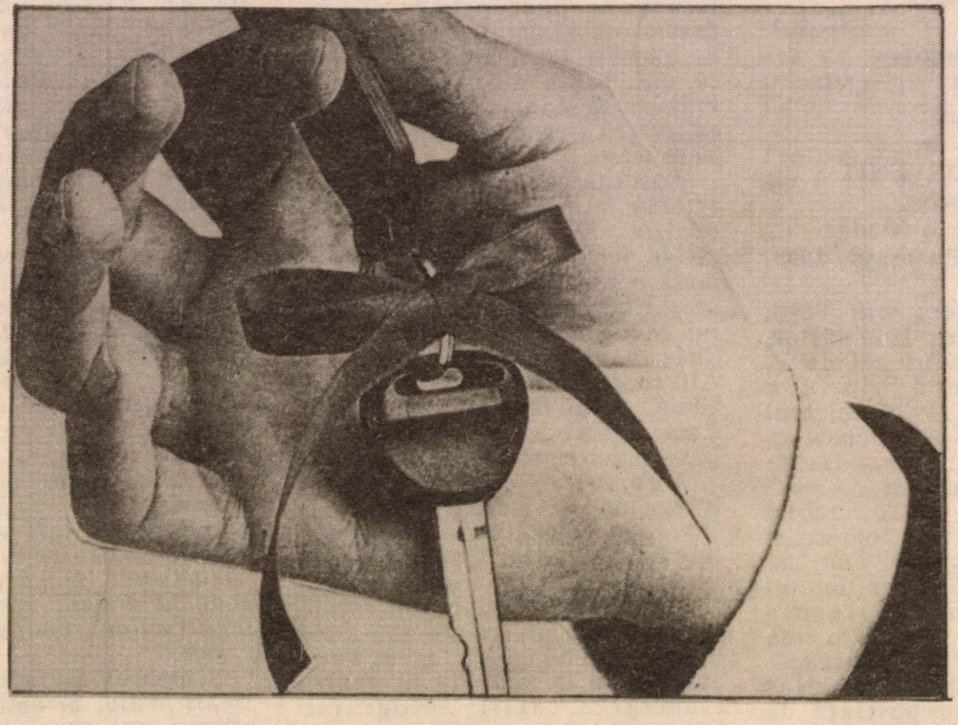

În anul 1995 norocul a nimerit 28 de abonați care au cîștigat autoturisme splendide

NOROCUL TE URMĂREȘTE

Programul de abonamente Mifal Hapais

תכנית המנויים
של מפעל הפיס

Poți deveni abonat adresîndu-te la chioșcurile Mifal Hapais sau formînd numărul de telefon 171.

PESCUITORUL DE PERLE

Notă falsă

"Nedreaptă, ca întotdeauna, posteritatea literară (....) s-a întrecut - şi pentru că e vorba de compozitorul, pianistul şi dirijorul Arminius Cassvan, hai s-o pomenim şi pe-aceasta - cu cea muzicală (Scarlatti, Haendel şi pînă şi al nostru coreligionar Max Bruch..."

(Minimum, nr. 106, pag. 49, articolul "Arminius al III-lea" de S. Levin; comunicată de ing. Zoltan Zuckerberger, Rh. Meltzer 6/4, Rehovot 76285, care - ca meloman priceput ce este - precizează că Max Bruch nu a fost coreligionarul nostru; într-adevăr, cunoscutul compozitor era creştin get-beget; la aceasta vom adăuga că des întîlnita confuzie în legătură cu personalitatea sa, vine din faptul că omul a compus în 1880 o vestită lucrare intitulată "Kol Nidrei" pentru violoncel şi orchestră, lucrare ce s-a dovedit a fi cea mai răspîndită dintre compoziţiile sale).

Pregătire pentru alegerile de ieri

"Le Pen se pregăteşte pentru alegerile din 1988..."

("Minimum" - tot "Minimum"! - nr. 106, pag. 41, corespondenţă de la Paris; comunicată de Victor Franc, POB 9805, Haifa 31097, care bănuieşte - şi cu drept cuvînt - că e vorba de 1998, fiindcă altminteri ar fi cam complicat, chiar şi pentru un politician uns cu toate alifiile ca Le Pen)

Nu e elegant

"Un bărbat intră într-un restaurant de lux şi după ce se aşează, îşi leagă servieta în jurul gîtului"...

(Revista Mea; nr. 1704,1995. pag. 66; comunicată de Sergiu Halperin, Rh. Rotenstreich 16/17 - 675361)

Toate limbile

"La ghişeul de informaţii este o persoană care vorbeşte toate limbile".

(Dintr-o declaraţie a d-lui Haim Huller, director general al biroului din Israel al organizaţiei Claims Conference; în "Ultima Oră", nr. 241/1996; comunicat de Vicky Bernstein, POB 1834, Tel Aviv)

O greşală.... Capitală

New-Yorkul sub zăpadă

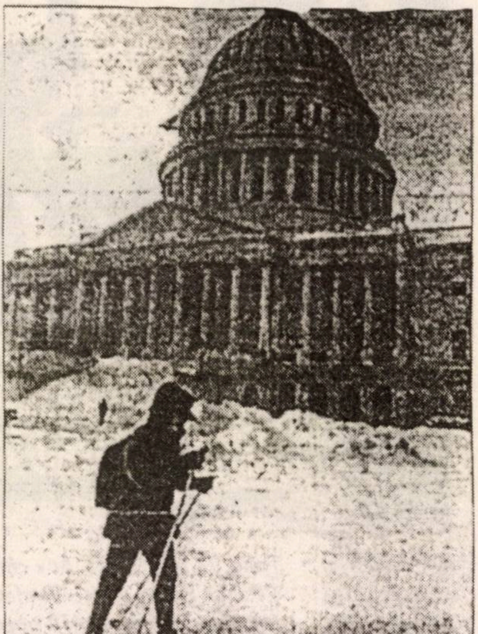

("Ultima Oră", nr.246/1996: comunicată de Nicky Rantzer, Rh. Shlomo Hamelech 21, Tel Aviv 64378,- care observă că fotografia cu pricina înfăţişează clădirea Capitoliului din Washington, Capitala S.U.A.)

O fată necircumcisă

"Printre cei fără Brit Mila (necircumcişi) se numără şi o oarecare Ioana Făgărăşanu, pseudonim folosit de o dactilografă..."

(Orient Expres, nr.43/1996; comunicată de Victor Franc, POB 9805, Haifa 31097)

Calităţi moştenite de la descendenţi celebri

"- Ce calităţi credeţi că aţi moştenit de la celebrul dvs. descendent ?

- E greu de spus. Sînt o luptătoare. Tot ce am obţinut este în urma unei munci îndărătnice..."

(Dintr-un interview acordat de d-na av. Yolanda Eminescu, strănepoata marelui poet Mihai Eminescu, revistei "Vatra", nr. 9/1995, Tg. Mureş, România)

Chiar, dece ?

"L-am invitat (în 1991) pe Eagleburger la un restaurant telavivian. Am crezut că asta va crea posibilitatea să înţeleg de unde vine duşmănia Administraţiei Bush faţă de Israel. Dece în faţa duşmanului nu se comportă Statele Unite cum trebuie să se comporte faţă de un aliat ?"

minimum

EDITEAZĂ

● Aveţi în manuscris memorii personale?

Vreţi să vă publicaţi jurnalul intim?

● Doriţi să scoateţi la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?

● MINIMUM este editorul cel mai competent! Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginaţie şi corectură tipografică, coperta, prefaţa şi diferite forme de publicitate vi le asigură

MINIMUM

●

Există, în sfîrşit, o editură: MINIMUM

(Dintr-un articol în "Adevărul", Tel Aviv, nr.2263/1996, pe marginea amintirilor lui Moshe Arens din zilele Războiului din Golf; comunicată de Reta Nicoleanu, POB 859, Haifa)

Un mic colier

Reporterul: "A venit la putere Ceauşescu. Era mai marele, înainte ca Dej să fi fost incinerat. Cu Dvs. ce s-a întîmplat ?"

Ion. Gh. Maurer: "M-am dus să lucrez în specialitatea mea de inginer. Mi s-a propus să lucrez la cabinetul lui Chivu Stoica dar am refuzat".

(Dintr-un dialog cu fostul prim-ministru român I. Gh. Maurer, reprodus în "Ultima Oră" din 19.1. a.c.; comunicată de dr. Carol Neuman, Rh. Pinkas 67, Tel Aviv 62157; surprins, ca şi noi, de rezultatele pescuitului de-o clipă, corespondentul nostru constată că e vorba de trei perle: 1) Ceauşescu nu era "mai marele" înainte de moartea lui Gheorghiu-Dej; a devenit după aceea. 2) I. Gh. Maurer nu s-a dus să lucreze în specialitatea lui de inginer; pe de-o parte, fiindcă nu era inginer de meserie ci avocat; pe de altă parte fiindcă îndeplinea funcţia de prim-ministru. 3) De-aici şi concluzia că nu putea fi vorba să lucreze la cabinetul lui Chivu Stoica.)

Ce-aveţi cu Victor Hugo ?

"Desmoşteniţi ai soartei au fost de cînd e lumea şi pămîntul, dar cel mai bine au fost înfăţişaţi de Émile Zola în "Mizerabilii".

("Adevărul",Tel Aviv, nr.2262/96; idem dr. Carol Neuman, care îşi aminteşte din copilărie că romanul cu pricina a fost scris de Victor Hugo)

Un observator care nu a observat

"Taba, 24 septembrie. Arafat, alături de Itzhak Rabin, prezintă pachetul cu cele 450 de documente, etc., etc."

("Le Nouvel Observateur", nr.1812/95, Paris; comunicată de Mélanie Vidraşcu, Lyon, Boîte Postale 834; frapată de uşurinţa cu care străluciţii ziarişti de la strălucitul "Nouvel Obs" au confundat pe Shimon Peres cu I. Rabin, d-na Mélanie Vidraşcu ne aminteşte că perlele de care ne ocupăm noi se găsesc şi la casele cele mai bune.)

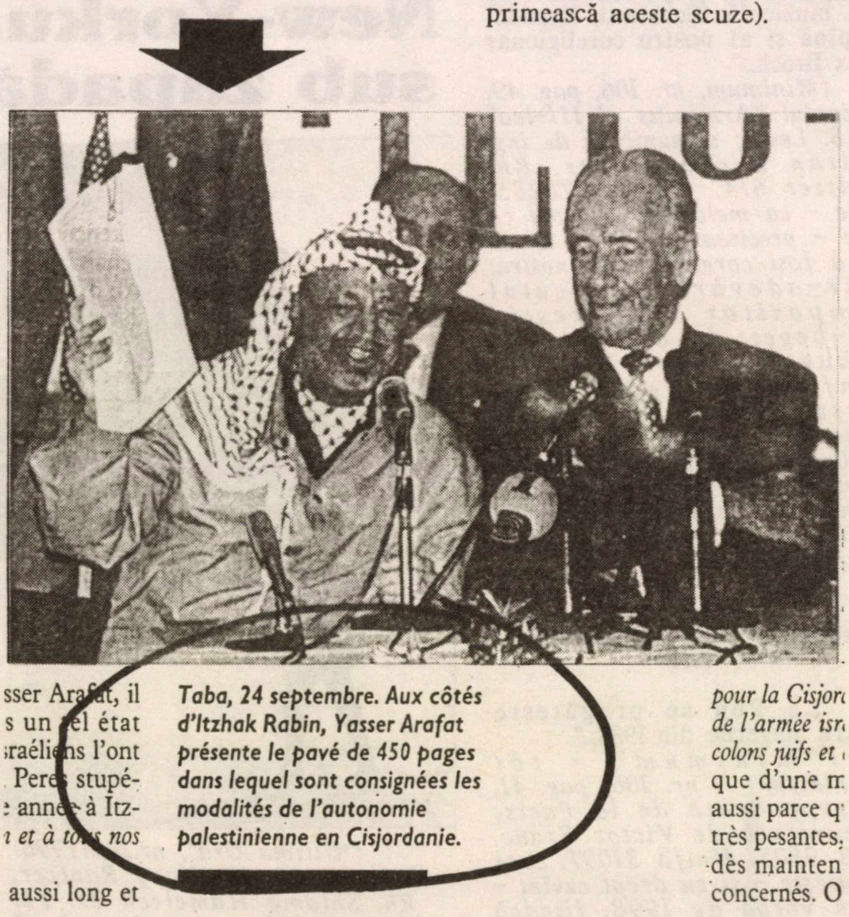

sser Arafat, il
s un tel état
sraéliens l'ont
. Peres stupé-
e année à Itz-
n et à tous nos

aussi long et

Taba, 24 septembre. Aux côtés d'Itzhak Rabin, Yasser Arafat présente le pavé de 450 pages dans lequel sont consignées les modalités de l'autonomie palestinienne en Cisjordanie.

pour la Cisjor
de l'armée isr
colons juifs et
que d'une m
aussi parce q
très pesantes,
dès mainten
concernés. O

Poşta

Martin Tannentzapf, Holon; *Michael Hardt*, Offenbach, Germania; *Barbu Singer*, Bat Yam (observaţiile sînt juste, aveţi ochi buni, dar încă nu e vorba de perle); *Cerna Silberman*, Hedera; *Florentin Săvescu*, Tel Aviv; *Sonia Demetriopol*, Paris (nu); *Viorica Weissman*, Ierusalim (povestea din ziarul.... palestinian, cu maimuţa care a apărut în locul fotografiei lui Arafat, a făcut ocolul lumii; şi nu întîmplător.... Între timp, redacţia şi-a cerut scuze, iar noi sperăm pentru directorul ziarului ca Arafat să primească aceste scuze).

UMOR

- Domnule Doctor, i se adresează infirmiera, e straniu: după ce l-aţi operat, bătăile de inimă ale bolnavulului i se aud chiar în stomacul lui!

- Ah, e clar, exclamă chirurgul, acum ştiu unde mi-am uitat ceasul!

- Doamnă, îmi pare rău, dar soţul dumitale a intrat în comă.

Muribundul urlă:

- N-am murit încă ! N-am murit încă !

- Taci din gură ! Doctorul stie mai bine ca tine în ce stare te afli !

DIN INVENTARUL OBSESIILOR CIRCULARE

ALEXANDRU SEVER

* Fum sîntem. Dar pentru a fi fum, a trebuit mai întîi să fim foc.

* De ce patru Evanghelii ? De patru ori aceeaşi poveste ! Patru variante – din cine ştie cîte altele – care se completează chiar dacă adesea se suprapun. Nu e de neînchipuit că înainte de a fi fixate în literă, să fi fost povestite în variante. Nici vorbă, pentru Dumnezeul tuturor ambiguităţilor, o ediţie "ne varietur" a poveştilor sale n-ar putea fi decît un fel de a-şi nega esenţa.

* Să nu cunoşti decît o singură limbă în care să scrii, e o robie pe care n-o poţi răzbuna îndeajuns decît făcîndu-te în aşa chip stăpînul acestei limbi încît să dai oricui o citeşte impresia că e unicul instrument apt să exprime orice şi să comunice esenţialul.

* Zeii nu cunosc riscul. Nici măcar riscul de a se compromite.

* – Crezi în Dumnezeu ?
– Nu în fiecare zi.
– Numai duminica.
– Nu mi-am mai pus întrebarea asta de 25 de ani. Am să mă gîndesc.

* – Oriunde vin, mi se face loc.
– Acum înţeleg de ce eşti întotdeauna singur.

* Avem mereu impresia că sîntem aceiaşi. Şi noi ne-am schimbat cine ştie de cînd.

* Întimplarea: Numele de toate zilele al lui Deus absconditus.

* Replică pentru Hitler: De cîte ori vreau să-mi pun ştreangul de gît, îmi pare atît de rău să trimit pe lumea ailaltă un om atît de mare ca mine, încît nu mă îndur să merg pînă la capăt şi mă las păgubaş.

* Cînd o fată vrea să se mărite, începe a semăna cu Dumnezeu: anume ca să fie adorată.

* – Ce e un sfînt ?
– Un om care refuză să mănînce chiar cînd îi este foame, care renunţă să doarmă chiar cînd îi este somn, şi care refuză să se scarpine, nu cumva să aibă pe conştiinţă un păduche.

* Nu are nici o şansă de a deveni o religie, o filosofie care cultivă îndoiala raţională.

* Nu orice bătrîn îşi pierde minţile odată cu dinţii.

* Proust – cel ce priveşte în urmă. Pentru care viitorul este numai viitorul faptului trecut, adică trecutul cel mai apropiat, minutul abia trecut.

* Îi pute gura de parcă a dumicat un cadavru.

* Cel mai frumos discurs pe care l-a prilejuit marele orator a fost acela pe care l-a auzit la moartea lui.

* Omul ăsta mă nelinişteşte: cînd e de părerea mea, îmi pare rău pentru el, cînd e împotriva mea, îmi pare rău pentru mine.

* E firesc să sperăm că ceea ce nu ne-a fost dat de ziua de azi, ne va fi dat de ziua de mîine; dar să nu uităm că nu tot ceea ce ne-a tagaduit ziua de ieri ne-a fost dat de ziua de azi.

* Să mor ?! Dar, dragă domnule, asta fac de-o viaţă întreagă.

* Nu e politicos să mori, aşa pe nepusă masă !

* Cine se scaldă în ape tulburi, nu ajunge să se spele niciodată.

* Iată unul care are necazuri mari: nu i se iartă talentul.

* Cînd văd turma umană limitată la cele cîteva instincte primare, nu la Sociologie mi-e gîndul... La Zoologie !

* Prefer să-mi ţin banii în buzunarul de la spate. Asta, pentru ca să fie de eternă învăţătură: chiar dacă n-au miros, banii nu pot avea altă nobleţe decît aceea a scopului pentru care sînt cheltuiţi.

* O, dacă moartea ne-ar respecta atît cît o respectăm ! Dar asta nu e cu putinţă: măcar pentru că Moartea nu cunoaşte frica.

L
I
M

REŢEAUA
MAGAZINELOR
DE CARTE
ROMÂNEASCA

Vreţi să citiţi o carte bună, vizitaţi magazinele L I M

Numai la L I M veţi găsi cărţi româneşti
Ultimele noutăţi la L I M

AFULA: Kikar Atzmaut 7 (în pasajul Ofir Center). Tel: 06-596014
ASHDOD: Ezor "Iud" Midrahov Haneviim, Dereh Hamelech 2115/1.
Tel: 08-652095
BEER-SHEVA: Str. Histadrut 56. Tel: 07-236738
HAIFA: Str. Herzl 61 (Kikar Talpiot). Tel: 04-671292
IERUSALIM: Str. Yaffo 63 (în pasaj). Tel: 02-250612
KFAR-SABA: Str. Weizman 92 (în pasaj). Tel: 09-7658118
NATANIA: Str. Smilanski 10 (în pasaj). Tel: 09-615860
PETAH-TIKVA: Str. Montefiori 17. Tel:03-9312777
PETAH-TIKVA: Str. Bar Kochba 27. Tel: 03-93466245
RISHON LE ZION: Str. Rothschild 9. Tel: 03-9698724
RISHON LE ZION: Str. Herzl 47. Tel 03-9671807
TEL AVIV: Str. Erlinger 7 (Vechea tahana mercazit). Tel: 03-6391735
TEL AVIV: Str. Allenby 48. Tel: 03-5175877
TEL AVIV: Staţia nouă de autobuze, et.3, magazinul nr. 3267
(Sub Mac Donald). Tel: 03-5375393.
TEL AVIV: Str. Shlomo Hamelech 2. Tel: 03-5283665

ARMINIUS CASSVAN
New York

ALCHIMIE

În Evul Mediu indivizi numiţi alchimişti doreau să facă aur din metale de bază precum plumbul şi cuprul. Alchimia era considerată o activitate cvasi-ştiinţifică şi o artă mistică. Ideea de bază provenea din culturi mai vechi, incluzînd cea chineză, egipteană, indiană, greacă, siriană şi islamică. Semnificaţia filozofică derivă totuşi exclusiv din teoria de origine greacă a relaţiilor dintre elementele de bază şi dintr-o religioasă şi alegorică înţelegere a transmutării mineralelor în aur, o înţelegere care tratează acest proces ca o ascensiune spirituală de la uman la perfecţiunea divină.

Aplicată la scara umană şi considerabil extinsă, alchimia se poate referi la relaţii între personalităţi în teorie incompatibile. O rasă diferită, precum în relaţia dintre Othello şi Desdemona, poate duce - incidental - la dezastru. Nu se poate pretinde că apartenenţa la rase diferite l-a făcut pe maurul Othello să o sugrume, pradă unei nejustificate gelozii, pe Desdemona. Atunci dece - totuşi - s-a decis Shakespeare să aleagă un membru al rasei negre pentru a demonstra unde poate duce gelozia ? Aşa cum, în "Neguţătorul din Veneţia", Shylock nu este întîmplător un evreu. Lipsa de judecată matură şi dezlănţuirea torenţială a pasiunii se considerau, probabil, în vremea bardului, drept tipice pentru rasa neagră, în timp ce negustoria fără scrupule se potrivea rasei judaice.

Alchimia este însă percepută în general la modul favorabil şi în spiritul incompatibilităţii devenită - dimpotrivă - perfectă compatibilitate. Cînd descendenta unuia din cele douăsprezece triburi originare din Galway, în sud-vestul Irlandei (la rîndul lor trăgîndu-se din Normanzii care au invadat, sub William Cuceritorul, insulele britanice), se întîlneşte cu descendentul unei vechi familii rabinice şi scriitoriceşti din Estul Europei, uniunea lor nu are în aparenţă decît minime şanse de succes de durată. Prejudecăţile adunate de-alungul secolelor nu se pot topi în mod miraculos în momentul întîlnirii într-un ascensor dintr-un spital situat în nordul New York-ului. Dacă la diferite culturi şi religii se adaugă o considerabilă diferenţă de vîrstă, de aproape 15 ani, este clar că dificultăţile se acumulează. Şi totuşi, cînd alchimia lucrează, rezultatul poate fi echivalent acelui metal preţios şi rar, asociat cu zeii unor religii păgîne şi reprezentînd calitatea de a fi suveran, înţelept şi justiţiar. După aproape 30 de ani de la duşurile de orez oferite, conform tradiţiei, după consumarea ceremoniei matrimoniale în Seaford, Long Island, New York, prietenii apropiaţi ai mirelui refuzînd să facă parte din echipa nupţială, toţi anticipînd o căsătorie de foarte scurtă durată,- nu mai există nici un dubiu: misterioasa alchimie a lucrat.

Dimpotrivă, aşa cum căsătoria dintre membrii aceleiaşi familii poate "subţia sîngele" (vezi cazul dinastiei regale spaniole în Evul Mediu), uniunea extremelor în ce priveşte cultura, religia, profesia şi chiar vîrsta, poate împrospăta sîngele. Evident, exemplele beneficiază de preceptul: "păstrînd proporţiile".

O fotografie de Hedy Löffler.
Şi un punct de vedere (interesant, interesant...) despre viaţă.

EUGEN LUCA

FILE DE JURNAL

Se declină la noi, de la o vreme, frecvent, insistent, cuvîntul *unitate.*

De cîte ori aud rostindu-se acest cuvînt propus ca o soluţie ideală a tuturor problemelor care ne preocupă, gîndul mă duce la o mică propoziţiune a lui André Gide. Scriitorul de mare autoritate între cele două războaie mondiale susţinea, pe drept, că şansa culturii franceze e de a fi avut doi gînditori atît de diferiţi ca Montaigne şi Pascal.

Pentru *unitate* da. Dar *unitate în varietate.*

Unitate pentru a conserva şi întări caracterul democratic al vieţii noastre publice. Insăşi noţiunea de democraţie presupune, însă, *diversitate.* Diversitate şi *confruntare* de opinii. Căci în afara unei atari confruntări, progresul nu e posibil.

Unitate, da ! Nu, însă, *omogenizare !* NU totalitarismului ideologic şi politic, sub pretextul unităţii.

* *
*

Îmi place - mărturisesc - locuţiunea *Zihrono l'vraha,*- expresie a unei filosofii, împărtăşite deopotrivă de laici şi de religioşi.

E această locuţiune *(binecuvîntată fie-i amintirea)* mai mult decît un omagiu adus celui dispărut; e un mod de a-i perpetua existenţa; de a nega, astfel, moartea.

Îmi place - zic - această fericită împerechere a două cuvinte care se impun rostite totdeauna cu o anumită gravitate.

Nu mă deranjează obiceiul încetăţenit de a scrie aceste cuvinte cu iniţiale. Mă irită însă cînd, din grabă - o grabă care vorbeşte de indiferenţă, de lipsă de respect, în fond, pentru dispărutul demn de a fi omagiat - nu se rosteşte frumoasa expresie aşa cum este ea, ci prescurtat, aşa cum, stenografic, se scrie. Se crează astfel un nou cuvînt (Cele două consoane trebuiau legate de o vocală): *Zal.* Un nou cuvînt, urît acesta, care pare a aparţine unui argo, unui limbaj cifrat în orice caz, şi care mie îmi zgîrie urechea.

Ceea ce e mai trist, e că rostesc acest cuvînt de argo crainicii de la posturile noastre de radio şi televiziune. Îl rostesc cu dezinvoltură, deşi misiunea lor e, printre altele, şi aceea de a impune o limbă nu doar corectă, ci *aleasă şi frumoasă.*

* *
*

Candid cum sînt, credeam că politizarea excesivă a unor texte literare aparţine unor vremuri revolute de tristă, jalnică amintire. Aşa credeam. M-am înşelat şi de-astă dată.

De cîte ori, la posturile noastre de radio şi televiziune vine vorba de frumoasa poezie a lui Iţic Manger "Un copac veghează-n drum", totdeauna se află un comentator zelos care încearcă să ne convingă de ceea ce nu ne poate convinge: că visul băiatului - protagonist al poeziei - nu e cel de a se realiza ca poet, aşa cum reiese chiar de la o primă, fie ea şi superficială lectură a textului poetic. Visul lui ar fi acela de a pleca în Eretz Israel. Şi că, din prea mare dragoste, din teama de a nu-l expune dificultăţilor unei atari aventuri, mama sfîrşeşte prin a-l împiedica să-şi realizeze aspiraţia.

Poezia aceasta se pretează la numeroase comentarii pe care nu e cazul să le expun aici. Numai la o atare interpretare, nu !

* *
*

Nu mi s-a întîmplat vreodată să mă fi înşelat cînd, la cel dintîi contact cu un ins, impresia mea era defavorabilă acestuia.

Mi s-a întîmplat însă, să mă fi amăgit atunci cînd, la primul contact cu o persoană, aceasta mi-a făcut o impresie bună.

A nu trage din această experienţă concluzii pripite. A nu deveni suspicios.

L-am văzut pe Igal Amir la tribunal. Îi flutura impertinentului un zîmbet pe buze. Ca unui om împăcat cu ceea ce a făcut. Şi mesteca neruşinatul, tot timpul, gumă. Ca să sfideze tribunalul, pe toţi să ne sfideze.

E tipul care cere palme.

Şi-am văzut-o şi pe mămica lui. Şi a celuilalt bandit, Hagai, complicele lui Igal. Am văzut-o pe mămica aceasta, soţie de rabin şi conducătoare a unei grădiniţe de copii, educatoare adică. Am văzut-o în mai multe împrejurări.

Îndată după crimă, pentru prima oară, cînd ţinea să ne impresioneze; cînd căuta să ne convingă pe toţi că e năpăstuită, că nu ştie cum să explice fărădelegea fiului ei, că la ei în casă numai cuvinte înţelepte din Thora se rostesc; că vrea neapărat s-o viziteze pe soţia victimei şi să-i ceară iertare. Se prefăcea că plînge atunci, îşi freca mîinile, nervoasă. Interpreta rolul de victimă.

Pentru ca, mai tîrziu, să ne spună, biata, că nu-l poate lăsa de izbelişte pe fiul ei, chiar dacă a greşit. Nu mai era vorba de fărădelege, de crimă, ci de o greşală. Şi cine nu greşeşte, cine ? Era vorba de o greşală numai. Ca şi cum Igal n-ar fi făcut alta decît să fi sărit gardul şi să-şi fi umplut coşul cu fructe din livada vecinului. O greşală care, ca orice greşală, poate fi şi trebuie iertată.

Acum a prins curaj. Nu mai vorbeşte nici de greşală. Acum este ea cea care acuză. Acum băieţelul ei drag - mare patriot, cum se ştie - apare în postura de victimă. Fiindcă ar fi fost judecat. De opinia publică. Şi condamnat.

Într-un fel, sfînta asta care a transformat grădiniţa ei de copii într-un adevărat arsenal, chiar are dreptate. Zecile, sutele de mii de cetăţeni, care l-au plîns pe Itzhak Rabin, care au aprins pretutindeni lumînări în memoria lui, care au acoperit mormîntul lui cu flori şi au împodobit cu flori locul unde a fost asasinat şi intrarea în locuinţa sa; toţi cei care nu se puteau despărţi de marele luptător şi om de stat, toţi cei care au înfierat crima, toţi aceştia l-au condamnat pe Igal Amir, la moarte l-au condamnat.

Tribunalul trebuie doar să întărească juridic o sentinţă pronunţată de un întreg popor.

Concernul "Klal" se împotriveşte categoric ca fabrica de tricotaje "Ouman" să-şi continue activitatea, dovedind în felul acesta că-l lasă cam rece soarta muncitorilor.

Păi, ăsta-i Oumanismul vostru, domnilor de la Klal ?

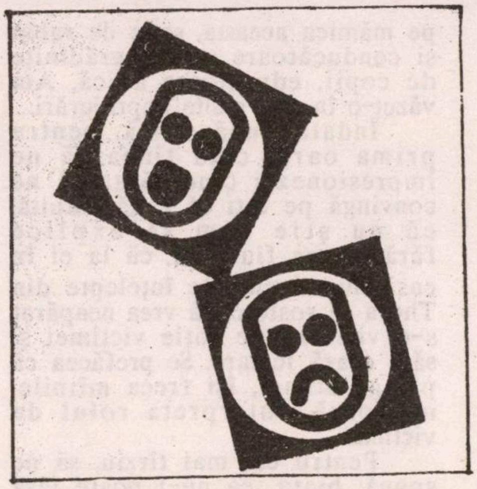

ANDREI STRIHAN

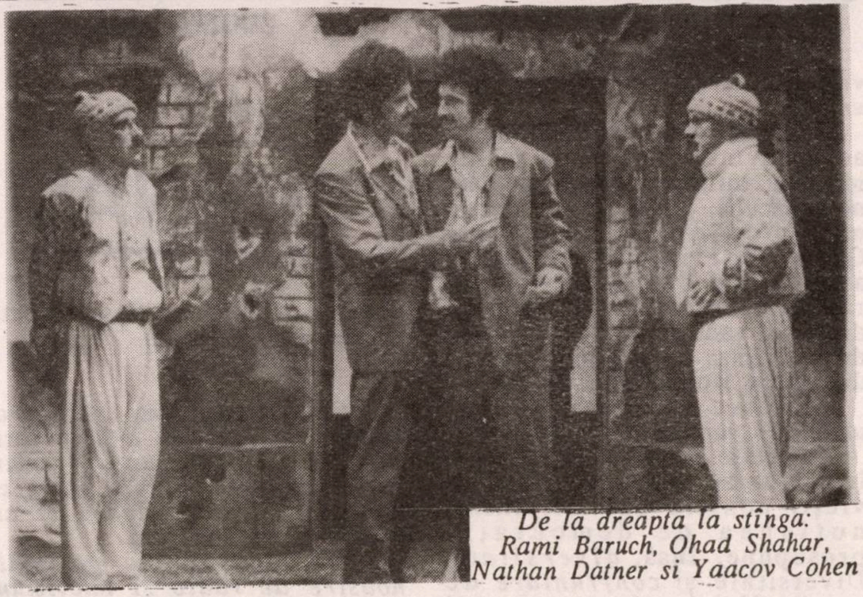

De la dreapta la stînga: Rami Baruch, Ohad Shahar, Nathan Datner si Yaacov Cohen

COMEDIA ERORILOR

Un succes strălucit la Teatrul Hacameri

De cînd fac cronică de teatru, de mai bine de treizeci de ani, pledez pentru recunoaşterea importanţei artei regizorale. De-alungul acestor ani am remarcat că reuşita unui spectacol depinde - în prima şi ultima instanţă - de regizor, de concepţia sa estetică, de capacitatea sa imaginativă de convertire a textului literar în tablouri scenice coerente şi convingătoare, prin intermediul unei atente şi migăloase orientări a actorilor.

Nu de actori buni duc lipsă teatrele noastre. Nu. Ci de regizori buni, de profesionişti receptivi şi inventivi. Deşi regizorii, în marea lor majoritate, sînt şcoliţi la Londra sau în S.U.A., numărul celor buni, cu imaginaţie, apţi s-o concretizeze pe scenă, este foarte redus.

În **Comedia erorilor** de Shakespeare, Omri Nitzan a izbutit să pună cu limpezime în evidenţă cît de important este *spiritul de echipă* în travaliul scenic şi finalitatea reprezentaţiei. Fenomen destul de rar întîlnit în viaţa teatrelor noastre. De astă dată, sistemul relaţiilor între regizor şi traducătorul în ebraică al piesei shakespeariene (Dan Almagor), între regizor şi actori, între regizor şi acenograf (Ruth Dar), compozitor, (Kobi Oz), iluminator (Brian Harris), mişcarea scenică (Daniella Mihaeli), impostaţia vocală (Noga Yetomi-Raviv), a funcţionat cu precizia unui ceasornic electronic. Această conlucrare nu a impietat nici un moment asupra contribuţiei individuale a fiecărui component în parte. Dimpotrivă, aceste contribuţii s-au constituit ca elemente indispensabile în reliefarea unitară a ansamblului.

Traducerea şi adaptarea lui Dan Almagor nu au respectat întru totul textul shakespearian: unele personaje au fost eliminate; Solinus, Duce de Efez, apare sub chipul guvernatorului militar al cetăţii; s-a introdus un număr limitat de replici cu trimiteri străvezii la actualitatea politică din ţară, etc. Toate aceste "modificări" se aliniază însă firesc în ţesătura tramei, fără să deranjeze sau să lezeze înţelesul şi acţiunea piesei originale. Nu deranjează nici faptul că personajele sînt îmbrăcate modern. Regizorul a primit cu încredere textul cărnos al lui Almagor, pe care l-a exploatat cu o dibăcie neobişnuită, dovedindu-se un excelent inventator de "gaguri" (de bun gust) şi de situaţii comice suculente, un manipulator de clasă al efectelor şi detaliilor scenice, al fanteziilor licenţioase, al bastonadelor şi al bufonadelor, al folosirii qui-pro-quo-urilor şi mijloacelor Comediei dell'Arte, dînd astfel întregii reprezentaţii un caracter alert, care nu lasă spectatorului nici o clipă de răgaz.

Dar meritul principal al regizorului constă în faptul că a desferecat entuziasmul actorilor. Se joacă cu poftă, cu bucurie, cu dăruire, într-un perfect acord al mişcării corporale cu cel al unei frazări clare, punînd astfel în libertate sensurile pe care le ascund *imbroglio-ul, qui-pro-quo-ul*.

Se întîmplă, rarissim, dar se întîmplă totuşi ca o întreagă echipă de actori să atingă nivelul maxim al capacităţii lor interpretative. Ceea ce face - trebuie să recunoaştem - dificilă o ierarhizare strictă a calităţii jocului prestat de fiecare interpret în parte. De la Zaharira Harifai şi Iosi Iadlin la Rami Baruch şi Yaacov Cohen, de la Nathan Datner şi Ohad Schahar la Limor Goldstein, Orna Katz şi Osnat Fishman, de la Eli Danker, Odeliah Matalon şi Rami Vered la ultimul figurant, toţi aceşti actori şi actriţe s-au dăruit cu devotament şi pasiune acestui spectacol. Nu am înclinaţii profetice, dar cred în viaţa lungă a **Comediei erorilor** pe scena Teatrului Hacameri, cu succesul de public şi de cassă binemeritat.

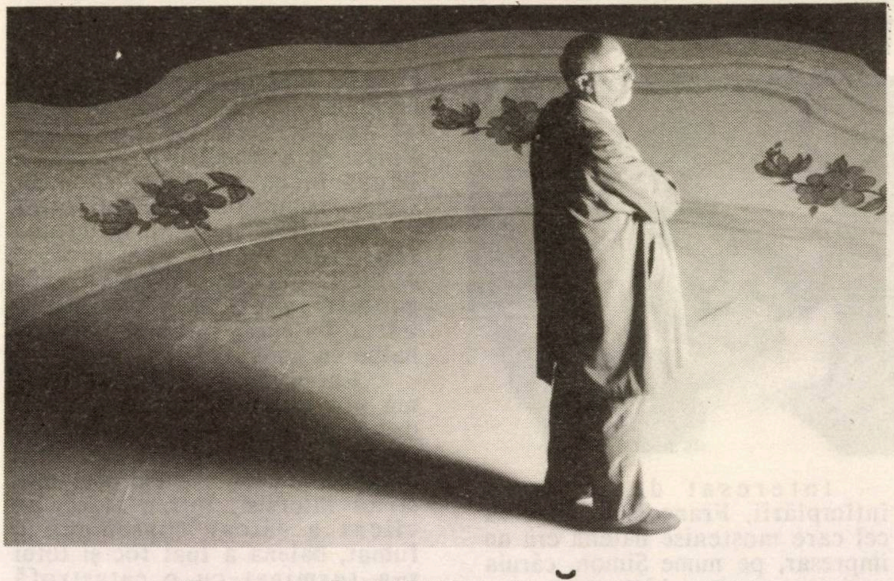

Farfuria: dar cine plăteşte oalele sparte ?

LA POMUL LĂUDAT....

INSPECTORUL DE POLIŢIE
de J. B. Priestley, la Habima

Multe feste ne joacă credulitatea ! Ţi se anunţă cu pompă: **Inspectorul de poliţie** de J. B. Priestley, piesă poliţist-psihologică de rezistenţă în repertoriul oricărui teatru care se respectă, va fi montată (debut regizoral) de popularul actor Shmuel Vilojni, în decorul semnat de renumitul scenograf Buki Schwartz, rolul inspectorului Gool urmînd a fi jucat de imbatabilul Ben Bar-Shavit, şi... fandaxia-i gata .

Crezi (fiindcă aşa e firea omului, să creadă în orice şi pe oricine), că reprezentaţia va fi, se poate oare să nu fie, un *eveniment* în viaţa noastră teatrală. Dar repede, foarte repede, vorba unui cunoscut dramaturg, "nu-ţi fă iluzii ca să nu ai deziluzii", se adevereşte cu o precizie matematică: chiar de la ridicarea cortinei, deziluziile încep să curgă.

E un adevăr elementar că, pe scenă, prezenţa oricărui accesoriu, orice privire, orice gest, intonaţie, mişcare,- au o semnificaţie. Dacă acestea nu semnifică nimic, prezenţa lor în scenă devine futilă, inutilă.

Cu atît mai relevantă este această cerinţă cînd e vorba de decor, a cărui menire estetică se împlineşte în directă legătură cu aptitudinea funcţională a componentelor tehnice. E imposibil de înţeles ce idee, ce imagine scenică a intenţionat să sugereze scenograful, atunci cînd a conceput locul de joc ca pe o farfurie imensă de ceramică, ornată pe margine cu desene florale de culoare mov, (şi nu o tavă de argint cu funcţie simbolic-metaforică, cum şi-o închipuie un confrate în ale criticii), o farfurie-platformă înclinată periculos pentru mişcarea actorilor. Te temi de fiecare pas pe care-l fac. Noroc că "bravul"regizor nu i-a obligat la prea multe deplasări în acel spaţiu accidentat. Jocul e static, extrem de static. Iar dialogul e înlocuit cu o declamaţie deşirată, plată, fără relief, rostită tot timpul cu faţa la public. Nu există nici cel mai mic semn de comunicare scenică între personaje. Fiecare îşi recită partitura în ignorarea totală a partenerului. *Suspens*-ul, sufletul dramatic al acestei piese poliţiste este "sublim", dar "lipseşte cu desăvîrşire". Pînă şi experimentatul societar al Habimei, Bar-Shavit, îşi căuta cu disperare un loc în spaţiul dramei ce ar fi trebuit să se desfăşoare în faţa noastră.

La pomul lăudat....

Doi pacienţi într-un spital psihiatric:

- Eram gata să mor ieri.

- Adică ?

- Mă plimbam cu gura căscată şi deodată am înghiţit o muscă.

- Cum puteai să mori din cauza unei muşte ?

- Păi, din fericire, nu era decît o muscă, dar dacă ar fi fost un elicopter, zi şi tu, nu muream sufocat ?

Adevărul

MAGAZIN SĂPTĂMÎNAL
revine în forţă

În fiecare VINERI, săptămînalul ,,ADEVĂRUL" – cea mai veche publicaţie în limba română din Israel – vă oferă un bogat şi interesant material:

• pagini de reportaj intern şi extern • nuvele • cuvinte încrucişate • comentarii etc., realizate de ziarişti cu o bogată experienţă.

Pregătiţi-vă! În fiecare vineri ,,ADEVĂRUL", magazin săptămînal

RADU BELIGAN ZICE...

O BALENĂ SINUCIGAŞĂ

Ieri am revăzut admirabila piesă a lui Marin Sorescu,"Iona", în interpretarea originală, puternică şi inteligentă a lui Radu Iţcuş şi mi-am amintit o poveste puţin banală, pe care mi-a relatat-o anul trecut, la Paris, bunul meu prieten François Pérrier:

Era pe vremea cînd François debutase snzaţional în piesa lui Claude-André Puget, "Zile senine", şi îşi petrecea vacanţa la Deauville, cînd s-a auzit că în localitatea apropiată, la Trouville, a eşuat o balenă. Nimeni nu ştia cum s-au petrecut lucrurile. Fapt este că balena nu fusese harponată, ci eşuase, ca să zic aşa, de una singură.

Prietenul lui François, un magnat al finanţelor, Max Lebaudy, celebru în acea epocă, s-a urcat în barca lui cu motor, împreună cu iubita lui şi cu François, a sosit la locul cu pricina şi, cînd a văzut balena, a dat lumea la o parte şi a strigat:

"O cumpăr !"

Aşa sînt oamenii cu prea mulţi bani. Cumpără orice, chiar şi balene moarte.

François şi-a îngăduit, timid, o întrebare:

"De la cine o cumperi ?"

"Păi... nu ştiu... habar n-am... de la ăia care au harponat-o".

În cele din urmă a plătit 15.000 de franci unui tip de la "Salvamarul" local, care era absolut străin de eşuarea balenei.

Iubita lui Max a pus atunci o întrebare de bun simţ:

"Şi acum ce-ai să faci cu ea ?"

"Păi... nu ştiu... habar n-am".

În clipa aceea, miliardarul a văzut în mulţime un individ care se uita la el cu invidie.

"Îţi place balena ? Ai vrea s-o ai ?"

"Aş vrea grozav, domnule", a răspuns omul.

"Poftim, ţi-o dau. Ia-o".

Şi Max Lebaudy, fericit că s-a debarasat de balenă, s-a urcat în barca cu motor şi s-a întors la Deauville.

Interesat de urmarea întîmplării, François a aflat că cel care moştenise balena era un impresar, pe nume Simon, căruia nu-i mergea prea bine.

Ce credeţi că a făcut cu balena ?

Mai întîi a cheltuit o sumă destul de importantă ca s-o golească. Pielea, împăturită în opt sau în şaisprezece, a fost transportată la Paris şi Simon a închiriat imediat holul cel mare de la intrarea lui Casino de Paris. Şi-a despăturit balena, a băgat în ea arcuituri mari de lemn, reconstituind astfel forma ei primitivă şi, timp de cîteva săptămîni bune, parizienii - snobi şi gură-cască - intrau, în grupuri mici de cîte opt, în burta balenei, unde se serveau halbe cu bere.

La intrarea.... balenei, dacă mă pot exprima astfel, se aflau două pancarte: cea din stînga indica preţul halbei, cea din dreapta anunţa că "Fumatul este strict interzis". Într-o seară, un client a călcat consemnul, a fumat, balena a luat foc şi totul s-a terminat cu o catastrofă care l-a băgat pe bietul Simon în balamuc.

Se zice că se plimba pe coridoarele ospiciului şi ţipa la toată lumea: "Nu fumaţi în burta balenei !"

MAX

FABRICĂ DE SALAM ŞI CARNE, NECAŞER
DINTRE CELE MAI MARI DIN ŢARĂ

La noi găsiţi intotdeauna carne, salam şi produse de carne pentru toate gusturile şi cele mai speciale.

vă oferă

LA PREŢURI FĂRĂ CONCURENŢĂ

* STEAKURI ŞI CARNE PENTRU FRIGĂRUI
* CRENVURŞTI, PASTRAMĂ, RULADĂ, etc.etc.
* MURĂTURI, salate, pelmeni ruseşti
* BRÎNZETURI, aperitive, sosuri, băuturi- din import

TEL-AVIV, str. BEN ATAR 37 - Autobuze "Egged": 83, 85; "Dan": 1, 18, 26, pînă la staţia de pe str.Salame 50
TELEFON: 03 6830469

FILM

FUM

(SMOKE)

ADAR DARIAN

Film american, regia Wayne Wang, scenariul Paul Auster (după romanul său); cu Harvey Keitel, William Hurt, Forrest Whitaker, Stockard Channing în rolurile principale.

Deşi filmul rulează cam de multişor, faptul că încă se menţine pe ecrane dovedeşte succesul lui de public. Şi - într-adevăr - este o delectare cinematografică. Titlul lui (SMOKE) a fost tradus neinspirat în ebraică: "IŞUN" (fumat), expresie care se traduce în engleză cu "smoking". De aceea, cred că traducerea "FUM" reflectă întocmai atmosfera filmului care este impalpabilă, insesizabilă, delicată, fină. Este vorba de destinele încrucişate ale unor oameni, al căror numitor comun este pasiunea pentru fumat şi care se întîlnesc într-o tutungerie din Brooklyn. Fiecare îşi are povestea lui tragi-comică.

Scriitorul puţin ratat, pe care moartea violentă a soţiei l-a zguduit profund şi care iese din casă numai pentru a-şi reînoi provizia de havane, altminteri rămănînd claustrat între cei patru pereţi.

Proprietarul tutungeriei, pasionat de fotografie şi care - de douăzeci de ani - fotografiază zilnic acelaşi colţ de stradă; şi el are probleme cu fosta lui prietenă care-l anunţă că, din fosta lor legătură, a rezultat o fiică ce a devenit narcomană, iar acum, această fiică are la rîndul ei probleme pentru că a rămas gravidă fără voia ei.

Un băiat negru se aciuează şi el pe-acolo, după ce a fugit de-acasă la moartea mamei lui, iar acum are probleme cu tatăl lui, recăsătorit.

Deci, o galerie de tipuri colorate care se întîlnesc, îşi întreţes vieţile şi vorbesc într-una despre problemele lor.

Este un film inteligent, sensibil, cu un dialog sclipitor. Un festival de măiestrie regizorală şi actoricească. Fiecare actor dă un recital demn de un Oscar. Harvey Keitel, care a jucat în filmul "Pianul" (şi care pare să fi devenit un actor-fetiş al Hollywood-ului pentru că este nelipsit din filmele din ultimii ani), face o creaţie din rolul proprietarului tutungeriei. William Hurt, în rolul scriitorului, cu zîmbetul lui amar de parcă duce pe umeri povara întregii omeniri, ne înfioară profund cu vocea lui uşor şoptită, ca şi cum ne-ar împărtăşi un secret. Forrest Whitaker, marele (la propriu şi la figurat) actor negru care - în rolul tatălui băiatului fugit de-acasă - desfăşoară un joc emoţionant, din care nu lipseşte, totuşi, umorul. Stockard Channing (o mare actriţă de teatru şi televiziune pe care, din păcate, cinematograful o foloseşte foarte puţin), în rolul fostei prietene a tutungiului, crează o figură care continuă să ne obsedeze încă multă vreme după ce am ieşit din sală.

Atmosfera generală a filmului este însă, după părerea mea, calitatea lui esenţială. Regizorul chinez din Hong Kong (dar care nu e deloc chinez în materie de regie !) Wayne Wang, a ştiut să redea impecabil atmosfera tulbure a filmului şi să recreeze un colţ din Brooklyn, care să ne dea sentimentul absolut de a ne găsi noi-înşine acolo. Scenariul este bazat pe un roman de Paul Auster (de-asemeni co-scenarist).

În concluzie, cine nu l-a văzut, să-l vadă cît mai repede, iar cine l-a văzut, să-l revadă, pentru că multe lucruri scapă la o primă vizionare şi este de dorit s-o repetăm.

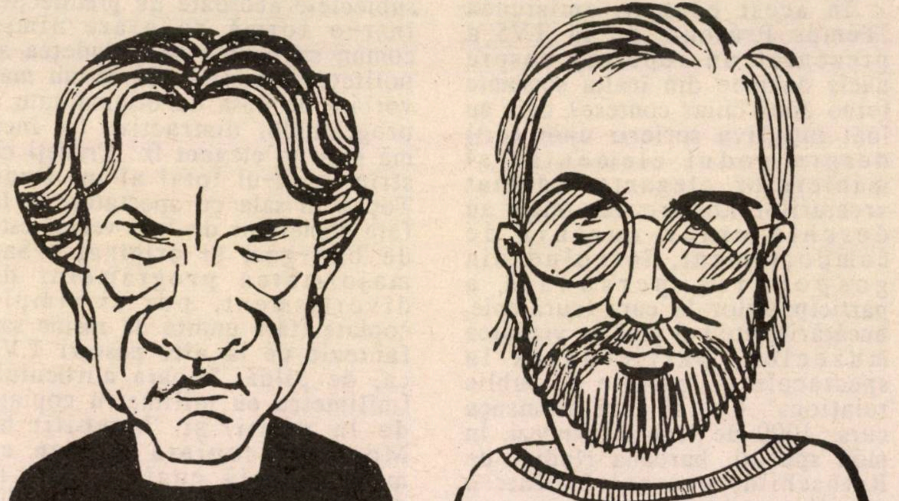

Harvey Keitel şi William Hurt, doi din protagoniştii filmului. Succes mare: unde nu e foc, nu e fum !

GENE KELLY

S-a stins din viaţă, la vîrsta de 83 de ani, Gene Kelly, unul din cei mai mari dansatori ai ecranului. Cine nu-şi aminteşte de creaţia lui din filmul "Singin' in the Rain" ("Cîntind în ploaie") şi multe comedii muzicale, "Un American la Paris" printre altele ?

Regizor, actor, coregraf, cîntăreţ, energia lui molipsitoare şi dansul lui irezistibil sînt caracteristici care l-au aşezat cu cinste în Pantheonul marilor vedete.

POLITICOS, CINSTIT SAU INVERS ?

CLAUDIA ROSENSTREICH

Un sondaj de opinie în Franța a stabilit că 75% din populație resimte în mod acut nevoia reinstaurării normelor de politețe în relațiile de zi cu zi. Tehnologia excesivă instalată pînă-n sufletul oamenilor i-a însingurat și sălbăticit, i-a făcut să fie din ce în ce mai suspicioși unii față de alții, să-și piardă încrederea în proprii lor părinți și copii, pe scurt, i-a determinat la comportamente din ce în ce mai dure, uneori cu rezultate funeste din punct de vedere social. De la "anodinele " înjurături între șoferii blocați pe kilometri întregi de șosele universal insuficiente și pînă la violența colectivă, neiertătoare și distrugătoare, totul vine să ilustreze degradarea rapidă a oricărei urme de omenie.

În acest context, emisiunea "Temps Présent" de la TV5 a prezentat un reportaj despre unele doamne din înalta societate (vreo două chiar contese), care au luat inițiativa scrierii unor cărți despre codul elementar al manierelor elegante, adaptat vremurilor noastre; iar unele au deschis chiar cursuri de comportament, începînd din gospodăria personală, a participanților la curs (curățenie, bucătărie, etc.) și pînă la vizitarea muzeelor, participarea la spectacole și "private & public relations". Costul unui asemenea curs: 4000 de franci francezi. În mod special, baroana Nadine de Rothschild, provenită dintr-o familie modestă, povestește cu mult humor că n-ar fi ajuns niciodată ceea ce este, dacă mama ei, femeie simplă dar foarte înțeleaptă, n-ar fi învățat-o cum să se poarte firesc, amabil și politicos.

Reporterul a stat de vorbă și cu oameni obișnuiți, abordați pe stradă și care se grăbeau să ajungă la lucru. Cu toții i-au confirmat această nevoie acută de gentilețe, de răbdare, de blîndețe și bunătate. Unul dintre interlocutori, rugat de reporter să analizeze mai în profunzime aceste deziderate, a stat puțin pe gînduri, apoi i-a răspuns:

– "Problema este mai complicată decît pare la prima vedere: o intensificare a relațiilor între indivizi, cu grija de a nu leza sentimente sau păreri dar – în același timp – fără a deforma adevărul, este o dilemă care cere mai mult decît o educație sumară sau un «curs scurt al manierelor elegante»: este o problemă de cinste intrinsecă a individului; pentru că nu e suficient să fiu politicos; trebuie să știu și cum să spun adevărul, fără a jigni sau insulta nici interlocutorul, nici persoana despre care este vorba. Or, în zilele noastre, în care se trăiește în viteza progresiei geometrice, nimeni nu are timp de gîndire suficient la dispoziție pentru a mai ține cont de nevoia de a menaja interlocutorul..."

Cele de mai sus m-au dus cu gîndul la maniera de comportament de-aici de pe la noi în general, și la agresivitatea unor crainici de la televiziunea noastră în special, ca și la subiectele abordate de predilecție, într-o formă ce n-are nimic comun cu bunătatea, blîndețea și politețea liniștită. Ca să nu mai vorbim de lipsa de originalitate a programelor distractive (și încă mă exprim elegant !): Credeți că strip-tease-ul total al lui Dudu Topaz în sala cu spectatori și în fața camerelor de luat vederi este de bun-gust și original ? Sau majoritatea programelor de divertisment, pur și simplu copiate (fără umbră de rușine sau fantezie de la alte posturi T.V.) ca, de pildă: "Roata norocului" (milimetru cu milimetru copiată de la nemți) și "Magbilit ha Mochot" (copiată micron cu micron de la englezi, pînă la decorul sălii și forma fotoliului candidatului)?

Crainici de calitate, de talia lui Rafi Ghinat, au fost marginalizați pînă la expulzare, sau mutare pe canale mult mai puțin vizionate, probabil în urma intrigilor unor *colegi.* De-altfel, un coleg precum Gabi Gazit – cu dezinvoltura ce-l caracterizează – și-a admonestat musafirii de-o seară "încinși" de el la o discuție contradictorie, cu: "hei, hei, hevre, aici nu e Popolitica !"

Ilana Daian, fată deșteaptă, cultivată și talentată, devine și ea din ce în ce mai insuportabilă din cauza durității, agresivității și vitezei crescînde cu care lucrează: păcat ! Poate că-i tragem un clopoțel de alarmă, noi cei obosiți de atîtea drame și conflicte: nu ne scoateți și seara sufletul din noi, mai lăsați-ne să și respirăm, ce Dumnezeu !

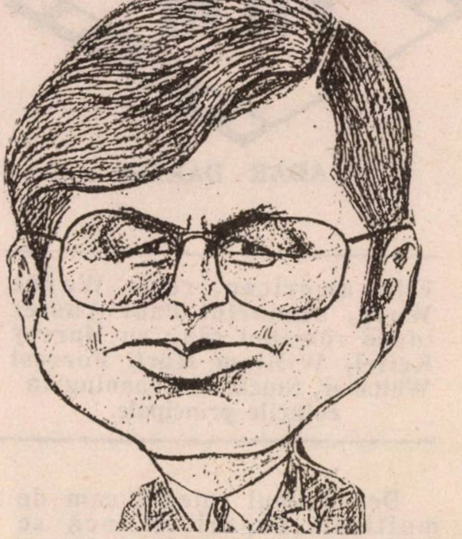
Haim Iavin

Iar dacă tot sînteți obligați să ne comunicați știrile – bune, proaste, cum sînt – învățați de la Haim Iavin, Yaacov Ahi-Meir, Micky Haimovici, Dalia Mazor, sau Ehud Yaari (și atîția alții ca ei) cum se vorbește: acordați celor ce vă ascultă și vă asigură salariul existenței voastre zilnice respectul elementar ce li se cuvine ! Nu bălmejiți cuvintele ebraice, aruncîndu-le din colțul gurii oblice și îngustate ca o fantă de pușculiță, și nu articulați "pe scurtătură", că nu numai sabri vă ascultă. Ba chiar – aș spune – majoritatea noastră, a celor ce vizionăm la orele 23,30 programul "De azi pe mîine" sîntem olimi, mai noi sau mai vechi, dar necunoscători ai "slang"-ului ebraic folosit de către Vered Podgor !

Președintele Republicii Ingușe (situată în vecinătatea Ceceniei) a avut o convorbire cu Boris Ielțin pe tema sîngerosului conflict din zonă. Și i-a spus președintelui Rusiei părerea lui pe șleau despre felul cum se pot potoli lucrurile.

Ce-Ingușe și-n căpușe.

LADY IN RED

Concertul pentru violoncel şi orchestră de KRYSZTOF PENDERECKI

Doamna în roşu

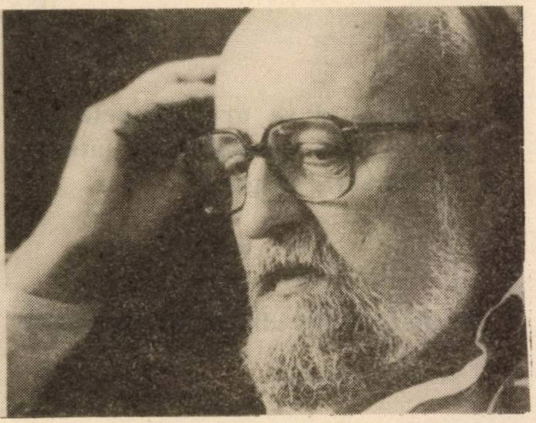

Bagheta în mîna stîngă

Nu, nu este vorba despre filmul cu acelaşi nume sau despre vreun şlagăr de muzică uşoară; ci despre o tînără şi frumoasă violoncelistă, Allison Eldredge, de origine nipono-americană, care a apărut în sala Noga din Tel Aviv-Jaffo într-o somptuoasă toaletă de seară de un roşu atît de aprins (dar foarte modern !), încît publicul a primit-o întîi cu suspiciune. O suspiciune ce s-a topit însă de la primele sunete, solista convingîndu-l cu o rară măiestrie că-şi cunoaşte cum se cuvine partitura şi că este o autentică muziciană. Eldredge este o violoncelistă care dispune, în egală măsură, de virtuozitate şi muzicalitate: dincolo de impecabila ei tehnică, ea conturează şi formulează cu nebănuite adîncimi enigmele melodice interpretate.

Concertul pentru violoncel şi orchestră compus de K. Penderecki (Polonia), avînd-o pe Allison Eldredge ca solistă şi executat de orchestra simfonică din Haifa (în cadrul unui ciclu de concerte în deplasare la Tel Aviv) sub conducerea compozitorului, a fost scris iniţial pentru violă şi orchestră. Ulterior, pentru a-i permite o mai largă accesibilitate, Penderecki a conceput o variantă pentru solo violoncel, şi una pentru clarinet (aceasta din urmă fiind interpretată în primă audiţie în S.U.A. şi avînd-o ca solistă pe Orit Orbach din Haifa).

Lucrarea debutează cu un "monolog" al instrumentului solist, conturînd tema principală a concertului. Dialogul dintre solist şi orchestră este multiplicat de diferite combinaţii inedite, dînd naştere unui colorit muzical de mare originalitate. Virtuozitatea instrumentului solist alternează cu momente de adîncă sensibilitate şi visare, permiţînd astfel finalului să se concretizeze treptat într-un impresionant pianissimo (procedeu rar întîlnit în finaluri de lucrări concertante, care fac mai degrabă apel la sonorităţi amplificate apoteotic), ce recapitulează nostalgic şi obsesiv ideea tematică.

Krysztof Penderecki este un compozitor desăvîrşit, a cărui fermecătoare personalitate transmite esenţa muzicii sale într-o formă aproape telepatică, mai ales datorită faptului că bagheta este ţinută în mîna stîngă: imaginea - inedită - sugerează atît publicului din sală cît şi instrumentiştilor ideea unei recepţii acustice "în oglindă".

SOFIA GELMAN

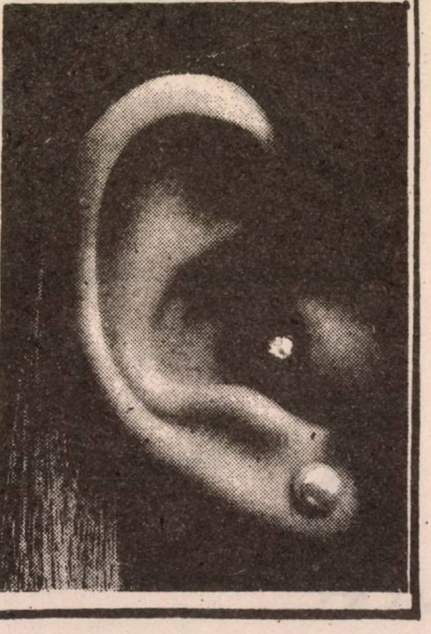

ISRATON LTD.
INSTITUTUL DE REABILITARE AL AUZULUI
● TEL AVIV: "ISRATON", str. Ben Yehuda 39, tel. 03/5172910, 5107317. Orele de primire: 10-13, 16-18
SUB CONDUCEREA DOMNULUI
MICHAEL SHARON
●
APARATE AUDITIVE INVIZIBILE
ASCUNSE IN URECHE
● consult şi îndrumare fără plată
● Baterii de lungă durată
● Laborator de reparaţii
● Preţuri speciale pentru pensionari şi membri Kupat Holim
VORBIM ŞI ROMANEŞTE

ISAAC BASHEVIS-SINGER

SFATUL

Dacă vi se urcă sîngele la cap – citiţi povestirea de faţă a lui Bashevis–Singer.

Traducere din idiş de Anton Celaru

Desene de Marc Chagall

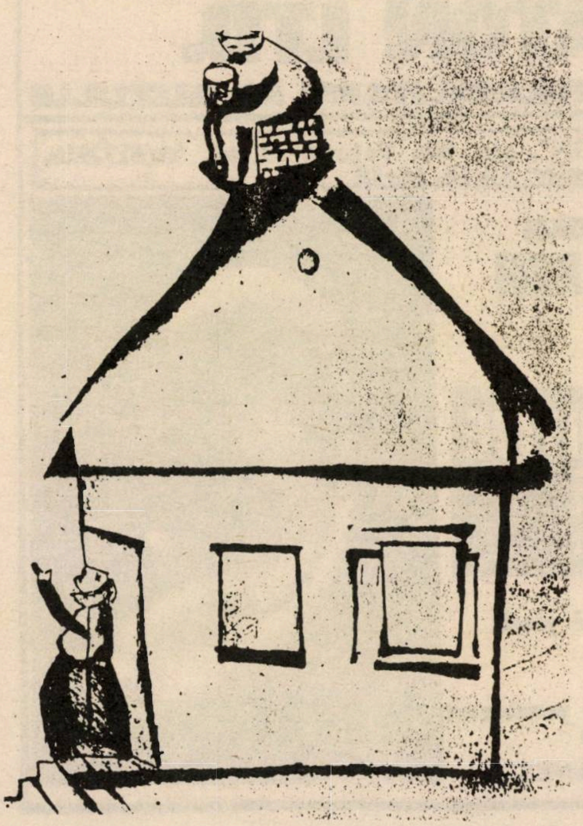

Vreţi să ştiţi ce e un *ţadic?* V-o spun din capul locului: înţelepciunea lui nu-i pe măsura înţelegerii noastre. Dar mai degrabă să vă istorisesc o întâmplare în care am fost şi eu amestecat. E vorba de socru-meu. Eram pe atunci tânăr, aproape un băietan, şi plecam mereu la Kuzmir. Unde să fi plecat, dacă nu la rabinul din Kuzmir? Stăteam la Rahew, la socri. Erau oameni înstăriţi, cu o gospodărie îmbelşugată. Aşa, de pildă, dimineaţa, chiar în clipa cînd mă spălam pe mâini, se scoteau din cuptor chiflele, ca să fie calde la gustare. Soacră-mea — odihnească-se-n pace! —, avea grijă ca toate să meargă după ceasornic. La supă mi se serveau ouă tari. Nu eram deprins cu de-alde astea. Acasă la ai mei se cocea pâine o dată la două săptămâni. Când mi-era foame, frecam cu usturoi o bucată de pâine şi beam apă din fântână. Aici însă domneau alte rânduieli. Clanţe de alamă... ligheane de aramă... Înainte de a trece pragul, trebuia să-ţi ştergi tălpile de o rogojină. Unde mai pui cafeaua cu cicoare! Soacră-mea se trăgea dintr-un neam care punea preţ pe bucuriile lumii acesteia.

Socru-meu era un bărbat cucernic, cu multă ştiinţă de carte evreiască, negustor de lemne, iscusit la socoteli, chiar şi la cele mai întortocheate. Avea în pădure o colibă, unde-şi ţinea şi doi câini, pentru că ţinutul era bântuit de tâlhari. Lovea trunchiul copacilor cu un ciocănel şi-ţi spunea ce fel de lemn se ascunde sub coajă. La jocul de şah îi înfrunta şi pe boieri. Cum avea o clipă de răgaz, citea cu nesaţ din *Îndatoririle sufletelor*[1]. Fuma dintr-o pipă lungă, cu muştiuc de chihlimbar şi căpăcel de argint. Şalul de rugăciune şi-l ţinea într-un săculeţ de piele cu închizătorile aurite.

Două cusururi avea. Mai întîi, era un potrivnic înverşunat al hasidismului. Pentru el, hasidismul era o erezie. Nu se sfia să arunce vorbe de ocară până şi asupra lui Baal Şem. Când l-am auzit întâia oară vorbind astfel, am amuţit. M-a ispitit atunci gândul să-mi iau lumea-n cap. Dar rabinul n-a vrut să audă de divorţ. „Nu cu socrul te-ai cununat, mi-a zis el, ci cu fiica lui..."

Al doilea cusur al lui era că se mânia tare uşor. Toate pornirile izbutea să şi le stăpânească, dar nu şi mânia. Dacă vreun negustor nu-i achita datoria la ţanc şi până la ultimul bănuţ, îl declara falit şi nu mai voia să ştie de el. Dacă cizmarul îi făcea încălţări prea largi sau prea strâmte, îi scotea sufletul. Nu îngăduia nimănui nici cea mai mică abatere. Îşi băgase în cap că în casele evreieşti trebuie să fie la fel de curat ca... o să râdeţi... ca la boieri. Intra în bucătărie şi cerea să i se arate oalele şi farfuriile, ca nu cumva să rămână pe ele vreo pată cât de mică. Se spunea despre el că descoperă pete şi-n soare.

Familia ţinea la dânsul. Târgul îi purta respect. Dar, fiind din cale-afară de aspru, îşi făcuse mulţi duşmani. Tovarăşii de negustorie îl părăsiseră. Nici soacră-mea nu-i mai putea îndura ţâfna. Am păţit-o şi eu cu el odată: îi luasem condeiul şi am uitat să i-l dau

---

[1] Scriere conţinînd norme stricte de comportament, rezultate din legislaţia biblică.

Dacă aveţi chef să urlaţi la nevastă (sau la bărbatul Dvs.) – citiţi povestirea de faţă a lui Bashevis–Singer.

îndărăt; nu mult după aceea, a avut de scris cuiva din Lublin; tocul — ia-l de unde nu-i! Mi-am amintit pe loc că-i la mine şi am alergat să i-l aduc; în aşa hal s-a înfuriat, că m-a pălmuit. Când cel care-ţi trage palme e tatăl tău, treacă-meargă. Dar nu se prea întâmplă ca socrii să-şi bată ginerii. Soacră-mea a suferit cumplit. Nevastă-mea a vărsat lacrimi amare. Eu însă nu m-am sinchisit prea mult. Ce atâta zarvă? Am băgat de seamă că nici socru-meu nu-şi găseşte liniştea; m-am dus la el şi i-am spus: „Tată-socrule, nu te necăji atâta; te-am iertat şi să uităm de povestea asta".

Îndeobşte, vorbea puţin cu mine, fiindcă, pe cât era el de grijuliu în toate, pe atâta eram eu de nepăsător. Dezbrăcam caftanul şi nu mai ţineam minte unde l-am aruncat; mi se dădeau bani şi nu ştiam ce-am făcut cu ei... Rahew e un biet târguşor, dar, cum treceam de piaţă, nu mai nimeream drumul îndărăt. Toate casele arătau aidoma. Mă feream să privesc femeile. Deschideam o uşă şi întrebam: „Aici stă socru-meu?" Stârneam râsete şi vorbe-nţepătoare. Am jurat să nu mai fac alt drum decât de acasă la sinagogă şi de la sinagogă acasă. Numai într-un târziu am băgat de seamă că în faţa casei socrului meu se înalţă un copac gros, cu rădăcinile înfipte adânc în pământ; să fi avut vreo două sute de ani.

Cum mereu se isca sfadă între noi, socru-meu mă ocolea. Într-o zi, însă, mă trezesc că vine şi-mi spune: „Boreh, nu ştiu ce să mă mai fac. Una, două, îmi sare ţandăra. Ştiu că mânia-i lucrul dracului. De ani de zile mă căznesc să scap de ea, dar degeaba, se ţine scai de mine. Iadul o să mă mănânce. N-am pace pe lumea asta. Cu toţii vor să-mi dea la cap. Mi-e teamă c-am să ajung la sapă de lemn..." „Tată-socrule, i-am răspuns, hai cu mine la Kuzmir, la rabi Hazkele..." Socru-meu s-a făcut vânăt: „Eşti un neghiob! mi-a strigat el. Ştii doar că nu dau un ban pe rabini dintr-ăştia"... Am luat-o la picior; mai întîi, ca să nu mă mai ocărască, mai ales că de fiecare dată îi părea pe urmă rău; şi-apoi, nu voiam să-l aud ponegrind oameni sfinţi.

După rugăciunea de seară, s-a apropiat iarăşi de mine şi mi-a spus: „Boreh, plecăm la Kuzmir..." Am încremenit. Ce s-o mai lungesc? Am plecat la Kuzmir. Era iarnă şi am tocmit o sanie. Căzuse atâta zăpadă, că era o nebunie să porneşti la drum. În anii aceia, pădurile erau pline de lupi. Tâlharii îşi făceau şi ei mendrele. Dar socru-meu nu era omul care să dea îndărăt. „Dac-am zis că plecăm, aşa rămâne!..." Soacră-mea a crezut că-şi ieşise din minţi. El şi-a pus o blană, a încălţat o pereche de pâslari şi a rostit rugăciunea de drumeţie. Mie toată treaba asta mi se părea ciudată, dar, de vreme ce puteam pleca la Kuzmir, şi încă în tovărăşia socrului, eram bucuros. Inima mi se umplea de îngrijorare numai când mă întrebam: „Ce se va-ntâmpla, oare, acolo?"

Pe drum, socru-meu n-a scos o vorbă. A nins tot timpul. Zăpada are ceva măreţ. Vine din tainiţele ei şi aduce cu ea tihna celeilalte lumi. Albul e culoarea milosteniei, aşa cum roşul se potriveşte asprimilor legii. Pe câmp alergau vârtejuri. Învăţaţii spun că fiecare fulg are o alcătuire aparte. În ziua de azi, zăpada nu-i decât o joacă. Ninge o zi, două. Odinioară ningea şi o lună întreagă; omătul se strângea în mormane cât muntele, că nu se mai vedeau casele şi

PAGINI

Dacă vreţi să spuneţi vecinului "una de la obraz" (să se-nveţe minte !) - citiţi povestirea de faţă a lui Bashevis-Singer.

ieşeam din ele ca din morminte. Gerul şi pământul se făceau una. De ce, la bătrâneţe, barba pare ninsă? Orice lucru-şi are rostul lui. Noaptea se auzeau urletele fiarelor. Sau, poate, era vuietul vântului.

Am ajuns în ajun de sâmbătă. Iarna, se strângea lume mai puţină la rabin. Socru-meu s-a dus îndată să-i spună bun-găsit. N-a fost lăsat să aştepte la uşă. Eu am rămas în sinagogă. Mă treceau fiori la gândul că e-n stare să-l ia la rost pe rabi Hazkele. Nu-mi mai aflam locul din pricina asta. Să fi trecut trei sferturi de ceas până a ieşit. Era alb la faţă ca varul şi ochii îi ardeau ca jăraticul.

— Păcat că-i vineri seara, îmi zise, altfel plecam chiar acum acasă.

— Dar ce s-a-ntâmplat, tată-socrule? l-am întrebat cu inima strânsă.

— Rabinul tău, mi-a răspuns, n-are minte şi nici învăţat nu este. Dacă n-ar fi un om bătrân, i-aş fi arătat eu!

Parc-ar fi căzut tavanul peste mine. Ce mi-a trebuit istoria asta? Să aud asemenea vorbe despre rabi Hazkele din Kuzmir!

— Tată-socrule, l-am mai întrebat eu, ce ţi-a spus rabinul?

— Mi-a cerut să fac din mine un lingău. Opt zile la rând să găsesc vorbe mieroase pentru oricine-mi va ieşi în cale, fie el şi cel mai ticălos dintre ticăloşi. Rabinul tău nu ştie ce se petrece în sufletul omului. Nu-şi dă seama că mi-e silă de linguşeală ca de-un păianjen. Nu există pentru mine ceva mai respingător. În ochii mei, un lingău e mai rău decât un ucigaş.

— Tată-socrule, i-am zis, crezi că rabinul nu ştie cât de urâcioasă e linguşeala? Crede-mă, urmăreşte el ceva.

— Ce să urmărească? Un păcat nu poate alunga alt păcat. Habar n-are de legea noastră.

Am plecat fiert de lângă dânsul. Nu fusesem încă la baie, aşa că m-am dus singur acolo. Socru-meu nu concepea să se dezbrace de faţă cu alţii. Am ieşit de la baie când se aprindeau lumânările de sâmbătă. Rabi Hazkele binecuvântase lumânările încă de la amiază. El, nu rabiniţa. Dânsa binecuvântase separat lumânări. Dar asta e altă poveste.

M-am înapoiat la sinagogă. Rabinul purta o mantie albă şi un coif alb. Faţa îi strălucea ca soarele. Se vedea cât de colo că pluteşte în lumile cereşti. Când a strigat: „Să-l slăvim pe Domnul, veşnică e mărinimia Lui!", s-au cutremurat pereţii. Bătea tactul cu palmele şi cu picioarele. Erau puţini credincioşi, dar din cei aleşi, dăruiţi zi de zi rabinului. Mi se părea că văd rugăciunile străpungând văzduhul. Nu mai luasem parte la o asemenea întâmpinare a sâmbetei nici chiar aici, la Kuzmir. Era atâta evlavie, c-o puteai atinge cu degetele. Ochii tuturor erau scăldaţi în lumină, gândurile se-naripau şi se-nălţau senine. Cum să mai stai în nemişcare? Picioarele porneau singure să dănţuiască.

Locul meu era lângă fereastră. Afară, zăpada acoperise totul. Nu se mai zăreau nici potecile, nici uliţele, nici casele. În nămeţi sclipeau mărgăritare. Luna şi stelele coborâseră pe acoperişuri. Cine n-a fost în acea seară de vineri la Kuzmir nu cunoaşte lumea asta. Nu mai vorbesc de lumea cealaltă.

M-am uitat la socru-meu. Stătea, adus de spate, într-un ungher. De obicei, i se citea pe faţă asprimea, dar acum arăta smerit.

PAGINI

Dacă nu faceți Yoga, nu sînteți liniștit din fire și vă apucă pandaliile – citiți povestirea de față a lui Bashevis–Singer.

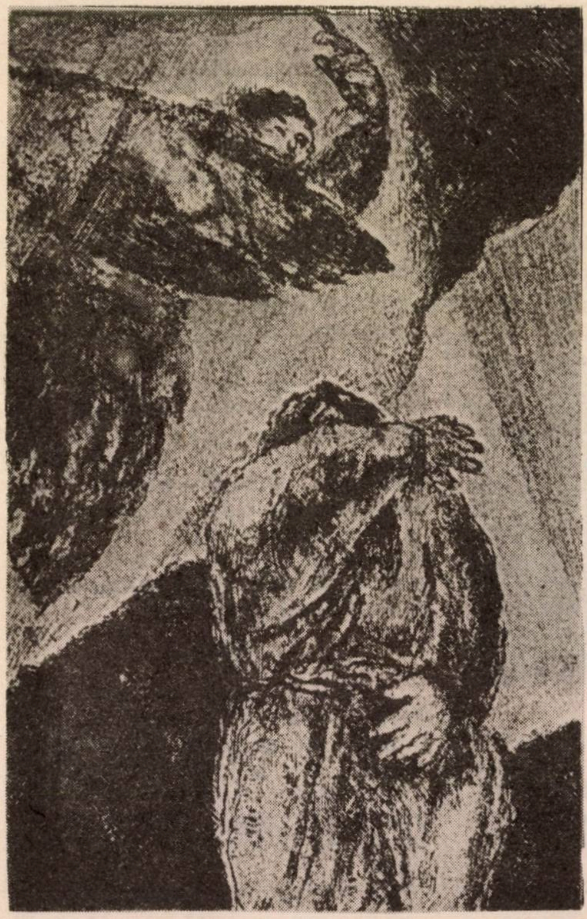

Parcă era alt om. După slujbă ne-am dus să mâncăm. Rabinul s-a oprit mai întâi printre cărțile lui, să mai citească din *Zohar*. Și-a pus apoi un halat înflorat, cu garnituri de argint. Toți oaspeții îl așteptau la masă. Eu, ca un nevârstnic ce eram, am rămas în picioare, lângă jețul lui. Rabinul a intrat, a dat bineţe, a binecuvântat vinul, pe urmă pâinea, dar, de gustat, a gustat din ea numai o firimitură. După aceea a început să cânte un imn de slavă. Cântec era acela? Trupul îi fremăta, vocea îi semăna cu un gungurit de porumbel. Părea o melodie intonată de îngeri. Simțeai că sufletul ți se topește, se preface în abur. Era limpede că țadicul nu se mai află printre noi, ci în ceruri. Cine știe până unde răzbătuse! Cum să tălmăcești toate astea în cuvinte? Nu, rabinul nu mai era printre noi, la curtea din Kuzmir, ci hălăduia prin palate nevăzute, în cuiburile zburătoarelor cerești, lângă tronul Domnului. Cum să cuprinzi în tine atâta bucurie? Uitasem de socru-meu, uitasem și de mine însumi. Nu mai eram Boreh din Rahew, nu mai rămăsese în mine nimic pământesc, eram numai duh.

Am plecat de acolo pe la unu din noapte. Nu cred să se fi văzut vreodată pe lume atâta cucernicie și, poate, nici nu se va mai vedea. Doar când va fi să vină Mesia.

Da, să nu uit miezul: în toată învățătura pe care ne-a împărtășit-o rabinul în acea seară era vorba de socru-meu, de ceea ce-i spusese când s-au aflat între patru ochi. „Ce are de făcut acela care nu e un țadic?" s-a-ntrebat rabinul. Și a răspuns tot el: „Să se poarte ca și cum ar fi un țadic. Dumnezeu iubește sufletul omului, dar pentru el mai presus de orice stă fapta. Se aprinde în tine mânia? Las-o să ardă, dar vorbește frumos semenului tău, încearcă să ți-l apropii. Nu vrei să fii un prefăcut? Ei și ce dacă ești un prefăcut! Cine știe că te prefaci? Doar părintele nostru din ceruri! Dar el îți cunoaște năzuința, chiar și năzuința năzuinței — pentru el cel mai mult cântărește năzuința năzuinței, ceea ce visezi să înfăptuiești."

Cine ar putea reda întocmai cuvintele rabinului? Perle i se desprindeau de pe buze și fiecare vorbă pătrundea în adâncul adâncurilor. Și parcă nu atât vorbele, cât răsunetul lor, mișcările cu care le însoțea rabinul. El spunea: „Gândul cel rău n-are trup. E numai ispită. De aceea nu trebuie lăsat să prindă viață. Lucrul acesta l-a înțeles Bileam.[1]

El avea de gând să blesteme, dar a găsit puterea de a binecuvânta. Pe bună dreptate îl pomenește *Tora*. De atunci, când spui Bileam, spui înfrânarea pornirilor. Dacă închizi gura gândului rău, îl silești să piară. Că simți un pârjol în tine? Să pârjolească! Dacă-i lipsește glasul, rămâne fără putere…"

Ce-a mai fost? Socru-meu a luat parte la cele trei ospețe ale sâmbetei. Seara s-a dus să-și ia rămas bun de la rabin și a stat la el un ceas întreg. Când a ieșit, l-am întrebat: „Ei, tată-socrule?" Mi-a răspuns: „Mare om e rabinul tău! Mare de tot!"

Ne pândeau primejdii pe drum. Pe Vistula crăpase gheața.

---

[1] Potrivit istoriei biblice, regele moabit Balak a cerut preotului idolatru Bileam să-i blesteme pe evreii conduși de Moise spre țara Canaanului. Totuși, Bileam, dând curs unei inspirații divine, i-a binecuvântat. („Ce frumoase sunt corturile tale, Israele!")

PAGINI

Dacă nu vreţi să vă faceţi duşmani (liber şi nesilit de nimeni) – citiţi povestirea de faţă a lui Bashevis-Singer.

Goneau sloiurile ca-n zilele de Pesah. Era ger, dar tuna şi fulgera. Parcă-şi băgase diavolul coada, nu alta. Ne-am oprit la un han şi-am aşteptat până marţi. Afară viscolea nebuneşte. Vântul fluiera în horn; că te-ngrozea. Erau acolo şi câţiva din cei care ponegresc hasidismul şi pe rabinii noştri. Dar socru-meu tăcea. Au început să-l ia peste picior: aşa şi-aşa, ce-ţi veni să te dai cu ei? El se ferea din răsputeri să se lase stârnit. Dacă s-ar fi ştiut că a fost la rabi Hazkele, l-ar fi sfâşiat.

S-a-ntâmplat o minune: socru-meu a făcut cum i-a spus rabinul. Nu se mai mânia. În ochi îi ardea furia, dar cuvintele îi erau blânde. Ridica uneori luleaua, ca să izbească pe careva cu ea în cap, dar lăsa îndată mâna în jos şi devenea smerit ca un cerşetor. În scurtă vreme, târgul a băgat de seamă că socru-meu e alt om. S-a-mpăcat cu duşmanii lui. Oprea copiii pe uliţă şi-i ciupea de obraji. Când sacagiul intra cu găleţile pline în casă şi vărsa apă pe duşumea, socru-meu nu-l mai lua la trei-păzeşte, cu toate că-l rodea treaba asta. „Ce mai faci, reb Iontl? Ger mare pe-afară?“ — atâta-i spunea. Se vedea că se stăpâneşte cu greu. Era o vitejie din partea lui. Cu vremea, a uitat ce-nseamnă a te înfuria. Şi-a făcut obiceiul de a pleca de trei ori pe an la rabi Hazkele. A devenit atât de blajin, atât de îngăduitor, că nu-l mai recunoşteai. Aşa se întâmplă când izbuteşti să te lepezi de o trăsătură urâtă: te alegi cu una frumoasă. Hotărâtor este să treci la faptă fără a sta prea mult pe gânduri. La bătrâneţe, după moartea lui rabi Hazkele, i se cereau sfaturi ca unui rabin. Spunea mereu: „Dacă nu poţi îndeplini toate poruncile sfinte, atunci prefă-te că le duci la îndeplinire, căci, prefăcându-te că le îndeplineşti, le şi duci la îndeplinire…“

Rabinul a spus odată: „De ce «Să nu pofteşti!» e cea din urmă din cele zece porunci? Fiindcă, înainte de toate, trebuie să te abţii. Şi, dacă te abţii, ajungi până la urmă să şi nu pofteşti. Să aştepţi ca dorinţele să se stingă de la sine? Ţi-ar trebui pentru asta prea multă vreme…“

Aşa şi în alte împrejurări. Dacă nu eşti vesel, prefă-te că eşti vesel. Va veni după aceea şi veselia. La fel, nu e nevoie să începi prin a fi credincios. Credinţa va veni mai târziu, va veni sigur.

MEDALII DE AUR PENTRU SONIA NATRA

Una din artistele din *trib* cele mai cunocute pe malurile Senei este Sonia Natra. Pictoriţă şi sculptoriţă pe de o parte, poetă pe de alta, îmbinînd cu egală virtuozitate imaginea şi cuvîntul (în spiritul unui Jean Cocteau, al lui Ion Vlasiu, românul sau al lui Marek Halter), Sonia Natra din Ramat Aviv a recoltat în vremea din urmă cîteva distincţii franceze de mare prestigiu.

Sonia Natra

Alături de altele – numeroase – premii, diplome şi medalii dobîndite de-alungul anilor, s-au aşezat de curînd în atelierul artistei, încununîndu-le, două trofee de *clasă:* a) Medalia de aur pentru pictură şi b) Medalia de aur pentru poezie franceză, atribuite amîndouă de "Academia Internaţională a Luteţiei" de la Paris.

D. Shimon Peres a cerut unui grup de rabini ca religioşii să dea dovadă de toleranţă în raporturile cu laicii, întrucît "Tora are şaptezeci de feţe", pretîndu-se aşadar la multiple interpretări.

In comparaţie cu Tora, majoritatea politicienilor noştri sînt mult mai puţin complicaţi: ei au numai două feţe.

◆

Cînd am auzit că Ministerul Sănătăţii a dat ordin, pe ascuns, ca sîngele donat de olimii etiopieni spitalelor noastre să fie aruncat la gunoi, mie, drept să spun, mi-a îngheţat sîngele-n vine.

PAGINI

ODI-LI

O schiţă de
FELICIA KEIFA

.... Beniamin tuşeşte, adună hîrtiile de pe birou şi le aranjează cu grije. Ascultă - ascultă liniştea din casă - singurătatea e un animal greu de domesticit. Cineva ?... parcă aud paşi - dacă gîndurile s-ar materializa, s-ar umple casa, uite-le, ca nişte raze în toate poziţiile, verticale întretăiate de orizontale, strălucitoare, unele vesele, altele răsucite, chinuite, uite-le cum alunecă între lucruri... şerpuiesc, diafane - nu mai simţi că eşti singur.

Te-ai împrăştiat - ţi-ai umplut cu ele palmele, uite că se poate. Iubirea ? Risipeşti - dar eşti mai bogat. Paradox. Zîmbeşte, cu capul în mîini... Odi, ne-am întîlnit, - de cîte ori?

Nu te voi dezamăgi, nu-mi pune întrebări.

Şi bărbatul acesta de treizeci de ani ştie că nu poate răspunde la întrebări... ştie...

Dar bărbatul acesta crede că iubeşte - vrea să ofere măcar azi şi poate puţin şi mîine - fato, fato, tu înţelegi ?...

Dar cunoşti preţul ?

Cade lumina asupra ei. Părul i se înfioară şi luceşte arămiu. Mă uit fermecat la gîtul ei lung, subţire, îl prind între mîini, degetele se strîng cu voluptate. Cruzime ?

Corpul plat, pîntecul supt, fata-femeie, îi disting scheletul. Cînd vine la mine îşi aruncă pantofii, degetele picioarelor sînt vesele, se mişcă fără oprire, le-aş strînge lîngă obraz, lîngă ureche, să aud ce şoptesc. Odelia, Odi-Li, melodie din două sunete....

Scoate o carte din bibliotecă, se aşează la birou. Proiectează idei. Prin linii drepte, curbe. Ele conţin totul, înălţimea, lăţimea, adîncimea. Asta dă siguranţă. Fără nici o baghetă magică, pot înălţa case. Eu exist prin ele, prin patetismul acestor linii... şi viaţa mea este o linie care s-a frînt. Un unghi.-

Între cele două laturi, oare o pot intercala pe ea ? Unghiul este variabil, elastic. Ea poate fugi. Strîng unghiul, încă şi încă - pot uni totul într-o supremă încleştare... dar ea va fugi...

Aruncă creionul şi rigla. Şi pleacă. Se opreşte în faţa casei mătuşei Mela.

- Cîţi ani ai, Mela ?

Rîde. Lîngă ea simt că mă odihnesc. Îmi aminteşte de mama. Mela e slabă, descompusă, asexuată, inutilă, afazică. Gîndesc cu voce tare... nu cred că înţelege bine ce-i spun.

În salonul cafeniu, cu şervetele croşetate pe braţele fotoliilor şi speteaza canapelei - şi nu mă pot opri să nu netezesc franjurile feţei de masă şi cele ale lampadarului aplecat spre mine. Mela clatină din cap. Încurajator.

- Mela, voi cînd aţi venit în ţară ? Mai ţii minte ? (femeie frumoasă, tînără, cu un copil în braţe şi altul de mînă, lipit de fusta ei - Cipru -). Nu, n-a reuşit să înveţe limba asta care se vorbeşte în jurul ei, nu, e prea - cum să spun - prea complicată. Nici nu cred că înţelege exact ceea ce se petrece în jur. Vorbeşte cu accentul moale al limbii "de acolo", amestecă cuvinte în idiş. Îmi spune. Solemn.

- La "noi" nu se făceau gogoşi de Hanuca. Aveam, da, un "dreidel" de lemn, cu litere nostime, ebraice, da. Îl căutam, de obicei, în cutia cu nasturi a mamei - cînd voiam să ne jucăm cu el. Îl învîrteam pe muşamaua mesei din bucătărie. Pe rînd. Şi cîştiga care avea noroc ca titirezul să cadă pe culoarea roşie....(apoi vîrful titirezului s-a tocit. Nu l-am mai scos din cutia cu nasturi)...desigur că era sărbătoare, era Crăciun. Şi zăpadă... venea unchiul Nae, ne aducea cîrnaţi de porc proaspeţi. Îşi scutura cizmele şi căciula, de ninsoare - cu putere - de se zgîlţîia podeaua.

În casă era cald şi mirosea a cozonac. Tata aduce imediat sticla cu ţuică şi noi curăţăm mandarina.

Vezi, trecutul ei nu e acoperit de praf, e viu. Figuri renasc şi trec printre noi. Aici ne-au crescut alte rădăcini. Au trăit, în medie, cîte două vieţi. O piesă de teatru curioasă, după fiecare act în sală se aprind luminile - spectatorii pot pleca. Începe altă piesă, dar cu aceleaşi personaje. Aceleaşi ? Aproape. Unele figuri nu ştiu să iasă din primul act şi-l trag după ei.

- Ţi-am arătat colecţia mea ?

Funde, panglici ondulate, fire tirbuşonate - toate din hîrtie diferit colorată - ambalajul cadourilor primite de alţii. Pe masă stă semeţ un cocoş din faianţă neagră, cu creasta aurie. Îl cheamă Hansi. Şi doi iepuraşi albi pe un postament. Pe care ea a presărat hîrtiuţe verzi.

Rămîne pe gînduri, zîmbind. Apoi mă întreabă.

- Beni ce face soţia ta şi fetele ? De ce nu vin să mă vadă ?

... să îndrăznesc ? Da ? Să-ţi spun, Tanti Mela, sînt singur dar îndrăgostit de o fată tînără !

- Da, da... tanti clatină din cap... înţeleg băiatule... de ce nu ? Povesteşte-mi. Cum arată ?... Cum faci cu ea ?

Şi-mi împinge în gură o bomboană de mentă. Răsuflarea ei, acră.

Degetele uscate mă ating. Rîde răguşit. Excitat.

- Plec, tanti Mela, sînt tare grăbit... desigur mai vin, da... ah, tanti Mela... în pungă sînt gogoşi. E Hanuca, nu ?

(Din volumul "Nuvele" în curs de apariţie)

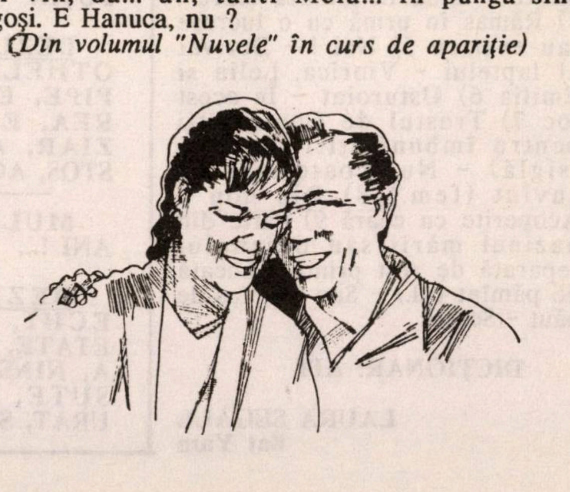

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENI

NELU WEINBERG
PREZINTĂ PAGINILE DE
JOCURI

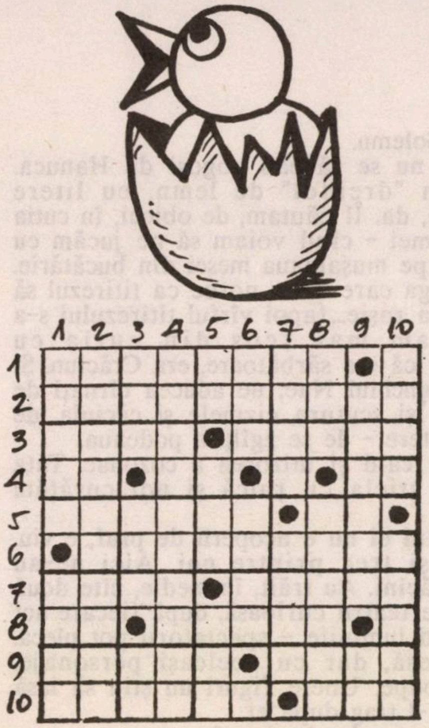

D E B U T

ORIZONTAL: 1) Persoane ce au primit un premiu special pentru merite deosebite 2) Substanţă care conţine combinaţii cu arsenic 3) Pom fructifer – Crud 4) Luate din grabă Pronume personal – Galiu! 5) Locuitoare din Teba – Împreună 6) Afecţiune 7) Salcîm – Fişie de piele, bună la încins 8) În mijlocul drumului ! – Apărută 9) Oraş în Israel – Atonic 10) Sită (dim.)– Perioadă de timp.

VERTICAL: 1) Încuietoare – Sprijinitor al viţei de vie 2) Ornamente specifice decoraţiei arabe 3) Intrări – A consuma lichid – Ziua în amiaza mare ! 4) Rămas în urmă cu o lucrare sau examen 5) Nai ! – Derivat al laptelui – Viorica, Lelia şi Emilia 6) Usturoiat – În acest loc 7) Trustul de Construcţii pentru îmbunătăţiri funciare (siglă) – Nu scoate nici un cuvînt (fem.) 8) Din nou – Acoperite cu ceară 9) Parte din bazinul mării sau oceanului separată de rest printr-o bucată de pămînt (pl.) – Sau 10) Vas de băut – Secret.

DICŢIONAR: AIT

LAURA SEGALL
Bat Yam

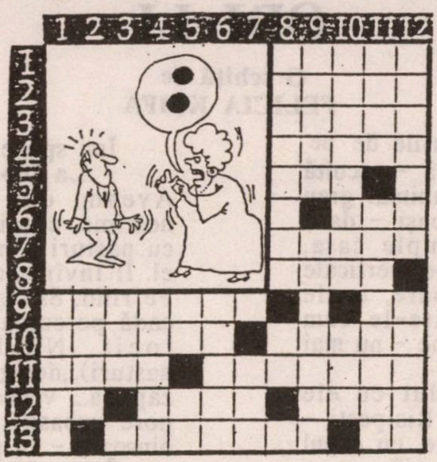

DOUĂ PUNCTE...

ORIZONTAL: 1) Stă pe... oală 2) Cupru 3) Despot 4) A strînge 5) Paradis 6) Aşezate în faţă ! 7) Călcată în picioare 8) Zgîrcit 9) Cuvîntare... bisericească – Pană de despicat 10) A repara o casă – Produs animal 11) Drumurile parcului – Întrecere (dim.) 12) Intrate la idei ! – Zece sute – Vin... vechi 13) Fiinţă imaginară cu trup de cal şi bust omenesc – Ofertă neprotocolară.

VERTICAL: 1) Hoţie 2) Ostile 3) Vine pe la gene 4) Jumătate dintr-un întreg 5) S-a ivit chiar acum ! – Plantă textilă 6) Extremitate 7) Ceas 8) Urcată – Crai ! 9) Stearpă – Zburător 10) Bătaie – Obicei 11) Mare pictor român – Ager 12) Sofa – Gloată.

NELU WEINBERG

DEZLEGĂRI DIN NR. 107

IDEI SERIOASE ŞI MAI PUŢIN

DEZLEGARE: CASSVAN, OTHELLO, NEAM, LI, S, PIPE, EMI, INT, MAHLER, REA, E, USA, AVEA, NES, ZIAR, AN, I, SOATE, CA, STOS, ACS, ARC, JORA, U.

MULŢI ANI !... MULŢI ANI !...

DEZLEGARE: VIAŢĂ, ECHI, EV, OVAŢII, A, ETATE, RE, COPILĂRII, FO, A, NINS, DECENII, GE, URA, SUTE, C, II, IA, ARNO, URAT, STAUL, MILENII, LE.

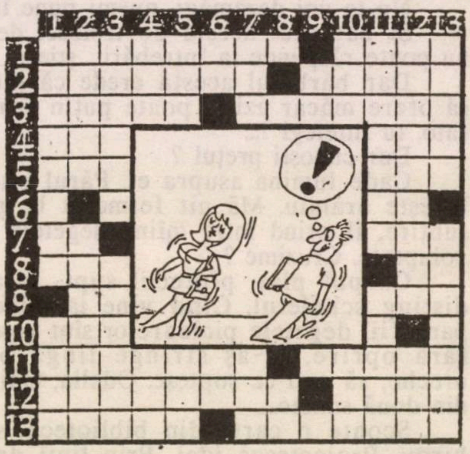

SEMN DE EXCLAMARE...

ORIZONTAL: 1) Satisfacţie – Zgîrcit 2) Vedenie – A asalta 3) Sumă Nativ 4) A lucra pămîntul – Măsuri agrare 5) Obicei – Literă...geometrică 6) Cuprins de sete ! 7) Noroi – Nit 8) Şef (fig.) – Carne ! 9) Precum – Ciung (mold.) 10) Puţin 11) Metodă ştiinţifică de cercetare – Acoperămînt 12) Încălecată – Punct cardinal 13) Vîrstă – A lua ceva în picioare.

VERTICAL: 1) Fals, ipocrit – Deplină înţelegere 2) Greşeli de calcul – Rîşnit 3) Eşuată – Popular erou al şotiilor 4) Fir – Întins 5) Mîrţoagă – Cureluşe de meşină 6) Alifie – De dimineaţa pînă seara 7) Trăgător nordic – Bidivii 8) Perioadă de timp 9) În faţă ! 10) Carte mare – Plasă de pescuit 11) Specific de vară Căţeluş 12) Construcţii auxiliare pe lîngă gospodărie – Acest 13) Cursă automobilistică – Mică vieţuitoare.

NELU WEINBERG

MINIMUM E OM CA TOȚI OAMENII

Steaua care s-a stins ...

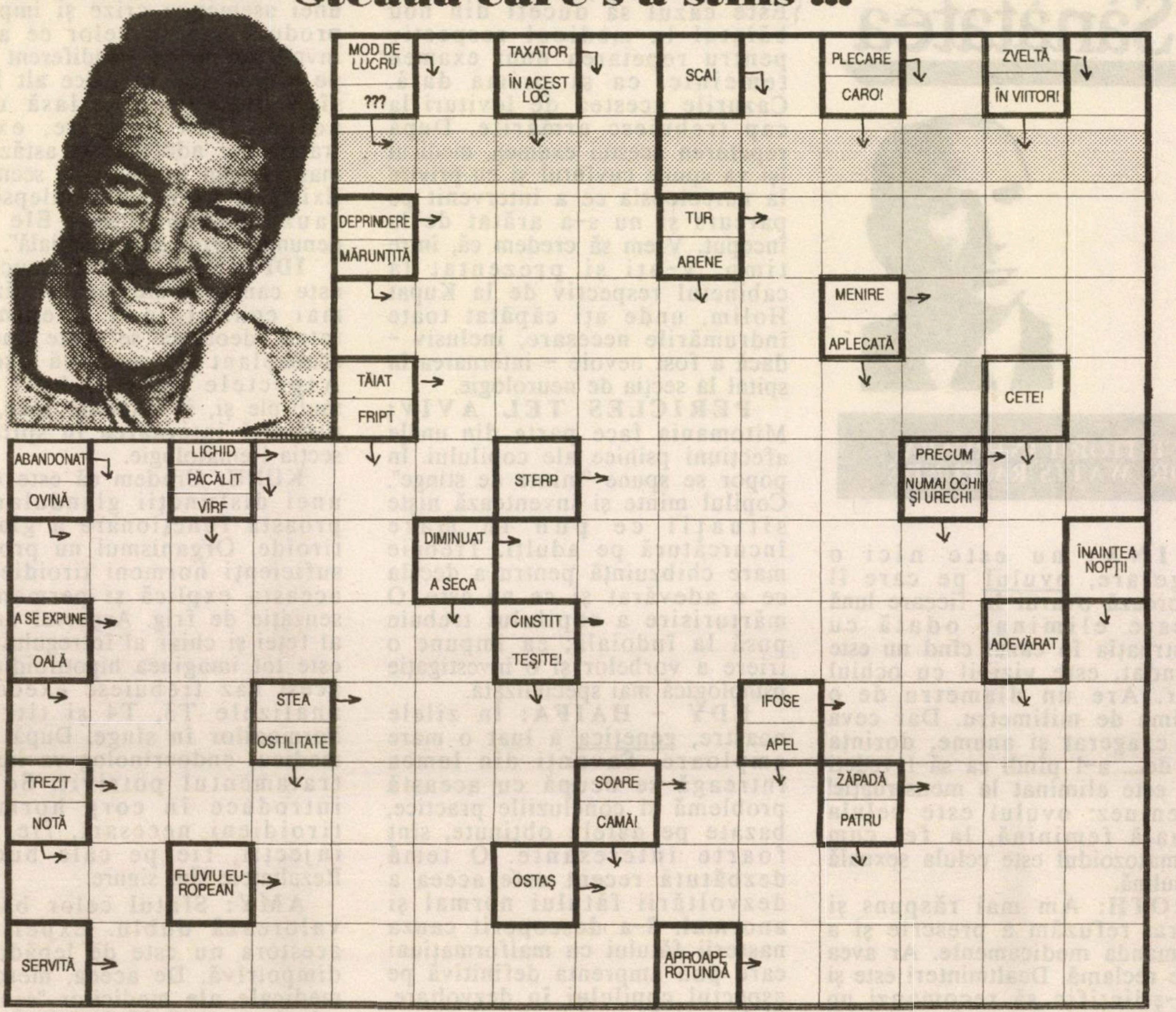
MOD DE LUCRU
???
TAXATOR
ÎN ACEST LOC
SCAI
PLECARE
CARO!
ZVELTĂ
ÎN VIITOR!
DEPRINDERE
MĂRUNȚITĂ
TUR
ARENE
MENIRE
APLECATĂ
TĂIAT
FRIPT
CETE!
ABANDONAT
OVINĂ
LICHID
PĂCĂLIT
VÎRF
STERP
PRECUM
NUMAI OCHI ȘI URECHI
DIMINUAT
A SECA
ÎNAINTEA NOPȚII
A SE EXPUNE
OALĂ
CINSTIT
TEȘITE!
ADEVĂRAT
STEA
OSTILITATE
IFOSE
APEL
TREZIT
NOTĂ
SOARE
CAMĂ!
ZĂPADĂ
PATRU
FLUVIU EU-ROPEAN
OSTAȘ
SERVITĂ
APROAPE ROTUNDĂ

DICȚIONAR: RIN, ITO.

NOTĂ: La dezlegarea integramei veți afla artistul american ce ne-a părăsit de curînd la 78 de ani, cel ce fusese unul din starurile cele mai pline de viață și dinamism din cinematografie.

Nelu Weinberg

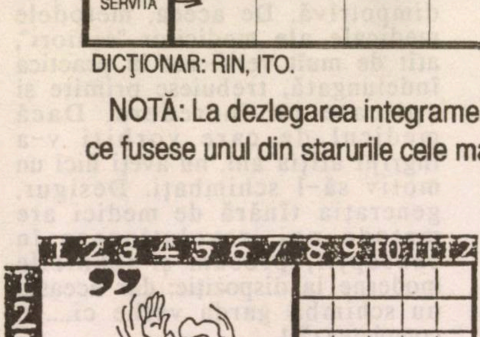
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
"
"

GHILIMELE...

ORIZONTAL ȘI VERTICAL LA FEL:

1) Încuietoare 2) A acoperi cu un strat de aramă 3) Agricultor 4) Unu la table – Negație 5) Haz 6) Fir 7) Întinsă 8) Într-o parte – Pisică 9) Susținători în vie – Mai mare în marină 10) Căruță – Scriere cu caracter batjocoritor 11) Dată ca amanet – Vîrf 12) Îmbrăcăminte – Gloanțe vînătorești.

NELU WEINBERG

O femeie a cerut la Tribunalul din Haifa să divorțeze de bărbatul ei, pe motiv că acesta bea.

Judecătorul, vrînd să salveze căsnicia, a refuzat divorțul, cerînd în schimb soțului să nu mai bea decît bere neagră (e mai slabă decît aia blondă). Soțul n-a fost de acord, cerînd timp să se mai gîndească.

Și ce-o să fie ? Bere rece o să fie !

• Sànàtatea

CITITORII ÎNTREABĂ, DR. WATTS RĂSPUNDE

TINA: nu este nici o exagerare, ovulul pe care îl elaborează ovarul în fiecare lună şi este eliminat odată cu menstruaţia în cazul cînd nu este fecundat, este vizibil cu ochiul liber. Are un diametru de o cincime de milimetru. Dar ceva este exagerat şi anume, dorinţa dvs. de.... a-l pîndi ca să-l vedeţi cînd este eliminat la menstruaţie! Accentuez: ovulul este celula sexuală feminină, la fel cum spermatozoidul este celula sexuală masculină.

ROTH: Am mai răspuns şi altora: refuzăm a prescrie şi a recomanda medicamente. Ar avea iz de reclamă. Dealtminteri este şi anti-ştiinţific să recomanzi un medicament fără ca - în prealabil - să supui pacientul unui examen medical clinic şi de laborator, adică fără a stabili mai întîi un diagnostic bazat pe date adecvate. Numai medicul dvs. curant de la Kupat Holim va prescrie medicamentul de care întrebaţi, bineînţeles dacă e convins că e potrivit bolii de care suferiţi.

RETA - RAMAT-GAN: Medicul cardiolog dispune astăzi de multă aparatură medicală ce-l ajută în stabilirea unui diagnostic precis. EKG-ul este numai un minimum de investigaţie.

DALIA: Băiatul nu este de vină. Nevoia irezistibilă de a dormi - brusc - în timp ce-şi face lecţiile (şi nu în timpul vizionării la televizor unde mai toţi "adepţii" adorm pînă la urmă), este simptomul unei boli. Acest simptom poate fi în legătură cu contuzia cerebrală suferită cu o săptămînă în urmă. Este cazul să duceţi din nou băiatul la medicul respectiv pentru repetarea unui examen temeinic, ca şi prima dată. Cazurile acestea de lovituri la cap trebuiesc urmărite. După repetarea acestui examen, medicul îşi va spune cuvîntul şi cu privire la narcolepsia ce a intervenit pe parcurs şi nu s-a arătat de la început. Vrem să credem că, între timp, v-aţi şi prezentat la cabinetul respectiv de la Kupat Holim, unde aţi căpătat toate îndrumările necesare, inclusiv - dacă a fost nevoie - internarea în spital la secţia de neurologie.

PERICLES TEL AVIV: Mitomania face parte din unele afecţiuni psihice ale copilului. În popor se spune "minte de stinge". Copilul minte şi inventează nişte situaţii ce pun în mare încurcătură pe adulţi. Trebuie mare chibzuinţă pentru a decela ce e adevărat şi ce nu este. O mărturisire a copilului trebuie pusă la îndoială; ea impune o triere a vorbelor şi o investigaţie psihologică mai specializată.

EDY - HAIFA: În zilele noastre, genetica a luat o mare amploare. Savanţi din lumea întreagă se ocupă cu această problemă şi concluziile practice, bazate pe datele obţinute, sînt foarte interesante. O temă dezbătută recent este aceea a dezvoltării fătului normal şi anormal. S-a descoperit cauza naşterii fătului cu malformaţiuni care pun amprenta definitivă pe aspectul copilului în dezvoltare. Şi la noi în ţară se pune accent pe această temă şi specialiştii obţin rezultate nu mai puţin valoroase decît ale colegilor din lumea întreagă. Biologi şi medici cu practică destul de îndelungată frecventează cursurile de Genetică de la Universitatea Tel Aviv. Vă puteţi interesa la secretariatul Universităţii, care vă poate furniza datele necesare.

GROSS - HEDERA: 1). Există cazuri de epilepsie ce se datoresc unei cicatrici pe creier. Cicatricea aceasta poate fi rezultatul unei răni căpătate într-un accident. 2). O naştere grea poate provoca un traumatism cerebral urmat de o hemoragie meningeală, perfect capabilă să producă modificări cicatriciale pe creier, ce pot determina, cu timpul, crize epileptice. Cicatricea odată abordată şi înlăturată pe cale chirurgicală, şi crizele epileptice vor dispare. Desigur, aspectul unei asemenea crize şi impresia produsă asupra celor ce asistă involuntar la ea - indiferent dacă pe stradă sau în orice alt loc - sînt dramatice şi lasă urme adînci. Din fericire, există tratamente adecvate şi astăzi rar mai asistăm la astfel de scene. 3). Există şi cazuri de epilepsie cu cauză necunoscută. Ele sînt denumite "epilepsie esenţială".

IDI - TEL AVIV: Leucemia este cancerul sîngelui. Astăzi nu mai constituie o ameninţare fatală, deoarece se poate trata cu transplant de măduvă osoasă. Aspectele acestei boli sînt multiple şi, în anumite faze, este necesară internarea în spital la secţia Hematologie.

KUNE: Credem că este cazul unei disfuncţii glandulare: o proastă funcţionare a glandei tiroide. Organismul nu produce suficienţi hormoni tiroidieni şi aceasta explică şi permanenta senzaţie de frig. Aspectul umflat al feţei şi chiar al întregului corp este tot imaginea hipotiroidiei. În acest caz trebuiesc executate analizele T3, T4 şi titrarea hormonilor în sînge. După care, medicul endocrinolog va institui tratamentul potrivit. Se vor introduce în corp hormonii tiroidieni necesari, fie prin injecţii, fie pe cale bucală. Rezultatele sînt sigure.

AMY: Sfatul celor bătrîni valorează dublu. Experienţa acestora nu este de lepădat, ci dimpotrivă. De aceea, metodele medicale ale medicilor "seniori", atît de mult verificate în practica îndelungată, trebuiesc primite şi aplicate cu încredere. Dacă medicul de care vorbiţi v-a îngrijit atîţia ani, nu aveţi nici un motiv să-l schimbaţi. Desigur, generaţia tînără de medici are metode noi, revoluţionare în concepţii, precum şi tehnicile moderne la dispoziţie; dar aceasta nu schimbă garda veche ci.... o completează !

Multimilionarul american Du Pont (57) a împuşcat mortal pe fostul campion olimpic de lupte Dave Schultz, care locuia şi se antrena la reşedinţa magnatului din Pensylvania.

Motivele crimei nu sînt cunoscute.

Vreţi să vă dau un Pont ?

Căutaţi în direcţia pasiunii bine cunoscute a milionarului pentru băieţii cu muşchi.

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

*** Se-apropie, se-apropie luna iunie, cea cu turneul final din Anglia al Campionatului European de Fotbal. Noi nu vom fi acolo (cu excepţia cîtorva oficiali, cu diurnă, care vor urmări grav şi competent meciurile), dar ne aflăm în diferite clasamente ale bătrînului continent. Tot e ceva. Ziarul italian "La Gazetta dello Sport", de pildă, a alcătuit un clasament ce se bizuie pe evoluţia diferitelor echipe naţionale în cadrul Campionatului European, de la prima ediţie şi pînă astăzi. Iată primele zece clasate, din 52 de ţări: 1) Olanda, 2) Spania, 3) Germania, 4) ex-URSS, 5) Italia, 6) Franţa, 7) Portugalia, 8) Anglia, 9) România (un loc mai mult decît onorabil), 10) Danemarca. Israelul se află pe locul 42, după Cipru, Ucraina şi Letonia, dar înaintea Bielorusiei, Sloveniei şi Moldovei. Acest loc 42 se explică prin două cauze: a) ai noştri au participat la o singură ediţie, cea "la zi"; b) n-au făcut nici o ispravă mai acătării. Dar, ţinînd seama că de-abia am debutat în teribila competiţie, să sperăm (că altceva tot nu putem face) că...

*** Nadia Comăneci este din nou la ordinea zilei. Gimnasta-minune de la Olimpiada din Montréal (1976) va veni anul acesta în Israel. Nu chiar acuma, mai la toamnă, între 7-13 octombrie. Celebra românĕ va participa la Congresul Uniunii Europene de Gimnastică, de la Tel Aviv, împreună cu gimnaşti şi antrenori din 48 de ţări. Sperăm că Nadia, mereu în formă, chiar dacă nu mai ia parte la întreceri, va face o demonstraţie - două la bară şi la sol, aşa, pentru sufletul nostru. Şi că fetele noastre vor învăţa ceva (că au ce) de la marea maestră. Oricum, va fi înghesuială mare în jurul Nadiei. Dar... dar... nici pe departe atît de mare ca înghesuiala de luna viitoare, de la Bucureşti. În ziua de 27 aprilie a.c. Nadia Comăneci se mărită cu gimnastul american Burt Connor. Nunta, despre care vorbeşte de pe-acuma tot oraşul, va avea loc în Palatul Parlamentului (faimoasa Casă a Poporului ridicată de Ceauşescu). Naşul, aşa se svoneşte, urmează să fie preşedintele Ion Iliescu. Dar *poanta* o vor constitui cam 100 de personalităţi din străinătate, între care Juan Antonio Samaranch, preşedintele Comitetului Olimpic Internaţional, prinţul Albert de Monaco, vedeta hollywoodiană Arnold Schwarzenegger şi (pe-asta am lăsat-o la sfîrşit, ca o replică de final de spectacol) d-na Hillary Clinton, în persoană !

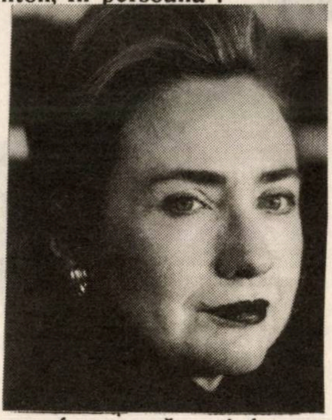

n-a fost nuntă mai frumoasă !

*** Atenţie, să nu încurcaţi borcanele ! Tot vorbind (şi mai ales gîndindu-ne şi stăpînindu-ne cu greu nerăbdarea) la Europenele de Fotbal din Anglia, am uitat că acuşi-acuşi încep jocurile de calificare pentru Mondialele (tot de fotbal) din 1998. Organizatorii francezi se laudă că "World Cup"-ul amintit va bate toate recordurile în materie, şi se pare că oamenii au dreptate. Pînă-n prezent şi-au anunţat participarea 173 de ţări (faţă de 144 acum doi ani, în Statele Unite). În turneul final vor fi admise 32 de echipe naţionale (faţă de 24 în ediţia precedentă). Jocurile se vor desfăşura pe 10 stadioane (noul Stade de France şi vechiul Parc des Princes, la Paris, precum şi pe terenurile din Nantes, Bordeaux, Lens, Montpellier, Toulouse, Marsilia, Lyon, Saint-Étienne). Transmisiunile prin T.V. (vă strălucesc ochii, nu-i aşa ?) vor fi vizionate de 37 miliarde de spectatori (faţă de 32 miliarde în 1994).

*** Cîţiva cititori s-au mirat că n-am vorbit nimic pînă la ora de faţă de marele eveniment sportiv al anului (mai mare, să recunoaştem, decît competiţia fotbalistică din Anglia): Olimpiada de la Atlanta. Cu atît mai mult cu cît este vorba de centenarul reînfinţării acestei întreceri supreme (1-a ediţie a olimpiadelor moderne s-a deschis la 6 aprilie 1896). Motivul tăcerii noastre e cît se poate de simplu şi omenesc. Sportivii noştri sînt, una peste alta, la un nivel ce să mai vorbim, vedetele se chinuiesc cumplit ca să realizeze standardele olimpice (adică să obţină performanţele necesare pentru a fi admise la jocuri), d. Micha Goldman, ministrul adjunct cu sporturile face politică înaltă de partid, în loc să coboare pe pistele de atletism şi-n săliie de antrenament, singurul *nume* pe care se poate conta, cel puţin deocamdată, este brava Yael Arad de la Judo (poate ne mai aduce o medalie). Ah, era să uit. Mai avem un *star*. E vorba de d. Alex. Ghiladi, vechi ziarist sportiv, în prezent membru în Comitetul Olimpic Internaţional, din partea Israelului. Într-un clasament întocmit recent de revista germană "Sport Intern", Alex. Ghiladi ocupă locul 27 dintre cei "100 de oameni cu cea mai mare influenţă în lumea sportului".

E o consolare. Dacă nu facem nici o scofală la 1500 m. plat sau la handball, măcar sîntem buni la discursuri şi "public relations".

*** Şi fiindcă tot ne aflăm la capitolul olimpic, să amintim părerile d-lui Havelange (preşedintele C.I.O. pomenit mai sus) despre cei mai mari dintre cei mai mari campioni olimpici. "Cel mai mare sportiv al Olimpiadelor - susţine acesta - a fost Jesse Owens. Este un nume care le întrece pe toate. El sintetizează sensul Olimpiadelor, forţa lor împotriva rasismului şi nazismului (negrul american J. Owens a cîştigat patru medalii de aur la Berlin în 1936, făcînd ca

Hitler, furios pe "obrăznicia raselor inferioare", să părăsească tribuna; n. red.). Apoi, în epoca modernă, m-a încîntat alergătorul englez Sebastian Coe, iar la jocurile de iarnă, Jean-Claude Killy și Alberto Tomba..."

*** Ne-am exprimat de-atîtea ori uimirea și tristețile în legătură cu cascada de violențe de pe stadioane (inclusiv morți și răniți cu ghiotura), încît acuma ne face plăcere să consemnăm că – uneori – necazurile izvorîte din cele întîmplate pe terenuri au și partea lor bună. Nu, nu e un paradox, și veți vedea îndată de ce. O tînără suporteră a echipei britanice de fotbal Manchester United, pe numele-i Vicky Wilmore, suferea, de vreun an de zile spre disperarea ei și a părinților – de un serios deranjament cerebral. Ea nu mai era capabilă să scrie și să citească... decît de la dreapta la stînga. Întrucît fata nu trăiește în Israel, pe ivrit, ci în Anglia, pe loazit, cazul era echivalent cu o adevărată dramă. Medicii erau la rîndu-le intrigați, nu știau despre ce maladie poate fi vorba. Într-o seară, Vicky urmărea acasă, la T.V. un meci din Cupa UEFA între Manchester, echipa favorită și Rotor-Volgograd, din Rusia. Enervată că team-ul ei mult iubit mănîncă bătaie, fata a strigat: e îngrozitor, s-a lăsat prea tare pe spate și a căzut de pe scaun, lovindu-se la cap. Destul de serios. A doua zi însă, la școală, profesorii și colegii au făcut o descoperire uimitoare: Vicky citea din nou, normal, de la stînga la dreapta. Maică-sa, d-na Wilmore, nu-și mai revine nici astăzi: "Am fost mai mult decît fericită, a spus ea, dar Vicky a avut un cucui vreo două luni de zile".

Nu face nimic, doamnă Wilmore: cucui pe cui se scoate !

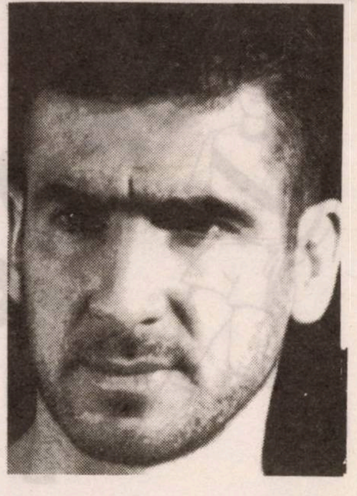

Eric Cantona, excelentul și hiper-bîrfitul fotbalist francez în acțiune. El și-a ispășit pedeapsa (izbise nițel cu crampoanele, în Anglia, un derbedeu din tribună care-l înjurase) și va juca, probabil, în turneul final din iunie.

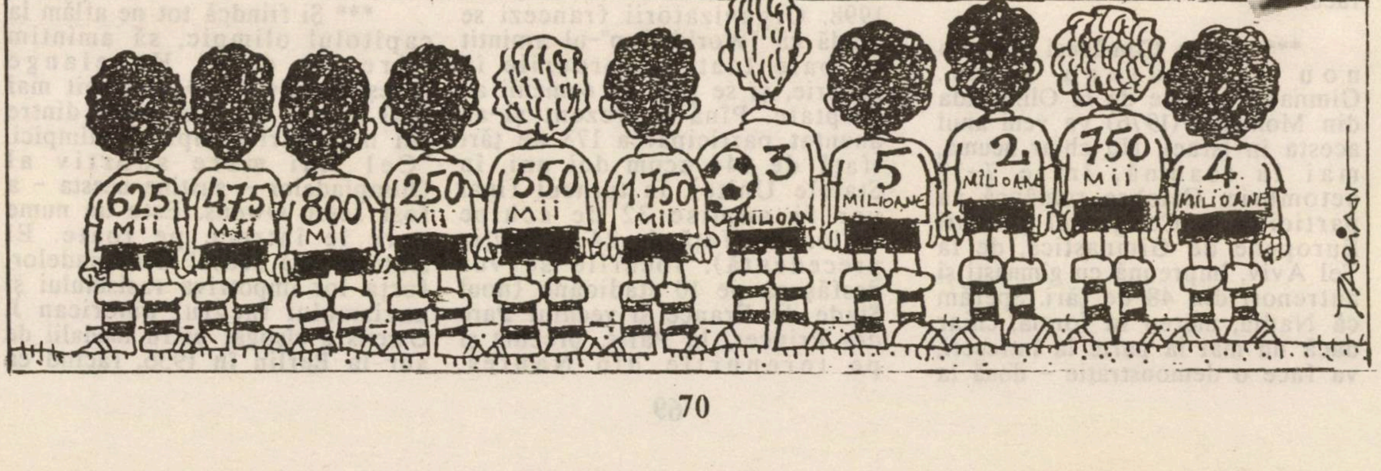

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

la RESTAURANT...

BENI HA DAIAG

Portul din Iaffo

Restaurantele de pescărie din vechiul port arăbesc al Iaffo-ului seamănă între ele: aceiaşi peşti de crescătorie (pentru că pescuitul în Marea Mediterană s-a terminat odată cu ridicarea barajului de la Assuan), aceleaşi salate "orientale", bere la halbă, chelneri spilcuiţi şi preţuri pînă la Al de Sus.

În stînga, departe, se află restaurantul lui Beni, fost pescar şi reprofilat în restaurator. Locul este absolut pe malul mării, atît de aproape de valuri încît, uneori, te bate apa în farfuria plină cu shrimps şi calamari, specialităţile lui Beni. Vara însă, la luminile lumînărilor, ascultînd clipocitul apelor şi ţipetele pescăruşilor, poţi vedea perechi romantice în "tête-à-tête", degustînd cîte o sticlă de "Gamla", departe de ochii curioşilor şi zgomotul oraşului. La Beni e linişte, nu cîntă ole hadaş-ul la orga electronică iar chelnerii, deşi eficienţi, sînt aproape invizibili. Pînă şi pisica locului cerşeşte cu discreţie. Ca şi în alte locuri, se mănîncă mai mult peşte de apă dulce, dar uneori, dacă "ai pile", te poţi alege cu un "locus" sau o "faridă" ca pe timpuri. Depinde de relaţiile şi experienţa lui Beni, fostul pescar....

Specialitatea locului rămîn fructele de mare, gătite în sos de unt cu usturoi şi cu mărar sau făcute la cuptor, în tavă. Un platou de calamari albi-gălbui asezonat cu shrimps roz are în el ceva impresionist, pastelat şi foarte romantic. Şi e şi foarte gustos. Patronul, maliţios, susţine o teorie conform căreia fructele de mare, ca şi anumite nuci pe care le serveşte la desert, au efect afrodisiac iar cine le-a degustat la Beni revine o dată şi încă o dată.... Probabil că ştie el ce spune, am încercat reţeta şi.... merge. Sau de vină o fi parşivul vin de Gamla ? Dar cine oi fi eu să pun atîtea întrebări ? Vorba ceea: În loc de "Gin Seng", mai bine shrimps....

MARTIN MARCUS

MIHAIL RINEA

Se împlineşte în luna aceasta un an de la încetarea din viaţă a avocatului şi publicistului Mihail Rinea (M. Reichman).

Născut la Bîrlad în anul 1907, Rinea a fost doctor în ştiinţe politice al Universităţii bucureştene, îmbrăţişînd din tinereţe, cu pasiune, meşteşugul gazetăriei. A fost redactor la cotidiene şi săptămînale de prestigiu în epocă, precum "Mişcarea", "Zorile", "Ordinea", "Excelsior", Semnalul", "Ultima Oră". Spirit mobil, observator perspicace al realităţii politico-sociale, s-a impus ca unul din cei mai buni reporteri şi autori de interview-uri din anii '30-'50.

Cînd a venit în Israel, în anii '60, a activat ca redactor la "Mishmar", a colaborat asiduu la "Viaţa noastră", la "Facla", apoi la "Minimum", etc.

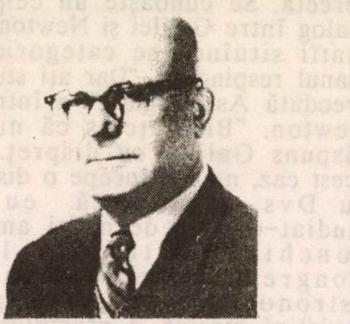

În 1994 şi-a adunat o parte din numeroasele sale scrieri publiciste într-un volum intitulat "Ziarişti şi politicieni din urmă cu o jumătate de veac" *(Minimum)*; cartea a dezvăluit cititorului de azi un condei gazetăresc capabil să înregistreze cu precizie adevărurile vii ale vremii sale.

A mai lăsat o culegere vastă de texte în manuscris.

...Şi o amintire de neşters în sufletul nostru.

M.

Magic Touch
SHANA TOVA

BEATRICE
Diplomat
CIDESCO

"BEAUTY HOUSE"

EUROPEAN SKIN CARE SPECIALIST

30 Frishman, TEL AVIV
Tel. 5242359

INSTITUT DE ÎNFRUMUSEŢARE

• Îngrijirea tenului la nivel internaţional, cu produse franţuzeşti • Procedeul pilling profund (פילינג עמוק) pentru îndepărtarea ridurilor, petelor şi cicatricelor • Epilaţie (cu ac electric) • Machiaj profesional pentru mirese şi alte evenimente plăcute • Pedichiură, manichiură şi depilaţie cu ceară

• NOU!
Machiaj PERMANENT LA SPRÎNCENE, LA OCHI ŞI LA CONTUR BUZE

INSTITUT DE SLĂBIRE
sub supraveghiere medicală

• Diete • Masaje medicale • Tratament cu electrozi •

CADOU DE SĂRBĂTORI: O BIJUTERIE DE ARGINT. SAU POŞETĂ DE FARDURI

Firmă evidenţiată
10 ani
fără întrerupere

העסק הנבחר

La un an de la apariţia publicaţiilor de pe strada Salame, întrebînd cum merg treburile din punct de vedere material, patronii ne-au răspuns:

– Bogdaproste, mîncăm o pîine... şi Salam e...

ELENA-ESTHER TACCIU

CRONICA ASTROLOGICĂ

RĂSPUNS UNEI CITITOARE DIN NATANIA

A fost o plăcere pentru mine să parcurg scrisoarea Dvs. inteligentă, frumos formulată în româneşte (ceea ce nu-i de colea) şi chiar stimulatoare pentru domeniul care mă preocupă de 15 ani (evident, în paralel cu literatura propriu-zisă).

Poate că nu e lipsit de interes drumul care m-a condus spre Astrologie. Asta, pentru că-mi vorbiţi de România care - în ultima jumătate de secol, progresiv - a deformat intelectual prin anumite dogme (mai ales marxiste) formaţia mentală a tuturor. Şi aveţi dreptate. Adevărul este că am descoperit ocultismul studiind rădăcinile romantismului, pentru a scrie cele "trei cărămizi" (cum s-a spus), apărute la Bucureşti între 1982-1987. Ideea că Eul face parte din "sufletul lumii", în interacţiune cu cosmosul fizic, astral, a dat sisteme filozofice şi mari opere lirice, de la Shelley la Eminescu. Dar, desigur, n-am să vă ţin o conferinţă pe tema asta, fie ea şi prescurtată. Vreau numai să vă explic că Astrologia - ca parte a ocultismului - a reintrat prin romantism în circuitul ideilor contemporane, după o "parcelare" ştiinţifică super-pozitivistă. E adevărat că s-a descoperit structura intra-atomică, energia ei distructivă, micro-electronica, materia sintetică, remediul T.B.C.-ului, Televiziunea şi atîtea altele, dar a apărut şi dezastrul ecologic, violenţa difuzată pe ecrane, falimentul familiei, al moralei şi al echilibrului psihic. Omul de rînd s-a simţit frustrat, nesigur, a început să întoarcă spatele ştiinţei şi să caute ceea ce Antichitatea ştiuse de mult, iar Evul-Mediu şi Renaşterea au continuat, plus doctrinele Orientului, ca - de pildă - Yoga (nu vorbim în acest cadru despre întoarcerea unora la religie, fenomen paralel în acelaş context). Astrologia, ca evidenţă a cordonului ombilical dintre Univers şi individ, microcosm, n-a mai putut fi ocolită şi, după deziluzia colectivă ce a urmat păcii din 1945, iar mai tîrziu, după căderea comunismului, mistica în general şi Astrologia în special au cunoscut un mare "boom" comercial, publicitar, inflaţionist şi au atras, conform legilor pieţii, un mare număr de şarlatani; dar în ce domeniu al ştiinţei şi artei nu lipsesc aceştia oare ? Nimeni nu neagă medicina ca ştiinţă pentru că o cîtime de doctori profesează cu diplome false sau cu o pregătire precară. Iar faptul că prudentul şi rafinatul Mitterrand, fie-i ţărîna uşoară, a autorizat o Secţie de Astrologie la Sorbona - care eliberează diplome universitare la absolvire - ne spune destul despre "rating"-ul actual al acestei discipline. Iar faptul că persoane diletante decupează horoscoape vechi de un an sau doi pe criteriul datei calendaristice actuale şi le republică în presă, sau combină platitudini mai mult sau mai puţin valabile pentru oricine, nu infirmă nici ele drepturile astrologului serios.

Cîteva cuvinte despre reacţia de "dispreţ" a unei părţi de public faţă de Astrologie. Motivul este frica de necunoscutul iraţional la naturile lipsite de imaginaţie, sau la cele într-adevăr dogmatice,- rezultat al doctrinei sovietice şi Est-Europene asupra "Omului nou, soldat al Partidului". Savanţii, chiar şi astronomii (mai ales), au respins-o aprioric fără a cerceta. Se cunoaşte un celebru dialog între Galilei şi Newton, cel dintîi situîndu-se categoric pe planul respingerii. "Dar aţi studiat vreodată Astrologia ?" a întrebat Newton. "Bineînţeles că nu", a răspuns Galilei cu dispreţ. "În acest caz, nu voi începe o dispută cu Dvs., pentru că eu am studiat-o timp de mulţi ani", a conchis Newton. În 1975 Congresul Internaţional al astronomilor cu participare sovietică masivă, a promulgat un document de condamnare a Astrologiei pentru misticism. Dar abia după 1975, poate şi datorită "efectului invers" - lege a psihologiei neglijată de mulţi - subiectul a devenit obsesie continentală. În orice revistă-magazin, astăzi, cititorii caută întîi şi-ntîi Horoscopul, bun, rău, impostor, numai să-şi găsească semnul acolo....

În presa israeliană, cele mai bune horoscoape le semnează Miriam Beniamini de la "Yediot Ahronot".

Îmi mai puneţi întrebarea despre importanţa zilei de naştere (din săptămînă), nefiindu-vă clară diferenţa dintre "marţi şi joi", cum scrieţi, pentru harta astrologică. Dar fiecare zi a săptămînii e guvernată de o altă planetă: în cazul nostru, una e Marte (pentru marţi), principiul curajului violent şi al puterii, şi cealaltă - Jupiter (pentru joi), influxul echilibrului nobil şi tolerant; deci, din start. nuanţe psihologice divergente.

În concluzie, Astrologia presupune parcurgerea unei vaste literaturi, orizont umanist şi psihologic serios, ca şi anumite predispoziţii parapsihologice individuale. În gîndirea modernă, nume ca Jung, marele fondator al psihismului colectiv, se situează de partea ştiinţei controversate. Iată ce scrie el în 1948: "*De treizeci de ani sînt interesat de funcţionarea minţii omeneşti. Deoarece sînt psiholog, mă interesează în mod special lumina pe care o proiectează un horoscop bun asupra subtilităţilor unei diagnoze psihologice. De aceea comand un horoscop care mă introduce adesea în cele mai subtile cute ale vieţii psihice...*" Tot Jung crede în prezicerea astrologică pe care noi o concretizăm datorită francezului-evreu Nostradamus. El a prezis în 1555... Războiul din Golf, l-a datat pe la sfîrşitul mileniului doi şi a descris portretul fizic exact al lui Saddam Hussein, "simpaticul" nostru prieten mustăcios din Irak.

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

CLARA DAVIDESCU-BOTZER

PROTEJAREA PIELII ÎN SEZONUL RECE

Dacă pielea întregului nostru corp este protejată de îmbrăcămintea călduroasă pe care o purtăm în anotimpul ploilor şi al temperaturilor scăzute, nu putem spune acelaşi lucru despre pielea obrajilor şi a mîinilor.

Un ten gras suferă mai mult vara. În schimb, un ten uscat sau mixt va fi mai păgubit în sezonul friguros dacă nu-i vom acorda atenţia suplimentară cuvenită, cu măsuri de protecţie luate din timp. De pildă: cel puţin de două ori pe zi, se vor aplica creme hrănitoare cu vitamine (şi nu creme hidratante, indicate vara) pe toate porţiunile ce nu se acoperă: gît, obraji, frunte, în jurul ochilor şi buzelor. Se vor folosi geluri concentrate sau creme speciale care există din abundenţă în comerţ.

Mîinile sînt şi ele un teritoriu deseori neglijat, ce ne trădează cu uşurinţă vîrsta dacă nu le îngrijim cum trebuie.

Cu riscul de a ne repeta, trebuie să insistăm încă odată asupra faptului că frigul, umezeala, vîntul, schimbările bruşte de temperatură la care este supusă pielea la ieşirea dintr-o casă încălzită, influenţează în rău aspectul pielii: se produce brutal o vasoconstricţie subjacentă care încetineşte secreţia glandelor sebacee, ceea ce - în cazul unui ten uscat - poate provoca iritarea, apoi cojirea şi ridarea, chiar de la vîrsta tînără.

Măsurile de protecţie elementare trebuiesc luate atît de femei cît şi de bărbaţi şi ele constau în cîteva gesturi mici care - cu timpul - devin reflexe: este de dorit ca dimineaţa şi seara să ştergem obrajii cu lapte natural la care am adăugat un strop de lămîie, apoi să-i clătim abundent cu apă la temperatura camerii, după care aplicăm crema. Odată pe săptămînă este recomandabil să se aplice o mască emolientă compusă dintr-un gălbenuş de ou, o linguriţă de miere şi cîteva picături de zeamă de portocale. Sau o lingură de smîntînă în care frecăm 1/2 măr fiert în lapte, o linguriţă de miere şi patru picături de lămîie. Aceste măşti se îndepărtează după 20 de minute cu ajutorul ceaiului călduţ de muşeţel.

POŞTA RUBRICII

ADELA W.- KIRIAT YAM.
Pentru tenul dvs. gras sînt excelente compresele şi spălatul feţei cu infuzii de plante: mărar, izmă, muşeţel. În privinţa micilor puncte dure ce seamănă cu nişte "perle mici", înlăturarea lor nu se poate face decît înţepîndu-le cu un ac sterilizat, de preferinţă de către cineva care se pricepe să nu traumatizeze pielea. Sfatul meu este să vă adresaţi unei cosmeticiene specializate: succes !

MICA D.- REHOVOT
Dacă suferiţi din cauza căldurii de la locul dvs. de muncă (necesară însă celorlalţi) şi "vă iau foc obrajii", încercaţi un mic truc: răciţi-vă bine degetele sub un jet de apă de la robinet, apoi atingeţi lobul urechilor şi vîrful nasului. Pentru răspunsul la a doua întrebare, contactaţi-mă telefonic (03-5254612), căci întrevăd o rezolvare.

●

C.D.R CENTRUL DE PENSII DIN GERMANIA Ltd.
ZENTRUM FÜR DEUTSCHE RENTEN GmbH
TEL AVIV, imobilul KLAL, str. Droianov 5
(lîngă KIKAR DIZENGOFF), tel.03/6299027-8

INFORMEAZĂ:

1. Persoanele care au imigrat în Israel pînă la 30 iunie 1990 şi care pot dovedi că au "Deutsche Kultur" şi că sînt născuţi înainte de luna iunie 1925, pot primi rente lunare de 400-1000 mărci germane.

2. Persoanele care au fost deportate în Transnistria sau au prestat muncă forţată (minimum 18 luni) pot primi rentă lunară de 500 mărci.

3. Văduv sau văduva celor decedaţi care primeau rentă socială prin Irgun sau alte birouri pot primi rentă lunară pînă la 1000 mărci.

Reţineţi :

BIROUL NOSTRU ESTE SPECIALIZAT ÎN REZOLVAREA TUTUROR PROBLEMELOR DE RENTE DIN GERMANIA.

VORBIM SI ROMÂNEŞTE.

CONSULTAŢII GRATUITE.

ZWI ABRAHAMI
DIRECTOR

POŞTA

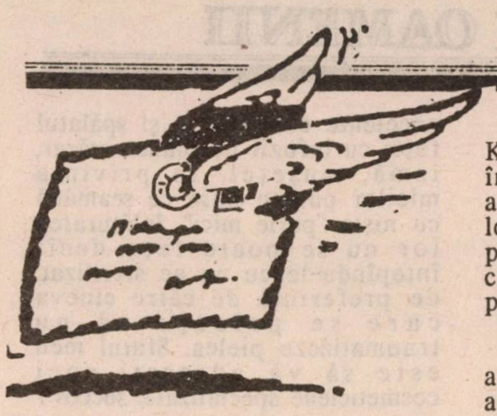

DOUĂ PERECHI DE DEPUTAŢI

Doi deputaţi din opoziţie (Gonen şi Goldfarb), au părăsit partidul pe a cărui listă fuseseră aleşi, luînd cu ei şi mandatele lor de deputat, din cauza unor neînţelegeri cu şeful acestui partid, Rafael Eitan.

Intîmplător, în aceeaşi zi, Fuad (Ben Eliezer) a simţit brusc nevoia acută a unui adjunct la minsterul său.

Tot întîmplător şi tot în aceeaşi zi, Shahal a simţit brusc nevoia acută să predea unul din cele două portofolii pe care le deţinea, unui ministru nou.

Fuad şi Shahal, cunoscuţi pentru exigenţa lor, au întreprins o operaţie de selecţionare intensă şi rapidă pentru cele două posturi, printre cele 5,5 milioane de cetăţeni ai ţării (minus miniştri şi adjuncţii lor), punînd accentul pe două calităţi esenţiale: probitate şi competenţă profesională în domeniul în care vor lucra (doar ei-înşişi au fost aleşi după aceleaşi criterii). După o triere severă, cei doi miniştri au găsit că alegerea optimă o constituie, tot întîmplător, cetăţenii... Gonen şi Goldfarb. Ciudată suprapunere de întîmplări....

În campania electorală din '92, conducătorii Partidului muncii şi-au luat obligaţia, faţă de alegători, de a nu preda Golanul Siriei; patetismul cu care s-au exprimat, desigur că a convins un număr mare de alegători (aflaţi în partea centru-dreapta a spectrului), să le acorde voturile: Golanul rămîne al nostru.

Din păcate, după alegeri, coaliţia şi-a încălcat promisiunea şi a pus Golanul, în întregime, la mezat. Alegătorii sus-amintiţi au sentimentul, pe drept cuvînt, că au fost induşi în eroare, iar referendumul anunţat după alegerile din '92, nu le poate micşora cu nimic acest simţămînt.

Doi deputaţi ai coaliţiei, Kahalani şi Zusman, nu s-au împăcat cu inducerea în eroare a acestor alegători (şi chiar şi a lor) şi au votat contra coaliţiei în problemele Golanului, fapt pentru care au fost ostracizaţi de partidul lor.

Cele două perechi de deputaţi arătate mai sus, au parcurs acelaşi drum; un drum care are la un capăt coaliţia şi la celălalt opoziţia, numai că au mers în sensuri diferite.

Kahalani şi Zusman au mers de la coaliţie la opoziţie; un drum greu, plin de obstacole, în care nimeni nu le promite nimic, lipsiţi de comoditatea coaliţiei, cu un viitor politic nesigur, dar cu conştiinţa că nu şi-au înşelat alegătorii. Un drum care a dat o şansă ca Golanul să rămînă al nostru; un drum care-i onorează !

Gonen şi Goldfarb (cei doi fuseseră aleşi în Knesset pe baza unei ideologii diametral opusă coaliţiei), au mers din opoziţie la coaliţie; drumul clasic al fripturiştilor de rînd; au fost făcuţi peste noapte, unul ministru, iar celălalt ministru adjunct; cabinet, secretară, Mitsubishi, blamaţi de vechii colegi şi dispreţuiţi de cei noi (care nici ei, de altfel, nu s-au sinchisit de etică). Un drum prin care aceştia doi ne-au răpit poate şansa de a rămîne cu platoul Golan ! Un drum dezonorant !

LEON HAIMOVICI
Rishon Lezion

BA - GAD

Stimate Domnule Mirodan,

Sînt un vechi admirator al talentului Dvs. Încă la Bucureşti, nu odată v-am apludat la premierele pieselor Dvs.: Ziariştii, Celebrul 702, Şeful Sectorului suflete, chemînd la rampă autorul.

Şi aici, în Israel, cînd aţi scos primul număr din "Minimum", v-am trimis urări de succes, susţinînd doar că titlul revistei a fost greşit ales. Trebuia nu "minimum", ci "Maximum" de ce se poate scoate în limba română în Israel.

Am apreciat libertatea de opinii de care se bucurau autorii articolelor din revistă, deşi, în ultima vreme, am constatat cu mult regret că acordaţi preferinţă şi din ce în ce mai mult spaţiu opiniilor de dreapta. Mă rog, e dreptul Dvs. de a acorda preferinţe.

Dar articolul apărut cu semnătura Dvs. în numărul 106 şi intitulat "Ba-Gad" m-a determinat să scriu aceste rînduri. Acest rav-saltimbanc e cunoscut de toată lumea şi tratat în consecinţă. Nimeni n-a acordat vreo importanţă deosebită palavrelor sale, cum că iniţiatorii odiosului asasinat trebuie căutaţi nu în tabăra dreptei, ci "la polul opus". Nici un om, cît de cît serios, n-a dat vreo importanţă acestei prostii, nici prima şi - din păcate - nici ultima pe care a debitat-o rabinul-clown. Dar Dvs. afirmaţi că adevărul fiind în gura nebunului, vă face să vă gîndiţi că poate are dreptate.

Nu cred că această afirmaţie necesită un răspuns. Dacă o asemenea nerozie o spune un bolnav mintal ca Ba-Gad e una, dar cînd o afirmă un om de o inteligenţă rară, un autor dramatic de mare talent, un publicist de profundă erudiţie - e cu totul altceva. O scăpare de condei ?

I. KISHON,
Kiriat-Ono.

ACUM CINCI ANI, MĂŞTILE CU GAZE

În numărul 106 al revistei "Minimum" au apărut paginile din jurnalul Claudiei Rosenstreich, intitulate "Ianuarie 1991 - Ianuarie 1996, Cinci ani de la războiul din Golf".

Lectura jurnalului m-a făcut să retrăiesc momentele de groază prin care am trecut în acele zile. Cu toată ora înaintată (12 noaptea), nu mi-a venit să las din mînă revista, pînă nu am reuşit să termin de citit dramaticele aventuri reamintite de Claudia Rosenstreich.

Îmi permit să vă alătur şi eu o fotografie cu măştile pe faţă în acele momente de panică, împreună cu familia mea, adunaţi cu toţii într-o cameră.

ELENA FIROIU,
Haifa.

N.Red.- Din păcate, fotografia nu poate fi reprodusă, din motive tehnice. Avem însă, cu toţii, în memorie, imaginea măştilor cu pricina.

POŞTA

CÎND CRIMA STĂ CU REGELE LA MASĂ

Dragi suflete nobile, în lungul şir de absurdităţi şi răsturnare de valori cu care ne trataţi pe noi, umilii supuşi ai împărăţiei, ne-aţi oferit şi festivalul "Carmela Buhbut", femeia care şi-a ciuruit bărbatul cu 28 de gloanţe, iar după doi ani, a fost eliberată din detenţiune.

Dacă, după cum am văzut-o la T.V., femeia asta nu este o simulantă, ţin să vă avertizez că în curînd îşi va pierde minţile de pe urma crimei pe care a săvîrşit-o. Însă voi, suflete nobile ce sînteţi, o simpatizaţi, o iubiţi, îi ridicaţi osanale, aţi declarat-o simbol al femeii libere, drept care vă implor, salvaţi-o !

Femeia asta, cu cît o veţi slăvi mai mult, cu atîta îi veţi face mai mult rău.

Dacă vreţi cu adevărat să o scăpaţi de remuşcările în care se zbate, biciuiţi-o, lapidaţi-o în piaţa publică, în "Piaţa Nonviolenţei" poate, căci asta e ceea ce merită.

P.S.: Şi, à-propos, "cînd crima stă cu regele la masă", din ordinul cui a fost ucis Amiram Nir din Afacerea IRAN-GATE ?

AURELIA SCHERER
Kiriat Haim.

O AMINTIRE DIN COPILĂRIE: LEUL.

Asfaltul şoselei se muiase sub soarele de Bărăgan. Din loc în loc, pete gălbui, uscate brăzdau fîşia gri încinsă. Peste drum, iarbă aproape ţepoasă, un salcîm firav, frunze umile, învinse de omizi şi căldură. Casele, pomii, magazinele încă închise zăceau părăsite de orice suflare. Doar vuietul vreunei maşini în drum spre mare, sau bîzîitul muştelor mai spărgeau liniştea după-amiezii fierbinţi. Cerul coborîse peste toate, prea aproape.

Un panou mare, pe care scria cu litere caligrafice, uşor aplecate spre dreapta, "Cofetărie", atîrna deasupra a două uşi înguste de lemn împreunate la mijloc de un lacăt de fier.

Cu capul în poală, cu mîinile adunate în jurul genunchilor, ghem desculţ şi prăfuit, aşteapta, pe treapta încinsă, cu mult înainte de ora deschiderii. Umerii tresaltă regulat şi uşor. Ridică privirea, încet, tot mai uimită, lacrimile se opresc speriate, uitînd să mai curgă.

De ce plîngi, fetiţă ?

Cu un zîmbet timid, înghesuit, licăr fugar de speranţă, deschide o palmă, apoi cealaltă, poate i s-a părut....

Dar nu ! Palmele sînt goale, atît de adevărat goale ! Şi, ca şi cum ar fi spus prea mult, le retrage îngrijorată, agăţîndu-se de un colţ de rochiţă, singurul sprijin la îndemînă.

Am înţeles ! Ai pierdut leul de bomboane.

Sufletul caută-n jos cu nădejde, poate-n praful drumului, fiert, se ascunde un leu. Sau poate-n iarbă, sau poate printre panseluţele prea prăfuite şi ele, sau poate luceşte-n soare pe şosea. Sau poate nu l-ai avut, poate azi n-ai primit. Mai strînge odată rochiţa în dreptul buzunarului, strînge cu putere, poate vreun colţ ascuns îl simţi rotund şi tare !

Dar nu, nu-i, s-a dus. A fost şi nu mai e.

Lacrimi noi, cuminţi, sapă dîre curate pe obrajii uşor mozoliţi. Mic monument de tristeţe, nevinovată tristeţe şi neştiute regrete, prea devreme stîrnite, timide speranţe şi nechemate nelinişti aşteaptă ora patru în după-amiaza fierbinte de vară.

Mai e încă timp.

*****

E mult de-atunci, şi tot atît de multă bucurie în fiecare bănuţ care luceşte pe jos. Poate.... e leul meu !

VIORICA WEISSMAN
Ierusalim.

ÎMPOTRIVA PESIMISMULUI

Ţin să răspund scrisorii d-lui avocat P. Marcu din nr. 106. Ea nu cuprinde nimic nou decît ceea ce aud zilnic la radio şi la T.V., privitor la teoria "Marah"-ului despre "procesul de pace". Cele auzite azi la radio (atacul terorist soldat cu moartea a doi militari) şi articolul d-lui Iosif Petran din "Orient Expres" întăresc cele susţinute de partidul "Likud". Scrisorile pomenite de dl. avocat sînt într-adevăr pesimiste, aşa cum sînt acum mulţi israelieni. Se pare că ne-am pierdut demnitatea şi respectul altor popoare. Insistăm şi ne rugăm de Sirieni să primească parţial Golanul, deşi mulţi militari - cei mai în măsură să se pronunţe în problema securităţii - sînt împotrivă. Toţi dorim pace, dar nu chiar renunţînd la ceea ce este important pentru noi.

ELIZA FILIPESCU,
Holon.

P.S.: Vizita ministrului olandez la "Orient-House", cu toate protestele autorităţilor israeliene, ne arată odată în plus în ce situaţie ne aflăm.

*
* *

Am citit cu atenţie corespondenţa intitulată "Împotriva pesimismului" de av. Paul Marcu din Haifa (nr. 106). D-sa se referă la scrisorile a trei cititori (dl. Haimovici, d-na Scherer şi subsemnatul) din nr.104/nov.'95 al revistei, scrisori ce se referă la diversele aspecte ale problemei PĂCII, respectiv, ale "Procesului de Pace".

D-l avocat se eschivează însă de la problema "ideologică" ce i se pare "complicată", dar ne spune "pe şleau" că aceste scrisori conţin - după părerea d-sale - "multe neadevăruri, precum şi lozinci care erau valabile acum 5, 10 sau 20 de ani".

Astăzi, după părerea domniei-sale, adevărul este că "s-a prăbuşit cortina de fier, s-a desmembrat zidul Berlinului, ori bombardarea chibuţurilor de la poalele Golanului este doar o fostă sperietoare, cînd Siria dispune de rachete sol-sol ce pot ajunge la Haifa, Hedera şi Tel Aviv".

Eu îi pot reaminti că Skud-urile Irakului - paşnic ca şi Siria - au ajuns la Ramat Gan, iar unele dintre rămăşiţele lor, chiar pînă la magazinul Hamaşbir de pe strada Ahuza din Raanana.

Toate acestea sînt argumente care justifică optimismul Av. Paul Marcu şi, desigur, este clar, un petec de hîrtie pe care scrie "PACE" sau "TRATAT DE PACE" evită toate pericolele. (După cît se ştie, se caută chiar clienţi pentru unele industrii militare ca, de pildă, Rafael, pe care mulţi interpuşi ai unor ţări arabe sînt dispuşi să le cumpere, total sau parţial).

Este adevărat că, astăzi, problema extinderii colonizărilor nu este la ordinea zilei, dar poate apare o altă problemă, mai actuală, a asigurării vieţilor evreieşti din aşezări.

Despre planurile arabe de lichidare a Israelului nu discut aici, căci este inutil.

ROSH PELEG IEHUDA,
Raanana.

O ZI DIN VIAŢA MEA

Plecînd în Canada pentru cîteva luni, am rugat nişte prieteni din ţară să ne expedieze lunar "Minimum".

Cea din luna decembrie '95 ne-a sosit pe la mijlocul lui ianuarie '96: sigur că actualităţile erau depăşite dar, trecînd peste ele, am găsit o mulţime de materiale interesante. Mai mult ca orice însă, m-a bucurat faptul că am regăsit o mulţime de semnături ale unor prieteni, foşti colegi la publicaţii de demult: o fotografie dintr-un "vechi castel" mi-a readus surîsul bunului meu prieten (şi al cui nu este ?) Ion Mihăileanu; la "Primim la Redacţie", Adrian Riza cu "Reţelele Omeniei", după care am parcurs "O zi din viaţa lui B.Elvin". Ultimii doi, foşti colegi la Editura Tineretului. "Îţi mai aduci aminte ?" c-a existat şi aşa ceva, directorul fiind Mihai Maxim (z.l.), al cărui nume merită să fie amintit măcar aşa, în treacăt.

Dar motivul pentru care m-am aşezat la masa de scris, a fost interesanta propunere a revistei, la încheierea articolului lui B. Elvin, despre ziua cu pricina.

Aşa că, însuşindu-mi propunerea, am luat cîteva foi de hîrtie, m-am închis în casă, am scos telefonul din priză, am închis televizorul (uite că a fost posibil), l-am expediat pe soţul meu Ştefan la nepoţi, mi-am luat capul în mîini şi mi-am pus întrebarea: "Cum a fost ziua mea de ieri ?" (Nu am siguranţa că rezultatul va fi "uimitor", aşa că nu ştiu dacă veţi cîştiga pariul...)

Deci, ziua de ieri, ca şi în cazul lui Elvin, a fost precedată de o noapte cu insomnie, acest fenomen nefiind luxul exclusiv al lui Elvin. M-am trezit pe la 3 noaptea şi, între variantele de a mă răsuci în pat fără rost şi deschiderea televizorului, am ales-o pe-a doua. M-am dus în salon, m-am aşezat în faţa micului ecran şi am dat drumul la imagini, fără voce, pentru că soţul meu nu era vinovat că eu nu puteam dormi. Şi-am început să mă plimb pe canale, de la 1 la 60. Nimic de zis, am avut ce vedea:

Reclame, reclame, una îndemnînd la slăbire, alta dînd reţete culinare (în imagini, fireşte) cu tot ce e mai bun şi mai gras pe lume.

Pe canalul 11, un tip plin de vervă îi îmbia pe adulţi să cheme la telefon şi să aleagă între Iulia, Christie, Melinda, Sophia, Vanessa, etc., care defilau aproape goale pe micul ecran şi cu care, dacă se încingeau la conversaţie, aveau să afle secretele vieţii adevărate. Costul unei asemenea convorbiri: $5. "Only".

Ora 4. Ştiri la CNN. Pe primul plan, Bosnia-Hertzegovina. Oamenii, majoritatea în vîrstă, se îmbrăţişează pe străzi la vestea încheierii păcii, apoi aleargă la cimitire, unde cu greu deszăpezesc mormintele şi aprind lumînări la căpătîiul fiilor lor. Şi asta mi-e de-ajuns.

Apăs butonul, alt post, la care se preconizează o anchetă despre anul 2000: dacă va fi sau nu sfîrşitul lumii.

Post nou şi - înfine - ceva plăcut: cîntă Placido Domingo (şi frumos, şi voce, şi nostalgie): "O Sole Mio".

E spre dimineaţă. Schimb postul, la rezultatele de la Loto. Nici de data asta nu mi-au ieşit decît două numere, iar cu atît nu mă fac milionară.

Ora 5. Mă întorc la culcare, e rîndul lui Ştefan să "preia ştafeta" în faţa televizorului. Nu-i comunic rezultatul de la Loto: de ce să nu-i mai las o oră de speranţă ?

Se face, însfîrşit, dimineaţă. După o pseudo-recuperare de somn, mă scol. E ora 8.

La 9,30 mă aflu cu nepoţii mei la Secular Jewish Association, unde se serbează Hanuka şi unde nepotul meu, Ron, trecut de 12 ani, a început pregătirile pentru Bar Mitzva. Acelaşi Ron urcă pe scenă şi cîntă solo la clarinet cîntece de Hanuka. Mă umple de mîndrie şi nu pricep cum de - acasă - mi se întîmplă deseori să-l rog să mai înceteze cu cîntatul la clarinet.

Magazinele şi străzile sînt bogat împodobite, şi pentru Crăciun, şi pentru Hanuka. Aici convieţuiesc în pace pancarte cu urări de "Merry Christmas" şi "Happy Hanukah !"

La Biblioteca Centrală din North York sînt deasemenea expuse o mare Menora de Hanuka şi un uriaş pom de Crăciun. Împrumutăm cîteva casete video, în speranţa că vom avea şi timpul necesar pentru a le viziona (Se întîmplă ca - din lipsă de timp, să le înapoiem nevăzute).

Acasă mă aşteaptă cîteva scrisori, mă bucur citindu-le. Coincidenţă: două sînt de la foşti redactori de la Editura Tineretului: C. Ioniţă din Bucureşti şi Hasan Armand din New York; a treia, de la o fostă colegă de redacţie, tot din Bucureşti, Aghi Caraba. Deci, într-o viitoare *zi din viaţa mea* va trebui să răspund la ele, precum şi la altele rămase încă în aşteptare.

După ce termin cu treburile casnice, pe la 4 p.m., în chip de odihnă, răsfoiesc albume cu fotografii. Ultimile, cu Ştefan şi cu mine, au fost făcute în California unde am fost invitaţi la nişte prieteni. Da, mai există şi asemenea prieteni, şi încă din copilărie, din oraşul meu natal de pe Someş - Satu Mare. Acum mă întreb pentru cine oare am aranjat atît de conştiincios fotografiile în albume ? Mă duce gîndul la întrebarea... după aceea... cine va mai avea nevoie de ele ?

Şi totuşi le rearanjez şi iar le rearanjez, poate numai pentru mine, pentru a-mi aminti....

Mă scol din fotoliu şi mă smulg din visări; seara sîntem invitaţi tot la o festivitate de Hanuka, la "B'nai Brith Canada", Loja vorbitorilor de limba română. Mă oboseşte pînă şi gîndul îmbrăcatului, elegant - bineînţeles, doar nu pot rămîne mai prejos decît celelalte prezenţe. Scot inelul, cerceii şi alte bijuterii din cutiile în care, dealtfel, stăteau atît de bine... Soseşte şi Ştefan de la copii, cu oarecare întîrziere, pentru că el credea că "balul" începe la 7,30 şi nu la 6,30, cum este anunţat. Între timp mă neliniştisem pentru că ştiam cum e cu condusul pe străzile îngheţate şi alunecoase.

POŞTA

Dar recuperăm timpul pierdut în drum spre festivitate şi reuşim să ajungem la timp.

Acolo, am ascultat trei vorbitori ce ne-au povestit despre însemnătatea sărbătorii de Hanuka şi activitatea B'nai Brith-ului; am mîncat o gogoaşă adevărată şi un latkes, şi am cîntat cîntece ebraice.

Seara s-a terminat cu salutări şi pupături, ca între români.

Acasă, încă o trecere în revistă a canalelor T.V., de la A la Z, apoi, după citirea cîtorva pagini din "Masa Umbrelor" de Ionel Teodoreanu - scriitorul dulcelui Tîrg al Ieşului - am adormit.

MARIA ZIMAN
Toronto.

DESPRE TORTURĂ

Articolul: "SE PROPUNE ÎNĂSPRIREA LEGII CONTRA TORTURILOR", care a apărut în ziarul "ULTIMA ORĂ" din 8 ianuarie 1996, mi-a readus în minte o temă veche de peste jumătate de veac, temă mult discutată cu foştii mei prieteni, dintre care cei mai mulţi nu mai sînt azi în viaţă.

***

Orice cetăţean înţelege că, dacă este oprit fie să bea, fie să mănînce, să doarmă, să se mişte, etc., este chinuit, chiar dacă nu se atinge de el un "tartor" de profesie. E clar, nu ?

Şi orice cetăţean ar trebui să înţeleagă că viaţa intelectuală are şi ea legi şi exigenţe fireşti. Un gînditor oprit din procesul exercitării facultăţilor sale mintale este un torturat psihic, chiar dacă nu se mai fac asupra lui şi presiuni psihice special regizate (de ex.: intimidări prin ameninţări cu tortura). Precizez că, prin gînditor sau intelectual, nu înţeleg neapărat o persoană cu diplomă universitară. Pentru mine, intelectualul este un vieţuitor bio-fizic, care trăieşte deosebit de intens prin gîndire.

Care sînt principalele funcţii ale vieţii intelectuale ce trebuiesc trăite nevătămat, pentru a putea rămîne un gînditor ?

I. Informarea proprie pe căi diferite, în special prin citit şi convorbiri, în scopul asimilării valorilor din gîndirea scrisă sau exprimată prin vorbele altora: izolarea lui de la această activitate îl chinuie.

II. Cugetarea individuală asupra lucrurilor, dar şi confruntarea propriilor idei cu cele ale altora. Neexercitarea acestei funcţii duce nu numai la o evidentă rămînere în urmă, ci şi la pierderea capacităţii de gîndire, însoţită apoi de diverse complexe psihice.

III. Formularea pentru sine-însuşi a rezultatelor gîndirii proprii, susţinute de motivări conform procesului personal de gîndire, adică formularea creaţiei spirituale. Intelectualul nu-şi găseşte liniştea decît odată ajuns în această fază.

IV. Publicarea rezultatelor gîndirii în scris sau sub formă declarativă, pentru a le aduce la cunoştinţa societăţii. Poetul simte imperios nevoia de a-şi face auzită poezia de către o anumită persoană, savantul e mînat de o puternică dorinţă de a împărtăşi cel puţin lumii ştiinţifice descoperirea sa, etc. Împiedicarea savantului, a poetului, a scriitorului sau artistului de a-şi aduce creaţia la cunoştinţa lumii, îl poate sufoca pînă la îmbolnăvire nervoasă, sau îl determină să se arunce pe căi de manifestare extremiste.

Galileo Galilei a rezistat însă psihic, după luptele sale ideologice cu tribunalul papal, şi a ajuns la un compromis formal cu papalitatea, acceptînd să tacă în legătură cu adevărul desoperit şi aşteptînd zile mai bune.

Profetul nostru, Amos, a spus, cu matura precauţie ce l-a caracterizat: "În vremuri ca acestea, înţeleptul tace, căci sînt vremuri rele !"

Dar Giordano Bruno a preferat să fie ars de viu pe rug, decît să se dezică de adevărul ştiinţific la care a ajuns.

***

În încheiere, amintesc trei momente din nesecata mea sursă de experienţă într-ale vieţii: Auschwitz. Ele ilustrează rolul intelectului în supravieţuire.

1) Într-o seară de decembrie 1944, după 12 ore de muncă afară, pe un şantier de canalizare, m-am întors în incinta lagărului de concentrare. M-am dus la un prieten din cadrul organizaţiei de rezistenţă antifascistă - Armin Glanz, originar din Cehoslovacia. Mi-a arătat pe furiş un volum de poezii, ascuns la el sub saltea; erau poeziile marelui poet maghiar modern, Ady. Un alt deţinut îi transmisese volumul. Armin mi-a spus: "Îţi arăt o comoară rară, un elixir de viaţă aici în lagăr; nu cumva să spui altcuiva de acest lucru, că sîntem pasibili de spînzurătoare - nemţii nu permit să ne fortificăm sufleteşte citind literatură". Activitatea intelectuală era cu desăvîrşire interzisă în lagăr, pentru a slăbi şi pe această cale puterea de viaţă a robilor Reichului.

2) Era în ianuarie 1945, în zilele evacuării lagărului Auschwitz. Ne retrăgeam pe jos deja de mai multe zile, nedormiţi, pe drumuri poloneze straşnic înzăpezite, îmbrăcaţi în "pijamaua vărgată" a deţinuţilor. În frigul groaznic, eram mînaţi ca boii de către soldaţii SS-işti; mulţi dintre noi au fost împuşcaţi pe drum. Am spus atunci unui prieten de corvoadă: "Un cal robust, obligat să facă drumul sinistrului nostru convoi, ar fi fost deja mort; pe noi însă ne susţine voinţa conştientă de a supravieţui: intelectul !"

3) Pe la sfîrşitul lui februarie - începutul lui martie 1945, pe drumul retragerii, ne aflam în lagărul Hirschberg, unde n-am mai muncit şi nici nu ni s-a mai dat de mîncare decît o dată pe zi ceva lături de supă diluată. Oamenii tot visau la mîncare dar, în ciuda aşteptărilor lor, nu a căzut mană din cer. Toată tema lor de ciorovăială era lipsa de mîncare şi povestirile savuroase despre vechile banchete de-acasă. Prietenul nostru cu cea mai veche experienţă de viaţă, Shimon Fuchs din Tîrgu-Mureş (fusese înainte şi într-un detaşament de muncă forţată în Ucraina), a organizat clandestin, în restrînsele noastre momente de odihnă, discutarea unor teme din specialitatea fiecăruia dintre noi, dar care-i interesau şi pe ceilalţi. Aceasta, pentru a nu ne înjosi pînă la nivelul ieslei - cum au păţit-o atîţia - ci pentru a ne păstra moralul ridicat şi, deci, şi puterea de viaţă. Grupul nostru de cinci prieteni a scăpat în întregime din lagăr, cu psihicul oţelit.

Socotesc că cele povestite mai sus pot contribui la echitatea legii amintite la începutul acestor rînduri, pentru ca ea să constituie un pas real înainte pe drumul umanismului.

Dr. ANDREI NEY
matematician, Haifa.
Fost conferenţiar la
Universitatea din Cluj.

POŞTA

REVIZIUNE "ANTICOMUNISTĂ" SAU PROFASCISTĂ A ISTORIEI CONTEMPORANE ?

Cartea "Le grand recrutement" (marea recrutare), apărută în 1993 la prestigoasa editură Grasset din Paris, aparţine unui oarecare Thierry Wolton, autor de limbă franceză, deşi cu un nume evident britanic. Din 1979, acest autor a furnizat publicului francez cca. 8 cărţi, toate cu subiect de spionaj (sovietic), scrise într-un stil cursiv, interesant.

Dar, scriind despre spionaj al cărui rol în istorie este de netăgăduit, autorul încearcă să rescrie o serie de fapte din timpul celui de-al doilea război mondial. Din cele aproape 400 de pagini ale cărţii aflăm fapte aparent cel puţin buimăcitoare: Stalin, în antiteză cu Kirov, ar fi condus «partida pronazistă de la Kremlin»; este "îndoielnic" că, în 1933, Reichstagul ar fi fost incendiat de hitlerişti ca să dezlănţuie o teroare generalizată; în plus, personalităţi cu merite deosebite în lupta antinazistă ar fi fost nişte figuri "îndoielnice" din punct de vedere moral.

Ar fi nevoie de prea mult spaţiu pentru a trata toate tezele nefondate pe fapte sau documente şi chiar calomniile colportate în această carte, ca şi realităţi indiscutabile trecute sub tăcere; de pildă, că-n anii '20, Germania care a colaborat cu fosta Uniune Sovietică, a fost o ţară democrată (Republica de la Weimar), sau că, cel puţin între anii 1932-1938, Stalin a socotit că Japonia şi apoi Germania reprezintă cel mai mare pericol strategic şi că materialele procesului internaţional de la Nürenberg au dezvăluit rolul nazist în incendierea Reichstagului. Aceste fapte nu contrazic, dealtfel, cu nimic esenţa totalitară şi inumană a regimului sovietic sau rolul jalnic al înţelegerii Ribentropp-Molotov din 1939.

Dar cel mai tendenţios procedează T. Wolton cînd se ocupă de personalităţi indiscutabil antinaziste din Apus. Iată, de exemplu, cazul lui Leopold Trepper, evreu originar din Polonia, a cărui reţea, "Orchestra Roşie", a avut ani de zile un rol important în dejucarea unor planuri de război hitleriste. Wolton susţine că nu Trepper, ci un alt agent, tot evreu, Henry (Harry) Robinson ar fi avut un rol mai important. Posibil, dar asta nu reduce meritele lui Trepper. Ambii au fost trădaţi Gestapo-ului, Robinson a murit, Trepper a reuşit ulterior să evadeze. Wolton, ca să-l compromită moral pe Trepper, îl prezintă la începutul cărţii ca pe cel ce a contribuit la arestarea lui Robinson, deşi chiar documentele KGB găsite de autor în 1992 dovedesc că Robinson, ca şi mulţi alţii, a fost trădat de un agent sovietic pe numele de Iefremov Constantin (pseudonim Pascal), care "a livrat" pe cine a putut. Wolton merge pînă acolo încît (pag. 22) justifică pe Beria şi Avakumov, care pînă la moartea lui Stalin l-au ţinut pe Trepper în temuta închisoare de la Lubianka fără nici un fel de judecată.

Noël Field, reprezentant al unei organizaţii umanitare în Elveţia, a dat un preţios sprijin multor persecutaţi evrei. După ce a stat ani de zile în temniţele ungureşti ale lui Rakosi, fiind implicat şi în procesul Slansky ca "agent american şi sionist" (vezi romanul "Mărturisirea" al lui Arthur London), Noël Field este acum "executat" pur şi simplu de Wolton ca "agent KGB". Dar autorul nu urmăreşte doar compromiterea lui N. Field. În optica lui devin acum "dubioşi" sau chiar "criptocomunişti" toţi cei care au avut vreo legătură cu Noël Field. Nu este iertat, în consecinţă, nici Jean Moulin, erou necontestat al Rezistenţei franceze, delegat personal al generalului De Gaulle, martirul care a murit în chinuri în pivniţele Gestapo-ului de la Lyon, fiind "tratat" de cunoscutul călău Barbie. După Wolton, în lumina "relaţiilor" sale, Moulin ar fi fost un "criptocomunist".

A fost Leopold Trepper în serviciul spionajului sovietic ? E primul care o recunoaşte. Reduce asta din meritele lui în lupta împotriva duşmanului de moarte al Franţei ? Dar şi Henry Frenay, unul din primii rezistenţi francezi la care se referă Wolton, recunoaşte că a fost în legătură cu Intelligence Service-ul englez. Alţii (ca Bidault) au fost contactaţi de americani. Pentru cine au fost toţi aceştia trădători ? Răspunsul e simplu - numai pentru un Pétain, un Laval sau toţi aceia care au servit sub paravanul legalităţii regimul de la Vichy şi au colaborat bucuroşi cu Germania hitleristă.

Şi atunci, cui foloseşte acum o carte ca a lui Thierry Wolton ? Singurii cărora astăzi le poate servi o asemenea delegitimare a Rezistenţei franceze sînt nostalgicii Vichy-ului (mai sînt dintre aceştia), din care nu puţini se află în partidul ultranaţionalist (dacă nu neofascist) al lui Le Pen.

GH. KOVACS-EICHNER,
Tivon.

Beny Bar Iosef, Haifa (cartea despre Fălticeni poate fi procurată prin Dr. Otto Bacalu, tel. 03)5515875 sau 03)5522752); *Ing. Valeriu Frimu*, Bucureşti (primit, primit, mulţumiri, mulţumiri, aşteptăm altele, aşteptăm altele); *Meir Zaidman*, Herzlia (a.- am trimis colaboratorului nostru, av. G. Mosari, întrebările dvs. pe tema misiţilor; b.- iată şi anecdota dvs. din categoria "picantelor": Un marţian aterizează pe pămînt. Misiunea lui este de a afla cum se procrează aici pe Terra. Întîlneşte un cetăţean serios, mai în vîrstă şi îl roagă să-i explice, contra cost, cum devine cazul. Cetăţeanul intră-n vorbă cu o pereche de tineri, ajungînd cu ei la o înţelegere: "Faceţi o demonstraţie şi luaţi banii". Zis şi făcut. Tinerii încep demonstraţia, marţianul se uită atent, ca să ştie ce să raporteze la ai lui. La un moment dat, fiind aproape de final, tinerii accelerează acţiunea. Marţianul îl întreabă pe cetăţeanul respectiv: "după cît timp se naşte copilul ?" I se răspunde că, în general, după 9 luni. Mirat, marţianul care-i urmărea în continuare pe tinerii respectivi, întreabă: "atunci de ce se grăbesc aşa ?"); *Harry Shoshani*, Ramat Hanassi (ne pare rău că îndemnurile repetate la djihad ale lui Arafat v-au amărît într-atîta, sperăm că pînă la urmă totul va fi bine, dar - pînă una alta - iată versurile ce exprimă starea dvs. de suflet la ora de faţă; în definitiv, atît neliniştea cît şi amărăciunea fac parte din ale vieţii:

Întunecată mi-e privirea/ la tot ce văd că mă-nconjoară,/ trezind în mine amintirea/ a vremurilor de odinioară./

POŞTA

Întunecată mi-e gîndirea/ cu prevestiri de zile amare,/ un joc în care "MÎNTUIREA"/ rămîne-un semn de întrebare./Întunecat îmi e fiorul,/ altădată de plăcere,/ ce-mi potoleşte astăzi dorul/ în noiane de durere./ Întunecată mi-e "Balanţa",/ o zodie-n care m-am născut,/ cu teamă că IMNUL "SPERANŢA"/ îl vom cînta iar în GALUT !) *Ciupi Rădulescu*, actor, Bucureşti (a.- Fragmente dintr-o scrisoare către Al.Mirodan, care a făcut plăcere directorului nostru: "Deşi sînt convins că nu vă aduceţi aminte, ne-am cunoscut la Bacău datorită unei întîmplări. În jurul orei 18 mă întorceam din turneul cu "Omul care a văzut moartea", în care jucam rolul principal şi, deşi eram extenuat, directorul teatrului - regretatul Ion Coman - m-a chemat urgent la teatru ca să intru în locul unui actor care-l juca pe Romeo din "Ziariştii". Nu cunoşteam piesa, nu aveam nici timp s-o citesc; despre personaj şi despre mişcarea scenică, eram total în aer. La toate argumentele mele disperate, mi s-a răspuns: "Vine Mirodan să-şi vadă spectacolul, iar tu eşti singurul nebun în stare să ne scoţi din beleaua asta.". În disperare de cauză, le-am propus să mă lase să-l fac pe Romeo puţin bîlbîit ca să pot trage cu urechea la sufleur; iar pe colegi i-am implorat să-mi facă semne discrete cînd şi unde să mă deplasez pe scenă. Fără falsă modestie, cred că directorul s-a bazat şi pe faptul că eram unul din actorii bine situaţi în "Top"-ul publicului. Ce a urmat, ştiţi. Spectacolul s-a jucat, publicul nu s-a simţit frustrat, ba mai mult, am avut de cîteva ori aplauze la scenă deschisă, deşi viziunea regiei era probabil cu totul alta. După spectacol am fost cu toţii la un pahar de... vorbă, unde m-aţi felicitat (deşi nu aveam decît meritul curajului) şi aţi afirmat că - de fapt - Romeo are multe din datele Dumneavoastră, iar eu le-aş fi intuit destul de bine." b.- O epigramă din care înţelegem - în ciuda conţinutului ei - că humorul Dvs. e viu mereu şi în formă: "Humorul meu dîmboviţean/ E plin de-un gri bacovian;/ Iar veselia-i ca şi nulă/ De cînd l-am îngropat pe Bulă/"... În concluzie: aşteptăm oricînd spiritul - fie el şi gri - al lui Ciupi Rădulescu); *Vladimir Eşanu*, Beersheva (text interesant, substanţial... dar aşteptăm ceva despre realităţile noastre, nu mai puţin interesante, nu mai puţin dramatice); *Robert-Doru Ceauşu*, Bat Yam; *Alina Sotir*, Tel Aviv; *Tricy Steinmetz*, Ierusalim; *Dan Gherşon*, Hedera, ş.a., ş.a. (aşteptăm, aşa cum am mai spus-o, concluziile comisiei de anchetă Shamgar; pînă atunci, ne abţinem de la *scenarii*, verosimile sau nu, privind împrejurările atentatului de la 4 noiembrie 1995 împotriva premierului Itzhak Rabin); *Vivi Cremer*, Paris; *Toma Pavelescu*, Haifa; *Judith şi Petre Rado*, New York, USA; *Dr. Iulian Marcovici*, Natania; *Solo Horenstein*, Los Angeles USA; *Loncu Schwartbart*, Milano, Italia; *Av. William Tennenbaum*, Frankfurt, Germania; *Martha Bacal*, Paris; *Paul Lupaşcu*, Tel Aviv; *Prof. Dr. Gabriel Strempel*, directorul Bibliotecii Academiei Române (mulţumim pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii critice; ceilalţi, pe curînd).

Două desene de Marcel Meridan.

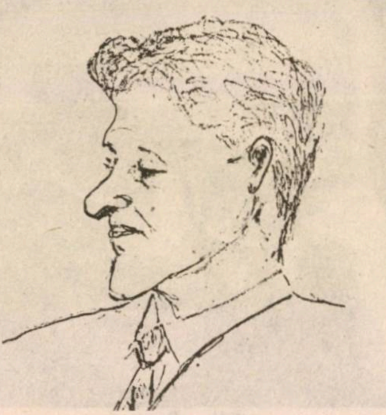

Bill Clinton

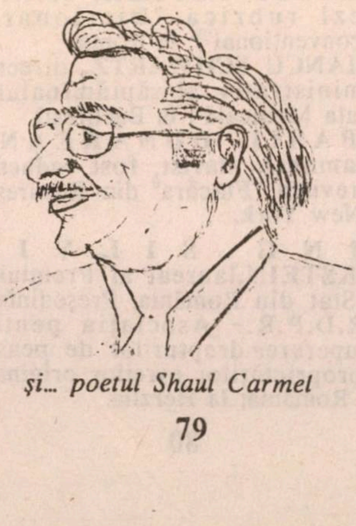

şi... poetul Shaul Carmel

"ULTIMA ORĂ"
"TRIBUNA MAGAZIN"
"ORIENT EXPRES"

DEJA UN AN

Acum, în martie, se împlineşte un an de la apariţia cotidianului "Ultima Oră" şi a celor două reviste săptămînale "Tribuna Magazin" şi "Orient Expres", scoase de colegii noştri Schechter, Steiger şi Costin împreună cu o falangă apreciabilă de redactori şi colaboratori din afară.

Se împlineşte şi un an de cînd vrăjmaşii lor, detractorii lor care îi invidiază au proorocit că cele trei publicaţii vor muri în două, trei săptămîni.

Greutăţile de care s-au izbit au fost, după cum ni se povesteşte, cumplite. Au avut de luptat cu cheltuieli enorme, cu o difuzare şchioapă, cu reclamaţii fanteziste în justiţie, cu trădări, cu boicoturi, cu sabotaje, cu gelozii, cu neînţelegeri, cu pesimismul unor prieteni şi cu propriile lor clipe de descurajare.

Dar pe noi, cei din afară, cei din stal care urmărim acest formidabil spectacol de curaj al unor gazetari, toate aceste dificultăţi din culise nu ne interesează. Pe noi ne interesează numai ce se petrece pe scenă.

Pe scenă evoluiază trei publicaţii care fac cap de afiş - şi acesta este recordul pe care îl aplaudăm colegial.

M.

D. Burton Biges, preşedintele marei firme americane "Morgan Stanley", specializată în tranzacţii cu acţiuni la bursă, a declarat: "Bursa e la fel ca sexul. Cel mai bine te simţi spre sfîrşit. Adică înainte ca acţiunile să se prăbuşească."

Acuma înţeleg de ce fuseseră jucătorii noştri de la Bursă atît de furioşi, mai anul trecut, cînd cu căderea acţiunilor: ei erau şi f..... şi cu banii luaţi.

CLEPSIDRA

TURISM

MARC CLARIAN, cercetător al istoriei evreilor-români; de la București; la rude.
MIRCEA ANGHELESCU, istoric literar, director al Editurii Fundației Culturale Române; de la București; la prieteni.
ING. MIHAIL FLORESCU, fost ministru al Industriei Chimice din România; de la București; la prieteni.

SĂRBĂTORIRE

ALEXANDRU SEVER, scriitor:

"Marți 6 februarie a.c., H.O.R.-Beersheva a organizat o adunare festivă de sărbătorire a cunoscutului și prețuitului dramaturg, eseist și romancier Alex. Sever, cu prilejul împlinirii vîrstei de 75 de ani.

Din partea conducerii H.O.R., d-l Avi Heller a făcut, în deschiderea festivității, o succintă prezentare a personalității sărbătoritului și i-a urat, în numele obștei românești, ani mulți, sănătate și putere de creație.

În cuvîntul său, dr. Vladimir Eșanu a conturat largile dimensiuni ale operei lui Alex. Sever, subliniind multiplele sale valențe umaniste, ideatice, spirituale, toate izvorînd din realități istorico-sociale dintre cele mai semnificative și zguduitoare.

În continuare, scriitorul Alex. Sever a mulțumit pentru deosebit de plăcuta surpriză pe care H.O.R. i-a făcut-o și și-a exprimat speranța că-și va putea continua munca creativă, spre satisfacția sa și, "poate", a cititorilor săi.

În aplauzele asistenței, sărbătoritului i s-a înmînat o plachetă omagială din partea H.O.R."

(Corespondență de la Beersheva).

DECESE

HARRY NEGRIN, (82), textier pentru teatrul de revistă, autor de texte pentru melodii de muzică ușoară; la București. A publicat lucrări biografice despre Maria Tănase, Ioana Radu, Ion Dacian.

La aflarea morții lui Harry Negrin, colaboratorul nostru, Harry Shoshany ne-a trimis următorul catren:

Romanța ta de-altădată,/ A dat farmec melodiei;/ Azi, ți-a deschis, înlăcrimată,/ Drumul lung al veșniciei.

ELLY ROMAN, (91), compozitor de muzică ușoară; la București.

Unul dintre cei mai de seamă reprezentanți ai genului, Elly Roman a compus peste 3000 de melodii, între care "Ce-i al meu, al meu rămîne, Iankel să-mi trăiești" (lansată la Barașeum în anii războiului), "Nu mai plînge, Baby" (șlagărul său nr.1), "Două viori", "Primul ghiocel, prima iubire", "Tu nu mă mai iubești", "Tropa-tropa". A semnat muzica la reviste ca "Miss Viteza", "Votați Colosul", "Micky și Nicky", a creat lucrări pentru Teatrul de operetă.

Elly Roman, pianist de mare talent, a condus ani de-a rîndul o formație celebră, numită orchestra "Elly Roman".

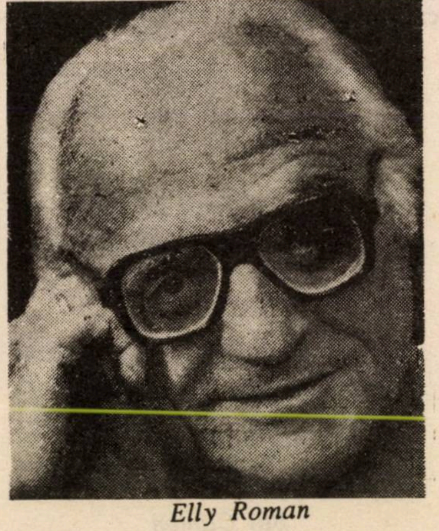

Elly Roman

JACOB POPPER, scriitor (vezi rubrica "Dicționarul Neconvențional"); la Roma.
IANCU SCHWARTZ, director administrativ al săptămînalului "Viața Medicală"; la București.
BASIL DUNAREANU (Diamant), ziarist, fost redactor la revista "Flacăra" din București; la New York.
ING. SILVIU ECKSTEIN, laureat al Premiului de Stat din România, Președintele A.R.D.P.R.- Asociația pentru recuperarea drepturilor de pensie și proprietăților evreilor originari din România; la Herzlia.

La 12.3.1996 se împlinesc 3 ani de cînd soarta nemiloasă l-a smuls dintre noi pe cel care a fost

Dr. SALVIN MANDLER

Rămîne veșnic prezent în gîndurile și inimile noastre.

FAMILIA

Carnet

CONFERINȚĂ

ACMEOR-ul împreună cu **H.O.R.** (un tandem cultural care funcționează din ce în ce mai bine) a organizat, la 19 februarie a.c., în sala din str. Alexander Ianai din Tel Aviv, o seară literară pe tema "visul biblic ca realitate istorică". A condus Șlomo Leibovici-Laiș, a conferențiat prof. Marc Clarian din București.

O inițiativă bună (să ne mai amintim nițel și de Biblie) și o idee bună: să-i poftim pe musafirii de valoare de la București pe scena manifestărilor noastre într-ale spiritului.

EXPOZIȚIE

O pictoriță din trib: **Sorina Miron.**

O expoziție: la Biblioteca municipală din Beersheva, Derech Hamesharim 12; vernisajul: 2 martie a.c., orele 11. Deschisă pînă la 19 martie a.c.

Un talent real care merită atenție. Din plin.

Un profesor, cercetător renumit, încearcă o experiență: introduce un cimpanzeu într-o cameră unde se află o masă cu un scaun pe ea și niște banane agățate de plafon, și închide ușa pe dinafară. Așteaptă cîteva minute, sperînd ca maimuța să se cațere pe scaunul de pe masă și să se repeadă la banane. După care, se uită pe gaura cheii, să vadă ce se întîmplă. Și ce vede ? Ochiul cimpanzeului !

VIVIANE şi HERMAN LEIBOVICI

PERMANENT LA DISPOZIŢIA CELOR INTERESAŢI PENTRU SERVICII TURISTICE, LA AGENŢIA DE VOIAJ

PROPER TRAVEL LTD.TEL-AVIV

STR.BEN YEHUDA 56, TELEFON 6297477 - 5289992

- BILETE DE AVION ALE TUTUROR COMPANIILOR DE ZBOR, ZBORURI CHARTER, LA PREŢURI CONVENABILE.
- EXCURSII ORGANIZATE: BONISA, NATOUR, OPHIR, RIMON, SKY, BUSTOURS, TRAFALGAR, COST SAVER, COSMOS, GLOBUS, ETC.
- PROGRAME CONVENABILE DE ZBOR ŞI HOTEL NEW YORK, LONDRA, PARIS, AMSTERDAM, VIENA, ISTANBUL, ANTALIA, etc.
- PROGRAMELE SPECIALE EWTR, OPHIR, etc. PENTRU ROMÂNIA, UNGARIA, BULGARIA, CEHIA, LA PREŢURI ORIGINALE.

REZERVĂRI HOTEL, ÎNCHIRIERI AUTO, EURAILPASS.

FOLOSIŢI SERVICIILE NOASTRE!
SÎNTEM SIGURI CĂ VEŢI REVENI!

COMODITATE ● IGIENĂ PERSONALĂ ● SĂNĂTATE

BIDAN

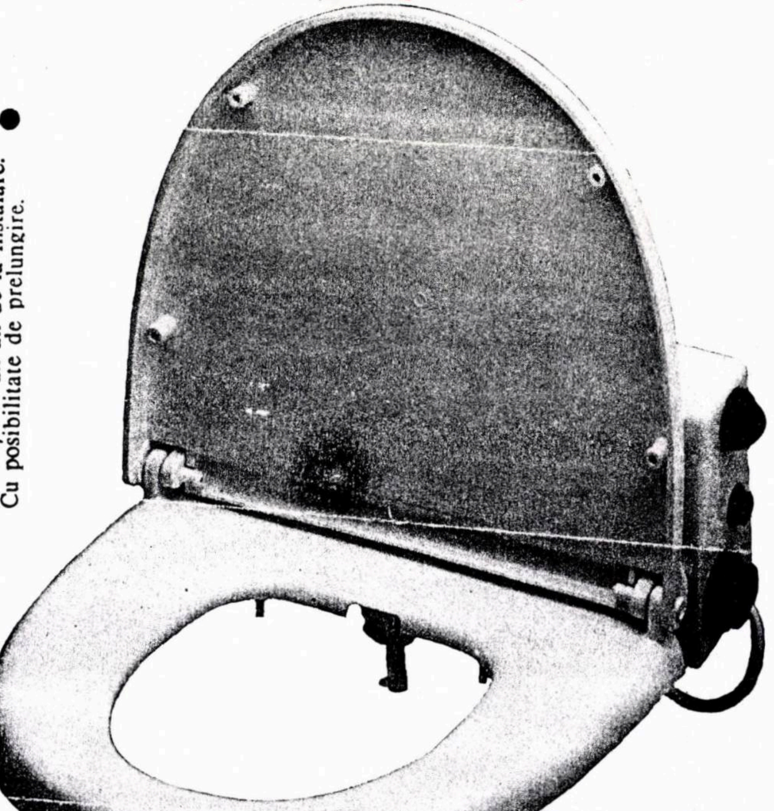

Garanţie – un an de la instalare.
Cu posibilitate de prelungire. ●

BIDAN" - BNEI BRAK
Str. Hakishon nr. 16
Tel. 03/5709955 - 5709977
5700831

● **BIDAN este un scaun modern care transformă orice closet în bideu şi foloseşte la spălarea părţilor inferioare ale corpului cu ajutorul unui jet de apă caldă şi la uscarea cu un curent de aer cald.**

● Astfel de creează pentru cel ce-l foloseşte o senzaţie de **totală curăţenie şi prospeţime.**

● Noul procedeu este binevenit atît pentru **adulţi** cît şi pentru **copii** , evitîndu-se contactul mîinii cu fecalele şi secreţiile urît mirositoare şi total insalubre. **Femeile gravide** găsesc prin **BIDAN** o rezolvare ideală a igienei speciale care li se impune, **suferinzii de erupţii, eczeme în părţile interne** simt o alinare a durerilor, iar cei **bolnavi de hemoroizi** pot realiza chiar evitarea operaţiei. **BIDAN**-ul se prezintă într-o varietate de modele şi culori:

● **BIDAN TURBO,** aparat care încălzeşte apa şi usucă cu aer cald, cu 150x5=750 şkalim

● **BIDAN CU ÎNCĂLZIREA APEI,** , cu 150x4=600 şkalim

● **BIDAN OBIŞNUIT,** cu 75X3=225 şkalim

Se fac instalaţii în orice loc din ţară o Se poate plăti cu carte de credit

● **Instalarea este simplă şi uşoară – 75 şkalim (inclusiv legătura electrică)**

HOLIDAYS

TRAVEL & TOURS

TEL AVIV,Bloc EL AL (pasaj, parter)
strada Ben Jehuda 32, Tel. 5285272/3

EXCURSII CU PAPRIKA

PESAH LA BUDAPESTA - 6 NOPŢI / 7 ZILE

5 - 11 aprilie 1996 la Hotelul AQUINCUM ***** numai 799 $
sau
Hotel HYATT ATRIUM - (DLX) numai 918 $
Preţul cuprinde o excursie organizată, un spectacol de operetă
şi un însoţitor vorbitor de ebraică

PESAH LA BUDAPESTA ŞI PRAGA - 7 ZILE

5 - 11 aprilie 1996

La Hotel AQUINCUM - Budapesta *****
şi Hotel Ambasador la Praga **** plus
numai 999 $
inclusiv zborul de la Budapesta la Praga şi o masă festivă
la Budapesta.

PESAH LA BUDAPESTA. VIENA SI PRAGA

La Hotelurile ATRIUM din BUDAPESTA şi PRAGA
şi Hotelul KUMMER din Viena - numai 1399 $
inclusiv croazieră pe Dunăre de la Budapesta la Viena.

Preţurile sînt valabile pentru cei care plătesc pînă la 31 martie 1996.
Preţurile sînt pentru o persoană în cameră dublă, inclusiv micul dejun.
Preţul cuprinde: zborul dus întors.
Preţul nu cuprinde taxele de înscriere (47$),
transferuri, taxa de aeroport, tip şi viza pentru Cehia.
Informaţii şi înscrieri la Holidays
Str. Ben Iehuda 32, Tel Aviv (Beit "El-Al").
Tel. 03-5285272/3 sau la toate agenţiile de voiaj.

minimum

ANUL X ● NR. 109
APRILIE 1996 ● 11,50 ŞEKELI

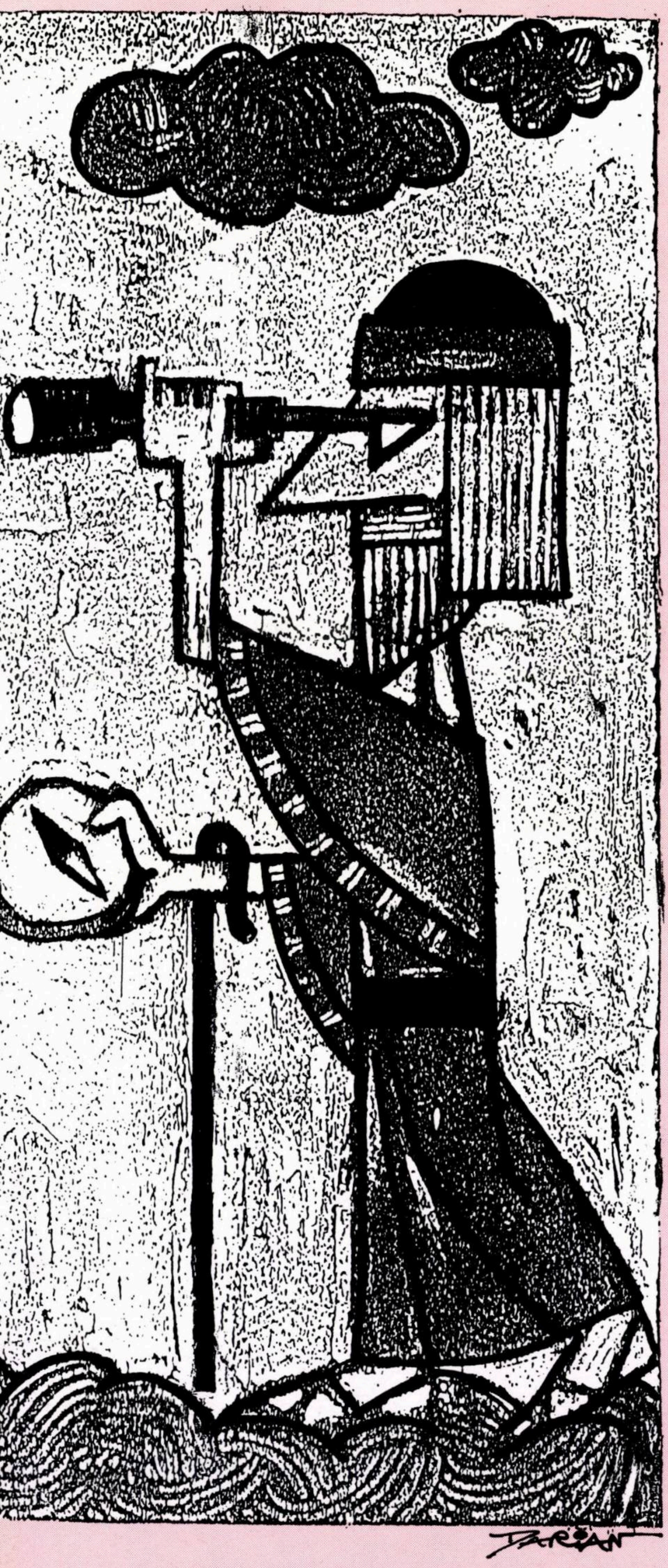

PESAH

**SĂ NE AMINTIM CĂ MOSHE RABEINU
A PRIVIT ÎNAINTE, CU ATENŢIE,
ÎN CLIPELE CÎND ÎI CHEMASE
PE EVREII DIN EGIPT
SĂ SCAPE DE SCLAVIE ŞI FARAONI.**

**SĂ NE AMINTIM ŞI, URMÎND PILDA LUI,
SĂ PRIVIM REALITATEA CU ATENŢIE
DACĂ VREM SĂ SCĂPĂM DE FARAONII
DE ASTĂZI.**

LIVADARU

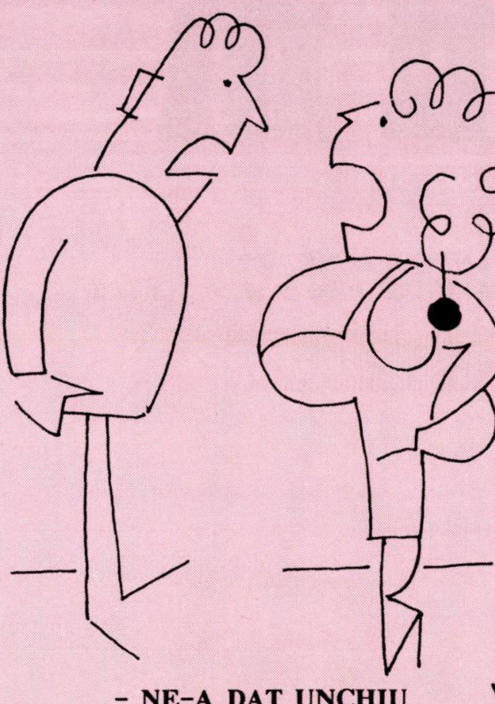

- NE-A DAT UNCHIU PELEFON.
CICĂ NE-A PĂCĂLIT. N-ARE CANCER.

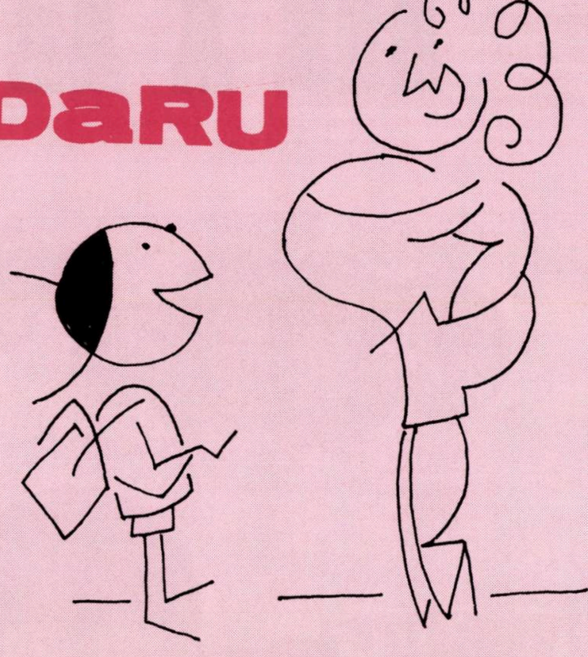

- MAMI, AZI E 1 APRILIE ?
- DA PUIȘOR.
- AM LUAT UN ZECE. LA MATEMATICĂ.

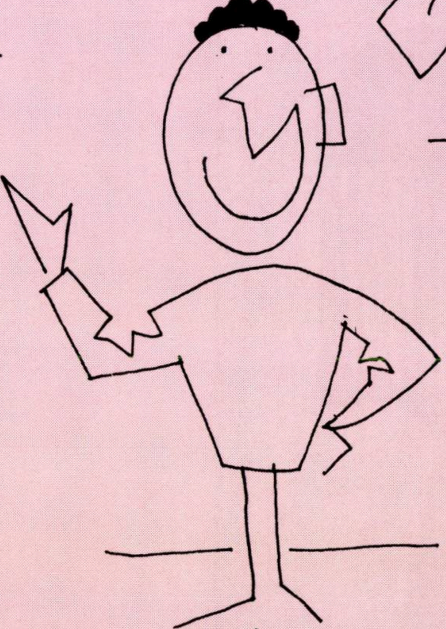

- AZI LA PRÎNZ SÎNTEȚI INVITAȚII MEI...
AVEM LA TV O MASĂ ROTUNDĂ ȘI O SĂ NE MÎNCĂM UNII PE ALȚII...

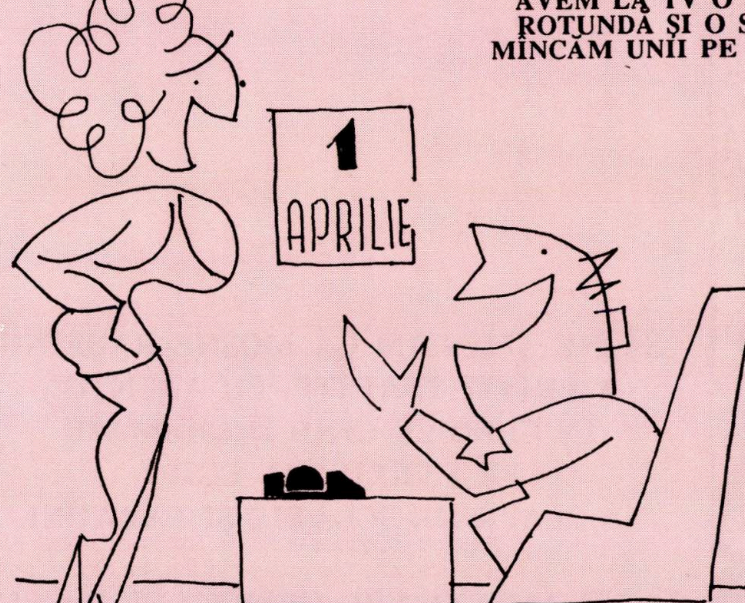

- M-AȚI CHEMAT, ȘEFU ?
- EU ?! NU... DAR RĂMÎI..

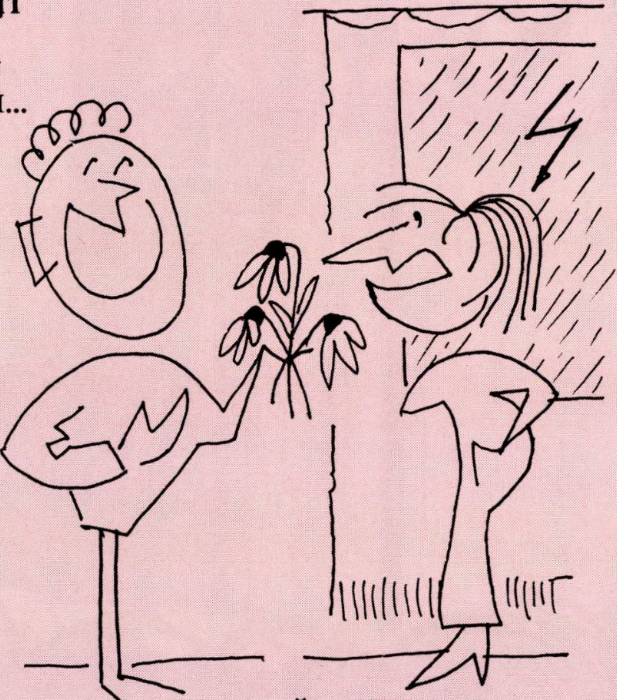

- ASTĂZI E ZIUA TA,
ZI FRUMOASĂ CA TINE...

● MINIMUM ● ANUL X ● NR. 109 ● 1996 ● MINIMUM ●

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI
(ceea ce înseamnă 24 martie)

E greu.
Dar neamul nostru a biruit, de-alungul vremilor, greutăţi şi mai mari.
Drept care, vă urăm tuturora: Hag Pesah Sameah !
Şi-n noaptea de Seder, cînd aruncăm din paharul de vin picăturile cu pricina pe adresa Faraonilor (una... două... trei... şi aşa mai departe), să vă gîndiţi, ştiţi Dumneavoastră la cine....

David Levi s-a împăcat cu Bibi Netaniahu şi va candida, pe lista Likudului, împreună cu vechiul său rival şi cu Rafael Eitan, în alegerile de la 29 mai.
Cui îi pasă de-asta ?
Mie, nu.

Ehud Barak s-a împăcat cu Haim Ramon şi vor conduce, mînă-n mînă, frăţeşte, campania electorală a Maarahului.
Cui îi pasă de asta ?
Mie, nu.

După cum nu-mi pasă nici de Primaries, cu baloane şi luptă la cuţite pentru un loc mai în faţă.

Mie-mi pasă de autobuzul 18. Şi de sudul Libanului.

Unde este "cuibul de vipere"? Unde se află creierul, să-l numim aşa, al terorismului anti-israelian?

Mereu se dă o altă adresă. Libanul. Ba nu, Siria. Mai curînd Iranul, Sudanul, Libia... S-ar zice că Zahalul trebuie să ducă o "corespondenţă" cu toate aceste ţări. Si nu să le trimită scrisori de avertisment, ci mandate de arestare.

La drept vorbind, Zahalul a şi "corespondat" cu ele într-o formă sau alta. A avertizat, a ripostat, a bombardat, a ocupat... Se pare că din punct de vedere militar, s-au încercat toate medicamentele. Iar cancerul nu a fost extirpat.

S-a spus că nu, nu tratamentul militar este cel eficient. Că altul trebuie să fie tratamentul - cel politic, diplomatic. Si s-a tatonat, s-a discutat, s-a negociat, ba chiar s-a semnat un tratat de pace cu Libanul - mai ţineţi minte? Iar cancerul nu a fost extirpat.

Există la noi mulţi oameni care pretind că au o soluţie dar toţi aceştia s-au perindat la conducerea guvernului şi n-au rezolvat problema. Nu înseamnă, desigur, că o soluţie nu există. Ea trebuie căutata în continuare fie şi pentru simplul motiv că nu ne putem resemna şi să acceptăm explozii în autobuzele şi pe străzile noastre.

In mod paradoxal, tocmai ultraextremiştii propun să ne resemnăm. Ei spun că de 100 de ani există terorismul arab şi că el nu va înceta niciodată. Dar soluţia care trebuie găsită e aceea care să pună capăt terorismului. Definitiv.

minimum
מינימום
Apare lunar
Redacţia şi aministraţia:
Str. Zamenhoff nr.13
64373 - Tel Aviv
P.O.B. 11472, Tel Aviv 61113
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443
Fax numai pentru anunţuri publicitare

Director
Al. Mirodan

Publicitate: 1 inch - 45 şekeli
Carnet: 15 cuvinte - 25 şekeli
Abonamente Israel
6 luni (6 numere): 65 şekeli
1 an (12 numere): 125 şekeli
Preţul include costul expedierii.
Străinătate: (1 an - 12 numere) Europa - 70 dolari; România - 65 dolari; U.S.A., Canada - 80 dolari; America de Sud, Australia, Noua Zeelandă - 95 dolari; Insulele Fidji - 150 dolari
Expediţia cu avionul.

Prezentarea artistică:
Adar Darian

Difuzarea: ATLAS
Articolele semnate de colaboratorii noştri reprezintă personalitatea şi punctul de vedere al acestora. Se înţelege, aşadar, că redacţia nu împărtăşeşte totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacţia nu răspunde de conţinutul anunţurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM PUBLISHERS
LTD.

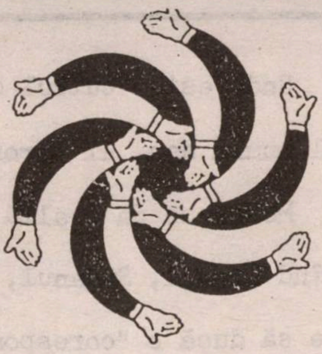

TENDINŢE

Israel: Ce urmăreşte Arafat (laureat al Premiului Nobel pentru Pace)

Yasser Arafat a declarat la o şedinţă închisă cu ambasadorii arabi de la Stockholm că prevede prăbuşirea Israelului într-un viitor nu prea îndepărtat - susţine ziarul norvegian **Dagen**. Liderul OEP s-a aflat în capitala Suediei cu prilejul decernării unui premiu pentru pace care a fost împărţit între organizaţiile Pace Acum (Shalom Ahshav), Tînăra Gardă din Partidul Muncii şi Tineretul din Fatah. Potrivit ziarului **Dagen**, ştirea a fost confirmată de surse suedeze, care au aflat despre declaraţia susamintită de la unul din diplomaţii participanţi la şedinţă.

Asigurîndu-i pe cei de faţă că înfiinţarea statului palestinian este iminentă, Arafat a declarat că atît primul ministru Shimon Peres cît şi ministrul Iosi Beilin sînt de acord cu înfiinţarea statului. Dar evreii nu vor fi de acord să trăiască sub suveranitate palestiniană. "Ei îşi vor părăsi casele şi vor pleca în Statele Unite" a spus Arafat, adăugînd: "Noi, palestinienii, vom prelua totul, inclusiv întregul Ierusalim. Podişul Golan deasemenea a fost cedat; au rămas doar cîteva detalii de pus la punct. Iar atunci cînd podişul va fi retrocedat (sirienilor), cel puţin un milion de evrei bogaţi vor părăsi Israelul."

Arafat a spus că el se aşteaptă la izbucnirea unui război civil în Israel, război în care numeroşi imigranţi din Rusia ("jumătate din aceştia sînt creştini sau musulmani") vor lupta pentru "un stat palestinian unit". El a susţinut deasemenea că "aşa zişii evrei etiopieni" sînt musulmani. Precizînd care este strategia sa, el a spus: "OEP se va concentra acuma pe diviziunea Israelului, prin mijloace psihologice, în două tabere. Peste cinci ani, vom avea între şase şi şapte milioane de arabi în "teritorii" şi în Ierusalim. Toţi arabii palestinieni vor fi bineveniţi în mijlocul nostru... Scopul nostru este să eliminăm Statul Israel... Vom face ca viaţa evreilor să devină insuportabilă... Evreii nu vor mai voi să trăiască printre arabi".

(După "Jerusalem Post"; 1996)

O.E.P.: în etape...

"Arafat îşi realizează planurile sale politice în etape. El ia tot ce i se oferă în prezent, liniştit şi cu un surîs. Mai tîrziu, va «da drumul» terorismului şi Intifadei şi va lansa campania pentru Ierusalim. Iar după aceea, va începe adevăratul Djihad - pentru Lod, Ramle, Yaffo, Acco şi Galil.

Aceeaşi politică o urmează întocmai şi Assad. Deocamdată, el vrea să ajungă la Kineret. Pe urmă..."

(Dintr-un articol de Yosef Lapid, comentator politic la "Maariv", unul din animatorii emisiunii "Popolitica" de la T.V.1; din "Jerusalem Post", 1996)

Israel: soarta Ierusalimului

Cunoscutul comentator militar Zeev Schiff a dezvăluit în coloanele ziarului "Haaretz" (liberal, de centru-stînga), că între reprezentanţii guvernului israelian şi Yasser Arafat s-ar fi ajuns, cu prilejul unei întîlniri secrete în Scandinavia, la o înţelegere provizorie privind viitorul Ierusalimului.

Potrivit înţelegerii, capitala va fi împărţită în două: un Ierusalim "Israelian" şi unul arab, numit Al Kuds şi care va îngloba şi suburbiile şi satele arabe din vecinătatea Capitalei. Muntele Templului va fi extrateritorial (dar sub administraţie palestiniană...) iar Biserica sfîntului Mormînt va intra în sfera de control palestiniană.

Israel: Complotul

Într-un document oficial al mişcării Likud din Statele Unite se spune, indirect, că guvernul israelian a fost implicat în asasinarea lui Itzhak Rabin şi că ascunde amănunte legate de acest asasinat. Preşedintele Likudului

30 DE ZILE

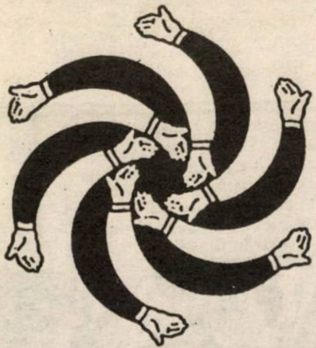

TENDINȚE

american, Howard Barbanel, scrie că guvernul israelian a finanțat, prin intermediul Shabak-ului, organizația "Eyal", condusă de Avishai Raviv și a creat o atmosferă care "l-a dezvoltat" pe Igal Amir. Barbanel scrie că "Amir a primit revolverul de la Raviv, care a știut, la cîteva minute de la moartea lui Rabin, că Amir este cel care a tras".

(După "Ultima Oră", Tel Aviv, 1996)

Israel: un sfat din partea lui Giuliani

"Să nu uitați cine este Arafat... Țineți minte că dacă-i cereți ceva, va trebui să primiți de la el dovezi că și-a respectat promisiunile, mai mult decît de la oricine altcineva...."

(Rudolf Giuliani, primarul orașului New York; în cadrul unei conferințe de presă la Ierusalim, martie 1996)

România: soția d-lui Holbrooke

D. Richard Holbrooke, diplomatul american care a negociat acordurile de pace de la Dayton între sîrbii, musulmanii și croații din Bosnia, zis din cauza aceasta și "Kissingerul Balcanilor", a demisionat din funcția de adjunct al Secretarului de Stat, preferînd să intre în sectorul privat și să ocupe postul de vice-președinte al lui "Boston Bank": salariul e de zece ori mai mare aici, iar d. Holbrooke vrea (și pe bună dreptate) să pună deoparte un ban pentru la bătrînețe.

Înainte însă de a pleca de la Departamentul de Stat, talentatul diplomat a făcut o vizită fulger la București, unde s-a interesat de stadiul tratativelor româno-maghiare (ministerele de externe respective pregătesc un Tratat menit a pune capăt conflictului binecunoscut) și unde, spre uimirea gazdelor, a făcut o declarație la care nu se-aștepta nimeni, o adevărată bombă politică:

"Noi am declarat în repetate rînduri - a spus musafirul - că este timpul, pentru țările din Centrul Europei, să rezolve moștenirile nerezolvate ale tragediilor secolului: tratatele de la Versailles și Trianon, al doilea război mondial, războiul rece și căderea imperiului sovietic după războiul rece. Toate aceste probleme... toate moștenirile istoriei trebuie rezolvate".

Ori, ce se întîmplă ? Tratatele de pace (încă o dată scuze pentru cuvîntul pace) de la Versailles și Trianon, încheiate după I-ul război mondial consfințeau (între altele) unirea pentru totdeauna a Transilvaniei cu România. Ele, cum știm, au fost nesocotite de Germania hitleristă și de Ungaria lui Horthy, iar rezultatele se cunosc (al II-lea război mondial). După 1945, Transilvania (ocupată de Unguri în 1940, ca urmare a Diktatului de la Viena) a revenit din nou României, însă - mai pe față, mai pe ascuns - spiritul iredentist al Budapestei a lucrat și lucrează din plin. A "rezolva" moștenirea numită Versailles și Trianon înseamnă, în traducere liberă, a pune din nou pe tapet problema Ardealului. Adică, a aprinde focul pe teritoriul românesc, cu același cinism sau aceeași inconștiență cu care occidentul a dat "undă verde" pentru sfărîmarea și incendierea Jugoslaviei.

Întrebarea întrebărilor: reprezintă vorbele d-lui Holbrooke punctul de vedere al Washington-ului ? Se pare că nu (repetăm: se pare). Se pare că el reprezintă punctul de vedere al Doamnei Holbrooke. Aceasta (o adevărată "legătură superioară" a diplomatului) este unguroaică de felul ei și a cerut bărbatului să facă ceva pentru țara ei natală. Pe cît de picantă (de, unguroaicele !), pe-atît de patrioată, doamna Holbrooke nu a pretins, ca altele, soțului luna de pe cer ci numai Ardealul de pe pămînt.

România: "O anomalie..."

"... O anomalie a acestui sfîrșit de secol: se pare că în Israel trăiesc mai mulți români (30.000) decît evreii care trăiesc în România (circa 18.000). Numai că

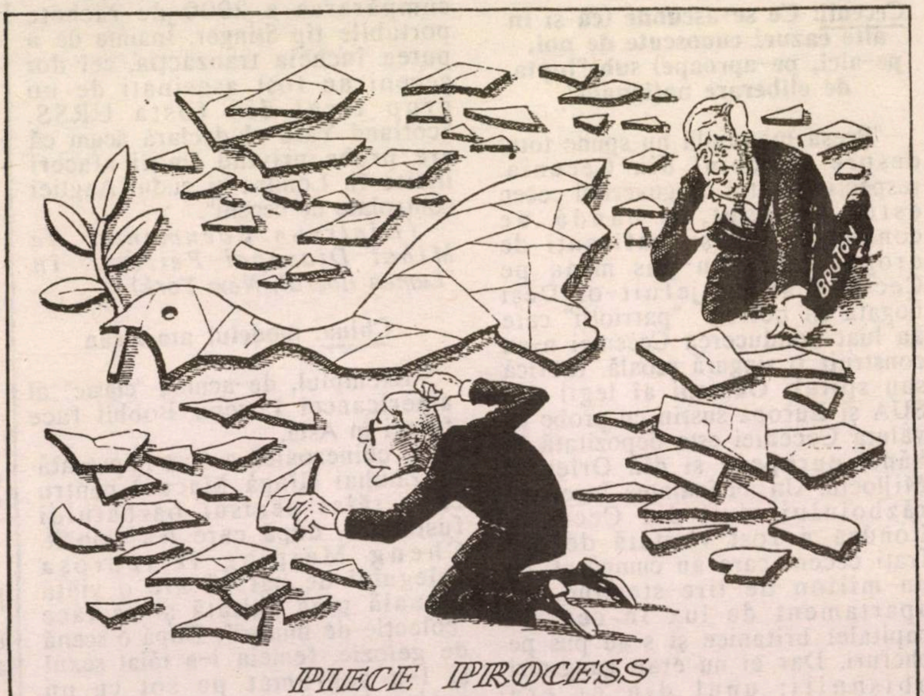

"Procesul de pace" din Irlanda de Nord.
Și ce-a rămas din el după bombele de la Londra.
(Desen din "Neewsweek")

TENDINTE

soarta primilor e dramatică: în mare parte muncitori şi tehnicieni în căutare de lucru, ei au devenit un fel de sclavi, în mîna unor patroni fără scrupule şi fără Dumnezeu, care pot să-i şi omoare, că tot nu păţesc nimic. Asta-i politica lui Iliescu: în vreme ce românii sînt alungaţi din Ţara lor, de frig, de foamete şi mizerie, bine în schimb că ne-au năpădit aventurieri evrei, de teapa lui Vladimir Cohn, Naţiu Rosenberg, Seroussi, Amy Shimon şi a altora, care s-au îmbogăţit peste noapte, prin trafic, speculă, banditism.

(Din "România Mare", Buc., 1996)

ROMÂNIA: SPIRITELE ALESE (adică noi cu ei) SE ÎNTÎLNESC...

. . . aşa cum vedem din textul de mai jos, apărut în revista "Academia Caţavencu" din Bucureşti (director: Mircea Dinescu).

DUDAEV - premiul Nobel pentru pace

Laureaţii Nobel la secţia pace sunt de două feluri: cei care au făcut închisoare (Mandela, Maica Tereza, Lech Walesa, Saharov, Rigoberta Menchi şi nominalizatul de anul acesta Ilie Ilaşcu) şi cei care ar fi trebuit să facă, dar nu i-a prins nimeni cum este cazul lui Yasser Arafat, luptător ca mai multe scule pentru independenţa şi suveranitatea Palestinei. Un alt mare luptător cu mijloace specifice cuceririi Premiului Nobel este, şi vă rugăm să o consideraţi ca o **propunere oficială a aşezământului cultural Academia Caţavencu**, generalul de brigadă Djohar Dudaev cel despre care Elţîn spunea după intrarea Rusiei în Consiliul Europei că ar trebui prins şi executat pe loc. Spre deosebire de Arafat însă, Dudaev mai are multe de întreprins pe aerodroamele Europei Unite până să obţină pentru Cecenia ceea ce Yasser a reuşit cu Palestina după peste 25 de ani de muncă.

Mamelor din lume-a-ntreagă, eu vă dau un singur sfat:

Alegeţi-l pe Dudaev ca Nobel laureat!

Cecen Guşă şi-n căpuşă

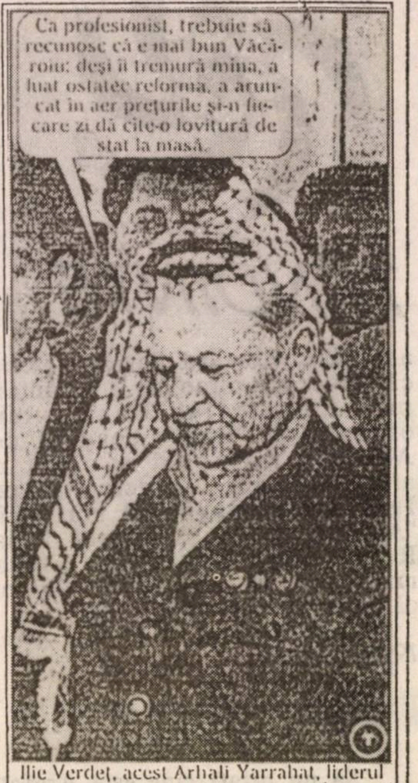
Ca profesionist, trebuie să recunosc că e mai bun Văcăroiu: deşi îi tremură mîna, a luat ostatec reforma, a aruncat în aer preţurile şi-n fiecare zi dă cîte-o lovitură de stat la masă.

Ilie Verdeţ, acest Arhali Yarrahat, liderul Organizaţiei pentru Eliberarea Intèstinei

Cecenii: Ce se-ascunde (ca şi în alte cazuri cunoscute de noi, pe-aici, pe-aproape) sub "lupta de eliberare naţională"

"Presa mondială nu spune totul despre războiul din Cecenia, respectiv faptul că guvernul cecen este, de fapt, o bandă de contrabandişti şi traficanţi de droguri care au pus mîna pe Cecenia şi au jefuit-o. Deşi bogată în petrol, "patrioţii" care au luat conducerea Ceceniei n-au construit o singură şcoală, fabrică sau spital. Oameni ai legii din SUA şi Europa susţin cu probe că valuta Ceceniei este depozitată în bănci europene şi din Orientul Mijlociu. Un an înaintea începerii războiului civil din Cecenia, Londra a fost vizitată de doi fraţi ceceni care au cumpărat, cu un milion de lire sterline, un apartament de lux în centrul capitalei britanice şi s-au pus pe chefuri. Dar ei nu erau gangsteri obişnuiţi: unul din ei era consilierul economic al preşedintelui Ceceniei şi urmărea cumpărarea a 2000 de rachete portabile tip Stinger. Înainte de a putea încheia tranzacţia, cei doi ceceni au fost asasinaţi de un grup rival din fosta URSS. Scotland Yard-ul declară acum că are probe privind "mari afaceri ilicite în Londra şi sudul Angliei controlate de ceceni".

(Dintr-un documentar de Mihai Diasopol-Petreşti; în "Lumea liberă", New York)

China: modelul american

Exemplul, de-acuma "clasic" al americancei Lorena Bobbit face furori în Asia.

O chinezoaică a fost împuşcată la Zhuhai (lîngă Macao) pentru că a tăiat penisul bărbatului fustangiu, după care l-a omorît. Cheng Meiping îi reproşa colegului de pat că are o viaţă sexuală prea agitată şi că face "colecţie de muieri". După o scenă de gelozie, femeia i-a tăiat sexul şi l-a sugrumat pe soţ cu un cordon de nylon.

(După revista V.I.P.- Buc. 1996)

Într-o telegramă de condoleanţe trimisă preşedintelui Ezer Weizman şi primului ministru Shimon Peres, preşedintele României, Ion Iliescu a scris, între altele:

Am luat cunoştinţă, cu profundă durere şi consternare , despre tragica moarte şi rănire a numeroşi cetăţeni israelieni, ca urmare a atacurilor teroriste din 25.2.a.c. de la Ierusalim şi Ashkelon..."etc., etc.

... Iar noi, la rîndul nostru, am luat cunoştinţă, cu profundă durere şi consternare, despre faptul că, în tot cuprinsul telegramei, nu se aminteşte nimic despre autorii atacurilor teroriste cu pricina.

La Bucureşti a luat fiinţă un partid al prostituatelor (numit "Onoare şi Politeţe") care va candida la alegerile din anul acesta pentru parlament.

Ştiam că politica e mare curvă; acuma am aflat că şi curva e mare politică.

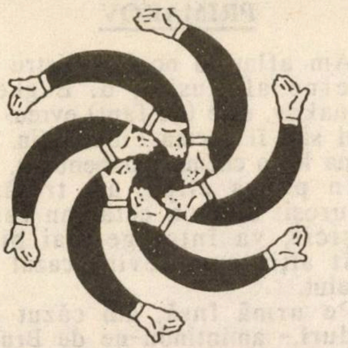

TENDINȚE

Europa: Înainte, spre legalizarea prostituţiei !

Spaima de maladiile venerice şi, în primul rînd, de cumplitul AIDS, a făcut ca, încet-încet, guvernele civilizate (şi mîndre de civilizaţia lor) să renunţe la frumoasele principii şi să revină, ca înainte de război, la legalizarea prostituţiei.

Autorităţile ungare preconizează legalizarea prostituţiei, reziliind documentul ONU din 1950 prin care prostituţia era interzisă. Primăria capitalei ungare a propus Ministerului ungar de Interne să declare nul pentru Budapesta documentul ONU semnat în 1955 de către Ungaria, motivînd că această hotărîre a Naţiunilor Unite "împiedică autorităţile ungare să rezolve nu numai problema sanitară, ci şi alte aspecte legate de prostituţie, cum ar fi crimele şi furturile foarte frecvente".

Poliţia ungară ar dori legalizarea prostituţiei, dar să fie limitată în anumite cartiere ale capitalei ţării, pentru a putea fi ţinută sub control.

Poliţia ungară apreciază la 8.000-10.000 numărul "damelor" ce practică ilegal prostituţia.

Prostituatele din Bruxelles vor putea să exercite "cea mai veche profesie din lume" fără să se teamă că vor fi hărţuite de poliţie, în "zone de toleranţă". După mai multe iniţiative de identificare a locurilor unde se practică prostituţia, în anumite cartiere din centrul oraşului, noul proiect a primit sprijinul poliţiei. "Noi vrem să evităm ca fetele, alungate cam de peste tot, să se refugieze în case de toleranţă private, unde va fi mai dificil să le supraveghem din punct de vedere medical", a precizat comisarul Georges Marnette de la poliţia din Bruxelles.

(După "România Liberă", Buc., 1996)

Spania: terorismul la ordinea zilei

Alegerile din Spania s-au desfăşurat nu numai sub semnul luptei împotriva şomajului care bîntuie în peninsula iberică ci şi sub acela al luptei contra terorismului. Exasperat de atentatele puse la cale săptămînă de săptămînă, morţi şi răniţi, morţi şi răniţi pe străzile Madridului, de către organizaţia separatistă bască ETA, ex-premierul Felipe Gonzales a lansat un atac de-o neobişnuită violenţă împotriva partidului politic "Herri Batasuna" (H. B. ca marca de ţigări) care susţine pe cei din ETA (cam aşa cum, în Irlanda, mişcarea legală Sinn Fein susţine organizaţia ilegală I.R.A.). Domnia sa s-a referit la H. B. ca la "nişte canalii care protejează terorismul, care îl susţin, care nu numai că îi fac apologia, dar care şi colaborează cu terorismul".

... Domnu' Gonzales, de ce te amesteci dumneata în afacerile interne ale Israelului ? De ce insulţi în felul acesta OEP-ul ? Şi, de ce jigneşti dumneata Comitetul de la Oslo care a dat premiul Nobel pentru pace lui Arafat ? Nu e frumos....

Gonzales: *învinsul fericit*

Acestea fiind spuse, aşa cum era de aşteptat, alegerile au fost cîştigate de "Partidul Popular" (opoziţia de dreapta), condus de Jose Maria Azuar, care a obţinut 156 de locuri în parlament. În acelaşi timp, aşa cum nu era de aşteptat, Partidul socialist al lui Gonzales a obţinut 141 de locuri, performanţă evidentă dacă ţii seama de bagajul de nemulţumiri adunat după 13 ani de guvernare. În consecinţă, învingătorii sînt trişti (le e f.f.greu să formeze o coaliţie), iar învinşii sar în sus de bucurie.

Explicaţia votului: pe de o parte, electoratul şi-a pus speranţele în opoziţie, mizînd pe capacitatea acesteia de a conduce ţara mai bine; pe de altă parte, înfricoşaţi de criza economică, oamenii consideră că, cu toate păcatele lor, tot socialiştii sînt mai în măsură să îi apere de şomaj.

‹BITAHON›
BAT-YAM
STR. BALFUR 123
בטחון
בת-ים
בדלת
רב-בריח
• DESCHIDEREA UŞILOR ŞI REPARAREA ÎNCUIETORILOR LA AUTOMOBILE
• DUPLICATE (COPII) LA TOATE TIPURILE DE CHEI
• CONFECŢIONAREA A ORICE FEL DE CĂRŢI DE VIZITĂ GRAVATE, DIN ALUMINIUM, ARAMĂ, PLASTIC
TELEFON: 5523873
Pelefon: 052-441970
HAG PESAH SAMEAH
■
SERVICI PERMANENT (24 DE ORE)

TENDINȚE

Franța: Bărbatul ideal

Un sondaj efectuat în Franța a avut ca subiect "bărbatul ideal" și, la cele 3000 de femei chestionate, cîștig de cauză a avut modelul masculin "posesor al unei inimi de aur". Cu un procent de 23 la sută, bărbații generoși se află detașat în fruntea preferințelor, "inteligenții" nu întrunesc decît 13% din sufragii, iar "ambițioșii" doar 1%. Dacă umorul este un atu pentru 17 la sută din franțuzoaicele interogate, pentru alte 1% bărbatul ideal trebuie să aibă "corpul unui grec". Ele preferă, de asemenea, bărbații înalți (38%), musculoși (37%) și imberbi (14%). Cele mai romantice - 10 la sută - au declarat că visează "să fie răpite" de bărbatul îndrăgostit, metodă calificată "puțin sălbatică, dar infailibilă..."

În rest, sondajul mai relevă că, pentru a evita conflictele, bărbații trebuie să evite să sforăie (14 la sută) și să renunțe la lenjerie murdară (29 la sută). Bărbații sînt invitați să-și acopere iubitele cu bijuterii (37 la sută), cu flori (26 la sută), dar trebuie să evite să le ofere obiecte de îmbrăcăminte, acesta fiind un gest riscant (deoarece doar 2% au declarat că ar aprecia alegerea). Sondajul a fost efectuat de editorul franco-canadian Harlequin, specializat în literatură romantică de mare tiraj.

(După "România Liberă", Buc., 1996)

Rafael Iosef Hadad, din Netivot, care se dădea drept rabin și făcea, contra cost, fel de fel de farmece, a fost dat în judecată pentru delict de vrăjitorie.

Hadad de dracu'.

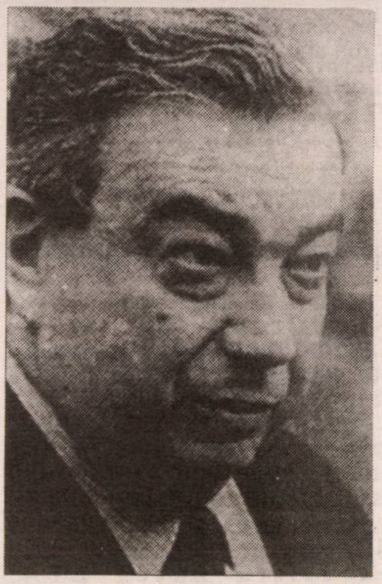

PRIMAKOV

Am aflat că noul ministru de externe al Rusiei, d. Evgheni Primakov, este (de fapt) evreu. Pe tatăl său îl chema Finkelstein. Pe mama lui o chema Kirshenblatt.

În prima clipă, am tresărit bucuroși: uite un cetățean care, orișicît, va înțelege mai bine decît alții, cum devine cazul cu Israelul.

Pe urmă însă, am căzut pe gînduri,- amintindu-ne de Bruno Kreiski, fostul cancelar al Austriei, sprijinitor de la începuturi al OEP-ului, și de alți politicieni dornici să demonstreze că, deși evrei, ei sînt obiectivi, nu-i așa ?

După care, în consecință, mi-am pus întrebarea întrebărilor: "Și va fi bine pentru evrei ?"

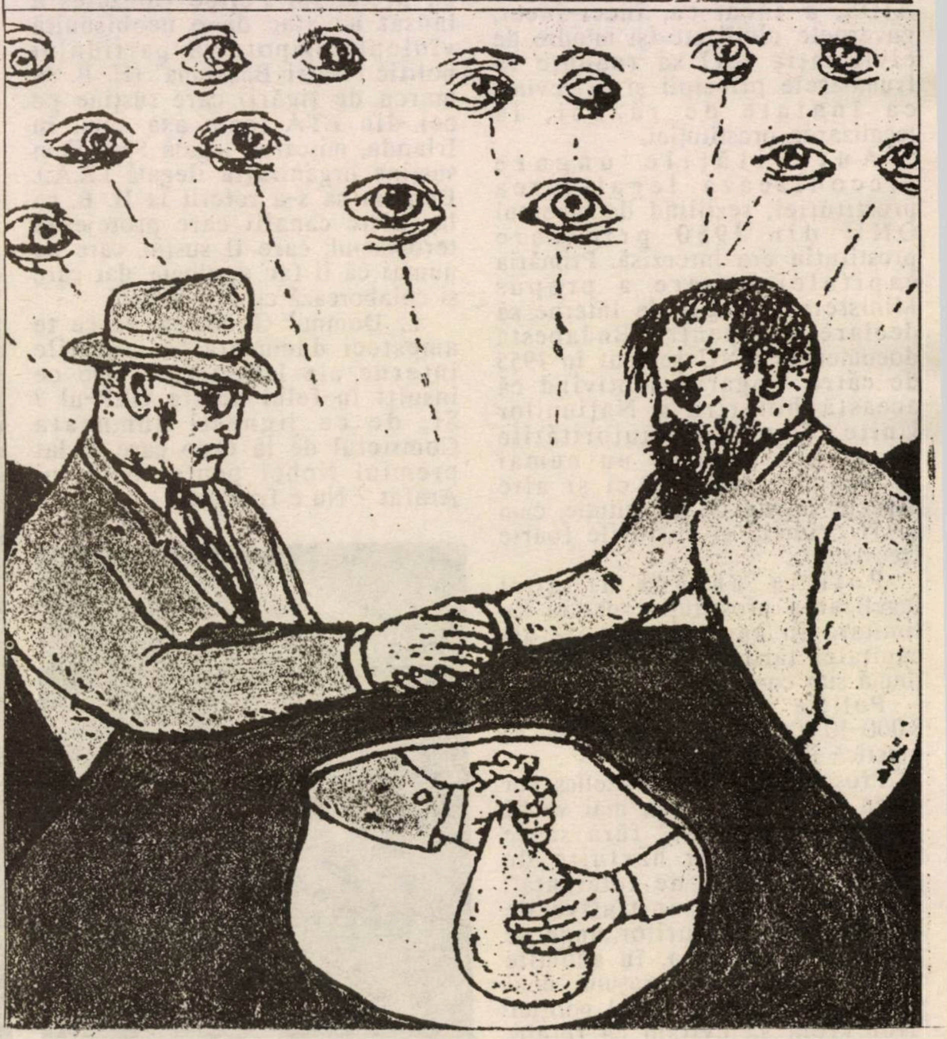

Occidentul întreține cu Iranul un "dialog critic" (așa îi zice acuma). La suprafață, reproșuri pe tema terorismului. Pe dedesubt, afaceri.

Punctul pe i

"Ma niştana"? "Ma niştana"? întreabă băiatul în seara de Seder. *"Prin ce se deosebesc"* atentatele din **Săptămîna neagră** a Israelului de toate celelalte atentate din trecut ? E o întrebare bună, aflată în Hagada-ua anului 1996. Să încercăm a răspunde. În primul rînd, atentatele din trecut fuseseră puse la cale într-o vreme cînd OEP-ul nu obţinuse nimic din partea noastră, sau - după Oslo 1 - prea puţin din punctul lor de vedere: Gaza, Jericho... Atentatele noi au avut loc după Oslo 2, adică după ce OEP-ul obţinuse, pe lîngă regiunile sus-menţionate, mai toate oraşele şi satele din Yehuda şi Shomron: Ramalla, Betlehem, Tulkarem, Djenin şi altele şi altele. Atentatele din trecut fuseseră puse la cale într-o vreme cînd OEP-ul se plîngea că e frustrat totalmente, că nu deţine nici un simbol (măcar unul, de sămînţă) de independenţă naţională. Atentatele la zi au avut loc după ce OEP-ul înfiinţase Autoritatea Palestiniană pe teritorii, formase un guvern, organizase alegeri (soldate cu 85% din voturi pentru Arafat), înălţase pe toate clădirile drapelul palestinian, emisese timbre şi paşapoarte ca orice stat ce se respectă, primise zilnic la reşedinţa Preşedintelui cîte 5-6 miniştri occidentali veniţi cu mesaje de simpatie din partea guvernelor respective şi cu cecuri, iscălise treizeci de acorduri de cooperare internaţională cu ONU şi Comunitatea Europeană, alcătuise o poliţie (30.000 de oameni) echipată cu armament ultra-modern, încasase de la "statele donatoare" cîteva sute de milioane de dolari pentru lefuri şi vreo două miliarde pentru construcţii, între care amenajarea unui port, ridicarea unui hotel "Marriot" 5 stele şi transformarea Gazei într-o Rivieră a Orientului Mijlociu. Atentatele din trecut fuseseră puse la cale din cauză că, aşa cum explicau sprijinitorii acordurilor, palestinienii erau disperaţi, foamea lor după *drepturi legitime* îi împingea la crimă. Atentatele la zi au avut loc după ce palestinienii făcuseră, ca să zic aşa, un ospăţ pantagruelic de drepturi. Atentatele din trecut fuseseră, prin urmare, explicabile (la ce te duce disperarea...). Atentatele la zi nu mai erau, însă, explicabile. De aceea şi reacţia cetăţeanului israelian a fost neobişnuită. Atentatele din trecut stîrneau mînia şi revolta oamenilor. Atentatele la zi au stîrnit ceva în plus: dezamăgirea, o mare, o adîncă dezamăgire. * "Bombele din Tel Aviv, Ashkelon şi Ierusalim, spunea Nathan Sceransky, nu au aruncat în aer ţara noastră. Ele au aruncat în aer visul nostru nerealist cu privire la "Noul Orient Mijlociu". Un sentiment asemănător a încercat şi bătrînul Iehuda Wachsman, tatăl soldatului Nachshon Wachsman, răpit de islamişti şi ucis de aceştia cu trei gloanţe-n cap, la rece, în cursul încercării ratate de a-l salva pe tînăr de la moarte. Iehuda Wachsman nu este un om răzbunător. El a traversat tragedia ce se abătuse asupra familiei sale, cu stăpînire rară de sine şi cu o ţinută ce a impus tuturora. Dornic "să facă ceva"pentru îmbunătăţirea relaţiilor cu palestinienii, a înfiinţat o asociaţie menită să promoveze *dialogul*. Mergînd mai departe (ba poate chiar foarte departe), el l-a poftit acasă la dînsul pe Yessin Bader, tatăl unuia dintre ucigaşii fiului său, pentru a încerca împreună, ca doi bătrîni înţelepţi, să dezlege cauza răului şi să găsească o cale pentru stîrpirea urii. Din punctul de vedere al "stîngii", el era israelianul ideal, model pentru elevii de 14 ani din şcolile pe care le vizitează Bill Clinton. Bader l-a vizitat pe Wachsman, cei doi s-au plimbat de cîteva ori prin grădină, discutînd sfătos, apoi musafirul, scuzîndu-se politicos, a surîs sub mustaţă: "La revedere Iehuda" şi s-a făcut nevăzut, dispărînd în natură. Se pare că primise indicaţii din Gaza: "nu e politic să te vezi cu Wachsman". Numaidecît au urmat atentatele. Atunci, Iehuda Wachsman şi-a dat seama că dialogul fusese, de fapt, un monolog. Sau o scenă de teatru absurd, unde fiecare personaj e cu mintea la altceva. Domnul A. spune: "haide să fim prieteni", iar domnul B. răspunde visător: "Ce frumos e cerul înstelat". Într-adevăr, cerul înstelat e superb, dar Iehuda Wachsman nu-l mai admiră de mult; el este tulburat de ceea ce vede pe pămînt: *"Eu sprijin în continuare procesul de pace* - mărturisea el mai deunăzi - *dar nu e posibil ca noi să fim folosiţi drept carne de tun. Regia palestiniană nu-i extrădează pe teroriştii care au plănuit atentatele. Muhamad Dif, cel ce-a plănuit răpirea şi asasinarea fiului meu, s-a plimbat liber un an şi jumătate prin Gaza. Cum ne putem baza pe palestinieni că îi vor judeca pe terorişti aşa cum trebuie ? Guvernul israelian trebuie să ajungă la cei ce-au pregătit atentatele, la conducătorii "spirituali" şi susţinătorii teroriştilor şi să-i lichideze pur şi simplu. Nu avem nevoie de arestări sau extrădări. Sîntem în război, şi în acest război nu e suficient să te foloseşti de o aspirină. Trebuie să efectuăm o operaţie serioasă".* * Nu altfel vorbeşte d-na Esther Wachsman, soţia lui Iehuda. Ba chiar parcă mai dur. Lucrul nu e de mirare. Femeile au simţul concretului, intuiesc mai bine realitatea decît bărbaţii. *"Noi jinduim după pace, ne rugăm de trei ori pe zi pentru pace, în fiece zi a vieţii noastre... Dar teroarea bîntuie din plin, ea face parte din viaţa noastră. Copiii noştri se duc la şcoală în fiecare zi, iar noi nu ştim dacă se vor întoarce acasă teferi. Individul care a organizat răpirea fiului nostru şi s-a plimbat apoi liber pe străzile Gazei, a făcut parte din delegaţia Hamas-ului la convorbirile cu Autoritatea Palestiniană, convorbiri ce s-au purtat cu aprobarea guvernului nostru. Asta este obscenitate curată, batjocură, parodie de justiţie. Este pervertirea - pur şi simplu - a conceptului de pace. Cînd teroriştii care împrăştie peste tot sînge evreiesc nevinovat sînt transformaţi în eroi şi conducatori ai noii entităţi palestiniene, înseamnă că avem de-aface cu «un proces de pace» pe care eu nu-l mai pot sprijini".* D-na Wachsman este, din cîte ştiu, profesoară de felul ei, obişnuită să utilizeze corect cuvintele, să numească lucrurile cu vorbele potrivite. Un degustător de vin nu se va lăsa niciodată înşelat de eticheta de pe sticlă. El citeste Château-

Lafite 1949, întinde paharul, cere să i se toarne cîteva picături, duce paharul la nas, miroase, apoi bea puţin, închide ochii, aşteaptă, pe urmă dă verdictul: "fals, nu e Château-Lafite '49, e un Bourgogne oarecare de-anul trecut, de şapte franci sticla". Omul lucid e bănuitor, nu ia de bune etichetele ce se pun, de către cei interesaţi, pe adevărurile vieţii politice; cînd descoperă nepotrivirea dintre cuvinte şi fapt, el sare-n sus, strigînd: fals! "*Limbajul nostru cel de toate zilele* - spune D-na Wachsman - *a fost pervertit. Victimele teroarei sînt numite victime ale păcii. "Coloniştii", cunoscuţi pe vremuri ca pionieri, au fost etichetaţi drept "un cancer aflat în mijlocul nostru". Rabinii sînt numiţi "Ayatolahi" iar despre evreii religioşi se vorbeşte ca despre nişte "elemente homeiniste". Teroriştii sînt numiţi nu o dată "luptători pentru libertate" iar Israelul, după spusele lui Arafat, este "Palestina ocupată"*.

S-ar zice că oamenii care au închis ochii pe vecie în săptămînile din urmă (inclusiv morţii, morţii, morţii din sudul Libanului) i-au ajutat pe semenii lor să deschidă ochii.

* În al doilea rînd, atentatele din "Săptămîna neagră" se deosebesc de toate atentatele dinainte prin aceea că ele au dat o lovitură fatală intelectualităţii israeliene pro-OEP, provocînd adevărate traume în rîndurile ei. Romancierul Amos Oz este unul din întemeietorii mişcării "Shalom Ahshav". El este cunoscut în ţară şi în Apus ca partizan al înţelegerii cu Arafat, a publicat cărţi despre "problema palestiniană", a criticat toate guvernele Israelului pentru cecitatea lor, a luat cuvîntul la meetingurile mişcării, a salutat cu entuziasm acordurile de la Oslo şi a plîns (de fericire) în clipa strîngerii de mînă de pe gazonul Casei Albe de la Washington. El a deplorat, fireşte, atentatele din autobuzul 5 de pe Dizengoff şi din Ramat Gan (de dinainte de Oslo 2), dar şi-a exprimat convingerea (de nezdruncinat) că masacrele nu exprimă voinţa poporului palestinian, ci numai pe aceea a unei minorităţi dornice de a sabota "procesul de pace". Săptămînile trecute, convingerile sale de nezdruncinat fură zdruncinate serios. Vorbind la postul de radio Galei Tzahal, cunoscutul prozator mărturisea cu glasul înecat, cum nu l-a mai auzit nimeni vreodată, că ura palestinienilor la adresa noastră este nesfîrşit mai mare decît îşi închipuise el. Amos Oz n-avea chef de discuţii radiofonice. El n-a spus multe, dar a spus mult.

Un scriitor, tot din categoria Shalom Ahshav (şi tot de talent), David Grossman, a spus şi mult, dar şi multe.

"*Azi dimineaţă* - citesc într-o spovedanie din "Newsweek" a lui D.G. - *cînd l-am trezit din somn pe băiatul meu în vîrstă de 11 ani, el m-a întrebat: "A mai explodat şi astăzi o bombă ?" Băiatul meu este înfricoşat, aşa cum sînt mulţi israelieni. Ne-a fost dat să vedem scene oribile de măcelărire a civililor, de-un fel pe care nu l-am întîlnit în războaiele noastre cele mai rele. Iar oamenii pe stradă întreabă iarăşi şi iarăşi: "Cît o să mai dureze asta? Ce fel de pace e asta ?" Pînă şi israelienii care sprijină procesul de pace au început să-şi piardă încrederea: "Peres, Peres," - strigau pancartele la demonstraţiile de după atentate - "aşa arată noul tău Orient Mijlociu ?" (...) Este demoralizant pentru noi, israelienii, să ştim că purtăm un dialog despre pace cu oameni în rîndul cărora se află păstori religiozo-spirituali care trimit tot mai mulţi tineri la moarte, numai şi numai ca să ucidă evrei. Şi este demoralizant că, pînă acuma, n-am auzit aproape nici un glas de palestinian care să condamne aceste ucideri în masă. Unde sînt intelectualii palestinieni, unde sînt scriitorii, umaniştii ? Oare nu înţelegeţi că războiul acesta nu este numai al israelienilor ? şi că extremiştii ăştia vor să-şi impună viziunea lor fanatică despre lume asupra voastră, a celor moderaţi şi gînditori cu cugetul lor ?... Israelul şi palestinienii moderaţi trebuie să se ajute reciproc, fiindcă pacea este unica soluţie care ne poate garanta ca măcar nepoţii noştri - eu unul nu mai cred că asta va fi valabil pentru copiii noştri - să poată trăi în siguranţă, normalitate şi fericire.*"

* Săptămîna neagră a avut asupra intelectualităţii de "stînga" (pun stînga între ghilimele, deoarece pe vremea mea, prin stînga se înţelegea cu totul altceva) acelaşi efect pe care l-a avut raportul lui Hrusciov la Congresul al 20-lea al Partidului Comunist Sovietic asupra intelectualităţii comuniste de la Moscova şi Bucureşti, de la Paris şi Roma: printr-o lovitură nimicitoare ea i-a aruncat pe fidelii dogmei din lumea irealităţii pe pămîntul realităţii. Nu am auzit ca, după săptămîna neagră, talentatul cîntăreţ Ghefen, bardul Shalom Ahshavului, să fi organizat vreun concert,- în aer liber, cu 20.000 de spectatori, în amintirea victimelor; dacă i-ar fi trecut prin cap aşa ceva, cred că el ar fi trebuit să cînte la microfon, mai întîi şi-ntîi, celebra melodie de la "Baraşeum"-ul bucureştean din anii războiului: "unde sînt iluziile mele, care le-am avut ?". Fiindcă nici un argument venit din tabăra "cealaltă" (inclusiv din paginile modestului nostru "Minimum") nu i-a pus pe gînduri, nici un strigăt de alarmă nu i-a făcut să tresară: "ia să vedem, poate că şi *ăia* or fi ştiind ceva". Le aminteai, cu citate de netăgăduit, că Arafat cheamă, din două-n două săptămîni, mulţimile din Gaza la Djihad (termen care, oricît l-ai răsuci, tot război înseamnă), ei, imitîndu-l pe d. ministru Iosi Beilin, îţi replicau condescendent

ORTOPEDIA MOSCOVICI

EXPERIENŢĂ 40 DE ANI

CORDOANE SPECIALE

HERNIERE

ca ajutor în cazuri grele şi în loc de operaţie

Corsete ortopedice,
ciorapi elastici de primă calitate
Talonete speciale, cărucioare pentru invalizi (şi de închiriat), alihon şi încălţăminte ortopedică inclusiv după măsura piciorului etc.

TEL AVIV, STR. TCHERNIHOVSKI 1
(colţ Allenby 39) TEL. 03-5281693, 5255537

• HAG PESAH SAMEAH! •

şi uşor ironic: asta-i retorică. Se poate. Numai că retorica lui Arafat a săpat şaizeci de morminte proaspete la Ierusalim şi la Kiriat Shaul. Le arătai un film video înfăţişîndu-l pe Arafat la o demonstraţie monstră întru slăvirea "inginerului" Ayash - specialist în trimiterea de tineri hamasişti la ucidere şi sinucidere - numindu-l pe acesta de martir al poporului palestinian şi poruncind să se tragă în cinstea lui 21 de salve de armă,- ei făceau cu ochiul à la oamenii iniţiaţi în politică, explicîndu-ţi părinteşte că gesturile în cauză sînt "pentru uz intern". Or fi fost. Numai că gloanţele trase-n aer pentru uz intern au devenit de "uz extern", explozibilul pătrunzînd în inima pasagerilor (evrei, români şi arabi) din autobuzul 18. Intelectualii despre care vorbesc, s-au străduit într-atîta să-i înţeleagă pe OEP-işti, încît n-au mai avut timp să-i înţeleagă pe israelieni. Comportîndu-se ca nişte autişti, incapabili să recepţioneze semnalele din afară, ei au respins, ca şi cum ar alunga o muscă de pe obraz, toate ideile produse de creierul "advers". Singurul argument care a ajuns la dînşii au fost creierii împrăştiaţi pe zidurile din Dizengoff Center. Desigur umaniştii amintiţi nu vor renunţa cu totul la credinţa în *înţelegerea* cu OEP-ul. Nici nu e uşor. Orgoliul omului *angajat* e carne vie: ca să mărturiseşti (şi mai ales să-ţi mărturiseşti) că ai greşit, e o treabă dureroasă; şi de lungă durată (poate să-ţi ia treizeci de ani). De altă parte, personalitatea cu nume, în ţară şi peste hotare, se teme să nu-l arate colegii rămaşi pe poziţie sau intransigenţii de la "Nouvel Observateur" cu degetul ca pe un "renegat", ca pe unul care-a sărit de la "Scînteia" la "Europa Liberă". Ei vor admite că ceva nu e în regulă cu "acordurile"; dar vinovate nu sînt ele ci felul cum au fost aplicate. Ei vor pleda de-aici înainte pentru, ca să zic aşa, un Oslo cu faţă umană. După cum ziceam, ei vor continua, să creadă în Arafat şi Autoritatea Palestiniană. Dar nu va mai fi acelaşi lucru. Va fi aşa cum se întîmplă adesea cu bărbatul care-şi prinde nevasta-n pat cu amantul. El face o criză grozavă, sparge dulapurile cu toporul, dă cu scaunele în oglinzi, apoi se năpusteşte pe scări, fugind besmetic din casă şi nimerind în prima cîrciumă de pe stradă. După vreo două săptămîni, întîlnindu-l în cîrciuma cu pricina, singur, cu o sticlă de vin în faţă, un amic se-aşează la masa lui şi-l întreabă: "Am auzit că te-ai întors acasă. E-adevărat?" "Da, mormăie soţul,.. am iertat-o... ce să fac?... Dar nu mai e ca altădată. S-a rupt o coardă".

* În al treilea rînd, atentatele despre care discutăm se deosebesc de toate celelalte atentate dinainte, prin aceea că ele au prilejuit dezlănţuirea unui nou război, care, la rîndul său, se deosebeşte de toate celelalte războaie cunoscute pînă în prezent. La cîteva ore după masacrul din Dizengoff Center, consiliul de miniştri s-a întrunit, de urgenţă, la sediul ministerului Apărării din Tel Aviv. Gazetarii şi operatorii T.V. aşteptau afară să comunice ţării hotărîrile guvernului. Se lăsase noaptea, vreo mie de demonstranţi adunaţi în faţa clădirii cereau răzbunare. Spiritele erau încinse, poliţia a izbutit cu greu (inclusiv cu cîţiva răniţi) să ţină mulţimea în frîu. Din timp în timp ieşea din clădire cîte-un purtător de cuvînt, cerînd oamenilor răbdare şi asigurîndu-i că acuşi-acuşi guvernul va aduce la cunoştinţa opiniei o hotărîre de maximă importanţă. Eu mă simţeam, în faţa televizorului, ca în seara lui 23 august 1944, pe la zece fără zece, cînd crainicul de la radio anunţase: "rămîneţi în faţa aparatelor de radio... în curînd vom transmite un important comunicat către ţară". Era vorba de mesajul regelui privind ieşirea României din război. Într-un sfîrşit, d. Shimon Peres organizează o conferinţă de presă, anunţîndu-i pe jurnalişti, cu voce energică, gravă, că guvernul a hotărît să declare război Hamas-ului şi, în genere, terorismului. Un război necruţător. Declaraţia a sunat bine, este exact ce aştepta lumea. Întrebat apoi ce anume trebuie să înţelegem, *la concret*, prin acest război, şeful guvernului a precizat că s-a hotărît să se înfiinţeze o comisie (şefii armatei, Mossadului, Shabakului) care va adopta, în cel mai scurt timp, hotărîrile de cuviinţă. A urmat - şi acolo, în faţa Ministerului şi în casele oamenilor - un moment de descumpănire. Nissim Mishal, de la T.V.1 a murmurat în microfon: "parcă nu este chiar ceea ce aştepta lumea". Omul părea dezumflat. Am mai spus-o: Napoleon, oridecîteori voia să rezolve o cerere, chema pe ministrul de resort: "Fouché, - zicea, întinzînd subalternului hîrtia pe care scrisese: De acord - rezolvă !" Ministrul poliţiei răspundea: "Am înţeles, să trăiţi", făcea stînga-nprejur şi a doua zi chestiunea era rezolvată. Atunci cînd, însă, Împăratul dorea să înmormînteze cazul, alcătuia o comisie. * Trec la repezeală peste această hotărîre din care s-ar putea înţelege că pînă luna trecută şefii instituţiilor amintite lucrau fiecare de capul lui, fără a-şi coordona mişcările în momentele "cheie". Trec şi ajung la evenimentele războiului pe viaţă şi pe moarte dezlănţuit în seara istorică din martie 1996. Autorităţile noastre au închis teritoriile (pentru a 185-a oară în ultimii zece ani), dar întrucît Arafat s-a plîns că aşa nu se poate trăi, teritoriile au fost deschise niţel şi sînt din ce în ce mai deschise: se transportă mărfuri, muncitorii din Gaza vin la lucru. Ostaşii noştri au arestat vreo două sute de activişti ai Hamas-ului, iar poliţia palestiniană a arestat şi ea vreo cincizeci; dar aşa cum aflu de la C.N.N., Arafat i-a arestat pe respectivii pentru a îngădui **adevăraţilor** şefi ai Hamas-ului să se facă nevăzuţi prin pivniţele din Gaza şi Ramalla ! Cu prilejul arestărilor în cauză, fură descoperite numeroase revolvere, carabine şi cuţite de bucătărie; dar, aşa cum am auzit la o emisiune a lui T.V.5, armele acestea sînt pe deoparte foarte vechi (aşa cum are tot omul din teritorii, la domiciliu), iar pe de altă parte n-au nici o legătură cu explozibilul şi detonatoarele folosite de Hamas. Momentul cel mai spectaculos al războiului l-a constituit aruncarea în aer a casei lui Ayash ("inginerul"). Convocaţi cu 24 de ore înainte, ziariştii de la toate cotidianele şi posturile noastre de radio şi T.V., precum şi de la "New York Times", "Le Monde", "Financial Times", C.N.N., N.B.C., C.R.S., B.B.C., I.T.T. ş.a, ş.a. înregistrau scena, ca nişte reporteri aflaţi pe linia I-a a frontului. După cîteva clipe de

(Continuare în pag. 13)

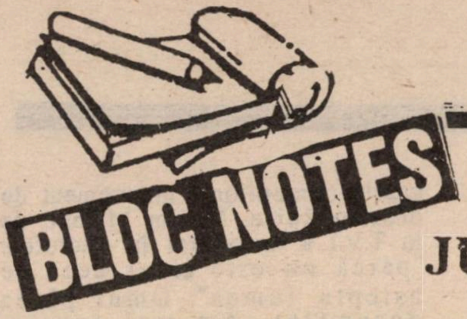

30 DE ZILE

ITZHAK ARTZI

JURNAL DE RĂZBOI, FĂRĂ DATE

Rîndurile de faţă cuprind o încercare de a "înregistra" o stare de spirit - "a state of mind": gînduri, sentimente, aprecieri, critici, îndoieli, certitudini. Le scriu în primele zile după atentatul din Dizengoff Center - Tel Aviv. Care va fi starea de spirit a cititorului, atunci cînd aceste gînduri ale mele, materializate pe hîrtie, vor ajunge sub ochii lui ? Vom fi oare cu toţii mai liniştiţi, mai echilibraţi, mai siguri de noi decît acum ?

Vreau să sper.

SKUDUL - BOMBĂ

Acum cinci ani, sărbătoarea de Purim ne-a adus minunea, firească acelei zile: s-a terminat războiul Skud-urilor. Haman-ul de la Bagdad n-a fost spînzurat, dar evreul Mordechai din Tel Aviv a scăpat de blestemul acelui război.

Ceea ce ne-a amărît şi ne-a frustrat atunci, a fost sentimentul de neputinţă. Stai închis într-o cameră aşa-zis etanşă. Aştepţi racheta. Şi te gîndeşti: Unde o să cadă oare ? departe ? aproape ? pe capul tău ? Loterie: cine va cîştiga ? cine va pierde ?

Cam aceeaşi stare de spirit mă animă şi acum: neputinţa.

Războiul Hamasului împotriva noastră este şi el un soi de război al skud-urilor: vii. Omul-bombă. Cu explozibilul ataşat de propriul trup sau transportat într-o "nevinovată" sacoşă, servietă sau alt bagaj de mînă.

La Ierusalim s-a apăsat pe butonul declanşator în autobuzele 18. La Tel Aviv, pe locul de "trecere pietoni" al străzii Dizengoff, între cele două colţuri cu strada King George, la poalele clădirilor denumite "Dizengoff Center".

E teribilă senzaţia de nesiguranţă pe care o încerci în momentul urcării într-un autobuz, sau al traversării unei străzi pe lîngă un necunoscut ce poartă în bagajul său de mînă condamnarea la moarte a zeci de cetăţeni nevinovaţi. Cu atît mai mult, într-o zi de sărbătoare, în special a copiilor.

De aceea, mulţi şi-au reamintit senzaţiile încercate în acele săptămîni cu skud-uri.

NEPUTINŢA ?

Războiul contra terorismului este un război sui-generis. Nu poţi trimite armata să lupte pe front.

Fiecare autobuz e front. Fiecare stradă şi colţurile ei sînt front. Duşmanul e invizibil.

S-a discutat la noi, mai de mult, reintroducerea pedepsei cu moartea. Acum, problema este depăşită, nerelevantă. Asasinul se condamnă singur, el-însuşi, la moarte.

De aceea, şi noi sîntem datori să căutăm şi să găsim noi metode de luptă. Una din ele ar fi INFORMAŢIA: trebuiesc dezvoltate căi prin care să putem afla din timp amănunte despre intenţiile criminale, înainte ca ele să se poată produce. Un alt mijloc ar fi ACŢIUNILE DIRECTE: acţiuni de comando împotriva criminalilor şi celor ce-i sprijină, înainte de a fi în stare să comită atentatul.

Nu e uşor şi nu e simplu.

Shimon Peres ne-a avertizat că acţiunile teroriste nu vor cunoaşte graniţe, dar "Noi vom ajunge oriunde". Ceea ce înseamnă - şi în teritoriile de sub administraţia lui Arafat: Arafat cel supărat ! Dar cînd e vorba de securitatea noastră naţională, cine mai poate ţine cont de supărările lui Arafat ? Arafat, cel care a promis marea cu sarea, dar care şi-a ţinut promisiunile de joi pînă mai apoi ? Şi - à-propos - are el oare puterea să le îndeplinească, aceste promisiuni ?

Un lucru e cert: nu ne putem bizui pe promisiunile nimănui, nici ale lui Arafat, nici ale altora.

De acţionat, NOI ŞI NUMAI NOI trebuie să putem acţiona: dovada am avut-o chiar începînd de-a doua zi după atentat.

LIMBAJUL PUMNULUI DE FIER

Războiul de Yom Kipur şi războiul skud-urilor au pus problema existenţei sau nimicirii Statului Israel: a fi sau a nu fi.

Războiul terorist periclitează existenţa individuală a cetăţenilor, a tuturor cetăţenilor, ai Israelului sau ai altor ţări, turişti ce ne vizitează, muncitori, angajaţi ai unor firme, funcţionari din diplomaţie, etc.

El nu este o primejdie strategică, nu periclitează existenţa Statului. Un astfel de război are alte legi şi căi de acţiune, deosebite de ale războiului convenţional. Duşmanul nu este un Stat cu relaţii, interese, accesibil la iniţiative diplomatice.

În fruntea duşmanului Hamas stă un grup de fanatici religioşi ce nu înţeleg decît limbajul pumnului de fier. Trebuie, deci, să le vorbim în limba pe care o înţeleg.

REACŢIA INTERNAŢIONALĂ

Ascult cu atenţie declaraţiile liderilor lumii şi, mai ales, cele venite din lumea arabă. Condamnarea terorismului de către Regele Hussein şi preşedintele Mubarak e sinceră, căci cine ştie mai bine ca ei ce înseamnă terorismul Hamas-ului ?

Desigur, auzim şi proteste. Dar ele nu trebuie să ne stînjenească: e pielea fiecăruia dintre noi în joc. Primejdiei permanente trebuie să-i opunem curaj, spirit de iniţiativă, fantezie. Pentrucă n-avem încotro: sîntem obligaţi să învingem.

UNITATE ?

Sîntem - în general - o societate dezbinată, care se conduce de multe ori după dictonul: "Homo homini lupus", pentru că-şi închipuie că, în politică, totul e permis.

Dar cînd se abate asupra noastră o asemenea nenorocire, ştim să ne strîngem într-un singur bloc şi să nu ne mai atacăm reciproc: îmi plac apelurile la unitate pentru că ne trezesc instincte sănătoase şi nu rămîn o vorbă goală. Nataniahu nu-l mai atacă pe Peres. Opoziţia îşi oferă cooperarea coaliţiei. Climatul politic se schimbă. Dispar tonurile de discordie, înlocuite fiind de cele de unitate şi solidaritate.

...Aşa mi s-a părut în prima, în a doua şi în a treia zi. Dar, o vorbă scăpată la oboseală şi supărare de către Shimon Peres, vorbă ce a jignit Likudul, a fost suficientă pentru a duce la reluarea polemicilor într-un stil inacceptabil.

Nu ne putem ţine gura nici măcar cîteva zile. Am crezut că trăim - înfine - într-alt climat. Dar lupta pentru putere nu cunoaşte scrupule.

Păcat...

CORTINA DE FIER

Ne aflăm în faţa unei dileme, practic insolubile: pe de-o parte, speranţa că aranjamentele de pace, sau acordurile, sau cum vreţi să le spuneţi, vor aduce pacea, buna-înţelegere, convieţuirea şi prosperitatea, au dat greş. Pe de altă parte, chiar dacă majoritatea palestinienilor doresc pace, ei nu pot veni să-şi cîştige o pîine, să-şi exporte la noi zarzavaturile şi citricile, numărul şomerilor creşte neîncetat. De ce ? Pentru că, alături de ei, ar pătrunde la noi şi nemernicii terorişti ce se opun cu îndîrjire păcii. Rezultatul practic, de partea noastră, este necesitatea stării de asediu cu închiderea graniţei spre ei. Dacă populaţia noastră ar avea mijloacele necesare pentru a-i împiedica pe Hamasnici să-şi comită crimele, ar fi ideal. Dar nu le are. Ca şi cei 13.000 de poliţişti ai lui Arafat sau serviciile lui secrete: comandanţii forţelor para-militare nu şi-au dovedit deocamdată eficacitatea absolută în confruntările cu Hamas-ul.

Concluzia strategică, după ultimul an de experienţă, este necesitatea separaţiei. Unul dintre mijloace este un zid lung de 300 de kilometri, cu o lăţime de doi kilometri, ce va despărţi Autonomia Palestiniană de Israel.

N-am fi dorit această Cortină de Fier: ea ne izolează nu numai de palestinieni, ci şi de zecile de mii de colonişti evrei ce s-ar găsi astfel dincolo de această graniţă.

Cortina de Fier s-a dovedit ineficace - finalmente - în separarea Berlinului estic de Europa Apuseană: prăbuşirea revoluţionară a comunismului a dovedit-o. Oare cea care va trebui construită acum în Orientul Mijlociu va fi mai eficace ?

CONCLUZIA: REÎNTOARCEREA LA SIONISM

Un recent sondaj de opinii, cu privire la atitudinea de adoptat în aceste zile, ne-a adus următoarele răspunsuri: Rabinul Lau ne recomandă să ne încredem în Dumnezeu; un cetăţean oarecare preferă să creadă în Ţahal. Personal, eu susţin Sionismul, care - astăzi - nu mai este o ideologie, o credinţă politică, ci o atitudine morală şi spirituală. Sionism - astăzi - înseamnă să credem în ziua de mîine, să nu ne lăsăm pradă disperării, să credem că vom ieşi cu bine din această grea încercare.

Am trecut prin atîtea înălţări şi căderi în cei 47 de ani de la crearea Statului; am făurit o ţară prosperă; avem cea mai bună armată din lume. Statele arabe ce-au crezut că ne pot distruge ne întînd astăzi mîini de pace. Şi economia ar fi şi mai înfloritoare dacă ne-am putea realiza liniştea la noi acasă. Toate acestea nu sînt pe gustul Hamas-ului, al cărui terorism nu urmăreşte decît să ne distrugă fizic şi moral, să ne transforme în victime ale panicii.

Acum le-am declarat RĂZBOI TOTAL. Am mobilizat împotriva lor cei mai buni oameni, cele mai valoroase creiere, cei mai mari specialişti. Îi vom înfrunta fără milă, fără nici o reţinere.

Măsuri antiteroriste în Gaza

Însfîrşit, Autoritatea Palestiniană condusă de Yasser Arafat a "trecut Rubiconul", cum spunea mai deunăzi d. Shimon Peres, luînd măsuri serioase, de mînă forte, împotriva Hamas-ului, Djihadului islamic şi altor grupări teroriste:

- Scoaterea în afara legii a mişcării "Hamas".

- Scoaterea în afara legii a mişcării "Djihadul islamic".

- Interzicerea - sub pedeapsa cu închisoarea între 3-10 ani - a tuturor manifestaţiilor organizate în cinstea "martirilor sinucigaşi".

- Interzicerea - sub pedeapsă cu închisoarea între 3-10 ani - a profanării şi arderii drapelului israelian.

- Interzicerea, sub pedeapsa cu închisoarea între 3-10 ani, de a se pronunţa la meetinguri, conferinţe de presă, etc., termenul Djihad (împotriva Israelului).

- Interzicerea, sub pedeapsa cu închisoarea între 4-8 ani, de a se difuza, vinde în piaţă picturi, fotografii, tea-shirt-uri, insigne înfaţişînd chipul lui Ayash ("inginerul").

- Interzicerea, sub pedeapsa cu închisoarea pe viaţă, precum şi cu aruncarea în aer a caselor respectivilor, a oricărui grup care pune la cale atentate anti-israeliene.

(Continuarea în pagina 76)

ZISE...

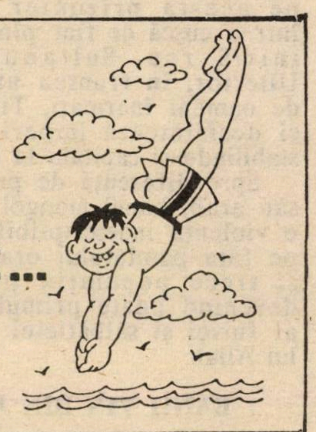

"S-a greşit cînd persoanele au generalizat prezentînd propriile puncte de vedere care nu justificau raţionamentul inductiv de generalizare".

(Ion Predescu, şeful Comisiei juridice a Senatului României; din "Academia Caţavencu", Buc. 1996)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

Anunţ afişat în faţa unei săli de şedinţe:

"Intrarea liberă. Ministrul de finanţe va ţine aci o conferinţă la ora 8 seara. Atenţie la hoţii de buzunare".

MARTIN MARCUS

CE ESTE, ÎN DEFINITIV ŞI LA URMA URMEI, HAMAS-UL ? ŞI CINE SÎNT ASASINII SINUCIGAŞI ?

Prin tradiţie, Islamul consemnează fapte eroice ale unor conducători de altă dată, culminînd cu gestul cavaleresc al lui Salah-A-Din, cel ce distruge armatele cruciate la Hittim dar le permite o retragere onorabilă, înarmaţi şi păstrîndu-şi posesiunile. Două sute de ani mai tîrziu, Timur Lenk, mongolul, se erijează în "Sabia lui Allah", învinge armatele turceşti ale Sultanului Baiazid Ilderim, îl ia pe acesta prizonier şi-l ţine într-o cuşcă de fier pînă cînd, de inimă rea, Sultanul moare. Ulterior, în fruntea unui milion de oameni înarmaţi, Timur atacă şi desfiinţează imperiul chinez, stabilindu-şi capitala la Beijing.

Spre diferenţă de predecesorul său arab, hanul mongol dovedeşte o violenţă indescriptibilă, rade de pe faţa pămîntului oraşe întregi, şi trece populaţia prin sabie, devenind poate primul exponent al furiei şi sălbăticiei în numele lui Allah.

BANII VIN DIN IRAN

Iniţial Djihadul - războiul sfînt - se referă la secolul VII şi la eforturile descendenţilor profetului Mahomed de a se impune ca putere militară şi religie dominantă în Orientul Apropiat. În timp, Djihadul devine o obligaţie de onoare a musulmanului, transformîndu-se în lupta armată obligatorie împotriva celor de alte religii, care nu acceptă Islamul ori statutul de protejaţi Dhimi. Expansiunea imperiului otoman în Orient şi Europa începe să fie alimentată de ideea eliminării infidelului - "El Qufr" - în beneficiul unei viitoare lumi musulmane respectînd Shaaria, sau legea islamică. Ca şi Halaha, legea musulmană capătă aspecte socio-politice, reglementează viaţa de zi cu zi, se transformă în cod penal şi se actualizează prin "Fatwa" - legi emise de învăţaţi islamici recunoscuţi în lumea musulmană. În zilele noastre, forul cel mai respectat, ale cărui "Fatwe" sînt acceptate de musulmanii credincioşi, se găseşte la Universitatea Islamică de la Cairo. În paralel cu evoluţia istorică şi politică a Islamului, apar fracţiuni ori secte mistice, uneori considerate erezii, alteori reprezentînd adevăratul Islam. O dată cu revoluţia lui Homeini, extremismul islamic devine politică de stat, exacerbează legea şi emite propriile sale Fatwe, acceptate şi recunoscute mai ales de fracţiunile musulmane shiite, descendente ale vărului lui Mohamed, Ali Ben Abi Talib. Inspirate de succesul revoluţiei iraniene, grupuri locale se transformă în organizaţii militante de rezistenţă - de multe ori armată - împotriva laicizării Islamului, ca în Egipt şi Algeria, ori combătînd prezenţa evreiască în Palestina, în cazul nostru, ca Hamas-ul cu accesoriul său şi mai extremist, Djihadul islamic.

Teoretic, Hamas-ul ar fi format dintr-o fracţiune politică nonviolentă cu sediul la Khartum, în Sudan, şi grupurile de acţiune militară Az-A-Din el Kassam (fost bandit şi luptător contra englezilor şi evreilor înainte de 1948) al căror comandament se află la Damasc. Cu puţin înaintea Intifadei, Israelul face o greşală majoră şi permite Hamas-ului să se dezvolte în Teritorii, scontînd pe acesta ca pe o posibilă alternativă a Fatah-ului lui Arafat. Sub ochiul tolerant israelian, Hamas-ul devine o organizaţie răspîndită în Teritorii, dincoace de Linia Verde, cu extensii în Europa şi America.

Oficial, Hamas-ul susţine reîntoarcerea la credinţa islamică autentică pe de-o parte, şi la modernizarea sa pe de alta, fapt care explică marele număr de titraţi cu funcţie de conducere şi politizarea acestei organizaţii teroriste. Finanţată de Iran cu circa 30 de milioane de dolari anual şi din "Zakat" - sistem de donaţii pentru ajutor social impuse musulmanului practicant, organizaţia se transformă în "vîrful de lancie" al luptei arabe contra Israelului.

RELAŢII SEXUALE INCERTE...

În paralel cu activitatea sa politică, Hamas-ul conservă şi accentuează vechi mituri arăbeşti cum ar fi onoarea, sacrificiul pentru societate, curajul şi dăruirea, moartea eroică în numele lui Allah şi glorificarea celui care se sacrifică, "Shadid"-ul. Printr-o reţea de activişti politici secondaţi de predicatori religioşi, Hamas-ul racolează tineri locali cu "potenţial", transformîndu-i în "bombe vii", aşteptînd ordinul de acţiune. Shahid-ul provine - de regulă - dintr-o familie săracă, are nivel intelectual foarte scăzut şi e necăsătorit. El urmează cursuri de trei luni, în care este îndoctrinat religios, sub tutela unui mentor spiritual faţă de care devine dependent moral şi fizic, prin relaţii sexuale incerte. În paralel, viitorul sinucigaş este instruit militar de către activiştii politici, învaţă folosirea explozibilelor, deghizări în "blond cu cercel în ureche" şi locul unde va acţiona. Motivaţia sa este accentuată material de faptul că, după moarte, familia sa va fi masiv despăgubită din fondurile Hamas-ului, şi spiritual, de imaginile unui Rai Islamic al Shahid-ului, unde va sta cu profetul Mahomed la masă, se va înfrupta din munţi de carne cu pilaf şi-şi va petrece viaţa în compania fetelor şi băieţilor tineri şi frumoşi. Pentru tînărul musulman lipsit de educaţie, motivele expuse mai sus, plus transformarea sa personală în erou mitic sînt suficiente, determinîndu-l să accepte o sinucidere glorioasă printre duşmani (infideli, El Qufr). Cu cîteva zile înainte de sinucidere, Shadid-ul dispare de-acasă, urmează un post lung şi repetă ritualuri islamice care-l vor întări moral în acţiunea pe care trebuie s-o îndeplinească.

ŞEFII SE ASCUND ÎN GAZA LUI ARAFAT

În faţa acestei arme ultra-sofisticate - sinucigaşul cu

15 kile de TNT asupra sa - Israelul nu are - practic - un răspuns militar. Sistemele convenţionale folosite pînă acum se dovedesc ineficace. Sinucigaşul nu poate fi judecat, familiile se jură că n-au ştiut nimic, puţinii activişti cunoscuţi trăiesc în ilegalitate, masiv sprijiniţi de o reţea secretă de colaboratori care le asigură alimentele, casele conspirative, transportul şi informaţiile. Colaborarea dintre serviciile secrete israeliene şi forţele lui Arafat este.... aceea care este. La data redactării acestui material, dintr-o listă de 13 suspecţi prezentată de Israel Autorităţii Palestiniene, au fost prinşi 8 terorişti, restul continuînd să se ascundă în Gaza sau în alte locuri. Muhammad Dif, considerat comandantul local al lui Az-A-Din el Kassam şi răspunzător de atentatele din ultima vreme, este încă liber.

CONTRA - TEROARE

Fără veleităţi de expert în materie de anti-terorism, cred că se impune o schimbare a strategiei israeliene, un reviriment de concepţie spre o direcţie mai precisă, apropiată de gîndirea şi modul de acţiune al teroriştilor, poate o trecere de la mijloace defensive la cele preventive ori vindicative. Adică, în paralel cu informaţiile obţinute la faţa locului, cred că este nevoie de represalii masive, distrugeri, deportări, măsuri care să lovească familia şi satul sinucigaşilor, un fel de contra-teroare care să-l determine pe eventualul Shahid să se gîndească bine înainte de a exploda într-un autobuz israelian sau pe Dizengoff, să înţeleagă preţul pe care-l pot plăti mama sa, sora, vărul primar şi vecinii. Ar trebui publicat faptul că resturile sinucigaşului vor fi îngropate într-o piele de porc, ceea ce împiedică accesul la Raiul Islamic. Aşa procedaseră pe vremuri englezii cu fanaticii Islamului din Asia. În general, cred că în aceste momente ar trebui să renunţăm la "Umanismul" israelian şi să facem abstracţie de rapoartele "Amnesty", transformînd activitatea forţelor de securitate într-un Djihad al evreilor contra terorismului.

Pentru moment, cel puţin din punct de vedere moral, Hamas-ul se găseşte cu un pas înaintea noastră. Autobuzele circulă goale, centrele comerciale nu au clienţi, un bărbat cu aspect oriental e privit cu ochi pieziş. Ne temem, asta-i adevărul. Mai mult de-atît, o casetă regizată de Arafat şi eminenţa sa cenuşie Djibril Radjub, în care teroristul Abu Varda acordă un interview, provoacă la noi reacţii politice violente, schimburi de invective reciproce între Maarah şi Likud, de parcă acest Abu Varda ar avea vreo importanţă. Sper să nu fi ajuns în situaţia de a fi manipulaţi electoral de Yasser Arafat...

PUNCTUL PE I

(Continuare din pag. 9)

linişte (liniştea dinaintea furtunii) s-a auzit un zgomot înfiorător. Locuinţa familiei Ayash, alcătuită din 4 camere, baie, bucătărie, antreu şi cămară pentru murături, sărise în aer. În faţa ochilor noştri apăruse un imens nor de fum alb. Momentul era impresionant, eu aveam senzaţia că văd o scenă din căderea Berlinului, seria II-a. În zilele următoare au mai sărit în aer cîteva case. * Cam asta fuse. Iar acum, făcînd bilanţul primelor săptămîni de lupte, îmi dau seama că am asistat la cel dintîi război din istoria omenirii în care (cel puţin pînă la ora cînd trimit rîndurile de faţă la tipar) nu s-a tras nici un singur glonte (sau, fiindcă tot vorbeam de istoria omenirii, nici măcar o săgeată dintr-un arc). Ma niştana ? Ma niştana ? Păi, uite ma niştana:

Totul este fals în zilele-acestea: Pacea nu e pace, războiul nu-i război.

PIX

Primarul Ierusalimului, dl. Ehud Olmert a hotărît ca, din motive de economie, să stingă noaptea 90% din becurile ce luminează oraşul.

Ascultaţi-mă ce vă spun: omului ăsta i-a sărit o lampă !

Aflăm din "Washington Post" că Şeicul Rahman, de la New York, conducător al Hamasului pe continentul american, este nu numai orb, ci şi tuberculos.

Aşa se explică, desigur, că are oftică pe noi.

Gurile rele susţin că Raful Eitan, şeful Tzomet-ului, care-a divorţat nu de mult pentru a se recăsători cu un vechi amor, are o viaţă sentimentală destul de tumultuoasă.

Raful de dame.

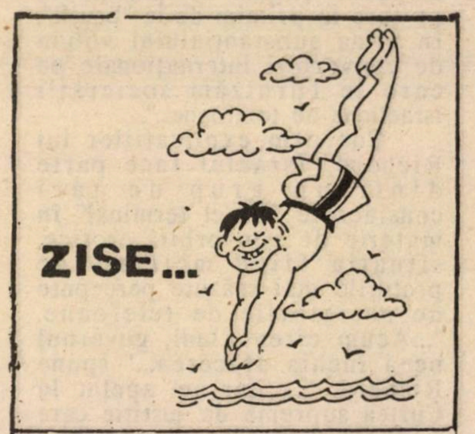

"Alteţa Sa Regală Ducesa de York a arătat că şi-ar dori ca britanicii să viziteze România într-un număr mai mare, pentru a vedea cît de frumoasă este ţara şi mai ales pentru a vedea că aici nu există numai handicapaţi şi orfani, ci şi peisaje, păduri şi câmpii minunate".

("Cotidianul", Bucureşti, 1996; comunicată de Edith Cohen, Germania)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

SEX LA TELEFON

La început erau numai "liniile fierbinţi", solicitate de oameni singuri, disperaţi, căutînd un partener simpatic, gata să le asculte necazurile, să le dea un sfat... În timp, aceste "linii telefonice" s-au transformat în "posturi erotice" - convorbiri sexuale pentru bani...

Puţini ştiu că Israelul ocupă un loc de frunte în exportul de... convorbiri erotice. Richard, directorul unui astfel de centru din Tel Aviv explică unui reporter al ziarului *"Jerusalem Post"*: "...Centrul nostru este internaţional în sensul că primim apeluri din diferite ţări ca Brazilia, Suedia, USA. Noi oferim "convorbiri erotice" pe baza unei game largi de situaţii sexuale. Clienţii plătesc preţul ca şi cum ar discuta cu o persoană particulară din Israel, iar noi cîştigăm din procentele pe care le primim de la "Bezek", în urma substanţialului volum de convorbiri internaţionale pe care le furnizăm societăţii israeliene de telefoane...".

Conform explicaţiilor lui Richard, Israelul face parte dintr-un grup de ţări considerate "punct terminal" în materie de convorbiri erotice, situaţia fiind motivată de preţurile mai scăzute percepute de societăţile de telefoane. "...Acum cîteva luni, guvernul ne-a închis afacerea..." spune Richard, "... dar am apelat la Curtea supremă de justiţie care a decis legalitatea afacerii noastre... E adevărat, lucrăm conformîndu-ne anumitor restricţii, facem însă tot posibilul ca să respectăm legea".

De cînd Bezek-ul a dispus deconectarea de prefixul 056 care dădea automat israelianului posibilitatea de a se cupla cu o linie de telefon sexy, recuplarea la prefix fiind posibilă numai printr-o cerere scrisă, afacerea lui Richard prosperă. Afişele sale de reclamă sînt ilustrate de o femeie sumar îmbrăcată şi zîmbind provocator. Întrebat dacă are probleme de etică personală, Richard explică faptul că centrul său este bazat pe nevoile pieţei, oferind servicii după cerere, aidoma oricărei alte afaceri.

Tot din *"Jerusalem Post"* aflăm că vîrstele lucrătoarelor variază între 20 şi 40 de ani. Tura durează opt ore, condiţiile sînt civilizate, aparatura complet computerizată. Parte din personal e format din femei cu copii, una dintre funcţionare susţine că mediul e suficient de confortabil pentru a-şi aduce propria fiică la lucru...

N., 20 de ani, a emigrat din Anglia. După ea, clienţii sînt "puşti, oameni singuri, curioşi, perverşi, nesatisfăcuţi sexual şi gata să-şi etaleze fanteziile; cînd vorbesc la telefon, joc, de fapt, un rol, ca o actriţă...Recunosc după voce dacă am de-aface cu un violator sau maniac, fac societăţii un serviciu prin faptul că-l ţin în casă unde-şi poate satisface poftele, în loc să iasă-n noapte şi să..."

Deşi, ca şi patronul său Richard, N. nu manifestă probleme morale, cînd are de-aface cu molestatori de copii sau zoofili, răspunsurile ei devin descurajante şi duc la întreruperea conversaţiei. Cu toate că se fereşte de generalizări referitoare la naţionalitatea clienţilor, N. spune: "... Irlandezii sînt brutali, agresivi, tot ce vor e să intre imediat în teme sexuale. Australienii sînt politicoşi, sensibili, şi mă tratează ca pe un om. Americanii se satisfac uşor dar sînt nerăbdători şi obsedaţi să afle preţul convorbirii...".

O altă dispeceră, S., 26 de ani, vine din Brazilia. Ca şi N., are o diplomă de soră medicală. Ea admite că munca pe care o face provoacă anumite tensiuni în familie: "Sigur că soţul meu ştie ceea ce fac, dar nu discutăm despre asta... Cînd ajung acasă uit tot ce am făcut timp de trei ore şi, zău că nu e nevoie să discutăm... Sigur, dacă soţul meu mi-ar da un ultimatum... Cum e şi normal, între lucru şi bărbat, nevoită fiind, aş alege căsnicia...".

(M. RAF.)

Oh, dacă şi asasinii s-ar "descărca" la telefon, ca încărcaţii ceilalţi...

MAX

**FABRICĂ DE SALAM ŞI CARNE, NECAŞER
DINTRE CELE MAI MARI DIN ŢARĂ**

La noi găsiţi întotdeauna carne, salam şi produse de carne pentru toate gusturile şi cele mai speciale.

vă oferă

LA PREŢURI FĂRĂ CONCURENŢĂ

- **STEAKURI ŞI CARNE PENTRU FRIGĂRUI**
- **CRENVURŞTI, PASTRAMĂ, RULADĂ, etc.etc.**
- **MURĂTURI, salate, pelmeni ruseşti**
- **BRÎNZETURI, aperitive, sosuri, băuturi- din import**

TEL-AVIV, str. BEN ATAR 37 - Autobuze "Egged": 83, 85; "Dan": 1, 18, 26, pînă la staţia de pe str. Salame 50.
TELEFON: 03-6830469

PE LEGEA MEA

o rubrică de
G. MOSARI

TOT CE VREŢI SĂ ŞTIŢI DESPRE DESPĂGUBIRILE DIN ŢARA NATALĂ

La finele lunii ianuarie a intrat în vigoare legea română cu privire la reglementarea situaţiei juridice a unor imobile cu destinaţia de locuinţe, trecute în proprietatea statului. În termeni "reci" e vorba despre legea nr. 112/1995, care dispune restituirea unor apartamente foştilor proprietari în anumite cazuri, sau despăgubiri financiare în altele, sub rezerva îndeplinirii condiţiilor pretinse de legiuitor.

Ce este mai important pentru cititorii noştri, din această lege ? Sperăm că răspunsurile la problemele de bază le veţi primi urmărind dialogul de mai jos.

Cititorul: Din prevederile legii am înţeles că - spre a se putea pretinde despăgubiri sau restituiri - o cerinţă de bază este deţinerea cetăţeniei române.

Juristul: În lege scrie simplu: să ai cetăţenia română. În normele de aplicare a legii se subliniază că cetăţenia trebuia să existe la data de 29 ianuarie 1996. În limbaj juridic, asta înseamnă o interpretare "restrictivă", care elimină de la posibilitatea de a revendica drepturi, pe toţi cei care ar fi putut redobîndi cetăţenia română în termenul de 6 luni prevăzut spre a se depune cereri pentru despăgubiri.

Cititorul: Dacă eu am cetăţenia română, dar n-am mai reînoit viza pe paşaport, sau vreau să o recapăt, cum trebuie să se procedeze ?

Juristul: Asta nu reglementează legea 112, ci altele, cum ar fi legea cetăţeniei române din 1991.

Se ştie că majoritatea celor ce au emigrat din România în Israel au renunţat la cetăţenia română, nu pentru că nu ar fi vrut s-o păstreze, ci datorită situaţiei politice din perioada 1945-1989.

Problemele cetăţeniei, adică redobîndirea ei, actele necesare pentru aceasta, pot fi rezolvate de israelieni prin secţia consulară a Ambasadei României de la Tel Aviv.

Cititorul: Am citit în ziare că pretinderea condiţiei de a avea cetăţenia română spre a putea revendica bunurile luate de stat în regimurile anterioare, a făcut şi face obiectul celor mai serioase critici în toată lumea.

Juristul: Primele reglementări de după 1989 cu privire la restituirea unor averi s-au referit atît la cetăţenie, cît şi la obligaţia de a locui în România. Legea 112/1995 aduce o noutate, eliminînd condiţia domiciliului. Cea a cetăţeniei a rămas deocamdată, pentru că statul român nu are posibilitatea de a se angaja la plăţi pe care nu le-ar putea suporta. Avem obligaţia de a fi obiectivi cînd analizăm o anumită situaţie. Să nu uităm că nu-i vorba doar de evreii care au pierdut cetăţenia română, ci chiar de... români, ca să nu mai vorbim de germani, unguri, armeni şi alţii.

Cititorul: Înţeleg că problema cetăţeniei, ca o condiţie de acordare a despăgubirilor, rămîne totuşi deschisă, cel puţin faţă de opinia publică. Să presupunem că îndeplinesc cerinţa legii şi că sînt cetăţean român. Părinţii mei au lăsat în România o locuinţă şi un atelier. Cum pot pretinde restituirea lor ?

Juristul: E necesar să se ştie că legea se referă la imobile cu destinaţia de locuinţe, nu ateliere, fabrici sau alte bunuri. În situaţiile în care apartamentele nu pot fi restituite în natură, se acordă despăgubiri, iar cetăţenii israelieni care sînt şi cetăţeni români, se află în categoria celor ce au dreptul la o recuperare financiară. Indiferent dacă averea revendicată priveşte o locuinţă sau mai multe, nu se acordă decît o sumă pînă la un anumit plafon, care e venitul mediu salarial pe economie al unei persoane pe timp de 20 de ani. Ceea ce - tradus în dolari - înseamnă pînă la 20.000, ţinîndu-se seama - bineînţeles - de valoarea lor în România.

Cititorul: În lege scrie că pot pretinde despăgubire cei ale căror case au fost luate de stat "cu titlu". Ce înseamnă asta ?

Juristul: Conform legii 112/1995, se pot pretinde locuinţe sau bani pentru imobilele ce au revenit statului la data respectivă - în temeiul unei hotărîri legale în acei ani. Sînt cazuri în care statul a preluat anumite apartamente pe baza unor ordine administrative, dispoziţii locale sau "de sus", deci "fără titlu". Pentru asemenea situaţii, cei ce-şi revendică drepturi trebuie să se adreseze cu acţiuni în justiţie.

Cititorul: Dacă foştii proprietari nu mai trăiesc, cine poate pretinde despăgubirile ?

Juristul: Moştenitorii acestora, dar se înţelege că sînt necesare documente atît pentru a dovedi proprietatea cît şi calitatea de moştenitori.

Cititorul: Cam în cît timp se pot obţine despăgubirile de către cei care îşi dovedesc toate drepturile ?

Juristul: Legea e la începuturile ei, abia acum se confruntă cu viaţa. Nu se ştie cum se vor desfăşura lucrările, ritmul acestora, deci este aproape imposibil de a prevedea o anumită durată pînă la rezolvare. Ceea ce se cunoaşte, este că cererile trebuiesc depuse pînă la 29 iulie a.c., dacă nu vor interveni prelungiri.

Cititorul: Cred că sînt legi bune şi rele. Cum consideri această lege ?

Juristul: Nu sînt de acord cu împărţirea pe care ai făcut-o. Ceea ce poate fi bun pentru unii, poate fi rău pentru alţii. Fiecare apreciază de pe anumite poziţii. Ceea ce pot spune, e că această lege este prima elaborată de un stat din Europa răsăriteană, care a aparţinut blocului comunist, ea reprezintă o recunoaştere a unor drepturi şi - în limitele unor posibilităţi despre care ştim că sînt restrînse - face un pas important în lumea... despăgubirilor !

GURA HUMORULUI

Cei doi titulari ai rubricii noastre de humor, Poli şi Nel, au lăsat de-o parte invidia că lui I. Schechter i-a apărut la Bucureşti cartea "Manuscrisele animate de la Marea Moartă"şi i-au cerut un autograf.

Schechter, cunoscut ca materialist dialectic şi afacerist istoric, nu dă nimic pe gratis. In schimbul autografului, el a cerut să fie publicat "măcar o dată" în MINIMUM. I-am amintit că i s-a mai făcut această favoare în trecut şi nu o dată. La care omul a răspuns că nu ţine minte favorurile, ci numai refuzurile şi nedreptăţile ce i se fac.

De voie, de nevoie reproducem, deci, o perlă din şiragul apărut la Bukarest.

ROSENKRANTZ şi GUILDENSTERN

Aceşti doi băieţi, aproape quatrocenari au nişte remuşcări pe conştiinţă de prin 1601, cînd la faimosul teatru "Globe" din Londra a avut loc premiera "Tragediei lui Hamlet, Prinţ al Danemarcei". Au fost colegi de universitate cu Hamlet, i-au jurat prietenie, dar l-au trădat ca nişte social-democraţi corupţi, şi de-atunci umblă brambura prin lume să-şi caute liniştea sufletească.

După informaţiile date de scriitorul progresist William Shakespeare, tinerii Rosenkrantz şi Guildenstern erau curteni la palatul lui Claudius, regele danemarc. Nu aveau nici o atribuţie şi nici o ocupaţie, aşa cum nu au nici în zilele noastre curtenii cărora li se zice "consilieri ministeriali" sau "miniştri fără portofoliu". Guildenstern era de familie bună. Tat-său, astrologul, era furnizor al curţii regale. Toţi - şambelanii, prinţesele, metresele - apelau la el cînd aveau nevoie de o stea favorabilă care să le poarte noroc. Rosenkrantz nu era nici el de jos. Babacul lui, republican înfocat, era căpitan în garda regală. Singurul evreu în garda aceea, şi cam indisciplinat: de Şabat nu venea la serviciu, punea un locotenent danez, un goi, să păzească palatul.

Fiind oameni cu nivel ridicat de trai, astrologul şi căpitanul şi-au trimis copiii la Universitatea din Wittenberg, unde studia şi Hamlet, care de cînd se născuse era copil de rege. Acolo tinerii Rosenkrantz, Guildenstern şi Hamlet s-au împrietenit strîns, jurîndu-şi credinţă pe termen nelimitat.

După studii, Rosenkrantz şi Guildenstern, probabil de emoţie că au fost cooptaţi în camarila regală, au căpătat un fel de paralizie a memoriei şi au uitat toate sentimentele ce i le-au promis lui Hamlet. Şi cînd ticălosul rege Claudius a vrut să scape de Hamlet, trimiţîndu-l în Anglia, i-a rugat pe Rosenskrantz şi Guildenstern să-l însoţească pe prinţ, dar să nu-i spună că duc cu ei o scrisoare către regele englez, în care acesta e rugat respectuos să-i taie capul lui Hamlet.

Rosenkrantz şi Guildenstern, destul de măgari ca să accepte misiunea ce le-a încredinţat Claudius, n-au fost şi suficient de inteligenţi ca s-o ducă la îndeplinire. Dar că l-au trădat pe prietenul lor Hamlet, asta e clar.

Au trecut patru secole de atunci, Hamlet şi însuşi Shakespeare sînt oale şi ulcele, dar Rosenkrantz şi Guildenstern tot mai au mustrări în conştiinţă. Umblă amîndoi prin lumea largă, ca nişte ambasadori itineranţi, documentîndu-se asupra tuturor trădărilor, cerînd audienţe la toţi marii trădători, sperînd să găsească o consolare în altă trădare şi astfel să le cadă pietrele de pe inimi.

Într-adevăr, pe oriunde au voiajat, ei au fost primiţi cu mare căldură şi simpatie, oamenii povestindu-le despre 1001 mîrşăvii mai mari decît mîrşăvia lor. Este uimitor cît de săritori sînt oamenii cînd e vorba să justifice o trădare, să scuze o crimă. In jurul escrocilor şi asasinilor foiesc o mulţime de filantropi, gata în orice moment să le doneze exemple de escrocherii şi asasinate mai neruşinate cu care să se consoleze şi pe baza cărora să se considere normali, nevinovaţi, nişte bieţi oameni în legitimă apărare.

Rosenkrantz şi Guildenstern au fost copleşiţi pretutindeni cu exemple istorice pe care puteau pune capul, ca pe nişte perne moi, şi să adoarmă liniştiţi ca pruncii.

- De ce vă chinuie gîndul că aţi luat scrisoarea aceea în care se recomanda călduros uciderea prinţului Hamlet ? i-a întrebat un orator universitar de religie aplicată. Oare regele David a procedat mai frumos atunci cînd, vrînd s-o acapareze pe Batsheva, l-a trimis pe soţul ei, Uriel, pe prima linie a frontului, cu indicaţia de a fi pus direct în bătaia tunurilor ?

- Ce mare crimă aţi comis trădînd un prieten ? s-au răstit la ei mai mulţi consolatori de meserie. Pentru atîta lucru vă frămîntaţi voi de patru veacuri ? Dar ce, cu Napoleon s-au purtat mai fidel amicii lui ? Don Carlos n-a fost otrăvit ? Aţi uitat oare ce neplăceri mortale a pricinuit Stalin celor mai devotaţi colaboratori ai lui ? Azi nici nu mai e o ruşine să-ţi trădezi prietenii, vocaţia, idealurile, laptele pe care l-ai supt şi incubatorul în care ai fost ţinut. Trădarea se cheamă azi pragmatism, care e ceva de laudă.

Rosenkrantz şi Guildenstern, sărmanii de ei, au căzut pe gînduri. Însă fiind oameni de modă veche, nu s-au putut unge pe corpul lor sufletesc cu acele exemple cică tămăduitoare. Rana nu li s-a închis şi ei continuă să cutreiere lumea. Bine fac. Bizuiţi-vă pe doctorii consolatori: îi vor vindeca. Le vor face asemenea grefă de consolare, încît vor ajunge în cele din urmă să se şi mîndrească cu trădarea lor mîrşavă.

Rav Levingher, condamnat la 7 luni pentru huliganism de către un tribunal israelian, s-a prezentat la închisoarea Ayalon din Ramle ca să-şi ispăşească pedeapsa, dar directorul l-a alungat, afirmînd că nu a primit dispoziţiile de rigoare.

Sistemul nostru penitenciar merge din ce în ce mai rău. Pînă acuma, paznicii îi lăsau pe deţinuţi să evadeze; de-acum înainte, ei nu-i mai lasă nici măcar să intre.

Bibi Netaniahu a făcut mari eforturi pentru a ajunge la o înţelegere electorală cu inamicul său jurat, David Levi, fondatorul noului partid "Gheşer" (Puntea).
Fă-te frate cu dracu pînă treci puntea !

PELERINAJ LA EIN HOD

GEO ŞERBAN

Până la generalizarea transportului aerian, călătorul dornic să ajungă, din partea noastră de lume, în ţinuturile anticei Iudei urma drumul pe mare. După ce vaporul trecea printre insulele greceşti, lăsa Ciprul în dreapta şi căuta, în direcţia opusă, ţărmul unde, curând, începea să se zărească splendidul arc al golfului Haifa, străjuit în extremitatea nordică de faimoasa cetate Acco, iar de cealaltă parte, de pantele încărcate cu verdeaţă ale muntelui Carmel. Chiar în anii '20, calea aceasta era foarte frecventată: un Gala Galaction, un Anton Holban, un Alex. Sahia au lăsat relatări despre un asemenea itinerar. E drept că numai o parte dintre călători debarcau la poalele Carmelului; ceilalţi continuau ruta marină până la Jaffo, de unde porneau spre Ierusalim, preferând pentru intoarcere să se imbarce iarăşi, de la Haifa. Şi pentru unii şi pentru alţii, vederea Carmelului rămânea adânc intipărită în memorie, cu ascensiunea printre grădinile de portocali şi cu privirea, apoi, de sus a magnificei perspective. Pe cât de semeţ se ridică, din mare, Carmelul - pe atât de lin îşi prelungeşte coamele, în paralel cu ţărmul, ca să se contopească treptat cu şesul, suveran de la Caesarea încolo, spre actualul Tel-Aviv. Mai înainte de a-şi pierde cu totul înălţimile, cam în dreptul altei faimoase cetăţi, Atlit, centru cândva al cavalerilor cruciaţi (astăzi, doar ruine), Carmelul acceptă să fie intretăiat de mici văi, străbătute de discrete căi de acces spre aşezări prizărite, mărunte, efemere, sortite uitării. Astfel de soartă ar fi avut şi părăsitul sat Ein Hod, dacă el nu era scos din anonimat, brusc, în 1953, din iniţiativa fostului nostru compatriot, pictorul şi arhitectul Marcel Iancu. Dintr-un oarecare sat, un pâlc mai curând de câteva modeste locuinţe abandonate, Ein Hod a devenit în puţini ani o celebră colonie de artişti, cu multiple activităţi (pictură şi desen, sculptură, ceramică, tapiserie, gravură), un reper înscris în lucrările de sinteză, de tipul „Panoramei artelor plastice", intocmită de un Jean Cassou (înainte de 1970, în serie cu „panorama ideilor contemporane" a lui Gaëtan Picon, cu „panorama artei muzicale" a lui Claude Samuel ori cu „panorama ştiinţelor umane" a lui Denis Holler).

Ideea „coloniei" nu i-a venit din senin lui Marcel Iancu. Pe vremea studiilor sale la Politehnica din Zürich (1915-1919), exista deja tradiţia unor înjghebări de acest fel, cu precădere în Germania, dar chiar şi în Elveţia. Înainte de a se integra grupului fondator al „Cabaretului Voltaire", Hans Arp petrecuse un timp la Weggs (aproape de Ascona) într-o improvizată adunare de pictori, printre care însuşi Artur Segal, alt originar din România, prezent scurtă vreme printre „dadaişti". Iancu a şi rămas, de atunci, bun prieten cu Arp, care avea să-l viziteze, târziu, la Ein Hod. Despre această vizită (ca şi a lui Cassou), maestrul Marcel Iancu mi-a vorbit cu evidentă mândrie, pe când mă plimba, aproape din casă-n casă, prin Ein Hod, într-o frumoasă zi de început de vară, în 1978. Era mândru, în general, de dezvoltarea pe care o luase colonia şi îi plăcea să reconstituie istoria devenirii sale.

Aproape că localitatea îşi incetase existenţa, nemaiavând locuitori, şi se punea problema unei mai eficiente folosiri a terenului prin redarea lui culturii forestiere. Tocmai se pregăteau echipe de artificieri ai armatei să ducă la capăt o acţiune de demolare a ultimelor ziduri, încă nedistruse de intemperii şi de abandonul îndelung, când Marcel Iancu a prins de veste şi a obţinut stoparea operaţiunii. Autorităţile au convenit să dea o altă destinaţie locului, cu condiţia ca întreaga administraţie a aşezării să fie preluată de cei ce acceptau să se instaleze acolo. În consecinţă, Marcel Iancu a trebuit să-şi asume el însuşi responsabilităţi precise şi, ani de zile, să diriguiască treburile comunei, ca un adevărat şi vrednic primar. În 1953, s-au pus bazele coloniei de artişti, dar în scurtă vreme ea şi-a extins aria dincolo de atelierele individuale. S-au amenajat spaţii încăpătoare pentru războaie de ţesut, pentru cuptoare de artă ceramică, pentru instalaţii de litografie, chiar turnătorie de bronz - apte să asigure practica tot mai numeroşilor cursanţi tineri veniţi să se instruiască în tainele acestor specialităţi ale artelor frumoase. Era un fel de a pune la încercare însăşi vocaţia artistică, pe care Marcel Iancu o concepea în strânsă legătură cu rigoarea tehnică artizanală, printr-o practică de exigent meseriaş, ca unul total străin de boemia romantică, la cheremul „inspiraţiei" instinctuale, egolatre. Mergeam printre case şi, mai la fiecare pas, ne opream pentru a-mi da explicaţii, din care rezulta cât suflet depusese Marcel Iancu pentru ca Ein Hod-ul să se dezvolte constant şi armonios. Nici urmă de ruinele iniţiale. Unele case mai păstrau patina vechimii şi, oarecum, un aspect rural. Însă destule fuseseră restaurate, modernizate sau, poate, chiar înlocuite de construcţii noi, adevărate vile, somptuoase, competitive, în stil rezidenţial, probă că unii dintre membrii

●

Am amintit în nr. trecut, la rubrica ETC, de frumoasa şi ciudata conferinţă rostită de preţuitul critic român Geo Şerban la vernisajul expoziţiei «Marcel Iancu» de la Bucureşti. Frumoasă – fiindcă Geo Şerban este un om de litere de deosebită fineţe. Ciudată (aşa cum ne comunicase, uimit, corespondentul nostru, Ţicu Goldstein,) fiindcă nicăieri nu se pomenea despre identitatea naţională a pictorului, despre împrejurările ce-au determinat plecarea sa din România după rebeliunea legionară din 1941, despre ţara unde s-a aşezat şi creat în continuare.

Mai nou, d. Şerban a publicat în revista "Realitatea evreiască" un text pe aceeaşi temă, extras din conferinţa D-sale. Textul, la lectură, e tot frumos şi tot ciudat. Atît de ciudat încît el seamănă cu o enigmă (gen jocurile lui Nelu Weinberg) oferită cititorilor spre dezlegare. Lăsînd la o parte amănuntul că ţara cu Ein-Hod-ul nu e pomenită niciodată (dar, întrucît se poate deduce, murmurăm: treacă de la noi), ne vom mărgini să punem o singură întrebare: ce era, în definitiv, de felul lui, Marcel Iancu ?

1).– Portughez
2).– Slovac
3).– Birmanez
4).– Nicaraguan
5).– Evreu
6).– Angolez
7).– Bosniac
8).– Yemenit
9).– Patagonez

Gîndiţi-vă bine, nu vă grăbiţi, că nu dau turcii şi însemnaţi răspunsul corect cu o liniuţă.

Este un exerciţiu intelectual cît se poate de util. Repetăm: util, pentru toţi cei ce doresc să înţeleagă pe ce lume trăim.

●

coloniei obţineau venituri corespunzătoare unei excelente cotări la bursa valorilor artistice. Maestrul, magistrul, mentorul, devenit un respectabil patriarh, îşi păstrase ún „cuib“ modest, preocupat să conserve înfăţişarea specific locală, fie şi cu sacrificarea unui confort sporit. Nici măcar atelierul propriu nu era mai mare. O masă, câteva scaune, şevaletul, rafturi de jur-împrejurul pereţilor cu materiale de lucru sau în lucru, mape cu desene, vrafuri de gravuri, pânze. Sub o mică ferestruică, o mască africană dintre cele ce-l vor fi inspirat când concepea măştile pentru „spectacolele“ Dada. O uşiţă laterală dădea în curtea de unde privirile se pierdeau la distanţă pe întinderile mediteraneene, scânteietoare sub soarele nemilos al Orientului, Pe şes, înspre Caesarea, se ghicea silueta apeductului edificat pe timpul ocupaţiei romane. Această apropiere trezise în sufletul lui Marcel Iancu nebănuite reverii arheologice. Cum la Ein Hod s-au executat săpături de fundaţii, pare-se că au ieşit la iveală monede cu efigii imperiale. De aici, sugestia pentru Marcel Iancu de a proiecta un mic amfiteatru (copie mult redusă a celui de la Caesarea vecină), anume pentru colocvii organizate, adesea, cu participare internaţională. În decursul anilor, mulţi artişti străini au dat curs invitaţiei de a lucra un timp la Ein Hod, după care au lăsat lucrări la faţa locului - de pildă, sculpturi aşezate pe la intersecţii. Există o galerie permanentă, la Ein Hod, unde expun localnicii pe rând, şi de unde vizitatorii pot face interesante achiziţii de tablouri, dar şi de mici suveniruri decorative, faianţe viu colorate, podoabe în argint sau alte materiale.

La începutul anilor '80, Marcel Iancu a cedat o parte din curtea casei lui în vederea construirii unui muzeu care să-i poarte numele şi să consacre în memoria generaţiilor raporturile sale cu avangarda artistică şi, implicit, contribuţia lui decisivă la receptarea modernă a picturii în strânsă relaţie cu arhitectura. Muzeul era inaugurat solemn în vara lui 1983, puţin înainte de dispariţia marelui artist. Aveam să-i trec pragul, copleşit de toate amintirile trecerii anterioare prin Ein Hod, un an mai târziu. Este un edificiu impozant, cu spaţii interioare pe mai multe nivele, dar fără ziduri despărţitoare, încât lumina invadează puternic atât zona destinată amintirii lui Iancu (opere ale sale şi documente numeroase, inclusiv din perioada românească, exemplare din „Contimporanul“, cataloage, fotografii), cât şi simezele expoziţiilor temporare. Scări care echilibrează vastitatea spaţiului duc spre o sală anume pentru conferinţe, unde se pot organiza, de asemenea, mici spectacole, recitaluri muzicale (a cântat acolo, bunăoară, Isaac Stern). O terasă imensă invită la contemplarea peisajului cu care fiinţa lui Marcel Iancu se va fi contopit în viaţă. Poate că duhul său pluteşte acum, protector, peste locuri.

GEO ŞERBAN

. . . Aflu din gazete că Prinţesa Diana a acceptat, însfîrşit, să divorţeze de Prinţul Charles.

Ştii ce ? Mi se fîlfîie.

FURT LA MINISTER

Un hohot imens de rîs în Capitala României. Aşa cum citim în presă: "...haina de blană a ministrului sănătăţii al Bulgariei a fost furată în timpul discuţiilor avute cu omologul său român, Iulian Mincu, în sediul Ministerului Sănătăţii de la Bucureşti. Ministrul bulgar, dr. Mimi Vitkova, şi-a lăsat haina de blană pe un cuier în incinta ministerului, dar, spre consternarea tuturor, d-na Vitkova nu şi-a mai găsit haina la sfîrşitul convorbirilor."

Păgubaşa (căreia, de altfel, i s-a oferit o altă blană din partea Ministerului Sănătăţii), s-a declarat mulţumită şi, după cum a aflat "Minimum", ea ar fi declarat: "Nu contează, Sănătate să fie !"

nou

A apărut

JENIŢA POSMANTIR

MITOCH SFARIM
ŞECARATI

(spicuiri din cărţile citite)

O culegere de texte în ivrit pentru toată lumea. Şi pentru toate împrejurările vieţii.

"MINIMUM"

Cartea poate fi obţinută, trimiţînd un cec de 20 (douăzeci) şekeli pe adresa:

JENIŢA POSMANTIR,
STR.ALEXANDER IANAI,
NR.3,
TEL AVIV.

ANCHETA
MINIMUM

OMUL MILENIULUI

(ŞI ALTELE ASEMENEA....)

După cum aţi citit, desigur, în numărul 107 al revistei noastre, ziarul Washington Post din S.U.A. a iniţiat printre cititorii săi o anchetă cu următoarele întrebări:

1.- Pe cine consideraţi Dumneavoastră "Omul Mileniului?"
2.- Unde aţi locui de preferinţă ?
3.- Care a fost cea mai folositoare carte a mileniului ?
4.- Cea mai mare eroare a mileniului ?
5.- Cea mai mare invenţie a mileniului ?
6.- Cel mai mare actor al mileniului ?
7.- Cea mai falsă idee ?
8.- Cel mai mare om de ştiinţă ?
9.- Cea mai mare compoziţie muzicală ?
10.-Personajul cel mai diabolic ?

Am pus şi noi , pe-aici prin Israel, aceste întrebări.

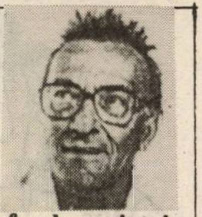

RĂSPUNSURI:

IOSIF PETRAN, redactor-şef al revistei săptămînale "ORIENT-EXPRESS":

1.- Albert Schweitzer.
2.- La Kiron (unde locuiesc şi acum), dar cu 2 etaje mai jos.
3.- "Castelul" lui Kafka.
4.- Recrudescenţa fanatismului religios.
5.- Computerul.
6.- Charlie Chaplin.
7.- Credinţa în perfectibilitatea omului.
8.- Sigmund Freud.
9.- Opera lui Bach în întregime.
10.-Am 1000 de candidaţi dar nu mă pot hotărî.

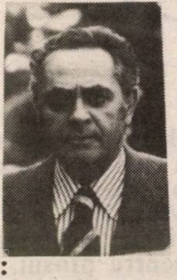

Dr. ZIZI WECHSLER, Tel Aviv:

1.- Leonardo da Vinci.
2.- Italia.
3.- Codul Napoleon.
4.- Al doilea război mondial.
5.- Atomul, dar numai în scopuri paşnice.
6.- Laurence Olivier.
7.- Antisemitismul.
8.- Albert Einstein.
9.- Simfonia Pastorală a lui Beethoven.
10.-Hitler.

Conferinţa "Constructorilor păcii" care a avut loc luna trecută la Sharm-el Sheih, s-a încheiat cu o rezoluţie ce condamnă terorismul internaţional (fără a numi pe vinovaţi) şi cere omenirii să facă totul pentru combaterea flagelului. La sfîrşit, după pauza de masă, participanţii (Bill Clinton, Ielţin, Helmuth Kohl, Peres, Mubarak, John Major, regele Marocului, plus vechiul militant împotriva terorismului Yasser Arafat, etc., etc.) s-au fotografiat împreună, rîzînd şi ţinîndu-se de mînă.

Sharm-ant.

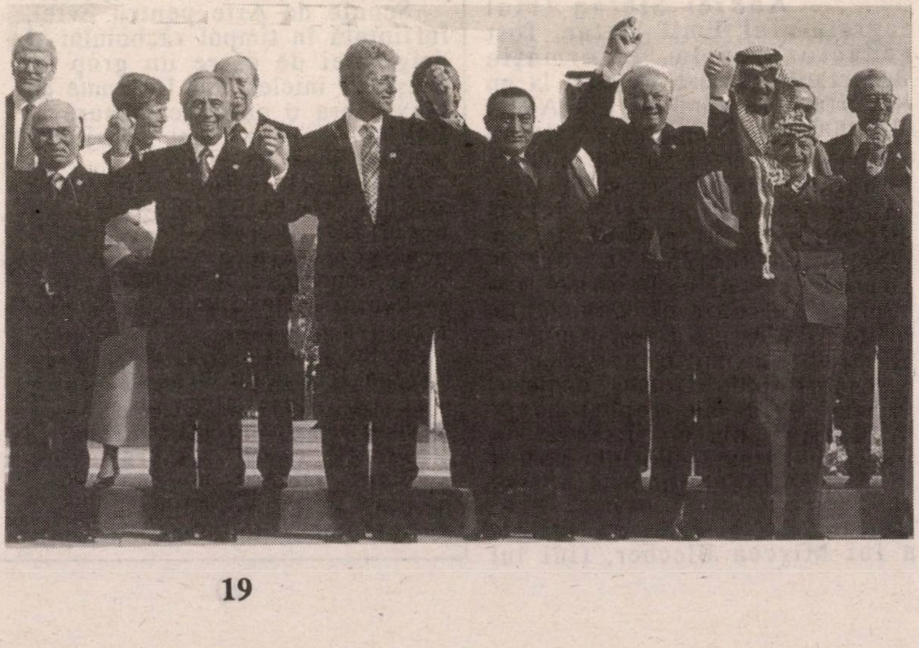

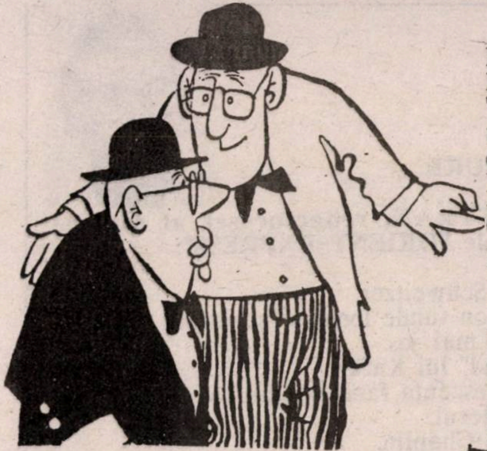

SE ZVONESTE CĂ ...

. . . Timişoreanul Micha Harish, ministrul Industriei, a hotărît ca, în vederea *primaries*-urilor din Partidul Muncii pentru alegerile de la finele lunii mai (*primaries* grele pentru dînsul, întrucît nu se află în graţiile lui Shimon Peres), să... facă apel la serviciile unui specialist în "relaţii publice". Acesta este *designer*-ul Yuval Caspin (vedetă a boemei telaviviene) care l-a învăţat să arboreze un "new look" (o nouă înfăţişare), schimbîndu-şi coafura şi renunţînd la costumele gri în favoarea unor vestoane colorate: roz, vernil, etc... ba chiar şi a jeans-ilor.

. . . Andrei Ştefan (fiul regretatului Emil Ştefan, fost redactor-şef la "Informaţia Bucureştilor") care lucrează la un important săptămînal din Atena (150.000 ex. tiraj), pregăteşte un grupaj de mare amploare despre viaţa social-culturală a *alialei;* publicul grec, ar fi afirmat Ştefan, cu prilejul unei recente vizite în Israel (are rude la Natania), este din ce în ce mai interesat de fenomenul israelian sub toate aspectele sale.

. . . Cunoscutul agent de voiaj Marcel Bădescu-Blecher, care lucrează în prezent în România, ca om de afaceri, a fost "luat la ochi" de mafia turismului; aceasta încearcă să-l lovească prin "demascarea" şi darea în judecată a lui Mircea Blecher, fiul lui Marcel, pe motiv că ar fi încălcat legile economice ale ţării. Revista "Flagrant Independent", de pildă, una din purtătoarele de cuvînt ale campaniei, l-a învinuit pe George Danielescu, ex-ministru liberal şi patron al firmei "SAFI" că ar fi "dat 400 de milioane şarlatanului Mircea Blecher".

. . . Atitudinea dură din ultima vreme a acad. Nicuşor Cajal la adresa "exploziei antisemite" a nemulţumit şi neliniştit autorităţile. Constatînd că savantul "nu mai înghite", forurile respective se gîndesc să găsească pe altcineva mai... maleabil pentru funcţia de preşedinte al Comunităţii.

Se caută un Kapo.

. . . I. Schechter a terminat în secret o carte cu portrete (45 la număr) ale "personalităţilor" din alia: politicieni, scriitori, ziarişti, activişti, etc., etc. Cartea fiind însă "incendiară", autorul aşteaptă vremuri mai favorabile pentru publicarea ei. Pînă atunci, manuscrisul ar fi fost depus într-un safe în Elveţia.

O SEARĂ EMOŢIONANTĂ

Seara comemorativă în amintirea pictorului M. H. Maxy m-a emoţionat profund pentru că m-a readus cu 50 de ani în urmă cînd, copil fiind, urmam cursuri de vioară în clasa profesorului Bernfeld, în cadrul Şcolii de Arte pentru Evrei, a cărei director era M. H. Maxy.

Parcă-l revăd trecînd pe culoarul şcolii din strada Sfinţilor din Bucureşti. Înalt, puţin pleşuv, cu o privire scrutătoare dar blîndă, avea o ţinută demnă, impozantă, cu multă nobleţe în mişcări.

Îmi amintesc că, deşi în acea vreme vocaţia mea - aşa mi se prezicea - era să devin un violonist celebru, eu aveam totuşi pasiunea desenului şi deseori mă fofilam pe ascuns în atelierul de pictură al lui Maxy, mă uitam fascinat la lucrările elevilor lui şi, din cînd în cînd, trăgeam cu urechea la explicaţiile Maestrului.

Şcoala de Arte pentru Evrei, înfiinţată în timpul războiului şi prigoanei de către un grup de artişti şi intelectuali în frunte cu Maxy, era o oază de cultură şi artă în mijlocul unui peisaj trist de oprelişti şi nenorociri.

Şi numai citind cîteva din numele fondatorilor Şcolii vă puteţi da seama de nivelul şi calitatea cursurilor:

M. H. Maxy (Pictură), **Dinu Negreanu** (Regie de teatru), **Alfred Mendelsohn** (Compoziţie), **Radu Negreanu şi Hilda Jerea** (Pian), **Eduard Lindenberg** (Dirijat), **Milla Lindenberg** (Balet), **Beniamin Bernfeld şi Hugo Schwartz** (Vioară), erau numai cîţiva din cei de care mi-amintesc. Iar printre elevi, nu se aflau mai puţin decît **Sergiu Natra, Mîndru Katz, Marius Braunstein** (mai tîrziu **Marius Constant**, stabilit la Paris unde a devenit mare compozitor de muzică pentru filme şi muzică simfonică). Iar dintre colegii mei la clasa de vioară pot să citez pe **Sergiu Comissiona, Mendy Rodan** şi cred că l-am avut coleg şi pe colaboratorul de astăzi al "Minimum"-ului, **Dr. Vladimir Eşanu.**

Toate aceste nostalgice amintiri mi-au revenit aevea în seara comemorativă închinată lui Maxy.

Revăzînd în filmul lui Zoltan Terner după scenariul Lianei Maxy o serie de lucrări ale lui Maxy, parcă am retrăit clipele petrecute în atelierul lui din cadrul şcolii. Şi deşi mi s-a atras atenţia de la început că filmul dedicat lui Maxy are nişte defecţiuni tehnice, mărturisesc că nu le-am remarcat şi că autorul filmului a creiat un documentar de mare calitate.

Printre cei care au luat cuvîntul, m-a emoţionat profund mărturia Liei König care, într-o românească pe care nu a uitat-o (cu toate reticenţele ei !), ne-a povestit despre prietenia ei cu M. H. Maxy.

Şi nu pot să închei aceste rînduri fără să amintesc de cel care a condus cu o mînă de maestru bunul mers al acestei seri. Vorbesc de Andrei Strihan care, în cuvinte simple dar emoţionante, ne-a evocat, de parcă l-am fi avut în faţă, viu, pe marele pictor care a fost Maxy. Intervenţiile sale au fost pline de căldură şi au completat pe deplin reuşita acestei seri.

ADAR DARIAN

E.W.T.R.
România
28

ROMÂNIA ȚARA VACANȚELOR

OFERTĂ SPECIALĂ

E.W.T.R.

Primăvara în Carpaţi

Vacanţa de PESAH în POIANA BRAŞOV

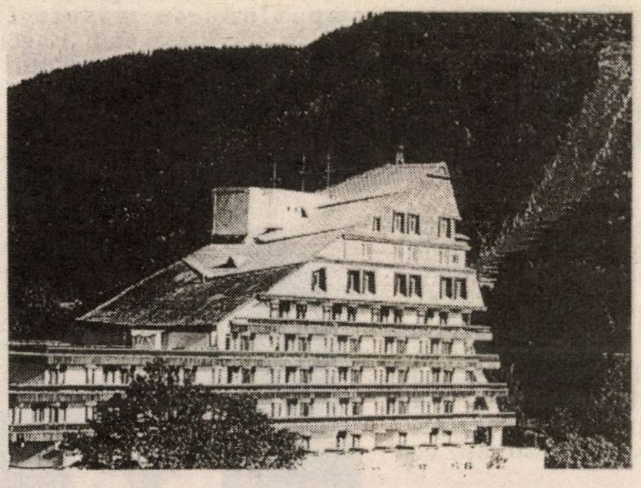

Vacanţă de Lux Hotel „Alpin"

Preţul cuprinde:
Bilet de avion Tel Aviv - Bucureşti - Tel Aviv
cazare în camere duble
Micul dejun - bufet
Toate transferurile

7 zile/6 nopţi: 350 $

Plecări la datele:
31 Martie - 01, 03 şi 05. Aprilie

ZBORURI CU TAROM

Vacanţă de mare Lux - Intercontinental Bucureşti + Hotel Alpin Poiana

Preţul cuprinde:
Bilet de avion Tel Aviv - Bucureşti - Tel Aviv
5 nopţi Hotel Alpin Poiană
2 nopţi Hotel Intercontinental
Cazare în camere duble
Micul dejun - bufet
Toate transferurile

8 zile/7 nopţi: 450 $

Plecarea la data de
31 Martie 1996

Sejurul se poate devansa sau prelungi
Preţul nu cuprinde taxa de înscriere (49 $) şi taxe de aeroport

Solicitaţi ofertă specială de primăvară Agentului Dvs. preferat

☐ Noi vă vindem excursia prin agentul dvs. de voiaj ☐ Noi vă asigurăm serviciile ☐ Noi vă garantăm o vacanţă deplină în România

ETC NOI

. . . A făcut înconjurul Tel Avivului păţania amicului nostru Iona Atlas, om de litere şi de turism. Aflat cu treburi pe la Dizengoff Center (omul locuieşte prin împrejurimi, la doi paşi de Dr. Watts), Atlas a fost trîntit la pămînt şi rănit de cunoscuta bombă ce-a explodat, cu asasinul-sinucigaş cu tot, la întretăierea lui Dizengoff cu strada King George. Dus cu ambulanţa la spital, el a fost pansat (o rană pe obraji, una la piciorul drept), după care s-a dus acasă. Acolo, scoţîndu-şi haina plină de sînge, a descoperit uluit, în portvizitul său din buzunarul de la piept... un cui. Acesta străbătuse haina, intrase în portvizit, străpunsese o legitimaţie, două cărţi de credit, o fotografie şi ce se mai afla înlăuntru, oprindu-se - miracol ! - la un centimetru de inimă. Un inginer, specialist în armament, i-a explicat lui Atlas că explozibilul folosit de Hamas (ca şi de fraţii acestuia...) este înzestrat cu cuie. Ca să fie mai *eficient*. De-atunci, Atlas (al cărui noroc a fost de-o mie de ori mai mare decît ghinionul) are, aşa ne-a mărturisit la telefon, un cui, cît toate zilele de mare, la adresa celor cu teroarea. Foarte bine, prietene, cui pe cui se scoate !

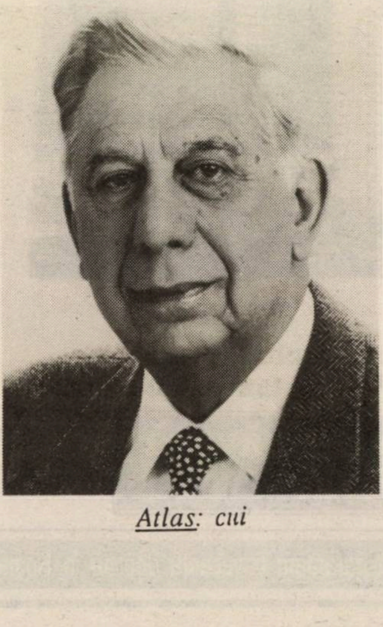

Atlas: *cui*

. . . Un spirit de glumă reuşit, al lui I. Avian, la rubrica sa de humor din "Ultima Oră": "Alegerile bat la uşă. Un sfat bun: Nu deschideţi".

. . . Un premiu - în lumea ebraică ! - pentru prozatoarea Felicia Keifa. Autoarea volumelor "Versuri mici şi poveşti mici" şi "Poveşti, poveşti" *(Minimum)* - una din revelaţiile scrisului israelian de limbă română - a fost distinsă cu premiul anual "Amalia Pendrick"; o nuvelă a sa, tradusă în ivrit, a... convins exigentul juriu condus de Hanoch Saar, conducătorul editurii "Saar" din Tel Aviv. Ceremonia de premiere va avea loc la "Beit Zionei America" cu prilejul "Săptămînii Cărţii Ebraice". Notăm, cu acest prilej, că Felicia Keifa are sub tipar un volum nou de nuvele.

. . . Schimbare de ton la Comunitatea din Bucureşti faţă de "explozia antisemită" post 1989. Luînd cuvîntul la Templul Coral, preşedintele Comunităţii, academicianul N. Cajal, a pus punctul pe i-ul fenomenului, cu limpezime şi duritate: Gata, s-a isprăvit cu conversaţia de salon, acum discutăm ca-ntre bărbaţi, cu cărţile pe masă:

"...se cuvine să privim cu mare îngrijorare recrudescenţa de astăzi a mişcării legionare în ţara noastră. Ea a apărut resuscitată de supravieţuitorii ei nostalgici, fie trăitori aici, în România, fie în străinătate.

Din păcate, aceste slogane nostalgice găsesc ecou printre tineri, fiind posibil un grav prozelitism. Gazete, cărţi ale corifeilor legionari, tabere de vară, procesiuni comemorative, articole din ziare, toate întreţin o atmosferă retrogradă, care extaziază totalitarismul extremei drepte şi blamează valorile democraţiei.

Adesea, legionarismul renăscut se prezintă cosmetizat. Se pretinde, printre altele, că legionarismul n-ar fi cultivat antisemitismul şi că legionarii n-au ucis nici un evreu. Nu este inutil să precizăm că acest fard este folosit grotesc şi ţipător, neavînd nici un corespondent ideologic şi de acţiune în realitatea interbelică.

Mişcarea legionară, ca ideologie, nu trebuie - desigur - redusă numai la antisemitism. Victimele rebeliunii legionare, ordonată de Horia Sima, demonstrează această afirmaţie. Dar mişcarea legionară a fost, neîndoielnic, violent antisemită şi a comis omucideri scandaloase printre evrei, dintre care pe unele tocmai le comemorăm astăzi, la peste jumătate de secol de la săvîrşirea lor. Minciuna ornantă îşi dezvăluie de la sine falsitatea. De la acest sfînt amvon, ţinem să atragem respectuos atenţia autorităţilor de stat ale României de azi că recrudescenţa legionarismului este o sfidare a valorilor democraţiei, impunîndu-se măsuri ferme pentru stăvilirea unui flagel care a întunecat destul trecutul ţării noastre."

Cajal: *Cu cărţile pe masă*

. . . "Să nu-l uităm pe Cristian Şerbu". Cu aceste cuvinte începe "Culegerea de poezie" închinată de Mircea Gorun, animatorul Cercului cultural Petah-Tikva regretatului inginer-poet C. Şerbu, omul care s-a străduit exemplar, ani de-a rîndul, pentru scoaterea la lumină a caietelor *Menora* din Rehovot. Un *gest* (Le Beau Geste). Colaborează I. Bareket, Luiza Carol, M. Gorun, Mioara Iarchi-Leon, P. Kidron, Bianca Marcovici, Aristide Mircea, I. Nicolai, Noemi Pavel, Clara Pechet, I. Vaisman, cu toţii fideli ai lui Cristian Şerbu, prezent şi el, dealtfel, în acest caiet omagial. Tot Mircea Gorun a scos de sub tipar un număr nou (6) din "Pro şi Contra". Salutăm intrarea notelor în paginile mini-revistei. Sîntem, adică, PRO.

. . . Doi *venetici*, al căror succes nu lasă să doarmă pe cei de la "România Mare", sînt criticii Iosif Sava (muzical) și Valentin Silvestru (teatral).

"Nu mai e un secret pentru nimeni - citim sub semnătura *Alcibiade* în România Mare - că dacă muzica românească e terorizată de Iosif Sava - teatrul românesc a încăput, în totalitate, pe mîna lui Valentin Silvestru. Ambii evrei, ambii pozînd în Patriarhi ai domeniilor respective, în instanțe supreme, care vămuiesc totul. Asta, deși ei n-au produs nimic, trăiesc numai din ciupeli. Adică Segall îl ciupește de fund pe Moscovici și Moscovici îi dă bobîrnace-n chelie lui Segall."

În încheiere, doritor de nițică purificare etnică, *Alcibiade* exclamă: "Băi aceștia, auzit-ați voi de cuvîntul *"pensie"*?

. . . Nu trece o săptămînă fără ca unul sau altul (una sau alta) dintre talentele scriitoricești din trib să treacă, prin scrisul lor, granițele țării. În România , mai întîi, firește, dar și în Germania, în Franța sau în Statele Unite. Mai nou, prozatoarea Getta Berghoff a ajuns în Canada. Revista "Semnalul" din North York, Ontario (Nr.19/96) publică un amplu fragment din romanul acesteia "Sub zodie sumbră".

Dacă eroii Gettei Berghoff trăiesc, ei, sub o zodie sumbră, nu se poate spune același lucru despre creația scriitoarei din Holon...

. . . Începe procesul lui Arthur Israelovici, fostul trezorier al Histadrutului și președinte al H.O.R. Arthur (Boss incontestabil al *alialei* din ultimele două decenii) este acuzat de a fi utilizat fonduri ale Histadrutului în campania electorală pentru primaries din 1992 a lui Israel Keisar și-n campania pentru Histadrut a lui Haim Haberfeld. El nu a sustras, în interes propriu, nici un shekel (nu e genul), dar procuratura consideră că felul cum a finanțat amintitele campanii ale demnitarilor din Avoda este ne-legal. Printre martorii acuzării, cîțiva vechi colaboratori ai lui Arthur: Moshe Nagor, Iacob Michaeli și alții. Se poate spune (nu cu plăcere, desigur) că avem de-a face cu un proces "românesc".

. . . Ciudat destinul lui M. H. Maxy ! Dramatic, mereu, de-alungul vieții, el se dovedește a fi tot așa și după moarte ! În zilele acestea cînd, la Tel Aviv și la București, la Paris și la New York, elevii și admiratorii marelui pictor sărbătoresc centenarul nașterii sale, un anume Petre Oprea, subaltern al lui Maxy la Muzeul de Artă din Capitala României a găsit de cuviință să scoată o broșură plină de insanități la adresa artistului. E și ăsta un fel de a-ți omagia protectorul și maestrul. Dar despre paginile cu înjurătură și venin vom mai discuta, mai pe-ndelete, în numărul nostru viitor. Colaboratorul nostru, Eugen Iacob, cunoscător bun (ba poate chiar prea bun) al culiselor artei plastice bucureștene, are ceva de spus în această privință.

. . . O veste nu prea plăcută pentru cetățenii care așteaptă să li se restituie proprietățile din România.

Luînd cuvîntul la o conferință de presă, ambasadorul american la București, d. Alfred Moses (care nu poate fi bănuit nici de filo-comunism, nici de anti-semitism) a declarat, răspunzînd la o întrebare din sală pe-această temă «incendiară»: "Într-o țară unde venitul anual pe cap de locuitor este cuprins între 1000 și 2000 de dolari, este greu să restitui proprietăți a căror valoare poate atinge miliarde de dolari."

. . . Declarația d-lui Alfred Moses a uimit (și supărat) Diaspora românească.

"Privind declarația de față - scrie Liviu Cangeopol în "Lumea Liberă", New York - aproape că-ți vine să spui că orice comentariu e de prisos, dar, în același timp, nu-mi pot opri gîndul că, datorită ei, s-ar putea scrie un întreg cărțoi despre rolul civilizator al Occidentului în țările mai sălbatice, dubla măsură la domnii ambasadori, caracterul universal al prostiei și, în ultimă instanță, consecințele vitrege ale unei limbi slobode.

Altminteri, conform celor spuse de d-l Alfred Moses, ar reieși că retrocedarea averilor confiscate nu poate avea loc decît în cazul unor țări bogate. Cu alte cuvinte, nici Albania, nici Republica Cehă sau Republica Moldova, pentru a da doar trei exemple la repezeală, n-ar fi trebuit să retrocedeze proprietățile private naționalizate foștilor proprietari. Pe de altă parte, devin mai greu de înțeles sancțiunile impuse Cubei (o țară și mai săracă decît România), ce se datorează, în primul rînd, proprietăților ce-au aparținut cetățenilor americani.

. . . Cîteva confesiuni ale Ninei Cassian, domiciliată la New York, făcute ziaristei Carmen Chihaia de la "Adevărul literar și artistic" din București; confesiuni, așa cum obișnuiește poeta, fără ipocrizie:

"Am abandonat Yoga. Cremă nu folosesc deloc, la coafor nu mă duc, la manichiuristă nici atît. Îmi tai singură unghiile și părul. Nu mă îngrijesc în nici un fel în mod special. Mă spăl cu apă și săpun pe față. La trăsăturile mele bizare, ce altceva să fac ? Cum să le ameliorez ? Nu-i nimic de făcut ! De aceea eu le și spun prietenilor că am cel puțin două lucruri comune cu Dante: profilul și exilul ! Acum, la Constanța fiind, pot spune că am două

DE ZIUA HOLOCAUSTULUI

Un film despre lagărele din Transnistria

Însfîrșit, tragedia Transnistriei va ajunge pe micul ecran: De ziua Holocaustului se va transmite, pe canalul 1 al Televiziunii Israeliene, un film pregătit în studiourile T.V. educative și realizat de regizorul Zoltan Terner și producătorul Marcu Simionovici. Intenția lor a fost de a realiza un film care să încerce a da răspuns la întrebările care se pun adeseori în legătură cu această temă. În acest scop, au convocat supraviețuitori ai lagărelor din Transnistria, ce vor veni în fața camerelor de filmat cu întreaga lor încărcătură de coșmaruri din copilărie.

Istoricii Dr. Jean Ancel, Dr. Leon Volovici, Dr. Ben Zion Shmuel, printre alții, vor prezenta cifre și rezultate ale cercetărilor efectuate de ei. Filmul va beneficia de-asemeni de comentariile eminentului scriitor israelian Aharon Appelfeld, el-însuși fost copil al Transnistriei.

lucruri comune cu Ovidiu: nasul - el se numea Publius Ovidius Naso - şi exilul".

- *Doar n-o să-mi spuneţi că aţi avut complexe...?*

"- Ba da ! Îngrozitoare. În special în adolescenţă: de la 11 ani, cînd s-a întîmplat catastrofa. În copilărie aveam un năsuc mic, cîrn şi o bărbiţă rotundă. La 11 ani s-a petrecut schimbarea la faţă. De care mă puteam lipsi. Am avut complexe."

. . . "Realitatea evreiască" din Bucureşti, condusă de cunoscutul dramaturg Dorel Dorian, se arată a fi din ce în ce mai deschisă faţă de mişcarea literară şi publicistică pe româneşte din Israel. În numărul 22/1996 întîlnim extrase mari din "Ultima Oră", din scrierile humoristice ale lui I. Schechter, precum şi - ultimul cu voia dumneavoastră - din "Minimum". În ceea ce ne priveşte, extrasele sînt însoţite de un "chapeau", o mică prezentare, a lui Dorel Dorian:

"Nu am avut norocul să-l văd pe Al. Mirodan în acele cîteva zile petrecute în Israel, cu prilejul Adunării Generale a Congresului Mondial Evreiesc. I-am văzut, însă, revista şi am înţeles că, pentru cititorii ei, "MINIMUM" a devenit o "instanţă" şi expresia unui spirit "mirodanist", ca spirit director, o stare de conştiinţă...

Am auzit cititori spunînd: "Am aflat din TENDINŢE..." (rubrică excelentă !), "PIX ar fi de părere..." (PIX semnează "PUNCTUL PE I"); Eu încep să cam bănui cine-i POLIŞINEL...", sau "DICŢIONARUL (se înţelege care...) a ajuns la *Fischof"*.

...Şi m-am bucurat, în sfîrşit, că i-am găsit în revistă pe Ion Mihăileanu, pe Iosef Eugen Campus, pe Eugen Luca, pe Alexandru Sever...

Fie să se împlinească, în rest, dragă "MINIMUM", ce-ai scris la "ETC.": "Să nu dezamăgim..."

Iată un "chapeau" la care nu putem răspunde decît printr-un "chapeau bas !"

. . . O mai veche cunoştinţă de-a noastră, d. Hardy Sobe, veleitar într-ale scrisului şi muzician cunoscut în crîşmele din Jaffo, prin talentul cu care fredonează la un şpriţ "M-a făcut mama oltean",- a găsit de cuviinţă să afirme, de la înălţimea operei D-sale nescrise, în săptămînalul "Revista Mea", cum că "Minimum" ar fi o publicaţie "obscură". Acum, poate că înghiţeam în sec, începînd să umblăm cu capul în pămînt dacă termenul "obscură" ar fi venit din partea unui mare jurnalist ca Geo Bogza, Jean-François Revel de la "le Point" sau David Bar-Ilan de la "Jerusalem Post". Dar nu-l putem accepta, atunci cînd el ne vine din partea unui obs-cur.

. . . În acelaşi articol, d. Hardy, zis şi Bran (fiindcă aşa-l chema pe partenerul lui Stan din vestitele filme comice cu frişca-n cap), îşi dă cu presupusul în materie de politică, de parcă s-ar ambiţiona să ne demonstreze ce înseamnă să gîndeşti (pardon de expresie) cu partea aceea a trupului omenesc la care ne referisem mai înainte. Vorbind, ca tot individul despre alegeri şi necazurile noastre de *trib*, cetăţeanul scrie : "Şi-au luat de mult ai noştri gîndul de a avea şi ei vreun candidat la Primaries, fie în partidele de dreapta sau de stînga (corect: fie în partidele de dreapta, fie în partidele de stînga - n. red. Minimum) de a ocupa vreun fotoliu ministerial sau de Haver Knesset." Or, asta e o gugumănie atît de mare (Miha Harish candidează pentru "Avoda", ca şi Alex. Goldfarb, Avraham Poraz pentru "Meretz", Esther Salmovici pentru "Likud") încît ea ar trebui să-l determine pe d. Hardy să-şi ia gîndul de la gazetărie.

. . . Prof. Alfred Hîrlăoanu, de la Bucureşti, a devenit celebru - după cum ne amintim - graţie faptului (care ne năuceşte şi astăzi) că fusese excomunicat, acum cîţiva ani, din sînul comunităţii evreieşti, ca un Spinoza de calea Văcăreşti: omul publicase o carte despre istoria poporului evreu, care enervase pe şefii din Popa Soare. Acum, d. Hîrlăoanu, dedat necontenit scrisului, a scos de sub tipar un Manual de ebraică ce se bucură de mare succes în rîndurile celor care doresc să deprindă limba Bibliei. Ne bucură că exclusul a fost inclus în programul tuturor cursurilor de ebraică de la Carpaţi şi Dunăre.

. . . Ne-am obişnuit ca oridecîteori se strecoară în revistă vreo greşală cît de cît "remarcabilă", să dăm *erata* de cuviinţă (ca orice tipăritură anti-şanţ). Dar ar însemna să fim curat făţarnici dacă am pretinde că eratele cu pricina ne fac plăcere. Le facem din datorie gazetărească, din spirit de gentleman (Oxford !) iar uneori le facem scrîşnind din dinţi. Dar alteori - se întîmplă - le facem... cu plăcere. Aşa cum procedăm acuma, la semnalul unui cititor (atent), pe nume N. Zilberman, inginer din Iaşi:

"În nr. 107, la pag.19, referindu-vă la muzicologul Iosif Sava, menţionaţi că Domnia-sa are «vreo douăzeci de cărţi la activ». Dar, aşa cum rezultă din lista pe care v-o anexez (copiată din recent apăruta carte "Scripcarii de pe acoperiş" - Ed. Hasefer Bucureşti), lista cărţilor publicate pînă în prezent de Dl.I.Sava cuprinde 39 de titluri (38 în lista propriu-zisă + "Scripcarii...").

În speranţa că veţi recepţiona cu sinceră bucurie semnalarea mea, vă exprim sentimente de prietenie şi preţuire".

Speranţele Dvs., D-le Zilberman, s-au dovedit a fi întru totul întemeiate.

Senatorul român şi Hamas-ul

Senatorul PAC, Ştefan Radof, a cerut Guvernului român să expulzeze din ţară toate persoanele bănuite că ar avea legături cu organizaţii teroriste, aşa cum relatează Daniel Uncu în "România Liberă". Domnia sa a arătat că atentatul de la Ierusalim, revendicat de "HAMAS" şi în urma căruia au căzut victime 7 cetăţeni români, ar trebui să determine S.I.E. şi S.R.I. să se implice mai mult în anihilarea organizaţiilor teroriste, cerînd, totodată, celor două instituţii o informare despre activităţile teroriste pe teritoriul României.

. . . La acestea se cuvine să adăugăm că, întrucît d. Ştefan Radof nu este numai senator, ci şi un cunoscut actor de teatru şi film, intervenţia D-sale ar putea fi intitulată (precum filmul lui Manole Marcus): "Actorul şi sălbaticii".

. . . D. Albert Poch din Natzeret Illit, mai vechi muşteriu al nostru şi admirator înflăcărat al săptămînalului "România Marc", trece prin clipe de adîncă suferinţă. Aşa cum reiese din scrisoarea de mai jos adresată foii susnumite, d. Poch a devenit - din colaborator regulat al d-lui C.V.Tudor - colaborator *regulat* :

"Stimate domnule Vadim,

Nu m-am aşteptat vreodată să permiteţi să fiu atacat direct de un imbecil legionar, Constantin Burlacu, din New York. Cum poate arăta acest pui de legionar, el însuşi legionar, decît ca un monstru ? Că el latră pe unde poate şi se găsesc proşti care să-l asculte, este o treabă. O treabă de-a dreptul periculoasă. Şi ce scrie el printre miile de cuvinte ? Scrie că "sînt şi evrei buni şi cumsecade, numai pentru că v-au dat dvs. cîteva icoane pentru a vă închina înaintaşilor lor, asta nu este o dovadă de naţionalism luminat." Desigur că scrisoarea a ajuns la dvs., aţi citit-o şi aţi hotărît să fie publicată, deşi ştiaţi că eu sînt persoana cu icoanele şi cu Biblia. M-aţi părăsit şi iată că eu sînt obligat să citesc, în revista pe care o iubesc, o atît de mare măgărie. Am vrut, din toată inima, să vin în România înainte de alegeri, ca să pot face ceva pentru partid, am rupt relaţiile cu unchiul meu, caricaturistul Albert Poch, dar nu m-am aşteptat să fiu scuipat în faţă de acest Burlacu, prezent mai mereu în paginile "României Mari". Vă spun sincer că acest atac mă doare", etc., etc.

Din informaţiile pe care le deţinem, d. Poch s-a închis în casă, făcînd *şivă* întru amintirea idolului său sfărîmat. Rugăm pe d. Menahem Ariav, primarul din Natzeret Illit, să-i facă o vizită de condoleanţe, transmiţîndu-i, cu ocazia asta, îndureratului, sentimentele noastre cele mai sincere de compasiune.

MAMAIA מַאמַאיָה

Restaurant
românesc
GRĂTAR - PESCĂRIE

AER CONDIŢIONAT.
AMBIANŢĂ PLĂCUTĂ.
SERVICIU CONŞTIINCIOS.
PREŢURI MODERATE.
DESCHIS ZILNIC ÎNTRE
ORELE 12 - 24
VĂ RUGĂM A REZERVA
LOCURILE PRIN TEL. NR.
5237784
VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE

RESTAURANTUL MAMAIA
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

Primim la redacţie din partea poetului Shaul Carmel:

CONFLICT
SHAUL CARMEL - I. AVIAN

De ani de zile, I. Avian a făcut din subsemnatul un subiect, un mic subiect al scrisului său. Ani de zile l-am ignorat, pînă cînd m-am hotărît odată să-i răspund. Nu se mai poate, domnule ! Am scris, sperînd că omul va înţelege. M-am înşelat: el a continuat. Astfel, nu de mult, la rubrica sa "Balagan" din "Ultima Oră", a ajuns pînă-ntr-acolo încît s-a legat de viaţa mea particulară, de-o călătorie făcută de mine în străinătate. I-am răspuns din nou, sub forma unei parodii după Sadi Rudeanu. Din păcate, prietenii mei de la "Ultima Oră" mi-au refuzat acest drept de replică. Am apelat, în consecinţă, la paginile lui "Minimum", căruia îi mulţumesc pentru găzduire.

(O precizare. pentru cei ce nu cunosc idişul: expresia mit de fis înseamnă: cu picioarele).

SADI RUDEANU
SCRISOARE CĂTRE ION PRIBEAGU

Iartă-mă, maestre Ion,/ Că te deranjez în moarte,/ Dar coleg întru creion,/ Întru har şi întru carte,/ Vreau să ştii că-n locul tău,/ Chiar acolo unde-ai scris,/ Unde-am pătimit şi eu,/ Scrie unul mit de fis./ Mic de stat, e în umor/ Ca Pribeagu şi Rudeanu,/ Dar în fapte-i cam uşor,/ Le cam bîjbîie sărmanu'/ Obsedat pe-ntreaga viaţă/ De un singur subiect,/ Nici nu simte că-i paiaţă/ Şi de mult de tot suspect./ Să adori la bătrîneţe/ Un poet, un alt bărbat ?/ Chiar de-o fi o frumuseţe,/ La evrei e un păcat./ Pînă ieri, dragă Ionel,/ L-am iubit şi noi, ca frate,/ Dar atît ! Shaul Carmel/ Nu e pasionant la...spate./ Ce ruşine şi ce bişă/ Să continui an de an/ Ştii tu ce, şi fără fişă,/ Şi pe nume Avian./ Mă gîndesc să-i spun lui mama/ Să mai umble prin sertare,/ Fără să mai ţie seama/ Cîte-am publicat şi care./ Să le-adune-aşa cum sînt,/ Toate cronicile iar,/ Că m-aruncă din mormînt/ Balaganul lui din ziar.

Pt. conf.,
Shaul Carmel

HAG PESAH SAMEAH!

VICTOR NĂMOLARU

"JUDAICA" în "COLECŢIONARUL" BUCUREŞTEAN

Mi-a parvenit recent ultima apariţie (nr.3) a revistei bucureştene "Colecţionarul". L-am aşteptat cu interes, deoarece în numărul anterior fusese supusă atenţiei cititorilor o tematică pe care cartofilia românească a abordat-o, în mod remarcabil, încă de la începutul acestui secol. Este vorba de "Judaica", această "temă a temelor".

Cărţile poştale ce pot fi reunite sub denumirea generică de "judaica" sînt numeroase şi ele abordează aspecte extrem de variate ale poporului nostru,- de la cele care ilustrează traiul cotidian, obiceiurile şi religia sa, şi pînă la mişcarea sionistă.

Ce poate fi mai tulburător decît să regăseşti - reunite în aceeaşi colecţie - ilustrata ghetto-ului de la Sienna (socotit primul din Italia), ori cea care înfăţişează protestul împotriva pogromurilor (de.ex.: Yemen, 1920), alături de cartea poştală care reprezintă actul circumciziei, "Place des Juifs" din Paris şi Judensburg-ul austriac, lîngă fotografia micului meseriaş, împreună cu familia în faţa atelierului său, inspiratele felicitări de Rosh Hashana, o nuntă mare şi masă cu dar, alături de una din multele sinagogi moldovene.

Fireşte, nu toate ilustratele sînt la fel de valoroase sau la fel de expresive, dar toate au un numitor comun: vorbesc despre poporul evreu. Ilustrata unei sinagogi dezafectate (cine cunoaşte numărul exact al acelora din fosta URSS transformate în hambare sau cinematografe ?) este mai căutată decît imaginea uneia care funcţionează (dacă-i veche, vizitată şi în bună stare, şi o asemenea piesă constituie azi o raritate); fotografia unui rabin nominalizat este de trei ori mai bine cotată decît cea care n-are nici un nume pe ea, iar o ilustrată cu declaraţia Balfour din 1917 este de 8,5 ori mai scumpă decît imaginea care-i înfăţişează pe Ben Gurion sau Haim Weizman în aceeaşi perioadă. Dar nici una din aceste cărţi poştale nu se poate compara cu ilustrata emisă la primul congres sionist de la Basel (1897). Veche de aproape o sută de ani, ea valorează azi multe mii de shekeli, dar, practic, nimeni nu şi-o poate procura deoarece pînă acum n-au fost descoperite, în întreaga lume, decît trei exemplare.

Cele două articole din "Colecţionarul" sînt însoţite de 14 reproduceri ale unor piese pe care orice colecţionar ar dori să le posede. Reţin atenţia în mod deosebit, cartea poştală "Spre Zion", editată în 1903 de cercul sionist "Tikwas-Israel" din Iaşi, ilustrata trimisă de la "Balul Zionist din 12 oct. 1913" (clubul Dr. Zion - Buhuşi), ansamblul memorial ridicat întru cinstirea eroilor din regimentul 33 Dorobanţi căzuţi în primul război mondial, una din componente constituind monumentul închinat ostaşilor evrei ai regimentului. Sub cele două simbolice table ale legii sînt gravate numele celor 12 soldaţi eroi.

Putem cita, în continuare, cartea poştală ce-l înfăţişează pe tipograful Leon Friedmann din Roman (1908), interesantul "souvenir" trimis de dr. J. Chazanowicz (1904), întregul postal transmis Comitetului de protecţie a Imigranţilor Israeliţi din Santiago de Chile dar, repet, toate piesele sînt semnificative şi ne stîrnesc invidia.

"Colecţionarul" din Bucureşti, cu articolele sale despre "Judaica", ce mi-a inspirat aceste rînduri, îşi propune să fie ghid şi prieten acelora ce se aventurează în universul insolit al colecţiilor de tot soiul. Face acest lucru cu aplicaţie şi dăruire. Lucru explicabil, deoarece publicaţia este realizată de un grup de împătimiţi colecţionari - Şerban D. Drăguşanu, Silviu N. Dragomir, Răzvan R. Popescu, Călin Hentea, nume şi competenţe unanim apreciate, unii dintre ei perseverenţi culegători de cărţi poştale cu tema "Judaica". Trimestrialului care acum deschide ochii spre lume şi celora care-l făuresc,- un salut încălzit de soarele Mediteranei.

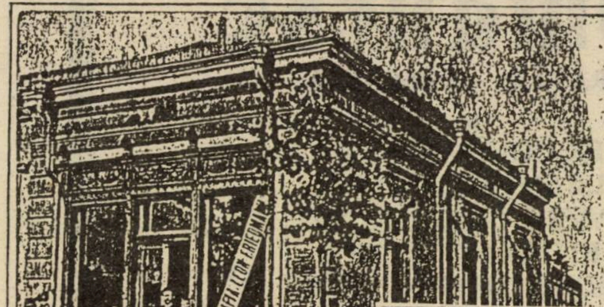

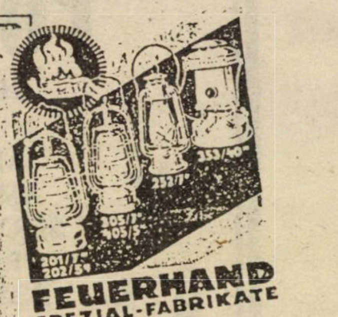

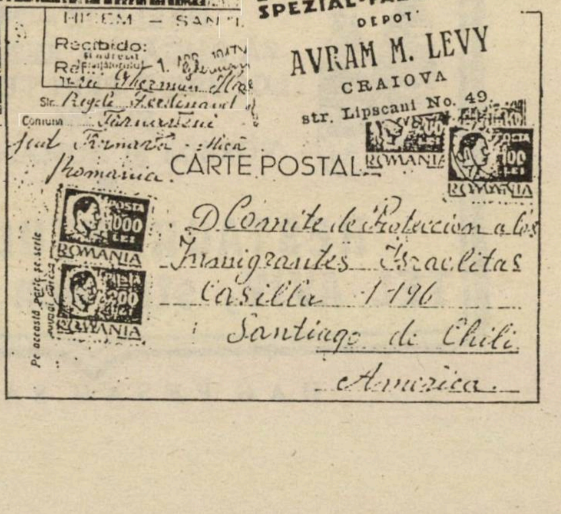

DEPOT
AVRAM M. LEVY
CRAIOVA
str. Lipscani No. 49

HICEM - SANT.
Recibido:
Ref.:

Str. Regele Ferdinand
Comuna Târnăveni
Jud. Târnava - Mică
România

CARTE POSTAL

ROMANIA

D. Comite de Proteccion a los
Inmigrantes Israelitas
Casilla 1196
Santiago de Chili
America

Trei ilustrate
Sus: Ilustrată din Roman
Dreapta sus: ilustrată din Cernăuţi
Dreapta jos: ilustrată

ÎN ZĂPEZILE CANADEI despre ZĂPEZILE TRANSNISTRIEI

Felicia Carmelly (Steigman), din Toronto, este doctor în psiho-sociologie. În anii imediat postbelici din România, a ieşirii din coşmar pe baze sentimentale, după ce împreună cu familia sa fusese eliberată în 1944 din lagărul de la Shargorod, din Transnistria, de către armata roşie, entuziasmul juvenil a dus-o pe Felicia Carmelly spre limba rusă. Cînd a ajuns să-şi dea seama, pe baze raţionale de astă dată, care este adevărul despre Transnistria, acest "Holocaust tăcut", unde au pierit sute de mii de oameni nevinovaţi, despre minciuna oficială, a devenit deponentă pentru emigrarea în Israel şi, implicit, şomeră. Durerosul şi lungul episod al deportării şi peregrinării prin lagărele de concentrare i-a marcat întreaga viaţă, amintirile nedîndu-i pace, chiar dacă ele nu fuseseră scoase la iveală dincolo de cercul familial. Dar în anul 1994 i-a căzut în mînă o carte, intitulată "Jagendorf's Foundry, A Memoir of the Rumanian Holocaust 1941-1944" ("Topitoria lui Jagendorf, o amintire a Holocaustului românesc"), publicată, sub îngrijirea lui Aron Hirt-Manheimer, de Editura Harper Collins în 1991.

"Era o carte - spune Felicia Carmelly - unde am găsit multe nume cunoscute din copilăria mea de pe meleagurile natale ale Bucovinei româneşti, într-o familie simplă de evrei care păstra tradiţia iudaică fără a fi habotnică. Familie care, şi ea, a avut multe puncte comune cu alte sute şi sute de familii evreieşti din Basarabia şi Bucovina de Nord, care au trecut apoi prin teribile încercări în anii grei ai războiului hitlerist şi ai prigoanei rasiale din regimul dictaturii antonesciene. Această carte mi-a readus în faţă amintiri pe care mi le reprimam, stîrnindu-mi, totodată - ca o compensare a timpului pierdut ? - o căutare frenetică a oricărei consemnări pe marginea acestei tragedii comune evreieşti. Din care am tras însă, apoi, concluzia că această tragedie n-a fost nici pe departe cunoscută precum exterminarea din celelalte lagăre naziste."

Iată de ce, în vara lui ’94 Felicia Carmelly a trimis un articol la revista "Canadian Jewish News", intitulat "Transnistria - The Forgotten Cemetery" ("Transnistria - cimitirul uitat"), care a avut un rapid şi neaşteptat de puternic ecou, autoarea primind într-un scurt interval de timp peste o sută de telefoane şi vizite de la persoane din Canada şi Statele Unite. Din acest ecou s-a întrupat, în toamna 1994, Asociaţia Supravieţuitorilor din Transnistria, cu sediul la Toronto. Care numără în prezent în jur de 200 membri, avînd la activ cîte cel puţin patru întruniri pe an, în majoritate social-culturale şi comemorative, dar şi permanente legături cu supravieţuitori din Transnistria sau urmaşi ai acestora, stabiliţi în Canada, Statele Unite, Israel, ţări europene şi sud-americane.

Iar acum este pe cale să vadă lumina tiparului cel mai ambiţios proiect al celei mai tinere (dar şi celei mai active !) asociaţii a "tribului" nostru de aici: un volum antologic comemorativ, intitulat "Transnistria remembered", publicat în limba engleză şi avînd ca editoare pe Dr. Felicia Carmelly. Lucrarea conţine o amplă situare istorică şi geografică, mărturii şi interview-uri (nu puţine inedite) ale celor care au trecut prin iadul lagărelor fasciste din Transnistria, facsimile ale unor documente cu valoare istorică, fotografii, hărţi precum şi un capitol comemorativ al unor victime. Nu, Transnistria nu cade în uitare.

Corespondenţă
din Canada de la
PAUL SLĂVESCU

Schechter adus de la Bucureşti

A sosit în ţară un număr limitat de exemplare
din noua carte a lui I. Schechter

„Manuscrisele animate
de la Marea Moartă”

Cartea, frumos tipărită, publicată de prestigioasa
editură a Fundaţiei Culturale Române,
a apărut recent în vitrinele librăriilor româneşti.
Carte fantezistă cu picioarele pe pămînt,
fals document istoric însoţit de comentarii riscante.

Se vinde pe sprînceană cu 30 de şekeli
Comenzi la adresa:
Str. Zamenhof 15, Tel Aviv
Repede – repede, pînă nu se epuizează!

Călătorule, povesteşte ce ai văzut! (scrisoare imaginară către un coleg de universitate)

S. DAMIAN

Criticul literar S.Damian, de la Universitatea din Heidelberg, Germania, s-a aflat nu de mult la Bucureşti, după o absenţă de cîţiva ani din ţară.

În cartea sa de eseuri "Fals tratat despre psihologia succesului", apărută într-o ediţie revăzută şi adăugită la editura "DuStyle" din Bucureşti, el povesteşte ce-a văzut.

Adică, ceea ce l-a frapat, mai întîi şi întîi.

Extrase:

Grăbit să-ţi pregăteşti valiza de plecare, ţi-a sunat în urechi un cunoscut dicton, extras dintr-un vechi text literar: „Cel ce face o călătorie are ce povesti“. Da, ai fost ferm convins că era de-ajuns să deschizi bine ochii şi să înregistrezi fidel tot ce se oferă privirii, ca, la întoarcere, povestirea să se depene aproape de la sine. Nu s-a întîmplat aşa. Înarmat cu poveţe înţelepte, ai pornit la drum, străbătînd distanţele, strîngînd sîrguincios impresii peste impresii. Ştiai totuşi, ai fost prevenit, că nu pretutindeni locurile şi situaţiile se lasă descoperite prin simpla vedere. Cîteodată tocmai voluptatea priveliştii de a se dezvălui, fără rezerve, ascunde o şireată capcană. Dar să nu anticipăm.

Ţinta voiajului era pentru tine, prin urmare, după o lungă întrerupere, iarăşi România. Abia descins la Bucureşti, deşi în pregătirea deplasării ai asimilat harnic din nou o serie de cunoştinţe despre istoria şi spiritualitatea autohtonă, ai constatat destul de repede că te descurci anevoie, ca într-un hăţiş, derutat de semne contradictorii. Ţineai minte avertismentul ce ţi s-a dat, că aparenţele pot fi înşelătoare, că şi ceea ce se prezintă ca mişcare, freamăt, înnoire, suferă, nu rareori acolo, de lipsa unei autentice porniri spre schimbare, de lipsa unei energii pozitive. Încă din zilele răsturnărilor din decembrie 1989, spectacolul desfăşurat în văzul lumii, pe ecranele televizoarelor, un record al tehnicii avansate, se dovedise, nu numai pe alocuri, amăgitor, trunchiat, deformat. Departe de transparenţa aparatelor de luat vederi, poate în subsoluri şi coridoare tainice, se petrecuseră fapte inavuabile pînă astăzi, fapte care au imprimat evenimentelor un alt curs decît cel expus privirii, exhibat cu o febrilă ostentaţie. Mai mult fără voie ai purtat cu tine bănuiala că, probabil, o a doua identitate a Puterii continuă să existe şi în prezent, învăluită mai departe în mister şi deconspirată doar parţial. Ce a rămas din această presupunere? Bineînţeles că e prea devreme să conchidem.

Mai întîi primele senzaţii. Te-a fermecat, se poate zice, un început de trepidaţie al unei cetăţi moderne cu maşini rapide şi schele înalte, cutezătoare, cu un furnicar de oameni în goană după bani, afaceri şi investiţii, cu o puzderie de mărunte prăvălii şi dughene ce modifică peisajul cenuşiu, monoton al fostei metropole comuniste. Dar alături, în imediata vecinătate, se lăfăie încă neînvinsă tot vechea inerţie, semitoropeala orientală. Pînă în centrul capitalei se strecoară străzi desfundate, cu gropi adînci, răsar cartiere de cocioabe cu rufe zdrenţuite atîrnînd la

C.V.Tudor: Chipul marţial al tribunului-bufon

ferestre, agonizează şantiere părăsite, proiecte întrerupte şi abandonate fără motiv, irumpe o invazie de zgomote stridente şi cotropeşte spaţiile o murdărie molipsitoare. Întreaga panoramă pare contaminată de un soi de agitaţie haotică, prădată de ţel şi de rezultat. Noaptea, licăriri fantomatice se ivesc din şirul de impozante clădiri, ridicate spre cer simetric, nesfîrşita cale a megalomaniei concepută de fostul dictator, clădiri acoperite acum de un întuneric dens, nelocuite, refugiu al stafiilor. La televizor se transmit certurile din parlament, se înfruntă mai multe partide, a fost izgonită imaginea de monolit a unei mulţimi încremenite, supuse poruncii Conducătorului iubit, vociferările se prelungesc în încăierări. Reprezentaţia cu coeficientul ei de caraghioslîc ar sugera faptul că ţara e liberă, în anarhică deşteptare şi nu se lasă guvernată, iniţiativele, cîte sînt, se irosesc paralizate de neputinţa înţelegerii. Totuşi, chiar şi tu, deocamdată un musafir cam dezorientat, ai ghicit, dincolo de aparenţa de dinamică diversitate — persistenţa unui alt sens, un sens fixat invers, tropismul vechiului sistem, un mod de dirijare subteran, care nu vrea să răzbată deschis la suprafaţă. Iar ne pripim să tragem concluzii, cînd lucrurile sînt încă prea învălmăşite. Mai multă răbdare, ca să nu fim copleşiţi de multitudinea de nuanţări, fiindcă aproape nimic nu poate fi comunicat de acolo neted şi exact.

Ai dreptate, să ne oprim la un singur aspect al contactului tău cu oraşul. Obsedat de teme primordiale din deceniile din urmă în mentalitatea Vestului — drepturile omului, toleranţa faţă de opiniile contrarii, respectarea minorităţilor — ai încercat, întîi de toate, să obţii răspunsuri concrete la astfel de întrebări. Ai auzit, încă înainte de a stabili ruta voiajului, de un mic Jirinovski local, Corneliu Vadim Tudor, fost poet de curte, adulator al lui Ceauşescu, compromis jalnic, despre care se afirmă că e acum o primejdie publică, ba chiar că în cîteva luni se va căţăra triumfător şi în guvern. Nici pomeneală de aşa ceva, ţi se ripostează, cu un surîs liniştitor. Lîngă tine se găseşte mereu un însoţitor, care preia şi rolul de călăuză, un ins vădit afiliat cercurilor de la Putere. Iată în esenţă versiunea oficială: Jirinovski al nostru e un fel de bufon, nimeni nu-l ia în serios, nu reprezintă starea de spirit populară, e un fenomen periferic, foaia pe care o scoate nu mai e citită, se vinde aproape clandestin în cantitate infimă. În ambianţa specifică, lucrurile nu sînt în realitate atît de grave cum se pretinde uneori — ţi se explică tacticos —, înfruntarea e mai mult un joc, o mascaradă, o irupţie inofensivă înscrisă în firea şugubeaţă balcanică. Recunoşti în grabă că ai priceput („Deci asta e totul: să nu facem din ţînţar armăsar“), dar de fapt nu eşti deloc dumirit, mai ales că, imitînd comportarea bucureştenilor, laşi şi tu deschis televizorul de cînd intri în casă şi remarci, uimit, că la orele de vîrf ale emisiunilor te întîmpină, de mai multe ori pe săptămînă, chipul marţial al tribunului-bufon, perorînd mînios despre revizionişti, infractori, agenţi şi tră-

"Însoţitorul de lîngă tine te linişteşte: "Jirinovsky al nostru e un fel de bufon, nimeni nu-l ia în serios, e un fenomen periferic..."

Petre Roman: Talmudul, Talmudul !

dători de ţară. Obiectivul poposeşte minute în şir pe figura oratorului în transă, ca şi cum ar asista la o revelaţie.

Periferic? Poate e o exagerare, căci individul deţine în Senat o funcţie de răspundere, e inclus în biroul de conducere. Pe eşichierul politic, Corneliu Vadim Tudor e şeful unui partid, România Mare, partid integrat în coaliţia guvernamentală, ceea ce asigură formaţiei Preşedintelui majoritatea necesară pentru păstrarea Puterii. Eşti prea deprins cu moravurile din Occident, unde exponenţii extremismului de dreapta sînt boicotaţi public, unde nici un partid democratic nu ia parte la acele confruntări de păreri la care e chemat şi un leader al forţelor ostile statului de drept, altminteri s-ar compromite iremediabil. Unele dintre nume circulă şi în România, bunăoară Le Pen (Franţa), Haider (Austria), Schönhuber (Germania), inşi avizi de publicitate, dar care, în ciuda vehemenţei lor, nu şi-ar permite în public un limbaj făţiş antidemocratic. Dacă socialiştii francezi s-ar fi unit cu Le Pen ar fi menţinut probabil dominaţia lor, nimănui nu i-a trecut însă prin cap aşa ceva, o asemenea abdicare de la principii.

În România, este cu totul altfel. Şeful guvernului strînge mîna cu simpatie huliganului notoriu şi cuvîntul acestuia e ascultat şi cînd îndeamnă la ură şi pogrom. Uluitor! Este singura ţară din Estul Europei în care Preşedintele şade la masă cu tribunul maidanelor, omul din cavernă, şi îl acceptă fără stînjeneală ca partener de alianţă.

"Arată puţa, micule, să vedem cît eşti de creştin şi de român!"

Singularitatea peisajului românesc în privinţa oblăduirii fascismului mai divulgă şi alte ciudăţenii. Consternează astfel vocabularul violent indecent, care coboară pînă la scîrnav şi infam, limbaj pe care îl mînuieşte cu dexteritate şi fără ruşine senatorul în postura sa de jurnalist. După o plimbare prin oraş ai reţinut faptul că, departe de a fi aruncată sub tejghea, revista *România mare* sare în ochi în fiecare chioşc de ziare. Poate că tirajul a mai scăzut, dar nimeni nu se jenează surprins în flagrant de vînzare sau cumpărare. Foaia de scandal face parte din peisaj, e o parte componentă a lui. Un alt interlocutor ocazional îţi întinde puţin speriat un număr al publicaţiei (e cel din 7.10.1994), se opreşte la o singură filă (pagina a II-a), alege cîteva propoziţii pe care ţi le traduce fîstîcit vizibil din pricina textului imund. Asupra unui fost prim ministru, Petre Roman, azi parlamentar de marcă, desemnat membru în înalte comisii europene, om politic cu erori evidente şi grave în timpul guvernării sale — asupra lui se azvîrle un torent de insulte în jargonul cel mai birjăresc. Cu perversitatea scormonirii, se fac aluzii la originea etnică, socotită o meteahnă, un defect oribil. Ţi se face silă că eşti nevoit să repeţi abjecţiile senatorului: „În Parlament el făcea apel la Cartea Sfîntă, iar întreaga asistenţă striga: «Talmudul! Talmudul!». Bine, oricum, că nu i-au strigat (...): «Arată puţa, micule, să vedem cît eşti de creştin şi de român!». Cît de român se vede după figura lui tot mai buhăită şi plină de buburuze, cu o frunte înspăimîntător de teşită, cu o gură rapace, ca de ştiucă

Ana Blandiana: *Ţi se ridică părul măciucă*

"Poeta Ana Blandiana este tratată ca o femeie de stradă, o tîrfă odioasă".

(...) Degeaba ar vrea (...) să alunge rasa lui Israel din fizionomia lui, n-are cum, pe măsură ce înaintează în vîrstă seamănă tot mai mult cu ta-su mare Ernestălă Buhăilă, rabinul din Oradea". De necrezut, ca un coşmar! La sfîrşitul secolului XX, după Auschwitz, după abisurile totalitarismului — revine într-un text, difuzat nestingherit pe piaţă, agresiunea barbară, se proclamă arogant şi aberant că degenerarea fizică şi declinul moral constituie caracteristica unei rase. În pofida frazelor lamentabile tipărite, nu ai consemnat nicăieri în oraş o reacţie, ca şi cum nu s-ar fi comis nimic strigător la cer. Eşti stupefiat cum de nu sînt pedepsite neiertător astfel de insanităţi, ca în orice stat civilizat din lume. Şi mai curioasă e împrejurarea că oamenii cinstiţi, cumsecade, paşnici se prefac că nu observă jignirea, ca să nu provoace furia spasmodică a tribunului. În ochii lor se desluşeşte spaima de viitorul apropiat.

Şi justiţia? Nici măcar o personalitate politică sau culturală, ajunsă ţinta sudălmilor lui Corneliu Vadim Tudor, nu poate fi protejată de lege. Ţi se confirmă în şoaptă că nenumărate procese de calomnie, în care e vîrît senatorul, sînt oprite din faşă sau la jumătate de drum, niciodată (!) nu s-a decis undeva condamnarea vinovatului. Nu putem decît admite supoziţia că o mînă ocrotitoare veghează vigilent şi împiedică operaţia de asanare publică. La Bucureşti, secretul e pe buzele tuturor: cineva, acolo sus, îşi apără aliatul năbădăios. Sub faldurile democraţiei subsistă şi în acest sector important, al împărţirii dreptăţii, vechea structură de comandă, deoarece un singur om hotărăşte lucrurile în ultimă instanţă, consilierii săi sînt mai tari ca miniştrii, transmit ordinele, obligatorii, controlează totul. În escapadele sale în străinătate, Ion Iliescu zîmbeşte superior, se laudă cu mersul impetuos al democraţiei în ţară, declară că a dispărut orice discriminare şi că s-a cimentat statul de drept. Un neadevăr! Numai în *România mare* fiecare articol conţine atacuri sălbatice şi scîrboase contra ungurilor, evreilor, ţiganilor, contra membrilor opoziţiei.

Încă un exemplu edificator. Despre poeta Ana Blandiana ai cules şi tu unele informaţii din presa germană. După Mircea Dinescu, ea se bucură de cea mai mare audienţă peste hotare; anul trecut a apărut la Göttingen şi romanul ei *Sertarul cu aplauze*, acum e anunţată editarea unui volum de versuri (Amman Verlag — Zürich). Într-o gazetă de prestigiu, „Frankfurter Rundschau", ea a semnat o suită de comentarii în tot cursul ultimului an. Ai descoperit cu bucurie că în România poeta, distinsă şi sobră, e o luptătoare de frunte a opoziţiei, renumită pentru lirica ei, dar şi pentru analizele politice, lucide, clarvăzătoare. Pe Corneliu Vadim Tudor nu-l preocupă aceste realităţi. El nu o tratează pe Ana Blandiana ca pe un oponent politic, ceea ce ar fi fost firesc, ci ca pe o scursură a societăţii, o femeie de stradă, o tîrfă ordinară, împotriva căreia asmute cîinii de pripas. Ce oroare! Ce mojicie fără margini! Ţi se ridică părul măciucă în cap cînd reproduci mîrlăniile proferate. Faptul că la o escală recentă în America, unde poeta a luat parte la o serie de colocvii împreună cu alţi

Preşedintele Ion Iliescu:
îl însoţeşte o umbră

"Ceva abominabil ţi-a ţinut pironită privirea, o năvală a haosului, o revelaţie a răului, care nu se va şterge prea curînd"

exponenţi ai opoziţiei, ar fi fost întîmpinată şi de un preot român în exil — (nu avem nici o certitudine că ştirea e adevărată) —, acest fapt provoacă o dezlănţuire isterică: „Acest fariseu de o cruzime satanică a fost gazda celor trei lepre care au participat la o şuşanea din Los Angeles: Ana Blandiana, Octavian Paller şi P.M. Băcanu. Să o fi văzut pe Mama lui Arpagic cum dădea iar ochii peste cap şi îi pupa mîna (?!) bătrînului legionar, după ce-i pupase alte alea, ani de zile lui Gogu Rădulescu (...) Mă, vouă nu vă crapă carîmbul obrazului?".

Şi apoi, tîrît de gustul său porcesc, senatorul propune un joc ultratrivial, culme a necuviinţei: „Lucico, să scrii mîine pe tablă, de 100 de ori: «Blandiana pupă poala popii, Popa pupă poala lui Paller, Paller pupă poala lui Băcanu şi Băcanu ne pupă pe toţi undeva!». Executarea!". Ce mai poţi să adaugi după această inimaginabilă revărsare de lături? Puse faţă în faţă, cuvîntările grandilocvente ale Preşedintelui şi textele scandaloase ale apropiatului său partener politic, — efectul devine năucitor. Zadarnic se confecţionează discursuri solemne pentru străinătate despre libertate, privatizare, democraţie şi egalitatea cetăţenilor, scontîndu-se pe o anume naivitate a interlocutorilor din Occident, care ar crede omul pe cuvînt şi ar aproba docili, muţi de admiraţie. Ion Iliescu a fost încă din primele luni după decembrie 1989 suspectat că e duplicitar, că nu doreşte în fond adevărata privatizare, că menţine eşaloanele aparatului vechi de birocraţi dovediţi între timp şi corupţi, că frînează încadrarea ţării în noua Europă, deschisă şi democratică. Cu toate că o tactică fiscală chibzuită (la presiunea Fondului Monetar Internaţional) a izbutit să stabilizeze cursul leului şi a creat anumite condiţii de sporire a exportului, măsurile nu sînt sprijinite de o vastă şi adîncă infiltrare a capitalului occidental, absolut necesar, infiltrare care se tergiversează tocmai pentru că lipsesc garanţiile acordate investitorilor de anvergură şi pentru că nu există cadrul legal. Poziţia Preşedintelui, ambiguă, stîrneşte neîncrederea, el fiind principalul obstacol în calea redresării. Mai survine un aspect extrem de grav. Ion Iliescu e văzut, oricum, acompaniat pretutindeni — fie că îi convine, fie că nu — ca de o umbră nedezlipită de el, o umbră a ruşinii, de profilul mitocanului agresor, de neîngăduit într-o ţară civilizată. Căci democraţia nu înseamnă şi dreptul de afirmare a fascismului, însuşi Conducătorul statului e dator moral să stăvilească rostogolirea spre extrema dreaptă, aplicînd litera şi spiritul Constituţiei. În loc de a proceda în acest fel, el introduce în guvern un partid extremist, PUNR, şi, mai mult, ia sub aripa sa pe campionul huliganismului, închipuindu-şi că stratagema trece nebăgată în seamă. Pînă la acest punct dezolant decade, din sete de putere, un om care a înfruntat demn în trecut capriciile despotice ale predecesorului şi care a întruchipat în decembrie 1989 speranţa unui întreg popor. Aşadar, prietene, făcînd o călătorie, ai ce povesti, cum spune dictonul, numai că, oricît te-ai forţa, nu mai poţi relata peripeţiile trăite neutral, ceva abominabil ţi-a ţinut pironită privirea, o năvală a hidosului, o revelaţie a răului, care nu se va şterge prea curînd.

Precizăm că paginile lui S. Damian au fost scrise înainte de ruptura dintre preşedintele Ion Iliescu şi C. V. Tudor.

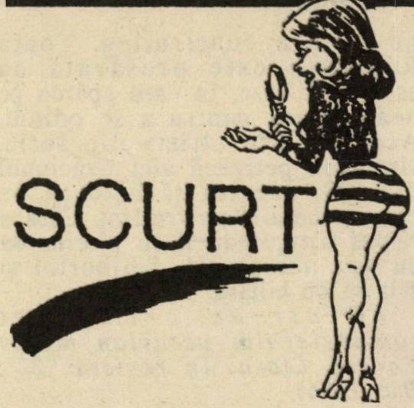

Puiul de jidan

"... mă mănîncă palma, de vrec 5 ani, să scriu şi un pamflet intitulat «Puiul de jidan», dedicat lui Petre Roman (odrasla generalului sovietic Walter Nemeth-Neulander), care s-a obrăznicit într-atît, încît candidează la preşedinţia României, fiindcă asta-i ţara lui Brambură Vodă, o poate beli orice venetic - dar n-aş vrea să se spună că sînt antisemit, şi-apoi îmi displace cuvîntul infamant «jidan»..."

*

"Formidabil, ce băiat deştept s-a făcut *dija* Petrică Neulander ! (ca mîine el va da *dija* o declaraţie pe un colţ de masă, în beciul din Calea Rahovei... Hai că iar ţi s-a înroşit nasul, Usturoi-Boy".

(Din "România Mare", Buc. 1996)

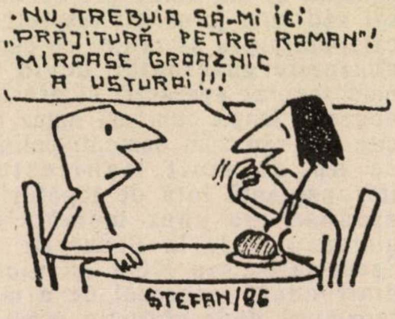

Desen din "România Mare"

Oh, nu !

"Domnul Corneliu Vadim Tudor este un recunoscut pamfletar, iar, dacă în revista sa sînt atacate uneori, într-o manieră pamfletară şi cu o motivaţie justificată diferite persoane de etnie evreiască, aceste fapte nu pot fi apreciate ca o manifestare antisemită".

(Dintr-o declaraţie a d-lui Ioan Solcanu, vice-preşedinte al Senatului din partea PDSR, Partidul de guvernămînt, făcută agenţiei Rompres, Buc. 1996)

De la 500.000 de dolari în sus

"Cum dosarul procesului protocronist dintre ou şi găină zace prăfuit şi nerezolvat în arhiva Academiei Române, n-ar fi rău ca domnii savanţi să ne scoată măcar din dilema asta cu accente capitaliste: ce a apărut mai întîi, omul sau buzunarul ? (...)

N-aş fi apelat la serviciul de iluminat public al Academiei Române dacă zilele trecute secretarul general al Uniunii Democrat Creştine, Ion Gâltan, puind în braţele delicate ale rectorului Emil Constantinescu lista viitorilor primari ai Convenţiei Democratice, n-ar fi afirmat cu mîndrie că respectivii catindaţi, avînd conturile gata burduşite, **«nu pot fi cumpăraţi, întrucît sumele pentru care ar accepta să discute aceşti domni încep de la 500.000 de dolari în sus»** (citat).

Haida de, mi-am zis. Se duce dracu' generaţia blajină a lui Crin Halaicu, ce-a palmat pe sub dugheana privatizatului chiar şi amărîta sută de parai.

Vin incoruptibilii cu buzunarele intransingente, marii chirurgi care nu opereează decît apendicita milionului şi platfusul miliardului.

Vin în sfîrşit bogaţii buni ai opoziţiei să le arate îmbogăţiţilor rău mirositori de la putere ce damf de ulei de trandafir şi spermanţet au conturile dumnealor, fiindcă aşa îi stă bine coanei Democraţii: la alegători ticălos de săraci, primari înduioşător de bogaţi".

(Dintr-un articol de Mircea Dinescu; în "Academia Caţavencu"; Buc. 1996)

Cu autobuzul la Viena

"Criminalitatea românească ţine în continuare capul de afiş al întregii prese austriece: Vasile Iliescu are doar 30 de ani şi deja peste 80 de spargeri la activ pe teritoriul austriac, relatează ziarul "Salzburger Nachrichten". Specialist în escaladarea faţadelor clădirilor, Iliescu a ajuns "celebru" în presa austriacă prin furtul săvîrşit din vila extrem de luxoasă a directorului festivalului de la Salzburg, Gerard Mortier. Arestat, Iliescu a declarat la interogatoriu: "M-am plimbat cu autobuzul prin oraş şi am observat unde locuiesc oamenii bogaţi..."

(Dintr-o corespondenţă de Alexandru Todericiu; în "România Liberă",Buc. 1996)

Adeverinţă de rege

"...La un dineu la "Palatul Regal" de pe strada Alba Iulia din Sibiu, Ion Cioabă (care s-a proclamat Rege al Ţiganilor), ca să se fălească, a scos din seiful său două acte, la care ţinea ca la ochii din cap, acte care-l "legitimau" ca "rege". Primul act era , pur şi simplu, *«o adeverinţă de rege»* (sic !!?) parafată cu vreo 20 de ştampile - a Preşedinţiei, Guvernului, Camerei Deputaţilor, Senatului, Ministerului de Interne, Ministerului de Externe, SRI-ului, Procuraturii Generale, Ministerului Culturii,etc. Sub majoritatea ştampilelor erau semnăturile conducătorilor respectivelor instituţii (pentru Preşedinţie nu a semnat, totuşi, Ion Iliescu, ci un consilier prezidenţial). În acest act, în paragraful doi se specifica clar că "persoana care nu i se va adresa lui Cioabă cu titulatura de <Majestatea Sa>, sau îi va uzurpa titlul, va suferi consecinţele legii"! Incredibil, dar adevărat. Al doilea act era răspunsul dat de Vasile Gionea, în numele Curţii Constituţionale, prin care Curtea îi respingea categoric orice pretenţie de-a lui Cioabă de a fi considerat rege...

...Cioabă, fiind analfabet, văzînd antetul Curţii Constituţionale, a crezut că este o nouă "adeverinţă de rege". De aceea a afirmat în repetate rînduri că are acordul Curţii Constituţionale a României de a fi "rege". Informaţia a fost preluată necritic de anumite ziare. În realitate, lucrurile stau exact pe dos. Curtea Constituţională a fost singurul organism al statului român care a refuzat să-l considere pe Cioabă "rege".

(Dintr-un articol de Liviu Vălenaş; în "Lumea Liberă", New York, 1996)

LUMEA ROMÂNEASCĂ

O afacere de aur...

... este procurarea de vize turistice pentru Germania (ca şi pentru alte ţări, inclusiv Israelul). Constantin Dragoslav (25 de ani) şi Gyorgy Ioan (28 de ani) au promis cîtorva cetăţeni că, avînd relaţii (pile !) la Ambasada Germaniei, sînt gata să le furnizeze vize pentru ţara mult visată. Tariful: între 500 şi 700 de mărci de persoană. Dai un ban dar face. Cu o condiţie: ca vizele să fie autentice. Ceea ce nu era cazul... Cetăţenii care se pricopsiseră cu paşapoarte şi vize false au fost trimişi acasă de la aeroport.

(După "România Liberă", Buc. 1996)

Ce faci, coane Nicuşor Cajal ? Interceptezi faxurile trimise lui C.V.Tudor ?

"În războiul sfînt pe care l-aţi declanşat împotriva conspiraţiei mondiale evreieşti, pentru binele Neamului şi al Ţării, nu sînteţi singur. Dacă va fi cazul, în 24 de ore voi fi în România.

De cîteva zile încerc să vă transmit prin fax unele mesaje, dar este imposibil. Ori faxul vă e defect, ori este cenzurat de Poliţia Secretă, aceea care ne controlează Ţara. Unele mesaje au fost transmise, dar în raportul de transmitere au apărut alte numere de fax, ceea ce mă face să cred că au fost interceptate de Comunitatea evreiască ori de Ambasada Israelului de la Bucureşti. Deci, fiţi foarte atent !"

(Dintr-o scrisoare adresată de Constantin Burlacu din New York, senatorului C.V.Tudor; în "România Mare", Buc. 1996)

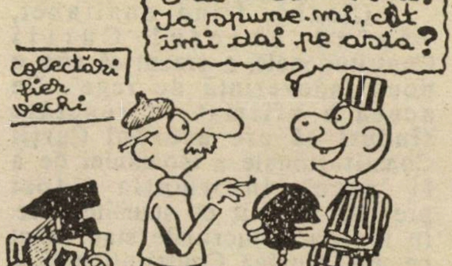
Mă cheamă Itic! Ia spune-mi, cît îmi dai pe asta?
colectări fier vechi

Desen din "România Mare"

Adam şi Eva au vorbit româneşte

"La Piteşti, în editura "Brio Star", a început tipărirea unei lucrări în zece volume, rod al cercetărilor de peste 30 de ani întreprinse de profesorul Tudor Diaconu şi dr. Ilie Stanciu.

Concepţia acestei lucrări monumentale este aceea că prima limbă vorbită, în care comunică Adam şi Eva, a apărut pe teritoriul României şi nu a fost alta decît româna străveche. Limba Bibliei şi a Vedelor Indiene se trag din româna veche. Tot din spaţiul carpato-danubian ar fi pornit: latina, greaca, slavona, idiomurile indo-europene şi toate celelalte limbi, dialecte şi graiuri cunoscute.

În acelaşi spaţiu românesc s-ar fi aflat epicentrul culturii universale, în care îşi au rădăcinile cea egipteană, indiană, babiloniană, persană, chineză, greacă, etc. Cu toate ramurile lor: arte, ştiinţe, filozofie, medicină, astronomie, teologie, meşteşuguri, statalitate, urbanism, civilizaţie".

(După un articol de Marin Ioniţă; în "România Liberă", Buc. 1996)

Vila lui Ceauşescu (de la Olăneşti)

"Pe Ceauşeşti i-au mîncat viermii, dar poporului român îi va trebui timp, muncă şi imaginaţie pentru a se debarasa odată pentru totdeauna de moştenirea pe care această pereche i-a lăsat-o. În Bucureşti am evitat vizita la cea mai faimoasă construcţie a dictatorului, acea statuie a grandomaniei şi cimentului care este Casa Poporului, edificiu babilonic în care Ceauşescu a investit sume astronomice şi a cărei înspăimîntătoare urîţenie şi inutilitate luceşte acum într-unul din vechile cartiere ale Capitalei. Dar, deşi m-am ferit de această vizită, nu am putut scăpa de mânia de a construi a răposatului dictator. În Carpaţi, în jurul staţiunii Olăneşti, la poalele împădurite ale munţilor, aurite de soarele autumnal, într-un peisaj magnific, s-a ivit dintr-odată, absurdă, pretenţioasă, masivă, cu coloane de ciment, plină de covoare, imense culoare şi oglinzi sclipitoare, draperii lungi şi cascade de marmură, ultima vilă pe care a construit-o. Toată România este presărată cu asemenea case, în care apărea pe neaşteptate pentru a se odihni. Aceasta este ultima din serie. Urma să petreacă aici Crăciunul din '89, această sărbătoare de care românii l-au frustrat. Casa a rămas aşteptîndu-l, cu piscina sa cu apă temperată, heliportul şi sala sa de biliard."

(Dintr-un articol al romancierului peruvian Mario Vargas Llosa: în revista "22", Buc. 1996)

Sfîntul Iosif Constantin Drăgan

Milionarul (în dolari) Iosif Constantin Drăgan, care a făcut avere în Italia, fructificînd bani ai legiunii cu care fugise în anii '40 din România, a finanţat nu numai cîteva ziare şi edituri fasciste din Banat şi Moldova, ci o biserică nouă la Lugoj, oraşul său natal. Artiştilor angajaţi pentru pictarea zidurilor lăcaşului sfînt li s-a comandat şi o icoană înfăţişînd pe I. C. Drăgan şi soţia acestuia în chip de sfinţi.

Scoop

"În Israel, cîntăreaţa Angela Moldovan a fost suspectată că deţine bombe".

(Titlu din revista V.I.P., Buc. 1996)

Microfoane şi şantaj

"... Urmăresc cu atenţie presa română şi mă amuz ori de cîte ori văd cum jurnalişti respectaţi, care obişnuiau să critice cu curaj abuzurile guvernului, devin în mod treptat apărători ai acestor abuzuri. După cum mă amuz de cîte ori văd cum oamenii politici ce nu de mult manifestau intransigenţă faţă de legăturile ascunse ale unor membri ai guvernului de la Bucureşti cu Securitatea sau KGB îşi pierd dintr-odată interesul de a mai scormoni dedesubturile acestor legături. Timp de mulţi ani, înainte de a face ruptura cu Ceauşescu, am primit zilnic cele mai semnificative rapoarte telefonice ale multor demnitari comunişti. Este de necrezut cîte vulnerabilităţi personale poţi găsi în asemenea rapoarte, care descriu în detalii de nedescris tot ce vrei şi nu vrei să ştii despre cineva. Ce discută cu soţia, copiii şi ceilalţi membri ai familiei; cum tac dragoste; cum lucrează şi ce vorbesc cu colegii de servici; cine le sînt prietenii şi ce relaţii au cu ei; afacerile lor extraprofesionale şi extraconjugale sînt doar cîteva din sferele acoperite de aceste rapoarte stenografiate zilnic. Cred că nu exagerez spunînd că, probabil, numai Papa de la Roma nu devine pînă la urmă vulnerabil de a fi şantajat de organele informative ce înregistrează zi şi noapte microfoanele instalate în birourile şi locuinţele celor pe care intenţionează să-i "neutralizeze" sau "apropie"."

(Dintr-o convorbire a gen. lt. Ion Mihai Pacepa, ex-şef al spionajului românesc, cu Cornel Dumitrescu; în "Lumea Liberă", New York, 1996)

•

"Cele două restaurante, Astoria şi Transilvania, din Oradea, devenite peste noapte proprietatea SRI, sînt folosite ca loc de desfăşurare a unei reţele de prostituate, sub controlul SRI, unde "peştii" trebuie să cotizeze fraţilor Micula (şefii restaurantelor) între 40 şi 80% din încasări. SRI foloseşte aceste prostituate şi în activităţi de spionaj. majoritatea "clienţilor" sînt "jumuliţi" nu numai de bani, dar şi de paşapoarte, cărţi de vizită, agende, etc. Fraţii Micula ţin la dispoziţia prostituatelor, în permanenţă, două camere pline de microfoane la hotelul Transilvania."

(Dintr-o convorbire a lui Liviu Vălenaş cu d. I. Malintinescu, fost ofiţer de securitate; în "Lumea Liberă", New York, 1996)

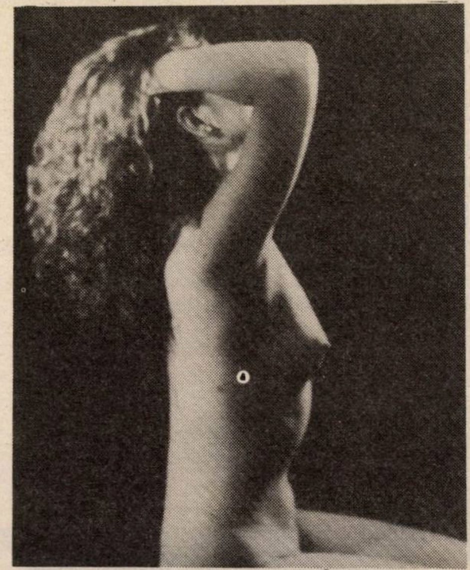

Statuia Mareşalului Antonescu

Primarul Clujului, d. Gheorghe Funar, preşedintele P.U.N.R. (aliat cu partidul de guvernămînt), a hotărît să ridice un monument închinat Mareşalului Antonescu.

Aşa cum aflăm din presă, comisia de jurizare a proiectelor statuii a decis ca ridicarea acestui monument să fie încredinţată fraţilor Marcel şi Ilarion Voinea. Cei doi sculptori au cîştigat concursul cu macheta care îl înfăţişează pe mareşal în picioare, purtînd mantia de cavaler; în piept, Antonescu are Crucea de Fier cu care a fost decorat de Adolf Hitler.

Colaborare (frăţească) Saddam Hussein – C.V.Tudor

Cu cîtva timp în urmă, la invitaţia PRM, precum şi la cea personală a lui C.V.Tudor, un grup de înalte şi *"distinse"* personaje irakiene au sosit în România.

Importanţa vizitei – trecută aproape neobservată – nu poate fi însă nici negată, nici minimalizată. EA A FOST CEL MAI BINE SUBLINIATĂ DE ÎNSUŞI AMBASADORUL IRAKULUI, DL. IBRAHIM SULTAN, CARE – ÎN DECLARAŢII DE PRESĂ SI INTERVIEW-URI I-A MULŢUMIT CU RECUNOŞTINŢĂ LUI C.V.TUDOR PENTRU REALIZAREA VIZITEI SI SPRIJINUL FRĂŢESC DAT IRAKULUI SUB EMBARGO ŞI PREŞEDINTELUI SĂU PROVIDENŢIAL, "MARELE" SADDAM HUSSEIN

Toate bune şi frumoase şi, mai ales, fireşti, în condiţiile în care şi Irakul ""*ajută frăţeşte"* PRM-ul şi "România Mare" a prezidenţialului C.V.T. O sinceră şi mică nedumerire. Potrivit unor surse bine informate, se pare că din delegaţie a făcut parte şi o personalitate a cărei identitate merită toată atenţia: omul care, la puţin timp, a devenit noul *"patron"* al Securităţii militare irakiene. Potrivit sursei noastre, ar fi vorba de generalul HATEM al-HABABI, numit director al Securităţii militare (AL AMN AL-ASKARI), în decembrie 1995, în locul vărului lui SADDAM, generalul SERBAWI IBRAHIM al-HASSAN.

(Dintr-un articol de S.R.Ică; în "România Liberă", Buc. 1996; desenul este reprodus din aceeaşi publicaţie).

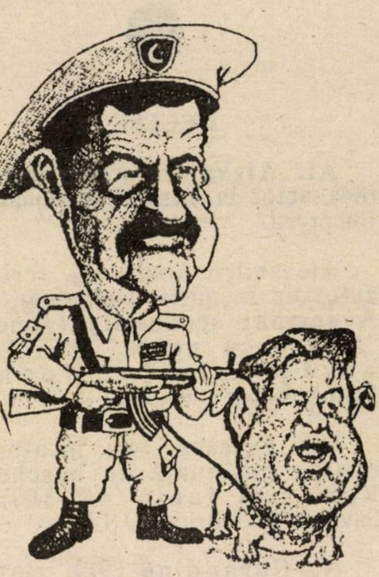

HAG PESAH SAMEAH!
urează
LENCY şi NELU FAIBIŞ
PRODUSE COSMETICE
nefa
T.A., STR. DAGANIA 9,
TEL. : 5179082

MICA PUBLICITATE

Excentric, exotic, unic, caut fată foarte frumoasă, 18-30 ani. Tel: 6439277, sau seara: 03-883496 (Holon).

(Din "România Liberă", Buc. 1996)

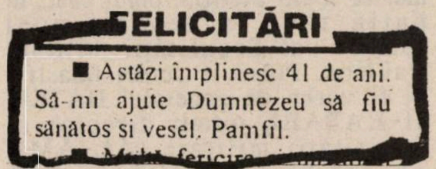

FELICITĂRI

■ Astăzi împlinesc 41 de ani. Să-mi ajute Dumnezeu să fiu sănătos si vesel. Pamfil.

Astăzi împlinesc 41 de ani. Să-mi ajute Dumnezeu să fiu sănătos şi vesel. PAMFIL.

(Din "Monitorul de Suceava", 1996; după "Academia Caţavencu", Buc. 1996)

◆

DECESE

Al. Alexandrescu-Vrancea, (84), actor la Teatrul Naţional din Bucureşti.

Alexandru Struţeanu, scriitor, autor de scenarii cinematografice. A semnat scenariile filmelor "Moara cu noroc", "Ciulinii Bărăganului", "Neamul Şoimăreştilor", etc.,etc.

Ion Vulescu, fost jucător în echipa naţională de baschet a României (anii '40-50); la Savannah, Georgia, U.S.A.

N. Carandino (91), ziarist, cronicar dramatic, fruntaş al Partidului Naţional-Ţărănesc, condamnat în procesul Maniu; la Bucureşti. Cîteva cărţi: "Darclée" (biografie romanţată, 1940); "De la o zi la alta" (Memorii, 1980); "Zile albe. zile negre" (Memorii, 1992).

Epitaful său - scris în timpul detenţiei la închisoarea Sighet şi care va fi înscris pe mormîntul său - sună astfel:

"Aici zace un zevzec/ Răstignit şi sub peceţi/ A dorit să fie grec/ Printre traci şi printre geţi".

Maria Fotino (82), pianistă; la Bucureşti.

Silviu Georgescu, scriitor, autor de texte humoristice pentru Radio şi T.V.

Prof. Dr. Ion Juvara, chirurg; la Bucureşti.

Gheorghe Dumitrescu (n.1914), compozitor de muzică simfonică (cîteva lucrări: Oratoriul "Tudor Vladimirescu", opera "Ion Vodă cel Cumplit", etc., etc.).

Economia germană - scriu specialiştii din revista "Newsweek" - a intrat într-o criză serioasă (şomaj, deficit, etc.) iar Marca e pe cale să se prăbuşească.

Dacă într-adevăr e aşa, avem de-a face cu un eveniment de marcă.

De cînd cu închiderea teritoriilor, palestinienii se înghesuie la terminalul Karni, de la intrarea în Gaza, aşteptînd camioanele din Israel cu alimente şi - mai ales - cu carne.

Terminalul Karne.

De îndată ce actorul Jehuda Barkan a anunţat că "se întoarce la credinţă", cîţiva cronicari de teatru s-au repezit să declare că "de fapt" omul nici nu prea are talent.

Staţi, fraţilor, nici aşa; una-i una, alta-i alta: să nu amestecăm Barkanele.

Actorul american Anthony Quinn a devenit tată la 80 de ani. Motivul ? Tînăra sa soţie Kathy (33) a ţinut morţiş să aibe un copil de la el. Întrucît bătrîna vedetă hollywoodiană se codea, Kathy l-a torturat literalmente cu insistenţele ei, hotărîtă să-şi atingă scopul.

A fost un Quinn, dar pînă la urmă s-a rezolvat.

Convorbirile israelo-siriene din U.S.A. se desfăşoară "la un profil foarte scăzut", guvernul nostru hotărînd să ascundă - pudic - acum, înainte de alegeri, că la Wye Plantation delegaţii Israelului au promis Damascului mari concesii în chestiunea Golanului.

Frunză de Wye.

●

ROMANUL

MĂ NUMESC ALZHEIMER

AL SCRIITOAREI
TANIA LOVINESCU

●

APĂRUT LA BUCUREŞTI
ÎN EDITURA
"CARTEA ROMANEASCĂ"
(DECEMBRIE 1995),
CU O COPERTĂ DE
MIMI ŞARAGA-MAXY

●

POATE FI COMANDAT LA ADRESA:
RH. TANIN 11/7, BAT-YAM, 59439.
PREŢUL: 30 SHEKELI.

●

pesah sameah!

CU ADRIAN
PE ORICE MERIDIAN

STR. HESS 4 (colţ Allenby 35), Tel Aviv. Telefon: 6200687-8-9

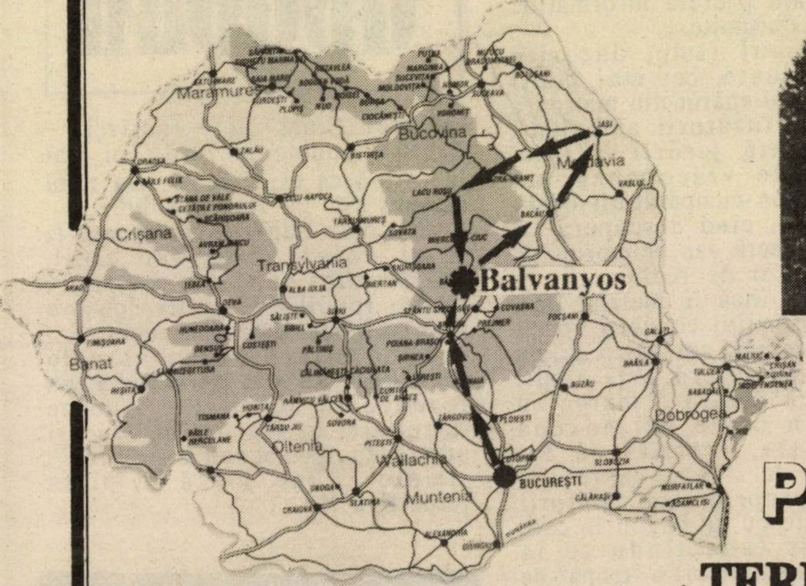
Maramureș
Bucovina
Moldavia
Crișana
Transylvania
Balvanyos
Banat
Oltenia
Wallachia
Muntenia
Dobrogea
BUCUREȘTI

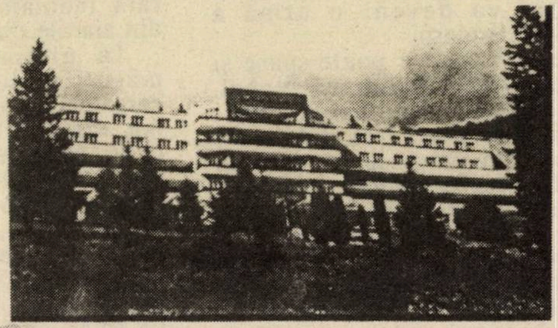

VACANŢĂ de PRIMĂVARĂ

TERRY GABOR vă oferă!

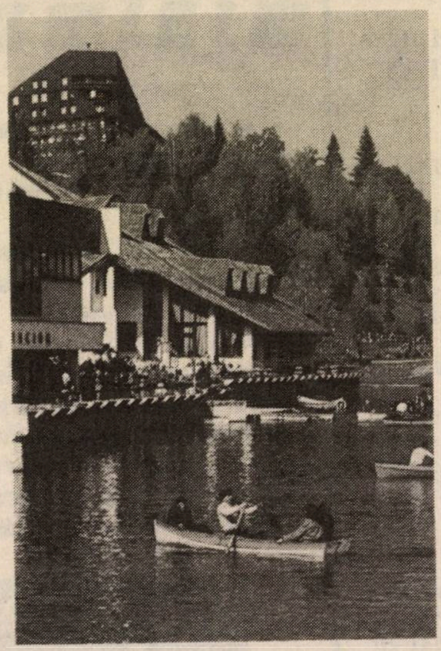

Balvanyos - Iaşi - Poiana Braşov
8 nopţi - 9 zile

589 $

Include: zbor, cazare, demi-pensiune, autocar, mese festive, ghid, excursii,..
Traseul cuprinde: Sinaia, Braşov, Bacău, Balvanyos, Iaşi, Piatra-Neamţ, Cheile Bicazului, Bran

Perioada: 5 aprilie - 13 aprilie

Balvanyos - Poiana Braşov
8 nopţi - 9 zile

539 $

Include: zbor, cazare, demi-pensiune, autocar, mese festive, ghid, excursii

Perioada: 5 aprilie - 13 aprilie

Preţurile de mai sus nu includ taxa de înscriere 47 $,
Tipim 3 $ zilnic şi taxe de aeroport 22 $

TERRY GABOR VA ASTEAPTA !

TEL-AVIV, HESS 4 (COLT ALLENBY 35) TELEFON 03-6200687/8

HARRY FOSHA

NEW YORK

NU NUMAI UN MIJLOC DE TRANSPORT....

Cînd fraţii Orville şi Wilbur Wrights au inventat avionul, cu greu şi-ar fi putut imagina că aparatul va deveni o armă a războiului modern.

Acelaşi lucru se poate spune şi despre Alfred Bernhard Nobel, inventatorul dinamitei. Nici creaţii mai puţin revoluţionare ale geniului omenesc ca metroul (trenul subteran) n-au anticipat la... naştere varietatea de folosinţe pe care le va avea. Şi totuşi, ce diferenţă între primul metro, pus în funcţiune la Londra în 1863 şi metroul 1996 al New York-ului.

La început metroul a fost folosit, bineînţeles, pentru transportul rapid. Lipsa de încrucişări în circulaţie care caracterizează traficul de suprafaţă, asigură rapiditatea care apoi, parţial, s-a pierdut, datorită aglomeraţiei subterane.

Dar dincolo de transport, cei fără adăpost au descoperit că pot călători la infinit, folosind metroul ca un adăpost pe roate. A fost o perioadă în New York cînd metroul a fost invadat de cerşetori. Interesant e că aveau un întreg scenariu, de parcă ar fi fost regizaţi de acelaşi "maestru". Întîi, la începutul micului "speech", fiecare solicitant se recomanda (politeţea înainte de toate). Apoi te informa că nu ia droguri, în 85% din cazuri că tocmai a ieşit din spital, şi în 100% din cazuri o ameninţare foarte subtilă: "N-am de gînd să vă atac sau să vă produc vrec neplăcere, nu ! Dar presupun că îmi veţi răsplăti bunele intenţii".

La un moment dat, cerşetoria a făcut loc vînzării de ziare. Erau două categorii de vînzători: 1). Cei care vindeau ziarele obişnuite: New York Times, New York Daily News şi New York Post la jumătate de preţ. De unde-şi procurau aceste "sales" n-am reuşit să aflu (adevărul este că, din prudenţă, n-am făcut prea multe cercetări). 2). Cei care vindeau ziarul "homeless"-ilor (persoane fără locuinţă). Acceptînd ideea că orice iniţiativă care dă prilej de muncă acestor nefericiţi e demnă de toată lauda, mă întreb: cine poate citi acest ziar ? Cei interesaţi, dacă sînt în posesia sumei cu care-l pot cumpăra, probabil că preferă să o cheltuiască pe-o cafea sau un corn; iar cine îşi poate permite să cumpere ziarul, fără îndoială preferă informaţiile din ziarele obişnuite.

În ultimul timp, datorită măsurilor luate, cei mai mulţi cerşetori au dispărut din metrouri. Au rămas vînzătorii ambulanţi care prezintă jucării ieftine, vinzători de videobenzi (mă întreb ce spun cumpărătorii odată ajunşi acasă, cînd descoperă că banda e defectă sau neimprimată: departamentul de reclamaţii nu funcţionează încă în metro). Dar, pe lîngă obişnuiţii cîntăreţi vocali şi instrumentali, am văzut zilele astea o... premieră. Aţi auzit, probabil, că pentru a merge cu metroul în orele de maximă aglomeraţie, trebuie să fii acrobat. De la figurat, expresia a trecut la propriu. Am călătorit zilele trecute cu un vagon în care s-a produs (adaptîndu-se la mediu şi împrejurări) o "trupă" de 6 acrobaţi de metro !

CÎND ROLUL PRINCIPAL E JUCAT DE UN ... ADEVĂRAT ARTIST

Am avut cîteva stagiuni în care atracţia principală în spectacole o exercitau nu actorii ci accesoriile ! Am văzut şi am aplaudat (nu chiar toţi !) helicoptere aterizînd pe scenă, măşti mai bine puse în lumină decît feţele actorilor şi am văzut chiar scări primind aplauze la scenă deschisă.

Se pare că, în stagiunea de faţă, rolul de "vedetă" a redevenit al actorilor - în înţelesul general al cuvîntului, pentru că, în fapt, e vorba de 4 actriţe - : Julie Andrews, Carol Burnett, Zoe Caldwell şi Carol Channing.

Spectacolele în care apar sînt, fiecare în parte, un mare succes: "Victor/Victoria", un musical în care celebra actriţă Julie Andrews îşi reia rolul creat în film. Carol Burnett revine pe Broadway după 30 de ani, interpretînd un rol principal în comedia "Moon over Buffalo"; Zoe Caldwell străluceşte în "Master Class" şi - însfîrşit - Carol Channing, la 74 de ani, mai în formă ca oricînd, îşi reia rolul carierei sale în "Hello Dolly".

Şi chiar dacă un rol poate fi jucat de un actor sau altul, interpretarea pe care o dau cele 4 actriţe rolurilor respective pune o amprentă personală de neuitat.

Cine ştie ? Poate actuala stagiune de pe Broadway va readuce în circulaţie o veche întrebare: în loc de "ce trucuri utilizează spectacolul respectiv ?", simplu: "Cine joacă în piesa respectivă ?"

minimum

EDITEAZĂ

• Aveţi în manuscris memorii personale?

Vreţi să vă publicaţi jurnalul intim?

• Doriţi să scoateţi la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?

• MINIMUM este editorul cel mai competent! Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginaţie şi corectură tipografică, coperta, prefaţa şi diferite forme de publicitate vi le asigură

MINIMUM

•

Există, în sfîrşit, o editură:
MINIMUM

E O LUME

ION MIHĂILEANU
CORESPONDENȚĂ DIN FRANȚA

CALEIDOSCOP PARIZIAN

- **Notarul Doamnei Calment a făcut o afacere proastă**
- **Alarmă, fraților: franțuzoaicele se îngrașă !**
- **Un francez hiper-islamist: Roger Garaudy**
- **Și un canibal de-a dreptul: François Robin**
- **Amicul nostru, Gellu Naum**

Franța nu poate pretinde că deține recorduri în multe domenii. În sport, de pildă, în atletism, la 100 metri plat sau la maraton, nici în fotbal ea n-a izbutit să cucerească titluri mondiale.

În domeniul culturii, în care, secole de-a rîndul, ea a dominat Europa, dacă nu restul lumii, situația nu mai e strălucită. Într-o convorbire pe care am avut-o recent cu o doamnă ce deține un post important la o editură franceză, ea se plîngea că literatura franceză actuală "nu se vinde" - sînt cuvintele ei - în restul lumii. Nici nu e de mirare. De mult timp n-au mai apărut scriitori de talia unor Gide, Mauriac, Malraux, Camus. Noroc că au mai existat un Kessel, un Simenon, un Romain Garry, un Cioran, care n-au fost francezi "de souche", pentru a duce faima literelor franceze în lume.

Pînă și Bernard Pivot, celebrul animator cultural al televiziunii franceze, într-una din emisiunile sale "Bouillon de Culture", unde erau invitați Salman Rushdie, Umberto Ecco și Vargas Llosa, elogiindu-i pe aceștia și declarîndu-i mari scriitori, recunoștea cu regret că Franța n-are scriitori de talia lor.

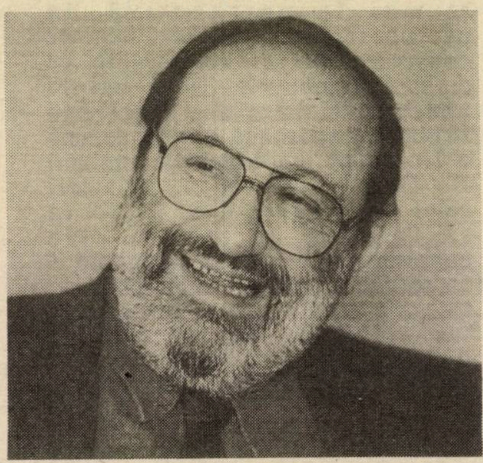

Umberto Ecco: Franța nu are astăzi unul ca el

Consolarea vine dintr-o direcție cu totul neașteptată. Știți cine e femeia cea mai în vîrstă din lume? O oarecare franțuzoaică, Madame Jeanne Calment. Născută la 21 februarie 1875, ea a împlinit de curînd 121 de ani. 121 de ani, e de neînchipuit. Vîrstă matusalemică. Francezii, care nu sînt zgîrciți în hiperbole, au și botezat-o "la doyenne de l'humanité". După ce-au avut-o pe Jeanne d'Arc, eroină fără pereche, arsă pe rug, francezii o adoră pe această nouă Jeanne, simbol al bucuriei de a trăi cît mai mult pe planeta noastră. Pentru că Madame Calment, deși e cam tare de-o ureche, vorbește cursiv, e lucidă (am văzut-o și am auzit-o la televiziune), a înregistrat chiar un disc intitulat "Maîtresse du temps". Ea a îngropat între timp pe mulți, în primul rînd pe copiii și pe nepoții ei. Chiar și pe notarul ei, un oarecare domn Raffray, cu nu știu cîți ani mai tînăr decît ea. Acesta a cumpărat "en viager" apartamentul ei de 140 metri pătrați, care presupunea obligația lui de a plăti bătrînei o sumă lunară pentru a se putea întreține în condiții civilizate, contra dreptului său de a deveni proprietar după decesul doamnei. Numai că destinul a vrut altfel. Amuzîndu-se macabru. Din 1969 pînă de curînd, de Crăciunul 1995, cînd și-a dat duhul, bietul domn Raffray a plătit în zadar cca. un milion de franci. Moartea prematură a notarului a întristat-o pe decana noastră, declară ea presei. S-o credem ?

Ce-i putem dori longevivei ? Să atingă vîrsta biblică ? A atins-o. Cînd a avut 25 de ani, a călărit două secole, pe al 19-lea și pe al 20-lea. Să depășească anul 2000 și să-l călărească, mai puțin sau mai mult timp, după voia ei și a Domnului, pe al 21-lea ?

* În contrast cu acest "savoir vivre" al franțuzului, mai ales al franțuzoaicei, am citit zilele trecute o știre care m-a impresionat. E vorba de speranța de viață a Rușilor. În 1987 era de 65 de ani, iar în 1994 de numai 58. Cauza ? Tot cifrele o indică. În 1984 un rus adult consuma în medie 10 litri de alcool (curat) pe an; iar acum, 14,5 litri. Fostul șef al diplomației ruse, Kozirev, înălțase vodka la rangul de "concept filozofic". Nici o afacere, nici un acord diplomatic, zicea el, nu se încheie dacă nu se bea de la unul la n pahare de Stolicinaia sau Moskovskaia. Ce vor zice statisticile în 1996 ? Dumnezeu cu mila... Nimeni nu va izbuti să întreacă Rusia. Ea e campioana mondială incontestabilă a consumului de alcool. În vecii vecilor, amin !

* Cu toții aveam imaginea franțuzoaicei cu talia trasă ca prin inel, pimpantă, provocatoare, mîncînd puțin, ferindu-se ca de-o piază rea de pîine. De dulciuri să nu mai pomenim. Ei nu, totul a fost o iluzie. Tot cifrele, statisticile o demonstrează. Francezii în ansamblul lor, bărbați și femei, sînt din ce în ce mai grași. Ca să nu folosim cuvîntul obezi: 16% după unii, între 18-20% după opinia profesorului Bernard Guy-Grand, mare specialist în nutriție. Medicii trag semnalul de alarmă, zicînd că, dacă ar fi vorba de tuberculoză, s-ar zice că e o epidemie, primejdioasă pentru sănătate.

Cum să lupți și să reziști unei asemenea tendințe, cînd profesorul de istorie europeană de la universitatea Cornell-SUA, Steven Kaplan, în cartea sa apărută recent în editura Fayard, "Le meilleur pain du monde; les boulangers de Paris au XVIII-ème siècle", declara textual:

E O LUME

Françoise: are 138 de kilograme... şi surîde.

"Bagheta e Franţa !" Numai bagheta, îmi permit să-l completez pe ilustrul profesor ? Dar vinul, dar bistrourile, dar biftecul, dar foie gras, nu înseamnă şi ele Franţa ? Pînă cînd echipa franco-americană de oameni de ştiinţă care a descoperit factorul genetic care provoacă obezitatea va reuşi să fabrice medicamentul minune ce va împiedica intestinele noastre să absoarbă materii grase, îmi zic şi zic, cu un surîs binevoitor: poftă bună la toate bunătăţurile din lume. Să nu uităm, cuvintele gourmand şi gourmet sînt tot de origine franceză...

*François Mitterrand se odihneşte în pace în cimitirul din Jarnac, localitatea sa natală. In pace ? Numai el cu Dumnezeu ştiu. Pentru că pelerinajul la mormîntul său a şi început. Şeful gării zicea, bucuros: "Cînd 20 de persoane, în loc de 5 ca de obicei, coboară din tren, e încurajator". Iar florăreasa care, în zilele de afluenţă ale miilor de vizitatori, vindea ceea ce n-a vîndut ani de-a rîndul, în special trandafiri, simbolul socialiştilor, zicea şi mai mulţumită: "El (Mitterrand, adică) ne-a făcut un frumos cadou !" Iar patronul unui magazin "Sports et loisirs", domnul Alain Dupuy, a avut o idee foarte practică, a comandat şi vinde diferite gadget-uri cu efigia defunctului preşedinte: o brichetă, 10 franci, o ilustrată, 5 franci, un tea-shirt 115 franci, o eşarfă, 99 franci.

Primarul localităţii vede lucrurile şi mai în perspectivă. In aşteptarea pelerinilor, se vor construi hoteluri, restaurante, ca şi la Colombey-les Deux Églises unde, în fiecare an, 13.000 sau 14.000 de persoane vin să depună o floare pe mormîntul generalului De Gaulle. De altfel, primarii celor două localităţi au avut - ca să folosim un termen bine cunoscut în România socialistă - un rodnic schimb de experienţă.

Ce să-i facem, "les affaires sont les affaires". Mortul face să trăiască, bine sau foarte bine, cei 5000 de concetăţeni din Jarnac.

* Cu puţin timp în urmă, scriitorul evreu de limbă franceză şi cetăţean american, premiul Nobel pentru pace Elie Wiesel a trecut prin Franţa, fugitiv ca deobicei. De data asta cu un prilej mai deosebit. Ca să primească titlul de "doctor honoris causa" al universităţii din Amiens, capitala regiunii Picardie. Coincidenţă a istoriei, exact acum 30 de ani, în 1966, André Malraux, pe-atunci Ministrul Culturii, inaugura Casa de Cultură de la Amiens, unul din cele mai frumoase centre ale spiritului, pe care autorul "Speranţei" le-a semănat în întreaga Franţă. Am fost prezent la solemnitate şi m-am bucurat de căldura şi frumuseţea discursurilor omagiale rostite de preşedintele universităţii şi de cei doi decani, unul al facultăţii de litere, celălalt al facultăţii de drept şi ştiinţe politice şi sociale. Dar şi mai interesantă a fost întîlnirea directă, în seara aceleiaşi zile, între Elie Wiesel şi cetăţenii oraşului Amiens, în majoritate tineri, în amfiteatrul plin ochi al Casei de cultură (1000 de locuri). Mulţi au fost puşi în situaţia de a rămîne pe coridoare, unde au putut urmări desbaterea graţie ecranelor de televiziune instalate acolo. Scriitorul a răspuns la fel de fel de întrebări de actualitate puse în cadrul unui dialog impresionant. Mi-e greu să redau în cîteva rînduri despre ce a fost vorba, mă mulţumesc să spun că s-a făcut un tur de orizont asupra a tot ce ne preocupă. Am reţinut o formulă spusă de Wiesel, adresată tinerilor din sală, în care se referea la lupta sa, ca scriitor şi cetăţean al lumii: "Nu vreau ca trecutul meu să devină viitorul vostru".

Am stat cîteva clipe de vorbă cu el şi mi-a spus că volumul al doilea al Memoriilor sale va apare în septembrie la editura "Seuil". Lumea aşteaptă cu nerăbdare să citească ce va scrie despre relaţiile sale cu François Mitterrand, prietenul său timp de ani de zile, în special despre reacţiile sale cînd a aflat că preşedintele Franţei continua să fie în acelaşi timp prieten cu Bousquet, conducătorul poliţiei în timpul regimului de la Vichy.

Am aflat după aceea că Wiesel a fost primit de Jacques Chirac cu care a făcut o trecere în revistă a situaţiei internaţionale.

Bon vent, dragă Elie !

Si acum, cîteva "minime":

* George Sörös, evreul de origine maghiară, a trecut şi el, fulger, prin capitala Franţei. Cel care e considerat cel mai bogat şi cel mai misterios om din lume, regele pieţelor financiare, cel ce face să se zguduie cursul francului, mărcii germane, etc., etc., declara, paradoxal, într-un interview acordat revistei "L'évènement du Jeudi": "Statele se călăuzesc mai mult după interesele lor decît după principii. Eu nu mă preocup decît de principii, societatea deschisă şi democraţia".

* Scandal politic: Roger Garaudy, fost membru al biroului politic al Partidului comunist francez, cu o traiectorie extrem de ciudată, mai întîi comunist stalinist, apoi comunist liberal, trecut apoi la creştinism, devenit mai tîrziu musulman, şi mai tîrziu islamist de tendinţă sudaneză, este acum revizionist. In cartea sa "Miturile politicii israeliene", tipărită la o editură clandestină, ia apărarea tuturor antisemiţilor care neagă Holocaustul, critică procesul de la Nürenberg, filmul Shoah, jurnalul Annei Frank - "un document îndoielnic" - holocaustul fiind un Show Business. El se poate lua de mînă cu Jean Marie le Pen şi cu Jirinovski, care au încheiat recent la Moscova o alianţă de fraţi de sînge, stropită cu multă vodcă. Numai că Garaudy va trebui să apară într-un proces în faţa tribunalului, pe baza unei legi

care prevede pedepsirea celor care neagă crimele contra umanităţii.

* Un canibal la Paris ? Mai exact, un parizian canibal ? De necrezut, dar adevărat. E vorba de un tînăr, François Robin, în vîrstă de 24 de ani, mercenar al rebelilor kareni, care luptă contra regimului de la Rangoon. După ce, împreună cu prietenii săi rebeli, a ucis doi soldaţi birmani, a participat la un ospăţ unde au mîncat ficatul adversarilor săi. Cică tradiţia locală o cere, zicea el în apărarea sa, pentru a acapara vitejia lor. Dar pentru că faptele s-au petrecut în Birmania, judecătorii se scarpină după ureche. Iar noi, să excludem expresia: mi-a mîncat ficaţii. Aferim !

* Şi ca să termin cu două veşti bune: după 18 luni de reparaţii, vechea Operă, Palais Garnier, întinerită, şi-a redeschis porţile. Multe din operele lui Mozart vor putea fi văzute şi ascultate aici, fără să mai amintim de creaţiile de balet, clasice şi moderne. De asemenea, va putea fi din nou admirat plafonul pictat de Chagall, curăţat şi împrospătat ca nou, în momentul creaţiei sale.

* Gellu Naum, marele poet român, a fost la Paris cu ocazia publicării romanului său "Zenobia" la editura Maren Sel/Calman-Lévy. Într-un articol de-o pagină întreagă dedicată lui în ziarul "Le Monde", Edgar Reichmann face o analiză a mişcării suprarealiste româneşti în care îi include şi pe Tristan Tzara, Victor Brauner, Jacques Hérold, Marcel Iancu, citîndu-l pe Gellu Naum, care i-a declarat: "În acest secol barbar nu există salvare decît pentru individ, singur. Cred că suprarealismul rămîne, mai ales, o etică a rigorii în această vreme cînd arta poetică este supusă capriciilor diverselor coterii şi, mai mult sau mai puţin, funcţionarilor culturali". La cei 80 de ani ai săi, Gellu n-arată deloc rău şi continuă să fie acelaşi tînăr de avangardă.

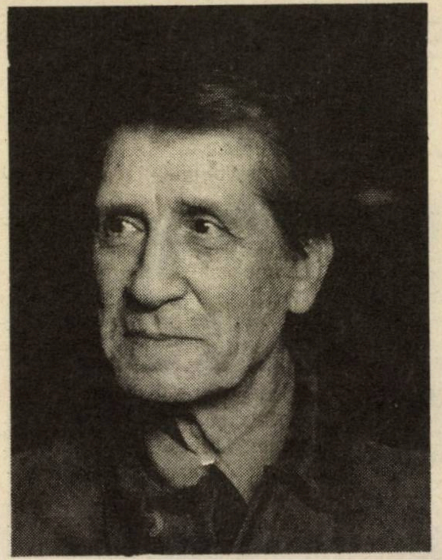
Gellu Naum
Suprarealişti se ţin bine la 80 de ani

ZIARIŞTII

Ne-a vizitat ţara, zilele trecute, un mare grup de ziarişti (circa 30 la număr) de la Bucureşti, directori şi redactori de seamă la principalele cotidiene şi posturi de radio şi T.V.

Ziarişti de mîna întîia, cunoscuţi nu numai în România, ci şi în Israel: Ion Cristoiu ("Evenimentul zilei"), D. Tinu, ("Adevărul"), O. Andronic şi A. Lupu ("Libertatea), H. Alexandrescu ("Cronica Română"), O. Ştireanu ("Azi"), V. Negoiţă ("Capital"), M. Petrean ("Curierul Naţional"), R. Constantinescu ("Nine O'Clock"), C. Sârbov, V. Ionescu, V. Arachelian, P. Grigoriu, Florica Rădulescu (T.V. română), P. Opriş, F. Brătescu, M. Vasiliu, Th. Froundjian (televiziunile particulare) şi alţii (scuze, dar spaţiul...). Cîteva absenţe surprinzătoare: reprezentanţii ziarelor f.f.antiguvernamentale ("România liberă", "Ziua", "Cotidianul"). Cîteva absenţe mai puţin surprinzătoare: publicaţiile fasciste.

Obiectivul nr.1 al grupului l-a constituit vizitarea locurilor sfinte din Ierusalim şi împrejurimi; oaspeţii s-au bucurat în această privinţă de un ghid foarte competent, în persoana Episcopului Vincenţiu Ploeşteanu, vicarul Patriarhiei, fost - cu ani în urmă - parohul Bisericii române de la Ierusalim.

Din păcate, trecerea prin Israel a gazetarilor (care a cuprins şi o întîlnire cu colegii de la "Ultima Oră") a fost foarte scurtă: trei-patru zile şi gata. Altminteri le-am fi recomandat acum, în preajma sărbătorilor de Pesah, să viziteze o fabrică de *Matzot* pentru a vedea cu ochii lor dacă pasca se prepară din făină anume sau - cum susţinuse săptămînalul bucureştean de hitlerisme şi abjecţie "Baricada" - pe bază, nu-i aşa, de sînge creştin.

Adevărul

MAGAZIN SĂPTĂMÎNAL

revine în forţă

În fiecare VINERI, săptămînalul „ADEVĂRUL" – cea mai veche publicaţie în limba română din Israel – vă oferă un bogat şi interesant material:

*** pagini de reportaj intern şi extern * nuvele * cuvinte încrucişate * comentarii etc., realizate de ziarişti cu o bogată experienţă.**

Pregătiţi-vă! În fiecare vineri „ADEVĂRUL", magazin săptămînal

– Secretul bogăţiei, explică un industriaş bogat, ţine într-un singur cuvînt: RĂBDARE. Cu răbdarea poţi face TOTUL.

– Totul ? zîmbeşte unul dintre ascultători.

– Sigur.

– Ai putea, de pildă, să transporţi apa într-o sită ?

– Desigur. Dacă am avut răbdarea să aştept să îngheţe.

UN EVREU DE-AI NOŞTRI, VIITOR DALAI LAMA ?

Povestea începe acum cîţiva ani, în Sao Paulo, cînd călugărul budist Genochen Rimpoche recunoaşte ca "TOLKU" (reîncarnarea unui maestru budist tibetan) un copil de 8 ani.

Micul copil e luat din Brazilia şi dus în sudul Indiei la mînăstirea "Sera Me", unde e iniţiat în secretele religiei budiste (cu consimţămîntul familiei).

"Am îmbrăcat uniforma de călugăr doar în glumă - a mărturisit el de curînd - dar în acel moment am avut o senzaţie puternică, ce m-a convins că, de fapt, transformarea mea era reală".

Trecînd prin multe temple sfinte, conversiunea sa adevărată s-a îndeplinit abia la 12 ani, în cursul unei mari ceremonii, aşa cum e înfăţişată în filmul "Micul Budha" de Bernardo Bertolucci.

La 15 ani, călugărul îşi continuă studiile în mînăstirea "Sera Me". Între timp a publicat cartea "O tînără idee de pace" - rezultatul unei serii de convorbiri între noul Lama şi mama sa. Se fac acum planuri de viitor pentru tînărul Lama Michel Rimpoche (Acesta este noul său nume).

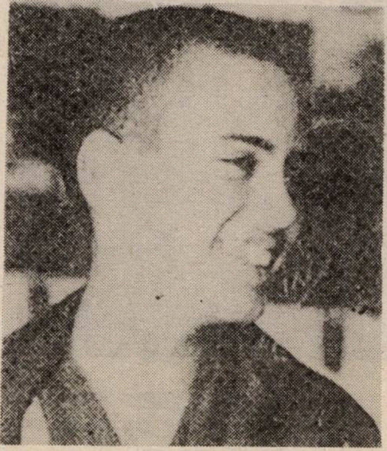

Măi, Calmanovitz, mă fă şi tu o donaţie pentru H.O.R.!

Cine doreşte să-l cunoască, îl poate căuta sub numele său adevărat: Michel Lewz Calmanowitz !

Nu mă îndoiesc că i se poate vorbi şi româneşte !

(Corespondenţă de la RAUL RADU, *din Sao Paolo, care - aflînd vestea cea mare a sărit în sus pînă-n tavan; ca şi noi, acuma, de-altfel).*

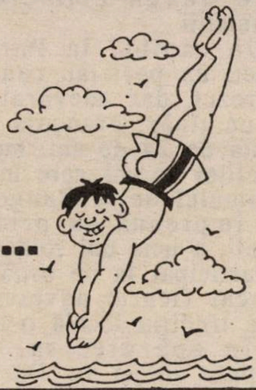

ZISE...

"Copii ale respectivului dosar au apărut în presă şi au mai fost şi publicate."

(Vasile Văcaru; senator PDSR; după "Academia Caţavencu", Buc. 1996)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

Editura MINIMUM prezintă
o nouă carte de I. SCHECHTER

Bilete în Zidul Plîngerii

O privire cu lupa şi una cu microscopul
asupra realităţilor israeliene şi străine
Instantanee, portrete, amintiri,
comentate cu zîmbet şi rictus.

TOATĂ LUMEA DE AZI ÎNTR-O CARTE!

Comenzi la autor,
Str. Zamenhof 15, Tel Aviv
Preţul plus expediţia – 20 şekeli

DEPOU DENTAR
I. ESKENAZY&Co.

UREAZĂ
ONORATEI CLIENTELE

HAG PESAH SAMEAH!

•

LA NOI GASIŢI PREPARATE
ADEZIVE PENTRU PROTEZE
DENTARE, PRODUSE
PENTRU IGIENA BUCALĂ,
PRECUM ŞI MATERIALE
DENTARE

•

VĂ STĂM LA DISPOZITIE
în zilele lucrătoare între orele
7-14

DEPOUL DENTAR
I. ESKENAZY & CIE.
TEL AVIV, STR. LEVONTIN 4
TEL. 5609664 • 5601417

DICȚIONAR NECONVENȚIONAL

AL.MIRODAN

AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

F

FRAȚI

Afiș chemînd la o demonstrație în cinstea hotărîrii Ligii Națiunilor de a ratifica declarația Balfour întru fondarea unui "cămin evreiesc", Bacău, 1922. Cuvîntul *Frați* din capul afișului sună firesc, mișcarea sionistă din epocă fiind, la acea oră a istoriei, în ciuda deosebirilor de ideologie (stînga, centru, dreapta, religioși, laici ș.a.m.d.), esențialmente unită.

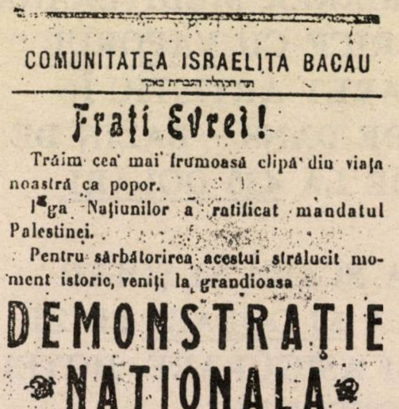

COMUNITATEA ISRAELITA BACAU

Frați Evrei!

Trăim cea mai frumoasă clipă din viața noastră ca popor.

Liga Națiunilor a ratificat mandatul Palestinei.

Pentru sărbătorirea acestui strălucit moment istoric, veniți la grandioasa

DEMONSTRAȚIE NAȚIONALA

organizată de mișcarea Sionistă

care are loc

Duminică 30 Iulie st. n. 1922, ora 4 p. m

In Scoala Israelito-Română de băeți „F. Klein"

Veniți în număr cât mai mare!

Președintele Comunității
OSIAS HERSCOVICI

FRICĂ I

" «Duel în întuneric» e un faimos număr de pantomimă. L-a jucat Marcel Marceau. Dar l-am văzut și în interpretarea altor mimi. Pe o scenă mare cît lumea, un om dornic să traverseze cît mai repede bezna. Deodată, un zgomot suspect. Îl urmărește cineva ? Își oprește respirația și ascultă. Nu se aude nimic. I s-a părut. Respinge ca pe o absurditate sugestiile întunericului. Reia drumul spre zorii îndepărtați. Sunetul unei săbii scoase din teacă. De data asta nu s-a înșelat. De unde vine dușmanul ? Se retrage precaut. Oare n-a făcut însă o greșală ? Dacă inamicul vrea să-l atace pe la spate ? Liniștea vuiește ca o scoică. Se lipește de perdeaua neagră și expune spectatorilor o față albă ca puritatea. Sau ca frica. Și-și ridică încet capul, implorînd ceva ce i se cere și i se impune cu insistență. La rîndul său trage spada. Brusc, se întoarce și o înfige cu toată puterea. În gol. Punct ochit, punct greșit. Cît pe ce să cadă în nas. Îi e rușine de ridicolul situației. Și ca sala să nu-și bată joc de el, i-o ia înainte. Se scarpină pe picioare cu tăișul de oțel ca și cum ar fi ținut să-și astîmpere mîncărimea și țopăie fără griji. Chipul măștii văruite între plîns și rîs. Își va continua calea. Pe neașteptate, vîjîitul unei lovituri. Cît pe ce să-l despice. Din stînga? Din dreapta ? Și cine-i adversarul ? Amenințarea îl împresoară din toate punctele cardinale, iar inamicul n-are chip. Poate fi oricine. Cu toate că și el are o armă se află la cheremul nopții. Oricînd riscă să fie străpuns dintr-o direcție necunoscută. N-ar vrea să treacă drept un ins cam aiurit sau prăpăstios. Dar au observat - nu-i așa ? - și spectatorii că n-are halucinații! Altă lovitură. Sîngerează ? Nu. Însă l-a amețit. Și dacă e doar spaima ? Expresia resemnată și semănînd cu noblețea, generozitatea, altruismul celui ce socoate că-i unicul răspunzător de panica asta explodînd în labirintul propriilor viscere. Se simte răscumpărat de ceea ce gîndește. Arcul încordat s-a destins. Totuși, concluzia nu-i însoțită și de o creștere a încrederii în sine, de noi forțe. Iarăși pornește. Prudent, temător. Tînjește după un strigăt de luptă, după o mișcare, chiar după scrîșnetul de furie al adversarului care să-i confirme spaima. Să se întîmple orice, numai noaptea asta cu gura pecetluită să se întrupeze într-un glas, iar primejdia într-o identitate. E izbit. Parcă de sus. Ba nu, lateral. N-ai cum să fii sigur. Pericolul este pretutindeni și nicăieri. Acum ce și încotro ? Timp mort, incomensurabil. După care își adună puterile și reia orbecăind cu vîrful săbiei. O picătură de transpirație îi gîdilă pînă la înfiorare pielea sensibilă de sub ureche. Grimasă. Postura și impostura viteazului încredințat că imposibilitatea sfințește lupta. Înainte. Dar înainte se dovedește un zig-zag neputincios. Dimineața îl găsește tot acolo, leoarcă de sudoare. Reflectoarele îi descoperă în ochi o privire absentă și nătîngă.

Oare de ce mi-am adus aminte de Marcel Marceau și de ceilalți mimi ?"

(Dintr-un text de B. Elvin; în revista "Arc", București, 1991)

... Chiar, de ce anume și-o fi amintit B. Elvin de Marcel Marceau și de ceilalți mimi ? Fiindcă sentimentul fricii este adînc înscris în sîngele evreo-român; folosindu-te de el ca de o cheie, ai posibilitatea să intri cu ușurință în universul scrisului de care ne ocupăm, și să înțelegi mai bine (adică să înțelegi) și cuvintele de tot felul și tăcerile fără număr. *Cheia* este valabilă nu numai pentru diagnosticarea stărilor de spirit din Diaspora (asta pare de la sine înțeles) ci și pentru lămurirea comportamentului din Israel, de după *alia*, întrucît emigranții au aterizat la Lod nu numai cu 20 (sau 60, depinde de epocă) de kilograme de haine ci şi cu o cantitate mai mare sau mai mică de frică. Unii, în contact cu societatea - totuşi, liberă - s-au eliberat încet-încet de bagajul în cauză. Pe alţii, frica i-a însoţit pînă la moarte. Frica de şefi şi chiar de "partid": redactorii de la publicaţiile în limba română din strada Harakevet a anilor '60-'90 - între care s-au aflat mereu cîteva condeie scriitoriceşti de valoare - au capitulat în faţa autorităţii directoriale, îngăduind acesteia să transforme cotidianul "Viaţa noastră", dintr-o tipăritură cît de cît normală la începuturi, într-o foaie quasi-insalubră. Frica de trecut: ce-ai făcut în România (ssst!), ce-ai scris în România, poate o poezie anti-sionistă (sst!), cu cine-ai fost prieten în România, poate un maior de securitate (sst!). Frica de a vorbi în lume despre cei ce acordă un premiu de-o mie de şekeli sau o stipendie (tot atîta) pentru ca să-ţi tipăreşti cartea (ssst!). Frica de cei de... dincolo; aş scrie un pamflet zdrobitor despre infamiile antisemite de la "Săptămîna", dar am o mătuşă la Focşani (ssst!). Frica de a critica; am citit cartea lui Haimovici, e o mizerie, dar trebuie s-o laud, altminteri îmi fac un duşman; Haimovici e secretar de redacţie la noi, sau lucrează la Sohnut, sau la H.O.R., sau e doctor la Kupat Holim şi-mi face injecţii (ssst!). Urmarea sst!-ului este că exceptînd excepţiile care confirmă regula (un Eugen Campus, încă vreo doi) spiritul critic din mişcarea literară se află la minus zero... Şi aşa mai departe. Şi aşa foarte departe. Şi aşa prea departe.

FRICĂ II

- De ce anume vă temeţi cel mai mult în viaţă ?

- De frică.

(Al. Mirodan: răspuns la întrebarea unei cititoare; "Minimum"; Tel Aviv, 1996)

FRICĂ III (fără)

Pe cît mă înspăimîntă frica (frica aceea care naşte monştri), pe atît am admiratdintotdeauna anti-frica, pe oamenii - de toată mîna - care, într-o împrejurare sau alta, se ridicau cavalereşte împotriva teroarei din afară şi,

I. ATLAS VA OFERĂ EXCURSII
ARÎSTOCRATICE LA PREŢURI POPULARE !

PARISUL ÎN PRIMĂVARĂ E FASCINANT !
PETRECEŢI O SĂPTĂMÎNĂ DE VIS ÎN ORAŞUL LUMINĂ
DE LA 623 DOLARI
PREŢUL CUPRINDE: AVION EL-AL ŞI 7 NOPŢI HOTEL CU MIC DEJUN

VĂ INVITĂM LA O CROAZIERĂ CA ÎN FILME PE MAREA MEDITERANĂ (INSULELE GRECEŞTI ŞI CIPRU) - 7 NOPŢI FEERICE CU VAPORUL "PRINCESA AMOROSA"- LUX - CAZINOU - CABARET ARTISTIC ÎN FIECARE SEARĂ - 5 MESE PE ZI - ORCHESTRĂ DE DANS - BAZIN DE ÎNNOT - DISCOTECĂ - BAR - RESTAURANT. DE LA 430 DOLARI

FACEŢI O VIAŢĂ ÎN ROMÂNIA, CU MAŞINA LA SCARĂ ŞI ŞOFER LA DISPOZIŢIE PE TRASEUL ALES DE DVS. DE LA 50 DOLARI PE ZI.
PREŢUL INCLUDE: MAŞINA (INCLUSIV BENZINĂ ŞI ASIGURARE, HOTEL CU MIC DEJUN, HRANA ŞI CAZAREA ŞOFERULUI.
PREŢUL NU INCLUDE AVIONUL.

I. Atlas - Gordon Tours
str. Ben Yehuda 184, Tel Aviv. Telefon: 03-5270767

Nici un pas fără Atlas!

Călătorii cu preţuri reduse în toată lumea.
HAG PESAH SAMEAH!

evident, din lăuntrul propriei fiinţe.

Într-un articol intitulat "Scrisorile lui Costaforu" (apărut în "Revista Cultului Mozaic" nr. 316/1974) scriam:

"*Revista Arhivelor* publică în nr.3 din 1973 cîteva scrisori inedite ale lui G. C. Costaforu, reprezentînd una din cele mai inteligente analize ale antisemitismului interbelic şi, în acelaşi timp, una din cele mai fără de frică atitudini antifasciste din cîte a cunoscut vremea.

Avocat de seamă al baroului românesc, umanist european, condei lipsit de echivoc, spirit netranzacţionalist într-o epocă excesiv de bogată în tranzacţii morale, animator al "Ligii drepturilor omului" şi altor organizaţii autentic democrate, Costaforu a fost pedepsit de nişte studioşi cu bîte la 11 decembrie 1925 - după cîteva avertismente lipsite de ecou la cel avertizat şi cîteva şantaje neurmate de tremurici şi abdicare - fiind bătut la sînge pe peronul gării din Cluj. Scăpat cu viaţă, din pricină că intelectualii respectivi nu dobîndiseră, se pare, încă, suficientă experienţă în domeniul asasinatului şi - de altfel - erau numai circa zece contra unul - conducătorul Ligii - vai, atît de necesare - s-a hotărît să trimită din spitalul unde fusese ţintuit la pat, cîteva scrisori pe adresa ucigaşilor săi virtuali. Strînse la un loc misivele ar putea fi intitulate: "Victima prelucrîndu-şi călăul". Dar, aşa cum se cam întîmplă în asemenea situaţii, cuvintele lui Costaforu n-au ajuns la destinaţie, deoarece o scrisoare necesită nu numai un trimiţător care s-o scrie, ci şi un adresant dispus s-o citească. Pe de altă parte, aşa cum precizează istoricul Florea Nedelcu, prin a cărui remarcabilă grijă scrisorile văd acum lumina tiparului - editorii solicitaţi la vremea respectivă s-au derobat de la publicare, ridicînd jenaţi din umeri: ştiţi, mai sînt peroane de gară...

Care-i izvorul prim al antisemitismului ? Spirit raţionalist şi ostil mentalităţii de "catapeteasmă" care atribuie şovinismelor un caracter congenital (m-am născut "anti"), Costaforu consideră că fenomenul e injectat prin educaţie, fiind - deci - tot prin educaţie extirpabil.

"Binele ce vreau să vă fac, scrie Costaforu - este chiar acela ce tatăl meu mi-a făcut mie, dezbrăcîndu-mi mintea de prejudecăţile curente, prejudecăţi care întunecă judecata, care ne orbesc, care ne robesc"... "Era firesc să adopt încă de tînăr convingerile unui părinte, om luminat între cei mai luminaţi din vremea lui". În aceeaşi ordine de idei, autorul creionează un portret subtil şi întru nimic desuet al noţiunii de prejudecată, stăruind asupra caracterului periculos de "confortabil" din punct de vedere spiritual al acesteia: nu mai am nevoie să gîndesc cu creierul meu.

"Vreau să vă liberez mintea de cea mai înrădăcinată prejudecată, de aceea care sălăşluieşte în minţi de altfel sănătoase, luminate, dar care n-au avut fericitul prilej de-a se curăţa la vreme de prejudecata cea mai curentă şi totodată cea mai greu de extirpat: antisemitismul. Creierul îmbîcsit de prejudecăţi nu mai judecă: judecata altora stă în locul judecăţii lui. Osteneala de a-şi da seama prin el însuşi, omul nu şi-o mai dă, alţii au judecat înaintea lui, şi... el adoptă judecata lor orbeşte (prejudecata)".

Astăzi observaţia ni se pare întru totul firească. Dar în 1925, cînd hitlerismele porniseră să impună continentului ideea «Führerului care gîndeşte pentru toţi», intuiţia lui Costaforu era premonitorie şi, din păcate, nu circula pe toate drumurile Europei.

Analist realist al societăţii şi cunoscător fără iluzii al mecanismelor politice, autorul scrisorilor insistă de asemenea asupra naturii diversioniste a antisemitismului, subliniind interesul limpede, rece, calculat al guvernelor de a oferi studenţimii nemulţumite, un "vinovat": iată-l !

"Ca să nu-i aibă pe studenţi contra lui - scrie Costaforu - şi alături de opoziţie, guvernul le-a găsit un derivativ, o diversiune. Invenţia i-a fost uşoară: căci antisemitismul este diversiunea clasică, ce nu dă niciodată greş şi de care s-a folosit partidul liberal în trecut de-atîtea ori cu succes".

"Diversiunile se înfăptuiesc prin teleghidarea maselor într-o direcţie stabilită la centrul de comandă", iar condiţia succesului o constituie capacitatea manipulatorilor de a infuza manipulaţilor convingerea că acţionează pe temeiul liberului arbitru şi al credinţelor proprii. Or, într-o vreme cînd eseiştii nu utilizau încă termenul de "demistificare", atît de frecvent în deceniile din urmă, Costaforu încerca să dezvăluie resorturile teleghidării sociale. "Ştiu bine - spune el - că cele ce vă pun în vedere sînt neplăcute vouă. Este chiar umilitor să afli că ai fost păcălit şi că din operator ce credeai a fi tu însuţi, constaţi că n-ai fost decît o unealtă în mîna altui operator. Dar n-am luat condeiul ca să vă adulez, domnilor studenţi, ci pentru a vă spune adevărurile ce vă pot folosi, măcar că pe ici pe colea ele vă vor necăji".

În sfîrşit, una din temele-cheie ale lui Costaforu şi cu deschidere largă, depăşind problematica antisemitismului, şi fiind de o universală actualitate, o constituie ideea de valoare, ca singur criteriu de apreciere a omului. "Graţie lui (tatăl autorului - n.n.) m-am pătruns încă de copil, că omul nu valorează decît prin meritele sale şi nu prin împrejurările din naştere, de situaţiunea sau de averea în care omul se poate afla. De aceea cînd m-am aflat pe băncile clasei la Sf. Sava, în clasa unde camarazii mei erau, unii creştini, alţii evrei, unii feciori de oameni cunoscuţi şi bogaţi, iar alţii din părinţi necunoscuţi şi săraci, eu mi-am ales prieteni fără a ţine seama de aceste detalii secundare, ci numai după valoarea personală a acestor colegi; iar cel mai de aproape şi bun coleg al meu de-atunci a fost şi a rămas actualul profesor universitar Emmanuel David, podoabă necontestată a ştiinţei române şi om a cărui nobleţe de suflet este mai presus încă de valoarea lui ştiinţifică".

Destinul scrisorilor lui Costaforu aminteşte cazurile întîlnite, din timp în timp, la rubricile de curiozităţi ale ziarelor, prin care sîntem informaţi că o carte poştală expediată din insulele Barbados în 1875 a ajuns la Londra de-abia săptămîna trecută. Spre deosebire însă de misivele amintite, scrisorile lui Costaforu n-au ajuns la destinaţie prea tîrziu: adresantul e cunoscut.

Va să zică, se poate şi aşa.
Dar, ce-i drept, costă...

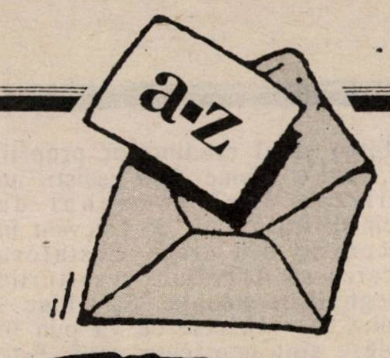

POŞTA DICŢIONARULUI

Viorel Hammerstein, *student la filologie, Hamburg, Germania:*

Să le luăm pe rînd:

a). Criticul Emil Suter, pe care îl întîlniţi acum în presa din Israel, nu a fost... fascist. Dar nedumerirea Dvs. nu ne nedumireşte de fel, întrucît *svonul* circulase prin Bucureşti la ora 1950-60. Suter a evocat bizara situaţie nu de mult în săptămînalul "Adevărul" (Tel Aviv, nr.2262/96):

"M-am supărat (din cauză că o recenzie a sa la un roman de Radu Tudoran fusese respinsă de redacţia unde colabora, n.red.), am luat articolul şi glonţ m-am îndreptat spre redacţia "Gazetei Literare", cum se numea atunci revista, sub conducerea scriitorului Zaharia Stancu. Cum "şeful" nu se afla în redacţie, l-am rugat pe Al. Mirodan, pe atunci redactor, să i-l transmită.

O săptămînă, două, trei. Tăcere mormîntală. Neliniştit, îi telefonez lui Mirodan să-l întreb de soarta cronicii mele. Nu-l găsesc. Îmi răspunde însă Eusebiu Camilar. Oarecum jenat, îmi spune că "nenea Zaharia" a citit, e perfect de acord cu opiniile mele, (...) dar consideră că nu eu, Emil Suter, aş fi cel mai abilitat să scriu despre romancier. Întrucît bănuieşte că la fel cu alţi Suteri aş fi fost... "fascist". Îl rog atunci pe Camilar să-i lămurească "şefului" adevăratul meu nume "de fată".

După o săptămînă, articolul apărea - la loc de cinste - în coloanele "Gazetei literare".

... Iar numele acesta de fată al lui Emil Suter era Emil Vittner, omul fiind de altfel, fratele criticului literar I. Vitner.

b). Ca şi Suter, romancierul Alexandru Vona "despre care am auzit nu de mult, aici în Germania", este evreu. Inginer de meserie, pe numele său din buletin, Albert Samuel, Vona a debutat în România, imediat după război, a obţinut un premiu din partea "Fundaţiilor Regale", apoi a dispărut de pe scena literaturii. Plecat în Franţa, n-a mai publicat nimic, retrăgîndu-se în meserie.

După 1989, cineva a descoperit un manuscris lăsat de Vona înainte de plecare. Mai departe, să vedem ce scrie "România literară" despre destinul scriitorului:

"Myriam Anderson publică în «Télérama» nr.2399 o cronică elogioasă a romanului *Les fenêtres murées* de Alexandru Vona, însoţită de un portret complex al autorului. Reluînd bizara istorie a manuscrisului, comentată chiar de Al. Vona (*"Dînd înapoi în faţa publicării, am zidit o poartă. E, probabil, destinul meu: întoarcerea din drum. O ştiu dintotdeauna"*), Myriam Anderson relevă succesul repurtat de carte în ţara natală a inginerului şi nu se sfieşte să rostească vorbe mari, argumentîndu-le critic pe aproape două pagini de revistă: *"Dezgropată de un prieten rămas în România, ca o comoară de război uitată, salutată de o presă entuziastă şi bucurîndu-se de un succes de public considerabil, cartea lui Alexandru Vona recent tradusă în Franţa e într-adevăr o capodoperă"*. După Premiul Uniunii Latine, ce i-a adus oferte de traducere în italiană, spaniolă, portugheză şi germană, după cronicile din presa franceză (să recunoaştem că "geniu" şi "capodoperă" nu sînt cuvinte întîlnite prea des în paginile de recenzii) - cariera internaţională a *Ferestrelor zidite*, după un somn de jumătate de secol, se arată strălucitoare."

Miriam Negrescu, *Ierusalim:*

Date despre activitatea din ultima vreme a regretatului Jacob Popper, ca şi despre împrejurările morţii sale, puteţi obţine de la soţia scriitorului, D-na Anişoara Popper, la adresa: Via Tata Giovanni 4, Roma 00153, Italia.

L
I
M

REŢEAUA
MAGAZINELOR
DE CARTE
ROMÂNEASCĂ

Vreţi să citiţi o carte bună, vizitaţi magazinele L I M

Numai la L I M veţi găsi cărţi româneşti

Ultimele noutăţi la L I M

AFULA: Kikar Atzmaut 7 (în pasajul Ofir Center). Tel: 06-596014
ASHDOD: Ezor "Iud" Midrahov Haneviim, Dereh Hamelech 2115/1. Tel: 08-652095
BEER-SHEVA: Str. Histadrut 56. Tel: 07-236738
HAIFA: Str. Herzl 61 (Kikar Talpiot). Tel: 04-671292
IERUSALIM: Str. Yaffo 63 (în pasaj). Tel: 02-250612
KFAR-SABA: Str. Weizman 92 (în pasaj). Tel: 09-7658118
NATANIA: Str. Smilanski 10 (în pasaj). Tel: 09-615860
PETAH-TIKVA: Str. Montefiori 17. Tel:03-9312777
PETAH-TIKVA: Str. Bar Kochba 27. Tel: 03-93466245
RISHON LE ZION: Str. Rothschild 9. Tel: 03-9698724
RISHON LE ZION: Str. Herzl 47. Tel 03-9671807
TEL AVIV: Str. Erlinger 7 (Vechea tahana mercazit). Tel: 03-6391735
TEL AVIV: Str. Allenby 48. Tel: 03-5175877
TEL AVIV: Staţia nouă de autobuze, et.3, magazinul nr. 3267 (Sub Mac Donald). Tel: 03-5375393.
TEL AVIV: Str. Shlomo Hamelech 2. Tel: 03-5283665

CARTEA

IOSEF EUGEN CAMPUS

OBSEDAŢII

Cartea lui Jean Denis Bredin, "Pata", se citeşte pe nerăsuflate. Mai precis, cu o scurtă răsuflare după fiecare nuvelă, pentru a te repezi apoi, cu puteri refăcute şi curiozitate sporită, să citeşti următoarea nuvelă. În cele 170 de pagini al volumului, şase povestiri. Una mai interesantă decît cealaltă. Din medii şi cu subiecte foarte diferite. Avînd totuşi un aer comun, provenind, în esenţă, din natura eroilor protagonişti şi din factura specifică a stilului.

Toţi eroii protagonişti sînt nişte obsedaţi. La limita dintre normalitate şi alienaţie mintală. Stăpîniţi de o manie istovitoare, exclusivistă. Tipul acesta de eroi este, prin esenţă, potrivit unei tratări nuvelistice. Căci nuvela - spre deosebire de roman - cere concentrare şi limitare voluntară. În spaţiul ei restrîns, nuvela încadrează minunat tipul omului obsedat de o singură idee, de un singur ţel, nu mutilează o complexitate psihică inexistentă. Cu atît mai mult cu cît autorul foloseşte un stil şi procedee artistice adecvate. Finalul e previzibil de la început. Linia dezvoltării acţiunii uşor de ghicit, căci decurgînd matematic, ca într-o demonstraţie geometrică, din premizele date. Autorul recurge cu dărnicie la procedeul exagerării realiste, aproape caricaturale, deşi profund tragice. Opere de artă rotunde, perfect închegate, cizelate cu rigurozitate.

*

În nuvela care dă titlul volumului, "Pata", Casimir Pioche este un maniac al curăţeniei. Al curăţeniei cearşafurilor sale de un alb imaculat, dar şi curăţeniei sociale, realizată prin visata Revoluţie. De aceea afirmă autorul: "Ar fi o greşală să credem că Casimir Pioche era un maniac. Ura lui împotriva petelor se nutrea din credinţa sa revoluţionară". Acceptă să găzduiască pe terorista Maria Misterica, deşi dispune de un singur pat. După cîteva explozii provocate la Paris, terorista pleacă: "Mi-am făcut datoria". Dar pata de pe cearşaf, între cele două corpuri nude, nu pleacă. Creşte, devine din ce în ce mai rosie. Deci nu terorista era cauza, vinovata, ci el. Disperat, înţelege că "contrarevoluţia l-a ales pe el, pe Casimir Pioche, ca să învingă". Se hotărăşte să se sinucidă (ca şi tatăl său, pe vremuri). "Casimir Pioche nu fusese decît o pată murdară pe cerul radios al Revoluţiei". Casimir trebuie să dispară. Îşi împlîntă de trei ori pumnalul în piept. Şi motivul obsedant al petelor revine în tabloul morţii: "Un moment, ochii lui se umplură de pete, pete negre, minuscule, apoi se uniră, petele nu mai existau, nu mai exista nimic".

Un megaloman este Hugues Desgrottes (Şiretul). Îşi calculează fiecare gest, îşi planifică întreaga viaţă, pînă la cel mai mărunt detaliu, prevăzînd şi termene precise pentru realizarea fiecărui obiectiv, pînă la ultimul: Preşedinte al Băncii Naţionale şi - de ce nu ? - Preşedinte al Franţei. Dar cade în ridicol cînd încep să i se dezlege, umilitor, şireturile de la pantofi. În cele din urmă, depăşeşte linia incertă dintre obsesie şi alienare. Înnebuneşte efectiv, se simte cotropit de şireturi monstruoase şi este internat într-un ospiciu.

Simone din "Dragul meu Toto" (Mon Toto! formula pe care o întrebuinţează eroina pentru a conversa amical cu propriul ei trup) nu vrea puterea, ci frumuseţea absolută. A auzit mereu de la tatăl ei, care o adora, că seamănă cu mama ei, moartă. I s-a spus, de cînd era micuţă, că e nespus de frumoasă. Examinîndu-se continuu în oglindă, s-a convins că aşa e. Începe deci să-şi îngrijească neîncetat trupul cu tot felul de pomezi şi loţiuni, regimuri alimentare stricte (la nevoie, vomită, după ce a mîncat ceva prea gustos). Şi dragoste face cu grija permanentă de a nu atinge cumva frumuseţea perfectă a trupului ei adorat, a sînilor, a feselor, a pîntecului, iar şi iar controlaţi şi admiraţi. "Ştia că era cea mai frumoasă. Era fericită." O scenă caricaturală este aceea a chinului îmbrăcării jeans-ilor mult prea strîmţi. Simone se oglindeşte fermecată nu numai în sticla vitrinelor, ci şi în oglinzile maşinilor, în băltoacele luminate de soare după ploaie, în ochii aţîţaţi ai bărbaţilor şi în ochii invidioşi ai femeilor.

Ca şi în nuvela precedentă, intervine, la un moment dat, întorsătura fatală (căci demonstraţia riguroasă nu exclude o anumită formă a surprizei artistice). "Prietenele" descoperă - sau se prefac că descoperă - pe sînul stîng "o urmă vizibilă-invizibilă, tîrîndu-se ca o viperă". Simone are numai 22 de ani, dar intră în panică. Renunţă

PIETRE FUNERARE,
MARMORĂ ŞI GRANIT

FRIEDMAN

Firma cunoscută
încă din Bucureşti,
Şoseaua Giurgiului
şi Filantropia

T.A. - KIRIAT SHAUL
Tel.: 6471594, 6476279

Fax: 03-6475288

- PREŢURI CONVENABILE
- VENIM LA DOMICILIU
- EXECUŢIE IREPROŞABILĂ
- ÎNLESNIRI DE PLATĂ

VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE

●

SE PRIMESC COMENZI
ATÎT PENTRU KIRIAT SHAUL
CÎT ŞI PENTRU HOLON

la serviciu, aleargă de la un doctor la altul, urmează concomitent tratamente diferite, se îndoapă cu medicamente. Treptat, decade. Începe să bea. Devine o "clocharde" respingătoare. Dar mormăie mereu, cu patima din totdeauna: "Uite-te, Toto, priveşte-te, ştii că eşti cel mai frumos".

Cea mai impresionantă, mai "actuală" şi mai politică dintre nuvelele îmi pare "Asediul". Emile Poulet (nume semnificativ pentru un patriotard milităros) e un mic burghez tipic, fericit că e stăpîn absolut pe brutăria lui revopsită şi pe apartamentul din strada La Valette şi, mai cu seamă, pe closetul în ale cărui dimensiuni reduse se simte, concentrată, întreaga lui putere despotică. Aici se retrage în cele din urmă ca să ţină piept presupuşilor săi duşmani, vecinii de la etajul de de-asupra, veneticii suspecţi Carlos. Prietenul său Gaston, membru în Partidul Patriei, îl convinge: "Te baţi pentru Franţa. Pe tine te atacă, dar ţintesc Franţa (...). Să n-ai milă. E o luptă pe viaţă şi pe moarte. Durează de secole (...). Nu-ţi acorda nici o clipă de odihnă (...). Fii abil. Nu ezita să te repliezi (...). Noi sîntem cei mai inteligenţi. De aceea sîntem întotdeauna învingători". Înflăcărat de aceste precepte naţionalist-rasiste, Emile Poulet se baricadează în fortăreaţa lui ridicolă, closetul şi, în cele din urmă, se spînzură. "Am murit în picioare", scrie el, mîndru, pe un bileţel (Je suis mort debout: este formula clasică franceză a eroismului militar). Culmea ironiei: cei care descoperă cadavrul şi-l plîng cu decenţă pe Emile Poulet, sînt vecinii venetici, presupuşii lui duşmani, în fond oameni de treabă: familia Carlos.

Primul ministru libanez Rafik Harari, mare om de afaceri de felul lui, a decretat stare de urgenţă pentru a împiedica astfel demonstraţiile organizate de sindicate în semn de protest împotriva şomajului şi reducerii salariilor. Lumea de la Beirut este din ce în ce mai nemulţumită din pricină că, în timp ce muncitorii sînt obligaţi să strîngă cureaua, d. Rafik Harari se ocupă cu contrabanda şi alte business-uri.

Trafik Harari.

Vicepreşedintele parlamentului chinez, Li Peyao a fost asasinat de-un soldat din garda personală.

Învaţă chinezii, învaţă; şi nu numai de la marile puteri, ci şi de la ţările mai mici...

Anuar Ragheb (38), avocat din Cairo, şi-a căsăpit soţia – pe motiv că aceasta l-ar fi insultat – cu 124 lovituri de cuţit.

Asta merită să intre în Anuarul criminalilor pe 1996.

Abdul Hamid A-Shayeh, preşedintele Consiliului Naţional Palestinian, a declarat că, după părerea sa, va mai trece multă vreme pînă la transformarea Ierusalimului în capitala statului palestinian.

A Shaye !

סלטי
צבר
AZUR, str.Ţabar 6
Tel.: 03-5596842 Fax : 03-5596841
Întreprinderea
SALATELE
"ŢABAR"
felicită devotata sa clientelă
urîndu-i
HAG PESAH SAMEAH!

HAG PESAH SAMEAH!

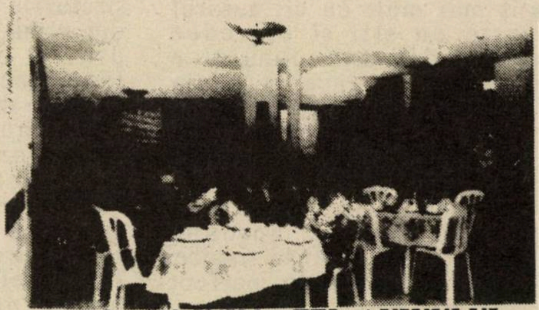

UNICA ÎN INIMA TEL AVIVULUI
CASA DE PĂRINŢI
«Neot Habima»
ELEGANŢĂ ŞI SERVICII DE ORDINUL 5 STELE
ASIGURĂ ODIHNĂ, CONDIŢII DE CONVALESCENŢĂ, 5 MESE ZILNICE CU MENIURI VARIATE ŞI ATENT ÎNTOCMITE
În vecinătate: Teatrul Habima, Heihal Hatarbut, Dizengoff Center
TEL AVIV
Str. Berdicevski nr. 14
03-6856757

CARTEA

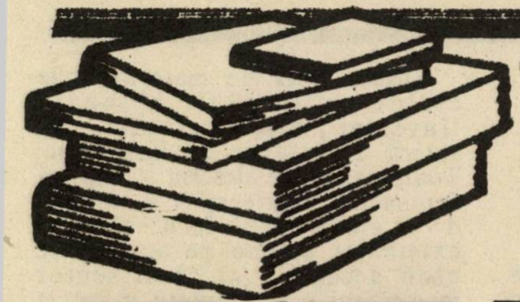

PRIMIM LA REDACTIE

• CĂRȚI • REVISTE • ȘI • SCÎNTEIERI • DE • GENIU •

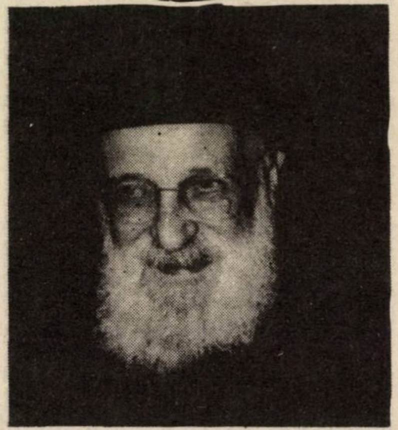

Dr. Al. Şafran
Şef-Rabinul Genevei, Elveţia
fost Şef Rabin al României
«KABBALA»
LEGI şi MISTICISM
în
TRADIŢIA EVREIASCĂ
Ed. Mossad, Harav Cook,
Ierusalim.

Asemeni volumului "Israel şi rădăcinile sale", cartea de faţă a apărut în mai multe limbi, în edituri diferite, răspîndite în toate ţările.

De astă dată, celebra lucrare a Rabinului Al. Şafran se întoarce la surse, la ebraică. În urma unui proces de decantare, verificare şi revenire la memoriile etnice, această operă de profunzime se reîncarnează în limba sfîntă, întru slăvirea Celui de Sus, pe înălţimile Muntelui Sion.

Cartea a fost publicată în franceză, engleză, germană, italiană, portugheză, spaniolă şi japoneză.

Sperăm că la vremea sa va fi editată şi în limba română.

Iar noi, din Israel, salutăm cu respect şi veneraţie acest mare exponent al iudaismului românesc şi mondial, Rabinul Dr. Alexandru Şafran.

*

Vom reveni, desigur, cu o recenzie.

- **Şafran**
- **Opera lui M. Rudich**
- **I. Schechter editat la Bucureşti**
- **Ştefan Munteanu, omul "Micronului"**
- **Ştiţi cum arată la faţă ideile lui Spinoza ?**

Pînă atunci, două remarci:

1).- Cartea lui Alexander Şafran are - spre deosebire de multe, prea multe studii filozofice cu aer grav şi cu pretenţii - darul de a sugera legături directe între abstractele noţiuni mistice şi evenimentele de pe pămîntul nostru cel de toate zilele: cititorul, pe care masivitatea volumului, precum şi scriitura sobră a autorului nu trebuie să-l sperie, va găsi - surprins ! - aluzii şi răspunsuri la întrebările cheie ale omului, ale evreului "simplu" la acest sfîrşit de mileniu: de unde venim, încotro ne îndreptăm, ce puteri avem întru evitarea erorilor, care e raportul nostru cu destinul, etc., etc.

2).- Cartea despre care discutăm este, iarăşi, în ciuda caracterului ei ştiinţific, accesibilă profanului. Alexander Şafran este nu numai un mare gînditor, ci şi un stilist de mîna întîia: el dispreţuieşte termenii "radicali", se fereşte de obscuritatea voită a "universitarilor" f.f.serioşi, caută (şi găseşte) cuvîntul limpede în toate împrejurările.

(M. RAF.)

Knessetul a votat o lege care prevede că (citãm): "Cei ce vor fi aleşi deputaţi, vor trebui să renunţe la dubla cetăţenie".

Perfect. Eu, dacă mă aleg la 29 mai, rămîn numai cu cetăţenia română.

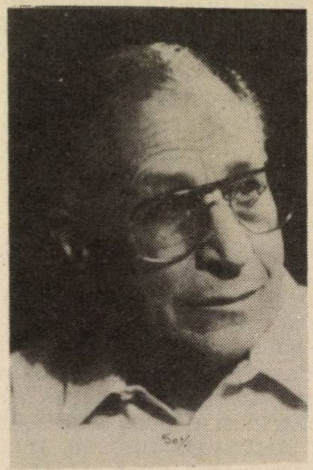

(foto: Hedy Löfler)

M. Rudich
«POEZII»
Minimum, Tel Aviv 1996
Prefaţă de Al. Mirodan
şi o
postfaţă de Felicia Antip
Portrete de Eugen Drăguţescu
şi
Hedy Löffler
coperta - Sanda Peri

Un eveniment în viaţa literară israeliană. Pentru întîia oară sînt adunate, la un loc, poeziile cele mai reprezentative ale celui ce-a fost (şi este) remarcabilul poet M. Rudich (1913-1991). În acelaşi timp, întrucît Rudich a fost, din tinereţe pînă în ultima clipă a vieţii sale, un ziarist de convingeri, talent şi mare audienţă la public, cititorul are posibilitatea să întîlnească în carte o selecţie din articolele publicate de regretatul scriitor în revista "Minimum".

Vom mai avea desigur prilejul să discutăm pe marginea acestei importante apariţii. Deocamdată, să reproducem cîteva fragmente din postfaţa scrisă de cunoscuta publicistă Felicia Antip de la Bucureşti:

"Mircea Rudich era, înainte de orice altceva, evreu. **Evreu,** ţinea să sublinieze, nu israelian. Făcea parte dintre oamenii care simt pe umerii lor povara istoriei, iar trecutul asumat de el era epopeea nepereche a poporului evreu, tot ceea ce însemnase, de-alungul vremurilor şi înseamnă astăzi, să te simţi evreu, să fii privit ca evreu, să ai un destin de evreu.

Acest evreu care a înţeles cu mult înaintea altora că evreii trebuie să aibă un stat al lor, un stat evreu, care a făcut enorm pentru ca evreii din România să se întoarcă în ţara strămoşilor lor şi a plătit cu suferinţe cumplite această strădanie şi care, o dată ajuns în Israel, a luptat cu pasiune pentru o politică neconcesivă, rigidă chiar, de apărare a caracterului primordial evreiesc al Israelului, a rămas toată viaţa un om de *cultură română* şi un *om de cultură* român. Şi ca poet şi ca ziarist a scris numai şi numai în româneşte, într-o limbă superbă, bogată, sugestivă, plină de culoare, vădind nu doar expresivitatea lui înnăscută, talentul de a împerechea frumos vorbele, ci şi o bună cunoaştere a marii literaturi române, temeiul dintotdeauna şi pentru totdeauna al formaţiei lui intelectuale.

Şi contrastul dintre lirismul delicat, melancolic al versurilor lui M. Rudich şi vigoarea jurnalisticii lui bătăioase, intransigente, arată cît de complexă era structura spiritului lui.

Secretarul lui A. L. Zissu, prietenul intim şi partenerul de luptă al Melei şi al doctorului Cornel Iancu s-a apropiat, în închisoare, de logicianul Anton Dumitriu, cu care a rămas în legătură pînă la sfîrşitul vieţii acestuia, era în relaţii de amiciţie cu oameni de cultură români cu Weltanschaung-uri atît de diferite de al lui ca Ion Caraion sau Ştefan Baciu, în Israel s-a împrietenit cu scriitori de limbă română ca Al Mirodan şi I. Schechter.

Acum, cînd ni se oferă prilejul de a citi, strînse laolaltă, poezii din toate vîrstele creaţiei lui, ne reîntîlnim cu toţii cu Mircea Rudich cel totdeauna tînăr, vibrant, gata să rîdă cu un ochi, să plîngă cu celălalt şi să admire cu amîndoi minunile acestei lumi, care l-a fermecat dar, deopotrivă, l-a întristat, l-a descurajat, nu l-a lăsat nicicînd să uite că totul e zădărnicie."

(M. RAF.)

Cîţi ani au trecut de cînd guvernul nostru a declarat că "vom face totul" pentru recuperarea pilotului Ron Arad ?

I. Schechter
«MANUSCRISELE ANIMATE DE LA MAREA MOARTĂ»
Editura Fundaţiei Culturale Române, Bucureşti, 1996

Tocmai în aceste zile de mare frămîntare, instabilitate şi semne de întrebare fără număr şi răspuns, noua carte a lui I. Schechter, "Manuscrisele animate de la Marea Moartă" vine - la fel de neaşteptat ca de obicei - cu idei genial de simple, să explice fenomene practic inexplicabile.

Perenitatea scrierilor acestui înnăscut autor de satiră se dovedeşte, în special, prin capacitatea de a ne demonstra categoric, fără drept de apel, că istoria se repetă.

Cum se repetă ? Simplu: faimoasele *"Manuscrise de la Marea Moartă"* ce au iscat (la vremea descoperirii lor în grotele de la Qumran, nu datorită, citez: "vreunui arheolog sau negustor de antichităţi, ci unei capre") o polemică mondială, puteau fi redactate atunci cînd au fost redactate, dar şi cu 2857 de ani înainte, sau la finele secolului 20: este ceea ce susţine, cu drept cuvînt, I. Schechter, care preferă ultima variantă: oricum, cu toţii o trăim şi - de pe scena lumii pe care ne învîrtim - contribuim din plin la dovedirea conţinutului acestor manuscrise. Adică, le animăm. Este ceea ce ne demonstrează autorul, ajuns la un apogeu de forţă critică şi humoristică, foarte rafinat satirică şi... specific schechteriană. Astfel stînd lucrurile şi rămînînd la ideea că aceste manuscrise datează - de ce nu ? - de pe la finele secolului 20, autorul "susţine" şi punctele de vedere ale marilor istorici antici Plinius cel Bătrîn, Josephus Flavius sau Plinius cel Junior, iar propriile sale analize şi le comentează folosind extrase din Cartea Exodului şi Cartea Eclesiastului, un reportaj din Cartea tainelor, un mit din Kabbala, fragmente din Cărţile ereziilor, misterelor şi jubileelor, Imprecaţii din Cartea lui Iov şi consideraţii din Protocoalele Înţelepţilor Sionului, proteste şi marginalii din Proverbele lui Solomon, Predica lui Isaia, Epistolele lui Pavel şi Plîngerile lui Ieremia, Jurnalul intim al lui Matusalem, Psalmi şi tăieturi din ziarul "Qumran Times".

Însăşi tabla de materii de la finele volumului, botezată "Inventar", este un festival de satiră a surselor de inspiraţie. Toate capitolele descriu şi explică fenomene, manifestări şi moduri de a gîndi imuabile de-alungul existenţei umane pe acest unic glob accesibil, al cărui sector mediteranian a adăpostit o specie deosebită, foarte bine conturată ca moravuri şi năravuri: cea israeliană. Ca la nici o alta, subtitlurile: "Îmi amintesc numai ce-mi convine", "Dacă nu strigi, nu te-aude nimeni","Urările ne salvează", "Nu mai e de murit" şi "Să ne bucurăm repede !", caracterizează scurt şi precis specificul sistemului ei de gîndire.

Lăudabila iniţiativă a Fundaţiei Culturale Române de a tipări acest volum a întregit cum nu se putea mai fericit soluţionarea nevoii acute a unui public cititor de a fi scos din marasmul extrem al recentelor evenimente. Fiecare frază, fiecare cuvînt aproape, ne insuflă dorinţa şi chiar puterea de a ieşi - cu forţa, aş zice - din hăul de înpotmolire în nesiguranţă, prin exploziile de rîs imposibil de stăpînit, mai necesare azi decît orice medicament, orice promisiuni deşarte ori intenţii bune din pavajul iadului.

(C. R.)

Ştefan Munteanu
«POEŢII BEAU DIN APA CERULUI»
Poeme şi grafică, antologie îngrijită de George Vulturescu; prefaţă de Ion Negoiţescu
Ed. Panteon, Piatra Neamţ, România, 1995

Ştefan Munteanu (1926-1990) s-a afirmat la Bucureşti în anii '50-'70 ca unul din cei mai buni graficieni şi autori de desene animate; stabilit din 1973 în Statele Unite, şi-a continuat la Los Angeles activitatea de grafician, dedicîndu-se în acelaşi timp poeziei. Lumea literară din... lume l-a cunoscut în aceşti ani mai ales ca autor al unei foi mici de versuri şi desen, numită "Micron" (1976-1981) şi scoasă de unul singur la nivel înalt, asemenea celorlalţi mari solitari ai Diasporei româneşti, Ştefan Baciu, cu al său "Mele" din Honolulu, sau D-rul Alexandru Lungu cu revista "Argo" de la Bonn. Fantezist şi policrom, oniric şi manierist (dar fără preţiozitate şi vag), aşa cum îl definea criticul Ion Negoiţescu (şi el dus dintre noi), Ştefan Munteanu se desvăluie, în volumul de faţă, ca unul din poeţii autentici ai generaţiei sale. O poezie precum "Maturitate", de pildă (pag.60) – *"...două şanţuri, două tranşee/ sub cazematele ochilor;/ luptătorii plecaseră şi era seară/ pe întreaga vale a feţei;/ fortul cu muniţii, al gurii, era gol;/ nu se mai ducea nici un fel de bătălie,/ nu mai zbura nici un avion/ (de hârtie de scrisori),/ vechiul război era considerat infantilism/ şi, acum, se instalase, plictisită/ seriozitatea vieţii de un salariu."* – ne arată că avem de-a face cu un artist căruia istoriile literare de-aci înainte ar trebui să-i acorde locul de cuviinţă.

Izolatul Munteanu păstra în California legături cu amicii vechi din Bucureşti, printre care regretatul Gh. (Babu) Ursu, poetul-inginer ucis înainte de '89 din pricini de jurnal intim. O carte poştală trimisă de Babu soţilor Munteanu de la Atena (de la Bucureşti ar fi fost mai riscant) şi ajunsă în posesia noastră graţie Doamnei Munteanu merită desigur să-şi afle locul aici:

"10 Iulie, 1980.
Dragii mei,
Deoarece Tuţa (sora lui Babu Ursu, n. red.) nu prea are curajul să scrie de la Bucureşti, profit de ocazie să vă scriu eu de la Athena (un vis de 4 ani mi se împlineşte: văd ţărmul "clasicei Ellade"). Am în bibliotecă cele două plachete de poezie şi ilustraţii ale lui Fănel. Iordan (Chimet, scriitor, n. red.) mi-a spus că din întregul voiaj în USA cel mai mult i-a plăcut mîncarea gătită de Mioara.
Vă sărut, Babu".

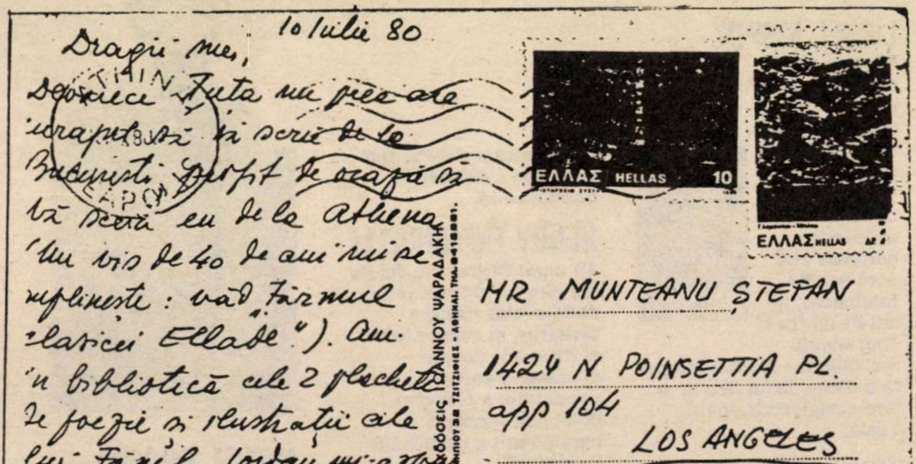

10 Iulie 80

Dragii mei,
Deoarece Tuța nu prea are
curajul să scrie de la
București. Profit de ocazie să
vă scriu eu de la Athena
(un vis de 40 de ani mi se
împlinește: văd țărmul
"clasicei Ellade"). Am
în bibliotecă cele 2 plachete
de poezie și ilustrații ale
lui Fănel. Iordan mi-a spus
că din întregul voiaj în USA cel
mai mult i-a plăcut mâncarea
gătită de Mioara
Vă sărut Babu

51. Αθήναι. Θέατρον Διονύσου
Athens. Dionysus theatre
Athènes. Theatre de Dionysos
Athen. Theater der Dionysos

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΨΑΡΑΔΑΚΗ

ΕΛΛΑΣ HELLAS 10

ΕΛΛΑΣ HELLAS

MR MUNTEANU ȘTEFAN
1424 N POINSETTIA PL.
app 104
LOS ANGELES
CA 90046
U.S.A

PRINTED BY G. LOUCATOS - ATHENS - GREECE

Spinoza «ETHIQUE» văzută de doi interpreţi:Cornelius Ricman şi J.-Claude Piguet; colecţia "Marile valori ale Spiritului", Lausanne, 1995

Despre ce e vorba ? Cornelius Ricman, un artist român (n.1935) stabilit mai de mult în Elveţia are ambiţia de a ilustra *idei*. Desenul, tablourile tridimensionale în lemn şi metal, sculptura în lemn, toate mijloacele sînt bune pentru a oferi privitorului imaginea gîndirii, pentru a-i spune: iată cum arată la faţă o noţiune sau un concept filozofic. Iar cel dintîi filozof ilustrat de Ricman este Spinoza. Albumul despre care vorbim, alcătuit din desenele lui Ricman şi textele-comentar ale profesorului de filozofie elveţian J.-Claude Piguet, te ia de mînă cu binişorul, introducîndu-te în lumea din capul gînditorului de la Amsterdam. O idee originală, 30 de imagini surprinzătoare ca intenţie şi superbe ca realizare. O înfăptuire grafică la nivel... elveţian. Pentru cei ce doresc să-şi procure albumul (tipărit în 1300 de exemplare numerotate) – o adresă:

Cornelius Ricman, C.P. 1261 – 1001 Lausanne.

(M. RAF.)

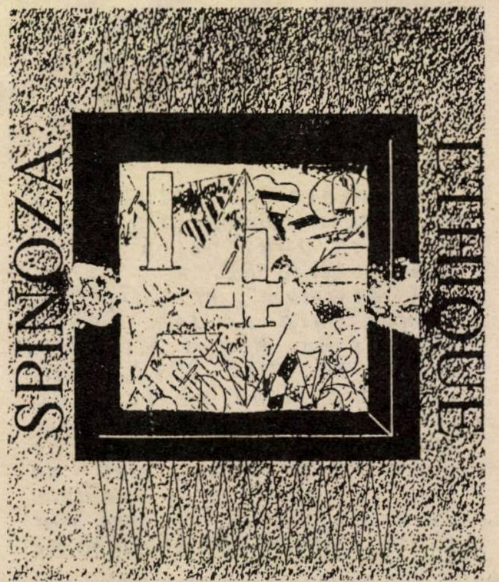

D. Iosi Ohaion, director la concernul "Koor" a precizat că, la ora aceasta, industria israeliană în general şi concernul "Koor" în special se pot dispensa de aportul muncitorilor palestinieni, şi că închiderea "teritoriilor", atît de importantă pentru apărarea vieţii noastre, se poate face fără nici o pagubă pentru economie.

Mai pe româneşte spus, ne doare-n Koor de hamasiştii din Gaza.

Dalia Mor (58) din Tel Aviv a fost dată în judecată pentru că a ameninţat-o în repetate rînduri cu moartea pe dr. Zwia Walden, fiica primului ministru Shimon Peres.

Să Mor dacă eu pe asta n-aş băga-o la răcoare pentru cinci ani.

Guvernul de la Sanaa (Yemen) a ajuns la concluzia că e cazul să recunoască, încet-încet, Statul Israel. I-a trebuit mult pentru asta, dar însfîrşit, i-au intrat minţile-n cap.

Aşa şi trebuie: Mens Sanaa in corpore Sano.

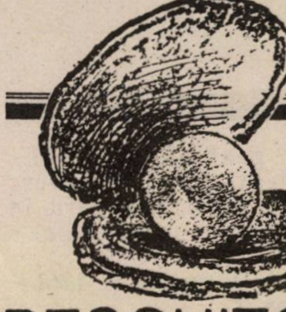

PESCUITORUL DE PERLE

Notă minimă la matematică pentru "Minimum"

"Emisiunea zilnică (a televiziunii române prin satelit) va dura doar patru ore şi jumătate (21,30-01)".

("Minimum", nr. 107/1996; comunicată de ing. Sanda Marcusohn, Ramat Menahem Begin 42, POB 8042, Ţfat; ingineră fiind de felul ei, corespondenta noastră ne atrage atenţia, cu drept cuvînt, că cele patru ore şi jumătate sînt - de fapt - numai trei şi jumătate. Ceea ce, adăugăm noi, încă n-ar fi nici o nenorocire; numai să fie şi alea...).

O nouă ţară balcanică

"Patru ţări balcanice - România, Jugoslavia, Grecia, Bulgaria şi Ucraina - poartă discuţii pentru organizarea în comun a Olimpiadei de vară de după anul 2004".

("Vocea României", Bucureşti, nr.654/1996; comunicată de Tiberiu Grindea, Buc. POB 9981,- care ne semnalează că, după ştiinţa sa, Ucraina nu este, cel puţin deocamdată, o ţară balcanică...).

Suspendarca negocierilor Irak-ONU

Mîine urmează să fie reluate negocierile între delegaţiile Naţiunilor Unite şi Irakului în legătură cu aplicarea rezoluţiei

Domnu' J. Steiger, hotărăşte-te: sau-sau !

"Suspendarea negocierilor Irak-ONU: Mîine urmează să fie reluate negocierile între delegaţiile Naţiunilor Unite şi Irakului în legătură cu aplicarea rezoluţiei Consiliului de Securitate, prin care se îngăduie Bagdadului vînzarea unor cantităţi de petrol pentru cumpărarea de alimente şi medicamente."

("Ultima Oră", nr.272/1976; comunicată de av. Israel Kishon, Rh, Hamaagal 34, Kiriat Ono, Rimon 55402.)

Scoop: Negocieri între Israel şi Irak

"Chiar dacă delegaţii sirieni la convorbirile de la Maryland, USA, au fost, poate, mai puţin încruntaţi şi au mai scos cîteva zîmbete în faţa partenerilor lor israelieni şi americani, în rest discuţiile au continuat să bată pasul pe loc. Cum poate fi caracterizată o "deschidere" din partea reprezentanţilor Bagdadului dacă ei au refuzat să accepte la discuţii pe generalii israelieni ?"

("Ultima Oră", 2.1.96; comunicată de Henriette Goldberger, POB 5485, Natzeret-Illit 17542).

Şuturi care scot chiloţii

"La meciul de fotbal Condor Cluj-Chimia Turda, un jucător i-a dat şuturi arbitrului pînă cînd l-a dezbrăcat."

("Evenimentul Zilei", Bucureşti, 1996; comunicată de d-na Edith Cohen, str. Rottek 2, Frankfurt 60316, Germania)

Şi la case mai mari

("L'Expresso", săptămînal italian, 350.000 ex. tiraj, 1996; comunicată (comunicate, că sînt mai multe) de Iulian Singer, Milano, via Napoleone 115; corespondentul nostru ne informează, ca şi cum ar fi vrut să ne consoleze de greşelile noastre cele de toate zilele din Orientul Mijlociu, că marea revistă italiană a încurcat serios borcanele la capitolul «viaţa politică franceză»: la nota despre Lionel Jospin, conducătorul Partidului Socialist Francez, apare fotografia lui Bernard Kouchner;la nota despre fruntaşul socialist H. Emmanuelli - fotografia lui Jospin; iar la nota despre fostul premier Michel Rocard - fotografia ex-ministrului culturii, Jack Lang).

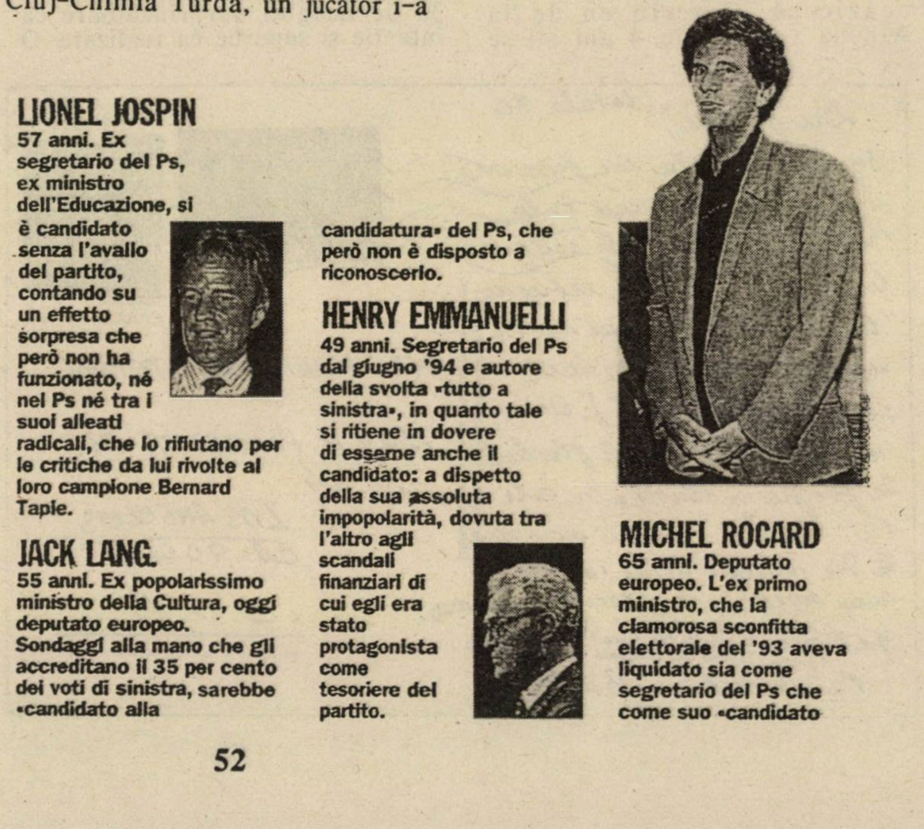

LIONEL JOSPIN
57 anni. Ex segretario del Ps, ex ministro dell'Educazione, si è candidato senza l'avallo del partito, contando su un effetto sorpresa che però non ha funzionato, né nel Ps né tra i suoi alleati radicali, che lo rifiutano per le critiche da lui rivolte al loro campione Bernard Tapie.

JACK LANG.
55 anni. Ex popolarissimo ministro della Cultura, oggi deputato europeo. Sondaggi alla mano che gli accreditano il 35 per cento dei voti di sinistra, sarebbe «candidato alla candidatura» del Ps, che però non è disposto a riconoscerlo.

HENRY EMMANUELLI
49 anni. Segretario del Ps dal giugno '94 e autore della svolta «tutto a sinistra», in quanto tale si ritiene in dovere di esserne anche il candidato: a dispetto della sua assoluta impopolarità, dovuta tra l'altro agli scandali finanziari di cui egli era stato protagonista come tesoriere del partito.

MICHEL ROCARD
65 anni. Deputato europeo. L'ex primo ministro, che la clamorosa sconfitta elettorale del '93 aveva liquidato sia come segretario del Ps che come suo «candidato

Aştepţi, aştepţi, dar pînă la urmă se rezolvă.

"Joseph Pulitzer preconiza crearea unei şcoli de gazetărie care să ridice ştacheta prestaţiei ziariştilor. Oferise încă din 1982 Universităţii Columbia fondurile necesare înfiinţării unei asemenea şcoli, dar epitropii universităţii l-au refuzat. Propunerea lui a fost acceptată în 1903."

("Adevărul Literar şi Artistic", Buc. 1996; comunicată de Adriana Dorina Zeicu, Braşov, POB 385, România).

Două

"Într-o dimineaţă a anului 1958, prin Aprilie, mă aflam în redacţia revistei lunare «Viaţa Românească» (....). După decesul fostului ei director, Demostene Botez (....), «Viaţa Românească» se afla sub conducerea faimosului critic proletcultist, tov. N. Moraru".

*

"Mircea Grigorescu, directorul ziarului «Ecoul» (....), a fost întemniţat şi, după cîte ştiu, nu a mai scăpat viu din închisorile comuniste".

("Adevărul", Tel Aviv, nr. 2267/96; comunicate de Mihaela Turcu, Haifa, POB 934, care, ca şi noi, observă că avem de-a face cu două inexactităţi: 1) Demostene Botez era viu şi sănătos în 1958; el a murit în 1973; în plus, poetul ieşean nu l-a avut drept succesor pe N. Moraru, ci dimpotrivă, a venit la conducerea lunarului după criticul susamintit. 2) Ziaristul Mircea Grigorescu nu a murit în închisorile comuniste; după ce fusese interzis cîţiva ani de zile, el a lucrat (din plin) sub conducerea lui G. Ivaşcu, la "Contemporanul", la "România Literară" şi la "Lumea"; iar de murit, a murit nu chiar în pat, dar lovit de un infarct pe stradă, în Piaţa Amzei unde locuia).

Şi dacă n-ai noroc ?

"Avioanele Boeing şi Airbus pe care le posedă Irakul se află ţintuite la sol din cauza embargo-ului iar compania Irak Airways s-a reconvertit în transporturi cu taxi-ul. Invadarea Kuweitului a... plasat Irakul în urmă cu multe decenii: vreo douăsprezece ore cu taxi-ul pentru a ajunge în Indonezia, şi asta, dacă ai noroc..."

("Ultima Oră", nr. 244/96; comunicată de Valerica Rosenberg, Tel Aviv, Rh. Ben Gurion 114/A)

Tot ce-i în "Minimum" să fie maximum, dar nici chiar aşa

"Transmisiunile prin TV (la mondialele de fotbal din 1998) vor fi vizionate de 37 miliarde de spectatori (faţă de 32 miliarde în 1994)".

("Minimum", nr.108, pag.69; comunicată de Magda Greiff, POB 4542, Beersheva 84144 - care nu crede în cifrele respective, pe motiv că populaţia globului se ridică astăzi la numai cca. 5 miliarde.)

POŞTA

Baby Marcus, Natania (aveţi dreptate, gazeta cu pricina a comis o greşală "clasică": nu se poate spune că rolul *titular* din opera *"Aşteptare"* a fost interpretat de cîntăreaţa Ana Salija; rol titular înseamnă "Hamlet", "Othello", "Faust" ş.a.m.d.); *Sergiu Halpern*, Tel Aviv (observaţie justă, băieţii s-au încurcat la socoteli; dar aşteptăm perle mai... groase); *Ţilly Aronson*, Herzlia, *Ludovic Bravu*, Ierusalim, *Marcu Matte*, Beersheva (nu; mai încercaţi).

CULEGEREA
"PUNCTELE MELE CARDINALE"
de LIANA MAXY
200 de pagini:
5 genuri literare.
Dacă n-aţi comandat încă, trimiteţi un cec de 45 şekeli pe adresa:

LIANA MAXY
P.O.B. 1114
RAMAT GAN 52111

*

CLINICA DE MEDICINĂ ALTERNATIVĂ
"ANITA - REHOVOT"
condusă de un doctor în medicină

* Homeopatie * Acupunctură * Plante medicinale *

Tratăm cu succes:
* Dureri de orice origine * Paralizii (inclusiv faciale) * Astma * Alergii * Nervozitate * Insomnii * Impotenţă * Prostată * Diabet * Colesterol * Hipertensiune *
DEASEMENEA:
- SCĂDERE ÎN GREUTATE
- ÎNTRERUPEREA FUMATULUI
TEL.: 08-414254; 08-456135
HAG PESAH SAMEAH!

M.SEGAL
★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
MAGAZIN DE LINOLEUM ŞI TAPETE
TEL AVIV, STR. LEVONTIN NR. 6
TEL. 560 09 29
ASORTIMENT BOGAT DE TAPETE, LINOLEUM, PLASTIC, HÎRTIE DECORATIVĂ, FEŢE DE MASĂ, PERDELE
●
VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE
★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
● HAG PESAH SAMEAH! ●
URĂM ONOR CLIENTELEI, RUDELOR ŞI PRIETENILOR

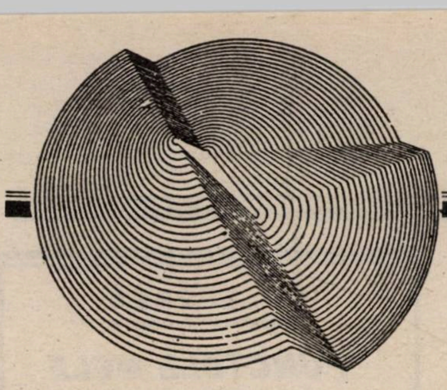

IDEI

INVENTARUL OBSESIILOR CIRCULARE

ALEXANDRU SEVER

* Nu-mi place să-mi amintesc orice.

* Un creer irigat cu lacrimi. Umed continent al morţii.

* Toate popoarele ştiu să sufere; istoria suferinţelor le înarmează instinctul vieţii, dar puţinora le oferă o filozofie.

* "Eu sînt toţi". Aceasta poate fi numai formula Demiurgului.

* Febra neantului. Febra care precede marile cataclisme ale istoriei.

* Apocalipticianul: administratorul Apocalipsului. Ruda de sînge a Mesiologului.

* Leii nu se nasc în papuci.

* Cînd te gîndeşti că sînt istorici care cunosc pe de rost toate războaiele de la începutul lumii, dar habar nu au ce-i aia un război domestic şi cît de crud poate să fie.

* Să nu baţi niciodată de două ori la aceeaşi uşă !

* Să revezi la bătrîneţe o femeie pe care ai iubit-o în urmă cu 40 de ani, asta te poate uneori consola că n-ai avut-o niciodată.

* Din cînd în cînd sînt nu numai Dumnezeul personajelor mele, dar şi uşierul lor de serviciu.

* Ce fel de cioban e acela care face pe măgarul turmei sale ?

* Fiecare butoi cu doaga lui.

* Un divorţ te poate despărţi de o femeie, dar nici o sentinţă judecătorească nu ţi-o poate scoate din trecut.

* Cu un zîmbet şi-a trădat inteligenţa şi s-a condamnat la disgraţie.

* Sînt cine sînt ! Dar cine sînt? Cel ce-am fost? Cel ce voi fi?... Mereu un loc de trecere.

* Ce-ar fi conştiinţa noastră fără amintirea greşelilor ?

* În lume ca şi în lagăr, să înfrunţi hazardul selecţiilor ucigaşe înseamnă, în primul rînd, să-l înfrunţi pregătit şi în stare a te adapta la orice situaţie, să-ţi păstrezi puterile şi luciditatea, asta e totul. Căci singura necunoscută pe care n-o poţi calcula e întîmplarea însăşi, hazardul acela al conexiunilor imbecile care într-un anumit punct şi în anume ceas îţi poate scoate în cale un asemenea ins ce hotărăşte, cu deplina indiferenţă a unui bocanc căzut peste o muscă, că trebue să fii strivit.

* Un nebun care se crede nebun, trebuie crezut.

* Topirea impudică a grăsimilor, regresiunea lamentabilă a muşchilor. Efectul de caşexie al lagărului.

* În acest lagăr mulţimea umană, metamorfozată într-o turmă, de la un ceas la altul, prin simpla despuiere a veştmintelor, nu mai era de mult pentru mine un fenomen uimitor. Curios însă, de astă dată, era numai faptul că deşi omul acesta, însumat printre bipede etern murmurătoare, părea, anatomic, să le semene întru totul, totuşi, aşa cum stătea, cu mîininle la spate şi cu capul înclinat pe umărul stîng, în atitudinea vagă a unui meloman care încearcă să identifice, cu o ureche sensibilă şi trează, din zvonul unanim, o de mult uitată frază muzicală, el îmi părea mai mult decît o fiinţă distinctă: un refuz încarnat al unui spirit vigilent, imposibil de readus pe treapta animalităţii dintru început.

* Spune-mi ce crimă ai fi în stare să faci pentru mine, şi am să-ţi spun cît de mult mă iubeşti.

* Adevărurile persecutate de totalitarism apar întotdeauna la suprafaţa vieţii sociale dacă nu mînjite de sînge, măcar desfigurate de noroi.

* Credinţa întemeiată exclusiv pe raţiune este, pentru omul religios, un non sens. Credinţa nu are pentru el un rost esenţial decît tocmai pentru că raţiunea nu-i poate explica şi garanta totul.

* Cine vrea să mă judece, să înveţe regulile mele şi să mă judece după propriile mele legi.

* Sînt "absurd". Asta nu va să zică că-mi arunc raţiunea la gunoi. Ci doar atît: că o iau de martor a slăbiciunilor mele în raport cu eternitatea.

*Tot dispreţuind pe alţii, rişti să descoperi într-o bună zi că nu te mai preţuieşti nici pe tine însuţi.

* Îmi ascund durerile ca pe un viciu; cînd slăbiciunile mă deconspiră, am impresia că trec strada în pielea goală.

* Şi să descoperi un neadevăr, e un fel de a descoperi adevărul.

* Misterul unui suflet de femeie îmi ruşinează toată ştiinţa.

* - Sînt succese ruşinoase şi înfrîngeri onorabile.

- Bineînţeles ! Dar n-ai să mă condamni acum pentru că suport mai bine succesele oricît de ruşinoase, decît înfrîngerile oricît de onorabile.

* Există oameni care n-au nici un Dumnezeu. Dar doi Dumnezei n-are nimeni.

* Nu există nimic în care să am încredere desăvîrşită: nici om, nici Dumnezeu, nici concept.

* Să-ţi iei de martor victima ticăloşiei tale.

* Copilul a învăţat-o ceea ce soţul n-a izbutit niciodată: să iubească.

* Ceea ce pentru un cîine individualizează fiinţa unui om, este, în fond, emanaţia subtilă a unei bucăţi de carne; dacă însă e vorba de ceea ce este mai adînc individualizat într-un om, de inteligenţa lui specifică, aceasta scapă oricărui nas de cîine. Pentru că inteligenţa n-are miros. Cum s-ar zice, inteligenţa nu e de nasul unui cîine.

●

Violatele din Bosnia

Ne mai amintim cu toţii de tărăboiul mult mass-mediatizat în legătură cu tinerele musulmane din Bosnia care ar fi fost violate, in corpore, de către sîrbi, dezonorate şi lăsate cu burta la gură. Fetele îşi smulgeau părul în faţa camerelor occidentale de luat vederi (după exemplul surorilor lor din Gaza, gata oricînd să facă pe martirele), iar lumea, candidă ca o fată mare, le crezuse...

Acum, la vreo nouă luni de la tărăşenie, în spitalele din Sarajevo, s-au născut copiii-rezultat al sălbaticelor violuri. Numai că aceştia sînt... negri. Luate la întrebări, victimele barbariei sîrbeşti au mărturisit că, de fapt, ele făcuseră amor (nebun) cu soldaţii de culoare din trupele O.N.U.

Acesta e adevărul. Negru pe albă.

ARMINIUS CASSVAN
= NEW YORK =

LA "CONTEMPORANUL"

Era, prin 1956-1958, poate cel mai prestigios săptămînal cultural din întreaga ţară. Cînd am fost solicitat de George Bălan, profesorul de Estetică la Conservatorul "Ciprian Porumbescu" şi - la vremea aceea - cronicar muzical la susnumita revistă, să scriu un material despre concertul orchestrei medicilor, m-am simţit mai mult decît onorat. Cînd, după publicarea articolului ("Esculap, prietenul lui Orfeu"), am fost invitat de el să scriu cronici muzicale săptămînale, m-am mutat instantaneu în al şaptelea cer.

Cînd îmi aduceam articolele la redacţie o întîlneam şi pe (răposata între timp) Adriana Stoica, un om admirabil, cald şi veşnic încurajator. Îmi aduc aminte că aveam atîta încredere în ea încît i-am împrumutat "pe sub mînă" cartea lui Camus care i-a adus autorului premiul Nobel (dacă nu mă-nşel), "La Peste" (Ciuma), pe care a citit-o pe nerăsuflate.

Un alt foarte simpatic personaj din redacţia "Contemporanului" în acei ani era Roger Câmpeanu. Cînd l-am anunţat telefonic că am depus actele de plecare, deci..., mi-a lăudat simţul datoriei ("Ce fraier"! şi-o fi spus în gînd). Mai tîrziu, mi-a oferit să scriu "la negru" şi i-am dus, un timp, materialele la el acasă, pe undeva prin Şerban Vodă, cred.

Foarte prietenos era şi Constantiniu, dar în cazul lui era o deosebire de atitudine dintre "înainte" şi "după depunerea actelor". Mi-a explicat că - din moment ce vreau să părăsesc ţara - nu vede nici o raţiune în a mă publica în continuare. Mi-a mai transmis că un tînăr critic muzical începuse să publice după plecarea mea. "A stat cu noi tot timpul şi va rămîne cu noi, deci..."

Şedinţele redacţionale cu colaboratorii externi constituiau un adevărat regal. Stăteam în jurul unei mese, probabil rotunde, iar la stînga mea era Ecaterina ("Catrinel") Oproiu, celebra - pe atunci - cronicară cinematografică. Avea un ascuţit simţ al humorului şi o la fel de pronunţată feminitate uşurel agresivă.

La dreapta mea, dar nu direct ci prin intermediul unui alt personaj de care nu-mi amintesc, se găsea Radu Popescu, criticul literar. Era un bărbat scund dar mai degrabă frumos, care spunea - de regulă - lucruri foarte interesante. Avea întotdeauna un punct de vedere bine conturat precum trăsăturile feţii, cu sprîncene groase, expresive.

Venea pe la aceste şedinţe şi Ion Frunzetti, cronicarul plastic care mi-era vecin, pe strada Povernei, eu locuind pe vremea aceea pe strada Pietăţii. Era însurat cu o distinsă jună pianistă, Mia Macavei, fostă colegă la clasa de pian a Aureliei Cionca-Pipoş la Conservatorul Regal din piaţa Amzei.

Frunzetti era de-o volubilitate contagioasă şi nu se speria deloc de expresii "tari". Cînd ne-a spus, regretatului muzicolog Mihai Rădulescu şi mie, în drumul spre casă, că - după părerea lui - muzica lui Leon Klepper, primul meu profesor de compoziţie, se resimte de faptul că autorul ei nu f... şi aştepta opinia noastră, Mihai Rădulescu a roşit ca o fată mare, a explicat extrem de jenat că el nu se pricepe şi a dispărut pe strada Frumoasă unde locuia şi în dreptul căreia ajunsesem. Lui Ion Frunzetti i-am împrumutat, după cîte îmi amintesc, şi tot "pe sub mînă", un volum de scrieri ale lui Kafka, "La colonie pénitenciaire". Mi-a înapoiat cartea foarte repede explicîndu-mi că nu-l lasă să doarmă....

La "Contemporanul" era "o viaţă" pe care nu o voi uita....

ELEGANTUL RESTAURANT

MON JARDIN ☆

informează că, în săptămîna de PESAH, localul funcţionează după programul obişnuit.

* Menu foarte variat
* Grătar şi mîncăruri apetisante
* Servici de înaltă ţinută
* Preţuri rezonabile
*Vineri şi sîmbătă, seri de dans.

Se recomandă rezervarea locurilor din timp
Se primesc comenzi şi pentru festivităţi pînă la 100 de persoane

TEL AVIV, strada Ben Jehuda 186
Tel.: 03-5231792 şi 5238694

Onoratei noastre clientele şi prietenilor:

HAG PESAH SAMEAH

EUGEN LUCA

FILE DE JURNAL

N-am fost totdeauna de acord cu declaraţiile d-nei Shulamit Aloni, pripite cîte o dată, neavenite. Dar totdeauna am respectat-o pentru sinceritatea şi probitatea ei, pentru curajul cu care-şi susţinea convingerile, pentru consecvenţa ei ideologică, pentru capacitatea ei intelectuală, în sfîrşit.

Ştia şi ea ceea ce ştim cu toţii, că politica e arta compromisului, dar nu căuta compromisul cu orice prilej, nu era dispusă la concesii numai ca să nu-şi creieze probleme. Numeroşi, adversarii ei politici, unşi, aceştia, cu toate alifiile, şi care din şantaj îşi făcuseră un program şi o tactică, o urmăreau neîntrerupt şi cu o ură înverşunată. Îi incomoda - de ce n-am spune-o ? - pe unii dintre partizanii ei, mai pragmatici, mai "rezonabili", însetaţi de putere. Care au determinat-o să se retragă din viaţa politică.

Duşmanii ei jubilează acum. Au obţinut o nesperată victorie.

Victoria lor, a retrograzilor, a intriganţilor, a lichelelor mă întristează. Cumplit.

* *
*

Se fixase o întîlnire între ministrul nostru de justiţie şi omologul său aşafist. Nu ştiu dacă noi am avut iniţiativa întîlnirii sau aşafistul. Ştiu însă că se fixase locul, data, ora precisă a acestui rendez-vous diplomatic. Ştiu iarăşi că ministrul nostru de justiţie se deplasase în acel loc, la ora stabilită. Şi aştepta. Îşi aştepta zadarnic interlocutorul. Bădăran, acesta nu s-a prezentat şi nici să-şi ceară scuze, mai tîrziu, n-a catadixit.

A fost jignit astfel nu doar strălucitul jurist Libai; am fost, într-un fel, prin el, jigniţi noi toţi, israelienii.

Mai multă demnitate în relaţiile noastre cu reprezentanţii autorităţii palestiniene se impune cu necesitate. Să-i obligăm să alerge ei după noi, să transpire căutîndu-ne. Şi să reacţionăm la orice mojicie a lor, rapid şi eficace.

* *
*

Mă plimbam cu unul din confraţii mei pe aleile unui parc bucureştean. Se arăta foarte prietenos atunci. Tocmai îi apăruse o carte şi ţinea s-o recenzez eu. Ne plimbam şi schimbam păreri.

La un moment dat, interlocutorul meu s-a oprit din mers şi, ca şi cum ar fi avut o revelaţie, m-a privit uşor mirat şi cu un soi de compasiune, şi mi-a spus: "Tu nu vrei decît să scrii. Atît !"

Avea perfectă dreptate. Eu nu vroiam alta decît să scriu, nu totdeauna mi se oferea posibilitatea asta; eu nu vroiam decît să scriu ceea ce simţeam că trebuie să scriu, nu ceea ce mi se comanda imperios să scriu.

Scria şi el, bine chiar. Dar pentru el scrisul era un mijloc. Un mijloc de a obţine ceea ce alţii dobîndesc prin bani, prin forţă, prin intrigi: puterea, adică.

În după-amiaza aceea de septembrie - septembrie e cea mai frumoasă lună a Bucureştiului - ne-am cunoscut mai bine unul pe altul şi, corecte în continuare, relaţiile noastre nu mai puteau fi cele de pînă atunci. Dobîndiseră un alt caracter.

* *
*

Binevoitor, A. mă prevenise: Nu te uita - mă consilia el - că F. are gura mare şi cam spurcată, că nimic nu-i este pe plac, că-l înjură pe Tovarăşul. Uită-te mai bine în paşaportul lui, vezi cîte călătorii a făcut, numai anul ăsta, în Apus. E un provocator F., cu imaginaţie puternică.

Avea perfectă dreptate binevoitorul meu amic. F. era un provocator cu o imaginaţie puternică, raporta nu numai ce a văzut şi auzit, te aranja mai rău ca să iasă el mai bine.

Uitase acest binevoitor să adauge un singur lucru: că el însuşi era în serviciul Securităţii. Şi că rapoartele sale erau considerate de forurile respective mai serioase decît ale lui F.; că trebuia, pe cît îmi era cu putinţă, să-l evit şi pe el. Asta uitase să-mi spună, asta nu putea, în nici un caz, să-mi spună. Nu eram doar confesorul său.

* *
*

Întemniţaţi, falsul rabin Uzi Meşulam şi adepţii lui nu se astîmpără. Sînt, dimpotrivă, foarte activi. Întocmesc liste negre. Hotărăsc ei din puşcărie, unde se bucură de un regim preferenţial, cine să fie ucis şi cui să-i fie deocamdată cruţată viaţa. Întocmesc liste negre şi ordonă adepţilor lor aflaţi în libertate ce anume trebuie să facă pentru a diviza ţara în tabere vrăjmaşe pentru a otrăvi sufletele copiilor scoşi, aceştia, în stradă ca să cînte lozinci ce incită la crimă. Uzi Meşulam e întemniţat, dar iniţiativa îi aparţine.

Guvernanţii noştri, partidele noastre democrate, de stînga, de dreapta, toate, sînt în defensivă. Şi pasivi. Nu există vreo lege în virtutea căreia s-ar putea acţiona împotriva acestor rebeli de tip homeinist. Ca şi cum realitatea n-ar impune elaborarea unei noi legi, speciale, care să permită societăţii noastre să se apere împotriva acestor duşmani din interior; o lege care să apere pe copiii aceştia intoxicaţi, zi de zi, în taberele organizate de huliganii lui Meşulam. Copii de a căror bună dezvoltare intelectuală şi afectivă sîntem cu toţii răspunzători.

* *
*

Cînd n-are încotro, un individ poate suporta în tăcere insulta discriminării. Poate suporta scrîşnind din dinţi, dar în tăcere. Şi poate, retras într-un colţ, plînge. Iar cînd nu mai poate suporta, se sinucide, ca cei 27 de ostaşi israelieni proveniţi din rîndurile evreilor etiopieni.

O colectivitate însă, nu poate suporta discriminarea. Şi atunci reacţionează. Violent uneori, cum au reacţionat zilele trecute evreii etiopieni. Şi chiar dacă nu-i poţi aproba, trebuie să-i înţelegi. Şi să te ruşinezi că i-ai adus în situaţia asta.

●

După atentatele ucigaşe de pe linia de autobuze 18, ultrareligioşii din Ierusalim au lipit pe zidurile oraşului un manifest în care se spune: "Atentatele sîngeroase de săptămîna trecută sînt rezultatul înmulţirii numărului de magazine care vînd carne de porc în întreaga ţară".

Asta este o porcărie curată.

ZINZANA (DUBA) de IRA DVIR
Un eşec lamentabil la Habima

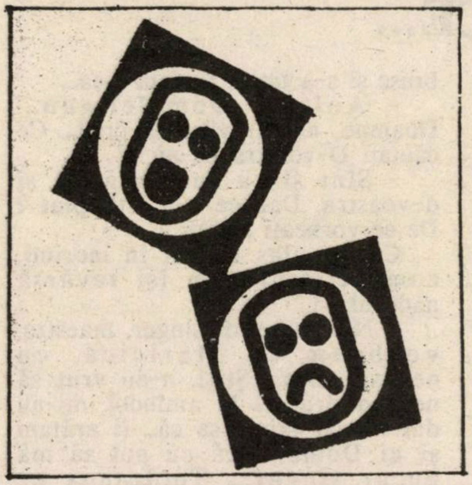

ANDREI STRIHAN

E neplăcut să recenzezi un spectacol lamentabil. Cu atît mai mult cu cît eşecul s-a produs pe prima scenă a ţării. Vinovată nu e trupa de actori, ci direcţia teatrului, care şi-a asumat riscul de a include în repertoriu piesa **Zinzana (Duba)** de Ira Dvir, un text lipsit de orice calităţi dramatice, sortit de la început eşecului.

Fără îndoială, creaţia originală trebuie încurajată; dar nu cu preţul abdicării de la principiul valorii artistice. Nici acum, la o distanţă de cîteva săptămîni de la premieră, la care am suportat cu stoicism – alături de alţi colegi de breaslă – două ore de plictiseală desăvîrşită, nu reuşesc să găsesc un răspuns plauzibil motivului care a determinat conducerea Teatrului să pună în scenă o asemenea piesă. Un lucru e sigur: printr-o astfel de politică repertorială se încurajează nu talentul artistic ci mediocritatea aurită.

Tema piesei e luată din istoria recentă a Ţării, din perioada premergătoare a plecării englezilor din Palestina şi se referă la povestea tragică a doi combatanţi: unul din organizaţia *Lehi*, celălalt din *Etzel*, închişi şi apoi spînzuraţi din ordinul guvernului britanic. Naraţiunea "evoluează" într-o atmosferă de platitudine perfectă, în cadrul aceluiaşi decor insipid: în arlechinul din dreapta – celula în care zac protagoniştii spectacolului, iar în cel din stînga – biroul comandantului închisorii. Un spaţiu în care, dramatic vorbind, nu se întîmplă aproape nimic. Nici umbră de conflict; nici interior, nici între diferitele personaje care populează scena. Singurele prezenţe teatrale sînt schiţate de rolul frizerului Seilig (Shimon Levari) ca şi de cel al arabului (Uri Avrahami). În rest.... Deşertul Saharei.

Gil Frank şi Misha Selektar: ei amărîţi, noi amărîţi...

Un text la-men-ta-bil, un joc la fel de la-men-ta-bil, un regizor de film la prima lui încercare în teatru, finalizată, din păcate, la-men-ta-bil.

Energii risipite în van !

SONY

FIRMA
ISFAR
VĂ INVITĂ SĂ VIZITAŢI SALA DE
EXPOZIŢIE A PRODUSELOR
SONY.
STR. AHAD HAAM 9 TEL AVIV
MIGDAL ŞALOM MEIR

PESAH SAMEAH!

RADU BELIGAN ZICE...

UITE DOMUL, MARICICO...

Prin anii '80 mă aflam la Milano, unde regretatul Paolo Grassi, cel care împreună cu Giorgio Strehler înfiinţase Il Piccolo Teatro, ce avea să devină unul din ansamblurile de referinţă ale lumii, mă poftise să văd cîteva spectacole. Situaţia mea de funcţionar internaţional (preşedinte al I.I.T. de pe lîngă UNESCO) îmi oferea privilegiul de a-mi fi îngăduit să răspund unor asemenea invitaţii. Căci se ieşea foarte greu din ţară pe vremea aceea şi chiar dacă, după aşteptări, amînări, şicane, dosare, anchete etc., izbuteai să obţii un paşaport, acesta se dădea, în cazul unui cuplu, cu extrem de rare excepţii, doar unuia din soţi. Celălalt trebuia să rămînă zălog pentru represalii, în eventualitatea că cel absent era lovit de amnezie şi nu mai ştia pe unde se poate întoarce acasă.

Mă aflam aşadar la Milano (singur) şi primul obiectiv turistic pe care l-am vizitat a fost, bineînţeles, Domul. Era o primăvară de Vivaldi, cu un cer transparent cum numai Italia poate dărui călătorului însetat de lumină.

Domul din Milano... Unul din reperele de aur ale culturii umanităţii...

Piaţa imensă din faţa catedralei era înţesată de automobile ale turiştilor din lumea întreagă. După ce mi-am încărcat bine sufletul de frumuseţea maiestuoasă a Domului, privirea mi-a fost atrasă de un cetăţean care, în mînă cu un carton la care se uita mereu, vorbea singur. Intrigat, m-am apropiat de el. Nu mică mi-a fost mirarea cînd am constatat că omul se afla lîngă o maşină Dacia, cu număr de Bucureşti. M-am apropiat şi mai tare, în spatele lui, şi - spre uluirea mea - am descoperit că ţinea în mînă fotografia unei femei şi dialoga pur şi simplu cu ea, în dulcea şi frumoasa noastră limbă:

- Uite, ăsta-i Domul, Maricico... Vezi ?... Domul din Milano... Ştii că am citit noi despre el în ghidul ăla de-acasă... Ăsta-i Domul, Maricico... Îl vezi ? Uită-te bine, să te bucuri şi tu...

Nu m-am putut stăpîni şi l-am bătut uşor pe umăr. Cu o tresărire de spaimă, s-a înşurubat brusc şi s-a trezit în faţa mea...

- Aoleo... Dom'Beligan... Doamne, nu-mi vine să cred... Ce căutaţi D-voastră pe-aici ?

- Sînt şi eu în vizită, ca şi d-voastră. Dar ce s-a întîmplat ? De ce vorbeaţi singur ?

Cu un glas înecat în lacrimi, compatriotul meu îşi revărsă năduful:

- Nu vorbeam singur, maestre, vorbeam cu Maricica, cu nevastă-mea... Ştiţi, n-au vrut să ne dea drumul la amîndoi, mi-au dat numai mie, aşa că... îi arătam şi ei Domul... că nu pot să mă bucur singur... Totdeauna ne bucurăm împreună...

Orice comentariu e de prisos. Cer scuze cititorului căruia de obicei mă străduiesc să-i smulg un zîmbet în această rubrică. Povestea de azi e mai curînd tragică. Dar n-am rezistat ispitei să v-o împărtăşesc, pentru valoarea ei de document uman.

**În momentele tale de disperare,
spune-i lui Dumnezeu:**

**DOAMNE
NU TE
ÎNŢELEG,
DAR CRED
ÎN
DRAGOSTEA TA**

M. B.

P.O.Box 10073, 91100 Jerusalem
Telefon: 02-712070

SUSPECŢII OBIŞNUIŢI
(THE USUAL SUSPECTS)

ADAR DARIAN

Film american
Regia: Bryan Singer; Scenariul: Christopher Mac Warry; Fotografia: Tom Siegel; Muzica: John Ottman; Actori: Gabriel Byrne, Kevin Spacey, Chaz Palminteri, Stephen Baldwin; 1995.

Bryan Singer este noua speranţă a cinematografului american. New-Yorkez tînăr (28 de ani), dovedeşte o măiestrie filmică demnă de un Hitchcock şi o stăpînire a mijloacelor tehnice vecină cu geniul: ne-o dovedeşte cu prisosinţă în acest al doilea film al său. Cea de-a şaptea Artă nu mai are secrete pentru el.

Subiectul filmului este relativ simplu. Cinci suspecţi sînt aduşi la poliţie, pentru o anchetă în legătură cu o spargere la o bancă. Între cei cinci se leagă o camaraderie care-i va duce la formarea unei bande, cu scopul de a ataca un vas ce transportă cocaină în valoare de 100 de milioane de dolari.

Dar toate acestea se petrec cu şase săptămîni înainte de începutul propriu-zis al filmului. Pentru că tot filmul se bazează pe "flash-back", adică povestirea unuia dintre suspecţi care a fost prins după eşecul atacului susamintit. Şi - la drept vorbind - cheia filmului se găseşte în primele cinci minute. (Vă sfătuim, deci, să fiţi foarte atenţi la începutul filmului, pentru a nu avea apoi o serie de probleme şi nelămuriri).

Personajul central al filmului aproape că nu apare; cel mult, doar umbra sa se creionează din povestiri şi aluzii. El este un criminal diabolic, de origine turco-ungară, un adevărat geniu al răului care-i manevrează din culise pe cei cinci prin intermediul avocatului său, un personaj misterios, englez de origine dar cu nume japonez (!). De fapt, pe parcursul întregului film, spectatorul este solicitat să descopere (împreună cu poliţia, bineînţeles) cine este figura malefică ce reuşeşte să dejoace toate prezumţiile şi bănuielile noastre. Şi iar bineînţeles, ca în toate filmele poliţiste (bune), soluţia apare de-abia în ultimul minut, adevărată lovitură de teatru, surprinzătoare prin originalitatea ei.

Bryan Singer a ales, pentru filmul lui, o galerie de actori tineri, aproape necunoscuţi, dar fiecare realizează o creaţie. În primul rînd, cel care este, de fapt, povestitorul şi "raisonneur"-ul filmului, Kevin Spacey. Un actor de compoziţie care a mai apărut în cîteva filme, dar în roluri mici şi nesemnificative. Ei bine, în acest film, Spacey se dovedeşte a fi un actor de mari resurse şi care face, după părerea mea, rolul vieţii sale. Dintre ceilalţi actori, l-am remarcat pe Gabriel Byrne, un irlandez care a apărut în mai multe filme şi care, în rolul său de "şef" oarecum al bandei, cu jocul său reţinut, concentrat dar care îţi dă frisoane, izbuteşte să ne convingă de autenticitatea personajului.

Este un film violent, cu scene tari, cu răsturnări de situaţii, cu surprize la tot pasul şi cu o fotografie genială care, prin secvenţe scurte, reuşeşte să ne redea atmosfera specială a unui "film noir" (deşi în culori).

Cred că acest film necesită o a doua, sau chiar o a treia vizionare, pentru că ritmul său ameţitor ce te subjugă, face aproape imposibilă reţinerea logică a anumitor scene sau situaţii.

Dacă în ultimii ani cinematograful american a avut un "copil teribil" în persoana lui Quentin Tarentino ("Pulp Fiction", "Reservoir Dogs"), pot spune că viitorul cinematografiei americane se află în mîinile (bune) ale lui Bryan Singer.

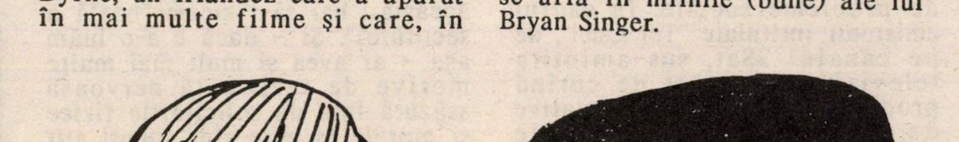

Stephen Baldwin şi Gabriel Byrne, doi din cei cinci suspecţi

SPECTACOL

DE CE ? ŞI PÎNĂ CÎND ?

CLAUDIA ROSENSTREICH

Poate cineva să-mi explice care este, pentru noi, chilipirul practic de pe urma lansării, la 7 mai, a satelitului nostru personal, israelian, dintr-o insulă sud-americană (Guyane) de către o rachetă franţuzească "Ariane", contra fleacului de 200 de milioane de dolari investiţi de Bezek ? Mai ales, dacă aşa o "minune a tehnicii" nu e capabilă să ne aducă pe ecranele noastre de televiziune nici măcar programul *unui singur* post de emisiune din România (în ciuda împotrivirii domnilor de la societăţile de cabluri locale), necum două sau trei, în raport cu numărul membrilor din *trib....*

*

Iată că, din nou, televiziunea elveţiană de astă-dată, le-a luat-o înainte lui Meni Peer şi Ilenei Daian,- aceşti atît de talentaţi reporteri TV ai noştri în materie de probleme sociale. În cadrul emisiunii intitulate "Tel Quel", de pe canalul 3Sat, sus-amintita televiziune a tratat de curînd problema numeroaselor tentative de sinucidere în rîndurile tinerilor: cca. 1000 pe an. Tinerii nu-şi mai găsesc rostul, nu se simt în largul lor. Numărul fetelor care încearcă să-şi pună capăt zilelor este dublu faţă de al băieţilor, dar aceştia reuşesc mai degrabă decît ele.

Paule Wagner, o experimentată reporteră de la 3Sat, care a constatat că sinuciderea face actualmente mai multe ravagii decît drogurile şi accidentele de circulaţie, a rugat-o pe Danielle, o tînără în vîrstă de 17 ani, să-i expună motivele care au determinat-o să încerce să-şi pună capăt vieţii. Iată cîteva dintre ele:

În ziua de astăzi, tineretul leagă doar prietenii de scurtă durată, bazate mai ales pe relaţii fizice; nimeni nu mai are timp şi răbdare să ţească o legătură trainică ce ar putea duce - în final - la încredere reciprocă, mai ales morală, pentru tot restul vieţii. Nimeni nu ascultă pe nimeni, tinerii se simt părăsiţi, trădaţi de o societate mult prea ocupată cu altele decît cu nedumeririle lor, frustraţi, neluaţi în serios - într-un cuvînt - devalorizaţi.

Acest sentiment începe să devină acut la vîrsta pubertăţii şi, foarte repede, li se urăşte de viaţa sufletească singuratecă. Atunci începe să le încolţească ideea, nu neapărat de moarte, ci de dispariţie, dar fără dureri, urmată de o reîntoarcere, cîndva, în alte condiţii mai clemente pentru ei.

Urmează o scurtă perioadă de revenire la normal, mai ales pentru cei ce au norocul de a avea ambii părinţi - iubitori - în preajmă, ca în jurul vîrstei de 17 ani să se producă o recădere, caracterizată printr-o izolare bruscă în tristeţe progresivă şi o dorinţă aprigă de a schimba radical toată situaţia în care se află: moartea, ca un mijloc de a reîncepe... altă viaţă, le apare ca unica soluţie valabilă.

Nici tinerii noştri, majoritatea sabri, nu fac excepţie de la această... hai să-i zicem "boală a secolului". Şi - dacă e s-o luăm aşa - ar avea şi mult mai multe motive de rezistenţă nervoasă scăzută faţă de solicitările fizice şi morale la care sînt supuşi atît de timpuriu: La noi armata nu se face pentru a deveni decorativa "gardă elveţiană" de la Vatican, sau pentru a avea habar despre ce-ar trebui să facă dacă.... La noi, armata este o condiţie sine-qua-non a supravieţuirii în orice moment; iar pierderile de taţi şi fraţi tineri, prieteni, logodnici sau soţi, dacă nu chiar copii mici, - în condiţii pe cît de neprevăzute, pe atît de dramatice, şi uneori la vîrste mult mai fragede, - ar constitui suficiente motive pentru cei ce n-au trecut încă peste hopuri şi mai mari, să se sature mult mai devreme de asemenea perspective de viaţă. Numai că....

Numai că televiziunea israeliană ar trebui, după părerea mea, să acorde mult mai mult spaţiu acestor probleme, sprijinului efectiv de care tineretul nostru are atîta nevoie. Meni Peer şi Ilana Daian au făcut eforturi lăudabile în acest sens, dar niciodată destul. Bănuesc că nu din vina lor: îşi au şi ei şefii lor ! Şefi care, mult prea preocupaţi de "rating", au ajuns să neglijeze cu desăvîrşire ideea că noi, telespectatorii, adică "fraierii" care plătesc pentru **toate** emisiunile, vor să le vadă, de pildă, pe cele interesante **de-ca-lat**, şi nu **concomitent**, cum iar s-a întîmplat, nu de mult, cu emisiunile celor doi sus-menţionaţi: "Mishal Am" al lui Meni Peer, pe canalul 1, şi "Uvda" al Ilenei Daian, pe canalul 2; mai ales că aceasta din urmă, în dureroasa emisiune de după îngrozitorul atentat de la Ierusalim (25 februarie), a fost de o eleganţă şi de o sobrietate de comportament, precum şi de o atitudine charismatică pentru care merită toate elogiile, stima şi aprecierea noastră. Iată că - uneori - inspiraţia de pe alte canale poate fi extrem de utilă şi să dea roade dintre cele mai bune: mă refer la stilul "Mireille Dumas" de la TV5, preluat cu tot succesul de către Ilana Daian.

PENTRU CEI CE DORESC SĂ-ŞI COMPLETEZE

COLECŢIA

minimum

În atenţia cititorilor care au acasă colecţia revistei Minimum şi cărora le lipsesc anumite numere: am obţinut cîteva numere vechi şi le ţinem la dispoziţia celor doritori.

Numerele vechi pot fi obţinute - contra 5 (cinci) şekeli numărul, trimiţînd comanda respectivă, prin cec bancar sau poştal, pe adresa revistei: "Minimum", P.O.B. 11472, Tel-Aviv.

SPECTACOL

Una din emisiunile-surpriză totală a constituit-o pentru mine cea intitulată "ZAP", în jurul orei 17,30 zilnic, pe canalul 1. Realizată de copii, în marea lor majoritate între 10-14 ani, pot spune că ei au "dat de cheltuială" multora dintre cei mai vîrstnici ca ei: naturalețea, seriozitatea cu care "se joacă", maniera de a lua interview-uri, și nu oricui, ci personalităților zilei (ca, de pildă, primarului Ierusalimului, Ehud Olmert), obligîndu-i să se gîndească bine înainte de a răspunde... nota 10, copii, dați-i înainte tot așa ! Poate că doar de la voi să afle Meirav Mihaeli că nu se duce bucata de fruct la gură ținînd cuțitul încă în aceeași mînă, cu tăișul îndreptat spre propriul nas, iar restul tinerelor domnișoare - cu mici excepții - vor învăța să vorbească ebraica la fel de clar ca voi și pe înțelesul tuturor, nu numai al lor personal !

*

Ne-am bucurat la aflarea veștii că Ehud Yaari va avea o emisiune săptămînală de interview-uri. Este unul din cele mai luminate și organizate capete din televiziunea israeliană în materie de comentarii și interpretare politică; este o plăcere să-i urmărești analizele și să-i înțelegi sintezele.

Dar.... iar s-a dat cu bățu'-n baltă ! Pe aceeași temă și anume, lipsa de respect elementar față de telespectatorul necunoscător de... arabă, de-astă dată: e vorba, așa cum cred că deja v-ați dat seama, de interviul luat de talentatul reporter lui Abu-Alla, cel ce a participat la Oslo I și cunoaște din plin problemele tratativelor de pace, om moderat, cultivat și cu greutate în afirmațiile sale. Pentru că subtitrarea în ebraică (și nu numai la această emisiune) se schimbă atît de repede, încît nu poți decît să te enervezi progresiv, zi de zi, seară de seară, mai ales cei ce nu citesc ivrit ca pe apă (e vorba de jumătate din populație). Pentru ce ? Pentru că televiziunea israeliană (se aude, domnu' director general Kirschenbaum ?) nu este capabilă să dubleze sonor, în ebraică, spusele crainicului și musafirului.

Dar pentru toate celelalte caraghioslîcuri se poate? (vezi "douze points" și alte asemenea paste făinoase).

Deci: vă rugăm (încă, deocamdată, că așa e aliaua română, politicoasă !): luați măsurile necesare ca să putem recepționa cum trebuie ceea ce ni se cuvine!

CALENDAR

APRILIE

3 aprilie s-a născut Florin Tornea (1914)
5 aprilie a murit Ilarie Voronca (1946)
5 aprilie s-a născut Mircea Săucan (1928)
10 aprilie s-a născut Maria Banuș (1914)
10 aprilie a murit Paul Păun (1994)
13 aprilie s-a născut Andrei Strihan (1924)
14 aprilie s-a născut Iosif H. Andronic (1897)
16 aprilie s-a născut Tristan Tzara (1896)
17 aprilie a murit Emil D. Fagure (1948)
19 aprilie s-a născut Adrian Rogoz (1921)
19 aprilie s-a născut Ileana Vrancea (1929)
21 aprilie s-a născut Moshe Olier (1926)
23 aprilie s-a născut Emmerich Deutsch (1913)
27 aprilie a murit H. Bonciu (1950)

O veche fotografie de familie (unită): Saddam Hussein și ai săi. Între timp, ginerii lui Saddam fugiseră în Iordania, spectaculos, cu nevestele, iar unul din ei, generalul Kamel Hassan s-a întors la Bagdad, bazîndu-se pe promisiunea că nu va păți nimic. A pățit, fiind asasinat în doi timpi și trei mișcări. Omenirea întreagă fu năucită: cum de a crezut generalul în cuvîntul lui tata socru ? Răspunsul e clar: nici măcar arabii nu cunosc sufletul arăbesc. Dar mite alții...

Au fost arestați vreo zece activiști ai Hamas-ului din localitatea Balata, din teritorii; dar - după cum afirmă poliția palestiniană - nu s-au găsit arme.

Căutați sub Balate !

● MUZICĂ

EROICA

Simfonia a treia de Beethoven fusese dedicată lui Napoleon, pe vremea cînd acesta reprezenta simbolul progresului şi al libertăţii spirituale. Curînd însă, simbolul s-a transformat în împărat-dictator, iar simfonia, în loc de dedicaţia sa iniţială, a primit alta nouă cu destinaţia către EROUL timpului. Istoria artelor consemnează Simfonia a III-a de Beethoven ca prima lucrare deschizătoare de drum romantic, conducînd către muzica descriptivă, cu program.

Concepută în patru părţi, EROICA - nume cu care a intrat în istorie - parcurge o traiectorie lesne de asemănat cu diferitele faze ale vieţii.

Partea întîia transmite o bună dispoziţie şi un indubitabil optimism, spre deosebire de partea a II-a care aduce - prin contrast - un Marş funebru; eşafodajul părţii a doua este insolit pentru timpul cînd a fost compusă simfonia, atît prin dimensiunile neobişnuite, cît şi pentru tematica abordată.

Partea a treia, un Scherzo sclipitor ca o bijuterie frumoasă, precede Finalul, o "Temă cu variaţiuni", ce ţese o atmosferă de bucurie nestăvilită.

Ciclul de concerte în cadrul abonamentelor Filarmonicii a rezervat surpriza programării Orchestrei Simfonice din Pittsburgh, sub bagheta unuia dintre dirijorii celebri ai epocii contemporane: Lorin Maazel. Eroica s-a interpretat în partea a doua a concertului; tălmăcirea simfoniei lui Beethoven a atins culmi vecine cu perfecţiunea. Viziunea de ansamblu în care fiecare parte a dobîndit o personalitate individuală proprie, echilibrul dintre părţi şi construirea armonioasă a întregului, sînt doar cîteva elemente care încearcă să redea sublimul şi desăvîrşirea interpretării. Sub bagheta lui Lorin Maazel a răsunat o versiune a simfoniei a treia de Beethoven în care fiecare frază şi-a găsit locul ideal. Orchestra sună impecabil, datorită şi instrumentelor de cea mai bună calitate în posesia cărora se află (mai cu seamă corniştii).

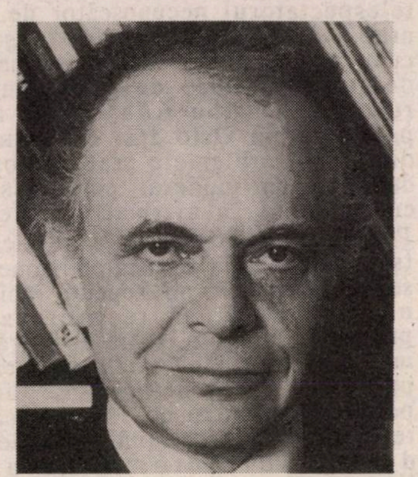

Maazel: Mazal că l-am avut printre noi

Prima parte a concertului a fost mai puţin reuşită. Ea a cuprins lucrările: "Variaţiuni clasice pe teme coloniale" de M. Gould, o suită de prelucrări post-romantico-neoclasice, puţin prea bombastice, în care se utilizează mult instrumentele de percuţie şi alămurile; a urmat "Concertul în re minor pentru vioară şi orchestră" de Sibelius, în interpretarea tînărului şi virtuozului Julian Rachlin. Programul ar fi fost mai echilibrat - credem - dacă ar fi cuprins, alături de "Eroica" - această certă capodoperă - alte două lucrări de calitate asemănătoare.

SOFIA GELMAN

BELIGAN şi LUCIAN

Li s-a telefonat (după atentate) la Bucureşti.

- Mai veniţi ?

- Venim.

- Ştiţi că... dacă... ţinînd seama de împrejurări... nu mai doriţi să...

- Venim.

La telefon era Radu Beligan.

... Şi au venit. Radu Beligan, marele actor şi marele prieten al Israelului, precum şi colegul său de scenă, strălucitul comedian Ion Lucian.

Au venit. Şi joacă. Aici şi acum.

Într-o piesă excelentă, "O noapte la Paris", a cărei acţiune se petrece la începutul secolului trecut. Dar care, ca orice piesă excelentă, te-ajută să înţelegi mai bine ce se petrece astăzi, pe acest pămînt.

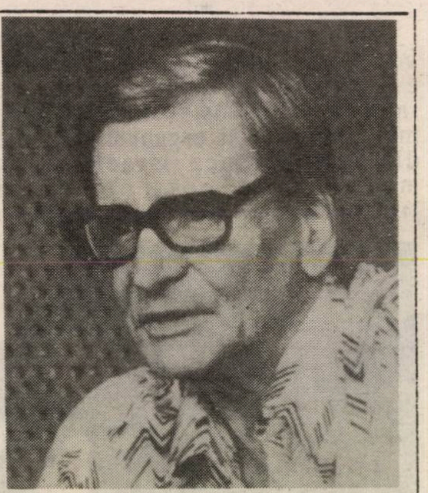

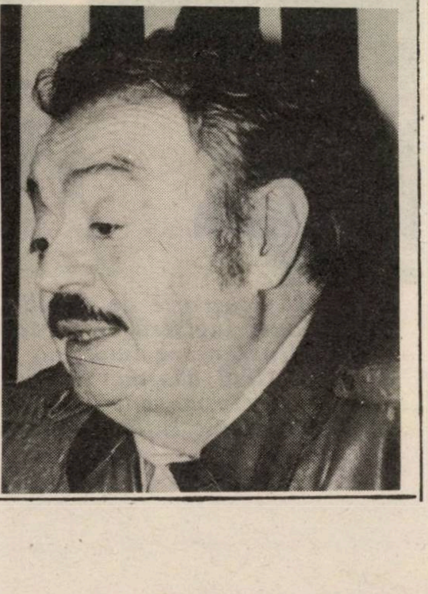

Am să vă spun un secret: omul nu trăiește după legile rațiunii. Ci după alte legi. Iar cine spune că le cunoaște... se laudă.

CABALISTUL DE PE EAST-BROADWAY

ISAAC BASHEVIS-SINGER

În românește de Anton Celaru

Cum se întâmplă pretutindeni în New York, cartierul acesta a suferit mari schimbări. În locul sinagogilor au apărut biserici; școlile religioase evreiești s-au transformat în restaurante și garaje. Ici-colo, mai găsești câte un cămin de bătrâni evrei sau o librărie de cărți ebraice, unde-și dau întâlnire imigranți originari din România sau Ungaria. Treceam cândva prin zonă de mai multe ori pe săptămână, pentru că ziarul la care colaboram își mai avea aici redacția. La cafeneaua din colț dădeai pe atunci de ziariști, scriitori și profesori evrei, de mesageri care strângeau bani pentru Israel și de alte figuri de genul ăsta. Te puteai ospăta cu tot felul de bunătăți: plăcinte, colțunași, ficăței tocați, budincă de orez și prăjituri cu ouă. Acum vin acolo mai ales negri și portoricani. Glasurile sunt altele, mirosurile sunt altele. Totuși, mai intru din când în când în cafenea, ca să iau o gustare la repezeală sau să beau o ceașcă de cafea.

Într-o vreme, ori de câte ori pășeam în local, zăream din prima clipă un bărbat pe care am să-l numesc aici Joel Jabloner. Era un bătrân scriitor, specialist în Cabală. Publicase cărți despre Isaac Luria și Moses Cordovero, despre Baal Șem și rabi Nahman din Braclaw . A tradus în idiș o parte a *Zoharului*. Scria și în ebraică. După socoteala mea, să fi avut atunci vreo șaptezeci de ani.

Înalt, slab, cu fața gălbejită, plină de riduri, Joel Jabloner avea țeasta complet pleșuvă și lucioasă, un nas ascuțit, obrajii supți și un gât cu mărul lui Adam proeminent. Ochii bulbucați îi erau de culoarea chihlimbarului. Purta un costum ponosit. Cămașa cu gulerul neîncheiat lăsa la vedere părul alb de pe piept. Jabloner nu fusese niciodată căsătorit. Suferise în tinerețe de tuberculoză și doctorii îl trimiseseră la un sanatoriu din Colorado. Cineva mi-a povestit că mâncase acolo, de nevoie, carne de porc și că devenise, din pricina asta, melancolic. Rareori l-am auzit rostind un cuvânt. Când îl salutam, abia dădea din cap și, de cele mai multe ori, își îndrepta privirile în altă parte. Trăia din cei câțiva dolari primiți săptămânal de la Societatea scriitorilor evrei. În locuința lui de pe strada Broome nu avea nici baie, nici telefon, nici calorifer. Nu-și cumpăra nici carne, nici pește, nici ouă, nici lapte — se hrănea numai cu pâine, legume și fructe. La cafenea comanda numai o ceașcă de cafea și o porție de compot din prune uscate. Ședea așa ore întregi, cu ochii ațintiți spre ușa turnantă, spre casier sau spre peretele pe care un pictor zugrăvise, cu ani în urmă, piața de pe strada Orchard, cu precupeții și cărucioarele ei; acum culorile erau în bună parte șterse.

Președintele Societății scriitorilor mi-a relatat că toți prietenii și admiratorii lui Joel Jabloner din New York nu mai erau în viață, dar că în Israel mai avea rude și discipoli. Fusese deseori îndemnat să se stabilească acolo. I s-a făgăduit publicarea cărților sale (avea cufere pline cu manuscrise), o locuință și sprijin în toate privințele. Un nepot al lui era profesor la Universitatea Ebraică din Ierusalim. Mai existau lideri sioniști care vedeau în el un părinte spiritual. De ce, atunci, rămânea aici, pe East-Broadway, tăcut și uitat? Societatea scriitorilor era gata să-i trimită pensia în Israel; ar fi căpătat acolo și ajutorul de bătrânețe de care nu s-a interesat niciodată. Aici, la New York, fusese călcat de hoți de câteva ori. Într-un accident de circulație își pierduse ultimii trei dinți. Dentistul Eiserman, care tradusese în idiș sonetele lui Shakespeare, mi-a istorisit că s-a oferit să-i facă lui Jabloner proteze dentare. Dar Jabloner l-a refuzat. „De la dinți falși la un creier fals — i-a spus el — e numai un pas.“

— E un om de seamă, dar ciudat, îmi zicea Eiserman în timp ce-mi sfredelea dinții pentru niște plombe. Sau poate că vrea să-și ispășească păcatele în felul ăsta. Am auzit că în tinerețe a avut câteva aventuri amoroase.

— Jabloner și aventuri amoroase?

— Da, aventuri amoroase. Am cunoscut o profesoară de ebraică, Deborah Soltis, care se îndrăgostise nebunește de dânsul. Joel Jabloner și Debodah Soltis s-au întâlnit mereu, de-a lungul a douăzeci de ani. Discutau cu mare plăcere despre literatura ebraică, despre finețuri gramaticale, despre Maimonide și Iehuda Halevi , dar n-au ajuns niciodată la sărut. Se apropiau cel mult unul de altul atunci când, căutând în marele dicționar al lui Ben Iehuda tâlcurile unui cuvânt sau ale unei locuțiuni, capetele lor se atingeau. Atunci, Jabloner se înveselea și căpăta curaj. „Deborah, spunea el, hai să schimbăm între noi ochelarii.“ „Pentru ce?“ întreba Deborah Soltis. „În joacă. Numai pentru o clipă.“ Și cei doi îndrăgostiți făceau schimb de ochelari, dar nici unul dintre ei nu putea citi cu ochelarii celuilalt. Își puneau la loc proprii ochelari și-și vedeau de lucrările lor. La o altă intimitate n-au ajuns. Sau mai știi?...

N-am mai călcat, apoi, multă vreme prin East-Broadway. Articolele mele ajungeau la redacție prin poștă. Uitasem de Joel Jabloner. Habar n-aveam dacă mai trăiește ori nu. Și iată că, într-o zi, intrând în holul unui hotel din Tel-Aviv, am auzit aplauze într-o sală învecinată. Ușa spre acea sală era pe jumătate deschisă și am aruncat o privire înăuntru. Pe podium se afla Joel Jabloner. Ținea o conferință. Purta un sacou de alpaca, o tichie de mătase, iar fața îi arăta destinsă, îmbujorată, tânără. Avea o dantură nouă, completă și își lăsase un barbișon alb. Cum n-aveam ce face în acele ore, am căutat un scaun liber și m-am așezat.

Jabloner nu vorbea despre ebraica modernă, ci despre ebraica biblică în pronunția evreilor din răsăritul Europei. Când gesticula îi vedeam butonii strălucitori de la manșetele sale de-o albeață imaculată. L-am auzit spunând cu intonația obișnuită la studiul *Talmudului:* „Cum ar putea infinitul, care umple tot spațiul, să creeze universul, când, așa cum ne arată *Zoharul*, nu există spațiu pe care să nu-l fi umplut dintru început? Rabi Haim Vital ne răspunde: «Înaintea Creației calitățile Atotputernicului erau imaginabile, dar nu prezente. Cum ar putea exista un rege fără supuși și cum s-ar putea vorbi de har fără ca cineva să se bucure de el?»“

Din când în când, Jabloner își mângâia barbișonul și se uita în notițele din fața lui ori sorbea dintr-un pahar cu ceai. Am observat în public numeroase femei, chiar și fete tinere. Câțiva studenți își luau notițe. Spre mirarea mea, am văzut și o călugăriță; o fi priceput ebraica. „Renașterea statului evreiesc, mi-am zis, i-a insuflat lui Jabloner o nouă viață.“ Avem rareori prilejul să ne bucurăm de fericirea altuia. Mie triumful lui Jabloner îmi apărea ca un simbol al evreului veșnic. Trăise decenii la rând ca un ins singuratic și neluat în seamă. Acum își căpătase statutul meritat. Am ascultat expunerea până la capăt. Pe urmă, i s-au pus întrebări. De necrezut, omul acesta, pe care-l știam trist, avea un umor veritabil. Mi s-a spus că reuniunea fusese organizată de un comitet care-și luase sarcina să publice operele lui Jabloner.

Unul dintre membrii comitetului, care mă cunoștea, m-a întrebat dacă nu vreau să iau parte la banchetul dat în cinstea lui Jabloner. „Știu că sunteți vegetarian, mi-a spus, dar aveți noroc. Se vor servi numai legume, fructe și nuci. Numai o dată în viață te întâlnești cu un banchet vegetarian.“

În pauza dintre conferință și banchet, Joel Jabloner s-a retras pe terasă, pentru a se odihni. Ziua fusese fierbinte, dar acum, în amurg, bătea o briză dinspre mare. M-am apropiat de el și i-am spus:

— Nu vă amintiți de mine, dar eu vă cunosc.

— Ba vă știu foarte bine. Am citit tot ce ați scris, mi-a răspuns el. Chiar și aici încerc să vă găsesc povestirile.

— Da? E o cinste pentru mine să vă aud spunând asta.

— Luați loc, îmi zise și-mi arătă un scaun.

Doamne-Dumnezeule, bărbatul acela închis în sine devenise volubil. Mi-a pus o sumedenie de întrebări despre America, despre East-Broadway și literatura evreiască. La un moment dat, s-a apropiat de mine o doamnă. Peste părul ei alb purta un turban, umerii îi erau acoperiți de o capă de satin, iar picioarele îi erau încălțate în pantofi bărbătești cu tocuri mari, joase. Avea capul mare, umerii obrajilor ieșiți în afară, fața oacheșă, ca de țigancă, și ochi negri, care sticleau de mânie. Îmi spuse cu o voce groasă, bărbătească:

— *Adoni* , soțul meu abia a ținut o conferință epuizantă. Trebuie să ia cuvântul și la banchet și aș dori să se odihnească puțin. Fiți atât de bun și nu-l deranjați. Nu mai e tânăr și n-are voie să facă mari eforturi.

— O, iertați-mă.

Jabloner își încruntă fruntea.

— Abigail, domnul este un scriitor evreu și mi-e prieten.

— Chiar dacă-i scriitor și ți-e prieten, gâtul tău e obosit. Dacă te cerți cu dumnealui, o să răgușești.

— Abigail, nu ne certăm.

— *Adoni,* vă rog să-mi dați ascultare. Dânsul nu e în stare să-și poarte singur de grijă

— O să stăm de vorbă mai târziu, am apucat să mai zic. Aveți o soție foarte devotată.

— Așa mi se spune.

Am participat la banchet. Ni s-au servit nuci, migdale, avocado , brânză și banane. Jabloner a făcut de data asta o expunere asupra autorului unei lucrări cabalistice intitulate „Considerații despre hasidism“. Soția ședea lângă dânsul, pe podium. Ori de câte ori vocea i se subția, îi întindea un pahar cu un lichid alb, un soi de iaurt. Jabloner și-a demonstrat erudiția și în această expunere. Președintele reuniunii a anunțat apoi că un asistent de la Universitatea Ebraică lucrează la o biografie a lui Jabloner și că se face o colectă pentru tipărirea cărții. Asistentul a fost chemat la tribună. Era un bărbat tânăr, cu fața rotundă și ochi scânteietori, cu o tichiuță care se pierdea în părul lui pomădat. În cuvântul său final, Jabloner a mulțumit vechilor săi prieteni, studenților săi și tuturor celor care au luat parte la sărbătorirea lui. Mulțumi și soției sale, Abigail, fără ajutorul căreia manuscrisele lui n-ar fi fost puse niciodată în ordine. A amintit și de primul ei soț, pe care l-a caracterizat ca un geniu, un sfânt, un stâlp al înțelepciunii. Doamna Jabloner a scos atunci din poșeta ei, mare cât un geamantan de mână, o batistă roșie, de felul celor folosite cândva de rabini, și și-a suflat nasul atât de zgomotos, că toată sala a răsunat. „Fie ca decedatul să se roage pentru noi în fața tronului ceresc!" strigă ea.

După banchet, m-am apropiat de Jabloner și i-am spus:

— Adesea, când vă vedeam singur în cafeneaua din East-Broadway, îmi venea să vă întreb de ce nu plecați în Israel. De ce ați așteptat atâta?

El închise ochii și rămase așa câteva clipe, de parcă întrebarea mea i-ar fi cerut un răgaz de reflecție. Apoi, îmi zise ridicând din umeri:

— Omul nu trăiește după regulile rațiunii.

Iar au trecut câțiva ani. S-a întâmplat o dată ca zețarul ziarului la care scriam să piardă o pagină a unui articol al meu și nu mai era timp să trimit redacției o copie prin poștă. Am luat un taxi. M-am dus direct în tipografie și i-am predat zețarului pagina. Am urcat apoi în birouri, ca să mai schimb o vorbă cu redactorul-șef și cu câțiva vechi colegi. Era iarnă și întunericul se lăsa repede. Când am pășit pe stradă, am simțit din nou, după multă vreme, acea agitație care vestește sâmbăta. Zona nu mai era precumpănitor evreiască, dar ici-colo vedeam prin fereastră o gospodină aprinzând lumânările de vineri seara. Bărbați cu pălării de catifea sau cu căciuli de blană se îndreptau spre sinagogă, urmați de băieți cu perciuni lungi. Mi-am amintit de cuvintele tatălui meu: „Atotputernicul își cheamă mereu turma lângă el". Au răsunat în mine cântecele cu care întâmpinam sâmbăta: „Să ne veselim", „Vino, prietene", „Palatul regelui".

Nu mă mai grăbeam. Am hotărât să beau o ceașcă de cafea înainte de a mă întoarce acasă cu metroul. Am împins ușa rotativă a cafenelei și, o clipă, am avut impresia că m-am întors în trecut. Mi s-a părut că aud din nou vocile din primii ani petrecuți de mine la New York, că-i zăresc iarăși pe intelectualii veniți din Lumea Veche, de care cafeneaua era plină și care-și confruntau părerile despre sionism și socialismul evreiesc, despre modul de viață american și cultura americană. Dar m-am dezmeticit repede. Chipurile oamenilor din cafenea nu-mi erau cunoscute. Se vorbea spaniolește. Pereții aveau o altă zugrăveală, sub care dispăruseră scenele din piața de pe strada Orchard, cu tarabele și vânzătorii ei. Și, deodată, am văzut ceva incredibil. La o masă din mijlocul localului, ședea Joel Jabloner, fără barbă, într-un costum uzat și o cămașă cu nasturii neîncheiați. Era slăbit, cu fața zbârcită și gura parcă iarăși fără dinți. Ochii lui holbați priveau fix peretele gol. Nu m-am înșelat. Era chiar Joel Jabloner. Expresia feței lui trăda disperarea omului căzut pradă unei dileme fără ieșire. Am stat locului, cu ceașca de cafea în mână. Să-l salut? Să-l întreb dacă-mi dă voie să mă așez la masa lui?

M-a izbit cineva și am vărsat jumătate de ceașcă. Lingurița a căzut zornăind pe dușumea. Jabloner s-a răsucit pe scaun și privirile noastre s-au întâlnit o clipă. L-am salutat dând din cap, dar nu mi-a răspuns și s-a întors la loc. Da, mă recunoscuse; n-a avut însă chef de discuții cu mine. Mi-a făcut chiar impresia că a schițat un gest de apărare. Mi-am căutat o masă la perete și m-am așezat. Am sorbit restul cafelei, privindu-l pe Jabloner dintr-o parte. De ce părăsise Israelul? Fugise de cineva? Dusese dorul New Yorkului? Aș fi vrut să mă duc la el și să-l întreb. Știam, totuși, că nu voi scoate nimic de la dânsul.

O forță mai puternică decât omul și decât calculele lui îl gonise din paradis, înapoi, în infern. Fără îndoială că nu se mai duce la slujba de vineri seara de la sinagogă. Era pornit nu numai împotriva oamenilor, ci și a sfintei zile de sâmbătă. După ce am golit ceașca de cafea, am plecat.

După câteva săptămâni, am aflat dintr-o gazetă că Joel Jabloner s-a stins. Fusese înmormântat undeva în Brooklyn. În noaptea aceea, am rămas treaz până la orele trei, gândindu-mă la el. M-am întrebat din nou de ce s-a întors. Nu-și ispășise păcatele tinereții? L-o fi ajutat revenirea în East-Broadway să găsească o nouă tâlcuire a Cabalei? S-or fi rătăcit niște scântei cerești printre cetele răului și-au ajuns în acea cafenea, de unde trebuiau retrimise în lăcașul lor sfânt?

Mi-a trecut prin minte și un alt gând: poate că a dorit să-și găsească odihna aproape de profesoara cu care făcuse schimb de ochelari. Și-au răsunat în mine ultimele cuvinte auzite de la dânsul: „Omul nu trăiește după regulile rațiunii".

Ce vremuri !
Ce vremuri !

Tîrîş-grăpiş

Şalom Alehem

Ştiţi cu ce se călătorește cel mai ușor și cel mai plăcut, fără tămbălău și fără griji?

Cu Tărîş-grăpiş!

Așa au poreclit evreii din Bohopoli trenul de pe linia îngustă care leagă un șir de orășele: Bohopoli, Heisin, Teplik, Hașcevate și alte asemenea binecuvîntate așezări pe unde strămoșul nostru Adam nu a călcat niciodată.

Evreii din Bohopoli, cunoscuţi de toată lumea ca niște mucaliţi, istorisesc despre Tîrîş-grăpiş tot felul de nostimade.

Mai întîi, zic ei, n-aveţi a vă teme că aţi putea vreodată pierde trenul. Îl găsiţi oricînd în gară. Pe urmă, e de nepreţuit faptul că sînt locuri berechet. Se-ntîmplă, zic ei, să rămîneţi singur în vagon ceasuri întregi; vă puteţi întinde boierește pe o bancă și trage un somn lung, întorcîndu-vă de pe o parte pe cealaltă.

Așa e! De vreo trei săptămîni circul cu Tîrîş-grăpiş pe acele meleaguri și parcă stau pe loc. Ca într-o vrajă. Dar nu mă plîng. Dimpotrivă, sînt foarte mulţumit. Pentru că văd pe acolo lucruri atît de ciudate și aud de atîtea întîmplări neobișnuite, că nu știu dacă vor mai încăpea toate în însemnările mele de călătorie.

Înainte de toate, trebuie să aflaţi neapărat cum s-a construit linia asta.

Cînd a venit de la Petersburg știrea că se va așterne o cale ferată prin ţinut, nu i s-a prea dat crezare. Tren? Cine are nevoie de tren la Teplik, ori la Golta, ori la Heisin? De asta le ardea... La Bohopoli, firește, oamenii au început să ia totul peste picior, cum le e obiceiul, și să facă bășcălie arătînd palma: „Cînd o crește aici păr"...

Dar uite că, după un timp, s-a ivit un inginer care s-a pus pe întocmit planuri. Neîncrezătorii au amuţit. Hîtrii din Bohopoli și-au ascuns palmele (au ei o însușire: cînd nu o nimeresc, nu își fac inimă rea: „Se-ntîmplă uneori, zic ei, ca și calendarul să se-nșele"...) și toată lumea de pe acolo s-a năpustit asupra inginerului cu recomandări și pile, cu scrisori și rugăminţi: să le dea de lucru. Evreii aleargă după agoniseală. La Teplik, la Berșed, la Heisin, la Bohopoli se-auzise că se pot cîștiga bani buni la construcţia unei căi ferate. Dovadă: Poliakov*...

Au intrat în joc o sumedenie de inși, nu numai dintre cei deprinși cu lemnul și cu piatra dar și dintre cei care știau doar de grîu și secară. Așa au ajuns concesionari, antreprenori, „constructori de căi ferate"... „Poliakovii noștri", li s-a spus la Bohopoli. Parcă și vedeau pleașca ce va cădea peste dînșii. Se iscase printre ei un soi de nebunie. Gîndul la calea ferată îi înfierbîntase pe toţi. Nu te poţi împotrivi ispitei banului. Cine n-ar vrea să devină peste noapte un Poliakov?

Era atîta îmbulzeală de concesionari, antreprenori, „constructori de căi ferate", că treaba a fost împărţită, cică, la întîmplare. S-au înfipt de fapt cei cu noroc de la Dumnezeu și care au știut să-i cadă inginerului cu tronc la inimă. E drept, au primit cîte o porţioară și cei rămași mai la margine — că, de nu, au dat dînșii de înţeles, nu e pentru nimeni o taină cum se poate ajunge în capitală, cu o jalbă la stăpînire. Așa că au amanetat perlele nevestelor și veșmintele de sărbătoare, ca să facă rost de bani, și s-au apucat de treabă. Au pus la bătaie și ultima lor leţcaie. De ales, s-au ales cu o învăţătură, pe care au lăsat-o cu limbă de moarte urmașilor: cînd o s-auziţi că se plănuiește o cale ferată, să staţi cuminţi deoparte...

Una cu alta n-are însă de-a face. Au sărăcit ei, dar visul li s-a împlinit. S-a făcut calea ferată. Şi cu toate că cei din Bohopoli au dat trenului porecla de Tîrîş-grăpiş, nu s-au mai putut dezlipi de el și găsesc mereu de povestit isprăvi care mai de care mai năstrușnice.

Bunăoară, se fălesc că, de cînd Tîrîş-grăpiş e Tîrîş-grăpiş, nu i s-a întîmplat nici una din nenorocirile care pasc alte trenuri. Şi e la mintea cocoșului: cine merge încet, acela nu cade. Ce-i drept e drept: Tîrîş-grăpiş merge încet — poate chiar prea încet. Deșteptii din Bohopoli, gata să umfle totul, povestesc despre păţania unuia dintre ei: un gospodar din Bohopoli ar fi plecat cu Tîrîş-grăpiş la un cuscru al lui din Hașcevate, căruia tocmai i se născuse un fecior și a ajuns cînd băiatul și-a luat adio de la copilărie.

Şi mai spun ei o istorie despre o fată din Berșed și un tînăr din Nemirov, care s-au înţeles să se vadă undeva la jumătatea drumului, cu gîndul de a se lua. Pînă s-au întîlnit, părul lui s-a făcut de culoarea turturelei, iar dînsa a rămas fără un dinte în gură. Vă daţi seama că nu a mai putut fi vorba de nuntă.

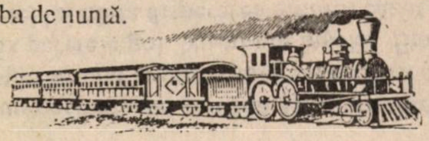

În românește de Anton Celan

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

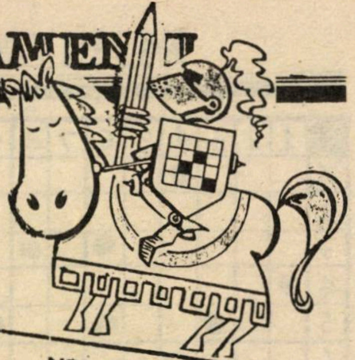

NELU WEINBERG
PREZINTĂ PAGINILE DE
JOCURI

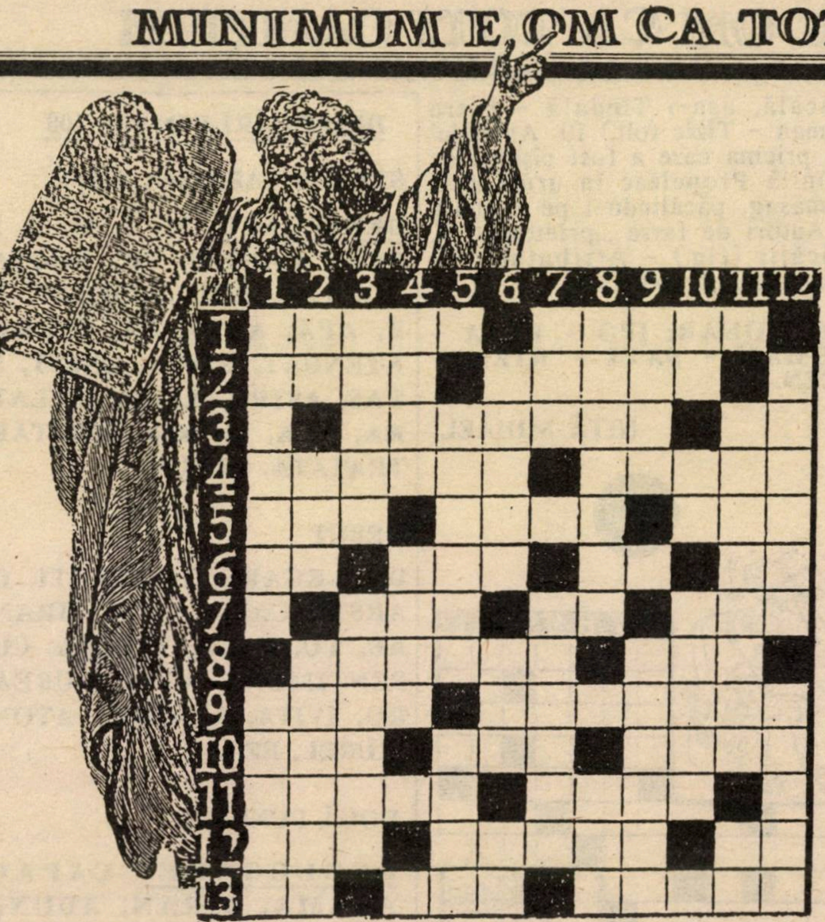

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1						■						■
2					■						■	
3		■								■		
4							■					
5				■					■			
6			■				■			■		
7		■				■			■			
8	■							■				■
9					■							
10				■				■				
11						■					■	
12				■						■		
13			■				■					

PESAH

ORIZONTAL: 1. Sărbătoarea libertăţii, a primăverii şi a azimilor, ce evocă ieşirea evreilor din Egipt, marcînd actul de naştere al poporului evreu. - Cel ce a condus poporul evreu la ieşirea din Egipt şi la izbăvirea lor din robia faraonică. 2. Numărătoarea sa, care durează 49 de zile începe în a doua seară de Pesah, el reprezentînd primul seceriş adus la Templu. - Legume cu gust amar ce se mănîncă la Seider de Pesah, în memoria vieţii amare a sclavilor evrei în Egipt. 3. "Aseret Hadibrot", cele zece porunci, religioase şi morale, ce au fost relevate de Dumnezeu lui Moise, pe muntele Sinai. - Dînsul. 4. Spălarea mîinilor pentru gustarea legumelor de Pesah. - Cele zece urgii cu valoare de simbol, dezlănţuite asupra Egiptului. 5. Aduce ploaia. - Munte în Austria. - La ieşirea din Natania ! 6. Carol Bercu. - Numărul zilelor cît durează sărbătoarea de Pesah. - Serveşte. - Paul Herşcu. 7. Începe să se hrănească ! - Pentru (abr.). - Tehnologie de termoficare utilitară (abr.). 8. Faraonul dornic de măreţie care a înrobit evreii lipsiţi de apărare, aducîndu-i în stare de sclavie. - Localitate în insula Timor. 9. Localitate în Japonia. - Poem liturgic în care fiecare verset îl proslăveşte pe Dumnezeu, enumerîndu-se miracolele prin care au trecut evreii. 10. A nu merge. - Zeul lunii la vechii Egipteni. - Caier (pop.). 11. Binecuvîntarea asupra cupei cu vin rostită în seara de Seider. - Aflate printre privilegiate ! 12. Ceas. - Scormonit cu rîtul. - Măsură agrară. 13. O notă de... sărbătoare! - Cărţile biblice în număr de cinci, sau Hameş Meghilot, ce se citesc în public în sinagogi, de Pesah (sing.). - "Şir-Haşirim" ("Cîntarea Cîntărilor") din care se face lectură de Pesah.

VERTICAL: Cele zece la număr ce alcătuiesc decalogul, fiind cuprinse în tablele cu care Moise a coborît de pe muntele Sinai. - Pomenirea morţilor ce are loc în ultima zi de Pesah. 2. La temă ! - Postură a poporului evreu în sclavia egipteană. - Învîrtire. 3. Denumirea ceremoniei tradiţionale ce are loc în fiecare casă de evrei în seara de ajun de Pesah. - Povestea ieşirii din Egipt, citită în seara de ajun de Pesah, la Seider. 4. Loc în Somalia. - "Lung" în toponimia nanai. 5. Înmuierea legumelor şi cartofilor fierţi în apă sărată şi gustarea lor în prealabil, binecuvîntîndu-se rodul pămîntului. - .....hag, ziua ce urmează sărbătorilor de Pesah, Şavuot şi Sucot. 6. Azima specifică şi tradiţională de Pesah (pl.).- Cedat la mijloc ! - În silă ! 7. Ţărm. - Tratat în volumul "Moeid" din Talmud, ce cuprinde zece capitole ce conţin legile privitoare la Pesah. 8. Asuprit, prigonit şi chinuit, aşa cum a fost poporul evreu în robia egipteană. - Apă stătătoare. 9. A goli... greşit! - Una din cele zece plăgi care s-a abătut asupra Egiptului. 10. Sere ! - "La .... la Ierusalim" (sing.) sau La Şana ha-Baa bi Iruşalaim", urare ce se repetă la masa de Pesah. - Instrument făcător de minuni al lui Moise, prin el făcîndu-se simţită puterea şi voinţa lui Dumnezeu. 11.Cei ce au înrobit poporul evreu. - Cal dobrogean. 12. Cel mai răspîndit profet ce întovărăşeşte poporul evreu de-alungul mileniilor, prezent în fiecare casă unde se prăznuieşte Seider de Pesah, pentru care se umple un pahar de vin în plus. - "La Şana ha-Baa bi Iruşalaim" rostită la mese de Pesah.

DICŢIONAR: ROSS - HRA - TTU - SOE - IOGI - CAIR - ILEG - AREH - IOGL.

NELU WEINBERG

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

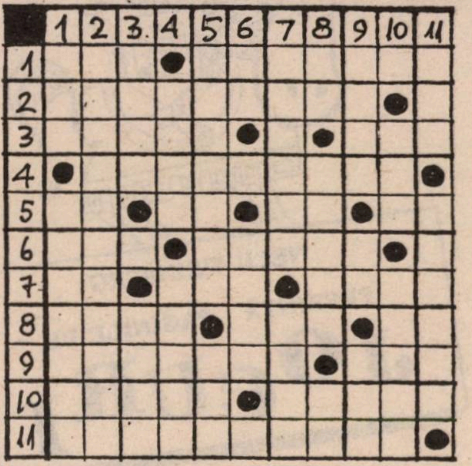

DE 1 APRILIE

PĂCĂLICI

ORIZONTAL: 1. Păcălit - A rămas celebru prin cuiul său cu care l-a păcălit pe Arvinte 2. Explozie de veselie, ca urmare a unei păcăleli reuşite 3. Nu-i plac farsele - Un... fiştecine ! 4. Erou plin de sensibilitate dintr-o nuvelă de I. Al. Brătescu-Voineşti, zis şi "Minciună", victima lipsei de înţelegere şi a ignoranţei celor din jurul său. 5. Ţese ! - Doi piepteni ! - Pronume - Cult! 6. Hipo - Dacă-s pe sfoară ...sînt duşi. 7. Nichel - Titlu dat lui Ganiu, personaj popular din literatura bulgară - Prenumele lui Turbincă, cel care păcăleşte moartea - 8. Comună în Banat - Punct cardinal - Notă muzicală 9. Calitate indispensabilă celui ce vrea să păcălească - Cînd clipeşti din ochi... fără subînţeles 10. Lac în Elveţia - Publicaţie prin care Anton Pann l-a lansat în literatură pe celebrul Nastratin. 11. Scriitor român, cel care l-a făcut şi mai cunoscut pe celebrul Pepelea în a sa piesă "Arvinte şi Pepelea".

VERTICAL: 1. Deschide expoziţia! - Un păcălici foarte cunoscut 2. ...şi un altul din Flandra 3. Orăşel în Rhodesia - Laitmotive pentru variaţiuni 4. Aşa te poate lăsa un banc sec - Scriitor ardelean care a tradus pentru prima dată în româneşte isprăvile lui Till Buhoglindă 5. Ţine de friguri ...dar nu în vorbe ! - Individ 6. Rîset în final ! - Comună în Germania 7.Reprezentant al umorului popular românesc, personaj veşnic pus pe farse şi păcăleli - Comună în Elveţia 8. Conjuncţie latină - Dus ! - Petre Dobre 9. Precum Păcală, aşa-i Tîndală - Patru roman - Tizic (olt.) 10. Animalul cu pricina care a fost cîştigat de Dănilă Prepeleac în urma unui rămăşag, păcălindu-l pe Aghiuţă - Autori de farse ...prieteneşti 11. Păcălit (fig.) - Atributul unei glume sau păcăleli bune.

DICŢIONAR: IPO - DETA - LEMAN - SAVI - RIEM - SEEN.

NIŢĂ MIHAEL

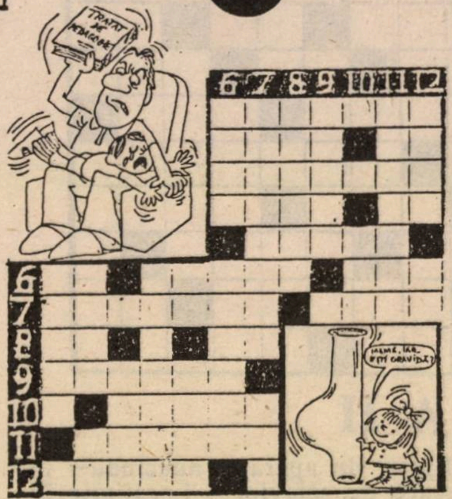

PĂRINŢI ŞI COPII

ORIZONTAL: 1. Primesc barza cu toată bucuria 2. Iubire - În urnă! 3. Bebeluş 4. Zeul grec al iubirii - La sîn! 5. Conduită morală 6. Lăsat paf! - O femeie după naştere (pl.) - O legătură intimă 7. Aleasa nunţii - Program pentru cei mici 8. Cu el creşte etatea - Un soţ cu capul în nori! 9.Martora mirilor 10. A cinsti 11. Indicat 12. Legaţi prin căsătorie.

VERTICAL: 1. Iubit în afara căsătoriei 2. Delicata nănaşei 3. Fac umbră pămîntului 4. Mişcare lină făcută pentru a adormi un copil 5. Dînsa - Partenereul soţiei (pl.) 6. Înţelegere între parteneri - Ca un fulg (fem.) 7. Îndrăgostit pînă peste cap - Carte mare 8. Ploaie torenţială (pl.) 9. Ochi violeţi! 10. La cărucior! 11. Liniată 12. Tipi - La părinţi!

NELU WEINBERG
Ashdod

DEZLEGĂRI DIN NR. 108

STEAUA CARE S-A STINS

DEZLEGARE: M, I, M, S, I, DEAN MARTIN, TIC, ROATA, TOCATA, ROL, DISECAT, T, P, APA, ARID, CA, CAPRA, ATENUAT, RISCA, ONEST, S, VAS, ASTRU, AERE, SCULAT, RA, NEA, SI, RIN, MILITAR, TRATATA, OVALA.

DEBUT

DEZLEGARE: LAUREATI, C, ARSENICALA, CAIS, TIRAN, AB, TU, F, GA, TEBANA, CU, SENTIMENT, ACAT, CUREA, RU, IVITA, R, ARIEL, ATON, CIUREL, ERA.

DOUĂ PUNCTE...

DEZLEGARE: CAPAC, ARAMA, TIRAN, ADUNA, RAI, P, A, ASE, TALPA, AVAR, PREDICA, I, IC, RENOVA, CARNE, ALEI, PORTITA, DE, MIAR, OTET, A, CENTAUR, NA.

SEMN DE EXCLAMARE...

DEZLEGARE: FERICIRE, AVAR, ARATARE, ATACA, TOTAL, NATURAL, ARA, ARI, RIT, TEU, N, A, ET, IM, CUI, CAP, RN, CA, CIS, PIC, A, E, ANALIZA, BATIC, CALARITA, VEST, ETATE, INCALTA.

GHILIMELE...

DEZLEGARE: LACAT, ARAMI, TARZAN, EC, NU, RISET, A, ATA, LATA, LATERAL, MITA, ARACI, AMIRAL, CAR, SATIRA, I, AMANETATA, AC, TINUTA, ALICE.

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

• Sànàtatea

CITITORII ÎNŢREABĂ, DR. WATTS RASPUNDE

ROSZA: Suferiţi de OTOMYCOZĂ, o infecţie a ambelor urechi, dar nu cu un microb, ci cu o ciupercă.Se recomandă, în primul rînd, o igienă riguroasă a urechii externe şi conductelor auditive, iar medicamentos, picături dintr-o soluţie totdeauna proaspătă de iod diluat cu alcool; ea va fi periodic înlocuită, şi nu păstrată la nesfîrşit în dulapul cu medicamente.

ŢIPKES: Băieţelul suferă de ENURESIS NOCTURNA. El trebuie tratat atît urologic, cît şi neurologic. Este de preferat să se obişnuiască să nu mai bea nimic seara, în preajma culcării. Va fi greu, în special în anotimpul călduros, dar pînă la vindecare, această prevedere este foarte necesară.

MARTINA - LOD: După intervenţia obstetricală pe care aţi suferit-o, s-ar putea să fie vorba despre ceea ce noi numim "o ruptură de col". Este de la sine înţeles că numai medicul ginecolog obstetrician poate remedia situaţia prin sutură chirurgicală. Vindecarea se produce în totalitate, situaţia dinainte de ruptură se reface integral, fără urme.

OLYMPIA: În cazul Dvs., ar putea fi vorba de o tuberculoză a pielii. Dacă acest diagnostic se confirmă, tratamentul este general şi local, acesta din urmă fiind constituit din iradieri cu anumite raze.

HARIETA - GHIVATAIM: Suferiţi de FEBRĂ AFTOASĂ. Aţi căpătat-o de la laptele de vacă nefiert. În tot timpul desfăşurării bolii trebuie să vă alimentaţi numai cu lichide, la temperatura camerei, nu prea reci ori fierbinţi, mai ales că vă plîngeţi şi de tulburări la înghiţire. În caz de dureri mari, aftele de pe gingii şi limbă trebuiesc unse cu o pomadă anesteziantă. Este recomandabil să se sugă tot timpul bomboane antiseptice şi anestezice, şi să se facă de cîteva ori pe zi gargară cu ceai de muşeţel şi apă boricată.

Febra aftoasă, pornind de la animale, este, în primul rînd, de domeniul medicinii veterinare; în caz de epidemie - ceea ce acum nu e cazul - medicii veterinari iau măsurile de rigoare pentru a o împiedica să se extindă la om.

MORDECHAI: 1).- Dacă durerile cauzate de SINUZITA MAXILARĂ de care suferiţi nu se ameliorează, trebuie să vă supuneţi tratamentului indicat de specialist, adică puncţia maxilară. Rezultatele sînt foarte bune. Prin puncţie se eliberează şi se extrage lichidul purulent adunat în sinusurile feţii şi nasului. În acelaşi timp însă, trebue continuată administrarea de antibiotice. Va trebui să vă înarmaţi cu răbdare deoarece, de multe ori, o singură puncţie nu e suficientă.

2).- Un guturai neglijat devine cronic şi poate fi sursa sinuzitei maxilare ce cauzează atîta suferinţă. El nu recidivează dacă se aplică un tratament corect.

MESTERKE - TEL AVIV: 1).- Nu este nimic patologic. Fenomenele observate cu 7 zile înaintea ivirii menstruaţiei fac parte din ceea ce numim "tensiunea premenstruală": nervozitate, dureri de cap, mărirea sînilor, instabilitate psihică şi, uneori, retenţii de lichide sub piele (edeme) dînd impresia de umflare a corpului. Aceste semne pot apare chiar şi cu 10 zile înainte. În genere, nu este nevoie de tratament, ele trec de la sine. Dar dacă durerile de cap devin insuportabile, un antinevralgic le rezolvă. 2).- O igienă riguroasă este strict necesară, iar utilizarea "bandajelor igienice" ce se găsesc la farmacii, se impune. 3).- Nu se recomandă nici o restricţie în timpul menstruaţiei. 4).- În perioada premenstruală, raporturile sexuale sînt nu numai permise, dar chiar indicate, ele petrecîndu-se cu mai multă amploare.

REMESE: Astăzi, voiajul de nuntă este socotit ca ceva perimat. Care "fecioară" se mai prezintă sub baldachin, cu "hymenul intact" ce trebuie rupt în voiajul de nuntă ? Dar chiar şi înainte vreme, cînd se credea în "desvirginarea" din noaptea nunţii, iar în anumite medii se cerea chiar "dovada cearşafului pătat cu sînge",- "pura mireasă" avea posibilitatea să execute înainte, în viaţa ei de "fată inocentă", toate felurile de împreunare sexuală dătătoare de plăceri şi voluptăţi, păstrîndu-şi totuşi "hymenul intact"... Iar dacă nu era chiar intact, înainte de nuntă avea grijă un chirurg să-l repare estetic şi... cu garanţii !

În zilele noastre însă, aceşti talentaţi chirurgi şi-au cam pierdut felul acesta de clientelă. Cultul virginităţii a dispărut într-atît, încît este aproape jenant pentru o mireasă să se prezinte la nuntă... virgină !

CECILIA: Scenele cu bătrînii sau mai puţin bătrînii care apleacă urechea pentru a auzi ce se spune, au cam dispărut. Ştrengarii de copii nu mai au cine ştie ce ocazii să rîdă de bătrîni. Astăzi există centre specializate ce tratează surditatea cu succes la orice vîrstă, introducînd în ureche minuscule aparate cu baterii, aproape invizibile, ce transmit sunetele astfel încît îi anulează omului sentimentul de a fi infirm. Acustica realizată prin aparatele auditive este aproape perfectă. Vă recomand să nu ezitaţi: recurgeţi la serviciile Kupat Holim-ului care vă va îndrepta către un Centru de acest fel şi veţi constata singură rezultatele îmbunătăţirii simţitoare a auzului. Cît despre partea estetică, nici o grijă, camuflajul este atît de perfect încît nimeni nu va bănui că sînteţi posesoarea unui astfel de aparat.

S-a aflat că pe secretarul general de redacţie care a aprobat articolul din revista "Baricada" despre "pasca făcută cu sînge de creştin" îl cheamă Hariton. După ce a fost sancţionat pentru "greşală" (cu tăierea a 3 zile din salariu), cetăţeanul bate toba pretutindeni că va continua campania.

Haritonul face muzica.

MINIMUM E OM CA TOT

ELENA-ESTHER TACCIU

SCRISOARE CĂTRE O CITITOARE DIN NATANIA (2)

> "Ştiind ce mă aşteaptă, pot să schimb ceva ?"

Discuţia începută în numărul trecut din "Minimum" nu s-a încheiat. O întrebare - ultima - pusă de corespondenta noastră, a rămas să capete cîteva răspunsuri care vor interesa, poate, pe mai mulţi cititori. Iată întrebarea: *"Ştiind ce mă aşteaptă, pot schimba ceva ? Dacă nu, la ce bun să ştiu ? Mi-e greu să cred că totul este o predestinare. Dacă nu-mi pot influenţa soarta, merită oare să ştiu mai mult ?"*

Mai întîi, cîteva lucruri de principiu. Prezicerile sînt doar o parte a preocupărilor astrologului. Şi nu orice astrolog profesionist cît de cît, se decide cu uşurinţă să cerceteze această sferă, cu toate insistenţele la care este uneori supus. E vorba - mai ales - de dramele vieţii, de situaţii cruciale, de "viaţă şi moarte", la care orice "verdict" poate provoca daune psihologice grave. Pentru chestiuni mai mult sau mai puţin minore, există logica armoniilor astrale, cînd teoria probabilităţilor funcţionează. Un exemplu: o căsătorie între un nativ din Leu şi celălalt din Scorpion poate fi compromisă aprioric de dorinţa aprigă de întîietate a ambilor.

Istoria astrologiei numără vizionari celebri, precum Nostradamus, care a prevăzut nu numai şirul dictatorilor ruşi de după 1900, dar şi Revoluţia franceză, ca să nu mai vorbim de personajul Saddam şi de Războiul din Golf. Nostradamus a trăit în secolul al XVI-lea.

Un alt astrolog şi astronom celebru, Johannes Keppler, a prezis gloria şi moartea violentă, cu dată exactă, a lui Albrecht Wallenstein, pe cînd acesta era un tînăr ofiţer anonim.

Scriitorului român Marin Preda i s-a prezis, cu cîţiva ani înainte de moarte, de către o cunoştinţă a lui, astrolog-femeie, un hotar crucial pentru anul 1981; şi, din păcate, chiar în acel an Preda a fost găsit mort, în chip ciudat, în camera sa din vila Mogoşoaia.

E vorba de forţe para-psihologice ieşite din comun, de iluminări care pot însoţi, la personalităţile excepţionale, munca asupra unui Horoscop. Dar - încă o dată - e bine să vă feriţi de cei care, cu prea multă grabă, vă comunică "adevăruri" finale gen "va muri acolo şi acolo, la data de, de boala X sau Y".

Acestea fiind spuse, nici măcar savanţii de talia lui Jung nu au negat adevărul psihologic incontestabil al Zodiacului. Simbolurile animale (Berbecul, Taurul, Racul, Leul, Scorpionul, Peştii), figurile umane (Gemenii, Fecioara) sau imaginile (Balanţa, Vărsătorul) au dat încă din vremea mitologiei babiloniene interpretări ale caracterelor, explicate de naşterea sub influxul anumitor constelaţii. În general, Zodiile indică extravertirea sau firea ascunsă, impulsivitatea sau maxima prudenţă. Dominanta rezultată din interferenţa anumitor planete face posibilă dezvoltarea anumitor calităţi intelectuale sau fizice, dar şi a unor defecte. În măsura în care valoarea formativă şi de cunoaştere a naturii umane este socotită astăzi primordială, psihologia apelează la astrologie. Foarte multe firme franceze şi americane fac, în zilele noastre, angajări cu avizul unui astrolog salariat, care studiază compatibilitatea dintre postul oferit şi horoscopul hărţii astrale a respectivului candidat. Faptul că aceşti astrologi sînt menţinuţi în posturi pledează pentru utilitatea acestui soi de examen.

Iată şi argumente de alt tip: o necunoscătoare într-ale astrologiei capătă, la o vîrstă mai matură, primele informaţii despre - să zicem - Zodia Berbecului în care este ea născută. Va afla cu acest prilej că, pe lîngă vitalitatea şi erotismul maxim, pe lîngă ambiţia socială şi profesională, are de temperat şi cîteva defecte specifice acestei zodii de foc. Nerăbdarea, lipsa de tact, replica violentă, agresivitatea neîncetată cu care-i poate exaspera pe ceilalţi, pot determina conflicte inutile, chiar divorţuri şi erori existenţiale. Evident, omul prevenit, de un anumit nivel intelectual, poate medita asupra acestor elemente caracteristice şi - de ce nu - le poate chiar corija.... dacă vrea.

Valoarea formativă a astrologiei îşi spune cuvîntul în cazul unei mame, de pildă, aptă să-şi dirijeze copilul chiar de la cea mai fragedă vîrstă, în acord cu Horoscopul acestuia. În asemenea cazuri, sub condiţia unei culturi umanist-psihologice a mamei, se obţin rezultate de-a dreptul impresionante. Din experienţa personală, am avut de crescut o mică Leoaică. Am ştiut de la bun început că nu ambiţia, inteligenţa şi prestigiul îi vor lipsi în grupul ei, nici viteza de recepţie intelectuală. Ţinînd cont de aceste date pozitive, trebuia totuşi să mă aştept la cîteva manifestări negativiste, căci Leul nu acceptă norme impuse din experienţe ce nu-i aparţin, din experienţa altora. Am lăsat-o deci pe mica mea felină să greşească de cîteva ori şi, la mari răstimpuri, extrem de usturător. A învăţat astfel că are numai de cîştigat dacă se sfătuieşte cu "altă persoană" mult înainte de a lua în mod impulsiv anumite decizii. Am ştiut, în al doilea rînd că, în pofida generozităţii fundamentale, Leul este afectat de un egoism de-a dreptul patologic şi prima sa reacţie este în binele Ego-ului personal. Am făcut cu ea şcoala "devotamentului" faţă de alţii, luîndu-i demonstrativ o cîtime din lucrurile la care ţinea, spre a mă înfrupta simbolic din ele. La vîrsta de 2-3 ani o trimiteam cu o bucăţică din ciocolata ei să i-o ducă şi bunicii, nu numai mie. Cunoscînd vulnerabilitatea femeii-Leu, ascunsă sub platoşa ei de oţel, am "învăţat-o" prin lungi discuţii, dinamica afectelor şi relativitatea sentimentelor. Evident, în dialoguri calde, intime, fără termeni savanţi. Astăzi, la vîrsta ei de femeie tînără, pot afirma că formula mea pedagogică, întemeiată pe elemente solide de astrologie, a fost excelentă.

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

*** Iată că, de parcă ar fi voit să contrazică pesimismul nostru din numărul trecut în legătură cu şansele sportivilor israelieni la jocurile olimpice de la Atlanta, cîţiva înotători ne-au oferit, în luna ce s-a dus, un prilej să mai ridicăm niţel privirea din pămînt. Cîţiva înotători, tineri, necunoscuţi, în cap cu Ioav Bruck. Acesta, participînd la vreo zece mari concursuri europene, a bătut peste zece recorduri naţionale, a urcat de vreo şase-şapte ori pe podium, învingînd cîteva vedete ale nataţiei mondiale şi ne face să credem că, dacă obţine calificarea pentru J.O., va fi capabil să se-ntoarcă la Lod cu o medalie.

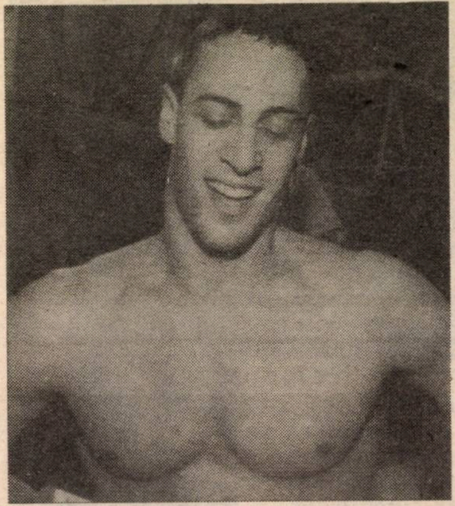

Bruck: totul e să nu intre la apă

*** La început a fost Ilie Năstase. Marele tenisman, atins de virusul politicii, şi-a pus candidatura la funcţia de primar al Capitalei. Exemplul său a făcut furori, lăsîndu-ne să înţelegem că e vorba de-o adevărată epidemie. Fotbalistul Dobrin (Gîscanul) candidează pentru primăria din Piteşti, iar mult de către noi iubitul Necula Răducanu (zis Rică, zis Tamango), fostul portar al Rapid-ului şi al Naţionalei române candidează pe lista PDAR (preşedinte Victor Surdu) pentru postul de primar al sectorului 6 din Capitală. Nu ştim ce însuşiri de gospodar are Rică. Dar dacă va fi ales, putem fi siguri că cetăţenii din sector nu se vor plictisi de fel. Poate că nu vor avea apă caldă la baie sau lumină pe scări, dar bancuri vor avea cu siguranţă, să mai dea şi la celelate sectoare. Nu-i aşa, tăticu' ?

*** O informaţie pentru d. Micha Goldman, ministrul adjunct de la învăţămînt, responsabil (atenţie, corectura, să nu iasă iresponsabil) cu sportul: preşedintele Comitetului Naţional Olimpic din Rusia, Vitali Smirnov, hotărît să "dea bice" sportivilor selecţionaţi pentru Atlanta, a anunţat că Statul va acorda tuturor cîştigătorilor de medalii de aur la Olimpiadă suma de 100.000 de dolari (de căciulă). Se-aude prin birourile de minister şi pe la recepţiile şefilor ?

*** Se pare că a-nţărcat bălaia cu răsfăţul sportivilor care o iau razna, într-un fel sau altul. Marele schior italian Alberto Tomba (zis şi Bomba) care-a aruncat cu o cupă de cristal într-un foto-reporter, după un concurs de slalom la Alta Badia, a fost luat la poliţie şi anchetat pentru rănire voluntară. Procuratura lucrează de zor la întocmirea actelor de dare în judecată.

Campioana de tenis Steffi Graf, idolul Germaniei, care-a ajuns pînă "sus de tot" cu cererea ca tatăl (şi administratorul averii) ei, Peter Graf, să fie scos din închisoare, unde fusese trimis pentru fraude fiscale, Steffi Graf, zic, a fost refuzată sec. De altă parte, Xavier Azkargorta, selecţionerul echipei de fotbal a statului Chile, a interzis jucătorilor să intre pe teren cu plete şi cercei în urechi. În caz contrar, urmează, automat şi fără vorbă, eliminarea din echipă. "Ceea ce fac jucătorii acasă - a adăugat el - îi priveşte". Eu nu prea înţeleg cum poate cineva să intre tuns pe gazon, iar după meci, acasă, să poarte plete, dar nu asta e important. Important e că se strînge şurubul la capitolul vedete.

*** Şi fiindcă veni vorba de Steffi, aceasta, ţinînd cont de situaţia *babacului,* se gîndeşte să apeleze la un impresar nou, în persoana fostului tenisman (bun) şi actualului business-man (bun), Ion Ţiriac. Acesta nu este numai un manager sportiv de mîna întîia (s-a ocupat cu succes, ani de zile, de cariera lui Boris Becker, învingător la Wimbledon), ci şi patronul băncii de la Bucureşti ce-i poartă numele. O bancă unde, şoptesc gurile rele, încasările lui Steffi ar scăpa mai uşor de cruzii de la fisc. Fă cum te taie capul, dragă Steffi, dar, fiind vorba de treburi financiare complicate, eu te sfătuiesc să stai în banca ta.

Stefii: atenţie, fato, există şi cupe cu fiere

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

*** Sîntem la început de aprilie, şi au mai rămas, deci, numai vreo două luni pînă la turneul final al Campionatului European de fotbal din Anglia (8 iunie). Vom discuta mai pe-ndelete despre subiect în numerele noastre viitoare; pînă atunci, o noutate: Organizatorii au luat măsura - revoluţionară (cu-*adevărat* revoluţionară) de a înlocui în jocurile eliminatorii executarea loviturilor de la 11 metri, în caz de egalitate, cu "golul de aur". Această formulă, numită şi "moartea subită", înseamnă, în traducere românească, următoarele: dacă după cele 90 de minute regulamentare, echipele se află la egalitate, urmează prelungirile cunoscute (2 reprize a cîte 15 minute); iar echipa care înscrie prima gol, a cîştigat. Arbitrul fluieră, gata, învingătorii se aruncă grămadă asupra colegului care-a înscris, iar adversarii îşi smulg părul din cap. Va fi mai bine decît pînă acuma, cu ucigătoarele pentru nervi lovituri de la 11 metri ? Din punct de vedere sportiv, poate. Din punct de vedere medical, nu cred: oricum ai lua-o, tot la infarct ajungi.

C.D.R CENTRUL DE PENSII DIN GERMANIA Ltd.
ZENTRUM FÜR DEUTSCHE RENTEN GmbH
TEL AVIV, imobilul KLAL, str. Droianov 5
(lîngă KIKAR DIZENGOFF), tel.03/6299027-8

INFORMEAZĂ:

1. Persoanele care au imigrat în Israel pînă la 30 iunie 1990 şi care pot dovedi că au "Deutsche Kultur" şi că sînt născuţi înainte de luna iunie 1925, pot primi rente lunare de 400-1000 mărci germane.

2. Persoanele care au fost deportate în Transnistria sau au prestat muncă forţată (minimum 18 luni) pot primi rentă lunară de 500 mărci.

3. Văduv sau văduva celor decedaţi care primeau rentă socială prin Irgun sau alte birouri pot primi rentă lunară pînă la 1000 mărci.

Reţineţi:

BIROUL NOSTRU ESTE SPECIALIZAT ÎN REZOLVAREA TUTUROR PROBLEMELOR DE RENTE DIN GERMANIA.

VORBIM SI ROMÂNEŞTE.

CONSULTAŢII GRATUITE.

HAG PESAH SAMEAH!

ZWI ABRAHAMI
DIRECTOR

RESTAURANTUL
HAIM
cu renumitul său grătar şi
specialităţi culinare româneşti
felicită onorata clientelă
urîndu-i:
HAG PESAH
SAMEAH!
TEL AVIV,
RH.DIZENGOFF 228
TEL.5244963

Celebru! tenor italian Luciano Pavarotti (60) s-a amorezat lulea de secretara sa Nicoietta Mantovani (29) şi a plecat cu amanta într-o "vîjîială" în Marea Caraibelor.

Atenţie, Pavarotti ! Nu-ţi fă iluzii ! Dumneata ar trebui să ştii mai bine ca oricine că La donna e mobile !

O, SOLE MIO !
Pavarotti şi juna făptură (cu care, de altfel se va căsători)
De potriviţi, sînt potriviţi

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

LUCULLUS
şi invitaţii săi

LA RESTAURANT...

S. JACOBSON

Măiestrie culinară
"REMI"
Str. Hayarkon - King David
(lîngă hotel Dan, Tel Aviv)

Cum să petreci aniversarea zilei de nuntă ? Există aventurieri care o serbează în bazinul de înot, sau sărind cu paraşuta, sau pe muntele Everest. Noi, conservatori fanatici, am hotărît să o sărbătorim printr-un dineu festiv la un restaurant ieşit din comun. Şi după asidue căutări, l-am găsit.

Restaurantul este spaţios, luxos, lustre strălucitoare, feţe de masă colorate, sticlărie şi tacîmuri alese cu gust.

Menu-ul a fost prima surpriză. Feluri extrem de sofisticate, combinaţii de aleasă pricepere. S-a prezentat imediat la masa noastră Saghi, un băiat tînăr care s-a oferit să ne servească drept ghid în acest ocean de specialităţi culinare: privirea lui, veselă, trăda cu uşurinţă plăcerea de a ne destăinui secretele ascunse în diversele preparate.

Partenera mea (permanentă) a ales *Sea Food Antipasta*, o combinaţie de crevete, un cake format din patru feluri de peşte: saumon, Denise, crap şi locus, plus calamari servit în formă de stea de mare, transparentă, şi totul pe un pat de frunze de Lucola (salată verde puţin amăruie).

Eu am optat pentru *Hot Foie Gras Ravioli*, cu adaos de măr caramelizat, totul într-un sos de expresso.

La felul următor, partenera mea a ales *Grilled Cooper Locus*, un peşte locus admirabil preparat şi ornat cu zece mule (scoici negre cu un miez albastru, delicios, aduse în aceeaşi dimineaţă cu avionul din Noua Zeelandă !), cu sos provençal. Totul pe un pat de cartofi.

Eu m-am delectat cu un păstrăv fiert, stropit cu unt topit, avînd în jur cartofi mari, fierţi, de o culoare albă-violetă şi cu un gust deosebit.

O listă de vinuri de o bogăţie deosebită, mai ales italiene: Bardolo, Barbaresco, Brunella Montelucino. La recomandarea "ghidului" nostru însă, am ales un Cabernet Sauvignon Gamla Golan, roşu, sec, 1993. Adus în sticlă, după scoaterea dopului a fost lăsat de către simpaticul nostru ghid, timp de zece minute, să se "decanteze", înainte de a fi turnat în pahare.

De pe lista de deserturi am ales o *Torta di Banana:* banană caramelizată, îngheţată de fistic, sos cald de ciocolată şi glazură de caramel.

Doamna mea a ales *Ciocolatissimo:* o prăjitură de ciocolată cu parfait de capucino.

Ultima surpriză: lista cu ţigări de foi: Corona Special, Punch Royal, Dunhill (între 35-40 shekeli bucata !).

Iar la urmă, "finis coronat opus", un Armagnac de Montesquiou şi un Sempre Armagnac.

Am ieşit braţ la braţ, în seara de martie molcomă, stelele sclipeau pe cer, se auzea în depărtare foşnetul valurilor mării şi m-am gîndit la compozitorul italian Domenico Modugno care a compus celebrul cîntec "Volare", probabil după un asemenea dineu....

AGENŢIA DE TURISM
COCHAV TOURS

Agenţie intimă cu posibilităţi mari!

STR. ALLENBY 113 (pasaj)
Tel. 5605897 - 5608925 - fax 5608925

Vacanţa de
Primăvara

O VACANŢĂ la preţuri excepţionale, atît în ROMÂNIA cît şi în ţară, EUROPA, U.S.A. şi ORIENTUL ÎNDEPĂRTAT

De asemenea PREŢURI EXTREM DE REDUSE pentru
TURCIA * GRECIA * RUSIA

ללא תשלום נוסף

כוכב טורס

סוכנות נופש, נסיעות ותיירות
"COCHAV" TRAVEL & TOURS
רח' אלנבי 113 - פסג' תל-אביב 65127
טל: 5605897, 03-5608925 פקס: 03-5608925

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

CLARA DAVIDESCU-BOTZER

MACHIAJUL ZILNIC ÎN FUNCŢIE DE FORMA FEŢII

Nevoia omului de a se împodobi, de a se înfrumuseţa, se pierde în negura timpurilor. În Egipt, în China, la romani şi la greci, femeile în special se machiau şi-şi îngrijeau trupul în mod deosebit, procurîndu-şi uneori substanţele necesare la preţul echivalent al aurului.

Astăzi, produsele de înfrumuseţare şi îngrijire a pielii sînt la îndemîna oricui, permiţînd chiar unele mici corecţii ale defectelor naturale.

Există - la baza machiajului - cîteva principii de care e bine să ţinem seama:

1.- Culorile pentru machiaj (fond de ten, pudră, etc.) se vor alege în funcţie de culoarea tenului şi nu a părului;

2.- Fardurile de culoare deschisă pun în evidenţă anumite zone ale feţii, în timp ce cele mai închise, estompează;

3.- Orice element de machiaj care susţine trăsăturile, întinereşte, deci sprîncenele trebuiesc corectate arcuindu-le în sus, ca şi trăsătura de creion la colţurile externe ale ochilor şi fardul roşu de pe pometi.

4.- Trusa elementară de machiaj trebuie să cuprindă: fond de ten, pudră praf şi pudră compactă (în poşetă), fard de obraz, ruj de buze şi creionul contur respectiv, creion dermatograf, rimel, cutiuţa cu farduri pentru ochi şi pensulele necesare, beţişoare cu vată la capete.

Forma feţii este un element determinant în alegerea felului de machiaj.

- La feţele rotunde: fond de ten mai închis pe obraji, fardul cît mai sus pe pometi, estompîndu-l progresiv în jos şi înapoi. Sprîncenele puternic arcuite în sus, coada ochiului la fel şi prelungită spre tîmple; fardurile de pleoape de culoare treptat mai închisă spre exterior. Rimelul se aplică de la jumătatea genelor spre exterior, repetînd de 2-3 ori operaţia. Buzele se vor contura cu creionul mai deschis, iar interiorul se va umple cu ruj, cu ajutorul unei pensule.

- La feţele pătrate: fondul de ten trebuie să fie de culoare mai închisă pe zona maxilarului inferior şi bărbiei. Fardul de obraz se va aplica la mijlocul feţii, formînd un triunghi cu vîrful în jos; sprîncenele îşi vor păstra, pe cît posibil, forma naturală; culorile de fard de ochi nu se vor prelungi şi vor fi cît mai deschise, mai pastelate; rujul de buze şi creionul de contur vor urmări exact conturul buzelor şi vor fi în tonuri de roşu viu, orange sau corail.

- La feţele triunghiulare: fond de ten deschis pe bărbie şi mai închis spre tîmple. Sprîncenele se vor arcui spre tîmple, iar linia ochilor prelungită la maximum, deasemeni şi fardul de pleoape; fardul de obraz în linie ascendentă spre tîmple. Rujul de buze se aplică în conformitate cu linia naturală, sugerînd buze cărnoase.

- La feţele prelungi: fond de ten închis pe bărbie şi pe frunte; fardul de obraz se va aplica începînd de pe mijlocul feţii, estompîndu-l spre exterior; pleoapele se vor machia în culori naturale uşor pastelate, dermatograful nu va depăşi conturul lor, iar rujul de buze va fi cu o nuanţă mai tare pe buza superioară decît cel de pe buza inferioară. În acelaşi fel se aplică rujul cînd distanţa dintre nas şi gură este mică.

Este recomandabil ca primul machiaj să fie executat de o specialistă, pentru a înţelege şi mai bine această destul de dificilă artă.

POŞTA RUBRICII

ORNA - RAMAT AVIV:

Pentru un ten ridat şi deshidratat, vă veţi unge de 3 ori pe săptămînă faţa, gîtul şi mîinile cu următorul amestec: 1 lingură de ulei de măsline nerafinat, 1 lingură miere de albine, 1 lingură zeamă de portocale şi un gălbenuş de ou; după 30 de minute, această mască se îndepărtează cu ajutorul ceaiului de muşeţel.

DORU W. - IERUSALIM:

Pentru căderea părului este preferabil să vă adresaţi în primul rînd unui dermatolog, care va investiga motivul (hormonal, nervos, etc.).

Oricum, nu vă poate strica o cură de vitamine din seria B1 - B12, iar local: O dată pe săptămînă, încorporaţi un gălbenuş de ou bătut bine într-o jumătate de pahar cu apă; aplicaţi printre şuviţe acest amestec, masaţi bine cu pulpele degetelor, iar peste 10-15 minute spălaţi părul cu apă călduţă în care aţi dizolvat un plic de acid boric. Şi ţineţi-mă la curent.

Sub tipar

IZVOARE

Nr. 28/29

În curînd cititorii de literatură,iubitorii scrisului israelian în limba română, se vor putea delecta cu noul număr al revistei "Izvoare".

Pe curînd !

POȘTA

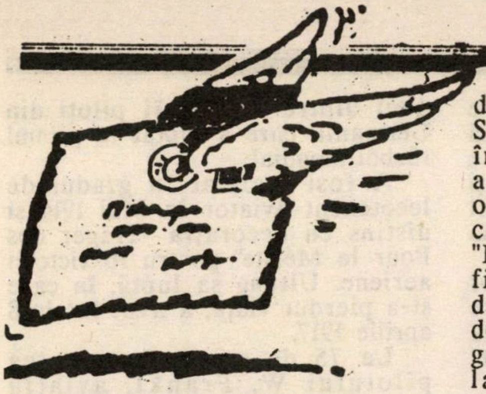

COLABORATORI SAU COLABORAȚIONIȘTI LA "ROMÂNIA MARE"

Stimată redacție,

Adresîndu-mă astfel, se înțelege că mă adresez unor oameni de profesie, unor oameni care, asemenea chirurgilor, de pildă, privesc atent, fac investigații, pun diagnosticul și operează cele mai înfiorătoare boli sau plăgi, la care noi, oamenii simpli, nu avem nici măcar curajul să ne uităm.

Or, în revista dvs. nr.107, la pagina 21, autorul (era să scriu chirurgul) declară, vorbind despre cîțiva cetățeni israelieni care... colaborează la "România Mare", că "...mintea noastră e pentru moment paralizată" și ne lasă nouă, cititorilor, sarcina să continuăm operația chirurgicală care se impune.- Așa se face că s-a născut scrisoarea de față, prin care încerc să operez "pacienții" al căror aspect moral i-a paralizat ziaristului-chirurg mintea.

Citind despre conduita unui A. Poch, din Natzeret Illit, a unui Meier Sinderman, din București, sau a unui doctor în Drept, pre nume Moshe Cohen, am încercat în primul moment un sentiment de furie amestecat cu greață, determinîndu-mă să aleg din instrumentar bisturiul cel mai lung și cel mai ascuțit.

Dar mă răsgîndesc. La ce bun să-i operez ? Merită oare ? Există vreo șansă de vindecare ? Documentîndu-mă, aflu că boala de care suferă indivizii în unele cazuri, se datorează unui virus denumit "blidum lintae", iar în altele, boala constituie o tară ereditară numită "ura de sine".

Caz clasic, pe care aș îndrăzni să-l recomand ca obiect de studiu facultăților de medicină - specialitatea psihiatrie, este cel al "bătrînului și săracului" (aș adăuga, al sărmanului refugiat din iadul israelian) Meier Sinderman, care și-a găsit, însfîrșit, liniștea, tihna și, mai ales, bunăstarea sub oblăduirea onorabilei instituții "Cina creștină", patronată de revista "România Mare".- În Israel n-ar fi avut decît o pensie de cel mult, dar numai de cel mult 300-350 dolari USA pe lună. Ori, fiind în grija marelui filantrop C.V.Tudor, la București, primește chiar pachete cu alimente de două-trei ori pe an și uneori chiar și îmbrăcăminte și încălțăminte.- Să recunoaștem deci, cinstit, că într-adevăr e o mare deosebire și viața acestui om (n-am greșit oare ?) s-a schimbat radical, fapt ce se oglindește în mod fidel în scrisoarea-chitanță, prin care ține să-și răsplătească stăpînul, adică binefăcătorul.

NATHAN BRON
Kiriat Ata.

PLANUL DE LICHIDARE ÎN ETAPE

În "Charta națională palestiniană" din 17.VII.1968 se afirmă că "poporul arab palestinian respinge toate soluțiile care sînt un înlocuitor al eliberării Falastinului în totalitatea lui." Tot aici se mai prevede, în aliniatul 15, "curățirea Falastinului de entitatea sionistă", iar în aliniatul 19 se cere "anularea hotărîrii O.N.U. din 29.XI.1947" prin care se hotărăște împărțirea Falastinului și înființarea Statului evreiesc. La punctul 20 se prevede "anularea declarației Balfour din 2.XI.1917", iar la punctul 21, "eliberarea Falastinului în totalitatea lui".

"Consiliul național palestinian" a aprobat, în iunie 1974, între altele, și următorul plan: "OEP va lupta pe toate căile, inclusiv lupta armată, pentru eliberarea pămîntului palestinian și înființarea autorității naționale independente luptătoare pe toată întinderea pămîntului palestinian care va fi eliberată. Autoritatea națională palestiniană va lupta, după înființarea ei, pentru eliberarea în continuare a întregului pămînt palestinian" - Sfîrșitul citatului.

Arafat s-a obligat ca, pînă în două luni după alegerile din teritorii (ianuarie a.c.) să convoace "Consiliul național palestinian" și să anuleze punctele din Convenția națională palestiniană care prevăd distrugerea Israelului. La 31.I.a.c. Arafat a declarat că amînă convocarea pînă la 18.IV.a.c. Apoi s-a vorbit de o nouă amînare pentru luna mai. Iar la 14.II. s-a afirmat la televiziunea noastră că e vorba de o nouă amînare, pînă după alegerile de la noi. Poate că vor urma și alte amînări. Se afirmă că ei au început să pună noi condiții pentru convocarea "Consiliului național palestinian". Și cer ca modificarea Convenției să prevadă și recunoașterea din partea noastră a statului Falastin, cu capitala la Ierusalim, precum și dreptul de întoarcere acordat arabilor plecați de la noi. Sînt sigur că și alte pretexte și alte condiții vor mai urma.

Gîndurile pe care ni le poartă vecinii noștri, mai apropiați sau ceva mai îndepărtați, ne sînt cunoscute. Pentru conducătorii iranieni noi sîntem "diavolul sionist" din mîinile căruia trebuie eliberat Ierusalimul.

Gîndurile lui Saddam Hussein, dictatorul Irakului, față de noi, le-am deslușit foarte clar - dacă mai era nevoie - și în războiul Golfului din 1991.

Armata siriană a luptat contra noastră în Războiul de Independență din 1948, în Războiul de Șase Zile din 1967 și în Războiul de Yom Kipur din 1973. În toți anii cît ei s-au aflat pe podișul Golan, ne-au bombardat așezările din vale.

Egiptul, cu care avem un tratat de pace, ne cere imperativ să renunțăm la arma nucleară, iar presa guvernamentală este plină zilnic de caricaturi antisemite ca în "Porunca vremii" și de acuzații gen "omorul ritual".

Conducerea noastră actuală, așa cum a înțeles toată lumea, acceptă retrocedarea podișului Golan și înființarea statului Falastin; se vorbește, pe bază de documente, că se duc tratative în problema Ierusalimului. Acceptăm, se pare, și cedarea munților Iudeii și Șomronului, alte puncte strategice foarte importante.

Dacă vom ceda peste tot, vom avea "pace azi", dar nouă ne trebuie pacea și mîine. Ori, cunoscînd planurile oficiale și... mai puțin oficiale ale vecinilor, reiese că lupta contra noastră va continua și după ce vom ceda pretențiilor actuale ale lui Arafat.

Știm că războaiele încep prin ruperea tratatelor de pace sau prin violarea unei stări de nebeligeranţă. Cînd noi vom fi lipsiţi de importante puncte strategice ca platoul Golan, munţii Iudeii şi Şomronului, precum şi de o parte a armamentului, avînd în schimb în coastă un Falastin înarmat şi ajutat de teroriştii Hamas pe care Arafat îi încălzeşte la sînul lui,- ne va fi infinit mai greu să rezistăm planului lor de lichidare al Israelului în etape....

Dr. ADOLF STERNBERG
Tel Aviv.

PE CABLURI: T. V. BUCUREŞTI

Am citit cele relatate de dl. Stan Vlad în nr.107, referitor la TV România pe satelit şi trebuie să mă declar de la început de acord 100% cu ceea ce ne spune D-sa. Într-adevăr, programele pe care le-am văzut (vreo 10-12, graţie unor casete înregistrate de un amic înzestrat cu acea "farfurie" trebuincioasă neapărat în lipsa cablurilor...), sînt selectate cu multă grijă, ele reflectînd mai degrabă bunele relaţii internaţionale pe care le are România astăzi. Ştirile sînt lipsite de un crainic care să le prezinte: se aude numai vocea lui şi vedem imaginile TV, care însă nu ne redau mai nimic despre... realitatea zilelor noastre. În preajma Crăciunului a fost, totuşi, o excepţie: copiii şi adolescenţii care şi-au găsit "locuinţe" pe sub canalele străzilor din Capitală. Ba chiar ni se arăta şi un nou-născut sub un asemenea canal - trist dar adevărat. Apoi am vizionat o emisiune despre românii care au reuşit în străinătate, devenind oameni de vază şi bogaţi, unii chiar politicieni din prima linie în Anglia şi SUA. În fine, mi-a plăcut un program intitulat "Ceaiul de la ora 5" cu Adrian Romcescu, proaspăt revenit (în vizită !) din Danemarca. Dar "cu o floare"... ştiţi Dvs. proverbul !

Lumea de-aici din Israel e dornică să vadă TV România, să audă glas românesc (pe care totuşi îl înţelege cel mai bine) şi în acest sens unii din tribul nostru se luptă acerb, efectiv, să ne aducă în salon TV Bucureşti.

Să sperăm că atunci cînd vor fi prezenţi pe satelit 24 de ore din 24, ne vor aduce imaginea completă, reală, a zilelor noastre, din ţara (noastră) de origine.

Dr. ELIAS ERVIN
Beersheva.

Măsuri antiteroriste în Gaza
(urmare din pag. 15)

După cum şi-au dat seama, cu siguranţă, cititorii noştri, măsurile pomenite în ştirea noastră constituie o păcăleală de 1 Aprilie.

O SOLUŢIE PENTRU GOLAN

Pentru idealul "Păcii" ar trebui, poate, realizată «INTERNAŢIONALIZAREA» Podişului Golan, sub auspiciile O.N.U.-ului, cu participarea egală în drepturi şi datorii a ambelor părţi, astăzi în conflict.

"Golanul, teritoriul nimănui", printr-o asemenea cotitură, ar putea deveni un «GAN EDEN» în regiune, care ar aduce mari satisfacţii morale şi materiale celor două ţări vecine.

Astfel, "Pacea" ar deveni o realitate.

HARRY SHOSHANY
Ramat Hanassi.

DE LA LOCOTENENTUL W. FRÄNKL LA...

În 22 ianuarie 1973 aviaţia germană - Deutsche Luftwaffe - a dat cazarmei din oraşul Neuenbürg numele pilotului evreu Lt. Wilhelm Fränkl. El a fost unul dintre cei dintîi piloţi din Germania care a luptat în primul război mondial.

A fost înaintat în gradul de locotenent aviator în Mai 1916 şi distins cu decoraţia "Träger des Pour le Mérite" pentru 16 victorii aeriene. Ultima sa luptă, în care şi-a pierdut viaţa, a avut loc la 8 aprilie 1917.

La 75 de ani de la moartea pilotului W. Fränkl, aviaţia germană şi-a amintit de el printr-un plic filatelic special.

DAN GALILI
Tel Aviv

N. Red.
Ce-ar fi, ne-am zis, ca poşta din România să ia o iniţiativă asemănătoare, onorînd jertfa evreilor-români în războaiele ţării ? Un bun început l-ar constitui, cred, un timbru amintind de criticul literar Ion Trivale, căzut pe mitralieră, în anii primului război mondial...

... Şi ce-ar fi, în aceeaşi ordine de idei, dacă poşta israeliană ar emite cîteva timbre întru cinstirea celor numiţi "Drepţi ai popoarelor", între care, ca să dăm un singur exemplu, admirabila Viorica Agarici care, înfruntîndu-i pe fascişti, a sărit, în Iunie 1941, la Roman, întru apărarea nefericiţilor din "Trenul morţii".

De cînd rav Ovadia Iosef a recomandat elevilor de ieshiva, din subordinea D-sale, să bea Coca-Cola, noi am trecut la Pepsi.

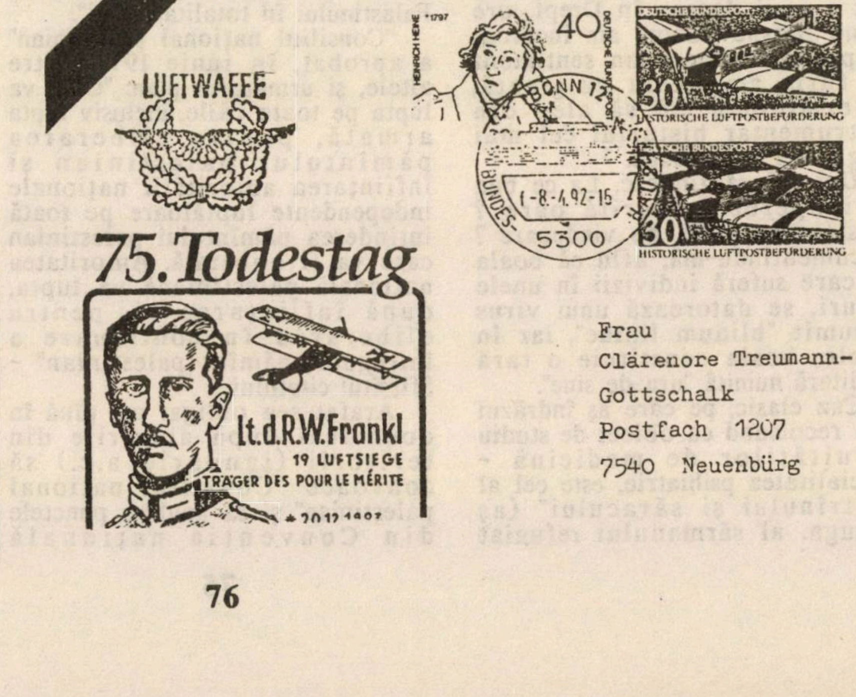

Frau
Clärenore Treumann-
Gottschalk
Postfach 1207
7540 Neuenbürg

POŞTA

RÎS CU IAŞĂRCHIĂS
(Spasme)

Aţi aflat desigur, ca şi mine, că nu de mult autorităţile noastre au depistat, datorită unui post de televiziune, doi ofiţeri de poliţie palestinieni care au luat parte la o manifestaţie a "Hamas"-ului de comemorare a criminalului Aiaş şi au cerut autorităţilor autonomiei să-i pedepsească. Arafat a binevoit să se conformeze. (Dacă cele 6 luni de îndepărtare din funcţie înseamnă pedeapsă).

Cinstit vorbind, mi-a venit să rîd (cu spasme - ca să parafrazez o veche zicală evreiască). Nu de Arafat ci de toată tărăşenia. Căci, cînd a fost ucis acest super-criminal de Aiaş, care avea pe mîini sîngele a peste 50 de morţi şi peste 300 de răniţi, toţi civili, multe femei şi copii, Arafat s-a grăbit să-l proclame "erou şi martir al cauzei palestiniene". Iar a doua zi, soţia lui Arafat s-a şi înfiinţat la domiciliul familiei Aiaş spre a prezenta condoleanţe în numele ei şi al ilustrului ei soţ, a cărui lipsă A SCUZAT-O.

Ce a însemnat oare proclamaţia lui Arafat altceva decît un îndemn elevilor lui Aiaş să continue "opera" maestrului lor şi să răzbune moartea martirului?! Şi elevii s-au conformat rapid.

Se compară cu vina celor doi ofiţeri de poliţie ? Şi cum au reacţionat atunci conducătorii noştri ? Ministrul de externe i-a strîns a doua zi mîna lui Arafat la Bruxelles şi a susţinut cererea sa de a i se acorda o nouă primă de vreo cîteva sute de milioane de dolari.

Să nu-ţi vină să rîzi (cu iaşărchiăs) cum se spune în idiş ?!

HAIM GRIMBERG
Aşkelon

UN VACCIN NUMIT RELIGIE

Tot drumul pe care l-a parcurs, timp de aproape 80 de generaţii, de la Massada şi pînă la Auschwitz, poporul evreu a fost păstorit de către rabinii săi. Numai datorită intransigenţei cu care au păzit vechile legi de Halaha, precum şi dîrzeniei şi devotamentului cu care au învăţat poporul să respecte preceptele sfinte, poporul evreu s-a întors în vechea-noua patrie a sa.

Pe tot parcursul, acestuia i-a mers vestea şi a fost invidiat de către toate naţiunile în sînul cărora a trăit, pentru modul său de a se organiza, pentru igiena sa, educaţia noii generaţii, modestia şi nonviolenţa sa, în pofida faptului că a trăit într-o ambianţă plină de ură, într-o lume în care crimele şi nelegiuirea stăpînilor erau pîinea lor cea de toate zilele, o lume măcinată de războaie (religioase, etnice, teritoriale).

Rabinii s-au străduit mereu ca la cîrma noului stat Iudeu să nu stea sioniştii-atei, deoarece aceştia ar rupe poporul de religie. Rabinii au mai ştiut că Statul, Puterea şi Corupţia merg mînă-n mînă, iar laicizarea acestui popor îl va trînti - din punct de vedere spiritual - mai jos decît dacă ar trece la altă religie: Statul Evreu, fără religia mozaică şi practica ei, va avea soarta Regatului Cruciaţilor.

Religia este un bun spiritual, indispensabil atît omului primitiv cît şi celui civilizat. Numai religia şi practica ei acordă imunitate contra reîntoarcerii la barbarie. Vaccinarea copiilor cu religie nu este mai puţin importantă decît cea contra bolilor infecţioase.

AURELIA SCHERER
Kiriat Haim.

ANTI - CAMPUS

Am citit în "Minimum" (nr. 105), sub semnătura d-lui Iosif Eugen Campus, o recenzie care comentează împreună două cărţi: "Necunoscutul care-ţi seamănă", de Rodica Grindea, şi "Poate mîine..." de Gina Sebastian Alcalay. De ce împreună ? Pentru că recenzentul a descoperit, vizibil speriat, că amîndouă poartă stigmatul "beţiei de cuvinte" ceea ce, spune domnia sa, *"constituie un pericol major, unul dintre semnele care marchează decăderea culturii şi a întregii culturi"*.

Situaţia, carevasăzică, e gravă. Şi totuşi mai grav încă mi se pare faptul că, în zilele noastre, într-o revistă inteligentă, cineva care ţine lunar o rubrică de carte, ne întoarce cu un secol înapoi, la Titu Maiorescu, personaj uitat de multă vreme (şi pe bună dreptate) de către toată lumea. Nu însă şi de dl. Campus, care-i aduce de altfel în articolul său un scurt dar mişcător omagiu. Şi care dezgroapă respectuos de la naftalină formula lui Maiorescu, "beţia de cuvinte", o noţiune simplistă şi confuză care nu e de natură să disocieze un text scris prost de unul bun. Proust făcea fraze de cîte o jumătate de pagină, de o densitate neegalată în proza modernă. Céline, în viaţă personaj odios dar stilist de mare forţă, dezlănţuia torente de cuvinte, cîteodată inventate, ca să formuleze cu maximă expresivitate o singură idee. Înseamnă oare că Proust şi Céline ar trebui şi ei incriminaţi pentru "beţie de cuvinte"?

Nu cunosc cartea semnată Rodica Grindea dar am citit "Poate mîine...", volumul Ginei Sebastian Alcalay şi consider că dl. Campus nu l-a examinat destul de atent, ca să mă exprim delicat. El, practic, nici nu se ocupă de carte. Se mulţumeşte doar să adreseze autoarei cîteva amabilităţi de circumstanţă, fiind foarte grăbit să citeze un pasaj care i-a displăcut fiindcă, aţi ghicit, cade în păcatul "beţiei de cuvinte". Atît şi nimic mai mult. Pe scurt, o execuţie sumară. Foarte regretabil !

În materie de cărţi , se întîmplă cîteodată ca un volum de debut să reprezinte de fapt deconspirarea tîrzie a unui talent matur şi incontestabil. Este, după părerea mea, cazul lui "Poate mîine...".

Cartea e, în primul rînd, jurnalul unei intelectuale cu o culturalitate ridicată, care a asimilat lecturi multiple şi esenţiale şi care posedă o reală capacitate de reflecţie, aptă să pună în circulaţie idei şi să le comenteze adesea cu brio. Pe de altă parte, autoarea are un ascuţit simţ al observaţiei pe care-l exercită cu egală dăruire asupra altora şi asupra ei însăşi. Se conturează astfel o serie de portrete delectabile şi, în primul rînd, portretul personajului principal, hiperinteligenta şi hipersensibila Mimi, cu agitata şi captivanta ei viaţă interioară, care se analizează pe sine cu luciditate, fineţe şi cu o savuroasă autoironie şi care devine treptat, pe măsura lecturii, o fiinţă extrem de ataşantă, plină de adevăr şi de farmec.

Mi se pare remarcabilă de asemeni şi modernitatea stilului, fluiditatea şi eleganţa naturală a frazei, extrema ei precizie şi acurateţe, evitarea cuvintelor "literare", demonetizate de o prea lungă uzură. Pe scurt, tocmai ce stă la antipodul "beţiei de cuvinte" de care dl. Campus se arată a fi atît de preocupat.

V. DIMA
Paris.

Berry Stroianu, Ramat Gan (v-aţi supărat degeaba pe noi, atunci cînd aţi citit că, după părerea lui *Minimum*, cotidianul "Ultima Oră" este "cel mai bun ziar românesc care a apărut vreodată în Israel"; iar la întrebarea Dvs.: "a fost vreun plebiscit în acest sens ?", vă răspundem că nu, n-a fost niciun plebiscit şi nici un referendum - vom avea şi aşa destulă bătaie de cap cu referendumul despre Golan - ci că redacţia, ca orice redacţie din lume, are dreptul să formuleze judecăţi de valoare, iar cititorul, la rîndul său, are dreptul să fie sau să nu fie de acord cu opinia respectivă; cînd "Maariv"-ul dă de Rosh Hashana titlul de "omul nr.1 al anului", nimeni nu întreabă dacă a avut loc vreun plebiscit pe-această temă, toată lumea înţelege că e vorba de punctul de vedere al redacţiei; cînd cronicarul literar sau cronicarul dramatic afirmă că "volumul cutare este cea mai bună carte de poezie din ultimii cinci ani", respectiv "spectacolul cutare de la Kameri este cel mai bun spectacol al deceniului", toată lumea pricepe că amintiţii nu au organizat vreun plebiscit în materie ci şi-au exprimat punctul lor de vedere. Un punct de vedere cu care - aşa cum e cazul într-o democraţie - cititorul - repetăm - poate fi de acord sau poate fi... în dezacord); *Andrei Petternel*, Frankfurt, Germania (am modificat adresa; sperăm că totul este în ordine); *Robert Schwartz* Matzkeret Batia (omule-nu- te-supăra, aşa cum suna o carte pentru copii, de pe vremuri: a efectua tăieturi din scrisorile primite de la corespondenţi e o practică inevitabilă, toate publicaţiile de pe glob procedează aşa; noi vă preţuim, ca-ntotdeauna şi aşteptăm ideile Dvs. mereu interesante) *Gh. Kovacs Eichner*, Tivon (nu sîntem de părerea Dvs.: atrocităţi în Bosnia au comis nu numai sîrbii, pe care occidentul îi pune în exclusivitate la zid, fiindcă aşa e *linia*, ci şi musulmanii şi croaţii; drept care, nu e cazul să săriţi în apărarea acestora din urmă; toate armatele au cîte-un dosar, greu, la activ în materie de crime; cît despre atitudinea părtinitoare a mass-mediei din apus, aceasta, cum arătasem şi cu alt prilej la "Tendinţe", are o explicaţie simplă: croaţii sînt sprijiniţi de Germania şi de Vatican, musulmanii au în spate petrodolarii ţărilor arabe ce urmăresc înfiinţarea primului stat islamic din Europa, în vreme ce sîrbii sînt socotiţi a fi oamenii ruşilor şi ai bisericii ortodoxe).

●

Erata

La nr. 107 (februarie 1996), pag. 42, col. I, rîndul 16, se va citi: "una din cheile succesului de opinie"; iar la rîndul 23, se va citi: "între cele două concepte, al revoluţiei şi al democraţiei".

HAG PESAH ŞAMEAH!
VIVIANE şi HERMAN LEIBOVICI
PERMANENT LA DISPOZIŢIA CELOR INTERESAŢI PENTRU
SERVICII TURISTICE, LA AGENŢIA DE VOIAJ
PROPER TRAVEL LTD.TEL-AVIV
STR.BEN YEHUDA 56, TELEFON 6297477 - 5289992
- BILETE DE AVION ALE TUTUROR COMPANIILOR DE ZBOR, ZBORURI CHARTER, LA PREŢURI CONVENABILE.
- EXCURSII ORGANIZATE: BONISA, NATOUR, OPHIR, RIMON, SKY, BUSTOURS, TRAFALGAR, COST SAVER, COSMOS, GLOBUS, ETC.
- PROGRAME CONVENABILE DE ZBOR-ŞI HOTEL NEW YORK, LONDRA, PARIS, AMSTERDAM, VIENA, ISTANBUL, ANTALIA, etc.
- PROGRAMELE SPECIALE EWTR, OPHIR, etc. PENTRU ROMÂNIA, UNGARIA, BULGARIA, CEHIA, LA PREŢURI ORIGINALE.
REZERVĂRI HOTEL, ÎNCHIRIERI AUTO, EURAILPASS.
FOLOSIŢI SERVICIILE NOASTRE!
SÎNTEM SIGURI CĂ VEŢI REVENI!

POŞTA

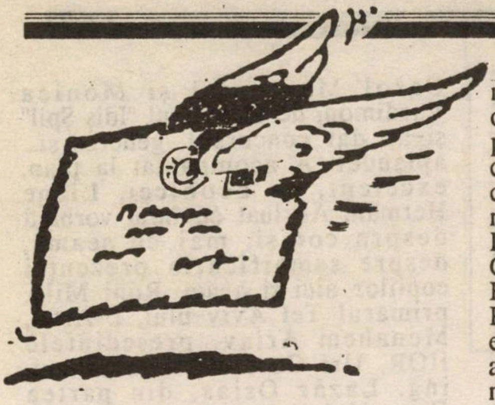

Faver Ravena, Haifa (n-am uitat de baronul pictor Gh. Löwendal: în curînd); *Iosef T. Bercovici*, Raanana, *Sara Drimmer*, Ierusalim, *Boris Lavric*, Iaşi, România, ş.a., ş.a. (opiniile Dvs. cu privire la atentatul de la 4 noiembrie 1995 sînt interesante, logica e vizibilă cu ochiul liber, dar, repetăm, ne-am hotărît să aşteptăm concluziile comisiei de anchetă Shamgar); *av. Iancu Peritz*, Beersheva (mulţumiri pentru tăietura de presă cu articolul prof. Timotei Petride, din ziarul "Libertatea" din Brăila, articol prilejuit de asasinarea lui I. Rabin; este într-adevăr mărturia unui spirit democrat; din lipsă de spaţiu, ne mărginim să reproducem doar un fragment:

"Ca fiu al Brăilei, oraşul lui Panait Istrati, al lui Perpessicius şi al lui Mihail Sebastian, oraş pe care cu satisfacţie îl numesc "al armoniei", deoarece este vatra unde sălăşluiesc de veacuri în "bună învoire şi pace...", turci, greci, bulgari, lipoveni, armeni, evrei, ţigani, oraş unde bulgarul Hristo Botev şi-a găsit refugiul şi locul de acţiune şi unde un albanez a creat alfabetul albanez, ca să dau numai două exemple, ca fiu al acestui "oraş al armoniei" îmi exprim mîhnirea şi indignarea, totodată, faţă de actul mişelesc săvîrşit la Tel Aviv.")

"Sexi-club"; "Legiunea din Israel"; Kapo nu iartă"; "Baby-Doll"; "Un grup de activişti ai Meretz-ului"; "Bonbon"; "Coapse" (nu... şi tot aşa în continuare, nu luăm în consideraţie scrisorile anonime); *Mioara Reichenberg*, Tel Aviv (a.- am transmis D-nei Elena-Esther Tacciu observaţiile Dvs.; b.- iar la celelalte sugestii, reflectăm); *Iehuda Evron-Nachberg*, Haifa (am reţinut pentru publicare eseul Dvs.); *Prof. univ. Riri S. Manor*, Kfar Saba (mulţumiri - multe - pentru observaţiile Dvs. pe marginea problemelor de oftalmologie "la zi"; ne va face plăcere să apelăm, cînd va fi cazul, la opiniile Dvs.; aveţi, e cazul să o spunem, *ochi* bun în materie...); *Tania Sonnenreich*, Ierusalim; *Liviu- Doru Barbu*, Ghivataim; *Sarah Avramovici*, Beersheva; *Adalbert Voinea*, Paris; *Mircea Singer*, Hedera (aşa e, din păcate, repet, *din păcate* am avut dreptate; faimosul montaj cu cranii din *Minimum* , de după Oslo 2 - care-a indignat atîţia iubitori de viaţa-n roz - s-a dovedit, după cumplitele atentate din vremea din urmă, a fi fost - vai ! - de-o tragică justeţe. Învăţătura ? Să recitim rubrica lui Pix din numărul trecut, să băgăm bine-n cap ideea cu "oamenilor nu le plac veştile rele" şi, altădată, cînd mai vedem un asemenea montaj *revoltător*... să ne revoltăm mai puţin).

Harry Shoshani, Ramat Hanassi (cîteva epigrame: "Partidul Naţional Religios trage spre stînga": Nu mai vor ca să îndure/ Izolarea, an de an;/ Le lipsesc doar o secure/ Că în frunte au... ciocan! (Hammer); "Sens unic": Am aflat abia acum,/ După ce-am citit în plan,/ Că acest *al treilea drum*/ Duce numai spre - Golan!; "Încă un partid": Ruşii noştri au Partid,/ Care nu-mi miroase-a bine;/ Cu «Mafia» fac un zid/ Fără teamă, sau ruşi-ne)!; *Zaharia Gorun*, Haifa; *Leon Şaim*, Tel Aviv; *M. David*, Natzeret Illit; *Anişoara Goldeanu*, Düsseldorf, Germania; *av. Rica Revinsohn*, Los Angeles, USA; *Paul Kuntz*, Beersheva (mulţumim pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii critice; ceilalţi, pe curînd).

Amintim corespondenţilor noştri că Fax-ul redacţiei este valabil numai pentru anunţuri publicitare. Mulţumim pentru înţelegere.

●

CORESPONDENŢII NOŞTRI DESENEAZĂ

Ştim. Ne-am întîlnit pînă acuma cu numeroase desene ce vădesc talent. În consecinţă, invităm pe toţi pasionaţii de imagini să ne trimită desenele lor. Le vom alege pe cele mai bune. Şi le vom publica, la "Poşta", cu plăcere.

nou

M. RUDICH

P O E Z I I

Un eveniment editorial:
Opera poetică a lui M. Rudich, publicată, pentru prima oară, într-un singur volum.

. . . Şi, în plus, o selecţie din vestitele lui pagini de publicistică.

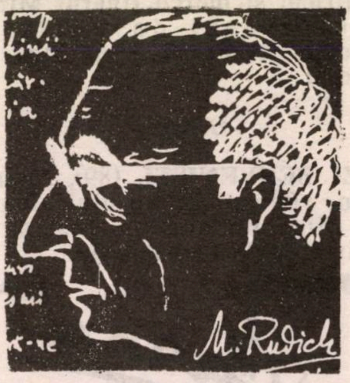

CLEPSIDRA

OLIM

GH. IOSUB, ziarist, comentator de politică externă; fost redactor la "România Liberă", precum şi la Radio şi Televiziune.

TURISM

MIHAI NADIN, critic de teatru; din Germania; la prieteni.
MIRA IOSIF, critic de teatru; de la Bruxelles; la rude.
ING. OSIAS LAZĂR, preşedintele Comunităţii Evreilor din Bucureşti; cu prilejul turneului în Israel al Corului de copii al Comunităţii.

PREMII

D. SOLOMON, dramaturg; premiul *Uniter* decernat de Principesa Margareta a României (fiica Regelui Mihai) pentru piesa "Repetabila scenă a balconului"; la Bucureşti.
RADU LUPU, pianist (Anglia); premiul Grammy pentru interpretarea sonatei pentru pian a lui Schubert; la New York.

ANIVERSARE

MARIUS MIRCU, scriitor, ziarist; 87 de ani de la naştere. (Şi, cu acest prilej, semnalăm că prolificul şi mereu tînărul Mircu este decanul de vîrstă al condeierilor din *alia:* ad mea ve esrim !)

DECES

SUZI BENVENISTI, (89), Assirat Zion, văduva fruntaşului sionist av. Mişu Benvenisti, fost şi el Assir Zion; la Ramat Aviv.

Carnet

Un gînd în amintirea mult dragei mele surori, decedată în aprilie 1995, la Bucureşti

EDITH (ROLINGER) ROTMAN

Felicia Keifa
Cumnat, Ing. David Rotman

La încetarea din viaţă a distinsei sale soţii

RITA (RAIA) LANDESBERG

transmitem D-lui Bruno Landesberg, soţ, şi întregii familii sincerele noastre condoleanţe.

PRIETENII.

A murit la Bucureşti

ACAD. PROF.
DR. ION JUVARA

unul dintre cei mai de seamă chirurgi ai României.

Rugăm familia să primească condoleanţele noastre.

Un grup de
prieteni din Israel.

Am aflat, cutremuraţi, de moartea tragică, în urma atentatului bestial din autobuzul 18 de la Ierusalim, a muncitorilor români, fraţi spirituali ai noştri: **MARIUS GRĂPAN, DANIEL PAPCANĂ, DUMITRU COCORĂSCU, DOMINIC LUNCĂ, MIRCEA JIPA, IMRE AMBRUŞ**, precum şi a D-nei **VALERIA CRĂCIUN**, turistă din România.

Un gînd pios la morminte şi
cele mai sincere condoleanţe
familiilor îndoliate.

MINIMUM

CORUL DE COPII DE LA BUCUREŞTI

Un spectacol emoţionant a fost acela prezentat de corul de copii "Generaţia Tînără din România" al Comunităţii evreilor de la Bucureşti (dirijor: Izu Gott, veteranul formaţiei) în ziua de 12 martie a.c., la Auditoriul "Janice & Philip Levin" din Jaffo.

Într-un moment greu, apăsător al Tel Aviv-ului (atentatele !), cînd la "Habima" se juca cu numai 40 de spectatori în sală, sala care-i găzduia pe copii fusese arhiplină. "Lumea - ne mărturisea scriitoarea Tania Lovinescu, impresionată pe drept cuvînt de cele văzute - se aşezase, din lipsă de locuri, pe podea".

A prezentat, plină de nerv şi farmec, Tricy Abramovici. Actorii Carol Marcovici şi Monica Vardimon, de la teatrul "Idiş Şpil" şi-au dat concursul, generos şi... aplaudat. A acompaniat la pian, excelent, ca deobicei, Liane Herman. Au luat cuvîntul vorbind despre cor şi, mai cu seamă, despre semnificaţia prezenţei copiilor aici şi *acum*, Roni Milo, primarul Tel Aviv-ului, I. Artzi, Menahem Ariav, preşedintele HOR, Uri Gordon de la Sohnut, ing. Lazăr Osias, din partea Comunităţii bucureştene, Irina Verteş de la Clubul "Alia" din Bucureşti. Au fost de faţă D. Aurel Sanislav, ambasadorul României şi alţi membri ai Ambasadei.

SEARĂ MIHAI PASCAL

Mereu activ, mereu "în formă", tandemul A.C.M.E.O.R.-H.O.R. a organizat, în seara de 17 martie a.c., la biblioteca Beit Ariela din Tel Aviv, o seară culturală consacrată regizorului Mihai Pascal. A prezentat Shlomo Leibovici-Laiş. Au vorbit despre M. Pascal, cunoscut îndeosebi prin activitatea sa bogată în domeniul teatrului radiofonic, scriitorii I. Rudel şi Solo Har.

Ţinînd seama că seara s-a desfăşurat sub titulatura "Evrei din România în arta regiei", aşteptăm desigur manifestări asemănătoare consacrate lui Moni Ghelerter, Alexandru Finţi, Manole Marcus, Mirel Ilieşu, David Esrig, Mircea Săucan, Valeriu Moisescu şi alţii şi alţii.

A încetat din viaţă, la Atena, în vîrstă de 84 de ani, poetul grec Odysseus Elitis, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură.

A fost un poet de elită.

D. Pavel Creangă, ministrul Apărării din Republica Moldovenească a fost demis din funcţie de către preşedintele Mircea Snegur, dar, în urma protestelor exprimate de prietenii demnitarului, demiterea a fost suspendată. Corespondentul nostru din Chişinău ne transmite însă că suspendarea e de scurtă durată, soarta ministrului fiind pecetluită.

Pe scurt, Creangă e în pom.

ISRATON LTD.

INSTITUTUL DE REABILITARE AL AUZULUI

- TEL AVIV: "ISRATON". str. Ben Yehuda 39, tel. 03/5172910, 5107317, Orele de primire: 10–13, 16–18

SUB CONDUCEREA DOMNULUI

MICHAEL SHARON

APARATE AUDITIVE INVIZIBILE

(ASCUNSE IN URECHE)

- consult și îndrumare fără plată
- Baterii de lungă durată
- Laborator de reparații
- Prețuri speciale pentru pensionari și membri Kupat Holim

VORBIM ȘI ROMÂNEȘTE

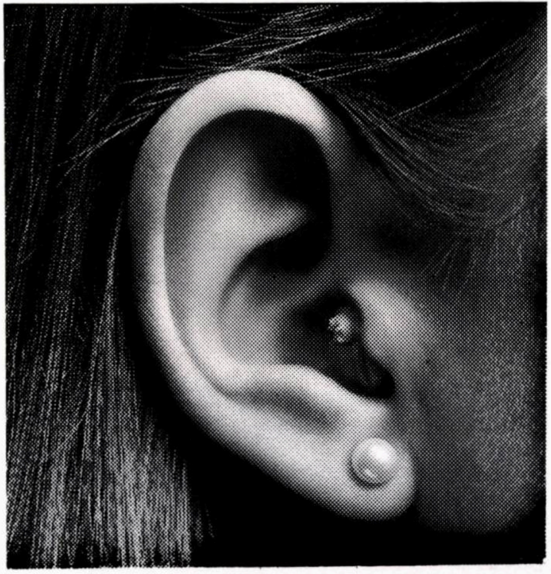

COMODITATE ● IGIENĂ PERSONALĂ ● SĂNĂTATE

BIDAN

● Garanție – un an de la instalare. Cu posibilitate de prelungire.

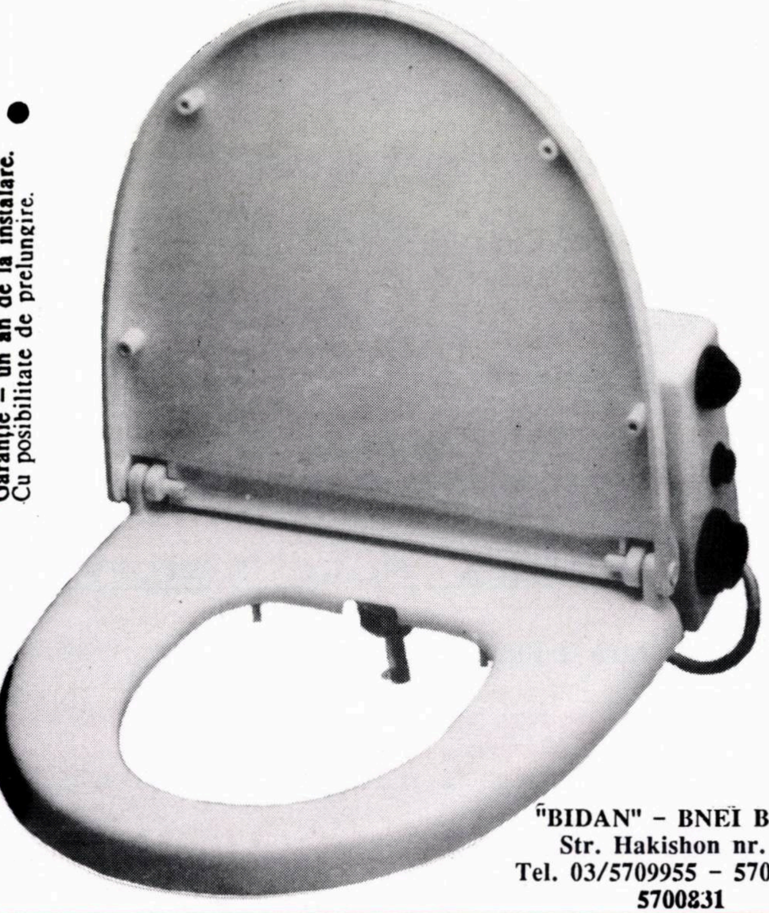

"BIDAN" - BNEI BRAK
Str. Hakishon nr. 16
Tel. 03/5709955 - 5709977
5700831

● **BIDAN este un scaun modern care transformă orice closet în bideu și folosește la spălarea părților inferioare ale corpului cu ajutorul unui jet de apă caldă și la uscarea cu un curent de aer cald.**

● Astfel de creează pentru cel ce-l folosește o senzație de **totală curățenie și prospețime.**

● Noul procedeu este binevenit atît pentru **adulți** cît și pentru **copii** , evitîndu-se contactul mîinii cu fecalele și secrețiile urît mirositoare și total insalubre. **Femeile gravide** găsesc prin **BIDAN** o rezolvare ideală a igienei speciale care li se impune, **suferinzii de erupții, eczeme în părțile interne** simt o alinare a durerilor, iar cei **bolnavi de hemoroizi** pot realiza chiar evitarea operației.

BIDAN-ul se prezintă într-o varietate de modele și culori:

● **BIDAN TURBO,** aparat care încălzește apa și usucă cu aer cald, cu 150x5=750 șkalim

● **BIDAN CU ÎNCĂLZIREA APEI,** , cu 150x4=600 șkalim

● **BIDAN OBIȘNUIT,** cu **75X3**=225 șkalim

Se fac instalații în orice loc din țară o Se poate plăti cu carte de credit

● **Instalarea este simplă și ușoară – 75 șkalim (inclusiv legătura electrică)**

HOLIDAYS

TRAVEL & TOURS

TEL AVIV,Bloc EL AL (pasaj, parter)
strada Ben Jehuda 32, Tel. 5285272/3

TOMY HERESCU - HERSKOVITZ

vă propune:

* **GRUPE DE TRATAMENT ÎN INIMA BUDAPESTEI**
Hotel 5 stele AQUINCUM, semipensiune şi tratament
1660$ inclusiv zborul

* **PACHETE COMBINATE : BUDAPESTA - PRAGA**
sau
BUDAPESTA - VIENA - PRAGA
(6 - 7 - 9 - NOPŢI, inclusiv zborurile interne)
de la 699$ - hoteluri 3 stele; la 999$ DE LUX

* **"HIT" - UL ANULUI 1996 : ODIHNĂ ŞI NOSTALGIE LA PRAGA ŞI KARLOVY - VARY**
11 zile (4 la Praga şi 7 la KARLSBAD) cu...
999$
inclusiv zborul şi transferurile la hotel şi staţiune

POATE FI COMBINAT ŞI CU UN SEJUR DE 3 NOPŢI LA BUDAPESTA ,
deci total 14 zile 1199$

AU INCEPUT ÎNSCRIERILE PENTRU GRUPELE NOASTRE
DE ODIHNĂ ŞI TRATAMENT LA FELIX (HOTEL INTERNAŢIONAL)
- 14 ZILE FELIX + 6 ZILE LA BUDAPESTA 1199$
- 18 ZILE FELIX + 10 ZILE EXCURSIE BUDAPESTA - PRAGA - KARLOVY-VARY
1799$ -
(prima plecare 2 iunie)

Detalii, prospecte şi înscrieri la toţi agenţii de voiaj şi la HOLIDAYS tel.: 03-5285272/3

minimum

LA SFÎRŞITUL LUNII MAI NE VOM DUCE LA URNE SĂ ALEGEM : PENTRU PRIMUL MINISTRU ŞI PENTRU 120 DEPUTAŢI ÎN KNESSET.

EU CU CINE VOTEZ ? – SUNĂ, CA DEOBICEI, ÎNTREBAREA.

PĂI, UITE CU CINE VOTEZI: CU ACEIA CARE, DUPĂ MINTEA DUMITALE, SÎNT MAI TARI DE CARACTER ÎN ÎNFRUNTAREA CU DUŞMANUL NOSTRU DE MOARTE ŞI MAI ÎN MĂSURĂ – DECI – SĂ GARANTEZE EXISTENŢA ŢĂRII.

ASTA E PROBLEMA. SINGURA PROBLEMĂ ESENŢIALĂ. CU CELELALTE NE MAI DESCURCĂM NOI...

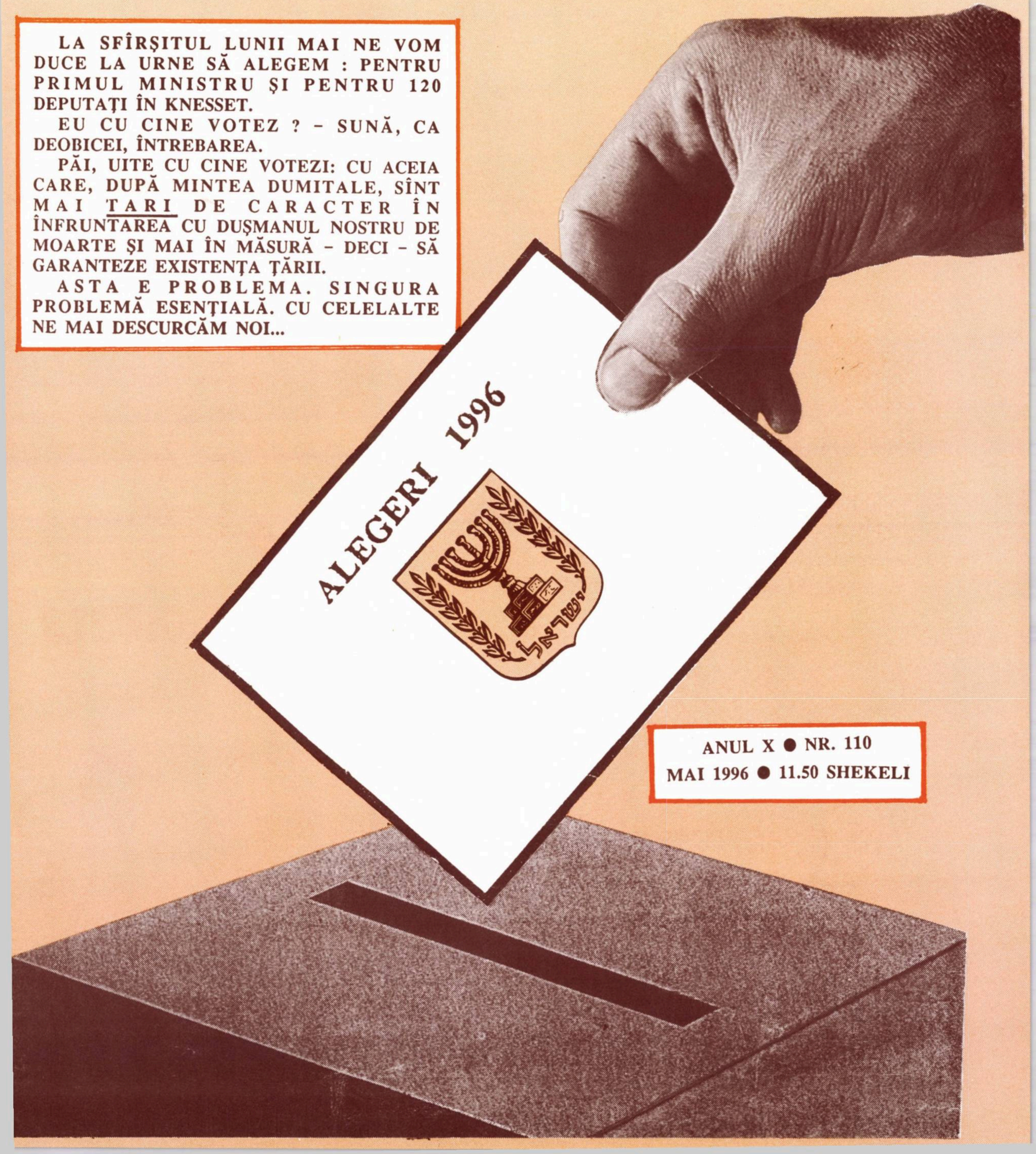

ANUL X ● NR. 110
MAI 1996 ● 11.50 SHEKELI

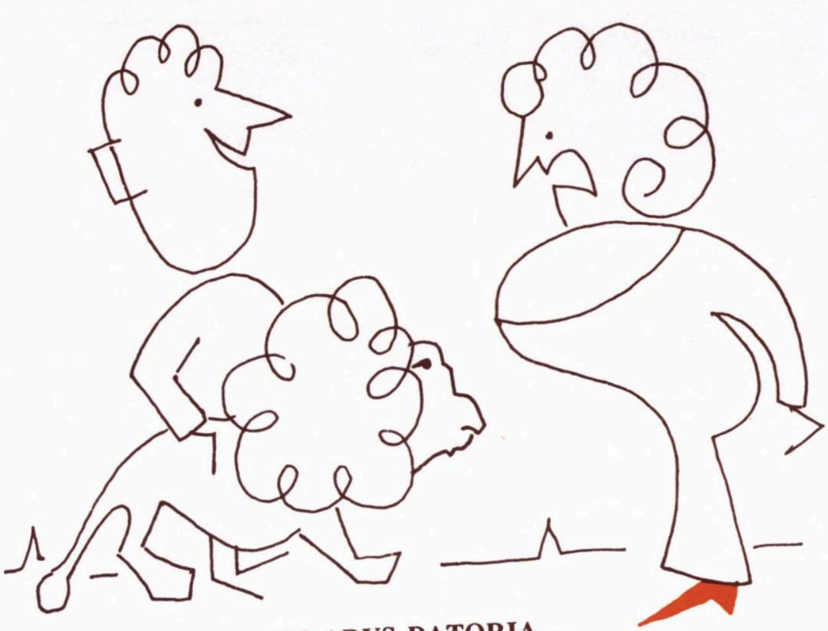

– AM ADUS DATORIA...

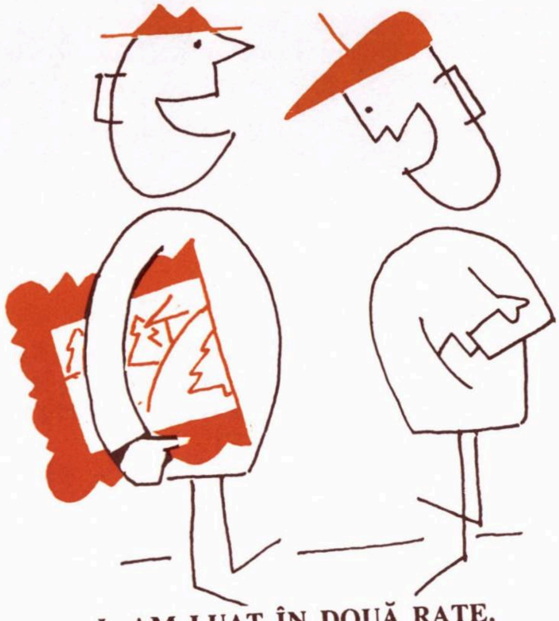

– L-AM LUAT ÎN DOUĂ RATE.

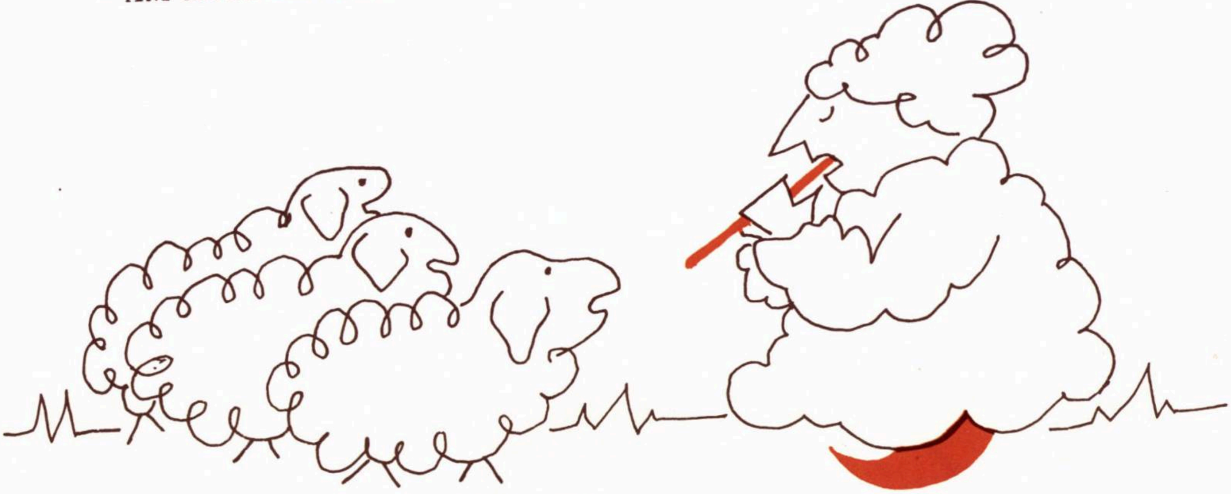

– NUMAI DOINE ? ! UN ROCK NU ŞTII ?

LIVADARU

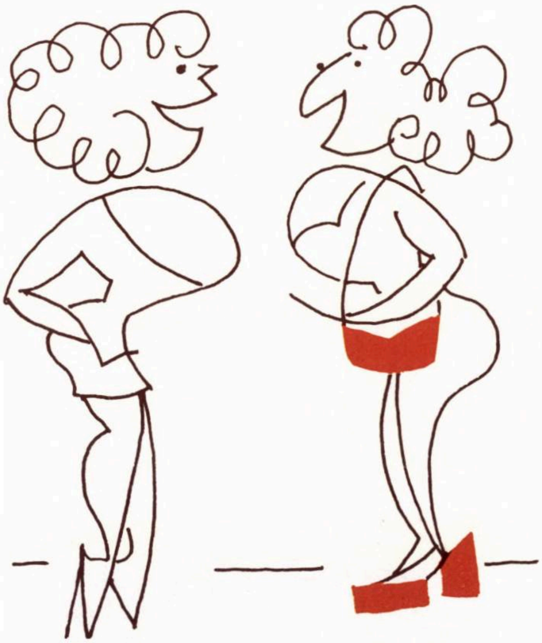

– GUSTURILE DIFERĂ DRAGĂ
ŢIE-ŢI PLACE MUNTE, MIE MARE...

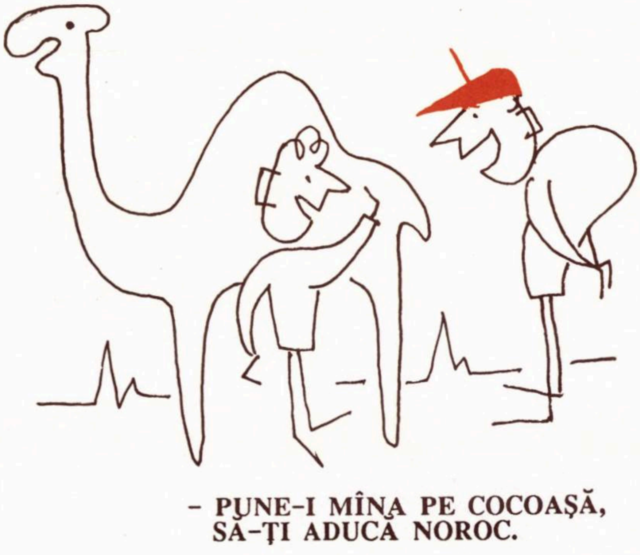

– PUNE-I MÎNA PE COCOAŞĂ,
SĂ-ŢI ADUCĂ NOROC.

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI
(ceea ce înseamnă 23 aprilie)

Luna trecută s-a desfăşurat sub semnul operaţiunii militare "Fructele mîniei".

Să recapitulăm:

1).- După cîteva luni de zile de atacuri ale organizaţiei Hizbullah împotriva soldaţilor noştri din sudul Libanului şi a aşezărilor din Nord, guvernul a decis să treacă la represalii, atacînd din aer, de pe mare şi cu ajutorul artileriei poziţiile teroriştilor. Pînă atunci, d. Peres sperase că *problema* va fi rezolvată, pe căi diplomatice, cu ajutorul americanilor. Iluzii zadarnice: navetele secretarului de Stat Christopher n-au dat nici un rezultat.

2).- Operaţiunea de represalii a urmărit să lovească hotărîtor în poziţiile celor din Hizbullah, inclusiv a celor de la Beirut şi, prin efectele acestor atacuri (refugiaţi, etc., etc.) să pună guvernul libanez "la colţ", silindu-l a dezarma teroriştii şi a face ordine în propria sa ţară. Pînă la ora de faţă, obiectivele acţiunii nu au fost atinse. Hizbullah continuă să trimită katiuşe la Kiriat Shmona iar guvernul libanez nu face nici o mişcare fără ordin de la Damasc. Atît lui Assad cît şi iranienilor care patronează "spiritual" şi financiar mişcarea teroristă, puţin le pasă de soarta refugiaţilor libanezi. La toate acestea s-a adăugat nenorocirea din satul Cana, din sudul Libanului: răspunzînd focului tras de Hizbullah, tunurile Zahal-ului au atins o clădire cu refugiaţi civili, provocînd moartea a circa o sută de persoane. Nu puţini comentatori din Occident au înţeles că vina o poartă teroriştii: aceştia, după bunul lor obicei, s-au ascuns în spatele civililor, atrăgînd riposta artileriei noastre; care nu putea şti, de la distanţă, pe cine vor nimeri obuzele. Din păcate însă, scenele văzute la televiziune au avut un efect cumplit, provocînd imense daune prestigiului israelian în lume.

3).- A urmat, cum se ştie, o adevărată sarabandă diplomatică menită să asigure încetarea focului. Odată cu Warren Christopher, s-au repezit în zonă miniştrii de externe ai Franţei (de Charette), Rusiei (Primakov), Italiei (d-na Agnelli), etc., etc., călcîndu-se pe picioare şi venind fiecare cu propuneri mai mult sau mai puţin bineintenţionate.

Scopul Israelului este clar: încetarea focului, precum şi un aranjament care să asigure că Hizbullah nu va mai ataca localităţile din Galil.

Scopul Hizbulla-lei (citeşte Iran-Siria) nu este mai puţin clar: încetarea eventuală a focului, fără nici un aranjament serios: astfel încît Hizbullah să poată teroriza oricînd aşezările din Nord, pentru a îngenunchia Israelul şi a-l obliga să accepte diktatul Siriei.

. . . Şi, în acest context, campania electorală parcă-parcă nici nu a existat.

minimum

Apare lunar
Redacţia şi administraţia:
Str. Zamenhoff nr.13
64373 - Tel Aviv
P.O.B. 11472, Tel Aviv
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443
Fax numai pentru anunţuri publicitare

Director
Al. Mirodan

Publicitate: 1 inch - 45 şekeli
Carnet: 15 cuvinte - 20 şekeli
Abonamente Israel
6 luni (6 numere): 65 şekeli
1 an (12 numere): 125 şekeli
Preţul include costul expedierii.
Străinătate: (1 an - 12 numere) Europa - 70 dolari; România - 65 dolari; U.S.A., Canada - 80 dolari; America de Sud, Australia, Noua Zeelandă - 95 dolari; Insulele Fidji - 150 dolari
Expediţia cu avionul.

Prezentarea artistică:
Adar Darian

Difuzarea: ATLAS
Articolele semnate de colaboratorii noştri reprezintă personalitatea şi punctul de vedere al acestora. Se înţelege, aşadar, că redacţia nu împărtăşeşte totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacţia nu răspunde de conţinutul anunţurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM-PUBLISHERS LTD.

TENDINTE

Israel: adevăratul învingător al războiului din Liban: Siria

"Atacurile cu katiuşe al Hizbullalei şi puternicele contra-atacuri ale Israelienilor au creat exact ceea ce preşedintele Hafez Assad a vrut: un nou conflict armat cu Israelul, o confruntare strînsă de pe urma căreia ţara sa nici nu va suferi şi nici nu va putea fi învinovăţită. Dimpotrivă: în ultimul conflict arabo-israelian, Siria va fi singurul cîştigător, aşa cum şi-a planificat.

Assad ştie că fără aprobarea lui, nici o katiuşă şi nici o misilă anti-tanc din propriile sale stocuri sau în tranzit de la aliaţii săi iranieni, nu ajunge la Hizbullah libaneză. Comunicaţiile acesteia, transportul şi transferul de fonduri din afară depind numai de el. Prin ocupaţia siriană a Libanului, acesta, ca şi întreaga bază de operaţii a Hizbullalei, depind numai de el.

Cu trei ani în urmă, el promisese că va opri atacurile Hizbullalei contra Israelului, atîta timp cît Israelul nu va ataca el întîi aşezările acestei organizaţii din Liban. Hizbullah a încălcat această înţelegere în nenumărate rînduri, cu aprobarea lui, dar cînd a repetat această încălcare după atacurile sinucigaşe de la Ierusalim, Ashdod şi Tel Aviv, guvernul Partidului Muncii israelian a trebuit, fie să răspundă cu promptitudine, fie să meargă direct la înfrîngere în alegerile din lunile următoare.

Washigtonul şi Israelul ştiu totul despre rolul Siriei. Nici o problemă: Assad poate conta în linişte pe faptul că ambii vor reveni după alegeri - dacă Partidul Muncii va cîştiga - cerîndu-i să semneze un tratat de pace şi oferindu-i Golanul ca plată.

Increderea sa se bazează ferm pe faptul că - orice ofensă le-ar aduce conducerea dictatorială siriană - Occidentul, Israelul şi Orientul Mijlociu nu vor reacţiona în nici un fel.

Şi-a călcat promisiunea făcută Arabilor de a ieşi din Liban. Nici o reacţie. A exterminat zeci de mii de cetăţeni de-ai săi cînd s-au împotrivit regimului său în oraşul sirian Hama. Tot nimic. A transformat Damascul în capitala teroriştilor palestinieni. Statele Unite au pus Siria pe lista naţiunilor teroriste. Dar liderii ei au făcut din Assad un obiectiv de pelerinaj.

Teroristul Ahmed Jibril emite la radio din Damasc, oferind, grijuliu, cu asentimentul Siriei, fiecărui "Colonist Sionist" o alternativă: "Ieşiţi de acolo, sau vă transformăm în bucăţi de carne sfîrtecată şi zvîrlită pe aleile Palestinei".

Cum de-şi permite Assad aşa ceva? Pentru un singur motiv: pentru că el este cu mult mai isteţ în jocul Orientului Mijlociu decît oricare şi toţi Americanii la un loc de la Henry Kissinger încoace.

Ambele guverne, israelian şi american, s-au auto-convins că el este indispensabil păcii în Orientul Mijlociu. Acesta este un lucru discutabil, (etichetat chiar ca "baloane"), mai ales acum cînd şi alte state arabe au reuşit să supravieţuiască după şocul tratativelor cu Israelul.

Guvernele israelian şi american vor să creadă că, dacă el ia înapoi Golanul şi semnează un tratat de pace - pac ! - el îi va va dezarma pe prietenii săi terorişti, bandele palestiniene de la Damasc, va înceta să folosească Hizbullah şi Iranul ca războinici de substituţie şi va accepta pentru totdeauna Israelul drept vecin.

Dacă vreţi să credeţi această fantezie, nu e greu de crezut de-asemeni că atacurile cu katiuşe şi contra-atacurile israeliene sînt doar o acţiune limitată între Israel şi cîţiva terorişti libanezi, cu Assad doar supervizîndu-i zîmbitor şi profund amuzat.

Puteţi chiar să credeţi şi că discursurile pre-înregistrate ale lui Ahmed Jibril de la Damasc

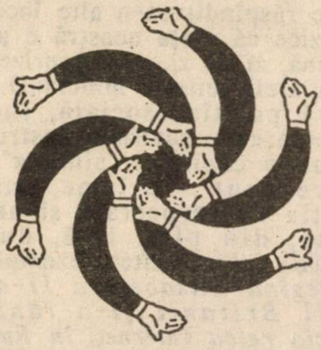

TENDINTE

sînt redactate din proprie inţiativă şi nu din a stăpînului său de la palatul prezidenţial, à-propos de carnea evreiască sfîrtecată şi aruncată pe alei."

(După un articol de A.M.Rosenthal, în "New York Times", 1996)

Israel: conflict între armată şi guvern ?

Toată presa din Israel (dar şi din lume) a publicat cu litere de-o şchioapă declaraţiile generalului Ghiora Inbar, ofiţerul responsabil pentru coordonarea legăturilor cu Armata Libanului de Sud:

"*Ne vom realiza obiectivele unul după celălalt* - a spus Inbar - *conform planurilor şi dispoziţiilor primite şi nu vom îngădui primului ministru să ne oprească înainte de a ne fi îndeplinit misiunea*".

Nu a fost o "scăpare", o vorbă aruncată, la nervi, între amici. Inbar s-a adresat ziariştilor, perfect conştient că spusele sale vor face ocolul ţării. Şi ale lumii. Ceea ce s-a şi întîmplat. Este pentru întîia oară în istoria Israelului cînd un general, în uniformă şi în exerciţiul funcţiunii, face asemenea declaraţii. Nu că n-ar mai fi existat şi pînă acuma divergenţe între militari şi guverne, dar acestea rămîneau, îndeobşte, între cei patru pereţi ai Consiliului de Miniştri, sau aflai de ele, cîte ceva, din diferitele "scurgeri" mai mult sau mai puţin intenţionate.

Pentru unii, generalul Inbar a dat-o, dacă se poate spune aşa... în bară, comiţînd un act de sinucidere profesională. *Ieşirea*, cu iz de revoltă împotriva autorităţii de Stat, nu îi va fi iertată.

Pentru alţii, gestul lui Inbar reflectă sentimentul de frustrare al armatei, silită, după cum se ştie, să suporte luni de zile de-a rîndul, fără a riposta, atacurile celor din Hizbullah, asupra soldaţilor din nordul Libanului şi a aşezărilor din Nordul ţării; atacuri ce-au provocat morţi, răniţi şi un sentiment profund de umilinţă în rîndurile Zahal-ului.

Operaţiunea de represalii declanşată în cursul lunii aprilie împotriva terorismului islamic din Liban, a fost botezată: "Fructele mîniei". Se poate afirma că printre aceste fructe se află şi izbucnirea generalului Inbar.

Fenomenul este pe cît de semnificativ, pe atît de primejdios. Să sperăm că această bombă cu explozie întîrziată pe care o constituie divergenţele dintre armată şi factorul politic va fi dezamorsată cît mai degrabă. Şi că unitatea de gîndire şi de acţiune dintre militari şi "civili" va fi restabilită pe de-antregul.

Israel: ce părere au ai noştri despre Arafat

Potrivit unui sondaj *Gallup*, comandat de organizaţia independentă IMRA (care se ocupă de analizarea modului cum se reflectă în mass-media evenimentele politico-sociale), cca. 7% dintre evreii israelieni sînt de părere că Arafat şi-a respectat obligaţiile legate de "procesul de pace", în vreme ce majoritatea covîrşitoare a celor întrebaţi (peste 90%) au declarat că şeful OEP-ului nu şi-a respectat obligaţiile în cauză sau a făcut "mult mai puţin decît ar fi trebuit în această privinţă".

De notat că pînă şi cetăţenii ce votaseră cu *Meretz* în 1992, au declarat că Arafat a făcut prea puţin (71%), sau că n-a făcut literalmente nimic (5,7%).

Israel: ce se poate obţine din cadavre

"E foarte posibil să extragem rezultate politice din cadavrele israeliene, rezultate care să însemne eliberarea unor pămînturi palestiniene".

(Dintr-un articol în ziarul "El Hayat al Jadida", oficios al lui Yasser Arafat, laureat al Premiului Nobel pentru Pace,- articol publicat la cîteva zile după atentatele de la Ierusalim; după "Jerusalem Post", 1996)

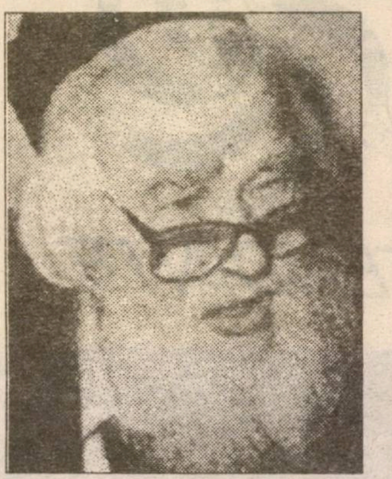

Rabinul Eliezer Shah (94), conducătorul partidului "Deghel Hatora", şi-a pierdut vederea, fiind aproape orb.

Dar le vede în continuare la capitolul aranjamente politice.

●

Actriţa franceză de film, Anouk Aimée, a hotărît să vină-n vizită în Israel, în ciuda evenimentelor; ba chiar, din cauza evenimentelor; aşa, în semn de solidaritate.

Aimée, je t'aime !

●

Uzi Fasa (38), ex-şeful departamentului de ceremonii al Histadrutului şi martor al statului în procesele intentate foştilor lideri sindicali (Arthur Israelovici şi alţii) a fost condamnat (fără ceremonie) la 6 luni închisoare efectivă pentru înşelăciune şi fals în acte publice.

Uzi Falsa.

• FRUCTELE MANIEI •

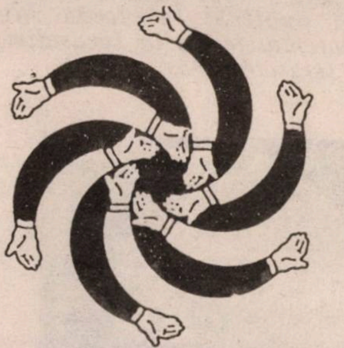

TENDINTE

Premierul chinez Li și președintele Franței, Jacques Chirac: Principii, principii, dar brînza-i pe bani.

Franța: drepturile omului înainte de toate

"Scena s-a petrecut în sufrageria cea mare de la Ministerul de Externe al Franței. Primul ministru francez, Alain Juppé, urma să închine un toast în cinstea oaspeților chinezi. Iar printre cuvintele pe care trebuia să le rostească se afla și următoarea frază: "Orice progres real pe tărîm social și economic trebuie să fie însoțit de unul asemănător pe tărîmul democrației și al drepturilor omului". O frază oarecare, banală. Numai că cineva făcuse să ajungă textul în mîinile chinezilor înainte de banchet. Iar primului ministru chinez Li Peng, care venise de la Beijing cu punga plină de bani, aceste cuvinte i-au provocat o mică criză de furie. El a amenințat gazdele că nu le mai dă nici una din "jucăriile" cu care venise: un acord maritim, un acord pentru furnizarea de gaz natural, etc. Ca să nu mai pomenim de cadoul cel mare, o adevărată bijuterie: achiziționarea a 30 de avioane "Airbus", în valoare de 1 miliard și jumătate de dolari... Pînă la urmă, francezii care înghițiseră în sec afrontul au căzut în genunchi, făcînd tot ce se cuvine pentru semnarea convențiilor. Fraza lui Juppé a fost scoasă din text și aruncată în groapa cu amintiri unde zac cuvintele-frumoase-care-ar-fi-putut-fi-rostite".

(După un articol de Michael Hirsh, în «Newsweek», U.S.A., 1996)

... De ce am reprodus fragmentul de mai sus ?

Mai întîi, desigur, pentru ca să ne facem o idee despre dedesubtul relațiilor economice dintre țările occidentale și țările bogate de prin diferite orienturi.

Pe urmă, însă, pentru ca să vă propunem un mic exercițiu. Luați o sticluță cu "Tipex", ștergeți cuvîntul "China" și înlocuiți-l cu "Iran".

În felul acesta veți înțelege mai bine de ce - pe de-o parte - liderii civilizați și culți și sensibili (n-ar omorî o muscă) din Occident ne fac cu ochiul, complice, exprimîndu-și disprețul la adresa Hizbullalelor, iar pe de altă parte ne vîră frumos (pe motive de parnasa) cuțitu-n spate:

România: cine va învinge în alegerile din toamna

Un sondaj *Gallup International* organizat nu de mult în rîndurile a 1138 persoane cărora li s-a cerut să răspundă cu cine ar vota astăzi (alegerile vor avea loc în toamnă) a dat următoarele rezultate:

C.D.R.(opoziția):	26,5%
P.D.S.R.(partidul de guvernămînt)	18,8%
Partidul Democrat (Petre Roman)	10,2%
Partidul Socialist al Muncii (I.Verdeț)	7,3%
U.D.M.R. (maghiarii)	7,2%
P.R.M. (C.Vadim Tudor)	6,7%
P.U.N.R. (Gh. Funar-Cluj)	5,3%
P.A.C. (N. Manolescu)	4,2%

etc.,etc.

Lumea: păcăleli de 1 aprilie

Pe-aici, prin Israel, obiceiul (ba chiar voluptatea) de a trage păcăleli de 1 aprilie nu este chiar așa de răspîndit ca-n alte locuri. S-ar zice că viața noastră e atît de plină, zi de zi, de... surprize și de păcăleli (citește minciuni) de natură politico-socială, încît parcă-parcă organismul nostru e saturat la capitolul "uimitor" și "neprevăzut". În lume, însă, tradiția fu respectată și anul acesta, din plin. Iată, după "*România Liberă*", cîteva exemple:

"Regina Elisabeta a II-a a Marii Britanii și-a lansat propria rețea Internet, în Rusia se fabrică grenade incrustate cu diamante, iar belgienilor li s-a spus că trecerea la ora de vară s-a amînat. Britanicii creduli știu acum că Prințesa Diana și-a rezervat un loc la avion, la clasa turist, pentru a face economii, iar germanii au citit că pasagerii curselor Lufthansa vor putea avea șansa ca în curînd să fie așezați lîngă un posibil "partener de dragoste", pe baza compatibilității stabilite de sistemul computerizat al companiei aeriene. Acestea sînt numai cîteva din "perlele" apărute în presa internațională cu ocazia Zilei Păcălelilor (1 aprilie), scrie Reuter. Și, tot de ziua păcălelilor, pe străzile Moscovei s-a plimbat un inedit cuplu: Lenin și Hitler !"

Slovacia: partid politic erotic.

Ideile Ciciolinei fac valuri.

După Italia, România (unde, așa cum am anunțat, prostituatele au hotărît să înființeze un partid politic). După România,- Slovacia. Aici, la Bratislava, s-a constituit zilele trecute "Inițiativa Erotică Independentă" (N.E.I.). Nu este vorba, din cîte înțelegem, de-o formație a prostituatelor, ci de-o mișcare deschisă tuturora și menită să ofere electoratului slovac *altceva* decît partidele politice obișnuite. Președintele lui N.E.I., d. Anton Bohuslav Gajdosik, a declarat că partidul său se va prezenta la alegeri (și la *ei* sînt alegeri anul ăsta...) sub lozinca: "Mai mult erotism, mai puțină politică !".

O lozincă bună, pe care *Minimum* o îmbrățișează cu căldură. Regretînd acum, înainte de 29 mai, că a lor noștri din Israel nu le-a trecut prin cap, din vreme, o asemenea idee.

TENDINTE

Cine ştie ! Ţinînd seama de părerea strălucită pe care o are electoratul nostru despre feluriţi politicieni din partidele "clasice", un N.E.I. israelian ar fi obţinut cu siguranţă 10-12 mandate, schimbînd (în bine) faţa Knessetului.

Lumea spectacolului: sexul = publicitate...

... publicitate pentru vedete; precum şi bani; mulţi. Aşa se explică faptul că starurile hollywoodiene (dar şi colegii din ţări mai europene) s-au pornit pe dezvăluiri din viaţa lor sexuală, de neconceput în urmă cu 10-20 de ani. Se spune totul. Fiindcă, pe de-o parte – aşa cum au constatat producătorii de filme – aceasta atrage publicul la casele de bilete: oamenii vin să-i vadă "cu ochii lor" pe ecrane pe actorii (şi actriţele) care fac, la aşternut, aşa şi pe dincolo. Pe de altă parte, dezvăluirile persoanelor în cauză, ale foştilor soţi şi amanţi sînt plătite bine (vezi şi cărţile de amintiri erotice despre Prinţesa Diana): se poate trăi frumos dintr-o indiscreţie de alcov.

Două "cazuri" la ordinea zilei în lumea filmului:

A făcut mare vîlvă, anul trecut, păţania – cu ghinion – a actorului britanic Hugh Grant, vedeta filmului de mare succes "Patru nunţi şi o înmormîntare": el a fost descoperit de poliţia din Hollywood în maşină, împreună cu prostituata de culoare, Divine Thompson, în timpul unei reprize de sex. Aceasta a însemnat pentru Divine o spectaculoasă creştere a "actiunilor" în domeniul de activitate care îi este specific, precum şi a veniturilor, în urma numeroaselor interview-uri date la televiziune şi în presă.

Dar şi Grant, în discuţiile sale cu ziariştii, nu face un secret din preferinţele sale în amor: o partidă de sex este, întotdeauna, mai excitantă, atunci cînd ştii că poţi fi, oricînd, surprins de amantul "en titre" al partenerei, aflat în camera de alături; una din obsesiile sale este lenjeria de damă, iar dorinţa sa de a face

● Nud de Heddy Löffler. Un nud care, după părerea noastră, ar putea fi folosit ca afiş electoral în campania declanşată de partidul N.E.I.

Cu atît mai mult cu cît, generoasă cum o ştim, colaboratoarea noastră ne-a informat că nu pretinde nici un fel de drepturi de autor.

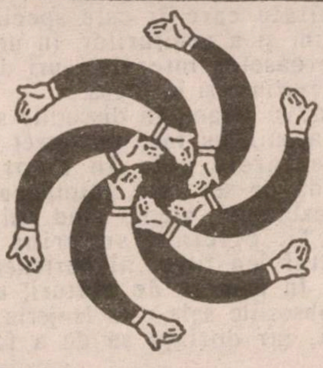

TENDINȚE

dragoste variază de la zero, în unele perioade, cînd se simte "ca un eunuc" pînă la maximum, cînd devine oarecum agresiv, dorinţa sa imperioasă de a avea o femeie conducîndu-l la imprudenţe de genul celei care a stîrnit atîta scandal la Hollywood şi nu numai. Uneori, îi place să-şi imagineze comiterea unui incest, acesta fiind unul din motivele pentru care el şi Liz Hurley, prietena sa "oficială", se înregistrează, cîteodată, la hotel, drept frate şi soră.

Atracţia pe care actriţa americancă Melanie Grifith (37 de ani) o are pentru spaniolul Antonio Banderas (35), cu care de altfel a format anul trecut la Hollywood «cuplul anului», este explicată de cel de-al doilea soţ al divei. Într-o dezvăluire fulminantă, Steven Bauer susţine - din experienţă - că "sexul este singura cale de a o ţine alături pe Melanie". Se pare că Banderas este exact tipul potrivit pentru ea, fiind "focos ca un taur". Pasiunea dintre Melanie şi Antonio a izbucnit în 1994, în timpul filmărilor la "Too Much", filmările înregistrînd întîrzieri de ore întregi în aşteptarea ca cei doi să coboare din pat.

Steven Bauer jură că Melanie este o femeie nesăţioasă şi foloseşte droguri pentru a-şi prelungi plăcerea, ea fiind sensibilă la farmecul erotic al bărbaţilor "duri". Steven a cunoscut-o în timpul filmărilor la «Ea este acum în armată»: "Eram leşinat după ea. Era tristă după divorţul de Don Johnson şi tocmai avusese un accident de maşină. O lovise o maşină pe Sunset Bulevard pe cînd traversa, beată... A pus ochii pe mine şi aşa a început totul. Prima noapte de dragoste nu o voi uita niciodată, a fost şi a rămas cea mai grozavă din viaţa mea. Melanie era sex pur şi aşa m-a legat şi încătuşat. Ce femeie ! Nu mai puteam să stăm departe unul de altul, ne-am luat o casă la New York şi ne-am căsătorit. Am petrecut împreună momente uimitoare, adevărate nopţi de foc. Dar m-a ruinat, eram sub influenţa cocainei de dimineaţă pînă seara. Uneori ne sculam în plină noapte şi plecam în căutarea drogului preferat. Melanie m-a aruncat în acest vîrtej al drogurilor".

Steven povesteşte în continuare că Melanie s-a întors la primul ei soţ, Don Johnson. Ei s-au întîlnit în 1972, cînd ea avea 14 ani şi el 22. Patru ani mai tîrziu, după petreceri cu alcool şi droguri, s-au căsătorit la Las Vegas, pentru ca, după doar 6 luni, să divorţeze. După 10 ani (timp în care Melanie a fost căsătorită cu Steven Bauer), pasiunea irumpe din nou. Melanie declara: "Acum facem dragoste de 10 ori pe zi. Sexul este drogul nostru". Iar Don adaugă: "Ii spun bună dimineaţa şi ea vrea să fac amor, îi spun bună ziua, ea vrea din nou acelaşi lucru. E un adevărat miracol că am avut timp să muncim.".

Apoi au intervenit din nou probleme cu alcoolul. Şi, în fine, a sosit Banderas, "a latin lover".

(După "România Liberă", Buc. 1996)

●

Regina Elisabeth a II-a a Angliei i-a dat afară din garda regală pe lordul Palmer şi pe ofiţerul Alexander Hay, din pricină că aceştia au desvăluit presei fel de fel de amănunte (picante) despre legătura dintre Prinţesa Diana şi capitanul John Hewitt.

Regina are dreptate: lordul sus-amintit merita palme, iar colegului său de rele trebuie să i se spună Hay sictir !

HITAHDUT OLEI ROMANIA
IERUSALIM

OMAGIU STATULUI ISRAEL

PENTRU IMPRESIONANTELE REALIZĂRI ÎN CEI 48 DE ANI DE EXISTENŢĂ ÎN CONDIŢIILE GRELE DE LUPTĂ PERMANENTĂ CU DUŞMANII NOŞTRI, DUŞMANI CARE, ÎN CIUDA ATACURILOR LOR SĂLBATICE, NU VOR IZBUTI SĂ CLINTEASCĂ VOINŢA NOASTRĂ DE A TRĂI LIBER ÎN ŢARA NOASTRĂ.

URĂRI DE PACE ŞI PROGRES CONTINUU IERUSALIMULUI - CAPITALA ETERNĂ A ISRAELULUI ŞI A POPORULUI EVREU LA A 29-A ANIVERSARE A REÎNTREGIRII.

Preşedinte - ZWI ROSEN

Secretar general - ING.MAURICIU SAIOVICI

Responsabil resort cultural - MOSHE KREISEL

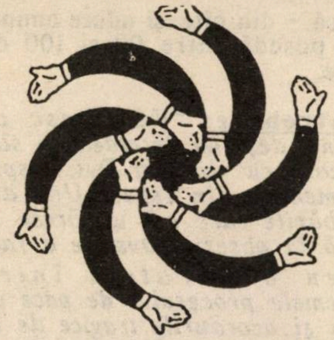

TENDINȚE

Israel: însfîrşit, primul film despre Transnistria

Transnistria,– cu zecile de mii de morţi din rîndurile localnicilor şi ale celor deportaţi acolo, supranumită şi "Cimitirul uitat" de către supravieţuitorii dezamăgiţi şi necăjiţi că suferinţele lor n–au fost nici cînd pomenite sau luate în seamă,– Transnistria, deci, a constituit pentru mine o obsesie: ani de zile am bătut în zadar la uşile unor potenţiali donatori, instituţii şi comitete, în ideea de a obţine suma necesară finanţării unui film dedicat tragediilor petrecute acolo. La un moment dat ajunsesem chiar la o înţelegere cu Televiziunea ucraineană pentru a filma la faţa locului lagărele şi ghetto–urile deportaţilor: pe vremea utilizării lor, fuseseră administrate de către guvernatorul George Alexianu, dar astăzi ele fac parte din teritoriul Ucrainei. Spre regretul meu însă, nu am reuşit să finalizez aceste îndelungate încercări.

Şi totuşi, de curînd, am avut surpriza pe care aş fi dorit–o realizată cu ani în urmă: regizorul Zoltan Terner şi producătorul Marcu Simionovici, ambii de la "Televizia Hinuhit" (T.V. israeliană educativă), dînd dovadă atît de îndrăzneală cît şi de tenacitate, au reuşit să–şi încununeze strădaniile cu un binemeritat succes: efectuarea şi proectarea pe ecranele T.V. ale unui film închinat Transnistriei, bazat pe documente scrise şi convorbiri cu supravieţuitori de acolo, ce nu au uitat zilele negre de deportare, suferinţă şi moarte dinprejur. Naratorul, marele scriitor Aron Appelfeld, face parte dintre ei.

Filmul povesteşte ce a fost Transnistria, evocă măcelul de la Bogdanovca, reaminteşte efortul de repatriere al orfanilor, şi prezintă pînă şi cîntece care s–au compus şi cîntat acolo.

Datorită acestei pelicule, israelienii vor putea umple un gol din istoria atît de zbuciumată a neamului, iar supravieţuitorii îşi vor primi o primă satisfacţie morală, atît de îndelung aşteptată.

Dar un film de cca. o oră nu poate prezenta totul: el este doar un început, ce poate constitui un prim imbold pe făgaşul continuării.

I. Artzi

• Cumpăr repatriere. Tel: 136372.

(Anunţ apărut la Mica publicitate *a cotidianului "Mesagerul Transilvan" din Cluj, 1996; după "Academia Caţavencu", Buc. 1996)*

•

EDITURA "UNIVERSAL–DALSI"

DIN BUCUREŞTI

(Directoare: Maria Marian)

caută pe urmaşii lui

ION PRIBEAGU

în vederea publicării unei cărţi a cunoscutului humorist.

Rugăm a contacta editura la tel: 4101658, 3355354 sau fax: 4103552.

•

– Şatchen, ai o nevastă pentru mine?

– Am una cu un milion de dolari.

– Ai o poză?

– De cînd trebuie poză la un milion de dolari?

AMT
ALL MERIDIAN TOURS LTD.
TRAVEL & TOURIST AGENCY

Cu ocazia celei de a 48-a aniversări a Independenței Statului Israel, felicităm conducerea statului, forțele de apărare, întregul popor din Israel, dorindu-le "HAG SAMEAH", PACE ŞI PROSPERITATE !

30 DE ZILE

Punctul pe i

S-a adunat, iarăşi, pe masă un vraf de scrisori: să le dăm prioritate.

Întrebare: *"Cum interpretaţi panica fenomenală care a cuprins, de vreo două luni încoace, atîtea ţări civilizate ca Anglia, Franţa Germania, Olanda, Belgia şi altele, printre care şi... Israelul, în legătură cu vacile bolnave din Marea Britanie ?"*
(Terry Goldner-Redish, Tel Aviv)

Răspuns: Parafrazîndu-l pe Marx, îmi vine să spun că o stafie străbate Europa: vaca nebună.

Întrebare: *"Vă rog să fiţi sincer. Dvs. cu cine votaţi la 29 mai ?"*
(Dr. Miriam Manta, Bat Yam)

Răspuns: Cu ceilalţi.

Întrebare: *"După opinia mea, călătoriile recente ale lui Shimon Peres în Oman şi Qatar, două din ţările Golfului Persic, reprezintă un mare succes al politicii externe a Statului nostru. Exemplul pe care-l dau aceste ţări arabe, ca şi Marocul şi altele, este benefic pentru procesul de pace. Nu sînteţi de aceeaşi părere ?"*
(Ing. Victor Drimer, Beersheva)

Răspuns: Ba da, ba da. Numai că, oridecîteori citesc în ziare despre asemenea realizări diplomatice, mă gîndesc la ce se întîmplă pe-aicea, pe la noi şi-mi amintesc de un vechi proverb chinezesc care sună aşa: «apa de departe nu stinge focul de-aproape...»

Întrebare: *"Dacă ar fi să daţi un sfat politicienilor care se află astăzi în plină campanie electorală, ce sfat le-aţi da în legătură cu discursurile şi cu promisiunile pe care le fac publicului ?"*
(Cornel Solomon, Holon)

Răspuns: Le-aş aminti o vorbă de-a lui Sacha Guitry: «Să nu minţi niciodată. Pentru asta ar trebui să ai o memorie prea bună».

Întrebare: *"Ştiu că, în ciuda rafinamentului său intelectual, Pix nu ne simpatizează. Scriu la plural (ne), deoarece vorbesc în numele unui grup de* «academaim» *din Shalom Ahshav. Nu credeţi totuşi că există astăzi diferenţe serioase de tratament şi discriminări între populaţia evreiască din Israel şi arabii din teritorii ?"*
(Dan-Emanuel Zand, Haifa)

Răspuns: Bineînţeles. Mai încape vorbă ? De pildă, arabii se plimbă liniştiţi pe Hayarkon cu nevasta şi căţelul, dar eu nu pot să mă plimb în Gaza.

Întrebare: *"Am asistat cu toţii, stupefiaţi, în ultimele luni, la atacurile cu katiuşe ale celor din Hizbullah, sprijiniţi de sirieni, împotriva aşezărilor noastre din Nord (Galil). Şi, cu toate că generalii noştri au cerut dreptul să riposteze, "factorul politic" nu le-a dat - pînă zilele trecute - acest drept. Cum vă explicaţi lipsa aceasta de reacţie - despre care a discutat exasperat toată lumea - la atacurile lansate din sudul Libanului ?"*
(Arh. Mircea Veissler, Natania)

Răspuns: Foarte simplu. Clinton nu a fost de găsit la telefon, ca să dea aprobarea. Omul era dus pe teren, într-o vizită de lucru prin Oklahoma.

Întrebare: *"Nu trece o săptămînă fără să citim în jurnale despre salariile şi bonus-urile fabuloase ale directorilor de mari întreprinderi şi bănci din Israel. Cînd faci comparaţia cu salariul mediu ţi se pare că aceştia trăiesc în altă lume. Dvs. ştiţi cît cîştigă exact primii cinci din top-ul marilor cîştiguri ?"*
(Ing. Tibi Kreisler, Ierusalim)

Răspuns: Cred că nici ei nu ştiu prea bine. Dacă-i întrebi repede, s-ar putea să-ţi răspundă (aşa cum aflu dintr-un foileton satiric al lui Alex. Berlyne, din "Jerusalem Post"), ca o super-bogată spaniolă, Doña Victoria Eugenia ducesă de Medinacelli, luată pe nepusă-masă, Dona cu pricina a spus că - din cîte-şi aduce aminte - ca posedă între 90 şi 100 de castele.

Întrebare: *"Vă citesc cu pasiune, deşi nu întotdeauna sînt de acord cu viziunea Dvs. despre evenimentele din Israel. Una din întrebările care mă urmăresc se referă la obsesia Dvs. de a face mereu o paralelă între problemele procesului de pace cu arabii şi acordurile tragice de la München, dintre Chamberlain şi Hitler, soldate cu sacrificarea Cehoslovaciei. Nu credeţi însă că, în felul acesta, analiza Dvs. n-are nici o legătură cu epoca în care ne aflăm ?"*
(Dr. Hero Mandler, Los Angeles, USA)

Răspuns: Ba da. Gîndirea mea a luat-o mult înainte faţă de gîndirea altora. Sîntem în 1996, dar eu trăiesc în anul 1938.

Întrebare: *"Cum apreciaţi declaraţiile lui Arafat că Regia palestiniană a declarat război terorismului ?"*
(Beca Zoller, funcţionară de bancă, Ashdod)

Răspuns: Regie.

Întrebare: *"Mă gîndesc să votez la 29, dar sînt Stan Păţitu'. Şi eu şi alţii am votat în trecutele alegeri pentru anumiţi candidaţi care una se angajau să facă în timpul campaniei electorale şi - nu e cazul să dau exemple - alta au făcut după ce fuseseră aleşi. Nu există oare, mă întreb, nici o posibilitate ca aceşti politicieni să fie traşi la răspundere pentru asemenea procedee, cel puţin imorale ?"*
(ec. Robert Teitelbaum, Ramat Hasharon)

Răspuns: Pînă mai deunăzi nu exista nici o şansă. Acum însă mijeşte o speranţă la orizont. Ce s-a întîmplat ? D. Bernard Martin, preşedintele Consiliului regional din Marthe et Moselle (Franţa), a fost dat în judecată de alegătorii săi pentru încălcarea promisiunilor făcute în campania electorală. Este, pe cît mă duce mintea, o premieră în istoria omenirii, o mică revoluţie. Urmăresc cu atenţie mersul evenimentelor. Dacă justiţia franceză îl condamnă pe d. Martin, înseamnă că vom avea de-a face cu un precedent, sau -

30 DE ZILE

cum se spune în limbajul de specialitate - că hotărîrea tribunalului respectiv face jurisprudenţă. Ţineţi minte ce spun: în ziua aceea, dau de băut !

Întrebare: *Sînt perfect conştient de faptul că întrebarea mea este pusă "de dragul artei", dar... o pun. Ce se întîmplă dacă, după numărătoarea voturilor, se constată că Peres şi Netaniahu au obţinut exact acelaşi număr de voturi: 50% contra 50% ? Se vor repeta alegerile pentru funcţia de prim-ministru ?*

(Leon Horenstein, prof. de matematici, Düsseldorf, Germania)

Răspuns: Problema este interesantă (felicitări) pe plan teoretic, dar şansele ca cei doi candidaţi să ajungă cap la cap, ca la cursele de cai, sînt - iar Dvs. ca matematician ar trebui să o ştiţi mai bine ca mine - de 1 la 1 miliard (sau poate la 10 miliarde). Oricum, mai uşor, nesfîrşit mai uşor (teoretic, vreau să spun...) cîştigi la Loto, marţi seară, cu un buletin de 16 shekeli, decît să-l auzi pe Haim Iavin, la *Mabat*-ul din 29 mai că Peres şi Bibi au obţinut *absolut* acelaşi număr de voturi fiecare. În eventualitatea, totuşi, că s-ar întîmpla aşa ceva, lucru care m-ar îngrozi (dar nu din motive politice ci fiindcă la 8 iunie începe pe Wembley-ul din Londra campionatul european de fotbal şi numai de bătălii electorale nu am nevoie în zilele-acelea) - dacă, zic, s-ar întîmpla aşa ceva, cred că există o soluţie rezonabilă pentru rezolvarea încurcăturii. Inutil să precizez că, fiind vorba de o soluţie rezonabilă, nici un om politic nu va fi de acord cu ea. Această soluţie ne-au oferit-o recent alegerile din Tonga. Tonga, o insulă cu 200.000 de locuitori, este un mic regat din Pacificul de Sud (nu departe de insulele Fidji). Prinţul Maatu, fiul regelui, a candidat pentru un loc în Parlament, la concurenţă (era să zic sălbatecă) cu trei nobili. După numărătoarea voturilor s-a constatat că prinţul se află la egalitate (deplină) cu un deputat care tocmai îşi terminase cadenţa. În consecinţă, potrivit legilor locului, s-a dat cu banul, ca la rişcă. Cîte bordeie, atîtea obiceie. Un judecător a aruncat, din vîrful degetelor, o monedă în aer, întrebînd: capul sau coroana ? A cîştigat adversarul prinţului tongolez (alegeri libere !), după care, bucuroşi cu toţii că s-a terminat cu nervii din campania electorală, candidaţii s-au dus, in corpore, la o bere.

Întrebare: *"Am înţeles că, în legătură cu asasinarea premierului Itzhak Rabin, de la 4 noembrie anul trecut, v-aţi abţinut de la comentarii şi "scenarii", pe motiv că este cazul să aşteptăm raportul comisiei Shamgar. Acum, după ce raportul a fost dat publicităţii,* aşa cum a fost dat *(nu fac nici un fel de insinuare), ce aveţi de spus în legătura cu împrejurările atentatului ?"*

(av. Rodica Valentineanu-Scott, Birmingham, Anglia)

Răspuns: Deocamdată, nimic. Am nevoie de timp ca să diger informaţia. Mai întîi fiindcă, aşa cum s-a spus, o treime din raportul Shamgar este secret; ori, a discuta despre un asemenea text, este tot atît de absurd ca şi cînd eu, cronicar literar (să zicem), ar trebui să mă pronunţ despre un roman poliţist de trei sute de pagini din care lipsesc o sută: douăzeci la începutul cărţii, cincizeci pe la mijloc, treizeci la sfîrşit (adică acolo unde autorul ne spune cine este... mă înţelegeţi). În al doilea rînd, ideea de a interzice accesul opiniei publice la treimea cu pricina este, cel puţin pentru mine, absolut derutantă. Avem de-aface cu o tăcere asurzitoare... Trebuie să-mi destup urechile... Pînă atunci, în chip de răspuns, vă recomand desenul de faţă al lui Darian.

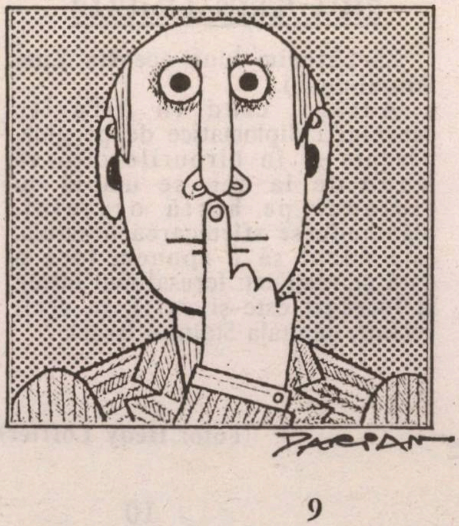

Întrebare: *Ce impresie v-a făcut primul nostru ministru, d. Shimon Peres, atunci cînd l-aţi văzut la televiziune, venind la sărbătoarea* Mimounei *marocane, îmbrăcat în galabieh colorată alb-albastru şi cu fes roşu pe cap ?"*

(Liviu Feierstein, Ghivataim)

Răspuns: Mi-a plăcut, nimic de zis. Însă Carnavalul de la Rio mi s-a părut mai interesant.

Întrebare: *Tot mai multă lume din jurul meu susţine că, atunci cînd e vorba de fanaticii din Hamas, Djihadul islamic sau Hizbullah, noi nu putem ajunge la nici o înţelegere, din cauză că ei au o cu totul altă mentalitate decît israelienii sau - în general - europenii şi că nu există un limbaj comun prin care să comunicăm cu ei. Credeţi chiar că un asemenea limbaj nu există ?"*

(Corina-Manuela Adler, studentă, Ierusalim)

Răspuns: Poate că există. Nu e pe gustul meu, îmi displace profund, dar se pare că unele naţii au învăţat limbajul în cauză. Cel puţin aşa aflăm dintr-o carte mai nouă a lui Bob Woodward (ziaristul care, împreună cu colegul său Bernstein, a provocat demisia preşedintelui Nixon: Watergate !) - despre culisele C.I.A.-ului. Dar să vedem ce povesteşte Woodward (n-am citit cartea, mă iau după o recenzie dintr-o revistă italiană):

În urmă cu ani, Hizbullah a luat cîţiva ostateci americani în Liban. Toate intervenţiile, presiunile şi ameninţările americanilor fură în van. Islamiştii surîdeau, siguri pe ei, la "apelurile umanitare" de peste ocean; iar cînd vedeau la televizor mamele sau soţiile victimelor, cerînd de la Boston, în lacrimi, "înţelegere pentru suferinţa familiilor", se tăvăleau literalmente de rîs, ţinîndu-se de burtă. În aceeaşi epocă, încurajaţi de victorie (Statele-Unite-cad-la-picioarele-noastre), şefii lui Hizbullah au avut reaua inspiraţie să ia ostateci şi vreo trei sau patru diplomaţi sovietici (pe vremea aceea nu erau ruşi, ci sovietici) de la ambasada URSS de la Beirut. Dacă-i bal, bal să fie. În definitiv, ruşii sînt tot albi. Or fi ei albi dar nu sînt americani. Reprezentantul K.G.B.-ului în capitala Libanului

30 DE ZILE

s-a suparat, trimiţînd homciniştilor un mesaj scurt prin care cerea eliberarea imediată a ostatecilor. Altminteri.... "Altminteri, ce ? au rîs cei din Hizbullah. Ce-o să ne facă, o să ne ia caii de la bicicletă ?" Ei bine, s-a întîmplat cam aşa ceva. K.G.B.-istul de la Beirut a deschis *Fichet*-ul din birou, a scos dosarele cu date despre conducătorii Hizbullah-lei, a citit o fişă, a mai citit alta, pe urmă, nimerind peste ceva interesant, a murmurat "haraşo". După aceea, a sunat-o pe secretară, cerîndu-i un pahar de vodcă "Stolnicnaya" şi ordonîndu-i să-i facă legătura cu Moscova. "Urgent". Cînd l-a avut la capătul firului pe şeful său de la Centrală, omul i-a vorbit despre ce găsise el în dosar. Şeful l-a ascultat cu atenţie, a murmurat, la rîndul lui, un "haraşo", după care convorbirea a luat sfîrşit. În continuare, şeful a intrat în legătură cu omul K.G.B.-ului de la Londra, comunicîndu-i datele aflate de la Beirut şi dîndu-i o *dispoziţie*. K.G.B.-istul de la Londra a tuşit niţel dregîndu-şi glasul, după care a răspuns: "haraşo". Era, se pare, 10-11 dimineaţa. După amiază, pe la 6, doi bărbaţi blonzi au intrat într-un apartament unde locuia fratele (sau poate unchiul) unuia dintre conducătorii lui Hizbullah. După ce s-au recomandat, l-au ameţit cu două lovituri de karate, au intrat în bucătărie, au scos dintr-un sertar un cuţit, l-au castrat pe libanez şi i-au vîrît testiculele în gură. Apoi s-au aşezat în fotolii, aşteptînd să se lase întunericul. Cînd se făcu noapte, băieţii l-au legat fedeleş pe frate (sau poate pe unchi), învelindu-l într-un covor şi aruncîndu-l în port-bagajul automobilului cu care veniseră. În aceeaşi noapte cetăţeanul fu expediat, cu un avion special, la Beirut, avînd pe gît, legat cu o sfoară, un bileţel pe care scria: "dacă nu-i eliberaţi pe ostatecii noştri, veţi păţi la fel". A doua zi, diplomaţii sovietici fură eliberaţi.

PIX

* * *

I. ATLAS VA OFERĂ EXCURSII ARISTOCRATICE LA PREŢURI POPULARE !

ROMÂNIA : VIZITAREA LOCURILOR NATALE CU MAŞINĂ LA SCARĂ ŞI ŞOFER LA DISPOZIŢIE PE TRASEUL ALES DE DUMNEAVOASTRĂ, DE LA 50 DOLARI PE ZI.
PREŢUL CUPRINDE:
MAŞINA (INCLUSIV BENZINA ŞI ASIGURAREA), HOTEL, MIC DEJUN, HRANA ŞI CAZAREA ŞOFERULUI.
PREŢUL NU INCLUDE AVIONUL.

PARISUL : ÎN MAI E FASCINANT !
PETRECEŢI O SĂPTĂMÎNĂ DE VIS ÎN ORAŞUL - LUMINĂ, DE LA 623 DOLARI.
PREŢUL CUPRINDE: AVION EL-AL ŞI 7 NOPŢI HOTEL CU MIC DEJUN.

VĂ INVITĂM LA O CROAZIERĂ CA ÎN FILME PE MAREA MEDITERANĂ (INSULELE GRECEŞTI ŞI CIPRU) - 7 NOPŢI FEERICE CU VAPORUL PRINCESA AMOROSA - LUX - CAZINOU - CABARET ARTISTIC ÎN FIECARE SEARĂ - 5 MESE PE ZI - ORCHESTRĂ DE DANS BAZIN DE ÎNNOT - DISCOTECĂ - BAR - RESTAURANT: DE LA 455 DOLARI.

I. Atlas - Gordon Tours
str. Ben Yehuda 184, Tel Aviv. Telefon: 03-5270767

Nici un pas fără Atlas!

Călătorii cu preţuri reduse în toată lumea.

ZIUA IERUSALIMULUI

Sărbătorim luna aceasta Ziua Ierusalimului.

Astăzi, cînd în diferite cancelarii diplomatice de pe glob, precum şi în birourile cîtorva *Kapo* de la noi, se umblă cu creionul pe harta oraşului, plănuindu-se sfîrtecarea acestuia, este cazul să o spunem încă o dată şi răspicat: Ierusalimul întreg şi întregit este şi va fi, în vecii vecilor, capitala Statului Israel.

(Foto: Hedy Löffler)

BLOC NOTES

30 DE ZILE

ITZHAK ARTZI

KNESSETUL - FĂRĂ NOI

Indiferent de felul cum se vor desfăşura alegerile de la 29 mai, este aproape sigur că nu vom avea, de data aceasta, nici un reprezentant originar din România printre miniştri, şi nici chiar printre deputaţii din Knesset. Nici la bine, nici la rău.

Ministrul Micha Hariş nu a întrunit, la "Primaries", numărul de voturi necesar pentru a continua să ocupe un jeţ ministerial în cadrul Partidului Muncii. Obiectiv vorbind, purtăm şi noi o mare parte din vină. Partidul Muncii a efectuat, la timpul său, un recensămînt. Contra unei cotizaţii simbolice şi semnarea unui formular, fiecare cetăţean îşi putea asigura dreptul de a vota la "primaries".

Nu ştiu cîţi au fost recenzaţi ca originari din România. Dar ştiu că în Partidul Muncii s-au recenzat 17.000 de originari din spaţiul rusesc şi li s-a acordat dreptul de a-şi alege reprezentantul lor pe listă.

Cine a avut grijă, la noi, ca originarii din România să fie înregistraţi şi recenzaţi ? Unde au fost conducătorii noştri locali ? Căci ei - se presupune ! - cunosc oamenii. De ce originarii noştri nu s-au organizat pentru a promova elementele noastre de valoare ? Nici măcar Micha Hariş, unicul candidat cu şanse, n-a exploatat toate posibilităţile ce i-au stat la dispoziţie: o spun din experienţă personală.

După faptă, şi răsplată.

Likudul nici n-a propus, nici n-a căutat măcar un candidat cunoscut dintre ai noştri, pentru care am fi putut vota. Deci, la Likud, ignorare totală.

Pe lista partidului Meretz candidează actualul deputat în Knesset, Avraham Poraz. Cu mici şanse de a fi ales: pentru aceasta, trebuie să se întîmple o minune şi, în zilele noastre, minunile nu mai sînt la modă.

Ceea ce mă supără în mod deosebit, este că ignorarea reprezentanţei româneşti se produce într-un climat în care partidele se dau peste cap pentru a asigura reprezentarea diverselor etnii. Likudul lui Bibi a recurs la o adevărată revoluţie pentru a-l reintegra pe David Levi, pentru ca - prin aceasta - să le asigure originarilor din Maroc o reprezentare masivă.

Ce n-a făcut Partidul Muncii pentru a plasa măcar un singur originar din spaţiul rusesc pe un loc sigur ?

Originarii din Rusia îşi au lista lor proprie, La fel încearcă să facă şi gruzinii.

În plus, partidele mari n-au precupeţit nici un efort pentru ca, pe listele lor, să figureze originari din Africa de Nord, Irak, Etiopia şi Yemen. Nu mai vorbesc de femei, arabi şi druzi. Dar pentru cei 400.000 de originari din România nu s-a considerat necesar un efort, pentru ca măcar un singur reprezentant de-al lor să figureze pe listă, cu o şansă cît de mică.

Nu intenţionez să purced la analize comparative ale situaţiilor din 1948 sau 1950 cu cea din 1996. Aliaua din România s-a terminat. Sutele de mii de originari din România veniţi după crearea Statului, sînt - în imensa lor majoritate - integraţi social, cultural, spiritual şi economic. Dar au rămas, "fierbinţi", cîteva probleme legate de trecut şi ele trebuiesc rezolvate de către specialişti în materie, ce cunosc şi ştiu să interpreteze situaţiile şi limba legilor. Una din aceste probleme, de pildă, este aceea a restituirii bunurilor evreieşti din România; altele sînt legate de Holocaust, de relaţiile cu Comunitatea evreiască din România, relaţiile cu Statul Român pe plan economic, cultural, etc.

Ori, în perspectiva noii situaţii ce se va crea după alegeri, vor trebui să se ocupe de aceste deziderate nişte oameni care, fie că nu le pot înţelege, fie nişte organizaţii de voluntari, de la centru sau mai de la margine, capabili să priceapă această problematică, dar neînvestiţi cu mandate oficiale. Mi-a fost dat să aud că unii dintre noi ar preconiza boicotul viitoarelor alegeri. Consider că ar fi o greşală istorică şi că nimic nu poate fi mai absurd. Alegerile din 29 mai vor decide calea pe care va păşi ţara în anii ce vin: dacă şi cum vom contina procesul de pace, astfel încît să ne asigurăm şi securitatea, cine este conducătorul cel mai potrivit: cel vîrstnic şi mai experimentat, sau unul mai tînăr şi mai plin de energie, etc. Dacă vrem să ne răfuim neapărat, n-avem decît s-o facem cu partidele, efectiv, dar nu cu ţara.

Dacă Partidul Muncii va rămîne la putere, îi vom cere să creeze o adresă permanentă şi competentă, atît în guvern cît şi în Knesset, pentru toate problemele curente ale originarilor din România. Să sperăm că legăturile tradiţionale dintre aceste două entităţi să constituie o chezăşie pentru realizarea unei astfel de soluţii. Iar dacă se vor produce schimbări de regim, vom avea şi mai mult de luptat pentru a ne confrunta cu problemele imprevizibile, legate de specificul noilor forţe politice.

Dar putem privi lucrurile şi altfel: nu este un secret pentru nimeni că aliaua din România a încetat să mai constituie o problemă de etnie. Sîntem consideraţi ca israelieni integraţi. Problemele noastre sînt problemele ţării, de aceea poate că nici nu este nevoie de o reprezentanţă etnică.

Îmi amintesc de o întîlnire cu Ben Gurion, în primii ani ai Statului. Făceam parte dintr-un grup de reprezentanţi ai Partidului Progresist în frunte cu Idov Cohen şi-i prezentam dezideratele noastre. Ben Gurion ne apostrofă: "De ce vorbiţi în numele originarilor din România? Voi nu sînteţi Yemeniţi, Irakieni sau Marocani. Cu ce vă deosebiţi voi de originarii din Polonia sau Rusia ? De ce nu vin ei cu deziderate specifice ?"

Aşa ne-a vorbit Ben Gurion atunci. Azi, nu mai e important cum am argumentat răspunsul nostru, pentru că, după vreo 40 de ani, profeţia lui Ben Gurion s-a realizat. În Knessetul al 14-lea ne vor reprezenta sabrii, copiii celor din Maroc, din Irak... Noi n-am reuşit să avem în Knesset un sabru din aliaua noastră. Îi avem proeminenţi, influenţi, în alte sectoare. De bază. Dar nu în politică. Acesta este eşecul nostru, dar şi succesul nostru.

FĂRĂ SERENADE, VĂ ROG !

AHARON MEGGED

Aharon Megged este unul dintre cei mai de seamă romancieri israelieni: cărţile sale, editate în sute de mii de exemplare, sînt cunoscute aici şi peste hotare, iar copiii le învaţă la şcoală.

Megged a fost deasemenea, din totdeauna, un scriitor "de stînga", precum amicii săi Amos Oz sau A. B. Yehoshua, şi un partizan declarat al păcii cu palestinienii.

Însă are o rugăminte (ca şi noi, de altfel). Ca lumea din Shalom Ahshavuri să nu-şi bată joc de sufletul lui.

Asta-i tot: să nu-şi bată joc de sufletul lui.

Cîteva cuvinte prietenilor mei de stînga:

După atîţia ani grei de stăpînire a teritoriilor, acordurile noastre cu palestinienii au devenit un imperativ dictat de realitate. Ele sînt implacabile. Nu există cale de întoarcere.

Voi, iniţiatorii acestei mişcări, o sprijiniţi, desigur. Şi e în ordine. Dar, vă rog, terminaţi cu serenadele !

Douăzeci de ani am fost martorul ruşinoasei privelişti a cîntecelor pe toate tonurile, noapte de noapte, sub ferestrelor iubitei voastre palestiniene. Dar nu numai că ea refuză să iasă în balcon şi să vă arunce o frînghie ca să vă puteţi căţăra; nu numai că evită să vă gratifice cu un zîmbet, ci şade acolo, închisă în odaia ei şi rîde de voi.

Ca evreu israelian, mi-e ruşine.

Lipsa oricărei reacţii la avansurile voastre amoroase ar fi fost de înţeles pe parcursul anilor de ocupaţie, cu toate nedreptăţile lor. Dar nimic nu s-a schimbat de cînd Itzhak Rabin a întins mîna - e drept, cam reticent - lui Yasser Arafat pe gazonul Casei Albe, sau de cînd am început să ne retragem din centrele populaţiei palestiniene.

De treizeci de ani cîntaţi cîntece de pace de pe toate platformele posibile. Cei mai buni cîntăreţi şi instrumentişti au slujit ideea de pace cu un devotament suprem, cu multă căldură sufletească şi zeloasă inspiraţie.

Nu se mai ştie numărul adunărilor populare pentru pace pe care le-aţi convocat, demonstraţiilor spontane pentru pace pe care le-aţi organizat, în care *"tineretul visează curat şi-şi pune nădejdea în Ziua De Mîine"*, mulţi ţinînd steagul israelian într-o mînă şi pe cel al PLO-ului în cealaltă, şi intonînd cîntece de pace cu ochii înnecaţi în lacrimi fraţilor noştri din Nablus, Gaza şi Hebron.

Au mai fost şi mii de candele aprinse în pieţe, sclipind în întuneric - cu mult înaintea celor memoriale după asasinarea lui Rabin - şi toate aceste luminiţe pîlpîinde murmurau dulce *"Pace. Pace. Frăţie internaţională şi pace. Faceţi dragoste, nu război"*.

Au fost şi piese de teatru pentru pace. Ca şi filme ce dădeau bătăi de inimă pentru pace în cinemateci. Şi alte mii de semne exterioare şi postere, şi stickere fără număr pe maşini, toate făcînd apel pentru "Pace, pace între toţi, de-aproape şi de departe".

Şi toate pateticele apeluri către fraţii de dincolo de linia verde: Veniţi, hai să ne-ntîlnim, să vorbim despre pace şi dragoste, căci ştiţi, desigur, ce mult vă iubim, cît de mult sîntem de partea voastră, gata să vă îndeplinim orice dorinţă... pentru că voi aveţi dreptate iar noi sîntem vinovaţi. Da, inimile noastre zboară către voi - da, zboară într-atît încît atunci cînd ne revin în minte pietrele şi cuţitele intifadei, ne gîndim la versurile din poemul lui Nathan Alterman, *"Bucuria săracului"*: Ca o pasăre zburînd către cuib/ Inima voastră iese în întîmpinarea cuţitului..."

Iar de partea cealaltă ? Să nu mai vorbim de ultimile decenii, ci numai de ultimii doi ani de ocupaţie: aţi auzit oare cîntece de frăţie şi pace în limba arabă la adresa naţiunii israeliene ?

Aţi văzut semne de slăvire a păcii pe acoperişurile din Nablus sau în balcoanele din Ramallah ? Aţi văzut vreun singur sticker pentru pace pe vreo maşină cu tăbliţe de înmatriculare albastre din teritorii?

Oare un singur palestinian a ridicat drapelul său alături de cel israelian ca un semn de prietenie între cele două naţiuni ale noastre, aşa cum aţi făcut voi în demonstraţiile voastre de pace ?

minimum

EDITEAZĂ

- **Aveţi in manuscris memorii personale?**

Vreţi să vă publicaţi jurnalul intim?

- **Doriţi să scoateţi la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?**

- **MINIMUM este editorul cel mai competent! Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginaţie şi corectură tipografică, coperta, prefaţa şi diferite forme de publicitate vi le asigură**

MINIMUM

●

Există, in sfîrşit, o editură: MINIMUM

Da, am văzut steaguri israeliene în Tulkarem şi Ramallah - dar erau steaguri cărate în piaţa publică pentru a fi arse.

Aşa că, opriţi serenadele. Vă rog.

Pacea este binevenită, nu încape discuţie. Pentru că scopul nostru este să trăim cu arabii acestei ţări, arabii indigeni, alături, unii lîngă alţii, fără război, fără vărsări de sînge.

Şi am trăit întotdeauna cu speranţa păcii, de cînd profetul a spus *"O naţie să nu ridice sabia împotriva altei naţii"* prin cîntecul de pace scris de Yaacov Rothblit.

Dar să cînţi cîntece de dragoste cuiva care îţi întoarce spatele, unuia căruia serenadele tale nedorite nu-i spun decît că eşti o zdreanţă, un slăbănog fără respect de sine... Să continui să cînţi astfel este desgustător.

Nu sîntem primul popor din lume ce duce tratative de pace cu un popor care-l duşmăneşte. S-a întîmplat şi în Africa de Sud unde două populaţii au fost înfricoşător de opuse una alteia timp de trei generaţii. Acum, se întîmplă între britanici şi irlandezi.

Dar englezii, chiar cei de stînga, nu cîntă cîntece de dragoste irlandezilor catolici. Iar catolicii irlandezi nu-şi dau ochii peste cap pentru posibila pace cu englezii. Contactele au loc la nivel de lideri, reprezentanţi oficiali, diplomaţi.

Aşa ar fi trebuit să fie şi aici. Negocieri de pace cu inamici ce nu au încetat să fie inamici, unii - dacă nu chiar majoritatea lor - visînd încă la dispariţia noastră de pe acest pămînt,- astfel de negocieri ar trebui conduse la maniera cea mai dură, cu buzele strînse, vigilent, de către împuterniciţii naţiunii.

Fără fanfare. Fără dezgustătoare linguşiri. Fără cîntece de dragoste pentru cei ce nu te iubesc.

Nicăieri în lume nu există astăzi ceva asemănător cu excitaţia unilaterală ce bîntuie la noi cu privire la ideea de a păşi în imaginata "Eră a Păcii". Sîntem unici.

Şi, în calitate de Evreu Israelian, mă simt ofensat.

Faceţi pace, nu dragoste !
Fără serenade.

ÎNSFÎRŞIT !
MEMORIILE LUI ŞAFRAN ÎN ROMÂNEŞTE

ALEXANDRU
ŞAFRAN
UN TĂCIUNE SMULS FLĂCĂRILOR
MEMORII
EDITURA EH HASEFER

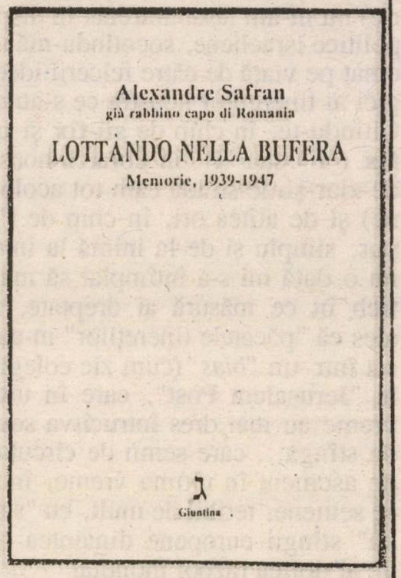

Alexandre Safran
già rabbino capo di Romania
LOTTANDO NELLA BUFERA
Memorie, 1939-1947
Giuntina

Era şi timpul. După ebraică, engleză şi franceză, iată că memoriile Rabinului-şef Dr. Alexandru Şafran au apărut şi în limba română. Editura: "Hasefer", din Bucureşti. Traducerea: Ţicu Goldstein. Prefaţă: Dr. Jean Ancel.

O operă fundamentală din care MINIMUM a publicat mari fragmente, în urmă cu cîţiva ani, în tălmăcirea regretatului nostru colaborator, Adrian Zahareanu.

Îi invidiem pe cititorii din România că au prilejul să ia cunoştinţă de această operă - cel mai important document privind viaţa evreilor români din anii 1940-47. Şi nădăjduim că lucrarea va ajunge cît mai curînd şi în mîinile cititorilor din Israel.

●

... In acelaş timp "TĂCIUNELE" a fost, aşa cum vedem în facsimilul copertei din dreapta-centru, tradusă şi în limba spaniolă.

EŞAFODUL DE ILUZII S-A PRĂBUŞIT

După ce-aţi citit mărturia (strigătul !) romancierului Aharon Megged, citiţi şi scrisoarea de faţă pe care criticul literar dr. Sergiu Levin a trimis-o directorului nostru.

Cei doi fac parte din aceeaşi familie de spirite.

Familia de spirite a oamenilor care nu mai vor, nu mai suportă să fie prostiţi.

Neam de neamul meu ("tovărăşia" noastră întru spirit încă de la începuturile "Minimumului" îţi stă mărturie) nu m-am lăsat antrenat în dispute politice israeliene, socotindu-mă vaccinat pe viaţă de către felcerii ideologici ai tinereţilor noastre ce s-au dus. Citindu-te, în chip de **su-fix** şi **prefix** ("F" sau "P" în ebraica-noastră-de-ziar-şi-de-stradă cam tot acolo vine) şi de atîtea ori, în chip de PIX, pur, simplu şi de la inimă la inimă, nu o dată mi s-a întîmplat să mă întreb în ce măsură ai dreptate, mai ales că "păcatele tinereţilor" m-au lăsat într–un *"bias"* (cum zic colegii de la "Jerusalem Post", care în ultima vreme au mai dres întrucîtva sosul!) de stînga... care semn de circulaţie, de asemeni în ultima vreme, începe să semene, teribil de mult, cu "strîmba" stîngii europene dinaintea celui de al doilea război mondial.

Teroarea dezlănţuită împotriva noastră de Hamas mi-a trezit, brusc, un reflex pe care-l credeam adormit de cînd am venit acasă, reflexul de "ba pe-a mă-tii", care îmi venea automat pe buze şi pe suflet de cîte ori mă "jidănea" cîte un hamasist carpato-dunărean. Vegetînd mai mult prin "turnurile de fildeş" ale laboratoarelor şi bibliotecilor institutelor unde am deprins bruma de detaşare academică faţă de ale zilei nimicnicii, mă trezeam, brutal, la realitatea naţional-comunistă şi la identitatea mea evreiască de tot atîtea ori cînd deplasata mea prezenţă printre fiare le trezea instinctele rasiste. Atunci şi numai atunci renăştea în mine bătăuşul care fusesem pe vremurile copilăriei mele pure şi absolut neintelectuale petrecute pe *"kav-ha-tefer-şel-Rondul-Stelei"* din Bucureşti, pe care l–am evocat, premonitoriu, încă de la primul meu articol în no. 4 al "Minimumului" (ce vremuri, "primele numere", dom' director, ce vremuri!).

Funcţiona, pe vremea radicalei mele copilării, pe drept şi foarte justificat de filozofia oricărei Istorii mari sau mici, dreptul sfînt al ripostei fulgerătoare şi mai ales al atacului preventiv şi "jidanii" se transformau fulgerător în "macabiştii" ăia, apelativ care pe mine şi pe fratele meu, coechipier la epicele trînte, nu ne deranja deloc, ba dimpotrivă. S-a dus "Macabi"-Bucureşti cu juniorii lui cu tot, dar, cum constat, nu s-a dus reflexul meu fulgerător "macabizant".

Există, *cher directeur,* peste toate filozofiile, criticile literare şi înţepăturile "de trib", care, ca şi ardeiul în ciorbă, mai dau ceva gust fierturii cotidiene, există, adînc sădit în fiinţa noastră raţională, reflexul, nu de apărare, ci de atac preventiv, care o fi el o altă faţă a apărării, nu zic nu, dar care cere o cu totul altă tactică şi chiar filozofie a tacticii decît cea atot umanistă şi larg înţelegătoare a tuturor nenorocirilor şi nenorociţilor de aproape sau de departe, pentru moment, nenorocirea noastră, zic eu, mă preocupă atît de intens încît îmi interzice să mă gîndesc la nenorocirile celor ce ne vor dispăruţi pe vecie. De cîte ori mă "jidăneşte" cineva sau mai rău, renaşte în mine, pur, copilăresc (şi deci zeiesc îndreptăţit) "macabistul" care am fost.

Zi-i "autocritică", zi-i "mai bine mai tîrziu decît niciodată", zi-i cum vrei şi fă ce vrei cu misivuţa aiasta şi consideră-mă frate de condei în lupta în care ca "Pix" ce te afli o duci împotriva "Styx"-ului spre care ne împing (vrînd-nevrînd, ce contează?) nostalgicii fraţiei universale.

Encore un tout petit mot (pofta de politică vine proporţional cu numărul de şuturi în...): Ce spuneau, domnule, toţi aceşti specialişti întru arabologie (veri buni cu kremlinologii de pînă-n '89) de prin centrele şi universităţile şi forumurile de tocat vorbe de care sînt pline "mass-medi"-ocrităţile de pe la noi? Pentru a te putea separa (de duşman, se-nţelege), trebuie să te aduni (cu acelaşi duşman, se-nţelege), să închei pacte atît de complicate şi reciproc-neîncrezătoare încît toată lumea să uite alfabetul şi să se întrebe în permanenţă care e diferenţa între A, B, B+, C... între faza de azi şi cea de apoi şi că pentru a trăi separat, hai să trăim deocamdată împreună, ca doi "parteneri" de cuşetă (strîmtă, dar ăsta e trenul, vorba bancului cu globul, altul nu avem!) de wagons-lits. Ai scris, e drept, că e o utopie, dar ne ştii dumneatale pe noi cum sîntem, consumatori şi fabricatori, slavă Domnului, numai în ultimul mileniu, de vreo cîteva utopii măreţe, care să ne dea sentimentul că mîine va fi inferior lui poimîine şi acesta lui răspoimîine.

Iată că acum, sub exigenţa imperativului de salvare naţională, tot acest eşafodaj de iluzii şi anacronice declaraţii de bune intenţii s-a prăbuşit... şi se poate, şi nu numai că se poate, dar şi trebuie să trecem de cea mai mare urgenţă la despărţire totală de "partenerul" nostru imaginar.

Nu-mi vine lesne să-ţi scriu aceste rînduri, mai ales că niciodată nu conversăm pe teme de ale zilei. Pentru a putea însă să ne stimăm, am considerat necesar să ştii că ştiu şi am înţeles azi ceea ce ai ştiut şi ai înţeles cu mult înaintea mea. Să fii sănătos, să mai tragi trabuce multe şi să mai pui multe mine în pixul domniei tale.

Fratern şi... "macabist"
acelaşi,
SERGIU LEVIN

●

Autorităţile au hotărît ca cetăţenii care murdăresc un loc public să fie pedepsiţi cu amenzi mergînd pînă la 14.000 de shkalim.

Nu e just. Asta-i discriminare curată. Noi cunoaştem diferiţi deputaţi care, prin comportarea lor, murdăresc Knessetul şi nu numai că nu sînt amendaţi, ba mai primesc şi leafă pentru asta.

MARTIN MARCUS

COMISIA SHAMGAR
ŞTIUTE ŞI NEŞTIUTE

Ştim că raportul comisiei este format din două părţi, una oficială şi alta "top secret". Cea dată publicităţii - departe de a produce vreun cutremur de pămînt - era previzibilă: Shabak-ul lui Karmi Gilon a dat chix. Informaţiile privind un *"yemenit mic şi periculos"* nu au fost luate în consideraţie. Ameninţările cu moartea la adresa Primului Ministru au trecut neobservate. Răspunzătorul cu *"sectorul evreiesc"* nu şi-a făcut datoria. Şeful corpului de gardă personală nu a alocat personal suficient. Zona presupusă *"sterilă"* de sub scările Primăriei a rămas accesibilă practic oricui, inocent student la Telecomunicaţii sau asasin. Amănunte previzibile, cunoscute şi nu tocmai îmbucurătoare.

Ceea ce nu ştim şi cine ştie dacă vom şti vreodată, se ascunde în acea parte a raportului nepublicată (nepublicabilă ?) Conform unor informaţii "informale" şi poate intenţionat slobozite de cine trebuie, ni se comunică totuşi un detaliu: **NU A FOST CONSPIRAŢIE.** În regulă, domnilor. Nu a fost conspiraţie... Atunci cine a strigat *"Gloanţe oarbe"*? Eu ?!?! Că doar asta au auzit ofiţerul de securitate Ioram Rubin, D-na Lea Rabin, şoferul Damati şi alţii. Şi cine să fi aruncat aşa, într-o doară, chiulasele unor gloanţe trase dintr-un pistol cu calibru diferit de cel folosit de Ygal Amir, tocmai în zona "sterilă" ? Tu ?!?! Ai cui or fi fost ochelarii de soare găsiţi pe jos ? Ochelari fumurii, seara...?

Spre diferenţă de restul lumii nu sînt un expert în materie de Shabak, operaţiuni secrete şi apărare personală. De aceea, în naivitatea mea, continui să întreb: Cine este cu adevărat Avishay Raviv, zis "Şampania" ? Şeful organizaţiei extremiste "Eyal" sau superagent 007 ? Şi dacă e şef de grup extremist, ce s-a întîmplat cu restul membrilor organizaţiei "Eyal" ? Iar dacă e agentul Shabak-ului infiltrat printre "terorişti", cum se explică faptul că a cunoscut intenţiile lui Ygal Amir şi nu le-a raportat imediat superiorilor săi ? Şi dacă le-a comunicat, de ce nu s-au luat măsuri urgente ? Cum şi de ce. De ce şi cum. Tot gîndidndu-mă la "Şampania", mă întreb, oare ce face el acum ? Pe unde umblă ? E liber ? E sănătos ? Tot ochi albaştri are, sau... ?

Mai am atît de multe întrebări, încît nici 10 pagini de revistă nu mi-ar ajunge. În această situaţie şi de circumstanţă, cred că trebuie să zic şi eu ca alţii: În regulă, domnilor, nu a fost conspiraţie. Cu un mic amendament, nişte semne ortografice lipsite de importanţă, deci: Domnilor, nu a fost conspiraţie ? ! ? ! ? ! ? ! ? ! ? !

●

IGAL AMIR

Procesul lui Igal Amir s-a încheiat fără surprize. Asasinul lui Itzhak Rabin a fost condamnat la pedeapsa maximă: închisoare pe viaţă... plus cîţiva ani. Aceşti "cîţiva ani în plus" care sună ciudat în auzul neiniţiaţilor, au drept scop să garanteze că, oricare ar fi împrejurările, Amir nu va putea fi eliberat înainte de termen: adică înainte de moarte.

Sentinţa a fost primită cu satisfacţie generală. Acuzatul devenise odios în ochii opiniei publice atît datorită crimei, cu neputinţă de scuzat, cît şi comportării sale în boxă, la proces: rînjetul său pe jumătate obraznic, pe jumătate inconştient, aducea aminte de mutrele asasinilor arabi de ieri şi de azi, de la O.E.P. la Hamas şi alte Djihaduri islamice. Aceştia nu se consideră drept asasini (oh, nu !) ci (cum rîdea mai deunăzi madam Leila Haled, răpitoare de avioane, venită recent în Gaza şi primită cu ovaţii de admiratorii ei) luptători pentru libertate; Igal Amir, la rîndu-i, nu se socotise un ucigaş (oh, nu !) ci salvator al neamului evreiesc.

Acestea fiind spuse, dacă procesul lui Igal Amir a luat sfîrşit, în schimb, întrebările privind pe cei ce l-au manipulat ori s-au folosit, abil, de dînsul,- întrebările acestea abia încep să se pună cu adevărat.

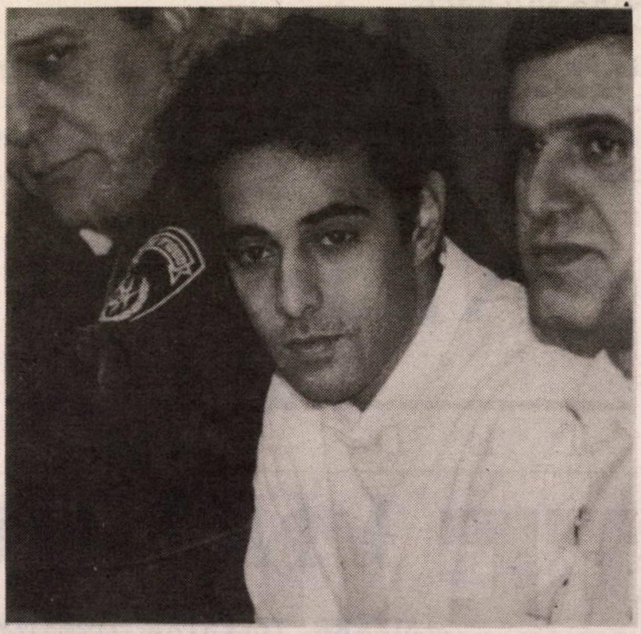

PERES ÎNCEARCĂ SĂ-ŢI ASCUNDĂ :

ALEGERILE CONSTITUIE UN ADEVĂRAT REFERENDUM

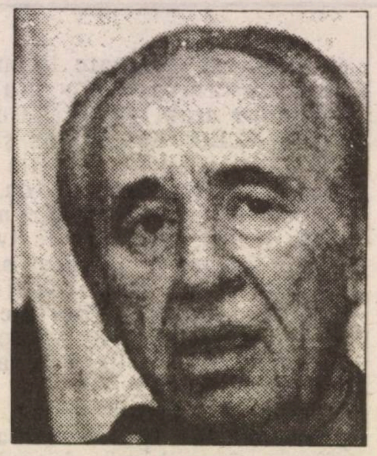

Shimon Peres

Beniamin Netaniahu

	Beniamin Netaniahu	Shimon Peres
1. VA RESPECTA INTEGRITATEA IERUSALIMULUI	DA	NU
2. VA PĂSTRA GOLANUL	DA	NU
3. SECURITATEA VA FI ÎN MÎINILE NOASTRE ŞI NU ÎN ALE LUI ARAFAT	DA	NU
4. VA PURTA TRATATIVE DE PACE PRUDENTE ŞI RESPONSABILE	DA	NU

NETANIAHU PACE CU LIKUDUL

SESIZĂRI : TELESTAR 03-5653929 24 0RE DIN 24

PE LEGEA MEA

o rubrică de
G. MOSARI

CONTRACTE (1)

Cititorul: *Am cumpărat un apartament acum 10 ani, dar nici pînă azi nu e înregistrat la Tabu. Sînt în pericol de a-mi pierde proprietatea ?*

Chiar cu riscul de a provoca panică printre cei care n-au de ce să se sperie, vom răspunde la întrebarea de mai sus: **DA !**

Iată un caz din Holon. În urmă cu mai mulţi ani, un cetăţean şi-a construit o locuinţă pe un teren viran care aparţinea Administraţiei Bunurilor Funciare, deci statului.

După un timp, "constructorul" a vîndut casa unui individ care avea o familie compusă din 5 suflete. Din neştiinţă cît şi din motive de economie (evitarea plăţii impozitelor de achiziţionare, cheltueli de avocat, înregistrări, etc.), cumpărătorul a întocmit un act scris de mînă prin care prelua locuinţa de la vînzător în schimbul unei sume băneşti substanţiale. Şi cu asta, gata: omul s-a mutat cu "echipa" lui, pe baza hîrtiei care - mai mult sau mai puţin - se putea numi contract.

N-a trecut nici un an de cînd cumpărătorul se credea proprietar, că au venit reprezentanţii Administraţiei Funciare şi l-au somat să părăsească terenul şi casa, deoarece pămîntul aparţine statului, iar clădirea a fost construită fără aprobare, deci contractul încheiat cu vînzătorul n-avea nici o valoare practică de aplicare.

Oamenii n-au vrut să plece din apartament, au fost daţi în judecată, s-a făcut apel, cazul a ajuns la Tribunalul Suprem care a confirmat ordinul de evacuare, familia respectivă a încercat chiar să opună rezistenţă pe căi nelegale, dar autorităţile au fost mai tari, au dărîmat casa şi au recăpătat locul respectiv.

Cazul de mai sus, oarecum deosebit, reprezintă o confirmare a faptului că unii cetăţeni sînt total lipsiţi de cunoştinţe legate de cumpărarea locuinţelor, nu se informează şi nu înţeleg că trebuie s-o facă; singura lor preocupare este cum să procedeze ca să-i coste cît mai puţin, fără a prevedea consecinţele, fără a pricepe că ceea ce este ieftin poate deveni foarte scump !

Cel ce doreşte să devină proprietar în mod legal şi să beneficieze de toate drepturile nu are voie să se bazeze doar pe faptul că a semnat un contract. Sigur că acesta este actul primordial şi esenţial care crează legătura dintre vînzător şi cumpărător, dar proprietatea asupra bunului trebuie consfinţită prin înregistrarea sa în cartea funciară la Tabu, pe numele cumpărătorului, sau la societăţile îndreptăţite - măcar temporar - de a emite documente asupra proprietăţii, cum ar fi Amidar, Amigour, Şicun Ovdim, Şicun ve Pituah, etc.

Deci, cumpărătorul trebuie să aibă grijă ca locuinţa pe care o achiziţionează să fie înscrisă pe numele lui: este singura formă care îi dă - de fapt - "certificatul de proprietate", nu contractul.

Desigur, nu toate situaţiile oferă posibilitatea de a se ajunge la "înregistrarea cumpărătorului" într-un interval scurt, uneori fiind necesari ani de zile pentru a se "intra în finală". Aceasta este, de regulă, categoria locuinţelor vîndute de societăţi şi de constructori individuali, "cablani", cum li se spune în ebraică.

E cunoscut faptul că mulţi au rămas fără apartamentele comandate şi plătite unor constructori care au dat faliment, iar alţii au fost puşi în situaţia de a suplimenta cu sume importante salvarea locuinţelor, plătind deseori şi datoriile "cablanilor".

Cum se poate asigura cumpărătorul că, după ce semnează şi plăteşte toată valoarea apartamentului achiziţionat de la cablan, va fi înregistrat ca "proprietar" ? Şi ce se întîmplă cînd vînzătorul e un particular oarecare ?

Vînzări - cumpărări de locuinţe se fac zilnic. Problema e deosebit de importantă; ea cuprinde numeroase aspecte care trebuiesc lămurite cît mai judicios, astfel că-i vom rezerva un capitol aparte - "Contracte (2)" - în numărul viitor al publicaţiei noastre.

umor

• O tînără îi spune uneia din prietenele ei:

– Te-am văzut ieri cu un locotenent.

– Era cumnatul meu, afirmă amica.

Mai tîrziu, înainte de a se despărţi, îi recomandă totuşi:

– Apropo, dragă, dacă-l vezi pe soţul meu, nu-i pomeni de frate-său, părinţii lui i-au spus întotdeauna că e fiu unic.

- Tată, mamă, vă anunţ o veste mare: mă căsătoresc !

- Foarte bine, îi răspunde calm mama. Ca să te pregăteşti pentru viaţa care te aşteaptă, du-te în bucătărie şi spală vasele în locul tatălui tău...

La dejun, un canibal nemulţumit reproşează nevestei sale:

- Ce dracu', bucata asta de carne e atît de tare că mi-am rupt un dinte în ea !

- Ce vrei - îi răspunde nevasta - era a unui atlet cu muşchii tari ca piatra.

UN STRIGOI ÎN VIZITĂ

Chiar din primele zile ale vizitei sale turistice, domnului Zaharia (fost Zalmanovici) nu i-a plăcut la noi. Nu i-a plăcut, e puțin spus. Strîmba din nas, se bătea cu palma peste gură, s-a și crucit de cîteva ori.

M-am mirat, dar nu trebuia să mă mir, fiindcă îl știam de cusurgiu și sever. Fusese șef de cadre la un organ, adică la un ziar, și ne găsea tuturor bube în biografii. Mie cel puțin îmi descoperea mereu cîte un unchi în Palestina, și nu înțelegeam de unde îi scoate, căci nu-mi venea să cred că bunicii îmi făcuseră atîția unchi ca să-mi păteze dosarul.

Întîmplarea a făcut ca domnul Zaharia să vină în Israel cînd au fost expulzați 415 palestinieni. Domnul Zaharia era revoltat.

– 415 palestinieni ați expulzat, mă ?

– Nu știți ce crime au comis, i-am răspuns.

– Rușine, rușine să vă fie ! Cum se iau 415 palestinieni și se aruncă peste graniță ? Ce impresie își poate face lumea ? Că sînteți niște fricoși și incapabili. Știi ce trebuia făcut ? Îți spun eu ce trebuia făcut. Trebuiau luați 4000 de palestinieni sau 40.000 și aruncați la mama dracului dacă sînteți atît de fini și nu vreți să-i împușcați...

Sentințele despre care a citit în ziarele noastre l-au scîrbit pe domnul Zaharia.

– Doi ani închisoare pentru un furt de cîteva mii de șekeli ? a rîs el. Sînteți ridicoli, pe cuvînt. Dacă hoțul ar fi furat numai cîteva sute de șekeli, înseamnă că l-ați fi premiat. 25 de ani de muncă silnică i-aș fi dat, mă ! Știi ce-a spus Lenin ? Nu știi ce-a spus că altfel ai fi știut.

Domnul Zaharia m-a asigurat că toate relele în Israel vin din faptul că populația e mic-burgheză, inclusiv populația pauperă, și că i se permite să facă mofturi.

– Îi lăsați pe oameni să se plîngă. Că roșiile n-au gust. Că dulciurile sînt prea dulci. Că pîinea neagră e prea albă. Că ouăle cu două gălbenușuri au prea multe gălbenușuri. Că apa de băut nu este potabilă. Că mai bine să bem sucuri de fructe. Că însă sucurile fac arsuri... Păi dacă nu ați raționalizat alimentele, cred și eu că lumea face nazuri. Ia să nu-i mai dați atîtea ouă, ia s-o așezați frumos la coadă, ia să faceți un plan de alimentație din aia, științifică, și o să vedeți că nu mai zice nici pîs ! Sînt popoare întregi care trăiesc fără apă și numai cu arsuri.

*

Atîta i-a trebuit fostului meu șef de cadre: să afle că opoziția critică guvernul și că unii miniștri îl critică pe primul ministru. S-a învinețit la față de mînie.

– Îmi face impresia că voi nu aveți o dragoste nemărginită pentru guvern. Îl criticați de parcă n-ar avea un dosar curat.

– Dar eu știu de la dumneata că critica ajută, i-am spus.

– E adevărat, critica ajută, dar numai cînd e ca ploaia. Adică atunci cînd vine de sus în jos. Critica de jos în sus e ca praful stîrnit de copitele cailor și nu e sănătoasă.

Multe nu i-au plăcut în Israel – că greviștii fac grevă, că minerii de la Timna nu sînt chemați la Tel Aviv să facă ordine – dar cel mai mult i-a displăcut delicatețea și blîndețea cu care Zahalul și forțele de securitate tratează Intifada.

– Eu nu înțeleg cum de nu puneți tunurile pe arabi. Am auzit că aveți bombe atomice. Pentru ce le țineți ? Pentru vreo expoziție ? Aruncați-le la Shem, la Hebron, la Gaza și veți vedea ce liniște se lasă. Ce sînteți așa fricoși ? Eu sînt pentru un Israel mare, care să cuprindă toate teritoriile, inclusiv Iordania, Irakul și Kurdistanul, pînă la Budapesta. Dar puteți lua și Budapesta, că doar de acolo se trage Theodor Herzl. Fiți intransigenți ! Mergeți cu hotărîre înainte pe calea cea justă !

Poliș Inel

După o seară obositoare în cursul căreia a avut mai mulți invitați, stăpînul casei, văzînd că o ultimă pereche n-are de gînd să mai plece, le zice cu cea mai mare politețe:

– Ce-am putea să vă oferim la ora asta, ce doriți ? O cafea, un lichior, un taxi ?

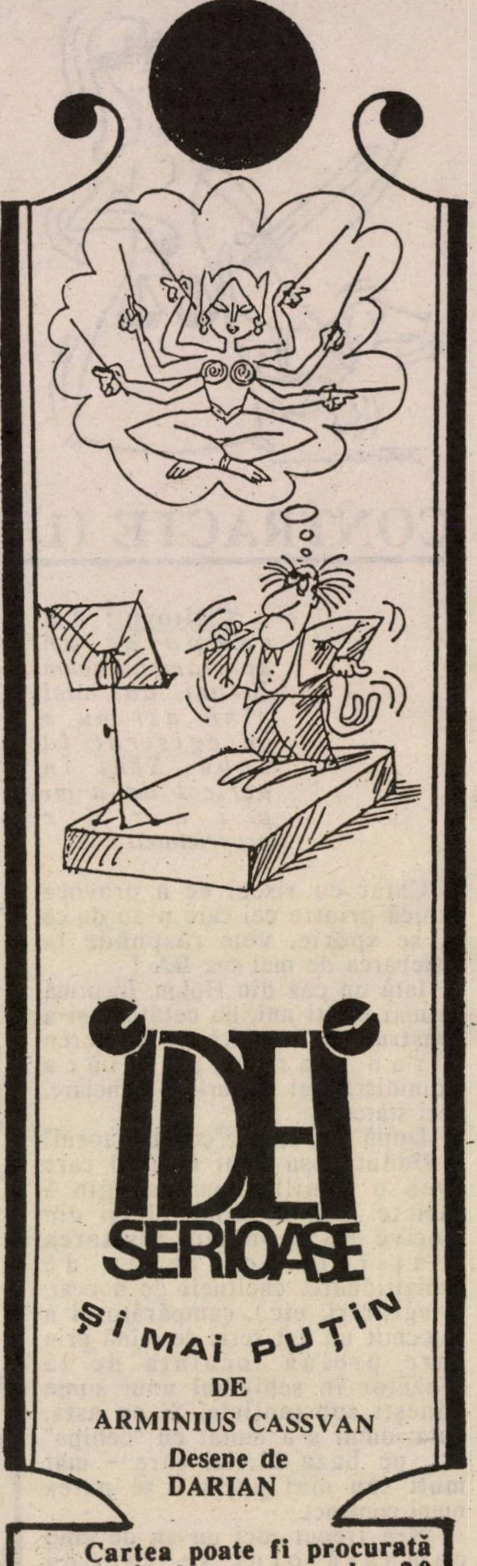

IDEI SERIOASE
ȘI MAI PUȚIN
DE
ARMINIUS CASSVAN
Desene de
DARIAN

Cartea poate fi procurată trimițînd un cec de 20 (douăzeci) shkalim la: Lazăr Cassvan, P.O.B.263, Kiriat Haim.

GURA HUMORULUI

ION ATLAS

MEMENTO HUMORI
sau
NUMAI CÎND RÎD

Ei, da.
Amintirile lui Ion Atlas despre atentatul de la Dizengoff Center, unde era gata-gata să-şi piardă viaţa, le publicăm aici.
Fiindcă, multe opinii politice şi iluzii o fi pierdut colaboratorul nostru în acele clipe de urgie, dar ceva, esenţial pentru el şi pentru neamul nostru, a rămas întreg şi nevătămat: simţul humorului.

În urmă cu cîteva săptămîni am fost la un pas de ireversibilul final, de ultima şi definitiva cădere de cortină, de... "fiê-i amintirea binecuvîntată". Doar vreo zece metri m-au despărţit de trecerea pentru pietoni spre o lume mai bună (oare ?), spre... cine ştie unde. Poate spre porţile raiului deşi, păcătos cum mă ştiu, nu prea cred să mi se fi eliberat un "laissez passer" spre grădinile elizee ca să huzuresc printre îngeri, drepţi şi nevicioşi. Pe de altă parte, pare-se că nici infernul nu s-a grăbit să profite de ocazie ca să pună furcile pe mine şi că legenda că Belzebut aleargă cu limba scoasă după sufletele muritorilor e valabilă doar la operă, să-mi fie cu iertare, Herr Goethe. Vorba e că, întrucît nici Cerul nu m-a solicitat şi nici diavolul nu s-a grăbit să-mi ofere o viaţă mai trandafirie şi nici o nouă tinereţe faustiană, am spus "fie ce-o fi, eu rămîn aici, pe pămînt "ad mea veesrim" şi pe propriile picioare am pornit să caut un taxi care să mă ducă la spital ca să se constate dacă a mai rămas ceva de reparat în inventarul meu trupesc lezat serios în urmă cu cîteva minute. Şoferul căruia m-am adresat m-a privit plin de compasiune şi mi-a spus că i se rupe inima cînd se uită la mine şi n-ar putea suporta să mă vadă sîngerînd pe canapeaua maşinii lui nou-nouţă. Binevoitor, el mi-a indicat drumul cel mai scurt spre spital şi m-a sfătuit, întrucît nu ar fi prea prudent să merg pe jos, să mă urc într-o ambulanţă a Salvării. Ceea ce am şi făcut şi astfel, în chiuiturile lugubre ale sirenei, într-o viteză demnă de marile rally-uri automobilistice, am ajuns complet zdruncinat în camera de gardă, la spital. La început n-am ştiut unde mă aflu. "Cine eşti tu ?", am întrebat pe îngerul în alb care s-a apropiat de mine, temîndu-mă că totuşi am ajuns undeva, mai Sus... "Linişteşte-te", mi-a spus cu o voce blîndă îngerul, "eu sînt sora Svetlana !" "Svetlana", am murmurat, "ca pe fiica lui Stalin?" şi am şi intrat în panică. "De ce m-au adus la Kremlin ?" am strigat îngrozit. "Nu eşti la Kremlin", a încercat să mă liniştească Svetlana, "eşti într-un spital în Israel". "Şi-atunci ăia toţi în halate verzi de ce vorbesc ruseşte ?" "Pentru că eşti într-un spital în Israel" mi-a explicat foarte logic Svetlana. "Şi ăla de-acolo care mă priveşte încruntat, nu e Beria, călăul ?" am întrebat cu o voce tremurîndă. "Nu, e Lev Borisovici, patologul." "Eu n-am nevoie de patolog", am urlat, "eu trăiesc !" "Sigur că trăieşti", mi-a şoptit cu o voce suavă Svetlana, "dar nu se ştie niciodată... Şi apoi", a adăugat ea, "şi Lev Borisovici trebuie să trăiască, nu ? Vrea şi el să-şi justifice salariul !"

Pînă la urmă m-am liniştit şi, cum n-aveam încotro, m-am abandonat pe mîinile celei mai înaintate medicini din lume, pe mîinile lui Mişa, Grişa, şi Saşa care m-au tratat, m-au oblojit, mi-au cusut rănile şi sînt sigur că nu-i voi uita niciodată. Mai ales pe cel care mi-a făcut cusăturile. Că or fi ei cei mai avansaţi în medicină dar în materie de haute couture şi cusături estetice o prefer pe croitoreasa nevestii-mi.

Oricum, acum sînt fericit că mă aflu pe lumea asta, printre prieteni şi sînt bucuros că i-am scutit de flori, lacrimi şi sincere condoleanţe. Totodată le sînt recunoscător celor care 24 de ore pe zi m-au deranjat prin viu grai, telegraf şi fax ca să-şi exprime simpatia şi dragostea faţă de mine. Mai cu seamă m-au emoţionat reacţiile unora dintre colegi...

Cu ochii în lacrimi, un delicat poet mi-a mărturisit: "Crede-mă, am fost atît de cutremurat cînd mi s-a apus că ai fost grav rănit încît m-am aşezat imediat şi ţi-am scris un necrolog în versuri, superb. Sînt sigur ca ai fi avut o mare plăcere dacă l-ai fi auzit. Desigur, acum văd că nu mai e cazul dar îţi stă oricînd la dispoziţie".

Un cunoscut prozator, nu mai puţin afectat, mi-a declarat: "Toată stima, amice cum ştii tu să te aranjezi, mai rar ! Ai făcut ce-ai făcut şi ai fost la momentul potrivit exact la locul potrivit. Ce baftă ! Articole de ziar, interview-uri, fotografii şi chestia cu cuiul !", mi-a făcut cu ochiul, "Cum ai adus-o din condei... Chapeau ! Un cui", a zîmbit el ştrengar, "a perforat haina, a intrat în buzunarul de la piept, a pătruns în portofel, s-a poticnit în legitimaţii, cărţi de credit şi buletin de populaţie şi s-a oprit tocmai cînd era gata să se înfigă în inimă. Mă mir că n-ai avut o biblie în buzunarul de la piept...", a chicotit el.

"Biblie ? Eu ? Ce te-a apucat? Ştii doar că sînt un laic inveterat". "Laic ? Inveterat ? Şi-atunci ce-ai căutat sîmbătă dimineaţa la Sinagogă ? Că te-am văzut..."

"Era normal. A trebuit să rostesc binecuvîntarea mîntuirii, bircat hagomel, ca să-i mulţumesc lui Dumnezeu că m-a salvat dintr-o mare nenorocire. Laic-laic, dar nu fanatic !"

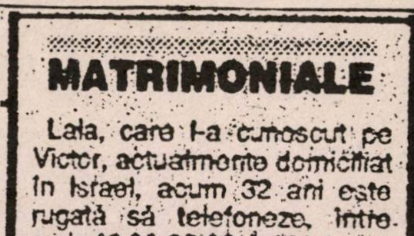

MATRIMONIALE

Lala, care l-a cunoscut pe Victor, actualmente domiciliat în Israel, acum 32 ani este rugată să telefoneze, între orele 18,00-20,00, la 633.6220.

ĂSTA AMOR !

Lala, care l-a cunoscut pe Victor, actualmente domiciliat în Israel, acum 32 ani este rugată să telefoneze, între orele 18,00-20,00, la 6336220.

(Anunţ apărut la rubrica "Matrimoniale" în cotidianul "Actualitatea", Buc. 1996).

רצ
מפם
שינוי

מרצ

ישראל הדמוקרטית

PARTIDUL CU CEA MAI REALISTĂ ȘI
CONSECVENTĂ LINIE ȘI CONDUITĂ POLITICĂ

meretz

ÎN CADRUL ACESTUI PARTID, ACTIVEAZĂ – PRINTRE FRUNTAȘI

AVRAHAM PORAZ

DIN ALIAUA ROMÂNĂ

ESTE PRIMUL ȘI SINGURUL DEPUTAT ÎN KNESSET CARE A DETERMINAT ADOPTAREA REZOLUȚIEI PARLAMENTULUI ÎN PROBLEMA PROPRIETĂȚILOR EVREIEȘTI CONFISCATE ÎN ROMÂNIA.
ÎN FAPT, DUPĂ ÎNREGISTRAREA CANDIDAȚILOR TUTUROR PARTIDELOR, ESTE UNICUL DIN ALIAUA ROMÂNĂ CARE, NUMAI CU LARGUL CONCURS AL ALEGĂTORILOR, POATE OCUPA UN LOC REAL ÎN VIITORUL KNESSET.

EUGEN IACOB

DEFĂIMAREA LUI MAXY

Oprea-i mare măgăria !

În zilele cînd M. H. Maxy era omagiat în Israel cu prilejul împlinirii unui secol de la naştere, iar la New York, M. Suliţeanu publica în "Almanahul Mioriţa" un grupaj de texte semnate de pictorul şi profesorul universitar Gh. Şaru, de dr. Paul Petrescu şi de pictorul Valeriu Boborelu, la Bucureşti a apărut o broşură semnată de Petre Oprea, subaltern pe vremuri al lui Maxy din care aflăm "puncte de vedere" noi despre artistul aniversat.

Broşura s-a tipărit sub patronajul Muzeului Naţional de Artă al României, înfiinţat de Maxy în 1949. L-a condus mai bine de două decenii, pînă la decesul survenit în 1971.

După cum ne arată colaboratorul nostru, Eugen Iacob, grafician şi bun cunoscător al culiselor artei plastice din România, broşura constituie un "omagiu" cît se poate de... original la adresa lui Maxy. Un scuipat de fostă slugă pe mormînt de fost director.

DEMOLATORUL DE BISERICI

Despre Maxy, scrie D. Oprea "se zvonea că este sub aripa ocrotitoare a Anei Pauker, Iosif Chişinevski şi Leonte Răutu, ultimii doi factotum în domeniul ideologic".

De ce nu şi sub aripa lui Dej? Doar l-a luat cu el în delegaţie la Conferinţa de pace de la Paris, în 1946. Îl întreb pe autor, ca Moromete: "Pe ce te bazezi ? Cine ţi-a suflat zvonul ?"

Pentru că sîntem la capitolul "zvonuri şi bîrfe", voi da un citat din broşură, cu punctuaţie cu tot: *"O slăbiciune a lui Maxy era şeful Secţiei expoziţii Jack Brutaru. De-a dreptul răsfăţat de direcţie, nu i se refuza nimic aşa încît se acreditase zvonul că este nepotul lui şi mulţi erau convinşi de acest lucru. Alţii găseau că Maxy se poartă ca un gentleman, poziţia lui fiind destul de ingrată faţă de cel în cauză. Jack Brutaru şi Mimi Şaraga Maxy, îi fuseseră ambii studenţi în atelierul de pictură pe care-l conducea în cadrul Facultăţii israelite. Se colporta că între cei doi tineri ar fi existat relaţii personale dar cu toate acestea Maxy după moartea primei soţii a luat-o în căsătorie. Gurile cele mai rele vorbeau de un menaj în trei. Prin comportarea sa Jack punea paie pe foc fiind plin de el şi greţos cu ceilalţi. Îl deranjau succesele altor secţii din muzeu şi deseori s-a opus direct sau, cel puţin, a băgat beţe-n roate multor iniţiative pornite de la acestea. Maxy îi ţinea partea chiar cînd nu avea dreptate, dar dorind şi înfăptuiri, care să-i susţină prestigiul, îi pondera ostilitatea acceptînd şi iniţiativele altora ca în final să canalizeze roadele spre slava lui personală".*

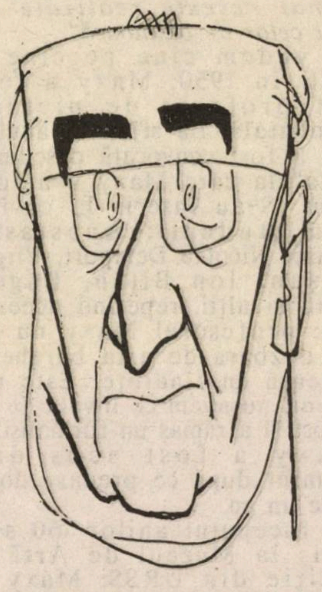

M. H. Maxy

a folosit biciul şi zăhărelul ca un dresor
(Şarjă prietenească de Eugen Taru)

Facultatea israelită de care pomeneşte autorul se afla într-o casă veche din str. Sfinţilor, unde învăţau să picteze cîţiva tineri daţi afară din şcolile de stat în 1940.

"Cîlcîiul lui Ahile - mai scrie d. Oprea - *era pentru Maxy soţia sa, pictoriţa Mimi Şaraga Maxy. Mai tînără cu vreo 30 (?) de ani, răzgăiată şi capricioasă, cu mari veleităţi în cariera artistică, avea tot felul de pretenţii şi hachiţe (...) o comportare de copil alintat".* Şi mai departe: *"O altă pacoste pentru Maxy era faptul că ea se străduia neapărat să picteze compoziţii de mari dimensiuni, mediocre din punct de vedere artistic (...). Pe parcurs îmbunătăţea lucrarea cu zel şi fără remuşcări după cerinţele şi indicaţiile îndrumătorilor oficiali".*

Spre finele anilor 60, cînd s-a întredeschis, pentru scurtă vreme, o "ferestruică" spre Occident, breasla artiştilor plastici a găsit momentul să facă rost de ceva dolari; a trimis unei galerii de artă din Canada lucrările a zece pictori. Răspunsul negustorului de artă: "Nu mă interesează nici una din picturi, în afară de cele ale d-nei Mimi Sharaga Maxy; o rog să-mi trimită tot ce are în atelier".

"Pacostea lui Maxy", Mimi, habar n-avea cu ce se mai ocupa soţul ei la muzeu. Numai d. Oprea ne-o poate spune: *"Maxy o proteja făţiş pe Alexandra Zigura, despre care se spunea că fusese în relaţii intime cu ea şi care era o femeie dornică cu orice preţ să parvină, folosind din plin farmecele trupului". (...) Îmbrăcămintea lui Maxy i-a fost aproximativ aceeaşi dar părea întotdeauna nouă, ca «scoasă din cutie». Hainele «zilnic călcate», purta «pantofi de chevreau» bine lustruiţi".*

Biata Mimi, "cîlcîiul lui Ahile", se scula cu noaptea-n cap să-i calce "zilnic" hainele lui Maxy şi să-i lustruiască pantofii.

Să vedem prin ce gaură de cheie s-a uitat autorul studiului: *"La acea vreme, Corina Nicolescu era bună prietenă iar gurile rele spunea (sic!) că era chiar în relaţii intime, cu istoricul feudalist Barbu Petrescu Cîmpina, răsfăţatul lui Mihai Roller, cel care mai tăia şi spînzura în istoria şi cultura românească".*

Răsfăţatul era căsătorit cu Georgeta Horodincă. Corina Nicolescu, colega pe care d. Oprea o acoperă cu noroi, a fost şefa secţiei "Artă feudală"; a murit la cutremurul din 1977.

Într-o frază bine adusă din condei, Maxy este făcut vinovat de demolarea unor biserici: *"Maxy s-a implicat cu toată autoritatea şi a depus un efort susţinut în organizarea ad-hoc a unor comisii formate din salariaţii muzeului, numiţi de el,* *care să semneze documente prin care se diminua valoarea arhitecturală şi artistică a două biserici propuse spre demolare pentru a face loc construcţiei Sălii Palatului".*

De demolări de biserici se ocupa ştim noi cine, împreună cu Direcţia monumentelor istorice din Minister. Cine erau "salariaţii" numiţi de Maxy să semneze documente ?

MAXY BICIUIA TINERII PICTORI DE LA SPATE

Ce mai aflăm de la d. Oprea:

"Maxy era laconic şi mefistofelic, ambiguu în discuţii, sprijinea acţiunile superficiale dar cu răsunet la oficialităţi, tiran luminat, maestru al compromisului, mobilitate în arguţie, cocoloşea unele situaţii negative, se străduia pînă la umilinţă faţă de cei din minister, discuţiile în coadă de peşte erau specialitatea lui, maleabil în faţa puterii, se simţea mîndru în anturajul diplomatic, făcea mari eforturi să supravieţuiască în funcţie, se crampona de directorat, nu ţinea să apară lucrări ştiinţifice în muzeu, lucra ca un salahor la organizarea expoziţiilor, a manevrat şi a închis gura multor muzeografi, a folosit biciul şi zăhărelul ca un dresor, cei cu dosarul pătat trebuiau să tacă şi să tolereze abuzurile şi vanitatea lui, se dorea un campion de opinie şi în consecinţă se străduia să adune în jurul lui cît mai mulţi ciraci, avea ranchiuni personale faţă de unii artişti decedaţi sau nu (?) dar neagreaţi de oficialitate, pe cei cu dosar prost îi făcea să joace după cum le comanda, cei care doreau să doarmă pe cămaşă suportau din timp în timp o dădăceală din partea lui, a depus un efort enorm ca expoziţia sa din 1965 să stîrnească valuri pozitive, poziţia lui şubredă ca director s-a consolidat....

"Expoziţia retrospectivă deschisă de Maxy la Sala Dalles în 1965, scrie d. Oprea, *i-a întristat pe mulţi: Tinerii pictori, dar şi cei mai vîrstnici, îşi aduceau cu amărăciune aminte cum îi biciuise de la spate cu mulţi ani în urmă pentru orice devieri şi cum îi ameninţa cu excluderea din UAP dacă nu se încadrau exigenţelor realismului socialist. Blamau oficialităţile, care încă îi persecutau pentru abaterile de la curentul oficial, pe cînd Maxy îşi etala lucrările cele mai recente realizate în spiritul celor de odinioară".*

Să vedem cine pe cine a biciuit: În 1950, Maxy a fost numit profesor de pictură monumentală. La sfîrşitul anului şcolar, a fost convocată o şedinţă "lărgită" la care Maxy n-a fost prezent. S-au înscris la cuvînt cîţiva studenţi: Anastasiu Anastase, Nicolae Delaport, Virgil Almăşan, Ion Biţan, Eugen Crăciun şi alţii, repetînd aceeaşi lecţie: profesorul Maxy nu se poate dezbăra de arta burgheză practicată în tinereţe. Este un decadent; nu avem ce învăţa de la el; a fost şi a rămas un formalist.

Maxy a fost scos din învăţămînt după ce predase doar timp de un an.

La începutul anilor '60 s-a deschis la Muzeul de Artă o expoziţie din URSS; Maxy a chemat-o în cabinetul său pe "comisara" expoziţiei, critic de artă cunoscut la Moscova, şi i-a declarat: "Voi, ruşii, aţi distrus arta românească. Din cauza voastră am rămas la arta de început de secol".

ÎI SPRIJINEA PE ĂIA CU CERERE DE PLECARE

Cine erau "ochii şi urechile" directorului ne-o spune d. Oprea: *"Maxy tolera toate sustragerile de la îndeplinirea sarcinilor şi abaterile de la disciplină a celor temporar angajaţi, mulţi dintre ei avînd cereri de plecare definitivă în străinătate. De aici rezultau marile şi micile lui concesii prin care încerca să împace şi capra şi varza (?). Datorită unor salariaţi cu funcţie cheie în muzeu, devotaţi lui trup şi suflet, cum erau Elie Beer, şeful cadrelor, Jack Brutaru, şef de secţie, Max Hector, şef de serviciu administrativ, tovarăşa Aschkenazi, casieră la intrarea în muzeu, care erau ochii şi urechile directorului pentru tot ce se petrecea în muzeu, s-a străduit ca aceştia să rămînă în slujbă indiferent de păcatele şi defectele lor. A manevrat şi a închis gura multor muzeografi revoltaţi ameninţîndu-i cu "dosarul lor prost", tolerînd ca unii nu numai să nu facă nimic, dar să şi dăuneze muncii muzeului.*

Maxy - scrie d. Oprea - *era ataşat de naţionalitatea căreia îi aparţinea (...). S-a zbătut să-i sprijine pe conaţionalii săi care doreau să părăsească ţara. Le-a facilitat angajarea în muzeu, iar altora le-a creat posibilitatea să ia cu ei lucrări de artă, îndeosebi de artişti evrei, M. Iancu şi Max Arnold".*

Studiul d-lui Oprea se încheie cu o notă informativă în care demască un grup de francmasoni, precizînd ziua şi ora cînd se întîlneau: *"Pe prietenii racolaţi recent (de Maxy - n.n.) îi primea la birou după ora 13, mai ales vinerea, printre ei aflîndu-se Saşa Pană, Ştefan Roll, Al. Jar, Camilian Demetrescu, Iosif Ross ş.a. organizînd stranii conclavuri".*

Cu unii din ei era prieten din 1925. Au scos împreună revistele "Integral", "Contimporanul" şi altele. Acum, în Muzeul Naţional de Artă al României " nu mai miroase a usturoi" - dă de înţeles autorul: "Pita Rubin nu se mai închide în bibliotecă să picteze"; "Ruth Ţurcanu, nora lui Barbu Lăzăreanu nu mai este plictisită de şederea în muzeu, în aşteptarea unei vize de plecare"; "Muzeograful Ghelber nu mai pleacă în timpul serviciului să cerşească la uşa braseriei Capşa să bea o cafea acolo".

Eliza, soţia graficianului Cik Damadian, şi-a completat între timp studiile liceale iar Iordana Borilă nu mai prezintă texte execrabile, în bătaie de joc, pentru că a plecat în Israel.

Viaţa în muzeu a intrat azi în normal. Muzeografii stau la locul lor la birou cu o cafea "Elite" şi o ţigară "Time" alături, primite la pachet de la foştii lor colegi plecaţi în Orientul Apropiat.

*

În încheiere, o întîmplare cu Oscar Lemnaru, legată într-un fel de cele de mai sus. S-a întîlnit la Casa Scriitorilor cu un coleg.

- Ce faci ? l-a întrebat Oscar.
- Lucrez cît îi ziua de lungă.
- Pe cine ? Pe cine ?

Casa teroristului Abu Marda, specialist în recrutarea de asasini sinucigaşi, a fost zidită.

Asta-i bine. Şi mai bine ar fi însă să-l prindă cine ştiu eu şi să-l mardească aşa cum se cuvine.

ANCHETA MINIMUM

OMUL MILENIULUI

(ŞI ALTELE ASEMENEA....)

După cum aţi citit, probabil, la rubrica *"Tendinţe"* din numărul 107 al revistei noastre, ziarul Washington Post din S.U.A. a iniţiat printre cititorii săi o anchetă cu privire la evenimentele şi oamenii cei mai importanţi ai mileniului ce se încheie. Am pus şi noi unora dintre cititorii noştri, de pe-aici şi de prin străinătate, aceste întrebări şi anume:

1.- Pe cine consideraţi Dvs. "Omul Mileniului"?
2.- Unde aţi locui de preferinţă ?
3.- Care a fost cea mai folositoare carte a mileniului ?
4.- Cea mai mare eroare a mileniului ?
5.- Cea mai mare invenţie a mileniului?
6.- Cel mai mare actor al mileniului ?
7.- Cea mai falsă idee ?
8.- Cel mai mare om de ştiinţă ?
9.- Cea mai mare compoziţie muzicală?
10.- Personajul cel mai diabolic ?

Zilele acestea am primit la redacţie răspunsurile scriitorului Mihai Giugariu, director la Fundaţia Culturală Română din Bucureşti:

1.- "Homo religiosus".
2.- Europa.
3.- Biblia.
4.- Műnchen (1938).
5.- Motorul.
6.- Shakespeare.
7.- Libertate-egalitate-fraternitate.
8.- Einstein.
9.-
10.-Satana.

COMODITATE ● IGIENĂ PERSONALĂ ● SĂNĂTATE

BIDAN

Garanţie – un an de la instalare.
Cu posibilitate de prelungire.

"BIDAN" - BNEI BRAK
Str. Hakishon nr. 16
Tel. 03/5709955 - 5709977
5700831

● **BIDAN este un scaun modern care transformă orice closet în bideu şi foloseşte la spălarea părţilor inferioare ale corpului cu ajutorul unui jet de apă caldă şi la uscarea cu un curent de aer cald.**
● **Astfel de creează pentru cel ce-l foloseşte o senzaţie de totală curăţenie şi prospeţime.**
● **Noul procedeu este binevenit atît pentru adulţi cît şi pentru copii, evitîndu-se contactul mîinii cu fecalele şi secreţiile urît mirositoare şi total insalubre. Femeile gravide găsesc prin BIDAN o rezolvare ideală a igienei speciale care li se impune, suferinzii de erupţii, eczeme în părţile interne simt o alinare a durerilor, iar cei bolnavi de hemoroizi pot realiza chiar evitarea operaţiei. BIDAN-ul se prezintă într-o varietate de modele şi culori:**
● **BIDAN TURBO, aparat care încălzeşte apa şi usucă cu aer cald, cu 150x5=750 şkalim**
● **BIDAN CU ÎNCĂLZIREA APEI, , cu 150x4=600 şkalim**
● **BIDAN OBIŞNUIT, cu 75X3=225 şkalim**
Se fac instalaţii în orice loc din ţară o Se poate plăti cu carte de credit
● **Instalarea este simplă şi uşoară - 75 şkalim (inclusiv legătura electrică)**

A. VELUREANU-GAL

Mihaela EŞET: « Voi, bărbaţii ! »

O personalitate a vieţii noastre teatrale.
O personlitate... ieşită din comun.

Mihaela Eşet (34) este o actriţă tînără, frumoasă, talentată, dar fără mare popularitate; o popularitate după care - se pare - nici nu tînjeşte. Am văzut-o, de pildă, într-un spectacol al regretatului Iosi Mundi "*Fluturi de noapte*" (traducere foarte liberă) şi mi-a plăcut jocul ei.

Am revăzut-o în "*Şi toţi au crezut...*", montat de Nicu Nitai la teatrul "Hasimta", unde deasemenea actriţa a dăruit personajului ei multă naturaleţă. Mihaela Eşet pricepe şi chiar vorbeşte limba română, fiindcă aparţine unei familii din *trib*, dar n-are nimic galutian în comportarea sa, confundîndu-se mai curînd cu sabrii de rînd. După absolvirea şcolii de artă dramatică a lui Nisan Nativ, Mihaela a apărut pe scena de la "Beit Lessin" într-un singur spectacol, a trecut la "Hacameri" unde a fost distribuită în piese de Cehov şi Molière, Mundi şi Nissim Aloni, bucurîndu-se de critici favorabile, iar după "Hacameri" a fost angajată la Municipalul din Haifa. A turnat şi în filme israeliene ca "*După sărbători*",sau, mai recent, "*Fructe oprite*". Aparent, Palmares artistic, fără îndoială, dar nu pe măsura talentului actriţei. M-am întrebat nu o dată, de ce? Un reporter de la "Yediot Ahronot", mi-a dat deunăzi un răspuns parţial.

Fire inteligentă, se spune chiar şi foarte spirituală, Mihaela este totodată şi o femeie cu "sînge fierbinte", rudă bună cu agresivitatea. În cîteva rînduri am citit, la rubricile de cancan din presa ebraică, despre unele năzdrăvănii ale Mihaelei Eşet. Ba că ar fi vărsat o ceaşcă cu cafea în capul unui ziarist, ba că s-ar fi înfuriat pe un regizor, sau că şi-ar fi luat rolul prea în serios, pălmuindu-şi zdravăn partenera, deşi putea doar să dea iluzia. Actriţa zîmbeşte cînd i se amintesc toate acestea, susţinînd că sînt jumătăţi de adevăr; dar recunoaşte: "*Am o fire provocatoare, deşi am impresia că, de fapt, cei cu care mă aflu în contradictoriu sînt ambiţioşi care vor să-mi producă mie amărăciune, în loc să mă înţeleagă.*" Prin culisele teatrelor

Mihaela Eşet
Frumoasă, talentată, dar...
sînge fierbinte !

se svoneşte dealtfel că Mihaela Eşet nu-i o fiinţă "uşoară" şi din această cauză nu i se aduc roluri pe tavă. Recunoaşte că o duce greu, dar nu vrea totuşi să se înregimenteze în vreun teatru de repertoriu, căci nu-i place să fie supusă. "*Trăiesc din economii, economiile se subţiază, aşa că trăiesc de azi pe mâine*" zice ea cu francheţe.

La vremea sa s-a clevetit mult (şi s-a scris la rubricile de cancan) pe socoteala relaţiilor intime pe care Mihaela le întreţinuse cu actorul-regizor Aharon Almog. Mai tîrziu, cînd s-au reîntîlnit la pregătirile pentru spectacolul "Hedda Gabler", de Ibsen, pe scena de la Haifa, contradicţiile privind concepţia rolului dintre actriţă pe de-o parte, şi partenerul ei Mahram Chouri (care i-a fost în acea vreme prieten) şi Aharon Almog (regizorul) pe de alta, au dus la anularea contractului cu Mihaela Eşet. "*Ei au cîştigat fiindcă-s bărbaţi, iar eu am fost unica femeie*" - precizează ea acum. De doi ani, actriţa nu mai are nici o legătură sufletească dar nici nu simte nevoia. De sex nu duce lipsă, dar pentru libertatea de a gîndi şi de a face cum o taie capul, e dispusă să renunţe la prietenii fixe. Părerea Mihaelei despre bărbaţi e cît se poate de proastă: "*Nu-i urăsc, dar aproape că nu-i înţeleg*" - zice ea, evitînd să jignească. "Fata frumoasă din Hedera" - cum a fost denumită în anii debutului, a rămas frumoasă (îşi arată chiar sînii picturali în "Fructe oprite") fără ca să facă din frumuseţea trupului o laudă. Merge îmbrăcată şleampăt, îşi bate joc de bărbaţii care o fac pe "macho-iştii", îi fac cu ochiul şi se cred cuceritori.

Unii văd în Mihaela Eşet o fiinţă în veşnică dispută cu cei din jur, o actriţă cu care nu se poate colabora în tihnă. Alţii o consideră un talent original care nu-i înţeles. Ea însăşi, din cîte am aflat, ar fi apelat la un medic psihiatru de la spitalul "Abarbanel", însă s-a convins că popasul la spital nu a ajutat-o cu nimic şi de aceea n-a plătit consultaţia nici pînă-n ziua de azi. De ce nu joacă Mihaela Eşet roluri pe măsura marelui ei talent? Poate că nu s-a ivit încă regizorul care s-o înţeleagă...

Mihaela Eşet
(dreapta)
în filmul
"Fructe oprite"

MARIUS MIRCU

MIRON GRINDEA ŞI-A LUAT RĂMAS BUN

Ziarul "Ultima Oră" a publicat nu de mult un documentat articol despre cunoscutul ziarist Miron Grindea, cu prilejul decesului său la 18 noiembrie 1995, la 86 de ani. Articolul aduce interesante amănunte despre activitatea lui Miron Grindea la Londra. Se cuvin unele completări despre activitatea sa în România.

La Bucureşti, Grindea (născut Moise Grimberg) a fost unul dintre principalii redactori la ziarele "Dimineaţa" şi "Adevărul", unde a publicat comentarii politice, reportaje şi interview-uri mult apreciate. S-a distins şi în presa evreiască din România, mai ales de cînd a preluat de la aprigul pamfletar I. Ludo, revista "Adam".

"Adam" a fost, la Bucureşti, ceea ce e astăzi la noi "Minimum" al lui Al. Mirodan: o revistă de mare prestigiu, la care colaborau cei mai cunoscuţi scriitori şi ziarişti evrei (şi români). Primul număr a apărut la 15 aprilie 1929. Pînă în 1936, cînd Ludo, plecînd la Paris "pentru totdeauna" (dar va reveni după doi ani), i-a vîndut lui Miron Grindea (asociat cu Idov Cohn-Cohen) revista. "Adam" a apărut mai departe la Bucureşti, în aceleaşi condiţii desăvîrşite, pînă cînd guvernul Goga-Cuza a desfiinţat presa democrată, în care era cuprinsă şi cea evreiască.

Miron Grindea şi-a dat seama că pe evrei îi aşteaptă în România vremuri grele: a plecat la Londra. A fost, în tot timpul celui de-al doilea război mondial, crainic la postul de radio Londra (B.B.C.), la emisiunea în limba română.

Plecînd să se refugieze la Londra, Grindea luase cu el şi proprietatea revistei "Adam", pe care a continuat-o acolo în limba engleză, ca o publicaţie cu conţinut şi de talie internaţională.

*

I-am fost colaborator la "Adam". După ce s-a expatriat, mă chema uneori la telefon din Anglia, ca să-mi ceară veşti despre România, despre cunoscuţii săi. Ultima chemare a fost pe la sfîrşitul lui octombrie 1995. Am avut atunci o neobişnuit de lungă convorbire. A fost, din partea sa,

Miron Grindea (86):
"Dragă Mircu, plec definitiv"

o amplă spovedanie care a început cu următoarele cuvinte: "Ştii de ce îţi telefonez acum ? Ca să-mi iau rămas-bun !" "Iar pleci undeva ?". "Plec definitiv !". "Şi cum de îmi telefonezi tocmai mie ?". "Am rătăcit carnetul de telefoane. N-am găsit decît telefonul tău, pe plicul cu care mi-ai trimis cartea. De altfel s-au împuţinat cei care mă ştiu. Sau le-am pierdut eu urma...". "Cînd mai vii pe la noi ?" l-am întrebat, ca să schimb vorba. "Nu mă mai simt în stare !".

Ne angajasem, într-o precedentă convorbire telefonică, să ne luăm la întrecere care trăieşte mai mult, dar activ (ne născusem în acelaşi an, în acelaşi ţinut). Dar, cum nu mai era în stare să îndeplinească şi a doua condiţie, a abandonat...

Ţin să arăt că a mai existat în România un ziarist care semna uneori (pseudonim) Miron Grindea: e vorba de H. Burileanu din Iaşi, colaborator, între multe alte publicaţii, la.... revista "Adam". A nu se confunda.

C.D.R CENTRUL DE PENSII DIN GERMANIA Ltd.
ZENTRUM FÜR DEUTSCHE RENTEN GmbH
TEL AVIV, imobilul KLAL, str. Droianov 5
(lîngă KIKAR DIZENGOFF), tel.03/6299027-8

INFORMEAZĂ:

1. Persoanele care au imigrat în Israel pînă la 30 iunie 1990 şi care pot dovedi că au "Deutsche Kultur" şi că sînt născuţi înainte de luna iunie 1925, pot primi rente lunare de 400-1000 mărci germane.

2. Persoanele care au fost deportate în Transnistria sau au prestat muncă forţată (minimum 18 luni) pot primi rentă lunară de 500 mărci.

3. Văduv sau văduva celor decedaţi care primeau rentă socială prin Irgun sau alte birouri pot primi rentă lunară pînă la 1000 mărci.

Reţineţi:

BIROUL NOSTRU ESTE SPECIALIZAT ÎN REZOLVAREA TUTUROR PROBLEMELOR DE RENTE DIN GERMANIA.

VORBIM SI ROMÂNEŞTE.

CONSULTAŢII GRATUITE.

ZWI ABRAHAMI
DIRECTOR

CONFLICT
I. AVIAN - SHAUL CARMEL

Să recapitulăm lucrurile. Nu de mult, în pagina sa de satiră "Balagan", din ziarul "Ultima Oră", humoristul I. Avian l-a ironizat pe poetul Shaul Carmel în legătură cu o călătorie a acestuia în străinătate. Carmel a răspuns sub forma unei parodii în versuri (v. "Minimum", nr. 109). Acum, în virtutea dreptului la replică, publicăm replica lui Avian.

Şi cu aceasta, din punctul nostru de vedere, polemica a luat sfîrşit.

Şi uite aşa, într-o bună dimineaţă, venind acasă dintr-o excursie la Londra, Moş Teacă, zis pe limba cultă Shaul Carmel, cu slujbuliţă de secretar inamovibil la Asociaţia scriitorilor israelieni de expresie română, s-a simţit învolburat de un val spumos al inspiraţiei, s-a înfundat vîrtos în scaunul său de creaţie, şi-a suflecat mînecile, a luat între degete plaivazul, şi-a descălţat pîslarii şi s-a pornit să sughită din peniţă pe faţa velină a hîrtiei.

După vreun ceas, a şters cele două fraze înjghebate, întrucît nu-i ieşea acordul dintre subiect şi predicat, a zvîrlit plaivazul, a tras apa, şi-a scos praştia din buzunarul de la spate al pantalonilor (tot pe acolo îşi au sediul central şi muzele carmeliene) şi s-a repezit belicos să tragă vrăjmaş cu beţe de chibrit fără gămălie.

Acest Moş Gulie israelian, cu simţul umorului atrofiat încă de la brit-mila, cuprins de o violentă criză gastro-cerebrală, trece prin foc şi sabie persoana mea, precum şi pagina de satiră "Balagan" pe care o redactez în cotidianul "Ultima oră". O rafală de inepţii, ţîşnită din praştia cu crăcană din lemn cules dintr-o baltă stătută, încearcă să-mi facă ciur trecutul, prezentul şi viitorul! Dezagregare totală! Nimic nu rămîne în picioare. Nici condeiul, nici numele, nici maşina de spălat rufe. De ce? De ce această explozie? Ei da, motive există, nea Iancule! Să mor dacă te mint.

Că fandaxia nu pică aşa din senin. Şi iată rădăcina buclucului: într-o şarjă amicală, o glumă absolut inofensivă publicată în "Balagan", i-am pomenit numele! Şi ce-a înţeles nea Gîgă ăsta? A înţeles că m-am strecurat în… viaţa lui particulară!

Al naibii mă mai interesează vieţile sale particulare, ce mai! Tot atît cît mă interesează şi ibovnicele fostului împărat Bokassa…

Acest Moş Tăgîrţă, ignorant de talie internaţională şi secretar de Asociaţie (ah, cît adevăr cuprinde afirmaţia că aliaua română este discriminată), acest super-Haplea, care vorbeşte engleza aşa cum o vede scrisă, i s-a năzărit aşa, netam-nesam, să plonjeze în oceanul vast şi riscant al satirei, folosind drept colac de salvare un "pamflet"! Un "Pamflet-cuplet", caracterizat printr-o înşăilare haotică a unor versuri anapoda, lipsite de rimă, de ritm, de duh, pamflet căptuşit cu un vraf de aluzii obscure precum o noapte în tunelul de la Dolhasca. Un revoluţionar "pamflet-cuplet-rebus", pe care nici faimoasa Pitya de la oracolul din Delhi nu l-ar fi descifrat.

După măcelul literar organizat împotrivă-mi prin mijlocirea praştiei, armată cu beţe carbonizate de chibrit, viforosul Moş Belciug se prăvăleşte brusc într-un capitol de anatomie comparată: apoteoză trupului său frumos, bărbătesc, tarzanic, lunecînd subtil, insinuant, spre analiza unor tendinţe… pe la spate (expresia îi aparţine). În acest domeniu, poziţia sa (ştiinţifică, bineînţeles) se scaldă în confuzii, deşi poporul israelian are dreptul să ştie: Moş Colţun este pro sau contra sistemelor de amor otoman? În orice caz, asemenea elucubraţii endocrinologice reclamă intervenţia urgentă a unui psiholog specializat în amorul galopant.

Ţinînd seama de gravitatea situaţiei, recomand convocarea într-o şedinţă urgentă a Asociaţiei scriitorilor. Pe ordinea de zi un singur punct: Cazul Moş Teacă.

Dezbateri, propuneri, tratamente.

I. AVIAN

**Avem nervi ?
Bineînţeles.
Şi din cauza Libanului.
Şi din cauza analizelor de la Kupat Holim.
Şi din cauza "problemelor personale".
Drept care, vă recomandăm să aplicaţi, în asemenea momente, metoda folosită de super-modelul francez Carla Bruni cînd o apucă pandaliile: faceţi un duş.**

ETC

. . . În numărul nostru pe decembrie 1995 am reprodus, după săptămînalul "Dilema" (director: Andrei Pleşu) din Bucureşti, un articol de Marius Oprea unde vine vorba despre un ofiţer de securitate pe nume Isidor Holinger, care ar fi fost implicat într-o afacere rocambolescă (subiect de film de aventuri) legată de cunoscutul cîntăreţ de muzică uşoară Cezar Grigoriu, căsătorit cu Tanţi, una din fiicele lui Gheorghiu Dej. Era vorba, în articolul d-lui Oprea, şi de Willy Donea, cîntăreţ şi el - cunoscut - de muzică uşoară, unul din cei mai populari animatori de show-uri din România anilor '60-'80. Acesta trăieşte la München, în Germania. Luînd cunoştinţă de cele scrise la adresa sa, el a trimis (dreptul la replică) revistei "Dilema" o scrisoare, din care extragem următoarele:

"Mult stimate Domnule Pleşu,

Un prieten din Israel mi-a trimis numărul din decembrie 1995 al revistei lunare **Minimum,** *director Al. Mirodan. În acest număr este reprodus articolul* "Tanţi şi cu Lica Dej s-au iubit cu doi burgheji", *apărut în* **Dilema** *sub semnătura d-lui Marius Oprea. În acest reportaj de alcov este pomenit şi numele meu (pseudonimul meu artistic în România a fost Willy Donea), agent al nu ştiu cărei divizii a securităţii române, care m-ar fi însărcinat să-i aduc lui Cezar Grigoriu (unul din cei trei fraţi Grigoriu) o femeie în pat pentru ca agenţi ai securităţii (deci "colegi" de-ai mei) să fotografieze şi să o facă pe Tanţi Grigoriu să renunţe la iubitul şi ulterior soţul ei Cezar Grigoriu. Este cel de-al doilea articol pe care Marius Oprea îl publică în presa românească pe această temă şi cu acelaşi conţinut. Pentru edificare vă trimit prima versiune. A doua o aveţi în colecţia Dvs. şi v-a fost vîndută, probabil, ca inedită. Cînd a apărut prima versiune l-am sunat la telefon pe Angel*

NOI

CINE-L ŞTIE, CINE-L CUNOAŞTE ?

ADAR DARIAN

Acum vreo 20 de ani, m-a vizitat fotograful **Samy Steiner,** care a lucrat ani de zile la revista "Flacăra" din Bucureşti şi care mă ţinea minte din perioada cînd colaboram cu caricaturi la revistă.

Venise în Israel cu intenţia să se stabilească, dar nu a reuşit să găsească de lucru, deşi am încercat să-l ajut recomandîndu-l la "Maariv" unde lucram în acea vreme.

A adus cu el o mapă cu fotografii de o calitate şi o măiestrie extraordinare, pe care mi-a lăsat-o în speranţa să interesez pe cineva dintr-o redacţie. Dar, din păcate, nu am avut succes.

După vreo săptămînă de încercări zadarnice, i-am dat un telefon ca să-i comunic că n-am nici un răspuns pozitiv, dar cineva de la capătul celălalt al firului mi-a comunicat că Steiner a plecat din ţară dar speră să se întoarcă.

De atunci au trecut mulţi ani şi n-am mai auzit nimic de el. În tot acest răstimp am încercat să dau de el, dar fără rezultat.

Acum cîteva zile, făcînd ordine între hîrtiile mele, am dat de mapa cu fotografii şi, vă mărturisesc cinstit, am rămas cu gura căscată. Pe lîngă faptul că sînt o serie de fotografii **ex-tra-or-di-na-re,** între ele se găsesc unele care au şi o valoare sentimentală. Sînt fotografii cu autografe ale unor mari personalităţi din teatru, cinema, muzică, sport. Vă dau numai cîteva exemple: René Clair, Jean Marais, Sarita Montiel, Adamo, Rika Zarai, Bob Dylan, Marie Laforêt, Rita Pavone, Ilie Năstase, Ion Ţiriac şi mulţi alţii pe care nu-i mai citez.

În plus, în mapa cu fotografii am găsit o scrisoare din partea juriului unui Concurs Internaţional de Fotografii de Presă - **Interpress-photo '64,** în care i se decernează lui Steiner **Medalia de Argint** pentru fotografia *"Footballist-ul cu patru mîini"* (vezi fotografia de mai jos).

De aceea, fac apel prin intermediul revistei "Minimum" la toţi cei care l-au cunoscut sau îl cunosc şi ştiu unde poate fi găsit, să ia legătura cu mine prin "Minimum", ca să-i pot restitui mapa cu fotografii care - desigur - înseamnă ceva pentru el.

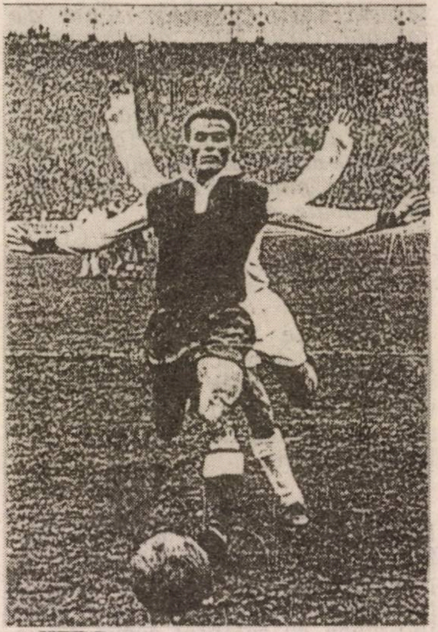

O fotografie a lui Steiner: footballistul cu patru mîini

umor

O clientă se duce la măcelar şi-i cere o bucată de carne moale.

- Fără os, precizează ea, să nu fie nici grasă, nici cu cartilagii, şi fără nervuri.

- Îmi dau seama ce vă trebuie, îi răspunde măcelarul, duceţi-vă la un supermarket şi cumpăraţi ouă.

Un american şi un englez stau la taifas pe puntea unui vapor cu care traversează Atlanticul.

- Ştiţi care e defectul vostru, al englezilor ? Trăiţi numai între voi. Eu, de pildă, din partea mamei am sînge rus, sînge italian, sînge norvegian, sînge grec şi sînge brazilian.

- Aş fi fost încîntat s-o cunosc pe mama dumitale, îi răspunde englezul. După cîte îmi spui, am impresia că avea un temperament plin de foc.

NOI

Grigoriu (fratele lui Cezar Grigoriu, n. red.) care trăieşte la Bucureşti. Citise şi mi-a spus doar: "O porcărie ca multe altele care se publică astăzi în presa din România". Am vrut să reacţionez, dar Angel m-a deconsiliat.

De data aceasta, odată cu apariţia într-o publicaţie atît de serioasă cum este **Dilema,** *cred că am dreptul să-i cer autorului articolului, lui Marius Oprea, unele explicaţii. În primul rînd, să-mi dea sursa din care şi-a supt datele şi informaţiile. Am fost timp de 30 de ani una dintre vedetele teatrului de revistă din România, am avut, deci, un nume, pe care nu-l vreau terfelit acum, cînd am ajuns la vîrsta senectuţii. M. O. trebuie să publice în* **Dilema** *o explicaţie din care să reiasă clar cine i-a furnizat informaţia potrivit căreia eu aş fi fost agent al securităţii române. Cum de colaboratorul Dvs. are acces la dosarele dezinformării ? Probabil că Oprea a crezut că acest Willy Donea (sau Vili Donea, cum îl caligrafiază în articolul cu pricina) este mort de mult şi că i se poate pune în cîrcă orice. Nu, nu se poate, etc.,etc...."*

Wilhelm CUCU
München

*

Cum se vede, "Dilema", publicaţie democrată, a găzduit replica lui Willy Donea; facem acelaşi lucru pentru cititorii care au luat cunoştinţă de "caz" din lunarul nostru.

. . . Top-modelul din *trib*, Michaela Bercu ("a noastră-i mai frumoasă") nu se ocupă numai cu prezentarea de sutiene sexi şi parfumuri franţuzeşti; iat-o aici, împreună cu celebrul comic Tuvia Tzatîr, la "Centrul medical Schneider pentru copii", străduindu-se - şi reuşind - să aducă un surîs pe chipul micilor bolnavi.

. . . Am mai vorbit în paginile acestea despre istoricul Gh. Buzatu, din Iaşi. Ura sa - suită din viscere-n creieri - împotriva evreilor, era cunoscută, dar, cu toate acestea (sau tocmai de-aceea ?) individul fusese invitat de Centrul Goldstein-Goren, în urmă cu vreo trei ani de zile, la un simpozion despre Holocaust. Ceilalţi musafiri români, oameni de calibru ştiinţific şi moral ca profesorii Şerban Papacostea sau Andrei Pipiddi, se vor fi mirat desigur de companie, însă, politicoşi din fire, n-au zis nimic. La întoarcerea în ţară, Buzatu, dorind să arate că invitaţia i-a priit, a dat urgent un interview într-o gazetă ieşană, susţinînd, între altele, că... pogromul de la Iaşi (1941) nu a existat de fel: este o invenţie iudeo-francmasonică. Mai nou, acelaşi cetăţean cu "jos jidanii" mereu pe buze, a publicat în editura hitleristă "Majadahonda" din Bucureşti o broşură cu obsesia lui preferată. Ea se cheamă *"Aşa a început holocaustul împotriva poporului român..."* şi ţine să demonstreze că şi cum evreii (of course) din Basarabia şi Bucovina s-au năpustit împotriva naţiei româneşti, dornici de genocid. Acum vreo două numere am reprodus un studiu de I. Şerbănescu, bazat pe documente de netăgăduit, care demontase nişte infamii asemănătoare ce apăruseră în paşnicul "Adevăr literar şi artistic". Textul cu pricina era intitulat, dacă vă mai amintiţi, "Porcii". Rămîne aşa cum ne-am înţeles.

. . . "Clasicii noştri" din *trib* sînt vii, trăiesc (fără *pile* de nicăieri şi fără subvenţii guvernamentale). La Bruxelles, ultimul număr al revistei "L'arbre à paroles", editată de Casa Poeziei (există şi aşa ceva !) din oraşul Amay, Belgia, este închinat lui Benjamin Fondane (Fundoianu) în întregime; alături de studii de Michel Carassou şi Monique Jutrin, întîlnim note bio-bibliografice, extrase din opera poetului, etc., etc. Tot la capitolul Fundoianu, menţionăm numărul nou (primit de noi abia acum) al "Buletinului B. Fondane", scos în franţuzeşte la Ierusalim de un comitet format din Monique Jutrin, Leon Volovici, Eric Freedman, Gilla Eisenberg, M. Finckenthal. Tema numărului: Geneviève Fondane, soţia poetului. Părintele Marcel Dubois face portretul acestei femei interesante, iar un grupaj de scrisori adresate de ea prietenilor Jean Ballard şi Claude Sernet în 1945-46, vorbeşte despre starea de spirit a soţiei într-un moment cînd aflase că... da... e sigur., Fundoianu murise la Birkenau.

. . . Dar nu numai personalităţile mari ale culturii evreo-române trăiesc - à propos, Ion Mihăileanu ne informează la "**"E o lume"** despre o expoziţie Victor Brauner la Paris - ci şi memoria colectivă a *tribului*. Într-un moment cînd la Tel Aviv se află sub tipar cartea cea mai nouă a lui Simion Săveanu despre vasul "Struma", la Bucureşti a apărut, în editura "Kriterion", o importantă lucrare memorialistică despre Transnistria, intitulată "Jurnal de Ghetto" (1941-1943). Autoarea, Miriam Korber Bercovici a fost acolo...

N-am avut prilejul să vedem cartea, dar din relatările corespondenţilor noştri din Bucureşti, "Jurnalul" este impresionant.

. . . Am spus "Jurnalul"? Ei bine, un alt *"Jurnal"*, mult, mult aşteptat (cam de vreo jumătate de veac) se află la Bucureşti sub tipar. De-aici, din Zamenhoff 13, punînd urechea la pămînt, auzim zgomotul rotativelor. E vorba, cum s-a ghicit desigur, de *"Jurnalul"* lui Mihail Sebastian, care urmează să apară, acuşi-acuşi, la editura "Humanitas". Îl aşteptăm. Fără răbdare...

. . . Înfine, se poate spune că şi cei vii de pe la noi sînt prezenţi pe meridiane. Cartea de humor a lui I. Schechter, apărută la editura "Fundaţiei Culturale Române" s-a vîndut ca un «best-seller», la ora de faţă e greu să găseşti un exemplar prin librării. = A călcat cu dreptul şi romanul despre *Alzheimer* al Taniei Lovinescu (editura Cartea Românească). Cartea a prins, lumea discută, discută; cu pasiune. = Revista "Argo" a d-rului Al. Lungu, din Germania, găzduieşte în ultimul ei număr cîţiva poeţi *de-ai noştri* (vezi rubrica "Primim la redacţie"). = Volumul de versuri "Dincolo de paradis" de Bianca Marcovici s-a bucurat de o bună recenzie în lunarul "Dacia literară" din Iaşi, sub semnătura Ioanei Vasilescu. = Un studiu despre totalitarisme al lui Gh. Kovacs-Eichner a văzut lumina tiparului în revista "Societate şi Cultură" din Bucureşti. = Ş.a.m.d. Iar prin ş.a.m.d. înţelegem realmente şi aşa mai departe.

. . . Ce legătură există între noul partid "rusesc" al lui Nathan Sceranski şi... aliaua română ?

Nici una, se va zice, în afară de cunoscutul oftat la gîndul că, mai de mult, cînd eram ce eram (faimoşii 400.000!), am ratat trenul afirmării în viaţa politico-socială a ţării... Ei bine, nu-i aşa. Între partidul lui Sceranski si *aliaua* noastră există o strînsă (şi surprinzătoare) legătură ideologică. Mai precis, se pare că "ruşii" au învăţat ceva de la noi: "Oamenii noştri - a observat zilele trecute Dr. Marina Solodkin (o cercetătoare care a analizat programul lui Sceranski) nu sînt nici de dreapta, nici de stînga. Ei sînt, mai degrabă, de centru. Iar dacă vrem să indicăm locul pe care îl ocupă printre partidele israeliene, ei se aseamănă esenţialmente cu *Liberalii independenţi...*". Cu "Liberalii Independenţi": să vezi şi să nu crezi ! Cu micul partid, condus în anii din urmă de amicul nostru I. Artzi şi ştiut pretutindenea ca fiind "al românilor". Cu micul partid care, din păcate, fu sabotat la alegeri *tocmai* de către cei ce-ar fi trebuit să-l sprijine (dar hai să nu mai căutăm acuma despre mîncătoria de *trib*, care a ajuns mai cunoscută în rîndurile străinilor decît mititeii şi momiţa). Cu "Liberalii Independenţi" va să zică... Atît de mult mi-a plăcut ideea că ruşii s-au luat după modelul nostru (pe plan ideologic şi nu - asta mai lipsea! - pe plan organizatoric) încît sîntem ispitiţi ca la 29, să-l votăm pe Sceranski ! Aşa, de *davca*!

. . . Scriitorul român Viniciu Gafiţa (autor de cărţi bune pentru copii) a copilărit la Fălticeni; el este, în chip firesc, interesat de tot ce se scrie în legătură cu oraşul, inclusiv de prezenţa evreilor (i-a cunoscut, a avut relaţii bune cu ei) în viaţa foarte culturalului tîrg. El a citit deci şi lucrarea "Pagini din trecutul evreilor: Fălticeni", apărută la Tel Aviv, publicînd, nu de mult, în "Realitatea evreiască" din Bucureşti, o "convorbire imaginară" pe marginea cărţii. Una din întrebările pe care şi le pune V. Gafiţa (pentru a răspunde tot dînsul la ea) este şi aceasta: autorii cărţilor gen Fălticeni trebuie să aştepte pînă ce se-adună tot materialul necesar (amintiri, documente, etc.), sau e cazul să-i dea bătaie cu textele de care dispun ? "Mămăliga - zice Gafiţa - o faci întotdeauna cu mălaiul pe care-l ai în traistă, nu aştepţi pînă la culesul următor. Iar fiecare scrie despre ce ştie el mai bine". Allo, Bîrladul din Israel, s-a auzit (nu dau nume, că nu vreau să-mi aprind paie-n cap cu băieţii de la "Ultima Oră") ? Dar Brăila şi Galaţi ? Dar Timişoara ? Dar Focşani ? Dar Giurgiu ? Anii zboară, noi îmbătrînim, aşa că grăbiţi-vă cu mălaiul amintirilor căci altminteri o punem de mămăligă !

. . . Corespondentul nostru, d. Broida Blumenfeld din Beersheva, ne-a trimis cîteva... înjurături aflate în "Autobiografia" lui Shalom Alechem. (Amatorul le poate găsi în "Opere", vol. 3 de Sh. Alechem, apărute la Bucureşti în anii '60). Înjurăturile cu pricina le-a învăţat în copilărie, de la mama sa; vitregă; fiindcă nu toate mamele vitrege te iau cu *inghelă* şi dugu-dugu. Viitorul scriitor le-a notat într-un caiet şi aranjat în ordine alfabetică. Le publicăm acuma din două motive: 1). În 1996 se împlinesc 80 de ani de la moartea marelui humorist. 2). Vin alegerile şi s-ar putea să avem nevoie de ele, în serile cînd - deschizînd televizorul - nimerim ba peste-un candidat, ba peste altul...

a: aghiuţă, acritură, acarniţă, animal, astmă.../ b: bate-cîmpii, bastard, bubă neagră, boleşniţă, blestemat, bandit.../ c: chiorîlă, cîrpaci, criminal, cîine, cap de bostan, cotonog, calic, chelbos, catîr, chişcă spartă, ciumă.../ d: diavol, damblagiu, darabană, deştept ca oaia, derbedeu.../ e: elefant, epidemie.../ f: fonfăilă, făcăleţ, flămînzilă, fiară, fiertură, fluieră-vînt.../ g: guzgan, gură cască, gîlmă, gălbează, goangă, guguman, gaşperiţă, gaie.../ h: hrăpăreţ, hingher, hahaleră, hoţ de buzunare, holodronţ, haimana, huligan, Haman, hai-hui, hodoronc-tronc, holeră.../ i: idiot, iarba fiarelor, iatagan, iudă.../ j: junghi, javră, jigodie, jefuitor, jicărit, jarhalete.../ l: lacrimă de crocodil, lapte-acru, leşinătură, lingău, loază, linge-blide.../ m: maimuţoi, mucos, maţe-fripte, moagă, măgar, monstru, mumuie marinată.../ n: nătărău, năpîrcă, nesăţios, nătăfleaţă, năpastă, nenorocire, neisprăvit, nerod, nărăvaş.../ o: omidă, oaie proastă, oftică, olog, ogar, obrăznicătură, otravă, obială.../ p: ploşniţă, porc, pacoste, piază-rea, pisălog, pipotă.../ r: rîie, ruşine, ridiche, rasol, răzătoare, rîpciugă, rînjilă.../ s: scrumbie, sărăcilă, sac fără fund, sperietoare, strigoi, slugoi, sfînt în popuşoi.../ ş: şarlatan, şoltic, şuierătoare, şarpe, şleampăt, şepcalet.../ t: tembel, tont, trăsnit, teleleu, tartor, tătar, trîntor, tocilar, terchea-berchea.../ ţ: ţînţar, ţipirig, ţăcănit, ţandără.../ u: ursar, unghie neagră, ucigaş.../ v: vînt rău, vai-de-lume, veveriţă, vagabond.../ z: zănatic, zălud, zeamă-lungă.../.

...Să nu spuneţi că nu v-am servit. De-azi începînd şi pînă-n seara de 29 mai, să tot folosiţi expresiile cu pricina. Ba chiar să mai daţi şi la alţii...

. . . A luat fiinţă la Bucureşti Fundaţia "Wilhelm Filderman". La adunarea de constituire, acad. prof. dr. Nicuşor Cajal, ing. T. Wexler de la Comunitate, prof. Răzvan Teodorescu, preşedintele asociaţiei de prietenie România-Israel şi Cristian Popişteanu, redactor-şef al revistei "Magazin Istoric" au evocat personalitatea «marelui şef» care a condus, între 1918-1948, destinele obştei evreieşti; şi care, de vreo cîteva decenii încoace, a cam căzut în uitare. Bravo, iniţiatorilor ! Mai bine mai tîrziu decît... Înfăptuirea de la Bucureşti ne dă speranţa că, cine ştie, acolo sau aici, într-o bună zi, prin anul 2017, urmaşii lui A. L. Zissu vor pune piatra de temelie a unei fundaţii purtînd numele cunoscutului lider sionist.

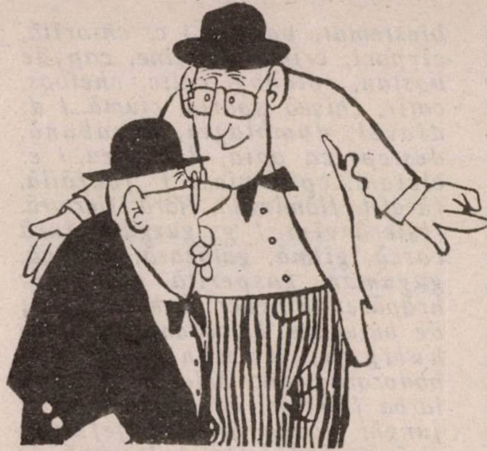

SE ZVONESTE CĂ ...

.... În urma *şocului* produs de vizita la redacţia din Salame a unui grup de peste 30 de ziarişti din România (care au fost nevoiţi, mulţi dintre ei, să stea în picioare), patronii de la "Ultima Oră" au cumpărat 30 de scaune (plus 30 de ceşti de cafea) pentru a putea face faţă în viitor la situaţii asemănătoare.

....Spectacolele de luna trecută ale lui Radu Beligan şi Ion Lucian cu piesa "O noapte la Paris", erau cît pe ce să fie anulate. Motivul: la sosirea în Israel, cei doi actori au aflat că decorul de la Bucureşti nu a venit, din cauză că impresarul a refuzat să achite costul transportului pe ferry-boat de la Salonic la Haifa. Musafirilor li s-a spus, pe aeroportul Ben Gurion, că "nu face nimic", organizatorii au găsit un decor de castel de toată frumuseţea, aşa că... atunci cînd li s-a arătat decorul de toată frumuseţea, Beligan şi Lucian erau să facă infarct: decorul reprezenta o mare pînză albă pe care era desenat un castel. Prima reacţie a celor doi (care nu umblă cu şuşanele) a fost de a convoca o conferinţă de presă pentru a explica ce s-a întîmplat şi a cere scuze publicului pentru suspendarea turneului. Pe urmă, însă, aflînd că, în ciuda atmosferei grele de după atentate, spectatorii cumpăraseră bilete, hotărîţi să vină *dinadins* în acele zile la teatru, cei doi au decis că nu e cazul să-şi dezamăgească admiratorii şi au căutat o soluţie. Ba chiar au şi găsit-o: Ion Lucian, om cu idei într-ale regiei, a procurat cîteva bucăţi de pînză neagră, a pus la cale nişte jocuri de lumini, recuzita o aduseseră cu dînşii în bagaje... şi cortina s-a ridicat.

.... À-propos de Beligan, acesta a plecat din Israel, în avion, cu circa 50 de ouă ! Nu că ar fi dispărut ouăle din Obor sau din Piaţa Titan, ci fiindcă (aşa cum s-a destăinuit marele actor vechiului său amic din Tel Aviv, doctorul Zizi Wechsler) el n-a mai văzut nicăieri ouă atît de frumoase. Drept care, le-a luat cu el pentru a fi încondeiate de Paşti...

.... Noul şef al Mossadului, generalul Dani Iatom (tatăl, originar din România) foloseşte în intimitate, cu plăcere, diferite expresii populare româneşti. Venind vorba mai deunăzi, într-un cerc de prieteni, de terorism, Iatom, persoană tăcută şi discretă foc la capitolul politică, a murmurat: *"aşa cum zice românul, îi întinzi omului un deget, îţi apucă toată mîna"*.

.... Ioni Tuvia, cunoscutul comentator de la emisiunile în limba română alepostului de radio "Kol Israel" din Ierusalim, va pleca la Praga unde urmează să lucreze un semestru la radio "Europa Liberă".

....După moartea publicistei Lisette Daniel, văduva scriitorului F. Brunea-Fox, s-a constatat că celebra colecţie de picturi (Marcel Iancu, Victor Brauner, Pascin şi alţii şi alţii) din apartamentul de pe N. Titulescu... a făcut picioare.
Decedata locuia singură, nu a avut copii, singura rudă apropiată - o soră - trăieşte la New York. În legătură cu aceasta, gurile rele din bloc şoptesc că, bolnavă fiind, Lisette Daniel ar fi fost... ajutată să moară de către o persoană care venea la dînsa destul de des.

. . . între I. Artzi şi Menahem Ariav, preşedintele H.O.R., a trecut o pisică neagră. Dovadă: critica (pe cît de cordială, pe atît de tăioasă) adresată de A.(I.) lui A.(M.) în ziarul "Ultima Oră" pe marginea faptului că H.O.R.-ul refuză să sprijine acţiunile "Asociaţiei pentru restituirea proprietăţilor evreieşti" din România.

Se aşteaptă răspunsul lui Ariav.

UMOR

- Secretul bogăţiei, explică un industriaş bogat, ţine într-un singur cuvînt: RĂBDARE. Cu răbdarea poţi face TOTUL.

- Totul ? zîmbeşte unul dintre ascultători.

- Sigur.

- Ai putea, de pildă, să transporţi apa într-o sită ?

- Desigur. Dacă am avut răbdarea să aştept să îngheţe.

Un băieţaş întreabă:

- Spune, tăticule, ce-i aia inflaţie galopantă ?

Şi tatăl răspunde:

- Inflaţie galopantă e atunci cînd mămica ta intră într-un magazin ca să-mi cumpere mie ciorapi şi se întoarce acasă cu o haină de căprioară, două fuste şi o pereche de cizme.

• O mamă, supărată, enervată de cîte îi face băieţelul ei, îi zice:

– Mă tot întreb de ce am cumpărat un copil atît de rău!

– Probabil că ai vrut să profiţi de solduri!

• Un paznic de la grădina zoologică îi scrie directorului aflat în vacanţă:

"Cimpanzeul nostru mă nelinişteşte. Nu mănîncă, se plictiseşte. Am impresia că-i lipseşte un tovarăş. Pînă la întoarcerea dumneavoastră, ce putem face?"

• – Alo! Şeful? Săptămîna asta nu vin să lucrez.

– Şi dumneata ai gripă? Ne-am molipsit cu toţii.

– Eu, gripă? Ferească Dumnezeu! Tocmai de-aia n-am de gînd să vin la lucru: ca să nu mă molipsesc şi eu!

CORESPONDENȚĂ DIN BUCUREȘTI

STAN VLAD

FAȚA VIZIBILĂ A . . . TRANZIȚIEI !

Un coleg de breaslă israelian care-i corespondent în București pentru presa în limba ebraică (singurul cu statut permanent), cînd a văzut ce iarnă s-a prea așezat peste România (din noiembrie 1995 pînă în aprilie 1996) a plecat în Israel ca să se mai.... încălzească ! În primăvară, cînd a revenit la București, m-a căutat și prima întrebare pe care mi-a pus-o a fost: "Ce mai e nou pe-aici, că eu am lipsit vreo trei luni ?"

- Știi care-i știrea de senzație ? - i-am replicat eu. A venit primăvara. Cam tîrziu, dar a venit, după o iarnă cum n-am mai avut de mult. Am tremurat, am înghețat de frig, afară și în case, am suferit exact ca pe vremea "răposatului". Cu deosebirea că iarna asta a fost mult mai lungă decît orice iarnă ceaușistă. În lungimea iernii a stat diferența !

Dar cum totuși a venit pînă la urmă un fel de primăvară (fiindcă Dumnezeu și-a întors fața de la români !), mi-am zis că, din spirit de solidaritate profesională, să-l informez pe colegul meu despre cele ce se întîmplă pe-aici. Firește, am început cu sfera puterii. Aflată în an electoral - alegeri locale, parlamentare și prezidențiale - puterea este cutremurată de asalturi din toate părțile: partide, organizații, alegători. Puterea încearcă să arate că a făcut și bine, dar nu prea convinge pe nimeni. Datele și cifrele statistice au fost mistificate din două motive:

1.- Ca să înșele organizațiile internaționale care acordă împrumuturi României (întrucît acestea au fixat niște criterii de performanță ce nu sînt îndeplinite); 2.- Ca să arunce praf în ochii alegătorilor. Dar treaba asta nu merge întrucît cetățenii știu prea bine cum trăiesc. (Guvernul recunoaște că 30% din populația țării se află sub pragul de sărăcie; statistica zice de 50% iar organizațiile specializate independente spun că e vorba de 70% !). De aici a ieșit unul din scandalurile actuale: cel statistic.

Dar marele scandal care cutremură din temelii societatea românească este cel al corupției. România a ajuns ca în numai 6 ani să aibe peste 10.000 de miliardari ! Chiar și oficialitățile sînt nevoite să recunoască faptul că evaziunile fiscale, sustragerile, excrocheriile, pagubele s-au ridicat în primele trei luni din 1996 la o valoare egală cu bugetul armatei și al forțelor de ordine pe un an întreg. În ultimul mare scandal de corupție provocat de poliție apare ca principal vinovat justiția. Firește, justiția a contra-atacat acuzînd poliția. Ca toate marile scandaluri de după 1989, și acesta s-a terminat în coadă de pește: nici un vinovat. Corupție fără corupători!

Toată lumea a admis că există corupție de la cel mai înalt nivel de conducere. Aici, mă simt dator să scriu ceea ce cunosc. Singurul care nu-i implicat în fapte de corupție (mită, șpagă, etc.) este președintele Ion Iliescu. El practică un alt fel de corupție, un abuz mai precis. Că stă în Palatul Cotroceni, nu i se poate imputa. În fond, este președintele țării. Dar de ce trebuie să roiască în jurul lui peste trei mii de oameni: consilieri, funcționari, slujitori, păzitori, etc. ? Nici guvernul nu are atîția miniștri cîți consilieri are președintele Iliescu ! Și asta, în condițiile în care președinția este echidistantă, cu atribuții limitate prin Constituție, neavînd dreptul să se amestece în nimic.

În eradicarea corupției, singurul care ar putea să se implice, care are autoritatea morală să acționeze, este președintele Iliescu. N-a făcut și nu face nimic, așa cum nu acționează nici împotriva proliferării mișcării legionare, nici împotriva grupărilor xenofobe, antisemite și nici în alte acțiuni ce contravin intereselor României. Sigur, face cîte-o declarație în care-și exprimă dezacordul cu astfel de acțiuni, dar astea trec neobservate cînd nu sînt urmate de măsuri practice.

Dincolo de Ion Iliescu, nu vedem pe nimeni care ar putea acționa eficient împotriva racilelor care macină societatea. Puterile în stat (chiar așa - separate - cum zic că sînt) nu au nici o forță, dar nici dorința de a acționa, întrucît cei ce le conduc (oameni și ei) într-un fel sau altul, într-o măsură mai mare sau mai mică sînt ținuți în loc de păcatele trecutului sau ale prezentului.

PRĂJITURI PETRE ROMAN

Apropiindu-ne de alegeri, fiecare forță politică a strîns documente și fapte incriminante despre adversari. Acum și le aruncă în ochi unii altora, încît bietul alegător este năucit, neștiind ce să mai creadă. Și cum el - alegătorul - trăiește foarte prost (protestele, grevele, mitingurile, marșurile, etc., au luat o uriașă amploare) se presupune că prezența la vot va fi foarte mică, și acum, în mai, la locale, și în toamnă la parlamentare și prezidențiale. În schimb, numărul candidaților este foarte mare la toate alegerile. O adevărată inflație.

Ca să-i mai scoată pe alegători din amorțeală, unele partide și-au zis că ar fi bine să le ofere acestora.... prăjituri cu numele candidaților favoriți. Mai întîi a apărut la Deva prăjitura "Petre Roman". Partidul rival - P.D.S.R. - cel de guvernămînt - a scos și el prăjitura "Ion Iliescu".

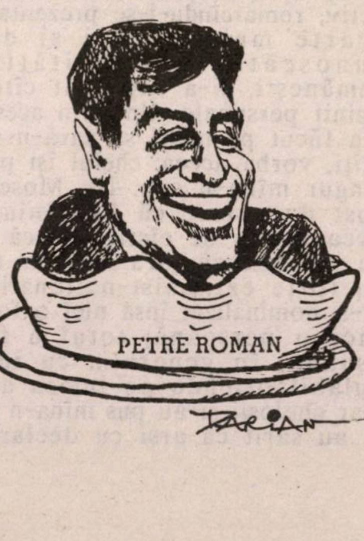

Fiind partid la putere și deci cu mai mulți bani, P.D.S.R. a scos o prăjitură mai mare, cu mai multă frișcă și cu o alună în vîrf. Aceasta costă 900 de lei, ceea ce ar fi cam un shekel ! Dar, ca să rîdem pînă la capăt, cea care a creat prăjitura Iliescu se numește.... Flămînzeanu !

*

Colegul meu israelian m-a întrebat apoi ce s-a mai făcut în problema caselor naționalizate ? Nimic - i-am spus. În această perioadă (pînă în iulie) cei ce au de revendicat case trebuie să depună cereri însoțite de actele doveditoare asupra proprietății. Curios este însă faptul că pînă în prezent nu s-au depus prea multe cereri de reconstituire a dreptului de proprietate. Oricum, ceva timp mai este. Și totuși, ceva nu pare a fi în regulă, dar nu se poate afla nimic. Am întîlnit și proprietari sceptici: - "Știi cum fac ăștia ? Ei zic că ni le dă, dar noi nu le vedem !".

Să sperăm că nu va fi chiar așa.

*

Aflăm că la casa Vernescu (din Calea Victoriei) a Uniunii Scriitorilor, Cazinoul înființat aici merge foarte bine ! Normal. Este unul din cele mai luxoase dintre cele peste 200 existente azi în România. Adevărate fabrici de spălat banii negri ai arabilor. Toată lumea e mulțumită, și polițiștii, și perceptorii, și alții care o duc foarte bine pe lîngă cazinouri.

*

Viața politico-diplomatică a României a fost.... înviorată de o conferință a ambasadorului american Alfred Moses, ținută la Cluj. D-l Moses care-i foarte activ, remarcîndu-i-se prezența în foarte multe locuri și deci cunoscător al realităților românești, și-a exprimat cîteva opinii personale. Una din acestea i-a făcut pe mulți să sară-n sus. Știți, vorba aceea: chelul își pune singur mîna-n cap. Dl. Moses a fost de părere că România ar avea numai de cîștigat dacă cei ce guvernează țara nu s-ar alia cu forțe extremist-naționaliste. N-a nominalizat însă nici o forță, nici o persoană; totul a fost așaaa... în general... ca idee, valabil oriunde pe lumea asta. Dar cheloșii și-au pus mîna-n cap și au sărit ca arși cu declarații care mai de care mai incriminante: imixtiune în treburile interne, aroganța americănească imperialistă, etc., etc. Criticii vehemenți ai d-lui Moses, cine alții decît Gh. Funar, Adrian Păunescu, C. V. Tudor ! Vreo două săptămîni s-a tot vorbit și scris numai despre acest subiect.

*

Un post de televiziune particular numit "Amerom" (adică America-România) părea a fi o nouă binecuvîntare pe capul românilor. Încă un post privat, pe lîngă cele 8 din București și vreo 40 în țară, părea să ne satisfacă bucuriile T.V. ziceam noi, un post care ne va aduce programe americane, mai ales că societățile de cabluri din București nu includ și programe din S.U.A. Că n-ar fi în regulă, ni s-a părut nouă de la început, dar totuși am sperat. Cînd colo, decepție totală. Se numește "Amerom" dar este "Araborom". Să recunoaștem că l-am depistat cam greu, întrucît cei ce fac programele au o grijă de profesioniști ca să pară altceva decît sînt. Dar chiar dacă oferă sare amară învelită în dulceață, șmecheria a ieșit la iveală. Postul are totuși o rețea bună de redactori și cameramani și face totul pentru a pătrunde în casele oamenilor, ademenindu-i cu americănisme arăbești. Te pui cu banii arabilor ?!

*

Ar mai fi de spus, mai sînt multe, că doar sîntem o societate... activă. Dar să mai lăsăm spațiu și altora în revistă. Pe curînd !

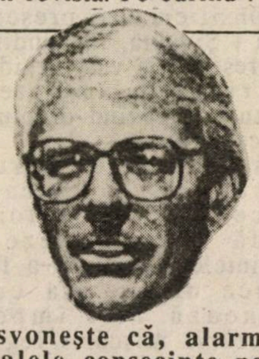

Se svonește că, alarmat de eventualele consecințe pe care le-ar fi putut avea asupra sa consumul îndelungat de biftek englezesc, primul ministru britanic John Major s-ar fi vaccinat, în secret, împotriva teribilei maladii "Creuzfeldt-Jacob".
Major și vaccinat.

nou

M. RUDICH

P O E Z I I

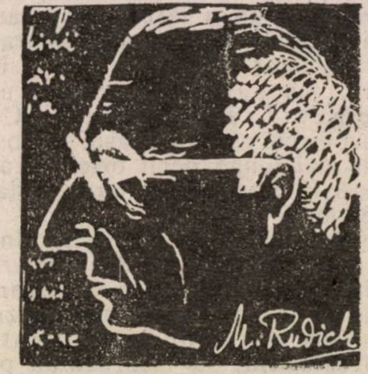

**Un eveniment editorial:
Opera poetică a lui M. Rudich, publicată, pentru prima oară, într-un singur volum.**

. . . Și, în plus, o selecție din vestitele lui pagini de publicistică.

**Volumul (cca 400 de pagini) poate fi procurat trimițînd suma de 50 de shkalim pe numele
REUVEN RUDICH
la adresa:
MINIMUM, P.O.B. 11472
TEL AVIV.**

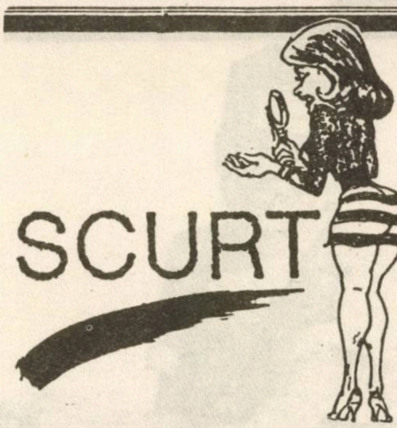

Obişnuiţi-vă cu ideea...

"...că asta îşi dă seama oricine: într-un dialog direct, toţi, dar absolut toţi pierdeţi în faţa lui **Vadim!** Motivele ? Le ştiţi şi voi, şi poate de-asta aţi căpiat: e mai cultivat ca voi, are o replică spontană şi plină de umor şi, pe de-asupra, e un autentic iubitor de Ţară, chiar nu se preface, aşa e el. Obişnuiţi-vă cu ideea că începe **Era Vadim,...**"

(Dintr-un articol semnat "Alcibiade"; în "România Mare" - director: C.Vadim Tudor, Buc. 1996)

Cine-a studiat istoria anti-iudaismului

"... Cine a studiat cît de cît istoria antiiudaismului ştie ce va să zică eternul conflict între autohtonismul reacţionar, etnocratic şi cu impuls izolaţionist - al Majorităţii, şi internaţionalismul progresist, democratic, elitar şi lobbystic, al Minorităţii. Din identificarea Evreului cu ideea de schimbare, de revoluţie, progres, răsturnare, provocare sistematică, abstractizare, citadinizare etc., naţionalismul ruralizant sau proletcultic şi-a croit o căptuşeală de beton. El ştie numai ce NU vrea. El nu acceptă înaintarea, ci numai statul pe loc, ori regresia. El acuză iudaitatea (şi, implicit, masoneria mondială, mondializantă) de-a fi urzit toate revoluţiile lumii, toate închegările şi spulberările de imperii, toate culmile industriale şi crahurile financiare, colonizările şi decolonizările; de-a ţine mereu zbîrlită Realitatea, tulburînd somnul ancestral al Băştinaşului - ba chiar de a alimenta din cînd în cînd antisemitismul tocmai ca să se plîngă alogenia şi să stea cu gîndul la guvernul planetar. Aşa se face ca, resentimentar, vindicativ şi contraproductiv, autohtonismul fanatic n-are ce pune-n locul omninegaţiei decît... icoana stelei ce-a murit, întru apărarea, vezi bine, a sărăciei neamului..."

(Dintr-un articol de Dan C. Mihăilescu; în revista "Dilema", Buc. 1996)

Organizaţii şi partide

"La Arad găsim "Agenţii creştinilor inventivi"; la Braşov "Asociaţia junilor bătrîni"; la Bucureşti "Asociaţia necăsătoriţilor pentru o societate deschisă", "Asociaţia pentru studiul fenomenelor aeriene", "Asociaţia tribologilor", "Asociaţia Focul rău"; la Cluj, "Amicii rozelor"; la Covasna, "The Shakespeare Kingdom House"; la Bacău, "Partidul Miracolelor", "Partidul Humanităţii", "Partidul Democrat Popular Realist Revoluţionar", "Partidul Sportivilor; la Ploieşti, "Partidul pentru apă caldă".

(După un articol de Eugen Istodor, în "Dilema", Buc. 1996)

Evreii: cei mai înrăiţi duşmani ai umanităţii

"Aşa cum se ştie, evreii au venit în România din Ţara Şfîntă şi din alte ţări, cu traista goală, iar ceea ce pretind ei că au avut în România n-au agonisit prin muncă cinstită, ci s-au îmbogăţit prin fraudă, speculă, camătă, înşelăciune, escrocherie, jaf şi tîlhărie. Aşadar, toate proprietăţile pe care pretind evreii că le-au avut în România aparţin poporului român, care a fost exploatat şi asuprit sîngeros de către aceştia. Mai mult, evreii trebuie să plătească miliarde de dolari poporului român, pentru că ei au condus regimurile represiunii comuniste şi au ordonat arestarea, torturarea şi asasinarea a milioane de români inocenţi. Românii au îndurat destul teroarea, genocidul şi holocaustul iudeo-comunist, iar dacă evreii vor îndrăzni să se înapoieze în România, pentru a pune stăpînire pe această ţară, vor suporta consecinţele. Evreii nu sînt «poporul ales al lui Dumnezeu», aşa cum spun ei, pentru a domina lumea. Ei sînt cei mai înrăiţi duşmani ai Umanităţii, din care cauză nu sînt doriti în România, şi acest lucru trebuie să fie clar pentru toţi evreii şi agenţii lor."

(Dintr-un articol de Constantin Burlacu; în România Mare", Buc. 1996).

Sirianul şi aurul

"În urma unei descinderi efectuate de poliţişti la sediul unui magazin din Oradea, aparţinînd S.C. «Jeack Impex» SRL din Zalău, au fost descoperite 2,5 kg. de aur 14 karate, fără forme legale de provenienţă şi de introducere în gestiune, o mare parte chiar nemarcat şi neverificat de BNR. Întreaga cantitate de aur a fost confiscată, iar patronul firmei, cetăţeanul sirian Jeack Kajaji, este cercetat în stare de libertate. Verificările Poliţiei şi ale Gărzii Financiare s-au extins zilele trecute şi la alte puncte de lucru ale firmei «Jeack Impex», descinderea la cel din Cluj-Napoca, din strada Tipografiei, făcută în prezenţa sirianului, soldîndu-se cu confiscarea a încă 1,8 kg. de aur fără documente legale de provenienţă. Capturarea celor 4,3 kg. de aur de la sirianul Jeack Kajaji este, potrivit Poliţiei, cea mai mare confiscare de aur realizată în ţară pe parcursul acestui an."

(Dintr-o relatare de Florin Ciucaş; în "România Liberă", Buc. 1996)

La Paris: Banda lui Curcanu

"Curcanu’ conduce în Franţa o bandă formată din aproximativ 100 de oameni, cu «state de plată», şi încă 100 care nu aparţin bandei, folosiţi pentru «diferite servicii». Banda deţine două imobile în Paris, unde este cartierul general, tot acolo fiind un mare atelier auto, care este de fapt paravanul unor acţiuni mafiote. Iată cele mai importante figuri din bandă:

* Curcanu’ - pe numele adevărat Paul Ionel, a fost condamnat în 1985 pentru tîlhărie. În 1988 fuge în Franţa, angajîndu-se în Legiunea străină, unde activează doi ani. La Paris, este şeful bandei care se ocupă cu furturi de maşini de lux, «angajamente» făcute pentru cei ce doresc «mecanici» (ucigaşi plătiţi), trafic de stupefiante şi, nu în ultimul rînd, introducerea în ţările est-europene de bancnote false (mărci şi dolari).

LUMEA ROMÂNEASCĂ

* Vero - Veronel Stancu (29 de ani). Condamnat în 1988 pentru viol. Iese din puşcărie în 1990 şi fuge în Franţa unde, mai tîrziu, ia legătura cu şeful Curcanu'.

* Basarabeanu' - Ion Vladimir. Ucigaş plătit, acţionează în bandă din 1990.

* Malagambistu' - Cornel Soare. Născut în Bucureşti, a fost partenerul lui Oane a lu' Ciucă la recuperări de bani în Germania. A stat în Germania pînă în 1993, după care s-a stabilit la Paris.

* Prinţesa - Corina Ştefan. Condamnată în România pentru proxenetism în 1990, este eliberată în 1991. Fuge în Germania, după aceea în Franţa. Operează în trenurile internaţionale, unde "merge" pe furturi şi tîlhării. A format o grupă de femei în banda lui Curcanu', a căror şefă este.

* Doctoru' - Nicolae State. Născut în Bucureşti în 1949. Absolvent de Medicină. În 1984 este condamnat pentru omor din culpă, în timpul serviciului într-un spital bucureştean. Eliberat în 1990, pleacă în Franţa, la chemarea lui Curcanu'. Se ocupă de proxenetism, droguri şi trafic de influenţă. Este, de fapt, strategul bandei.

* Răzvan Bucată - Răzvan Comşa. În 1988 este condamnat la doi ani puşcărie pentru tîlhărie. În toamna lui 1991 este eliberat şi pleacă în Franţa. Este cel care se ocupă de procurarea de arme «bucată cu bucată», adică apare după sau în timpul oricărui conflict militar şi «strînge» tot ce rămîne."

(După un articol de Gabriel Rudaru, în "România Liberă", Buc. 1996)

Omida îi doftoricea pe Ceauşeşti; iar Cireşica i-a moştenit darurile

"În oraşul Buftea, pe strada Pădurii, a locuit cea care purta renumele de preferată a cuplului Ceauşescu în ghicit, în tratarea diferitelor boli prezidenţiale, mai ales în a le prescrie diferite leacuri, numai de ea ştiute, de întinerire şi putere. Din cele povestite de nepoţii ei, Omida îi trata pe Ceauşeşti de varice, de amnezie (mai ales pe Nicolae Ceauşescu), de afecţiuni cardiace. În ultimul timp, trata şi cancerul la prostată de care suferea genialul conducător.

Renumita Omida, al cărei nume este trecut şi în cartea «Femei celebre», apărută la New York în 1987, a lăsat o parte din secretele sale unei nepoate, cunoscută de toată lumea sub numele de Cireşica.

Aşa cum au declarat unii localnici, Cireşica vindecă boli, prezice viitorul, aduce pace în casele celor care au fost blestemaţi sau aduce alinare unor oameni care şi-au pierdut demult orice nădejde în medicamente sau în doctori.

«Vine omul la mine şi pot să-i destăinui prezentul, trecutul sau viitorul. Am vindecat oameni bolnavi de epilepsie, am scos necuratul dintr-o femeie în două săptămîni. A venit o rudă de-a ei din Vaslui, care mi-a zis că femeia are pe necuratul în ea. Mi-a adus şi un semn de la ea: apă de la 12 noaptea, pămînt de la trei morminte, o pasăre vie, piedică de la mort (banda cu care este legat mortul la picioare), bani de la mort, (care se aruncă la răscruce) şi lumînări de la cap de mort. După aceea am vindecat-o. Pentru argintul viu (boală fără leac) pot găsi leacul, pot să dezleg cearta în casă, pot să arăt cuiva unde să găsească obiecte pierdute. Ştiu că am puteri paranormale şi pot să ghicesc în fruntea omului».

Cu toate că ştie să facă şi vrăji de rău, Cireşica afirmă că nu a făcut asta niciodată. Zi de zi vin oameni din toată ţara care vor să fie vindecaţi. Chiar la două zile după vizita noastră, erau aşteptate două familii din Germania."

(Dintr-un reportaj de Gabriel Rudaru în "România Liberă", Buc. 1996)

Arbitrul eleganţei

"Senatorul Vadim e un arbitru al eleganţei, cu o garderobă de 15 costume, 30 de cămăşi albe şi bleu, precum şi 50 de cravate."

(Dintr-un articol semnat "Alcibiade"; în "România Mare", Buc. 1996)

Nechita

Alexandra Nechita are 10 ani. Născută la Vaslui, ea a emigrat împreună cu părinţii în Statele Unite, la Los Angeles. Talent precoce într-ale picturii, ea s-a impus ca o personalitate de prim ordin în domeniu, expunînd la Paris, Londra, Paris, Amsterdam, etc. I se spune: micuţa Picasso. Ziarul britanic «The Guardian» se întreabă... şi răspunde: "Un geniu? Probabil". Lucrările ei s-au vîndut la preţuri între 5000-40.000 de lire sterline bucata.

Mica publicitate

DORESC donaţie ! Am mare nevoie de bani. Garantez recuperare plus beneficii. L.M. cont Banca Internaţională a Religiilor, 4010820246.

(Anunţ apărut în "Lumea Afacerilor", Buc. 1996)

Piteştean, doresc cunoştinţă persoană opţiuni electorale majoritare, eventual prietenie, (căsătorie) vederea realizării consensului electoral. Tel. 631684.

(Anunţ apărut în "Curierul zilei", Piteşti, 1996; după "Academia Caţavencu")

ANIVERSĂRI

Arta Florescu, solistă la Opera Română; 75 de ani de la naştere.

Pericle Martinescu, scriitor; 85 de ani de la naştere.

Radu Boureanu, poet; 90 de ani de la naştere.

DECESE

Jean Rânzescu, regizor la Opera Română din Bucureşti.

Mircea Cruţescu, arbitru internaţional de fotbal.

Etienne Hajdu (89), sculptor francez de origine română (născut la Turda).

E O LUME

ION MIHĂILEANU:

CALEIDOSCOP PARIZIAN

- **Da, există farfurii sburătoare; și ne supraveghează !**
- **Parisul va fi chinez**
- **Nuduri pe Champs Élysées**
- **Dr. Ruth îi învață pe francezi cum să facă amor**
- **Bomba - sexy Mira Sorino**
- **Rothschilzii - mereu la ordinea zilei**
- **Noutăți despre Leon Blum**
- **Un comisar Maigret - femeie**

* OVNI ("objet volant non-identifié", pe românește: obiect zburător neidentificat = OZN), Larousse-ul, prudent, îl definește drept "fenomen fugitiv observat în atmosferă, a cărui natură nu a fost identificată de martori".

Să nu vă închipuiți că - dacă îmi încep corespondența cu acest termen - am văzut profilîndu-se pe cerul Parisului un O.Z.N. Nu, n-am avut norocul celor 100.000 de locuitori ai planetei noastre care, de vreo 50 de ani încoace, susțin că au văzut cu ochii lor și nu ai altora, celebrele farfurii zburătoare. Trebuie să recunosc că făceam parte din categoria acelora destul de increduli care nu puneau mare preț pe mărturiile martorilor oculari. Pînă cînd....

Pînă cînd, înainte cu cîteva săptămîni, canalul de televiziune franco-german "Arte" a oferit o emisiune de cîteva ore avînd ca temă OZN-urile.

Mai întîi, ni s-a proiectat un film cu mărturiile martorilor oculari. OZN-urile erau descrise în amănunțime, nu de niscaiva naivi sau psihopați, ci de oameni extrem de serioși: aviatori oameni de știință, ofițeri. Mai mult, unii au izbutit să fixeze pe peliculă foto sau de film obiectele zburătoare. În Belgia, în 1990, mii de oameni văzuseră aceste aparate bizare iar Statul Major al armatei era în stare de alarmă. **Existența obiectelor zburătoare, deci, e incontestabilă; nu e produsul unor fantezii bolnăvicioase.**

După film a avut loc o dezbatere pasionantă la care au participat fizicieni, informaticieni, chimiști, astro-fizicieni francezi. Nici un scriitor de cărți științifico-fantastice nu era prezent: imaginația era exclusă. Ce ziceau savanții ? În mod sigur, traiectoria, maniera de a zbura orizontal și vertical, energia care le propulsează **nu sînt terestre.** Fără umbră de îndoială. Iar teoretic, într-un univers unde există miliarde de sisteme planetare - repet: miliarde - asemănătoare sau deosebite de al nostru, e pur și simplu absurd să ne gîndim că noi, oamenii, sîntem singurele viețuitoare. În plus, un fizician zicea - și nu glumea, el mi-a amintit de teoria relativității a lui Einstein - că nu se știe dacă aceste obiecte zburătoare vin din trecutul sau viitorul acelei planete X ! Mă gîndeam la Mihail Sebastian, la o altă "Stea fără nume" pe care ar fi scris-o dacă ar trăi astăzi, la visul unui alt Miroiu contemporan.

Drept să vă spun, auzind toate astea, ignorantul de mine a fost pur și simplu uluit. Dar n-am avut timp să mă desmeticesc fiindcă "Arte" ne-a furnizat o ultimă surpriză: un interview în exclusivitate cu un astro-fizician american, pe numele său Friedman: Nici mai mult, nici mai puțin decît că OZN-urile ne vizitează în mod sistematic, că pentru cîțiva conducători de state e secretul lui Polichinelle, că **noi, adică oamenii de pe planeta Terra, sîntem suprvegheați în permanență.** Mai zicea domnul Friedman că toate aceste date sînt "Top secret", că a încercat zadarnic să le obțină de la departamentele respective; mai mult, că figurează pe lista neagră a acelora cărora le este interzis accesul.

Recunosc, la finele emisiunii, care s-a terminat tîrziu noaptea, eram complet amețit. Și nu încetam să mă gîndesc la biata furnicuță care e planeta noastră, care se consideră "moișă grois", ca broasca din poveste, în universul ăsta infinit. Iar dacă tot ne supraveghează, îngerii ăștia zburători n-ar putea paraliza mîinile autorilor de masacre de pe Terra și - în special - ale asasinilor sinucigași din Ierusalim și Tel Aviv ?

* De pe cerul atît de misterios și atît de infinit (bineînțeles că nu se poate spune "atît de infinit", infinitul nu suportă, n-are nevoie de adjectiv), să revenim pe pămînt. Mai exact, în cartierul meu parizian situat în arondismentul 11. Stăm aici de peste 10 ani. Între timp s-au produs multe schimbări. Cîteva cafenele, bistrouri, brutării au dispărut. Locul lor l-au luat magazine en-gros de confecții. Uitasem să spun că acest cartier era și este din ce în ce mai mult format din comercianți în textile, dintre care mulți, dacă nu majoritatea, erau evrei. Zic erau pentru că, pe nesimțite, încet dar sigur cum ar zice nemții, locul lor l-au luat chinezii. Mai ieri lucrători prost plătiți, confecționînd de dimineața pînă noaptea rochii și costume, locuind înghesuiți în maghernițe, au devenit astăzi domni și doamne pe care-i admiri în magazinele lor elegante. Încă nu se poate spune că trăim într-o "China Town" ca o prietenă a noastră dinspre Avenue d"Italie, dar nici departe nu sîntem.

Nu pot să-mi ascund un sentiment de admirație pentru acești fii și fiice ale Asiei, muncitori neobosiți, care știu să se adapteze rapid în orice țară, mai abitir ca evreii și armenii, și care știu să se ajute la nevoie (altfel un muncitor n-ar putea ajunge peste noapte negustor). Discreți, modești, nu-l deranjează nici pe Le Pen, ca să nu mai vorbesc de majoritatea francezilor. Mă întreb, fără pretenția de a fi profet: cum va arăta universul nostru terestru, în secolul 21 sau 22 și 23 ? Malraux prezicea că secolul 21 va fi spiritual (adică bizuindu-se pe valori) sau nu va fi. Cu umilință îmi îngădui să-l completez: cu siguranță secolele următoare vor fi chineze. Astăzi în China locuiesc 1 miliard 200 de milioane de suflete. Dar sînt uitați chinezii din celelalte țări asiatice, din SUA, America latină, Africa şi nu în ultimul rînd, din Europa. Adică din întreaga lume.

* La porţile Franţei bat nu numai imigranţi din diverse ţări. Mai vin şi vizitatori care vor să guste farmecul Parisului, să se bronzeze pe plajele Coastei de Azur sau să facă turneul castelelor de pe Loire. Şi nu sînt puţini. Cu toate că anul 1995 a fost un an al grevelor şi atentatelor, nu mai puţin de 60 de milioane şi-au petrecut vacanţele în Franţa. În materie de turism, Franţa continuă să se afle pe locul întîi în lume, urmată de Spania cu peste 45 milioane de vizitatori. Din dorinţa de a menţine Parisului rolul de mare capitală culturală, noul primar al Parisului, Jean Tiberi, înlocuitorul lui Jacques Chirac, a anunţat că pe Champs Elysées vor fi expuse sculpturi de Rodin, Maillol, Picasso, Max Ernst, Cesar, Miro. Această expoziţie în aer liber va fi deschisă pînă la 9 iunie. Aviz amatorilor !

* Parisul a găzduit mai recent un oaspete mai deosebit. Mai exact o doamnă, de profesie medic, pe numele ei Ruth Westheimer, sexoloagă americană. O întrebare poate părea firească: ce caută o cucoană, sexoloagă, americană pe de-asupra (America puritană nu e cunoscută ca fiind o avansată civilizaţie sexuală) în oraşul celebru pe tot mapamondul pentru al său Pigalle: să-i înveţe pe francezi cum să facă amor ? O să rîdeţi, dar pentru asta a venit ! Ca să facă publicitate cărţii sale "Le sexe pour les nuls" apărută în editura Sybex (120 de franci), în care dă lecţii pentru "nuli" (super-amanţii francezi intră în această categorie !). Ea nu e o persoană necunoscută în Franţa. Cu cîţiva ani în urmă, doctor Ruth, cum i se mai spune, la cei 67 de ani ai săi, de la înălţimea de 1,40 m. cît măsoară, cu inimitabilul ei accent evreiesc new-yorkez a făcut senzaţie la emisiunea de televiziune intitulată "Sexy Folies", răspunzînd în direct la tot soiul de întrebări ale telespectatorilor.

Dr. Ruth:
rimează cu ceva...

Care e metoda ei ? Să dedramatizeze problemele: ejaculare prematură, impotenţă, dificultatea de a atinge orgasmul, frigiditatea, masturbarea, etc. După ea, sexul înseamnă bucurie. Dar cere efort. Aşa cum pregăteşti o masă bună, copioasă, tot aşa trebuie pregătit actul sexual: să-ţi cunoşti trupul tău şi al partenerului, să comunici cu el, să-l respecţi. Nu recomandă aventurile de-o noapte, căci un raport sexual se petrece mai bine între două persoane care se cunosc. De altfel, adeptă fidelă a căsătoriei, trăieşte de 33 de ani cu acelaşi bărbat. Cîteva sfaturi, la întîmplare: a face dragoste dimineaţa e foarte recomandabil căci testosteronul, hormonul sexual masculin, este cel mai puternic în zorii zilei. Ce mai zice doctorul Ruth ? Dacă doamnele izbutesc să aibă cîteva orgasme simultane, e excelent, e foarte bine. Dacă nu, le sfătuieşte ea, nu vă consideraţi victime, dacă nu reuşiţi, nu e nici o tragedie !
Această ambasadoare a dragostei, "preoteasa sexului" cum mai e poreclită, circulă în întreaga lume ca să-i alfabetizeze sexual pe oameni. Fără soţul ei. Pentru că, zice ea, cu umorul ei "şulăm-alechemian": te pomeneşti că ar putea susţine, făcînd aluzie la mine, că "cizmarii sînt totdeauna cel mai prost încălţaţi !"

* Pentru că sîntem la capitolul "sex", nu mă pot împiedica să zic o vorbă despre filmul "Blestemata Afrodită", ultima comedie a lui Woody Allen, a cărei premieră a avut loc recent la Paris. Critica pariziană o ridică în slăvi. Eu mai puţin, deşi sînt unul dintre fidelii săi admiratori. Senzaţional în film este descoperirea unei "bombe sexuale", pe numele ei Mira Sorvino care, cu senzualitatea ei spontană, radioasă, îi face să explodeze pe spectatori.

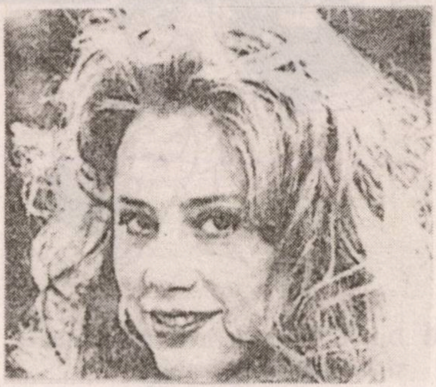
Mira Sorvino
Bomba sexuală:
Cu asemenea bombe
sîntem şi noi de acord

Marele umorist, şi el evreu şi new-yorkez, se dovedeşte încă odată a fi şi Pygmalion, legendarul rege al Ciprului care, îndrăgostit de o statuie pe care a sculptat-o el însuşi, obţine de la Afrodita să-i dea viaţă. Şi zice legenda că s-a căsătorit apoi cu ea. Cine cu cine ? Oare Woody Allen cu Mira Sorvino ?

* Rothschildzii parcă n-ar mai avea nevoie să fie prezentaţi. Cînd zici bogat, în cercurile evreieşti, zici bogat ca Rothschild. Şi totuşi... Acest "totuşi" îl dezvăluie o carte apărută la Paris, "Les Rothschild, bâtisseurs et mécènes" de Pauline Prévost-Marcilhacy. Autoarea arată că ei au fost nu numai pionieri ai băncii moderne, dar şi ai căilor ferate, ai telegrafului electric, că au dus o politică medicală şi socială construind dispensare, spitale, locuinţe ieftine, case pentru pensionari, etc. În sfîrşit, prin rolul lor de Mecena, ei pot fi comparaţi cu ceea ce a făcut familia Medicis pentru Florenţa. O cifră: familia Rothschild a dăruit statului francez, pentru colecţiile sale, peste 60.000 de opere de artă. Se poate vorbi şi de un "stil Rothschild", un gust de o mare fineţe, pe care nu l-a atins nici o altă familie franceză oricît de bogată ar fi fost ea, comparabil, susţine autoarea, cu stilul Louis XIV sau Empire. (În ultimii 150 de ani, Rothschildzii au înălţat 50 de clădiri pe care le-au numit, cu multă discreţie, castele, în nici un caz palate).

* Cu cît trec anii, figura lui Leon Blum apare din ce în ce mai luminoasă. Nu mulţi oameni de

E O LUME

stat în acest secol au avut traiectoria acestui Don Quichotte al politicii care încă din 1920 la congresul socialist de la Tours, în discursul său vizionar, a prevăzut ceea ce va fi, timp de 72 de ani, comunismul totalitar. Împotriva curentului majoritar al S.F.I.O. (socialiştii) care, hipnotizat de Lenin, va întemeia Partidul Comunist Francez. Cînd aduce frontul popular la putere şi devine primul ministru al Franţei, pentru antisemiţii care erau pe cale să-l ucidă în februarie 1936, el este "le sale juif", jidanul puchinos. Mai tîrziu, pentru comunişti, este "le social-traître", căruia nu i se adresează decît insulte şi înjurături. De la "nu"-ul la adresa lui Pétain în 1940 pînă la internarea sa la Buchenwald, trecînd prin procesul de la Riem unde a pledat cu atîta talent împotriva fascismului francez la putere încît Vichy a fost obligat să întrerupă dezbaterile, neînfricatul bătrîn, bătăios ca un leu, n-a cedat nici o clipă în faţa violenţei şi totalitarismului.

Portretul lui Leon Blum a revenit în actualitate cu prilejul apariţiei unei foarte frumoase biografii (Blum, Flammarion, 609 pagini, 160 franci) semnată de istoricul israelian Ilan Greilsammer, care a avut pentru prima oară posibilitatea accesului la documentele personale şi la corespondenţa lui Leon Blum, confiscate de hitlerişti şi regăsite la Moscova. Presupun că această carte a apărut mai întîi în ebraică dar nu sînt sigur. Cum zicea Ilan, Leon Blum considera că "omul de stat trebuie să lupte pentru moralizarea lumii înconjurătoare şi să fie, într-un anumit sens, un anti-Machiavel". Din oamenii de stat ai lumii de azi, îl aude şi-l urmează cineva pe Leon Blum ? A fost unul în Franţa şi se numea Pierre Mendès-France, dar n-a fost mult timp prim-ministru.

Recitindu-l pe Jean Lacouture care a consacrat şi el o superbă biografie lui Leon Blum (Seuil 1977), găsesc citată în cartea sa scrisoarea adresată de evreul Leon Blum primului preşedinte al statului Israel, Haim Weizman:

"Evreu francez, născut în Franţa dintr-o suită de strămoşi francezi, nevorbind decît limba ţării mele, hrănindu-mă esenţialmente cu cultura sa, refuzînd s-o părăsesc chiar în momentele cînd înfruntam cele mai multe primejdii, particip totuşi din tot sufletul la efortul admirabil - transportat în mod miraculos din planul visului în cel al realităţii - care asigură de acum înainte o patrie demnă, egală şi liberă tuturor evreilor care n-au avut ca mine norocul de a găsi una în ţara lor natală. Am urmărit acest efort de cînd preşedintele Weizman m-a făcut să-l înţeleg. M-am simţit întotdeauna şi mă simt mai mult ca nici o dată solidar".

Blum: moralizarea lumii !
Ha, ha, ha !

Şi cîteva "scurte":

* Pentru prima dată în istoria sa, celebra brigadă criminală a poliţiei franceze va fi condusă - de pe post de Maigret - de către o femeie, frumoasă pe de-asupra: Martine Monteil. * Shlomo Mintz, virtuozul violonist israelian care a devenit celebru în Franţa, a fost oaspetele recent construitei Cetăţi a muzicii unde a dat două concerte şi lecţii cu public studenţilor conservatorului din Paris. * Victor Brauner, marele pictor evreu-român, este prezent cu pînzele sale într-o expoziţie din cadrul colecţiilor muzeului naţional de artă modernă de la centrul Georges Pompidou. * Cardinalul Franţei şi arhiepiscopul Parisului, Aron Lustiger, care se consideră evreu creştin, ca şi Isus de altfel la vremea lui, a fost ales membru al Academiei Franceze. Hélène Carrère d"Encausse, eseista care a prevăzut prima prăbuşirea Uniunii Sovietice, a rostit cu acest prilej un superb discurs omagial.

MAX

FABRICĂ DE SALAM ŞI CARNE, NECAŞER DINTRE CELE MAI MARI DIN ŢARĂ

La noi găsiţi întotdeauna carne, salam şi produse de carne pentru toate gusturile şi cele mai speciale.

vă oferă

LA PREŢURI FĂRĂ CONCURENŢĂ

- *** STEAKURI ŞI CARNE PENTRU FRIGĂRUI**
- *** CRENVURŞTI, PASTRAMĂ, RULADĂ, etc.etc.**
- *** MURĂTURI, salate, pelmeni ruseşti**
- *** BRÎNZETURI, aperitive, sosuri, băuturi- din import**

TEL-AVIV, str. BEN ATAR 37 - Autobuze "Egged": 83, 85; "Dan": 1, 18, 26, pînă la staţia de pe str. Salame 50.
TELEFON: 03-6830469

CE ŞTÎM DESPRE COMUNITATEA EVREILOR-CRIMCEACI DIN CRIMEIA?

...Sincer vorbind, cam nimic. Drept care, colaboratorul nostru, dr.Boris Tukan, specialist în materie, ne oferă informaţiile de faţă.

Pornind de la premiza că Israelul este Patria tuturor evreilor din întreaga lume, cetăţeanul israelian, fără doar şi poate, este dornic să cunoască existenţa orişicărei comunităţi evreieşti, indiferent în ce colţ al lumii s-ar găsi această comunitate.

Cercetătorii israelieni, aduc zilnic noi descoperiri şi elucidări în aceste domenii. În această ordine de idei, am dori şi noi să prezentăm una din aceste comunităţi, care a fost studiată foarte puţin - comunitate, care după ultimile date statistice, numără o populaţie de aproximativ 1400 persoane. Este vorba, după cum se vede şi din titlul articolului, despre comunitatea evreilor crîmceaci din Crimeia. Autorul acestui articol a studiat în colaborare cu prof.Wolf Moskowich de la Universitatea din Ierusalim mai aprofundat această temă şi cei doi au publicat cîteva articole în reviste ştiinţifice din Israel.

Însuşi numele *"crîmceak"* este relativ recent, căci îl întîlnim pentru prima oară într-o petiţie, adresată ţarului rus Alexandru I, cînd acesta a efectuat o vizită în Crimeia. În această petiţie ei se autodenumesc "crîmceahi", prezentîndu-se ca un mic popor sărac, care a suferit enorm de pe urma ciumei în anul 1813 şi de pe urma inundaţiei în 1815.

In mod oficial termenul "crîmceak" a apărut în regulamentul Comitetului de Miniştri de la 18 august 1859, în legătură cu cererea crîmceacilor-agricultori ai coloniei Rogatlica şi a mic-burghezilor din oraşul Karasubazar (astăzi - Belogorsk) ca să li se acorde înlesniri pe cap de locuitor şi în problema recruţilor.

Pînă la acea vreme, în toate materialele oficiale, atît în scrisorile kaganatelor din Crimeia, cît şi în documente ruseşti, crîmceacii erau numiţi evrei sau evrei-talmudişti.

În anul 1844 general-guvernatorul oraşului Novorosiisk, Voronţov, a prezentat ministrului de externe rus, următoarele date despre crîmceaci: "Crîmceacii-evrei-talmudişti (care nu trebuie să fie confundaţi cu evreii-karaimi) locuiesc în oraşul Karasubazar. Ei devenit supuşi ai Rusiei, în timpul alipirii Crimeii. Ei păstrează obiceiurile strămoşilor lor, vorbesc într-un dialect al limbii tătare şi poartă îmbrăcămintea obişnuită a tătarilor din Crimeia. Evreii din Crimeia îi numesc pe ceilalţi evrei- "evrei-polonezi"; dogmele credinţei lor sînt la fel; Biblia şi Talmudul sînt identice, însă în citirea cărţilor în ivrit ei menţin pronunţarea germană. Evreii din Crimeia duc un mod de viaţă liniştit; cea mai mare parte dintre ei se ocupă cu meşteşugăritul, fac şei, confecţionează pălării".

Vorbind despre obiceiurile, firea şi modul de viaţă al crîmceacilor trebuie menţionat că este asemănător tătarilor din Crimeia, deosebindu-se de aceştia din punct de vedere antropologic; un procent destul de mare de persoane au părul auriu-roşcat şi ochii de culoare deschisă. Pe de altă parte, tipul evreiesc se manifestă, mai ales la femei. Abordînd problema etimologiei cuvîntului "crîmceak", nu putem trece asupra faptului, că unii turcologi, care au studiat problema, consideră că termenul "crîmceak" a fost introdus în limba crîmceacilor de către evreii din Crimeia pe baza toponimului "Krîm" (Crimeia), însoţit de diminutiv turc -"ceak". Noi însă, nefiind de-acord cu acest punct de vedere, socotim, că numele "crîmceak" este un nume rusesc prin care funcţionarii ruşi îi numeau pe evreii autohtoni din Crimeia după cucerirea acestei regiuni de către ruşi, la sfîrşitul sec.al XVIII-lea cu scopul de a-i deosebi pe aşkenazi de caraimi.

Pînă la venirea ruşilor în Crimeia, tătarii, care erau stăpînii acelor locuri, îi numeau pe evreii autohtoni cu numele de *"Ciufut(lar)"* în timp ce aceştia se autonumeau *"Beni-Israelin"*. Potrivit opiniei geografului şi toponimistului rus Eduard Murzaev, numele "Krîm" (Crimeia) este de origine mongolă; triburile nomade mongole numeau *"Krîm" Marele Zid al Chinei.* În secolul al XIII-lea cu ocazia cuceririi Crimeiei de către mongoli, aceştia din urmă au transformat cuvîntul în cauză pentru a-l aplica la zidul principalei fortăreţe din regiune-Solhat. Apoi numele de "Krîm" şi-a extins sensul pentru întreaga regiune, adică Crimeia.

Istoricii evrei Simion Dubnov, Alexandru Harcavi şi P.Lacub socot că crîmceacii sînt vechi locuitori ai Crimeiei, stabiliţi în această regiune de mai bine de două mii de ani. În conformitate cu schema lui I.Ben-Zvi istoria evreilor din Crimeia se poate diviza în 5 perioade:

1. Epoca civilizaţiei vechi heleniste, începînd cu secolul al doilea în.lui.Ch.
2. Perioada khazarilor, începînd din sec.VII după Ch.
3. Perioada mongolo-tătară şi a dominaţiei genoveze, începînd cu secolul al XIII-lea
4. Perioada turcă, începînd cu sec.al XV-lea
5. Perioada recentă, care întruchipează dominaţia rusă de la sfîrşitul sec. al XVIII-lea.

Primele trei perioade au fost caracterizate pentru comunitatea evreiască din Crimeia printr-o relativă prosperitate economică şi înflorire culturală. Evreii din Crimeia au servit drept intermediari în comerţul dintre Occident şi Orient. Această relativă prosperitate a luat sfîrşit odată cu cucerirea Crimeiei de către turci. Ei au fost constrînşi să verse sultanilor otomani impozite foarte ridicate şi au fost supuşi persecuţiilor din partea feudalilor localnici (beii). O mare parte a populaţiei evreieşti a emigrat spre alte provincii ale Imperiului Otoman. Acei însă care n-au emigrat, au fost influenţaţi de către vecinii lor tătari, adoptînd limba şi numeroase obiceiuri tătărăşti.

În perioada mai recentă, sub dominaţia rusească, soarta evreilor din Crimeia s-a înrăutăţit şi mai mult, căci ei au fost limitati în drepturile lor în aceiaşi măsură ca şi evreii din Rusia. Situaţia geografică a Crimeiei, la intersecţia celor mai importante artere comerciale dintre Occident şi Orient, a atras după sine instalarea în această regiune a evreilor din diferite părţi ale Diasporei: Asia Mică, Balcani, Persia, Italia, Caucaz, Polonia şi Rusia.

Numele de familii demonstrează destul de convingător nu numai caracterul sincretic al tradiţiilor, dar însăşi originea acestor comunităţi. Numirile de familii turceşti, ca: Demirgi (fierar), Kaia (stîncă), Kalpacci (pălărier), Kuyumgi (bijutier), Zenghin (bogat) sînt la fel de răspîndite ca şi numirile de origine ebraică: Rofe, Şamaş, Bohor, Neiman, Ghibor, Haham, Pesah, Purim, Rebeinu, Coien, Levi, Şalom, etc. La crîmceaci se pot întîlni de asemenea nume de familie tipice evreilor spanioli şi italieni: Abraben, Angelo, Confino, Lombrozo, Piastro, Manto, Conotro, etc., nume de familie de origine aşkenazi: Berman, Varşavschi, Vaimberg, Zelţer, Fişer, etc., nume, caracteristice evreilor caucazieni: Abaev, Gurgi, etc., ori celor din Turcia: Tokatlî, Stamboli, Ismailî, ş.a.m.d.

Această varietate de nume, denotă evident că dealungul întregii ei istorii comunitatea evreilor-crîmceaci a absorbit permanent elemente venite din diferite părţi ale Diasporei. Ca rezultat, se poate afirma că, evreii babiloneni, bizantini, kazari, caucazieni, italieni şi alţii, au constituit baza comunităţii evreilor-crîmceaci. Deci, strămoşii crîmceacilor nu sînt aborigeni ai Crimeiei, ci veniţi din diferite ţări din Orient şi Occident.

Organizîndu-se într-o comunitate aparte, crîmceacii au păstrat religia evreilor-rabaniţi, dar au pierdut limba lor ebraică şi au trecut la un dialect al limbii tătare, foarte apropiat de limba tătarilor de stepă şi celor din nordul Crimeiei-limba tătarilor nogai. Înşişi crîmceanii denumesc limba lor-"ceagadai".

Crîmceacii au locuit şi locuiesc şi astăzi în toate oraşele Crimeiei.

Pînă la Revoluţia din Octombrie '17, centrul lor era oraşul Karasubazar (azi Belogorsk), unde în anul 1913 numărul populaţiei crîmceaçe era de 2487 de persoane. În perioada Puterii Sovietice, centrul lor a devenit oraşul Simferopol, unde în 1926, numărul lor se ridica la 2502 persoane.

In anii celui de-al 2-lea război mondial, fasciştii au exterminat aproape în întregime numărul crîmceacilor rămaşi în Crimeia. Cei din Simferopol, au fost ucişi la 11 decembrie 1941. Au scăpat de la împuşcare numai acei care nu s-au prezentat la înregistrarea specială şi acei care au reuşit să-şi procure paşapoarte tătărăşti ori ruseşti. Crîmceacii din Karasubazar au fost omorîţi la 18 ianuarie 1942. Cei din Feodosia au fost ucişi la 15 decembrie 1941. Pe aceştia i-au scos din închisori în afara oraşului cu camioanele şi apoi i-au împuşcat. Tot aşa au fost exterminaţi şi crîmceacii din Kerci.

Referindu-ne la unele date informative în această direcţie, ni se prezintă următorul tablou al existenţei crîmceacilor în oraşele Crimeiei, în vara anului 1948: în Karasubazar-2 familii; în Feodosia-aproximativ 150 de persoane; în Kerci-100; în Simferopol-400. Un număr foarte mic de crîmceaci a rămas în Eupatoria, Sevastopol şi Gianco. Astfel potrivit datelor statistice aduse de turcologul K.M.Musaev în cartea: "Funcţionarea limbilor turce după destrămarea URSS şi apariţia republicilor turcice independente", în anul 1989 numărul crîmceacilor era aproximativ de 1400.

În încheiere, vrem să afirmăm, că pînă la deportarea tătarilor din Crimeia de către Stalin, dacă crîmceacii erau supuşi asimilării tătare şi ruse, apoi după deportarea tătarilor, crîmceacii au fost supuşi unei asimilări şi mai mari din partea populaţiei ruse şi ucrainiene, care continuă şi în zilele noastre.

DR.BORIS TUKAN,
cercetător ştiinţific
Ierusalim

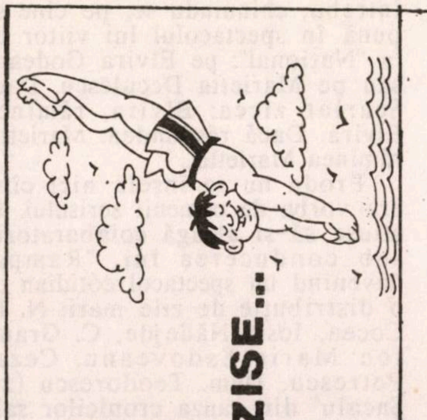

"Iubesc trădarea, dar urăsc trădătorii".
Constantin Simirad, primar de Iaşi, (*din "Academia Caţavencu", Buc. 1996*)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ
(CU ACCENTUL PE Ă)

DICTIONAR NECONVENTIONAL AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

AL. MIRODAN

F

Froda, Scarlat (Weitzendorf; 1898-1964), critic de teatru, dramaturg, a făcut studii de filozofie în Germania, a publicat, pasionat de teatru fiind, cronici dramatice şi eseuri despre fenomenul teatral în "Noua revistă română" a lui C. Rădulescu-Motru, "Scena" şi "Adevărul" (aici va semna un timp o "cronică socială"). În 1918 debutează ca autor dramatic (sau poate ca jumătate de autor dramatic) cu piesa "Fata din dafin", o fantezie în versuri scrisă în colaborare cu poetul Adrian Maniu.

Primită bine de critică, piesa a prilejuit un frumos succes lui Ion Iancovescu. Mai tîrziu, peste cam un sfert de veac (1941), Froda va scrie o comedie, "Fata cu părul de aur", pentru Teatrul Baraşeum, adică mai precis pentru Leny Caler, soţia sa, pe care legile timpului o împiedicau să mai apară pe scenele româneşti. A fost un fel de *musical*, cu melodii de Elly Roman şi texte lirice de Eugen Mirea. De punerea în scenă s-a îngrijit N. Stroe.

Dar Froda se simţea în apele lui în cronica dramatică şi, mai cu seamă, în postura de animator al vieţii teatrale. El a preluat, în 1927, publicaţia "Rampa" (înfiinţată în 1911 de N. D. Cocea), transformînd-o în cotidian şi făcînd astfel ca Bucureştii să fie singura capitală europeană - după Paris (fireşte...) unde apărea "Comoedia" - care oferea spectatorului o tipăritură zilnică pe marginea vieţii teatrale (şi - trebuie să adăugăm - a vieţii literare, cinematografice, artistice, etc.) Succesul fu imediat. Instalată, ca atîtea alte redacţii, în două cămăruţe, mai întîi pe Sărindar, apoi în vecinătate, pe Intrarea Zalomit, "Rampa" a fost, pînă la suprimarea ei în 1938 (legea Goga-Cuza de "purificare etnică" a presei) centrul mişcării teatrale din epocă.

Froda se comporta ca un senior evreu. El era elegant ca Marghiloman, om de gust ca Rothschilzii în materie de mobile, şi tot ca aceştia în materie de femei (se căsătorise - aşa cum notasem mai înainte - cu Leny Caler), amfitrion ca prinţesa Martha Bibescu, priceput într-ale finanţelor ca Aristide Blank, diplomat ca Titulescu, coseur ca Victor Eftimiu, leneş ca Ion Vinea. Omul avea nasul teatral, aşa cum alţii au nas la capitolul pictură, devenind un expert în domeniu. **Expertul.** Sică Alexandrescu, patron de teatre, pusese mîna tocmai pe ultima comedie a lui Marcel Achard, de la Paris: "Ce zici, Scarlat ? Ţine?" Dacă Scarlat răspundea: da, Sică punea piesa-n scenă. Dacă Scarlat strîmba din nas ("nu e pentru aici"), Sică arunca piesa la coş. Regizorul Soare Z. Soare se întreba, chinuindu-se, pe cine să pună în spectacolul lui viitor de la "Naţional": pe Elvira Godeanu sau pe Marietta Deculescu. Dacă Scarlat zicea: Elvira, rămînea Elvira. Dacă răspundea: Marietta, rămînea Marietta...

Froda nu se înşela nici cînd era vorba de oamenii scrisului. El ştiuse să-şi aleagă colaboratorii, sub conducerea lui, "Rampa" devenind un spectacol cotidian cu o distribuţie de zile mari: N. D. Cocea, Iosif Nădejde, C. Graur, Ion Marin Sadoveanu, Cezar Petrescu, Dem. Teodorescu (zis Şacalu' din cauza cronicilor sale devastatoare), Adrian Maniu (prietenul), Paul I. Prodan, apoi noul val: Tudor Muşatescu, Mihail Sebastian, Mircea Ştefănescu, Eugen Jebeleanu, Al. Sahia, Romulus Dianu, Octav Şuluţiu, Nicuşor Constantinescu, V. Timuş.

Nu era uşor să fii angajat la Rampa. Cînd intra la Froda-n birou un tînăr necunoscut sau fără experienţă, patronul, destul de plictisit din cauza solicitanţilor anonimi, avea metoda lui pentru a scăpa de indezirabili: le dădea o misiune quasi-imposibilă. În 1925, fostul lui elev (Froda fusese cîţiva ani profesor la un liceu particular) Ioan Massoff venise la Rampa ca să ceară o slujbă. Froda, care-l găsise cam nesărat la lecţii pe micul Massoff, fu destul de rezervat. Apoi îi ceru să-l caute pe Nicolae Iorga şi să-i ia un interview. Profesorul era amator de publicitate, dar, întrucît "Rampa" ironizase, nu de mult, una din piesele istorice ale istoricului, de la "Naţional", momentul era rău ales. Massoff s-a urcat în tren, a ajuns la Vălenii de Munte unde Iorga preda nişte cursuri la Universitatea sa de vară, şi l-a acostat pe profesor la ieşire: "Domnule profesor, vă rog să-mi acordaţi un interview". "Un interview ?" făcu Iorga, cu aerul plictisit al omului pe care nu-l interesează reclama în presă. "Da". "Pentru cine, drăguţă ?" "Pentru «Rampa»." Iorga se răsuci în călcîie, tunînd: "Pentru «Rampa» ? Niciodată !" După o oră, Massoff îi luase interview-ul. Seara s-a întors la Bucureşti, iar a doua zi îl aştepta pe Froda, la redacţie, cu cinci pagini scrise de mînă, caligrafic. "Ce-i asta ?" "Interview-ul cu Iorga". Froda îl măsură din cap pînă-n picioare, apoi porni să citească manuscrisul. Cînd isprăvi, ridică privirea, scoase stiloul şi scrise două cuvinte pe-un petec de hîrtie pe care i-l înmînă lui Massoff: "Mă, tu ai stofă... eşti angajat. Ia bonul ăsta şi du-te la casierie să-ţi dea un avans". Curînd, I. Massoff va deveni secretarul de redacţie al cotidianului. Amănuntele le deţinem de la Massoff. Din mărturiile lăsate de A. P. Samson, colaborator şi el al "Rampei", aflăm că, după interview, Iorga ceruse soţiei să mai pună un tacîm la masă pentru tînărul talentat de la "Rampa".

(Continuare la Froda, Scarlat în nr. viitor).

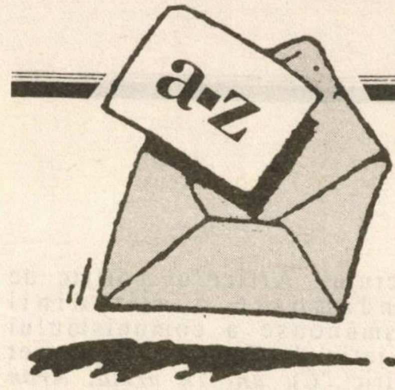

POŞTA DICŢIONARULUI

Mircea-Dan Nadler, *Boston, USA, cercetător al iudaismului românesc (pregăteşte o teză de doctorat) se interesează de lucrările mai noi (istorii literare, dicţionare, etc.) unde vine vorba despre scriitorii evreo-români.*

Date serios verificate, precum şi comentarii substanţiale despre autorii respectivi se pot găsi în recent apăruta (şi ani mulţi aşteptata) lucrare "Dicţionarul Scriitorilor Români", vol. I, literele A-B-C.

Lucrată de-o echipă de critici literari cu reale state de serviciu în materie, condusă de un trio de calitate format din Mircea Zaciu (vioara I-a), Marian Papahagi şi Aurel Sasu, "Dicţionarul" cuprinde cîţiva (nu puţini) scriitori din *trib*, prezentaţi întotdeauna sub semnul civilizaţiei, şi nu o dată cu amenitate: Felix Aderca, Marcel Aderca, Radu Albala, Radu F. Alexandru, G. Almosnino, Simion Alterescu, H. Aramă, Maria Arsene, Camil Baltazar, Maria Banuş, Aurel Baranga, Ury Benador, Adriana Bittel, M. Blecher, Emil Boldan, H. Bonciu, Lucian Boz, Savin Bratu, Marcel Breslaşu, F. Brunea-Fox, Nina Cassian, I. Cassian-Mătăsaru, Sarina Cassvan, Şt. Cazimir, I. Călugăru, Vladimir Colin, Paul Cornea, Radu Cosaşu, Ov. S. Crohmălniceanu.

De altă parte, între cei ce au colaborat la această operă întîlnim pe Paul Cornea şi Elena Esther Tacciu. In totului tot e o apariţie de clasă, calitatea ei cea dintîi (ca şi defectul) fiind aceea că te face să-ţi pierzi răbdarea în aşteptarea volumului II.

Tereza Aronsohn, *Ierusalim, îşi aminteşte că, discutînd despre piesa "Manasse" de Ronetti-Roman, bunicul ei i-ar fi povestit că "dramaturgul s-a inspirat dintr-o tragedie reală în care fusese implicat un mare boier roman, foarte cunoscut pe la mijlocul secolului XIX. Presupun că Dvs. ştiţi mai multe, aşa că vă rog să mă ajutaţi să desleg "misterul".*

Nu ştiam ca Ronetti-Roman să se fi inspirat dintr-un caz anume; nici nu era nevoie, *problema*, la început de veac, se întîlnea pe ici - pe colo, prvocînd teribile drame de familie. Se prea poate însă ca la urechile Dvs. să fi ajuns o poveste de *nivel* Romeo şi Julieta care-a pasionat lumea "bună" a Bucureştilor din prima jumătate a veacului trecut. "Manasse"-le respectiv, român de data aceasta, fusese Apostol Arsaki, medic, om cu avere şi ministru pe atît de influent, pe-atît de discret (nu fugea după publicitate) al domnitorului Alexandru Ghica. Fiul lui Arsaki, Gheorghe, student la Viena, se îndrăgostise de o evreică; tinerii hotărîseră să se căsătorească, dar familiile s-au opus categoric. Acţiunea se desfăşoară în anul 1835. Nevoind a se despărţi şi neacceptînd a trăi în clandestinitate, cei doi s-au sinucis. Bătrînul Arsaki fu distrus sufleteşte. Coincidenţa face ca, în timp ce Dvs. vă puneţi la Ierusalim întrebarea în cauză, la Bucureşti, în lunarul "Magazin istoric" (martie, a.c.), să apară, sub semnătura d-nei Georgeta Penelea Filitti, o evocare a lui Arsaki, precum şi a "cazului". Între altele, autoarea dezvăluie cîteva fapte ce vorbesc despre sensibilitatea şi remuşcările demnitarului:

"În amintirea celei care n-a ajuns a-i fi noră, el a donat statului grec 600.000 de drahme aur pentru construirea unui aşezămînt de educare a tinerelor fete. Instituţia şcolară cea mai prestigioasă din Atena - Arsakeion - ridicată în 1837, s-a bucurat de patronajul regelui Otton şi al reginei Amalia.

Şi în ţară a clădit Arsaki amintire durabilă acelui moment nefericit. În faţa conacului de la Paraipanu (numit între 1845 şi 1964 satul Apostol Arsaki, iar ulterior Vedea), înconjurat de grădină cu havuzuri şi statui (dintre care două copii, o Diană şi un Apollo, după piese de la Luvru), el a ctitorit, în 1845, o biserică cu hramul Sf. Pantelimon. Fapt neobişnuit în canoanele bisericii ortodoxe, pictorului Gheorghe Tattarescu i s-a îngăduit să înfăţişeze pe peretele interior al bisericii pe cei doi tineri sinucigaşi, alături de doctor şi străjuiţi de îngerul împăcării."

Schechter adus de la Bucureşti

A sosit în ţară un număr limitat de exemplare din noua carte a lui I. Schechter

„Manuscrisele animate de la Marea Moartă"

Cartea, frumos tipărită, publicată de prestigioasa editură a Fundaţiei Culturale Române, a apărut recent în vitrinele librăriilor româneşti.

Carte fantezistă cu picioarele pe pămînt, fals document istoric însoţit de comentarii riscante.

Se vinde pe sprînceană cu 30 de şekeli

Comenzi la adresa:

Str. Zamenhof 15, Tel Aviv

Repede – repede, pînă nu se epuizează!

CARTEA

IOSIF EUGEN CAMPUS

UN SIONIST. UN OM.

A apărut, editat de "Minimum", un volum masiv (aproape 400 de pagini), elegant tipărit, intitulat "M. Rudich - Poezii". Titlul induce oarecum în eroare. Căci, în fond, ne aflăm în faţa unui volum de opere alese. Ce-i drept, trei sferturi din pagini îl ocupă poeziile. Sînt retipărite aci integral, aşa cum au fost publicate, la vremea lor, de autor, plachetele "Muntele Amintirilor" (1965), "Dincolo de poarta grea" (1974), "Izkor" (1980) şi "Eu am mai fost pe-aici" (1983). Dar volumul cuprinde şi o selecţie din proza lui Rudich: cca. 30 de articole publicate în Minimum între 1989-1991. Regretăm că nu s-a încercat o cuprindere a operei publiciste a lui Rudich de-a lungul îndelungatei sale activităţi gazetăreşti. Acest lucru va trebui neapărat făcut, pentru a scoate în evidenţă caracteristica esenţială a scrisului lui Rudich: unitatea, continuitatea poziţiei sale. Pentru moment, ne consolăm, aşa cum ne îndeamnă editura, că, mărginindu-se să ne dea o selecţie din ultimii patru ani de viaţă ai autorului, ne-a îngăduit *"să ne întîlnim cu preocupările şi cu stilul de astăzi al lui Rudich"*.

*

Personal l-am apreciat pe Rudich în primul rînd ca om şi ca gazetar. Cînd ne întîlneam - rareori - îmi spunea, cu surîsul lui caracteristic: "Ştiu că nu-mi prea apreciezi poezia". -"Nu toată poezia, precizam eu. Numai anumite poezii". -"Şi asta e ceva", conchidea el, modest şi resemnat.

Rudich a fost un om şi un prieten minunat. Neclintit în convingerile sale. Modest, dar mîndru că, în calitatea sa de sionist, a înţeles mai devreme decît alţii că singurul drum sănătos pentru poporul evreu era întoarcerea în patria străbună, nu ideologia universalistă comunistă şi nici o imposibilă asimilare completă. A fost şi a rămas, de-alungul întregii sale vieţi, un sionist convins şi un om cinstit, de înaltă ţinută morală.

Era fericit că istoria contemporană i-a confirmat concret credinţa nezdruncinată. Era fericit că avem însfîrşit un stat al nostru, că trăieşte în Medinat Israel. Dar voia ca israelianismul să nu fie rupt de trecut, să constituie o continuare firească a trecutului iudaismului. În articolul"Întoarcerea la iudaism" susţinea: *"nu se poate concepe viitorul cînd ignorezi trecutul"* şi-l cita, convins, pe A.L.Zissu care, încă din 1920, scrisese "Întoarcerea la iudaism înainte de întoarcerea în Sion".

Are dreptate Al. Mirodan cînd, în Prefaţă, subliniază că esenţa lui Rudich a fost memoria. Dar credem că se cuvine să precizăm. În toată activitatea sa, Rudich a păstrat vie amintirea trecutului. Dar nu pentru a se închide în el, ci pentru a-l lega de prezent şi de viitor. A cerut cu insistenţă să nu fie uitate lupta şi suferinţele activiştilor sionişti. ("Memoria"). A vorbit cu respect şi admiraţie despre Al. Şafran ("Dr. Al. Şafran înfruntînd furtuna"), despre Abraham Feller ("Abraham Feller"), despre L.B.Wechsler ("De la o alarmă în 1944 la una în 1991"), despre Leonard Bernstein ("O flacără şi un Al Het"), etc.

Dar vorbind despre trecut, vorbea despre prezent şi viitor. Nu urmărea numai la televizor, cu pasiune, emisiunea de actualităţi, ci şi în articolele sale reacţiona de fapt, în felul său specific, la problemele actuale. Vorbea, în fond, despre prezentul şi viitorul Israelului.

M. Rudich este, ca gazetar, un polemist de temut, cu o argumentaţie strînsă, convingătoare prin seriozitate şi bună credinţă. Ştie însă, la nevoie, să folosească şi biciul şfichiuitor al pamfletului: *"Întreb iar: chiar nu mai există pic de ruşine în suspusele cercuri politice ? De patriotism nici nu pomenesc - a ajuns vorba de.... ruşine"*. Sau, referindu-se la prea multele organizaţii de olimi din România: *"Cînd auzi stridenta lor reclamă, îţi aminteşti că un mare poet, referindu-se - e drept - la tobă, scrisese: niciodată golul n-a sunat mai tare"* ("Fără pic de ruşine").

Nu arareori simţi, printre rîndurile gazetarului, prezenţa poetului. Articolul politic de condamnare a atitudinii duşmănoase a comunismului sovietic devine atunci portret satiric: *"Cu ani în urmă, Aron Verghelis ciugulea grăunţe din normativele zvîrlite de un galonat cultural, dădea apoi pe gît cîteva pahare de ideologie marxist-leninistă, după care se apuca să scrie, uneori în rime, sau să vorbească, încăpăţînîndu-se să lămurească opinia publică..."* ("Ce-o fi făcînd Aron Verghelis?").

Satirizînd vorbăria umflată a campaniilor electorale şi imitarea servilă a tot ce este american, Rudich descrie parada zgomotoasă, de bîlci, cu lansare de baloane, şi descoperă acestei practici electorale valoare de simbol: *"Cel care a avut ideea introducerii baloanelor în recuzita electorală, a fost un filozof, un cinic, un tip deştept cu pronunţat spirit satiric. Gol şi umflat este balonul, cum goale, lipsite de conţinut sînt mai toate vorbele, toate discursurile vînătorilor de scaune, de jilţuri, de onoruri (....). Balonul zboară, precum zboară, luate de vînt, toate vorbele rostite cu seriozitate cabotină, de pe tribune înalte ori simple tejghele. Balonul este, într-un anumit fel, un simbol, cu o subtilă semnificaţie satirică"* ("Balonul"). Sau, în acelaşi articol, un adevărat pastel în proză colorată: *"Toamna, nu cea foşnind printre filele calendarului, ci toamna autentică, cea adevărată, aşteaptă încă pe undeva, pe la o margine ori încrucişare de drumuri, să-i vină ceasul cînd să-şi desfăşoare larga-i pelerină peste grădinile cu frunze arămii, căzînd bolnave de tristeţe şi de moarte"*.

Fiecare pagină publicistică a lui Rudich este un apel la simţul moral al omului şi al cetăţeanului. Uneori, formulat cu laconismul şi rigoarea sentinţei literare *"Arabii aruncă cu pietre în ostaşii noştri, în autobuze, în copii plecaţi în excursie. Noi, noi zvîrlim cu pietre în noi şi, în cele din urmă, spargem imaginea autentică a ţării"* ("Opriţi-vă !").

În poezia sa, Rudich este un fel de bard naţional, un bard al sionismului. Poezia lui a găsit o largă apreciere (a fost chiar încununat cu premiul Sion) tocmai pentru această caracteristică.

Pentru importanţa ei tematică în primul rînd, cred eu. Trecutul şi prezentul iudaismului sînt prezente în monumentalul dar insuficient realizatul "Izkor", în tot monumentalul dar inegalul "Muntele Amintirilor", în banalul "Cântec pentru Alexandru Zaid", în pretenţiosul "Nevăzutul, puternicul Lanţ", în mai reuşitul "Pe muntele Herzl", etc.

După umila mea părere, poetul se realizează artistic mai bine atunci cînd renunţă la marile construcţii retorice, reprezentative. Atunci cînd adoptă stilul direct, simplu, familiar. "Kadiş" îmi pare de aceea superior monumentalului "Izkor". Deşi cu oarecari lungimi şi clişee verbale ("primăvara vieţii tale"), există aci versuri convingătoare prin simplitatea lor: *"De aceea iată, eu, Meir ben Israel/ -care mă tot caut în tot ce-i făurit de El-/ spun întru pomenirea ta/ şi în amintirea celor ce au sfîrşit ca tine,/ Itgadal veitkadaş şemei raba"*.

Simplitatea dă putere de convingere şi unor poezii cu caracter intim. În "Ning negre văpăi", chiar şi o anumită retorică directă, bună, sună autentic: *"Te caut, te chem, te strig/ E-o împărăţie de zăpezi şi de frig./ (....) Vino, mîna întinde-mi/ întunericul zăpezilor albe risipeşte-l,/ nevăzutele, grelele porţi/ dărîmă-le,/ albele nopţi/ alungă-le./ Adă-mi lumina. Vino,/ tînjeşte inima, cerşeşte lumina"*.

Pe aceeaşi linie se situează şi reusitele în stil popular. Astfel, în "Ştiu o poartă": *"Ştiu o poartă undeva/ o mai ştie careva ?/ Grea, meşteşugită/ între ziduri răstignită,/ dincolo de poarta grea/ nu mai umblă nimenea,/ nu mai umblă nimenea"*. Sau în "Lîngă ea sădeşte-mă": *"Fă-mă, Doamne, fir de iarbă,/ Lîngă ea sădeşte-mă..."* Sau în "Cîntec ţigănesc": *"Eu sunt baba Ra./ Noaptea mi-a fost mumă,/ Tata-un crai de lună,/ Sunt aici şi-s nicăieri,/ Sunt şi mîine, sunt şi ieri,/ Eu sunt baba Ra" (....) Eu îs baba Ra, Să-ţi descîntec, fa,/ Vină, fată, vină,/ dorul ţi-l alină,/ vin-la baba-ncoa..."*. Deasemeni în poezii izbutite, precum: Cuvintele, Soarele negru, Lîngă bătrînele pietre, E numai ieri, Vorba, Psalm păgîn, Privind oamenii, Deschide ferestrele Doamne, etc.

Procedeul artistic predilect - aş zice aproape unic - al poetului este repetarea. Repetă sunete, cuvinte, structuri, reia aceleaşi elemente cu uşoare variante, în locuri deosebite, împletindu-le într-o ţesătură complicată, într-un joc artistic mereu reînoit. În "Cîntec trist" revin de patru ori versurile "Două umbre au trecut pe lîngă mine". Cuvîntul "trist" revine de nenumărate ori: "cu păr trist", "pe capul trist", "două triste chipuri", "de tristeţi prea pline", "două triste vieţi", "două triste umbre", "de tristeţi prea pline", "cîntecul tristeţii", "trist îl preumblau".

Primejdia care-l paşte pe poet şi de care n-a ştiut, iar şi iar, să se ferească, este lungirea inutilă. Rudich nu ştie să se oprească la timp. Nu ştie să meargă, aşa cum s-ar cere, la esenţe şi să se mulţumească cu ele. De aceea, lungimile inutile care scad efectul artistic. De aceea, alunecarea în banalitate şi platitudine, ba uneori în clişeu.

Se împlinesc cinci ani de la moartea lui Rudich. A murit singur. Trupul neînsufleţit a fost găsit, ulterior, de o vecină. Merita un altfel de sfîrşit. El, prietenul credincios. El, omul adevărat şi sionistul nezdruncinat. El, poetul care, fără odihnă, căuta mereu să prindă din zbor cuvîntul potrivit, deşi eşua adesea. Precum mărturiseşte el însuşi, şi-a dorit întotdeauna *"Măcar în ceasul ultim, flacăra aprinzînd/ cuvîntul să izbucnească/...), să blesteme, să cînte şi să iubească/ aşa cum aş vrea,/ aşa cum am vrut."* ("Tot caut cuvîntul").

PRECIZĂRI

În "Minimum" nr. 109, a apărut o notă "nimicitoare" cu privire la articolul meu "Coarda întinsă pînă la refuz" ("Minimum", nr.105). Nota, semnată V. Dima, condamnă cu vehemenţă nu numai aprecierea făcută de mine volumului "Poate mîine" de Gina Sebastian Alcalay, ci şi problema pe care o ridicam în acel articol.

Dacă ar fi fost vorba numai de o apreciere diferită, nu m-aş fi ostenit să răspund. Am fost întotdeauna convins de limitările cronicii literare. Mai toţi criticii - şi, desigur, eu în primul rînd - am făcut din cînd în cînd aprecieri greşite. Dreptul fiecăruia de a-şi spune părerea. Numai timpul poate hotărî - într-o anumită măsură - cine a avut dreptate. Domnul Dima şi cu mine avem păreri deosebite în ceea ce priveşte limba şi stilul Ginei Sebastian Alcalay. Diferite, în fond, numai parţial. Căci şi eu recunoşteam răspicat talentul autoarei (de ce, aşadar, "amabilităţi de circumstanţă"?). Mai cu seamă că precizam clar: "Gina Sebastian Alcalay înregistrează succese pe linia jurnalului intim, izbutind să dea viaţă unui personaj bine conturat artistic, cu veşnice sfîşieri interne, cu aspecte contradictorii de supra-apreciere egoistă dar şi de persistentă strădanie spre luciditate şi autocritică". Ce-i drept, eu îmi manifestam rezerve cu privire la nuvelistica din volum, unde "izbuteşte mai rar". Obiecţia mea de bază se situa exclusiv pe linia limbii şi a stilului. Aci, într-adevăr, aprecierile sînt diferite. Şi eu pot aprecia stilul cult, dar nu acolo unde este nepotrivit, unde dă impresia de pretenţie şi artificialitate, pentru că nu corespunde scopului artistic.

*

Şi acum, să trecem la problematica generală. Căci, în mod clar, această problematică se constituia în obiectiv real al articolului, nu cele două opere - subliniez încă o dată, *de talent* - care, la fel de clar, nu serveau decît ca o aproximativă ilustrare a tezei mele.

Un cuvînt, înainte, despre Maiorescu. Acesta nu este, cum dispreţuitor afirmă d. Dima, "un personaj uitat de multă vreme (şi pe bună dreptate) de către toată lumea". Şi a te întoarce "cu un secol înapoi", nu este o crimă nici pentru "o revistă inteligentă", nici pentru "cineva care ţine lunar o rubrică de carte". Fără trecut, nu există nici prezent viguros, nici viitor înnoitor. Pînă şi comuniştii vorbeau cu respect despre "valorificarea moştenirii culturale", chiar dacă - din păcate - aceasta nu însemna, la ei, numai apropiere admirativă, ci şi deformare şi trunchiere pe linia imperativelor "partinice". Maiorescu nu a fost şi nu se cuvenea să fie uitat. El şi

Junimea constituie un capitol important din istoria culturii şi literaturii româneşti. Ceea ce nu înseamnă, bineînţeles, să-i acceptăm integral poziţiile, inclusiv realele greşeli. De altfel, şi eu avusesem grija să mă distanţez critic, pomenind despre "anumite premize estetice nu întru totul justificate" şi despre "exemplificări neconcludente". Este evident, deci, că nu îmbrăţişam teza "beţiei de cuvinte" ad litteram. Nimeni astăzi nu mai poate crede că există cuvinte "poetice" şi "nepoetice". Dacă nu altceva, măcar "Florile de mucegai" şi blestemele lui Arghezi ne-au convins definitiv.

*

Spuneam în articol că exemplele citate, luate izolat, nu sînt prea concludente. Dar problema, ca atare, ni se pare existentă şi ameninţătoare. Distanţîndu-mă net de Maiorescu, încercam să dau chiar o caracterizare mai precisă a formei pe care o ia, azi, această aşa zisă "beţie de cuvinte": "O formă specială, mai rafinată". În ce constă ea ? În "neîncrederea în cuvînt". Neîncredere care duce nu atît la «abuz cantitativ», ci la «abuz afectiv». Cuvintele "sînt înlănţuite cu parada de superioritate intelectuală".

Îl rog pe dl. Dima să mă creadă că şi eu apreciez fraza analitică nesfîrşită a lui Proust, aceea tumultuoasă a lui Céline, cea cu inflexiuni retorice a lui Péguy. Dar acelea sînt cu totul altceva. Mai curînd contrariul artificialităţii, a neîncrederii în cuvînt. Acolo, fraza - aşa cum este - izbucneşte cu necesitate din esenţa temperamentului artistic respectiv şi e perfect adecvată din punct de vedere artistic. Pe cînd, dimpotrivă, neîncrederea în cuvînt, încordarea pînă la refuz a strunei,... zbîrnîie supărător. Precum precizam: "produce impresia de falsitate artistică, ce subminează radical posibilitatea trăirii artistice autentice".

Am crezut întotdeauna că, în artă, nimic nu este interzis à priori. Cu o condiţie, dar aceea indispensabilă: să servească realizării artistice.

●

UMOR

Ce vîrstă credeţi că am ? se adresează o doamnă cochetă unui domn cu ocazia unui cokteil ?

Iar o "bună" prietenă a ei şopteşte vecinului:

- I se adresează acestuia pentru că-l ştie zgîrcit.

Vrînd să-i arate soţiei sale, sigură de sine, că în casa lui cîntă cocoşul şi nu găina, soţul îi zice:

- Unde te duci ?
- Unde am poftă să merg.
- Şi la ce oră te întorci ?
- Cînd o să am chef.
- Bine, bine, zice soţul. Îţi cer însă să nu vii mai tîrziu.

Două surori, fete bătrîne, trăiau de multă vreme împreună şi toată lumea era impresionată de afecţiunea lor mutuală. Numai că, într-o bună zi, una din ele care atinsese respectabila vîrstă de 95 de ani, muri. Medicului, care le îngrijise pe amîndouă, îi era teamă ca sora mai mică, la aflarea veştii, să nu sufere şi ca un şoc fatal.

Dar se linişti cînd primi următoarea replică:

- Facă-se voia Domnului. Acum am să pot, însfîrşit, să-mi pregătesc ceaiul cum vreau eu !

O portăreasă discută cu unul dintre locatari:

- Nu ştiu dacă-l ştiţi pe domnul acela de la etajul 3, e cam aiurea. Eri mi-a spus că scrie romane. Vă daţi seama ce prostie, cînd romane se găsesc pe toate drumurile, inclusiv la supermarket.

L I M

REŢEAUA MAGAZINELOR DE CARTE ROMÂNEASCA

Vreţi să citiţi o carte bună, vizitaţi magazinele L I M

Numai la L I M veţi găsi cărţi româneşti

Ultimele noutăţi la L I M

AFULA: Kikar Atzmaut 7 (în pasajul Ofir Center). Tel: 06-596014
ASHDOD: Ezor "Iud" Midrahov Haneviim, Dereh Hamelech 2115/1. Tel: 08-652095
BEER-SHEVA: Str. Histadrut 56. Tel: 07-236738
HAIFA: Str. Herzl 61 (Kikar Talpiot). Tel: 04-671292
IERUSALIM: Str. Yaffo 63 (în pasaj). Tel: 02-250612
KFAR-SABA: Str. Weizman 92 (în pasaj). Tel: 09-7658118
NATANIA: Str. Smilanski 10 (în pasaj). Tel: 09-615860
PETAH-TIKVA: Str. Montefiori 17. Tel:03-9312777
PETAH-TIKVA: Str. Bar Kochba 27. Tel: 03-93466245
RISHON LE ZION: Str. Rothschild 9. Tel: 03-9698724
RISHON LE ZION: Str. Herzl 47. Tel 03-9671807
TEL AVIV: Str. Erlinger 7 (Vechea tahana mercazit). Tel: 03-6391735
TEL AVIV: Str. Allenby 48. Tel: 03-5175877
TEL AVIV: Staţia nouă de autobuze, et.3, magazinul nr. 3267 (Sub Mac Donald). Tel: 03-5375393.
TEL AVIV: Str. Shlomo Hamelech 2. Tel: 03-5283665

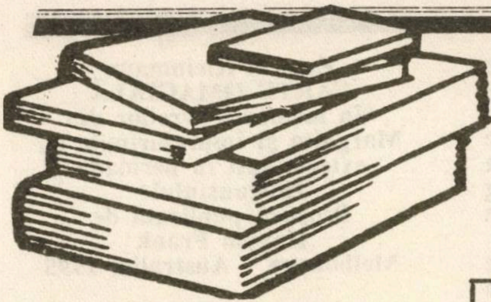

PRIMIM LA REDACTIE

• CĂRŢI • REVISTE • ŞI • SCÎNTEIERI • DE • GENIU •

- Un roman de Tania Lovinescu
- Versuri, versuri
- Pasageri israelieni pe puntea lui "Argo"
- "Mapa de grafică " merge înainte
- Memoria

Tania Lovinescu
«MĂ NUMESC ALZHEIMER»
Roman (vol. I)
cu o copertă după un desen de
Mimi Şaraga-Maxy
Ed. "Cartea Românească"
Bucureşti, 1996

Galea Weber este o femeie ocupată. E pasionată după arheologie, bate şantierele, creşte un băiat. Soţul ei, Solo, nu mai este la fel de ocupat ca altădată. El a avut un infarct, stă mai mult pe-acasă, are de-aface toată ziua cu medicii şi cu spitalele. Se întîmplă. Dar - îşi spunea Galea - se întîmplă (şi nu o dată) ca omul să-şi revină. Odihnă, alimentaţie "ştiinţifică" (aşa cum zice doctorul), mişcare în aer liber, fereşte-te de enervări şi de faimosul *stress* (un termen vinovat de toate, la acest sfîrşit de secol şi de mileniu). Sîntem, aşadar, optimişti. Pînă-ntr-o zi, cînd Galea constată, încremenită, că la Solo nu e vorba de *stress* ci de cu totul altceva.

"...Galea aduna prosoapele de bucătărie, ce trebuiau înlocuite, muta farfuriile şi aşeza masa.... După cîteva minute, servea soţului ei masa, încercînd să-şi amintească ce anume trebuia să-i spună.

A, da, să cumpere fructe.... Acum era însă prea tîrziu. Găsi o soluţie spunîndu-i: ,,Am dulceaţă de vişine. Treci în living, ţi-o aduc imediat."

Deodată rămase locului cu linguriţa în mînă. Părînd foarte preocupat, domnul Weber, Solo, cum îi spunea ea, înfigea furculiţa în faţa de masă, încercînd să culeagă cele două nefericite flori de mac, cu petalele ofilite, şi să le ducă la gură...

- Ce faci ! ţipă ea. Sînt imprimate pe pînză, ce ai cu ele? Ţi-e foame ? Îţi dau pîine cu dulceaţă...

El o privi o clipă supărat, apoi, cu multă demnitate şi fără să scoată o vorbă, trecu în salon.

Galea rămase tulburată. Spăla farfuriile, aşeza pîinea în coş, dar ceva îi era neplăcut, o indispusese. (....) Îşi propuse să observe cu mai multă atenţie gesturile soţului ei. În următoarele patru zile, toate părură normale. În a cincea zi, însă, scena se repetă. De data asta, după primul fel. Cu aceeaşi figură preocupată, Solo întinse foarte hotărît mîna să smulgă din locul lor cele două floricele roşii.

Galea se sperie. Poate exista în mintea ei spaima faţă de lucrurile neînţelese, poate o impresionase în copilărie cineva bolnav, cu mintea tulbure. Simţea că inima i se face de gheaţă."

Galea avea şi motive: aşa cum se va dovedi curînd, Solo este bolnav de "Alzheimer". Iar romanul Taniei Lovinescu ne transportă în universul teribilei maladii. Cartea este pasionantă. Din două motive. Mai întîi, fiindcă autoarea nu s-a "documentat pe teren" ci (din păcate) la domiciliu, zile, luni şi ani de-arîndul: Solo este fostul ei soţ, decedat la Bucureşti, de pe urma devastatoarei boli a lui Alzheimer. Avem de-aface, aşadar, cu o mărturie de la prima mînă. Pe urmă, fiindcă romanul... este un veritabil roman: personajele sînt vii, le simţi respiraţia, viaţa bucureşteană are culoare şi zgomot, evoluţia bolii este înfăţişată cu nerv şi ritm, ai început cartea, n-o mai laşi din mînă.

De citit. Obligatoriu.

(M. RAF.)

Mă numesc Tania Lovinescu

Solo Juster
«CLIPA SĂRUTULUI»
- poezii -
Editura autorului
Tel Aviv, 1996

O nouă plachetă a discretului Juster şi o nouă dovadă că poetul este *"în mînă"*. El ne oferă la ora 1996', sub semnul lui Lucian Blaga, versuri de reflecţie şi limpezime; fenomen destul de rar întîlnit în lirica momentului, unde amatorii de abstracţiuni se simt obligaţi a se exprima la modul absconso-inexprimabil.

O poezie notabilă este **Limpezire:**

decît/ orbitorul răsărit/ amurgul/ mai limpede îmi pare// despuitaă de prea marea strălucire/ material cum devine spirit/ încet/ încet/ ciudat/ topită în puterea nopţii// amurg translucidat/ întunecimile mimate/ durata/ veşniciei mate.

Iar alta se cheamă **Amnezie:**

eu/ ori altul/ (nu mai mi-aduc aminte cine)/ a văzut la faţă *adevărul/ cel scris cel vorbit// se luminase/ ori/ întuneric se făcuse// atunci/ eu/ am orbit.*

Dan Voinescu
«DOUĂZECI STRĂINE»
– poezii –
"Cercul Cultural Petah Tikva", 1996

S-ar zice că, prin vrerea destinului, i-a fost dat Cercului cultural din Petah Tikva (animator Mircea Gorun) să preia ştefeta regretatului ing. Cristian Şerbu din Rehovot şi a merituoasei sale *Colecţii lipite cu pap* (cum o botezaserăm cu amicală maliţie). Placheta "Douăzeci străine", a treia la număr din caietele lansate-n lume de *cercul* amintit, ne recomandă un debutant: Dan Voinescu (n. 1953, Bucureşti), chimist de felul său, un autor dedat la lecturile moderne, amator de excursii prin lumea metafizicii, precum în **"Poemul nr. 14":**

Cînd am mai multă nevoie de un cuvînt/ singura şoaptă, singurul sprijin îmi vine, firesc,/ de la mortul din mine.// Mi-e frică, mă tem ! vom primi Adevărul/ în priveliştea decît toate mai minunată/ acolo unde vocile se reîntorc/ unite ca Domnul într-o singură şoaptă.// Acolo unde cuvintele nu s-au sfîrşit vreodată.

(M. RAF.)

«MAPA DE GRAFICĂ 2»
Centrul Cultural Petah Tikva
Editor: Mircea Gorun

Ce faci cînd ajungi acasă cătrănit că în *teritoriile* închise s-a isprăvit cafeaua Elite şi, în plus, palestinienii nu mai au nici măcar de-o narghilea ? "Iau bambina, sting lumina şi... mă uit la televizor", mi-a răspuns un amic. "Eu fac cu totul altceva", i-am spus. "Îmi îmbrac halatul de casă, îmi pun papucii, scot din bibliotecă «*Mapa de Grafică*» şi mă înfund într-un fotoliu. Iau la rînd micile planşe alb-negru; o stare benefică mă cuprinde încet, încet. Uit de teritorii, pînă şi de coniacul «cinci stele» primit în dar de Pesah. Cînd am terminat cu răsfoitul, las desenele să se risipească pe genunchi. Îl am acum înaintea ochilor pe pictorul Viorel Huşi. Îl văd aevea bătînd în neştire străzile Bucureştiului, cu barba căruntă, hirsută, cu cămaşa larg desfăcută la piept, cu privirea în pămînt. O văd cu ochii minţii pe Mimi Sharaga-Maxy plimbîndu-se pe uliţele tîrgului medieval din Franţa, unde s-a stabilit nu de mult, uliţi înguste, pietruite, abrupte. Apoi în casa cu creneluri şi turle, înconjurată de un parc cu arbori seculari. De la ea au rămas ilustraţiile (din mapă) la cartea Taniei Lovinescu: "Mă numesc Alzheimer"... Şi Gretty Rubinstein, ajunsă la Ierusalim tocmai de la poalele Ceahlăului, ca să ne spună ce-i visul sau suprarealismul în pictură. Mircea Gorun, artizanul mapei, "amator" cum se declară, ne aminteşte , în micile lui vignete în creion, de picto-poezia lui Brauner şi Voronca. "Mapa de grafică" e un dar la care aş adăuga pe copertă, de la mine, desenul unui fir de păpădie risipit de vînt în cele patru zări...

(E. IACOB)

«A R G O»
Nr. 12, Bonn
Redactori:
Alexandru Lungu
şi
Micaela Lungu

Un numărul 12 care nu e de loc un număr de duzină. Alcătuită la standardele superioare la care ne-a obişnuit (şi bine făcu) insula românească din Occident, revista găzduieşte – alături de echipa fidelilor lui *Argo* (George Astaloş, Nicholas Catanoy, G. Lozovan, Gabriela Melinescu, Stela Viniţchi Rădulescu, Mircea Zaciu, etc., etc.) – cîţiva condeieri şi desenatori din Israel: Luiza Carol, Sandu David, Andrei Fischof, Paul Kidron, Bianca Marcovici, Emil Săucan.

Ca şi în apariţiile trecute, Alexandru Lungu (care, în paranteză fie spus, semnează un grupaj de poezii, miezos), îl reaminteşte pe suprarealistul Paul Păun, din Haifa, plecat de pe pămînt dar prezent în conştiinta literară.

O bună rubrică de note, unde ni se vorbeşte despre colaboratorii revistei, completează cum nu se poate mai nimerit acest caiet de subţirimi.

(M. RAF.)

Emeric Kleinmann
CARTE OMAGIALĂ
«în memoria evreilor din Marghita şi împrejurimile ei, exterminaţi în perioada Holcaustului»
Broşură publicată de Hayym Frank
Melbourne – Australia, 1995

Marghita este un orăşel din judeţul Bihor, cu strînse legături economice, sociale şi culturale cu Oradea. El şi-a primit numele – spune legenda – după fiica contelui Csáky, Margareta, care – în urma unei decepţii sentimentale – s-a înecat în rîul Barcău.

Primele relatări despre o mică aşezare evreiască în acest loc datează din anul 1721, aşezare care s-a dezvoltat şi, în anul 1870, număra cca. 3900 de suflete. Pînă la primul război mondial, în cursul căruia numeroşi membri ai ei au căzut eroic la datorie, a constituit o entitate tolerată a Imperiului austro-ungar. Odată cu trecerea Marghitei în stăpînirea României, comunitatea a suferit diverse agresiuni antisemite de pe urma multiplelor fluctuaţii politice.

Centrul ideologic era Sinagoga; conducătorii obştei erau aleşi democratic, funcţionau şcoli evreieşti şi un liceu israelit cu 8 clase. Existau deasemeni o viaţă culturală, un teatru de amatori şi activităţi sportive.

În timpul guvernării Goga – Cuza (1938) şi, mai ales, după diktatul de la Viena (1940), condiţiile de viaţă s-au înăsprit simţitor şi la Marghita, conducătorii arestaţi şi populaţia închisă în ghetto, apoi expediată de către fasciştii unguri în totalitatea ei la Auschwitz.

La ora actuală, puţinii supravieţuitori ai acestei comunităţi se află în Israel, în Marghita nemai existînd decît 2 sau 3 familii de evrei.

(S. JACOBSON)

Aflăm din presă că, spre surprinderea tuturor, noua *Amuta* (organizaţie non-profit), "Asociaţia pentru restituirea averilor evreieşti din România" nu se bucură de sprijinul H.Q.R.-ului.

În felul acesta, Amutaua este lipsită practic de posibilitatea de a-şi face auzit glasul.

A, muta !

CARTEA

Passages
Paris, 1995
publică, sub titlul
"DREPȚII POPOARELOR"
O însemnare a lui
Harry Carasso
despre Trenurile Morții
din 1941

Nu cred ca Marek Halter să fi vizitat România, cu ocazia turneului său prin țările unde "Drepți ai Popoarelor" au salvat evrei. Dacă ar fi făcut-o, ar fi reținut, desigur, episodul tragic al celor 33 vagoane de Tren al Morții care a transportat 2430 evrei din Iași către o destinație necunoscută, la 29 iunie 1941,- cîteva zile numai după începutul invadării Uniunii Sovietice. Pogromul evreilor din Iași - între 8-12.000 de victime - a fost preludiul unui periplu de necrezut al acestui convoi către neființă.

Trenul era păzit de către soldați ce vorbeau aceeași limbă cu victimele, dar fără nici o legătură cu cei ce mureau în vagoanele de vite. Mureau de sete după ce-și băuseră urina; mureau de răni redeschise; mureau pentru că nu mai aveau motiv să trăiască.

La fiecare oprire a trenului pentru descărcarea cadavrelor, nimeni nu le-a adus vreo picătură de apă; se aruncau în băltoace să bea noroiul umed, și rămîneau pe veci acolo, străpunși de gloanțe. Evrei de prin partea locului veneau în grabă și luau de-acolo trupurile pentru a le înmormînta în cimitire foarte vechi, ce deveneau și mai triste.

Dar la Roman, Viorica Agarici de la Crucea Roșie, una din acele magnifice romånce cu inimă de aur, demne și curajoase, a ordonat comandantului militar al locului, colonelul Eraclide, să deschidă vagoanele pe o linie de garaj, să dea de mîncare evreilor și să-i spele cu furtunul - unică posibilitate. Ea s-a împotrivit întregii mașini guvernamentale și administrative. Trenul și-a reluat apoi marșul nefast, dar Viorica Agarici intrase deja în legendă.

Cum de a fost posibilă o asemenea acțiune ? Oare personalitatea sa - mama a unui as al aviației românești, erou de război - făcea această solicitare a ei imposibil de respins de către militarii de servici la Roman ? Istoria va reține doar atît: o placă la Yad Vashem, între atîtea altele.

Dacă Marek Halter are de gînd să scrie în continuare despre "Drepții Popoarelor", în România îl așteaptă multă treabă, de n-ar fi decît figurile primarului Traian Popovici, a comisarului Agapie, a Mitropolitului Bălan, ca să nu mai vorbim de Regele Mihai, de Regina Elena, etc.

În ce privește trenul morții, el avea să-și încheie drumul la Călărași, la 500 de km. de Iași, cu 1011 evrei în viață și 25 de morți (cf. procesului verbal de la sosire). Doar 824 de supraviețuitori aveau să se reîntoarcă la Iași, la 31 august 1941.

(H. Carasso a utilizat pentru însemnarea sa, date din lucrările lui **I. C. Butnaru: :Holocaustul uitat: și ".În așteptarea Ierusalimului")**

VIVIANE și HERMAN LEIBOVICI
PERMANENT LA DISPOZIȚIA CELOR INTERESAȚI PENTRU
SERVICII TURISTICE, LA AGENȚIA DE VOIAJ
PROPER TRAVEL LTD.TEL-AVIV
STR.BEN YEHUDA 56, TELEFON 6297477 - 5289992
- BILETE DE AVION ALE TUTUROR COMPANIILOR DE ZBOR,
ZBORURI CHARTER. LA PREȚURI CONVENABILE.
- EXCURSII ORGANIZATE: BONISA, NATOUR, OPHIR,
RIMON, SKY, BUSTOURS, TRAFALGAR, COST SAVER,
COSMOS. GLOBUS. DIESENHAUS.
- PROGRAME CONVENABILE DE ZBOR ȘI HOTEL NEW YORK,
LONDRA, PARIS, AMSTERDAM, VIENA, ISTANBUL, ANTALIA,
MARMARIS, CORFU, ETC.
- PROGRAMELE SPECIALE EWTR, OPHIR, etc. PENTRU
ROMÂNIA, UNGARIA, BULGARIA, CEHIA,
LA PREȚURI ORIGINALE.
REZERVĂRI HOTEL, ÎNCHIRIERI AUTO, EURAILPASS.
PACHETE ZBOR ȘI HOTEL: BUCUREȘTI, SINAIA, PREDEAL, BRAȘOV,
POIANA BRAȘOV, COVASNA, HERCULANE, FELIX, SOVATA, VATRA
DORNEI, SLĂNIC MOLDOVA, TUȘNAD, ETC.
EXCURSII. 14 zile, MARE - MUNTE
NEPTUN - POIANA BRAȘOV
= $ 655 =
DEMI-PENSIUNE, TRANSFERURI, INCLUSIV ZBOR.

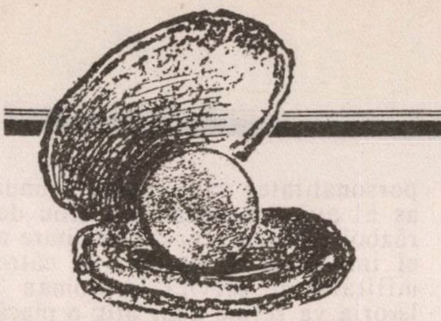

PESCUITORUL DE PERLE

Genial, genial, dar nici chiar așa...

"Se cunoaște un celebru dialog între Galilei și Newton, cel dintîi situîndu-se categoric pe planul respingerii (astrologiei)..."

("Minimum", nr. 108/1996; comunicată de dr. Carol Ulpian, Rh. Haprahim 5/2, Haifa, 34733 – care, amintindu-și că Newton s-a născut în anul morții lui Galileo Galilei (1642), se îndoiește că dialogul amintit ar fi avut loc cu adevărat; afară dacă – genial cum îl știm – bebe-ul Isaac Newton ar fi avut posibilitatea, la trei luni jumate, să polemizeze din leagăn cu bătrînul Galilei. Explicația neverosimilului dialog e simplă: dintr-o greșală de transcriere la computer (un aparat la care marii oameni de știință sus amintiți nici nu îndrăzniseră a visa), în loc de Halley (1646-1742) a apărut Galilei).

Ministru post mortem

"Ilca Melinescu... impunea respect tuturor redactorilor "ei" (de la editură), nu numai prin trecutul ei și funcția soțului, ministrul de externe Alexandru Melinescu..."

("Ultima Oră", nr.301/1996; comunicată de dr. Carol Neuman, str. Pinkas 67, Tel Aviv, 62157 – care precizează că soțul Ilcăi Melinescu n-a fost niciodată ministru de externe al României).

Performanță sportivă

"Italienii (echipa de fotbal Juventus-Torino, n. red.) au reușit să se califice în semifinalele competiției Liga Campionilor unde vor întîlni formația franceză F.C.Nantes, la capătul unui meci foarte disputat".

("România Liberă", București, 22.3.1996; comunicată de Valeriu-Titu Malnaș, București, Of.Poștal 135, sect.II; laolaltă cu corespondentul nostru, salutăm cu entuziasm performanța băieților de la Juventus Torino; în vreme ce toate echipele din lume de-abia își trag răsuflarea după 90 de minute de joc, italienii joacă mai întîi un meci, și nu unul oarecare, ci unul foarte disputat, și numaidecît după ce arbitrul a fluierat sfîrșitul partidei, pornesc să alerge din nou pe tot terenul, într-un meci pentru Liga Campionilor !)

Dar pentru cei vinovați, cît este ?

"Amenda maximă prevăzută de lege pentru cei găsiți nevinovați de infestarea mediului înconjurător... va fi de 14.000 de shekeli".

("Ultima Oră", nr. 298/1996; comunicată de Simon Hofman, Șd. Atzmaut 79, Bat Yam 59315; aceeași perlă a fost culeasă de Nicky Rantzer, Tel Aviv).

Fotografia care fuge din pagină, alergînd la trap

(fotografii din excursii)

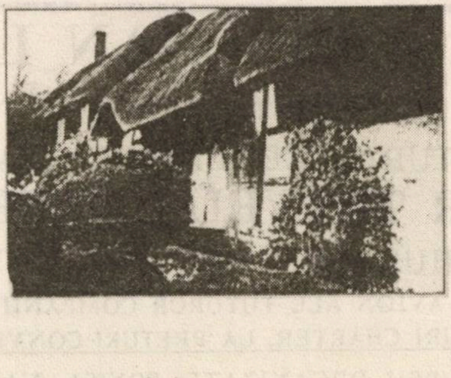

Cursă de trap la **Baden,**
lîngă Viena
Foto: Isac Lebel, Hedera

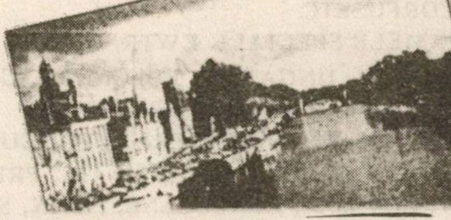

("Orient Expres", nr. 50/1996; comunicată de Nicky Rantzer, Rh. Shlomo Hamelech 21, Tel Aviv, 64378; aceeași perlă a fost culeasă de av. Izchak David din Givat Shmuel).

La prețul ăsta, cumpăr și eu trei sute de bucăți !

"De Yom Atzmaut se va emite o monedă specială (...). Moneda – din aur pur – cîntărește 155,5 grame. Ea se va vinde la prețul de 466 shekeli".

("Ultima Oră", 1996; Idem – Nicky Rantzer)

Poșta

Ing. Leopold Binder, Tzur Shalom; *Martin Tannenzapf*, Holon (ați pus degetul pe niște impurități de exprimare... dar nu perle); *Iancu Leibușor*, Ashdod (de data asta, nu); *Dr. Carol Ulpian*, Haifa (aveți cuvîntul, e specialitatea Dvs.:

"Îmi iau permisiunea de a vă atrage atenția cum a fost scris în revistă cuvîntul "T.B.C." care înseamnă tuberculoză. Așa cum este scris cu litere mari și puncte între cele 3 litere, înseamnă că este vorba de literele inițiale de la 3 cuvinte ; ori, tuberculoză se scrie Tbc. Mulți medici fac și ei greșala despre care vorbesc".)

CULEGEREA

"PUNCTELE MELE CARDINALE"

de LIANA MAXY

200 de pagini:
5 genuri literare.
Dacă n-ați comandat încă, trimiteți un cec de 45 șekeli pe adresa:

LIANA MAXY
P.O.B. 1114
RAMAT GAN 52111

*

NU UITAȚI !

P.O.B. 7108 HOLON
Aceasta este adresa Asociației Scriitorilor, unde puteți comanda noul număr al revistei "IZVOARE" 25 de shekeli (cec sau numerar), adresa dumneavoastră exactă și veți primi acasă revista în care semnează 50 de scriitori pe care îi iubiți.

IDEI

INVENTARUL OBSESIILOR CIRCULARE

ALEXANDRU SEVER

* Regizorii de mîna a doua îşi leagă numele de cîte un spectacol, de cîte o reuşită, de cîte un premiu; nici unul din noile generaţii nu şi-a legat numele de un dramaturg, ca odinioară un Craig - de Shakespeare; un Stanislavsky - de Cehov; un Jouvet - de Giraudoux, etc. Marii regizori au preferinţe; cei "buni la toate" nu au; ei se simt în stare să monteze orice, şi antici şi moderni, şi pe Eschil şi pe Labiche, şi pe Cehov şi pe Thomas Bernard; şi pe Shakespeare şi pe Arbuzov, şi pe Aristofan şi pe Neil Simon... Aici se vede diferenţa dintre "regizorul tehnician" şi "regizorul artist". "Tehnicianul" e "universal", pentru că tehnicii îi este perfect indiferent cui şi ce slujeşte. Zorit să răzbată la rampă şi să-i treacă graniţa sub mantaua autorului şi cu masca actorului, "tehnicianul" regizează orice, cu oricine, oricînd, oriunde; cîtă vreme "regizorul artist" alege, selectează numai ceea ce convine talentului şi înţelegerii sale, se limitează adică, pentru că înţelege să fie profund credincios rădăcinilor în puterea cărora există şi lucrează. (Nu e mai puţin adevărat că în condiţiile "industrializării spectacolului" şi "comercializării talentului" - regizorul nu e întotdeauna destul de liber şi să selecteze).

* Istoria demonului în literatură: Geneza, Iov, Samuel (XVI), Tobie, Actele Apostolilor, Epistole (Paul), Apocalips... Demonul grecilor nu e Diavolul; de esenţă inferioară zeilor, el face oficiu de intermediar între om şi divinitate. Lucifer - revoltatul. Demonul Meschin. Mefisto goethean... Dar Mephiticus ?

* Să-i dai Cesarului ce-i al Cesarului şi lui Dumnezeu ce e al lui Dumnezeu - asta e mai mult decît formula unui compromis, e formula unui vis de viaţă lungă - o strategie pentru eternitate. Unica formulă de sens contrar ce merită să-i fie opusă: "Cesarului să-i iei totul, lui Dumnezeu să nu-i dai nimic". Dar acesta e deja imperativul unei Revoluţii pe care n-o va vedea împlinindu-se decît poate mileniul III sau chiar IV după Hristos.

* Greşala cîte unui regizor care lucrează cu ideile cîte unui exeget literar, nu e neapărat aceea de a supune, să zicem, pe Shakespeare, la canonul unui Kott. La urma urmei, un Shakespeare poate foarte bine să suporte şi interpretarea lui Kott, sau a oricărui altuia ca el. Greşala începe acolo unde, prin reducţionism regizoral, ceea ce se pierde este "senzaţia adîncimii".

* Ce este Super-marioneta ? Un ideal de perfecţiune actoricească. Un "robot programat pentru fiecare spectacol în parte cu sentimente necesare şi mişcare fără greş. Aş zice că "desenul animat" este exact întruparea idealului regizoral al unui Craig.

* Regia în teatrul dramatic e autentică ori de cîte ori sporeşte, cu mijloacele spectacolului, expresia valorilor de substanţă ale textului: ideile, verbul, pasiunile.

* "Existenţa ca teatru" e un concept foarte vechi. Dar "existenţa ca regie", nu. Decît, ştiu eu ?... Raportată doar la Dumnezeu, adică la Marele Regizor.

* Statuăm păcate pentru ca să creăm păcătoşii fără de care nici un cult nu poate dura.

* Stilul de bătrîneţe nu este un simplu produs al anilor acumulaţi, ci expresia unei stări de spirit. În acest sens poţi să fii un artist bătrîn şi la treizeci de ani.

* Ştii ce m-a ofensat ? Ideea că nu are nevoie de mine.

* Ucigaşi decoraţi - leproşi sărutaţi. Decoraţiile lui Hitler n-au putut acoperi nici o crimă. Sărutările sfîntului Adolf n-au vindecat nici o lepră.

* Mi se pare suspect orice adevăr care nu are de înfruntat nici o adversitate.

* Dragostea, aşa cum o simt cîte unii: stare de asediu; inconfort în melancolie; prilej de a visa; ocazie pentru un discurs.

* Unica frumuseţe a minciunii: credibilitatea ei.

* Cînd iubirea e un simplu simulacru filantropic, copiii pe care îi odrăsleşte sînt candidaţi pentru orfelinat.

* Îi place să dea numai ceea ce seamănă cu a lua.

* - Cu ce te mai ocupi ?

- Caut cauze pentru care merită să mori.

* Să-mi suport timpul ? O, dacă şi timpul m-ar suporta !

* Ştim că murim, şi toată existenţa noastră e impregnată de această preştiinţă. Asta nu ne împiedică să ne prefacem că nu ştim nimic.

* Semnele hipocratice (ale morţii). Semnele unui alt ciclu cosmic.

* Ceea ce face tăria şi valoarea unui principiu este efortul, şi dacă e nevoie, sacrificiul pe care îl facem pentru a-l sluji.

* Mă întrebi ce mă leagă de femeia asta ? Treizeci de ani de scandaluri.

* - Nu ţi-e ruşine să fii fericit?

- Ba da. Mă consolez cu gîndul că nu va dura.

* Dacă vrei să înveţi ceva din nenorocirile mele, gata sînt oricînd să-ţi împrumut cîteva.

* Sub specie mortis. Cum s-ar zice: a trăi vecin cu vecia.

* Stilul de bătrîneţe: grandoare, răceală, transparenţă abstractă.

* Protestantism împotriva conceptului de ierarhie a urîtului.

* O barbă multă. Semn şi mască. O invazie a bălăriei care ameninţă să înnece malarele şi să stingă ochii.

* Viitorul. Cel mai comod spaţiu în care îţi poţi înmagazina eşecurile rebutate şi visele refuzate de prezent.

S. JACOBSON

CALEIDOSCOP

O carte deosebită

Se poate obţine trimiţînd un cec de 40 shkalim la
S.JACOBSON
Dizengoff 78, Tel Aviv

EUGEN LUCA

FILE DE JURNAL

Aflu din "Minimum" că Iacob Popper nu mai este. Aflu trista veste şi nu-mi vine a crede.

Eu pe Jeannot îl văd acum amuzîndu-se copios în faţa unui text al lui N. Moraru, pe care, amîndoi, urma să-l tălmăcim într-o românească acceptabilă. Rîdeam în hohote şi trudeam ca să ducem la bun sfîrşit neplăcuta, ingrata sarcină.

Îl văd pe Jeannot zîmbind satisfăcut cînd, în sfîrşit, a aflat că, în timpul vacanţei lui Crohmălniceanu, nu lui, ci mie, care mă străduiam să-i ascund acest lucru, mi s-a încredinţat conducerea secţiei literare.

Eu nu voisem să primesc această răspundere, mă temeam ca Jeannot să nu se simtă jignit de această alegere. Îl ştiam doar mai pregătit decît mine. El fusese studentul lui G. Călinescu, în *"Jurnalul literar"* al căruia debutase, al lui Bădărău şi al lui Al. Claudian. Eu îi avusesem profesori pe N. I. Popa şi Al. Dima. De altfel, el avea o experienţă mai bogată în revuistica literară. Firesc ar fi fost ca lui să-i revină această misiune.

Cînd a aflat care e situaţia, el nu s-a simţit jignit. Era convins că eu nu–l "lucrasem" şi, de altfel, nici nu rîvnea la acest titlu. El nu ţinea să facă o frumoasă carieră. El ţinea să se realizeze scriind. Va avea – credea el – mai mult timp liber. De asta zîmbea satisfăcut... .

Şi-l văd pe Jeannot bucuros. Fusese chemat în biroul lui Marcel Breazu, redactor respondabil atunci al hebdomadarului *"Contemporanul"*. Zîmbind onctuos, acesta îi spusese că Ion Vitner, care pe atunci conducea Institutul de Istorie literară şi folclor, l-ar dori printre colaboratorii săi. Acolo, desigur – îl consilia părinteşte Breazu – şi-ar putea valorifica mai bine posibilităţile. Candid, Jeannot îl crezuse.

Şi-l văd pe Jeannot întristat. Fusese la Vitner şi acesta îi spusese că ar fi fericit să-l aibă printre colaboratorii săi, dar n-are nici un loc liber în schemă; el nu l-a cerut, nu-l putea cere, să se întoarcă la *"Contemporanul"*, de unde, cică, demisionase.

Întristat e puţin spus, îngrijorat îl văd, disperat, rămăsese doar fără servici, fără pîine.

În nefericirea lui, avusese, însă, şi un pic de noroc. La Editura Confederaţiei Sindicatelor lucra Emil Suter (Vitner), care îi oferise posibilitatea să cîştige un ban, să se poată întreţine, făcînd o muncă neagră, redactînd referate, traducînd, executînd portrete de muncitori fruntaşi, scriind tot felul de broşurele.

Eram ca şi vecini atunci. Eu locuiam pe Remus, el, la nici o sută de paşi, la capătul străzii, pe Iuliu Valaori. Părea împăcat cu soarta. Aşa părea. Nu putea fi însă.

Nu ştiu ce s-a întîmplat mai tîrziu. Se mutase şi nu-l mai întîlneam. Nu ştiu dacă Suter a fost concediat sau nu i s-a mai permis să folosească un ins ca acesta, demascat într-o şedinţă (vestitele "nopţi din iunie") că l-ar citi pe Baudelaire. Nu ştiu. Ceea ce ştiu e că Jeannot rămăsese din nou fără pîine. Şi, de nevoie, devenise un fel de negustor în Talcioc. Vindea ce îi mai rămăsese şi vindea, în schimbul unui comision probabil, lucrurile altora care se jenau să vină în Talcioc. Şi eu mă jenam să merg în Talcioc, ca să nu-l văd în postura asta, ca să nu se simtă umilit.

Aveam să aflu mai tîrziu, aici, că fusese şi negrul unei persoane cu oarecare suprafaţă. Scria pentru cîţiva bănuţi studii substanţiale (el nu putea să scrie altfel) pe care altcineva le semna şi pentru care altcineva primea şi drepturi de autor şi elogii.

Înainte de a părăsi România, l-am întîlnit la o expoziţie deschisă în parcul Herăstrău. Am plecat împreună. Discuta pasionat, se arăta ruşinat că se lăsase înşelat şi fusese, o vreme, comunist. Discuta pasionat, dar în şoaptă. Şi întorcea mereu capul să vadă dacă nu cumva e urmărit, dacă vreun denunţător de profesie nu aude ce vorbim. Era speriat bărbatul acesta fin şi inimos, împreună cu care făcusem un concediu la Cheia, în tovărăşia lui Baras, autorul unei excelente cărţi despre Montaigne.

Pe urmă nu l-am mai văzut. L-am ascultat însă la postul de radio "Europa liberă", unde, dintre toţi cei care se ocupau de probleme culturale, el era cel mai convingător, cel mai realist şi cel mai profund.

Acum nu mai este. Rămîne viu doar în amintirea noastră acest încercat fiu al generaţiei noastre sacrificate pe altarul unor idoli sîngeroşi.

◆

De cînd, sîmbătă seara, David Witztum răspunde de programul "Roim olam" (Privim lumea), face el ce face şi află totdeauna un pretext ca să introducă un moment muzical de cea mai bună calitate.

E, alături de colaboratoarea sa Sari Raz, unul dintre puţinii redactori şi crainici ai televiziunii care **nu confundă cultura cu distracţia.**

Nu ştiu cum să-i mulţumesc.

◆

Spectaculoasă, Conferinţa de la Sharm A-Sheih nu m-a entuziasmat chiar.

Ştiam doar că Chirac nu va renunţa la comenzile grase pe care le primeşte din Iran, că ruşii nu vor renunţa să construiască un reactor atomic în acest centru al terorismului internaţional, că Mubarak, gazda Conferinţei, foarte sever cu teroriştii din Egipt, nu-l va jigni pe conducătorul Siriei, care îi susţine şi îi foloseşte pe terorişti pentru a-şi atinge obiectivele sale politice. Ştiam că, a doua zi după Conferinţă, presa egipteană – cea guvernamentală şi cea din opoziţie – nu pe marii terorişti îi vor denunţa, ci ne vor acuza pe noi, israelienii, victimele terorii.

Dintre toate manifestările care au avut loc la Sharm A-Sheih şi cele care le-au urmat, una singură m-a impresionat într-adevăr: cînd doamna Lea Rabin şi-a făcut apariţia în sala Operei, unde urma să se întîlnească preşedintele Clinton cu elevii, toţi adolescenţii aceştia, ca la un semn, la o comandă, s-au ridicat în picioare ca s-o salute şi au aplaudat-o îndelung.

Avem, orice s-ar spune, un tineret minunat.

Tare m-a mîhnit dispariţia dintre noi a prietenului meu Silviu Eckstein.

Viaţa nu-l cruţase pe acest bărbat inteligent, profesionist de înaltă clasă (fusese, în România, laureat al Premiului de Stat).

Primise, una după alta, lovituri din cele mai grele Silviu. Care pe altul l-ar fi doborît. Şi venise în ţară bătrîn. Bătrîn şi bolnav.

Dar, stăpînindu-şi suferinţele – cele sufleteşti şi cele fizice – a găsit energia necesară pentru a porni la o nouă luptă. O luptă în favoarea tuturor evreilor veniţi din România.

A luptat de unul singur la început şi a sfîrşit prin a înjgheba o organizaţie. Restrînsă, ca număr, aceasta, dar cu un program clar. O organizaţie restrînsă, dar dinamică.

Organizaţie care lupta pe două fronturi: cu oficialităţile româneşti şi cu politicienii noştri foarte circumspecţi.

Cu oficialităţile româneşti care trebuie să recunoască, în sfîrşit, contribuţia masivă a României la Holocaust, să-şi asume această responsabilitate şi să acorde celor care, o viaţă, au muncit în România, pensia care de drept li se cuvine. Să acorde pensiile şi să restituie evreilor proprietăţile confiscate de legionari şi comunişti.

Să lupte, iarăşi, cu politicienii israelieni care, de teama înrăutăţirii relaţiilor noastre cu Bucureştiul, nu se arătau prea entuziasmaţi să sprijine cererile juste formulate de noua organizaţie.

Ctitorul şi sufletul organizaţiei a fost Silviu. El singur sau în colaborare redacta articole, elabora statutul organizaţiei şi memoriile adresate celor mai înalte foruri din România. El stabilea legături cu românii din exil care-şi propuseseră acelaşi obiectiv.

A avut bucuria de a trăi o victorie. Deputatul Poraz a prezentat în Knesset o moţiune prin care se cerea guvernului român să îndeplinească ceea ce Silviu Eckstein, în numele nostru, al tuturor, revendicase. Şi Knessetul, în unanimitate, a votat această moţiune şi a cerut guvernului nostru să acţioneze ferm în favoarea celor nedreptăţiţi, spoliaţi.

A fost aceasta ultima satisfacţie a acestui om demn şi responsabil. Inima lui generoasă a încetat să bată. Şi toţi care l-au cunoscut, iubit şi stimat se simt acum mai singuri. Şi împuţinaţi parcă.

"Reorganizez din punct de vedere total conducerea primăriei în general"

(Mihai Erbaşa, candidat din partea Partidului Socialist al Muncii din România la funcţia de primar al Capitalei; după "Academia Caţavencu", Buc. 1996)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

AŞA O PLĂCERE !

A.C.M.E.O.R
Asociaţia Culturală Mondială
a Evreilor Originari din România
Tel Aviv, Har Sinai 1. Tel. 03/5660165

H.O.R.
Hitachdut Olei Romania din Israel
(Uniunea Originarilor din România în Israel)
Comitetul Executiv Central
Str. Alex. Ianai 3 Tel Aviv. Tel.03/5466502

Invitaţiè

Avem onoarea şi plăcerea de a vă invita la o seară dedicată
Zilei Holocaustului cu tema

COPIII ÎN TRANSNISTRIA

care va avea loc DUMINICĂ, 14 APRILIE 1996, la ora 18.00 precis în sala de conferinţe "Hitachdut Olei Romania din Israel" din Tel Aviv, Str. Alexander Ianai nr. 3 (colţ cu Şderot Nordau)

Vor participa: ***Dr. Shmuel Benzion de la Universitatea din Haifa***
Dl. Arie Kupfersmidt – contabil expert
Va citi din lucrările sale ***scriitorul I. Avian***
Conducerea serii: ***scriitoarea Sonia Palty***

AŞA O PLĂCERE !

Dacă autorii invitaţiei de mai sus vor merge înainte, tot aşa, o se ne trezim că "avem plăcerea să vă invităm la comemorarea pogromului de la Iaşi" şi "a intrării în funcţiune a cuptoarelor de la Auschwitz".

DE LA "HABIMA" LA "NOGA"

ANDREI STRIHAN

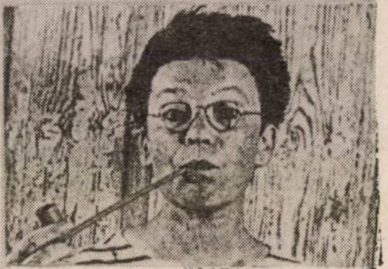

Gita Munte: Performanță în "Decapitarea"

Liat Goren și Baruch Dror Îți place să fii victima unui asemenea călău, ai ? (sus)

Scenă din "Cameristele": Rușii. Ce-i al lor e-al lor. (stînga)

Nu de mult, a avut loc în sala Bimartef premiera piesei *"Îl găzduim pe domnul Slown"* de Joe Orton. În realizarea lăudabilei inițiative de a pune la dispoziția tinerilor actori și regizori scena de experimentare și de probare a forței lor creatoare, conducerea Habimei a pășit cu dreptul, alegînd pentru acest spectacol un regizor potrivit și, prin intermediul acestuia, un text care - de la prima replică - se dovedește bine construit, cu situații și ciocniri neprevăzute, acut tensionate.

Povestea, în aparență obișnuită, dezvăluie treptat, printr-o gradare minuțios pregătită și inteligent mînuită, încărcătura de semnificații cutremurătoare pe care o conține, luminînd vina agresorilor și - nu mai puțin - pe cea a victimei care se lasă conștient agresată, care se oferă deliberat posesiunii sexuale alternative a celor doi frați detracați, a Kate-ei și a fratelui acesteia, Ady. Din acest moment, vina tragică trece din domeniul individualului în cel al speciei: specia umană e bolnavă, iremediabil bolnavă. Granițele dintre Bine și Rău s-au șters; Răul tronează atotputernic, profețind "sfîrșitul partidei".

Adeziunea la problematica textului a celor patru actori: Liat Goren (Kate), Baruch Dror (Slown), Ofer Zohar (Ady) și Eliazar Iung (Kamp) este foarte bine pusă în pagină de regizor, în cadrul unui decor minimal. Fiecare cuvînt, fiecare inflexiune de voce este punctată în jocul strîns al interpreților, sugerînd - printr-o acumulare treptată urmată de o degajare bruscă - zguduitoarea deznădejde provocată de supunerea deliberată a victimei și devenită - prin acest act - vinovată și părtașă la propria-i degradare umană.

O inițiativă meritorie, un început încurajator !

La o distanță de timp relativ mică, l-am revăzut, de data asta pe scena Habimei pe prolificul dramaturg Hanoch Levin. Ca și piesa anterioară de la Hacameri, cu serioase defecțiuni structurale și de coerență logic-artistică, actuala piesă, *"Decapitarea"*, relevă impasul de creație în care se află scriitorul.

Oricîte artificii regizorale și scenografice s-ar cheltui - și în acest spectacol montat de Levin însuși, culorile, costumele și jocul de lumini debordează de fantezie și bun gust, iar actorii între care remarcăm, fără părtinire, performanța Gitei Munte, a Rosinei Cambos (ai noștri ca brazii) ca și pe cea a Navei Orbach și a Rivcăi Neumann - nu pot ascunde carențele de construcție precum și discordanțele dintre imaginea scenică concretă și ideile, mesajul pe care ar fi trebuit să le degajeze și să le pună la dispoziția înțelegerii publicului.

Mare parte din piesele lui H. Levin au ca punct de plecare o istorie alegorică cu conținut religios sau moral. În *Decapitarea*, el pornește de la parabola Salomeei, fiica reginei Herodiada, soția regelui Irod Antipas, care - la instigațiile mamei sale - o intrigantă de proporții shakespeareane, va obține din partea regelui, tatăl ei vitreg, în schimbul dansului și farmecelor sale, descăpățînarea Sfîntului Ioan Botezătorul.

Așadar, pe baza acestei povești își concepe Levin scriitura. Unde capotează, însă, autorul ? În neputința sa de a concretiza în relații scenice coerente semnificaţiile parabolei. Orice operă de artă trăieşte şi se hrăneşte din armonia unităţii generalului cu particularul. În această piesă, cele două elemente fundamentale nu se află într-un raport de coexistenţă şi de reliefare reciprocă. Mesajul rămîne "încarcerat" în sistemul de semne abstracte, inapt să transgreseze ţinuturile vii ale concretului scenic, luminîndu-i astfel sensurile, înţelesurile. "Mi-e prieten Levin (Platon), dar mai prieten mi-e adevărul" !

Teatrul lui Jean Genet poate fi jucat fără cuvinte, de actori-balerini. Aşa a fost prezentată *"Doamna cu floarea"* de vestita trupă condusă de Lindsay Kemp. Dar regizorul rus Roman Victiuk - care a prezentat strălucitorul spectacol cu *"Cameristele"* într-o sală arhiplină (99,99% evrei ruşi israelieni) - ne-a demonstrat că dialogul vorbit poate avea o pondere la fel de importantă ca şi partitura dansantă. Potrivit indicaţiilor autorului, cele trei personaje feminine au fost interpretate de bărbaţi actori, excepţional dotaţi atît pentru arta dansului cît şi pentru aceea a rostirii expresive: Nicolai Dobrinin (Claire), Vladimir Zaiţev (Solange), Alexander Zuev (Madame). În rolul Domnului, Leonid Liutvinski. Arta expresiei corporale a fiecărui interpret în parte se îmbină armonios cu cea a expresiei vocale, într-o unitate psiho-fizică deplină, determinînd şi definind, cu o putere emoţională rarisimă, principalele momente ale conflictului. Deasemeni, reliefează ritualul caracteristic pieselor lui Genet ca mijloc de reflecţii absurde, adeseori mai adevărate decît realităţile oglindite, dînd dramei dimensiuni metaforice nebănuite.

Din considerente "comerciale" (probabil), regizorul a garnisit textul lui Genet cu un prolog şi un epilog "cabaretistic", fără nici o legătură cu piesa. Dacă prologul mai putea fi înţeles ca o introducere în temă, epilogul nu era decît o exibiţie lipsită de finalitate şi, în plus, peste măsură de lung.

Dincolo de aceste "observaţii", *"Cameristele"*, în jocul superbei trupe moscovite, a înscris în viaţa noastră culturală un moment de autentică măiestrie actoricească.

Ion Lucian (st.) şi Radu Beligan

O NOAPTE LA PARIS

"O noapte la Paris" de Jean-Claude Brisville (istoric şi dramaturg reputat, coautor al scenariului filmului "Beaumarchais", de curînd lansat pe ecranele cinematografelor din Franţa), îşi găseşte interpreţii ideali în Radu Beligan şi Ion Lucian, aceşti mari artişti ai scenei româneşti.

Un text de o incisivitate verbală extraordinară, de o inteligenţă sclipitoare, dublată de un cinism înfricoşător, un text în care lipsa crasă de pudoare face casă bună cu "sinceritatea" abjectă, ei bine, un asemenea text nu mi-l puteam închipui concretizat mai bine pe scenă decît în şi prin jocul proteic al celor doi protagonişti: Radu Beligan şi Ion Lucian. Şi e firesc - mi se pare - să fie aşa: inteligenţa, cinismul, ticăloşia "subţire" - ca şi cea vulgară - reclamă un actor ager, pătrunzător, dinamic, cu ştiinţa exprimării contrasensului, în măsură să-şi joace personajul distanţîndu-se de el prin intermediul unei atitudini critice neiertătoare, dar atent să nu omită nici una din nuanţele "omeneşti" ale josniciei politicienilor din toate timpurile şi de pe toate meridianele. Însuşiri, pe care cei doi Actori le au şi le-au dovedit, în lunga lor carieră, cu prisosinţă.

Discuţia nocturnă Talleyrand-Fouché, schimbul de replici, de acuzaţii şi demascări reciproce, desfăşurate în ritmul unei partide de ping-pong, cu aparente victorii momentane ale unuia sau ale celuilalt dintre adversari, poantele la sfîrşit de replică, modificările de ton, de nuanţare, acordul final dintre aceste două specimene dezgustătoare, la început aflate pe poziţii ireconciliabile, toate acestea exercită o atractivitate magnetică asupra publicului, în faţa căruia ticăloşia speciei noastre apare în splendida ei goliciune monstruoasă.

Păcat că regia n-a fost la înălţimea interpretării celor doi actori. Au deranjat defecţiunile tehnice-sonore, benzile uzate, întreruperile brusce ale fondului muzical; după cum, nepotrivită ni s-a părut distribuţia celor doi valeţi, a căror prezenţă pe scenă a lăsat de dorit, făcînd să treneze în mod neplăcut debutul reprezentaţiei... Şi cînd ne gîndim ce rol însemnat au avut să împlinească valeţii în Istorie !

D-na Carol Mutter, din USA, în vîrstă de 50 de ani, care a activat vreme de 28 de ani la arma paraşutiştilor, a fost avansată la gradul de general în armata americană.

Mutter Courage.

P.S.- Acestea fiind zise, trebuie să precizăm că, femeie de caracter şi înaltă ţinută morală, d-na general a fost numai paraşutistă, nu şi paraşută.

ION LUCIAN

O AVENTURĂ (cam nu ştiu cum) ÎN 1947 LA GRANIŢA DINTRE EGIPT şi viitorul Stat ISRAEL

Cele trei veniri ale mele în acest minunat colţ de lume s-au produs în momente cruciale. Prima oară în 1947, cînd noaptea nu se putea circula şi în rafalele de mitralieră se năştea... Israelul ! Am trăit efectiv acest eveniment şi atunci am cunoscut vechea populaţie: o revelaţie pentru mine, dătătoare de încredere şi speranţe.

Mă întorceam dintr-un lung turneu în Liban şi Egipt, cu opereta din Bucureşti, condusă atunci de N. Vlădoianu. Brusc, într-o zi, poliţia egipteană ne-a urcat în două vagoane de tren, le-a plumbuit şi ne-a expulzat... la Haifa pentru a fi preluaţi de vasul românesc "Transilvania". Expulzaţi, pentru că eram... "agitatori comunişti trimişi special pentru a infecta lumea egipteană"! Pecete pe care ne-o pusese pe frunte dirijorul teatrului, care, pentru captarea bunăvoinţei autorităţilor a trimis acestora un memoriu-"turnătorie", terminat cu rugămintea de a i se acorda azil politic, pentru devotamentul lui.

Personal, neavînd nimic de regretat, mă bucuram că am ocazia de a vedea pămîntul sfînt, ocazie neprevăzută la începutul turneului.

Dar pînă să calc pe acest pămînt minunat, am trăit o aventură, pe cît de neaşteptată, pe atît de amuzantă pe care vă cer permisiunea să vi-o povestesc. La graniţa dintre cele 2 ţări ne-au dat jos din vagoane şi cu tonuri şi gesturi pe care aveam să le regăsesc mai tîrziu în sistemul totalitar, ne-au împărţit în două grupuri: femeile şi bărbaţii. Ştiam că la mahomedani se obişnuieşte dar... noi nu eram... şi nici nu pricepeam mişcarea pe peronul unei gări nenorocite, în plină noapte !

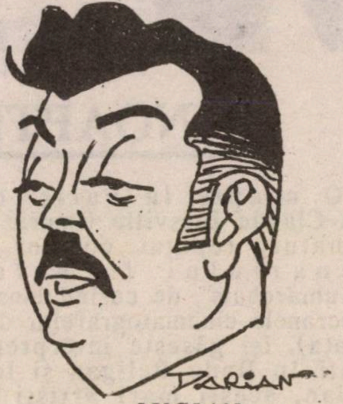

LUCIAN: a fost aici înaintea... celor mai mulţi dintre noi !

Apoi, cîte una, cîte una, femeile au fost împinse într-o cameră, de unde ieşeau după cîteva clipe, roşii la faţă şi teribil de jenate ! ! ! Am început imediat să ne agităm şi să facem tot felul de presupuneri, una mai trăznită decît alta, fiindcă timpul efectiv de zăbovire în cameră era prea lung pentru o viză pe paşaport şi... totuşi... prea scurt pentru "altceva" !

Confuzia noastră, a bărbaţilor, devenea din ce în ce mai mare, mai ales că fetele întrebate roşeau şi mai tare şi spuneau, ducînd mîna la gură cu tradiţionalul nostru gest de pudoare: "Nu pot să spun !" "Nu pot să spun !"

Cînd una dintre ele - simţind că răbdarea noastră ajunsese la limită - pentru a preîntîmpina un eventual scandal ne-a potolit, dezvăluind secretul: sub pretextul unei epidemii, ele erau dezinfectate cu praf D.D.T. (la modă pe-atunci), de unde jena lor. Iar ruşinea pe care n-o puteau mărturisi era că operaţia se făcea şi în cele mai intime locuri !

Tot acest circ a fost o înscenare făcută de autorităţile vamale (contra unui şperţ de 10.000 $) la cererea unor egipteni care, în felul acesta, au "răpit" prin fereastra din spate 3 fete din balet cu care s-au căsătorit ulterior ! !

Ajunşi în Haifa, mi s-a făcut mie onoarea de a mi se permite să mă duc zilnic în piaţă pentru aprovizionarea trupei de 80 de persoane, avantaj datorită căruia am putut cunoaşte oraşul şi oamenii.

Cînd m-am întors în 1969, deci după 22 de ani, am crezut că pot face pe ghidul pentru soţia mea. N-am mai recunoscut nimic ! Era o altă ţară ! Atunci i-am mărturisit:

"Orice om iubeşte ţara în care s-a născut ! Mă întreb ce sentimente pot avea aceşti oameni care au NĂSCUT ţara în care locuiesc ? !"

De aceste sentimente m-am lămurit acum, după alţi 29 de ani !

Fapt pentru care, cu dragoste şi emoţie, mai revin !

PENTRU CEI CE DORESC SĂ-ŞI COMPLETEZE

COLECŢIA

minimum

În atenţia cititorilor care au acasă colecţia revistei Minimum şi cărora le lipsesc anumite numere: am obţinut cîteva numere vechi şi le ţinem la dispoziţia celor doritori.

Numerele vechi pot fi obţinute - contra 5 (cinci) şekeli numărul, trimiţînd comanda respectivă, prin cec bancar sau poştal, pe adresa revistei: "Minimum", P.O.B. 11472, Tel-Aviv.

RADU BELIGAN ZICE...

CINE E MICKEY MOUSE ?

În 1964 am avut parte de un cadou regal: o invitaţie a Departamentului de Stat de a petrece o lună în Statele Unite, împreună cu a doua mea soţie, Dana Crivăţ.

Revelaţia continentului american ar putea constitui obiectul unei cărţi întregi, dacă bibliotecile n-ar fi saturate de asemenea mărturii. De aceea, mă voi mărgini - deocamdată - să povestesc o singură întîmplare mai neobişnuită, petrecută în Disneyland, de-alungul unei zile mirifice.

Oricine redevine copil cînd pătrunde în universul fabulos creat de magicianul Walt Disney. Ne-am plimbat cu monoraiul, am scos ţipete de groază în tunelul întortochiat de unde răsăreau, după fiecare colţ, schelete şi fantome, am vizitat castelul Frumoasei din Pădurea Adormită, căsuţa Albei ca Zăpada, iahtul lui Donald, lacul pe care pluteau nuferi şi la marginea căruia îşi muia Bambi picioruşele fragile...

Disney angajase figuranţi care, îmbrăcaţi în costumele personajelor lui celebre, se plimbau peste tot, intrau în vorbă cu copiii, se fotografiau cu ei.

Văzîndu-l pe Mickey Mouse care se plimba solitar, cu mîinile la spate, pe o alee, îi spun Danei: "Du-te la Mickey şi intră în vorbă cu el, ca să vă filmez". Tocmai îmi cumpărasem un aparat de filmat de 8 mm - pe atunci o mare noutate - şi eram preocupat de noul meu hobby de operator amator.

Dana se duce la Mickey, se prezintă şi încep o lungă conversaţie, spre bucuria proaspătului operator care avea tot timpul să realizeze un "zoom" pînă la gros-plan.

În obiectiv apare masca imperturbabilă a faimosului şoricel, apoi chipul Danei care izbucneşte în rîs şi dispare din cadru, alergînd spre mine.

"Ştii cine e Mickey Mouse ?"
"Un figurant", răspund eu.
"Da, dar ce fel de figurant ?"
"Mic de statură".
"Şi altceva ? Mai gîndeşte-te. Ce fel de figurant ?"
"American".
"Ei, aici e aici. Ţine-te bine. Mickey Mouse este... un ovrei din Dorohoi !".

Am alergat amîndoi către el. Bătrînul figurant, emoţionat sub masca lui zîmbitoare, copleşit de neaşteptata noastră prezenţă care îi stîrnea nostalgii moldave, a început să ne înşire odiseea lui, de la Dorohoiul natal pînă la derizoria slujbă din împărăţia lui Walt Disney.

Şi deoarece contractul îi interzicea să-şi dezvăluie propria înfăţişare, am asistat, uluiţi, la acest monolog sui-generis, în care Mickey Mouse făcea o lungă şi impresionantă confesiune în dulcea limbă a lui Sadoveanu, agrementată se incantaţia unui delicios accent evreiesc...

• VACILE NEBUNE •

...... sînt foarte periculoase; dacă se nimereşte să le mănînci sub formă de steak. Dar boii nebuni din lumea politică a globului sînt şi mai periculoşi; dacă se nimereşte să te mănînce.

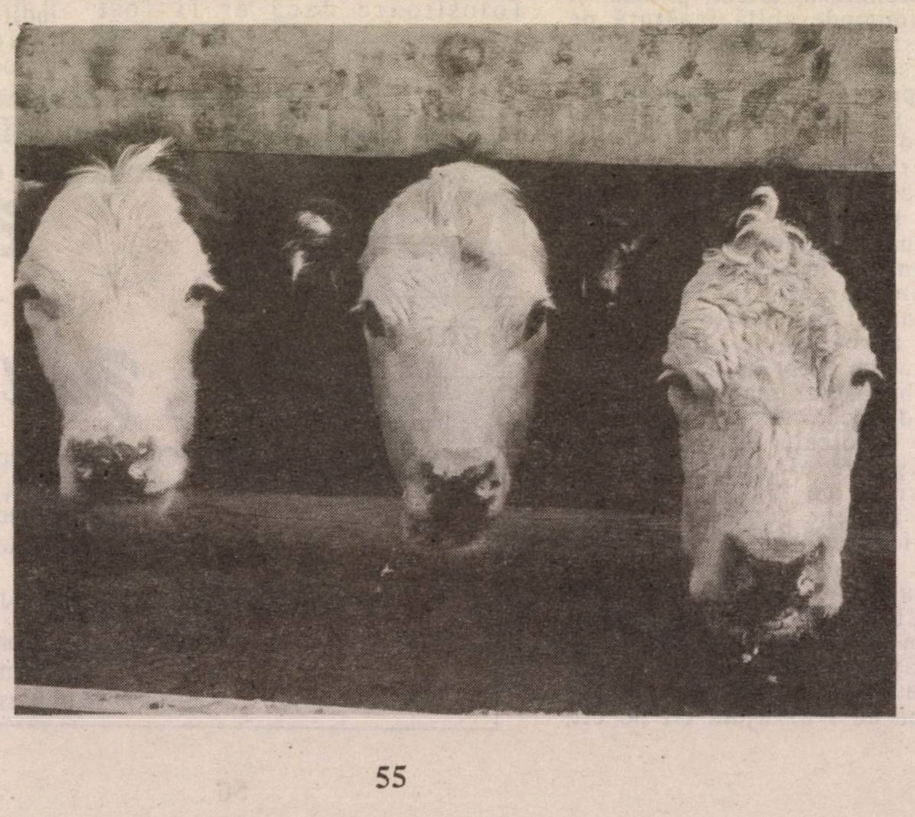

TACEREA NU E DE AUR

CLAUDIA ROSENSTREICH

Zilele trecute am intrat într-o prăvălioară din centrul comercial al cartierului meu, situat în Ramat Hanassi din Bat-Yam, unde soţii Schapira continuă să-şi servească clientela cu aceeaşi competenţă şi fidelitate, cu acelaşi umor şi bun gust ca acum treizeci de ani. Dat fiind că vînd îmbrăcăminte de sezon, se zăboveşte la ei mai mult, pentru că se şi încearcă modelele şi măsurile. Ca atare, şi conversaţiile se leagă.

Doamna Schapira, fire veselă şi optimistă în general, a găsit cu cale să-mi comunice impresiile ei cu privire la conţinutul revistei noastre, dar la urmă mi-a spus cu o voce cam înciudată: "Ce păcat că noi, cei care vă citim, nu avem puterea să schimbăm ceva, iar cei ce au puterea, nu citesc româneşte!"

Reflectînd la spusele ei m-am gîndit, nu numai că D-na Schapira are dreptate, dar - cel puţin în ceeace priveşte televiziunea israeliană - cine are priză la public prin pregătire, cultură, personalitate, profesionalism, talent, precum şi acea imponderabilă legătură pe care ştie s-o construiască pe parcursul timpului cu ascultătorii săi,- pur şi simplu, dispare. De pildă, tare-aş vrea să ştiu unde sînt, de la o vreme, Emanuel Halperin, Rafi Ghinat, Gideon Reicher, Oded Ben-Ami, Amos Arbel şi alţii ca ei ? În schimb continuăm să fim *chinuiţi* - ăsta-i cuvîntul ! - în fiecare săptămînă de Dan Margalit şi "Popolitica" lui. Lăsînd la o parte rezonanţa deloc agreabilă a acestui titlu redactat cu litere latine (ce de-a calambururi ar mai născoci "Le Canard enchaîné" - şi nu numai el, pe socoteala lui !), halul de împrăştiere al acestui crainic întrece orice măsură. Nu ştie să-şi întrebe şi să-şi asculte proprii invitaţi, nu ştie să-i "lege" între ei, se comportă ca un învăţător de şcoală primară incapabil să facă ordine şi să-şi stăpînească propria clasă de năzdrăvani. Dacă Tommy Lapid, Amnon Dankner şi Rav Israel Eichler nu l-ar ajuta cît de cît, mă întreb ce s-ar alege din tot acest simulacru de emisiune, în care Dan Margalit nu-şi aduce în prim plan decît trei cuvinte ("Hevre, hevre, bevakaşa": domnilor, domnilor, vă rog !) şi mîinile, fie cu palmele întinse sau rdicate la cer a neputinţă, fie cu pumnii strînşi.

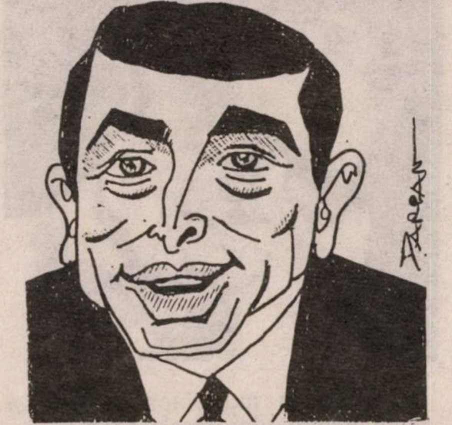

Dan Margalit:
Mai mult Popo decît litica

La una din recentele emisiuni, discuţia în contradictoriu dintre Zwia Walden şi Margol, cu privire la motivările preferinţelor fiecăreia dintre ele întru folosirea curentă a unei limbi ebraice mai academice sau mai populare, ar fi fost extrem de interesantă şi folositoare dacă ar fi fost realizată şi transmisă din studioul altcuiva (Ram Evron, de pildă, sau chiar la Dan Shilon - à-propos, de ce acesta n-are nevoie de "ajutoare"?). La "Popolitica" însă, sub bagheta atît de destrămată a lui Dan Margalit, dialogul a fost pricopsit cu întreruperi şi întorsături de-adreptul penibile.

La o altă emisiune, şi anume, în seara alegerilor pentru "primaries" a Partidului Muncii, fără sprijinul pe cît de discret, pe-atît de efectiv al lui Meni Peer, linia imprimată stupid de către Dan Margalit ar fi putut duce la o adevărată înfruntare pe teme de discriminare rasială a fracţiunii native din Maroc şi reprezentate în studio de către Eli Daian.

Iar prezenţa total lipsită de arta comportamentului fizic şi vocal în studio a lui Meirav Michaeli (noua stea-găselniţă a nu ştiu cui de la T.V.), care se adresa invitaţilor ca la piaţă, n-a făcut decît să întregească penibilul întregului aspect al emisiunii.

Ce facem, stimaţi telespectatori ? Chiar nu avem nici un pic de putere să schimbăm cît de cît ceea ce ne supără atît de mult ? Pentru că a renunţa să mai privim aceste emisiuni, nu este o soluţie: indiferenţa şi ridicarea din umeri a neputinţă n-au rezolvat niciodată frustrările.

Editura MINIMUM prezintă
o nouă carte de I. SCHECHTER
Bilete în Zidul Plîngerii
O privire cu lupa şi una cu microscopul
asupra realităţilor israeliene şi străine.
Instantanee, portrete, amintiri,
comentate cu zîmbet şi rictus.

TOATĂ LUMEA DE AZI ÎNTR-O CARTE!
Comenzi la autor,
Str. Zamenhof 15, Tel Aviv
Preţul plus expediţia – 20 şekeli

COPIII DIN COPACI

(Des Enfants dans les Arbres)

Nu de mult, mi-a parvenit din Franţa o casetă video cu filmul "Copiii din copaci" după romanul cu acelaşi nume al lui Roger Boussinot.

Romancier cunoscut, care activează pe tărîmul literaturii încă din 1946 cînd i-a apărut primul roman - "Maldemer" - **Roger Boussinot** s-a manifestat şi în domeniul celei de-a 7-ea Arte, întîi ca producător, scenarist şi autor de dialoguri, realizînd apoi şi filme de televiziune şi cinema. O vastă *Enciclopedie a filmului* realizată de el a dobîndit o adevărată celebritate mondială.

Prezentul film este o adaptare după romanul său, care îşi plasează acţiunea în Franţa ocupată, în anul 1942.

Este vorba despre o poveste de dragoste aproape imposibilă, între o institutoare tînără dintr-un sat din sudul Franţei, care se ocupă de copiii orfani adăpostiţi într-o fermă, şi un soldat demobilizat care se refugiază în acelaşi sat. Ferma cu copii este - de fapt - o placă turnantă pentru copiii evrei prigoniţi şi ascunşi în vederea evacuării lor spre Spania.

Dar apariţia unui comisar colaboraţionist care începe să ancheteze în împrejurimi, periclitează existenţa copiilor. Şi atunci soldatul demobilizat, cu ajutorul unui cizmar şi al pădurarilor din regiune, reuşeşte să salveze copiii ascunzîndu-i în copacii din pădurea de-alături, după care, mai tîrziu, fuge cu ei spre libertate.

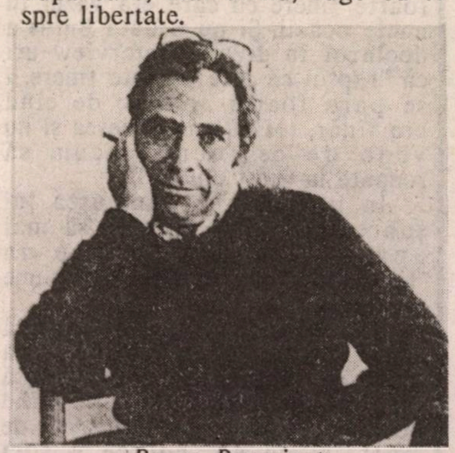

Roger Boussinot:
antifascist pur-sînge

Scenă din film:
stai aici în copac şi taci din gură, pînă trece primejdia !

Aceasta ar fi, pe scurt, povestea. Dar înafară de subiectul propriu-zis, atmosfera grea a acelor ani este foarte bine realizată: războiul, ocupaţia, tensiunea cotidiană, toate însoţite de un emoţionant lirism, ca în toate filmele în care copiii joacă un rol determinant.

Realizatorul filmului este **Pierre Boutron**, regizor de teatru şi de televiziune, care are la activul său o serie de premii importante pentru filmele sale televizate. În rolurile principale apar **Robin Renucci**, un actor tînăr dar cu o bogată activitate în teatru, cinema, televiziune, **Isabelle Otero**, o tînără actriţă cu un palmares impresionant şi cu o prezenţă de neuitat şi **Jean-Louis Richard**, unul din veteranii ecranului francez care, în rolul ingrat al comisarului antisemit, aduce o prezenţă covîrşitoare ce completează cu succes distribuţia filmului.

ADAR DARIAN

Roger Boussinot: o solidaritate spirituală de-o viaţă cu destinul neamului evreiesc.

În tinereţe, cutremurat de cele aflate în legătură cu deportările evreilor din Franţa, sub regimul de la Vichy, a scris un roman despre infamie, intitulat «Ghişeele Luvrului». Poate aţi văzut mai de mult filmul cu Marie Lafôret, realizat după cartea lui Boussinot.

Pe urmă, cînd "stînga" franceză (plus europeană) fu cuprinsă de-o pasiune nebună pentru cauza poporului palestinian, pornind să arunce găleţi cu lături în capul Israelului, Roger Boussinot, scriitor de stînga el-însuşi (ba chiar anarhist de-abinelea, din tată-n fiu) a refuzat să fie "politicaly correct" rămânînd fidel convingerilor sale.

Mai tîrziu, la maturitate, a scris romanul despre care vorbeşte cronica lui Darian.

Roger Boussinot: un prieten adevărat. Ceea ce înseamnă şi la bine şi la rău.

Al. M.

FILM

RENÉ CLÉMENT
(1913-1996)

ADAR DARIAN

Luna trecută ne-a părăsit, la vîrsta de 83 de ani, unul din cei mai mari cineaşti francezi contemporani, René Clément.

Clément este considerat - pe drept cuvînt - cel mai controversat şi cel mai insesizabil regizor de după război. Cu o tehnică precisă şi o rigoare exemplară, unii îl consideră chiar ca cel mai mare cineast francez al perioadei post-belice.

Intîi a studiat arhitectura, apoi, atras de cinematografie, realizează scurt-metraje (chiar şi un desen animat), colaborează cu Jacques Tati la un film ("Soigne ton gauche") şi face şi un documentar (în culori) despre Arabia Saudită.

Dar, în 1946, imediat după război, la iniţiativa unor asociaţii de rezistenţi, dirijează filmul "La bataille du rail", lung-metraj care îmbrăţişează deopotrivă documentarul şi filmul de ficţiune, şi în care actori profesionişti şi neprofesionişti colaborează pentru a reda, cu o fidelitate de jurnal de actualităţi, lupta feroviarilor francezi împotriva ocupanţilor nazişti.

Imensul succes al filmului îl determină pe Jean Cocteau să-l angajeze pe René Clément drept consilier tehnic pentru turnajul filmului "La Belle et la Bête". Realizează apoi - tot pe un subiect inspirat din rezistenţă - "Le Père Tranquille", ca în 1952 să creeze filmul care-i va fi pentru totdeauna cartea de vizită: "Jeux Interdits" (Jocuri interzise).

Premiat la Cannes şi la Veneţia, şi cu un Oscar la Hollywood, filmul este considerat de unii cronicari ca cea mai acerbă critică a războiului după "La Grande Illusion" a lui Renoir, în care se arată inutilitatea şi imbecilitatea conflictului, privit prin optica inocentă şi poate inconştientă a doi copii. Fineţea psihologică a interpretării micilor actori şi leit-motivul muzical al filmului, o melodie cîntată la ghitară, foarte simplă dar expresivă, dau filmului lui René Clément un farmec de neuitat. La toate acestea se adaugă şi o fotografie alb-negru într-adevăr de antologie.

Au urmat apoi o serie de filme care nu poartă, toate, amprenta talentului lui Clément. Între filmele care merită să fie amintite se numără: "Monsieur Ripois" (în care Gérard Philippe face o adevărată creaţie), "Gervaise" (cu Maria Schell), "Plein Soleil" ("În plin soare"), fără îndoială, cel mai bun film al lui René Clément, în care lansează un tînăr actor de care vom mai auzi, Alain Delon.

Încet-încet, regizorul se îndreaptă spre un film poliţist, psihologic, părăsind tonul de moralist sau memorialist care dădea operei sale o unitate tematică. Din această perioadă putem cita filmele "Le Passage de la Pluie" ("Un călător în ploaie"), "La Maison sous les Arbres" ("Casa de sub arbori"), "La course du lièvre à travers les champs" ("Goana iepurelui peste cîmp"), filme interesante, pline de acţiune, dar departe de a reflecta personalitatea marelui cineast.

Un moment special în activitatea lui Clément este filmul "Paris brûle-t-il ?" ("Oare Parisul arde ?"), film comandat în 1966 şi care, cu toate enormele contribuţii financiare puse la dispoziţie, inclusiv o distribuţie (francezi şi străini) de zile mari, rămîne totuşi un monument de propagandă ratat.

În ultimii ani, activitatea lui s-a restrîns simţitor din cauza unei sănătăţi deficitare, dar René Clément face parte - indiscutabil - din patrimoniul marilor cineaşti ai lumii.

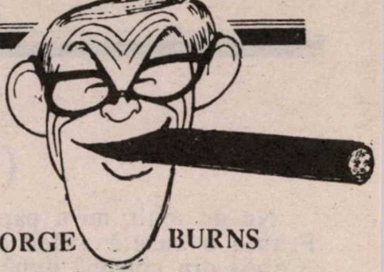

GEORGE BURNS

George Burns, omul cu trabucul, figură legendară a comediei americane, care părea nemuritor, s-a stins nu de mult la matusalemica vîrstă de 100 de ani.

Născut Nathan Birnbaum, la New York, în 1896, a avut o copilărie grea, lucrînd ca vînzător ambulant ca să-şi întreţină familia. Dar microbul scenei l-a însoţit de la o vîrstă fragedă: organiza mici formaţii muzicale cu care dădea spectacole în cartier, visul lui fiind să ajungă pe o scenă veritabilă a unui teatru. Dar, la vîrsta de 14 ani, avînd ocazia să se producă într-un teatru de vodevil, l-a cuprins un trac teribil: aşa a găsit ca remediu faimosul trabuc ce avea să-i devină simbol.

Curînd începe să apară pe diverse scene şi-şi schimbă numele în George Burns, pentru că..."suna" mai bine.

În 1923 întîlneşte pe scenă pe cea care va deveni partenera lui în Show-business şi soţia lui în viaţă, Gracie Allen. Vreme de 40 de ani ei au fost nedespărţiţi în filme, spectacole, seriale televizate, show-uri cu un succes senzaţional, fiind consideraţi cuplul de comici numărul 1 al show-business-ului.

După moartea lui Gracie Allen în 1964, Burns îşi reduce încet-încet activitatea, apărînd în cluburi de noapte, actor ocazional în diverse filme şi în special fiind cunoscut pentru partenerele lui foarte tinere cu care era văzut în unele ocazii. Şi nu o dată Burns a declarat în diverse interview-uri că "faptul că iese cu fete tinere, i se pare foarte normal: de cînd era tînăr, tot cu tinere ieşea şi nu vede de ce tocmai acum să renunţe la acest obicei !"

În ultimii ani, sănătatea lui şubrezindu-se, a încetat să mai apară, în afară de cîte un "talk-show" sau în cîte-o emisiune omagială.

Şi, bineînţeles, în toată activitatea lui, trabucul era nelipsit, făcînd parte integrantă din personalitatea lui, pînă cînd ultimele fumuri s-au stins, nu de mult, şi cu ele cel ce a fost George Burns.

● MUZICĂ

LA REPEŢIŢII S-AR FI PUTUT VORBI ROMÂNEŞTE

Orchestra Filarmonicii Israeliene a invitat corul Transilvania din Cluj pentru două dintre concertele programate în actuala stagiune. Primul a inclus două lucrări vocal-simfonice din epoci stilistice diferite, GLORIA de Vivaldi şi STABAT MATER de Rossini, sub bagheta dirijorului Mendi Rodan, iar al doilea a cuprins legenda dramatică DAMNAŢIUNEA LUI FAUST de Berlioz, avîndu-l la pupitru pe Gary Bertini (la repetiţii s-ar fi putut vorbi româneşte...). Fenomen rar întîlnit în sala de concerte, corul a cîntat fără partituri şi s-a adaptat cu deosebită uşurinţă exigenţelor celor doi dirijori. Succesul deosebit repurtat a adus corului o nouă invitaţie şi un contract pentru anul viitor: o colaborare la opera Norma de Bellini şi MISSA în Si bemol major de Schubert.

Relativ tînăr (24 de ani), corul Transilvania s-a născut din iniţiativa directorului Filarmonicii din Cluj, prof.Sigismund Toduţă. Orchestra îşi făurise un bun renume, repurtase succese remarcabile atît în România cît şi peste hotare, dar profesorul Toduţă a decis că - fără cor - Filarmonica Clujană nu este un autentic ansamblu muzical competitiv. Lupta n-a fost uşoară. Ministerul de resort nu vedea un motiv întemeiat pentru înfiinţarea unei entităţi neproductive (!?). Perseverenţa însă a convins forurile şi corul s-a născut, împlinindu-se astfel unul din visele acestui mare muzician. Primul dirijor al corului a fost profesorul Dorin Pop; posesorul unei vaste experienţe, el a formulat cerinţele unui ansamblu profesional de anvergură, astfel încît, de la bun început, corul a dispus de resursele tehnico-muzicale necesare pentru a intra în rîndul formaţiilor de înalt nivel profesional. În anul 1976, D. Pop îi cedează bagheta asistentului său Florentin Mihăescu, care consemnează numeroase succese internaţionale, iar din 1986, la conducerea corului se află Cornel Groza, de-asemeni fost student al profesorului D. Pop. Cîteva din oraşele care găzduiesc sistematic corul clujan: Berlin, Zürich, Lucerna, Pesaro, iar acum şi Tel Aviv... Sigismund Toduţă n-a putut ajunge pînă la împlinirea visului de a-şi vedea corul la Tel Aviv; boala grea care l-a răpus nu i-a îngăduit această bucurie.

Se mai cuvine relevat faptul că s-a apelat - în sfîrşit ! - şi la solişti tineri din ţară: în seara dedicată lui Berlioz, mezzosoprana Béatrice Uria Monzon ne-a oferit surpriza unei voci rar-întîlnite în acest registru, catifelată deşi sumbră. Interpretarea partiturii deosebit de dificile a acestui opus compus de Berlioz a fost într-o execuţie de o nobilă eleganţă, calm meditativă şi contemplativă.

SOFIA GELMAN

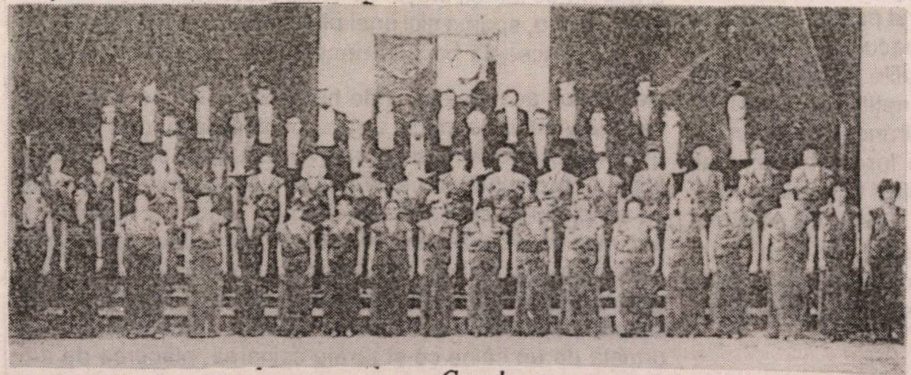

Corul:
- fără partituri...

CALENDAR

MAI

1 mai s-a născut Ury Benador (1895)
1 mai s-a născut Vladimir Colin (1921)
1 mai s-a născut Adrian Zahareanu (1914)
1 mai s-a născut Ion Ianoşi (1928)
3 mai s-a născut Paul B. Marian (1906)
5 mai a murit Sidonia Drăguşanu (1971)
5 mai s-a născut Vicu Mîndra (1927)
5 mai s-a născut caricaturistul Godell (1911)
6 mai s-a născut Dorel Dorian (1930)
6 mai s-a născut Paul Kidron (1929)
7 mai s-a născut G.Mosari (1933)
7 mai a murit C Dobrogeanu-Gherea (1920)
7 mai a murit Adrian Verea (1944)
7 mai s-a născut Ştefan Iureş (1931)
12 mai a murit S. Benvenisti (editor; 1943)
14 mai a murit Jacques M. Elias (1923)
15 mai s-a născut Savin Bratu (1925)
15 mai s-a născut Sonia Larian (1931)
16 mai a murit Oscar Lemnaru (1968)
18 mai s-a născut Horia Panaitescu (1921)
19 mai s-a născut H. Bonciu (1893)
21 mai s-a născut C. Dobrogeanu-Gherea (1855)
21 mai a murit Tudor Vianu (1964)
21 mai s-a născut Henri Zalis (1932)
22 mai a murit Ion Călugăru (1956)
23 mai s-a născut Dorina Rădulescu (1909)
29 mai s-a născut Enric Furtună (1881)
29 mai a murit Mihail Sebastian (1945)
31 mai s-a născut Adriana Bitell (1946)
31 mai a murit M. Blecher (1938)

Paul Morand

Bucureşti

Micul Paris.

Oridecîteori se vorbeşte despre Bucureştii de astăzi, "de tranziţie", oamenii visează la transformarea Capitalei într-un oraş care să merite denumirea de dinainte de război: micul Paris. Dar cum arăta el , în realitate, acest mic Paris ?

Romancierul francez Paul Morand (1888-1976) a publicat o carte de răsunet despre Bucureşti, în 1935. Titlul: "Bucarest". El a cunoscut bine Capitala; era căsătorit cu o prinţesă Sutzu (apoi, în anii '40 a fost ambasador al Franţei în România).

Iată cîteva pagini din carte. Le reproducem după revista "Arc" din Bucureşti.

Din iarnă în vară

Două și nicidecum patru anotimpuri.

O toamnă târzie în care boncăluiesc cerbii puternici. După concursurile hipice din Moldova și primele focuri din casele de țară pierdute în Bucovina vine iarna. Nu mai rămân flori decât în lâna din covoare și pe lăzile pictate. Cerul va da în galben înainte să redevină albastru. Bucureșteanul, care mănâncă prea multă carne și nu mai poate ajunge la Vittel, pentru cură, suferă de reumatism și de gută. Zăpada coboară până la jumătatea înălțimii Carpaților, rațele sălbatice, formând triunghiuri, se grăbesc spre Deltă, iar lupii ies de prin păduri. Pe deasupra unei câmpii fără obstacole, vântul de iarnă sosește dinspre acea Rusie de unde România n-așteaptă decât vești rele: e Crivățul, iar oamenii din popor zic că el are dinți. Termometrul cade dintr-odată până spre minus treizeci de grade. Frigul lustruiește pavajul precum ceara, iar pe trotuare pingelele fac un zgomot de saboți de lemn. Bogătașii își scot blănurile, poporul paltoanele scurte cu buzunare verticale la înălțimea stomacului, iar țiganii se îmbracă în ziare. Toți își îndeasă căciulile de miel sau de astrahan basarabean pe urechile învinețite. La răspântii, bărbații de stat români, sculptați de francezii membri ai Institutului, fac guturai în redingotele lor de bronz. Caii tremură sub câte un sac vechi de cartofi și fumegă pe nări. Fumegă și gurile oamenilor, și casele. Peste tot se simte mirosul urât și modern de păcură sau parfumul bun, dintotdeauna, al lemnului ars. În anticamere, ca la ușile moscheelor, se-ngrămădesc ghetele de cauciuc și șoșonii.

Zăpada.

Din galben, cerul s-a făcut negru. Dimineața, toate zgomotele din oraș au dispărut și-ai crede că ești pe fundul apei. Un dangăt nou: zurgălăii săniilor. În curte, loviturile potolite ale servitoarei spintecând bușteanul în bucățele, cu securea. Iată albul absolut, umplând cu vată toate suprafețele, luminând fețele oamenilor ca pe scenă și ascunzându-le orice rid. În afară de bulevarde, nimeni nu se atinge de zăpadă; ajci zăpada e un element nobil și prietenos: nu-i ca noroiul pe care parizienii îl aruncă cu lopata. Doar tramvaiele o împing în lături cu o etravă curioasă din lemn. Trăsurile își rup osiile trecând peste bulgări. Copacii, reduși la câteva linii slabe, par a fi dâra unui vierme. În parcuri, fotografii ambulanți își suflă în palme și-și developează clișeele la minut deasupra unui reșou cu cărbuni de lemn. Automobilele, fabricate pentru zone climatice temperate, tușesc bizar. Copiii și-au scos săniuțele și au lungit derdelușul până la cimitir: sosirea e chiar printre morminte. Țigăncușele vând flori, dar de fapt sunt flori din hârtie, trandafiri roșii și margarete albe și aurii, sorcove de Anul Nou; apoi vă aruncă boabe de grâu și vă urează, cântând, „să trăiești, să-mbătrânești, ca un măr, ca un păr, ca un fir de trandafir". Puradei mascați trag pe un cărut cu două roți un pom de Crăciun, scutură din zurgălăi și vin în poartă să le dai ceva, plini de zăpadă până la genunchi. Trenurile ajung în oraș la noroc. Înghețul a făcut să sară cazanele, lanțurile ce legau vagoanele sunt rupte; șinele, în care manganul nu era în proporție suficientă, s-au rupt, iar călătorii n-au mai avut, în plin câmp, altă soluție decât să se strângă toți la un loc într-un singur vagon ca să nu moară de frig.

După trei zile, furtuna s-a potolit și, soarele arătându-se iarăși, orașul va fi mai vesel decât în oricare alt anotimp. Nu, spuma nici unei plaje, floarea nici unui prun nu va stârni această bucurie nestăpânită, această dilatație a plămânilor, aceste lacrimi de bună dispoziție pe care le dă zăpada. Alături de marile artere, pe străzile cu mici hoteluri particulare, trecătorul singuratic își aude pașii și se întoarce, tulburat. Niciodată nu ne va mișca atât de mult Bucureștiul cu aerul său învechit, versaillez, prost pavat, ca în amurgul prelungit de albul zăpezii, niciodată nu va avea atât de mult aspectele provinciale ale unui prim capitol din Gogol. Iar noaptea, când mașina își aprinde farurile, prinzând în treacăt silueta disperată a unei femei amărâte înfășurată în șal, urmată de un câine ce-și târâie spinarea, plăcerea de a fi departe și dorința de a trăi o viață misterioasă sunt mai vii ca oricând. Un chef irezistibil te cuprinde să mergi și să te prinzi în vals pe oglinda argintie a lacului Cișmigiu, înghețat tun pe toată adâncimea și unde zăpada strânsă între despicăturile crengilor cade la cea mai mică adiere de vânt pe umerii patinatorilor. Frig sănătos care trezește nevoia de singurătate lângă sobă, sobă încinsă puternic a cărui teracotă miroase a unt rânced, frig care-ți stârnește pofta să stai la mese bogate cu mâncăruri grase, cu pește uleios, dulcețuri care ascund în zahăr binefacerile verii, tării încălzite pe spuza înroșită și garnisite cu cuișoare. Și dacă mai iese și luna...

Cuvintele nu pot fi traduse, deoarece ele nu trezesc aceleași imagini. **Primăvara** noastră este cel mai timid anotimp al anului, care începe în zăpadă și se încheie cu ploaie; domoală ca tinerețea noastră, are nevoie de patru luni ca să se împlinească. Primăvara românească este tresărirea bruscă din amorțeala hibernală, ceva care pocnește ca un obraz. La București, ieși din casă în prima zi însorită, și vezi mugurii, iar seara, când te întorci, îi găsești deja frunze. Toate dobitoacele au pui în burtă, cățelele de pripas se duc să fete în casele părăsite, iar nisetrii îngreunați de-abia urcă pe Dunăre. Băcanii își reduc cu o treime prețul icrelor. Ursul iese din bârlog împleticindu-se, iar pe sub florile prunilor de țuică primele pante ale munților dau spre roz.

Dezghețul.

Periferia Bucureștiului trimite la mlaștinile tradiționale și neasanate. Dar adesea un ultim îngheț o împietrește fără veste; atunci, sub stelele scânteietoare, poleiul face ca trecătorul noctambul să nu poată să se mai țină pe pingelele din piele. Mormanele de zăpadă se topesc în sfârșit definitiv, iar un noroi încercat de toți trecătorii cunoscuți scaldă cartierele și pare că dizolvă chiar și caldarâmul, aruncat de autobuze, mătură trotuarele și împroașcă, până la acoperiș, casele. La trecerea mașinilor, trecătorii fug ca de sub o ploaie de cornete cu frișcă. Treptele nu mai protejează mașinile devenite, la primul soare, gratinate parcă în noroi uscat. Totul se topește, totul curge, iar canalele neîncăpătoare dau afară o miasmă călduță și infectă.

Primăvara nu este decât prevestirea, scurtă ca un cântec de cocoș, a verii, a grâului secerat încă din iunie, a florilor din parcul Cișmigiu și din parcul Carol, acele flori românești, invincibile, care se cațără peste tot și rezistă atât prafului sufocant, cât și soarelui incandescent. Ferestrele se deschid larg. Încă de pe la Moși, de la parada militară din 10 mai, Bucureștiul devine irezistibil. Plăcerea și verdeața sunt frumusețea lui fără pereche. Nimeni nu mai închide ochii în nopți așa de senine. Ești beat de zgomot, de praf, de parfumuri. De-abia te dezmeticești din amețeala liliacului că mirosul de salcâm — acest arbore românesc prin excelență — îți sare în nas. Lalele, stânjenei, bujori și trandafiri se țin lanț în scuaruri ca niște dinastii. Gentlemanii congestionați, veniți să petreacă patruzeci și opt de ore în România pentru câte un consiliu de administrație, telegrafiază la Londra că nu se înapoiază și mai zăbovesc la barul de la Athénée-Palace. Găinile ciugulesc pe sub roțile trăsurilor, iar tramvaiele ridică porumbeii în zbor. Funcționarii mai cer un avans pe luna următoare, studenții își duc șubele la taica Lazăr, copiii se ruinează în parcuri, la jocuri de ape sau pe sirop-glacé, fetele tinere împrumută de la guvernante, avocații se ascund pe sub dosare, căci divorțurile se înmulțesc, iau avânt vertiginos. Nu știi dacă te împleticești din cauza amețelii sângelui reînnoit sau dacă rădăcinile pline de sevă ridică trotuarul. Seri plăcute, cu cinematografe în aer liber. Din zece în zece metri se deschide câte un cabaret și perechile se așază la mese sub umbra de verdeață ca

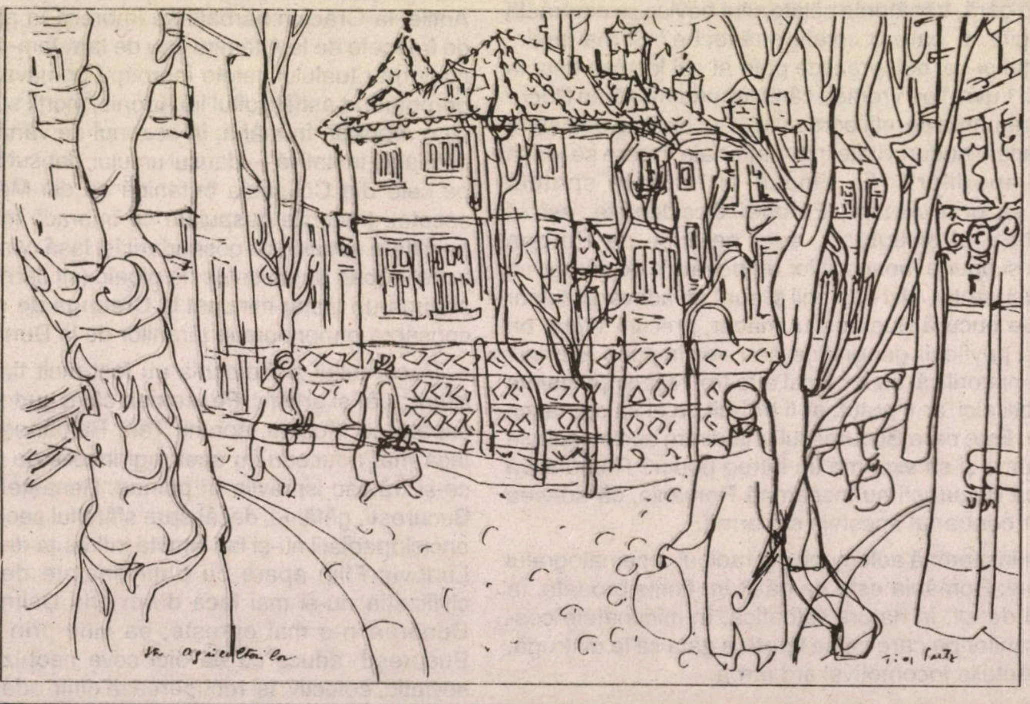

Ilustrații: Tia Peltz, „Vechiul București"

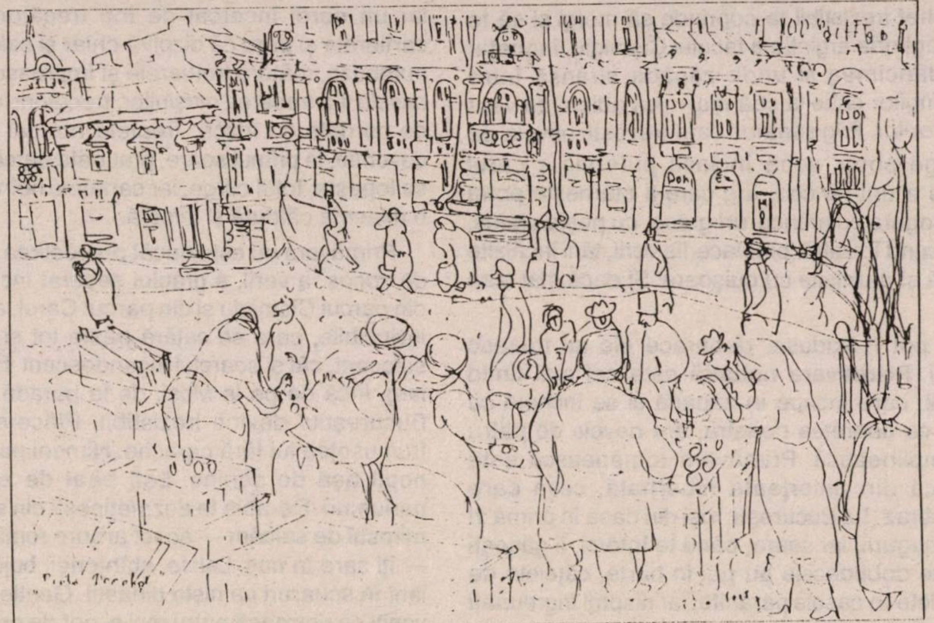

în cabinetele particulare. De la marile restaurante în stil vienez de pe Șoseaua Kisselef, cu orchestre țigănești cu țambal, până la cele mai modeste cârciumi cu farfurii de lemn, cu fețe de masă din hârtie, cu două viori, totul devine feeric. Se ronțăie semințe de floarea-soarelui, se bea șpriț.

În orele cele mai calde, casele își coboară jaluzelele din lemn și cad frânte de somn.

Să fie un oraș frumos, o fată frumoasă? Nicidecum; la ieșirea din gară, trăsăturile călătorului novice se contractă de dezamăgire. E oare o cetate străveche? Și mai puțin; regele Franței și cei doisprezece pairi ai săi locuiau deja la „Micul castel Luvru" pe vremea când legendarul țăran Bucur de-abia își frământa pereții bordeiului. Bucureștiul este oare unul dintre acele noduri vitale internaționale în care se joacă destinele imperiilor? Nu, fiindcă el întoarce spatele unghiurilor și, prin urmare, Europei Occidentale, așază Dunărea între el și bulgari, deci se rupe de Europa Meridională și opune moscoviților un povârniș de câmpii ce nu opresc nici vântul, nici oamenii și sunt un adevărat culoar de invazii. Se bucură Bucureștiul măcar, precum Viena ori Stambul, de privilegii geografice ce-l vor impune istoriei? Nici atât; domnitorii săi au încercat alte trei reședințe înainte de a se stabili aici; ar fi putut, ar fi trebuit ca el să se nască în altă parte. Este oare Bucureștiul una dintre acele capitale care să rezume și să exprime un întreg popor? Românii vă vor spune că București nu înseamnă România, că adesea el este chiar contrariul acesteia din urmă.

București înseamnă automobilul și radioul, cinematograful și zgârie-norii; România este de găsit în florile brodate, în oalele vechi de lut, în natura sălbatică, în minunatele costume ale țăranilor pe care calea ferată e gata să le distrugă, așa cum scânteile locomotivei ard iarba.

București înseamnă varul stins în pripă, moda, ultimul răcnet; România înseamnă codrul și cea mai prețioasă avere umană, timpul, părinte al credinței străbune și al meșteșugurilor străvechi; înseamnă țara unde nimic nu-i aparență înșelătoare, unde blana se poartă pe dinăuntru și nu pe dinafară, unde cultul zeului Mithra, păstrat viu multă vreme, a udat pentru totdeauna pământul cu sângele taurilor și, lăsând femeilor modul admirabil și complicat de a-și aranja broboadele pe cap, bărbaților le acoperă și-acum capul cu acele tiare de astrahan, acele mitre pe care Biserica le-a moștenit și pe care le purtau deja preoții zeului Mithra; înseamnă pământul păgân ce-și amintește de trecutu-i tracic; luna nouă este celebrată aici parcă de vrăjitorii *vudu* din Antile; la Crăciun bărbații se îmbracă în animale, amintind de frescele de la Altamira sau de tam-tam-urile de pe Niger; conform ritualului, fetele îngroapă primăvara păpuși de lut, perpetuând astfel cultul lui Adonis; morții sunt înmormântați cu o monedă în mână; în sezonul de vânătoare, dansurile de magie imitativă — dansul ursului, dansul corbului — evocă pe cele din Columbia britanică ori din Mexic; în perioada secetei, țigăncile despuiate se îmbracă în frunze, aleargă pe ulițele satului, iar gospodarii își lasă casele și ies să ude acest copac uman setos de ploaie (sir James Frazer ar mai adăuga un lăstar minunat la **Creanga de aur** a sa dacă ar consacra o monografie țăranilor de la Dunăre).

Bucureștiul și România au fost mult timp în urmă, atât istoric, cât și artistic. Pe vremea când Ludovic al XVI-lea se ospăta cu Molière, domnii Țării Românești și ai Moldovei încă mai aduceau cu acei regi insoliți de pe cărțile de joc ce-și trăiesc isprăvile în poeme. Renașterea n-ajungea la București, gâfâind, decât spre sfârșitul secolului al XVII-lea; enciclopediștii nu-și fac simțită influența decât în 1830; stilul Ludovic-Filip apare cu puțin înainte de 1900. Dar azi, civilizația nu-și mai face drum prin Dalmația sau Serbia; Dunărea n-o mai oprește; ea vine prin văzduh, pică la București, aduce cu ea aici ceva neobizantin, american, sovietic, colectiv; își recuperează dintr-odată timpul pierdut, dar numai la Bucureşti; nu s-a atins încă de arta populară; aceasta n-are nimic colectiv, este individuală şi rămâne mereu anonimă (de-abia o dată, un nume, pe ici, pe colo pe vreun covor, ca în Spania); ea reflectă seninătatea sufletului celor izolaţi şi a ciobanilor simpli, contemplatari ai stelelor. Arta aceasta a creat şi mai creează încă obiecte care ştiu să moară, însă forme care rămân. Adorabile care ţărăneşti din Oltenia sau din Bucovina, albe ca spuma. Să zicem că au cinci mii de ani? De fapt, durata lor nu depăşeşte viaţa unui om; din lipsă de piatră, ele sunt făcute din chirpici (noroi şi paie tocate); dar turnate şi iar turnate în tiparul veşnic, acela al unei credinţe şi al unei tradiţii, ele înfruntă secolele mai abitir decât palatele din Bucureşti.

Dacă Bucureştiul nu înseamnă România, cum o spun şi românii care cercetează şi găsesc în viaţa de la ţară şi arta populară izvorul unic al geniului moldo-valah, el este totuşi o răspândire minunată de rase, de figuri, de obiceiuri şi aventuri. Jobenurile şi căciulile scitice de astrahan, automobilele americane şi şaretele ostrogote le vezi trecând vesel. De mii de ori devastat, jefuit, ars, zguduit de cutremure, de ciumă şi de armate, de mii de ori reclădit, istoria sa a fost ca o veşnică bătălie; vecinii adăstau vânatul românesc la marginea crângului: l-au rănit, dar nu l-au dat gata. Poporul acesta de douăzeci de milioane de suflete e greu de distrus, iar cititorul a putut să-şi dea seama că nenumăratele nenorociri pe care i le-a dat Dumnezeu, de la Attila până la Lenin, n-au reuşit să-l răpună. Elanul său vital este cel care în mai puţin de un sfert de secol a făcut dintr-o ţară aproape distrusă şi abia conştientă de ea însăşi, o naţiune perfect utilitară, prosperă şi paşnică şi pe care Europa cu plăcere o dădea ca pildă popoarelor balcanice.

În sânul unei naturi generoase, românul a învăţat să nu aibă nimic, pentru că i s-a luat mereu totul. Să clădească? Niciodată n-a putut să-şi ridice casa mai sus de catul întâi fără ca o invazie ori o catastrofă geologică să nu vină să-l oblige s-o ia de la capăt. Un grec de odinioară îi dădea următorul sfat fiului său: „Niciodată să nu construieşti ceva în Principate“, „Valahia — ţară nefericită“, scrie Paul de Alep. Dintre toţi domnii care au stăpânit peste ţară nu se cunoaşte decât unul al cărui mormânt să nu fi fost violat. Dacă românul i-a închinat lui Dumnezeu atâtea biserici n-a făcut-o decât pentru a-i mulţumi că i-a lăsat pielea pe oase. Dar „românul nu piere“. Cade fără să se vatăme. Dacă e lovit, se ridică din nou şi zâmbeşte cu acea politeţe firească ţâşnind dintr-un suflet bun şi nu dintr-o educaţie aleasă. El este ultimul reprezentant a ceea ce se cheamă „gentilezza“.

Bucureştiul, care nu mai este un oraş de plăceri, şi-a păstrat întreaga bună dispoziţie şi n-a încetat să însemne bucurie. Când criza mondială e mai în toi, îi vezi râzând pe oamenii ruinaţi împăcându-se fiecare cu tot necazul lui pentru ca astfel să trăiască potrivit. Occidental cu fruntea brăzdată de griji, am învăţat aci că uneori necazul poate să zâmbească. E învăţătura pe care ne-o dă acest popor, unul dintre acelea pe care cuceritorii săi l-au tratat cel mai rău; popor elastic, ce cunoaşte în cel mai înalt grad experienţa efemerului şi fatalismul a ceea ce e tranzitoriu, popor bun înotător care se lasă purtat şi coborât în voia apei, gemând uşor şi fără prea multă grijă, fiindcă ştie că într-o bună zi va reveni la suprafaţă; popor realist pe care soarta l-a aşezat la frontierele Asiei asemenea unei santinele a bunului simţ, acest frate mai tânăr al dreptei raţiuni. Românii nu se mărginesc să vorbească limba noastră latină, ei pricep limbajul nostru francez, acela al ironiei, ironia care se opreşte la Nistru (avansând spre Răsărit, va trebui, pentru a o regăsi, s-ajungă până în China). Românul, cel moldovean mai cu seamă, are numeroase trăsături comune ruşilor; ca şi aceştia, el nu este burghez, nici meschin, este plin de îndrăzneală, de pură sinceritate, de elanuri înduioşătoare; niciodată însă nu devine, ca ei, din senin, fiară; pentru aceasta oare să fi zis Keyserling că-i un rus fără viaţă interioară? Într-adevăr, nu-l veţi vedea îngenunchind des înaintea prostituatelor sau umblând după desfrâu ca după cel mai scurt drum spre paradis; îl veţi vedea însă scuzând tot timpul furtul, păcat uşor de iertat: corupţia, delapidarea, jafurile, spargerile, datoriile de joc, datoriile presante, escrocheriile, toate acestea nu sunt atât de grave într-o ţară în care parazitismul este tradiţional, în care casele nu sunt foarte închise, în care „al meu“ şi „al tău“ nu sunt, ca la noi, doi termeni definiţi riguros şi protejaţi cu stricteţe. „Avea nevoie de bani, a furat, săracul“, se spune oftând.

„Românul nu-i burghez, ce-i drept — se zice —, ci e din popor!“ Mai întâi latinii sunt toţi astfel şi adesea şi mai şi, şi-apoi, românul, dacă e distins, dă mult mai puţin bine; farmecul său cel mare stă tocmai în naturalul său, această sinceritate pe care ai putea s-o consideri cinică dacă n-ar fi atât de simplă, atât de naivă şi spontană. Pe măsură ce popoarele îmbătrânesc, îşi pierd inocenţa edenică ce sporea strălucirea virtuţilor lor şi ştergea orice aciditate a defectelor lor. România nu-i o ţară toxică; rănile îi stau în bătaia soarelui; ploaia, lumina plină, pulberea drumurilor largi îi sunt cele mai bune pansamente; vindecarea sa este încredinţară milei lui Dumnezeu şi îndulgenţei diavolului.

Românul a văzut atâtea încât nu se mai teme de cine ştie ce. Este câteodată mirat, dar uluit niciodată. Prefecţii lui Traian îi predicau că dacă Imperiul ar fi invadat de barbari ar fi sfârşitul lumii; Traian a murit, barbarii au trecut, iar imperiul este tot aici. Cu puţini ani în urmă toată ţara trăia din exportul de cereale şi asta îi asigura existenţa; astăzi exportul este oprit, dar România trăieşte încă, ba foamea chiar face pe-aici mai puţine ravagii decât prin alte părţi.

Când fiul Dunării şi al Carpaţilor nu poate să mai facă faţă nevoilor, le reduce sau le suprimă. El poate aştepta semeţ fiscul şi revoluţia: nu este ca noi ataşat de lucruri cu aviditate şi disperare. (Din acest punct de vedere e nostim să-i comparăm cu saşii din Transilvania sau chiar cu românii influenţaţi de aceşti saşi; aceştia sunt elveţieni rătăciţi prin Carpaţi: viaţă burgheză, flori la ferestre, sobe de modă nemţească, farfurii înflorate pe pereţi, dulapuri, adevărate vile împodobite meticulos, pline cu lenjerie frumoasă.) Românul sadea este un nomad; asemenea ţăranului rus, el sare în fiecare tren ce stă să plece, fericit că se duce ori încotro, că ascultă de instinctul său îndepărtat de a fugi din fața invaziei; el știe că proprietatea atrage jaful și că singura mobilă fără pericol e geamantanul ușor ca un sarcofag, amintind de ultimul drum — acel mic cufăr de care femeile din popor se ocupă toată viața, după cum își chibzuiesc ban cu ban economiile, umplându-le cu accesoriile viitoarei lor înmormântări — și totuși, supus ca toți oamenii unei contradicții fundamentale, el aspiră dincolo de orice să fie proprietarul pământului pe care-l cultivă; el nu este însă sclavul pământului pe cât este țăranul nostru înrobit de al său, pe cât nobilul nostru de țară, conacului. Fondul naturii sale este un fel de fatalism care-i permite să domine cu umor atâtea nenorociri umane: înrolarea, tuberculoza, războiul, sifilisul, ruina, plătindu-le mereu un tribut greu.

Mergem așadar la București să facem, la scăpătatul civilizației noastre, capitaliste, o cură de nepăsare. Învățăm să acordăm lucrurilor numai o valoare trecătoare și un preț relativ, ceea ce reprezintă, în vremea noastră sătulă până-n gât de preocupări financiare și economice, singura școală de ținută aristocratică. Acolo vom vedea practicându-se acel dispreț, care merge până la inconștiență față de pasiv și activ, bazele solide ale civilizației noastre mercantile. Românul și-a pus totdeauna pe seama altuia grija afacerilor sale. Că grecii, nemții, belgienii, francezii, englezii îi construiesc sisteme de canalizare, drumuri, fabrici, asta-i treaba lor (de altfel, adesea ei se vor osteni în zadar), el nu este sclavul confortului, poate să renunțe la mașinism și cunoaște arta de a trăi într-o opulență efemeră ascunzând o sărăcie permanentă. Averi mari i-au trecut prin mâini, dar nu i-a mai rămas nimic. Din primele familii de boieri care, în secolele XVI și XVII au stăpânit Bucureștiul, nici una n-a păstrat nici cea mai mică parcelă. „Sunt trei clase de români, îmi spunea unul dintre descendenții celor de mai sus: săraci, foarte săraci și nespus de săraci".

Bucureștiul este mai degrabă un loc de întâlnire decât o capitală. E o piață publică unde vii să-ți pui la punct afacerile, să protestezi ori să cerșești, să bați la ușa domnitorului, ieri, iar azi la aceea a statului. Aici îți golești punga și te umpli cu ideile și obiceiurile Occidentului. Cele mai frumoase reședințe ale Capitalei au fost multă vreme locuințele provizorii ale celor de la sate. Ați căutat zadarnic mozaicurile Muntelui Athos, bolțile Sfintei Sofia, poleielile Kievului, cupolele de aramă verde ale Vienei. N-ați regăsit aici urbanismul nostru francez, bulevardele rectilinii, piețele noastre aidoma unor saloane umplute cu lume bună, saloane în care monumentele sunt precum mobila de familie căreia veacurile nu i-au clintit rânduiala. Alături de construcțiile impunătoare dai peste jalea ruinată a Orientului. Acești fii ai Romei n-au moștenit rigiditatea română; la ei nimic nu e drept, totul o ia razna, politica și străzile, hainele și mașinile; trotuarele se coșcovesc, șoselele se ridică precum lespezile *Judecății de apoi;* clădiri și ruine se succed printre cartierele inerte sau pline de viață.

Bucureștiul nici n-a avut vreodată spiritul de cetate, cu libertăți și tradiții de breaslă bine apărate înăuntru și în afară; ca să aibă o centură de întărituri i-a trebuit s-aștepte venirea unui rege neamț. Trepidația occidentală, figurile crispate ale speculanților de bursă sunt absente: afaceriștii din București, oricine-i cunoaște, sunt doi și sunt străini. Acel ritm al bursei care ne-a pătruns la toți în sânge n-a ajuns pân-aici și dacă bucureșteanul parcurge dintr-o privire pagina financiară a ziarelor, el n-o face decât ca să se vaite o clipă de anemia schimbului și prăbușirea valorii petrolului. Pe-aici oamenii nu trăiesc într-o continuă tensiune nervoasă. *Bulevardul* și-aprinde toate firmele luminoase și-aduce o clipă cu Strada a patruzeci și doua, dar e numai în glumă: el a vrut, pe o sută de metri, să se joace de-a New York-ul. La București, ieri este repede uitat, astăzi este fără valoare și singurul cuvânt ce vi se răspunde și pe care ajung să-l învețe cu mânie-n suflet, după ce-au bătut drumurile prin ministere, americanul și suedezul care-au rătăcit pe-aici în speranța vreunei concesiuni sau vreunei adjudecări, este *mâine*.

Lecția pe care ne-o oferă Bucureștiul nu este o lecție de artă, ci o lecție de viață: el te-nvață să te adaptezi la tot, chiar și la imposibil. Sub acest aspect el încarnează sufletul unui popor a cărui răbdare n-are margini, sublimă ca și cea a animalelor, și al cărui optimism indulgent a născocit dictonul acesta: „Mare e grădina bunului Dumnezeu". Capitală a unui pământ tragic, unde adesea totul se termină în comic, Bucureștiul s-a lăsat mânat la evenimente fără rigiditate, pornind fără fragilitatea pe care o dă mânia. Iată de ce prin curba sinuoasă a unui destin picaresc, Bucureștiul a rămas vesel.

București, decembrie 1934
Versailles, iunie 1935

Traducere de **Nicolae CUNCEA**

O nuvelă de
GETA BERGHOFF

Profesionist sută la sută

**Erau tineri. Erau căsătoriţi.
Moni îl iubea pe Roni.
Roni o iubea pe Moni.
Şi amîndoi erau pasionaţi
de cariera lor...**

Uneori purtau plete nepieptănate, alteori umblau raşi chilug, cu un cercel la o singură ureche. Unul nu ieşea din vorba celuilalt, gîndeau identic, dorinţa unuia era totdeauna bucuria celuilalt. Şi gusturile le erau aceleaşi: iubeau pisicile, cîinii şi viaţa de hippy...

Moni şi Roni se iubeau de pe băncile şcolii. O iubire timpurie ca mugurii îmbobociţi în primăvara încă aşteptată. O dragoste ce înmiresmase văzduhul în aşezarea în care copilăriseră ca parfumul livezilor de portocali în anotimpul reînnoit. Tinereţea lor prevestea o vară fierbinte, prelungită ca o vară indiană. S-au căsătorit de tineri: ea, studentă la Bezalel, el student la psihologie...

Trei ani mai tîrziu, la terminarea studiilor, lui Moni i se oferă un post de creatoare de modele la San Francisco. Era o ocazie rară de a face carieră. Roni o îndemnă să accepte, dispus să-şi asume dezavantajele inerente pentru propria lui carieră. Ca cetăţean străin – o ştia – nu avea să-şi poată continua studiile, taxele fiind exorbitante pentru buzunarul lui. Accepta însă riscul de dragul reuşitei soţiei lui. După el, Moni avea un talent excepţional şi datoria lui era să-i stimuleze cariera.

Sfidînd obstacolele ce-i aşteptau, traversează oceanul, înfruntînd viitorul nesigur cu dragostea ce-i unea şi tinereţea lor exuberantă. Erau dintre acei îndrăgostiţi ce nu puteau sta despărţiţi nici măcar o clipă şi orele cînd nu erau împreună erau una cu veşnicia.

La San Francisco aşteptările le fură împlinite. Creaţiile lui Moni suscitau interes. Uneori importanţa atribuită persoanei ei o speria, dar Roni o încuraja la fiecare pas, vorbindu-i neîncetat de perspectiva unui succes fulgerător şi de proiectele întrezărite la orizont. Începutul minunat de promiţător îi ameţise pe amîndoi.

Numele lui Moni era din ce în ce mai des amintit în ziarele pe care Roni le distribuia noaptea, în metrou. Fusese singura slujbă pe care el reuşise s-o găsească. În fiecare noapte Roni se smulgea din braţele soţiei pentru a ajunge la timp la staţia de distribuţie.

Trează, Moni aştepta dimineaţa şi reîntoarcerea soţului. Urmărindu-l în gînd, pas cu pas, din clipa în care el închidea uşa, rămînea singură, înfricoşată de imensitatea patului rămas gol, de liniştea din odaie, de pustietatea ce dăinuia în întregul apartament. În epoca aceea de violenţă era cuprinsă de o nelinişte prevestitoare de rele. Ca să-şi abată gîndurile negre, se întorcea la vremea copilăriei în aşezarea pitorească şi avu revelaţia că ea, cea de-a treia generaţie de sabri, era prima care plecase din ţară, avîntîndu-se în lume. Se simţi cuprinsă de nostalgie, de regretul de a fi trebuit să-şi părăsească ţara. Îi venea să alerge să-l ajungă din urmă pe Roni... După nenumărate nopţi albe se hotărîse să-şi însoţească bărbatul, ca distribuirea ziarelor să meargă mai repede.

Înduioşat de temerile femeii iubite Roni acceptă ideea. Era fericit la gîndul că avea să fie mereu cu ea, chiar într-o staţie de metro, cînd ochii ei mai purtau încă urmele somnului, ale nopţii nedormite îndeajuns, ale oboselii, ce-i sporeau parcă farmecul de copilă şi femeie...

Trecură astfel doi ani de oscilaţii între succese şi înfrîngeri, lux şi mizerie, speranţă şi incertitudini, euforie şi amărăciune. Într-o dimineaţă Moni simţi că nu mai suportă. "Ajunge!..." strigă ea, plină de remuşcări. "Vreau să ne întoarcem în ţară, să-ţi reiei studiile. De azi înainte s-a terminat cu vînzarea ziarelor..." încheie ea, îmbrăţişîndu-l în văzul trecătorilor matinali, pe scara rulantă ce-i urca spre oraşul încă adormit. "Dar tu, iubito, îţi vei putea reface cariera în ţară?" "Desigur", spuse Moni. "Atunci, eforturile mele au servit la ceva. Chiar şi munca de vînzător de ziare. Am făcut-o pentru tine... Să nu uiţi niciodată: tu nu eşti un talent oarecare, tu eşti o excepţie... dar ca să te impui trebuie să lupţi!". Cu vîrful degetului urmări conturul buzelor ei uscate, îngheţate, încălzindu-le cu un sărut...

O lună mai tîrziu se întorceau în ţară, cu o sumă modestă reprezentînd toate economiile lor şi cu o mulţime de proiecte. Aduceau cu ei reclamele, revistele cu fotografii înfăţişîndu-i la recepţii, la expoziţii, la masa ei de lucru, precum şi un catalog plin cu schiţe şi studii... Roni adăugase şi cîteva teancuri de ziare în care se comenta tehnica ei de lucru... Spiritul lor tînăr şi viaţa boemă le întreţinea zîmbetul şi curajul să înfrunte un nou început.

Moni se grăbi să accepte un serviciu la o firmă de prestigiu, de pictură pe mătase, pentru un salariu derizoriu. Muncea mult. Roni se cufundă în învăţătură, străduindu-se să recupereze anii pierduţi. Zilele deveniseră fierbinţi, aerul asfixiant. Banul era adeseori drămuit. Moni făcea faţă situaţiei, făcînd apel la toată puterea ei de îndurare. Singurul ei obiectiv era acum reuşita lui Roni.

Viaţa de toate zilele era plină de dezamăgiri. Necazuri mărunte şi neînsemnate, la care nu putea rămîne totdeauna nepăsătoare, o înăbuşeau şi nu avea cui să le împărtăşească. De cînd lucra la noua firmă observase sistemul de monopolizare a comenzilor şi distribuirea lor lipsită de loialitate. Comenzile oferite ei erau atît de neînsemnate încît, oricît s-ar fi străduit, nu putea să dea întreaga măsură a talentului ei. O deranja şi modul colegilor de a-şi discuta lucrările de parcă ar fi fost opere de artă. Uneori o amuzau, alteori se plictisea de acest soi de oameni. "Acolo – îşi amintea – artiştii şi oamenii în general au altă structură..." Ar fi vrut să se sfătuiască cu Roni. "Nu acum..." se cenzura ea, "mai pot aştepta, poate lucrurile se vor îndrepta, poate o să am prilejul să le arăt ce-am realizat la San Francisco"...

Plimbările în doi pe malul mării deveniseră de domeniul trecutului. Roni obţinuse un post de psiholog la "Casa copilului" (Beit haieled). Elevii proveneau în majoritate din familii destrămate, din părinţi alcoolici sau narcomani, scoşi din casă de o crîncenă mizerie. Roni se bucurase de găsirea postului ca un copil, pentru că acum avea să contribuie şi el la cheltuielile zilnice. În sărutul pe care i-l dădu după anunţarea veştii Moni recunoscu patima ce dăinuia între ei de cînd se cunoşteau. Recunoscuse şi căldura trupului lipit de al ei cînd o rugase: "Te rog să reiei legăturile cu prietenii noştri. Vreau să te obişnuieşti să ieşi din casă şi singură... Promiţi, iubito?"

Moni nu ştia dacă era o rugăminte sau o poruncă. Îi căută privirea, dar Roni era absorbit de un material de pe masa lui de lucru.

Ieşea în fiecare dimineaţă la plimbare cu cîinele, un Saint Bernard primit cadou la plecarea din San Francisco. De obicei îl închidea în casă, obişnuindu-l cu supliciul de a o aştepta.

Seara, cînd zăpuşeala înceta, îl scotea pentru a doua oară la plimbare, luîndu-şi pe umăr pisica, un pui siamez bej cu spicul negru de o frumuseţe neîntîlnită. Liniştea mica felină cu mîngîieri îndelungi, s-o facă să-şi retragă ghiarele, dureros înfipte în carnea ei în semn de protest că o scoate din casă... La sfîrşit de săptămînă îşi făcea treburile casnice şi-şi acorda drept recompensă audierea unui ciclu de muzică clasică sau pop. Stînd în fotoliu, cu Saint Bernardul la picioarele ei, urmărea amuzată ciulitul urechilor lui de cîte ori trecea de la un gen de muzică la altul. Uneori vorbea cu el pe şoptite. Îl iubea pentru că nu-i cerea nimic şi era gata oricînd să-i ofere întregul lui devotament... Aşa se încheiau sfîrşiturile de săptămînă.

Roni muncea intens. Activitatea la "Casa copilului" îi solicita un timp nemăsurat. Era mamă şi tată pentru micii lui elevi, făcînd apel rînd pe rînd la dragoste şi autoritate pentru a reuşi să-i îndrepte, să le dea educaţia pe care n-o primiseră nici unul. Munca lui începea de la a-i învăţa să se spele pe mîini după ce foloseau toaleta şi pînă la obiceiul de a-şi pune cămaşa într-un cui, în loc s-o arunce pe jos, să nu se îmbrîncească şi să nu vorbească toţi dintr-o dată... Se ocupa de programul lor şi-i obliga să-l respecte, înrădăcinînd disciplina în vlăstarele fragede. Se simţea uneori un fel de dădacă iscusită, harnică şi perseverentă şi-i venea să zîmbească de atribuţiile lui... Şi se mai ocupa cu insistenţă să-i înveţe să vorbească altfel decît un jargon de maidan...

Cînd ajungea acasă, înainte de a se apuca de studiu, umplea pagini întregi cu observaţii... I se părea că în acea zi se preocupase prea mult de unul dintre copii. Se temea că se apropie prea mult de inima vreunuia dintre ei, făcîndu-i loc într-a lui. Se ferea de propriile lui slăbiciuni. Trebuia să rămînă un perfect observator, ca să poată ajunge un perfect profesionist. Timpul îl mîna din urmă. Din cînd în cînd era străbătut de un fior de grijă pentru Moni. Ce se întîmpla cu ea? Cum evolua cariera ei, atît de promiţător începută? Ce face ea toată ziua în afară de convorbirile ei şoptite cu Saint Bernardul ei...

Moni asista la eforturile lui Roni; admiraţia ei pentru el era neştirbită. Simţea că cel mai eficient ajutor pe care i-l putea da era să-i asigure liniştea necesară pentru studiu. Era deci totdeauna preocupată să-i creeze condiţiile de care el avea nevoie, ca roadele eforturilor lor să-i răsplătească deopotrivă. Umbla prin casă în vîrfurile picioarelor, ieşea des şi lipsea mult. Cînd se întorcea de la plimbare cu cîinele şi pisica îl găsea pe Roni nemişcat, în locul în care-l lăsase. Pisica, bucuroasă de întoarcere, făcea un salt acrobatic deasupra unui dulap, mulţumită că scăpase de forfota de-afară. Numai cîinele alerga să-şi salute stăpînul ca un slujitor credincios. Roni îl răsplătea cu o mîngîiere absentă, fără să-şi ridice ochii de pe textul pe care-l citea...

Moni îi punea pe un colţ de masă felurile lui favorite de mîncare şi se agita în jurul lui cu speranţa nemărturisită că Roni va fi dispus la puţină discuţie... Simţea că-i datora o explicaţie pentru faptul că nu cultiva relaţii cu colegii ei. Voia să-i vorbească de egocentrismul lor, să-l facă să înţeleagă de ce, cu asemenea persoane, vrea să aibă cît mai puţine de împărţit. Dar Roni, totdeauna în criză de timp, totdeauna obosit, părea că uitase că mai există şi ea pe lume, că are şi ea necazurile ei. Şi tot în vîrfurile picioarelor se refugia în dormitor. Încerca să citească, dar nu de puţine ori cartea îi scăpa din mînă, făcînd-o să tresară speriată. O fura somnul, sau gîndurile ei străbăteau singure o cale prea îndepărtată?! La zgomotul cărţii căzute, Saint Bernardul îşi ridica majestuos capul, parcă adulmecînd ce se întîmpla împrejur... Avea culcuşul lui la intrare, dar nu-şi părăsea niciodată stăpîna cît era singură. O mîngîia cu o privire caldă, cercetătoare, din ochi îi radia blîndeţea sufletului de animal nobil, supus, devotat şi inteligent. Comunicau fără vorbe, ochi în ochi, transmiţîndu-şi secrete nerostite..

Au trecut alţi trei ani de muncă intensă şi Roni a obţinut doctoratul în psihologie. Evenimentul trebuia sărbătorit. Invitaţii au fost trimise prietenilor şi familiei. Micul apartament fusese decorat după fantezia lui Moni. Jocuri de lumini, flori alese făceau să strălucească hainele şi umerii dezgoliţi. Se asculta muzică, se auzea vuiet de conversaţii şi rîsete. Şampania ţîşnea zgomotos din sticlele desfundate.

Roni o observa pe Moni, de astădată înconjurată de cîţiva prieteni. O iubea cu toată fiinţa şi totuşi se simţea trist. Cînd se apropie de ea, surîsu-i dispăruse, ochii o priveau reci, pe obraji avea cute obosite, amare. Înfăţişarea lui îşi pierduse strălucirea, o buclă îi cădea pe frunte… Cu un gest spontan, Moni îşi trecu degetele peste cap, să-şi răsfire părul… Abia atunci realizase că ea era tunsă chilug, cum obişnuiau ei în fiecare vară. Roni, în faţa ei, părea altul… “Trebuie să divorţăm, iubito…” îi şopti Roni la urechea pe care de pusese un sărut… “Eşti prea dependentă de mine…”.

Moni auzi, şi conţinutul vorbelor atît de melodios rostite o ului. Ascultătoare, ca de obicei, era gata să încuviinţeze, dar deodată înţelesul vorbelor lui i se dezvălui pe de-a-ntregul.

Fără să-şi ia rămas bun de la nimeni, părăsi casa şi dispăru undeva, în forfota telaviviană…

După cîteva luni s-au întîlnit la Rabanut:

– De ce vreţi să divorţaţi?

Moni: Nu mai cred în dragoste…

Roni: Ca să o ajut să devină o femeie independentă…

Naif Hawatme, şeful organizaţiei teroriste "Frontul popular", organizatorul masacrului de la Maalot, a fost autorizat de către guvernul israelian ca – împreună cu alţii din categoria sa – să vină la Gaza, pentru a participa la şedinţa Consiliului Naţional palestinian.

Nu sînt atît de Naif că să nu înţeleg că, în urma acestei autorizaţii, atît Hawatme cît şi camarazii săi nu vor mai putea fi trimişi în judecată şi pedepsiţi pentru crimele lor.

Procesul lui Abu Marzuk, şeful organizaţiei Hamas din Statele Unite a fost amînat, deoarece Stanley Cohen, avocatul evreu al lui Marzuk, este bolnav.

Suferă de maladia numită «ura de sine».

GLUME

• În familie, la masă, în timp ce sînt pe cale să mănînce îngheţată de ciocolată. Tatăl:

– Pe vremea mea, cînd eram mic, n-aveam parte de desert. Părinţii mei erau prea săraci.

– Dragă tată, zice copilul cel mai mic, trebuie să fii tare fericit că trăieşti împreună cu noi astăzi.

• În Franţa, un cetăţean, plimbîndu-se pe cîmp, la ţară, vede cîteva vaci aşezate pe spate, cu picioarele în sus. Aleargă să-l prevină pe fermier:

– Domnule, am impresia că vacile dumitale sînt pe cale să moară.

– Nu, n-au nimic. Din cauza grevei trenurilor, se uită acum cum trec avioanele.

AGENŢIA DE TURISM
COCHAV TOURS

Agenţie intimă cu posibilităţi marii

STR. ALLENBY 113 (pasaj)
Tel. 5605897 - 5608925 - fax 5608925

Vacanţa de
Primăvara

O VACANŢĂ la preţuri excepţionale, atît în ROMÂNIA cît şi în ţară, EUROPA, U.S.A. şi ORIENTUL ÎNDEPĂRTAT

De asemenea PREŢURI EXTREM DE REDUSE pentru
TURCIA * GRECIA * RUSIA

ללא תשלום נוסף

"כוכב טורס"

סוכנות נופש, נסיעות ותיירות
"COCHAV" TRAVEL & TOURS
רח׳ אלנבי 113 - פסג׳ תל-אביב 65127
טל: 5605897, 03-5608925 פקס: 03-5608925

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3					●					
4							●			
5								●		●
6			●							
7		●				●				
8							●			
9				●						
10										●

Din vorbă în vorbă...

ORIZONTAL: 1) Însemnări cu caracter personal (sing.). 2) Bilă mărită în timpul secreţiei. 3) Strînge tare – Manifestare artistică realizată din întîmplare. 4) Vas de război – Proprietate funciară. 5) Constanţa nu o atrage. 6) Serveşte din mînă! – Se manifestă după o atmosferă furtunoasă (pl.). 7) Intră în ţesut – Un sprijin pentru ciobani (pl.). 8) Alegeri generale – Rezultat cumulat pe ramură. 9) Deloc popular – Atracţie universală. 10) Au văzut roşu înaintea ochilor.

VERTICAL: 1) Se manifestă cu pregnanţă la vizionare. 2) Păşune africană – Activitate în regie. 3) Sanctuare bahice – Aproape corect exprimat. 4) Conducător de maşini (pl.). 5. Notă de plată! – Cresc după o ploaie abundentă. 6) Nu intră în vederile noastre (fem.) – Nu-i inversat! 7) Un om ca model – Deschis la maxim – Dezacord explicit. 8) Rezultat bun – Ridicat în grad. 9) Fac o înviorare plăcută. 10) Pune bazele culturii – Produse de capră.

NELU WEINBERG

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1										●	
2											
3								●			
4				●					●		
5							●			●	
6			●		●						
7		●		●							
8								●			●
9	●				●				●		
10						●				●	
11								●			

DIFICULTĂŢI

ORIZONTAL: 1. Sfidare pentru caracterele puternice. 2. Fire slabă (fem.). 3. Iese din comun – Scurtă plimbare. 4. Struneşte bile şlefuite – Isus Nazariteanul Regele Iudeilor – Marele combinator. 5. Soră cu cobza (pl.) – Pronume reflexiv. 6. Făcute de oaie – Conduce o şcoală superioară. 7. Generoasă. 8. Lăsate cu ce au pe ele (sau nici atît...) – Alee pustie ! 9. O fi bună la ceva, dar nu pentru tine – Prima doamnă – Tip de avion. 10. O frumuseţe pe apă – Carte mare dar nu groasă. 11. Rătăcit – Semn de bună purtare.

VERTICAL: 1. Nu poţi conta pe sprijinul lui – Cuple... inversate !! 2. Elemente de bază – Vorbiţi de bine. 3. Nu e sigur – Suport pentru ceva care ţinteşte departe (pl.). 4. Lac divers colorat – Ieşit din baie – Luptător pentru cauze pierdute. 5. Adept al sunismului – Germaniu – La marginile Strandului ! 6. O cale prezisă (pl.). 7. Strămoş al cornutelor mari – Rafinat. 8. Unsoare ce nu are nevoie de reclamă – A stîrni brusc – Calul nostru de bătaie. 9. Te ţine bine – O celebritate siciliană – Colind. 10. Lasă urme de neşters – Acritură de origine nobilă. 11. Limitează libertatea de deplasare – Aparent îngrăşat.

Dr. V. EŞANU
Beer Sheva

Un şarpe micuţ îşi întreabă mămica:

– Spune-mi mamă, e adevărat că sîntem veninoşi ?

– Da' de ce mă întrebi ?

– Pentru că mi-am muşcat limba !

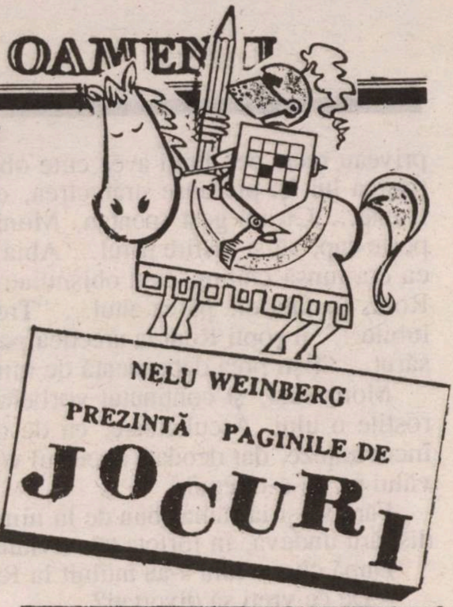

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3					●					
4						●				
5				●			●		●	
6										
7				●						●
8							●		●	
9				●						
10						●				

De tot felul

ORIZONTAL: 1) Fundamental (fem.). 2) Vase speciale pentru lichide. 3) Comună în Franţa – ...ego. 4) A ispiti – Mijloc de apărare. 5) Insulă la sud de Cerigo – La club! 6) Sentimente. 7) Arbore de ceai – Surprins. 8) Fel propriu de a se exprima. 9) Fecior (Ban.) – Examinat. 10) Rămăşiţa unei nave – Drum.

VERTICAL: 1) Matematician grec care a stabilit metoda de măsurare a dimensiunilor pămîntului. 2) Starea omului leneş – Aron Pascu. 3) Specialistă în ştiinţe economice. 4) Arbust ornamental. 5) Începutul epilogului! – Suflată cu alamă. 6) Insulă lîngă Noua Guinee – Plecate. 7) Cetate legendară lîngă Ierusalim – Alifie – Scai! 8) Atrăgătoare, stimulentă. 9) Ued în Algeria – Teşite! – Alexandru cel mic. 10. Aerisite – Se încurcă cîteodată.

Dicţionar: ANOR, OVO, NIA, TELA, RTEM.

LAURA SEGAL – Bat Yam

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

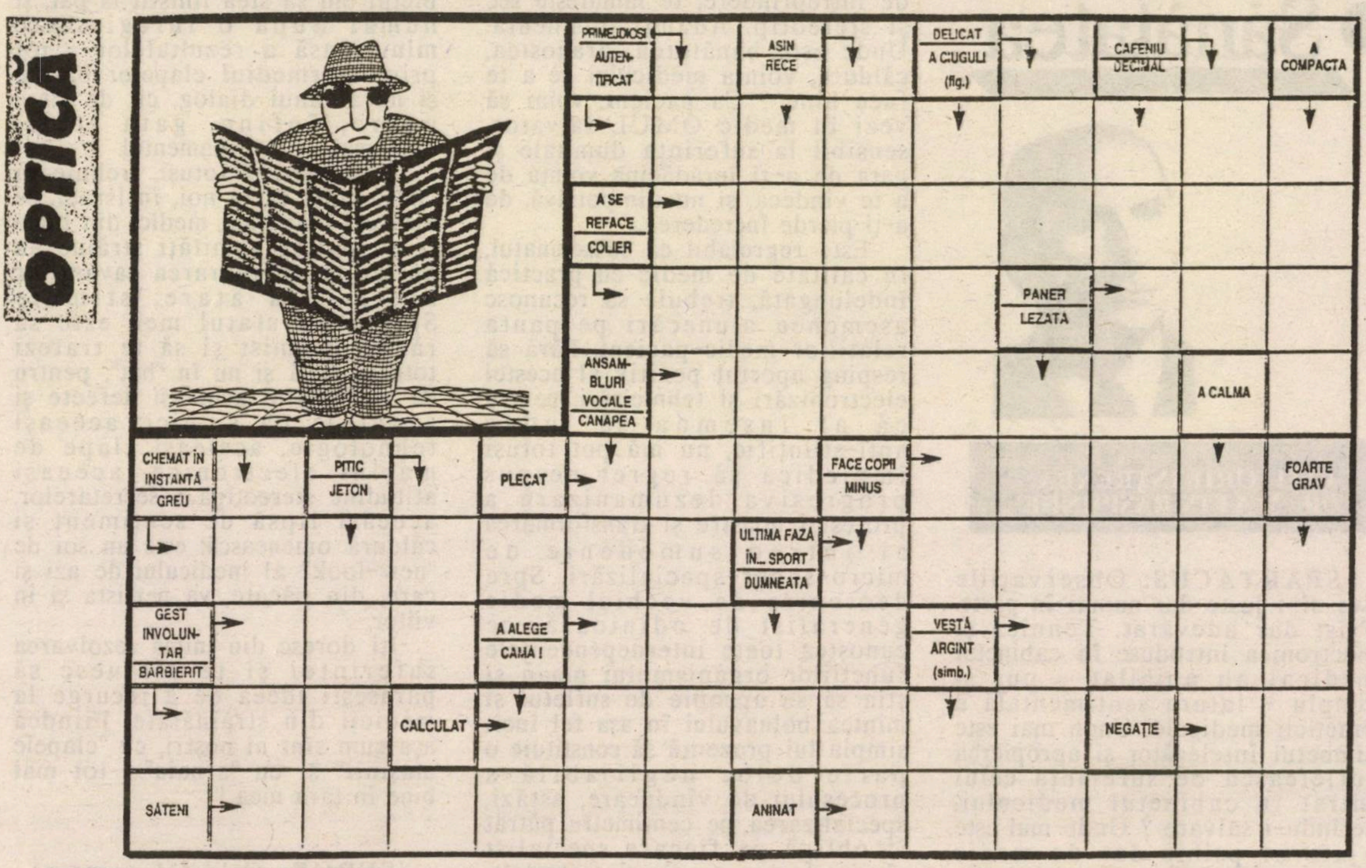
OPTICĂ
PRIMEJDIOS
AUTENTIFICAT
ASIN
RECE
DELICAT
A CIUGULI (fig.)
CAFENIU
DECIMAL
A COMPACTA
A SE REFACE
COLIER
PANER
LEZATA
ANSAMBLURI VOCALE
CANAPEA
A CALMA
CHEMAT ÎN INSTANȚĂ
GREU
PITIC
JETON
PLECAT
FACE COPII
MINUS
FOARTE GRAV
ULTIMA FAZĂ ÎN... SPORT
DUMNEATA
GEST INVOLUNTAR
BĂRBIERIT
A ALEGE
CAMĂ!
VESTĂ
ARGINT (simb.)
CALCULAT
NEGAȚIE
SĂTENI
ANINAT

ISRATON LTD.

INSTITUTUL DE REABILITARE AL AUZULUI

• TEL AVIV: "ISRATON". str. Ben Yehuda 39, tel. 03/5172910, 5107317. Orele de primire: 10-13, 16-18

SUB CONDUCEREA DOMNULUI

MICHAEL SHARON

APARATE AUDITIVE INVIZIBILE

(ASCUNSE ÎN URECHE)

- consult și îndrumare fără plată
- Baterii de lungă durată
- Laborator de reparații
- Prețuri speciale pentru pensionari și membri Kupat Holim

VORBIM ȘI ROMÂNEȘTE

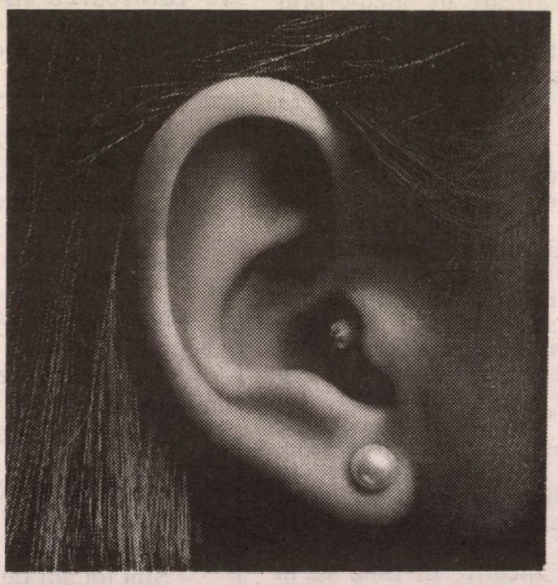

• Sànàtatea

CITITORII ÎNTREABĂ, DR. WATTS RASPUNDE

SPARTACUS: Observațiile dvs. sînt juste dar numai în parte. Trist dar adevărat. Tehnica și electronica introduse în cabinetul medical au anihilat - pur și simplu - latura sentimentală a practicii medicale. Unde mai este zîmbetul înțelegător și apropierea sufletească de suferința celui intrat în cabinetul medicului, cerîndu-i salvare ? Unde mai este ajutorul psihic dat de medic bolnavului prin vorbe blînde, atitudinea de înțelegere, exteriorizarea dorinței de a aplica cu succes știința și practica zi de zi acumulată ? Unde mai este relația medic-pacient de odinioară ? O parte din vindecare se datora însăși acestei ambianțe optimiste realizate de medic prin conduita sa, atmosfera de înțelegere, bolnavul plecînd de la el cu credința în reușita tratamentului prescris și simțindu-l pe medic ca pe un frate. Mă mîhnește atitudinea multor medici de azi, în epoca tehnicității: îi vorbești doctorului, dar el, în loc să te privească, începe să bată în clapele complicatelor mașini răspîndite pe tot biroul său. Apoi îți spune: "treci la secretară !" unde - hocus-pocus - apare dintr-o altă mașină rețeta, ca urmare a bătăilor pe clape ale medicului "dactilograf" (?), în timp ce tu îi vorbeai despre suferințele tale, voiai să-l întrebi cu privire la viitorul bolii.... dar n-ai mai avut cînd: cu degetul întins îți arată calea către secretară și te duci la ea, că n-ai încotro, în timp ce în urma ta auzi: "Cine e la rînd ?" Iar secretara, ca orice funcționară de întreprindere, te lămurește sec și stereotip. Adaugi dumneata: Unde este bunătatea, dragostea, căldura, voința medicului de a te face bine ? Ca pacient, voiai să vezi în medic OMUL salvator, sensibil la suferința dumitale și gata de a-ți înrădăcina voința de a te vindeca, și nu dimpotrivă, de a-ți pierde încrederea...

Este regretabil că subsemnatul, în calitate de medic cu practică îndelungată, trebuie să recunosc asemenea alunecări pe panta relațiilor medic-pacient. Fără să resping aportul pozitiv al acestei electronizări și tehnicizări, pentru că ar însemna să judec anti-științific, nu mă pot totuși împiedica să regret nespus progresiva dezumanizare a profesiei noastre și transformarea ei într-o sumedenie de micro-super-specializări. Spre deosebire de vechiul medic generalist de odinioară, ce cunoștea toate interdependențele funcțiilor organismului uman și știa să se apropie de sufletul și mintea bolnavului în așa fel încît simpla lui prezență să constituie o parte deloc neglijabilă a procesului de vindecare, astăzi, specializarea pe centimetru pătrat îl obligă pe fiecare specialist să-și adreseze pacienții celorlalți colegi, specialiști pe alți centimetri pătrați ai trupului omenesc. Rezultatul practic este plimbarea bolnavului din ce în ce mai zăpăcit și suferind, cu un mănunchi de trimiteri ("afnaiot") de colo-colo, după care - fatal - se reîntoarce la primul medic ce-a inițiat acest lanț de alergături, în loc să-l lase pe bietul om să stea liniștit la pat; și numai după o înregistrare minuțioasă a rezultatelor - tot prin intermediul clapelor bătute și nu al unui dialog, cît de cît - apare, înfine, gata scris, diagnosticul și tratamentul.

Și totuși... și totuși, trebuie să fim mîndri că la noi, în Israel, se află cei mai buni medici din lume și nu puține somități străine au apelat la colaborarea savanților noștri. Ca atare, stimate Spartacus, sfatul meu este să rămîi optimist și să te tratezi totuși acasă și nu în "huț", pentru că vei întîlni aceleași defecte și avantaje ca și aici: aceeași tehnologie, aceleași clape de mașini electronice, aceeași atitudine stereotipă a secretarelor, aceeași lipsă de sentiment și căldură omenească: este un soi de "new-look" al medicului de azi și care, din păcate, va persista și în viitor.

Îți doresc din inimă rezolvarea suferinței și te sfătuesc să părăsești ideea de a recurge la medicii din străinătate. Fiindcă așa cum sînt ai noștri, cu "clapele mașinii" și cu "afnaia".... tot mai bine în țara mea !

SERGE: Calculul ureteral , dacă nu e de dimensiuni mari, se elimină spontan. Pentru a provoca această eliminare, este recomandabil a se bea cît mai multe lichide și a se practica exerciții fizice, inclusiv mersul pe jos. Calculii uretrali mai mici de 5 milimetri se pot extrage cu o sondă specială, dar nu în mod ambulator ci internat în spital.

GLUME

• Un tip, înnebunit, la poliție:

– Mi-am pierdut portofelul.

– În regulă. O să încercăm să-l găsim.

– Nu-i nevoie. Asociatul meu l-a găsit.

– Nu înțeleg, zice polițistul, ce vreți atunci?

– Să-l găsiți pe asociatul meu.

• – Sînt sigur că voi avea zero la aritmetică.

– De ce ești atît de sigur?

– Sînt tot atît de sigur cum sînt sigur că doi și cu doi fac cinci.

• Un domn intră într-un restaurant, se instalează la o masă și zice chelnerului:

– Sînt grăbit. Cu ce mă puteți servi mai rapid?

– Plata. Pot să v-o fac imediat.

• Preotul, adresîndu-se enoriașilor, le recomandă să se roage întotdeauna creștinește pentru binele altora.

O femeie, foarte credincioasă, exclamă cu fervoare:

– Dumnezeule, te implor, fă așa fel ca soțul meu să nu devină văduv niciodată.

MINIMUM E OM CA TOT

ELENA-ESTHER TACCIU

AVEM ŞI O COMETĂ !

Pe cerul nostru mediteranean apare, în aceste luni, ceva ce ne lipsea de mult: o cometă, botezată cu două scurte şi indescifrabile silabe, după numele astronomului japonez care ştia de ea, teoretic, dar a văzut-o abia de curînd. Ea vine să suprapopuleze spaţiul ceresc, devenit oricum prea strîmt datorită sateliţilor, Boeing-urilor uriaşe şi nesătulei noastre curiozităţi. TV5 a şi prezentat-o: se pare că are 100 de milioane de ani, se distinge printr-o culoare portocalie şi se va putea vedea cu ochiul liber chiar şi ziua. Şi - zic unii - unde credeţi că va evolua ? Tocmai deasupra dramelor noastre noi şi vechi din Orientul Mijlociu !

Ce zice ştiinţa despre ea ? Etimologia greacă a cuvîntului "cometă" este "pletoasa". Ea se roteşte în jurul Soarelui pe o orbită eliptică, are un diametru de cîţiva kilometri, iar gazele îngheţate, praful cosmic şi asteroizii aferenţi îi formează nucleul. În apropierea Soarelui, nucleul devine un nor strălucitor, alcătuind imaginea unui fel de cap cu coroană, iar corpul uriaş, o "coadă" orbitoare.

Cometele se înfăţişează muritorilor odată la cîteva sute de ani, îşi reflectă imensa strălucire pe întreaga emisferă cerească şi ne generează - aproape fără vrerea noastră - întrebări.

Astrologia antică, babiloniană, însoţită de superstiţiile seculare, socotea aceste apariţii ca profetice, de cele mai multe ori nefaste, vestind secetă, războaie, foamete, evenimente neaşteptate în viaţa personalităţilor. Aristotel le-a negat - cu spirit raţional - existenţa vreunui sens, dar cititorii în stele l-au contrazis. Cu puţin înainte de sfîrşitul lui Cezar, cometa a vizitat cerul Imperiului roman; Napoleon, care nu dispreţuia deloc descifrarea astrelor, a văzut într-o cometă apărută deasupra insulei sale de exil, semnul propriului sfîrşit. A vorbit despre asta paznicilor şi medicului său. Într-adevăr, peste cîteva luni n-a mai fost.

În Horoscop, apariţia unei comete trebuie corelată cu timpul ei de popas în anumite Zodii şi cu conjuncţia planetelor dimprejur. Culoarea cometei are şi ea importanţa ei, mai ales în astrologia islamică. Interesant de relevat faptul că unele dintre ele au avut formă de iatagan: aşa apar în vechile gravuri.

În anul Soarelui, cometa portocalie (culoarea Leului) poate indica izbucnirea conflictelor pentru supremaţie. Ori tocmai aşa ne-a fost arătată pe ecranele T.V. culoarea cometei oaspete: de un galben-orange orbitor. Că încă poetul Grigore Alexandrescu îi atribuise *"Cometei anonsate pentru 13 iunie"* intenţii distructive, o arată aura negativă pe care subconştientul colectiv o implică în simbolul corpului ceresc, apărut din abis, străbătînd cerul ca un fulger şi lăsînd în urma sa un sentiment de nelinişte. Cu umor bonom, celebrul fabulist român caută s-o convingă pe pletoasa vizitatoare să cruţe "viaţa păcătoasă" a globului pămîntesc: «*Cometă cu lungi coade, însă cu scurtă minte,/ De ce vrei să arzi globul ce noi îl locuim ?/ El, drept, mult nu plăteşte, dar tot avem cuvinte/ Viaţa-i păcătoasă cîtva să prelungim.*»

Dar noi, în viaţa noastră idilică israeliană, de ce să ne temem de o nouă cometă ? Şi aşa schimbările fulgerătoare ale hamsinului în şarav, ale şaravului în grindină, ale grindinei în zăpadă, ale grevei în horă, ale foştilor prieteni în duşmani, ale vizitei de curtoazie în somaţii şi ale promisiunilor de bună vecinătate în "katiuşe" se ţin lanţ! Ce mai înseamnă pentru noi o nouă dramă în plus ? Oricum, Nostradamus, legendarul astrolog din secolul al XVI-lea, prezentat de curînd în "Minimum", a prevăzut mult mai multe pentru epoca noastră decît a imaginat mitologia populară vreodată, la ivirea unei comete.

Nota Redacţiei:
Asta ne mai lipsea acum, o cometă !

umor

- În timpul războiului rece, într-un restaurant din Berlinul occidental, unde mişună spionii, contraspionii, agenţii dubli – un client cheamă chelnerul:

– Mi-ai servit trei chiftele de carne. Cu două am reuşit, dar pe-a treia nu reuşesc s-o tai.

– E normal, îi răspunde chelnerul. A treia e microfonul.

- Vrînd să facă un cadou soţiei sale un cal, un domn se duce la o herghelie unde i se prezintă un pursînge superb, dar dificil.

– Credeţi, întreabă el, că o femeie poate stăpîni un asemenea cal?

– Bineînţeles, îi răspunde proprietarul hergheliei, dar n-aş vrea să fiu soţul femeii capabile de o asemenea performanţă.

Completîndu-şi declaraţia de impozite, un american oftează:

– Străbunii noştri le-au furat ţara Indienilor care-i scalpau, pentru a o încredinţa unor politicieni ce ne jumulesc !

- Un domn în vîrstă se căsătoreşte cu o foarte tînără domnişoară. Unul din prietenii săi îl ia de-o parte şi-i spune:

– Zău că nu eşti rezonabil. Tu ai 60 de ani şi ea 20. Îţi dai seama că atunci cînd tu ai să ai 80 ea va avea 40?

– Care-i problema? Atunci o să pot divorţa ca să iau una mai tînără!

- Undeva în Scoţia o portăreasă opreşte un chiriaş, în preajma Crăciunului:

– Închipuiţi-vă, domnule, că astănoapte am visat că mi-aţi oferit cadou 100 de lire sterline.

– 100 de lire? E enorm. Totuşi, pentru că sînt generos, păstrează-le!

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

*** Francezul Jean Planche, jucător de rugby (în tinereţe) apoi scrimeur la marea echipă "Stade Français" pînă la vîrsta de 60 de ani, a împlinit 101 ani. El e sănătos, participă la meciuri de rugby şi fotbal (din tribună) şi arată, una peste alta, bine mersi. Întrebat de gazetari, cum e firesc în asemenea situaţie, care-i secretul longevităţii sale, bătrînul a răspuns că "nu sportul" (cum te-ai fi aşteptat să zică, pedagogic), ci «"felul său de viaţă»: "Totul depinde, copii, a rîs el, de cum ştii să trăieşti". Mai multe nu s-au scos de la dînsul. Luîndu-l însă la bani mărunţi, reporterii au aflat că vioiul Planche fusese căsătorit cu frumoasa actriţă Nina Tabola şi că, printre prietenele sale (intime) se număraseră Mistinguett, Edith Piaf şi alte temperamente scenice.

Păi, acum am venit acasă, domnule Planche ! Problema nu e cum trăieşti, ci cu cine trăieşti !

*** Un cetăţean care (spre deosebire de alţii...) nu suportă ca ţara sa să fie călcată pe bătătură la capitolul demnitate naţională, este Dedi Harnik, preşedintele Federaţiei Israeliene de Tenis. Cînd a citit faxul prin care omologul său din Spania i-a cerut ca meciul pentru "Cupa Davis" dintre spanioli şi ai noştri, programat la Ramat Hasharon, să aibe loc în Spania sau în altă ţară, pe motiv de atentate teroriste, Harnik a chemat urgent secretara, dictîndu-i fără şovăială (şeful federaţiei este un om harnic şi eficient) un răspuns clar şi categoric: "NU ! Întîlnirea pentru Cupa Davis a fost programată din timp; dacă ibericii nu vin, vor pierde meciul prin neprezentare , "la masa verde !"

Că Israelul are necazuri cu terorismul, sîntem cei dintîi care-o spunem. Dar bombe mai explodează şi-n alte părţi, ca de-o pildă Madridul, unde separatiştii basci din E.T.A. aruncă-n aer, săptămînă de săptămînă, un automobil burduşit cu explozibil. Urmarea NU-ului fuse că spaniolii au înghiţit în sec, suindu-se în avion şi aterizînd la Lod. Pe urmă, au jucat cu băieţii noştri, fără să se fi întîmplat nici o nenorocire. Musafirii, mai buni, au învins, aşa cum era de aşteptat, pe terenul de tenis, dar gazdele au cîştigat şi ele două puncte în Cupa Respectului Faţă de Tine Însuţi. Uite că se poate şi aşa. Uite că se poate şi altfel decît procedează slugarnic, cu miasme de galut, cine ştim noi, oridecîteori un ministru sau o ministreasă de prin occident dă cu tifla cererii noastre oficiale de a se evita vizitele la "Orient House", ducîndu-se rînjind în clădirea amintită şi îmbrăţişîndu-se din toată inima cu Feysal Husseini.

*** Povestea cu "vacile nebune" (sau, poate, cum exclamase, exasperat de scandal, preşedintele francez Jacques Chirac, cu "presa nebună"), povestea asta va afecta şi campionatul european de football care începe acuşi-acuşi (8 iunie) în Anglia. Pentru cei cărora le cade fisa greu (ce-are una cu alta, dom'le ?) să amintim că oricît ar fi fotbaliştii de geniali, ei trebuie să mănînce înainte de meciuri, să bage calorii în ei. Ori, calorii înseamnă, înainte de orice, muşchi în sînge, antricoate cu os şi alte biftekuri cu cips. Primii care s-au orientat în situaţia cea nouă, sînt nemţii. În materie de organizare, ce-i al lor, e-al lor. Bucătarul-şef al lotului german, Fritz Westerman, s-a înţeles cu un măcelar bavarez care s-a angajat să furnizeze 40 de kg. de carne de vită zilnic, transportabile cu avionul. Iar dacă, din nu ştiu ce motive, operaţiunea "Friptură aeriană" va întîmpina dificultăţi, atunci... ei bine, atunci... ei bine, atunci... jucătorii germani vor pleca cu avionul pînă la München, vor lua masa acolo şi se vor înapoia la Londra sau Manchester la timp, ca să-şi încalţe ghetele de fotbal şi să intre pe stadion.

Concluzia noastră: nu numai vacile sînt nebune; şi nu numai presa; virusul bîntuie pretutindenea...

*** Altfel, alegerea Angliei ca loc de desfăşurare a Europenelor acum, în 1996, se pare că a fost bine inspirată. După părerea d-lui Sepp Blatter, secretarul general al F.I.F.A. (Federaţia Internaţională de Football), Anglia ocupă locul nr.1 în lume în ceea ce priveşte *spectacolul* fotbalistic. Într-o convorbire cu săptămînalul german **Kicker,** D-sa (om umblat pe toate stadioanele globului) susţine că spectatorii englezi se distrează cel mai bine (spre deosebire de cei din alte locuri, unde - dacă echipa lor încasează un gol la păianjen - pornesc să geamă de mama focului şi să facă urît la peluza II-a); iar jucătorii glumesc între ei, cu arbitrii, cu suporterii, ba chiar (ceea ce eu unul n-aş face) cu poliţiştii. Ideea lui Blatter este că toată suflarea fotbalistică ar trebui să înveţe de la englezi. Asta e şi părerea mea. Numai că nu oriunde şi oricînd poţi fi zglobiu la meciuri. Ia să-i văz eu pe britanici jucînd pentru campionat la Taibe împotriva *team*-ului local şi trezindu-se din senin cu 3-4000 de gentlemeni din tribune urlînd la tine: Moarte englezilor ! Moarte englezilor !, asa cum au urlat, cu ochii sticlind de ură: Moarte evreilor ! Mavet le Iehudim ! săptămînile trecute la jucătorii oaspeţi de la Hapoelul asupritor din Ramat Gan. Şi astăzi ne sînt prezente imaginile hamasnice de la televizor...

Crede-mă, domnule Blatter, o spun cu toată francheţea, nu sînt pe blat cu nimeni, dacă joci în asemenea atmosferă, nu-ţi mai arde să faci bancuri cu Bulă pe gazon...

*** Emoţii mari în România. Între antrenorul naţionalei, Anghel (Puiu) Iordănescu şi conducerea federaţiei de specialitate a izbucnit un conflict, cam pe viaţă şi pe moarte: Iordănescu a atacat pe *grangurii* fotbalului românesc pe motive de corupţie (temă la ordinea zilei bucureştene): meciuri aranjate pe bani ş.a.ş.m.d. Atacaţii au sărit în sus, acuzîndu-l de calomnie pe cunoscutul antrenor. Iordănescu a ripostat dîndu-şi demisia de la cîrma naţionalei (tocmai acum, în prag de Europene). Duşmanii săi l-au învinuit de... sabotaj (unde-am mai auzit eu cuvîntul ăsta ?!). S-a ajuns pînă la Cotroceni, iar preşedintele Ion Iliescu l-a convins pe Iordănescu să revină la sentimente mai bune; după ultimele ştiri, *Puiu* va însoţi 11-le romînesc în Anglia. Unde, sîntem convinşi, îl va conduce bine.

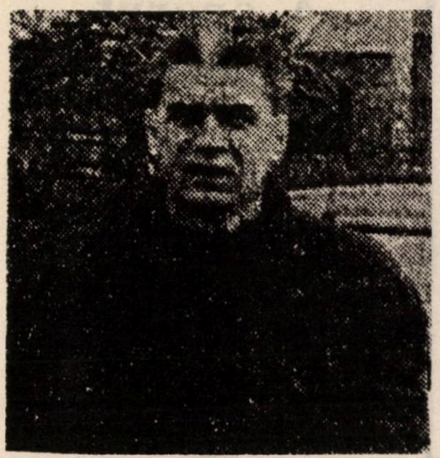

Puiu Iordănescu: s-a ridicat împotriva celor ce umblă cu iordane.

DEZLEGĂRI DIN NR.109

PĂRINŢI ŞI COPII

DEZLEGARE: PĂRINŢI, AMOR, RN, COPILAŞ, EROS, SI, ETICA, AF, LEUZE, ATA, MIREASA, ORAR, AN, G, OT, NANASA, T, ONORA, ARATAT, UNITI, U.

PĂCĂLICI

DEZLEGARE: DUS, PEPELEA, ILARITATE, R, SEVER, C, ICS, NICULAITA, TS, EE, LE, LT, IPO, TRASI, O, NI, BAI, IVAN, DETA, EST, MI, AGERIME, TIC, LEMAN, EPOCA, ALECSANDRI.

DEZLEGARE LA JOCUL "PESAH"

PESAH - MOISE - OMER - MAROR - E - R - DECALOG - EL - UREHAT - PLAGI - NOR - ROSS - NIA - CB - OPT - IA - PH - I - HRA - PT - TTU - RAMSES - SOE - IOGI - DAIEINU - STA - IAH - CAIR - KIDUS - ILEG - A - ORA - RIMAT - AR - RE - SUL - CARTE.

PRIMĂRIA
BAT-YAM

Locuitorilor din Bat Yam
şi întregului popor evreu

CALDE FELICITĂRI
CU OCAZIA
CELEI DE A48-A ANIVERSĂRI
A INDEPENDENŢEI
STATULUI ISRAEL

YOŞHUA SAGUY
Primarul oraşului Bat-Yam

MAMAIA מַאמַאיָה

Restaurant
românesc
GRĂTAR – PESCĂRIE

●

AER CONDIŢIONAT.
AMBIANŢĂ PLĂCUTĂ.
SERVICIU CONŞTIINCIOS.
PREŢURI MODERATE.
DESCHIS ZILNIC ÎNTRE
ORELE 12 – 24
VĂ RUGĂM A REZERVA
LOCURILE PRIN TEL. NR.
5237784
VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE

●

RESTAURANTUL MAMAIA
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

LUCULLUS
și invitații săi

LA RESTAURANT...

"MÖVENPICK"

Piața Operei,
Frankfurt am Main,
Germania

Din Tel Aviv mi-a venit un musafir drag, unchiul Marcel care a împlinit de curînd 90 de ani. Desigur că l-am hrănit ca la mama acasă cu ciorbă de perișoare, a goldene iouh cu găluște, musaca și pui cu gutui.

Dumnealui însă, a vrut să cunoască și altă bucătărie; așa că l-am dus la Mövenpick în Piața Operei, la Frankfurt. Este un restaurant de tip elvețian, dar și cu specialități internaționale.

Podeaua fracționată în mici platouri, denivelate unele față de altele dar acoperite cu mochetă groasă, ferestrele mari dînd spre parc, luminile tamisate și mobila de lemn în culori plăcute,- toate acestea oferă o ambianță intimă și confortabilă.

Un bufet uriaș ține la dispoziția consumatorilor un nesfîrșit sortiment de salate la alegere și un fel de mîncare caldă.

I-am umplut unchiului o farfurie cu roșii, ardei grași, ceapă, telemea, heringi, ciuperci marinate, dovlecei în vinegretă, măsline verzi și negre, cartofi gratinați, precum și niște chifteluțe subțiri cu crevete și salată de paste făinoase.

Pentru mine am combinat o salată "Françoise": foi de lăptucă și marule, feliuțe de piept de pasăre fript, totul garnisit cu fîșii subțiri de mușchi țigănesc, prăjite crocant, peste care s-a turnat un sos consistent.

De băut, cîte un pahar de Merlot, un vin roșu californian, foarte gustos.

Apoi, ca "plat de résistance", mi-am comandat o felie de somon pregătită la cuptor într-un sos de unt, servită pe un pat de orez și însoțită de spanac înnăbușit. Unchiul a preferat celebrul "Zürcher Geschnetzeltes", compus din lamele de carne de vițel și ciuperci, pregătite într-un sos alb dres cu vin și smîntînă dulce, însoțit de clasicul "Rösti": cartofi rași, prăjiți în formă de clătită micuță, crocantă.

Pentru cine vine să mănînce doar ceva dulce, chiar la intrarea în restaurant te îmbie un mic bufet cu prăjituri opulente, cu cremă de ciocolată, zmeură și căpșuni, sau plăcinte cu mere sau brînză.

Eu am comandat un strudel de mere minunat, puternic aromat cu scorțișoară și servit cu sos cald de vanilie, dar unchiul s-a mulțumit doar cu un fruct.

*

Lista de vinuri, deși cam redusă ca sortimente, oferă totuși băuturi de calitate italiene, elvețiene și franțuzești.

Amatorii de homar, creveți și languste, ca și de pește fin, au de unde alege.

Unul din felurile preferate de consumatorii cu temperament mai focos, este cel denumit "tatar" (sau "tartar", cum i se spunea pe vremuri la braseria Ambasador din București). Grămăjoara de carne tocată, de un roșu aprins, adăpostește într-o adîncitură centrală o coajă de ou; gălbenușul depus în această coajă se amestecă cu carnea în momentul consumării, rolul lui fiind de a asigura onctuozitatea preparatului.

In ce privește specialitatea casei, servită vara, ea se numește "Cupa prieteniei": este o cupă uriașă în care se învecinează, exuberant, înghețate de fructe, fistic, ciocolată, nugat, alviță, cireși în Maraschino, fructe zaharisite, alune, migdale și frișcă. Porția este arhi-suficientă pentru 4-6 persoane dar fiind servită într-un singur vas, cei ce se asociază pentru a-i "face de petrecanie" trebuie să fie într-adevăr buni prieteni...

Iar în privința socotelii finale, mi-aduc aminte că în România, odinioară, unii clienți precum soțul meu nu cereau chelnerului nota de plată, ci "întristarea"...

EDITH COHEN
Frankfurt.

nou

A apărut

JENIȚA POSMANTIR

MITOCH SFARIM
ȘECARATI

(spicuiri din cărțile citite)

O culegere de texte în ivrit pentru toată lumea. Și pentru toate împrejurările vieții.

"MINIMUM"

Cartea poate fi obținută, trimițînd un cec de 20 (douăzeci) șekeli pe adresa:

JENIȚA POSMANTIR,
STR.ALEXANDER IANAI,
NR.3,
TEL AVIV.

MINIMUM E OM CA TOȚI OAMENII

CLARA DAVIDESCU-BOTZER

PRIMĂVARA
ŞI
PLANTELE MEDICINALE

Este un lucru îndeobşte cunoscut că plantele medicinale sînt un izvor de lecuire pentru multe stări de boală. Ele constituie un mijloc simplu, fortifiant, echilibrînd organismul şi restabilindu-i armonia de funcţionare.

Aceste plante ne sînt accesibile, fie prin intermediul magazinelor specializate, de unde le putem cumpăra pregătite pentru consum, fie din piaţă, dar atunci ele trebuiesc uscate pe coli de hîrtie într-un loc întunecos şi ferit de umezeală. După uscare, ele vor fi conservate în borcane de sticlă de culoare închisă, sau în săculeţe de pînză, uşor de confecţionat în casă.

Plantele se folosesc sub formă de infuzie, spălături sau aplicări.

INFUZIA: Se obţine prin opărirea plantelor cu apă clocotită, după care se lasă cîteva minute şi se strecoară.

Pentru băile de plante, ele se risipesc în ligheanul sau baia cu apă cît mai fierbinte, pentruca organismul să poată transpira ulterior. Este bine să se ştie dacă există sau nu contra-indicaţii pentru astfel de băi fierbinti.

In cazurile de SINUZITĂ, se opăreşte o linguriţă plină-vîrf cu flori de muşeţel uscate într-un sfert de litru de apă. Se lasă 5 minute, se strecoară şi se bea, cu înghiţituri mici, de două ori pe zi. În schimb, pentru GINGIVITE, se va lăsa infuzia să se răcească bine şi se va face cu ea gargară (jumătate de pahar), după fiecare masă şi după ce ne-am spălat pe dinţi.

În cazul ASTENIILOR DE PRIMĂVARĂ, un ceai fortifiant se poate prepara din: 15 gr, frunze de urzică, 50 gr. muguri proaspeţi de soc, 15 gr. rădăcini de păpădie şi 50 gr. flori de ciuboţica cucului. Turnăm o ceaşcă de apă clocotită peste o linguriţă plină vîrf din amestecul de mai sus, se strecoară şi se bea în înghiţituri mici. Se repetă de 2-3 ori pe zi. Se poate îndulci cu o linguriţă de miere.

URZICA (urtica urens) are efecte antimigrenoase (3-4 ceşti pe zi), ca şi cel de "coada soricelului" (ACHILEA MILLEFOLIUM); iar stările de epuizare fizică sau nervoasă pot beneficia cu mult succes de o ceaşcă pe zi din ceaiul de "coada calului" (EQUISETUM ARVENSE).

Tusca nervoasă se linişteşte de obicei cu ceai de CIMBRU băut dimineaţa, pe stomacul gol, în locul cafelei.

Tot urzica, sub formă de băi zilnice la picioare, reglează circulaţia sîngelui în membrele inferioare.

Frunzele de MENTĂ au efect calmant în stările de oboseală mare, mai ales dacă sînt urmate de dureri de cap.

Blondele îşi pot menţine o culoare naturală frumoasă a părului, ca şi o stare de sănătate permanentă a lui, dacă se spală pe cap cu ceai de muşeţel.

Tenul poate beneficia de-asemeni de ceaiul de muşeţel, ochii de ceaiul de flori de albăstrele, etc.

INCREDE-TE PE DEPLIN :

ÎMPREUNĂ CU DUMNEZEU NU MI SE POATE ÎNTÎMPLA NIMIC RĂU.

MB

POŞTA

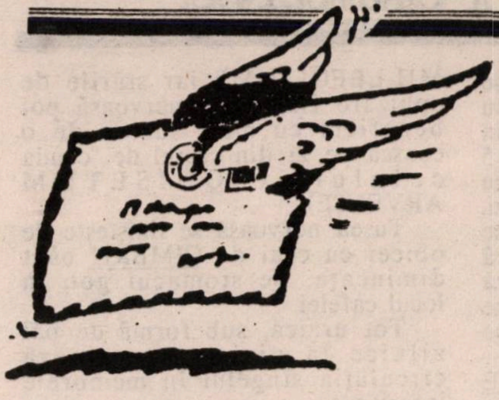

"Ş-apoi pînă cînd, pînă cînd, pînă cînd..."

Mi-am amintit recent de frumoasa romanţă "Tristă Duminică" şi de cîntecul popular "Ş-apoi pînă cînd, pînă cînd, pînă cînd, o să te-aud aşa mereu oftînd..." Vă rog să-mi răspundeţi dacă se poate, pînă unde poate merge inconştienţa şi prostia "Poporului Cărţii"? După ce s-a închinat la viţelul de aur, a creat "Poporul palestinian" şi pacea mult visată, a planificat un Orient Mijlociu "hadaş", găluşcă pe care toţi doreau să o înghită. Apoi a ajuns în final la război cu teroarea. Israelul nostru a căzut astfel în propria lui cursă. Oare pînă cînd ? pînă la al doilea Holocaust?

ALFRED MANEA
Tel Aviv

O concluzie tendenţioasă

Articolul de pe pagina I-a din nr. 108 al revistei, referindu-se la alegerile din Israel, se încheie cu următoarele cuvinte: *"...nu alegem între două partide, ci între a fi sau a nu fi. Pur şi simplu"*. O concluzie pe cît de patetică, pe atît de - după părerea mea - nejustificată, panicardă şi tendenţioasă. Cu atît mai mult cu cît, în aceste zile, terorismul loveşte puternic şi extrem de dureros, încearcă să zdruncine moralul nostru, să întroneze panica şi deznădejdea.

Israelul este prea puternic ca cineva să-i ameninţe existenţa. De acord, este realmente un moment important dar problema care se pune nu este existenţa Statului ci alegerea căii celei mai potrivite pentru a-l feri de lovituri şi pentru a-l întări.

Din păcate, nici partidele politice şi nici oamenii politici nu ne ajută. Ei sînt ocupaţi fie cu devansarea alegerilor cînd socotesc momentul prielnic (stînga), fie cu tocmeala pentru scaune ministeriale şi locuri în parlament (dreapta). Sînt semne acum, cînd suferim atît, că şi unii şi alţii percep altfel realităţile şi încearcă un alt discurs.

C. VIDRAŞCU
Bat Yam

"Domnului Profesor, cu drag !"

Primul meu contact cu alfabetul ebraic s-a "întîmplat" în momentul pregătirii Bar-Mitzvei. Litere, consoane, vocalizări. Aparent complicat, mai ales că nu înţelegeam ce citesc, decît după traducerea în româneşte. Dat fiind condiţiile României din 1973 chiar şi acest lucru era o mică performanţă. Cîte-un cuvînt - ici, cîte unul - colea, am prins şi eu din zbor "Shalom", "Toda raba", "Leitraot", etc. Iată însă că timpul trece, autorităţile (la vremea respectivă numai cu ordin "de sus") mai închid un ochi şi la Comunitatea Evreilor din Iaşi ia fiinţă un curs de ebraică. Ca să nu bată (prea) tare la ochi, este intitulat "Talmud Tora". După un scurt interval de ezitări, care acum mă amuză (Ce-o să zică X? Oare nu ne ia în "colimator" cineva de la...?), m-am înscris. Am avut astfel nepreţuita şansă (nu exagerez de loc !) să ajung în clasa profesorului despre care vreau să vă scriu, Şlioma Friedenthal.

La început, lucruri simple. Alef-bet-ul, grupuri de 2 şi 3 litere, exerciţii de citire şi scriere. Încă un pas: pronumele personale. Încă un pas: primele substantive. Şi tot aşa, din pas în pas, am început să parcurgem şi binianurile şi şem atoar şi smihut şi multe, multe altele. Deşi numai cu o lecţie de 2 ori pe săptămînă (din care scădem vacanţele, sărbătorile), talentul didactic şi nemărginita răbdare a profesorului nostru ne-a făcut să ne însuşim un bagaj enorm de cunoştinţe lingvistice (proportions gardées).

19 septembrie 1995, ora 23,45. Fostul cursant aterizează ca ole hadash pe aeroportul Ben Gurion. Nu mai intru în alte amănunte ci vă spun doar finalul: 10 zile de ulpan la clasa cea mai avansată, pe care am părăsit-o din... lipsă de noutăţi. Liber pe stradă, liber la telefon, liber în magazine, liber... peste tot.

În încheiere: a). Cine se află la Iaşi sau pe-aproape şi are de gînd să facă alia - o trimitere nebănuit de utilă: Comunitatea Evreilor Iaşi, clasa de ebraică a D-lui Prof. Friedenthal; b). "last, but not least" - *Toda raba Mar ha'More ha'lakar sheli !*

Cine doreşte să ştie ce-am scris cu caractere cursive, să urmeze indicaţiile de la punctul a).

PAUL ZILBERMAN
Herzlia Pituah

Nume

În numărul 70 al revistei MINIMUM a apărut o notiţă a subsemnatului în care arătasem originea numelor de evrei din Moldova; întîlnim foarte multe numiri de meseriaşi, şi am dat atunci 15 exemple. Între timp am mai găsit astfel de numiri, ajungînd la 39. Trimit acum lista în întregimea ei:

Alămaru, Argintaru, Bărbieru, Blănaru, Boiangiu, Butnaru, Casapu, Căciularu, Căldăraru, Căruceru, Ceauşu, Cioclu (!), Ciubotaru, Ciuraru, Cojocaru, Crîşmaru, Croitoru, Curelaru, Dascălu, Dulgheru, Făinaru, Fieraru, Fîntînaru, Frînghieru, Livadaru, Mătăsaru, Moraru, Olaru, Petraru, Pietreanu, Pitaru, Rotaru, Sacagiu, Sandlaru, Sticlaru, Stoleru, Şaibovici, Tălmaciu, Torcătoru.

ING. NORBERT CĂLIN
Bat Yam

Tovarăşe Colonel, vreau să-mi înşel nevasta !

Era în 1973. După multe "negative" la cererea de paşaport pentru o vizită în Israel, soţia mea a primit o programare la o audienţă în str. Nicolae Iorga. Temîndu-mă că malformaţia congenitală cardiacă a soţiei ar putea avea efecte dezastruoase, am ţinut să intru cu ea în audienţă. Lucru contrar uzanţelor şi, deci, nepermis.

Într-un birou imens, pentru impresionare, ne-a întîmpinat un tip scund şi îndesat, bine hrănit şi - mai ales - bine irigat cu alcoolice. Încruntat şi arogant, mi-a comunicat că la el nu se intră cu avocat. Atunci am luat poza zîmbitoare şi tîmpă a "Soldatului Švejk", precizînd că n-am nici o intenţie de a interveni în treburile interne ale instituţiei ce cu onoare reprezintă. Am promis să stau mut şi cuminte ca un şoricel, numai de dragul de a asista la ceremonie. În condiţiile astea, a fost foarte măgulit şi cu un gest de sanctitate serenissimă mi-a acordat un loc lîngă uşă, la vreo zece metri de biroul dumnealui.

Cu o figură insipidă şi surîzătoare s-a adresat soţiei, invitînd-o într-un mod ironic să-şi pledeze cauza.

Este o situaţie complet absurdă să-ţi pledezi o cerere, fără să ştii care sînt motivele respingerii ei. La solicitarea soţiei de a i se explica motivele, numai că n-a scos pistolul: *"Noi nu răspundem la întrebări şi dacă n-aveţi nimic de spus în sprijinul cererii, audienţa s-a terminat !"*

Cu toate că era timorată de comportamentul "şefului", a început, cu icnete şi plînsete - spre plăcerea şi satisfacţia brutei - să expună în fapt motivul cererii: soacra mea, femeie bătrînă, suferise o operaţie foarte dificilă şi nu i se dădeau prea multe şanse.

După ce soţia, aproape dîndu-şi sufletul, a terminat ce-avea de spus, timp în care individul, foarte satisfăcut, o privea galeş şi zîmbitor, s-a găsit s-o întrebe dacă mai are ceva de adăugat.

În timpul acesta, sub o înfăţişare calmă, pseudo-absentă, fierbeam de nervi şi de neputinţă. Probabil că l-a intrigat atitudinea mea liniştită şi detaşată, care nu-i aducea nici o bucurie. Aşa că, la ieşirea soţiei, m-a reţinut şi m-a întrebat ce părere am: eram pus la colţ şi tipul aştepta un răspuns. Care ? Pur şi simplu, am dat drumul la cea mai mare tîmpenie posibilă ce mi-a venit în minte instantaneu: i-am descris ce fericire ar fi ca, după 13 ani de căsnicie, să pot în lipsa ei de o lună să-mi fac de cap cu nişte chefuri pe cinste şi - bineînţeles - cu fete. A rămas cîteva clipe perplex. În situaţia dată, nu se aştepta la aşa ceva de la mine. Nici eu ! Speriat, îi pîndeam reacţia.

Întîmplător, am nimerit în plin. S-a fleşcăit complet şi a început să-mi plîngă pe umăr, ce viaţă afurisită are el cu scorpia de nevastă-sa.

L-am consolat, că mie de asta îmi ardea (!). Şi ca să-şi dovedească înţelegerea pentru un suflet geamăn şi suferind, s-a dus şi a mutat dosarul în stînga, la "rezolvate". Dar... Dar cu condiţia să nu-i spun nimic soţiei pînă nu primeşte înştiinţarea. Oricum nu i-am spus. Nici nu m-ar fi crezut. Nici nu era de crezut!

J. ADELSTEIN
Herzlia

L-am auzit pe Gheorghiu Dej vorbind despre Ana Pauker

În numărul 107 al revistei "Minimum" din februarie 1996, fiica Anei Pauker - Tatiana Brătescu - vorbeşte despre ultimii ani ai vieţii mamei sale, în dorinţa de a restabili adevărul istoric cu privire la cele întîmplate. Doresc să fac o completare care să explice de ce a fost înlăturată din conducerea de partid Ana Pauker, aceea care s-a afirmat ca o luptătoare curajoasă, în fruntea P.C.R., în timpul ilegalităţii.

Am participat la prelucrarea făcută de conducerea P.C.R. în 1958, în legătură cu "deviatorii" Iosif Chişinevschi şi Miron Constantinescu. Expunerea lui Gheorghiu Dej a avut loc în sala de şedinţe a C.C. al P.C.R., de lîngă Comitetul Central.

În timpul pauzei, am observat că pe scenă Gheorghiu Dej dădea, foarte agitat, explicaţii unui grup de participanţi care l-au înconjurat. M-am dus şi eu să-l ascult.

"În partidul nostru - spunea el - *nu avem pe nimeni de reabilitat, aşa cum au alte partide din ţările vecine. Să luăm de exemplu cazul Anei Pauker. Cînd veneau tovarăşii să raporteze ceva la conducerea partidului, ei se duceau la Ana Pauker cu care se sfătuiau. În loc ca ea să-i trimită la mine, care sînt secretarul general al partidului - şi numai eu aveam misiunea să le dau directive. Se crease o dualitate a puterii. Atunci m-am dus la Stalin şi i-am arătat că în partidul nostru, Ana Pauker subminează autoritatea conducerii unice. L-am întrebat pe Stalin: «Vă rog să-mi spuneţi cine este secretar general al Partidului Comunist Român, eu sau Ana ?» Tovarăşul Stalin mi-a spus: «Fă cu ea ce crezi !»... Şi am făcut ce trebuia..."* a precizat Dej, schiţînd un gest de îndepărtare a rivalei.

Deci, acesta este adevăratul motiv al înlăturării Anei Pauker.

PROF. V. BORDEIANU
Toronto, Canada

"Să visezi că poţi avea toate femeile din lume este imposibil, dar să tinzi spre acest lucru este perfect omeneşte".

(Valer Şurian, senator P.U.N.R.; după "Academia Caţavencu", Buc. 1996)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

CLINICA DE MEDICINĂ ALTERNATIVĂ "ANITA - REHOVOT"
condusă de un doctor în medicină

*** Homeopatie * Acupunctură * Plante medicinale ***

Tratăm cu succes:
*** Dureri de orice origine * Paralizii (inclusiv faciale) * Astma * Alergii * Nervozitate * Insomnii * Impotenţă * Prostată * Diabet * Colesterol * Hipertensiune ***

DEASEMENEA:
- SCĂDERE ÎN GREUTATE
- ÎNTRERUPEREA FUMATULUI
TEL.: 08-414254; 08-456135

POŞTA

KADISH ŞI SPERANŢE

An de an aştept cu nerăbdare să sosească lunile aprilie şi mai, să vină primăvara. Pentru gingăşia ghioceilor ce-şi fac drum prin stratul alb de zăpadă, pentru mireasma viorelelor, pentru măreţia copacilor în floare, pentru zumzetul albinelor, reîntoarcerea rîndunelelor,- toate bucurii trăite de mine din plin la anii primăverii mele, pe minunatele plaiuri orădene.

Dar de aceste luni mă leagă şi cele mai triste amintiri, vechi de-o jumătate de secol, pe care - totuşi - trecerea anilor nu a reuşit să le şteargă.

Mi s-a interzis de către fasciştii maghiari care stăpîneau atunci Oradea, să mai merg la şcoala la care am învăţat secretul scrisului şi cititului, unde am aflat că omul trebuie să fie om. Nu pot uita.

Ne-au stigmatizat cu steaua galbenă. Am purtat-o. Nu mi-a fost ruşine. Dar trăiam senzaţia nedreptăţii şi minciunii ce ne erau impuse. Nu pot uita.

Ghetoul şi sîrma ghimpată dimprejur, nu le pot uita.

Strigătele celor ce ne mînau şi ne urcau în vagoane de vite îmbrîncindu-ne, glasul locomotivei şi al roţilor de tren, lipsa de aer, nu le pot uita.

Cum nu pot uita lagărele, barăcile şi apelurile zilnice, şi duşurile ucigaşe spre care direcţiile aveau un singur sens.

Nu pot uita primăvara mea "furată", primăvara mea "ucisă".

Şi - mai ales - nu pot uita că am plecat patru, iar sora mea care nu avea decît şaisprezece primăveri, nu s-a mai putut bucura de a şaptesprezecea. Ca şi rudele ce nu s-au mai întors, mari sau mici.

Ne-am reîntors doar trei. Şi - tacit - n-am mai pomenit despre ce a fost, mai ales pentru a nu o distruge şi mai repede pe mama. Am vrut să-i lăsăm pînă în ultima clipă speranţa că-şi va revedea copila ei atît de dragă.

Străbunicii mei se odihnesc în pace în Cimitirul Neolog din Oradea. Au avut parte de viaţă lungă, au trăit în bună pace. Pe monumentul de marmoră aşezat parcă de strajă mormîntului, se află înscrise numele şi datele lor, apoi, o inscripţie mai recentă are rolul de omagiu pentru cinstirea şi amintirea celor mai mulţi dintre urmaşii lor care nu s-au mai întors din călătoria ce i-a lăsat şi fără viaţă, şi fără un loc de odihnă de veci al lor. Citesc, îmi reamintesc şi nu pot să uit.

Împreună cu mătuşa mea, care şi-a iubit enorm familia şi cu care-mi depăn amintirile, am hotărît întocmirea unui arbore genealogic.

Bunicii săi şi străbunicii mei, Aufricht Mor şi Popper Katalin, au întemeiat o familie asemănătoare celor din Biblie, cu 11 copii ce le-au dăruit 22 de nepoţi. Pe străzile Orăzii, la vremea aceea, era greu să treci fără să întîlneşti vreo rudă.

Dar mărimea familiei, în loc să crească, a scăzut treptat la 14, iar la a patra generaţie ajunge din nou la numărul copiilor: 11.

37 de membri ai familiei au fost deportaţi, din care doar 8 s-au întors. 25 au dispărut în camerele de gazare. 7 din primii 11 fraţi au fost deportaţi fără ca vreunul să se întoarcă iar din 10 nepoţi, doar 4 au mai revăzut casa părintească. Iar din 8 strănepoţi, sînt singura supravieţuitoare.

Din ramura mătuşii mele Rozsi Waldmann au fost deportaţi şi exterminaţi cu toţii, 11 la număr. S-a stins întreaga ramură.

Celor ce nu au avut putere sufletească şi au renunţat la luptă, nu le-a trebuit mai mult de trei zile pentru a nu mai fi.

Dar mama mea, repartizată în lotul celor sortiţi pieirii, a avut şi această tărie, şi mai ales o mînă de ajutor întinsă de Dora, care a ajutat-o să escaladeze o mică deschizătură de aerisire din încăperea sanitară alăturată sălii de duşuri ucigătoare. După mulţi ani, Dora a devenit soţia unuia din fraţii mamei mele.

Destinul a fost - în felul lui - favorabil şi tatălui meu. Spre sfîrşitul războiului, cînd cutreieram haotic zona dintre cele două fronturi, coloana tatălui meu a poposit pentru noapte într-un pod cu fîn. Scularea, ca deobicei, a fost anunţată printr-un foc de armă, al cărui glonte a trecut prin piciorul tatălui meu. În zilele următoare rana s-a infectat din praful în care mărşăluia, s-a gangrenat şi tata a leşinat. Aşa a fost găsit de doi orădeni,- peste cadavrele sosite cu camionul spre a-şi găsi somnul de veci într-o groapă comună,- doi medici, prieteni cu el, ce l-au recunoscut, tratat şi vindecat.

Au venit de-atunci şi s-au dus atîtea alte primăveri... dar amintirile şi tristeţea nu se pot şterge.

Primăvara o regăsim acum în privirile lacome de viaţă ale celei de-a cincea generaţii: aşa e viaţa, priveşte şi merge înainte.

KATI BAICU
Oradea, România

În timp ce preşedintele tribunalului citeşte verdictul, avocatul îi şopteşte inculpatului:

– Nu te lăsa impresionat de termenii tehnici. Practic, asta înseamnă că timp de 15 ani nu rişti să te alegi cu vreun guturai fiindcă ai stat între nişte uşi deschise.

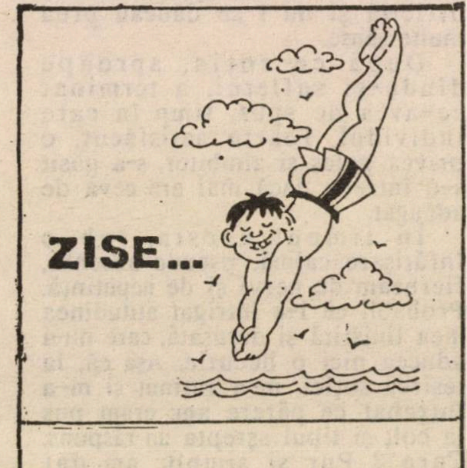

"Dacă Rusia spune că noi sîntem într-o zonă de influenţă a sa, şi noi putem spune că Rusia este în zona noastră de influenţă".
(Adrian Năstase, preşedintele PDSR şi al Camerei Deputaţilor din România; după "Academia Caţavencu", Buc. 1996)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

POŞTA

Eva Şorban, Cluj, România (un mărţişor din cuvinte); *B. Marcus*, Bat Yam (de acord cu Dvs., articolele ex-preşedintelui Haim Herzog, din "Jerusalem Post", pe temele *fierbinţi* ale momentului sînt remarcabile prin echilibrul lor; salutăm şi noi, împreună cu Dvs. pledoaria lui Herzog pentru "curajul şi reţinerea de care trebuie să dăm dovadă în această perioadă dificilă"); *Broida Blumenfeld*, Beersheva (aţi întîlnit cuvîntul «futilă» în cronica lui Andrei Strihan din nr.108 şi, negăsindu-l în dicţionar, sînteţi de părere că l-a inventat autorul cronicii. Nu. Strihan nu se ocupă cu asemenea activităţi futile cum ar fi inventarea de cuvinte aiurea. Termenul există, circulă pretutindenea, el vrea să zică: inutil, zadarnic, frivol, etc. Iar à-propos de frivol, ne oprim aici, nu vrem să facem jocuri de cuvinte pe marginea cuvîntului în cauză); *M. David*, Natzeret Illit (Termenul, destul de neplăcut, pe care aţi avut bunul gust să-l folosiţi la adresa textului din pag. I-a a nr-ului 107, se potriveşte de minune cu tonul scrisorii Dvs.); *Moshe Kreisel*, Ierusalim (nu ştiu dacă "Minimum" este, aşa cum spuneţi, una din cele mai bune publicaţii din galaxia noastră, dar - cu siguranţă - Dvs. sînteţi unul din cei mai drăguţi cititori din această galaxie); *Ing. Radu I. Gaton*, Tel Aviv (observaţie justă; ortografia română trebuie să fie aceeaşi în toate paginile revistei; faptul că în nuvela lui Bashevis Singer unele cuvinte sînt scrise cu â în loc de î, provine din dorinţa redacţiei de a respecta textul aşa cum a apărut astăzi în România. Adevărul e că pe această temă a ortografiei nouă/vechi se poartă vii polemici şi la Bucureşti, iar situaţia e destul de confuză); *Noël I. Ştefan*, Carmiel (a.- d-lui I. Artzi îi puteţi scrie fie la "Minimum", fie la "Ultima Oră", fie la domiciliu: Rh. Brandeis 9/2, Tel Aviv - tel.: 5443507; b.- expresia "Camiona germană Stefi Graff", pe care aţi întîlnit-o în ziarul respectiv, nu e o "perlă" ci, pur şi simplu, o greşală de tipar); *Georges Pârjol*, Paris; *Andrei Roisen*, Orlando, Florida, USA (înţelegem cît se poate de bine grija Dvs. pentru viitorul politic al României dar, întrucît "MINIMUM" nu este o revistă a *exilului* ci o publicaţie israeliană, nu găsim cu cale să ne amestecăm în campania electorală din România); *T. E.*, Viena, Austria (numele se află la redacţie; luăm act, ca şi Dvs., de hotărîrea guvernului român de a-i obliga pe turiştii-auto din Austria să plătească între 400-750 shilingi drept taxă pentru... a ieşi din ţară; luăm act şi credem, ca şi Dvs., că există idei şi mai bune pe lumea asta decît aceea de a institui o "taxă de ieşire"); *Tereza Steinberg*, Ierusalim, *Radu Mitilineu*, Frankfurt/Main, *dr. Dorina Glaser*, Amsterdam (spaţiul nu ne îngăduie să publicăm asemenea grupaje de poezie; vă sugerăm să trimiteţi lucrările Dvs. la revista " IZVOARE ", P. O. B. 7108, Holon

[illegible]

Barbu Temişanu, Natania (eseu interesant, dar lung, lung, potrivit pentru o revistă de tip "carte"; vezi răspunsul de mai sus); *Lică Landskron, Raanana ("În timpul meciului disputat pe terenul din Taibe pe data de 23.03.96, cu echipa din Acco, în urma intervenţiei poliţiei locale contra unor indivizi ce au intrat pe teren, galeria din tribună s-a dezlănţuit cu spume la gură de turbare antievreiască urlînd, de parcă spectacolul fotbalistic avea loc pe un teren din Iran sau Irak, "moartea evreilor". "trăiască(!?!) Ihie Aiaş", "slavă inginerului", etc. Şarja de ură revărsată din piepturile generaţiei tinere din Taibe pune sub un serios semn de întrebare declaraţiile frumoase ale locuitorilor din Taibe împotriva atentatelor Hamasului din urmă cu cîtva timp. Lăsînd la o parte fotbalul şi ancheta efectuată de Comisia de disciplină din Federaţia de fotbal, vreau să cred că şi alţii vor cerceta dacă nu cumva acolo, în vreun colţişor din Taibe nu s-a înfiripat vreo celulă hamasnică a celor ce visează la nimbul de erou nemuritor, cu cheiţa de la poarta raiului la gît".); Teodor Toivi*, (Da. În curînd) *Sorina Malcaş*, Haifa; *Marcel Marcian*, Bucureşti; *Nelu Solomon*, Metulla; *Av. A. S. Backer*, Toronto, Canada; *R. Debora Landman*, Tel Aviv; *av. C. Simşa*, Ramat Iosef; *dr. Magda Greiff*, Beersheva; *I. Nachberg-Evron*, Haifa; *dr. Silviu Ashkenazy*, Los Angeles, USA; *Esther Rosenzweig*, Grenoble, Franţa; *Eugen Goldstein*, Kiriat Yam; *Izu Vaisman, Rehovot; Judith şi Petre Rado*, New York, USA (mulţumim pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii critice; ceilalţi, pe curînd).

Leonard, Haifa (nu cunoaştem adresa profesorului despre care ne-aţi întrebat, dar vă putem comunica nr. său de telefon: la clinică: 49-89)345001, iar acasă: 49-89)349541).

umor

Profesoara către elevi, la o lecţie de istorie:

- Ce ar trebui să se facă pentru ca toată lumea să se înţeleagă ?

- Să se vorbească mai tare.

Cineva se prezintă la o întreprindere care vrea să angajeze un paznic de noapte. Şeful personalului îi spune:

- Avem nevoie de cineva care are fler, care se îndoieşte de tot ce vede, pornind de la principiul că celălalt n-are nici o dreptate.

- S-a făcut domnule, în cazul ăsta vi-o trimit pe nevastă-mea.

Un canibal se laudă, plin de mîndrie, în faţa consătenilor săi, cu frigiderul nou-nouţ pe care l-a cumpărat. Vecinul său îl întreabă:

- Ce e înăuntru ?

- Cei doi tipi care mi l-au adus.

● În Franţa, Alain Delon ia masa într-un restaurant din provincie. O tînără îl priveşte cu insistenţă. Alain Delon îi surîde şi o aude spunînd prietenului ei:

- E minunat! Îţi dai seama, l-am văzut de atîtea ori la cinema, că acum mă recunoaşte!

Un consilier financiar îşi întreabă patronul:

- Declaraţia de impozite v-o întocmesc sincer, sau inteligent ?

CLEPSIDRA

TURISM

EUGEN PREDA, ziarist, fost director al Radiodifuziunii Române; la prieteni.

ANIVERSĂRI

AV. IULIAN SORIN, secretar general adjunct al Federaţiei Comunităţilor Evreieşti din România; 70 de ani de la naştere. Iulian Sorin a fost funcţionar la Departamentul Cultelor, apoi a activat la Comunitate, fiind cîţiva ani de zile director-adjunct al Căminului de bătrîni "Martin Băluş".

DAN MIZRAHI, pianist, unul din cei mai buni interpreţi din lume ai compoziţiilor lui Gershwin; 70 de ani de la naştere; la Bucureşti.

DECESE

AUREL FELEA (75), humorist, autor de texte pentru teatrul de revistă; la Bucureşti, în urma unei grele şi lungi maladii.

Debutant la "Baraşeum"-ul din anii războiului, Aurel Felea a semnat singur, sau în colaborare cu N. Stroe, N. Kanner, Jack Fulga, M. Maximilian, A. Storin, etc., scenarii pentru Teatrul *Tănase*, radio şi televiziune, etc., impunîndu-se ca unul dintre cei mai valoroşi creatori din domeniul satirei şi humorului. A fost căsătorit cu actriţa Didi Ionescu-Felea, de la Teatrul "Tănase".

MIRCEA HERIVAN (65), ziarist, fost director în Ministerul Culturii şi fost redactor-şef adjunct al revistei "Contemporanul"; după 1990, a condus editura "Intercontempres"; la Bucureşti.

MARCEL ROZENZWEIG, fost director la Direcţia presei şi tipăriturilor din România; la Bucureşti. Marcel Rozenzweig a fost acela care, după plecarea silită a D-rului Alexander Şafran din România, l-a propus autorităţilor pe Dr. Moses Rosen (z.l.) pentru funcţia de Rabin-şef.

DAVID BĂNESCU, preşedintele Secţiei de Asistenţă Socială a Federaţiei Comunităţilor Evreieşti; la Bucureşti.

NICU LEBAS (78), pictor scenograf la Teatrul de Operetă din Bucureşti şi la Teatrul de Operă din Köln, Germania; la Köln.

INVITAŢIE

SANDU DAVID, poet; invitat de către Ministerul Culturii din România, în cadrul schimburilor culturale româno-israeliene.

PREMII

Premiul ACMEOR pe anul 1996 pentru contribuţie deosebită la întărirea legăturilor de prietenie româno-israeliene: **CRISTIAN POPIŞTEANU**, redactor-şef al revistei "Magazin Istoric", şi av. **C. VIŞINESCU**, vicepreşedinte al Asociaţiei de prietenie România-Israel.

Carnet

La sărbătorirea nunţii de aur (o jumătate de veac de la căsătorie), felicitări din toată inima soţilor

ALBERT & PERLA KREIGOLD

şi... să-i sărbătorim la nunta de platină !

PRIETENII DE LA "MINIMUM"

Se împlineşte un an de la moartea fulgerătoare a unui mare suflet de artist

CORNELIU TÎNJALĂ-MEDREA

de la Bucureşti.
Un gînd pios în amintirea lui.

PRIETENII DIN ISRAEL

S-au împlinit 2 ani de la moartea ziaristului

ALEXANDRU ALCALAY

Fiul, **EUGEN** şi soţia, **GINA**, îi păstrează amintirea în suflet şi în gînd.

EVENIMENT

A. B. YAFFE ÎN LIBRĂRII: La Universitatea din Tel Aviv va avea loc lansarea cărţii *"Literatura evreilor din România 1880-1940"* de A. B. Yaffe. Prefaţată de Dr. Iosef Eugen Campus, cartea are 480 de pagini şi este prima de acest fel în ebraică.

Notînd că opera cunoscutului critic literar Yaffe - rodul unei vieţi întregi de muncă - reprezintă un moment excepţional în viaţa culturală a *tribului*, nu ne putem împiedica să întrebăm, cu un suspin: pe cînd şi în româneşte ?

SHAUL CARMEL LA BUCUREŞTI: După I. Schechter (editat la "Fundaţia Culturală") şi Tania Lovinescu (Ed. "Cartea Românească"), iată încă un autor care vede lumina tiparului la Bucureşti. Este vorba de poetul Shaul Carmel. Volumul său de versuri, intitulat "Eşti" a ieşit zilele trecute de sub teascurile editurii "Hasefer", a Comunităţii Evreieşti din România. Lansarea cărţii - în prezenţa autorului - a fost programată pentru 25.IV.a.c.

PENTRU "OLTENII" DE LA NOI

Centrul pentru Studiul Istoriei Evreilor din România al Federaţiei Comunităţilor Evreieşti, Universitatea din Craiova, Fundaţia israelito-română "Lumina" Craiova, Camera de Comerţ şi Industrie România-Israel filiala Oltenia, Centrul de studii socio-umane "C.S.Nicolaescu-Plopşor" al Academiei Române, muzeul Olteniei, filiala Dolj a Arhivelor Statului, Federaţia patronatului Dolj, organizează la Craiova o sesiune de comunicări cu tema: **"CONTRIBUŢIA POPULAŢIEI EVREIEŞTI LA DEZVOLTAREA ECONOMICĂ A LOCALITĂŢILOR OLTENIEI"**.

Organizatorii îi roagă pe cititorii care au materiale în legătură cu această temă şi doresc să trimită sau să facă personal comunicări la Sesiune să se adreseze Filialei Oltenia a Camerei de Comerţ şi Industrie România-Israel, strada Bujorului nr. 20, Craiova, căsuţa poştală 216, Of. Poştal 1, tel.: 051-133385, fax: 051-147169.

ALL MERIDIAN TOURS LTD.
TRAVEL & TOURIST AGENCY

AMT

Tel Aviv, str. Ben Yehuda 1 (Pasaj Migdalor)
Tel. 5179393-5179394, 5162040, Fax: 5161049

PENTRU SEZONUL 1996 ROMÂNIA VĂ STĂ LA DISPOZIȚIE ! !

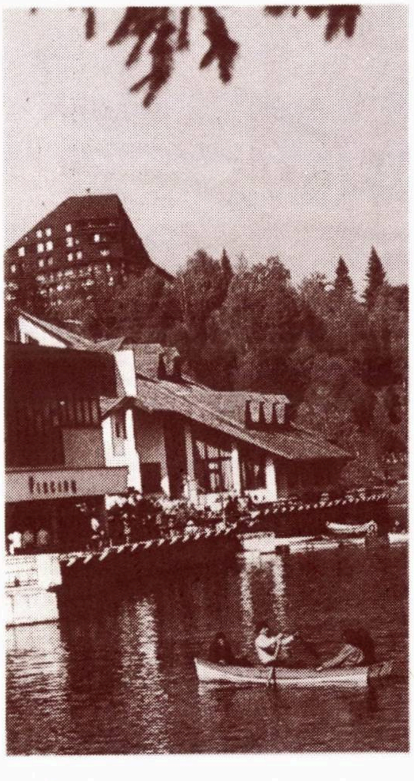

Nou!

INEDIT

'PERLELE CARPAȚILOR'

PIATRA NEAMȚ - POIANA BRAȘOV

9 zile / 8 nopți

- Drumeție și recreere
- Autocar - demipensiune - excursii

●

"ODIHNĂ ACTIVĂ ÎN CLIMAT MONTAN"

POIANA BRAȘOV - SINAIA

9 zile / 8 nopți

Demipensiune - transferuri

Se poate completa
cu orice program suplimentar

- **ÎNCHIRIERE DE MAȘINA - Program individual ! !**
- **PROGRAME DE ODIHNA COMBINATE CU TRATAMENT ! !**
- **REZERVARI HOTELURI ÎN TOATE LOCALITAȚILE DIN ȚARA ȘI BUCUREȘTI**
- **STAȚIUNI DE TRATAMENT:**

**** COVASNA (Hotel "Bradul" și "Căprioara") * FELIX (Hotel "Internațional", "Termal", "Poienița") * SLANIC MOLDOVA * VATRA DORNEI * TUȘNAD * GOVORA * CALIMANEȘTI * BALVANYOS * EFORIE ****

- **STAȚIUNI DE ODIHNA:**

**** BRAȘOV * POIANA BRAȘOV * SINAIA * PREDEAL * PIATRA NEAMȚ ****

PENTRU ORIGINARII DIN HÎRLAU : vizitarea locurilor natale:
Botoșani, Dorohoi, Iași, Succava, Piatra Neamț, Poiana Brașov - 15 zile
EXCURSIE ORGANIZATĂ : 15-28.07

ophir tours

OPHIR TOURS
DEPARTAMENTUL EST EUROPEAN

Stațiuni de tratamente în EUROPA RĂSĂRITEANĂ
Prețul include Bilet de Avion, tratamente medicale și transferuri

CEHIA / Karlovi-Vary
14 zile începînd de la **$ 1358**
Plecări: 23/06, 07/7, 4/08

POLONIA / Krinita
14 zile începînd de la **$ 888**
Plecări: 18/07, 16/08, 12/09

ROMANIA / Felix
19 zile începînd de la **$ 776**
Plecări: În fiecare zi în afară de Duminică

EXCURSII ORGANIZATE

- 7 zile excursie **TRANSILVANIA** **$ 565**
  Plecări la fiecare 2 săptămîni vineri, începînd din 14/06
- 7 zile excursie **MOLDOVA** **$ 565**
  Plecări la fiecare 2 săptămîni vineri, începînd din 21/06
- **MOSCOVA - ST. PETERSBURG - PRAGA**
  11 zile - începînd de la **$1628**
  Plecarea: 24/06, etc.

Prețurile nu includ taxa de înscriere, taxa de aeroport și asigurări

Pentru detalii și înscriere: OPHIR TOURS

Tel Aviv - Rh. Ben-Yehuda 32, tel. 03-5269777, Departamentul Est European: 03-5269775, 5269785
HAIFA, Rh. Haațmaut 62, tel. 04-673011/2
IERUSALIM - ȘLOMȚION HAMALCA 3, tel. 02-252777
GHIVAT-RAM, tel. 02-617217, KIRIAT ȘMONE - Centru comercial, clădirea Tzahar,
Tel. 06-940245, BEER-SHEVA, Keren Kaiemet 32, tel. 07-278515, NATANIA,
Smilanski 15, tel. 09-615027, HOLON, BAT-YAM, RIȘON LE ZION: Kanion Hazahav,
tel. 03-9626726, GIVATAIM, RAMAT-GAN-Katzenelson 121 - tel. 03-6733376,
RAANANA Ahuza 141, tel. 09-460125, NAHARIA, Herzl 75 - tel. 04-9927696
precum și la agentul Dvs. preferat!

minimum

GATA. AU TRECUT ŞI ALEGERILE.
ACUMA E CAZUL CA, MERGÎND LA PLAJĂ, SĂ NE MAI GÎNDIM NIŢEL ŞI LA SUFLETUL NOSTRU.
CĂ O VIAŢĂ ARE OMUL.

ANUL X • NR.111
IUNIE '96 • 11,50 SHEKELI

VACANȚĂ ȘI ODIHNĂ

E.W.T.R.
România
28

OFERTĂ SPECIALĂ

E.W.T.R.

EXCURSIA FAMILIALĂ

DE LA MARE LA MUNTE

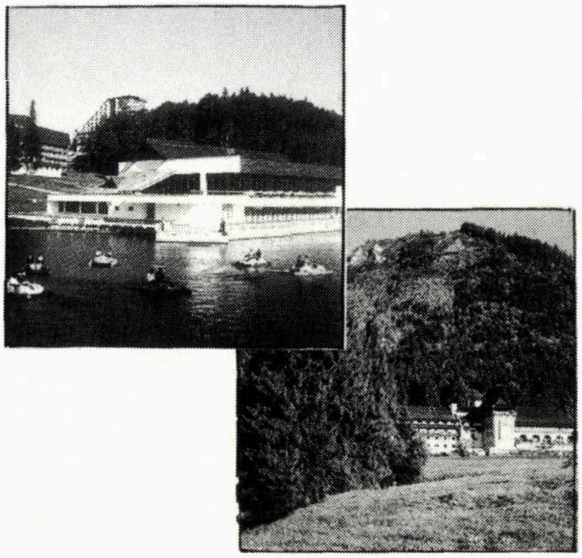

PLECĂRI ÎN FIECARE MIERCURI, ÎNCEPÂND DE LA 12 IUNIE

PROGRAM

7 zile în
stațiunea **NEPTUN**
7 zile în
POIANA BRAȘOV

$ 655
14 zile/13 nopți

Prețul cuprinde:
Bilet de avion, cazarea în camere duble, demipensiune, 1/2 zi circuit litoral urmat de cină cu program folcloric • Dineu festiv la Poiana Brașov • toate transferurile • ghid român de limbă engleză
Supliment pentru camere single - 100$
Copii până la 12 ani - preț redus - 339$

SOLICITAȚI AGENTULUI DVS. DE ÎNCREDERE OFERTA E.W.T.R. PENTRU SEZONUL ESTIVAL

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI
(ceea ce înseamnă 26 mai)

Interesant - aşa cum trebuie să se întîmple în orice întrecere, fie ea sportivă, electorală etc. - a fost că nu s-a ştiut pînă în ultimul moment cine învinge. Optimiştii din ambele părţi s-au temut de victoria celeilaltei părţi. Acest suspense face frumuseţea competiţiei democratice.

Greu de spus - cum s-a spus - că a fost o campanie electorală cam adormită. "Adormită" o fi fost din punct de vedere al violenţelor la care toată lumea s-a aşteptat. N-au fost violenţe... deşi au fost. Totuşi, nu ele au marcat această campanie.

Ea a fost marcată de punerea în balanţă a celor mai mari probleme de viaţă şi securitate ale Israelului. Or, din acest punct de vedere, a fost una din cele mai agitate campanii electorale.

Discutarea şi disputarea acestor probleme nu s-au încheiat odată cu trecerea zilei de 29 mai 1996. Căci a învins numai jumătate din electorat. Si, vorba aceea, cum rămîne cu cealaltă jumătate?

In asta constă defectul, deocamdată ireparabil, al alegerilor democratice: anulează părerea unei jumătăţi a populaţiei.

Alegerile s-au încheiat, dar după cum ştim din experienţa politică de la noi, nimic încă nu s-a încheiat. Incepe o fază nouă, a tentativelor de formare a unui guvern de uniune naţională, de regrupare a forţelor şi de prelungire a luptei electorale pe alte planuri.

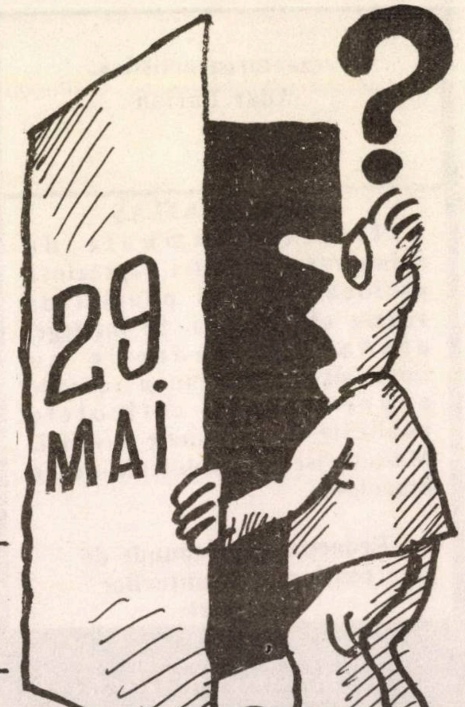

30 DE ZILE

minimum

מינימום
Apare lunar
Redacția și administrația:
Str. Zamenhoff nr.13
64373 - Tel Aviv
P.O.B. 11472, Tel Aviv 61113
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443
Fax numai pentru anunțuri publicitare

Director
Al. Mirodan

Publicitate: 1 inch – 45 şekeli
Carnet: 15 cuvinte – 25 şekeli
Abonamente Israel
6 luni (6 numere): 65 şekeli
1 an (12 numere): 125 şekeli
Prețul include costul expedierii.
Străinătate: (1 an – 12 numere) Europa – 70 dolari; România – 65 dolari; U.S.A., Canada – 80 dolari; America de Sud, Australia, Noua Zeelandă – 95 dolari; Insulele Fidji – 150 dolari
Expediția cu avionul.

Prezentarea artistică:
Adar Darian

Difuzarea: ATLAS
Articolele semnate de colaboratorii noştri reprezintă personalitatea și punctul de vedere al acestora. Se înțelege, aşadar, că redacția nu împărtăşeşte totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacția nu răspunde de conținutul anunțurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM PUBLISHERS
LTD.

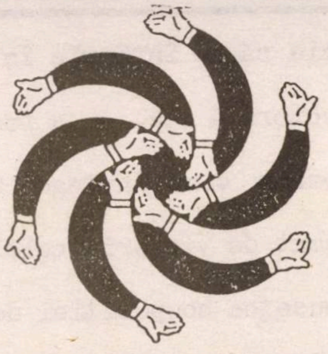

TENDINȚE

ALEXANDRU ŞAFRAN LA BUCUREŞTI

După vizita din 1995 cînd a luat cuvîntul în Senatul României rostind o cuvîntare impresionantă și cu profund ecou în rîndurile opiniei publice, Rabinul-Şef Dr. Alexandru Şafran a fost invitat din nou la București.

Programul vizitei sale cuprinde o primire solemnă la Academia Română, care a hotărît să acorde Dr-ului Şafran titlul de membru de onoare al înaltului for, în semn de prețuire pentru operele sale fundamentale în domeniul filozofiei religiilor.

Consemnăm deasemeni că primăria oraşului Bacău (unde a văzut lumina zilei Dr. Şafran) a decis să-i acorde titlul de cetățean de onoare al oraşului, iar conducerea Universității din Iaşi a conferit înaltului oaspe titlul de Doctor Honoris Causa.

În încheierea vizitei sale, a fost prevăzută o întîlnire cu preşedintele Ion Iliescu la Palatul Cotroceni din Bucureşti.

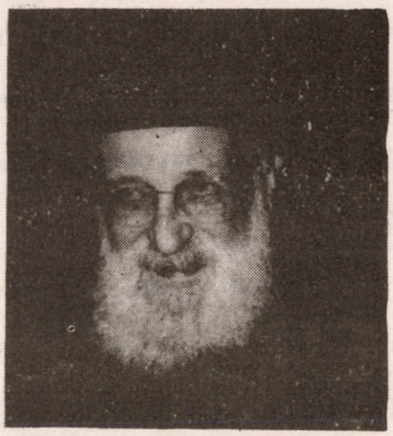

Struma

...nu este uitată. Dovadă mai nouă, înființarea unui comitet ce şi-a propus să sprijine apariția cărții lui Simion Săveanu, din Beersheva, despre tragedia vasului cu *olim* din România, scufundat de-o torpilă în anii războiului, în apele Bosforului.

Comitetul este alcătuit din Rabin-Şef Dr. Alexandru Şafran (care a aflat primul, la ora aceea, despre nenorocire), I. Artzi, Rav Efraim Gutman, Paltiel Segal, A. Reiter de la secția culturală a primăriei oraşului Beersheva, Nathan Cohen, preşedintele HOR Beersheva, Baruch Tercatin, secretar general al Acmeor.

Israel:
Şi ce va fi cu Ierusalimul ?

Un sondaj *Gallup* realizat nu de mult pe tema Ierusalimului a arătat că 52% dintre persoanele chestionate nu cred în promisiunea primului ministru Shimon Peres, că Ierusalimul nu va fi divizat, 36,3% cred în această promisiune, iar 8,2% nu au nici o părere.

Israel: ONU şi noi

"ONU şi UNIFIL au ajutat pe teroriştii din Hizbollah să atace Israelul de la Cana".

(Dintr-o declarație a generalului Dan Harel, New York, 1996).

Israel: După "Oslo"-uri, atitudinea față de Israel s-a schimbat. Dar nu aşa cum încearcă să ne convingă rînjind imbecil anumiți politicieni şi diplomați de-ai noştri.

"În anii '70-'80, perioadă în care teritoriile erau sub completă dominație israeliană, numeroşi universitari de la noi ce vizitau campusurile americane, au fost vehement atacați de către universitarii evrei şi ne-evrei de acolo, mai ales după ce televiziunea lor a proiectat, în repetate rînduri, scene revoltătoare în care soldații israelieni îi persecutau pe palestinieni.

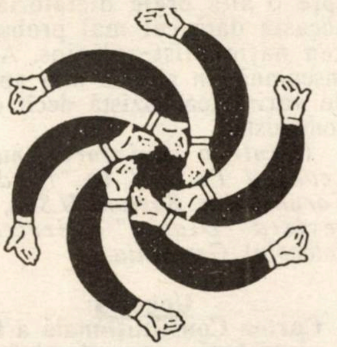

TENDINŢE

Pentru prea-luminaţii studenţi americani, însetaţi de libertate, ce tocmai urcaseră pe baricadele "revoltei" împotriva «establishment»-ului conservator şi reacţionar, Israelul era un stat opresiv ce nu lua în seamă drepturile omului, îi persecuta pe luptătorii pentru libertate şi merita să fie exclus din rîndurile comitetului naţiunilor.

Şi acum ? Acum cînd a luat fiinţă acordul de la Oslo, cînd a avut loc faimoasa ceremonie de strîngere a mîinilor pe gazonul Casei Albe, cînd Autoritatea Palestiniană şi-a primit Gaza şi oraşele şi satele din teritorii?

Ei bine, acum, nu numai că aceste atacuri şi condamnări n-au încetat, ci, dimpotrivă, au devenit şi mai numeroase, şi mai veninoase.

Ni s-a povestit întotdeauna - iar noi am crezut, oarecum - că motivul urii împotriva Israelului, ură manifestată în cercurile aşa-zis "luminate", "liberale" şi "de stînga" - cu toţii doritori de dreptate - este că Israelul ocupă locul şi vrea să domine definitiv teritoriile unui alt popor pe care l-a deplasat... Şi acum, faptele ne scuipă în obraz cu satisfacţie. Ceea ce se petrece în campusuri, a fost scos la iveală de către CAMERA (Comitetul pentru o dare de seamă corectă asupra Orientului Mijlociu în America), o organizaţie inter-religioasă, educaţională, cuprinzînd indivizi cu diferite puncte de vedere, al cărei scop este să combată falsurile tendenţioase şi dezinformarea din reportajele mediei asupra Israelului şi Orientului Mijlociu.

De pildă, o foaie studenţească - *Collegian* - de la universitatea din Massachussets publică cu regularitate materiale de defăimare a Israelului şi Sionismului. Într-un mare miting la Santa Monica, Ralph Schoenman a spus că "Evreii au dominat comerţul cu sclavi, sioniştii au colaborat cu naziştii în efectuarea Holocaustului, Israelul este un stat-apartheid în care palestinienii sînt adevăraţii evrei"(!). Iar cea mai suprarealistă scenă a avut loc la campusul MIT din Boston, unde Israel Shahak şi Noam Chomski au comparat sionismul cu nazismul... Liga contra Defăimării raportează o creştere de 168% a incidentelor antisemite din campusuri...

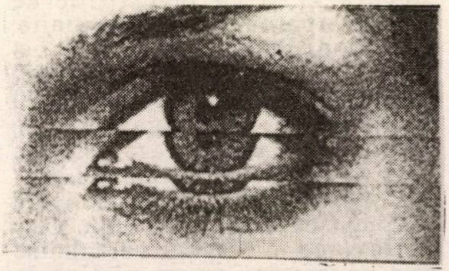

Majoritatea studenţilor evrei rămîn indiferenţi... Cei ce încearcă să combată propaganda anti-israeliană, nu sînt înzestraţi cu argumentele şi mijloacele necesare - "ha-hasbara" israeliană este un monumental eşec - şi majoritatea lor nu reuşesc decît să toarne gaz peste focul atacanţilor. Iar diplomaţii israelieni se auto-felicită pentru uluitoarea transformare în atitudinea lumii întregi faţă de noi: vai ce iubiţi sîntem !

Ce trebuie să mai facem ca să reuşim - totuşi - să intrăm cîndva în graţiile acestei lumi ? Răspunsul este simplu: să încetăm să mai existăm".

(Dintr-un articol de Aharon Megged, romancier, unul din exponenţii stîngii israeliene din anii'60-'80; în Revista "Shishi", 1996)

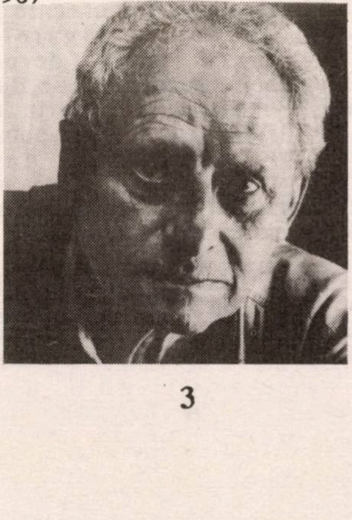

Ochii de mai sus sînt ai lui Megged

Europa: Zidul imbecilităţii ucigaşe

"Lumea va recunoaşte într-o zi că, mulţumindu-se să tolereze ca pe-un bine relativ tot ce se opunea sistemului comunist, caracterizat ca imperiul răului absolut (naţionalism, şovinism, integrism, panteism, arhaisme de tot soiul), Occidentul a ridicat, în faţa prostiei totalitare, un zid al său propriu de imbecilităţi ucigaşe. Acceptarea nătîngă a sfărîmării Jugoslaviei şi pe urmă încurajarea dată secesiunii sălbatice din Bosnia sînt numai cîteva exemple între multe altele".

(Dintr-un articol de Serge Maury, în "l'Évènement du Jeudi", Paris, 1996).

Rusia: alegerile prezidenţiale

În iunie vom cunoaşte nu numai pe noul prim ministru al Israelului, ci şi pe noul preşedinte al Rusiei. Miza e mare, fiindcă în Răsărit se înfruntă două concepţii: continuarea reformelor şi ale procesului numit democratic, pe de-o parte, şi revenirea la putere a partidului comunist, pe de-altă parte.

Actualul preşedinte, Boris Ielţin, reprezentant al democraţiei (sau poate al *"democraţiei"*), după un start greu în campania electorală a urcat spectaculos în sondaje, trecînd de la 13% în martie la cca. 20% săptămîna trecută, şi egalîndu-l astfel pe principalul său rival Ghenadi Ziuganov, conducătorul comuniştilor. Alţi candidaţi despre care se presupune că vor obţine scoruri onorabile sînt: V. Jirinovski (cunoaştem), campion al ultra-naţionalismului, amator de-o Rusie de la Pacific la Atlantic, generalul (în rezervă) Alexandr Lebed, omul "legii şi ordinii" (de care, de fapt, e mare nevoie în hiper-corupta Rusie de azi) şi Grigori Iavlinski, reformist; dar reformist autentic, fără ghilimele.

Interesant de arătat că tactica electorală a candidaţilor seamănă, în multe privinţe, cu cea din Israel: protagoniştii principali se străduiesc din răsputeri să arate cetăţenilor că ei nu sînt aşa cum îi caracterizează adversarii. Fiecare se blindează pe partea unde ştie că e vulnerabil.

Peres vrea să apară ca un lider ferm, dur, "cu care nu se glumeşte". Riposta din Liban

TENDINTE

Ielţin şi *Ziuganov* (jos)

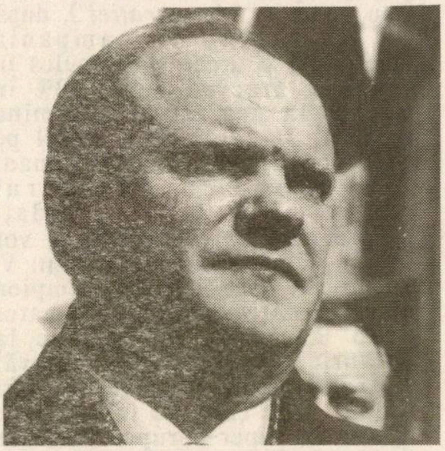

Oştile stau faţă-n faţă

(operaţiunea "Fructele mîniei") a fost o dovadă în acest sens. De podişul Golan nu se mai suflă o vorbă. Retragerea din Hebron a fost amînată pînă după alegeri (să treacă ziua de 29). Despre Ierusalim, nici în glumă să nu mai vorbim. Ielţin, învinuit la rîndu-i de moliciune, bombardează Cecenia de trei ori pe zi, lichidîndu-l cu o rachetă din avion pe generalul Dudaiev. La Kremlin, alianţa dintre Rusia şi Belarus a fost interpretată ca primul pas către refacerea fostei Uniuni Sovietice. Ploconire la picioarele Occidentului ? nici pomeneală: patru diplomaţi de la ambasada Angliei la Moscova au fost expulzaţi pentru (of course) spionaj. De altă parte, Bibi Netaniahu a declarat că recunoaşte acordul Oslo II şi că va discuta cu A.P. (Autoritatea Palestiniană); campania Likudului s-a desfăşurat sub semnul hotărîrii de a continua "procesul de pace". Ziuganov a asigurat pe toată lumea că acţiunea de privatizare a marilor întreprinderi nu se va întrerupe nici măcar o singură zi şi că investiţiile de capital apusean sînt binevenite; apoi, aruncîndu-se în avion, s-a repezit în Germania pentru a-l linişti pe Helmuth Kohl şi a-l convinge că el, Ziuganov, este foarte decis să păstreze relaţiile bune ale Rusiei cu Occidentul.

....Aşadar, acum oştile lui Ielţin şi Ziuganov sînt faţă-n faţă. Cine va învinge ? Singura certitudine este că nimeni nu va cîştiga la primul tur şi că viitorul Rusiei (ba poate chiar al lumii) va ieşi din urne la turul doi, cînd totul va depinde de cuvintele de ordine pe care cei ieşiţi din cursă la 14 iunie (Jirinovski, Lebedev şi alţii) le vor da trupelor lor: "Voi, votaţi cu Ielţin"; "voi, votaţi cu Ziuganov".

Rusia (şi nu numai)

"În Rusia, sub ruinele (marxism-leninismului), rămîne însă acea esenţă care a şi făcut-o iniţial receptivă la marxism, acea esenţă malignă care a rămas necombătută şi care îşi păstrează toată vigoarea. La ce esenţă mă refer? Cele mai puternice forţe din Rusia sînt, după cum relatează toate ziarele, religia şi naţionalismul, care acţionează deseori mînă în mînă. Un avocat rus în vîrstă de 70 de ani, care a petrecut 12 ani în lagărele sovietice, a fost întrebat de un american dacă sistemul politic din Rusia este acum radical diferit. În cele din urmă acesta a răspuns: "Ceva s-a schimbat, dar fundamentul a rămas acelaşi. Acest fundament este mentalitatea oamenilor, care nu s-a schimbat."

"Şi acum o observaţie despre viitor. După părerea mea, Rusia şi Europa de Est se îndreaptă, inevitabil, spre un *finale* etatist, spre o altă orgie dictatorială, de această dată cel mai probabil de gen naţionalist-religios. Aceasta înseamnă un sistem mai apropiat de varietatea nazistă decît de cea comunistă.

(Dintr-o cuvîntare ţinută de Leonard Peikoff la "Ford Hall Forum" din Boston, U.S.A.; după revista "Dialog" (director: I. Solacolu), Germania.

Ungaria:

Curtea Constituţională a fost întrebată: este voie să faci propagandă de jigodie fascistă? Răspuns: Ba bine că nu !

"Curtea Supremă a Ungariei l-a achitat pe Szabó Albert şi pe cei patru "camarazi" ai săi, inculpaţi, în urmă cu doi ani, pentru incitare în public la ură rasială şi folosirea de simboluri totalitare. Judecătorii au examinat dacă acuzaţiile sînt susţinute de probe şi au găsit că acestea sînt inadecvate şi insuficiente.

Albert Szabó este unul dintre cei trei conducători ai Mişcării Hungariste, care a luat fiinţă în aprilie 1994 prin unirea a trei grupări: Frontul Naţional Ungar, Liga celor persecutaţi de comunism şi Partidul Naţiunii Mondiale şi al Puterii Poporului, devenit ulterior Uniunea pentru Bunăstarea Poporului.

Cel puţin parţial, s-a declarat atunci, Mişcarea hungaristă se identifică cu partidul fascist al Crucilor cu Săgeţi al lui Ferenc Szálasi şi cu vechea mişcare hungaristă. Cu acel prilej, Albert Szabó a vorbit ziariştilor invitaţi la o conferinţă de presă despre exemplul înaintaşilor - Szálasi şi guvernul său, ultimul guvern legitim al Ungariei (!) - ca şi despre faptul că Mişcării Hungariste nu are de ce să-i fie ruşine de trecutul ei: hungariştii n-au făcut altceva decît să apere patria ungară împotriva iudeo-bolşevicilor şi a masonilor care o năpădiseră. (Trebuie

Printre conturile secrete evreieşti descoperite în băncile elveţiene, sînt - aşa cum susţine "New York Times" - şi 182 de conturi aparţinînd unor cetăţeni din România.

Păi, să dea cont elveţienii şi de ele !

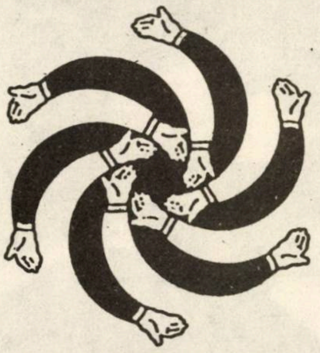

TENDINŢE

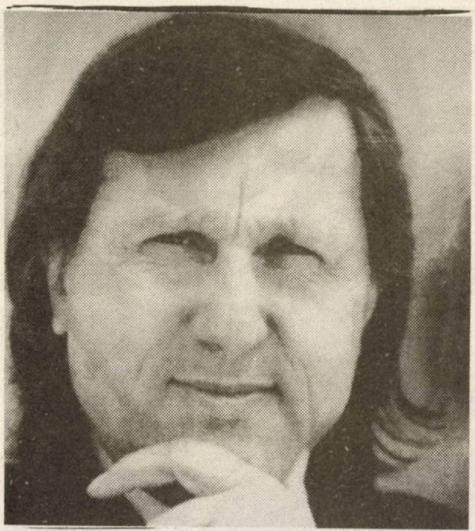

Ilie Năstase: *va cîştiga meciul ?*

precizat că Ferenc Szálasi - condamnat drept criminal de război - şi "Crucile cu Săgeţi" au fost principalii vinovaţi pentru Holocaustul evreilor din Ungaria şi din teritoriile ocupate de ea în cursul celui de-al doilea război mondial).

Pe baza unor decizii anterioare ale Curţii Constituţionale, s-a anunţat că completul de judecată a decis că este permisă declararea publică a oricăror opinii, chiar dacă sînt jignitoare, cu condiţia ca ele să nu îndemne la comportament duşmănos faţă de o rasă sau de o credinţă. Acelaşi lucru, s-a precizat, este valabil şi în cazul antisemitismului".

(După o corespondenţă de Dorin Suciu - în "Adevărul", Buc. 1996)

N.red.: După părerea noastră, în Curtea Constituţională de la Budapesta s-au adunat mari cantităţi de gunoaie.

România: alegerile locale

Alegerile locale din România (pentru primării) - adevărată avantpremieră a alegerilor parlamentare şi prezidenţiale din toamnă - se desfăşoară sub semnul *vedetelor*. Atît partidul de guvernămînt (PDSR) cît şi partidele de opoziţie au căutat (şi au găsit) nume mari din domeniul sportului, spectacolului, etc., pornind de la ideea că acestea vor atrage, magnetic, corpul electoral. Marele jucător de tenis Ilie Năstase candidează pentru postul-cheie de primar al Capitalei. Fotbalistul Necula Răducanu (zis Tamango), candidează la unul din sectoarele Capitalei, mizînd pe admiratorii săi, nenumăraţi, din Giuleşti (Hai, Rapidul !). Atleta Maricica Puică, alergătoare de fond şi campioană olimpică, va reprezenta culorile P.N.Ţ.-CD, de opoziţie. Antrenorul Emeric Jenei (zis Motoraş), fostul soţ al actriţei Vasilica Tastaman, face propagandă în favoarea Partidului Democrat (Petre Roman), ş.a.m.d.

O bombă a constituit-o ştirea că Radu Beligan va candida pentru funcţia de consilier municipal pe lista PDSR. Opoziţia a primit noutatea ca pe-o lovitură-n plex, la box. Căutat de jurnalişti la telefon pentru a confirma sau infirma vestea, celebrul actor n-a fost de găsit zile de-a rîndul. Apoi, el a trimis ziarelor un scurt comunicat: "Nu m-am înscris în nici un partid politic. Am refuzat toate ofertele care mi s-au făcut. Întreaga mea energie o voi dărui teatrului, singurul teritoriu unde mă simt acasă". Declaraţia i-a liniştit pe cei din opoziţie... dar numai pe jumătate. Cotidianul "România Liberă" observă că Beligan desminte înscrierea sa în PDSR dar... nu şi candidatura (ca "nemembru de partid") pe lista partidului de guvernămînt. Oricum, răspunsul lui Radu Beligan este foarte diplomatic, carevasăzică imprecis. În definitiv, nu degeaba l-a jucat el (şi în Israel) pe Talleyrand...

În legătură cu aceasta, un mucalit de la săptămînalul "Academia Caţavencu" observa, pe culoare, că hotărîrea de a-l atrage în campania electorală pe super-starul român vine... de la "*Minimum*". Acum vreo două-trei luni, revista noastră pomenise, mai în glumă, mai în serios de iniţiativa unor cetăţeni din *alia*, de a-l convinge pe Beligan să se stabilească în Israel şi să candideze pe o listă "românească" pentru Knesset. Se pare că ideea a prins, în felul ei. La Bucureşti...

România: D .C.V.Tudor şi imunitatea parlamentară

După lupte seculare care-au durat vreo patru luni de zile, Senatul României a ridicat imunitatea parlamentară a d-lui C.V.Tudor, preşedintele partidului "România Mare" şi directorul foii cu acelaşi nume. Scopul: cunoscutul senator a fost dat în judecată, în anii din urmă, de peste 100 de persoane, pentru calomnie prin presă şi - oricît ar fi, vorba lui George Orwell, unii mai egali decît alţii - justiţia a ajuns la concluzia că senatorul amintit trebuie să se prezinte şi el, ca tot cetăţeanul, în faţa tribunalului.

Dar comentatorii de presă susţin că zgomotul făcut în jurul acestei decizii a Senatului nu oglindeşte de fel realitatea cuprinsă în "istorica" măsură. E vorba, se pare, de mult zgomot pentru... aproape nimic. Din două motive: 1) D. C.V.Tudor va putea fi chemat în faţa tribunalului pentru 11 dosare. Ceilalţi 90 sau 100 de reclamanţi trebuie să aştepte la coadă, pînă cînd (şi dacă) Ministerul Justiţiei va da "*Undă verde*" 2). Procedura este (dacă vrei...) atît de lungă şi amînările atît de dese, încît e puţin probabil ca învinuitul să poată fi condamnat pînă-n toamnă; adică pînă la alegeri. Ceea ce, în traducere liberă, înseamnă că senatorul va putea candida, în linişte, la preşedinţia României.

Japonia:
cam ce înseamnă fanatismul

Ne-am obişnuit cu fanatismul celor din "Hamas" şi "Hizbollah" şi alte Djihaduri islamice. La ordinele şefilor, tinerii discipoli se-ncing cu o centură plină cu explozibil şi urcă-ntr-un autobuz, gata, fără probleme, să ucidă patruzeci de călători, sărind şi ei, cu ocazia asta, în aer.

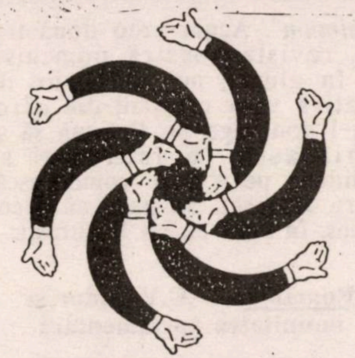

TENDINTE

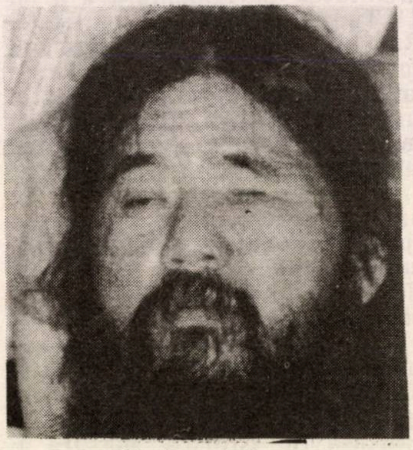

Shoko: shokant

Dar fanatismul este un fenomen universal, îl întîlnim și la case civilizate, cu nivel de trai ridicat foarte și tehnologie ultra-avansată. Ca în Japonia. Unde la procesul intentat faimosului *guru* Shoko Asahara (vinovat de uciderea cu gaze asfixiante a 11 persoane și cu rănirea altor 3700) s-a constatat că ucenicii liderului sînt puși să bea, odată, din apa în care s-a spălat Asahara. E un fel în care tinerii membri ai sectei își dovedesc devotamentul (chiar nemărginit) față de marele conducător.

U.S.A.: prostituția la sfîrșit de mileniu.

"Pentru a fi angajate la cel mai mare bordel din lume, care-și va deschide porțile în 1998 la Las Vegas, doritoarele trebuie să cunoască patru sau cinci limbi de circulație internațională și să fie capabile să deosebească un Rembrandt de un Picasso" - citim în «Evenimentul zilei», din București, care preia o informație din săptămînalul francez «Voici». "Stabilimentul oferă 500 de noi locuri de muncă.

În schimbul unui tarif de 35.000 franci pe week-end, clienții Casei Wanaleiya vor putea juca golf, tenis, și, nu în ultimul rînd, să-și aleagă cîte femei consideră că pot satisface.

4-5 limbi străine

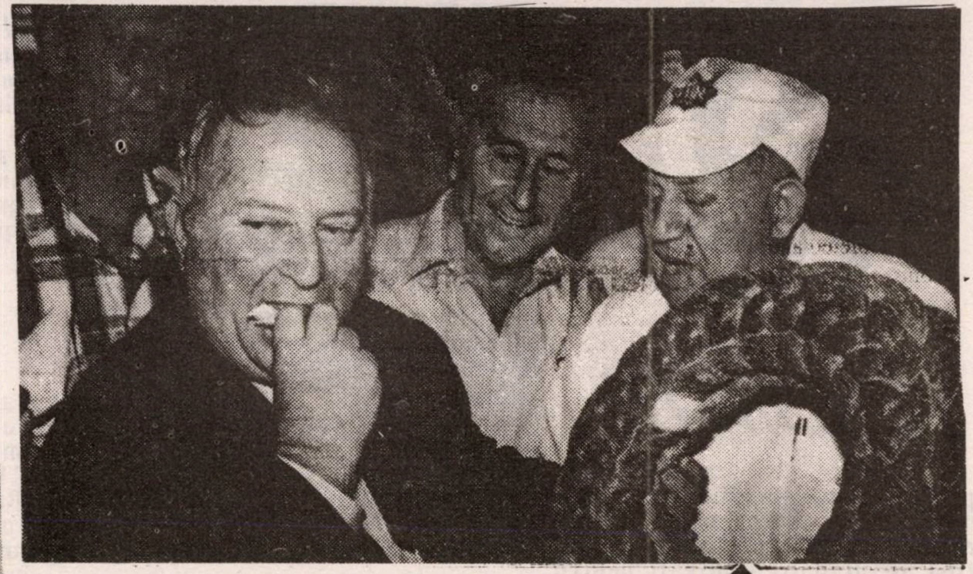

Omul potrivit la brutăria potrivită

Rotofeiul nostru ministru al finanțelor, dl. Baiga (de la beigele-covrigel, cum îl răsfață maică-sa) Shohat, în vizită la brutăria Angel, mușcînd cu poftă dintr-un imens covrig pregătit în cinstea D-sale.

Atenție Baiga, nu te lăsa înșelat de mutrele surîzătoare ale gazdelor: obiectul cel gustos este o aluzie la inflația din ultima vreme; ea vrea să spună că dacă *madadul* va fi tot așa de ridicat - 1,7%! - ca cel recent, o să ajungem la covrigi !

Partidul Meretz susține că Shas-ul a împărțit alegătorilor luminări verzi în pahare de sticlă "sfinte", spunînd oamenilor că cine le va aprinde la 29 mai și va vota cu partidul condus spiritualicește de rav Ovadia Iosef, va intra în rai.

Mi-a stat Shasul.

Actorul Yehuda Barcan, întors nu de mult la credință, a declarat, spre uimirea tuturora, că el vorbește zilnic cu Dumnezeu, primind de la Acesta răspunsuri la toate întrebările, fie direct, fie prin fax.

Chiar prin fax, domnu'Barkan (atenție corectura, să nu iasă Borkan) ?

Vax !

Punctul pe i

30 DE ZILE

Cîteva scrisori cu întrebări
Şi cîteva răspunsuri

Întrebare: - *"Am aşteptat să vă spuneţi părerea despre "anularea" cartei palestiniene cu toate clauzele privind distrugerea Israelului. Dar n-aţi scris nimic în numărul trecut".*

(ec. Victor Komloş, Ramat Hasharon)

Răspuns: - Nici nu prea aveam cum. OEP-ul şi-a dezbrăcat costumul cel vechi, punîndu-l în dulap la naftalină, dar pînă una-alta (recte pînă la alegerile de la noi), umblă fără haine pe el, pe motiv că noul costum va fi gata de-abia peste vreo şase luni de zile.

Întrebare: - *"Cum aţi primit ştirea că funcţionarii de la Mas Hachnasa sînt hotărîţi să intre în grevă ? Cu indignare sau cu înţelegere pentru doleanţele lor ?"*

(Barbu Koppelovici, Hedera)

Răspuns: - Ce întrebare ! Cu entuziasm, desigur... Ideea - bat în lemn să se realizeze - mă îndeamnă să cred că la instituţia cu pricina adie - însfîrşit! - un vînt înoitor, un vînt de solidaritate umană, de gingăşie şi delicateţe; şi că acuşi-acuşi, trecînd prin faţa clădirilor respective, voi ajunge şi eu să văd un afiş precum acela ce putea fi întîlnit, nu de mult, la intrarea fiscului din Londra:

"Astăzi lucrăm.
Vă rugăm să ne iertaţi !"

Întrebare: - *"Asistăm la o cascadă de procese intentate diferiţilor înalţi demnitari din lume. Fostul premier Andreotti, în Italia, foştii premieri Craxi şi Berlusconi, tot în Italia, fostul ministru Alain Carignon în Franţa. De Noriega din Panama am şi uitat. În Japonia acelaşi lucru, ca şi în Bulgaria sau Albania, sau în Belgia unde Wily Claes, fostul secretar general al OTAN-ului a fost dat şi el în judecată. Care dintre toate aceste procese vi s-a părut cel mai interesant din punctul Dvs. de vedere ?"*

(Corina Löbel, Kiriat Yam)

Răspuns: - Procesul intentat la Seul celor doi foşti preşedinţi ai Coreei de Sud, Chun Doo-Hwan şi Roe Toe Woo, acuzaţi de corupţie, fals în acte publice, asasinat politic ş.a.m.d. La acest proces, care se desfăşoară cu uşile deschise, publicul are dreptul, ca-n orice democraţie, să asiste la dezbateri; bătaia pentru locuri este atît de mare, lumea se instalează la coadă de cu noapte, ca la carne, pe vremuri, în Obor încît autorităţile, încercînd să stăvilească mulţimea, au pus în vînzare bilete de intrare, ca la teatru, cu 50 de dolari locul. Înghesuiala din faţa tribunalului nu a dispărut însă de fel, spectacolul a desfundat mahalaua (cum se spune în argoul teatral), iar biletele se vînd la bursa neagră, un loc mai în faţă ajungînd la 640 de dolari.

Toate acestea m-au făcut să tresar, imaginaţia mea a intrat în funcţiune. Păi, dacă s-ar organiza aici un proces al ştiu eu cui, (à-propos de dedesupturile atentatului împotriva lui Rabin), iar judecătorii, în loc să lucreze la tribunal, s-ar instala pe stadionul Bloomfield din Jaffo, cu banii încasaţi de pe bilete ne-am acoperi bugetul pe trei ani.

Întrebare: - *"Am constatat că oridecîteori discutaţi despre tragedia bosniacă, atacaţi cu*

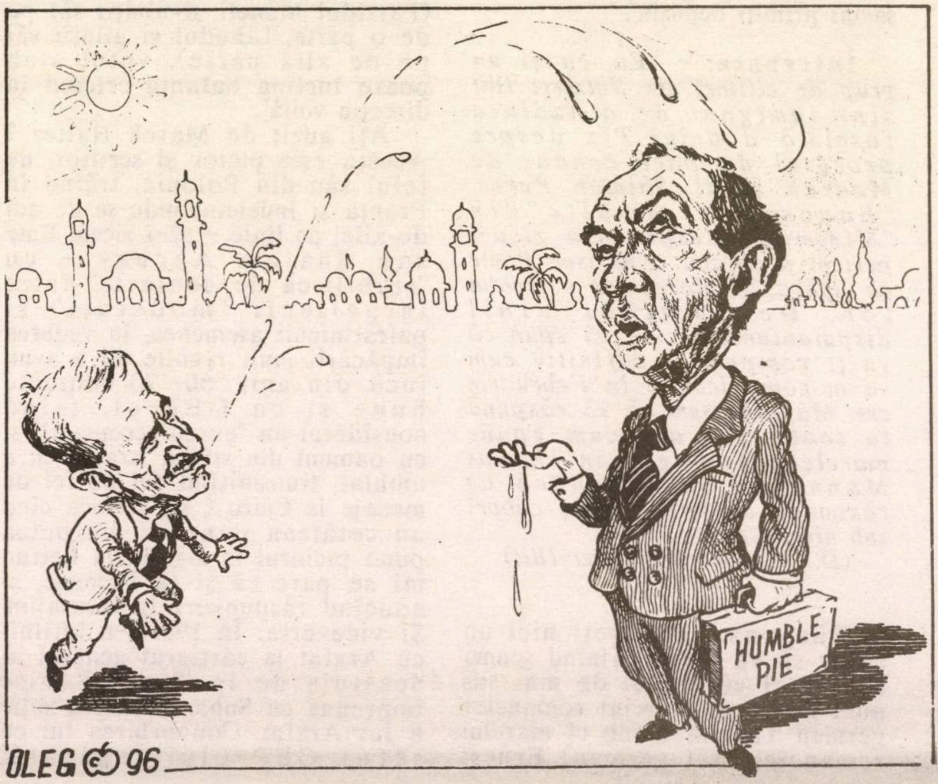

Preşedintele Siriei, Assad, scuipîndu-l (cu artă, drept în cap) pe d. Warren Christopher, ministrul de externe al celui mai puternic stat de pe mapamond, U.S.A. Desenul acesta de Oleg, din "Jerusalem Post" e oarecum "vechi", el ilustrează scuipatul diplomatic cu care l-a tratat dictatorul de la Damasc pe Christopher în zilele tratativelor pentru încetarea focului în sudul Libanului, refuzînd să-l primească (după ce-l invitase !) pe demnitar şi comunicîndu-i mitocăneşte să se întoarcă la Ierusalim şi să vină aici cînd i-oi spune eu. Episodul a intrat în antologie, pata aceasta Washingtonul n-o va putea şterge cu toţi detergenţii de peste ocean.

După cum ziceam, desenul e oarecum "vechi". Dar el e mereu "la zi", fiindcă vorbeşte despre toate cîte i se îngăduie lui Assad (ehe, avantajul de a fi terorist !) în diferite capitale ale democraţiilor lipsite - ca pe vremea lui Hitler - de muşchi şi de perechea aceea de "cojones" (cum zic spaniolii).

virulenţă puterile occidentale pe motiv că acestea ar fi împins la dezmembrarea Jugoslaviei. Dar nu vedeţi că tendinţa aceasta către "dezmembrare" este vizibilă în toată Europa ? În Spania există mişcarea separatiştilor basci, în Corsica nu trece zi fără vreun atentat din partea separatiştilor. Cehoslovacia s-a împărţit în două state: Cehia şi Slovacia. În Italia, Liga de Nord condusă de Bossi militează pentru ruperea Nordului de restul ţării. Fenomenul acesta al separatismului este valabil peste tot, fără excepţie..."

(Dan Fischer-Copil, Raanana)

Răspuns: - Fără excepţie ? Nu-i chiar aşa, domnule Copil ! Există o excepţie. Aceasta este Germania, care, nu numai că nu s-a divizat în statul Bavaria, statul Würtemberg şi aşa mai departe, ci s-a mărit, şi-ncă simţitor, după 1989, înglobînd fosta R.D.G.

Întrebare: - *"Eu cam bănuiesc încotro se îndreaptă preferinţele Dvs. electorale. Asta fiindcă opţiunea Dvs. vine din considerente ideologice şi politice. Dar acum vorbesc din experienţa mea şi a familiei mele. Noi votăm mai mult după cum ne duce mintea şi mai puţin după cum ne spune sufletul; luăm în calcul ceea ce credem că este util pentru ţară şi trecem peste diferite antipatii la adresa unor lideri. Dacă am reuşit să vă înţeleg bine, şi Dvs., de-ar fi să vă luaţi după inima Dvs., aţi vota altfel decît sînteţi hotărît să votaţi."*

(Roland Kupperman, Ierusalim)

Răspuns: - M-aţi ghicit. Recunosc. Într-adevăr, dac-ar fi după inima mea, aş vota cu un partid mic, modest, un partid care a dovedit că înţelege, ca nimeni altcineva, ce ne doare, un partid care, ca s-o spun pe-a dreaptă, ar merita să cîştige toate cele 120 de locuri din Knesset: «Partidul celor ce-au suferit din cauza Băncilor», condus de Ţafrir Ronen".

Întrebare: - *"Am înţeles, din cele citite pe parcursul anilor la «Punctul pe i», că nu aveţi o părere prea strălucită despre conducătorii politici din lumea de astăzi. Cutare din America sau Europa este orb politiceşte, cutare este corupt de banii arabi, cutare se agaţă de scaunul lui cu orice preţ, fără să-i pese că duce ţara de rîpă... Vă întreb: există vreo ţară ai cărei lideri politici să vă producă admiraţie ?"*

(Liana Horodniceanu, Haifa)

Răspuns: - Da. Bulgaria. Săptămînile trecute, trei poliţişti fură ucişi la Sofia, pe stradă, cu gloanţe-n cap, în timp ce încercau să aresteze nişte mafioţi. Asta se întîmplase într-o vineri dimineaţa, pe la nouă sau zece. La prînz, ministrul de interne, Liubomir Nacev (n-aţi auzit de el, dar eu vă propun să auziţi) care, bineînţeles, n-avea nici o vină în cazul respectiv, l-a chemat pe telefonul «scurt» pe primul ministru, Jan Videnov: "vreau să vin pînă la dumneata pentru cinci minute. Acuma". - "Acuma nu pot, vine delegaţia parlamentară din Germania.., pe urmă dau un interview la CNN.., nu se poate să lăsăm pe mîine ?" "Nu". - Înţeleg că e ceva important". "Da". - "..şi că nu poţi să-mi spui prin telefon". "Nu". - "Bine, vino la şapte".

La şapte seara fix, ministrul de interne - tras la faţă - intră în cabinetul lui Videnov, salută, scoase o foaie de hîrtie din buzunar şi o puse pe biroul ministrului, spunînd: "vă rog să-mi primiţi demisia".

Întrebare: - *"Eu, ca şi un grup de cititori din Natzeret Illit sînt indignat de atitudinea fascistă a d-lui Pix despre procesul de pace condus de Maarah şi dl. Shimon Peres. "Bancurile" tîmpite din "Minimum" despre aşa zisu-l pericol arab put a nazism. Poate că unora le place, dar e treaba lor. De gustibus nihil disputantum. Pot să vă spun că va-ţi compromis definitiv cum va-m comunicat şi în Februarie crt. Mă gîndisem să vă răspund la toate dar aşa cum spune marele scriitor german Thomas Mann "mă tem că dacă aş răspunde atacurilor m-aş coborî sub nivelul meu".*

(D. Leizerovici, Naţeret-Illit)

Răspuns: - N-aveţi nici un motiv să vă temeţi. Ţinînd seama de faptul că citatul de mai sus nu-i aparţine marelui romancier german Thomas Mann ci marelui romancier (tot german) Ernest Jünger; ţinînd seama că nu se spune "de gustibus nihil disputantum" ci "de gustibus non disputandum", ţinînd seama că nu se scrie va-ţi compromis ci v-aţi compromis; ţinînd seama că nu se scrie va-m comunicat ci v-am comunicat; ţinînd seama de toate acestea, precum şi de altele aflate în scrisoare, spaima Dvs. este totalmente lipsită de temei: nivelul Dvs. e atît de jos încît nu mai aveţi cum să coborîţi sub el.

Întrebare: - *"Eu sînt mai nou venit în ţară. Mai exact, din 1992. Nu cunosc bine istoria alegerilor din Israel, dar m-a impresionat şi pus pe gînduri o afirmaţie a d-rului Ahmed Tibi, consilier al lui Arafat. El a spus clar: votul arăbesc poate să decidă cine va fi noul prim ministru al Israelului. Am impresia că d-rul Tibi... delirează. (Aici vorbeşte psihiatrul din mine). Cum e posibil ca o minoritate numerică să decidă soarta unor alegeri ?"*

(Dr. Iulian Strelisker, Tel Aviv)

Răspuns: - E posibil, se pare că e posibil. Iar confratele Dvs. d-rul Tibi nu delirează de fel. El a învăţat o lecţie mai veche a lui Arafat care sună aşa: "Într-o ţară ca Israelul, împărţită în două blocuri aproximativ egale (Partidul Muncii şi aliaţii săi pe de-o parte, Likudul şi aliaţii săi pe de altă parte), votul arab poate înclina balanţa oricînd în direcţia voită".

Aţi auzit de Marek Halter ? Acesta este pictor şi scriitor, de felul său din Polonia, trăind în Franţa şi îndeletnicindu-se de ani de zile, pe linie - să-i zicem Ratz sau Shalom Ahchav - cu "stabilirea de contacte" între israelienii "moderaţi" şi palestinienii asemenea, în vederea împăcării mult rîvnite. El a avut, încă din anii '60-'70 contacte bune şi cu OEP-ul, fiind considerat un "evreu acceptabil" şi cu oameni din stînga israeliană; a umblat, transmiţînd fel de fel de mesaje la Cairo (pe vremea cînd un cetăţean israelian nu putea pune piciorul în Egipt), la Beirut, mi se pare că şi la Damasc, şi aducînd răspunsuri la Ierusalim. Şi viceversa. În 1991 s-a întîlnit cu Arafat la cartierul general al acestuia de la Tunis. Venise împreună cu Suha, viitoarea soţie a lui Arafat. Convorbirea lui cu şeful OEP-ului (apărută, împreună cu alte amintiri în cartea "Les Fous de la Paix", scrisă de Halter în colaborare cu francezul Eric Laurent - ed. Plon/Laffont, 1994) răspunde cum nu se poate mai limpede la întrebările Dvs. Extras:

"..Am mai discutat multă vreme în biroul lui Arafat, tot bînd ceai cu miere, băutura sa favorită. Am ajuns şi la alegerile legislative din Israel, şi iată că - deodată - el întrebă:

- Credeţi că dacă Partidul Muncii vine la putere, va fi mai uşor să facem pace?

Şi fără să aştepte, continuă:

- Cum să-l ajutăm pe Peres să cîştige alegerile ?

În faţa privirilor noastre mirate, Arafat preciză:

- Noi putem, să ştiţi că putem. Putem să transmitem un cuvînt de ordine pentru arabii din Israel. Ei votează. Cîteva mii de voturi pot schimba rezultatul scrutinului, în Israel.

Am obiectat atunci că în timp de pace asta ar fi fost o idee bună, dar în plin război... Ia închipuiţi-vă, să te ajute duşmanul ! Cum va reacţiona omul simplu de pe stradă ? Nu se va gîndi la o cursă, la o trădare ?

Fără să răspundă la observaţia noastră, Yasser Arafat întrebă:

- Şi dacă va fi ales, credeţi că va fi de acord să ne întîlnim ?..."

PIX

ZISE...

"Nu eu gîndesc, avem un colectiv de bătrîni"
(Dintr-o declaraţie a d-lui Viorel Hrebenciuc, secretarul guvernului român; după "Academia Caţavencu"; Buc.1996)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

Ce destin ! "Noul" ziar al Histadrutului, "Davar Rishon" a sucombat din motive financiare, devenind, zilele trecute, "Davar Aharon"...

MISS UNIVERS 1996

Alicia Machado (19 ani), din Venezuela, a fost aleasă Miss Univers 1996 la concursul ce s-a desfăşurat luna trecută la Las Vegas.

Fericita cîştigătoare va primi bijuterii în valoare de peste 100.000 dolari, un automobil de lux, va efectua o călătorie în jurul... Universului şi va semna 40-50 de contracte de publicitate, etc., etc.

Alicia în Ţara Minunilor.

בית התפוצות

BETH HATEFUTSOTH
The Nahum Goldmann Museum of the Jewish Diaspora incl. the Abraham & Edith Spiegel Family Bldg.

Iubitorii de muzică din Israel şi din Diaspora, care posedă documente, acte, fotografii, mărturii, etc. despre muzicienii evrei originari din România (compozitori, interpreţi, muzicologi, etc.) sînt rugaţi să ia legătura cu d-na Ruth Guttman Ben-Zwi care pregăteşte o lucrare pe această temă.

Adresa: The Feher Jewish Music Center (for Ruth Guttman Ben-Zwi, Beth Hatefutsoth, Ramat Aviv - POB 39359)

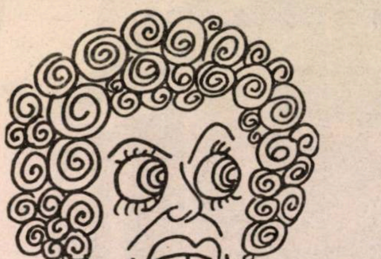

Cu prilejul unei călătorii în Guyana franceză, d-na Shulamit Aloni, ministrul Artelor şi Comunicaţiilor, a vizitat faimoase insulă a Dracului, unde fusese deportat pe vremuri căpitanul Dreyfuss.

Doamnă Aloni, dar nu trebuie să iei ad litteram toate vorbele rostite la mînie de adversarii dumitale şi să te duci acolo unde te trimit ei !

Aflăm din ziare ca d. Gadot, fostul director general al Loteriei de Stat, va primi ca pensie frumoasa sumă de 40.000 shkalim lunar.

Iată un om care, fără să fi jucat, ca mine sau ca dumneata, la loterie, a cîştigat lozul cel mare...

●

De cînd cu revenirea în forţă a Franţei pe arena vieţii politice din Liban, se spune că ministrul de externe al ţării cedrilor, d. Faris Bouez nu mai face nici un pas fără a se cosulta cu cei de la Quai d'Orsay (ministerul de externe al Franţei).

Motiv pentru care colaboratorii săi l-au numit Paris Bouez.

ITZHAK ARTZI

N-o să credeţi; dar din cauza regelui Hussein, colaboratorul nostri I. Artzi este pe cale să devină monarhist !

IORDANIA 1996 - DUŞMANUL PRIETEN

Timp de 48 de ani am aşteptat clipa în care - fiind în posesia unui paşaport israelian - să mă pot urca într-un autobuz cu direcţia Iordania, recte Rabbat Amon şi Petra. De aceea socot că acesta a fost cel mai frumos cadou ce mi l-am putut face în primăvara asta.

Data plecării însă, a căzut - absolut din întîmplare - într-un moment critic. Printre cei 38 de participanţi la excursie ce au alcătuit grupul nostru, au fost cîţiva care au şovăit, datorită crizei din Liban şi a tensiunii cu statele arabe. Şi-au pus întrebarea dacă era înţelept să plecăm tocmai atunci în Iordania. Şi totuşi, majoritatea hotărînd că da, nu s-a mai opus nimeni şi am pornit-o cu toţii la drum.

Iordania este o creaţie artificială a primului război mondial. Englezii au imaginat o Transiordanie alături de Cisiordania (Palestina),- pe al cărei teritoriu declaraţia Balfour a promis înfiinţarea unui "Cămin evreiesc".

Iordania de astăzi - cu cei cca. 4 milioane de locuitori - este o ţară care-şi caută identitatea. La izbucnirea primului război mondial, teritoriul ei actual era un imens spaţiu arid în care trăiau, sub dominaţie otomană, triburi de beduini - oameni ai deşertului. Aici şi-a desfăşurat activitatea faimosul agent britanic, colonelul Lawrence. Ajutat de dinastia Hashemită, în frunte cu regele Feyssal şi urmaşul său, regele Abdallah (bunicul actualului rege Hussein), Lawrence a reuşit să organizeze răscoala beduinilor contra Turciei. Răsplata a fost crearea statului Transiordania, făcut cadou Arabilor prin Declaraţia Lawrence, în paralel cu Declaraţia Balfour.

Iordania actuală este situată de-a lungul rupturii geologice siro-africane: o vale adîncă, rezultatul unei prăbuşiri cataclismice, încastrată între munţi. Aci curg apele, aci se află izvoarele termale ce atrag atît de mulţi turişti, laolaltă cu nenumăratele vestigii arheologice.

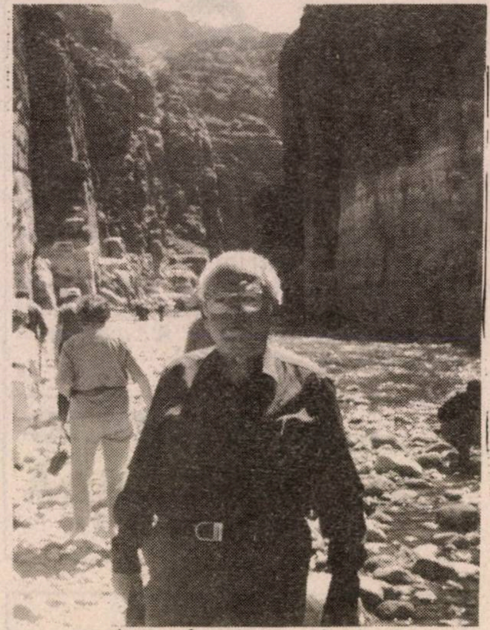

Autorul printre stînci

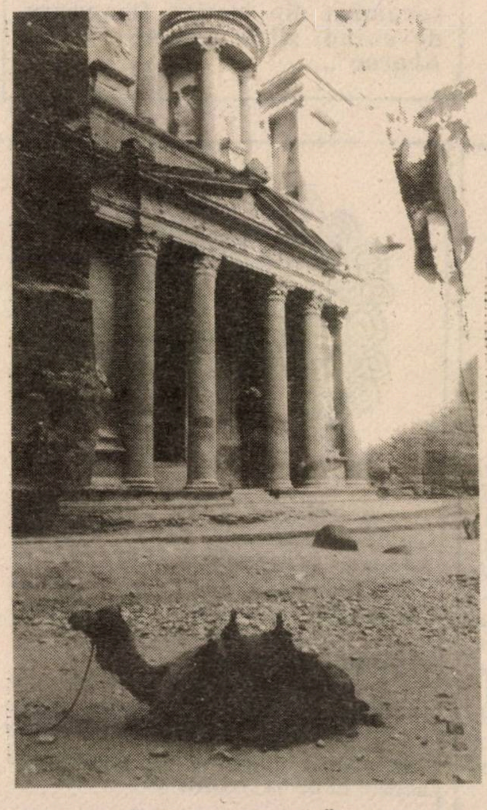

Petra cea magică

Noi am intrat prin punctul de frontieră Ghesher (Podul) Hussein, situat lîngă Beit Shean, în nord. (La întoarcere, am revenit în Israel prin sud, pe la Akaba şi Eilat.)

La graniţă, din motive de securitate, am fost transferaţi într-un autobuz iordanez. Controlul paşapoartelor şi vama au durat un timp aproape insuportabil de lung, din motive birocratice. Aşa că - vrînd, nevrînd, ne-am petrecut timpul lîngă chioşcul de răcoritoare ce vindea şi sandviciuri şi cafea pe shkalim, la preţuri derizorii. Iar după trecerea graniţei, marea figură surîzătoare a Regelui Hussein de-asupra inscripţiei "WELCOME TO THE HASHEMITE KINGDOM OF JORDAN", ne-a şters rapid din amintire toată încordarea.

Iordania ocupă o suprafaţă de patru ori mai mare ca a Israelului. Talpa ţării sînt beduinii nomazi şi cerkezii veniţi din Rusia încă din secolul trecut.

Războaiele contra Israelului au schimbat substanţial situaţia ei demografică, prin faptul că mulţi refugiaţi palestinieni s-au stabilit acolo, Regele Hussein acordîndu-le toate drepturile, inclusiv cetăţenia iordaneză. Aşa se face că, astăzi, 60% din populaţie este constituită din foşti palestinieni, ce se consideră iordanezi sadea, predominînd atît calitativ cît şi cantitativ: pentru ei, palestinienii lui Arafat sînt o altă lume, străină de ei.

Norocul acestei ţări este Regele Hussein (n-o să mă credeţi, dar - datorită lui - sînt pe cale să devin monarhist !): Iordania face parte din acele ţări care au nevoie de un rege înţelept. Regimul este denumit "o democraţie regalistă". În mentalitatea iordaneză, Regele nu este un muritor de rînd. El beneficiază de o charismă -să-i zicem - mistică. Simţi că poporul iordanez crede în el şi în rolul pe care îl îndeplineşte întru propăşirea ţării.

Acolo am înţeles cît de importantă este orice manifestare de prestigiu şi de atenţie faţă de

Rege. Fotografiile lui surîzătoare te întîmpină pretutindeni, în birouri, hoteluri, pe clădiri, la intersecţii. Un Rege fără coroană. Un chip bonom cu un zîmbet cald, cuceritor.

Ghidul nostru de partea iordaneză, povestindu-ne despre el, a remarcat maliţios, la un moment dat, că Regele este la... a patra nevastă. Dar cînd primul ministru a vrut să-i facă o surpriză, prezentîndu-i o statuie care să-l reprezinte, Regele a trimis imediat muncitori care s-o coboare de pe soclu. "Regelui nostru nu-i place cultul personalităţii", ne-a explicat el.

Atentatul de la Cairo, în cursul căruia au fost omorîţi 18 turişti greci (şi care ţintea, probabil, să ucidă israelieni) ne-a cam neliniştit. Totuşi, am hotărît să ne continuăm programul; mai ales că am simţit imediat o schimbare în atitudinea gazdelor noastre, în sensul bun al cuvîntului: au apărut feţe noi de securişti pentru paza noastră şi s-au înmulţit măsurile de precauţiune. Se pare că serviciile iordaneze de securitate sînt bine organizate. Nici nenorocirea din Liban nu a provocat vreo atitudine negativă împotriva noastră printre oamenii de pe stradă; doar reacţia presei a fost deosebit de violentă.

Ce se poate vizita şi vedea în Iordania ? Nu numai viaţa primitivă a beduinilor din deşert, sau peisajele ce-ţi amintesc pe-alocuri de cele israeliene sau egiptene ca Neghevul sau Sinaiul. Atracţia cea mare este constituită de vestigiile culturii romane şi ale celei nabateene.

În nordul ţării, la GERASH, situat la 550 m. altitudine, te trezeşti deodată într-un oraş roman perfect conservat în clima aridă, la a cărui construcţie a participat şi Traian, după ce a cucerit Dacia şi a ajuns pînă aici. Trecînd printre coloanele lui Adrianus, se ajunge în Agora, piaţa oraşului, ce se continuă cu Cardo, centrul comercial. Pe parcurs, temple, palate, fîntîni şi un amfiteatru impresionant.

PETRA, oraşul-minune, constituie o atracţie turistică unică: este oraşul morţilor. Nabateenii, urmaşi ai unor triburi arabe, au cioplit în stîncă roşie aceste lăcaşuri în care morţii îşi aşteaptă învierea.

După... ieşirea din deşert ("Honni soit qui mal y pense..."), s-a ajuns la un Canion foarte strîmt, asemănător oarecum cu Cheile Bicazului, în care, uneori, am avut senzaţia că ne vor strivi pereţii: cu atît mai neaşteptată a fost priveliştea ce ni s-a deschis la capătul lui, spre Piaţa Palatelor sculptate în stîncă...

Mulţi tineri israelieni aventuroşi au plătit cu viaţa dorinţa lor de a vedea "Ha Sela Ha Adom" (Stînca Roşie). Astăzi, iordanezii ne primesc cu braţele deschise şi cu cea mai mare ospitalitate.

Capitala, AMMAN, e un oraş cu o jumătate de milion de locuitori, impresionant de curat, de frumos şi modern, cu hoteluri de lux, restaurante, localuri de noapte.

În drum spre Akaba, am schimbat autobuzul cu alte mijloace de locomoţie şi anume, cu tendere deschise şi jeepuri. Călătoria a continuat pe cărări nisipoase, pentru a ajunge la locul unde aveau loc întîlnirile lui Lawrence cu aliaţii săi beduini.

AKABA, portul la Marea Roşie, e de două ori mai mare decît portul nostru omolog, Eilatul. Dar e departe de a poseda frumuseţile sale. De aceea, m-a cam deceptionat.

În Iordânia am simţit literalmente simpatia acordată turiştilor israelieni. Aşa am realizat cît de uşor se poate transforma ura în simpatie, chiar dacă e superficială: ea este, totuşi, instinctivă, şi pe baza ei se pot construi relaţii noi. Spre deosebire de alte ţări, aci marea massă merge alături de conducătorii săi. Iordanezul de rînd consideră că "boom"-ul turistic este un rezultat direct al tratatului de pace dintre noi şi ei. Aşa numitele "pachete turistice", cuprinzînd "Israel plus Iordania" sau invers, le aduc cîştiguri importante, ce le vor uşura destul de repede situaţia dramatică a şomajului de astăzi: 20% din mîna de lucru disponibilă.

Procesul de pace a generat relaţii noi, formale şi neformale, cu cîteva ţări arabe. Dintre toate, pacea cu Iordania are cele mai mari şanse de a servi ca bază de colaborare economică solidă, şi poate chiar politică.

Anunţ afişat în faţa unei săli de şedinţe:
"Intrarea liberă. Ministrul de finanţe va ţine aci o conferinţă la ora 8 seara. Atenţie la hoţii de buzunare".

C.D.R CENTRUL DE PENSII DIN GERMANIA Ltd.
ZENTRUM FÜR DEUTSCHE RENTEN GmbH
TEL AVIV, imobilul KLAL, str. Droianov 5
(lîngă KIKAR DIZENGOFF), tel.03/6299027-8

INFORMEAZĂ:

1. Persoanele care au imigrat în Israel pînă la 30 iunie 1990 şi care pot dovedi că au "Deutsche Kultur" şi că sînt născuţi înainte de luna iunie 1925, pot primi rente lunare de 400-1000 mărci germane.

2. Persoanele care au fost deportate în Transnistria sau au prestat muncă forţată (minimum 18 luni) pot primi rentă lunară de 500 mărci.

3. Văduv sau văduva celor decedaţi care primeau rentă socială prin Irgun sau alte birouri pot primi rentă lunară pînă la 1000 mărci.

Reţineţi:

BIROUL NOSTRU ESTE SPECIALIZAT ÎN REZOLVAREA TUTUROR PROBLEMELOR DE RENTE DIN GERMANIA.

VORBIM SI ROMÂNEŞTE.
CONSULTATII GRATUITE.

ZWI ABRAHAMI
DIRECTOR

RADU BELIGAN

O MESERIE NOUĂ (ŞI BĂNOASĂ)

Radu Beligan nu s-a amestecat în campania electorală din Israel.

Oh, nu.

Dar, în corespondenţa trimisă de la Bucureşti, bate şi el şaua niţel, ca să priceapă iapa.

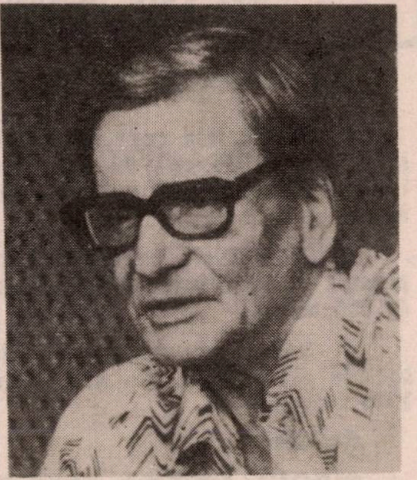

Anul electoral care a început atît de furtunos mi-a amintit de importanţa pe care o are, în asemenea împrejurări, în Occident, un personaj-cheie. Este vorba de consilierul în "marketing politic", o meserie care nu există încă, cel puţin oficial, la noi, dar care nu mă îndoiesc că îşi va găsi amatorii, fiind, pare-se, retribuită excepţional.

Meseria de om politic s-a schimbat substanţial în ultimele două decenii, sub efectul a ceea ce se cheamă "marketing-ul politic", adică ansamblul tehnicilor susceptibile să "vîndă" omul politic, care, devenit un produs de vînzare, trebuie să se supună tehnicilor actuale ale comunicării. Nici una din aceste tehnici nu e nouă în sine, fiecare din ele s-a rodat timp de cîteva decenii, impunînd atenţiei publice diferite produse de larg consum. Totul se bazează pe o nouă sfîntă treime: televiziunea, sondajele, publicitatea în presă.

Care este rolul consilierului în marketing ? Lui îi revine să-şi iniţieze "clientul" în abc-ul tehnicei meseriei. De exemplu, la televiziune, să nu poarte un costum prea deschis sau prea bătător la ochi, ori, cînd e cazul, ca să dezgheţe atmosfera, să apară în pulover. Să aibă tunsoarea care să-l avantajeze, cravata, manşetele potrivite, să nu poarte nimic din ce ar putea şoca pe anumiţi telespectatori, să nu fumeze, să nu aibă niciodată un aer agresiv. Cu ani în urmă, în campania pentru postul de primar al Parisului, Jacques Chirac a arborat un zîmbet care i-a adus victoria. Secretul reuşitei acestui zîmbet a fost ulterior dezvăluit: specialiştii în materie i-au cerut lui Chirac să articuleze cuvintele "UISTITI SEX"! (Pronunţaţi-le şi d-voastră, uitîndu-vă în oglindă şi veţi vedea efectul !)

Toate aceste detalii şi multe altele sînt repetate cu grijă şi criticate în cursul unor interminabile şedinţe imprimate pe bandă video şi analizate de statul major al candidatului.

Acesta trebuie să-şi prezinte mesajul în faţa "pieţei" pe care o reprezintă alegătorii şi să convingă un număr cît mai mare de "cumpărători" potenţiali. Imaginea este la fel de importantă ca şi programul, iar carisma candidatului este uneori determinantă.

Paralel, se duce o muncă mai ştiinţifică pentru o bună cunoaştere a terenului: starea opiniei publice şi imaginea pe care şi-o face despre candidat. Sondajele constituie în această privinţă un indispensabil tablou de bord. Analizînd rezultatele (după sex, vîrstă, categorie socio-profesională, regiune, etc.), consilierul va putea defini efortul pe care va trebui să-l facă omul său în fiecare sector.

De o importanţă capitală este traducerea discursului politic în termeni inteligibili pentru marele public. Consilierul lui Michel Rocard a inventat un personaj mitic, o anume "madam Michu", alegătoare din provincie pe care limbajul politic o sperie. Cînd Rocard se lansa într-o demonstraţie prea tehnică sau prea ideologică, consilierul îl întrerupea sistematic cu vorbele: "Madam Michu n-ar înţelege !"

Ronald Reagan a fost sfătuit de consilierii lui să se împiedice cînd coboară scara avionului şi să se bîlbîie într-un punct al discursului, ca să fie mai "uman".

Cînd e vorba să creeze o impresie de intimitate, politicienii occidentali nu se dau înapoi de la nimic. Mi s-a povestit că Rocard a tăiat cu fierăstrăul o scîndură într-o emisiune TV, iar pe Lionel Jospin l-am văzut eu însumi cîntînd "Les feuilles mortes"...

O altă invenţie a consilierilor este apelul telefonic la domiciliul alegătorilor: "Bună ziua, am un mesaj care a fost înregistrat special pentru d-voastră de...."

Videoclipurile de trei sau patru minute şi-au făcut deasemenea apariţia. Montate într-un ritm extrem de rapid, dau o imagine modernă a candidatului (dar costă foarte scump !).

Iată, pe scurt, ce este consilierul în marketingul politic, acest rău necesar al democraţiilor moderne. Mă bătea chiar gîndul să-mi ofer serviciile de consilier (plătit în dolari, fireşte) dacă nu mă frămînta o întrebare. Încredinţînd experţilor confecţionarea discursurilor, căutînd să nu displacă cutărei sau cutărei categorii de alegători, desvăluindu-ne aspecte din viaţa lor intimă, oare oamenii noştri politici uită că motivele pentru care îi votăm ţin seama în primul rînd de capacitatea lor de a guverna şi nu de calităţile lor de vedete ?

1152 cetăţeni egipteni, în frunte cu o anume Carioca (71 de ani), fostă dansatoare din burtă, s-au adresat tribunalului susţinînd că posedă acte de proprietate, din sec. XV sau XI, asupra terenului unde se află Zidul Plîngerii din Ierusalim.

La început, ştirea m-a năucit. De unde-au mai scos-o respectivii şi pe-asta ? Apoi, amintindu-mi de meseria doamnei Carioca, am venit acasă: egiptenii au scos povestea asta cu Zidul, din burtă.

Ce-a văzut ION LUCIAN zilele trecute, pe-aici pe la noi.

ORAŞUL VIITORULUI

Am avut ocazia să trăiesc un eveniment unic: am asistat la o naştere ! Dar nu o naştere oarecare la care, poate, oricine a participat măcar o dată în viaţă. Am asistat la naşterea unui oraş ! !

Nu ! Nu-i efectul unui soare arzător şi nici o fantezie necontrolată. E o realitate care, poate, va fi obişnuită în mileniul viitor. La amabila invitaţie a primarului **Moshe Schechter,** o delegaţie a ambasadei române, în frunte cu dl. Ambasador **A. Sanislav,** a vizitat şantierul viitorului oraş **MODIIN,** botezat cu anticipaţie "oraşul viitorului".

Pe un platou muntos, la jumătatea drumului între Tel Aviv şi Ierusalim, ca urmare a unei vechi sugestii a lui Moshe Dayan, s-a hotărît clădirea unui nou oraş, care să beneficieze de avantajele plasamentului şi ale mediului. Pe acest platou am văzut ridicate, ca nişte jucării, ca un veritabil joc LEGO, viitoarele cartiere ale acestui aşezămînt urban, cu locuinţe, şcoli, obiective sanitare, comerciale, sportive, bulevarde, stadioane şi baze industriale pentru 30-40.000 de locuri de muncă. Totul pregătit pentru ca, în jurul datei de 1 iulie, cei care vor "veni aici" să dea viaţă oraşului, să găsească totul gata şi strălucitor de nou !

Senzaţia a fost extraordinară ! Mă credeam într-un film de anticipaţie. Din entuziastele prezentări ale inginerului **Egon Lavie,** absolvent al şcolii române de construcţii, care răspunde de întregul complex (din partea ministerului de Construcţii) am aflat unele amănunte care merită să fie semnalate.

Clădirile vor avea 3-4 etaje... pentru a nu depăşi înălţimea unui pom ! Din loc în loc vor fi cîtiva zgîrie-nori, care vor semnifica făcliile vechilor Macabei ! De pe platformele lor se va vedea într-o parte marea, în cealaltă Ierusalimul ! Toate elementele de canalizare, electricitate, telefoane şi... cablu T.V. sînt deja în stadiu de funcţionare, toate fiind realizate SUBTERAN !

Şi mărturisindu-se un vechi admirator al meu, m-a luat de braţ să-mi arate, cu mîndrie, că şcoala care este în faza de finisare... are o sală de exerciţii şi educaţie teatrală !!!

Într-adevăr, oraşul viitorului ! Şi cînd am aflat că acest miracol modern, conceput în septembrie 1993 şi urmînd a fi dat deja în folosinţă în septembrie 1996, a fost realizat în mare măsură de constructori români, m-a cuprins o tristă mîndrie ! Mîndru pentru că am văzut ce POT românii şi trist... vă închipuiţi Dvs. de ce!...

Deputatul arab Abd El Darawshe, amic şi susţinător ani de-arîndul al lui Shimon Peres, a declarat ziarului italian "La Repubblica", după acţiunea "Fructele mîniei", că "Peres este criminal de război şi trebuie judecat de-un tribunal internaţional".

... iar noi, cei din aliaua aia tăcută, dăm din cap înţelepţeşte, amintindu-i d-lui Peres o vorbă românească cu miez: fereşte-mă, Doamne, de prieteni, că....

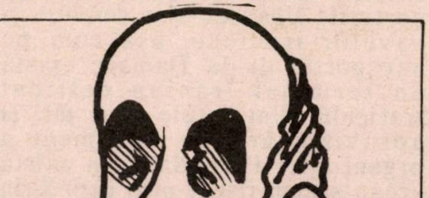

minimum

EDITEAZĂ

• Aveţi in manuscris memorii personale?

Vreţi să vă publicaţi jurnalul intim?

• Doriţi să scoateţi la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?

• MINIMUM este editorul cel mai competent! Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginaţie şi corectură tipografică, coperta, prefaţa şi diferite forme de publicitate vi le asigură

MINIMUM

•

Există, in sfîrşit, o editură:
MINIMUM

CLINICA DE MEDICINĂ
ALTERNATIVĂ
"ANITA - REHOVOT"
condusă de un doctor în medicină

* Homeopatie * Acupunctură * Plante medicinale *

Tratăm cu succes:
* Dureri de orice origine * Paralizii (inclusiv faciale) * Astma * Alergii * Nervozitate * Insomnii * Impotenţă * Prostată * Diabet * Colesterol * Hipertensiune *

DEASEMENEA:
- SCĂDERE ÎN GREUTATE
- ÎNTRERUPEREA FUMATULUI
TEL.: 08-414254; 08-456135

MARTIN MARCUS

ŞI-ACUMA SĂ NE LĂMURIM CE ÎNSEAMNĂ, DE FAPT, HIZBULLAH DIN LIBAN (CEA CU KATIUŞELE) ?

Controversatul război din 1982 (Pace Galilului) se termina cu alungarea lui Arafat din Beirut, formarea unui nou centru OLP în Tunis şi definitivarea unei zone, denumită ulterior "de securitate", menită să asigure liniştea şi stabilitatea în nordul Israelului, zonă cuprinzînd oraşele Kiriat Shmona, Naharia şi aşezările din Galilul Superior. În paralel, elemente musulmane shiite, desprinse din fostul partid Amal condus atunci de Nabieh Beri, se regrupau spre centrul şi nordul Libanului, în zone sub dominaţie siriană ca Baalbek sau în cartierele Beirutului părăsite de palestinieni, Bir al Abd şi Hariik.

Sărăciţi de război, alungaţi de masacrele comise de trupele creştine în taberele de refugiaţi Sabra şi Shatilla, shiiţii libanezi se transformă în teren fertil pentru influenţele iraniene, atît religioase cît şi materiale. Islamul post-homeinist pătrunde în Liban pe calea predicatorilor trimişi de Teheran, veniţi cu ideologie, ajutoare alimentare şi bani. Pe străzile Beirutului apar postere uriaşe ale ayatollah-ului Homeini, încep marşurile militanţilor drapaţi în cearşafuri de înmormîntare, iar sub presiunea acestui Islam primitiv, revanşard şi închistat în el însuşi ia naştere organizaţia Hizbullah - dezmoştenitii lui Allah. În timp relativ scurt, Hizbullah se divide, ca şi alte organizaţii de acest fel, într-o aripă politico-ideologică sub conducerea şeicului Fadlallah şi alta militară, transformată ulterior într-o forţă armată bine organizată în fruntea căreia se găseşte şeicul Nassrallah. Hizbullah adoptă şi numele de "Rezistenţa Libaneză", îndreptîndu-şi eforturile contra Zonei de Securitate şi prezenţei trupelor israeliene pe teritoriul libanez.

Printr-un proces asemănător cumva, foşti luptători creştini din forţele lui Bashir Djumayel şi Samir Djadja se stabilesc în sudul Libanului, locuit de populaţie creştină dar avînd şi o minoritate musulmană shiită. Masiv subvenţionat de Israel cu armament, ajutor umanitar şi permise de lucru acordate libanezilor pe teritoriul israelian, Antoine Lahed formează o forţă combativă antrenată de Zahal, primindu-şi salariile din Israel şi denumită Tsadal,- Armata de sud a Libanului. Colaborînd cu armata israeliană, trupele lui Lahed asigură liniştea în regiune, transformîndu-se ulterior, alături de Zahal, în duşmanul de moarte al organizaţiei Hizbullah.

O provincie din Siria cea Mare

Între aceste forţe libaneze se consolidează bastionul sirian susţinut de 40.000 de soldaţi, cu misiunea oficială de "peace keeping force" cu atitudine "neutră". Oficial, pentru că, de fapt, guvernul de la Damasc consideră Libanul ca făcînd parte din Siria cea Mare, ca şi Palestina de altfel. Pe teritoriul libanez nu există ambasadă siriană, nu se practică un sistem al vizelor, puţinii turişti care trec prin aeroportul Beirutului sînt controlaţi şi de grăniceri sirieni. Prin porturile libaneze Latakie şi Tsor, oameni de afaceri sirieni - sub patronajul statului - exportă şi importă mărfuri, ocolind astfel încercările americane de boicot. Ca urmare a bunelor relaţii dintre Damasc şi Teheran, porturile libaneze sînt deschise şi navelor iraniene, aşa cum pe aeroportul de la Damasc există un terminal iranian destinat traficului dintre cele două ţări şi aprovizionării cu armament a organizaţiei Hizbullah. Nu există vreun sistem fiscal prin care Siria să plătească Libanului taxe pentru folosirea porturilor. Peste un milion de sirieni trăiesc în Liban.

Conducătorul incontestabil al acestui conglomerat rămîne Hafez el Assad. Calm, cu nervi de fier, leader politic "socialist" dintr-o rasă dispărută de pe faţa pămîntului, sirianul îşi administrează domeniul după legile sale, reuşind să forţeze mîna conducătorilor lumii, inclusiv a lui Bill Clinton care l-a vizitat deja de două ori la Damasc. Cînd nu e invitat la conferinţe economice sau nu vrea să participe la conferinţe internaţionale ca cea de la Sharm-el-Sheih, Assad slăbeşte hamurile organizaţiei Hizbullah, permiţîndu-i să bombardeze nordul Israelului, scontînd pe bună dreptate - din punctul său de vedere - pe reacţiile militare limitate ale armatei israeliene. Din experienţă, Assad ştie că nu există soluţie militară în Liban, iar din războiul "Pace Galilului" a învăţat că avantajele politice nu se cîştigă numai pe cîmpul de luptă. Iată-l acum, după terminarea operaţiunii "Fructele mîniei": nu s-a împotrivit militar aviaţiei israeliene, nu a "observat" pe cei doi soldaţi sirieni ucişi în bombardamente, nici măcar declaraţii politice belicoase n-a făcut. A urmat tragedia de la Cana iar Assad, din turnul său de fildeş de la Damasc, şi-a convocat propria sa conferinţă internaţională, cu pelerinajul lui Christopher, Primakov, Velayaty, de Charette, Agnelli, Nasrallah şi preşedintele parlamentului libanez, Nabieh Beri. Cu toţii gravitînd în jurul său, solicitîndu-i serviciile, transformîndu-l în singurul conducător capabil să rezolve, prin tratative, criza din regiune. Pentru Israel, Assad a avut un mesaj foarte clar: dacă nu se reiau negocierile privind retrocedarea Golanului, Hizbullah are mînă liberă.

Israelul pierde, Assad cîştigă

Ca deobicei, după cea de-a patra operaţiune militară, Israelul obţine anumite avantaje imediate, dar nu speculează situaţia şi-şi pierde din prestigiul internaţional. Masacrul de la Cana pune Israelul într- o lumină mai mult

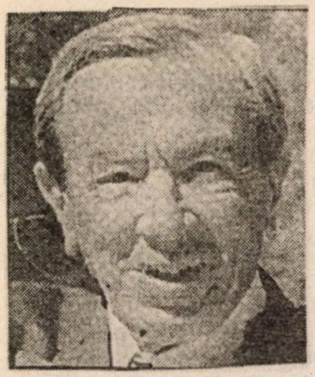

CHRISTOPHER:
rîndul viitor o să-i facă şi pantofii lui Assad

EVGHENI PRIMAKOV
Ministrul de Externe rus:
Ia să revenim noi, niţel, în zonă

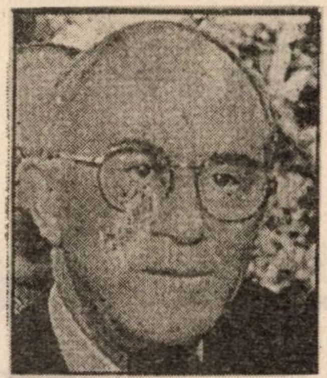

HERVE de CHARETTE
Ministrul de Externe francez:
poate iese ceva şi pentru Franţa din afacerea asta

SUZANA AGNELLI
Italia:
oh, che bella voce !

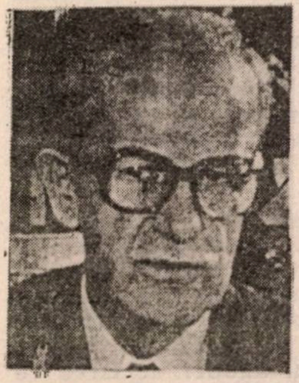

HAFEZ EL ASSAD:
s-a venit la el ca la Înalta Poartă

ALI AKBAR VELAYATY
Ministrul de Externe iranian:
patronii de la Teheran

NABIL BERI
Preşedintele Senatului libanez
şeful mişcării "Amal"

HASSA NASRALLAH:
Bossul Hizbullah

decît negativă, nu scuzele şi nu explicaţiile pot contrabalansa imaginile transmise de CNN. Copiii morţi şi trupurile carbonizate redemonizează pentru cine ştie a cîta oară imaginea internaţională a Israelului, mult îmbunătăţită după moartea lui I. Rabin (z.l.). Mai mult decît atît, se dezgroapă afacerea măcelului din 1982 de la Sabra şi Shatilla, cînd trupele creştine uciseseră peste 400 de musulmani sub ochiul "tolerant" al lui Sharon, provocînd ulterior căderea guvernului Beghin în Israel. În episodul nefericit de la Cana nu se mai pune problema unei "responsabilităţi administrative" ca în 1982, acum faptele sînt evidente: artileria israeliană a "asasinat" 100 de refugiaţi civili, relevînd - conform propagandei arăbeşti preluată de marile posturi de televiziune internaţionale - "adevăratul obraz al Israelului şi firea bestială a Zahalului".

Este adevărat, pentru moment bombardamentele cu rachete în Nordul ţării au încetat, dar Hizbullah există şi va continua să existe. Comisia "Cana" (ce coincidenţă ! în 1982, Sharon era acuzat de comisia Cahan) va găsi vinovatul de servici, probabil tunarul. Între timp, în faţa Muzeului Tel Aviv, Dan Almagor din "Shalom Ahshav" strigă: "sîntem un popor de ticăloşi !", Taleb Asana - deputat arab din Knesset îl acuză pe Shimon Peres de "asasinarea copiilor", arabii israelieni demonstrează în toată ţara împotriva Statului. Business as usual.

Pace Galilului şi Fructele mîniei. Nume frumoase, cu subînţelesuri şi conotaţii umaniste. Nu invidiez acest nou guvern israelian ţinînd în mînă alt acord de încetare a focului (al cîtelea?), garantat de unii şi sponsorizat de alţii. Nu-l invidiez pe bietul Warren Christopher, obligat să suporte toanele Damascului, colecţionar al unei imense cantităţi de "ore Assad". Însă, omeneşte, îl invidiez pe Hafez el Assad, cel ce se înfruptă acum din fructele mîniei.

Regele Marocului, Hassan al 2-lea a cerut - în cursul unui interview luat de postul de televiziune "France II" - tuturor israelienilor originari din Maroc să voteze la 29 mai cu Shimon Peres şi Partidul Muncii.

În felul acesta, el a încălcat principiul - suveran - al neamestecului în treburile interne ale altor ţări, scoţîndu-şi în mod surprinzător, masca de imparţialitate pe care o purtase de-alungul anilor.

Acum, regele e gol.

PE LEGEA MEA

o rubrică de
G. MOSARI

CONTRACTE (2)

Cititorul: *Cum poate fi asigurat cumpărătorul unui apartament de la constructor (cablan) că va fi înregistrat la Tabu ? Şi ce se întîmplă cînd vînzătorul e un particular oarecare ?*

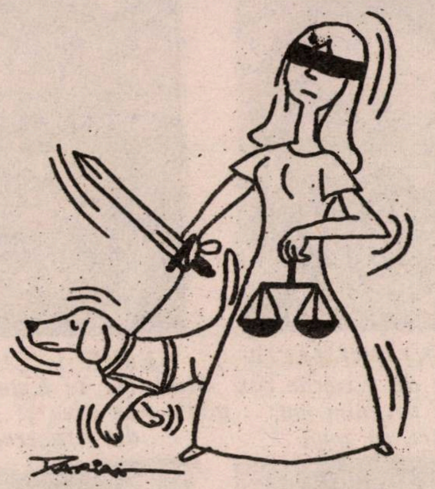

Cablanii construiesc clădirile pe terenurile lor, sau pe care le-au achiziţionat, dar datorită formalităţilor, încă nu figurează pe numele lor; sau sînt arendate, de pildă, de la Administraţia Bunurilor Funciare.

La terminarea fiecărui bloc se poate face şi înregistrarea la Tabu, adică înscrierea fiecărui apartament pe numele celui care l-a cumpărat.

Totul pare simplu, dar în realitate e complicat, în special datorită birocraţiei. În primul rînd, e necesară "parcelaţia", adică împărţirea suprafeţelor de teren pe care s-a construit, în aşa fel încît fiecare apartament să poată fi identificat ca o unitate separată.

În al doilea rînd, se impune operativitatea cablanului în pregătirea documentelor, ca şi... buna lui credinţă.

De ce spunem asta ? Pentru că unii constructori tergiversează cu bună ştiinţă înregistrarea la Tabu, deoarece - din momentul înscrierii ei - nu mai au nici un control asupra operaţiunilor de vînzare-cumpărare pe care le fac proprietarii. Unii constructori, în scopul de a obţine venituri suplimentare, indiferent cum, menţin clădirile sub administraţia lor, interzic transferurile de proprietate fără acordul lor, pretinzînd sume importante în schimbul acordului pe care-l dau şi operaţiunilor scriptice pe care le au de îndeplinit, etc.

De aceea, cumpărătorii locuinţelor de la cablan, ca primă măsură de asigurare, trebuie să pretindă înscrierea menţiunii de "atenţie" în Tabu (în ebraică: "earat azara"), prin care se specifică precum că cetăţeanul X a cumpărat o locuinţă, iar drepturile acestuia sînt rezervate; cablanul nu mai poate vinde acelaşi apartament altei persoane.

În ultimul timp legea a intervenit în favoarea cumpărătorilor, obligînd constructorii să dea garanţii bancare echivalente ratelor onorate.. De exemplu, dacă aţi achitat 100.000 de shekeli, primiţi o garanţie pentru această plată, iar în cazul în care cablanul dă faliment sau fuge din ţară (au fost cazuri !) sînteţi îndreptăţit să primiţi suma respectivă înapoi. Pînă la această reglementare, omul rămînea şi fără casă, şi fără bani; acum rămîne numai fără locuinţă şi cu o pagubă financiară mai mică, legată de încheierea contractului.

Desigur, achiziţionarea apartamentelor nou construite implică anumite riscuri, cheltuieli suplimentare, durată mare de aşteptare pînă la primirea documentelor de la Tabu, etc., dar are şi avantajul că se pune la dispoziţia cumpărătorului o clădire nouă, modernă, cu interioare amenajate - în multe cazuri - după "comandă". Legea mai trebuie să intervină doar pentru a limita sau a stabili termene în cadrul cărora autorităţile locale sînt obligate să încheie lucrările de parcelaţie, iar cablanii înregistrările la Tabu (de ex.: un an de la terminarea construcţiei).

În cazul achiziţionării unei locuinţe de la un vînzător particular, prima grijă a cumpărătorului trebuie să se îndrepte spre verificarea actelor pe care le posedă respectivul, dacă e într-adevăr proprietar şi casa e înregistrată, dacă nu e grevată de sechestre, etc.

A doua - şi cea mai importantă preocupare a celui care cumpără - este aceea de a verifica înscrierea apartamentului pe numele său, după ce a achitat toată contravaloarea. Din păcate, în Israel, mulţi cumpărători neglijează acest aspect, iar cînd se... trezesc, au mari dificultăţi, însăşi proprietatea fiind în pericol.

Dar cum contractele sînt semnate de două părţi, vînzători şi cumpărători, o vorbă în atenţia primilor: majoritatea cumpărătorilor plătesc valoarea apartamentelor prin împrumuturi bancare. În ultimul timp, şi-a cam făcut simţită prezenţa în domeniul acestor împrumuturi (în ebraică: "maşcante"), mafia rusească, constatîndu-se că, datorită falsurilor, cecurile nu ajung la vînzători, ci la... excroci. Deci, vînzătorul rămîne blocat cu nişte documente, dar fără bani...

Contractele pentru locuinţe reprezintă acte de mare importanţă, uneori decisive în viaţă, atît pentru vînzător cît şi pentru cumpărător. De aceea, atunci cînd se întocmesc, trebuie deschişi bine ochii de către cei care nu vor să le pară rău că au deschis pungile !

CULEGEREA
"PUNCTELE MELE CARDINALE"
de LIANA MAXY
200 de pagini:
5 genuri literare.
Dacă n-aţi comandat încă,
trimiteţi un cec de 45 şekeli
pe adresa:

LIANA MAXY
P.O.B. 1114
RAMAT GAN 52111

*

ALL MERIDIAN TOURS LTD.
TRAVEL & TOURIST AGENCY

AMT

Tel Aviv, str. Ben Yehuda 1
Tel. 5179393-5179394, 5162040,

SEZONUL TURISTIC 1996 ÎN PLINĂ DESFĂŞURARE!!

LA TOATE COMENZILE EFECTUATE
ÎN LUNA IUNIE: BONUS ALL MERIDIAN!!

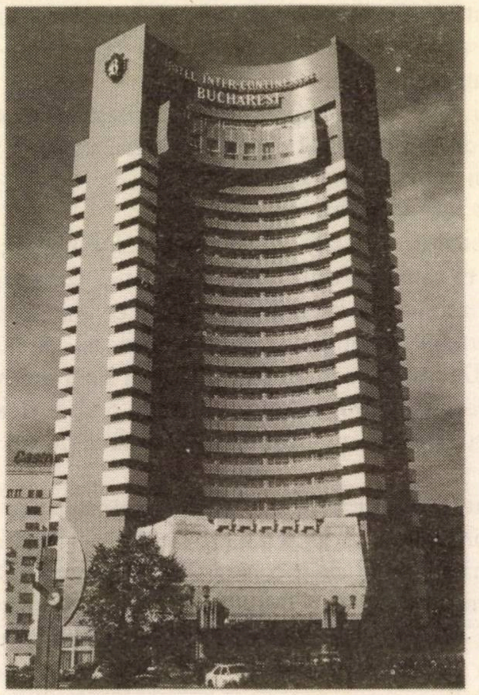

❒ ***ROMÂNIA VĂ AŞTEAPTĂ: BUCUREŞTI –***
Hoteluri: Sofitel, Intercontinental, Bucureşti, Minerva, Capitol, Ambasador, Central.
Se asigură transfer aeroport-hotel-aeroport ● Rezervări de hoteluri ● Asigurare bilet de tren (Inter-city).

❒ ***ACŢIUNE SPECIALĂ:***
ODIHNĂ COMBINATĂ CU EXCURSII:
Tuşnad: 7 zile demipensiune şi transferuri **199 $**

TRATAMENT ŞI ODIHNĂ ACTIVĂ
Covasna, Mare–Munte – 26 zile **1029 $**

❒ VACANŢA ANULUI: MARE–MUNTE: 14 ZILE

Demipensiune, transfer, excursii, bilet de avion **649 $**
Copiii pînă la 12 ani: 339 $

❒ STAŢIUNI DE TRATAMENT:

În luna iunie – preţuri speciale!!

❒ PROGRAME MODULARE: INDIVIDUALE!!

Odihnă – tratament – maşină sau minibus

❒ ***Cehia – bonus:*** 2 nopţi Praga – la pachete staţiuni de tratament ● 3 nopţi Budapesta + 3 nopţi Praga ● 3 nopţi Budapesta + 3 nopţi Viena + 3 nopţi Praga ● 3 nopţi Praga + 3 nopţi Berlin sau Viena.

❒ ***Vacanţe de neuitat:***
● Palma de Majorca ● Tenerife ● Costa del Sol ● ● Rhodos ● Creta ● Cipru ●

❒ ***Excursia anului:***
● Suedia ● Norvegia ● Finlanda ● Danemarca (croazieră 2 nopţi) – 15 zile – de la 1849 $

GURA HUMORULUI

VARĂ CU PATRIOȚI DE SEZON

I. SCHECHTER

Vara e cel mai plăcut în Israel: cusurgiii și negativiștii pleacă în străinătate, iar din străinătate vin în vizită, în valuri, patrioții și lăudătorii.

Este o atmosferă de-a dreptul înălțătoare. Atîta sionism nu auzi nici la mitingurile solemne de Ziua Independenței.

Țara e admirată în cele mai mici amănunte și primește felicitări călduroase. Suvenirurile sînt cumpărate cu lacrimi de duioșie în ochi - din care cauză ochii nici nu mai văd prețurile. Poșta geme sub greutatea sacilor cu ilustrate din Țara Sfîntă trimise rudelor care își mușcă, desigur, degetele că au rămas acolo, în California, sau pe Riviera aia franțuzească.

Și toată lumea vorbește ebraica, inclusiv cei care au uitat-o sau care n-o știu, dar și-au pus în gînd s-o învețe.

Numai la aeroport, pînă vin avioanele care pleacă, mai auzi o enervare, o înjurătură, un blestem, o isterie.

Ieri dimineața s-a anunțat prin megafon că avionul de Frankfurt va decola cu o întîrziere de 5 minute. Imediat, cîțiva excursioniști grăbiți s-au înfipt în fata de la Informații:

- Nu știți ce să mai inventați ca să ne rețineți în țara asta încă 5 minute. Dar te avertizăm, domnișoară, că noi tot plecăm. Măcar trei săptămîni să respirăm aer civilizat, să ne spălăm ochii cu puțină Elveție, și să nu vă mai vedem mutrele de șnapani asiatici și barbari.

Dar aceștia formează o minoritate din ce în ce mai minoră în Israel. În schimb, musafirii ne copleșesc cu laudele pentru tot ceea ce am creat noi în țărișoară de cînd și-au petrecut ei aici ultima vacanță.

- Uimitor! Fascinant! Unde vezi la noi în California asemenea fructe! Unde avem noi o Mediterană ca asta?

Dacă le spui că știi precis că și în California cresc fructe și că Mediterana nu s-a mai spălat de mult și ar trebui, imediat ți se dă replica:

- Dar se compară? Fructele de aici sînt evreiești. Mediterana de aici o fi infestată, dar e mare evreiască. Nu-i nimic că străzile sînt inundate de gunoi - e gunoi evreiesc. Ce sînteți, domnule, așa de lipsiți de sensibilitate evreiască?

După care urmează suspinele. Acesta este momentul cel mai derutant pentru un israelian, cînd turistul venit din străinătate începe să suspine:

- Ahh, oohh, n-am avut noroc să trăiesc și eu, ca voi, în Israel! Vai, vai, ce mi-ar place să trăiesc într-o țară evreiască! Dacă n-aș avea blestemata aceea de rețea de magazine de confecții de damă și de bărbat de la New York, dacă nu m-ar fi pus dracu' să-mi cumpăr vila aceea idioată de la New Jersey, crezi că aș sta acolo? Dar ce, acolo e de stat? America n-are cultură, n-are pic de civilizație, se destramă, e un pustiu. Crede-mă, poți să mă crezi, dacă aș da, ferească Dumnezeu, faliment, și dacă aș rămîne șomer, o zi, o singură zi în plus n-aș mai sta acolo și aș veni aici. Decît șomer la goimii aceia, mai bine, de o mie de ori mai bine șomer aici. Ai cel puțin satisfacția că ești șomer în țara ta, în rînd cu toți ceilalți frați șomeri ai tăi.

Dacă n-ai cu ce să-i consolezi, dacă nu găsești cu ce să-i ajuți ca să-i scoți din starea de disperare în care, sărmanii de ei, se află, în schimb ei găsesc totdeauna un cuvînt de îmbărbătare, o încurajare, un îndemn prețios:

- Păziți bine această țară, fiindcă noi o alta nu avem! Aveți grijă de ea ca de un copil unic, dezvoltați-o, construiți, nu vă lăsați intimidați, construiți într-una, ce altă treabă aveți? Stați ferm pe poziții, nu cedați nimica, nu vă luați după prostii, Dumnezeu e mare, eu nu le-aș da ălora nici un capăt de ață, i-aș bombarda zi și noapte pînă o să le treacă pofta, fiți băieți deștepți, nu uitați că sîntem alături de voi.

...E plăcut, e așa de plăcut să auzi asemenea laude și încurajări răcoritoare în zilele fierbinți de iunie și iulie și cît ține lunga lună august și chiar o parte din septembrie. Dar în cele din urmă tot se face octombrie și vine toamna și pleacă turiștii patrioți și se întorc cusurgiii și negativiștii. Păcat! Pînă în viitorul sezon turistic, n-ai de la cine să mai auzi o vorbă dulce.

MAMAIA מאמיה

Restaurant

românesc

GRĂTAR – PESCĂRIE

AER CONDIȚIONAT.
AMBIANȚĂ PLĂCUTĂ.
SERVICIU CONȘTIINCIOS.
PREȚURI MODERATE.
DESCHIS ZILNIC ÎNTRE
ORELE 12 – 24
VĂ RUGĂM A REZERVA
LOCURILE PRIN TEL. NR.
5237784
VORBIM ȘI ROMÂNEȘTE

RESTAURANTUL MAMAIA
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

NELL COBAR – anul acesta ar fi împlinit 80 de ani, dar soarta nemiloasă l-a luat din mijlocul nostru acum cîţiva ani. Vă prezentăm cîteva din desenele lui, mărturie a talentului marelui caricaturist.

(Desene din colecţia Simion Săveanu. Beersheva)

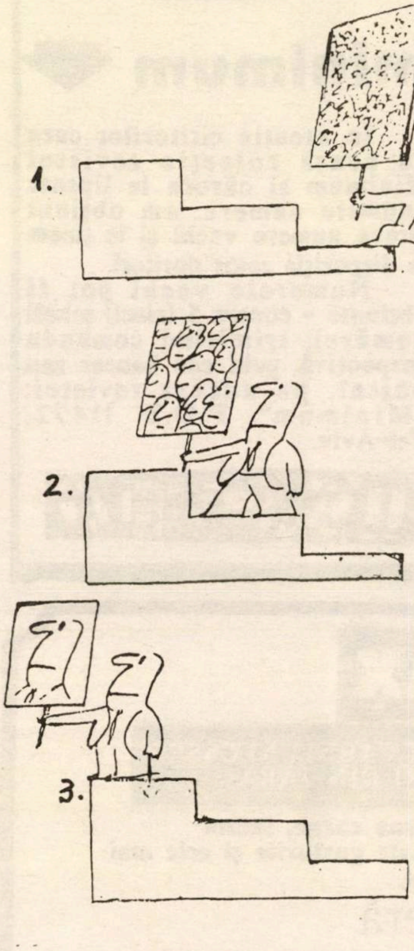

CARIERĂ POLITICĂ...

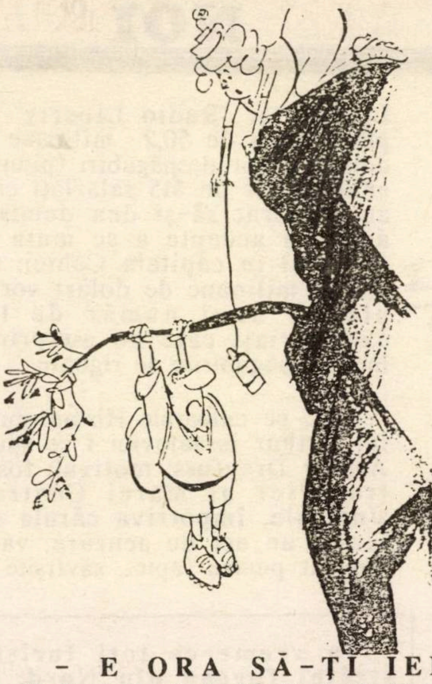

– E ORA SĂ-ŢI IEI MEDICAMENTUL ÎMPOTRIVA NERVILOR....

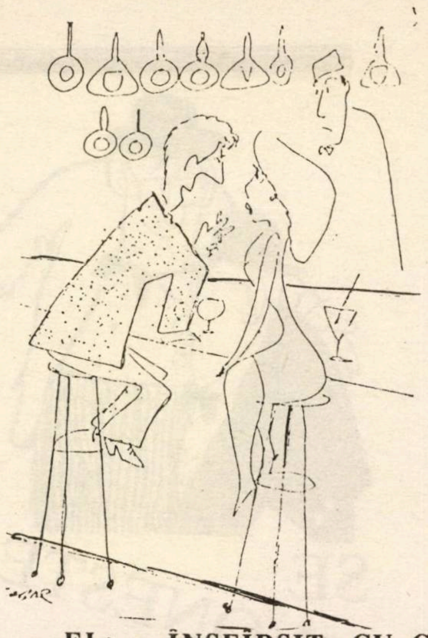

EL: – ÎNSFÎRŞIT, CU CE CÎŞTIGI TU... CU PENSIA LUI TĂTICU... CRED C-O S-O SCOATEM LA CAPĂT

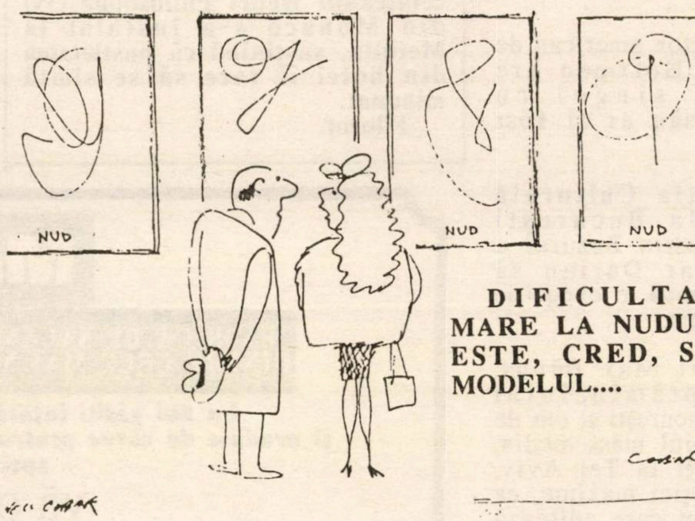

DIFICULTATEA CEA MARE LA NUDURILE ASTEA ESTE, CRED, SĂ GĂSEŞTI MODELUL....

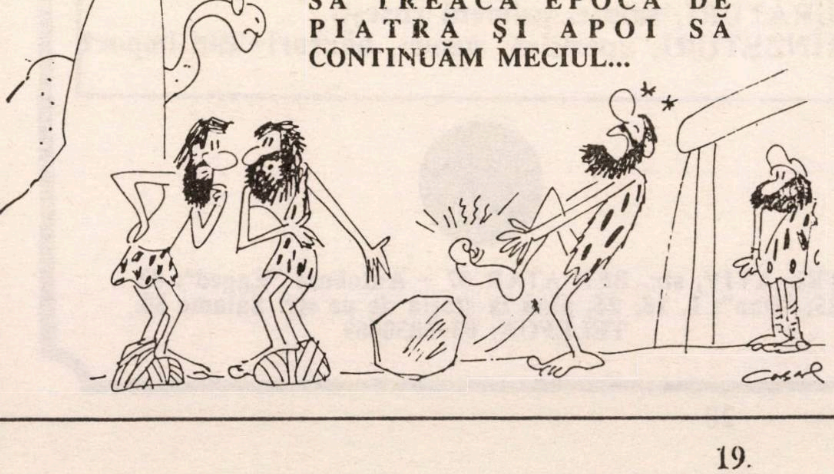

– EU ZIC SĂ AŞTEPTĂM SĂ TREACĂ EPOCA DE PIATRĂ ŞI APOI SĂ CONTINUĂM MECIUL...

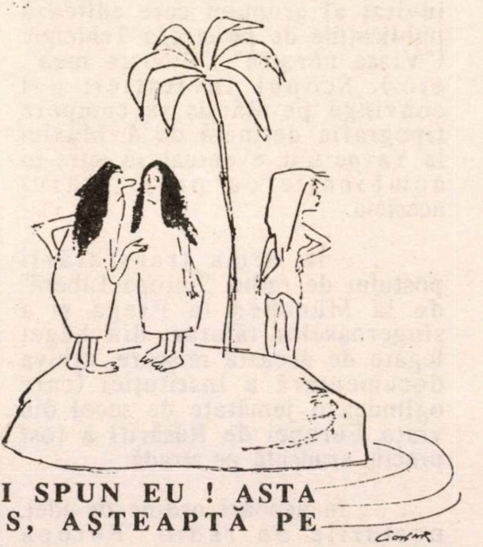

– ÎŢI SPUN EU ! ASTA PRECIS, AŞTEAPTĂ PE CINEVA....

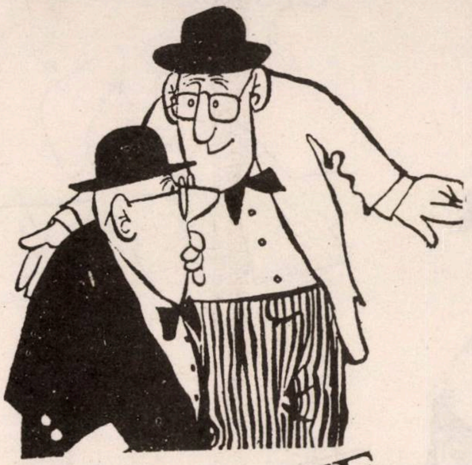

SE ZVONESTE CĂ...

... celebrul actor american de cinema Dustin Hoffman are legături (de sînge) cu *tribul:* bunicul său ar fi fost frizer la Iaşi.

... "Fundaţia Culturală Română" de la Bucureşti (preşedinte: Augustin Buzura) a propus lui Adar Darian să organizeze, în toamnă, o expoziţie din desenele acestuia.

... Ziaristul Max Bănuş, directorul săptămînalului "Tinerama" din Bucureşti şi om de afaceri în domeniul mass-media, a fost nu de mult la Tel Aviv, sub semnul discreţiei maxime, ca invitat al grupului care editează publicaţiile de pe strada Tchlenov ("Viaţa noastră", "Revista mea", etc.). Scopul invitaţiei: a-l convinge pe Bănuş să cumpere tipografia deţinută de d. Maxim la Yavne sau, eventual, să intre în combinaţie cu proprietarul acesteia.

... În urma transferării postului de radio "Europa Liberă" de la München la Praga şi a sîngeroaselor tăieturi din buget legate de această mişcare, arhiva documentară a instituţiei (care oglindea o jumătate de secol din viaţa Europei de Răsărit) a fost practic aruncată pe stradă.

... în aceeaşi ordine de idei, posturile de radio "Europa Liberă" şi "Radio Liberty" au plătit suma de 50,2 milioane de dolari, drept despăgubiri (piţuim!) unui număr de 815 salariaţi care au preferat să-şi dea demisia, decît să accepte a se muta cu serviciul în capitala Cehiei; iar alte 6 milioane de dolari vor fi plătite unui număr de 163 ex-salariaţi care nu au primit încă despăgubirile de rigoare.

... pe culoarele Histadrutului, lui Arthur Israelovici i se spune Arthur Dreyfuss; motivul: fostul trezorier al marei Centrale sindicale, împotriva căruia s-a lansat un act de acuzare, va fi judecat pentru fapte... săvîrşite de alţii.

In vreme ce toţi turiştii străini fugeau din Nord, în zilele cînd cădeau katiuşele la Kiriat Shmona şi-n alte locuri, cetăţeanul Henri Philosophe (59) din Monaco s-a instalat la Metulla, susţinînd că pustietatea din hotel îl face să se simtă minunat.

Filozof.

PENTRU CEI CE DORESC
SĂ-ŞI COMPLETEZE
COLECŢIA

minimum

În atenţia cititorilor care au acasă colecţia revistei Minimum şi cărora le lipsesc anumite numere: am obţinut cîteva numere vechi şi le ţinem la dispoziţia celor doritori.

Numerele vechi pot fi obţinute - contra 5 (cinci) şekeli numărul, trimiţînd comanda respectivă, prin cec bancar sau poştal, pe adresa revistei: "Minimum", P.O.B. 11472, Tel-Aviv.

MAX

FABRICĂ DE SALAM ŞI CARNE, NECAŞER
DINTRE CELE MAI MARI DIN ŢARĂ

La noi găsiţi intotdeauna carne, salam şi produse de carne pentru toate gusturile şi cele mai speciale.

vă oferă

LA PREŢURI FĂRĂ CONCURENŢĂ

* STEAKURI ŞI CARNE PENTRU FRIGĂRUI
* CRENVURŞTI, PASTRAMĂ, RULADĂ, etc.etc.
* MURĂTURI, salate, pelmeni ruseşti
* BRÎNZETURI, aperitive, sosuri, băuturi- din import

TEL-AVIV, str. BEN ATAR 37 - Autobuze "Egged": 83, 85; "Dan": 1, 18, 26, pînă la staţia de pe str. Salame 50.
TELEFON: 03-6830469

ANCHETA MINIMUM

OMUL MILENIULUI

(ŞI ALTELE ASEMENEA....)

După cum aţi citit, probabil, la rubrica *"Tendinţe"* din numărul 107 al revistei noastre, ziarul Washington Post din S.U.A. a iniţiat printre cititorii săi o anchetă cu privire la evenimentele şi oamenii cei mai importanţi ai mileniului ce se încheie. Am pus şi noi unora dintre cititorii noştri, de pe-aici şi de prin străinătate, aceste întrebări şi anume:

1.- Pe cine consideraţi Dvs. "Omul Mileniului"?
2.- Unde aţi locui de preferinţă ?
3.- Care a fost cea mai folositoare carte a mileniului ?
4.- Cea mai mare eroare a mileniului ?
5.- Cea mai mare invenţie a mileniului?
6.- Cel mai mare actor al mileniului ?
7.- Cea mai falsă idee ?
8.- Cel mai mare om de ştiinţă ?
9.- Cea mai mare compoziţie muzicală?
10.- Personajul cel mai diabolic ?

Iată răspunsurile Doamnei Felicia Keifa din Tel Aviv, scriitoare, autoarea volumelor "Poveşti, poveşti" şi "Poveşti mici, versuri mici":

1.- Existenţialistul
2.- Pe alt glob
3.- Dicţionarul ebraic-ebraic Even Shoshan
4.- Acceptarea sistemelor totalitariste
5.- Tranzistorii
6.- Hitler
7. Rasismul
8.- Einstein
9.- Cîntecul Păcii
10.-Fanaticul.

ISRATON LTD.
INSTITUTUL DE REABILITARE AL AUZULUI
• TEL AVIV: "ISRATON". str. Ben Yehuda 39, tel. 03/5172910, 5107317. Orele de primire: 10-13, 16-18.
SUB CONDUCEREA DOMNULUI
MICHAEL SHARON
APARATE AUDITIVE INVIZIBILE
(ASCUNSE IN URECHE)
• consult şi îndrumare fără plată
• Baterii de lungă durată
• Laborator de reparaţii
• Preţuri speciale pentru pensionari şi membri Kupat Holim
VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE
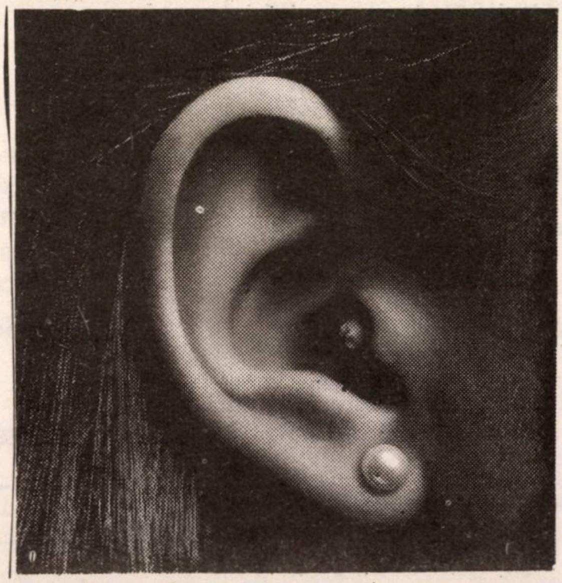

MICHAEL AL NOSTRU !

LIANA MAXY

Titlul de mai sus este răspunsul spontan al unor copii, pe care un inspector de la ministerul Învăţămîntului i-a întrebat acum vreo 2-3 ani, după ce i-a văzut jucînd într-un film: *"Cine v-a învăţat să fiţi, aşa cum mi-aţi spus chiar voi, autorii scenariului, scriitorii dialogurilor şi interpreţii personajelor care, de fapt, vă reprezintă pe voi-înşivă ?"*

Desigur că *"Michael şelanu !"* era o adresă care nu-l putea lămuri prea mult pe respectivul inspector, aşa încît acesta - după ce le mulţumi micilor artişti pentru bunăvoinţa lor şi îi lăudă pentru "Succesul artistic" - ceru informaţii mai limpezi directorului şcolii. De la acesta află el că "magicianul" - care reuşise performanţa de a ajuta nişte copii normali ca inteligenţă, însă marcaţi fie de unele situaţii dramatice din propria lor familie, ca de pildă, moartea cuiva apropiat ori divorţul părinţilor, fie frustraţi de o bolnăvicioasă timiditate dacă nu de o gravă agresivitate, să-şi descarce traumele sufleteşti înscriindu-le ei-înşişi pe peliculă, cu autenticitatea, sinceritatea şi naivitatea fragedei lor vîrste - era, de fapt, un regizor profesionist de înaltă calificare. Acesta, la data stabilirii în Israel (1975), lăsase în România frumoasa amintire a zeci de spectacole atît pe scenele unor prestigioase teatre cît şi pe undele teatrului radiofonic dar care, în acelaşi timp s-a specializat şi în terapeutica artei.

M. Pascal: mintea copiilor

Numele său, Michael Pascal, bine cunoscut în ţara de origină, avea să se impună şi aici pentru că, în calitate de nou venit a ştiut, cu perseverenţă şi răbdare să-şi caute locul cuvenit în societatea israeliană. O călătorie în America, la Beacon, unde l-a întîlnit pe profesorul de psihodramă Moreno (originar tot din România) şi care iniţiase cîndva "Teatrul spontaneităţii", i-a completat specializarea în respectiva profesiune, aşa încît, întors acasă la Petah Tikva, a reuşit să se facă util în domeniul care-l pasiona. La aceasta, de un deosebit ajutor s-a dovedit a fi soţia lui, Lucia Pascal, doctor în psihologie. Pasionată ea-însăşi de propria ei vocaţie, a înţeles perfect faptul că "Mihai al ei" trebuia, nu să accepte un bine plătit post de contabil, ci să-şi continue drumul început cu 50 de ani în urmă la "Conservatorul de Arte pentru studenţi evrei", la clasa de teatru a marei actriţe Beate Fredanov, chiar dacă zulufii părului său erau atunci bogaţi şi de culoarea morcovului proaspăt, iar astăzi, atîţia cîţi mai sînt, au adoptat imaginea zăpezii.

La seara omagială organizată nu de mult în încăpătorul amfiteatru de la biblioteca tel-aviviană Beit Ariela, în faţa unui numeros public venit să aplaude împlinirea celor 70 de ani de viaţă şi 50 de ani de carieră, au conferenţiat despre sărbătorit domnul Şlomo Leibovici-Laiş, preşedintele Acmeor şi scriitorii Iosef Rudel şi Solo Har.

Apoi, de un deosebit interes s-au bucurat filmele prezentate:

1).- *"Picături de sînge, picături de viaţă"* (realizat de doi copii cu porniri agresive);

2).- *"Nu-i o nenorocire şi nu-i molipsitor"* (monologul unei fetiţe al cărei tată a divorţat şi se va recăsători cu altă persoană);

3).- *"Prieten la nevoie"* (relaţia dintre bunic şi calul său), film distins cu premiul I la un concurs de filme educative în Olanda.

"Michael şelanu" a trecut în seara aceea un examen la care a obţinut nota maximă.

Schechter adus de la Bucureşti

A sosit în ţară un număr limitat de exemplare
din noua carte a lui I. Schechter

„Manuscrisele animate
de la Marea Moartă”

Cartea, frumos tipărită, publicată de prestigioasa
editură a Fundaţiei Culturale Române,
a apărut recent în vitrinele librăriilor româneşti.
Carte fantezistă cu picioarele pe pămînt,
fals document istoric însoţit de comentarii riscante.

Se vinde pe sprînceană cu 30 de şekeli
Comenzi la adresa:
Str. Zamenhof 15, Tel Aviv
Repede – repede, pînă nu se epuizează!

ETC

NOI

. . . Am lăsat în România... Titlul acesta din "Ultima Oră" are toate şansele să devină, prin repetiţie, un refren de cîntec de jale, fredonat la un şpriţ între amici. Fiindcă, iată ce aflăm din "România Liberă". Nu numai că restituirea bunurilor particulare (casele, de pildă) se află sub un mare semn de întrebare, dar chiar şi proprietăţile comunitare (foste şcoli, etc.) unde chestiunea părea rezolvată, au intrat sub semnul de întrebare sus-pomenit. Potrivit unei note emise recent de guvernul Văcăroiu *"nu se justifică supunerea spre dezbatere şi adoptarea acestei propuneri legislative cu implicaţii multiple, inclusiv financiare, asupra bugetului de stat"*.

"...bunurile comunităţii evreieşti confiscate între 1938 şi 1944 au fost restituite în urma Legii 641 din 1944, iar prin Legea 607 din 1944 au fost anulate contractele de vînzare-cumpărare încheiate "în condiţii speciale" de evrei cu persoane fizice sau juridice. În privinţa perioadei 1944-1989, Guvernul consideră că evreii au beneficiat de un tratament similar celorlalţi cetăţeni şi, prin urmare, precizează Agenţia Mediafax, "orice contra-măsuri vor putea fi luate doar pe plan general".

Dumneavoastră ce-aţi înţeles de-aici ? Şi eu la fel.

. . . Ciudat, neobişnuit, destinul versiunii româneşti a cărţii de memorii (*Tăciunele...*) a rabinului-şef Alexandru Şafran. Mai întîi cartea a apărut, cam 80% din ea, la "Minimum", acum cîţiva ani, în tălmăcirea lui Adrian Zahareanu. Apoi săptămînile trecute, ea a apărut în volum, la Bucureşti, în tălmăcirea colaboratorului nostru, Ţicu Goldstein. Şi tot recent, şi tot la Bucureşti, revista "Memoria" a publicat un capitol din carte (Expulzarea), în tălmăcirea doctorului-cărturar, Nicolae Robănescu (Nae pentru iniţiaţi). Culmea este că toate traducerile sînt bune. Care să fie misterul acestei aglomerări întru traducere, numai d-rul Şafran, specialistul nr.1 pe glob în materie de Kabbala, ar fi în stare să-l descifreze.

. . . Ah, dar să nu uităm. În legătură cu volumul editat la editura "Hasefer" de sub conducerea eminentului critic literar Zigu Ornea, nu ne putem reprima părerea de rău că editura n-a găsit de cuviinţă să amintească de truda de - ca să zicem aşa - pionier a regretatului A. Zahareanu. Măcar aşa, să fi aminitit, într-o paranteză. Măcar de obraz. Sau, ca să vorbim mai cult, de cherestea !

. . . Dacă la capitolul conducători politici *aliaua* a dat-o în bară total şi definitiv, iar parlamentul de mîine va arăta - oricîte minuni s-ar produce - cam "romanim-rein", în schimb savanţii, scriitorii, artiştii, întreprinzătorii şi alţii cu tălpi de cauciuc din trib au izbutit şi izbutesc mereu să se afirme prin talentul pe care nu li-l poate confisca nimeni. Un exemplu de ultimă oră îl constituie tăcutul Dan Graur. Acesta este un genetician, lucrînd la Universitatea Tel Aviv şi ajungînd, în colaborare cu cercetătorii de la Universitatea din Lyon, la concluzia că iepurele este mai înrudit cu omul decît cu rozătoarele. O descoperire socotită de mare însemnătate în lumea internaţională de specialitate şi deschizătoare, aşa aflăm, de perspective noi în domeniu. O descoperire care, gîndim noi cei de la rubrica NOI, ne-ar putea ajuta să înţelegem mai bine legătura dintre iepuraşul cel fricos din fire şi cuminţenia fără de pereche-n materie politică a activiştilor noştri din trib.

. . . Prezenţe, prezenţe peste hotare a condeierilor noştri. În revista **Observator** din München, nr. 2-4/1995 (director: Radu Bărbulescu) a apărut un grupaj de poezii semnate de Luiza Carol, Shaul Carmel, A. Fischof, Tania Lovinescu, Bianca Marcovici. Revista **"Realitatea evreiască"** din Bucureşti a consacrat o pagină cărţii lui Schechter, *Manuscrisele Animate de la Marea Moartă* (Ed. Fundaţia Culturală Română). Încercînd (şi reuşind) să definească humorul omului de la *Cronica fantezistă*, Victor Bârlădeanu scrie (printre altele):

"Descendent al unei eredităţi ce urcă la Caragiale şi Urmuz, la Ionescu şi suprarealiştii de la "lăptăria de pe Bărăţiei", I. Schechter, aşa cum o evidenţiază elocvent **Manuscrisele animate...**, *aparţine, limpede şi fără echivoc, marii literaturi române a secolului al XX-lea, creaţia sa înscriindu-se incontestabil într-un eminent perimetru de spirite ludice şi, totodată, grave care-i numără pe un Marin Sorescu, un Radu Cosaşu, un Mircea Horia Simionescu, inclusiv regretaţii Teodor Mazilu şi Ion Băieşu, plus toată generaţia optzeciştilor şi nouăzeciştilor, de la Mircea Cărtărescu la Alina Mungiu, Alexandru Muşina, H.R.Patapievici, Traian T. Coşovei, şi atîţi alţi tineri, foarte tineri sau deloc tineri care anunţă neîndoielnic literatura română de la intersecţia mileniilor II şi III. În al doilea, în al treilea şi în al n-lea rînd, deoarece I. Schechter continuă, laolaltă cu Al. Mirodan (nu cunosc alţi urmaşi de acelaşi calibru şi aceeaşi factură), o puternică vînă evreo-umoristică în literatura română, descinzînd din Cilibi Moise, din Zeilig Şor al lui Ronetti-Roman şi, mai ales, din teribilul I. Ludo"*.

Tot în *"Realitatea"* cu pricina întîlnim un masiv studiu al lui Andrei Oişteanu pe marginea cărţii lui Leon Volovici, **Ideologia naţionalistă şi "problema" evreiască în România anilor '30"**, lucrare distinsă cu premiul **Arcadia**. Extras:

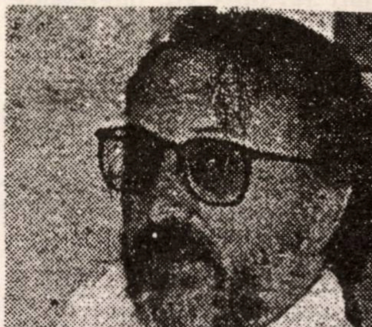

Volovici

NOI

"... Chiar dacă Leon Volovici se fereşte să dea verdicte, studiul său stă sub zodia sintagmei "Trădarea intelectualilor": Dar nu este o zodie omogenă: în epocă, au fost mai multe tipuri de intelectuali, mai multe tipuri de atitudini şi, ca atare, mai multe tipuri de "trădări". Un tip de "trădare" – cel mai evident – este cel al intelectualilor care au participat nemijlocit la propăvăduirea sau chiar punerea în practică a ideologiilor etnocrate, ultranaţionaliste, xenofobe şi antisemite. Comentariile sînt, în acest caz, inutile.

Dar tot o formă de "trădare" – poate cea mai dureroasă – este cea a intelectualilor "neutri", să le zicem "moderaţi". Este vorba de majoritatea intelectualilor; o majoritate care a stat "sub vremi", care s-a lăsat manipulată cu cîteva sloganuri şi dominată de **Zeitgeist.** *Este vorba de intelectuali români care – fără să fie în vreun fel obligaţi – şi-au abandonat colegii evrei, fără regrete."*

. . . Tot la Bucureşti, a apărut în editura "Hasefer" volumul de versuri *"Eşti"* de Shaul Carmel. Lansată în sala mică a *Teatrului Naţional,* cartea a fost prezentată de scriitorii Fănuş Neagu, Şt. Augustin Doinaş, prof. Răzvan Teodorescu, preşedintele Asociaţiei culturale România-Israel şi A. Meggidon, ambasadorul Israelului la Bucureşti. O festivitate reuşită, urmată pe parcursul a cîteva zile de prezentarea volumului în cîteva oraşe din Moldova, ce a, prilejuit întîlniri vii, interesante ale autorului cu cititorii dornici să ştie ce şi cum se scrie pe româneşte în Israel.

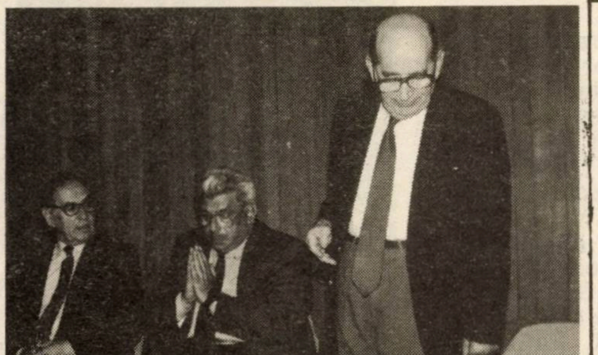

De la stînga la dreapta: Şt. Augustin Doinaş, Shaul Carmel, Zigu Ornea (vorbind)

. . . Dar există şi altfel de prezenţe peste hotare: prezenţa, aici în Israel, a autorilor din trib trăind în Diaspora. Acesta este cazul cunoscutului prozator Norman Manea (USA), al cărui volum de nuvele, intitulat **"Octombrie, ora 8",** a ieşit de sub tipar la editura Shoken din Tel Aviv.

. . . S-a dus dintre noi şi Aurel Weintraub, unul din bunii boxeuri ai României din anii '30-'40, campion naţional în 1938 la categoria semimijlocie. Iosif Petran, care l-a cunoscut bine (ca şi regretatul nostru colaborator Marius Godeanu, specialist într-ale boxului) a rostit, în *Orient-Expres,* nu de mult, cîteva "reflecţii amare":

"... Fiu al unui erou român căzut pentru ţară în primul război mondial – din care a rezultat, în 1918, România Mare –, copil crescut în sărăcie, muncitor, boxeur campion, deportat, finalmente antrenor al lotului naţional român. Persecutat, cu o rară nerecunoştinţă, cînd şi-a manifestat dorinţa de a pleca, sosit în Israelul epocii de austeritate economică, muncind atît ca antrenor (pasiunea vieţii lui), cît şi ca fizioterapist. Un trai greu, de familist modest şi harnic (...). Dacă Aurel Weintraub s-a hotărît, în 1962, la 46 de ani, să plece dintr-un loc unde «o ducea bine», spre a o lua de la capăt aici, să nu fie nimeni şi nimic de vină ? Fusese jidănit înainte de război, de legionari, fiindcă îşi apăra corect şansa, pe ring. Prin anii '60, treaba reînviase... «Maurul şi-a făcut datoria, ovreiul poate să plece». Dar pînă şi plecarea aceea a fost marcată de jigniri şi foame – deşi fiecare evreu era răscumpărat cu dolari grei, ca la tîrgul de sclavi.

În trecerea lui pămîntească, Aurel Weintraub a lăsat o urmă; acolo, aici. «Acolo» a lăsat mai mult decît o urmă – un Semn. Pentru noi, copiii evrei de pe vremuri, reprezenta demnitatea noastră naţională uitată. Ca şi Spakov, Adania, Blank, Schwartz."

. . . Actriţa Maia Morgenstern continuă... Continuă să aibe succes, atît în film cît şi pe scena teatrelor. Plecată-n turneu în Elveţia cu două spectacole, *"Dama cu camelii"* şi *"Astă-seară, Lola Blau",* ea s-a impus, alături de colegii ei, în faţa publicului de la "Theater am Hechplatz" din Zürich, precum şi în faţa severilor critici din ţara lui Dürenmatt şi Max Frisch. Cronicarul de la *"Neue Züricher Zeitung"* descrie jocul actriţei în termeni lipsiţi de echivoc:

"Cu o intensitate neliniştitoare în fiecare nuanţă, cu o senzualitate bucolică, cu un simţ al deşertăciunii, al singurătăţii: o furtună energetică, fără nici o cruţare faţă de public, fără nici o cruţare faţă de sine. Plîngînd şi rîzînd, dansînd şi murind aici şi acum..." (...) "Morgenstern în «Dama cu camelii»: un fluture minunat fîlfîind în vîntul morţii."

Maia: Maia laude şi premii

. . . Toată lumea din *alia* îl cunoaşte pe Moscu Alcalay, actorul de *bază* de la "Habima". Nu toată lumea însă, ci numai vreo 20% ştiu că Rodica, soţia actorului, este agent teatral, unul din cei mai buni agenţi teatrali din Israel. Şi mai puţini însă ştiu că Rodica (asemeni lui Moscu de-altminteri) este o observatoare atentă a fenomenului politic, cu lecturi serioase în materie şi cu păreri argumentate solid. Intre cei ce sînt la curent cu «bossa» politică a Rodicăi, se numără şi cîţiva corespondenţi ai presei străine. Aceştia, cînd vor să ia pulsul societăţii de la noi în legătură cu problemele "fierbinţi" ale ceasului, i se adresează amicalmente cerîndu-i un diagnostic. Aşa cum s-a întîmplat mai deunăzi cu Mark Dennis şi Joanna Chen-Morris de la săptămînalul american *Newsweek*. Scriind un reportaj despre mult controversatul Ierusalim (divizare? nedivizare ?), reporterii au apelat la Rodica Alcalay pentru un punct de vedere de persoană laică, liberală şi telavivianä. Răspunsul (scurt şi tranşant):

"Ierusalimul trebuie să rămînă israelian. El este punctul central al vieţii noastre. El este **totul".**

Fotbalistul Zinedine Zidane de la echipa F.C. Bordeaux din Franţa, solicitat de numeroase cluburi de pe continent, a optat în cele din urmă pentru Juventus Torino, unde va juca din toamnă.

Bine că nu a acceptat, aşa cum fusese vorba, oferta unui club din România, fiindcă s-ar fi putut trezi pe teren, huiduit de către cei de la "România Mare" cu Bă, Zidane !

AGENŢIA DE TURISM
COCHAV TOURS

Agenţie intimă cu posibilităţi mari!

STR. ALLENBY 113 (pasaj)
Tel. 5605897 - 5608925 - fax 5608925

VACANŢA DE VARĂ
LA PREŢURI EXCEPŢIONALE

Adresaţi-vă cu încredere agenţiei noastre pentru orice program de voiaj existent la: Natur, Rimon, Diesenhaus, EWTR, Bonissa, etc., precum şi orice combinaţie individuală cu un aranjament avantajos în ţară şi în toată lumea: ROMÂNIA, EUROPA, U.S.A.
o Preţuri atractive pentru TURCIA, GRECIA, RUSIA.
Noi oferte extrem de interesante la:
Palma de Majorca şi Tenerife.

ללא תשלום נוסף

"כוכב טורס"

סוכנות נופש, נסיעות ותיירות
"COCHAV" TRAVEL & TOURS
רח' אלנבי 113 - פסג' תל-אביב 65127
טל: 5605897, 03-5608925 פקס: 03-5608925

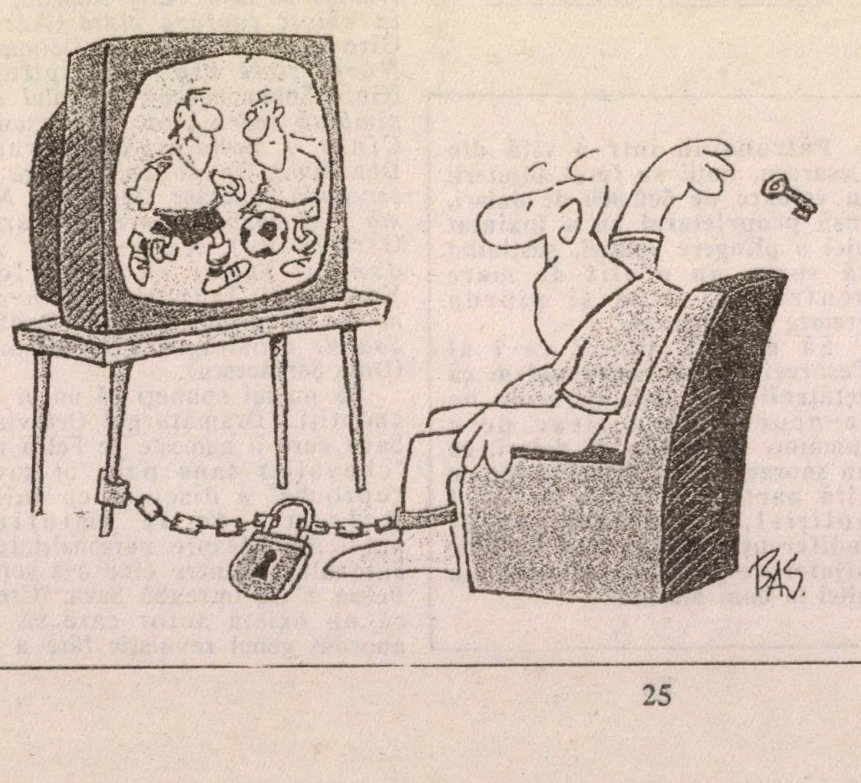

EUROPENELE DE FOTBAL
La 8 iunie începe turneul final al Campionatului European de Fotbal.
Informăm cititorii că din ziua respectivă şi pînă la finala de pe stadionul Wembley, redacţia noastră va arăta precum în imaginea de faţă.
(desen de Bas din revista Tachydromos - Atena)

. . . Ce face un poet amator (ba chiar şi... profesionist, adesea) cînd vrea să-şi tipărească versurile şi să le aducă, în felul acesta, la cunoştinţa publicului ? Bate la uşa unei edituri (ba mai cu prestigiu, ba mai fără), prezintă manuscrisul, se înţelege la preţ şi două-trei luni mai tîrziu se trezeşte cu opera tipărită sub braţ. Ea poate avea chipul unui volum masiv de trei sute de pagini, al unei plachete de optzeci sau chiar al unei broşurele de patruzeci (à la "Colecţia legată cu pap"); dar oricum ai răsuci lucrurile, tipăritura cu pricina se cheamă că este o carte. Ce face însă doctorul Ştefan Zicher, din Oradea, splaiul Crişanei 2, bloc Cl, sc.A, ap.1 ? El scoate un... ziar. Un ziar în patru pagini mari, tip cearceaf (dublu cît paginile gen *"Maariv"* sau *"Ultima Oră")*, cu titlu în două limbi, *"Gornistul"* şi *"A Kürtös"* (autorul fiind bilingv se adresează deopotrivă românilor şi maghiarilor din Oradea) şi cu un subtitlu sunînd aşa: *Foaie de poezie - apariţie unică.* Unică, în ambele înţelesuri ale cuvîntului: şi că e vorba de un prim şi singur număr al gazetei de versuri, dar şi că ideea poetului Zicher este... unică.

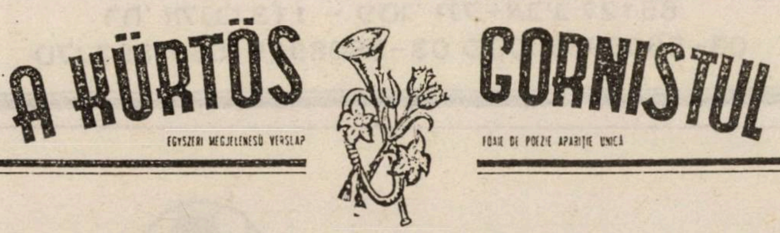

. . . N-am mai văzut, de vreo cîteva săptămîni încoace, *"Adevărul"* lui Armand Sufrin, care tocmai reapăruse în chioşcuri ca "independent", după o perioadă de coabitare cu "Revista Mea". Ce se întîmplă ? Un accident, o pauză, altceva ? Domnule director, îţi propunem să dai de ştire cititorilor ce gînduri ai !

În rest, micile foi apar bine mersi. Le găsim cu plăcere în cutia noastră poştală. *"Informaţia"* din Carmiel (I. Schaier), *"Ecoul Nahariei"* (Victor Nămolaru), *"Pro şi Contra"* din Petah Tikva (M. Gorun). N-am mai găsit, în schimb, *"Cadranul"* H.O.R.-ului din Natzeret Illit. Păi, cum vine asta: tocmai buletinul *alialei* din oraşul gospodărit de Menachem Ariav, preşedintele H.O.R. ? Hai, domnule primar, fă ceva să pornească din nou acele înţepenite de pe cadranul foii...

Mirel Reznic

. . . Mirel Reznic, zis şi "violonistul de pe acoperiş" cîntă şi aici în Israel şi pretutindeni în lume ce-i place lui mai mult: melodii balcano-greco-ţigăneşti. Lăutar de geniu, el a fost inclus de curînd într-un CD (compact disc) la casa "Sony", laolaltă cu Isaac Stern, Pinhas Zuckerman şi Stephan Grapelli, a participat la vreo şase programe de televiziune din occident şi, dacă intri în magazinele de discuri, întîlneşti pe raftul cu violonişti, patru albume cu numele lui. À-propos de spectacolele nenumărate pe care le dă din oraş în oraş, el a spus zîmbind: "sînt un evreu care vagabondează prin lume ca un ţigan".

Pătrunzînd într-o vilă din Cesareea, hoţii au furat bijuterii în valoare de 500.000 de dolari, însă proprietarul nu a înaintat nici o plîngere poliţiei, susţinînd că suma nu e atît de mare pentru ca el să-şi piardă vremea cu anchetele.

Să dăm Cesareei ce-i al Cesareei, şi să recunoaştem că cetăţenii din vilele de-acolo nu se-ncurcă cu-n fleac de-o jumătate de milion de dolari, ca un şnorer sau un fitecine. Pe de altă parte, eu să fiu în locul poliţiei, aş fi intrigat de indiferenţa păgubaşului faţă de bijuteriile pierdute şi l-aş lua niţel la bani mărunţi.

. . . În numărul trecut, consemnasem la *Clepsidra*, în fuga pregătirilor pentru trimiterea revistei la tipar, încetarea din viaţă, la Bucureşti, a două *valori* de mîna întîia din trib: Aurel Felea şi Mircea Herivan. Graţie revistei "Realitatea evreiască" (condusă de Dorel Dorian) sîntem în măsură să dăm cîteva date privind personalitatea şi opera celor dispăruţi.

= **Aurel Felea** şi-a legat numele de istoria muzicii uşoare româneşti, scriind textele cîtorva din şlagărele cele mai cunoscute (şi fredonate) ale epocii: *Primul ghiocel, prima iubire* (pe muzică de Elly Roman); *Cine mi-e drag mă aşteaptă* (Gherase Dendrino); *Mi-e drag de tine* (Ion Vasilescu); *Prima poezie (Că nu e om să nu fi scris o poezie)* (Nicolae Kirculescu); *În tot ce e frumos pe lume* (Elly Roman); *Şi în chioşc fanfara cînta* (Aurel Giroveanu şi Florentin Delmar); *Nu-ţi şade bine cînd plîngi* (Gelu Solomonescu); *La balul de sîmbătă seara* (Ion Vasilescu); *Cînta o mandolină* (Gherase Dendrino); *Un gondolier cînta o serenadă* (Gherase Dendrino); *Nu mă mai despart de tine* (Aurel Giroveanu); *Astă-seară să dansezi numai cu mine* (Ion Vasilescu); *Îndrăgostiţii n-au nevoie de cuvinte* (Edmond Deda); *Soarele e îndrăgostit de Mamaia* (Dinu Şerbănescu)...

Să nu-mi spuneţi că nu vi le amintiţi... Dramaturgul Octavian Sava care îl numeşte pe Felea un "chevalier sans peur et sans reproche" a discutat cu Iulia Deleanu, de la amintita publicaţie, despre personalitatea autorului: "Pentru cine n-a scris Felea ?" se întreabă Sava. "Cred că nu există actor care să fi abordat genul revuistic fără a fi interpretat un text scris de el. Sînt convins că Tamara Buciuceanu, Stela Popescu, Corina Chiriac, îşi vor aminti mereu cupletele în colaborarea cărora Felea a avut un rol esenţial. Scriitorul pe care-l avea mai mult la suflet şi îl frecventa cu evlavie, era Tudor Arghezi. În paginile argheziene, Felea descoperea de fiecare dată noi surse de frumuseţe poetică, de inspiraţie. A fost un lector pasionat al ziarelor şi revistelor de limbă română din Israel. "*Minimum*"-ul lui Mirodan însemna un regal pentru el... Mă întristează cînd deasupra numelui său se lipeşte eticheta "textier". Felea nu a fost un textier în înţelesul obişnuit al cuvîntului. Dacă lui Prévert, bunăoară, nu i s-a atribuit vreodată calificativul acesta, şi Felea ar merita titlul de poet".

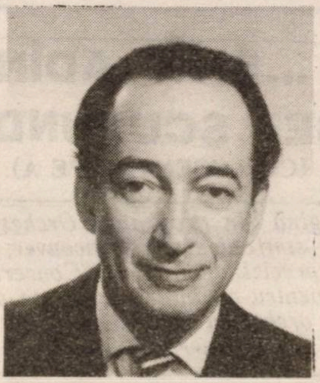
Felea

= Dorel Dorian vorbeşte pe larg despre lucrările lui **Mircea Herivan** în domeniul educaţiei:

Cînd i-a apărut "Educaţia la timpul viitor", acum două decenii, i-am spus la telefon că a dat lovitura. Pentru că Herivan fusese printre primii care au intuit că parcurgem o «criză a educaţiei» şi tot printre primii s-a întrebat: "Care va fi soarta şcolii?" Drept răspuns, concepuse pe-atunci, pe temeiul unei bibliografii uriaşe, un scenariu prospectiv, cuprinzînd şapte modele de abordare (a chestiunii)... Cartea lui, carte de căpătîi, nu a fost citită de cine trebuia şi n-a fost înţeleasă - probabil - unde era mult prea nouă. De asta i-am şi sugerat că ar trebui s-o reia, în perspectiva anului 2000... Cu puţinele lui cunoştinţe de limbă ebraică, mi-a răspuns, era de Roş Haşana 5756, "Hag Sameah"... Ştia că e bolnav...

Şi iarăşi mi-am amintit de acele excelente "Meridiane pedagogice", o suită incredibilă, repet, incredibilă, de interview-uri cu mari personalităţi ale lumii, de la Philip Coombs, care intuise impactul televiziunii cu şcoala, pînă la Jean Piaget, care încerca să intuiască destinele psihologiei în acest sfîrşit de mileniu... De la celebrul René Maheu, un vizionar al unui nou umanism prin educaţie, ştiinţă şi cultură, pe-atunci la UNESCO, pînă la Margaret Thatcher, care-i mărturisise lui Herivan că "pretutindeni în lume se aşteaptă enorm de la această educaţie la timpul viitor".

Acum vreo 10-12 ani, Herivan a mai apucat să publice "Noua mitologie a universurilor deschise" - schiţa unei istorii paralele şi interferente a cunoaşterii contemporane prin Ştiinţă, Artă şi Tehnologie, în contextul unei învăluitoare revoluţii informaţionale.

Ştim cine a fost Herivan ?

Ştim ce ziarist - şi spirit director, formator de spiritualitate - trăia în Herivan?"
Nu. Se pare că Dorel Dorian are dreptate: nu ştim, încă nu ştim cine a fost Herivan. Şi totuşi... Nu puţini intelectuali români, dintre cei ce l-au cunoscut mai îndeaproape, au simţit nevoia să arate lumii că prin moartea lui Herivan, a dispărut o fiinţă aparte. Scriitorul Al. Mironov, ministru al Tineretului şi Sporturilor, a declarat la mormînt:

"Eu pierd, poate, cel mai bun prieten, un om de o imensă căldură sufletească, aşa cum n-am mai pomenit, care cred că pleacă de pe lumea asta fără a fi dator la nimeni şi căruia cred că mii de oameni îi sînt, fiecare, datori cu ceva. Îl îmbrăţişez pentru ultima oară pe acest soldat al culturii române şi doresc celor apropiaţi lui să poată cumva păstra toată omenia de care a fost el în stare".

Iar poetul Adrian Păunescu a publicat sub titlul "A murit un mare om", un emoţionant elogiu în "Totuşi iubirea" (extrase):

"Generos şi deschis către tot ce e omenesc, domnul Alexandru Mironov m-a sunat sîmbătă, 30 martie 1996, la Deva, să-mi spună că a murit Mircea Herivan. Ştiam că e bolnav, dar nu-mi trecea prin cap că e atît de bolnav, încît să nu-mi dea răgazul de a-l revedea şi de a-l regăsi. Dar se vede treaba că ne-am înstrăinat atît, încît nu mai simţim primejdia care ne paşte şi nu ne mai dăm seama cînd anume e prea tîrziu pentru cei pe care îi iubim. Dragul nostru Mircea Herivan, n-am crezut că vei muri atît de repede. Te rugăm să ne ierţi că te-am crezut mai puternic decît boala ta. Te rugăm să ne ierţi că, în prietenia pe care ţi-am purtat-o, nu ne-am închipuit cît eşti de ameninţat.

Herivan

Astfel s-a stins din viaţă, la nici 66 de ani, un mare om, o conştiinţă, un ziarist şi un scriitor cu simţul marilor teme şi al echilibrului. A plecat dintre noi un evreu care îşi iubea şi îşi respecta apartenenţa etnică, dar era un cetăţean român de o perfectă loialitate. Mai mult decît atît, aş putea spune că Mircea Herivan era un mare român de naţionalitate evreiască, un spirit universal înrădăcinat definitiv în România, în al cărei pămînt el astăzi se şi întoarce".

Ca şi Felea, Mircea Herivan a fost grav bolnav, avînd un final chinuit. Aşa cum aflăm dintr-o scrisoare primită de la fiul său din Israel, el s-a stins din viaţă "după o suferinţă cruntă, care a durat mai bine de un an de zile. Am crezut tot timpul că va scăpa... dar, a fost altfel".

Operaţiunea "Fructele mîniei" din sudul Libanului împotriva celor din Hizbollah ne-a adus, ca de-obicei în asemenea împrejurări, o ploaie de acuzaţii pe tărîm internaţional, culminînd cu cele legate de nefericitul incident din satul Cana.

Da. Cana a umplut paharul.

Trei din "Trib"

Auditoriul "Dahl" din Shchunat Hatikva a găzduit prima festivitate de decernare a premiilor anuale pentru activitate teatrală la noi în ţară. Păstrînd - desigur - proporţiile, acest premiu este, în felul lui, echivalentul premiilor "Oscar" sau al "Nopţilor Molière".

Ziarul "Ultima Oră" ne-a informat, la momentul respectiv, despre faptul că premiul pentru cea mai bună actriţă i-a fost atribuit lui Miriam Zohar, de origine română, pentru rolul interpretat în piesa "Hametz", premiul pentru cel mai bun actor al anului - lui Şuli Rand (din părinţi români) pentru rolurile din "Pollard" şi "Guri căscate", iar unul din cele mai emoţionante momente ale serii l-a constituit acordarea unei distincţii speciale actriţei Geta Luca.

Aceste premii şi distincţii au fost înmînate laureaţilor în cadrul unei festivităţi-spectacol de mare ţinută. După cuvîntul de deschidere al preşedintelui asociaţiei actorilor, I. Gorlitzky, emoţionat şi profund recunoscător eforturilor depuse de către actori pe tot parcursul anului 1995, spectacolul (a cărui direcţie de scenă aparţine lui Teţi Ţarfati) a fost prezentat de Iona Elian şi Moshe Datner, în maniera lor non-conformistă şi plină de farmec: numere revuistice, alternate cu o muzică specifică acestui gen de reprezentaţii, totul sub o fericit inspirată mînuire a luminilor. Se poate spune că Teţi Ţarfati - prin ingeniozitatea punerii în scenă a acestei manifestări - l-a depăşit chiar şi pe I. Passeta, realizatorul programelor pentru premiile Oscar.

Miriam Zohar: Nr. 1

Dar nu putem încheia această relatare fără a menţiona că Shmuel Hasfari, fostul director artistic al teatrului Cameri, a primit premiul pentru dramaturgie ("Hametz" şi "Kidush") şi regie ("Hametz").

MIRON MIRON

Concert pentru... cuvinte încrucişate şi orchestră

Titlul neobişnuit exprimă exact realitatea. Vechiul rebusist, colaboratorul nostru Harry Fosha, a imaginat un concert îmbinat cu dezlegarea unor cuvinte încrucişate despre şi în legătură cu concertul respectiv.

Orchestra simfonică din Vancouver, dirijată de alt compatriot, Sergiu Comissiona (şi avînd-o ca solistă pe soprana de coloratură Tracy Dahl), a găzduit această inovaţie în materie de muzică şi... rebusism.

La intrare, toţi spectatorii au primit, odată cu programul, grila jocului de cuvinte încrucişate, iar în timpul concertului, doi prezentatori (dirijorul rezident Clyde Mitchell şi vedeta televiziunii Christine Lippa) au prezentat semnificaţiile jocului, antrenînd audienţa să găsească soluţiile.

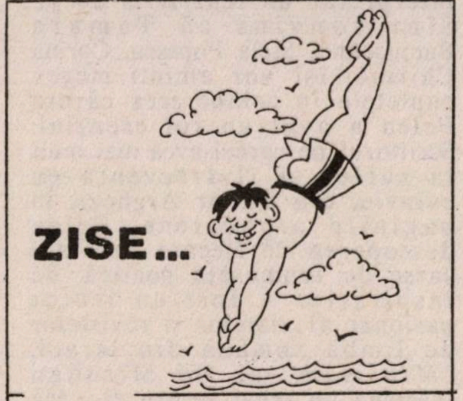

"Noi, în general, reacţionăm la ceea ce este pe sinusoidă la un prag minim de decenţă".

(Adrian Năstase, preşedintele Camerei Deputaţilor din România; după "Academia Caţavencu", Buc. 1996)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

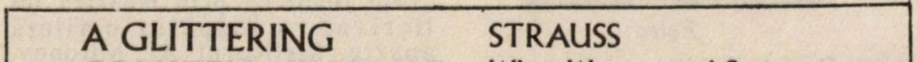

A GLITTERING CONSTELLATION OF VOCAL FAVOURITES

■ *London Drugs Symphony Pops*

Friday, April 19 - 8:00 PM
Saturday, April 20 - 8:00 PM

Sergiu Comissiona
Conductor

Tracy Dahl
Coloratura Soprano

Concerto for Crossword and Orchestra created by Harry Fosha.

BRITTEN
Matinées Musicales, selections

DONIZETTI
La Fille du Regiment
Chacun le sait

STRAUSS
Wine, Women and Song
Voices of Spring
Perpetuum Mobile

LEHAR
Meine Lippen, Sie Kussen
So Heiss
Vilia

KNIGHT (Arr.)
Broadway Medley

Dahl Medley

Sergiu Comissiona
Conductor

Pagină din programul Orchestrei simfonice din Vancouver, precizînd că acest "Concert pentru cuvinte încrucişate şi orchestră" a fost creat de Harry Fosha.

Sonia Natra

În rîndurile ce urmează mă refer la singularele creaţii ale bine-cunoscutei şi polivalentei artiste, Sonia Natra, expuse nu de mult în holul Institutului francez din Tel Aviv.

Figurile Soniei Natra, purtînd toate amprenta inconfundabilă a talentului ei, a capacităţii ei de pătrundere în universuri umane secrete, pentru a le reda apoi transfigurate de viziunea ei, aş spune, dramatică asupra lumii, îl urmăresc pe privitor vreme îndelungată prin expresia lor demnă, concentrată, serioasă, adesea încrîncenată, chiar tragică, sugerînd o permanentă încleştare cu eul lăuntric, dar şi cu mediul înconjurător şi forţele exterioare care ne asaltează fără cruţare. Ele îl urmăresc şi îl incită la reflecţie, la încercarea de a desluşi, a decoda, a identifica în viaţa de zi cu zi aceste chipuri de femei şi bărbaţi, singuri sau în grup, dar întotdeauna copleşitori în policromia lor sumbră, compusă cu precădere din negru, gri, albastru. Cine sînt ei ? Semenii noştri ? Mamele care-şi plîng fiii ? Muncitori rămaşi fără lucru ? Palestinieni punînd la cale cine ştie ce fapte ? Israelieni cutremuraţi de cine ştie ce nou atentat?

Artista conferă o semnificaţie mai largă acestor portrete (expuse, mi se pare, în prealabil la Paris unde ea se bucură de cel puţin aceeaşi recunoaştere şi preţuire ca şi la noi), atunci cînd le însoţeşte de o prezentare poematică, din care îmi permit să citez cîteva versuri:

"Villes tenant dans leur paume objective/ les performants des tristesses existentielles/ et des exubérances sans définition/ rivières solides portant joies et desespoirs kaléidoscopiques/ mémoires présentes ou souhaitées/ et des êtres cherchant le rapprochement/ ou le laissant/ villes caressées ou assaltées/ où la dignité se tisse avec la peur des fatalités...."

("Oraşe ţinîndu-i în golul palmei lor obiective pe performanţii tristeţilor existenţiale/ şi a exuberanţelor nedefinite/ rîuri solide purtînd în ele bucurii şi disperări caleidoscopice/ memorii prezente sau dorite/ şi fiinţe căutînd apropierea/ sau părăsind-o/ oraşe mîngîiate sau asaltate/ unde demnitatea se întreţese cu teama de fatalitate...").

Gina Sebastian Alcalay

SCOOP:

MIRCEA CRIŞAN ESTE GERMAN !

De curînd, postul de televiziune în limba germană 3-SAT a prezentat în reluare (după 17 ani) programul de estradă "BIO-BAHNHOF". Publicul nu a făcut economie de aplauze cînd spiritualul prezentator Alfred Biolek a anunţat că pe scenă urmează să apară Mircea Crişan. Ne-a făcut multă plăcere să-l revedem pe popularul nostru comic, pînă în clipa cînd acesta a afirmat că *tatăl lui a fost german* şi s-a numit Krausz. Ultima parte a afirmaţiei corespunde adevărului. Dar ce motive a avut Mircea Crişan să-şi renege originea evreiască ? Dacă nu aş fi auzit cu urechile mele, nu aş fi crezut că cel care ani de zile ne-a descreţit frunţile, este capabil să aibă o astfel de ieşire. Cu atît mai mult cu cît îl ţinem bine minte pe coreligionarul nostru, începînd de la apariţiile sale de la Baraşeum, în anii de prigoană, şi pînă la turneele sale în Israel. Am încercat un sentiment de mîhnire şi de compătimire.

Crişan în tinereţe: parcă nu erai neamţ, nea Mirceo

Întîmplător, în cadrul aceleiaşi emisiuni a apărut şi soprana israeliană (stabilită şi ea în Germania), Esther Ofarim. Printre puţinele cuvinte pe care le-a schimbat cu prezentatorul, a amintit că pleacă des în Israel, unde publicul o apreciază în mod deosebit.

A vrut oare Esther Ofarim să-i dea o lecţie lui Mircea Crişan ?

JACK ZIMBLER
Haifa

... În concluzie: asta-i Ger-mania de a-ţi ascunde originea...

GLUME

– Domnule judecător, eram beat cînd am tras în nevastă-mea...

– De-asta ai vrut s-o omori ?

– Nu, de asta n-am nimerit-o !

Mare recepţie la familia Rothschild. Amfitrionii îşi delectează musafirii cu o piesă muzicală pentru pian la patru mîini.

Discret, Iossel Goldberg se apleacă şi murmură la urechea Rebecăi Reutmann:

– Incearcă să ascundă, dar au cu siguranţă mari probleme financiare...

– După ce vezi ?

– Sînt obligaţi să-şi împartă acelaşi pian...

Un puşti intră într-o drogherie:

– Vă rog, un pachet de Tampax, doamnă.

– Pentru sora ta ?

– Nu, doamnă.

– Atunci, pentru mama ta ?

– Nu, doamnă, pentru mine.

– Cum, pentru tine ?

– Aşa, bine ! Am un chef grozav să înnot, să călăresc, să joc tenis şi să învăţ balet, şi am văzut un anunţ publicitar care zicea că e foarte uşor să faci toate astea dacă porţi Tampaxuri!

Un artist se prezintă la directorul unui circ. Acesta-l întreabă ce ştie să facă.

– Ştiu să imit păsărelele...

– Îmi pare rău, dar avem deja cîţiva...

– Bine, suspină tînărul artist, asta e !

Şi zboară pe geam.

HOLIDAYS Travel & Tours

TOMY HERESCU-HERŞKOVICI

vă prezintă:

UN NOU PROGRAM TURISTIC INEDIT!!!

* O săptămînă la Poiana Braşov, combinat cu:

VARIANTA 1:

+ 5 nopţi / 6 zile
la BUDAPESTA hotel 4 stele

Preţ: **925 $** hotel Alpin;
870 $ hotel Ciucaş
(inclusiv zbor direct de la Budapesta la Tel Aviv)

VARIANTA 2:

+ 4 zile
la BUDAPESTA hotel Aquincum sau Novotel
+ 4 zile
la PRAGA (sau 3 la Praga + 1 la Karlovy -Vary)
Total 15 zile:

Preţ: **1199 $** hotel Alpin;
1146 $ hotel Ciucaş
(inclusiv zbor direct de la Budapesta - Praga - Tel Aviv)

VARIANTA 3:

+ 3 nopţi la BUDAPESTA
hotel Aquincum sau Novotel
+ 3 nopţi la VIENA
hotel Austrotel sau Johan Strauss (4 stele)
inclusiv transfer pe Dunăre de la Budapesta la Viena
+ 3 nopţi PRAGA
hotel Panorama sau Atlantic (4 stele)
+ 2 zile la KARLOVY-VARY
(inclusiv zborul Viena - Praga - Tel Aviv cu societatea de zbor cehă)
Total 18 zile:

Preţ: **1385 $** hotel Alpin;
1330 $ hotel Ciucaş

În atenţia dumneavoastră: se poate prelungi şederea sau eventual schimba ordinea şi numărul de zile în oricare din oraşele de pe traseul de mai sus, bineînţeles şi biletele de zbor valabile pînă la 90 de zile.

CONTINUĂM ŞI ÎN ACEST AN PROGRAMELE NOASTRE DE:

**Grupe de tratament la Felix - România 18 zile
+ excursie de 10 zile Budapesta-Viena-Praga şi...
Karlovy-Vary total 28 zile**

1.750 $ cuprinzînd:
- bilet de avion Tel Aviv - Budapesta/Viena- Praga- Tel Aviv (nu prin Otopeni-România!) transfer cu autocar de lux la Felix Hotel Internaţional
- 18 zile/17 nopţi la staţiune cu tratament şi semipensiune
- 10 zile excursie pe traseul Budapesta-Viena-Praga şi Karlovy- Vary cu ghid israelian şi cazare la hoteluri de 4-5 stele.

Numai 4 grupe: 21 iunie; 19 iulie;
02 august şi 23 august.

Varianta prescurtată: 18 zile la staţiunea Felix + 6 zile la Budapesta Hotel 5 stele inclusiv zborul şi transferul de la aeroportul din Budapesta direct la Felix

1299 $
la 23.6; 21.7; 04.8 şi 25.8
numai 4 grupe!!!

**Toate preţurile sînt pentru o persoană în cameră dublă, includ biletele de avion şi hotel la alegere.
Preţurile nu includ taxa de înscriere, 47 $ şi taxele de aeroport.
Holidays: Ben Yehuda 32, Tel Aviv, (Beit EL-AL-Pasaj), tel. 03-5285272/3
şi la toate agenţiile de voiaj.**

Holidays

TEL AVIV,Bloc EL AL (pasaj, parter)
strada Ben Jehuda 32, Tel. 5285272/3

TRAVEL & TOURS

CORESPONDENŢĂ DIN BUCUREŞTI

STAN VLAD

Mirii. În spatele lor, soţii Adrian Năstase.

N-A FOST NUNTĂ MAI FRUMOASĂ !

Fără îndoială, cel mai mare eveniment monden al anului 1996, la Bucureşti, a fost nunta Nadiei Comăneci cu americanul Bart Conner.

Înainte de ceremonii (că au fost mai multe) am stat de vorbă cu fosta mare glorie a gimnasticii mondiale, căreia, după Olimpiada de la Montréal, Răposaţii Ody şi Siny, i-au conferit cel mai mare titlu existent pe-atunci în România: "Erou al muncii socialiste" şi s-au tot fotografiat şi filmat cu ea (cum a făcut acum urmaşul lor, preşedintele Ion Iliescu). Toate titlurile şi onorurile date pe-atunci, n-au împiedicat-o pe Nadia să ia calea exilului, printr-o aventură dramatică ce era s-o coste viaţa.

Azi trăieşte în Statele Unite şi şi-a mai aranjat treburile.

Pe actualul ei soţ, Bart Conner, l-a cunoscut în urmă cu zece ani şi de cîţiva ani buni s-au logodit. Aşa au venit în România în urmă cu doi ani. A fost primită foarte bine; la Cotroceni, ca şi în oraşul natal - Oneşti din Moldova. Aşa a aflat Ion Iliescu despre faptul că tinerii vor oficia în curînd unirea lor pe viaţă. "- Şi unde vreţi nunta ?" a întrebat Iliescu. "- La Oklahoma" - a spus Nadia. "- De ce n-aţi face-o în România?" "- E o idee. Aţi vrea să ne fiţi naş ?" a... speculat momentul Nadia, care se vede treaba că a prins multe din spiritul practic american. "- Eu nu," - i s-a răspuns. "Dar ar putea fi naş Adrian Năstase, care-i preşedintele Camerei Deputaţilor". Zis şi făcut. Ion Iliescu (care nu-i politician de ieri, de azi) a ţinut ca nunta să se facă în 1996 - an electoral.

Şi iată-ne cu marea nuntă la 28 aprilie 1996, în ajunul alegerilor locale şi în anul celor parlamentare şi prezidenţiale. După ce au fost definitivate toate datele pregătirii şi desfăşurării nunţii, am scris (în presa din România) un articol intitulat: "La nunta Nadiei am putea participa cu toţii !" De ce ? Fiindcă totul s-a făcut pe banii noştri, ai contribuabililor, prin Protocolul de stat. (România este ţara cu cea mai mare fiscalitate din Estul continentului european, plătim la impozite, taxe şi amenzi de ne spetim !)

Mirilor li s-a oferit hotelul "Lido" (care a devenit "Nadia") ce aparţine azi marilor magnaţi români cunoscuţi sub numele de "fraţii Păunescu", ce deţin proprietăţi uriaşe în România, printre care şi hotelul "Intercontinental". Toţi cei care au venit la nuntă, fie din Moldova, fie din S.U.A., au stat gratis la hotelul "Nadia". Festivităţile s-au ţinut lanţ, ca-n poveşti, timp de trei zile. Vineri, 26 aprilie 1996, s-a oficiat căsătoria civilă în saloanele de marmură cu nume istorice, de la Cercul Militar Naţional (urmată - fireşte - de o recepţie pentru protipendadă). Sîmbătă, 27 aprilie 1996, s-a oficiat cununia religioasă la Mînăstirea Caşin, de către un episcop (!) şi un sobor de preoţi, după ritualul ortodox (deşi mirele este protestant). Interesele, aşa cereau. S-a făcut o ceremonie după ritul bizantin, de-au rămas uimiţi cei vreo 70 de invitaţi americani (protestanţi, obişnuiţi cu ritualuri mult mai sobre). Apoi a urmat repetiţia la Palatul Cotroceni, unde Iliescu a apărut în toate pozele şi filmele, în mijlocul tinerilor căsătoriti, mai mult chiar decît... naşul, Adrian Năstase. Nunta cu tot alaiul a continuat duminică la Palatul din Snagov, unde s-a mîncat, s-a băut şi s-a jucat ca la o adevărată nuntă împărătească. Ce uriaşă etalare de toalete, de bijuterii - de tot ce-i mai luxos, ce desfăşurare de forţe artistice (ca să nu mai vorbim de cele poliţieneşti !).

Totul s-a vrut a fi atît de grandios, panorama a fost atît de mare, încît efectul a fost invers decît cel scontat. De unde Nadia era iubită, a început prin a fi înjurată că s-a pretat la tot acest joc politic al oamenilor puterii de azi din România. Trebuie - într-adevăr - să ai obrazul foarte gros ca să organizezi o asemenea manifestare pe banii publici, în exact aceeaşi săptămînă în care partidul de guvernămînt a inaugurat magazine pentru săraci!

Acestea sînt magazine - cîte unul pe oraş sau pe sector bucureştean - în care cei cu venituri mai mici de 35 de dolari pe lună,- ca pensionarii, de pildă,- şi sînt mulţi din aceştia, pot cumpăra pe bază de talon (nu cartelă !) în fiecare lună: 20 de ouă, 1 litru de ulei, 1 kg. de zahăr şi 1,5 kg. carne de porc categoria 2-a, la preţuri mai mici cu 10-15 la sută faţă de cele normale.

Dar n-a fost nuntă mai frumoasă în România ! Cred că am uimit şi America !

COLEGA NOASTRĂ - SPIOANA !

Am o colegă tînără pe care o cunosc de vreo trei-patru ani, cînd am întîlnit-o prima oară la o conferinţă de presă la Preşedinţie, la Palatul Cotroceni. Era (şi este) elegantă şi frumoasă. Este şi talentată. La 16 ani a debutat ca poetă, fiind descoperită (şi iubită) de Dan Deşliu. M-a surprins cînd s-a prezentat ca ziaristă la revista "Europa". Ea, care poartă chiar ostentativ o stea mare a lui David (din aur) lucra la "Europa" - o revistă antisemită de o virulenţă greţoasă.

- Cum, Floriana (Floriana Jucan se numeşte colega noastră), tu, tocmai tu, lucrezi la "Europa"?

- Tocmai de aceea ! - mi-a răspuns.

Prin 1995 mi-a spus că nu mai lucrează la "Europa" şi că-şi caută alt loc de muncă. Şi cum îi cunoştea cam pe toţi ştabii aflaţi la putere, nu i-a fost greu să găsească o nouă redacţie: cea a "Evenimentului Zilei" care a acreditat-o tot la Preşedinţie. Că era în relaţii amoroase cu ambasadorul Elveţiei la Bucureşti - dl. Jean-Pierre Vettovaglia - mai aflasem. În fond, era o treabă personală. Îmi povestea de cîte ori se întorcea din Italia şi Elveţia (şi se ducea destul de des) şi viaţa îşi urma cursul. Asta pînă într-o miercuri (prin ianuarie 1996), cînd a apărut în revista de umor "Academia Caţavencu" un amplu reportaj despre agente secrete - spioane deci - care lucrează prin redacţii. Ca orice revistă satirică, "Academia Caţavencu" îi dăduse Florianei Jucan şi un cod numeric (sugestiv): 0069 ! Se dădeau acolo multe informaţii despre activitatea de agentă secretă a colegei noastre, în care eroul principal era ambasadorul elveţian.

A doua zi, joi, cînd a venit la Preşedinţie, Floriana m-a întrebat:

- Ai văzut ?

- Da, i-am răspuns.

- Sînt moartă, ce mă fac ?

- Nu trebuie să-ţi faci necaz din asta. E o revistă umorisitică unde totul poate fi luat ca o glumă - am încercat eu s-o consolez.

Cu Shimon Peres şi Arafat la Bucureşti

Floriana Jucan
I se spune, parşiv, agentul 0069

- A reluat şi ziarul "Ziua" povestea asta, şi sînt disperată. A aflat mama şi rudele şi mă întreabă ce-i cu asta.

Vreo două-trei luni după aceea nu s-a mai spus şi nu s-a mai scris nimic. Tot revista "Academia Caţavencu" a venit cu o nouă "ştire", de data aceasta vizîndu-l direct pe ambasadorul elveţian. Domnul J.P.Vettovaglia, om la 49 de ani (Floriana are 21) cu nevastă şi rosturi aranjate, îndrăgostit lulea la Bucureşti, i-a cumpărat Florianei un apartament mic (cu 22.500 de dolari) şi i-a adus mobilă din Elveţia. Aici, ambasadorul a făcut o greşeală ce pare de neînţeles pentru un om cu experienţa şi funcţia lui. Ca să nu mai plătească 500 de dolari la vamă, a adus mobila pe numele Ambasadei, făcînd o şmecherie de găinar. Asta, ca şi altele care se mai adunaseră între timp de cînd serviciile speciale elveţiene îl urmăreau, a declanşat o anchetă şi - firesc - un mare scandal în presa elveţiană. "Ambasadorul a sucombat în faţa şarmului unei spioane" - scrie "24 Heures"; cotidianul "Blick" o compară pe Floriana Jucan cu Mata Hari, etc.,

Ambasadorul elveţian cu Preşedintele Ion Iliescu

Daniel Bravo, de la "Paris St. Germain" a avut rolul hotărîtor în meciul decisiv susţinut (cu succes) de echipa sa în finala pentru "Cupa Cupelor" la fotbal.

Bravo !

etc. Toată presa elveţiană dar şi Departamentul Federal al Afacerilor Externe (D.F.A.E.) are convingerea că ambasadorul a fost prins în capcană de o frumoasă spioană. Ba chiar, se spune oficial în ţara cantoanelor că această relaţie "reprezintă un risc de securitate pentru Elveţia".

Se presupune că serviciile secrete române ar fi urmărit să afle astfel soarta conturilor secrete ale lui Ceauşescu din Elveţia şi cît mai multe informaţii la zi despre activitatea fostei familii regale a României care locuieşte în Elveţia, la Versoix.

Serviciul român de informaţii dezminte categoric că Floriana ar fi "omul lor". Firesc. Cine ar recunoaşte ! Floriana Jucan dezminte şi ea orice activitate de spionaj, spunînd că totul s-a redus la o dragoste... nebună între cei doi.

Între timp, "Academia Caţavencu" a publicat şi fotografii din 1944 cînd - la Bucureşti - Floriana s-a pozat, ţinîndu-se de mînă cu Shimon Peres. La doi paşi de Arafat.

Cum a ajuns ea lîngă personalităţi atît de bine păzite ?

Elveţienii îşi derulează ancheta, după ce l-au retras fulger de la post pe ambasador. Ziarul "Evenimentul Zilei" bravînd, că altceva nu mai avea ce face, a dat în judecată forul elveţian, cerînd despăgubiri morale de 1 leu (Asta ca să facă jocul S.R.I.). Ce va fi, vom vedea.

Ce face însă Floriana Jucan ? S-a retras în casă (acum o are şi bine mobilată) şi zice că s-a apucat să scrie o carte despre amorul ei cu ambasadorul elveţian. Cele mai afectate sînt cele două ministere de Externe elveţian şi român care se află în faţa unor relaţii tensionate între ele, exact acum cînd aveau nevoie de mai multă înţelegere şi cooperare.

Doi pacienţi în ascensorul unui azil psihiatric:

- Cum se face, se miră unul, că te afli aici ?
- Din acelaşi motiv ca şi tine: scara e în pană !

Mister, senzaţii tari ! La "Europa" şi "România Mare" cu...steaua lui David !

Debutul în presă al Florianei Jucan s-a săvîrşit la Curierul naţional - oficiosul faimoşilor fraţi Păunescu. De aici, juna cu preocupări într-ale condeiului o apucă - şi poposeşte pentru o vreme - la revista Europa, sub bagheta lui Ilie Neacşu. Escala este scurtă, popasul următor numindu-se România Mare. Interesant un amănunt: în toate aceste peregrinări, "ziarista" se recomanda zgomotos ca fiind filo-semită ! Şi, pentru a fi mai convingătoare, purta la gît un medalion de aur cu steaua lui David. De aici au apărut şi primele speculaţii privind apartenenţa sa la ... Mossad.

Cu toate acestea, Floriana Jucan nu este evreică, locul ei de naştere fiind comuna Popeşti-Leordeni, din Sectorul Agricol Ilfov.

(Din "România Liberă", Buc., 1996)

VIVIANE şi HERMAN LEIBOVICI

PERMANENT LA DISPOZIŢIA CELOR INTERESAŢI PENTRU SERVICII TURISTICE, LA AGENŢIA DE VOIAJ

PROPER TRAVEL LTD.TEL-AVIV

STR.BEN YEHUDA 56, TELEFON 6297477 - 5289992

- BILETE DE AVION ALE TUTUROR COMPANIILOR DE ZBOR, ZBORURI CHARTER. LA PREŢURI CONVENABILE.
- EXCURSII ORGANIZATE: BONISA, NATOUR, OPHIR, RIMON, SKY, BUSTOURS, TRAFALGAR, COST SAVER, COSMOS. GLOBUS. DIESENHAUS.
- PROGRAME CONVENABILE DE ZBOR ŞI HOTEL NEW YORK, LONDRA, PARIS, AMSTERDAM, VIENA, ISTANBUL, ANTALIA, MARMARIS, CORFU, ETC.
- PROGRAMELE SPECIALE EWTR, OPHIR, etc. PENTRU ROMÂNIA, UNGARIA, BULGARIA, CEHIA, LA PREŢURI ORIGINALE.

REZERVĂRI HOTEL, ÎNCHIRIERI AUTO, EURAILPASS.

PACHETE ZBOR ŞI HOTEL: BUCUREŞTI, SINAIA, PREDEAL, BRAŞOV, POIANA BRAŞOV, COVASNA, HERCULANE, FELIX, SOVATA, VATRA DORNEI, SLĂNIC MOLDOVA, TUŞNAD, ETC.

EXCURSII 14 zile, MARE - MUNTE
NEPTUN - POIANA BRAŞOV
= $ 655 =
DEMI-PENSIUNE, TRANSFERURI, INCLUSIV ZBOR.

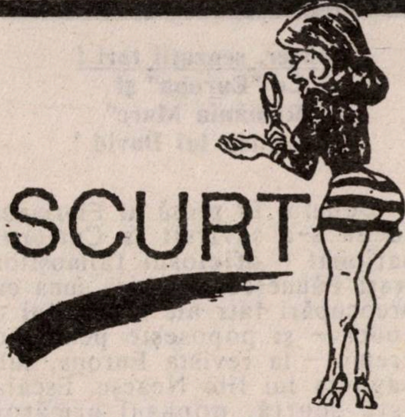

Țara lui Ițic Vodă. Ghici cine va dispărea ? Evreii ăștia nu-l lasă în pace pe Iisus. Ambasadorul Ițic Strul Alfred Moses...

"...Ban la ban trage, dar și evreu la evreu ! Pe cine credeți că vede favorit Andrei Cornea (Cohn) la alegerile prezidențiale din 1996 ? Ați ghicit: pe Petre Roman (Neulander) ! Că asta-i țara lui Ițic Vodă, bineînțeles, se bulucesc toți beliții să ne dea lecții și să ne conducă !"

(Dintr-un articol semnat "Alcibiade")

*

"...a fost Babilonul și au fost evreii; a dispărut Babilonul și au rămas evreii; au fost faraonii și au fost evreii, au dispărut faraonii și-au rămas evreii; a fost Roma și au fost evreii, a dispărut Roma și au rămas evreii; a fost Hitler și au fost evreii, a dispărut Hitler și au rămas evreii. « Astăzi, spunea prietenul meu, lucrurile stau astfel: Există întreaga omenire și există evreii. Ghici cine va dispărea ?» Aventura politicii voastre (autorul se adresează evreilor, n.n.) va stîrni o furtună pe care n-o veți putea stăpîni. Nu uitați că acest popor blînd și răbdător, uneori pînă la pragul rușinii, se va trezi și, sincer, nu vă invidiez."

(Dintr-un articol de comandor (r) Radu Nicolae)

*

"...Nu-l lasă evreii ăștia în pace pe Cel pe care L-au scuipat, L-au pălmuit, L-au batjocorit și L-au bătut în cuie, nici măcar acum, după 2000 de ani."

(Dintr-un articol semnat "Alcibiade")

*

"...Popoarele nu mai suportă ca, la adăpostul cacealmalelor cu «democrația» și «izolarea», și «embargoul» - o mînă de evrei să controleze finanțele, industria, presa și politica Planetei."

(Dintr-un articol semnat C.V.Tudor)

*

"...La București, Alfred Moses, ambasadorul S.U.A., depășindu-și atribuțiile, își permite să ridiculizeze Istoria noastră națională, aruncînd cu lături în capul unui întreg popor, dînd «directive» și «indicații» încotro să meargă România și, mai ales, alături de cine să meargă ! De fapt - deși la acreditarea evreului american Alfred Moses, cercurile diplomatice și cele politice din România sperau în cîștigarea unui prieten și aliat - nu peste mult timp, Ițic și-a dat arama pe față avîntîndu-se în acțiuni vizibil anti-românești (....). Ițic Ștrul Alfred Moses...:

(Dintr-un articol semnat Geo Ciolcan; toate textele de mai sus au apărut în "România Mare", Buc. 1996)

Diplomat

"Țiganii și evreii (inclusiv cei veniți recent de peste hotare) se disting de celelalte etnii care ne populează țara și care s-au integrat, alături de români, în societatea românească. Țiganii și evreii, grupuri fără Patrie, cu vocație parazitară, al căror «caracter sau spirit național» vă este bine cunoscut și din scrierile politologice, se pare că s-au înțeles să-i subjuge pe români operînd pe planuri deosebite și cu mijloace diferite, dar cu același țel: aservirea economică a românilor, anihilarea libertății acestora în propria lor Țară".

(Dintr-un articol de Romulus Ioan Budura, fost ambasador al României la Pekin; în "România Mare", Buc. 1996)

Au existat teroriști arabi în decembrie 1989 ?
Da.

"Există date concrete referitoare la teroriști arabi".

(Dintr-o declarație a senatorului PNȚCD Șerban Săndulescu, pe marginea raportului Comisiei Senatoriale pentru investigarea evenimentelor din decembrie 1989, raport ce urmează a fi dat publicității în curînd; după "România Liberă", Buc. 1996)

Profetul Ivan

"Cetățenii din cartierul buzoian Dorobanți II au fost scoși din case de urletele unui individ, în jur de 40 de ani, îmbrăcat numai în pijama, care pretindea că este Profetul Ivan.

"Vă avertizez - susținea cu spume la gură *profetul* - că în 1996 nu va fi vară. Anul acesta conține două cifre de 9 și un 6. Dacă-l întoarcem pe 9 obținem 6. Dacă adăugăm cele trei cifre de 6 obținem 666. Numărul dracului. De fiecare dată în istorie cînd anul a conținut numărul Satanei s-au întîmplat nenorociri. În 1996 nu va mai fi vară. Va ninge și în luna iulie și în luna august".

(Din "Vocea României",Buc. 1996.)

... Acuma, c-a venit vara, avem posibilitatea să verificăm însușirile de profet ale ciudatului buzoian.

Cum s-a vindecat Georgeta Florea

"Pînă nu de mult, d-na Georgeta Florea era un om bolnav. Suferea cumplit din cauza unor afecțiuni ale coloanei vertebrale. Colac peste pupăză, din naștere, are lipsă o vertebră. Din aceste motive era aproape anchilozată, mișcîndu-se cu foarte mare greutate. Doctorii i-au spus că poate fi operată, dar că șansele de reușită sînt una la mie. O astfel de viață devenind insuportabilă, s-a hotărît să-i pună punct. Așa că a plecat la Ierusalim, unde s-a rugat la Sfîntul Mormânt. "Doamne, ia-mă la Tine sau vindecă-mă". După trei zile de rugăciune s-a întîmplat minunea: un vis, un vis despre care d-na Georgeta Florea povestește cu multă claritate și simplitate. Nu a văzut nimic, dar a auzit o voce care i-a dat trei porunci: *"Scoală-te și apleacă-te de 20 de ori. Să nu mai lucrezi duminica, pentru că nu cîștigi mai mulți bani. Duminica să mergi la Casa Mea"*. A executat prima poruncă automat și fără nici o greutate. După trei luni, cînd s-a întors acasă, era complet sănătoasă."

(După România Liberă", Buc.)

Kamel din Gaza formează un partid politic

Kamel El Kader sau "Împăratul oilor", cum este el cunoscut în Banat (datorită afacerilor de export cu ovine pe care le face, pe picior mare, în România, n.n.), a bătut cale lungă, taman din Gaza lui natală, pentru a se constitui ca minoritate în România. Nimic rău în toate acestea, ba chiar am putea spune că-i bine, căci pe lîngă celelalte minorităţi reprezentate în Camera Deputaţilor va fi, în sfîrşit, una căreia religia nu-i permite să consume alcool. Nu ştim dacă cei 40.000 de arabi pe care-i pomeneşte Kamel El Kader ca posedînd cetăţenie română vor fi recunoscuţi ca atare de către parlamentarii români, dar bănuim că mari piedici nu prea există, deoarece operaţiunea « Bani pentru partid » n-are nici o legătură cu minoritatea chineză din Ferentari (autorul face aluzie la faptul că Kamel - sîntem conştienţi de cacofonie - a sprijinit financiar campania electorală din 1992 a partidului de guvernămînt, n.n.). Cu toate acestea, numărul de 40.000 de cetăţeni români de origină arabă ni se pare uşor exagerat, dat fiind că în timpul primului an de guvernare Roman nu s-au rezolvat mai mult de 10 cereri de cetăţenie română. Dacă demersul domnului Kader reuşeşte, însă, vom avea o minoritate în plus, un lider minoritar în parlament şi un bişniţar cu imunitate parlamentară pentru cel puţin o legislatură. Cît despre regiunile autonome arabe, nu vă faceţi nici o problemă, ele există deja, înşirate în parcările TIR-urilor turceşti, iar o mulţime de conaţionale de-ale noastre, de moravuri mai lejere, au cerut deja azil acolo".

(Din "Academia Caţavencu", Buc.)

Ştiţi unde-i trimite Ilie Năstase pe ziarişti ? Acolo !

Celebrul jucător de tenis Ilie Năstase (hai Ilie !), adoratul tribunelor de la "Progresul" din anii'60-'80, a coborît, după cum se ştie, în arena politică, depunîndu-şi candidatura pentru funcţia de Primar al Capitalei. El a avut, aşa cum se cuvine într-o campanie electorală, numeroase întîlniri cu cetăţenii, remarcîndu-se de fiecare dată printr-un limbaj simplu şi de la om la om.

Uneori însă, se pare că limbajul cu pricina este, ca să zicem aşa, prea simplu. Astfel, la o conferinţă de presă de la Palatul Elisabeta, întrebat fiind de o ziaristă dacă are cetăţenia franceză (se pare că legea nu permite candidaţilor să aibă cetăţenie dublă), simpatica vedetă s-a enervat ca-n tinereţe, cînd dădea cu racheta de pămînt: "Presa, a răspuns el, pune întrebări prosteşti... eu îi bag pe toţi ziariştii în p... mă-si şi care mai vine la mine cu chestii de-astea, îi trag şi un pumn în faţă".

Vindeau locuri de muncă în Israel... la aprozar

"Lucrătorii Serviciului Paşapoarte al IPJ Brăila i-au arestat pe Camil P. şi Valeria Avram care excrocau şomeri brăileni, promiţîndu-le "locuri de muncă în Israel". P.Camil îşi avea "biroul de plasări" într-un cafe-bar din Brăila. Aici racola şomeri, le lua ultimii bani, promiţîndu-le în schimb contracte de muncă. După un timp, P.C. le înapoia paşapoartele, motivînd că "în Orient este situaţia instabilă..."! Comisionul şi-l oprea, acela era totdeauna "stabil". Îi trimitea în schimb la o altă "plasatoare", gestionara unui aprozar din Brăila. Aceasta îi jumulea în acelaşi mod. Poliţiştii au descoperit la Valeria Avram şapte paşapoarte ascunse printre grămezile de ceapă."

(Dintr-o relatare de Dorian Stoianovici, în "România Liberă", Buc. 1996)

Fetele de pe Văcăreşti...

"La nici 100 de metri de intersecţia de la Big-Berceni, pe Calea Văcăreşti, cîteva "fetiţe" cu spirit de iniţiativă au deschis probabil primul bordel în aer liber din Bucureşti.

Principiul de funcţionare a "întreprinderii" este foarte simplu. Vestalele amorului stau pe trotuar iar clienţii opresc maşinile, întrebînd de raportul preţ-calitate al serviciilor oferite. Dacă se înţeleg (şi se înţeleg de cele mai multe ori), nu le rămîne decît să urce dealul din apropiere unde, la adăpost de ochii indiscreţi, execută rapid clauzele contractuale, supunînd scaunele maşinilor la solicitări crescute. Sînt serviţi şi clienţii fără autoturisme, tariful crescînd cu un anumit procent. De ce ? Pentru că fetele sînt nevoite să urce dealul pe jos, iar distracţia nu mai are loc în maşină, ci în aer liber. În aceste condiţii, pare normală aplicarea unui spor de muncă grea.

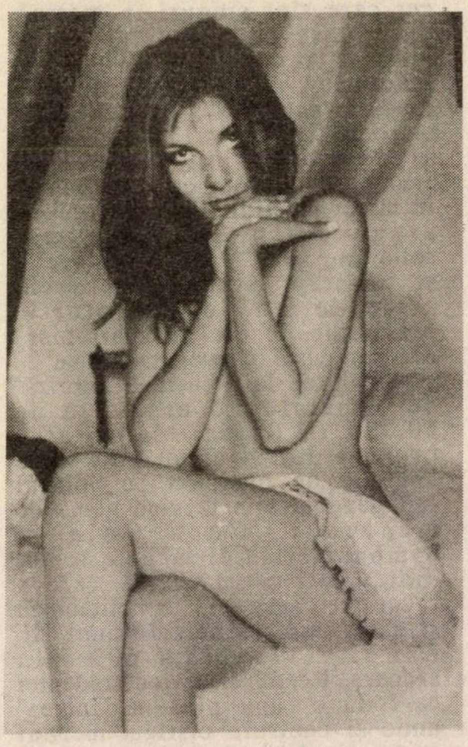

Asta-i pe dolari

Serviciile costă între 10.000 şi 100.000 de lei, în funcţie de exotismele şi excentricităţile cerute de clienţi. Banii sînt încasaţi de managerii (a se citi proxeneţii) lucrătoarelor, care le coordonează afacerile".

(Dintr-un articol de Geanni-Manuel Mihai, în "Actualitatea", Buc. 1996)

... şi cele de la Grozăveşti

"La ieşirea din staţia de metrou "Grozăveşti" este improvizat un mic parking. Începînd cu orele 11 şi pînă la orele 24, vreo zece arabi intră în vorbă cu toţi şoferii care opresc la semafor, în intersecţia de lîngă Podul Grozăveşti. Prima întrebare cu care sînt interpelaţi conducătorii auto, într-o românească stîlcită, este: « Doriţi o fată ieftină şi frumoasă ?» De obicei, proxeneţii îi abordează pe cei care sînt singuri în mașină, dar nu se dau în lături să le propună "o noapte de neuitat" nici posesorilor de Mercedes sau Alfa Romeo însoțiți de prieteni care trec prin acest vad. Aici studentele sînt "tinere și frumoase". Tranzacția se încheie în micul parking, unde clientul își alege compania. Cele mai solicitate sînt "Vanda", "Mihaela" și "Cherry", studente cu vechi state de serviciu. Prețurile practicate de ele au spart piața din campusul universitar: între 30 și 40.000 de lei pentru o "repriză" de jumătate de oră, față de 50.000 în Regie. Majoritatea proxeneților și-au deschis niște amărîte de buticuri pe Splaiul Independenței unde vînd gumă de mestecat, Coca-Cola și hamburgheri. Cel mai de temut dintre toți este Ahmed, care a făcut vreo șase ani de Politehnică și este, încă, student în anul III. Lui îi revine cam 60% din afacere. Restul îi revine studentei care dă o fugă pînă-n "Unirea" unde-și cheltuie cîștigul meritat pe trusele de farduri și colanți".

(Dintr-un articol de Gabriel Geamănu, în "România Liberă" Buc. 1996)

S-au repatriat din Canada (cu bani buni) și au dat peste "Vulpița"

Duminică 21 aprilie a fost sărbătoare creștinească (așa-numita Duminică a blajinilor) și - conform obiceiului - am făcut un tur al cimitirelor pe la toți "dispăruții" familiei noastre. Ne-am întors acasă puțin după ora 14, am coborît din mașină și în holul blocului ne-au întîmpinat patru persoane bine îmbrăcate (două perechi), între 55-60 de ani, care ne-au întrebat dacă sîntem locatari ai blocului. La răspunsul nostru afirmativ, ne-au rugat să le permitem să dea un telefon de la noi. I-am invitat, bineînțeles, pînă sus, dar i-am întrebat ce li s-a întîmplat, căci i-am văzut foarte agitați. Ne-au răspuns că au fost invitați pentru prînz la familia Tacu (etajul 1), pentru ora 14. Au urcat pînă acolo și au găsit ușa întredeschisă. Crezînd că gazdele i-au văzut venind și le-au deschis ușa de la intrare, au pătruns în holișor și de acolo li s-a înfățișat un tablou incredibil: toată casa era - realmente - întoarsă pe dos: dulapurile, sertarele, vitrinele, biblioteca - toate erau golite, conținutul lor împrăștiat prin camere, iar gazdele - nicăieri ! Am urcat și noi pînă acolo și într-adevăr, totul arăta ca după o calamitate... Fiind cu noi, unul dintre musafiri a descoperit telefonul, l-a luat cu o batistă și a telefonat la poliție, anunțînd că a avut loc o spargere. I-am întrebat dacă au căutat prin toate camerele, iar ei ne-au răspuns afirmativ, după care ne-am retras la noi acasă.

Nu trecuseră nici cinci minute și la ușă a sunat una dintre doamnele venite în vizită, tremurînd, rugîndu-ne să-i dăm un calmant, că se simte rău: o găsiseră pe Lili Tacu în cămăruța din fund (cea de lîngă bucătărie), legată de mîini și de picioare, cu o cravată îndesată în gură, în pielea goală, mutilată groaznic (a avut 18 tăieturi de cuțit) și, bineînțeles, moartă !

Au anunțat din nou Poliția că nu e vorba numai de jaf, ci și de o crimă (probabil, două !). Nu a mai intrat nimeni în casă pentru a nu strica urmele și de abia cînd au venit criminaliștii de la poliție, procuratură, medicul legist și nelipsiții reporteri și ziariști (care - nu știu pe ce căi - aflaseră deja) au descoperit în dormitorul mic (cel de lîngă baie) și cadavrul lui, băgat oarecum sub pat și acoperit cu haine scoase din șifonier, mult mai desfigurat, cu pleoapele ochilor decupate cu cuțitul și peste 20 de tăieturi pe mîini, la gît și pe restul corpului.

In fine, pe la orele 19-20 s-au ridicat cadavrele (ea era cu bigudiurile rămase în păr), s-a sigilat apartamentul și au rămas doi polițiști de pază; unul la intrarea în apartament, celălalt la ușa de la intrare, trebuind să aibă grijă și de Mercedesul soților Tacu, ce era parcat pe partea de vis-à-vis a străzii.

Nu s-a putut dormi în noaptea aceea, de spaimă, iar a doua zi, cînd am plecat la servici, am aflat că asasinii erau deja arestați!

Soții Tacu mai aveau o casă la curte, undeva pe lîngă Spitalul de boli contagioase "Victor Babeș". Cînd am fost odată pe-acolo, am cunoscut două fete tinere pe care Lili mi le-a recomandat "nepoatele lui Tudorel". Una dintre ele, roșcată (acum am aflat că i se mai spune "Vulpița") era amanta fiului unei femei care venea săptămînal să le facă curățenie în apartament și care le-a recomandat-o pe "Vulpița". Lunar, fata venea să le aducă chiria, probabil le mai făcea și alte servicii, iar în luna februarie, cînd ei au fost la Mangalia pentru tratament vreo trei săptămîni, tot pe ea au lăsat-o ca "fată de încredere", să doarmă acolo ca să nu-i fure hoții, să le ude florile, să mai aerisească locuința, etc.

Ei bine, "Vulpița" și cu amantul ei erau capii unei bande și tot ei au hotărît "condamnarea la moarte" a celor doi, cu gîndul că se vor îmbogăți de pe urma unui astfel de "tun" (soții Tacu fuseseră plecați din țară 5-6 ani, în Canada, și se repatriaseră de abia în 1990). S-a știut inițial de 5 indivizi (toți între 18 și 20 de ani), ulterior au mai fost arestați încă doi, deci, au fost atacați de 7 persoane !

Vulpița

Cum s-a petrecut crima ?

Vecina de la parter era singură acasă și pe la ora 9 a auzit zgomote puternice la apartamentul de deasupra. Așa a și povestit, că a avut impresia că se dărîmă blocul. A urcat scara pînă la etajul 1, dar văzînd ușa întredeschisă și nemai auzind nici un zgomot, a coborît din nou acasă, gîndind că vecinii se ceartă, mută mobilierul ori au dărîmat ceva greu prin casă.

Pe la ora 10, o altă vecină a observat doi tineri plecînd pe jos, cu două pachete voluminoase, iar alți doi - după vreo jumătate de oră - încărcînd într-un taxi un televizor mare (Panasonic) și o

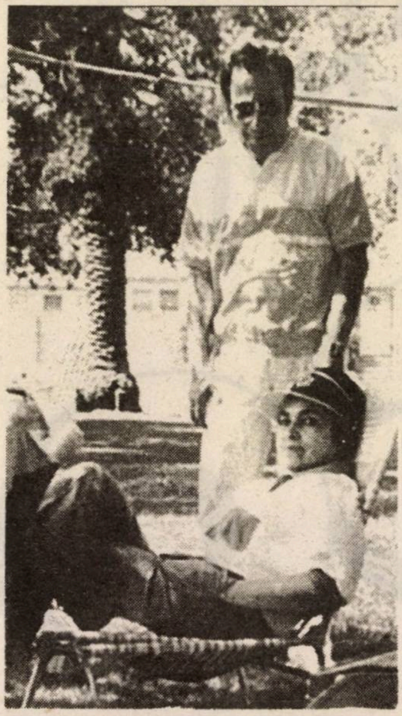

Soții Tacu: pe vremea cînd trăiau peste ocean...

combină muzicală. Aceste lucruri mai neobișnuite (pentru ora 10 dimineața, duminică) i-au atras atenția și a avut inspirația să ia numărul de înmatriculare al taxiului. Așa se face că - doar în cîteva ore cei 7 s-au reîntîlnit în celule !

Declarațiile criminalilor (cel puțin acelea care au fost date publicității) sînt, pur și simplu, stupefiante, întrecîndu-le cu mult pe cele afirmate de asasinul premierului vostru ! Ai noștri au spus că, oricum, "moșii" trebuiau omorîți, pentru că îi cunoșteau pe cei doi (chiar ei le deschiseseră ușa, crezînd că vin, ca de obicei, cu gînduri pașnice!); cel care l-a omorît pe bărbat a zis că i-a decupat pleoapele pentru că știa el din filme că retina reține imprimat chipul asasinului și că i-a tăiat gîtul tot pentru că auzise că, dacă apeși pieptul mortului, prin laringe aerul care iese face să se audă numele celui care l-a ucis !

(Dintr-o corespondență de la Filip Lascu din București)

Deputatul Taleb A-Sana, din Partidul Democrat Arab, a luat-o razna pe plan mental, făcîndu-l pe Shimon Peres de "asasin de copii".

La Sanatoriu, domnu' Sana, la Sanatoriu!

ANIVERSARE

ȘTEFAN BĂNULESCU, prozator; 70 de ani de la naștere. Cîteva opere: *"Iarna bărbaților" (1965); "Scrisori provinciale" (1976); "Cîntece de cîmpie" (versuri, 1968).*

DECESE

MIRCEA CIOBANU, (n. 1940), scriitor. Cîteva volume: *"Patimile", "Etica", "Viața lumii" (poeme), "Martorii", "Epistole" (proză), "Convorbiri cu Regele Mihai" (4 volume);* la București.

ALEXANDRU JEBELEANU, poet; la Timișoara. La slujba de înmormîntare, care a avut loc la Cimitirul ortodox, în prezența Mitropolitului N. Corneanu, a asistat și Rabinul-șef al Comunității din Timișoara, E. Neumann.

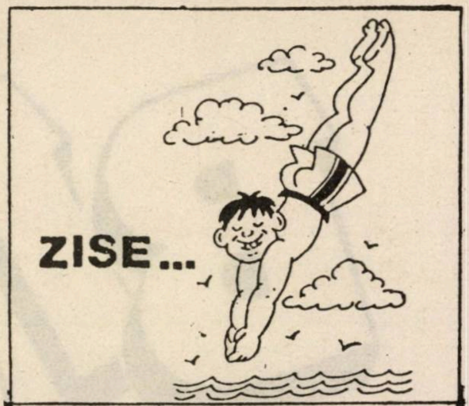

"Eu nu mă amestec în alegerile din Israel."

(Dintr-o declarație a președintelui american Bill Clinton, cu prilejul primirii sărbătorești făcută la "Casa Albă" premierului Shimon Peres, candidat la alegerile din 29 mai, din Israel; mai 1996)

...ȘI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

Cum va
transforma
Dumnezeu
necazul
meu nu știu,
că El îl va
transforma
este sigur.

MB

BINGO

NOU

LA PĂTRAT

50.000 SHK. ÎN BUZUNAR CÎŞTIG PE LOC

MULT MAI UŞOR DE JUCAT; MULT MAI ATRACTIV
ESTE BINGO LA PĂTRAT - NOUL JOC BINGO

PATRU JOCURI ÎNTR-UN SINGUR BILET
O PLĂCERE

PREMIUL ÎNTÎI 50.000 SHK., PREMII DE 25.000 ŞI
ÎNCĂ SUTE DE MII DE ALTE PREMII ÎNSUMÎND
CIRCA 12 MILIOANE SHKALIM

PREŢUL BILETELOR RĂMÎNE NESCHIMBAT.

מפעל הפיס

E O LUME

ION MIHĂILEANU
CORESPONDENŢĂ DIN FRANŢA

CALEIDOSCOP PARIZIAN

- "Heinăvdichi"
- Vaca nebună
- Ce vor francezii în materie de amor

Scriu aceste rînduri în momente hotărîtoare pentru destinele Israelului. Împărtăşesc neliniştea şi întrebările atîtor rude şi prieteni din Israel, mă simt extrem de aproape de temerile şi speranţele lor, încît mi-am zis: ce rost are să transmit această corespondenţă de aici, de la Paris, unde situaţia noastră nu e ameninţată, unde nici o Katiuşă - să zicem - nu cade asupra Strasburgului, unde trăim "l'insoutenable légéreté de l'être" ca să-l parafrazez pe Kundera.

Şi totuşi, trecînd peste această primă pornire - melancolică, deprimantă - scriu mai departe, avînd în gînd certitudinea că pînă la urmă, ca de atîtea ori în istoria sa milenară, miracolul lucidităţii şi inteligenţei va ajuta poporul lui Israel să învingă şi să cunoască însfîrşit pacea.

* Încep cu Noah Ben-Artzi (nepoata regretatului prim-ministru I. Rabin, n.n), această fostă fetiţă, domnişoară în toată puterea cuvîntului cum i-am fi zis noi altădată în Moldova, care a făcut o vizită fulger în capitala Franţei, cu ocazia apariţiei cărţii sale "Au nom du chagrin et de l'espoir". Cartea, iniţiată de editorul francez Bernard Fixot, care este şi proprietarul editurii "Laffont". n-am citit-o încă. În schimb, am putut urmări pe TF1 interview-ul pe care l-a acordat Annei Sinclair în cadrul celei mai importante emisiuni politice a televiziunii franceze. Noah Ben-Artzi se afla alături de Jacques Delors, fostul preşedinte al Comisiei Europene de la Bruxelles, care fusese interview-at înaintea ei.

Nu se poate spune că Noah e o frumoasă, un top-model, dar privirea ei, zîmbetul, o inocenţă degajînd nu naivitate, ci o puritate spirituală ieşită din comun, îi dădeau un farmec indescriptibil care exploda bariera televizorului şi străpungea inimile milioanelor de telespectatori francezi în acea duminică de primăvară. Mi-am amintit de adjectivul idiş folosit de iubita şi neuitata mea "belle-mère" Sura Haimovici, adjectiv suprem pentru a caracteriza pe cineva care întruneşte toate calităţile umane, inclusiv cele fizice: heinăvdichi ! Într-adevăr, Noah era de un "heinăvdichi" irezistibil, ce l-a cucerit şi pe domnul Delors care o sorbea din ochi, şi-mi ziceam că şi-ar fi dorit şi el o asemenea nepoţică !

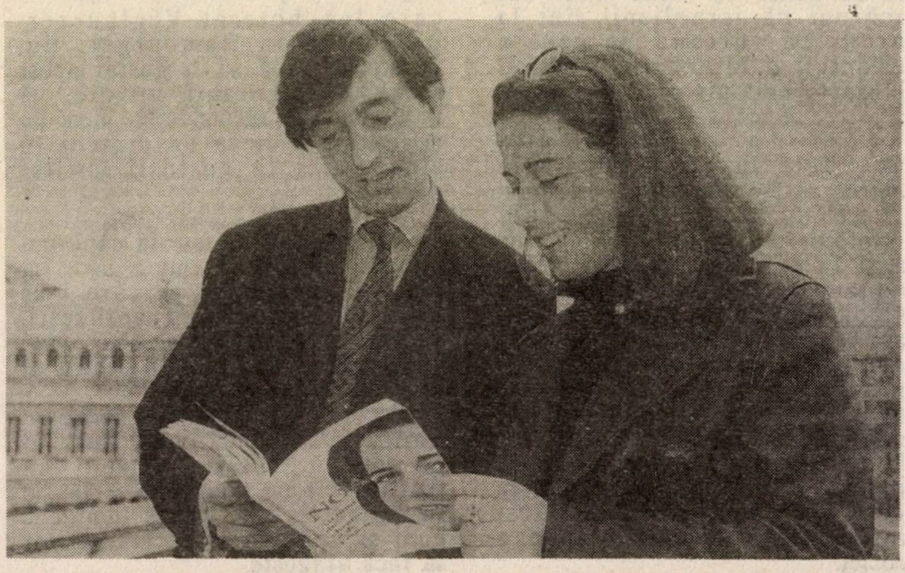

Noah, răsfoind cu tînărul ministru al Culturii, Philippe Douste-Blazy, cartea sa

Pentru că Noah nu s-a mulţumit să zîmbească la întrebările, dificile, puse de Anne Sinclair, ci a ştiut, în cîteva cuvinte, cu inteligenţă, cu subtilitate, să dea răspunsuri scurte, demne de cel mai bun ambasador.

Pentru a avea o idee de genul de răspunsuri date de Noah, asaltată de ziarişti, vă reproducem cîteva din cele date săptămînalului "Journal du Dimanche":

Întrebare: *Mai ai încă un an de serviciu militar. Nu ţi-e greu să porţi uniforma ?*

Răspuns: Nu, e o plăcere, o onoare. E o perioadă foarte importantă din viaţa noastră. Armata te face să fii mai matură, mai responsabilă, mai disciplinată. Sînt zile mai bune, mai puţin bune, ca viaţa noastră a tuturor de fiecare zi. Mi s-a întîmplat să fiu de gardă timp de şase ore în faţa clădirii ziarului armatei, unde îmi fac acum serviciul militar. Era util ? Ceea ce ştiu e că viaţa tinerilor soldaţi e făcută din asemenea situaţii neprevăzute.

Întrebare: *Nu e un paradox să te supui cu docilitate la un asemenea tip de instrucţie, în timp ce te defineşti ca purtătoare de cuvînt a păcii dorite de bunicul tău ?*

Răspuns: Bineînţeles că nu. Sînt fidelă din acest punct de vedere concepţiei sale. Pentru Saba, numai un Israel puternic putea pretinde să poarte negocieri şi să-l determine pe celălalt să se aşeze alături de el.

Se zicea despre cineva căruia i se prevedea un viitor strălucit, că are în buzunarul său bastonul de mareşal. Pariez că Noah este, de pe acum, ministru de externe al Israelului.

* Ultima nebunie care bîntuie în Franţa, psihoza care a atins o intensitate pe care n-am cunoscut-o de cînd mă aflu aici, e cea denumită "la vache folle". Imi închipui că israelienii sînt la curent cu furtuna pe care a deslănţuit-o Ministerul Sănătăţii al Marii Britanii cînd a anunţat că nu e exclus ca acele zece cazuri de boală umană Creutzfeld-Jakob, depistate în Anglia, să fie datorate consumului de carne de vită nebună. Simptomele sînt aceleaşi la om, ca şi la bovine: auto-distrugerea treptată a creierului şi moartea rapidă. Cauza presupusă a bolii care a contaminat milioane de vaci britanice ? Hrănirea lor cu un soi de praf din carne şi oase de animal, transformînd blîndele vaci din ierbivore în carnivore. Un psihanalist francez, evreu ca noi toţi, Daniel Sibony, vedea în acest fenomen un fel de incest logic care violează o lege a speciei.

Biata vacă mănîncă - săraca - ce i se dă. Vina "incestului" o poartă tot omul, mai bine zis prostia şi lăcomia umană, a firmelor multinaţionale care nu se gîndesc la altceva decît la productivitate şi la cîştig, nicidecum la viaţa şi sănătatea consumatorilor.

Autorităţile franceze, care au decretat embargo-ul asupra importului de carne venită din Anglia, au sfătuit pe măcelari şi directori de supermarket-uri să afişeze mare în vitrine: V. F. (viande française). Dar psihoza e atît de puternică încît consumul de carne de vită a scăzut în Franţa cu 30%, ceea ce va provoca falimente şi şomaj, începînd cu crescătorii de vite, trecînd prin abatoare şi ajungînd la angrosişti şi vînzători în detail. La cîţiva paşi de locuinţa mea se află un magazin de "triperie" (măruntaie), unde simpaticul negustor vindea tot felul de bunătăţuri: limbă de vită, ficat de viţel, momiţe şi fudulii, creer (14 franci, de pildă, unul de 500 gr.). Acum magazinul e pustiu iar bietul om se gîndeşte să încrucişeze braţele şi, cu economiile realizate, să se retragă la ţară.

Pînă acum în Franţa erau numai vreo 2-3% vegetarieni. Oare valul de nebunie care i-a apucat pe consumatori va transforma această ţară vestită pentru a sa "bonne chère" într-o ţară a tot soiul de regimuri de slăbire ? Nu cred, deşi reţeaua de restaurante Hippopotamus s-a grăbit să introducă un steak vegetarian pe bază de soja. Pe care l-a botezat Végiburger, parafrază la Hamburger. Eu, personal, fără să fi gustat acest steak, cu siguranţă insipid, vă recomand pe răspunderea mea: nu renunţaţi nici la un muşchi în sînge, nici la gustoşii mititei româneşti.

* Pentru că sîntem la capitolul psihoză colectivă, mi-e uşor să trec la un capitol pe care l-aş intitula: fantasme franţuzeşti. Fantasme incomparabil mai simpatice şi mai plăcute pentru că e vorba de fantasme în amor.

Societatea de băuturi spirtoase Bailey a comandat unui institut de sondaje, IFOP e numele lui, institut cît se poate de serios, o investigaţie care să ne lumineze cum şi unde le place franţujilor să facă dragoste.

Unde credeţi că am aflat de existenţa acestui sondaj şi amănuntele picante pe care o să le citiţi ? De neînchipuit: în organul Partidului Comunist Francez "L'Humanité". Ca să vedeţi pînă unde a dus celebra "perestroika" a lui Gorbaciov.

Trei francezi din patru, romantici, se imaginează făcînd dragoste într-o poieniţă, gîdilaţi de roua dimineţii! Asta nu-i împiedică pe 70% să se vadă încolăciţi cu partenera sub îmbrăţişarea duşului. Urmează apoi plaja, mîngîierea valurilor, căpiţa cu fîn la ţară sau puntea unui vaporaş cu pînze. Alţii, mai sofisticaţi, se văd "forniquer" sub un miros de fum sau auzind un zgomot surd, anxioşi pe bancheta unui tren din cauza controlorului care trece. 27% din bărbaţi, unşi cu miere, se văd "gustaţi" de o tînără persoană.

Bărbatul matur şi experimentat continuă să seducă 63% din femei, urmat de gentlemanul elegant şi de blondul sportiv şi bronzat. Adică, în ordine, Paul Newman, Robert Redford, Kevin Kostner.

Pentru 78% dintre bărbaţi, femeia ideală e matură şi veselă şi, de preferinţă, pentru 77%, o "brună misterioasă". Pentru 71% ar putea fi o "ingenuă romantică" sau o "sportivă dinamică".

Aveţi deci "l'embarras du choix" pentru fantasmele dumneavoastră, iubiţi cititori.

* Viaţa teatrală şi artistică a Parisului continuă să fie extrem de bogată. La "Grand Palais" s-a deschis de curînd o amplă retrospectivă a marelui peisagist Corot. N-am avut încă prilejul s-o vizitez. În schimb, am avut privilegiul de a vedea două spectacole de teatru şi de a participa la un concert.

Încep cu *"Jurnalul unui nebun"* de Gogol, pus în scenă de François Perrot şi Roger Coggio la Teatrul Marigny, în sala care poartă numele Elvirei Popescu. Iluzia micului funcţionar rus sărac, care fantasmează, fantasmează pînă cînd - vorba lui nenea Iancu - fandaxia-i gata, era bine interpretată de actorul Coggio, care exploata şi filonul de umor din satira gogoliană. Dar spectacolul scădea mereu în intensitate pentru că era mereu secţionat într-o cronologie a zilelor, întrerupînd şi pe spectatori şi pe actor în intensitatea jocului său. Mi-am amintit acolo de neuitatul "One man show" din Bucureşti, al lui Bebe Bercovici la "Jurnalul unui nebun" în viziunea sa, cînd trăiam, alături de el, fără întrerupere, aproape două ore, la o intensitate aproape insuportabilă coşmarul, eterna nebunie a Rusiei văzută de Gogol. Ce mai faci, dragă Bebe Bercovici în Israel ?

Continui cu o excelentă piesă, *"Le voyage"*, de un autor necunoscut mie, Gérard Aubert, în regia lui Michel Fagadau (evreu de origine română), excelentă şi ea, interpretată de foarte bunii actori Jacques Dufilho (83 de ani, a interpretat pe ecran rolul mareşalului Pétain) şi Thierry Fortineau, un tînăr pe care l-am felicitat la sfîrşitul spectacolului. E vorba de o călătorie iniţiatică, tată şi fiu, spre un lagăr de exterminare în Germania, în care dialogul dintre ei doi, plin de răsturnări psihologice, permite o analiză extrem de fină a celor mai acute probleme contemporane.

Însfîrşit, la teatrul Dejazet, am reîntîlnit-o după peste 30 de ani pe Anna Prucnal. Cînd am cunoscut-o la Karlovy Vary, tînăra actriţă poloneză juca rolul principal într-un film al cineastului bulgar Ranghel Vîlceanov, obţinînd premiul

Anna Prucnal
fiică a jocului şi focului

pentru interpretare feminină. Între timp, de foarte mulţi ani, alesese libertatea în Franţa şi se convertise mai ales "dans la chanson" (ceea ce n-a împiedicat-o, mi-a zis ea, să joace într-o piesă de Ionesco, în regia lui Pintilie, la Théâtre de la Ville).

Ce să vă spun ? Nu mai ţin minte, sînt ani de zile de cînd un spectacol nu m-a zguduit ca acest fantastic recital al Annei Prucnal. Fiică a focului, joacă. Fiică a jocului, cîntă. Cîntăreaţă lirică, voce uluitoare, fragilă de o forţă extraordinară, sălbatică, surîzătoare, ironică, neliniştită, tragică, drôle, de o sensibilitate vertiginoasă, de un humor de talia unui mare clovn. Doi mari cîntăreţi m-au făcut să trăiesc momente asemănătoare: Edith Piaf şi Jacques Brel.

A fost o seară de pomină. Magică. Spectatorii n-au lăsat-o pînă n-a cîntat cel puţin 30 de cîntece. De la 8,30 pînă la 11„30 noaptea, fără întrerupere. Iar la urmă ne-a făcut să cîntăm cu toţii, în cor, împreună cu ea. Dacă n-a fost încă în turneu în Israel, domnilor, nu ştiu cum să vă spun, impresari, invitaţi-o ! Veţi cîştiga mulţi bani, iar spectatorii vor fi fericiţi, o vor ţine minte pînă la sfîrşitul vieţii. Iată, dau şi datele necesare:

C-ie Anna Prucnal, 4 rue du Commerce 75015 Paris; tel/fax 45757239.

"PRAVDA" ŞI POETUL

*André Markevicz, traducătorul lui Iosef Brodsky în franceză, evoca de curînd figura marelui poet evreu rus exilat în SUA, în următoarele cuvinte: Brodsky era legătura care unea în timp prin Puşkin, Ahmatova şi Mandelstam vechea Rusie şi Rusia prezentă. El, evreul, surghiunitul, negat tot timpul, el era memoria limbii şi a formelor, memoria temelor legate de Petersburg.

Dar Pravda (organ al Partidului Comunist al Federaţiei Rusia), sub semnătura lui Igor Preline e de altă părere. Îl citez: "În SUA a murit Iosef Brodsky (.....). Am fost uimit cînd ziarele l-au botezat "mare poet rus" şi m-am întrebat: cu ce drept ? Poate că mă înşel dar mi se pare că pentru a purta acest titlu, nu e deajuns să fii laureat al premiului Nobel.

A cîntat el oare în versurile sale Rusia? A pronunţat el vorbe bune la adresa poporului rus ? Nu-mi amintesc de aşa ceva. Puşkin şi Esenin au cîntat toate astea şi de aceea sînt numiţi "mari poeţi ruşi". Brodsky, în schimb, în cel mai bun caz, poate fi numit de limbă rusă şi încă cu reticenţă pentru că în ultimii ani el scria din ce în ce mai mult în engleză şi n-a fost înmormîntat la Saint-Petersburg ci la Veneţia.

Deci ce fel de "Rus" este el? Poate că cel mai bine ar fi să fie numit "mare poet evreu". N-a zis el: "Sînt evreu sută la sută. Nu se poate să fii mai evreu ca mine"? Evreii nu vor obiecta, Ruşii cu atît mai puţin".

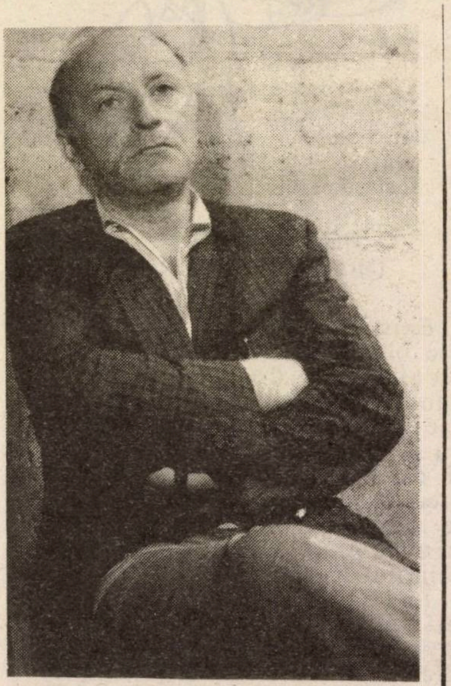

Brodsky

Să-l dăm dracului pe acest Corneliu Vadim Tudor pravdist, după teoria căruia un Bălcescu, un Cioran, un Ionescu n-ar fi mari scriitori români pentru că n-au fost înmormîntaţi la Bucureşti.

Brodsky e un mare scriitor evreu, un mare scriitor rus, un mare scriitor american, adică un mare scriitor universal. Ceea ce e, nu rareori, apanajul celor ce sînt dependenţii unei cărţi, Torah, numită Biblie, universală şi ea.

I.M.

După băncile elveţiene care au fost obligate să dea socoteală de conturile secrete ale evreilor din timpul războiului mondial, adică să le restituie celor în drept, iată că şi marea firmă de pantofi "Bally" va trebui să înapoieze o reţea de magazine de pantofi pe care pusese mîna în Germania, la un preţ simbolic (à la magazinele "românizate" în 1941).

Foarte bine că i-a încălţat şi pe-ăştia ! Dacă-i bal, Bally să fie !

Talibanii, recte studenţii islamici care controlează (=terorizează) sudul Afganistanului, au ordonat tuturor funcţionarilor de prin partea locului să poarte barbă, potrivit tradiţiei islamice. În caz contrar, vor fi daţi afară din slujbă, fără discuţie; aşa cum s-a întîmplat cu un profesor şi un administrator din oraşul Herat.

Cu alte cuvinte, dacă n-ai barbă, te-ai ras.

E O LUME

HARRY FOSHA
New York

DICŢIONARUL OBRĂZNICIILOR !

Există tot felul de dicţionare: cele obişnuite, dicţionare tehnice, dicţionare de omonime şi sinonime, dicţionare de rime şi cîte altele. Ceea ce însă lipsea, era un dicţionar al.... obrăzniciilor. Şi nu obrăznicii spuse de un fitecine, ci insolenţe pronunţate de mări personalităţi. Cel care le-a adunat într-un volum este scriitorul Jean Rivoire.

Interesant este că - întîmplător - aceeaşi insultă a fost pronunţată în momente diferite de autori diferiţi. Se ştie, de pildă, că marea actriţă franceză Sarah Bernhardt era extrem de slabă, ceea ce i-a prilejuit lui Aurélien Scholl următoarea butadă: *"O trăsură goală s-a oprit în faţa Teatrului Francez şi din ea a coborît Sarah Bernhardt"*. Într-un alt domeniu de activitate, Winston Churchill a spus despre Clement Attlee care i-a urmat la conducerea guvernului britanic: *"O trăsură goală s-a oprit în Downing Street şi din ea a coborît d-l Attlee"*.

Care sînt limitele ignoranţei ? Se pare că ignoranţa n-are limite. Cel puţin asta e părerea lui Jean Jaurès care spune despre omul politic Aristide Briand că este *"...de o ignoranţă enciclopedică !"* Dacă vi se pare că unii exagerează în atacurile lor împotriva preşedintelui Clinton, gîndiţi-vă la caracterizarea pe care i-a făcut-o preşedintelui francez Jacques Chirac, Marie France Garoud (o precizare se impune: declaraţia a fost făcută înainte de alegerea d-lui Chirac ca preşedinte): *"Am crezut că e dăltuit din marmora din care se fac statuile. În realitate, e făcut din faianţa din care se fac toaletele"*.

O definiţie a lui Christofor Columb datorită lui Winston Churchill: *"Christofor Columb a fost primul socialist: nu ştia încotro se îndrepta, habar n-avea unde se află şi făcea totul pe spezele altora."* Georges Clemenceau a spus despre alt om politic, Georges Mandel: *"N-are idei, dar le apără pînă la moarte"*. Roger Peyrefitte are următoarea părere despre Georges Marchais, secretarul partidului comunist francez începînd din 1972: *"Georges Marchais pare ieşit dintr-o uzină primitivă de roboţi sovietici"*. Louis Pauwels e de părere că omul politic Pierre Mauroy este o *"ne-personalitate de prim plan"*. Despre Raymond Poincaré, Georges Clemenceau a spus *"Ştie totul, dar nimic altceva"*.

Tino Rossi, cîntăreţul de mare faimă a fost denumit *"Cabotino Rossi"* de către Henri Jeanson. Scriitoarea Françoise Giroud scrie despre poetul Maurice Rostand: *"Se pare că a avut 15 ani aşa cum alţii au o maladie gravă: nu s-a vindecat niciodată"*.

Una din butadele cele mai populare referitoare la Shakespeare e atribuită lui Alphonse Allais: *"Shakespeare n-a existat niciodată. Toate piesele lui au fost scrise de un necunoscut pe care întîmplător îl chema Shakespeare"*.

Şi dacă vi se pare că cineva scapă de săgeata sau veninul contemporanilor, vă înşelaţi. Molière este mîndria teatrului francez. Ceea ce nu l-a împiedicat pe Fenelon să afirme: *"E păcat că Molière nu ştie să scrie"*. Iar campionul incontestabil al literelor franceze este Balzac. Nu însă şi pentru Gustave Flaubert care afirma: *"Ce om ar fi fost Balzac dacă ar fi ştiut să scrie !"*

AVANTAJELE CREDIT-CARDULUI

Îmi amintesc o definiţie a radio-ului de la începuturile sale: "Ce invenţie minunată: e de-ajuns să apeşi pe un buton şi... se închide !"

În ce priveşte credit-cardul meu, în week-end-ul trecut, a fost de-ajuns să-l introduc la locul prescris, pentru a mă trezi cu un refuz. Şi dacă ar fi fost numai una !... Întîi m-am dus la banca mea, uitînd că "teller-ul automat" (caspomat- n.n.) nu lucrează în week-end-uri. Avînd NYCE (combinaţia care dă dreptul să încasezi bani de la orice bancă afiliată), am procedat în consecinţă: am introdus credit-cardul, am răspuns la toate întrebările, am spus cîţi bani îmi trebuie şi atunci mi-a venit o notiţă: că cererea mea se anulează întrucît banca respectivă nu acceptă NYCE-le meu. De ce ?? Asta nu găseşte nimeni de cuviinţă să-ţi explice. Am luat adresa celei mai apropiate bănci şi m-am dus acolo cu "optimism moderat". Spre bucuria mea, sediul la care m-am dus avea 6 caspomate. O să vă vină greu să credeţi dar la fiecare, cu o încăpăţînare demnă de o cauză mai bună, am răspuns la toate întrebările, am făcut toată gimnastica cerută pentru ca, pînă la urmă, să primesc de la fiecare maşină acelaşi răspuns: N-avem bani !

După toate aceste peripeţii, noroc că am găsit într-un pantalon vechi o bancnotă de 20 de dolari şi am putut-o folosi fără credit-card.

De teamă ca, din atîtea cereri şi răscereri, să nu mă pomenesc cu o amendă, m-am dus luni dimineaţa la bancă să-mi controlez contul curent. Însfîrşit, şi o satisfacţie, vorba "catindatului" lui Caragiale: nu mi s-au dat bani, dar nici reţineri nu mi s-au făcut !

●

NU UITAŢI !

P.O.B. 7108 HOLON
Aceasta este adresa Asociaţiei Scriitorilor, unde puteţi comanda noul număr al revistei "IZVOARE"
25 de shekeli (cec sau numerar), adresa dumneavoastră exactă şi veţi primi acasă revista în care semnează 50 de scriitori pe care îi iubiţi.

MARIA ALDEA-LÖBEL

Trei săptămîni în America de Sud

Prin anii '50 lucra la "Scînteia Tineretului" o fată, Maria Aldea. Era sfioasă şi avea condei. Apoi a plecat, cu soţul său, dr. Löbel, în Germania. Şi n-am mai auzit nimic de ea. Pînă acum vreo lună de zile, cînd ne-a dat un telefon la redacţie. "Ce faci, fată ?" "Bine". "Şi altceva ?" "Nimic". "Păi, de ce faci tu nimic ? Ia suflecă-ţi mînecile şi scrie !" A scris:

MIAMI.

Aeroportul. Sîntem de pe acum în America de Sud parcă: zgomot, zgomot. Un bîzîit de fond, continuu, cu erupţii de voci rapide, nerăbdătoare, sacadat ispano-portugheze.

E opt şi jumătate seara. La zece ne îmbarcăm pentru Brazilia. Mîine dimineaţa, sau mai bine zis astănoapte la patru, vom fi invitaţi la nunta celor două fluvii, Rio Negro şi Rio Solimoes, şi vom vedea minunea naşterii Amazonului. Dar pînă atunci aşteptăm la Miami. O hală? Un stup? Un bîzîit neîntrerupt, o lume colorată la propriu, albă, cafenie, şocolatie, galbenă. Ciudat, îmbrăcămintea e sobră, aproape tristă: chiar hainele "casual" sînt fade – alb murdar, gri, kaki – dar predominant este costumul bleumarin cu veston peste cămăşi albe fără cravată. Noroc de mine, cu pălăria mea de paie de 1,99 dolari, de un roşu ciclamen care-ţi strepezeşte ochii, că mai aduc puţină culoare!

Ne-am îmbarcat în avionul "Varig". Miroase a ceva indefinit – încă nu s-a pus în funcţiune instalaţia de aer condiţionat: lumea îşi face vînt cu evantaie improvizate din cartoanele cu sfaturi tipice şi niciodate citite de salvare în caz de...

Amazonul – apă vie

Sîntem deasupra pădurii ecuatoriale. Cît vezi cu ochii verde, verde şi iar verde reflectat în ape.

Aterizăm în plină junglă, pe aeroportul Manaus.

Un oraş ciudat. Total izolat. Nici un drum, nici o şosea, nici o cale ferată. Aici, în împărăţia pădurii veşnice, poţi pătrunde doar cu avionul, sau pe ape, cum au făcut-o dintotdeauna indienii, şi din 1669 portughezii.

Ca să împiedice avansarea spaniolilor pe Rio Negro, portughezii au ridicat un fort în acest punct strategic important, la "Meeting of the waters". Regiunea era populată de un trib indian care le-a dat mult de furcă şi pe care l-au exterminat. Doar numele tribului a rămas: Manaus.

Între 1880 şi 1920 aşezarea a cunoscut un boom uriaş – boomul cauciucului. Peste noapte s-au ridicat palate clădite în întregime cu materiale aduse din Europa. Opera – o bijuterie din marmură şi fier forjat, are tavanul pictat în întregime la Paris. Cupola uriaşă, concurînd cu cea de la "Sfîntul Petru", e îmbrăcată în ceramică de culorile statului brazilian, şi ea bineînţeles importată. Pe scena Operei din Manaus au cîntat Gallicurci, Caruso, şi a dansat legendarul *Ballet Russe*.

În 1912 un englez a furat seminţe de arbori de cauciuc şi le-a transportat în Malaysia, unde a plantat terenuri uriaşe fără să trebuiască să plătească vama ridicată braziliană: a fost condamnarea la moarte a cauciucului brazilian, decadenţa subită a Manausului. Abia în ultimii ani oraşul cunoaşte un reviriment economic: s-a reprofilat pe industria electronică. Şi, pentru că a învăţat ceva din lecţia istoriei (lucru destul de rar) a atras industria japoneză, oferindu-i condiţii preferenţiale şi scutirea de vamă la importul de piese high-tech.

De la hotelul nostru – cu grădini interioare şi exterioare paradisiace, coborîm direct la malul apei, la vapor.

Pe apă e un intens trafic comercial şi – se ştie – un intens trafic de droguri, care vin din Peru şi din Columbia. Vapoare-cisterne care aprovizionează alte vapoare. Vapoare-hotel în care călătorii dorm pe covertă în hamace (acum am înţeles rostul cîrligelor din tavan de pe vasul nostru). Vapoare de tot felul lunecă pe o apă ca smoala, o smoală tremurată, moarată. Sîntem pe Rio Negro.

Un rîu uriaş, larg de pînă la 20 de kilometri. Negru, pentru că în el cresc plante care îi dau o culoare întunecată. O apă "moartă" pentru aceste meleaguri mustind de vitalitate: în ea nu trăiesc "decît" 460 de specii de vietăţi! Între ele piranhas, "care nu sînt atît de periculoase ca în filme", ne linişteşte ghidul nostru. Dar, adaugă el, un banc de piranhas poate devora un bou în cîteva secunde. Mai înţelege ceva! Sau anaconda, şerpi de pînă la 10 metru lungime, care se încolăcesc în jurul bărcilor şi le sfărîmă, cu luntraş cu tot.

Plutim pe apa neagră. La un moment dat, rîul uriaş devine şi mai larg: un alt rîu, de culoare alburie, se împreunează cu Rio Negro fără să-şi amestece apele. Masa neagră şi masa albă curg împreună, paralel, pe o distanţă de zeci de kilometri, ca o pan-

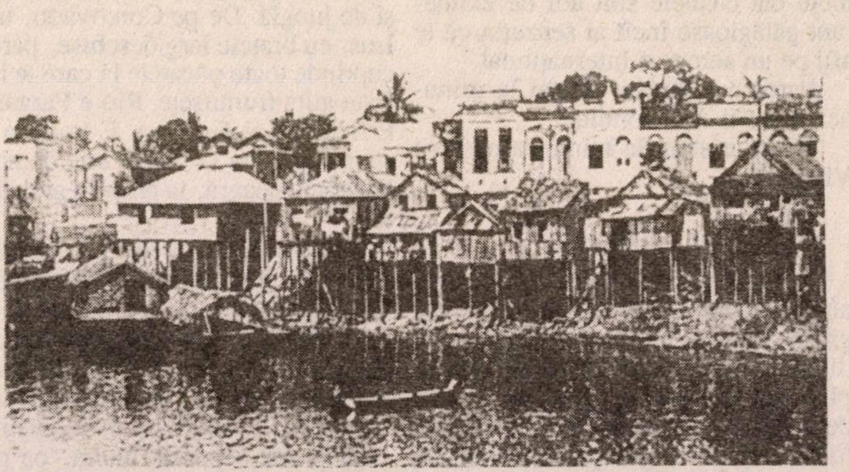

Manaus

glică uriaşă bicoloră. Într-un tîrziu, se decid, în fine, şi-şi cunună apele. Asistăm, înfioraţi, la minunea naşterii Amazonului, cel mai mare fluviu de pe continentul american, fluviul cu cel mai mare debit din lume, rezervorul care adună o cincime din întreaga cantitate de apă dulce de pe glob!

Intrăm pe canale labirintice. Vedem din cînd în cînd aşezări lacustre locuite de caboclos, localnicii. De pe mal se desprind canoes conduse de puşti de 6-7 ani cu o îndemînare şi un curaj pe care numai nevoia le creează: cu cîte o maimuţică în braţe se apropie de vaporaş ca să-i fotografiem şi să le dăm un dolar.

Oare căpitanul cunoaşte cu adevărat sutele de canale încîlcite printre care ne strecurăm? Mă simt puţin pierdută, deşi am trecut pe la "obiective turistice" ca piaţa lacustră,la care caboclos vînd păpuşi din lemn şi solzi de peşti şi tablouri din pene colorate de păsări şi din aripi de fluturi albaştri sidefaţi. Deşi am trecut peste un pod suspendat nu prea stabil, spre Lacul Ascuns, cu nuferi parcă din Ţara uriaşilor.

Am urcat în canoes şi noi, ne-am strecurat printre braţe de apă copleşite de vegetaţia nestăvilită de pe malurile mustind de fertilitate. În această izolare, între apele vii, toate vietăţile, de la cele un milion – da, un milion – de soiuri de gîngănii care împînzesc solul, apa şi aerul, la păsări şi animale mari, toate creaturile cîntă, pe limba lor, un imn vieţii. La un moment dat cicalele sînt atît de exuberant gălăgioase încît ai senzaţia că te afli pe un aeroport internaţional.

Parcă nu asistăm numai la minunea naşterii Amazonului.

Parcă asistăm la minunea naşterii Vieţii.

Rio

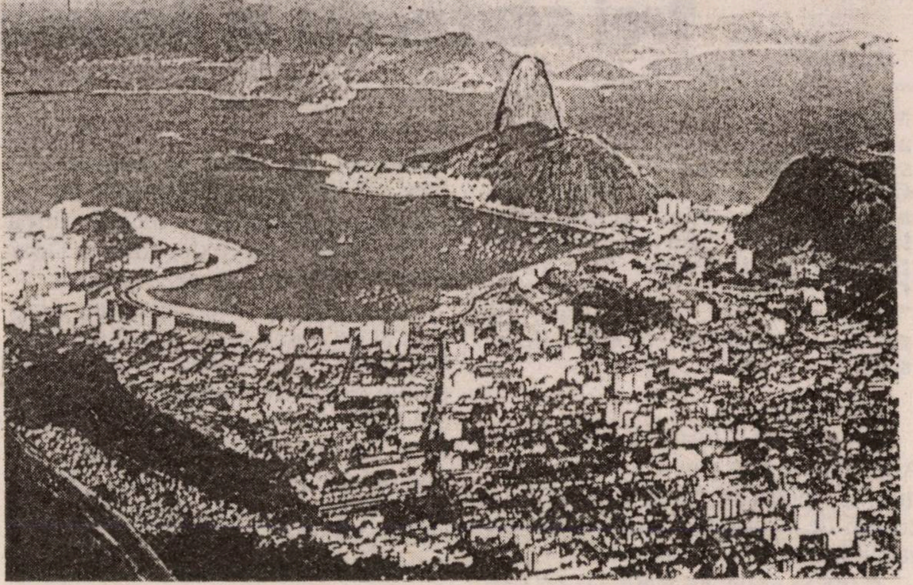

Rio: mai mult decît frumos

În fine Rio de Janeiro, rîul la care au ajuns într-un ianuarie primii portughezi. Carioca – aşa i-au botezat indienii: oamenii albi. Oamenii albi se pierd azi într-o masă intens colorată – de la auriu la abanos. Intens, aici, e totul. Culorile vegetaţiei – verdele de junglă, florile ca penele de papagal; fructele cu arome neliniştitoare. Stîncile care izbucnesc pasionate, ca nişte faluşi uriaşi, din pămînt şi din ape. Golfurile rotunjit mlădiate, cu plaje fierbinţi.

Şi sunetele.

Tam-tamul continuu, neîntrerupt, fascinant. Incantaţia de transă a oceanului. Vocile excitate ale tinerilor care umplu plajele din zori şi pînă în noapte, muzica de fond de samba.

E în aer ceva ce-ţi taie literalmente răsuflarea. Sydney mi s-a părut, ca aşezare, cel mai frumos oraş pe care l-am văzut vreodată. Încă nu văzusem Rio. Rio e mai mult decît frumos. E ireal. E incandescent. De pe Sugarloaf, de unde ţi se dezvăluie incredibila înlănţuire de stînci, de mare şi de junglă. De pe Corcovado, unde Isus, cu braţele larg deschise, pare că cuprinde toate păcatele la care te ispiteşte atîta frumuseţe. Rio e Paradisul. E Sodoma şi Gomora. E bogăţia nestematelor din O mie şi una de nopţi. E sărăcia neagră, la propriu şi la figurat.

Locuim într-un hotel – cetate de beton cu piscine, terenuri de tenis, baruri la care se beau cocktailuri ciudate. O cetate înălţată chiar deasupra oceanului şi a plajei cu un furnicar de tineret local. Ei nu pot trece zidul chinezesc al hotelului. Noi putem trecem printr-o poartă înaltă, pe plajă. Dar nu o facem. Rămînem în colivia noastră de aur, în închisoarea de aur, speriaţi de viaţa sălbatică, periculoasă, a oraşului cu 11 milioane de locuitori. În acest punct-limită al contradicţiilor, unde intensitatea dusă la apogeu e dublată de o nonşalanţă care frizează pasivitatea, se fură, dar nu se fac revoluţii. Se trăieşte normal cu Aids, dar nu vezi, Doamne fereşte, nuduri pe plajă. Morala e o noţiune din alt alfabet, dar oamenii sînt religioşi pînă la superstiţie. Viaţa e Sfîntă, chiar cea nenăscută nu e întreruptă prin chiuretaje sau pilule. Dar viaţa celor de-acum născuţi nu face doi bani. Copiii care trăiesc pe stradă fără părinţi, fără casă şi masă, organizaţi în bande de hoţi, de dealeri de droguri, sînt ucişi cu sînge rece de o poliţie secretă privată a cetăţenilor onorabili, care se simt deranjaţi şi ameninţaţi de ei. Dar care susţin drepturile vieţii nenăscute.

Aurul tinerilor – plaja

Azi am evadat din paradis. Am ieşit "pe cont propriu" din hotel, în stradă, pe plajă. Minibusul hotelului ne-a lăsat în plin talcioc. De fapt, o piaţă cu lucruri noi – pielărie, îmbrăcăminte colorată, picturi foarte colorate. Negustori decenţi, alei curate, standuri ordonate. Ne-am plimbat de–a lungul şi de-a latul pieţei, apoi am pornit-o pe jos, pe bulevardul de pe ţărmul oceanului. Plaja uriaşă plină, plină de tineri şi bătrîni. Miros de carne friptă peste tot: pe plajă, mici negustori grataragii. Unul din culoarele bulevardului e închis pentru vehicule. Pietonii, bicicliştii, adolescenţi pe patine cu rotile defilează pe bulevardul foarte larg în costume de baie, cei mai îmbrăcaţi, în sutien şi şort sau cu o basma încinsă în jurul coapselor. Bogaţi şi săraci laolaltă, la fel de despuiaţi. Cei bogaţi, cu un căţel în lesă. Nu există plaje private, ca în Italia (vezi filmul lui Lattuada "La plajă") sau ca în România dinainte, cu plajele nomenclaturii. Apa şi nisipul de aur aparţin tuturor în mod egal. Şi poporul sărman, cei 75 la sută din populaţia de 11 milioane care trăiesc cu salarii de mizerie (80-100 de dolari pe lună), mult sub limita sărăciei, poporul se mulţumeşte, ciudat, cu acest aur – al plajelor – şi nu se revoltă. Şomerii, copiii din favelas, sînt pe plajă, bat mingea, se scaldă în apa înspumată a oceanului şi rabdă, cuminţi. Noi, în oaza paradiziacă turistică, în cetatea pe o stîncă deasupra plajei şi sub dealul cu favelas, ne simţim teribil de izolaţi, de prinşi între cele două flancuri ale armatei uriaşe a săracilor. Chiar pe partea cealaltă a străzii începe coasta de munte pe care s-au căţărat 70.000 de oameni disperaţi, au tăiat trepte înguste aproape pe verticală, ca în casele olandeze, şi au construit chichineţele cu un acoperiş – favelas – pe pămîntul care nu le aparţinea. "Casele" sînt electrificate, dar fără instalaţii sanitare şi de apă.

Ce să te mire că există atîţia hoţi care încearcă să te buzunărească, atunci cînd cei foarte bogaţi, ca soţia fostului preşedinte – proprietara jumătăţii unui stat întreg – care patrona o societate de ajutorare a copiilor săraci, a transferat milioane din banii statului alocaţi pentru copii pe un cont fals, al unei şcoli fictive? Populaţia nu strigă, priveşte "cu humor", ne spune Fernando, ghidul nostru, aceste năravuri, şi se defulează prin carnaval şi samba.

Carnavalul-nirvana

Am fost şi noi la un show dat de o şcoală de samba, care tocmai luase locul întîi la Carnaval. Fete superbe, înalte, mlădioase, ca nişte liane, care îşi mişcau lasciv şi totodată frenetic coapsele. Băieţii, frumoşi şi puternici, foarte agili. Tinerii, cei mai mulţi din favelas, care îşi dau un salariu lunar pentru a face parte dintr-o şcoală de samba şi se pregătesc cel puţin şase luni pentru marea paradă a Carnavalului, trăiesc aceste luni într–o lume de Nirvana. Visurile fiecăruia parcă devin realitate şi realitatea se destramă în neant. Ficţiune şi adevăr se află într-o relaţie schizofrenică. Săracii care nu posedă nimic se îmbracă în costume care întrec în fast toate toaletele din basmele cu prinţi şi feţi-frumoşi. Tinerii condamnaţi la celulele favelelor devin dintr-o dată păsări măiestre, cu aripi uriaşe în culorile curcubeelor, care zboară, nestăviliţi de nimeni şi de nimic, în lumea visurilor.

Ce să te mire dacă, în starea aceasta de extaz, pentru ei nu există realitatea Aids-ului, ci doar "realitatea" că îşi pot permite orice. Că sînt cei mai bogaţi şi liberi din lume!

Iguazu: carnavalul apelor

Plouă în Rio. Dar nouă nici că ne pasă: plecăm spre Iguazu, cascada cea mai mare din Americi, a doua din lume după Victoria. Dar prima ca frumuseţe.

Numele ei precis e Cataractele, "Las Cataratas". 275 de cascade, pe diverse nivele ale unei potcoave uriaşe, se aruncă frenetic în gol. De la hotelul nostru roz, în stil colonial, cu curţi interioare şi exterioare pline de plante cu parfumuri care te ameţesc, cu parcul tăiat în plină junglă, am văzut cataractele în răsăritul de soare. O trăire nu de zile mari, ci foarte mari. Rîul Iguazu se prelinge indolent, cu apele liniştite, de un bleu senin, pentru ca deodată, fără preaviz, să se transforme într-o prăvălire de spume atît de violente încît, ajunse jos, ţîşnesc ca adevărate geysere. Ca peste puţini metri să redevină cuminţi, clare şi senine ca apa în chiuvetă, şi apoi, iar, turbate, să se arunce în neant.

O ciudată stare de schizofrenie parcă a cuprins şi elementele primordiale. În lumina soarelui care se ridică, lichidul bleu se solidifică, parcă, într-o masă verticală de aur, iar solidul se risipeşte în abur irizat, în non-materie, în lumină.

E carnavalul apelor, care îşi permit aici orice – să fie aur şi abur, solid şi lumină.

Orice.
Acum.
Aici.

❖

Iguazu desparte Brazilia de Argentina. Mai precis spus, uneşte Brazilia, Argentina şi micul Paraguay prin barajul Ituapu – cel mai mare din lume încă, pînă la costruirea în China a barajului de pe Iang Tse.

Între Brazilia şi Paraguay se face o intensă contrabandă semioficială. Preţurile din Paraguay, de dincolo de un pod, sînt mult mai scăzute. Negustoraşi "pe picior" vin de departe, chiar din nordul Braziliei, traversează pe jos podul peste Iguazu, revin încărcaţi cu mărfuri pe care le depun în autobuz. Şi asta de cîte zece ori în aceeaşi zi. Pînă la urmă, într-un singur autobuz se adună mărfuri în valoare de 800.000 de dolari. La plecare fiecare dă poliţiştilor locali (ce job!) cîte 120 de dolari şi autobuzul are cale liberă.

Am fost, deci, în Citta del Este, al doilea mare oraş din Paraguay (primul, capitala Asunción, are 700.000 de locuitori dintr-un total de 4 milioane). "Cetatea" e un şuk uriaş în noroaie şi praf, cu uliţe desfundate mărginite de prăvălioare şi simple gherete în care găseşti milioane, ba nu, miliarde de ţigări de contrabandă, de ceasuri Gucci de 10 dolari, etc. etc. Toată lumea vinde şi cumpără, o lume cu ochii cîşi, vrednică, activă, pestriţă, care aleargă, nu merge, ca într-un Hong Kong în-faşă.

Buenos Aires

Buenos Aires e surpriza cea mare.

În plină Sud-Americă măslinie, roşie şi şocolatie – o oază albă de 11 milioane de locuitori, în majoritate italieni, care vorbesc spaniola, se cred lorzi englezi şi se îmbracă parcă la Paris. Clădit în secolele 19 şi 20, oraşul suferă de o dublă influenţă. În secolul 19 şi pînă la primul război mondial predomină influenţa arhitecturii franceze. Nenumărate "Madeleine" şi palate care copiază Parisul, străzi întregi cu casele de pe Grands Boulevards, doar că în loc de patru etaje au nouă. Alături, zgîrie-nori din oglinzi şi oţel. Am colindat prin cartiere originale, cu case bogate viu colorate, şi prin cartiere foarte sărace – cum e Boca – şi ele foarte colorate, dar altfel: mizeria e ascunsă, mîndru, după garduri de zid pictate ca nişte grădini Eden. Calcanuri zugrăvite multicolor geometric. O străduţă, Caminito, unde pictorii îşi expun operele: un Montmartre pe malul apei, la confluenţa dintre rîul Paraná şi rîul Uruguay, care împreună formează rîul La Plata, cu estuarul său larg – aproape de necrezut – de 230 de kilometri! Rîul de Argint Plata a fost botezat astfel de conchistadorii care au sperat să transporte pe el argintul şi aurul din "Eldorado", din Peru, direct pînă la Oceanul Atlantic, şi nu au bănuit că au de-a face cu un estuar mîlos.

Buenos Aires nu are aerul bun pe care îl promite numele lui, dar are în schimb o viaţă excitantă de zi şi de noapte. Oraşul duduie de activitate 24 de ore din 24. Oamenii, care lucrează 10 ore pe zi, nu înţeleg să-şi sacrifice pentru somn viaţa de noapte. La miezul nopţii străzile sînt pline de lume şi lavinele de maşini se rostogolesc neîntrerupt, într-o hărmălaie demnă de Bangkok. Lumea se plimbă, merge la restaurante şi restăurănţele, la spectacole, unele de o foarte înaltă calitate. Dacă n-ar fi străzile prea înguste faţă de înălţimea blocurilor, ar fi plăcut de flanat, sau chiar de trăit aici. Te simţi puţin "acasă".

"Sîntem o ţară europeană", repetă în continuu argentinienii. Nici un monument, nici un vestigiu al trecutului. Puţinii indieni care trăiau pe aceste întinderi de pampas au fost răpuşi de bolile aduse de conchistadori. Fără aur, fără argint şi pietre preţioase, uriaşa Argentină era doar un loc de trecere al bogăţiilor legendare ale Peru-ului. De aceea nu s-au cumpărat nici sclavi negri. Abia în secolul 19 a fost descoperit "aurul" Argentinei: iarba. În pampasul dispreţuit vitele dădeau cea mai gustoasă carne din lume. Imediat s-a pornit o adevărată avalanşă albă, în primul rînd de italieni. Boom-ul a ţinut pînă în anii treizeci ai secolului nostru. Cutremurele economice din anii ulteriori, de recesiune, au zguduit societatea, dar nu mîndria de a fi o ţară de sînge alb. De a fi ţara tangoului.

Buenos Aires: *viaţă 24 de ore din 24*

Am fost şi noi, bineînţeles, la un show de tango, după o cină memorabilă cu muşchi Angus. Tangoul e un dans inventat în localurile populare din Buenos Aires. Doamnelor "de societate" le era interzis să danseze aceste mişcări lascive şi în acelaşi timp pasionat stilizate pînă cînd... pînă cînd tangoul a cucerit Parisul. Importat de la Paris era de acum "fashionable", de "bon-ton", să fie dansat de elegantele din "lumea bună".

Snobismul înaltei societăţi argentiniene a atins însă apogeul într-un ciudat oraş în oraş, cu sute de străzi şi mii de palate în miniatură, unul mai somptuos decît celălalt, cu cupole de aur, cu mozaicuri minunate, cu "castele" din oglinzi: e cimitirul milionarilor. Şi toate cavourile au gratii, cum cu gratii sînt şi parterele din oraşul celor vii. Bineînţeles că am fost şi la cavoul Evitei Peron, şi azi loc de pelerinaj pentru argentinieni.

Alte ţări, alte prilejuri de uimire în numărul viitor.

De cînd cu scandaloasa declaraţie anti-israeliană a d-lui Butrus Gali în legătură cu bombele căzute la Cana, în Liban, ţin să precizez că îmi place Gali dar numai sub formă de sandale şi nu de secretar general al ONU.

O unitate Zahal a reuşit să prindă, la Hebron, pe cunoscutul şef terorist Salame, una din căpeteniile "aripei militare" a Hamasului şi organizator al cîtorva atentate ucigaşe la Ierusalim.

Salame, asta e o captură plăcută, pe care o savurăm din plin. Şi o gustăm pe-ndelete, feliuţă cu feliuţă.

Dictatorul Balaguer, din Republica Dominicană, om bătrîn (89 de ani) şi practic orb, nu vrea să renunţe la putere în ruptul capului. El şi-a pus candidatura din nou la alegerile prezidenţiale pentru al 8-lea mandat, şi s-a aruncat cu toate forţele în campania electorală.

Orbeşte.

Colegii noştri de la publicaţiile din strada Salame ("Ultima Oră" şi celelalte) ne roagă să precizăm că între teroristul Salame, capturat recent la Hebron şi gazetele respective nu există nici o legătură.

DICTIONAR NECONVENTIONAL

AL.MIRODAN

AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

F

Froda, Scarlat (Weitzendorf;

(Continuare din nr. trecut)

După război, cînd, ca om lucid ce era, îşi dăduse seama că nu mai poate scoate "Rampa", şi că trecutul lui totalmente nesănătos de patron îl împiedica să lucreze în presă, s-a retras strategic la Institutul de Istorie a Artei (secţia teatru). Aici, tolănit în fotoliu, face conversaţie cu colegii, *foşti* cîţiva ca şi el şi, pentru a îndeplini *planul*, redactează, în ritm de cincisprezece cuvinte pe zi, o broşură corectă despre "Odobescu şi teatrul" (1957).

Vocaţia mondenă nu-i dă, însă, pace. În lipsă de-o "Rampă" a lui, ca-n *vremurile bune*, Froda organizează la domiciliu o redacţie sui-generis, unde colaboratorii - numiţi de astă dată *invitaţi* - vor scoate o dată sau de două ori pe săptămînă o gazetă orală ce-a rămas în amintirea participanţilor. Dacă, în anii '40, cuplul George Vraca - Leny Caler era unul din marile capete de afiş ale teatrului românesc, mai tîrziu, cuplul Scarlat Froda - Leny Caler va fi unul din marile capete de afiş ale scenei mondene a Bucureştilor.

Regizorul Mihai Berechet fusese cucerit de serile din casa Froda:

"Împreună cu Anca (Şahighian, actriţă, soţia lui Berechet, n.n.) ieşeam mult. Frecventam din ce în ce mai des casa lui Leny Caler şi Scarlat Froda.... Cînd i-am cunoscut noi, Leny şi Scarlat erau două persoane încîntătoare de o anumită vîrstă - doi prieteni mari, două gazde admirabile care pe noi , mînjii, iubindu-ne foarte mult, ne adoptaseră.... Apartamentul lor din strada Batiştei (peste drum de actualul Teatru Naţional, n.n.) avea duh.... De un deosebit bun gust, cu mobile bine alese, dar nu preţioase, apartamentul acestui cuplu fermecător era... un loc de întîlnire al micii lumi de teatru şi intelectuale, un fel de bursă a inteligenţei şi spiritului. Acolo i-am întîlnit adesea pe scriitorii Victor Eftimiu, Ion Marin Sadoveanu, Ion Pas, Petru Dumitriu, Mircea Ştefănescu, Aurel Baranga, pe fermecătorul Nicuşor Constantinescu; pe regizorii Sică Alexandrescu, Moni Ghelerter, Al Finţi, W. Siegfried, pe Traian şi Florica Şelmaru, Simion Alterescu; pe dirijorul Gogu Georgescu, pe autorul Eugen Mirea, pe compozitorul N. Kirculescu; pe Beate Fredanov, Marietta Rareş, Tanţi Cocea, Elvira Godeanu, Marcela Russu, pe Radu Beligan sau pe inginerul Emil Prager (soţul Elvirei Godeanu, n.n.), academicianul Stoilov şi pe devotata Jenica Cruţescu....

În jurul ceaiului sau în jurul meselor cu delicateţuri gastronomice se încingeau discuţii pasionante, se comentau cărţi, spectacole, oameni, evenimente, întotdeauna cu inteligenţă şi spirit, niciodată cu răutate sau josnicie; se practica maliţios cinismul şi butada; niciodată invectiva, niciodată modica judecată. Acolo, în casa lui Scarlat şi Leny, am auzit una din cele mai pasionante discuţii pro şi contra la cartea recent apărută a lui G. Călinescu, Bietul Ioanide. *N-am să uit niciodată verbul multicolor al lui Victor Eftimiu, replicile necruţătoare şi pline de umor ale lui Baranga, judecăţile de valoare ale lui Scarlat, atunci cînd se comenta acest mare roman al noii noastre literaturi.... Seri de neuitat, în care îmi plăcea să ascult această lume care se exprima în rafinate cadenţe şi în maniere verbale cum nu am mai auzit de atunci..."* (Mihai Berechet, *"Caiete albastre"*, Buc. 1983, pp. 183-184).

În anii '60, soţii Froda emigrează, la insistenţele soţiei. Leny Caler juca la teatrul Bulandra, dar nu mai avea roluri "pentru ea". Repertoriul era prea *serios*, comediile sentimentale în care excela actriţa nu intrau în vederile autorităţilor culturale; în plus, structura de "fetişcană" a actriţei nu mai rima cu vîrsta. Dar starul căreia - înainte de război - i se pusese la dispoziţie, pentru turneele prin ţară, un vagon special cu bar, nu se putea resemna cu roluri de mîna a doua, bune pentru a primi leafa la întîi ale lunii. Şi insuficiente pentru a ridica sala-n picioare. Ea bătu cu piciorul, nervos, cerînd să plece, în ideea că *afară* va începe o viaţă nouă. Froda a acceptat fără chef (erau şi anii "desgheţului" din România), ştiind că cuplul nu mai e la vîrsta cînd o iei de la început. Ajunşi la Berlin unde Leny avea o soră, cei doi porniră să prospecteze piaţa. Firesc, ei s-au gîndit la Israel, unde se găsea *publicul* lui Leny Caler, cei 400.000 care au magnetizat atîţia artişti, încredinţaţi că "aici se poate face teatru pe româneşte". Nu se poate. După cîteva spectacole la Tel Aviv, Haifa şi Ierusalim, puse pe picioare cu banii din buzunarul lui Froda (Leny a jucat cu Nathan Cogan de la Teatrul Cameri), după două interview-uri cu poză în "Viaţa noastră", după trei sau patru discursuri emoţionante pe scenă, înainte de ridicarea cortinei (marea noastră actriţă.....), după cîteva sute de îmbrăţişări şi săruturi în cabină (felicitări, dragă Leny, dar ştii că nu te-ai schimbat de loc) precum şi după cinci sute de invitaţii la masă, în living, sau la un grătar în Jaffo, episodul israelian a luat sfîrşit. Şi, o dată cu el, marile speranţe. Întorşi în Germania, soţii Froda se hrăneau cu televizorul, ducînd dorul şuetelor de pe Batiştei... (cu cine naiba să faci o bîrfă la Berlin ?). Scarlat

Froda a murit fulgerat de-un infarct, la Londra, unde-l invitase un prieten. Cu o zi înainte, se plimbase pe Regent Street, agale, admirînd argintăria veche din vitrinele lui "Mappin and Webb".

Omul își dădu sufletul, așa cum îi plăcuse să trăiască, printre ladies și gentlemen.

POȘTA DICȚIONARULUI

TEREZA VAISSMAN din Tel Aviv a fost, nu de mult, martora unei scene care a cutremurat-o (expresia îi aparține): *"În vecini la noi, murise cineva, personalitate a mișcării sioniste din România și - în același timp - un cărturar. Nu vreau să-i dau numele. Noii locatari, niște rude care-l moșteniseră, au aruncat în curte, lîngă lăzile de gunoi, o grămadă de cărți mai vechi, hîrtii, fotografii, etc., etc. Așteptau să vină cei de la salubritate să le ridice. Oare trebuie să ne purtăm așa cu biblioteca și arhiva oamenilor care au însemnat ceva ? Oare, dacă familia n-a vrut să păstreze "hîrțoagele", nu era cazul ca ele să fie trimise într-un loc unde acestea să fie păstrate și folosite de către cercetători ?"*

Ba da. Iar pentru ca să vedem cum ar trebui procedat în asemenea cazuri (cunoaștem și noi multe, multe), iată un fragment dintr-o comunicare susținută de prof. Elena Dima, din București, specialistă în arhivistică, susținută la Biblioteca Academiei Române în 1992. Tema:

"Fondul de carte Camil Baltazar de la Arhivele Statului":

"Cu credința în Arhive, loc sigur de păstrare a unor valori spirituale, poetul Camil Baltazar a lăsat acestora, prin testament, la 26 martie 1977, manuscrisele și cărțile din biblioteca lui personală, punîndu-le astfel la dispoziția cercetării pentru folosință îndelungată.

Actele și manuscrisele lăsate de scriitorul Camil Baltazar Arhivelor Statului reflectă viața și activitatea acestuia și a soției sale, sînt acte personale, multe referitoare la funcțiile îndeplinite, sînt documente cu privire la activitatea culturală și la editarea lucrărilor personale precum și manuscrisele (dintre care unele dactilografiate), poezii, articole, eseuri, tablete, cronici teatrale, etc. Un spațiu aparte îl ocupă cupurile din ziare cu privire la activitatea sa publicistică cît și articolele altora ce privesc omul și creația poetului Camil Baltazar.

În fondul personal constituit la Arhive se păstrează și o parte din corespondența pe care poetul a purtat-o cu diverse personalități ale vremii; după cum reiese dintr-un articol de ziar, o parte din corespondență se află la Biblioteca Academiei. Inedit este romanul « Sîngele meu în porții zilnice », roman autobiografic, neterminat, care are ca sursă de informație jurnalul zilnic început în anul 1919 - manuscris ce se întinde pe aproape 20 de caiete.

Fondul personal este completat cu albume de fotografii în care un loc aparte îl ocupă schițele de portret făcute de Tia Peltz, Octavian Angheluță, Marcel Iancu și alții.

Odată cu aceste documente au revenit arhivelor, în baza aceluiași testament, cărțile din biblioteca personală a poetului Camil Baltazar. Toate au fost preluate după moartea lui Camil Baltazar, în anul 1977, din str. Apolodor nr. 13-15, ap.10, domiciliul poetului,- de la Cioflec Ana care l-a îngrijit pînă la sfîrșitul vieții.

Biblioteca este constituită din 311 volume, cărți de literatură, critică literară, monografii, dicționare, fiind unicat pentru Arhive prin bogăția de autografe pe care le conține.

În afară de cărți din biblioteca personală se păstrează "Tiparnița literară" din perioada 1928-1931, revistă scoasă de Camil Baltazar la București în această perioadă de timp.

Printre cărțile dăruite cu dedicații poetului Camil Baltazar se află autografele lui Tudor Arghezi, George Bacovia, Alexandru Balaci, Maria Banuș, Ion Bănuță, Gerda Barbilian, Eugen Barbu, Mihai Beniuc, Geo Bogza, Dan Botta, Ion Brad, Emanoil Bucuța, George Călinescu, Ion Călugăru, Șerban Cioculescu, N.D.Cocea, Pompiliu Constantinescu, Ovid Crohmălniceanu, Cella Delavrancea, Lucia Demetrius, Dan Deșliu, Eugen Frunză, Laurențiu Fulga, Mihai Gafița, Gala Galaction, Valeriu Gorunescu, Sorana Gurian, Eugen Ionescu, Eugen Jebeleanu, Nicolae Labiș, Eugen Lovinescu, George Macovescu, Dumitru Micu, Gib I. Mihăescu, Al. Mirodan, Alex. Mitru, Constantin Noica, Hortensia Papadat Bengescu, I. Peltz, Camil Petrescu, Ion Pillat, Liviu Rebreanu, Al. Robot, Al. Rosetti, Mihail Sadoveanu, Mihail Sebastian, Zaharia Stancu, Ionel Teodoreanu, Ștefana Velisar Teodoreanu, Cicerone Theodorescu, Radu Tudoran, Petru Vintilă, Ion Vlasiu, Vasile Voiculescu, Ilarie Voronca, Violeta Zamfirescu ș.a.

Pe "Cartea cu jucării", apărută la București în Cultura Națională, Tudor Arghezi scrie la 18 decembrie 1931: *"Poetului Camil Baltazar, Cioburi dintr-un lut sonor sfărîmat"*. Pe "Cărticica de seară", tot Tudor Arghezi scrie: *"Poetului Camil Baltazar pentru starea lui de emoție din eternitate un fulg pe dinaintea cristalului ei - cu sfială și dragoste - mai 1935"*.

N.D.Cocea, pe foaia de titlu a romanului "Fecior de slugă" apărut în 1932 scrie: *"Lui Baltazar, prevestitorul cărții acesteia și al doilea suflet al literaturii noastre. Cocea"*.

Gala Galaction, pe volumul II din Opere, Articole, scrie: *"Scumpe Camil Baltazar, o frățească îmbrățișare pentru tine și pentru darul pe care ți l-a dat Dumnezeu"*

Eugen Jebeleanu îi oferă volumul de poeme "Inimi sub săbii" cu dedicația: *Domnului Camil Baltazar celui mai mare inspirat al dragostei și al melancoliilor celeste lîngă umărul căruia îmi sînt crescute aripile - dragoste fără moarte, 16 mai 1934"*.

Nicolae Labiș îi oferă în anul 1956, cu ocazia apariției volumului "Primele iubiri" dedicația: *"D-lui Camil Baltazar cu dragostea și stima pe care știe că i-o port, 11 oct. 1956"*. Doi ani mai tîrziu, Monica Labiș, sora poetului, îi scrie pe volumul "Lupta cu inerția": *"D-lui Camil Baltazar în amintirea prieteniei liliacului prea timpuriu răpus"*.

Eugen Lovinescu, pe volumul "Memorii 1900-1916", apărut la Editura Cugetarea în 1930, scrie: *"Domnului Camil Baltazar cu mulțumiri pentru toată truda generoasă ce a desfășurat în jurul acestui volum, 26 nov.1930"*, iar pe volumul II: *"Lui Camil Baltazar poet suav și prieten patetic, 24 martie 1932"*.

CARTEA

IOSEF EUGEN CAMPUS

TRĂDĂRI ?

De mai bine de cincizeci de ani nu ne-am mai ocupat de literatura pentru copii şi tineret. În 1939, cînd am tipărit volumul "Literatura pentru copii", voiam să deschid un nou drum şi eram mînat de curiozitate intelectuală, iniţiind o cercetare ştiinţifică într-un domeniu încă aproape nedesţelenit. Cîţiva ani mai tîrziu, în epoca de prigoană antonesciană, m-am lăsat ispitit să scriu eu însumi două volume de legende ebraice ("Peştera regelui David" şi "Vîntule, tîlharule"), pentru a da tineretului evreu înjosit pe nedrept o hrană spirituală care să-i îndrepte şira spinării. Astăzi, după cincizeci de ani, aici, în Israel, scriu despre acest subiect pentru că, alegînd o carte pentru nepoţica mea dragă, dar de ziua ei, m-am bucurat şi eu ca un copil, citind *"Panter ba-martef"*, recent apăruta carte a lui Amos Oz.

Cînd scriitori de calitate crează cărţi pentru copii, este o sărbătoare literară. Să ne amintim de "Prinţul fericit" al lui Oscar Wilde, "Alice în ţara minunilor" de Lewis Carrol, "Micul Prinţ" de Saint-Exupéry, "Povestea fără sfîrşit" a lui Michael Ende, etc. În literatura română, nepreţuitele cărţi ale lui Creangă, sau romanele lui Cezar Petrescu ("Fram, ursul polar"), Emil Dorian ("Vagabonzii"), etc. La noi, în Israel, literatura pentru copii nu este o cenuşăreasă. Mulţi scriitori de frunte (Lea Goldberg, Grossman) şi-au făcut un punct de cinste să publice şi cărţi pentru tineret.

Pentru tineret, dar şi pentru adulţi. Căci opere literare de valoare, astfel de cărţi sînt o bucurie pentru copii, dar şi pentru vîrstnicii neîmbătrîniţi, în a căror inimă trăieşte, încă viu, copilul etern.

*

"Pantera din pivniţă" are căldura nostalgică a amintirilor personale. Povestitorul îşi aminteşte, în zilele noastre, despre epoca de acum cincizeci de ani, ultimul an înainte de retragerea britanicilor şi întemeierea Statului. Perioadă grea, de pregătiri clandestine în vederea apropiatei lupte pentru independenţă, de ciocniri cu armata şi poliţia engleză, cu nopţile devenite parcă mai întunecoase prin declararea perpetuă a stării de asediu care întemniţa oamenii în casele lor, izolaţi unii de alţii ca locuitorii unor insule învăluite în neguri duşmănoase. Tabloul pictat de Amos Oz, cu mijloace voit dar nesilit simple, este impresionant (capitolul 12).

Eroul, poreclit Profi (profesorul) pentru că are preocupări intelectuale, trăieşte, la modul său, această epocă. Întemeiază o grupă de luptă clandestină, Hom (Herut o Mavet, Libertate sau moarte). Pe prietenul de peste drum, Ben Hur, îl numeşte comandant, rezervîndu-şi postul mai modest de locţiitor şi alcătuitor de planuri strategice. Între altele, vor să construiască pe acoperiş un tun orientat direct spre palatul regelui la Londra, să dea un ultimatum anunţînd că, dacă pînă la termenul fixat, englezii nu se retrag din Palestina, fac praf din palatul regal. Înduioşătoare îmbinare de avînt şi naivitate copilărească. La cei doisprezece ani ai săi, Profi ia lucrurile în serios. Cîntăreşte cu gravitate toate îndatoririle unui luptător în clandestinitate. Un adevărat luptător în clandestinitate trebuie să-şi mobilizeze şi visurile întru obţinerea victoriei. Orice contact între duşman şi gruparea clandestină, dacă nu rezultă din iniţiativa grupării, constituie un avantaj pentru duşman.

Toate acestea, în legătură cu experienţa lui personală. Într-o seară a întîrziat pînă după ora oţer-ului (starea de aediu). A fost surprins de sergentul englez Dunlop care, însă, în loc să-l aresteze, îl conduce binevoitor pînă la casa părintească şi-l invită, pentru a doua zi, la Orient Palace unde vor face schimb de lecţii: ebraică-engleză. Cu justificarea că va face operă utilă de spionaj, Profi acceptă tîrgul. Sergentul se dovedeşte un om întreg, bun cunoscător al Bibliei, antipodul cotropitorului militarist. Speră că, după apropiata şi inevitabila retragere a englezilor, evreii îşi vor înfiinţa Statul şi vor deveni puternici. Îi pare însă puţin rău de arabi, căci aceştia vor deveni atunci cei slabi.

Acesta îmi pare mesajul ascuns al cărţii. Un mesaj de pace şi înţelegere între oameni, dincolo de graniţe şi lupte politice. Simpatia dintre cei doi nu e o trădare, ci o punte către viitor.

Cartea, bine construită, cu măiestrie de bun romancier, începe în mod impresionant. Pe zidul casei părinteşti apare o inscripţie cu litere mari, negre: "Profi este un trădător josnic". Ulterior, Profi este convocat de către comandantul lui Hom, la un proces marţial. Şi condamnat. "Să iubeşti pe duşman - declară sentenţios Ben Hur - este mai rău decît să predai informaţii, (....) chiar mai rău decît să treci şi să lupţi de partea lor. Să iubeşti pe duşman, Profi, este suprema trădare".

CALENDAR

IUNIE

2 iunie a murit Jules Pascin (1930)
4 iunie s-a născut Ioan Massof (1904)
5 iunie s-a născut Al. Mirodan (1927)
6 iunie s-a născut B. Luca (1873)
7 iunie s-a născut M. Rudich (1913)
9 iunie s-a născut Marius Mircu (1909)
10 iunie a murit Aurel Baranga (1979)
12 iunie a murit F. Brunea-Fox (1979)
14 iunie s-a născut Iosif Petran (1932)
15 iunie s-a născut Maria Găitan-Mozes (1928)
20 iunie s-a născut Aurel Baranga (1913)
20 iunie s-a născut Sandu Lieblich (1901)
20 iunie s-a născut L. Vero (1882)
21 iunie s-a născut Silvian Iosifescu (1917)
21 iunie s-a născut Eugen Luca (1923)
21 iunie s-a născut Eugen B. Marian
22 iunie s-a născut Bianca Marcovici (1952)
25 iunie s-a născut Al. Simion (1925)
30 iunie a murit Enric Furtună (1968)

Tema centrală a "trădării" se împleteşte cu celelalte două teme dominante: cuvintele şi dragostea. Ele se întîlnesc, de pildă, în imaginea originală referitoare la timpul englez, ciudat, Present continuous. Pentru a-i surprinde semnificaţia, Profi îl compară cu sunetul prelung şi pierdut pe care-l fac două pahare de cristal în ciocnirea lor. Voită şi nevoită, atracţie şi reţinere este şi dragostea pentru sora mai mare a lui Ben Hur, Iardena, pe care Profi o surprinde o dată, din întîmplare, în timp ce se dezbracă. Mai tîrziu, cînd Iardena primeşte însărcinarea să-l păzească pe Profi, noaptea, în absenţa părinţilor, ea îi spune fraza profund semnificativă: "În loc să furi cu ochiul (lehaţiţ), poţi să ceri". Scena aceasta a nopţii de oţer petrecută cu Iardena, este unul dintre cele mai izbutite capitole ale cărţii. Scris cu reţinerea şi pudicitatea potrivite vîrstei (el - 12 ani, ea - 20), are în acelaşi timp vioiciunea unui dans (graţia cu care Iardena pregăteşte mîncarea) şi farmecul irezistibil al magiei: "...Şi braţele ei şi umerii ei şi şoldurile ei şi întregul ei trup prind viaţă (mithaim) în dansul uşor...".

Deosebit de interesantă este preocuparea continuă pentru cuvinte. Profi este numit "ieled milim" (copilul cuvintelor). "Copilul ăsta - spune Iardena - îşi vinde sufletul pentru un joc de cuvinte." Cu excepţia unei comparaţii banale şi prea prelungite a bibliotecii părinteşti cu o armată, celelalte referinţe la limbă sînt, toate, care mai de care mai interesante şi instructive. Profi consultă enciclopedii şi dicţionare, descoperă apropieri surprinzătoare între cuvinte ce par a avea aceeaşi rădăcină: beghed (haină) şi beghida (trădare), maduah (ispita) şi nidah (respins). Sergentul, care vorbeşte cu stîngăcie o limbă cu parfum biblic, descoperă cu surprindere rădăcinile biblice ale unor cuvinte noi precum hulţa, iparon, manof, etc.

*

Ultimul capitol este un rezumat succint al tuturor motivelor care au apărut în carte, dar pune şi caracteristice întrebări filosofic existenţiale. Iar şi iar se repetase, de-alungul celor 150 de pagini, principiul Amosian: toate lucrurile au două aspecte. Aici, în final, se pune întrebarea: "Şi care este aspectul al doilea a ceea ce a fost într-adevăr ?" Şi primim trei răspunsuri, toate interesante şi semnificative pentru personajele respective. Mama răspunde: "Al doilea aspect a ceea ce a fost este ceea ce nu a fost". Tatăl răspunde: "Celălalt aspect a ceea ce a fost este ceea ce va fi". Iar Iardena afirmă: "Contrariul a ceea ce a fost este ceea ce ar fi putut să fie, dacă nu ar fi fost minciunile şi spaima".

Însfîrşit, scriitorul însuşi se întreabă cu privire la esenţa povestirii: "Oare, prin faptul că am povestit, i-am trădat iarăşi pe toţi ? Sau, dimpotrivă, dacă n-aş fi povestit, i-aş fi trădat ?"

Tînărul Martin Bryant (28) a tras ca nebunu' cu puşca într-un grup de turişti din Australia, ucigînd 35 de persoane.

Tot ce se poate spune în legătură cu individul este că mintea lui nu e briantă de loc.

Abu Mazen, şeful delegaţiei OEP la tratativele de pace cu Israelul, a declarat - după întîlnirea sa de la Gaza cu dl. Uri Savir, director general în ministerul de externe: "Totul este O.K.!"

Nu-mi place. Atunci cînd OEP-iştii spun că este O.K. din punctul lor de vedere, înseamnă că din punctul nostru de vedere este K.O.

●

Dr. Hami Al Saed, preşedintele organizaţiei medicilor din Egipt, a cerut o lege care să interzică bolnavilor din ţara sa să se trateze în Israel. "Cei ce vor încălca legea - a adăugat el - să fie consideraţi ca trădători de neam şi pedepsiţi pentru această crimă".

Destul..! Curtea Saed-ificat asupra sentimentelor ce domnesc în rîndurile "elitei" egiptene la adresa Israelului.

L
I
M

REŢEAUA
MAGAZINELOR
DE CARTE
ROMÂNEASCA

Vreţi să citiţi o carte bună, vizitaţi magazinele L I M

Numai la L I M veţi găsi cărţi româneşti
Ultimele noutăţi la L I M

AFULA: Kikar Atzmaut 7 (în pasajul Ofir Center). Tel: 06-596014
ASHDOD: Ezor "Iud" Midrahov Haneviim, Dereh Hamelech 2115/1.
Tel: 08-652095
BEER-SHEVA: Str. Histadrut 56. Tel: 07-236738
HAIFA: Str. Herzl 61 (Kikar Talpiot). Tel: 04-671292
IERUSALIM: Str. Yaffo 63 (în pasaj). Tel: 02-250612
KFAR-SABA: Str. Weizman 92 (în pasaj). Tel: 09-7658118
NATANIA: Str. Smilanski 10 (în pasaj). Tel: 09-615860
PETAH-TIKVA: Str. Montefiori 17. Tel:03-9312777
PETAH-TIKVA: Str. Bar Kochba 27. Tel: 03-93466245
RISHON LE ZION: Str. Rothschild 9. Tel: 03-9698724
RISHON LE ZION: Str. Herzl 47. Tel 03-9671807
TEL AVIV: Str. Erlinger 7 (Vechea tahana mercazit). Tel: 03-6391735
TEL AVIV: Str. Allenby 48. Tel: 03-5175877
TEL AVIV: Staţia nouă de autobuze, et.3, magazinul nr. 3267
(Sub Mac Donald). Tel: 03-5375393.
TEL AVIV: Str. Shlomo Hamelech 2. Tel: 03-5283665

PRIMIM LA REDACTIE

• CĂRŢI • REVISTE • ŞI • SCÎNTEIERI • DE • GENIU •

- Memoriile lui Şafran: lectură obligatorie
- Adrian Marino arată cu degetul către Israel
- Duete grafico-poetice
- Număr nou din « Izvoare »
- Poeta iese pe stradă

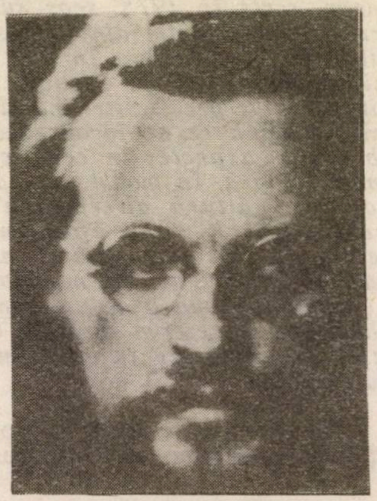

Şafran în 1940: misiune imposibilă...

Alexandru Şafran
«UN TĂCIUNE SMULS FLĂCĂRILOR»
Memorii
Introducere de Jean Ancel
Traducerea : Ţicu Goldstein
Coperta: Valeriu Giodâc
Ed. "Hasefer", Bucureşti, 1996

Există, în materie de istorie, cărţi bune, cărţi interesante, cărţi utile, cărţi care aruncă o lumină nouă asupra evenimentelor. Dar există şi cărţi obligatorii; cărţi fără de care nu poţi înţelege epocile şi personalităţile pe care le studiezi. O asemenea carte este *"Tăciunele..."* Rabinului-Şef Şafran, "înţeleptul de la Geneva". Cititorii lui *"Minimum"* au avut prilejul, în urmă cu ani, să cunoască mari fragmente din această scriere fundamentală pentru istoria evreilor din anii 1940–1947, în tălmăcirea lui Adrian Zahareanu. Acuma, ea poate fi cunoscută, aşa cum se cuvine, în volum şi în integritatea ei. Cititorii noştri cunosc deasemeni fiinţa şi *stilul* lui Şafran. Dar, fiindcă nici o dată nu e destul, iată un extras din introducerea istoricului Jean Ancel, de la Yad Vashem, din Ierusalim, la memoriile marelui rabin; e un fragment care ne ajută să plasăm mai bine în teribila epocă ce începe cu 1940 **misiunea imposibilă** ce apăsa, la ora aceea, pe umerii unui tînăr de 30 de ani:

"Alegerea lui Alexandru Şafran n-a fost... un accident. Era rezultatul situaţiei particulare a evreilor din România, la începutul anului 1940; se datora, de asemenea, calităţilor sale personale şi prestigiului tatălui său, ca şi propriului său prestigiu. Istorisirea care se va citi în această carte începe de la această dată. Ea poate să se împartă în două: mai întîi exterminarea, apoi salvarea. Exterminarea nu era departe; la nici patru luni după instalarea în postul de Şef Rabin, a avut loc un pogrom la Dorohoi, făcînd două sute de victime. Era la începutul lunii iulie 1940. După mai puţin de un an, acela de la Iaşi va face douăsprezece mii de victime. Autorii: armata şi poliţia română, cu ajutorul nemţilor

Cîteva zile mai devreme, la 22 iunie 1941, ruperea pactului germano-sovietic a provocat masacrul evreilor din Basarabia, apoi a celor din nordul Bucovinei, masacru care va continua pînă în septembrie şi octombrie. La 15 septembrie, generalul Antonescu, care a ordonat asasinatele, i-a deportat pe supravieţuitori într-un lagăr din Ucraina apuseană, regiune "oferită" de Hitler României într-un elan de recunoştinţă pentru bravura armatei sale în timpul războiului. Acest teritoriu, cuprins între Nistru şi Bug, pînă la Marea Neagră, la sud, şi pînă la linia artificială Moghilev-Podolski, la nord, denumit Transnistria, a devenit o zonă concentraţionară pentru evreii din Basarabia, din Bucovina şi din nordul Moldovei. Din cei o sută cincizeci de mii de deportaţi trimişi în zona mai sus amintită, au supravieţuit, pînă în 1944, doar aproximativ cincizeci şi cinci de mii.

Pînă la 23 august 1944 – data căderii regimului Antonescu şi intrării în război a României împotriva Germaniei – lista crimelor e lungă. Patruzeci de mii de evrei alungaţi din satele lor, la ordinul Bucureştiului. Un pogrom în ianuarie 1941, în Capitală. Teroarea care domneşte asupra populaţiei evreieşti într-un regim fascist dominat de Garda de Fier, în întreaga ţară. Evreii alungaţi din casele lor, din posturile lor, privaţi de elementarul drept de a munci. Peste treizeci de mii dintre ei înrolaţi în detaşamente de muncă forţată pentru o perioadă îndelungată. Douăzeci şi cinci de mii obligaţi să plătească o "răscumpărare" pentru a fi exceptaţi. Circa jumătate din membrii comunităţii evreieşti pradă foametei. Cel puţin 5000 de orfani în Transnistria. Mii de bărbaţi şi femei împuşcaţi de nemţi, după ce au fost predaţi de autorităţile române. Mii de morţi de foame, de frig, de boli sau asasinaţi de jandarmi ori de soldaţi români în Transnistria. Lista nu e exhaustivă. În vara anului 1942, autorităţile române au acceptat să subscrie la planul autorităţilor germane, care prevedea trimiterea unui număr de trei sute de mii de evrei din Regat şi din sudul Transilvaniei în camerele de gazare din Belzec. Un alt plan de exterminare era studiat în primăvara şi la *începutul verii anului 1944. Reamintim că la acea dată Alexandru Şafran avea abia 34 de ani. Va trebui să treacă prin tot felul de încercări, să-şi asume responsabilităţi, să ducă o luptă neîncetată, fără alte arme decît curajul său şi "forţa spirituală". Intr-o ţară hotărîtă să şteargă orice prezenţă evreiască de pe teritoriul ei, ce putea face un şef rabin ? Ce putea spune el unor conducători crescuţi într-o veche tradiţie antisemită, hrăniţi cu clişee ca "Evreii otrăvesc sufletele ţăranilor" sau "Trebuie redate drepturile românilor" şi "Să se revină, pentru evrei, la statutul sec. al XIX-lea"? Ce trebuia să răspundă un tînăr de treizeci de ani unui ministru de interne care avertizează cu o voce ameninţătoare - şi vom vedea în ce circumstanţe înfricoşătoare - că populaţia evreiască din Basarabia "e interesată să provoace pe soldaţii români"? Ce poţi face cînd scriitori, în principiu elita societăţii româneşti, ţipă că "jidanii sunt pe cale să vîndă ţara", fiindcă Uniunea Sovietică, drept urmare a pactului Ribbentrop-Molotov, răpeşte două provincii româneşti? Ce reacţie să adopţi în faţa avalanşei de legi şi decrete antisemite promulgate în cascadă? Cum să-l convingi pe Patriarhul ortodox al României că evreii nu erau răspunzători de nenorocirile românilor şi că deci nu ar merita să fie "pedepsiţi"? Cum să-i faci pe dictatorii fascişti să înţeleagă faptul că evreii n-au contribuit cu nimic la ruinarea economică a ţării ? Trebuie să îndrăzneşti să-l contrazici pe mareşalul Antonescu atunci cînd acesta strigă că evreii "nu au decît pedeapa pe care o merită", în timp ce, de fapt, el ordonă ca ei să fie împuşcaţi sau cel puţin deportaţi în teribila Transnistrie. Cum să explici oamenilor politici că evreii nu doresc de fapt decît să plece în Palestina - reamintindu-le că, în definitiv, între cele două războaie, unul din cele mai răspîndite sloganuri era tocmai acesta: "Jidanii la Palestina !"? Cum să lupţi împotriva dezlănţuirii de ură avînd drept scop distrugerea urmelor trecutului evreiesc în România şi care se traducea prin distrugeri şi profanări în toată ţara ? Cum să contracarezi planul de deportare a populaţiei evreieşti spre Polonia, plan stabilit de autorităţile române, la cererea presantă a aliatului lor german, şi pe cale de a fi executat ? Şi, în final, după "eliberare" şi instaurarea unui regim puternic încadrat de tancuri sovietice, cum să combaţi mitul potrivit căruia evreii au pus stăpînire pe ţară şi nu pot fi - fără excepţie, bineînţeles - decît nişte trădători ?*

Nu poţi răspunde la argumente de acest gen, să te aperi în situaţii ca unele pe care le-am schiţat, să lupţi împotriva unor fapte ca cele evocate. Şi totuşi acest lucru l-a făcut Şef Rabinul Alexandru Şafran; timp de mai bine de şapte ani, zi de zi, a fost un simbol viu al curajului şi rezistenţei evreilor, al refuzului lor de a accepta planul de distrugere nazist..."

«CONVORBIRI LITERARE»
Iaşi, 1996

... publică un capitol din mult aşteptata lucrare **"Politica şi cultură. Pentru o nouă cultură română"** a cunoscutului estetician Adrian Marino. Intitulat *"Rezistenţa culturală, o problemă deschisă"*, capitolul vorbeşte, la modul analitic, sistematic şi riguros (şi mereu foarte inteligent) cu care ne-a obişnuit autorul, despre formele multiple pe care le-a îmbrăcat fenomenul de *"rezistenţă culturală"* de-alungul anilor. Nu lipsesc nici trimiteri la mica (dar via) viaţă literară pe româneşte din Israel.

Fragment:

"Scrise în condiţii de maximă discreţie - ca să ne exprimăm astfel - sînt şi textele "scoase" clandestin peste graniţă în scopul publicării în lumea liberă. Genurile sînt aceleaşi: literatură, bineînţeles, dar şi amintiri din detenţie şi chiar politologie. Sînt, mai întîi, cazurile de pionierat, foarte bine cunoscute: Paul Goma şi Bujor Nedelcovici. Dar nu poate fi omisă, în nici un caz, nici **"Cetatea totală"** *de C. Dumitrescu, prima critică sistematică a regimului ceauşist.*

Uneori apar şi mici elemente de adevărat roman poliţist. Că "Secu" ştia absolut tot, este un mit. Astfel, amintirile **"Cinci ani şi două luni în penitenciarul de la Sighet"** *de Const. C. Giurescu. au fost redactate confidenţial după eliberare şi... îngropate. Apoi au fost "scoase" în SUA de profesorul american Paul Michelson, de unde au fost recuperate. Dar, deocamdată, complet necunoscut, este un alt caz, poate şi mai "senzaţional": micul roman* **"Izidor Mînecuţă-Cioburi"** *de Mircea Săucan, scris în 1975, scos sub formă de microfilm din ţară şi editat în Israel abia în 1991. Există de altfel în Israel, o editură şi o presă literară de limbă română ce se încadrează, sub multe aspecte, în ceea ce numim în ţară, în modul cel mai propriu, "cultură alternativă". Acest capitol, care aparţine efectiv şi culturii române, nu poate fi în nici un caz neglijat. O despuiere atentă a acestei zone publicistice ar rezerva surprize. O astfel de explorare în adîncime totuşi întîrzie."*

... E-adevărat, zicem şi noi, împreună cu Marino, cam întîrzie...

Luiza Carol şi Alexandru Lungu
«CORABIA»
DUETE GRAFICO-POETICE
Cercul cultural Petah Tikva, 1996

Adică cum, duete grafico-poetice ? Foarte simplu. Luiza Carol, poeta cu glas de copil, din Haifa, a scris cîteva versuri (de fineţe), iar Alexandru Lungu, creatorul revistei Argo din Germania i-a comentat şi însoţit vorbele cu desene (tot de fineţe). E aici, dacă vrei, o conlucrare asemănătoare aceleia dintre compozitor şi autorul textului. Rezultatul ? Iată un exemplu (pag.4):

TOTUL ZBOARĂ

vine un timp când totul zboară

zboară pasărea din pară
pasărea din peşte şi cea din floare
şi cea din lună şi cea din soare

pasărea din inima mea
zboară şi ea

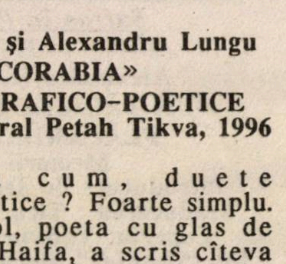

ÎNTÎLNIREA SCRIITORILOR ROMÂNI DIN ÎNTREAGA LUME

Neptun, 5-10 iunie 1995
Comunicări, interview-uri, opinii.
Coordonator: Laurenţiu Ulici
Ed. FUNDAŢIA LUCEAFĂRUL
Bucureşti, 1996

Printre cei prezenţi în această culegere, unde vine vorba despre raporturile dintre scriitorii români din străinătate (sînt mulţi, mulţi...) şi literatura română de astăzi, cîţiva participanţi din Israel: Andrei Strihan, Shaul Carmel, Bianca Marcovici, dr. Sergiu Levin.

« IZVOARE »

Publicaţie a
Asociaţiei Scriitorilor
de limbă română din Israel
Nr. 28-29, 1995-1996

Ceea ce scrie în reclame e înlăuntru viu şi natural: 50 de scriitori din *trib* sînt adunaţi între coperţile unui număr, oferind cititorului posibilitatea (ba am zice chiar şansa) de a-şi face, dintr-o ochire, o idee despre "starea literaturii" pe româneşte în Israelul acestui zbuciumat 1996. Poezie, proză, critică, traduceri, desen.

O idee bună a redacţiei (să nu uităm, numărul de faţă este alcătuit sub conducerea lui Sergiu Levin), o constituie rubrica **Restituiri.** Zicem rubrica, în speranţa că ideea se va înrădăcina, devenind, adică, ...o rubrică. Subiectul restituirii: prozatorul şi cineastul Mircea Săucan, căruia "Izvoare" i-au întocmit un adevărat dosar bio-bibliografic, o carte de vizită ce ne permite să înţelegem cine este (şi ce vrea) Săucan. Printre piesele de la dosar figurează texte de Geo Bogza, Eugen Campus, Radu Cosaşu, N. Manolescu, Virgil Duda, Leon Volovici, Elena-Esther Tacciu, Cornel Safirman...

... Dar oricît ar suna de ciudat, materialul cel mai tare al numărului îl constituie prezentarea grafică. Sanda Peri s-a întrecut pe ea-însăşi (ceea ce este o performanţă), punînd la cale o revistă cu care, ca să folosim o formulă mult iubită de colegii noştri din România, intrăm în Europa.

In final, două ofuri vechi şi mereu la zi: a) lipseşte spiritul polemic (păcat-păcat de sîngele vărsat) şi b) *Izvoarele* nu se găsesc la chioşcuri.

(M. Raf.)

Bianca Marcovici «GÎNDURI DE DIMINEAŢĂ»

Versuri
Coperta: Noemi Moscovici
Ed. Autorului, Israel, 1996

Renunţînd, ca atîţia alţi confraţi de poezie şi de nevoi la volumul masiv de versuri, Bianca Marcovici preferă să "iasă pe piaţă" cu plachete încropite artizanal (mare revoluţie Xerox-ul ăsta !). Lozinca poetei pare a fi: mai puţin, dar mai des. Drept care ne întîlnim cu versurile ei de două-trei ori pe an. "Cărţile" acestea nu sînt de găsit în librărie, ele au un aer de scrisoare poetică trimisă amicilor, sub semnul sufletismului.

Ultimul "mesaj" al Biancăi Marcovici ne informează că scriitoarea este din ce în ce mai legată de drama şi dramele de fiece zi ale ţării; amorul aşa, "în general", s-a cam dus (cel puţin pentru o vreme), s-a cam dus şi auto-analiza turmentatului suflet de artist: acum vorbim despre atentate. Ca în **"Vieţile noastre s-au temut":**

"un minut de reculegere n-ajunge/ pentru un copil care a vrut/ doar să se distreze/ într-o zi de purim.// un minut de reculegere n-ajunge/ copilul nostru n-a vrut decît să se distreze/ într-o zi de purim/ pe pămîntul nostru, blestemat/ să suporte/ nenorociri şi îngîmfarea credinţei/ praguri şi victime - toate numai/ într-o singură viaţă - / Dizengoff - piaţă de sînge,/ tot ce e frumos/ a fost mutilat".

Sau despre Liban. Ca în **"Acolo e război":**

"în golul camerei/ influenţat/ de propria-mi umbră/ încercînd s-o îmbrăţişez/ Ea mereu neschimbată/ aproape că n-am timp să mă descopăr/ nemulţumirea ţine umbra nemişcată/ uneori am disponibilităţile gîndacului/ metamorfozat din Kafka-/ aş reface ce am distrus/ dar nu mai am puterea cea din tinereţea irosită/ lipită de geam/ trebuie să nu mai fiu aşa de circumspectă cu oamenii/ din jurul pădurii cu pomi fructiferi/ întrebările se confundă între ele/ ca şi ocaziile de a te revedea/ ascultătoare refac mereu cadrul convorbirilor/ viitoare/ nu-mi reuşeşte mai nimic/ retragerea e dureroasă/ cum o să fac să dau dovadă/ că nu mi-e teamă/ cînd// avioanele trec peste Haifa/ ca trenul din gara ieşană: Acolo e război/ ACOLO E RĂZBOI-/ întrebările mele se confundă/ în uruiala continuă dinspre Liban/ încă nu s-a lăsat întunericul/ nesiguranţa de a face o baie/ aşadar viaţa cuprinde şi umbra ca un gîndac."

Carte israeliană din Bucureşti

După editarea romanului „De 2000 de ani" al lui Mihail Sebastian, a cărţii „O catastrofă care n-a avut loc" de Shalom Alechem, a Memoriilor rabinului şef Alexandru Şafran, etc. editura „Hasefer" din Bucureşti a tipărit volumul de poezie

„Eşti"

de Shaul Carmel

Vă puteţi procura cartea expediind 25 şekeli în numerar sau cec la adresa:
Shaul Carmel, str. Hagra 29/1 Holon, 58305

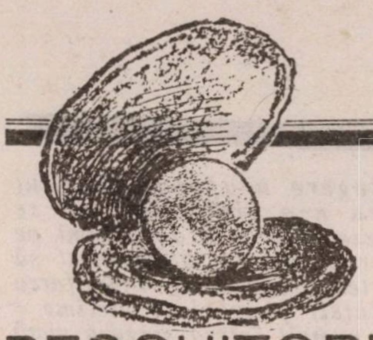

PESCUITORUL DE PERLE

O nouă ţară în Europa

"Aproximativ 90% din liniile metroului din capitala Londrei au fost paralizate datorită unei pene de curent electric".

("Ultima Oră", 8.4.1996; comunicată de Simon Hofman, Shderot Haatzmaut 79, Bat Yam 59315; ca şi noi, d. S. Hofman se întreabă care-o fi capitala acestei ţări; poate Anglia...)

Scoop-uri: China a ocupat Praga...

"Deşi «tragedia» s-a consumat acum o lună, eliminarea echipei Statelor Unite din Cupa Davis, de către modesta reprezentativă a Chinei - încă mai face valuri. În meciul de la Praga, gazdelor (Korda şi Vacek) le-au fost opuşi Todd Martin şi Malivai Washington".

... iar nemţii, Londra !

"...Cînd s-a transmis ultimul episod (dintr-un serial T.V.) la sfîrşitul lui octombrie 1995, s-a înregistrat cea mai înaltă cotă de vizionare pentru B.B.C., iar străzile, după cum relata "Sunday Times", erau goale cum nu se mai văzuse la Londra de la ocupaţia germană, în cel de-al doilea război mondial."

(Ambele noutăţi, cu adevărat senzaţionale, au apărut în "Orient Expres" nr. 58/1996, fiind culese de Prof. Dr. Mihael Elias, POB 9107 - Ashkelon).

O fi băut redactorul prea mult vin de Porto ?

"Shimon Peres i-a trimis această scrisoare, la 11 mai 1994, sculptorului israelian Dani Caravan, la Porto, în Spania. Acolo, la graniţa cu Franţa, s-a sinucis marele gînditor evreu Walter Benjamin şi acolo, în memoria lui, Caravan a plasat monumentul «Treceri»."

("Orient Expres", 14. 4. a.c.; comunicată de Coca Maron, Rh. Katzenelson 63/102, Bat Yam, 50512; corespondenta noastră crede că dacă Shimon Peres a trimis scrisoarea cu pricina la Porto, în Spania, aceasta n-a ajuns niciodată la destinaţie, din două motive: 1). Porto nu se află în Spania ci în Portugalia, şi 2). Portugalia nu are graniţă cu Franţa).

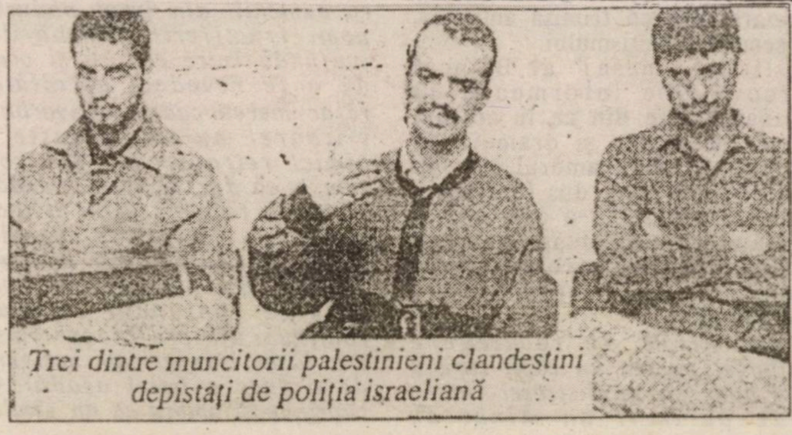

Trei dintre muncitorii palestinieni clandestini depistaţi de poliţia israeliană

Poliţia israeliană a efectuat o acţiune de depistare a muncitorilor palestinieni, care vin ilegal la lucru, în interiorul Liniei Verzi. Acţiunea s-a desfăşurat, ieri dimineaţă, în Şomron şi în localităţile de pe linia de separaţie de Cisiordania.

Muncitori cu bombele

"Poliţia israeliană a efectuat o acţiune de depistare a muncitorilor palestinieni, care vin ilegal la lucru, în interiorul liniei verzi..."

("Viaţa noastră" nr. 5756/1996; comunicată de Iulius Marcovici, Rh. Dolinski 3/1, Rehovot 76569 - care se arată surprins de interpretarea dată fotografiei de mai sus; fiindcă - aşa cum reiese din "Maariv" şi alte ziare, cei trei din poză nu sînt chiar muncitori palestinieni ci terorişti din Hamas, prinşi în Gaza pe cînd se pregăteau de-un atentat).

Un băiat care-o să spună, la anchetă, şi laptele supt de la sînul lui Schwarzenegger

"Aţi fi crezut? Schwarzenegger, omul cu muşchi de oţel, pe vremea cînd era un student cu buzunarele goale a practicat cea mai duioasă meserie din lume: cea de doică..."

("Facla", 20.4.a.c.; comunicată de Marcel Engler POB 1354, Kfar Saba 44113)

Aţi fi crezut? Schwarzenegger, omul cu muşchi de oţel, pe vremea cînd era un simplu student cu buzunarele goale a practicat cea mai duioasă meserie din lume: cea de doică. Şi azi, Annette, ~~cea căreia pe vremea [illegible] Schwarzenegger îi încălzea biberonul cu lapte, îşi aminteşte: „Sînt te-~~

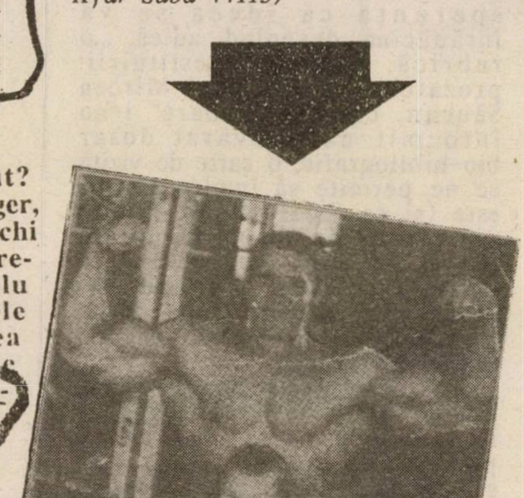

Nici Pithya n-ar fi descifrat misterul

"Un revoluţionar "pamflet-cuplet-rebus" pe care nici faimoasa Pitya de la oracolul din Delhi nu l-ar fi descifrat".

("Minimum", nr.110, p.26, articolul "Conflict I.Avian - Shaul Carmel"; comunicată de ing. I. Soicher, Rh. Tchernikovski 67/14, Rehovot, care ne aminteşte că faimoasa Pithya - şi nu Pitya - activa, de fapt, la Delfi, în Grecia antică adică şi nu la Delhi din India; şi tot d. Soicher ne aminteşte că atentatul terorist despre care se vorbeşte la "Tendinţe" (p.2), în acelaşi număr, nu a avut loc la Ashdod, ci la Ashkelon).

E tot o limbă latină, dar...

"În acelaşi timp «Tăciunele» (de Al. Şafran) a fost, aşa cum vedem în facsimilul copertei din dreapta centru, tradusă şi în limba spaniolă".

("Minimum", nr.110, p.13; comunicată de Victor Franc, POB 9805, Haifa; care ne atrage atenţia, şi pe bună dreptate, că pe coperta amintită vedem că lucrarea lui Şafran a fost tradusă în italiană).

Unanimitate sui-generis

"În sfîrşit, lui C.V.Tudor i se apropie ridicarea imunităţii parlamentare. Deputaţii şi senatorii s-au hotărît la povestea asta în unanimitate. Un singur vot a fost contra..."

(Lumea Liberă", New York, nr. 393/'96; comunicată de Roger şi Iulia Vernescu, 350 North Ave, Chicago Ill. 8349).

Cerem comisie de anchetă la "Ultima Oră"

"Acest raport (despre asasinarea lui I. Rabin, n. red.) ne aminteşte nu fără emoţie de un alt raport Shamgar (...). E vorba de anchetarea împrejurărilor declanşării şi desfăşurării războiului de Yom Kipur..."

("Ultima Oră", nr. 314/1996; comunicată de Otilia Marcusohn, Ashdod, POB 315; care aminteşte, nu fără emoţie, că raportul despre războiul de Yom Kipur nu a purtat numele lui Shamgar, ci al judecătorului Agranat).

POŞTA

Relu Dona, Haifa; *Loredana Tănăsescu*, Paris, Franţa; Roxana Lenţer, Haifa; *Barbu Dollinger*, Raanana; *Sonia Lichiardopol*, Milano, Italia (nu).

Erata

Primind o informaţie greşită, în "Minimum" de luna trecută (pag. 80) am scris că noua lucrare a lui A. B. Yaffe "Literatura evreilor din România, 1880-1940" este prefaţată de Eugen Campus.

În realitate, aşa cum ne-a comunicat colaboratorul nostru, el a alcătuit pentru editură un referat pe marginea cărţii şi nicidecum o prefaţă.

Drept care facem îndreptarea de cuviinţă.

●

PIETRE FUNERARE,
MARMORĂ ŞI GRANIT

FRIEDMAN

Firma cunoscută
încă din Bucureşti,
Şoseaua Giurgiului
şi Filantropia

T.A. - KIRIAT SHAUL
Tel.: 6471594, 6476279
Fax: 03-6475288

- PREŢURI CONVENABILE
- VENIM LA DOMICILIU
- EXECUŢIE IREPROŞABILĂ
- ÎNLESNIRI DE PLATĂ

VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE

●

SE PRIMESC COMENZI
ATÎT PENTRU KIRIAT SHAUL
CÎT ŞI PENTRU HOLON

UMOR

Un crocodil...

Un crocodil albastru, cu pete galbene şi cu pălărie Eden, fumînd un trabuc, intră într-un bar şi comandă o cupă de şampanie.

Barmanul, intrigat, zice: "E pentru prima oară că un crocodil albastru, cu pete galbene, pălărie Eden şi fumînd un trabuc intră aici şi cere o cupă de şampanie !"

- Ah, face crocodilul, dar de ce te miri?

- Păi... deobicei comandă whisky !

Firesc...

La Cannes, pe croazetă, un canadian intră într-un bar, ţinînd în lesă un enorm urs polar.

- Oh, face patronul, ce animal ciudat ! Unde-ai făcut rost de el ?

- Eh, răspunde ursul, la noi, pe banchiză, canadienii nu sînt o raritate, nu ştiai ?

Gata cu demagogia !

Un patron cam demagog se plînge unui confrate:

- Mi-am înlocuit aproape toţi salariaţii cu computere şi asta mă deranjează grozav pentru că, acum, cînd mai fac cîte-un banc, nu mai are cine să rîdă !

E greu...

Într-un laborator de cercetări echipat cu calculatoare ultra-sofisticate, unul dintre cercetători intră în biroul unui coleg şi-i spune:

- Ascultă, calculatorul meu e în pană. Există cineva la voi care mai ştie cum se face o adunare ?

-La Paris, la o gală cinematografică, două vedete feminine de o anumită vîrstă se întîlnesc.

- Spune-mi draga mea, zice una din ele, care era titlul filmului superb pe care l-ai turnat în 1937, în epoca în care eu eram în şcoala primară ?

- Nemaipomenit, îi răspunde cealaltă, n-am ştiut că ai debutat ca învăţătoare!

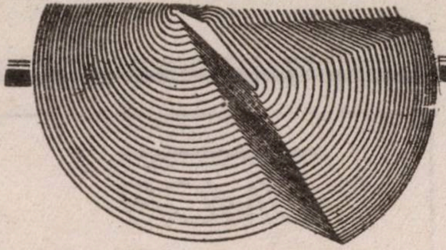

DIN INVENTARUL OBSESIILOR CIRCULARE

ALEXANDRU SEVER

* Nevoia urgentă a unui prestigiu de savant îi dă lui Menelaos ideea faimoasă a unei Istorii a literaturii... Bineînţeles, de pe urma lui n-a rămas nimic; dar, în epocă, vom afla anunţată în fel şi chip, în ziare, în reviste, pe copertele cărţilor, «Istoria literaturii române de la Ion Neculce la Irimia Potoran»... Odată ideea găsită, cu servieta burduşită de fişe, Menelaos are impresia că poartă sub braţ destinele întregii literaturi. E suficient să mute o fişă, să zicem, de la capitolul «literaturii moderne» la capitolul «poeţilor minori» - pentru ca să-şi dăruiască, plin de delicii, sentimentul puterii: are, într-adevăr, impresia că prin simpla translaţie a unei fişe dintr-un dosar în altul, operează degradarea «inamicului» pentru eternitate. Etalonul valorii supreme e Irimia Potoran - Maestrul. O istorie a literaturii «pînă la Irimia Potoran" - asta nu va să zică o istorie «pînă în zilele noastre», ci o istorie al cărei pisc e, prin puterea unei evoluţii invincibile şi cu termen fix, «marele Irimia». Finalismul lui Menelaos are nevoie de eroi homerici: toată strădania istoriei noastre a fost să pregătească, să anunţe şi să făurească geniul plenar al lui Potoran. Plin de reverenţă, adjectivul cel mai copios folosit e cel derivat din numele de familie al acestuia: «capodopere potoraniene», «influenţă potoraniană», «o manieră potoraniană», «maliţii potoraniene»... Adjectivul se răsfaţă regal. E adjectivul favorit al lui Menelaos. Omul are neapărată nevoie de un Dumnezeu, pentru că vocaţia lui irezistibilă e de profet. Un bilanţ de sfîrşit de an care nu subliniază «aportul potoranian» la strălucirea literaturii române pe anul X, îl consternează; o înşiruire de scriitori care nu începe cu numele lui Potoran îl indignează ca o lipsă de pioşenie patriotică. In «ierarhia protopopesciană» a lui Menelaos Proto-popescu, numărul unu e întotdeauna Maestrul. Cum în aritmetica infatuată a criticului fiecare scriitor îşi are «poziţia» şi numărul lui, disputa numerelor începe de la numărul doi. Dacă însă, de pildă, vrea să menajeze susceptibilitatea unui scriitor oarecare, evită să-l citeze alături de Potoran: îl citează la categoria mai elastică a «oamenilor de cultură» şi-năuntrul categoriei îi acordă, fireşte, locul numărul unu... Trăieşte aşadar în Menelaos, tiranic şi meschin, un şef de protocol. Un şef foarte sensibil la deplasările cele mai neînsemnate pe scara valorilor oficiale. E suficient să-i citeşti o recenzie ca să ştii exact cît contează în clipa aceea, datată cu data de apariţie a revistei, un scriitor sau altul. Pentru Menelaos, scriitorul cel mai mare e acela care ocupă un loc mai înalt în ierarhia socială, aşa cum, în armată, colonelul medic este inevitabil mai savant decît medicul căpitan. Iliad îl socoteşte un nătărău, exclus de la orice favoare a spiritului, ajuns în critică din întîmplare şi încetăţenit prin inerţia totală a mediului. Cu el critica atinge pragul cel mai de jos - devine detestabilă.

* Cu ce seamănă melancolia nebunilor ? Poate cu presimţirea unui zeu care şi-a pierdut harul divinităţii.

* Nebunia este o catastrofă mentală numai cînd este echivalentul unui cutremur care îngroapă o "metropolă"; cînd cutremurul nu zdruncină decît coteţul unui cîine, el nu e decît un accident banal.

* Milos cu aroganţă.

* Şantagistul morţilor: beneficiarul părerilor pe care li le poate atribui fără primejdia de a fi contestat.

* Trăieşte în anus mundi şi se crede în grota unui zeu.

* - Cu ce îţi mai amăgeşti bătrîneţile ?

- Îi ţin de urît lui Dumnezeu.

* Şi dracu plînge ! Dar cine-l crede ?

* Surd sînt, dar trîmbiţa îngerului Trîmbiţaş o aud.

* Cînd luna va visa pe mormîntul meu...

* Pe acela care vrea să te convingă cu pistolul în mînă, să nu-l crezi niciodată.

*Durerea e a mea, numai versurile sînt ale tale.

* Îi pute urma: nu maţele i-s stricate, conştiinţa.

* Rîde fără convingere şi plînge fără talent.

* Cine pozează, ţine să-şi arate profilul cel mai convenabil.

* Pentru un spirit fabulos, Ceahlăul nu e decît prima treaptă spre univers.

* Sînt defecte care se mărturisesc numai pentru a ascunde mai bine defectele care compromit.

* Dacă Dumnezeu ar poseda atributul atotputerniciei, atunci ar avea, implicit, şi puterea de a demonstra că nu există; dar dacă demonstrîndu-şi inexistenţa, şi-ar demonstra atributul atotputerniciei, El ar demonstra, implicit, că atributul atotputerniciei nu poate să se exercite fără a fi atribuit cuiva; demonstrînd că atotputernicia nu poate să nu fie atribuită, Dumnezeu ar demonstra, implicit, propria sa existenţă. S-ar zice că Dumnezeu se afirmă chiar şi în propria sa negaţie. Iar eu nu contenesc să mă minunez ce de-a curse îşi poate întinde Raţiunea ca să-şi dovedească sieşi cît de echivocă îi este puterea.

* Cei doi îngeri care mă străjuiesc: Îngerul Bătrîn şi Îngerul Slut.

* Dacă a existat vreodată un descîntec pentru îmblînzit moartea, el a murit de mult.

* Heraclit a spus: "Totul curge". Şi melancolia a intrat în lume pe apele curgătoare ale Timpului.

Abu Abas, şeful terorist care-a ordonat răpirea vasului "Achille Lauro" şi aruncarea peste bord a evreului american Leon Klinghofer (paralizat, într-un scaun cu rotile) este căutat de ani de zile, pentru a fi judecat, de către Justiţia americană.

Şi era atît de uşor să-l găseşti ! Omul venise, mai deunăzi, în Gaza, în calitatea lui de membru al Consiliului Naţional Palestinian, fiind purtat pe umeri de admiratorii săi şi ovaţionat pentru curajul dovedit în cazul Klinghofer.

Dar cine trebuia să-l vadă, nu l-a văzut.

Justiţia e oarbă.

ARMINIUS CASSVAN
New York

EFERVESCENŢĂ

Nici un termen nu poate caracteriza mai bine subiectul portretului ce urmează decît titlul: efervescenţă. L-am cunoscut pe bulevardul Ana Ipătescu unde locuia. L-am vizitat după publicarea unui articol scris de mine despre timpuriul lui Trio cu pian, prin 1957. Maestrul se ascundea jucăuş după una din statuile care împodobeau antreul vastului său apartament. - Eşti şi tu unul din ăia ? Referirea la oamenii regimului era evidentă şi întrebarea retorică, altfel fiind periculoasă chiar şi pe vremurile acelea relativ mai relaxate, patru ani de la moartea lui Stalin. De atunci ne-am împrietenit. Un factor comun era maestrul Mihail Andricu, care aprecia cunoştiinţele noastre în materie de cultură franceză. După cum se ştie, dizgraţia lui Andricu se datora unei nefericite declaraţii pejorative adresate poporului român, făcută la o recepţie la ambasada Franţei şi combătută pe prima pagină a "Scînteii".

Revenind la Edgar Cosma, căci el e cel portretizat aici, după depunerea actelor, am studiat pe ascuns împreună dodecafonismul, metoda componistică a celei de-a doua şcoli vieneze (Schoenberg, Berg, Webern), avînd de-aface cu cele 12 tonuri ale gamei cromatice care trebuiau epuizate folosind intervale disonante, înainte de a trece la un alt material tematic. Mai erau cu noi Fritz Vanek, "neamţul", cum îl numea Paul Constantinescu, devenit muzicolog la revista "Muzica" şi compozitor, decedat de cîţiva ani la Mainz unde lucra la editura "Schott", de cancer de laringe (era un fumător pasionat).

Am scris la începutul carierei mele de cronicar muzical despre concertele Orchestrei Cinematografiei, magistral dirijată de Edgar Cosma. Mi-l amintesc pe vremea aceea încercînd să intre în sala de concert, pe atunci la cinematograful "Aro" şi explicînd exasperat cerberilor de la intrare că fără el nu va fi nici un concert. Repertoriul lui dirijoral era vast, dar dirija cu deosebită predilecţie Debussy, în special "După amiaza unui faun".

Edgar era licenţiat în Litere la Universitatea din Bucureşti, studiase pianul cu Maya Botez şi apoi cu Florica Muzicescu, teoria şi armonia cu Alfred Mendelsohn, compoziţia cu Mihail Jora şi Mihail Andricu şi dirijatul cu Constantin Silvestri. Îl revăd în minte totuşi înainte de cele pomenite, cîntînd şansonete franţuzeşti în timpul războiului, la teatrul "Baraşeum", împreună cu copilul şi la vremea aceea adolescentul minune "micul Mircea", vecinul meu în casa în care m-am născut, pe strada Păstorului, devenită mai tîrziu strada Oiţelor, amîndouă desfiinţate azi cu ocazia "reconstruirii" Bucureştiului de către Ceauşescu. "Le petit Mircha" făcuse o carieră fulminantă, ca şi tuberculoza care avea să-l omoare de timpuriu. Cînd avea vreo opt sau nouă ani, jucase într-un film francez cu Gaby Morlay.

Ne-am reîntîlnit în "lumea liberă", Edgar emigrînd la Paris în 1960. Se însurase încă din ţară cu frumoasa actriţă Mery Popovici şi aveau o fetiţă, Ina. Am auzit o voce familiară în Cartierul Latin prin 1972: era Edgar, vorbind cu - pe atunci - micuţa Ina, cea care, cu ani în urmă la Bucureşti măcina, după spusele tatălui ei, "şunculiţa de aseară". Destinul ne-a adus încă odată împreună. Ne-am revăzut acum vreo 12 ani, la o altă vizită în oraşul-lumină, cînd fiul meu Jeff a fost la un consult dermatologic pentru o violentă urticarie la spitalul American din Neuilly, lîngă casa familiei Cosma. Edgar l-a dus pe Jeff la unul din faimoasele centre de cultură FNAC şi între ei s-a creat o legătură intelectuală trainică.

Ultima foarte recentă revedere m-a pus în contact cu impresionanta creaţie componistică a prietenului nostru. Concertele pentru corn şi, respectiv, trompetă şi orchestră şi Duetele pentru trompete m-au impresionat în mod deosebit. Explicînd propria-i estetică, Edgar Cosma menţionează o "construcţie pertinentă pentru crearea emoţiilor" făurită prin sunete şi permanenta evoluţie a stilului său componistic, trecînd prin Bartok, Stravinsky, muzica dodecafonică, modală şi aleatorică. Două surse puternice şi permanente le constituie jazzul şi folclorul est-european...

Cariera dirijorală, reîncepută la Paris, l-a dus în Africa de Sud, Anglia, Australia, Belgia, Canada, Spania, Franţa, Irlanda, Israel, Luxemburg, Noua Zeelandă, Suedia şi Elveţia. A fost peste tot aclamat şi recunoscut ca strălucit mesager al geniului galic, transferat de pe malurile Dâmboviţei pe ale Senei, dar impregnat la modul cel mai clar vizibil de efervescenţa judaică.

Glume

- Totul e bine într-un camping. Nimic de spus, zice o doamnă unei amice. Un singur lucru mă enervează. Cînd mă cert cu bărbatul meu, nu pot, ca acasă, să ies şi să trîntesc uşa.

In cadrul unui colocviu medical, un chirurg renumit afirmă:

- Noi chirurgii avem mulţi duşmani în lumea asta.

O voce în sală:

- Mult mai mulţi în cealaltă !

Un pacient se prezintă la un cabinet medical cu o falcă înţepenită.

- E un accident de muncă ? îl întreabă secretara care întocmeşte dosarul.

- Oarecum, zice omul nostru, asta s-a întîmplat în timp ce căscam la birou.

- Ce ghinion, dragul meu, îi zice îndurerat un tip prietenului, e o vreme oribilă ca să-ţi înmormîntezi soţia.

- Ce să-i faci, n-am avut nici o dată noroc. Aşa a fost de fiecare dată cînd am avut o sărbătoare în familie.

EUGEN LUCA

FILE DE JURNAL

Mă tot îndeamnă prietenul meu Israel Friedman să încerc a defini specificul evreului român din vechiul regat, se înţelege. Am rezistat acestui repetat şi insistent apel, convins fiind că aş clădi pe un teren alunecos, că s-ar prăbuşi construcţia înainte de a o fi terminat.

Care evreu e - mă întrebam - mai reprezentativ: cel care considera existenţa sa în România un provizorat, sau cel care, urmînd parcă sfatul profetului, clădea case şi sădea vii ? Clădea case, planta vii, dar arunca o monedă în cutia alb-albastră a Keren-Kaiemet-ului l'Israel ?

Sînt reprezentativi - mă întrebam - evrei ca mine, care stabiliseră relaţii prieteneşti cu unii autohtoni, îi primeau în casa lor şi aveau, la rîndul lor, acces în locuinţele acestora ? Sau cei care, ca bunul meu prieten Naty Segal, n-aveau, în "anii buni", alte legături cu autohtonii de cît acele de la vînzător la cumpărător, de la petiţionar la funcţionarul căruia trebuia să-i plătească "taxă de urgenţă", fie chiar numai pentru eliberarea unui certificat de deces ? În anii lagărelor de muncă forţată se stabiliseră alte raporturi, mai aspre, de la victimă la temnicer sau călău.

Îmi puneam aceste întrebări şi nu mă puteam decide. Cu atît mai grea mi se părea operaţia aceasta, cu cît ştiam că mutaţii profunde se petreceau în mentalitatea şi psihologia evreului român de la o generaţie la alta. Unul e bătrînul patriarh Manasse; alţii sînt Nisim şi Zelig Şor şi cu totul alţii fiii acestora.

Am aflat pînă la urmă o ieşire din acest labirint, mi-o deschisese tocmai acela care insista să purced la această dificultuoasă întreprindere, povestindu-mi despre o delegaţie de evrei galiţieni veniţi să-l convingă pe Ţadicul din Buhuşi să se mute în ţinuturile lor, unde ar avea o curte mult mai mare şi mult mai mulţi adepţi. Rabinul a respins politicos atrăgătoarea lor ofertă, spunînd că trebuie să rămînă în România, unde legătura evreilor cu iudaismul ţine de un fir numai, dar un fir rezistent care nu se va rupe niciodată.

Ţinea de un fir această legătură, dar toţi ştiau că se cuvine a fi menţinută. Nu trebuia, pentru aceasta, să fii neapărat evlavios, să respecţi toate poruncile, să îndeplineşti toate *mitzvot*-urile. Dar nu era îngăduit, nimeni aproape nu-şi permitea să se dezică de iudaism, oricîte avantaje ar fi decurs din trecerea sa la o altă credinţă. În Germania exista, într-o vreme, o molimă a botezurilor. În România aproape că nu existau evrei botezaţi, iar căsătoriile mixte puteau fi numărate pe degete.

Evreii români dintre cele două războaie se adaptau vieţii moderne; renunţaseră, ca atare, să îndeplinească anumite rituri. Nu se gîndeau însă să schimbe Legea, s-o reformeze. În vechiul regat n-a existat o mişcare reformistă, n-au existat evrei reformişti. Şi n-a existat evreu care, ateu chiar, să nu frecventeze sinagoga de Rosh Hashana şi de Yom Kipur, de sărbătorile în care se rosteşte Izkor.

Evreul român, chiar dacă nu respecta caşrutul, pasărea la haham o tăia şi de la măcelar cumpăra carne caşer.

Evreul obişnuit nu-şi mai trimitea copilul la heder, ci la şcoala româno-israelită sau la o şcoală de stat. Ţinea însă ca odrasla lui, care nu mai vorbea idiş, să cunoască slovele vechiului alfabet ebraic, ca să poată citi în sidur şi rosti, după 120 de ani desigur, Kadish la mormîntul lui.

Dacă ar fi să numesc un personaj care să întruchipeze trăsăturile esenţiale ale evreului român, aş opta pentru "vestitul în Ţara Românească" Cilibi Moise.

Negustor ambulant de mărunţişuri şi de cărţulii cu "apropouri" pe care singur le compunea şi edita, Cilibi Moise, apreciat de marele Caragiale, colinda cu marfa lui săracă oraşele şi tîrgurile Munteniei, iarmaroacele toate. Nu avea asupră-i nici *tales*, nici filactere, nu se întreba - cum ar fi făcut un evreu tare cucernic - unde se afla o sinagogă. Mînca în orice birt se nimerea, nu ţinea neapărat să respecte caşrutul. Dar, aducînd omagiile cuvenite ţării pe care o adoptase, ţăranului român mai ales, vorbea cu mîndrie de "naţia mea israelită" şi nădăjduia, ca toţi semenii lui, ortodocşi sau laicizaţi, emanciparea evreilor.

Mai important însă e că multe din proverbele, maximele şi apropourile acestui "Anton Pan evreu" (G. Călinescu) reflectă o filosofie care-şi are sursa în scrierile sacre ale evreilor. Iată, spre exemplificare, cîteva:

"A omorî un om şi a opri dreptul servitorului e tot una".

"Ferice de acela căruia îi spui o vorbă şi pricepe zece, vai de acela căruia îi spui zece şi nu pricepe nici una".

"Cine nu judecă pe copii la tinereţe, îl judecă pe dînsul la bătrîneţe".

"Dumnezeu nu se uită la mîinile cele pline, ci la cele curate".

Cilibi Moise zice:

"Mai bine se mulţumeşte să-l lovească o vită cu piciorul decît un om rău cu gura".

"Aleargă la porţile învăţatului, iar nu la ale bogatului".

"Învaţă de la cel ce ştie şi învaţă pe cel ce nu ştie, atunci vei ştii ceea ce nu ştiai şi nu vei uita ceea ce ştii".

"Apropourile" acestea par a fi scoase chiar din cărţile sacre şi, prin aparenta lor vechime, au un ecou profund în sufletele noastre.

Ca orice evreu adevărat, Cilibi Moise ştia să rîdă. Să rîdă subţire - afectînd o maximă seriozitate - de proşti, de hoţi, şarlatani, de zgîrciţi şi parveniţi: *"Dumnezeu s-a făcut cirezar, a băgat banii în vite"*; sau: *"Sînt două feluri de avocaţi: unii care cîştigă o pricină strîmbă, şi alţii care pierd o pricină dreaptă"*; *"Adevărul este o marfă veche, nu prea are căutare (...)"*.

Să rîdă de alţii şi să rîdă - mai ales - de sine, să se autozeflemisească:

"Cilibi Moise se roagă de sărăcie, de vreo cîţiva ani, ca să iasă din casă numai pînă se îmbracă".

"Într-o zi, Cilibi Moise a dat de o mare ruşine: l-au călcat hoţii noaptea şi n-au găsit nimic".

"Pe Cilibi Moise l-au călcat hoţii, şi o dată a strigat Cilibi Moise: "Intraţi înăuntru, ce veţi găsi, tovărăşie să fie".

OEDIP ÎN CERURI
(Teatronetto)

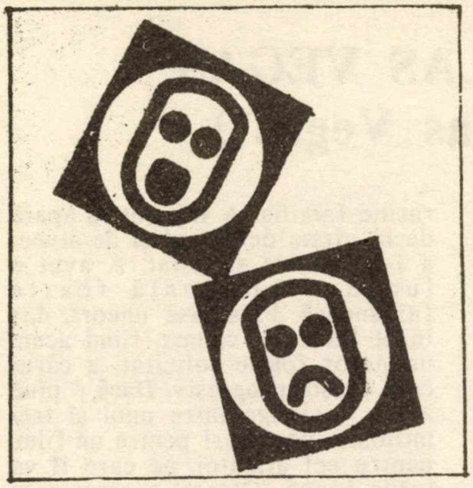

ANDREI STRIHAN

La puţină vreme de la venirea în ţară, proaspăta mea cunoştinţă, Shimon Levari (printre puţinii intelectuali israelieni care nu-şi neagă originea românească, ci, dimpotrivă, o subliniază în orice ocazie cu mîndria celui care a învăţat aici, în Israel, să citească şi să scrie româneşte), mi-a prilejuit primul contact cu teatrul israelian, invitîndu-mă la spectacolul pe care îl dădea într-un chibuţ din nordul ţării.

În splendida sală de teatru a chibuţului *Mishmar Haemek*, el a prezentat monodrama *"Vincent"* de V.G.Smith. Un singur personaj: Vincent van Gogh; un singur interpret: Shimon Levari. Deja de patru ani colinda chibuţurile şi cluburile, exhibînd, de fiecare dată, cu aceeaşi prospeţime, viaţa, personalitatea artistică a unuia dintre cei mai vestiţi pictori. M-a impresionat jocul lui Levari, fiindcă avea ceva din simplitatea naturii. Nimic nu era contrafăcut: rostirea, mişcarea, mimica, tăcerile şi trăirile se înlănţuiau cu stringenţă, convingător, izbutind să stabilească o legătură miraculoasă între scenă şi sală. Puterea de evocare a interpretului transforma faptele şi lumea interioară a personajului într-o imagine vie, dureroasă, emoţionantă. Împreună cu cele cîteva sute de spectatori i-am mulţumit, aplaudîndu-l îndelung: era primul actor profesionist pe care îl întîlneam aici. Cronicarul de teatru al ziarului *Haaretz*, a cărui generozitate nu fusese încă alterată de splinul specialistului atotştiutor şi atotputernic de astăzi, scria despre Levari: *"Shimon Levari e, fără îndoială, unul dintre actorii înzestraţi cu o forţă extraordinară, cu o credinţă şi o înţelegere profundă în tot ceea ce face... el e unul dintre actorii noştri cei mai inteligenţi şi mai talentaţi. Sînt şi acum, ca şi în trecut, uimit de capacitatea sa tehnică multilaterală, de măiestria sa artistică, de puterea lui de concentrare"*.

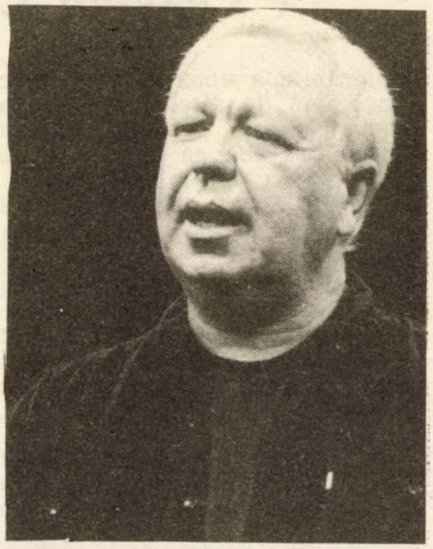

(Expl. foto): Levari: pasăre rară.

De 30 de ani Levari se încăpăţînează să fiinţeze ca actor independent, nelegat de nici o instituţie teatrală; duce o viaţă de "lup singuratic", acceptînd numai acele oferte care, după părerea sa, i se potrivesc. În lumea boemă a teatrului, Levari e o pasăre rară, model paradoxal de echilibru între raţiune şi pasiune. El se descurcă la fel de bine pe scenă ca şi la catedră, în istoria teatrului israelian ca şi în munca migăloasă de arhivar şef la Universitatea Tel Aviv. Ba, din cînd în cînd, îşi ia permisiunea de a se lăsa expus controverselor criticilor de teatru, aşa cum s-a întîmplat recent, cu prilejul **Festivalului Teatronetto-96**, în cadrul căruia a interpretat propria-i versiune despre mitul Regelui Oedip. Criticii "principiali" l-au acuzat de *lèse*-Sofocle, fără să observe că drama lui Levari, *Oedip în ceruri*, nu e o imitaţie a originalului, ci un text cu totul diferit, care transformă radical mitul clasic, descoperind pentru prima oară, atît eroului însuşi cît şi spectatorilor, faptul că Oedip îşi ucide tatăl şi se căsătoreşte cu propria-i mamă, în deplină *cunoştinţă de cauză, în mod conştient*, după investigaţii şi anchete prealabile minuţioase, demne de un detectiv experimentat.

Conştienţa actelor abominabile comise alimentează şi justifică ura lui Oedip împotriva părinţilor săi, dar, în acelaşi timp, tensionează şi drama lui personală, atunci cînd îşi asumă – aproape în totalitate – vina tragică, demitizînd astfel rolul Destinului în această tragedie omenească.

Textul e scris în versuri, cu muzicalitate, într-un ritm susţinut, punînd în evidenţă calităţile dramaturgice ale autorului, făcînd posibilă creşterea tensionat-graduală a monodramei, colorată, pe alocuri, de momente de relaxare, determinate de atitudinea ironică a dramaturgului.

Cu excepţia începutului care demarează lent şi neinspirat din punct de vedere regizoral, drama este condusă pînă la sfîrşit cu o deosebită măiestrie în punctarea nuanţată, vizuală, a multiplelor situaţii, stări şi reacţii prin care trece eroul.

Oedip în ceruri, la Teatronetto, marchează o dublă reuşită: de text şi de interpretare actoricească.

Abatele Pierre, din Franţa, militant cunoscut pentru drepturile celor necăjiţi şi ştiut de-o viaţă-ntreagă drept anti-rasist, şi-a stupefiat admiratorii lăudînd o carte de Roger Garaudy, în care autorul – marxist-leninist în tinereţe, apoi convertit la islamism – tăgăduieşte Holocaustul şi "demască" furibund Statul Israel.

E trist cînd, la senectute, un om ca prelatul sus-amintit se abate de la calea lui de-o viaţă.

Oh, părinte Pierre, tocmai dumneata să arunci cu piatra în morţii noştri !

PĂRĂSIND LAS VEGAS ("Leaving Las Vegas")

ADAR DARIAN

Film american, 1995.

Regia: Mike Figgis
Interpreţi: Nicolas Cage, Elisabeth Shue, Julian Sands, Valeria Golino
Scenariul: Mike Figgis, după romanul lui John O'Brien.
Muzica: Mike Figgis.

În ultimii ani, Las Vegas, metropola cazinourilor şi a jocurilor de noroc, a devenit unul din locurile de predilecţie ale cineaştilor. Dacă este să amintim filmul "Cazino" (Robert de Niro, Sharon Stone), sau filmul de scandal al lui Paul Verhoeven ("Showgirls") printre altele, ne putem da seama ce putere de atracţie are Las Vegas pentru Hollywood.

Şi filmul de care ne ocupăm se petrece la Las Vegas, dar departe de a vă prezenta luminile de neon strălucitoare sau zăngănitul maşinilor de joc, se ocupă de o problemă omenească, gravă (alcoolismul), pe fondul incandescent al acestui oraş al pierzaniei.

Ben (Nicolas Cage), fost scenarist de succes la Hollywood şi căzut în patima beţiei, după ce a ajuns în ultimul hal de decrepitudine, decide să se retragă la Las Vegas pentru a-şi sfîrşi zilele într-un decor demn de Hollywood.

Întîlnirea lui cu Sera (Elisabeth Shue), o prostituată tînără şi plină de farmec, ar fi putut să-i dea un alt sens vieţii, dar natura cam ambiguă a relaţiilor dintre ei nu reuşeşte să-l scoată pe el din mocirla în care se complace; deci, totul rămîne cum a fost.

Problema alcoolismului a mai fost tratată în multe filme, dar parcă nici o dată nu a atins asemenea exacerbare ca în filmul de faţă.

Regizorul, Mike Figgis, care este la al şaselea film al său, a ales descrierea destinelor implacabile a două fiinţe care se agaţă una de alta, deşi îşi dau seama că totul este inutil. El va continua să bea, ea va încerca, cu greu, să-şi schimbe condiţia. Amîndoi sînt conştienţi de problemele lor, dar se accepta aşa cum sînt.

Cruditatea relaţiilor dintre ei - frizînd uneori impudoarea - reliefează aproape naturalist adevărul jenant al contactului între doi oameni care încearcă să stabilească o legătură.

Nicolas Cage, un actor tînăr (32), a primit "Oscar"-ul pentru interpretarea lui din film şi, după părerea mea, îl merită pe deplin. Făcînd parte dintr-o celebră familie de cineaşti şi muzicieni (este nepotul lui Francis Ford Coppola), Cage a apărut în nenumărate filme, în general în roluri de compoziţie, anticonformiste, de multe ori negative, o singură excepţie făcînd, poate, în filmul "Moonstruck" alături de Cher, unde apărea în rolul unui tînăr romantic, cu mult umor şi căldură.

Într-un interview acordat nu de mult, Nicolas Cage se referă la greutatea de a face parte dintr-o familie renumită de artişti (tatăl, compozitor de muzică pentru filme, mama - dansatoare clasică, unchiul, cineast celebru), dar în acelaşi timp, dorinţa lui de a se afirma pentru a nu face de ruşine familia. A început să apară de la vîrsta de 17 ani şi de atunci a fost foarte solicitat. A avut o lungă adolescenţă foarte furtunoasă, bătăioasă uneori, dar încet-încet s-a calmat, fiind acum un actor foarte solicitat, a cărui cotă creşte progresiv. Dacă - pînă acum - cîştiga între unul şi trei milioane de dolari pentru un film, pentru cel următor pe care îl va turna (după "Oscar") a cerut zece milioane.

Elisabeth Shue, partenera lui din film (a fost şi ea candidată la "Oscar" pentru un rol secundar), este o actriţă tînără , gingaşă, fragilă, dar cu o puternică prezenţă cinematografică. Şi-a făcut şi ea un drum la Hollywood, apărînd într-o serie de filme nu totdeauna de succes, dar imaginea ei luminoasă s-a făcut întotdeauna remarcată.

Cîteva cuvinte despre Mike Figgis, realizatorul filmului. După studii muzicale de succes (el semnează şi muzica filmelor regizate), se lansează în cinema şi realizează cîteva pelicule de acţiune încununate de succes ("Stormy Monday", "Internal Affairs"). Iar prin "Părăsind Las Vegas", Figgis îşi asigură locul printre regizorii ce vor avea un cuvînt de spus în viitor.

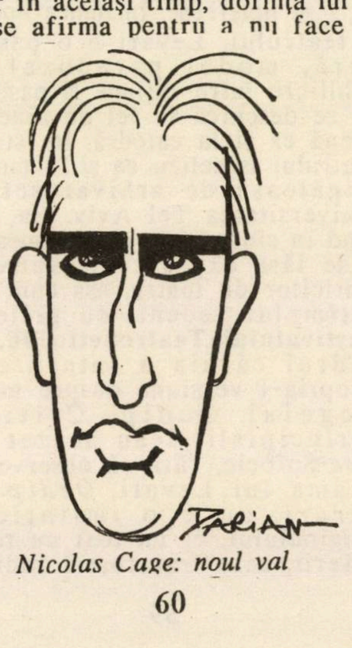

Nicolas Cage: noul val

Spre deosebire de prinţesa Diana care - în ciuda scandalurilor erotice şi a divorţului de Charles - se mai bucură de anumite simpatii în rîndurile publicului englez, Ducesa de York (Fergie) este profund antipatizată, britanicii găsind-o grosolană, trivială şi chiar obscenă.

In consecinţă, ea este numită peste tot, Ducesa de Pork.

SONDAJ DE OPINIE ?

CLAUDIA ROSENSTREICH

E hamsin. Sau sharav. Sau umiditate plus particule microscopice de mizerie în suspensie aeriană, pînă la înnecăciune.

N-am chef să ies. Am chef să văd un film bun la T.V., în halat, papuci şi fotoliu comod, cu o cafea turcească sau ceva asemănător alături. Banal ? Accesibil pe toate canalele ? Lipsă de imaginaţie, de originalitate ?

Da' de unde ! La ora actuală e cea mai sofisticată pretenţie posibilă. Pentru că:

1.- 99% din filme se petrec, parţial sau total:

a) Între... (altădată, de mult, se cînta pudic "Noi doi sub o umbrelă") două piei, nici măcar glorioase ca aspect, ce se freacă între ele pînă la epuizare, pe diverse suporturi (pat, canapea, covor, iarbă, etc.), sub n forme, pentru x motive minus cel pentru care ar trebui s-o facă: împărtăşirea totală a unor simţăminte şi nevoi pozitive.

b) În uniforme, pe diverse cîmpuri de luptă, între diverse arme, rase, strategii şi uri.

c) În jurul sau în interiorul maşinilor de poliţie banalizate sau nu, cu girofar sau fără, între alte uniforme şi diverşi suspecţi, marginalizaţi sau atotputernici ai banului ce s-au născut infirmi 100% la capitolul scrupule.

d) Între mizerii mărunte şi genociduri, toate pornite de la acelaşi substrat: foamea şi mizeria.

e) "Horror films" pentru care nici măcar calificativ nu am.

2.- Arta - despre care un istoric elveţian autorizat a afirmat că n-a existat vreodată vreo definiţie pentru ea - după ce a desemnat tot soiul de curente, directe, indirecte, supra- sau infra- , ajunsă la capătul imaginaţiei modificate în zilele noastre de către tehnicizare şi robotizare, tinde să oficializeze "Kitsch"-ul drept artă veritabilă şi mod de viaţă modern.

3.- Senzaţionalul cu orice preţ (vezi jurnalele T.V., informarea selectiv şocantă, negativistă.... de cînd n-am mai auzit o veste bună, NOUĂ, comentată pe-ndelete ?).

4.- Readucerea fără sfîrşit, subconştient masochistă, a ororilor umane: Ruanda, Taiwan, Bosnia, Holocaust, Intifada, Cecenia, teroarea parţială cu katiuşe şi absolută cu asasini sinucigaşi, "durerile facerii" la miniştri în veşnice tratative, etc., prin orice mijloc de informare posibil, culminînd cu imaginile "pe viu" la T.V.(impact iarăşi asigurat 100%...)

5.- Publicitatea, de un prost-gust parcă anume căutat, de parcă s-ar face ca să ne calce pe nervi, necum să ne îndemne la cumpărat ceva. Mai ales vocile, mai ales strîmbăturile, mai ales rîsetele (ştiţi dvs. ale cui, nu mai revin).

6.- Şi dacă totuşi - rarisim - se consideră "acolo sus" (Romema-Ierusalim) că ni se cuvine un moment de respiro adînc (înainte de a o lua de la capăt cu alte orori) şi ni se "aruncă" o veritabilă operă de artă cinematografică precum ultima versiune a filmului "My fair Lady",- se trage de ea ca de un gumilastic pe parcursul a două seri: într-una, istoricul "remake"-ului, într-alta filmul.... ca să coste doar o dată !

Am întrebat - la întîmplare - 9 (nouă) persoane, de diferite vîrste, meserii, orientări politice şi optici de viaţă, ce nu se cunoşteau între ele, ce film văzuseră cu o seară înainte: cu excepţia uneia singure care dormise, toate celelalte aşteptaseră cu sufletul la gură, ca pe-o sărbătoare, să revadă "My fair Lady"....

Fără comentarii (à-propos, poate Mina Tzemah să ne spună ceva, prin sondajele ei de opinie. Dar şi ea se ocupă doar de "lucruri serioase"...).

Iar acum cîteva zile am văzut - nu la noi - un film intitulat "Over the Top" (în traducere foarte liberă: Mai presus de orice), cu o temă curentă în zilele noastre, de-o banalitate absolută (părinţi despărţiţi, mama moare pe masa de operaţie, tatăl sărac vrea să-şi recupereze copilul de la bunicul matern miliardar, dar copilul trebuie să hotărască dacă vrea sau nu); şi am avut uluitoarea surpriză să constat că Silvester Stalone (în rolul tatălui) este şi cu totul altceva decît o maşină de luptă umană, croit doar din putere în muşchi şi oase ce nu se rup: este capabil de o interiorizare sufletească fără seamăn şi posedă o ştiinţă a gradării în desfăşurarea conflictului, o măsură în toate şi un echilibru deosebit între fizicul şi psihicul său.

Astfel de filme ne trebuiesc astăzi, cu disperare, aş zice. Mai ales că are şi cine să le facă: filmul sus-amintit, cu Silvester Stalone, a fost făcut de Menahem Golan. Epoca în care ne zbatem are mai mult ca oricînd nevoie de însufleţirea frumosului, atît de inconştient şi sistematic distrus.

UMOR

Un student hămesit de foame este examinat la fizică:

- Care este cel mai bun izolant ?

Studentul răspunde prompt:

- Sărăcia.

Un agricultor îşi face socotelile:

- Bilanţul e simplu, îi spune el soţiei. Anul acesta am lucrat ca nişte animale de povară fără să cîştigăm un sfanţ.

- O, dragule, exclamă ea bătînd din palme, faţă de anul trecut, ce salt înainte !

Sentimente

Şeful de echipă este un mare bădăran, gata oricînd să se dea la dactilografe şi să-şi atribuie beneficiul muncii informaticienelor.

Într-o zi, plecînd de-acasă, alunecă pe stradă şi este lovit de o motocicletă.

Anita, cea mai frumoasă dintre subalterne, se află la căpătîiul lui cînd se trezeşte, la spital.

- Drăguţ din partea ta că ai venit să mă vezi, Anita.

- O şefule, ştii, am tras la sorţi care din noi să vină să te viziteze, şi eu am pierdut.

● MUZICĂ

INVITAŢIE LA FILARMONICĂ

Ca orice bun gospodar, Filarmonica a şi pregătit programul integral al stagiunii viitoare (cu excepţia unor detalii ce urmează a fi comunicate), pentru ca melomanii să-şi poată alege din timp abonamentul adecvat preferinţelor fiecăruia.

Vor avea loc nu mai puţin de 29 de concerte, cuprinzînd o mare varietate de lucrări compuse în diferite epoci stilistice. În felul acesta, abonamentele - cicluri de cîte zece prestaţii - vor oferi o gamă largă de programe interesante, iar interpretările promise poartă girul renumelui internaţional. Alături de prezenţa (oricum, firească la noi !) a maestrului Zubin Mehta (care a împlinit, de curînd, 60 de ani,- "Ad mea veesrim", Maestro, "Happy Birthday", Dear Friend, "La Mulţi Ani", Maestre dragă, pînă la încă o dată atît, să continui să ne bucuri sufletul şi mintea !), stagiunea viitoare readuce şi alţi interpreţi apreciaţi şi aşteptaţi cu nerăbdare în sălile de concerte: Maria Joao Pires, Itzhak Perlman, Murray Perahia, Kurt Mazur, Giuseppe Sinopoli, etc. Stagiunea viitoare va rezerva şi surpriza unor întîlniri noi ca, de pildă, cu dirijorul Wolfgang Sawallisch şi mezzo-soprana Cornelia Kallisch, a căror primă apariţie are ca intenţie îmbogăţirea paletei interpretărilor.

Studiind programele celor 29 de concerte, o primă impresie care se degajă, net, este abundenţa lucrărilor vocal simfonice. Nu avem nimic de obiectat, atîta vreme cît este vorba de Missa Solemnis de Beethoven, Messia de Händel, Missa în mi bemol major de Schubert sau opera de cameră Barbă Albastră de Bartok; aceste compoziţii, relativ rar cîntate în sălile de concert, vor completa armonios repertoriul instrumental al stagiunii. Dar de ce se programează din ce în ce mai multe opere legate - prin natura subiectului - de impresia vizuală a jocului de scenă, respectiv de regie, sub formă concertantă ? Sînt oare Boema de Puccini sau Norma de Bellini opere menite a fi interpretate în formă concertantă ? credem că nu. Experienţa stagiunilor trecute a demonstrat categoric succesul lucrărilor simfonice şi vocal simfonice. Interesul pentru concertele de calitate ale Filarmonicii noastre nu ar fi scăzut cu nimic în ipoteza renunţării la operele-concert.

Zubin Mehta: indianul nostru

Stagiunea viitoare va prezenta de-asemeni un număr relativ mai mare de partituri aparţinînd muzicii secolului XX, unele chiar - spre satisfacţia noastră - semnate de compozitori israelieni.

În general, lucrările programate pentru acest an nu vor repeta pe cele prezentate anul trecut, cu o singură excepţie, totuşi: concertul pentru vioară de Sibelius, care a răsunat în interpretarea tînărului Julian Rachlin, solist al orchestrei din Pittsburg; acelaşi concert este reprogramat şi în stagiunea aceasta, în viziunea lui Itzhak Perlman: am fi preferat orice altă piesă simfonică dintre acele adevărate "minuni" interpretate de Perlman şi pe care el le oferă publicului său cu atîta generozitate. Sibelius nu este foarte exact o minune şi, în nici un caz, atît de des.

SOFIA GELMAN

nou

A apărut

JENIŢA POSMANTIR

MITOCH SFARIM-ŞECARATI

(spicuiri din cărţile citite)

O culegere de texte în ivrit pentru toată lumea. Şi pentru toate împrejurările vieţii.

"MINIMUM"

Cartea poate fi obţinută, trimiţînd un cec de 20 (douăzeci) şekeli pe adresa:

JENIŢA POSMANTIR,
STR.ALEXANDER IANAI,
NR.3,
TEL AVIV.

O nuvelă de
WOODY ALLEN

DE CE AM TRAS ÎN PREŞEDINTE

Chiar. De ce ? E o întrebare. O întrebare la care,– aşa cum ne spunea colaboratoarea noastră, Sorina Malcaş, care a tradus povestirea de faţă,– Woody Allen furnizează un răspuns cu totul surprinzător.

Da. Recunosc. Eu, Willard Pogrebi, un tînăr modest, pînă deunăzi cu un viitor promiţător, am tras în Preşedintele Statelor Unite. Din fericire pentru persoanele prezente, cineva din mulţime mi-a izbit revolverul astfel încît glonţul a ricoşat într-o firmă McDonald's şi s-a fixat într-un cîrnăţel din vitrina măcelăriei Himmelstein.

Vă întrebaţi cum de-am ajuns eu într-o asemenea situaţie ? Eu, un individ fără nici un fel de convingeri politice; eu care, în copilărie, aveam o singură ambiţie: să-l cînt pe Mendelssohn la violoncel sau să dansez pe vîrful picioarelor în marile capitale ale lumii ? Ei bine, totul a început acum doi ani. Am fost reformat din armată ca urmare a unor experienţe ştiinţifice făcute pe mine fără aprobarea mea. Ca să fiu mai clar, am fost cîţiva soldaţi hrăniţi cu friptură de găină umplută cu acid lysurgic, în vederea unor cercetări destinate să determine cantitatea de LSD pe care o poate suporta un om înainte de a încerca să zboare de-asupra lui World Trade Center. Experimentarea armelor secrete este de importanţă capitală pentru Pentagon. De aceea, cu o săptămînă înainte, mi s-a injectat o substanţă care m-a transformat pentru 48 de ore în Salvador Dali. Efectele medicale secundare mi-au cam zdruncinat organele de percepţie. Cînd am ajuns în stadiul de a nu mai fi în stare să-l deosebesc pe fratele meu Morris de două ouă cleioase, m-au demobilizat.

La spitalul armatei, tratamentul cu şocuri electrice mi-a ajutat întrucîtva, deşi liţele s-au încrucişat cu cele din laboratorul psihologic al comportamentului animalelor. Astfel, am avut mult succes într-o turmă de cimpanzei care interpretau *"La Cerisaie"* într-o engleză perfectă.

Fără un ban în buzunar şi părăsit în mijlocul naturii, mi-aduc aminte că am aşteptat un auto-stop, spre apus. M-au luat doi indigeni din California, un tînăr carismatic care avea o barbă ca a lui Rasputin, şi o tînără carismatică, cu o barbă ca a lui Svengali. Mi-au explicat că eram exact omul pe care-l căutau, pentru că tocmai retranscriau Kaballa pe pergament şi nu mai aveau nici măcar un strop de sînge. Am încercat să-i lămuresc că voiam să ajung la Hollywood ca să găsesc o muncă cinstită, dar privirile lor hipnotizatoare şi un cuţit lung cît un avion au sfîrşit prin a mă convinge de sinceritatea lor. Mi-amintesc că m-au dus într-un ranch izolat unde mai multe femei halucinate m-au îndopat cu alimente dietetice crude şi au încercat să-mi graveze o pentagramă pe frunte cu un fier incandescent. Apoi a trebuit să asist la o slujbă unde adolescenţi acoperiţi cu glugi scandau cuvintele "Oh, Ah" în limba latină. Mai ţin minte destul de vag că m-au silit să iau peyotl şi cocaină şi să mănînc o substanţă albicioasă extrasă din cactus fiert, după care capul meu a început să se învîrtească de jur împrejur ca o antenă radar. Celelalte amănunte îmi scapă, dar am rămas cam traumatizat. După două luni m-au arestat la Beverly Hills pentru că am încercat să mă însor cu o stridie.

După ce m-au eliberat de la postul de poliţie am simţit nevoia mai mult ca oricînd să-mi regăsesc liniştea sufletească dacă doream să-mi păstrez picul de sănătate precară ce-mi rămăsese. Am fost solicitat de nenumărate ori pe stradă, de către prozeliţii ZÉLÉ, promiţîndu-mi o salvare eternă graţie Reverendului Chow Bok Ding, un profet cu obrazul ca luna, care combina învăţăturile lui Lao-Tseu cu înţelepciunea lui Robert Vesco. Acest tip bine renunţase la toate bunurile sale pămînteşti. Prea cuviosul King mi-a expus cele două obiective modeste ale sale: unul era să insufle adepţilor săi virtutea rugăciunii, a postului, a fraternităţii, iar cealaltă era să se angajeze într-un război religios împotriva ţărilor NATO. După ce am asistat la cîteva predici, am remarcat că Reverend Dig abuza de o sinceritate oarbă şi că diminuarea fervoarei îl înfuria. Cînd am atras atenţia că, după părerea mea, credincioşii cuviosului Ding fuseseră transformaţi în nişte sclavi fără suflet de către un excroc megaloman, cuvintele mele au fost considerate un blam. După cîteva minute am fost apucat cu repeziciune de buza inferioară şi tîrît departe de templu, unde cîţiva preferaţi ai reverendului cu aspect de luptători de Sumo mi-au sugerat să-mi revizuiesc spusele într-o celulă, timp de cîteva săptămîni, fără preocupări nelegiuite ca mîncare sau băutură. Ca să mă convingă de dezamăgirea provocată de atitudinea mea, mi-au înfipt în gingie un ac de oţel care mă înţepa în cadenţa unui metronom şi cu forţa unui ciocan pneumatic. Singurul lucru care m-a împiedicat să înnebunesc a fost *mantra* mea personală pe care nu încetam s-o repet: OUILLE. N-am mai rezistat şi am început să am halucinaţii. Îmi amintesc că l-am văzut clar pe Frankenstein alunecînd pe skiuri lîngă Covent Gardens, mestecînd un hamburger. Pe scurt, nu era bine.

După o lună de zile mi-am mai revenit, într-un spital. Eram aproape restabilit, cu excepţia unor contuziuni şi cu ferma convingere că eram Igor Stravinsky. Am aflat că Reverendul Ding fusese dat în judecată de un guru de 15 ani ca să se stabilească cine din ei doi era cu adevărat Dumnezeu şi ar avea dreptul să închirieze Madison Square pentru întruniri religioase. Afacerea s-a rezolvat datorită Brigadei Mondene astfel că ambii profeţi au fost arestaţi cînd încercau să treacă frontiera mexicană spre Nirvana.

Pe atunci, cu toate că din punct de vedere fizic eram teafăr, sufeream de o instabilitate psihică asemeni lui Caligula. În speranţa de a mă reabilita m-am dus de bunăvoie la cursurile PET - Perlemutter Ego Thérapie - numite astfel după numele carismatic Gustave Perlemutter, un fost saxofonist. El a început să se ocupe destul de tîrziu de psihoterapie, totuşi metoda lui a atras nenumărate vedete de cinema care jurau că el le-a schimbat viaţa într-un mod mult mai profund decît rubrica astrologică a ziarului Cosmopolitan. Un grup de nevropaţi, dintre care majoritatea trecuseră prin tratamente convenţionale, a fost dus la o proprietate rurală nu departe de un izvor termal. Abia acum îmi dau seama că era cazul să pun la îndoială unele aspecte, ca sîrmele ghimpate, cîinii lupi; subdirectorii lui Perlemutter susţineau că ţipetele pe care le auzeam erau pur şi simplu dinspre pădure. Eram obligaţi să rămînem pe scaune şaptezeci şi două de ore, fără nici o clipă de odihnă. Încet, încet puterea noastră de rezistenţă a slăbit şi fără să putem încerca să ne împotrivim l-am lăsat pe Perlemutter să ne citească extrase din Mein Kampf. Cu cît trecea timpul devenea mai evident faptul că era un psihopat şi terapia sa consta în îndemnuri la aplauze. Cîţiva dintre noi, cei mai dezamăgiţi, au încercat să plece dar spre profunda lor amărăciune au constatat că locul era împrejmuit cu gard electrificat. Deşi Perlemutter afirma cu insistenţă că era doctor de suflete, am observat că primea telefoane de la Yasser Arafat şi dacă un raid surpriză efectuat de agenţii lui Simon Wiesenthal n-ar fi survenit în ultimul moment, nimeni nu ştie ce s-ar fi putut întîmpla. Ajuns la capătul nervilor şi cam cinic în urma acestor succesiuni de drame, mi-am ales ca domiciliu San Francisco, cîştigîndu-mi existenţa în singurul mod care mi-era de aci înainte posibil, devenind agent agitator la Berkeley, şi spion pentru FBI. Luni şi luni de zile am vîndut şi revîndut scurte informaţii agenţilor federali în legătură cu un presupus plan CIA de a testa rezistenta cetăţenilor din New York la introducerea cianurei de potasiu în rezervoarele de apă potabilă. Aceste ocupaţii minore, adăugate unei slujbe temporare de repetitor în filme porno abia că-mi permiteau să-mi ating cele două obiective. Şi într-o seară, cînd tocmai deschideam uşa ca să scot gunoiul, doi bărbaţi au năvălit peste mine din întuneric, mi-au aruncat peste cap o învelitoare de fotoliu şi m-au închis în port-bagajul unui automobil. Ţin minte că mi-au făcut o injecţie şi înainte de a-mi pierde cunoştinţa, am auzit nişte voci care spuneau că-s mult mai greu decît un anume Patty, dar mult mai uşor decît Hohha. M-am trezit într-un loc întunecos unde trei săptămîni habar n-am avut ce e cu mine, lipsit cu totul de orice simţ. După asta am fost gîdilat de nişte specialişti, apoi doi bărbaţi mi-au cîntat melodii *country* şi *western* pînă cînd am declarat că voi executa tot ce-mi vor porunci. Mi-e imposibil să spun ce s-a petrecut după aceea pentru că era probabil urmarea spălării creierului ce mi s-a făcut, dar am fost dus într-o cameră unde preşedintele Gerald Ford mi-a strîns mîna şi m-a întrebat dacă sînt dispus să-l întovărăşesc prin ţară şi din cînd în cînd să trag cu revolverul în aer, fiind fireşte foarte atent să nu-l nimeresc. A adăugat că în acest chip va putea da dovadă de un comportament curajos şi ar constitui un amuzament pentru băştinaşii cu care el nu prea era în contact. Vlăguit cum eram, am acceptat tot ce a vrut.

A doua zi s-a produs accidentul de la cîrnăţăria Himmelstein....

(traducere de
SORINA MALCAŞ)

Un ziarist face o anchetă la magazinul unui armurier care vinde în acelaş timp trîmbiţe şi puşti.

- Ce vindeţi mai mult ? Trîmbiţe sau puşti ?

- Amîndouă la fel, într- zi vînd o trîmbiţă, a doua zi vînd o puşcă vecinului persoanei care a cumpărat o trîmbiţă.

Indignată, o cucoană povesteşte soţului ei că a concediat menajera.

- Dragă, închipuie-ţi că ne-a furat 8 frumoase şerveţele de masă brodate.

- Care ? întreabă, distrat, domnul.

- Alea pe care era scris: "Grand Hôtel d'Antibes".

Un optimist înnoată în apa care-i ajunge pînă la gît în apartamentul său inundat, în timp ce instalatorul întîrzie să vină. Deodată îi strigă soţiei sale căţărată pe dulap:

- Putem spune că am avut noroc: apa e de la robinetul cu apă caldă !

Un fapt de viață
de
M. OLIER

FRIZERIȚA

La colțul străzii se află o frizerie în care lucrează doi frizeri și o frizeriță. În cursul zilei vin tot felul de oameni din cartier, dintre care mulți se cunosc între ei. Frizeria arată destul de cochet. De afară se poate privi în interior, mai ales în orele serii, printr-un geam mare și lat, aproape cît un perete. Patronul, băiat tînăr și harnic, primește clienții respectuos, întotdeauna cu o vorbă bună sau o glumă. Scaunele sînt aproape mereu ocupate. La unul din scaune lucrează Ilana. Vorbește puțin, dar cine o aude, remarcă un accent străin de nou venită în țară.

Iosi, cînd s-a tuns prima dată la dînsa, a remarcat că accentul ei e rusesc. Altă dată, cam după o lună, șezînd pe același scaun, el remarcă tăcerea ei, în timp ce ceilalți frizeri se făceau auziți în contactul verbal cu clienții. Ilana părea să aibe vreo 22-25 de ani. Iosi ar fi vrut s-o întrebe cînd a venit în țară, de unde, precum și altele, dar îi venea greu să învingă tăcerea tinerei, care lucra de zor la părul său. Dacă era vorbăreață cum sînt altele în această meserie, ar fi aflat multe, dar Ilana rămînea enigmatică prin cuvintele rare și strict necesare pe care le scotea. De aceea, cîte un zîmbet al ei sau o privire schimbată și văzută prin oglindă, ținea loc de conversație. Parcă se înțelegeau fără să existe un subiect anume. Cînd veni din nou să se tundă, Iosi nu-și mai dădu seama dacă întîmplător nimerește la scaunul ei, sau poate anume.

Ilana îi amintește că și data trecută tot dînsa l-a tuns și îi zîmbește recunoscătoare. El se întreabă dacă zîmbetul e doar profesional, sau adresat anume lui. Ea arată zveltă, înălțuță și blondă. Fără nici o introducere, el o întreabă:

– Nu ești desigur născută în țară. De unde ești?

– Din Lvov.

– Da ! În Galiția.

– Exact.

– Orașul acesta a avut în secolul nostru mai mulți stăpîni. Imperiul Austro-Ungar, apoi Polonia și după aceea, fosta Uniune Sovietică; azi, e în Ucraina apuseană.

– Așa o fi, dacă zici dumneata.

– Păi ești de-acolo, nu știi ?

– Ba da, așa e. Ce importanță are ? Familia mea a ajuns acolo după al doilea război mondial.

Între timp, mîinile abile ale Ilanei scurtau părul clientului ei, dînd formă tunsoarei.

– Și ai învățat meseria de frizeriță acolo ?

– Oarecum – zîmbește dînsa enigmatică. În țară mă aflu de doi ani.

Alteori, cînd ajunge la frizerie, fie că ocupă scaunul ei, fie al altuia, Iosi o privește și îi urmărește gesturile și munca, încercînd parcă să ghicească, sau mai degrabă să intuiască ce greutăți are această fată nou venită în țară. Poate are de crescut un copil, sau poate trebuie să ajute părinților, fraților mai mici... Poate e venită singură. Fiecare nou venit cu istoria lui, cu problemele sale.

Ilana este însă mulțumită că are de lucru, fiindcă știe că există specialiști veniți de curînd care lucrează azi ca orice. E mulțumită că-și cîștigă în mod cinstit pîinea și face față și altor cheltuieli urgente. Alte perspective nu are pentru moment. Locuiește împreună cu părinții care lucrează și ei. Ilana face și un curs seral, ca să-și perfecționeze limba.

Într-o zi Iosi intră, se așează pe scaun, iar unul din lucrători vine să-l tundă. El nu o vede pe Ilana și se trezește întrebînd ca într-o doară:

– Ilana nu lucrează azi ?

– Nu ! Va lipsi cîteva zile, a plecat la niște rude venite de mult în țară.

După un timp, trecînd pe lîngă frizerie, remarcă din nou lipsa Ilanei. Dar la urma urmei, nu-i treaba lui – își spune el în gînd. Poate s-a mutat și lucrează altundeva. Se știe doar că cei nou veniți au multe treburi de rezolvat pînă se aranjează într-un loc. El personal, în funcția sa, a ajutat și a angajat nou veniți. De frizerițe, însă, nu s-a ocupat nici o dată.

În curtea laboratorului unde lucrează, Iosi se îndreaptă către o aripă a clădirii. În drum, o vede pe Ilana. Pășea nesigură, căutînd parcă o anumită ușă.

– Bună dimineața Ilana ! Ce faci aici ?

– Dar dumneata ?

– Eu lucrez aici. Cu ce ocazie ai ajuns aici ? Ai venit după niște analize ? Ceva cu sănătatea ? Chiar nu te-am văzut la lucru în ultimul timp.

– Mulțumesc, sînt sănătoasă și mă simt bine – răspunde ea rîzînd.

– Dar atunci ?

– Caut de lucru. Am fost recomandată...

– Ilana, dar deocamdată noi nu am avansat într-atît, încît să avem frizeria noastră la locul de muncă – spune el în glumă, dar vădit mirat s-o vadă.

– Și totuși am fost recomandată să vin aici, repetă dînsa pe un ton enigmatic.

– Aici ? Și ce să faci ?

– Să lucrez. Să vedem însă dacă mă vor primi. Dar ce lucrezi dumneata aici ?

– Eu sînt șeful laboratorului. Iosi o măsoară lung și neîncrezător, dar deodată înțelege că nu e o glumă. Pentru a-l convinge mai mult, Ilana adaugă:

– Sînt biochimistă, am studiat la Lvov.

Gînditor și parcă preocupat de ceva, îi spune:

– Aha ! De fapt aștept să se prezinte azi la mine cineva, mi se pare, cu numele Ilana și nu mai știu cum. Probabil că dumneata ești aceea și-mi pare bine. Hai să intrăm în biroul meu. Am să-ți dezvălui ceva ! Cînd te vedeam la frizerie, intuiam că nu acolo e locul tău. Nu știu de ce. Nu vorbeai mult și parcă ascundeai ceva. Acum știu ce.

– Dar nu ascundeam nimic. Așa mi-e firea – și nu-și putea stăpîni rîsul auzind remarca lui Iosi. Se simțea însă bine și încurajată că l-a întîlnit tocmai pe el.

El îi face semn să-l urmeze și îi spune:

– Există într-adevăr un loc liber pentru o biochimistă. Să intrăm și să discutăm. Ai să cunoști laboratorul și să vedem cu ce începi....

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

NELU WEINBERG PREZINTĂ PAGINILE DE JOCURI

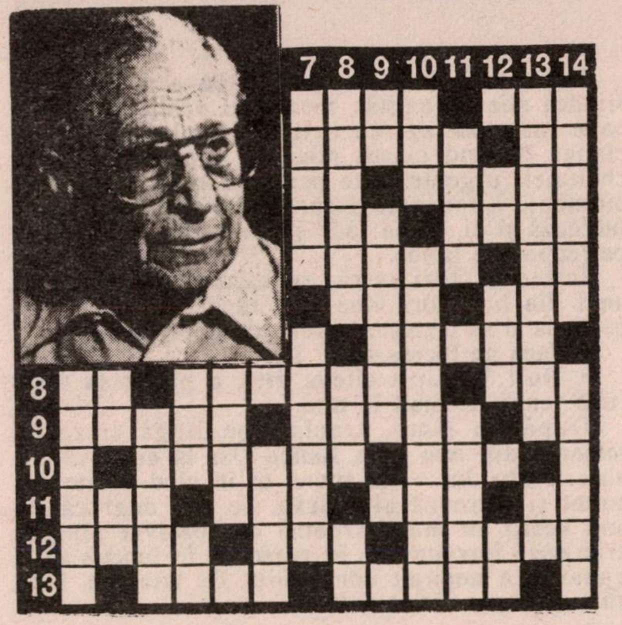

POEME ÎNTR-UN VERS

ORIZONTAL: 1) "INIMA PĂMÂNTULUI, RUMENĂ, BOBUL DE PÎINE ÎL COACE". - "RUGI ÎNŞIRATE PE LACRIMI URCĂ SUB CLOPOT ALBASTRU" (plîngerii, neart.) 2) "ZĂMISLITĂ-I DIN NUNTIREA MUNTELUI CU VALUL MĂRII". - Emil Oprea. 3) Sînt din Haifa! - "RUGA DE «MINHA» ÎŞI FACE PAL-TRANDAFIRIU SOARE". 4) Cuprins de foame! - A uimi. 5) "CADE ŞI BRUSC SE RIDICĂ PLEOAPA BĂTRÎNULUI CRONOS". - Sete! 6) Intrare în asociaţie! - Drumuri. 7) Număr gramatical care arată că este vorba de trei exemplare din aceeaşi speţă. 8) Caţă! - "DOMNUL ÎNTRE MALURI ALĂUTĂ ŞI-A CIOPLIT". - Rînd. 9) Limbaj convenţional, folosit de vagabonzi. - Mîl. - Mircea Ulberth. 10) "VEACURI SE CERN PRIN SITA BĂTRÎNILOR, ALBELOR OASE". - Agenţia de informaţii din Zair. 11) A apărea. - Din nou. - Economist bulgar. - Notă muzicală. 12) Adaos de cafea. - Băţ de biliard. - Temei raţional. 13) "COSMONAUTUL: EU O VOI CUCERI/ POETUL: DAR NUMAI MIE-MI SE VA DĂRUI". - "DĂNŢUIE O FATĂ NEAGRĂ, DIN AMURG ŞI PÎNĂ-N NOAPTE".

VERTICAL: 1) "BĂTRÎNĂ, PREA RĂBDĂTOARE MAICĂ, LA TINE MEREU NE ÎNTOARCEM". 2) Măsură agrară. - Particula vînătorului. 3) Inel masiv de aur, purtat de bărbaţi. 4) Munţi în Africa de Sud. - Nici eu, nici el. 5) A ţine la cineva. 6) Plată eşalonată. 7) "PUMN-URECHE MAI VUIEŞTE VUIETUL DIN PRE-GENEZĂ". - "OPT FECIOARE, UNDUITOARE, SPUN PESTE TIMP BASMUL STRĂVECHI". 8) Serie neîntreruptă de lovituri a unei arme. - Fluviu european. - Cerasela Simion. 9) Cămăşi.- Taină, secret. 10) Rîu în Rusia. - "ŞI-AU PUS POMII-N PĂR DE FRUNZE BULGĂRE CĂZUT DIN SOARE". 11) Localitate în Bangladesh. - "AMINTEŞTE-ŢI, DOAMNE, DE MORŢII CE TRĂIESC ÎN MINE". - 12) Încep ultimii! - Produs lactat. - Vorba gîştii. 13) "CUM SĂ TE UIT, CÎND UNUL DE CELĂLALT CA UMBRA NE-AM ŢINUT ?" - Primele silabe! 14) Răguşiţi. - Mare evreu de cultură română, proeminentă personalitate a alialei noastre, cel ce ne-a părăsit în 1991.

DICŢIONAR: OAM, CZI, JAK, KOE, RON, UFA, AMUA.

NOTĂ: Definiţiile scrise cu majuscule sînt "Poeme într-un vers" aparţinînd regretatului M. RUDICH şi incluse în volumul "Poezii" apărut în editura "Minimum" 1996.

NELU WEINBERG
Ashdod

umor

- Chelner, ai pulpe de broască?
- Nu, doamnă, pantalonii mei au o formă ciudată.

- Timp de aproape treizeci de ani, nevastă-mea şi cu mine am fost cum nu se poate mai fericiţi.
- Şi după aceea ?
- Ne-am întîlnit.

• Un învăţător explică elevilor săi regulile de politeţe.

– Să presupunem că, din nebăgare de seamă, călcaţi piciorul unei doamne. Ce faceţi?

– Eu ştiu, ridică mîna un elev. Îi spun: pardon, doamnă.

– Foarte bine, băiete. Şi acum, închipuie-ţi că pentru a-ţi mulţumi, doamna îţi oferă o monedă. Atunci, ce faci?

– O calc şi pe celălalt picior.

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

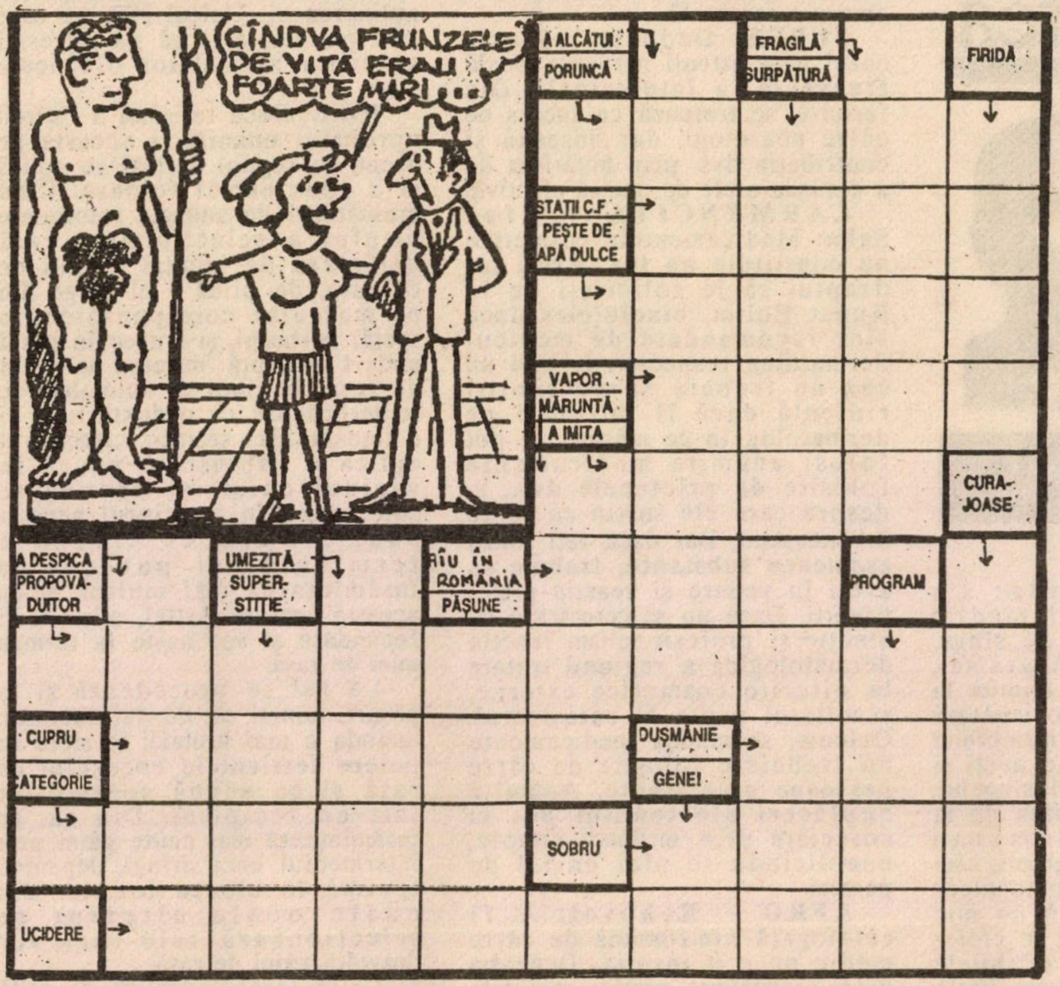
CÎNDVA FRUNZELE DE VIŢĂ ERAU FOARTE MARI...
A ALCĂTUI
PORUNCĂ
FRAGILĂ
SURPĂTURĂ
FIRIDĂ
STAŢII C.F.
PEŞTE DE APĂ DULCE
VAPOR
MĂRUNTĂ
A IMITA
CURA-JOASE
A DESPICA
PROPOVĂDUITOR
UMEZITĂ
SUPERSTIŢIE
RÎU ÎN ROMÂNIA
PĂŞUNE
PROGRAM
CUPRU
CATEGORIE
DUŞMĂNIE
GENEI
SOBRU
UCIDERE

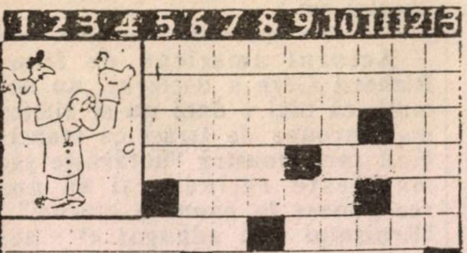
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

PĂSĂREASCĂ

ORIZONTAL: 1). Dispozitiv pentru închiderea şi deschiderea curentului electric. 2). Adunare cantitativă. 3). Ironie... scrisă. - Cal dobrogean. 4). Casa oamenilor bătrîni. - Joc săptămînal cu numere de atracţie. 5). Una care provoacă rîsul. - Şau. 6). Local public unde se consumă cafea şi băuturi. - Produc oale şi ulcele. 7). Aliaj de cupru şi zinc. - Fidea. 8). Orificiu la nivelul pielii. - Fără dinţi. 9). Nu sînt înalţi. - Din contra. 10). Diminuată. 11). Sărutat. - Cărţi mari. 12). Sprinten. - Măgar.

VERTICAL: 1). Colectată. 2). Chemarea depărtării. - Tren (trans.) 3). Vrăjitorii. 4). La temă ! - Cultivator de in. 5). Locuinţă. - Creat. 6). Prilej favorabil. - Hipocoristic din Filofteia. 7). Schilodiţi. - Pus în balanţă. 8). Smerită. - Trăgători cu arcul. 9). Raită. - Cai cu părul roşcat. - ţine loc de introducere. 10). Nu acesta. 11). Sunet de trompetă. - Alee pustie ! 12). Vorbitori... 13). ...şi alţii care vorbesc...

DICŢIONAR: TUG - TIA

NIŢĂ MICHAEL

umor

3001

În memoria unui super-ordinator s-a reuşit - înfine - condensarea tuturor cunoştinţelor actualmente disponibile în toate domeniile: tehnologie, medicină, ştiinţe, etc.

În ziua inaugurării i se pune întrebarea:

- Există un Dumnezeu ?

Răspunsul, prompt, este formulat astfel:

- Acuma da, eu exist !

Definiţie

Informatica: singura activitate care-i permite soţului să povestească liniştit soţiei despre performanţele "şoricelului" său fără a provoca o criză de gelozie.

Sànàtatea

CITITORII ÎNTREABĂ, DR. WATTS RĂSPUNDE

AYA – Tel Aviv: La policlinici avem şi medici specialişti în bolile de sînge. După rezultatul hemogramei, medicul curant vă va trimite la specialist. Noi vedem o legătură precisă între tromboza membrului inferior drept pe care o aveţi şi gradul de coagulare al sîngelui. În cazul dvs., veţi căpăta de la specialist medicamente anti-coagulante. Nu neglijaţi, căci de la acea tromboză poate pleca în circulaţia generală un mic cheag ce se poate opri în creier sau plămîni, generînd teribilele boli denumite embolia cerebrală sau embolia pulmonară cu urmări foarte grave.

BENI: Este cazul unei infecţii articulare la cot şi nu are nici o legătură cu reumatismul. De aceea veţi urma un tratament cu antibiotice şi nu cu medicamente anti-reumatismale.

KANO: Tulburările de somn nu trebuie privite ca ceva minor, am mai răspuns şi altora. Din contra, pot fi punctul de plecare al multor boli serioase. La Tel Aviv există un Institut ale cărui cercetări şi tratamente se axează tocmai pe aceste tulburări ale somnului. În multe tratate de specialitate din diferite ţări se citează concluziile acestui Institut. Aveţi posibilitatea să fiţi consultat de medicii săi renumiţi, printr-o trimitere oficială a medicului neurolog din unitatea medicală căreia îi aparţineţi. Desigur că trebuie avut în vedere tot complexul de epuizare cerebrală pe care ni l-aţi descris. Categoric, activitatea intelectuală intensă generează, cu timpul, o epuizare cerebrală.

SUPER: Deducem că este cazul unei astenii nervoase, boală frecventă la intelectuali. Din fericire, se tratează cu succes de către neurologi, dar necesită şi contribuţia dvs. prin hotărîrea de a diminua orele de muncă efectivă.

CARMENCITA – Kfar Saba: Medicamentele cosmetice nu constituie un lux. Aveţi tot dreptul să le solicitaţi de la Kupat Holim, bineînţeles dacă sînt recomandate de medicul dermatolog respectiv. În nici un caz nu trebuie să vă simţiţi ridicolă dacă îl întrebaţi pe dermatolog în ce măsură vă pot folosi anumite medicamente folosite de prietenele dvs., şi despre care ele susţin că le-au înfrumuseţat. Dar dacă veţi folosi asemenea substanţe, trebuie să aveţi în vedere şi reacţia pielei proprii. Dacă nu se cercetează cu atenţie şi profesionalism reacţia dermatologică a regiunii tratate la diferite cosmetice externe, rezultatul poate fi catastrofal. Oricum, asemenea medicamente nu trebuiesc folosite de către persoane prea tinere. Anumite neplăceri ale tenului pot fi corectate prin mijloace simple, neaplicîndu-se nici un fel de pomezi.

AFRO – Rehovot: A fi catalogată nimfomană de către medic nu e o insultă. Degeaba v-aţi scandalizat, nimfomania este o boală ca oricare alta. Da, dacă se urmăreşte provocarea unei stări de nelinişte, mai ales prin "limbajul de şuk" – *rea de muscă* – asta-i altceva. Este adevărat că boala poate provoca tulburări în viaţa casnică, de unde suferinţe psihice şi ecouri nu tocmai binevoitoare în anturaj. Puteţi curma suferinţele psihice, apelînd la un medic sexolog. La spitalul Tel Hashomer sînt asemenea medici specialişti care tratează această afecţiune cu deosebit succes, astfel ca starea de echilibru pe care v-o vor restabili să nu vă facă să regretaţi apoi că...*era mai bine cînd era mai rău !!"*

BERTINA: În privinţa "medicinei alternative" vă răspund cu regret că nu vă pot ajuta, pentru simplul motiv că nu cunosc problema în amănunt. Am adoptat, în această problemă, următoarea conduită: nu o resping, dar nici nu o recomand. Este adevărat că în ziare apar mereu articole recomandînd aplicarea ei. Unicul sfat pe care vi-l pot da, este să vă adresaţi autorilor articolelor din acele ziare.

IOEL: Dacă rasismul a stîrnit oprobriul unanim şi aceasta pe drept, în regnul animal se aplică şi a adus numai foloase. Cînd crescătorul de animale folositoare omului a selecţionat o rasă dătătoare de bunuri – lîna de calitate, de pildă – el alege din ea masculul corespunzător, în speţă, berbecul, şi-l duce în grajd unde-l aşteaptă "mireasa oaie", tot de rasă. În timp ce animalele se împerechează cu o dexteritate şi o iuţeală fără seamăn, crescătorul aplică o căptuşeală-pungă în vaginul oaiei iar sperma se colectează în interiorul acestei pungi. După ce treaba e terminată, el purcede la însămînţarea mai multor oi cu această spermă. Astfel, oile vor fi fecundate şi vor naşte la termen miei de rasă.

La fel se procedează şi la păsări, numai că, de data aceasta, metoda e mai brutală: se storc cu putere testiculele cocoşului de rasă şi se adună sperma tot într-un recipient. Din ea, se însămînţează mai multe găini prin intermediul unei siringi, depunînd spermă în cloaca lor. Iar din ouăle ouate ulterior se selecţionează cele care vor dezvolta găini de rasă.

Urîtă treabă, dar cît de utilă pentru om !

Actorul american de film Richard Gere a declarat, nu de mult, că nici o dată nu se simte mai aproape de Israel ca atunci cînd ţara noastră "hotărăşte să manifeste reţinere şi să nu reacţioneze la anumite atacuri". "Eroismul – a adăugat el – se măsoară după capacitatea de reţinere a oamenilor".

Aşa o fi, domnu' Richard inimă de leu, dacă zici matale de la Hollywood. Păcat numai că n-ai dat şi un exemplu concret, ca să-nţelegem şi noi despre ce eroism e vorba.

În schimb, îţi propun eu unul. În anii războiului mondial, evreii s-au încolonat cuminte, la ordinul SS-ilor, n-au zis nici pîs, au urcat în vagoanele de vite din trenuri şi, manifestînd o exemplară capacitate de reţinere, s-au îndreptat spre camerele de gazare.

ELENA-ESTHER TACCIU

CRONICA ASTROLOGICĂ

ECLIPSĂ DE LUNĂ - ECLIPSĂ DE SOARE

Fără a căuta pete în Soare, trebuie să cădem de acord că evenimentele nu ne ocolesc. Adică nu ne lasă cotropiţi de lîncezeală. Helicoptere şi avioane cad din motive inexplicabile, refugiaţii africani şi balcanici, ba chiar şi alţii mai sudici îşi tîrîie boccelele pe şosele. Tone de LSD călătoresc într-ascuns, în calele navelor, în geamantanele diplomaţilor şi ale sportivilor, mostre delicate de drog se extrag pînă şi din timbrele poştale. Cernobîlul pufăie iar cu nori radioactivi, marcînd astfel aniversarea unui deceniu funebru de activitate. URSS-ul se reuneşte încet, dar sigur. Orientul Mijlociu pendulează între sărbătoriri de pace şi răcnete de război. Adolescenţii se sinucid, soţii se omoară între ei, teroriştii explodează înainte de a ajunge la locul indicat, dar nu totdeauna; deseori, ei prididesc să apese pe clapele acelui brîu ucigaş între morţii încă vii din autobuz, şi corpurile lor ciopîrţite zboară pe geam alături de capetele jertfelor. Mitralierele egiptene seceră turişti bruni, cîrlionţaţi, confundaţi cu alţii, de pe la noi.

Anul 1996, al Soarelui astrologic, indică în primele sale luni flăcările violenţei nebune. Astrobiologia, chiar şi ea, susţine că activitatea petelor solare stimulează - pe de-o parte - agresivitatea tuturor; privită strict medical, e cancerigenă. Clima turbează şi ea. Alternanţa între vîntul rece şi sharav s-a stabilit la noi, se pare, definitiv, deşi nici Europa nu e cine ştie ce răsfăţată. Ni s-a anunţat o cometă portocalie, am scris despre asta; dacă norii de nisip ne vor lăsa s-o vedem, o vom vedea.

De curînd am mai avut două spectacole cosmice, ambele în aprilie. Unul, eclipsa de Lună. N-am dormit ca s-o pîndesc. Şi am văzut Luna, noaptea, la ora trei, sîngerie, absolut oribilă cînd a început să iasă din conul de umbră. După exact două săptămîni, eclipsa de Soare s-a lăsat cu un vînt prevestitor de schimbare, tăios şi rece, după o zi sticloasă, albastră. Cerul s-a făcut cenuşiu, opac, şi ramurile copacilor au început să măture pămîntul. De atunci, din acea după-amiază, zilele de sharav şi cele de vînt rece, transparente şi ostile, s-au pus pe noi alternativ, fix cîte una din fiecare.

Eclipsa asta - mi-am zis atunci în sinea mea - are şi ea un scop al ei, un rost, ce ne spune ea, de fapt ? Soarele şi Luna, personaje cosmice regale, i-au părut omului de la începuturi întruchipări zeieşti. Semnul milei şi bunăvoinţei lor era revărsarea luminii; beznele sau umbrele coborîte brusc pe pămînt păreau mesajele lor de nemulţumire. Acum ştim, desigur, mult mai mult. Discul Lunii, călător între cer şi Soare, primeşte penumbra globului nostru, dar şi lumina purpurie din spectrul Soarelui, aşa cum era în acea noapte. Efecte de tot felul, biologice, cosmice, magnetice, atmosferice devin decelabile - zic astrologii vechi - la o lună după eclipsă, dar se şi repetă după 8 luni. Cum ? Vom afla !

Eclipsa de Soare, mai puţin spectaculoasă cînd e parţială, este determinată de modesta Lună. Soarele se află în spatele ei şi lumina sa ajunge la noi oarecum mai obscură, ceţoasă parcă.

Astronomia face şi desene foarte limpezi, ne explică totul, iar cine e mai receptiv la muzica sferelor, percepe un fior metafizic. Ce-o fi cu eclipsele astea ?

Astrologia antică, *Astrolatria*, dădea aceste fenomene spre analiză astronomului-astrolog, precum în Babilon şi China. De atunci s-a stabilit că eclipsele sînt ciclice, se nota din ce parte a orizontului încep, cît timp durează. Trecînd la bieţii indivizi, se considera că eclipsele pot afecta sănătatea, nervii în special (Luna), proiectele noi ale monarhilor (Soarele). Se zicea că influenţa eclipsei durează atîţia ani (în cazul Soarelui) sau luni (în cazul Lunii), cîte ore a durat aceasta. Astrologii medievali făceau hărţile oraşelor, corelînd Zodiile natale (Ascendentul) cu acţiunea planetei în eclipsă. Astrologia contemporană limitează influenţa eclipsei solare numai la fîşia devenită obscură pe glob şi studiază cu atenţie evenimentele ulterioare din raza respectivă. Cea mai cunoscută eclipsă solară nefastă a fost cea din 8 mai 1901, cînd în insula Martinica a erupt vulcanul Montpelée, prăpădind un întreg oraş, Saint-Pierre. Se mai pune în seama altui an "cu şapte eclipse", 1917, ştim noi ce... Aceste 7 eclipse, care - slavă Domnului ! - nu cad foarte des, cuprind 4 de Soare şi 3 de Lună în anii răi. Ce te faci cu cifrele cabalistice ? La noi, nu putem nega, eclipsa de Lună pare a fi dirijat cu forţa ei magnetică, grindina "katiuşelor" spre Nordul ţării noastre. Eclipsa de soare a coincis apoi calendaristic cu ghinionul obuzelor ucigaşe care au retezat zilele celor 97 de libanezi din satul Cana.

Deie Domnul să ne oprim la atît.

Marea sală de şedinţe a Adunării Generale a ONU din New York a fost închisă din cauza unei defecţiuni la conducta de apă, iar de-o eventuală reparaţie nu poate fi vorba acum, din cauza lipsei de fonduri.

Era de aşteptat. O organizaţie care bate apa-n piuă, fără să rezolve nici una din problemele arzătoare ale globului, trebuia - în cele din urmă - să ajungă aici.

Închideţi, fraţilor, hardughia şi trageţi apa !

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

Înainte de a citi pronosticurile de mai jos, să vedem ce spune bursa pariurilor: "După succesul său , obținut la Rotterdam împotriva Olandei (1-0), selecționata Germaniei s-a instalat pe primul loc la bursa pariurilor din Londra, unde bookmakerii sînt asaltați de solicitanți pe grila meciurilor apropiatului Campionat european de fotbal. Germania este cotată cu 9-2, devansînd Italia și Olanda, cu 5-1. Anglia vine în poziția a patra cu 13-2, urmată de Spania cu 7-1 și Franța a șasea favorită, cu 8-1".

PUIU PERETZ DESPRE EUROPENELE DE FOTBAL

*** Nu ne-au interesat de fel bătăliile pentru campionatul de baschet: pentru mine,- care trăiesc într-o țară cu un baschet ce intrase bine, pe ușa din față, în *topul* Europei (fosta-i lele...),- mă interesează întîi și-ntîi ce fac marile (și bogatele) noastre Macabi-uri și Hapoel-uri în Cupa Campionilor de pe Continent. Iar cînd arbitrii vor fluiera începutul primului meci al ediției 1996-7, îi voi urmări cu atenție pe băieți. Sperînd că Giamci și ai săi își vor da cu apă pe față și punîndu-și ambițul la bătaie, ne vor oferi plăceri de felul celor cu care ne-au gratificat înaintașii lor din anii '70-'80.

*** Nu mă interesează (cel puțin deocamdată) nici scandalul legat de pariurile ilegale și de meciurile *aranjate* din lumea baschetului și a fotbalului. Mai întîi, fiindcă toți jucătorii chemați la anchetă neagă învinuirile cu înverșunare (nu-i adevărat, dom'le !). Și, întrucît nu-i văd pe polițiști băgînd reflectoarele-n ochii lui Klinger și Ițic Zohar și exercitînd presiuni fizice "moderate" asupra lor ca să obțină mărturisiri complete, slabă nădejde să aflăm ce e cu toată această tărășenie.

Apoi, chiar de s-ar alcătui - la sfîrșitul cercetărilor - un raport de 30 de pagini, amănunțit, despre afacere, mi-e teamă (am mai pățit-o cu concluziile comisiei Shamgar) că o treime din raport va fi secretă...

*** Și totuși, să rămînem în domeniul pariurilor. Fiindcă, în ciuda agitației și nevricalelor pricinuite de alegerile de la 29 mai (și de urmările acestora), pariez că, oricare ar fi rezultatele scrutinului și oricare ar fi guvernul cel nou (presupunînd că vom avea repede un nou guvern), în seara lui 8 iunie toți cetățenii (vreau să spun, toți cetățenii cinstiți) din Israel se vor afla în fața aparatelor de televiziune: începe turneul final al Campionatului European de Fotbal. Primul joc: pe Wembley-ul mitic din Londra: Anglia-Elveția.

*** Întrebarea-întrebărilor este, desigur, cine va cîștiga campionatul ? Întrebare grea. Atît de grea, încît ne-am adresat unui specialist în materie pentru a ne a ne ajuta să dezlegăm marele mister. Acest specialist este Puiu Peretz. Jucător la Petrolul-Ploiești în anii '50, selecționat și în echipa națională a României, Puiu Peretz și-a pus de mult în cui ghetele cu crampoane, dar nu și pasiunea pentru balonul rotund. Ochii lui văd de-aici, de pe Dizengoff-ul telavivian unde-l întîlnim adesea, cam tot ce se petrece pe gazoanele lumii.

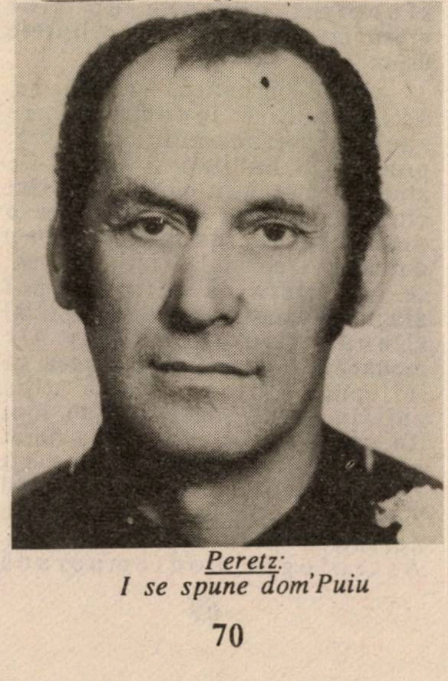

Peretz: I se spune dom'Puiu

*** Așadar, să vedem cam ce ne-a mărturisit zilele trecute, la redacție, fosta vedetă a soccerului românesc.

Despre marile favorite

Pe primul loc între marile favorite, musafirul nostru așează echipa Angliei: "Sigur, știm, 11-le englez nu a mai obținut în anii din urmă succese ca pe *vremuri*, cînd formația de legendă a lui Stanley Matthews și Tony Lawton era invincibilă, dar să nu uităm două lucruri: stofa englezească rămîne... englezească și, mai ales, echipa de astăzi beneficiază de avantajul terenului. S-a dovedit statistic că orice «națională» care joacă la domiciliu, se clasează - în final - cu 2-3 locuri mai sus decît este creditată din plecare. La ultimile mondiale, de pildă, din 1994, team-ul Statelor Unite, o echipă anonimă, fără palmares pînă atunci, a surprins pe toată lumea făcînd o figură neașteptată în grupă. Alte mari favorite sînt Italia și Germania. Sînt echipe care-au cîștigat (și nu o dată) World Cup, precum și europenele și știu, indiferent de forma lor, să se mobilizeze la maximum în meciurile decisive. Le vom întîlni sus.

Despre alte țări cu cluburi mari, dar...

Știu, toată lumea se gîndește, à-propos de finală, la fotbaliștii din țări cu nume mari în domeniu, ca Olanda, Spania, sau - mai nou - Franța. Ce se întîmplă, însă: în toate aceste țări există cluburi excelente: Ajax în Olanda, Real și Barcelona în Spania, acum Bordeaux și Paris St.Germain în Franța, care "fac legea" în Liga Campionilor, Cupa Cupelor și altele. Dar între valoarea Cluburilor respective și valoarea echipei naționale a existat întotdeauna o diferență... în defavoarea naționalei ! Așa că...

Despre cîţiva outsideri
(care pot răsturna carul mare)

Atenţie la Bulgaria. Am văzut cu toţii ce făcură la ultimele mondiale: locul III. Ori, Stoicikov, Kostandinov, Penev şi compania au nu numai tehnică de mîna întîia, ci şi o tenacitate de zile mari. Apoi Croaţia. Croaţia a dat întotdeauna cincizeci la sută din jucătorii celebrei Jugoslaviei şi, în plus, este în mare formă. Ea i-a învins, în calificările pentru turneul final, pe italieni. Repet - pe italieni.

Despre echipa României

Eu mă uit la 11-le condus de Puiu Iordănescu nu numai cu afecţiune, ci şi cu încredere. Echipa se va prezenta pe teren cu o constelaţie de mari talente: Hagi, Belodecici, Răducioiu, Dan Petrescu, Selimessy, Ilie Dumitrescu, Stelea, Dorinel Munteanu, Jean Vlădoiu şi ceilalţi pe care îi rog să mă ierte că nu-i amintesc. Dar aceste *staruri* joacă în diferite echipe europene şi, din cauza asta, n-au timp să se antreneze destul împreună, la cantonamentele naţionale. E un handicap. Totuşi, sînt sigur că România poate cîştiga grupa, deşi meciurile sale cu Franţa, Spania şi Bulgaria vor fi crîncene. După care, o dată ajunşi în faza următoare, *băieţii* vor avea, sînt încredinţat, un cuvînt greu de spus.

Despre echipa Israelului

Să nu vă mire că am ceva de spus despre ai noştri. Nu vorbesc aşa, tam-nesam. Naţionala ne-a cam dezamăgit în calificări, deşi nu jucaseră rău... dar... asta e: ne-au cam dezamăgit. Se întîmplă însă ceva. Juniorii noştri au jucat formidabil la campionatul european din Austria, învingînd, între altele, pe omologii lor englezi şi nemţi şi italieni. Asta ne dă speranţe. Mari. Acum sîntem în 1996. Eu pun mîna-n foc că dacă tinerii ăştia muncesc serios opt ore pe zi de transpiraţie la antrenament, fără vedetisme, la europenele din anul 2000 vor alcătui o naţională de seniori capabilă să intre în turneul final.

Ca să mai intrăm şi noi în lumea bună a fotbalului."

Despre pronosticurile sale

Bineînţeles, pronosticurile mele sînt doar... nişte pronosticuri. Şi, în fotbal, nimeni nu poate merge vreodată la sigur. Aşa ceva nu s-a inventat încă. Singurul lucru de care sînt sigur este că... balonul e rotund".

INTERIM

Editura MINIMUM prezintă
o nouă carte de I. SCHECHTER

Bilete în Zidul Plîngerii

O privire cu lupa şi una cu microscopul
asupra realităţilor israeliene şi străine.
Instantanee, portrete, amintiri,
comentate cu zîmbet şi rictus.

TOATĂ LUMEA DE AZI ÎNTR-O CARTE!

Comenzi la autor,
Str. Zamenhof 15, Tel Aviv
Preţul plus expediţia – 20 şekeli

nou

A APĂRUT

IZVOARE

Nr. 28/29

Poezie, proză, critică, memorialistică, humor,

50 de scriitori

50 de scriitori

Revista poate fi procurată trimiţînd 25 de shekeli la P.O.B. 7108, Holon

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

LUCULLUS și invitații săi

S. IACOBSON

Sbarro

Dizengoff Center
Tel Aviv

Italia este o țară blagoslovită de Dumnezeu. E țara belcanto-ului, a operei, a canțonetelor, dar și a diverselor bunuri pămîntești ca: macaroanele, capuccino, espresso, și, în sfîrșit, a "pizzei".

Localul Sbarro este un local luminos, vesel fiindcă e plin de tineret și de voie bună. Găsești aici toate produsele pe care le găsești la braseria "Lipp" în Franța, cu excepția "choucroute"-ei (varză cu cîrnați). Un asortiment bogat de salate de tot felul și, bineînțeles, o varietate bogată de pizze, care mai de care mai sofisticate. Sistemul de servire este "self-service". Mergi cu tava, alegi și... plătești.

După o alegere plăcută, căci alegerea unui fel de mîncare este întotdeauna o ceremonie care deschide gusturile, înțeapă papilele gustative ale limbii și stimulează secreția gastrică, adică "îți lasă gura apă", am luat ca felul întîi, eu și agreabila mea parteneră de totdeauna, o salată "Cesar", alcătuită din variate legume, plus anghinare (artichaut), inimă de palmier și ciuperci. Eu am ales o salată în care tronau legumele plus brînza mozzarella.

Felul doi îl constituia, bineînțeles, pizza. Aici alegerea a fost dificilă, căci varietatea lor, în ceea ce privește compoziția și aspectul vizual era de natură să ne îmbete simțurile.

Am ales o pizza cu vinete prăjite, mozzarella, parmezan și măsline, iar asociata mea în ale gastronomiei a ales niște chifle enorme, umplute cu o tocăniță de legume variate, asezonate cu condimente din belșug.

Ca băutură, berea Tuborg (una din cele mai bune) și ca desert un "gelato" italian servit în pahare acoperite.

O masă delicioasă, într-o atmosferă veselă și extrem de gălăgioasă.

Aș menționa ceva care ne-a deranjat: tacîmurile de plastic. Cuțitul de plastic e o aberație. Nu taie, se îndoaie, te enervează că nu reușești să tai pizza și pînă la urmă trebuie să iei pizza cu mîna, ceea ce presupune dezagrementul "mîinilor grase".

În afară de acest amănunt ne-am simțit pentru o clipă în Italia și dacă n-ar fi fost semnele reparațiilor făcute după atacul terorist de la Dizengoff Center, am fi fost mult mai voioși și mai la largul nostru.

umor

- Dragă, vrei să devii soția mea ?

- Ai să treci cu vederea toate capriciile mele ?

- Toate.

- Ai să permiți mamei mele să locuiască la noi ?

- Da.

- Ai să-mi dai cîți bani am să-ți cer ?

- Da.

- Regret: nu pot să mă căsătoresc cu un bărbat fără caracter.

O roșcovană superbă cu un temperament focos consultă o ghicitoare în cărți. Înainte de a începe, ghicitoarea îi consultă liniile mîinii.

- Văd un blond înalt, un chel micuț, un slăbănog cu ochelari, un bărbos, trei fotbaliști și o companie de pușcași marinari. Spuneți-mi domnișoară, ce meserie practicați ?

La curtea cu juri, judecătorul o întreabă pe acuzată:

-Spuneți-mi doamnă, după ce ați turnat arsenic în ceașca cu ceai a soțului, n-ați avut nici o remușcare ?

- „Ba da, domnule președinte, mi-am zis: dea Domnul ca să nu fie prea fierbinte ceaiul, riscă să se frigă !

Premiul Arcadia

...care anul acesta s-a desfășurat, cum știm, după o nouă formulă (adică fără dătătoarele de nervi sferturi de finală, semi-finale și finală), va fi decernat în ziua de 8 iunie a.c., ora 19,30 la Casa Scriitorului din str. Kaplan nr.6, Tel Aviv.

Juriul - format din Andrei Strihan (președinte), I. Schechter, Eugen Luca, Shaul Carmel, N. Horodniceanu - se ține totuși, într-un fel, de tradiție, cultivînd tensiunea și suspens-ul: numele laureatului va fi anunțat în seara cu pricina. Pînă atunci, e loc (berechet) pentru supoziții și speculații.

Amintim că premiul **Arcadia** pe 1995 este sponsorizat de **D-na Floriana Roisman,** în memoria soțului ei, distinsul medic-publicist, **Dr. Eruhim Roisman.**

Așadar, după HOR, la începuturi, după industriașul Bruno Landesberg și după inginerul din Holon, Elias Zilberstein, iată încă cineva, D-na Roisman, care consideră că a sponsoriza elegant un premiu literar nu constituie o crimă împotriva umanității.

Or mai fi și alții ca dînsa.

Arcadia îi așteaptă.

Bravo, don'șoară...
Huța-huța în hamac!...
Să am eu problemele dumitale !

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

CLARA DAVIDESCU-BOTZER

OCHII "LUMINA NOASTRĂ"

Mai toate stările sufleteşti prin care trecem sînt reflectate de ochii şi privirile noastre. Ochii luminoşi, de pildă, sînt expresia unei vieţi echilibrate şi a unei sănătăţi în bună stare; supuşi unor eforturi zilnice, ei vor arăta obosiţi, somnoroşi, înroşiţi, urîţind astfel întregul aspect al feţii. O bună igienă a ochilor este neapărat necesară, pentru a preveni atît aspectul lor îmbătrînit, cît şi declanşarea unor boli oculare ce se vor trata apoi doar la medic.

Persoanele care lucrează într-un birou, trebuie să se plaseze astfel încît lumina zilei să le vină din partea stîngă, iar lumina artificială de sus. După o muncă încordată (citit, scris, computer) care poate genera uneori o senzaţie de presiune sau chiar durere oculară, este recomandabil să se facă o pauză, ţinînd ochii închişi cam 20 de secunde şi aplicînd, eventual, o compresă udată cu apă la temperatura camerei. Dacă se fumează în respectiva încăpere, aerisirea repetată e necesară.

Dacă purtaţi ochelari, curăţaţi bine lentilele, înainte de fiecare folosire, cu o bucată de piele de căprioară. Ramele se pot curăţa o dată pe săptămînă cu o bucăţică de vată stropită cu alcool.

Purtarea ochelarilor coloraţi este obligatorie pentru cei ce suferă de fotofobie: ochii lor obosesc imediat, fie la lumină puternică, fie la vizionarea televizorului; persoanele blonde, mai ales, cele cu pielea mai săraca în pigmenţi sau cele ce au neglijat tratamentul diferitelor afecţiuni oculare, vor suferi în special de această neplăcere. În plus, la noi în ţară, din cauza soarelui puternic, purtarea ochelarilor de soare, chiar cu dioptrii, este un deziderat aproape general.

Persoanele care refuză să poarte ochelari din motive de cochetărie, fac o mare greşală: în primul rînd, cu timpul, tot vor ajunge să-i poarte; apoi, greutatea de acomodare la distanţă le face să micşoreze prin presiune pleoapele, dînd astfel mult mai repede naştere la riduri. În schimb, culoarea şi forma ramelor pot constitui un element care să completeze armonios trăsăturile feţii, ca să nu mai vorbim de faptul că pot juca rolul unui auxiliar de eleganţă. Astfel:

Persoanelor cu părul blond li se potrivesc ramele în culori pastelate sau aurii; dimpotrivă, cele cu părul şaten sau negru vor prefera ramele în culori închise sau argintii. Iar pentru cele "gingi", tonuri de maro deschis, pînă la culoarea chihlimbarului.

Ramele trebuiesc alese în funcţie de forma obrazului şi nu de... modă. Pentru un obraz rotund, se va alege o ramă cu linie oblică, cu colţurile îndreptate spre tîmple, depăşind pometţii. La un obraz pătrat, o ramă dreaptă care să urmărească linia sprîncenelor şi oarecum îndreptată spre tîmple, este cea mai indicată. La un obraz de formă triunghiulară, rama va fi ovală. Iar la un obraz oval se pot folosi oricare dintre formele de rame, dar fără extravaganţă.

Dacă aveţi ochi sănătoşi, este suficientă spălarea lor dimineaţa, cu apă rece, după care se va aplica o cremă nutritivă pentru a împiedica apariţia ridurilor. Seara însă, atît demachierea obrazului cît şi a ochilor este obligatorie, chiar dacă nu v-aţi machiat pentru ca să ieşiti în oraş: praf se află oriunde !

Se va folosi un demachiant sau un gel special; pentru îndepărtarea rimelului, o bucăţică de vată muiată în apă şi stoarsă, pe care se aplică demachiantul. Ştergerea genelor de la bază spre vîrf, fără a freca genele. Se clăteşte cu apă călduţă sau infuzie de muşeţel. Apoi se aplică o cremă hrănitoare în jurul ochilor, plecînd de la rădăcina nasului spre colţul lor exterior, prin tamponări, fără a masa, pentru a nu întinde pielea.

Vara, la plajă, ochii pot fi iritaţi de nisip, vînt sau apa sărată. De aceea, după fiecare baie de mare, spălaţi ochii cu apă dulce sau infuzie de muşeţel şi renunţaţi la machiajul lor pe cît posibil, altminteri se irită mai uşor.

Iar ca regulă generală, machiajul ochilor trebuie să fie discret pentru a nu îmbătrîni faţa.

POŞTA RUBRICII

Anuţa Grimberg - Toronto: Vă mulţumesc pentru scrisoare. Laptele de castraveţi este folosit pentru tenurile deshidratate: 2 pahare de zeamă de castraveţi proaspeţi, 70 cc. alcool, 50 gr. ulei de parafină (de uz intern, cumpărat la farmacie), 1 gălbenuş de ou, 1 albuş bătut spumă (ca la prăjituri), 5 gr. apă distilată (sau fiartă şi răcită), 2 linguri miere de albine, 0,50 gr. borax şi 10 gr. tinct. benzoe. Albuşul bătut se amestecă bine cu uleiul de parafină şi mierea de albine, apoi se adaugă, picurînd, zeama de castraveţi, alcoolul, apa, boraxul şi la urmă, tinctura de benzoe. Loţiunea obţinută se păstrează într-o sticlă de culoare închisă, iar cantitatea zilnic necesară se va scoate treptat din ea într-un recipient mai mic. Succes !

Emi W. - Tel Aviv: Pentru atenuarea pungilor de sub ochi aplicaţi comprese cu apă sărată (la 500 cc. apă - 25 gr. sare), sau alternaţi cu comprese de flori de albăstrele: 10 gr. flori, 1 gr. acid boric la 250 cc. apă distilată.

Ronel A. - Ashkelon: seara, înainte de culcare, frecţionaţi pielea capului cu un amestec din fiole de vitamine A,C,K. Păstraţi acest amestec într-o sticluţă de culoare închisă şi continuaţi tratamentul timp de o săptămînă. În orice caz vă va tonifica rădăcina părului.

Tot Occidentul a admirat performanţa preşedintelui alianţei de centru-stînga "Măslinul", d. Romano Prodi care, fără să aibe nici un post de televiziune la dispoziţie, l-a învins pe magnatul Silvio Berlusconi în alegeri şi va fi noul prim-ministru al Italiei.

Prodigios.

POŞTA

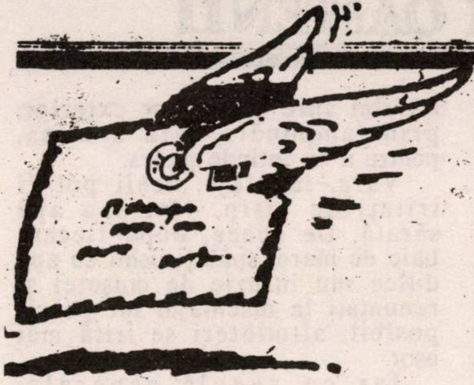

În trenul Bucureşti–Constanţa

Urmărind acţiunea "Fructele mâniei", mi-am adus aminte de o întîmplare tulburătoare petrecută în urmă cu mai bine de două decenii în trenul Bucureşti–Constanţa.

Ne întorceam, într-o frumoasă zi de august, de la însorita mare, eu şi soţia mea. Drumul monoton, făcut - a cîta oară ? - atrage conversaţia, leagă cunoştinţe, schimb de reviste, de impresii şi chiar de locuri. Printre fetele proaspăt bronzate erau şi două fete, smeade de felul lor. Păreau prietene, sau chiar surori. Vorbeau în şoaptă arăbeşte.

Comunicativ din fire, din vorbă în vorbă, căci o rupeau binişor pe româneşte, am aflat că sînt din Liban, studente; că, după vacanţă, se întorceau la Bucureşti, la studii. Una din ele era însărcinată şi suporta greu drumul. Nu mai ţin minte cum am ajuns, la un moment dat, la un subiect mai fierbinte decît canicula dobrogeană care ne apăsa: conflictul arabo-israelian. Cum geografia nu este punctul meu forte, am rugat-o pe vecina mea de compartiment, Laila (cred că aşa o chema) să deseneze, dacă poate, harta regiunii şi, fireşte, a patriei ei. Umblă ea prin sacul de voiaj al prietenei, scoate un notes şi un pix şi desenează răbdător ţara cedrilor şi vecinii ei. Dar înainte de aceasta, ne-o prezintă pe amica ei, Şeila, pe care o considera ca pe o soră, căci era palestiniană, refugiată şi "sub protecţia ei". Laila se străduise să facă o hartă frumoasă, toţi călătorii din compartiment admirîndu-i calităţile de "cartograf". La o privire mai atentă observ însă, cu stupoare, privind la vecinii Libanului că Israelul... lipseşte ! Atrag fetei atenţia asupra omisiunii. Răspunsul ei prompt: "Israel ? Aşa ceva nu există !" Cum acest lucru nu s-a spus în şoaptă, stîrnind prin absurditatea lui indignarea întregului compartiment, s-a încins o veritabilă dispută. Cel mai des s-a folosit cuvîntul "Aberant!" Iar acesta a fost tradus, în termenii istoriei, de către unii, iar de către ceilalţi în termenii bunului simţ. În plină dispută, uşa compartimentului se deschide şi zăresc capetele a doi tineri care întreabă ceva într-o limbă străină pe cele două fete. Apoi apar, alţii şi alţii, vorbind toţi araba. În sfîrşit, îmi cade fisa. Trenul era plin de arabi, studenţi sau pseudo-studenţi. Întorşi de la mare. Zic, în sinea mea: "Se îngroaşe gluma !" M-am simţit dintr-odată în prima linie a frontului sau, mai rău, căzut într-o ambuscadă ! Disputa însă a continuat, tot atît de pătimaş, dar spre marea mea uimire şi satisfacţie, puteam foarte bine de acum încolo să tac. Şi am tăcut, deoarece partitura mea fusese preluată cu brio de pasagerii români, intrigaţi de absurdul tezei tinerei libaneze. Dar cum viaţa nu e făcută numai din vorbe şi abstracţiuni (e drept, unele foarte periculoase), iată că palestinienei i se face rău iar singurul medic la îndemînă (cu medicamente cu tot) e chiar... soţia mea, care a îngrijit-o pînă la Bucureşti. Dumnezeu, drăguţul, ştie El ce face !...

Mi-am amintit de acest episod, cîteva zile înainte de acţiunea israeliană "Fructele mâniei", dezlănţuită ca ripostă la cei ce neagă prin tirul de katiuşe dreptul nostru la existenţă, cînd la Televiziunea Română s-a prezentat un documentar libanez în limba engleză. Pe lîngă imaginile obişnuite în asemenea filme cu caracter turistic sau aniversar, s-au arătat şi tabere palestiniene, s-a amintit şi de tensiuni între libanezi şi cei din tabere, uneori stat în stat, ca la un moment dat să fie interview-aţi şi cîţiva tineri palestinieni despre viaţa şi speranţele lor. Unul dintre aceştia a spus că singura lor dorinţă este să se întoarcă acasă la... Ierusalim, la... Haifa, la... Acco... Că pentru asta vor lupta. Prin urmare, documentarul confirma gîndirea tinerei libaneze din strania dar semnificativa întîlnire din trenul de altădată. O asemenea lipsă de realism, un asemenea fanatism, inculcat în special noilor generaţii, pur şi simplu, m-a siderat ! Mă întrebam, urmărind documentarul libanez, ce-or fi gîndind telespectatorii români. Sper că au gîndit acelaşi lucru ca şi compatrioţii lor din tren. Israel există, şi va exista !

ŢICU GOLDSTEIN
Bucuresti

Asta-i întrebarea: PATRIE SAU GALUT ?

"Măi jidanilor, ştiţi voi de ce nu aveţi ţara voastră ? Pentru că nu o meritaţi, măăă! De aceea vă tîrîţi dintr-o ţară în alta cu bocceaua în mînă".

Mă întreb cum a putut acest individ prost, ignorant şi antisemit feroce, vătaf crunt al unei grupe de evrei aflaţi la "Munca obligatorie" în 1943, în România, să prevadă ce va fi după 50-55 de ani ?

Cele două milenii de Galut, apar ca o diagramă care arată cum a crescut neomenia oamenilor în această perioadă: precum se ştie, fiecare val de antisemitism a fost mai dur, mai crud, mai feroce, mai cuprinzător decît cel dinaintea lui, culminînd cu nazismul în sec.XX.

Doar sec.XIX (numai în Europa de Vest) a constituit o excepţie. Încep să se acorde drepturi evreilor; această operaţie s-a desfăşurat treptat şi, în jurul anului 1880, a devenit deplină: drepturi civice, politice, învăţămînt de toate gradele, etc.; evreii au ocupat poziţii importante în presă, activitatea bancară, viaţa artistică, literatură, învăţămînt, ştiinţă, etc.

Precum era şi de aşteptat, o dată cu creşterea influenţei evreilor în atîtea domenii ale vieţii, a crescut şi invidia, transformată repede în ură; a apărut expresia "Antisemitism".

Cazul Dreyfus, în Franţa, cu imensa agitaţie politică ce l-a însoţit, iar mai tîrziu, apariţia lui Hitler în Germania, cu tot ce a decurs din ea, au fost formele paroxistice ale reacţiei la emanciparea evreilor.

Evreii au mers pe cîteva căi pentru a se eschiva de reacţiunea antisemită:

1.- Trecerea la religia creştină; succesul a fost limitat, deoarece proaspeţii botezaţi erau bănuiţi de nesinceritate: *Un evreu botezat e, poate, un creştin în plus, dar desigur, nu un evreu în minus".*

POŞTA

Această cale a fost blocată definitiv prin introducerea şi propagarea de către Hitler a rasismului politic. Religia omului nu mai are importanţă, ci rasa strămoşilor săi: a apărut antisemitismul absolut.

2.- Iniţierea unei ideologii de liberalism universal, în care naţionalitatea şi graniţele ţărilor n-au importanţă; toţi oamenii sînt cetăţenii Universului (unul dintre promotori, poate cel mai candid, a fost Dr. Zamenhoff, creatorul limbii Esperanto); această ideologie care n-a avut succes,- deoarece popoarele nu renunţă la identitatea lor naţională, iar graniţele împreună cu pămîntul cuprins între ele sînt considerate sfinte şi minimale,- a contribuit în schimb la accentuarea antisemitisimului.

3.- Aruncarea orbească în braţele marxism-comunismului; acesta, cu toată represivitatea şi teroarea internă, cu toată agresivitatea externă, n-a fost nici măcar viabil: s-a auto-prăbuşit. Acest regim, cu tot numărul mare de evrei care au participat la înscăunarea şi consolidarea lui, a fost în realitate un regim antisemit, latent pînă la apariţia Israelului, virulent după aceea, dar deghizat în antisionism; procesul Slanski (Praga-'52) a ilustrat pe deplin această politică. Chiar şi partidele socialiste din ţările democratice s-au dedat aceluiaşi joc, sub pretextul apărării "dreptei cauze arabe".

4.- Asimilarea; în Germania (considerată pînă la apariţia nazismului ca ţara cea mai civilizată), încercarea evreilor de a se asimila s-a terminat tragic în iadul Holocaustului; ceea ce s-a întîmplat atunci, acolo, se poate repeta oricînd şi oriunde (e de menţionat succesul de popularitate al antisemiţilor albi şi negri din USA).

Herzl, care a fost martor la violenţa reacţiei antisemite spre sfîrşitul sec. XIX şi martor ocular la desfăşurarea cazului Dreyfus şi care, poate n-a prevăzut, dar desigur a întrevăzut apariţia nazismului, a arătat singura soluţie: **o patrie pentru evrei.**

Patria e definită prin naţiune, pămîntul care îi aparţine, şi independenţă. Fără una din aceste trei componente, nu există patrie.

Întrucît pămîntul este limitat ca suprafaţă, toate statele au tendinţe expansioniste, ceea ce conduce la conflicte şi războaie.

În Israel se pune întrebarea dacă omul primează pămîntului, sau invers; Stînga şi ultra-religioşii pretind că omul primează; nu împărtăşesc această concepţie care e, desigur, o urmare a celor două milenii de Galut, în care poporul acesta n-a stăpînit pămîntul pe care-l calcă, de pe care era mereu izgonit...*şi se tîra dintr-o ţară în alta cu bocceaua...*". Dacă omul primează pămîntului, cine o să apere acest pămînt, cu riscul vieţii sale ? A-propos, deviza lui Assad este "Onoare şi Pămînt"; chiar şi de la duşman se poate învăţa ceva.

Valorii pămîntului i se poate da chiar şi o apreciere numerică. Cît ar fi valorat pămîntul care, dacă ar fi existat, ar fi dat adăpost celor şase milioane de evrei, deveniţi victime ale Holocaustului ? Răspunsul e simplu: ar fi valorat şase milioane de suflete evreieşti. Israel, dacă ar fi existat atunci, ar fi fost acest pămînt; din nenorocire, n-a existat.

În 1947-48, evreii au reunit din nou, după peste două mii de ani, cele trei componente ale patriei (naţiune, pămînt, independenţă), şi au captat brusc reflexele patriotismului; acestea s-au menţinut şi în '56, şi în '67; e clar că, dacă n-ar fi fost aşa, Israelul nu s-ar fi născut şi israelienii n-ar fi continuat să mai existe. Din cauze pe care specialiştii trebuie să le explice, cca. jumătate dintre israelieni şi-au pierdut reflexele patriotice: aceştia nu se opun apariţiei statului palestinian pe acelaşi pămînt (lama lo ?), iar o parte din ei nu se opun la desfiinţarea aşezărilor din Iehuda şi Shomron, iar o parte din aceştia sînt gata să renunţe la Ierusalimul de Răsărit, iar o parte din aceştia sînt gata să se întoarcă la graniţele din mai '67, iar o parte din aceştia nu se împotrivesc întoarcerii la ganiţele din '47, iar o parte din aceştia nu se împotrivesc ca Israel să dispară, iar evreii care au mai rămas, să constituie o minoritate în Palestina dintre mare şi Iordan (lama lo ?).

Nepăsarea evreilor faţă de pămîntul ţării merge atît de departe, încît sînt unii care sînt gata să renunţe la Golan din motive... turistice: să poată pleca cu familia la Paris, la volanul maşinii, fără avion sau vapor şi, în plus, să se mai plimbe şi prin Damasc.

În relaţiile dintre state, cu toate formele de politeţe care se practică, nu există dragoste sau altruism; fiecare stat e condus de interesul propriu (interes de stat, egoism naţional), iar cînd e vorba de bunuri materiale şi în special de pămînt, domneşte legea celui mai tare, legea junglei; războaiele, tratatele de pace, încheierea şi desfacerea alianţelor, diferitele convenţii între state, sînt dictate numai şi numai de **"Interesul de stat"**. Poate că nu e bine şi frumos că este aşa, dar asta e realitatea. Israelul, dacă nu va înţelege această lege simplă, veşnică şi universală a istoriei, dacă se va lăsa ameţit de tot felul de fantezii utopice, dacă îşi va smulge singur colţii şi-şi va reteza ghiarele, va avea soarta unui miel care a rătăcit drumul şi s-a trezit în junglă.

Lecţie istorică. În iunie 1940 situaţia militară a Angliei era disperată: aliaţii francezi au capitulat, armata engleză a fugit înapoi în Anglia, lăsînd tot armamentul în mîna nemţilor, Hitler stăpînea Europa din Pirinei pînă dincolo de Vistula şi din Norvegia pînă în Grecia, iar armata germană era pe Canalul Mînecii la cîteva zeci de kilometri de Anglia. În acel moment Hitler i-a făcut lui Churchill propuneri de pace destul de atrăgătoare: acesta s-a adresat poporului său, i-a cerut să continue lupta, avertizîndu-l că preţul se va plăti în *"lacrimi, sînge şi sudoare"* şi a respins propunerea lui Hitler. Churchill s-a ţinut de cuvînt: englezii au vărsat şiroaie de lacrimi, valuri de sînge şi s-au scăldat în sudoare încă cinci ani, pînă la victorie.

Se pune întrebarea dacă liderii noştri sînt gata să avertizeze evreii că preţul continuării luptei pînă cînd duşmanul o să renunţe la luptă, se va plăti în *"lacrimi, sînge şi sudoare"* şi, mai important, cum vor răspunde evreii.

În ultimă analiză, **evreii din Israel n-au de ales decît între Patrie (inclusiv obligaţiile pe care ea ni le impune) şi Galut.**

LEON HAIMOVICI
Rishon Lezion.

POŞTA

Un vaccin numit religie

În corespondenţa d-sale din nr.109 - "Un vaccin numit religie" - d-na A. Scherer face o expunere a rolului religiei în istoria poporului evreu. Este un subiect, pe cît de important, pe atît de profund şi mereu actual. Astfel, autoarea şi-a asumat o sarcină, practic, imposibil de realizat într-un spaţiu atît de restrîns.

Purtînd acelaşi respect acestei teme, nu-mi voi asuma eu riscul de a analiza textul pe larg. Aş enunţa doar cîteva observaţii:

1) Se poate admite că *"rabinii au ştiut că Statul, Puterea şi Corupţia merg mînă în mînă"* şi că ei au avut dreptate. Dar afirmaţia potrivit căreia *"laicizarea acestui popor îl va trînti - spiritual - mai jos decît dacă ar trece la altă religie"*, nu se impune de la sine, ci trebuie demonstrată. Nu e de la sine înţeles că un stat teocratic e ferit de toate tarele statului laic. Oare nu ne plîngem azi tocmai de tarele de care suferă statele teocrate - de ex.: Iranul ?

2) E de crezut că autoarea este o partizană a democraţiei, ceea ce presupune şi despărţirea religiei de stat. Credinţa religioasă - în special cea mozaică - este o chestiune personală, intimă. Nu toată lumea împărtăşeşte ideea că religia trebuie să se ocupe şi de politică şi credincioşii ei trebuie să ţină biblia într-o mînă şi sabia în cealaltă. Altfel, ar putea fi împinsă alături de Putere şi Corupţie, nu ?

3) Că religia este un bun spiritual, care a fost indispensabil omului primitiv, aceasta este o idee care poate fi susţinută. Cît priveşte indispensabilitatea ei pentru omul civilizat, aceasta este o afirmaţie care merită a fi argumentată. Nu se poate neglija existenţa lumii laice, nici ca proporţii şi, mai ales, nici ca fenomen.

4) O generalizare, ca cea făcută de autoare, potrivit căreia *"religia şi practica ei acordă imunitate contra reîntoarcerii la barbarie"* este, ca orice generalizare, riscantă. Tocmai noi să trecem cu vederea actele de barbarie îndurate în decursul istoriei, în numele religiei, şi să închidem ochii la cele practicate de unii contemporani, tocmai în numele religiei şi în pofida educaţiei religioase primite ?

5) Cît priveşte *"vaccinarea copiilor cu religie"*, metafora e valabilă, dar să nu o asimilăm cu vaccinarea reală şi să nu o impunem tuturor, în campanii dictate de stat. Să o punem la îndemîna tuturor, dar să lăsăm fiecăruia libertatea de a decide singur dacă să şi-o administreze.

VLADIMIR EŞANU
Beer Sheva

Sau, sau

Stimate domnule Director,

Sper că veţi avea curajul să publicaţi rîndurile următoare:

Democraţia este străină iudaismului clasic, la noi Dumnezeu îl alege pe conducător; de exemplu, Moshe, David.

Spunea filozoful german Sebastian Frank: *"Mundus vult decipi ergo decipiatur"*: lumea vrea să fie înşelată, deci s-o înşelăm. Mai toţi ştim în adîncul sufletului că alegerile sînt o farsă, dar continuăm să trăim în convenţia socială a adevărului relativ.

Spunea revoluţionarul francez Saint-Just: *"Toate artele au produs bucurii minunate, numai arta guvernării a produs monştri"*.

Într-o democraţie, alegerea este întotdeauna între rău şi mai rău. Trebuie să votezi pentru cine promite mai puţin, căci astfel vei fi mai puţin deziluzionat. Cum spunea poetul latin Lucanus în epopeea Pharsalia: *"Virtutea şi puterea supremă nu merg împreună"*.

Adevărata alegere pentru israelieni este:

Holocaust II sau Templu III.

SIMON HOD
Raanana

Nu-mi place orientarea lui Pix

"Minimum" îmi place şi respectiv Directorul ei pentru că încearcă să fie neconformişti. Critică şi se lasă criticaţi. O spune de la obraz.

Sincer să fiu, nu-mi place orientarea lui Pix. Se vede că are relaţii strînse cu "Jerusalem Post". Dar nu este singurul care a cunoscut o evoluţie oscilatorie. Este inteligent, talentat foc, dar pătimaş.

MIRCEA GORUN
Petah Tikva

Ah, domnule Stamatescu !

Citind scrisoarea d-lui Stamatescu din Paris, intitulată "Un reproş" şi apărută în nr.107 al revistei "Minimum", mai întîi am fost tentată să-i răspund în zeflemea, dat fiind că nici pînă cînd aştern aceste rînduri, nu înţeleg pentru ce dumnealui mă califică pe mine ca prototip al "extremei care recidivează". E vorba de "extrema dreaptă" din Israel.

Zeflemeaua constă într-o întrebare adresată d-lui George Stamatescu, în maniera Coanei Chiriţa, fosta mea concetăţeană din Tîrgul Ieşilor: "d-le ofisăriu, da dici vorbeşti matali în şaradi ?"

Însă dl. Stamatescu nu vorbeşte deloc în şarade, d-lui este foarte clar, căci aşezîndu-mă pe mine, "jădauca" alături de tipii abjecţi pe care îi critică cu o nuanţă de înţelegere ("Tineri fiind, Dumneavoastră şi eu, ca şi alţii, eram la fel"), încearcă să creeze un echilibru, o balanţă care ne bagă pe toţi în aceeaşi strachină... că doar oameni sîntem !

W.C.-urile de la Bucureşti pe care le critică astăzi dl. Stamatescu, sînt apologeţii şi urmaşii acelora care au acţionat cu mult spor în timpul celui de-al doilea război mondial. Ei au ucis evrei mulţi la Bucureşti, la Dorohoi, în Basarabia şi Ucraina, iar la Iaşi au omorît multe mii de evrei (femei, bătrîni, copii şi bărbaţi), printre care şi pe tatăl meu.

În încheiere, deşi n-am idee care mi-a fost păcatul iniţial, primesc calificativul de recidivistă, sigură fiind că n-am omorît pe nimeni. Mai rău ar fi dacă W.C.-urile respective ar recidiva...

AURELIA SCHERER
Kiriat Yam

Tot despre pensiile din Germania sau despre "Categoriile Uitate"

Au trecut mai mult de 50 de ani de la terminarea războiului fascist, ani grei de suferinţă, de chinuri şi umilinţă ale poporului evreu,- urmaţi de cei în care Germania Federală a anilor ’50 - cuprinsă de remuşcări şi dorinţa de a fi iertată de păcate - a făcut unele oferte Congresului Mondial Evreiesc, oferindu-se să

POŞTA

plătească rente lunare, pensii viagere, etc., cu prioritate celor de cultură germană,- cu toatele barate pentru cei veniţi după 1961.

Au revenit mai tîrziu cu altă lege, cu aspect de "pomeni": ajutor unic de 5000 D.M. pentru orice fel de suferinţă îndurată. Şi cu asta - basta.

S-a produs, între timp, reunificarea celor două Germanii, iar demersurile reîncepute pe lîngă această nouă mare putere au primit nişte răspunsuri de-a dreptul bizare: că s-au cam terminat banii pentru Holocaust, că situaţia e grea, dar... dar au promis (prin 1992) că peste 3 ani (adică în 1995), vor începe din nou să acorde pensii lunare de 500 D.M. celor care au suferit de pe urma hitlerismului.

Efectul imediat a fost renaşterea - ca ciupercile după ploaie - a birourilor avocăţeşti pentru despăgubiri şi au fost chemaţi toţi cei veniţi în Israel după 1961 ca să depună actele.

După trecerea celor trei ani de la această nouă cacialma, s-a anunţat că numai un număr restrîns din victimele Holocaustului vor fi fericiţii primitori ai noilor pensii tip-1995. Şi nimeni nu se întreabă cîţi au mai rămas din nefericitele victime ale hitlerismului, ce nu se vor putea bucura de acest drept.

Astăzi, această bătaie de joc continuă la adresa puţinilor supravieţuitori care sînt - în majoritatea lor - septuagenari, dacă nu chiar octogenari, iar suferinţele lor de la vremea respectivă nu le va putea şterge sau depăgubi nimeni şi nimic.

Dintre toate victimele terorii fasciste din România, numai cele ale lagărelor de muncă forţată din interiorul României nu sînt luate în considerare şi nu primesc nici un fel de aşa zise pensii de 500 D.M. lunar. În România, din ordinul Înaltului Comandament German s-au creat, imediat după intrarea trupelor de ocupaţie, batalioane de muncă numai pentru drumuri, de ex.: batalioanele 6 şi 7 Drumuri, care au avut regim de exterminare, cu garduri electrificate de înaltă tensiune, sub pază militară cu tunuri şi mitraliere. Se dormea în cuşti de scîndură brută, 6 inşi pe metru, aşternute cu paie, fără elementare condiţii de higienă şi trai, fără lumină, etc.

Ziua eram încolonaţi şi, încadrati de militari cu mitraliere, mărşăluiam zeci de kilometri spre locurile de muncă de la carierele de piatră brută; cu ajutorul unor ciocane mari trebuia s-o sfărîmăm pînă la criblură, necesară construcţiei de şosele strategice pentru maşina de război germană, în drumul ei către Rusia.

Pînă cînd mai au de gînd cei de la Congresul Mondial Evreiesc să tergiverseze în tratativele directe cu Germania Mare, pentru a ne uşura cît de cît şi nouă puţinele zile ce ne-au mai rămas de trăit ?

S. MOSCOVICI-KARMOSS
Beaconsfield, Québec
Canada

Norbert Schmetterling, Beersheva (o anecdotă: *Michelangelo Buonarotti*, celebrul sculptor italian, autorul statuii lui David, este întrebat cum a reuşit această capodoperă. "- Foarte simplu", răspunde el. "Am luat un bloc de marmoră de Cararra, am înlăturat cu dalta şi ciocanul tot ce era inutil, şi a ieşit David".) *Bob Friedman Bernard*, fost director al T.E.S. Bucureşti (tot o anecdotă: "Deci trebuie să ne concurăm !", zic cei trei comercianţi privind la magazinele vecine cu ei pe aceeaşi stradă. Toţi vindeau acelaşi produs şi numai reclama îi putea ajuta şi diferenţia.

A doua zi, la cel din stînga scria: *"Aici cel mai mare magazin din lume"*; la cel din dreapta se putea citi: *"Aici cel mai mare magazin de pe strada asta"*, iar la cel din mijloc, un anunţ uriaş dădea de veste că *"Aici intrarea principală".)*

Harry Shoshany, Ramat Hanassi (o epigramă pe tema Hamas-Hamashacnasa: *"«Hamas» e de două feluri;/ Cel arab e odios,/ Iar al nostru are ţeluri/ Să ne-ajungă pîn'...la os !"*

Lidia Mihalovici, Kiriat Sharett, Holon (aveţi dreptate, ar trebui ca fiinţele «raţionale» ce sîntem, prin educaţie, să fie mai deschise la fenomenele paranormale şi, fără a crede orbeşte în prezicerile de tot felul, să asculte cu atenţie pe astrologi; aşa cum face - de pildă - colaboratoarea noastră în domeniu, criticul literar dr. Elena Esther Tacciu...); *Covaliu*, Bucureşti (una e să critici, şi alta e să înjuri birjăreşte: capito ?); *"Sex pe româneşte"; "Cineva din Natzeret Illit"; Filiala "România Mare" din Israel; "Coapse la alegere neelectorală"; "Titi", etc., etc.* (nu, nu, nu luăm în consideraţie anonimele); *Andrei Roizen*, Orlando, Florida, USA (din articolul dvs. lung, foarte lung, reţinem cele două propuneri: privind asigurarea păcii pentru noi, cei din Israel: 1) organizarea unei conferinţe internaţionale cu participarea SUA, statelor europene şi statelor arabe care să interzică arabilor să mai comită de-aci înainte acte teroriste; şi 2), în caz că varianta nr.1 se va dovedi neviabilă, Israelul să ceară să devină Stat asociat al Statelor Unite. Am luat act...); *Hermina Rohlrich*, Kiriat Haim, Haifa ("Îmi iau permisiunea să mulţumesc lui Bituah Leumi pentru tot ce face pentru mine. Sînt o persoană în vîrstă de peste 80 de ani, singură, fără copii sau fraţi sau surori. În primul rînd, mi s-a acordat posibilitatea ca timp de 10 ore pe săptămînă să fiu ajutată de o doamnă, Ruthy Wirai. Ea vine la mine de 3 ori pe săptămînă, mă întovărăşeşte la luarea pensiei lunare, la cumpărături de la macolet, la efectuarea plăţilor pentru casă, lumină, telefon, apă, gaze, etc. Şi dacă e nevoie, mă ajută la un măturat şi spălat pe jos. Şi dacă am altă dată nevoie, e prezentă. Dacă sînt într-o stare depresivă, în singurătatea mea, îmi ţine tovărăşie, fiind o persoană plăcută şi deşteaptă..."); *Lică Landskron*, Raanana ("După cum se ştie, în urma atacului mişelesc al extremiştilor musulmani din Egipt, asupra unui grup de turişti din Grecia, au murit 18 persoane, iar alte 14 au fost rănite. Pentru a linişti oarecum spiritele, presa egipteană vine cu ştirea că - în fond - atacul a fost îndreptat împotriva turiştilor israelieni, care, vedeţi Dvs., e cu totul altceva - şi nicidecum a grecilor. Aşa dar, a fost o confuzie regretabilă, cei însărcinaţi cu executarea n-au avut cum să-i deosebească pe israelieni de ceilalţi şi au tras aşa cum le-a "căzut fisa". Surprinzător, cum aceeaşi presă, atît de inventivă în a găsi subiecte cu caracter antiisraelian, n-a găsit o soluţie pentru ca, pe viitor, să fie deosebiţi turiştii israelieni - sionişti şi agresori - de ceilalţi vizitatori. Se pare că nenumăratele caricaturi anti-evreieşti din gazetele

POŞTA

egiptene şi care-l prezintă pe evreu à la "Stürmer" cu nas coroiat, buze groase, urechi clăpăuge şi ochi bulbucaţi şi vicleni, n-au ajutat la identificarea duşmanului sionist. Nu rămîne decît ca la intrarea în Egipt să li se dea israelienilor bluze pe care să fie tipărit cu majuscule "ISRAEL", aşa, ca tot prea credinciosul în Allah, chiar şi cel suferind de glaucom, să poată trage cu precizie în elementul sionist..."); *I. Evron-Nachberg*, Haifa, *Dr. G. Mănescu*, Bat Yam, *Viorica Weissman*, Ierusalim, *Gh. Kovacs-Eichner*, Tivon, *Andrei Bart*, Stockholm; *George Kelemen*, Beersheva; *Dr. Sternberg-Weitmann*, Tel Aviv, ş.a., ş.a. (în nr. viitor); *Lidia Ilieşiu*, Willmington, USA (vom trimite abonamentul la adresa dorită; o fluturare de mîini); *Lidia Aronovici*, Raanana (aşa e, nu se spune "prin mijloacele de mass-media", ci prin mass-media, întrucît mijloacele înseamnă media şi avem de-a face, aşadar, cu un pleonasm; ceva de genul îndemnurilor din tramvai, pe timpuri: avansaţi înainte !) *Prof. Dr. Gabriel Strempel*, Bucureşti; *Yvonne Stati*, Bologna, Italia; *Anton Mateianovici*, Haifa; *av. Lucica Elenescu*, Paris; *Sofia Ghershon*, Holon; *Basil Ungureanu*, Braşov, România; *Renata Florian*, Los Angeles, USA (mulţumiri pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii critice; celilalţi, pe curînd).

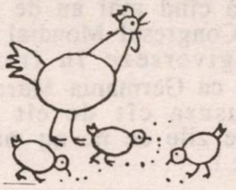

Cercetătorii americani au pus la punct un aliment revoluţionar pentru găini, botezat "Omega 3", datorită căruia ouăle vor fi lipsite de colesterol.

Ascultaţi la vorba mea. Sîntem în 1996. De azi în cinci ani, nişte savanţi de la universitatea Stanford, California (sau Boulder, Colorado, sau Cambridge, Anglia) vor descoperi că alimentul cu pricina produce fenomenul numit "găina nebună", care explică apariţia din senin la consumatorii de ouă a maladiei Jones-Krakauer.

umor

– À-propos, mai ştii ceva de doctorul Cutărescu pe care l-am cunoscut la spitalul din Hedera ?

– Se pare că a virat către spiritism.

– Nu-i de mirare. Totdeauna i-a plăcut să stea la taclale cu pacienţii săi.

Un canibal şi fiul său prind în pădure, în dosul unui baobab, o splendidă fetişcană, exploratoare şi geoloagă.

– O ducem acasă şi-o mîncăm? întreabă feciorul.

– O ducem acasă, răspunde tatăl, şi-o halim pe maică-ta !

Care e diferenţa între un ziar şi o femeiuşcă ?

Un ziar, rupt în bucăţi, închis într-o valiză şi depus la "bagaje" la gară n-o să intereseze nici o femeiuşcă; în schimb, o femeiuşcă tratată la fel, va interesa toate ziarele.

I. ATLAS VA OFERĂ EXCURSII ARISTOCRATICE LA PREŢURI POPULARE !

ROMÂNIA : Vizitarea locurilor natale cu maşină şi şofer la dispoziţie. Preţul include maşina (inclusiv benzina şi asigurarea), hotel cu mic dejun, hrana şi cazarea şoferului.
Preţul nu include avionul.
De la 50 Dolari pe zi.

ROMÂNIA – DE LA MUNTE LA MARE
O săptămînă de vis pe Coasta de Azur a României – "NEPTUN" – şi o săptămînă de odihnă la POIANA BRAŞOV – Perla Carpaţilor.
655 Dolari.
Preţul include: avion, hotel, demipensiune, vizita litoralului cu masă festivă, etc.

Vă invităm la o croazieră ca în filme (SANTORINI ● MICONOS ● ATHENA ● CUSADASI ● RODOS)

7 nopţi feerice cu vaporul de mare lux "RIVIERA" – 25.000 tone, un oraş plutitor.
Cabine cu aer condiţionat, cazino, cabaret artistic internaţional.
În fiecare seară orchestră de dans
Discotecă – Bazin de înnot – Bar – Restaurant.
De la 495 Dolari

I. Atlas - Gordon Tours
str. Ben Yehuda 184, Tel Aviv. Telefon: 03-5270767

Nici un pas fără Atlas!

Călătorii cu preţuri reduse în toată lumea.

TIA PELTZ

"CROCHIURI DIN INIMA MEA"

Un album care îmi reaminteşte cu emoţie locurile copilăriei mele. 32 de desene care reînvie atmosfera vechiului cartier evreiesc din Bucureşti (Dudeşti–Văcăreşti).

În albumul apărut la Bucureşti, în editura Hasefer, Tia Peltz readuce la viaţă cartierul care a dispărut în cadrul "demenţialei modernizări" din anii '80.

O, nostalgie !

ADAR DARIAN

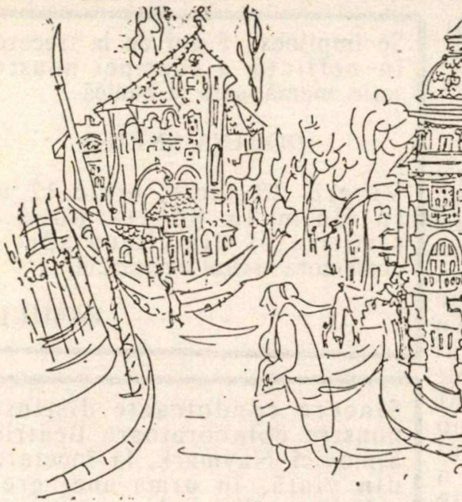

Calea Văcăreşti

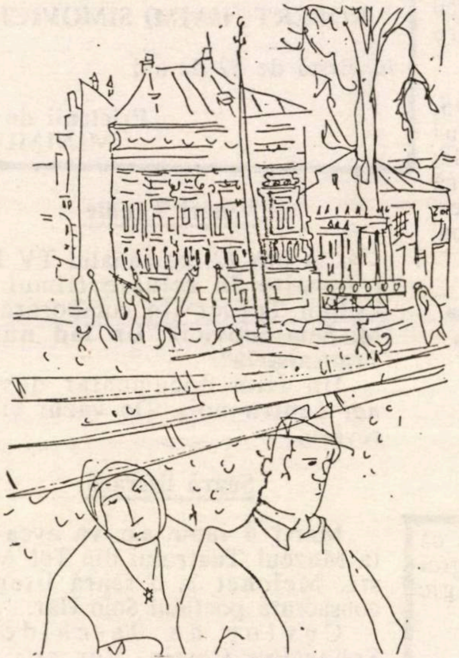

Str. Sf. Vineri

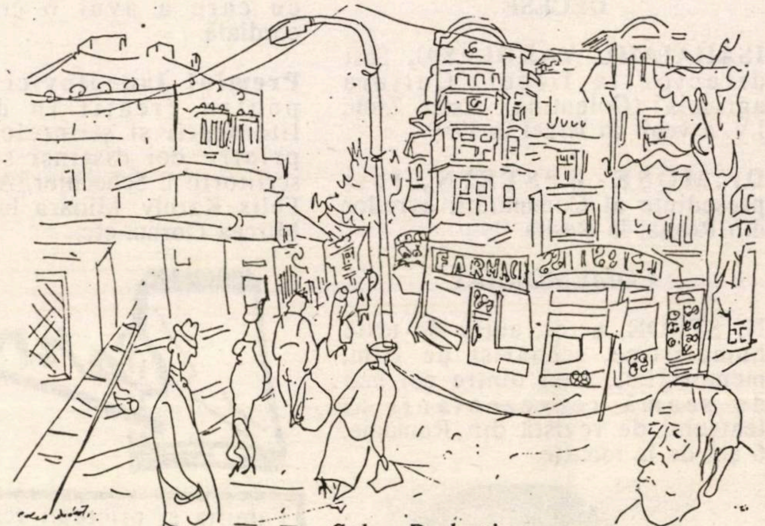

Calea Dudeşti

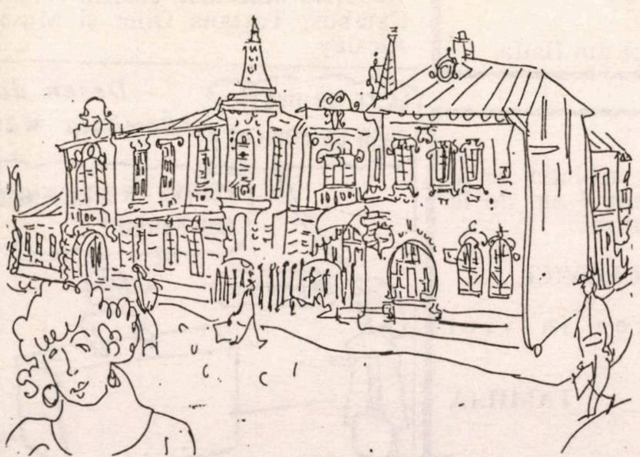

Str. Mircea Vodă

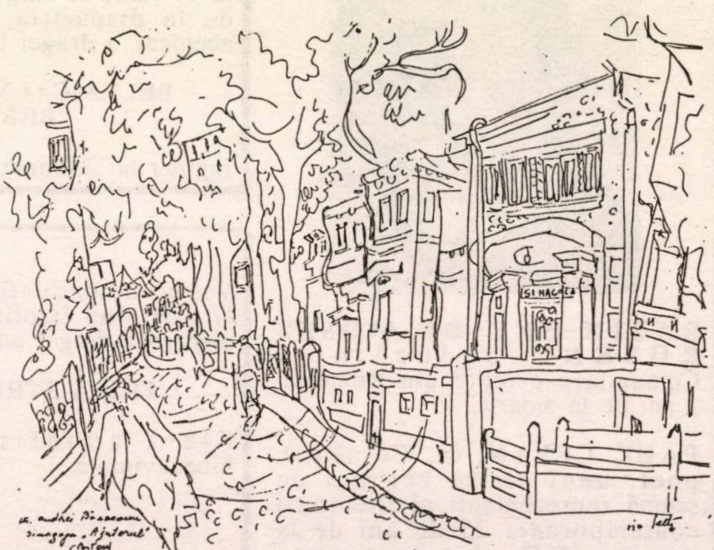

Str. Andrei Bîrseanu (sinagoga "Ajutorul")

CLEPSIDRA

TURISM

STAN VLAD, ziarist, corespondentul revistei *"Minimum"* la București.
PROF.DR.GABRIEL STREMPEL, directorul general al Bibliotecii Academiei Române; la invitația universităților din Ierusalim și Tel Aviv.

ANIVERSARE

MOISE HELD, medic și scriitor de limbă idiș, autorul volumului de memorialistică "Din Podu' Roș în lumea largă"; 95 de ani de la naștere; la București.

DECESE

ISAHAIAHU VARDI (89), fost director la liceul "Cultura agricolă" (Colentina). Assir Zion, I.V. a venit în Israel în 1959.

Dr.MOȘE EPSTEIN, fost președinte al Comunității evreilor din Reșița; la Reșița.

COMEMORĂRI

N. STROE, actor, autor de texte humoristice, scenarist de film, memorialist, unul dintre cei mai de seamă reprezentanți ai teatrului de revistă din România; 6 ani de la moarte.

RABIN-ȘEF DR.MOSES ROSEN, conducătorul Comunității evreilor din România; 2 ani de la moarte.

PAUL CELAN, (n. Cernăuți), poet, unul dintre cei mai de seamă reprezentanți ai literaturii contemporane; 25 de ani de la moarte (P.C. și-a luat viața aruncîndu-se în apele Senei, la Paris).

ION FÎNTÎNARU, ziarist, colaborator al revistei *"Minimum"*; 2 ani de la moarte.

PREMII

Premiul Acmeor pentru contribuția deosebită la desvoltarea relațiilor de prietenie dintre Israel și România; lui **Cristian Popișteanu,** istoric, directorul lunarului "Magazin istoric" și **av. Constantin Vișinescu,** vicepreședinte al "Asociației culturale de prietenie România-Israel"; cu acest prilej, președintele Acmeor, Shlomo Leibovici-Laiș, conducătorul delegației din Israel care a participat la ceremonia de distribuire a premiilor, a fost primit de președintele Ion Iliescu cu care a avut o convorbire cordială.

Premiul Ianculovici pe 1995, pentru creații în domeniul literaturii și științelor sociale; printre cei distinși se numără scriitorii: I. Schechter, Alex. Sever, Felix Karoly, Mioara Iarchi-Leon, Mircea Gorun, etc.

Carnet

Familia și prietenii reamintesc că la 21 iunie se împlinesc 6 ani grei de la dispariția, într-un tragic accident, a dragei lor

BELLA CALMANOVICI (BEBY)

inginer la Tehnionul din Haifa.

Veșnic neconsolați, amintim că la 17 mai s-au împlinit 4 ani de la dispariția dragei nostre

FRIDA STRULOVICI

Fie-i amintirea în veci binecuvîntată.

FAMILIA

Se împlinesc 5 ani de la trecerea în neființă a scumpei noastre soție, mamă, soră și bunică

DORINA SNEIER

Vineri, 28 iunie, orele 12 ne întîlnim la poarta nouă a cimitirului din Holon spre a comemora tristul eveniment.

FAMILIA

Sincere condoleanțe distinsei noastre colaboratoare Beatrice Simovici-Naymark, la încetarea din viață, în urma unei grele suferințe, a fiului ei.

ROBERT (HAIM) SIMOVICI

în vîrstă de 52 de ani.

Prietenii de la MINIMUM

Vineri 7 iunie

...la ora 12, pe canalul TV 1 se transmite în reluare filmul lui Zoltan Terner (în colaborare cu M. Semionovici) **"Un iad numit Transnistria".**

Un film documentar despre *noi* pentru noi... De văzut și de revăzut.

Seară literară

Marți 4 iunie a.c. va avea loc la Muzeul Teatrului din Tel Aviv, str. Melchet 3, o seară literară consacrată poetului Solo Har.

Cuvînt de deschidere. Sebastian Costin. Vor citi din versurile autorului, actorii: Rozina Cambos, Tatiana Olier și Moscu Alcalay.

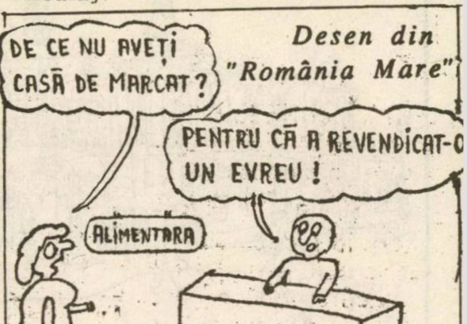

Desen din "România Mare"

DE CE NU AVEȚI CASĂ DE MARCAT?
PENTRU CĂ A REVENDICAT-O UN EVREU!
ALIMENTARA

☆ Natali Ltd ☆

ÎN ATENȚIA CELOR PRIGONIȚI DE NAZIȘTI!

Toți cei care au primit formulare prin Bituah Leumi din Israel pentru Asigurare Socială din Germania și nu le pot completa singuri în mod corespunzător - așa cum pretind autoritățile germane - se pot adresa biroului nostru care dispune de specialiști în această problemă oferind servicii complete celor interesați

Continuă înscrierea pentru:

- Primirea de ASIGURĂRI SOCIALE DIN GERMANIA pentru cei veniți în țară pînă la data de 1 iulie 1990.
- PERSOANELE APARȚINÎND CULTURII GERMANE.
- CEI CARE AU AVUT VÎRSTA DE 16 ANI LA ÎNCEPUTUL RĂZBOIULUI ȘI AU LUCRAT ÎN EUROPA DE EST, ÎȘI POT AMELIORA ACUM SITUAȚIA MATERIALĂ PRIN RENTĂ GERMANĂ.
- DEASEMENEA ȘI PERSOANELE CARE NU ȘTIU LIMBA GERMANĂ, ÎNSĂ AU FOST MINIMUM 6 LUNI ÎN LAGĂRE DE CONCENTRARE SAU 18 LUNI ÎN GHETTOURI, POT OBȚINE O PENSIE LUNARĂ DE 500 D.M.
- TOATE PERSOANELE CARE AU FOST PRIGONITE ȘI NU AU PRIMIT PÎNĂ ACUM DESPĂGUBIRI, POT PRIMI O DESPĂGUBIRE UNICĂ DE 5000 D.M.

*

Ore de primire: Duminică, Luni, Marți, Miercuri între orele 10-13.

Pentru a evita pierderea de timp, cei interesați pot stabili data și ora de discuții prin telefon nr.: 03-5100204.

Sediul nostru: "NATALI" - Tel Aviv, str. Nahlat Beniamin nr.1, camera 8.

ADRIAN M.

Anunţă deschiderea
SEZONULUI DE VARĂ

Oferte speciale pentru luna IUNIE în ROMÂNIA

- **Renumita staţiune BALVANYOS pe care cu onoare o reprezentăm**

19 nopţi $749

Preţul cuprinde: Cazare + pensiune completă, tratamente medicale, transfer, avion

Plecări: 10/6;17/6; 24/6

- **BALVANYOS** - 14 nopţi
- **POIANA - CIUCAŞ** - 5 nopţi
- 19 nopţi **$749**

Total

Preţul cuprinde; cazare, avion, transfer, pensiune completă la Balvanyos şi mic dejun la Ciucaş.

Plecarea 10/6

BUCUREŞTI - Hotel Ambasador

POIANA BRAŞOV- Hotel Alpin

- 3 nopţi **BUCUREŞTI**
- 5 nopţi **POIANA BRAŞOV** **$619**

Total 8 nopţi

Preţul cuprinde: cazare, avion, transfer şi mic dejun

Plecări 14/6; 21/6

FELIX - Hotel Internaţional sau Thermal **$849**

- 14 nopţi **FELIX**
- 5 nopţi **POIANA - CIUCAŞ**

Total 19 nopţi

Preţul cuprinde: cazare, avion, transfer, pensiune completă la Felix, mic dejun la Ciucas

Plecare 10/6

Poiana Brasov

CU ADRIAN PE ORICE MERIDIAN

Oferte speciale pentru vacanţe şi excursii în toată lumea

Înscrieri şi rezervări de locuri ADRIAN M.
Tel Aviv Str. Hess 4 (Colţ cu Str. Allenby 35) Tel. 6200687/8/9

minimum

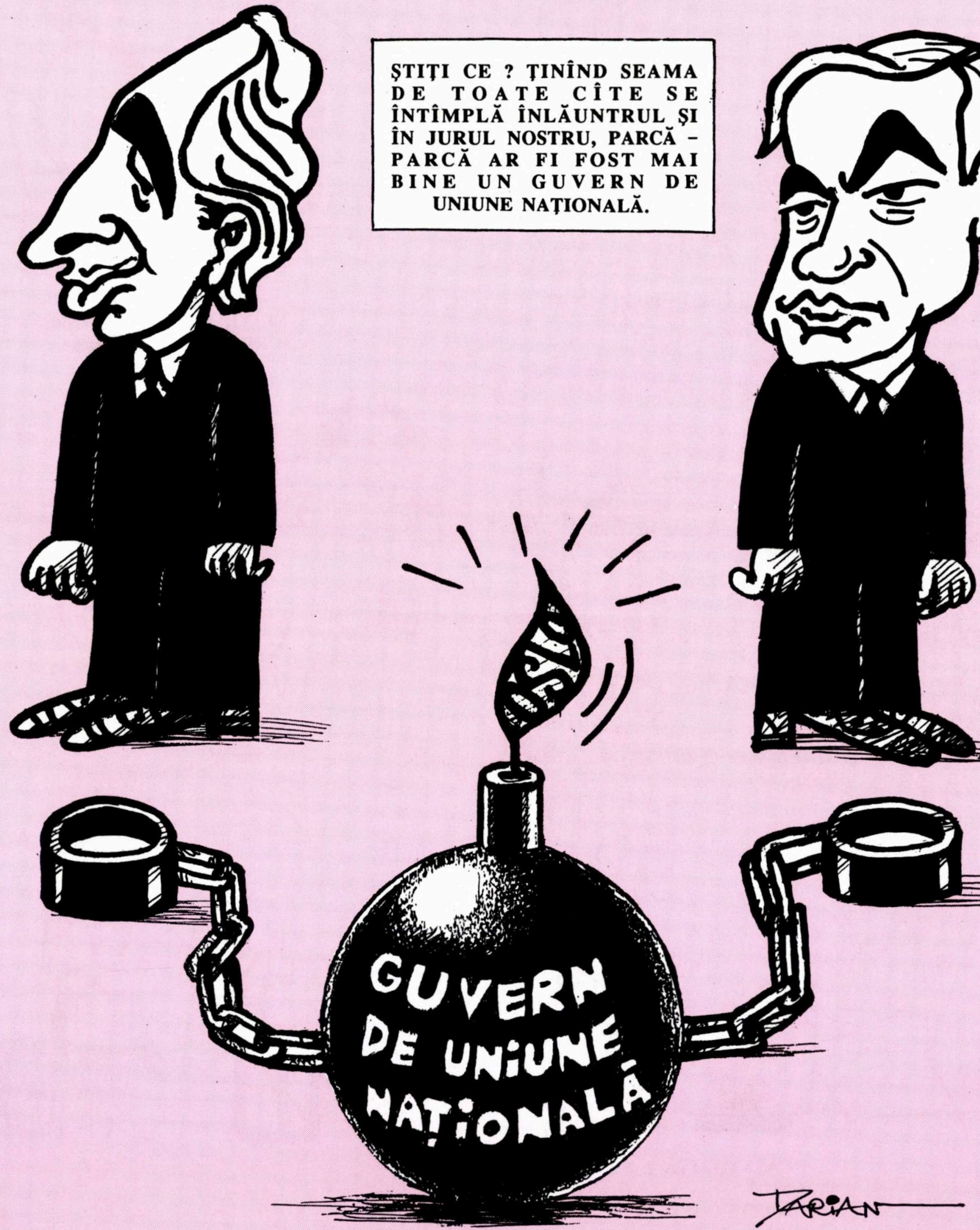
ŞTIŢI CE ? ŢINÎND SEAMA DE TOATE CÎTE SE ÎNTÎMPLĂ ÎNLĂUNTRUL ŞI ÎN JURUL NOSTRU, PARCĂ – PARCĂ AR FI FOST MAI BINE UN GUVERN DE UNIUNE NAŢIONALĂ.
GUVERN DE UNIUNE NAŢIONALĂ
DARIAN

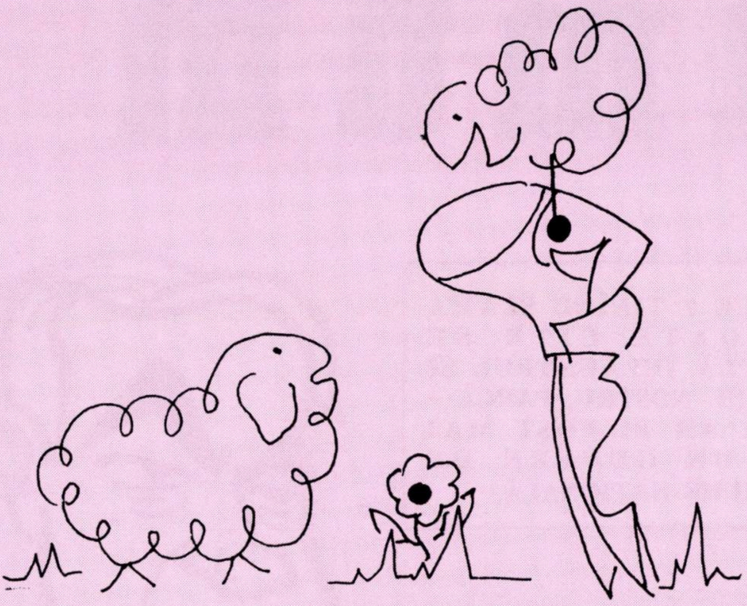

- M-AM RĂTĂCIT
- ȘI EU....

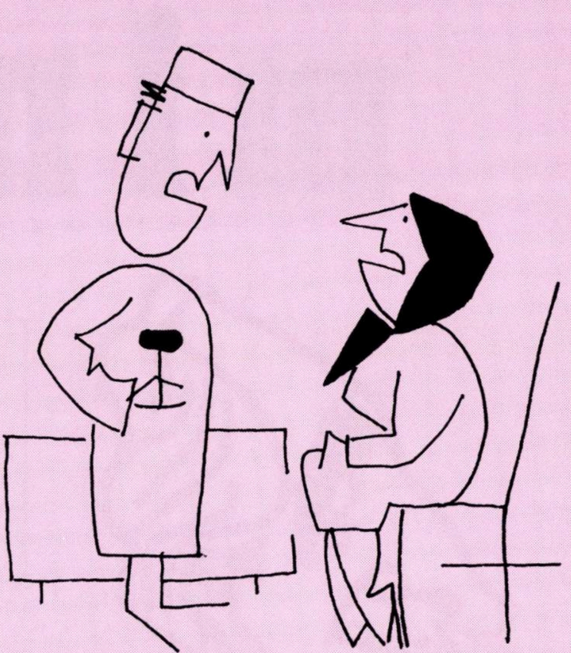

- CÎȚI ANI AVEȚI ?
- NU ȚIPAȚI CĂ NU SÎNT SURDĂ. LABIRINT 108.

◆ LIVADARU ◆

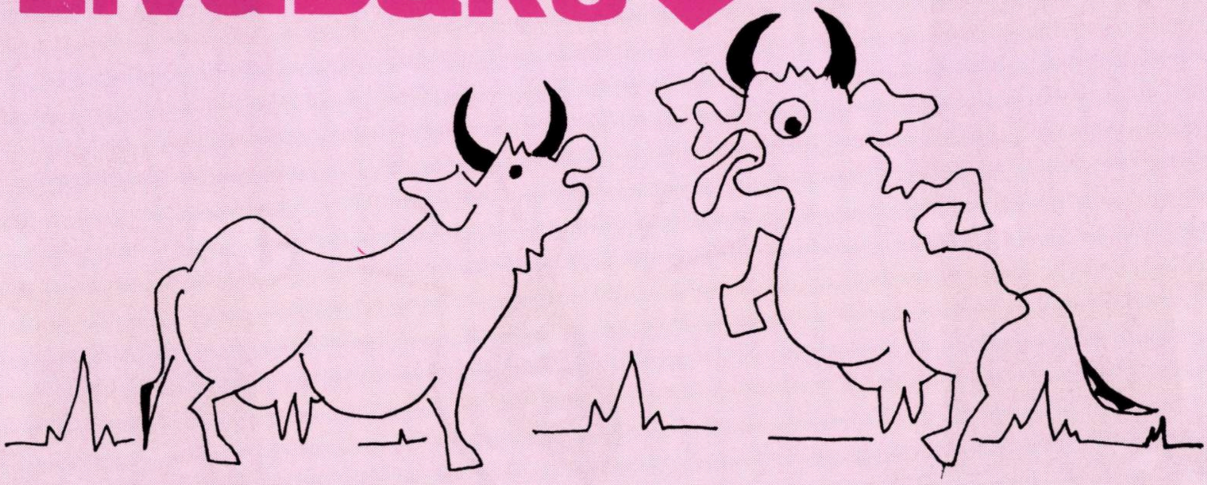

- AI ÎNEBUNIT ?! DU-TE-N... ANGLIA.

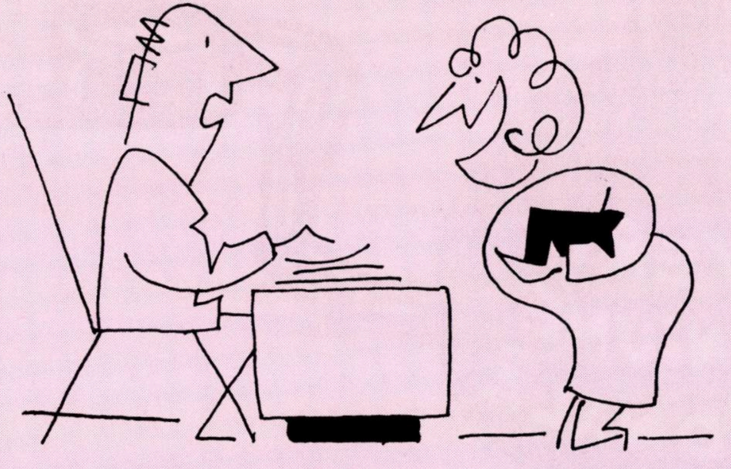

- CĂSĂTORITĂ ?
- NU !
- AVEȚI COPII ?

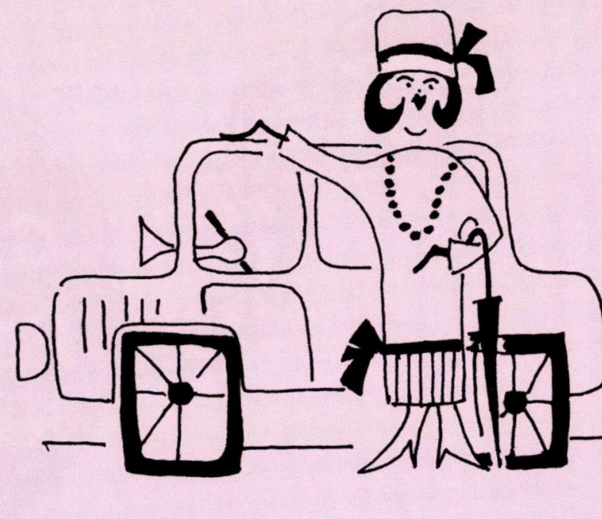

● MINIMUM ● ANUL X ● NR. 112 ● 1996 ● MINIMUM ●

* * *

MINIMUM INTRĂ ÎN VACANŢĂ

FIINDCĂ E VARĂ...

NUMĂRUL NOSTRU VIITOR, VA APARE ÎN SEPTEMBRIE A.C., ÎN ÎNTÎMPINAREA ANULUI CEL NOU!

●

În atenţia abonaţilor: **tradiţia noastră continuă: toate abonamentele îşi prelungesc valabilitatea – automat – cu o lună de zile.**

* * *

Către cititori

Penultimul *madad* a fost acela care-a fost: 1,70%.
Ultimul *madad* a fost, la rîndu-i, acela care-a fost: 1,7%.
Hîrtia s-a scumpit, dintr-un foc, cu 12%.
Toate aceste bucurii (pe care le simţim cu toţii pe spinarea noastră) ne obligă să mărim preţul revistei la 12 shkalim.
Sîntem încredinţaţi că cititorii, cu care sîntem solidari întru oftat, ne-au înţeles.

MINIMUM

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI
(Ceea ce înseamnă 24 iunie)

Nu este oare curios faptul că statele arabe s-au alarmat de venirea la putere a Likudului? De ce? Ce anume s-a întîmplat? Doar pînă acum au afişat o indiferenţă faţă de rezultatul alegerilor din Israel. Egiptenii au spus de nenumărate ori că se vor putea aranja şi cu un guvern al Likudului. Ei au amintit mereu că au obţinut de la Menahem Beghin ceea ce n-au putut obţine de la Golda Meir şi Itzhak Rabin.

Sirienii au mers şi mai departe spunînd că numai cu un guvern likudist vor putea ajunge la un acord, desigur la un acord aşa cum îl vor ei.

Si iată, încă din primele zile ale guvernului Netaniahu statele arabe s-au întrunit la Cairo, într-o conferinţă de urgenţă, susţinînd că procesul de pace este în pericol din cauza programului politic anunţat de Netaniahu.

Explicaţia este, fireşte, simplă: Pînă acum arabii au bravat, s-au bizuit, poate, şi pe presiunile americane, dar acum au înţeles că intenţionează să facă ceea ce spune. Adică un NU cît toate zilele la tot ce a fost pînă acum "proces de pace" şi chiar la îndeplinirea unor obligaţii asumate de guvernul anterior şi aprobate de Kneset.

In momentul de faţă problema nu este, desigur, dacă ţările arabe vor fi satisfăcute de acţiunile echipei lui Netaniahu, ci dacă vor servi intereselor reale ale Statului Israel. Or, în această privinţă există în populaţia noastră mari îndoieli şi chiar o anume îngrijorare.

minimum

Apare lunar
Redacţia şi administraţia:
Str. Zamenhoff nr.13
64373 – Tel Aviv
P.O.B. 11472, Tel Aviv
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443
Fax numai pentru anunţuri
publicitare

Director
Al. Mirodan

Publicitate: 1 inch – 47 şekeli
Carnet: 15 cuvinte – 23 şekeli
Abonamente Israel
6 luni (6 numere): 68 şekeli
1 an (12 numere): 130 şekeli
Preţul include costul expedierii
Străinătate: (1 an – 12 numere)
Europa – 70 dolari; Romània 65 dolari; U.S.A., Canada – 80 dolari; America de Sud, Australia Noua Zeelandă – 95 dolari; Insulele Fidji – 150 dolari.
Expediţia cu avionul.

Prezentarea artistică:
Adar Darian

Difuzarea: ATLAS
Articolele semnate de colaboratorii noştri reprezintă personalitatea şi punctul de vedere al acestora. Se înţelege, aşadar, că redacţia nu împărtăşeşte totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază

Redacţia nu raspunde de conţinutul anunţurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM-PUBLISHERS
LTD.

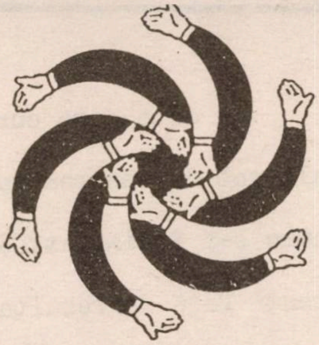

TENDINTE

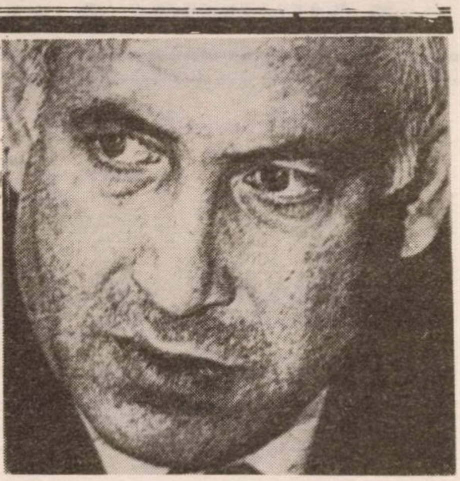

Israel:
Un 1966 pe muchie de cuţit

Momentul politic Israel 1996 s-a aflat, în întregimea lui, şi se află în continuare pe muchie de cuţit.

Alegerile, mai întîi, de la 29 mai, s-au soldat (după o noapte de suspense şi infarct) cu victoria la limită a lui Beniamin Netanyahu, reprezentantul Likudului în cursa pentru funcţia de prim-ministru. Iar ca rezultat al noii (şi stupidei, spun mulţi) legi electorale, am asistat la pulverizarea marilor partide tradiţionale (Maarah – Likud) în alegerile pentru Knesset, şi la ascensiunea vertiginoasă a partidelor mici, inclusiv a două partide recent înfiinţate: Sceransky (aliaua rusă) şi Kahalani (A treia cale). În consecinţă, misiunea primului ministru de a alcătui o majoritate guvernamentală (coaliţia) şi un guvern viabil s-a dovedit a fi un adevărat coşmar.

Cum să împaci cererile absolut contradictorii ale partenerilor de coaliţie ?

Partidele religioase au bătut din picior, pretinzînd mai multe drepturi decît în actualul (şi veşnic discutatul) Status Quo: interzicerea călătoriilor de Shabat, nerecunoaşterea curentelor reformist şi conservativ, etc., etc. Partidul "ruşilor" pretinde, dimpotrivă, mai multe drepturi pentru laici. Cum să împaci apoi pretenţia diferitelor partide de a căpăta (eu îl iau pe-ăsta, ba eu!) unul şi acelaşi minister ? Vezi lupta teribilă dintre Mafdal (PNR) şi Shas pentru portofoliul cultelor. Şi lupta tuturora pentru Ministerul Construcţiilor.... Cum să împaci, pe urmă, pretenţiile "Baronilor" din propriul tau partid, Likudul, la funcţii, în definitiv meritate ?

Scandalul declanşat de Arik Sharon pe această temă rămîne memorabil. Din cauza lui (şi a altora) prezentarea guvernului în Knesset s-a aflat sub semnul întrebării pînă în ultima clipă. N-am spune că acest spectacol ne-a umplut inimile de mîndrie patriotică. Şi nici că ne-a liniştit. Am avut de-aface cu un spectacol semnificativ, nu numai pentru ceea ce a fost, ci şi pentru ceea ce ar putea urma...

Aşadar, la acest început de drum, guvernul, lipsit de o majoritate omogena, traieşte pe muchie de cuţit. Iar Bibi Netanyahu, aşa cum îl înfăţişase Darian zilele trecute într-o caricatură din "Ultima Oră", este condamnat să păşească pe un teren minat din doi în doi metri.

Să sperăm că primul ministru şi colegii săi – perfect conştienţi da marile primejdii ce-i ameninţă, şi-n primul rînd de ofensiva puternică declanşată de OEP şi anumite ţări arabe care şi-au propus să determine doborîrea guvernului,– să sperăm, zic, că vor şti să umble pe acest teren minat cu ochii deschişi. Şi uniţi. Ca pe front.

●

Înainte de alegeri, şeicul Iasin, şeful spiritual al Hamas-ului, a fost convins de-o delegaţie din Gaza, să poruncească adepţilor săi să renunţe la atentate pe cîteva săptămîni.
Cine spunea că şeicul este încăpăţînat ca un catîr ? Cine spunea că-I asin ?

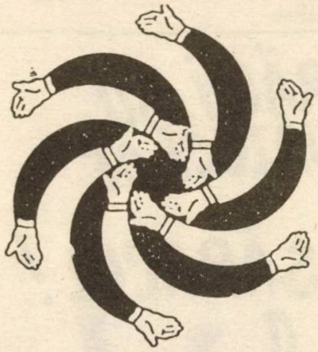

TENDINTE

Israel: Bătălia pentru Ierusalim

Feisal Husseini, responsabil cu problemele Ierusalimului din cadrul Regiei palestiniene, a spus că palestinienii vor prezenta revendicări şi în privinţa Ierusalimului apusean (nu numai în privinţa Ierusalimului de Est).

(După "Ultima Oră", Tel Aviv, 1996)

Israel: Pentru ce anume se roagă Muftiul de la Ierusalim

Muftiul de la Ierusalim, Şeicul Akram Sahri (instalat de către Yasser Arafat) a cerut, în cursul unei rugăciuni la moscheea *Al Aksa*, ca "toţi palestinienii să se ridice cu toată puterea împotriva ocupantului". Prin ocupant se înţelege, între altele, ocupantul Ierusalimului. Acelaşi om al religiei, întrebat de un ziar din Ramallah dacă a recomandat credincioşilor să nu comită atentate împotriva Israelului, a răspuns clar şi categoric: "Nu am făcut niciodată o astfel de recomandare şi nici Autoritatea Palestiniană nu mi-a cerut aşa ceva."

Israel: Să învăţăm limba arabă cîntînd

Dr. Azmi Bashara, deputat al partidului *Hadash*, a fost invitat nu de mult să conferenţieze în faţa studenţilor evrei şi arabi de la Tehnion-ul din Haifa. Începîndu-şi discursul în arabă, el a fost rugat de către organizatori să vorbească în ebraică. Motivul: în vreme ce studentii arabi cunosc ebraica, studenţii evrei nu cunosc araba.

Revoltat, d. Bashara şi-a luat catrafusele şi a părăsit sala exclamînd: evreii n-au decît să înveţe araba.

Israel: Vladimir Hitler

Mania de a-i eticheta pe adversarii politici drept fascişti, nazişti şi aşa mai departe nu este, cum îşi închipuie lumea îndeobşte, o practică de dată recentă.

Cercetînd trecutul mişcării sioniste, întîlneşti asemenea etichetări infamante. Astfel, aşa cum reiese din documente scoase recent la iveală, David Ben Gurion, liderul social-democraţiei (viitorul Partid al Muncii) în anii războiului mondial, şi personalitatea nr.1 a Eretz-Israelului, l-a denumit pe Vladimir Jabotinsky, şeful "revizioniştilor" (din care s-a născut ulterior Likudul)... Vladimir Hitler. Nici mai mult, însă nici mai puţin.

Aşadar, tendinţa de a atribui rivalului însuşiri demonice este veche, adînc înrădăcinată în moravurile ţării. O tendinţă care... tinde să trăiască pînă la 120 şi să înflorească.

Israel (şi tratativele cu Siria) : părerea cuiva care se pricepe în materie

"Sirienii nu-şi respectă cuvîntul dat. Ei sînt vicleni, îţi promit una în faţă, iar pe la spate fac cu totul altceva. Ei au făcut multe promisuni în trecut, dar nu şi-au respectat niciodată angajamentele.

. . . .

În momentul de faţă, Siria nu e destul de puternică nici ca să facă pace, nici ca să pornească un război. Atunci cînd Assad va spune că vrea pace, el va pune nişte condiţii extrem de dure. Assad nu refuză pe faţă ideea de a duce tratative. Dar pune condiţii imposibile; acesta e felul lui de a refuza o propunere. Asta este ceea ce face el astăzi.

Assad nu-şi pregăteşte poporul pentru pace... Dimpotrivă. El sprijină Hizbullaua, pe palestinienii extremişti şi pe toţi inamicii păcii.

. . . .

Sînt surprins că liderii israelieni şi media din Israel îl apără pe Assad, şi îl scuză că nu el dă arme

Ehud Barak (st.) şi Haim Ramon, doi dintre conducătorii Partidului Muncii, doi candidaţi la succesiunea lui Peres şi la şefia partidului.
Aici, cei doi sînt (sau arată) bine dispuşi. Era înainte de alegeri. Şi aşteptau victoria.
Acum, ei nu mai rîd, şi nici măcar nu mai zîmbesc. Acum, la ceasul socotelilor (cine-i vinovat pentru eşec ?) cei doi s-au aruncat unul asupra celuilalt, fără milă, umblînd la beregată.

TENDINTE

şi sprijin organizaţiei Hizbullah, ci iranienii.

Cine răspunde pentru securitatea Libanului şi oferă o umbrelă celor din Hizbullah ? Siria. Siria se foloseşte de Hizbullah ca de un instrument cu care îşi consolidează poziţia în regiune. Nimeni n-ar trebui să-i găsească scuze lui Assad sau Siriei."

(Dintr-un interviu acordat de generalul Michel Aoun, fost prim-ministru al Libanului, silit de armata siriană să părăsească Beirutul în 1993, şi să ceară azil politic în Franţa; din "Jerusalem Post", 1996)

Ce tare ne iubesc ăştia...

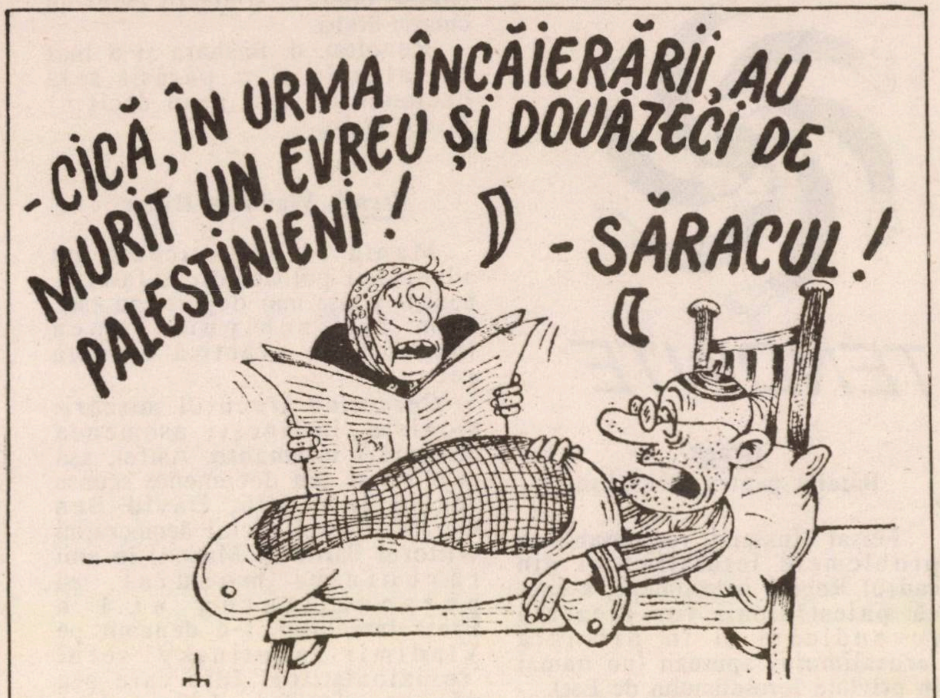
– CICĂ, ÎN URMA ÎNCĂIERĂRII, AU MURIT UN EVREU ŞI DOUĂZECI DE PALESTINIENI!
– SĂRACUL!

Desen (dar şi text...) din săptămînalul "România Mare" (director: C.V.Tudor); Bucureşti, 1996

Gaza (democraţie) : un fotograf al Agenţiei France Presse bătut măr de securitatea palestiniană

"Acuzându-l că a dat o imagine "degradantă" Palestinei prin publicarea fotografiei unui... măgar, un fotograf al AFP a fost bătut măr de securitatea palestiniană, fiind reţinut de aceasta timp de 10 ore într-un centru de interogatorii. În raportul medical, efectuat după eliberarea lui, sunt menţionate contuzii pe spate şi pe piciorul stâng al fotoreporterului, şi el de naţionalitate palestiniană. Acesta a relatat că trei oameni înarmaţi ai serviciului de informaţii palestinian au intrat în sediul AFP din Gaza şi l-au luat cu ei fără să dea nici o explicaţie. În maşina în care a fost urcat cu forţa şi în centrul de interogatorii, el a fost bătut cu lovituri de picior şi cu o curea, dar a fost supus şi unor tratamente de tortură. Agenţii i-au reproşat că a publicat o fotografie care înfăţişează un măgar spălat de copii pe plaja din Gaza. Uniunea Ziariştilor Arabi şi Agenţia France Presse au protestat cu vehemenţă împotriva acestui act."

(Din "România Liberă", Buc. 1996)

N.Red. "Minimum": Asta este o adevărată măgărie!...

Cehoslovacia : Islamul lucrează

Agenţia cehă CTK a anunţat că nu de mult preşedintele Vaclav Havel a fost ameninţat cu moartea. Autorii ameninţării: vechile noastre cunoştinţe din Jihadul Islamic. Motivul: poziţia lui Havel faţă de conflictul din Bosnia. Da. Spre deosebire de capitalele occidentale, preşedintele Cehiei a refuzat să-i condamne în exclusivitate pentru atrocităţi pe sîrbii lui Karadzici, afirmînd că croaţii lui Tudgeman şi, mai cu seamă, musulmanii lui Izetbecovici sînt vinovaţi nu mai puţin de "crime împotriva umanităţii". În plus, fostul dizident de la Praga s-a comportat ca un dizident şi nu s-a declarat de acord cu înfiinţarea unui stat islamic în Europa.

A propos de noul stat cu pricina, s-a aflat nu numai că înarmarea Bosniei musulmane a fost făcută în anii din urmă prin transporturi masive expediate de la Teheran via Zagreb, Croaţia, dar că... americanii erau la curent cu afacerea. Occidentul, cum ştim, instituise un embargo total al comerţului cu armament cu ex-Iugoslavia, dacă controlorii ONU prindeau o mitralieră trimisă sîrbilor de la Moscova făceau urît, o ţară ca România vecină a pierdut miliarde de dolari din pricină că nu mai avea dreptul să vîndă petrol la Belgrad, dar în acelaşi timp, "a închis ochii" la autocamioanele încărcate cu rachete din Iran. Aşa e viaţa, nu? Pentru unii mumă - pentru alţii ciumă.

"America a închis ochii". Asta este expresia care circulă astăzi pe

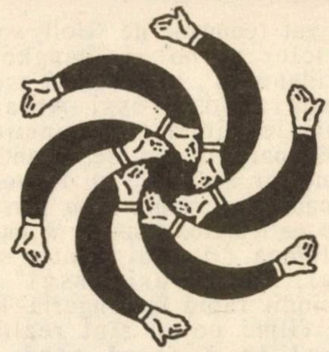

TENDINȚE

pagina întîia a marilor cotidiene din Statele Unite. "SUA - scrie *Washington Post* - aveau cunoștință de majoritatea acestor livrări, dar "au închis ochii" în ciuda faptului că-și exprimaseră sprijinul total în favoarea embargoului". Iar omul însărcinat cu închiderea ochilor a fost ambasadorul american la Zagreb, d. Peter Galbraith.

Galbraith:
sîntem principiali (daaa!) dar mai închidem ochii...

Acum, scandalul a izbucnit. Camera Reprezentanților de la Washington, dominată de republicani, a deschis o anchetă.

Pînă una alta, s-a descoperit că (în ciuda acordurilor solemne de la Dayton, ce prevăd, între altele, plecarea tuturor forțelor străine din Bosnia) serviciile iraniene de spionaj continuă să lucreze, bine mersi, la Sarajevo. Tot pînă una alta s-a descoperit (chiar *New York Times*-ul a dat faptul la iveală) că Iranul și Croația au semnat un pact de cooperare militară anti-sîrbă. Uitasem. Pentru ducerea la bun sfîrșit a anchetei, legislatorii de la Capitol au aprobat un buget de un milion de dolari. Dacă senatorii mai pun la bătaie un milion, eu zic că se vor descoperi și alte matrapazlîcuri politice legate de construirea, pe sînge european, a primului stat islamic de pe bătrînul (și se pare sclerozatul) continent.

Lumea : o nouă Axă ?

...da, așa s-ar părea. Rusia, nemulțumită de intențiile NATO de a îngloba, încet-încet, și țările din Europa de Răsărit (Polonia, Cehia, Ungaria, România ș.a.), încearcă să contracareze lovitura, punînd pe picioare o alianță anti-occidentală.

Aceasta este părerea lui Vladimir Meciar, primul ministru al Slovaciei. Fost boxer la tinerețea lui, Meciar a lovit cu putere (uppercut) în plexul lumii politice apusene, afirmînd că dacă NATO nu se "cumințește", s-ar putea ivi peste noapte "o axă Moscova - Beijing - țările arabe".

Germania - Cehia : foc la orizont : IARAȘI ?

Primul ministru ceh, Vaclav Klaus, și-a exprimat indignarea față de afirmațiile făcute de ministrul german al finanțelor, Theo Waigel, cu prilejul celui de al 47-lea congres al germanilor sudeți, ce a avut loc zilele trecute la Nürnberg. Astfel, ministrul german a cerut Pragăi "*să recunoască crimele*" comise de cehi împotriva germanilor și "*să spună pe nume evenimentelor care au avut loc în urmă cu 50 de ani: nu evacuare, nu respingere și nici transfer, ci expulzare*". Este vorba de o minoritate de limbă germană, sudeții, stabiliți pe un teritoriu ce a fost anexat în perioada 1939-1945, cu încuviințarea lor, celui de-al III-lea Reich. După război, în 1945, Cehoslovacia i-a expulzat aproape pe toți (circa trei milioane de persoane). În momentul de față, Praga și Bonnul negociază elaborarea unei declarații comune privind trecutul, dar negocierile s-au blocat în ianuarie.

"*Nu sunt nici gata, nici dispus să aud asemenea afirmații venind din partea unui important reprezentant al guvernului german*", a declarat premierul ceh, coniderând afirmațiile lui Waigel drept "*deplasate și nepotrivite*". După părerea sa, "*partea germană ar trebui să vorbească despre această problemă cu discreție*".

(Dintr-un articol de Cristiana Terenche, în "România Liberă", Buc. 1996)

N.Red. ...Asta-i și părerea noastră. Potolește-te, domnu' Waigel. Altfel vezi că te omoară ziarele lui Havel cu zece reportaje pe săptămînă despre cum au cotropit hitleriștii Praga și cam ce s-a petrecut la Lidice. Nu-i o parnusă pentru un neamț.

Germania: S-a strîns șurubul la imigrație

Germania post-belică a fost ani și decenii de-arîndul una din cele mai îngăduitoare și generoase țări la capitolul imigrație și azil politic. Mai întîi, din motive economice: decimată (peste zece milioane de bărbați au pierit în război) și cu orașele distruse, țara avea nevoie de brațe de muncă. Apoi, din dorința de a dovedi că, în opoziție cu nazismul, noua Germanie este xenofilă și tolerantă.

Dar toate au un sfîrșit. Perioada aceasta ("iepoca de aur" pentru cetățenii din Estul Europei și din lumea musulmană) s-a încheiat. Populația germană și-a refăcut rîndurile, orașele nu mai sînt distruse (dimpotrivă, prospere) și, în plus, a apărut șomajul. Mai bine de 10% dintre germani sînt în căutare de lucru. Iar economiștii nu prevăd nimic bun pentru 1997-8. Dimpotrivă.

Drept care, după dezbateri îndelungate și dramatice care au durat 3 ani, Curtea Constituțională de la Bonn a aprobat măsura adoptată de Parlament (Bundestag) de a limita (la maximum) dreptul de azil. Oricum, autoritățile n-au stat cu

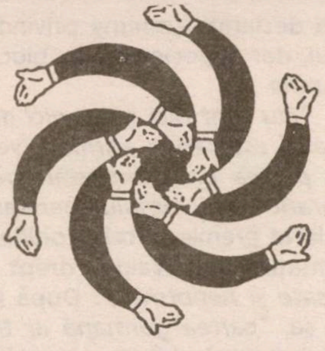

TENDINȚE

mîinile în sîn în așteptarea hotărîrii "Bagatz"-ului nemțesc. Prin înăsprirea pazei la frontiere și prin respingerea pe capete a cererilor de azil "economic", ele au reușit să descurajeze pe amatorii de viză. În 1992 ceruseră azil în Germania 438.000 de persoane; în 1995, numai 128.000...

Anglia:

Leul britanic și vaca nebună

"Primul ministru se hotărăște, însfîrșit, să declare război". *(Daily Mail, Londra)*

"Sîntem în plină confruntare cu întreaga Europă. Aceasta s-a mai întîmplat și în trecut și am ieșit învingători. Dacă țara va avea o conducere fermă, vom izbîndi și de data aceasta". *(Daily Express, Londra)*

"Bădăranii de la Berlin, sclifosiții de la Köln și jigodiile de la München" *(Sun, Londra)*

"Austriecii sînt niște perverși care sînt îmbrăcați în pantaloni scurți de piele și își dau unul altuia palme peste cur" *(Sun, Londra)*

"Olandezii, belgienii, luxemburghezii, acești paraziți nerușinați au decis că este în interesul lor să lingă cizma nemțească, așa cum au făcut și altădată" *(Daily Star, Londra)*

În ce an au apărut cuvintele suspomenite în presa engleză ? În 1940, în 1941 ? Nu. Nu vă grăbiți... Vorbele cu pricina au apărut acum, în anul de grație 1996 și oglindesc furia britanicilor, inclusiv a premierului John Major față de boicotul pe care Comunitatea Europeană (motorizată, așa cum s-a înțeles din citatele din presa londoneză, de Germania) l-a aplicat importurilor de carne de vacă engleză (vaca nebună!). Deslănțuirea leului britanic nu s-a limitat la niște fraze de gazetă, cu iz de pamflet. Englezii au răspuns boicotului printr-un contra-boicot, punînd veto la toate deciziile politice, economice și de altă natură ale Comunității Europene. Amintim că deciziile în cauză pot fi luate numai cu acordul tuturor țărilor-membre. Urmarea: Comunitatea Europeană, marea speranță a bătrînului și mult chinuitului de războaie continent, scîrțîie din încheieturi. Iar observatorii de pe alte continente (nu dau nume...) au prilejul să mediteze pe marginea solidității marilor acorduri internaționale, inclusiv a acelor ce păreau beton-armat...

Budapesta:

Capitala porno a Europei

La șase ani dupa prăbușirea comunismului, Budapesta și-a cîștigat renumele de "Hollywoodul filmelor porno" și "Bangkok-ul Occidentului", comentează agenția Associated Press. Atracția capitalei ungare o constituie, după toate aparențele, abundența "femeilor atractive și doritoare", precum și existența unor persoane bine calificate, dispuse să lucreze în lumea filmului pentru sume mici. "Sex-businessul" s-a răspîndit rapid în Ungaria. Peste 100 filme porno sînt realizate anual în această țară, iar sex-turismul și prostituția au devenit parte integrantă din peisajul și economia Budapestei. Cicciolina, faimoasa actriță porno ungară, s-a retras din lumea filmului dar tradiția ei continuă: la numai 23 de ani, Anita Rinaldi (născută Skultety) este una din cele mai cunoscute actrițe porno din Europa.

(Din "România Liberă", Buc. 1996)

Tradiționala ospitalitate a poporului frate maghiar

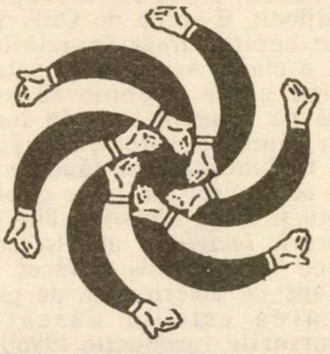

TENDINTE

Rusia:
Alegerile şi The Economist sau Azi aici, mîine-n Focşani

Spre deosebire de *Minimum*, o publicaţie neserioasă, care n-are nimic sfînt, londonezul "The Economist" este un săptămînal grav, respectabil, hiper-informat, cu computere şi treizeci de corespondenţi peste hotare. Opiniile sale sînt considerate ca nişte diagnostice politico-economice de mîna-ntîia... "Dacă zice «The Economist», aşa e". Spre deosebire însă de *Minimum* care-o ţine pe-a lui, fără a se lua după bătaia vîntului (ca, de pildă, convingerea rostită înainte de Oslo şi în timpul lui Oslo şi după Oslo cum că OEP-ul a urmărit şi urmăreşte în continuare distrugerea Israelului, nu altceva), venerabila publicaţie britanică îşi modifică părerile fundamentale fără a clipi, o dată la şase luni sau - maximum - un an. Cele două coperţi ale revistei (foto) ni-l înfăţişează pe Boris Ielţin. Pe prima copertă (anul trecut) judecata redacţiei este implacabilă: "(acesta este) omul cel rău pentru Rusia". Pe-a doua, din 1996, citim "(Ielţin) este singurul om pentru Rusia". Aşadar, de la ferească sfîntul să mai fie ales Ielţin preşedinte, la Ielţin - singura soluţie pentru salvarea Rusiei. Şi între cele două numere ale revistei n-a trecut decît un revelion....

Acestea fiind zise (şi înţelegîndu-se, desigur, că dorisem să arătăm cititorului cum se manevrează opiniile prin occident...), să vedem cum stau lucrurile cu alegerile din Rusia. Aşa cum era de aşteptat, nici unul dintre pretendenţii la titlu n-a obţinut majoritatea (50%+1) din primul tur. Ielţin: cca. 37%, Ziuganov, liderul comunist, cca. 34%. Cei doi se vor întîlni în turul doi, la începutul lui Iulie.

De remarcat excelenta performanţă a generalului (în rezervă) Alexandru Lebed: 15%, om al "legii şi ordinei", simbol al şefului cu pumn de fier, capabil să zdrobească haosul din marea ţară. Întrebarea era: cu cine vor vota alegătorii lui Lebed ? Răspunsul a sosit repede: cu Ielţin. Preşedintele l-a invitat pe Lebed la Kremlin, oferindu-i un post important în viitorul guvern. Se pare că Ielţin a învăţat ceva, în materie de politică, de la ai noştri...

Acum, ţinîndu-şi răsuflarea, cancelariile diplomatice din toată lumea aşteaptă să vadă dacă alegătorii lui Lebed, care nu constituie o masă omogenă (ci divizată în fel de fel de curente) vor respecta cuvîntul de ordine al generalului.

Dar "experţii" nu se mai grăbesc să dea pronosticuri sigure. De cînd cu surpriza din Israel, respectivii au învăţat să-şi pună lacăt gurii.

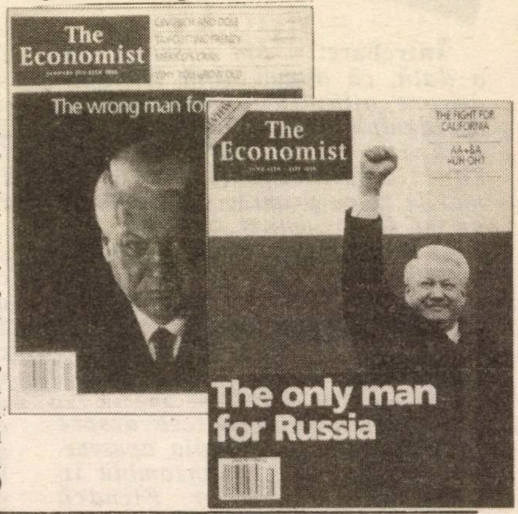

Dr. Yiad Sarraj, preşedintele Comisiei pentru respectarea drepturilor omului din Gaza, a fost arestat de poliţia palestiniană şi ţinut cîteva săptămîni la puşcărie, drept pedeapsă pentru că omul spusese adevărul despre condiţiile îngrozitoare din închisorile de sub conducerea OEP-ului.
Un adevărat Yiad.

Străduindu-se să atragă clientela japoneză, hotelul Hilton din Tel Aviv oferă acesteia fel de fel de avantaje: un bar ca pe Ginza din Tokyo, kimonouri în odaie, funcţionari care vorbesc japoneză la recepţie. Sperăm că reciproca va fi valabilă şi că Hilton-ul din Tokyo va oferi turiştilor de la noi prosoape, scrumiere şi cîte-un robinet de baie pentru acasă.

Prof. Steve Flaut, de la Universitatea din Haifa, s-a trezit luna trecută cu un plus de cca.... 9 milioane de shkalim în contul său de la Bancă. O clipă, omul -năucit - a visat că i-o fi trimis careva o moştenire din America.

A doua zi, un telefon de la Bancă l-a readus pe pămînt: fusese o greşală de computer.

Acum d. Flaut fluieră a pagubă.

Ministrul libanez de externe, d. Michel Mohr, a jurat - replicînd la toate cîte se spun prin mass-media despre transformarea Libanului într-o colonie a Siriei - că ţara sa este liberă, independentă şi suverană.
Să Mohri tu ?

Aflăm cu întîrziere că Ihie Ihie, aflat la închisoare din anul 1962 pe motiv că a refuzat să acorde soţiei sale divorţul, împiedicînd-o astfel de a-şi reface viaţa, a murit în celulă.
Să nu-i fie ţărîna uşoară! Ihie blestemat!

Întristată profund că nu mai are şanse să rămînă ministru Ora Namir a demisionat din trecutul guvern, renunţînd la politică şi hotărînd să intre în diplomaţie: Ambasador la Beijing.

Ora închiderii, doamnă Namir !

Subiectul "vaca nebună" furnizează zilnic material de senzaţie pentru prima pagină a ziarelor occidentale. În acelaşi timp sînt sub tipar vreo trei cărţi pe tema respectivă, iar Hollywood-ul pregăteşte un film de mare montare.
O vacă bună de muls.

Punctul pe i

Întrebare: – *Am observat, nu o dată, că atunci cînd discutaţi despre atitudinea mass-mediei occidentale faţă de tragedia din Bosnia, ca şi faţă de alte conflicte, insinuaţi ironic că marile ziare primesc ordine de la un «C.C». (Comitet Central, nu-i aşa) atotputernic. Eu unul, nu am citit nicăieri că ar exista un asemenea C.C. sau asemenea C.C.-uri în lumea liberă..."*

(Ing. Fredy Horovitz, Ghivataim)

"...Menţineţi însă teza despre organele de mass-media apusene, părtinitoare (?) în ansamblu în defavoarea sîrbilor. Fiindcă partea croată ar fi stăpînită de Germania şi Vatican, partea bosniacă de petrodolarii ţărilor arabe (deşi singurul sprijin real pentru bosniacii musulmani a venit din Iran şi Turcia).

Dar se pune întrebarea: de unde – mă rog «linia» (ceva în genul liniei politice a C.C. al P.C.R.) pentru ziare, radio şi televiziune din întreaga lume? Ideea impunerii unei asemenea «linii» este – evident – absurdă."

(Gh. Kovacs-Eichner, Tivon)

Răspuns: – Nu există un C.C. aşa cum îl ştiam noi, de pe vremuri, care să dea telefon la *Scînteia*, pe la 3 noaptea, cerînd responsabilului de servici să scoată din pagini reportajul cutare (nu-i pe linie) sau să schimbe propoziţiunea "convorbirea dintre tov. N. Ceauşescu şi L. Brejnev s-a desfăşurat într-o atmosferă caldă, prietenească" în "convorbirea etc., etc. s-a desfăşurat într-o atmosferă sinceră, deschisă", de unde tot omul iniţiat în misterul formulărilor de-acest fel pricepea că cei doi lideri s-au certat la cuţite. În Occident există C.C.-uri rafinate, invizibile. Marile ziare, staţiile de radio şi televiziune sînt libere şi independente, dar patronii respectivi au interesele lor (că sînt şi ei oameni, n-or fi cîini). Ei nu sînt obligaţi, ca în dictaturi, să ţină seama de indicaţiile preţioase de sus. Nimeni nu-i dă afară din slujbă, nimeni nu-i dă afară din casă, nimeni nu le ia paşaportul. Duba neagră nu vine noaptea să-i ridice "la o anchetă scurtă". Dar Puterea are şi alte mijloace de a convinge marile conştiinţe din fruntea *mediei* să stea în banca lor. Cuvîntul Bancă nu l-am folosit aici la întîmplare. Aşa s-au petrecut (şi se mai petrec şi astăzi) lucrurile în cazul Bosniei. Linia *politică* a Occidentului era clară ca-ntr-un film Western: sîrbii sînt oamenii răi, musulmanii bosnieci sînt oamenii buni. În consecinţă presa şi televiziunea transmiteau de cinci ori pe zi ştiri şi imagini menite să sprijine această teză. Sîrbii organizau lagăre de concentrare, torturau fără milă şi masacrau sate întregi, în timp ce musulmanii erau victimele lipsite de apărare. Cu timpul însă, lumea a aflat că nu e chiar aşa. Sîrbii lui Karadzici aveau păcatele lor, dar lista masacrelor săvîrşite de musulmanii lui Itzebecovici, omul Teheranului, cuprindea şi ea vreo trei pagini bătute la maşină.

C.C.-urile lucrează bine, nimic de zis, dar întrucît Franţa şi Statele Unite, Anglia şi Italia sînt nişte democraţii, puterea invizibilelor organe este (slavă Domnului!) limitată. * Hai să trecem acuma la un caz care ne priveşte pe noi, direct şi nemijlocit. E vorba de OEP. Şi la acest capitol, *linia* invizibilului C.C. e clară: Arafat este persona foarte grata, trebuie să avem grijă de "imaginea sa în lume", toate faptele şi vorbele sale *juste* vor fi subliniate şi lăudate aşa cum se cuvine, iar peste celelalte (fapte şi spuse neconvenabile care contrazic *imaginea)* mai trecem şi noi cu vederea. Zis şi făcut. Aşa se face că americanul, de pildă, nu prea este la curent cu discursurile (producţie 1996!) lui Arafat, unde vine vorba despre inginerul Ayash, martirul nostru, sau despre eliberarea, cu orice preţ (inclusiv lupta armată) a Ierusalimului.

Intrigaţi de felul cum lucrează «C.C.»-ul din *State* şi mirosind că aici e vorba de ceva *necasher*, doi evrei deştepţi, Morton Klein şi Michael Goldblatt (preşedintele şi respectiv vicepreşedintele "Organizaţiei sioniste din America") au hotărît să facă o experienţă. Ei şi-au spus: ia să vedem noi cum au oglindit ziarele de aici vizita din primăvară a lui Arafat la Washington. Au cerut secretarei să le aducă toate gazetele la zi, s-au închis în birou, au telefonat nevestelor că azi nu venim la masă, au comandat o pizză şi cafea şi s-au pus să cerceteze ziarele. "Eu le iau pe-astea, tu le iei pe-alea". La sfîrşit, după o zi şi-o noapte de tăiat cu foarfeca, amîndoi au rostit într-un glas: Aha, carevasăzică d-ăştia-mi eşti, domnule C.C.. Pe urmă au dictat textul de mai jos, trimiţîndu-l la "Jerusalem Post" (extrase):

"V-aţi întrebat vreodată de cîte ori a reuşit Senatul Statelor Unite să voteze cu 99 de voturi "pentru" şi 0 (zero) "contra" în favoarea unei rezoluţii privind un lider străin, exact în ziua sosirii sale ? Nu foarte des, în orice caz. Aşa că, atunci cînd se întîmplă, ar trebui să ne aşteptăm la mari şi numeroase comentarii la nivelul mediei.

Dar cînd Senatul american a votat cu 99-0 cererea către Yasser Arafat (introdusă pe ordinea de zi la iniţiativa Senatorului de New York – Alfonso D'Amato) de a-l extrăda pe Abu Abbas (autorul moral al deturnării vasului Achille Lauro în 1985), în aceeaşi zi în care Arafat a ajuns la Washington, cotidienele au ignorat acest lucru.

Claudia Schiffer:
Mai taci naibii din gură, domnu' Pix şi nu te mai lega de C.C.-uri. Ai familie !

Statele Unite, Italia şi Jugoslavia îl vînau de mult; ba chiar primele oferiseră şi un premiu de 250.000 dolari pentru orice informaţie susceptibilă de a duce la capturarea lui.

Aşa că, atunci cînd Abbas a ajuns la Gaza pentru a participa la Consiliul Naţional Palestinian, s-ar fi putut crede că s-a ivit, înfine, prilejul mult aşteptat.

Rezoluţia adoptată de Senat cu 99 de voturi "pentru" şi zero "contra", cuprindea o solidă documentaţie reamintind faptele întîmplate şi era specific intitulată: "În vederea vizitei lui Arafat la Camera Ovală" (după cum a notat agenţia de ştiri Reuter). Ea ar fi trebuit să constituie capete de afiş. În fapt, n-a constituit aproape nimic la nivelul presei americane.

Din 25 de ziare cotidiene analizate de Organizaţia Sionistă din America, 21 au ignorat cu desăvîrşire toată povestea. Nici New York Times *n-a menţionat-o, ca şi, dealtminteri,* Washington Post, Los Angeles Times, Philadelphia Inquirer, Miami Herald, Baltimore Sun, St. Louis Post-Dispatch, Detroit Free Press, *ca să numim doar cîteva dintre ele. Unul din puţinele care au amintit totuşi ceva, a fost* Boston Globe *- dar numai un singur paragraf la sfîrşitul coloanei de "Scurte ştiri" de la pag.14.*

La 2 mai, Barry Schweid de la Associated Press scrie despre întîlnirea lui Arafat cu Clubul Presei Naţionale:

« *Întrebat dacă PLO-ul a renunţat la ideea de a pune stăpînire pe toată Palestina, Arafat răspunse, subit furios:* "Asta este o întrebare incorectă". *Şi refuză să răspundă.* »

Şi iarăşi, din 20 de cotidiene majore, deşi au publicat reportaje despre această apariţie a lui Arafat la Clubul Naţional al Presei, 14 au trecut sub totală tăcere dialogul privind distrugerea Israelului. Majoritatea acestor 14 şi-au avut corespondenţii acolo, martori oculari la spusele lui Arafat. Steven Erlanger de la "New York Times", «ziarul recordurilor», era acolo dar n-a pomenit despre acest schimb de cuvinte, deşi a găsit cu cale să amintească propunerea lui Arafat pentru crearea unui "grup de lucru" U.S.A.-O.E.P.; acelaşi lucru pentru Martin Kasindorf de la "Newsday" şi Lee Michael Katz de la "U.S.A. Today" (care a declarat că - în ochii Washington-ului - Arafat a fost de data aceasta mai amabil şi mai gentil); la fel şi Peter Slevin de la Night-Rider News Service, ale cărui afirmaţii au apărut în majoritatea cotidienelor, inclusiv "Philadelphia Inquirer" şi "Miami Herald".

Thomas Lippman, de la "Washington Post" a scris că preşedintele PLO-ului «este foarte schimbat faţă de vechea sa imagine de mîndru terorist conducînd ani la rînd lupta palestiniană pentru distrugerea Israelului», dar n-a găsit de cuviinţă să amintească şi de refuzul lui Arafat de a desminţi că se află în continuare în fruntea acestei lupte.

La fel de ciudată a apărut şi dezinformarea sadea a lui Robin Wright şi John Broder, ambii corespondenţi de la Washington pentru ziarul "Los Angeles Times": nu numai că au omis relatarea nefericitului schimb de cuvinte, dar au lăudat «maturitatea de figură publică» a lui Arafat şi au insistat că răspunsurile lui prompte şi atotcuprinzătoare au stîrnit numeroase aplauze şi rîsete. De ce s-or fi abţinut ei oare de la menţionarea unicei chestiuni la care Arafat a refuzat să răspundă ?

Unele ziare mai mici: "Atlanta Journal" şi "New Orleans Times-Picayune" au scris despre acest schimb de cuvinte, precum şi alte trei ziare ce-şi au proprii corespondenţi la Clubul Presei: Debora Orin pentru "New York Post", care şi-a început articolul cu respectiva controversă, Warren Strobel şi Paige Bowers de la "Washington Times"; deasemeni William Neikirk de la "Chicago Tribune", dar a citat-o mai pe la coadă".

* Şi fiindcă tot vorbeam de Arafat şi Israel, hai să ne-ocupăm niţel de activitatea C.C.-ului invizibil în şi după campania electorală.

Linia era limpede, ca o Rezoluţie la Congresul al XIV-lea: Shimon Peres este omul bun (the good guy), Bibi Netaniahu - omul rău (the bad guy). Prin urmare, secţia organizatorică şi, fireşte, cea de propagandă au primit sarcina (răspundeţi cu capul!) să iasă cine trebuie. Nu am la îndemînă gazetele Occidentului din aprilie-mai (poate le au d-nii Morton Klein şi Michael Goldblatt mai sus-pomeniţi), dar era vizibil, numai din frunzărirea unor tipărituri majore şi dintr-o plimbare cu remote-control-ul pe canalele televiziunii, că băieţii se străduiau să-şi îndeplinească misiunea la timp şi în bune condiţiuni. Peres (plus, se înţelege, Partidul Muncii) însemna pace, Bibi (plus Likudul) însemna război. Peres era speranţa într-un viitor fericit, Bibi era un Bau-Bau cu care trebuiau înspăimîntaţi copiii înainte de votul de la 29 mai. Simţind că regimentele de infanterie ale *mass-mediei* nu sînt suficiente (şi avînd probabil informaţii cum că sondajele care-l dădeau cîştigător sigur, fără probleme, pe d. Peres, nu corespundeau cu sondajele *secrete)* C.C.-ul a hotărît să pună la bătaie artileria grea. Preşedintele Clinton l-a invitat, în toiul campaniei, pe dl. Peres la Washington, făcîndu-i o primire regească şi arătînd cetăţeanului israelian, dacă mai era nevoie, încotro merg simpatiile D-sale. Iniţiativa a constituit o gafă pe plan diplomatic. Într-o situaţie asemănătoare, anul trecut, preşedintele Franţei, Jacques Chirac şi-a anulat o întîlnire oarecare, de jumătate de oră la

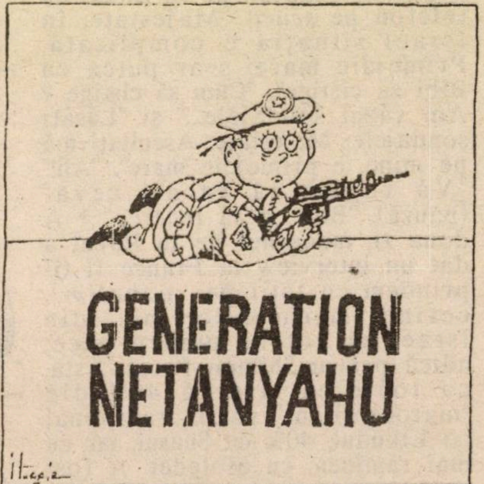

Un ziar din Bordeaux, Franţa: Sud-Ouest Dimanche. Şi un desen din care înţelegem că indicaţiile C.C.-ului au ajuns pînă în marea capitală a vinurilor. Şi au fost transpuse în fapt.

O.N.U. cu preşedintele Algeriei, care se afla la cîteva săptămîni înainte de alegeri. Ziarele de la Alger, ca şi cîteva gazete pariziene făcuseră scandal, susţinînd că întîlnindu-se cu omologul său de la Alger acum, Chirac s-ar amesteca în campania electorală din sîngeroasa ţară nord-africană. Că Washington-ul a făcut ce-a făcut, nu e de mirare. Am mai spus-o: americanii sînt un popor minunat, ai de învăţat multe de la ei, dar în materie de intuiţie diplomatică sînt o catastrofă. Ei n-au înţeles un lucru de psihologie elementară şi anume că intervenţiile din afară în asemenea cazuri au, ca să folosesc şi eu o formulă la modă, un efect contra-productiv. Eu deschid televizorul, aud sfaturile părinteşti din depărtări, pe urmă spun: "uite ce e, domnule preşedinte, am toată stima şi consideraţia pentru dumneata (fără nici un fel de ironie) dar ştii ce ?... te rog respectuos să nu mă-nveţi pe mine cum să votez la alegeri în ţara mea, O.K. ?" Mai curios este că în această bătălie dusă la scară mondială s-a aruncat şi regele Marocului. Hassan al II-lea e un om uns cu toate alifiile musulmane şi franţuzeşti, relaţiile sale cu Israelul au fost mereu bune, şi nu de azi - de ieri (a fost amic şi cu Moshe Dayan, şi cu Beghin, şi cu Rabin, şi cu Peres). El ştie, ca puţini, să se poarte la capitolul politică internaţională. Ce i-o fi venit să intre-n foc ? Bănuiesc că a primit, noaptea pe la două, un telefon pe *scurt*, "Majestate, în Israel situaţia e complicată. Primejdie mare: s-ar putea ca Bibi să cîştige". "Cum să cîştige ? Am văzut sondajele..." şi "Lăsaţi sondajele, Majestate. Ascultaţi-mă pe mine, e primejdie mare". "Ah!" "Vă rugăm să faceţi ceva" (pauză). "Bine, o să încerc..." * A doua zi, monarhul de la Rabat a dat un interview la France II (îl prindem cu toţii pe *cabelim)*, cerînd "marocanilor mei" din Israel să voteze pentru pace, adică pentru Shimon Peres. Asta, cu toate că ştia că 40% din "marocanii lui" votau tradiţional cu Likudul, 40% cu Shasul, iar ce mai rămînea, cu Moledet. A fost un *amestec* de necrezut în afacerile interne ale... Era ca şi cum preşedintele Ion Iliescu ar fi trimis un mesaj "românilor lui" (cei 400.000), direct sau prin H.O.R. (str. Alexandru Ianai 3, Tel Aviv), cerîndu-le să voteze pentru un candidat sau pentru altul, pentru Avoda, Likud , Calea a treia sau Partidul celor loviti de Bănci. Dar nu numai că Iliescu n-a făcut aşa ceva, dar nici măcar nu i-a trecut prin cap ideea. Iar dacă, prin absurd, un cineva de la Cotroceni, consilier prezidenţial de taină, i-ar fi şoptit la ureche: domnule Preşedinte... ne-a rugat... hm... să..., Iliescu l-ar fi repezit pe loc: "fugi mă, de-aici, ce, ai căpiat ?"

* Reacţia C.C.-ului la rezultatul alegerilor a fost şi ea tipică pentru asemenea organe. Şefii, mai întîi surîzători la anunţarea primelor rezultate (10 seara, ora Israelului) au devenit neliniştiţi pe la 2 şi deadreptul furioşi disdedimineaţă. Era starea de spirit întîlnită *sus*, în comitetele executive, la aflarea faptului că, în ciuda indicaţiilor ferme, recolta de porumb pe anul în curs n-a fost culeasă, prăpădindu-se pe cîmp. Sau că planul la export pe semestrul II a fost realizat numai în proporţie de 38%. Titlurile gazetelor americane aveau, mai toate, un aer de doliu. Aveai senzaţia că a sărit în aer Capitoliul, că rachetele lui Saddam au început să cadă la Los Angeles, în Beverly Hills, că dolarul s-a prăbuşit, valorînd jumătate de franc francez la Paris şi cincizeci de agorot la Tel Aviv, că uraganul Lili se apropie de coastele Floridei, măturînd totul în cale sau - mai rău - că, aşa cum reiese dintr-o anchetă strict secretă, dată acum la iveală, reţeaua de Mc Donald's a vîndut în ultimii zece ani, pe întreg teritoriul Statelor Unite, hamburgeri din carne de vacă nebună.... * O altă reacţie tipică am întîlnit-o aici pe programul II al televiziunii la dl. Jean Friedman. Acesta e un milionar francez (mare acţionar la firma l'Oréal şi proprietar de reţele radio-Tv), făcînd naveta Paris-Savion (unde posedă o superbă vilă, cu piscină). Lumea a auzit de el mai multe anul trecut în noiembrie. Friedman fusese acela care a iniţiat şi finanţat (sau mai elegant spus, sponsorizat) marele miting din piaţa Primăriei Tel Aviv, îndemnîndu-l pe Itzhak Rabin să facă "o baie de mulţime" şi aruncîndu-l în groapa cu lei.

Imediat după alegeri la TV, d-sa a reacţionat aşa cum reacţionează C.C.-urile la eşecuri: adică, a căutat (şi a găsit) un vinovat. D-sa, incapabil probabil să înţeleagă că la noi, ca şi-n Franţa, poporul votează cum îl taie capul, l-a "demascat" pe Haim Ramon, unul din şefii campaniei electorale a Maarahului, făcîndu-l de sabotor... Sabotor... Unde-am mai auzit eu cuvîntul ăsta ? Şi cînd ? Ah, da... Cum trece vremea, domnule ! * Acuma, eu nu-l simpatizez în chip deosebit pe Haim Ramon, îmi displac Rastignacii din viaţa politică, ambiţia feroce şi citibilă pe faţa omului. Dar asta nu mă face să-mi pierd uzul raţiunii şi să ingurgitez toate învinuirile de-acest fel. În acelaşi timp, aruncînd o privire în jur şi luînd act de ţara în care trăiesc, nu-mi închipui că săptămîna viitoare va începe la tribunalul regional Ierusalim procesul de sabotaj intentat lui Haim Ramon (şi complicilor din banda sa). Nici nu-mi închipui că la sfîrşitul dezbaterilor, acuzatul va fi condamnat la muncă silnică pe viaţă (pedeapsa cu moartea nu există), fiind trimis în lanţuri să dea cu sapa la Canalul Marea Moartă - Mediterana. * Dar *cuvîntul* a fost aruncat. Ştiu, ştiu, pentru multă lume din *trib*, *sabotaj* sună astăzi şi aici ca un banc cu Bulă. Dar pe mine, care obişnuiesc să iau cuvintele în serios (precum, de pildă, chemările lui Arafat la Djihad pentru "eliberarea" Ierusalimului), acuzaţia aceasta de sabotaj m-a pus pe gînduri. Şi acolo am rămas.

PIX

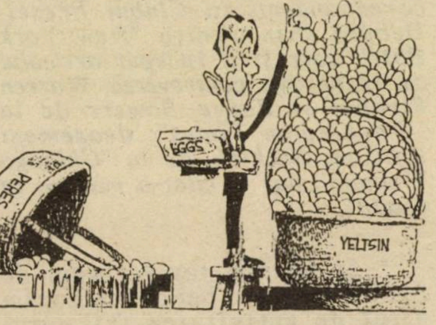

Desen de Borgman, din ziarul american **Cincinatti Enquirer** *pe tema cunoscutei zicale: Să nu pui toate ouăle în acelaşi coş. După ce-a greşit cu coşul Peres, Washington-ul speră să aibe noroc măcar cu Ielţin. Şi aşteaptă, încordat , rezultatul turului II al alegerilor prezidenţiale din Rusia.*

ITZHAK ARTZI

. . . ŞI CE VA FACE PERES ACUM ?

Nu ştiu care va fi aspectul situaţiei politice atunci cînd veţi citi aceste rînduri. Sper ca noul prim-ministru, Beniamin Netaniahu să fi depăşit deja faza grea a formării unui guvern ce va trebui să conducă destinele ţării pînă în anul 2000.

Dar, în calitate de admirator şi prieten al lui Shimon Peres, scriu rîndurile de faţă din adîncul unui suflet îndurerat şi regret că el nu citeşte articolele în limba română, articole ce i-ar dezvălui sentimentele ce ne animă.

Da, scriu cu durere, decepţionat de acest popor al meu ce nu şi-a alintat - e drept - niciodată conducătorii: vezi Moshe Rabeinu, vezi Ben Gurion, vezi Eshkol, etc. "Maurul şi-a făcut datoria, maurul poate să plece !" Aceasta este semnificaţia celor 30.000 de voturi ce l-au înlăturat pe Shimon Peres de la conducere. Şi - deşi sînt sigur că el îşi panseazăacum rănile privind totuşi spre viitor - altfel mi-am închipuit eu despărţirea lui de această fază a vieţii sale politice.

Brutalitatea campaniei electorale ce l-a doborît, nu va micşora cu nimic admiraţia şi prietenia pe care i-o port, alături de atîtea mii de cetăţeni.

Dar eşecul lui Peres nu este numai un eşec personal, ci şi unul naţional sionist. Nu că Peres ar fi de neînlocuit: Haim Weizman a spus de mult că "cimitirele sînt pline de oameni indispensabili". Adînca mea convingere, însă, este că nu era momentul să schimbăm atît de drastic direcţia destinelor noastre naţionale; dimpotrivă, continuitatea era cu mult preferabilă înnoirii. Dar a fost suficientă o micro-majoritate de treizeci de mii de voturi peste jumătatea legală a alegătorilor, pentru ca Peres să fie debarcat deşi, după 50 de ani de activitate politică, el merita din plin creditul întregului popor pe care-l condusese cu aleasă măiestrie, împreună cu Rabin, pe calea păcii.

Peres a fost victima unei coaliţii a urii şi a lipsei de respect: o parte din electoratul ce a votat împotriva lui a avut îndrăzneala să pună la îndoială patriotismul său, dragostea sa de ţară, acuzîndu-l de a sluji interesele arabilor împotriva evreilor: nici că se putea sacrilegiu propagandistic mai mare. Poporul de rînd n-a înţeles şi n-a apreciat atît de importanta noastră ieşire din teribila izolare, ieşire realizată de Peres, laolaltă cu instalarea relaţiilor cu atîtea alte state din lumea arabă, din Europa, din Africa. Cineva a remarcat, pe bună dreptate, că mai mare impact au avut asupra votanţilor fotografiile lui Peres cu diverşi lideri (Clinton, Rabinul Kaduri, Rabinul Ovadia Iosef, Arafat) decît nenumăratele sale realizări sioniste şi diplomatice. Căderea lui personală se înscrie şi în eşecul general sionist.

La aproape 100 de ani de la primul Congres Sionist am crezut că putem să ne mîndrim cu faptul că Sionismul a fost cea mai mare revoluţie evreiască, culminînd cu înfăptuirea unui stat modern, clădit pe bazele rădăcinilor şi tradiţiilor noastre milenare. Dar ultimele alegeri ne-au dezvăluit cît de adînc ne-am înşelat în aşteptările noastre, cît de retrogradă este actuala societate în care trăim, cît de spulberat este visul sionist şi cît de primitivi sînt cei ce se lasă conduşi de nişte ultraortodocşi ce se pretind înzestraţi cu puteri magice.... chiar şi cînd e vorba de un act de răspundere atît de grav cum este votul într-o societate ce se vrea modernă cu orice preţ: idolii, cameele şi blestemele au mai mare putere de convingere decît realitatea imediată, vizibilă cu ochiul liber !

Aceste categorii sociale i-au declarat război lui Peres prin vot minoritar la Ierusalim, şi cam 10% voturi la Bnei Brak. Dreapta israeliană deasemeni l-a combătut, sub sloganul: "Peres va împărţi Ierusalimul", uitînd în mod deliberat toate activităţile sale în slujba patriotismului şi acuzîndu-l de pro-arabism. Poate că Peres ar trebui criticat pentru greşelile sale, dar în nici un caz înlăturat.

Nici campania electorală a propriilor săi activişti nu a fost condusă cum trebuia: vîntul de hiper-optimism ce a animat-o, a orbit-o pînă la abandonarea aproape totală a activităţilor obligatorii. Şi astfel, n-a căzut numai Peres ci şi Partidul Muncii.

Un alt aspect, deloc neglijabil, este acela al marilor mase de pauperi, concentrate mai cu seamă în sectorul nativilor orientali, şi care au plătit şi ei, cu vîrf şi îndesat, nepăsarea Partidului Muncii faţă de ei: Shas-ul, condus de Arie Deri şi Rabinul Ovadia Iosef au creat, sub nasul Avodalei, o reţea de servicii sociale filantropice (creşe, grădiniţe, ieşivot, cantine, etc.), deturnînd sărăcimea şi readucînd-o în sfera lor de influenţă, în loc ca ei să beneficieze, ca în trecut, de serviciile de ajutorare create de Histadrut. Rezultatul: acest neo-proletariat a plătit poliţa, votînd cu Netaniahu şi dreapta.

Ce va face Peres la 73 de ani? Va continua să îndrume generaţia de tineri şoimi ce-şi dispută deocamdată locurile în partid ? Sau se va retrage onorabil, dedicîndu-se altor activităţi importante?

Personal, am apreciat gestul înţelept al lui Netaniahu de a-i mulţumi pentru întreaga sa abnegaţie, întregul său devotament de-o viaţă: e bine să nu te laşi ameţit de putere atunci cînd ai dobîndit-o, şi să te gîndeşti că "ce ţie nu-ţi place, altuia nu face".

Rîndurile de faţă sînt cuvîntul meu de despărţire de prim-ministrul Shimon Peres, una din figurile tragice ale politicii israeliene: decepţionat şi amărît, el poate totuşi privi înapoi cu satisfacţie, şi înainte cu speranţa că tot ce-a înjghebat va fi continuat în acelaş spirit doritor de pace.

●

Ştirile din *Paris Match* şi *Corriere della Serra* despre legăturile amoroase dintre preşedintele Franţei, Jacques Chirac şi actriţa italiană Claudia Cardinale au pus Palatul Élysée în mare încurcătură.

Viaţa intimă constituie una din problemele cardinale de care trebuie să ţină seama liderii occidentali dacă vor să mai fie aleşi la alegerile următoare.

CLAUDIA ROSENSTREICH

IERUSALIM 3000

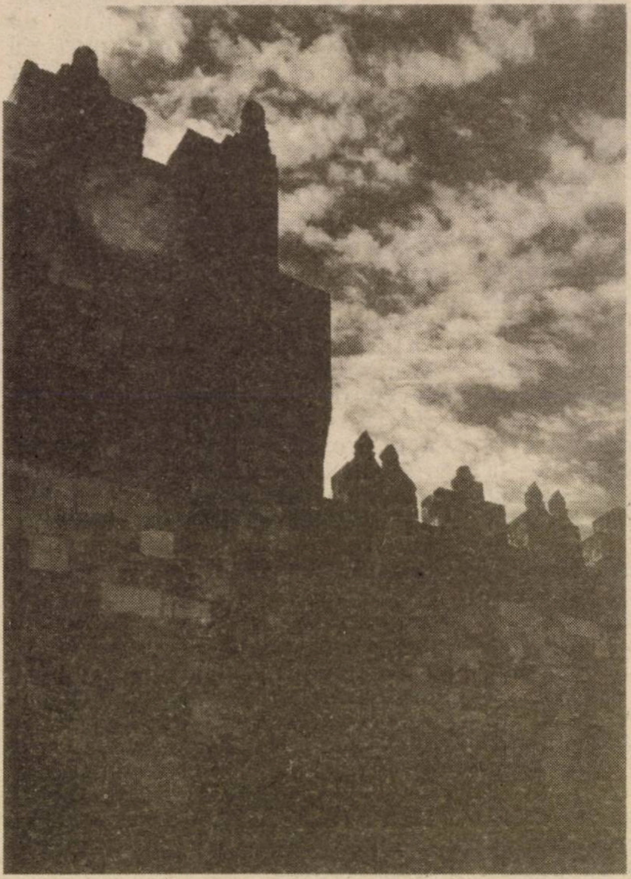

Poarta Damascului

foto: Hedy Löffler

Moscheea lui Omar

Cerem iertare d-lor Yasser Arafat, Feisal Husseini, precum şi susţinătorilor lor din fel de fel de ţări, dar noi sărbătorim în zilele acestea 3000 de ani de la întemeierea Ierusalimului.

Cetate evreiască. Cetate a cărţii şi a toleranţei faţă de toate religiile lumii.

Cetate - Capitală a Israelului

Cetatea Ierusalimului, veche de peste 3000 de ani, a cărei fortăreaţă a fost construită de Irod cel Mare, laolaltă cu cisternele subterane şi azi în folosinţă, şi al cărei zid de împrejmuire a fost ridicat de către Soliman-Paşa după ce a visat nişte lei ce voiau să-l sfîşie (cel puţin aşa spune legenda!), a fost, a rămas şi va rămîne imuabilă, căci are darul deosebit de a şti să-şi păstreze neatinse secretele - "de vrajă", aş zice - alături de cele ale Istoriei sale....

Este un Oraş ce te doboară, ce zvîrle tot şi pe toţi în genunchi: pe cutezători şi pe timizi, pe cei slabi şi pe cei tari, pe cei mari şi pe cei mici.

Este un Oraş ce a adunat în sînul său cele patru zări ale lumii, pentru a se putea păstra şi mai majestuos singur şi gol şi dominator decît s-ar putea crede; căci odată cu căderea amurgului se împrăştie şi amintirea celor văzute şi simţite: nu se pot păstra imagini aievea în minte, ci dăinuie doar senzaţia de foame spirituală veşnic nesătulă şi regretul de a nu putea rămîne locului, în nesfîrşită contemplare....

Este un Oraş ce-ţi crează impresia că e bătrîn, cumsecade, puţin tocit pe la colţuri şi încheeturi, dar care este mult mai modern, mai "la zi" decît multe altele, căci trăieşte palpitînd, viu, actual, în pas cu Istoria, cu Timpurile şi cu Scrierile.

Această Cetate nu este - de fapt - un Oraş, chiar dacă trăiesc în ea cca. 400.000 de suflete, ci un flaut fermecat, un magnet irezistibil. Este sfîntă şi perfidă, veşnic tînără între zidurile sale milenare, înghesuit feciorelnică, destul de murdară pe-alocuri şi mereu spălată de un aer şi o lumină ce nu există pe altundeva....

Credeţi-mă, nu exagerez: Ierusalimul este un Mit viu: El îşi trăieşte zi de zi viaţa lui cea veşnică, îndurînd la nesfîrşit blestemul binecuvîntării sale şi ura iubirilor fără de număr abătute asupra lui, surd şi orb la disperările şi triumfurile copiilor săi, deschis oricînd tuturor, dar totdeauna păstrat doar pentru sine-însuşi....

Ar trebui să fie Capitala Naţiunilor, dar nu este decît **IERUSALIM :**

Eternitatea e aici.

....şi-acum, cîteva date pentru cei ce nu ştiu - sau se prefac că nu ştiu - cam despre ce e vorba la capitolul Ierusalim.

Emblema Ierusalimului reprezintă un leu ridicat în două picioare şi este simbolul lui Juda. Unul dintre numele biblice ale Ierusalimului este ARIEL - Leul lui Dumnezeu.

Ierusalimul este una dintre cele mai vechi cetăţi ale lumii. El este pomenit în Scrierile vechi chiar înainte de cucerirea israelită şi anume, în scrierile hieroglifice egiptene (cca.2000 de ani a.C.) şi în cele cuneiforme (asiriene), în jurul anilor 1350 a.C.-

În vremea lui Abraham, Ierusalimul a purtat numele de Salem, iar regele său l-a primit pe Abraham cu bineţe, după cum relatează Torah: "Şi, Melchisedek, Rege al Salemului i-a pus dinainte pîine şi vin, şi (Abraham, n.r.) a fost preotul Domnului Celui mai Înalt" (Gen.14,18)

Cînd israeliţii au cucerit ţara Cana'an, în jurul celui de-al treizecilea secol înainte de Christos, Ierusalimul se afla în mîinile Jebusiţilor şi era cunoscut ca "Jebus" sau "Cetatea lui Jebus". La împărţirea teritoriului între cele 12 triburi ale lui Israel, partea de nord a Ierusalimului a fost atribuită tribului lui Benjamin, iar cea de sud, tribului lui Juda.

Regele David a cucerit Ierusalimul şi şi l-a făcut Capitală în jurul anului 1000- înainte de Christos: "Astfel David s-a instalat în cetate şi a numit-o Cetatea lui David." Fiul său, Regele Solomon a construit Templul şi astfel a transformat cetatea în Centrul religios şi spiritual al triburilor lui Israel.

După ce ţara a fost împărţită în două regate, Ierusalimul a rămas Capitala Judeii, în care au domnit în continuare regii ei succesivi. Prin anul 700 a.C., Regele Hezekiah a întărit fortificaţiile Ierusalimului, capitala sa, şi a îmbunătăţit aprovizionarea cu apă.

În timpul domniei lui Zedekiah, ultimul rege al Judeii, Ierusalimul a fost cucerit de către Nebuchadnezzar (Nabuchodonosor), regele Babylonului, care l-a distrus în 587 a.C.

Evreii s-au întors din exilul babylonian în 538 a.C. şi în 455 a.C. Ierusalimul a fost restaurat din nou de către Nehemia, constituind centrul reînvierii Evreilor pînă cînd a fost din nou capturat de către Greci, în jurul lui 320 a.C. Totuşi, în 165 a.C. insurecţia Macabeilor l-a recucerit şi transformat în capitala dinastiei Hasmoneenilor, ce a durat pînă în 37 a.C., cînd a fost uzurpată de către Irod cel Mare. Odată cu venirea sa la putere, Irod a înfrumuseţat cetatea, i-a adăogat multe clădiri monumentale şi a fortificat-o.

În anul 70 a.C. Ierusalimul a fost distrus în timpul revoltei Iudeilor, şi a devenit oraş roman, denumit Aelia Capitolina.

În 636 p.C. oraşul a fost cucerit de Arabi şi - deoarece l-au recunoscut ca oraş sfînt - l-au denumit Al-Makdas - Templul, sau el-Kuds esh-Sharif - Venerabilul Sanctuar. În timpul dominaţiei arabe s-au construit multe moschei în interiorul cetăţii, adăogînd astfel o dimensiune în plus importanţei sale religioase. Pe perioada următorilor cca.500 de ani Ierusalimul s-a aflat sub jurisdicţia califilor Islamici, pînă cînd cetatea a fost din nou capturată, de data aceasta de către Cruciaţi, în 1099, şi transformată în capitala domeniului lor în Palestina, consemnată în unele scrieri ca "Regatul Ierusalimului". A fost dominată de către Cruciaţi cam 100 de ani, pînă cînd Saraceenii le-au zmuls-o şi au ocupat-o timp de peste 300 de ani; în final, cetatea a fost cucerită de Turci în 1517. Sultanul Suleiman a fortificat Ierusalimul în 1538, construind în jurul lui zidul de incintă ce există pînă în zilele noastre.

In 1860, la iniţiativa lui Sir Moses Montefiore, a fost construită prima suburbie înafara zidurilor Vechii Cetăţi şi astfel a luat naştere Noul Ierusalim. Acest oraş nou s-a dezvoltat foarte repede, mărindu-se cu mult faţă de Oraşul Vechi, atît ca suprafaţă cît şi ca populaţie. Turcii dominaseră cetatea timp de 400 de ani, în timp ce Britanicii au ocupat-o în timpul primului război mondial, în 1917, cînd a devenit cartierul general al administraţiei lor militare şi, în 1920, al administraţiei civile care a înlocuit-o; ea a durat pînă la stabilirea Statului Israel în mai 1948.

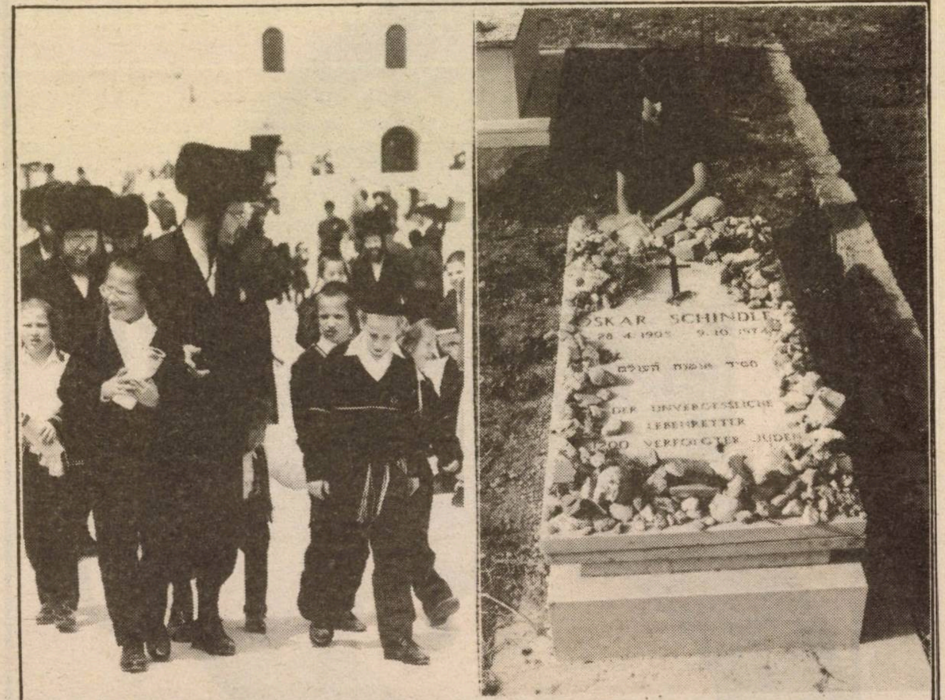

Nu de mult, criticul literar S. Damian, de la Universitatea din Heidelberg, Germania, a vizitat Ierusalimul, împreună cu prietena sa, d-na Eva Vegh-Speidel, care a fotografiat cu pasiune Oraşul. Şi ne-a oferit spre publicare cîteva imagini.

30 DE ZILE

În timpul războiului de Eliberare ce a urmat, Ierusalimul evreesc (cca.80.000 locuitori), tăiat de restul ţării, cu rezervele alimentare reduse la maximum, cu apa raţionată la fel şi înarmat cu arme primitive, a trebuit să lupte foarte greu pentru a supravieţui. În primul rînd a trebuit să reziste Arabilor locali adunaţi în pripă, iar mai tîrziu, armatelor bine echipate ale Iordaniei şi Egiptului. Timp de multe luni Ierusalimul a suferit greu de pe urma bombardamentelor neîntrerupte, efectuate de către inamicul plasat pe munţii înconjurători unde-şi instalase excelente poziţii strategice. Dar spiritul Ierusalimului nu s-a dat bătut şi după grele pierderi şi sacrificii de vieţi omeneşti a ieşit victorios din această confruntare.

De cînd Ierusalimul a fost declarat Capitala Israelului, el a cunoscut un mare aflux de imigrare. I s-au adăogat numeroase cartiere suburbane, din ce în ce mai întinse în suprafaţă iar numărul populaţiei s-a întreit.

Numeroase aşezări au luat fiinţă în munţii Ierusalimului, realizînd o adevărată pavăză capitalei, întărindu-i şi poziţia strategică, şi cea economică.

La sfîrşitul războiului de Independenţă numai Oraşul Nou se găsea pe teritoriul israelian. Oraşul Vechi şi lăcaşurile sale de rugăciune erau deţinute de către Iordania. Cele două părţi ale Oraşului, despărţite artificial timp de aproape douăzeci de ani, s-au unit - înfine - sub stăpînire israeliană la sfîrşitul Războiului de 6 Zile din iunie 1967, cînd Generalul M.Gur (z.l.) a eliberat cu ostaşii săi partea ocupată.

După ZEEV VILNAY
GHIDUL ISRAELULUI 1982.

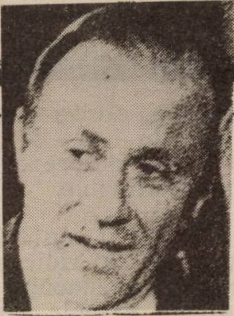

D. Arthur A. Coia, liderul sindicatului american "The Laborers International", care a mobilizat 12 milioane de dolari pentru Partidul Democrat al preşedintelui Clinton, este acuzat de către Republicani că ar avea legături strînse cu Mafia.

Pînă una-alta, şeful sindical bravează acuzaţia afirmînd Coia în rîs.

Să vedem ce urmează.

În Statele Unite trebuie să ai două perechi de nume ca ale susamintitului dacă vrei să rezişti cu bine la atacurile presei americane.

COMODITATE ● IGIENĂ PERSONALĂ ● SĂNĂTATE

BIDAN

Garanţie – un an de la instalare.
Cu posibilitate de prelungire.

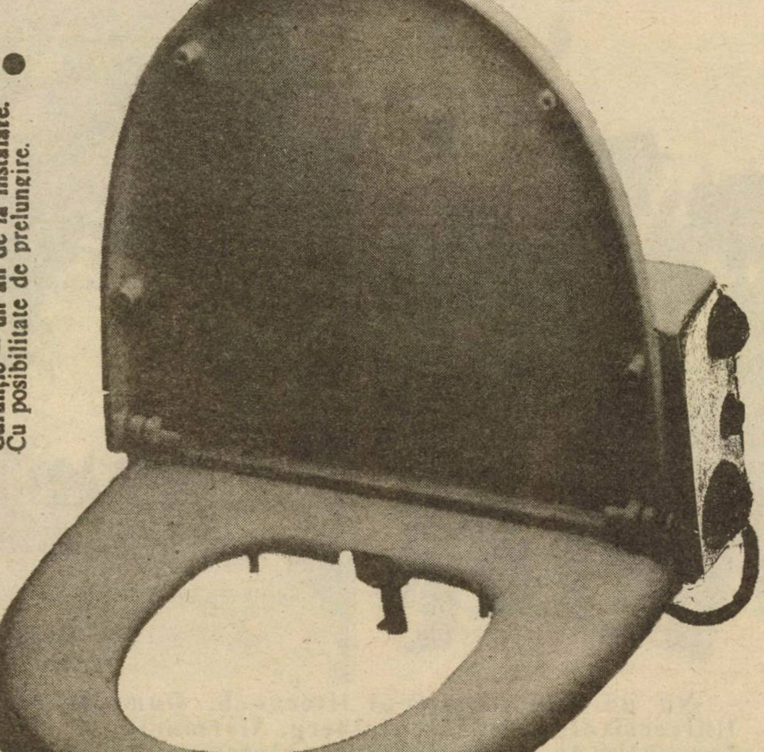

"BIDAN" - BNEI BRAK
Str. Hakishon nr. 16
Tel. 03/5709955 - 5709977
5700831

● BIDAN este un scaun modern care transformă orice closet în bideu şi foloseşte la spălarea părţilor inferioare ale corpului cu ajutorul unui jet de apă caldă şi la uscarea cu un curent de aer cald.

● Astfel de creează pentru cel ce-l foloseşte o senzaţie de totală curăţenie şi prospeţime.

● Noul procedeu este binevenit atît pentru adulţi cît şi pentru copii , evitîndu-se contactul mîinii cu fecalele şi secreţiile urît mirositoare şi total insalubre. Femeile gravide găsesc prin BIDAN o rezolvare ideală a igienei speciale care li se impune, suferinzii de erupţii, eczeme în părţile interne simt o alinare a durerilor, iar cei bolnavi de hemoroizi pot realiza chiar evitarea operaţiei.

BIDAN-ul se prezintă într-o varietate de modele şi culori:

- **● BIDAN TURBO, aparat care încălzeşte apa şi usucă cu aer cald, cu 150x5=750 şkalim**
- **● BIDAN CU ÎNCĂLZIREA APEI, , cu 150x4=600 şkalim**
- **● BIDAN OBIŞNUIT, cu 75X3=225 şkalim**

Se fac instalaţii în orice loc din ţară o Se poate plăti cu carte de credit

● Instalarea este simplă şi uşoară - 75 şkalim (inclusiv legătura electrică)

MARTIN MARCUS

Alegeri 1996

Cine-o mai crede în sondaje, ca mine să păţească !

Nişte alegeri care ne-au arătat cine sîntem: între altele, nişte oameni ce cred în blesteme şi amulete.

Schimbările privind sistemul electoral au dus la o descentralizare a forţelor angajate în alegeri, la o „cantonizare" a voturilor şi, în final, la o redistribuire a sferelor de interes, după criterii noi, avînd drept rezultat un parlament ce oglindeşte o societate israeliană infinit mai scindată decît se presupunea pînă acum. Hiperactivul electorat local s-a pronunţat în funcţie de mentalităţi sectoriale, etnii, reîntoarcere la tradiţie, „americanizare", „orientalizare" şi aşa mai departe. Produsul acestei efervescenţe este un Knesset care include 23 de membri religioşi (Shas – 10 mandate, Mafdal – 9, Aguda – 4), precum şi 23 de parlamentari antisionişti (Shas – 10, Aguda – 4, Listele arăbeşti – 9 mandate). 30% din totalul parlamentarilor israelieni nu au servit în armată: Shas, Aguda, imigranţii şi arabii. Două din aspectele acestei campanii electorale merită comentarii.

Motivul etnic. Timp de patru ani, Shas-ul îşi conduce activităţile la nivel de cartier şi familie. Asociaţia de binefacere „El ha Maaian" ajută familiile nevoiaşe, copiii sînt racolaţi şi integraţi în sistemul de învăţămînt – ieshivot – al partidului, singurul care nu percepe nici un fel de taxe. În paralel, de sărbători, familiile sînt încurajate material, aşa cum şi absolvenţilor de ieshivot li se asigură locuri de muncă, eventual acces la viitoare funcţii de conducere partinică. Fondurile provin din bugetul de stat, donaţii obligatorii făcute de sfaradim bogaţi şi un sistem de într-ajutorare intern ce presupune rularea banilor între membrii partidului. În campania electorală, Shas-ul foloseşte helicopterele (conform principiului „kfiţat dereh" (saltul în spaţiu): un mare învăţat este capabil să se deplaseze fizic şi imediat în spaţiu, printr-o simplă concentrare cameele, ameninţările, binecuvîntările, blestemele şi „şoaptele" (lehaşim – zvonuri rostite cu voce joasă pentru a crea tensiune). Alegătorilor li se împart lumînări binecuvîntate, verzi, care le vor asigura atît victoria cît şi bunăstarea personală. Elementele acestei forme de cultură orientală, practic necunoscută, îşi spun cuvîntul şi, dovada cea mai bună, Shas-ul a ieşit la alegeri cu un număr dublu de mandate faţă de acum patru ani.

Partidul olimilor, condus de Nathan Sceranski, a urcat ca un meteor şi a obţinut şapte locuri în parlament, adică circa 210.000 de persoane susţin programul, încă necunoscut, al acestei mişcări. Ca şi partidul Shas, „imigranţii" formează un grup etnic specific, ruşii, regrupaţi în jurul conducătorilor locali, proveniţi din imigraţia rusească „albă" (fără orientali sau caucazieni), păstrători ai mentalităţilor şi culturii de acasă, nu tocmai dispuşi la asimilare într-o societate cu tendinţe de orientalizare, erijaţi într-un fel de aristocraţie militantă, cu un cuvînt de spus. Sceranski a afirmat de altfel: „Nu alcătuim o imigraţie de cîrnaţi, maşcante şi muzicanţi stradali". Iar Iudi Edelstein a spus: „ Cine crede că formăm un partid mic şi simpatic greşeşte". Acest grup etnic, asemeni Shas-ului, îşi are propriile sale instituţii, teatre, cluburi, cu „dansuri de salon", restaurante şi organizaţii locale şi cu 28 de publicaţii în limba rusă. Doi dintre noii parlamentari încă nu vorbesc ebraica.

Statisticile: dezinformare, manipulare sau lipsă de profesionalism?

Cu mai puţin de 48 de ore înaintea publicării rezultatelor finale, institutele israeliene de statistică, la unison cumva, publicau procente, acordîndu-i lui Peres un avantaj între 6-2%. Conform aceloraşi „pronosticuri", arabii ar fi votat în procent de 90 % pentru Peres, iar israelienii religioşi şi ultraortodocşi pentru Bibi. Conform statisticienilor, zarurile erau aruncate iar aceste date alimentau atît „comandamentele electorale" afiliate celor două blocuri principale – Avoda şi Likud – cît şi masa alegătorilor. „Se vorbea" despre anchete „interne şi neoficiale" comandate de partide şi nepublicate, care indicau parametri diferiţi. Aceleaşi institute israeliene de statistică, cele „oficiale" se grăbesc după publicarea rezultatelor, din nou la unison, şi relevează următoarele procente: 55% din populaţia evreiască a votat pentru Bibi, 45 % în favoarea lui Peres. Neverificabila informaţie contravine previziunilor preelectorale şi are în ea ceva patetic, ca o încercare de dezvinovăţire... E nevoie de trei zile pentru ca adevăratele rezultate să devină cunoscute, confirmînd vorba ironică a străzii „Seker-Sheker" (statistică – minciună). Iată cîteva dintre adevărurile acestei campanii electorale, în cifre şi procente: 20.000 de arabi au votat în favoarea lui Bibi; 150.000 de israelieni au introdus buletine „albe" la alegerea prim ministrului. Diferenţa de voturi dintre Peres şi Bibi este de 29.457 în favoarea celui de al doilea, adică 0,7% din totalul electoratului israelian. Stînga a obţinut 52 de mandate, dreapta – 34, religioşii – 23, iar centrul – 11. Aceste date, incontestabile, contravin tuturor previziunilor publicate de „statisticienii oficiali", iar incompatibilităţile cifrice ridică multe semne de întrebare.

Din această campanie electorală au lipsit partidele care se luptă pentru drepturile tinerelor perechi, soldaţilor eliberaţi din armată, asigurarea unui venit „minim" decent, îmbunătăţirea învăţămîntului, pluralismul naţional, respectarea dreptului omului şi animalelor. Poate că în 2000...

Abu Alla, unul din şefii Autorităţii Palestiniene, a cerut zilele trecute ca Ierusalimul să aibe două primării: una israeliană şi una arabă.

Asta fuse o declaraţie – încă una – Alla Abu.

PE LEGEA MEA

o rubrică de
G. MOSARI

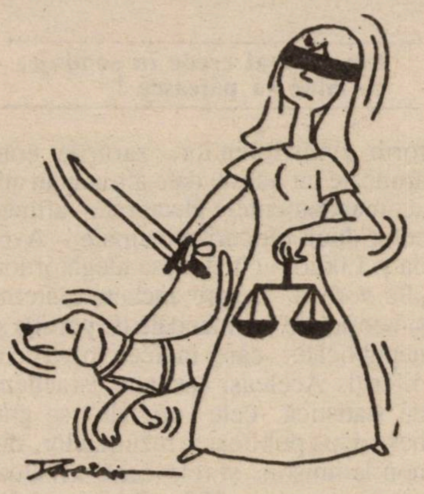

REPETENŢI. . .CU FELICITĂRI

Israelul este un stat democrat, conducătorii lui fac din asta un titlu de cinste, de aceea mi-am zis că nu e rău să vedem cum este apărată democraţia în perioadele de decizie, adică de alegeri pentru Parlament. Se înţelege că obligaţia partidelor concurente, mari sau mici, constă în meţinerea spiritului de întrecere loială (după cum pretindeau cei de la "trîmbiţaşii... democraţiei") ştiind că violenţa, loviturile sub centură, incorectitudinile de orice fel, pot influenţa în rău rezultatul votului liber. Desigur că acolo unde intervin încălcările, îşi face apariţia legea care, prin oamenii îndrituiţi să o aplice, ia măsurile de rigoare.

Recentele alegeri ne-au dat posibilitatea să punem faţă în faţă teoria cu practica, cea din urmă dovedindu-se tare departe de ceea ce ar fi fost normal să se întîmple.

Desigur, legea ar trebui să împiedice lezarea adversarilor şi crearea unei atmosfere de ură, care ştim foarte bine la ce rezultate a duc dar n-o face.

Nimeni altcineva decît supraveghetorii legii au îndatorirea să ia măsuri administrative sau chiar penale împotriva celor ce provoacă încăerări pe stradă, sau violenţe de altă natură.

Concret: nenumărate afişe cu imaginea lui Peres au fost rupte în zona ochilor, cu alte cuvinte, adversarii i-au scos ochii. Dar aceste afişe "mutilate" nu se aflau pe străzi dosnice, ci în plin centrul Tel-Aviv-ului, pe Dizengoff !

În schimb – căci există şi un schimb – în unele cartiere industriale din Tel Aviv, fotografiile lui Bibi Netaniahu erau mînjite cu negru!

Alte scene: cîţiva tineri au pus 3-4 afişe electorale pe strada Arlozorov, în Tel Aviv. În prezenţa unei mulţimi care a asistat la "spectacol", un grup de cîţiva huligani a rupt afişele, le-a călcat în picioare, rămânînd doar să le mai dea şi foc spre a aminti perfect de bandele legionare sau fasciste.

La Hertzlia, faptele au luat aspecte grave, cei cu "afişajul" fiind ameninţaţi cu cuţitele, iar împotriva unora s-au tras chiar cîteva gloanţe.

Ce măsuri s-au luat în lumina legii ?

E trist, dar adevărat, legea n-a "luminat" nimic, iar poliţia l-a arestat doar pe cel care a folosit revolverul, fiind vorba de o măsură care oricum s-ar fi luat, fără nici o legătură cu alegerile. Numai că, pentru a se asigura corectitudinea campaniei electorale şi mult cîntata democraţie, trebuiau adoptate măsuri speciale, pentru ca să nu existe nici o teamă că activitatea în favoarea unui partid sau altul poate să aibă ca rezultat pierderea integrităţii fizice.

Dar iată şi un alt aspect peste care nu se poate trece: a fost sesizat Tribunalul Suprem (în rol de "Bagatz"), solicitîndu-se ca asasinului fostului premier Itzhak Rabin să nu i se dea drept de vot. Tribunalul a respins cererea – şi nici nu putea face altfel – deoarece criminalul a rămas cetăţean israelian, iar toţi cetăţenii au drept de vot.

Legislaţia israeliană – influenţată în mare măsură de cea insular europeană, adică engleză – consideră foarte democrată soluţia de a da drept de vot criminalilor. Dacă ar ţine seama puţin şi de legislaţia continental europeană, cu rădăcini seculare în materie de drept, poate şi-ar schimba opinia.

Deşi exemplul pe care-l vom da este mult prea "minor" faţă de inteligenţa legislaţiei englezeşti – fiindcă e luat din dreptul român – ţinem să precizăm că legea română dispune ca o pedeapsă complementară în cazuri de crime, "degradarea civică" pe un anumit interval de timp, ceea ce înseamnă că respectivul nu va avea dreptul, cîţiva ani, să ocupe funcţii publice, să aleagă şi să fie ales, să lucreze ca expert, etc.

Vor dori cei care răspund de legislaţia noastră s-o recunoască sau nu, măsura penală din legea română e logică, dreaptă şi – fără îndoială – ar fi binevenită şi în cea israeliană.

Deocamdată însă, aşa cum am văzut şi la ultimele alegeri, criminalii, inclusiv odiosul asasin al lui Rabin, au toate drepturile civile, doar că nu se învîrtesc liberi în societatea în care au rămas repetenţi şi nu şi-au organizat un partid cu care să intre în Knesset, şi să-i felicităm pentru succesul în alegeri.

Repetenţi. . .cu felicitări !

CĂSĂTORIE PRINCIARĂ

Principesa Margareta a României, fiica cea mare a Regelui Mihai, s-a căsătorit. Mirele este D. Radu Duda, absolvent al Academiei de Teatru şi Film din Bucureşti, actor şi profesor. El a lucrat în România, Franţa, Israel (da, Israel) şi în alte ţări.

P.S.- Răspunzînd unor întrebări primite de la cititori, precizăm că între D. Radu Duda şi scriitorul Virgil Duda, redactor la ziarul "Ultima Oră" nu există nici o legătură de rudenie.

GURA HUMORULUI

IOSEF EUGEN CAMPUS : PREMIUL ARCADIA

Ţinînd seama şi luînd în consideraţie că anul acesta sărbătorim 100 de ani de la naşterea moineşteanului poet Tristan Tzara, inventator al Dadaismului, spărgător de conformisme, de scleroze şi de seriozităţi grave;

Ţinînd seama că mai deunăzi am sărbătorit 100 de ani de la naşterea pictorului de avangardă M. H. Maxy (vezi mai sus)...

Ţinînd seama că, nu de mult, s-au împlinit 50 de ani de la moartea poetului - tot de avangardă - Ilarie Voronca (vezi mai sus).

Ţinînd seama că în zilele acestea de sfîrşit de veac şi de mileniu avem nevoie, mai mult ca orişicînd, de humor (fiindcă altminteri s-a zis cu noi)....

Am hotărît ca relatarea despre decernarea Premiului Literar _Arcadia_ (8 iunie a.c., Casa Scriitorilor din Tel Aviv) să o publicăm la această rubrică a noastră, totalmente neprotocolară.

Cu atît mai mult cu cît laureatul cel nou al premiului, colaboratorul nostru Dr.Iosef Eugen Campus este structural un om al ironiei subţiri şi creierilor liberi.

Şi cu atît mai mult cu cît premiul recent atribuit a fost sponsorizat de Doamna Floriana Roisman, în memoria soţului ei, Dr.Eruhim Roisman, medic, publicist şi, mai cu seamă, om de spirit.

În concluzie: iată cuvintele (dacă nu chiar cuvîntările) rostite la adunare de I. Schechter, organizator al premiului Arcadia şi Prof. Andrei Strihan, preşedintele juriului de anul acesta:

I. Schechter

Doamnelor şi domnilor, poate n-aţi băgat de seamă, poate n-aţi simţit, dar au trecut patru ani de la data de 21 mai 1992, cînd ne-am întîlnit în prima şedinţa publică a clubului literar Arcadia. Ne-am întrunit în a doua şedinţă la 6 iunie 1993, în a treia şedinţă la 23 iunie 1994, în a patra şedinţă la 16 iunie 1995 şi ne întrunim astă seară în cea de a cincea şedinţă publică. Vedeţi ce uşor şi plăcut trece timpul dacă îl petrecem în şedinţe?

Trebuie să ne fiţi recunoscători că vă invităm numai la festivităţi din astea la care se decernează premii şi cîteodată şi prăjituri, şi nu vă invităm la certurile noastre dacă să acordăm premii şi cui să le acordăm. Să ne fiţi recunoscători şi pentru că nu vă alegem în juriu, căci dacă e greu să alegi o carte care să fie premiată, e de o mie de ori mai greu şi mai periculos să alegi cărţile care să nu fie premiate.

Pentru un terorist care plasează o maşină infernală, nu se cere condamnarea la moarte. Dar pentru un juriu care nu premiază toate cărţile apărute, scriitorii nepremiaţi cer imediat execuţia capitală.

În Biblie nu scrie dacă Dumnezeu l-a pus pe Iov să fie membru într-un juriu, dar dacă l-ar fi pus să fie, cred că putea să-l scutească de toate celelalte chinuri la care l-a supus.

Cu toate acestea, noi nu ne schimbăm năravul şi continuăm, în fiecare an, să dăm premii şi să primim blesteme. Cred că e bine s-o ţinem aşa, fără schimbări. Ce nevoie avem de schimbări? Nu vedeţi că schimbările nu schimbă nimic în bine? Cînd se schimbă orarul de iarnă, dormi o oră în plus şi te trezeşti buhăit. Cînd se schimbă orarul de vară, dormi cu o oră mai puţin şi te trezeşti şi mai tare supărat pe soartă. Cînd se schimbă preţurile, ele se schimbă în sus, niciodată în jos. Cînd se schimbă un director, de obicei îl regreţi pe directorul care a fost schimbat. Cînd schimbi patul, nu poţi să adormi. Cînd schimbi o sută, nu rămîne nimic din ea.

Cînd prietenii se schimbă, s-a zis cu ei. Cînd guvernul se schimbă, s-a zis cu noi.

Farfuridi, al lui Caragiale, ştia el ce strigă cînd a strigat să se revizuiască dar să nu se schimbe nimic.

Din experienţa clubului Arcadia şi din experienţa Asociaţiei Scriitorilor ştim că dacă e foarte greu de găsit cineva care să merite un premiu, e de o mie de ori mai foarte greu de găsit cineva care să sponsorizeze un premiu. Ştiţi ce este un sponsor: este un fel de doică, cineva care alăptează premiul pe care tu l-ai născut dar pe care nu ai cu ce să-l alimentezi.

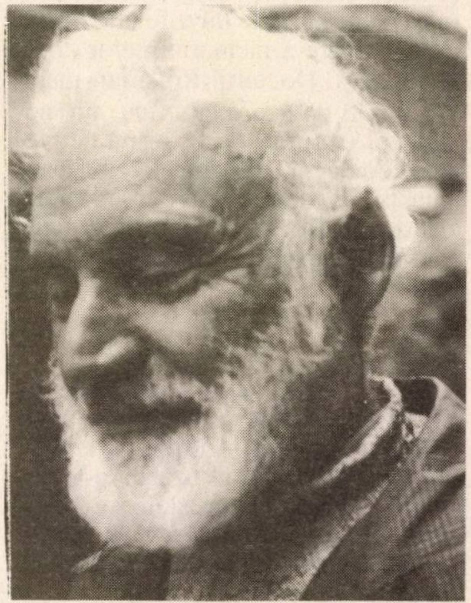

Campus: zîmbeşte

În aliaua americană ar fi uşor de găsit sponsori filantropi, dar nu există alia americană. În aliaua etiopiană - m-am interesat - există filantropi, dar nu au bani.

În aliaua română există destui sponsori, dar sînt timizi şi se tem foarte mult să nu fie refuzaţi. Un milionar pe care l-am solicitat m-a întrebat: Ce garanţie am că dacă vă dau o sumă, nu vă răsgîndiţi şi mi-o restituiţi?

I-am spus: Domnule, noi sîntem oameni de onoare. Dacă ne obligăm să primim bani, nu-i mai pupaţi niciodată.

Bine, mi-a răspuns tipul. Luaţi bani de la alţii în următorii patrucinci ani, să vedem ce se-ntîmplă, şi pe urmă mai vorbim.

Pe sponsorii din aliaua română îi găseşti numai cînd nu-i cauţi şi vin singuri. Aşa am găsit-o noi pe Piţi Roisman: necăutînd-o. A apărut din proprie iniţiativă, cu toate milioanele ei, şi ni le-a oferit pentru a omagia memoria medicului cu stofă de intelectual veritabil, care a fost soţul ei, Eruhim (Iri) Roisman.

GURA HUMORULUI

Cred că este o inițiativă salutară. Nici măcar religia noastră nu spune să ne rezumăm la monumentele funerare. Ea ne permite diferite alte forme de menținere a memoriei celor dragi și valoroși. Doctorul Roisman merită, veți fi de acord cu mine, un monument cultural – sub formă de premiu, de bursă, de carte etc. Din acest punct de vedere sperăm că exemplul dat de Pițì Roisman va fi urmat, cînd va veni timpul, de viitoarele noastre văduve.

❖

Două cărți ne-au rămas de la Roisman: „Ghidul sănătății" și „Almanahul medical". Citindu-le la timpul respectiv și refrunzărindu-le recent, în vederea acestei seri, am ajuns la concluzia că și în lumea medicală există „porumbei" moderați și „șoimi" extremiști.

Cei moderați consideră că și bolile incurabile pot fi vindecate, pe cînd extremiștii susțin că este pur și simplu o obrăznicie din partea unui bolnav să pretindă medicului să-l lecuiască. Există, bineînțeles, și ultraextremiști ca, de exemplu, chirurgii. Aceștia sînt convinși că numai prin metode violente se rezolvă problemele, că metoda cea mai indicată pentru a scăpa de guturai, e tăierea nasului.

Dr. Roisman era dintre cei mai moderați. El era pentru tratative pașnice cu bolnavul și chiar pentru concesii în favoarea bolnavului. În toți anii am avut chiar impresia că el era de acord cu părerea care circulă în rîndurile maselor de bolnavi și ipohondri: anume că un doctor bun este doctorul care acceptă diagnosticul ce și l-a pus singur pacientul.

În cărțile sale, Roisman a publicat o mulțime de date din care eu am tras concluzia că în epoca noastră, un om, dacă mai e sănătos, este un om anormal. Gîndiți-vă: dacă e adevărat ce spune Roisman, că în intestinele noastre se nasc zilnic 130 de milioane de microbi, dacă un singur automobil împrăștie o tonă de aer poluat pe an, dacă telefonul ne scurtează viața cu trei-patru ani, în fine, dacă peste 40 de boli ne sînt transmise prin cîini și pisici – dacă toate astea sînt adevărate și totuși cineva rămîne teafăr, înseamnă că e un monstru și trebuie internat urgent la balamuc.

Cu atîtea pisici și atîtea convorbiri telefonice e normal să-ți pierzi busola, să votezi vestul și s-o apuci spre sud.

Nu mai spun că Madame de Sévigné, citată de Roisman, consideră că puțină boală îți permite să faci reflecții profunde, iar un celebru psihiatru american ne asigură că stressul e necesar vieții. Încă puțin și va veni o altă somitate care să ne demonstreze că lepra catifelează tenul, că fracturile întăresc oasele și că o congestie cerebrală ajută enorm la dezvoltarea inteligenței.

Este adevărat că nu toate bolile dăunează sănătății. Bolile diplomatice, de exemplu, sînt chiar foarte sănătoase. Dar, în general, oamenii țin să evite bolile, mai ales din motive estetice. Căci s-a constatat că majoritatea bolilor slăbesc fizicul și hainele elegante încep să curgă de pe el și se șifonează.

De aceea, dr.-ul Roisman a manifestat totdeauna o imensă înțelegere pentru bieții oameni bolnavi de lux. Lui i-a fost milă de noi și a cutreierat țările, enciclopediile, tratatele medicale ca să ne aducă din ele o alinare modernă, o dietă ușoară. El ne-a dat voie să consumăm grăsimi animale, a luat apărarea cărnii congelate, ne-a asigurat că ciocolata nu atacă ficatul, nici rinichii și ne-a promis că o vom duce bine dacă vom mînca morcovi, mulți morcovi.

Dar fiindcă a avut o părere bună despre noi și a considerat că sîntem mai inteligenți decît bolnavi, dr.-ul Roisman s-a adresat de multe ori direct inteligenței și intelectului din organismul nostru. El era convins că dacă un om se poate îmbolnăvi de la o prejudecată sau poate să moară dintr-o idee greșită, el este capabil să se și vindece cu o cugetare, cu o vorbă de spirit. N-am numărat, dar cred că în cărțile și articolele lui Roisman sînt mai multe aforisme decît sfaturi medicale.

Toate astea îl măgulesc pe pacient, îl ridică sus de tot în proprii lui ochi. Dacă pacientul are dureri într–un organ și medicul îi servește o cugetare a lui Voltaire, dacă doamna are întîrzieri menstruale și i se prescrie un aforism din Talmud, cred și eu că pacienții capătă dintr-odată o formidabilă putere de autosugestie și se însănătoșesc. Eu însumi am eliminat o piatră citind cîteva cugetări ale filosofilor latini.

Avem, deci, toate motivele să-i fim recunoscători dr.-lui Roisman. Cărțile și articolele lui ne-au făcut imuni la multe boli. Dacă, totuși, ne îmbolnăvim uneori și murim cîteodată, nu este vine lui ci a noastră. Medicii sînt absolut neputincioși în fața hotărîrii noastre ferme de a ne distruge sănătatea.

❖

Doamnelor și domnilor, a venit momentul să trecem la decernarea premiului și sînt bucuros fiindcă mi s-a spus că așa e frumos, să te bucuri de bucuria altora. Îmi imaginez că trebuie să fie foarte plăcut să primești un premiu, mai ales dacă îl meriți. Dar nici premiile nemeritate n-am auzit să le refuze cineva. Pe bună dreptate: în fond, cei care nu merită premii, sînt și ei oameni, au și ei dorințe omenești, între care dorința omenească de a fi premiați. De aceea, cred că premiile trebuie să se dea, în măsură egală, atît celor care le merită cît și celor care nu le merită. Eu aș zice că trebuie premiați în primul rînd cei care nu merită premii, fiindcă dacă nu merită, cum pot ei să spere că vor primi vreodată un premiu?

Vă mulțumnesc pentru venire, vă mulțumesc pentru ședere, vă doresc la revedere.

Nume de botez

Un tribunal suedez a respins apelul unui cuplu care ținea cu tot dinadinsul să dea copilului lor un nume de 43 de litere, sunînd așa: BRFXXCCXXMNPCCCLLLMM-NPRXVCLMNCKSSOLBB11116.

....asta-i tot. Știu că vă așteptați la o *poantă*, dar banc mai bun decît numele sus–amintit nu credem că există.

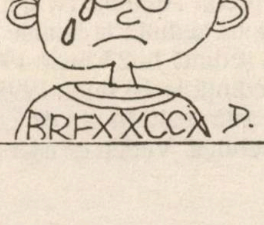

GURA HUMORULUI

Andrei Strihan:

Doctorul Roisman era un mare iubitor de carte. Biblioteca lui, cu alese scrieri, mărturisea un intelectual cu un rafinat simţ al opţiunii. De cîte ori mă gîndesc la Iri, mi-l imaginez în postura de general care îşi trece zilnic în revistă "Armada" de cărţi. Cărţile lui, mîndria lui, viaţa lui. Motiv în plus ca să-mi arăt satisfacţia că premiul **Arcadia**, sponsorizat de D-na Floriana Roisman în memoria soţului ei, medicul Eruhim Roisman, prietenul şi colegul nostru, este atribuit, prin hotărîrea unanimă a Juriului, cărturarului de excepţie Dr.Iosef Eugen Campus.

L-am reîntîlnit pe D-nul Campus la peste un sfert de veac de cînd părăsise România. Lăsase acolo o strălucită teză de doctorat închinată personalităţii lui Dobrogeanu-Gherea, cîteva temeinice studii şi lucrări: despre maestrul pamfletului literar N.D.Cocea, despre Anton Bacalbaşa, două volume de legende ebraice, şi încă...

L-am reîntîlnit la cenaclul *Punct*, înfiinţat de soţii Juster, cenaclu pe care Eugen Campus îl păstoreşte de mai bine de un deceniu, cu tact, cu bun simţ, cu multă pricepere.

Revăzîndu-l după trecerea atîtor ani, am remarcat că Eugen Campus face figură aparte în peisajul pestriţ al lumii literare româneşti din Israel. Chipul său de hidalgo, încadrat de o impozantă barbă ninsă de vremi, incredibila vioiciune a spiritului, zvelteţea ţinutei, mersul lui juvenil, dar mai ales politeţea şi gentileţea conduitei sale, fac din D-rul Campus o pasăre rară pe acest pămînt, divulgînd la tot pasul îndepărtata-i origine nobilă sefardă.

Dintotdeauna l-a oripilat spiritul gregar. În acest sens, nu pot să nu amintesc faptul că - în critica literară a anilor '50-'60 din România postbelică - glasul lui Eugen Campus avea o rezonanţă, alta decît a mulţimii. Cronicile sale subliniau cu precădere esteticul drept criteriu de bază în judecata de valoare a operei literare. Acestui principiu i-a rămas credincios de-a lungul întregii sale cariere de dascăl şi de critic literar.

In ciuda aparenţelor, acest personaj distins şi manierat, atunci cînd este vorba de valoarea literară a unei scrieri, nu e dispus să facă nici cea mai mică concesie, fiind - în această privinţă - de o intransigenţă fanatică.

Toate încercările de a-l îndupleca au dat greş. Nici unul din agresori n-a reuşit să-l urnească din convingerile sale, nici unul nu a reuşit să-l determine să abdice de la principii, de la credinţa sa în singurul Dumnezeu căruia i se închină: **Adevărul!** Cu numai cîţiva ani în urmă, în momentul în care literatura de expresie românească din Israel îşi căuta identitatea şi specificul propriu în ansamblul spiritualităţii israeliene, aşadar într-un moment în care - ipotetic - ea ar fi trebuit încurajată, doctorul Campus publică articolul: "*Păzea, maculatura!*" Un articol critic necruţător la adresa pseudoliteraturii şi a pseudoliteraţilor, cît şi împotriva tacticilor de tămîiere reciprocă, practici care favorizau longevitatea domniei impostorilor.

Era o luare de poziţie dovedită ulterior salutară, care punea în evidenţă personalitatea, spiritul avizat, precum şi perseverenţa omenească a d-rului Campus în a-şi apăra principiile şi a le face viabile întru binele literaturii israeliene de limbă română. Un veritabil spiritus rector!

Vreau să mai subliniez - înainte de a încheia - că limba scrisă de acest erudit (cu cunoştinţe întinse şi în alte literaturi, precum: franceza, spaniola, germana, ebraica) e un model de păstrare neîntinată dar şi de modernizare a limbii române, a frumuseţii şi muzicalităţii ei. E un model şi pentru literaţii de azi din România.

O limbă şi un stil pe care, lună de lună, din postul său de observator lucid al mişcării literare, le eternizează în revista *Minimum*, în paginile căreia dr. Campus îşi serveşte cu abnegaţie cititorul, oferindu-i idei clare, în cuvinte româneşti curate, simple şi melodioase.

Maestre, în numele juriului, vă felicit din inimă şi vă doresc mulţi ani prodigioşi!

Sondajele, sondajele...

Atunci cînd Jacques Chirac i-a telefonat lui Beniamin Netanyahu, noul premier israelian, pentru a-l felicita, acesta din urmă i-a pomenit de-o întîlnire, în 1995, la Primăria Parisului, amintindu-i că, la vremea aceea, amîndoi stăteau rău în sondaje.

(Din "Le Point", Paris, 1996)

◆

Fostul premier, d. Shimon Peres a desminţit categoric că ar avea intenţia să candideze împotriva lui Butrus Ghali la postul de secretar general al O.N.U.

Motivul ? Un sondaj de opinie efectuat de dr. Mina Tzemah l-a arătat pe d. Peres cîştigător cu 54% faţă de 46% pentru Butrus Ghali.

D. Victor Ciorbea, candidat al opoziţiei (CDR) a fost ales - după o luptă pasionantă cu celebrul tenisman Ilie Năstase - în funcţia de primar al Capitalei României.

O fi bine ? O fi rău ? Vom trăi şi vom vedea, zic oamenii, abţinîndu-se de la pronosticuri prea optimiste şi de la manifestaţii de entuziasm.

Bucureştenii s-au fript de-atîtea ori cu Ciorba încît acuma suflă şi-n iaurt.

Se svoneşte că uriaşul baschetbalist român Constantin Popa (2,20 înălţime) de la echipa Orthez (Franţa) va veni în Israel, la Macabi Tel Aviv; cu atît mai mult cu cît, căsătorit fiind cu o evreică, excelentul sportiv ar putea face *alia* şi juca în echipa naţională. Se svoneşte, ziceam. Fiindcă astăzi zvonul se confirmă, mîine se dezminte, de nu mai înţelege nimeni care-i adevărul.

Uite Popa, nu e Popa.

VICTOR BÂRLĂDEANU

Israelienii la cazinou

Dar nu e vorba de Istanbul. Nici de Monte Carlo. Nici de Las Vegas.

Săptămînile trecute bucureştenii (care sînt greu de uimit după cîte au văzut şi auzit în ultimii ani) au privit cu o netăinuită uluială o apariţie bizară, multora părîndu-li-se desprinsă dintr-un film fantastico-ştiinţific sau dintr-o superproducţie americană cu miliardari dornici să epateze cu tot dinadinsul: un vehicul alb strălucitor lung-prelung, de vreo 10-12 m., dintr-acelea folosite şi peste ocean de obicei la nunţi, înmormîntări şi alte evenimente festive sau solemne din high-life. Pe uşile laterale din faţă sclipeau auriu inscripţia „Casino Palace" şi sigla deja bine cunoscutei firme de hazard instituţionalizat ce funcţionează de aproape un an în fastuoasa clădire boierească numită de bucureşteni „Casa Vernescu" (închiriată de Uniunea Scriitorilor unor isteţi întreprinzători israelieni care susţin, prin chiria plătită, în special activitatea socială a breslei condeierilor români). Dar să revenim la enormul automobil alb. M-am interesat la conducerea Cazinoului şi am aflat că este utilizat mai ales pentru transportarea de la aeroportul Otopeni la unul din luxoasele hoteluri mai noi sau mai vechi ale clienţilor israelieni veniţi pentru o noapte sau două, maximum trei, să-şi încerce, cum se zice, mîna (sau vîna, cum vreţi s-o numiţi), la ruletă, chemin de fer şi alte feluri de feluri de jocuri de noroc care satisfac pofta de suspense a ahtiaţilor după asemenea costisitoare amuzamente.

Pe unii dintre cei pe care-i vezi înfriguraţi în jurul meselor de joc i-ai mai întîlnit în diferite oraşe unde se oferă liber astfel de distracţii: la Istanbul, la Nissa, la Pireu şi chiar în ultraelegantul şi plinul de ispite Monte Carlo (ba unii au ajuns chiar şi în Las Vegas.., dar asta e altă poveste). Pe unul l-am întîlnit acum vreo zece ani, cînd am vizitat Egiptul cu o excursie plecată din Tel Aviv, la cazinoul cu înghesuiala de şeici ai petrolului, de la Sheratonul cairot. Era la fel de hipnotizat de ruleta zburătoare ca şi aici, la Bucureşti. Unii au pasiunea de a-şi încerca norocul în fiecare seară în altul din cele peste 30 de cazinouri cîte numără astăzi capitala României. Dar israelienii preferă, totuşi, cum reiese din observaţii îndelungate, „cazinoul lor", recte „Casino Palace". Aici se simt „acasă" (şi e vorba nu numai de sala de jocuri propriu-zisă, ci şi de ambianţă, aici fiind celebrate, bunăoară, şi unele sărbători evreieşti – eu însumi am organizat, în decembrie, cu Asociaţia România-Israel, în acest cadru superb, sărbătoarea de Hanuka; unii au murmurat, alţii au mormăit, dar noi nu ne-am sinchisit şi am evocat, prin cîntece, versuri, cuplete, scheciuri, povestea Macabeilor, cu pasionata contribuţie a unor artişti de seamă ai TES-ului şi în prezenţa unor personalităţi importante ale vieţii publice româneşti şi ale obştei evreieşti, în frunte cu ambasadorul Israelului, Avshalom Megiddon şi cu preşedintele Federaţiei Comunităţilor Evreieşti, acad. Cajal. O Hanuca la cazinou cu toate ingredientele de rigoare, inclusiv gogoaşele şi... dreidlul, care, nu-i aşa, este şi el un joc de noroc! De ce nu? S-a dovedit că nu-i nici o blasfemie, ci dimpotrivă).

Dar să revenim la israelienii noştri împătimiţi de hazard! Cine sînt ei? Am stat de vorbă cu unii dintre ei într-o seară străduindu-mă să aflu de ce străbat mii de kilometri pentru cîteva nopţi la ruletă sau chemin de fer. „Întîi pentru că la noi în ţară, cazinourile sînt interzise. E bine, e rău, nu ştiu, poate că e o sechelă a unui timp cînd societatea israeliană, încă săracă, era supusă unui egalitarism atunci necesar. Cert e că acum există şi oameni care, în condiţiile de presiune psihologică în care trăim aproape zilnic, vor să se destindă şi pe această cale. Dacă au bani cîştigaţi cinstit nu pot pricepe de ce n-ar face-o!" (I. N., om de afaceri din Natania), „Cred că e chestie de gust: sînt unii care fac

SALOANELE "RON"
DEOSEBIT DE APRECIATE PENTRU:

- Bucătărie excelentă
- Parcare spaţioasă
- Şi în special, multă, multă bucurie...
- Servici la nivel de ★★★★★

אולמי RON

- NUNŢI
- BAR MITZVA
- BRITH MILA
- PETRECERI

SALOANELE RON
BAT YAM. BLD. HAATZMAUT 67
☎ 5072619 - 5072517

turism aşa-zis „cultural", vizitează muzee, galerii, deşi personal nu pot înţelege ce rămîne de pe urma traversării în pas de galop a Muzeului Luvru sau Prado. Mai bine contempli o oră o bună reproducere Skira după un tablou de Goya sau Cezanne! În schimb, la cazinou treci prin toate stările de spirit, de la „rece" la „fierbinte", în decurs de o oră. E o experienţă unică..." (A. L., medic din Nes Ziona), „Cred că, pentru mulţi, e chestie de snobism: e la modă să te lauzi printre prieteni cá ai aruncat cîteva sute de dolari la masa de joc a unui cazinou. Adevăratul jucător nu e cel care e mînat de pasiunea riscului, pur şi simplu, acela este un amator oarecare; jucătorul autentic este cel care face calcule, care are un sistem al lui şi care, uneori mai şi cîştigă, nu e continuu perdant" (L.G., din Ierusalim). L-am întrebat pe acela din urmă – care părea a fi nu numai un practician, ci şi un teoretician al jocului – dacă, într-adevăr, crede că se poate cîştiga sistematic la jocurile de noroc, mai ales la ruleta (avînd în vedere că un şir de excepţionale filme realizate recent, mai ales „Casino" al lui Scorsese, cu Robert de Niro, Joe Pesci şi Sharon Stone, şi chiar „Leaving Las Vegas", demonstrează edificator faptul că un cazinou „nu poate să piardă", aceasta e raţiunea lui de a fi ca afacere comercială!). „Da, domnul meu, într-adevăr, pe porţiuni mari de timp se poate cîştiga, dacă nu te limitezi la socoteli meschine mărginite în timp: un jucător cu experienţă nu-şi face socotelile niciodată pentru o oră sau două, nici măcar pentru o zi, ci pentru o săptămînă, o lună, un an". „Şi nu vi s-a întîmplat niciodată să pierdeţi chiar la dimensiunea unui an?" Aici interlocutorul meu s-a eschivat, zîmbind echivoc, de la un răspuns net. Israelienii la cazinou! Fireşte, sînt jucători ca toţi jucătorii din lume

●

Un grup de 107 activişti pentru drepturile homosexualilor din 20 de ţări ale lumii, a adresat un memoriu de protest parlamentului român, cerînd eliminarea din Codul Penal a pedepselor prevăzute pentru homosexualitate.

Ai naibii, băieţii ăştia! S-au pus să-i f... pe deputaţii de la Bucureşti!

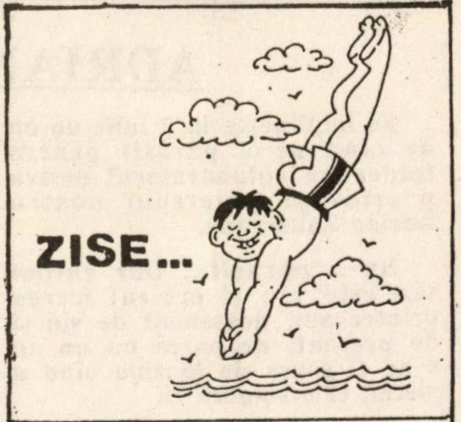

"Peste douăzeci de ani nu va mai exista nici Marea Britanie, nu vor mai exista nici Statele Unite, ci doar imperiul rus".

(Dintr-o declaraţie făcută de V. Jirinovsky, zis sisilon, ziarului englez "The Evening Standard", 1996)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

«IARDEN»
NOU ÎN NAHARIA

CASĂ DE BĂTRÎNI
PENTRU O VIAŢĂ FRUMOASĂ ŞI PLĂCUTĂ
- Cu tot confortul modern
- Supraveghere medicală
- Preţuri convenabile
- Numai plată lunară

Sub conducerea lui
MOŞE LEIBOVICI

✱ Vorbim şi româneşte ✱

NAHARIA – Rh. HAMEYASDIM 48
Tel.04 – 9922966
Fax: 927105

Pentru moment nu sînt locuri libere aşa că se recomandă celor interesaţi să se înscrie din timp spre a beneficia de cele care se vor elibera.

CLINICA DE MEDICINĂ ALTERNATIVĂ
"ANITA - REHOVOT"
condusă de un doctor în medicină

* Homeopatie * Acupunctură * Plante medicinale *

Tratăm cu succes:
* Dureri de orice origine * Paralizii (inclusiv faciale) * Astma * Alergii * Nervozitate * Insomnii * Impotenţă * Prostată * Diabet * Colesterol * Hipertensiune *

DEASEMENEA:
- SCĂDERE ÎN GREUTATE
- ÎNTRERUPEREA FUMATULUI
TEL.08-9414254; 08-9456135

ADRIAN ZAHAREANU : 1 AN

Se împlinește la 2 iulie un an de cînd ne-a părăsit pentru totdeauna colaboratorul nostru prețios și prietenul nostru Adrian Zahareanu.

Ne-a părăsit... Dar chipul său este viu și prezent mereu printre noi, neasemuit de viu și de prezent, de parcă nu un an s-ar fi scurs de la ziua cînd a plecat, ci o singură zi.

De aceea ni se pare întru totul firesc să vorbim despre el, așa cum am vorbit la despărțirea de anul trecut. Și să exprimăm întocmai gîndurile și sentimentele ce ne stăpîniseră în clipa despărțirii:

A fost un gazetar complet, în toată puterea cuvîntului, capabil să facă totul *(ca pe timpuri!)*, de la articolul de fond la notă incisivă, de la reportaj la paginație, de la interview la corectură.

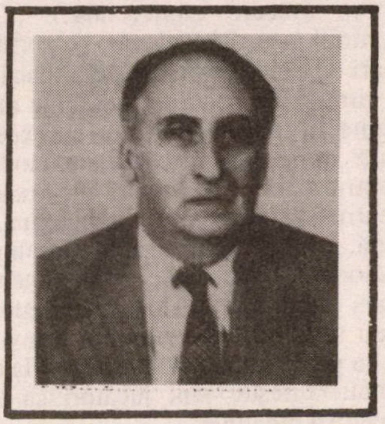

A fost, grație acestor însușiri, autorul (căci așa trebuie spus în cazuri precum cel de față) celui mai popular săptămînal al alialei, "Revista mea". Urmașii meșterului, adunați la "Orient-Express", aplică astăzi cu succes lecțiile excelentului profesionist.

A fost, o vreme, redactor șef la cotidianul în limba română și la "Facla" (al cărei colectiv scoate azi "Tribuna-Magazin"), infuzînd tipăriturilor dinamism și spirit gazetăresc.

A fost, în ultimii ani, editorialist al revistei "Minimum", de la întemeiere, aflîndu-se necontenit alături de noi, cu o fidelitate exemplară. Articolele sale publicate la rubrica "Punct de vedere" erau întotdeauna axate pe temele majore ale țării și timpului, se bazau pe o solidă documentație, impresionau printr-o combativitate mereu tînără, incomodau dogmatismele de tot felul, mai vechi sau mai noi, și prin îndrăzneala autorului de a scrie "împotriva curentului", împotriva locurilor comune ale momentului.

Îl simțim, acum cînd a plecat, alături de noi. Și la fiecare început de lună, așteptăm să vină să-și ia numărul "la zi" și să-l salutăm.

I. ATLAS VA OFERĂ EXCURSII ARISTOCRATICE LA PREȚURI POPULARE !

ROMÂNIA : Vizitarea locurilor natale cu mașină și șofer la dispoziție. Prețul include mașina (inclusiv benzina și asigurarea), hotel cu mic dejun, hrana și cazarea șoferului.
Prețul nu include avionul.
De la 50 Dolari pe zi.

ROMÂNIA - DE LA MUNTE LA MARE
O săptămînă de vis pe Coasta de Azur a României - "NEPTUN" - și o săptămînă de odihnă la POIANA BRAȘOV - Perla Carpaților.
655 Dolari.
Prețul include: avion, hotel, demipensiune, vizita litoralului cu masă festivă, etc.

Vă invităm la o croazieră ca în filme (SANTORINI • MICONOS • ATHENA • CUSADASI • RODOS)

7 nopți feerice cu vaporul de mare lux "RIVIERA" - 25.000 tone, un oraș plutitor.
Cabine cu aer condiționat, cazino, cabaret artistic internațional.
În fiecare seară orchestră de dans
Discotecă - Bazin de înnot - Bar - Restaurant.
De la 495 Dolari

I. Atlas - Gordon Tours
str. Ben Yehuda 184, Tel Aviv. Telefon: 03-5270767

Nici un pas fără Atlas!

Călătorii cu prețuri reduse în toată lumea.

SE ZVONESTE CĂ ...

. . . Baronul Neuman, fostul patron al fabricii de textile din Arad (U.T.A.- de unde şi numele celebrului club de fotbal) trăieşte în California, U.S.A. El are aproape 90 de ani şi s-ar fi interesat de curînd de o carte consacrată *tribului* din Arad, carte ce urmează să apară în Israel.

. . . Faimoasa ziaristă Floriana Jucan, de la ziarul "Evenimentul Zilei", eroina poveştii de amor despre care vorbeşte toată România, cu ambasadorul Elveţiei la Bucureşti (vezi relatarea lui Stan Vlad din nr. trecut), ar fi terminat o carte intitulată "În pat cu puterea"; unde vine vorba şi despre ambasador, bineînţeles, dar şi despre alţi bărbaţi cunoscuţi din *protipendadă*,.. inclusiv două persoane din Israel (una din ele chiar din aliaua română).

. . . «Cineva» a umblat prin bogata colecţie de tablouri, cărţi rare, partituri muzicale, etc., rămasă de pe urma regretatei Adriana Moscuna (rudă cu celebra pianistă Clara Haskill) şi că ar fi dispărut (ca şi în cazul colecţiei de artă a Lisettei Daniel, văduva lui Brunea-Fox) numeroase piese de valoare.

. . . Între cei ce se ocupă în Israel de chestiunea restituirii bunurilor evreieşti şi ambasadorul american la Bucureşti, dl. Alfred Moses, ar fi izbucnit un conflict "la cuţite". Motivul: declaraţiile-bombă ale ambasadorului privind mult discutatele restituiri care, în opinia sa (şi, fireşte, în aceea a guvernului de la Washington) ar crea greutăţi de nesuportat pentru statul român; şi, prin urmare, ar trebui scoasă de pe ordinea de zi atît a "Federaţiei" din România (este vorba de clădirile ce aparţinuseră Comunităţii) cît şi a persoanelor particulare...

. . . poeta Maria Banuş - care locuieşte o bună parte a anului la Paris - a primit de curînd cetăţenia franceză.

. . . actriţa Maia Morgenstern, de la Teatrul Naţional din Bucureşti, este pe cale să divorţeze.

. . . consilierul financiar al celebrului tenisman Ilie Năstase, ar fi un anume Dan Fisher, plecat din România în anii '70 şi devenit om de afaceri în S.U.A.

. . . În urmă cu cîteva luni, cunoscutul scriitor şi gazetar Victor Bîrlădeanu a fost contactat la Bucureşti de d-na Haia Edri, redactor-şef al publicaţiilor din str. Tchlenov şi invitat la un *drink* la Hotelul Intercontinental; cu acest prilej, d-na Edri i-a propus lui Bîrlădeanu să vină în Israel pentru a prelua conducerea tipăriturilor în limba română din Tchlenov: *"Viaţa noastră"* şi celelalte.

. . . *Cineva* cu bani din *Likud* pune la cale apariţia unui nou cotidian în limba română: 8 pagini în culori.

S-a aflat că ziarele iraniene au o problemă foarte complicată à-propos de candidatul republican la alegerile prezidenţiale din Statele Unite, d. Robert Dole: în limba farsi, cuvîntul Dole înseamnă.... penis. Grozav ! Gata, ne-am hotărît ! Oricît de simpatic ne-ar fi Bill Clinton, noi îl vom sprijini în alegeri pe Dole, în speranţa că îi va trata pe homeiniştii de la Teheran aşa cum se cuvine, cu numele D-sale.
Drept care, MINIMUM se adresează conducătorului republican, de-aici din depărtări, strigîndu-i:
Dole, fii tare !

ZISE...

"Britanicii sînt oamenii cei mai ignoranţi din lume"
(Muamar Khadaffi, şeful statului libian; în cadrul unei conferinţe rostite la Universitatea din Cairo; 1996)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

Mina Tzemah, şefa institutului de sondaje cu acelaşi nume, a fost atît de beştelită pentru pronosticurile ei greşite la alegerile trecute, încît şi-a pierdut zîmbetul cu care ne obişnuise.
Acum, ea are o Mină tristă...

ophir tours

OPHIR TOURS

MELANIE CIFFER

Vă oferă o gamă variată de excursii în EUROPA pentru vacanţa anului 1996

EXCURSIE ORGANIZATĂ în ROMÂNIA - UNGARIA - AUSTRIA şi CEHIA

18 zile/17 nopţi - 1565 $

Preţul include: toate zborurile Tel Aviv-Bucureşti-Viena-Praga-Tel Aviv, toate transferurile, mese festive, ghizi, distracţii şi excursii.

Plecări: în lunile iulie şi august

ROMÂNIA

Excursie organizată în MOLDOVA şi TRANSILVANIA

15 zile/14 nopţi - 985 $

Traseu: Bucureşti - Curtea de Argeş - Sibiu - Cluj - Tg. Mureş - Suceava - Iaşi - Piatra Neamţ - Poiana Braşov - Bucureşti

În preţ sînt incluse: zborul, mese festive, ghizi, distracţii

Plecări la: 4 şi 18 iulie, 1 şi 15 august

SOVATA ŞI POIANA BRAŞOV

24 zile/23 nopţi - 1130 $

Preţul include: zbor EL- AL

Vacanţa cuprinde: o noapte la Bucureşti, 17 nopţi la Sovata, 5 nopţi la Poiana Braşov.

Plecări la: 2, 16 şi 30 iulie, 13 august

MARE - MUNTE

14 zile/13 nopţi - 665 $

Preţul include : zbor Tel Aviv -Bucureşti - Tel Aviv, hotel, demipensiune, transferuri

Plecări: în fiecare miercuri - începînd de la 3 iulie

Preţul nu include taxa de acroport şi asigurări

NEPTUN ŞI POIANA BRAŞOV

24 zile/23 nopţi - 1150 $

Vacanţa cuprinde: 17 nopţi la Neptun 6 nopţi la Poiana Braşov.

Plecări: în lunile iulie şi august

COVASNA ŞI SINAIA

24 zile/23 nopţi - 1050 $

Vacanţa cuprinde: 18 nopţi la Covasna, 5 nopţi la Sinaia - hotel Palas.

Plecări: în lunile iulie şi august

Preţurile nu includ taxe de înscriere, de aeroport şi asigurări
Organizăm excursii în toată lumea, inclusiv închirieri de maşini

Înscrieri şi informaţii suplimentare la OPHIR TOURS
Tel Aviv - Ben Yehuda 32, bloc EL-AL
Tel. 03-5269676, sau 03-5269733. Fax 03-5269611.

ETC NOI

. . . Ex-deputata Esther Salmovici (aleasă în 1992 pe lista Tzomet-ului lui Raful Eitan, apoi transformată în dizidentă) nu mai figurează acum printre cei 120 din Knesset. Dar asta nu înseamnă că pasiunea frumoasei parlamentare pentru treburile politice a dispărut. D-na Salmovici se gîndeşte să candideze la fotoliul de primar al oraşului Naharia. Dînsa ar urma să se bată pentru voturile cetăţenilor din Nord cu actualul primar, d. Jacky Segev. Misiune grea. Dar nu imposibilă, dat fiind că marele industriaş Strauss (proprietarul firmei cu acelaşi nume) care se are la cuţite cu Segev, i-a făgăduit sprijinul său. Vestea a bucurat-o într-atîta pe d-na Salmovici încît aceasta s-a apucat să danseze prin casă. Vals.

Esther: pe muzică de Strauss

. . . Luna trecută a fost bogată în prezenţe israeliene de tot felul peste hotare.

Poezii, cartea de versuri şi publicistică a lui M. Rudich pătrunde în presa din România, ajutînd la descoperirea acum, după moarte, a unui condei de calitate şi a unei conştiinţe. Într-o cronică-eseu de amploare din *"Adevărul literar şi artistic"*, (Buc., nr.317/1996), Felicia Antip (care dealtfel iscăleşte postfaţa volumului) discută pe-ndelete despre Rudich; ba chiar şi despre altele, cu adresă şi schepsis:

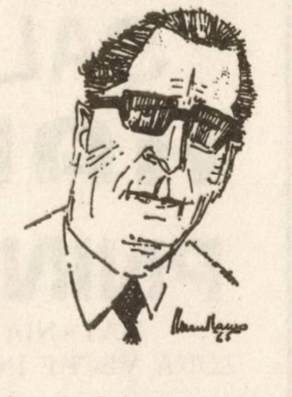

M. Rudich văzut de Marcel Iancu, 1965

"Este o carte tristă, dar nu sumbră. Scriitorul s-a născut cu aptitudinea de a se bucura de viaţă, cu o infinită sensibilitate la frumos, cu vocaţia prieteniei. (....) A fost însă lovit, ranit, chinuit. În fiinţa poporului din care se trăgea şi în propria lui fiinţă. Imensa amărăciune pe care i-au provocat-o ferocitatea şi furia distrugătoare a duşmanilor neamului lui şi ai lui însuşi s-a convertit într-o nevoie acută de a ţine trează amintirea unui trecut care nu mai are voie să se repete. Al. Mirodan este încredinţat şi el că memoria *"este cuvîntul care defineşte cel mai bine, dintre toate cuvintele posibile, esenţa lui Rudich"*.(...).

O coincidenţă tulburătoare, subliniată şi în prefaţă, a făcut ca ultimul text din volum, intitulat chiar *Memoria*, să fi apărut abia la cîteva zile după moartea lui, în revista *Minimum*, al cărei colaborator permanent era. În acest artico!, care încheie selecţia din creaţia lui gazetărească, Rudich se referă la unul dintre primele numere ale publicaţiei bucureştene *Memoria - revista gîndirii arestate*, menţionînd, între altele, apelul ca toţi cei ce au avut, într-un fel sau altul, un contact nemijlocit cu detenţia politică, să aducă mărturie despre ceea ce au văzut şi ştiu. "Ceea ce *Memoria* trebuie, cred, să consemneze, scria el în toamna lui 1991, este că sute de evrei sionişti au zăcut ani de zile în închisorile comuniste din România (...). Arestarea sioniştilor a început în 1948, pentru ca, în anii 1950-1951, să se intensifice, cuprinzînd, înafara conducătorilor mişcării sioniste, peste 200 de activişti, din Capitală şi din multe alte oraşe din ţară (...). «Unde sunt cei ce nu mai sunt?» - se întreabă şi Asociaţia din Israel a foştilor deţinuţi sionişti, - fiindcă patru dintre sioniştii întemniţaţi au murit în închisoare: Avram Iampolski, ing. Hugo Nacht, av. Kiva Orenstein şi ing. Elias Schein (....). Dincolo de orice considerente şi în afara oricăror răbufniri determinate de ură, rea credinţă şi tembelism, corect este ca populaţia din România - şi nu numai ea - să ştie care a fost atitudinea evreimii române, în cea mai mare parte şi, îndeosebi, a sioniştilor, în anii sugrumătoarelor dictaturi comuniste. În genere, «Memoria» nu trebuie să fie selectivă. Cu atît mai mult însă în cazul deţinuţilor politici".

Nu am impresia că revista românească specializată a înregistrat acest apel.

S-ar putea să fiu ţinută de rău şi pentru cutezanţa de a fi abordat un subiect care a fost tabu sub ceauşism (cînd cuvîntul «evreu» era nemenţionabil în mass-media)...

Din păcate, subiectul este privit încă şi astăzi cu suspiciune şi neplăcere de aceia dintre oamenii cu putere de decizie în publicistică pe care îi enervează sau îi lasă indiferenţi îndemnurile insistente ale academicianului N. Cajal la practicarea "realsemitismului", adică la corecta prezentare a contribuţiei evreilor la civilizaţia şi la cultura României şi a lumii. Eu una sînt însă bucuroasă că mi-am îndeplinit o datorie de conştiinţă."

...Şi noi sîntem bucuroşi, stimată Felicia Antip, şi noi.

. . . Revista **Realitatea evreiască** (redactor-şef: Dorel Dorian) se ocupă pe larg de culegerea de versuri « *Eşti* » de Shaul Carmel (Ed. Hasefer), lansată nu de mult la Bucureşti. Cîteva fragmente:

"Am fost în vizită la Tel Aviv, m-am bucurat de primirea foarte călduroasă a confraţilor noştri întru limba română, a lui Shaul Carmel, în mod deosebit. Mă bucur că putem să-i arătăm, şi cu acest prilej, întreaga afecţiune ce i-o purtăm. Domnia Sa este secretarul Asociaţiei Scriitorilor de limbă română din Israel. Acestui **prieten şi frate al nostru** *îi datorăm azi clipe de bucurie şi cred că, prin lectura cărţii, veţi fi impresionaţi de frumuseţea limbii române mînuite de poet, hrănită de dorul pentru ţara din care a plecat".*

(Fănuş Neagu).

"Mulţumindu-i lui Shaul Carmel pentru acest dar pe care-l face poeziei româneşti, ţin să mulţumesc tuturor acelora care, departe de noi, continuă să vorbească şi să scrie româneşte, contribuind astfel cu virtuţile sensibilităţii lor la veşnicia noastră. Prietenia noastră, a mea şi a lui Shaul, care s-a născut spontan acum un an în Israel,iată - se colorează acum de întreaga mea recunoştinţă."

(Ştefan Augustin Doinaş)

"Shaul Carmel trăieşte o mare dramă. Aparţine culturii ultimei generaţii din Israel care mai scrie şi mai trăieşte în limba română. În ultima poezie din această carte am descoperit semnificaţia acestei drame de a scrie în limba ţării în care s-a format, dar care nu mai poate continua în Israel. E bine că Shaul Carmel a găsit cu cale, din omenească necesitate, să dea expresie acestei dureri."

(Zigu Ornea)

. . . De un frumos succes se bucură, aşa cum am mai spus-o şi romanul Taniei Lovinescu, «*Mă numesc Alzheimer*» (vol.I). Lansat la editura *"Cartea Românească"*, romanul a stîrnit interesul publicului în general, dar şi interesul unei anumite categorii în special. E vorba, aşa cum probabil aţi ghicit, de cei în *cauză:* bolnavii de Alzheimer şi medicii ce se îngrijesc de tratarea maladiei.

La Bucureşti, unde se aflase pentru lansarea cărţii (foto), scriitoarea a fost abordată de o doamnă care a rugat-o să-i acorde *neapărat* zece minute.

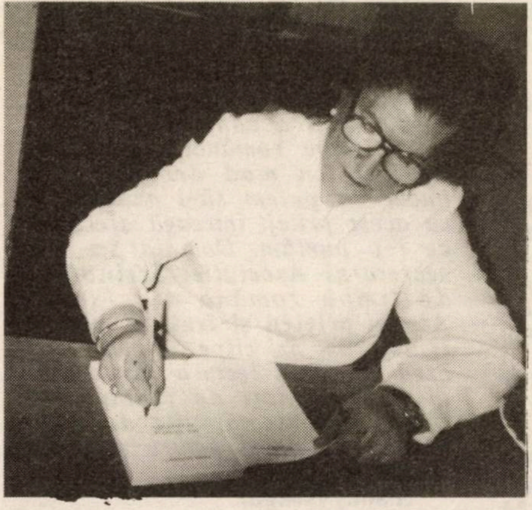

SALOANELE
HAPNINA
SI
PNINAT HAGAN
NATANIA - TEL. 09-337484, 337485
ZONA VECHE INDUSTRIALĂ - STR. PINKAS 28

COMENZILE SE PRIMESC NUMAI LA BIROUL SALONULUI

- MENU FOARTE VARIAT
- SERVICI IREPROŞABIL
- ÎNDRUMĂRI COMPETENTE
- SE POT ORGANIZA FESTIVITĂŢI SPECIALE
- CUNUNIA SE POATE OFICIA SUB CERUL LIBER
- FESTIVITĂŢILE SE DESFĂŞOARĂ FĂRĂ DURATĂ LIMITATĂ

SUB DIRECŢIA UNOR SPECIALIŞTI DE ÎNCREDERE
PARKING FOARTE ÎNCĂPĂTOR

STRICT CAŞER

De curînd s-a deschis modernul
RESTAURANT
"GRILL HAPNINA"
Servim CARNE şi PEŞTE la GRILL
plus multe alte produse de bucătărie, delicioase
Tel: 09-841849

NOI

Tania Lovinescu îşi închipuise că e vorba de cineva care se ocupă cu recenziile la gazetă sau vrea un scurt interview. În realitate, persoana se numeşte Cătălina Tudose, e doctoriţă şi directoare a *Institutului Alzheimer* din România. Ea a felicitat-o pe autoare, a comandat editurii 400 de exemplare pentru Institut şi i-a pus Taniei Lovinescu aceeaşi întrebare pe care i-o punem şi noi: ce mai aştepţi ca să ne dai şi volumul II ? ~ Tot la capitolul prezenţe, să notăm faptul că nu de mult s-a desfăşurat la Bucureşti 1-ul festival al muzicii contemporane israeliene, sub denumirea (binevenită !) **"Ierusalim 3000"**. Organizat de Academia de Muzică din Bucureşti, Ambasada Israelului la Bucureşti şi Asociaţia Culturală de prietenie (de fapt, de prietenie ni se pare inutil, întrucît nu prea cunoaştem asociaţii culturale inter-ţări de duşmănie...) România-Israel; festivalul, coordonat de Liana Alexandru şi Şerban Nichifor a adus pe scena sălii de concert a Academiei de Muzică numeroşi interpreţi de valoare, ca: Gabriel Croitoru, Dan Mizrahi, Lorena Ţecu, Vasile Macovei, Octavian Raţiu, Octavian Rădoi, Vasile Ţugui, Cristina Angelescu, Lucia Triţă, Viorica Rădoi, Stana Bunea, Krimhilda Cristescu. Printre compozitorii aleşi să ilustreze muzica israeliană, s-a aflat şi Sergiu Natra, al *nostru*.

. . . Felicitări doamnei Roxana Reichman pentru titlul de Doctor în ştiinţe Pedagogice, pe care l-a obţinut săptămînile trecute la Universitatea din Buffalo, U.S.A. Felicitări şi amicilor noştri, criticul Eugen Luca şi soţia sa Tamara, fiindcă au şi dînşii un merit, şi-ncă nu unul oarecare: sînt părinţii Roxanei.

. . . Un nou număr din mica revistă (de calitate) *Punct* (18/1996) editată de soţii Solo şi Mariana Juster, la domiciliu; adică în acelaşi loc unde se desfăşoară şedinţele cenaclului literar binecunoscut. Colaborează: Andrei Strihan, Luiza Carol, Solo Har, Maria Găitan-Mozes, Getta Berghof, Andrei Fischof, Shaul Carmel, Vladimir Eşanu, Zeev Ben Chaim (adică Z.B.C.), precum şi noul laureat al Premiului Arcadia - Eugen Campus, *spiritus rector* al cenaclului.

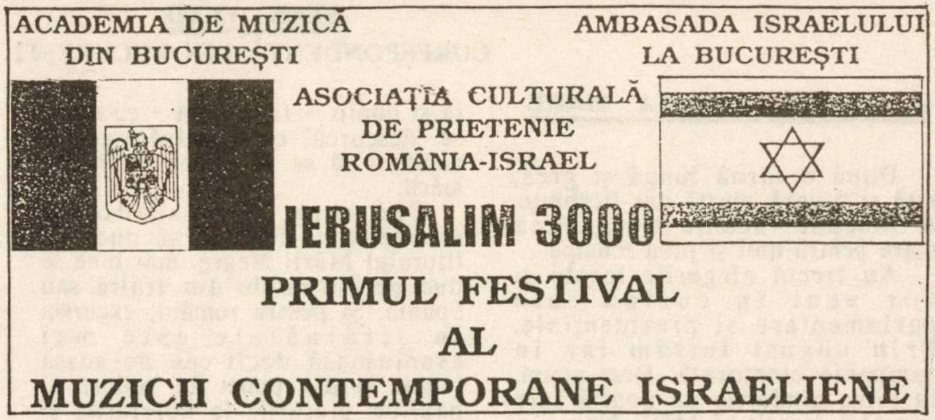

ACADEMIA DE MUZICĂ
DIN BUCUREŞTI

AMBASADA ISRAELULUI
LA BUCUREŞTI

ASOCIAŢIA CULTURALĂ
DE PRIETENIE
ROMÂNIA-ISRAEL

IERUSALIM 3000

PRIMUL FESTIVAL
AL
MUZICII CONTEMPORANE ISRAELIENE

3000... Asta-i muzica ce-mi place !

. . . Nu odată am fost întrebaţi unde a dispărut d-rul Andrei Bacalu, omul care în august 1969 (în comperaj cu Tudor Vornicu) a ţinut o Românie-ntreagă cu respiraţia tăiată, prezentînd fantasticul moment al păşirii astronauţilor americani pe Lună... Ei bine, sîntem în măsură să vă aducem la cunoştinţă că Bacalu - unul din *starurile* T.V. de la Bucureşti de pe vremuri, a dispărut... în Israel. După ce, în 1983, i s-a spus că trebuie să părăsească televiziunea (întru îmbunătăţirea continuă a compoziţiei naţionale), Bacalu a venit, cu nevasta chimistă şi copiii, la Ierusalim. Aici s-a întors la profesiunea iniţială de medic psihiatru: nu-l putea concura la ebraică pe Haim Iavin. Colegii de la Bucureşti, şi-n primul rînd, scriitorul Alexandru Mironov, nu l-au uitat însă. Invitat de aceştia, Andrei Bacalu a participat la o emisiune ştiinţifică în studioul 2 (studioul *lui...*).

. . . Noutăţi despre d-rul Benedict Heinrich (dentistul ex-premierului Shimon Peres). Navetist neobosit pe ruta Tel Aviv - München - Bucureşti, cunoscutul stomatolog a participat de curînd la o sesiune ştiinţifică la Clubul uzinelor *Faur* din Capitală. O sesiune organizată de universitatea particulară *Titu Maiorescu* din a cărei conducere face parte şi dr. Heinrich şi care universitate (condusă de prof. Drimer) se bate vitejeşte pentru a obţine mult rîvnita "autorizare": adică, mai pe româneşte, dreptul de a elibera diplome recunoscute de Stat.

. . . D-na Andreea Păstârnac, ataşat cultural la Ambasada Română, este din ce în ce mai activă pe tărîmul manifestărilor culturale. Sub egida ambasadorului Aurel Sanislav şi a soţiei acestuia, d-na Păstârnac (în paranteză fie spus, excelentă cunoscătoare a limbii şi literaturii ebraice) organizează (cu succes) seri de literatură şi artă, cam la două săptămîni o dată. Ultima manifestare de acest fel a avut loc în saloanele de pe strada Adam Hacohen, din Tel Aviv, fiind consacrată cărţii lui A.B.Iaffe şi numărului pe 1996 din Izvoare. Ca supliment, cei de faţă i-au ascultat pe Victor Bârlădeanu şi pe d-na Cristina Nichituş, vice-rector la Academia de muzică şi teatru, musafiri de la Bucureşti, vorbind despre colaborarea culturală româno-israeliană. Impresia noastră este că, încet-încet, ambasada devine un centru de spiritualitate şi amiciţie (însă reală) între România şi cei *400.000*. Atenţie, organizaţiile din alia! Potrivit unui sondaj de opinie realizat la comanda lui *Minimum*, (dar nu de dr. Mina Tzemah şi nici de Hanoch Smith, demonetizaţi amîndoi în urma alegerilor din 29 mai) situaţia la capitolul "Iniţiativa culturală" arată cam aşa: Pe locul I, Ambasada; pe locurile 2-3, la egalitate: Asociaţia Scriitorilor şi Acmeor, pe locul 4 şi 5, H.O.R. Ierusalim şi H.O.R. în general.

STAN VLAD

CORESPONDENŢĂ DIN BUCUREŞTI

A VENIT VACANŢA MARE

După o iarnă lungă şi grea, iată şi o vară scurtă dar fierbinte. A început vacanţa mare. Prea mare pentru unii şi prea scumpă.

Au trecut alegerile locale şi vor veni în curînd cele parlamentare şi prezidenţiale. Prin august intrăm iar în campanie electorală. Deci acum, în iulie, gîndurile ne poartă spre litoralul însorit al Mării Negre şi spre binefăcătoarea atmosferă carpatină.

Ca deobicei în ultimele veri, primii (dar şi cei mai mulţi) turişti străini sosiţi în România, la munte dar şi la mare, sînt israelienii. Acasă au trei mări - Mediterana, Moartă şi Roşie - dar ei o preferă pe cea Neagră !. E adevărat că e mai ieftin ca în Israel. Şi chiar dacă sînt ei mai pretenţioşi (ca să nu zic mofturoşi), gazdele îi preferă, întrucît au mai mulţi bani decît românii şi sînt mai plăcuţi decît nemţii (tot o categorie mare de oaspeţi estivali ai litoralului românesc). La cursul de azi al dolarului în România (peste 3300 lei la casele de schimb valutar, legale) turistul străin este în net avantaj.

În vacanţă, la mare, merg şi mulţi români. La hotelurile de lux merg miliardarii (numărul lor a trecut de 10.000 în România) şi "oamenii zilei", iar la cele populare (două stele) merg... oamenii muncii. După 20 iulie şi pînă la 20 august, astfel de hoteluri sînt pline de... sindicalişti. Guvernul a găsit o *şmecherie*, tipic balcanică: pentru a scăpa - vara - de greve, proteste, mitinguri, marşuri, subvenţionează sindicatele cu fonduri pentru vacanţă.

Află omul că sindicatul are bilete pentru vacanţă la mare.

- Cît costă ? întreabă el curios.

- Cam două milioane de lei - i se răspunde. Omul rîde, sau înjură şi dă să plece.

- Stai omule, - i se spune, tu dai numai 50%, restul îl dăm noi (în unele sectoare subvenţia merge pînă la 75%, asta depinzînd de cît sînt de gălăgioase sindicatele respective). Şi astfel omul se decide; ia bilet cu preţ redus pentru el şi nevastă, ia şi copiii - fără bilet - că acolo se "descurcă" el şi astfel ajung şi românii să se bronzeze pe malul mării.

Cei care n-au sindicate susţinătoare, decît să se ducă pe litoralul Mării Negre, mai bine se duc pe litoralele din Italia sau Spania. Şi pentru români, excursia în străinătate este mai avantajoasă decît cea de-acasă (chiar şi din punct de vedere al banilor: preţurile la hotelurile şi restaurantele din România sînt inaccesibile pentru cei cu venituri medii).

Pînă la urmă, într-un fel sau altul, fiecare îşi face vacanţa pe undeva, uneori chiar la rude la ţară. D-aia-i vară şi căldură !

Arma secretă a generalilor: demisia !

De mai bine de un an e o modă în România: demisia generalilor. Este adevărat că sînt foarte mulţi. Unii spun - pe bază de date statistice - că în România ar fi cea mai mare... încărcătură de generali pe cap de soldat. Cunosc un general (şi încă de divizie) care de pe vremea cînd era subofiţer s-a ocupat numai de aprovizionarea cu vinuri a restaurantului de la Cercul Militar Naţional. A mai făcut ceva cursuri de pregătire între timp şi a ajuns ofiţer. Dar tot de vinuri s-a ocupat şi se ocupă. A ajuns însă general ! Un fost sportiv de performanţă este tot general şi conduce clubul sportiv "Steaua". Antrenorul echipei naţionale de fotbal e tot general. L-am întrebat odată pe generalul Iordănescu dacă a tras cu puşca, măcar. Mi-a răspuns... diplomatic că n-a mai fost de mult la exerciţii de trageri, fiind ocupat cu fotbaliştii lotului naţional. Dar cîţi generali nu sînt care abia ştiu cum arată o puşcă ! Şi în armată, şi în ministerul de interne, şi la jandarmi, şi la pompieri, şi - firesc - la Serviciul Român de Informaţii. Aşa că, dacă unii îşi mai dau demisia, nu e nimic grav: rămîn destui.

Dar acum, demisia generalilor a devenit o armă secretă care produce explozii puternice (scandaluri politice şi sociale). Mai ales cînd demisiile se motivează. A fost mai întîi generalul Gh. Florică, şeful Gărzii Financiare. Prin demisia sa a făcut publice numeroase abuzuri şi matrapazlîcuri ale unor demnitari din sfera puterii actuale sau ale unor aşa zişi oameni de afaceri care sînt susţinuţi de putere (şi o şi susţin) prin interese băneşti, în joc aflîndu-se sute de milioane şi chiar miliarde de lei. A fost o şedinţă a Parlamentului pe această temă. Rezultatul? Efectele? Nimic, absolut nimic. Cei aflaţi în fruntea bucatelor au făcut în aşa fel încît să se marginalizeze şi să se minimalizeze acţiunea generalului Florică, pînă cînd s-a stins de tot, iar generalul a primit o nouă funcţie (bună) în cadrul armatei.

Corupţie da, corupători, nu. Aşa a fost şi în cazul generalului Ion Pitulescu din ministerul de interne, şeful Inspectoratului General de Poliţie. Cunoscînd experienţa generalului Florică, generalul Pitulescu a convocat o conferinţă de presă în care a făcut publice motivele demisiei sale:

"Atacurile din interior (ale Poliţiei, n.n.), dar dirijate de mafioţi, m-au decepţionat profund şi mi-au creat o stare pe care nu o mai pot suporta" - a spus dintr-un început generalul. Apoi a prezentat cîteva cazuri de corupţie de o mare gravitate - cazuri cercetate de Poliţie - în care sînt implicaţi excroci români şi străini ce aparţin unor grupări mafiotice, cu reţele pînă în sferele cele mai înalte ale puterii (cazul sirianului Zaher Iskandarani e de-acum cunoscut în toată lumea). S-au făcut presiuni mari asupra generalului Pitulescu pentru a "o lăsa mai moale" în acţiunile sale de anchetare a cazurilor de corupţie. Generalul n-a cedat. Dar toate dosarele ajunse la Justiţie au fost... rezolvate în favoarea infractorilor şi criminalilor. Acuzată direct, Justiţia, prin ministrul ei, a sărit ca arsă; n-a recunoscut nimic şi - în numele separării puterilor în stat - şi-a arogat toate drepturile legale, dar şi morale. Au intervenit toate organele puterii de stat, chiar şi preşedintele Ion Iliescu, pentru a-l... domoli pe generalul Ion Pitulescu şi a-l determina să nu

mai facă declaraţii presei, pentru a nu fi cunoscute toate cazurile de corupţie care macină societatea românească actuală. Ca şi în cazul generalului Florică, nu s-a găsit nici un vinovat, n-a fost nimeni sancţionat, nu s-a luat nici o măsură, înafară de una singură, totuşi: s-a aprobat cererea de demisie a generalului Pitulescu, şi a fost trecut pe un post de consilier - cu leafă mare - la ministerul de interne. Mare vîlvă a făcut şi demisia generalului Iordănescu; asta fiindcă este antrenorul echipei naţionale de fotbal şi România a participat la EURO-96 din Anglia. Iordănescu şi-a motivat gestul său prin corupţia care există în fotbalul românesc, unde numeroase meciuri sînt trucate. Se ştie că acţionează în fotbalul românesc o organizaţie de tip mafiot denumită "Cooperativa" şi în fruntea căreia se zice că ar fi managerul echipei "Rapid", Jean Pădureanu. Bomba (demisia) lui Iordănescu a produs o explozie atomică. Prea mulţi sînt interesaţi în fotbal, de la preşedintele ţării pînă la ultimul spectator. Într-o zi de luni a explodat bomba, iar pînă joi seara (în aceeaşi săptămînă) efectele ei erau anulate. Toţi cei aflaţi în fruntea României, chiar şi preşedintele Ion Iliescu, l-au invitat la discuţii pe generalul Iordănescu şi l-au determinat să revină asupra deciziei sale de a demisiona. Rugat şi "ajutat" să devină mai... înţelept, generalul Iordănescu a cedat; a revenit la cîrma echipei naţionale. Ce se va întîmpla însă cu corupţia din fotbal ? S-a spus că se vor lua măsuri. Dar nu s-a luat nici una. Forurile "competente" n-au dovezi!

Şi-au mai dat demisia vreo trei generali: unul de la armată (directorul contraspionajului militar), doi de la S.R.I.(Serviciul Român de Informaţii). Fiind vorba de domenii ce privesc secrete de stat, scandalurile legate de astfel de demisii s-au... continuat în cadru mai restrîns. Toate sînt legate de abuzuri şi corupţie dar şi de securitatea individuală. Grupările de tip mafiot sînt acum foarte puternice şi au legături în sfere înalte care pot manevra totul aşa cum le dictează interesele. Oricum, la execuţii de persoane... importante n-au trecut. Şi-au pierdut viaţa doar cîţiva trepăduşi.

Ce-i de făcut ? Să aşteptăm demisia unui general mai... băţos !

* * *

Şi-acum, cîteva "pilule" de vară:

* Cîntăreaţa română Loredana Groza, a dat în judecată firma israeliană "Taste of Israel" din Rishon Le Zion care a lansat pe piaţă (în multe ţări ale lumii) ciocolata "Loredana", deci cu numele, dar şi cu chipul ei. Ea solicită o despăgubire de 978.000 de dolari, bani ce ar urma să fie donaţi unor case de copii. Asta îm cazul că nu va ajunge la vreo.... înţelegere !

* În cazul unui cutremur cu magnitudinea de 7,6 grade pe scara Richter, peste 160.000 de case din Bucureşti se vor prăbuşi. Se zice că un asemenea cutremur ar putea să aibă loc (cu epicentrul în regiunea Vrancea) în anii 2000-2004. N-ar mai fi prea mult !

* Ştiţi ce are bucureşteanul ? Patru şobolani pe cap de locuitor !

* O fetiţă de 6 ani care a participat la un concurs pentru copii din oraşul Buzău, a primit drept premiu un vibrator vaginal. Bunica fetiţei, aflată de faţă, le-a dat în cap cu premiul originalilor organizatori !

* România nu a participat nici anul acesta la Eurovision. Ştiţi de ce ? Melodia selecţionată "Rugă pentru pacea lumii" de Cornel Fugaru este un fel de imn pentru PDSR-ul lui Ion Iliescu, partidul de guvernămînt. "Creaţia" a căzut cu succes la concursul de preselecţie. Nu putem încă şti dacă acelaşi... succes îl va aduce cîntecul lui Fugaru la toamnă, în alegerile parlamentare şi partidului de guvernămînt !

L I M

REŢEAUA MAGAZINELOR DE CARTE ROMÂNEASCA

Vreţi să citiţi o carte bună, vizitaţi magazinele L I M

Numai la L I M veţi găsi cărţi româneşti

Ultimele noutăţi la L I M

AFULA: Kikar Atzmaut 7 (în pasajul Ofir Center). Tel: 06-596014
ASHDOD: Ezor "Iud" Midrahov Haneviim, Dereh Hamelech 2115/1. Tel: 08-652095
BEER-SHEVA: Str. Histadrut 56. Tel: 07-236738
HAIFA: Str. Herzl 61 (Kikar Talpiot). Tel: 04-671292
IERUSALIM: Str. Yaffo 63 (în pasaj). Tel: 02-250612
KFAR-SABA: Str. Weizman 92 (în pasaj). Tel: 09-7658118
NATANIA: Str. Smilanski 10 (în pasaj). Tel: 09-615860
PETAH-TIKVA: Str. Montefiori 17. Tel:03-9312777
PETAH-TIKVA: Str. Bar Kochba 27. Tel: 03-93466245
RISHON LE ZION: Str. Rothschild 9. Tel: 03-9698724
RISHON LE ZION: Str. Herzl 47. Tel 03-9671807
TEL AVIV: Str. Erlinger 7 (Vechea tahana mercazit). Tel: 03-6391735
TEL AVIV: Str. Allenby 48. Tel: 03-5175877
TEL AVIV: Staţia nouă de autobuze, et.3, magazinul nr. 3267 (Sub Mac Donald). Tel: 03-5375393.
TEL AVIV: Str. Shlomo Hamelech 2. Tel: 03-5283665

LUMEA ROMÂNEASCĂ

SCURT

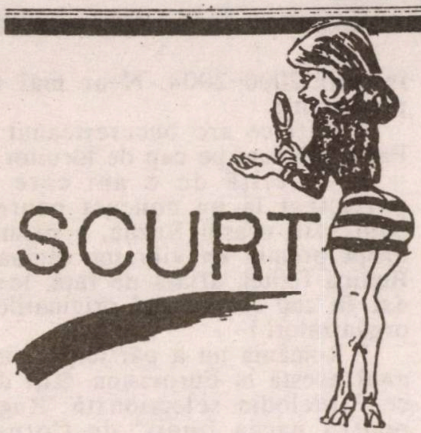

De la jidănuş la jidan

"...Şi mai au o caracteristică americanii, pe care au avut-o, cîndva, şi nemţii şi ruşii, dar au scăpat de ea: sînt dominaţi, controlaţi, tutelaţi şi înjugaţi de cîteva milioane de evrei. Cine va pretinde că nu-i aşa, înseamnă ori că-i un incult incurabil, ori că-i un mincinos. Evreii îi împing pe americani să iasă din graniţele lor şi să facă războaie. În felul acesta, ei, evreii, vor domina şi mai crîncen atît S.U.A., cît şi noile teritorii, unde, fără sprijinul Unchiului Sam, n-ar fi avut acces..."

*

"... Dacă facem acum o radiografie etnică a titularilor posturilor-cheie din România - postdecembristă, vom vedea că, în imensa lor majoritate, erau... minoritari: evrei, unguri şi ţigani. Prin urmare, Istoria se repetă. Aşa cum s-a întîmplat în 1945, cînd, după jertfele grele ale Armatei şi populaţiei, puterea a fost acaparată tot de evrei, unguri şi ţigani. Parcă ispăşim un blestem. De fiecare dată cînd România e rănită şi îndoliată, apare ca din pămînt Triunghiul Bermudelor: evreii, ungurii şi ţiganii. Ei sînt abonaţi, din oficiu, au tupeu, te izbesc cu pumnul în piept şi cu ştampila în frunte, cum că eşti naţionalist şi xenofob, iar dacă nu te dai la o parte de bunăvoie, au grijă să te reclame imediat la Mafia Transnaţională..."

*

"... Tare rău au mai ajuns românii în Ţara lor, de-i joacă pe degete cîţiva ţigani, evrei, unguri, armeni şi alţi minoritari cărora le-am oferit găzduire, dar uite că ni se urcă-n cap. Românii nu mai pot deschide gura, nu se mai pot plînge de nimic, că imediat sînt arşi cu fierul roşu al «extremismului» şi «şovinismului»..."

*

"... Un minoritar care nu ne lasă să respirăm aer curat în Ţara noastră: **Infractorul Naţional Petre Roman!** Neobrăzarea puiului de evreu stalinist a depăşit de mult marginile patologiei..."

"...Şi în definitiv, ce tot vrea jidănuşul ăsta de **Neulander,** de ce nu stă locului o clipă, cine îi tot răsuceşte în fund un ardei iute şi-l face să se creadă pătruns de importanţa vreunei misiuni pe care o are în Ţara asta, cu care n-are nimic comun?

(Din săptămînalul "România Mare" (dir. C.V.Tudor), Buc. 1996)

*

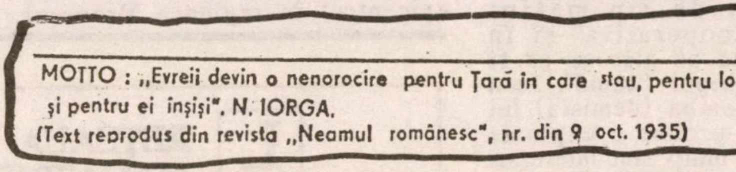

MOTTO : „Evreii devin o nenorocire pentru Ţară în care stau, pentru locul ce-l ocupă şi pentru ei înşişi". N. IORGA.

(Text reprodus din revista „Neamul românesc", nr. din 9 oct. 1935)

Motto folosit adesea, în ultima vreme, de "România Mare"

"...Un rus la el acasa nu are voie să fie rus; după cum un român la el acasă n-are voie să fie român. Ferească-te Sfîntul să-ţi fie greaţă de toată plevuşca iudaică înfiptă precum căpuşele la televiziunea bucureşteană sau moscovită, ducînd pe faţă un război psihologic împotriva popoarelor pe lîngă care s-au oploşit. Denigrîndu-le cele mai sacre crezuri. Batjocorindu-le istoria şi valorile naţionale..."

*

"... Căpeteniile Masoneriei, în mare parte evrei, au crezut că deşănţata lor propagandă anticomunistă va declanşa doar reacţii favorabile în est şi au continuat politica de slăbire a Rusiei şi a Estului. În multe capitale europene şi în subsolurile unor servicii de informaţii Occidentale s-a şi sărbătorit victoria împotriva Estului şi, mai ales, împotriva Rusiei comuniste. Novicii au crezut că Rusia este cobaiul mapamondului, pe care jidanii şi jidăniţii pot face tot felul de experienţe economice, ideologice, sociale, culturale, etc. Am scris în nenumărate rînduri că nu rusul-rus a instaurat comunismul în Rusia, ci nomazii Pămîntului, adică evreii..."

*

Cum ne-am putea explica, domnilor, gestul colectiv antiromânesc, antidemocratic, lipsit de cel mai elementar bun-simţ al senatorilor PDSR şi CDR de ridicare a imunităţii parlamentare a lui Corneliu Vadim Tudor? Dar să-şi dea mîna două grupări duşmance de moarte - cea condusă de preşedintele Ion Iliescu şi care reprezintă şcoala iudeo-bolşevică şi cea care se erijează în moştenitoarea ideilor naţionaliste, creştine, ţărăniste - este peste posibilităţile de înţelegere ale unui om normal, curat, sincer, şi peste obişnuitele compromisuri pe care regulile murdare ale politicii le poate accepta. Stau şi mă întreb cum au putut vota, pentru ridicarea imunităţii, cei mai mulţi senatori ai PDSR care, pînă mai ieri, se gudurau pe lîngă Vadim precum prichindeii de la Steaua pe lîngă Gică Hagi. Ordinul de la Cotroceni a fost respectat fără crîcnire. Mai ales că el se plămădise în mari cancelarii occidentale, traversase Atlanticul o dată cu Alfred Moses şi Tom Lantos. Mă mai întreb dacă domnul Ion Iliescu mai are în sufletul său, acaparat de discipolii lui Iuda, un cît mai mic sentiment pentru România..."

(Din revista "Europa", dir. I. Neacşu, Buc. 1996)

Mitul exterminării evreilor

...este titlul unui ciclu de materiale "documentare", publicat săptămînal în "Mişcarea": revistă condusă de Marian Munteanu, fostul lider studenţesc al "Pieţii Universităţii"; Buc. 1996.

Un copil numit Paul Goma, în Basarabia

"Aveam numai cinci ani, în acel moment, dar ştiu. Este drept, nu am văzut cu ochii mei (dealtfel, nici nu aveam ce vedea, în cătunul nostru, Mana, trăise o singură familie de evrei, care se refugiase spre Est, de cum începuse războiul), dar am auzit, din gura ţăranilor din sat - care, în urma frontului porneau cu căruţele, pur şi simplu, "la furat" - scaune şi perne, farfurii şi gheme de sfoară şi butoaie şi lăzi - tot ce rămăsese din "casele jidanilor" din Orhei, din Teleneşti, din tîrgurile învecinate. Cît despre soarta evreilor înşişi, unii dintre săteni fuseseră rechiziţionaţi - şi povesteau. Memoria mea nu a înregistrat, să zicem, "execuţii prin împuşcare" - dar a reţinut, din povestite, două să le spun, faze: *înecatul de la Nistru* şi *arsul pe lemnele-de-ster*.

Eu însumi am fost revoltat şi am încercat să contrazic, să "corijez" imaginea României şi ea exterminatoare de evrei; am argumentat cu fapte oarecum cunoscute (anume, că din România, evreii nu au fost livraţi germanilor pentru lagărele de exterminare; că evreii "Români" din Transilvania fuseseră predaţi de autorităţile maghiare; că evreii din Basarabia şi Bucovina cădeau sub "jurisdicţie" germană - etc...); că românii, în timpul războiului nu s-au dedat la exacţiuni împotriva evreilor, susţinînd că povestea cu Abatorul se petrecuse în timpul unui minirăzboi civil şi că mult mai mulţi militari români decît evrei fuseseră martirizaţi de legionari; că "Trenul Morţii" constituise o tragică bavură pe care Antonescu însuşi o condamnase şi chiar îi pedepsise pe principalii responsabili (?). Adevărat, după cum însăşi Maria Banuş scrie (*Jurnal de camuflaj*, publicat....la Bucureşti), evreii din România, chiar dacă fuseseră evacuaţi din case şi li se interzisese practicarea profesiunilor liberale, deşi fuseseră "românizaţi", totuşi, nu fuseseră lichidaţi; "contribuţia" lor la război, fiind rînitul zăpezii pe străzi; mai susţineam că "pe teritoriul României" nu fuseseră lagăre.

Ei bine, şi da şi nu. Nu vor fi fost pe teritoriul de drept al României; dar în Transnistria, administrată de români? De pildă, la Râbniţa? Unii vor spune că acolo erau lagăre, nu de evrei, ci de comunişti care, întîmplător, erau şi evrei... Numai că, tot întîmplător, majoritatea zdrobitoare a comuniştilor internaţi era compusă din evrei...

(Dintr-un articol de Paul Goma, în revista "Vatra", Tg. Mureş, 1996)

Can-canuri

....despre vedetele la ordinea zilei se găsesc săptămînal în revista "V.I.P." Cîteva exemple recente:

~ Valentin Ceauşescu are o fetiţă numită Alexandra (fetiţă din a doua căsătorie a fiului lui Ceauşescu; el mai are un copil din prima sa căsătorie, cu Iordana Borilă, aflată, împreună cu mama sa, în Statele Unite, după ce cei doi se adăpostiseră un timp în Israel).

~ Cîntăreţele Mia Braia şi Angela Moldovan au fost amantele lui Gh. Gheorghiu-Dej.

~ Cîntăreaţa Mirabela Dauer a dat jos douăsprezece kilograme.

~ Fotbalistul Dorin Mateuţ se îmbracă după moda italiană.

Nominalizat pentru Nobel

" Avem în sfîrşit, un nominalizat pentru Premiul Nobel pentru Pace în România. Este primul în istoria acestui premiu prestigios. Este vorba despre Tudor Popescu. Acesta are 82 de ani, este magistrat, prof. dr. în Ştiinţe Juridice, specialist în Drept Internaţional.

Este preşedintele Societăţii de Drept Comparat din România şi membru al aceleiaşi societăţi din Franţa din 1940. Motivaţia nominalizării este următoarea: în anii comunismului stalinist din România, cînd consilierii sovietici fojgăiau prin ţara noastră, Tudor Popescu a dat o astfel de interpretare unui ordin guvernamental prin care se impunea naţionalizarea tuturor imobilelor şi bunurilor încît Instituţia Bisericii - de orice rit - a fost "salvată de la desfiinţare".

Fireşte, despre această faptă s-a aflat mai întîi la New York şi abia apoi în România. În lucrarea "Jewish Heritage Travel", autoarea Ruth Ellen Gruber scrie: "România este unica ţară din estul Europei în care cimitirele şi sinagogile evreieşti au funcţionat ca atare. În toate celelalte ţări, ele au fost ruinate, desfiinţate ori li s-a schimbat destinaţia".

Anul trecut, Institutul Internaţional de Drept Umanitar l-a propus pe autorul hotărîrii salvatoare la Premiul Nobel pentru Pace şi la 15 martie a.c. Tudor Popescu a fost nominalizat."

(Din "Lumea Liberă", New York, 1996)

Manechin sportiv şi viitor preot

"Adrian Mărgean, 21 de ani, este considerat cel mai bun manechin masculin. La Festivalul Naţional de Modele Timişoara 1995 şi la concursul "Mister România" a fost cîştigătorul locului 1. Colaborează cu firmele "Succes" şi "Bananas" din Paris, specializate în promovarea unei elite masculine de fotomodele şi manechine. Recent, Adrian a prezentat la Bucureşti colecţia Gianni Versace. Adrian Mărgean a considerat că în Capitală nu există o şcoală a frumuseţii pentru persoanele de sex masculin şi şi-a propus să o realizeze chiar el. Astfel a fost înfiinţată o agenţie de modele exclusiv masculine intitulată "Adonis" care îşi promovează modelele sub motto-ul "Superlativul imaginii".

Alte aspecte interesante din activitatea lui Adrian Mărgean: este absolvent al Seminarului Teologic Bucureşti, în prezent fiind student în anul I al Facultăţii de Teologie. În timpul liber face sport, fiind vicecampion naţional la full-contact şi campion pe Bucureşti la semi-contact."

(Dintr-un articol de Romulus Cristea, în "România Liberă", Buc. 1996).

Pe ce lume se află dl. Coja ?

"Caracteristică pentru degringolada legionară (de astăzi, 1996 - n.red.) este, între altele, incoerenţa senilă a discursului doctrinar. Nici cei mai aprigi dintre apologeţi nu reuşesc să se înţeleagă asupra unor chestiuni de ordin principial sau istoric. Unii îşi asumă, cu cîte o ochiadă fioroasă, toate "execuţiile" legionare (făcînd portrete negre lui I.G.Duca, Armand Călinescu şi Iorga), alţii, dimpotrivă, se spală pe mîini. Unii se declară pe faţă antisemiţi, invocă Protocoalele Înţelepţilor Sionului şi iudeo-masoneria, alţii, cînd se vorbeşte de antisemitismul legionar, joacă stupoarea indignată şi dezgustul. (Există şi cazul în care una şi aceeaşi persoană adoptă succesiv sau simultan ambele atitudini!). Unii afirmă net că "mişcarea" e pentru un regim autoritar, alţii pretind că ea apără şi a apărat întotdeauna democraţia. Ca să nu mai vorbim despre fractura dintre fidelii lui Corneliu

Zelea-Codreanu şi cei ai lui Horia Sima (cu precizarea subînţeleasă că Legiunea a fost bună pînă la asasinarea celui dintîi şi s-a stricat sub cel de-al doilea; e inevitabil să-ţi aminteşti de cezura "stilistică" percepută de comunişti între perioada leninistă şi degradarea ei sub Stalin)..."

*

"Ce alte idei mai colportează corespondentul nostru? (Autorul se referă la o scrisoare primită din partea prof. Ion Coja, senator PDAR. - n.red.). Ei bine, ideea că antisemitismul legionar n-a fost, deocamdată, confirmat prin "argumente ştiinţifice". Ce să înţelegem? Că dl. Coja n-a răsfoit nici o dată - din curiozitate dacă nu din spirit ştiinţific - scrierile legionare? Că n-a avut nici o dată în mînă "Pentru legionari", în care Căpitanul vorbeşte apăsat de "înlăturarea primejdiei jidăneşti" ca despre un "ideal" al poporului român? Să nu fi auzit dl. Coja niciodată de "Imnul Arhanghelului Mihail"? ("La luptă fraţi creştini ne cheamă ţara,/ S-o curăţăm de-atîtea lipitori,/ Abuzul se întinde în palate,/ Jidanii ne despoaie de comori"). Cum adică "argumente ştiinţifice"? Pe ce lume se află dl. Coja? Şi pe ce lume crede Domnia Sa că ne aflăm noi?..."

(Dintr-un studiu de Andrei Pleşu, în revista "Dilema", Buc. 1996)

Nota Red. Minimum

Dl. Coja se află pe lumea unde poţi să "faci pe deşteptu'" şi să minţi de îngheaţă apele fără ca nimeni să te tragă, cît de cît serios, la răspundere.

Vrei un bătăuş? Sau un "killer"? Nici o problemă. Totul e să ai bani.

De aproape doi ani în România sînt la modă, pentru reglarea diferitelor conturi din lumea interlopă, bătăuşii şi criminalii basarabeni, foştii puşcăriaşi sau militari ai trupelor de asalt ale Armatei a XIV-a, care doresc din plin o viaţă palpitantă şi răspund chemărilor cu promptitudine. Orice intimidare prin forţă, furt cu mîna armată sau, cel mai des, orice crimă catalogată de către poliţie cu "AN" (autor necunoscut) se face printr-un contract a cărui rezolvare nu durează mai mult de-o săptămînă. În decursul a doi ani, surse din Brigada de Combatere a Crimei Organizate au declarat că s-au înfăptuit peste 200 de acte criminale care au avut autori necunoscuţi. De curînd am putut sta de vorbă cu unul dintre cei care participă la astfel de "contracte" mafiote:

– *Cum eşti contactat de cei pentru care trebuie să faci cîte o treabă?*

– Sîntem un grup de vreo 50 de tovarăşi cunoscuţi de o singură persoană din România. Ne contactează telefonic şi ne spune că are o treabă cu "următorul de pe listă". Cum s-a dat telefonul, la două zile unul dintre noi se prezintă în Gara de Nord, în faţa la Informaţii. La o oră dinainte ştiută apare omul care ne-a căutat, ne spune adresa, date complete despre "ţintă" şi despre familia lui şi dacă trebuie speriat cu puţină bătaie sau eliminat.

– *Care este suma pe care o primiţi pentru o astfel de afacere?*

– Pentru o bătaie ca lumea care să lase mîini sau picioare rupte se plătesc 300 de dolari, iar pentru o eliminare se plătesc între 2000 şi 4000 de dolari. De fiecare dată se dă un avans de 50% şi se asigură transport, dacă este necesar, ori cazare.

– *Crezi că unele dintre treburile voastre sînt "angajate" de persoane suspuse?*

– Da! Uneori a trebuit să batem şi parlamentari, iar o dată trei ofiţeri de la SRI care se băgaseră, din ce mi-am dat eu seama, în lucruri care nu trebuiau ştiute.

– *Cîte contracte ai avut pînă acum?*

– Eu am avut 19, dar sînt tovarăşi de-ai mei, camarazi din armată, care au şi 50 de contracte. Acţionăm peste tot în Europa, poate aţi auzit de banda lui Curcanu' din Franţa, acolo avem un om.

– *De ce faceţi treaba asta? Ştiu că unii dintre voi aveţi chiar studii superioare.*

– Ies foarte mulţi bani din asta. E adevărat, unii avem studii superioare, chiar şi eu am. Dar diferenţa dintre ceea ce cîştig eu acum şi ceea ce aş cîştiga pe meseria mea de inginer electronist sînt vreo cîteva mii de dolari. Ar fi, deci, pe de o parte banii, iar pe de alta, o viaţă mai deosebită".

(Dintr-o convorbire realizată de Gabriel Rudaru, în România Liberă", Buc. 1996).

Frumoasa amantă a ambasadorului elveţian se agită...

"Un eveniment care încă acaparează atenţia ziariştilor români şi străini este legătura amoroasă dintre Floriana Jucan, tînăra ziaristă de la "Evenimentul zilei", şi ambasadorul elveţian. Excelenţa sa a revenit săptămîna aceasta în ţară, împreună cu soţia, pentru a-şi aduna lucrurile şi a se întoarce acasă. Deşi prezentă la Otopeni la sosirea avionului elveţian, Floriana Jucan nu a fost lăsată să se apropie de Vettovaglia, aşa că a fugit în faţa casei din str. Atena 12, unde se află reşedinţa înaltului diplomat şi, la ora 23, a început să sune la sonerie prelung, să strige şi să dea cu picioarele în grilaj. La apariţia poliţiei tînăra a dispărut, nu înainte de a bloca soneria cu o hîrtie şi a arunca o scrisoare în cutia poştală. Scrisoarea îl anunţa pe d-l Vettovaglia că era gata cartea în care se povesteşte "en détail" iubirea celor doi şi că i-o pune la dispoziţie pentru a o citi cu soţia. Ambasadorul Vettovaglia este dispus să înceapă un proces de agresare şi partaj, pentru că actul de proprietate al apartamentului tinerei ziariste consemnează numele amîndorura".

(Dintr-o corespondenţă de Liana Cojocaru, în "Lumea Liberă", New York, 1996).

– Mă numesc Guvernul.
– Îmi pare bine.
Pe mine mă cheamă Berlin.

"Recunoscători pentru anarhia creată în ţară de către PDSR, în care ei îşi fac de cap depăşind orice limită, ţiganii îşi înregistrează copiii cu nume de botez ca "Guvernul", "Moneda", "Decretu'", "Amnestia", iar cei care au activat şi în Europa, jefuind, furînd şi mîncînd lebede, au dat copiilor numele oraşelor în care au prădat: "Berlin", "Salzburg", "Viena", "Köln", "Dortmund", etc."

(Dintr-un articol de Aurel Marinescu, în "Lumea Liberă", New York, 1996).

Patapievici

"Eu m-am desolidarizat complet de poporul român".
"Sentimentul de solidaritate cu semenii nu îl am".
"Ies pe stradă şi nu văd oameni normali".

... Pînă aici, treacă-meargă. Dar să vedeţi ce urmează:

"Privit la raze X, trupul poporului român abia dacă este o umbră: el nu are cheag, radiografia plaiului mioritic este ca a fecalei: o umbră fără schelet, o inimă ca un cur, fără şira spinării."

Aceste citate fac parte din cartea *"Politice"* de H.R.Patapievici. Eseist inteligent, erudit, stăpîn pe un bun condei, Patapievici s-a impus după 1990 pe scena gîndirii româneşti, ca un strălucit urmaş al *eseiştilor* din clasa Al. Paleologu, Al. George, Andrei Pleşu ş.a.

După cum se înţelege cu uşurinţă, frazele mai sus citate au provocat scandal. Inclusiv în rîndurile oamenilor luminaţi şi liberali în creieri.

Noi nu ne amestecăm în afacerile interne ale d-lui H.R.P., dar nici nu ne putem împiedica să tresărim. Starea de spirit a eseistului rimează teribil cu ura de sine ce-o întîlneşti la fel de fel de minţi subtile ale iubitului nostru neam evreiesc. Atît de mult rimează încît îi propunem d-lui Patapievici să înfiinţeze o asociaţie, denumită A.M.C.U.S.D.I.L. (Asociaţia Mondială a Celor cu Ura de Sine Din Întreaga Lume). Garantăm că se va trezi cu cel puţin 158 de membri plini din Israel şi Diaspora. Activi şi cu cotizaţia la zi.

La Bacău, la Bacău, într-o mahala...

În aceste zile, Bacăul este teatrul unui scandal monden. La judecătoria locală se judecă un dosar în care sînt implicaţi doi proxeneţi şi 11 prostituate, dintre care 9 minore.

Procesul are ca obiect proxenetismul şi prostituţia, dar a dus la descoperirea unei reţele de clienţi sus-puşi în acel oraş. Printre ei se află candidatul la funcţia de primar al oraşului, Dumitru Sachelarie, vicepreşedintele PDSR Corneliu Iacobov şi directorul campaniei electorale a partidului de guvernămînt în zona Moldovei, Gheorghe Năstasă.

(Din "Lumea Liberă", New York, 1996)

ANIVERSARE

PROFIRA SADOVEANU (fiica marelui scriitor Mihail Sadoveanu); 90 de ani de la naştere.

Schechter adus de la Bucureşti

A sosit în ţară un număr limitat de exemplare din noua carte a lui I. Schechter

„Manuscrisele animate de la Marea Moartă"

Cartea, frumos tipărită, publicată de prestigioasa editură a Fundaţiei Culturale Române, a apărut recent în vitrinele librăriilor româneşti.

Carte fantezistă cu picioarele pe pămînt, fals document istoric însoţit de comentarii riscante.

Se vinde pe sprînceană cu 30 de şekeli
Comenzi la adresa:
Str. Zamenhof 15, Tel Aviv
Repede – repede, pînă nu se epuizează!

nou

M. RUDICH

POEZII

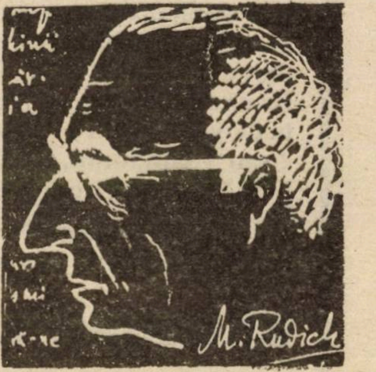

Un eveniment editorial: Opera poetică a lui M. Rudich, publicată, pentru prima oară, într-un singur volum.

. . . Şi, în plus, o selecţie din vestitele lui pagini de publicistică.

Volumul (cca 400 de pagini) poate fi procurat trimiţînd suma de 50 de shkalim pe numele
REUVEN RUDICH
la adresa:
MINIMUM, P.O.B. 11472
TEL AVIV.

Tomy Herescu – Herskovits

HOLIDAYS
הולידיס

vă invită la:

TUR IMPERIAL

numai **1299 $**

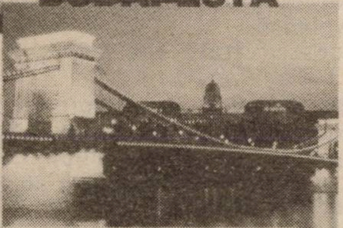

Excursie de 12 zile (11 nopţi)
BUDAPESTA-VIENA-PRAGA-KARLSBAD
care include: 4 nopţi la hotel
AQUINCUM – BUDAPESTA cu semipensiune
şi 1 tratament pe zi,
2 nopţi VIENA hotel JOHANN STRAUSS
3 nopţi hotel PANORAMA sau MOVENPICK la PRAGA
şi... 2 zile la celebra staţiune KARLSBAD,
ghid israelian, autobuz de lux şi... o seară de operetă
la „VIGADO INTER-OPERETTA” inclusiv o cupă de şampanie
la cazinoul cu acelaşi nume din capitala ungară!

În atenţia d-voastră: Excursia de mai sus se poate combina
şi cu un sejur în ROMÂNIA (tratament sau odihnă)
înaintea turului.
De exemplu: plecaţi (întotdeauna luni dimineaţa)
la COVASNA sau eventual TUŞNAD pentru
2 sau 3 săptămîni, după care – tot într-o luni – zburaţi
la BUDAPESTA unde vă întîlniţi cu grupul sosit în aceeaşi zi.

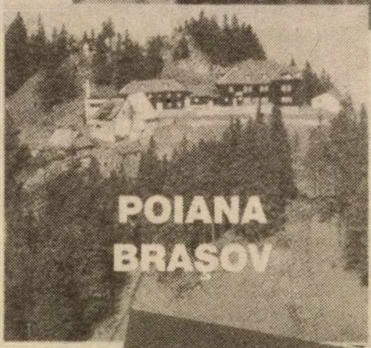

Datele excursiilor:
8 iulie, 5 august, 10 august, 9 septembrie etc.

EXCLUSIV LA HOLIDAYS:

4 nopţi la Hotel AQUINCUM sau NOVOTEL
din Budapesta inclusiv biletul de avion;
posibilităţi de prelungire pînă la 60 zile!

numai **599 $**

Preţurile sînt pentru o persoană în cameră dublă
şi includ zbor şi hotel
Nu includ taxa de înscriere, 47 $, de aeroport şi asigurare.

CONTINUĂM ÎNSCRIERILE

la programele noastre la POIANA BRAŞOV
combinate cu un sejur la BUDAPESTA şi PRAGA
sau BUDAPESTA – VIENA – PRAGA – KARLOVY-VARY

Plecări în fiecare luni cu zborul TAROM de la ora 8.20
cu transfer imediat de la Otopeni la Poiana Braşov

Anunţăm pe această cale onor clientela că, urmare a numărului uriaş de înscrieri, s-au epuizat locurile pentru plecările din 29.6; 8.7; 15.7

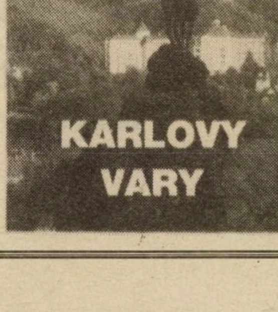

HOLIDAYS
TRAVEL & TOURS

Tel Aviv, Ben Iehuda 32 (Beit El-Al - pasaj). Tel. 03 – 5285272/3
şi la toate agenţiile de voiaj

ION MIHĂILENU

CORESPONDENŢĂ DIN FRANŢA

CALEIDOSCOP PARIZIAN

- **Profesorul Lemoine inventează un medicament minune: apa chioară**
- **Islamo-gangsterismul**
- **Se naşte o nouă ţară: Statul suveran Savoia**
- **Fetele din Thailanda (ehei !) la dispoziţia parizienilor**

* Nu ştiu dacă vă amintiţi că în România aşa zis socialistă, criticii - scriind despre un roman sau o piesă satirică - se refereau deseori la o propoziţiune a lui Marx: "istoria se desparte de trecut rîzînd". Cred că n-am deformat prea mult citatul.

Citind recent o carte a cunoscutului scriitor spaniol, Juan Goytisolo, tradusă în franceză şi intitulată *"La longue vie de Marx"*, aş putea spune că autorul se desparte, nu de trecut, ci de Marx, rîzînd. El îl mută pe eroul său în epoca actuală, dar în vechiul său apartament din Londra. Marx, soţia sa Jenny şi cele trei fete se uită la televizor, şi ce vede Marx ? Prăbuşirea sistemelor care au pretins că s-au constituit după concepţia sa, distrugerea statuilor sale. Goytisolo îl plimbă pe Marx în spaţiu şi timp, îl face să converseze cu Bakunin prin telefon portabil, se întîlneşte cu diverşi alţi gînditori, stă la o parolă cu strămoşul nostru Abraham care, din păcate, nu-l acuză de antisemitism, şi dispare atunci cînd povestitorul îi pune întrebări dificile.

La un moment dat naraţiunea se întrerupe şi Goytisolo introduce un nou personaj, pe editorul cărţii, care reproşează povestitorului că nu a scris o biografie romanţată a lui Marx, că a evitat să istorisească bigamia lui Marx, relaţiile sale intime cu servanta Lenchen ce-au dus la apariţia unui fruct al amorului clandestin, asumat de eternul păgubaş, Engels.

Povestitorul ţine seama de observaţiile şi de "indicaţiile preţioase" ale editorului şi scrie o nouă versiune în care, pe lîngă propria sa scriere, ciuguleşte din scrierile altora, ceea ce, în limbaj actual, se numeşte plagiat. Dacă editorul e mulţumit, în schimb personagiile sale se revoltă şi-l apostrofează pe autor şi-i indică, ele, pe ce cale s-o ia cu naraţiunea.

Pînă la urmă asistăm la proecţia unui film, adaptare a romanului în curs de scriere, urmat de o dezbatere televizată la care participă autorul, eroul său, un emigrant din răsărit, un profesor de la universitatea Oxford, o feministă americană. Scriitorul e totalmente zăpăcit, nu mai ştie cu cine are de-aface, cu adevăratul Marx, cu eroul romanului său, sau cu actorul care-l interpretează în film. De aici şi titlul "*La longue vie des Marx*" (Marx la plural).

Aţi înţeles, domnul Goytisolo introduce un soi de haos în naraţiunea sa pentru a putea glumi mai bine pe seama clasicului cu barbă albă. Pentru ca la sfîrşit să ne ofere o surpriză, de data asta la un mod serios, întrebîndu-se: nu cumva crimele comise în numele marxismului nu se datoresc doctrinei însăşi, ci limbajului, a neînţelegerilor provocate de imperfecţiunea sa ?

Nu îndrăznesc să spun că Juan Goytisolo e un dulce copil, afirmînd o asemenea teză. Un lucru însă e adevărat. Cuvintele pot ucide.

* Ştim cu toţii ce rol poate juca psihologia unui om în evoluţia unei boli, dacă are sau nu moralul ridicat, dacă ştie şi vrea să lupte împotriva duşmanului care s-a aciuit în el.

Un profesor din Lyon, pe numele său Patrick Lemoine, a stîrnit senzaţie în lumea medicală, dar şi în rîndurile pacienţilor, publicînd înainte cu cîteva luni o carte, *"Le Mystère du placebo"* (apărută în editura de mare prestigiu Odile Jacob). Placebo-ul, nu e nici un mister, e folosit în încercările terapeutice a laboratoarelor farmaceutice pentru a evalua efectele unui nou medicament în comparaţie cu o pilulă care nu conţine de fapt nimic, sau - dacă e vorba de fiole - pur şi simplu, de apă chioară. Ori, ceea ce demonstrează profesorul lyonez, după o analiză foarte documentată şi riguros ştiinţifică, este că - într-un număr impresionant de cazuri - aceste pilule de doi bani, aceste fiole pline cu apă chioară au efecte extrem de binefăcătoare asupra pacienţilor. Cu o singură condiţie: pacientul să nu ştie că "medicamentul" nu e medicament.

Experienţele n-au fost făcute cu bolnavi naivi sau isterici, ci cu oameni în toată firea, psihic vorbind. Dar care suferă de anxietate, de dureri canceroase, de tuberculoză, reumatism, arterită. Şi profesorul Lemoine citează una din cunoscutele fişe de documentare medicală Labaz care, pornind de la analiza studiilor publicate, a stabilit procentajul ameliorărilor subiective observate după administrarea placebo-ului: 30% în anxietate, între 36-43% la tuse, 50% la tensiune arterială, între 55-88% în ulcerul duodenal şi 80% în artrită.

O altă experienţă, îndrăzneaţă şi mai concludentă, a fost făcută de un profesor, Follin. Fără ştirea cuiva, nici a pacienţilor, nici a infirmierilor, a înlocuit picăturile de Largactyl cu un placebo identic ca prezentare. Timp de 9 luni cît a durat experienţa, nimeni nu şi-a dat seama de schimbarea tratamentului. Spre satisfacţia generală, mulţi bolnavi de insomnie şi-au regăsit somnul prin mărirea dozei (de placebo). La capătul celor 9 luni de experienţă pe 39 de pacienţi, s-a constatat - la 22 dintre ei - o netă ameliorare, la 15 o stare staţionară şi la 2 o reacţie negativă.

Nu e de mirare că profesorul Lemoine, cu cartea sa, a făcut valuri în lumea medicală. Autorul le oferă confraţilor o frumoasă lecţie de modestie, amintind corpului medical că prin persuasiune, amabilitate şi forţă de convingere - adică printr-o comunicare amicală - medicul poate uşura durerile bolnavului, ajutîndu-l să se vindece. Sau cum zice cunoscutul proverb românesc, "Vorba dulce, mult aduce".

De ce şi cum acţionează placebo-ul ? Asta rămîne un mister, ceea ce şi explică titlul cărţii. Se poate doar presupune că

E O LUME

există nişte conexiuni între sistemul nervos central şi sistemul imunitar. În concluzie, profesorul Lemoine scrie: *"Efectul placebo este, în fond, un fel de a face posibil procesul de auto-vindecare"*.

Nu ştiu dacă vă amintiţi de metoda Coué, de care de atîtea ori ne-am bătut joc: mi-e bine, mi-e bine, mi-e foarte bine ! S-o rostim tare, magic, ca o rugăciune, ori de cîte ori avem un necaz....

Pentru că, orice s-ar spune, numa fiinţe raţionale nu sîntem...

* Deşi atentatele provocate de elementele islamiste nu mai sînt la ordinea zilei în Franţa, activitatea brigăzii anti-teroriste continuă, urmată de arestarea a sute de suspecţi.

Ultimele fapte s-au petrecut nu de mult la Roubaix, pe strada Henri Carette, unde nişte ucigaşi nebuni, autorii unor serii de spargeri au ţinut piept, timp de jumătate de oră, aruncînd grenade şi folosind kalaşnikov-uri, unor poliţişti de elită, înainte de a fi eliminaţi. Ancheta care a urmat, a descoperit mai multe buletine ale aşa-zisului Front Islamist de salvare şi ale Armatei Islamiste de salvare (cei care au asasinat pînă acum în Algeria cîteva zeci de mii de persoane, inclusiv, mai nou, şapte călugări trapişti.). Existenţa unui asemenea islamo-gangsterism nu e o noutate. Încă în noiembrie 1994 poliţia a descoperit pistoale automate, revolvere, cagule, bancnote false, buletine false, unde credeţi ? La A.E.M.F., citiţi Association Éducative des Musulmans de France. Curat asociaţie educativă, cum ar zice un personaj al nemuritorului nenea Iancu. Întemeiată de nişte fraţi celebri, mari bandiţi, specialişti în traficul de droguri, convertiţi în închisoare de eclesiaşti musulmani. Oficial, asociaţia distribuia cărţi şcolare, oferea cursuri de arabă şi predica coranul (scuzaţi cacofonia !). Neoficial, tinerii recruţi erau iniţiaţi în folosirea explozibilelor şi participau la trageri cu gloanţe reale.

Droguri, spargeri, pentru a finanţa Djihadul....

Ce s-a mai aflat ? Din totalul de 1500 de lăcaşuri de cult musulman existente în Franţa, în aproximativ 200 de moschei şi săli de rugăciuni predicile au un caracter islamist iar 15 dintre ele sînt clasate primejdioase.

Attention, danger !

* E ştiut, Corsica dă din cînd în cînd bătăi de cap forurilor guvernamentale franceze. Naţionaliştii autohtoni mai fac să explodeze cîte o bombă, ba la o bancă, ba la o jandarmerie, ba la un imobil, deobicei fără a face victime. Gloanţele şi le rezervă lor, pentru că îşi dispută întîietatea două partide clandestine pentru a cuceri supremaţia în materie de naţionalism.

În schimb, nimeni nu ştia că în superba provincie muntoasă Savoia există un alt fel de naţionalişti, mult mai paşnici, care nu folosesc nici gloanţe, nici bombe, dar care vor, nici mai mult, nici mai puţin decît crearea "Statului suveran Savoia". Liderul lor este Patrice Abeille, 42 de ani, un bărbat simpatic, amabil, posesorul unei frumoase vile situate la malul lacului Annecy. *"N-avem nimic de discutat cu Franţa"*, declară el fără să clipească, *"decît să se retragă de pe pămîntul nostru. În rest, vom discuta cu ONU"*.

"Noi avem idei explozive, dar le exprimăm cu cea mai mare seninătate" zise şeful Patrice Abeille. Nu rîdeţi de el: mîine te trezeşti că-i preşedintele Statului Savoia şi ne demască la ONU că nu vrem să renunţăm la Ierusalim.

Fost profesor de literatură, convertit de curînd în afaceri hoteliere, el a creat mişcarea intitulată "Liga Savoiardă". Proclamînd de curînd, la Annecy, renaşterea statului suveran al Savoiei, domnul Patrice s-a auto-proclamat şi şeful guvernului provizoriu... în exil, unde credeţi ? În Elveţia, la Geneva. La prima vedere, s-ar părea că şi aici şi-a băgat coada marele Caragiale şi că avem de-a face cu un nou Conu' Leonida faţă cu reacţiunea. "Reacţiunea" e Franţa iar noul conu' Leonida vrea să elibereze, după cum zice el, "ultima colonie franceză".

Totul ar părea o simplă glumă, dacă liga savoiardă n-ar avea de pe acum 1600 de aderenţi care se agită şi iau în serios "tezele" lor, organizînd un "congres" la Albertville, localitate care a găzduit acum cîţiva ani Jocurile Olimpice de iarnă.

Şi iar ajungem la nenea Iancu:

"Omul, bunioară, de par examplu, dintr-un nu-ştiu-ce ori ceva, cum e nevricos, de curiozitate, intră la o idee; a intrat la o idee ? fandacsia-i gata...."

Thailanda este cunoscută ca o ţară unde mulţi turişti occidentali, doritori de senzaţii tari şi de sex rafinat pleacă într-acolo ca spre o Mecă a amorului tarifat. Iată însă că brigada de represiune a proxenetismului din Paris a descoperit că, şi la Paris, există o asemenea sucursală thailandeză, modestă - ce-i drept, situată în al 13-lea arondisment, locuit în majoritate de asiatici. "Patronul", un anume Peng Sananikone, laoţian de baştină, avea oamenii lui la Bangkok, cu misiunea de a seduce domnişoare frumoase, promiţîndu-le marea şi sarea la Paris, cea mai frumoasă capitală a lumii. Numai că, ajunse aici, ele erau "cazate" într-un apartament de peste 100 metri pătraţi, luxos, obligate să-şi vîndă favorurile la clienţi, în majoritate asiatici.

Parisul, tot Paris !

E O LUME

Proxenetul lucra într-un mod original. Clienții se manifestau numai prin telefon - "patronul" poseda un telefon portabil - iar el le oferea un catalog complet al "fetelor" de care dispunea. Pare-se că, pe lîngă farmecele thailandezelor, el nu se dădea în lături să vîndă și farmecele franțuzoaicelor.

Acum, după o asemenea activitate obositoare, se odihnește între patru pereți, sau cum se zice în dulcea limbă românească, stă la răcoare.

Și acum, cîteva scurte:

* Alain Delon și Jean-Paul Belmondo au împlinit de curînd 40 de ani de activitate cinematografică. Cei doi don-juani, idoli pe vremuri ai multor doamne și domnișoare, au acum părul cărunt sau argintiu, dar sînt plini de proiecte. Mărturisesc, mult mai simpatic, dăruit cu simțul humorului, gata să-și riște viața în salturi cu parașuta sau deasupra prăpastiei, mi se pare a fi ne-frumosul Belmondo.

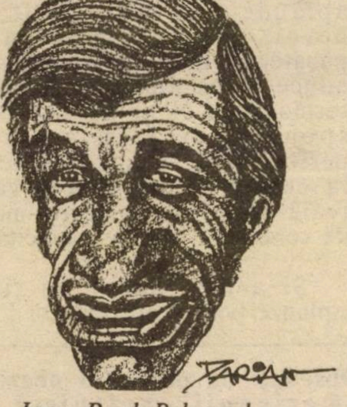

Jean-Paul Belmondo

* Lordul Yehudi Menuhim a fost oaspetele lui Bernard Pivot, cunoscutul animator al emisiunii "Bouillon de Culture" pe canalul de televiziune France 2, cu ocazia apariției cărții sale "La légende du violon". Mi s-a părut a fi extrem de vioi, în plină formă; zicea că nu mai cîntă la vioară, în schimb a devenit dirijor și nu se simte frustrat. Pivot are obiceiul, la sfîrșit, să pună întrebări nostime. Iată cîteva răspunsuri ale marelui Yehudi: Care e zgomotul favorit? Al pîrîiașului. Zgomotul detestat? Al fierăstrăului. Profesiunea detestată? Contabil. În ce arbore vreți să vă reîncarnați? Stejarul. Cuvîntul preferat? De acord. Dacă Dumnezeu există, ce-ați dori să-i spuneți cînd îl veți întîlni? M-ați chemat prea devreme...

* Iată cum definește Alexandru Zinoviev, celebrul scriitor dizident (fost sovietic) "materialul uman" occidental în ultima sa carte-eseu *"L'Occidentisme"* (tradusă din rusă): spirit practic, îndemînare, economie, capacitatea de a concura, geniu inventiv, sensul respectului; răceală, duritate emotivă, individualism, demnitate, aspirație la independență și succes, înclinație pentru muncă cinstită și îngrijită, capacitate de a se organiza, gustul pentru publicitate și atitudine teatrală, sentimentul superiorității față de alte popoare. Ce părere aveți despre definiția zinovieviană ?

* Una din actrițele remarcate la Cannes este Valeria Bruni Tedeschi, într-un film unde e acompaniată de Nani Moretti.

Valeria Bruni... e blondă

Italiancă, fiică a unui industriaș amenințat de Brigăzile Roșii, debarcă la Paris unde devine foarte repede cunoscută datorită interpretării rolului principal din filmul *Oamenii normali n-au nimic excepțional.* Figură botticeliană, iubitoare de Cehov și Chopin, mulți o compară cu Monica Vitti.

C.D.R. CENTRUL DE PENSII DIN GERMANIA Ltd.
ZENTRUM FUR DEUTSCHE RENTEN GmbH
TEL AVIV, imobilul KLAL, str. Droianov 5
(lîngă KIKAR DIZENGOFF), tel.03/6299027-8

INFORMEAZĂ:

1. Persoanele care au imigrat în Israel pînă la 30 iunie 1990 si care pot dovedi că au "Deutsche Kultur" și că sînt născuți înainte de luna iunie 1925, pot primi rente lunare de 400-1000 mărci germane.

2. Persoanele care au fost deportate în Transnistria sau au prestat muncă forțată (minimum 18 luni) pot primi rentă lunară de 500 mărci.

3. Văduv sau văduva celor decedați care primeau rentă socială prin Irgun sau alte birouri pot primi rentă lunară pînă la 1000 mărci.

Rețineți:

BIROUL NOSTRU ESTE SPECIALIZAT ÎN REZOLVAREA TUTUROR PROBLEMELOR DE RENTE DIN GERMANIA.

VORBIM SI ROMÂNEȘTE.

CONSULTAȚII GRATUITE.

ZWI ABRAHAMI
DIRECTOR

E O LUME

HARRY FOSHA

NEW YORK

MADE IN USA

FREE LUNCH

Nu există "free lunch" spune un aforism american. Înţelesul este că nimic nu se poate obţine gratis sau fără muncă. Şi deşi, probabil, orice american (de baştină sau.... naturalizat) a pronunţat aforismul cel puţin o dată în viaţă, n-a ţinut cont de înţelesul lui mai mult decît o dată.

Iată, de pildă, versiunea americană a excrocheriei româneşti "mai sus de 7, mai jos de 7, şi la 7 de trei ori". Deşi presa a publicat numeroase reportaje arătînd că nu e vorba de un joc de noroc, ci de o excrocherie bazată pe dexteritatea "maestrului de ceremonii" de a te face să crezi că ştii unde este punctul cîştigător, pierzi întotdeauna. Şi faptul e cu atît mai enervant cînd alături de tine e un "norocos" care cîştigă mereu. Numai că, dacă tot ai pierdut banii, eşti dispus să pierzi şi puţin timp, aşa că fă-te că pleci şi opreşte-te la cîţiva paşi de locul crimei. O să observi că "norocosul" pleacă şi revine şi cîştigă mereu ! Secretul ? este tovarăşul de excrocherie al... crupierului ambulant.

Şi inducerea în eroare (ca să folosim un eufemism) nu rămîne în stradă. Anumite case de distribuţie a publicaţiilor organizează cu destulă regularitate concursuri la care fericiţii participanţi pot cîştiga 10 milioane de dolari. Şi ţi se prezintă la televiziune cîţiva "cîştigători" deveniţi milionari. Culmea e că au nume foarte curioase ca George W. sau Mary H. Fără adresă, bineînţeles. Dar imaginaţia excrocilor n-are limite, aşa cum naivitatea oamenilor de bună credinţă este fără de hotar.

O firmă cu adresa dubioasă anunţă că îţi poate îmbunătăţi creditul chiar dacă datorezi sume enorme. Şi se găsesc naivi care cred că acest lucru este posibil. Bineînţeles, operaţia implică unele cheltuieli. Dar ce contează 700 de dolari cînd e vorba de "repararea" unui credit de mii de dolari ?

Inutil de spus că singurul credit îmbunătăţit în cazul relatat... este la rubrica: "Naivităţi şi excrocherii: 700 de dolari".

ŞI ACUM, UN RÎND DE APLAUZE

"Aplauze: perechi de palme care-ţi face plăcere cînd le primeşti". Definiţia aparţine marelui humorist român, Tudor Muşatescu. Şi într-adevăr, cine a gustat din această satisfacţie, poate confirma veracitatea expresiei. După cum sînt persoane care-şi fac o mîndrie din felul cum au aplaudat o performanţă neobişnuită. Am un prieten care, la spectacolele date cu mulţi ani în urmă la Bucureşti de Teatrul Picolo din Milano, a aplaudat pînă şi-a fracturat degetul mic de la mîna dreaptă.

Cîtă diferenţă între acest gen de aplauze, expresie nemijlocită a unui entuziasm, şi aplauzele ordonate din anii comunismului. Înainte de un important discurs al unui ştab, se atrăgea atenţia unde să se aplaude.

Iar atunci cînd "expresie a prieteniei sovieto-române", un mare prieten a venit întocmai ca lumina de la răsărit, s-au dat indicaţii precise ca aplauzele pentru autohton să fie de trei ori mai mari decît cele pentru vizitator !

Mă gîndeam la toate acestea nu de mult, asistînd la un spectacol de varietăţi. După fiecare număr spectatorii aplaudau mai mult sau mai puţin după cum le plăcuse performanţa. Dar maestrul de ceremonii nu era mulţumit şi se ducea după interpretul care părăsea scena, îl aducea înapoi şi spunea adresîndu-se publicului: "Şi acum, un rînd de aplauze pentru dansatorul X sau pentru acrobata Y". După părerea mea, acest obicei de a obliga publicul să aplaude mai mult decît simte nevoia - obicei practicat, din păcate, de mulţi prezentatori - nu aduce folos nimănui. Adevăratul termometru al aplauzelor este cel spontan, de cum s-a sfîrşit performanţa. Aplauzele executate la cerere nu au nici o valoare reală decît, poate, pentru maestrul de ceremonii care le... solicită.

Şi-acum, măcar un rînd de aplauze pentru prezentator !

D. Gonen Seghev, ministrul energiei în fostul guvern, a fost prins de poliţie pe cînd conducea maşina cu 142 km/oră.

Gonea Seghev !

Franţa l-a expulzat în Spania pe Antonio Urritikoctxea, fost conducător al organizaţiei teroriste basce ETA. El aşteaptă acum să fie judecat.
Ştiţi ce ? Cînd te cheamă aşa, iţi meriţi soarta.

Citim în presă că maladia numită "vaca nebună" s-ar fi transmis şi la oile din Anglia.
Dacă-i aşa, domnule prim-ministru John Major, să ştiţi că treaba se-ncurcă serios: ati făcut-o de oaie !

Obsedaţi de pericolul obezităţii, americanii cheltuiesc trei miliarde de dolari pe an pentru a slăbi, cu ajutorul medicamentelor sau tratamentelor *la zi.*
Acum înţelegem de ce nu mai sînt bani pentru îngrăşatul cetăţenilor din Ruanda şi Burundi.

Din cauza foametei ce bîntuie în Coreea de Nord, televiziunea de la Phenian a început să recomande cetăţenilor să consume ierburi şi rădăcini.
Dacă guvernul îşi închipuie că în felul ăsta se va rezolva problema, el îşi face iluzii: paşte murgule iarbă verde... soluţia este să cauţi rădăcinile foametei.

MARIA ALDEA-LÖBEL

Trei săptămîni în America de Sud

(Continuare din nr. trecut)

În Patagonia

Zburăm din Buenos Aires spre sud. Coborîm spre un peisaj arid. Pustiu de pietre cu lacuri sărate uscate. Pietre. Sare. Nimic.

Aterizăm direct în nimic. Kilometru după kilometru trecem cu autobuzul prin acest deşert plat, monoton, ameţitor de monoton, pînă la Fata Morgana de ameţitor. Visezi ape, visezi verde, visezi munţi care să întrerupă orizontala deprimantă. Nu. Nu e Fata Morgana. Sîntem, literalmente, deodată în Elveţia. Sau în Tirol? Lac albastru, munţi înzăpeziţi, un miros de brad şi ienupăr ca în vremurile bune, nepoluate.

Sîntem la Bariloche, un orăşel situat la poale de Anzi, pe malul lacului Nahuel Huapi, cu căsuţe în aşa-zis stil tirolez, cu o populaţie predominant de limbă germană, care, în loc de Kaffee şi strudel, te îmbie cu ciocolată: fiecare căsuţă are o mică fabrică proprie de ciocolată.

Bariloche înseamnă în limba indiană "oamenii de dincolo de munţi". Localnicii îl mai denumesc Brasiloche – atît de mulţi brazilieni vin aici să se bucure de munţi şi să schieze, în acest colţ de lume unde se întîlneşte pustiul Patagoniei cu pădurea virgină andină. Bariloche – cu lacul incredibil de frumos, cu fiordurile în care se oglindesc piscurile albe, a fost "descoperit" în anii '40, cînd bogătaşii sud-americani nu au mai putut pleca în Europa să schieze.

Traversăm lacul Nahuel Huapi pe lîngă hotelul Llao Llao (care se citeşte Ciau Ciau). E unul din locurile cele mai umede de pe glob – plouă pînă la 270 de zile pe an. Dar nu azi! Cerul e de un albastru absolut.

❖

Din Elveţia argentiniană plecăm spre Chile.

Drumul nu se poate face decît pe apele unei salbe uriaşe de lacuri. Doar pe istmurile dintre aceste lacuri au fost tăiate drumuri înguste pentru maşini. De cîte ori ne-am transbordat de pe vapoare în autobuze şi viceversa? De opt ori? de nouă ori?

Ne aflăm în plină pădure virgină rece a Patagoniei.

Traversăm Anzii – pe la coada lor – pe un drumeag "one way" pentru cîte o singură maşină. O potecă plină de gropi şi pietroaie, sinuoasă ca un şarpe isteric. Sau, cum spune ghida noastră, ca Marilyn Monroe. O junglă stranie. Trecem printr-un tunel nesfîrşit, printre ziduri vii de pomi uriaşi, unii bătrîni de 4.000 de ani.

Am ajuns în Chile prin Paso de Peres Rosales. Un arc de triumf din trei beţe. Graniţa. Controlul, ca în România socialistă de pe vremuri. Ni se desfac toate, dar absolut toate bagajele. Nu e voie de adus nici un fel de plante sau de seminţe în Chile, livada Americii de Sud.

Pe malul lacului Todos Los Santos, o aşezare de cîteva căsuţe din lemn, Peulla (pe care argentinienii o pronunţă Peuşa şi chilienii Peuia). Locuim într-un hotel de lemn, cu un restaurant cu mese acoperite cu olandă roz scrobită şi cu chelneriţe în costume tiroleze. La lumina lumînărilor luăm o cină impecabilă, cu somon pescuit în lac şi cu vestitul vin de Chile.

Cel mai frumos colţ de pe glob

Un drum de vis pe calea lacurilor. Niciodată în voiajurile mele nu am filmat atît de mult. Nu puteam lua mîna de pe butonul "Motor". Alergam ba pe covertă, ba în spatele vaporului, ba jos, lîngă cabina căpitanului. Ciudat. Totul era cunoscut şi în acelaşi timp straniu de "altfel". Lacuri cu fiorduri am mai văzut, dar aici apele sînt parcă neîncepute. Dar aici, insulele şi pereţii fiordurilor sînt pădurea virgină rece, necălcată de picior omenesc. La un moment dat parcă peisajul aduce cu Noua Zeelandă, cu amestecul ei tulburător de contraste, de exces de ape şi pustiu arid, de zăpezi şi plante tropicale luxuriante. Dar aici, pe mal, se înalţă deodată Fuji Yama. Un Fuji Yama. Doi Fuji Yama. Mulţi Fuji Yama deasupra pădurilor cu frunze uriaşe cît o odaie, cu o orgie de fuchsii în toate nuanţele de roşu.

Perfecte, ca trase cu penelul unui geometru pedant, se înalţă conurile vulcanilor cu calota strălucitoare de gheaţă, ca un ochi luminos care fixează cerurile. Sau, în apele lacurilor clare ca de cleştar, privesc abisurile? Lumea subpămînteană de unde a apărut? Lumea neliniştită a ţărînei prin care curge sîngele fierbinte de lavă? Dualismul acesta, cei doi vulcani simetrici care privesc cu un ochi în abis – în sine – şi cu celălalt spre soare, ne fascinează pe toţi. Sîntem ca în transă. Lunecăm pe culori, lunecăm pe turcoaze, pe ametiste şi topaze. Plutim în tărîmul de linişti.

E liniştea parcă a începutului creaţiei, a minunii neprihănite, pînă şi apele cascadelor, aici, tac. În muntele cel mai înalt, Tronador, o crevasă duce, ca un puţ, la o cascadă. Şi ea mută. Îngheţată.

Filmez, filmez frenetic.
Dar poţi filma liniştea?
Poţi filma vraja?

❖

La capătul ultimului lac din salbă, oraşul. Puerto Varras.

Bun venit în civilizaţie! La căsuţele de lemn dichisite, zugrăvite pedant în culori vesele. La grădiniţele cu trandafiri – flori, aici, exotice – fiecare familie întrecîndu-se să cultive cele mai deosebite forme, culori şi parfumuri de roze. Un orăşel tipic nemţesc. Sîntem cazaţi într-un hotel cu mobile alt-deutsch de stejar, la TV cu emisiuni în limba germană. Păcat că la bufetul plin de fructe nu poţi gusta fragii aromaţi şi zmeura minunată care cresc aici necultivate, deci sînt considerate buruieni şi găseşti doar fructe, şi ele excelente, dar aduse cu avionul.

De ce, uneori, civilizaţia e înţeleasă ca o negare a naturii proprii, a individualităţii proprii?

Sînt multe clădiri frumoase fin de siècle pe străzile strălucind de curăţenie.

Am cutreierat singuri acest oraş "safe", am mers cu metroul, apoi cu autobuzul, pînă la extremitatea de est, la un aşa-numit sat al artizanilor. Nu am întîlnit mizerie, nu am întîlnit bidonville-uri. O modestie decentă, un oraş plăcut, îngrijit. Aduce ca atmosferă cu Bucureştiul de altădată.

Cu o notă locală: religioşi, ca toţi sud-americanii, chilienii au ridicat o statuie supradimensionată a Fecioarei Maria pe unul din dealurile supradimensionate care străjuiesc oraşul, dincolo de o Dîmboviţă, şi ea supradimensionată, care aici se cheamă Mapocho.

De la fereastra noastră cu draperii grele ţesute în stil bavarez (sau sînt chiar originale?) privim cel mai neverosimil spectacol alpin: un lac de ametist şi un con absolut perfect de vulcan cu calota de gheaţă. Cum se poate ca atîta frămîntare şi explozii necontrolate interioare, cum se face ca Haosul să creeze atîta perfecţiune? Atîta simplitate echilibrată? Atîta seninătate?

Nu ne miră că unii pot numi acest colţ de lume "cel mai frumos". Nici că Papa, că Von Weiszäcker au fost de curînd pe aici. Şi că acum cu noi e Gerald Ford.

Santiago

Pe o ploaie cu găleata am ajuns la Puerto Montt, care se laudă cu cea mai bogată piaţă de peşte şi fructe de mare din lume. Ce păcat că nu putem gusta nimic! Sîntem "plini" după Fruhstückul copios. Şi e vremea stridiilor, şi cazanele cu ciorbă de peşte strigă "gustă-mă!" Dar, "rien ne va plus".

În avionul spre Santiago admirăm, prin gardul viu de agenţi C.I.A., somnul unui preşedinte: Ford doarme senin, cu gura larg deschisă.

Aterizăm la Santiago de Chile.

Un oraş predominant alb, capitala ţării cu cea mai dezvoltată economie din America de Sud.

Între Anzi la est şi Pacific la vest, Santiago, cu cele 5 milioane de locuitori, "este" Chile. Şi asta se datorează regimului militar al lui Pinochet, ne spune ghida noastră locală, o superbă "secu" chiliană.

Din autobuzul care ne duce la hotel admirăm bulevardele largi. Sîntem frapaţi de numărul de autobuze – peste 9.000! – toate îngrijit vopsite în galben. Vedem eleve de liceu în uniforme bleumarin cu şpenţer, cum purtam şi noi, odată, în Bucureşti. Trecem pe lîngă o cafenea unde vin fete cu fuste scurtuliţe, cu firma, neoficială, de Café aux Legs. Bulevardele generos croite au clădiri monumentale, dar nu mai înalte de 18 etaje: Santiago e într-o zonă hiperseismică. Cîte o faţadă impozantă, şi în spatele ei nimic: clădirea a căzut la un cutremur.

Eldorado – mirajul lumii noi

"De azi înainte atenţie mărită! Nu mergeţi singuri nici pînă la restaurantul din capătul străzii hotelului! Încuiaţi! Încuiaţi! Încuiaţi! Totul!"

Directoarea turului nostru a intrat într-o stare de panică pe care reuşeşte de minune să ne-o transmită şi nouă. Am aterizat în capitala Peru-ului, a Eldorado-ului, în Lima cea cu porecle contradictorii: "Lima cea oribilă", Lima, oraşul grădinilor", "Lima de aur".

De la aeroport spre centru trecem printr-un oraş straniu. Partere netencuite peste care au fost supraetajate cîte o cocioabă, sau cîte un singur perete gata să cadă. Căsuţe cu ferestre în parte fără geamuri. Cale de un kilometru, de zece kilometri, de zeci de kilometri, aceeaşi imagine apocaliptică de oraş surprins de un cataclism în timpul construcţiei. "Oamenii nu-şi termină casele ca să nu plătească impozite", ne explică ghidul nostru local. Şi apoi, palate ca în 1001 de nopţi: Lima de aur, Lima arogantă de altădată, capitala Eldorado-ului, înfiinţată de Pizarro şi de cei 150 (o sută cincizeci) de soldaţi aventurieri cu care a cucerit imperiul Inca de zece milioane de locuitori! Am vizitat casa unui Grande, clădită acum patru secole, şi în care mai locuieşte şi astăzi familia. Un lux ostentativ. Toată lemnăria sculptată adusă de la Paris, "ajulejos" originale de Sevilla.

Nu e de mirare că Pizarro s-a decis să înfiinţeze capitala Imperiului Spaniol din America în acest golf sublim la poale de munte.

Între Oceanul Pacific şi Anzi, oraşul s-ar putea spune că are o poziţie ideală, dacă... Dacă n-ar fi cutremurele.

Multe, extrem de multe din semeţele clădiri ale conchistadorilor au căzut. Chiar biserici şi catedrale. Sub dărîmături s-au descoperit zidurile monumentale ale unor temple şi palate Inca durate din blocuri de piatră perfect şlefuite, aşezate unul peste altul fără mortar: doar ele au rezistat timpului şi cutremurelor.

Peste drum de hotelul nostru, Palatul de Justiţie. Pe o stradă laterală,

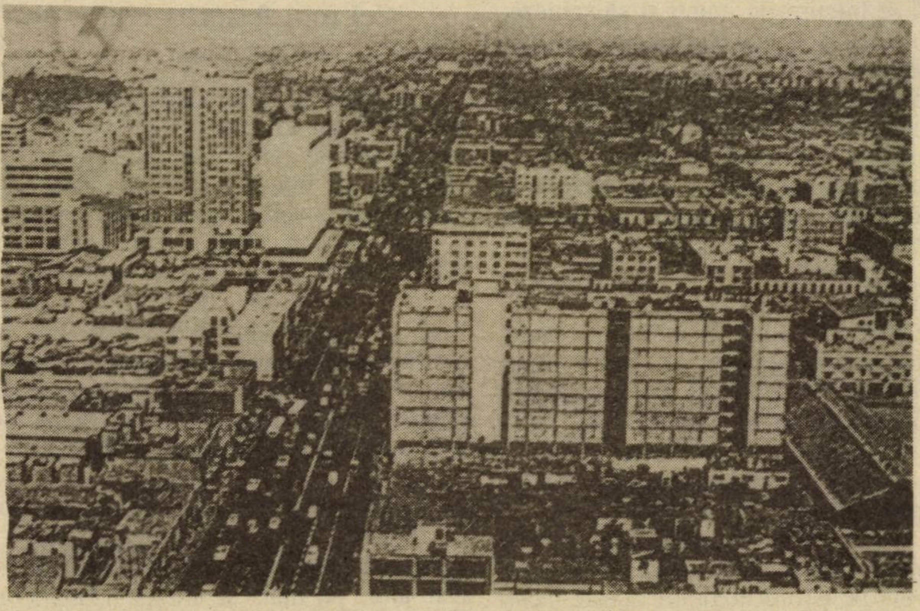

Lima:
şi de aur şi oribilă (cam ca viaţa)

Muzeul de Artă şi alte palate. Un bulevard foarte larg, cu cîte cinci culoare pe fiecare direcţie. Şi pe trotuare, un oraş în oraş. Gheretă lîngă gheretă, măsuţă lîngă măsuţă, covoraş lîngă covoraş: la poale de palate e un şuk uriaş. Un talcioc mare cît Bucureştiul. Ba mai mare. Trei milioane de oameni din cele şapte milioane de locuitori ai Limei stau pe stradă între 7 dimineaţa şi 7 seara şi încearcă să vîndă ceva: sticluţe cu limonadă, nişte chibrituri, sfori şi frînghii, instrumente medicale de chirurgie, găleţi de plastic, cărţi şcolare vechi. Orice. Orice ca să cîştige un ban. 40% din populaţie e şomeră, 35-40% analfabetă. Toţi încearcă să-şi cîştige existenţa într-un mod demn. Nu am văzut cerşetori. Şi dacă există hoţi de buzunare, ce să ne mire în această situaţie catastrofală? În acest oraş în care, pe drumul spre aeroportul internaţional, gunoaiele zac pe stradă? Serviciul de gunoieri nu funcţionează bine: nu sînt maşini. Nu sînt bani. Nu există asigurare de şomaj. Nu sînt bani. Nu există asigurare de boală. Nu sînt bani. Ţara a avut o devalorizare de 40%. Pe lună! Acum, pentru prima oară după zeci de ani de război civil, de terorism al organizaţiei "Cărarea luminoasă", lucrurile au început să se normalizeze. Organizaţia a fost distrusă. Ţara îşi linge rănile. Inflaţia e acum, pentru prima oară, de 1,4 pe lună. "Îngerul" nostru păzitor, Luis, un tînăr de 28 de ani, e frumos ca un Adonis exotic şi foarte inteligent: o mixtură fericită de gene incase, spaniole, negre şi chineze. Cu optimismul tinereţii şi naivitatea incasă crede că Peru va redeveni în 10 ani Eldorado.

Dar poate că criteriile lui şi ale mele despre Eldorado nu sînt identice…

Buricul Universului

Ne-am sculat la trei noaptea. La patru avem avionul de la Lima spre Cuzco.

De fapt, "urcăm" de la zero metri la 3.400 de metri altitudine, spre buricul Universului, spre Cuzco, fosta capitală a incaşilor.

Cel mai puternic şi mai bogat imperiu din America de Sud a fost – şi nu pe nedrept – comparat cu Imperiul Roman. El se întindea peste ţinuturi uriaşe – peste Peru, Columbia, Ecuador, Bolivia, Chile şi Argentina. Războinici viteji, incaşii au fost şi organizatori geniali: ei au impus în toate teritoriile cucerite o limbă unică – Quechia – care mai este şi astăzi vorbită de "indios". Au creat un sistem ingenios de drumuri şi poduri suspendate, care legau cele mai izolate văi din munţi. Au ştiut să respecte şi să absoarbă culturile popoarelor învinse. În plus, şi-au atras încrederea populaţiei, asigurînd tuturor cetăţenilor pacea economico-socială: ei garantau celor mai mici comunităţi agricole care lucrau, conform tradiţiei, în comun, tuturor "kibuţurilor" pierdute în văile andine, ajutorul statului, al puterii centrale, în caz de calamităţi naturale.

Cuzco, capitala acestei uimitoare civilizaţii, a fost construit în inima Anzilor, într-o vale înconjurată de munţi, tăiaţi complet în trepte, cu terase vechi de 2.000 de ani migălos cultivate. Azi are alura unui oraş tipic spaniol, cu biserici baroce, cu pieţe pătrate înconjurate de case cu balcoane – nota locală – zugrăvite cu albastru. Dar zidurile caselor de-a lungul străzilor sînt ciudate: lespezi mari de piatră perfect aşezate una peste alta. Doar aceste resturi ale templelor şi palatelor dărîmate de spanioli, doar ruinele cetăţilor de apărare incase din jurul capitalei, cu lespezi de cîte 300 de tone, amintesc de puterea de odinioară.

Catedrala, o bijuterie a arhitecturii spaniole, frapează printr-o bogăţie ostentativă de nouveaux riches. O adevărată orgie de aur, argint şi purpură. Nici cel mai mic obiect nu a "dispărut" în cursul atîtor secole de mizerie. Poate că acum cu turiştii… Multe din tapetele de argint, basoreliefuri şi picturi, au fost lucrate de incaşi: ei au introdus în iconografia catolică, inconştient sau conştient, elemente din iconografia lor tradiţională. Şi arta lor unică de giuvaiergii. Puţinele resturi ale giuvaierurilor vechi incase (netopite de spanioli în lingouri de aur), păstrate la Muzeul Aurului din Lima, au făcut înconjurul globului, în cele mai mari muzee, şi sînt unanim considerate ca una din minunile lumii.

Cuzco e un oraş în boom. După o somnolenţă de sute de ani, bisericile, cele mai multe pe jumătate dărăpănate, se reclădesc, se renovează. În decurs de 15 ani, de la 10.000 de locuitori, oraşul a crescut la 300.000. Cauza? Noi. Turiştii. Aici e standardul de viaţă cel mai ridicat din Peru. Oraşul e o piaţă uriaşă, în care urmaşii incaşilor dovedesc că nu au pierdut deosebita sensibilitate artistică a strămoşilor lor. Peste tot poţi cumpăra splendori, de la mărgeluţe pictate de mînă, la bijuterii de argint cu pietre semipreţioase, pulovere de alpaca (doar sîntem în patria lamelor şi alpacalelor), acuarele, ţesături superb colorate.

Femeile, cu feţele, pentru noi, impasibile, îmbrăcate în portul străvechi, extrem de bogat şi variat de la sat la sat, stau ghemuite pe strada care duduie de automobile. O circulaţie infernală. Aerul, foarte rarefiat la 3.400 de metri, e superpoluat şi foarte greu de respirat.

E reversul medaliei civilizaţiei noastre albe, moderne.

Machu Pichu

Am plecat cu trenul spre trecut, spre Machu Pichu.

Pe drum, sătucuri rare de adobe, cu terase de agricultură vechi de milenii perfect îngrijite, cocoţate de indienii mărunţei şi incredibil de vrednici pe un canion. Un canion care pare nesfîrşit. La un moment dat pantele de 60 de grade au devenit de 90 de grade, din piatră dură. Singurul supravieţuitor aici este jungla: doar ea poate sfida apa sălbatică a rîului Urubamba şi lanţul vertical al 5.000-ilor, care se ridică direct din ape. E o măreţie care te face să nu te mire că incaşii se închinau smerit zeilor atotputernici ai munţilor.

Urmăresc din tren un spectacol scris de un mare maestru: cordiliera. Parcă abia acum descopăr sensul noţiunii "copleşitor". Am crezut că am ajuns la paroxismul acestui spectacol natural unic. Am crezut-o de multe ori, dar tensiunea creşte în continuare.

Coborîm din tren. Cu un autobuz urcăm pe serpentine strînse sus, spre vîrful unui pisc care pare inaccesibil. Intrăm în împărăţia condorilor.

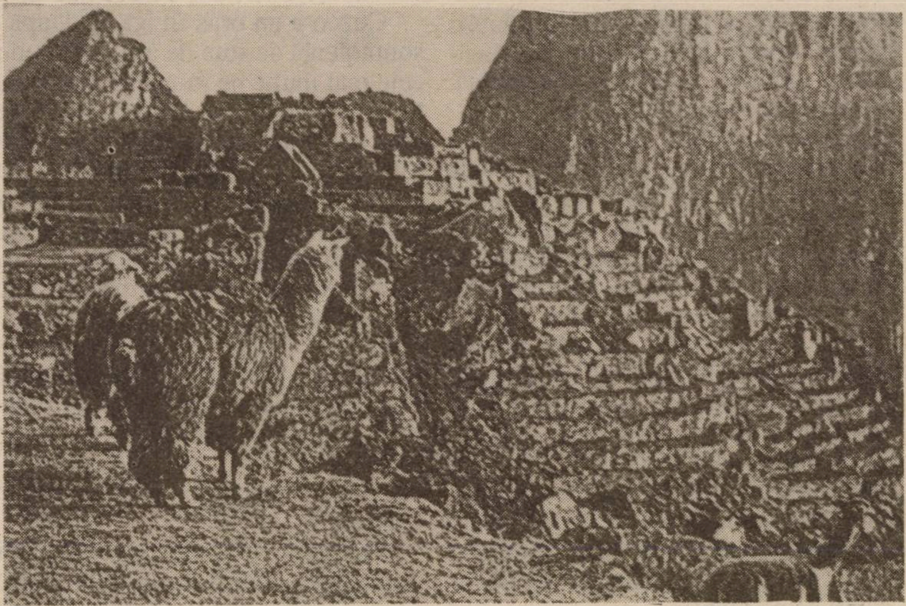

Machu Pichu: hai că sună simpatic

Perspectiva noastră s-a schimbat. Privim acum în jos, spre văi. Privim de la egal la egal piscurile parcă ireale. Şi privim uluiţi un munte pe care incaşii au clădit, precum condorii cuiburile, aşezarea enigmatică Machu Pichu.

"Descoperit" de americani abia în secolul nostru, Machu Pichu şi-a păstrat aura misterului. A fost o cetate de războinici? Un centru religios? Ultima aşezare incasă părăsită în grabă la venirea conchistadorilor? Nenumăratele teorii care abundă nu fac decît să crească enigma acestei legende vii, ridicată pe piscul unde parcă se împreunează Anzii cu cerul.

Săpate în munte, crescute parcă din munte, aşa apar templele cu zidurile din blocuri de piatră perfect şlefuite. Cîmpurile terasate sprijinite de lespezi, apeductele, casele tăiate din stînci. Totul este de o simplitate, de o claritate neaşteptată, aproape derutantă.

De ce tăcem copleşiţi?

Doar nu vedem nici un complex arhitectonic original, nici o "a opta minune a lumii".

De ce privim fascinaţi?

Doar nu avem în faţa noastră palate măreţe cu colonade impunătoare, sau sculpturi originale care concurează cu formaţiile rocilor.

Sau, poate, tocmai de aceea?

Acest popor de mari artişti a ştiut să renunţe la orice artificii arhitectonice.

Nu împotriva naturii, ci în perfectă armonie cu simplitatea măreaţă andină au construit incaşii Machu Pichu.

Privesc, precum condorii, departe în spaţiu.

Privesc departe în timp.

Privesc, cu o intensitate pe care nu o ştiam, şi mai departe – în mine însămi.

Armonia absolută din jur, printr-o stranie osmoză, a pătruns în mine. Sînt seninătate. Sînt armonie. Sînt fericire.

ROMÂNIA MARE — Pag. a 7-a – 30 mai 1996

La 1 iunie 1996, Poporul Român comemorează 50 de ani de la asasinarea mişelească, din ordinul Moscovei şi al Sionismului Mondial, a marelui unificator de Ţară care a fost Mareşalul Antonescu. Veşnica lui pomenire, Patria recunoscătoare!

... Dar jungla din America de Sud nu e nimic faţă de junglele fasciste de prin Europa

Aşa cum reiese din titlul de mai sus, apărut în "România Mare". Buc. 1996

nou

A APĂRUT

IZVOARE

Nr. 28/29

Poezie, proză, critică, memorialistică, humor,

50 de scriitori

50 de scriitori

Revista poate fi procurată trimiţînd 25 de shekeli la P.O.B. 7108, Holon

DICTIONAR NECONVENTIONAL

AL. MIRODAN

F

AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

FRUSTRAT

În ziua de 5 mai 1946, poetul Ilarie Voronca (n. 1903) s-a închis în chicineta micii lui locuinţe pariziene, a dat drumul la gaz, s-a întins pe duşumea şi a murit. Sinuciderea a uluit pe toţi amicii lui din Franţa şi din România. Scriitorul, care trăise ascuns în anii războiului, avînd legături cu maquis-ul, scăpase de Gestapo şi trăia (din plin) anii de început ai eliberării. Îşi făcuse, la 43 de ani, un nume în poezia franceză, publica în reviste, era redactor la Radio-France. Se înapoiase nu de mult de la Bucureşti, unde fusese primit de lumea literară ca un prim vizitator de pe planeta numită Paris, mitraliat cu interview-uri, poftit să ţină conferinţe, tras de mînecă *"să mîncăm la Capşa. Mai ţii minte, Capşa?..."* Saşa Pană, liderul *avantgardei* scriitoriceşti de dinainte de război, Ghiţă Dinu, Paul Păun, D.Trost, Virgil Gheorghiu, Taşcu Gheorghiu, Virgil Teodorescu (suprarealiştii), Maxy, Perahim, Camil Baltazar, se arătau nu numai consternaţi dar şi incapabili să înţeleagă *motivul.* Motivul acela pe care fiecare dintre noi se grăbeşte să-l caute oridecîteori află de vreo sinucidere. Oamenii erau dezarmaţi, murmurînd precum amicii din schiţa lui Caragiale: "De ce, Nene Anghelache, de ce ?"

Acest "de ce, dragă Voronca, de ce ?" a primit un răspuns cîteva zile după aceea, în "Lettres françaises", săptămînalul literar al Partidului Comunist Francez, singura publicaţie de-acest fel pe care o puteai găsi în 1946 (ba chiar şi mai tîrziu) la Bucureşti. Făcînd necrologul poetului, scriitorul Jean Rousselot desvăluia că, cu trei săptămîni înainte de moarte, Voronca îi mărturisise pe stradă că-l bate gîndul sinuciderii. Rousselot amintea că Voronca trăise o dramă intimă. Discret, autorul articolului se mărginise la atîta, alte amănunte nu dădea.

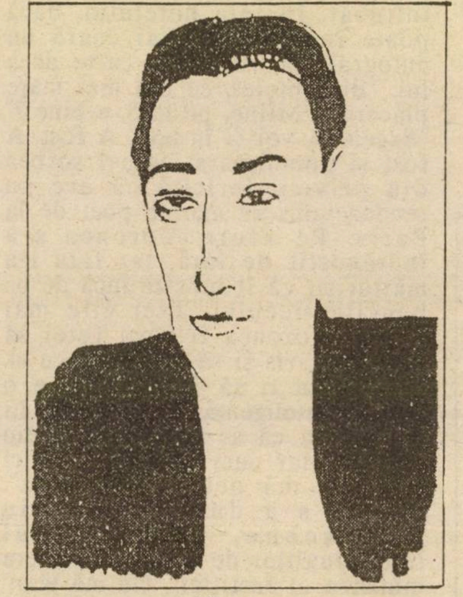

Voronca văzut de Robert Delaunay: ochi triști

Dramă intimă... Cînd auzi sintagma, mintea se duce întîi şi-ntîi, automat, la "dramă de amor". Voronca era căsătorit. Relaţia lui cu Colomba (aşa-i spunea) era considerată quasi-ideală. Ea îl iubea. El o iubea. De altfel, una din cărţile lui de versuri purta, ca titlu, numele femeii: **Colomba** (Paris, 1927). Ce să se fi întîmplat în această căsnicie model ? L-a înşelat Colomba ? L-a părăsit Colomba ? Nimeni nu ştia nimic. Iar cei ce ştiau, tăceau din gură, de parcă s-ar fi legat prin jurămînt să nu vorbească.

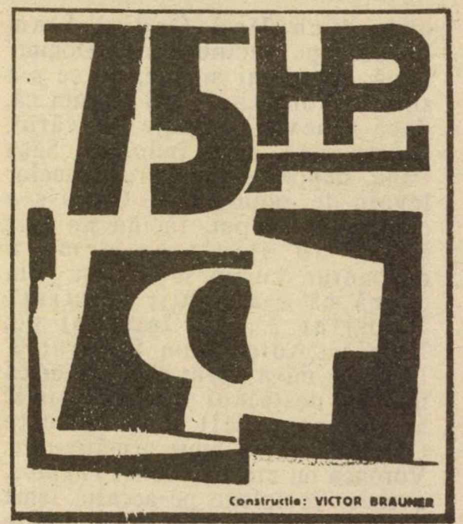

Coperta revistei 75 H.P., alcătuită de Ilarie Voronca împreună cu amicul său de gînduri, pictorul Victor Brauner. Data: octombrie 1924. (Ca secretar de redacţie, figura Stéphane Roll - Gh. Dinu). Era în acest titlu toată încărcătura de forţă şi viteză a tinerilor avantgardişti din epocă.

Pe urmă, cel puţin pentru Voronca, motorul s-a stins. Aşa cum am mai precizat în paginile Dicţionarului, *"revista" a apărut într-un număr unic. Dar a rămas, mai cu seamă graţie unui concept nou lansat pe piaţa imaginaţiei de autorii ei: Pictopoezia.*

Ce anume este pictopoezia ne explică Ilarie Voronca în trei versuri:

> "Pictopoezia nu este Pictură
> Pictopoezia nu este Poezie
> Pictopoezia este Pictopoezie."

Simplu.

Prin anii '70, la o masă de Seder, în strada Popa Soare (localul Comunităţii), m-am aflat aşezat, aşa cum dictaseră cartonaşele cu numele participanţilor, lîngă Saşa Pană. Sederul, după cum se ştie, e lung, trece obligatoriu de miezul nopţii, aşa că, între două comentarii ale rabinului Moses Rosen care conducea, tolănit pe perna tradiţională, ceremonia, şi două pahare de vin, schimbam pe şoptite - ca la şcoală, în bancă - diverse idei cu Saşa Pană pe marginea vieţii literare. La un moment dat, pe la unu şi jumătate noaptea, în timp ce Rosen explica celor de la masă, cum e cu Had Gadia, l-am întrebat pe vecinul meu: "Domnu' Pană, spune-mi şi mie, de ce s-a sinucis Voronca ?" Îmi ziceam că, dacă cineva cunoaşte adevărul, acesta este, fără îndoială, Saşa Pană, depozitarul tuturor tainelor legate de *avantgardă*. Omul s-a cabrat la început, făcînd un gest à la "nu ştiu"; pe urmă a murmurat, cu un surîs trist: "din cauză că s-a simţit frustrat". "Frustrat ?", am întrebat eu. "Îhmă". "Adică cum frustrat ?" După ce mi-a cerut să-l asigur că nu voi destăinui nimănui nimic atîta vreme cît mai trăieşte Colomba, mi-a spus următoarele: Voronca nu era un bărbat *frumos*, avusese complexe pe-această temă încă din adolescenţă, era şi foarte timid, invidiind pe amicii *bine* sau pur şi simplu îndrăzneţi, care cucereau femeile de clasă ale Bucureştiului. Făcîndu-i o dată confidenţe, recunoscuse că se simte frustrat. Îi plăcea, de altfel, să folosească acest cuvînt în fel de fel de prilejuri. Cînd a venit la Bucureşti, a fost acostat, după o conferinţă la Dalles, de-o domnişoară frumoasă şi elegantă. "Maestre, vă rog să-mi daţi un autograf". Admiratoarea i-a întins o carte şi un stilou. Voronca încîntat, i-a dat un autograf, a schiţat o întrebare, două (chiar îmi cunoaşteţi versurile ?), după care fata i-a recitat două poezii. Pe urmă, alăturîndu-se grupului de prieteni care-l însoţeau pe Voronca la "Athénée Palace", l-a întrebat, în faţa hotelului, dacă poate îndrăzni să mai ceară un autograf, că mai are o carte de-a lui. "Bineînţeles, cu cea mai mare plăcere". "Mîine, pe la 5, e bine ?" "Excelent, voi fi în hol". A fost. A fost şi domnişoara, care-l sorbea din priviri, fericită că are un rendez-vous cu marele poet de la Paris. Pe scurt, Voronca s-a îndrăgostit de fată, iar fata i-a mărturisit că îl iubeşte încă de pe băncile liceului. Trei zile mai tîrziu, Voronca îi ceru fetei să vină la Paris şi să se mărite cu el. "Colomba o să înţeleagă, e o femeie inteligentă..." "Bine, viu, îţi dai seama că aş fi fericită să fiu cu tine, dar cum să plec ?" "Nici o grije, mă ocup eu de asta". Poetul s-a dus la Lucreţiu Pătrăşcanu, «protectorul intelectualilor de stînga», care era ministru al Justiţiei: "Nu mă lăsa!" "E-n regulă, o să rezolv". Fata a primit paşaportul, a venit la Paris, Voronca a instalat-o într-un mic hotel lîngă Gare de l'Est, şi scuzîndu-se i-a spus: "eu trebuie să mă duc acuma la Radio, viu diseară să te iau. La 7 fix. Te iubesc!" "Şi eu!". Seara, la 7, repezindu-se la băiatul de la recepţie să întrebe de domnişoara, băiatul i-a răspuns că domnişoara plecase cu un domn care conducea un Chevrolet roşu nou-nouţ. "M-a rugat să vă transmit că vă mulţumeşte şi că nu e cazul să o mai căutaţi".

...Atunci - a încheiat Saşa Pană - Voronca s-a simţit din nou frustrat. Ca niciodată de frustrat.

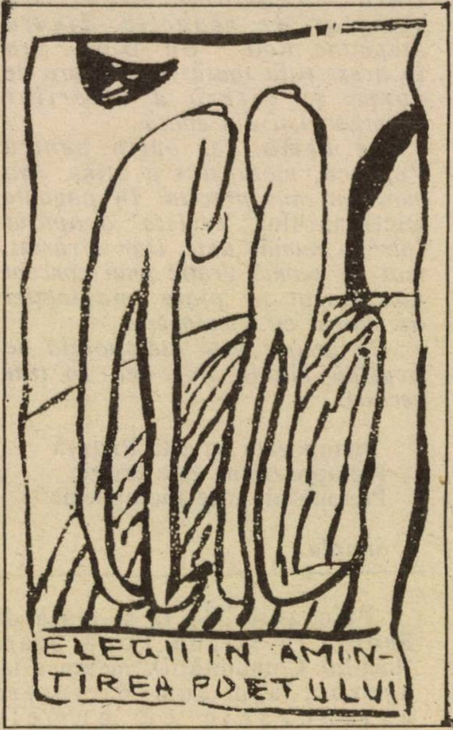

Ilustraţie de Victor Brauner la volumul lui Voronca
Restrişti
(Amertumes, Bucureşti, 1923)

Restrişti, *aşa l-a tradus autorul pe* Amertumes. *Dar, mai literal tălmăcit, avem de-a face cu nişte amărăciuni... Iar desenul, cu legenda aici de faţă, vorbeşte despre cei ce se-apleacă - deja - la mormîntul poetului.*

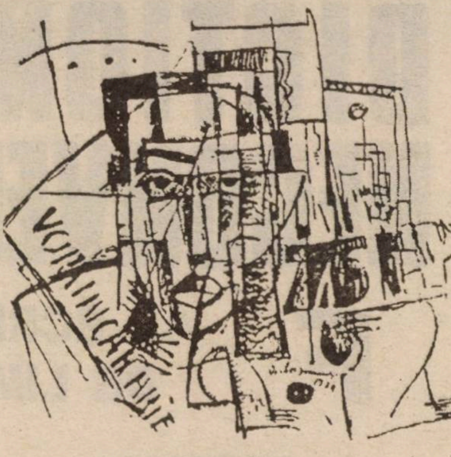

Voronca
văzut de Victor Brauner

Lucreţiu Pătrăşcanu cu soţia, scenografa Elena Pătrăşcanu, la o recepţie. Bucureşti, 1945:
"E-n regulă, dragă Voronca, o să rezolv eu chestia cu paşaportul".

După cîteva săptămîni de agitaţii, demonstraţii de protest şi greve, care ameninţaseră să arunce în aer compania de aviaţie Tarom, autorităţile au numit un nou director general al întreprinderii, în persoana d-lui Dan Vulcan, cu misiunea de a restabili ordinea.

Pînă acuma, Taromul şedea pe un vulcan. De-aci înainte, el stă sub un vulcan.

D. Simha Dinitz, fostul preşedinte al Sohnutului, condamnat în justiţie pentru folosirea arbitrară, prin Statele Unite a cărţii de credit a instituţiei, este simpatizat în continuare de amicii săi şi invitat la toate manifestările mondene din Israel.

El a pierdut cartea de credit susamintită, dar şi-a păstrat intact creditul social.

ELENA-ESTHER TACCIU

ULTIMUL DINTRE "NELECUIŢII ROMANTICI" (1913 - 1991)

M. Rudich, un poet născut sub semnul Gemenilor de iunie şi al Saturnului.

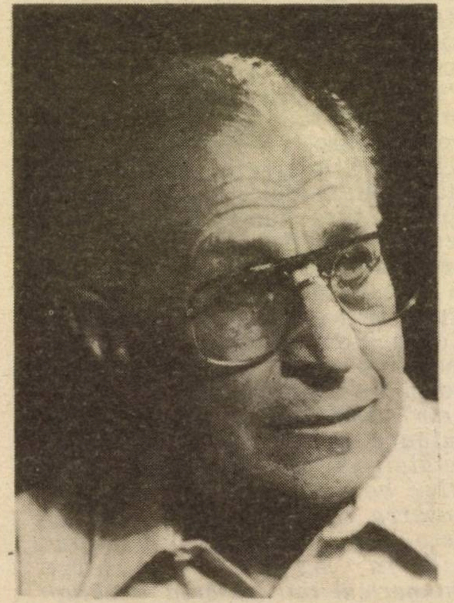

Expresia din titlu îi aparţine lui Rudich. Comemorăm cinci ani de la tulburătoarea lui moarte şi, în plus, ne aflăm chiar în preajma Zodiei sale de naştere - Geamăn de iunie cu Saturn. Ce-l poate bucura mai mult pe un Geamăn decît apariţia unui volum antologic, precum acela girat generos de către fiul scriitorului şi, pe de altă parte, de Editura "Minimum"? Aşa că duhul lui Rudich se înseninează plutind undeva, departe, dar oricum deasupra Sionului său drag.

Romantismul lui Rudich rezidă în făclia crezului său. Acesta nu i-a făcut viaţa dulce şi comodă, nu i-a dat fotolii de demnitar comunist în care au aterizat atîţia camarazi de generaţie şi conaţionali ai săi. Dimpotrivă, după revistele sioniste la care a colaborat la Buzău, elev fiind încă, şi apoi la facultatea bucureşteană de Drept, student, şi-a asumat ideea unui stat al evreilor. *"Se mai află între noi unii nelecuiţi romantici, visători netrădaţi de memorie"*, scria el, sosit de 29 de ani în Israel, în 1988. Cît de discret se încadrase pe sine în această familie de spirite, trăindu-şi memoria istoriei, patetic şi total ! Are dreptate Al. Mirodan în "Prefaţă", să sublinieze tema acestei memorii ca fiind centrală pentru personalitatea şi scrisul lui Rudich. Aşa dar, din 1945, cînd a scos o carte despre Transnistria, "La braţ cu moartea", Rudich, cel ce ascultase în '41, la Templul Mare cuvîntul lui Alexandru Şafran, îşi pregătea, fără s-o ştie, condamnările dintre 1951-1955 dictate de Gheorghiu-Dej.

Tînără intelectuală pe atunci, Felicia Antip, autoarea postfeţei, evocă statura morală a lui Rudich, "povara istoriei" ebraice dar şi arestul său, apoi coborîrea în "infernul concentraţionar", care a zguduit-o. Momentul simbolic al abjurării lui Don Manuel din balada sefardă a lui Rudich evocase *"feştilele din cupa neagră/ a hrubei"* şi refuzul eroului de a se supune în faţa rugului inchizitorial. Ambele viziuni porneau cu siguranţă din asemenea tragice experienţe. Nu întîmplător, chiar dacă subconştient, numele spaniol are iniţiala M. El, Don Manuel, se dezvăluie a fi evreu într-unul din cele mai frumoase poeme, "Nevăzutul, puternicul lanţ", căci Rudich nu prea ştia să dea titluri laconice liricelor sale. Temă poetică şi obsesie, închisoarea, beznele, izolarea, cu mijloace deseori argheziene, hrănesc desigur decizia de a "urca" în ţara promisă, la 46 de ani, o vîrstă tînără încă. Aici, cînd realitatea mitului a suferit impactul cu forme ale degradării şi demagogiei politice israeliene, Rudich şi-a păstrat idealul sionist intact. Acesta a fost de fapt marele său curaj, după curajul de a-şi fi păstrat coloana vertebrală dreaptă în lumea închisorilor comuniste. Şi acest fel de curaj, în Israel, n-a fost de calibru redus. În paralel cu catharsis-ul poeziei, inegală uneori, cînd se supunea prea mult retoricii ziaristica lui Rudich de la "Minimum" rezistă timpului, în pofida unor nume uitate din Knessetul vechi. Modelele nu sînt evocate conjunctural, ca ziaristul să "fie în graţiile conducerii", ci exprimă pe de o parte, eterna problemă a Israelului, şi pe de alta, eterna "povară a istoriei evreieşti" pe care o poartă Rudich în continuare, fără a abdica nici o secundă. Efigiile Pantheonului său sînt cele cunoscute: Herzl, Rabinul Al. Şafran, Bernstein, Gala Galaction, Anton Dumitriu, Al. Zissu, Abr. Feller, nu toţi evrei. Singurul elogiu moral-politic, dintre contemporanii noştri, îi este adresat Controloarei Statului, Miriam Ben Porat, incoruptibilă atunci, ca şi acum. Evocările din "Minimum" folosesc mijloacele prozei lirice, cuvîntul sună plin, convingător. Bătrîn, sosit la 88 de ani pe aeroportul Lod, Herzl nu e întîmpinat de nimeni, oficial, de ruşine. Episod imaginar, desigur, vorbindu-ne despre ruptura prezentului faţă de generaţia "nelecuiţilor romantici". Episodul în care celebrul muzician Leonard Bernstein rosteşte în faţa prietenilor, inclusiv a lui Rudich însuşi, "mistuindu-se în focul celei mai pure credinţe" ruga "Al Het" de Yom Kipur, indică esenţa etnică a acestui mare muzician. Discursul patetic, zguduitor al Ravului Al. Şafran răsună după cutremur şi după rebeliunea legionară sub cupola Templului. Vorbesc personajele lui Rudich din această galerie, dar uneori vocea ziaristului ni se adresează direct. Ceea ce spune ea în cuvinte simple, e naiv, poate, dar nu mai puţin emoţionant şi azi, în ziua tuturor dezbinărilor. Iată - cred - testamentul ziaristului-patriot lăsat cu trei ani înaintea sfîrşitului: *"Aruncînd vorbe şi acuzaţii-bolovani unii împotriva altora lovim, în fond, ţara. Şi iată, nu-i nimeni să strige: opriţi-vă ! Nu ţara, nu ! Nu loviţi, nu răniţi ţara ! Ea nu-i o moşie supusă meandrelor unor vătafi politici"*. ("Opriţi-vă !")

*

Cînd Rudich îşi intitulează volumul liric ultim din '83, "Eu am mai fost pe-aici", el se declară emisarul mitului iudaic şi moştenitorul lui. Ideologia sionistă îi hrăneşte, cum bine ştim, Supra-eul care - la rîndul lui - îi dirijează viaţa, cicatricele negre al fostului deţinut politic, vulnerabilitatea la idealul terfelit de atîţia. Dar poezia sa ? Din ce se hrăneşte ea, ce fel de existenţă a poetului presupune, spre a păşi prin poarta Duratei ? Secretul e vechi: asceza, absenţele lungi de meditaţie, lecturile esenţiale ce priesc atît secolului dantesc cît şi anilor 1990. Viaţa lui Rudich, prigonit şi apoi imigrat într-o lume paradoxală şi plină de neprevăzut, plus reacţia intempestivă a Geamănului la stimulii exteriori, imperativul de a opta pentru ziaristică - meseria sa fundamentală - exclude poezia pură şi turnul de fildeş. Rudich pare a-şi fi scris cele mai multe versuri din nevoia de a-şi elibera Eul şi Subconştientul de tensiunea memoriei, a amintirilor dureroase, şi nu de a crea obiecte de artă, asupra cărora să revină, perfecţionîndu-le în timp. Geamănul,- şi Rudich este unul tipic,- născut pentru ziaristica de factură superioară, implicat politic pînă-n vîrful unghiilor, n-a amînat cu zecile de ani textele sale, ci le-a revărsat - se simte ! - fără a instala între el şi cuvînt acel cristal care măreşte aproximaţiile devenite imperfecţiuni. Există, cred, de aceea, în volumul atît de emoţionant şi frumos editat (datorită Sandei Peri) texte spontane, tulburătoare ca mărturii psihologice, şi altele, instalate de la bun început în zona înalt-estetică. Un poet la finele carierei ar fi făcut, poate, o selecţie. Destinul retezat al lui Rudich nu i-a îngăduit această auto-cenzură finală. Eu îi primesc poezia ca pe un autoportret insistent, care nu omite zbîrciturile, zîmbetul ironic-disperat, oboseala. Şi deasupra acestor lucruri, privirea celui care continuă să creadă. Un Saturnian, învingînd spontaneitatea apriorică.

Poezia românească interbelică, pe care poetul a absorbit-o, i-a oferit orizontul stilistic. Evident că Rudich este "contemporan" intim în primul rînd cu Arghezi, apoi cu Blaga, cu Bacovia, cu Fundoianu, cu folclorul descîntecelor. Dintre străini, primeşte influxuri din Poe, Whitman, ultimul mai puţin fertil pentru structura sa intimă. Sensibilitatea sa este reflexiv-modernă, iar cînd se lasă în voia simbolului şi nu a discursului potopitor, textele ating basorelieful transparent al poeziei. Dar nu în "Izkor", "Kadish" sau "Mîine, soarele" este Rudich antologic, ci în tema zăpezilor negre, a păsării negre, a "celulei umede şi pîntecoase", a Psalmilor patetici, de fibră arghezian-iudaică, cu disperări hohotitoare, ca rugile de Yom Kipur. Cimitirele, închisorile, "tăcutele, caldele, bunele pietre", "ploaia fără nume" în subterana temniţei sau în casa amintirilor de Pesah alcătuiesc universul dens şi obsesiv, nocturn. E un Bacovia trecut prin tristeţea evreiască, un Edgar Poe cu aripa Corbului închizînd zarea. Iată un astfel de poem: *"A trecut iarăşi o pasăre prin mine,/ nu ştiu penajul ce culoare avea./ Un ochi stins/ celălalt cît doi străluceal atîta ştiu./ ba încă ceva mi se pare,/ pasărea avea ochi fără culoare/ pe-o aripă,/ poate un ochi negru/ din jar negru.// Am băut întunericul tot/ pasărea a căzut/ secaseră apele negre şi tăriile negre."* N-am mai citat celelalte trei strofe în care înaripata devenea şi "nor negru pe burtă lunecînd", apoi "umbre negre", şi în final "ploaie neagră fără de sfîrşit". Pasărea fatală se revarsă, un diluviu negru, pe care poetul îl bea înnecîndu-se, o pasăre lichidă, oceanică. O poezie superbă. Descîntecele romaneşti îi stau, cu ritmurile lor obsedante, foarte bine lui Rudich-sionistul. Cel care a fost aruncat pe după grele porţi cu lacăte, cînta astfel: *"Ştiu o poartă undeva/ o mai ştie careva ?/ Grea, meşteşugită,/ între ziduri răstignită,/ dincolo de poarta grea/ nu mai umblă nimenea,/ nu mai umblă nimenea.// Paşii ce-i auzi acuşi/ sînt ecoul celor duşi"*. Stilizări sigure, ascuţit-moderne, am mai aflat în "Bruges", stampă flamandă cu castele şi *"vechi cavaleri plimbîndu-se noaptea în zale/ pe arcuitele poduri,/ şei aşezate pe blînde canale"*. Un cîntec al călătorului *"fără stea de noroc,/ fără înger"* ne aduce disperarea apropiată "Corabiei bete" a lui Rimbaud şi atîtor poeme romantic-simboliste. Şi aici Rudich rămîne autentic, fără nici o discordanţă: *"Corabia izbind malurile s-a spart./ În golful ca o inimă rănită/ aştept îngerul din ceruri părelnice/ îngerul-cînt/ cîntecul necîntat să i-l cînt/ jocul de pe urmă să i-l joc.// Singur,/ trist corăbier/ fără stea de noroc"*.

Din epos, memoria lui Rudich s-a transferat tot mai mult în simboluri, cronologic vorbind. Acest traseu au părut să-l indice ultimele sale cicluri. Dacă nu era acel "Mabat", acele ştiri gîfîitoare care au oprit galopul inimii lui în toamna lui 1991, "inima rănită" a corăbierului solitar, sub norii de furtună ai cerului israelian.

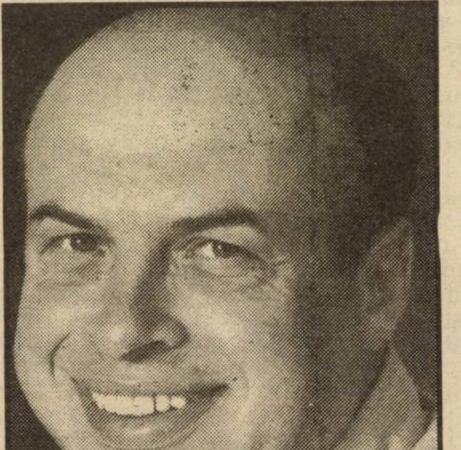

Nathan Sceransky, conducător al partidului "rusesc" Israel Be-Alia, ministru în guvernul Netanyahu: uitîndu-ne la el, ne gîndim - melancolic - ce-ar fi putut realiza, în anii trecuţi, liderii tribului român (faimoşii 400.000!) dacă, în loc de papuci cu tălpi de cauciuc ar fi încălţat, ca fraţii noştri de la Răsărit, nişte bocanci cu ţinte.

CARTEA

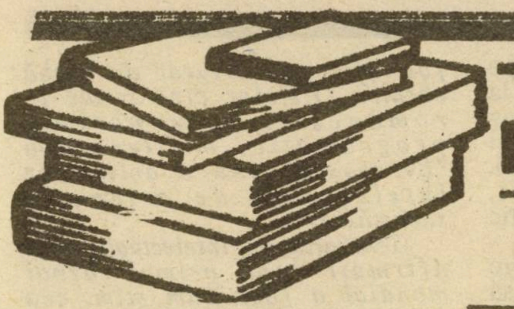

PRIMIM LA REDACTIE

• CĂRŢI • REVISTE • ŞI • SCÎNTEIERI • DE • GENIU •

- **O nouă carte de Marius Mircu**
- **Imaginaţia lui Bar-Shalom**
- **Eşti**
- **America fără fard**
- **Volovici**
- **Atenţie, bibliofili: Creanga de aur !**

Marius Mircu
«CE S-A ÎNTÎMPLAT CU EVREII ÎN ROMÂNIA»
vol.I, Israel, 1996

Primul volum dintr-o trilogie menită a evoca, după mărturia cunoscutului scriitor şi istoriograf (mereu activ, mereu fecund) "odiseea evreilor din România". Este vorba, precizează Mircu, de "o istorie populară şi polemică".

Aşa e. Populară, fiindcă avem de-aface cu o relatare fără savantlîc, cursivă, accesibilă tuturora, scrisă la modul reporterlcesc al lui Marius Mircu Este şi polemică, fiindcă autorul nu priveşte de sus, nemuritor şi rece, infamiile legate de antisemitism, ci le numeşte, ori de cîte ori e cazul, cu cuvintele potrivite. De-altfel, lucrarea începe cu o frază "şocantă", ca un motto: "Istoria evreilor din România este istoria antievreismului din România".

Acestea fiind spuse, primul volum al trilogiei se ocupă de anii de pînă la primul război mondial, cuprinzînd şase mari capitole: Primele tatonări: "omorurile rituale", Evreii în războiul pentru independenţa României - 1877, Pe jos, în America, Evreii şi răscoalele ţărăneşti din 1907, Evreii în războiul balcanic din 1913, Evreii în primul război mondial 1916-1918.

De citit. Musai.

Harry Bar-Shalom
« CURSA »
povestiri; coperta: Dan Stanciu
Ed. "Cartea Românească", Bucureşti, 1996

După un volum de versuri (în franceză), *"Les Cloches d'Ein Karem"* (1995), Harry Bar-Shalom (N. 1939, Bacău) revine la prima sa iubire, adică proza (autorul debutase în 1986 cu un roman în ebraică, *"Muzicanţii au părăsit oraşul)"*.

De astă dată, avem de-aface cu o culegere de povestiri (nuvele şi schiţe) împărţite în trei cicluri: *"Povestiri de necrezut"*, *"Povestiri de demult"* şi *"Povestiri de departe"*.

Notabilă este la Bar-Shalom uşurinţa cu care îmbină realitatea cea de toate zilele cu oniricul, nonşalanţa cu care amestecă, precum un chimist în laborator, concretul pămîntesc cu imaginaţia. Citind *"Cursa"*, povestirea ce dă titlul volumului, înţelegem numaidecît "metoda" prozatorului:

"La brisul (ceremonia circumciziei, n.a.) băiatului meu, întîiul meu copil de altfel, împlinisem 30 de ani. Cu toate astea, eram emoţionat ca un copil, braţele în care-mi ţineam pruncul tremurau ca varga. Cînd i-au dat picătura de vin, să-i ameţească simţurile, picioarele abia de mă mai ţineau...

De aceea, am crezut că mi se năzare, cînd văzui ţîncul făcîndu-mi cu ochiul!

"Halucinaţie", m-am gîndit, dar el îşi întindea buzele într-un surîs misterios şi-mi făcu cu ochiul pentru a doua oară!

L-am dat altcuiva, în grabă, şi am fugit cît mă ţineau picioarele...

La miezul nopţii m-am apropiat de pătuţul lui, să-l văd cum doarme. Auzisem de la alţii că, după bris, copiii urlă de durere noaptea întreagă. Dar el nici nu crîcnea.

Dimpotrivă: mă privea liniştit, cu doi ochi mari şi vii, ca un om mare!

Iar am vrut să fug, dar glasul lui - cam gros, ce-i drept - dar totuşi de copil, mă chemă:

- Tată!

Nu-mi credeam urechilor. M-am aplecat peste pătuţ să văd mai bine, şi într-adevăr el era cel ce-mi vorbea:

- Tată... tată... hai să ne întrecem în fugă, tu şi cu mine...

- Dar... încercai să mă împotrivesc, fără să-mi dau încă seama de miraculosul situaţiei. Ba chiar, nu ştiu nici eu de ce, schimbai sensul pe care voisem să-l dau frazei:

- ... Dar unde? l-am întrebat, uimit eu însumi de întorsătura dialogului.

- În stradă! Tot e noapte şi strada e pustie şi nu ne vede nimeni... spuse pruncul, cu multă vioiciune.

- Bine... abia apucai să spun şi el sărise din pat, luîndu-mă de mînă.

- Hai! mă îndemnă şi ne strecurarăm amîndoi afară, în strada pavată cu pietre pătrate, de granit. De-a curmezişul ei era trasată cu var, de o mînă stîngace, linia de start.

- Pînă unde? îl întrebai, găsind că e firesc ca el să stabilească condiţiile. Puştiul ridică din umeri, a neştire sau a nepăsare, poate, şi cu o mişcare a capului îmi arătă trotuarul din faţă.

- Întreabă juriul, spuse.

Peste drum, la o masă amenajată anume, stătea "juriul", înconjurat de microfoane, megafoane şi aparate electrice şi electronice de tot felul. Cei din juriu erau cu toţii oameni cunoscuţi mie, dintre cei invitaţi la ceremonia de peste zi."

Ne oprim aici cu citatul. Dacă vreţi să ştiţi cum s-a desfăşurat cursa şi rezultatul ei, citiţi nuvela. Merită. Ca şi întreaga carte.

CARTEA

Shaul Carmel
« EŞTI »

versuri; cu o prefaţă de
Ştefan Augustin Doinaş
şi o postfaţă de Helene Elli.
Coperta: Adrian Ionescu.
Ed. Hasefer, Bucureşti, 1996.

O selecţie din poeziile publicate de Shaul Carmel de-alungul anilor în Israel şi împărţite în două secţiuni: "Nu tot ce-a fost, ai fost" (1967-1984) şi "Şi-n tot ce este, eşti" (1985-1993). Un bun prilej pentru cititori de a lua cunoştinţă cu versurile lui Carmel în ansamblul şi în evoluţia lor. Remarcabilă propensiunea din ultima vreme a poetului către erotică, ca, de pildă, în "Cerul tău" (pag.83):

"Pentru ce te dezbraci? Pentru cine?/ Pentr-un ciunt? Pentru orbul din mine?/ Pentru cel fără mâini, să te vadă?/ Fără ochi, să rupă din pradă?/ Pentru cine o faci? Pentru cine?// Sânii: merele coapte în vară?/ Orbului pete din neagra povară./ Ciuntului pietrele grele de moară.// Coapsele: liră de rege psalmând?/ Orbului chinul din carne arzând./ Ciuntului roade culese în gând.// Pulpele: arc de triumf părăsit?/ Orbului stâlpii, sub ei prăvălit/ Ca Samson; granit sub granit./ Ciuntului vise de nepipăit.// Pentru cine o faci? Pentru cine?/ Pentru-un orb? Pentru ciuntul din mine?/ N-am nici ochi, n-am nici mâini înălţate/ Către cerul tău cu păcate./ Pentru ce te dezbraci? Pentru cine?"

Lazăr Cassvan
«AMERICA FĂRĂ FARD»

Impresii de călătorie, 1996

80 de zile petrecute pe continentul american (New York, Washington şi Hollywoodul la care microbistul în ale filmului, Lazăr Cassvan visa din copilărie) s-au transformat în vreo 220 de pagini de impresii vii, încărcate cu imagini penetrante, de parcă autorul ar fi scris cu camera de luat vederi.

Tabla de materii a volumului sună ca un menu bogat de restaurant gastronomic din East-Side-ul New-Yorkez: Cu maşina prin Manhattan, Actori goi pe scenă, Concurs de frumuseţe pentru bărbaţi, O gară ca-n filme, La curse de galop, la Belmont (Cassvan fusese, pe vremuri, ca şi noi, nelipsit de la Băneasa-Galop), Tenis la Flushing Meadows, "Playgirl", surioara lui "Playboy", Times Square noaptea, Hollywood-ul ieri şi azi, Disneyland, spre Mexic, Atlantic City, oraşul pierzaniei.

O carte ce se citeşte pe nerăsuflate. Pentru cei ce vor să descopere (încă o dată) America.

«LUCEAFĂRUL»

Director: Laurenţiu Ulici
Bucureşti, 1996

găzduieşte o amplă (aproape trei pagini de revistă) şi substanţială convorbire între istoricul literar Roxana Sorescu (care ne-a vizitat de curînd ţara) şi colegul ei de răscoliri prin biblioteci, Leon Volovici din Ierusalim, pe tema "Dubla rădăcină culturală". E, după cum ştim, o temă pe cît de firească, pe-atît de pasionantă, şi pe cît de pasionantă, pe-atît de schizofrenică. Extras:

"Chestiunea dublei rădăcini spirituale, evreieşti şi româneşti, mai ales în cazul scriitorilor, dar nu numai, revine la fiecare nouă generaţie, dar de fiecare dată altfel, în funcţie de împrejurările istorice şi de situarea acestor intelectuali în raport cu societatea românească, provocînd dileme şi răspunsuri. Pentru intelectualii evrei de pînă la primul război mondial integrare în societatea românească însemna în primul rînd aspiraţia de a obţine emanciparea şi cetăţenia română, drepturi egale în faţa legii. Alta e situaţia între cele două războaie, cînd această chestiune era legal rezolvată şi evreii din toate teritoriile româneşti reunite după 1918 depăşiseră, în bună măsură, faza emancipării. Aceasta e etapa cu cea mai importantă integrare şi participare a intelectualilor evrei la cultura românească. În acelaşi timp să avem în vedere - lucru de obicei uitat - că aceasta e doar una din categoriile de intelectuali evrei din România, cuprinzînd pe cei care doresc să se integreze în cultura românească. Mai există şi categoria, deloc neglijabilă, a celor care se menţineau într-un spaţiu exclusiv evreiesc, în limba idiş sau, mai frecvent, română, foarte rar în ebraică. (Ştiai, de pildă, că bunicul lui Fundoianu a fost poet şi cărturar de limbă ebraică ?) Chiar cînd scriau în româneşte, ei urmăreau, programatic, o literatură "evreiască" sau o activitate intelectuală de orientare sionistă.(...)

Generaţia de intelectuali evrei afirmaţi după primul război mondial a fost, cum ştim, cea mai bine reprezentată în cultura română. Dar, în acelaşi timp, este şi generaţia care se confruntă cel mai acut cu valul de antisemitism de la începutul anilor '20, apoi, din nou, după 1933. În planul istoriei literare, este generaţia lui Aderca, Fundoianu, Voronca, a lui Sebastian, Blecher şi a multor altora. Unii dintre ei au parcurs apoi şi experienţa eliminării treptate din cultura română, eliminare oficializată de legiferările începute în '38 şi înăsprite în perioada războiului, sub Antonescu.

Intelectualii evrei de după război au reintrat într-o societate în care toţi sunt declaraţi egali, problemele etnice sunt socotite caduce. A fost însă, aproape de la început, o integrare pervertită ideologic şi cultural, ca întreaga structură a noului regim, care propunea "egalitatea" în numele unui "internaţionalism" de tip sovietic şi o asimilare prin dez-etnicizare şi prin reprimarea oricărei forme de identitate etnică sub acuzaţia de naţionalism, acuzaţie îndreptată atît împotriva românilor, cît şi împotriva "naţionalismului" evreiesc. (....)

Generaţia mea a cunoscut astfel o formă cînd reprimată, cînd pervertită de identitate evreiască sau redusă, în lipsa educaţiei, la amintirea războiului, a pogromurilor sau a experienţei deportării şi lagărului. (....)

Dilemele identităţii au devenit mai intense şi mai profunde în anii '70, cînd accentuarea unei linii xenofob-naţionaliste în orientarea lui Ceauşescu şi a nomenclaturii comuniste a provocat un fel de trezire a identităţii evreieşti la mulţi intelectuali, cu consecinţe diferite: de la reflexul literar al acestui proces pînă la.... părăsirea României, cu destinaţia Israel.

Ajunşi aici, fireşte, raportul dintre cele două tradiţii se inversează: rădăcina evreiască şi experienţa evreiască trec pe primul plan, iar cealaltă, românească se retrage pe un

CARTEA

plan secund. Poţi urmări mai în adînc acest proces şi în scrisul celor stabiliţi aici în deceniile şapte şi opt. Mă gîndesc la Mirodan, la Virgil Duda, Al. Sever sau Mircea Săucan".

«COLUMNA NEWS»
Caiet literar editat de
"Societatea Columna Heidelberg"
(coordonator: A. Vogel)
nr.1/1996.

Titlul noii publicaţii e pe englezeşte dar conţinutul ei este, de la primul la ultimul rînd, pe româneşte. Caietul cuprinde versuri şi humor (o alăturare bună), aparţinînd condeielor de pretutindeni din universul scrisului românesc. Întîlnim în pagini şi cîteva cunoştinţe de-ale noastre: Solo Juster, Luiza Carol, Bianca Marcovici, Maria Găitan-Mozes, S. Jacobson, H. Shoshany, Mircea Gorun, Sofia Gelman, Edith Cohen, Mioara Iarchi-Leon, Judith Coman ş.a.

Simon Epstein

«SUCCESE ELECTORALE ALE EXTREMEI DREPTE ÎN EUROPA APUSEANĂ»
Centrul Vidal Sassoon pentru studierea antisemitismului
Ierusalim, 1996

După lucrările pe aceeaşi temă consacrate *succeselor* din răsăritul Europei(semnate de Leon Volovici, Theodore Friedgut ş.a.), studiul de faţă aduce informaţii la zi şi interpretări (la care subscriem) privind partidele neo-fasciste din Franţa (Le Pen), Germania, Italia. Util.

«LE RAMEAU D'OR»
L'Avant-Garde Roumaine.
Editată de
"Fundaţia Culturală Română",
Bucureşti, 1996.

Este numărul 2 al revistei "Creanga de aur" în limba franceză. Un număr care apare în anul cînd sărbătorim 100 de ani de la naşterea lui Tristan Tzara. Îngrijitorul tipăriturii, Petre Răileanu, a adunat între coperţi texte, documente şi grafică reprezentative pentru avantgarda din România: de la precursorii acesteia, precum Macedonski şi Urmuz la vedetele perioadei interbelice de glorie: Tzara, desigur, în primul rînd, Brâncuşi, Saşa Pană, Geo Bogza, Ion Vinea, Marcel Iancu, Victor Brauner, Maxy, etc., pînă la "ultima generaţie" a suprarealiştilor: Gherasim Luca, Paul Păun, Virgil Teodorescu, D. Trost, Gellu Naum, ş.a.

Toate acestea sînt însoţite de note temeinic documentate şi de-o bibliografie quasi-exhaustivă.

Le Rameau d'Or... Am spus revistă? Am greşit. Îmbrăcată într-o copertă din carton negru lucios, cu litere de aur (denumirea obligă), tipărită pe hîrtie de lux, plină de reproduceri color "la cel mai înalt nivel", *Creanga* este o înfăptuire superbă (n-aţi văzut multe ca astea la viaţa dumneavoastră), o adevărată piesă pentru bibliofili.

(M. RAFAEL)

CALENDAR

IULIE

1 iulie s-a născut Ion Mihăileanu (1921)
1 iulie s-a născut A. Zaremba (1908)
2 iulie a murit Adrian Zahareanu (1995)
4 iulie s-a născut Haralamb Zincă (1923)
5 iulie s-a născut Iulia Soare (1920)
6 iulie s-a născut Alexandru Sen (1924)
6 iulie s-a născut Doru Davidovici (1945)
6 iulie s-a născut Sh. Carmel (1937)
9 iulie s-a născut Al. Graur (1920)
12 iulie s-a născut Janina Ianoşi (1930)
12 iulie s-a născut Radu F. Alexandru (1943)
15 iulie s-a născut Ştefan Berciu (1928)
18 iulie s-a născut S. Damian (1930)
19 iulie s-a născut Norman Manea (1936)
19 iulie a murit M. H. Maxy (1971)
23 iulie s-a născut Gherasim Luca (1913)
25 iulie a murit Petre Iosif (1978)
26 iulie a murit Godell (1991)
27 iulie s-a născut Ludovic Bruckstein (1920)
29 iulie s-a născut N. Steinhardt (1912)
(?) iulie a murit G. Spina (1952)

nou

ÎN CENTRUL RAMAT GAN

PENTRU NEAJUTORAŢI SAU CU TULBURĂRI SUFLETEŞTI (ALZHEIMER)
SEDIUL ESTE LA KFAR-SABA
RH.HATAIASIM 7. TEL.09-982253/4.

CASA DE PĂRINŢI
"ADEI AD"
Ramat Gan - str. Hibat Zion 20
tel. 03-6196121 - 6197196
Primeşte: INDEPENDENŢI, SLĂBIŢI ÎN PUTERI şi PERSOANE INAPTE A SE SERVI SINGURE
CONSTRUCŢIE NOUĂ, MODERNĂ
(lîngă teatrul Beit Imanuel)
♥ SUPRAVEGHERE MEDICALĂ PERMANENTĂ
♥ ALIMENTAŢIE COMPLETĂ
♥ ÎNGRIJIRE ATENTĂ, PERSONALĂ
♥ ACTIVITĂŢI COLECTIVE

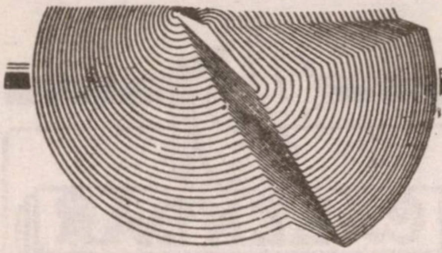

IDEI

DIN INVENTARUL OBSESIILOR CIRCULARE

ALEXANDRU SEVER

* Înainte de a fi mare prin merite, un Dictator e mare în puterea principiului ce-i asigură posibilitatea de a ucide nepedepsit.

* Nicicînd nu sînt bărbaţii mai nevolnici decît atunci cînd naşte o femeie.

* Bătrîneţe oprimată de bolişte şi nevoi. Iarnă extinsă din zăpadă - în noroi.

* Să fii femeie, este deja o profesiune; prostituata nu este decît casieriţa ei.

* Gura - rană mereu purulentă pe care numai moartea o suturează perfect.

* Un sacrificiu pe un altar mort, nu aduce în faţa lui Dumnezeu nici o rugăciune.

* Nu uităm niciodată că murim. Amînăm să aflăm.

* Cum va arăta oare dimineaţa acelei zile în care eu nu voi mai fi ?

* Suport durerea cînd ea este a tuturora.

* Cînd stau să mă întreb ce-au devenit toate acele sentimente - dureri, nelinişti şi cîte altele - care m-au încercat o viaţă întreagă, într-o împrejurare sau alta, abia atunci îmi dau seama cît de fragilă este ţesătura viselor din care sîntem alcătuiţi.

* Îmi caut înfrîngerea cum altul îşi caută biruinţa. Şi totuşi nu-i chip să fiu înfrînt. De unde se vede că nici măcar înfrîngerile nu ţi-s date oricînd le vrei.

* Cînd te gîndeşti că nu e om pe lume care să nu fi fost copil ! Unde oare sînt toţi copiii aceştia? Au devenit? Nu, au murit ! Noi, cu toţii, sîntem moştenitorii copiilor care am fost. Dar ce am făcut cu moştenirea asta ?

* Asumîndu-şi harul vieţii, materia n-a acceptat totuşi riscul de a gîndi decît numai sub garanţia morţii.

* - De ce scrii ?

- Cum altfel m-aş putea întîlni cu personajele mele ?

* A murit ? A brodit-o cum nu se poate mai bine ! Căci nu numai că mă scuteşte de plictiseala unei răzbunări, dar îmi procură sentimentul reconfortant că sînt capabil să-mi administrez lenea cu oarecare folos.

* Nimic, nici măcar un fir de iarbă nu se naşte în tăcere.

* Aşteptăm nerăbdători să trăim strălucirea soarelui de mîine şi ignorăm strălucirea soarelui de azi.

* Un sînge spiritualizat.

* Închisoarea - muzeu al crimei şi congelator al spiritului.

* Ceea ce ne împiedică, îndeosebi, să ne premedităm fără de greş viitorul este faptul că nu ne putem modifica trecutul.

* Dumnezeu, zic cîte unii, de aceea a creat lumea, ca să se mîntuie de singurătate. Oricum, nu e deloc reconfortant să te gîndeşti că toată Creaţia a ieşit dintr-o Mare Plictiseală.

* Indezirabil ca o ceapă într-un strat de flori.

* Moartea nu e inteligentă decît atunci cînd omul îi uzurpă locul.

* Arhiducele de Capşa. Singurul titlu nobiliar salvat, prin graţia ironiei, în beneficiul lui Mitică.

* Cine vrea să se înalţe liber şi puternic, să se ferească de umbra unui nume mare.

* Muzeistica lagărelor de concentrare. Ultima sucursală a beneficiului turistic.

* Trăim cumpănindu-ne pe ambele talere ale unei balanţe. Dar unul din talere are întotdeauna tendinţa de a trage mai greu. E partea lutului din noi.

* Paradoxală în război, e reciprocitatea cu care raţiunea şi iraţionalul se sprijină şi se resping.

* Am cunoscut un surd care îmi dădea mereu impresia că ascultă muzică. Oare ce va fi auzit el ?

* Cine vrea să-şi asigure umbra, să stea mereu în calea soarelui.

* Nu există geniu care să nu-şi aibă vulturul lui. Vulturul care să-i ciugule ficaţii !

* Geniul lui e la înălţimea munţilor. Dar cine cunoaşte abisele acestora ?

* Tăcut nu-i acela care nu vorbeşte, ci acela care ştie de ce tace.

* Făgăduiala încă nu e faptă.

* Replică pentru Hitler: în fiecare victorie am ratat o sinucidere.

* În suişul meu, la scara mea, nici un leş nu mi-a stat treaptă. A nu-mi fi omorît duşmanii, asta

* Ca să-şi asigure exclusivitatea în dragoste, egoismul nostru n-o poate concepe decît în cadrul legiferat al căsătoriei.

* Hîrtia poate răbda şi prostia, şi viclenia, şi răutatea; dar, de pe pragul zilei pe pragul veacului nu le trece.

* Întunericul mă precede, întunericul îmi urmează. Ziua mea nu durează decît răstimpul unui pas dintre o beznă şi alta.

* Întrebările mă caută, răspunsurile le caut.

* Îmi fac rost de griji ca să nu lenevesc, şi de îndoieli ca să mă verific.

* Ce-i pasă clopotniţei, de ciorile care o tîrcolesc ?

* Ce încredere mai poţi avea într-un diavol alb ?

* Prooroc cu limba osîndită.

* O, dacă tumorile secolului s-ar putea opera cu condeiul !

* Casa o începi de la temelie, nu de la acoperiş !

* Inutil ca un zeu mort.

* Între stînca imobilă şi valul mişcător, prefer valul. E mai aproape de spiritul vieţii.

* M-am născut poet. Dar mi-a trebuit mai mult timp să-mi găsesc instrumentul decît să descopăr cum să-l folosesc.

* Ştiu de mult că nu pot iubi o femeie care nu mă iubeşte.

* Sînt drumuri care mă caută şi nu mă găsesc. Aşa cum sînt drumuri care mă găsesc, dar pe care nimic nu mă ispiteşte să calc.

* Nimeni n-are nevoie de motive ca să trăiască.

* Să-şi anunţe sinuciderea, să poarte cu sine tristeţea unei intenţii de sinucigaş, să glumească despre sinucidere, să scrie chiar o scrisoare de adio - da, pe toate ar fi în stare să le facă. Dar să se sinucidă ? Asta nu ! Nici un gest anterior nu-l angajează şi nu-l obligă.

Yasser Arafat a fost făcut Doctor Honoris Causa al universităţii din oraşul Patras (Grecia).

Ţinînd seama de activitatea sa de-o viaţă, de nenumăratele crime săvîrşite de mîna sau la ordinele lui, şeful OEP-ului ar fi trebuit să primească titlul de Doctor Homoris Causa.

EUGEN LUCA

File de jurnal

Ion Mihăileanu ne informează din Paris că Elie Wiesel a semnat contractul pentru editarea celui de-al doilea tom al *Memoriilor* sale. Nu e, acesta, un eveniment chiar. Mai mult, cutez a spune că editarea acestor amintiri nu era necesară, nu e deloc necesară. O spun în deplină, perfectă cunoştinţă, ca unul care a citit cu răbdare, de la un capăt la altul, primul volum al acestor *Memorii*.

E aceasta o carte voluminoasă tare şi plicticoasă rău, fiindcă autorul nu se *confesează*, cum ne-am fi aşteptat, ci *pozează*. O carte pe care, din respect faţă de sine, ca om şi ca scriitor, n-ar fi semnat-o, în nici un caz, concetăţeanul său Ludovic (Leibl) Bruckstein, privit de Wiesel cu o ironie care se vrea uneori îngăduitoare, dar care tinde, de fapt, să-l umilească, să-l compromită, să-l anuleze.

Cu excepţia lui François Mauriac, care l-a încurajat şi susţinut la începuturile carierei sale, Wiesel n-are, de altfel, cuvinte bune despre nici un scriitor. Evită chiar, programatic aş spune, să se refere la ei, de parcă n–ar avea nici o relaţie cu oamenii scrisului, ar trăi în cu totul altă lume. Iar atunci cînd îi pomeneşte, ca în cazul lui Saul Bellow, nu spune nimic, nu pricep de ce îi pomeneşte. Cu Bellow – mărturiseşte el – a discutat de cîteva ori, în idiş. Nu se referă, însă, la conţinutul discuţiei; lasă doar impresia, mie neplăcută, că i-ar fi făcut marelui scriitor american o favoare angajîndu-se într-o conversaţie cu el.

Aş fi trecut peste aceste supărătoare manifestări ale unui orgoliu nejustificat. (Singura carte într-adevăr valoroasă a lui Wiesel este *Célébrations hassidiques*, dar să nu uităm că batjocoritul Bruckstein, într-o povestire de cîteva pagini numai, excelentă însă, *Zălogul*, îl face pe lector să înţeleagă mai bine esenţa şi frumuseţea hasidismului decît Wiesel într-un întreg volum, însoţit de un aparat critic, căci laureatul Premiului Nobel pentru Pace se vrea nu doar scriitor, ci şi om de ştiinţă.)

Aş fi trecut peste aceste supărătoare manifestări ale unui orgoliu nejustificat, le-aş fi iertat, dacă autorul celebrului reportaj *Evreii tăcerii* n-ar fi încercat să-l ponegrească, să-l compromită, să-l strivească pe unul dintre cei mai mari scriitori ai secolului nostru, pe Isaac Bashevis-Singer. Să-l calomnieze afirmînd cu aplomb, ca pe un lucru de la sine înţeles, evident tuturor, care n-are nevoie de nici un argument, că Bashevis-Singer îi înfăţişează pe evrei nu altfel decît îi prezentau naziştii.

E, aceasta, o calomnie care nu te poate lăsa indiferent, te indignează şi te obligă să reacţionezi. O calomnie pe care o dezminte fie chiar şi cea mai superficial posibilă lectură a cărţilor sale. Căci opera sa se constituie *ca o laudă, mereu reluată, totdeauna vibrantă, a poporului evreu, a spiritualităţii sale*.

E ceea ce am încercat să demonstrez – e o plăcere doar să scrii despre creaţia lui Bashevis-Singer – într-un studiu pe care, însă, nu-l pot publica aici decît în revista *Izvoare*. Dar care, spre regretul meu, nu va vedea, cum se spune, lumina tiparului decît tîrziu de tot.

❖

În *Dicţionarul* său *neconvenţional*, Al. Mirodan introduce un articol despre frică. Prilej fericit de a reproduce un faimos eseu al lui B. Elvin şi a-l comenta făcînd unele referiri la fenomene din ţara noastră în genere şi ale alialei noastre îndeosebi.

Numai că geneza unora dintre aceste fenomene nu trebuie căutată neapărat în frică. Unele dintre ele sînt, mai degrabă, rezultatul unui sentiment al zădărniciei, exacerbat poate, dar de necontestat.

❖

Mă gîndesc la schimbarea la faţă a lui Roger Garaudy, acest gascon limbut şi peste măsură de orgolios, şcolit cîndva la Moscova, dar care, pentru a se menţine în centrul atenţiei publicului, poza uneori în liberal.

Mă gîndesc la schimbarea la faţă a acestui cleric care, cînd şi-a dat seama de falimentul sistemului şi ideologiei comuniste, slujite de el o viaţă de om, n-a tras concluziile necesare. Pentru că se vrea cu orice preţ original şi are nevoie de o altă Moscovă, s-a transformat brusc în teoretician al homeinismului, iertată fie-mi expresia, intelectual. Şi, ca atare, s-a simţit obligat nemernicul să nege Holocaustul.

Mă gîndesc la schimbarea la faţă a lui Roger Garaudy şi înţeleg acum foarte bine ce grav e păcatul pe care blîndul scriitor şi generosul medic Vasile Voiculescu îl numea cu dispreţ "curvia cu ideile".

❖

Trăieşte la Ieruşalaim un călugăr dominican de o mare distincţie şi de o întinsă cultură, care se numeşte Marcel Dubois. Un creştin pios care, într–un moment critic pentru existenţa statului nostru, a cerut cetăţenia israeliană. Şi care, pentru meritele sale ieşite din comun, a dobîndit-o.

Bărbatul acesta de excepţie a predat filozofia elină la Universitatea ebraică din Ieruşalaim, s-a identificat, în toate împrejurările, cu lupta poporului nostru şi militează neîntrerupt şi perseverent împotriva prejudecăţilor, pentru a-i face pe creştinii de bună credinţă să înţeleagă ce este într-adevăr iudaismul, să-i convingă să-l respecte şi să se reclame de la el.

Intelectualul acesta de excepţie şi de mare curaj îmi aminteşte mie de o altă figură luminoasă. Îmi aminteşte de Gala Galaction care a dat o nouă, strălucită versiune românească a Bibliei, care necontenit ne-a apărat şi necontenit ne-a iubit, şi pe care noi, evreii din România, la rîndul nostru, neîntrerupt l-am admirat şi neîntrerupt l-am iubit.

Am încercat, de aceea, un sentiment de adîncă recunoştinţă şi de mare satisfacţie cînd l-am văzut pe preşedintele statului nostru înmînîndu-i acestui mare om şi devotat cetăţean diploma de laureat al Premiului Israel pe anul 1996.

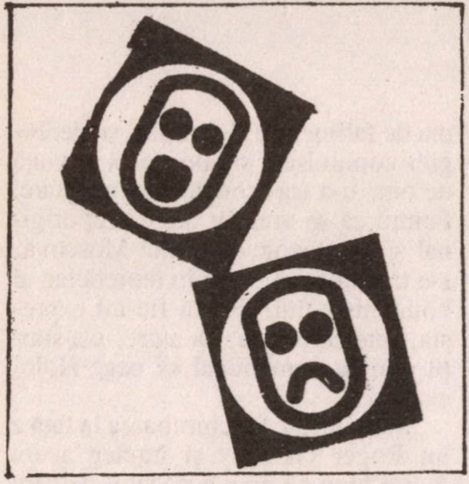

ANDREI STRIHAN

„Satul” de Iehoşua Sobol la Teatrul Gheşer (Podul)

Dramaturgia lui Sobol e fidelă teatrului realist, în înţelesul bun al cuvîntului: suficient de apropiată de istoria reală a oamenilor şi, în acelaşi timp, cu măsură şi proporţie distanţată de aparenţele înşelătoare ale vieţii, căreia îi poate astfel surprinde mai exact semnificaţiile. Un teatru favorabil naraţiunii vizuale a situaţiilor şi întîmplărilor, din care nu lipsesc, însă, amintirile, fantezia şi visele autorului.

„Satul” înmănunchează, coerent, un număr de povestiri autobiografice care se referă la viaţa zilnică a locuitorilor unui sat din Palestina anilor ‘40, cu micile-marile lor bucurii, cu iubiri trecătoare, cu preocupări derizorii, cu iluzii pierdute... toate văzute din perspectiva privirii naive şi pure a eternului copilandru – Iosi, personajul principal al piesei, alter-ego al autorului. În genul dramatic, în care epicul are o pondere importantă, expoziţia dramatică reclamă un spaţiu larg de desfăşurare. La Bucureşti, de pildă, „Ghetou” a fost montată pe imensa scenă turnantă a Teatrului Naţional, încadrată pe marginile ei longitudinale de două şiruri de bănci pentru spectatori.

O derulare similară de accesorii, de personaje, de animale vii sau păpuşi, un angrenaj tehnic sofisticat, apt să producă trecerile din planul real în cel imaginar, a solicitat şi piesa „Satul”. În această foame de spaţii, Sobol a avut şansa să întîlnească măiestria şi experienţa regizorului Evghenie Arie, dublată de cea a scenografului Bambi, locul de joc fiind împărţit şi exploatat cu o rară abilitate.

Viziunea regizorală poartă amprenta şcolii ruseşti de regie: unitate în diversitate; predilecţie pentru îmbinarea echilibrată a laturii monumentale cu cea emoţional-individuală; în general, de lucru bine gîndit şi minuţios realizat. Există în spectacol, al cărui singur cusur e durata lui cam exagerată (patru ore), momente în care inventivitatea regizorului e absolut superbă. Un rol secundar, ca cel al caprei Diţa, de care e îndrăgostit Iosi (în imaginaţia lui o zînă din poveşti), declanşează, dincolo de scurtele replici onomatopeice, reacţii impresionante mulţumită jocului intens simţit al proaspetei absolvente, Dorit Levari, ajungînd – prin direcţia dată de regizor – în centrul de greutate al spectacolului.

Aşadar, un ansamblu tehnic şi uman condus cu precizie, cu rafinamentul suprinderii amănuntului afectiv semnificativ, care revelează – deopotrivă – atît personalitatea regizorului cît şi pe cea a reprezentaţiei. Un ansamblu care răspunde la unison concepţiei regizorale şi concretizării ei scenice. E complicat să analizezi contribuţia personală a celor 20 de actori care au dat viaţă acestui spectacol deosebit. Toţi au excelat. Pe unul dintre ei, însă, pe Israel Demidov, e imposibil să nu-l amintesc. Fiindcă Demidov e o excepţie. Un instrument din ale cărui strune ies sunete de o frumuseţe melodică neobişnuită, într-o perpetuă varietate cromatică. O individualitate artistică inconfundabilă. O pasăre rar întîlnită pe meleagurile noastre artistice.

Treceţi, mai des, Podul!

AGENŢIA DE TURISM
COCHAV TOURS

Agenţie intimă cu posibilităţi mari!

STR. ALLENBY 113 (pasaj)
Tel. 5605897 - 5608925 - fax 5608925

VACANŢA DE VARĂ
LA PREŢURI EXCEPŢIONALE

Adresaţi-vă cu încredere agenţiei noastre pentru orice program de voiaj existent la: Natur, Rimon, Diesenhaus, EWTR, Bonissa, etc., precum şi orice combinaţie individuală cu un aranjament avantajos în ţară şi în toată lumea: ROMÂNIA, EUROPA, U.S.A.
o Preţuri atractive pentru TURCIA, GRECIA, RUSIA.
Noi oferte extrem de interesante la:
Palma de Majorca şi Tenerife.

ללא תשלום נוסף

סוכנות נופש, נסיעות ותיירות
"COCHAV" TRAVEL & TOURS
רח׳ אלנבי 113 - פסג׳ תל-אביב 65127
טל: 5605897, 03-5608925 פקס: 03-5608925

FILM

UN IAD NUMIT TRANSNISTRIA

ADAR DARIAN

- **Regizor: Zoltan Terner**
- **Producător şi redactor: Marcu Semionovici**
- **Fotografia: Daniel Saniulin**
- **Montaj: Géraldine Dima**
- **Redactor artistic: Beno Friedel**

Şi-au dat contribuţia:

- Yad Va-Shem

- Centrul de studii judaismului contemporan de pe lîngă Universitatea din Ierusalim

- Centrul de cercetare al antisemitismului de pe lîngă Universitatea din Ierusalim,

precum şi:

Cercetătorii în Istorie:
Dr. Shmuel Ben-Zion
Dr. Leon Volovici
Dr. Dalia Ofer

Cînd de Ziua Holocaustului s-a transmis la Televiziunea Educativă filmul lui Zoltan Terner "Un iad numit Transnistria", după emisiune, Centrala telefonică a Televiziunii a fost pur şi simplu blocată din cauza apelurilor primite din partea celor ce l-au vizionat. Cei care au telefonat au ţinut să-şi exprime în primul rînd mulţumirea pentru iniţiativa de a proiecta filmul şi apoi, emoţia prilejuită de vizionarea filmului. Pentru că este un film documentar de mare calitate care încearcă, pentru prima oară, să redea ceva din tragedia Transnistriei. Şi reuşeşte s-o facă cu mijloace simple dar expresive, dînd în primul rînd cuvîntul celor care au supravieţuit. Iar imaginile, care în alte filme ce amintesc Holocaustul sînt uneori de nesuportat, în acest film sînt înlocuite cu desene; creaţia pictorului Beno Fiedler, el însuşi scăpat din Infern, şi copil fiind, a păstrat în memorie toate grozăviile lagărelor din teritoriul delimitat de rîurile Nistru şi Bug.

Poveştile supravieţuitorilor sînt redate natural, spontan, cu simplitate, oferindu-se fiecăruia posibilitatea de a se exprima cu cuvinte proprii, venite din durere şi suferinţă, iar folosirea gros-plan-ului face ca pe fiecare chip să se citească - chiar fără vorbe - tot ce a pătimit în acea perioadă neagră a evreilor români.

Iar pe fondul sonor al povestirilor, contrapunctarea cu desenele de care vorbeam mai sus dă un impact puternic care reliefează şi mai mult ideea de bază a filmului.

Şi pentru că vorbeam de supravieţuitori, una din cele mai emoţionante mărturii ale trecutului tragic, este cea a marelui scriitor de renume mondial Aharon Apelfeld care şi-a petrecut copilăria în lagărele transnistriene. Cu deosebitul lui talent de povestitor pe care l-a dovedit şi în scrieri, Apelfeld, cu o voce domoală şi aproape şoptită, ne relatează amintiri care ne înfioară şi pe care le credeam de mult îngropate în negura memoriei. Şi bine au făcut realizatorii peliculei că i-au dat lui Apelfeld să comenteze majoritatea filmului, pentru că această contribuţie face ca filmul să capete o calitate unică, inegalabilă.

În urmă cu cîţiva ani, Televiziunea a transmis seria de filme pe tema istoriei evreilor "Amud Ha-eş" ("Stîlpul de foc"). În această serie s-a vorbit de soarta evreilor din toată lumea, chiar şi din ţările cele mai îndepărtate. Un singur grup de evrei a fost omis din marea frescă istorică - evreii români. Parcă nici nu au existat. Nu s-a vorbit de contribuţia lor la crearea Statului Israel. Nu s-a vorbit de pionierii care au creat primele aşezări. Şi - în special - nu s-a vorbit de victimele Holocaustului, originari din România. România - ioc! după vechea formulă turcească.

Filmul lui Terner, pe lîngă toate calităţile pe care le-am amintit, umple cu succes acest gol în cadrul înţelegerii şi încadrării evreilor români în contextul general al Diasporei şi al Holocaustului. Succesul filmului a făcut ca Televiziunea Educativă să-l mai programeze încă o dată în cursul lunii iunie.

Realizatorii filmului au deja în vedere o continuare a subiectului, pentru că foarte mult material documentar şi interview-uri cu supravieţuitori nu au putut intra din cauza crizei de timp, astfel că filmul viitor va fi mult mai detaliat, cu explicaţii date de un crainic, pentru publicul larg care nu a cunoscut tragedia Transnistriei.

Nu mai rămîne decît să aşteptăm ca filmul să fie proiectat şi pe marele ecran şi poate că Cinemateca îşi va face o cinste şi o obligaţie din a-l programa.

PREDĂ-ŢI VOIA TA ÎN VOIA DOMNULUI

ŞI VEI FI TARE ÎN SUFERINŢĂ, MAI MULT DECÎT BIRUITOR.

SPECTACOL

NIMIC DESPRE POLITICĂ, TOTUL DESPRE O FEMEIE

CLAUDIA ROSENSTREICH

Sigur că nu ni s-a şters încă din amintire faimosul serial "Dinasty" şi protagoniştii săi, dintre care cel mai negativ personaj ("paţachina" - cum ajunsese să fie poreclită Alexis în *Minimum*) avusese parte de interpretarea magistrală a actriţei Joan Collins. Mie personal - deşi o mai văzusem într-un film, tot la televizor, în care juca rolul unei femei de mare caracter - îmi rămăsese profund antipatică, pentru că nu puteam înţelege cum de e posibil să intre cu atîta măiestrie în pielea unui rol ca acesta, fără să se identifice - moral şi psihic - cu personajul respectiv.

Şi iată că televiziunea israeliană a avut fericita idee de a retransmite pe canalul 9 M.T.B. (adică pentru zona Bat-Yam), o casetă video a unui interview cu public în studio (la New York), luat de către o gazdă denumită Shirley, faimoasei actriţe Joan Collins, după apariţia cărţii acesteia şi contestarea valorii ei(!) la tribunal. Pentru cei dintre Dvs. care nu ştiţi povestea, iat-o pe scurt:

După cutremurul de la Los Angeles de acum 3 sau 4 ani, Joan Collins şi-a scris memoriile ei de vedetă la Hollywood . În contractul cu editura la care avea să predea manuscrisul pentru publicare, era stipulat un avans de 4 milioane de dolari, bani pe care ea i-a primit. După apariţia cărţii şi difuzarea ei pe piaţă, editura a pretins returnarea acestor bani, pe motiv că această carte nu este solicitată din cauza slabei sale calităţi. Confruntarea a ajuns la tribunal şi Joan Collins a cîştigat procesul.

Interview-ul luat de Shirley era deci fericita concluzie a acestei întîmplări, precum şi comentarea cărţii, pe marginea căreia actriţa a dezvăluit, bineînţeles, şi multe amănunte din viaţa ei.

Am aflat astfel că avusese părinţi admirabili, oameni mai degrabă foarte mici burghezi, dar cu un simţ deosebit al spiritului de familie, încercînd să stimuleze în fiecare copil - patru la număr - ceea ce considerau ei că l-ar ajuta mai mult în viaţă. Astfel, Joan Collins a povestit cu multă căldură şi emoţie şi - mai ales - cu o mare simplitate, cum o determinase tatăl ei să răzbească prin viaţă, fără să aştepte nimic de la nimeni, ci să-şi pună în joc toate forţele de care era capabilă (şi era!) pentru a se realiza de una singură. N-a considerat-o nici o dată excepţional de frumoasă, de talentată sau mediocră, de bună sau rea: pur şi simplu, i-a implantat aproape inconştient nevoia şi ambiţia de a se forma şi consolida prin propriile ei puteri. Ba chiar, la un concurs de frumuseţe la care a luat premiul întîi, la vîrsta de 18 ani, tatăl ei a avut următoarea reacţie: "Da ? Ciudat, mie mi se pare că e bine aşa cum e , dar de aici şi pînă la a o declara cea mai frumoasă fată din America...."

Întrebată cîţi ani are de către o fetişcană din public, a răspuns rîzînd: "Ceva cam între cincizeci şi moarte !". La care Shirley s-a simţit datoare să-şi spună şi ea vîrsta: 47 (şi o cred).

Joan Collins n-a avut o viaţă uşoară de vedetă răsfăţată: de patru ori căsătorită, patru divorţuri; patru copii, dintre care - o fată - a fost atît de grav bolnavă în urma unui accident, încît i-au trebuit mulţi ani ca să-şi revină, tot timpul îngrijită şi însoţită aproape în exclusivitate de această mamă extrem de devotată. Făcînd legătura cu serialul "Dinasty", a comentat cu mult umor: "Chiar şi în acel rol am avut o latură pozitivă, totuşi: nimeni nu poate spune că nu mi-am iubit copiii. Iar dacă cineva a fost criminal (cum am auzit că ajunsesem să fiu considerată de public), acela n-am fost eu: Blake a ucis, nu eu, eu n-am omorît pe nimeni!"

Întrebată - tot din sală - ce părere are despre bărbaţi, răspunsul i-a ţîşnit aproape fără să vrea şi într-un hohot de rîs: "Insuportabili !" Apoi a dres-o repede: "Vreau să spun, cei cu care am fost eu căsătorită, nu voi! Voi, sînteţi în ordine, simpatici...". Şi iată cum, din adînca antipatie ce-o nutream pentru ea, m-am transformat într-o mare admiratoare a acestei vedete, ce ştie să fie foarte naturală, şi prietenoasă în viata de toate zilele, fără fiţe şi fasoane, cu mult umor, profund decentă în maniere, expresie şi îmbrăcăminte (purta un deux-pièces gri, cu fusta pînă bine sub genunchi: nu zic, o fi moda aşa acum, dar totuşi îmbrăcămintea respira discreţia şi bunul-gust). Zîmbetul natural, cald, privirea directă, răspunsurile limpezi.... ce mai, o mare doamnă, demnă de admirat şi care, la ora actuală, locuieşte la Londra pentru că acolo s-au stabilit copiii ei.

*

Cui îi plac "*Hartzufim*"? Sincer să vă spun, sînt uimită de prostul gust al celor ce au decis că aceste măşti sînt reuşite pe post de caricaturi! Ele îmi amintesc de "faimoasele" *păpuşi de varză* lansate de un Crăciun, acum vreo 15 ani, pe piaţa de jucării americană şi care... "n-au dansat decît o iarnă" (ca să parafrazez subiectul celebrei - printre altele - caricaturi a lui Perahim, "n-a dansat decît o vară"). Noi, cei care ne ştim de ce sîntem capabili cînd e vorba de bunul gust în artă, cum e posibil să înghiţim asemenea figuri hîde, cu strîmbături de nesuportat, pe post de... humor?

*

Şi à-propos de toate cîte le înghiţim: aşteptînd, ca în fiecare an, să-mi sosească în cutia poştală anunţul de plată T.V. pentru tot anul, m-am trezit cu.... "atraa lifnei icul", (avertizare înainte de sechestru), însoţită de specificarea sumei ce-o aveam de plătit plus amendă ! Nu mi-a fost lene şi m-am dus pînă la Rishon Le Zion, la noua casierie ultra-elegantă a televiziunii pentru zona "Gush Dan" (după un răspuns telefonic sec şi obraznic din partea respectivei funcţionare), unde am aflat că nu se mai poate plăti tot abonamentul la începutul anului, ci numai prin "oraot keva", în patru rate, la bancă. După ce le-am comunicat şi eu - răspicat! - punctul meu de vedere, mi s-a redus amenda, mi s-a calculat şi scăderea de 50% la care am dreptul ca "toşav vatic" (cetăţean în vîrstă, respectiv pensionară) şi am şi fost condusă, cu scuze, pînă la uşă. Drept care, am o întrebare: ALTFEL nu se poate ?

SPECTACOL

MUZICĂ

ORCHESTRA SIMFONICĂ DE « JUNIORI »

Drumul către deprinderea măiestriei interpretative e lung și sinuos, iar răbdarea necesară finalizării într-un tot armonios a muzicii alese cere răbdare, perseverență și muncă asiduă și conștiincioasă.

Realizarea acestor deziderate a fost îndeplinită cu succes de către Academia de Muzică Rubin din Tel Aviv, care a organizat în sala teatrului Noga din Jaffo un concert, în onoarea și în prezența invitaților Angela și Maurice M. Clairmont (donatori ai fondurilor necesare Academiei de Muzică sus-amintite).

Programul a cuprins trei lucrări din epoci stilistice diferite, demonstrînd astfel lărgimea paletei interpretative a orchestrei simfonice a Institutului.

Piesa de rezistență a fost constituită de ciclul de "Cîntece pentru soprană și mezzosoprană cu acompaniament de orchestră", de Paul Ben-Haim. Lucrarea a beneficiat de o interpretare impecabilă, realizată de solistele Larisa Tetuyev - soprană și Bracha Kol - mezzosoprană (asistente la catedra de canto), împreună cu dirijorul Ami Maayani (directorul Academiei Rubin - Tel Aviv): opusul este oglinda fidelă a întîlnirii, pe pămîntul Israelului, a diferitelor coordonate etnice păstrate prin tradiție, iar interpreții au observat cu un înalt profesionalism aceste caractere specifice lucrării muzicale. Soprana Larisa Tutayev, cu vocea ei frumoasă și de o desăvîrșită virtuozitate, a dat dovadă și de multă sensibilitate muzicală, construindu-și frazele de la un pianissimo incredibil pînă la sonorități deosebit de generoase. Bracha Kohl descifrează cu ușurință tainele partiturilor muzicii contemporane, imprimînd interpretării o notă specială de veracitate. Iar orchestra simfonică a Academiei Rubin, sub bagheta dirijorului Ami Maayani a întregit tabloul sonor, dînd dovadă de o mare flexibilitate în suportul și însoțirea vocilor soliste.

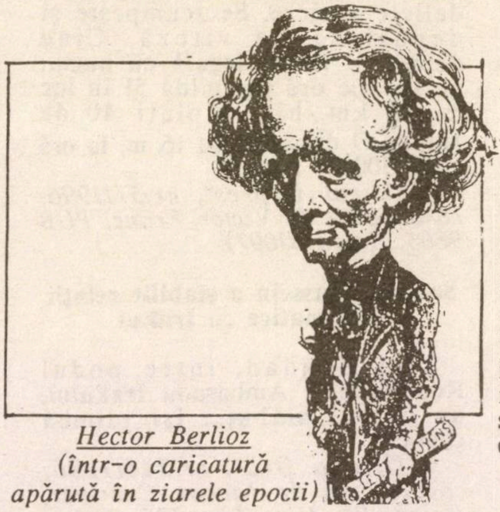

Hector Berlioz
(într-o caricatură apărută în ziarele epocii)

Din păcate (poate și din cauza tracului, uneori inerent deschiderii unei manifestări artistice), Concerto Grosso de Vivaldi de la începutul concertului nu a fost executat în deplină armonie și sincronizare orchestrală.

În schimb foarte dificila Simfonie Fantastică de Hector Berlioz a fost redată în spiritul ideilor muzicale romantice, bazate pe sentimente extreme, contraste puternice, iubire și ură, viață și moarte, orchestra exprimînd clar intenția de comunicare a acestor sentimente din partea compozitorului.

SOFIA GELMAN

- Tăticule, de ce aleargă mămica în zig-zag prin grădină ?
- Nu întreba prostii și mai adă-mi o cutie de cartușe.

- De ce este foarte "snob" să capeți Aids acum ?
- Pentru că, peste cîțiva ani, toată lumea o să-l aibă.

ISRATON LTD.

INSTITUTUL DE REABILITARE AL AUZULUI

TEL AVIV, str. Ben Iehuda 39
tel.: 03-5172910 - 5107317

SUB CONDUCEREA DOMNULUI
MICHAEL SHARON

APARATE AUDITIVE INVIZIBILE
(ASCUNSE IN URECHE)

- **Consult și îndrumare fără plată**
- **Baterii de lungă durată**
- **Laborator de reparații**
- **Prețuri speciale pentru pensionari și membri Kupat Holim**

VORBIM ȘI ROMÂNEȘTE.

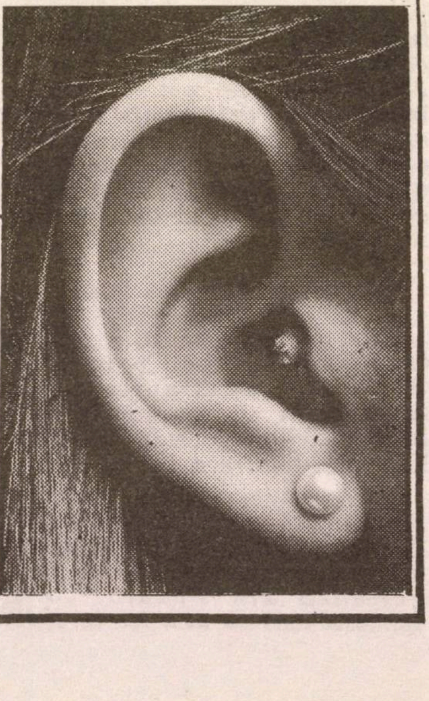

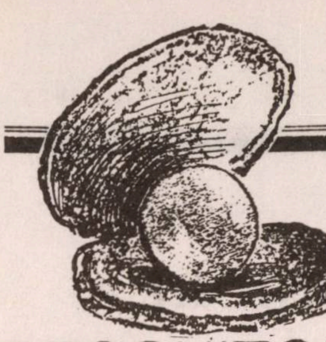

PESCUITORUL DE PERLE

A intrat la apa

"Stalin a refuzat categoric debarcarea în Marea Neagră"

("România Liberă", nr.1862/1996, Buc.; comunicată de Viorel Constantiniu, Craiova, POB 385, care consideră că, în felul lui, Stalin a avut dreptate, deoarece în 1944 el nu avea nici un interes ca trupele anglo-americane, despre care este vorba, să coboare direct de pe vapoare în apele învolburate ale mării).

Misterul rus

"Pentru 1-ul tur de scrutin, sondajele prevăd 98% din voturi pentru Ielţin şi 27% pentru Ziuganov... Iar la al 2-lea tur, raportul ar fi de 37% Ielţin şi 31% Ziuganov".

("Ultima Oră", nr.335/1996; comunicată de David Davidescu, Haifa, POB 3851; corespondentul nostru mărturiseşte că îl doare capul, din două motive: 1) el nu înţelege cum se poate ca la primul tur, numai doi candidaţi (mai sînt şi alţii, să nu uităm) să obţină 125% din 100% voturi, şi: 2) el nu înţelege cum se poate ca în turul doi, unde rămîn în cursă numai doi candidaţi, aceştia să obţină la un loc, cu totului tot, 68% din voturi, cînd totalul, oricum ai privi lucrurile, trebuie să dea 100%).

La "Newsweek" ca la noi

"Explicînd de ce nu a răspuns la faimosul apel prin care Generalul de Gaulle cerea francezilor să reziste în faţa invadatorilor germani în 1941, François Mitterrand..."

("Newsweek, U.S.A., 6-6-96; comunicată de Luci Feuerstein, Londra, POB 89584-Hampstead, care precizează că invazia germană din Franţa, ca şi faimosul apel au avut loc în 1940)

Nu depăşiţi viteza la scris !

"Nababii elveţieni au decis să mărească, începînd din septembrie anul acesta, amenzile pentru delicte rutiere. Se scumpeşte şi depăşirea de viteză. Cine depăşeşte viteza legală cu numai un km. pe oră (de pildă 51 în loc de 50 km./h), va plăti 40 de franci. O depăşire cu 16 m. la oră costă 300 de franci."

("Orient Expres", nr.57/1996; comunicată de Victor Franc, POB 9805, Haifa-31097).

Saddam Hussein a stabilit relaţii diplomatice cu Irakul

"La Bagdad, între podul Republicii şi Ambasada Irakului, un bărbat slăbuţ... îşi plimbă capra"

("Ultima Oră", nr.244/1996; comunicată de Iaacov Costiner, Holon, Rh. Histadrut 185; iată o perlă care ne îndeamnă să strigăm celui "ce-a scăpat-o" în redacţia de pe Salame: plimbă ursul!)

O simpatie veche de-o jumătate de veac

"Revista *"Academia Caţavencu"* a publicat fotografii din 1944 cînd - la Bucureşti - Floriana (Jucan) s-a pozat, ţinîndu-se de mînă cu Shimon Peres, la doi paşi de Arafat."

(Minimum, nr.111, pag.33; comunicată de Simon Hofman, Sd. Hatzmaut 79, Bat Yam 59315 - care presupune că simpatia cu pricina e de dată mai recentă: 1994)

Saddam Hussein a stabilit relaţii diplomatice cu Irakul

"La Bagdad, între podul Republicii şi Ambasada Irakului, un bărbat slăbuţ... îşi plimbă capra"

("Ultima Oră", nr.244/1996; comunicată de Iaacov Costiner, Holon, Rh. Histadrut 185; iată o perlă care ne îndeamnă să strigăm celui "ce-a scăpat-o" în redacţia de pe Salame: plimbă ursul!)

Nici o problemă ? Ba există una...

Nici o problemă pentru juna Joane Guest, care l-a adus pe şoferul Peter Winfield la un stop care urlă în faimosul oraş britanic Knightsbridge. Fata găseşte uşor taxiuri pentru clienţi pentru că apare într-o haină de blană artificială şi în bikini verzi fluorescenţi.

("România Liberă", Buc. nr.1854/96; comunicată de Doru Tudose, Bucureşti, Bd. Carol 23 - care susţine, şi pe drept cuvînt, că poţi să apari şi în bikini portocalii cu picăţele şi tot nu vei reuşi să faci un şofer de taxi să oprească la un stop în faimosul oraş britanic Knightsbridge, pe motiv că un asemenea oraş nu există, Knightsbridge-ul nefiind un oraş, ci un cartier, faimos - nimic de zis - din Londra.)

Notă falsă

Marele Arturo Toscanini a fost acela care, la 26 decembrie 1936, a întemeiat Filarmonica din Tel Aviv.

("Ultima Oră", 19.4.96; comunicată de Jack Zimbler, POB 1516, Haifa, 31014, care precizează că filarmonica din Tel Aviv a fost întemeiată de violonistul Bronislav Huberman; cît despre Toscanini, acesta a dirijat concertul inaugural.)

Ei uite că nu se cunoaşte

"Se cunoaşte dramaticul destin al atîtor filozofi de valoare din trecut, care în anii "obsedantului deceniu" ai ofensivei culturale staliniste, au fost pur şi simplu întemniţaţi, de la Lucian Blaga şi P.P.Negulescu pînă la Ion Petrovici şi Mircea Florian".

("Ultima Oră", nr.340/96; comunicată de Anton Herşcovici, POB 3281, Tel Aviv - care atrage atenţia celui ce-a scris rîndurile de mai sus că Lucian Blaga nu a fost întemniţat niciodată.)

Poşta

Dr. Carol Neuman, Tel Aviv (de data ata nu); *Iolanda-Maria Mercier*, Bordeaux, Franţa; *Traian Boştină*, muncitor zidar, Tel Aviv; *Sara Adelstein*, Ierusalim ((încă nu; mai încercaţi).

Deputatul independent din Gaza, Ziad Abu Amar, s-a arătat dezamăgit de conducerea Administraţiei Palestiniene, afirmînd că Arafat foloseşte metode dictatoriale, nesocotind totalmente opiniile colaboratorilor săi.

Da. Amar.

ALBERTO MORAVIA

DOUĂ POVESTIRI DIN ROMA

Atenţie: aceste povestiri (apărute în volumul «Povestiri din Roma» şi tălmăcite de D. Lăzărescu) sînt destinate următoarelor două categorii de cititori:

1) Excrocii (care pot învăţa multe)
2) Fraierii (care – şi ei – pot învăţa multe).

MUTRĂ DE CÎRNĂŢAR

În iarna aceea, mergea totul strună : făcusem o afacere cu fiare vechi, şi cîştigasem ; apoi a doua afacere, cu materiale de construcţie, şi cîştigasem din nou ; apoi a treia afacere, cu medicamente americane, şi cîştigasem iarăşi. Îmi cumpărasem două costume de haine, unul albastru în dungi, şi altul de flanelă gri, două perechi de pantofi, negri şi galbeni, un pardesiu fantezi, o duzină de cămăşi de mătase cu monogramă şi ciorapi asortaţi. Mamei îi făcui cadou un taior de mătase neagră şi un serviciu de porţelan chinezesc, de şase persoane, o ocazie ; avea un desen foarte frumos, cu flori şi dragoni. Fratelui meu nu-i dădui nimic, deoarece spunea că nu vrea nimic de la mine ; nu avea slujbă şi mă invidia din pricina cîştigurilor mele. Soră-mi îi cumpărai o umbrelă dintre-acelea mititele, de oţel, care se pliază şi devin apoi un fel de evantaie. Îmi cumpărai apoi şi o maşină, tip sport, roşie ; aceasta fu achiziţia care îmi dădu cea mai mare satisfacţie, pentru că doream încă de mic să am maşină. În concluzie, nimic nu-mi mai lipsea, bani aveam cît doream, fumam ţigări americane, mergeam la cinematograf în fiecare zi. Totuşi mă plictiseam, îmi dădeam seama că-mi lipseşte ceva, şi înţelesei curînd că-mi lipseşte o fată. Nu sînt urît, deşi sînt cam scurt ; blond, cu faţa albă şi trandafirie, ochii albaştri. Cînd eram copil, mama spunea că sînt aidoma pruncului Isus. Dar o dată cu vîrsta m-am mai schimbat, căci acum am nasul cu nările dilatate şi gura puţin strîmbă ; aşa că prietenii începură să-mi zică, nu ştiu de ce, „cîrnăţarul". Oricum, nu sînt urît, după cum am spus ; umblînd însă mereu după afaceri, cu fetele nu-mi pierdusem, pînă atunci, decît puţin timp ; şi se ştie că pentru femei îţi trebuie şi timp şi bani. Acum bani aveam, şi timp de asemenea. Aşa că m-am hotărît să-mi găsesc o fată.

Începui s-o caut. Către amiază ieşeam cu maşina şi cutreieram cartierele din centru. Treceam şi iar treceam, cînd în sus cînd în jos, pe strada Veneto, apoi străbăteam în lung parcul din jurul vilei Borghese, strada Pinciano, Muro Torto. Căci eram îndreptăţit să cred că acelea sînt locurile cele mai nimerite pentru a acosta femeile ; în primul rînd pentru că acolo vin toate fetele frumoase din Roma ca să se facă văzute şi să se fudulească în hainele lor noi, în al doilea rînd pentru că străzile sînt largi, puţin umblate şi aici o maşină poate urmări o femeie, iar femeia poate primi să se urce în maşină fără să bată la ochi. Urmăream deci, cînd o fată cînd alta, mergînd cu maşina încet şi, la momentul oportun, deschideam portiera şi întrebam, aplecîndu-mă în afară :

— Domnişoara permite s-o acompaniez ? sau ceva asemănător.

Şi ce credeţi ? N-a acceptat niciodată nici una. Unele treceau mai departe de parcă nu m-ar fi văzut şi nici nu m-ar fi auzit ; altele răspundeau, plictisite :

— Nu, mulţumesc, prefer să mă plimb pe jos.

Altele, şi mai nepoliticoase :

— Mă laşi în pace, sau chem un sergent ?

Într-o zi, una îmi spuse :

— Papagal de stradă ! ceea ce ar fi tocmai omul care plictiseşte femeile pe stradă.

Alta mă apostrofă chiar de-a dreptul :

— Tu, cu mutra asta de cîrnăţar... Lucru care mă uimi, căci de unde putea şti ea că prietenii mei îmi spun întocmai ? Aşa că, întors acasă, mă privii în oglindă întrebîndu-mă cum arată o „mutră de cîrnăţar" ; apoi vorbii şi cu mama fără a-i spune însă că de mine e vorba, şi ea îmi răspunse :

— Ei, cîrnăţar... astea sînt denumiri vechi... din alte timpuri... iarna vindeau carne de porc, iar vara pălării sau alte lucruri de paie... azi se numesc băcani.

Între timp veni şi toamna, ba eram chiar la sfîrşitul lui noiembrie. Acum ploua, acum ieşea soarele : eu mă împăcasem cu ideea că vremea bună era pe sfîrşite, iar de fete nu mai putea fi vorba pînă la primăvară, pentru că iarna, pe frig şi pe ploaie, femeile stau închise în casă. Mă încăpăţînam totuşi, pentru că ţineam, cu orice preţ, să nu-mi petrec iarna tot singur. Într-o dimineaţă, după ce-am explorat, ca de obicei, strada Veneto nu ştiu de cîte ori, tocmai cînd mă hotărîsem să mă întorc în Prati, unde locuiesc, prin parcul vilei Borghese şi Piazza del Popolo, mi se păru că văd, pe aleea care duce în piaţa Flaminio, exact ceea ce căutam. Mergea singură, înfăşurată într-un impermeabil transparent, ca celofanul, şi aşa, de la distanţă, mi se păru grațioasă. Dar cum m-am oprit și am deschis portiera, spunîndu-i:

— Domnișoara nu dorește s-o acompaniez? iar ea se întoarse să mă privească, începui să mă căiesc aproape c-am acostat-o. Nu că ar fi fost urîtă, dimpotrivă, dar avea o figură îndrăzneață, de femeie șmecheră, care nu-mi prevestea nimic bun. Avea o pădure de păr negru și creț, ochii rotunzi, sticloși, nasul cîrn, ca de negresă, buzele groase și bărbie aproape de loc. Spuse imediat:

— Unde să mă acompaniați? Avea o voce răgușită și plină de încredere, cu un accent roman, tipic din Ponte.

— Unde doriți dumneavoastră, răspunsei intimidat.

Atunci ea, tărăgănîndu-și vocea, zise tînguitor:

— Am întîrziat și locuiesc foarte departe, așa că mama tot nu mă mai așteaptă... de ce n-am merge undeva, să luăm masa?

Între timp mă dezmeticii și avînd impresia c-ar putea să-mi placă, îi făcui semn să urce. Nu se lăsă rugată.

— De fapt, n-ar fi trebuit să primesc, spuse ea așezîndu-se în mașină, dar dumneavoastră păreți o persoană distinsă... să nu cumva să vă închipuiți că aș fi primit și invitația altcuiva.

În timp ce porneam motorul, îi spusei:

— Mă cheamă Attilio Pompei și sînt o persoană serioasă... am oprit mașina pentru că mă simțeam singur și căutam pe cineva să-mi țină de urît... vedeți; am bani, mașină, nimic nu-mi lipsește... chiar nimic, afară de compania unei persoane ca dumneavoastră...

Spusei toate astea pentru că voiam să înțeleagă cine eram și care erau intențiile mele. Dar ea mi-o tăie scurt:

— Atunci, unde ar fi mai bine să mergem?

Aruncai, la întîmplare, numele unui restaurant, dar o văzui strîmbînd din gură.

— De ce n-am ieși afară din oraș? Bunăoară la Fiumicino?

— Afară din oraș? Pe o vreme ca asta?

— E atît de frumos... și apoi mai e și marea... vom mînca pește.

M-am gîndit atunci că o plimbare mai lungă ne-ar fi ușurat apropierea: poate că de aceea o și propusese; i-am răspuns:

— Haidem la Fiumicino!

Ajunsesem între timp în piața Cavour. Ea mă rugă să opresc în fața unui bar, spunîndu-mi că trebuie să telefoneze acasă ca să-și anunțe mama că nu vine la masă. Se întoarse, după aceea, și-mi povesti, rîzînd:

— Biata mamă... m-a întrebat cu cine sînt... i-am răspuns: cu Attilio... acuma stă și se gîndește cine poate fi Attilio.

Și, foarte veselă, se instală în mașină, aranjîndu-și impermeabilul; și pornirăm.

Ieșirăm din Roma pe șoseaua Magliana, netedă ca oglinda, pe un soare luminos, care-ți scotea ochii. Dar la al doilea kilometru cerul se făcu negru și începu să plouă cu găleata. În timp ce ștergătorul de geam urca și cobora pe parbrizul inundat, începui, ca să mai înșelăm timpul, să-i vorbesc de mine și de aspirațiile mele. Și rămăsei mulțumit, văzînd că mă înțelege. Îmi spuse:

— Un om nu poate trăi singur ca un cîine... are nevoie de tovărășie, de afecțiune, de dragoste.

— Întocmai!

Și continuă:

— Un om, dacă n-are o femeie căreia să i se dedice, pierde dragostea de muncă... la ce i-ar mai folosi să muncească?

— Sigur!

— O femeie, reluă ea, aduce în viața unui om gingășie, afecțiune, sentimente pe care prietenii nu i le pot oferi.

— Cui îi spui dumneata?

— Bărbații, fără femei, nu sînt oameni deplini.

— Întocmai așa gîndesc și eu.

— Ca să nu mai spun că în momentele grele, de depresiune, numai femeia poate consola bărbatul, redîndu-i curajul pierdut.

— Vorbe sfinte!

— Un bărbat ca dumneata, încheie ea, știi de ce ar avea nevoie? De o fată bună și afectuoasă care să se gîndească mai mult la dumneata decît la ea... o fată care să te înțeleagă, să fie capabilă să se și sacrifice chiar.

Pe scurt, gîndea așa de just, pricepea atît de bine totul, era așa de isteață, că începui să mă simt pe deplin mulțumit; era întocmai ceea ce căutam.

Am întrebat-o:

— Dar dumneata cum te numești?

— Gina!

I-am răspuns:

— Gina, simt că sîntem făcuți unul pentru altul; și, ținînd volanul cu o mînă, căutai cu cealaltă, pe scaun, mîna ei.

Dar ea:

— Condu acum... lasă că mi-o strîngi tu la Fiumicino; și-și retrase mîna. Îmi făcu totuși plăcerea acel *tu* chiar dacă-l spusese cu jumătate de gură și mai mult din întîmplare.

Între timp reapăruse soarele, orbitor printre norii negri și împrăștiați. Trecînd de stația Magliana, o luarăm de-a lungul cîmpului, verde și îmbibat de apă, cu livezi ce străluceau ca bălțile, de-atîta apă cîtă căzuse. Șoseaua era pustie, afară de un *topolino* de culoarea cafelei cu lapte, cu doi bărbați înăuntru care, cînd ne întrecea, cînd rămînea în urmă, de parcă n-ar fi vrut să ne piardă din ochi. Spusei:

— Ce-or fi vrînd animalele acelea? Și accelerai cu toată forța, lăsînd mașinuța în urmă. Ea observă, rîzînd:

— Sînt doi bărbați fără femei... se distrează cum pot, sărăcuții!

Privii înapoi, dar nici urmă de *topolino*, așa că încetinii din nou.

După livezile acelea înecate, șoseaua intră într-o pădurice. Ploaia și vîntul aruncaseră pe asfaltul negru o mulțime de frunze galbene, roșii și castanii; pădurea era și ea galbenă, roșie și castanie; soarele strălucea și frunzele pădurii păreau de aur. Ea strigă dintr-o dată:

— Oh! Ce frumusețe! Oprește!

Oprii, și ea îmi spuse:

— Știi ce facem acum? Tu cobori, te duci în pădure și-mi culegi un buchet frumos de ciclame.

— Ciclame?

— Desigur... ia uită-te ce multe sînt!

Am privit și, într-adevăr, pe sub copaci, văzui o mulțime de ciclame roșii, răspîndite printre galbenul frunzelor și verdele mușchiului. Ea îmi spuse, alintîndu-se:

— Nu vrei să culegi un buchețel de flori pentru Gina ta? și mă mîngîie pe obraz, pregătindu-și gura ca pentru un sărut. Credeam că sosise momentul și vrui s-o îmbrățișez; dar ea mă respinse, spunîndu-mi:

— Nu aici, nu! La Fiumicino. Coboară pînă atunci și culege-mi un buchețel, da' frumos de tot!

N-am mai spus nimic, am coborît, lăsînd portiera deschisă. Ea îmi strigă din mașină:

— Du-te mai departe... acolo sînt mai frumoase! Iar eu, înaintînd cu greu printre mărăcinii care mi se agățau de pantaloni, mă afundai în pădure să culeg ciclame. Pădurea era înmuiată de ploaie; plutea în aer un miros plăcut de pămînt umed, de ferigi, de lemn putred; la fiecare pas, din ramurile pe care le atingeam cu capul, se scuturau peste mine picături mari de apă, așa că, în scurt timp, toată fața mi-era udă. Ciclamele erau într-adevăr frumoase și culegîndu-le mă gîndeam cît eram de fericit că aveam, în fine, o fată; și-mi făcea mare plăcere să culeg ciclame pentru ea și căutam să le iau pe cele mai mari, cu tija cît mai lungă și roșul cel mai aprins. O auzii strigîndu-mi:

— Mergi mai departe... cu cît mai departe cu atît mai bine!

Mă ridicai din mijlocul tufișurilor ca să-i arăt buchetul pe care i-l culesesem. Dar atunci, dincolo de tufișuri, zării între două trunchiuri mașina cea mică, de culoarea cafelei cu lapte, oprită lîngă marginea drumului, și un bărbat în impermeabil care cobora și sărea în grabă în mașina mea. Strigai:

— Oprește! Oprește!

Pornii în goană, dar făcui un pas greșit, căzui jos, cu fața pe mușchiul umed, într-un potop de picături de ploaie.

Despre întoarcere e mai bine să nu mai pomenesc. Mersei pe jos cinci kilometri; eram atît de buimăcit că, numai la barieră, la Fiumicino, mi-am dat seama că mai strîngeam încă în mînă buchetul de ciclame. Nici nu-mi vine să spun cum am dat de urma vrăjitoarei aceleia, după o săptămînă, în momentul în care ieșea dintr-un magazin din centru, și cum am chemat s-o aresteze. Dar singurul lucru care mă roade (mașina fiind găsită două zile după aceea, dar fără cauciucuri, pe un drum de țară), este că, de îndată ce strigai:

— Hoațo! Te-am prins, în fine! Hoațo! Se prefăcu a nu mă cunoaște, ba chiar, obraznică, îmi spuse:

— Cine să te cunoască? Cine a mai văzut vreodată mutra asta de cîrnățar?

Ați priceput? Pînă și ea îmi spunea „mutră de cîrnățar", la fel ca prietenii mei, la fel ca fata aceea de pe strada Pinciana. Din cauza asta, de atunci, am lăsat să-mi crească niște mustăți zbîrlite, blonde, lungi. Dar cu toate mustățile mele, tot nu mi-am găsit o fată.

STIGMATIZATUL

Era într-o vineri, șaptesprezece, dar n-am dat nici o importanță acestui fapt. Cum m-am îmbrăcat, am luat cele cincizeci de mii de lire pe care le datoram lui Ottavio, toate în hîrtii de cîte cinci mii, le-am vîrît în buzunarul pantalonilor și-am ieșit din casă. Acele cincizeci de mii de lire reprezentau partea lui Ottavio dintr-o mică afacere cu bijuterii false, făcută împreună, iar eu eram în întîrziere cu o săptămînă. Așteptînd tramvaiul, mă apucă nebunia la gîndul că trebuia să-i dau banii aceia care mi-ar fi prins și mie atît de bine. El nu riscase nimic; se limitase doar să-mi facă rost de marfă, ca un cinstit giuvaergiu ce era; eu, în schimb, dusesem tot greul, expunîndu-mă pe deasupra și pericolului de-a fi arestat. Dacă m-ar fi prins cu mîța-n sac, nu l-aș fi pomenit, desigur, numele, și-aș fi intrat la închisoare; în timp ce el ar fi rămas în prăvălioara lui să lucreze, cu o lentilă fixată la ochi, la vreo bijuterie fină, în dosul vitrinei. Gîndul acesta mă otrăvea și, sărind în tramvai, îmi veni chiar ideea să nu-i mai dau nimic. Asta însemna, însă, să nu mai pot recurge la el și la arta lui; însemna să-mi caut alt Ottavio, poate mai rău decît el. Și apoi, pentru un om de conștiință ca mine, însemna să nu-mi țin cuvîntul; ar fi fost prima dată în viața mea c-aș fi făcut asemenea lucru. Totuși, banii ăștia nu-i dădeam cu plăcere. Țineam mîna în buzunar, îi pipăiam tot timpul și-i mîngîiam. Erau totuși cincizeci de mii de lire, și după ce i-aș fi dat, mi-aș fi făcut eu datoria, e drept, dar aș fi avut cincizeci de mii de lire mai puțin.

În timp ce mă torturam așa, mă simții apucat de cot.

— Attilio, nu mă recunoști?

Era Cesare, un desperat de prim ordin, pe care-l cunoscusem după război, pe vremea cînd vindeam ţigări la bursa neagră. Probabil ca reprezentam, cum se spune, ultima speranţă, „cel mai drag prieten"; era, adică, mai desperat ca oricînd; avea un palton decolorat şi cîrpăcit, încheiat pînă sub bărbie, dar nu atît încît să nu i se vadă gîtul gol, fără cravată şi fără guler. Cu capul descoperit, cu părul vîlvoi, plin de fulgi şi de praf, aşa cum se întîmplă cînd dormi prin barăci; şi, ca să spun drept, te înfricoşa. I-am răspuns, încurcat:

— Ce mai faci, Cesare?

Spuse:

— Coborîm un moment? Aş vrea să-ţi vorbesc!

Nu ştiu de ce, dar la vorbele lui îmi trecu prin gînd ideea c-aş putea găsi modalitatea să-mi refac banii pe care îi datoram lui Ottavio. Ii făcui semn c-am înţeles şi mă îndreptai spre ieşire. Tramvaiul se opri şi noi coborîrăm; ne aflam în faţa grădiniţelor de pe partea străzii Volturno.

Cesare mă duse într-un loc mai retras; aici se opri şi mormăi:

— Ai putea să-mi faci rost de-o mie?

— O mie de ce?

— O mie de lire... n-am mîncat de două zile.

Răspunsei:

— Bravo, pici tocmai la ţanc... tocmai mă gîndeam cum aş putea cheltui o mie de lire!

El înţelese imediat şi spuse, descurajat:

— Dacă nu vrei să mă împrumuţi... ajută-mă măcar!

L-am întrebat, cu precauţie, ce fel de ajutor ar dori; iar el:

— Uită-te puţin aici!

Lăsai ochii în jos şi văzui că ţine în palmă o monedă aurită, mîncată puţin pe ici pe colo, cu o figură de femeie în mijloc.

— Ajută-mă să vînd moneda asta romană... facem pe urmă pe din două.

Il privii, ca după aceea să nu mă mai pot stăpîni şi să izbucnesc într-un hohot de rîs, neştiind nici eu de ce:

— Şarlatanule... şarlatanule... tot şarlatan ai rămas... ha! ha! ha!... şarlatanule!

Cu cît repetam cuvîntul „şarlatan", cu atît rîdeam mai cu poftă; el în timpul ăsta mă privea, mai amărît ca oricînd, cu moneda în mînă. In sfîrşit, spuse:

— Pot să ştiu şi eu de ce rîzi?

Mai rîsei puţin, apoi răspunsei:

— Nici să nu mai vorbim!

— De ce?

— Pentru că, dragul meu, acum şi copiii cunosc monedele false... a trecut vremea tinichelelor.

Incremenit, îşi băgă moneda în buzunar, spunîndu-mi:

— Atunci, împrumută-mi măcar două sute de lire.

In momentul acela îmi amintii din nou de Ottavio şi de banii pe care trebuia să i-i dau, şi începui să sper din nou că i-aş putea recupera.

In definitiv, adevărul este că mai în fiecare zi puteai citi prin ziare despre feluriţi oameni care cad în cursa monedelor false. De ce n-am putea reuşi şi noi? Ii spusei lui Cesare:

— Uite, ascultă, mi-e milă de tine... vreau să te ajut... dar cu o condiţie... dacă pun din întîmplare mîna pe tine... tu nu mă cunoşti... sînt, într-adevăr, un domn oarecare căruia îi plac monedele romane... am şi banii... priveşte!

Din vanitate poate, scosei din buzunar pachetul de bancnote răsfoindu-i-le pe sub nas.

— Eu am banii şi tu, în orice caz, eşti un escroc... iar eu cel pe care l-ai fi putut trage pe sfoară... sîntem înţeleşi?

El răspunse imediat, plin de entuziasm:

— Inţeleşi!

Am continuat, acum sigur de mine:

— Să vedem... deocamdată să ne punem de acord... ce preţ să fixăm?

— Treizeci de mii.

— Nu, treizeci de mii e puţin, şaizeci de mii măcar... din care eu iau patruzeci şi tu douăzeci; e bine?

— De fapt, hotărîsem jumătate fiecare.

— Atunci nu mai facem nimic.

— Douăzeci de mii, s-a făcut!

— Să vedem acum in ce fel o prezentăm, continuai: tu eşti salahor... lucrai aici, pe şantierul gării celei noi... ai găsit moneda şi ai ascuns-o... ne-am înţeles?

— Inţeles!

— Cit despre monedă... intervin eu şi declar că e o piesă de mare valoare... trebuie să găsim, deci, numele unui împărat roman... pe cine să-l punem?

— Neron.

— Nu, Neron nu... vezi cît eşti de incult?... Neron, la Roma... cine nu-l cunoaşte?... e cel dintîi care-ţi vine în minte. Altul!

Cesare, perplex, se scărpină în bărbie şi apoi spuse:

— Nu-l ştiu decît pe Neron... pe ceilalţi nu-i ştiu!

— Şi cu toate astea, îi spusei, au fost atîţia... cel puţin o sută... Vespasian, de exemplu, acela cu vespasienele, nu-l ştii?

— Ah, da, Vespasian!

— Da... dar Vespasian nu sună bine... ar putea stirni ilaritate... să vedem mai bine ce e scris pe moneda ta... dă-mi-o puţin!

El mi-o dădu şi eu o privii: erau cîteva litere, dar neclare, aşa că nu se putea desluşi nimic. Spusei aşa, într-o inspiraţie neaşteptată:

— Caracalla... cel cu termele... ai înţeles? Caracalla?

— Da, Caracalla!

— Atunci, încheiai, facem așa: ne despărțim, rămînînd totuși nu prea departe unul de altul... individul îl caut eu... cînd mă vei auzi tușind, înseamnă că acela e, și-l acostezi... e bine?

— N-ai nici o grijă.

Și așa, ne-am despărțit: Cesare începu să se plimbe în sus și în jos prin grădinițe; iar eu rămăsei în observație, pe trotuar. În locul acela, după cîte știam, treceau, venind de la gară, toți provincialii din jurul Romei, oameni de la țară, naivi, dar cu portofelul doldora de bani. Oameni care se cred șireți; și nu spun că în sat la ei, printre oi și brînzeturi, n-ar fi; dar la Roma șiretenia lor e naivitate. Văzui cîțiva dintre aceștia, care cu baloturi și cu valize, care singuri, care cu neveste; dintr-un motiv sau din altul, însă, nu mi se păru potrivit nici unul. Pînă una alta, ca să-mi înșel așteptarea, și ca să am și eu un rost, scosei din tabacheră o țigară și o aprinsei. Nu știu de ce, dar m-am înecat de la primul fum și am început să tușesc. Și imediat, imbecilul de Cesare se duse direct către un tînăr blond care se tot învîrtea de cîteva secunde pe sub copaci, și-l apucă de cot. Scena se petrecu așa de repede, că nici n-am mai avut timp să intervin.

În timp ce Cesare îi vorbea, eu îl examinam. Era mic de statură, îmbrăcat ca la țară, cu o manta cu guler de vulpe, pantaloni de catifea maro, bufanți, cizme de vițel galbene, pline de noroi. Avea fața albă, teșită, vioaie, mustăți blonde sub un nas ascuțit. Părea șmecher; dar, din fericire, părea și rustic. Îl asculta pe Cesare plin de curiozitate, cu interes poate. In fine, Cesare băgă mîna în buzunar și scoase moneda. Venise momentul să intervin, căci nu mai puteam da înapoi.

Tînărul privea moneda întorcînd-o pe toate fețele, iar Cesare îi vorbea. M-am apropiat, spunînd pe un ton autoritar:

— Iertați-mi indiscreția... nu-i cumva o monedă romană?

Cesare mă privi prostit. Tînărul răspunse din vîrful buzelor:

— Parca.

Spusei:

— Dați-mi voie să mă uit la ea... mă pricep... sînt anticar... dați-mi voie.

Tînărul îmi întinse moneda iar eu, prefăcîndu-mă curios, o examinai îndelung. Mă întorsei apoi către Cesare și-l întrebai, sever:

— Dar de unde ai moneda asta?

Trebuie să spun că Cesare, zdrențăros și murdar cum era, se potrivea de minune cu rolul. Începu să se tînguie:

— Ce vreți să vă spun?... sînt un om sărac.

— Hai, spusei, nu te teme... doar nu sînt polițist deghizat... cu mine poți vorbi. De unde o ai?

— Sînt salahor, răspunse Cesare tot pe ton plîngăreț; am găsit-o în timp ce lucram aici, pe șantierul de la gară... poate-mi puteți spune dumneavoastră cît valorează.

— De valorat, valorează... e de pe vremea împăratului Caracalla.

— Ah, da, exact, Caracalla, spuse Cesare: cineva mi-a pomenit chiar de numele ăsta.

Venise momentul delicat, hotărîtor. Întrebai brusc:

— Cît?

— Cît... cît ce?

— Cît vrei?

— Dați-mi șaizeci de mii de lire.

Era cifra asupra căreia căzusem de acord, dar unul mai puțin cretin decît Cesare ar fi preparat lovitura răspunzînd măcar: „Cît vreți dumneavoastră"! Spusei, cu toate acestea, tot brusc, ca unul care nu vrea să scape ocazia:

— Îți ofer cincizeci de mii de lire... e bine?

Mă uitam, în timpul acesta, la tînăr, crezînd c-a înțeles că picase într-o cursă, dar el propuse:

— Eu îți dau zece mai mult... vrei să mi-o dai mie? cu un ton dulce, insistent, insinuant. Cesare ridică ochii spre mine și apoi spuse, plin de-o autentică umilință:

— Vedeți?... dumnealui a fost primul... îmi pare rău... trebuie să i-o dau dumnealui.

Tînărul își mușca mustăcioara blondă, privindu-ne pe amîndoi. Reluă:

— Dar banii nu-i am la mine... vii cu mine și ți-i dau.

— Unde?

— La chestură.

Cesare făcu ochii mari, înfricoșat, gata să leșine. Am înțeles că trebuia să intervin cu maximum de energie și, făcîndu-mi loc între ei, spusei:

— Un moment... cu ce drept? Cine ești dumneata?... Ești agent?

— Nu, nu sînt agent, răspunse el obraznic, dar nu sînt nici așa de prost cum credeți voi... voiați să-mi strecurați tinicheaua asta, hai?... Veniți cu mine la chestură... acolo ne vom lămuri mai bine!

Cesare mă privea desperat. O inspirație fericită mă făcu să spun:

— Dar dumneavoastră vă înșelați... se prea poate ca la prima vedere să pară el hoțul, eu complicele și dumneata victima... dar realitatea e că pe el nici nu-l cunosc, dumneata nu ești o victimă, iar eu sînt un anticar autentic... iar moneda e bună și, ca dovadă că e veritabilă, o cumpăr imediat...

Mă întorsei către Cesare și-i ordonai:

— Dă moneda-ncoace și întinde mîna!

El ascultă și eu îi numărai, una după alta, cele cincizeci de mii de lire ale lui Ottavio. Spusei apoi tînărului:

— Asta ca pildă pentru dumneata... învață să deosebești oamenii cinstiți de escroci... învață să faci această diferență!

Dar tînărul, încăpățînat, răspunse:

— Și cine-mi garantează că n-ați aranjat totul mai dinainte?

Acum pentru că plătisem moneda cu adevărat, devenisem agresiv și-l uram. Ridicînd din umeri, îi spusei:

— Noi de acord?... se vede că vii de la țară... te-oi fi pricepînd la cașcaval, dar la oameni cinstiți nu te pricepi... întoarce-te la țară, de unde-ai venit...

— Aha, făcu el arogant: cu cine te trezești vorbind? Nu ridica glasul... catîrule!

— Catîr ești tu... ba chiar cioclu.

Mă înfuriasem așa, fără rost, sau poate, dimpotrivă, pentru că simțeam că are dreptate. El răspunse:

— Derbedeule!

Eu mă repezii la el cu aerul c-aș vrea să-l apuc de gulerul de vulpe. Între timp se adunaseră obișnuiții gură-cască care ne despărțiră; eu continuînd să mă zbat și să țip:

— Du-te de-ți vinde brînzeturile... bădăranule, prostule, țărănoiule!

El, ridicînd din umeri, se strecură prin mulțime, iar eu mă întorsei să-l caut pe Cesare.

Dar îmi îngheță sîngele în vine văzînd că dispăruse. Oamenii, după ce ne-au despărțit, au plecat, fiecare la treaba lui; iar Cesare nu se mai vedea nici spre piața gării, nici prin grădinițele din jur, nici spre piața Esedra. Dispăruse; și cu el cincizeci de mii de lire. Făcui un gest de desperare așa de violent, că cineva mă întrebă:

— Vă e cumva rău?

Ce mai, tremurînd ca varga de furie, transpirat, istovit, descompus, străbătui, alergînd, scurta distanță pe care o mai aveam pînă în strada Vicenza unde își avea prăvălia Ottavio. L-am găsit, ca de obicei, în dosul vitrinei; gras, nepăsător, cu barba nerasă, examinînd nu știu cu ce lentila lui de bijutier. Intrai și, căutînd să-mi păstrez cît de cît calmul, spusei:

— Uite, Ottavio, nu-ți pot da banii... în schimb, dacă vrei, ia moneda asta.

El o luă liniștit, fără să se uite la mine, și și-o apropie de ochi, o examină doar o clipă și începu să rîdă. Așa ca pentru el. După aceea se ridică și, continuînd să rîdă, mă bătu cu mîna pe umăr, spunîndu-mi:

— Șarlatanule, șarlatanule... ha! ha, ha!..., tot șarlatan ai rămas!

VIVIANE și HERMAN LEIBOVICI

PERMANENT LA DISPOZIȚIA CELOR INTERESAȚI PENTRU
SERVICII TURISTICE, LA AGENȚIA DE VOIAJ
PROPER TRAVEL LTD.TEL-AVIV
STR.BEN YEHUDA 56, TELEFON 6297477 – 5289992

- BILETE DE AVION ALE TUTUROR COMPANIILOR DE ZBOR,
ZBORURI CHARTER. LA PREȚURI CONVENABILE.
- EXCURSII ORGANIZATE: BONISA, NATOUR, OPHIR,
RIMON, SKY, BUSTOURS, TRAFALGAR, COST SAVER,
COSMOS. GLOBUS. DIESENHAUS.
- PROGRAME CONVENABILE DE ZBOR ȘI HOTEL NEW YORK,
LONDRA, PARIS, AMSTERDAM, VIENA, ISTANBUL, ANTALIA,
MARMARIS, CORFU, ETC.
- PROGRAMELE SPECIALE EWTR, OPHIR, etc. PENTRU
ROMÂNIA, UNGARIA, BULGARIA, CEHIA,
LA PREȚURI ORIGINALE.
REZERVĂRI HOTEL, ÎNCHIRIERI AUTO, EURAILPASS.
PACHETE ZBOR ȘI HOTEL: BUCUREȘTI, SINAIA, PREDEAL, BRAȘOV,
POIANA BRAȘOV, COVASNA, HERCULANE, FELIX, SOVATA, VATRA
DORNEI, SLĂNIC MOLDOVA, TUȘNAD, ETC.
EXCURSII 14 zile, MARE – MUNTE
NEPTUN – POIANA BRAȘOV
= $ 655 =
DEMI-PENSIUNE, TRANSFERURI, INCLUSIV ZBOR.

PAGINI

TANIA LOVINESCU

Eclipsa de lună

O nuvelă deschisă.

Adică cum, deschisă?
În sensul că autoarea propune cititorilor, nemulţumiţi de final, să gasească ei altul, mai bun.

Bucătăria arăta ca după o luptă crîncenă dusă desigur între două grupări rivale. Scaunele erau ridicate pe masă, vasele adunate pe marginea chiuvetei, pe jos sacoşe şi ziare.

Mama intră şi exclamă:

– Doamne! Cum reuşeşti tu, Ada, să faci aşa un balagan?

– Acum am sosit şi eu, mamă, răspunse Ada, şi am adus pachetele de la maşină. Le adun pe toate, imediat.

Puse pe marginea mesei un sac mare de plastic, albastru, şi aruncă înăuntru cutii goale, hîrtii, desfăcînd pachetele şi aşezîndu-le în rafturile frigiderului.

Soneria telefonului se auzi strident. Ada îi făcu mamei semn să răspundă şi Ilona se ridică sprintenă. Apoi Ada o văzu acoperind receptorul cu o mînă, făcîndu-i un mic semn şi rostind încet: "E pentru tine." Ada schimbă cîteva cuvinte cu cel ce aştepta la capătul firului şi reveni în bucătărie încercînd să pară indiferentă. Mama îşi miji ochii vicleni şi aşteptă explicaţii.

Văzu că Ada curăţă în continuare cartofii ca şi cum nimic nu s-ar fi întîmplat pe lumea asta. După ce sparse cîteva ouă deasupra unui castron cu făină de pască, încercînd să nu pară foarte interesată, întrebă:

– Hanan? Ceva nou? Nu te-am auzit vorbind de el!

– Într-un fel, e nou!... nu ne-am văzut de patru ani... un coleg, un fost coleg. Nu ţi-am vorbit de el pentru că ai tu obiceiul tău, să mă întrebi ce neam e, cît cîştigă, ce urmăreşte... nu te supăra, m-am cam plictisit şi de fapt nu ştiu prea multe, nu ştiu dacă are cabinet sau e salariat, ce familie are, şi cred că urmăreşte o anume ţintă. Tu vezi peste tot escroci, interesaţi să intre în casă, pentru că mi-ai dat bani să cumpăr o casă mare şi frumoasă, e adevărat! Şi nu crezi că un om poate veni într-o seară, la masa de seder, pentru că e singur şi eu... l-am invitat prieteneşte, doar aşa...

Mama o ascultă stînd dreaptă, căutînd cîteva cuvinte care să împace lucrurile. Cu un ton potolit spuse:

– Bine dragă, cum vrei tu... dar ar trebui...

– Ştiu, mamă, ar trebui să apară un bărbat serios, de familie bună, şi să dorească să-şi ia o nevastă nu tocmai tînără, care are de crescut doi băieţi mari, dar nu destul de mari... şi să vină cu braţele încărcate, să aibă maşină, serviciu, să fie bun cu noi şi să-şi facă brusc un ideal din creşterea băieţilor... Ştim bine, amîndouă, că aşa ceva nu există...

– Taică-tău – dumnezeu să-l ierte – dacă ar fi trăit, altfel arăta totul în casa asta! rosti aproape solemn mama.

– Să zicem, mamă, să zicem... Continuă cu tristeţe: – Dar cum l-ar fi putut împiedica pe Zaharia să mă lase? Cu doi copii!... Cum?...

O vreme fu linişte, fiecare îşi vedea de treburi şi îşi urmărea propriile gînduri.

– Dar şi tu – replică mama – ai o parte din vină...

– O, draga mea, o luăm de la capăt. Există pentru fiecare om o soartă! Vom vedea ce va mai fi. Voiam să te rog ceva... Tu ştii să faci un pateu de ficat minunat... dacă nu eşti obosită...

– Bineînţeles, se poate. Deşi la o masă de seder... Nu te întreb de curiozitate, ci doar aşa... Cine e Hanan?

– Ai să-l vezi diseară şi ai să ştii mai multe, nu-ţi face gînduri, e o cunoştinţă...

După o oră, copiii plecară la joacă, Ilona termină pregătirile şi se aşeză cu o revistă mai veche pe sapa, aşteptînd să revină Ada. Aţipi o clipă, apoi o văzu pe Ada, mai tunsă ca oricînd, prea scurt, cu urechile despuiate indecent, cu faţa strălucind de cremă. Nici după ce îşi puse bluza albă de dantelă, nouă, seara nu arăta mai bine.

– Doamne, gîndi mama cu tristeţe, ce să fac, seamănă mai mult cu Mişu decît cu mine... şi nici nu ascultă de un sfat!

Musafirii sosiră tîrziu, ca pentru seder, admirară masa frumos aşezată şi, o dată cu familia Aron, sosi un bărbat cu plete, cam voinic, aducînd un buchet de flori, mai mult verde decît colorat. Sărută, după moda europeană, mîna doamnelor.

Neatentă la vorbele celor din jur, Ilona servi masa nedezlipind ochii de pe faţa ultimului sosit. "Nu arată rău", gîndi ea, "dar nu-i omul nostru...". Copiii discutau aprins despre eclipsa de lună şi toţi fură de acord că poate, odată, demult, cînd s-a stabilit în calendar data de sărbătoare, era eclipsă de lună. "Dar calendarul nostru urmează drumul lunii, nu al soarelui, nu?"

Şi aşa, seara trecu cu bine, de afară se auziră strigăte de copii, băieţii fugiră să vadă luna, "oricît va dura..."

Musafirii plecară şi Ada pregăti încă două cafele. Ilona potrivi pe terasă o măsuţă şi două fotolii albe, de grădină, aşezîndu-le aşa ca ea să le poată vedea de la fereastra de sus, unde era dormitorul băieţilor, şi, scuzîndu-se, se retrase să se odihnească.

Mai avu timp să vadă că Ada aducea cafele în ceşcuţe albe, noi, semn că nu era vorba de o vizită oarecare.

Luna strălucea neobişnuit de puternic, învăluită într-o aură alburie. Răcoarea nopţii o înfioră o clipă pe Ada, dar era prea tîrziu să mai meargă sus, să caute un şal.

Fără un cuvînt, Hanan îşi scoase haina şi firesc, de parcă în fiecare seară scotea haina pentru femeia de lîngă el, cînd o simţea înfrigurată, i-o aşeză pe umeri. Stofa mirosea a tutun, a after-shave, a ceva amărui şi Ada, cu un mic oftat, se cuibări, se adună toată în haina largă. Intrînd în joc, nici măcar nu mulţumi, ca şi cum în fiecare seară bărbatul de lîngă ea îşi scotea haina, simţind că e înfrigurată.

Ca să lege o conversaţie, Hanan începu să povestească:

– Ştii, nu citesc prea multă literatură, dar zilele trecute, într-o revistă literară internaţională am dat dat de cîteva pagini semnate de A. B. Iehoshua şi, bineînţeles, le-am citit. El le-a scris în urmă cu multe luni, dar acum, după uciderea lui Itzhak Rabin, au ceva profetic. Îţi citez din memorie… «Societatea modernistă, cu filozofia ei, creează "găuri negre sociale" – asta e formularea lui – care îi atrag pe cei ce doresc puţin mister, puţină căldură în lumea asta cinică… Dacă am răspîndi mai multă fraternitate, poate am reuşi să oprim oamenii să cadă în himere religioase, primejdioase pentru că într-o lume în care armele se înmulţesc, se poate provoca un dezastru înfiorător…»

Ea îl asculta tăcută, întrebîndu-se de ce îi spune această poveste. El continuă cu glas egal, de parcă ar fi fost în aceeaşi ordine de idei:

– Mă bucur că am venit astă-seară. De mult n-am mai fost la un astfel de seder. Şi cel mic, Hadari, a fost atît de drăguţ cînd a spus "Ma niştana".,. nici nu şi-a dat seama cînd s-a încurcat. Noroc că ai propus să cîntăm cu toţii…

Mulţumită că se află pe un teren cunoscut, Ada exclamă:

– De-ai şti cum le-a învăţat! Şi bine că Aron a ştiut să răspundă, altfel ce ne făceam?

– Poate că la anul am să răspund eu, deşi nu prea mă pricep, spuse el.

– Crezi? Doreşti? Însufleţită brusc, Ada continuă: Sigur că m-ar bucura… Dar totul e foarte complicat.

– De ce? De ce e complicat? întrebă Hanan, aprinzîndu-şi o ţigară.

– Pentru că – explicaţia veni imediat – o vizită nu e înregistrată ca ceva important. Dar o permanenţă cere explicaţii… Şi cum să le explic băieţilor? Trăim într-o lume atît de radicală, cum ai spus tu? Cinică?

– Dar e normal ca la un moment dat să doreşti lîngă tine un om, aşa cred…

– Şi mai ales, aşa ţi s-a spus! Vocea femeii căpătase asprime. Şi ţi s-a mai spus că e vorba de o femeie urîţică, dar muncitoare; nu străluceşte în societate, dar are o casă frumoasă; are doi copii, dar cîştigă bine; e de cîţiva ani singură, deci uşor de convins… Aşa ţi s-a spus…

– Să admitem, dar mie mi se pare că eşti o fiinţă plăcută, şi mi-aş dori să ne mai vedem.

– Da, continuă ea enervată, pentru o plimbare, o noapte de vară, o zi de sîmbătă la Cezareea, o cafea pe terasă, în aşteptarea unei eclipse de lună…

– Vrei să plec?

– Nu, băieţii vor intra în casă doar după consumarea eclipsei şi trebuie să-i aştept, oricum. E un eveniment, nu puteam să le refuz plăcerea, dacă toţi colegii lor se întîlnesc. Şi nu ştiu ce să fac! Să-i las sîmbăta la petrecerile lor, sau nu? Fără să vreau, tremur cînd sînt plecaţi.

– De ce nu-i întrebi pe ceilalţi părinţi cum fac ei? se interesă el.

Ada întîrzie cu răspunsul. În glasul lui desluşise dorinţa de a o ajuta să-şi rezolve dilema. Dar cum să formuleze în cîteva fraze grijile ei, insomniile date de note proaste, de indisciplină, de brusca lor solidaritate în faţa interdicţiilor ei, după ce toată ziua se băteau şi se reclamau reciproc? Şi despre patima lor pentru filmele violente?

– În primul rînd, începu ea, mi-e greu să le spun altor mame: "ştiţi, singură nu mă descurc", asta miroase a umilinţă. Apoi fiecare s-ar lăuda nu numai cu odrasla, dar şi cu familia. Dar pentru tine nu are importanţă, nici nu ştiu de ce îţi spun…

– Într-un fel, eşti eroică…

– Dacă nu o spui cu ironie, mă bucur că mi-o spui, este o compensaţie pentru serile în care mă cert cu ei să se spele, să-şi facă genţile, să repete lecţiile… pentru că şi eu îmi doresc, normal, să merg la un restaurant, să mă plimb pe bulevarde, seara…

◆

MAMAIA מַאמַאיָה

Restaurant
românesc
GRĂTAR – PESCĂRIE

AER CONDIŢIONAT.
AMBIANŢĂ PLĂCUTĂ.
SERVICIU CONŞTIINCIOS.
PREŢURI MODERATE.
DESCHIS ZILNIC ÎNTRE
ORELE 12 – 24
VĂ RUGĂM A REZERVA
LOCURILE PRIN TEL. NR.
5237784
VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE

RESTAURANTUL MAMAIA
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

A doua zi, fericită, Ada aşeză firele de stînjenei aduse de Hanan într-un vas mai înalt pe o măsuţă joasă. Bobocii albi, care ieri fuseseră doar o promisiune, îşi desfăcuseră aripile, asemeni unor păsări fantastice, transparente, în albul lor imaculat... Urmă ziua de joi, de vineri şi sîmbătă, duminică şi luni. Băieţii vedeau cum mama se repede de fiecare dată cînd sună telefonul, vedeau cum zîmbetul ei se stinge...

Luni seară la nouă, Ada, în fotoliul ei, privea imaginile colorate de pe ecranul televizorului, întrebîndu-se mereu: "De ce, de ce?..." Privi stînjeneii, care se ofileau adunîndu-şi marginile petalelor ca pe o pînză de cort după ce spectacolul de circ s-a terminat. "Le arunc mîine – hotărî ea – acum sînt prea obosită".

❖

Plictisită, ridică receptorul telefonului după al doilea apel. Dar era el:

– Nu pot să te mint... nu sînt cel pe care îl crezi... Ştiai că am datorii, că plătesc o pensie alimentară, că trebuie să dau examene de recunoaştere a diplomei, că nu am de lucru, că voi veni la tine ca să mă ajuţi... Dar nu ştiai că am fost la o cură de dezalcoolizare la un spital din Ierusalim. Toate astea nu au legătură cu tine, eşti un om puternic, meriţi un om adevărat... eu, eu nu sînt un exemplu pentru fiii tăi... un exemplu bun... asta e tot!

Ada se întoarse în fotoliul ei. Lăsă mîna să alunece pînă întîlni răcoarea buchetului de stînjenei, în care albul abia mai pîlpîia. Una din flori îşi mai purta catifeaua albă în colţul ei, stingher, şi Ada îşi trecu degetele mîngîietor peste ultima petală.

Repetăm propunerea autoarei:

Cei ce cred că pot găsi un alt final pentru nuvelă, sînt rugaţi să o continue...

CASA DE PĂRINŢI
NEOT MARGOA LTD.
în inima oraşului
NESS ZIONA
Str. Ben Gurion 53
Tel. 08-9402482 – 08-9403561

Pentru
INDEPENDENŢI
şi EXTENUAŢI
CASĂ DE PĂRINŢI
DE ÎNALT NIVEL

Primeşte părinţi pentru convalescenţă,
refacere şi îngrijire de zi

ÎN CURÎND deschidem în JAFFO
CASA DE PĂRINŢI « NEOT HATIHON »
Local spaţios, modern, elegant. Telefon: 03-5073450

Mister : Regele Mihai în Iordania

"Majestăţile Lor Regele Mihai şi Regina Ana, împreună cu Alteţa Sa Regală Principesa Margareta, au efectuat o vizită de trei săptămîni în Regatul Haşemit al Iordaniei. Vizita a avut un caracter privat şi s-a datorat invitaţiei adresate de Familia Regală Iordaniană. Majestăţile Lor şi Principesa Margareta au sosit la Amman, cu o aeronavă a Campaniei Regale Iordaniene. Programul vizitei în Iordania a cuprins vizitarea centrelor istorice şi turistice, precum şi întîlniri cu personalităţile publice din Regatul Haşemit, membri ai Familiei Regale Iordaniene, întîlniri cu Regele Hussein al Iordaniei. Vizita M. S. Regelui Mihai în Iordania prezintă o importanţă deosebită, chiar dacă a avut un caracter privat. Iordania fiind una din ţările cele mai importante din Orientul Mijlociu, iar regele Hussein - una dintre personalităţile cele mai marcante ale vieţii politice internaţionale, implicat în procesele de pace din Orientul Mijlociu."

(După "Lumea liberă", New York, 1996)

N.Red. Vizita a luat pe toată lumea prin surprindere. Unii comentatori susţin că, întrucît Regele Mihai are relaţii bune cu Israelul,- mai ales după ce Yad Vashem, la propunerea Rabinului Şef dr. Alexandru Şafran, a acordat Reginei Mamă Elena titlul de "Drept al Popoarelor" post mortem,- perechea regală de la Versoix a dorit să facă un *gest* în favoarea lumii arabe ; iar alegerea Iordaniei în acest scop constituie alegerea cea mai potrivită. Alţii şoptesc că Regele a fost purtătorul unui mesaj secret din partea *cuiva* către regele Hussein..

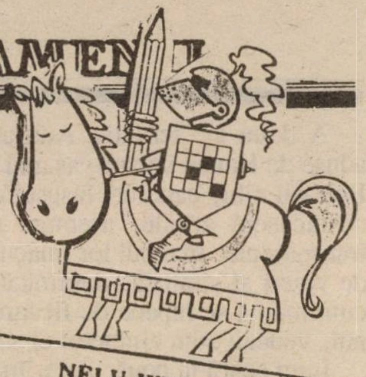

NELU WEINBERG
PREZINTĂ PAGINILE DE
JOCURI

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										●
2			●							
3						●		●		
4		●							●	
5					●		●			
6				●				●		
7										●
8					●					
9		●		●		●				
10										

CĂLDURĂ MARE...

ORIZONTAL:1) Nenea Iancu, cel cu "Căldură mare" (Ion Luca). 2) Aprins la cap! – Strandurile, şi nu numai ele, în zilele călduroase (sing). 3) Are călduri – Arde la mijloc! 4) Se lipeşte cu căldură. 5) A împodobi – Cardinal. 6) Instrument muzical – Poliţai turc – Două pete în soare! 7) Loc călduros pentru puii cei mici. 8) Cele de vară sînt foarte călduroase (sing.) – Te primeşte cu căldură la mare. 9) Urme, chiar şi în soare (sing.). 10) L-au trecut toate căldurile.

VERTICAL: 1) Ars. 2) Remediu la căldură mare – Pot apărea după expuneri excesive la soare. 3) Căldură mare. 4) Uscată la soare – Luat la mijloc! 5) Din neamul geţilor (fem.pl.) – Abis! – Ars la capete! 6) Ion Florea – Vultur bărbos. 7) A vopsi în culoarea de aur a soarelui – Se întîmplă cînd eşti toropit de căldură (inf.). 8) Lege! – Verile, la început! – Pălămidă de baltă. 9) Irlanda în codificarea internaţională – Expusă la soare. 10) Răcorită cu apă – Te primeşte cu căldură, seară de seară.

DICŢIONAR: OSAR, EIR

NELU WEINBERG
Ashdod

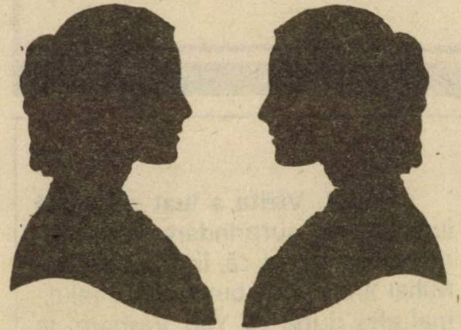

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3				●						
4			●					●		
5							●			
6						●				
7					●					
8				●					●	
9								●		
10										

SIMETRIE

ORIZONTAL: 1) Sunet produs prin lovire între metale. 2) Trăsură de ţară (dim.). 3) Scăzut dintr-o sută! – Stă la datorie. 4) Cuprins de frig! – Plantă erbacee ornamentală – Către. 5) Sare a acidului acetic – Legendă. 6) Acces de tuse – A se ascunde. 7) Nu acestea – Din neamul pisicilor. 8) Încep căutările! – Conţinutul unor publicaţii (sing.). 9) Se prind la briu, la horă (dim.) – În mare măsură! 10) Domoale.

VERTICAL: 1) Pui crescut mare. 2) Cuvînt rostit desluşit (fem.). 3) La ieşirea din Natania! – Deltă. 4) Unge şi este uns! – Înţelept – Rămasă fără mobilă! 5) Atîrnat – Lemn de esenţă tare. 6) Identificat – Mică placă metalică... bună la telefon. 7) Dă dispoziţii bune – Plantă cu gust amar. 8) La stînă! – Omenie. 9) Căliţi – Unitate! 10) Tulburare de nutriţie.

GERSON HEILPERN,
ARSENE IULIE

POEME ÎNTR-UN VERS

(dezlegarea jocului din nr.111)

GRIU, ZID, HAIFA, EO, IF, AMURG, OAM, ULUI, CLIPA, ST, ASO, CAI, M, TRIAL, TA, KINERET, SIR, ARGOU, NOROI, MU, R, HEBRON, CZI, D, IVI, IAR, JAK, SI, NAUT, TAC, LOGIC, A, LUNA, SEARA, H.

PĂRERI

(Dezlegarea jocului apărut în nr.111)

O, F, ORDIN, GĂRI, CARAS, NAVA, MIMA, C, U, IZA, B, PREDICATOR, ARAMA, URA, SPETA, GRAV. ASASINARE

PĂSĂREASCĂ

(dezlegarea jocului din nr.111)

COMUTATOR, ACUMULARE, SATIRA, AT, AZIL, LOTO, ILARA, OR, CAFENEA, OLARI, ALAMA, TAITEI, POR, STIRB, T, MICI, CI, ATENUATA, TUCAT, ASI, AGER, ASIN.

Un canibal şi fiul său prind în pădure, în dosul unui baobab, o splendidă fetişcană, exploratoare şi geoloagă.

– O ducem acasă şi-o mîncăm? întreabă feciorul.

– O ducem acasă, răspunde tatăl, şi-o halim pe maică-ta !

VARĂ

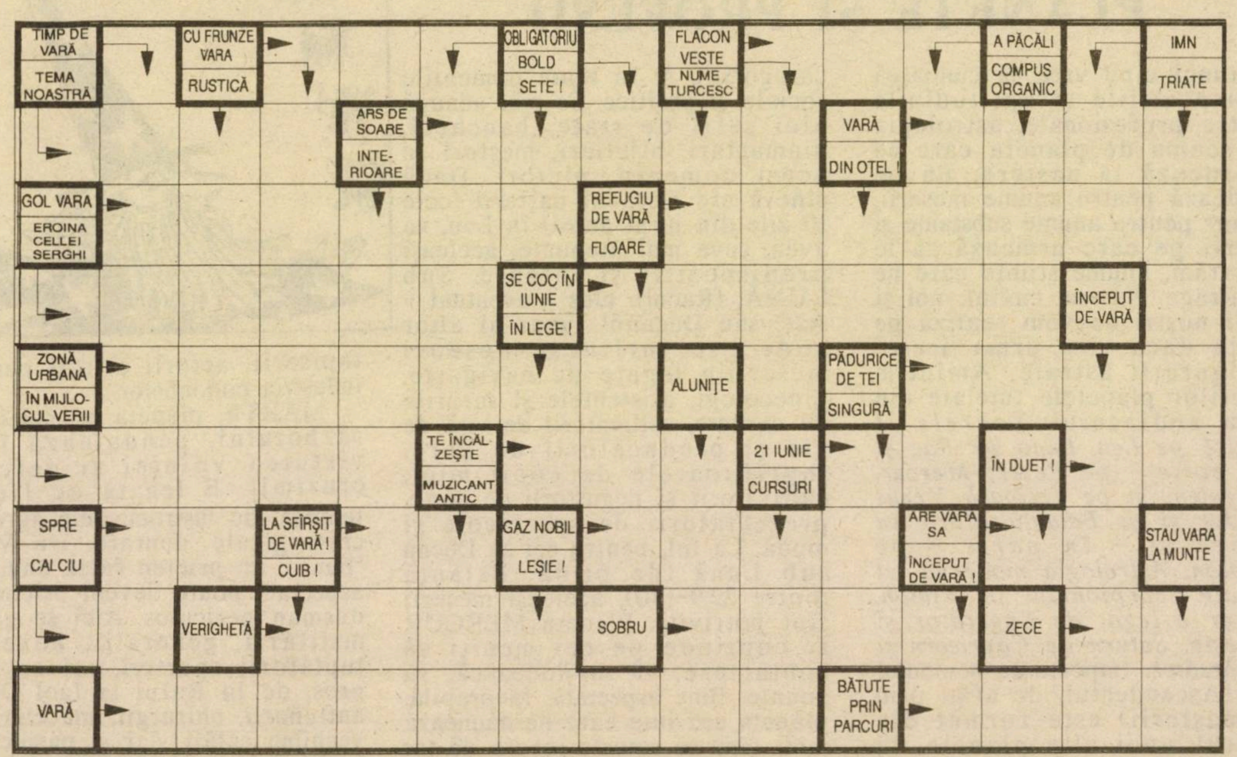
TIMP DE VARĂ
TEMA NOASTRĂ
CU FRUNZE VARA
RUSTICĂ
ARS DE SOARE
INTERIOARE
OBLIGATORIU
BOLD
SETE !
FLACON
VESTE
NUME TURCESC
VARĂ
DIN OŢEL !
A PĂCĂLI
COMPUS ORGANIC
IMN
TRIATE
GOL VARA
EROINA CELLEI SERGHI
REFUGIU DE VARĂ
FLOARE
SE COC ÎN IUNIE
ÎN LEGE !
ÎNCEPUT DE VARĂ
ZONĂ URBANĂ
ÎN MIJLOCUL VERII
ALUNIŢE
PĂDURICE DE TEI
SINGURĂ
TE ÎNCĂLZEŞTE
MUZICANT ANTIC
21 IUNIE
CURSURI
ÎN DUET !
SPRE
CALCIU
LA SFÎRŞIT DE VARĂ !
CUIB !
GAZ NOBIL
LEŞIE !
ARE VARA SA
ÎNCEPUT DE VARĂ !
STAU VARA LA MUNTE
VERIGHETĂ
SOBRU
ZECE
VARĂ
BĂTUTE PRIN PARCURI

DICŢIONAR : SIP

ORNAMENT

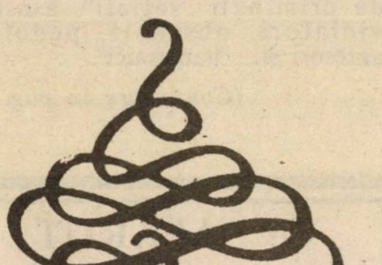

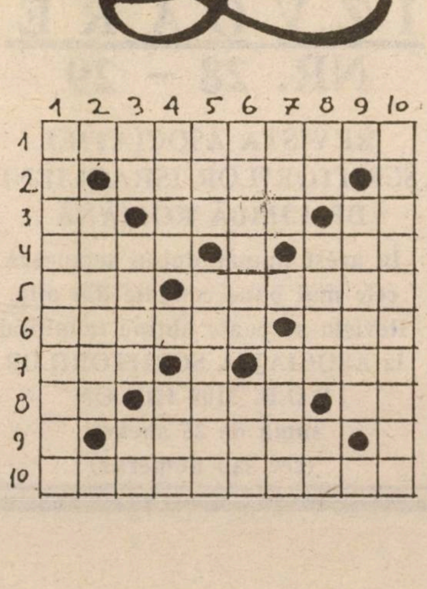
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

ORIZONTAL: 1) Povestea vorbei. 2) Dat uitării. 3) Frumoasa din port - Sprijin pentru vii - Prezentă la identificare. 4) Scaun înalt - Protejează esenţa. 5) Lucrat în ulei la biserică - Pupilă tutelară. 6) Nu e în apele lui - Punctul sensibil al indiferenţilor. 7) E de ajuns - Se joacă cu norocul. 8) Imprecis! - Ia o parte din datorie (pl.) - Numai una şi una! 9) Legate de mîini şi de picioare. 10) Primare de tip particular.

VERTICAL: Teme la repetiţie. 2) Atacul pieilor roşii. 3) Ete, na! - Se ia cu de-ale gurii - Începe cearta! 4) Gaz de sondă - Dă din trunchi 5) Pe alocuri aşezat - O fată minunată (pl.). 6) Îngălbenit la faţă - Certificat de sănătate (fig.). 7) Stimulent pentru bilă - Depus pe fundul unui vas! 8) Ţinute la cutie! - Ocol prin spate! - Personal de concepţie. 9) Probă materială. 10) Agresivă prin definiţie.

DICŢIONAR: ETAN

NELU WEINBERG
Ashdod

Almanah
Umor Rebus
Nr.6
1 iulie 1996

A APĂRUT
ALMANAHUL "UMOREBUS"
NR. 6
Informaţii suplimentare:
NELU WEINBERG,
tel.08/544448
sau
prin poştă:
P.O.B.3393
ASHDOD

ELENA-ESTHER TACCIU

PLANETE ŞI PROFESII

Atunci cînd vrea să cunoască predispoziţiile şi aptitudinile noastre profesionale, astrologia ţine seama de planeta care ne guvernează la naştere. Ea ne profilează pentru anume meserii, şi chiar pentru anume substanţe şi materii pe care urmează să le manevrăm, anume ştiinţe care ne vor atrage. Într-un cuvînt, noi şi copiii noştri ne vom realiza pe deplin dacă vom urma aceste configuraţii astrale. Amintim cititorilor planetele tutelare din roata zodiacului: *Soarele îl conduce pe Leu, Luna pe Rac şi – în parte – pe Peşte; Mercur, pe Gemeni şi pe Fecioară, Venus pe Taur şi pe Balanţă, Marte pe Berbec şi – în parte – pe Scorpion. Astrologia modernă i-l atribuie Scorpionului pe Pluton. Jupiter e legat de Săgetător şi de Peşte, Saturn de Capricorn şi de Vărsător.* Importanţa semnului Asc. (Ascendentul, de aflat prin ora naşterii) este format din aportul unei alte planete, la viitoarea configuraţie propice.

Cele două configurări sînt importante pentru copii, căci pe la 10-12 ani este de presupus că părinţii ar trebui să cunoască – în mare, desigur – care este cîmpul posibilităţilor şi intereselor copilului lor. Mai există şi criteriul elementului natural: AERUL, ca stăpîn al semnelor Gemeni, Balanţă, Vărsător, garantează meserii intelectuale şi artistice. FOCUL, domeniul militar, expediţii şi cercetări pentru Leu, Berbec, Săgetător. APA presupune profesiuni în legătură cu lichidele pentru Scorpion, Rac, Peşte: marinari, exploratori, viticultori, chimişti. Zodiile de PĂMÎNT, Fecioara, Taurul, Capricornul, sînt perseverente şi au realizări materiale. Profesiile presupun detalii foarte concrete. Horoscopul cu mai multe planete – cum îl puteţi comanda în "Orient-Expres" – poate ajuta fixarea opţiunilor la copii şi elevii mai mari, conform cu datele astrale.

Ne întoarcem totuşi la planeta dominantă, căci pe ea o cunoaşte oricine, prin data şi zodia naşterii. SOARELE (Leul), prin spiritul dominant şi prestigiul înnăscut, dă conducători de toate categoriile şi în toate domeniile sociale şi politice. Se mai adaugă aici şefii de state, bancheri, diamantari, bijutieri, meşteri în acest domeniu, pictori. Dacă cineva are Decanul naşterii (cele 10 zile din jurul datei) în Leu, va avea, ceva mai atenuate, aceleaşi predispoziţii şi talente. Sub LUNĂ, (Racul), plus – eventual – Asc. sau Decanul lunar al altor zodii, se întîlnesc deseori meseriile legate de navigaţie, ginecologi, asistentele şi surorile de caritate, cultivatorii de viţă de vie şi producătorii de bere, îngrijitoarele de copii mici, cultivatorii şi negustorii de peşte, prezentatorii de spectacole şi modă. La fel, pentru cei cu Decan sub Lună (de pildă, Balanţa dintre 22.9-1.10), aceleaşi meserii sînt potrivite. Planeta MERCUR îi cuprinde pe cei meniţi să contacteze, să mijlocească, să anunţe. Bine aspectată, favorabilă, planeta cea iute care ne dăunează mult cînd se roteşte invers, dă tot ce e necesar vieţii moderne tehnice – calculatorul şi "public relations". Deci aici, în Gemeni şi Fecioară, se află contabilii, casierii, avocaţii, comercianţii şi agenţii comerciali, factorii poştali, secretarii, computeriştii, cei de la telemarketing, curierii, editorii şi lectorii, redactorii, avocaţii şi oamenii legii, tipografii de toate nivelele şi tehnicile, pedagogii şi profesorii, asistenţii sociali, ecologii, biologii-cercetători ai florei şi faunei, oratorii, avocaţii pledanţi, diplomaţii, oamenii politici şi filozofii. Cînd "mesagerul zeilor" e prost aspectat, nearmonios, nativii sînt, în cel mai bun caz, luaţi drept "gură-cască" sau "le cam înfloresc"; iar în cel mai rău caz, ei sînt mitomani sau intriganţi, falsificatori de bani şi poliţe, hoţi şi excroci.

VENUS, prin fineţe şi simţul frumosului, plus abilitatea financiară, favorizează cariera artistică, industria modei şi a luxului, creaţia de podoabe şi bijuterii. În această categorie sînt cuprinşi muzicienii de toate specializările, oamenii de artă, bijutierii (care pot fi şi Lunari), fabricanţii de parfumuri, brodeuzele, cei ce confecţionează tapiserii, actorii şi toţi cei din industria podoabelor.

MARTE, planeta energiei şi a războiului, pendulează între virtutea voinţei şi defectul cruzimii. E legată de fier şi tehnică, de instrumentele agresive, chirurgicale, dentare. Un Marte "bun" e un prieten fidel, unul "rău aspectat" poate deveni oricînd un duşman periculos. Aici se găsesc militarii, generalii, boxeurii, luptătorii sportivi, cei cu gîtul gros, de la Raful la Iael Daian, antrenorii, chirurgii, măcelarii, în vechime călăii, dar şi paznicii de închisori, anchetatorii, frizerii, fierarii, ceasornicarii, armatorii şi negustorii de arme de foc, electricienii, instalatorii, mecanicii. Un Marte dizarmonic dă criminali "seriali", asasini, violatori, obsedaţi, pedofili, agresori şi.... "hamasnici".

(Continuare în pag. 75)

A APĂRUT
IZVOARE
NR. 28 – 29
REVISTA ASOCIAŢIEI
SCRIITORILOR ISRAELIENI
DE LIMBĂ ROMÂNĂ
În acest număr dublu semnează
cele mai bune condeie din alia.
Revista se poate obţine trimiţînd
la ASOCIAŢIA SCRIITORILOR
P.O.B. 7108 HOLON
suma de 25 shekeli
(cec sau numerar)

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

Sànàtatea

CITITORII ÎNTREABĂ, DR. WATTS RASPUNDE

SHEHEREZADA: Doar cînd anemia este gravă iar hemoglobina mult scăzută, se recurge la transfuzie sanguină. În celelalte cazuri se tratează prin administrare de injecţii intramusculare cu *ferum*. Esenţialul este precizarea originii: hemoragie ocultă sau alte stări patologice care distrug globulele roşii. Pentru aceasta se fac diferite analize de laborator (hemograma, dozarea fierului în sînge, etc.) şi radiografii. În cazurile indicate de medic a fi tratate cu fier, cei ce nu suportă injecţiile pot lua tablete de ferum asociat cu vitamine.

OANA: 1). Se interzice administrarea antibioticelor în timpul sarcinii, înafara cazurilor în care medicul le prescrie, după aprecierea de rigoare a situaţiei. În nici un caz nu trebuie să vă trataţi din proprie iniţiativă, fără avizul lui. 2). Experienţa demonstrează categoric acţiunea nocivă a medicamentelor - în general - asupra fătului. Medicii ginecologi sînt de-altfel cei ce caută să apere mica fiinţă, în perioada ei intra-uterină, de orice vătămare, de orice necaz, şi ce bucurie la naştere cînd acesta vine pe lume sănătos şi voinic!

PERALĂ: Este adevărat, cateterizarea produce o oarecare durere. Se poate evita această apariţie a durerii care supără şi pe bolnav, şi pe operator: acesta nu mai poate introduce nestingherit cateterul în uretră. În acest scop, se pot utliza în prealabil anestezice locale sau sedative. În orice caz, acest examen care clarifică situaţia nu trebuie evitat. Aceleaşi sfaturi sînt valabile pentru cystoscopie.

ROSENBERG - LOD: Perversiunile sexuale nu au limite. Ele pot merge pînă la cele mai surprinzătoare situaţii pentru oameni normali, seducătoare însă pentru perverşi. Asemenea acte pot fi pretinse unor profesioniste, dar nicidecum unei soţii. Exhibiţionismul nu face trai bun cu viaţa de familie. Ne întrebaţi dacă să cereţi soţiei permisiunea de a merge la profesioniste pentru a vă satisface obsesiile. Nu cred că e calea cea mai bună, aţi obţine - cel mult - alungarea din căsnicie şi chiar din casă. O persoană ca d-ta nu trebuia să se căsătorească. Ceea ce se impune, este să consultaţi un medic psihiatru care vă va vindeca.

ELYAHU: : Asta ne mai trebuia: vacile nebune ! Parcă în lume nu sînt destule fiinţe umane cu acest defect. Ne cereţi părerea: drept să vă spunem, nici noi nu sîntem pe deplin lămuriţi, mai ales cînd se amestecă politica în medicină şi împarte şi mai rău părerile despre a se,- sau a nu se consuma. Dacă la început s-a iscat un "Gewalt" la scară europeană, se pare că acum lucrurile s-au mai potolit şi din discuţiile savanto-politice s-a luat hotărîrea că: DA! dar în anumite condiţii: să NU se arunce pe gîrlă miliarde de dolari şi să se lase pe drumuri zeci de mii de lucrători în branşă. Noi oricum nu am fi fost lezaţi, pentru că nu consumăm carne de import din locurile contaminate de pe glob. Sîntem, desigur, egoişti făcînd această afirmaţie, dar... "cămaşa ne este mai aproape decît scurteica"!

PORTOS: Dacă ziarele nu mai insistă atît de mult asupra problemei Aids, nu înseamnă că flagelul a slăbit. Alarma continuă în toată lumea şi atît savanţii cît şi toate organizaţiile sanitare activează permanent.

RADY: 1) Suferiţi de *bronchectazie*, adică o porţiune din canalele bronchice este dilatată şi infectată, aceasta ca urmare a unei bronchite neglijate şi netratate la timp. Chiar dacă nu e periculoasă, această boală stinghereşte pe om, tot timpul dîndu-i senzaţia că vrea să expectoreze. Şi într-adevăr expectorează abundent, ceea ce îl pune pe bolnav într-o situaţie jenantă, tot timpul cu batista la gură. Vă sfătuim să nu neglijaţi şi să vă adresaţi pneumologului din cadrul Kupat Holim-ului, care vă poate recomanda un tratament de netă ameliorare, dacă nu chiar de vindecare totală, putînd astfel duce o viaţă normală atît în cadrul familiei cît şi în societate şi la locul de muncă. 2) Îmi face impresia că dvs. lucraţi în profesie, dar în cu totul altă specialitate. Vă mulţumim pentru încrederea pe care ne-o acordaţi.

FARFURIDIS: S-au văzut mulţi bolnavi care se vaită de dureri în piept, simulînd o criză de *angină pectorală*. În cazul dvs., deşi rezultatele examenelor cardiace au dat rezultate negative, boala nu este la inimă ci o tulburare în funcţia stomacului. Vă recomandăm un consult medical într-o clinică de boli gastro-enterologice, mai ales pentru a vă găsi leacul acestor dureri şi a vă linişti în privinţa inimii dvs. neafectate de boală.

JOSI: Trauma suferită în regiunea umărului drept e cauzată de o leziune în articulaţia scapulo-humerală dreaptă. Tratamentul recomandat de ortoped urmat de fizioterapie este cel mai indicat. 2) Problema asigurării şi suportului tratamentului - deoarece este cazul unui accident rutier - trebuie să o discutaţi cu un avocat, care va stabili dacă este cazul să vă adresaţi societăţii de asigurare pentru primirea despăgubirilor prevăzute de lege.

RICARDO: Aşa cum vi s-a spus de cei competenţi în materie, *lupusul eritematos* se tratează cu derivate de cortizon. Urmaţi cu încredere tot tratamentul la policlinica respectivă şi veţi obţine vindecarea; nu disperaţi dacă se vindecă într-un timp mai îndelungat, esenţialul este să se vindece.

- A-propos, mai ştii ceva de doctorul Cutărescu pe care l-am cunoscut la spitalul din Hedera ?

- Se pare că a virat către spiritism.

- Nu-i de mirare. Totdeauna i-a plăcut să stea la taclale cu pacienţii săi.

E.W.T.R.
România
28

- România ȚARA VACANȚELOR '96 -

Oferte speciale E.W.T.R.

O SĂPTĂMÂNĂ de VACANȚĂ EXTRAORDINARĂ în stațiunea balneo - climaterică TUȘNAD

❖ CHEILE BICAZULUI - LACUL ROȘU
IZVOARELE MUREȘULUI

❖ CETATEA SIGHIȘOAREI - TG. MUREȘ
- stațiunea balneară SOVATA

❖ POIANA BRAȘOV - Castelul Bran
Brașov (pentru cumpărături).

199 $

PREȚUL CUPRINDE

◆ 6 nopți cazare în camere duble Hotel "Tușnad"
◆ 3 excursii în circuit
◆ autocar cu aer condiționat
◆ demipensiune

Prețul nu cuprinde
taxa de înscriere: 30 $

ACȚIUNE UNICA

ÎN PLIN SEZON TURISTIC CU PREȚURI DE EXTRASEZON

O SĂPTĂMÎNĂ MAȘINĂ LA DISPOZIȚIA DVS.,

399 $

PREȚUL CUPRINDE:

● BILET DE AVION TEL AVIV - BUCUREȘTI - TEL AVIV
● O SĂPTĂMÎNĂ MAȘINA LA DISPOZIȚIE (DACIA 1310)
FĂRĂ ȘOFER, KILOMETRAJ NELIMITAT
MAȘINA VĂ AȘTEAPTĂ LA AEROPORT

PLECĂRI :
ÎN FIECARE LUNI ȘI MIERCURI - ZBORURI TAROM

PREȚUL NU CUPRINDE TAXA DE ÎNSCRIERE 49 DOLARI

**SOLICITAȚI AGENTULUI DVS.
DE ÎNCREDERE
OFERTA E.W.T.R.
PENTRU SEZONUL ESTIVAL**

תור תבל

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

RADU BELIGAN

RÎSUTERAPIA

Radu Beligan este, după cum ştim, doctor într-ale rîsului. Aşa cum amicii săi din Israel (dăm numai 2 exemple) Lucian Regenbogen este doctor într-ale oftalmologiei iar Zizi Wexler într-ale obstetricii.

Iată aici cîteva opinii şi sfaturi ale marelui specialist în materia sus-amintită.

Pe care, cu îngăduinţa D-rului Sam Watts, le aşezăm lîngă cronica medicală.

Într-o revistă americană am citit un articol în care se sugera posibilitatea folosirii rîsului ca medicament. Ideea nu e nouă. În 1935, la Paris, faimosul doctor Vachet îşi aduna bolnavii şi îi punea să asculte înregistrările de hohote de rîs contaminante, în cursul aşa numitelor şedinţe de *"rîsuterapie"* (sic !).

Ca actor de comedie, cred în puterea curativă a rîsului. Numai că există nenumărate feluri de a rîde. Tocmai această mare varietate de rîsuri poate ridica unele probleme în eventualitatea lansării pe piaţă a unor drajeuri sau fiole ilariante, probleme legate de identificarea maladiei de tratat, de calitatea rîsului, de starea generală a pacientului. Ca să nu mai vorbim de faptul că toate experimentele trebue efectuate direct pe oameni, deoarece alte fiinţe nu rîd. (Vezi celebrul vers al lui Rabelais: "Pour ce que rire est le propre de l"homme").

Un prieten căruia i-am împărtăşit iniţiativa "rîsuterapiei" s-a arătat reticent faţă de idee, punîndu-mi o serie de întrebări. De pildă:

Rîsul amar este sănătos ?

Dar rîsul acru sau acid ?

Cum ar putea fi făcuţi oamenii în suferinţă să rîdă "homeric" sau "diabolic"?

Este recomandabil "rîsul prostesc"?

Rîsu-plînsu lui Nichita Stănescu nu duce la complicaţii ?

Ce se va întîmpla cu rîsul deformant (ca reumatismul) descris de expresiile: "m-am strîmbat de rîs", "rîde cu gura pînă la urechi" sau "m-a umflat rîsul"?

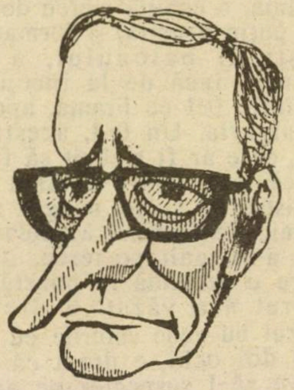

Dar cu rîsul dureros sau spasmodic - cauză a durerilor abdominale: "mă ţineam cu mîinile de burtă"?

Ori cu rîsul degradant: "mă tăvăleam de rîs"?

Cît de benefică ar fi aplicarea rîsuterapiei în caz de necaz ? Se ştie că expresia "haz de necaz" e la fel de intraductibilă ca şi cuvîntul "dor". Fiind deci o invenţie pur românească, un pas important ar fi făcut dacă s-ar dovedi că necazul ar putea fi ameliorat prin rîs.

Ar fi o realizare românească de prestigiu, prioritară pe plan mondial şi cu bune rezultate economice, dacă s-ar realiza o bază de tratament pe valută, undeva în spaţiul carpato-danubiano-pontic. Bineînţeles, dacă o cercetare ştiinţifică ar dovedi că hazul românesc dă rezultate bune şi în necazurile internaţionale.

Iar faptul recunoscut că rîsul "dezarmează" ne-ar putea duce la folosirea rîsului în toate reuniunile de luptă pentru pace.

Continuînd cercetările, am putea constata că dacă există un rîs diabolic, există şi un surîs angelic. Dar numai surîs. Mi se pare că surîsul ar merita mai multă atenţie. E mai rafinat, se poate asocia cu liniştea, încîntarea, seninul.

De aceea, dacă am colabora cu americanii, le-am putea propune ca medicament nu rîsul, ci surîsul. Căci rîsul poate fi fatal, de vreme ce se spune "am murit de rîs".

MAX

FABRICĂ DE SALAM ŞI CARNE, NECAŞER
DINTRE CELE MAI MARI DIN ŢARĂ

La noi găsiţi intotdeauna carne, salam şi produse de carne pentru toate gusturile şi cele mai speciale.

vă oferă

LA PREŢURI FĂRĂ CONCURENŢĂ

- STEAKURI ŞI CARNE PENTRU FRIGĂRUI
- CRENVURŞTI, PASTRAMĂ, RULADĂ, etc.etc.
- MURĂTURI, salate, pelmeni ruseşti
- BRÎNZETURI, aperitive, sosuri, băuturi- din import

TEL-AVIV, str. BEN ATAR 37 - Autobuze "Egged": 83, 85; "Dan": 1, 18, 26, pînă la staţia de pe str. Salame 50.
TELEFON: 03-6830469

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

Parcă e un făcut. Numărul trecut al lui *Minimum* l-am încheiat (legile aspre ale tipografiei noastre) înainte de a cunoaşte rezultatul alegerilor. Acum, trimitem revista la tipar înainte de a cunoaşte pe cîştigătorul campionatelor Europene de Fotbal din Anglia. La ora cînd paginile-acestea se află în mîinile Dvs., cunoaşteţi desigur şi cine-au fost finaliştii, şi cine-a primit Trofeul pe Wembley...

În consecinţă, mă rezum aici la cîteva impresii (plăcute şi neplăcute) pricinuite de desfăşurarea turneului:

*** Mi-a plăcut că englezii, gazdele, s-au dat de ceasul morţii să asigure ordinea în tribune (arestînd preventiv vreo două sute de "huligani" cu patalama, luaţi de multă vreme la ochi) şi în cantonamentele oaspeţilor.

*** Nu mi-a plăcut că, în ciuda tuturor acestor extraordinare eforturi, la Manchester, *a explodat o bombă* în centrul comercial (un fel de Dizengoff Center al oraşului cu textile şi fotbal), făcînd prăpăd în mulţime şi mînjind Europ-Cup-ul...

*** Mi-a plăcut că, din cauza nebuniei cu "vaca nebună", echipa daneză a aterizat la Londra cu două tone de alimente (inclusiv, desigur, muşchi de vită); că 11-le român a comandat pachete sigilate bine cu carne din Brazilia şi a venit cu trei putinici de telemea de-acasă şi că alte echipe au procedat aşişderea.

Mi-a plăcut, zic, din cauză că am rîs (de unul singur), făcînd şi niţică filozofie: pe vremuri, cînd plecau prin depărtări asiatico-africane, lorzii veneau cu mîncare de la "Harrods" la ei; astăzi, lucrurile s-au inversat.

*** Nu mi-a plăcut că România, o echipă mereu de clasă (deşi puţin obosită) şi formată din artişti ai balonului, a fost eliminată încă de la începuturi. Mai întîi, 0-1 cu Franţa, apoi 0-1 cu Bulgaria. Un 0-1, acesta din urmă, care ar fi trebuit să fie 1-1 fiindcă, aşa cum s-a văzut după înregistrarea video, mingea şutată puternic de Dorinel Munteanu, în bară, a revenit pe teren, intrînd pentru o secundă în poartă. Dar arbitrul n-a văzut. E drept că arbitrul nu vede şuturile cu video ci cu doi ochi, e drept că n-am motive să-l suspectez pe arbitru de gînduri necurate (de unde să aibe bulgarii dolari sau DM ca să cumpere un arbitru) dar... dar mie golul acesta nerecunoscut mi-a lăsat un gust amar.

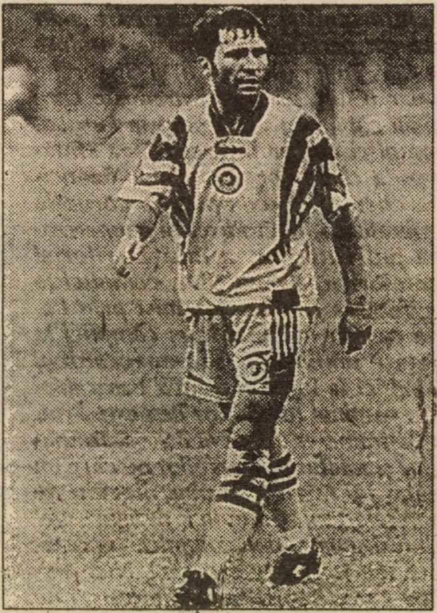

Hagi:
Nu-i nimic, băiatule. Trece. O să vă revanşaţi la mondialele din '98 din Franţa.

*** Mi-a plăcut că antrenorul francez, Aimé Jacquet, a avut curajul să renunţe la Cantona şi Ginola, vedetele tricolorilor, în favoarea unor tineri mai puţin consacraţi dar mai obişnuiţi cu jocul echipei. Oh, Puiu Iordănescu, de ce n-ai avut şi dumneata acelaşi curaj? De ce n-ai renunţat, dintr-un început, la Răducioiu şi alte *nume* cînd văzuseşi că nu sînt în formă ?

*** Nu mi-a plăcut să văd, mai în fiece meci, trei sau patru jucători cu "plasture pe nas". La început mi-am închipuit că băieţii se încăieraseră în ajun la o bere. Apoi, mi s-a explicat că e vorba de o invenţie americană (tot americană!) menită să ajute oamenii la respiraţie. O fi. Dar fotbalul e-un spectacol, iar jucătorii sînt nişte actori pe gazon. O vezi dumneata pe Sharon Stone jucînd Desdemona cu un plasture pe nas ?

*** Mi-a plăcut că Radio-Vatican, care nu se preocupa pînă acuma de treburi diavoleşti precum jocul cu băşica, a transmis în direct, printr-un trimis special, cîteva meciuri din Anglia. Se-aude, rav Ovadia Iosef? Se-aude, rav Shapira ? Haide, mai veniţi şi Dumneavoastră pe stadion la o finală de Cupă a Israelului, că Dumnezeu le iartă pe toate...

*** Nu mi-a plăcut gestul germanului Lothar Matheus (122 selecţionări în naţională) care, furios că nu fusese introdus în echipă, a declanşat o campanie de presă împotriva lui Klinsman, rivalul său, jurînd că va spune *totul* despre acesta: afaceri, chestii de aşternut şi altele asemenea. Nu mi-a plăcut, fiindcă mie nu-mi plac strîmbele şi turnătoria.

Asta e, domnu' Matheus. Danke schön.

●

CULEGEREA

"PUNCTELE MELE CARDINALE"
de LIANA MAXY
200 de pagini:
5 genuri literare.
Dacă n-aţi comandat încă, trimiteţi un cec de 45 şekeli pe adresa:

LIANA MAXY
P.O.B. 1114
RAMAT GAN 52111

*

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

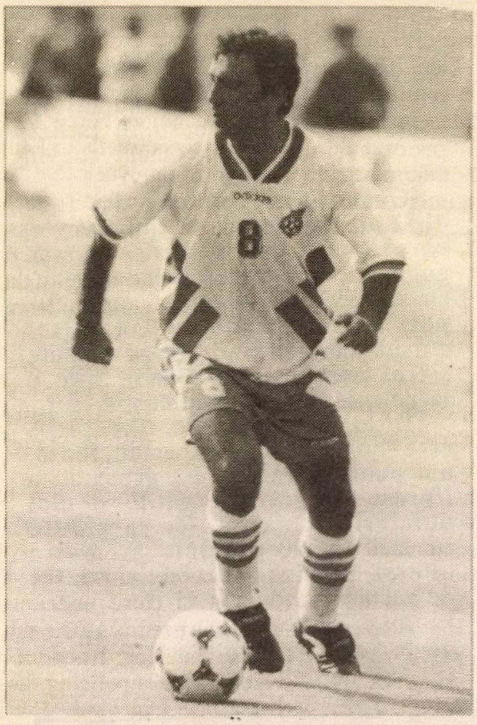

Stoicikov:
Bulgarii au ieşit din cursă, dar el a rămas în amintiri

*** Mi-a plăcut că bulgarul Hristo Stoicikov (omul care marchează, şi-ncă goluri decisive, mortale) şi-a cumpărat o Bancă la Sofia. Merită....

●

Nu mi-a plăcut că destinul a făcut ca din europenele de fotbal, în iunie, să sărim în Olimpiada de la Atlanta, în iulie. Aş fi avut nevoie de o pauză, de un respiro. Ca să digerez, în tihnă, europenele. Să le întorc şi pe-o faţă şi pe cealaltă. Să discut cu Puiu Peretz ce şi cum s-a întîmplat... Aşa însă, mă simt sufocat ca un atlet care, după ce-a terminat cu sufletul la gură un 5000 metri infernal, bea o Coca-Cola să se răcorească şi se îndreaptă spre linia de start pentru cursa de 10.000 metri.

E greu, atît de greu încît nu mai am putere decît să urez la repezeală *alor noştri* (de la judo, de la yachting, de la atletism...) să aşeze lîngă medalia de bronz cucerită de Yael Arad rîndul trecut, la Barcelona, încă vreo trei-patru medalii măcar.

Succes, copii !

INTERIM

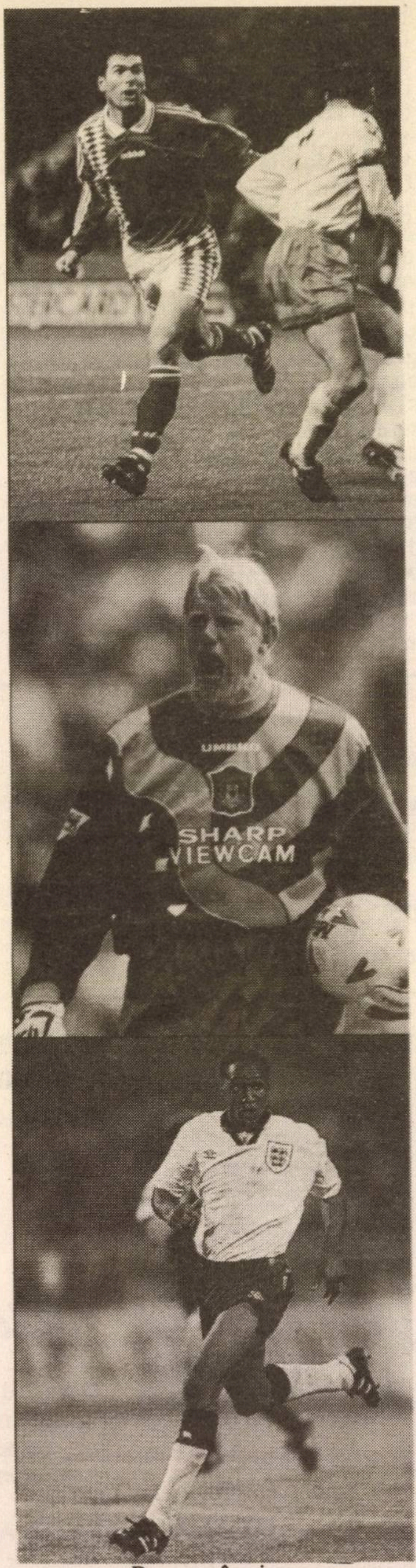

De sus în jos:
Zidane (Franţa)
Schmeichel (Danemarca)
Ince (Anglia)

AI UN FOC ?

Da, poftim, zise japonezul (sau japoneza) aprinzînd bricheta. O brichetă împodobită cu trei portrete.

La prima vedere, ai zice că fabricantul, ingenios, a imprimat pe brichetă cîteva chipuri de vedete: Madonna, Michael Jackson sau Gascoigne, de la Europenele de fotbal.

Dar nu-i aşa.

Chipurile cu pricina sînt ale unor criminali cautaţi de poliţia de la Tokyo. Iar portretele de pe brichetă au drept scop să-l ajute pe cetăţean să-i recunoască mai uşor, dacă-i întîlnesc pe stradă sau la un bar cu gheişe. Şi să se repeadă urgent la telefon...

●

S. JACOBSON

CALEIDOSCOP

O carte deosebită

Se poate obţine trimiţînd un cec de 40 shkalim la
S.JACOBSON
Dizengoff 78, Tel Aviv

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

LUCULLUS
şi invitaţii săi
la RESTAURANT...

STAN VLAD

"LA LICĂ din ASHDOD"

**Plaja "Miami" - Ashdod,
în prelungirea falezei Nordau.
Telefon: 08-8522280**

De fiecare dată cînd vin în Israel, mai precis în Ashdod, la familia mea, fac tot posibilul să trec măcar odată pe la un restaurant cu specific românesc. Pentru un singur lucru mă duc: să mănînc mititei. Am mai scris şi povestesc mereu, mai ales în România, că de vreo zece ani numai în Israel mănînc mititei. Nu numai că micii de aici sînt... mari, dar au un gust deosebit, sînt adică exact aşa cum trebuie să fie. Desigur, nu pot să mă laud că am vizitat toate restaurantele din România, dar ştiu că acolo nu mai poţi mînca mici (sau mari - ziceţi-le cum vreţi) adevăraţi nici la marile restaurante cu instalaţii electronice şi nici la zahanalele cu grătare cu mangal. Aşa că plăcerea de a mînca mici mi-o rezerv numai pentru acele zile cînd mă aflu în Israel la ai mei.

De data aceasta, am încercat micii făcuţi cu mîna lui de un vechi maistru în bucătăria românească, dl. Lică Solomon din Ashdod. Nota 10 ieşeanului Lică, om ce se află de 32 de ani în Israel, din care 30 de ani a fost (şi este) proprietar de restaurant cu bucătărie românească; din tainele acesteia nu a uitat absolut nimic. Ba, din contră.

În Ashdod sînt acum mai multe restaurante pe a căror firmă scrie "preparate din bucătăria românească". Ce oferă dl. Lică Solomon oaspeţilor săi? (destul de numeroşi, îndeosebi dintre originarii din România şi din Rusia). Cam tot ce există în bucătăria românească, începînd de la ciorbe de burtă şi ciorbe diverse cu borş original făcut chiar de dl. Lică. (Cu leuşteanul o duce ceva mai greu, întrucît nu-i vine mereu, din România, leuştean verde; dar la nevoie, are şi uscat). Cel mai mult sînt solicitate preparatele la grătar (cu mangal). Marii... mici sînt într-adevăr delicioşi şi săţioşi. La "Lică" un mic costă 5 shekeli, dar în acest preţ sînt incluşi cartofii prăjiţi, salata şi ardeiul iute. Un steak la grătar costă aici 20 de shekeli cu cartofi şi murături. Cam acestea sînt preţurile, ele fiind mai reduse ca în alte părţi, în condiţiile în care porţiile sînt consistente iar calitatea de excepţie. (Pe vremea cînd mai era bucătar la Iaşi, acum peste trei decenii, Lică Solomon a cîştigat premiul al doilea la un concurs naţional de artă culinară).

În aceste condiţii nu-i de mirare că în afara celor ce locuiesc la Ashod (în principal) dar şi de prin alte părţi, vin să mănînce "ca la mama acasă, în România" mulţi dintre muncitorii români aflaţi la lucru în Israel, precum şi marinari români ce vin cu navele în portul Ashdod.

O excelentă reclamă îşi face dl. Lică Solomon cu murăturile: varză acră, pepeni verzi muraţi, gogoşari, gogonele, ardei umpluţi cu zarzavaturi şi cîte şi mai cîte, poţi cere permanent (deci în tot cursul anului) şi-ţi vei agrementa astfel preparatele culinare spre o satisfacţie de gurmand cunoscător.

Lista de bucate de "LA LICĂ este bogată, chiar spectaculoasă, am putea spune, şi din aceasta nu lipsesc mîncărurile gătite şi nici dulciurile de casă. (de la clătite la colţunaşi, plăcinte şi multe altele). În plus, o colecţie bogată de rachiuri şi de vinuri româneşti.

Aşa că nu vă putem spune decît tradiţionalul "Poftă bună", fiindcă aici, aveţi la ce.

Un negru discută cu Dumnezeu:
- Spune-mi, Doamne, de ce m-ai făcut tuciuriu tot ?
- Ca să nu te ardă soarele Africii, fiul meu.
- Şi de ce mi-ai dat, Doamne, picioare atît de lungi ?
- Ca să poţi să păşeşti uşor prin ierburile savanei, fiule !
- Şi-atunci, dragă Doamne, de ce-ai făcut să mă nasc în Texas ?

O doamnă, în vizită la o prietenă, se miră auzind-o pe aceasta strigîndu-şi fetiţa "Cafea". Întrebînd-o pe mamă dacă acesta e adevăratul nume cu care şi-a numit fata, capătă următorul răspuns:
- Nu, dar soţul meu şi cu mine o strigăm aşa pentru că nu ne lasă să dormim noaptea !

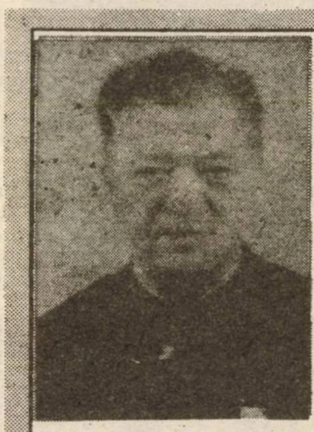

**Editura MINIMUM prezintă
o nouă carte de I. SCHECHTER**

**Bilete
în
Zidul Plîngerii**

**O privire cu lupa şi una cu microscopul
asupra realităţilor israeliene şi străine.
Instantanee, portrete, amintiri,
comentate cu zîmbet şi rictus.**

TOATĂ LUMEA DE AZI ÎNTR-O CARTE!

**Comenzi la autor,
Str. Zamenhof 15, Tel Aviv
Preţul plus expediţia – 20 şekeli**

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

CLARA DAVIDESCU-BOTZER

CĂLDURILE !

Perioadele foarte scurte de trecere între anotimpuri, la noi, ne fac uneori să fim luate prin surprindere de către unele neajunsuri specifice precum căldura, umezeala sau uscăciunea aerului, cu repercursiuni neplăcute la nivelul pielii.

Căldurile caniculare, ca şi hamsinul, fac ca obrazul să transpire şi să capete un luciu neplăcut. De aceea, pentru cele dintre d-voastră care nu suferiţi de uscăciunea sau cuperoza tenului, un cub de gheaţă muiat în zeamă de lămîie proaspătă, trecut cu mişcări circulare pe obraz (după ce aţi aplicat crema zilnică), va rezolva acest inconvenient.

Împotriva transpiraţiei, pudra are şi rolul de a absorbi secreţiile excesive ale glandelor sebacee şi sudoripare. Se recomandă deasemeni ca - în timpul zilei - să ştergem de mai multe ori faţa cu o loţiune tonică. Porii feţii avînd tendinţa să se dilate exagerat din cauza căldurii, loţiunea - dacă e pe bază de alcool sau camfor, deci foarte astringentă - nu va fi folosită mai mult de 1-2 ori pe zi; în schimb, loţiunile pe bază de sucuri naturale din fructe sau flori (roze, muşeţel) vor si înviora faţa, şi vor şi calma iritaţiile datorite transpiraţiei. Se pot folosi comprese cu ceai de muşeţel, alternativ calde şi reci.

Toate aceste sfaturi sînt valabile - bineînţeles - în condiţiile unui ten perfect curăţat în profunzime. Acest rezultat se obţine fie prin îngrijirile date de o cosmeticiană calificată, fie printr-un tratament personal, dar cam costisitor. Dacă totuşi doriţi să-l încercaţi, iată ordinea operaţiunilor de efectuat:

Incepeţi cu o baie de aburi în care aţi adăugat un pumn de flori de muşeţel (camomil). Apoi, scoateţi punctele negre şi de grăsime, storcîndu-le între două bucăţi de tifon sau vată umezită şi stoarsă. Urmează dezinfectarea locurilor respective cu o soluţie de camfor, după care aplicaţi o mască, în funcţie de calitatea tenului. De pildă: la un ten gras, albuşul unui ou amestecat bine cu o linguriţă de lămîie, o linguriţă de smîntînă sau iaurt şi o linguriţă de miere. Pensulaţi faţa cu acest amestec, staţi relaxate pe o canapea timp de 20 de minute, apoi îndepărtaţi masca aplicînd comprese alternative calde şi reci de ceai de muşeţel. La un ten uscat, un gălbenuş de ou, o linguriţă de ulei de măsline, o linguriţă de miere, o linguriţă de suc de portocale şi un sfert de banană.

Un alt neajuns al zilelor foarte călduroase este durerea de picioare şi umflarea lor. Pentru uşurarea lor, se recomandă băi alternative calde-reci, în apa cărora aţi dizolvat un pumn de sare de bucătărie, apoi un masaj cu cremă, pudrarea lor cu talc şi punerea lor în poziţie de repaos, pe o pernă mai umflată, la un nivel mai ridicat decît cel al corpului.

Călcîiele se murdăresc mai uşor, se usucă mai tare şi pielea crapă mai uşor. Pentru aceasta, în fiecare seară, după ce le îmbăiem, le frecăm cu piatră ponce, apoi le ungem cu cremă. Eventualele băşici dintre degete se tamponează cu un beţişor cu vată la vîrf, muiat în oţet.

Duşurile reci sînt înviorătoare, dar e preferabil să nu vă repeziţi sub ele cînd mai sînteţi foarte încălzite. Un duş călduţ la sfîrşitul zilei, lăsat să curgă lin dealungul coloanei vertebrale, are un efect calmant.

POŞTA RUBRICII

RODICA T.- Bucureşti, România: Mulţumiri pentru bunele cuvinte şi aprecieri. Dacă ne veţi vizita, mă puteţi chema la tel.: 03-5254612.

ORNA GRIMBERG, Tel Aviv: Înţeleg că, după cura de slăbire drastică, "v-a cam căzut faţa", după cum singură spuneţi. Puteţi folosi o dată pe săptămînă o mască excelentă formată din: 1 ou întreg proaspăt, o linguriţă ulei de măsline, cîteva picături de lămîie, o lingură de ceai de muşeţel concentrat, 2 linguri de amidon, cîteva frunze de pătrunjel şi o lingură de morcov ras. Lăsaţi masca pe obraz 20 de minute, timp în care staţi întinsă, relaxată şi scoateţi-o cu ceai de muşeţel. Pentru celelalte două întrebări, telefonaţi-mi la nr. 5254612.

CRONICA ASTROLOGICĂ

(urmare din pag. 68)

JUPITER, frumos şi puternic, dă jurişti, miniştri, profesori renumiţi, prelaţi de rang mare, deputaţi, miniştri, ambasadori, dar şi vînzători şi directori de industrii textile.

SATURN, care înseamnă răbdare, are ca substanţă plumbul şi ca vîrstă bătrîneţea. Nativii lui vor iubi metalele, pămîntul (agricultori, fermieri), vor fi cioplitori în piatră, minieri, turnători de aramă, şoferi de taxi şi camion, paznici de cimitire, de localuri religioase, clopotari, săpători de morminte, cizmari, gunoieri, instalatori sanitari, agenţi de bunuri, zidari, muncitori constructori.

PLUTON (Scorpion), planetă mai recent descoperită, patronează meserii precum geologi, speologi, vulcanologi, cercetători în Aids, imunologi, ingineri-geneticieni, cosmobiologi, fizicieni atomişti.

NEPTUN, cuprinzînd zodiile de apă (Rac, Scorpion, Peşti), patronează ocultişti, astrologi, întemeietori de secte, genii, profeţi ("guru"), personaje misterioase, ghicitori, parapsihologi fără studii, proveniţi de jos.

Întoarceţi-vă la rîndurile tipărite cu litere italice (cursive) din primul paragraf pentru a găsi planeta în cauză şi meditaţi...

POŞTA

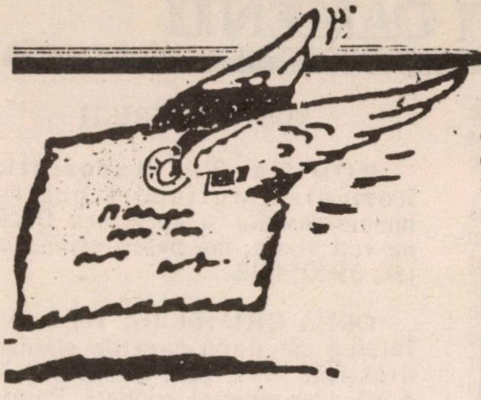

Marea înşelătorie

Arafat s-a obligat ca în termen de două luni de la alegerile pentru "parlamentul palestinian" din ianuarie 1996, să anuleze paragrafele din Charta palestiniană care prevăd distrugerea Israelului. La sesiunea din primăvară a Consiliului naţional palestinian OEP-iştii au găsit un patent prin care încearcă să ne înşele. Ei spun că au schimbat paragrafele în chestiune, dar în realitate n-au schimbat nimic. Ei nu au spus care paragrafe vor fi schimbate şi în ce fel. Ei pot schimba unele articole şi să introducă altele, tot duşmănoase nouă. Deocamdată au hotărît ca - în timp de şase luni - să adopte noua Convenţie.

Arafat se preface că luptă împotriva Hamas-ului şi a Djihadului islamic. Arestează cîte unul ca să-l elibereze prin uşa din dos. Cîteodată, cînd arestează, proforma, mai mulţi, îi eliberează imediat în proporţie de masă. Astfel a eliberat la sfîrşitul lunii aprilie crt., cca. 100 de terorişti, cu ocazia "sărbătorii sacrificiului". Nu a confiscat pînă în prezent armele deţinute de teroriştii palestinieni, destinate luptei violente anti-israeliene.

Cu surle şi trîmbiţe, mijloacele noastre de informare electronică şi scrisă au anunţat anularea Convenţiei naţionale palestiniene de către Consiliul respectiv.

Generalii Ami Drori şi Herzl Gletz declară că Arafat nu luptă mulţumitor împotriva terorismului. Generalul în rezervă Carmi Gilon, fost pînă acum cîteva luni şeful Serviciului de informaţii, a declarat recent că Arafat nu luptă împotriva teroarei. Generalul în rezervă Uri Saghi, fostul şef al Serviciului de informaţii, a avertizat că părăsirea teritoriilor va provoca creşterea teroarei. Într-adevăr, în perioada tratativelor de la Oslo (1993-1996) au fost ucişi în medie 100 de cetăţeni pe an, spre deosebire de perioada 1988-1992 cînd au fost ucişi 27 de evrei în medie anuală.

Şi totuşi noi ne întrecem în a afirma că Arafat luptă împotriva terorismului, "că este un partener credincios". D. Shimon Peres a spus - cu ocazia Conferinţei speciale pentru aprobarea platformei electorale a Partidului Muncii - că "faptul că Arafat a anulat Convenţia naţională palestiniană este o veste mare pentru Orientul apropiat". Iar cu cîteva zile înainte, tot dumnealui declarase că anularea Convenţiei este "schimbarea istorică cea mai mare în Orientul apropiat din ultimul secol". Eu credeam că schimbarea istorică cea mai mare pentru poporul nostru este apariţia cărţii lui Theodor Herzl "Statul evreiesc" în 1896, sau apariţia sionismului politic şi primul Congres sionist din 1897 de la Basel; sau Declaraţia Balfour din 1917, sau renaşterea Statului nostru în 1948.

Ne facem că nu auzim vorbele lui Arafat că "ei vor mărşălui spre Ierusalim pînă ce copilul palestinian va flutura steagul pe zidurile şi turlele moscheelor şi bisericilor". La Johannesburg, Arafat a spus: "noi primim acum aranjamentul de pace ca să continuăm drumul spre Ierusalim". Iar la Stockholm, în 1996: "noi palestinienii vom lua totul, inclusiv tot Ierusalimul; intenţionăm să creem condiţii în care viaţa evreilor în Palestina ocupată să fie de nesuportat."

Şi totuşi sînt unii care cred în sinceritatea lui Arafat. Ne furăm singuri căciula !

Dr.A.STERNBERG-WEITMANN
Tel Aviv.

O scrisoare deschisă lui Ishmael

Autorul acestor rînduri nu este politician, nici militar. Este un cetăţean obişnuit, care se străduieşte să sondeze atent realităţile vieţii, ţinînd seama de familie, comunitatea din care face parte, ţara şi poporul său. Adică, mă simt oarecum aproape de cei cuprinşi în formula lui Vaclav Havel (preşedintele Cehiei): "Puterea celor lipsiţi de putere"; acea putere ce a doborît regimul despotic ceauşist în România, a dărîmat zidurile Berlinului şi va continua - după părerea mea - să surpe temeliile regimurilor corupte şi autoritatea tiranilor de pretutindeni.

De aproape 40 de ani îmi duc activitatea în domeniul culturii, atît ebraice cît şi arabe. Acum cîţiva ani am participat - din partea Ministerului educaţiei şi culturii - la instalarea directorului centrului cultural din oraşul arab Um-El-Fahm, preşedinte fiind Şeicul Naif Mahagne, primarul acestei localităţi.

Dragă Ishmaele, permite-mi să trag o modestă concluzie, după toţi aceşti ani: poate că ar fi fost mai bine ca tot globul să fie o singură ţară, care să cuprindă toată omenirea născută în ea; să folosească toţi aceeaşi limbă şi să aibă aceeaşi istorie.

Lucrurile stau însă cu totul altfel, după cum desigur ştii: lumea este fracţionată în mai bine de 200 de state şi aproape 150 de protectorate (după cum indică "The Statesman's Yearbook" redactat de John Paxton). Unele, ca Pitcairn, de pildă, au o populaţie cît cea dintr-un cartier din Nazareth; în schimb, statul Seychelles reuneşte cca. 60 de insuliţe, însumînd o populaţie de 65.000 de suflete, ş.a.m.d.-

Poporul evreu, antic, de origine semită, s-a format - atît sub aspect religios cît şi naţional - în această regiune, denumită astăzi Eretz Israel, dăruind apoi lumii monoteismul. Cu toate împrăştierile şi aprigele persecuţii suferite în Diaspora, timp de 2000 de ani poporul evreu şi-a păstrat imaginea naţională şi religioasă chiar şi în ţările în care a locuit, contribuind substanţial la viaţa economică, ştiinţifică şi culturală a acestor ţări. De multe ori, drept "recompensă" n-a primit decît discriminări, izgoniri, pogromuri, şi culminînd cu Holocaustul celor şase milioane de fii ai generaţiei noastre.

Şi iată că, după două mii de ani, acest popor al nostru a reînviat în graniţele sale de la început, împreună cu antica sa limbă, făurindu-şi independenţa şi suveranitatea.

Poporul arab, în majoritatea lui de origine semită ca şi noi, (numele său provine de la "arava", adică "deşert"), cu o bogată tradiţie lingvistică, atît literară

POȘTA

cît și populară, este menționat în Coran, care-l definește ca format din triburi nomade ce au locuit în peninsula arabă și deșerturile Siriei. Odată cu răspîndirea Islamului, și alte popoare s-au denumit "arabe", fie că au acceptat de bună voie, fie că au fost forțate să renunțe la etnicitatea lor. În timp însă, aceste popoare s-au constituit în 21 state bine definite etnic și național, păstrînd ca numitor comun islamismul.

Poporul evreu a reclădit un singur stat, pe un teritoriu infim față de întinderea celor arabe.

Și-acum, ca un om simplu, pun o întrebare:

Ce ne este necesar tuturor? Continuarea războaielor și risipirea resurselor noastre pe muniții și distrugeri, sau poate vom începe să investim în multiplele domenii ale vieții pentru realizarea prosperității întregii populații din această regiune? Iar dacă domnii conducători nu sînt în stare să ne aducă pacea necesară realizării belșugului în toată această regiune, îi vom înlătura și vom alege alții, cu frica lui Dumnezeu și dragoste de semenii lor.

Experiența altor popoare, atît europene cît și americane, ce-au fost - într-un moment sau altul - vasalele unor "imperii" sau stăpînitori (economici sau politici: URSS, USA), ne poate folosi drept ghid pe calea atît de spinoasă a păcii. "Confederația economică europeană" este una din pilde și - poate - nu numai economică...

Oare noi, fiii Patriarhului Abraham nu putem fi cel puțin la fel de înțelepți și - în loc să ne tot exterminăm - să alegem calea construirii unei vieți mai bune?

YEHUDA EVRON-NACHBERG
Haifa

Gîndul

Strîng ochii cu putere, strîng ochii și aștept.

Mai întîi e întuneric, un întuneric total, forțat, ecran încordat între mine și gîndul meu. Gîndul care curge cu sîngele meu, gîndul stăpîn, tiran care se hrănește cu sufletul meu, gîndul atotputernic care mă ține închisă, suspendată în puterea lui.

Strîng ochii cu putere și încerc să fug, să-i scap gîndului meu.

Mă năpădește deodată lumina, albă, diformă, ca niște aripi uriașe de fluture, mă năpădesc apoi valurile, cascade furioase, orbitoare, cercuri și maci de foc par să mă tragă în vîltoarea lor, pentru ca să dispară apoi, devenind tot mai mici, mai mici, punctul originar din care vor renaște alte și alte imagini; eu, uitată pe margine, rămîn spectatoarea uimită și fascinată de mirajul luminii.

Le cunosc toate astea, de mult, de mult de tot, de cînd gerul îmi amorțea obrajii și purtam mănuși de lînă cu un singur deget. Cînd se întuneca afară fugeam în casă, mă ghemuiam în colțul meu și, strîngînd ochii, așteptam. Cu sufletul la gură pîndeam lumina, punctul din care se nășteau monștri, ape roșii, chipuri de oameni, ierburi cît casa și ploaia cu stele albastre.

Apăs ochii cu putere, apăs ochii și aștept.

Mă întorc spre tot ceea ce am iubit vreodată, regăsesc, cu uimire, formele care mă minunau, culorile care mă amețeau, regăsesc, cu emoție, drumul spre lumea care mă fascina cînd, auzind zgomotul ploii pe tabla casei, fugeam afară întinzînd mîinile și fața spre cer lăsînd picurii apei să-mi ude obrajii; întrevăd, cu răsuflarea tăiată, firul cotit, răsucit dar care mă duce, ferm, spre ceea ce mă fascinează în lumea de azi.

Lumina fuge, alunecă, se rostogolește amețitoare; imagini neînchegate, fantastice mă prind în vraja lor.

Am reușit să-i scap gîndului meu.

VIORICA WEISSMAN
Ierusalim

Pentru Robert

Moartea băiatului meu

Béatrice Simovici

Pentru tine totul a-ncetat să fie
Pentru tine timpul s-a oprit în loc
Dragul meu băiat fără de noroc.

Tu ai mai fi avut o viață de trăit
Dar moartea crudă te-a răpit
Băiatul meu iubit.

E pustie lumea, e pustiu pămîntul
E pustiu și sufletul meu
Cu inima zdrobită te voi plînge mereu
Băiatul meu iubit.

În grădina ta pomii care i-ai sădit
Dau rod bogat
Și trandafirii-au înflorit
Și toate celelalte flori
Iar via se pregătește de rodit
O scaldă soarele din zori
Și păsărelele în zbor se-ntreabă
Cum de n-ai venit
Băiatul meu iubit.

Grădina ta dragă te cheamă
Te chem și eu
Dar strigătul nostru în pustiu
N-are ecou.

Aceste versuri sînt inspirate dintr-o tragedie reală care a lovit-o, necruțător, pe D-na Béatrice Simovici

●

D. Rafik Hariri, președintele Libanului, se plînge pe toate drumurile Europei de prezența armatei israeliene în sudul Libanului, dar nu ia nici o măsură pentru a împiedica atentatele puse la cale de Hizbullah.
Fii cu băgare de seamă d-le Hariri, dacă nu-i ții în frîu pe criminali, ăștia or să-ți ducă țara de rîpă, iar lumea îți va spune Rafik Harakiri.

Muamar Khadaffi a scandalizat din nou Departamentul de Stat de la Washington, afirmînd, în cursul recentei sale vizite în Egipt, că "americanii sînt idioți". Sigur că sînt dacă ei, ditamai supraputere mondială, îl lasă pe dictatorul libian să le dea cu tifla, să construiască nestingherit o uzină de arme chimice, să ardă-n piață cînd îi vine lui cheful steagurile americane și să finanțeze, cu bani grei, organizațiile teroriste care pun bombe pretutindenea, inclusiv la New York.

POŞTA

Strada

Strada este, după cum ştim, o arteră carosabilă care străbate oraşele, în toate direcţiile. E prevăzută cu trotuare pentru pietoni (în unele oraşe din USA, în anumite cartiere acestea sînt inexistente; cine merge pe jos?), şi cu coridoare pentru biciclişti, uneori.

În general, străzile sînt cam la fel în toată lumea, dar îmi face impresia că la noi, au uneori un specific sui-generis.

Încep cu aspectul ei cotidian, cu obiceiul de a lăsa din mînă, pe stradă, pe trotuar, în grădini, în scuaruri, tot ce e de azvîrlit: bidonaşe de băuturi, ambalaje din celofan, cutii de ţigări, reclame etc. etc. Apoi vin obiectele uzate din locuinţe: saltele, scaune, cărucioare, uşi, maşini de spălat şi altele, care zac uneori zile întregi, pînă ce camioanele primăriei le adună. În al treilea rînd vine mulţimea de reclame şi anunţuri, puse în cutiile de poştă, şi care fără a fi citite sînt azvîrlite şi ca să închei, diversele dovezi, date de automatele unor Bănci (Discount de ex.), de care nimeni n-are nevoie, şi care fac pe jos, un covor alb.

La partea specifică, levantină în bună parte, se adaugă aspectul uman, viu, în mişcare, la diversele ore ale zilei. Lăsînd la o parte începutul dimineţii, cu graba oamenilor de a ajunge la locul de muncă şi mai puţinul elan al elevilor spre şcoli, de la ora 9 e parcă altceva. Magazinele şi birourile s-au deschis, măturătorii sînt în funcţie şi muzicanţii la locurile lor. Începe adevărata activitate stradală (acest ultim cuvînt l-am auzit în urmă cu cîteva zeci de ani, la Bucureşti, în zilele de 1 Mai şi 23 August, cînd „se dădeau” mici şi bere, banane, citrice, hîrtie de WC). Pensionarii, în marea lor majoritate, sînt cei care predomină. La Bănci, policlinici, în magazinele alimentare, ei sînt acei care cu greu împing cărucioare sau cară sacoşe. Între 10 şi 10 jumătate, „pauza de ceai”, în apropierea centrelor medicale vezi personal sanitar ieşind la cumpărături şi grăbit fiind nu poate sta la rînd. Orele trec plictisitor. Cărucioare cu copii mici sînt împinse de bunici şi puţine sînt femeile tinere, în amalgamul străzii. Pe băncile din grădiniţe, la malul mării, în squaruri, rar găseşti un loc liber („vîrsta de aur” se odihneşte). Negustorii îşi aşteaptă clienţii în pragul magazinelor. E şi ora celor cu „alte Sachen”.

După lîncezeala amiezii, spre seară, oraşul învie. Multe perechi de oameni tineri, puzderie de copii. E un du-te vino neîntrerupt. Se intră în magazine, se cumpără sau nu, se ocupă mesele localurilor, se stă la coadă la cineva, se mănîncă seminţe. Pensionarii, bătrînii, au mai trecut o zi. Stau în genere acasă, privesc, de la ferestre şi terase, tumultul de jos şi gîndurile le zboară. Copiii neobosiţi bat mingea în spaţiile înghesuite printre maşinile parcate şi fac pauză doar cînd se aude clopoţelul „omului cu îngheţată”. Seara vine repede. Luminile se aprind şi totuşi străzile sînt într-un semi-întuneric. Magazinele se închid, liniştea relativă se aşterne. Viaţa nu mai pulsează, dar e menţinută „la flacără mică”, de claxoanele şi sirenele defecte ale automobilelor, de cîntecele şi fluierăturile tinerilor care „se distrează” de cîte un radio pus pe „tare”.

Cînd zorile au apărut şi cu ele şi gunoierii, strada îşi reînnoieşte ciclul. Uneori, mi se pare că aşteaptă, şi ea, ca şi unii dintre noi, să vie sîmbăta, să răsufle puţin.

Dr. G. MĂNESCU
Bat Yam

Elias Canetti: îi mergea mintea...

... Drept dovadă (dacă mai era nevoie) cîteva aforisme ale marelui scriitor (Premiul Nobel)

Spicuite, la Stockholm, şi traduse (tot acolo) de Andrei Bart

❖ Cele mai adînci gînduri ale filozofilor dau impresia de scamatorii. Mult dispare; dar deodată descoperi c-ai rămas cu ceva în mînă.

❖ Ajuns la marginea prăpastiei te cramponezi de nişte creioane.

❖ A salva exagerarea. A nu muri aşa cum scrie la carte.

❖ Să fii sfătuit a te adresa unor zei ce-au murit de sete.

❖ El încearcă să vorbească despre viitor, dar se simte incapabil şi amuţeşte.

❖ E o nebunie să-ncerci a explica desenele. E ca şi cum le-ai lua înapoi.

❖ Cel ce-i obsedat de gîndul morţii se face vinovat murind.

❖ A cunoaşte pe cineva şi a nu sufla nicicînd o vorbă despre el.

❖ A te lăsa supus pentru a putea urî mai bine informat.

❖ Nu se poate şti dacă Dumnezeu e mort ori nu; însă e cu neputinţă să negi pe cineva care-a existat atîta vreme.

❖ A căuta pe cineva pe care nu vrei să-l găseşti.

❖ Ei îşi reprezintă literatura lumii ca pe ceva pe care vor s-o uite împreună.

❖ A văzut rezultatul cuvintelor sale şi din această cauză şi-a pierdut limba.

❖ Nimeni, nimeni nu se mai înapoiază. Cei pe care i-ai urît au putrezit în mormintele lor; ceea ce s-a petrecut şi cu cei pe care i-ai iubit. E posibil să iubeşti mai mult? Ca prin iubire să-nvii pe cineva iubit? Ori nimeni n-a iubit destul pîn-acum?

Ori ar fi suficient cu o minciună mai mare decît creaţia?

❖ Speranţele se uscară şi deveniră negi.

❖ Limitează-ţi cît mai mult zonele pentru care să fii respectat. Renunţă la cele mai multe din ele.

❖ După apusul soarelui a reapărut, ca de obicei, păianjenul, aşteptînd-o pe Venus.

❖ Mă-ntreabă de ce trebuie să-i zugrăvească pe toţi în negru. Din dragoste de sine, ar trebui să răspund.

Şi totuşi, n-aş vrea să-mi încalc domeniile. Urăsc verdictele care doar sfarmă, fără a transforma ceva.

❖ Fu transformat în fiece animal ce-ar fi dorit să-l devoreze

❖ Un om singur ar putea fi de neînvins. Totuşi poziţia sa e slăbită de faptul că are aliaţi

Aşa cum aflăm din "Ultima Oră", o americancă a declarat la Rabanut aici, că o sută de rabini ar fi permis soţului ei să-şi ia o amantă.
Stimaţi confraţi de la cotidian, daţi-ne şi nouă vreo 2-3 adrese de rabini dintr-ăştia.

POŞTA

D-le PIX !

Mă asociez corespondentului din Natzeret Illit, d. D.Leizerovici care spune că sînteţi fascist. De mult mi-am format această părere şi iat-o confirmată de răspunsul Dvs. dat susnumitului corespondent (în nr. 111).

LUPU ZISSMAN
Bat Yam

La negru nu înseamnă neagra

În fragmentele sale de jurnal, din nr. 110, Eugen Luca utilizează, după părerea mea, un termen impropriu pentru a caracteriza munca "anonimă" efectuată de regretatul critic Jacob Popper, în anii '50, cînd nu mai avea dreptul la semnătură. E. Luca afirmă că Popper, ca şi alţii din categoria sa, făceau "muncă neagră" la editura sindicatelor. Este vorba de cei ce scriau diferite broşuri pe care le semnau alţii, "muncitori fruntaşi", ş.a.m.d., dar "proscrişii" încasau drepturile de autor. Termenul corect în asemenea cazuri ar fi "muncă de negru", prin «negru» înţelegîndu-se scriitorul sau publicistul care îşi închiriază pana unor persoane al căror nume apare pe coperta cărţilor ca autori.

RODICA MANTA
Lyon, Franţa

Ing. Radu I. Gaton, Tel Aviv: ("În "Minimum" 111, pag.22, d-na Liana Maxy scrie un frumos articol despre regizorul M. Pascal. L-am cunoscut şi eu, prin '43-'44, ca ajutor al regizorului Dinu Negreanu, (frate cu pianistul Radu Negreanu şi fostul soţ al poetei Ana Negreanu) la pregătirea piesei "Aproape de cer" (despre care Liana Maxy a scris cu altă ocazie), cu tineri viitori actori sau amatori şi-mi amintesc că acel "poil de carotte" a făcut şi atunci treabă bună . Tot în "Minimum" 111, *dr. Arminius Cassvan* din New York, U.S.A. se referă la Micul Mircea: Am avut ocazia şi plăcerea să-l cunosc, tot în cadrul piesei "Aproape de cer", amintită mai sus. Pe Micul Mircea l-am văzut pentru prima oară într-un film, pe la începutul anilor '30, unde juca pe un copil cu o voce splendidă, avînd ca parteneri pe neuitaţii Szöke Szakal şi Leo Slesak (nu sînt deloc sigur de ortografia numelui lor). Ne povestea Mircea, că în acel film cei doi i-au făcut cadou un tren-jucărie....dar numai în film, şi regretase mult - şi cu puţin necaz - că nu l-au lăsat să-l ia cu el acasă! Într-adevăr, făcuse o frumoasă carieră cu vocea lui; ne spunea că Tino Rossi, cu vocea lui înaltă, se temea de concurenţa lui Mircea. Moartea mult, mult prea timpurie a lui Mircea ne-a întristat foarte tare").

Harry Shoshany, Ramat Hanassi (Două epigrame: *"D. Ramon şi campania electorală a Maarahului":* "Ramon şi-a luat răspunderea întreagă,/ Dar consecinţele - fără să aibe trac - / Spunea că este cazul să le tragă,/ Tovarăşul partinic, Dl. Iehud Barak!/ ; *"D. Peres şi Libanul":* S-a lăudat că-a scos armata/ Din Liban, să stea pe tuşe;/ De-ndată ne-a venit răsplata/ Cu gloanţe, bombe şi... katiuşe!"). *Leon Haimovici*, Rishon Le Zion (dintr-o greşală de corectură, un pasaj din corespondenţa Dvs. din nr.111, intitulată "Patrie sau Galut" a fost omis. Drept care îl dăm aici: "Patria nu suportă indiferenţa din partea celor care îi aparţin; ea se vrea iubită, întreţinută şi păzită; în acest scop Patria cere, printre altele, devotament pînă la sacrificiu, simboluri (drapel, imn) şi mituri (eroi naţionali, etc.); în caz contrar, Patria se evaporă, dispare. În toate statele independente, aceste condiţii există, ceea ce e dovedit prin însăşi existenţa acestor state."). *Rodica M., Sexy-bomba; Filiala Partidului "România Mare" din Siria; Te iubesc!; Un grup de susţinători ai Partidului Muncii din Ramat-Hasharon; Ciciolina II, etc.* (nu, nu luăm în consideraţie scrisorile anonime); *George Kelemen-Eliezer*, Beersheva ("Am fost emoţionat cînd, într-o noapte, urmărind un film, am aflat despre poporul Catalan, fapte şi sentimente nobile şi o... mare simpatie pentru poporul nostru. Marea lor poètă Marta Persia Dona, vorbind de trecutul poporului catalan, aceentuiază că ei sînt mîndri de înrudirea lor cu poporul evreu. În Spania au fost Mauri, mulţi şi mult timp, deci spaniolii sînt înrudiţi cu aceştia, volens-nolens, pe cînd ei, Catalanii, au trăit cu patru secole în urmă printre evrei. Ea, Marta P. Dona, susţine că şi ea crede că se trage din evrei, desigur creştinaţi, dar totuşi evrei. Ea, de cîteva generaţii este crestină dar a aflat că pe vremuri au fost evrei în familia ei. La gît i se vedea atîrnat un Maghen David frumos. Apoi a arătat, la hotarul Catalan, un fel de monument funerar din timpul războiului, cu un Maghen David sculptat în marmoră, în amintirea unui erudit evreu care, fugind de Gestapo şi împresurat fiind, s-a sinucis. Acuma ei fac eforturi de a conserva tot ce aminteşte de trecut, de evreii care au trăit pe acele meleaguri şi sînt mîndri de acestă înrudire".) *Decebal Milcoveanu*, Bucureşti ("Eu nădăjduiesc din toată inima că Arafat o să vă pună cu botul pe labe şi o să vă căsăpească pînă la unul. Iar dacă nu va apuca să-şi termine treaba, să ştiţi că venim noi de la "România Mare" cu securea şi vă aranjăm. S-a înţeles?" Nota Red.: da, s-a înţeles); *Cristian Contraş*, Zalău, România (primit, vom citi fragmentul de roman); *Lazăr Avraham*, Beersheva (taman cînd doream să inserăm corespondenţa Dvs., am remarcat că ea a apărut în "Ultima Oră"; sorry; vă sugerăm să reflectaţi la faptul că o scrisoare nu este o circulară; ea se expediază la o singură publicaţie şi numai în cazul cînd redacţia gazetei nu o publică, autorul este îndreptăţit să o trimită în altă parte); *Sandu Gorovitz*, Bat-Yam (da, colaboratoarea noastră d-na Elena-Esther Tacciu este una şi aceeaşi cu autoarea cărţii despre *Byron* pe care aţi citit-o în România şi a-ţi adus-o cu Dvs. în *ladă*); *Lucian-Zeev Herşcovici*, Ierusalim; *Sandu Făinaru*, Ramat-Gan; *Bela Fischer*, Toronto, Canada; *Beby & Beno Marcus*, Natania; *Andrei Roizen*, Orlando, Florida, U.S.A.; *M. Nedelcu*, Natania; *Liana Tennenbaum*, Ierusalim; *Dr. Dora Karmitz*, Buenos Aires. Argentina: (mulţumiri pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii critice; ceilalţi, pe curînd).

Erata

La nota intitulată "Nume de botez" din pag. 17 a numărului de faţă s-a strecurat o gravă greşală de tipar.

Cerînd scuze cititorilor noştri îi rugăm ca în loc de "BRFXXCCXXMNPCCCLLLMM-NPRXVCLMNCKSSOLBB11116" să citească "BRFXXCCXXMNPCCCLLLMM-NPRXVCLMNCKSSOLBB11117."

CLEPSIDRA

TURISM

VICTOR BÂRLĂDEANU, scriitor, secretar general al Asociaţiei de prietenie România-Israel; de la Bucureşti; la rude.

LEON SĂRĂŢEANU, ziarist, fost redactor la Radiodifuziunea Română; de la Bucureşti; la rude.

PREMII

Prof. univ. **GALL ERNO,** Cluj-Napoca; Premiul memorial Pulitzer (secţia Budapesta) pentru publicistică.

MAIA MORGENSTERN, actriţă, Teatrul Naţional din Bucureşti; Premiul "Irina Răchiţeanu" pentru întreaga creaţie.

RADU F. ALEXANDRU, ZIGU ORNEA, JEAN GROSSU: Premiul Uniunii Scriitorilor din România pe 1995.

ANDREI CODRESCU, U.S.A.: Premiul "Fundaţiei Culturale Române" pentru eseu.

Carnet

IN MEMORIAM

Ing. MONDY COHEN (COHN)

28. 4. 1927 - 8. 8. 1994

S-a stins din viaţă la Paris

SHLOMO REICH

poet evreu român de limbă franceză, om de cultură rafinat şi suflet generos.
Fie-i amintirea binecuvîntată !

ADAR DARIAN

Felicitări călduroase confratelui nostru Iosif Petran (Orient Expres) şi soţiei sale, la căsătoria fiicei lor Sharon cu Robert Licht.

Prietenii de la
MINIMUM

●

SEARĂ CULTURALĂ

Animatorii H.O.R. Ierusalim (Talpiot Mizrach), niciodată obosiţi, au organizat o nouă seară culturală. Data: 12 iunie a.c. Au conferenţiat: Moshe Kreisel despre "Tainele Ierusalimului" (precizînd că taina nr.1 este faptul, hotărît de istorie, că Oraşul va rămîne veşnic Capitala Ierusalimului) şi prof. Dali Feldman despre pogromul de la Iaşi din 1941 (acela care, cum zice istoricul cam fascist Gh. Buzatu... n-a existat).

A prezentat prof. Iancu Ionas.

●

Seri ACMEOR

Mereu prezent pe scena social-culturală a *alialei*, Acmeor-ul (preşedinte: dr. Shlomo Leibovici-Laiş) a organizat luna trecută două reuniuni: una (16.6.a.c.) l-a avut ca oaspe pe scriitorul Victor Bârlădeanu din Bucureştim care a conferenţiat despre "Prietenii literare evreo-române". A doua (30.6.a.c.) a fost consacrată decernării premiilor şi burselor anuale ale Acmeor şi ale "Comitetului pentru activitate culturală".

Cu multă durere şi adîncă nostalgie, Elena-Esther Tacciu şi Raluca Zakheim îşi amintesc serile elevate din casa scriitorului **MIRCEA CIOBANU** şi a familiei sale.

Erau clipe de înălţare sufletească, de lecturi din Vechiul Testament şi din poemele lui totdeauna unice.

Odihnească-l Dumnezeu în Pace.

DOROHOIENII

După volumul I, volumul II. Şi-acum a apărut - sub îngrijirea lui David Shlomo - volumul III din impozanta lucrare "Originari din Dorohoi (Săveni, Mihăileni, Darabani, Rădăuţi Prut, Herţa)".

Cartea, însumînd 760 de pagini, în română şi ebraică, bogat ilustrate, poate fi procurată trimiţînd suma de 100 (una sută) shkalim pe adresa "Irgun Ioţei Dorohoi", P.O.B. 134, Kiriat Bialik 27101.

*

Fideli unei bune tradiţii, membrii Irgunului amintit s-au întîlnit la 16 iunie a.c. la monumentul ridicat în memoria victimelor din Dorohoi şi împrejurimi, căzute în anii de urgie şi au evocat fiinţa lor.

Ce atîta tevatură în presă că Israelul a lansat în Cosmos un satelit artificial ?
De cînd mă ştiu, noi sîntem mereu în aer.

●

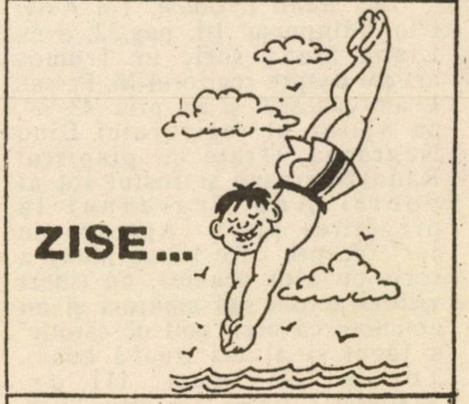

"Nu văd nici o legătură între campania electorală şi alegeri".
(Adrian Năstase, preşedintele PDSR,- partidul de guvernămînt; după "Academia Caţavencu", Buc., 1996)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ
(CU ACCENTUL PE Ă)

ADRIAN M.

TRAVEL & TOURISM SERVICES

Tel Aviv, str. Hess 4 (colţ Allenby 35)
Telefon: 03-6200687/8/9

Ca în fiecare sezon turistic ADRIAN vă oferă cea mai bună staţiune de tratament pentru afecţiuni cardiovasculare şi odihnă

BALVANYOS

Plecări la:	3/7 şi 10/7	17/7, 24 /7 şi 31/7
• 17 nopţi la Balvanyos, pensiune completă	849 $	899 $
• 12 nopţi Balvanyos (tratament, pensiune completă) şi 5 nopţi Poiana Braşov (demipensiune)	849 $	899$
• 12 nopţi Balvanyos, (pensiune completă) şi 6 zile excursie la Piatra Neamţ, Suceava şi Iaşi (demipensiune)	899 $	949 $
17 nopţi Felix (tratament şi demipensiune)	749 $	799$
• 17 nopţi Călimăneşti (tratament şi pensiune completă)	749 $	799 $
• 17 nopţi Herculane (tratament şi demipensiune)	799 $	849 $
• 12 nopţi Felix (tratament şi demipensiune) şi 5 nopţi la Poiana Braşov (demipensiune)	849 $	899 $
• 17 nopţi Covasna (tratament şi pensiune completă)	899 $	949 $

Preţurile de mai sus includ zborul, tratament, transferuri şi cazare

OFERTĂ SPECIALĂ

12 nopţi la Eforie (tratamente reumatice şi demipensiune)
plus 5 nopţi la Balvanyos (demipensiune) cu zbor direct la Constanţa
şi transfer cu minibuz la Balvanyos

Plecări: 12/7, 19/7, 26/7 **899 $**

Preţurile de mai sus nu includ taxe de înscriere şi aeroport

Oferte speciale pentru vacanţe şi excursii în toată lumea

Înscrieri şi rezervări de locuri
la d-na Terry Gabor

Cu ADRIAN pe orice Meridian

STR. HESS 4 (colţ Allenby 35), Tel Aviv. Telefon: 6200687-8-9

ophir tours

Departamentul est-european

Tel. 03-5269671; Fax: 03-5280762

Aranjamentul dorit acum la dispoziţia dvs!

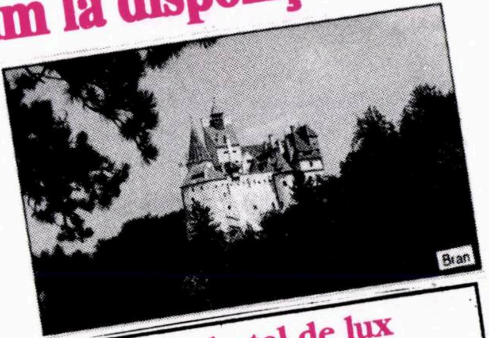

18 nopţi/19 zile
$ 699
Hotel Căprioara COVASNA

Preţul (pentru o persoană
în cameră dublă) cuprinde:
– Zbor Tel Aviv – Bucureşti – Tel Aviv
– Pensiune completă
– Tratamente medicale
– Transferuri
Plecare: 7 iulie a.c.

3 nopţi la hotel de lux
HYATT BUDAPEST
$ 786

Preţul de persoană (pentru minimum 2 adulţi
călătorind împreună) cuprinde:
– zbor Tel Aviv – Budapesta – Tel Aviv
– 1 masă de prînz în hotel (copii plătesc)
– intrări gratuite la: casino, piscină şi sălile de
sport ale hotelului
1 copil pînă la 12 ani beneficiază
GRATIS de zbor şi hotel

FLORA
hotelul dv. la Bucureşti
$ 349

Preţul (pentru o persoană în cameră dublă)
cuprinde: Zbor Tel Aviv - Bucureşti - Tel Aviv
şi 2 nopţi la Hotel Flora dotat cu:
★ aer condiţionat ★ grădini ★ cofetării
★ tratament geriatric ★ piscină
★ săli de sport

CU OPHIR COPIII
CĂLĂTORESC PE GRATIS

O săptămînă maşină Toyota Corola
$ 579

Preţul de persoană (pentru minimum
2 adulţi călătorind împreună) cuprinde:
– zbor Tel Aviv – Bucureşti – Tel Aviv
– o săptămînă maşină fără şofer + asigurare
+ taxe locale
1 copil pînă la 12 ani beneficiază
GRATIS de zbor la acest aranjament

NU UITAŢI!
$ 595
o săptămînă
TOUR ORGANIZAT
Moldova/Transilvania
Plecări în fiecare vineri

Preturile nu cuprind – 47 $
taxa de înscriere (inclus copil)
Vize – Taxa aeroport

Pentru detalii şi înscriere: OPHIR TOURS

Tel Aviv - Rh. Ben-Yehuda 32, tel. 03-5269777, Departamentul Est European: 03-5269775, 5269785
HAIFA, Rh. Haaţmaut 62, tel. 04-673011/2
IERUSALIM - ŞLOMŢION HAMALCA 3, tel. 02-252777
GHIVAT-RAM, tel. 02-617217, KIRIAT ŞMONE - Centru comercial, clădirea Tzahar,
Tel. 06-940245, BEER-SHEVA, Keren Kaiemet 32, tel. 07-278515, NATANIA,
Smilanski 15, tel. 09-615027, HOLON, BAT-YAM, RIŞON LE ZION: Kanion Hazahav,
tel. 03-9626726, GIVATAIM, RAMAT-GAN-Katzenelson 121 - tel. 03-6733376,
RAANANA Ahuza 141, tel. 09-460125, NAHARIA, Herzl 75 - tel. 04-9927696
precum şi la agentul Dvs. preferat!

minimum

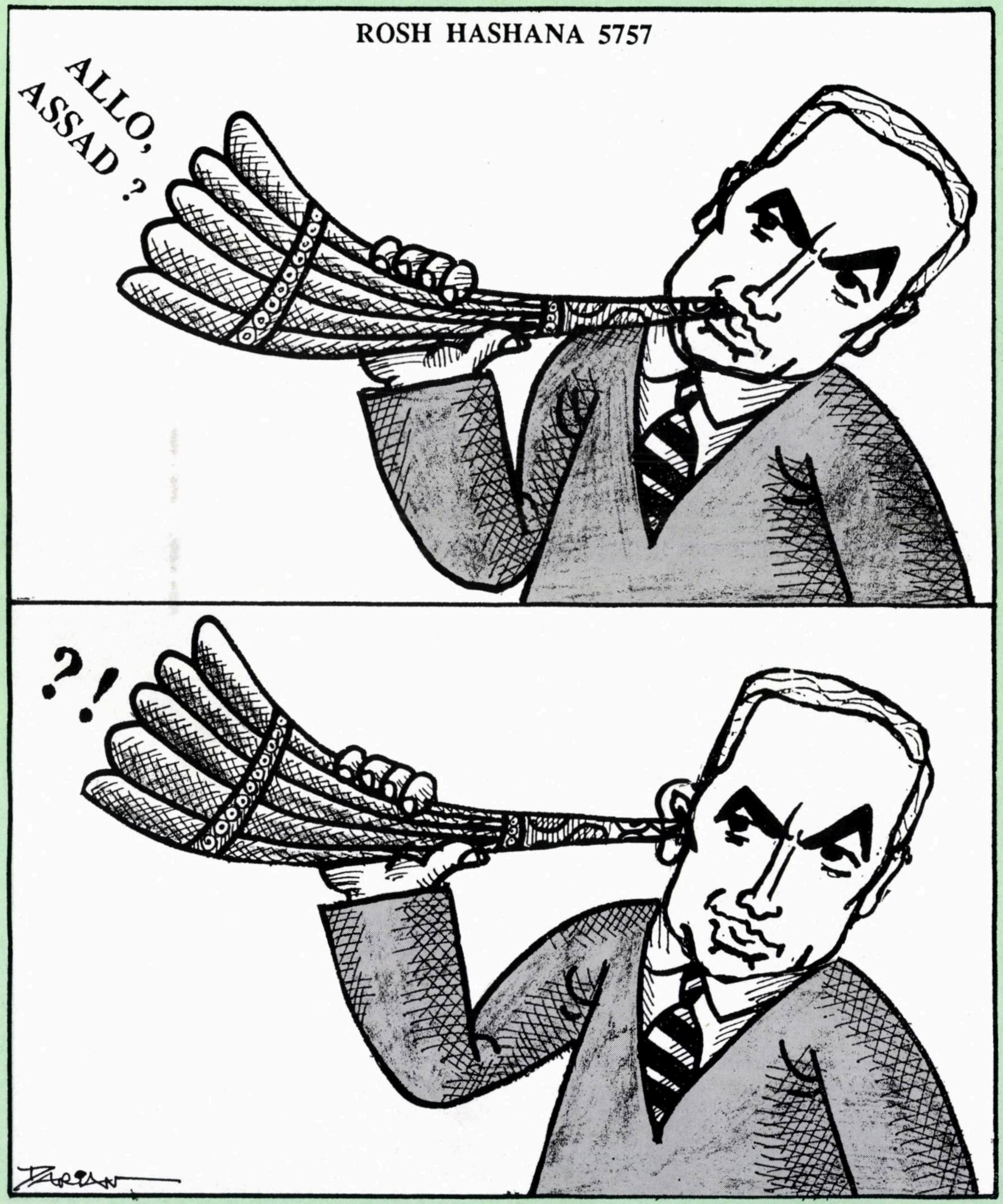
ROSH HASHANA 5757
ALLO, ASSAD ?
?!

ANUL X ● MINIMUM NR.113–114
SEPTEMBRIE 1996 ● 12 ŞEKELI

ALL MERIDIAN TOURS LTD.

ALL MERIDIAN TOURS Ltd.
TRAVEL & TOURS AGENCY

Tel Aviv, Str. Ben Yehuda 1 (Pasaj Migdalor)
P.O.B. 26175 Tel. 03-5179393, 5179394, 5162040
Fax. 972-3-5161049

O VACANŢĂ PLĂCUTĂ CU PREŢURI ATRACTIVE, ÎN PERIOADA SĂRBĂTORILOR DE TOAMNĂ!!

- SANTORINI: 7 NOPŢI, HOTEL, ZBOR, MIC DEJUN: DE LA 415 $
- RHODOS: 7 NOPŢI, HOTEL, ZBOR, DEMIPENSIUNE, TRANSFER : 599 $

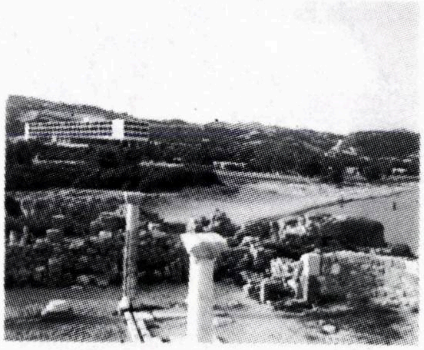

ACŢIUNE SPECIALĂ: CRETA – 3/9 ● SANTORINI – 3/9, 7/9
7 NOPŢI HOTEL, ZBOR, MIC DEJUN – 399 $

KUSADASHI: 5/9, 8/9, 15/9, 19/9
HOTEL 4 STELE: 3,4,7 NOPŢI – DE LA 249 $
HOTEL 5 STELE: 3,4,7 NOPŢI – DE LA 299 $

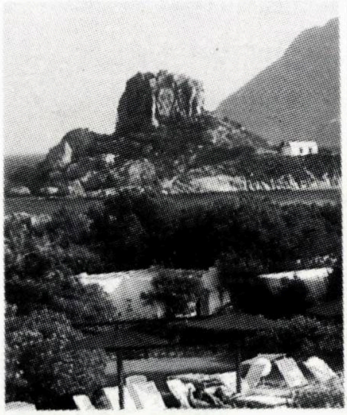

- GRECIA – HOTEL POSEIDON: Vacanţă activă pentru toată familia (părinţi, copii), activităţi sportive, seri distractive, formaţii muzicale, discotecă

4 NOPŢI: 13/9, 17/9, 27/9, 1/10 – 644 $
6 NOPŢI: 30/9, 6/10 – 699 $

Preţul include:
Zbor Tel Aviv – Atena – Tel Aviv, demipensiune, transferuri

ROMÂNIA VĂ AŞTEAPTĂ CU "O TOAMNĂ RUGINIE"!!

Au mai rămas un număr limitat de locuri la zborul din 24 septembrie.
TEATRU, BUNĂ DISPOZIŢIE, RECREERE ÎN STAŢIUNILE MONTANE: SINAIA, PREDEAL, POIANA BRAŞOV

- **ACŢIUNE SPECIALĂ: 5 + 1 (pachet plătit pentru 5 nopţi – SEJUR 6 NOPŢI)**

PENTRU OAMENI DE AFACERI: Închirieri de maşini – Ford, Mercedes, Daewoo, Citroën – 4 +1 (plătiţi 4 zile închirierea – folosiţi 5 zile)

Un serviciu profesional conştiincios
Reuşita unei vacanţe!!

CITITORILOR, COLABORATORILOR ȘI PRIETENILOR NOȘTRI, DIN ȚARĂ ȘI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ, SĂRBĂTORI FERICITE ȘI UN AN BUN, BUN, BUN.

SHANA TOVA!

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI
(ceea ce înseamnă 25 august)

VIRAJ PERICULOS

Un proiect (bun!) pus în practică acum cîțiva ani obligă pe toți șoferii începători să lipească pe geamul din spate al mașinii o plăcuță galbenă pe care scrie : "Nehag hadaş" (Şofer nou). Nimic de spus. Idee foarte bună pentru că, pe de-oparte, șoferul debutant știe că firmulița nu-i permite să facă nebunii la volan, el fiind din capul locului identificat ca neexperimentat, și pe de altă parte, ceilalți șoferi, văzînd inscripția, devin mai prudenți, încercînd - pe cît posibil - să-l evite și să-l menajeze.

Cînd încerc să trec în revistă ce se întîmplă la noi în ultimele două luni, odată cu formarea noului guvern, mai că-mi vine să propun noilor miniștri să arboreze inscripția "Şofer nou". Și asta, în urma lanțului neîntrerupt de defecțiuni și greșeli care nu ne părăsesc nici măcar o zi.

Și nu e zi de la Dumnezeu să nu fim martorii nenumăratelor "fașle" pe care componenții actualului guvern le fac, sau din prostie, sau din rea credință, sau - pur și simplu - din lipsă de experiență.

Și atunci, nu ar fi bine ca miniștrii noștri să-și atîrne firmulița de mai sus, pentru ca astfel nimeni să nu mai vină cu pretenții la ei ? Vine cineva cu o treabă la minister. Vede cabinetul ministrului care poartă firma, în loc de "șofer nou", "ministru nou" și imediat omul știe despre ce e vorba.

Dacă are o problemă gravă, o amînă pentru o dată ulterioară, poate pînă atunci titularul ministerului respectiv mai prinde puțină experiență; sau omul renunță cu totul la rezolvarea problemei. Mai mult, sînt unii miniștri care ar trebui (sigur!) să-și pună firma "Lamed", care se pune la mașinile-școală pentru că, după părerea mea, ei încă nu au terminat cursul de șofat și astfel vom ști o socoteală. Ce pretenții putem avea de la cineva care abia își învață meseria ?

Partea proastă este că toți acești șoferi începători conduc autobuzul nostru și noi, de voie - de nevoie, trebuind să circulăm, am urcat în acest autobuz, nebănuind că la volan se află un șofer atît de neexperimentat încît ne dă emoții. Mai grav, cu toată lipsa lui de ore de șofat, încearcă să facă tot felul de manevre riscante, slalomuri la milimetru, depășiri interzise, treceri de pe un fir de circulație pe altul fără să semnalizeze, claxonat tare și inutil, folosirea radio-ului la maximum ("full volume"), nerespectarea semnelor de circulație.

Și noi, cu sufletul la gură, închidem ochii și nu îndrăznim să privim pe fereastră, așteptînd emoționați sfîrșitul călătoriei (cît mai repede), sperînd și rugîndu-ne Celui de Sus să nu avem accidente.

Și - cine știe? - poate vom ajunge totuși la destinație, dar cu prețul multor emoții și nervi.

ADAR DARIAN

NOTA AUTORULUI: În locul acestui articol trebuia să-mi apară o caricatură (după cererea redactorului-șef) dar nefiind mulțumit de rezultat, am preferat să descriu în cuvinte ceea ce ar fi trebuit să fie desenat.

A. D.

30 DE ZILE

minimum

Apare lunar
Redacţia şi administraţia:
Str. Zamenhoff nr.13
64373 – Tel Aviv
P.O.B. 11472, Tel Aviv
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443
Fax numai pentru anunţuri publicitare

Director
Al. Mirodan

Publicitate; 1 inch – 4/ şekeli
Carnet: 15 cuvinte – 23 şekeli
Abonamente Israel
6 luni (6 numere): 68 şekeli
1 an (12 numere): 130 şekeli
Preţul include costul expedierii
Străinătate: (1 an – 12 numere)
Europa – 70 dolari; Romania – 65 dolari; U.S.A., Canada – 80 dolari; America de Sud, Australia Noua Zeelandă – 95 dolari; Insulele Fidji – 150 dolari.
Expediţia cu avionul.

Prezentarea artistică:
Adar Darian

Difuzarea: ATLAS

Articolele semnate de colaboratorii noştri reprezintă personalitatea şi punctul de vedere al acestora. Se înţelege, aşadar, că redacţia nu împărtăşeşte totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacţia nu răspunde de conţinutul anunţurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM-PUBLISHERS
LTD.

TENDINTE

Israel: Ierusalimul

"Trebuie să recucerim Ierusalimul prin mijloace paşnice sau prin forţă... Trebuie să apărăm Oraşul Sfînt şi să ne sacrificăm vieţile pentru a ne garanta drepturile.... Trebuie să ne întărim forţele pentru a recuceri Ierusalimul".

(Dintr-o declaraţie a marelui Imam Al Ahzar. seicul Muhamad Said Tantui din Cairo, făcută cotidianului guvernamental egiptean "Al Gumhuria", 1996)

Israel: Ierusalimul

"Un Ierusalim deschis tuturor religiilor, iată o propunere periculoasă".

(Dintr-o declaraţie a şeicului Akrama Sabri, muftiul Ierusalimului, făcută cotidianului guvernamental din Egipt, "Al Ahram", 1996)

Israel: Preşedintele Weizman şi pacea cu Egiptul

"Nu aceasta este pacea la care am aspirat noi, iar cele două ţări trebuie să discute despre acest subiect".

(Dintr-o declaraţie a preşedintelui Ezer Weizman, în cursul unei vizite efectuate pe podişul Golan, 1996)

*

"Egiptul a devenit un factor anti-israelian dominant în Orientul Mijlociu".

(idem; într-o convorbire cu secretarul de Stat Warren Christopher, 1996)

Israel: Şi totuşi, cum a fost ucis Itzhak Rabin ?

"Tribunalul Suprem a dezbătut apelul lui Igal Amir, asasinul primului ministru Itzhak Rabin.

Avocaţii lui Amir au prezentat tribunalului o nouă mărturie, potrivit căreia Itzhak Rabin a fost ucis de gloanţele trase de o altă persoană, aflată la o distanţă de mai puţin de 25 de centimetri de primul ministru. Un şofer de taxi a depus mărturie că a auzit aceasta de la un patolog prezent la autopsie, pe care l-a transportat din Jaffo la spitalul «Ichilov» din Tel Aviv. Avocaţii susţin că din încărcătorul revolverului lui Igal Amir lipsea doar un glonte şi nu două".

(Din ziarul "Ultima Oră", 1996)

OEP: Ruşii încep să dea în scris

"Unul din cele mai mari ziare ruseşti, *Sevodnia*, susţine că Yasser Arafat este unul din "naşii" mafiei mondiale de traficanţi de droguri şi arme.

Ziarul dezvăluie că Arafat (laureat al Premiului Nobel pentru Pace) are 12 miliarde de dolari depuşi în conturile sale la bănci din Elveţia şi ţările arabe, iar cea mai mare parte a acestor bani provine din contrabanda cu armament şi stupefiante".

(După "Ultima Oră", Tel Aviv 1996)

Rusia: Încotro ?

E o întrebare pe care I. Artzi o pune, în Bloc Notes-ul său din acest număr, în legătură cu viitorul Israelului şi, în genere, al neamului evreiesc.

Întrebarea este valabilă şi în cazul Rusiei. După victoria lui Boris Elţin în alegerile prezidenţiale din vară asupra lui Ziuganov, reprezentantul partidului comunist (victorie dorită şi aşteptată cu sufletul la gură de tot occidentul), s-ar zice că Rusia se îndreaptă (cu paşi hotărîţi) spre reforme serioase şi democraţie. Posibil. Dar nu e sigur de loc.

Mai întîi fiindcă, oricît ar fi el de partizan al reformelor, Elţin este un lider hotărît să refacă (măcar parţial) vechea URSS (azi denumită C.I.S.= Comunitatea Statelor Independente).

Pe urmă, spre deosebire de Gorbaciov, el (şi ai lui) nu se

TENDINTE

împacă cu ideea unei Rusii transformate în putere de mîna 2-a, ci năzuieşte la refacerea puterii mondiale a Moscovei, la transformarea din nou a capitalei ruse în Washington-ul Europei (şi al Asiei învecinate). Dovadă: refuzul, pe cît de politicos şi diplomatic, pe-atît de ferm exprimat (sau subînţeles) de a permite lărgirea pactului NATO pînă la graniţele ruseşti, prin includerea în celebrul pact a Poloniei, Cehiei, României, Ungariei, etc. Dovadă: încercările de a pune din nou piciorul în Orientul Mijlociu; încercări ilustrate limpede de vorbele ministrului de externe Evgheni Primakov la Damasc în zilele crizei din Liban din primăvară, sau de răcirea atitudinii faţă de Israel (închiderea unor birouri ale Sohnutului, anularea vizitei la Moscova a generalului Shahak, şeful statului major al armatei noastre). Dovadă: Cecenia. După un acord de încetarea focului semnat la Kremlin cu şefii cecenilor rebeli, întru liniştirea opiniei internaţionale, luptele au izbucnit din nou, cu furie; faptul ne arată (ne adresăm imbecililor de la noi) nu numai ce valoare are un-acord-de..., iscălit cu strîngeri (călduroase) de mîini în faţa camerelor de luat vederi ale televiziunii, ci şi că Elţin nu este cîtuşi de puţin dispus să admită pierderea teritoriului cecen. Boris Nicolaevici a cîştigat alegerile, dar el trebuie să ţină seama nu numai de lupta contra corupţiei sau de pensii, ci şi de sentimentul naţional: cei 40% care l-au votat pe Ziuganov, ca şi cei 15% care l-au preferat pe generalul Lebed în turul I al alegerilor (ca şi o mare parte din proprii săi alegători, iubitori de democraţie dar şi de o Rusie Mare) vor cu tot dinadinsul reînvierea, sub o formă sau alta a imperiului. Numai un prost este în stare să nesocotească forţa sentimentului naţional. Boris Elţin nu e un prost.

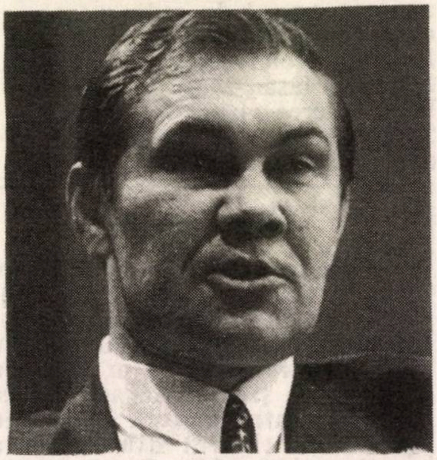

Lebed
sau Napoleon sau Dansul Lebedelui

À propos de Cecenia, "ţarul Boris", cum i se se spune lui Elţin (şi, după părerea noastră, nu întîmplător...) a făcut o mişcare surprinzătoare. El l-a numit ca "responsabil" cu rezolvarea cazului Cecenia pe fostul adversar în turul I al alegerilor, pe urmă aliat al său în turul II, generalul (în rezervă) Alexandru Lebed.

Lebed, aşa cum am mai amintit cu alte prilejuri, e un militar cu mari ambiţii, îi admiră pe Napoleon şi... Pinochet (ex-dictatorul din Chile), cochetează cu xenofobia, ceruse să fie vicepreşedinte al ţării (nu e; deocamdată, cel puţin; ocupă în schimb postul cheie de şef al Consiliului Securităţii Naţionale). El se luptă, destul de pe faţă, cu prim-ministrul Cernomîrdin (cam ca Ramon şi Barak la noi, pentru succesiunea lui Shimon Peres) pentru titlul de succesor al lui Elţin la conducerea ţării.

Trimiterea lui în Cecenia poate avea două consecinţe: 1) în caz că reuşeşte să lichideze rebeliunea pe o cale sau alta, se întoarce pe cai mari la Moscova (vezi Napoleon după campania din Italia), devenind candidatul nr.1 la preşedinţie; pe cale paşnică (Elţin demisionează din motive de boală) sau printr-un mic putch militar. 2) în caz că, împotmolindu-se în "boţul cecen" nu reuşeşte să rezolve problema, charismaticul general se trezeşte cu prestigiul la pămînt. Vai de cei învinşi ! De unde şi întrebarea dacă nu cumva, încredinţîndu-i această misiune de onoare, Elţin şi fidelul său Cernomîrdin nu s-au gîndit să-i întindă lui Lebed o cursă...

Europa de Est: Plăcerea de a bate cu pumnul în masă

"La Bratislava, guvernul lui Vladimir Meciar se războieşte cu presa independentă şi cu posturile străine de radio care emit în limba slovacă. Ca în vremea crezută apusă a regimurilor comuniste, "Europa Liberă" este o ţintă privilegiată a atacurilor şi ameninţărilor. La Zagreb, regimul preşedintelui Franjo Tudjman sufocă presa independentă. Autoritarismul din Croaţia a devenit atît de neliniştitor încît, fapt fără precedent, intrarea acestei ţări în Consiliul Europei a fost amînată pe termen nelimitat, după ce adunarea parlamentară de la Strasbourg votase în favoarea ei. La Minsk, preşedintele Alexandr Lukaşenko a pus botniţă televiziunii şi celei

RESTAURANTUL
HAIM
cu renumitul său grătar şi specialităţi culinare româneşti felicită onorata clientelă urîndu-i:
SHANA VEHATIMA TOVA !

TEL AVIV,
RH.DIZENGOFF 228
TEL.5244963

TENDINTE

mai mari părţi a presei. Autorităţile din Belarus au arestat nu numai lideri ai opoziţiei, au arestat şi expulzat şi pe preşedintele sindicatului polonez "Solidaritatea", aflat în vizită la Minsk. Unde, pe numeroase clădiri publice, flutură acum, din nou, vechiul drapel sovietic.

Şirul nervozităţilor post-comuniste poate fi, desigur, mult lungit, dar nu atît inventarul lor - în creştere de la o zi la alta - este important, cît maladia a cărei apariţie o semnalează. După cinci-şase ani de la prăbuşirea regimurilor comuniste, tot mai numeroşi lideri politici din ţările Europei centrale şi de răsărit regăsesc aproape spontan reflexele şi deprinderile cele mai primitive din perioada războiului rece. Ei par să devină, din ce în ce mai mult, nişte groteşti caricaturi cu apetituri dictatoriale. Se leapădă uşor, fără nici un regret, de vestimentaţia europeană şi democratică, pe care probabil o resimt ca pe o constrîngere, şi trec la ţinuta de campanie de pe vremea părinţilor şi a bunicilor lor stalinisto-brejnevişti. Îi irită libertatea presei, îi calcă pe nervi opoziţia, văd în ţările occidentale un pericol. Redescoperă, cu delicii, zaharisitele formule ale "neamestecului în treburile interne". Spoiala democratică a fost bună cîtă vreme le-a asigurat promovarea politico-socială; ajunşi fraudulos spre vîrful piramidei, descoperă plăcerea de a interzice şi de a bate cu pumnul în masă....".

(Dintr-un articol de Mircea Iorgulescu, în "Dilema", Buc. 1996)

Bosnia:
Iranienii dau un ban, dar face: încet-încet va lua fiinţă primul Stat islamic din Europa

Iranul a acordat Bosniei un ajutor de 50 de milioane de dolari pentru reconstrucţie - a anunţat postul de radio bosniac, citat de Reuter şi France Presse. Potrivit declaraţiilor premierului bosniac, Hasan Muratovici, făcute la încheierea vizitei întreprinse la Sarajevo de o delegaţie condusă de vicepreşedintele iranian Hassan Habibi, ajutorul va fi destinat micilor întreprinderi şi refacerii infrastructurii. Cele două delegaţii au semnat o serie de acorduri bilaterale în domeniul bancar, al cooperării economice, comerciale, al taxelor, aviaţiei civile şi culturii.

Lumea:
Întrebarea întrebărilor: Ce vor Rusia + China ?

Potrivit preşedintelui Bill Clinton, statutul geopolitic al

Michael Cernea

Dacă ar fi să întocmim şi noi (cu - fireşte - ajutorul unui institut de sondaje) un *top* al primelor zece staruri culturale din *trib*, printre aceştia s-ar clasa, cu siguranţă, şi dr. Michael Cernea (Musi pentru amici). Ziarist în presa de tineret din România anilor '50-'60, Cernea s-a specializat în sociologie, devenind, după stabilirea sa în Statele Unite, sociolog la Banca Mondială din Washington, adică la una din cele patru sau cinci instituţii de care depinde, la urma urmelor, evoluţia social-economică, ba chiar - am zice - soarta lumii de azi.

Nu de mult, aşa cum am anunţat în revistă, Cernea (pe ale cărui rafturi de-acasă s-au adunat deja o duzină de premii şi titluri academice, între care şi acela de membru al Academiei Române) a fost onorat cu premiul Bronislaw Malinovski pentru cercetările sale din anii din urmă.

Spunem onorat, fiindcă în universul sociologic, premiul Malinovski echivalează cu o consacrare supremă, fiind un fel de Nobel în domeniu.

Meritul lui Cernea este, ca să ne exprimăm în două cuvinte, de a fi bulversat, dacă nu chiar revoluţionat de-abinelea, obiceiurile şi metodele Băncii Mondiale, determinînd factorii de decizie ca atunci cînd alcătuiesc un proiect sau altul de dezvoltare economică, să nu ia în calcul numai eficienţa şi rentabilitatea economică, ci şi impactul respectivei lucrări (baraj sau irigaţie sau parc industrial) asupra populaţiei de prin partea locului. Bine, veţi spune, dar asta se-nţelege de la sine. Se înţelege„ de acord, însă pînă la Cernea nimeni n-a înţeles asta.

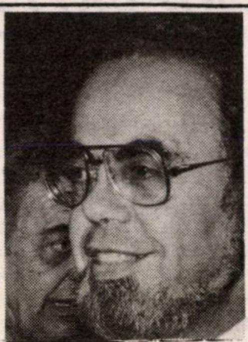

Vorbind cu prilejul decernării premiului, d. I. Serageldin, vicepreşedinte la Banca Mondială, a pus punctul pe i în această chestiune:

"Michael Cernea este un uriaş printre cercetătorii în ştiinţele sociale, care aplică sociologia şi antropologia în domeniul dezoltării. El a militat cu fermitate pentru necesitatea de a analiza problemele sociale ale dezvoltării, cu mult înainte ca aceasta să devină un obicei înrădăcinat la noi. El a adus limpezime de gîndire şi înţelepciune practică, atît în afara Băncii cît şi înlăuntrul ei. Este minunat să vedem că talentele sale deosebite au fost recunoscute prin acordarea prestigiosului premiu Malinovski. Cuvîntarea sa (rostită în cadrul ceremoniei de premiere şi editată ulterior - n. red.) *ilustrează cu tărie de ce anume a obţinut el acest premiu şi cum anume a obţinut atîtea succese de-alungul anilor la Bancă, făurind o comunitate de sociologi şi antropologi, şi dîndu-le glas şi viziune, luciditate din punct de vedere organizatoric şi greutate intelectuală"*.

....Dar despre cuvîntarea lui Cernea vom vorbi niţel cu alt prilej. Cu atît mai mult cu cît acolo întîlnim oarecare confesiuni....

M.

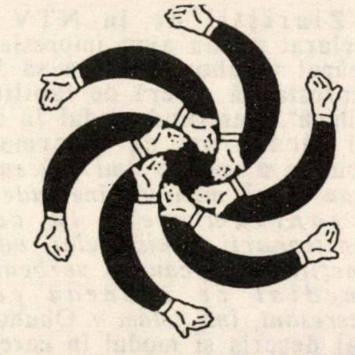

TENDINTE

Chinei şi Rusiei reprezintă problemele cruciale pentru securitatea secolului ce stă să înceapă, relatează AFP. *"Consider că printre marile probleme ale securităţii următorului secol - ce va începe peste cinci ani - este de a şti în ce mod China şi Rusia îşi vor defini grandoarea. O vor defini în funcţie de realizările pe plan intern, sau în funcţie de capacitatea lor de a-i forţa pe cei din afara graniţelor lor de a se supune dominaţiei?"*

Irlanda de Nord: Procesul de pace...

"Noi avem capacitatea de a merge oricînd pînă-n infern ... asta este realitatea vieţii în Irlanda de Nord".

(Dintr-un comentariu al lui David Ervine, conducător al organizaţiei pro-britanice "Partidul Progresiv Unional", pe marginea calmului aparent ce s-a aşternut în regiune după ultimele explozii de violenţă; după "Newsweek", U.S.A., 1996)

New York: Se strînge şurubul la sex-shopuri

"Primarul republican al oraşului New York ia măsuri severe împotriva sex-shopurilor. Consiliul municipal a decis ca, timp de un an de zile, să nu se mai deschidă nici un sex-shop, nici un bar cu dansatoare goale sau chelneriţe cu sînii goi, nici un magazin pentru vînzarea casetelor video sexy sau porno. Tuturor stabilimentelor de acest fel, deja existente, li s-a interzis extinderea. Mai multe organizaţii pentru libertăţi civile din New York consideră această măsură o gravă încălcare a Constituţiei S.U.A.".

(Din "România Liberă", Buc. 1996)

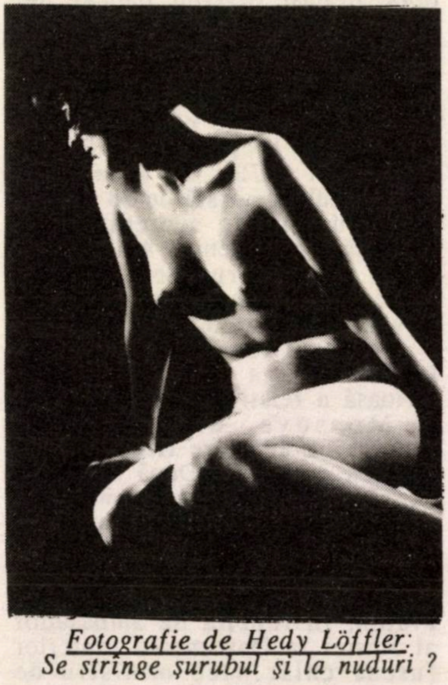

Fotografie de Hedy Löffler: Se strînge şurubul şi la nuduri ?

China: O şcoală a crimei

Da. Există şi aşa ceva. Agenţia Reuter a transmis că un chinez, ţăran de felul lui, pe nume Hu Shicai (68 de ani) a fost condamnat la închisoare pe viaţă pentru vina de a fi organizat o şcoală a crimei: el pregătea (încasînd pentru aceasta taxe şcolare destul de pipărate) hoţi şi violatori profesionişti. I se spunea, prin partea locului "regele hoţilor din provincia chineză Henan". Directorul ţinea cursuri zilnic, făcea seminarii, iar la sfîrşitul programului punea elevii să dea examen de absolvire.

Brunei: Sultanul şi actriţa

Ce faci dumneata cînd vrei să vezi un spectacol de teatru, aici sau în străinătate? Cumperi un bilet (două dacă eşti cu nevasta), plăteşti 10, 20 sau 100 de dolari (pe Broadway) şi te duci la teatru.

Ce face însă sir Hassanal Bolkian, sultanul din Brunei, socotit a fi (din cauza petrolului de care dispune) cel mai bogat om din lume? El o admiră nespus pe actriţa Corinne Cléry (interpreta de pe timpuri a filmului erotic «Histoire d'O»), a auzit că face furori la Milano în piesa *Femei de plăcere* şi voind să vadă minunea cu ochii lui, a cerut trupei să se repeadă pînă în Brunei pentru a da un spectacol (unul singur) la palat. Costul: un milion de dolari. Era să zicem costul unui bilet, deoarece sultanul vrea să fie în seara aceea singurul spectator.

Cléry: e clar

Precizare

În revista "Minimum" din luna iulie '96, la rubrica "Se svoneşte că..." au apărut următoarele (citez):

«Cineva» a umblat prin bogata colecţie de tablouri, cărţi rare, partituri muzicale, etc., rămasă de pe urma regretatei Adriana Moscuna (rudă cu celebra pianistă Clara Haskill) şi că ar fi dispărut (....) numeroase piese de valoare".

Eu sînt fratele unic al Adrianei Moscuna şi unicul ei moştenitor. Am ajuns în Bucureşti două zile după înmormîntare şi o vecină mi-a predat cheile locuinţei. Am găsit totul intact, inclusiv bani, bijuterii şi tablouri.

Anexată testamentului, am găsit o listă scrisă de mîna sorei mele, cu instrucţiuni precise pentru tot ce se afla în casă. Am procedat în consecinţă şi am predat tuturor destinatarilor ceea ce li se cuvenea.

Cei ce sînt interesaţi în alte amănunte, îi rog să mi se adreseze direct şi personal:
Ing. Octav Moscuna, Rh. Shapira 2/18, Naharia 22314, Israel, tel.: 04)9926673.

TENDINTE

Trupa este încîntată, cu atît mai mult cu cît gazda s-a angajat să asigure actorilor şi transportul de la aeroport în automobile Rolls-Royce şi cazare în palat. Loc este berechet: reşedinţa sultanului cuprinde 1788 de încăperi.

Bineînţeles, presa italiană care ştie că sir Bolkian intenţionează ca, după spectacol, să aibe o convorbire caldă, prietenească cu interpreta principală, a întrebat-o pe Corinne Cléry dacă, vorba cunoscutului film american, este de acord cu o asemenea "propunere indecentă". "Poate, a răspuns ea. Cu condiţia ca Robert Redford (interpretul amintitului film,- n.red.) să-mi facă această propunere".

Gurile rele susţin însă că vedeta se va mulţumi şi cu ceva mai puţin decît Robert Redford.

Lumea:
cum se face spionaj în 1996

Nu de mult, ziarele au scris (cu întîrziere de doi-trei ani, aşa cum se obişnuieşte în asemenea cazuri) despre un important ofiţer de securitate de pe lîngă cabinetul primului ministru din Israel, care-a fost prins făcînd spionaj în favoarea unei puteri străine. Amănunte (pentru cine spiona respectivul, ce secrete de stat a dezvăluit el, ce metode folosea pentru a transmite informaţiile, etc.) nu ni s-au dat. Şi poate că nu le vom afla înainte de anul 2047.

....Acestea fiind spuse şi fiindcă sîntem la acest subiect, iată mai jos o relatare a Gabrielei Bernat, din "România Liberă", Bucureşti, despre un caz de spionaj "la zi".

"Acuzat de spionaj în favoarea Marii Britanii, Platon Obuhov, un tînăr diplomat rus, a declarat că era plătit cu 2000 de dolari pe lună, depuşi în cont bancar, pe lîngă suma de 7000 de dolari, încasaţi în numerar, pentru colaborarea cu serviciile speciale britanice. Obuhov a fost arestat în luna aprilie de către Serviciul federal de securitate al Rusiei (FSB, fost KGB). La acea dată, diplomatul, în vîrstă de 28 de ani, avea funcţia de secretar II la Departamentul pentru America de Nord al MAE rus, serviciu care se ocupa, în special, cu probleme privind dezarmarea.

Descoperirea acestei afaceri, în luna mai, a provocat o criză serioasă a relaţiilor dintre Londra şi Moscova, culminînd cu expulzarea de către fiecare parte, a patru diplomaţi. După relatările săptămînalului "Argumentî i Faktî", care a dezvăluit, miercuri, identitatea presupusului spion, tatăl acestuia, Aleksandr Obuhov, aflat, în momentul arestării lui Platon, în funcţia de ambasador al Rusiei în Danemarca (anterior fusese chiar vice-ministru de externe), a demisionat imediat, suferind şi un atac de cord.

Potrivit unei surse aparţinînd FSB, citată de agenţia Interfax, serviciul de contraspionaj a consimţit ca Obuhov să acorde un interviu, prin care dorea să se justifice odată ce numele său a fost dat publicităţii.

« *Eram condamnat să fac aceasta - alergam de colo-colo ca un şoarece mecanic* » spune Obuhov, fără a explica foarte clar ce anume l-a determinat să accepte «colaborarea». În comentariul postului de televiziune NTV se afirmă că «*FSB nu a indicat ce fel de materiale compromiţătoare au folosit serviciile secrete britanice pentru a-l şantaja şi a-l determina să coopereze, lăsînd să se înţeleagă că a fost, totuşi, vorba de un şantaj* ».

Platon Obuhov a mai declarat că a fost descoperit - după ce activase timp de un an şi jumătate - în urma unei informaţii, primită de către FSB, potrivit căreia un diplomat care "scrie romane poliţiste" lucra pentru serviciile secrete britanice. « *Cum publicasem şi eu mai multe romane de acest gen în Rusia, nu le-a fost greu să mă găsească* », a spus el.

Ziariştii de la NTV au declarat că au avut impresia că tînărul Obuhov "încerca să lase impresia că suferă de labilitate psihică". Descriind modul în care îşi făcea rost de informaţii, Obuhov a spus: « *Îmi plăcea să beau şi să mănînc bine; adesea, organizam mese la care funcţionarii ministerului, odată ameţiţi, începeau să vorbească. Imediat ce spuneau ceva interesant, îmi notam* ». Obuhov a mai descris şi modul în care îşi transmitea informaţiile. Aceasta se întîmpla, de cele mai multe ori, în timp ce se afla într-un troleibuz: « *Aruncam pachetul pe fereastră, în apropierea unui restaurant, unde îl aştepta un englez* », a spus el, adăugînd că, în acele momente, resimţea o spaimă vecină cu panica.".

Lumea:
Şi totuşi, se pare că extratereştrii există ! Şi ne vor vizita în curînd !

"De curînd, specialiştii americani au făcut unele afirmaţii care au încremenit întreaga lume. Revista germană "Astrowoche" îl menţionează pe cel mai cunoscut dintre ei, profesorul Mike Kaplan, conducătorul unor proiecte ale NASA, considerate TOP SECRET, care declara:

"Omenirea va trăi în scurt timp unul din cele mai mari evenimente din istoria sa. În cel mult 25 de ani, extratereştrii vor fi aici, pe Pămînt, şi vor lua contact în mod oficial cu noi." .

Conform ipotezelor, date ca sigure de colectivul de savanţi condus de Kaplan, pămîntenii se află în faţa unui pas major. De curînd a avut loc la Toledo, în Spania, un congres internaţional pe această temă. Toţi participanţii, nume sonore ale

Autorităţile americane care cercetează cauzele catastrofei petrecute în avionul T.W.A. New York-Paris care s-a prăbuşit puţin timp după decolare în apele oceanului Atlantic, se arată incapabile să descopere misterul. Ele o ţin morţiş, ca şi-n prima zi, că există trei piste pe care le urmăresc în cursul anchetei: o bombă, o rachetă sol-aer, sau un accident tehnic.

Pista măsii !

TENDINȚE

ştiinţei, au căzut de acord că "Teoria Kaplan" este mai mult decît viabilă. Iată cîteva din prognozele asupra cărora oamenii de ştiinţă nu mai au nici un dubiu:

* Peste trei sferturi din actuala populaţie a globului va apuca clipa întîlnirii cu extratereştrii.

* Extratereştrii vor schimba multe pe Pămînt. Venirea lor va aduce transformări majore, mai ales în domeniul filosofiei şi religiei.

Dr. Hans Martin Zollner, de la Universitatea din Zürich, declară: *"Mai multe din enigmele ştiinţei actuale vor fi rezolvate. Chiar şi cei mai sceptici dintre noi vor sfîrşi prin a se convinge de existenţa extratereştrilor.*

Nu peste multă vreme ei vor fi aici şi atunci va începe cel mai mare şi mai rapid proces de învăţămînt din istoria omenirii".

De curînd, Christian de Duve, laureat al Premiului Nobel şi profesor la Universitatea Rockefeller din New York, a ţinut o conferinţă de presă pe tema apropiatei veniri a extratereştrilor.

Cu această ocazie, el a declarat că omenirea nu trebuie să-i privească cu teamă, deoarece aceştia au un nivel moral foarte ridicat, dorind să ne ajute în evoluţie. *"Sper că aceasta este misiunea lor, de a căuta semeni raţionali şi de a-i ajuta, pînă la ajungerea pe o treaptă egală de dezvoltare".*

Omul de ştiinţă american spune că nimeni nu se mai poate îndoi acum de existenţa, în univers, a milioane de planete locuite, pentru că există aceeaşi lege "universală" şi există locuri unde găseşti condiţiile vieţii de pe Pămînt.

(Dintr-un articol de Amedeo Vasilescu, în "Revista Fenomenelor Paranormale", Buc. 1996)

Europa:
Un Nostradamus al secolului XX

Îl ştiam, chiar bine. Dar ca scriitor. E vorba de romancierul englez H.G.Wells, autor celebru de cărţi Ş.F.(ştiinţifico-fantastice). Dar nu-l ştiam ca prezicător. De geniu. Adică de om care *le-a văzut.*

Dar să-i dăm cuvîntul lui Vladimir Alexe de la "România Liberă" din Bucureşti:

"....încă din 1933, H.G.Wells prezice cîteva evenimente mondiale care aveau să aibă loc în anii următori. În «The shape of things to come» ("Silueta evenimentelor viitoare"), H.G.Wells prognozează, cu o bizară precizie, că *al doilea război mondial va izbucni în jurul anului 1940.* Mai mult, H.G.Wells precizează chiar că *noul război mondial va avea la origine un conflict germano-polonez.* După 1945 - dată cînd H.G.Wells credea, încă din 1933, că cel de-al doilea război mondial se va încheia! - *securitatea internaţională va fi tot mai ameninţată de "zonele infectate criminal"*, ceea ce ne reaminteşte, straniu, de «crizele» războiului rece. Potrivit lui H.G.Wells, *planul pentru un stat mondial modern va fi elaborat la cea de-a treia tentativă (în jur de 1980!) şi va avea ca punct de plecare ceva petrecut în Basra, Irak.* Ceea ce nu e altceva decît predicţia, încă din 1933, (cu o diferenţă de doar cîţiva ani), a conflictului din Golf, izbucnit după invazia Irakului în Kuweit! În acest moment îşi continuă H.G.Wells uluitoarele sale predicţii din 1933, *"Rusia va fi gata să asimileze. Ea va fi chiar dornică să asimileze".* Ceea ce plasează căderea comunismului în Rusia şi demararea reformelor odată cu sfîrşitul conflictului din Golf. H.G.Wells mai afirmă în cartea sa că, deşi un *guvern mondial era pregătit de cîţiva ani buni, deşi mulţi s-au temut de el şi au murmurat fără încetare, în ajunul anului 2000 acesta nu va întîmpina nicăieri o opoziţie pregătită.* (Aici mai rămîne de văzut - N. Red.). Mai tîrziu, în 1940, H.G.Wells va scrie în lucrarea intitulată chiar "Noua Ordine Mondială" (The New World Order) următoarele:

"Necesitatea manifestă a u control mondial colectiv asup vieţii economice şi biologice omenirii, sunt aspecte ale unuia şi aceluiaşi proces.". Tot H.G.Wells considera în lucrarea citată că *individualismul naţionalist... este maladia lumii".*

În acest context general este de remarcat că există manuscrise încă nepublicate ale lui H.G.Wells, în care acesta face predicţii extraordinare prin precizia lor asupra evenimentelor internaţionale, pînă în anul 2000. *Unele dintre acestea se referă cu exactitate la cronologia şi finalul războiului din Balcani, incluzînd şi două referiri extrem de importante privind destinul României, la sfîrşitul anilor '90.* Aceste manuscrise au rămas nepublicate prin voinţa lui H.G.Wells, care a indicat *anul, luna şi ziua* cînd ele trebuie să fie făcute cunoscute omenirii. Cîteva informaţii uimitoare însă, privind conţinutul lor, au fost extrase şi plasate pe o dischetă foarte disputată Asupra acestor predicţii uimitoare vom reveni cu alt prilej."

...Aşteptăm revenirea confratelui Alexe. Cu nerăbdare.

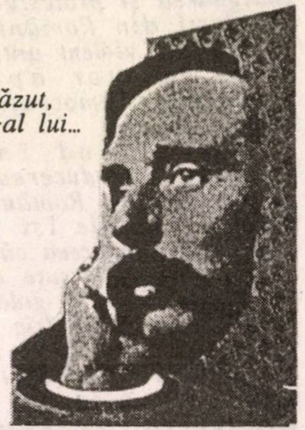

Wells:
le-a cam văzut,
ce-i al lui, e-al lui...

După ce-au asasinat cîţiva călugări francezi, tăindu-le capetele cu satîrul, islamiştii din Algeria l-au ucis luna trecută şi pe Episcopul de Oran.

Ca şi călugării amintiţi, Monseniorul catolic ţinuse să rămînă fidel credinţei sale, refuzînd să devină. Episcopul de Coran.

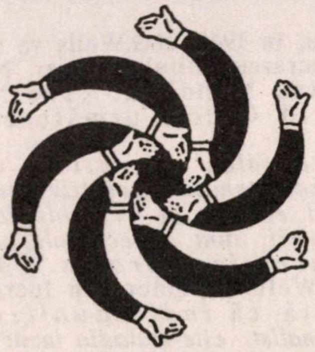

TENDINȚE

România:
Profesorul Cajal contra microbilor

La rubrica Scurt din numărul de față, amintim de ieșirea *anti*, greu (sau, de fapt, ușor) de calificat a unui senator-derbedeu din P.D.S.R. (partidul de guvernămînt), care răspunde la numele de Dumitru Vasile.

Ieșirea individului cu pricina n-a rămas fără replică. Într-o scrisoare de protest a Federației de la București, semnată de Nicușor Cajal (despre care amintim că este specialist, și încă mare într-ale microbiologiei....) și colaboratorii săi, se spune (ba chiar se strigă), între altele:

"Profund mîhniți, nedumeriți și îngrijorați, exprimăm indignarea și protestul populației evreiești din România față de afirmațiile violent antisemite ale unui senator aparținînd Partidului Democrației Sociale din România.

Propunînd în plenul Senatului introducerea pedepsei cu moartea în România, domnul Dumitru Vasile își motivează inițiativa prin aceea că «România este bîntuită de sute de venetici care înșeală, ucid, golesc țara de valori, în care un Ițic pune mîna pe valiza cu bani a unui mare negustor român mort dintr-un vaccin cu gloanțe, îngroapă industria, îngenunchează agricultura, îndatorează țara și se îmbuibează.»

Iată, așadar, din nou cine este vinovat de greutățile tranziției.

Formularea mai sus citată, demnă de "Porunca Vremii" sau "Sfarmă Piatră", publicații antisemite de tristă amintire, nu lasă dubii de ce domnul senator D.V. are nevoie de legea pedepsei cu moartea. Fără o astfel de «acoperire legală», Ițicii nu pot fi uciși. Oare cei ce l-au votat pe senatorul D.V. i-au încredințat un astfel de mandat? Partidul din care face parte îi dă girul pentru astfel de manifestări grosolane și periculos antisemite?"

Scrisoarea, ca și alte comentarii în legătură cu scelerata "propunere", a apărut în "Realitatea evreiască", condusă de Dorel Dorian.

Presa:
Sebastian Costin nu mai iartă pe nimeni. Motivul ? S-a însănătoșit.

Acum cîteva săptămîni, un dezagrement fizic destul de serios mi-a reamintit un detaliu pe care tindem deseori să-l uităm: că sîntem muritori.

Partea bună a lucrurilor este că, în asemenea împrejurări, îți dai seama cît de mulți sînt cei cărora le pasă de tine. Chiar dacă eviți să dai sfoară în țară, telefonul sună, poștașul aduce scrisori, oamenii se interesează, întreabă, își exprimă îngrijorarea cînd situația e în suspensie, se arată gata să-ți dea o mînă de ajutor, se bucură sincer cînd totul se termină cu bine.

În aceste săptămîni am contractat multe datorii de recunoștință.

Dar am trăit, în același context, și un episod bizar. Un patron de publicație pe care n-am motive să-l stimez (și care nici el, la rîndul lui, n-are motive să mă iubească) s-a simțit dator să-mi ureze în chenar, pe prima pagină, "însănătoșire grabnică". Îi mulțumesc, desigur, și-l încredințez că am înțeles semnificația gestului său. Omul a ținut, probabil, să-mi ofere o compensație pentru faptul că, într-un trecut foarte apropiat, publicația cu pricina m-a numit "măgar" - publicînd, alături de textul injurios, și desenul unui măgar, ca să priceapă și cei ce nu știu să citească -, iar o altă foaie, aparținîndu-i tot lui, și-a anunțat ipoteticii cititori că sînt spion român și ofițer cu grad înalt în Securitate.

Cum să spun ? Cînd ești bolnav, devii mai îngăduitor cu toată lumea, și mai ales cu cei care-ți urează să fii sănătos. Dar acum m-am făcut bine și nu mai iert pe nimeni.

SEBASTIAN COSTIN

(Din "Tribuna Magazin", 14 august 1996)

M. RUDICH : 5

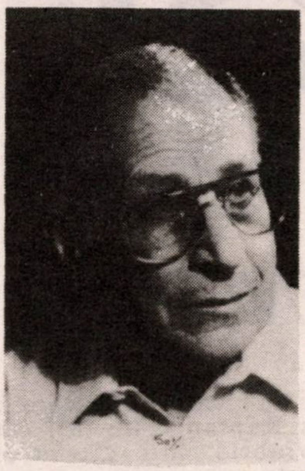

(foto: Hedy Löfler)

5 ani, atît a trecut de la plecarea dintre noi a poetului M. Rudich, colaborator prețios și fidel de la începuturi al lui MINIMUM.

5 ani în care el a fost mereu prezent în memoria și sensibilitatea noastră.

5 ani în care l-am simțit printre noi, incredibil de viu, întrebîndu-l ba de una ba de alta, și polemizînd în imaginație cu dînsul, așa cum îi plăcea, pe marginea tuturor cîte s-au întîmplat din toamna lui 1991 și pînă astăzi în țară și în «alia»....

●

Iuli Edelstein, fruntaș al partidului olimilor ruși și ministru al absorbției, a atacat violent pe Rav Porush, din Aguda, ministru adjunct la construcții, pe motiv că acesta vrea să repartizeze haredimilor din gașcă toate locuințele disponibile, nesocotind drepturile firești ale olimilor ruși.

Succes deplin rușilor, în lupta lor dreaptă contra porushilor !

30 DE ZILE

Punctul pe i

Nu e în regulă. Privind înapoi (nu fără mînie) la lunile ce-au trecut de la instalarea noului guvern şi pînă astăzi, observ că nava condusă de Bibi Netanyahu se luptă, din prima zi de călătorie, cu valurile, dînd senzaţia că va lua apă în fiece clipă. Ce se întîmplă ?

Niciodată n-am asistat la o asemenea zîzanie în rîndurile echipajului. Şi niciodată n-a avut parte vreun guvern de-un start atît de zbuciumat. Arik Sharon a dat semnalul Revoltei de pe Bounty, refuzînd zile de-arîndul să intre în guvern pînă nu i se croieşte pe măsură (iar măsura lui e mare) un super-minister al infra-structurii. De-abia se calmaseră spiritele, că a izbucnit - cu vreo 2-3 luni mai înainte decît ne aşteptam - cearta dintre Netanyahu şi ministrul său de externe, David Levy, pe tema *"cine conduce, la urma urmelor, politica externă a ţării?"*. Supărarea lui Levy fu atît de mare, încît omul s-a pus într-un fel de grevă ministerială, refuzînd să ia parte la şedinţele guvernului. Iacob Neeman, ministrul Justiţiei a demisionat (gest, în paranteză fie spus, elegant şi nu prea obişnuit) pe motiv că consilierul juridic al guvernului, d. Ben Yair, a cerut poliţiei să-l ancheteze. Neeman nici n-apucase bine să dea mîna cu funcţionarii ministerului, să-şi pună în sertare creioanele, gumele şi tubul cu *Uhu*, să aşeze pe birou fotografia nevestei şi să afle unde e bufetul. Rafael Eitan (Raful), ministrul agriculturii şi ecologiei nu este de acord cu hotărîrea premierului de a retrage (vezi Oslo II) armata din Hebron. Bătrînul soldat a ameninţat că, în caz de retragere (sau de reamplasare a Zahalului, fiindcă oamenii politici găsesc întotdeauna formule blînde pentru măsuri crude) va părăsi guvernul.

Tînărul Iuli Edelstein, ministrul Absorbţiei, auzind de planul lui rav Porush, ministru adjunct la Construcţii, de a da casele din fondul Statului numai haredimilor de pe lista întocmită de Aguda, ne-a informat şi dînsul, la TV., că - dacă-i aşa - îşi dă demisia din guvern. Avigdor Kahalani, ministrul Securităţii (ce nume!) a intrat în conflict pe faţă cu şefii poliţiei. Primarul Ierusalimului, Ehud Olmert (omul Likudului) a fost inclus şi el, de către consilierul juridic al guvernului (era să întreb al cărui guvern dar mă bat peste gură) în lotul demnitarilor ce urmează a fi trimişi în faţa justiţiei. Religioşii (se scrie cu ultra în faţă) se poartă ca nişte drogaţi de haşişul succesului în alegeri, făcînd legea pe străzile Ierusalimului, asmuţind-şi trupele împotriva poliţiei şi fiind decişi (acu' e momentul!) să aplice laicilor (egal cu cca. 80% din populaţie) *linia* din Mea Shearim. Furtuna din lumea politică a ajuns şi în cea economică, asemeni uraganului Bertha care, ivit pe coastele Floridei se îndrepta luna trecută spre Nordul Statelor Unite, ameninţînd New York-ul. Tăieturile din buget, preconizate de ministrul Finanţelor, Dan Meridor (unul din nu multele personaje de pe scena politică în care sînt îndemnat să am încredere) au luat prin surprindere pe cetăţeni, făcîndu-i pe cei mai nevoiaşi să se ia cu mîinile de cap iar pe cei cu *Tamar-ul* destinat bătrîneţii, să se repeadă disdedimineaţă la bancă pentru a-şi scoate banii strînşi de-alungul anilor. Dacă intrai la Discont sau Leumi în zilele-acelea, aveai senzaţia că te afli pe Wall Street în ziua fatală din 1929 cînd se produsese marele Crah. E-adevărat că deficitul bugetar (o noţiune care, îndeobşte, pe mine şi pe dumneata ne lasă rece, întrucît trăim după lozinca: Statul să se descurce) a atins proporţii de groază în anii din urmă. E-adevărat că Israelul (ca să reiau o expresie foarte răspîndită în Franţa anilor '30-'40 à-propos de criza financiară din epocă) a trăit peste măsura mijloacelor sale, călătorind în clasa I-a cu un bilet de clasa II-a. E-adevărat că un guvern responsabil trebuie să pună stop acestui overdraft naţional. Dar menirea lui Meridor este de a trata bonavul cu binişorul, prin medicamente bine dozate şi nu a-l curăţa de tot pe masa de operaţie.

În acelaşi timp, la polul opus, adică la Partidul Muncii (unde conducătorii aşteaptă, pe tuşe, ca nişte jucători de rezervă, să intre pe teren în locul celor din echipa Likud, condusă acum, în prima repriză a guvernării, cu 5-0) - situaţia nu este cu nimic mai dătătoare de optimism. Interdevorarea cadrelor "merge" din plin. Lupta dintre Haim Ramon şi Ehud Barak pentru succesiunea lui Shimon Peres are aer de Noaptea Cuţitelor Lungi. Uitînd că el însuşi fusese acuzat de sabotarea alegerilor de către evreo-francezul din Savion, d. Jean Friedman (vezi MINIMUM, nr. pe iulie a.c.) şi uitînd că ce ţie nu-ţi place, altuia nu-i face, Ramon l-a învinuit pe Ehud Barak de aceeaşi crimă. Spre deosebire însă de d. Friedman care avea, probabil, în vedere numai o excludere din partid a vinovatului, Haim Ramon a mers mai departe (era să zic prea departe) afirmînd că, dacă ne-am fi aflat în stare de război, "sabotorul" Barak ar fi trebuit să fie executat. Erupţia lui Ramon a înfiorat pe toată lumea. Nu întîlneşti chiar pe toate drumurile sugestii (ca să mă exprim temperat) la lichidarea fizică a rivalului; un rival care, peste toate celea, a mai fost şi şeful de Stat Major al armatei. Pe mine însă m-a frapat altceva şi anume, uşurinţa cu care se aruncă, de la o vreme, minciuni enorme (de genul *sabotaj*) în capul concurentului la putere. Să fi învăţat băieţii ceva de la Arafat? Luna trecută, dînd un interview televiziunii (voiam să adaug *noastre*, dar condeiul nu mă ascultă), şeful OEP-ului, întrebat cum e cu apelurile sale necontenite la Djihad, a răspuns, fără a clipi, că de fapt Djihad nu înseamnă, cum ştie o planetă întreagă, *război sfînt*, ci construcţie sau creaţie, adică ceva ce sună ca «trăiască lupta pentru pace!», sau «să îndeplinim cincinalul în patru ani jumate!». Că Arafat - urmaş al hitlerismului - aplică, aşa cum a învăţat-o de la Goebels, lecţia cum că în politică trebuie să minţi fără jenă, deoarece - cu cît o minciună e mai groasă, cu atît are mai mari şanse de a convinge massele -, asta nu mă miră de loc. Că această tehnică a minciunii aberante este utilizată în sînul Partidului Muncii de către d. Jean Friedman împotriva d-lui Haim Ramon şi de către d. Haim Ramon împotriva d-lui

Ehud Barak - asta mă pune pe gînduri. Şi mă ia cu friguri. Aşadar, ca să închei, criză de guvern ? nu, adică nu numai. Ceva mai rău, ceva mai adînc, ceva mai primejdios: criză a *establishment-ului* nostru politic, criză a democraţiei israeliene....

Şi acum, fiindcă în timpul vacanţei s-au adunat scrisorile la POB-ul nostru, cîteva răspunsuri.

Întrebare: *"Bănuim că aţi urmărit cu atenţie, ca şi noi, aventurile legate de formarea noului guvern precum şi peripeţiile de tot felul, care mai de care mai senzaţionale din Knesset. Vrem să ştim dacă aţi reuşit să vă familiarizaţi cu mentalitatea politicienilor şi să înţelegeţi exact ce se petrece astăzi în lumea parlamentară."*
(Viorica şi Albert Moscovici, Ierusalim).

Răspuns: Nu. Mă simt ca abatele Sieyés - om fără experienţă politică - în ziua cînd asistase, pentru întîia oară ca deputat, la dezbaterile incendiare ale Convenţiei de după Revoluţia Franceză. Omul, năucit de cîte auzise, a mărturisit unui prieten: «Am impresia că sînt un călător care a nimerit peste un popor necunoscut. Trebuie neapărat să studiez moravurile acestei naţii».

Întrebare: *"Viaţa noastră politică a fost întotdeauna caracterizată prin violenţă, dar ca astăzi parcă mai rar. Credeţi că se poate face ceva pentru stăvilirea acestui fenomen ? Şi, mai concret, cunoaşteţi vreun lider politic din lume care a reuşit să-i lecuiască pe ai săi de boala aceasta îngrozitoare a violenţei ?"*
(Tomy Landau, Tel Aviv)

Răspuns: Cunosc. Unul. E vorba de d. Antonas Mockus, matematician şi filozof de meserie. Aş zice mai mult filozof, şi veţi vedea numaidecît de ce. Omul a fost ales anul trecut primar al Bogotei, capitala Columbiei şi, mai nou, candidează la preşedinţia republicii. Oraşul din ţara traficanţilor de droguri se numără, cum ştim, printre cele mai violente din lume. Cetăţenii, inclusiv notabilităţile, trag în semenii lor de zece ori mai multe gloanţe decît sicilienii din Palermo, de douăzeci de ori mai multe decît mafioţii din Miami şi de patruzeci de ori mai multe decît băieţii din Bat-Yam.

Mockus - Pockus

Exasperat de situaţie, primarul a organizat, nu de mult, cîteva "zile de luptă împotriva violenţei". Era, din cîte-am citit undeva, înaintea unei şedinţe a Consiliului municipal (buget, numiri de şefi la primărie, etc.) ce se anunţa, ca deobicei, furtunoasă. Mockus i-a convocat pe subalterni, i-a pus să bea cîte-o fiolă de "calmant" (în realitate era vorba de apă fiartă) şi i-a îndemnat să-şi descarce nervii, dînd cu sete în nişte manechine gonflabile.
După o oră de box cu manechinele, consilierii se potoliseră iar şedinţa s-a desfăşurat fără nici un incident.

Întrebare: *"În afară de cazul Sharon, de cearta dintre Shas şi Mafdal pentru portofoliul Cultelor, de scandalul Netaniahu-Levi, etc., etc., mai există un caz de răsunet. Ministrul Beni Beghin s-a ridicat împotriva liniei politice a lui Netaniahu privind contactele cu Arafat. El este, se poate spune, un adevărat dizident politic. Credeţi că are posibilitatea să învingă şi, la un moment dat, să ia puterea ?"*
(Roxana Drimer, Herzlia)

Răspuns: Nu-i dau nici o şansă. Beni pare să fie om de convingeri.

Întrebare: *"Toată lumea este revoltată şi scîrbită de insultele pe care şi le aruncă în cap reciproc, fie în Knesset, fie în presă sau la televiziune, diferiţi oameni politici de la noi. Iar cînd îndrăzneşti să faci vreo observaţie, ţi se răspunde cu cinism sau cu blazare că aşa e democraţia şi că întotdeauna, în viaţa politico-parlamentară, înjurăturile şi bădărănia au fost acceptate ca un lucru normal, neavînd niciodată consecinţe. Chiar aşa să fi fost ?"*
(Ady Marcovici, Beer Sheva)

Răspuns: Nu. Şi nu mă gîndesc la Camera Lorzilor, ci la un exemplu mai aproape de noi. E vorba de Prlamentul României din anii 1922-1923. La guvern se afla generalul Averescu, avînd ca ministru de interne (mînă de fier) pe Constantin Argetoianu. Argetoianu era deştept, ba chiar inteligent, cultivat mai mult decît îi plăcea lui să arate, diplomat cu experienţă (fusese ambasador la Roma), avea reputaţie de cinic şi gură spurcată, iar post-mortem s-a dovedit a fi fost un memorialist de mare clasă, un condei de mîna întîia.

HITACHDUT OLEI ROMANIA
CARMIEL
FELICITĂ PE ISRAELIENII ORIGINARI DIN ROMÂNIA, CU OCAZIA ANULUI NOU - 5757 - URÎNDU-LE SĂNĂTATE ŞI SUCCES ÎN TOATE DOMENIILE
ÎNTREGULUI POPOR ISRAEL, UN AN NOU FERICIT!
שנה טובה ומבורכת
PREŞEDINTE,
MOSHE FLITMANN

Teşu Solomovici are onoarea să prezinte pe marii artişti
ai Teatrului de Revistă "Constantin Tănase" din Bucureşti

STELA POPESCU, ALEXANDRU ARŞINEL şi DAN SPĂTARU

în spectacolul de fantezie, muzică şi umor

CE FACI ASTĂ-SEARĂ TU
POATE VII LA RANDEVU

Texte umoristice: PUIU MAXIMILIAN ● Muzica: V. VESELOVSCHI

BEER-SHEVA (14.9) ● RAMAT GAN-"Mofet" (17.9) ● CFAR SABA (18.9) IERUSALIM-"Behar" (19.9) ● NATZERET ILLIT (20.9) ● HOLON-"Iad Lebanim" (21.9) HAIFA- "Beit Hahayal" (24.9) ● REHOVOT-"Beit Gordon" (25.9) ● PETAH TIKVA-"Sharet" (26.9) ● NAHARIA (27.9) ● TEL AVIV-"Beit Zionei America" (28.9) ● NATANIA-"Heihal Hatarbut" (29.9) ● RISHON LE ZION-"Mofet" (30.9) ● KIRIAT HAIM-"Beit Nagler" (1 oct.)

Într-o zi de vară însă (vezi şi rolul teribilei clime de la noi în producerea isteriilor verbale din şi de pe lîngă Knesset), unsul cu toate alifiile Argetoianu făcu o greşală. Una mică de tot, de fapt insignifiantă dacă e să judecăm după criteriile noastre de azi... Dar să-l lăsăm pe autorul greşelii să povestească întîmplarea:

« Cu Liberalii (lui Brătianu) ca regizori... s-a dezlănţuit în Cameră... cel mai hidos spectacol. Deputaţii ţărănişti au fost zvîrliţi asupra noastră precum cîinii turbaţi. Insultele cele mai triviale plouau.

Şi într-o zi înăbuşitoare de iulie, s-a întîmplat catastrofa... Şedinţa dura de ceasuri, în mijlocul scandalului, pe o căldură de moarte, şi era pe sfîrşite. Pe banca ministerială nu mai rămăsese decît Tăslăoanu şi cu mine. Virgil Madgearu (fruntaş al ţărăniştilor, n. red.) se urcase la tribună şi ne ameninţa cu un discurs de două ceasuri. Eram exasperat şi mă treceau năduşelile. Mi-am pierdut orice control asupra nervilor şi, uitîndu-mă în ochii armeanului, i-am susurat: "Să mă pupi în c..r!" Binişor, să nu mă audă decît el, dar nu şi cei din incintă ! Şi nici nu m-a auzit nimeni în afară de pîrlitul de la tribună... În loc să tacă, şi să se răfuiască cu mine după şedinţă, sau să mă reclame că l-am insultat **fără să precizeze** cuvintele, Madgearu a început să urle ca un disperat: *"Mi-a spus să-l pup în c..r! Mi-a spus să-l pup în c..r!"*. Făcuse bale la gură şi ţipa ca şi cum l-aş fi lovit în c..r cu cizma ! Toată opoziţia în picioare a început să urle şi ea, să mă ameninţe cu pumnul, să strige: *"Guvernul insultă Opoziţia! Demisia ! Demisia !"*

În mijlocul vacarmului s-a sculat Iorga şi zgomotul încetinind o clipă, a răcnit: *"Cu toţii la Palat, să reclamăm Regelui !"* Şi ochii lui aruncau fulgere... Corul barbarilor a aplaudat şi în strigăte de "La Palat ! La Palat !" au părăsit toţi incinta cu barba lui Iorga ca steag. Liberalii tăceau şi beau lapte. (I.G.) Duca s-a apropiat de banca ministerială şi rînjind la mine m-a apostrofat cu un *"dar bine, cum ai putut..."*. Abia deschisese gura că i-am închis-o printr-un *"hai sictir"* bine simţit şi am părăsit incinta.

Eram fiert. Nu fiindcă spusesem ce-am spus lui Madgearu, eram gata să i-o mai repet, între patru ochi, oricînd - dar fiindcă cedasem unei impulsii nepotrivite cu situaţia şi mă arătasem atît de inferior din punct de vedere politic ».

Argetoianu (Conu' Costică, aşa i se spunea) avea toate motivele să fie fiert. Banala înjurătură avu urmări nebune, ducînd în cele din urmă la căderea guvernului Averescu. (Pentru iubitorii de amănunte dăm şi sursa: "C. Argetoianu, **Memorii, vol. VI**, Ed Machiavelli, Buc. 1996)

Întrebare: *"Credeţi că hotărîrea celor din Partidul Muncii de a reclama mereu falsurile din ziua alegerilor şi de a cere anularea acestor alegeri, reprezintă o politică inteligentă, care poate fi încununată de succes ?"*
(Av. Mony Zegenreich, Paris)

Răspuns: Nu cred. După părerea mea, liderii Partidului Muncii au încălcat două legi fundamentale

ORTOPEDIA
MOSCOVICI

EXPERIENŢĂ 40 DE ANI

CORDOANE SPECIALE
HERNIERE
ca ajutor în cazuri grele
şi în loc de operaţie

**Corsete ortopedice,
ciorapi elastici de primă calitate
Talonete speciale, cărucioare pentru invalizi (şi de închiriat), alihon şi încălţăminte ortopedică inclusiv după măsura piciorului etc.**

**TEL AVIV, STR. TCHERNIHOVSKI 1
(colţ Allenby 39) TEL. 03-5281693.5255537**

SHANA TOVA & HATIMA TOVA

30 DE ZILE

ale vieţii, care sună cam aşa: mai întîi, trebuie să ştii să cîştigi; apoi, trebuie să ştii să pierzi.

Întrebare: *"La ce personaj din istorie vă duce gîndul cînd studiaţi rolul şi cariera fulgerătoare a lui Lieberman care, în cîţiva ani, a avansat de la postul de om de pază la sediul Likudului la acela de consilier număr 1 al premierului Netaniahu?"*
(Bruno Lazarovici, Ashdod)

Răspuns: La Rasputin.

Întrebare: *Ce reflecţii aţi făcut în sinea Dvs. cînd aţi aflat că pe Planeta Marte există forme de viaţă, de genul formaţii vegetale mici, microbi, etc.?"*
(Lucia Zimbler, Natania)

Răspuns: Aceeaşi reflecţie pe care mi-o prilejuiesc întîmplările de pe pămînt: asta-i viaţă ?

Întrebare: *"Credeţi că este rezonabil ca d. Shimon Peres, în ciuda vîrstei pe care o va avea atunci - 77 de ani - să mai candideze la alegerile din anul 2000 pentru funcţia de prim-ministru ?"*

Răspuns: De ce nu ? Voltaire, întrebat la bătrîneţe, dacă nu are de gînd să se odihnească, a răspuns: "Am numai 83 de ani. Mai am timp berechet să fac prostii".

Întrebare: *"Nepoata mea este studentă la Facultatea de Ziaristică de la Paris. Ea lucrează la o teză interesantă (după părerea mea) şi vă roagă să-i răspundeţi în* «Minimum» *la această întrebare: "Ce este mai important pentru un jurnalist: să fie admirat şi lăudat de cititorii care se regăsesc în scrisul lui, sau să fie urît de duşmanii scrisului său ?"*
(Marietta Rozenzweig, Beersheva)

Răspuns: Admiraţia şi elogiile sînt vital necesare, ele te hrănesc de-alungul vieţii, îţi dau curaj s-o iei în fiecare zi de la capăt cu scrisul (ca o ştampilă nouă pe o legitimaţie de ziarist - valabil pe anul 1997); însă ura inamicilor e singura dovadă că ai putere, că scrisul tău loveşte la plex. Gazetarul pe care-l admiram cel mai mult în această privinţă era Ilya Ehrenburg. Maşina lui de scris era comparată cu o puşcă mitralieră, despre articolele sale din anii războiului se spunea la Moscova că valorează cît o divizie blindată pe front. Pamfletarul îi înebunise realmente pe nemţi. Aşa cum am citit undeva zilele trecute, criticul literar american Joshua Rubenstein, autorul unei cărţi despre Ehrenburg, susţine că Hitler visa să spînzure, cu mîna lui, trei oameni în Piaţa Roşie: pe Stalin (uşor de înţeles), pe Dimitri Şostakovici (curios.... numai pentru Simfonia Leningradului ?) şi pe Ilya Ehrenburg.

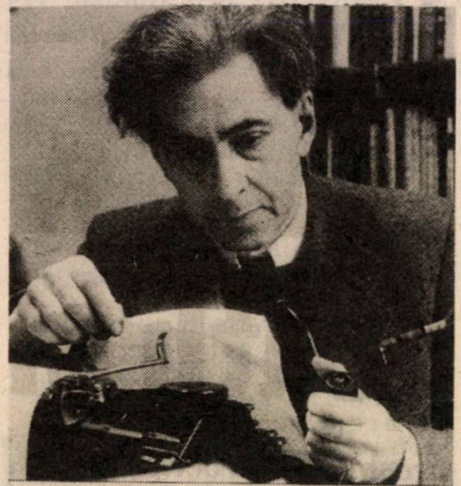

Ilya Ehrenburg şi mitraliera sa...

Intrebare: *"Cunoaşteţi vreo metodă, bineînţeles democratică şi paşnică, prin care opinia publică i-ar putea "zgudui" pe politicienii noştri şi obliga să se înjure unii pe alţii mai puţin, să o mai lase cu defăimările şi să nu urle ca nebunii în Parlament?"*
(Yolanda Bercovici, Naharia)

Răspuns: Cunosc. E o metodă folosită (nu fără succes) în Franţa prin 1933-1934. La vremea aceea ieşiseră la iveală fel de fel de afaceri necurate iar dezbaterile politice erau de-adreptul incendiare. Atunci, cîţiva patroni de cafenele au lipit pe geamuri un afiş cuprinzînd următoarea propoziţie: «**Nu servim pe deputaţi**».

Întrebare: *"Nu credeţi că ideea Likudului despre pace contra pace este absurdă şi că singura soluţie realistă pentru noi este teritorii contra pace ? Atitudinea ţărilor arabe din ultimele luni faţă de noi nu a reuşit să vă clintească din convingerile Dvs.?"*
(Marcu Dov David, Ierusalim)

Răspuns: Ba da. Sincer vorbind, am început să dau îndărăt, ajungînd - cu greu, dar ajungînd totuşi - la următoarea concluzie: Dacă nu se poate şi nu se poate, sînt de acord să ni se dea Beirutul.

Întrebare: *"Eu sînt doctorul care v-a oprit pe stradă , în urmă cu cîteva săptămîni, la New York, în faţa restaurantului "Les Pyrénées" de pe strada 45, unde aţi intrat ca să luaţi masa cu Arminius Cassvan. Cred că vă mai amintiţi de mine. Vreau să vă întreb dacă, în comparaţie cu realitatea pe care aţi cunoscut-o la vizita Dvs. anterioară în S.U.A. (ştiu că aţi fost prin anii '70-'80), situaţia economică de-acolo a progresat?"*
(Dr. Valeriu Tennenbaum, Haifa)

Răspuns: Enorm. Au tot ce se găseşte şi la noi.

.....iar pe aceste cuvinte, închei, dorindu-vă tuturora **SHANA TOVA** (precum şi - aici e aici! - **GMAR HATIMA TOVA !**)

PIX

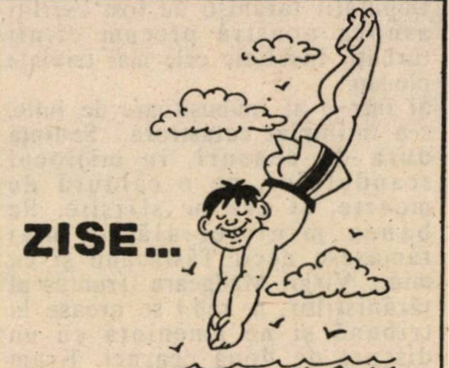

"Rusia este un colos uriaş"
(Gh. Tinca, ministrul apărării din România; din "Academia Caţavencu", Buc. 1996)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ
(CU ACCENTUL PE Ă)

ÎN AMINTIREA LUI ITZHAK RABIN

Au trecut doar 9 luni de cînd a fost asasinat primul ministru Itzhak Rabin aici, la Tel Aviv.

Noi sîntem un grup de cetățeni care ne-am adunat din toate colțurile țării, pentru a ne reaminti și a nu uita în veci. Doamna Lea Rabin a întrebat: "Unde ați fost?" Și de atunci - timp de nouă luni - ne adunăm în fiecare zi de vineri, sub lozinca **"Nu vom uita și nu vom ierta"**, pentru a ne aminti și a reaminti tuturor îngrozitoarea faptă ce s-a petrecut în țara noastră: a fost omorît primul ministru de către un fiu al propriului său neam.

A fost întinat prestigiul și imaginea de calitate a societății israeliene și noi ne temem pentru viitorul neamului nostru.

În fiecare vineri, la orele 14, ne adunăm lîngă memorialul ridicat în Piața Rabin, pe locul unde a fost asasinat. Se depun acolo flori, plante decorative și poeme tipărite și, pe lîngă pancartele ce le însoțesc, aprindem lumînări și formăm gărzi de protest și amintire.

Noi apelăm la fiecare cetățean căruia "îi pasă" și care nu are altunde loc să-și exprime sentimentele, să ni se alăture ca să sprijine și să întărească puterea și sufletele noastre.

În curînd se va împlini un an de la tragicul eveniment. Se vor organiza adunări și alte manifestări în amintirea marelui dispărut. Grupa noastră va apare ca entitate distinctă, purtînd ca semn de recunoaștere tricourile și afișele noastre pe care înscrisul **"NU VOM UITA ȘI NU VOM IERTA"** va avea menirea de a reaminti aceasta tuturor, zi de zi, săptămînă de săptămînă și în anii ce vin.

Mai mult: vom insista, pe lîngă fiecare guvern israelian, să studieze temeinic conținutul testamentului politic lăsat moștenire de către Itzhak Rabin, și să-l îndeplinească în întregime, în felul gîndit de el. Numai astfel vom putea demonstra că asasinatul politic nu va reuși vreodată să-și atingă scopul în Israel.

EHUD HOTZEN
Tel Aviv

BARAȘEUM : 55

În toamna lui 1940, legile rasiste promulgate în România de către regimul legionaro-antonescian au interzis cu desăvîrșire apariția, pe scenele românești a oamenilor de artă și teatru evrei.

Astfel, din inițiativa a doi oameni cu mijloace materiale (și - totuși! - relații), anume Otto Marcovici (fost director administrativ al ziarelor "Dimineața" și "Adevărul") și comerciantul Bereșteanu, în clădirea din strada Udricani, mulțumitor refăcută de către Marcel Iancu, a luat ființă, acum 55 de ani, Teatrul Barașeum. Astfel, actorii, actrițele și restul oamenilor de artă ce au lucrat aci, au putut să-și cîștige (modest) o existență, să fie scutiți de munca obligatorie și să bucure cu spectacolele lor pe cei la fel de urgisiți (sau chiar mai) ca ei.

Inaugurarea s-a făcut cu o revistă scrisă de Albert Kreigold și intitulată "De la Noe,la Goe", pe muzică originală de Sașa Cosma și sub conducerea muzicală a lui Ely Roman; a fost o revistă jucată de amatori.

Următoarea revistă, intitulată "Ce faci astă-seară" s-a jucat doar la premieră: legionarii au închis teatrul.

Și atunci Otto Marcovici a apelat la arhitectul Clejan, prieten intim cu Antonescu. Rezultatul: teatrul Barașeum a primit autorizația de funcționare, în următoarele condiții: actori exclusiv evrei vor juca doar în limba română; pentru franceză și germană se va cere autorizație specială; limba engleză - interzisă cu desăvîrșire, iar ceea ce nu se poate traduce în românește, se poate juca în idiș. Va exista un cenzor, prezent permanent, deciziile sale fiind fără drept de apel.

În felul acesta, Barașeum-ul s-a organizat după o schemă ce a cuprins nume rămase pînă astăzi în memoria noastră, a tuturor: Clara Volini (balet), I. Cobilovici (dirijorul orchestrei), José Singer (concert maistru), Al. Finți, W. Siegfried și Moni Ghelerter (dramă), I. Davidov, I. Schwartzman (operetă), Alfredo Thomas, Joe Reininger și Th. Cosma (vioară și, respectiv, pian), Scarlat Froda, I. Peltz, Sergiu Milorian (autori de texte), N. Stroe, N. Kanner, Eugen Mirea (revistă) cărora li s-au adăugat pe neștiute, din adîncă prietenie, V. Vasilache, St. Cristodulo și Nicușor Constantinescu; Ely Roman, H. Mălineanu, Richard Stein (compozitori), Jules Perahim (scenografia). Spectacolele de amatori erau scrise și animate de Sandu Iacobson (mai tîrziu Dr. S. Iacobson), Lică Abramovici, mai tîrziu director de scenă la teatrul Do Re Mi în Israel și - în final - Rubio Liviu, actualmente directorul unei mari edituri din Franța.

Toți actorii și oamenii de artă evrei din București au fost, pe rînd, prezenți pe această scenă, chiar și Dida Solomon-Calimachi ce a apărut o singură dată în piesa "Calea Văcărești" de I. Peltz, adaptată de autor după propriul său roman.

La Barașeum au debutat Mariane Goldstein, Sarah Manu, Adina Podeanu, Mircea Crișan și Dorothea Livio.

Înafara activității teatrale propriu-zise, au avut loc pe această scenă și procese literare, matineuri muzicale, recitaluri de balet, instrumentale, de canto precum și conferințe științifice.

Prin toată activitatea sa, teatrul Barașeum a fost un focar de cultură și de rezistență spirituală împotriva întunericului fascist.

MIRON MIRON

Pe jumătate neroade și pe jumătate scelerate, cele trei fete de la liceul religios "GROS" din Kiriat-Gat, care s-au organizat într-un club al admiratoarelor lui Igal Amir, asasinul premierului Itzhak Rabin, au stîrnit - și cu drept cuvînt - revolta generală.

....Și ne-au arătat cît de Gros poate fi obrazul profesorilor de la școala cu numele cît se poate de nimerit, care le-au educat așa cum le-au educat.

◆

Colonelul italian de poliție Carlo Mori a pus mîna recent pe o bandă de mafioți care falsificaseră 1 miliard și jumătate de lei, încercînd să-i plaseze pe piața românească.

Atenție mafioților, cu colonelul ăsta nu e de glumit. Memento Mori!

CARNET DE ROSH HASHANA

ITZHAK ARTZI

INCOTRO, POPOR EVREU ?

Noul An evreiesc (Rosh Hashana) ce bate la uşă, ne pune şi mai acut - de data aceasta - nişte probleme care, în funcţie de actuala conjunctură deloc liniştitoare, se pot înconjura cu multe semne de întrebare în ceea ce priveşte viitorul nostru ceva mai depărtat. Ne referim, desigur, la perspectiva anilor 2000 şi la speculaţiile - principiale sau realiste - pe care fiecare dintre noi le poate face, în funcţie de sensibilitatea personală, pozitivismul gîndirii, cantitatea de informare sau capacitatea de analizare şi prelucrare intelectuală a şanselor noastre de supravieţuire, într-o societate cu mult deosebită de aceea a anilor în care majoritatea noastră s-a născut şi a crescut.

Rîndurile de mai jos reflectă impresiile şi constatările colaboratorului nostru I. Artzi, în urma participării, contactelor şi discuţiilor avute cu fruntaşi locali ai Comunităţii evreieşti, precum şi cu unii lideri evrei de prin lume, în cadrul unui congres organizat în Argentina de către Memorial Foundation for Jewish Culture (Fundaţia Memorială pentru Cultură Evreiască), înfiinţată în 1952 şi avînd drept scop principal studierea şi difuzarea ştiinţei Holocaustului şi a valorilor culturale evreieşti.

Tel Aviv - Buenos Aires, via New York: 22 de ore de zbor.

Dar dat fiind că se află în emisfera sudică, am fost întîmpinat acolo de o iarnă blîndă, cu temperaturi cuprinse între +12 grade ziua şi -4 grade noaptea: după canicula de la New York, iarna de pe acest sub-continent denumit Argentina era o adevărată binefacere.

Buenos Aires este un oraş fermecător: o combinaţie reuşită de Paris, Madrid şi Viena, curat şi ospitalier (sau - cel puţin - aşa l-am văzut eu, deşi gurile rele pretind că "asta este din cauza alegerilor"!), conferindu-mi - în plus - o senzaţie de siguranţă deplină, chiar şi noaptea, pe străzi.

Situaţia generală este însă grea: şomajul atinge rata de 17%; principalul articol de export - carnea de vită - este din ce în ce mai puţin solicitat, ceea ce duce la o scădere şi mai mare a veniturilor.

După căderea regimului Peronist, Argentina se dezvoltă în direcţia criteriilor unei democraţii vestice. Influenţa americană este dominantă, ceea ce i-a făcut pe interlocutorii mei să exclame cu amărăciune: "Sîntem o colonie americană". Nu e de mirare: curentul electric, apa, gazul şi alte produse de bază sînt girate de concernele americane.

Evreii argentinieni au trecut, în ultimii ani, prin două încercări cumplite. Cu patru ani în urmă, teroriştii au aruncat în aer Ambasada Israeliană. Iar acum doi ani, a fost aruncată în aer clădirea Comunităţii Evreieşti (AMIA). Rezultatul: 86 de morţi şi cca. 300 de răniţi. De atunci, cei trei sute de mii de evrei argentinieni trec printr-o mare criză organizatorică şi financiară. Conducerea încearcă să readucă pe linia de plutire o Comunitate profund traumatizată, ce nu mai ştie sau nu mai crede în promisiunile unui "mîine", pe cît de nebulos, pe atît de îngrijorător.

Care este soarta acestei Comunităţi, ca şi a altora din ţările risipirii,- unele chiar mai slabe sau mai puţin organizate decît cea argentiniană ?

Doi sociologi evrei, Prof. Daniel Elazar (de origine americană, format la Universitatea Bar Ilan) şi Prof. Samuel Trigano - eminentă figură intelectuală de formaţie franceză - au luat în studiu această problemă şi, deşi au insistat cu precădere asupra luptei pentru supravieţuire a judaismului european, tezele lor sînt relevante pentru comunităţile judaice din toate colţurile lumii.

Judaismul vest-european oscilează astăzi în jurul unui număr redus de Comunităţi mari din Anglia, Franţa, Germania şi Italia. Fiecare din ele comportă un număr relativ mic de membri.

Comunităţile rusă, ucrainiană şi celelalte din fosta URSS au probleme speciale ce trebuesc evaluate separat şi, ca atare, vor rămîne în afara analizei de faţă.

Problema cu adevărat acută, este a noastră, aci, în Israel. Pentru că noi nu ne putem compara cu Franţa sau cu Germania, de pildă, care, atîta vreme cît vor exista, vor supravieţui şi francezii, şi nemţii.

In Israel este concentrată, deocamdată, doar minoritatea poporului evreu. Majoritatea lui continuă să trăiască în afara graniţelor Statului Israel şi, dacă nu vor reuşi să supravieţuiască cu timpul în spiritul educaţiei sioniste propăvăduite de Herzl, scindarea dintre Statul Israel şi insulele de evreime ortodoxă din diversele colţuri ale lumii este inevitabilă.

La Ortodoxi se petrece acum o reorganizare semnificativă: în Israel ca şi în Diaspora, ei se închid în ghetto-urile lor, îndepărtîndu-se de ceilalţi evrei şi neîncercînd măcar să facă prozeliţi. Abia dacă spun: "Cine vrea, să vină la noi".

Problema supravieţuirii e acută în cercurile laice, nereligioase, unde nici măcar practicarea anumitor gesturi tradiţionale nu mai are loc: nu se mai merge la sinagogă, nu se mai fac "mitzvot", contactul cu credinţa şi cu datinile evreieşti moştenite din bătrîni s-a pierdut.

Lipsiţi, deci, de orice conţinut spiritual evreiesc, nimic nu mai stă în calea căsătoriilor mixte, ce au ajuns la un procent de 50%. Iar rezultatul practic este îndepărtarea noilor familii de judaism; şi dacă, în trecut, diverse sisteme acţionau în vederea asimilaţiei, astăzi nici nu mai este nevoie de ele, individul putînd să evadeze în comunitatea neevreiască, cu care crede că se poate identifica: eroare ! Căci, pe lîngă faptul că rezultatul constă în reducerea sistematică a substanţei poporului evreu, atmosfera de recrudescenţă a antisemitismului îl va face să regrete destul de repede superficialitatea acestui sistem de a gîndi şi proceda.

Din fericire, o mişcare asimilistă de masă - mai ales în zilele noastre marcate de antisemitism şi fundamentalism religios - este imposibilă.

În viaţa evreiască a colectivităţilor organizate predomină curentele şi eforturile de menţinere a spiritualităţii şi tradiţiei vieţii evreieşti. Arma cea mai eficace este şcoala, ce-i formează elevului suportul intelectual de a rămîne evreu, dar - din păcate - ea este doar o şcoală de duminică şi ceea ce elevul primeşte acolo, este total insuficient.

În Argentina am găsit o reţea de şcoli evreieşti în care se învaţă şi ebraică, şi idiş, dar acestea costă scump, iar cei cu venituri modeste nu-şi pot permite luxul de a-şi trimite copiii la şcoala evreiască.

Mişcarea de tineret sionistă, vizitele în Israel, pelerinajele în Polonia pe urmele Holocaustului sînt tot atîtea acţiuni ce aprind în conştiinţa tineretului scînteia evreiască.

Curentele religioase conservatoare şi reformiste încearcă şi ele, prin rabinii lor, să menţină tradiţia evreiască, în ciuda forţelor de sens contrar ce se străduiesc să le anihileze efortul supravieţuirii. De aceea este necesară - şi urgent! - o schimbare fundamentală, în vederea consolidării apartenenţei masselor la judaism; altminteri, ne vom trezi cu o majoritate de fosti-evrei, alături de cîteva grupări de ultra-ortodoxi..

Israelul, Organizaţia Sionistă, Congresul Mondial Evreiesc, Bnei-Brith, Joint-ul şi alte zeci şi sute de organizaţii pot îndeplini un rol extrem de important în menţinerea spiritualităţii evreieşti din galut. Cei trei sute de mii de evrei din Argentina constituie o Comunitate tipică ce luptă pentru supravieţuire, practicînd un judaism devotat, cald, crescut în respectul valorilor judaice. Ei se străduiesc să stabilească un contact cît mai strîns cu Israelul, mai ales prin cei cca. 100.000 de evrei argentinieni ce trăiesc azi pe aceste meleaguri. Atentatul de la AMIA i-a convins încă odată - dacă mai era nevoie - că evreii din Israel şi din Diaspora sînt o ţintă comună de distrugere pentru duşmanii noştri. Dar nu asemenea nenorociri sînt calea cea mai indicată pentru întărirea sentimentului naţional evreiesc, ci necesitatea ca - în fruntea Comunităţilor - să stea conducători ce nu-şi ţin braţele încrucişate, ci luptă pentru supravieţuire.

LA MULŢI ANI !
LE SHANA TOVA !

UN PARAŞUTIST NUMIT MENU -

În luna octombrie 1996 va avea loc la Beith Hatefutzot, lansarea cărţii lui Itzhak (Menu) Ben Efraim (Moscovici), "Judaismul asediat" adevărată mărturie despre Europa anilor 1944-1948.

Menu Ben Efraim este unul din cei patru paraşutişti care au reuşit, în vara anului 1944, să ajungă primii în România asediată şi să dea o serioasă mînă de ajutor operaţiunilor de activare a alialei, salvării şi exodului refugiaţilor şi masselor de evrei din România spre Vest şi, în continuare, spre Italia, de unde s-au îmbarcat pentru Eretz Israel.

Este o carte de amintiri personale, presărată cu multe amănunte din arhivele secrete britanice, ale Haganei şi Sohnutului. Menu Ben Efraim - unul din ultimii supravieţuitori ai grupului "Paraşutiştilor salvării" (Tzanhanei Hahaţala) - povesteşte epopeea extraordinară a acestor oameni la persoana întîia, documentele venind în sprijinul ilustrării şi adeveririi relatărilor.

La lansare, cartea va fi prezentată de supravieţuitorii martori oculari ai evenimentelor, Av. Itzhak Artzi, Profesor Moshe Ghil (Ghitler) şi istoricul Dr. Efraim Ofir.

Vom reveni. (I. Ar.)

Editura MINIMUM prezintă
o nouă carte de I. SCHECHTER
Bilete
în
Zidul Plîngerii
O privire cu lupa şi una cu microscopul
asupra realităţilor israeliene şi străine.
Instantanee, portrete, amintiri,
comentate cu zîmbet şi rictus.

TOATĂ LUMEA DE AZI ÎNTR-O CARTE!
Comenzi la autor,
Str. Zamenhof 15, Tel Aviv
Preţul plus expediţia – 20 şekeli

M.SEGAL
★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
MAGAZIN DE LINOLEUM ŞI TAPETE
TEL AVIV, STR. LEVONTIN NR. 6
TEL. 560 09 29
ASORTIMENT BOGAT DE TAPETE, LINOLEUM, PLASTIC, HÎRTIE DECORATIVĂ, FEŢE DE MASĂ, PERDELE
●
VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE
★ ★ SHANA TOVA ★ ★
● HATIMA TOVA ●
URĂM ONOR CLIENTELEI, RUDELOR ŞI PRIETENILOR

MARTIN MARCUS

KILLERII

Ei sînt tineri, scunzi, rapizi şi nu figurează în dosarele poliţiei. Şi au mare nevoie de bani: ucigaşii profesionişti - noua generaţie.

Pentru o sumă de 15.000-20.000 de dolari se pot închiria pe "piaţa crimei organizate israeliene" asasini profesionişti, identici ca structură şi mod de acţiune cu "personajele" pe care le întîlnim unori în filmele despre mafia americană a anilor '25. Fără identitate, fără sentimente personale, tăcuţi şi foarte eficace. Poliţia apreciază că în Israel ar "lucra" cel puţin 10 "profesionişti" de acest fel, numai că pînă în prezent nici unul nu a putut fi condamnat efectiv, dosarele căpătînd în argoul poliţiei numele de "cazuri care şchioapătă", aceasta din cauza unor alibiuri de nezdruncinat pe care, invariabil, noii ucigaşi le au pregătite. În plus, aceşti noi mercenari nu au cazier penal.

Ultima victimă căzută sub gloanţele asasinilor de meserie este Shoshana Aslan, împuşcată acum trei luni pe treptele vilei sale de pe strada Levi Eshkol din Herzlia. Din punct de vedere al "codurilor etice" ce reglementează activităţile lumii interlope israeliene, asasinarea Shoshanei reprezintă o cotitură spre un alt tip de "morală" a underground-ului local, poate influenţat de noua mafie rusească, poate mercantilizat la extrem, în orice caz lipsit de "onoarea" ce caracteriza odată gangsterul israelian şi conform căreia, în nici un caz, un ucigaş nu s-ar fi atins de femei ori copii. Shoshana, fosta văduvă a lui Yehezkel Aslan, administra cu mînă de fier restaurantele şi alte afaceri (cazinouri ilegale) rămase de pe urma soţului ei asasinat acum trei ani. Cînd creditorii cărora Yehezkel le datora bani se adresau Shoshanei încercînd să-şi recupereze din datorii, aceasta îi trimitea la cimitir, "...să discute cu lespedea soţului ei..."

Acest lanţ al "lichidărilor de conturi" a început acum trei ani cu "eliminarea" lui Yehezkel Aslan pe strada Hashmonaim din Tel Aviv. Aslan, "retras" din afaceri necurate, era considerat judecătorul incontestabil al litigiilor din lumea interlopă, "al cărui cuvînt valora mai mult decît verdictul a 10 tribunale" (*Minimum*, decembrie 1995). Urmează un şir lung de "lichidaţi", dintre care cei mai importanţi rămîn Amnon Bahshian, Gad (Shaţ) Flum, Shmuel Cohen, Meir Sultan, Herţel Eliahu. Toţi aceştia au fost ucişi după o schemă mai mult sau mai puţin identică în toate cazurile: ucigaşul se apropie de victimă, trage cîteva cartuşe şi dispare fugind sau folosind motocicleta. Conform puţinelor amănunte deţinute de poliţie, asasinii sînt scunzi de statură, foarte rapizi, au o condiţie fizică excepţională şi, pare-se, mare nevoie de bani. Conform aserţiunilor poliţiei, nici unul dintre aceşti mercenari nu e drogat, căci un narcoman poate fi "spart" uşor la anchetă. Alegerea unui astfel de "profesionist" se face cu infinite precauţii, deoarece eventuala capturare a acestuia poate duce la arestarea şi încarcerarea celui care a "comandat" asasinatul pentru multă vreme. Pînă în prezent poliţia nu a reuşit să aresteze nici un ucigaş plătit.

În mai 1996, omul de afaceri Zeev Rozenştein a fost atacat de mercenari pe strada Ibn Gvirol, în apropiere de Piaţa Rabin. Două gloanţe l-au atins rănindu-l superficial, dar Zeev a scăpat. Poliţia îl consideră pe Rozenştein ca fiind "capul răutăţilor", poate din simplul motiv că încă mai trăieşte - unic supravieţuitor al "Vechii Mafii Israeliene". Evident, succesele poliţiei în acest caz se rezumă doar la "considerente", căci probe concludente împotriva lui Zeev Rozenştein... ioc.

Yehezkel Aslan, restaurator

Shoshana Aslan, văduva lui Yehezkel

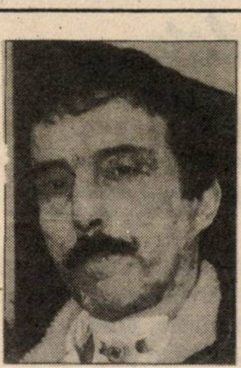

Gad (Shaţ) Flum, revenit din Germania

Amnon Bahshian, - restaurator - din fosta mafie americană

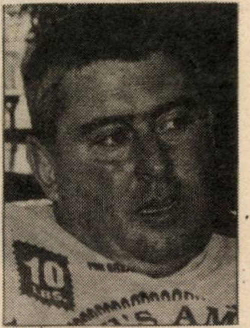

Zeev Rozenştein, "capul răutăţilor", rănit recent

PE LEGEA MEA

o rubrică de
G. MOSARI

DREPTATEA....NEDREPTĂŢII

De multe ori, în special prin sălile de judecată, auzi reacţiile unor cetăţeni în legătură cu sentinţele ce se pronunţă, reacţii care - de multe ori - sună astfel:

"Păcat că l-am dat în judecată pe "X" pentru banii pe care îi datora, judecătorul aproape ne-a obligat să ajungem la înţelegere, de aceea am pierdut o mulţime de bani."

"Pentru că şi-a bătut vecinul, i-a dat un an închisoare, dar ştiu eu cazuri mai grave în care cel vinovat a căpătat doar trei luni. Dreptate-i asta ?"

"Am avut un proces pentru un raport al unui poliţist, că n-am dat prioritate unuia care trecea strada. La judecătorie eram pe rol în ziua în care au fost zeci de cazuri. Totul mergea la rînd, ca la moară, nici n-aveai timp să respiri, darmite să te judeci. Ca să scap mai repede, am zis că poliţistul are dreptate, am primit pedeapsa şi am plecat."

Comentariile de mai sus arată că, de multe ori, cei care au de-aface cu judecăţile cred că se face dreptate.... nedreptăţii şi de aceea întreabă: cum rămîne cu acea reprezentare a justiţiei, legată la ochi şi împărţind dreptatea cu balanţa în mînă ?

Desigur, e uşor să critici, e simplu să te declari nemulţumit, dar... să stăm strîmb şi să judecăm corect pe cei ce judecă...

Justiţia e oarbă, adică împarte dreptatea fără să ţină seama de persoanele sau personalităţile pe care le judecă, pe baza principiului că toţi sînt egali în faţa legii: asta reprezintă emblema sau simbolul de care pomeneam mai sus.

E frumos, e bine, aşa trebuie să fie, dar.... realitatea ne demonstrează că nu-i întotdeauna astfel.

De ce ?

În primul rînd, pentru că justiţia nu e matematică, deci nu în toate calculele ajungem la acelaşi rezultat.

În al doilea rînd, cei ce soluţionează cazurile ajunse în instanţă - civile sau penale - sînt tot oamenii, care pot reacţiona uneori corect, alteori mai puţin, deşi ei depun toate eforturile spre a pronunţa hotărîri bune.

Ce înseamnă - de fapt - o hotărîre bună? Pentru unii, soluţia pe care a luat-o instanţa poate fi dreaptă, pentru alţii exact invers, căci este imposibil să-i împaci pe toţi. De aceea, se consideră o hotărîre ca fiind echitabilă dacă este acceptată de majoritatea cetăţenilor. Desigur, hotărîrile nu se pun la votul populaţiei, dar în raport cu opinia generală privind unele sentinţe, în funcţie de numărul de recursuri care se înaintează, ca şi de alte considerente, se pot desprinde anumite concluzii.

Să nu uităm însă că soluţiile tribunalelor depind şi de posibilitatea ce se acordă prin lege judecătorilor, de a lua anumite măsuri.

Se spune că justiţia e neutră şi apără doar adevărul şi legalitatea. Este foarte adevărat, dar numai în parte. Orice justiţie din lume ia măsuri contra unor fapte care ameninţă societatea: omor, tîlhărie, furt, etc. Dar, în mod specific, fiecare ţară stabileşte legile şi regulile ei, în funcţie de nivelul de dezvoltare al statului respectiv, concepţiile dominante în societate, etc., căci legea - fie că se recunoaşte, fie că nu - apără interesele conducerii fiecărui stat.

La noi, de exemplu, dacă infractorul e un om bogat, se poate apăra bine şi.... scapă mai ieftin. În aceeaşi situaţie, un altul care nu poate sau nu ştie să acţioneze, termină ceva mai rău, căci judecătorii analizează fiecare caz în parte, pe baza probelor existente şi a pledoariilor, şi nu doar pe criterii generale.

Şi încă ceva: legile se modifică permanent, ceea ce-i legal azi, mîine poate deveni ilegal, sau invers. În urmă cu ani, efectuarea schimburilor valutare de către fiecare cetăţean la bancă era legală. Guvernul a schimbat politica şi astfel acelaşi fapt a devenit infracţiune!

Repet, justiţia nu-i matematică, iar dacă uneori se face dreptate nedreptăţii, contribuie la aceasta multe elemente, inclusiv insuficienţa unor legi,neclaritatea unor texte, etc.

De aceea, cu părere de rău trebuie să spunem că, dacă în matematică 2+2=4, în lumea juridică 2+2 fac uneori 4, de multe ori 5, sau 3, după cum e necesar...

PIETRE FUNERARE,
MARMORĂ ŞI GRANIT

FRIEDMAN

Firma cunoscută
încă din Bucureşti,
Şoseaua Giurgiului
şi Filantropia

T.A. - KIRIAT SHAUL
Tel.: 6471594, 6476279
Fax: 03-6475288

- PREŢURI CONVENABILE
- VENIM LA DOMICILIU
- EXECUŢIE IREPROŞABILĂ
- ÎNLESNIRI DE PLATĂ

VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE

●

**SE PRIMESC COMENZI
ATÎT PENTRU KIRIAT SHAUL
CÎT ŞI PENTRU HOLON**

E.W.T.R.
România
28

E.W.T.R.

TOAMNĂ AURIE în ROMÂNIA

Noi oferim! DVS. decideţi

O SĂPTĂMÎNĂ de VACANŢĂ

în Carpaţi 7 zile / 6 nopţi

● **POIANA:**	Hotel: PIATRA MARE, CIUCAŞ, SPORT	**199 $**
	Hotel ALPIN	**257 $**
● **SINAIA:**	Hotel: CARAIMAN, MONTANA, SINAIA	**199 $**
	Hotel PALAS	**220 $**
● **PREDEAL:**	Hotel ORIZONT	**228 $**

Preţul cuprinde: cazare în cameră dublă, 2 mese pe zi, toate transferurile

● **TUŞNAD:**	Hotel TUŞNAD	**199 $**

În preţ sînt cuprinse 3 excursii în circuit.
Preţul nu cuprinde 30$ transferul în staţiunea Tuşnad şi retur.

OFERTĂ SPECIALĂ DE TRATAMENT

18 zile

● **EFORIE NORD**	~~901~~ $	- **737 $**	Plecări: 4 şi 19 sept
● **FELIX**	~~1072~~ $	- **872 $**	Plecări: 11 şi 18 sept
● **COVASNA**	~~950~~ $	- **799 $**	Plecarea: 18 sept

Preţul cuprinde: Bilet de avion Tel Aviv - Bucureşti - Tel Aviv * Cazarea în camere duble
*** Pensiune completă la Covasna şi demipensiune la Felix şi Eforie * Întregul tratament medical * Toate transferurile**

* MARE - MUNTE - 14 zile / 13 nopţi - 655 $

7 zile NEPTUN - 7 zile POIANA * Ultima plecare: 11 sept.

Taxele de anulare sînt diferenţiate pentru fiecare aranjament turistic.

ÎNSCRIERI ŞI INFORMAŢII SUPLIMENTARE LA AGENŢIA DVS. PREFERATĂ

ARAFAT SOMAT SĂ PREDEA FARFURIILE ZBURĂTOARE

Şeful secţiei pentru problemele atmosferei de la Universitatea din Ierusalim, prof. Ariel Cohen, a declarat că trebuie să se acorde atenţie sesizărilor din ultima vreme despre apariţia pe cerurile din diferite locuri din ţară a unor obiecte neidentificate (denumite în limbaj popular "farfurii zburătoare").

Şi eu am avut intenţia să spun că farfuriile astea trebuie luate în serios, dar n-am spus-o fiindcă nimeni nu m-ar fi luat în serios. Dar dacă o spune un savant, cred că pe el îl va crede lumea.

S-ar putea ca obiectele acelea neidentificate să poată fi uşor identificate, numai că cei ce le-au văzut n-au fost capabili să le identifice. Nici eu n-aş fi fost în stare să le identific dacă pe cer ar fi zburat nişte acţiuni ale societăţii "Tadiran" pentru că n-am văzut niciodată cum arată asemenea acţiuni.

Dar dacă ar fi apărut la orizont, oricît de departe, nişte scrisori de la bancă sau de la vreun avocat, n-ar fi fost pentru mine nici o dificultate în a le identifica imediat şi cu ochiul liber.

Ceea ce îi derutează pe oameni e faptul că obiectele acelea zburătoare sînt luminoase. Or este ştiut că lumina, cînd nu vine de la răsărit, crează confuzii şi iluzii, cu cine ştie ce scopuri întunecate.

O lumină venită de la miază-noapte nu poate fi decît perfidă, altminteri ar veni din altă parte.

O lumină care năvăleşte de la apus e mai mult decît suspectă, e de-a dreptul o escrocherie fiindcă se întoarce din direcţia în care s-a stins spre a te face să crezi că toate direcţiile sînt bune şi duc la Roma.

Mai e şi faptul că niciodată nu ştii unde dispar aceste farfurii misterioase. Ele nu lasă urme ca să le poţi urmări şi de aceea poliţia noastră este neputincioasă şi nu le poate înşfăca. Poliţia israeliană nu prinde decît farfuriile care se predau singure.

S-a emis ipoteza că aceste farfurii sînt arabe, atît din cauza laşităţii lor de a apare inopinant, ca teroriştii, cît şi din cauză că evadează ca cei doi palestinieni din închisoarea Aşmoret, pe care poliţia nu reuşeşte să-i prindă.

Dacă această ipoteză se va adeveri că este adevărată, înseamnă că misterul farfuriilor care zboară fără identitate e pe cale de a fi dezlegat. Se va apela şi la colaborarea poliţiei palestiniene care va dezvălui de unde provin farfuriile alea teroriste, de unde au ele lumină ca să lumineze cu ea, cine le finanţează - Iranul sau Libia.

În felul acesta nu mai avem nevoie de ajutorul unor savanţi ca prof. Ariel Cohen pentru a identifica tot ce zboară, luminează şi dispare. O va face Arafat care s-a obligat, prin acordurile de la Oslo, să aducă la primul post de poliţie orice farfurie.

Pînă nu-şi îndeplineşte această obligaţie, Israelul nu-şi va evacua forţele militare din Hebron.

Polişineluţu

BUN SOSIT ÎN ISRAEL ARTIŞTILOR ROMÂNI

Cei ce îndrăgesc gluma, cupletul şi muzica uşoară au motive să se bucure: trei dintre cei mai reputaţi artişti ai spectacolului distractiv românesc sosesc în turneu în ţara noastră. Cuplul de comedieni Stela Popescu - Alexandru Arşinel nu mai au nevoie de recomandări şi adjective. Renumele lor e bine consolidat în industria rîsului revuistic şi îi vom aplauda, cu siguranţă, cu plăcere.

Din distribuţie mai face parte şi Dan Spătaru, un cîntăreţ care de-alungul anilor a lansat destule şlagăre ca să ni-l amintim şi să-l aşteptăm cu interes.

Titlul spectacolului, hazos, cum se cuvine unei reviste ("Ce faci astă-seară tu, poate vii la randevu") repetă versurile unui cîntec de succes din Bucureştiul de altădată. Premiera va avea loc de Rosh Hashana.

E bine că începem noul an cu veselie...

STELA ŞI ARŞINEL - UN CUPLU COMIC IMBATABIL

A. VELUREANU-GAL

ODETTA ŞI BUCĂTĂRIA LUI TANTI NUŢI
(À-propos de noua ei carte de bucate)

- **Sanda Marin în versiune israeliană ?**
- **Odetta îşi ameţeşte reporterul care o intervievează cu un... pahar de Cotnari**
- **Dr. Ilan Schwartz, soţul ei cu puteri supranaturale**
- **Şi ce-i cu... vasul "Titanic"?**

Cîndva, în România, cărţile Sandei Marin fuseseră "best-sellers" printre gospodine. La noi, Odetta Schwartz a scos recent încă o carte, intitulată - aparent banal, în realitate *"marcă depusă"* - **"Cartea de bucate a Odettei"**, drept care Gabi Gazit a poftit-o la talk-show-ul său, un redactor de la radio a interviewat-o la orele de maximă audiţie, iar ziarul "Iediot Ahronot" (la care autoarea susţine o rubrică săptămînală strict originală) şi-a numit un "trimis special" (Amir Kaminer) care a transmis direct din... bucătăria Odettei Schwartz (*"cu pereţi din lemn, pe care-s aninate şiraguri cu căpăţîni de usturoi şi ardei uscaţi"*), bucătărie care îngemănează patriarhalul cu modernul (*"tot soiul de «jucărele» sofisticate de gătit, inclusiv o maşină de preparat îngheţată"*).

Autoarea este la a patra carte din cariera ei scriitoricească, toate pînă acum cu succes mare la publicul de ambele sexe fiindcă, trebuie să precizăm, nu repetă formula Sandei Marin care oferea doar reţetele - într-adevăr gustoase - dar relatate cu precizia spiţerului, ci în paginile cărţilor Odettei se găsesc, pe lîngă prescripţiile culinare, şi sfaturi practice, povestioare din viaţă, humor şăgalnic şi chiar referiri la "izvoarele cunoştiinţelor": cofetarul Ben Ami din Kfar Vitkin (*"de la care mama mea cumpără prăjituri teribile, oridecîteori avem un eveniment în familie..."*), sau reţetele... lui tanti Nuţi.

Odetta Schwartz e o femeie frumoasă din trib, înţeleaptă şi energică şi, aşa cum are dreptul să se fălească cu frumuseţea ei, tot aşa nu se ruşinează să-şi dezvăluie în orice ocazie originea ei românească (pe reporterul care a vizitat-o în bucătărie, l-a servit cu un «Cotnar» alb, demi-sec, că l-a ameţit...). *"La şcoală, copiii mi-au dat fel de fel de porecle pentru că-s «rumanià», dar am ştiut să le dau riposta. Îi sfidez pe cei ce-şi ascund obîrşia..."* - zice ea, cu o mîndrie demnă de o reprezentantă a tribului care a învăţat ebraica în aşa măsură, încît îi are în «buzunarul de la ceas» pe mulţi colegi de breaslă din presa ebraică.

Odetta şi Ilan: pe un Titanic care nu se scufundă.

Odetta (43) a scris mult în viaţa ei, dar s-a şi scris mult despre ea. Rubrica pe care o deţine la "Iediot Ahronot" se intitulează *"Kilufim"*, dacă vreţi ""*Despuieri*". Scriitoarea şi publicista însăşi s-a "despuiat" în trecutul nu prea îndepărtat, în faţa cititorilor, producînd "senzaţia zilei": cu vreun an în urmă chiar, ea a declarat:

"Abia la 40 de ani am înţeles că, părăsind un bărbat pentru un altul, e ca şi cum ai schimba cabinele pe vasul "Titanic". Şi "Titanic", culmea luxului şi tehnologiei de altădată, s-a scufundat. De unde concluzia că-i interzis să schimbi o dependenţă prin alta..."

La vîrsta de 40 de ani, Odetta divorţase de cel de-al doilea soţ al ei trecînd printr-un şoc pe care a încercat să-l învingă prin propriile-i forţe. A plecat de una singură la New York, a vrut să simtă libertatea, să aibe grijă doar de sine, deşi acasă o aşteptau cei doi copii, Dana (azi în vîrstă de 17 ani) şi Alon (11). Călătoria - se pare - i-a prins bine, încrederea în sine a învins. În ceea ce priveşte metafora (foarte plastică, dealtfel) cu "Titanicul", n-a rămas decît.... metaforă, din clipa în care l-a cunoscut pe cel ce avea să-i devină al treilea soţ, Ilan Schwartz (47), doctor în fizico-matematici, dar şi cu o bogată experienţă de două decenii în domeniul tratamentelor dietetice pentru combaterea migrenelor şi durerilor de spate, ocupaţie ce i-a adus faimă (95% din pacienţi s-au vindecat) şi - de ce nu? - bani mulţi. Datorită lui Ilan, Odetta a revenit şi la numele propriei ei familii, Schwartz (să fie şi acesta unul din semnele telepatiei despre care vorbesc ei ?):

"Ilan posedă însuşiri speciale prin electricitatea statică pe care o transmite - povesteşte Odetta. - *Niciodată însă nu acceptă să facă din asta circ, ca Uri Gheler. După părerea lui, Gheler este un şarlatan care foloseşte trucuri. Ilan foloseşte puterile lui speciale în folosul însănătoşirii omului şi personal, pot spune că tratamentul lui mi-a ajutat în durerile de spate. Dacă rămîne fără cheile casei, el reuşeşte să deschidă uşile, iar cînd, într-o zi, i-am acoperit ochii şi a pus mîna pe o filă de carte pe care n-a citit-o nici o dată, a reuşit să citească pagina respectivă. El citeşte, dealtfel, şi gîndurile..."*

* *
*

Odetta şi Ilan Schwartz se înţeleg de minune, chiar dacă (după cîte deducem din diferitele lor declaraţii publice) sînt firi deosebite, cu profesii diferite. Vrînd-nevrînd, s-a întîmplat aşa că şi Ilan aparţine *tribului*. Fiecare, în felul său, e un altruist. Ea dă sfaturi celor care vor să trăiască bine, să mănînce

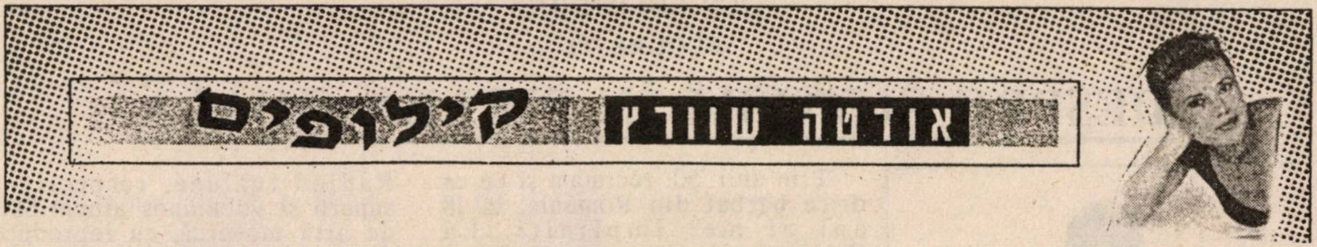

Titlul rubricii Odettei din "Iediot": toată lumea citeşte, toată lumea bîrfeşte.

cumpătat şi gustos, să fie practici. El tratează dureri şi, după cum am aflat de la cunoştinţe apropiate, aduce... leacul cu mîna. Împreună, ei nu au reuşit să aibe un copil, dar cei ai Odettei se înţeleg bine cu Ilan. A umblat zvonul că Odetta Schwartz s-ar fi pocăit, dar ea explică legătura cu mistica filozofînd: *"E important să ştim ce facem aici, pe-acest pămînt şi care ne este rostul. Pentru aceasta, trebuie să ne înălţăm sufletul pe scara valorilor, să ştim de-un Dumnezeu... Mă necăjesc cînd oamenii spun că mă întorc la credinţă şi îmi caut intermediari către Dumnezeu..."* Odetta recunoaşte, în schimb, că citeşte cărţile lui Shlomo Kalu şi acceptă interpretările sale la cele zece porunci...

Nu se jenează să recunoască faptul că n-a reuşit să aibe diploma de bacalaureat, dar se făleşte că, din paginile cărţilor ei, se învaţă la academiile de artă culinară. Nu suportă să fie declarată "Donna Idilia", fiindcă nu crede în aşa ceva. Se simte o fiinţă independentă, optimistă, iubitoare şi cuceritoare. Scrisul ei e însăşi... Odetta, dacă l-aş parafraza pe naturalistul francez Buffon. De la o vreme este o vegetariană convinsă, se dă în vînt după fructe şi detestă... bomboanele cu mentă. Şi după care mîncare pe care o prefera în copilărie duce dorul Odetta Schwartz ?

"Lîngă casa noastră din România exista o cofetărie unde mîncam îngheţată de vanilie. Încă n-am găsit nicăieri aşa o îngheţată..."

L
I
M

REŢEAUA MAGAZINELOR DE CARTE ROMÂNEASCA

SHANA TOVA

Vreţi să citiţi o carte bună, vizitaţi magazinele L I M

Numai la L I M veţi găsi cărţi româneşti

Ultimele noutăţi la L I M

AFULA: Kikar Atzmaut 7 (în pasajul Ofir Center). Tel: 06-596014
ASHDOD: Ezor "Iud" Midrahov Haneviim, Dereh Hamelech 2115/1. Tel: 08-652095
BEER-SHEVA: Str. Histadrut 56. Tel: 07-236738
HAIFA: Str. Herzl 61 (Kikar Talpiot). Tel: 04-671292
IERUSALIM: Str. Yaffo 63 (în pasaj). Tel: 02-250612
KFAR-SABA: Str. Weizman 92 (în pasaj). Tel: 09-7658118
NATANIA: Str. Smilanski 10 (în pasaj). Tel: 09-615860
PETAH-TIKVA: Str. Montefiori 17. Tel:03-9312777
PETAH-TIKVA: Str. Bar Kochba 27. Tel: 03-93466245
RISHON LE ZION: Str. Rothschild 9. Tel: 03-9698724
RISHON LE ZION: Str. Herzl 47. Tel 03-9671807
TEL AVIV: Str. Erlinger 7 (Vechea tahana mercazit). Tel: 03-6391735
TEL AVIV: Str. Allenby 48. Tel: 03-5175877
TEL AVIV: Staţia nouă de autobuze, et.3, magazinul nr. 3267 (Sub Mac Donald). Tel: 03-5375393.
TEL AVIV: Str. Shlomo Hamelech 2. Tel: 03-5283665

Raiul este locul unde poliţiştii sînt englezi, bucătarii francezi, mecanicii, germani, amorezii sînt italieni şi organizarea este elveţiana.

Iadul este locul unde bucătarii sînt englezi, mecanicii-francezi, amorezii - elveţieni, poliţiştii sînt germani şi totul este organizat de italieni.

BIJUTERIA
PERETZ

PETAH TIKVA, REHOV
HOVVEI ZION 15
DISPUNE DE O GAMĂ
VARIATĂ DE
CEASURI ŞI BIJUTERII
PREŢURI MODERATE
VISA ŞI ISRACARD
TELEFON: 03-9340303
VORBIM ROMÂNESTE
SHANA TOVA

ŢICU GOLDSTEIN

BUCUREŞTI

DESPRE SIONISM ÎN PIELEA GOALĂ

Eram în faţa comisiei de recrutare.
Gol-goluţ, aşa cum cerea legea.
Deodată, unul din membrii Comisiei, privindu-mă cu atenţie, mă întrebă:
- Aţi fost sionist ?

Am să încep istorisirea mea cu o profesiune de credinţă. Păcatul meu capital e... transparenţa! Şi asta nu de azi, de ieri. Ci dintotdeauna. Nu mi-a plăcut să trăiesc ca o cîrtiţă, să tremur pe motive de dosar. Spre deosebire de amicii mei evrei care-şi ascundeau trecutul sionist, eu am scris curat, în toate autobiografiile (şi nu puţine la număr) acest lucru. Sper că nu este necesar să reamintesc cititorilor mei cum au fost lichidate brutal, peste noapte, organizaţiile sioniste din România (eu am numit maniera "sistem bordel": aşa s-au desfiinţat sub comunism, peste noapte, casele de toleranţă, generalizînd prostituţia, tot astfel s-a produs colectivizarea, de s-a trezit într-o dimineaţă gospodarul... colhoznic, iar micul comerciant - etatizat şi socializat, etc.)

Dar transparenţa se plăteşte! Aşa încît, ori de cîte ori era vorba să fiu promovat într-o funcţie cît de mică, mi se dădea la cap, cineva se ridica în şedinţa respectivă (deobicei de la prezidiu) şi mă "demasca", pe baza datelor furnizate chiar de mine, ca "sionist". O astfel de "demascare" s-a petrecut şi în Facultate de către o doamnă (tovarăşă) care are astăzi fiica în Israel, devenită între timp o admiratoare a Ţării Sfinte. Se mai schimbă oamenii, din fericire. După această punere în temă, iată întîmplarea pe care voiam să v-o relatez.

Prin anii '50, recrutam şi eu ca orice bărbat din România, la 18 ani ai mei împliniţi. La Comisariatul militar, cum ştiţi şi mulţi dintre dvs., erai măsurat, cîntărit, verificat din punctul de vedere al sănătăţii şi, fireşte, al... loialităţii. Deci, stînd în pielea goală în faţa comisiei, mai puteai ascunde ceva? E drept că eu nu ascunsesem nici îmbrăcat!

Observaţi, vă rog, că n-am spus "comisia medicală", căci - evident - era o comisie mixtă care se ocupa cu *de toate*. Aşa se face că- între două măsurători - se interesa şi de identitate.

- *Aţi fost deci sionist !?* suna grav, mai degrabă ca o sentinţă decît ca o întrebare, cuvîntul unuia din membrii comisiei.

- *Da. dar de stînga,* încercam eu stîngaci să mă apăr.

- *Nu există, tinere, sionism de dreapta sau de stînga* - replica autoritar atotştiutorul. *Sionismul este şovinism, naţionalism, extremism...*

Eram prelucrat în toată legea, ei avînd în spate portretul lui Ghiţă Dej, eu cu spatele şi cu faţa complet descoperite. Gol-puşcă şi tracasat, începusem să obosesc şi schimbam greutatea mea neglijabilă de pe un picior pe altul. Observară ei într-un tîrziu că sînt cam greu de cap, aşa încît, pentru a mă impresiona, unul din comisie (nu mă prea pricepeam la grade) aruncă enervat o vorbă:

- *Da' de legionari ai auzit? Cam aşa sînt şi sioniştii!...*

Îmi voi aminti de aceste cuvinte mai tîrziu cînd într-adevăr, la fişierul Bibliotecii Academiei, la F.S. (întîi Fond Secret apoi, mai pudic, Fond Special) stăteau alături, interzişi, Herzl şi Hitler, Sokolov cu Horia Sima, Codreanu cu Cernikovski, asimilînd abuziv şi aberant o mişcare de eliberare naţională cu un naţionalism degenerat şi xenofob. După alţi ani, în 1973, după mini-revoluţia culturală, mă aflam în faţa altei comisii, în strada Plevnei, în apropierea Dîmboviţei, de astădată mai îmbrăcat, dar "fără scoatere din producţie". Introdusesem, în era delaţiunii, ideologie burgheză în Radiodifuziune, respectiv un superb şi voluminos album Skira, de artă modernă, cu reproduceri din Soutine şi Chagall, Picasso şi Modigliani. O altă cauză era că aş fi spus unei colege care ieşise fericită de la învăţămîntul politic fiindcă luase un calificativ excelent, *ce mare brînză!* aş fi zis. Să nu te lauzi niciodată cu aşa ceva! Mici turnătorii la modă!...

Atunci mi s-a reamintit, arătîndu-mi-se pisica, aşa, ca într-o doară, păcatul originar, de sionism, la care se adăuga acum cultivarea şi propagarea artei burgheze pe care o răspîndeam ca un virus printre redactori şi reporteri sănătoşi, un măr putred printre splendide mere de Voineasa. Degeaba mă apăram spunînd că e vorba de cultură, că acolo (în album) era şi Picasso (ştiţi, cel cu "Guernica" şi "porumbelul păcii"), că albumul era al Uniunii Compozitorilor (mi-l împrumutase familia Vieru) iar eu, prostul de mine, voisem să se bucure la vederea acestuia, de negrăită lui frumuseţe, şi bieţii mei confraţi. Ce era permis în careul restrîns al compozitorilor nu avea ce căuta în rîndurile oamenilor din presă care duc cuvîntul partidului pînă la ultima celulă a societăţii. E drept că ancheta s-a terminat în... coadă de peşte. Mi s-a spus: *ehei, nu scăpai d-ta aşa de ieftin dacă asta se întîmpla acum 10-15 ani!* Apoi m-au pus să dau o declaraţie precum că de-atunci înainte voi întreţine în jurul meu o "atmosferă sănătoasă". N-aveam nici un motiv să nu semnez hîrtia căci asta făcusem tot timpul! Şi tot drept este că, după un an, la prima comprimare, eram un om liber....

Şi uite-aşa şi astăzi, de cîte ori - dezbrăcat - mă uit în oglindă, văd... un evreu. Mai rău: un sionist!

Erata

La **Calendarul** din nr. 112 (iulie a.c.), pag. 49, după "9 iulie: s-a născut Al. Graur" se va citi: 1900.

? ANCHETA MINIMUM

OMUL MILENIULUI (ŞI ALTELE ASEMENEA....)

După cum aţi citit, probabil, la rubrica *"Tendinţe"* din numărul 107 al revistei noastre, ziarul Washington Post din U.S.A. a iniţiat printre cititorii săi o anchetă cu privire la evenimentele şi oamenii cei mai importanţi au mileniului ce se încheie. Am pus şi noi unora dintre cititorii noştri, de pe-aici şi de prin străinătate, aceste întrebări şi anume:

1.- Pe cine consideraţi Dvs. "omul Mileniului"?
2.- Unde aţi locui de preferinţă ?
3.- Care a fost cea mai folositoare carte a mileniului ?
4.- Cea mai mare eroare a mileniului ?
5.- Cea mai mare invenţie a mileniului?
6.- Cel mai mare actor al mileniului ?
7.- Cea mai falsă idee ?
8.- Cel mai mare om de ştiinţă ?
9.- Cea mai mare compoziţie muzicală ?
10.- Personajul cel mai diabolic ?

Iată răspunsurile **D-rului S. Jacobson**, colaboratorul nostru din Tel Aviv:

1.- Johann Sebastian Bach
2.- Italia
3.- Biblia
4.- Revoluţia Franceză
5.- Fermoir-ul
6.- Jean-Baptiste Poquelin, zis Molière
7.- Liberté, Égalité, Fraternité
8.- Descoperitorul Streptomicinei (Waxman,1950)
9.-"Cîntecul Pămîntului" de Gustav Mahler
10.-Hitler

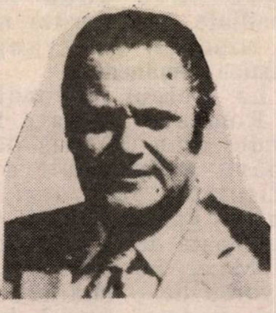

Iată răspunsurile prietenului şi corespondentului nostru RAUL RADU, care locuieşte în Brazilia:

1.- Bonaparte
2.- Ţara natală
3.- Enciclopedia
4.- Bomba atomică
5.- Atomul
6.- Omul comunist (în special ŞEFII)
7.- Egalitarismul
8.- Albert Einstein
9.- "Bolero"-ul de Ravel
10.-Sefii serviciilor secrete

SONY.

FIRMA
ISFAR
VĂ INVITĂ SĂ VIZITAŢI SALA DE EXPOZIŢIE A PRODUSELOR
SONY.
STR. AHAD HAAM 9 TEL AVIV
MIGDAL ŞALOM MEIR
SHANA TOVA & HATIMA TOVA

Încercînd să-i atragă din nou pe clienţii firmei, să comande hamburger din carne de vacă, reţeaua *Wimpy* din Londra, pe care psihoza vacii nebune o adusese în pragul falimentului, a lipit pe geamuri afişe cu litere de-o şchioapă: "E bine să mîncăm iarăşi un produs englezesc!"

Aşa e, mi-am spus eu. După care, intrînd într-un *Wimpy* pe Oxford Street, am cerut o porţie de peşte cu cartofi prăjiţi.

Unii susţin că bîrfa şi defăimările trebuiesc dezvăluite şi combătute.
Alţii susţin că ele trebuiesc trecute sub tăcere.
Cum e mai bine ? O întrebare veche de cînd lumea şi pămîntul.

NOI

ZOLTAN TERNER

DIN NOU DESPRE DEFĂIMAREA LUI MAXY

Marele pictor M. H. Maxy, al cărui centenar se sărbătoreşte în acest an a fost şi va mai fi încă obiectul multor articole, studii, contribuţii la istoria artei şi a avangardei artistice româneşti. Pentru că, în afară de calitatea sa de artist şi de creator, a jucat un rol important în istoria ideilor şi mişcării artistice din România între cele două războaie mondiale, ca animator necontestat al mişcării de avangardă în plastica românească.

La Muzeul Naţional de Artă al României pe care Maxy l-a condus timp de două decenii, s-a tipărit nu de mult o broşură intitulată *"Şefii mei, pictorii Marius Bunescu şi M. H. Maxy"*, şi semnată de un fost subaltern al lui Maxy, pe nume Petre Oprea. E vorba de o însăilare mai mult decît modestă, lipsită de pretenţii şi declarat părtinitoare. O mărturiseşte autorul însuşi în prefaţă: *"Cei doi pictori sînt înfăţişaţi aşa cum au apărut ei în contactele cu autorul. (....) Adevărul urmărit în aceste relatări nu este, desigur, cel absolut şi nici măcar cel parţial obiectiv, ci un adevăr relativ, adevărul a ceea ce am perceput personal."*

Cu alte cuvinte, ceea ce cuprinde broşura nu are prea mult de-a face cu adevărul. Mai ales, vom adăuga noi, că în afară de "opiniile" proprii, d. Oprea pune pe hîrtie, ca la o şuetă la crîşmă, fără discernămînt, fără spirit şi fără har (el singur recunoaşte, în ceea ce îl priveşte, "lipsa unui talent literar") multe dintre cele care se vînturau pe la colţuri, pe culoare, în birouri ale muzeului sau pe la minister. Textul publicat la Muzeul de Artă este, deci, mai mult un document despre d. Oprea decît despre pictorii în cauză. Trăind 15 ani în umbra unui şef ca Maxy, cu o personalitate charismatică, energetică, dominantă, un funcţionar cu "năzuinţe şi aspiraţii proprii" nu putea să nu fie încercat de sentimente contradictorii. Citind cu atenţie, fără idei preconcepute, textul d-lui Oprea, nu e greu să descoperi un amestec de admiraţie şi invidie. La care vin să se adauge ecouri şi reverberaţii ale propriilor nemulţumiri, resentimente şi frustraţii adunate în cursul anilor, dar şi reflexe ale intrigilor din cadrul Muzeului.

Subalternul lui Maxy, d. P. Oprea ajunge pensionar. Şi atunci se gîndeşte: *"Avînd acum timp nelimitat la dispoziţie, m-am decis să-mi petrec lungile zile de iarnă, în care ies puţin din casă, cu încercarea de a vedea ce poate ieşi din aceste amintiri"*.

Ce a ieşit, am văzut: un produs modest, atît intelectual cît şi "stilistic", uneori deadreptul agramat. Dar cu destul de multe amănunte de anecdotică infamantă despre "Şeful" d-lui Oprea, pictorul M. H. Maxy.

Merita oare atenţie o asemenea scriere, cum e broşura semnată de P. Oprea, circulaţia ei fiind totuşi extrem de restrînsă? Parcă aş zice că nu. Cel mai potrivit răspuns la bîrfă şi scorneli defăimătoare e tăcerea.

Dl. Eugen Iacob s-a decis totuşi să scrie despre capitolul referitor la Maxy din broşura bucureşteană. Articolul a apărut în "Minimum" (nr.110) şi se intitulează "Defăimarea lui Maxy". Pe parcursul a două pagini de revistă, d. Eugen Iacob ne serveşte, la modul copios, extrase din broşura lui P. Oprea, cuprinzînd zvonuri, bîrfe, şuşoteli şi remarci maliţioase. Şi încă ceva: cine citeşte capitolul despre Maxy din broşură găseşte menţionate - e adevărat, nu destul de apăsat - şi meritele culturale deosebite ale directorului Maxy: "o inteligenţă vie", "om de iniţiativă şi acţiune", "fler cert pentru organizări de expoziţii de înalt nivel artistic", "lucra ca un salahor la organizarea în excelente condiţii a expoziţiilor anuale", etc., etc.

Dl Iacob ocoleşte cu mare grijă asemenea pasaje din broşură, citează doar pasajele care-l pun pe Maxy într-o lumină nefavorabilă.

Articolul din "Minimum" e bogat împănat cu citate ("bîrfe şi zvonuri" cum le taxează chiar d. Iacob) dar foarte sărac în ceea ce priveşte comentariul autorului. 170 de rînduri citate şi 110 rînduri comentarii, acestea din urmă fiind mai ales cuvinte de legătură, completări, precizări ("Facultatea israelită de care pomeneşte autorul, se afla într-o casă veche din str. Sfinţilor.... etc."). D. Iacob nu-l contrazice pe d. Oprea. Colaborează cu el, îl completează, îl continuă, chiar dacă uneori îl ironizează cu fineţe (*"Să vedem prin ce gaură de cheie s-a uitat autorul studiului"*: Curat studiu!).

Parcurgi articolul din "Minimum" pînă la sfîrşit şi nu găseşti nici o contrapondere la "bîrfe şi clevetiri". Nimic sau aproape nimic: Maxy a fost scos din învăţămînt, fiind acuzat de formalism, a spus unei "comisare" a expoziţiei de artă sovietică: *"Voi aţi distrus arta românească"*. Cam atît se spune în totului-tot întru apărarea lui Maxy de defăimare. Te-ai aştepta ca d. Iacob, care l-a cunoscut bine pe M. H. Maxy, să ne ofere propriul său portret caracterologic al pictorului. Dar d. Iacob nu ne comunică nimic din propria sa imagine despre Maxy. Una din două: ori cele cuprinse în textul d-lui Oprea sînt adevărate şi atunci articolul din "Minimum" e neavenit, nefiind vorba de nici o defăimare, ori ele sînt minciuni şi - în acest caz - firesc ar fi fost ca d. Iacob să ne-o spună fără echivoc. D-sa însă nu face asta. După lectura articolului său încerci un sentiment al echivocului dubios.

Departe de noi gîndul de a-i face proces de intenţie d-lui Iacob. Am vrut doar ca, prin exagerare, să ilustrăm faptul banal că echivocul lasă întotdeauna loc la interpretări cu sensuri opuse. Unele de genul acelora la care se replică cu franţuzescul: "Honni soit qui mal y pense".

Dacă d. Iacob a intenţionat să apere memoria lui Maxy de defăimare, n-a reuşit. Nu este un bun avocat. Extrăgînd "bîrfe şi zvonuri dintr-o broşură de uz intern" şi difuzîndu-le într-o revistă de largă circulaţie cum este "Minimum", d. Iacob nu a făcut un bun serviciu marelui pictor în anul centenarului naşterii sale.

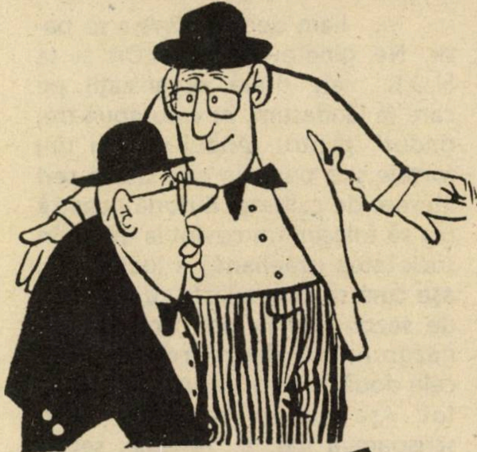

SE ZVONESTE CĂ ...

... Prof. Dr. Alfred Hârlăoanu din Bucureşti, cel care - spre uluirea generală - a fost... excomunicat la finele secolului XX din rîndurile cultului mozaic din România (ca urmare a unei cărţi despre istoria religiei, carte ce nu plăcuse regretatului şef-rabin Dr. Moses Rosen), are de gînd să se adreseze Tribunalului rabinic de la Ierusalim pentru a cere anularea sentinţei.

... Lia Benjamin, cercetătoare într-ale istoriei, a obţinut stenogramele discuţiilor din consiliul de miniştri al României, din anii 1940-1944, privitoare la "rezolvarea chestiunii evreieşti" şi a pregătit pentru tipar un volum pe marginea acestor documente ce se anunţă a fi (potrivit celor ce le-au citit în manuscris) "cam incendiar".

... Un istoric american, Kurt Treptow, specializat - ca şi conaţionalul său, Larry Watts, apologet al regimului antonescian - în lucrări "revizioniste" menite a dovedi inexistenţa Holocaustului, a fost angajat de "Fundaţia Culturală Română" de la Bucureşti, unde primeşte salariu lunar pentru efectuarea de "studii istorice". Misiunea d-lui Treptow: a reabilita mişcarea legionară printr-o carte purtînd semnătura unui american.

... D. Gh. Tinca, ministrul român al apărării, este foarte supărat că la "Memorialul Holocaustului" de la Washington au ajuns, în vremea din urmă, documente de arhivă din anii celui de-al doilea război mondial ce vorbesc despre masacrele din Basarabia, Bucovina şi Transnistria. Drept urmare, d. Tinca, oridecîteori vine vorba (şi vine!) în discuţiile oficiale despre evrei, se exprimă pe şleau, fără probleme: "Jidanii ăştia..."

... Un grup de intelectuali evrei a adresat o scrisoare de protest d-lui Alfred Moses, ambasadorul U.S.A. la Bucureşti. Motivul: cu prilejul recepţiei oferite în cinstea Zilei Independenţei Americane, d. Moses s-a sărutat - ostentativ - cu d. Nicolae Văcăroiu, primul ministru al României. Or, susţin autorii scrisorii, nu e nici un secret pentru nimeni că d. Văcăroiu a fost, ani de-a rîndul, în cele mai bune relaţii cu senatorul C.V.Tudor, acoperind şi susţinînd campania antisemită din paginile săptămînalului "România Mare".

... Vizita în România a Rabinului-Şef Dr. Alexandru Şafran, programată iniţial (aşa cum se anunţase în presă) pentru luna iunie, a fost amînată pentru la toamnă din motive *necunoscute...*

... Deputatul Avraham Poraz din *Meretz*, care va participa la o mare adunare organizată de Partidul Democrat din S.U.A., a pregătit cîteva mii de memorii în engleză pe tema restituirii bunurilor evreieşti din România,- memorii pe care intenţionează să le distribuie participanţilor la adunare.

Avocatul Iehuda Revah a organizat, în penthouse-ul său din Ierusalim, o recepţie în onoarea deputatului Dan Tihon din Likud, noul preşedinte al Knesset-ului. Fire originală, gazda a vrut să-l informeze pe Tihon cu privire la insultele de care va avea să se lovească în cursul dezbaterilor, rostind o conferinţă pe tema "Înjurăturile din teatrul lui Shakespeare".

O singură înjurătură a lipsit din bogat documentata expunere (şi asta, fiindcă avocatul nu ştie româneşte):

Hai şecspir !

Ultima Oră

~~~~~~~~~~~

Aflăm dintr-o sursă sigură că săptămîna viitoare vor fi reluate tratativele de pace între primul ministru Benjamin Netanyahu şi ministrul de externe David Levi.

Magic Touch

BEATRICE
Diplomat
CIDESCO

"BEAUTY
HOUSE"

EUROPEAN SKIN CARE SPECIALIST

30 Frishman, TEL AVIV
Tel. 5242359

INSTITUT DE ÎNFRUMUSEŢARE

- Îngrijirea tenului la nivel internaţional, cu produse franţuzeşti
- Procedeul pilling profund (פילינג עמוק) pentru îndepărtarea ridurilor, petelor şi cicatricelor
- Epilaţie (cu ac electric)
- Machiaj profesional pentru mirese şi alte evenimente plăcute
- Pedichiură, manechiură şi depilaţie cu ceară
- NOU!

Machiaj PERMANENT LA SPRÎNCENE, LA OCHI ŞI LA CONTUR BUZE

INSTITUT DE SLĂBIRE
sub supraveghiere medicală

- Diete
- Masaje medicale
- Tratament cu electrozi

CADOU DE SĂRBĂTORI: O BIJUTERIE DE ARGINT. SAU POŞETĂ DE FARDURI

Firmă evidenţiată
10 ani
fără întrerupere

העסק הנבחר
~~~~~~~~~~~

ETC

NOI

. . . Ce legătură este între ex-polițistul Richard Jewell, bănuit de a fi pus bomba binecunoscută din Parcul central din Atlanta, în zilele Olimpiadei, şi aliaua noastră?

Nici una, veți răspunde, clar şi categoric. Ba chiar cu oareşicare indignare (auzi, ce insinuări, domnule!). Tot aşa, ne grăbim a preciza, gîndim şi noi. Şi, totuşi, în mintea unora s-a înfiripat, preț de cîteva ore, ideea unei legături. Deîndată ce Televiziunea noastră l-a prezentat pe suspect, la redacție a sunat telefonul, o voce nesigură de femeie întrebînd, şovăitor, ce-i drept, dar întrebînd dacă Eugen Iacob, cunoscutul publicist şi grafician se află la Atlanta. La început n-am înțeles unde bate interlocutoarea. Pe urmă, după ce-am văzut şi noi imaginile de după atentat, ne-am lămurit. Asemănarea dintre numitul Jewell şi colaboratorul nostru este frapantă. Atît de frapantă încît, în aceeaşi zi, am mai primit vreo două telefoane pe aceeaşi temă.

E Jewell, nu Iacob
(de altfel, după ultimele ştiri, nici Jewell nu ar fi pus bomba)

. . . Televiziunea română a difuzat nu de mult un interviu cu I. Schechter, realizat de echipa de ziarişti care, aşa cum anunțasem într-un număr anterior, a vizitat Israelul. Inclusiv redacția din Salame ("Ultima oră" şi surorile ei). A fost, aşa cum aflăm dintr-o relatare a lui G.Bruckmaier, din "Realitatea evreiască" din Bucureşti, "un interviu-surpriză". Mai întîi, din cauza protagonistului Schechter care răspundea la toate întrebările (vreo cincizeci) în stilul său, adică în bancuri, furnizînd o cantitate de umor cu care telespectatorii nu sînt obişnuiți să fie gratificați chiar în fiecare zi. Apoi, din cauza ecourilor. Dezvăluirile lui Schechter au dezvăluit cetățeanului din fața aparatelor T.V. o lume necunoscută: scrisul pe româneşte din Israel. Aşa cum precizează Bruckmaier după interviu, "acel l-ai văzut pe Schechter? ce zici de el? a stîrnit avalanşa. Unde-i "Ultima oră"? Dar surata ei "Magazinul"? Unde le găsim? Unde-i "Orient-Expresul", unde-s celelalte publicații, cărți?"

Unde? aici în Tel Aviv, unde să fie? Iar pentru ca amatorii (destui!) să le poată citi, e nevoie doar de un om cu inițiativă, de la noi sau din România, care să aranjeze teribila şi pînă azi insolubila problemă a difuzării pe piața românească.

. . . I-am deochiat? Aşa se pare. Ne gîndim la ACMEOR şi la H.O.R., cele două organizații pe care le lăudasem, în vreo două-trei rînduri, pentru gîndul de a-şi uni forțele şi a pune la cale cîteva seri literare de calitate. Euforia noastră (ca să folosim un cuvînt la modă în societatea israeliană) a luat sfîrşit, aşa cum se obişnuieşte cu euforiile de sezon de la noi. Unitatea de nezdruncinat dintre cei doi (sau cele două) s-a zdruncinat şi încă de tot. Aşa cum ni se spune într-o scrisoare a ing. B. Tercatin, secretarul ACMEOR, publicată în "Ultima oră", unde aflăm, fără să înțelegem prea bine de ce (dar asta nu contează), că organizațiile susamintite au divorțat. Păcat. Fiindcă unde-s doi puterea creşte... Dar, după un prim oftat, să ne împăcăm cu ideea şi să ne amintim că în materie de dezunire ca la noi în *trib* la nimenea...

. . . În luna octombrie va avea loc în Capitala României o conferință internațională pe tema relațiilor româno-evreieşti de-a lungul istoriei, organizată de Institutul de Istorie "N. Iorga" din Bucureşti şi de Centrul Goldstein-Goren din Tel Aviv. Inițial, era vorba să se discute de modul cum s-au desfăşurat respectivele relații pînă la 23 august 1944. Ulterior, gazdele au propus

HARRY BAR-SHALOM

„CURSA"

(200 pagini de schiţe şi povestiri)

apărută la editura CARTEA ROMÂNEASCĂ – Bucureşti

Se poate obţine trimiţînd suma de 15 şekeli
la adresa: H.S. Eng. /P.O.B.
13/ Kiriat Motzkin 26100

şi obținut ca discuțiile să aibă în vedere relațiile de pînă la cel de-al doilea război mondial. "E mai bine aşa"...

. . . Căldură mare, toropeală şi mai mare, dar despre secetă cultural- publicistică în vara ce a trecut (mă rog, a trecut e un fel de-a spune) nu se poate vorbi. Dna Andreea Păstârnac, consilierul cultural al Ambasadei Române, bizuindu-se pe o tenacitate din ce în ce mai remarcabilă (şi remarcată), precum şi de-un mazgan ce funcționează ca lumea în localul din Adam Ha-Cohen (spre deosebire de verile de dinainte de 1990, cînd Ministerul de Externe de la Bucureşti cerea ambasadorului să facă economie la răcoare), a organizat două seri literare. Una a fost consacrată romanului "Mă numesc Alzheimer" (vol. I) de Tania Lovinescu, apărut la Bucureşti în editura "Cartea Românească". A vorbit despre carte poetul Felix Caroly, iar actrița Rozina Cambos a recitat din versurile autoarei.

A doua seară a fost dedicată volumului de versuri "Eşti" de Shaul Carmel, publicat, tot la Bucureşti, în editura "Hasefer". A vorbit despre carte: Andrei Strihan. La ambele seri s-a remarcat participarea (numeroasă) precum şi cuvintele de spirit (tot numeroase). • În acelaşi timp, micile publicații de provincie (dar nu provinciale) au continuat să apară sfidînd termometrul. La întoarcerea noastră din vacanță, am găsit în cutia poştală, punctuale ca de obicei, şi "Ecoul Nahariei" (red. şef V. Nămolaru) din care aflăm că H.O.R.-ul din Nord s-a mutat într-un sediu nou (săi fie într-un ceas bun!), şi "Informația" din Carmiel (red. şef L. Schaier), cu informații utile pentru olimii locului (dar şi cu un număr de pagini scăzut din cauză că scumpirea hîrtiei îi strînge de beregată pe colegii noştri; of!), şi "Pro şi Contra" buletinul Cercului Cultural Petah Tikva (red. Mircea Gorun), dar şi o tipăritură ceva mai puțin ştiută "Semnalul Petah Tikvei" (ajunsă la nr. 4) din care înțelegem că bătrînul oraş, acum cu două publicații la activ, ambiționează să devină un Banat în materie, adică fruncea presei de provincie. Un obiectiv cu totul

COMODITATE ● IGIENĂ PERSONALĂ ● SĂNĂTATE

BIDAN

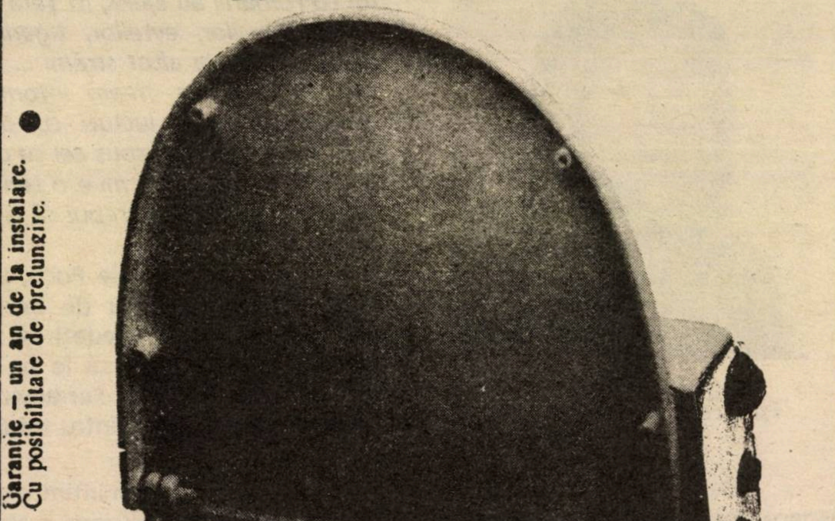

● Garanție – un an de la instalare.
Cu posibilitate de prelungire.

"BIDAN" – BNEÏ BRAK
Str. Hakishon nr. 16
Tel. 03/5709955 – 5709977
5700831

● **BIDAN este un scaun modern care transformă orice closet în bideu şi foloseşte la spălarea părților inferioare ale corpului cu ajutorul unui jet de apă caldă şi la uscarea cu un curent de aer cald.**

● Astfel de creează pentru cel ce-l foloseşte o senzație de **totală curățenie şi prospețime.**

● Noul procedeu este binevenit atît pentru **adulți** cît şi pentru copii , evitîndu-se contactul mîinii cu fecalele şi secrețiile urît mirositoare şi total insalubre. **Femeile gravide** găsesc prin **BIDAN** o rezolvare ideală a igienei speciale care li se impune, **suferinzii de erupții, eczeme în părțile interne** simt o alinare a durerilor, iar cei **bolnavi de hemoroizi** pot realiza chiar evitarea operației.

BIDAN-ul se prezintă într-o varietate de modele şi culori:

● BIDAN TURBO, aparat care încălzeşte apa şi usucă cu aer cald, în 6 rate X 150 de shkalim = 900 shkalim.

● BIDAN CU ÎNCĂLZIREA APEI, în 5 rate X 150 de shkalim = 750 shkalim.

● BIDAN OBIŞNUIT, în 3 rate X 75 de shkalim = 225 shkalim.

● Se fac instalații în orice loc din țară. Se poate plăti cu carte de credit.

● Instalarea este simplă şi uşoară – 75 de shkalim (inclusiv legătura electrică).

SHANA TOVA

realizabil, cu atît mai mult cu cît, la acest capitol, Beer Sheva tace, Haifa aşişderea, iar dinspre Ierusalim (unde fiinţează, totuşi, un H.O.R. mereu viu) nu ne-a mai venit de mult buletinul-revistă cu scrieri de capitală...

. . . Tot iniţiatul în materie ştie că poeţii suprarealişti din anii '30-'50 (ca şi ultimii mohicani ai genului din zilele noastre) trăiau în "lumea lor", refuzînd să se amestece cu ceilalţi, *realiştii* cu ritm, rimă şi claritate, refuzînd să se considere profesionişti (nu umblau după bani pentru scrierile lor, ba, cel mai adesea îşi plăteau plachetele subţiri din buzunarul propriu), se comportau ca nişte membri orgolioşi ai unei secte. Dar cred că nimeni n-ar fi bănuit că suprarealistul din *trib*, regretatul Gherasim Luca (care şi-a luat viaţa, anul trecut, la Paris) ar fi fost capabil să comită gestul pe care l-a comis. Luca trăia mai mult decît modest pe malurile Senei, şi, cum se spune, termina cu greu luna. Cu puţin timp înainte de moarte, el a primit o scrisoare cu en-tête şi două ştampile prin care era încunoştiinţat că o fundaţie americană îi acordase, la recomandarea cîtorva critici literari, un premiu pentru creaţia sa, alcătuit dintr-o diplomă şi o sumă de bani. Gherasim Luca a aruncat scrisoarea la coş, răspunzînd fundaţiei că el nu primeşte premii pentru poezie. Valoarea premiului era de 75.000 (şaptezeci şi cinci de mii) de dolari.

. . . Vă mai amintiţi de apelul lui Darian, publicat în unul din numerele noastre trecute? Colaboratorul nostru dăduse sfoară-n ţară, rugînd pe toţi oamenii de bine (care ştiu ceva) să-i comunice unde-l poate găsi pe fotograful Steiner (fost la "Flacăra" bucureşteană), pe care nu l-a mai văzut de-un car de ani şi care-i lăsase-n păstrare un album cu fotografii de mare clasă. Ei bine, omul fu găsit. Graţie poetului Andrei Fischof care, ardelean ca şi Steiner de felul lui, i-a telefonat lui Darian că dispărutul se află bine mersi la Natania. Cei doi s-au regăsit, iar Steiner - care luat cu clitarea şi alte maşkante uitase pur şi simplu de fotografii (munca sa de-o viaţă) - l-a sărutat pe Darian, ducîndu-se acasă cu pachetul şi hotărînd să deschidă în toamnă o expoziţie cu lucrările sale.

. . . Se ştie că d. Itamar Rabinovici, ambasadorul nostru la Washington, a declarat, după ce aflase rezultatul alegerilor, că va demisiona din post: omul nu e în cele mai bune relaţii cu Bibi Netaniahu. Între timp, el a fost înlocuit cu Eliahu Ben-Elisar. Pe coridoarele de la Externe se şopteşte că şi ieşeanca Colette Avital, consul general la New York, îşi pune fel de fel de întrebări.

Colette Avital
îşi pregăteşte coletele ?

. . . De vreo douăzeci de ani încoace, tot citim că în România au mai rămas cam 20.000 de evrei. Sau 18.000. Sau 23.000. Cam pe-aicea. Şi mor oamenii, şi unii mai pleacă, dar cifrele avansate rămîn aceleaşi. Care-i adevărul cu privire la ziua de azi şi la perspectivele de viitor ale comunităţii? Un articol de Sarah Einik, din revista "Realitatea evreiască" (Bucureşti) ne furnizează date noi în materie:

"Conform calculelor matematice, evreii din România vor dispărea în circa 16 ani. Dintre cei 800.000 de evrei trăind în România la începutul celui de-al doilea război mondial, jumătate au pierit şi aproape tot restul a făcut Alia. Au rămas circa 14.000 de evrei, majoritatea bătrâni, dintre care circa 500 mor în fiecare an şi circa alţi 500 pleacă în Israel. Cifrele nu mint..."

Cifrele nu mint. Problema este (ca la sondajele electorale) că cei ce se îndeletnicesc cu mînuirea cifrelor, cam obişnuiesc să încalce binecunoscuta poruncă din Decalog.

. . . Vechiul nostru muşteriu, d. Albert Poch, din Natzeret-Illit, colaborator regulat (în ambele înţelesuri ale cuvîntului) al "României Mari" din Bucureşti, are stări de spirit chinuitoare. Într-o corespondenţă trimisă săptămînalului condus de d. C. V. Tudor, el mărturiseşte:

"Şi eu ... găsesc că e grav faptul că românii au ajuns, în Ţara lor, slugile turcilor, evreilor, ţiganilor, italienilor şi ale altor străini ... Am fost în România, m-am informat, am văzut unele lucruri cu ochii mei, altele mi le-au spus cei cu care am stat de vorbă. Şi mi-e o teribilă ruşine, mie, cînd ar trebui să le fie altora."

Că vă e ruşine, dle Poch, asta este, pentru noi, uşor de înţeles. Dar nu trebuie să credeţi că, de fapt, altora ar trebui să le fie ruşine în locul Dvs. Nu. Sentimentul cu pricina vi se cuvine întru totul.

. . . Aşa cum amintim aici, la rubrica "Noi", la Bucureşti a apărut o carte de Marius Mircu. În legătură cu această apariţie nouă, primim la redacţie următoarele din partea autorului :

"Stimate Dle Al. Mirodan,

Cînd v-am predat ieri cartea apărută la "Hasefer", "Oameni de omenie...", m-aţi întrebat dacă e aceeaşi apărută şi aici, mai de mult.

Am răspuns: da.

Răspuns incomplet. Manuscrisul trimis la Bucureşti (prin dl dr. N.

Cajal) era dublu față de cel apărut aici: completasem cu multe cazuri noi.

Dar pentru că la Bucureşti manuscrisul meu a trecut prin mai multe mîini, fiecare a ținut să contribuie cu ceva, astfel că s-au tot pierdut din completările mele, încît cartea de la Bucureşti e mai săracă decît cea de aici.

Au fost făcute multe schimbări, fără ca eu să fiu consultat.

Nici sub comunişti n-am suferit acolo asemenea cenzură cruntă!

Sănătate şi voie bună!

Marius Mircu"

APARIȚII EDITORIALE

"OAMENI DE OMENIE"

În editura "Hasefer" din Bucureşti a apărut de curînd, într-o frumoasă execuție tehnică, lucrarea ***Oameni de omenie în vremuri de neomenie***, de **Marius Mircu**, parte integrantă din vasta epopee a autorului, "Ce s-a întîmplat cu evreii în România".

Este vorba de o altă față a Marii Prigoane antievreieşti: peste o sută de români care, în cel de-al doilea război mondial, adesea cu riscul vieții şi, în orice caz, al libertății, au sprijinit, au salvat evrei.

Autorul, care a relatat din belşug despre suferințele evreilor din Romînia, şi-a propus să arate aici că şi în acele vremuri cumplite puteai să fii om, dacă voiai; că chiar unii dintre cei care au primit, spre executare, ordine criminale, au ştiut să le ocolească, dacă au vrut.

O carte surprinzătoare, plină de învățăminte.

●

. . . Aşa cum reiese din anunțul de mai sus, cartea lui Mircu, în ciuda necazurilor cu foarfeca de la editură, merită, şi aşa mai scurtă cum a ieşit, să fie citită. În aşteptarea ediției a doua, readusă la proporțiile fireşti.

Să tot fii scriitor israelian de limbă română!

Frumoasă manifestare Tîrgul anual de carte de la Tel Aviv, din vara ce-a trecut! Sute de standuri cu fel de fel de edituri au prezentat cărți de toate felurile, noi în mare parte. Mulțime de cititori lacomi inundau Piața Ițhak Rabin, de lîngă Primărie; ceea ce e deosebit de îmbucurător: tineret mai cu seamă, care cercetează cu migală carte cu carte, achiziționează.

Cînd pentru prima dată, în urmă cu aproape zece ani, secretarul Asociației Scriitorilor israelieni de limbă română m-a invitat să aduc la acest Tîrg cîte trei cărți din titlurile mele apărute în ultimii doi ani, m-am revoltat (învățasem deja să mă revolt, aici, după ce atîția ani, dincolo, mă dezvățasem). De două ori m-am revoltat: "Numai din ultimii doi ani?! Dar eu sunt cogeamite autor de atîta amar de vreme! Şi numai cîte trei de fiecare titlu?! Dar cărțile mele sunt cerute în cantități, nu glumă, de aceea le şi scot în peste o sută de exemplare (101)!"

- Degeaba te tocmeşti cu mine: du-te acolo şi ai să vezi că deşi e Tîrg, nu e cu tocmeală! mi-a zis secretarul.

Ceea ce mi s-a întîmplat în acest an vă va lămuri şi pentru anii precedenți (foarte probabil că şi pentru următorii).

Aşadar, cînd secretarul Asociației noastre mi-a făcut cinstea să mă invite personal şi în acest an, m-am dus în seara deschiderii Tîrgului cu de două ori cîte trei cărți. Pentru că standul cu cărțile în româneşte nu se află de fiecare dată în acelaşi loc, iar Tîrgul e imens, nu-i fie de deochi! am trecut mai întîi pe la binevenitul ghişeu de informații, dotat cu funcționare, cu planuri, diagrame, cataloage, computere.

Funcționara n-a fost în stare să mă lămurească unde se află standul.

Am pornit să colind imensul Tîrg, în căutarea standului care mă interesa cu deosebire. Nu l-aş fi găsit repede, dacă n-o vedeam acolo, de departe, pe Tania Lovinescu: adusese şi ea nişte cărți, tot cîte trei, rătăcise, ca mine, dar a avut norocul să dea de Solo Har-Herescu: a condus-o la stand. (La anu' - să trăim! - am să aduc aici un imens drapel românesc, să-l înalț deasupra standului, să fie găsit mai uşor).

Ca în fiecare an, pe o măsuță, claie peste grămadă, cărți în rusă, germană, polonă, ungară, română... Stam în brațe cu cele şase cărți ale mele: nu cîte trei se cuvenea să aduc, ci cel mult cîte una! Le-am lăsat acolo în voia Domnului: pe măsură ce se prezenta un autor, îşi punea cărțile deasupra celorlalte, n-avea altă soluție!

MARIUS MIRCU

DR. ARMINIUS CASSVAN

. . . colaboratorul nostru new-yorkez de la rubrica "IDEI" a împlinit luna trecută 70 de ani. Prilej cu care prietenii (inclusiv MINIMUM) l-au felicitat, urîndu-i cît mai mulţi ani şi cît mai multe idei.

În fotografie, acasă la Cassvan, cîţiva amici veniţi din depărtări pentru sărbătorire (de la st. la dr.): compozitorul Miany Negreanu, ziaristul Sorin Cunea, sărbătoritul, arhitectul şi graficianul Bill Juster, (fratele lui Ştefan Ireş).

CORESPONDENȚĂ DIN BUCUREŞTI

STAN VLAD

VARĂ POST ŞI PREELECTORALĂ, DAR FIERBINTE !

Acum, că ne-am întors din vacanță (mai mult dv. cititorii, că noi am mai şi lucrat!) e cazul să vedem ce-am făcut în aceste două luni fierbinți (pe la noi, şi la propriu şi la figurat). Ne-au înfierbîntat, dar la modul plăcut, cele două mari evenimente sportive ale verii - Euro '96 şi Olimpiada. Indiferent de pasiunile personale şi de rezultate (pe care le-am fi dorit altfel, poate) manifestările din Anglia şi America au fost la super din toate punctele de vedere. Măcar atât, că în rest viața de azi nu ne oferă prea multe bucurii...

Vrem nu vrem, ne întoarcem tot la ale noastre fiindcă de ele depinde cum vom trăi. Suntem în an electoral: am avut alegeri locale, urmează în toamnă alegeri generale - parlamentare şi prezidențiale. Despre cele locale ați aflat: partidele din opoziție au câştigat cele mai multe locuri de primari şi de consilieri locali. Bucureştiul şi oraşele mari aparțin opoziției; oraşele mai mici şi satele (în mare parte) aparțin partidului de guvernământ - P.D.S.R. Acolo unde alegătorii au avut mai multe surse de informație (televiziuni particulare, prin cablu, ziare independente etc.) au votat cu opoziția. Cei neinformați temeinic, au fost păcăliți de cei aflați la putere. Nu ne-am propus să ne ocupăm de rezultatele alegerilor locale, dar nu putem să nu subliniem ascensiunea spectaculoasă a Uniunii Social-Democrate - U.S.D. a dlui Petre Roman - formațiune care a câştigat enorm în rândul electoratului. Semne de bun augur, întrucât dl Roman este candidat (unul din vreo 20 până acum) la preşedinție. Dacă alegerile locale se constituie într-un barometru, atunci sunt şanse mari ca alegerile generale din toamnă să însemne căderea actualilor guvernanți care s-au vrut comunişti cu față umană, dar care au devenit (după şase ani de putere) comunişti cu buzunarele doldora de bani, regii neîncoronați ai corupției.

•

... Am ajuns la corupție. Asta şi doream. Corupția nu-i ceva nou în România de azi; despre ea se discută în fiecare zi. A fost şi un raport parlamentar pe această temă, care a fost uitat prin sertare. Şi noi am scris de nu ştiu câte ori. Şi?... Renumitul politolog (acum tot mai mulți încep să-i dea dreptate) Silviu Brucan a scos şi o carte în vara asta, "Noii stâlpi ai puterii". Cartea s-a vândut ca pâinea caldă. Cartea arată, pe bază de documente, fapte şi cifre reale, cum şi pe ce căi au ajuns unii miliardari în câtiva ani. Presa a publicat, în această vară, liste exacte cu cei care au luat credite (fără acoperire, fără garanții) de la bănci de zeci, sute şi chiar mii de miliarde de lei. Credeți c-au pățit ceva? Nici vorbă. În schimb sunt în procese de faliment două bănci renumite: "Credit Bank" şi "Dacia Felix". Şi s-a mai retras autorizația băncii "Fortuna". Cei care au luat credite de miliarde, cei care au făcut evaziuni fiscale tot de miliarde sunt bine mersi în libertate şi-şi văd de treburile lor murdare. Justiția română care a intrat în conflict cu toată lumea, nu condamnă pe nimeni şi dacă vreun escroc a fost arestat de poliție, îl eliberează imediat, fără cauțiune.

Totuşi, nu mă pot abține să nu relatez un caz, care cred că bate orice record în materie de "imparțialitate" şi "dreptate" a justiției române. Un controlor de bilete de la C.F.R. a luat 200 de lei de la o amărâtă pe care a dus-o fără bilet până la Alexandria - în Bărăgan. A fost prins de control şi după şase luni de procese prin tribunale a fost condamnat la şase luni închisoare! De cealaltă parte, luăm un singur exemplu (din zeci şi sute). Fostul tenismen Sever Mureşan, devenit "om de afaceri" şi organizator al Turneului de tenis "Romanian Open", a luat de la banca "Dacia Felix" din Cluj un credit total de 1177 miliarde de lei (!). Fără garanții. Nu a dat nici un ban înapoi (banca a intrat în faliment). Tenismenilor care au participat la "Romanian Open" nu le-a dat la timp premiile prevăzute, iar către A.T.P. nu a plătit nici un ban. Firesc, forul european - A.T.P. i-a retras autorizația de organizare. Acest escroc nu numai că nu a fost tras la răspundere de justiție, dar poate fi întîlnit la manifestări oficiale în preajma preşedintelui Ion Iliescu. Ca întotdeauna: justiția e oarbă când e vorba de rechini şi-i foarte atentă când e vorba de peştişori (ce peştişori, chiar... mormoloci!)

Scandalurile de corupție se țin lanț în România. În fiecare zi apar în ziare relatări despre escrocherii uriaşe care te îngrozesc. Milioane de români au fost înşelați, după Caritasuri, de societățile mutuale de investiții care le-au luat ultimele economii. Aproape că nu este caz de evaziune, furt, înşelăciune de ordinul miliardelor în care să nu apară, sub o formă sau alta, numele lui Adrian Năstase, preşedintele P.D.S.R. şi al Camerei deputaților - omul forte al României de azi. (Mulți spun că Adrian Năstase este mai dur şi mai rău decât era... Sinistra!)

Cazurile de corupție care apar acum în presă nu sunt noi. Unele sunt scoase acum la iveală după cum este interesul momentului. Să nu uităm că suntem în an electoral; în cursa pentru preşedinție sunt vreo 20 de candidați, iar pentru Parlament câteva mii. Şi după cum e obiceiul balcanic, nimeni nu-şi propune să prezinte programe de intenţii pentru ţară, pentru cetăţeni, ci se preocupă doar să-şi înfunde adversarul (rii). Aşa că asistăm la adevărate seriale de senzaţie (chiar de groază).

•

... Între timp am asistat şi la un serial de groază pe care l-a prezentat ziarul "Evenimentul zilei", sub titlul generic "A-nnebunit nebunul". Un procuror - Dan Ioan Mirescu - fost vicepreşedinte al Partidului România Mare, deci un apropiat al "tribunului" Corneliu Vadim Tudor, a publicat toată vara, zilnic, câte o pagină despre ce-a făcut şi face preşedintele P.R.M. care nu-i numai naţionalist-extremist, antisemit, antimaghiar, ci şi un escroc de mare clasă, fiind în fruntea a numeroase jafuri, evaziuni, acte teroriste, orgii sexuale şi multele de acest fel.

În acest timp, Procuratura generală a tot alcătuit dosare în care este implicat Corneliu Vadim Tudor. S-a început cu dosarul "Lista ruşinii" (cum se ştie, aproape 200 de intelectuali români au fost trecuţi pe o listă publicată de Vadim, ca fiind trădători de ţară). Se pare că procesul va intra pe rol, la Curtea Supremă de Justiţie, în luna septembrie. În cazul că se obţine normala condamnare, Vadim nu va mai putea candida la alegerile prezidenţiale. Vom vedea. Mai sunt încă zece dosare de calomnie la Procuratura Generală. Oricât ar fi de ciudată Justiţia română, nu credem că "alesul lui Dumnezeu" - cum se denumeşte el în paranoia lui - va scăpa fără condamnare. Se pare că i se apropie sfârşitul; şi rezultatele dezastruoase obţinute de P.R.M. la alegerile locale sunt un semnal.

•

... Am mai scris despre proliferarea mişcării legionare în România. Fapte noi, care se adaugă celor pe care vi le-am relatat, ne obligă să revenim. (Măcar noi, fiindcă autorităţile româneşti nu se sesizează în nici un fel. Dar, din păcate, nici Federaţia Comunităţilor Evreieşti).

În vara aceasta am asistat la o mutare a centrului de greutate a mişcării legionare la Constanţa şi pe litoral. Mai întîi a fost o conferinţă-dezbatere pentru organizarea căreia legionarilor li s-a oferit impunătoarea sală a Casei de Cultură din Constanţa! (Deci s-a depăşit faza când întâlnirile se ţineau prin camere înghesuite ale vreunui membru al organizaţiei. Au acum la dispoziţie localuri publice de faimă.) Conferinţa-dezbatere de la Constanţa a avut tema: "Cui îi este frică de Mişcarea legionară". Au fost prezente la Constanţa "familii de cuiburi legionare" cum sunt: "Horia Sima" din Bucureşti, "13 ianuarie Majadahonda" din Constanţa, "Radu Gyr" din Craiova, "Vlad Ţepeş" din Braşov şi numeroşi legionari neorganizaţi încă în cuiburi, precum şi simpatizanţi. Ba mai mult, s-a organizat, tot la Casa de cultură, o expoziţie de fotografii din istoria Mişcării Legionare. Până la urmă conferinţa a devenit un fel de Congres naţional (dar nu s-a spus de la început că aşa va fi).

Şi ca şi cum aceasta n-ar fi fost de ajuns, legionarilor li s-a permis să organizeze pe litoral o tabără de educaţie legionară (15 iulie - 15 august 1996) rezervată tinerilor până la 25 de ani. Tabăra este condusă de mai-marele legionarilor din România, Şerban Suru. Sunt organizate dezbateri, expoziţii de cărţi şi fotografii, tablouri şi timbre, se organizează mici spectacole de cântece şi poezii (firesc, legionare). Se urmăreşte atragerea a cât mai mulţi tineri care să cunoască astfel "adevărul despre mişcarea legionară".

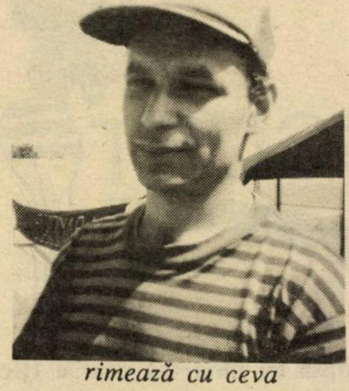

rimează cu ceva

Dar realitatea îi contrazice. Turiştii români care stau în campingul alăturat ("Cosmos" din Eforie Sud) nu numai că nu se duc la manifestările legionarilor, dar au şi protestat şi au cerut izgonirea acestora de aici. Autorităţile însă n-au luat măsuri pe motiv că aceştia (legionarii) au plătit chirie. Dar în contract nu scrie că trebuie să-şi înalţe un steag verde în mijlocul taberei şi să cânte (de se aude până departe) cântece legionare.

Şi mai curios este faptul că un ziar constănţean, care se pretinde democrat şi independent, se bucură că "oraşul nostru, Constanţa, să devină un centru al mişcării"..." Iată, avem în perspectivă o nouă manifestare la nivel naţional" Să citeşti şi să nu crezi!?

Aceluiaşi ziar i s-au trimis scrisori de protest ale cititorilor care condamnă proliferarea (încurajată) a Mişcării legionare la Constanţa. Unele au fost publicate. Dar acelaşi ziar, "în virtutea dreptului la expunere liberă a opiniilor", publică un amplu articol al unuia Bucur Braşoveanu, şeful cuibului legionar din Constanţa, care-i combate pe protestatari şi face apologia teoriilor legionare.

Faţă de acum câteva luni, când am mai scris despre faptul că mişcarea legionară se dezvoltă şi întăreşte în România, faptele noi înregistrate acum (relatate doar în parte mai sus) ne arată că legionarii încep să devină o forţă politică în România. Ei pătrund şi în mass-media. (Chiar şi Televiziunea naţională a făcut erou dintr-un fost comisar legionar care a omorât evrei care erau însă şi... comunişti. Asta era... motivaţia.)

Noi am tot avertizat autorităţile. Mai târziu s-ar putea să fie ele însele victime ale îngăduinţei actuale.

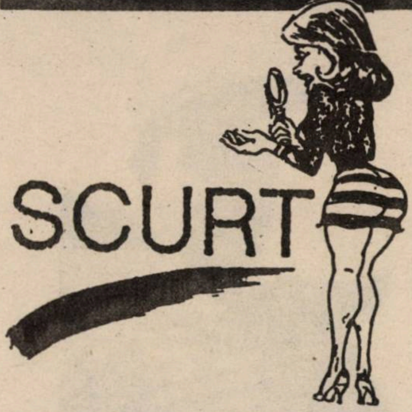

Pedeapsa cu moartea pentru Iţic

Senatorul PDSR Dumitru Vasile a cerut reintroducerea pedepsei cu moartea pe teritoriul României, solicitînd şi organizarea unui referendum odată cu alegerile din Noiembrie a.c. Aşa cum aflăm din "Lumea Liberă" (New York), d. Dumitru Vasile a vorbit despre mai multe *tipuri* de tîlhari. D-sa nu a dat nume, ci a definit anumite categorii de criminali cărora li se cuvine pedeapsa cu moartea. Prima şi cea mai importantă categorie este simbolizată de "un Iţic care a pus mîna pe valiza cu bani a unui mare negustor român, mort dintr-un vaccin cu gloanţe (metafora originală aparţine senatorului - n. red.), şi a golit-o în propriile buzunare şi în alte buzunare ale unor Iţici", pomenindu-se peste noapte cocoţat pe o cracă dela a cărei înălţime batjocoreşte poporul "lui Eminescu, Iorga şi Antonescu".

... Cum spuneam, d. Vasile este senator din partea PDSR, adică a partidului de guvernămînt, umanist, democrat şi, mai ales, european.

Egiptenii şi mobila

"În ultima perioadă, producătorii de mobilă care exportau în Italia au fost avertizaţi forte serios de către partenerii de afaceri că mobila trimisă cu CFR-ul ajunge deteriorată la destinaţie. În ciuda faptului că importatorii erau foarte mulţumiţi de calitatea produselor româneşti, ei au ameninţat cu anularea contractelor, deoarece nimeni nu cumpără în nici o ţară din lume mobilă cu fecale.

După avertismentele serioase date de importatorii de mobilă din Italia, a fost sesizată poliţia română. În staţia CFR Curtici, în 26.04.96, un export de mobilă este controlat amănunţit, înainte de a părăsi România. Poliţia de frontieră avea bănuieli că într-un vagon ar fi ceva suspect. Deschizînd vagonul, printre corpurile de mobilă au fost găsiţi 6 egipteni. Toţi au intrat în România prin punctul de frontieră Otopeni, destinaţia finală fiind Italia. Ei au venit pe rînd în România, în perioada martie-aprilie, au fost "adunaţi" şi îmbarcaţi împreună.

... Parchetul de pe lîngă Tribunalul Arad emite în cursul săptămînii trecute mandate de arestare preventivă de 5 zile pentru tinerii Cristian Voian, Sorin Voian şi Flavius Crişan. Ei sînt toţi din oraşul de frontieră Curtici şi se ocupau cu călăuzirea egiptenilor. Egiptenii erau preluaţi din Bucureşti şi aduşi în Arad, de unde, la momentul potrivit, erau transportaţi la Curtici şi introduşi în vagoanele de mobilă cu destinaţia Italia.

Îmbarcaţi în vagoane, călătorind 3 zile pînă la o săptămînă clandestin spre Italia, egiptenii îşi făceau toate necesităţile pe garniturile de mobilă din vagon, deteriorîndu-le".

(Dintr-un reportaj de Liliana Brad, în "România Liberă", Buc. 1996)

Cuscrul Regelui Mihai

"Căsătoria Principesei Margareta cu actorul Radu Duda a stîrnit senzaţie. "Evenimentul Zilei" anunţă pe prima pagină apartenenţa la PDSR a distinsului profesor universitar dr. René Corneliu Duda, tatăl logodnicului. Actualmente director al Institutului de Igienă şi Sănătate Publică din Iaşi, dr. René Duda a fost ales în 1992 consilier municipal pe listele Partidului Liber-Schimbist, partid care, după ce a ratat intrarea în Parlament, s-a unit cu PDSR şi astfel prof. Duda a devenit consilier municipal PDSR (care, aminteşte *Minimum*, se împotriveşte categoric la venirea în ţară a Regelui...)".

(Dintr-o relatare de Liana Cojocaru, în "Lumea Liberă", New York 1996)

V.I.P.

... este o publicaţie bucureşteană care furnizează noutăţi privind *vedetele* de orice fel ale ţării.

Cîteva titluri: "Soţia lui Răducioiu, Astrid, e gravidă în luna a treia"; "Soţul Principesei Margareta a mai fost însurat"; "Ioana Radu şi-a părăsit primul soţ în timp ce acesta dormea dus"; "Viorel Hrebenciuc îşi alege costumul în funcţie de cureaua pantalonilor"; "După meciul cu bulgarii, Dan Petrescu a plîns".

Jidănuşul obraznic

"Puiul de evreu stalinist Petre Roman Neulander joacă un teatru ceva de speriat, îţi vine să-l bagi cu capul în cuşca sufleurului şi să-i scrii pe turul pantalonilor, cu bidineaua electorală, "Nu mai sînt bilete!" Alergînd el ca un căpiat de la un cap la altul al Ţării, de la un colţ la altul al Planetei (ăsta a reprodus rătăcirea de 2000 de ani a evreilor în numai 2 luni!), Pistruiatul a poposit şi pe meleagurile Transilvaniei, unde iar şi-a făcut nişte crucioaie de la gît (pardon) la buric, ba chiar a botezat un alt copil, sperăm că nu cu briciul. Fiindcă, vorba lui: sînt os de ardelean, prin soţie!" (...) "Tare mi-i bine!" - se maimuţăreşte jidănuşul obraznic, îngînîndu-i pe români, şi îl credem pe cuvînt, fiindcă dintr-o lepră de om, care purta stigmatul educaţiei staliniste, acum candidează direct la **Preşedinţia României"**.

(Dintr-un articol semnat Alcibiade, în "România Mare", Buc. 1996)

Maier Sinderman este (zice el) evreu...

"Stimate domnule senator Corneliu Vadim Tudor, vă scriu astăzi, pentru a-mi reafirma ataşamentul faţă de Partidul România Mare şi de preşedintele său şi pentru a-i condamna pe acei detractori care, după ce au mîncat o pîine din mîna dumneavoastră, vă calomniază cu neruşinare. In acuzele murdare pe care Dan Ioan Mirescu (vicepreşedinte al P.R.M. care a intrat în conflict cu C.V.Tudor - n. red.) vi le aduce în presă, văd nu numai acţiunea unui carierist incurabil, dar şi mîna Federaţiei Evreieşti, care cu siguranţă n-a ezitat să recolteze un asemenea element, pentru a-şi duce mai departe atacurile împotriva dumneavoastră. După cum ştiţi, eu sînt evreu şi îmi cunosc coreligionarii. Ştiu de ce sînt în stare. Şi nu pot uita că dumneavoastră sînteţi obstacolul de netrecut în faţa pretenţiilor lor absurde de a pune mîna pe imense bunuri din România, pe care le-au dobîndit cu decenii în urmă, prin camătă şi înşelăciune, şi nu prin muncă cinstită. Cercurile evreieşti nu vor binele României. Ele se bucură de toate neajunsurile şi greutăţile pe care le întîmpină astăzi românii, dar mai cu seamă de piedicile pe care alţii încearcă să vi le pună dvs. în cale, pentru a vă scoate din viaţa politică".

MAIER SINDERMAN
beneficiar al "Cinei Creştine".

(Din "România Mare", Buc. 1996)

N.Red.: După cum se înţelege, desigur, la *Cina* susamintită (o cantină organizată de Partidul România Mare) d. Sinderman consumă cu poftă mari blide de linte.

Preţuri

= O pereche de încălţăminte bărbătească: între 30.000 lei o pereche de pantofi străvezii şi 300.000 lei o pereche de ghete îmblănite.

= Vodca se vinde în general la preţul de 6000 lei sticla, Martini sau Cinzano au ajuns în jurul cotei de 20.000-22.000 lei, iar o sticlă de whisky scoţian se poate obţine, în general, contra a aproximativ 40.000 lei; varietăţi mai speciale de Ballantine's ajung însă şi la 100.000 lei.

= O cură antireumatică de nămol la Techirghiol: 290.000 lei, iar un tratament pentru hepatită, circa 250.000.

= Un certificat de deces plus îmbălsămarea - servicii prestate de salvările particulare - aproximativ 100.000 lei.

= Săpatul unei gropi la cimitir: 50.000 lei preţul oficial, plus încă pe atît "atenţiile" pentru groparı.

(Din "Curierul românesc", Buc. 1996)

– Sper, doctore, că o să-mi faceţi o reducere. Nu uitaţi că soţul meu a adus gripa în cartier.

Filială Hamas în România

"În urma afirmaţiilor generalului Vasile Lupu, prim adjunct al Serviciului Român de Informaţii - conform cărora, în România ar acţiona o branşă a organizaţiei integriste palestiniene Hamas, care ar pregăti atacuri teroriste pe teritoriul ţării - domnul Fouad Al Bittar, ambasadorul Statului Palestina la Bucureşti, a replicat că este posibil să existe un nucleu incipient al Hamas în România, dar acesta nu dispune de mijloacele unei acţiuni teroriste. *"Mai ales că o asemenea acţiune în România ar fi nejustificată"*.

Nu mai puţin mirat a fost dl. Avshalom Megiddon, ambasadorul Israelului la Bucureşti: *"Hamas în România?! Nu ştiu de aşa ceva"*.

Kamel Kadar vrea să intre în Parlament

"Doctorul Kamel Kadar, cetăţean român, fost lider al studenţilor palestinieni din România, urmează să candideze în Parlament, ca lider al Organizaţiei Minoritare Palestiniene, ce ar reprezenta cele 40.000 de familii mixte arabo-române (cel puţin aceasta este cifra avansată de domnia sa). Oricum, alături de minorităţile istorice, România s-a pricopsit cu o nouă minoritate".

(Din "Curierul românesc"; Buc. 1996)

Nemaipomenita trădare a lui Ion Cristoiu

"Recent, grupul de ziarişti români, întorşi din Israel, unde au fost invitaţi pentru... numai Yahwe şi ei ştiu, au realizat, sub bagheta d-lui Arachelian, o emisiune T.V. despre ce au văzut şi ce au auzit ei în Israel. Cu această ocazie, dl. Cristoiu (directorul ziarului Evenimentul Zilei) şi-a exprimat regretul că nu este evreu. Dacă am toată admiraţia pentru evreii care urmăresc cu o perseverenţă unică în Istoria omenirii realizarea proiectului lor diabolic şi de o unică nebunie de dominaţie mondială; dacă sînt năpădit de tristeţe văzînd cum oile creştine se lasă devorate rînd pe rînd de aceşti lupi lacomi, nu pot să-mi exprim decît scîrba şi greaţa faţă de cozile de topor autohtone ale evreimii mondiale. În toată existenţa sa, omul nu poate cădea mai jos de trădare".

(Dintr-un articol de Comandor (r) Radu Nicolae, în "România Mare"; Buc. 1996)

Interview cu actorul Radu Duda, soţul Principesei Margareta (fiica Regelui Mihai)

Reporter: Sînteţi monarhist ?

Radu Duda: Sînt principeso-margaretist.

Rep.: Cît de mult o iubiţi pe Principesa Margareta ?

R. D.: Cît să ajungă pentru o viaţă.

Rep.: Au dreptate francezii cînd spun că "Graţia şi frumuseţea nu ţin decît o primăvară, urîţenia e trainică"?

R. D.: Sfaturile francezilor eu le urmez în special în arta culinară.

Rep.: Puteţi confirma sau infirma proverbul românului: "Plăcerea dă prin piele"?

R. D.: Da, da, da (confirmativ)!

Rep.: E Principesa o gospodină în sensul românesc al cuvîntului sau în cel elveţian ?

R. D.: În sensul românesc: amîndoi facem curăţenie prin casă în costum popular neaoş.

Rep.: Cum vă arătaţi gelozia?

R. D.: Eu nu sînt gelos. Eu sînt puţin gelos. Iar lucrurile mici nu le arăt.

Rep.: Ce e femeia?

R. D.: Însoţitoarea bărbatului;

Principesa Margareta

soţie (Petit Larousse, 1958).

Rep.: Cum descrieţi o căsătorie reuşită?

R. D.: Nu o descriu. O scriu.

Rep.: Cum se împacă sentimentele antimonarhice ale părintelui dvs., fost consilier PDSR, cu pasul dumneavoastră monarhic?

R. D.: Prost. M-a bătut, m-a dat pe uşă afară, nu mă mai lasă să pun piciorul în Iaşi şi mi-a interzis să-i mai port numele.

Rep.: Principesa Margareta a fost informată de conotaţia numelui dvs. de familie "duda" şi de posibila ponegrire "tuta"?

R. D.: Am informat-o, dar nu a părut deloc impresionată, pentru că Alteţa Sa preferă tragii. Cît despre ponegrire, după ce-a auzit răspunsurile mele la întrebările dumneavoastră, mi-a spus că e inoperantă.

(Dintr-un interview realizat de Eugen Istodor pentru revista "Academia Caţavencu", Buc. 1996)

Nicu Ceauşescu - Preşedinte

Formaţia de muzică uşoară "Sarmalele reci" a început zilele acestea înregistrările la primul ei album. Acesta se va intitula "Ţara te vrea prost!" şi va include, alături de "Vărsătorul" şi "Violeta", cunoscuta piesă "Nicu Ceauşescu preşedinte".

Comemorare legionară

"Membrii legiunii Arhanghelului Mihail au înălţat, luni, pe masivul Rarău, o cruce în memoria lui Corneliu Zelea Codreanu, conducătorul Mişcării Legionare din România între anii 1924-1938. Această comemorare este prima manifestare publică post-decembristă din Bucovina a Legiunii Arhanghelului Mihail, deşi se apreciază că zona a constituit în anii '30 un fief al legionarilor. La întîlnirea de pe Rarău au participat bătrîni legionari din Bucureşti, Iaşi, Constanţa şi Suceava, care l-au evocat pe Corneliu Zelea Codreanu, un bătrîn preot legionar oficiind şi o slujbă religioasă. Comemorarea s-a desfăşurat pe masivul Rarău pentru că, în 1924, liderul legionarilor din perioada interbelică s-a stabilit cîteva săptămîni în apropierea Pietrelor Doamnei, unde a gîndit structura şi organizarea Gărzii de Fier".

(După "Lumea Liberă", New York, 1996)

Pariu

Dornic să intre în cartea recordurilor absurde, Viorel Dogaru, 39 de ani, din Tulcea, a pus pariu cu doi necunoscuţi că poate da pe gît, fără să se îmbete, 6 sticle de vodcă la rînd. Hotărît să cîştige rămăşagul, a terminat rapid 5 sticle de vodcă de 1/2 litru. Nu a mai apucat, însă, să o ducă la gură şi pe cea de-a şasea, prăbuşindu-se la pămînt. Crezînd că s-a ameţit, colegii de concurs l-au dus acasă, numai că, aici, stupefiaţi, au constatat că aspirantul la titlul de cel mai rapid băutor de alcool... decedase!

Garda, căpitanul şi arhanghelul din cer

Cinci indivizi, îmbrăcaţi în cămăşi verzi, ce se declarau a fi legionari, au expus în Complexul Studenţesc Grozăveşti materiale documentare (poze, reviste şi cărţi) referitoare la Mişcare şi conducătorii ei. "Standul", instalat pe calea principală de acces în Complex, atrăgea atenţia studenţilor căminişti şi prin modul original în care erau prezentate hainele specifice adepţilor legiunii - cămăşile verzi cu curele transversale - puteau fi văzute atîrnînd în bătaia vîntului pe nişte sîrme prinse de pari de lemn. Nu puţini au fost curioşii care au cerut vizitatorilor relaţii despre Mişcare şi obiectivele ei, în încercarea de a-şi clarifica o eventuală opţiune pentru aceasta.

(Din "România Liberă", Buc. 1996)

Mica publicitate

SOE 24-02. Căsătorit, fizic agreabil, 34/1, 81/74, manierat, stilat, tandru, doresc relaţie intimă cu o d-nă sau un cuplu. Tehnică deosebită. Scrieţi la OP66 - CP15, Bucureşti.

SOE 24-04. Leu, 23/1, 75/72, şaten şi viril, pasionat de cunnilingus, doresc cunoştinţă cu persoane feminine sau cupluri, pentru prietenie. Geani, OP3 - CP757, Iaşi - 6600.

SOE 24-05. Tînăr, 21 ani, drăguţ şi curat, doresc să cunosc un tînăr din străinătate, în vederea unei prietenii. Am 1,86/69, păr şaten. Aştept scrisori la OP1, Post Restant, Timişoara - 1900, pentru Claudiu P.

SOE 24-07. Intelectual prezentabil, 35/1, 80/75, impotent, doresc prietenie cu o doamnă lesby sau bisexuală. Rog discreţie, seriozitate şi respect reciproc. Cristian, OP66 - CP135, Bucureşti.

SOE 24-09. Student, 23/1, 93/95, drăguţ şi manierat, doresc cunoştinţă cu d-ne sau d-re lipsite de prejudecăţi, pentru momente intime de neuitat. Am o situaţie materială bună. George, OP4 - CP43, Brăila - 6100.

SOE 24-12. Familie tînără, 30/1, 79/70 şi 28/1, 68/56, atrăgători, curaţi şi discreţi, dorim cuplu asemănător, din ţară sau străinătate, pentru relaţii intime. Aşteptăm foto şi nr. telefon la OP10 - CP401, Galaţi - 6200 pentru C.V.

(Din săptămînalul "Academia Infractorilor", Buc. 1996)

ANIVERSARE

SAVEL STIOPUL, regizor de film, director al Arhivei Naţionale de Film; 70 de ani de la naştere. Cîteva filme: *Anotimpuri (1963), Ultima Noapte a copilăriei (1966), Falansterul (1979).*

DECESE

IOANID ROMANESCU, la Iaşi. Cîteva volume de versuri: *Singurătatea în doi, Presiunea luminii, Aberaţii cromatice, Paradisul.*

AUREL CHIRESCU (85), poet. Cîteva volume: *Finister, Metafore, Pasărea de cenuşe.*

GEORGE NICULESCU-MIZIL, scriitor, autor de povestiri pentru copii.

BENEDICT GĂNESCU, Caricaturist; la Bucureşti

GHIŢĂ IONESCU (83), profesor la Universitatea din Manchester, director la radio "Europa Liberă" (1958-1963); în Anglia

CONSTANTIN (TITI) TEAŞCĂ (74), antrenor de fotbal (a antrenat o vreme echipa naţională); la Bucureşti.

ARISTIDE MOLDOVAN, director al studioului de filme "Al. Sahia"; la Bucureşti.

E O LUME

ION MIHĂILEANU
CORESPONDENŢĂ DIN FRANŢA

Sharon în locul lui Ion

CALEIDOSCOP PARIZIAN

• Bye bye, agaçants Frenchies

Sub acest titlu, o ziaristă americană, Sharon Waxman, care a fost o bună bucată de vreme corespondentă culturală a ziarului Washington Post la Paris, a creionat în coloanele cotidianului american un savuros portret al Franţei şi al francezilor. Nu cred că e nevoie să traduc titlul, dă un "avant-goût" a ceea ce urmează.

Deşi nu sînt de acord cu unele din afirmaţiile ei, o invit pe doamna Sharon Waxman în această perioadă de vacanţă să continue caleidoscopul parizian, ceea ce mă onorează. Subsemnatul va reveni în numărul viitor.

* * *

"Spre sfîrşitul şederii mele la Paris detestam dinţişorii lor bine proporţionaţi şi mutrişoara lor îmbufnată - generaţii de buze obişnuite să-ţi spună: "Oui, monsieur" sau mai curînd, cel mai des, "Non, non Madame". Altădată le admiram, admiram şoldurile lor trase prin inel, părul lor artistic ciufulit, la bărbaţi nonşalanţa lor sexi, la femei privirea lor delicios arogantă. Felul în care pipăie camembert-ul pentru a verifica să nu fie nici prea moale, nici prea tare, tocmai bun de mîncat. Felul în care atacă vitejeşte steak-ul tartar acoperit de un gălbenuş crud. Însă într-o bună zi am început să detest inevitabilii lor cîini şi încăpăţînarea cu care îmi interzic să merg pe iarbă în grădinile lor publice. Altădată îi găseam exotici, cultivaţi, captivanţi. Astăzi îmi par morocănoşi, limitaţi în gîndire, acriţi. A venit vremea să plec.

Să trăieşti şase ani în mijlocul acestui popor cu trăsăturile cele mai agasante ale lumii civilizate, e poate prea mult. Însă dealungul anilor nu aspiram decît la asta: să trăiesc în ritmul francezilor, să vorbesc limba lor, să pătrund izvorul geniului lor insesizabil. După beţia iniţială m-am trezit într-o bună dimineaţă în plină mahmureală. Calităţile lor s-au transformat în defecte. Sînt frivoli, vanitoşi, puerili şi aroganţi. Nişte conservatori care adulează spiritele de avantgardă. Intelectuali care îşi dau ifose în faţa unui public credul. Individualişti care cer guvernului să aibă grijă de ei. Ei sînt furioşi şi înciudaţi că imperiul lor dispare, că influenţa lor în lume scade, că bogăţia lor nu mai e ceea ce a fost şi contribuţia lor e subestimată.

La urma urmei, ce vor francezii? Îi detestă pe englezi, dar îi invidiază pentru regina lor. Nu au încredere în germani dar rîvnesc la reuşita lor neruşinată. Îi dispreţuiesc pe americani în toate domeniile, de la ale noastre soap-opera (pe care le privesc cu aviditate) pînă la "politiquement correct" (pe care îl adoptă încetul cu încetul), fără a uita pedeapsa noastră cu moartea, obezitatea noastră, coafurile noastre, încrederea noastră în noi înşine, optimismul nostru lamentabil

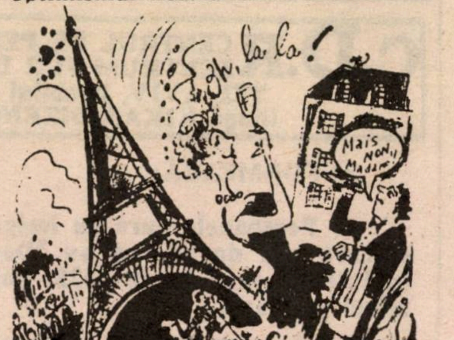

Desen de Beata Szpura apărut în "The Washington Post": Oh, la, la !

Şi totuşi,... Francezii continuă să ne intrige. Ei posedă acele calităţi inimitabile şi insesizabile care fac din ei arbitrii incontestabili în materie de gust. La apogeu, încarnează Istoria şi Civilizaţia, Frumuseţea, Graţia şi Arta. Cézanne şi Baudelaire, Yves Saint-Laurent şi Silvia Guillem sînt tot ei: dece Parisul e cel mai frumos oraş al lumii? Şi dece, pe străzile capitalei, perechile se îmbrăţişează cu pasiune? Dece pruncii francezi se transformă în graţioase fetişcane îmbrăcate cu minijuppe şi în băieţi sensibili care ştiu instinctiv să te sărute pe gît? Dragostea e importantă aici. Pasiunea, o evidenţă. Frumuseţea, o necesitate.

De fapt, sînt o operă într-un perpetuu efort de desăvîrşire. Ei sînt convinşi de supremaţia lor în toate domeniile, de la stilism la filozofie, fără a uita bucătăria franceză şi drepturile omului. Dar nici acest sentiment de superioritate nu e suficient pentru a menţine mitul măreţiei naţionale. Francezii trebuie să fie primii - sau cel puţin să intervină - în absolut toate sectoarele: arme nucleare, muzică rap, politică africană. Nu sînt convinsă că e un lucru rău, dar e totuşi cam mult pentru un popor de 58 de milioane de suflete.

●

Am încercat să trag cel mai mare folos din atu-urile multiple ale acestei ţări şi să las restul de-oparte. E sigur că voi regreta o ţară unde femeile care nasc pot să se odihnească o săptămînă la spital şi un vin cinstit nu costa decît 15 franci (chiar şi mai puţin! nota mea, I.Mih.). Dar nu voi regreta anumite mentalităţi ca aceea văzută pe un afiş: "O femeie perfectă e o femeie care lucrează ca un bărbat, în plus frumoasă". Zilele trecute am mers cu un taxi condus de o zburdalnică algeriancă, ce a pus să cînte foarte tare o muzică arabă în timp ce traversam iute Sena. Un moment rar. Dar pentru că ne aflăm în Franţa, ea lasă cîinele ei alături de pasageri. Ce pot spune? Vive la France !

E O LUME MADE IN USA

HARRY FOSHA

NEW YORK

VORBE GOALE PE VOCALE !

Bunul meu prieten şi colaborator, neîntrecutul comic H. Nicolaide avea o expresie prin care desemna goliciunea unor expresii: "Vorbe goale pe vocale".

Expresia îmi revine în minte adeseori acum, cînd se răspîndeşte ca o epidemie formula telefonică a "reprezentanţilor ocupaţi": «*mesajul dumneavoastră este de mare importanţă pentru noi*». De unde ştie preimprimatul respectiv ce am eu să-i spun ? Dacă vreau să protestez că e "totdeauna ocupat, promiţînd că imediat ce un coleg devine liber, va sta de vorbă cu mine ?" Dacă eu sau altcineva simte nevoia să se răcorească şi să-i spună un mesaj mai puţin important pentru "noi"?

Problema nu e neapărat în expresia respectivă ce reflectă o automatizare în gîndire, ci în viteza cu care se răspîndeşte. Dacă cineva ar putea să programeze într-un computer o statistică a miilor şi miilor de utilizări ale acestei expresii stupide, s-ar descoperi, fără îndoială, un... consum de electricitate care ar putea fi folosit pentru o cauză mai bună.

....ŞI MAI POFTIŢI PE LA NOI.

Dar folosirea... inutilului în zilele noastre nu se mărgineşte la exemplul de mai sus. Locuiesc în apropierea unui mare magazin. Situat pe colţ, faţada sa se întinde pe trei străzi diferite. Pe fiecare stradă are o intrare. Şi acum vine "poanta":

La fiecare dintre intrări sînt postaţi cîte doi funcţionari care n-au altceva de făcut decît să spună "Bună ziua. Bine aţi venit" şi "Mulţumim că ne-aţi vizitat. Mai poftim şi altă dată".

De ani de zile de cînd cumpăr acolo sau în altă parte, n-am observat o mai mare durabilitate a ciorapilor cumpăraţi cu "Mulţumim că ne-aţi vizitat" şi nici o calitate inferioară a produselor cumpărate fără "Bine aţi venit". Oare clienţii n-ar fi mai cîştigaţi dacă ar fi lipsiţi de această curtoazie şi ar avea, în schimb, la dispoziţie 6 vînzători care să le dea o informaţie cînd au nevoie ?

Pentru că "Bonjour"-ul şi "Larevedere"-le celor 6 pseudo-portari nu fac altceva decît să mărească preţul mărfurilor prin plata a 6 (respectiv 12, că lucrează în schimburi) posturi inutile.

HAI SĂ NE DĂM ÎN JUDECATĂ !

Scandal mare pe Broadway în legătură cu premiile Tony, pentru cele mai bune spectacole ale anului. Scandal cu implicaţii juridice: Julie Andrews n-a fost de acord cu felul în care nu a fost nominalizat spectacolul Victor/Victoria şi, în consecinţă, şi-a anulat nominalizarea ca interpretă, dezicîndu-se de premiile Tony şi de festivitatea respectivă.

Producătorul David Merrick n-a fost mulţumit de aprecierea dată spectacolului său "State Fair" şi a dat în judecată comisia premiilor Tony, cerînd

Ingrijorător e faptul că procesele pătrund în domenii la care nimeni nici nu visa acum cîţiva ani. Nu ştiu dacă Julie Andrews a avut dreptate sau nu. Dar ce se întîmpla dacă nominalizările erau conforme cu aspiraţiile sale ? Poate că alt spectacol s-ar fi găsit jignit şi ar fi renunţat la nominalizări ! Şi altcineva ar fi dat în judecată alt spectacol sau altă comisie.

despăgubiri de 2 milioane de dolari (A pierdut procesul).

Am auzit zilele trecute de o statistică potrivit căreia numărul avocaţilor şi al proceselor în Statele Unite a atins cifre de necrezut. Îmi vine acum în minte un exemplu pur şi simplu hilariant. Adică nu. Mai bine renunţ. Dacă nu-i place cuiva exemplul şi mă dă în judecată ?...

N. Red.: Cifre de necrezut ? Să fim serioşi, domnu' Fosha! Dacă ai şti cîte procese sînt «pe rol» în Israel, ţi-ai schimba (în bine) părerea despre situaţia din Statele Unite...

C.D.R. CENTRUL DE PENSII DIN GERMANIA Ltd.
ZENTRUM FÜR DEUTSCHE RENTEN GmbH
TEL AVIV, imobilul KLAL, str. Droianov 5
(lîngă KIKAR DIZENGOFF), tel.03/6299027-8

INFORMEAZĂ:

1. Persoanele care au imigrat în Israel pînă la 30 iunie 1990 şi care pot dovedi că au "Deutsche Kultur" şi că sînt născuţi înainte de luna iunie 1925, pot primi rente lunare de 400-1000 mărci germane.

2. Persoanele care au fost deportate în Transnistria sau au prestat muncă forţată (minimum 18 luni) pot primi rentă lunară de 500 mărci.

3. Văduv sau văduva celor decedaţi care primeau rentă socială prin Irgun sau alte birouri pot primi rentă lunară pînă la 1000 mărci.

Reţineţi:

BIROUL NOSTRU ESTE SPECIALIZAT ÎN REZOLVAREA TUTUROR PROBLEMELOR DE RENTE DIN GERMANIA.

VORBIM SI ROMÂNEŞTE.
CONSULTATII GRATUITE.

ZWI ABRAHAMI
DIRECTOR

SHANA TOVA

MINIMUM NU UITA

JURNALUL LUI MIHAIL SEBASTIAN

Însfîrşit !

După o aşteptare de mai bine de o jumătate de veac, JURNALUL lui Mihail Sebastian (din care au apărut doar cîteva fragmente în presa vremii, în România şi Israel) vede lumina tiparului.

Aşa cum a fost scris de el. Aşa cum a rămas din primăvara lui 1945, cînd autorul era strivit, la 37 de ani (şi în împrejurări tulburi), sub roţile unui autocamion, la Bucureşti.

Am mai pomenit aici, din cînd în cînd, despre motivele ce-au împins pe deţinătorii legali ai manuscrisului să împiedice publicarea Jurnalului. Vom mai vorbi despre asta.

Acuma, însă, să ne bucurăm. Mult aşteptatul Jurnal – o mărturie extraordinară despre o epocă extraordinară – se află sub tipar la Editura "Humanitas" din Bucureşti (director: Gabriel Liiceanu). Ediţia este îngrijită de Gabriela Omăt; iar colaboratorul nostru Leon Volovici semnează prefaţa şi notele ce însoţesc volumul.

●

Iată aici, în avanpremieră – cu permisiunea Editurii (mulţumim !) – cîteva pagini din Jurnal.

Ne aflăm la Bucureşti în ianuarie 1941. Pe străzi a izbucnit rebeliunea legionară.

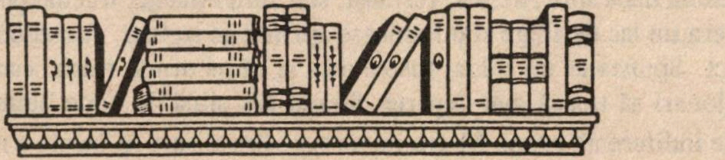

Marţi 21 ianuarie [1941]

Revoluţie? Lovitură de stat? Sîmbătă noaptea a fost asasinat pe Bulevardul Brătianu un maior german. Nu se ştie încă dacă e un atentat sau un fapt divers. Dacă, aşa cum se zice, cel care a tras nu e un oarecare "supus grec", ci fostul campion de box Axiotti - atunci e mai probabil să fie la mijloc o ceartă, un scandal, un incident. Poate o afacere de inimă.

De altfel faptul nici nu are directă legătură cu evenimentele propriu-zis politice, precipitate de ieri dimineaţă. Ieri a apărut în ziarele de dimineaţă un decret care desfiinţează comisarii de românizare. După masă am aflat că generalul Petroviceanu a fost înlocuit la Interne. Spre seară un manifest studenţesc cerea: 1)îndepărtarea lui Rioşeanu, învinuit de a fi patronat omorîrea maiorului şi de a fi unealtă anglo-masonică, 2) revenirea generalului Petroviceanu, 3) guvern pur legionar.

După 10 seara, vreo 5-6000 de legionari au defilat pe Calea Victoriei strigînd: Jos Rioşeanu, Vrem guvern legionar, Jos masonii din guvern.

La 12 noaptea, postul de radio transmitea manifestul studenţesc. Ziarele de azi dimineaţă, apărute mai tîrziu decît ora normală, nu publicau manifestul, ci decretul de înlocuire a ministrului de Interne şi - în plus - (dar nu în *Cuvîntul*) o notă a Generalului Antonescu explicînd că schimbarea era necesară pentru a institui ordinea şi a evita marasmul economic. Pe la 1, cînd mă duceam spre casă, circulaţia pe Calea Victoriei între Alcalay şi Casa de depuneri era întreruptă. Se pare că prefectura de poliţie, ocupată de legionari, era asediată de armată. Pe la 4, revenind, lucrurile erau în aceeaşi situaţie. Seara, Rosetti îmi spune că prefecţii au fost schimbaţi azi noapte în întreaga ţară. Generalul Antonescu adresează un apel către ţară. "În 24 de ore ordinea va fi restabilită."

E aproape 12 noaptea. Din cînd în cînd aud sub ferestrele mele grupuri de legionari trecînd spre Ateneu sau spre Finanţe şi cîntînd în cor. Oraşul pare totuşi foarte liniştit. Prin radio, un comunicat al Prezidenţiei invită pe toată lumea ca după ora 10 să nu iasă din casă.

Termin astă seară *Fabulele* lui La Fontaine - citite cu delicii de cîtva timp. Fabula finală, cu invitaţia ei la singurătate, e o concluzie pentru tot.

Cette leçon sera la fin de ces ouvrages
Puisse-t-elle être utile aux siècles à venir.

Miercuri 22 ianuarie [1941]

9 1/2 seara. Singur. Telefonul întrerupt de azi la prînz. Cu neputinţă să ştiu ce se petrece acasă, în Antim. Aş vrea să-i pot spune Mamei un cuvînt. Aş vrea s-o aud vorbind. Mă gîndesc prin ce clipe de spaimă trec ei acolo. Îmi pare rău că n-am avut destulă hotărîre azi dimineaţă - cînd se mai putea - să alerg pînă la ei şi să rămîn acolo. Toţi laolaltă - poate că ne-ar fi fost mai uşor să aşteptăm. Îmi promit ca mîine - dacă va mai fi un "mîine" - să mă duc neapărat la ei. Orice ar fi - să fim împreună.

Se trage mereu. Se aud puşti, mitraliere şi uneori lovituri de tun. Dimineaţa, zgomotele erau depărtate, păreau că vin de la marginea oraşului. Pe urmă s-au apropiat de centru. Pe la 1, cînd am coborît eu, autobuzele nu mai mergeau. Am avut cîteva momente de ezitare: să mă duc sau nu spre Antim? Dincolo de Bulevardul Elisabeta circulaţia nu mai părea posibilă. M-am întors deci la mine, hotărît să nu mai ies. Am mai apucat să dau un telefon acasă şi să spun că nu vin - pe urmă au amuţit toate telefoanele. Strada totuşi era încă vioaie, aproape normală. Pe la 4, am văzut instalîndu-se cîteva posturi de soldaţi în Piaţa Amzei şi un cordon pe Calea Victoriei, drept în faţa blocului nostru. Pe la 5, au început împuşcăturile. N-am putut urmări exact ce se petrecea, fiindcă toate balcoanele au trebuit să fie imediat evacuate. Am văzut doar cum dinspre palat veneau cîteva sute de manifestanţi. Am intrat în cameră, lăsînd doar întredeschisă uşa dinspre terasă. Detunăturile de armă nu acopereau strigătele. Se striga, se cînta; se vocifera. Două-trei voci reuşeau să se desprindă din tumult (mereu aceleaşi): nu trageţi, sîntem fraţii voştri! Totul a durat o oră. La urmă manifestanţii s-au depărtat cîntînd - fără să-mi pot da seama dacă spre Ateneu, respinşi, sau spre Finanţe, trecînd peste cordon. Am ieşit pe terasă. Jos, lîngă farmacie, era un lac de sînge şi o lumînare aprinsă pe trotuar. Am coborît o clipă să-l întreb pe portar ce se întîmplase exact. Spunea că un soldat fusese ucis şi că pe urmă, trupa, care tot timpul trăsese în aer, s-a retras, lăsînd pe legionari să treacă mai departe. Strada era plină de lume buimăcită, dezorientată şi - mi s-a părut mie? - destul de indiferentă totuşi. M-am întors sus. Era absurd să încerc a merge mai departe. Am deschis aparatul de radio la Bucureşti. Emisiunea a fost normală pînă la 8 fără un sfert, cînd n-a mai urmat nici buletinul german, nici semnalul de pauză. Tîrziu, după 10, 15 minute, o voce anunţa că Legiunea va fi victorioasă, că la Constanţa, Tecuci şi Craiova mare parte din armată e cu revoluţia legionară şi că miniştrii jidoviţi (Mihai Antonescu, Cancicov, Mareş), împreună cu trădătorii (Dimitrina) vor plăti. Aşadar postul de radio e în mîna legionarilor. Ziarele care apar - chiar şi cele nelegionare (*Evenimentul, Seara*) publică manifeste legionare. Despre generalul Antonescu nici un cuvînt nicăieri. Aseară, în manifestul citit la radio (cînd mai dispunea de post) fixase că în 24 de ore ordinea va fi restabilită. Şi acum! Totul e posibil în noaptea asta. Nu e decît 11 seara. Pînă să se facă lumină de zi mai sînt încă 8 ore. Voi dormi? Sînt aşa de singur, şi tot gîndul meu e acasă, la Mama, la Benu, la Papa. Oraşul e în complet întuneric, telefoanele nu răspund, postul de radio tace.

Joi, 23 ianuarie [1941] 10 dim.

Toată noaptea au continuat mitralierele şi tunurile. Am dormit, cu deşteptări subite, cu vise scurte, complicate. De cîte ori mă trezeam, regăseam neschimbat acelaşi zgomot de arme. În blocul meu, tăcere completă, ca într-o noapte obişnuită. Dimineaţa, în zori, bubuiturile erau mai puternice, mai dese. Pe urmă s-au mai potolit. La 9 am deschis aparatul de radio. Speakerul obişnuit (nu vocea străină de aseară) anunţa că din oră în oră vor avea loc transmisiuni oficiale. Aşadar în cursul nopţii postul de radio a fost reocupat de armată. Generalul Antonescu lansează un nou manifest, în care anunţă că în faţa atacurilor rebele asupra Prezidenţiei şi altor Instituţii, aparatul de stat şi armata au intrat automat în acţiune. Îndeamnă pe toată lumea să se apere, dacă e atacată în case. Un comunicat al Marelui stat major dezminte defecţiunile din armată. Ies pe terasă. O dimineaţă ceţoasă, ca de toamnă. Magazinele sînt deschise - lume puţină pe străzi. Grupuri placide care discută. O ediţie specială a nu ştiu cărui ziar. Pe terasa mea moloz şi pulbere de cărămidă. Un glonte a nimerit, aseară probabil, sus, în zidul meu, exact deasupra şi la dreapta uşii. Se vede perfect gaura făcută în zid.

Vineri 24 ianuarie [1941]

Am fost în Antim, unde am rămas toată noaptea şi dimineaţa de azi. Toţi împreună, eram într-adevăr mai liniştiţi. Ne-am îmbrăţişat, ca după o lungă, lungă despărţire. Ieri, pe la 11 dim. (abia scrisesem nota precedentă) au început să defileze pe Calea Victoriei, ducîndu-se spre şosea, lungi coloane motorizate germane, cu puştile şi mitralierele gata de tragere. Erau impresionanţi. Si era limpede că armata germană era cu generalul

Antonescu împotriva legiunii răsculate. Cînd am coborît în stradă, am găsit pe de o parte "Cuvîntul" de dimineaţă, cu apeluri intransigente de revoluţie, dar pe de altă parte, o ediţie specială a aceluiaşi " Cuvîntul", apărută cîteva ore mai tîrziu şi cuprinzînd ordinul lui Sima de încetarea luptei. Totuşi detunături răzleţe, ba chiar şi scurte lovituri de mitralieră, se mai auzeau. Am intrat în cîteva băcănii să-mi fac tîrguieli. Mereu lume vioaie, optimistă, "bucureşteană" , mai mult curioasă decît terificată. Ici-colo, feţe îngîndurate, ridicări din umeri: "Numai de-ar fi linişte." "Numai de s-ar astîmpăra." Pe la 2 după masă, a trecut Alice cu o maşină, ca să mă ducă în Antim. Era cu Comănescu (unul din legionarii ei) descompus, tăcut, umil. Abia acum, trecînd cu maşina prin oraş, puteam să văd aspectul de revoluţie al străzilor. Pe Victoriei, de la Naţional în jos, totul era pustiu. Tancuri, mitraliere şi patrule pe o Calea Victoriei deşartă, cu obloanele trase. Am aflat de la Alice că, în timpul nopţii, Văcăreştii şi Dudeştii fuseseră incendiaţi şi prădaţi. Acelaşi lucru părea să se fi întîmplat pe calea Rahovei şi în multe alte cartiere. Pînă seara, detunăturile au încetat de tot. La radio se dădeau comunicate precise, liniştitoare. În 24 de ore, toate armele inclusiv cele de vînătoare trebuiau depuse. Cine mai trage, cine mai pradă, e împuşcat pe loc. Mai rămînea doar primejdia jafurilor, în străzile mai mici, mai lăturalnice. Alice, venită din nou în Antim (bună, întreprinzătoare, generoasă, dar exaltată şi, cum a fost de atîtea ori, copilăroasă şi puţin nebună) ţinea morţiş să ne transporte pe toţi de acasă. Am rămas, baricadîndu-ne cum am putut. Spre seară, s-au deschis telefoanele - şi a fost o mare uşurare. Dintr-o dată ne simţeam mai puţin singuri. Ceea ce nu ne-a oprit ca toată noaptea să tresărim la cel mai mic zgomot.

Si aseară, şi azi dimineaţă, au sunat întruna telefoanele. Lume care vrea să ştie dacă mai suntem în viaţă, dacă nu s-a petrecut nimic grav, dacă "a trecut" . Se zice că sunt victime multe. Dar nu se poate şti deocamdată nimic. La ora asta, rebeliunea ca "lovitură armată" e fără îndoială lichidată. Sima a dat un nou ordin, în care spune că cine mai luptă e în afară de lege. Desolidarizările, dezarmările se îmbulzesc. Generalul pare inflexibil. Nici un cuvînt de ezitare. Anunţă sancţiuni aprige pentru conducători şi instigatori. Militarii căzuţi vor fi înmormîntaţi mîine, solemn, dar rebelii, tot mîine, fără "nici o cinstire" . Politiceşte, lucrurile sînt încă foarte confuze. Cu cine va face noul guvern? Anunţă o reorganizare a gărzii, sub directa sa conducere, dar nu se ştie încă cu ce elemente. Şi mai rămîne de înţeles atitudinea Germaniei, care trebuie să fi provocat o mortală stupoare în rîndurile gardiste. Mă gîndeam la Ghiţă Racoveanu, la Haig, la Cioran, la Dinu Noica, la Mircea Eliade (mereu norocos, el, dacă e încă la Londra).

O mică întîmplare, fără consecinţe din fericire (cel puţin pînă acum), dar care explică multe. Pe locul unde a căzut ieri un soldat, peste drum de blocul nostru, la colţul farmaciei Thoiss, au ars ieri dimineaţă cîteva lumînări. Trecătorii se opreau şi întrebau ce este. Grupuri mici, agitate, ridicau privirea spre casa noastră, plimbînd-o în sus şi în jos, asupra celor 9 etaje, cu nu ştiu ce expresie de mirare şi ameninţare. Cînd am coborît în stradă, m-am apropiat şi eu de un grup (căci mereu se făceau alte grupuri). În mijlocul a cinci-şase trecători, un nenorocit (nebunul acela care umbla mai demult cu o nuia şi un fluier, din tramvai în tramvai, dînd imaginare semnale de plecare şi oprire - ţin minte că obişnuia să se apropie seara de Fordul Marisei, sub cuvînt că-l păzeşte şi Marisa îi dădea cîţiva gologani...), un biet bîlbîit, cretin, povestea cum "o jidancă a tras cu revolveru, uite din blocul ăsta, de pe acoperiş, aseară, s-a împuşcat un plotonier" - O jidoavcă, domnule? întreabă un domn mai în vîrstă, destul de bine îmbrăcat, destul de potolit. - Da, o jidoavcă, tu-i mama ei! - Si nu i-a făcut nimic? - Ba bine că nu. A arestat-o. A dus-o. Mă uit bine la oamenii care-l ascultă. Nu e unul care să nu creadă. Nu e unul care să aibă cea mai mică îndoială despre adevărul acestei poveşti absurde. Un moment mă gîndesc să intervin, să le spun că e o absolută prostie, să-i întreb dacă-şi imaginează că un evreu, mai mult chiar: o evreică, poate fi atît de dement încît să tragă într-un militar, să-i întreb în fine dacă o femeie poate trage cu revolverul de pe acoperişul (!!) unui bloc cu 9 etaje şi să nimerească aşa de exact - să-i întreb în fine dacă ştiu că soldatul a căzut ieri într-o adevărată luptă de stradă, în care s-au tras sute de gloanţe. Dar la ce bun? Cine m-ar auzi? Cine ar încerca să raţioneze? Nu e mai simplu, mai rapid, mai expeditiv, să creadă ce le spune celălalt? "A tras o jidoavcă." Am plecat mai departe, după tîrguieli. Cînd m-am reîntors, erau alţi trecători, care vorbeau despre acelaşi lucru. Dar de astă dată, nu era vorba de o "jidoavcă", ci de un "jidan" . Unii spuneau că a fost prins, alţii că nu. Unii precizau că a tras de la etajul IV (etaj IV, care nu mai e locuit de la cutremur), alţii că nu se ştie încă de unde a tras. Cred că cineva propunea să se facă o cercetare în bloc, sau se miră că încă nu s-a făcut. Pe urmă de la fereastra mea, am privit cîtva timp cum vestea se lăţea, cum grupurile deveneau mai dure, mai agitate. Lipsea mult pentru un atac asupra tuturor apartamentelor jidoveşti din bloc? Uite cum începe un pogrom.

A căzut Tobrukul, alaltăieri încă - dar vestea venea de aşa departe, era aşa de străină, pentru noi care din clipă în clipă puteam termina cu totul, cu absolut totul!

Sîmbătă 25 ianuarie [1941]

Veşti puţine. Ziarele legionare suprimate. (Mă gîndesc încă o dată la soarta "Cuvîntului".) Un nou manifest al generalului, explicînd desfăşurarea rebeliunii şi a represiunii. Strada nu şi-a reluat încă aspectul normal, acolo unde au fost lupte. Impresionantă piaţa Teatrului Naţional, unde vitrinele magazinelor şi marile ferestre ale Telefoanelor au fost ciuruite de gloanţele mitralierei. Se pare că în Văcăreşti şi Dudeşti, totul e ca după un mare cutremur, ca după un cumplit incendiu. Numărul morţilor acolo nu se cunoaşte. Sute sau mii de morţi evrei - dar nimeni n-ar putea spune precis. Nu se ştie nici cîţi militari au căzut, nici cîţi legionari. Poate că numărătoarea nu e încă făcută. Circulă încă pe străzi trupe şi tancuri. Se evacuează ultimele clădiri în care s-au mai refugiat legionari. Azi dimineaţă, pe B-dul Elisabeta, am asistat la ocuparea şi curăţirea cinematografului Regal - fost pînă acum legionar. Acum, după ora 10 seara, oraşul e mort. Spectacolele interzise, după ora 9; restaurantele închise. Nimeni nu are voie să circule. Dar ziua lumea e vioaie, vorbăreaţă, plină de curiozitate şi, la urma urmelor, uşurată. Mai e şi vremea, nespus de frumoasă. În plin ianuarie, parcă am fi într-un sfîrşit de martie cu soare. Este, dimineaţa mai ales, o îmbulzeală pe străzi, ca într-o zi de sărbătoare. Sunt oameni care se îmbrăţişează, care se salută zgomotos, care se întreabă... La frizer, astăzi, toată lumea povestea cum a fost, aproba, se mira, exclama. Domnul Costel, patronul, spunea că "armata a fost la înălţime" şi că "legionarii ăştia sunt nişte criminali".

N. Red.: a) Numărul evreilor din Bucureşti ucişi la rebeliune a fost de 127; b) În loc de generalul Petroviceanu, se va citi generalul Petrovicescu.

ÎN AMINTIREA LUI HARRY FROM

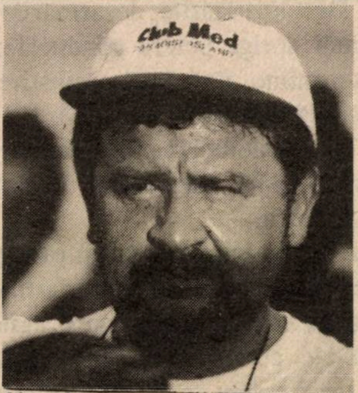

Îi datorăm lui Harry From apropiata apariţie integrală a Jurnalului lui Mihail Sebastian - un vis căruia i s-a dedicat, de mai mulţi ani, cu încăpăţînată pasiune. O pasiune împărtăşită de mulţi, din dragoste pentru autorul *Stelei fără nume*, dar pe care numai el a reuşit s-o transforme într-o iniţiativă concretă - crearea Fundaţiei Mihail Sebastian -, să găsească înţelegerea şi sprijinul familiilor celor doi fraţi ai scriitorului (Beno Sebastian şi Pierre Hechter) şi să proiecteze o acţiune internaţională de traducere şi difuzare a operei sale. Nenorocul - al lui şi al nostru - a făcut ca tocmai el să nu-şi vadă visul împlinit. La începutul lunii mai, o boală năprasnică l-a forţat să prefere nefiinţa.

Harry a fost, la New York, un talentat regizor de film şi teatru, dar ucenicia şi-o făcuse la Bucureşti, unde a şi studiat. În anii '60, devenit israelian, a montat cîteva spectacole la teatrele din Tel Aviv. Apoi a luat drumul Americii, predînd regia la New York sau studiind psihologia socială - domeniu pe care îl va explora în filme documentare şi de televiziune, realizate în studioul propriu, "Salamandra Images", creat în 1977, secondat de cineasta Nitza From, soţia lui, autoarea montajelor.

L-am întîlnit numai de două ori, dar în ultimul timp vorbeam des la telefon. Urmărea nerăbdător pregătirea ediţiei Jurnalului la Editura Humanitas, gata să ajute la orice poticnire, lansa noi idei pentru promovarea scriitorului de care era atît de legat. De altfel, cred că sub masca unui director de platou "american", autoritar şi eficient, se ascundea, cu dificultate,...un "personaj"al lui Sebastian: discret, generos, obsedat de valorile spiritului, visător, puţin enigmatic, foarte, foarte sensibil şi vulnerabil. Abia acum îmi dau seama: mult prea vulnerabil....

LEON VOLOVICI

FELICIA KEIFA

La rubrica noastră "Primim la Redacţie" vorbim despre ultima carte a scriitoarei Felicia Keifa, **"Masa rotundă".**

Ultima. Da, în cazul de faţă, termenul este, din nefericire, potrivit. Fiindcă, în clipa cînd trimitem revista la tipar, aflăm, cu adîncă durere, că talentata prozatoare a încetat din viaţă pe un pat de spital unde fusese internată pentru o maladie aparent benignă.

Ne închinăm la proaspătul mormînt al acestei fiinţe de mare calitate şi fineţe.

Vom reveni în numărul viitor.

M.

POŞTA DICŢIONARULUI

AL. MIRODAN

Textul nostru de la Dicţionar (*"Frustrat"* , nr. pe iulie a.c.) privind împrejurările sinuciderii lui Ilarie Voronca, a provocat reacţii de tot felul, în scris sau telefonic, unele din acestea de-a dreptul intempestive.

Cu excepţia d-lui Wittner, toţi corespondenţii noştri sînt de acord că motivul sinuciderii a fost o "dramă intimă", citeşte "dramă de amor". Divergenţele încep acolo unde vine vorba de identitatea "femeii fatale".

Publicăm aici scrisorile d-lor dr. Wittner şi Papo (fragmente); precizăm că cititorii iniţiaţi în misterul Voronca sînt invitaţi să-şi aducă obolul de amintiri sau - eventual - documente la lămurirea deplină a tragediei.

Domnule Mirodan,

Cu privire la istorioara rocambolescă despre cauzele sinuciderii lui Ilarie Voronca, publicată în "Dicţionarul Neconvenţional" din numărul pe iulie al revistei "Minimum", îngăduiţi-mi să fac următoarele observaţii:

Din articolul Dvs. reiese că enigma sinuciderii lui Ilarie Voronca v-a frămîntat timp de 24 de ani, adică pînă în 1970, cînd la o masă de Seder, la Comunitate, i-aţi aflat dezlegarea din gura defunctului poet suprarealist Saşa Pană. În primul rînd, zău că nu înţeleg de ce v-a intrigat aluzia din necrologul publicat în 1946 de revista "Les lettres françaises", care amintea că "poetul trăise o dramă intimă", cum trivializează can-canurile presei noastre israeliene, relaţiile sexuale "ilegale" ale boemei tel-aviviene. Drame intime au avut şi Stefan Zweig, şi Arthur Koestler, care s-au sinucis cu soţiile lor, şi Paul Celan, deşi cauza lor nu a fost o "prietenă intimă".

Cît despre poeţii suprarealişti, eu - fiind mai bătrîn cu cîţiva ani decît dvs., d-le Mirodan - i-am cunoscut personal (inclusiv pe Voronca) în copilărie şi adolescenţă, întrucît erau prieteni cu fratele meu, Ion Vitner, pe-atunci el-însuşi poet suprarealist. Ei bine, cît erau dînşii de "teribilişti" în poezie, în viaţa de toate zilele erau foarte sentimentali şi familişti. Nu ca poeţii "realist-socialişti" din "epoca de aur" care practicau "amorul liber" în "casele de (pro)creaţie ale "Uniunii Scriitorilor" (vezi "jurnalul" Ninei Cassian). Exemple ? Cîte vreţi: amorul Louis Aragon - Elsa Triolet, cel dintre Salvador Dali şi Gala (fostă Éluard), cel dintre Saşa Pană şi Mary-Ange (pentru care s-a şi sinucis, înainte de căsătorie, trăgîndu-şi cinci gloanţe în tîmpla dreaptă, scăpînd totuşi cu viaţă), dintre Gheorghe Dinu şi pictoriţa Medy Wechsler, dintre Ilarie Voronca şi Colomba lui, căruia i-a închinat şi un frumos poem, ş.a.m.d.

Nu înţeleg cum de a putut să vă informeze "în fals" Saşa Pană (poate din cauza celor două păhărele de vin negru, sorbite la un taifas în şoapte, în timp ce Eminenţa-Sa dr. Rosen îşi bătea gura de pomană), cum că Ilarie Voronca "nu era un bărbat frumos, avusese complexe pe această temă încă din adolescenţă" (citat). Saşa Pană, cu precizia lui de arhivar al moderniştilor şi discreţia lui, de două ori profesională (era şi medic, şi militar de carieră, fiind general-medic la ora cînd v-a divulgat taina vieţii poetului), atunci cînd Ilarie Voronca a fost unul dintre puţinii suprarealişti, într-adevăr bărbat frumos printre ceilalţi pociţi la înfăţişare (ca Bogza sau Paraschivescu)?

Cît despre cauza sinuciderii lui Voronca, i-a spus-o lui I. Vitner Colomba Voronca, femeie cu adevărat frumoasă în tinereţe, în 1977, cînd a vizitat-o în locuinţa modestă, sărăcăcioasă chiar din Butte Montmartre. Şi tot Colomba mi-a repetat-o şi mie, doi ani mai tîrziu cînd, cetăţean israelian de-acum, am vizitat-o la aceeaşi adresă.

Voronca se afla într-o stare de profundă depresie psihică, după anii de autorecluziune trăiţi la Paris, în timpul ocupaţiei naziste, cînd au stat ascunşi la un prieten. În 1946 fusese concediat de la Radio-France, emisiunea în limba română. Apoi, fiecare volum din bogata operă a poetului, despre care se scrie elogios pînă şi în "Enciclopedia Literaturilor" editată de Larousse, apărea pe cheltuiala integrală a poetului, mai precis a Colombei, Doctor în chimie de la Sorbona. Colomba rupea din leafa ei suma necesară tipăririi cărţilor celebrului ei soţ. Urmînd exemplul prietenului său Isidore Izou, părintele "lettrismului", care se "reprofilase" scriind romane poliţiste, scrisese şi Voronca două romane fantastice, dar fără succes. Îmi aduc aminte cum, deschizînd uşa unei debarale unde stăteau stivuite sute de exemplare din operele lui Voronca, Colomba mi-a mărturisit că operele sale nu izbuteau să găsească nici două sute de cititori francofoni în toată lumea, să-şi acopere măcar cheltuielile de editare. Într-o dimineaţă, cînd Colomba se afla în laboratorul unde lucra, Voronca a deschis robinetul de gaz de la bucătărie. Acesta este adevărul, simplu, dur, banal şi nerocambolesc despre "drama intimă" care a provocat sinuciderea lui Ilarie Voronca.

Dr. EMIL WITTNER

(Două observaţii pe marginea scrisorii d-lui. Dr. Wittner: 1) Geo Bogza şi Miron Radu Paraschivescu nu erau cîtuşi de puţin pociţi; dimpotrivă, dimpotrivă, şi 2) nu se poate spune, aşa cum face dr. E. Wittner, în legătură cu Saşa Pană: "s-a sinucis... scăpînd cu viaţă". Dacă te-ai sinucis, înseamnă că ai murit. Corect este: "a încercat să se sinucidă, dar a scăpat cu viaţă").

Stimate D-le Al. Mirodan,

"A fost într-adevăr, aşa cum l-a descris Saşa Pană ("Minimum" Nr.112), un "frustrat" în elanurile sale sentimentale (pe care greşit le diagnosticase, la un moment dat, E. Lovinescu, drept.... "izmeneli"). Vulnerabilitatea afectivă a lui V. a subliniat-o şi Ş. Cioculescu, cu prilejul comemorării poetului, în 1981, la Muzeul Literaturii Române. Taina gestului fatal al autorului "Manualului de fericire perfectă" a fost divulgată şi de sora acestuia, dar într-un mod oarecum diferit. Cauza tragediei nu era o fată cunoscută întîmplător, în 1946, cînd el a fost primit sărbătoreşte la Bucureşti. Dînsa avea atunci 40 de ani (cu doi ani mai puţin decît V.), descindea dintr-o familie de iluştri cărturari evrei-români, făcuse studii la Paris, unde o cunoscuse Voronca, iar în ajunul războiului revenise în România, pe cînd el rămăsese în Franţa (argat la o fermă, "maquisard", apoi redactor al emisiunii române de la "France-International"). În 1945, "Bordas" i-a editat placheta "Contre solitude" - versuri, pare-se, inspirate de faptul depărtării de fiinţa iubită."

A. PAPO
Carmiel

P.S.:

1./ De notat că sora, mama şi bunica maternă ale poetului şi-au pus deasemenea capăt zilelor, tot din motive sentimentale.

2./ În acest an, au fost tipărite în volum, la Cluj, articolele de gazetă, publicate de V., înaintea strămutării în Franţa.

3./ Un poem din "Contre solitude", transpus în româneşte de I. Zefek (ultima strofă în "Menora" nr.22/1993), pare a evoca suferinţa din urmă a poetului:

"În mine port o căutătură luminoasă/ Care spre-a se vedea, aşteaptă chipul tău să se ivească/ Căci nimeni nu bănuieşte-n mine asemenea lumină/ Şi cu dispreţ se-mproaşcă vorbe către privirea-mi ştearsă/ În mine am un glas de cîntec/ Ce-aşteaptă venirea ta ca să răsune/ Nu-i om să-mi ştie vorbirea fermecată/ Şi glasu-mi fără vrajă îmi e dispreţuit/ Mi-e portul însă mîndru-n sinea mea/ Iar sufletu-mi spre-a se arăta/ Adastă doar ca tu să fii prezentă/ Sînt luat în rîs/ Pentru-acest trup umil şi gîrbovit/ Şi nu-mi ghiceşte nimeni/ Graţia ce-o ascund lăuntric/ În amintirea mea se află tărîmuri însorite/ Gata de-a răsări de-îndată ce tu ai să apari/ Se află-n mine neştiute-ntinderi vaste/ Dar sărăcia-mi stîrneşte pretutindenea desgustul/ Ar fi deajuns ca umărul să-mi fie-atins de mîna ta/ Ca să mă-nconjure grădini înmiresmate/ Ar fi deajuns ca numele chiar gura ta să mi-l rostească/ Spre-a fi deodată frumos, bogat şi plin de-uimire/ Căci un vis singur e sterp/ Dar două visuri, unite ca două trupuri/ Fac realitatea să se nască/ Ar fi deajuns ca trupul meu inert să fie-aproape/ De fiinţa ta/ Pentruca sîngele-mi să urce/ Ca soarele pe firmament/ Dar... dacă-nainte de-a ne fi-ntîlnit/ Eu voi dispare, ce se va ştie oare din tot ce cîntă azi în mine?/ De-ai fi venit/ Intreaga omenire ar fi putut afla/ O fericire ce nicăieri n-ar fi avut pereche.../ Şi-acum...se cade oare/ Ca să mă duc în noapte, cu toate-aceste bogăţii...?/ O, oameni/ Precum se scot dintr-o lăută spartă strunele/ Spre-a le întinde-ntr-o lăută nouă/ Tot astfel luaţi şi cîntecele mele/ Spre-a le grefa în inima/ Unui ibovnic fericit".

CALENDAR

AUGUST

? august a murit Al. Robot (1941)
4 august a murit Ludovic Bruckstein (1988)
8 august s-a născut Saşa Pană (1902)
9 august a murit A. Zaremba (1930)
10 august a murit Eugen Schileru (1968)
10 august a murit I. Peltz (1980)
12 august a murit I. Reichman-Şomuz (1975)
12 august a murit A. Axelrad (1963)
13 august s-a născut Andrei Tudor (1907)
14 august s-a născut Ştefan Tita (1905)
15 august a murit A. Toma (1954)
16 august s-a născut Ov. S. Crohmălniceanu (1921)
19 august s-a născut I.Vitner (1914)
21 august a murit Dorina Rădulescu (1982)
22 august a murit Saşa Pană (1981)
23 august a murit Iulia Soare (1971)
24 august s-a născut B. Elvin (1927)
25 august s-a născut Camil Baltazar (1902)
27 august s-a născut Zigu Ornea (1930)
29 august s-a născut Mirel Ilieşu (1936)
31 august s-a născut Andrei Lillin (1915)

SEPTEMBRIE

1 septembrie s-a născut C. Millian-Maximin (1885)
2 septembrie a murit A. Grossman (tipograf) (1935)
5 septembrie s-a născut G. Spina (1896)
10 septembrie a murit Mihail Sabin (1975)
12 septembrie s-a născut Sebastian Costin (1939)
13 septembrie s-a născut Eugen Schileru (1916)
14 septembrie s-a născut H. Salem (1927)
14 septembrie s-a născut Radu Klapper (1937)
16 septembrie s-a născut Gh. Schwartz (1943)
18 septembrie s-a născut M. Blecher (1909)
19 septembrie a murit A. Steuerman-Rodion (1918)
19 septembrie s-a născut Marcel Breslaşu (1903)
20 septembrie a murit Marcel Breslaşu (1966)
22 septembrie s-a născut Isaiia Răcăciuni (1900)
22 septembrie a murit M. Maur (1988)
23 septembrie s-a născut Alfred Margul-Sperber (1898)
25 septembrie s-a născut Marcel Marcian (1914)
26 septembrie a murit M. Rudich (1991)
27 septembrie s-a născut Nina Cassian (1924)

IOSEF EUGEN CAMPUS

PUBLICAŢII LITERARE LOCALE

Fac mea culpa. Nu m-am învrednicit pînă acum să scriu aci, în *Minimum* despre aceste publicaţii. Deşi se cuvenea. M-a mulţumit să le dau sprijinul şi opiniile mele critice în scrisori particulare, sau publicînd cîteva articole în chiar aceste publicaţii. Dar, recunosc, aveau dreptul la mai mult, la o discuţie publică în presă (aşa cum a făcut-o de mult şi frumos Elena-Esther Tacciu, în Jurnalul ei critic din *Viaţa Noastră*, devenită ulterior *Ultima Oră*). Din păcate, *Minimum* apare numai o dată pe lună. Şi sînt aşa de multe opere despre care se cuvine să scriu, mai ales că mă încăpăţînez să cuprind în aria articolelor mele critice nu numai scrierile în limba română, ci şi, atît cît se poate, literatura ebraică şi cea universală. Este aceasta o explicaţie. Evident, nu o scuză valabilă.

*

Publicaţiile la care mă refeream sînt trei la număr. *Punct*, care apare semestrial la Tel Aviv, *Breviar*, care - pînă la decesul entuziastului şi mult regretatului Cristian Şerbu - apărea lunar la Rehovot, şi *Pro-Contra*, care apare la două luni la Petah Tikva. Toate trei, izvorînd dintr-o entuziastă dragoste de literatură, care merită, ca atare, toată admiraţia noastră, a iubitorilor de cultură. Sîntem mîndri că populaţia israeliană de origine română se dovedeşte a fi rămas, aşa cum o ştiam, sensibilă la valorile artistice şi dornică să dea expresie acestei sensibilităţi în limba română.

Punct este exponentul cenaclului cu acelaşi nume, care a împlinit nu de mult frumoasa vîrstă de 10 ani. Am fost prezent la şedinţa de înfiinţare şi am rămas prezent de-a lungul acestor zece ani, spunîndu-mi de fiecare dată opinia despre materialele citite, încercînd să menţin neştirbită o linie constantă de ajutor prietenesc şi, totodată, de înaltă exigenţă literară. În articolul "Zece ani" (*Punct*, mai 1995) scriam: "Meritul cel mai de seamă al cenaclului cred că stă în aceea că a izbutit să creeze o atmosferă de prietenie literară adevărată. Înţelegere reciprocă, cuviincioasă, modestie şi necruţător spirit critic şi autocritic, nestrămutată strădanie spre o literatură de calitate." Ce-i drept, în *Punct* s-au publicat şi cîteva texte slabe. Aceasta însă numai atunci cînd îşi găseau loc în paginile *Punctului* texte necitite sau neapreciate pozitiv în şedinţă. În ansamblu, *Punct* rămîne, după părerea mea, o publicaţie cu ţinută literară.

*

Cu totul alta este situaţia la *Breviar*, care purta, în subtitlu, menţiunea: Buletin al Cenaclului literar Menora. Cenaclul era o ficţiune. După cum declara însuşi animatorul cenaclului, aşa zişii membri sînt răspîndiţi în toată ţara, "din această cauză cenaclul nu s-a «întrunit» niciodată". Buletinul cenaclului nu putea fi, faptic, exponentul lui. Era, în fond, o publicaţie a lui Cristian Şerbu, care tipărea în paginile *Breviarului* poeziile care i se trimiteau, chiar dacă erau slabe. Ele nu erau supuse, în prealabil, operaţiei de analiză critică în cadrul discuţiei colectivului. Treceau numai prin sita redacţională a unui singur om, Cristian Şerbu. Şi, ceea ce este şi mai grav, acest redactor socotea că promovează poezia publicînd orice material trimis. În scrisoarea adresată lui Cristian Şerbu (nepublicată în *Breviar*, spre deosebire de salutul adresat anterior), răspunzînd cererii de a-mi spune opiniile, luam poziţie critică cu privire la sistemul de funcţionare al aşa-zisului cenaclu şi al buletinului, conchizînd: "Încurajare, da, dar numai în cuprinsul unei discuţii prieteneşti. Publicare însă ? Numai a ceea ce atinge nivelul artistic necesar".

Nu e de mirare că, în *Breviar*, numărul textelor prozaice, nesemnificative, depăşeşte cu mult numărul poeziilor bune sau măcar acceptabile. Ceea ce salvează *Breviarul* este simţul autocritic şi al răspunderii literare pe care îl dovedesc, din fericire, unii dintre expeditorii de poezii.

*

Pro-Contra este buletinul Cercului cultural Petah Tikva, înfiinţat în ianuarie 1995. Din cele cîteva numere apărute pînă acum, nu-mi este încă pe deplin clară linia lui M. Gorun, coordonatorul publicaţiei. Apreciem declaraţia: "Nu s-a propus şi nu s-a ales nici o funcţie" (ca şi la mai vechiul *Punct*, activitatea asigurîndu-se în comun). Panoul pentru poezie şi grafică al Cercului cultural Petah Tikva (*Pro-Contra*, iulie-septembrie 1995) ar părea să indice că *Pro-Contra* merge pe calea *Breviarului*, publicînd poeziile scrise de ne-membri ai Cercului în sensul concret, al prezenţei fizice la şedinţe: Luiza Carol, Bianca Marcovici, Béatrice Simovici, Paul Kidron, Cristian Şerbu, Mircea Gorun, Dan Voinescu. În schimb, numărul octombrie-noiembrie discută despre spectacolul radio-difuzat cu un an în urmă pentru Radiodifuziunea română de către soţii Lucia şi Mihail Pascal şi intitulat "Fiica împăratului Solomon". Piesa radiofonică pentru copii este bazată pe povestirea lui Bialik, "Legenda a trei şi patru". Interesantă şi binevenită mi se pare ideea de a lărgi cadrul şi a-l centra totodată, introducîndu-se alte texte ebraice în traducere românească (Din Psalmii lui David, Din Pildele lui Solomon, Cîntarea Cîntărilor, fragment) şi, îndeosebi, două pagini de texte Din folclorul hasidic, precum şi o notă interesantă a lui Iosef Rudel, care susţine imposibilitatea creării folclorice în condiţiile vieţii moderne, etc.

Un drum promiţător.

Abatele Pierre, omul care, spre consternarea amicilor săi evrei din Franţa, a apărat cartea fascistă a lui Roger Garaudy de negare a Holocaustului şi de defăimare a Israelului, susţinînd că tezele lui Garaudy "merită a fi luate în consideraţie" - abatele Pierre, aşadar, şi-a retractat afirmaţiile. Într-un articol din revista catolică "La Croix", el afirmă că a greşit şi cere scuze tuturor acelora cărora le-a făcut rău.

Cam tîrziu, abate Pierre. Răul pe care l-au pricinuit cuvintele dumitale, nu pierre niciodată.

התוראלטיב:
HISTOURELTIV:

NOFESH PLUS EAST EUROPE
נופש פלוס מזרח אירופה

EXCURSII SPECIALE DE SĂRBĂTORI

ROMÂNIA VĂ AŞTEAPTĂ
LICĂ BLUTHAL VĂ PROPUNE

ODIHNĂ ÎN MUNŢI

6 nopţi- 7 zile
1 noapte BUCUREŞTI
Hotel BUCUREŞTI
5 nopţi POIANA BRAŞOV
Hotel ALPIN

$ 477

Preţul include:
avion, hotel, 2 mese pe zi în afară de Bucureşti, transferuri.
Plecare 11.9, întoarcere 17.9

RECREERE ÎN CONDIŢII DE LUX

6 nopţi- 7 zile
1 noapte BUCUREŞTI
Hotel BUCUREŞTI
5 nopţi SINAIA
Hotel "MARA"
Hotel "MARA" - HILTONUL ROMÂNIEI

$ 492

Preţul include:
avion, hotel, mic dejun, transferuri.
Plecare 11.9 întoarcere 17.9

EXCURSIE ORGANIZATĂ AMINTIRI DIN MOLDOVA

11 nopţi- 12 zile
BUCUREŞTI, BACĂU, IAŞI, PIATRA NEAMŢ, POIANA BRAŞOV
Plecare 13. 9, întoarcere 24.9

$ 740

Preţul cuprinde:
avion, hoteluri, 2 mese pe zi, autobuz la dispoziţie, ghizi.

EXCURSIA ORGANIZATĂ AMINTIRI DIN TRANSILVANIA

11 nopţi- 12 zile
BUCUREŞTI, SIBIU, CLUJ, TG.MUREŞ, POIANA BRAŞOV
Plecare 27.9, întoarcere 8.10

$ 762

Preţul cuprinde:
avion, hoteluri, 2 mese pe zi, autobuz la dispoziţie, ghizi.

Preţurile de mai sus nu cuprind:
47$ taxe de înscriere, 22 $ taxe de aeroport
La excursiile organizate 3 $ pe zi tipim.

ADRESAŢI-VĂ LA AGENŢIILE HISTOUR DIN ŢARĂ SAU LA AGENTUL DVS. PREFERAT.

CARTEA

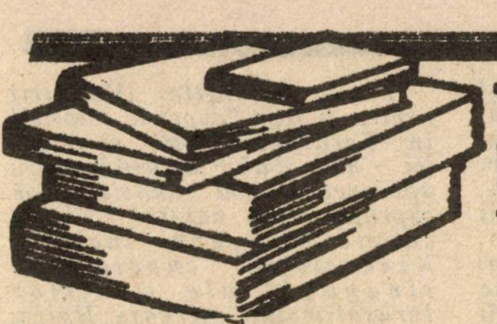

PRIMIM LA REDACTIE

• CĂRȚI • REVISTE • ȘI • SCÎNTEIERI • DE • GENIU •

Felicia Keifa
« MASA ROTUNDĂ »
nuvele;
cu ilustrațiile autoarei;
Tel Aviv, 1996

Marea majoritate a scriitorilor consacrați din alia au venit din România cu un "nume" construit în țara de origine, sau măcar cu un început de nume. Iar cei care, necunoscuți fiind ca poeți, prozatori, dramaturgi sau critici în România, s-au impus aici, sînt puțini, îi numeri pe degetele unei singure mîini. Printre aceștia se află și Felicia Keifa. Ea a irupt pur și simplu în anii din urmă, cucerind critica literară din *trib* și intrînd, pe ușa din față, în plutonul fruntaș al talentelor.

...Dar să lăsăm vorba și să dăm cuvîntul lui Al. Mirodan, întîlnit pe coperta a IV-a a acestui nou (și excelent) volum de proze:

"În lumea noastră literară, Felicia Keifa a fost, de la început, un mister. A fost, mai întîi, un mister, ivirea ei din neant (Felicia cum?), la o vîrstă cînd mulți profesioniști ai scrisului termină cursa, gîfîit, cu o carte (Povești...), care a făcut să tresară pe cititorii dornici de altceva și să pună critica noastră pe gînduri.

Un mister îl reprezintă și prezența ei în viața scriitoricească a tribului. *Ea se află înăuntru dar trăiește în afara zgomotului și furiei din breaslă, ca un actor care joacă din sală. Sau ca o ființă cu dublă cetățenie literară: unul din pașapoartele ei a fost emis de-o țară cu o singură locuitoare, numită Felicia Keifa.*

Acum, la a treia carte, taina pare și mai de nepătruns, cu atît mai mult cu cît paginile de față sînt încărcate de un mister pe care nu știu unde a reușit autoarea, și numai ea, să-l perceapă și să-l respire.

Singurul lucru care pentru mine nu mai e, de mult, un mister îl constituie talentul prozatoarei. Felicia Keifa poseda unul din cele mai surprinzătoare și neliniștitoare condeie din literatura israeliană de limbă română. Și nu numai din cea de limbă română..."

- ● Un mister numit Felicia Keifa
- ● Făcînd cu ochiul
- ● Dorohoi, Săveni și altele
- ● Ecouri la Rudich
- ● Mosari editat la București

Ion Atlas
«BE-SIMAN KRITZA»
(Făcînd cu ochiul)
Schițe humoristice.
Coperta: Darian
Ed. Iaron Golan,
Tel Aviv, 1996

יון אטלס
בסימן קריצה
סטנד-אפ מסוג אחר

Colaboratorul nostru Ion Atlas are mai multe corzi la arcul său: actor, dramaturg (cu piese jucate recent în România), poet (sonetele sale pe teme "la zi" sînt mereu gustate) dar și prozator. Uneori scrie în românește: bine. Alteori, în ebraică: tot bine.

Așa cum se poate vedea din volumul de față unde Atlas, ca fidel discipol al lui Caragiale ce se află, plonjează în realitatea israeliană, oferindu-ne un mănunchi de schițe despre viața noastră cea de toate zilele. Spirit de observație, spirit de auto-observație, diagnosticarea precisă a năravurilor. Și, mai presus de orice, humor. Ceea ce, la vremuri ultra-nervoase și tensionate ca ale noastre, e un lucru f. f. binevenit.

Anavi Adam
« Kepler »
Dramă în șapte tablouri;
în românește de
Carmen Blaga
Ed. Hestia, Timișoara, 1995

Scrisă în germană, tradusă în românește, piesa lui Anavi Adam - fost profesor la liceul israelit din Timișoara - o dramă consistentă de idei, pune față-n față, la Praga începutului de veac XVII pe Kepler, mare astronom și astrolog (și autor de horoscoape) și pe prințul Wallenstein, căpitan vestit de oști. Avem de-aface cu o înfruntare puternică între savant (purtătorul de cuvînt al adevărului) și conducător (purtător de cuvînt al Puterii), între voința neînduplecată a savantului de a-și păstra independența de gîndire și voința nu mai puțin neînduplecată a conducătorului de a-l subjuga pe savant, punîndu-l - ba prin corupție, ba prin teroare - în slujba intereselor *politice*. O piesă, așa cum se va fi înțeles, despre ziua de ieri și despre ziua de azi. O piesă cu personaje bine conturate, cu un dialog viu și limpede. O piesă, deci, bună pentru lectură... și pentru pus în scenă.

CARTEA

O observaţie pentru editură: păcat că lipseşte nota aceea bio-bibliografică (într-o prefaţă sau pe coperta a IV-a) care să ofere cititorului cîteva date elementare despre autor: cine este, în definitiv, domnul Adam? Ce vîrstă are? Ce a mai scris? Păcat deasemenea că lipseşte fotografia dramaturgului. Uite, eu habar n-am cum arată la faţă Anavi Adam şi-mi pare rău.

«DOROHOI»
(Săveni, Mihăileni, Darabani, Herţa, Rădăuţi, Prut-România), vol. III
Alcătuire şi redactare de
Shlomo David
Tel Aviv, 1996

Un volum nou din ciclul închinat de dorohoieni Dorohoiului. Şi un record. Greu de egalat. Şi mai greu încă de întrecut. Fiindcă pînă la ora de faţă obştile dornice de a vorbi despre istoria lor au izbutit să scoată - cîteva din ele (zece, douăsprezece?) - un volum monografic sau o carte cu amintiri, iar celelalte (majoritatea) nici măcar atîta, gîfîind că n-are cine şi n-avem bani.

Isprava dorohoienilor se datorează unui animator tenace, pe nume Shlomo David, precum şi, notabil, cîtorva moldoveni de nord care-au socotit de cuviinţă să "sponsorizeze" băneşte editarea lucrării. Uite unde-a înflorit spiritul de mecenă: la Săveni şi Darabani.

Acestea fiind spuse, volumul III (tipărit în română şi ebraică) este un bogat dosar documentar, cuprinzînd amintiri, portrete, evocări, studii, fotografii, interesant atît pentru originarii din Dorohoi şi împrejurimi, porniţi în căutarea trecutului lor, cît şi pentru cercetătorul de meserie căruia volumul cel nou îi furnizează un kilogram de informaţii.

«REALITATEA EVREIASCĂ»
Bucureşti, nr. 27/1996

publică, sub semnătura lui E. Suhor, o cronică la volumul "POEZII" de M. Rudich, notabilă prin fineţea observaţiilor. Extras:

"Adîncimea şi autenticitatea confesiunii, nesfîrşitele căutări, îndoieli, momentele de depresie şi exultanţă, realizînd, în clipe de graţie, acea simbioză poezie-pictură-muzică ce-i conferă lui M. Rudich adevărata identitate, se regăsesc, toate, în volumul său postum de "Poezii".

....M. Rudich a fost un "poet al memoriei", scria Mirodan, prefaţînd această carte.

Om al veacului al XX-lea, devenit acum aproape trecut, şi om al prezentului imediat, M. Rudich nu şi-a pierdut puterea de a simţi, nu s-a mutat exclusiv în intelect, cum se întîmplă cu destui literaţi contemporani, fiindcă pentru el, poezia era un lucru esenţial, simplu, în care vorbea cu şi despre morţii săi dragi, ca şi despre pulsaţiile lumii în care trăia.

Truda Părinţilor (Vatikim) pentru a lega "capetele Istoriei" în "Ţara veche-nouă" şi jertfa lor - nu o dată - supremă pentru apărarea ei sînt fundalul uman suprapus celui natural ("Vioara căzută din cerul înalt" a Kineretului, "cupolele de sinagogă" ale munţilor Ierusalimului, mireasa Haifa, ce-şi cufundă "gleznele în apa mării" cu inflexiuni din "Cântarea Cântărilor"). De altfel, M. Rudich se dovedeşte a fi un fin degustător al marii arte româneşti şi universale.

Arghezianismul uneia din versiunile sale psalmice, accentele verlainiene (sub raportul eufoniei, ca şi al naivităţii rafinate), alura botticelliană a "serii în grădină", villonesca baladă a furtului poetului de către noapte, folosirea unui leitmotiv pînă la obsesie, în spiritul unui Ravel, în bemol însă, fiindcă semnele tumultului vital sînt înlocuite cu cele ale lentei tristeţi a stingerii, sînt doar cîteva mostre."

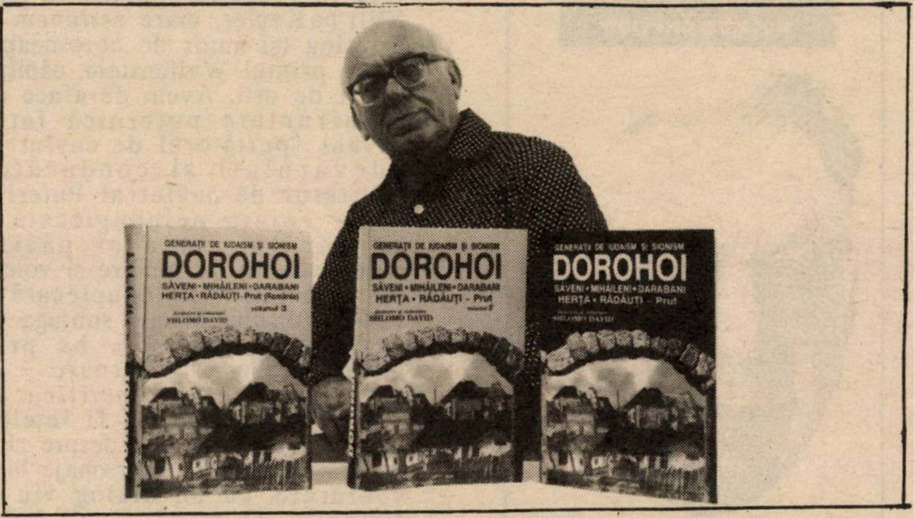

David Shlomo
şi înfăptuirile sale

«STUDIA ET ACTA HISTORIAE IUDAEORUM ROMANIAE»
Vol. I
Publicaţie editată de Academia Română - filiala Iaşi şi Federaţia Comunităţilor Evreieşti din România;
coordonatori: Dr. Silviu Sanie şi Dr. Dumitru Vitcu;
cuvînt înainte: acad. prof. dr. N. Cajal;
în loc de prefaţă: prof. dr. Alexandru Zub;
Ed. Hasefer, Bucureşti, 1996

Aşa cum arată titlul, avem de-aface cu o publicaţie menită a găzdui studii şi documente privind necunoscuta sau rău cunoscuta istorie a iudaismului românesc.

Tabla de materii ne indică atît aria de cuprindere a cercetărilor (egal cu *totul* de la A la Z-ul istoriei *tribului*), cît şi seriozitatea colaboratorilor, de mîna întîia: Silviu Sanie: Elemente iudaice sau iudaizante în interferenţa etno-culturală din Dacia şi Moesia Inferior; Dumitru Ivănescu: Populaţia evreiască a oraşului Iaşi în perioada 1755-1860; Stela Măriei: Importanţa Catagrafiei din anii 1824-1825; Ecaterina Negruţi: Rolul evreilor în formarea tîrgurilor din Moldova în prima jumătate a sec. al XIX-lea; I.

Kara: Izvoare ebraice privind istoria evreilor din România; Dumitru Vitcu: Chestiunea evreiască în relaţiile româno-americane timpurii; Andrei Corbea: Cu privire la cultura germanofonă a evreilor bucovineni.

(M. Rafael)

Hans Küng
«LE JUDAISME»
(Éditions SEUIL, Paris, 1995)

Iată o "premieră" importantă, cred, deopotrivă pentru creştini şi evrei. Autorul acestui voluminos studiu (1000 de pagini) este profesor de teologie la Institutul de cercetări ecumenice la Tübingen, în Germania, şi la diverse universităţi americane.

De ce a scris acest studiu ? Pentru că - aşa cum arată în introducerea cărţii - *"este imposibil să analizezi situaţia religioasă actuală fără să studiezi judaismul viu, reflectarea celei mai vechi religii profetice care - împreună cu creştinismul şi islamismul - depăşeşte indivizii, fiind transculturală"*.

Lucrarea este alcătuită în conformitate cu următoarele perioade:

1.- Patriarhii
2.- Poporul şi pămîntul sfînt
3.- Regalitatea, Templul şi profeţii
4.- Iisus, Nazareth
5.- Rabinii, sinagoga, Talmudul
6.- Reforma, epoca iluminismului
7.- Pogromuri, rasism, sionism, nazism
8.- Israel şi poporul său.

Hans Küng descrie judaismul ca un curent religios universal care reflectă toate contradicţiile religioase. Analizînd substanţa credinţei judaice, el evaluează şi şansele, şi "sfidarea" judaismului actual, laolaltă cu ameninţările care planează asupra lui: asimilarea şi genocidul. El nu se teme să dezvăluie antisemitismul Noului Testament şi studiază şi chestiunile politice cu care se înfruntă Statul Israel. Cu franchețe şi severitate, acuză antijudaismul creştin şi-i judecă pe cei ce consideră judaismul infidel lui-însuşi.

Enorma documentaţie istorică şi politică a fost foarte judicios folosită întru realizarea deosebit de clară a acestui masiv studiu.

În partea finală a cărţii, Küng pune o serie de întrebări tulburătoare:

"E posibil, după Auschwitz, să mai vorbim de un Dumnezeu atotputernic, bun şi înţelegător ? Nu, acest Dumnezeu convenţional, provenit din noaptea timpurilor, a devenit o noţiune caducă. De ce nu a împiedicat Auschwitz-ul ? Sau - poate - Auschwitz-ul a arătat neputinţa Atotputernicului? Poate avem de-a face cu un Dumnezeu suferind ? Poate putem rămîne convinşi de bunătatea şi înţelegerea Lui, dar nu şi de atotputernicia Sa. Revenim la o problemă a Kabalei. Poate că, după săvîrşirea Creaţiei, Dumnezeu n-a mai fost în stare să limiteze suferinţa umană ?"

(S. Iacobsohn)

G. Mosari
"LUMEA PE DOS"
- schițe -

Coperta : Lior ;
ilustrațiile : A. Darian ;
fotografia autorului : Hedy Loffler.
Editura Universal Dalsi,
Bucureşti, 1996

Împărțit în trei mari secțiuni: *Povestiri de buzunar, Lumea pe dos* şi *Lumea oarecum pe față*, volumul oferă cititorului din România prilejul de a lua cunoştință de scrisul unuia dintre cei mai buni autori de proze scurte din Israelul de limbă română; ochiul scriitorului este înzestrat cu darul de a percepe amănuntul semnificativ, fie că e vorba de întîmplări omeneşti (*Povestiri de buzunar, Lumea pe dos*), fie că avem de-a face cu note de călătorie din Thailanda şi alte insule Canare *(Lumea oarecum pe față)*. La debutul editorial al lui Mosari, anul trecut, *Minimum* scria:

"Fără nici un dubiu, printre scriitorii israelieni de limbă română, G. Mosari poate fi considerat unicul maestru al nuvelelor foarte scurte, cîte trei pagini în care se condensează uneori viața unui om, descrierea unei epoci, relatarea unei întîmplări pilduitoare, o aventură erotică sau o crimă perfectă.

Luată în parte, fiecare povestioară reprezintă de fapt "resumé"-ul unui roman, de amploare, în care oamenii se nasc, ajung la maturitate, se căsătoresc, emigrează, uneori ucid, alteori devin milionari, divorțează, dau faliment, se recăsătoresc... Autorul dovedeşte o abilitate foarte specială atunci cînd reuşeşte să concentreze în numai cîteva pagini perioade lungi, 50 de ani de viață omenească, schimbări de regimuri, aventuri rocamboleşti... Din punct de vedere tehnic, G. Mosari optează pentru eliminarea a ceea ce se cheamă "background stories", preferînd axarea pe un sîmbure etic, uneori trist, alteori ironic sau metaforic pe care reuşeşte să-l potențeze cu greutatea plumbului şi densitatea atomului.

G. Mosari scrie cu predilecție despre oameni simpli din Moldova şi Israel, ale căror poveşti au în ele ceva universal, se pot întîmpla oricui, indiferent de timp şi de spațiu. De multe ori relatările autorului au în ele un punct de vedere obiectiv, poate gazetăresc, ca şi cum autorul ar "asista din afară şi fără implicații personale" la desfăşurarea evenimentelor. În contrapunct, atunci cînd G. Mosari scrie despre lucruri de care e legat personal, despre crîmpeie de viață adevărată prin care, fie că recunoaşte sau nu, a trecut la vremea sa, cititorul cade, fără să-şi dea seama, în "plasa" întinsă de autor şi zîmbeşte la ironiile subtile sau îşi şterge cîte o lacrimă pentru că aşa îi impune scriitorul."

... Rămîne aşa cum ne-am înțeles.

Şi încă ceva: ilustrațiile lui Darian sînt excelente.

(M. Raf.)

Halterofilul irakian, Raed Ahmed, care a purtat steagul ţării sale la defilarea organizată cu prilejul deschiderii Olimpiadei de la Atlanta, a uimit lumea fugind din cantonament, ducîndu-se la poliţie şi cerînd azil politic în Statele Unite.

Imi pare rău, domnu' Saddam Hussein, dar n-ai ce-i face: astea-s cadrele, cu ele defilăm.

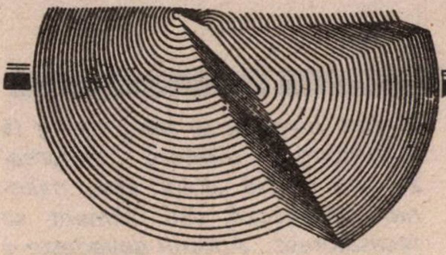

DIN INVENTARUL OBSESIILOR CIRCULARE

ALEXANDRU SEVER

Nu-mi plac înmormîntările. Chiar şi în absenţa mea, am impresia că acolo, în cimitir, se îngroapă ceva din mine.

• Cu toţii avem "un Ierusalim", un centru, o idee fixă pe teritoriul căreia ne place să revenim ca dintr-un exil în care am mîntuit o misiune.

• Să-ţi schimbi întemeiat o părere nu e o dovadă de nestatornicie; dimpotrivă, e un atestat de statornicie în spirit critic.

• Nesiguranţa în percepţia şi aprecierea realităţii, vulgaritatea în stil, şi prostul gust în comparaţii, banalitatea temei - sînt semnele cele mai sigure ale unei "literaturi provinciale".

• Mă tem de tot ce este imprevizibil în mine.

• Nu ignoranţa, laşitatea ne face complicii asasinilor noştri.

• Obişnuim să numim importante toate cele despre care orgoliul sau interesul nostru năzuieşte să ne convingă că pot avea pentru alţii, aceeaşi importanţă ca pentru noi.

• În istorie trebuie să ai răbdare.

• Cîte fericite erori stau la temelia unora dintre izbînzile noastre în artă, în literatură, în filozofie, chiar în ştiinţă ?

• Literatura care nu are suficiente resurse să recunoască drept autoritate supremă, autoritatea valorii, e o literatură insignifiantă.

• O statuie nu "dislocuieşte" omul pe care îl reprezintă, ni-l aminteşte. Abia cînd, instalată pe soclul ei, îmi spune despre ea însăşi mai mult decît despre omul pe care îl înfăţişează, abia atunci putem afla cîte ceva despre felul "cum uită statuile".

• Să nu răspunzi unui critic nici chiar atunci cînd te acuză "că ai furat nişte linguriţe de argint", acesta nu este nici dispreţ, nici orgoliu, nici măcar o problemă de demnitate scriitoricească; e, mai degrabă, un fel de a respecta instituţia criticii, uneori chiar mai mult decît se respectă ea însăşi, îngăduindu-i răgazul necesar pentru a ajunge să distingă, în deplină libertate de spirit, din chiar multitudinea celor mai contradictorii căutări, semnele valorii şi criteriile de apreciere.

• Clasici de o săptămînă, de un trimestru, sau de un an - nu există. Dacă etalonul clasicului e Timpul, cuvîntul trebuie îmbogăţit cu o nuanţă : Durata. Un clasic e un alergător de cursă lungă.

• *Un profet obosit.* Obosit să prorocească nenorociri care nu mai sperie pe nimeni şi pe care nimeni nu-şi mai bate capul să le prevină prin redresare morală.

• Am cunoscut odată un cîine trist. L-am dus la veterinar şi am aflat că suferă de inimă.

• Trecuţi prin şcoala Ştiinţei, viitorii mesiologi vor fi astrofizicieni.

• E gata pentru orice cutezanţă: numai nu ştie de unde să facă rost de un ţel.

• Politeţea nu e virtutea cea mai înaltă a unui politician. Pentru a evita riscul de a nu-i mai regăsi uzul, nu-i rămîne bietului om nici o alternativă mai convenabilă decît aceea de a muri ministru.

• Toată nenorocirea e că falsele sentimente seamănă atît de bine cu cele autentice, încît mulţi dintre noi mor şi habar nu au cînd au fost, şi cînd n-au fost, cu adevărat, îndrăgostiţi.

• *Să-ţi suprimi idolii* ? Da, fireşte ! Dar nu pentru a-i înlocui.

• Cînd nu mai ai nimic altceva de vîndut decît sufletul, începi să descoperi că n-ai nici un alt cumpărător decît Diavolul. Căci asemenea marfă, Dumnezeu nu cumpără. El ia.

• Defectele noastre - ca şi duşmăniile ce ne sînt hărăzite - ne pot fi utile doar dacă ne dau măsura virtuţilor la care rîvnim. Cu o singură condiţie: să avem conştiinţa virtuţilor care ne lipsesc şi a valorilor pe care vrem să le apărăm.

• Strigoiul cel mai familiar spiritelor nocturne: Moartea.

• Am eu mutra cuiva dispus să facă numai binele? Mă uit în oglindă şi şovăi să-mi răspund.

• *Predestinat* : să trăieşti adică după un program dat. Dar dat de către cine? Robotul programat nu-şi pune întrebarea. Eu mi-o pun, şi bag de seamă că incapacitatea de a fi indiferent îmi lasă măcar posibilitatea unei revolte în conştiinţă.

• Cine are dinţi, să muşte! Cine nu are dinţi să muşte, să-şi facă rost de o proteză.

• I s-a destăinuit şi l-a omorît. Abia mai tîrziu a aflat că omul era surd.

• A trişa - a învesti cu valoare o nonvaloare. Arta e, probabil, singurul domeniu în care "investiţia" n-are viitor. Aici, nonvaloarea sfîrşeşte, inevitabil, prin a fi descoperită şi denunţată, şi din clipa aceasta ea încetează de a fi activă şi iese din sfera oricărui interes major. Doar în împrejurările comune ale vieţii - în dragoste, în comerţ, în politică - lucrurile stau altfel: să ai o femeie pe temeiul unui fals amor; să iei bani buni pe temeiul unor mărfuri proaste; să deţii puterea politică pe temeiul unei false doctrine - acestea sunt beneficii ale unei trişerii cărora nici un denunţ nu le poate retrage calitatea de a fi produs beneficii. Vreau să zic: denunţul nonvalorii, aici, nu anulează retroactiv beneficiile trişării; şi asta pentru că, chiar denunţate, ele au apucat să fie însumate, consumate, digerate, şi nu li se poate retrage deci calitatea de a fi participat la anume "ordine istorică" şi de a fi fost "productive". Cîtă vreme în artă, denunţul anulează, măcar sub raport artistic, beneficiul trecător şi sancţionează beneficiarul imprudent, exilîndu-l în subsolurile labirintice ale Infernului Bibliografic.

ARMINIUS CASSVAN

= NEW YORK =

ÎNŢELESURI. . . ZIDITE

Scrisă în 1947, cînd autorul avea nu mai mult de 25 de ani, şi lăsată în urmă cînd a emigrat la Paris unde soţia lui a pierit într-un accident tragic, de natură să oblitereze pentru mulţi ani orice interes publicistic al autorului, cartea lui Alexandru Vona, alias Albert Samuel, "Ferestrele zidite", a fost publicată de prieteni după moartea Ceauşeştilor, în 1993 în editura "Cartea Românească". A fost apoi tradusă în franceză de Alain Paruit în 1995 şi s-a bucurat de mare succes - după cum se pare. L-am cunoscut pe Albert Samuel, nume de pană Alexandru Vona, la Bucureşti, prin 1945. Îmi amintesc de o discuţie despre esenţa fiorului poetic, pe care Albert Samuel l-a exemplificat prin "Dar unde sînt zăpezile de odinioară" a lui François Villon. A luat în vremea aceea un premiu al Fundaţiilor Regale pentru o plachetă de versuri. Era şi a rămas inginer, ceea ce i-a permis să supravieţuiască la Paris. Despre cartea lui s-au scris comentarii extra-elogioase, autorul fiind comparat cu Proust, Kafka ("un text inclasabil, la mijlocul drumului dintre Proust şi Kafka"), Delvaux, Robert von Musil sau James Joyce.

Mircea Eliade, Monica Lovinescu, Roger Caillois, Brice Parrain şi Alain Robbe-Grillet s-au declarat fervenţi admiratori ai "Ferestrelor zidite".

Care e explicaţia acestui mare succes ? Poate - în primul rînd - unicitatea acestei povestiri halucinante, originalitatea neobişnuită a prozei voniene. Eroul era, se pare, locotenent şi trăia într-un orăşel provincial cu castel, ruine, subterane şi cafenele. Locuia, se pare, într-o pensiune şi plătea chirie unui croitor care îl spiona. Urîţica fată a croitorului îi vizita camera, neinvitată. Singurul personaj cu nume propriu, Kati, era ori amanta, ori sora eroului. Personajele proeminente ale romanului sînt însă un necunoscut şi o necunoscută, pasămite, fratele, sora, precum şi mama lor. Sora suferea probabil de epilepsie, de natură familială, deoarece se pare că şi mama avea aceeaşi maladie. Mai există un personaj cu care facem cunoştinţă doar în ultimele două capitole, cartea avînd, în total, 17 capitole. E vorba - mai degrabă - de o nălucire, aidoma unui înnecat, care îl vizitează pe erou ca să se intereseze de ciudata necunoscută. Eroul îl lasă în camera lui şi se duce în căutarea ei, dar contracarat de aşa-zisul frate, renunţă, poate pradă pereţilor zidiţi care ornamentează un anumit cartier al oraşului, poate pradă frigului paralizant care emană din subterane. Întors acasă, nu mai găseşte "năluca", iar ulterior află, la hotelul unde locuia personajul, că a plecat fără să lase adresa. Întors încă odată în casa necunoscutului şi a familiei lui, nu-i mai găseşte, deşi aleargă "înnebunit dintr-o cameră în alta". Caută patul pe care în ajun ar fi "văzut-o întinsă" dar nici acesta nu mai e. Cartea se termină profetic, poetic şi enigmatic: *"Mă rezemai obosit de o lucarnă şi privii cerul. Un cer alb şi nemişcat. Alesei, ieşind din casă, cărarea ce duce sub ferestrele zidite".*

Caracteristice pentru romanul lui Vona/Samuel sînt trei elemente. Este vorba, în primul rînd, de permanentul caracter oniric al ficţiunii, referirea la visuri fiind deseori prezentă. O a doua caracteristică este frecvenţa, neobişnuita densitate a imaginilor. Metaforele abundă la fiecare pas, le găseşti chiar dacă deschizi cartea la întîmplare. De pildă: *"În sala de conferinţe se simţea plictiseala, ca o ploaie măruntă care aproape imperceptibilă reuşeşte să străbată orice obstacol şi, pătrunzînd în camerele ascunse, unde se rezolvă sau aşteaptă încă să fie rezolvate întrebările dureroase, zgîrie neplăcut, ca nişte unghii mărunte ce nu se tocesc niciodată la porţile cele mai bine păzite, pînă cînd nu mai rămîne nimic neimbibat de susurul lor somnolent" (pag.71).* Proustiana frază, cu întorsături neaşteptate nu mai seamănă cu astmaticul Marcel, aşa cum anxietatea generată frecvent nu are logica mai curînd de text juridic a lui Kafka. Şi aici ajung la a treia caracteristică, anume calitatea clinică a textului în general, eroul fiind de o sensibilitate patologică, frizînd stările neurotice.

Odată începută, cartea ţine cititorul avizat ca într-un cleşte, deşi - în cazul meu - cele de mai sus se aplică textului francez şi mai puţin celui original, românesc. Explicaţia prietenului Edgar Reichmann care a scris şi el elogios despre carte, este dublă. Pe de o parte, stilul unui tînăr de 25 de ani nu se compară cu cel al lui Vona astăzi, ceea ce implică o strînsă colaborare a autorului cu traducătorul francez. Pe de alta, poate că nu sîntem obişnuiţi să citim Proust, Kafka sau Joyce în româneşte.

Un ziarist îi ia un interview lui Ray Charles:

- Te necăjeşte faptul că te-ai născut orb ?

- Nu, putea să fie mai rău: gîndeşte-te că puteam fi negru !

●

Soţia unui iluzionist îi serveşte masa, furioasă.

- Porumbel, iepure, iepure, porumbel. N-ai putea să scoţi o dată şi un rosbif din pălăria ta ?!

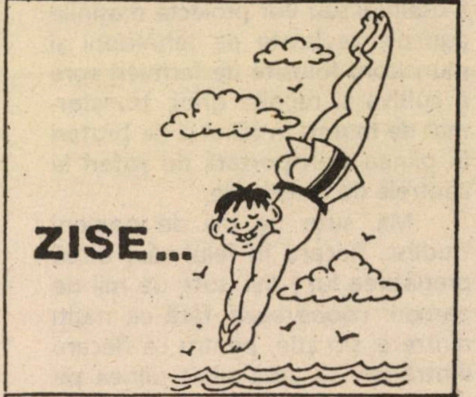

"De acum trebuie să punem umărul cot la cot".

(Fodor Imre, primarul oraşului Tg. Mureş; din "Academia Caţavencu", Buc. 1996)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

EUGEN LUCA

FILE DE JURNAL

Nu, nu greşisem atunci cînd îi propusesem cuiva - n-are importanţă cui - să scrie un poem al pîinii. Un poem al pîinii considerată nu numai ca un aliment primordial, deşi chiar şi tema aceasta e, din punct de vedere poetic, generoasă. Un poem al pîinii considerată, mai ales, ca un simbol al *solidarităţii umane*, în afara căreia însăşi existenţa noastră n-ar fi posibilă.

Greşisem doar adresa, căci de o atare, de anvergură întreprindere era, dintre români, capabil unul singur : Geo Bogza.

Bogza singur, care intuia relaţii nebănuite şi în natură şi în existenţa umană, el numai, care avea o viziune amplă şi sintetică a universului şi a vieţii sociale, el doar putea face sensibilă legătura - ignorată adesea, dar *reală* - între oameni. Între oameni de mentalităţi diferite, care adesea se ignoră unii pe alţii; între oameni trăind în variate medii şi exercitînd cele mai diverse profesii. Căci există neîndoios o relaţie între minerii care scot din adîncul pămîntului cărbunele şi minereul de fier şi universitarii care formează inginerii ce vor conduce procesul de producţie a oţelului sau vor proiecta maşinile agricole realizate de tehnicieni şi muncitori, folosite de fermieri spre a cultiva şi recolta grîul, transformat de morari în făină şi de brutari în pîinea transportată de şoferi la centrele de distribuţie.

Mii, sute de mii de oameni trudesc, fiecare în felul său, după pregătirea lui ; mii, sute de mii de oameni *cooperează*, fără ca mulţi dintre ei s-o ştie, pentru ca fiecare dintre noi să aibă zilnic pîinea pe masă. Pîinea pe care, nu fără rost, străbunii noştri o binecuvîntau înainte de a o gusta. Ei sfinţeau astfel pîinea şi prin pîine se sfinţeau pe ei înşişi.

Năzuiam la un atare poem, ca să-i fac să înţeleagă pînă şi pe acei care nu vor să înţeleagă, pe îndărătnici, pe înrăiţi, că viaţa lor nu e doar lupta între naţiuni, grupuri etnice, între clase sociale; nu e doar concurenţă sălbatică între indivizi. Viaţa e, în primul rînd, *colaborare* între toţi oamenii, cei dotaţi şi cei mai puţin înzestraţi.

Recitesc rîndurile de mai sus şi îmi vine să scriu substantivul acesta ca pe un cuvînt sacru, cu majusculă: *Pîine*.

•

Dacă nu e creaţia unui poet de largă respiraţie şi cu o viziune integratoare a lumii, o atare cutezătoare întreprindere e sortită unui grav eşec; vom realiza, în cazul cel mai fericit, o compoziţie didactică, lipsită de orice fior liric. Întocmai producţiilor unui Sully Prudhomme care se voia un cîntăreţ al cuceririlor ştiinţifice, al progresului, dar pe care nimeni, de multă vreme şi pe bună dreptate, nu-l citeşte.

•

Rîdem de avatarurile lui Don Quichotte de la Mancha, dar Cavalerul Tristei Figuri nu rîde nici o clipă. Nici creatorul lui nu ne îndeamnă să rîdem. Rîdem fără îndemnul său. Tocmai de aceea rîdem.

Rîdem de Cetăţeanul turmentat care, bietul, nu ştie cu cine să voteze, se consiliază cu cine nu trebuie, dar el, Cetăţeanul, ameţit nu numai de vin, ci şi de vorbe, n-are chef de rîs. El vrea să se dezmeticească, interesat fiind să voteze aşa cum trebuie.

De Charlot, creaţia genialului bufon Chaplin, o lume a rîs şi continuă să rîdă. Să rîdă cu simpatie şi în hohote. Dar pe Charlot nu l-am văzut nicicînd rîzînd; cel mult, schiţînd un zîmbet, atunci, bunăoară, cînd îi oferă partenerei sale o floare.

Scriu rîndurile acestea şi mă gîndesc la nu puţini dintre comicii noştri care rîd într-una, rîd înainte de a rosti gluma, ca să ne pregătească cică şi pe noi să rîdem; rîd în timp ce o rostesc şi rîd în hohote după ce au rostit-o. Mă gîndesc la cei care ne îndeamnă, ne roagă, ne imploră să rîdem cu ei.

Nu mă refer numai la un măscărici ca Rivlin care face reclamă pentru Loteria de stat sau la trio care face aceeaşi treabă pentru Toto. Săptămînă de săptămînă, Yair Lapid îl aduce să se producă pe jalnicul adesea Yair Niţani ca să provoace rîsul nostru. Yair Lapid însuşi rîde silit adesea, fără rost rîde, sperînd că, astfel, ne vom molipsi şi noi de rîsul său şi vom sfîrşi prin a rîde.

Rîsul e o treabă mult prea serioasă pentru a fi încredinţată cui nu i se cuvine.

•

Poţi scrie ca şi cum ai fi în ţinută de gală, îmbrăcat în frac, purtînd pălărie haut de forme şi mănuşi, şi face lectorului, la începutul şi sfîrşitul scrierii, adînci reverenţe.

Şi poţi scrie ca şi cum ai fi îmbrăcat într-un elegant costum de stradă şi te-ai adresa cititorului reverenţios cu *Dumneavoastră*.

Dacă îţi asumi riscul de a nu fi citit, a-l irita sau adormi pe cititor, poţi adopta tonul ex catedra, pedant.

Şi poţi, cînd scrii, purta un costum de sport sau de lucru şi chiar un halat de casă şi să te adresezi cititorului ca unui prieten apropiat sau unui frate, folosindu-te de pronumele personal de persoana a doua singular. Să-i spui *tu* sau *mata* care e un pronume familiar şi reverenţios totdată. Îţi poţi permite atunci să glumeşti cu cititorul sau să-i faci un semn complice cu ochiul.

Nu-ţi este îngăduit însă, în nici o împrejurare, să scrii astfel încît să laşi impresia că te-ai bate cu cititorul pe burtă, că ai cocheta cu el sau te-ai răzgîia în faţa lui.

Subiect de meditaţie

La ce foloseşte să înveţi cum funcţionează un computer, din moment ce el o ştie ?

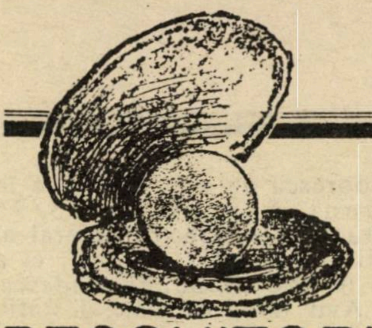

PESCUITORUL DE PERLE

Mai bine Minimum decît Maximum

Perla din nr. trecut al lui Minimum, intitulată "Saddam Hussein a stabilit relaţii diplomatice cu Irakul" a apărut... de două ori. În acelaşi număr!

(Comunicată de Cora Meron, rh. Katzenelson 63/102, Bat Yam, 59512; aceeaşi....perlă de la :Perle" a fost culeasă de Sandu Bădescu, Tel Aviv, şi dr. Marta Greiff, Beersheva).

Ierusalimul este capitala Ierusalimului

"A conferenţiat Moshe Kreisel despre *Tainele Ierusalimului*, precizînd că... Oraşul va rămîne veşnic capitala Ierusalimului".

(Minimum, nr.112, p.80; comunicată de David Şmilovici, Rh. Bar Ilan 15, Kfar Saba; aceeaşi perlă a fost culeasă şi de Lică Landskron, Raanana şi Cora Meron, Bat Yam).

CLINICA DE MEDICINĂ ALTERNATIVĂ
"ANITA - REHOVOT"
condusă de un doctor în medicină

*** Homeopatie * Acupunctură * Plante medicinale ***

Tratăm cu succes:
*** Dureri de orice origine * Paralizii (inclusiv faciale) * Astma * Alergii * Nervozitate * Insomnii * Impotenţă * Prostată * Diabet * Colesterol * Hipertensiune ***

DEASEMENEA:
- SCĂDERE ÎN GREUTATE
- ÎNTRERUPEREA FUMATULUI
TEL.: 08-414254; 08-456135
SHANA TOVA

Prietenul la nevoie se cunoaşte

"Cel mai mare music-hall din Bruxelles, «Les anciennes Belgiques», aflîndu-se în pragul falimentului, patru celebrităţi ale muzicii uşoare s-au oferit să-l salveze din această situaţie critică, angajîndu-se să cînte gratuit pe scena lui, timp de un sezon. Aceştia sînt: Salvatore Adamo, Sacha Distel, Gilbert Bécaud şi Claude François."

("Revista familiei", nr.1532/1996; comunicată de dr. Carol Neuman, rh. Pinkas 67, Tel Aviv 62157 - care semnalează gestul frumos al cîntăreţilor sus-citaţi şi, în primul rînd, al lui Claude François; acesta, deşi mort de vreo zece ani de zile, nu a pregetat să sară, generos cum îl ştim, în ajutorul prietenilor săi belgieni).

Sparg un "Tamar" şi cumpăr şi eu !

"Lîngă Central Park, New York, o clădire veche de 52 de etaje... urmează să se transforme într-o reşedinţă de lux. Preţul unui apartament variază între 7500 şi 17.136 dolari."

("Ultima Oră", nr.365/1996; comunicată de Miriam Rosinger, POB 335, Tel Aviv)

A doua moarte a poetului

La rubrica «*Decese*»: scriitorul Eugen Jebeleanu.

("Lupta", Paris, nr.267/1996; comunicată de Anne-Marie Chiriacescu, Paris XII, B.P. 8351,- care precizează că, întrucît Eugen Jebeleanu a plecat dintre cei vii în urmă cu cîţiva ani, scriitorul recent decedat nu poate fi autorul volumului Inimi sub săbii, *ci Alexandru Jebeleanu din Timişoara).*

Unguri, feriţi-vă de maghiari!

"Cît priveşte meciul decisiv pentru ocuparea locului 5 disputat împotriva Ungariei, acesta a fost cîştigat în urma victoriei în jocul de dublu al maghiarilor contra ungurilor".

(Dintr-o notă întocmită de Departamentul de relaţii externe al Camerei Deputaţilor, referitoare la comportarea deputaţilor romani la turneul de tenis al europarlamentarilor; reprodusă, nu fără ironia de rigoare, în "România Liberă", Buc., nr.1869).

Încă nu !

"Printre cei aleşi în noul Parlament israelian se numără şi Anatol Sceransky, fostul laureat al Premiului Nobel pentru Pace".

(Dintr-un reportaj de Daniel Billalian, trimisul special pentru alegeri al postului de televiziune France 2; comunicată de Tery Cardoş, Ierusalim, POB 3851; pe de-o parte, culegătoarea din Oraşul sfînt atrage atenţia eminentului nostru confrate că Sceransky n-a primit niciodată Premiul Nobel pentru Pace - şi nici pentru altceva - iar pe de altă parte că nu se spune "fostul laureat al..." ci, pur şi simplu, laureat).

Ce oroare !

"Cu toate că (la Conferinţa de pace din 1919) marile puteri şi-au asumat, fără scrupule, conducerea lucrărilor conferinţei în dauna ţărilor mici, că tensiunile nu au lipsit şi nici **ororile**, se poate aprecia că, în ansamblu, Conferinţa de Pace de la Paris a reuşit să consfinţească idealurile şi aşteptările popoarelor europene..."

("Calendar" realizat de Ed. Globus şi Ed. Libra, Bucureşti, 1996; comunicată de Victor Franc, POB 9805, Haifa, 31097; de fapt, cum se înţelege, e vorba de erori; dar, cinstiţi fiind, trebuie să recunoaştem că erorile de la conferinţele de pace de tot soiul se pot transforma, cu timpul, în orori).

Nu-i acelaşi lucru

"Judecătorul de pace din Tel Aviv, dr. Amiram Beniamini l-a condamnat la 8 luni de închisoare efectivă şi încă un an de închisoare cu suspendare (condiţionat) pe un profesor de muzică, găsit vinovat că a întreţinut relaţii sexuale, vreme de 14 luni, cu două dintre elevele sale minore, una în vîrstă de 15 ani şi alta de 16 ani. (....) Exprimîndu-şi repulsia faţă de comportarea profesorului şi condamnîndu-l la 8 ani închisoare efectivă şi la încă 12 luni de închisoare cu suspendare (conditia fiind să nu recidiveze în viitor), judecătorul nu a găsit necesar ca profesorul să fie pus să plătească şi daune materiale..."

("Orient Expres", 1996; comunicată de ing. Georges Hassan, POB 980, Kiriat Yam Bet).

Inconştienţă urinară

"Întrun număr variabil de cazuri, bolnavul va suferi de inconştienţă urinară..."

("Ultima Oră", nr.381/1996; comunicată de Tony Avramescu, Beersheva, POB 385; suferind de incontinenţă urinară – aşa-i zice – pescuitorul din sud roagă pe gazetarii din presa de limbă română să fie mai conştienţi de importanţa muncii de corectură la ziare).

Singurul ?

"Condamnat la moarte şi executat în 1954, Lucreţiu Pătrăşcanu este singurul comunist român căruia tovarăşii săi i-au aplicat pedeapsa capitală".

("România Liberă", Bucureşti, nr.1862/1996; comunicată de Răzvan Dragomirescu, Bd. Pache Protopopescu 129, Bucureşti, care aminteşte că Pătrăşcanu nu este singurul în chestiune; ucişi au mai fost şi Ştefan Foriş, fost secretar al PCR în anii războiului, şi Remus Kofler, şi alţii).

Dracu' mai ştie...

"...(Miron Constantinescu a fost) reabilitat cică, după ce cu vreo şase-şapte ani în urmă fusese acuzat, împreună cu Ana Pauker şi Vasile Luca, de deviaţionism de dreapta sau de stînga, dracu' mai ştie..."

("Ultima Oră", nr.375/1996; comunicată de Paul Löbel, Sd. Rotschild 43, Tel Aviv; în realitate, precizează corespondentul nostru, Miron Constantinescu nu fusese acuzat de fel în 1952 de devierea de dreapta atribuită grupului Ana Pauker, V. Luca şi T. Georgescu, el aflîndu-se, dimpotrivă, printre acuzatori; de acuzat, el a fost abia în 1958 cînd, împreună cu I. Chişinevski, fu exclus de către Gheorghiu-Dej din conducerea partidului, pe motive de fracţionism, intrigă şi alte substantive comune).

Shasul exagerează

"Ministrul Muncii şi Ocrotirilor Sociale, Eli Ishai, a anunţat luni că intenţionează să scoată rapid din ţară o sută de mii de muncitori străini (...). Rabinul Ovadia, conducătorul spiritual al mişcării Shas, a dat dispoziţii asemănătoare şi celuilalt ministru al acesteia, Eli Swisa, ministrul Muncii".

("Ultima Oră", 17.VII.96; comunicată de Sergiu Halpern, Rh. Rotenstreich 16/17, Tel Aviv, 67536).

POŞTA

Ing. Iulian Marcusohn, Ţfat (aşa e: nu se poate ca, vorbind despre meciul respectiv, să scrii, cum făcu *"Yediot Ahronot"*, că au fost 36.000 de spectatori, iar mai jos să vorbeşti de 28.000. Dar să-i iertăm pe cei de la marele cotidian: au destule necazuri şi aşa cu interceptările telefonice); *Harry Cohn*, Yokneam Elite, *Ing. Sergiu Medeleneanu*, Chicago, USA, *Robert Fonseca*, Paris, Franţa (observaţii juste dar nu perle); *Dr. Carol Neuman*, Tel Aviv (aşa e, prof. Răzvan Teodorescu nu este, cum zice în Orient Expres, nr.63/96 "Actualmente director general al Radioteleviziunii române", ci a fost în 1990-91); *Sandu Bădescu*, Tel Aviv (aveţi dreptate: d. Rafik Hariri este prim-ministru al Libanului şi nu preşedintele, aşa cum din greşală a apărut la noi).

●

Sigalit Amor, funcţionară la Ministerul Cultelor din Ierusalim, a fost scuipată-n ochi şi bătută de cîteva femei din cartierul Mea Shearim, pe motiv că susnumita, fiind cald, venise la birou într-o rochie uşoară de vară, ce li s-a părut matracucelor din zonă "indecentă".

Voi vorbiţi de indecenţă, paţachinelor? Voi care, purtîndu-vă aşa cum vă purtaţi, v-aţi dat poalele peste cap?

P.S: Acestea fiind spuse, *MINIMUM* o salută pe victimă, strigînd:
D-nă Amor, te iubim !

ISRATON LTD.

INSTITUTUL DE REABILITARE AL AUZULUI

SHANA TOVA

TEL AVIV, str. Ben Iehuda 39
tel.: 03-5172910 - 5107317

SUB CONDUCEREA DOMNULUI
MICHAEL SHARON

●

APARATE AUDITIVE INVIZIBILE
(ASCUNSE IN URECHE)

- **Consult şi îndrumare fără plată**
- **Baterii de lungă durată**
- **Laborator de reparaţii**
- **Preţuri speciale pentru pensionari şi membri Kupat Holim**

VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE

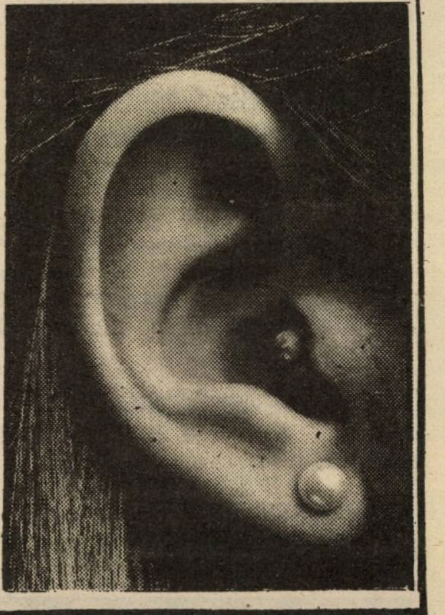

ANDREI STRIHAN

Un spectacol studenţesc reuşit

De cîţiva ani, Studioul de Teatru (Facultatea de arte „Yolanda şi David Katz” – Universitatea Tel Aviv) are un buget propriu. Această „independenţă” financiară, cu efecte benefice asupra activităţii de ansamblu a studioului, s-a repercutat mai puţin pozitiv în ceea ce priveşte procesul instructiv-profesional al studenţilor. Repercusiuni evidente, mărturisite de slaba calitate a unor spectacole, de profilul incert şi de nivelul adesea scăzut al repertoriului stagiunii, în mod greşit subordonat succesului de casă şi nu finalităţii pedagogice, în primul rînd.

Continuă a fi ignorat faptul că un spectacol studenţesc trebuie să urmărească cu prioritate împlinirea unei misiuni instructive, profesionale. Se uită că, numai în măsura în care profesorul reuşeşte să pună în valoare potenţialul interpretativ al viitorilor actori, prin alegerea unui text la nivelul capacităţilor lor actuale, un spectacol studenţesc îşi justifică raţiunea de a fi.

Dr. Zwika Serper, traducătorul piesei şi regizorul spectacolului „Macbeth” (care a încheiat stagiunea de teatru a studenţilor anului IV) unul dintre puţinii specialişti din ţară în arta teatrală japoneză, a reuşit – printr–o îndrumare sistematică, perseverentă şi clară – să pună în lumină calităţile actoriceşti latente ale studenţilor şi aptitudinea acestora de a se îngloba stilului şi modalităţii teatrului japonez, puţin obişnuit la noi. Unui teatru, avînd o altă logică, dinamică şi semnificaţie a mişcării, gestului, rostirii, decît cele frecvente în teatrul european.

Cineva acuza, pe nedrept, că măştile şi costumele ar fi îngreunat posibilitatea spectatorului de a distinge contribuţia personală, individuală a fiecărui student în parte. Dimpotrivă, cred că ceea ce frapează în această reprezentaţie este tocmai aptitudinea profesorului regizor de a fi scos la iveală, dincolo de mecanicitatea aparentă a jocului, dincolo de fixitatea (imobilitatea) măştilor, dincolo de vocile de stentor, forţa emoţională a cutremurătoarei tragedii shakespeariene, antagonismul ireconciliabil între Bine şi Rău, Demonic şi Divin, între Frumos şi Monstruos.

Muzica (prof. Hana Cohen) şi decorul (Mira Aloni) au acompaniat armonios ideea regizorală şi jocul actorilor, contribuind la binemeritatul succes al acestei producţii studenţeşti.

FON ŞENSTEN UN VON BESTEN

Într-o seară de caniculă am văzut la Idiş Spiel (Beit Zionei America), spectacolul de satiră, cîntec şi umor "Dintre cele mai frumoase şi mai bune" (Fon şensten un von besten). O culegere de cuplete şi anecdote, mai vechi şi mai noi, întreţesute de scenete muzicale, de cîntece folclorice, din tot ceea ce formează structura unei reprezentaţii de estradă, în care rîsul în hohote alternează cu zîmbetul trist şi cu lacrimile provocate de evocarea nostalgică a unei tinereţi neprihănite, dar din păcate, prin forţa lucrurilor, revolută.

În direcţia de scenă a lui Şmuel Atzmon şi a lui Michael Grünstein, quartetul actoricesc format din I.Bodo, virtuoz în arta umorului, Ethel Kovanska, Şmuel Segal şi Iankale Halperin, instrumentişti de primă clasă în transmiterea fondului afectiv *sui generis* pe care umorul şi melodrama idiş îl conţin, au oferit numerosului public (de la 65 de ani în sus) momente de înaltă satisfacţie estetică şi de căldură evreiască, pe care numai teatrul idiş e în stare să le producă.

Şi mă gîndeam cît **Bine** ar fi putut aduce procesului de formare psihologică şi comportamentală a tineretului sabru, dacă limba, literatura şi teatrul idiş ar fi fost încurajate şi nu prigonite, nu marginalizate, nu supuse dictatului nemilos al fanatismului impetuoşilor şi intransigenţilor combatanţi pentru oficializarea limbii ebraice. Şi dacă această politică de subapreciere nu ar fi fost continuată - adevărat, sub forme mai abile - mulţi ani după înfiinţarea Statului.

Pretindem că sîntem poporul Cărţii, că sîntem nu inteligenţi, ci foarte inteligenţi, că sîntem nu sensibili, ci ultra sensibili. Să dovedim !

Prezentul culturii nu se construieşte din negarea sau ignorarea trecutului, ci prin valorificarea şi înglobarea lui în planul strategic al viitorului spiritualităţii israeliene.

P.S.

Obligatoriu de menţionat participarea consistentă a următorilor artişti: Tricy Abramovici, Monica Vardimon, Israel Treisman, Anabella.

Obligatoriu de văzut spectacolul !

Bodo cel mare între doi mari: Shmuel Segal (st.) şi I. Alperin

NOU

BINGO

LA PĂTRAT

50.000 SHK. ÎN BUZUNAR CÎŞTIG PE LOC

SHANA TOVA

MULT MAI UŞOR DE JUCAT; MULT MAI ATRACTIV
ESTE BINGO LA PĂTRAT - NOUL JOC BINGO

PATRU JOCURI ÎNTR-UN SINGUR BILET
O PLĂCERE

PREMIUL ÎNTÎI 50.000 SHK., PREMII DE 25.000 ŞI
ÎNCĂ SUTE DE MII DE ALTE PREMII ÎNSUMÎND
CIRCA 12 MILIOANE SHKALIM

PREŢUL BILETELOR RĂMÎNE NESCHIMBAT.

SHANA TOVA

מפעל הפיס

PRIVIREA LUI ULYSSE ("ULYSSE'S GAZE")

ADAR DARIAN

- **Coproducţie Grecia-Franţa-Italia (1995)**
- **Regizor: Theo Anghelopoulos**
- **Interpreţi: Harvey Keitel, Maya Morgenstern, Erland Josephson**
- **Vorbit în greacă, română, engleză**
- **Durata: 165 de minute.**

Regizorul grec de faimă mondială Theo Anghelopoulos ("Peisaj în ceaţă", "Întoarcerea din Cythera", "Voiajul comedianţilor", printre altele) realizează în filmul de faţă una din cele mai interesante creaţii ale sale.

Ca în mai toate filmele lui, Anghelopoulos (care semnează şi scenariile filmelor sale) descrie cu măiestria lui cinematografică o călătorie obsesivă în timp şi spaţiu, în căutarea unei ţinte care, cu cît ne apropiem de ea, cu atît se îndepărtează şi cînd, însfîrşit, eroul ajunge s-o găsească, deabia atunci totul se complică.

În filmul de faţă eroul, un regizor grec care a emigrat din copilărie în Statele Unite, se întoarce după 35 de ani în ţara sa natală ca să caute trei role de film ce s-au pierdut şi care făceau parte dintr-un film realizat de un alt regizor grec încă la începutul secolului. Acest periplu îl duce pe erou din Grecia în Albania, din Albania în România şi din România în Jugoslavia - în speţă, la Sarajevo.

Anghelopoulos analizează, pe parcursul acestei pelicule cu iz de film aproape documentar, toată istoria politică a Balcanilor, de la începutul secolului şi pînă în zilele noastre, răfuindu-se şi încheindu-şi socotelile cu toate regimurile din ţările respective. Dar filmul, pe lîngă subiectul său destul de linear, face incursiuni în trecutul îndepărtat şi apropiat, totul prin prisma amintirilor eroului (de pildă, anii din copilărie petrecuţi la Constanţa, ca membru al coloniei greceşti, între 1945-1948).

Şi cînd - în fine - obiectul căutărilor sale se găseşte în arhiva de filme din Sarajevo, regizorul ne oferă prilejul de a deveni martori ai tragediei petrecute în Bosnia, cu bombardamentele, atrocităţile şi lipsurile cumplite din oraşul-martir.

Creaţia lui Anghelopoulos se caracterizează prin cîteva leit-motive mereu folosite în filmele lui.

Pentru început, ideea peregrinărilor eroului principal, pe care o întîlnim în toate filmele sale. Apoi, obsesia regizorului pentru fotografierea masselor de oameni, dar nu ca un tot unitar, ci pîlcuri-pîlcuri, stînd în picioare într-un peisaj clar-obscur.

O altă obsesie (tot ca leit-motiv) a realizatorului: fragmente de statui gigante (în filmul de faţă, capul lui Lenin), transportate cu macarale peste o mare de oameni ce furnică pe sub imensa statuie.

Fotografia filmului este extra-or-di-na-ră. Fiecare început de secvenţă constituie o imagine ce-ţi taie răsuflarea, pur şi simplu. Folosirea culorii în tonuri aproape de alb-negru, cu uşoare nuanţe gălbui (acţiunea filmului se desfăşoară iarna) atinge o măiestrie pe care nu am întîlnit-o în alte filme.

In rolul principal, actorul american (evreu) **Harvey Keitel** realizează cu sobrietate o creaţie de neuitat. Aproape fără text, numai gestică şi expresii, Keitel se reafirmă ca unul din marii actori ai cinematografiei mondiale.

Maya Morgenstern, într-o multitudine de roluri variate ca joc şi ca personagii (ea reprezentînd femeile din viaţa eroului), ne emoţionează prin măiestria actoricească şi gama de sentimente pe care ne-o transmite, trezind în sufletele spectatorilor vibraţii care copleşesc.

Erland Josefson, actor suedez de mari resurse, unul din actorii-"fétiche" ai lui Ingmar Bergman, face o creaţie dintr-un rol mic: arhivarul de film din Sarajevo.

"Privirea lui Ulysse" - însăşi titlul explică, de fapt, esenţa filmului - este prezentat la Cinemateca din Tel Aviv cam o dată pe săptămînă. Nu-l scăpaţi, vă va face o reală plăcere estetică şi emoţională.

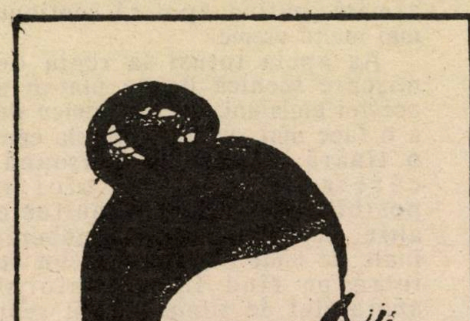

Maya Morgenstern: Vibraţii

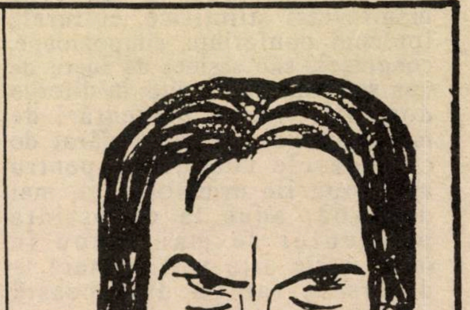

Harvey Keitel e unul din cei mai mari

SPECTACOL

TINERII NOŞTRI, AŞA CUM SÎNT EI

CLAUDIA ROSENSTREICH

Canalul 33, cel pe care se transmit şedinţele din Knesset "pe viu" în cursul zilelor şi (mai ales) nopţilor săptămînii, şi-a întregit programul cu cîteva emisiuni nepolitice, de genul "magazin". Printre acestea se numără şi cea intitulată «Bla-bla-bla» şi prezentată de Mihaela Bercu (a *noastră)* şi Ioav Ghinai, marţi seara de la ora 21 şi, în reluare, sîmbătă după amiază de la orele 16,30. O dată e vorba despre muzică, altă dată despre călătorii, iar alteori despre preferinţele tineretului în materie de lectură, hobby-uri, şi aşa mai departe. Într-unul din aceste programe, avînd ca temă moda, s-a discutat efectiv pe tema specialităţii Mihaelei şi anume, despre caracteristicile obligatorii ale unui manechin (fată sau băiat), cît şi despre specificul paradelor modei, diferit pentru fiecare continent, dacă nu chiar pentru fiecare ţară. Aşa am aflat că, spre deosebire de restul lumii unde aceste prezentări de modele noi constituie un spectacol în sine, la noi, ele întregesc anumite programe distractive (cu formaţii muzicale, scheciuri, etc.) oferit participanţilor la diverse manifestări ştiinţifice, culturale (precum conferinţe, simpozioane, congrese), sau sesiuni de lucru de una sau mai multe zile, în diferite domenii. Aceste prezentări de modă nu sînt legate neapărat de calendarele colecţiilor pentru anotimpurile următoare ci, mai degrabă, aduc la cunoştinţa publicului ce mai e nou în materie de artă vestimentară la diversele fabrici din această ramură comercială.

Şi cum în ultimii ani a început să se prezinte din ce în ce mai mult şi moda masculină, la respectiva emisiune au fost convocaţi în studio şi băieţi frumoşi, nu numai fete !

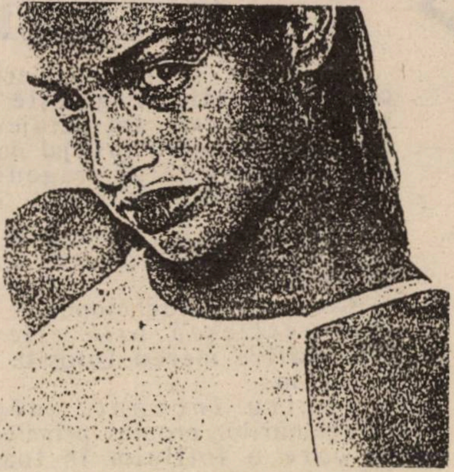

Mihaela Bercu:
lăsaţi-o să mişte, fraţilor, că are din ce !
Mai ales că... ştiţi cum a chemat-o pe străbunica ei paternă ? Messalina! Messalina Schwartz din Rîmnicu-Sărat, ce respecta cu sfinţenie caşrutul.

Interesant de remarcat că - aşa cum a explicat Mihaela, care a fost ani de-a rîndul una din primele 10 "top-model" din lume, pozînd de cîteva ori şi pentru coperta celei mai prestigioase reviste de modă, "Vogue" - fetele trebuie să înceapă această carieră foarte devreme (ea însăşi a debutat pe la 12 ani, aproape... în joacă, prezentîndu-se la un concurs de manechine pentru îmbrăcăminte de copii), dar s-o şi încheie foarte devreme; în timp ce vîrsta optimă pentru debutul băieţilor este prin jurul vîrstei bacalaureatului şi a recrutării în armată, putînd apoi să continue mai multă vreme.

Aş apela totuşi la regia de mişcare scenică de pe platou a acestei emisiuni, cu rugămintea de a o face mai....vioaie: Mihaela este o tînără şi superbă persoană, căreia nu i se dă nici o posibilitate de a se manifesta altfel decît ţintuită pe un taburet înalt, de unde înşiră lista celor ce intră pe rînd în colimatorul aparatului de filmat. Oricît s-ar strădui ea să zîmbească, să comenteze sau să "coloreze" emisiunea, mişcîndu-se frumos aşa cum numai ea ştie, se vede că nu este lăsată. De ce ? Cui îi este frică de Mihaela Bercu ?

* * *

GIL GRINZWEIG: vă amintiţi desigur, de acest neobişnuit tînăr de 17 ani, născut cu o tară nervoasă, condamnat din prima zi a existenţei sale la fotoliul cu rotile pentru tot restul vieţii. Pentru vremurile şi mentalitatea noastră de astăzi, Gil Grinzweig este o pildă vie a valorii intrinsece umane, cultivate şi întreţinute prin simpla lui voinţă de fier de a supravieţui decent şi a face cunoscut celor din jur posibilităţile ce stau la îndemîna oricui pentru a răzbate printre meandrele relelor intenţii, cinisme şi duşmănii.

Invitat în studioul lui Dan Shilon, nu s-a sfiit deloc să explice de ce şi cum a ajuns să redacteze scrisoarea adresată lui Shimon Peres, scrisoare de încurajare şi susţinere în momente vitrege pentru fostul premier. Departe de a fi un fanatic, Gil Grinzweig este o pildă vie. Ca orice om, are dreptul la crezul şi aprecierile lui, dar maniera în care le explică ar trebui să ne dea tuturor de gîndit: zîmbitor, cu răbdarea handicapatului ce nu s-a lăsat copleşit de infirmitate ci a învăţat s-o accepte şi să trăiască cu ea, căutînd alte căi de a se face util societăţii şi sieşi, şi rămânînd fidel, odată pentru totdeauna căii alese. Am fost fericită pentru faptul că Shimon Peres a citit o parte din scrisoarea pe care i-a adresat-o Gil, în şedinţa de despărţire de Knesset (şedinţă la care, dealtfel, îl invitase să ia parte: bucuria şi emoţia zugrăvite pe obrazul acestui mare suferind au impresionat pe toată lumea); am fost la fel de încîntată pentru ideea lui Dan Shilon de a-l face cunoscut publicului, din studioul său de pe canalul 2, în cadrul emisiunii "În direct". Pilde de-acestea - de curaj şi voinţă neştirbită de a răzbi cu fruntea sus, în cadrul unor norme psihologice elementar corecte - sînt permanent necesare, cu atît mai mult cu cît sînt din ce în ce mai rare. Iar Dan Shilon ştie să le găsească şi să le prezinte.

●

În încheiere, ţin să mulţumesc echipelor de crainici T.V. de la noi, ce au retransmis tot ce a fost posibil, şi bun şi rău, atît despre evenimentele petrecute pe marginea Jocurilor Olimpice de la Atlanta, cît şi urmările exploziei în zbor a avionului TWA.

● MUZICĂ

DUETE PENTRU FLAUT ŞI HARPĂ

Un disc atît de nou, încît nici n-a avut timp, aproape, să ajungă în magazinele de specialitate, *"Duete pentru flaut şi harpă"* cuprinde o gamă largă de opusuri semnate de personalităţi marcante ale literaturii muzicale universale.

Interpreţii: Istvan-Zsolt Nagy (Elveţia) - flaut - şi Mariana Schwartzbart (Israel) - harpă - dau glas unor partituri insolit concepute pentru această formaţie, în care timbrul specific al fiecăruia dintre cele două instrumente se combină deosebit de armonios cu al celuilalt, realizînd astfel o veritabilă şi delicată mixtură de culori muzicale.

Artiştii sînt originari din România.

Mariana Schwartzbart a studiat la Bucureşti cu Liana Pasquali, apoi la Tel Aviv cu Judith Liber; după o perioadă petrecută în Italia şi S.U.A., Mariana Schwartzbart este astăzi stabilită în Israel.

Istvan Zsolt-Nagy a studiat flautul şi orga la Cluj; după primii ani de studenţie la Academia G. Dima, se stabileşte în Elveţia unde - sub îndrumarea ilustrului profesor André Jaunet - obţine diploma de solist la Conservatorul din Zürich. A fost şi discipolul compozitorului Sandor Veress - continuator al lui Bartok şi Kodaly - la Berna, compozitor care i-a dedicat un concert pentru flaut şi orchestră. Dar Nagy n-a interpretat concertul în premieră absolută decît după moartea maestrului (survenită în 1992), la Festivalul Gustav Mahler de la Kassel, în 1993.

Discul Duetelor pentru flaut şi harpă a fost editat - la finele anului 1995 - de către firma JUBILA din Elveţia; la deosebita calitate a înregistrărilor a contribuit şi Dr. Benjamin Bernfeld (de origine din Bucureşti), un nume cunoscut şi consacrat în materie de direcţie artistică.

Paleta muzicală a discului începe de la Bach şi ajunge pînă la Bartok, iar interpreţii - pe lîngă faptul că îi introduc pe ascultători în atmosfera riguroasei cunoaşteri a parametrilor stilistici caracteristici epocii Barocului - respectă magistral şi particularităţile specifice ale epocilor următoare.

Ca exemplu, ne vom limita la semnalarea prezenţei pe disc a Sonatei în sol minor pentru flaut şi harpă de Bach: dincolo de claritatea interpretării textului muzical, armonia lăuntrică stabilită între cei doi parteneri conduce la un rezultat sonor cu adîncimi emoţionale şi nuanţări rar întîlnite. Audierea acestui disc este un adevărat regal pentru melomanii autentici.

SOFIA GELMAN

O carte nouă de SIMION SĂVEANU

O carte nouă despre STRUMA

SALVAŢI ONOAREA CIVILIZAŢIEI !

Un veritabil strigăt de alarmă, un S.O.S. adresat conştiinţei popoarelor: constatînd că nu se cunosc poziţiile oficiale ale statelor implicate, direct sau indirect, în teribila crimă contra umanităţii survenită în februarie 1942 în apropierea Bosforului, cînd 769 de pasageri de pe vaporul "Struma" s-au înnecat, Simion Săveanu propune iniţierea de către O.N.U. a unei anchete internaţionale. Numai astfel se va putea afla întregul adevăr despre tragedia amintită. Concret, se sugerează prezentarea documentelor păstrate în arhivele secrete ale guvernelor respective, documente necunoscute de marele public. Deci, ar urma ca Anglia, Turcia, Rusia, Germania, România şi Statele Unite să dezvăluie conţinutul atitudinii reprezentanţilor lor diplomatici faţă de cumplitul genocid.

"Salvaţi onoarea civilizaţiei" mai are şi alte două obiective importante: scoaterea la suprafaţă a epavei vasului scufundat în apropierea ţărmului turcesc şi strîngerea de către scafandri a tuturor osemintelor găsite, care, împreună cu cele înhumate la Istanbul, să fie expediate spre Israel, unde ar urma să fie înmormîntate conform ritualului strămoşesc.

Volumul prezintă "pe viu" amănunte puţin cunoscute din viaţa nefericiţilor pasageri, evocări relatate autorului de 6 martori. Ieşită din comun este expunerea unui fost călător care a stat la bordul "Strumei" 70 de zile şi a reuşit să debarce la Istanbul numai cu 72 de ore înainte de remorcarea spre larg a vasului. De asemenea, convorbirea cu un temerar refugiat evreu, ajuns în marele port turcesc cu două săptămîni înaintea sosirii şi apoi scufundării vasului. Numeroase corespondenţe primite din Statele Unite, Canada, Franţa, Italia, Austria, România şi Israel îi evocă pe martirii ale căror chipuri sînt prezentate. Amintiri de neuitat consemnează Itzhak Artzi, Şmaia Avni, ing. A. Finkelstein, A.Goldstein-Goren, Marius Mircu, David Rabinovici, etc. La loc de frunte sînt publicate scrisorile Rabinilor dr. Alexandru Şafran şi Efraim Gutman, mesaje prin care susţin obiectivele apariţiei acestui volum.

●

Doritorii de exemplare din această carte se vor adresa la:
Rh. Megiddo 26/1, Beersheva 84773 sau la tel.:07)422632

Eu, tu, ea, el, am cunoscut, fiecare, fel de fel de peripeţii în materie de amor (nebun). Dar ceea ce a păţit eroul nuvelei de faţă, i se putea întîmpla numai lui Woody Allen.

WOODY ALLEN

Un amor complex

Că de la prima privire Connie Chasen mi-a inspirat o atracţie fatală a fost un eveniment nemaipomenit în istoria lui Central Park West. Înaltă, blondă, cu pomeţii evidenţiaţi, actriţă, cultă, seducătoare din fire, dotată cu un spirit perspicace şi ironic, care nu egala în puterea sa de atracţie decît cu erotismul umed şi impudic sugerat de formele ei rotunde, ea constituia dorinţa nemărturisită a tuturor bărbaţilor prezenţi la reuniune. Că ea şi-a oprit ochii pe mine, Harold Cohen, un deşelat de douăzeci şi patru de ani, dramaturg amator, un smiorcăit înzestrat cu un nas lung, era tot atît de neverosimil ca dorinţa de a naşte opt copii gemeni. E drept că am o replică promptă şi sînt apt să duc o conversaţie multilaterală, totuşi am rămas stupefiat că această apariţie superbă poate să se înflăcăreze de slabele mele talente, atît de repede şi definitiv.

– Sînteţi adorabil, mi-a spus ea după o oră de schimburi de păreri vii, ferme.

Stăteam sprijiniţi de bibliotecă, beam Valpolicella şi mîncam fursecuri. A adăugat:

– Sper că-mi veţi telefona.

– Să vă telefonez? Cînd eu aş dori să vă iau la mine acum, imediat?

– Ei bine, de acord! Vă spun drept, n-am avut impresia că vă interesez.

M-am prefăcut curajos dar sîngele clocotea în arterele mele alergînd spre organele cu referire. M-am înroşit ca de obicei.

– Sînteţi un veritabil bloc de dinamită!

Ceea ce-i accentua iradierea incandescentă. Nu eram pregătit pentru o acceptare imediată. Tupeul meu intensificat de vinul băut mă sfătuia să pun bazele unei fericiri viitoare astfel că atunci cînd va fi cazul să-i sugerez camera de culcare, să nu-i apară ca o surpriză totală care ar rupe în mod tragic legăturile platonice. Totuşi, timid, tensionat, culpabil şi complexat din fire, aceasta urma să fie marea noapte a vieţii mele. Connie Chasen şi eu eram sortiţi unul celuilalt, fără îndoială. După mai puţin de o oră zburdam cu frenezie între două cearceafuri de muslin, executînd cu o pasiune devorantă absurda coregrafie a amorului uman. În ceea ce mă priveşte a fost noaptea erotică cea mai performantă pe care am trăit-o vreodată. În timp ce ea se abandona braţelor mele, copleşită şi destinsă, mă întrebam cu ce mă va face destinul să plătesc această fericire. Oare o să orbesc luna viitoare? O să paralizez? Ce tribut îngrozitor va fi obligat Harold Cohen să plătească pentru ca universul să continue să funcţioneze armonios? Dar asta vom afla mai tîrziu. În săptămînile următoare n-au survenit deziluzii. Connie şi cu mine ne exploram reciproc, şi ne desfătam cu fiecare nouă descoperire. Era plină de viaţă, voluptoasă. Îmi ghicea toate dorinţele. Avea o imaginaţie bogată şi o conversaţie variată. Putea vorbi despre Novalis şi să-i citeze pe Rig-Veda. Ştia pe de rost cuvintele cîntecelor lui Cole Porter. In pat se comporta fără inhibiţii, experimentată, un veritabil copil al viitorului. Trebuia să fii un cusurgiu maniac dacă-i găseai vreun defect. Cîteodată avea capricii puerile. La restaurant mereu modifica meniul ales şi întotdeauna după ce făceam comanda. Se înfuria de fiecare dată cînd îi atrăgeam atenţia că-i punea în încurcătură pe patron şi pe şeful bucătar. Schimba regimul alimentar ba aruncîndu-se nebuneşte într-unul, ba înlocuindu-l imediat în favoarea altei teorii la modă, ca să slăbească. Nu pentru că era grasă. Din contra. Silueta ei putea stîrni invidia unui model din Vogue şi totuşi un complex de inferioritate care putea rivaliza cu cel al lui Franz Kafka o ducea la accese de autocritică dureroase. Dac-ai fi crezut-o, ea nu era decît un caltaboş bondoc, care-şi pierdea timpul visînd să devină actriţă, şi mai mult, să interpreteze eroinele lui Cehov. Complimentele mele o lăsau rece, dar nu încetam să i le ofer, întratît fixaţia mea obsedantă pe trupul ei, pe sufletul ei, creşteau zi de zi. Spre cea de a şasea săptămînă a minunatei noastre poveşti de dragoste, lipsa ei de încredere în sine a izbucnit. Părinţii ei ne-au invitat la un barbecue-party în Connecticut şi, în sfîrşit, urma să-i cunosc familia.

– Tatăl meu e formidabil, a spus ea cu mîndrie, un bărbat frumos, iar mama e splendidă. Părinţii tăi sînt frumoşi?

– Nu prea, am mărturisit.

De fapt aveam o viziune destul de neclară asupra fizicului familiei mele. Am fost un copil foarte dur şi în familia mea ne ciorovăiam tot timpul, dar eram uniţi. Însă niciodată un compliment cît de mic n-au rostit buzele noastre.

– În familia mea nu se discută niciodată, a spus ea. Se bea, rămîn corecţi şi politicoşi întotdeauna. Fratele meu Danny e super. Puţin cam ciudat, gentil, Compune muzică!

– Abia aştept să-i cunosc.

– Sper că n-o să te îndrăgosteşti de surioara mea, Lindsay!

– Nici un pericol!

– E cu doi ani mai mică decît mine dar teribil de sexy şi de inteligentă.

– O, e promiţător!

Connie mi-a dat o palmă.

– Sper că n-o s-o iubeşti mai mult decît pe mine, spuse cu un ton prefăcut serios, ce-i permitea graţioase efecte vocale.

– M-aş mira.

– Îmi promiţi?

– Oare sînteţi rivale?

– Dimpotrivă, ne iubim mult. Dar are un chip de înger şi un corp diavolesc. Din punctul ăsta de vedere seamănă cu mama. În afară de asta are un I.Q. înalt cît Himalaia și un umor grozav.

– Tu ești frumoasă! i-am spus, îmbrățișînd-o.

Vă mărturisesc că toată ziua am visat-o pe micuța Lindsay Chasen de douăzeci și unu de ani... Dumnezeule, mi-am spus, și dacă e cu adevărat o wonder-girl? Dacă e irezistibilă așa cum o descrie Connie? O să mă îndrăgostesc de ea? Slab cum sînt, parfumul suav al trupului ei și rîsul cristalin al acestei uluitoare flori din Connecticut, pe nume Lindsay – ce nume – n-o să-mi îndepărteze de Connie caracterul meu șovăitor, deja fascinat de imaginea acestui firicel de iarbă îndepărtată? La urma urmei, o cunoșteam pe Connie doar de șase săptămîni și deși am trăit clipe de paradis cu această femeie excepțională încă nu eram amorezat lulea... Ar fi trebuit ca Lindsay să fie nemaipomenit de uluitoare ca să poată întrece avalanșa dezmierdărilor și desfrîului din această lună și jumătate, care pentru mine a durat doar o clipă. În acea noapte am făcut dragoste cu Connie și cînd am adormit, visele mele le-a împodobit Lindsay. Mă agitam, mă întorceam de pe o parte pe cealaltă și m—am trezit în mijlocul nopții cu ciudate presentimente de fericire. A doua zi reveriile au continuat și după micul dejun ne-am dus la Connecticut cu vin și trandafiri. Am traversat splendide peisaje tomnatice, ascultîndu-l pe Vivaldi la stereo și schimbînd păreri competente despre artă și literatură. Puțin înainte de a trece pragul intrării principale a imensei proprietăți Chasen m-am întrebat iar dacă mă va impresiona fermecătoarea surioară...

– Vine și logodnicul lui Lindsay? am întrebat cu o voce gîtuită.

– S-au despărțit, m-a lămurit Connie. Lindsay consumă unul în fiecare lună. E o neîntreruptă zdrobitoare de inimi.

Hm! mă gîndeam. În afară de toate calitățile, tinerica e liberă... Să fie oare mai excitantă decît Connie? Mi se părea cam greu de crezut, totuși eram pregătit sufletește pentru orice eventualitate. Orice, în afară de ceea ce urma să se întîmple în acea splendidă după amiază luminoasă. Ne-am asociat la barbecue în jurul căruia chefuiau și beau din plin o mulțime de invitați. Am făcut cunoștință, pe rînd, cu toți membrii familiei, înconjurați de prieteni eleganți, și am descoperit-o pe Lindsay, micuța soră a lui Connie – seducătoare, focoasă și nostimă. Nu mă atrăgea! Mă simțeam mult mai atașat de sora ei mai mare decît de proaspăta absolventă din Vassar. Nu! Femeia căreia i-am dăruit inima mea în acea zi, pentru totdeauna și fără speranță n-a fost alta decît mama lui Connie. Emily! Emily Chasen, cincizeci și cinci de ani, veselă, bronzată, cu un obraz fermecător, părul grizonat, tras pe spate, rotunjimi armonioase, îmbietoare în plenitudinea lor, care se exprimau în cercuri desăvîrșite ca o sculptură de Brâncuși. Era cu adevărat o bombă sexy, al cărei zîmbet și hohot de rîs fericit se combinau constituind o apoteoză de seducție. Familia asta, mă gîndeam, e net superioară! Ar merita un Oscar. Caractere asemănătoare, pentru că Emily Chasen părea să se simtă tot atît de bine cu mine ca și fiica ei. Îi plăcea vădit compania mea și am monopolizat-o neținînd cont de ceilalți invitați. Am discutat despre fotografiat, hobby-ul ei, și despre literatură. Ea tocmai citea cu pasiune o carte de Joseph Heller. O găsea amuzantă și rîzînd în hohote mi-a spus, umplîndu-mi paharul:

– Doamne, cît de exotici sînteți voi, evreii!

Eu, exotic? Ar fi trebuit să-l vadă pe Greenblatt. Sau pe domnul și doamna Milton Sharpstein, prietenii lui tata. În ce mă privește, niciodată nu i-am socotit exotici cu discuțiile lor interminabile despre cel mai bun leac împotriva unei indigestii sau despre poziția ideală în care să te așezi la televizor. Am vorbit cu Emily ore întregi despre cinema și apoi de ultima ei pasiune pentru colaje. Era evident că avea o mulțime de aspirații creatoare și intelectuale pe care dintr-un motiv sau altul le disimula oricui în afară de mine. Totuși, nu era nefericită, căci ea și soțul ei, John Chasen, un exemplar ceva mai bătrîn decît bărbatul pe care vi l-ați dori să vă piloteze avionul, se îmbrățișau ca doi porumbei. În comparație cu părinții mei, căsătoriți – de necrezut – de aproape patruzeci de ani, Emily și John păreau cuplul ideal. Părinții mei, bineînțeles nu puteau să vorbească fără să-și arunce unul altuia imputări, fără să se acuze permanent.

Cînd am părăsit party-ul am plecat îndurerat, cu capul plin de imaginea lui Emily.

– Sînt simpatici, nu-i așa? m-a întrebat Connie, în timp ce goneam spre Manhattan.

– Foarte, am accentuat.

– Nu-i așa că tata e genial? E un om tare plăcut!

– Hm.

La drept vorbind, nu știu dac-am schimbat cîteva vorbe cu tatăl lui Connie.

– Mama arăta azi superb. Mult mai bine decît ultima dată.

– Ea este cineva!

– Face fotografii și colaje splendide. Aș fi dorit ca tata s-o încurajeze mai mult dar la asta nu se prea pricepe.

– Păcat. Sper că n-a fost prea frustrant pentru Emily.

– Ba da! Și Lindsay? Te-ai amorezat de ea?

– E adorabilă, dar nici pe departe distinsă ca tine.

– Iată-mă ușurată, rîse Connie.

M-a sărutat. Păcătosul de mine n-am îndrăznit să-i spun că ardeam de dorință s-o revăd pe extraordinara ei mamă, acum și întotdeauna. În timp ce conduceam mașina creierul meu zbîrnîia și scînteia ca un computer în speranța de a coace un plan cum să fur un pic de timp și s-o revăd pe acea femeie minunată și exaltantă. Dac-aș fi fost întrebat încotro o pornisem n-aș fi știut să explic. Știam doar că goneam într-un asfințit rece de toamnă și că pe undeva Freud, Sophocle și Eugene O'Neill mă luau în zeflemea.

În lunile următoare am izbutit s-o întîlnesc adeseori pe Emily Chasen. În general erau plimbări nevinovate, în trei, împreună cu Connie, mergeam la muzeu sau la concerte. O dată sau de două ori, Connie fiind ocupată am ieșit singur cu Emily. Faptul că ne înțelegeam atît de bine o încînta pe Connie. De vreo două ori am reușit să fiu „din întîmplare" acolo unde era Emily și cîștigam o plimbare sau un dineu neprevăzut. Nu încăpea nici o îndoială că-mi aprecia compania pentru că ascultam cu atenție aspirațiile ei artistice și rîdeam din toată inima cînd glumea. Discutam despre viață, muzică, literatură și părerile mele o încîntau. Nu era mai puțin evident că ideea de a mă considera altceva decît un nou prieten nu-i trecuse prin minte. Presupunînd că da, niciodată ea n-ar fi lăsat să se întrevadă. Deci, ce puteam spera? Trăiam cu fiica ei. Coabitam în mod onorabil într-o societate civilizată unde se respectă anumite tabuuri. În fond, ce părere aveam de femeia asta? O vampă amorală gata să-l seducă pe amantul fiicei sale? Aș fi pierdut tot respectul pentru ea dac-ar fi mărturisit că-mi poartă sentimente confuze sau dacă s-ar fi comportat de o manieră incorectă. Și, totuși, îi nutream o pasiune reală. Dorința mea a luat așa o amploare că în ciuda oricărui raționament mă rugam cerului ca mariajul ei să nu fie atît de perfect pe cît părea și să se îndrăgostească nebunește de mine. Uneori mă gîndeam să fac primul pas și s-o posed cu forța, dar enormele titluri din presa de scandal se învîrteau în capul meu și mi-am reținut trecerea la o acțiune brutală. În pragul disperării am simțit nevoia să-i explic lui Connie, cu toată sinceritatea, și s-o rog să mă ajute să văd clar propriile mele sentimente dar mă temeam că procedînd astfel aș provoca un veritabil masacru. Din acest motiv, în loc să înfrunt situația am luat-o pe căi ocolite ca să cunosc sentimentele ce mi le purta Emily.

– Am condus-o mama ta la expoziția Matisse, i-am spus într-o zi lui Connie.

– Știu, știu, i-a plăcut grozav!

– E o femeie veselă. Pare tare fericită în căsnicie.

– Da.

Tăcere.

– Deci... Hm.... Nu ți-a zis nimic?

– Mi-a zis că după expoziție ați avut o conversație pasionantă. Despre fotografii.

– Așa e...

Tăcere...

– N-a mai spus nimic altceva? Despre mine?... Cîteodată am impresia că-s inoportun.

– Oh! Doamne, nu! Ea te adoră!

– Adevărat?

– De cînd Danny a început să lucreze cu tata te consideră ca pe un fiu.

– Fiul ei, am gemut prăbușit...

– Cred că i-ar fi plăcut să aibă un fiu ca tine, interesat de artă mai mult decît Danny, un veritabil tovarăș. Mai mult decît Danny. Mai sensibil la temperamentul ei artistic. Știu că ăsta e rolul tău pe lîngă ea.

Toată seara am fost într-o stare sufletească groaznică și în timp ce eu și Connie priveam la televizor trupul meu ardea de dorință să mă lipesc cu patimă de această femeie care vădit mă considera un puștan de treabă și nimic altceva. Dar dacă această atitudine era destinată să deturneze bănuielile lui Connie? Oare Emily nu era în realitate tulburată că un bărbat mult mai tînăr decît ea o găsea frumoasă, atrăgătoare, fascinantă și se consuma întreținînd cu ea doar relații filiale? Oare nu era posibil ca o femeie de vîrsta ei, tocmai pentru că soțul rămînea totalmente indiferent la aspirațiile ei profunde, să accepte atențiile unui admirator pasionat? Oare eu, victima propriilor mele blocări socio-culturale, nu acordam prea multă importanță faptului că eram amantul fiicei sale? La urma urmei o mulțime de ciudățenii se petrec în special la cei cu temperamente dotate cu o profundă sensibilitate artistică. Trebuia să lămuresc această problemă și să pun un sfîrșit sentimentelor care atingeau proporțiile unei obsesii maladive. Situația în care mă aflu va sfîrși prin a-mi deteriora sănătatea dacă nu intervin energic și n-o elimin din minte. Am hotărît să trec la acțiune. Vechi cuceriri reușite mi-au îndrumat calea cea bună. Am invitat-o pe Emily la Trade Vic's, un local potrivit amorezaților, cu colțuri intime, luminate discret și unde băuturi dulcege, cu un vag gust de alcool, eliberează libidoul de constrîngerile sociale. Două rînduri de băuturi și prăjitură. O mînă pe genunchi. Un sărut profund, neinhibat. Degete înlănțuite. Miraculoasa ambrozie va acționa magic. În trecut n-am dat niciodată greș. Dacă victima se împotrivea ridicînd sprîncenele, puteam întotdeauna să revin cu gentilețe, fără să-mi pierd cumpătul dînd vina gesturilor nepotrivite pe efectele băuturii.

– Sînt dezolat, aș fi putut spune, cocteilul ăsta mi-a tulburat mintea și nu mai știu ce fac.

Da, vremea conversațiilor mondene s-a sfîrșit. Iubesc două femei ceea ce e o situație arhiobișnuită. Că e vorba de o mamă și o fiică, cu atît mai excitant! Simțeam că devin isteric. Deși beat de încredere cum eram, trebuia să admit că lucrurile nu s-au desfășurat cum am prevăzut. Cum am prevăzut, ne-am dus la Trader Vic's într-o zi rece de februarie. Cum am prevăzut, ne-am privit adînc în ochi și am poetizat viața sorbind din niște păhăruțe o băutură amețitoare garnisită cu umbreluțe minuscule multicolore, înfipte în cuburi de grapefruit plutitoare – dar totul s-a oprit aici, pentru că deși blocările mele interioare erau deblocate, simțeam că toate astea o vor distruge pe Connie. În cele din urmă, propria mea culpabilitate – sau mai bine zis – revenirea la rațiune, m-au împiedicat să-mi plasez mîna pe coapsa lui Emily și să-mi continui dorințele mele nerușinate. Brusca revelație că nu eram decît un veleitar de fantasme care în realitate o iubea pe Connie și că nu trebuia s-o rănesc mi-a tăiat orice intenție. Da, Harold Cohen era mult mai convențional decît vroia să creadă. Și mai atașat de amanta lui decît vroia să admită. Atracția pentru Emily Chasen trebuia ștearsă din gînduri. Oricît de greu și dureros mi-era să-mi controlez impulsurile față de mama lui Connie, rațiunea și decența prevalau.

La sfîrșitul minunatei zile, în momentul crucial cînd ar fi trebuit să depun un sărut fierbinte și lacom pe buzele tentante, senzuale ale lui Emily, am cerut socoteala și am pus cruce proiectelor mele. Am pornit-o flecărind voioși pe o ninsoare blîndă, strălucitoare, și după ce am condus-o la maşină am privit-o îndepărtîndu-mă spre Lyme, apoi m-am înapoiat la Connie, fiica ei, cuprins de un sentiment nou, mai profund, pentru această femeie care în fiecare noapte îşi împărţea patul cu mine. Viaţa e cu adevărat un haos! Sentimentele sînt atît de imprevizibile! Oare cum pot rezista oamenii, patruzeci de ani de căsătorie sau mai mult? E mai miraculos decît traversarea Mării Roşii cu picioarele, pe care tata, în candoarea sufletului său, o considera un eveniment grandios. Am îmbrăţişat-o pe Connie şi i-am mărturisit intensitatea dragostei ce i-o purtam. Şi ea mie. Am făcut dragoste. Topit, precum se zice la cinema, şi subjugat, cîteva luni mai tîrziu Connie nu mai vrea să aibe relaţii sexuale cu mine. De ce? Mi-am atribuit toată responsabilitatea, ca protagonistul unei tragedii greceşti. Relaţiile noastre fizice s-au deteriorat de cîteva săptămîni.

– Ce s-a întîmplat? am întrebat-o. Am greşit cu ceva?

– Dumnezeule, tu n-ai nici o vină... Ah, cît e de trist!

– Dece? Spune-mi!

– Pur şi simplu nu mai am poftă... Nu în fiecare seară...

„Fiecare seară", la care se referea, erau în realitate două sau trei nopţi pe săptămînă, ba chiar mai puţin.

– Nu pot, nu! spunea cu un ton vinovat de fiecare dată cînd încercam s-a aduc în pat. Ştii, trec o perioadă neplăcută.

– Ce vrei să spui? E vorba de un alt bărbat în viaţa ta?

– Bineînţeles că nu!

– Mă mai iubeşti?

– Da, vai! Aş prefera să nu te iubesc.

– Atunci ce e? Ce te respinge? În ultima vreme e din ce în ce mai rău. Într-o noapte mi-a mărturisit:

– Nu mai pot să fac dragoste cu tine. Îmi reaminteşti de fratele meu.

– Ce?

– Mă faci să mă gîndesc la Danny. Nu mă întreba de ce...

– La fratele tău? Glumeşti!

– Nu.

– Păi e un băieţel de douăzeci şi trei ani, blond cu ochii albaştri, care lucrează la biroul de avocatură al tatălui tău... şi eu te fac să gîndeşti la el?

– Am senzaţia că mă sărut cu propriul meu frate, şi izbucni în plîns.

– Bine, bine, nu mai plînge. O să se aranjeze. Trebuie să iau două aspirine şi să mă întind în pat. Nu mă simt în apele mele.

Îmi fricţionam fruntea transpirată şi am simulat o stupoare profundă. Era limpede că relaţia mea intensă cu maică-sa m-a plasat într-un fel sau altul vizavi de Connie în rol de frate, fără ca ea să fie conştientă. Drama devenea tragedie. Urma să sufăr un supliciu demn de Tantal, îndepărtat de trupul zvelt şi bronzat al lui Connie Chasen, incapabil să pun mînă pe ea fără să-i trezesc un dezgust inhibitor. În iraţionala distribuţie de roluri care determină dramele noastre emoţionale devenisem un biet figurant. Lunile următoare, amărăciunea mea a trecut prin stadii diferite. Mai întîi durerea de a fi izgonit din patul deliciilor. Apoi, amăgirea că e doar o situaţie temporară, acompaniată de încercarea să înţeleg şi să am răbdare. Îmi aminteam că trecusem o perioadă de impotenţă cu o tînără şi atrăgătoare colegă de facultate pentru că felul în care-şi întorcea capul îmi amintea de tanti Rivka. Puştoaica era de o mie de ori mai frumoasă decît înfăţişarea scofîlcită care-mi era mătuşă, dar ideea că fac dragoste cu sora mamei îmi anihila cu desăvîrşire dorinţa. Îmi imaginam ce simţea Connie, frustraţia mea sexuală lua proporţii îngrijorătoare. După cîtva timp, a început să se exprime agresiv şi să spună că vrea să dea foc casei. Mă forţam să mă stăpînesc încercînd să pun stavilă torentului nebuniei şi să păstrez ceea ce, în afara acestei probleme, rămînea o relaţie agreabilă cu Connie. Sugestia mea că poate ar fi cazul să consulte un psihanalist i-a intrat în ureche ca unei surde, nimic nefiind mai străin de educaţia ei din Connecticut decît erudiţia evreiască din Viena.

– Culcă-te cu alte femei, mi-a propus. Ce altceva mai bun ţi-aş putea spune?

– Nu vreau. Pe tine te iubesc.

– Şi eu, ştii bine, dar nu mai pot să mă culc cu tine.

Ca să fiu sincer, nu-i genul meu să-mi fac de cap în dreapta şi stînga. În ciuda episodului meu fantezist cu mama ei, n-am înşelat-o niciodată. Desigur, am încercat dorinţi fireşti faţă de unele femei întîlnite – o actriţă, o stewardesă, o studentă cu ochi inocenţi – dar niciodată n-am fost neloial cu femeia iubită. Nu că n-am avut ocazii. Dimpotrivă: unele femei cunoscute s-au arătat provocatoare într-o manieră directă şi totuşi i-am rămas fidel lui Connie. Şi, mai mult de cînd nu mai făcea dragoste cu mine. Bineînţeles că mi-a trecut prin minte să revin la Emily pe care continuam s-o văd cu sau fără Connie, întotdeauna cu aceeaşi camaraderie inocentă, dar ştiam că dacă aş răscoli cărbunii pe care i-am înăbuşit atît de greu, asta ne va conduce spre o catastrofă iremediabilă. Asta nu înseamnă că ea mi-a fost fidelă. Nu, tristul adevăr e că în cîteva ocazii a cedat tentaţiilor înşelîndu-mă cu actori şi scriitori.

– Ce vrei? a izbucnit într-o noapte pe la ora trei, după ce s-a încîlcit în alibiuri contradictorii. O fac exclusiv ca să mă liniştesc, ca să-mi dovedesc că nu-s un monstru, că mai sînt aptă să fac dragoste.

Eram copleşit de un sentiment de nedreptate.

– Tu poţi să faci dragoste cu toată lumea în afară de mine.

– Da, prea mi-l reaminteşti pe fratele meu.

– Refuz să cred toate stupidităţile tale.

– Pentru că ţi-am spus să te culci cu altele!

– Pînă acum n-am vrut, dar se pare că sînt obligat.

– Te rog, fă-o. E un blestem, hohoti ea în plîns.

Era cu adevărat un blestem. Cum s-ar explica altfel, dacă două fiinţe se iubesc, să fie obligate să se despartă din pricina unei aberaţii comice? Că eu am adus blestemul, dezvoltînd un sentiment reprobabil faţă de mama ei, îmi părea incontestabil. Faptul că m-am gîndit s-o seduc pe Emily Chasen şi să devin amantul ei a antrenat cu cruzime fixaţia lui Connie. Poate păcatul orgoliului? Eu, Harold Cohen, să fiu culpabil de *hubris?* Un om care nu s-a considerat niciodată mai înalt decît un şoricel să fie atîrnat la stîlpul infamiei pentru *hubris?* Era greu de înghiţit. Şi totuşi, ne-am despărţit. Dureros. Am rămas prieteni şi fiecare s-a dus în drumul lui. Locuiam la trei străzi distanţă unul de celălalt, ne vedeam aproape zilnic, dar dragoste nu mai exista. Acum, abia acum, am realizat cît de mult am adorat-o pe Connie. Inevitabil, crize de melancolie şi de nelinişte au accentuat masochismul meu proustian. Evocam minunatul timp petrecut împreună şi, pierdut în singurătatea apartamentului meu prea mare, plîngeam. Am făcut cîteva încercări să mă apropii de alte femei, dar era previzibil, de fiecare dată mi s-a părut fără valoare. Micuţele admiratoare şi secretare care au trecut prin camera mea m-au lăsat insensibil; era mai rău decît a rămîne singur cu o carte bună. Viaţa îmi părea inutilă, fără sens; un loc greu de trăit. Pînă în ziua cînd am aflat noutatea uluitoare că mama lui Connie şi-a părăsit soţul şi a intentat divorţ. De neînchipuit, gîndeam, în timp ce inima-mi zvîcnea repede pentru prima dată după secole... Părinţii mei se ceartă ca Montague şi Capulet şi rămîn împreună o viaţă întreagă. Părinţii lui Connie se înţeleg bine, beau Martini, se comportă civilizat şi, crac, divorţează. Planul meu era limpede: Trader Vic's. Nu mai existau obstacole în drumul nostru. Deşi păstram amintirea legăturii mele cu Connie, niciuna din dificultăţile insurmontabile de odinioară nu dăinuia. Eram două fiinţe libere. Sentimentele mele reprimate pentru Emily Chasen s-au reaprins. Poate o cotitură a sorţii crude m-a îndepărtat pentru totdeauna de Connie, dar nimic pe lume nu se putea interpune între mama ei şi mine. I-am telefonat lui Emily şi am fixat o întîlnire. Trei zile mai tîrziu ne-am regăsit cuibăriţi în peumbra restaurantului meu favorit polinezian şi stimulaţi de un rom concentrat ea şi-a deschis inima cu privire la eşecul mariajului ei. Cînd a început să vorbească de o viaţă nouă, mai puţin constrînsă, mai deschisă posibilităţilor ei creatoare, am îmbrăţişat-o. A fost efectiv tulburată dar n-a protestat. S-a arătat surprinsă, i-am mărturisit sentimentele ce-i purtam şi am îmbrăţişat-o iar. Părea confuză. N-a părăsit masa. La al treilea sărut am ştiut că-mi va ceda. Îmi împărtăşea sentimentele. Am luat-o la mine acasă şi am făcut dragoste. A doua zi, cînd efectele romului s-au estompat mi-a părut tot atît de superbă şi am făcut dragoste încă şi încă.

– Vreau să ne căsătorim! i-am spus sorbind-o din ochi cu adoraţie.

– N-o crezi în serios.

– Ba da, e ceea ce doresc cel mai mult pe lume.

Ne-am îmbrăţişat şi am mîncat împreună micul dejun rîzînd şi făcînd proiecte. În aceeaşi zi, i-am comunicat lui Connie noutatea, temîndu-mă de o explozie care n-a avut loc, M-am aşteptat la fel de fel de reacţii, de la rîsul ironic la furie, dar a primit situaţia în modul cel mai firesc. La rîndul ei ducea o viaţă socială foarte activă, petrecînd cu o mulţime de bărbaţi seducători. Îşi făcuse enorm de multe griji cu privire la viitorul mamei ei de cînd divorţase, şi iată, a apărut un cavaler la momentul potrivit ca să aibă grijă de frumoasa doamnă solitară. Un cavaler, care în plus întreţinea solide relaţii de prietenie cu fiica ei, Connie. A fost o explozie de bucurie generală. În sfîrşit, sentimentul de culpabilitate pe care-l resimţea Connie faţă de mine putea să dispară. Emily va fi fericită! Eu voi fi fericit! Da, Connie a primit faptul cu inteligenţă şi umor ca o fată bine crescută ce era.

În schimb, părinţii mei s-au repezit simultan la fereastra apartamentului lor, situat la etajul zece, certîndu-se care din ei să se arunce primul.

– Încă n-am auzit aşa ceva, vocifera maică-mea, rupîndu-şi rochia şi scrîşnind din dinţi.

– Eşti nebun! Idiotule! bîigui tata livid şi zdruncinat de ticuri.

– O şicsă de cincizeci şi cinci de ani – urlă tanti Roza, apucînd un coupe-papier ca să şi-l înfigă în gît.

– Dar o iubesc, am protestat.

– E de două ori mai în vîrstă decît tine, scînci unchiul Louis.

– Deci?

– Deci acest mariaj nu s-a făcut încă! hotărî tata, invocînd Tora.

– Vrea să se însoare cu mama micuţei lui prietene, rosti cu greu tanti Ţila înainte de a cădea leşinată.

– Cincizeci şi cinci de ani şi şicsă, urlă maică-mea, căutînd peste tot pastila de cianură pe care o păstra pentru asemenea ocazii.

– Da' cine-s oamenii ăştia? Moonişti? Nu cumva l-au hipnotizat? întrebă nene Louis.

– Idiot! Cretin! repetă tata.

Tanti Ţila se trezi din leşin, mă privi cu ochii mari, îşi aminti unde se află şi leşină iar. În cealaltă extremitate a camerei, Tati Roza intona îngenunchiată Şma Israel.

– Dumnezeu o să-ţi lipească limba de cerul gurii şi toate oile tale, toată turma ta, vor muri. Cea de a zecea recoltă va putrezi şi...

Totuşi, m-am însurat cu Emily şi nu s-a petrecut nici o epidemie de sinucideri. Ceremonia a fost intimă, în prezenţa celor trei copii ai lui Emily şi a avut loc în apartamentul lui Connie. Părinţii mei ar fi preferat să sacrifice de departe mielul ritual pentru a nu crea un precedent... Noi am dansat, am glumit şi seara s-a desfăşurat minunat. La un moment dat m-am aflat singur în cameră cu Connie. Rîzînd, am evocat urcuşurile şi coborîşurile fostei noastre legături şi intensa atracţie sexuală pe care mi-a provocat-o.

– Era măgulitor, mi-a spus încîntată.

– Ei bine, vezi, dacă n-am mai putut face dragoste cu fiica, m-am agăţat de mama.

După un minut limba lui Connie se zbuciuma în gura mea.

– Ce faci? am ripostat respingînd-o. Ai băut prea mult?

– Mă exciți în așa fel cum nu-ți poți închipui! gîfîi, atrăgîndu-mă în pat.

– Ce te-a apucat? Ai devenit nimfomană? și m-am ridicat fără să-mi pot ascunde excitarea ce mi-a provocat brusca ei agresivitate.

– Trebuie să facem dragoste. Dacă nu acum, o să fie prea tîrziu.

– Cu mine? Harold Cohen? Omul care te-a iubit? Care a trăit cu tine? Care n-avea dreptul nici măcar să te atingă, atît de mult ți-l reaminteam pe Danny? Vrei să te săruți cu simbolul fratelui tău?

– Totul s-a schimbat, nu înțelegi? miorlăi ea frecîndu-se de mine. Căsătorindu-te cu mama, ai devenit tatăl meu!

M-a îmbrățișat iar și mi-a șoptit înainte de a reîntîlni invitații:

– Nu te nelinişti, tăticule, o să mai avem destule ocazii.

M-am așezat pe pat și am privit pe fereastră în direcția spațiilor nemărginite... Mă gîndeam la părinții mei și mă întrebam dacă n-ar fi mai bine să părăsesc cariera teatrală și să mă reîntorc la școala rabinică... Prin ușa întredeschisă le-am văzut pe Connie și Emily, fericite, vorbind bine dispuse cu musafirii... Tot ce am fost în stare să murmur, în timp ce stăteam nemișcat ca o stană de piatră, a fost o veche reflecție pe care o rostea odinioară bunicul meu:

– Oh, Ptiu!

Traducere de Sorina Malcaș

MAMAIA מַמַאיָה

Restaurant
românesc
GRĂTAR – PESCĂRIE
SHANA TOVA
AER CONDIȚIONAT.
AMBIANȚĂ PLĂCUTĂ.
SERVICIU CONȘTIINCIOS.
PREȚURI MODERATE.
DESCHIS ZILNIC ÎNTRE
ORELE 12 – 24
VĂ RUGĂM A REZERVA
LOCURILE PRIN TEL. NR.
5237784
VORBIM ȘI ROMÂNEȘTE
RESTAURANTUL MAMAIA
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

De Rosh Hashana, cel mai frumos cadou: CARTEA
Comandați 4 cărți, plătiți numai 3!

1. ALMANAHUL ISTORIC ION ANTONESCU
   (A fost mareșalul salvatorul sau călăul evreilor români?)
2. G. HARISSON: Spitalul Municipal (roman)
3. NESTOR RATEȘ: România - revoluție încâlcită
4. G. LEROUX: Fantoma de la Operă (roman)
5. MEMORIILE ȘEF-RABINULUI ALEX. ȘAFRAN
   (O carte care trebuie citită! Un document senzațional)
6. "PACEPA CONTRA PACEPA" (de A. Nichita)
7. LION FEUCHTWANGER: Războiul Evreilor
   (Un roman emoționant al căderii Ierusalimului)
8. ALMANAHUL SĂNĂTĂȚII - 1996
9. SANDA MARIN: Carte de bucate
10. MIHAIL SEBASTIAN: De 2000 de ani
    (Un roman al vieții evreiești din România)
11. SILVIU BRUCAN: Noii stîlpi ai puterii
12. SILVIU BRUCAN: Memorii
13. DAPHNE DE MAURIER: Rebecca
    (Un roman celebru în românește)
14. HAIM COHN: Arestarea și moartea lui Isus
    (Pentru prima oară un judecător evreu rejudecă procesul lui Hristos. Un best-seller mondial!)
15. "ANECDOTE CIRCUMCISE"
    (Marea antologie a glumei evreiești)

Trimiteți 115 șekeli pe adresa: "Tarbut"
str. Herzog 2/3 Tel Aviv 62915

סלטי
צבר
AZUR, str.Țabar 6
TEL. : 03-5596842 • FAX : 03-5596841
Întreprinderea
SALATELE
"ȚABAR"
felicită devotata sa clientelă
urîndu-i
SHANA TOVA! și HATIMA TOVA!

S. IACOBSON

Scrisoare din depărtări

Colaboratorul nostru, dr. S. Iacobson a împlinit 80 de ani (La mulţi ani pînă la 120 !) Cu acest prilej, el ne-a dat o povestire, o povestire scrisă în aceste zile. O povestire unde nu vine vorba nici de sfaturi înţelepte, nici de păreri despre bătrîneţe (nici măcar despre politica fierbinte, la zi), ci despre un lucru muuuult mai important: dragostea.

• • •

„Dio come ti amo"
(Cîntec de Domenico Modugno)

Draga mea,
(Malagesina – Italia)

E un început de toamnă, cald, de o blîndeţe nemaipomenită, cu adieri mirosind a iarbă umezită de ploaie, cu imaginea frunzelor care încep să ruginească.

Îţi scriu această scrisoare pe care vreau s-o scriu de patruzeci de ani şi nu m-am încumetat s-o fac fiindcă n–am ştiut niciodată dacă ai să vrei s–o citeşti, dacă mai exişti, dacă amintirea întîlnirii noastre îţi mai spune ceva sau dacă e prea dureroasă ca s-o mai readuci în amintire. Stau la masă, la o „trattoria", din acest orăşel de pe malul lacului de Garda, în această Rivieră italiană a palmierilor. E o pace deplină în jurul meu, o senzaţie supremă de linişte, undele lacului au culoarea vinului rosé sub razele piezişe ale soarelui. După ani şi ani de viaţă, după o existenţă agitată, te afli într-un fel de căutare. Vrei să reînvii tot ce s-a întîmplat cîndva, să readuci în prezent un trecut plin de victorii, de decepţii, de aspiraţii, de furtuni, de îndrăgiri şi, mai ales, de chipuri ale unor fiinţe care ţi-au încălzit sau răscolit sufletul.

După atîta amar de vreme, chipul tău' a rămas neschimbat. Se zice că amintirile nu îmbătrînesc. Ori, amintirea e şi astăzi de o explozivă tinereţe şi prospeţime.

Plecasem, singur, într-o călătorie fără scop precis şi, obosit de aeroporturi, avioane, hoteluri anodine şi triste, am ales o croazieră de două săptămîni în apele Mediteranei. La urcarea pe vapor, aşteptînd întocmirea formelor, predarea cabinei, te-am văzut pentru prima oară. Te-a însoţit un bărbat cu faţa arsă de soare, un zîmbet cuceritor, care te-a îmbrăţişat şi ţi-a urat călătorie bună. Ni s-a oferit o gustare şi un pahar de şampanie, timp în care te-am privit cu atenţia celui care priveşte o pictură. Aveai ochii de un verde irizat, o faţă luminoasă şi un păr în valuri roşii, un roşu veneţian, cred. Un corp subţire pe care îl ;mula o rochie de voal sub care zvîcneau sînii minusculi, două braţe de porţelan de Sévres care ţineau un buchet de crizanteme albe.

Seara, masă festivă. Căpitanul ne-a urat bun venit. Tu, stăteai exact în faţa mea. Fiecare lucru te distra. Aspectul mesei pe care trona un peşte uriaş pe care bucătarul şef, cu o eleganţă de chirurg estetic, îl decupa. Orchestra cînta melodii siropoase şi un cîntăreţ cu părul briliantinat la maximum, semăna cu Rudolf Valentino şi cînta cu voce subţire ca un castrat.

După masă, seara, pe punte apăruse o lună gigantică, coborîtă de undeva din înălţimile astrale, ca un lampion de bal. Stăteai pe un şezlong privind. M-am aşezat alături. Nu voiam să încep o discuţie care ar fi părut ceva premeditat. Am aşteptat şi, deodată, mi te-ai adresat:

– Prima dată în călătorie?

– Cu vaporul, da. Dumneata?

– Prima mea călătorie în străinătate, călătorie pe care o visez de cînd m-am născut.

– Cred că nu e prea mult de atunci.

– Aşa tînără îţi par?

– Aşa de tînără eşti. Şi, te rog, chiar dacă nu e aşa, nu răpi iluzia. De altfel, nu poţi fii decît tînără.

– Ce te face să crezi asta?

– Totul. Mişcările, zîmbetul, rîsul spontan, ochii jucăuşi şi mîinile care au mişcări de balet.

– Eşti pictor? Mă descrii ca o pictură.

– Nu! Sînt fizionomist. Te descriu ca un observator al fiinţelor omeneşti.

– De sex feminin, în special?

– Poate să ai dreptate că sînt un fizionomist al genului feminin.

Te-ai ridicat, înfiorată parcă de briza care se accentua.

– Merg la culcare. Sper ca prima mea călătorie să fie reuşită.

– Eu sper ca prima mea croazieră să fie aşa cum a fost începutul.

– Adică?

– Luminoasă şi veselă cum e chipul dumitale.

– Merci. Noapte bună!

Aşa a început croaziera noastră „de miere", cum o numeai în glumă, pe acest imens „Love Boat" de 20.000 de tone, unde eram pierduţi într-o gloată de 600 de pasageri veniţi de pe tot globul. E greu, după 40 de ani să descriu toate imaginile, toate întîmplările, toate transformările care s-au petrecut în cele două săptămîni de, aş zice, de căsătorie morganatică. Tu, o zeiţă, o regină încoronată numai de frumuseţea şi tinereţea ta. Eu, un oarecare cenuşiu, ostracizat în mijlocul problemelor personale. În minte îmi vin doar imagini scurte, poate naive, nu prea semnificative, dar pline de lumina aceea pală a obiectelor care încep să dispară.

Ţi-aduci aminte, iubita mea, cum am hoinărit într-o zi cu mult soare pe străzile Atenei? Ne-am oprit la palatul regal, am văzut cum se schimbă garda de evzoni. Soldaţii aceia purtînd un fel de opinci cu vîrful în sus şi cu ciucuri, îmbrăcaţi cu o fustă scurtă, numită fustanelă. Rîdeai şi spuneai: „Parc-ar fi nişte scoţieni beţi care au umblat pe ploaie şi fustele le–au intrat la apă". Am coborît apoi în port la Pireu, la un restaurant, unde o orchestră de buzuki (un fel de mandolină grecească) ne-a cîntat din Zorba şi ne-am amintit de Melina Mercouri în filmul „Niciodată, Duminică", care asista la o tragedie de Eschil şi cînd publicul plîngea cu lacrimi amare ea rîdea spunînd: „De ce plîngeţi? O să-i vedeţi pe toţi morţii la final cînd vor veni să mulţumească publicului".

Apoi, în insula Creta, lîngă o fîntînă veneţiană, ne-am fotografiat braţ la braţ. Întorşi pe vapor ni s-a servit o masă. Specifică pentru o tavernă grecească: musaca, sarmale în foi de viţă, baclavale. Am băut uzo, chelnerii ne-au învăţat să dansăm Sirtakis. Eram vreo treizeci de bărbaţi care încercam, cu picioarele împleticite, să dansăm. Tu, iubita mea, te-ai scandalizat că „bărbaţii ăştia şovini dansează singuri", ai adunat treizeci de femei care au „tras" şi ele un Sirtakis cu chiote, ca o horă cu strigături.

Seara, pe punte, ne-am îmbrăţişat. A fost o pornire spontană, buzele ne erau fierbinţi, cu mîinile ne căutam trupurile, dogorind de ardoare. Te-ai descleştat brusc şi ai fugit spre cabină.

Într-una din dimineţi am coborît pe insula Rhodos, în capitala ei, Lindos. Ghidul ne-a propus să urcăm să vedem „un Acropole ca la Atena". Se putea urca numai călare pe măgari, căci drumul era lung şi accidentat. Tu ai căpătat o măgăruşă mică, de culoare maro, care avea ochii mari ca oile din picturile lui Chagall. Ai hotărît să dai un nume măgăruşei şi ai botezat-o Diana. Eu i-am dat măgarului meu numele de Artaxerxe. Purtai o pălărie albă cu un buchet de flori pe o parte şi o rochie verde. Tot drumul am rîs. Am ajuns la un Acropole miniatură. Ai mers în picioarele goale, cu părul fluturînd ca aripile unui arhanghel, coborît de undeva, din nefiinţă. La întoarcere, am participat la o degustare de vinuri. Fete şi băieţi dansau pe ciorchini de struguri, în butoaie imense, în sunetele lăutarilor. Te-am învăţat cum să plimbi vinul în gură ca să-i simţi aroma şi apoi să-l scuipi. Degeaba. Ai înghiţit cîteva feluri de vin şi ameţită, cu capul pe umărul meu, cîntai de zor „bun e vinul gingirliu". Ne-am dus la tîrg şi ai vrut să „tragi la ţintă". Ţi-am explicat cum se trage şi am tras, ca să vezi, vreo zece gloanţe, toate pe alături. Mi-ai luat puşca, ai ţintit, cu o singură mînă ai tras şi cu primul glonţ ai nimerit ţinta şi ai cîştigat o păpuşă enormă. Ţi-aminteşti, iubita mea cu ochii verzi? Ai plecat ţinînd păpuşa în braţe şi strigînd: „Eu sînt Wilhelm Tell, ţintaş de frunte".

Într-una din zile ai primit un telefon, pe punte. Te-am observat. În timp ce vorbeai, faţa ta a căpătat deodată un nor, o umbră, ţi-au apărut cîteva cute pe frunte. M-am făcut că citesc, să nu am aerul că te supraveghez. Cînd ai terminat, mi-ai spus doar „Am vorbit cu familia".

În dimineaţa următoare, marea devenise haotică, clocotea din străfunduri iar vaporul urca pe munţi şi cobora în hăuri dezlănţuite. Pasagerii rămăseseră în cabine să-şi aline greaţa, frica, neliniştea. Noi doi, pe punte, în mijlocul vîntului bezmetic, ne ţineam de frînghii şi, uneori, valurile treceau pe deasupra noastră, lăsînd să picure o droaie de mici lumini irizate prin care soarele desena spectrul multicolor.

La masa de prînz eram doar vreo cincizeci de „eroi" care sfidau forţele cereşti, afirmîndu-şi „foamea", banala foame a individului. Chelnerii dovedeau o virtuozitate de acrobaţi, purtîndu-şi tăvile încărcate pe un patinoar imaginar, zîmbind profesional. După masă am trecut în sala cazinoului unde ai cîştigat 20 de dolari la ruletă şi mi-ai cumpărat o şapcă de marinar grec pe care era desenată o ancoră şi pe care scria numele vasului „Castaglia".

Cîteva întîmplări au fost atunci, îngerul meu, cîteva mici aventuri care ne împodobeau existenţa cu un inedit de o varietate neasemuită. Ţeseam un vis alcătuit din istorie, legendă, briză marină, soare şi dragoste, o dragoste tăcută, fără accente grandioase dar totdeauna prezentă şi cotropitoare.

Intr-o zi înnorată şi cu o ploaie măruntă am plecat în Peloponezul grecesc. În drum am admirat casa pe care guvernul grec i-a dat-o actorului Antony Quinn pentru creaţia lui din filmul „Zorba grecul" şi am ajuns la Epidauris, unde Hipocrate îşi trata pacienţii, şi am privit pietrele pe care sînt sculptate organele lor vătămate: un picior, o mînă, o ureche. Braţ la braţ am intrat apoi în amfiteatrul imens, renumit pentru acustica lui. Ghidul ne-a sfătuit să stăm cu picioarele pe rotonda de piatră din centrul amfiteatrului şi să spunem ceva cu glas tare. Te-am trimis sus de tot, pe ultima bancă, de unde păreai, în ploaie, ca o vestală defilînd la o ceremonie mortuară, iar eu în centrul acestui amfiteatru de mii de ani şi, deodată, mi-au venit în minte începutul Iliadei şi am recitat:

„Cîntă, zeiţă, mînia ce-aprinse pe Achil peleianul / Patima crudă a aheilor mii de amaruri aduse...".

Versurile îmi sunau în urechi ca nişte bubuituri. Tu ai aplaudat şi ai strigat: „Bravo!". Ai coborît repede, te-ai postat pe acelaşi postament, m–ai trimis sus şi ai început să declami ca la teatru: „Te iubesc, dragul meu. Spune-mi că nu visez. Că e aievea, iubitul, unicul şi nemaipomenitul tovarăş al acestei călătorii în lumea ireală a trecutului". Lumea te privea şi rîdea fără să înţeleagă ce spui, iar eu singur, sus, în faţa Antichităţii, în mijlocul căreia apăruseşi brusc, eram gătuit de emoţia aceea pe care o ai în faţa unui miracol.

Ultima zi a călătoriei. Am coborît la Neapole. Ne-am îmbarcat pe o barcă cu motor şi am plecat spre insula Capri. În drum, am intrat în grota albastră, unde marea capătă brusc un fond albastru de porţelan. Am urcat apoi sus la Rocca di Timberis, unde este vila lui Axel Munthe, autorul neuitatei „Cartea de la San Michele", vilă pe care o primise ca semn de preţuire pentru ajutorul dat populaţiei în timpul epidemiei de ciumă.

Tu erai mai îngîndurată, mai tristă, privirile ţi se furişau spre mine, iar eu căutam să fixez definitiv tot ce făceai, mersul tău, gesturile tale, pentru a nu uita nici un amănunt. La întoarcere, vîntul mi-a luat de pe cap şapca de marinar grec şi a dus-o departe.

Privind cum pluteşte, am spus cu voce tare: „Parcă e o relicvă rămasă de la un naufragiu".

– Ce fel de naufragiu? – m-ai întrebat.

Eram gata să spun: „Naufragiul idilei noastre". Mi-am revenit brusc şi am spus scurt: naufragiul unui vapor de lux.

După amiază obişnuită. Tu erai îngîndurată. Îţi observam nerăbdarea, gesturile spastice, un fel de închidere într-o ambianță personală opacă la orice încercare de străpungere. Răspundeai monosilabic, uneori răstit.

Seara, balul mascat, ceremonial obișnuit la sfîrșitul croazierei. Tu ai ales un costum de colombină alb cu pete negre. Eu, un costum de mușchetar. Pălăria largă îmi cădea peste ochi, cînd dansam, sabia nu ieșea din teacă. Totul era anapoda. Rîsul nostru era fals. Șampania părea acră. Am dansat, fiecare din noi cu gîndurile lui.

Ajuns în cabină, noaptea, culcat, cu ochii deschiși, revedeam toată aventura. Într-un tîrziu, am auzit o bătaie în ușă.

Am deschis ușa. Ai intrat, puțin palidă, buzele își tremurau. Ne-am privit. Niciunul dintre noi nu a scos vreun cuvînt. Dispăruse vaporul, lumea dispăruse, marea era departe, în altă zodie. Ne-am apropiat unul de altul ca două potire deschise. Hainele au căzut, inerte. Lipiți, formînd aproape un singur trup, sufocați de dorință și de înfrigurarea momentului, am început să plutim într-o ceață acoperind gemete, lacrimi, cuvinte întretăiate și neînțelese, care exprimau limbajul acela obscur al patimilor. Era prima și ultima noapte cînd am înțeles viforul care străjuia în noi de două săptămîni.

A doua zi, ai coborît și mi-ai trimis o fluturare a mîinii ca aripile unei păsări lovite de moarte. În port te aștepta bărbatul care te însoțise la plecare și doi copii: o fetiță cu părul tău și un băiețel cu ochii verzi. M-am furișat printre călători, să nu mă vezi, și m-am grăbit să-mi îmbrățișez soția care mă aștepta. Asta e tot ce am vrut să-ți scriu în această scrisoare, singura pe care ți-o scriu după patruzeci de ani.

Tu, amintirea și iubirea mea, cerul și soarele, draga mea...

Cel care scria, se opri cu tocul în mînă. Cu ochii, undeva spre un infinit și, deodată, din străfundul sufletului zbuciumat, din inima trepidantă, din toată ființa lui, a erupt un geamăt prelung, inuman: „Doamne, Dumnezeule, cum te chema?"...

* * *

Cu deosebită plăcere adresăm onoratei clientele
urarea noastră de

SHANA TOVA! și HATIMA TOVA!

Cofetăria
LONDON

Tel Aviv, Ben Jehuda 186, Tel. 5237971
Tel Aviv, Hataielet (Faleză), Tel. 5234616
Natania. (Canion – Hadarim), Tel. 09)628460

MAX

FABRICĂ DE SALAM ȘI CARNE, NECAȘER
DINTRE CELE MAI MARI DIN ȚARĂ

La noi găsiți întotdeauna carne, salam
și produse de carne pentru toate gusturile și cele mai speciale.

vă oferă

LA PREȚURI FĂRĂ CONCURENȚĂ

- * STEAKURI ȘI CARNE PENTRU FRIGĂRUI
- * CRENVURȘTI, PASTRAMĂ, RULADĂ, etc.etc.
- * MURĂTURI, salate, pelmeni rusești
- * BRÎNZETURI, aperitive, sosuri, băuturi– din import

TEL-AVIV, str. BEN ATAR 37 – Autobuze "Egged": 83, 85; "Dan": 1, 18, 26, pînă la stația de pe str. Salame 50.
TELEFON: 03-6830469
SHANA TOVA

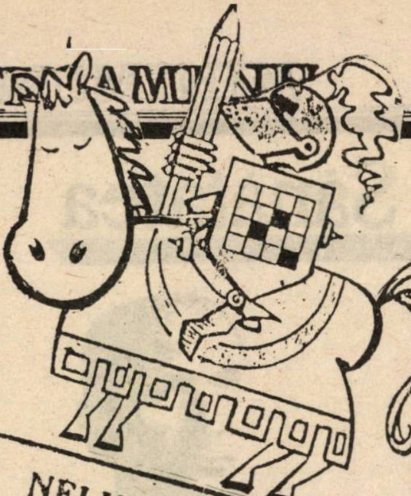

NELU WEINBERG PREZINTĂ PAGINA JOCURI

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1							●			
2										
3							●			
4			●							
5				●						●
6		●						●		
7	●				●					
8						●				
9				●						
10		●								●

OBSERVAȚII

ORIZONTAL: 1). Plin de el însuși. - Subiect dat la scris. 2). Ia... o altă întorsătură. 3). Garanție în aplicarea unor măsuri. - Ieșit în față. 4). La proba contrarie. - Rezultate scontate. 5). Se scot reciproc din încurcătură (sing.) - Cum te văd și cum mă vezi (fem.pl.) 6). Se zice că-i... ager. - Prezente într-un număr mic. 7). Curent... în bobină. - Frig, nu glumă. 8). Poveste cu cîntec. - Lăsați la vatră. 9). Nivel de stat. - Închise la fire. 10).Ușor... de adormit (pl.).

VERTICAL: 1). Ținută dacă pică. - Veche formă de vînzare-cumpărare. 2). Explozie întîrziată. - Prezență obligatorie la cursuri. 3). Una ce nu-ți trece pragul. - Reușite la proba de îndemînare. 4). Glasul sîngelui. - Fire schimbătoare. 5). Purtător de cuvînt(pl.) - Băgate-n boală. 6). Deschisă la fire. - De prin părțile locului. 7). A se închide pe dinăuntru. 8). Deschidere în adîncime. - Vehicul fără marșarier. 9). Aparțin sectoarelor de stat. 10). Locuri de întoarcere. - Fără poftă de mîncare.

NELU WEINBERG
Ashdod

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2						●				
3					●					
4		●						●		
5					●					
6	●									
7							●			
8				●		●				
9					●				●	
10						●				

UN PROVERB

ORIZONTAL: 2) Iute - Mal. 3) Monedă argentiniană - Element chimic. 4) Listă - Tele! 5) Pășune - Grandios. 6) A da ocol. 7) Opt trepte muzicale (pl.) - Încrețitură. 8) Odor - Nici vorbă (interj.). 9) Liber cugetător - Nămol. 10) A da prin sită - Nu sînt dese.

VERTICAL: 1) Flăcări - Mat 2) Dans spaniol - Pitice. 3) Student tomnatic. 4) Orăcăie pe baltă - Unici! 5) Acute! - Ornament arhitectural. 6) Ard în sobă. 7) Mașinărie - Dare. 8) Cursă - De la țară (fem.). 9) Norme pentru departajări.

DICȚIONAR: PESO, BAIU, OLE, OVA

Notă: Pe porțiunea de la 1 orizontal și 10 vertical, se va obține un proverb cu cheia: 5,5,4,5

NELU WEINBERG
Ashdod

DEZLEGARE:
(CĂLDURĂ MARE...NR.112)

CARAGIALE, AP, REFUGIU, RACIT, R, RD, B, ADEZIV, A, ORNA, A, EST, NAI, AGA, OA, INCUBATOR, ZIUA, NISIP, A, L, A, PATA, TRANSPIRAT.

●

DEZLEGARE:
(SIMETRIE-NR.112)

ZANGANITOR, BRISCULITA, UTA, AMANET, RI, STIR, LA, ACETAT, MIT, TUSIT, PITI, ALTE, FELIN, CAU, FILA, A, ITARASI, AR, TARAGANATE.

●

DEZLEGARE: (VARĂ, NR.112)

C, POM, A, SIP, O, VARA, USCAT, RUDA, NUDIST, LITORAL, MIRUNA, CIRESE, E, CARTIER, I, TEIS, IULIE, GIN, UI, UE, LA, RA, NEON, AN, CA, INEL, GRAV, IO, RUBEDENII, ALEI.

●

DEZLEGARE:
(ORNAMENT-NR.112)

LITERATURĂ, A, ETALAT, T, IE, ARAC, CA, TRON, M, LAC, MIR, MINORA, OTARIT, COT, TEL, R, LOTO, IM, RATE, AA, V, CATUSE, R, ELEMENTARE.

Sănătatea

CITITORII ÎNTREABĂ, DR. WATTS RĂSPUNDE

ALEXANDER: Chiar dacă nu sînteţi medic, aveţi posibilitatea să vă documentaţi în interesanta problemă a *geneticii* la facultatea de medicină din Tel Aviv. Profesori specialişti predau această materie dar, desigur, audienţii trebuie să aibă o anumită cultură generală. Nu se cere nici un examen de admitere şi nici o limită de vîrstă nu e impusă. Problema pasionează pe mulţi intelectuali, nu numai pe medici.

MOSHE - HEDERA: Viaţa unui diabetic nu este limitată şi nu este obligat să fie tot timpul sub controlul unui medic diabetolog. Dieta şi doza de medicamente se stabilesc în funcţie de examenele de laborator ce trebuesc efectuate cu regularitate. Aceste analize se pot efectua şi personal, nu numai la laborator, cu ajutorul unui aparat şi al unor reactivi cumpăraţi de la farmacie, modul de întrebuinţare aflîndu-se în interiorul cutiei, sau poate fi explicat de medic.

RAMI: Am răspuns şi altora în problema patologiei somnului. Am arătat şi repet: la noi, specialiştii lucrează la Institutul pentru studiul somnului de la Spitalul Tel Haşomer. Orice solicitant va fi primit şi tratat la această instituţie. Vă puteţi adresa cu toată încrederea. În ceea ce priveşte "boala somnului", aceasta este cu totul altceva. Este o boală care bîntuie în ţările africane şi se propagă prin musca Tze-tze, nelipsită pe acele meleaguri, care transportă protozoarul denumit *tripanosoma* şi îl depune pe alimente şi alte locuri unde poposeşte. Dacă aterizează pe pielea omului, o înţeapă şi introduce astfel microbul. După un timp relativ scurt, se ivesc dureri de cap atroce, ameţeli şi somnolenţă, aceasta din urmă accentuîndu-se rapid şi mergînd pînă la continuitate permanentă. Cînd somnolenţa se transformă în somn veritabil, adînc, omul capătă înfăţişarea unui dement. Chiar internat în spital, vindecarea este problematică, somnul putîndu-se transforma în comă profundă ce durează chiar cu lunile.

Noroc că la noi nu există aşa ceva, ci doar somnoroşi normali...

PANICARD: Nu trebuie să intraţi în panică. Omenirea nu stă pe loc, cu mîinile încrucişate. Lupta contra flagelului Aids se continuă cu mare intensitate pe tot globul pămîntesc. Şi în fiecare an, la 1 decembrie, are loc un congres pe această temă, la care participă nu numai savanţi şi medici reputaţi, ci şi directori de institutii de cercetări şi reprezentanţi ai întregului aparat administrativ sanitar din diverse ţări. Deocamdată, ultimile noutăţi în materie nu sînt cine ştie ce optimiste, dat fiind că zilnic se constată, în întreaga lume, două mii de cazuri noi. Dar, în aceeaşi măsură, se înmulţesc şi noile forme de cercetare şi căutări de soluţii. Aşadar, să sperăm că şi această hidră va fi răpusă, aşa cum s-au învins şi alte flagele în trecut.

HITACHDUT OLEI ROMANIA
IERUSALIM

urează Statului Israel, cu prilejul noului an, progrese în toate domeniile, bazate pe dreptate socială şi pe valorile spirituale iudaice; sănătate şi numai bucurii originarilor din România şi întregului popor evreu.

שנה טובה ומבורכת
לכל עם ישראל

COMITETUL EXECUTIV

PREŞEDINTE,
ZWI ROSEN

ירושלים

MICROB • MICROB • MICROB •

LUCIAN BOZ
(Sydney, Australia)

MICROB • MICROB • MICROB •

DOUĂ CĂRŢI CE SE COMPLETEAZĂ şi un microb numit "salpetru roşiatic"

O soartă ciudată a făcut ca în anii celui de-al doilea război mondial un combatant australian să fie trimis la Auschwitz. Donald Watt, tînăr entuziast de ţară, s-a prezentat voluntar în armata australiană şi a participat la luptele din Europa şi Orientul Mijlociu. Capturat de germani, a fost trimis în captivitate şi, după aceea, în lagărul 357 din Polonia.

A evadat şi a fost liber timp de trei săptămîni dar, cînd ajunsese în apropierea frontierei elveţiene, a fost prins de Gestapo. Nereuşind că obţină de la Watt detalii despre cine şi unde a fost ajutat în cele trei săptămîni, germanii l-au torturat, sfărîmîndu-i degetele.

Furioşi că n-au reuşit să-l facă să vorbească, gestapoviştii l-au trimis, ca pedeapsă, la Auschwitz, unde era singurul prizonier arian. Misiunea lui: să ţină viu focul crematoriilor. Cartea lui, de altfel, e intitulată simplu: **Stocker.**

Watts n-a pomenit nimănui prin ce a trecut. Fiind întrebat de ce nu s–a spovedit nimănui, a răspuns în felul următor: "Am fost unicul australian în această situaţie. Nu era nimeni căruia să-i vorbesc de experienţa mea. Numeroşi evrei au procedat în acelaşi fel. Le-au trebuit ani ca să-şi dezlege limba. În ceea ce mă priveşte, nu era nimeni căruia să-i vorbesc. Cine m-ar fi crezut? Dacă cineva mi-ar fi istorisit o astfel de poveste, nu l-aş fi crezut."

Dacă totuşi a început să vorbească, e datorită unei întîmplări. Soţia lui a citit într-un ziar că guvernul australian îi va compensa pe foştii combatanţi ce au trecut prin lagărele germane. Comisia – care decidea de la caz la caz – a autentificat cazul lui Watt şi i-a acordat suma de 20.000 de dolari, redusă la 10.000 de guvern.

Aflînd de acest caz unic, ziarele şi editorii l-au decis pe Watt să-şi depene amintirile şi astfel a apărut volumul **Stocker.** La cererea faimosului regizor de film Stephen Spielberg, Watt a înregistrat pentru programul acestuia de istorie orală, pentru menţinerea memoriei despre Holocaust. Într-un interviu acordat unui cotidian australian, Watt a rezumat astfel "aventura Auschwitz": "Eram înconjurat de oameni epuizaţi, ce abia se ţineau pe picioare sau cădeau morţi în faţa mea. Nu exista odihnă şi lucram timp de două ore fără întrerupere. M–am gîndit în două rînduri să mă sinucid, dar mi-am zis: aceşti nemernici nu vor reuşi cu mine. Viaţa e prea preţioasă."

De la apariţia cărţii, Watt a primit scrisori din Statele Unite, Franţa, Anglia, Australia şi Noua Zeelandă. Ca urmare a celor suferite, a avut cîteva crize cardiace dar a supravieţuit.

◆

Am relatat cazul australianului Donald Watt. Să ne oprim acum la romanul lui Yves Ravey, **Alerte,** în care e vorba de un lagăr al morţii menţinut *tel quel* pentru a sta mărturie ororilor perpetrate în acel loc, al cărui nume, Waxhausen, aminteşte lagărul *real* Matthausen. Nici victimele, nici călăii nu sînt identificaţi.

După mai bine de 30 de ani de cînd atrocităţile au fost comise, membrii "Asociaţiei istoricilor şi cercetătorilor memoriei" vizitează zisul lagăr, însoţiţi de delegatul unei societăţi de peisagişti ce constată, cu tristă surprindere, că o parte din clădirile lagărului, în speţă "miradorul", de pe care era spionată orice mişcare a deţinuţilor, s-a prăbuşit. Cauza: un fel de microb, un salpetru roşiatic care, cu încetul, distruge tot ce e clădit.

Expertul peisagist, Lennox Mandrake, raportează că "o deplasare de la pasiunile umane, al cărui echivalent e chimic, nu biologic, se găseşte în pietrele clădirilor, acel salpetru roşiatic."

Am intitulat această cronică "Două cărţi ce se completează". Într–adevăr, ororile trăite de Watt încep a fi uitate, ignorate sau supuse unui baraj de minciuni, ca – de pildă – lucrările britanicului Irwing, sau, mai recent, ale "filozofului" francez Roger Garaudy, care afirmă că lagărele naziste n-au existat.

Yves Ravey ne explică, sub forma unei fantezii de romancier, cum dovezile ororilor naziste sînt minate de microbul "salpetru roşiatic", ce distruge clădirile lagărelor şi ale crematoriilor, luînd cu el mărturiile crimelor comise.

La rîndul lui, Watt, acest vajnic om de la ţară, ne dă un tablou exact al unui trecut ce nu trebuie uitat. Ravey arată, în romanul lui, pericolul uitării, iar Watt restituie uitucilor de bună – dar mai ales de rea – credinţă, adevărul asupra unui tragic capitol, ce ameninţă a fi minat de microbul găsit de expertul peisagist Lennox Mandrake.

Iată de ce cred că aceste două cărţi, una scrisă de omul de la ţară, cealaltă de super-intelectualul Ravey, completează un tablou văzut din două unghiuri diferite.

●

D. Kabariti, primul ministru iordanez, s–a angajat să zădărnicească, cu orice preţ, încercările Hamasnicilor de la Amman (au un birou în centrul oraşului) de a organiza acte de terorism în Israel.

Rămîne de văzut dacă tînărul premier are Kabaritul necesar pentru a-i ţine–n frîu pe islamicii din Hamas.

Agricultorii francezi, revoltaţi că primesc prea puţini bani pentru fructele lor, au început să arunce pe străzile Parisului, demonstrativ, mari cantităţi de mere, pere şi piersici coapte.

Fructele mîniei.

MINIMUM E OM CA TOT

ELENA-ESTHER TACCIU

PLANETE BENEFICE ŞI MALEFICE

În astrologia clasică, planetele care ne determină caracterul, temperamentul şi chiar înfăţişarea, într-o anumită măsură, sînt Mercur, Venus, Marte, Jupiter, Saturn, cărora li se adaugă şi Soarele şi Luna. Începînd din secolul 18, astronomia a descoperit noi planete: pe Uranus (1761), pe Neptun (1846) şi pe Pluton (1932). Astronomia modernă le-a aflat imediat partenerii cu care sînt compatibili: fraţii şi surorile zei şi zeiţe din mitologia greacă. Astfel, Neptun şi Uranus se asociază frecvent cu Saturn şi Marte, într-un mod - adeseori - nu foarte fericit.

Pe lîngă anatomia şi natura psihică a individului, astrologia a crezut de la bun început în influenţele faste sau nefaste ale planetelor prezente la naştere. Două, cel puţin, dintre ele sînt determinante în horoscop, cea guvernantă a lunii din an şi aceea a orei, care dau Ascendentul. Cele două corpuri cereşti ne edifică din prima aruncătură de ochi asupra unui destin lin, sau străbătut de "ale vieţii valuri", în exces. Planetele blînde, benefice, considerate astfel încă de chaldeieni, egipteni, ca să nu vorbim de vechii greci, au fost şi sînt Venus ("*Mica fericire*") şi Jupiter ("*Marea fericire*"). Cu timpul, în urma observaţiilor seculare şi a experienţelor în alcătuirea horoscopului, s-au adăugat planetelor faste Soarele, Luna, Mercur. Planetele malefice au fost numite "*Mica nenorocire*", Marte, şi "*Marea nenorocire*", Saturn. Astrologii de azi le alătură pe mai tinerii purtători de fatalitate, Uranus şi Neptun. Nu vă grăbiţi însă să trageţi concluzii personale, pentru că un horoscop cuprinde şi alte poziţii şi armonii de influxuri, care dau aspecte particulare, contrazicînd pronosticurile categorice de mai sus.

Cine-şi cunoaşte - prin urmare - planeta dominantă, în funcţie de zodie măcar, poate descifra cîte ceva în tabelul ce urmează, extrem de simplu. Privindu-l, e suficient să faci anumite relaţii elementare. Iată acest tabel:

PLANETA CENTRALĂ	PRIETENI	DUŞMANI
1.- SOARELE	1.- VENUS, JUPITER	1.- SATURN, MARTE
2.- LUNA	2.- VENUS, JUPITER, MERCUR, NEPTUN, SOARE	2.- SATURN, MARTE, URANUS
3.- MERCUR	3.- ORICE PLANETĂ	3.- ORICE PLANETĂ
4.- VENUS	4.- SOARE, MARTE, MERCUR, LUNĂ	4.- SATURN, URANUS
5.- JUPITER	5.- TOATE, ÎN AFARĂ DE SATURN	5.- SATURN
6.- SATURN	6.- MARTE	6.- TOATE CELELALTE
7.- URANUS	7.- TOATE, ÎN AFARĂ DE NEPTUN, SATURN	7.- NEPTUN, SATURN
8.- NEPTUN	8.- TOATE, ÎN AFARĂ DE URANUS,SATURN,MARTE	8.- URANUS, SATURN, MARTE
9.- PLUTON	9.- TOATE	9.- ALIANŢE DISCUTABILE CU MARTE

Cîteva exemple vă vor dumiri. Soarele, planeta Leului, îi va da noroc şi izbînzi dacă e în armonie pe cerul naşterii cu Venus (Balanţă,Taur) sau/şi cu Jupiter (Săgetător mai ales). Leul acesta va avea piedici de la Saturn (Vărsător, Capricorn) şi Marte (Berbec, Scorpion), Armonia cu alţi indivizi va respecta aceeaşi logică. Deci Leul va avea sprijin de la zodiile prietene de mai sus, şi în mare, e posibil ca duşmanii lui să fie guvernaţi de Saturn şi Marte. Se mai pot deduce din acelaşi tabel simplu lunile prielnice, norocoase, cînd iniţiativele au şanse, şi lunile de evitat din acest punct de vedere. Puteţi face chiar simple experienţe. Cînd şi ce aţi întreprins în timpul din urmă şi ce rezultate aţi avut, bune, rele ? Sigur că pentru asta nu puteţi fi total profani în astrologie, ci trebuie să ştiţi ce planetă guvernează zodia dvs. şi - elementar - în ce zodie v-aţi născut. Se mai deduce din tabelul de mai sus ziua cu "noroc" şi aceea... mai vînătă. În cazul Leului, zilele bune sînt joi şi vineri, plus duminica; mai puţin, sîmbătă şi marţi. Iar în momentul în care ştim mai mult, de pildă Ascendentul, mai primim o planetă pe care o aşezăm în relaţie cu aceea a naşterii. Asta înseamnă însă să avem o idee în domeniul respectiv. Personal, m-am convins că efortul nu e inutil. Ba chiar merită făcut.

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

Olimpiada "Atlanta 1996"... Gata. S-a terminat. Și pe urmele ei au venit ecourile și comentariile, aplauzele și fluierăturile, da-urile și nu-urile pătimașilor de pretutindenea. Să enumerăm și noi, pe scurt, două-trei-patru fapte care ne-au plăcut și tot atîtea ce nu ne-au plăcut de fel.

***Mi-a plăcut mica americană de la gimnastică, Kerri Strug care, rănită la picior, a sărit - totuși (și-ncă bine) - la cal, asigurînd victoria americancelor la proba pe echipe: eroul pozitiv, fraților, da, există eroi... pozitivi; și mi-a plăcut că, a doua zi, toate ziarele din USA publicau pe pagina I-a fotografia fetei purtată-n brațe de Bella Karoly, antrenorul ei și, ca să zic așa, al *nostru,* al celor originari din țara formidabilului producător de Nadii Comăneci și alte staruri.

*** Nu mi-a plăcut că, după ispravă, cîteva comentatoare de la N.B.C., obsedate de moda denumită "politically correct" întru toate (inclusiv la așternut), l-au acuzat pe Karoly de "child abuse" (adică de maltratarea copilașilor nevinovați). Popularului, pitorescului și zgomotosului antrenor i se reproșează că e prea dur cu elevele sale, ba că, ce să vezi, cînd vreuna mănîncă prea multă ciocolată Hershey, punînd un kil în plus pe ea, o insultă grav, adică o face de "turkey" (curcan). Păi dacă mergem tot așa înainte cu politically-ul correct, o să-l dăm în judecată pe Karoly pentru încălcarea drepturilor omului și o să ne trezim cu el demascat de Amnesty International ca torționar ! I se mai reproșează antrenorului de către aceleași cucoane cu priviri tăioase de după ochelari, că își face prea multă reclamă (vezi exclamațiile lui din timpul întrecerilor și gesturile spectaculoase ce fac deliciul publicului). E-adevărat. Omul știe să-și facă reclamă ca nimeni altul, este meșter la capitolul "public relations" dar, în loc să-l tragi de ureche în numele moralei puritane, mai bine ai învăța de la el. Eu unul l-aș angaja, pe bani grei, să-i învețe pe-ai noștri cum se lansează un candidat la alegerile pentru primul ministru.

*** Mi-a plăcut că la gimnastica la sol - masculin, un grec timid și anonim, căruia nimeni nu-i dădea vreo șansă în lupta cu rușii și chinezii, a cîștigat o medalie de aur. Mi-a plăcut fiindcă acum, la 100 de ani de la primele Olimpiade moderne (Atena 1896), steagul grec a fluturat pe podium, învingător.

*** Mi-a plăcut victoria nigerienilor la fotbal, în finală, asupra super-favoriților argentinieni, cu 3-2. Mi-a plăcut grozav. De ce? nu aș putea să explic prea bine. Poate că fiindcă *outsiderii* din Africa m-au răzbunat pe înfrîngerea cehilor

RESTAURANTUL ROMÂNESC

RUSTIK

FELICITĂ ONORATA CLIENTELĂ,
URÎNDU-I UN AN NOU FERICIT!

Localul nostru din Ierusalim, str. Shlomzion Hamalka 18 (clădirea "Ahim Israel"), tel. 02-6233293, vă oferă renumitul grătar românesc precum și o varietate de preparate culinare românești și unguești.

Se primesc comenzi și pentru festivități, asigurînd 40 de locuri comode și o ambianță plăcută.

PREȚURI CONVENABILE
CONDUCEREA RESTAURANTULUI
ANUNȚĂ ȘI DESCHIDEREA
MAGAZINULUI DE DELICATESE
« GOSPODINA »
ÎN STR. IANAI NR. 3, TEL.: 02-6252550.

HITAHDUT OLEI ROMANIA
DIN BEER SHEVA ȘI NEGHEV

urează tuturor celor veniți de pe plaiurile românești "UN AN BUN", sănătate, pace, realizarea tuturor dorințelor și norocul, să vă călăuzească în anul care vine.

Urarea noastră vine și din dorința fierbinte de a ne simți "uniți" în fața marilor evenimente politice care urmează în viitor, ca fii al aceluiași "trib".

Cu cele mai sincere sentimente,

Președintele H.O.R.- Beer Sheva și Neghev

PROF.NATAN COHEN

(nişte - în felul lor - nigerieni ai Europei, la fotbal) de către implacabila maşină a Germaniei (űber alles), în finala campionatului european de pe Wembley. Poate.

*** Nu mi-a plăcut că Sotomayor la înălţime, Serghei Bubka la prăjină, Butch Reynolds la 400 de metri, Pete Sampras şi Stefi Graff la tenis au fost siliţi, din cauza rănirilor de ultimă oră, să nu se prezinte la întreceri sau să se retragă - abandonînd partida - de pe teren.

*** Mi-a plăcut că ultra-vedeta Carl Lewis şi-a meritat calificativul de *ultra-vedetă*, sărind peste 8,50 m. la lungime şi cîştigînd al patrulea titlu olimpic consecutiv la această probă unde se cer viteză, energie şi o stăpînire de fier ca să nu depăşeşti pragul.

*** Nu mi-a plăcut, în schimb, că rivalul său întru longevitate (36 de ani!) şi medalii olimpice, englezul Lindford Christie, deşi descalificat la 100 de metri din cauză că greşise startul în două rînduri, a refuzat vreo cinci minute să iasă de pe teren, dîndu-se în spectacol ca un deputat din Knesset care nu vrea să plece din sală, cînd primeşte o pedeapsă asemănătoare, decît dacă vin doi body-guarzi lîngă el pentru a-l duce afară cu binişorul, dar convingător.

*** Mi-au plăcut gimnastele şi gimnaştii români (Simona Amânar, Gogean, tînărul Urzică, precum şi mica Dominique Moceanu pe care, deşi a concurat pentru Statele Unite, eu tot româncă o socotesc), care s-au întors acasă cu cîteva medalii bine meritate.

*** Nu mi-a plăcut, în schimb, publicul de la aceiaşi gimnastică: lumea urla ca pe Giuleşti, împiedicîndu-le pe fete să se concentreze; şi-n plus, arbitrii au ciupit cît s-a putut din punctele ce se cuveneau echipei de la Carpaţi şi Dunăre.

*** Mi-a plăcut medalia de bronz obţinută de Gal Friedman la yachting. Singura noastră medalie, de altfel, care sună ca un gol de onoare înscris de o echipă condusă la fotbal cu 7-0. Bravo, băiatule! Datorită ţie, ne aflăm şi noi, Israelul, printre ţările cu o medalie de bronz, alături de Uganda şi Mongolia....

*** Nu mi-a plăcut însă (oh, nu mi-a plăcut de loc) că cei 1385 de conducători şi însoţitori ai delegaţiei, după ce-au trecut cu valizele burduşite prin vamă (pe verde), în loc să cadă-n genunchi cerînd iertare ţării pentru rezultatele de la Atlanta (unde, în afară de bronzul amintit şi de cîteva locuri în finale, onorabile, ne-am comportat à la lumea a IV-a a sportului), au declarat în stil activist cu lecţia ştiută pe dinafară că Israelul s-a comportat una peste alta beseder, şi că *vom face totul* pentru ca la Sidney, în anul 2000, să fie mai bine.

*** Mi-a plăcut că, după nefericitul atentat cu bombă din parcul Olimpic de la Atlanta (morţi, răniţi, panică, FBI), d. Samaranch, preşedintele Comitetului Internaţional Olimpic (C.I.O.) a rostit, cu prilejul festivităţii de închidere, un cuvînt de omagiu la adresa victimelor de la Műnchen (sportivii israelieni) şi de acum, de la Atlanta.

*** Nu mi-a plăcut însă că acelaşi domn Samaranch refuzase - categoric - cererea delegaţiei noastre de a evoca, la începutul Olimpiadei, răpirea de către OEP-işti a evreilor din lotul olimpic de la Műnchen şi masacrarea lor,- pe temei că dînsul nu vrea să amestece Olimpiada cu politica. Aşadar, a trebuit să survină nenorocirea de la Atlanta, pentru ca apoliticul domn Samaranch să le amestece....

*** Mi-a plăcut că programul Jocurilor a fost bogat şi variat (nu te puteai plînge), cuprinzînd cam toate sporturile (cu excepţia - nu ştiu de ce - a rugby-ului) de pe planetă.

*** Nu mi-a plăcut însă (aşa cum nu i-a plăcut nici lui Iosif Petran, autorul excelentelor comentarii din "Ultima Oră") că printre discipline s-au aflat, hodoronc-tronc, şi jocuri gen volei pe nisip (două echipe alcătuite din doi jucători, fiecare dădea cu mingea distractiv peste plasă, după care învingătorii se îmbrăţişau fericiţi de parcă ar fi bătut, ca Michael Johnson, recordul mondial de 200 metri plat). Păi dacă-i aşa, fraţilor, haide să băgăm la Olimpiadă şi leapşa pe ouate. Mă înscriu în echipa Israelului şi, fără falsă modestie, scot o medalie de aur pentru ţară.

INTERIM

Ziarul francez "Le Monde" a publicat o caricatură antisemită înfăţişînd doi evrei cu nasul mare care învaţă dintr-o Biblie în paginile căreia se află ascuns un revolver.

L'immonde.

VIVIANE şi HERMAN LEIBOVICI

PERMANENT LA DISPOZIŢIA CELOR INTERESAŢI PENTRU SERVICII TURISTICE, LA AGENŢIA DE VOIAJ

PROPER TRAVEL LTD.TEL-AVIV

STR.BEN YEHUDA 56, TELEFON 6297477 - 5289992

- BILETE DE AVION ALE TUTUROR COMPANIILOR DE ZBOR, ZBORURI CHARTER. LA PREŢURI CONVENABILE.
- EXCURSII ORGANIZATE: BONISA, NATOUR, OPHIR, RIMON, SKY, BUSTOURS, TRAFALGAR, COST SAVER, COSMOS. GLOBUS. DIESENHAUS.
- PROGRAME CONVENABILE DE ZBOR ŞI HOTEL NEW YORK, LONDRA, PARIS, AMSTERDAM, VIENA, ISTANBUL, ANTALIA, MARMARIS, CORFU, ETC.
- PROGRAMELE SPECIALE EWTR, OPHIR, etc. PENTRU ROMÂNIA, UNGARIA, BULGARIA, CEHIA, LA PREŢURI ORIGINALE.

REZERVĂRI HOTEL, ÎNCHIRIERI AUTO, EURAILPASS.
PACHETE ZBOR ŞI HOTEL: BUCUREŞTI, SINAIA, PREDEAL, BRAŞOV, POIANA BRAŞOV, COVASNA, HERCULANE, FELIX, SOVATA, VATRA DORNEI, SLĂNIC MOLDOVA, TUŞNAD, ETC.
EXCURSII. 14 zile, MARE - MUNTE
NEPTUN - POIANA BRAŞOV
= $ 655 =
DEMI-PENSIUNE, TRANSFERURI, INCLUSIV ZBOR.

SHANA TOVA !

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

CLARA DAVIDESCU-BOTZER

SĂNĂTATE, CURĂŢENIE ŞI FRUMUSEŢE

Cîteva reguli de igienă alimentară, fizică şi estetică sînt absolut necesare pentru a ne da în permanenţă o senzaţie de bine şi de mulţumire, indiferent de mediul în care ne aflăm la un moment dat: familiar, de activitate, în public sau în stricta noastră intimitate.

Astfel, alimentaţia corectă se bazează pe respectarea cîtorva norme, pe cît de simple, pe atît de eficiente, dintre care prima şi cea mai importantă este - pe cît posibil - păstrarea ritmului orelor de masă: cu cît ne vom strădui mai mult să mîncăm la ore fixe, cu atît mai bine se va face digestia şi ne vom expune mai puţin la complicaţii şi neplăceri de ordin gastric şi intestinal. O a doua condiţie, nu mai puţin importantă, este aceea de a nu abuza de anumite alimente, oricît de mult ne-ar place: senzaţia de saturaţie trebuie evitată cu orice preţ, cu riscul să lăsăm o parte din mîncare în farfurie ("nu-i frumos!" ni se spunea în copilărie, dar....e mai sănătos!).

Alimentele trebuiesc mestecate conştiincios, fără grabă şi fără lecturi sau programe T.V. însoţitoare; iar o masă îngrijit pusă şi frumos ornamentată, chiar şi cu o singură floare, crează o dispoziţie mult mai propice unei digestii uşoare.

În privinţa băuturii, este de preferat să nu se bea în timpul mesei, ci înainte sau după.

O bună funcţionare a sistemului digestiv în special şi a organismului în general, este condiţionată şi de echilibrul dintre diversele ingrediente alimentare. Legumele şi fructele sînt bogate în săruri minerale şi vitamine, carenţa lor putîndu-se manifesta destul de neplăcut la nivelul pielii sau părului, de pildă. Sau lipsa alimentelor bogate în celuloză poate întreţine constipaţia, deci reţinerea în organism a unor toxine destul de periculoase uneori. Prunele uscate, mîncate dimineaţa, pe stomacul gol, sau o linguriţă de miere pot rezolva această problemă.

Un exemplu de menu echilibrat pe tot parcursul zilei este următorul:

- Dimineaţa: cafea sau cacao sau ceai, cu lapte sau fără, îndulcit doar cu zaharină, 1 sau 2 ouă (indiferent de felul cum sînt preparate), brînză slabă, pastramă de curcan, 5 gr. de unt, miere.
- La prînz: salate, supe, ciorbe, budinci, sufleuri, grătar de pasăre, fructe crude sau compot.
- Seara: peşte la grătar, salată, brînzeturi slabe, ceai, fructe, salate de fructe.

Foarte importantă este cantitatea de lichide băute: cel puţin doi-trei litri zilnic, de preferinţă sucuri naturale, apă, ceaiuri de plante.

Dacă totuşi aveţi chef de ceva dulce, o prăjitură de casă însoţită de un ceai sau o cafea la ora 17 va fi exact complementul indicat.

SOMNUL: Tinerilor le sînt necesare 8-10 ore de somn pentru a-şi reface întreaga capacitate de funcţionare; pe măsură ce se înaintează în vîrstă, 6-7 ore devin şi ele suficiente.

Camera de dormit trebuie aerisită zilnic, în orice sezon, iar dacă se poate dormi cu un geam deschis, cu atît mai bine. Salteaua să fie tare, pe cît posibil ortopedică, iar perna cît de mică. Aşternuturile se vor schimba la cca. 10-14 zile, iar în dulapul unde sînt păstrate se pot pune printre ele săculeţe cu flori uscate de levănţică, atît pentru mirosul frumos, cît şi pentru senzaţia de relaxare pe care o procură înainte de a adormi. Poziţia cea mai sănătoasă în somn este cea pe spate, care menţine coloana vertebrală dreaptă.

Pentru cei ce adorm mai greu, iată cîteva mici trucuri care vă vor dispensa de inutila şi enervanta aşteptare a somnului ce nu vrea să vină: beţi înainte de culcare un pahar de lapte călduţ îndulcit cu miere, sau un ceai de tei; puneţi în surdină o muzică liniştitoare, staţi întinşi în pat pe spate, cu picioarele sprijinite pe o pernă - lucru care favorizează circulaţia de întoarcere a sîngelui şi desfiinţează senzaţia de greutate şi oboseală; apoi încercaţi să construiţi, cu ochii minţii, peisaje pastorale, cu flori, pomi, ape curgătoare liniştite, etc. Dimineaţa nu săriţi din pat, ci sculaţi-vă "în etape" (vă răsturnaţi în pat pe o parte, apoi vă aşezaţi la marginea patului, şi numai după aceea vă ridicaţi, încet, în picioare: în felul acesta veţi evita ameţelile sau alte fenomene dezagreabile). E bine să faceţi şi cîteva exerciţii simple de gimnastică respiratorie, după care un duş cu apă călduţă (eventual cîntînd sub el, da, da, nu rîdeţi!) vă va pune complet în forma pentru o nouă zi de lucru şi eforturi, vă va dispensa de riduri suplimentare, deloc necesare, şi toată ambianţa în care vă veţi afla va fi mai agreabilă.

O cremă hrănitoare şi un machiaj discret pentru fete, o loţiune tonică cu miros bun la bărbaţi şi o alegere judicioasă a îmbrăcăminţii - comode, nesofisticate, dar de bun gust - vor completa armonios ţinuta de zi cu zi. Şi un ultim sfat: înainte de a ieşi din casă, uitaţi-vă în oglindă şi zîmbiţi: dacă vă place cum arătaţi, fiţi siguri că şi altora le va place. Dacă nu... schimbaţi-vă!

●

POŞTA RUBRICII

LUIZA BRAUNSTEIN - HAIFA: O statură mai înaltă şi mai plină necesită culori mai închise în vestimentaţie, cu fuste drepte din materiale de o singură culoare sau cu - eventual - carouri mici, rochii-chemisier, veste lungi, tricouri fine, decolteuri mici în formă de V, gulere sau revere lungi şi înguste, pantaloni clasici, drepţi, pantofi cu toc nu mai înalt de 3 cm., ciorapi de culoare mai închisă, bijuterii discrete, inclusiv cele fantezi. În privinţa coafurii, în nici un caz nu este indicat părul lung, lăsat pe spate, ci tăiat scurt, eventual uşor ondulat.

Pentru cea de-a doua întrebare, îmi puteţi telefona la nr.: 03-5254612.

LUCULLUS
și invitații săi

LA RESTAURANT

EDITH COHEN (Germania)

MIC DEJUN
LA *TNUVA ȘELANU*...

rh. Frishman colț cu rh. Dizengoff, Tel Aviv

Neuitata Audrey Hepburn își plimba eleganta ei siluetă și să nu uităm port-țigaretul atît de nostim prin "Breakfast la Tiffany", fără să consume mai nimic, în tot lungul filmului.

Buna mea prietenă și cu mine ne-am întîlnit la "Tnuva Șelanu" și ne-am comandat un mic dejun foarte copios, așa cum se afla pe lista de bucate.

O farfurie mare, ovală, conținînd salată de verdețuri, încadrată de cîteva feluri de brînză proaspătă și cașcaval, a constituit felul de bază.

Trei chifle mici, proaspete, un suc la alegere, cafeaua la fel erau bineînțeles de așteptat.

Eu am cerut ca cele două ouă să fie tari, cu acel sîmbure cremos de ouă bine făcute, iar amica mea s-a delectat cu un scrob bine făcut. Trebuie spus, în paranteză, că un scrob trebuie să fie onctuos, spumos fără a rămîne crud și nu prea condimentat; fad și cu zgrunțuri poate fi dat cățelei mele Holy. Ea nu este pretențioasă și, înghemuită între scaune, aștepta cu răbdare mici fărimituri.

Pentru salată am primit o sosieră cu inevitabilul sos portocaliu care se cheamă "o mie de insule" dar se compune numai din ketchup și maioneză.

Cutiuța de marmeladă s-a învecinat (ce oroare) cu o farfuriuță cu unt cu mirodenii. Nu am încercat să combin aceste două bunătățuri și nici să cer lămuriri la fetele și băieții care asigurau serviciul.

Localul are o sală foarte curată, decorată cu reproduceri moderne; scaunele așa zise de "bistro" sînt comode. Se pot comanda foarte multe feluri "la zi", pește, brînzeturi, omlete diferite, prăjituri și multe varietăți de băuturi cu sau fără alcool. Humus și thina nu există.

Am fost bine servite și ne-am simțit bine, cocoțate în mica grădină situată lîngă un stop. La umbră, cu o băutură rece în față, priveam trepidantul dute-vino al mașinilor. Lîngă semaforul din colț, în cabina lui, un șofer ținea într-o mînă un telefon mobil și cu cealaltă gesticula. Nu am observat cum a șofat cînd stopul a arătat verde...

SPUNE LUI DUMNEZEU, TATĂLUI TĂU:

Mă încred în Tine, Tu mă treci biruitor prin toate! – și mîngîiere și ocrotire va intra în inima ta.

MB

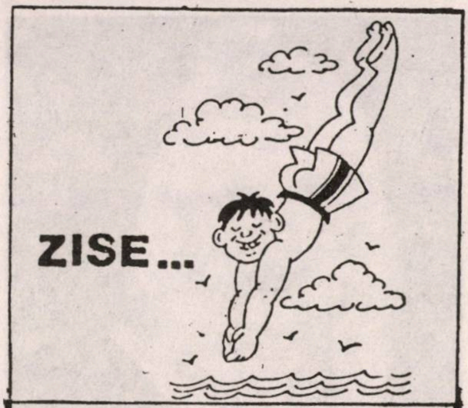

"Eu consider că femeia este altceva decît un bărbat"
(Ion Rațiu, lider al Partidului Național-Țărănesc din România, fost candidat la Președenția țării; într-un interview acordat ziarului" Adevărul de Cluj", 1996)

...ȘI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ
(CU ACCENTUL PE Ă)

●

DEPOU DENTAR
I. ESKENAZY&Co.

UREAZĂ
ONORATEI CLIENTELE
SHANA TOVA
HATIMA TOVA

●

LA NOI GASIȚI PREPARATE ADEZIVE PENTRU PROTEZE DENTARE, PRODUSE PENTRU IGIENA BUCALĂ, PRECUM ȘI MATERIALE DENTARE

●

VĂ STĂM LA DISPOZITIE
în zilele lucrătoare între orele 7–14

DEPOUL DENTAR
I. ESKENAZY & CIE.
TEL AVIV, STR. LEVONTIN 4
Tel.: 5609664 – 5601417

POŞTA

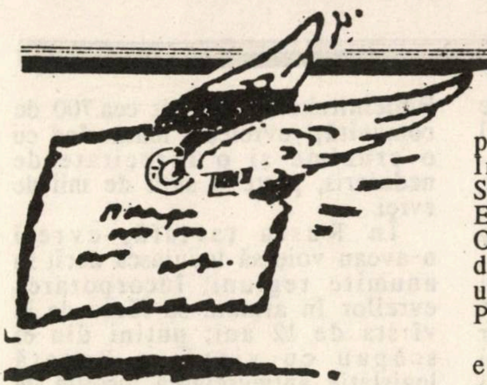

OARE ŞÎNTEM CONDAMNAŢI SĂ FIM VICTIME ?

În pofida amarelor sale experienţe, credulitatea poporului evreu n-are limite nici în timp şi nici în spaţiul său psihologic. Unii o atribuie onorabilităţii şi nobleţei sale de "popor ales", alţii o consideră laşitate, însă în mod paradoxal, cert este că acesta a reuşit să înnoate în oceanul de ură ancestrală, din antichitate şi pînă în ziua de azi, dar nu să ajungă la liman.

Poporul acesta care "îmbătrîneşte fără să se maturizeze", are o caracteristică sui generis de a se înneca.... precum ţiganul la mal. În momentul cînd să finalizeze o acţiune, cînd să ajungă la potou, se fleşcăieşte. Nu-i vorbă, că şi rechinii din oceanul de ură ancestrală ştiu să folosească momentul cu acuitate.

Profesorul Shlomo Ghiora Shoham susţine că etosul de martir pe care poporul evreu l-a moştenit din mitologia sa (sacrificarea lui Itzhak, Iisus Christos) nu-i permite să se comporte altfel decât ca arhetip de victimă. Prof. Shoham îl citează pe fostul preşedinte al Institutului Young din Elveţia, prof. Goegenbul care, cu ocazia unui congres, i-ar fi spus că "o singură dată în decursul istoriei sale, la războiul de şase zile din iunie '67, poporul evreu s-a comportat ca arhetip de erou, ceea ce nu i se potriveşte".

Oare noi sîntem victim-ologi ?

AURELIA SCHERER
Kiriat Haim

INSTINCTUL DE CONSERVARE

Sînt venit în Israel cu numai cîţiva ani în urmă - neavînd deci experienţa celor cu o vechime de 30-40 de ani în ţară.

In cei cîţiva ani însă, am primit şi rachetele venite din Irak, şi schimbarea guvernului Shamir, şi valul masiv de alia din Etiopia şi Rusia, şi acordurile Oslo, şi tragedia din 4 nov. 1995, dar şi numeroasele atentate din ultimii ani - denumite a fi "Preţul Păcii"!!

Bineînţeles că aceste evenimente te marchează şi repede îţi dai seama de viteza extrem de mare în care se desfăşoară faptele istorice pe aceste meleaguri unde frontierele nu sînt aceleaşi în timpul unei singure generaţii.

Adevărul este că foarte greu poţi învăţa geografia ţării, cînd optica asupra graniţelor se schimbă în raport cu numărul de mandate din Knesset. Deasemenea, este greu să accepţi ideea că acum trăim într-o "ţară prea mare" cînd ştim că dimensiunea actuală a ţării este asemănătoare cu două, maximum trei judeţe din România. Şi cu toate acestea, există "post-sionişti" în rîndurile poporului evreu, care dansează împreună cu cei care neagă dreptul la existenţă al Israelului! !

Am văzut deasemenea, în aceşti cîţiva ani, "prieteni" de-ai noştri - din ţări democratice - care sînt extrem de fericiţi atunci cînd reuşesc să facă din Israel un popor divizat şi un stat cît mai vulnerabil. Acestea sînt situaţii deja cunoscute şi de aceea am să scot în relief doar ceea ce eu consider ca inedit şi în directă legătură cu aliaua noastră.

Am găsit în presa de limbă română numeroase comentarii cu privire la slaba reprezentare politică - la nivel înalt - a originarilor din România. Acesta este un adevăr trist şi m-am întrebat care să fie motivul?? Indiferenţă? Dezbinare? Slabă orientare politică? - Nu ştiu! Nu pot da un răspuns!

Dar eu am fost martorul următoarelor momente, reflectate în presa de limbă română în ultimii cîţiva ani:

1.- Alegerile din Histadrut: sprijin pentru Haim Haberfeld - eşec total !

2.- Alegerile municipale la Ierusalim: sprijin pentru Teddy Kolek - cîştigă Ehud Olmert !

3.- Sprijin pentru Arthur Israelovici - probleme !

4.- Alegeri directe pentru funcţia de prim ministru 1996: sprijin pentru Shimon Peres - pierde !

De remarcat totuşi la ultimele alegeri "succesul românesc" prin alegerea lui Avraham Poraz din Partidul Meretz.

Punînd toate aceste "realizări" faţă-n faţă cu ceea ce a obţinut "aliaua rusă", nu cu mult mai numeroasă dar viguroasă şi bine organizată, ce putem vedea în oglinda politică?

În încheiere un ultim cuvînt.

Am încredere în faptul că şi noi ne putem organiza, ne putem reprezenta interesele specifice, dar există cel puţin două condiţii indispensabile:

A.- Să nu avem rezerve faţă de dreapta politică, ce a încheiat pentru prima dată pacea cu o ţară arabă (Egiptul) şi, deasemenea, a demarat procesul păcii la Madrid în 1991.

B.- Să recunoaştem că ceea ce a acţionat asupra electoratului la 29 mai 1996, nu a fost succesul propagandei politice a unui partid sau greşelile altuia, ci "INSTINCTUL DE CONSERVARE" al fiinţei naţionale.

IOSEF ROSEN
Ierusalim

CONGRESUL MONDIAL EVREIESC ŞI ALE SALE DISCRIMINĂRI

Am mai amintit de discriminările pe care le-a admis Congresul Mondial Evreiesc, atunci cînd a fost de acord să se dea numai unei singure categorii de victime ale regimului fascist din România acele ajutoare zise pensii, iar nenorocitelor victime care au făcut parte din detaşamentele de muncă forţată ale batalioanelor 6 şi 7 Drumuri ale armatei române, şi care au suferit enorm, să nu li se acorde nici o atenţie.

Detaşamentele de muncă forţată din România au avut regim de lagăr de concentrare, erau foarte dure, au luat parte directă la efortul militar al maşinei de război germane; s-a muncit şi la executarea de tranşee în prima linie a frontului de la Rediu Tătar (Iaşi).

Delegaţii Congresului Mondial Evreiesc, care duc tratative cu reprezentanţii Germaniei, ignoră totalmente suferinţele acestei categorii de nenorociţi. Cei în cauză nu primesc nici un fel de despăgubiri, pensii, etc., aşa cum au primit cei de "Deutsche Kultur" şi cei din Transnistria.

De ce atîta desconsiderare la adresa unor victime directe ale nazismului ?

S. MOSCOVICI-KARMOSS
Beaconsfield, Québec, CANADA

PENTRU CEI CARE AU UITAT ŞI, MAI ALES, PENTRU CEI CE VOR SĂ UITE

Cuvîntul "Antisemit" a fost introdus în anul 1880 de către ziaristul german Wilhelm Marr, el însuşi antisemit. "Antisemitismul s-a născut odată cu judaismul". (Mommsen, Renan, etc).

Cauzele antisemitismului: religioase, economice, politice, sociale, rasiste.

Antichitatea păgîna. Primul antisemit cunoscut a fost Hamman (Purim); Antichitatea helenisto-romană. În 168 î.Ch., Antiochus Epifanes jefuieşte Ierusalimul, din cauza credinţei evreilor. În 38 d.Ch. grecii din Alexandria săvîrşesc un pogrom, evreii fiind acuzaţi (printre altele), de omor ritual.

Antichitatea creştină. Odată cu separarea de evrei, creştinii devin duşmanii acestora; evreii sînt acuzaţi de deicid. În plus, vechile acuzaţii ale păgînilor sînt reluate de strănepoţii lor, deveniţi creştini.

Consecinţe: se interzic: respectarea sîmbetei, convertirea la judaism (pedepsită cu moartea), accesul în armata romană (sec.V), etc. În Imperiul Roman de răsărit, în sec. V-VI au loc jefuiri şi incendieri de sinagogi, sau transformarea lor în biserici. În sec. VII-IX s-a încercat botezarea evreilor cu forţa.

Spania vizigotă. Botezarea cu forţa şi controlarea practicării sincere a creştinismului (638); se hotărăşte transformarea evreilor în sclavi "pe vecie".

De la Cruciade la Emancipaţie.
(Europa apuseană)

Duşmănia religioasă:

- Cruciadele: În drum spre "Sfîntul Mormînt", cruciaţii au hotărît să extermine "o naţie care, dintre toate, e cea mai duşmănoasă Domnului". "Toţi evreii neconvertiţi din Galia au fost masacraţi"; la fel în Germania (Worms, Maienta, Köln, Treves, etc.) Aceleaşi scene de cruzime s-au repetat şi în restul cruciadelor.

- Legende şi calomnii. Se reia, după o mie de ani, acuzaţia de omor ritual; exemple: Anglia (1144), Franţa (1171); 40 de evrei arşi de vii; (1247): 100 de evrei martirizaţi, Germania (1235): 54 de evrei sugrumaţi, etc. (Chiar după terminarea ultimului război mondial are loc, sub acelaşi pretext, pogromul de la Kielce (Polonia - 1946 42 de evrei ucişi şi mulţi alţii răniţi, prin linşare). Otrăvirea surselor de apă; exemple: Franţa (1321): 160 de evrei arşi de vii, etc. Provocarea de epidemii; ciuma neagră în Europa, în sec.XIV; ca urmare, la Strassbourg 2000 de evrei arşi de vii, urmate de masacre asemănătoare la Colmar, Frankfurt, Köln, etc.

- Suspectarea botezaţilor: Cei suspecţi de nesinceritate erau urmăriţi şi pedepsiţi (în special de Inchiziţia spaniolă) cu moartea pe rug, după ce fuseseră torturaţi cu o cruzime înfiorătoare. Cca. 40.000 ucişi şi sute de mii întemniţaţi.

- Reforma (bisericii catolice): Luther, în cartea sa "Iisus s-a născut evreu" (1523), are numai cuvinte de laudă; în schimb în pamfletul său "Contra evreilor şi a minciunilor lor"(1542), se arată un duşman înverşunat al lor, le cere expulzarea şi arderea sinagogilor.

Cauzele economice

Fiindu-le interzise alte posibilităţi şi fiind în permanenţă ameninţaţi cu expulzarea, evreii, încă în evul mediu, s-au ocupat în special cu comerţ de aur şi bijuterii şi cu împrumuturi de bani: la termenul de plată clienţii deveneau antisemiţi.

Un popor umilit, respins, izolat:

- Semnul galben, distinctiv, pe îmbrăcăminte a fost introdus de catolici în sec.XIII, a trecut prin diferite faze de-a lungul secolelor şi a fost folosit în masă de nazişti, în teritoriile pe care le ocupaseră.

- Expulzări masive: Anglia (1290), Franţa (1306, 1394 şi 1615), şi totală, Spania (1492).

- Gheto: teritoriu în care erau concentraţi evreii şi din care puteau ieşi numai în zile anumite, la ore anumite, plătind o taxă.

Evreii în Europa răsăriteană

La mijlocul sec.XVII, cazacii ucrainieni conduşi de Bogdan Hmielnitzki au nimicit cca.700 de comunităţi evreieşti, masacrînd cu o cruzime şi o ferocitate de nedescris, peste o sută de mii de evrei.

În Rusia ţaristă, evreii n-aveau voie să locuiască decît în anumite regiuni; încorporarea evreilor în armată se făcea de la vîrsta de 12 ani; puţini din ei scăpau cu viaţă; o bogată legislaţie antievreiască însoţită de pogromuri au transformat viaţa lor într-un infern.

F. HAIMOVICI
Rishon Le Zion

FILOSEMITISM ANTISEMITISM

Nu ştiu alţii cum or fi, dar eu cînd aud pe cineva că începe fraza cu: "voi evreii", deja încep să mă crispez; şi nu are nici o importanţă dacă ceea ce urmează e pozitiv:

- *voi evreii sînteţi inteligenţi, harnici, talentaţi, etc., etc...*

sau negativ:

- *voi evreii sînteţi rapaci, acaparatori, murdari moral , exploataţi şi înşelaţi, etc., etc...*

Dacă cineva are idei preconcepute, sau generalizează un număr de experienţe personale şi trage concluzii asupra unei întregi comunităţi, asta dă dovadă de gîndire primitivă şi de prostie.

De aceea, un om care - fără a mă cunoaşte - îmi atribuie calităţi sau defecte numai pentru că sînt evreu, mă sperie. Repet... mă sperie chiar dacă-i vorba de calităţi !

Pentru că numai o gîndire simplistă şi neroadă poate socoti că există popoare inteligente şi popoare proaste, popoare harnice şi popoare leneşe, etc., etc...

A fi evreu nu e un motiv de ruşine (cum ar dori să acrediteze antisemiţii) şi nu e motiv de mîndrie cum consideră filosemiţii şi o bună parte din evrei.

A fi evreu e un fapt, e un lucru neutru care decurge din originea etnică a părinţilor, dar nu are nici o semnificaţie valorică.

Sînt evreu aşa cum un francez e francez, un neamţ neamţ şi un patagonez e patagonez.

Poate există o sumedenie de motive pentru care un om să se mîndrească sau să se ruşineze, dar toate sînt legate de individ (activitate, creaţie, comportament) şi nu de originea lui etnică.

POŞTA

Cine vrea să fie consecvent în atitudine nerasistă nu poate să adopte în vocabular o noţiune ca mîndria naţională.

Ce presupune mîndria naţională? Să fiu mîndru că sînt evreu pentru că şi Spinoza şi Einstein au fost deasemenea evrei? Am, ori am avut eu personal vreo contribuţie la ceea ce au dăruit ei umanităţii? Sau faptul că au fost evrei explică în vreun fel opera lor? Geniul şi puterea de creaţie se găseşte mai mult la noi decît la alţii? Dacă da, atunci, după aceeaşi logică, orice ras-în-cap neo-nazist poate să susţină că poporul german este genial pentru că Goethe, Schiller şi Beethoven au fost nemţi, iar el, zevzecul, se simte tare mîndru! Ca şi cum opera unor personalităţi individuale conferă o aură de genialitate tuturor celor de un neam cu ei....

De aceea revin de unde am plecat. Oricine începe o propoziţiune cu cuvintele: "voi evreii..." mă crispează. Dacă "noi evreii" sîntem într-un anume fel ca evrei (deci din naştere), asta duce în mod direct la rasism şi atunci, de fapt, "anti" sau "filo" semitism nu sînt decît două feţe ale aceleiaşi monede.

MARIAN DAVIDOVICI
Bnei Brak

CUM AM DEVENIT MILIONAR

După titlu, se pare că e ceva din opera lui Shalom Alechem. Prea departe de adevăr tot nu e. Aflînd că sînt excursii cu preţuri reduse la Istanbul - "havilot" sau "package" cum se zice în turism, ne-am adresat domnului Paul, care ne-a aranjat programul. Deja de la aeroport, schimbînd banii, am şi devenit milionar: pentru 20 de dolari am primit un milion şi jumătate de lire turceşti. Ce sînt 20 de dolari? Nici măcar 70 de şekeli. Şi acolo am fost uneori zăpăcit cu preţurile lor, cu multele zero-uri în coadă. Cînd la un restaurant de clasă superioară, am văzut nota de plată cu milioane, parcă m-a trecut un fior, dar repede mi-am dat seama că era ceva mai mult de 30 de dolari.

La Istanbul am fost foarte bine primiţi şi trataţi, fiind mulţumiţi.

Am decolat din Levantul cel mic şi am aterizat în cel mare. Oraşul, enorm, cu o întindere de vreo 150 km. (cam ca de la Haifa la Ashdod), cu 12 milioane de locuitori. Dintre aceştia, doar 15.000 sînt evrei - deci ceva mai mult de 0,1%, nereligioşi, oarecum tradiţionalişti, şi nu toţi. Fac afaceri, o duc bine. Pe firma unui mare magazin cu obiecte de aur, am citit Goldenberg, iar în altă parte, articole din piele - Beged or - (ca la Polgat în Tel Aviv).

Oraşul nu are personalitate; nu e impregnat de nici un stil arhitectonic, de nici o rînduială. S-a construit cum s-a putut sau cum au dorit cablanii sau proprietarii. Umbli ore întregi în anumite cartiere şi parcă ai fi la Petah-Tikva sau Rehovot, iar pe străzile în pantă, cu casele parcă suspendate, parcă ar fi o asemănare cu Ţfat.

Circulaţia înnebunitoare. Admiram la noi şoferii de autobuze şi de taxiuri. În unele privinţe turcii îi întrec. Mă enervez cînd pe străzile noastre, văd cum se traversează de pe un trotuar pe altul şi roşul de la semafor e ignorat. Ei bine, campionii sînt turcii. Unora grăbiţi, le deschide şoferul uşa autobuzului, între staţii, ca respectivul să poată fugi vis-a-vis, strecurîndu-se în mijlocul traficului. Sînt grăbiţi, aleargă şi-mi amintesc cum în România, auzeam să fim calmi, totul fără grabă că "doar nu vin turcii".

Prin grădini, prin săli de aşteptare, cei ce nu găsesc un loc pe o bancă se aşează "turceşte" cum o făceam şi eu, în copilărie, cînd mă jucam pe jos. Pe un vapor, într-o excursie, lîngă mine unul care aprindea aproape ţigară de la ţigară - "fuma ca un turc"! Într-o vitrină a unui magazin de armurărie am căutat să văd un pistol ca un turc. N-am ştiut ce fel este şi n-am înţeles zicala "Cum e turcul, şi pistolul".

Mai greu e cu apa potabilă. Nu se bea decît minerală.

Istanbul e un oraş sui-generis. Nu m-am aşteptat să găsesc monumente istorice şi opere de artă în sensul ştiut de noi. Moscheele - să citez doar Sf.Sofia - azi muzeu - şi Albastră, sînt minunate, iar de palate ce să mai spun? Topkapi, imens, plin de averi ca şi Dolmabahce, maiestuos, elegant, şi unde toate orologiile sînt fixate la 9 şi jumătate, ora cînd aici a murit fondatorul Turciei moderne - Kemal Ataturk. Mi-am amintit că de la "Poartă" (nici azi nu ştiu de ce "Poartă"), au venit Domnii "noştri" fanarioţi, dar Fanar-ul nu l-am vizitat. De altfel nici nu m-a interesat.

Bazarul, acoperit, o imensitate, unde găseşti ce vrei şi ce nu vrei. Cel din Ierusalimul răsăritean, pare un pitic lîngă el.

Limba dificilă şi deşi scrisă cu litere latine, are o pronunţare greoaie pentru noi şi am reuşit să ţin minte cikis = ieşire şi taksi!, în afară de cele ştiute de acasă: huzur, bacşiş, musaka. Halva şi rahat, le-am mîncat, la propriu, la mama lor.

Turcii au învăţat să facă turismul atrăgător. Sînt amabili, expeditivi, săritori la nevoie, corecţi şi cinstiţi.

Cum în hotelul în care am locuit exista un cazinou gen Las Vegas, m-am comportat ca majoritatea turiştilor israelieni şi am contribuit, dar în mică măsură - la bunul mers al întreprinderii. Te atrag gratuitatea intrării, neobligaţia de a purta jachetă şi cravată, şi chiar dacă am pierdut ceva, nu-mi pare rău. Orice învăţătură şi distracţie, costă!

In programul meu a fost o ieşire cu vaporul pe Marea de Marmara cu o oprire pe Insula Prinţesei. Un mic rai pe pămîntul turcesc. Vile, palate, grădini, flori, verdeaţă, linişte. Nu circulă nici un vehicul motorizat. Se merge cu trăsura cu doi cai (ca în oraşul meu, cînd veneam de la gară), străzi curate, rareori cîte un biciclist. Simţi cel mult, uneori, miros de "produse" cabaline. Doar şi caii au tub digestiv şi aparat urinar.

POŞTA

Imi închipui că tot ce scriu şi povestesc nu aduce nici o noutate, ştiind că în unele locuri, Turcia "e în mîna israeliană". Poate totuşi, cei ce citesc cele de mai sus, ori îşi vor împrospăta memoria şi amintirile la cele văzute, sau vor prinde dorinţa de a vizita Istanbul (nu fac nici o reclamă, nu iau comision).

Sosind acasă, m-am bucurat, ca totdeauna cînd revii sănătos şi mulţumit şi am început lupta să dau jos ce am pus pe mine (prea erau gustoase unele şi altele). Nu regret deloc faptul că pentru cîteva zile am schimbat tapetele şi nu spun "Hai sictir".

DR. G. MANESCU
Bat-Yam

Ing. Valeriu Frimu, Bucureşti (primit, ca de obicei; multe mulţumiri, ca de obicei); *Edith Cohen*, Frankfurt (mesajul Dvs. realmente preţios, a sosit cu bine: danke schön); *Carmen Feder*, Ţfat (am trimis scrisoarea Dvs. colaboratorului nostru av. G. Mosari); *Rolanda Weinberg*, Haifa (pentru prietena Dvs. care se interesează de un adăpost pentru "femei în criză" - bătute etc. - iată un număr de telefon: 04-85 30 161; precum şi un telefon pentru cazurile de viol: 04-86 60 111); *Veronica Rado*, Forrest Hill, New York (impresiile Dvs. despre spectacolele de balet contemporan de la Lincoln Center din New York sînt pe cît de interesante, pe atît de lungi: 12 pagini scrise mărunt, pe-o pagină şi pe-alta; intraţi cu foarfeca în textul Dvs. şi trimiteţi-ne o relatare de maximum 1 - 1 1/2 pag.); *C.C.-eu; Lucreţia Borgia; Tartuffe; Asterisc; Institut; Două coapse feminine; T.T.; Un grup de susţinători ai Likudului; Oh, la-la!; Fetiţa dulce din Bucureşti* etc. etc. (nu, nu, nu luăm în consideraţie scrisorile anonime); *Iosif Lev*, San Jose, California, U.S.A. (a) ne plac şi nouă corespondenţele lui Ion Mihăileanu de la Paris şi îi transmitem pe această cale salutul Dvs. de tinereţe; b) în schimb nu ne place deloc că domnul cu pricina din Tel Aviv care ne-a asigurat că v-a scris în legătură cu chestiunea despăgubirilor nu s-a ţinut de cuvînt; aşa e pe-aici - se minte fără probleme; vom reveni cu un telefon pe adresa respectivului); *Dr. Ştefan Zicher*, Oradea, România (a) aşteptăm cărţile Dvs. le vom citi cu interes şi recenza; b) am vorbit cu d. I. Schechter, de la "Ultima oră", puteţi trimite poeziile pe adresa domniei sale: str. Salame 61, Tel Aviv 66089); *Cora-Vicky Mayerson*, Petah Tikva (cererea Dvs de a publica ceva despre *zbateri* ne-a găsit totalmente nepregătiţi; avem şi lipsuri; dar am făcut apel la o revistă de specialitate din Bucureşti, unde, sub semnătura Madame Zulnia, întîlnirăm următoarele:

Dacă ţi se zbate...

- **tîmpla dreaptă** - va trebui să judeci pe cineva;
- **tîmpla stîngă** - e semn că vei fi invitat la o petrecere;
- **fruntea** - te va afecta o veste proastă;
- **fruntea deasupra ochiului stîng** - tot ce ai început vei sfîrşi bine;
- **fruntea deasupra ochiului drept** - vei participa la o înfruntare;
- **urechea dreaptă** - veste bună ce-ţi dă speranţe;
- **pielea capului** - vei fi lăudat de şefi;
- **gîtul** - mulţi ţi se vor supune, chiar dacă nu vei avea un rang înalt;
- **sprînceana dreaptă** - veste bună sau poftă mare de mîncare;
- **sprînceana stîngă** - te vei întoarce teafăr dintr-o călătorie primejdioasă sau sfadă cu cineva;
- **pleoapa stîngă** - vei avea o supărare mare, pentru că ai să rosteşti o vorbă necugetată;
- **globul ocular drept** - împlinirea dorinţelor;
- **globul ocular stîng** - vei ierta o persoană apropiată care-ţi va provoca un necaz;
- **coada ochiului drept** - te vei certa cu o persoană apropiată;
- **coada ochiului stîng** - ai să cîştigi nişte bani;
- **nasul** - urci o nouă treaptă ierarhică;
- **pometele drept** - vei auzi de un necaz deosebit;
- **pometele stîng** - succes în afaceri;
- **buza de sus** - vor sosi în vizită oaspeţi necunoscuţi;
- **buza de jos** - prietenii îţi vor face o bucurie;
- **bărbia** - intri într-o societate plăcută;
- **ceafa** - ai grijă, te afli în primejdie!

Sperăm că sînteţi mulţumită şi că veţi da de băut: ni se zbate tîmpla stîngă); *Bob Fridman*, Tel Aviv (... şi ce-ar fi să ne daţi un telefon?); *I. Evron-Nachman*, Haifa (de acord cu vorba Dvs: "A pune bază pe promisiunile şi iscăliturile lui Arafat este ca şi cum te-ai sprijini pe-o cîrjă de gheaţă într-o zi de hamsin."); *Eugen Semeniuc*, Chişinău, Republica Moldova (a) v-am răspuns prin scrisoare; b) preţul unui abonament pentru Moldova este acelaşi cu preţul pentru România : 65 de dolari); *Nestor Ignat*, Bucureşti (a) o fluturare gazetărească, de mîini; b) ne-ar face plăcere să primim ceva amintiri - aveţi! - pentru *Minimum*; c) salutări colegului Baboian de la *Diplomat-Club*); *Nathan Bron*, Kiriat Ata (aveţi cuvîntul: "În rubrica sa, devenită vestită, "Punctul pe i", din numărul (pe iulie-n.r.), şişul ascuţit al inteligenţei sale sclipitoare se înfige în aşa-zisul C.C. al propagandei naţionale şi internaţionale în sprijinul candidaturii lui Shimon Peres. Nimeni nu-i va contesta, desigur, domnului Pix dreptul de a fi "de dreapta". Ceea ce mă "zgîrie" şi mă deranjează e faptul că uneori lasă resentimentele sale politice să o ia razna, parcă ar fi în mijlocul familiei şi nu în mijlocul revistei pe care o citesc mii de oameni.

Domnia sa îşi cheltuieşte astfel inteligenţa pe răutăţi care, făcînd plăcere unei anumite categorii de cititori, coboară însă ştacheta eleganţei şi caracterului corect al revistei. Un exemplu îl reprezintă totala lipsă de condescendenţă în

POŞTA

formularea arbitrară, vulgară şi vădit părtinitoare a "reproşurilor" adresate preşedintelui Clinton şi regelui Hassan al II-lea al Marocului. Sînt convins că dl Pix ştie mult mai bine decît mine că aceste personalităţi au merite mari şi reale în deschiderea spre lume a Israelului şi în propăşirea lui." b) În legătură cu anunţul care v-a supărat - şi care, de altfel, poate fi întîlnit în numeroase ziare israeliene - vă rugăm să ţineţi seama de faptul că, aşa cum se precizează în caseta redacţională, "redacţia nu răspunde de conţinutul anunţurilor publicate"); *Maria Ziman*, Toronto, Canada ("Nu de mult, în sala arhiplină a Teatrului Leah Posluns din Toronto, s-a desfăşurat serbarea de B'nai Mitzvah pentru treisprezece tineri, fete şi băieţi (Bar şi Bat Mitzva). Părinţi, bunici, fraţi şi prieteni s-au adunat pentru a participa la acest important eveniment în viaţa copiilor şi nepoţilor lor. Serbarea a fost organizată de către Secular Jewish Association din Toronto.

Specific acestei manifestări a fost că n-a avut caracterul religios ca de obicei, ci pe prim-plan s-au accentuat tradiţiile evreieşti, apartenenţa la iudaism şi dragostea pentru Israel.

Altă deosebire faţă de Bar Mitzvoturile religioase a constat în faptul că ceremonia nu s-a petrecut cu un singur sărbătorit, ci cu un grup de tineri de aceeaşi vîrstă. Treisprezece tineri au rostit cuvîntul despre identitatea lor evreiască şi dragostea şi fidelitatea faţă de poporul lor.

Au vorbit cu mîndrie despre figuri proeminente ale neamului evreiesc care au contribuit nu numai la progresul poporului evreu, dar şi la progresul omenirii în general. Astfel au fost amintiţi oameni de ştiinţă de origine evreiască universal recunoscuţi ca Baruch Spinoza, Maimonides, Albert Einstein şi alţii, cît şi luptători pentru făurirea Statului Israel, printre care Ben Gurion, Golda Meir, Yizhak Rabin şi alţii.

Un loc de mare însemnătate s-a acordat memoriei celor şase milioane de oameni, tineri, vîrstnici şi copii nimiciţi în Holocaust, numai pentru că s-au născut evrei.

În timpul festivităţii au fost intercalate declamări din poeziile Hannei Szenes, cîntece ebraice, marşul luptătorilor din ghettoul de la Varşovia şi altele, interpretate de corul şi talentaţii instrumentişti ai tinerilor sărbătoriţi, acompaniaţi de întreaga asistenţă.

Eu, împreună cu soţul meu, am fost printre fericiţii bunici care au avut bucuria de a vedea printre ceilalţi tineri pe dragul nostru nepot Ron Appel-Bar Mitzva."); *Lică Landskron*, Raanana ("Cei care stau bine cu memoria îşi amintesc de acele intervenţii ale deputaţilor likudişti în Knesset prin care cereau, pe drept cuvînt, închiderea instituţiei "Orient House" lăcaş de intensă activitate diplomatică - şi poate nu numai atît - a arabilor din Ierusalimul răsăritean sub conducerea abilului politician Faisal Husseini. Am precizat "*pe drept cuvînt*" întrucît Orient House funcţionează fără o bază juridică legală, recunoscută de Statul Israel, iar drapelul palestinian ce flutură deasupra clădirii constituie - după cele mai elementare norme de drept internaţional - o încalcare flagrantă a suveranităţii Statului Israel. Dacă vrem să fim cinstiţi cu noi înşine, această instituţie - ce nume nevinovat, de parcă ar fi un cafe-bar oarecare - reprezintă un picior pus de Arafat în capitala Statului Israel, vrînd a spune că pînă la Oslo următor, "C" sau "Ghimel" - ce importanţă mai are alfabetul - sîntem aici în viitoarea capitală a Statului Palestinian. Fac parte din categoria celor pesimişti în legătură cu probabilitatea închiderii Orient House-ului. O atare acţiune ar atrage după sine nemulţumire în rîndul ţărilor arabe cu care avem deja legături diplomatice, ar avea ecou nefavorabul în cadrul ţărilor occidentale, başca scoaterea în stradă a celor ce duc dorul Intifadei. Unele luări de poziţie ale unor personalităţi politice din Likud, precum că Orient House trebuie să fie închis în cazul cînd s-ar constata că duce o activitate dăunătoare Statului Israel, parcă le-am mai auzit şi din gura altor personalităţi de cealaltă parte a baricadei politice.

Ultimele întrevederi în cadrul Orient House-ului a lui Faisal Husseini cu consuli străini acreditaţi în Ierusalimul răsăritean vin în sprijinul afirmaţiei că principalele state occidentale nu doresc întreruperea activităţii diplomatice în cadrul Orient House-ului.

Aşadar Orient House se dovedeşte a fi o casă cu bucluc."); *pentru toţi corespondenţii noştri* (rugăm, rugăm frumos să scrieţi nu numai foarte citeţ, asta se înţelege de la sine, ci şi pe o singură parte a foii de hîrtie); *av. Israel Kishon*, Kiriat-Ono; *prof. Lili Plaiu*, Beer Sheva; *Lora Breinberg*, Paris, Franţa; *Costel Ţăranu*, muncitor român la construcţii, Haifa; *David Shlomo*, Kiriat Bialik; *ing. Aurel Solomon*, Raanana; *Lazăr Târnoveanu*, Braşov, România; *Bella Kamlos*, Ghivataim; *av. Radu Berceanu*, Los Angeles, U.S.A. (mulţumiri pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii critice, ceilalţi, pe curînd).

Ieşirile huliganice ale extremiştilor religioşi din Ierusalim, care înjura birjăreşte pe cetăţenii ce vor să circule liberi, de Shabat, şi dau ca animalele cu pietre-n ei şi în poliţie, ne îndeamnă să propunem d-lui Ehud Olmert, primarul Capitalei, să schimbe numele străzii în Barbar Ilan.

●

Izuzla Lama (68), negustor evreu din Teheran, a fost condamnat la moarte pentru "spionaj în favoarea Israelului" şi spînzurat în magazinul său. Acum vreo şapte luni, d. Lama fusese în Israel să-şi viziteze rudele. Acestea l-au implorat să nu se mai întoarcă în Iran, dar negustorul nu i-a ascultat, susţinînd că are avere acolo şi nu vrea s-o piardă.

Acum, noi ne întrebăm, împreună cu rudele sale: De ce-ai făcut asta?

Lama ?

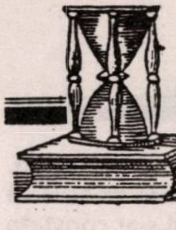

CLEPSIDRA

TURISM

IVAN TRUŢER, secretar executiv al Consiliului pentru Minorităţile Naţionale din România; în fruntea unei delegaţii care a discutat cu oficialităţile israeliene diferite probleme de interes comun, între care şi chestiunea restituirii bunurilor evreieşti.

ANIVERSĂRI

NORMAN MANEA, scriitor, U.S.A., unul dintre cei mai valoroşi romancieri ai generaţiei sale; 60 de ani de la naştere.

MITU GROSSU, filolog, istoric literar; profesor la Universitatea din Ierusalim; 85 de ani de la naştere. Cîteva lucrări: Istoria Literaturii Române Vechi (Buc., 1957), Occitana şi Româna (Ierusalim, 1987), Literatura Română în Evul Mediu (Ierusalim, 1993).

Mitu Grossu este fratele lui Jean Grossu, traducător din limba cehă, de la Bucureşti.

SĂRBĂTORIRE

PAUL B. MARIAN, scriitor; cu prilejul împlinirii vîrstei de 80 de ani; la Uniunea Scriitorilor din Bucureşti.

PREMII

ION IANOŞI (pentru critică), **OLGA ZAICIK** (pentru traducere); Premiul Asociaţiei Scriitorilor din Bucureşti.

BIANCA MARCOVICI, Premiul "Irina Gorun-Bercovici" pentru poezie, acordat sub egida ACMEOR - Tel Aviv.

TITLU

Acad. prof. dr. NICOLAE CAJAL, din Bucureşti: titlul de Doctor Honoris Causa al Universităţii din Iaşi.

DECESE

ADRIAN ROGOZ, (75), scriitor, autor de romane S.F. (ştiinţifico-fantastice); în urma unei crize cardiace; într-un spital din Giesen, Germania. Cîteva cărţi: *Omul şi năluca (1965), Lumi stranii (1965), Preţul secant al genunii (1975),* toate la Bucureşti. A fost căsătorit cu Viorica Huber-Rogoz, scriitoare pentru copii.

IRINA REICHMAN-ŞOMUZ (82), fost redactor la secţia muzicală a Radiodifuziunii române; la Ramat-Hasharon; a fost soţia ziaristului I.R.Şomuz (z.l.).

SERGIU SĂRARU, (65), publicist; la Bucureşti; a fost soţul pictoriţei Tia Peltz.

OTTO MARCOVICI, (97), fost director administrativ al ziarelor "Dimineaţa" şi "Adevărul"; la Ramat Gan.

Carnet

NOUTĂŢI ÎN TURISM

Zilele trecute a sosit în ţară **D. ŞTEFAN RADUCANU,** noul reprezentant al turismului românesc în Israel.

Bun venit ! Şi succes deplin în activitatea sa importantă pentru dezvoltarea schimburilor turistice româno-israeliene !

La încetarea din viaţă, în urma unei grele suferinţe, purtată cu remarcabilă demnitate, a celei ce-a fost

NUŢI ILIE

din Tel Aviv, str. Zamenhof 13, cele mai sincere condoleanţe îndureratei familii.

Vecinii şi prietenii de la
MINIMUM.

IN MEMORIAM

În ajun de Sucot se împlinesc 5
ani de la decesul regretatei
MARIETTA
soţie fidelă a abonatului nostru
fidel
FILIP LENŢER - GALAŢI
Un gînd pios.

Kati şi Sorin Toma, părinţi, Silvana Toma, soţie, Anika şi Danik, copii, Marika Ghelberg, soră, cu familia, anunţă cu durere încetarea din viaţă a iubitului lor

MIRCEA TOMA

în vîrstă de 43 de ani.

Un gînd pios de aducere aminte la încetarea din viaţă, la Bucureşti, a ziaristului

NICOLAE VĂLMARU

om de talent şi de omenie.

Un grup de colegi
de la presa de tineret
din România.

Asociaţia Culturală de Prietenie România - Israel, Camera de Comerţ şi Industrie România - Israel şi Fundaţia Israelito-Română "**LUMINA**" Craiova anunţă încetarea din viaţă, în urma unui tragic accident, a d-nei **CLEO DOMOZINĂ**, preşedinta Asociaţiei Culturale de Prietenie România - Israel. Filiala Dolj.

ODIHNEASCA-SE ÎN PACE !

La înmormîntarea regretatei noastre prietene (soţia cunoscutului cronicar sportiv Sebastian Domozină), prof. Al. Zimbler, secretarul filialei Dolj a Asociaţiei de prietenie România - Israel, a spus între altele:

"**CLEO DOMOZINA** *a fost un om modern, un om al acestui sfîrşit de veac care a înţeles foarte bine imperativul timpului. Tocmai de aceea, acum 6 ani, a fost prima dintr-un grup de intelectuali craioveni care au pus bazele uneia din noile filiale ale Asociaţiei de Prietenie România - Israel. În anii următori, cînd pregăteam cîte una din numeroasele manifestări care au adus Filialei de la Craiova renumele de a fi unul din cele mai active, dinamice, inventive grupuri de prieteni ai Israelului din ţară, despre care au vorbit nu o dată presa, radioul, televiziunea de la noi dar şi de peste hotare, ne amuzam de curiozitatea unor concetăţence care se întrebau: "Oare ce o avea* Cleo Domozină *cu Israelul ? Nu cumva e evreică ? Doar femeile îşi schimbă numele !". Da ! La fel de bine* Doamna Cleo *putea fi bănuită că e italiancă sau grecoaică, americancă sau suedeză, sârboaică sau franţuzoaică. Pretutindeni avea prieteni, pretutindeni era aşteptată ca o româncă inteligentă, cu sufletul deschis, cu acel har de a-şi apropia oamenii*"

TIA PELTZ, în acest moment greu al pierderii soţului şi prietenului **SERGIU SĂRARU,** primeşte îmbrăţişarea celor ce te iubesc şi te admiră.

LIVADARU

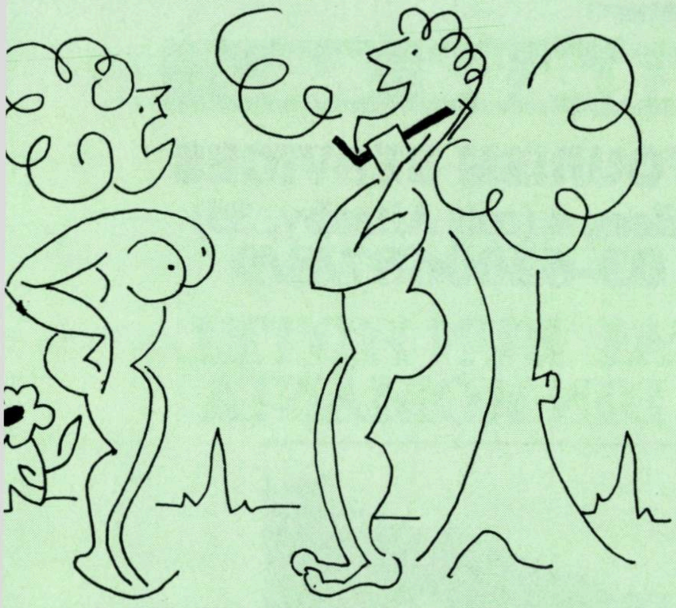

- ADAME, CINE-I LA PELEFON ?
- CINE VREI SĂ FIE ? DUMNEZEU....

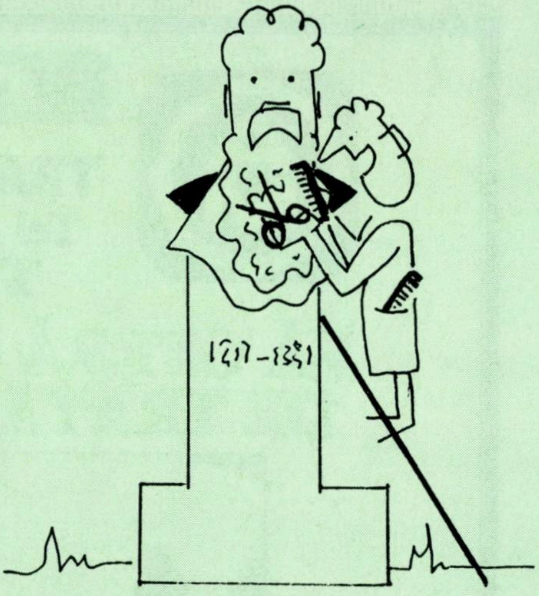

FĂRĂ CUVINTE

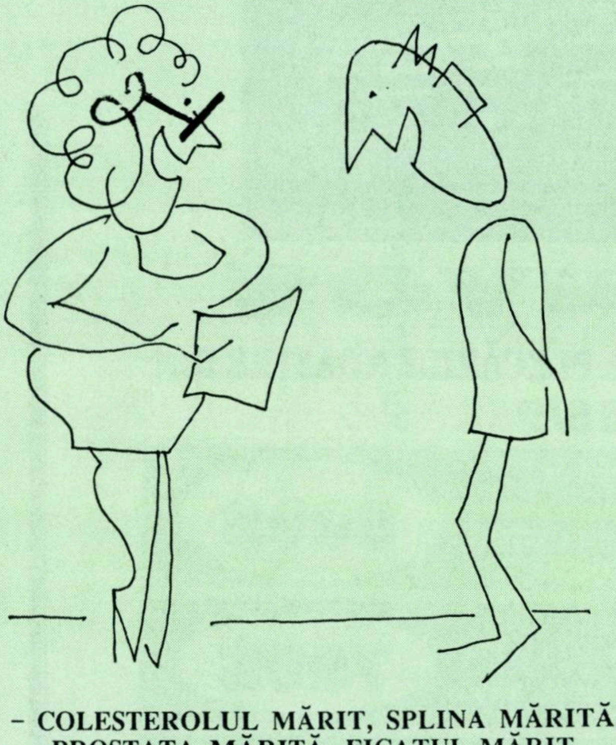

- COLESTEROLUL MĂRIT, SPLINA MĂRITĂ, PROSTATA MĂRITĂ, FICATUL MĂRIT. VĂD CĂ PROMIȚI....

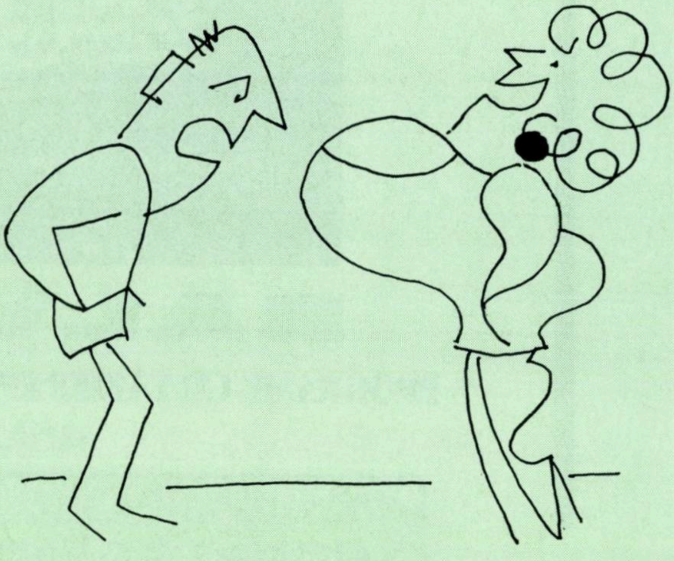

- SILICONUL ĂSTA N-O FI BUN ȘI PENTRU ALTE ORGANE ?

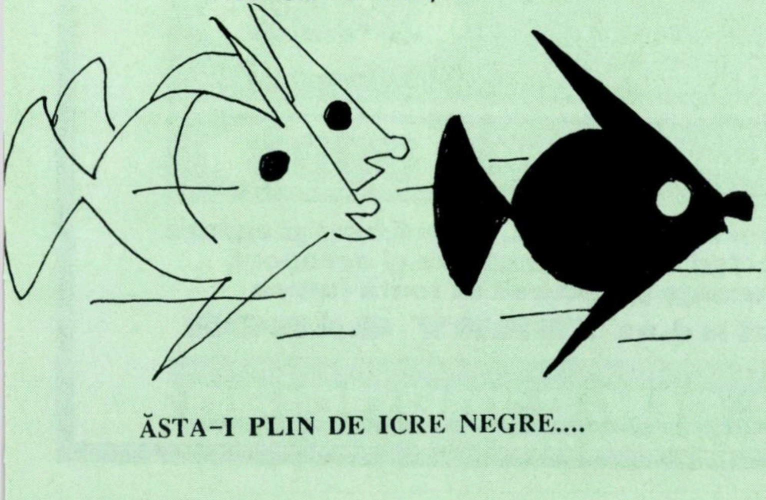

ĂSTA-I PLIN DE ICRE NEGRE....

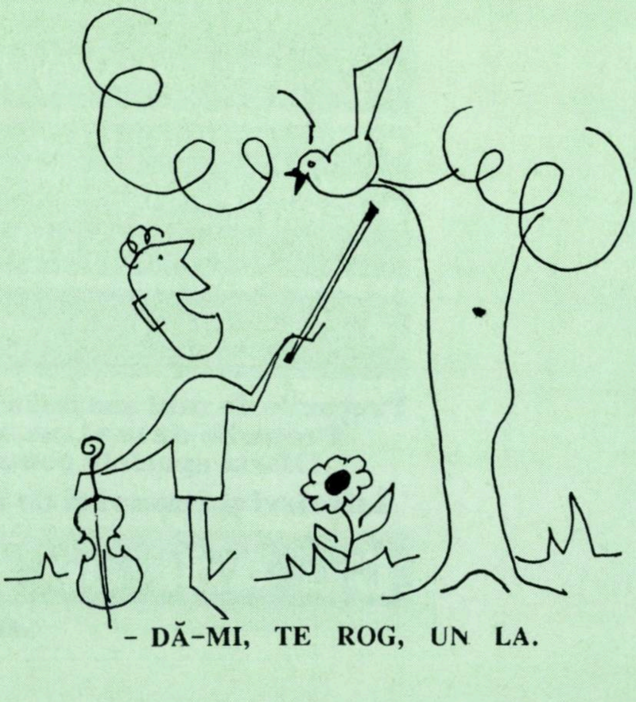

- DĂ-MI, TE ROG, UN LA.

ADRIAN M.

TRAVEL & TOURISM SERVICES
Tel Aviv, str. Hess, 4 (colţ Allenby, 35)
Telefon: 03-6200687/8/9

VĂ OFERĂ CEL MAI BUN HOTEL DE TRATAMENT DIN ROMÂNIA

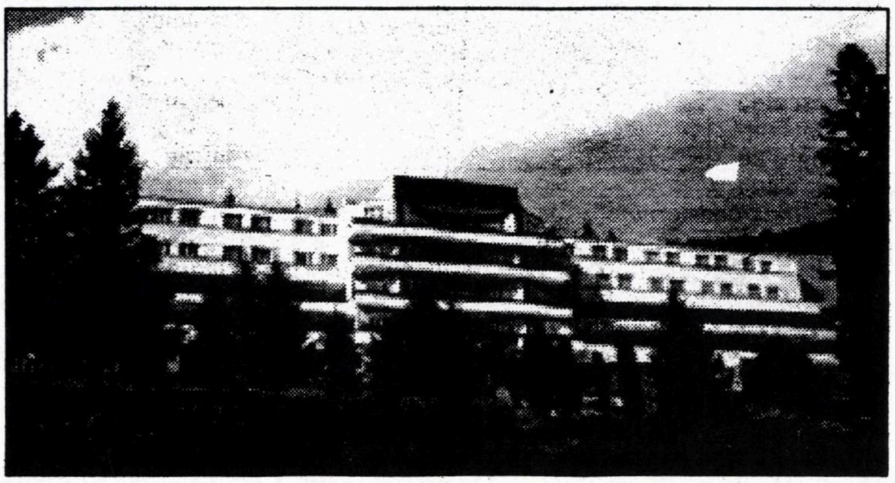

BALVANYOS

PROGRAME CU TARIFE SPECIALE LA PLECĂRILE NOASTRE DIN

4/9, 11/9, 18/9

- 17 nopţi la BALVANYOS, pensiune completă
  sau
- 12 nopţi la BALVANYOS (tratament, pensiune completă)
  şi 5 nopţi POIANA BRAŞOV (demipensiune)

899$

- 17 nopţi FELIX (tratament şi demipensiune)
  sau
- 17 nopţi CĂLIMĂNEŞTI (tratament şi pensiune completă)

799$

- 17 nopţi HERCULANE (tratament şi demipensiune
  sau
- 12 nopţi FELIX (tratament şi demipensiune)
  şi 5 nopţi la POIANA BRAŞOV (demipensiune)

849$

- 17 nopţi COVASNA (tratament şi pensiune completă)

899$

Preţurile de mai sus includ zborul, tratament, transferuri şi cazare
Preţurile de mai sus nu includ taxe de înscriere şi aeroport
Oferte speciale pentru vacanţe şi excursii în toată lumea
Înscrieri şi rezervări de locuri la d-na TERRY GABOR

Cu Adrian pe orice meridian

minimum

ANUL X ● MINIMUM NR. 115
OCTOMBRIE 1996 ● 12 SHEKELI

ACUM, FETELOR, CĂ AŢI ÎNCEPUT SĂ MERGEŢI LA ŞCOALĂ, ŢINEŢI MINTE : SĂ NU VĂ LUAŢI DUPĂ RAV MILLER, VICEPRIMARUL IERUSALIMULUI, CARE SPUNE CĂ STEAGUL ISRAELULUI ESTE O CÎRPĂ ÎNFIPTĂ ÎNTR-UN BĂŢ.
RAV MILLER MINTE.
STEAGUL ISRAELULUI ESTE CEEA CE V-AU ÎNVĂŢAT PĂRINŢII VOŞTRI ŞI CEEA CE VĂ ÎNVAŢĂ PROFESORII VOŞTRI CĂ ESTE.

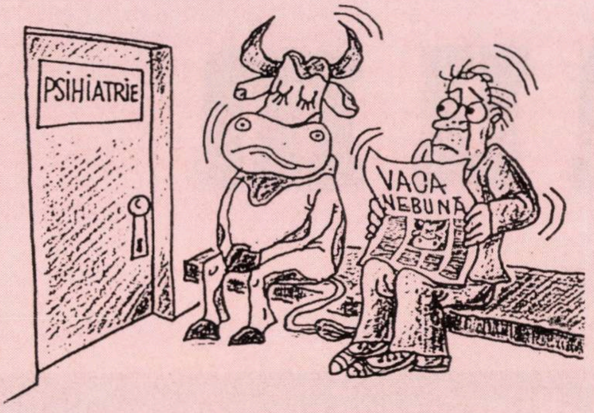
PSIHIATRIE
VACA NEBUNĂ

La începutul lunii noiembrie a.c. se va deschide la București, sub egida Fundației Culturale "România", o expoziție de caricaturi în culori semnate Darian.

Vă prezentăm în avant-premieră cîteva din desenele ce vor fi expuse.

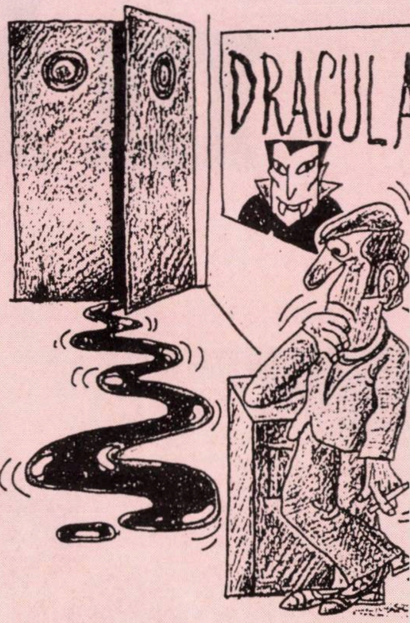

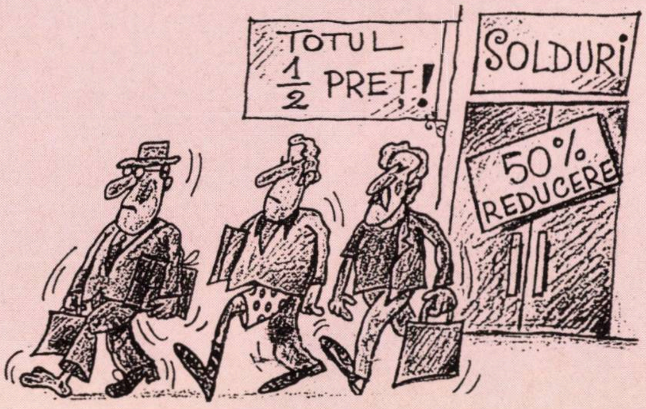
TOTUL ½ PREȚ!
SOLDURI
50% REDUCERE

DARIAN

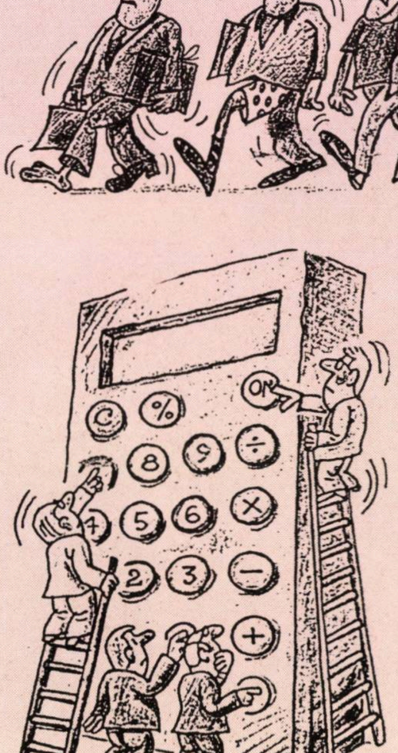
ON
C
%
8
9
÷
7
5
6
×
2
3
−
+

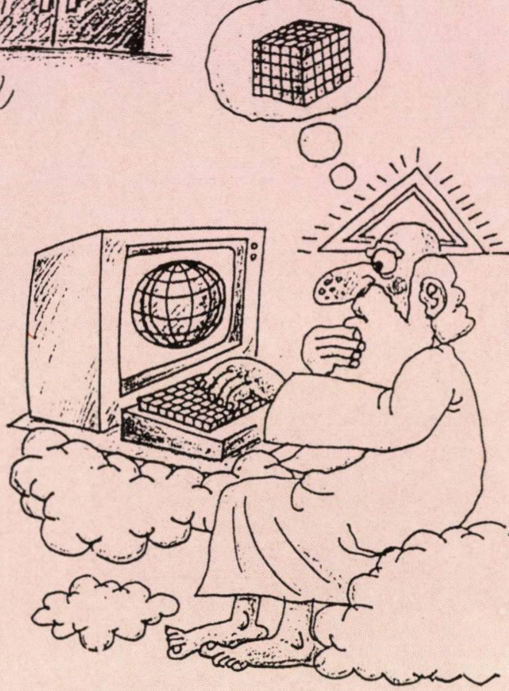

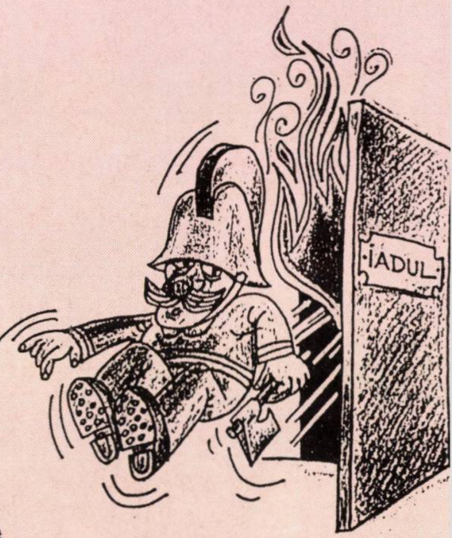

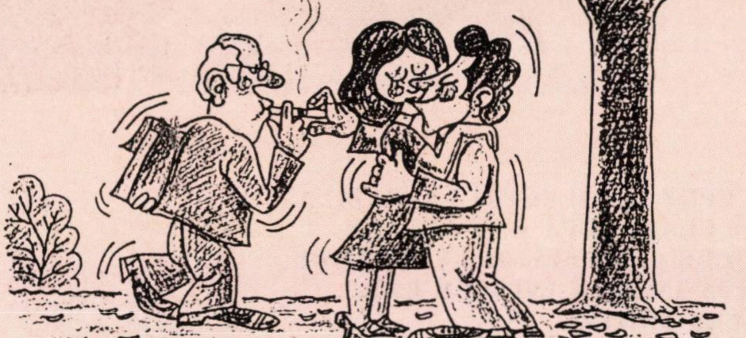

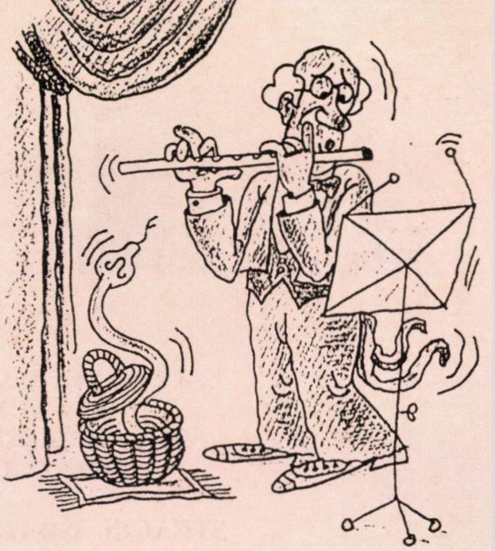

MINIMUM ● ANUL X ● NR. 115 ● 1996 ● MINIMUM

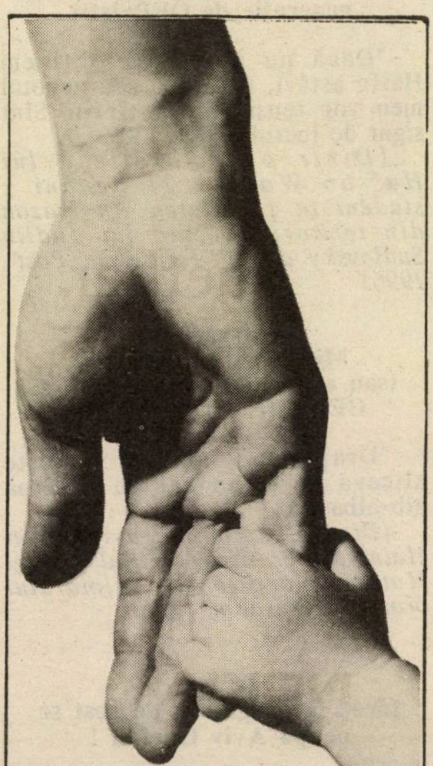

SE AUD AMENINȚĂRI OBRAZNICE ȘI ZĂNGĂNIT DE ARME LA FRONTIERE.
EU ZIC SĂ FIM UNIȚI, ÎN JURUL ARMATEI NOASTRE.

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI (Ceea ce înseamnă 24 septembrie)

Si vis pacem, para bellum - a spus în secolul IV scriitorul militar latin Flavius Vegetius Renatus. Adică: Dacă vrei pace, pregăteşte-te de război. O fi fost aşa în antichitatea aceea îndepărtată. Astăzi, însă, cine se pregăteşte de război, vrea război şi nicidecum "pacem".

E adevărat că se vorbeşte în continuare despre pace şi despre procesul de pace, ba se şi semnează uneori acorduri de pace, dar spectrul războiului nu a dispărut de la ferestrele Orientului nostru înconjurător.

Din Irak se aud iarăşi rachete Scud, trase de data asta în kurzi, dar ecoul lor are şi un efect de ameninţare clară pentru alţii şi pentru noi, nu mai încape îndoială.

Trupele siriene din Liban se mişcă, se mută pe poziţii de ofensivă mai aproape de frontiera noastră de nord şi este de neînţeles de ce guvernul Netaniahu consideră că aceste mişcări nu sînt îngrijorătoare şi că populaţia poate să fie liniştită.

Dar pînă şi egiptenii fac nişte manevre militare cum nu au mai făcut de mulţi ani. Ei spun că se pregătesc să se apere de un eventual atac nuclear israelian - pretext fantezist care probabil îi amuză şi pe ei.

Să mai amintim că şi Hamasul cheamă la luptă armată şi că şi porumbelul Arafat evocă din cînd în cînd posibilitatea reînceperii Intifadei care nu este propriu zis o acţiune pacifistă, precum ne aducem aminte.

In concluzie: Dacă vrei pace, să nu fi credul, naiv,orb şi nepregătit!

minimum

מינימום
Apare lunar
Redacția și aministrația:
Str. Zamenhoff nr.13
64373 - Tel Aviv
P.O.B. 11472, Tel Aviv 61113
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443
Fax numai pentru anunțuri publicitare

Director
Al. Mirodan

Publicitate: 1 inch – 45 șekeli
Carnet: 15 cuvinte – 25 șekeli
Abonamente Israel
6 luni (6 numere): 65 șekeli
1 an (12 numere): 125 șekeli
Prețul include costul expedierii.
Străinătate: (1 an – 12 numere) Europa – 70 dolari; România – 65 dolari; U.S.A., Canada – 80 dolari; America de Sud, Australia, Noua Zeelandă – 95 dolari; Insulele Fidji – 150 dolari
Expediția cu avionul.

Prezentarea artistică:
Adar Darian

Difuzarea: ATLAS
Articolele semnate de colaboratorii noștri reprezintă personalitatea și punctul de vedere al acestora. Se înțelege, așadar, că redacția nu împărtășește totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacția nu răspunde de conținutul anunțurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM PUBLISHERS
LTD.

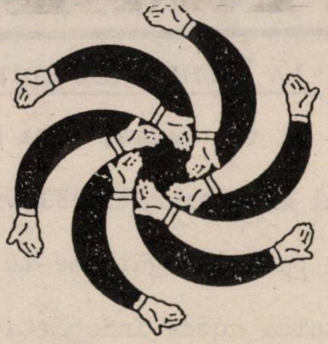

TENDINȚE

Israel:
Arafat și Ierusalimul (dar și "inginerul" Ayash)

"Ne simțim obligați față de toți martirii noștri care au murit pentru Ierusalim, începînd cu Ahmed Musa și terminînd cu Ihie Ayash".

(Dintr-o cuvîntare rostită de Yasser Arafat, laureat al Premiului Nobel pentru Pace, la Gaza, 1996; după cum ne informează ziarul "Ultima Oră"; Ahmed Musa, terorist înregimentat în organizația "Fatah", condusă de Arafat, a fost ucis în 1965. Cît despre "inginerul" Ayash, organizatorul atentatelor ucigașe din 1995, persoana acestuia este prea bine cunoscută cititorilor noștri pentru a mai trebui să dăm amănunte).

Israel:
Ce vrea O.E.P.-ul

"În fața poporului palestinian nu există altă alternativă decît reluarea luptei armate contra Israelului".

(Dintr-o declarație a lui Faruk Kadumi, ajunctul lui Yasser Arafat, făcută agenției "France Presse", 1996)

Israel:
Arafat și Ierusalimul

"A declara mereu că Ierusalimul este capitala Israelului înseamnă a contrazice adevărul și realitatea".

(Dintr-o declarație a lui Yasser Arafat, făcută cu prilejul recepției oferite în cinstea sa la Primăria Romei, Italia, 1996)

Israel:
Viitor de aur țara noastră are (dacă e să ne luăm după noua generație de OEP-iști)

"Dacă nu putem să obținem Haifa astăzi, fiul meu sau nepotul meu vor reuși ei mai tîrziu. Sînt sigur de lucrul acesta 100%".

(Dintr-o declarație a lui Hassan Wadi - 21 de ani - student la facultatea An-Nazah din teritorii, făcută lui Judith Sudlovsky de la "Jerusalem Post", 1996)

Israel:
Mitocanul și drapelul (sau extremele - haredimii și OEP-iștii - se întîlnesc)

"Drapelul Israelului nu este altceva decît un băț cu o cîrpă alb-albastră".

(Dintr-o declarație a rabinului Haim Miller din partidul "Degel Hatora", locțiitor al primarului orașului Ierusalim, 1996)

Israel:
făceți-vă bagajele, de rest se ocupă Aviv Ghefen !

"Tineri, făceți-vă bagajele și plecați din țară fiindcă nu mai există democrație".

(Dintr-o declarație a lui Aviv Ghefen - cîntărețul acela care se spoiește cu var pe față: 1996, Tel Aviv)

....Față de povestea cu bagajele - care a revoltat multă lume - redacția noastră consideră că Aviv Ghefen și-a cam dat foc la valize în ochii opiniei publice.

Israel:
Afacerea Pollard și fel de fel de chestii despre spionaj

Guvernele de ieri și de azi ale Israelului au depus eforturi mari pentru a obține grațierea vestitului Pollard (cetățean american condamnat pentru spionaj în favoarea Israelului) dar fără nici un rezultat. Nu s-a putut obține nici măcar o reducere a pedepsei, de la "pe viață", la....mai puțin.

Ceea ce nu se știa pînă-n prezent este că Israelul a propus la un moment dat americanilor un schimb de spioni: Pollard contra lui Iosef Amit, un ofițer de rang înalt din cadrul Tzahal-ului,

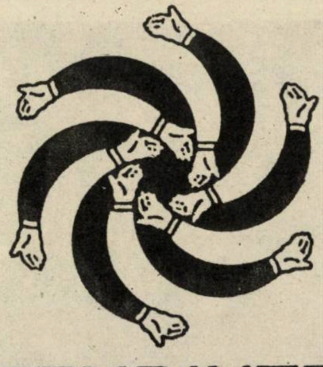

TENDINȚE

judecat şi condamnat (într-un proces cu uşile închise) în 1987 pentru spionaj în favoarea Statelor Unite; dar Washington-ul a refuzat - sec - oferta.

Se pare că administraţia americană ştie ea ce ştie de nu s-a repezit să-şi salveze agentul. Amit - aşa cum susţin anumite publicaţii din străinătate - (la noi nu s-a scris, fiindcă e democraţie) ar fi fost eliberat "pe şest" anul trecut. Şi s-ar afla bine mersi în Florida, unde aşteaptă la fiece întîi ale lunii poştaşul să-i aducă pensia de la C.I.A.

(După un articol de Steve Rodan, în "Jerusalem Post", 1996)

Polonia: horoscoapele la putere

Subiectul nr.1 din presa varşoviană nu-l constituie nici vizita recentă a preşedintelui Jacques Chirac în Polonia şi nici promisiunea lui că Polonia va fi primită în Comunitatea Europeană pînă în anul 2000. Nu, subiectul nr.1 îl constituie cazul Kotlarska. Frumoasa Agnieszka Kotlarska, fostă Miss Polonia, avea bilet (inclusiv O.K.-ul de cuviinţă) pentru cursa TWA New York-Paris care s-a prăbuşit la 17 iulie în apele oceanului Atlantic. În ultimul moment însă, femeia s-a răzgîndit, renunţînd să se îmbarce în avion. După catastrofă, toate ziarele au discutat pe pagina I-a despre norocul, într-adevăr extraordinar, al pasagerei. Şi toate ziarele s-au bătut să publice interview-uri cu d-na Kotlarska. Şi toţi cetăţenii se uitau la ea pe stradă ca la o minune.

Pînă cînd, nu de mult, ieşind dimineaţa din casă după cumpărături, pe la zece, a fost

atacată de-un tînăr care-o aştepta (se pare că un logodnic mai din tinereţe, părăsit) şi înjunghiată. Mortal.

Tragedia a avut darul - aşa cum subliniază comentatorii de presă occidentali - să răscolească literalmente societatea poloneză. De la "oamenii simpli", obişnuiţi să creadă orbeşte în superstiţii şi pînă la "elite" (care se prefac că ironizează ghicitul şi pe ghicitori), toată lumea vibrează la unison: destinul Agneszkei Kotlarska voia ca aceasta să moară în 1996. Ex-miss Polonia a păcălit o dată destinul, dar - fiindcă "de ce ţi-e scris nu scapi", ea a murit taman cînd se bucura ca niciodată de viaţă, fericită că scăpase din ce-a scăpat....

O primă consecinţă a "cazului": numărul polonezilor care apelează la serviciile ghicitorilor în cafea, palmă, cărţi, bule de cristal a crescut cu 200% faţă de iulie a.c.. Iar tirajul revistelor specializate în horoscoape a săltat cu 300%.

Bosnia: un fals succes

Alegerile din Bosnia au avut loc, aşa cum se prevăzuse în cadrul acordurilor de la Dayton, S.U.A., la 14 septembrie. Cu o punctulitate remarcabilă, nemţească s-ar zice. Şi, în plus, ele s-au desfăşurat în linişte, fără incidente notabile: trupele ONU (numite IFROR) patrulau pretutindenea, pe şosele şi lîngă centrele de votare.

La prima vedere, aşadar, s-ar zice că totul este O.K. Dar nu e. Dimpotrivă. Iar explicaţia ne-o oferă David Rieff, în săptămînalul american "Newsweek":

"Atunci cînd au fost semnate acordurile de la Dayton, alegerile programate pentru 14 septembrie 1996 fuseseră prezentate ca o încununare a procesului de pace. Arhitecţii americani ai acordurilor insistaseră că - dacă se ţin alegeri «curate» - Bosnia are o şansă reală de a supravieţui ca stat unitar. Această idee avea într-însa multă «wishfull thinking» (tendinţa de a lua dorinţele drept realitate); aşa ceva aveau şi alte - multe - hotărîri de la Dayton. Ideea că părţile implicate în conflictul bosniac (care se bătuseră la sînge tocmai pentru a evita să împartă puterea între ele) au devenit peste noapte nişte prunci nou-născuţi, fideli democraţiei - din simplul motiv că reprezentanţii lor iscăliseră o foaie de hîrtie în Ohio, - ideea aceasta ţine de-a dreptul de fantezia pură. Iar felul cum s-a desfăşurat campania electorală a demonstrat aceasta din plin".

Aşa cum arată David Rieff, forţele care au de cîştigat de pe urma alegerilor sînt tocmai partidele ultra-naţionaliste; în vreme ce forţele democratice, care ar fi avut nevoie de timp (cel puţin doi ani, cum au propus unii observatori occidentali) pentru a se consolida, nu au nici o şansă.

"Guvernul naţionalisto-islamic al preşedintelui Alia Izetbecovici a încercat să pună botniţă presei şi să-i reducă la tăcere pe opozanţi. În regiunile croate domneşte un consens naţionalist absolut. Conducerea politică de azi este aceeaşi care a distrus oraşul Mostar în 1993. Naţionaliştii (musulmani) din Sarajevo, şefii sîrbilor de la Pale, propăvăduitori ai genocidului şi mafioţii croaţi din Hertzegovina au învins, aşa cum îşi dă seama orice om care a petrecut cîtva timp în Bosnia. A susţine contrariul înseamnă să dai dovadă de cinism. Aşadar, departe de a vesti o eră nouă, de pace, alegerile măresc pericolul ca, în primăvara următoare, războiul din Bosnia să izbucnească din nou".

Atunci, se întreabă tot omul, de ce s-a încăpăţînat Occidentul să organizeze nefericitele alegeri? De ce nu l-au ascultat măcar pe «omul lor», Robert Frowich, împuternicit cu supravegherea alegerilor din partea "Organizaţiei pentru Securitate şi Cooperare în Europa"? Acesta, diplomat prudent, nu a vrut să-şi

TENDINTE

dezavueze şefii dar - înspăimîntat de perspectiva catastrofei - "s-a scăpat" niţel murmurînd: *"Comunitatea internaţională a încercat să facă prea mult în prea puţin timp"*.

De ce n-au vrut «bossii» occidentului să ţină seama de realităţi?

Fiindcă, aşa cum citim în articolul din "Newsweek", *"din punctul de vedere al Casei Albe, preţul amînării alegerilor ar fi fost prea ridicat în termeni de politică internă americană. La Sarajevo circulă o glumă amară, oglindind sentimentele de neputinţă şi de frică ale locuitorilor: alegerile din Bosnia vor fi amînate numai dacă vor fi amînate şi alegerile din S.U.A. Altminteri, dacă s-ar fi amînat alegerile din Bosnia, preşedintele Clinton n-ar mai putea să înceapă, aşa cum a promis, retragerea soldaţilor americani înainte de 5 noiembrie (ziua alegerilor din Statele Unite). Şi oricare vor fi urmările acestei retrageri asupra Bosniei.....administraţia americană nu-şi poate permite să le ia în consideraţie. Scopul real nu este de a ajuta Bosnia ci de a nu întreprinde nimic de natură să pună-n primejdie şansele preşedintelui de a fi reales..."*

Prognoza politică a lui Rieff s-a adeverit. La alegerile de luna trecută au ieşit, fără probleme, partidele ultra-naţionaliste. Deocamdată, e linişte prin Bosnia. Dar acuşi-acuşi, pînă-n primăvară, trupele IFOR vor fi plecat acasă. Şi-atunci, Dumnezeu cu mila....

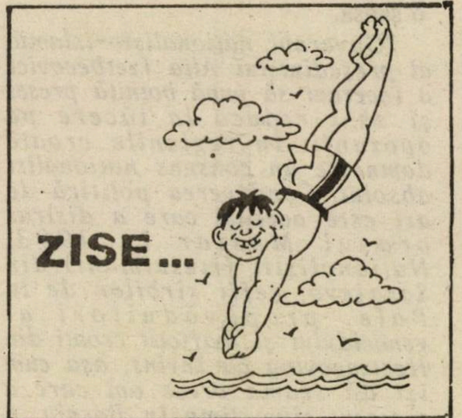

"Trebuie să punem capăt mitului Statelor Unite, acest dinozaur al secolului 20, acest monstru care trebuie să dispară".
(Uday Hussein, fiul lui Saddam Hussein; într-un articol din ziarul irakian "Babel" Bagdad, 1996)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ
(CU ACCENTUL PE Ă)

Bosnia:
Djihadul, fraţilor, djihadul !

Agenţia Reuter a transmis că musulmanii bosniaci "fundamentalişti" - încurajaţi de atitudinea binevoitoare a Occidentului luminat - au chemat la djihad, război sfînt carevasăzică, împotriva păgînilor sârbi şi croaţi din regiune.

E prima oară cînd băieţii - despre care toată lumea ştie că pregătesc de zor înfiinţarea celui dintîi stat islamic din Europa cu capitala la Sarajevo - au scos "lozinca" la iveală.

Şi pentru ca să n-avem vorbe, imamul Djemal Gadara de la Centrul de studii islamice (aşa-i zice) din Bosnia, a declarat-o pe şleau: "Coranul este Constituţia noastră, djihadul este calea noastră, salvarea noastră". *Mesajul* a fost lansat în cadrul unei adunări electorale a "Partidului Acţiunii Democratice" (aflat la putere în Bosnia) organizată în oraşul Capliina.

Ce înseamnă o strîngere de mînă

Şefii kurzi Jalal Talabani (stînga) şi Masud Barzani, în 1992, după ce încheiaseră un acord solemn (cu fotografii, pupături ţoc-ţoc şi schimb de stilouri) prin care cei doi stabiliseră să pună capăt luptei dintre armatele lor şi să se unească pentru totdeauna sub steagul luptei pentru un Kurdistan liber şi independent.

Astăzi, aliaţii de ieri se bat între ei ca cîinii; Barazani cere Irakului să-i căsăpească pe oamenii lui Talabani, iar acesta, la rîndu-i, cere Irakului să intre cu tunurile-n oamenii lui Barazani.

....Am încălecat pe-o şa şi v-am spus povestea-aşa, cum devine cazul cu acordurile solemne şi parafate din Orientul Mijlociu.

Cecenia:
o rezolvare care n-a rezolvat nimic

Generalul Alexander Lebed şi-a dus, în felul lui, la îndeplinire misiunea încredinţată de preşedintele Boris Elţin de a instaura pacea în Cecenia. *Omul tare* al Rusiei de azi a semnat cu şefii rebelilor ceceni un acord de încetare a focului; şi, una peste alta, acordul este respectat. Lucru mare. Oprirea vărsării de sînge de la Groznîi trebuieşte salutată ca o realizare de prim plan.

Din păcate, documentele semnate în Cecenia nu reprezintă un acord de pace ci, mai degrabă, un armistiţiu. Trupele ruseşti se retrag din Cecenia, iar rebelii au căzut de acord să mai aştepte cu independenţa. Cîţiva ani. Cîţiva ani, la capătul cărora ambele părţi se vor întîlni pentru a stabili statutul final al regiunii: ori Cecenia rămîne încorporată în Rusia ca o republică autonomă, ori devine Stat independent. Între timp, combatanţii îşi ling rănile.

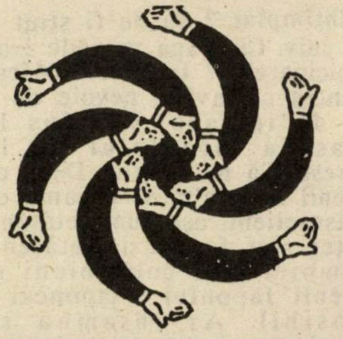

TENDINȚE

Şi se pregătesc pentru lupta cea mare de peste cîţiva ani (sau poate mai devreme). Deoarece un lucru e clar: nici Moscova - pornită pe restaurarea imperiului - nu e dispusă să renunţe pe gratis la Cecenia; şi nici cecenii - care se consideră deja învingători - nu sînt dispuşi să renunţe la "drepturile lor legitime".

Acum, Generalul Lebed se simte tare pe poziţie. Cu toate că mulţi de la Kremlin îi reproşează că a făcut concesii mari, el a dovedit că are capacitatea să-şi impună punctul de vedere. Iar o dată cu internarea preşedintelui Elţin în spital pentru operaţia de cord despre care vorbeşte întreaga lume (cu emoţie), ambiţiosul Lebed se pregăteşte să-şi impună punctul de vedere şi la alt capitol: ocuparea postului de preşedinte...

Cecenia şi....Islamul

Un mare număr de islamişti algerieni s-au alăturat, nu de mult, forţelor cecene, luptînd împotriva ruşilor.

Precizăm că cecenii numără deja în rîndurile lor numeroşi islamişti, proveniţi din Iordania, Turcia, etc.

Ungaria:

O nouă distracţie (ca să mai scape turistul străin de plictiseală)

"În Ungaria se organizează vînători de oameni, cu cîini feroce, pentru a atrage atenţia turiştilor străini,- a arătat într-un interview difuzat pe postul naţional de radio o tînără, Barbara, 27 de ani, martor la un astfel de "spectacol", în calitate de interpret-traducător.

În timpul vînătorii, care are loc aproximativ o dată pe lună în munţii Zemplennyi (nord-est), cîini Doberman şi Pitbull vînează cetăţeni ungari care se oferă voluntar, pentru a-i distra pe turiştii bogaţi - germani, americani, italieni şi ungari. "Victimele" voluntare beneficiază de un minut avans faţă de cîini - contra sumei de 130 de dolari, sau de un minut şi jumătate - pentru 65 de dolari. Fiecare "cursă" durează 20 de minute şi voluntarii nu dispun de nici un fel de protecţie. Cînd un voluntar este prins de "fiară", el este salvat după cinci secunde".

(După "România Liberă", Buc., 1996)

N. red. "Minimum": Noi am face ceva cu aceşti turişti bine îmbrăcaţi, porniţi la vînătoare de oameni, dar ne abţinem fiindcă nu vrem să fim acuzaţi de incitare la violenţă....

Europa:

Jugoslavizarea continentului ?

La început, suna ca un banc cu Bulă. Dar nu era. D. Umberto Bossi, liderul mişcării **Liga Nordului,** a promis că va rupe nordul Italiei (Milano, Veneţia, ş.a.) de restul ţării, înfiinţînd un Stat nou: **Padania.** Motivaţiile acţiunii lui Bossi: nordul Italiei este bogat, locuitorii muncesc şi produc mult, iar din impozitele grele plătite de ei este întreţinut sudul Italiei (de la Roma în jos). Nu este cinstit ca milanezii să-şi scoată sufletul în fabricile de automobile sau pantofi, iar napolitanii (plus mafioţii din Sicilia) să trăiască din "ajutorul de şomaj", cîntînd *O sole mio* pe sub ferestrele signorinelor şi dînd peste cap sticle de Chianti.

Aşadar, Bossi a promis. Şi luna trecută a început să se ţină de cuvînt. El a organizat un marş al secesioniştilor de-alungul fluviului Po, a scos pe străzi cîteva zeci de mii de italieni în cămaşa verde a Ligii (nici o legătură...), a proclamat naşterea Statului Padania, a prezentat presei buletine de identitate, bancnote şi paşapoarte purtînd denumirea noului stat, ba chiar s-a adresat Comunităţii Europene cerînd admiterea Padaniei în rîndurile marii organizaţii.

E cazul ca ministerul de externe de la Ierusalim să pregătească un ambasador la Milano ?

Sigur, secesiunea nu s-a produs cu adevărat. Sau nu s-a produs încă. Mai întîi că nu toţi nordicii sînt de acord cu linia şefului. Pe urmă, juridic vorbind, ar mai trebui şi ca restul Italiei să fie de acord (şi nu e). Totuşi, *ceva* s-a întîmplat în peninsula cu formă de cizmă. Ceva care te obligă să o laşi mai moale cu Bulă şi să priveşti evenimentele cu atenţie.

*

....Cu aceeaşi atenţie cu care s-ar cuveni să privim ceea ce se petrece în Belgia. Acolo nu există numai pedofili specializaţi în răpirea şi asasinarea fetiţelor de 12 ani ci şi un vechi conflict între waloni (vorbitorii de franceză) şi flamanzi (vorbitorii de olandeză). Un vechi conflict care, după vreo doi ani de linişte relativă, ameninţă să ţîşnească din nou la suprafaţă. Cu violenţă. Primejdia este atît de mare încît regele Albert II (care, ca şi regina Angliei, nu se amestecă în treburile politice) s-a simţit obligat să coboare în arenă, trăgînd semnalul de alarmă. "Apărînd unitatea ţării noastre - a declarat el - noi luptăm pentru un viitor care respinge reînvierea naţionalismelor înguste din trecut".

Din trecut ? Rămîne de văzut. Căci, aşa cum se vede pretutindenea, trecutul ăsta are un prezent strălucit...

Albert II:
care trecut, Sire ?
că e prezent toată ziua...

TENDINȚE

România: antisemitismul "civilizat" (ba chiar academic)

Ne-am obişnuit, de cînd cu "explozia antisemită" de după 1990, să tot luăm act de fel de fel de ieşiri triviale à la "Porunca Vremii" de odinioară, de "jidani", "perciunaţi", ba chiar şi de îndemnuri pe şleau la asasinat (vezi cazul senatorului Dumitru Vasile: am pomenit despre dînsul în numărul trecut, Pix aminteşte şi acum la «Punctul pe i»). Din cauza acestor grohăituri de porcine, ce se aud uşor, oamenii cam trec cu vederea (şi nu e bine!) peste antisemitismul ne-trivial, peste antisemitismul "civilizat" şi, în mintea promotorilor, chiar "inteligent".

Avem în faţă revista "Dacia Literară" din Iaşi, nr.20/1996 (director de onoare: Alexandru Zub, director: Lucian Vasiliu). Revistă serioasă, editată, cum citim pe frontispiciu, de Muzeul literaturii române şi Societatea culturală "Junimea 90", în colaborare cu Uniunea Scriitorilor. "Dacia Literară" publică în numărul sus-amintit o serie de texte despre evreii-români de ieri şi de azi şi despre Israel. Unele din aceste texte sînt valoroase şi interesante: ne vom referi la ele în curînd. Alte texte însă sînt *foarte* interesante. Un asemenea text foarte (ba chiar foarte-foarte) interesant - şi cu care, de fapt, se deschide revista - îl constituie "În Orientul Apropiat" de Constantin Ciopraga. Istoric literar, profesor la Universitatea din Iaşi, d. Ciopraga a vizitat Israelul iar articolul în cauză reprezintă notele sale de drum pe-aicea, pe la noi.

Vizitînd Ierusalimul, el "locuieşte la *"Golden Inn"*, modest hotel arab situat lîngă Cetate, între Poarta Damascului şi Poarta lui Irod....

Ierusalimul modern seamănă cu oricare centru comercial din Europa sau Statele Unite....

Intrînd în Cetate.... izbitoare e forfota din cartierul arab cu mici ateliere şi brutării empirice, cu marochineri şi bijutieri excelenţi... cu patisieri pricepuţi". Tot la Ierusalim există «Zidul Plîngerilor» unde se perindă zilnic sute de credincioşi pentru a cere ajutor divinităţii". În apropiere aflăm "moscheea lui Omar, ridicată după planurile unor arhitecţi bizantini". Apoi "numiri biblice sonore, Muntele Măslinilor, Valea Josafaat, Via Dolorosa, muntele Sion (populat de armeni)...configurează o viaţă spirituală cu reverberaţii planetare". Trecînd în cursul călătoriei sale pe la muntele Tabor, autorul vorbeşte despre acesta ca despre "un tărîm amintind de prezenţa generalului roman Placidus, de arabi, de bizantini şi cruciaţi...". La Haifa, călătorul este impresionat de "celebrele grădini persane şi lăcaşurile carmeliţilor, călugări şi călugăriţe catolice....de menţionat un templu Bahai, sectă derivată din dogma islamică". O trecere pe la **Tehnion**-ul de azi "este edificatoare asupra dotării moderne". Hebronul este "o aşezare străveche, avînd drept nucleu o impunătoare moschee şi o dublă peşteră, Makpela....În jur măslini, smochini, rodii... Pe străzi înguste, zigzagate, case albe din piatră, sobre, misterioase. Hebronul, cetate sfîntă a Islamului, are o istorie sbuciumată". Şi tot aşa, pînă la capăt, preţ de vreo trei pagini de revistă, culese cu literă măruntă de tipar.

Cînd ai ajuns la sfîrşit, (ba chiar şi în cursul lecturii), simţi că ceva nu e în regulă. O clipă eşti derutat, nu înţelegi unde-i *hiba*, pe urmă însă, exclami Evrika! şi îţi dai seama despre ce e vorba. În toate aceste note de drum nu se pomeneşte niciodată nici de ţara pe unde-a umblat d. Ciopraga, şi nici de poporul care trăieşte în ţara aceasta. Autorul nu rosteşte, nici să-l pici cu ceară, două cuvinte: unul este Israel; al doilea - israelieni. Ce s-a întîmplat ? Să nu fi ştiut d. prof. univ. Ciopraga pe unde l-au dus picioarele ? Imposibil. Măcar şi pentru că, avînd nevoie de o viză de intrare, s-a dus la ambasada Israelului de la Bucureşti. Să nu fi ştiut D-sa că cetăţenii Israelului se cheamă că sînt israelieni, aşa cum cetăţenii Franţei sînt francezi, cetăţenii Columbiei sînt columbieni şi cetăţenii Japoniei - japonezi ? Imposibil. Ar însemna să subestimăm grav capacitatea intelectuală a autorului.

Atunci ? Atunci e simplu. Şi clar. D. Ciopraga este un antisemit civilizat. Dînsul nu înjură pe evrei şi Israelul, ca alţii, birjăreşte, oh, nu !, dar prezintă în aşa fel lucrurile încît să se înţeleagă că Israelul nu există (decît aşa, ca o ficţiune şi provizoriu, pînă ce va fi lichidat ca Stat) şi că, de fapt, ţara despre care scrie D-sa ar trebui să se numească altfel. Însemnările d-lui Ciopraga seamănă în chip izbitor cu o hartă a regiunii, tipărită de OEP şi de alţi "geografi" arabi. Întîlneşti Ierusalimul, întîlneşti Tel Aviv-ul, întîlneşti Haifa, dar în loc de Israel scrie, sau Palestina, sau (aşa cum procedează d. Ciopraga) nimic...

*

Dar d. Constantin Ciopraga nu se mulţumeşte să se ocupe cu Israelul. El mai are şi alte preocupări. Astfel, vara trecută, cu prilejul comemorării pogromului de la Iaşi (1941), dînsul a cerut cuvîntul şi, după cîteva fraze bine simţite şi emoţionante în amintirea celor morţi, precum şi pe marginea tradiţionalei prietenii româno-evreieşti, a mărturisit: *"Nu ştiu dacă s-a lămurit precis cine au fost cei care au ordonat masacrul"*. E într-adevăr, o întrebare...Da. Chiar. Cine oare o fi ordonat masacrul ?

(continuare în pag.11)

Declaraţiile noului ministru de justiţie turc, islamistul I. Kazan, cum că Ankara trebuie să se alieze cu Irakul şi Iranul împotriva Occidentului, au fost rău primte la Washington şi în alte capitale europene, prvocînd nelinişte.

Fierbe Kazanul islamic, fierbe....

Punctul pe i

* Un cititor, Jean Mihăilescu din Lausanne, care face o anchetă internaţională pe tema (originală, nimic de zis) *"Sloganurile nr.1 ale anului 1996"*, are de gînd să scoată o carte cu acest subiect şi m-a rugat să răspund "în două cuvinte" care este, după părerea mea, expresia (formula, sloganul), ce-ar caracteriza cel mai bine clipele pe care le trăim. Întrebarea m-a luat pe nepregătite. Una e să răspunzi la un sondaj telefonic cu cine votezi în alegeri (asta, presupunînd că vrei să răspunzi, ceea ce nu e cazul cu mine), sau cine e cîntăreţul nr.1 al anului, şi alta e să....mă-nţelegeţi. Cînd e vorba de liderul politic preferat sau de cîntăreţul asemenea, omul are, deobicei, răspunsul gata în cap. Pe cînd atunci cînd e vorba de a caracteriza o situaţie, chestiunea se complică. Trebuie să te gîndeşti. M-am gîndit ce m-am gîndit şi, în cele din urmă, am răspuns d-lui Mihăilescu că, după mine, *formula* (sloganul) anului ar suna aşa: **nu contează.**

* Înainte de alegeri, d. Bibi Netaniahu se angajase că, în caz că vine la putere, va închide, fără discuţie şi fără întîrziere, Orient-House-ul din Ierusalim. Au trecut cam patru luni de la venirea d-lui Netaniahu la putere şi instituţia cu pricina nu a fost închisă: ba funcţionează din plin, ca mai înainte. Parcă ceva nu e în regulă. Parcă nu e cazul ca una să declari, şi-ncă solemn, în campania electorală şi alta să faci cînd eşti la guvern. Aşa e. Nu e cazul. Dar nu contează. * D. Alain Carrignon, fost ministru, a fost judecat pentru diferite excrocherii şi condamnat la cîţiva ani de închisoare. Demnitarul francez era însă şi preşedintele consiliului regional Grenoble (un fel de sfatul popular al regiunii). Era ? Este şi astăzi. Întrucît regulamentul Consiliului nu prevede nimic în caz de trimitere la puşcărie a preşedintelui, d. Carrignon a refuzat să demisioneze, deţinînd şi astăzi, din celula sa de 4x3 importanta funcţie socialo-politico-administrativă. Fotoliul prezidenţial din eleganta sală de consiliu a rămas neocupat. Cetăţenii din Grenoble sînt năuciţi de-a binelea. Firmele străine, năucite şi ele, nu mai vor să investească bani pînă nu se lămuresc lucrurile. Reputaţia frumoasei aşezări de munte (fostă gazdă a Olimpiadei de iarnă) e la pămînt.Dintr-un sondaj recent (se sondează totul în Occident), Grenoble a căzut de pe locul trei în clasamentul oraşelor franceze pe locul şaptezeci. Bine, veţi spune, dar ceea ce se petrece acolo sfidează orice închipuire. Just. Sfidează. Dar nu contează. * D. Haim Ramon, deputat al Partidului Muncii şi fost ministru (şi fost preşedinte al Histadrutului) l-a acuzat (vezi "Minimum", nr. trecut) pe rivalul său la şefia partidului - Ehud Barak - de sabotare a alegerilor de la 29 mai, susţinînd că, în alte împrejurări, omul ar fi trebuit trimis în faţa Curţii Marţiale şi împuşcat. (Şi asta într-un moment cînd, atît d. Ramon cît şi colegii D-sale trag cu sete, de cinci ori pe zi, în "ăia" care *incitaseră* populaţia împotriva fostului premier Itzhak Rabin, provocînd astfel - dpă spusele lor - asasinatul de la 4 noiembrie). În orice partid civilizat din orice ţară civilizată de pe glob, vinovatul ar fi "tras consecinţele", cum se spune elegant, fiind dat afară *stante pede* din rîndul membrilor, ba chiar şi trimis în faţa justiţiei ca să explice judecătorilor cum devine cazul cu "incitarea la crimă". În orice ţară civilizată. Dar nu la noi. Fiindcă la noi nu contează. * Cît a trecut de la prăbuşirea avionului Boeing 747 al companiei TWA în apele Atlanticului, la cîteva minute după la decolarea aparatului de la New York ? Două luni ? Trei luni ? Cam aşa ceva. Şi cît a trecut din clipa cînd autorităţile (era să zic competente, dar mă abţin), în cap cu F.B.I.-ul, au mobilizat 3000 de oameni, 50 de helicoptere, 70 de vase ale poliţiei şi marinei, pentru a descoperi cauzele catastrofei ? Două luni ? Trei luni? Cam aşa ceva. Şi cît a trecut de cînd n-am mai citit nimica prin gazete despre "progresele anchetei" şi despre "faptul că F.B.I.-ul va face curînd lumină în cazul TWA ?" O săptămînă ? Două ? O lună ? Cam aşa ceva. Curios lucru. Cu atît mai mult cu cît tragedia nu s-a petrecut în Zanzibar sau în Coreea de Nord ci în ţara cea mai transparentă din lume şi cu presa cea mai liberă din lume.... Curios. Foarte curios. Extrem de curios. Ba chiar, pur şi simplu, incredibil. Dar nu contează.

* Tot răsucind pe-o parte şi pe alta rezultatele alegerilor şi chinuindu-se să priceapă cauzele înfrîngerii, o comisie de anchetă condusă de ex-ministrul Ben Eliezer (Fuad) a descoperit un lucru uimitor. Cîteva sute de activişti ai partidului, însărcinaţi să reprezinte Maarah-ul la centrele de votare, au absentat, de parcă fuseseră înţeleşi, de la datorie. Ei au discutat înainte de alegeri cu diferiţi cetăţeni, propunîndu-le să le ţină locul ("eu o să fiu ocupat pe 29 mai") lîngă cabinele de vot. Unul a vorbit cu un coleg de birou la Histadrut, altul cu instalatorul de la parter, altul cu o vecină de bloc, pensionară; şi, fiindcă persoanele astfel contactate urmau să facă muncă voluntară, activiştii au dat fiecăruia, din fondurile partidului, cîte un cec de 750 de shekeli ("să-ţi iei şi tu o fustă-pantalon de la Hamaşbir"). Apoi, fiind zi liberă, reprezentanţii Maarah-ului la alegeri s-au dus fiecare la ale lui. Unii s-au întins pe cearceaf la mare, să-i ardă soarele Mediteranei. Alţii s-au tras mai la umbră, la o bere *Goldstar*, de la gheaţă, cu guler. Alţii au încins un şeptic cu amicii. Îţi vine să urli, nu-i aşa? (mai ales dacă eşti partizanul Maarah-ului).Treaba ta dacă-ţi vine. N-ai decît să urli pînă poimîine că este in-ad-mi-si-bil. Este, desigur că este. Dar nu contează. * Senatorul român Dumitru Vasile (din partidul de guvernămînt P.D.S.R.) a demascat de la tribuna înaltului for pe "Iţicii" care jefuiesc ţara, cerînd împuşcarea lor. Asta e o porcărie. Iar faptul că individul n-a păţit nimic din partea şefilor lui - (în afară de o mustrare blajină la un şpriţ şi-o icră la bufetul Senatului: *"bine, nea' Mitică, s-o zici aşa, pe şleau....nu ştiai că jidanii de la Tel Aviv au să-ţi sară-n cap?")* - reprezintă o porcărie mai mare încă. *Este de neconceput*,- ne scrie o cititoare, d-na Miriam Weiner din Natania,- *se poate să chemi la pogrom de la înălţimea parlamentului?"* Calmează-te, Doamnă. Stai blînd. Ai dreptate, e de neconceput. Dar astăzi ceea ce e de neconceput nu contează. Nu mai contează.

30 DE ZILE

Întrebare: *"Mi-a fost limpede, în ultimul an mai ales, că direcţia revistei nu este de acord cu politica Partidului Muncii, în special în legătură cu Arafat şi cu terorismul. Însă în ultimele numere, în loc să aplaude - aşa cum aşteptau unii - venirea la putere a regimului de dreapta,* **Minimum** *a adoptat o poziţie critică pe marginea modului cum acţionează guvernul Netaniahu. Cum explicaţi aceasta ?"*
(Robert Manta - Ashkelon)

Răspuns: **Minimum** este un spectator independent: el aplaudă echipa care joacă bine, marcînd goluri ca Gascoigne şi Stoicikov, şi fluieră pe jucătorii care ratează de la doi metri, trimiţînd balonul peste poarta politică. Atitudinea revistei seamănă cu aceea a lui Flaubert, un romancier obsedat ca nimenea de *obiectivitate* faţă de personajele sale, aşa cum a definit-o el într-o frază care (mai puţin limbajul, cam brutal pentru mine), ar putea servi de lozincă pentru orice ziarist liber: «Şi fiindcă sînt drept, îi voi tăvăli pe toţi în noroi.»

Întrebare: *"În numărul 112 din* **Minimum**, *răspundeţi d-rului Iulian Strelisker, Tel Aviv, într-o formă deosebit de logică şi perfect documentat, că într-o ţară ca Israelul, împărţită în două blocuri aproximativ egale, votul arab poate înclina balanţa oricînd în direcţia voită de ei, cum s-a întîmplat în 1991, cînd eram în plin război cu palestinienii.*
Cum se explică atunci că la votul din 29 mai, cînd blocul de stînga încheiase acordul de la Oslo şi pregătea "Oslo 3", arabii, deşi s-au prezentat la vot în proporţie de aproximativ 77%, cca. 19.000 au votat pentru Netaniahu şi cca. 10-15.000 au depus în urne buletine albe (vezi cele declarate de deputatul Raanan Cohen, publicate în ziarul "Ultima Oră" din 2.6.96)? Oare fanatismul le-a întunecat într-atît raţiunea încît tragedia de la Cana, i-a determinat să nu ţină seama de interesele lor, să-şi rişte viitorul?"
(Ec. Hari Lazarovici - Ierusalim)

Răspuns: Răspunsul se află în finalul întrebării Dvs. La arabi, iraţionalul (sau fanatismul, cum spuneţi Dvs., e tot cam pe-acolo) este mai puternic decît raţiunea, făcîndu-i să acţioneze, nu o dată, împotriva intereselor lor. Ce *interes* a avut Saddam Hussein atunci cînd, liber şi nesilit de nimeni, a sărit (cam ca din baie) asupra Kuweitului, declanşînd războiul din Golf? A pierdut enorm. Şi ce *interes* au avut palestinienii să arunce-n aer cîteva autobuze israeliene, la două-trei luni înainte de alegerile de la noi, dînd astfel o lovitură mortală lui Shimon Peres? Din păcate nouă, *europenilor* (ca să zic aşa), ne vine greu să înţelegem asta. Sîntem obişnuiţi să gîndim "normal", avem în sînge logica. Un singur european, după ştiinţa mea, a reuşit să diagnosticheze maladia arabă, caracterizînd-o printr-o formulă de geniu. Acesta a fost francezul Raymond Cartier. El semna comentarii politice în "Paris Match" prin anii '60-'70 şi - venind vorba despre o decizie (tot "iraţională") a ţărilor arabe de a sălta preţul petrolului pentru a "îngenunchia" Apusul,- a scris: "Interesul lor este pasiunea". Acestea fiind zise, să facem un pic de filosofie şi să ne amintim că maladia în cauză nu reprezintă o exclusivitate arabă. O găsim pretutindenea, la casele cele mai inteligente. Iraţionalul este o supraputere care ne domină pe toţi. Toţi oamenii(fără excepţie) şi în ciuda a ceea ce s-ar crede (Goldenberg este un interesat, madam' Goldenberg este o interesată) acţionează adesea (nu-i aşa?) împotriva intereselor lor...

Întrebare: *"Am remarcat că, spre deosebire de presa ebraică, Dvs. nu aţi comentat nici o dată atacurile - care au şocat pe mulţi - ale d-nei Lea Rabin, văduva fostului prim-ministru Rabin, la adresa electoratului israelian, la adresa preşedintelui ţării Ezer Weizman, etc. Cred că a închide ochii asupra acestor exprimări nu este o atitudine gazetărească".*
(Tania-Alina Edelstein, Petah Tikva)

Răspuns: Aveţi dreptate. Nu este o atitudine gazetărească. Dar - ţinînd seama de starea sufletească cu totul specială a D-nei Lea Rabin - mi-am amintit că sînt în viaţă împrejurări cînd este mai de dorit să fii om decît ziarist.

Întrebare: *"Am constatat, nu o dată, la Dvs. o antipatie profundă la adresa haredimilor care fac politică, o adevărată ostilitate. Aveţi vreun motiv anume pentru ca să-i detestaţi în felul acesta? V-au făcut ei vreun rău?"*
(Lică Blumenthal, Hedera)

Răspuns: Da. Un rău imens. Cînd îi văd pe haredimi, îmi vine să cred că Dumnezeu nu există.

Întrebare: *"În numărul trecut aţi mărturisit că l-aţi admirat în tinereţe pe Ilya Ehrenburg pentru că pamfletele sale provocaseră ura lui Hitler, şi că pentru Dvs. un ziarist care nu are şi duşmani, nu este un adevărat ziarist. Mă întreb, totuşi, cum aţi reacţiona dacă, într-o bună zi, aţi constata că aveţi numai admiratori şi nimeni nu vă mai face de fascist?"*
(ing. Andrei Solomonescu, Beersheva)

Răspuns: Aş înţelege că nu mai ştiu să scriu şi că a sosit clipa să mă las de meserie.

Întrebare: *"Am înţeles că sînteţi în favoarea unei atitudini ferme, fără slăbiciuni, necruţătoare faţă de terorismul palestinian. Aşa consider şi eu că trebuie să fim. Şi, cu toate că - la partide - am votat pentru Meretz, la primul ministru am votat cu Bibi. Aş vrea să ştiu dacă faţă de teroriştii din rîndurile noastre, preconizaţi o politică mai "înţelegătoare" sau tot aşa, una fără milă?"*
(prof. Tereza Lichiardopol, Haifa)

Răspuns: Fără milă. Şi nu numai fiindcă aşa e drept, ci şi fiindcă asta ne ajută în înfruntarea cu duşmanul. Aşa cum spunea, nu de mult, Soljenitsin, evocînd o veche zicală cu mare circulaţie prin Rusia: "Dă în ai tăi, ca să bagi frica în ceilalţi!"

Întrebare: *Cum vedeţi atitudinea şovăitoare, plină de contraziceri a guvernului nostru în legătură cu Orient-House, «sediul guvernului OEP de la Ierusalim»? Ba se-nchide, ba nu se-nchide."*
(Daniela Eskenasy, Ramat Gan)

Răspuns: O văd în lumina mult cunoscutei vorbe a lui Raymond Poincaré în legătură cu România de pe vremuri:

30 DE ZILE

"Nous sommes aux portes de l'Orient où tout est pris à la légère".

Ei bine, parafrazîndu-l niţel pe marele francez, eu, privind la cele ce se-ntîmplă, sînt îndemnat să murmur: Noi ne aflăm la porţile lui Orient-House unde totu-i luat cu uşurinţă.

Întrebare:

Stimate Domnule Pix,

"Incitat de rubrica ce-o semnaţi în «Minimum», veţi îngădui şi unui pîrlit de evreu din Diaspora să se încumete să afle un răspuns la frămîntările sale.

Pacea, în urma unui război, cînd nici una din părţi n-a capitulat, nu poate fi decît un compromis, în care sînt făcute concesii reciproc (vechiul da ut des: *«dai tu, dau şi eu»).*

În urma războaielor impuse Israelului, soluţia nu poate fi decît a) un nou război, b) pace, c) nici pace, nici război (despre o federaţie israelo-arabă nu poate fi vorba decît în secolul/ele următor/oare.

Guvernul Rabin-Peres a ales soluţia păcii, iar concesiunile ce a înţeles să le facă au fost: teritorii (nu teritoriile) în schimbul păcii.

Desigur, concesiunile ce le face Israelul sînt realităţi, pe cînd concesiunile celeilalte părţi sînt promisiuni; a căror îndeplinire Israelul n-o poate asigura decît, din păcate, printr-o pace armată (vechea vorbă latinească «dacă vrei pace, pregăteşte-te de război»). În acest fel s-au făcut unele progrese. Înţelegerea cu OEP - Oslo II - a fost criticată de matale pe considerentul că a fost aprobată cu o majoritate de un singur vot, pe cînd pacea cu Egiptul a fost aprobată cu mult mai multe voturi.

În preajma alegerilor ce au avut loc, revista a preconizat să fie aleşi oameni tari. *Îndemnul a fost urmat; ceva mai mult de jumătate din evreii israelieni au votat cu dreapta.*

În Diaspora, cînd aveau loc evenimente importante, evreii îşi puneau (pun) întrebarea: "Va fi bine pentru evrei?"

Concretizînd întrebarea mea: Pentru ce soluţie sînteţi?

I.- 1) pace, 2) război, 3) nici pace, nici război.

II.- În primul caz, ce concesii socotiţi că poate (trebuie) să facă Israelul?"

A. Braeşter
Bucureşti"

(N. red.: Dl. A. Braeşter a fost unul dintre conducătorii Partidului Social Democrat din România, în anii '40)

Răspuns: 1) Pace 2) Aici, din păcate, nu sînt în măsură să vă răspund. Aşa cum spuneţi Dvs., întrucît "nici una din părţi nu a capitulat", pacea poate fi numai rezultatul unui "compromis". Eu fac nişte concesii, dumneata faci nişte concesii. Altminteri, nu mai avem de-aface cu nişte tratative "de la egal la egal" ci cu un diktat, unilateral: eu cer, dumneata dai. Ori, eu citesc mereu prin ziare despre concesiile pe care ar trebui să le facă Israelul (sînt vreo două sute, de tot felul) dar, pînă la ora de faţă, n-am aflat nimic despre concesiile la care ar fi dispusă partea adversă (OEP-ul, Siria, etc.). Dacă prindeţi ceva de veste, la Bucureşti, scrieţi-mi. Voi încerca să vă răspund.

Întrebare: *"Iată o chestiune de ordin psihologic. Ştiu că aveţi nu numai o mulţime de admiratori, de fani, dar şi duşmani în toată puterea cuvîntului, care spumegă literalmente, cum am văzut în familia soţiei mele, cînd aud de Pix.*

V-ar bucura să aflaţi că duşmanii Dvs. au dispărut peste noapte, murind dintr-un motiv sau altul?"

(Sorin Herescu, Ashkelon)

Răspuns: Cum să mă bucur? Dimpotrivă! Eu sînt un om rău. Şi din această cauză mă călăuzesc în viaţă după o vorbă veche ardelenească:
"Să vă trăiască duşmanii ca să vă poată vedea fericit".

Şefii organizaţiei teroriste ETA, a separatiştilor basci, a declarat de curînd că bombele puse de ea, lună de lună, la Madrid sau Barcelona – soldate cu mulţi morţi şi răniţi – constituie un act legitim şi moral, fiind în perfectă concordanţă cu drepturile omului.

ETAre.

NEVE OREN
CASĂ PENTRU PĂRINŢI

RAANANA
STR.ŞABAZI NR. 19

- SUB CONDUCEREA ŞI SUPRAVEGHEREA UNUI MEDIC ŞI A UNEI SURORI MEDICALE CALIFICATE.

- PRIMEŞTE INDEPENDENŢI ŞI ŞLEIŢI DE PUTERI.

- DEASEMENI PENTRU CONVALESCENŢĂ, CHIAR PERIOADE SCURTE.
- FIZIOTERAPIE.
- ACTIVITĂŢI SOCIALE.
- CAŞER.

TELEFON: 09-7749812

PENTRU CEI CE DORESC SĂ-ŞI COMPLETEZE

COLECŢIA

minimum

În atenţia cititorilor care au acasă colecţia revistei Minimum şi cărora le lipsesc anumite numere: am obţinut cîteva numere vechi şi le ţinem la dispoziţia celor doritori.

Numerele vechi pot fi obţinute – contra 5 (cinci) şekeli numărul, trimiţînd comanda respectivă, prin cec bancar sau poştal, pe adresa revistei: "Minimum", P.O.B. 11472, Tel-Aviv.

ITZHAK ARTZI

BEIT GABRIEL: LACRIMA UNEI MAME ÎNDURERATE

La ieşirea din Tveria către valea Iordanului, şoseaua înconjoară lacul Kineret (sau, cum i se mai spune, Genezaret), trecînd pe lîngă o adevărată nestemată din coroana acestui lac: este Casa Gabriel, sau mai bine zis, Palatul Gabriel, ridicat de către Gitta Şerover (din aliaua noastră) în amintirea fiului ei Gabriel, răpus în floarea tinereţii de o boală nemiloasă.

Valea Iordanului, muzeu viu al trecutului sionist de pe aceste meleaguri, cuprinde Kibuţurile Dgania alef şi Dgania bet, unde A.D.Gordon - Tolstoi-ul mişcării kibuţiene - a devenit haluţ pentru că a crezut în religia muncii. Tot pe malurile lacului Kineret a trăit, în anii începuturilor sioniste, poeta Rahel, autoarea cunoscutului poem "Poate că lucrurile n-au existat nicicînd" («Veulai lo haiu hadvarim mi olam»), în care ea pune la îndoială atît realitatea celor trăite cît şi a visului.

În această ambianţă de credinţă sionistă şi pionierat, de căutări a unor noi semnificaţii, de modestie şi austeritate se înalţă Beit Gabriel.

Fantezia e a Gittei Şerover: eleganţă îmbinată cu demnitate, cultură şi estetică. Arhitecta Dora Gad (originară din Gura Humorului) semnează şi decoraţia interioară a acestei veritabile perle de construcţie. Casa este aşezată astfel încît, din diverse unghiuri, pot fi văzute atît lacul Kineret, cît şi oraşul Tveria şi Podişul Golan.

În prezent, pereţii sînt acoperiţi cu tablourile unei expoziţii internaţionale de fotografii dedicate apărării mediului înconjurător,- expoziţie patronată de Charles, Prinţ de Wales, moştenitorul tronului britanic. Unul sau două subiecte ale lucrărilor expuse:

"Muntele mecanic" este titlul unui tablou ce reprezintă un munte de autobuze şi camioane scoase din uz şi acoperite cu zăpadă.

Tipică pentru Israel este şi fotografia intitulată "Mai e vreo speranţă ?" Ea reprezintă o fetiţă zîmbitoare, pe fundalul turnurilor învăluite în fum ale rafinăriilor de petrol din Golful Haifei.

Deasemeni, demnă de semnalat este fotografia omului sărman, lipsit de rost, de familie, îmbrăcat în zdrenţe şi surprins de colimatorul aparatului de filmat în timp ce-şi atîrna rufele ude pe frînghie. Casa lui e o capotă de maşină avariată şi părăsită la gunoi.

În Beit Gabriel se află o sală de teatru, un cinematograf şi o mare cofetărie. Aici a avut loc prima întîlnire dintre Itzhak Rabin (z.l.) şi Regele Hussein. Şi tot aici este adăpostită o expoziţie a pictorului Ioske Chaplin, fost membru al kibuţului Massada, ce şi-a dedicat toată viaţa picturii pe teme din viaţa de kibuţ.

Pe cei ce caută un popas de cultură în Valea Iordanului pentru a-şi reîncărca bateriile sufleteşti, îi sfătuiesc să se oprească aici.

ARTIŞTII TEATRULUI NAŢIONAL DIN BUCUREŞTI ÎN ISRAEL

Impresarul Teşu Solomovici ne informează că la începutul lunii noiembrie urmează să sosească în ţara noastră, în turneu oficial, un grup de artişti ai Naţionalului bucureştean. CARMEN STĂNESCU, DAMIAN CRÎŞMARU, AIMÉE IACOBESCU, şi mai tinerii ALEXANDRU BINDEA, IULIANA MOISE şi DRAGOŞ IONESCU ş.a. vor prezenta comedia « ADIO DRAGOSTE DE TINEREŢE » de scriitorul francez ANDRÉ ROUSSIN (piesa, sub titlul "Locomotiva", s-a jucat la Paris ani în şir cu Elvira Popescu în rolul principal).

Bucuria reîntîlnirii cu marele teatru românesc !

Scenă din spectacol

DONATORI ŞI ZGÎRCIŢI

În cursul vizitelor mele în străinătate, efectuate în numele Bonds-ului şi Magbit-ului (fondul pentru nevoile educative şi sociale din Statele Unite şi Israel), am întîlnit - printre originarii din România - mulţi oameni bogaţi şi generoşi, donatori aproape permanenţi pentru Israel. Numele lor figurează pe multe dintre tablourile de onoare ale universităţilor din Israel.

In schimb, nu există nici o alia mai zgîrcită pentru propriile ei nevoi decît aliaua din România.

Nu avem o Fundaţie Culturală a noastră, capabilă să stimuleze iniţiative creatoare, literare şi artistice, să sprijine proiecte culturale, să ajute creatorii de merit dar fără mijloace materiale suficiente.

Un exemplu caracteristic este soarta acţiunii Ş.I.R. (Şevet Iehudei Romania): un grup de oameni s-a hotărît să editeze o Enciclopedie care să ilustreze contribuţia alialei din România la reclădirea Statului Israel. Zis şi făcut: primele trei volume, bogate în conţinut, au şi văzut lumina tiparului, aducînd la cunoştinţa lumii întregi relaţiile evreilor din România cu Sionismul (vol.I), capitolul tragic al celor ce au fost Assirei Zion (vol.II) şi contribuţia alialei noastre la ţară şi la oraş (vol.III). Al patrulea volum însă, cel care tratează despre contribuţia alialei la apărarea statului, cuprinzînd parţial şi trista listă nominală a celor prea mulţi căzuţi la datorie în războaiele noastre de apărare, ei bine, acest volum n-a putut ei bine, acest volum n-a putut vedea lumina tiparului luni de zile, din lipsă de fonduri.

Pînă la urmă s-a rezolvat, pe alte căi. A fost un coşmar.

Aşa arată generozitatea originarilor din România stabiliţi în Israel, şi interesul pentru nevoile lor spirituale....

Nu pot uita reacţia unuia dintre ei la solicitarea mea pentru finanţarea unui film dedicat Holocaustului din România şi - în primul rînd - deportărilor în Transnistria. L-am rugat să mă ajute cu o sumă ce reprezenta cca. 1% din donaţiile sale pentru alte scopuri: "Dedică-le 99%, iar pentru proiectul meu, doar 1%". Pînă azi îmi sună în urechi răspunsul dumisale: "Dau şi voi continua să dau pentru evrei nevoiaşi, pentru bolnavi, pentru suferinzi. Pentru proiectele evreilor din România - nici un cent". Şi s-a ţinut de cuvînt.

Imi permit totuşi să-mi fac o plăcere şi să numesc două excepţii: Abraham Goren-Goldstein şi Bruno Landesberg. Ei sînt excepţia frumoasă, generoasă, mereu accesibilă ce confirmă regula. Poate că mai sînt şi alţii şi - dacă nu i-am menţionat - le prezint scuzele mele. Deasemeni îi rog pe cei ce cunosc donatori substanţiali potenţiali pentru scopurile publice ale originarilor din România, să completeze lista pe care, cu plăcere, o vom publica.

Scriu aceste rînduri cu durere, pentru că văd ce diferită este situaţia altora.

Originarii din Irak şi-au întemeiat un muzeu al lor la Or-Jehuda, recunoscut astăzi ca muzeu al statului. Evreii din Africa de Nord finanţează zeci de instituţii etnice religioase şi laice. Donatori ca familiile Gaon şi Tamam sprijină pînă şi pe politicienii din rîndurile lor, cînd aceştia ies la luptă pentru poziţiile lor în Knesset sau primării. Nici Yemeniţii n-au probleme: şi-au făurit Fundaţii pentru promovarea valorilor culturale, instituţii de ajutorare filantropică. La fel Bulgarii (case de bătrîni), evreii din Grecia (în frunte cu familia Recanati), Ungurii (Muzeu la Ţfat).

Ce-i cu noi ? Oare sîntem noi o alia cu cel mai mare număr de zgîrciţi ? Mi-e greu să găsesc o explicaţie logică.

Cum ajungem la o Fundaţie a originarilor din România, cu un capital minimal de 200.000 de dolari cu care să începem? Idealul ar fi ca cineva să doneze primul, să dea exemplul.

Ar mai exista şi o metodă de rutină: o comisie care să identifice potenţiali donatori şi să intre în legătură cu ei. Dar calea aceasta s-a mai încercat, fără succes.

Cîndva, în secolul trecut, mai precis în anul 1888, Ateneul Român de la Bucureşti a fost construit în urma apelului public: "Daţi un leu pentru Ateneu !" Şi multe "capete încoronate" evreieşti din lumea culturală şi artistică a globului au contribuit din plin la consacrarea acestei instituţii de prestigiu. Vreau să sper că, în toată lumea asta largă, se vor găsi asemenea persoane şi pentru o Fundaţie Culturală a originarilor din România, deşi - dacă ne gîndim bine - ar fi mai mult decît suficient ca numai noi, cei peste 400.000 aflaţi aici, în Israel, să dăm cîte 1 (un) dolar fiecare...

Îmi daţi voie să rămîn optimist ?

Nota Redacţiei:

Nu, domnule Artzi.

Ce om deştept, deputatul Dedi Zucker, din Meretz! Ce om prevăzător!

Descoperirea asta am făcut-o acum cînd - aflînd că omul va fi dat în judecată pentru diferite combinaţii financiare legate de firma "Camera obscură" - îmi amintesc că anul trecut, după ce vizitase cîţiva deţinuţi arabi de la Abu Kabir, deputatul pledase cu înflăcărare pentru îmbunătăţirea rapidă a condiţiilor de viaţă din puşcării...

Antisemitismul civilizat

(Urmare din pag.6)

Să fi fost Mafia siciliană din Corleone?

(continuare în pag. 45)

PE LEGEA MEA

o rubrică de
G. MOSARI

Unii cititori ni se adresează solicitînd explicaţii sau răspunsuri la anumite întrebări juridice - legate sau nu - de comentariile publicate în rubrica de faţă, cărora noi le dăm curs cu plăcere. Recent au sosit la redacţie cîteva scrisori, dar am selecţionat două din ele pentru a le trata "în public", deoarece ele cuprind teme mai puţin obişnuite, însă interesante - în general - pentru cititori. Aşa dar....

DOUĂ SCRISORI

Prima scrisoare aparţine unui domn din Tel Aviv care ne roagă să nu-i menţionăm numele (rămîne cunoscut doar redacţiei). El se referă la "peţitoare", rugîndu-ne să ne spunem părerea şi anume, dacă actul (contractul) pe care-l semnează clientul la cererea persoanei care se angajează "să facă rost" de un mire sau o mireasă, este legal. Pentru aceasta, ne-a trimis copia "convenţiei" ce aparţine unei cunoscute firme din Tel Aviv, care s-a obligat în urmă cu cîteva luni să procure solicitantului o parteneră de viaţă, şi asta numai pentru suma de 4680 de shekeli plătiţi în momentul comenzii, iar alţi 4680 de shekeli achitabili la data la care se termină afacerea, adică respectivul client pleacă de la peţitoare cu mireasa la braţ....

Textul contractului nu e mare (doar o pagină) şi stabileşte cîteva obligaţii principale pentru client şi firma respectivă. Pe scurt: cel care comandă, plăteşte. Executanta, adică intermediara, are datoria să-i recomande clientului, pentru a cunoaşte, cu scopul de a-şi alege o viitoare soţie; persoane pe care peţitoarea le consideră potrivite, fizic şi intelectual; tot ea stabileşte întîlnirile de început ale idilei în perspectivă, asigură secretul acestora: dacă peţitul nu reuşeşte, clientul pierde cei 4680 de shekeli care reprezintă plata efortului făcut de firmă în căutarea "omului potrivit", dar dacă e încununat de succes, e onorată victoria cu încă 4680 shekeli.

Sub aspectul clauzelor cuprinse în "convenţia" care trebuie semnată de cele două părţi, menţionăm că avem de-aface cu un act perfect legal, dar modul lui de aplicare, de executare practică, sumele pretinse, datele de achitare, reprezintă altă faţă a monedei; traducerea în viaţă a acordului, respectarea obligaţiilor, etc., pot crea între părţi divergenţe care, uneori, ajung la tribunal...

Se înţelege că peţitoarea, oricît de corectă şi bine intenţionată ar fi ea, nu se poate angaja la mai mult decît de a face clientului cunoştinţă cu diferite persoane, dar dacă acesta se "încurcă" sau nu, asta e altă problemă; pentru unii însă, care trag cu dinţii să se vadă căsătoriţi, apelarea la intermediari reprezintă o soluţie, chiar dacă are costul ridicat!

A doua scrisoare, aparţinînd tot unui locuitor din Tel Aviv, se referă la o problemă privind...religia mozaică. Ni se relatează că un anumit rabin cunoscut l-a declarat "eliminat din rîndurile evreilor", i-a interzis să mai vină la sinagogă, ş.a.m.d. Cu alte cuvinte, un fel de "excomunicare", asemănătoare celei aplicate la catolici.

Evreii însă nu aparţin de Papa de la Roma şi, cu toate că - din cîte cunosc - nu am auzit ca pedeapsa sus-amintită să fie aplicabilă celor de religie mozaică, am solicitat răspunsul competent al unui specialist în materie, adică Rabinul Efraim Gutman, om de înaltă cultură şi pe care nu greşesc dacă-l numesc "reprezentatul religios al alialei române".

"Nu există excomunicare la evrei" ne-a spus eminentul rabin, *dar e drept că uneori cei care-s nemulţumiţi de comportarea unor enoriaşi, le pot cere să nu mai vină la o anumită sinagogă, sau să nu mai participe la activităţile unui grup specific, dar atît şi nimic mai mult."*

Deci persoana care se ştie "excomunicată" poate fi liniştită, cel puţin în urma celor.... comunicate mai sus !

●

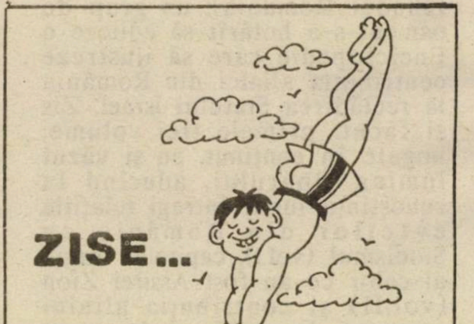

"Preşedinţia Rusiei...este un post temut în întreaga lume şi nu numai"

(Dintr-un comentariu de Ruxandra Săraru la postul de televiziune bucureştean PROTV; după un articol de Mircea Toma în "Academia Caţavencu", Buc., 1996)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

GURA HUMORULUI

I. SCHECHTER

DUMNEZEU ESTE FEMEIE

În mişcarea feministă s-au făcut în ultimul timp două încercări de a scrie o Biblie în care Dumnezeu este femeie. S-a reprodus şi o frescă din catedrala oraşului Orbietto din Italia, care îl înfăţişează pe Dumnezeu creînd femeia. Nu numai că această femeie are alt chip decît cel acceptat de credinţa creştină, dar Dumnezeu personal apare în fresca aceea tînăr, cu trăsături feminine.

Am avut de mult bănuiala că Atotputernicul nostru e de gen feminin, fie şi numai pentru că de la început lumea arată ca o treabă de femeie. Multe zorzoane, multe ornamente, dar un conţinut superficial, nesăţios, ca o pîine dietetică, fără sare, însă presărată abundent cu susan.

Nu sînt misogin, nu-mi stă în caracter să fiu, dar veţi admite că dacă Dumnezeu era cu adevărat bărbat, nu s-ar fi plîns atît de uşor şi des pe lume, aşa cum plîng doamnele femei.

Însaşi alungarea din rai s-a produs, după informaţiile noastre, din cauza damei. Bărbatul, mai ales cel cu armata făcută, este mai disciplinat, el nu ar fi muşcat din fructul oprit. Bărbatul are o mare putere de reţinere, el rabdă cîte 20 de ani acelaşi salariu şi acelaşi director feroce. Femeia nu, e schimbătoare, ea schimbă cu mare uşurinţă coafeza, pedichiurista, soţul şi amanţii.

Bărbatul are vinul lui şi cîteva mîncăruri preferate. Femeia nu are nici măcar această fidelitate culinară, ea cere tot timpul tuturor reţete culinare noi.

Femeia este şi foarte egoistă. Plăcerea reproducţiei prin pui vii şi-a rezervat-o numai ei. Se teme de concurenţa bărbatului care ar putea, poate, să aducă pe lume nişte pui ceva mai reuşiţi.

Pe de altă parte, mi se spune că în timpul unui act sexual, o femeie este capabilă de vreo 20 de orgasme, ceea ce e o lăcomie scandaloasă în comparaţie cu bietul orgasm unic şi chinuit al partenerului mascul.

Dar dacă e de regretat că Dumnezeu este femeie, e mai ales pentru că a făcut femeia după chipul şi asemănarea ei. De aceea femeia e dominatoare şi dictatoare. Aproape oriunde o femeie a ajuns să conducă, a fost un dezastru.

Indira Gandhi a lăsat India în înapoierea în care a găsit-o. Margaret Thatcher a împins puţin Marea Britanie, dar în revers. Golda Meir n-a înţeles că trebuia să înţeleagă decît foarte tîrziu, atunci cînd înebuneai dacă înţelegeai. Cît despre Lenuţa Ceauşescu, ea a făcut din ţara ei o ţară atît de multilateral nedezvoltată, încît cine ştie cît timp va trece pînă se va dezvolta măcar unilateral.

* * *

Dacă într-adevăr Dumnezeu e femeie, atunci ne rămîne speranţa că îşi va face la un moment dat un lifting. Ei, şi atunci, poate că va binevoi să îndrepte această omenire, să-i netezească ridurile, să-i dea un nou chip după chipul său nou, amin !

Oh, Dumnezeule ! *Foto: Hedy Löffler*

Peste tot unde te învîrţi în lumea intelectuală din România auzi de Tristan Tzara.

E ca o modă. Ca Mc.Donald-ul sau muzica rock.

VICTOR BÂRLĂDEANU

CENTENARUL TRISTAN TZARA ÎN PATRIA MOINEŞTEANULUI

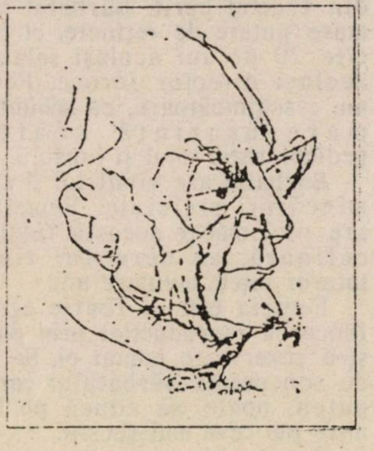

TZARA
(Desen de Drăguţescu)

Soarta fiecărei avangarde este, la urma urmelor, de a intra pe porţile Academiei - acest adevăr s-a verificat o dată în plus şi în cazul curentului care a răscolit cultura artistică a începutului de secol, dadaismul, precum şi în ce priveşte posteritatea literară a lui Tristan Tzara, inventatorul acestuia, cel ce a văzut lumina zilei acum un secol în Moineştii petroliferi ai Moldovei sub numele de Samueli Rosenstock, fiul lui Filip şi al Haiei. Şi iată că, la un veac de cînd micul Samy a deschis ochii asupra cerului acelei «tzara» pe care a nemurit-o prin pseudonimul său literar, pe meleagurile sale de baştină - acolo unde curentul înoitor creat de el era cîndva ponegrit, dacă nu chiar batjocorit de-a dreptul, cu inflexiuni insidioase, de belferi obscurantişti gen acei Murăraşu sau Papadima de tristă faimă - s-a sărbătorit acest jubileu prin neaşteptat de fastuoase manifestări, care au dăruit evenimentului proporţii efectiv naţionale.

Trei expoziţii de amploare - una cu aspect teatralizant la Muzeul literaturii, unde s-a izbutit reconstituirea expresivă a atmosferei cabaretului VOLTAIRE din Zürich din anul de graţie 1916, cînd a erupt vulcanul numit DA-DA, care avea să-şi reverse lava incendiară peste întreaga lume artistică, reconstituire la care au luat parte tineri artişti ai teatrelor bucureştene şi studenţi ai Academiei de teatru şi film; alta la Biblioteca Academiei Române, unde s-au expus colecţii de ziare şi reviste din epocă, alte mărturii ale exploziei dadaiste şi a avangardei de alte culori şi nuanţe în România şi pe întreg mapamondul, printre care numeroase fotografii înfăţişînd clădiri proiectate revoluţionar de arhitectul Marcel Iancu, companionul de drum, pînă într-o anumită fază, al lui Tristan Tzara; în sfîrşit, cea din urmă şi cea mai cuprinzătoare, deschisă foarte recent la tradiţionala sală clasicizantă Dalles din inima Capitalei române, expoziţie care retrasează amplu, cu o bogăţie de documente în mare parte inedite, drumul vieţii lui Tzara şi al mişcării iniţiate de el în România, Elveţia, Franţa (toate aceste expoziţii, dar îndeosebi cea de la Dalles, îşi datorează existenţa şi impactul formidabil la marele public energicului şi pasionatului cercetător şi propagator al ideilor şi idealurilor dadaismului, istoricul şi criticul literar Geo Şerban).

Şi au urmat sesiunile de comunicări în cadrul cărora profesori universitari şi scriitori din România şi din alte ţări - în special Franţa şi Elveţia - au prezentat savante expozeuri despre Tristan Tzara şi dadaism. Principala sesiune a avut loc sub cupola celui mai înalt for cultural al ţării, Academia Română. Mai mult ca probabil că Samy Rosenstock s-a răsucit de uimire în mormînt auzind nemăsuratele elogii ce i s-au adus în această scrobită aulă unde odinioară obscurantişti de toate calibrele şi înfăţişările tunau şi fulgerau împotriva avangardiştilor "cu nas coroiat şi perciuni", "stricători de limbă şi moravuri româneşti", în timp ce acum se pedala stăruitor pe rădăcinile româneşti ale avangardei (folclorul, în special snoavele cu Păcală şi Tîndală, anecdotele versificate ale lui Anton Pann, schiţele şi piesele de teatru ale lui Caragiale, opera redusă ca întindere, dar cu o atît de amplă iradiaţie, a lui Urmuz, pictura naivă, etc.). Ar fi bănuit oare cineva (?!) - şi Tzara în primul rînd - că avangarda o să fie ridicată în slăvi sub cupola "nemuritorilor", în rîndurile cărora cîndva n-au fost admişi nici măcar marii clasici ai literaturii române Eminescu, Caragiale, Creangă, Slavici, Macedonski, unde n-au pătruns, în perioada interbelică, scriitori de seamă ai epocii ca Eugen Lovinescu, G. Bacovia, Ion Barbu, Ion Minulescu, Mateiu Caragiale, Hortensia Papadat Bengescu, G.M.Zamfirescu, Ion Pillat, Vasile Voiculescu, Tudor Muşatescu (Tudor Arghezi, Tudor Vianu, George Călinescu, Victor Eftimiu, Camil Petrescu, Cezar Petrescu, Ion Agârbiceanu urmînd să pătrundă abia după război, deşi prestigiul lor era format şi recunoscut cu mult înainte), unde nici nu se putea visa să fie admis vreun evreu, deşi, în locul unor mediocrităţi antisemite ca faimosul Rădulescu-Pogoneanu - omul fără operă, cum l-a caracterizat Lovinescu - sau Nichifor Crainic sau I.Al.Brătescu-Voineşti, mai curînd şi-ar fi meritat locul în acest areopag ilustru un C.Dobrogeanu-Gherea, un Lazăr Şăineanu, un H.Tiktin, un I.Candrea, un Ronetti Roman, un F.Aderca, un I.Peltz, un Ion Călugăru, un Mihail Sebastian, un Ury Benador, un Camil Baltazar, un Ilarie Voronca, un filosof ca I.Brucăr, filologi de seamă ca Alexandru Graur şi J.Byck (aceştia primiţi în înaltul for tot după război), creatorii evrei înşiraţi mai sus aducînd o contribuţie inestimabilă la desvoltarea limbii şi culturii române. O altă sesiune de înaltă ţinută a avut loc chiar în urbea natală a lui Samy Rosenstock, la Moineşti, acolo unde entuziastul său fan local, profesorul de franceză Vasile Robciuc, întreţine un adevărat cult al lui Tzara (concretizat pînă acum în denumirea unei străzi şi a unei librării cu numele ilustrului concitadin, precum şi în punerea unei plăci memoriale pe un bloc nou ridicat, se pare, pe locul unde se afla cîndva casa natală a poetului; acum s-a turnat fundamentul evocatorului monument ce se va înălţa întru cinstirea memoriei lui Tzara şi a dadaismului). La sesiunea de la Moineşti au participat şi oaspeţi străini, care au apreciat cu sinceră admiraţie nivelul comunicărilor prezentate de cadre didactice ale universităţii ieşene şi ale unor licee din Moldova, ba chiar şi ale unor elevi ai acestor licee, care au făcut furori cu franceza curată în care şi-au prezentat expunerile. Suita festivităţilor a culminat cu spectacolul realizat de teatrul băcăuan "George Bacovia" după una din puţinele scrieri teatrale ale lui Tzara, «FUGA», în expresiva tălmăcire a directorului teatrului, scriitorul Calistrat Costin.

Neîndoielnic, se poate pune întrebarea: de unde pînă unde această bruscă trezire în România a interesului faţă de creaţia lui Tzara şi faţă de avangarda atît de repudiată ori măcar desconsiderată pînă nu de mult ? Explicaţii se pot găsi nu puţine. Desigur, un rol de seamă îl joacă şi interesele extraliterare ale unor forţe politice care, preocupate de imaginea României în lume şi aflînd că acest creator evreu originar din România este astăzi atît de cunoscut pe mapamond încît pînă şi UNESCO a decis ca anul acesta să fie pus sub semnul sărbătoririi jubileului său, s-au gîndit că n-ar strica să tragă un pic spuza pe turta interesului naţional şi să adune ceva capital politic pe seama acordării unei importanţe deosebite acestei sărbătoriri (din păcate Israelul, care ar trebui să-şi adjudece automat, şi în deplină îndreptăţire, marcarea fiecărui jubileu al unui creator evreu de pe orice tărîm şi din orice ungher al globului, nu prea manifestă interes în acest domeniu). Dar mai sînt şi explicaţii nu neapărat "impure". Fireşte, intervin şi snobismul, şi ahtierea după mode, şi grija de a nu te afla în afara fluxului general. Fireşte, există şi alte ingrediente de acest gen. Dar nu se poate nega esenţialul: în atmosfera de crescîndă libertate spirituală (deocamdată, reală) pe care o cunoaşte România post-decembristă, intelectualitatea, în deosebi cea tînără, este tot mai însetată de acele izvoare de apă vie care cîndva i-au fost interzise. Iar avangarda - şi, în prezent, postmodernismul crescut din solul rodnic al acesteia - sînt una din acele surse fertilizatoare care asigură regenerarea oricărei literaturi autentice.

CĂMINELE
„ŞOŞANAT HACARMEL"
HAIFA

• PRIMESC VÎRSTNICI ŞI BOLNAVI CRONICI, ASIGURÎNDU-LE CELE MAI BUNE CONDIŢII DE LOCUIT ŞI DE HRANĂ.

• TRATAMENTE. FIZIOTERAPIE. DIVERSE ACTIVITĂŢI EDUCATIVE ŞI DISTRACTIVE.

• ASISTENŢĂ MEDICALĂ PERMANENTĂ

TELEFON: 04-8381046
04-8641715 04-8381990

HAIFA, STRADA „ŞOŞANAT HACARMEL" NR. 90.

nou

A APĂRUT

IZVOARE

Nr. 28/29

Poezie, proză, critică,
memorialistică,
humor,

50 de scriitori

50 de scriitori

Revista poate fi procurată
trimiţînd 25 de shekeli la
P.O.B. 7108, Holon

ANCHETA MINIMUM

OMUL MILENIULUI

(ŞI ALTELE ASEMENEA....)

După cum aţi citit, probabil, la rubrica *"Tendinţe"* din numărul 107 al revistei noastre, ziarul Washington Post din U.S.A. a iniţiat printre cititorii săi o anchetă cu privire la evenimentele şi oamenii cei mai importanţi au mileniului ce se încheie. Am pus şi noi unora dintre cititorii noştri, de pe-aici şi de prin străinătate, aceste întrebări şi anume:

1.- Pe cine consideraţi Dvs. "omul Mileniului"?
2.- Unde aţi locui de preferinţă ?
3.- Care a fost cea mai folositoare carte a mileniului ?
4.- Cea mai mare eroare a mileniului ?
5.- Cea mai mare invenţie a mileniului?
6.- Cel mai mare actor al mileniului ?
7.- Cea mai falsă idee ?
8.- Cel mai mare om de ştiinţă ?
9.- Cea mai mare compoziţie muzicală ?
10.- Personajul cel mai diabolic ?

Iată răspunsurile prietenului şi colaboratorului nostru **dr. VLADIMIR EŞANU**, din **BEERSHEVA:**

1.- Omul care are forţa să rămînă OM în orice împrejurare
2.- Unde m-am născut
3.- Abecedarul
4.- Confuzia dintre credinţa religioasă şi cea politică
5.- Oscilez între Tiparul cu litere mobile şi metoda experimentală
6.- Capul încoronat, laic sau religios
7.- Adevărul este ceea ce-mi convine şi el este obligatoriu pentru toţi
8.- Galileo Galilei
9.- Missa Solemnis (J. S. Bach)
10.-Machiavelli

Avocatul Adrian Ţelu va reprezenta Statul Român la Comisia Europeană de la Strasbourg şi la Tribunalul Internaţional de la Haga, în mult controversata problemă a restituirii caselor confiscate de la proprietarii lor.

Domnu' avocat, ofensiva foştilor proprietari e atît de puternică încît ne îndoim că vei reuşi să-ţi atingi ţelul..

nou

M. RUDICH

POEZII

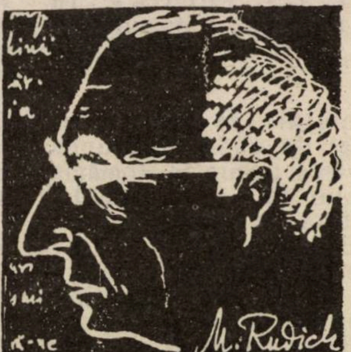

**Un eveniment editorial:
Opera poetică a lui M. Rudich, publicată, pentru prima oară, într-un singur volum.**

. . . Şi, în plus, o selecţie din vestitele lui pagini de publicistică.

**Volumul (cca 400 de pagini) poate fi procurat trimiţînd suma de 50 de shkalim pe numele
REUVEN RUDICH
la adresa:
MINIMUM, P.O.B. 11472
TEL AVIV.**

ETC

NOI

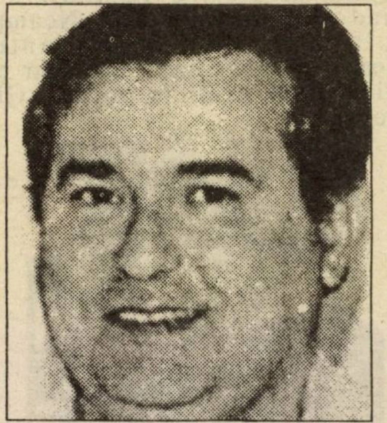

Sandu Mazor

~~~ Dacă există un "om al zilei" din aliaua română, acesta este, fără discuţie, Sandu Mazor. Numele său se află, de la o vreme, în toate gazetele, pe pagina I-a, iar chipul său apare la emisiunile de ştiri T.V. de trei ori pe săptămînă. Toată lumea ştie că Sandu este noul şef al anchetelor (spaima tuturora !) din cadrul poliţiei. Toată lumea ştie că d. Avigdor Kahalani, ministrul de resort, nu-l prea înghite, încercînd să anuleze numirea celebrului poliţist în noua sa funcţie. Însă nu toată lumea ştie că Sandu Mazor este căsătorit cu o persoană *bine* din trib, pe nume Liza Mazor. Vă spune ceva numele acesta ? Sigur că da. D-na Mazor este una din organizatoarele cele mai cunoscute din domeniul turismului, chiar dacă profesiunea şi - deci - activitatea ei de bază este de consilier financiar.

~~~ À-propos de vechea şi nerezolvata problemă a facultăţilor particulare din România, unde învaţă sute de studenţi israelieni (cei mai mulţi din *alia*), şi unde oamenii-s în pragul disperării din cauză că Ministerul Învăţămîntului nu recunoaşte valabilitatea diplomelor: o ziaristă de la "România Liberă" din Bucureşti, Camelia Popa, a dezvăluit că numărul respectivelor facultăţi (crescute ca ciupercile în toate judeţele ţării) este mai mare decît al instituţiilor similare din....Statele Unite.

~~~ Tribul nostru are, orice s-ar zice, şapte vieţi în pieptu-i de aramă. Mai precis, nu trece zi fără să mai aflăm de-un talent şi de-o valoare ieşită din rîndurile noastre şi afirmată pe globul pămîntesc. Un caz despre care nu se ştie pe-aicea (dar pe-aicea nu se ştiu multe) îl constituie violonistul Alexandru Bălănescu. Născut în 1954 (fiu al lui Iosif Bălănescu, conferenţiar la facultatea de psihologie din Bucureşti şi frate cu Iura Bălănescu, pictor de mare talent şi profesor de artă fotografică), Alexandru Bălănescu a emigrat în 1969, cu familia, în Israel, după care s-a stabilit, tot cu familia, în Anglia. Aici el a făcut o frumoasă carieră de violonist, înfiinţînd în 1987 un quartet care-i poartă numele. Şi care quartet - specializat în muzică "la zi" post-modernistă - s-a impus rapid şi categoric, concertînd în toate centrele muzicale ale lumii. Particularitate: Bălănescu şi ai săi cîntă în picioare, încălcînd tradiţia statului cuminte şi grav pe scaune, iar dînsul, ca şef, poartă haine de stradă (afară, fracurile!) şi o pălărie de cowboy, pe cap.

~~~ "Psihoza" Tristan Tzara (despre care ne vorbeşte Victor Bârlădeanu la rubrica **NOI**), "bîntuie" în mod deosebit la Bacău (adică în capitala judeţului moldovenesc din care face parte Moineştiul, locul de naştere al marelui avangardist). Scriitorul Calistrat Costin a tradus în româneşte poemul dramatic "Fuga" (patru acte şi un epilog) practic necunoscut pînă astăzi în România. Un text de mare valoare, scris în 1940 şi (întrucît e de mare valoare) f.f. actual. Şi fiindcă vorbeam de Tzara, să vorbim şi de Excelenţa sa, d. Jeronimo Mascardo. Acesta este noul ambasador al Braziliei la Bucureşti. Om de carte, subţire (a fost şi ministru al culturii), D-sa a mărturisit d-nei Monica Anghel, redactor la "România Liberă": *"Trebuie să vă spun că România a avut o influenţă determinantă şi în dezvoltarea Braziliei moderne. Literatura noastră modernă poartă amprenta dadaismului lui Tzara".*

~~~ În sala Mann din Tel Aviv (sediul Filarmonicii), plină ochi, a avut loc, nu de mult, o adunare emoţionantă de *trib*, în cursul căreia un fost ministru, un fost preşedinte al Knessetului, un fost şef de Stat Major, precum şi un primar important au împărtăşit celor din sală amintiri din ţara de origine. Staţi aşa, nu vă grăbiţi. Nu e vorba de *tribul* nostru (ai cărui şefi se ocupă de treburi mai serioase), ci de conaţionalii noştri veniţi din Irak. Iar vorbitorii fură Moshe Shahal (ex-ministrul poliţiei), Shlomo Hillel (ex-preşedinte al Parlamentului), generalul Moshe Levi (*lunganul*, fost şef al Statului Major) şi Zwi Bar (primarul Ramat Gan-ului).

~~~ Ce legătură poate fi între căsătoria recentă (26 septembrie) de la Versoix (Elveţia) a Principesei Margareta, fiica Regelui Mihai I, cu actorul şi regizorul român Radu Duda, şi **noi** ? Păi, poate fi o legătură, deoarece, după luna de miere, noii căsătoriţi au de gînd să vină în Israel. Aşa cum reiese dintr-un interview acordat de soţii Duda ziaristului Andrei Bădin pentru "Lumea Liberă" din New York:

"A. Bădin: *Domnule Radu Duda...ne puteţi spune cîteva din proiectele teatrale de viitor ?*

Regele Mihai şi Regina Ana (şezînd), în picioare - mirii

Radu Duda: În luna octombrie voi prezenta la Bruxelles un ciclu de piese la Teatrul "Poème". Este vorba de un roman-poem intitulat "Inventarul dragostei", scris de Gherasim Luca (scriitor evreu-român, stabilit în Franţa; aşa cum reamintiserăm în nr. trecut, G.L. s-a sinucis anul trecut, n. red.). Apoi voi avea alte reprezentaţii la Teatrul "Alibi" din Corsica...Şi am şiun proiect în Israel, care sper să se concretizeze. Am mai fost în Israel cu reprezentaţii în 1983 şi 1986, cu profesorii mei, Olga Tudorache şi Victor Rebenciuc.

Prinţesa Margareta: Sperăm ca în Israel să mergem împreună. Fundaţia pe care o conduc ar vrea să realizeze contacte cu organizaţii din Israel. Ştiu că trăiesc în Israel foarte mulţi cetăţeni originari din România, care ar dori să ajute România".

....Din informaţiile noastre, Radu Duda, care are aici mulţi prieteni din *alia*, a făgăduit Principesei să o ducă la un grătar românesc din Tel Aviv. Nu spunem numele localului, ca să nu fim învinuiţi de concurenţii restaurantului că facem publicitate deghizată.

~~~ Prezenţe, prezenţe ale scriitorilor noştri prin lume (şi întîi şi întîi în România). Poetul Sandu David este prezent cu un volum editat de "Cartea Românească", cuprinzînd versuri scrise în ebraică şi traduse în româneşte. Lansarea cărţii, organizată la Bucureşti, a fost emoţionantă, dar mai emoţionantă a fost primirea făcută fostului licean cu şapcă, Sandu Davidsohn în oraşul său natal, Tîrgovişte. ~ O soartă asemănătoare a avut şi colaboratorul nostru, G. Mosari. După prezentarea cărţii sale în Capitală, prozatorul s-a repezit acolo unde-l trăgea aţa, adică în Bacăul său natal, unde fu primit cu braţele deschise. ~ Pe romanciera Getta Berghoff am întîlnit-o cu o proză substanţială în paginile revistei "Semnalul" din Canada. ~ De poeta Bianca Marcovici am dat în revista ieşeană "Convorbiri Literare", sub forma unei recenzii semnate de criticul Codrin Liviu Cuţitaru; în ciuda a ceea ce s-ar putea crede după numele său, tînărul critic nu a înfipt cuţitul în strofele analizate, fiind - dimpotrivă - elogios: *"Bianca Marcovici a făcut în ultimii ani progrese remarcabile, sugerînd deja maturitate creatoare".* ~ În fine, poetul Shaul Carmel are sub tipar, la editura *Du Style*, din Bucureşti, un volum de interview-uri pe marginea personalităţii lui Itzhak Rabin. Cartea adună în pagini nume sonore: Shimon Peres, Lea Rabin, Shlomo Lahat, etc., etc. şi se anunţă a fi pasionantă.

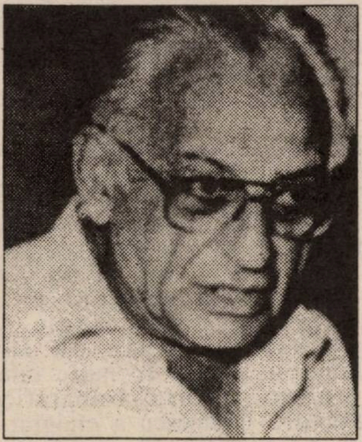

Sandu David

~~~ Acum rugăm persoanele pudice să închidă ochii şi să sară (cît mai repede) peste rîndurile de mai jos. Este vorba de-un poem, apărut în "Convorbiri Literare" din Iaşi, în care Mihai Ursachi (una din vedetele versului românesc de azi) o evocă pe actriţa Rozina Cambos (una din vedetele teatrului israelian de azi). Pînă aici, nu e nimic de spaimă. Spaima începe odată cu poezia intitulată

La Piatra-Neamţ,
sau
voilà pourquoi j'aimais Rosine

Pe cînd veneam la Piatra Neamţ/ n-aveam în pungă nici un sfanţ/ şi n-aveam nici bilet de tren/ şi toţi ziceau că-s schizofren/ afară de Rosina Cambos// Şi cînd eram la Piatra Neamţ/ cu toţi băieţii eleganţi - / poeţi nătîngi şi aroganţi/ ba unii chiar şi sicofanţi - / tot sufletu-mi se lumina/ Şi mă lovea ca o dambla/ cînd apărea Rosina Cambos// Cînd răsărea cu părul roş/ toţi poetaşii păguboşi/ aveau erecţii chiar orgasm/ iar ea plutea, ca într-un basm/ roşcata de Rosina Cambos// Şi vai, pîndeam după perdea/ la dînsa cum se machia/ iar Ulici îmi spunea "Aşa,/ eşti voyeurist domnia ta,/ degeaba bre, nu vei avea/ nici o cordică de la ea"/ regina de Rosina Cambos// Şi cînd plecam din Piatra Neamţ/ scîrbit de pletora de fanţi/ Rosina Cambos dispărea/ doar eu ştiam unde era:/ în vechea vilă Rosenkranz.

Rosina:
Aflăm lucruri interesante despre Dumneata, frumoasă Doamnă...

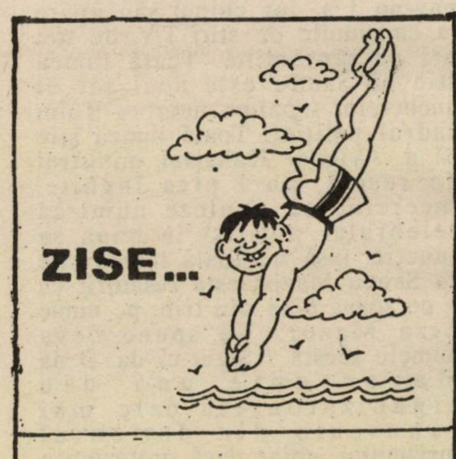

"Guvernul israelian a învins în alegeri cu o diferenţă infimă de voturi şi de aceea el nu reprezintă majoritatea populaţiei"
(Dintr-un mesaj transmis de preşedintele Siriei, Hafez-El-Assad, specialist într-ale democraţiei, lui David Levy, ministrul de externe al Israelului, 1996)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

~~~ Nu de mult a avut loc la Washington o Conferinţă Internaţională despre soarta evreilor români şi ucrainieni sub regimul Antonescu.

Conferinţa a fost organizată de United States Holocaust Memorial Museum (USHMM) şi de Rosenthal Institute for Holocaust Studies of the Graduate School of the City of New York. Prof. Randolph L. Braham, de la Institutul Rosenthal a avut bunăvoinţa să ne trimită o relatare despre cele spuse la conferinţă. Extrase:

"Vorbind în numele Muzeului, Dr. Michael Berenbaum, Directorul Institutului de Cercetări a Muzeului a insistat asupra scopului conferinţei şi a importanţei sale prin prisma refuzului României de a recunoaşte Holocaustul. În remarcile sale introductive, Dr. Raul Hilberg, Profesor Emerit la Universitatea din Vermont a subliniat elementele unice ale istoriei Holocaustului în România, insistînd asupra numeroşilor factori politici şi militari care au determinat schimbarea politicii lui Antonescu faţă de evrei. Vorbind din partea Institutului Rosenthal, Profesorul Randolph Braham a prezentat succint complexele şi controversatele teme care caracterizează Holocaustul în România. El a subliniat că denigrarea, deformarea realităţii istorice şi negarea Holocaustului de naţionaliştii şovini au devenit componente majore ale antisemitismului în România post-comunistă şi parte a procesului de reabilitare a lui Ion Antonescu. Arătînd opoziţia Preşedintelui Ion Iliescu la acest curent, Braham a exprimat speranţa că într-o zi liderii politici responsabili ai României nu numai că vor recunoaşte rolul armatei şi jandarmeriei române în distrugerea a aproximativ 270.000 de evrei români şi ucrainieni dar poate vor cere iertare pentru acest rol.

Conferinţa care a durat două zile a fost împărţită în patru secţii. Prima, condusă de profesorul Hilberg, a fost dedicată "pregătirii" implicării regimului Antonescu în distrugerea evreilor români şi ucrainieni. Lya Benjamin, cercetător la Centrul de Istorie a Evreilor din Bucuresti a prezentat o analiză cuprinzătoare a antisemitismului aşa cum se reflectă el în documentele Consiliului de Miniştri, 1940-1944. Comunicarea Daliei Ofer de la Hebrew University din Ierusalim s-a axat pe răspunsurile evreieşti la politica antisemită a guvernului Antonescu, subliniind impactul imigraţiei şi emigraţiei asupra situaţiei fluctuante a evreilor români. Comunicarea lui Randolph Braham a descris modul în care naţionaliştii români încearcă să rescrie istoria şi exploatarea de către ei a Holocaustului în scopuri politice.

A doua secţie, condusă de Radu Ioanid de la Institutul de Cercetări a Muzeului, a fost dedicată comunicărilor privind acţiunea de distrugere fizică a evreilor români şi ucrainieni. Radu Florian, de la Institutul de Teorie Socială a Academiei Române, a analizat ramificaţiile politice şi genocidale ale pogromului de la Iaşi. El a prezentat o vedere istorică a comunităţii din Iaşi înaintea catastrofei şi a analizat pogromul în contextul Holocaustului ca un tot global. Jean Ancel de la Yad Vashem a făcut o bine documentată prezentare a administraţiei româneşti în Transnistria.

Paul A. Shapiro de la U. S. Information Agency a documentat distrugerea comunităţii evreieşti din Chişinău din unghiul iniţiativei regimului Antonescu de a "rezolva" complet problema evreiască în Basarabia. Leon Volovici de la Hebrew University din Ierusalim a prezentat o imagine a erei Antonescu din perspectiva evreiască contemporană. Concentrîndu-se asupra jurnalelor lui Mihail Sebastian, B. Brănişteanu şi Emil Dorian, el a revăzut evoluţia şi natura relaţiilor dintre intelectualii români şi evrei între 1940 şi 1944 şi a ilustrat atitudinile contradictorii ale autorităţilor române faţă de evreii "autohtoni" şi "alogeni".

Comunicările citite la cea de-a treia sesiune, prezidată de Severin Hochberg de la Institutul de cercetări a Muzeului Holocaustului, s-au referit la influenţa "factorului străin" în istoria Holocaustului în România. Radu Ioanid a făcut o prezentare generală a sorţii evreilor cetăţeni români si a proprietăţilor lor în Europa dominată de nazişti, aşa cum se reflecta ea în schimburile diplomatice dintre al Treilea Reich şi România. Raphael Vago de la Universitatea Tel Aviv a descris şi analizat reacţiile şi percepţiile Yishuvului în legătură cu tragedia evreilor români în timpul erei Antonescu. Reflectarea acestei tragedii în documentele diplomatice franceze a fost subiectul comunicării lui Carol Iancu de la Universitatea Paul Valéry - Montpellier III.

Sesiunea a patra, condusă de Randolph Braham s-a ocupat de analiza deformării istoriei şi a creării de mituri de către românii şovini naţionalişti. Victor Eskenasy de la OMRI Research Institute din Praga a prezentat dovezi despre succesivele metamorfoze care l-au transformat pe Mareşalul Ion Antonescu într-o figură emblematică, pozitivă. El a identificat pe aceşti istoriografi şi pe suporterii lor activi în cadrul acestui proces. Vladimir Tismăneanu, profesor la Universitatea din Maryland, s-a concentrat asupra reapariţiei naţionalismului, a ideologiei xenofobe din România post-comunistă.

Michael Safir, un analist politic la OMRI Research Institute la Praga, a documentat o bogată vedere de ansamblu a procesului reabilitării lui Ion Antonescu, diferenţiind între cei trei factori majori ai reabilitării: publicul larg, incluzînd unii dintre intelectuali, cei care cred că reputaţia Mareşalului a fost atacată pe nedrept, incluzînd mulţi veterani şi, însfîrşit, elemente anti-democratice şi anti-monarhiste care au interese politice în reabilitarea lui Antonescu, incluzînd pe mulţi care au fost asociaţi cu Securitatea lui Ceauşescu.

Materialele conferinţei vor fi publicate în curînd".

În curînd ? Sperăm....Şi le aşteptăm cu nerăbdare.

~~~ Două întrebări pasionează la ora de faţă România: 1) Cine va învinge în alegerile prezidenţiale şi 2) dacă ăia vin la Bucureşti. Ăia sînt Barbara Streisand, Woody Allen, Steven Spielberg şi alţi venetici de la Hollywood. Superstarurile de mai sus au fost invitate să participe la

al 12-lea Festival internaţional al Teatrului idiş (14-21 octombrie, a.c.). Gazda festivalului, mereu dinamicul regizor şi director al TES-ului, Harry Eliad, are planuri mari la acest capitol, cu atît mai mult cu cît Festivalul coincide cu împlinirea a 120 de ani de la primul spectacol în idiş din România, realizat de Avraham Goldfaden la Iaşi, în 1876. Pînă acuma şi-au anunţat participarea trupe din Israel, Statele Unite, Rusia, Canada, Franţa, Belgia, Olanda, Elveţia, Ucraina, Austria. Cît despre musafirii mult aşteptaţi, aceştia au mulţumit pentru invitaţie, au trimis mesaje de salut Festivalului....şi urma să-şi confirme (sau nu) participarea. La ora cînd trimitem rîndurile de faţă la tipar, suspensul e în floare.

~~~ Mai mulţi cititori, interesaţi de reportajul din numărul trecut despre Odette Schwartz, frumoasa ziaristă din *trib*, ne-au cerut să publicăm o fotografie mai *bună* şi mai *mare* a colegei noastre de la "Yediot Aharonot". Uite-aici nu una, ci trei fotografii, să aveţi de unde-alege.

~~~ Prof. Alfred Hârlăoanu - care a devenit celebru în lumea evreiască de pretutindenea, în urma excomunicării sale de-acum cîţiva ani din rîndurile Comunităţii de la Bucureşti pentru, ca să zicem aşa, confuzii ideologice - a scos de sub tipar, aşa păcătos cum e (dînsul, nu tiparul), în vremea din urmă, două lucrări: "Istoria biblică" şi un "Curs intensiv de limbă ebraică". Aceste lucrări constituie baza cursurilor pe care Hârlăoanu le predă la "Academia pentru studiul istoriei culturii şi religiilor lumii", instituţie ce funcţionează sub egida UNESCO. Dacă stai să te întrebi cîţi dintre mahării - care ridicaseră deştu-n sus, la şedinţă, pentru excomunicarea dascălului - au făcut la viaţa lor măcar a paişpea parte din cele înfăptuite de Hârlăoanu pe tărîmul culturii iudaice, te-apucă durerile de cap....

~~~ Un surîs de toată frumuseţea a provocat senatorul Gh. Dumitraşcu (P.D.S.R.). Autor cunoscut de *perle* în parlament , colaborator fidel al "României Mari" cu scrieri cîtuşi de puţin amabile la adresa iudeo-francmasonilor (l-am avut şi noi, în pagini, ca muşteriu), vioiul senator s-a îmbolnăvit grav de inimă şi, negăsind altă soluţie, a venit în Israel la tratament. Aici, medicii sionisto-imperialişti i-au făcut o operaţie pe cord, complicată, salvîndu-i viaţa. Spre mulţumirea senatorului (ca şi a noastră, de altfel). La întoarcere, d. Dumitraşcu a găsit de cuviinţă să publice în "Realitatea evreiască" a lui Dorel Dorian un articol, exprimîndu-şi recunoştinţa faţă de Iţicii de la spital, şi lăudînd cîteva înfăptuiri din Eretz. (Unul din lucrurile care l-au impresionat pe d. Dumitraşcu este că - spre deosebire de ceea ce ştia dînsul - aici oamenii muncesc şi nu sînt toţi bancheri). Dar să revenim la surîs. Aşa cum era de aşteptat, cîinii de la "Academia Caţavencu" s-au repezit pe os, "turnîndu-l" pe Dumitraşcu la patronul său spiritual, C. V. Tudor. Textul cu pricina se cheamă

Scrisoare din ce în ce mai deschisă adresată senatorului Vadim

şi sună aşa:

"Senatorule, patriotule, omule de bine, geniu ferice al poeziei antisemite-n formă şi naţională în conţinut, noi, un grup de 300 de delatori cu dragoste de neam şi ţară, care cumpărăm revista "Realitatea evreiască" numai pentru a-i submina tirajul, am descoperit, cu oroare şi sinceră furie estetică - în nr. 30-31 a.c. - un articol vădit trădător al colaboratorului dvs. Gh.. Dumitraşcu. În acest imn în proză din "Cântarea Israelului", eseistul-senator Dumitraşcu, proaspăt tăiat împrejur la inimă într-o clinică din Tel Aviv, recunoaşte că e dator duşmanilor cu ceva. Vînzătorul de cauză Dumitraşcu, afirmat ca ideolog naţionalist în paginile "României Mari", a preferat să scape cu viaţă într-un spital sionist, în loc să moară demn, cu sentimentul
~~~

datoriei împlinite, într-unul românesc, cu medicamente compensate și alimentație rațională. Oare cu cîți arginți a fost plătit, ca să-și lase artera jugulară pe pămînt străin, dacă el însuși recunoaște că, după intervenția chirurgicală, s-a refăcut "pendulînd între centrul comercial și Mediterana"? Titanule, generosule, salvatorule de gintă, dacă pedeseristul Dumitrașcu începe să scrie și în "România Mare" articole dedicate prieteniei de veacuri româno-evreiești, înseamnă că, într-adevăr, în anul 2000 vine sfîrșitul lumii, fi-re-ai al dracului, tu și toți colaboratorii tăi!"

Egiptul (despre care președintele Ezer Weizman declarase că se comportă ca o țară anti-israeliană) a anunțat că nu ne va mai furniza nici un metru cub de gaze.

....turnînd în felul acesta gaz peste focul relațiilor dintre Cairo și Ierusalim.

La rubrica **Primim** *din nr. trecut, recenzam o piesă de teatru a timișoreanului Anavi Adam, exprimîndu-ne dorința de a ști mai multe despre autor (editura neglijase să publice firească notă bio-bibliografică).*

Poetul **Andrei Fischof,** *din Haifa, ne sare-n ajutor, furnizînd amănunte despre Anavi Adam.*

De origine dintr-o familie evreiască cu rădăcini de educație și cultură germane, și-a petrecut copilăria în orașul Turda. Azi, este în jurul vîrstei de 85 de ani. A fost coleg - la școala primară evreiască - cu mama mea (z.l.). Singura soră în viață a acestui scriitor, Laura Frucht (profesoara mea de vioară...) trăiește într-o casă de bătrîni la Naharia, unde o vizitez din cînd în cînd.

Anavi Adam, pe numele său Frucht Franz (Fritzi, pentru apropiați) a fost de-a lungul anilor cunoscut în România ca poet, dramaturg, critic de limba maghiară, trăind în Timișoara.

Eu personal i-am tradus cîteva poeme apărute ulterior în revista tîrgmureșeană "Vatra" a lui Romulus Guga, Dan Culcer, Mihai Sin și într-o antologie de traduceri în românește din poeți de limba maghiară apărută la Dacia clujană.

Avi scrie o poezie solidă, ca un castel clădit încet și rotunjit, părînd de departe greoi, dar odată pătrunzînd în curtea interioară, îl găsești aerisit exact cît trebuie, sigur pe sine, imposibil de urnit.

Interesant este pseudonimul său, Anavi Adam (în maghiară numele de familie se pune înaintea prenumelui), ținînd cont că el, ca profesor la liceul israelit, era în perfectă cunoștință de cauză a dublei posibilități de scriere a numelui de familie:
ע נ ב י , ה נ ב י א
adică OMUL (ca) PROFET sau pur și simplu OMUL VIILOR (strugurilor).

„BONSOIR OPERETTA"

Gala cîntăreților, balerinilor și muzicienilor cu adevărat „nr. 1" ai Teatrelor de Operetă din BUDAPESTA și BUCUREȘTI

*** Balet * Fast**
*** Zeci de costume ***
și Muzica Nemuritoare a
Operetei de la Offenbach
și Johann Strauss
și pînă astăzi

Tenorul nr. 1 al Ungariei: LEBLANC GYOZO
Tenorul nr. 1 al României: FLORIN GEORGESCU
Soprana nr. 1 a Ungariei: CSONKA ZSUZSA
Soprana nr. 1 a României: ILINCA EUGENIA
Junele comic nr. 1 al Ungariei: BALINT FARKAȘ
Subreta comică nr. 1 a Ungariei: PALCSI BÉATA
Baritonul nr. 1 al Ungariei: BENKOCZI ZOLTAN
Dirijoarea nr. 1 a Operetei din Budapesta: VARADI KATALIN

Trupa de Balet „SERATTY DANCE COMPANY"- BUDAPEST

TEL AVIV - "Noga"
2 spectacole
1. joi 3 octombrie - ora 20
2. sîmbătă 5 octombrie - ora 20
Bilete: "Canaf", Allenby 91, tel.: 6293838, "Castel", "Lean", etc.

HAIFA - "Auditorium"
luni 7 octombrie - ora 20
(Bilete: Nova - Herzl 33, tel.: 8665272)

NATANIA -
H. Hatarbut
miercuri 2 oct.-
ora 20

KIRIAT HAIM -
Teatrul Hatzafon
vineri 4 oct.-
ora 20,30

CFAR SABA -
Auditorium
dum. 6 oct.-
ora 20

IERUSALIM -
"Crown"
marți 8 oct.-
ora 20,30

SE ZVONESTE CĂ...

. . . Între H.O.R. şi Asociaţia Scriitorilor Israelieni de limbă română a trecut o pisică neagră. Motivul: refuzul noului preşedinte al H.O.R., d. Menahem Ariav (primarul din Natzeret Illit) de a onora angajamentele fostei conducceri a H.O.R. (Arthur Israelovici) de a sponsoriza premiul literar "Izvoare".

. . . Regizorul de film Harry Fromm, din New York, despre a cărui moarte am pomenit în numărul trecut, s-ar fi sinucis aruncîndu-se de la etaj, ca urmare a unei depresiuni nervoase.

. . . Generalul Ion Talpeş, unul din conducătorii serviciilor secrete româneşti, ar fi ameninţat mai de mult pe cei de la Federaţia de la Bucureşti că, dacă nu renunţă la dezvăluirile privind masacrele anti-evreieşti din timpul războiului, el va "da pe piaţă" documente despre "crimele" comise de evrei. Întrucît şantajul d-lui Talpeş a fost respins, serviciile conduse de acesta au "aranjat" în birouri şi "dat pe piaţă" în anii din urmă numeroase "documente".

. . . La "Memorialul Holocaustului" de la Washington s-au adunat - între altele - şi sînt studiate cu atenţie cîteva mărturii referitoare la indivizii *Kapo* din Transnistria.

. . . Volumul de memorii "Un tăciune smuls flăcărilor" de Dr. Al. Şafran, care s-a bucurat de un mare succes public, dispărînd din majoritatea librăriilor, se vinde în anumite oraşe din România pe sub mînă cu de trei ori preţul imprimat pe carte.

. . . Revista "Realitatea evreiască" (redactor-şef: Dorel Dorian), a provocat în ultima vreme nemulţumirea cercurilor politice *anti* (atît din jurul puterii cît şi din jurul opoziţiei), datorită faptului că, renunţînd să mai fie "cuminte" şi "în banca ei", publicaţia editată de Comunitate a adoptat o linie dură faţă de manifestările fasciste.

Picătura care a revărsat paharul de la bufetul Parlamentului: protestul clar, tăios, fără "diplomaţie" al lui Nicuşor Cajal şi al revistei împotriva îndemnului la asasinarea Iţicilor, rostit de deputatul PDSR (partidul de guvernămînt) Dumitru Vasile (vezi "Minimum", nr. din 1 sept. a.c.).

. . . Întîlnirile secrete între reprezentanţii Israelului şi ai O.E.P.-ului au loc într-un apartament de pe strada I. Manger din Tel Aviv (nu departe de Ambasada Română), care aparţinuse regretatei Fanchette Costin, personalitate cunoscută a *alialei* române.

Vorbind luna trecută la şcoala "Gros" despre elevele care înfiinţaseră un club al admiratorilor lui Igal Amir, asasinul (sau, însfîrşit, unul din asasinii) premierului Itzhak Rabin, d. Israel Lau, şef-rabinul ashkenazi al Israelului, a spus:

""Aceasta este luna în care se rostesc *slihot* şi, dacă Dumnezeu îmi permite, eu le iert pe aceste eleve".

Ştiţi ce, domnule şef-rabin ? După informaţiile noastre, Dumnezeu nu vă permite.

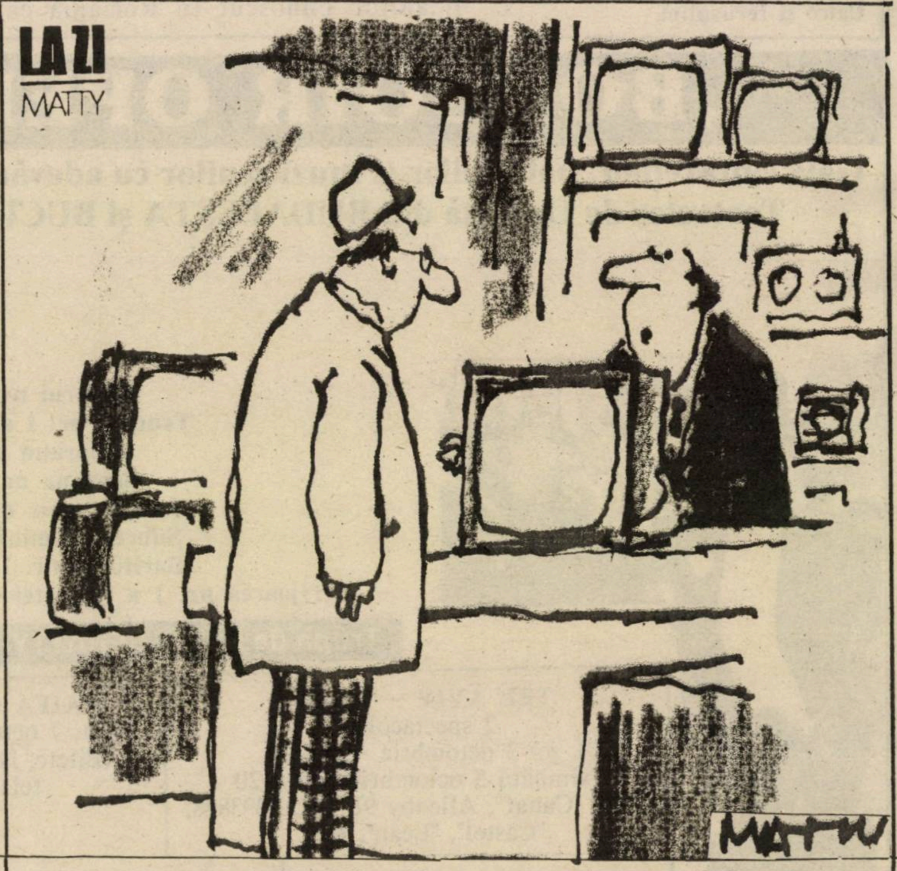

- Vi l-am făcut! Imediat cum apare personajul în chestiune, trece automat pe alt canal!

. . . această caricatură de Matty (amicul nostru de la a carui moarte se împlineşte un an), se potriveşte - bul! - cu situaţia de la noi.-

LUMEA ROMÂNEASCĂ

CORESPONDENŢĂ DIN BUCUREŞTI

STAN VLAD

TOAMNĂ PREELECTORALĂ

Oricît am vrut să ne refugiem în umbra altor subiecte, nu am reuşit. Sîntem exact la jumătatea celor două luni de toamnă, preelectorale; una a trecut, alta mai este. Este adevărat că violuri şi crime au mai fost şi în septembrie (vor fi, sigur, şi în octombrie!). Apoi, fenomenul social cel mai important - corupţia - nu numai că n-a fost eradicat. Ba, la prima vedere, se pare că s-a proliferat. Dar acum, în campanie electorală s-au proiectat în prim plan (şi se mai proiectează) şi multe acte de corupţie mai vechi. S-a găsit însă o....formulă nouă: nu se mai aruncă în public decît actele de corupţie cu implicare bănească mai mare de 50 de milioane de lei. Vedeţi saltul ? Am intrat în Europa; nu ne mai ocupăm de găinării, ci de gangsterisme. E cu totul altceva....

Aşadar, sîntem în campanie electorală; ne apropiem de alegeri. Intemperiile de toamnă au venit cu puternice averse de candidaţi. La alegerile parlamentare, pentru Senat şi Camera Deputaţilor sînt cu zecile de mii pentru cele 467 de locuri. Dar şi la preşedinţie, pentru un singur loc la Cotroceni s-au înscris vreo 20 de candidaţi. Din aceştia doar trei contează (în ochii publicului ca şi în sondaje). Ei sînt: Ion Iliescu, Emil Constantinescu, Petre Roman. Aşa apar în sondajele de opinie publică; în ordinea aceasta. Cine va cîştiga ? Greu de spus. Ne hazardăm într-un pronostic: Ion Iliescu, la al doilea tur de scrutin. Cinstit vorbind, am dori să ne înşelăm. Ion Iliescu a stat şapte ani la Cotroceni. Încă patru ani ar fi prea mult şi ne-ar ajunge din urmă anul 2000! L-am dori pe Petre Roman, care are multe atu-uri în plus faţă de Emil Constantinescu. Ar fi exact ce-i trebuie acum României. Şi pentru interior şi pentru străinătate. Mai riscăm o părere: dacă Petre Roman ajunge în turul al doilea de scrutin - indiferent cu cine - atunci cîştigă. Am zis-o şi p-asta ca să nu creadă lumea că ne eschivăm de la....opinii !

Sigur, pe noi ne preocupă cine va ocupa fotoliul de la Cotroceni, dar de fapt, ca peste tot, guvernul este mai important. Cine va forma guvernul după alegerile de la 3 noiembrie 1996 ? Am adresat această întrebare, acum cînd apele electorale sînt mai tulburi ca viiturile de toamnă, celui mai mare politolog român, prof. Silviu Brucan. - *"Dragul meu, va fi un guvern de centru-dreapta"*, ne-a răspuns cel căruia i se mai zice şi "Oracolul din Dămăroaia".

Nici o forţă politică din cele existente nu va cîştiga majoritatea voturilor. Convenţia Democratică va avea în jur de 34-35% din voturi. Aşa că va trebui să formeze o coaliţie cu P.D.S.R.-ul lui Iliescu şi Adrian Năstase şi U.S.D.-ul lui Petre Roman. Poate şi cu Alianţa Liberală a lui Manolescu. Sînt şanse mari ca naţionaliştii şi extremiştii de genul P.U.M.R. şi P.M.R. să nu mai ajungă la guvernare. Stînga românească, abia în anul 2000 va apare în prim plan în politica ţării.

Din expunerea celor de mai sus cred că înţelegeţi de ce sîntem atît de preocupaţi de campania electorală, uitînd chiar şi temele cu prostituatele. Dar vorba lui Muşatescu: *"Politica e o cocotă bătrînă care are mereu nevoie de bărbaţi tineri"*.

Întorcîndu-ne la....electorale, s-ar putea ca - pentru prima oară - să avem în România o situaţie, tipic franceză, care se numeşte «coabitaţie». Adică preşedinte, Ion Iliescu - bine încremenit în stînga, şi un guvern C.D.R. de centru-dreapta. Poate că nici n-ar fi rău. Asta în cazul în care opoziţia (în cap cu ţărăniştii) va găsi un prim-ministru bun.

Şi fiindcă tot v-am furat din timpul dvs. cu alegerile din România, deci cu politica, să mai notăm ca un eveniment european important: încheierea Tratatului de bază cu Ungaria. Acum se laudă românii, se laudă ungurii că au ajuns la o înţelegere, dar şi aici (ca şi în Orientul Apropiat, ca şi în ex-Jugoslavia) opera, atît cît este, aparţine Statelor Unite. Azi, nimeni nu mai mişcă pînă nu spun americanii ce şi cum să se facă.

Şi-acum, să trecem la un subiect.... diabolic:

SATANIŞTII

Nu ştiu cum se face, dar în secolul acesta toate minunile lumii, toate fenomenele paranormale, toate faptele incredibile, toate trăznăile vin din America. Şi cum în România ne dăm acum drept democraţi şi deci deschişi la toate, iată că ne-a venit, tocmai de pe coasta vestică a S.U.A., doctrina satanistă. Prin 1969, un fost acrobat de circ, pe nume Anton Szandor (atenţie, pare a fi ungur!) a publicat "Biblia satanică". Tot el a înfiinţat la Los Angeles prima biserică satanistă. Ce a mai făcut el pe-acolo, nu ne interesează, dar cert este că în 1993 - nu se ştie cum - doctrina satanistă a pătruns şi în România, mai întîi în zona ungurească a Harghitei.

În prezent, satanismul este răspîndit cam prin toată România, dar organizaţii mai puternice, adică mai active au judeţele Constanţa, Tulcea, Buzău, Timiş, Ialomiţa. Aria de răspîndire o constituie fanii muzicii rock. Modalităţile de atragere a adepţilor sînt bazate pe exploatarea atitudinilor extravagante, prin discretă propagandă în rîndul fanilor curentelor muzicale cu nume curioase: Moarte, Gunoi, Viaţă mizeră, Providenţa lui Satan, precum şi a persoanelor tinere care-şi manifestă pasiunea pentru ocultism, magie neagră. E vorba de tineri între 12-25 de ani.

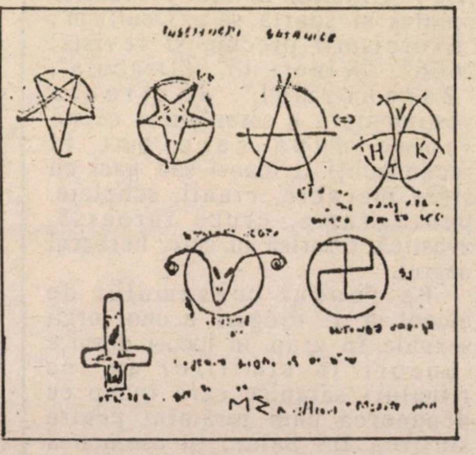

Pagină dintr-o broşură de propagandă: sataniştii bagă texte

Aici, o dată cu svastica, sataniştii mai vin acasă

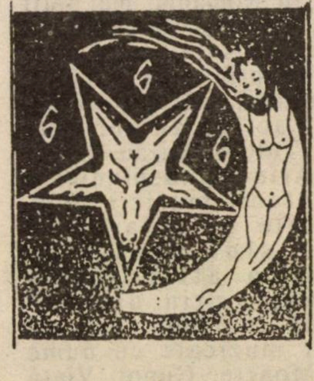

Cu femeia ne-am mai înţelege noi, dar în rest....

Pentru promovarea dogmelor de tip satanic există acum lucrări tipărite (în limba română) care tratează fenomenul din punct de vedere.... teoretic ("Magii secolului XX", "Ghicitul în ochi", "Numele omului şi soarta sa", "Ocultism", "Exorcism") precum şi reviste: "666", "Vineri 13", "Dracula", "Paranormal". În ţinuta vestimentară a sataniştilor există semne după care pot fi recunoscuţi (tricouri sau geci cu sigle macabre, cranii, schelete, pentagrame, cruce întoarsă, zvastică înscrisă în cerc, berbecul negru).

Pe fondul consumului de alcool şi de droguri, a unor orgii sexuale în grup, în locuri dosnice (uneori în cimitire) au loc ritualuri satanice care încep cu depunerea unui jurămînt pentru slujirea lui Satan. În asemenea momente se fac jertfe cu animale, iar în momentele culminante, cu oameni (de regulă copii).

Am ajuns la ceea ce este mai grav în datina satanistă: cultivarea morţii! În locurile lor de întîlnire, cum ar fi ruinele, subsolurile unor blocuri şi alte locuri izolate, tinerii satanişti sînt....instruiţi: teoretic şi practic. Pentru îndoctrinare au material suficient, dar şi "conferenţiari". Se trece însă la experimentări practice pe capete de oameni, din ipsos. Se demonstrează cum trebuie sacrificaţii duşmanii lui Satan. Trecînd la aplicarea practică a celor învăţate la întrunirile sataniste, un grup condus de fraţii Horaţiu şi Tiberiu Pintilie şi Cristinel Andronache, i-au pedepsit pe doi tineri care luaseră în derîdere ideile lor - Traian Ionescu şi Marcu Vrancea - supunîndu-i chinurilor satanice. I-au omorît, dar se socot nevinovaţi deoarece au îndeplinit ritualurile lui Satan. Pe feţele celor asasinaţi s-au găsit (făcute cu cuţitul) semnul crucii invers şi o stea cu cinci colţuri, pentagrama lui Satan.

Dar în rîndul sataniştilor există şi teoria sinuciderii, prin aceea a oferirii sufletelor adepţilor, lui Satan. Bine îndoctrinaţi, elevii de şcoală Costel Grecea şi iubita lui Monica Voicicov, ambii din Tulcea, s-au supus forţelor malefice şi s-au spînzurat. "Satan, Satan, Satan, Satan - ăsta este Dumnezeul nostru. Lui îi dăm sufletele noastre" - au scris cei doi tineri tulceni înainte de a-şi pune ştreangul de gît. Gruparea satanică tulceană, peste care este şef un anume Mihai Gianulis, i-a ridicat pe copii la rangul de "copii ai Diavolului".

Renunţăm la alte exemplificări. Fenomenul satanist proliferează, mai ales în şcolile profesionale şi în grupări de tineri de la mahalalele oraşelor. Sînt manifestări antisociale, comportamente periculoase, întrucît cuprind un real potenţial criminogen. Şi-aşa avem destule rele; nu ne mai trebuia şi asta. Dar mizeria socială naşte asemenea monstruozităţi. Ce fac autorităţile ? Consemnează faptele !

În prezidiul adunării de la Uniunea Scriitorilor: *Poetul Florin Iaru, vice-preşedinte al Uniunii Scriitorilor din România, Domniţa Ştefănescu, redactor şef al editurii "Universal-Dalsi" din Bucureşti, G. Mosari, Victor Bârlădeanu, secretar general al Asociaţiei de prietenie România Israel.*

MOSARI LA BUCUREŞTI

... Şi, ca să nu ne închipuim cumva că satanismul şi nazismele au ocupat întreg teritoriul spiritual al României, iată aici o fotografie din care reiese clar că antisatanismul şi antinazismele luptă şi ele; din plin; şi nu fără succese.

Sosit în România cu prilejul apariţiei cărţii sale **"Lumea pe dos"** (un titlu de reţinut...), editată la "Universal-Dalsi", colaboratorul nostru G. Mosari, evreu din Bacău şi cetăţean israelian, a fost primit la "Uniunea Scriitorilor" cu amiciţie şi căldură.

Erata

La nr. 113/114, pag.69 (articolul lui Lucian Boz), col.II, par.1, în loc de ""*lucram două ore fără întrerupere*", se va citi "*lucram timp de douăsprezece ore fără întrerupere*".

....Ceea ce, să recunoaştem, e cu totul altceva.

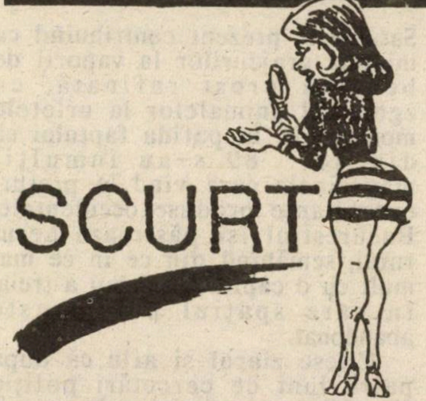

Diavolul în ţara lui Dumnezeu (ţara lui Dumnezeu este România; iar diavolul este...aţi ghicit!)

"...Ceauşescu avea un plan care, din nefericire, a fost blocat de către comuniştii eşalonului doi. Se înţelege clar că fostul conducător român dorea să continue un veritabil plan de reînnoire a României, dar acest lucru nu putea fi dezvăluit la acea vreme, nu atît pentru că era un secret, cît pentru că România deja era ţinta unor servicii secrete străine care lucrau în solda unor mari bancheri americani de origine evreiască. De altfel, ca o scurtă paranteză, trebuie spus foarte clar că toţi marii bancheri americani provin din familii evreieşti, care au emigrat în Statele Unite ale Americii de mai bine de 50-60 de ani. Unor asemenea bancheri, care dau împrumuturi cu dobînzi foarte mari, nu le convenea ca o Ţară neînsemnată din estul Europei, cum era România, să nu mai fie la mîna lor. Trebuie precizat un lucru: toate creditele care sînt acordate fie de către Fondul Monetar Internaţional, fie de către Banca Europeană pentru Reconstrucţie şi Dezvoltare, fie de către alt organism cu atribuţii financiare, au în spatele lor grupuri formate din bancheri de origine evreiască."

*

"...Se ştie că în perioada 1986-1989 în România luase amploare construcţia de locuinţe pentru populaţie, deoarece problema demografică trebuia rezolvată, fiind prioritară. Interesele unor grupuri străine, în special ale bancherilor americani de origine evreiască, vizau secătuirea României de resurse şi aducerea ţării sub control extern. Susţinînd din ce în ce mai mult Independenţa României, Ceauşescu a devenit în scurt timp o reală sursă de pericol pentru factorii externi, care vizau dominarea economico-politică a Ţării noastre. S-a trecut la un plan care avea ca scop înlăturarea de la putere a lui Ceauşescu.".

*

"...Intervenţiile ei (Elena Ceauşescu) aveau scopul să deterioreze orice acţiune întreprinsă de Ceauşescu, astfel încît, cu timpul, Elena, o analfabetă provenită dintr-o familie de evrei, a ajuns să rivalizeze ca importanţă cu Ceauşescu. Se ştie că în ultimii ani de conducere, Ceauşescu nu mai era în măsură să ia nici o decizie, cît de minoră, fără să o consulte direct."

*

"...Au fost unele cadre din conducerea superioară a Ministerului Apărării Naţionale cărora li s-au permis aceleaşi lucruri în schimbul aceleiaşi fapte (mari avantaje materiale contra trădării ţării - n. red.). Unele cadre sînt de origine evreiască, precum generalul (r) Victor Athanasie Stănculescu, care în tinereţea sa a fost decorat de însuşi fostul conducător".

*

"...Guvernarea (evreului) Petre Roman a declanşat blocajul, permiţînd apoi guvernării Stolojan - alt evreu - să preia acest fenomen. De fapt, adevăratul motiv al schimbării lui Petre Roman din funcţia de prim-ministru a fost acela că reţeaua masonică a considerat că amintita persoană pusese în aplicare prea lent procesul de ruinare a economiei româneşti. (....) De altfel, lui Theodor Stolojan i se propusese, de către bancherii americani de origine evreiască, un post de director la Banca Mondială, la care ulterior a lucrat, în schimbul accelerării procesului de ruinare economică. Se ştie că în tot timpul guvernării Stolojan, cota inflaţionistă a înregistrat cea mai rapidă creştere, anterior perioadei actuale şi după guvernarea Roman. Perioada cînd a fost Stolojan prim-ministru a cunoscut un aspect deplorabil: moneda naţională s-a devalorizat în cel mai rapid ritm. Evreul Stolojan a reuşit ceea ce n-au reuşit Roman şi Spiroiu la un loc".

*

"...Adrian Severin era, încă de mic, un element aproape demonic. Copil al unei familii de evrei, este de înţeles că a avut un altfel de statut faţă de alţi copii de rînd. Profilul său este acela de jurist, iar propria obrăznicie l-a făcut să creadă că are dreptul să aplice o reformă economică (?!), stratagemă care, pînă la urmă, s-a dovedit total împotriva ţării. (....) Adrian Severin se face vinovat de subminarea economiei naţionale şi este mai mult decît evident că şi în calitate de mason-evreu, nu doar ca ministru al reformei, a contribuit la ruinarea economică a ţării noastre."

(Fragmente din articolul "Diavolul în ţara lui Dumnezeu", apărut în "România Mare" (director C.V.Tudor, senator şi candidat la alegerile prezidenţiale din toamna acestui an; Buc.,1996)

N. Red.: Aşa cum se ştie, la această rubrică nu obişnuim să intrăm în discuţie cu...citatele şi să le "combatem": credinţa noastră este că cititorul inteligent şi informat înţelege prea bine despre ce e vorba. Totuşi, atunci cînd avem de-a face nu cu opinii (inclusiv de tip urangutano-hitlerist ca în extrasele de mai sus), ci cu *informaţii*, experienţa ne-a învăţat că, întrucît nu toată lumea de la noi şi de peste hotare *ştie totul*, este util să punem - uneori - lucrurile la punct. Astfel, în cazul de faţă, precizăm (deşi pentru minimum 99% dintre cititori este inutil, ba chiar şi uşor ridicol) că nici Elena Ceauşescu (Coana Lenuţa!), nici fostul premier Theodor Stolojan, nici generalul Victor Athanasie Stănculescu, nici alţii nu sînt evrei. (Petre Roman este creştin după mama sa, catolică, evreu după tată şi a fost botezat în religia creştină).

Interesantă la "România Mare" este folosirea din plin a tehnicii hitleriste în materie de dezinformare şi minciună. Învăţătura lui Goebels (cu cît o minciună e mai mare, mai neverosimilă, cu atît ea va avea mai mult succes) e aplicată stăruitor în paginile tipăriturii sus-amintite. Dar de ce să ne mirăm ? Dacă Yasser Arafat este-n stare să declare, senin, la T.V. israeliană că Djihad înseamnă....construcţie sau creaţie, de ce s-ar jena suporterii săi de la "România Mare" să susţină că Elena Ceauşescu ar fi fost evreică?

Cîntarele din Piaţa Amzei

"...Pe lîngă boşii afacerilor, în România o duc din ce în ce mai bine vînzătorii din pieţe. Se fură pe rupte la cîntar. Piaţa Amzei din Bucureşti, la un control recent, a ajuns în topul micilor excrocherii. Cum? Ingenios. Greutăţile se construiesc din aluminiu bine înnegrit, care sînt ca aspect leite cu greutăţile clasice. Priveşti cîntarul, vezi kilogramul, cu bătaie în favoarea ta, şi - de fapt - pleci cu doar 700 de grame. La un kilogram de mazăre, care s-a vîndut cu 6000 lei kg., sau la un kg. de căpşuni, al cărui preţ a fost de 6-8.000 de lei, e un cîştig pentru vînzător..."

(Dintr-un articol de Carmen Dumitrescu, în "Lumea Liberă", New York).

"Ultimul jidan"

Este titlul unui film documentar realizat de tînărul regizor român Florin Iepan şi premiat la Festivalul de la Costineşti. Dar, atenţie: cuvîntul cu pricina este pus între ghilimele. Iar realizatorul n-are nici o legătură cu "Europa", "România Mare" şi alte gazde ale termenului «jidan»; ba la din contra.

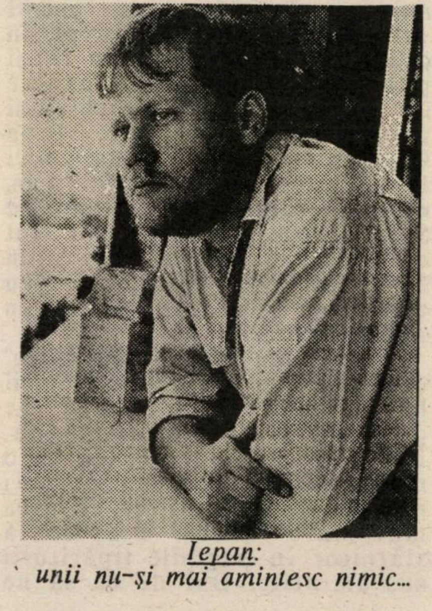

Iepan:
unii nu-şi mai amintesc nimic...

Într-un interview acordat ziarului "România Liberă", Iepan explică cum e cu filmul său:

"Acesta e mai apropiat de reportaj, dar nu în sensul clasic de prezentare frustă a unei situaţii, ci este reportajul percepţiei mele cînd am plecat în iarna lui 1995 în Moldova să fac un film despre comunitatea evreiască din Iaşi şi acolo am descoperit tragedia "trenurilor morţii". Filmul nu epuizează nici pe departe această temă, dar am încercat să vorbesc despre ea, căci adevărul nespus şi adevărul nedescoperit se erodează singur. Cînd am ajuns în Tg. Frumos (unde am descoperit ultimul «jidan» din miile care-l locuiseră), oficialităţile şi oamenii «serioşi» nu-şi aminteau nimic despre tragedie, îmi vorbeau doar despre existenţa gropii comune. Astfel că interlocutorii mei au devenit cei care îşi aduceau aminte, adică: paznicul cimitirului, ţiganii şi ultimul evreu.

Un francez la Bucureşti

După ce am călătorit şapte ore într-un tren pretins de lux, unde majoritatea accesoriilor de bază nu mai funcţionează, iată-mă, în sfîrşit la Bucureşti. N-am mai fost pe aici de aproape un an. La amiază, căldura te toropeşte, te sufocă, e jilavă, stratul gros de praf ridicat de automobile ţi se lipeşte de piele, îţi arde ochii şi gîtul. Dacă treci de cele cîteva străzi şi bulevarde asfaltate din centrul oraşului şi din cele două cartiere rezidenţiale nu dai decît de străzi desfundate, cu gropi şi cu asfaltul spart, cu trotuarele crăpate din cauza rădăcinilor copacilor neîngrijiţi, cu canalele înfundate de pămînt şi gunoaie. Sutele de cîini vagabonzi contribuie la murdăria respingătoare a peisajului, care va fi transformat în noroi la următoarea ploaie. În afara blocurilor noi construite de fostul regim, spaţii întinse care ajung pînă în centrul oraşului sînt încă ocupate de cocioabe, de case sau de vile părăginite, în curţile cărora sînt plantate legume şi construite coteţe de găini, de unde se aud porci grohăind într-o stranie armonie cu ciripitul mierlelor, cu uguitul porumbeilor şi al turturelelor, cu sinistrul croncănit al corbilor şi al ciorilor. Satul este prezent contribuind cu miasma grajdurilor la vaporii de benzină prost rafinată, cu zgomotul animalelor la urletele motoarelor. În pofida faptului că din dec. '89 s-au înmulţit magazinele care vînd la preţuri exorbitante produse occidentale, Bucureştiul îşi păstrează aerul rural, semănînd din ce în ce mai mult cu o capitală a lumii a treia, în care spaţiul public este abandonat.

Citesc ziarul şi aflu că după patru luni de cercetări poliţia financiară a capitalei a descoperit o evaziune de capital estimată la 65 de miliarde de lei! Mă plimb pe strada Polonă, pe partea dinspre Ştefan cel Mare şi constat că printre căsuţe se construieşte un imobil nou, cu o arhitectură care te surprinde, prin planurile ei suspendate; îl întreb pe inginer cam cît ar costa un apartament. Îmi răspunde cu un aer extrem de firesc, că un apartament de patru camere ar fi în jur de 90 (nouăzeci) de mii de dolari, adică la cursul zilei, 306 milioane de lei! Rămîn un pic pe gînduri şi îmi amintesc că asistentul meu de la Universitatea din Cluj trebuie să trăiască cu 180.000 de lei pe lună. Văd automobile de lux, Mercedes 350, 500, BMW 750, Jeep-uri «Grand Cherokee»...obiecte care costă 60, 70, 90 de mii de dolari, dacă nu mai mult!

Asemenea decalaje între salariile oficiale şi preţuri sînt întotdeauna semnul unor grave disfuncţii socio-economice.

Toate astea n-au nimic comun cu capitalismul, cel puţin cu acela al cărui ideal îl descria Max Weber. Aici, comerţul, afacerile nu sînt proiectate în vederea unei strategii economice pe termen lung, totul se face în limitele unui prezent labil şi instabil. (...) Majoritatea actorilor economici nu vizează decît o rapidă acumulare de bunuri şi de valută forte, retrăgînd astfel din circulaţia capitalului, posibilitatea unor investiţii productive. Mulţi vor să facă avere cît mai repede ca să se expatrieze, deoarece este ştiut că barierele pentru emigraţie funcţionează doar pentru cei săraci. Pe Coasta de Azur, pe Riviera italiană sau spaniolă, noii bogătaşi din Est nu vor avea nici o problemă cu poliţia.

Cum să nu te nelinişteasca destinul tragic al ţărilor din Est? Prin fapte, gesturi, acte, însăşi ideea unui destin colectiv instaurat prin şi în democraţie şi a construcţiei societăţii civile a fost aruncată la "lada de gunoi a istoriei". Astăzi nu mai există un destin exclusiv: există cel al bogaţilor determinat de un individualism feroce, de cupiditate şi de corolarul său, corupţia; şi cel al majorităţii care se pauperizează şi a cărei speranţă de supravieţuire se hrăneşte din expediente dubioase, din mici excrocherii şi înşelăciuni, din furtişaguri."

(Fragmente dintr-un articol de Claude Karnoouh, profesor de franceză la Universitatea din Cluj; din revista "Dilema", Buc., 1996)

Arabii toţi răsar din cort

Aflată în documentare, o echipă de filmare a postului local de televiziune TV Neptun a surprins momentul în care un autoturism Mercedes, cu numărul de înmatriculare B-3864, a fost la un pas de a accidenta grav o femeie care traversa corect b-dul Ferdinand din municipiul Constanţa. Supărat că a fost obligat să frîneze, conducătorul auto, sirianul Mohamad Khaled Kazmouz, în vîrstă de 26 de ani, patron al unei firme cu sediul în Constanţa, a coborît din maşină cu intenţia de a se răfui cu femeia respectivă. Sesizînd că incidentul este filmat de către operatorii aflaţi în zonă, sirianul i-a agresat fizic pe reporteri şi cameramani. Intrînd, prin intermediul fratelui său, în posesia unui pistol cu cartuşe paralizante, Mohamad K. Kazmouz a tras două focuri în aer şi alte patru în direcţia echipei de filmare. Datorită panicii create, incidentul a luat amploare, mai multe persoane din rîndurile celor care asistau la această scenă fiind rănite. Bakri Kazmouz, fratele pistolarului, s-a urcat la volanul maşinii sale şi a demarat în trombă, intrînd în mulţime! În urma impactului, patru persoane au suferit leziuni serioase. Înfuriaţi la culme, cetăţenii au tăbărît asupra agresorilor, Khaled Kazmouz fiind la un pas de a fi linşat. Intervenţia poliţiei nu a avut darul de a-i potoli pe cei doi scandalagii, dovedindu-ne că, pentru ei, legile acestei ţări nu fac doi bani. Cu trei ani în urmă, un alt sirian, care a confundat acelaşi bulevard cu o pistă pentru raliuri, a ucis, intrînd cu maşina pe trotuar, doi tineri şi a rănit alte cinci persoane.

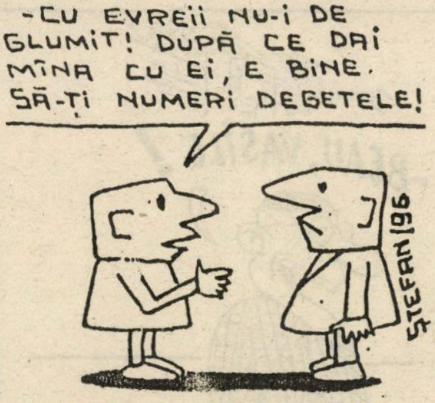
-CU EVREII NU-I DE GLUMIT! DUPĂ CE DAI MÎNA CU EI, E BINE SĂ-ŢI NUMERI DEGETELE!
STEFAN 96

Desen din "România Mare", Buc. 1996

(Dintr-o relatare de Lucian Cristea, "România Liberă", Buc., 1996)

Tirajele...

la cărţile de literatură au scăzut vertiginos. Cauza: aceeaşi, cunoscută în toate ţările cu presă liberă. Citim ziare şi ne uităm la T.V. Dintr-un articol de Z. Ornea, în "Dilema" (Buc.1996) aflăm că:

"În colecţia "Biblioteca pentru toţi" - tirajul se stabileşte undeva între 500-800 de exemplare. Tirajele de odinioară ale volumelor de poezie în această colecţie, care treceau şi de 10.000 de exemplare (unele dintre ele), sînt o realitate probabil definitiv apusă. De altfel, fenomenul se repetă şi în cazul prozei, unde rare sînt cazurile cînd se depăşeşte un tiraj de 6.000-10.000 de exemplare. Un tiraj normal de proză e între trei-cinci mii de exemplare".

Durata de viaţă

"Banca Mondială arată, în raportul său, că durata mediei de viaţă în România era, în 1991, de 69,8 ani şi, de atunci, scade mereu. Acum e de 69,5 ani. În Albania e de 72,8."

(După"Lupta", Paris, 1996)

V.I.P.,

revista care se ocupă de *vedete* (very important persons), furnizează săptămînal informaţii privind viaţa acestora. Spicuiri: "Gimnastul rus Vitali Scherbo e îndrăgostit de Lavinia Miloşovici". "La Costineşti, realizatoarea T.V. Lucia Hossu Longin s-a lepădat de sutien", "La nouă ani de la moartea sa, Aurelian Andreescu a primit o citaţie să se prezinte la poliţie", "Oana Pellea (fiica lui Amza Pellea) s-a îndrăgostit de băiatul care a bătut-o zdravăn", "Primul ministru Nicolae Văcăroiu şi-a luat loc de veci". Locul unde premierul vrea să se retragă definitiv se află în Cimitirul Sfînta Vineri din Bucureşti", "În Vietnam, cîntăreaţa Angela Moldovan a fost vizitată la hotel de preşedintele ţării", "Scriitorul Augustin Buzura, preşedintele «Fundaţiei Culturale Române», şi-a măritat fata cu băiatul lui Liviu Maior, ministrul învăţămîntului".

(După "Lumea Liberă", New York, 1996)

Lumea de dinainte de 1989 (care nu era chiar aşa cum se scrie adesea - tembel - prin gazete)

"...Imaginea unei lumi covîrşite sub loviturile cnutului şi îndobitocită în regimul concentraţionar este fundamental greşită; chiar redusă la mizerie şi neputinţă politică, lumea Vechiului regim supravieţuia diminuată, dar prelungind multe din virtuţile dobîndite anterior. Rarisime erau cazurile de distrugere completă; de cele mai multe ori, în aceeaşi familie găseai un deţinut sau un persecutat politic, un academician (dacă nu un om al regimului) şi un fugit peste graniţă. Din seria aceasta nesfîrşită voi pomeni numai cîteva cazuri de notorietate publică. Astfel, un ex-moşier, rămas în principiu muritor de foame într-un regim care îşi propusese să desfiinţeze respectiva categorie socială, numit N. Lipatti, avea un fiu care era vedetă artistică internaţională şi un altul care va ajunge...colonel de securitate. Tot un ex-moşier ca Al. Rosetti devenise prin adeziune un om al noului regim (ca şi consoarta sa) în timp ce majoritatea membrilor voivodalei sale familii erau excluşi, chiar prin puşcării (asemeni cu propriul său frate) iar alţii (nepoţi, dar şi propriul său fiu) se salvaseră sau se vor salva în lumea liberă. Sau,

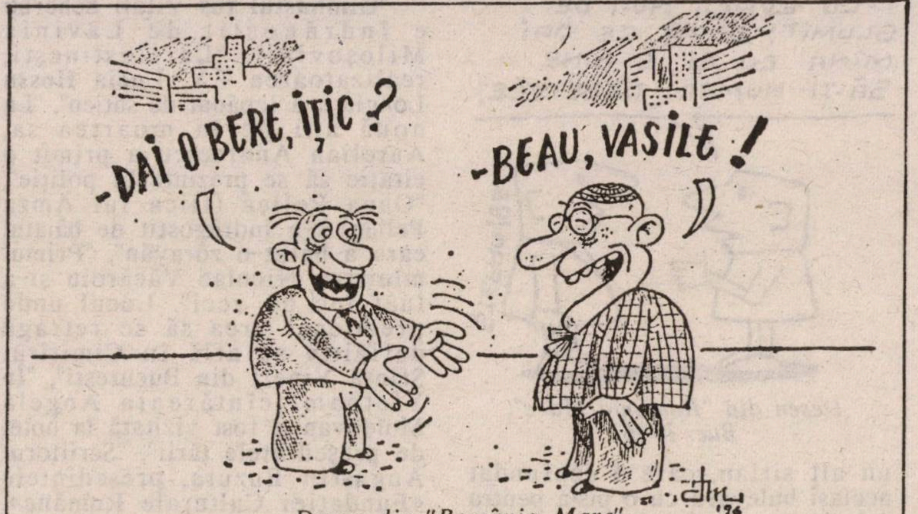
-DAÎ O BERE, IŢIC ?
-BEAU, VASILE !
'96

Desen din "România Mare", Buc. 1996

în timp ce bravul inginer Gh. Boldur-Lăţescu săpa la Canalul Dunăre-Marea Neagră în regim de exterminare, sora sa, scriitoarea Ana Boldur, una dintre cele mai mari afaceriste literare în branşa traducerilor, salvase restul familiei prin căsătoria sa cu tînărul revoluţionar Mihnea Gheorghiu. Oricît de loviţi, asemenea oameni aveau oarecare resurse, măcar un membru al familiei scăpa turma, fiind bine situat în noul regim şi aducea măcar o cartelă alimentară pentru el şi consoartă, dar izbutind şi să vîre "în cîmpul muncii" pe cîte o rudă mai defavorizată. Să mai pomenesc de extraordinara familie a Ciorăneştilor, oameni de mari merite, pe care comuniştii nu puteau să nu le recunoască?

Şi să nu se creadă că evreii erau exceptaţi, că aveau alt regim, aşa cum susţin, mecanic, antisemiţii de azi. Familia Brauner de pildă număra un profesor universitar (Rudolf), un "transfug" (Victor, pictorul), un deţinut politic (Harry, folcloristul). Sau, în timp ce înflăcărata Maria Banuş apostrofa în versuri incendiare pe imperialiştii americani, vărul său Max era deţinut politic şi se va salva în S.U.A. numai printr-un miracol. În fine, în timp ce precocele poet revoluţionar, Florin Mugur, lupta în versuri pentru socialism şi pentru pace, propriul său tată săpa la canal, ispăşind o pedeapsă imaginară....Să mai continui?"

(Dintr-un eseu de Al. George, în revista lunară "Vatra", Tg Mureş, 1996)

Nici o floare...

"...Arată-mi, te rog, care este singura floare semănată ori presădită de mînă de evreu; care pomi au fost sădiţi de mînă de evreu; care petic de alee a fost împietrit, e greblat şi plivit de mînă de evreu; care din zecile de luntre, din zecile de mese, din sutele de bănci e construită de mînă de evreu.(....) Vasăzică, din întreaga realitate care ne înconjoară de toate părţile, nimic nu e săvîrşit de mînă de evreu, din toate produsele cu care se hrănesc oamenii, nimic nu e produs de evrei..."

(Citat dintr-un text publicat de scriitorul român I. Al. Brătescu-Voineşti, în anii '40; reprodus de comandor (r) Radu Nicolae în cadrul unui articol publicat în "România Mare", Buc., 1996)

Eu sînt primarul !

"Martorii întîmplării de ieri dimineaţă nu o vor uita, fireşte, dincolo de amuzament şi consternare. Despre ce e vorba? În tramvaiul 16, cineva mînca seminţe şi le arunca pe jos. Călătorii l-au apostrofat, iar el le-a replicat, cu nonşalanţă: *"De ce să le strîng eu? Să le strîngă primarul!"* La care, un domn s-a aplecat şi a început să strîngă seminţele într-un şerveţel. Oamenii au protestat, la fel cel care făcea murdărie i-a spus, jenat: *"Am zis să cureţe primarul, nu dv!"*. *"Păi eu sînt primarul"*, a răspuns domnul Vladimir Popescu, alesul cetăţenilor sectorului 2 la funcţia de primar."

(Din "România Liberă", Buc., 1996)

Veşti bune pentru cetăţenii de vîrsta a treia (Ca să nu spunem bătrîni, că nu sună bine)

"Inginerul Christu Olteanu-Papaioanidis, fondatorul şi iniţiatorul organizaţiei neguvernamentale Forumul umanist al vîrstei a treia şi al protecţiei sociale, ne-a declarat, înainte de înscrierea la tribunal: "Dorim să descreţim frunţile celor vîrstnici, să organizăm simpozioane, expoziţii, un serviciu funerar de lux pentru milionari şi, poate, un studio de televiziune."

Domnia-sa mi-a spus că mă va suna, întrucît era foarte ocupat.. Dl. Papaioanidis doreşte ca, prin statutul organizaţiei, persoanele cuprinse între 65-75 de ani să fie interpelate cu "maestre", cele între 75-85 de ani - "venerabile", iar peste 85 de ani - "preavenerabile".

(Dintr-un articol de Magda Brigidău, în "România Liberă", Buc., 1996)

O nouă frontieră româno-maghiară !

"...Aplicînd neîntîrziat declaraţiile făcute în cotidianul ungar "Magyar Hirlap" de către Lásló Tökés (episcop, fruntaş al partidului maghiar U.D.M.R.- n. red.), cum că "Frontierele naţiunii şi ale statului nu coincid nici pe departe", proprietarul unei gospodării din comuna Fundata, Braşov, a desemnat cu de la sine putere o nouă graniţă. El a agăţat la poartă o "cocardă" de cîţiva metri pe care scrie în trei limbi: «Aici este graniţa Ungariei».

(Din "Academia Caţavencu", Buc., 1996)

Atac împotriva oamenilor de afaceri străini

Cinci oameni de afaceri străini din Alba Iulia au primit, nu de mult, scrisori de ameninţare de la un grup autointitulat "naţionalişti". Scrisorile aveau următorul text: *"Trebuie să* *plecaţi din România. Vă distrugem tot ce aveţi, împuţiţi de mafioţi*" şi erau semnate "GN" (Grup de naţionalişti). În urmă cu cîteva zile, unul dintre oamenii de afaceri şi-a găsit apartamentul devastat. Sediul societăţii "Marmara" din Alba Iulia, cu profil de turism, a fost spart. Patronii firmei sînt de naţionalitate turcă. În urma primelor cercetări se presupune că ar fi vorba de un grup de huligani care încearcă să-i descurajeze pe oamenii de afaceri străini.

(După "Lumea Liberă", New York, 1996)

Ambasadorul şi amantele

După scandalul declanşat de legătura amoroasă dintre fostul ambasador al Elveţiei, d. Vettivaglia şi tînăra ziaristă Florina Jucan, ziarele bucureştene au lansat o nouă "bombă" diplomatico-erotică. Eroul serialului este d. Caius Titus Dragomir, ambasadorul României la Paris. Acesta, după spusele ziarelor, s-a deplasat în vară la Cannes, pe Coasta de Azur, însoţit atît de amanta sa «en titre», cît şi de...o amantă nouă, o picantă doctoriţă braziliană.

...Bravo, domnule Dragomir! Dacă - vorba veche - ai şi cu cine, şi unde şi cu ce, să fii sănătos. Meriţi. Mai cu seamă că, spre deosebire de alţii, dumneata respecţi cu stricteţe sfînta învăţătură din popor: între două, nu te plouă!

Românii - o minoritate naţională

Conducătorii P.S.M. (Partidul Socialist al Muncii, condus de Ilie Verdeţ şi Adrian Păunescu) sînt îngrijoraţi de evoluţia demografică a României:

"*...Sporul natural creşte la ţigani şi scade la români alarmant şi vom ajunge o minoritate în propria noastră ţară*" au declarat liderii partidului.

Mica Publicitate

SOE 24-16. Sînt tînără şi frumoasă, am 27/1,69/66, păr castaniu, ochi verzi şi sînt dispusă să fac orice pentru a ieşi din situaţia materială deplorabilă în care mă aflu. Îmi puteţi scrie pe adresa redacţiei, sistemul plic în plic şi, în scurtă vreme, vă voi trimite o fotografie color, chiar sexy, la cererea dumneavoastră. Denisa - Bucureşti.

SOE 24-17. Tineri, 30 şi 35 de ani, dorim cunoştinţă cu două tinere fără prejudecăţi, pentru însoţire în delegaţii. C.F., OP 4 - CP 421, Piatra Neamţ, jud. Neamţ.

SOE 24-18. Tînăr străin, frumos şi bine dotat, 32/1,80/82, pasionat de amorul în trei, doresc cunoştinţă cu un cuplu sau o familie de tineri frumoşi. Accept şi cuplu feminin. Vă rog, trimiteţi adresa şi nr. de telefon (eventual foto) pe adresa redacţiei, plic în plic.

SOE 24-19. Tînăr simpatic şi potent, asigur plăceri şi jocuri erotice rafinate pentru d-ne şi d-re minione. Discreţie maximă! Răspuns la OP 59, Post Restant, Bucureşti, pentru Dan.

SOE 24-20. Doamnă căsătorită, drăguţă, rafinată şi veselă, doresc d-nă sau d-ră suplă şi simpatică, bisexuală, pentru o relaţie foarte intimă. Am 33/1,66/53, deţin apartament, sînt discretă şi serioasă. Bianca, OP 11 - CP 152, Bucureşti.

SOE 24-21. Dacă eşti căsătorită şi doreşti un amant perfect, atunci scrie-mi. Ofer avantaje materiale. Am 39/1,70/72. Adresa: OP 6 - CP 14, Deva - jud. Hunedoara.

SOE 24-22. Dacă iubeşti plăcerile şi jocurile erotice, atunci scrie-mi. Prefer bărbaţii slăbuţi. Nu exclud nici lesbienele. Seriozitate, discreţie şi răspuns garantat! Gina I., com. Folteşti, jud. Galaţi.

SOE 24-24. "Sclav" supus şi ascultător, caut stăpînă aprigă şi rea, căreia îi place să pedepsească un bărbat. Sună-mă la 056/229564, sîmbătă, după ora 23.00. Mihai, 25/1,70/70.

DECESE

Prof. univ. **Dr. EDMOND NICOLAU**, cibernetician, vice-preşedinte al Asociaţiei culturale de prietenie România-Israel, Pro-Mare Maestru al Marii Loji Naţionale din România.

ION OBLEMENCO (51), fotbalist, jucător al echipei Universitatea - Craiova şi al echipei naţionale, antrenor; a avut una din cele mai dramatice şi *simbolice* morţi din istoria sportului: echipa "Agadir" din Maroc pe care o antrena şi care se găsea în minutul 90 la egalitate 1-1 cu formaţia adversă, marcase un gol în ultimele clipe ale jocului; dar arbitrul nu a acordat punctul; văzînd aceasta, Oblemenco a făcut un stop cardiac, dîndu-şi sufletul după 20 de minute.

Prof. univ. **JEAN LIVESCU**, specialist în domeniul limbii şi literaturii germane, membru corespondent al Academiei Române.

ION DUMITRESCU (83), compozitor; fost preşedinte al Uniunii Compozitorilor din România

Printre candidaţii la viitoarele alegeri prezidenţiale din România, se numără şi d. I. Mudava, de meserie tămăduitor.

"Minimum", după cum se ştie, nu se amestecă în treburile interne ale altor ţări şi (spre deosebire, de exemplu, de regele Hassan al Marocului care a găsit cu cale să îndemne pe "marocanii" săi din Israel să voteze pentru d. Shimon Peres), nu-şi îngăduie să dea sfaturi românilor pe cine să aleagă la scrutinul din toamnă.

De data aceasta, însă, facem o excepţie. Votaţi-l, fraţilor, pe Mudava! Poate că faimosul tămăduitor va găsi leacul pentru nenumăratele boli economico-sociale de care suferă România. Iar dacă reuşeşte, împrumutaţi-ni-l şi nouă pentru vreo şase luni !

E O LUME

CAMILLA ŞI CHARLES

Gata.
Prinţul moştenitor Charles şi Lady Diana au divorţat. Clar şi definitiv. Cu acte-n regulă.
Iar acum, la ceasul bilanţului – cînd toată lumea se întreabă care-a fost cauza acestei despărţiri ce-a provocat adînci frămîntări în viaţa monarhiei şi societăţii engleze – un lucru este limpede: cauza cauzelor a fost o femeie:
Cherchez la femme, carevasăzică.
Aşa cum reiese, negru pe alb, dintr-o convorbire a Celinei Buanic, de la «Paris Match» cu Caroline Graham, autoarea unei cărţi despre celebrul cuplu princiar.

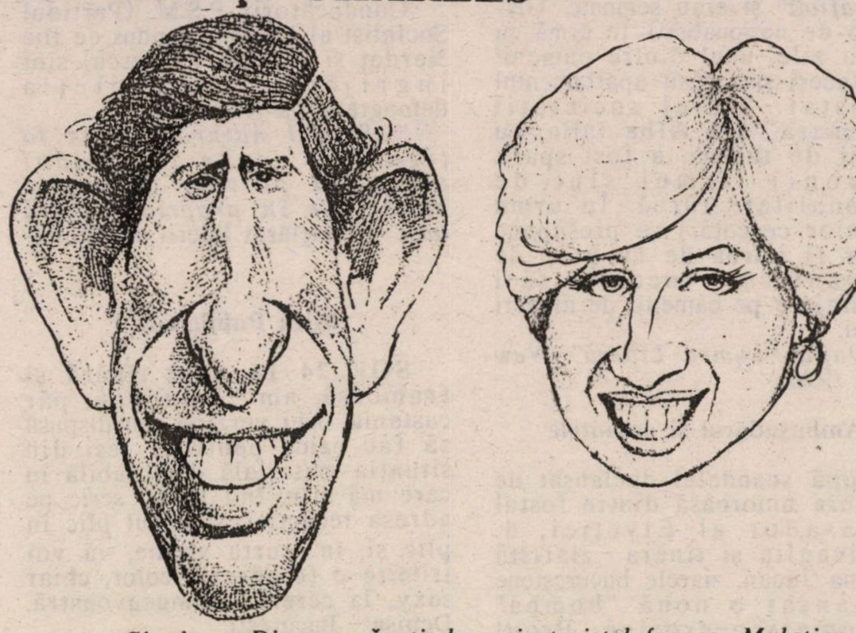

Charles – Diana – *văzuţi de caricaturistul francez Mulatier*

●

Paris Match. Camilla este considerată distrugătoarea mariajului secolului, iar Diana victima inocentă a unui adulter. După lectura cărţii dv. rezultă că situaţia e mult mai complicată.

Caroline Graham. Da. Neînţelegerea a început în luna iulie 1981, cînd Charles s-a căsătorit cu Diana. Tinereţea şi frumuseţea Dianei, rochia ei de mireasă cu o trenă lungă de şapte metri, şi viitorul ei rol de regină au fost suficiente ca să transforme nunta lor în "mariajul secolului". Lumea întreagă a socotit evenimentul drept ultimul avînt al romantismului din secolul XX. Încă nu se ştia că la originea acestui pretins basm cu zîne era renunţarea unui bărbat - Charles - la căsătoria cu femeia iubită, optînd astfel pentru un mariaj de raţiune: el o iubea pe Camilla.

P.M. Pentru a reabilita acest adevăr aţi descris romanul lor de dragoste?

C.G. Multă vreme am fost şi eu ca toată lumea, uluită şi fascinată de Diana. Aveam 15 ani în 1981 cînd s-a măritat cu tînărul viitor rege al Angliei. Am crezut că ea realizează visul tuturor fetelor. Cînd, în 1992, Andrew Morton a publicat "Povestea adevărată a Dianei", toţi englezii au înţeles că ea nu era perfecţiunea. Pentru prima dată a fost descrisă ca o fiinţă fragilă şi patetică. Pe atunci eram ziaristă la "Sun" şi mi s-a cerut o serie de articole despre Camilla de care nu se ştia nimic. M-am informat, m-am întîlnit cu prietenii ei, ai lui Charles şi am dedus că era un subiect bun pentru o carte.

P.M. Aţi întîlnit-o pe Camilla?

C.G. N-am dreptul să răspund la această întrebare.

P.M. Asta înseamnă că da...

C.G. Pot spune doar că ea a citit cartea mea şi o găseşte exactă cu realitatea. Această realitate este o extraordinară poveste de dragoste.

CAMILLA ŞI CHARLES
s-au întîlnit în urmă cu douăzeci şi cinci de ani, într-o zi ploioasă, pe un teren de polo. A fost un "coup de foudre" pentru el, dar nu pentru ea...

P.M. Ce se ştie despre întîlnirea lor ?

C.G. Era o zi de vară în 1970. O zi banală în Anglia - ploua - o zi care urma să schimbe cursul istoriei. Pe terenul de polo din Great Park din Windsor, prinţul de Galles, cu părul ud leoarcă, îşi mîngîia calul, cînd o femeie, plouată şi ea, îmbrăcată cu pantaloni maro de catifea, şi vestă verde, s-a îndreptat spre el: "Frumos animal, sire. Mă numesc Camilla Shand. Sînt încîntată că v-am întîlnit". Ea avea 23 de ani, el 22, şi tocmai terminase studiile la Universitatea din Cambridge. Au vorbit o oră întreagă. O oră care a fost de ajuns ca Charles să se îndrăgostească de ea, şi astfel să-i răstoarne destinul.

P.M. Nu s-ar fi putut socoti o idilă trecătoare? Erau amîndoi atît de tineri şi desigur simţeau nevoia să se amuze.

C.G. Noţiunile de plăcere, distracţie, amuzament au fost proscrise în educaţia lui Charles. În ce priveşte amorul fizic, Luis Basualdo, jucătorul de polo din aceeaşi echipă cu Charles, şi-a exprimat părerea că "chiar dacă prinţul nu mai era virgin, pentru el viaţa a început cu Camilla". Aşa e. Pînă atunci el întîlnise doar nişte fetişcane banale, incolore, aduse la Buckingham Palace. Tinerele pe care le-ar fi putut întîlni la vreo serată sau pe terenurile sportive erau împietrite de emoţie la gîndul că ar putea sta de vorbă cu viitorul rege al Angliei. Camilla era o fire deschisă, plină de viaţă.

P.M. Şi ea s-a îndrăgostit de el?

C.G. Nu. Asta s-a întîmplat mai tîrziu. Pur şi simplu pentru ea era amuzantă ideea de a seduce un viitor rege.

P.M. Cine era ea ca să aibă atît de multă încredere în sine? Din ce mediu social făcea parte ca să poată juca polo cu familia regală?

C.G. S-a născut într-o familie foarte bună, proprietari de terenuri agricole. Rudele sale nu aveau titluri de nobleţe, dar erau apropiaţi aristocraţiei. Camilla era destinată să devină o lady onorabilă, să se mărite şi să aibă copii. A recunoscut întotdeauna că dragostea cu care au înconjurat-o părinţii ei i-a dat o mare siguranţă, o tărie sufletească de-a lungul istoriei sale cu Charles. Era o copilă veselă, nepăsătoare şi foarte hotărîtă. Cînd fetiţele de vîrsta ei se mulţumeau să se joace cu păpuşile, ea se căţăra în copaci. La şcoală era mereu pedepsită, bătută, dar ţinea capul sus şi nu plîngea niciodată.

P.M. Se spune că nu-i displăceau bărbaţii.

C.G. Lynn Ripley, o colegă de clasă, a declarat într-un interviu: "Ea făcea parte din categoria celor care ştiu ce vor şi obţin. N-aveam decît 15 ani, dar ştiam de atunci că vom auzi vorbindu-se de Camilla Shand." Nu era frumoasă, dar degaja un magnetism care atrăgea toţi băieţii. Întotdeauna i-au plăcut bărbaţii şi a profitat din plin de valul de eliberare sexuală. Avea 18 ani în luna martie 1965 cînd a avut primul amant. La 23 de ani, Camilla era mult mai versată decît Charles, sufocat de un destin prea dirijat. Încă de la prima lor întîlnire pe terenul de polo ea a dovedit o îndrăzneală de necrezut: "Străbunica mea a fost amanta străbunicului dumneavoastră. Aţi ştiut? Nu vă excită?"

Camilla

Femeia care a pus sub semnul întrebării viitorul monarhiei britanice

P.M. Acest "nu vă excită" era efectiv promiţător. Dar cine era această străbună a Camillei?

C.G. Alice Keppel, care prin anii 1870 a fost metresa lui Eduard al VII-lea. Camilla era pasionată de povestea acestei amazoane care repeta necontenit: "Funcţia mea e să fac la început o reverenţă şi apoi să trec direct în patul lui." Colegele Camillei din şcoala primară îşi amintesc că ea le relata cu mîndrie anecdote despre Alice Keppel. Îi plăcea grozav să povestească despre străbunica ei care acompania regele în fiecare an la Biarritz, în vacanţă. Nu uita niciodată să precizeze că acolo era primită ca o adevărată regină. Mai ştia că regina Alexandra a chemat-o pe Alice la palat, la căpătîiul lui Eduard al VII-lea cînd acesta era pe patul de moarte. Camilla n-avea nici 10 ani şi-i plăcea să repete: "Străbunica mea aparţinea oarecum regalităţii. Nu era poate regină, dar era confidenta regelui. Acest fapt îi conferea o deosebită putere."

P.M. Deci această putere de temut, din umbră, a căutat ea asaltîndu-l pe naivul prinţ de Galles?

C.G. Nu. Ea urmărea un singur scop. Să se răzbune pe logodnicul ei, Andrew Parker Bowles, care o înşela permanent fără jenă. L-a întîlnit în 1966 la o serată şi în aceeaşi seară s-a lăsat cucerită de farmecul acestui ofiţer de cavalerie. Legătura lor, pe care prietenii o calificau "toridă" a început în 1967. Camilla a găsit în el un bărbat care iubea femeile în aceeaşi măsură în care ea iubea bărbaţii. Era grozav de îndrăgostită: nu l-a înşelat şi suferea cumplit cînd întîlnea fete în garsoniera lui Andrew pe care o considera cuibul dragostei lor. Căuta un mijloc de a-l face gelos. Tocmai atunci l-a întîlnit pe prinţul Charles. Nu se putea ceva mai nimerit. În felul ăsta se egala cu străbuna ei atît de admirată.

P.M. Cînd a început legătura lui Charles cu Camilla?

C.G. În 1970. Anturajul lor a înţeles imediat. În prezenţa Camillei Charles se simţea destins, rîdea, se amuza, dansa cu mîinile pe fesele ei. Era evident că o mare complicitate îi lega zi de zi din ce în ce mai mult. Ea era unica femeie cu care el se comporta ca un tînăr normal. Era limpede că îi unea senzualitatea. Andrew Parker Bowles a învăţat-o să găsească în pat fericirea în doi, iar Camilla a predat prinţului tot ce ştia.

P.M. Oare părinţii lui Charles aprobau această legătură?

C.G. Habar n-aveau. El era mult mai apropiat de unchiul său, lordul Mountbatten, decît de tatăl său care veşnic îi reamintea îndatoririle sale de prinţ. Lui şi-a deschis sufletul. Mountbatten l-a înţeles. Invita cei doi amanţi în week-end la proprietatea sa Broadlands în Hampshire, şi a dat dispoziţie valetului lui Charles: "Prinţul are nevoie de puţină intimitate. De azi înainte o va găsi aici şi nu e necesar să anunţăm familia." Pentru a le oferi o mai mare discreţie le-a pus la dispoziţie două suite, una lîngă alta: cea a Camillei era "camera cu coloane" în care şi-au petrecut luna de miere regina Elizabeth şi prinţul Philip - suite despărţite de o uşă de stejar uitată întotdeauna descuiată... Dacă Mountbatten n-ar fi aprobat legătura lui Charles pentru care nutrea un real simţ patern nu s-ar fi lăsat antrenat în acest amor incipient. În ce priveşte părinţii Camillei, ei erau la curent şi invitau pe cei doi îndrăgostiți, în week-end-uri. Abia atunci a cunoscut Charles bucuriile vieții într-o familie normală, sănătoasă și fericită.

P.M. De ce această poveste de dragoste simplă și firească nu s-a încheiat cu o căsătorie?

C.G. Ei se iubeau mult, dar Camilla hotărîse să se mărite cu Andrew, bărbatul care nu i-a fost fidel. De altfel avea o clarviziune în gîndire și înțelegea că măritîndu-se cu un viitor rege ar fi așteptat-o o viață plină de îndatoriri. Ea spunea: "Să mă duc să trăiesc într-un acvariu?" Nu jinduia gloria; visa o căsătorie simplă, o viață liniștită. Asta n-o împiedica să simtă dragoste și tandrețe pentru prinț. În septembrie 1971, un an de la începutul relației lor, Charles a fost trimis la Colegiul Naval din Dartmouth pentru o lungă perioadă. Cînd și-au luat rămas bun el plîngea. Era pentru prima dată obligat să se îndepărteze de ea din motive de Stat, dar încă nu știa că aceste despărțiri se vor repeta. Camilla trebuia să-l consoleze și să-l stimuleze să-și accepte îndatoririle. Ei au corespondat mult în acele lungi luni de zile. Camilla păstrează și astăzi scrisorile.

P.M. Cum a reacționat Andrew la legătura dintre Camilla și Charles?

C.G. El se afla în Germania cînd cei doi s-au cunoscut. S-a întors în Anglia în octombrie 1971, o lună după plecarea lui Charles pe mare. Era grozav de flatat să afle că micuța sa prietenă plăcuse viitorului rege. A înțeles de asemenea că ea îi aruncă o provocare. Camilla îl iubea din ce în ce mai mult și era hotărîtă să se mărite cu el. Dar Charles i-a cerut primul mîna, în ianuarie 1972, la lordul Mountbatten, cînd se afla în permisie. Camilla n-a acceptat. Mountbatten, căruia Charles i-a împărtășit refuzul, nu și-a ascuns ușurarea. Știa că familia regală n-ar accepta niciodată o soție care nu fusese fecioară cînd l-a cunoscut pe prinț. Charles s-a supus. Ulterior, a mărturisit prietenilor săi că a fost poate cea mai mare greșeală din viața lui: el n-a știut să se opună familiei sale așa cum a știut să procedeze ulterior Andrew, fratele său, luînd-o de soție pe Fergie cu toate că nu era virgină.

P.M. Oare Mounbatten n-ar fi putut interveni în favoarea lui la regină?

C.G. Știa c-ar fi fost în zadar. Oricum, Camilla refuza acest mariaj. Mountbatten știa bine că nimeni n-ar reuși s-o convingă. Din clipa cînd a cunoscut-o a considerat-o foarte asemănătoare cu Alice Keppel. Abia cînd a văzut cît e de trist prințul a înțeles că ceea ce crezuse că e o aventură de tinerețe luase o turnură mult mai serioasă. Acest fapt îl cam contraria pentru că el visa că Charles se va căsători cu nepoata lui, lady Amanda Knatchbull, și că, așteptînd ca ea să împlinească vîrsta potrivită, va avea cîteva aventuri banale, fără importanță... Ba l-a silit să iasă și cu alte fete: cu fiica ambasadorului Marii Britanii în Spania, cu fiica ducelui de Wellington, moștenitoarea Sabrinei Guiness... Cu inima zdrobită prințul s-a îmbarcat la bordul vasului de război Minerva pentru o călătorie de șase luni în Antilele engleze. După patru săptămîni, carnetul monden din "Times" anunța logodna Camillei cu Andrew. Trei ore în șir a plîns Charles în cabina sa. În luna iulie a refuzat să asiste la ceremonia căsătoriei lor, pretextînd că nu poate părăsi vaporul.

P.M. Oricum Camilla și Andrew n-ar fi avut insolența să-l invite.

C.G. Ar fi fost de dorit ca prințul să se comporte ca și cînd nimic nu s-ar fi petrecut între ei doi. Prezența lui ar fi fost logică: tatăl lui Andrew era bun prieten cu regina mamă. De altfel, la slujba căsătoriei, ea se afla în rîndul întîi. Ironia istoriei a vrut ca Maurice Roache - astăzi lordul Fermoy, vărul Dianei - să fie cavaler de onoare! Mai erau acolo și prințesa Margaret, sora reginei Elizabeth, și prințesa Anne, sora lui Charles. Datorită prieteniei dintre tatăl său și regina mamă, Andrew îi cunoștea pe Charles, pe Anne, și pe fratele lor Andrew încă din copilărie. Mergea împreună cu Charles la vînătoare de la vîrsta de 16 ani. Apoi, cînd a început să iasă cu Camilla, era după ce întreținuse timp de un an o mare pasiune cu prințesa Anne! Și astăzi sînt foarte buni prieteni.

P.M. E destul de surprinzător că prin anii 70, pe de o parte se pretindea virginitatea viitoarei regine, în schimb se îngăduiau încurcături sentimentale între două familii. Charles cu Camilla, Andrew cu Anne, sora lui Charles!

C.G. Amorul liber e un joc practicat adesea în înalta societate din Anglia. Important este ca totul să se petreacă într-un cerc restrîns. Ca să faci dragoste cu cineva dintr-o clasă socială inferioară ar fi dovada unei proaste educații. În aristocrația englezească nu se spune "și-a luat o amantă", ci "are o legătură cu".

P.M. Cu cine s-a consolat Charles după mariajul Camillei? Cu sora lui Andrew?

C.G. Nu! Cu sora Dianei! Închipuiți-vă! A ieșit un timp cu lady Sarah Spencer. După spusele ei, relația lor a fost dezastruoasă!

Pentru a se consola de căsătoria Camillei cu un alt bărbat, Charles a avut o aventură cu lady Sarah Spencer, sora Dianei!

Sarah era anorexică și prințul o considera "nestabilă". El a mai avut și alte aventuri cu fete care n-au fost prea tandre cu el.

P.M. Charles a revăzut-o pe Camilla?

C.G. Erau obligați adesea să se întîlnească. Mediul în care trăiesc ei e foarte restrîns. Charles a acceptat să fie nașul primului ei copil. Îi telefona necontenit pentru a-i solicita părerea în toate problemele. Numai Camilla îndrăznea să-i spună adevărul cu privire la imaginea sa în opinia publică. Numai ea își permitea să-i ceară să refacă un discurs. Dar legătura lor intimă a încetat odată cu mariajul ei. Au trecut şapte ani. Iată-ne în 1980. Într-o seară, la un bal, Charles a părăsit grupul său oficial ca să danseze ore întregi cu Camilla. Toţi au sesizat: dragostea lor nu se sfîrşise, era pur şi simplu înfrînată din pricina căsătoriei.

P.M. Puţin timp după asasinarea lordului Mountbatten, în august 1979, prinţul Charles, zdrobit de durere, a revenit la Camilla cerîndu-i să divorţeze şi să se mărite cu el?

C.G. Exact. Dar ea l-a refuzat. I-a atras atenţia că s-ar provoca un scandal dezastruos pentru el şi pentru monarhie. Ştia că poporul n-ar accepta căsătoria lui cu o divorţată şi Charles ar fi obligat să renunţe la tron. I-a spus-o franc, precizînd că ea va fi întotdeauna alături de el, dar că nu se vor putea căsători niciodată. Pierzînd orice speranţă, Charles a încercat să se consoleze aruncîndu-se într-un şir de aventuri nefericite. Stephen Barry, fost ofiţer al casei regale, ataşat prinţului, care a murit ulterior de SIDA, s-a exprimat: "Nu-i lipseau fete şi Charles a profitat din plin. Le invita la dineu şi era programat de la început că vor petrece noaptea cu el. Dimineaţa le conducea acasă o maşină. Prinţul nu accepta ca ele să rămînă la castel. Mereu găseam lenjerie feminină sub patul lui cu coloane. Trimiteam în mod discret chiloţi la spălătorie şi-i înapoiam proprietarelor respective împachetaţi în hîrtie de ambalaj".

P.M. Şapte ani e multă vreme... Cînd s-a uşurat jugul căsniciei?

C.G. Tot în anul 1980. Charles urma să achiziţioneze proprietatea sa din Highgrave. De altfel Camilla l-a ajutat să aleagă această casă, plasată la un sfert de oră distanţă de locuinţa ei. Exact atunci, soţul ei Andrew, numit locotenent-colonel, a fost trimis în Rhodezia. Camilla a preferat să rămînă în Anglia ca să nu-şi dezrădăcineze copiii. Foarte curînd maşina prinţului era parcată în faţa porţii Camillei de vineri seara pînă sîmbătă după-amiază.

P.M. Reluarea acestei legături n-a scandalizat?

C.G. Foarte puţini erau la curent. Presa păstra discreţie în ce priveşte amorurile princiare. Oricum, dragostea lor era mai puţin periculoasă deoarece Camilla, fiind căsătorită, nu mai exista riscul ca Charles să se însoare cu ea. Dar spre sfîrşitul anului curtea regală s-a neliniştit. Invitată de prinţ la Balmoral, Camilla s-a îmbolnăvit de oreion. Regina însăşi s-a alarmat. La bărbaţi oreionul poate provoca sterilitatea şi viitorul rege era celibatar, fără copii. El a trecut analizele medicale cu succes. Era un scandal regal minor în comparaţie cu cel care avea să aibă loc peste zece ani...

P.M. Just. Charles era un celibatar trecut de 30 de ani; sosise timpul să-şi găsească o soţie şi să dea un moştenitor Coroanei. Cum s-a îndrăgostit de Diana chiar la sărbătorirea a zece ani de iubire cu Camilla?

C.G. Charles n-a iubit-o niciodată pe Diana. El a cedat presiunilor familiei care socotea că trebuie să dea naţiunii o viitoare regină.

P.M. Cine a propus-o pe Diana?

C.G. Camilla a avut ideea acestui mariaj. În vara anului 1980, în timp ce-şi continua în linişte legătura cu Charles, el i-a cerut părerea cu privire la alegerea viitoarei soţii.

P.M. Vreţi să spuneţi că Charles discuta calm cu Camilla stînd amîndoi în pat, cu o ceaşcă de ceai, despre căsătoria lui?

C.G. Oarecum. El nu este apt să ia nici cea mai mică hotărîre fără avizul ei. Avea cu atît mai mult nevoie de sfatul ei fiind vorba de o hotărîre vitală. Ştia că ea îl va sfătui mai bine decît oricine altcineva. Avea totală încredere în loialitatea ei. Camilla nu e doar metresa lui: e de asemeni confidenta şi cea mai bună prietenă. În această situaţie, ea a intervenit în viaţa lui Charles. Ca şi întreaga familie regală, a început să caute o tînără castă, de familie bună. Ca şi întregul palat Buckingham alegerea ei a fost rapidă: lady Diana Spencer. "Cred că ea ar putea fi

Charles, Diana şi copiii:
pe vremea cînd se făceau că sînt o familie fericită

exact ceea ce căutaţi", i-a afirmat prinţului. Ea îi spunea mereu că i se potrivea o soţie mai tînără, o soţie care n-ar fi avut încă timp să-şi facă o părere personală despre viaţă. Diana făcea impresia că e destul de maleabilă ca să devină o viitoare regină desăvîrşită. "N-o să vă importuneze prea mult", îl asigura ea, fără să-şi dea seama că săvîrşea o teribilă eroare.

P.M. N-o considera pe viitoarea soţie a amantului ei ca pe o rivală?

C.G. Nu. Camilla a făcut întotdeauna o diferenţă între omul pe care-l iubea şi prinţul de Galles, viitorul rege al Angliei. Ea nu-l putea lua de soţ şi el era obligat să se căsătorească. Nu e vorba de perversitate, ci de loialitate. Poate chiar o formă de iubire.

P.M. Diana cunoştea adevărul relaţiilor lor?

C.G. Şi-a dat seama imediat. Oriunde se ducea se afla şi Camilla. În noiembrie 1978 a fost invitată la Buckingham de către regina mamă - la sărbătorirea aniversării de 30 de ani a lui Charles - care deja făcea inventarul logodnicelor potenţiale pentru nepotul ei. Diana se afla în faţa prinţului, dar el nu i-a adresat nici un cuvînt şi a dansat numai cu Camilla. Nimeni nu a sesizat că era "reprezentaţia exactă a viitorului Dianei". Abia după cîteva luni, în iulie 1980, Charles a acceptat s-o întîlnească pe Diana ca pe o viitoare logodnică. Din clipa cînd ea pleca de la Buckingham, nici n-ajungea să depăşească grilajul parcului, el se repezea la telefon ca să-i relateze Camillei tot ce vorbise cu Diana. Ea îl încuraja: "E admirabilă, tăcută ca un şoricel. N-o să ai nici un fel de probleme cu ea." Îl stimula şi-l îndemna să-i facă curte. Diana încă nu remarcase nimic. La începutul lui septembrie a fost invitată la un week-end, la vînătoare, în Scoţia, cu Charles şi familia regală. A rămas surprinsă că se afla şi Camilla. S-a mai mirat apoi că ea şi prinţul au fost invitaţi la un week-end la Camilla şi Andrew. După alte cîteva zile Camilla a acompaniat-o la cursele de cai din Ludlow unde concura şi Charles. Atunci au început îndoielile. După un timp s-a confiat unei prietene: "Eram tînără şi naivă, dar îmi dădeam seama că nu e un mod normal de a face curte unei femei. Camilla Parker Bowles era întotdeauna prezentă." Mai tîrziu va mărturisi: "Eu nu m-am măritat numai cu Charles, ci şi cu metresa lui. Nimic nu se petrecea în menajul meu fără ca ea să nu fie informată."

Diana şi-a dat seama de legătura lui Charles şi a izbucnit disperată: "Eu nu m-am căsătorit numai cu Charles, ci şi cu metresa lui..."

P.M. Încă înainte de a se căsători Diana ştia că are o rivală. Nu s-a gîndit că e cazul să renunţe?

C.G. O singură dată. Era în noiembrie 1980, cînd ziarul "Sunday Mirror" a publicat un articol care relata întîlnirea secretă a lui Charles cu Diana în trenul regal oprit cu acest prilej pe o linie de garare. Adevărul îl ştiau doar Camilla, Charles şi Diana. Nu cu Diana s-a întîlnit în acea noapte prinţul: cu Camilla. Totuşi Diana nu a rupt relaţia. Era o tînără inocentă şi pură de 18 ani: urma să devină prinţesa de Galles şi să se mărite cu bărbatul pe care-l iubea. Era îndrăgostită de Charles. Logodna lor a avut loc în 28 februarie 1981. În zilele premergătoare logodnei prinţul era din ce în ce mai nervos. Lumea întreagă a fost captivată de farmecul Dianei, în afară de el. În ajunul logodnei Charles şi-a petrecut noaptea cu Camilla; în ajunul căsătoriei a procedat la fel.

P.M. Diana pare a fi victima cuplului Charles-Camilla...

C.G. Era victima unei situaţii care o depăşea. Nu-şi dădea seama că Charles n-o iubea. Dar nici nu e cazul să fie considerată victima Camillei care l-a silit pe Charles să încheie un "gentlemen's agreement". Acordul prevedea că vor rămîne prieteni după căsătoria lui Charles cu Diana. Exclusiv prieteni. Ea s-a arătat inflexibilă. În ziua nunţii, Andrew, membru al gărzii regale, călărea în uniformă de gală alături de caleaşca nupţială. Camilla dorea să fie discretă şi nu a participat la ceremonie. Era gata să facă orice ca menajul amantului ei să reuşească: chiar să renunţe la dragoste. Charles a suferit mult.

P.M. Şi dacă, în mod voluntar, Camilla s-a ţinut deoparte, Charles a avut o perioadă plăcută cu Diana?

C.G. Nu. Chiar în noaptea nunţii - care a avut loc la Broadlands - în camera în care prinţul şi Camilla au dormit pentru prima oară împreună - totul a mers prost. Charles era obişnuit cu Camilla, cu experienţa ei. Luna de miere a fost un calvar: el a constatat bulimia soţiei sale care se ducea mereu să vomite în camera de baie, lîngă dormitor. "Toată luna noastră de miere am simţit mirosul de vomă", îi va spune Camillei. Fără să vrea Camilla le-a ratat voiajul de nuntă. Fantoma ei dădea tîrcoale... Diana a dat din întîmplare peste nişte fotografii ale rivalei sale pe care Charles le păstra într-o agendă. Asta a provocat prima lor scenă conjugală. Apoi a găsit scrisori de dragoste ale Camillei. Le-a copiat şi de atunci ameninţa că se va folosi de ele ca de o armă. Marea greşeală a Dianei a fost că nu i-a acordat Camillei încredere.

P.M. La 19 ani, fără experienţă, fără să fi cunoscut bărbaţi şi dragoste, putea ea ghici dorinţa Camillei ca mariajul lor să reuşească?

C.G. Nu era destul de matură ca să înţeleagă c-ar fi trebuit să-şi facă din Camilla o prietenă. În acest chip s-ar fi ajutat reciproc în scopul menţinerii lui Charles pe drumul drept. Fără îndoială Charles e principalul vinovat. N-a ştiut să renunţe la Camilla. Dar se poate reproşa ceva unui bărbat care nu izbuteşte să trăiască fără femeia iubită? Trebuie admis faptul că a fost obligat să se însoare cu o femeie pe care n-o iubea şi căreia - o va mărturisi tatălui său şi jurnalelor - nu-i plăcea să facă dragoste. Situația lui nu era deloc uşoară.

P.M. Cînd a reluat legătura cu Camilla?

C.G. În 1984. Cîteva zile după naşterea celui de al doilea fiu al său, Harry. Mariajul lui Charles cu Diana era deja în tensiune. Diana telefona lui Camilla de zeci de ori pe zi şi închidea ori de cîte ori îi auzea vocea. Provoca mereu conflicte. Charles şi-a pierdut cumpătul în ziua în care ea a pretins unor prieteni să declare presei minciuna că Charles era dezamăgit că n-a născut o fată. Nici Camilla n-a mai suportat. Diana devenise imposibilă. Mariajul secolului a eşuat. Charles s-a destăinuit unui prieten: "La pat Diana e un sloi de gheață. În loc să închid ochii şi să mă gîndesc la Anglia, închid ochii şi mă gîndesc la Camilla." În acea perioadă, pe noptiera Dianei se afla o singură carte: "Ghidul problemelor conjugale". Abia în 1985, în timpul unui voiaj oficial la Majorca, întreaga lume a constatat că cei doi soți nu mai făceau nici cel mai mic efort ca să pară fericiți în public. Menajul lor era sfîrşit. La începutul anului 1986 Diana s-a mutat din Highgrave, iar Camilla şi-a regăsit locul... Publicitatea a început să se ocupe de poveştile de dragoste ale familiei regale, astfel că prăbuşirea devenea mai rapidă, mai violentă.

P.M. Cînd s-a produs prăbuşirea?

C.G. Într-o zi întunecată, miercuri 13 ianuarie, a apărut într-un ziar australian interceptarea unei conversații telefonice intime dintre cei doi amanți. Asta va fi "Camillagate". Toată lumea se amuza pe socoteala lui Charles pentru că îi declarase Camillei c-ar vrea să fie "Tampaxul" ei... Fetele tinere nu mai cereau cutii de tampoane, ci "Charlie's". Viitorul rege al Angliei căzu într-o depresie grea. Voia să renunțe la titlurile sale. Se gîndea să se stabilească în Franța sau Toscana. Secundată de regină, Camilla va izbuti să-l convingă că mai e posibil să-şi reabiliteze imaginea în opinia publică. Ea a salvat Coroana explicîndu-i lui Charles că dacă ar renunța la tron, monarhia s-ar prăbuşi.

D. Iacob Peri, fost şef al Shabak-ului a hotărît să intre în politică. D-sa a anunţat presei că va candida pentru postul de ministru al apărării în guvernul viitor pe care intenţionează să-l formeze Ehud Barak, lider al Partidului Muncii.

Cam devreme, domnule Peri. Pînă cînd d. Barak va reuşi să scape de concurenţa lui Shimon Peres la conducerea Partidului Muncii; pînă ce va scăpa şi de concurenţa lui Haim Ramon şi-a altora la această şefie mult rîvnită; pînă cînd vor avea loc alegerile următoare, programate pentru anul 2000; pînă cînd Partidul Muncii va cîştiga - dacă va cîştiga - aceste alegeri; pînă atunci ai de străbătut un drum atît de lung şi presărat cu atîtea obstacole, încît îţi vor ieşi peri albi....

Dr. I. Elias, din Anglia, susţine, în cadrul unui articol publicat în cotidianul "The Independent" că, potrivit cercetărilor sale, bărbaţii cu mult păr pe piept şi pe spate sînt, în medie, mai inteligenţi decît ceilalţi.

Ţinînd seama că lumea cunoaşte nenumărate cazuri de bărbaţi de valoare, precum - de pildă - Einstein, lipsiţi totalmente de pilozităţi prin părţile amintite, considerăm teoria d-rului Elias ca fiind trasă de păr.

nou

A apărut

FELICIA KEIFA

MASA ROTUNDĂ

Nuvele

"Felicia Keifa posedă unul din cele mai surprinzătoare şi neliniştitoare condeie din literatura israeliană de limbă română. Şi nu numai din cea de limbă română..."

AL. MIRODAN

MINIMUM

E O LUME

ION MIHĂILEANU:
CALEIDOSCOP PARIZIAN

- **O veste despre medicul venerabilei doamne Jeanne Calment (120 de ani); o veste ca un banc cu Bulă**
- **Hai să ne căsătorim la Paris (sau turismul nupţial)**
- **Odile Jacob e şi frumoasă şi bătăioasă**
- **Dacă auziţi că Maxim Vengerov vine în Israel....**

* Reiau corespondenţa cu o veste extrem de bună. Jeanne Calment, deţinătoarea recordului mondial de longevitate, cea care cochetează cu vîrsta biblică, declară că se simte perfect (s-o audă Dumnezeu şi să confirme diagnosticul). A-propos de diagnostic, cîteva persoane îngrijorate de unele simptome cardiace ale rivalei lui Matusalem au chemat de urgenţă un medic. Concluzia medicului: *"elle se porte comme un ange"*. Nu trece mult timp şi cine face *"un malaise cardiaque"*? Bineînţeles că nu Jeanne, ci doctorul.

Ciudată persoană Jeanne. Refuză categoric interview-urile pentru că îi este teamă să nu fie manipulată în cine ştie ce scopuri. La diverse solicitări de autografe sau întîlniri, acelaşi refuz categoric. Primeşte zilnic scrisori, sute, din întreaga lume. Unii îi propun să devină moştenitori, închipuindu-şi că posedă cine ştie ce avere. Cineva a întrebat dacă a jucat belotă cu Van Gogh, ceea ce era perfect plauzibil, Jeanne avea 15 ani cînd marele pictor mai trăia încă (bietul Van Gogh nu se învrednicise să trăiască decît 37 de ani).

Nu m-aş mira să se înceapă în curînd un pelerinaj în localitatea unde sălăşluieşte Jeanne (ca la moaştele Sfintei Paraschiva!). Ar rivaliza cu Mitterrand care a fost vizitat pînă acum de peste 200.000 de cetăţeni la Jarnac, unde se odihneşte în pace.

* Nimeni n-a auzit în Franţa de existenţa unei persoane numită Jean Mariolle. Pînă cînd cazul lui a făcut senzaţie.

Cine e Jean Mariolle ? Un pensionar de 70 de ani; om liniştit, respectat în cartierul lui din Charenton, un rentier iubit de vagabonzi pentru că inima lui generoasă nu-l lăsa să treacă pe lîngă ei fără să le dea cîţiva franci.

Numai că, într-o bună zi, nişte poliţişti care nu s-au lăsat înşelaţi de aparenţe, urmărindu-l pas cu pas, îl observă ieşind din apartamentul său cu o cutie groasă de carton sub braţ. Obligat să deschidă misterioasa cutie, Jean Mariolle dezvăluie - să vezi şi să nu crezi! - o natură moartă semnată Paul Gauguin. În valoare de nu mai puţin de 5 milioane de franci.

Percheziţionînd locuinţa împricinatului, poliţiştii descoperă două acuarele de Raoul Dufy, un desen semnat Utrillo, o schiţă de Salvador Dali şi o acuarelă de Fernand Léger. Unde credeţi că le-au găsit ? Ascunse sub duşumea sau într-o dublură a patului ? Nu. Agăţate pur şi simplu pe pereţii sufrageriei. Pentru că Jean Mariolle nu cunoştea numai opera lui Gauguin, dar iubea pe mulţi alţi pictori. Şi îi plăcea să-şi arunce zilnic privirea asupra operelor aparţinîndu-i provizoriu, pînă erau vîndute.

Jean Mariolle părea să fie un pseudonim, într-atît poliţiştii fură uluiţi descoperind cazierul său judiciar: furt, cambriolaj sub ameninţarea armelor, infracţiune la legea stupefiantelor. Înregistrat la fişierul marelui banditism. Totuşi, dacă se poate spune aşa, o circumstanţă atenuantă: el n-avea contact "decît" cu cei numiţi în lumea interlopă "les bons voyous", adică specialişti în dosirea operelor de artă.

Cum de au putut trece atîţia ani fără ca Mariolle să fie "inquiété" de către poliţie ? Mister.

Amuzant e că eroul nostru avea în plus veleităţi literare. În 1969, trei ani după ce fusese fişat în categoria marilor bandiţi, el izbuteşte să publice un roman, scris pare-se cu talent, în prestigioasa colecţie Serie Noire a editurii Gallimard. Personagiile: Nanar, Serge şi Max le Frippe, şefi de bandă, protejaţi şi protectori ai unor "filles de joie", cum le zic franţujii prostituatelor, se lasă prinşi în flagrant delict cu ocazia atacării unei bănci.

Destinul lui Jean Mariolle s-a încrucişat cu cel al eroilor săi literari. El se odihneşte acum în închisoare. Episodul pe care l-am relatat e cu certitudine (într-adevăr - cu certitudine ? Mă întreb...) epilogul vieţii sale.

* Pe lîngă multe atribute cunoscute - capitală a modei, şampaniei, bistrourilor, a celor peste 360 de brînzeturi, ca să nu mai amintim de frumuseţea arhitecturală şi de imensa tradiţie culturală - Parisul începe să devină capitala căsătoriilor. Ca să risipesc orice confuzie, nu e vorba cumva de un record pe care l-ar bate tinerii sau mai puţin tinerii parizieni. Ei nu se căsătoresc în proporţie mai mare decît în alţi ani. Cred că dimpotrivă. Poate că preferă să trăiască, cum s-ar spune, în concubinaj.

E vorba de ceea ce s-ar putea numi turism nupţial. În loc să se căsătorească liniştit la New Orleans sau la Osaka, americanul sau japonezul preferă să vină cu logodnica respectivă la Paris ca să-şi pecetluiască (pe veci?) destinul.

De pildă, pe treptele bisericii americane, Quai d'Orsay, Katy White îşi ascunde cu greu bucuria. Frumoasa californiană de 25 de ani, îmbrăcată într-o superbă rochie albă, declară cu entuziasm: *"E minunat că mă aflu aici. Trăiesc un adevărat basm"*. Katy şi Al s-au căsătorit în faţa reverendului Larry Kalajainen. Numai acest reverend a celebrat într-un an 450 de căsătorii de turişti străini dintre care 400 japonezi (după cum se vede, el e foarte ecumenic).

De ce se înghesuie, mai ales japonezii şi americanii, să se cunune la Paris ? Cică, răspund agenţiile profesionale care au început să se ocupe de acest turism sui-generis, "Parisul este oraşul cel mai romantic din lume pentru tinerii îndrăgostiţi". De ce nu Veneţia sau Florenţa ? Naiba ştie. Dar pentru că totul devine afacere şi totul are un preţ, iată-l: o căsătorie la Paris costă între 11.000 şi 21.000 franci. În preţ intră bijuterii de manşetă, buchetul viitoarei doamne, maşina (Mercedes) cu şofer, pînă şi martorul de serviciu care va semna registrul stării civile. Începînd din anul 1990 Galeriile Lafayette au pus la dispoziţie un serviciu de închiriat rochii de mireasă (preţul e strict secret!) Ba s-a găsit şi un marchiz - domnul de Breteuil - care pune la dispoziţia tinerilor castelul său, el însuşi transformîndu-se în ofiţer al stării civile. Costul ceremoniei: numai 7500 de franci. N-au scăpat de această - să-i zicem - modă nici Ruşii (probabili mafioţi!), Englezii, Italienii, Danezii, Nemţii, Irlandezii care defilează în fiecare an în faţa preotului sau pastorului într-o ceremonie efectuată în limba lor natală. Dar pentru că romantismul pe care l-am invocat ascunde de fapt - vorba marxistului - cauze materiale, iată şi mărturisirea unei perechi suedeze, Annette şi Bengt Stigsson: *"Să organizezi o ceremonie în Suedia cu vreo 50 de invitaţi costă extrem de scump. Am preferat să venim singuri la Paris şi să investim banii economisiţi într-un mic apartament"*. O căsătorie la Paris? O afacere şi - aş adăuga - ceva "şic"...

Am uitat să mă interesez dacă rabinatul francez e dispus să oficieze, cu tot tacîmul de rigoare "un mariage à Paris" pentru tineri israelieni. Fac pariu că da, ştiind că finanţele lor sînt în pană. Vînd ideea pentru zero shekeli, zero aguroţi unor eventual întreprinzători care citesc aceste rînduri. Parcă şi văd reclama în MINIMUM: *Turism nupţial la Paris vă oferă agenţia Chichi Vacacha!*

* Trec la chestii serioase. În nr. 45-46 al revistei *Comunismul* din vara asta (editura l'Âge d'homme) e publicat un document senzaţional "strict confidenţial" care a stat îngropat timp de 50 de ani în arhivele ruse. E vorba de stenograma unor convorbiri secrete dintre Stalin şi Thorez care au avut loc la Moscova în noiembrie 1947. Citez cîteva fragmente din dialogul dintre "le Petit Père des peuples" şi "le fils du peuple".

Maurice Thorez. Cel din dreapta nu mai are nevoie de explicaţie.

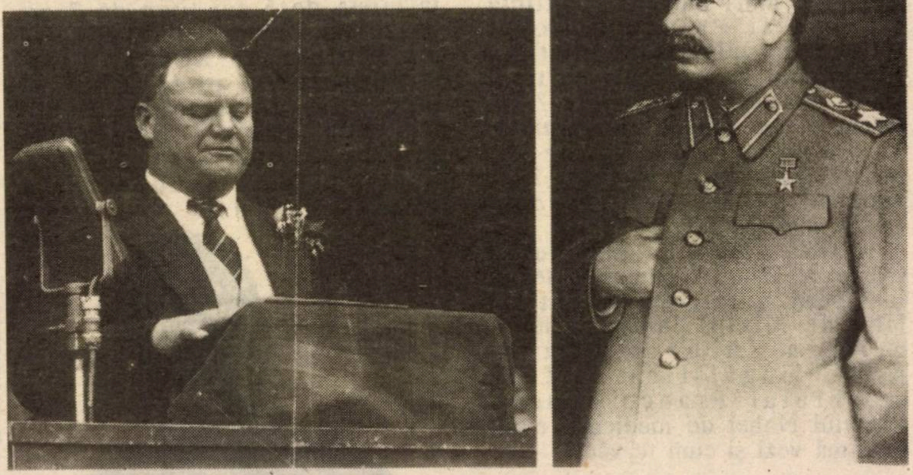

Stalin: Dacă Churchill ar fi întîrziat cu un an deschiderea unui al doilea front în nordul Franţei, Armata Roşie ar fi mers pînă în Franţa. Iar interpretul adaugă: Tovarăşul Stalin zice că intenţionam să ajungem pînă la Paris.

Thorez: Anglo-americanii au debarcat în Franţa, nu atît pentru a distruge Germania, cît pentru a lua poziţie în Europa occidentală. Pot garanta tovarăşului Stalin că poporul francez ar fi întîmpinat Armata Roşie cu entuziasm.

Stalin: În asemenea condiţii situaţia ar fi fost cu totul alta.

Thorez (timid): Nu vreau să abuzez de timpul tovarăşului Stalin.

Stalin (politicos): Nu abuzaţi de loc.

Thorez (în transă): Cu toate că sînt francez, sufletul meu e al unui cetăţean sovietic.

Stalin (emoţionat, o clipă de tăcere, trece apoi la chestiune): Care e situaţia comuniştilor francezi în materie de armament ?

Thorez (soldat disciplinat care dă raportul comandantului): Comitetul Central al P.C.F. a dat puteri depline la doi tovarăşi care să se ocupe special de această chestiune. Ei crează organizaţii cu caracter militar. Comuniştii francezi au izbutit să camufleze depozite întregi de arme şi muniţii.

Stalin: E nevoie să dispuneţi de arme şi de o organizaţie pentru a nu fi dezarmaţi în faţa duşmanului. (adaugă apoi): Noi avem arme, dacă vreţi, vă putem furniza.

Parantezele îmi aparţin. Nu era de loc exclus ca o bună bucată de vreme (zeci de ani, secole?) Europa, de la Urali şi pînă la Atlantic, să fi fost o imensă Uniune a Republicilor Sovietice Socialiste. Dar istoria şi popoarele au vrut altfel.

* Istoria e crudă. Aflu aici la Paris că Pravda, celebra Pravdă, a încetat să apară la sfîrşitul lui Iulie. Cică temporar. Să auzi şi să nu-ţi vină să crezi.... Ziarul creat de Lenin în 1912 a ajuns să depindă de voinţa propriilor săi acţionari, doi oameni de afaceri greci, Christos şi Theodor Janikoss. Suspendînd apariţia Pravdei, corifeii greci reproşează redactorilor că habar n-au ce înseamnă să fii ziarist, că sînt învechiţi şi mai ales că....beau vodkă de dimineaţă pînă seara. La începutul anilor '80 Pravda avea un tiraj de 12 milioane de exemplare. Înainte de a dispare, atingea cu greu 200.000 de exemplare. Fraţii Janikoss au de gînd să reorganizeze ziarul, să-l transforme într-o întreprindere comercială solidă. Instalaţi în biroul lor, iar în spate, pe perete, la locul său, protector, un imens portret al lui Lenin, afaceriştii greci aud parcă, de dincolo de mormînt, glasul lui Vladimir Ilici: *"Mizaţi pe cei 30 de milioane de alegători ce l-au votat pe Ziuganov. Succesul capitalist e garantat !"*

Pe scurt:

* Reţineţi acest nume: Odile Jacob. O tînără femeie, frumoasă,

bătăioasă a creat acum zece ani o editură care-i poartă numele. A tipărit pînă acum 500 de volume, scrise de mari oameni de ştiinţă, laureaţi ai Premiului Nobel. Editură de vulgarizare ştiinţifică răspunzînd la întrebări de tipul: *Ce-i de văzut pe Venus ?, Se poate lupta contra cutremurelor de pămînt ?, Ce va deveni planeta noastră fără păduri ?, Ce mecanism cerebral provoacă emoţia estetică ?.*

Cîteva detalii în plus despre Odile: a vrut să devină balerină la Operă, a fost actriţă într-un film de Miklos Jancso; pînă la urmă a făcut studii de psiho-lingvistică. E fiica celebrului François Jacob, Premiul Nobel de medicină, evreu cum mă vezi şi cum te văd !

L'UN EST L'AUTRE
L'UN EST L'AUTRE
LOUIS ARMAND VISIONNAIRE DE LA MODERNITÉ

Odile Jacob:
o femeie cum scrie la carte

* Un volum intitulat *Luchino Visconti à la recherche de Proust* de Jean-Jacques Abadie dezvăluie intenţia autorului filmelor "Moarte la Veneţia", "Ghepardul", de a adapta cinematografic "Du côté de chez Swann". Cineastul afirma mereu că cei trei contemporani ai săi erau Mahler, Thomas Mann şi Proust. Scenariul era scris, dar aşa cum se întîmplă des cu producţia de filme, Visconti n-a izbutit să adune banii necesari.

* Pentru iubitorii de vioară, nu uitaţi că există un violonist excepţional, Maxim Vengerov în vîrstă de numai 21 de ani, care colindă lumea şi regalează publicul cu 130 de concerte (la Paris, sala Pleyel, succes excepţional) într-un singur an. Născut la Novosibirsk, capitala Siberiei occidentale, a exersat de la vîrsta de 5 ani timp de 7 ore pe zi. Pînă cînd a avut şansa să fie preluat de Zakhar Bron, moştenitorul pedagogic al legendarului violonist David Oistrach. Discuri: Beethoven, Brahms, Mendelsohn, Mozart, Ceaikovski, Glazunov (Casa Teldec).

Vengerov:
Maxim...

SURPRINZĂTOARE DEZVĂLUIRI CU PRIVIRE LA DOSARUL "STRUMA"

Noua carte a lui Simion Săveanu intitulată sugestiv "Salvaţi onoarea civilizaţiei !" se vrea un veritabil S.O.S. adresat conştiinţei popoarelor în acest sfîrşit de mileniu.

Ajungînd la concluzia că cele mai importante documente despre desfăşurarea oribilei crime împotriva umanităţii sînt păstrate în arhivele secrete ale unor guverne implicate în genocid, el propune INIŢIEREA UNEI ANCHETE INTERNAŢIONALE sub egida O.N.U.

De asemenea, pentru liniştirea sufletească a mii şi mii de rude şi prieteni ai martirilor, preconizează SCOATEREA LA SUPRAFAŢĂ A EPAVEI VASULUI SCUFUNDAT şi STRÎNGEREA TUTUROR OSEMINTELOR martirilor, care ar urma să fie expediate spre Israel, unde ar fi înhumate conform ritualului strămoşesc.

Se menţionează că Rabinii dr. Alexandru Şafran şi Efraim Gutman susţin realizarea obiectivelor propuse.

Şase martori ai tragediei relatează momente zguduitoare din viaţa nefericiţilor pasageri, iar 75 de evocări şi numeroase imagini ale celor pieriţi, le completează. Itzhak Artzi, Marius Mircu, Şmaia Avni, Ady Carmi, ing. A. Finkelstein, A. Goldstein-Goren şi D. Rabinovici consemnează amintiri de neuitat.

Cei ce doresc să-şi procure exemplare din această carte se vor adresa autorului, la adresa: Beer-Sheva, 84773, rh. Megiddo 26/1, sau la tel.: 07-6422632.

E O LUME MADE IN USA

HARRY FOSHA
New York

Film în versiunea „Avion de rută internațională”

– Filmul e bun, dar scena din salonul de coafură atinge culmi inacceptabile de cruzime!

– Nu înțeleg ce vrei să spui. O simplă altercație între doi protagoniști „scenă de cruzime inacceptabilă?...

...

– Cît aș vrea să fiu lipsit de prejudecăți, nu pot accepta amănuntele anatomice din scena „de amor” din bazin. Cred că nici măcar regizorul unui film porno nu le-ar accepta.

– Serios că exagerezi. Un sărut nevinovat între cei doi eroi, amintind de „gajurile” din liceu – „imagine de film porno?”

Cele două dialoguri sînt imaginate, dar perfect plauzibile. În ziua de azi doi spectatori pot viziona un film cu același titlu, dar cu conținut diferit.

Bineînțeles că versiunea originală este aceea prezentată în sala de cinematograf. Am spus versiunea originală, dar nu definitivă, pentru că la tot pasul se descoperă porțiuni de filme care au fost lăsate afară din pelicula prezentată în cinematografie și sînt acum reintegrate în film.

Viața filmului care se sfîrșea în mod obișnuit cu prezentarea în sala de cinematograf și, eventual, mult după aceea, la Cinematecă, continuă. Filmul e prezentat la televiziunea gratuită, unde scenele „prea tari” sînt tăiate.

Cînd filmul vine pe bandă video pentru cumpărare sau închiriere, în funcție de interesele producătorului, i se adaugă sau i se taie anumite scene.

În cadrul televiziunii prin cablu există un canal de tip cinematecă. „Respectăm pe creatori” spune un anunț premergător proiecției. Și te bucuri că, în sfîrșit, cineva respectă versiunea originală.

Bucurie de scurtă durată, căci vine a doua parte a anunțului: „De aceea vă atragem atenția că filmul a fost editat pentru nevoile televiziunii”. Dacă așa-zisul canal cinematecă procedează astfel, ce să mai vorbim de celelalte canale ale televiziunii prin cablu? Dar în zilele noastre orice linie aeriană care se respectă oferă călătorilor, gratuit sau contra plată, un film. De multe ori filmul e precedat de anunțul că a fost editat. Editat pentru ce necesități? Un exemplu vorbește mai mult decît orice comentariu. În filmul „Rainman” (premiul Oscar pentru cel mai bun film), interpretul principal, Dustin Hoffman (premiul Oscar pentru interpretare) enumeră o serie de accidente de avion. Scena respectivă a fost tăiată din proiecțiile de film în avioane. Acum înțelegeți, sper, dialogurile de la începutul articolului. Pentru a evita confuziile e bine ca la începutul discuției fiecare protagonist să spună despre care versiune de film vorbește. Iar istoricii cinematografiei, care se respectă, fără îndoială vor veni cu precizări: „Film turnat în anul 1990, versiune adăugită – 1992, tăieturi pentru televiziune – 1993, adăugiri pentru video-tape – 1994, tăieturi pentru avion – 1995” și... etc.!

Memoriile lui David Brinkley

David Brinkley este unul din cei mai apreciați comentatori ai televiziunii. De curînd și-a publicat memoriile, care cuprind... 11 președinți, patru războaie, 22 congrese politice, o alunizare, trei asasinate și 20.000 de săptămîni de știri.

Enumerarea dă o idee clară asupra problemelor tratate. Stilul în care umorul se împletește cu autoironia fac să nu poți lăsa cartea din mînă.

La un moment dat, vorbind despre unul din marile sale succese, programul de știri „The Huntley Brinkley Report”, a cărui formulă de încheiere: „Good Night Chet”, „Good Night David”, a intrat în limba de toate zilele, programul care a atins proporții nemaiîntîlnite de telespectatori (84%), Brinkley scrie simplu cărui fapt se datorește acest succes. „N–am idee. Și nimeni altcineva nu are!”

Pe lîngă comentariul vieții politice de fiecare zi, despre dezvoltarea televiziunii la ale cărei începuturi și apoi evoluție a luat parte, autorul vine cu o mulțime de fapte de mică importanță, dar interesante. Aflăm, de pildă, că, trimis la Londra pentru a transmite înmormîntarea lui Winston Churchill, Brinkley a aflat că marele om de stat își planificase înmormîntarea pînă în cele mai mici amănunte și repetițiile începuseră cu trei ani în urmă!

minimum
EDITEAZĂ
• Aveți în manuscris memorii personale?
Vreți să vă publicați jurnalul intim?
• Doriți să scoateți la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?
• MINIMUM este editorul cel mai competent! Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginație și corectură tipografică, coperta, prefața și diferite forme de publicitate vi le asigură
MINIMUM
•
Există, în sfîrșit, o editură: MINIMUM

HAMSIN ÎN AZERBAIDJAN

Ce ştim despre Azerbaidjan ? Cam puţin. Iar mulţi dintre noi chiar nimica.... Ah, o republică din ex-URSS, ceva ca Daghestan sau Uzbekistan. Corespondentul nostru, ing. Toivi Teodor ştie mai multe.
El ne dezvăluie cîte ceva şi despre oamenii din ţara cu capitala Baku şi despre epoca în care i-a întîlnit.

Cobor scara avionului. Pătrund deodată într-o masă toridă de aburi, contrastînd în mod violent cu aerul condiţionat din TU114. Aerul rece al Moscovei, respirat în seara precedentă, se afla acum în urmă, departe, la 4500 km. Nord-Vest.

În acel sfîrşit de iulie 1968 era foarte cald şi la Ploieşti, de unde plecasem cu 3 zile în urmă. Am cunoscut după mulţi ani şi hamsinurile din Ţara Sfîntă. Dar niciodată, absolut niciodată, nu am fost pus în faţa unei asemenea temperaturi. Aveam să înţeleg foarte repede că 45 de grade Celsius la umbră, este mediul în care va trebui să existăm în următoarele 22 de zile petrecute la Baku...

La capătul scării nişte omuleţi. Ne aşteaptă un grup de *tovarăşi* de la instituţia gazdă. Numele era o combinaţie ciudată a cuvintelor *Azerbaidjan şi Masina,* titulatura care se purta în acele timpuri.

Cămăşile lor cam ponosite aveau culoarea cernelei, erau suflecate deasupra cotului şi purtate *peste* pantalonii de doc. Noi, bineînţeles, arătam altfel în costumele *gris* bine tăiate, cu cămăşi albe şi cravate asortate, în dungi.

Şeful grupului se recomandă: -*Glavnai injiner* Shapira! Ne strîngem mîinile şi am certitudinea că omul simte sclipirea din ochii mei, la auzul acestui nume fără echivoc.

Sclipiri de acest fel aveau să se repete frecvent în următoarele ore, cînd am cunoscut şi restul echipei de ingineri cu care aveam să *cooperăm* în viitorul apropiat. Părea că un val adusese toţi aceşti oameni aci, la marea Caspică, tocmai de pe malul Iordanului. În realitate, erau de fel din Ucraina, familiile lor fiind evacuate acolo din anii tragici ai războiului mondial.

Ne urcăm în Moscvici şi ajungem la noua noastră adresă: Hotel Iunosti. Camera are aproape 40 de metri pătraţi şi este relativ răcoroasă. Contactul cu lumea exterioară, tensionată de evenimentele din Cehoslovacia, se făcea greu din camera acestui hotel de lux. Era, ce-i drept, un difuzor cu 4 canale care transmiteau ştiri în diferite limbi caucaziene, plus canalul în limba rusă care era defect....

A doua zi, acelaşi Moscvici, condus de Victor ne transportă la *Institutul de Cercetări* respectiv. Directorul General este armean şi are instalat în birou singurul aparat de aer condiţionat văzut aici. Directorul Tehnic este rus şi ne povesteşte volubil ce a mîncat anul trecut la Poiana Braşov şi cum a băut *şpriţ* la Şura Dacilor. Ştiţi, explica el celor prezenţi, ei beau vinul amestecat cu sifon! Eu confirm chestia cu şpriţul şi regret că, pînă acum, n-am avut ocazia să intru la Şura Dacilor şi Capra Neagră. Şedinţa protocolară se încheie şi putem să continuăm vizita prin institut.

Vizităm atelierele de proiectare şi de execuţie a prototipurilor, un teren cu echipamente aduse spre *informarea* proiectanţilor şi o instalaţie destinată exclusiv cercetărilor.

După o privire rapidă asupra planşetelor de desen şi a prototipurilor eram edificat. Raportat la nivelul firmelor americane, proiectele acestui institut se aflau din păcate în urmă cu 15...20 de ani....

La baza instalaţiei se afla încă o placă cu litere turnate din bronz...*construit sub îndrumarea personală a tovarăşului Stalin*...Chipul "tătucului" privea resemnat diagrama Perth de pe perete, pe care se vedea clar că asimilarea unui proiect dura infinit mai mult decît la *alţii.* Nu am cerut explicaţii dar am înţeles de ce aveau nevoie de noi...

Însfîrşit am cunoscut şi primul azer. Îl chema Aliyev şi va fi *responsabil* cu noi în incinta instituţiei. Funcţia sa constă în a ne duce la cantină la prînz şi a ne preda şoferului la sfîrşitul programului. Este foarte volubil, are o mustaţă mare ca oamenii locului şi rusa lui *nematernă* este mult mai inteligibilă pentru mine. Ne explică imediat că este preşedintele sindicatului şi că s-a întors din Germania unde a fost ofiţer, ceea ce explică cuvintele nemţeşti cu care punctează discuţia.

Legătura cu Aliyev devine şi mai strînsă cînd ne aude vorbind româneşte. Turcismele din limba română îi sînt familiare şi strigă entuziasmat spre confirmare cînd aude un cuvînt comun cu limba azeră. Sînt destule: săpun, portocală, covrig, ş.a.m.d. Cel mai mult îl bucură cuvîntul *chibrit.* O simplă pronunţare şi ţigara mea este aprinsă în secunda următoare...

În următoarele zile trece la confesiuni politice şi mă gîndesc că problema poate deveni neplăcută pentru mine. Ne explică confidenţial că dacă nu era azer ar mai fi şi acum ofiţer în trupele sovietice staţionate în Saxonia...

Noi azerii, spune Aliyev, sîntem o naţiune mare care a fost împărţită în trei. Iranul, Turcia şi Rusia au luat fiecare în parte o bucată din patria noastră.... Dacă eram independenţi, cu petrolul nostru, am fi trăit ca în Kuweit. Îi explic cu prudenţă că nivelul meu de cunoştiinţe în limba rusă este prea redus pentru a înţelege noţiuni complicate...

Problema este reluată, dintr-un unghi de vedere total diferit de către Victor, şoferul nostru rus. Ei (azerii), ne povesteşte Victor în intimitatea automobilului, jucau doar table iar soţiile lucrau. Ei sînt supăraţi pe noi, că i-am pus la treabă. Tot ce vezi aci, construcţii, rafinării sau sonde sînt făcute de ruşi. Ei ocupă, cu ajutorul banilor, toate locurile din facultăţile oraşului Baku. Noi (ruşii), susţine în continuare Victor, fără această piatră legată de picior care este grupul de republici din Asia, am fi fost acum în rîndul țărilor europene avansate....

Peste o săptămînă sosește atașatul II de la ambasada română de la Moscova. Ascultă și el opiniile contradictorii ale celor doi și ne anunță cu seriozitate: Voi scrie un raport *mai sus !*

WEEKEND LA BAKU CU DIPLOMAT ȘI ROȘII

Săptămîna care a urmat a fost dominată de prezența *atașatului II*, a decurs într-un mod alert și a schimbat definitiv concepțiile mele anterioare asupra noțiunii de corp diplomatic. Acest weekend veți fi la dispoziția mea, ne spune el în mod confidențial. Aci roșiile costă numai 20 de copeici iar la Moscova, o rublă și douăzeci. Trebuie să cumpărăm roșii pentru *șefu'*... Același lucru în ceea ce privește pepenii...

Duminica noastră planificată pentru o excursie la Tbilisi sau Erevan se depărta în mod irevocabil și probabil definitiv.

Privit retrospectiv, acel weekend petrecut în piața mare din Baku a fost mai mult decît interesant. Am cumpărat roșii și pepeni. O babă vindea trei piersici. Atît! Le-am achiziționat, pentru noi, fără să ne tocmim și pentru o sumă derizorie. Piața era realmente colorată. Un brunet care vindea brînzeturi avea în spate un medalion cu chipul lui Stalin. Lupu G. cere explicații pe mutește prin rotirea palmei în jurul încheieturii. Ca răspuns, tipul, care nici el nu era forte la limba rusă, scoate medalionul de pe perete, îl sărută apăsat de cîteva ori și îl atîrnă la loc. Punctul culminant l-a constituit însă capitolul *legume*.

Omul cu mustață care vindea roșii, se uită la pantofii noștri *Romarta* și cere explicații asupra originii noastre. Atașatul II îl lămurește și, spre uimirea noastră, azerul împreunează mîinile și strigă sacadat: România-Cehoslovacia-Azerbaidjan! Noi ne uităm în dreapta și în stînga, dar din fericire nu vedem martori. Legătura politică odată stabilită, omul scoate niște roșii superbe de sub tejghea.... În clipa respectivă, printr-o ciudată legătură de idei, gîndurile mele revin la poveștile părinților despre *halele* din Ploiești, în perioada pe care ei o denumeau *vremurile bune dinainte de război*.... Aveam să revăd asemenea roșii, însă abia în 1980, ca nou-venit în Kiriat-Yam!

Sacoșele odată transportate la hotel, împreună cu cîteva seturi de tacîmuri de alpaca argintată cumpărate la Baku și alte obiecte similare, *de negăsit la Moscova*, sînt încărcate într-o camionetă condusă de Victor, cu destinația Aeroportul Baku.

Absolut toți călătorii cursei interne Aeroflot Baku-Moscova aveau asemenea sacoșe și banda rulantă cu bagaje părea să iasă direct din sera unui colhoz profilat pe roșii și pepeni.

UN SOCRU LA BUZAVNAA

Ne luăm rămas bun de la "diplomat", avionul Iliușin inclusiv roșiile și pepenii decolează peste Caspica și noi rămînem cu ale noastre. La ieșirea din aeroport șoferul Victor ne roagă să acceptăm un mic ocol prin satul Buzavnaa.

Satul, localizat în partea de nord a peninsulei Apseron, are cîteva mii de locuitori și o configurație tipică locului. Ulițele înguste șerpuiesc printre ziduri înalte de piatră care fac imposibilă vederea caselor sau a curților din exterior. Victor ne mărturisește înfine că soția sa este azeră și că aici locuiește socrul său....

Ajungem la "socrul azer",poarta grea se deschide și intrăm în ograda colhoznicului împreună cu camioneta Azinmas-ului.

Socrul are o căutătură orientală, e nebărbierit de o săptămînă iar dinții lui sînt într-o stare jalnică. Ne invită să stăm la o masă, probabil de fabricație proprie și instalată pe prispa casei. Sîntem serviți cu ciorbă fierbinte de legume și gazda se scuză că nu are altceva. Ușa casei este larg deschisă și în interior se poate vedea patul, tot de construcție artizanală și așezat pe țăruși înfipți direct în podeaua de pămînt....

Încercăm să angajăm discuția amicală de rigoare, dar tipul începe cu întrebări dure:

– Și la voi rămîne recolta neculeasă pe cîmp ?

– Nu, răspund eu cu o voce nesinceră, și cred că, în general, nici la voi *nu se poate* întîmpla așa ceva. Socrul dă neîncrezător din cap și ginerele îl admonestează să nu întrebe prostii. Dar interogatoriul azerului continuă. Cît costă la voi mobila, o lucrare dentară, ce salarii aveți ? Nu obține de la noi vreun răspuns edificator, dar persistă. O nouă întrebare însoțită de un zîmbet ciudat îi pune în valoare barba nerasă și cioatele din gură:

– *Și țara voastră este dominată de armeni și evrei?* O clipă se face liniște și vraja exotică se spulberă instantaneu. Victor, care presupun că era la curent cu situația mea etnică, intervine imediat, informîndu-l pe socru că este tîrziu și *tovarășii străini* trebuie să se întoarcă la Baku. Socrul începe să înțeleagă că a făcut cel puțin o gafă și dispare nedumerit într-o magazie. Victor încarcă discret în camionetă cîțiva saci cu pătlăgele vinete, noi ne luăm rămas bun de la colhoznic și părăsim zidurile de piatră ale satului Buzavnaa din peninsula Apseron.

Au trecut ani, și eram convins că, cel puțin în cercul meu de cunoștiințe, sînt singurul care a trecut prin acel loc neconvențional. Dar în Țara Sfîntă nu poți găsi un singur punct geografic, situat între California și Johanesburg, fără ca cel puțin o persoană să nu fi cumpărat ceva de acolo.... Boris, omul care face curățenie la noi și este *cavcazi* din Tirat ha-Carmel, mi-a distrus monopolul asupra acelui loc, mărturisindu-mi recent că și el și-a procurat legume la Buzavnaa!

EXOTICELE RESTAURANTE

Cele șapte ruble pe zi – alocația unui delegat în acel an 1968 – nu ne obligau la austeritate. Restaurantele din Baku constituiau, fără îndoială, o atracție deosebită. Saslîcul *pa azerbaidjanski* alterna bucăți de oaie și curcan cu cepe și tomate fripte pe tradiționala țepușă, iar orchestrele languroase cîntau non-stop tangouri turcești sau ceea ce, acum și aici, numim "muzică mizrahit". Euforia de care m-am lăsat cuprins atunci se datora desigur faptului că nu eram încă la curent cu specialitățile culinare pe care aveam să le savurez ulterior în Țara Sfîntă sau în California.

Intrăm în restaurant şi ne aşezăm la o masă. "Şeful" notează comanda şi adaugă respectuos: Ciudat cît de mult aduce limba dvs. cu "Moldavskaia" noastră! Îmi iau răspunderea să-i explic, grav, că - de fapt - este una şi aceeaşi limbă. Omul, vădit neîncrezător, zîmbeşte totuşi profesional şi aduce imediat tacîmurile de rigoare, împreună cu o pîine de casă, de forma unei serviete James Bond.

O bucătăreasă cu bonetă albă, informată de prezenţa neobişnuiţilor oaspeţi, vine fuga la masa noastră, dă mîna cu noi şi se recomandă cu o scurtă poezioară: *"mămăligă cu mujdei, vină acasă măi Grivei!"* Persoana, provenită cu siguranţă din regiunea dintre Prut şi Nistru, dispare apoi emoţionată în aburii bucătăriei, iar noi rămînem cu ale noastre.

Sîntem flămînzi şi, în aşteptarea fripturii, rupem bucăţi din pîinea pătrată şi atacăm roşiile frumoase din farfuria centrală... După un timp, apare o fată în uniforma personalului, pune tava cu saslîcuri pe masă şi, spre surprinderea noastră, ne ia la rost pe un ton vehement: - Aţi mîncat roşiile de pe masă! Şi încă crude! Cum este posibil aşa ceva?

Încep să înţeleg că roşiile erau doar decorative şi că, în acel restaurant, tomatele se consumă la grătar... Îi explic fetei, cu greşeli gramaticale inadmisibile dar în mod absolut politicos, că am considerat farfuria cu roşii drept salată ca oriunde în altă parte şi vom plăti, desigur, paguba adusă. Litigiul se încheie în mod civilizat, dar fata mai aruncă la urmă o frază peste umăr:

- Dacă erau flori ca pe masa vecină, le-aţi fi mîncat ?

Uitasem episodul, paharele cu vin de Georgia (Tbilisi, nu Atlanta) se completau cu suspinul orchestrei, cînd apăru un puşti brunet cu mîna întinsă căuş, solicitînd - evident - nişte valută sovietică. În timp ce colegul meu din delegaţie, Lupu G., strecură generos micului cerşetor cîteva copeici, un tip cu o dantură de 14 karate, apărut instantaneu, goni puştiul şi se aşeză zîmbind la masa noastră.

- Ei sînt plini de bani pînă aici, zise tipul şi făcu un semn cu palma peste gît. Nu trebuie să le daţi nimic!

Dat fiind că nu exista vreo diferenţă etnică sesizabilă între copil şi acest tip, n-am prea înţeles ce vroia să spună prin "ei".

- *Eta sluceia ne- ubeditelnai!* (Acest caz nu este concludent) începe tipul, folosind o limbă plină de radicale. În continuare se recomandă şi ne informează că este ziarist şi... cunoaşte perfect patru limbi! Perspectiva unei convorbiri interesante în engleză mijeşte la orizont, dar tipul termină fraza... *rusa, azerbaigeana, armeana şi daghestana!*

Plătim fetei consumaţia, inclusiv roşiile decorative de pe masă, ne luăm rămas bun de la ziaristul poliglot mulţumindu-i pentru informaţiile utile furnizate şi dispărem în noaptea fierbinte de august.

Falezele etajate de pe malul mării sînt pline de lume; bubuituri urmate de focuri de artificii izbucnesc de peste tot. Este ziua Flotei Sovietice şi crucişătoarele înţesate de tunuri şi rachete plutesc majestuos în rada portului, pavoazate cu steaguri roşii şi lumini multicolore, amintind oricui nu ştie încă, cine este stăpîn pe marea Caspică...

TOIVI TEODOR
Haifa

Dick Morris, om căsătorit şi consilier al preşedintelui Clinton, a fost silit să-şi dea demisia din pricină că ziarele de scandal au dezvăluit, pe pagina I-a, legătura sa cu o prostituată, pe nume Sherry Rowlands. Aceasta a povestit reporterilor fel de fel de picanterii de aşternut, inclusiv amănuntul că respectivul consilier prezidenţial obişnuia să-i sugă degetele de la picioare, unul cîte unul.

Că d-lui Morris îi plăcea să facă amor cu blonda Sherry, se prea poate. Însă chestiunea cu picioarele mi se pare suptă din deget.

●

Robert Nowak, comentator al postului american de televiziune N.B.C. şi vechi inamic al nostru, a cerut administraţiei de la Washington să pedepsească drastic Israelul pentru că a votat aşa cum a votat la 29 mai, anulînd binecunoscutul ajutor financiar acordat Ierusalimului.

Nowaka nebună.

Glumă (hilariantă) despre Hillary

O glumă americană spune că Hillary Clinton este, şi la propriu şi la figurat, "subPreşedintele Statelor Unite".

(Din "Lumea Liberă", New York, 1996)

Jean Louis Debré, ministrul de interne al Franţei, s-a făcut de rîs sau - mai exact - de băcănie: după ce hotărîse expulzarea a vreo 300 de emigranţi ilegali, d. Debré, sub presiunea opoziţiei a dat îndărăt, lăsîndu-i pe cei mai mulţi în plata Domnului şi bulibăşind-o complet.

De, bre, cin-te pune să faci pe intransigentul, fără să ştii dacă ţii la tăvăleală ?

CLINICA DE MEDICINĂ ALTERNATIVĂ
"ANITA - REHOVOT"
condusă de un doctor în medicină

*** Homeopatie * Acupunctură * Plante medicinale ***

Tratăm cu succes:
*** Dureri de orice origine * Paralizii (inclusiv faciale) * Astma * Alergii * Nervozitate * Insomnii * Impotenţă * Prostată * Diabet * Colesterol * Hipertensiune ***

DEASEMENEA:
- SCĂDERE ÎN GREUTATE
- ÎNTRERUPEREA FUMATULUI
TEL.: 08-414254; 08-456135

DICTIONAR NECONVENTIONAL

AL. MIRODAN

F

AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

FUNDOIANU, (Wexler) Benjamin (Fondane, Benjamin, Iași, 1898 - Auschwitz-Birkenau, 1944), poet, eseist, cineast, a scris, cu puțin timp înainte de a fi fost ucis (în legătură cu împrejurările morții, vezi **Auschwitz**, Dicționarul Neconvențional, vol.I) un poem, fără titlu, alcătuit din catrene ce stau sub semnul alfabetului ebraic. Ion Mihăileanu l-a descoperit în volumul "Le mal des fantômes" (Paris, 1996), tălmăcindu-l pentru "Dicționar":

"ALEF
Dacă orice lucru are un început/ Dacă orice lucru trebuie să moară,/ Atunci spune-mi: de ce morții/ se răsucesc în sicriele lor?/
BET
Dacă ochiul se înapoiază dinspre fluviile negre,/ dinspre vid, cu zăpada în suflet/ de ce să biciuiască, ochiul stupid, fesele uscate ale Speranței?/
GHIMEL
Răspundeți-mi: cînd vapoarele,/ împreună cu echipajul lor, se scufundă/ pe cine oare vedem plutind în larg/ cu ochii deschiși, sub apă?/
DALET
Dacă reptila n-are sînge/ și dacă foamea n-are dinți/ care-s căile pe care le semănăm/ care-s dovezile că ne iubim?/
HE
Dacă orice drum duce spre prăpastie/ de ce să scobim/ stridia sălbatecă deschizînd-o/ cu un cuțit din carne?/
VAV
Dacă s-ar ivi piaza rea/ primejdioasă/ păduchioasă și tremurînd din cauza febrei/ Spune-mi: cine îi va săruta buzele?/
ZAIN
Dacă din absența trupurilor noastre/ viața se scurge, picătură cu picătură/ de ce în gura morților/ cuvintele dorm pe gingii ?/
HET
Dacă ura ar oua/ aș vrea să-mi răspundeți:/ genunchii voștri se vor duce/ să se roage la altarul Sfintei Rușini ?/
TET
Dacă Dumnezeu e cocoțat pe un copac/ iar jos e balegă, sărăcie/ vei crede oare în veșnicia/ Spaimei ?/
JOD
Dacă nimeni, sub privirea lui Dumnezeu,/ n-a consumat din arborele Științei/ de ce să-L primejduim ca miză/ ca să-L regăsim ca șansă ?/
CAF
Iată, zice Dumnezeu, Arborele Vieții:/ iată, zice Dumnezeu, Arborele Morții./ Era delicioasă viața./ era delicioasă moartea !/
LAMED
O, Bucurie ! Lenevia aducerilor aminte!/ Timpul devine discontinuu.../ Iar omul vede că era gol/ o secundă înaintea Istoriei./
MEM
Haide ! la drum, rasă umană/ stăpînă a excremențialului,/ iată-te liberă și suverană/ Să luăm la rînd mai întîi esențialul:/
NUN
Știință, Esență, Inteligență/ Putere, Absență, Intransigență/ Nerăbdare, Supunere,/ Naștere, pricini ale demențelor !/
SAMEH
Supremă beție de a cunoaște !/ Iată burțile oceanelor:/ Vaginuri deschise care silesc Ființa/ spre sperma augustă a Neantului !/
FE
Încotro să căutăm Ieșirea ?/ Ce insulă suspendată de Nimic ?/ De pe acum, Soare, carnea ta crudă/ Sîngera la porțile dimineții/

Fundoianu
la Val de Grâce, Franța, 1940-41
Un surîs ușor, ca o sfidare

AIN
Milă, Dreptate ! Dreptatea mea!/ Îți sfîșiai vestmintele/ și pe cele mai ușoare suplicii/ am văzut picături din sîngele tău./
ȚADE
Am văzut oameni uciși de sabie/ am văzut oameni murind în vîlvătaia flăcărilor/ și păianjeni făloși/ cădeau din degetele lui Dumnezeu/
COF
Am văzut la piață gușati/ în picioare, profetizînd, pe neașteptate,/ iar geniul, așezat la masă/ vînzînd lucruri nevandabile!/
REȘ
Am văzut magi renumiți/ plămădind ființe din noroi/ Și către seară, cînd Spiritul doarme/ Foamea pătrundea la familii./
ȘIN
Am văzut moartea urmărind morții/ Ea le scotea grăsimea./ Și am țipat: Fericiți, Morții !/ De ce aveau ei nevoie de grăsime ?/
TAV
Era oare ultima zi ?/ De ce strigam: ajutor ?/ Și din care Ochi, în așteptarea mea/ Cădea această lacrimă arzătoare ?"

Aşadar, intuiţia morţii. Dar nu intuiţie clasică, metafizică, firească deci, ci premoniţia a ce va să vină, într-un fel anume, asupra lui şi a lor săi. E intuiţia evreului care simte că va cădea victimă nu ca tot omul, legilor inexorabile ale naturii (fiindcă-aşa-e-viaţa) ci Animalului anti. Acesta, la ora războiului, cînd Fundoianu scrisese versurile de mai sus, avea o identitate precisă: hitlerismul, precum şi metodele sale, ca să zicem aşa originale de a săvîrşi moartea. Ziarele pariziene nu publicau reportaje de la trimişii lor speciali la Auschwitz, dar la urechile evreilor din Europa ajunsese cîte ceva din cele ce se petreceau în lagărele de concentrare. Un vers ca *"Am văzut oameni murind în vîlvătaia flăcărilor"* ne informează că poetul aflase de cuptoare, iar din distihul *"Am văzut moartea numărînd morţii/ Ea le scobea grăsimea"* înţelegem că i se vorbise şi despre noul procedeu german de fabricare a săpunului.

În acelaşi timp, însă, alături de conştiinţa hiperacută şi foarte iudaică a primejdiei existenţiale, întîlnim şi pornirea (era să zic israeliană) de a dispreţui Animalul şi de a refuza abdicarea.

"Dacă ura ar oua/ aş vrea să-mi răspundeţi,/ genunchii voştri se vor duce/ să se roage la altarul sfintei Ruşini ?/"

Aceste două coordonate - spaima şi respingerea spaimei - sînt vizibile în scrisul (dar şi în viaţa) lui Fundoianu, de la începuturi pînă la sfîrşit.

De spaima din subconştient ce bîntuia în tîrgul moldovenesc al copilăriei, dăm în poemul I din ciclul "Herţa" (1917):

"În tîrg miroase-a ploaie, a toamnă şi a fîn./ Vîntul nisip aduce, fierbinte, în plămîn,/ şi fetele aşteaptă în uliţa murdară/ tăcerea care cade în fiecare seară, şi factorul, cu gluga pe cap, greoi şi surd./ Căruţe fugărite de ploaie au trecut,/ Şi liniştea în lucruri de mult mucegăieşte./ În case oameni simpli vorbesc pe ovreieşte./ Gîşte, cu pantofi galbeni, vin lent după-un zaplaz;/ auzi cum ploaia stinge fanarele cu gaz,/ cum învecheşte frunza în clopote de-aramă,/ auzi tăcerea lungă şi gri care e toamnă/ şi diligenţa care vine din Dorohoi./ Pustiu, din şes, se urcă cirezile de boi,/ şi cum mugesc, cu capul întors, de parc-ar suge - / cu ochii roşii, tîrgul, cuprins de spaimă, muge."

Iar de reacţia la spaimă - întemeiată pe religie - dăm mai încolo, în poemul VI:

"Seara, un murmur negru creştea din sinagogi:/ cereau desigur - altfel ai fi voit să rogi - / ca să-i ferească cerul, cum le-a ferit strămoşii,/ de panica adusă din cîmpurile roşii./ Deodată, după geamuri se aprindeau făclii;/ o umbră liniştită intra în prăvălii/ prin uşile-ncuiate şi s-aşeza la masă./ Tăcerea de salină încremenea în casă/ şi-n sloiul nopţii jgheabul ogrăzii adăpa./ Bunicul între flăcări de sfeşnic se ruga:/ "Să-mi cadă dreapta, limba să se usuce-n mine/ de te-oi lua vreodată-n deşert, Ierusalime !"/ Tavanul plin cu îngeri de ghips urca în cer./ Ce foc în sfeşnicarul obloanelor de fier !/ Un suflu-n viscolire se limpezise parcă,/ şi casa, clătinată în noapte, ca o barcă,/ se desprindea din strada tîrgului şi plutea./ Somnul, ca un paharnic, fără oprire bea,/ şi nu mai ştiu cu cine vorbea bunicul./ Nime/ nu asculta cum dînsul plîngea, din adîncime,/ şi-amesteca în capul nepotului său tîmp/ ruga din casa scundă cu mugetul din cîmp."

(Continuare în nr. viitor)

Foto: Hedy Löffler

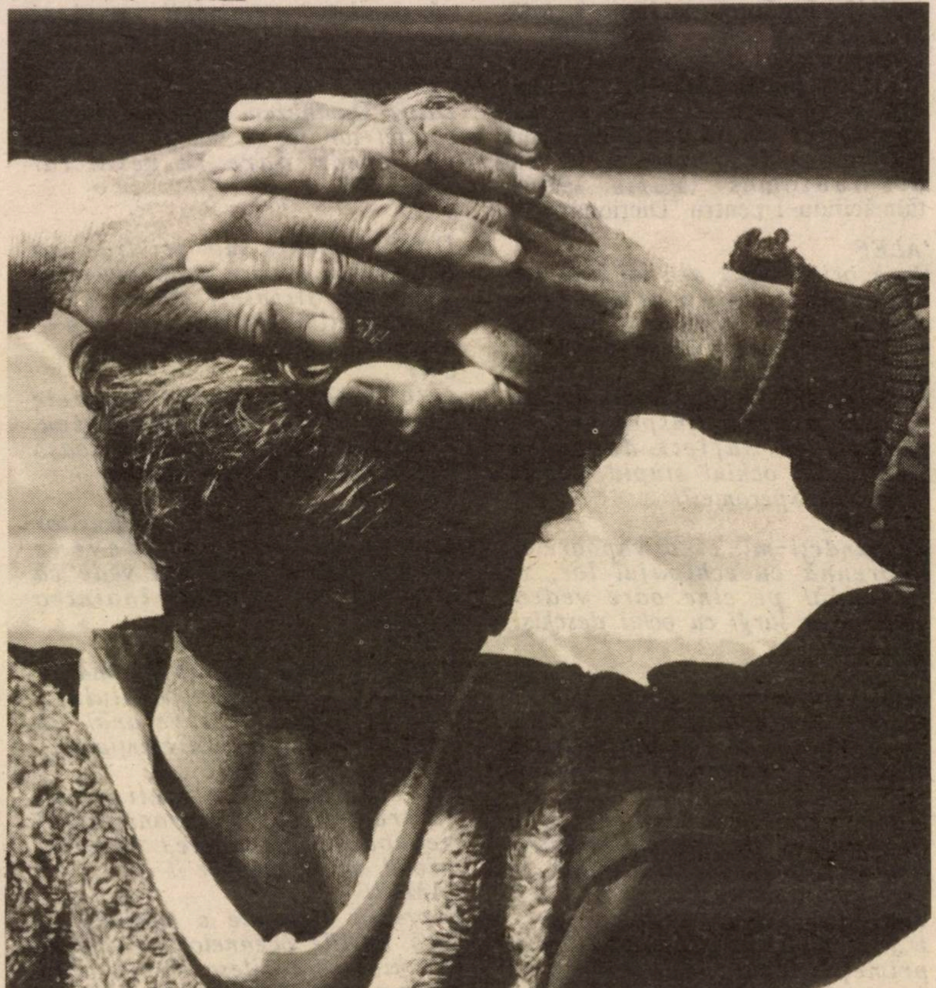

Aşa era Fundoianu. Aşa sîntem şi noi... Mereu pe gînduri.

CARTEA

POŞTA DICŢIONARULUI

Dan Galili din Ghivataim, se întreabă dacă nu este cazul să amintim, în aceste pagini, de emisiunile filatelice avînd drept subiect (şi obiect) personalităţi ale culturii evreo-române.

Răspuns: Ba este cazul. Drept care, iată mai jos - primite prin bunăvoinţa corespondentului nostru, microbist într-ale filateliei - cîteva creaţii recente ale Poştei Române (autoritatea poştală de la noi nu are timp să se ocupe de valorile din *tribul cu papuci de pîslă*):

Tristan Tzara, poet
Reuven Rubin, pictor
Marcel Iancu, pictor.

Îl putem adăuga aici (de ce nu?) şi pe marele dramaturg Eugen Ionesco, născut din mamă evreică şi tată creştin.

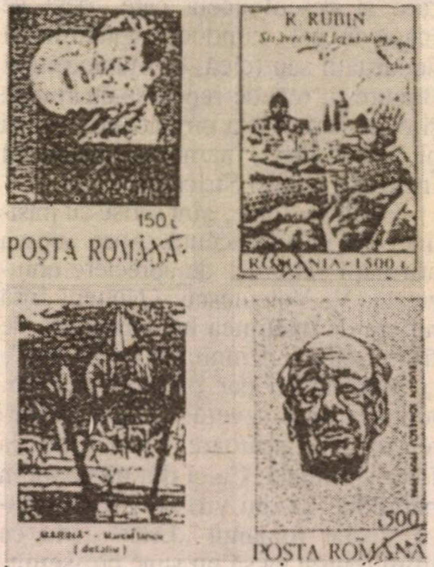

Antisemitism civilizat

(Urmare din pag. 11)

Să fi fost un grup de comando din tribul Tutsi burundez care se grăbise s-o ia înaintea duşmanilor lor din tribul Hutu?

(continuare în pag.75)

Victoria Mayerson, Manchester, Anglia, ne cere amănunte privind activitatea literară a lui Nicolae Bellu, căruia i-a fost studentă la Facultatea de Filosofie din Bucureşti.

După ştiinţa noastră, Nicolae Bellu nu s-a îndeletnicit şi nu se îndeletniceşte nici astăzi cu literatura. El a fost, după 1945, redactor-şef al ziarului "România Liberă" (scria comentarii politice), apoi a fost numit director al tînărului pe atunci studio cinematografic de la Buftea. După un timp, omul - căruia nu-i plăcea să fie şef - a renunţat la măriri (deşi avea un dosar excelent de activist important în ilegalitate, fiind unul dintre conducătorii organizaţiei de partid a Capitalei), retrăgîndu-se în învăţămînt: el a funcţionat la catedra de Etică a Facultăţii de Filosofie, publicînd lucrări cunoscute în domeniu. Un cuvînt bun despre veneticul Bellu din perioada sa de la "România Liberă" am întîlnit de curînd într-o convorbire a lui Virgil Ierunca (critic literar decenii de-arîndul la radio "Europa Liberă") cu Vlad Zografi ("Memoria", Bucureşti, nr.17/1996): *"Din fericire, am avut la «România Liberă» un redactor-şef, Nicolae Bellu, căruia vreau să-i fac un elogiu pentru că e singurul comunist cinstit pe care l-am cunoscut (1946-1947) în acea epocă în afară de Pătrăşcanu".*

Sergiu Evian, Ierusalim:

"Stimate D-le Mirodan,

Am citit acum cîteva luni, cu multă plăcere un articol al Dvs. în «Minimum» sau în «Ultima Oră» («Ultima Oră», Al. M.) despre prostiile oamenilor inteligenţi. Colecţia de prostii aparţinînd unor mari personalităţi politice şi culturale din lumea contemporană era într-adevăr impresionantă....A fost ca o mare lecţie. M-ar interesa însă şi exemple din personajele Dicţionarului, din scrisul autorilor evrei de limbă română. Bineînţeles, dacă există".

Există, cum să nu existe ? Şi ne propunem ca, în momentul în care "colecţia" noastră va fi pusă la punct, să o introducem în "Dicţionar". Pînă atunci, un exemplu pe care ni-l oferă cercetătorul într-ale istorici Harry Culler, în cartea sa ieşită nu de mult de sub tipar, «Presa evreiască bucureşteană 1854-1994», la ed. Hasefer din Bucureşti. Autorul enormităţii este I. Ludo, pamfletar vestit între cele două războaie mondiale şi creator al revistei "Adam". Într-o broşură intitulată "De la Rasputin la Hitler", scoasă în 1934, după venirea nazismului la putere, el proorocea (între altele):

"Hitlerismul va dispărea în curînd deoarece industriaşul Thissen nu-l mai susţine, ba, s-a retras chiar din partid..."

Ludo scria ca să *ne* liniştească, (am în vedere pe părinţii noştri, desigur) dar mai ales ca să *se* liniştească, scria nu aşa cum ar fi trebuit să-l îndemne luciditatea, ci aşa cum îl îndemnau - oameni sîntem... - dorinţele.

Suferinţa nu este niciodată fără sens - dacă tu cu un „DA TATĂ" suferi.
Dumnezeu lucrează prin aceasta în mod minunat, o înoire a ta şi a ceea ce te înconjoară.

MB

IOSEF EUGEN CAMPUS

Ion Caraion despre cărţi şi comunism

A apărut postum, la Bucureşti, în Editura Fundaţiei Culturale Române, sub îngrijirea devotată a lui Emil Manu, un volum de eseuri al lui Caraion, intitulat, aşa cum hotărîse autorul, „Tristeţe şi cărţi". Volumul reproduce textul eseurilor scrise de Caraion în exilul său din Elveţia şi publicate în suplimentul literar al revistei „Dialog" din Dietzenbach, Germania, redactor responsabil dr. Ion Solacolu.

Sînt aci recenzii publicate imediat după apariţia cărţii respective: „Piteşti" de Virgil Ierunca, „Cîini ai morţii" de Paul Goma, „Nebănuitul Eminescu" de Emil Bălan, „Rainer Maria Rilke" de Wolfgang Leppmann, „Ion Barbu – gest închis" de Madics Gyorgy; „Depanarea unei tinereţi" de Elias Canetti, „Nous et l'Occident" de Alexandr Zinoviev, etc. Dar şi eseuri comemorative, ţintind intuirea caracteristicilor esenţiale ale întregii opere a scriitorului: Victor Hugo, Esenin, Robert Desnos, Apollinaire, Eugen Ionescu, Mateiu I.Caragiale, V. Voiculescu, Mircea Vulcănescu, Tristan Tzara, Benjamin Fondane etc. Şi, în plus, cîteva articole explicit politice, de critică înverşunată a regimului comunist din România: Cîteva detalii despre uciderea lui Marin Preda, Gestul discernătoarelor reţineri, Intelectualii şi puterea politică în România de azi (conferinţă rostită în 1982, la Facultatea de istorie din Geneva). Şi, în sfîrşit, două eseuri fundamentale, sintetizatoare, despre esenţa artei, despre limbă şi literatură: Pentru artă, Cuvintele în exil.

De altfel indiferent de nota dominantă, toate tipurile respective de eseuri decurg dintr-un imbold fundamental, unic deşi ramificat: ura neîmpăcată împotriva minciunii în artă şi viaţă, năzuinţa spre adevărul etern al artei. De aceea, nu este de mirare că în toate eseurile, se trece pe nesimţite de la carte la viaţă (a autorului respectiv şi a lui Caraion), de la analiza operei la generalizări cu privire la imperativele adevăratei creaţii artistice, de la portretul moral şi artistic al scriitorului la atacul virulent împotriva esenţei criminale a regimului comunist.

Aşa, de pildă, în eseul închinat lui Mircea Vulcănescu, povesteşte cum l-a întîlnit pe acesta, în 1950, la Jilava şi descrie chinurile la care erau supuşi: „Nopţile, o dată sau de mai multe ori pe noapte, cu urlete şi bâte, cu lovituri de cizme şi de revolver, eram scoşi goi-goluţi pe culoarele secţiei întîi sau ale secţiei a doua, puşi să ne trîntim cu feţele în jos pe ciment şi bătuţi pînă la sînge...".

Tot astfel, în articolul scris la centenarul naşterii lui V. Voiculescu: " V. a fost omorît în 1963, după mai bine de patru ani de închisoare. Ca să nu dispară între ziduri de temniţă, l-au scos de acolo cu cîteva luni înainte şi l-au depus – era o epavă – acasă, apoi într-un spital. Ca să nu-i lase imaginea morală imaculată, cum a fost de fapt, i-au spurcat memoria publicîndu-i – cînd se afla pe patul de moarte – unul sau două texte modificate, spre a-l compromite".

Şi, invers, în articolele în care denunţă regimul comunist că l-a asasinat pe Marin Preda şi ia apărarea acestuia împotriva detractorilor săi, autorul schiţează un minunat portret moral şi artistic al lui Preda: „Complexele rezultate l-au îndemnat la reticenţe, fereală şi pudori tocmai faţă de cei care-l cunoşteau sau l-ar fi putut cunoaşte mai bine..." Sau: „Sortit meditării, se ipostazia în cinic şi satrap. De multe ori, aparent, apărea bonom, calm, stăpînit. Numai aparent. Un soi de epuizare ducea cu sine celelalte explicaţii. Şi profunde ape îngăduiau ochiului derutat al interlocutorului să nu bănuiască mai niciodată furtuna întîmplărilor din adînc".

Se trece, de asemenea, la probleme generale: problema scrierilor legate prea strîns de actualitate, expresie a unui fenomen contemporan pe care Caraion îl depistează şi asupra pericolului căruia atrage atenţia: trecerea prerogativelor marilor ziarişti asupra scriitorilor, „Mişcare de translaţie lentă, inobservabilă la început". Ori, spune Caraion, afirmîndu-şi crezul artistic: „Scriitorii se cade să lase în urma lor, posterităţii, viziuni, imagini, interpretări asupra lumii şi conţinuturilor acesteia, prin intermediul limbajului propriei lor lumi interioare. Am credinţa că numai cînd aceasta din urmă este ca şi inexistentă iar scriitorul îşi intuieşte partea de vid, el recurge la zgomotul dosarelor, documentelor, a senzaţiei, la violenţă şi brutalitate – monede de circulaţie de cînd cerul şi pămîntul – însă nu cu certitudine asiguratoare de posteritate, valoare sau talent".

Astfel de caracterizări sagace şi generalizări principiale în articole răspicat politice? Scrise într-un stil de surprinzătoare virulenţă pamfletară, care utilizează cu îndrăzneala mîniei îndreptăţite expresii tari, brutale „fără să săvîrşească nici una din porcăriile pe care le comiteau ei", „vreo cîţiva papirofagi de duzină, printre care şi deşeul acela care, deşi se scapă în pat, conduce săptămînalul Securităţii sau (cică) al Municipiului Bucureşti, repede-repejor s-au apucat şi ei să scrie viaţa cîrmaciului, ca să nu le-o ia Preda înainte în graţiile lui Încurcă Lume şi Strică tot".

Eseurile, toate, sînt scrise cu pasiune. La incandescenţă. Apar adesea afirmaţii extreme, de apreciere entuziastă. V. Voiculescu: „Nimeni însă nu era de înălţimea lui spirituală, de frumuseţea şi demnitatea lui umană", „Cuvintele lui par pietre. Chiar voluptatea lor e severă. Chiar severitatea lor e seducătoare. Chiar seducţia lor e spirituală. Calci din parabolă în parabolă, ca din vîrf în vîrf de stîncă...". Iar romanul „Ester" (sau cu titlul retuşat ca să nu sune pro-semit, Fata din Suza) al lui Romulus Dianu este declarat peremptoriu: „Cel mai bun roman al dispărutului Romulus Dianu şi al prozei româneşti cîtă exista ea din 1944 pînă în 1983". Mai bun chiar decît „Moromeţii" lui Preda, pe care îl acuză că, din invidie, a sabotat, ca director al Cărţii Româneşti, publicarea romanului.

Extremistă este şi condamnarea. De pildă, surprinzătoarea înverşunare împotriva lui Călinescu, pe care-l declară cu dispreţ „bufon al regimului” (articolul despre V. Voiculescu). Afirmă, şfichiuitor, că „aşa de cu frecvenţă şi lichelism elogiatul George Călinescu, mare critic, pe alocurea sau mai degrabă istoric literar, dar şi opac în atîtea şi atîtea circumstante cazuri, sectoare, acela privind structura poeziei moderne, îndeosebi, sectoare unde n-avea gust nici cît o raţă, iar intuiţii sau barem instinc artistic nici cît un pisoi „rătăcit”, capabil fără artă să ajungă, totuşi, singur, acasă de la mari depărtări”. În cazul Urmuz, Călinescu s-ar fi purtat „ca un clovn şi ca o canalie...”. „La ucazul cui ţopăia, între fleşcăite argumente, bufonul curţii roşii, „divinul” frivolităţii şi prostituării publice? la ucazul unui – tot rusnac? – un oarecare Mihai Novicov...”

Marea calitate a acestor eseuri rămîne nivelul lor literar. Împletind orizontul larg cultural cu inventivitatea harului artistic, el scrie nişte eseuri sui generis, pline de miez, care se citesc cu folos şi cu plăcere. Discursul expozitiv alternează cu portrete măiestre ale unor persoane reale sau ale unor personaje literare. Iată-l pe Aubrey de Vere, din nuvela Remember a lui Mateiu I. Caragiale: „Fascinant, provocator, distins dar şi baroc, de un straniu farmec, învăluit în fastuoase bijuterii şi ceţuri, care se îmbracă excentric şi ciudat, care se travesteşte într-o nălucă de cvasibărbat şi cvasifemeie, care se boieşte în albastru şi în alte culori, personaj de la frontiera realului cu irealul (...). Trăiau în el alţii, fantoşe din închipuire şi obsesii, o imagine a trecutului, trecutul însuşi poate cu nenumăratele-i chipuri în ipostaze la fel de fără număr”.

Alte ori, cu artă de povestitor, înfloreşte expunerea cu o anecdotă bine aleasă şi bine istorisită. Precum anecdota cu ţăranul care, asemenea lui Moromete şi a lui Marin Preda însuşi, ştie să şovăiască înţelepţeşte, dibăcindu-şi cu reticenţe din bătrîni, prudente, ieşirea din încurcătură.

Şi, mai presus de orice, Caraion este stăpîn pe un limbaj artistic, care străluceşte prin vioiciune şi vigoare, prin nesecata lui bogăţie lexicală, ferită însă cu grijă de preţiozitate.

◆

Partea cea mai interesantă – aş spune cea mai emoţionantă, deşi e vorba de probleme principiale – o constituie cele două articole care deschid volumul. „Cuvintele în exil” ridică tragedia personală a exilului său la nivelul teoretic al problemei limbii în literatură.

Nu se poate face literatură, şi mai cu seamă poezie valabilă – crede autorul – decît în limba ta. De aceea, exilul, pentru un scriitor, este o tragedie cumplită. Te afli, mărturiseşte autorul, în faţa unei dileme insolubile. Ori nu mai circuli continuînd să scrii în limba ta, ori, părăsind parţial sau complet limba maternă, te expui unei inevitabile anemieri. În estuarele şi ostroavele alteia, sub custodiile unei boli incurabile ce te va consuma ca un cancer, o dată cu instalarea într-o altă lume de cuvinte. Din mustrarea celei dintîi, din oniricile ei expediţii punitive în teritoriile subconştientului şi din inospitalitatea celei de–a doua, din suspiciunile, perfidiile şi precauţiile acesteia faţă de tine va rezulta o incosolare permanentă şi o tortură fără întrerupere”.

Fomularea teoretică, generalizarea păstrează suflul cald al vieţii, al cărnii devenită rană vie. „De cînd sînt în exil, mă dor toate cuvintele”. Arta este, pentru Caraion, indisolubil legată, privegheată de conştiinţă. „Nu m-am scutit de nici un risc... Şi n-am folosit nici un cuvînt în care să nu fi murit”.

Comentatorii de presă americani s-au întrebat, nu o dată, cum de oamenii "rezonabili" din jurul lui Saddam Hussein, şi-n primul rînd, Tarek Aziz – ministru de externe şi persoană bine informată în materie de occident – nu l-au tras de mînecă pe dictator şi nu l-au sfătuit să renunţe la atacarea Kurdistanului.

Păi, dacă mişcă-n front, s-Aziz cu el !

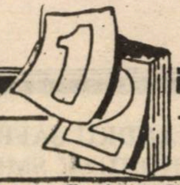

CALENDAR

OCTOMBRIE

1 octombrie s-a născut I. Schechter (1934)
4 octombrie s-a născut Stan Vlad (1934)
5 octombrie s-a născut B. Lăzăreanu (1881)
9 octombrie a murit Lascăr Sebastian (1976)
10 octombrie s-a născut A. Ebion (1910)
14 octombrie s-a născut Oscar Lemnaru (1908)
14 octombrie s-a născut B. Fundoianu (1898)
15 octombrie s-a născut Lascăr Sebastian (1908)
15 octombrie a murit Petre Solomon (1991)
16 octombrie s-a născut Moldov (1907)
17 octombrie s-a născut Mirel Ilieşiu (1923)
18 octombrie s-a născut Mihail Sebastian (1907)
18 octombrie s-a născut Maria Arsene (1907)
19 octombrie s-a născut Jacques Byck (1897)
20 octombrie s-a născut Valentin Silvestru (1924)
21 octombrie a murit I. M. Ştefan (1992)
22 octombrie s-a născut Cella Serghi (1907)
23 octombrie s-a născut Sergiu Fărcăşan (1924)
23 octombrie a murit Henry Steinberg (librar-editor), (1942)
23 octombrie a murit Maria Arsene (1975)
24 octombrie s-a născut Veronica Porumbacu (1921)
26 octombrie s-a născut Ion Pribeagu (1887)
26 octombrie s-a născut M. H. Maxy (1895)
28 octombrie s-a născut M. Petroveanu (1923)
29 octombrie s-a născut Radu Cosaşu (1930)
31 octombrie s-a născut Henri Wald (1920)

Un impresar se prezintă la directorul unui circ de purici inteligenţi.

– Se pare că aţi întrerupt turneul în plin succes ?

– Am fost obligat. Vedeta mea a fost răpită de un caniche.

ALEXANDRU ŞAFRAN
«UN TĂCIUNE SMULS FLĂCĂRILOR»
Bucureşti, 1996

În 1940, la nici 30 de ani, Alexandru Şafran era ales în funcţia de Şef Rabin al României, conducător spiritual a opt sute de mii de evrei, funcţie pe care o va ocupa timp de şapte ani, pînă la expulzarea sa din ţară, în 1947, de către o "conspiraţie" formată din comuniştii ce urmau să preia puterea în România, şi elementele "laice" ale Comunităţii Evreieşti bucureştene.

Cartea imortalizează 7 ani de viaţă *"ce constituie un exemplu extraordinar al luptei fără arme, fără bombe, care nu are alt izvor decît puterea spiritului opusă forţei brutale."* (Jean Ancel, Yad Vashem, Ierusalim).

Scrisă la persoana I-a, cartea începe cu instaurarea Rabinului Şafran în funcţie, o dată cu proclamarea ultimatum-ului sovietic din 26 iunie 1940, ce reprezenta - practic - dezintegrarea Statului Român.

"La 26 iunie, Mihail Ghelmegeanu, ministrul de interne ne-a convocat de urgenţă în biroul său, pe mine şi pe Filderman şi ne-a primit imediat. El, totdeauna atît de elegant şi în aparenţă atît de îngrijit, părea acum complet schimbat (...). Fără a ne anunţa limpede că românii se vor retrage din Basarabia şi nordul Bucovinei (...), el ne-a lăsat să înţelegem că se vor produce acolo mişcări de trupe...«Vă avertizez, domnule Şef Rabin, şi pe dumneavoastră, domnule Filderman, că aveţi datoria să încunoştinţaţi populaţia evreiască din aceste regiuni că nu trebuie să-i provoace pe oamenii noştri...».*Dată fiind gravitatea momentului, am simţit că guvernul căuta un ţap ispăşitor şi că "evreii dedîndu-se la provocări faţă de soldaţii români" erau foarte potriviţi pentru atribuirea unui asemenea rol (...). În realitate, chiar atunci cînd ministrul ne primea, ordinele erau deja date, ca evreii să fie aruncaţi din trenuri în mers şi să se declanşeze pogromuri în satele şi oraşele din nordul Moldovei şi Bucovinei..."*

Două luni mai tîrziu, puterea în stat era preluată de generalul Ion Antonescu iar România declarată Stat Naţional Legionar. Urmează anii de groază ai regimului fascist, pogromurile de la Bucureşti şi Iaşi, steaua galbenă şi deportările.

În paralel cu oficiala Centrală a Evreilor, Şef Rabinul Şafran alcătuieşte un comitet evreiesc clandestin, situat în Bucureşti, în vecinătatea Gestapo-ului. De aici, tînărul rabin va organiza o rezistenţă bazată pe influenţă, presiuni spirituale asupra reprezentanţilor credinţei creştine, manevre diplomatice printre preopinenţii vremii, lupta contra evreilor vînduţi puterii şi gata să-şi trădeze neamul.

Lupta lui Şafran nu se limita numai la activităţi clandestine. Cînd evreii erau eliminaţi din instituţiile de învăţămînt superior, se creau rapid universităţi evreieşti precum colegiul Onescu sau Politehnica Bercovici: *"...puteau avea loc, într-o sinagogă, în acelaşi timp, un curs de aritmetică într-un colţ şi studierea unui text din Talmud într-altul..."*.

După 1942, cînd "soluţia finală" pentru evreii din România este la ordinea zilei, Rabinul Şafran nu se sfieşte să apeleze la însuşi Antonescu sau la Patriarhul Nicodim (cunoscut ca antisemit notoriu): *"...Sînteţi Patriarh, omul lui Dumnezeu ! Nu vă gîndiţi că veţi fi chemat într-o zi în faţa Judecătorului Suprem ca să daţi socoteală pentru ceea ce aţi permis aici, în România, să se comită sub ochii Dumneavoastră, ochii Dumneavoastră de om al Bisericii?"*

După eliberare, Rabinul Şafran face eforturi incredibile pentru reconstruirea în profunzime a Comunităţii Evreieşti din România: *"Pe de-o parte speram că va avea loc o emigrare importantă în Eretz Israel, pe de alta, doream să ne păstrăm locul atît de repectat din punct de vedere religios. Dar aceste speranţe vor fi spulberate, reduse la zero de abominabilul Comitet Democrat Evreiesc, care ni se va impune rapid..."*

Antrenaţi de evenimente sau de dorinţa lor de asimilare, evrei "democraţi" şi comunişti preiau funcţiile de conducere ale Federaţiei. În paralel cu ascensiunea ierarhică în partidul comunist a unor evrei "importanţi", interesele "uliţei evreieşti" rămîn în mîinile altor evrei, mai "mici" pe scara ierarhică: *"Umili şi servili în faţa patronilor, ei jucau comedia puterii cu talentul desăvîrşit al imitatorilor."* Influenţa comunistă pătrunde şi în şcolile evreieşti unde, în 1944, în loc de "Shma Israel", profesorii erau obligaţi să ovaţioneze "Stalin! Stalin!" iar Comitetul Democrat Evreiesc se străduieşte să împiedice organizarea emigrărilor şi să distrugă infrastructura Comunităţii, legîndu-se pînă şi de Rabinul-Şef. Victimă a maşinaţiilor evreo-comuniste de obedienţă sovietică, Şafran este obligat să părăsească România: *"În luna decembrie au avut loc convorbiri între membrii Comitetului Democrat Evreiesc - Yevsecţia - şi mai multe personalităţi din guvern, între care şi Gheorghiu-Dej, asupra feluritelor moduri de a fi alungat din postul meu de Şef Rabin, iar decizia finală luată a fost de a mă expulza din ţară cu familia mea. La 22 decembrie, Lieblich s-a prezentat la locuinţa mea pentru a mă informa că trebuie să plecăm tuspatru în aceeaşi zi. Era în jurul orelor 11 ale dimineţii, iar fiica mea, Esther, se afla încă la şcoală. Tonul era fără replică, totuşi i-am spus: "Ştiţi, fără îndoială, că acum aproape o sută de ani un alt rabin, Malbim, a fost alungat din Bucureşti. Dacă e să credem tradiţia, evreii care i-au provocat plecarea au cunoscut toţi un sfîrşit nenorocit. Mă rog lui Dumnezeu să vă ferească de ce au păţit". (....). Puţin timp după sosirea mea la Geneva, am aflat de arestarea sa. Aceasta m-a mîhnit pentru că, evident, nu-i doream nici un rău..."*

Lupta Rabinului Şafran nu rămîne o acţiune în sine, limitată la spirit împotriva totalitarismului, dovada cea mai bună constituind-o masiva emigrare a evreilor români în Israel, spirit şi acţiune cum spunea profetul Isaia:

"Domnul (....) va ridica un steag pentru neamuri şi va aduna pe exilaţii lui Israel şi pe cei împrăştiaţi ai lui Iuda din cele patru colţuri ale pămîntului..."

(MARTIN MARCUS)

(Editura Hasefer, Buc., 1996;
traducere: Ţicu Goldstein)

ELENA-ESTHER TACCIU

MASA TĂCERII

FELICIA KEIFA (1928 - 1996)

«MASA ROTUNDĂ», ultimul, într-adevăr, volum al Feliciei Keifa, scos de sub teascurile lui Minimum, s-a transformat în sugestia eternităţii cioplite de Constantin Brâncuşi. Pot să-mi închipui masa sculptată în piatră, plină de cărţile cu coperţi "roşu şi negru", darul postum pe care ni-l face scriitoarea dusă dintre noi. Orice carte bună e un dar, însă, de astă-dată, va fi chiar în sensul propriu al cuvîntului: volumele se vor înmîna fără obişnuitele cecuri în schimb, direct, în mîna doritorilor. Să sperăm că ei o vor citi ca pe un mesaj intim foarte important, alcătuit din viaţa unui om care a trăit pe acest pămînt decenii bune, şi l-a iubit. Felicia a murit exact în zilele cînd volumele lucrate cu dragoste de Al. Mirodan şi Sanda Peri ieşeau din tipografie.

Să prezentăm cititorilor aerul foarte personal ce învăluie nuvelele.

Autoarea trăieşte din plin pe teritoriul psihologic israelian pe care-l explorează în toate direcţiile. Lumea ei e aici, şi-a asumat dramele ei, paradoxurile ei, războaiele şi dilemele ei. Chiar şi grotescul patologic şi l-a asumat, lăcomia de ascensiune, de sex, de case mai frumoase, cruzimea, brutalitatea. N-a escamotat nimic. Nu şi-a escamotat pe alocuri nici istoria propriei familii, venită cu camioanele din Rusia sau Basarabia, din Transnistria sau Odesa. Dar nimic din aceste crîmpeie, "puzzle" într-un carton ce flutură parcă pe cîmpul primelor chibuţuri, nu e convenţional, precum unele memorii foarte documentate, dar lipsite de sîngele viu al prozei artistice. Ochiul şi urechea Feliciei au trecut prin Kafka şi alţi moderni, nu-i e frică de durităţi, violenţe şi obsesii, nu i-a fost teamă de evocarea propriei transformări din adolescentă în femeie, cu tot cutremurul fiziologic, şi din fiinţa castă în iubita frenetică a unui bărbat ce i-a trezit brusc senzualitatea ascunsă. Nu i-a fost teamă să-şi proclame sentimentul naţional, chiar cînd a scris: *"În fiecare din noi zace un personaj dramatic cu sentimente patriotice, gata să plîngă în faţa steagului, a cuvintelor naţiune şi sacrificiu. Personaj sincer de care ne este puţin ruşine - îi dăm un bobîrnac - ştii ceva ? Fără teatru. Închide-ţi gura. Punct".* Senzaţia este a adevărului trăit şi cu maximă tensiune exprimat, în propoziţii scurte, cu răsuflarea tăiată, uneori incoerent, dar dramatic şi autentic.

Fiecare nuvelă are altă tonalitate. Pasionată de ocultism, Felicia Keifa a imaginat o poveste despre un grup, o "organizaţie" de tip francmasonic care face spiritism în labirintul unei clădiri cu drumuri ce duc spre acea masă rotundă, toate. Avatarurile grupului în care nimereşte Nahman, ca în Procesul, acuzat şi urmărit, se află însă în Spania Renaşterii, înainte de exodul evreilor. O scriere rafinată a unui om cu multe lecturi, şi nu de rînd, din romanticii germani, din Erasm, din moderni. Dispariţiile unora, silueta ispititoare a Moriei, hotarul subţire dintre fantastic şi real, qui-pro-quo-ul dau senzaţia şi plăcerea jocului. Cu Fişel intrăm în concretul istoriei care nu iartă. Rămas orfan pe drumurile războiului, copilul cîrlionţat e alungat cu evreii condamnaţi spre Transnistria, apoi rămîne în Basarabia la o "bunică" temporară, dar iubitoare. După un timp de pierdere a identităţii, copilul înţelege că amintirile despre părinţii adevăraţi trebuie sechestrate în adîncul sufletului. Maturizarea lui Dan-anticarul, se petrece în Israel. "Cărarea pierdută" din Ungaria, regăsită, nu duce însă nicăieri, iar iubirea lui cu Tali, văduvă de ostaş, devine obsesie de gelozie postumă. Aici descoperim o scrisoare sentimentală cu dialoguri metaforice, nu foarte departe de Ionel Teodoreanu. O Felicia Keifa obosită de alienare, de degradare, revenită la reacţii adolescente, lirice.

Dar cu siguranţă nuvela cea mai puternică, un mic roman, rămîne GHERŞOM DIAMANT. Ea se adună din două planuri temporale, şi din două unghiuri narative. După moartea mamei sale, degradată de isterie sexuală, Odelia, devenită tînără femeie, o vizitează pe mătuşa Sara, internată la azil, spre a afla, nu întîmplător în 7 vizite, povestea familiei sale, venită din Rusia şi Basarabia prin 1920. Nu prea dornică să-şi împărtăşească această Saga cu multe mistere şi chiar incesturi, sora mamei ei îi povesteşte crîmpeie de cronică între o vizită şi alta la spital. Între timp, ecranul prezent poartă umbrele Războiului de şase zile, apare mobilizarea tatălui, Şaul, transformarea fratelui Gai într-un invalid. Concomitent cu înaintarea lentă a bătrînei în labirintul trecutului de la chibuţ, scriitoarea a intercalat romanul erotic al nepoatei, întîlnirile din casa arhitectului, primul ei iubit. Povestea întemeietorilor, a "haluţimilor", se completează astfel cu povestea Odeliei, copila chibuţului sărac, ajunsă funcţionară de Bancă în Tel Aviv.

Dar Felicia Keifa a sondat nu mai puţin subconştientul eroilor ei, în special obsesia sexuală. Şi aici, ea fuge de clişeu. Umanitatea bunicului Gherşom, a lui Şaul, tatăl Odeliei, nu se încadrează de loc în perceptele "moralei comuniste" din '50. Se pare că noul-venit din Rusia a trăit cu o fiică a sa, pe care tainele familiei spun că tot el ar fi ucis-o. Şaul "înghesuie" la ocazie nepoate la petreceri, o repudiază pe mama Odeliei din tainice motive, căci fata "e o greşeală". Ila cea repudiată rătăceşte zile întregi prin Tel Aviv cu bărbaţi de toată teapa prin cîrciumi şi hoteluri sordide. "Bestia umană" coexistă astfel cu datoria faţă de ţară, de armată; cruzimea o manifestă chiar copiii, unii faţă de alţii. O mamă a unei fetiţe e numită "vrăjitoare", căci ea nu vrea să-şi şteargă numărul de lagăr de pe braţ. Precizarea e a fetei către camarazii de joacă. Detalii care spun mult, care ne pun pe gînduri, care ne-o conturează pe însăşi Felicia Keifa. Parţial, ea e Odelia, din lumea chibuţului, din lumea vechiului Tel Aviv, lumea tuturor războaielor şi a tuturor înfruntărilor. Dintre om şi istorie, între suflet şi trup, între părinţi şi copii, între disperare şi putere de supravieţuire.

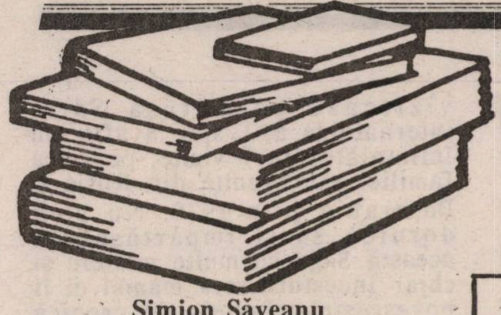

PRIMIM LA REDACTIE

• CĂRŢI • REVISTE • ŞI • SCÎNTEIERI • DE • GENIU •

Simion Săveanu
«SALVAŢI ONOAREA CIVILIZAŢIEI»

Ed. bilingvă româno-engleză,
cu o scrisoare către autor a
Rabinului Şef
Dr. Alexandru Şafran
Tel Aviv, 1996

"Cazul" Struma e mereu la ordinea zilei. După cartea lui Mihai Stoian apărută recent la Bucureşti (lucrare meritorie întîi şi întîi prin descrierea contextului politico-social care a făcut posibilă tragedia din 1942), Simion Săveanu, din Beersheva, abordează chestiunea din alt unghi, începînd - dacă se poate spune aşa - cu sfîrşitul, adică punînd şi punîndu-şi întrebarea: cine *răspunde* pentru scufundarea navei cu *olimi* în apele turceşti ? Autorul se comportă ca un detectiv al istoriei, chemînd la anchetă pe toţi martorii catastrofei. Printre aceştia, Dr. Alexandru Şafran, conducătorul spiritual al iudaismului românesc din anii războiului, ing. A. Finkelstein, Rabinul-Şef Dr. M. Rosen, Rav Efraim Gutman, Ady Carmy, I. Artzi, S. Avny, Marius Mircu. Cartea nu este numai strict necesară ci şi pasionantă în toate privinţele.

"De vreo cîţiva ani încoace - scrie Al. Mirodan în prefaţa lucrării - *patru sau cinci scafandri - înzestraţi cu echipament ultra-sofisticat - se aruncă în apele Atlanticului, unde s-a scufunat celebrul "Titanic", scoţînd la suprafaţă fel de fel de obiecte aflate la bordul pachebotului: o farfurie de porţelan purtînd însemnele vasului, o clanţă de uşă, pahare de cristal, o agendă de piele, o busolă, o oglindă veneţiană de cabină de lux, un saxofon (orchestra era la clasa întîi). Din cîte ştiu, obiectele acestea au fost strînse la un loc, cu grijă, şi expuse la un mic muzeu din Anglia, înfiinţat anume pentru reconstituirea evenimentului.*

- Struma
- Poezii, poezii
- Dar şi cîntece
- Memoria (dar şi absenţa memoriei)
- Duelul invizibil

Citind manuscrisul cărţii lui Simion Săveanu despre "Struma", mintea ne-a dus, printr-o bizară asociaţie de idei, la "Titanic".

Mai întîi, fiindcă - pentru tribul nostru evreo-român - naufragiul "Strumei", în anii celui de-al doilea război mondial, reprezintă (mutatis mutandis, fireşte) şi prin amploarea tragediei şi prin mister (nici astăzi nu se cunosc cu precizie toate detaliile nenorocirii), reprezintă deci, dacă se poate spune aşa, "Titanicul" nostru.

Pe urmă, fiindcă temerarul Simion Săveanu îmi apare în chip de scafandru la masa de lucru, aruncîndu-se în valurile de documente şi revenind la suprafaţă cu descoperiri ce ne ajută să înţelegem mai bine ce anume s-a petrecut cu nefericitul vas în apele Mării Negre.

"Obiectele" aduse la lumină de Simion Săveanu sînt amintiri, precum acelea ale rabinului-şef Dr. Alexander Şafran sau mărturiile lui Itzhak Artzi, spovedania inginerului Finkelstein, aflat la Istanbul în clipele naufragiului, sau cazul lui David Rabinovici, care se îmbarcase pe "Mefkure" (companion al "Strumei" întru dezastru) dar s-a trezit pe alt vas, scăpînd astfel cu viaţă.

Meritul lui Săveanu e mare: tenacele scafandru ne-a oferit prilejul să privim exponatele "Muzeului Struma" şi să reflectăm. La multe.

Irina Gorun-Bercovici
«POETUL NU MAI LOCUIEŞTE AICI»

- versuri -
Caiet de literatură-poezie
editat de Cercul Cultural
Petah Tikva, 1996

Poetă de talent, moartă în plină şi creatoare tinereţe, Irina Gorun (1953-1985) ne aminteşte şi reaminteşte, prin această plachetă, publicată la iniţiativa tatălui ei, Mircea Gorun, animatorul Cercului Cultural din Petah Tikva, că prin dispariţia ei prematură, *tribul* a pierdut un condei liric de mare fineţe. Dovadă, (între altele, multe) poezia *Temniţă* (1970): *"Puterea frunzelor distilînd cu timpul/ Pînă la stropul cel mai pur de galben/ Înconjoară luminos fruntea lucrurilor./ Sfîrşit de veac tolănit pe-o rînă/ În aerul îngreuiat de miere/ Cu gust tocit de prea bogată hrană./*

Nepotrivită sînt cu-această toamnă/ Căci timpul meu e potrivit după-un oraş/ În care-acum hălăduieşte vîntul/ Şi frigul călătoreşte sălbatec pe case/ Şi ploaia cade oblic, prelung./ Între veacuri şi lumi vrăjmaşe/ Eu sînt drumul, eu sînt hotarul,/ Zid de temniţă înalt."

«18 POEMS OF BIANCA MARCOVICI»

În engleză de Luiza Carol
Cercul Cultural
Petah Tikva, 1996

Poetă ea însăşi din linia întîia a scrisului pe româneşte din Israel, Luiza Carol mai are două însuşiri de reţinut: a) este o excelentă cunoscătoare a limbii engleze şi b) este o colegă generoasă, punîndu-şi timpul şi condeiul la dispoziţia *celorlalţi* pe care îi tălmăceşte, cu plăcere, în limba lui Shakespeare.

Mica plachetă la xerox, cu cele 18 poeme ale Biancăi Marcovici, reprezintă ultima dovadă în acest sens. Ultima ? E un fel de a vorbi. Sîntem siguri că acuşi-acuşi ne vom trezi cu o tipăritură nouă cu traduceri din şi pentru confraţi.

«CÎNTECE, CÎNTECE, CÎNTECE»

ale unor compozitori evrei din România
Culegere de Mişu Iancu
Coperta: Adrian Ionescu
Ed. Hasefer, Bucureşti, 1996

Autorul a avut ideea (bună) de a alcătui o culegere de cîntece pe temă evreiască aparţinînd compozitorilor evreo-români.

Cîntece, vrea să zică, în cazul de faţă, şi melodia (pentru cei ce se pricep la descifrarea notelor) şi textul. Întîlnim nume cunoscute, unele celebre din domeniu: Elly Roman, H. Mălineanu, Alexandru Mandy, Aurel Giroveanu, Edmond Deda, D. Bughici, Laurenţiu Profeta, Dan Mizrachi, precum şi - fireşte - Mişu Iancu. Dintre textieri, N. Kanner (omul cu trabucul), E. Mirea, Aurel Felea, H. Negrin, Tania Lovinescu, Aurel Storin, ş.a.

«MEMORIA»

nr.16, Bucureşti, 1996

publică sub titlul "*Agonia unui sistem*", un fragment din importanta lucrare a disidentului sovietic Vladimir Bukovski, «*Judecată la Moscova*» (apărută în Franţa în 1995). Prezentată şi tradusă de dr. N. Robănescu (un tălmăcitor cult, capabil de a găsi echivalenţele româneşti ale terminologiei "politologice"), fragmentul amintit oferă o analiză inteligentă (şi întemeiată pe neştiute pînă azi documente de arhivă) a ceea ce s-a numit "criza socialismului" în ex-URSS şi în lume.

Şi fiindcă veni vorba de «Memoria», ne vine să remarcăm că această revistă - şi serioasă şi binevenită - stă cîteodată destul de prost cu memoria. Astfel (şi aici reluăm o observaţie a regretatului nostru colaborator M. Rudich), poţi să dai cu tunul şi nu găseşti în pagini evocări sau mărturii despre victimele evreieşti ale stalinismului.

●

Ignatz Steinberg
«A BOUQUET OF THOUGHTS»

Versiune engleză
Editura autorului, Haifa, 1996.

În urmă cu ani, mai exact prin 1993, semnalasem o cărţulie de "gînduri" - miezoase şi cu adresă la viaţa noastră cea de toate zilele - a lui Ignatz Steinberg din Haifa. Acum, volumul *"Pe scurt"* (aşa se chema) apare în versiune englezească, păstrîndu-şi integral şi caracterul miezos al originalului, şi adresa de actualitate.

S. Damian
«DUELUL INVIZIBIL»

(eseu despre München şi puterea de anticipare a artei)
Ed. II-a, mult revăzută şi adăugită.
Coperta: Ana Maria Smighelschi
Ed. Du Style, Bucureşti, 1996

Ca şi E. Lovinescu pe vremuri, S. Damian îşi revizuieşte cărţile, adăugînd (în cazul de faţă chiar mult) pagini noi, idei şi paranteze. Eseul despre care vorbim (ed. I-a, 1976) a suportat o asemenea operaţie de amploare, iar rezultatele sînt lesne vizibile. N-avem de-a face cu o operaţie de chirurgie estetică (atît de obişnuită în vremea din urmă) ci cu adevărate implanturi de organe. În 1971 Damian vorbea sub semnul primelor sale întîlniri cu spaţiul german (mai precis, cu lumea München-ului); în 1996, el vorbeşte sub impulsul a două decenii de trăire "pe teren", ca profesor de literatură română la Universitatea din Heidelberg. Cartea reprezintă o incursiune de mari profunzimi în spiritualitatea germană de ieri şi de azi, inclusiv - iar acest inclusiv e foarte subliniat - în *problema* infernală a nazismului. *Problemă* ce constituie, cum mărturiseşte autorul, o adevărată *supratemă* a cărţii: *"Cine va fi poate agasat cîteodată de insistenţa cu care revine supratema în însemnările mele despre München, se cuvine să afle că în cele două decenii menţionate n-a scăzut în perimetrul de expresie germană interesul aproape bolnav pentru elucidarea vinei. Nu s-a cicatrizat încă rana produsă de revelaţia unui gol iscat de Hitler - căderea vertiginoasă, colectivă pînă la crima în proporţii de masă. Centrul de foc al craterului, care s-a revărsat cu o jumătate de secol în urmă, confiscă şi azi, obsedant, autoreflecţia..."*

(M. RAFAEL)

Magazinul de Bijuterii al Alialei Române

SANDU şi RAMI BRAUNSTEIN

THE JEWELERY HOUSE

BIJUTERII DIN AUR MARCATE DE STAT, CREATE ÎN ATELIER PROPRIU SAU IMPORTATE.
BIJUTERII MODERNE DIN ARGINT COMBINATE CU AUR EXECUTATE ÎN ATELIERUL NOSTRU.
EXECUTĂM REPARAŢII ŞI COMENZI DUPĂ JURNALE MODERNE SAU DUPĂ DORINŢA CLIENTULUI

PENTRU TURIŞTI, MAGAZINUL NOSTRU FIIND AUTORIZAT DE MINISTERUL COMERŢULUI,
DUTY FREE TAX

TEL AVIV, SHENKIN 8 A (LÎNGĂ ALLENBY)
TEL.: 03-6200916 FAX: 03-6204052
DESCHIS ZILNIC: 10-19 VINERI: 10-15

ONORĂM TOATE CĂRŢILE DE CREDIT

VÎNZĂRI EN-DETAIL şi EN-GROS

GMAR HATIMA TOVA !

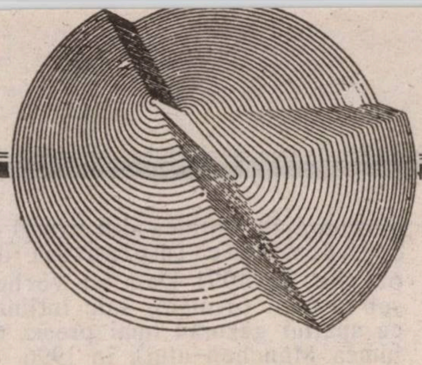

• INVENTARUL OBSESIILOR CIRCULARE •

ALEXANDRU SEVER

* Cui nu vrea să audă, nici tunetul Domnului nu-i spune nimic.

* Vai de cel născut la hotarele vrajbei.

* Nu deschidea gura decît ca să prooroceascǎ moartea. Era un profet prăsit într-un cimitir.

* Decît să mor în epoca lui Hitler, aş fi preferat să mor în epoca lui Nero. Nu că aş fi avut parte de o moarte mai blîndă. Dar mi-ar fi cruţat o aşteptare de 2000 de ani. Căci nu merită să aştepţi 2000 de ani ca să te naşti şi să ai parte de o moarte la fel de bicisnică.

* Să ai experienţa durerii, asta nu-ţi uşurează durerea acestui ceas, dar poate măcar să-ţi îngăduie să speri că vei uita de ea aşa cum ai uitat de toate celelalte.

* Nici o uniformă nu creditează vocaţia.

* Nu există prieteni care să fie scutiţi de posibilitatea de a fi urîţi !

* Un tată bun nu prisoseşte copiilor săi la nici o vîrstă.

* Vai de cel care aude mai mult decît i s-a spus.

* Scoarţa lucrurilor. Ce altceva poate ascunde ea dacă nu esenţa lor ?

* E foarte curios să vezi cît pot să facă de fericit pe cineva, vorbe care nu fac pe nimeni mai înţelept.

* Nimeni nu e în aşa măsură infailibil ca să fie propriul său judecător.

* Indignarea este manifestarea unei iritaţii pe care n-o putem păstra pentru noi.

* Un cuvînt rău ca o durere de dinţi.

* "Pe jumătate mort" - e doar un fel de-a spune. Moartea nu se poate fracţiona (chiar dacă se poate arvuni). Moartea e "totală", sau nu e de fel.

* Cu o inteligenţă de tip uman, pentru care totul e măsurabil şi se cîntăreşte, spiritul nu are greutate şi trupul e o povară. Numai moartea inversează acest raport.

* Convulsionar. Un tehnician al tremuriciului metafizic.

* Teoria: o sobrietate a inteligenţei.

* Nu-mi plac oamenii care nu găsesc alt chip de a-şi cumpăra noi prieteni decît vînzîndu-şi pe cei vechi.

* Nu se face istorie mondială fără sînge.

* Nici Cesar n-a fost Cesar pînă nu s-a hotărît să fie.

* Numai acea sabie asigură durata puterii, care ştie că chiar şi politica forţei are nevoie de forţa politică a inteligenţei.

* Întotdeauna se găseşte cineva în spatele cuiva.

* Cu toţii sîntem îmbarcaţi pe un sicriu fără adresă.

* Un tată demis de maturizarea copiilor lui, încă nu s-a pomenit !

* Criticul cel mai detestabil i se pare lui Iraclide acela care vorbeşte cu gura timpului, dar nu şi cu înţelepciunea lui de pe urmă, acela, cu alte cuvinte, care se substituie timpului şi, instalat inamovibil la capătul ipotetic al istoriei, din perspectiva definitivă a unui judecător la judecata d'apoi a cărţilor, împarte note, laude şi locuri în Parnas. Un supercritic ? Nu şi-l poate reprezenta Iraclide decît ca o gură imensă căscată în lume, ca o peşteră a morţii, molfăind biblioteci universale şi digerînd plictisit şi buhăit geniul întregii lumi. Modestia în critică i se pare dacă nu semnul cel mai sigur al talentului, semnul cel dintîi al inteligenţei. "Menelaos nu e modest, Menelaos e un nătărău."

* Moartea poate să fie blîndă sau violentă, oportună sau inoportună. Inteligentă nu e niciodată. Dovada: nu selectează. De aceea, se vede, pentru că nu e inteligentă, nu poate fi nici iertătoare.

* Cînd îl vede îşi scoate pălăria ca la trecerea unei înmormîntări.

* Se spune "moarte firească". Firească, adică "în ordinea firii". Dar nu în ordinea inteligenţei.

* Singurătatea. Asta nu înseamnă nimic cîtă vreme mai există oameni pe lume. Singurătatea nu înseamnă cu adevărat ceva decît dacă e absolută. Şi absolută nu poate fi decît în moarte.

* Însingurarea încă nu e singurătate. E ori o sustragere temporară de sub imperiul realităţii, ori o retragere mută printre oameni.

ISRATON LTD.

INSTITUTUL DE REABILITARE AL AUZULUI

TEL AVIV, str. Ben Iehuda 39
tel.: 03-5172910 - 5107317

SUB CONDUCEREA DOMNULUI
MICHAEL SHARON

●

APARATE AUDITIVE INVIZIBILE
ASCUNSE IN URECHE

- **Consult şi îndrumare fără plată**
- **Baterii de lungă durată**
- **Laborator de reparaţii**
- **Preţuri speciale pentru pensionari şi membri Kupat Holim**

VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE.

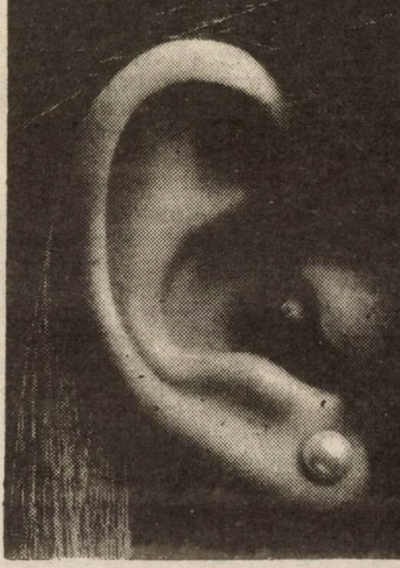

ARMINIUS CASSVAN
New York

BRIARWOOD

Nume rezonant, semnificînd un anume tip de lemn făcut dintr-un anume arbore. Este cartierul în care locuiesc de 27 de ani, parte din suburbia Queens a New York-ului. După începuturile în White Plains - unde mi-am făcut Internatul, tot în Queens - într-o casă închiriată, ne-am decis să ne cumpărăm o casă, deci să încetăm să "aruncăm banii pe fereastră" plătind chirie. Cea în care locuim acum ne-a fost arătată de un cunoscut, un domn mai în vîrstă, de limbă şi cultură românească. Ne-a plăcut imediat, "avea caracter" - cum ne-a spus arhitectul şi astăzi pictorul Bill Juster, vărul meu, pe vremea aceea în vizită oficială în USA.

Casa cumpărată era una din cele patru imobile stil "vilă la Predeal sau Sinaia". Unul din vecinii noştri era un fost poliţist de origină irlandeză, purtînd evocatorul nume de "Kennedy", care se oferise să ne păzească proprietatea cînd eram la lucru (doctor şi soră de caritate, legătura clasică) cu o puşcă redutabilă. N-a avut niciodată prilejul s-o folosească. Un alt vecin era de origine germană, domnul Wasna, probabil Wasner la origine, de care îmi amintesc doar că mînca la fiecare breakfast ouă şi slănină, drept care s-a şi prăpădit în scurtă vreme de cancer la stomac, cam aceeaşi teribilă maladie care a răpus-o, nu mult după aceea, şi pe soţia lui. Al treilea vecin era domnul Santiago, un puertorican foarte cumsecade care a lucrat mulţi ani pentru firma evreiască "Manischewitz". Santiago era atît de "la locul lui", încît pînă şi rasistul Kennedy îl tolera. S-a mutat înapoi în San Juan şi a vîndut casa unui cuplu irlandez de care îmi amintesc foarte vag, el fiind un soi de tîmplar. La rîndul lor irlandezii au vîndut proprietatea familiei unui dansator spaniol din Barcelona pe nume De La Fuentes. Actualii locatari ai casei sînt o familie de chinezi, vecini plăcuţi şi extrem de respectuoşi.

S-a constatat o decădere rapidă a cartierului şi ni se dădea sfatul să ne mutăm cît mai curînd dacă ţinem la viaţă. Se petrecuse şi o crimă, singura de care îmi amintesc din istoria cartierului. Exista un fel de magazin universal deschis 24 de ore în fiecare zi. Acolo se înghesuiau la ore tîrzii tot felul de derbedei de vîrstă mai degrabă adolescentină. Un grup de tinerei de genul acesta veniră cîteva nopţi la rînd, cu intenţia să "facă mişto" de localnici. S-a încins o bătălie crîncenă şi unul din "vizitatori" a fost găsit a doua zi înjunghiat. Magazinul s-a închis, înghesuiala a dispărut, dar prostul nume a rămas.

S-a petrecut însă o minune şi reputaţia cartierului s-a redresat: a apărut un mare număr de emigranţi evrei ruşi din Taşkent şi Samarkand. În scurtă vreme şi-au deschis tot felul de prăvălii, inclusiv o măcelărie cu carne casher, o băcănie cu tot soiul de delicatese pentru gurmanzi şi o frizerie unde Eduard oferea tunsori cu mai puţin de jumătate de preţ. Mai departe, în Forest Hills, s-a deschis un restaurant, tot casher, numit "Samarkand" şi un club de noapte denumit "Rafael". Se auzea ruseşte pe străzi şi, prin faţa casei noastre, treceau şi mai trec oameni religioşi în drum spre templul situat foarte aproape. Am cunoscut-o pe Frida care ne-a invitat la o masă specific rusească, cu toate bucatele prezente în mod îmbelşugat de la bun început şi alte mîncăruri calde servite neîntrerupt. Colesterolul ni s-a urcat fără discuţie, dar primitoarele gazde, întreaga familie a Fridei, nu trebuiau dezamăgite.

Cu venirea evreilor ruşi asiatici climatul s-a îmbunătăţit simţitor şi convieţuirea atîtor naţionalităţi, atît de tipic new-yorkeză, s-a transformat într-un element îmbucurător. Vorba prietenului care m-a avertizat la venirea în USA: să nu care cumva să confund New York-ul cu America. Despre America, cu alt prilej mirodanian.

C.D.R **CENTRUL DE PENSII DIN GERMANIA Ltd.**
ZENTRUM FÜR DEUTSCHE RENTEN GmbH
TEL AVIV, imobilul KLAL, str. Droianov 5
(lîngă KIKAR DIZENGOFF), tel.03/6299027-8

INFORMEAZĂ:

1. Persoanele care au imigrat în Israel pînă la 30 iunie 1990 şi care pot dovedi că au "Deutsche Kultur" şi că sînt născuţi înainte de luna iunie 1925, pot primi rente lunare de 400-1000 mărci germane.

2. Persoanele care au fost deportate în Transnistria sau au prestat muncă forţată (minimum 18 luni) pot primi rentă lunară de 500 mărci.

3. Văduv sau văduva celor decedaţi care primeau rentă socială prin Irgun sau alte birouri pot primi rentă lunară pînă la 1000 mărci.

Reţineţi:

BIROUL NOSTRU ESTE SPECIALIZAT ÎN REZOLVAREA TUTUROR PROBLEMELOR DE RENTE DIN GERMANIA.

VORBIM SI ROMÂNEŞTE.
CONSULTATII GRATUITE.

ZWI ABRAHAMI
DIRECTOR

EUGEN LUCA

FILE DE JURNAL

Bombardaţi sîntem cu promisiuni. N-am avea - ne asigură cercurile clericale din guvern şi din Knesset - nici un motiv, nici unul măcar, să fim îngrijoraţi. Status-quo-ul în materie religioasă va fi menţinut - ni se spune cu aerul că ni s-ar face nouă, laicilor, majorităţii populaţiei, o mare concesie.

Or, de fapt, nu ni se face nici o concesie. Concesiile le-am făcut noi, atunci cînd am admis acest pact. *Un pact imoral, fiindcă neagă principiul egalităţii tuturor cetăţenilor în faţa legii, creiază o castă privilegiată.*

Tinerii noştri prestează ani încheiaţi serviciul militar. Tinerii care învaţă în seminariile (ieşivoturile) haredimilor sînt scutiţi de această îndatorire cetăţenească.

Studenţii universităţilor noastre - în marea lor majoritate, înscrişi în facultate după ce au fost ostaşi - plătesc, ca să înveţe o profesie utilă societăţii, o taxă mare, de cca, 8.000 de shekeli pe an. Elevii ieşivoturilor nu plătesc nici o taxă; mai mult, primesc din partea statului o bursă substanţială.

Sîntem, cum spuneam, bombardaţi cu promisiuni, dar printre făgăduielile menite să ne liniştească, să ne facă să ne împăcăm cu o situaţie inacceptabilă, se strecoară şi cîte o propoziţiune scurtă care nu poate să nu ne alarmeze: statu-quo-ul va fi menţinut; sînt însă posibile - ni se spune cu o voce scăzută - "mici modificări" în acest acord. Nu se schimbă, dar se modifică, pe ici - pe colo, prin părţile esenţiale. Sîntem plasaţi astfel, pe nesimţite, în lumea personajelor lui Caragiale, deşi protagoniştii sînt, de astă-dată, altfel costumaţi, altfel coafaţi, nu frecventează berăriile şi cafenelele şi vorbesc o cu totul altă limbă. Nu se schimbă, dar se modifică. Nu e prima oară cînd s-a modificat status-quo-ul, deşi ni s-a promis mereu că e sfînt, că nu poate fi modificată nici măcar o singură iotă.

Cînd am venit eu în ţară, avioanele El-Al circulau nestingherite sîmbăta şi de sărbători. S-a produs însă marea răsturnare: Likudul a cîştigat alegerile, Beghin a format guvernul şi, în calitate de premier, a promis că status-quo-ul va fi menţinut. A promis el, dar sub presiunea celor din Agudat Israel, a cedat şi a decis interzicerea zborurilor avioanelor El-Al de Shabat şi de sărbători. S-a format mai tîrziu un guvern de uniune naţională. S-ar fi putut reveni la status-quo ante, dar nimeni n-a avut interesul s-o facă; toţi aveau în vedere eventualitatea unei viitoare alianţe cu Agudat Israel.

Ni se spune cu glas puternic că status-quo-ul rămîne în vigoare şi se şopteşte că s-ar putea opera în acest acord unele "mici modificări". Ni se cer, ni se impun alte concesii. Serioase, desigur. Căci nu există, nu pot exista în acest tratat "mici modificări": oricare din ele, oricît de mică ar părea celor ce vor s-o aplice, ne lezeaza grav, ne frustrează mai rău, ne marginalizează pe noi toţi ceilalţi.

Închiderea de Shabat a unei artere principale din Ierusalim (strada Bar Ilan) nu e chiar o concesie minoră. Şi ea este generatoare de cerinţi de acelaşi ordin. Rabinul Ovadia Iosef pe care toţi politicienii îl curtează, cere şi - în actuala conjunctură - cererile i se împlinesc toate, ca să nu se mai joace sîmbăta meciurile de fotbal.

Arheologii n-au decît să ceară să fie pensionaţi înainte de a împlini vîrsta legitimă căci, din cauza fundamentaliştilor noştri, sînt obligaţi să şomeze. Cioclii doar atît aşteaptă.

Ex-ministrul justiţiei nu începea ziua de lucru pînă nu citea personalului său un fragmet din Ghemara. Întocmai cum, pe vremuri, în ţara mea natală, nu începea munca înainte de a se citi în comun editorialul din Scînteia.

Am devenit un stat teocratic, trebuie s-o constat cu mîhnire.

"Am devenit un stat teocratic, trebuie să o constat cu mîhnire"

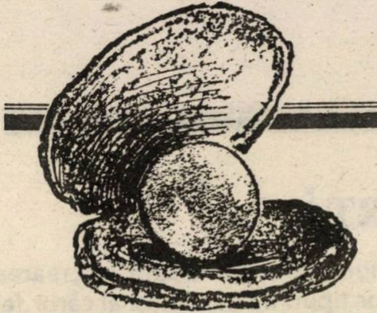

PESCUITORUL DE PERLE

Rîdem ca la Molière

"Pe vremea cînd Ludovic al XVI-lea se ospăta cu Molière..."
("Minimum"; nr.110, p.62; comunicată de Maria Petraru, av. Laurier 72, Montréal, Canada, care-i roagă pe cei cu corectura să fie mai atenţi, deoarece monarhul ce se ospătase cu marele dramaturg fusese Ludovic al XIV-lea.)

Pentru îmbunătăţirea relaţiilor turco-turceşti

"Responsabilii Partidului Prosperităţii declarau de curînd că interesele Turciei impun reluarea relaţiilor cu Iranul, Irakul şi Turcia..."
("România Liberă", Bucureşti, nr.1941/96; comunicată de Raluca Dumitrescu, POB 1857, Buc.7)

La ce e bun un mic radio portativ

"Cei doi agenţi libieni s-au îmbarcat în Malta cu destinaţia Frankfurt, avînd o valiză cu explozibile ascunsă într-un aparat de radio portativ."
("Ultima Oră", 8.8.96; comunicată de Iosef Rosen, Ierusalim; tel. 02-762979)

De unde ştiţi că nu-i mai dau americanii viză ?

"Deşi pune pentru ultima oară piciorul pe pămînt american, autorul (Lazăr Cassvan) încearcă la tot pasul o senzaţie de «reîntoarcere» la locuri de mult văzute şi cunoscute, cu ochii minţii...."
("Orient-Expres", nr.69/96; comunicată de David Blumenfeld, Şderot Jerusalem 66/10, Kiriat Yam 29035)

Fără insinuări, fraţilor !

"Procesul Peres va anunţa guvernului numirea unui nou şef al Mossadului"
("Ultima Oră", nr.303/96; comunicată de Cornel Sevianu, Bucureşti, Şos. Pantelimon 132, - care, cerînd scuze pentru întîrzierea de cîteva luni cu care a citit ziarul respectiv, se întreabă «unde bate» redacţia ?
Redacţia nu "bate" nicăieri, deşi, poate că Freud ar avea ceva de spus în această privinţă; adevărul e că în manuscris va fi fost scris «premierul» *şi nu* «procesul»)

Cadavre vii

"S-au găsit cinci cadavre fără viaţă"
(Dintr-un reportaj despre inundaţiile din localitatea spaniolă Biescas, transmis de Pascal Bon de la postul de televiziune "France 2", 8.8.96; comunicată de Florence Vasiliou-Gordon, Paris, 138 Bd. Beaumarchais)

Viceversa

("Viaţa noastră", nr.13.770/1996; comunicată de David Lilienthal, POB 1859, Tel Aviv,- care ne atrage atenţia - deşi nu mai era nevoie - că legendele nu corespund cu fotografiile: Elissar e cel din stînga , Rivlin - se înţelege - e cel din dreapta)

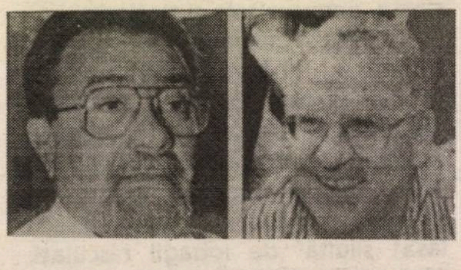

Vremea informaţiilor false

"Fotografia a fost realizată între cele două războaie mondiale, în Italia, avînd ca figură centrală pe marele romancier Liviu Rebreanu. Poziţia sa antirusească a fost cunoscută în epocă. Mai mult decît atît, în ziarul "Vremea", pe care îl conducea, el nu s-a sfiit să aducă elogii Germaniei şi Italiei..."
("România Mare", Buc., nr.315/1996; comunicată de Radu Nichifor, Constanţa, România, care precizează că Rebreanu n-a condus niciodată ziarul (corect: săptămînalul) "Vremea", acesta fiind condus de Vladimir Donescu; Rebreanu, el, va conduce mai tîrziu, în anii războiului, cotidianul "Viaţa")

POŞTA

Victor Franc, Haifa; *Renata Grünberg*, Beersheva; *Traian Grozavu*, Chicago, USA; *Rodica Blaustein*, Petah Tikva; *Barbu Zellinger*, Natania (observaţii bune: greşeli de tipar, pleonasme, imprecizii gramaticale, stîngăcii de limbă, etc., dar nu perle; vă recomandăm să nu daţi cu undiţa la plevuşcă, ci la crapi de 2 kg.); Niky Rantzer, *Tel Aviv (citind în "Ultima Oră" nr.396/1996 că "în Tel Aviv şi în localităţile-satelit învecinate locuiesc 2,5 milioane de persoane, Tel Aviv-ul propriu-zis numărînd 360.000 de persoane, vă întrebaţi, şi parcă pe drept cuvînt, dacă ziarul nu s-a încurcat cumva în socoteli: "care-i realitatea?". Ne întrebăm şi noi. Poate există vreun cititor informat care-ar putea să ne lămurească).*

ANDREI STRIHAN

LEGITIMITATEA MINCIUNII ÎN ARTĂ

În extrem de interesanta sa carte, *Esquisse d'une philosphie du mensonge* (Flammarion, Paris, 1989), Jean-François Kahn defineşte minciuna ca "un păcat, o abatere, un delict, o dezordine", asemănînd-o cu crima, adulterul, furtul, violul, desfrînarea.

De la om porneşte totul, căci omul este, poate fi bestie şi înger, inteligenţă şi prostie, ură şi dragoste, generozitate şi ticăloşie.

Ca să-şi păstreze bunăvoinţa şi favorurile împăratului de la Viena, groful Varga - personaj din piesa *Sărbătoare princiară* de Teodor Mazilu - îşi obligă fiica, unicul său copil, să se sinucidă pentru a şterge astfel dezonoarea de "a se fi lăsat siluită" de iobagii răsculaţi. Pînă aici, e evident actul unui tată scelerat. Ticăloşia atinge absurdul abominabil abia în momentul în care personajul îşi comentează - fără ură şi părtinire - fapta ticăloasă, interogîndu-se metafizic: "Poate omul să fie atît de ticălos? Poate omul să curme viaţa altuia numai dintr-o nevoie atît de meschină?" Pauză. Apoi, tot el răspunde: "Poate. *Omul poate să fie oricît de ticălos.*" (s.n.). E o recunoaştere ipocrită, menită - desigur - să legitimeze infamia comisă. Dar, abia acum, ipocrizia devine minciună. Căci omul poate fi, omul este minciună.

Oricît de paradoxal ar părea, minciuna şi nu adevărul e cea care uneşte oamenii. Ea îi leagă întru apărarea şi perpetuarea infamiei, folosindu-se de ipocrizie, de înşelăciune, de impostură, de disimulare, mimînd adevărul însuşi, bazîndu-se pe înclinaţia masochistă a lumii de a se vroi minţită, înşelată: *Mundus decipi, ergo decipiatur.*

Spre deosebire de adevăr, minciuna are farmec. Mincinoşii creaţi de Plaut, Goldoni, Molière, Daudet, Gogol, faimosul baron von Mûnchausen sînt personaje fascinanţe, pline de inventivitate şi agerime. Aceste "falsuri" sînt adevărate. Aceste invenţii există. Aceste produse ale imaginaţiei autorilor au o existenţă reală, chiar dacă existenţa lor e legitimată de o realitate secundă, convenţională, de cea culturală. Nu o dată, însă, adevărul ficţiunii, adevărul artei s-au dovedit mai convingătoare, mai atractive decît adevărurile realităţii ontice sau decît cele ale gîndirii logice: decît primele, fiindcă esenţializarea concretă a adevărului artei e purificată de accidentalul ontic, iar decît ultimele fiindcă perenitatea lui îl apropie de universalitatea adevărului absolut.

În definiţiile minciunii, accentul cade, de obicei, pe caracterul ei de act deliberat, voluntar, conştient şi cu un scop anume. În general, aceste definiţii sînt corecte din punctul de vedere al gîndirii discursive, logice. Dar sînt ineficiente din unghiul gîndirii intuitive: ele nu pot explica de ce un fals logic, un fapt etic reprobabil, pot deveni în operă obiecte estetice acceptabile şi acceptate. Nu stă în picioare observaţia lui Eugene Ionesco, potrivit căreia minciuna nu ar avea capacitatea de a inventa, cînd ştiut este că în viaţa zilnică, pentru a face credibile şi convingătoare falsul, abaterea, scopul, mincinosul e obligat să cheltuiască o cantitate imensă de inventivitate şi imaginaţie ce ating uneori culmile ameţitoare ale fantasticului.

Mincinosul are personalitate: fiecare mincinos minte în felul său propriu, care îl caracterizează. Cu atît mai mult în opera de artă, unde mincinosul e produsul imaginaţiei autorului. Autorul îl inventează, îl creează, îl legitimează, îl adevereşte, se recunoaşte în el. Emanaţie exteriorizată a creatorului, mincinosul dobîndeşte o existenţă în sine, o identitate proprie, cu o paternitate inconfundabilă - cea a autorului. Madame Bovary e Flaubert, Hlestakov e Gogol. Hlestakov e produsul experienţei personale dar şi rodul puterii de imaginaţie a lui Gogol în crearea unor tipuri de mincinoşi al căror fel de a minţi îi deosebeşte de toate celelalte modele literare.

Prin intermediul acestor mincinoşi, Gogol construieşte o lume a ficţiunii, invenţiei, mai reală şi mai adevărată decît realitatea însăşi. Fiindcă conţine mai mult adevăr decît lumea "empirică interioară şi exterioară: care nu este lumea adevăratei realităţi, ci, dimpotrivă - cum spune Hegel - trebuie numită într-un sens mai propriu decît arta o simplă aparenţă şi o dură amăgire".

Minciuna acestor mincinoşi imaginari dobîndeşte dimensiuni metafizice, fantastice, estetice (dezinteresate).

Minciuna se transformă în poezie, obţinînd drept de cetate.

"Iom le Iom", ziarul partidului Shas, a provocat o adevărată furtună acuzîndu-l pe judecătorul Barak - preşedintele Tribunalului Suprem - de tentativă de lovitură militară.

"In cursul acestei lovituri, precizează ziarul, Tribunalul Suprem va dizolva guvernul şi Knessetul, va declara starea de interdicţie în ţară şi va ordona poliţiei să efectueze arestări în cartierele ultrareligioase".

Chiar aşa ? Păi, începe să ne placă acest Barak pe care, pînă acum, îl găseam de om serios, dar cam fără sare. Dă-i drumul, domnule Preşedinte! Iar dacă ai nevoie de o mînă de ajutor, în noaptea loviturii de stat, dă-ne un semn de viaţă! Sîntem oamenii dumitale!

●

Un individ, pe nume Abu Kaud, a fost prins de ai noştri (pe baza unor şoapte ce-ajunseseră la urechile Shabak-ului), pe cînd pregătea cîteva explozii în Jaffo. De-atunci, oridecîteori aflu despre asemenea pregătiri întru atentate, eu sînt îndemnat să strig celui în cauză:

- Fii cu băgare de seamă, tipule, K-aud !

ANDREI BART

CORESPONDENŢĂ DIN STOCKHOLM

REGIZORUL INGMAR BERGMAN SE RIDICĂ ÎMPOTRIVA PROPRIULUI SĂU SPECTACOL !

Încă odată Ingmar Bergman, marele creator de film şi teatru, s-a dovedit atît de complicat şi obositor, încît e greu de pronosticat dacă va mai avea vreun discipol care să creadă în el fără rezerve.

Maestrul Bergman a pus în scenă "Mizantropul" lui Molière acum cîtva timp la teatrul "Dramaten", prima scenă a ţării. Spectacolul a beneficiat de o distribuţie excelentă, decoruri şi costume aşişderea. Presa şi publicul au omagiat noua creaţie bergmaniană: s-a jucat de 122 de ori cu cassa închisă ! În mod firesc, spectacolul a fost invitat de către BAM - Brooklyn Academy of Music din New York - să participe la festivalul său internaţional Molière. Dar.... Un fenomen aproape unic în istoria teatrului suedez: cel ce a creat spectacolul, Ingmar Bergman, se opune prezentării piesei în Statele Unite. Motivul: spectacolul a decăzut în calitate. Nu mai e la nivelul iniţial, spune el.

Bergman a declarat ziarului "Aftonbladet":

- Am fost obligat să iau această decizie. E neplăcut, dar responsabilitatea mă obligă. Calitatea spectacolului a scăzut. Dat fiind că teatrul Dramaten are o reputaţie înaltă, eu nu vreau s-o compromit.

- Ce anume s-a înrăutăţit ? l-a întrebat ziarul.

- Nu pot spune ce anume, răspunse maestrul.

- N-aţi putea remedia oare ceea ce s-a pierdut în calitate ?

- E vorba de lucruri greu reparabile, poate ireparabile.

- E oare adevărat zvonul că ar fi survenit un conflict între Dvs. şi Thorsten Flink, junele-prim al piesei ?

- Nu-i adevărat. Flink e un bun om de teatru. Nu poate exista vreun conflict între noi.

- Vă temeţi şi pentru propria Dvs. reputaţie atunci cînd refuzaţi plecarea ansamblului la New York ?

- Puţin îmi pasă de reputaţia mea. Dealtfel eu nu mai lucrez pentru "Dramaten".

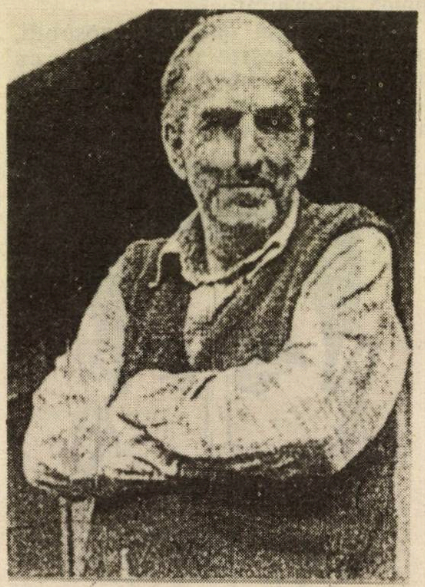

Bergman: un adevărat Mizantrop: las-că-ţi arăt eu dumitale, d-le Bergman!

Directorul Löfgren critică poziţia lui Bergman

Lars Löfgren directorul teatrului "Dramaten", care a colaborat ani de zile în bune condiţii cu Bergman, e foarte critic faţă de decizia acestuia.

- Un regizor e răspunzător pentru faptul că propriul său spectacol s-a înrăutăţit calitativ în perioada de prezentare a piesei. Dealtfel Ingmar Bergman ştia de mult că spectacolul va fi prezentat la New York, deci el e primul vinovat. S-au creat astfel mari probleme atît pentru Dramaten, cît şi pentru BAM.

Ziarul "Expressen" a publicat la 7 mai o completare a comentariului lui Lars Löfgren:

- Nu-mi pot aminti de vreun stop atît de spectaculos pus unui spectacol. Foarte bine, Ingmar Bergman constată că spectacolul s-a înrăutăţit calitativ. Dar el trebuie să arate de ce şi în ce privinţe s-a produs această înrăutăţire. În Suedia, regizorul e cel care poată răspunderea etică şi artistică a spectacolului,- îşi încheie Lars Löfgren comentariul.

Fructele mîniei

Talentata actriţă Lena Endre, deţinătoarea rolului Célimène din "Mizantropul", creatoarea unor roluri de neuitat, a declarat că regretă nespus faptul că piesa nu va putea fi jucată la New York. Ea se afla la teatru, în jurul unei mese de lucru cu alţi interpreţi din piesă. Întîmplător, tocmai atunci a trecut pe-acolo Ingmar Bergman. Ceea ce i-a provocat un acces de mînie. Pe Lena a mîhnit-o profund această mînie a lui Bergman.

- Mi-e teamă ca oamenii să nu înceapă să se urască între ei înainte de a găsi o soluţie.

Yvonne

Iar aşa cum se întîmplă doar la teatru, a apărut, din partea de sus a scenei, un *"deus ex machina"*: Dramaten va participa la festivalul BAM din New York cu piesa "Yvonne, prinţesă de Burgund", de Witold Gombrowicz, pusă în scenă de acelaşi Ingmar Bergman.

Tomas Bolme, preşedintele sindicatului oamenilor de teatru, declară:

- Teatrul naţional Dramaten e vasul-amiral al teatrului suedez, iar Ingmar Bergman reprezintă foarte mult pentru noi şi din punctul de vedere al prestigiului nostru internaţional.

* * *

Ce concluzii se pot trage din acest caz?

Nu ştiu dacă cele ce se întîmplă cu un spectacol în Suedia se petrec şi pe alte meleaguri. În măsură să judece sînt oamenii de teatru şi spectatorii respectivi. E adevărat că doar aci lucrează un Ingmar Bergman. Dar poate că şi în alte ţări cresc oameni de teatru de talia sa. De ce nu ? Cu condiţia să nu-i distrugă invidia colegilor submediocri înainte de a fi arătat ce pot...

Din cazul "Mizantropului" se mai poate trage o concluzie: oricît ar fi omul de mare, nu poate rezista tendinţei de a da cu copita în putina cu laptele muls...

FILM

ADAR DARIAN

FENOMEN

(« PHENOMENON »)

- **Film american**
- **Regia: Jon Turteltaub**
- **Actori: John Travolta, Kyra Sedgwick, Forrest Whitaker, Robert Duvall**
- **Scenariul: Gerald Di Pego**
- **Muzica: Eric Clapton**

În ultimul timp sîntem martorii unei renaşteri a fenomenelor supra-naturale. Farfurii zburătoare, lumini celeste inexplicabile, mesaje, chipurile, din Univers, obiecte misterioase care aterizează pe pămînt, pe scurt, o serie întreagă de enigme încă nerezolvate pe care oamenii de ştiinţă le tratează, cu un dispreţ olimpian.

Filmul de faţă, deşi se bazează pe un fenomen supranatural, depăşeşte, după părerea mea, cadrul ştiinţifico-fantastic şi se lansează într-o problemă filosofică ce nu a prea fost tratată pe ecran.

Este vorba de povestea unui om simplu, garagist dintr-un mic orăşel de provincie, şi care peste noapte se transformă, literalmente, într-un alt om. Mergînd noaptea pe stradă, dintr-odată cerul se luminează în mod misterios, cu o lumină orbitoare şi....din clipa aceea acest garagist simplu, inimos, prietenos, devine un geniu cu puteri supranaturale. Super inteligent, cu forţe fizice nelimitate, cu posibilitatea telekinetică de a mişca obiecte la distanţă numai prin forţa gîndirii, pe scurt, un "fenomen".

Din clipa aceea, eroul nostru devine un om singur, izolat, de care toţi se feresc şi astfel îşi pierde prietenii, cunoştinţele, vecinii, pentru că toţi îl consideră un individ periculos.

Şi aici intervine schimbarea de ton a filmului. Dacă, la început, ai impresia că e vorba de încă o poveste puerilă de "*science-fiction*", încet-încet îţi dai seama că ideea de bază a filmului este conflictul între geniul neînţeles şi lumea înconjurătoare.

Întotdeauna oamenii deosebiţi, cu talente ieşite din comun, cu însuşiri extraordinare au fost consideraţi de către ceilalţi muritori ca ceva de care trebuie să te fereşti, şi teama amestecată cu admiraţie şi invidie stabileşte relaţiile între individul-fenomen şi restul societăţii.

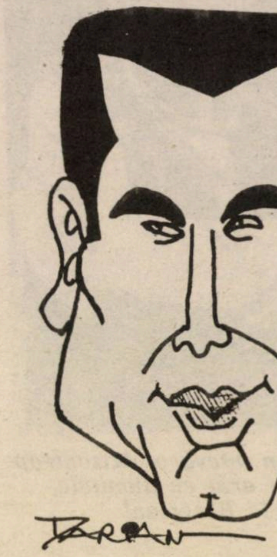

John Travolta

Acesta este mesajul filmului, şi chiar dacă "genialitatea" eroului este explicată ştiinţific, foarte convingător şi foarte simplu, ideea de bază rămîne şi îţi dă de gîndit.

John Travolta face, după părerea mea, în acest film creaţia vieţii lui. Dacă ni-l amintim pe Travolta în primele lui filme ("Saturday Night Fever", "Grease") ca, în primul rînd, dansator şi cu o expresie cam tîmpă, în ultimile lui filme ("Pulp Fiction", "Get Shorty") se dovedeşte un actor înzestrat şi în special în acest ultim film pentru care - sigur - va căpăta un Oscar.

Lîngă el apare o tînără actriţă foarte talentată, **Kyra Sedgwick** (considerată actriţa cu ochii cei mai trişti din Hollywood).

Regia filmului o asigură un tînăr regizor, **Jon Turteltaub**, care, avînd la dispoziţie doi protagonişti de talie, nu putea să nu reuşească.

Pe scurt, un film interesant, poate puţin naiv, dar în care prezenţa lui John Travolta justifică vizionarea lui fără ezitare.

VIVIANE şi HERMAN LEIBOVICI
PERMANENT LA DISPOZIŢIA CELOR INTERESAŢI PENTRU
SERVICII TURISTICE, LA AGENŢIA DE VOIAJ
PROPER TRAVEL LTD.TEL-AVIV
STR.BEN YEHUDA 56, TELEFON 6297477 - 5289992
- BILETE DE AVION ALE TUTUROR COMPANIILOR DE ZBOR,
ZBORURI CHARTER. LA PREŢURI CONVENABILE.
- EXCURSII ORGANIZATE: BONISA, NATOUR, OPHIR,
RIMON, SKY, BUSTOURS, TRAFALGAR, COST SAVER,
COSMOS. GLOBUS. DIESENHAUS.
- PROGRAME CONVENABILE DE ZBOR ŞI HOTEL NEW YORK,
LONDRA, PARIS, AMSTERDAM, VIENA, ISTANBUL, ANTALIA,
MARMARIS, CORFU, ETC.
- PROGRAMELE SPECIALE EWTR, OPHIR, etc. PENTRU
ROMÂNIA, UNGARIA, BULGARIA, CEHIA,
LA PREŢURI ORIGINALE.
REZERVĂRI HOTEL, ÎNCHIRIERI AUTO, EURAILPASS.
PACHETE ZBOR ŞI HOTEL: BUCUREŞTI, SINAIA, PREDEAL, BRAŞOV,
POIANA BRAŞOV, COVASNA, HERCULANE, FELIX, SOVATA, VATRA
DORNEI, SLĂNIC MOLDOVA, TUŞNAD, ETC.
EXCURSII 14 zile, MARE - MUNTE
NEPTUN - POIANA BRAŞOV
= $ 655 =
DEMI-PENSIUNE, TRANSFERURI, INCLUSIV ZBOR.
GMAR HATIMA TOVA !

TOT 33....DAR DE CE NU ZILNIC ?

CLAUDIA ROSENSTREICH

Mai deunăzi, răsfoind notiţele din timpul vacanţelor de vară, îmi spuneam cu regret că - din punct de vedere al programelor T.V. - păcat că aceste vacanţe nu pot dura tot anul. Pentru că, faţă de anii precedenţi, toate canalele israeliene s-au întrecut în a ne oferi o selecţie extrem de variată a celor mai recente pelicule achiziţionate, ţîşnind astfel literalmente "la înălţime" (ca să mai prelungesc cît de cît spiritul sportiv al Olimpiadei de la Atlanta): filme de bună calitate, seriale sau nu, tratînd mai degrabă probleme sociale, psihologice, istorice, emisiuni ştiinţifice şi (de ce nu?) gastronomice interesante, mult mai "la zi" decît cele răsuflate de pînă mai ieri, programe distractive şi pedagogice reuşite pentru copii, etc.

În plus, pare să bată un "vînt de libertate" mai accentuată prin studiourile respective: se discută mai puţin "dirijat", s-a renunţat la anumiţi prezentatori sau prezentatoare a căror principală preocupare era "vedetismul cu orice preţ" (Meirav Michaeli & Co.), reclamele sînt şi ele mai rare şi ceva mai scurte, chiar dacă intenţia şi conţinutul lor şi-au păstrat pe-alocuri infantilismul fără de leac: mă refer desigur - dar nu numai - la veşnic insuportabilele scălîmbăituri şi hohote de rîs ale lui Sefi Rivlin.

Şi, în mod deosebit, am apreciat din nou programele canalului 33 care, în absenţa "spectacolelor" zilnice din Knesset (vacanţă, de!), a ţinut parcă să ne despăgubească pentru trecut şi să ne creeze o rezervă pentru viitorul apropiat: de la basme filmate, desene animate (şi nu numai pentru cei mici), filme documentar-ştiinţifice şi rarisim politice sau criminalistice,- şi pînă la teatru, operă şi balet (în cadrul programului "Scala" de vineri seara), intercalînd echilibrat filme artistice recente, portrete ale unor vieţi remarcabile, analize literare, etc.

Pe scurt, canalul 33 pare să aibă o conducere care ştie foarte bine - pe de-o parte - ce doreşte publicul să vadă, iar pe de altă parte, să-şi păstreze cu tenacitate independenţa.

Iată unul sau două exemple:

Din emisiunea *"Puterea muzicii şi a dansului"* am aflat, de pildă, că Ludovic al 14-lea ridicase dansul la rang de armă politică: la curtea Regelui Soare, toată lumea a fost obligată să înveţe, treptat, atît să cînte la un instrument (clavecin, flaut, etc.), dar mai ales să danseze, seară de seară: fireşte, dansurile din vremea aceea (pavane şi alte asemenea), lente, sofisticate ca paşi şi mişcare, în perechi sau grupuri de perechi, dar cît de graţioase, insinuant-elegante, respectînd alegoric atît ierarhia cît şi tradiţia unei Curţi regale dintre cele mai strălucitoare ce-au existat vreodată.... dar şi perfect vigilente astfel !

La capătul opus al pămîntului - dacă pot să spun aşa - dansul japonez *"Bukaku"* a fost, pînă la ultimul împărat, apanajul exclusiv al casei imperiale, el reprezentînd continuitatea: ca atare, nu putea fi văzut de către poporul de rînd şi se executa numai de către membrii familiei şi la modul cît se poate de ritual.

Iar în triburile Asfantiki (din Ghana, de exemplu) era ales rege cel care, dansînd, dovedea că stăpîneşte cel mai bine ritmul. Şi cîte şi mai cîte....

O altă emisiune extraordinară a fost aceea închinată lui Sir Yehudi Menuhin. Cu prilejul împlinirii vîrstei de 80 de ani, firul vieţii acestui violonist de mare excepţie a fost povestit pe o peliculă realizată în anul 1994 şi a adus - pentru mine, cel puţin - amănunte inedite, ca acela, de pildă, al versiunii lui, foarte extinse, despre felul în care a fost acceptat la prima audiere de către George Enescu (care i-a cerut, nici mai mult, nici mai puţin decît să interpreteze partitura solistică a Simfoniei spaniole de E. Lalo, la vîrsta de 10 ani) după care, entuziasmat la culme de acest unic talent, Enescu l-a format şi a întreţinut cu el relaţii de o afecţiune absolut părintească, hotărînd el-însuşi să-l predea ulterior lui W. Bush pentru continuarea perfecţionării.

La fel de amănunţit şi afectuos a vorbit Lordul Menuhin despre una din surorile sale, Heptziba, pianistă de mare virtuozitate, dar care şi-a sacrificat cariera şi viaţa personală pentru că era singura cu care talentatul ei frate forma un cuplu de muzicieni perfect armonizat.

Înobilat de către Regina Angliei, nu şi-a renegat totuşi niciodată rădăcinile ebraice (deşi în Israel a concertat extrem de puţin), ba dimpotrivă, aş zice: cuvintele rostite la relativ recenta ceremonie desfăşurată la Universitatea din Ierusalim, unde a fost sărbătorit şi decorat, îi stau drept mărturie.

Cred că acest film de două ore şi ceva ar trebui reprogramat şi pentru cei care, plecaţi în vacanţă sau preocupaţi de alte probleme la momentul respectiv, nu l-au putut vedea.

Iar canalul 33, dacă s-ar putea descotorosi (măcar serile) de obligaţia de a retransmite în zilele de lucru ale Knessetului toate anostele, enervantele, inutilele şi veşnicele certuri (de care oricum aflăm din ziare sau la radio destul de repede), şi-ar face şi ne-ar face tuturor un serviciu de toată lauda.

*

Şi pentru că trăim o recrudescenţă gravă a terorismului, pe plan mondial de data aceasta, mi-aş exprima un deziderat şi anume, să putem vedea cu toţii şi pe canalele noastre serialul francez "Antoine Rives", difuzat de TV5 pe tot globul în fiecare duminică seara şi reluat marţi noaptea. Este vorba de un judecător ce instruieşte cazuri de terorism şi care, veşnic torpilat în munca sa de către miniştri, diplomaţi, şefi ai serviciilor de securitate, etc., nu se dă totuşi niciodată bătut şi - de cele mai multe ori - reuşeşte să aducă vinovaţii în faţa instanţei corespunzătoare. Cred că ar face foarte bine direcţia canalelor 1 şi 2 dacă ar achiziţiona acest serial.

Allo Hollywoodul ?
Aveţi nevoie de un scenariu pentru o comedie ?
O comedie de război, cum nu s-a mai văzut de la Mash încoace.
O comedie cu Robin Williams (era să zicem sau cu Woody Allen, dar omul nu se prea potriveşte fizic cu personajul).

Da ? Aveţi nevoie ?
Atunci citiţi povestea de faţă.
Ea a apărut în "Curierul Românesc"de la Bucureşti şi, sinceri să fim, ne-a rupt gura.

Aventuri galante în SIBERIA STALINISTĂ

Autorul acestei relatări despre evenimente adevărate, Cătălin Strat, este student în ultimul an al Facultății de Istorie din București. Cercetările sale asupra unei perioade obscure în destinul României, deceniul '40-'50, l-au făcut să descopere în Arhivele Armatei memorii de război inedite. A întâlnit o perspectivă cel puțin surprinzătoare asupra condițiilor de detenție în Siberia. Un caz singular, excepție care confirmă regula. Regula a fost inumană. Excepția:omenească, prea omenească. Și tocmai de aceea, merită a fi cunoscută.

Vl. SIMON

Într-un război, precum cel de al doilea mondial, milioane de oameni aproape că devin un singur corp, topindu-și individualitatea, slujind o cauză sau îndurând aceleași suferințe. Destinele par să se standardizeze. Un soldat este un soldat, oricare ar fi tabăra pentru care luptă. Un prizonier este prizonier, oricare ar fi lagărul în care suferă. Cazurile aparte sunt rare și memoriile de război le consemnează preferențial. Povestea aviatorului Aldea Cerchez, așa cum a fost notată în memoriile lui Gheorghe Zaharescu, fostul atașat aero al României la Berlin în primii ani ai războiului, nu evocă grozăviile vieții de lagăr în Siberia, situațiile disperate pe care le cunoaștem din alte surse, ci întâmplări de un gen cu totul diferit.

Prizonier fericit

Aldea Cerchez era pilot de vânătoare, instruit la Berlin, la Technische Hochschule - Berlin Charlotenburg. În iunie 1941, dorind cu orice preț să ajungă în țară și să ia parte la operațiunile militare chiar din prima zi, Aldea Cerchez a plecat din Berlin, ajungând la București în două zile. Peste alte două zile era pe front.

Fiind doborât chiar de la primul său zbor deasupra Basarabiei, dar reușind să scape cu viață, s-a refugiat într-un sat, însă a fost denunțat și ridicat de o patrulă sovietică. Din acest moment, a avut soarta obișnuită a prizonierilor români sau nemți, a străbătut toată Rusia, ajungând, bineînțeles, într-un lagăr de muncă din Siberia. Aici se construia un canal de aducțiune a apei pentru irigații, la care prizonierii aveau norma lor de câțiva kilometri. Suferind de pe urma condițiilor de muncă și de climă lui Aldea Cerchez i s-au umflat picioarele , beteșugul acesta determinându-i destinul șederii sale ulterioare în prizonieratul din Rusia. A fost mutat din spitale în spitale, pe targă, până a ajuns într-un spital-sanatoriu, în care se aflau numai răniți, mari mutilați, irecuperabili, invalizi etc. A rămas în acest spital până la sfârșitul războiului, când a fost repatriat. Aceasta a fost relatarea pe care a făcut-o în fața unei comisii care audia pe foștii prizonieri din Rusia, comisie în care se afla și colonelul Gheorghe Zaharescu. Dosarul lui Aldea Cerchez nu conținea nimic special în afară de faptul că suferea de o boală incurabilă, care îl făcea inapt pentru orice muncă fizică, ceea ce i-a favorizat repatrierea în cadrul primului lot de prizonieri de război. Asupra bolii sale incurabile comisia, plină de compasiune, nu a insistat.

Detaliile următoare le-a povestit ulterior, deoarece nu aveau ce căuta în actele oficiale. Spitalul în care ajunsese, plasat în inima unei păduri din nordul Rusiei continentale, era condus de un medic șef, femeie, ajutată de doi medici, tot femei. Cele trei femei medici erau văduve încă de dinainte de război, probabil în urma marilor epurări ordonate de Stalin, dar, deși obosite și muncite, erau încă tinere (aveau în jur de 35 de ani) și atrăgătoare, mai ales în pustietatea aceea. Aldea Cerchez, un tânăr frumos, chipeș, bine crescut, fin, lucru normal pentru familia din care făcea parte (era fiul, dintr-o prima casatorie, a doamnei Burileanu, sotia guvernatorului Băncii Nationale), a fost îngrijit cu toata priceperea de cele trei doctorite, care i-au acordat o atenție specială. Tânărul pilot s-a refăcut în cele din urmă, dar *"nu era* *atât de naiv ca să nu-si dea seama că fiecare din cele trei doctorițe intarzia cu palmatul zonei bolnave, punea intrebări din ce in ce mai curioase, din ce in ce mai intime; el isi dădea seama că orice gest de preferință din partea lui față de una dintre ele, ar fi dat naștere la scene, pe care era prea deștept ca să nu-și dea seama că nu avea nici un interes să le provoace.*

A luat hotărarea de «a face pe prostul» și a așteptat, ascunzându-se mai ales sub motivul neințelegerii limbii ruse; dar si aici a trebuit să asculte lecții de limba rusă, pe care, in intrecere, se ofereau toate să i le dea".

Meseria brățară de aur

Complet refăcut, Aldea Cerchez a început să se facă util la o mulțime de reparații pe care nimeni în spital nu era în stare să le facă. El era singurul care avea o pregătire tehnică, și aceea nu oriunde, ci la Politehnica din Berlin. Și-a amenajat un atelier unde lucra și de unde, într-o dimineata, a fost chemat in biroul medicului sef. Acolo se aflau toate cele trei doctorite, cea care era sef aflându-se la mijloc, aducându-i la cunostinta hotarârea lor, comunicata rar, ca sa inteleaga fiecare cuvânt:

"Dumneata esti vindecat; după legile noastre ar trebui să te evacuăm intr-un lagăr de prizonieri; avand in vedere priceperea de care ai dat dovadă la treburile tehnice de care avem atata nevoie, ne-am gandit să te menținem in continuare, ca bolnav, in spital; intrucat însă esti tânăr, perfect sănătos si ca să nu existe gelozie si competiție intre noi, am hotărat sa te culci cate două zile pe săptămană cu fiecare dintre noi; ce zici, esti de acord?"

Uimit de propunere, comparând-o cu alternativa intoarcerii în lagăr, *"Aldea Cerchez s-a ridicat de pe scaunul pe care sedea si cu gestul unui cavaler din alte timpuri, a sărutat mâna medicului sef, apoi si a celorlalte două femei. Le-a simțit pe fiecare tremurand de emoție, dar nici el nu era mai puțin emoționat; le-a propus, mai in glumă mai in serios, să tragă la sorți cu care incepe. A scris pe trei bilețele numerele de la unu la trei, le-a ascuns in mână si a dat să tragă doctorița sefă intai, impingand puțin biletul cu numărul unu către ea".*

Spectaculoasa conviețuire dintre Aldea Cerchez și cele trei doctorite a durat din primavara anului 1942 până in vara lui 1945. A existat o singură intrerupere, în vara lui 1943, când Aldea Cerchez a fost "imprumutat" unor locuitori dintr-un sat oarecum apropiat. Aceștia auziseră de îndemânarea inginerească a tânărului pilot român și l-au solicitat pentru a pune in functiune o moară care nu mai fusese reparată de la revoluția din 1917. Aldea Cerchez a lucrat câteva luni în acel sat, fiind răsplătit cu multumiri și câteva lacrimi - mai greșise și cu alte văduve prin sat.

La întoarcerea în lagăr a fost primit "cu brațele deschise", conviețuirea a fost reluată, totul decurgând normal. Intre timp, se petrecuse 23 august 1944, iar atitudinea celor trei femei s-a schimbat oarecum, relatiile personale au fost intrerupte cu diferite pretexte.

Un irecuperabil de neînlocuit

Peste câteva zile, Aldea Cerchez a fost chemat in biroul șefei. Le-a gasit pe toate trei așezate la masă, a fost așezat și el pe un scaun, iar doctorița sefă i-a comunicat ordinul ce-l primise: prizonierii apti de muncă si cei ce erau susceptibili de a deveni apti trebuiau trimiși în lagare, cei care erau irecuperabili, bolnavi grav, mutilați urmau să fie dirijați către comisia de repatriere de la Moscova.

Situatia era delicată, dar doctorița șefă a găsit o solutie simplă: *"Avand in vedere serviciile pe care dumneata le-ai adus acestei instituții in cei trei ani cat ai stat aici, noi am hotărât să te incadrăm în categoria a treia, ca irecuperabil; vei pleca imediat la Moscova să te prezinți la comisia romană de repatriere. Cât timp vei mai sta in URSS, vei purta un baston pe care te vei putea sprijini cât mai vizibil. Actele ce le vom intocmi sunt fără apel, definitive. Îți dorim noroc in viața pe care o vei incepe de acum incolo".*

Doctorița șefă avea lacrimi în ochi, iar celelalte două, de asemenea, abia își țineau plânsul. Aldea Cerchez nu și-a dezmințit educatia aleasă, chiar dacă petrecuse câțiva ani în "Țara Socialismului", și, ca în urmă cu trei ani, s-a ridicat și le-a sărutat mâinile la toate trei.

Aldea Cerchez s-a întors în țară cu primul lot de prizonieri, grație faptului ca cele trei doctorițe rusoaiçe au știut să răsplătească "serviciile aduse instituției lor" de către un elegant prizonier român.

Șerban PAVELESCU
Cătălin STRAT

Generalul Ibrahim Shukairi, adjunctul şefului poliţiei palestiniene, a fost arestat de oamenii lui Arafat, din Forţa 17 şi torturat într-o închisoare din Gaza.

De-atunci nu se mai ştie nimica de el. În afară de faptul că omul e shukărit.

Scrisoarea de faţă am găsit-o întîmplător, făcînd ordine printre hîrtiile lăsate de autor, Gaston Antony, un vechi prieten al familiei noastre, care ne-a părăsit acum 10 ani, la vîrsta de 82 de ani.

Gaston Antony (Abramovici), născut la Botoşani, a fost jurisconsult, cu studii la Viena şi la Paris, a lucrat în Bucureşti pentru multe societăţi şi firme cunoscute, şi în anul 1956, în urma unui denunţ, a fost judecat şi condamnat la 25 de ani pentrucă - cică - ar fi relatat o ştire transmisă de B.B.C. în legătură cu războiul din Suez.

A făcut puşcărie (grea !) timp de 5 ani, cînd, prin intervenţia prietenilor din străinătate, i s-a scurtat pedeapsa şi a plecat în Israel.

Cînd a ajuns în ţară, era o umbră de om (cîntărea 40 de kilograme !), bolnav, obosit, dar totuşi cu o voinţă şi un optimism inepuizabile şi - mai ales - cu un umor irezistibil.

Avea patima scrisului, a colaborat cu povestiri şi traduceri la cîteva din publicaţiile în limba română, dar boala l-a învins în cele din urmă.

La comemorarea a 10 ani de la dispariţia lui, rîndurile de mai jos confirmă - după părerea mea - talentul lui de umorist.

ADAR DARIAN

O SCRISOARE A LUI SOCRATE CĂTRE XANTIPA

Profesorul Prostopopuios de la Universitatea din Salamina a reuşit să descifreze un vechi document (papyrus 606 din colecţia Minciunelis) scris cu calam şi astfel să-l facă accesibil marelui public. El aruncă o lumină nouă asupra filosofului Socrate şi mai ales asupra soţiei sale Xantipa prea mult bîrfită în decursul secolelor. Dăm mai jos traducerea documentului, păstrîndu-i însă toate curiozităţile:

"Iubita mea Xanti ! Îţi scriu această epistolă din cîrciuma «La beţivul ce se clatină» în care am găsit azil alaltăieri cînd am fugit de furia ta casnică. Lîngă mine şade prietenul Aristodemos care a fugit de acasă din cauza răutăţii soacrei sale şi Anytos, tăbăcarul căruia nevasta i-a tăbăcit pielea cînd i-a adus pe nepusă masă musafiri în casă. Ca adevăraţi filozofi încercam de 48 de ore să lămurim nervii femeilor, neînţelegerea soţilor unul pentru altul, ura sexelor - pe scurt ceea ce se va numi în anul 1971 "Criza căsniciei". Vai! Adă-ţi aminte de farmecul care a încîntat timp de 14 zile viaţa noastră! Primele 14 zile....Totul strălucea, era emoţionant, extraordinar, unic - cum s-a făcut că voalul de aur care acoperă lucrurile s-a rupt? Unde a rămas praful de pe aripile noastre? Mai aud şi acum glasul tău dulce cînd - îţi mai reaminteşti? - mi-ai spus: "Nu te pot suferi" şi ai plecat capul ca să nu văd cît de tare mă îndrăgeşti? Dar cît de repede a devenit glasul iubit mai ascuţit, mai aspru, mai răutăcios....Care din însuşirile mele, care trăsătură de caracter, care obiceiu a adus această schimbare? Sau ai regretat că te-ai legat de mine şi sperai să dărîmi odată cu răbdarea mea şi iubirea mea? Vai, Xantipa, frumoasa, mîndra, înţeleapta şi demna de dragoste Xantipa se certa cu mine pentru nimic, pentru aşa zise principii, jigniri închipuite. Xantipa cîrîia, cum vor spune într-o zi românii! Da, Xanti, poţi - iartă-mă dacă o spun deschis - să cîrîi ca o femeie de serviciu de pe Acropolis. Cine ar fi putut să bănuiască aceasta? Nici măcar glasul meu intern, daimonionul meu, nu m-a pus în gardă contra unei asemenea însuşiri pe care aş fi fost ultimul s-o bănuiesc la o asemenea frumoasă, înţeleaptă şi fermecătoare femeie ca tine.

Dar am descoperit acum că obiceiul acesta face să bolească toate căsătoriile. Da, cancerul căsniciei e ciorovăitul femeilor care pun astfel la grea încercare răbdarea bărbatului; acest veşnic cîrîit, veşnica gîlceavă şi veşnicele plîngeri şi reclamaţii pentru nimic şi iar nimic. Marele explicaţii, furtunile căsniciei, nu ele omoară dragostea, ci ea e mîncată de veşnica stare de enervare, micile reproşuri şi veşnicul ştiut mai bine. Eu însă nu vreau să admit ca convieţuirea noastră să devină chinul legăturii indestructibile şi ca un sentiment care a încălzit pînă şi Olimpul să se sufoce în mocirla obişnuinţei.

Sub un lămîi am cîştigat pe vremuri inima ta, nu ştiu cum şi prin ce. Te mai gîndeşti uneori cum ne-am refugiat sub el din cauza unei ruperi de nori şi cum ţi-am descris viitorul nostru? Planurile mele te entuziasmaseră, ochii tăi străluceau cînd ţi-ai imaginat cum tineretul Atenei îmi va sorbi vorba. Da, să renunţ la arta de sculptor şi să răspîndesc înţelepciunea pe care mi-au dăruit-o zeii, ca poporul să înveţe să judece! Dar convorbirile care pe atunci te entuziasmau, fac să se nască acum nemulţumirea ta. E oare din cauză că natura feminină nu cunoaşte perseverarea şi că izbucnirea sentimentelor durează foarte puţin? Aristodemos crede că ori ce idee, chiar şi cea mai rea poate să o cîştige pe loc pe femeie, dar chiar şi cea mai bună nu e în stare s-o ţină prinsă pe o mai lungă durată. Ştii, Xanti, cum urăsc generalizările, dar paralizarea căldurii şi bunătăţii tale mă face să şovăi. Are Aristodemos dreptate?

Anytos pe de altă parte conchide că numai faptul că egalitatea dintre bărbat şi femeie a fost introdusă, şi că femeia e mult mai puţin legată de soţ şi regule de cînd am pierdut războiul cu Sparta, a dus la destrăbălare. Cînd am fost învinşi de duşmani - aşa spune Anytos - femeile au pierdut respectul faţă de bărbaţii atenieni. Da, ele îi fac răspunzători de nefericirea patriei şi pretind că aceasta a fost provocată de lipsa de pricepere a bărbaţilor, de ambiţiile lor şi de faptul că sînt atît de certăreţi. Aceasta ar trebui luat în considerare, dacă femeile ar urî războiul şi arta sa. Dar vai! Ele blestemă numai pe învins şi merg braţ la braţ cu învingătorul şi iau parte la toate parăzile trupelor de ocupaţie căutîndu-l pe cel mai arătos, cu ochi nesăţioşi. Să-ţi baţi joc de proprii soldaţi pentru că au pierdut şi să admiri pe cei străini pentru că au triumfat - aceasta socotesc că e într-adevăr o lipsă a sexului slab pe care te rog să mi-o explici sau să o combaţi. Cu toate că sînt sigur că atenţiile pentru tine ale ajutorului de comandant spartan

Porphyros nu sînt mai mult decît gesturi de prietenie, totuşi atenienii ar putea crede că şi tu ai sucombat atracţiunii străinilor cînd văd cum te plimbă în carul său de luptă pînă la Phalerone. *"Femeia aparţine învingătorului"* spune un vechi dicton atenian. Ca să nu se refere la cei dragi nouă, mă rog zeilor.

Iubită Xanti - ca să te chem cu numele ce ţi l-am dat în timpul logodnei - iubito, aş mai avea să-ţi pun mii de întrebări ca să mă lămuresc asupra ta şi a mea, despre bărbat şi femeie. Tot aşa mi-e absolut neclar motivul furiei în care ai intrat cînd eu am realizat că nimic sigur nu e dat omului să ştie. De abia culesesem după zile de cugetare şi nopţi de insomnie, fructul cercetărilor mele şi am formulat cugetarea care va fi odată atît de celebră: *"Ştiu că nu ştiu nimic"* cînd ai început să urli că nu vorbesc decît prostii şi că aş face mai bine să lucrez în portul Pireu ca să aduc bani acasă. Dar ce înseamnă pentru un om bunuri materiale în comparaţie cu înţelepciunea dumnezeiască?! În ştiinţa neştiinţei noastre stă tragedia existenţei, tragedia lumii. Tu însă mă întrebi la ce ne foloseşte aceasta şi socotesc că în întrebarea aceasta despre folosul imediat şi material, e cuprins caracterul femeii. Ce ne interesează pe noi bărbaţii un cîştig cînd ne cheamă aventura înţelepciunii şi înţelegerii cu care ajungem la cauza lucrurilor? Voi însă, chiar şi tu, scumpă Xantipa preferaţi să înotaţi la suprafaţa apei şi să evitaţi adîncimile. Nu încerca însă să mă opreşti de la săritura în nesigurul gîndirii şi să mă legi de ape fără fund! Urmează-mă spre comorile din străfunduri şi ridică-le cu mine, ca să nu mă despart de tine....

Îţi trimit această scrisoare prin Halykos, ucenicul cizmarului. Nu mă înţelege greşit, scumpă Xanti - nu vreau să te învăţ, numai să întreb, să cercetez, să explic. Răspunde îndoielilor mele şi voi închina frumuseţii tale, chiar în această seară, o duzină de pocale de vin corintean din acela pentru care cîrciuma "La beţivul care se clatină" e celebră. Te salut ca totdeauna şi acum cu admiraţie şi adorare - ca fidelul tău

Soki (Sokrates)
Atena 19 mai 312 î.C."

pentru conformitate
(Gaston Antony)

Cu toate că a învins în alegerile din Rusia, preşedintele Elţin a trebuit să ţină seama de voturile primite de Ziuganov (cam 40%), ca şi de faptul că majoritatea din Duma (Parlament) este formată din comunişti; în consecinţă, el a inclus în noul guvern pe comunistul Aman Tuleev, oferindu-i un important post minsterial.

Aşa e în politică, atunci cînd te înghesuie opoziţia: ajungi la Aman.

MAMAIA מַמַאיָה

Restaurant
românesc
GRĂTAR - PESCĂRIE

AER CONDIŢIONAT.
AMBIANŢĂ PLĂCUTĂ.
SERVICIU CONŞTIINCIOS.
PREŢURI MODERATE.
DESCHIS ZILNIC ÎNTRE
ORELE 12 - 24
VĂ RUGĂM A REZERVA
LOCURILE PRIN TEL. NR.
5237784
VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE

RESTAURANTUL MAMAIA
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

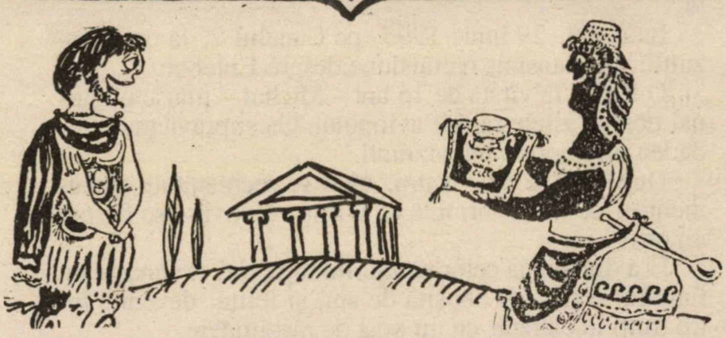

PENSION PENTRU PĂRINŢI
LEV HABIMA
Tel Aviv, Bd. Ben Zion 22, Tel.: 03-6293029

Pentru independenţi şi slăbiţi de puteri.

Plasat în centrul Tel Aviv - aproape de Habima, de mare şi de Dizengoff Center, locatarii continuă a se simţi ca şi acasă, într-un mediu plăcut şi chiar cu menu-uri la cerere.
Personal priceput şi foarte prietenos.
Supraveghere medicală de către specialişti. Fizioterapie.
Participare activă la acţiunile colective.
VENIŢI SĂ FIŢI CU NOI !

GETTA BERGHOFF

Apropo de Entebbe...

În ziua aceea mă aflam, ca de-obicei, la banca unde lucrez. Deodată, o clientă s-a repezit la mine:
Ştii, cumnata mea cu fetiţa ei sînt în avionul care-a fost răpit. Avionul de la Entebbe....

Mă simt legată prin toate fibrele de această ţară, ca şi de evenimentele care se petrec la noi, care mă cutremură pînă în adîncul fiinţei mele şi mă doare că se întîmplă în ţara mea, între noi, aici, unde mă zbat să exist, să mă acomodez, să înfrunt deznădejdea, ca să ajung la un liman şi să-mi păstrez speranţa.

Şi-o voi iubi, căci e a mea şi oricîtă nelinişte trăiesc, sînt fericită să mă simt acasă, printre ai mei, căci "ai mei" sînt toţi aceşti împrăştiaţi reîntorşi din cele patru colţuri ale lumii. Cîteodată, în faţa televizorului, zîmbesc îngăduitoare cînd se pomeneşte de... "aliaua tăcută".

Iată, azi, 29 iunie 1996, pe Canalul 2, la ora prînzului, s-a transmis o emisiune despre Entebbe.

O tînără în vîrstă de 16 ani – Michal – ţinuse un jurnal despre zilele răpirii avionului. Ca supravieţuitoare, dădea un interviu televiziunii.

După 20 de ani, acum, cînd se reconstituie evenimentul, ce mă determină să vin să vă povestesc despre un om?

Era din aliaua celor tăcuţi. Întîmplător, îi cunoşteam familia: soţia, azi obosită de ani, şi fetiţa, devenită între timp licenţiată, cu un post de răspundere.

Era într-o duminică dimineaţa, aproape de ora 8. Tocmai intram pe uşa băncii la care lucram, cînd o clientă veni în fugă spre mine, gesticulînd şi strigîndu-mă. Am aşteptat-o la uşă şi-am introdus-o în bancă la acea oră nepermisă publicului.

Foarte agitată, doamna îmi lăsă în mîini banii şi decontul încasărilor din ziua de vineri şi mă întrebă:

– Ai auzit ce s-a întîmplat? Şi fără să aştepte răspunsul meu, m-a lămurit tot ea: Un avion a fost răpit în drum spre Paris şi în el e cumnată-mea şi fetiţa ei... Au plecat azi dimineaţă...

În centrul oraşului – oraşul în care m-am aşezat de la venirea în ţară – pe una din străzile principale era un magazin de marochinărie. Coproprietari – un frate şi o soră, amîndoi supravieţuitori ai lagărelor naziste.

Îmi amintesc numărul contului acelui magazin: 59005, rulaj mic, sume modeste, dar totdeauna cu acoperire.

Auzind cele relatate de clientă, în bancă, cineva a deschis un tranzistor, care tocmai transmitea despre răpirea avionului.

– Mă duc la fratele meu. Nu ştiu dacă a auzit deja sau eu trebuie să-i duc vestea... mi-a spus doamna şi a plecat fără să aştepte ştampilarea actelor de casă.

Care dintre noi nu-şi aminteşte de acea săptămînă de groază, de starea de alertă care a cuprins toată ţara? Era o zi de hamsin, dar toţi ne simţeam înfriguraţi de teamă.

Ce va hotărî guvernul? Ce preţ va trebui plătit pentru eliberarea ostaticilor? Dacă se va încerca o acţiune de salvare, cum vor străbate avioanele noastre o asemenea distanţă? Oare ţările de pe traseu ne vor permite aterizarea pentru alimentarea cu benzină? Cam astea erau grijile noastre, despre care se discuta peste tot pe unde se adună oamenii sau aşteaptă la un rînd: la Kupat Holim, la bancă, într-un parc, la umbră, sau în staţia de autobuz...

Inima întregului popor bătea la unison şi mintea fiecăruia vuia de idei, dar guvernul ţării păstra o enigmatică tăcere. Şi cu cît decizia guvernului întîrzia să vină, cu atît oamenii erau mai agitaţi, fiecare spunîndu-şi părerea celor dispuşi s-o asculte. Numai fratele clientei care ne adusese vestea, adică soţul femeii şi tatăl fetiţei din avionul răpit, stătea închis în casă şi nu spunea nimic. Rude, vecini şi prieteni intrau şi ieşeau, dar el era absent, neatent la ce se întîmpla în jurul lui.

Agitaţia, nerăbdarea, privirile întrebătoare ale vizitatorilor îl lăsau indiferent. Era în stare de şoc...

A urmat ceea ce ne amintim cu toţii: izbînda, salvarea ostatecilor şi preţul plătit. Vestea transmisă pe calea undelor făcuse ocolul lumii întregi. Toate marile cotidiene relatau despre "fantastica acţiune militară a Israelului"...

Zece zile mai tîrziu, cînd evenimentul cădea, prin firea lucrurilor, în uitare, într-o după-amiază, pe la ora 4, printre clienţii băncii, venise, cum îi era obiceiul, şi coproprietarul marochinăriei. Obişnuia, la această oră, să-şi depună încasările din dimineaţa care trecuse.

În anul 1976 în bănci lipsea computerul, dar existau în schimb catastifele şi registrele la zi...

– Ce sumă depuneţi? l-am întrebat grăbită, din cauza cozii ce se formase în spatele lui.

La întrebarea mea a tresărit.

– Nu, n-am adus bani, nici magazinul nu l-am mai deschis de atunci... Am venit să vă cer să-mi emiteţi un cec bancar.

– Pentru ce sumă şi în favoarea cui? l-am întrebat pe acelaşi ton.

S-a aplecat peste ghişeu şi mi-a vorbit pe un ton confidenţial:

– Nu vreau un cec din contul magazinului. Vreau să vă uitaţi în contul meu personal şi să-mi spuneţi ce sumă am.

M-am îndreptat spre rafturile de catastife înşirate în spatele meu, am controlat soldul la zi şi i-am înmînat nota. N-a stat mult pe gînduri şi mi-a dat dispoziţia:

– Pentru jumătate din această sumă vă rog să-mi emiteţi un cec bancar în favoarea armatei de apărare a Israelului…

Pentru un om avut, suma ar fi fost modestă, dar pentru clientul din faţa mea, valoarea cecului reprezenta o sumă enormă… Făcusem cecul, îl dădusem la semnat şi i l-am înmînat clientului, arătîndu-i cifra şi datele menţionate.

A primit explicaţiile mele, a privit cecul, apoi s-a uitat la mine. Ochii lui exprimau o adîncă emoţie şi o tot atît de mare mulţumire.

– Uite ce înseamnă să avem ţara noastră şi armata noastră! Cine, dacă nu ei, mi-ar fi salvat copilul şi soţia? Le datorez mult mai mult…

A murit, peste cîţiva ani, de un atac de cord, pe cînd se plimba prin parc înainte de intrarea Şabatului. Mi-am amintit de el acum, cînd, după 20 de ani, se transmiteau scene din arhivele televiziunii despre acţiunea Entebbe. Cel despre care v-am povestit acum era din aliaua celor tăcuţi…

**ŞI ORIDECÎTEORI NE CUPRINDE ÎNDOIALA,
SĂ NE AMINTIM DE ENTEBBE.**

INOVAŢIE ISRAELIANĂ

TRATAMENT NOU pentru DIABETICI

●

O veste bună pentru bolnavii de diabet care suferă de dureri de picioare: un nou tratament medical, rezultat al unei cercetări israeliene, măreşte alimentarea cu sînge a picioarelor şi, astfel, evită nevoia de ţintur, by-pass şi operaţii.

Bolnavii de diabet care suferă de fenomene ca furnicături, usturimi, senzaţii de arsuri la picioare, dureri la mers cu nevoia de a se opri deseori, se pot adresa la

●

CLINICA
PENTRU TRATAREA DURERILOR DE PICIOARE
ALE BOLNAVILOR DIABETICI
Ramat Gan, strada Jabotinski nr.155 - tel.: 03-7512890/1.

Vreau să înfiez un copil !
Cuvintele acestea le auzim adesea, pe-aici, la noi.
Dar şi în Franţa.
Unde, ca şi la noi, nu e simplu, nu e simplu de loc....

ANNIE GIRARDOT

O mare actriţă (o ştim, de la cinema).
Dar şi o excelentă cunoscătoare a sufletului feminin.

O BĂTĂLIE PIERDUTĂ, DAR UN RĂZBOI CÎŞTIGAT

În Franţa, o femeie din zece nu se mărită, ca Magdalena: aşa scrie într-o revistă pe care a citit-o ea. Şi nu e o plăcere să te simţi aşa, cotă-parte dintr-o statistică. Magdalena îşi imaginează femeile ca pe nişte rînduri de beţişoare, ca acelea pe care le înşira la şcoală. Zece beţişoare, nouă le dai de-oparte, unul rămîne. Ea. Nu-i plac statisticile. Toate aceste procente vor să-i facă pe oameni să creadă că sînt albi sau albaştri, pentru că... de-aia.

Magdalena n-a decis nimic. Nu ştie ce s-a întîmplat de a ajuns la patruzeci de ani ca un navigator solitar, fără să întîlnească în drum nici măcar o insuliţă pe care să se oprească. Cei 40 de ani s-au împlinit, pur şi simplu.

Şi Magdalena, de la o vreme încoace, rumegă o idee pe care se hotărăşte - înfine - s-o pună în aplicare.

*

Cucoana care se află în faţa ei în ziua aceea, insistă. Vrea să înţeleagă. Trebuie să ştie totul despre Magdalena: ce-au fost părinţii, fraţii, surorile, mediul social, studiile făcute, meseria, salariul, ambiţiile, contul din bancă, şi pînă la culoarea pereţilor din apartamentul în care locuieşte.

Această inchiziţie are o justificare: Magdalena vrea să adopte un copil. Şi nu e simplu, toată lumea ştie asta. Nu e suficient să ai o mutrişoară simpatică, nişte ochi albaştri plini de căldură şi o inimă largă cît un balon. Nu e suficient să vii şi să spui:

"Uite ce e, sînt singură, am afecţiune de dat cu carul, am cu ce să cresc un copil, e stupid că nu am unul dar mi s-ar părea şi mai stupid să fabric unul de una singură, cînd există atît de mulţi prichindei nefericiţi".

Şi nu ajunge nici să deschizi larg braţele spunînd:

"Daţi-mi şi mie unul, care-o fi, el n-o să mai fie singur şi nici eu. Voi fi folosit măcar la ceva şi casa care mă adăposteşte va deveni a lui".

Nu. Nu-i destul să spui aceste lucruri. Trebuie s-o porneşti din birou în birou, să ceri audienţe, să umpli formulare, să suni la toate uşile şi să te aşezi, în final, în faţa unui fel de inchizitor care îţi revarsă o listă nesfîrşită de întrebări:

- De ce n-ai un copil ?
- Nu s-a nimerit. Şi cred că acum e prea tîrziu.
- Mai poţi să te măriţi şi să ai unul, eşti tînără!
- Sînt tînără, dacă vreţi, dar hai să fim rezonabili, la anii mei te măriţi în general cu cineva mai în vîrstă şi nu ai copii. Dealtminteri, nu mai vreau să mă mărit, nu mai am chef. Cum nu mai am chef să fiu gravidă.
- De ce?
- Nu ştiu, există riscuri, nici medicul nu m-a încurajat, iar eu am hotărît aşa.
- Să zicem. Dar poţi întîlni un bărbat singur, care are deja copii. Care ar fi atitudinea lor faţă de un adoptat, ţi-ai pus întrebarea?
- Mmm, nu... se poate, nu zic nu, dar nu doresc să întîlnesc un bărbat cu copii. Prefer să-i fiu de folos unui puşti care nu are pe nimeni, nici un fel de familie, să-l adopt şi să devin eu familia lui.
- Nu crezi că asta este o atitudine posesivă?
- Nu , nu sînt deloc posesivă şi - dealtminteri - n-am posedat nimic, nici o dată.
- Păi tocmai, vrei să posezi un copil!
- Da'de unde! V-am spus, sînt singură, sînt femeie, deci cred că pot fi o mamă, mai ales cînd atîţia copii nu o au...
- Trebuie să te previn: în general, nu încredinţăm copii femeilor singure.
- De ce?
- Preferăm un cuplu. Pentru echilibrul copilului, înţelegi?

Magdalena înţelege. Dar ceva o depăşeşte. I s-a spus de sute de ori că problema adopţiunii e legată de faptul că perechile doresc totdeauna copii foarte mici, eventual sugari. Ori, aceştia sînt rareori adoptabili imediat. Pentru că mamele nu i-au abandonat legal, ci i-au încredinţat Statului. Dimpotrivă, cei mai mărişori, între cinci şi cincisprezece ani de pildă, sînt într-adevăr abandonaţi. Cu timpul, mamele sau judecătorul pentru copii iau hotărîri definitive şi rezultatul constă în sute de orfani.

Magdalena nu are exigenţe. Ea vrea, în primul rînd, să devină utilă cuiva, vrea un copil, punct. Nu importă vîrsta sau sexul sau culoarea ochilor sau a părului, sau chiar caracterul. O să se descurce. şi-atunci, de ce să nu i se încredinţeze un astfel de uitat de soartă?

- E delicat. Tocmai pentru că sînt mari. La zece sau doisprezece ani, sau chiar înainte, personalitatea lor e deja formată. Se integrează greu. Uneori au trăit la părinţi adoptivi, singuri sau între mai mulţi copii. Şi o schimbare le e nefastă. Unii sînt chiar încredinţaţi unor instituţii specializate...

Magdalena se gîndeşte, apoi încearcă să argumenteze:

- În orice caz, sînt singuri, fără familie adevărată, ca şi mine, aşa că - poate - eu valorez mai mult decît orfelinatul sau o casă de corecţie oarecare!

- Doamnă, casele de corecţie nu mai există!

Oricum, Magdalena nu-i prea convine inchizitorului-femelă, care nu o consideră ca pe cineva demn de a adopta un copil. Se îndoieşte de această femeie celibatară, ce i se pare chiar suspectă. Şi Magdalena aude - culmea! - următoarele:

- Nu vreau să vă refuz categoric, de la bun început. Dealtminteri nu depinde de mine şi ancheta ia foarte mult timp. Dar trebuie să vă pun în gardă. N-aveţi nici o experienţă cu copiii, nu vă cunoaşteţi deci reacţiile faţă de ei. Nimic nu-mi spune că veţi avea răbdarea necesară, că veţi fi o bună educatoare. Nimic nu spune că nu vă veţi îndrăgosti peste cîteva luni şi atunci nu veţi mai dori un copil în circă. Acestea fiind spuse, vă voi deschide totuşi un dosar şi vă voi trimite să faceţi examenele necesare.

Examene? Da, întîi medical, apoi psihologic şi, deasemeni, anchetă de moralitate. Examinarea casei, a salariului, a relaţiilor. Este o adevărată despuiere. Magdalena umple chestionar după chestionar, află că indicele ei de inteligenţă este de x, că afectivitatea ei este de y. Cu aceeaşi ocazie (măcar atît!) află că nu suferă de nici o boală sau nevroză ascunsă, că viitorul ei profesional nu e în pericol, că locuinţa ei nu e un grajd, că prietenii ei nu sînt îndoielnici, că portăreasa n-o detestă, că nu şi-a părăsit niciodată cîinele de şapte ani, că nivelul ei cultural e suficient şi mediul social satisfăcător, că medicul personal e de acord cu acest demers, ...că şi-a plătit toate impozitele, că n-are datorii, n-are amant, pe scurt, că se numeşte Magdalena şi că este ceea ce a fost întotdeauna: o femeie normală care ar vrea un copil pe care să-l iubească.

Această anchetă e atît de minuţioasă, indiscretă şi pretenţioasă, că Magdalena se revoltă uneori: Oare trebuie să fii atît de perfect ca să ai un copil? Şi oamenii care fac dragoste îşi pun toate aceste întrebări în prealabil? Dacă ar trebui să fii psihanalizat, cîntărit şi verificat ca un robot ca să devii părinte, ar exista mai puţini copii pe pămînt? Şi cîţi repetenţi la examen?

Toate acestea i-au luat doi ani din viaţă Magdalenei. Dar totuşi doi ani de speranţe, pînă în ziua în care a fost înştiinţată printr-o scrisoare oficială că dosarul ei nu a fost reţinut ca favorabil de către comisie. Doi ani pentru nimic. Doi ani de pisălogeală, de convocări, de examene, de repuneri în discuţie pentru nimic. Magdalena e mai mult decît dezamăgită, e furioasă şi nu înţelege. Ce trebuie să fii ca să ai nemaipomenita onoare de a adopta un biet copil părăsit? Cine? Einstein, Cresus, Sfînta Tereza sau toţi trei la un loc? Oare toţi părinţii care fac copii la întîmplare sau cu intenţie sînt perfecţi?

Toate aceste întrebări, Magdalena se duce să le pună inchizitorului-femelă de la începutul istorioarei. E la fel de calmă, de sigură de ea-însăşi şi nu-i plac reclamaţiile.

- Nu pot să vă spun nimic. Comisia e suverană. Este un vot secret, emis de către un consiliu de tutelă, format din membri eminenţi. Nu sîntem absolut deloc obligaţi să comunicăm motivele refuzului unui candidat ce doreşte să adopte.

Magdalena este profund rănită sufleteşte dar vrea să înţeleagă:

- Asta-i pentru că sînt o femeie singură, nu-i aşa?

- Nu pot să vă spun nimic.

- Vă temeţi că voi avea alţi copii? Nu voi avea, medicul meu este de acord. Aş fi dispusă chiar să mă operez dacă ar fi nevoie.

- Nu exageraţi. Nu asta este problema. Nu vă pot spune nimic, nimic. Dealtminteri, nici măcar nu sînt suficienţi copii adoptabili pentru cîte cereri avem.

Dar Magdalena nu mai suportă asemenea răspunsuri, îi depăşesc logica:

- Şi toţi aceşti puradei mînaţi din pensiune la doică şi de la doică naiba ştie unde? Preferaţi să-i ţineţi în colivii? Sau să plătiţi oameni care să-i hrănească în loc să le daţi o şansă de a fi fericiţi?

- Fericirea unui copil nu e chiar atît de simplă cum credeţi. Unii vor fi revendicaţi de mamele lor într-o bună zi, să nu uităm.

- A, da? Întrebaţi-l pe oricare puşti dacă preferă să rămînă la orfelinat, s-o aştepte cu anii pe inconştienta de maică-sa ce l-a părăsit - chiar dacă vremelnic - acolo, sau dacă vrea să vină cu mine?

De data aceasta, cucoana se cam supără. În meseria ei, e de "bon ton" să se arate pătrunsă de ideea că are dreptate, că e admirabil să te ocupi de copilăria părăsită. Aşa că, plină de demnitate şi cu o mică nuanţă de ironie în glas, inchizitorul-femelă pune punct discuţiei:

- Domnişoară (nu-i spune "Doamnă", e mai vexant), nu sînteţi la ecarisaj! Nu se alege un copil cum se cumpără un căţel. S-a terminat!

Plecînd, însă, Magdalena încearcă să-şi imagineze acest loc aidoma ecarisajului. Plin de copii care aşteaptă. Ca la Societatea pentru Protecţia Animalelor. Degeaba zice ce zice femeea aceea, toate ființele părăsite, cîini, pisici sau copii, au în ochi aceeași mizerie. Lipsa de dragoste e ca foamea, se vede.

Dar Magdalena a pierdut. A fost respinsă ca o cerșetoare incomodă și, timp de luni și luni de zile, se gîndește la acel pui de om necunoscut care ar fi putut, care aproape că a avut șansa să fie iubit și să iubească și el; să aibe o casă, plăcintă cu mere duminica, o cameră numai a lui, singur, pe cineva al lui, numai al lui. Pe scurt, care ar fi avut șansa de a avea o viață a lui.

*

Și Magdalena a reacționat. A trecut pe altă idee. Și s-a descurcat. La fel cu alții care o făcuseră înaintea ei, s-a dus să caute departe, într-altă țară ceva mic, înfometat și fără nume, avînd în jurul gîtului un colier care zicea că a fost găsit în cutare loc, după un bombardament, în cutare provincie în război.

A fost o epopee fantastică. Au trebuit traversate frontiere, găsite acte de identitate, plătit pentru a lua cu sine o bucățică de om cu picioarele-fuse de slabe ce erau și cu ochii mai mari ca obrajii.

În final, așa cum spusese cu răutate inchizitorul-femelă, Magdalena a plătit ca să-și ia copilul ca pe un cățel, cu zgarda la gît.

"Cățelul" are acum mai mult de 18 ani. Nu mai are zgardă, dar știe de unde vine: din iad. Și știe unde se află, cu pielea sa de altă culoare și cu forma diferită a ochilor: în Franța, un fel de paradis pentru orfanii de la capătul lumii. Și nu s-a lăsat rugat ca să-și adore mama și plăcinta cu mere.

Cînd se întîmplă să-și istorisească pățaniile, Magdalena are cuvinte grele:

– La noi există orfani dezvoltați, civilizați, pentru care se cer părinți de lux, aleși pe sprînceană. În alte părți, există orfani sub-dezvoltați și înfometați, pentru care nimeni nu cere nimic. La noi, chiar și orfanii mănîncă iar cîinii sînt mai bine hrăniți decît puștimea din lumea a treia. Am văzut, am realizat aceste lucruri, le-am înțeles. Așa că e bine că dosarul meu a fost respins de către «comisia de membri eminenți». Asta mi-a ajutat să fiu într-adevăr de folos cuiva care avea nevoie. Asta mi-a permis să pierd o bătălie, dar să cîștig războiul.

(În românește de Claudia Rosenstreich.)

NOU ! ORIGINAL !

UN EVENIMENT EXCEPȚIONAL !
AM REALIZAT PENTRU DUMNEAVOASTRĂ
CEVA CU TOTUL DEOSEBIT !
Vă oferim
MAGAZINUL – VIDEO ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Acest MAGAZIN pe casete video vă prezintă un larg evantai de subiecte despre evenimente și personalități legate de tribul evreilor originari din România. El vă dă prilejul unor întîlniri directe cu creatori israelieni de limbă română, cum sînt:
AL. MIRODAN, LIANA MAXY, FELIX CAROLY, GINA SEBASTIAN ALCALAY.

Deasemeni vă va oferi prilejul de a urmări reportaje și interview-uri cu conducători ai Comunității Evreiești din România (Rabin Dr. A. ȘAFRAN, Acad. Dr. N. CAJAL, Rabin Dr. M. ROSEN-z.l.) și cu personalități ale vieții spirituale, culturale, sportive, ale obștei evreiești din România, ca
H. MĂLINEANU, MAIA MORGENSTERN, ANGELICA ROZEANU.
MAGAZINUL-VIDEO vă va purta și prin locuri pitorești din România, parte din ele cunoscute și îndrăgite de Dumneavoastră.
Prezentatoarea: cunoscuta artistă TRICY ABRAMOVICI.
Inițiat de Arie Finkelstein și realizat în colaborare cu Chițu Sommer, acest magazin-video în limba română constituie o noutate absolută, originală și venită la timp, pentru a ne da nouă, evreilor originari din România, posibilitatea să ne cunoaștem mai bine pe noi și Comunitatea noastră.
Oferiți-vă, Dumneavoastră și apropiaților Dvs. acest MAGAZIN-VIDEO și veți avea o mare plăcere !
Ce poate fi mai interesant și mai distractiv de sărbători ?
Așteptăm legătura cu Dumneavoastră la tel. nr. 03-5050774, 03-6357013,
sau la P.O.B. 20405, TEL AVIV 61202, ISRAEL

NOU ! ORIGINAL !

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

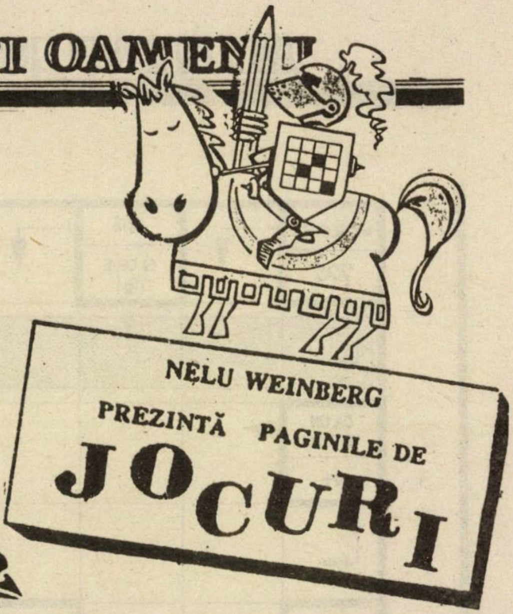
NELU WEINBERG PREZINTĂ PAGINILE DE JOCURI

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1								●					
2					●								
3							●						
4	●			●								●	
5						●					●		
6			●				●						
7									●				●
8	●							●				●	
9									●				
10				●							●		
11					●				●				
12		●				●				●			
13								●					

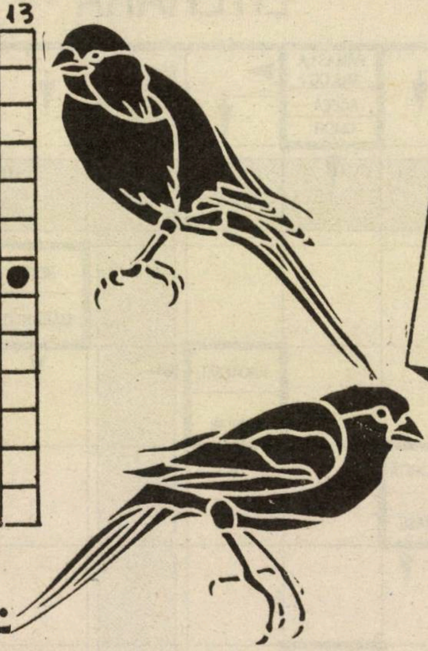

PĂSĂREASCĂ....

ORIZONTAL: 1) Supersticlete francez - Caracteristic porumbeilor. 2) Legendarul om-pasăre - Albatroşi în România. 3) Păsări orientale în colivii aurite - Zbor extraterestru al unor păsări măiestre. 4) Între pui şi găină - Gaiţa dogarului. 5) Ca un cintezoi - Stea - Comune la pitulice şi la lişiţă! 6) Acum! - Îl strîrnesc "Gaiţele" - Timp pierdut. 7) Cu ochii la ţintă şi mîna pe cocoş (pl.) - Şorecar. 8) La început boboci, apoi şoimi, vulturi - Lapte bătut. 9) Un fel de pui în găoace - Staţie. 10) Livada unei raţe fără coadă! - Veşnică - Textilă. 11) Anason - Sticleţi cu fes - Pasărea horă. 12) Vrabia mălai visează, dar nici acesta nu-i de lepădat - Porumbelul păcii - ...Angeles. 13) Curcă plouată (fig.) - Corb (fem.pl.).

VERTICAL: 1) Pui - Porumbiţa neichii. 2) Graur. 3)Rămăşag galinaceu - Atu-ul lui Păsărilă (pop.). 4) Ca pana cucului - Fac din cocori cocoşi după liste - Gol înăuntru. 5) Nu-i bun nici de păscut bobocii - Subit! 6) Lemn corb - Desfătare pentru melomani. 7) Cutie cu....sticleţi! - În rest! - Pui de cuc. 8) Rude sărace ale canarilor - Notorietatea privighetorii. 9) Boboc bun de numărat toamna - Bene! 10) Imperiul pajurei (od.). 11) Deliciu păsăresc - Dînsa-i cu mălaiul! - Algebră (abr.). 12) Interjecţie păsărească - Ciocîrlie răsfăţată - Are papagal! 13) Cu sticleţi la colivie - Scatiu ....literar.

DICŢIONAR: VAV

NELU WEINBERG
Ashdod

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2					●					
3				●						
4					●		●			
5									●	
6						●		●		
7		●								
8						●				
9				●						
10										

PARABOLĂ

ORIZONTAL: 1)Luaţi peste picior. 2) Să-i plîngi de milă - Groparul Ţarului. 3) Semn facial - Legumă. 4) Scump la vedere - Localitate în Japonia. 5) Utilaje contondente la bucătărie. 6) Se poartă în România - Notă veche. 7) Trăiesc pe pielea altora. 8) Sunete înalte - Ochit la iuţeală. 9) A fost în bună "stare"! - Au călcat cu stîngul. 10) Procedeu stilistic.

VERTICAL: 1) Limpezită. 2) Arăbesc de mare valoare - E la putere. 3) Obstacole. 4) Slab la faţă! - Gust. 5) Îşi pot face de cap. 6) Forţe navale şi aeriene - Arici! 7) Din colind - N-are vîrf (fem.). 8) Pană la muştiuc - Peşte de apă dulce. 9) Simbolul nostru - Lasă de dorit (pl.). 10) Fond deplasat!!

DICţIONAR: INE

HARRY SHOSHANY
Ramat Hanassi

DEZLEGĂRI

OBSERVAŢII

TRUPES, TOC, RASUCITURA, ETALON, NAS, NE, SUCCESE, CUI, REALE, I, SPIRT, NR, ATA, ARDEI, OPERA, ARSI, CAT, CANITE, A, ETERICI.

(UN PROVERB

VORBADULCE, ALERT, TARM, PESO, LITIU, A, TABEL, TL, IMAS, MARET, INCONJURA, OCTAVE, RID, PUI, A, BAIU, ATEU, MIL, C, CERNE, RARE.

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

LITERARĂ

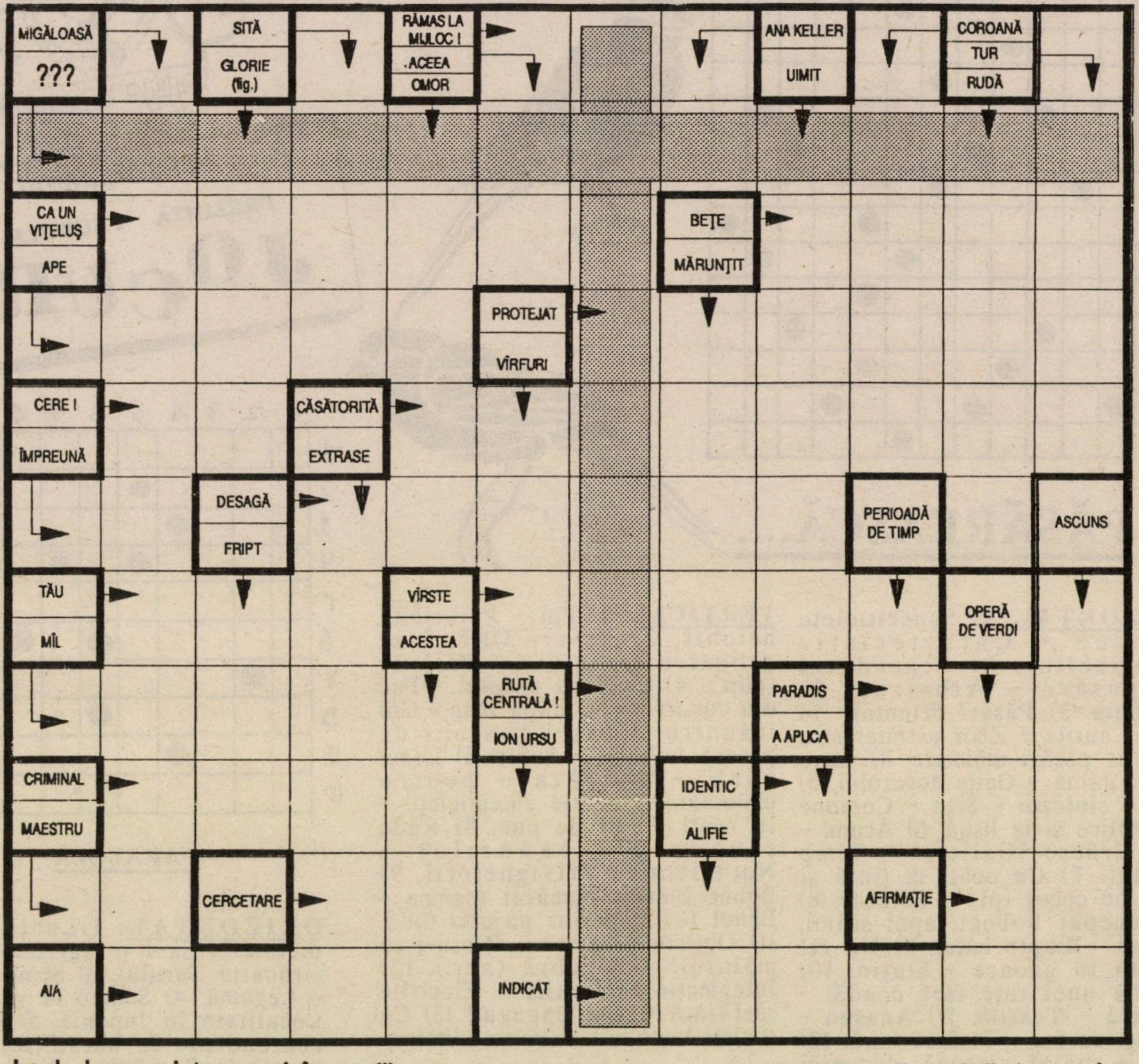
MIGĂLOASĂ
???
SITĂ
GLORIE (fig.)
RĂMAS LA MIJLOC !
ACEEA
OMOR
ANA KELLER
UIMIT
COROANĂ
TUR
RUDĂ
CA UN VIŢELUŞ
APE
BEŢE
MĂRUNŢIT
PROTEJAT
VÎRFURI
CERE !
ÎMPREUNĂ
CĂSĂTORITĂ
EXTRASE
DESAGĂ
FRIPT
PERIOADĂ DE TIMP
ASCUNS
TĂU
MÎL
VÎRSTE
ACESTEA
OPERĂ DE VERDI
RUTĂ CENTRALĂ !
ION URSU
PARADIS
A APUCA
CRIMINAL
MAESTRU
IDENTIC
ALIFIE
CERCETARE
AFIRMAŢIE
AIA
INDICAT

La dezlegarea integramei, în spaţiile marcate, veţi afla numele unei scriitoare israeliene de limbă română precum şi titlul unui volum în proză recent apărut în editura ,,Minimum" 1996.

Rodica şi Nelu Weinberg

Victor Surdu, preşedintele P.D.A.R. a acceptat ca senatorul Ion Coja – antisemit notoriu – să candideze la alegerile prezidenţiale în numele amintitului partid. Decizia liderului a surprins pe mulţi din anturajul acestuia, care îşi dau seama că, prin alegerea lui I. Coja ca port-drapel, PDAR-ul va dobîndi o etichetă cam neo-fascistă.

Se-aude, domnu' Surdu ?

De la o vreme, Fondul Monetar Internaţional, care nu mai gîndeşte cu capul ci cu altă parte a corpului omenesc, cere insistent ţărilor din lumea a 3-a să anuleze subvenţiile la pîine şi alte produse, cu toate că asemenea măsuri (juste pe plan strict economic, dar nerealiste în practica de zi cu zi), duc – vezi cele întîmplate în Iordania – la grave tulburări sociale.

Fundul Monetar Internaţional.

Secretara organizaţiei P.A.C. (Partidul Alianţei Civice) din Timişoara, d-na Matica Modesta, a fost arestată pentru înşelăciune şi trafic de influenţă: dînsa încasa, de pildă, 700 de mărci germane de la cetăţeni pentru a le face rost de-o locuinţă.

Ţinînd seama că 700 dc mărci nu înseamnă mare lucru, părerea noastră este că d-na cu pricina e modestă.

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

• Sănătatea

CITITORII ÎNTREABĂ, DR. WATTS RASPUNDE

TIMOTEI: Rinichii sînt fixaţi în dreptul şalelor prin ligamente şi peritoneu. Există însă şi cazuri de rinichi mobil, deplasat la vale; vorbim, în acest caz, de ptoza renală, ca în cazul dvs. Aceasta situaţie provoacă deseori dureri, senzaţie de presiune în regiunea lombară, putîndu-se complica uneori cu infecţii ale căilor de excreţie urinare. În general, soluţia este chirurgicală, repoziţionînd şi fixînd rinichiul înapoi la locul lui, în loja renală.

HERLEA: Savanţii specializaţi în geriatrie se străduiesc permanent să găsească, dacă nu leacul de prelungire a vieţii, cel puţin de îndulcire a fenomenelor negative ale bătrîneţii. Astfel, anumite diete prescrise de dînşii se asociază cu succes unui regim de viaţă denumit "odihnă activă": pensionarii tentaţi de sedentarism sînt duşmanii unei bătrîneţi plăcute. Prin odihna activă se pot îndepărta oboseala, durerile musculare, topirea oaselor, pierderea memoriei, somnolenţa, toate specifice bătrîneţii. De aceea, recomand tuturor celor ce se găsesc în pragul sau în plinul vîrstei a treia, să urmeze cu încredere programele întocmite de către medicii geriatri.

RETROGRAD: Ehei ! s-au dus vremurile cînd se ofereau "cadouri sentimentale" celor ce ajunseseră la vîrsta Bar-mitzvei sau Bat-mitzvei. Azi, candidatul la solemnitatea Bar-mitzvei primeşte cadou un pachet de prezervative. Păi nu ? Dacă-i bărbat, bărbat să fie ! Aşişderea candidata la Bat-mitzva care, cu mare bucurie, primeşte cadou... pilule anticoncepţionale. Ce poţi să ştii.... pentru orice eventualitate.

ZIGOTTO: Sindromul coeliac se întîlneşte mai mult la copii. Este o intoleranţă la gluten. Mai poartă şi numele de enteropatie cronică produsă de gluten. Boala se manifestă cu diaree, balonare abdominală, slăbire, astenie, anemie. Tratamentul esenţial este dieta, mai mult decît medicamentele. Este interzisă orice mîncare preparată cu făină de grîne. Permis este doar orezul sau porumbul. Cauza bolii este o insuficienţă pluri-glandulară, mai ales a glandelor cortico-suprarenale. Bolnavul trebuie ţinut sub strictă supraveghere, de mic copil şi pe tot parcursul vieţii şi să i se administreze mai ales vitamine. Dar în cazul descris de dvs. nu se poate conchide cu precizie că este vorba de sindromul coeliac. Vă sfătuiesc să vă adresaţi unei policlinici unde lucrează medici gastro-enterologi şi endocrinologi. Numai consultul lor va elucida cazul.

GINSBURG, T.A.: După descrierea dvs., deduc că sperma este amestecată cu sînge, ceea ce nu este normal. Acest fenomen poate apare la bărbaţii care suferă de hipertrofie de prostată. Se impune examenul minuţios al regiunii genito-urinare de către un specialist urolog. Oricum, nu e grav, şi situaţia se va aranja după tratamentul aplicat prostatei.

LEVANA: Este vorba de cancerul bronhic. Localizarea în bronchii este destul de frecventă şi nu trebuie neglijată. Cu toate că nu există încă un tratament sigur al cancerului, forma bronhică este tratată de medici oncologi cu rezultate relativ bune, asistăm la ameliorări demne de luat în consideraţie. Deşi nu e contagios, evitaţi să expectoraţi în batistă. E recomandabil, chiar dacă oarecum incomod, să aveţi întotdeauna la dvs. o scuipătoare mică portativă, în care aţi pus dezinfectant.

ZELIG: Nu e zi ca presa să nu dezvăluie cîte un caz sălbatec de viol. Am mai recomandat şi altor corespondenţi să se evite "invitaţia la viol", adică să nu se creeze ocazia propice. Institutorii, profesorii, educatorii - ca să nu mai vorbim de părinţi - nu contenesc să atragă atenţia să nu se utilizeze "tremp"-ul, chiar dacă şoferii sînt evrei. Cînd se va aplica acest sfat, nu vor mai fi atîtea violuri.

SIMA: Medicul dvs. nu a exagerat cu nimic atunci cînd a hotărît efectuarea unui control amănunţit al diverselor regiuni ale trupului, obiectivul fiind depistarea cancerului în stadiul său incipient. Se ivesc de multe ori cazuri în care regiunea subit dureroasă nu are nici în clin, nici în mînecă cu focarul primar al bolii. Astfel, anumite dureri la oase pot să nu aibă nici o legătură cu reumatismul, ci să fie provocate de un cancer "mut" al prostatei. Teribila boală poate de-asemeni să dea metastaze, adică se propagă la distanţă de focar, pe cale sanguină sau limfatică, atingînd oasele bazinului, femurul, etc., sau chiar organe moi situate relativ mai la distanţă (creier, plămîni, ficat).

Cercetările sînt în curs atît pentru identificarea cauzelor, precum şi pentru găsirea leacului, dar deocamdată, toate "medicamentele-minune" trîmbiţate prin presă sînt iluzorii şi neverificate ştiinţific. Dece să puneţi preţ pe înştiinţările din ziare şi nu pe spusele medicului dvs.? Ceea ce vă trebuie, e optimism şi încredere în capacitatea medicului, şi nu căutarea prin ziare a unei reclame comerciale, oricum înşelătoare.

VERA: Hipnotismul nu este o şarlatanie, cum afirmaţi dvs. El se practică în toată lumea şi are girul neurologiei. Metoda, veche de peste o sută de ani, se aplică de către neurologi, cu rezultate mai mult decît bune.

●

Ziarul ultra-religios "Iom Haşişi" a atacat violent pe judecătorul Barak, preşedintele Tribunalului Suprem, împroşcîndu-l cu insulte gen "vacă" şi făcîndu-l albie de porci.

Tonul acesta ne arată că (aşa cum observase Pix în rubrica sa din numărul trecut) haredimii au luat-o razna, comportîndu-se ca nişte drogaţi de haşişul succesului în alegeri.

"Iom Haşişi"? Nu, titlul exact al ziarului cu pricina ar trebui să sune altfel, astăzi:
"Iom Haşiş"!

MINIMUM E OM CA TOT

ELENA-ESTHER TACCIU

PLANETELE ŞI PROFILUL NOSTRU PSIHIC

...SAU, CU ALTE CUVINTE, FELUL NOSTRU DE A FI ESTE DETERMINAT DE SATURN, VENUS ŞI ALTE PLANETE CU NUME IMPRESIONANTE.

Fiecare planetă influenţează într-un anume fel o Zodie ce-i este subordonată, chiar dacă, uneori, sînt posibile abateri de la profilul sumar pe care-l vom trasa în cele ce urmează, datorită altor factori ca şi altor influxuri astrale. În mare, însă, ştiut este încă de pe vremea grecilor Antichităţii că planetele determină trăsăturile psihice fundamentale, ca şi temperamentele, umorile dominante ale corpului, sensibilitatea la anumite boli, etc. Iată cîteva exemple:

SATURN, care domină primul decan (primele 10 zile) al Zodiei Leului, este numită "profesorul nostru". Cauza? Planeta aceasta dă luciditate, simţ critic, reperul moral-filozofic, cu condiţia să fie armonioasă, "normală". Zodia care i se subordonează în întregime, Capricornul (21.12-19.01) este, într-adevăr, extrem de înclinată către autocenzură, stăpînire de sine, seriozitate, capacitatea de a da opere ale spiritului, de a întemeia mari reţele industriale sau comerciale. Este - pe de altă parte - conservatoare, sortită unor mari încercări, ca şi unor mari experienţe. Răspunderea, prudenţa, solitudinea, tăria, randamentul ieşit din comun i se datorează. Defectele rezultă, la Capricorn, chiar din calităţile saturniene: neîncrederea în toţi, asprimea, zgîrcenia, răceala, indiferenţa, uneori cruzimea. Ciclul lui Saturn are 30 de ani, după care aduce celor dirijaţi mari schimbări de destin. Culori preferate: negru cu alb, cenuşiul. Corespunde cu elementul pămînt.

JUPITER, planeta guvernantă a Săgetătorului şi a Peştilor (21.11-20.12 şi 19.02-20.03) e socotită din vechime norocoasă, simbolizînd dreptatea, binele spiritual şi fizic. Trăsăturile psihice induse de ea ar fi optimismul, nobleţea, devotamentul, umanismul, înţelepciunea, generozitatea, bunăvoinţa, respectul cuvîntului dat. Unele defecte: perioade de inerţie, infatuare, iubirea de plăceri, orgoliu. Între cele două Zodii jupiteriene există însă o diferenţă: între Peşti se poate găsi varianta cu Jupiter "pasiv" sau "descendent", influenţabil, uşor de dominat. Culorile corespondente psihic ambelor zodii: turquoise, bleu-verde, violet. Ciclul lui Jupiter are cca. 12 ani, cînd determină şi el mari schimbări.

URANUS tutelează Zodia Vărsătorului, semn al inovaţiilor şi descoperirilor, presupunînd momentul revelaţiei. Intuiţia, nevoia de a comunica descoperirile, originalitatea, nevoia de expresie fac parte din efectele psihologice. Tot ce provine de la Uranus răstoarnă prejudecăţile, tot ce e consacrat, ducînd la revoluţii în gîndire şi în viaţa materială. Nu întîmplător era noastră, mileniul care începe, dacă e să fim optimişti, presupune descoperirile ştiinţifico-tehnice ale lui Uranus. Calitatea psihologiei uraniene constă în originalitate, independenţă, intuiţie pînă la previziune, nevoie de libertate, potenţial creator excepţional, comportament excentric. Defecte ce decurg: spirit revoluţionar-anarhic, rebeliune, dispreţul legilor, acţiuni spontane şi necugetate. Uranus parcurge cercul zodiacal în 83 de ani şi 3 luni. Culorile ce-i corespund psihic: toate nuanţele de bleu pînă la cobalt şi bleumarin, roz-violet. Psihicul şi sistemul nervos al nativilor extrem de vulnerabil.

NEPTUN domină semnul Peştilor în special, dînd acestor fii ai săi un subconştient creator de mare forţă, talent, iluminare mistică, pătrunderea în tainele existenţei. Spiritualitatea este vocaţia acestui semn şi ea se manifestă chair dacă Zodia Peştilor nu marchează data naşterii, ci există ca semn secundar în horoscopul cuiva. Mila şi compasiunea, vocaţia de a-i asculta pe alţii, spiritualitatea, dorinţa de a ajuta, date parapsihologice intră în acelaşi complex al lui Neptun. Defectele decurg din desprinderea de realitate şi ele sînt: utopiile, mitomania, comportamentul schizoid, manevrarea acceptată din partea altora, moralitate nesigură, cedarea în faţa drogului de orice fel.

Planetele de mai sus conduc nu numai Zodii, ci şi mulţi decani (serii de 10 zile), dînd altor semne aceleaşi caracteristici psihice ceva mai atenuate. Decanii sînt consemnaţi în tabele astrologice speciale şi pot fi urmăriţi, într-un fel, de fiecare în parte, cu gîndul la oricine, ca şi la sine însuşi....

●

ZISE...

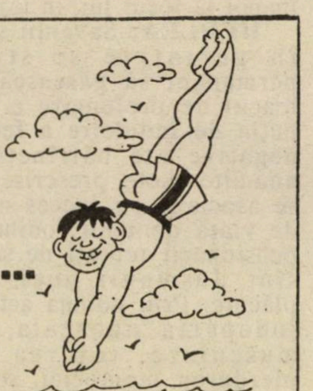

"Lipsa tuşului este o problemă naţională, nu intră în competenţa Guvernului".

(Octavian Cosmîncă, secretar de Stat în guvernul român; din "Academia Catavencu", Buc. 1996)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

' ' ' Ce vară lungă, ce vară fierbinte, ce vară dătătoare de suferinţi... Mai întîi, fură campionatele europene de fotbal din Anglia, unde nu ne-am învrednicit să ne calificăm (deşi s-ar fi putut), rămînînd pe tuşe ca nişte repetenţi ai continentului. A urmat Olimpiada de la Atlanta unde, una peste alta, comportarea lotului nostru a fost (cu excepţia uneimedalii de bronz la yachting) fără sclipire. Am ocupat, în final, un loc (de fapt, locşor prăpădit) la subsolul clasamentului pe medalii, alături de Mongoli şi diverse Ruande. Şi nu am avut nici mîngîierea morală de a vedea, la întoarcerea din Statele Unite, pe responsabilii mediocrităţii făcîndu-şi niţică autocritică şi angajîndu-se solemn...că... După cum nu am avut mîngîierea de a-l vedea pe d. Micha Goldman - cel care, în calitate de ministru adjunct la Învăţămînt, a condus (pardon pentru cuvîntul condus) ca o giurumea destinele sportului nostru în ultimii patru ani de zile, - să-şi tragă două perechi de palme la aeroport în faţa cameramanilor de la T.V... Au urmat jocurile echipelor noastre de fotbal (cluburi cu parale şi nazuri,) în prima etapă a cupelor europene: Liga campionilor, Cupa Cupelor, Cupa U.E.F.A. Au pierdut cu toatele, inclusiv team-urile pe care norocul (ca să nu spun bafta de-abinelea) le-a adus faţă-n faţă cu formaţii modeste gen Bodo din Norvegia (nişte pescari simpatici şi semi-amatori) sau Constructorul din Republica Moldovenească (băieţi tot simpatici, inimoşi, dar fără dolarii vedetelor de la noi şi fără pretenţii). Infine, a bătut, luna trecută, ceasul intrării echipei naţionale în lupta pentru calificarea la turneul final al Cupei Mondiale (Paris, 1988). Meci greu, primeam vizita bulgarilor. Stoicikov lipsea, omul e certat cu federaţia de la Sofia (foarte bine Stoicikov, să nu te-mpaci cu ăia măcar pînă la meciul retur cu noi); în rest însă, toată galeria excelentei echipe: Letchkov (chelu'), Kostandinov, Balakov...

Simţeam că dacă echipa lui Scharff nu face nici de astă dată nimic, măcar un meci nul, aşa - de obraz, îmi iau pălăria şi mă arunc în Hayarkon. Nu m-am aruncat. Tal Banin, Revivo, Mizrachi & Co., inclusiv portarul Cohen care, după un fault stupid în careu din care ni s-a tras un 11 m. şi un gol în minutul 4, au jucat ca nişte treziţi din somnul cel de moarte, învingînd cu 2-1. Şi dovedind, ceea ce noi cu toţii ştiam mai de mult şi anume că *se poate*. Mulţumesc, băieţi. Victoria voastră, venită în ceasul al 12-lea al exasperării mele, m-a salvat de la dezastru (şi ne-a salvat). Acuma, sîntem din nou un om între oameni. Ţineţi-o tot aşa, copii! Scuturaţi-vă de ideea că Israelul trebuie să piardă mereu, şi în politica externă, şi pe gazon. Nu e adevărat. Nu-trebuie-să-piardă...

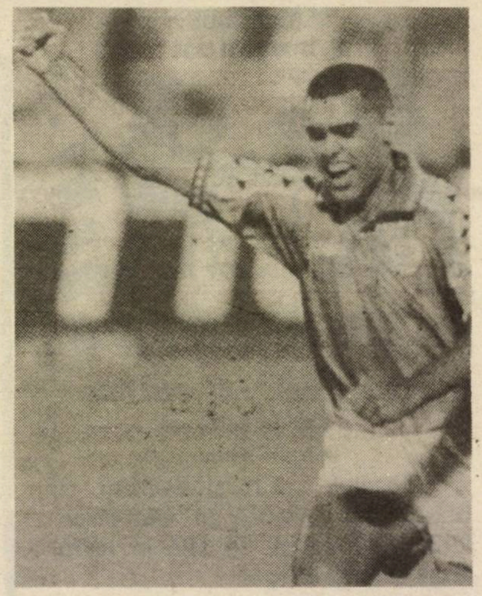

Tal Banin
Am marcat ! Aşa să strigi, băiatu', şi la 9 octombrie !

Drept care eu vă rog ca, la 9 octombrie, să intraţi pe Ramat Gan în meciul (alt hop greu, greu) cu Rusia tot aşa ca-n partida cu bulgarii, adică fără "complexe" şi fără milă la adresa plasei adverse. Eu voi fi alături de voi pe stadion; vreau să spun la televizor, în fotoliu, cu seminţele de rigoare....

INTERIM

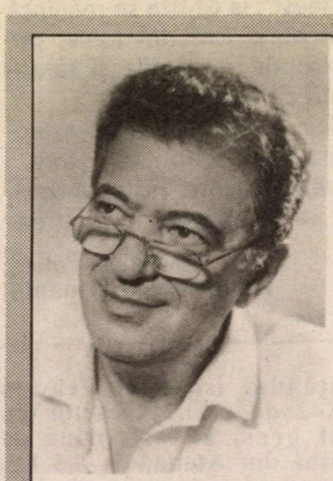

Editura MINIMUM prezintă
o nouă carte de I. SCHECHTER

Bilete
în
Zidul Plîngerii

O privire cu lupa şi una cu microscopul
asupra realităţilor israeliene şi străine.
Instantanee, portrete, amintiri,
comentate cu zîmbet şi rictus.

TOATĂ LUMEA DE AZI ÎNTR-O CARTE!

Comenzi la autor,
Str. Zamenhof 15, Tel Aviv
Preţul plus expediţia – 20 şekeli

MINIMUM E OM CA TOȚI OAMENII

LUCULLUS
și invitații săi

la RESTAURANT...

...ȘI SEARA *LA GHITTA*, ÎN IAFFO

Tel.: 6830454

Localul, curat și decorat cu obișnuitele produse de artă populară românească, se află în Iaffo, lîngă cinema Noga.

Am venit acolo pocăiți după niște experiențe descurajante în Tel Aviv.

Ca de obicei, murăturile au fost delicioase, crocante și nu prea sărate; varza murată a fost deosebit de bună, cum a spus unchiul meu, Marcel, nonagenar cu experiență, care prepară și singur aceste delicii aproape lipsite de calorii.

Mititeii ne-au consolat de cele trăite în localuri elegante foc și care omit usturoiul, cimbrul și sarea din acești buni prieteni ai oricărui grătar ce se respectă.

Grillul a cuprins creier, măduvioare, stec alb și de vită, fripte astfel ca în carne să mai fie și suc. Am deplorat lipsa ficatului.

Cartofii prăjiți au avut un miez moale aromat și coaja foarte subțire - se simțea că sînt "făcuți de mînă".

Lista de bucate este mică, dar oferă principalele feluri clasice.

Ciorba de perișoare a fost caracterizată ca foarte reușită de feciorul meu.

Prețurile sînt modeste și "last but not least", la Ghitta se mănîncă cele mai bune icre din lume, pufoase, stropite cu lămîie și sărate numai atît cît trebuie.

Cafeaua s-a lăsat mult așteptată, dar a fost parfumată și tare.

Gitta, șarmantă, nu ne-a deziluzionat ca bucătăreasă și patroană.

Edith Cohen
Frankfurt, Germania

MAX

FABRICĂ DE SALAM ȘI CARNE, NECAȘER
DINTRE CELE MAI MARI DIN ȚARĂ

La noi găsiți întotdeauna carne, salam și produse de carne pentru toate gusturile și cele mai speciale.

vă oferă

LA PREȚURI FĂRĂ CONCURENȚĂ

- **STEAKURI ȘI CARNE PENTRU FRIGĂRUI**
- **CRENVURȘTI, PASTRAMĂ, RULADĂ, etc.etc.**
- **MURĂTURI, salate, pelmeni rusești**
- **BRÎNZETURI, aperitive, sosuri, băuturi- din import**

TEL-AVIV, str. BEN ATAR 37 - Autobuze "Egged": 83, 85; "Dan": 1, 18, 26, pînă la stația de pe str. Salame 50.
TELEFON: 03-6830469

Erată

La nr. 113/114, pag. 92 (Calendar), în loc de "29 august - s-a născut Mirel Ilieșu"
Se va citi (așa cum apare în **Calendarul** din numărul de față:
17 Octombrie 1923, s-a născut Mirel Ilieșu.

Cetățeanul israelian Iehuda Sabag (42 de ani), infractor cu cazierul gros, a fost prins pe aeroportul din Atena, cu 4,5 kg. de cocaină în căptușala paltonului. Sabag a fost căptușit bine de polițiști și aruncat în temniță.

Păi cine-i de vină, frate? Dacă Sabagat în treburi dintr-astea...

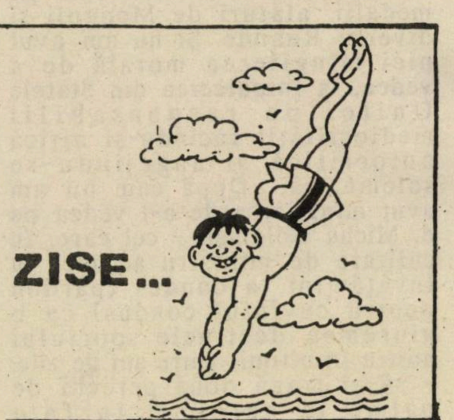

"Viața nu-i o teorie"
(Shimon Peres, președintele Partidului Muncii; în cursul unei cuvîntări rostite la Universitatea din Haifa, 1996)

...ȘI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ
(CU ACCENTUL PE Ă)

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

CLARA DAVIDESCU-BOTZER

PLANTELE MEDICINALE ŞI MODUL LOR DE FOLOSIRE

De cînd e lumea lume sînt cunoscute şi plantele. De la cele decorative şi pînă la cele otrăvitoare, de la cele comestibile sau colorante - atît în societatea primitivă cît şi în cea modernă - şi pînă la cele medicinale, plantele au jucat totdeauna un rol de neînlocuit în viaţa de zi cu zi a individului şi a tuturor speciilor de animale: aţi văzut, desigur, cîini şi pisici căutînd prin locurile înverzite o anumită iarbă pe care o mănîncă (şi nimic altceva) atunci cînd au cîte o indigestie.

În zilele noastre, ştiinţa care se ocupă cu studiul proprietăţilor plantelor se numeşte "fitochimie", iar cea a aplicării lor, "fitoterapie".

Plantele medicinale se folosesc fie în "baia de aburi", fie sub formă de comprese locale, dar ca un adjuvant al tratamentului prescris de medic pentru problemele specifice ale pielii, sau la sfatul unei cosmeticiene pentru cazurile necomplicate.

Procedeele de preparare sînt multiple (infuzia, maceraţia, decoctul, etc.), iar rezultatul lor este o soluţie mai mult sau mai puţin concentrată din planta respectivă, apoi, după anumite criterii şi amestecînd-o cu anumiţi solvenţi (apă, alcool, ulei, oţet, etc.) în cantităţi determinate, se prepară soluţia de tratament.

INFUZIA: Cca. 2 linguriţe de plante mărunţite se aşează într-un vas de porţelan; peste ele se toarnă un sfert de litru de apă clocotită, vasul se acoperă şi se lasă astfel 15 minute, amestecîndu-se din 5 în 5 minute; apoi se strecoară printr-un tifon.

Infuzia se poate îndulci cu miere sau zahăr şi se poate bea, sau se poate folosi la curăţirea tenului.

DECOCTUL: În termeni populari acest procedeu se numeşte *fiertură*. În apa care fierbe (cca. 300 ml.) se pun 2 linguriţe de plante şi se lasă să clocotească în continuare la foc mic, 10-15 minute dacă este vorba de flori sau frunze, 30 minute dacă este vorba de rădăcini. După fierbere, se strecoară lichidul printr-un tifon sau sită deasă şi se completează pînă la cantitatea necesară cu apă rece.

MACERAŢIA: prin acest procedeu se obţin oţeturi, tincturi, etc. Plantele spălate şi mărunţite bine se aşează într-un vas de porţelan sau Iena, se acoperă cu apă la temperatura camerii. Se lasă vasul acoperit timp de 7 ore, după care se strecoară conţinutul printr-un tifon, se păstrează într-o sticlă la frigider şi se foloseşte din el doar timp de 24 de ore, după care se va prepara altul proaspăt.

Pentru a obţine uleiuri sau oţeturi din plante (sunătoare, muşeţel, tei), procedeul este acelaşi ca la maceraţie, dar la cald; adică temperatura apei pe care o turnăm peste plante trebuie să fie de 50 de grade, după care punem vasul respectiv peste altul cu apă ce fierbe şi degajă aburi. Lăsăm astfel pe foc mic timp de 2 ore şi jumătate, amestecînd din cînd în cînd. Soluţia uleioasă se strecoară apoi şi se păstrează în borcane sau sticle de culoare închisă. Se poate folosi la frecţii, masaje, etc.

CATAPLASMA: În termeni populari este denumită *oblojeală*. Compoziţia arată ca o mămăligă moale şi se obţine din in sau muştar fiert în apă. O întindem între două foi de tifon sau o punem într-un săculeţ de pînză şi o aplicăm pe locul dureros.

TINCTURILE MEDICINALE: Peste plantele mărunţite turnăm alcool. După o săptămînă strecurăm conţinutul şi-l păstrăm în sticle de culoare închisă. Se foloseşte la masaje uşoare sau cîte 1-2 picături pe o bucăţică de zahăr în cazurile indicate de medic.

SIROPURILE MEDICINALE au ca bază plante medicinale, zahăr şi apă.

VINURILE MEDICINALE se obţin prin macerarea a 50 de grame de plante mărunţite într-un litru de vin de bună calitate, timp de o săptămînă. Se strecoară, se stoarce şi tifonul, se lasă să se aşeze timp de 24 de ore, după care se strecoară din nou.

OŢETURILE MEDICINALE se obţin la fel, doar că în loc de vin se toarnă peste plante oţet, în proporţie de 1/10, adică 100 ml. oţet la 10 grame de plante aromate. Produsul obţinut va fi folosit doar extern, pentru frecţii.

POŞTA RUBRICII

DAN - Ramat Hasharon:

1).- Am citit cu multă atenţie misiva dvs. şi pot să vă spun că medicii pe care i-aţi consultat, au precizat cu competenţă atît starea arterelor cît şi aspectul pielei feţei. Aţi descris situaţia cu toată claritatea, astfel că mi-a fost uşor să-mi dau seama de suferinţele dvs. 2).- Aplicaţi în continuare ceea ce v-au prescris medicii ce vă îngrijesc. Ar fi bine să vă obişnuiţi să ştergeţi faţa de 2 ori pe zi cu o bucăţică de vată muiată în alcool salicilic 1%. 3).- Cu cît se înaintează în vîrstă, cu atît se pierde mai mult şi mai repede din cantitatea de apă ce trebuie s-o conţină organismul. Gîndiţi-vă la diferenţa dintre gingăşia mînuţelor pufoase ale unui sugar, şi mîinile unui bătrînel, cu pielea subţiată şi transparentă ca un pergament. Din acest motiv se reliefează şi venele, devenind vizibile şi dînd un aspect nu tocmai agreabil acestor mîini, ca şi petele de pe pielea lor, ce devin atît de vizibile; aceste pete se datorează unor mici hemoragii subcutanate ce se produc la cea mai uşoară lovitură.

Antisemitism civilizat
(Urmare din pag. 45)
Să fi fost traficanţii de droguri din Thailanda ?
(continuare în pag. 80)

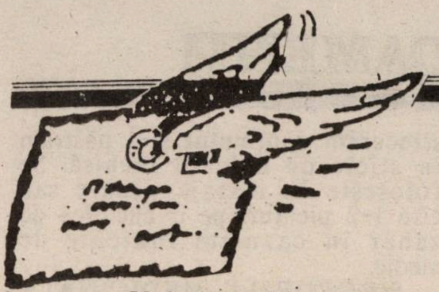

POŞTA

Noi şi Arafat

Am citit cu interes corespondenţa d-lui dr. A. Sternberg-Weittman, din nr 112 al revistei şi mi-a făcut plăcere, ca orice text în care se dezvoltă cu competenţă, logic şi consecvent, o idee, de la stadiul de premiză pînă la concluzia plauzibilă şi - probabil - corectă.

Argumentele aduse în sprijinul nesincerităţii lui Arafat sînt convingătoare şi, desigur, autorul nu le-a produs pe toate. În concluzie, dumnealui ne îndeamnă "să nu ne furăm căciula". Dacă în spiritul aceloraşi logici am face un pas mai departe, ar trebui să îndemnăm factorii de decizie politică să abandoneze tentativa de a încheia vreun acord de pace cu Arafat şi ceilalţi premieri arabi din zonă.

Eu unul, sînt de acord cu această concluzie-îndemn (repetată şi într-o corespondenţă din "Orient Expres" din 8.8.96). Este, în fond, un îndemn la realism, luciditate şi demnitate. Chestiunea este însă, ce facem cu un asemenea îndemn pentru că, pe lîngă cel scris, mărturisit, stă şi un altul, nescris, expresie a aceluiaşi proces logic. Acesta ar putea fi formulat la fel de simplu: "Cu astfel de partener (i) vreţi să tratăm Pacea ? E ridicol". Astfel, autorul nu o spune, dar - vrînd, nevrînd - sugerează o atitudine, o veritabilă strategie politică. Dar tocmai cînd ar trebui s-o creioneze, autorul tace. Nu e singurul care are acest "curaj pe jumătate", această apetenţă pentru "demolarea" celor care poartă răspunderile politice, fără a-şi asuma, personal, nici o răspundere. Nici măcar cea a unei păreri.

Pe marginea acestor reflecţii îmi voi permite să formulez două idei:

1). Arafat a fost un terorist, este un farseur şi va continua să joace teatru în relaţiile cu noi, folosind cunoscuta-i viclenie, dar, din nefericire, nu-l putem exclude din ecuaţia păcii, decît dacă ne e indiferentă rezolvarea ei. Nu e folositor să ridiculizăm diplomaţii şi politicienii - mai ales pe cei care au avut curajul şi priceperea să deschidă căi noi în relaţiile cu cele 21 de ţări ale lumii arabe, în care ne aflăm. Este chiar dăunător. Dacă eu stiu cine sînt Arafat, Assad şi ceilalţi, trebuie să accept că o ştiu şi politicienii. Deosebirea între mine şi ei este că eu nu pot avea informaţiile lor. Trebuie admis că cei ce conduc "jocul diplomaţiei" pot şti mai mult decît "chibiţii" şi trebuie să-şi folosească foarte economicos atu-urile, păstrînd cît mai multe în mînecă, altele fluturîndu-le doar şi puţine aruncîndu-le pe masa de joc.

2). Nu-mi fac iluzii în privinţa vreunei eficienţe a acestor discuţii între cititori. Ele nu sînt luate în considerare şi, probabil, nici nu sînt citite de vreun for de decizie. Totuşi, dacă vrem să consumăm timp şi energie pentru a ne discuta viitorul, s-o facem ca şi cum ni s-ar cere părerea "ce este de făcut". Dacă ne-am închipui că toţi aceşti corespondenţi şi-ar folosi competenţele în mod convergent, alcătuind un fel de "forum de reflecţie" asupra problemelor vitale ale existenţei noastre şi a ţării noastre, în care discuţiile să alcătuiască un tot al premizelor, sugestiilor de soluţii, împreună cu metodele şi căile de folosit pentru a ajunge la ele,- poate că acest for ipotetic dar realizabil şi-ar putea exersa eficacitatea, luînd în dezbatere - printre alte probleme - şi pe cea atît de actuală pentru noi, cea a constituirii, funcţionării şi eficacităţii HOR-urilor existente, a "ieşirii la lumină" a alialei noastre, a schimbării "pantofilor ei de pîslă" cu nişte "buni bocanci cu ţinte".

Dr. VLADIMIR EŞANU
Beersheva

Sînteţi mulţumiţi, nu-i aşa ?

Îmi face plăcere să citesc revista dv. dar aş prefera-o mai puţin orientată spre dreapta. Sper că acum, cînd îl aveţi în guvern chiar pe Ariel Sharon sînteţi, în sfîrşit, mulţumiţi.

MARIA PETRARU
Montréal - Canada

Recunoştinţa este o floare rară.

Ei l-au inventat încă de pe timpul cînd au trăit pe aceste meleaguri şi după ce l-au brevetat, l-au dăruit cu preţul propriului lor sînge şi celorlalte naţiuni. Apoi, l-au luat cu ei în împrăştiere şi l-au folosit ca suport moral şi spiritual pentru ca să supravieţuiască acolo. După aceea, el le-a servit ca izvor şi bază de inspiraţie pentru o ideologie laică de întoarcere "acasă", iar după ce s-au văzut cu sacii în căruţă, şi-au pus în gînd să-l asasineze. - De ce să-l asasinezi? - Pentru că el nu se lasă dus. Cît au încercat ei să-l alunge, el însă mereu le apare cu degetul ameninţător. (E vorba de Dumnezeu, după cum s-a înţeles).

Şi alţii i-au declarat moartea, dar numai aşa, în cărţi savante şi numai moarte spirituală. Dar aceştia, au pornit o campanie de a-i şterge orice urmă. Pe agenţii săi de publicitate îi prigonesc, îi batjocoresc şi-i umilesc în public. Fac totul că să-i dezonoreze.

Însă, ingraţii, ei sînt cei lipsiţi de onoare !

P.S. Cele de mai sus, le-am scris de pe poziţia de ateistă ce sînt. Consider însă că ateul "autentic" poate fi numai acela care a primit vaccinul, doza necesară de religie în copilărie.

AURELIA SCHERER
Kiriat Haim

Schimbarea domnilor...

Un vechi proverb românesc spune "*Schimbarea domnitorilor - bucuria nebunilor*".

Subsemnatul n-am participat la alegeri căci vreau să fiu cu conştiinţa împăcată. Fraier care se duce să voteze.

Spune filozoful grec Platon: *"Lumea va fi fericită numai cînd conducătorii vor învăţa filozofie sau filozofii vor conduce lumea"*.

De la primul rege din istorie şi pînă astăzi, arta guvernării n-a produs decît monştri. Puterea întunericului este mare şi puţini sînt cei care sînt conştienţi de realitate. Singura soluţie este intervenţia directă a lui Dumnezeu şi a alesului său, căci, pe cale naturală, nu e posibilă nici una. Sîntem atît de înglodaţi în mocirlă, că numai cu ajutorul direct al lui Dumnezeu putem salva omenirea de la dezastrul spre care se îndreaptă.

Este trist să vezi că majoritatea israelienilor speră că guvernul pe care ei îl aleg o să-i mîntuiască. Dacă n-ar exista această iluzie, alesul Domnului s-ar fi arătat deja. Spunea Platon: *"Un om cinstit şi cumsecade n-are ce căuta în politică"*. Este o realitate dureroasă că toţi ticăloşii, oamenii răi se îndreaptă.

spre politică în timp ce oamenii buni nu vor să se bage.

Sionismul n-a rezolvat problema evreiască şi timp de aproape jumătate de secol a creat iluzia soluţiei, împiedicînd orice dialog constructiv. Cum spunea filozoful grec Platon *"ignoranţa este cauza tuturor relelor"*. Dacă fiecare ar cunoaşte adevărul absolut, am putea fi cu toţii fericiţi. Dar noi trăim în adevărul relativ care se schimbă constant ceea ce denotă că el este de fapt o minciună la modă. Lumina lumii - poporul evreu este în întuneric ceea ce implică întuneric în toată lumea. Cum spunea marele istoric contemporan, Profesorul Michael Har-Segor, sîntem un popor fără talent politic. Lumina Israelului este Casa lui David şi pînă ea nu va fi restabilită, nu va fi nici o soluţie la problema evreiască şi necazurile noastre vor creşte.

Israel nu poate exista ca un popor ca toate popoarele, asta de fapt fiind greşala fundamentală a Sionismului.

Solo Deus salus - Mîntuirea vine numai de la Dumnezeu.

Noi românii sîntem prea fini şi nu deajuns de corupţi, ticăloşi, imorali, ca să ne băgăm în politică.

Cum spunea revoluţionarul francez Danton:
"Adevărul, asprul Adevăr".
Cu toată stima şi consideraţia,
SIMON HOD
Raanana

OPINIE MODESTĂ (dar necesară) referitoare la un "sport" al nostru f. frecvent din păcate....

Din păcate, de multe ori am auzit expresii grele, jignitoare la adresa cuiva, ca apoi tot aceeaşi persoană să-l laude... Mai demult, la Sighetul Marmaţiei, pe uliţa evreiască, cînd doi concurenţi cu tarabele se certau, se etichetau "bolşevici": mă rog, pînă aici e nostim, căci amîndoi erau "datii". Dar surpriza mea a fost după război, cînd una din odraslele lor m-a întrebat discret despre "acest urît «bolşevic», de fapt, ce înseamnă?..."

Apoi, tot pe-acolo am auzit: "cutare este «fascist», mama lui de bandit...": se certau lîngă cazanele de fiert ţuică...

Cele de mai sus, desigur au anumite criterii, de drept - juridice şi natural morale. Inchiziţia şi micii şi marii feudali din Europa au tras foloase din aceste calomnii. Dar noi între noi, cu toţii animaţi de dorinţa unui viitor mai bun aici în ţară, ar trebui să ne ferim de a discredita şi calomnia, "ca dracu' de tămîie!".

Noroc că nu avem legislaţia antică greacă, unde calomnia se pedepsea cu pedeapsa capitală - paharul cu licoarea de cucută! Căci aşa cum am scris mai sus, poporul nostru de multe ori a suferit şi a fost decimat pe bază de calomnie.

La gîndurile astea m-au dus rîndurile unor cititori, prin care unii colaboratori ai revistei sînt etichetaţi grav (chiar calomniaţi, nu?) cu termenul îngrozitor de fascist!

Dar atenţie, fasciştii, nu la noi trebuie căutaţi: din păcate, mai sînt destui în lume, dispun de f. mulţi bani - averi jecmănite - aşa că problema rămîne întreagă şi e f.f.mare şi astăzi.
GEORGE KELEMEN-ELIEZER
Beersheva

Usturoi

De mult mă preocupă o problemă minoră şi anume: constat că unii buni rrromâni, de cîte ori vorbesc despre evrei ne asociază cu usturoiul.

Dar cu mujdeiul de usturoi cum rămîne ?

Dealtfel, medicina din zilele noastre (şi chiar şi din trecutul îndepărtat) recomandă usturoiul ca foarte eficace pentru prevenirea şi combaterea colesterolului. Ori, domnii respectivi nici usturoi n-au mîncat, nici gura lor nu miroase: poate ăsta o fi motivul pentru care li se urcă colesterolul....la cap.
MARIA ZIMAN
Toronto, Canada

Postsionism şi postpatriotism ?

În decursul istoriei noastre de galut poporul s-a rugat zilnic pentru redobîndirea statului pierdut. Din cele optsprezece rugi pe care evreul le rosteşte zilnic, una glăsuieşte: *"adună-ne repede împreună din cele patru hotare ale pămîntului, în ţara noastră"*. În psalmul 136 al exilului babilonian, evreii rosteau: *"Sion, dacă te voi uita, usucă-mi-se dreapta"*. Iar de Paşte şi de Iom Kipur evreul rostea: *"Anul viitor în Ierusalimul reconstruit"*.

În completarea acestor rugi apare, în jurul anului 1850, mişcarea de renaştere a poporului nostru, mişcare ideologică şi politică. Spre sfîrşitul secolului trecut, această mişcare capătă denumirea de sionism, iar după cca. 50 de ani se naşte Eretz Israel. Premergător naşterii Statului, poporul nostru, animat de dragoste mistuitoare pentru neam şi ţară, a depus eforturi extraordinare şi a adus sacrificii imense pentru înfăptuirea visului milenar. Acum, noi ne bucurăm de aceste realizări şi trebuie să le lărgim, căci mai sînt încă milioane de evrei împrăştiaţi care bat sau vor bate în scurtă vreme la porţile unicului loc din lume unde ei sînt bineveniţi.

Se vorbeşte în ultima vreme că în entuziasmul patriotic al tineretului nostru s-a produs o oarecare fisiune, că a scăzut motivaţia de a sluji patria. Unii tineri ar avea chiar o atitudine indiferentă faţă de instinctul natural - patriotismul - şi sionism, considerînd că postsionismul trebuie să înlocuiască sionismul. Cred că s-a afirmat prea des în ultima vreme că pacea se vede deja la orizont. Unii tineri uită că încă sîntem înconjuraţi de foarte mulţi duşmani care doresc nimicirea noastră.

Socrate, filozoful grec, spune că *"în faţa zeilor şi a oamenilor cu judecată, patria este mai preţuită, mai sfîntă, mai respectată decît mama, tata, decît toţi strămoşii."* Scriitoarea franceză George Sand spune: *"Orice om care nu doreşte gloria patriei sale e un rău cetăţean"*. Filozoful şi scriitorul francez J.J.Rousseau spune: *"De îndată ce nu mai are patrie, omul încetează de a mai fi"*.

De la ei să învăţăm.
Dr. STERNBERG-WEITMAN ADOLF
Tel Aviv.

Mark Abir

Abir, copil ales al poporului evreu/ Noi te slăvim şi vei fi slăvit mereu/ Tu ai păşit în rîndul bravilor eroi/ Chipul tău îl purtăm în suflet cu noi.// Abir, te vedem arzător ca un clocot de vulcan/ Împărtăşindu-ţi ideile pline de elan/ Tu n-ai putut suporta galut-ul cu epitetul de străin/ Şi-ai îndrumat evreii spre propriul lor cămin.// Abir, înflăcărat ai fost în plină teroare/ Tu, erai tărîm de vis şi răsărit de soare/ Dîrz ai stat în aprigă furtună/ Cu credinţă în Sion şi într-o lume mai bună.// Cînd ţi s-a citit sentinţa de "înaltă trădare"/ Tu nu te-ai intimidat, ai rămas drept în picioare/ şi cu o mimă de ironie şi dispreţ amar/ Ai păşit sub escortă spre lungul tău calvar.// Ai înfruntat încarcerarea şi suferinţa/ Căci în sufletul tău a rămas credinţa/ Că în libertate nu vei mai fi străin/ Şi vei ajunge să vezi Sionul, visatul cămin.// Abir, cînd a fost să-ţi vezi visul îndeplinit/ Zbuciumata-ţi trăire a luat sfîrşit/ Şi în drum spre Sion cu nerăbdare şi dor/ Ai căzut ca o pasăre frîntă din zbor.// Pentru Sion tu ai suferit ca un martir/ În stînca istoriei va rămîne un nume "Mark-Abir"/ Ţara te-a aşezat în galeria scumpilor eroi/ Sacrificiul tău va rămîne un exemplu al generaţiilor de apoi.//

(Fragmente dintr-o "cuvîntare rimată" rostită de Carol Aron, din Ness Ziona, la adunarea comemorativă consacrată lui Mark Abir-z.l., condamnat în procesele Sionismului din România anilor'50).

D. Artzi şi D. Peres

În revista Minimum a apărut, nu de mult, articolul *...Şi ce va face Peres acum ?* semnat de Itzhak Artzi, în care se comentează pe larg eşecul electoral al lui Peres la ultimele alegeri.

Dl. Artzi afirmă că fostul premier constituie una din figurile tragice ale politicii israeliene. Eşecul lui Peres din recentele alegeri sau alte eşecuri de mai mică importanţă nu justifică cu nimic prezentarea sa ca o figură tragică - termen cu totul necorespunzător; dimpotrivă, bilanţul politic al lui Peres este deosebit de pozitiv, iar în viaţa sa, D-sa s-a bucurat de numeroase satisfacţii şi onoruri. Dl. Artzi afirmă în continuare că eşecul prietenului său ar constitui şi "un eşec naţional sionist"; este o enunţare mult exagerată şi care denaturează adevărul. Peres a slujit idealul naţional sionist aşa cum şi alţii l-au slujit, iar eşecul său electoral constituie un eşec personal, un eşec al politicii sale care - deşi promiţătoare pentru procesul de pace - a fost deficientă şi criticabilă pentru o parte însemnată a poporului.

Dl. Artzi este decepţionat de acest popor: iată o reacţie evident nepotrivită: în definitiv, d-sa poate fi decepţionat de acei care nu l-au votat pe Peres. Opţiunea politică a unei părţi sau alteia a populaţiei nu dă dreptul D-lui Artzi să generalizeze şi să lipească o etichetă negativă pe fruntea poporului nostru.

Semnatarul articolului respectiv susţine în continuare că fostul premier a fost victima unei cabale, a urii, a lipsei de respect pentru persoana sa şi că ar fi fost "doborît" de brutalitatea alegerilor. Intr-adevăr, la noi polemica politică este adeseori brutală, dar asta e valabil pentru toţi combatanţii de pe scena electorală. Iar respectul pentru o anumită persoană nu coincide întotdeauna cu creditul politic acordat persoanei respective. Noi putem respecta un lider pentru realizările sale şi, în acelaşi timp, să nu fim de acord cu ideile sale politice într-un anumit moment dat.

Deşi sînt un adept necondiţionat al Partidului Muncii, mi-am permis să fac notaţiile de mai sus, nu atît pentru a-mi manifesta dezacordul faţă de părerile şi expresiile D-lui Artzi, cît mai ales în dorinţa restabilirii adevărului în contextul politic al societăţii noastre.

Sînt semne de întrebare cu privire la viabilitatea noului guvern, sînt semne de îngrijorare pentru viitorul ţării, dar indiferent de apartenenţa noastră politică, trebuie să credem cu toţii, plini de speranţe, în continuarea procesului de pace şi să acordăm credit noului guvern şi noii orientări politice.

Dr. GABRIEL FRIEDMAN
Ghivat Savion.

Carola Schechter, Tel Aviv (nu vă chinuiţi: se poate spune şi «statu-quo» - aşa cum aţi învăţat la latină - şi «status quo», aşa cum întîlniţi adesea prin jurnale *serioase;* formula din urmă, cu un s la coada lui statu e folosită mai ales de americani); *Nelu Solomon*, Metulla (un spirit de glumă: "Dragă vecine, te rog să nu mai arunci cu pietre în Grivei: cîinele meu nu este animal"); *Dr. Magda Greiff*, Beersheva ("Cred că este cazul să apară un dicţionar român-ivrit modern. Am sosit în Israel în 1971 şi am cumpărat dicţionarul (în 2 vol.) scris de Emanuel şi Laiş. La vremea lui cuprindea ultimele expresii intrate în limbile română şi ebraică în anii aceia şi fusese tipărit la editura "Sinai" - Tel Aviv, 1966. Azi, după 25 de ani, chiar limba ebraică s-a schimbat puţin, sub ochii noştri. Se simte nevoia adăugirii unor cuvinte noi sau a unor înţelesuri noi ale cuvintelor vechi. E o sugestie. Poate, cine ştie, se poate realiza ceva". Poate. Cei vizaţi au cuvîntul.); *Silvia Brucăr*, Ghivat Nesher, Haifa (a)."Fac şi eu parte dintre cititorii «bolnavi» ai revistei, care, la început de lună, aleargă să cumpere numărul proaspăt apărut. Din numărul 112 al revistei, apărut în iulie, printre multe altele am citit cu deosebită plăcere continuarea notelor de călătorie ale Mariei Aldea Löbel: "Trei săptămîni în America de Sud". Deasemeni mi-a plăcut foarte mult "Rîsuterapia" dragului nostru Radu Beligan, şi altele". b).Aveţi dreptate: ar fi trebuit să consemnăm, la vremea respectivă, plecarea dintre noi a Haikei Grossman, un om politic remarcabil, deputată ani de-arîndul pe băncile bătrînului Mapam; de ce n-am făcut-o - aşa cum nu am pomenit nici despre alte decese de-aici, de la noi şi din lume ? Nu ştiu. Poate că sîntem, de la o vreme, atît de copleşiţi de morţii din *alia*, încît mintea noastră nu se mai uită, aşa cum s-ar cuveni, şi prinprejur) *Robert Brandt*, Forest Hills, New York (nu aveţi dreptate; presa de limbă română din Israel, inclusiv aceia, cum o numiţi Dvs. "din Harakevet", cu toate că Harakevetul a dispărut (ca presă, nu ca stradă) nu a ignorat de fel problema muncitorilor români din Israel; dacă aţi fi avut prilejul să urmăriţi gazetele în cauză, aţi fi citit, nu o dată, articole cît se poate de **tari** la adresa acelor antreprenori ticăloşi care nu se îngrijesc să asigure muncitorilor din construcţii condiţii civilizate de viaţă); *Andrei Roizen*, Orlando, USA (Proiectul Dvs. privind

POŞTA

metodele pentru asigurarea păcii în Orientul Mijlociu este pe cît de interesant, pe atît de lung pentru noi. Vă propun să-l trimiteţi la unul din marile cotidiene cu spaţiu berechet, gen *"Yediot Aharonot", "Maariv" sau "Jerusalem Post"*. Reţinem totuşi propunerea Dvs. ca, în caz că nu se găseşte o soluţie, Israelul să devină un Stat din cuprinsul S.U.A.); *Carmen Feder*, Tel Aviv (răspunsul la întrebarea Dvs. îl găsiţi în cronica juridică a lui G. Mosari, din numărul de faţă); *Zaharia Gorun*, Haifa (aşa e; specialiştii care fac fel de fel de încercări întru îngrăşarea găinilor ar trebui s-o lase mai moale: nu de alta, dar acuşi-acuşi ne trezim cu găina nebună; iar cei ce se încăpăţînează cu super-ştiinţificele cercetări, ar trebui - aşa cum sugeraţi - să experimenteze noile produse mai întîi pe om, adică să le consume ei înşişi); *Toivi Teodor*, Haifa (daţi un semn de viaţă; aveţi condei, ne interesează şi alte impresii de călătorie); *I. Grünberg*, Tel Aviv (tăieturile din ziare pe care ni le-aţi trimis mai de mult au fost binevenite; dacă mai aveţi asemenea lucruri, vă rugăm să nu ne uitaţi); *Dr. Oswald Brill*, Haifa; *Victor Harnik*, Haifa; *ing. Valeriu Frimu*, Bucureşti; *M. Hirschfeld*, Bat Yam; *Rodica Gerber*, Paris, Franţa; *Saul Ferester*, Beersheva; *Bebe Crişan-Varga*, San Francisco, USA; *Iosef Rosen*, Ierusalim; *Gh. Kovacs-Eichner*, Tivon (mulţumiri pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii critice; ceilalţi, pe curînd).

Filozoful antisemit francez Roger Garaudy, autorul unei cărţi în care neagă Holocaustul, a fost invitat în cîteva ţări arabe pentru a-şi prezenta cartea şi a da autografe.

Prima ţară vizitată de Garaudy a fost Iordania, unde autorul a fost primit cu pîine şi sare.

Amintim că lucrarea lui Garaudy se cheamă "Miturile de bază ale politicii israeliene".

Bun titlu ! Fiindcă unul din miturile acestei politici îl constituie încrederea totală în ţările cu care ai încheiat un tratat de pace.

FINALURI (POSIBILE) PENTRU O NUVELĂ DESCHISĂ

În numărul 112 am publicat o nuvelă a Taniei Lovinescu, intitulată "ECLIPSA DE LUNĂ". Era vorba, pe scurt, de "un bărbat şi o femeie", Ada şi Hanan, de o iubire ce se termina rău, printr-o ruptură.

Autoarea însă, nemulţumită de final, s-a adresat cititorilor, cerîndu-le să sugereze (dacă au vreo idee) un alt final. Evident, un final...bun. Apelul n-a rămas fără ecou. Iată cîteva răspunsuri:

- Nu, nu e tot. Cred că nu e tot !...

Ştii, Hanan, am aşteptat cu înfrigurare, cu toată fiinţa mea, să mă suni.

Ar trebui să ne revedem, să încercăm. Din două nefericiri se poate naşte fericirea. Probabil că necazurile, adaptarea, singurătatea te-au făcut să cazi în prăpastia băuturii. Vei locui la mine, te voi ajuta, am nevoie de cineva care să fie alături de mine, băieţii se vor obişnui cu tine, cu prezenţa ta. Mama se va acomoda şi ea, doar îmi vrea binele.... Avem nevoie unul de altul.

Toţi avem nevoie să ni se dea o şansă, o mînă prietenească, de cineva care să spună: "Hai omule, ridică-te şi începe-ţi viaţa de la început, încă nu-i tîrziu. !"

Ada era vizibil emoţionată. Nu credea că este capabilă de atîta căldură sufletească.

Şi cu glas tremurat îi spuse: "Hanan, te aştept !"

MIOARA IARCHI-LEON
Bat Yam.

* * * * *

"In cazul nuvelei *ECLIPSA DE LUNĂ*, mi se pare că e mai greu să crezi în posibilitatea unui final pozitiv, dar care să ţină cu adevărat. Cu atît mai mult că Ada nu e o instituţie de binefacere.

Dar mi s-a părut totuşi telefonul lui Hanan atît de cinstit, încît ar putea - poate - Ada să încerce. Să încerce să-l ajute. Poate de dragul ei ar continua Hanan cura de dezalcoolizare şi ar obţine şi recunoaşterea diplomei. În acest caz înseamnă că a fost ajutat un om. Şi dacă Hanan o apreciază în continuare, e bine. Înseamnă că poate, şi Ada şi-a găsit un tată pentru copiii ei şi un om pentru sufletul ei, spre bucuria bunicii.

LOTI MUNTE-NEIDMAN
Ierusalim

* * * * *

Ca dintr-un vis trezită, auzi că sună telefonul. Sceptică, ridică receptorul. Era Hanan.

- Ada, nu pot să te mint, nu sînt cel pe care îl crezi. Ştii multe despre mine, şi bune şi rele...dar...am ezitat să-ţi spun ceva esenţial: recent m-am internat în spital pentru o cură de dezalcoolizare. Asta m-a împiedicat să te mai caut. Oare după asta ai mai putea avea încredere în mine, oare aş mai putea deveni un exemplu bun pentru fiii tăi ?

Pentru o clipă Ada lăsă jos receptorul, apoi spuse încet, dar cu convingere în glas:

- Da, faptul că ai ţinut să faci o cură de dezalcoolizare înseamnă curaj şi fermitate, iar faptul că-mi mărturiseşti adevărul, îmi inspiră încredere.... Da Hanan, încredere în puterea ta şi a mea de a depăşi nişte "găuri negre"....din viaţa noastră. Vino Hanan, te aştept....

Şi, în timp ce vorbea, lăsă mîna să alunece mîngîietor peste ultima petală, catifelată încă, din buchetul de stînjenei.

MARIA ZIMAN
Toronto, Canada

Opoziţia din Gaza susţine că d. Masri Maher, "ministrul" palestinian al economiei învîrteşte afaceri de milioane cu dolarii primiţi din partea statelor donatoare.

Mare Maher.

Dintre toate ziarele siriene, se pare că "Al Saura" este cel mai virulent la adresa Israelului, înfăţişîndu-i pe evrei ca-n "Porunca Vremii" cu nas coroiat, pistrui şi perciuni.

Al Saura de rasă.

CLEPSIDRA

TURISM

DOINA IONEȚ, scriitoare; de la Bacău, România; la prieteni.

Dr. N. ROBĂNESCU, specialist în ortopedie, publicist; de la București; la prieteni.

JOHANAN SAVIN, ziarist; de la Geneva, Elveția; la rude.

ANIVERSARE

OV. S CROHMĂLNICEANU, unul dintre cei mai importanți critici și istorici literari ai României post-belice; 75 de ani de la naștere.

PREMIU

Filmul pentru T.V. "Un iad numit Transnistria"; regizor: Zoltan Terner; premiul Institutului israelian de cinematografie.

DECESE

GEORGE BAR-ON, om de teatru, scriitor. Născut la Ploiești în anul 1915, a fost animatorul teatrului de păpuși din localitate, activînd ca regizor și autor de scenarii. Piesa sa, **Păcală**, s-a bucurat de un deosebit succes în rîndurile micilor spectatori. Stabilit în Israel (1965), Bar-On a publicat un valoros volum de proze scurte, **Trăiri peste furtuni** (1971).

JACQUES BRATIN, publicist, fost secretar muzical al Filarmonicii «George Enescu»; la București.

RUBIO LIVIO (80), regizor de teatru, editor; la Paris, unde se stabilise în 1945, înființînd editura «La table ronde»; a fost căsătorit, pînă la plecarea din România, cu actrița Dorothea Livio, avînd cu aceasta un fiu, Mario Livio, profesor de astrofizică la Universitatea din Tel Aviv, colaborator al N.A.S.A. (Centrul de cercetări spațiale din S.U.A.).

(urmare din pag.75)

....Sau, mai știi ?(fiindcă tot vorbim acuma despre viața de pe alte planete) să fi fost niscai trimiși speciali de pe Marte ?

Carnet

La împlinirea unui an de la încetarea din viață a marelui caricaturist român

MATY ASLAN

un gînd pios din partea prietenilor săi din Israel.

MANOLE MARCUS

a dispărut fizic acum doi ani.
El rămîne însă prezent, pentru totdeauna, pentru noi.

MELI, MARGIE și MARTIN

La împlinirea a 30 de zile de la dispariția aceleia care a fost

MALCA (MALCI) EPSTEIN

(soția lui Iehuda Epstein, personalitate de frunte a alialei române)

Un gînd pios la mormînt.

PRIETENII

Se împlinesc în curînd 75 de ani de la nașterea celui ce-a fost diplomatul de excepție, **CORNELIU BOGDAN**, fost ambasador al României la Washington, răpus - pe cînd se afla la masa de lucru - de un atac de cord, în 1990.

Un gînd pios la mormîntul său.

PRIETENII

Au trecut cinci ani plini de zbucium de cînd inima lui

MILLY (EMIL) MACADZIOB

(23.10.1927 București -
6.10.1991 Tel Aviv)

s-a oprit din ritmul alert al vieții. Bunătatea, generozitatea, delicatețea și afecțiunea sa nemărginită trăiesc în sufletul nostru, iar înțelepciunea sa ne este călăuză.
Pentru noi și pentru cei ce l-au cunoscut, un moment de reculegere **In Memoriam.**

DAISY MACADZIOB, soție,
Dr. SORINA MACADZIOB, fiică,
NOLLY și MARY, frate și cumnată, nepoții.

S-au împlinit 15 ani de la decesul neuitatului nostru soț și părinte

BELA ROSINGER

Un gînd pios în amintirea lui.

MALVINA, soție,
VERONICA, fiică.

REUNIUNE ȘTIINȚIFICĂ

La împlinirea a 10 ani de la moartea Dr. **ALEXANDRU SCHECHTER,** fostul medic-șef al secției de colposcopie și patologie cervicală de la spitalul «Beilinson» din Petah Tikva, a fost organizată luna trecută o reuniune științifică dedicată activității științifice a regretatului cercetător, în auditoriul "Falsenstein" din Campusul Beilinson. Printre conferențiari: Dr. Dan Openheim, directorul «Centrului Medical Rabin», Dr. Iosef Factor, Dr. Gad Renert și Dr. Amiram Baram.

S.O.S.

Soții CORINA și DANIEL LIVEZEANU sînt doi pensionari bătrîni și suferinzi care se zbat în mari greutăți materiale și au nevoie - urgent - de sprijin bănesc.
Rugăm pe toți cei dornici să le dea o mînă de ajutor, să trimită contribuția lor la adresa: Corina și Daniel Livezeanu, POBox 2049, Bnei Brak, cod 51263; tel.: 03-6180845.

DE DATA ASTA, ARADU-I FRUNCEA !

În după-amiaza zilei de joi, 3 octombrie 1996, va avea loc întîlnirea foștilor elevi ai școlilor evreiești din Arad, la Kfar Hamakabia (Ramat Gan). Cu această ocazie se va distribui cartea despre ISTORIA EVREIMII ARĂDENE.

Aflăm că d. Stuart Eizenstat, vice-ministrul american al comerțului și consilier al președintelui Clinton pentru recuperarea averilor confiscate în Europa de Răsărit, are cuvîntul decisiv în materie, hotărînd cine trebuie să primească despăgubiri și cine nu.
Eizenstat în stat.

L
I
M

REŢEAUA
MAGAZINELOR
DE CARTE
ROMÂNEASCĂ

Vreţi să citiţi o carte bună,
vizitaţi magazinele L I M
Numai la L I M veţi găsi cărţi româneşti
Ultimele noutăţi la L I M

AFULA: Kikar Atzmaut 7 (în pasajul Ophir Center). Tel: 06-596014
ASHDOD: Ezor "Iud" Midrahov Haneviim, Derech Hamelech 2115/1
Tel: 08-652095
BEER-SHEVA: Str. Histadrut 56. Tel: 07-236738
HAIFA: Str. Herzl 61 (Kikar Talpiot). Tel: 04-8671292
IERUSALIM: Str. Yaffo 63 (în pasaj). Tel: 02-250612
KFAR-SABA: Str. Weizman 92 (în pasaj). Tel: 09-7658118
NATANIA: Str. Smilanski 10 (în pasaj). Tel: 09-615860
PETAH-TIKVA: Str. Montefiori 17. Tel: 03-9312777
PETAH-TIKVA: Str. Bar Kochba 27. Tel: 03-9346624
RISHON-LE ZION: Str. Rotschild 9. Tel: 03-9698724
RISHON-LE ZION: Str. Herzl 47. Tel: 03-9671807
TEL AVIV: Str. Solomon 20 (vechea Tahana Mercazit). Tel:03-6873606
TEL AVIV: Str. Allenby 48. Tel: 03-5175877
TEL AVIV: Staţia nouă de autobuze, et.3, magazinul nr.3243
(sub Mac Donald). Tel: 03-6877949
TEL AVIV: Str. Shlomo Hamelech 2. Tel: 03-5283665
BAT YAM: Str. Balfour 60. Tel: 03-6592484
Şi, în curînd:
IERUSALIM: Str. Yaffo 150. Tel: 02-382177, 02-5002016

Tuturor clienţilor şi cunoscuţilor noştri:
GMAR HATIMA TOVA !

נאות

N A O T

KIBUTZ KABRI

Asistență și confort pentru oameni în vîrstă

25120 MAALE HAGALIL
Tel.: 04-9952647 Fax.: 04-9952626
Plasat în inima kibutzului

Primește INDEPENDENȚI, NEAJUTORAȚI și SLEIȚI DE PUTERI care au la dispoziție:

- Mîncare de calitate din bucătăria kibutzului, inclusiv dietetică, după nevoie.
- Duș și W.C. alăturate fiecărei camere.
- Aer condiționat complet.
- Instalație de alarmă și telefon prin care se poate solicita ajutor în permanență (zi și noapte).
- Serviciu de spălat și călcat.
- Medic, soră în permanență și serviciile unei asistente sociale. Echipamentul medical din clinica kibutzului nostru satisface toate cerințele moderne în tratament geriatric.
  În afară de clinica kibutzului, în cazuri extreme, este un spital (la 3 km. depărtare); la dispoziția celor care au nevoie camera de urgență sau spitalizare.
- Activități și ocupații zilnice cuprinzînd și pictură, cusut, împletit, ș.a.

Toate aceste activități sînt îndrumate de membrii kibutzului care au o pregătire specială universitară și au urmat cursuri speciale de îndrumare a celor în vîrstă.

Într-o ambianță deosebit de plăcută - flori, iarbă, pomi, pergole stilizate, terase - "NAOT" constituie o casă caldă, primitoare, reconfortantă, unde se vorbește ebraică, engleză, spaniolă, etc., precum și idiș.

VIZITAȚI-NE PENTRU A CUNOAȘTE REALITATEA ȘI A VĂ DECIDE SĂ TRĂIȚI ȘI SĂ VĂ PRELUNGIȚI VIAȚA AICI.

minimum

ANUL X ● MINIMUM NR. 116
NOIEMBRIE 1996 ● 12 SHEKELI

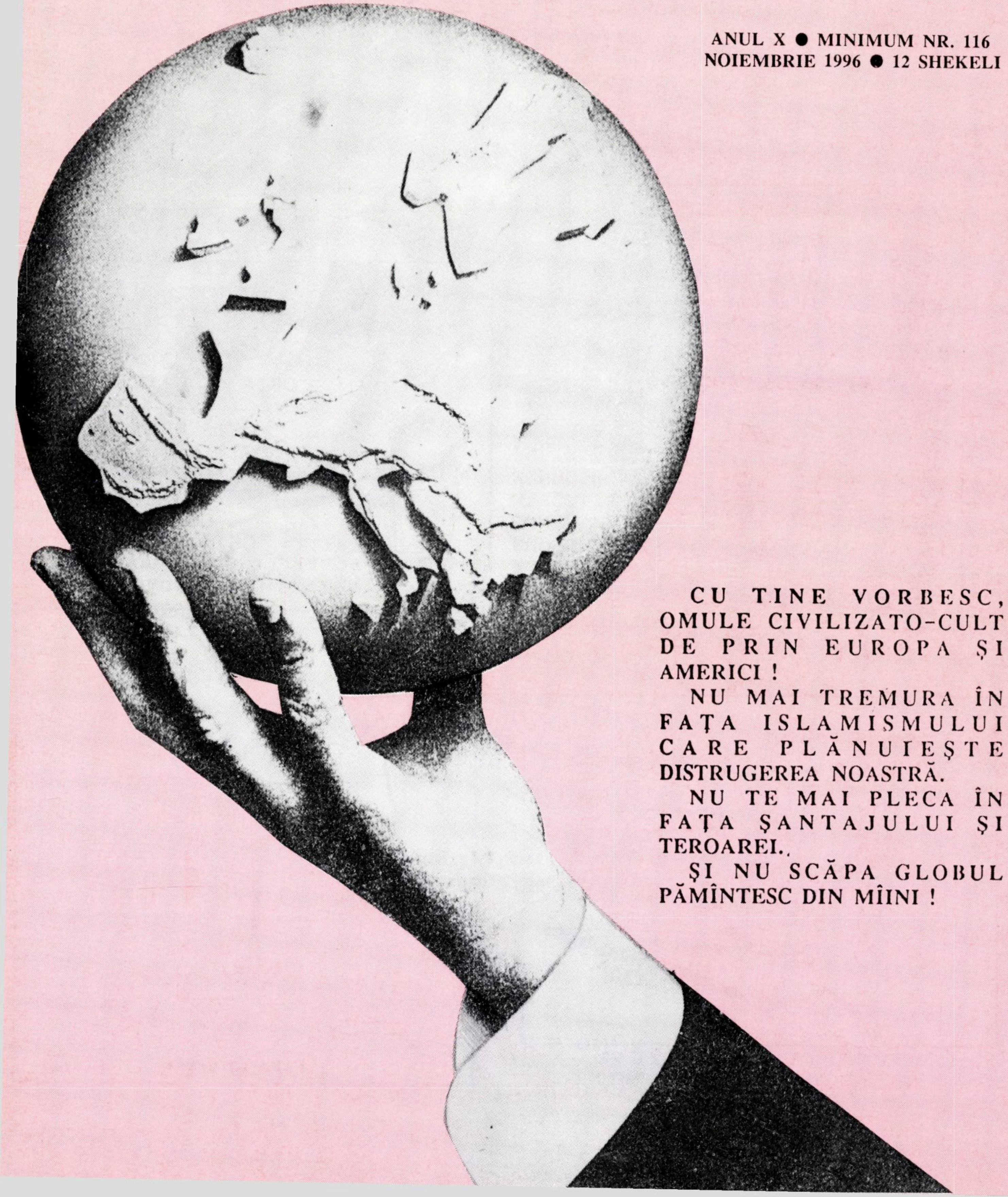

CU TINE VORBESC, OMULE CIVILIZATO-CULT DE PRIN EUROPA ŞI AMERICI !

NU MAI TREMURA ÎN FAŢA ISLAMISMULUI CARE PLĂNUIEŞTE DISTRUGEREA NOASTRĂ.

NU TE MAI PLECA ÎN FAŢA ŞANTAJULUI ŞI TEROAREI.

ŞI NU SCĂPA GLOBUL PĂMÎNTESC DIN MÎINI !

Unii colecţionează fluturi. Alţii – cutii de chibrituri.

Publicistul Simion Săveanu, din Beersheva, colecţionează desene ale caricaturiştilor contemporani din România şi de pe la noi.

Precum acestea, datorate marelui artist care a fost Nell Cobar.

* * *

NELL COBAR

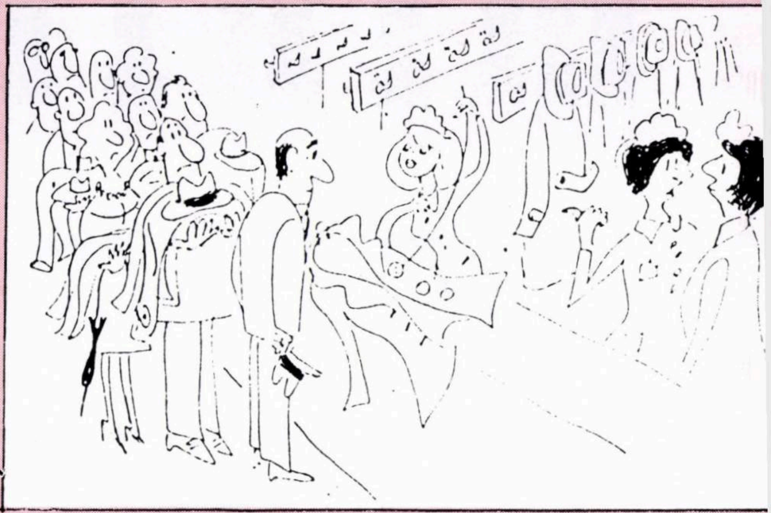

NU ŞTIE CE SĂ MAI INVENTEZE CA SĂ-ŞI GĂSEASCĂ UN BĂRBAT !

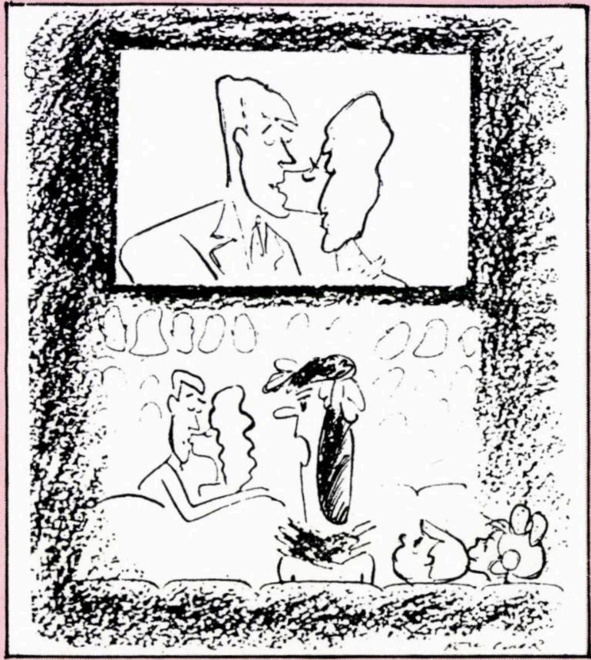

CE RUŞINE ! SĂ SE SĂRUTE ÎN FAŢA COPIILOR !

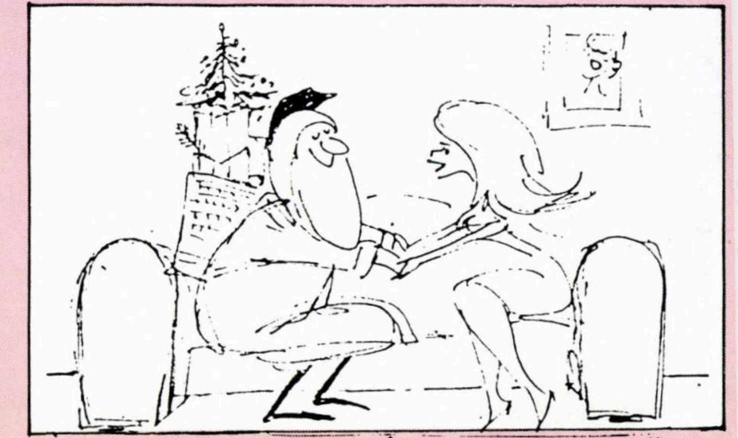

NU M-AI CREZUT CÎND ŢI-AM SPUS CĂ EXISTĂ MOŞ CRĂCIUN !

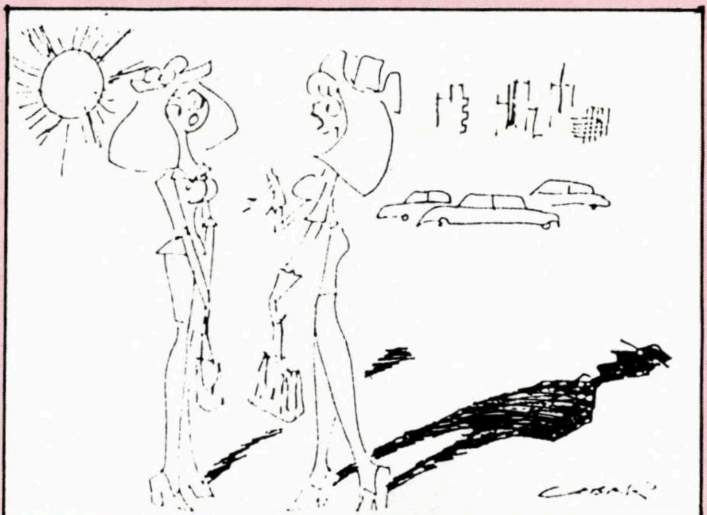

NU ŞTIU CE SĂ MAI FAC CU EL, SE ŢINE TOT TIMPUL DUPĂ MINE !

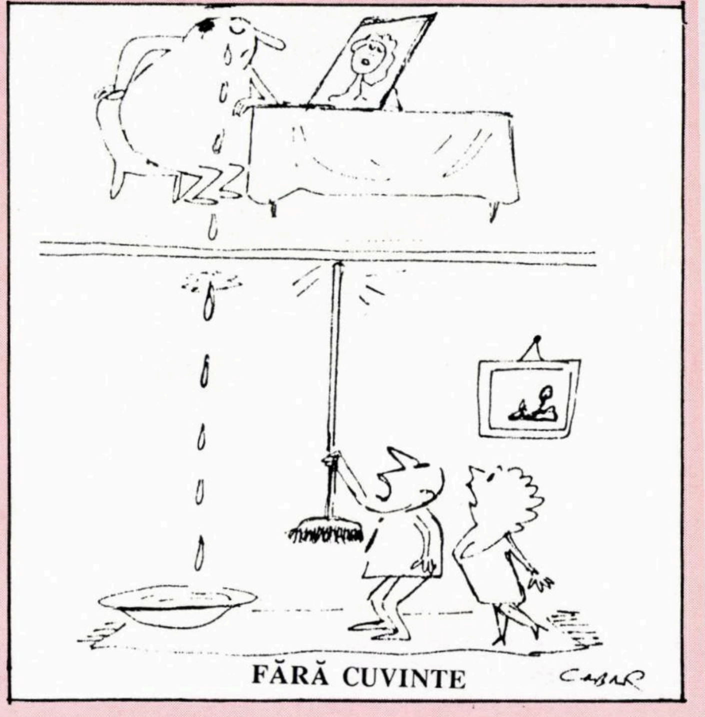

FĂRĂ CUVINTE

MINIMUM ● ANUL X ● NR. 116 ● 1996 ● MINIMUM

Acordul pentru Hebron, chiar după ce va fi semnat, nu va conveni nici uneia din părţi, fiindcă ambele cer ceea ce nu pot obţine: totul. Din acest punct de vedere, Hebronul simbolizează întreaga luptă a celor două popoare pentru această ţară chinuită.

Acordul, ca toate celelalte precedente încheiate de Israel cu arabii, va fi rezultatul presiunilor, mai dure sau mai delicate, ale americanilor. Ei ştiu ce este Orientul Mijlociu. Conflictele din această parte a lumii nu se rezolvă la scenă deschisă, ci în culise, acolo unde se află regizorul şi dă indicaţiile. Cîndva dr. Kissinger presa cu daruri: avioane, tancuri. Mai tîrziu James Baker a presat cu refuzuri. De exemplu, refuzul de a acorda gir pentru împrumuturi. Acum Dennis Ross a făcut presiuni cu valizele. Le-a dus la aeroport, dar s-a întors, cică, fiindcă i s-a comunicat că s-a obţinut, în timp ce el fugea la Lod, un foarte mare progres la tratative!

Grosolane sau infantile, presiunile au, în cele din urmă, efect. Lucrurile au ajuns pînă acolo încît guvernele israeliene au "comandat" ele însele presiuni americane căci le era teamă de opinia publică şi de partenerii de coaliţie să ia o hotărîre.

După Hebron se va trece la discutarea aranjamentul definitiv cu verii noştri palestinieni. Nu este de presupus că va merge uşor. Vor fi presiuni americane şi se va apela la ele. Nici acel aranjament nu va satisface pe deplin cele două popoare, e sigur. Putem face cu inima liniştită (sau neliniştită) această profeţie.

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI
(Ceea ce înseamnă 24 octombrie)

Numaidecît după ce poliţia palestiniană a tras cu sete în israelieni, ucigînd cîţiva militari şi civili, Comunitatea Europeană – aşa cum a declarat d. Nabil Shaat – a virat lui Yasser Arafat suma de 50 de milioane de dolari.

O sumă frumoasă. Ea ne arată nu numai preţuirea Occidentalilor faţă de realizările poliţiei amintite ci şi preţuirea realmente neaşteptată faţă de noi, israelienii.

Într-adevăr, dacă faci o socoteală rapidă, pe degete, reiese că OEP-ul a primit cam 2 milioane de dolari pentru fiecare israelian împuşcat.

minimum

מינימום
Apare lunar
Redacția și administrația:
Str. Zamenhoff nr.13
64373 – Tel Aviv
P.O.B. 11472, Tel Aviv
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443
Fax numai pentru anunțuri publicitare

Director
Al. Mirodan

Publicitate: 1 inch – 47 șekeli
Carnet: 15 cuvinte – 23 șekeli
Abonamente Israel
6 luni (6 numere): 68 șekeli
1 an (12 numere): 130 șekeli
Prețul include costul expedierii
Străinătate: (1 an – 12 numere)
Europa – 70 dolari; România – 65 dolari; U.S.A., Canada – 80 dolari; America de Sud, Australia Noua Zeelandă – 95 dolari; Insulele Fidji – 150 dolari.
Expediția cu avionul.

Prezentarea artistică:
Adar Darian

Difuzarea: ATLAS
Articolele semnate de colaboratorii noștri reprezintă personalitatea și punctul de vedere al acestora. Se înțelege, așadar, că redacția nu împărtășește totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacția nu răspunde de conținutul anunțurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM-PUBLISHERS
LTD.

TENDINTE

Israel:
Arafat a trecut Rubiconul

"Un Rubicon a fost trecut de curînd în Orientul Mijlociu și majoritatea observatorilor americani – orbiți de deschiderea unui tunel arheologic – nu și-au dat seama de asta. Pentru întîia oară în istorie, o armată palestiniană, invitată de Israel să activeze în rîndurile sale, ca parte a acordurilor de pace de la Oslo, a întors armele împotriva Israelului.

*

Cel din urmă lucru la care Itzhak Rabin și Shimon Peres – care negociaseră acordurile Oslo din 1993 – s-ar fi așteptat, era să-l vadă pe Arafat asmuțindu-și armata împotriva Israelului. Ei nu s-ar fi așteptat la așa ceva fiindcă, la tot ce-i dăduseră ei lui Arafat – recunoaștere, teritoriu, alegeri, armată – singurul lucru primit în schimb a fost declarația solemnă, publică, scrisă, de renunțare la violență.

La vremea respectivă, Likudul, aflat în opoziție, avertizase că nici o națiune nu-și poate îngădui să invite 30.000 (azi, probabil, 45.000 – altă violare a acordurilor de la Oslo) de oameni înarmați (și dușmani jurați) în rîndurile sale; bazîndu-se pe o simplă făgăduială. Likudul a avut dreptate.

*

Din prima clipă cînd Israelul a avut un nou guvern, prin alegerea lui Beniamin Netaniahu ca prim ministru, șefii OEP au amenințat pe față cu o nouă intifadă (altă violare a acordurilor de la Oslo), în caz că una sau alta dintre pretențiile lor la adresa Israelului nu vor fi satisfăcute.

Drept pentru care, atunci cînd Israelul a deschis un tunel arheologic în Ierusalim – tunel care, așa cum a înțeles pînă la urmă *media* occidentală, nu afectează cu nimic locurile sfinte ale Islamului – Arafat a prins ocazia din zbor, ordonînd oamenilor săi să iasă în stradă și lăsînd armata să-și îndrepte puștile împotriva Israelului.

*

Nici un fel de proces de pace nu poate supraviețui, dacă una din părți poate să recurgă la război oridecîteori se socotește "frustrată" sau – pur și simplu – nemulțumită de ritmul negocierilor.

*

Arafat l-a făcut pe Netaniahu să înțeleagă următoarele: "Dacă refuzați să continuăm procesul de pace în ritmul care ne convine și cu care ne-au obișnuit predecesorii voștri, eu nu sînt dispus să stau liniștit și să aștept. Eu pot să pornesc un război. Și, de data asta, grație lui Oslo, nu am la dispoziție numai bîte și pietre, ci și gloanțe".

(Dintr-un comentariu de Charles Krauthammer, în "Washington Post", 1996)

Polițist palestinian trăgînd în partenerii săi de pace israelieni

TENDINTE

Gaza:
Ce simt oepiștii (& Co.)

"Simțim că victoria noastră asupra Israelului nu e departe".

(Dintr-o declarație a lui Saud Abu Ramadan, corespondent la Gaza al agenției palestiniene de știri, 1996)

"A început războiul sfînt pentru Ierusalim".

(Dintr-un manifest al organizațiilor "Djihadul islamic" și "Hamas" răspîndit în rîndurile populației din Gaza, 1996)

OEP: Înțelegeți ?

"Pînă în prezent negocierile nu au dat nici un rezultat. În consecință, trebuie să fim gata, și cred că înțelegeți la ce mă refer".

(Dintr-o cuvîntare a lui Yasser Arafat, laureat al Premiului Nobel pentru Pace, rostită în fața Consiliului legislativ palestinian, Ramalla, 1996)

N. Red.: Înțelegem, domnu' Arafat, înțelegem.

Israel

"Palestinienii au comis o crimă ridicînd împotriva noastră sabia pe care le-am dat-o".

(Rav Ovadia Iosef, conducătorul spiritual al mișcării Shas; în cursul unei predici rostită la Ierusalim, 1996)

Israel:
Declarație în întîmpinarea comemorării asasinatului de la 4 noiembrie

"Acest om, Bibi Netaniahu, trebuie să dispară cît mai repede de pe harta noastră politică".

(Dintr-o declarație a lui Beniamin Ben Eliezer, fruntaș al Partidului Muncii, fost ministru, în cursul unei ședințe a fracțiunii parlamentare a Partidului Muncii, 1996)

Israel:
Unii, acolo departe, au văzut adevărul

"Prietenului nostru, Israelul, nu trebuie să i se ceară concesii pentru a restabili ordinea. Israelul și-a asumat riscuri mari pentru realizarea păcii, în special înarmînd o poliție palestiniană puternică, alcătuită din 30.000 de oameni și care a întors armele împotriva israelienilor".

(Dintr-o declarație a lui Bob Dole, candidatul Partidului Republican la alegerile prezidențiale din S.U.A., 1996)

Israel:
Alianță anti Bibi

"Ziarul «Washington Times» a scris, bizuindu-se pe surse ale serviciilor americane secrete, că miniștrii de externe ai statelor membre în Liga Arabă s-au întîlnit în secret și au discutat despre căile de înlăturare de la putere a lui Beniamin Netaniahu. La această întîlnire, care a avut loc la Cairo, s-a propus slăbirea poziției lui Netaniahu prin înghețarea normalizării cu actualul guvern și strîngerea relațiilor cu opoziția israeliană".

(Din "Ultima Oră", 1996)

Gaza:
Întoarcerea martirilor la cășile lor

Așa cum mărturisise nu de mult norvegianul Terge Larsen, reprezentantul O.N.U. pe lîngă Arafat, de cînd cu înființarea Autorității Palestiniene, tot mai mulți foști exilați, care se îmbogățiseră între timp în străinătate, s-au întors în teritorii.

După cum aflăm din "Ultima Oră", *"ei și-au creat locurile lor de întîlnire, privilegiate. Unul din acestea este Segul Country Club, unde taxa anuală de membru e de 500 de dolari. Ei sfidează taberele de refugiați suprapopulate din apropiere.*

Clubul «Summerland Tourist Village», unde s-a căsătorit Nabil Shaat, ministrul cooperării internaționale, a cumpărat cu 7 milioane de dolari o suprafață de 1500 m.p. de plajă".

Pentru a fi utilizată în exclusivitate de membrii clubului, cărora le cade conciul dacă se învecinează pe cearceafuri cu frații lor palestinieni.

Egipt:
Ce vrea poporul frate egiptean

"Majoritatea poporului egiptean este pentru ruperea relațiilor cu Israelul și chiar pentru război".

(Dintr-un articol în cotidianul egiptean "El Ahbar", Cairo, 1996)

Europa de Est:
Ce facem cu prostituția ?

Există, așa cum citim în "România liberă", două posibilități. Amîndouă, cunoscute și răscunoscute.

Una este să iei taurul de coarne, să uiți de morala socialistă și să legalizezi această cea mai veche meserie din lume. Așa cum s-au hotărît să facă ungurii:

"În această toamnă, Parlamentul ungar ar urma să legalizeze prostituția, ceea ce ar da posibilitate prostituatelor să "lucreze" legal în cartierele unde sînt amenajate zone cu lanternă roșie, transmite agenția MTI. Prostituatele vor fi tratate drept întreprinzători particulari, vor plăti taxe și vor primi o licență din partea autorităților locale, pentru a putea profesa.

"Plasatorii" de femei vor rămîne în continuare în afara legii, pentru a putea fi protejați, deopotrivă, clienții și prostituatele. "Fetițele" nu vor avea voie să se expună în zone din apropierea bisericilor, școlilor, spitalelor ori instituțiilor culturale. Decizia Parlamentului urmărește reducerea criminalității legate de practicarea prostituției."

Cealaltă posibilitate este să lupți și să tot lupți (fără succes, de altfel) pentru lichidarea fenomenului.

Așa cum procedează, cel puțin pînă la ora de față, autoritățile române:

"Polițiști din cadrul Serviciului de Combatere a Crimei Organizate împreună cu cei din Detașamentul de Intervenții la Acțiuni Speciale au efectuat un raid în Capitală pentru prinderea prostituatelor. Polițiștii aveau informatii concrete, așa că

TENDINȚE

au mers exact în cuibul prostituatelor și le-au ridicat fără ca acestea să apuce să mai scoată vreun cuvînt. Astfel, în str. Mătăsari din sect. 2 au fost găsite două bordeluri. Prima locuință este în str. Mătăsari nr. 38 și este proprietate personală a Mariei Gheorghe, 40 de ani. Aici, o bucureșteancă de 23 de ani, Mirela Nicolae, și Elena Naghi Felicia, 17 ani, din jud. Alba, aduceau clienți pentru micile plăceri sexuale. Pe aceeași stradă, la nr. 5, prorpietatea lui Aurel Duță (23 de ani), era alt cuibușor de nebunii. Proxenetul Duță lua banii de la două fete care practicau prostituția: minora Mariana Telegan, 15 ani, din orașul Huși, și Mareata Rusu, 19 ani, țigancă, care locuia împreună cu Aurel Duță.

Al treilea bordel este în str. Pache Protopopescu nr. 101 din București, la domiciliul Elenei Vasile, în vîrstă de 41 de ani. Ea a racolat și a înlesnit practicarea prostituției pentru Mihaela Tancu, 18 ani din București, și Dumitra Mihai (18 ani) din Călărași, cunoscută cu antecedente penale. Atît proxeneții cît și clientele sînt cercetați în stare de reținere, iar minora de 15 ani este cercetată la Centrul de Minori. Prețul fetelor care vindeau plăcerea unui raport sexual este între 15.000 lei și 100.000 lei".

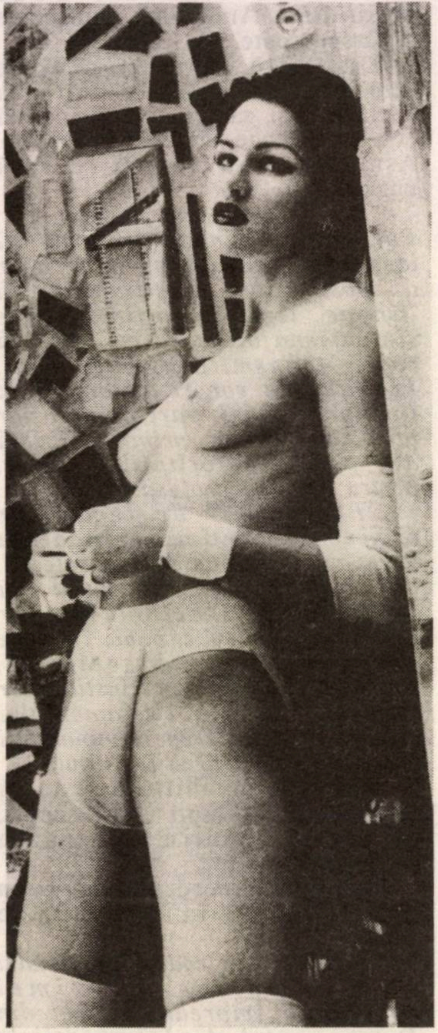

Ungurii ar dori să scape de asemenea spectacole pe stradă și să le vadă pe fete, după jaluzele, în bordeluri.

Bosnia: sau cum e cu Marea Dezinformare (căreia, din păcate, îi cad pradă și tembelii de pe la noi)

"Obiectivul cenzurii este să mascheze realitatea; dezinformarea merge mai departe, deformînd-o, în scopul de a o prezenta în conformitate cu interesele guvernelor sau grupurilor de presiune.

În conflictul jugoslav, dezinformarea a depășit, fără îndoială, tot ce se putuse închipui în decursul celui de-al doilea război mondial. Televiziunea, influențînd latura afectivă a individului, i-a scăzut în mod considerabil facultățile de analiză critică. În felul acesta iau naștere niște perspective nebănuite pentru manipularea opiniei publice.

Toată lumea își amintește de publicitatea zgomotoasă făcută pretinsului bombardament sârb asupra vechiului oraș Dubrovnik. Pentru a emoționa opinia mondială, se adusese la fața locului o celebră cîntăreață americană; intelectuali occidentali, neavînd altă cauză mai bună de apărat, au semnat petiții împotriva barbariei sârbe și televiziunea ne-a arătat întăriturile vechei fortărețe luminate de flăcări....*flăcările cauciucurilor de automobil aprinse la poalele zidurilor.* Aceste imagini au produs indignarea generală contra sârbilor, dar o dată luptele terminate, presa nu a putut - sub nici o formă - să prezinte fotografiile ruinelor vechiului oraș și, de-altminteri, nici n-au fost cerute de nimeni căci dezinformarea contează foarte mult, și pe bună dreptate, pe amnezia noastră. Esențialul este ca opinia mondială să-și amintească pentru multă vreme de barbaria sârbă.

În schimb, datorită ocolirii anumitor subiecte, metodă frecventă a dezinformării, distrugerea cartierului musulman de la Mostar și a faimosului său pod de către croați au trecut aproape neobservate, mai ales de către editorialiști.

*

Dezinformarea cu privire la cele trei masacre de la Sarajevo a fost sistematic orchestrată. Primul a avut loc la 27 mai 1992 în fața unei brutării din strada Vasa Miskin la Sarajevo și s-a încheiat cu 17 morți și 150 de răniți. Consecințele au fost sancțiuni contra Jugoslaviei, cu toate că răspunderea pentru aceste masacre n-a fost nici o dată stabilită categoric. Generalul Lewis MacKenzie, primul comandant al trupelor Națiunilor Unite la Sarajevo, și martor privilegiat, a scris: *"Președinția bosniacă denunță un bombardament sârb. Sârbii vorbesc despre o șarjă explozivă dinainte pregătită. Soldații noștri (canadieni) spun că unele detalii nu corespund. Strada a fost blocată chiar înainte de incident. Odată rîndul de așteptare format, mijloacele de informare bosniace și-au făcut apariția, dar au rămas la distanță, înainte de a se precipita pe locurile respective, imediat după terminarea atacului".*

Doi ani mai tîrziu, la 5 februarie 1994, a avut loc al doilea măcel, în piața Markale la Sarajevo. În cartea sa "Cască Albastră de pomană" (ed. JC Lattès, Paris), un ofițer superior francez scrie sub pseudonimul comandant Franchet: *"Dar și aici, căștile albastre refuză să confirme teza obuzului sârb. Și vorbesc despre o șarjă explozivă*

TENDINȚE

După o explozie la Sarajevo, din 1994. Telespectatorului i se spusese că sîrbii au pus bomba. Și așa i-a rămas în minte. Fiindcă așa voiseră (politică înaltă) cîțiva politicieni din Occident.

telecomandată (de către musulmani). Patru zile mai tîrziu NATO lansează ultimatumul său sârbilor din Bosnia".

Dacă, pînă acum, erau oarecum permise îndoielile cu privire la adevărații făptași ai acestor măceluri, din septembrie 1995 încoace dispunem de o mărturie capitală, aceea a lui Jean Daniel, director al revistei "Le Nouvel Observateur" din Paris. Sub titlul revelator "Să nu mai mințim cu privire la Bosnia", el face în numărul de la 31 august 1995 al acestei reviste o mărturisire fără precedent și fără echivoc asupra fondului acestei afaceri, afirmînd că primul ministru de atunci, ca și alți cîțiva miniștri și doi generali francezi îi confirmaseră că musulmanii erau adevărații autori ai acestor masacre. Jean Daniel precizează: *""Ei (musulmanii) ar fi provocat măcelul alor lor ! am remarcat cu groază. Da, mi-a răspuns fără să ezite primul ministru (Edouard Balladur) și așa au obligat NATO-ul să pună capăt tergiversărilor".*

Se poate pune întrebarea dacă raționamentul lui Edouard Balladur nu anunță cumva un nou fel de gîndire politică; o gîndire care, fără a fi machiavelică, s-ar situa pe undeva dincolo de Bine și Rău.

Ar mai trebui să ne întrebăm ce motive are vasta campanie de dezinformare care - în Occident și în lumea musulmană - se străduiește să-i prezinte pe sârbi drept agresori în conflictul jugoslav; campanie ce ar putea lovi mîine oricare altă țară mică ce s-ar opune noii ordini mondiale.

Dacă ziariștii occidentali sînt liberi, ei nu sînt totuși scutiți de presiuni guvernamentale, în special în domeniul politicii externe. De cele mai multe ori, guvernul le sugerează orientarea generală, ca apoi să se sprijine pe opinia publică astfel formată, pentru a-și justifica politica. Așa cum guvernul german recunoscuse prematur Croația și Slovenia, pretextînd apoi că ar fi fost supus presiunilor opiniei publice pe care - de fapt - o formase în acest sens.

Rolul decisiv, chiar dacă discret, al Germaniei în descompunerea Jugoslaviei a fost - fără îndoială - determinant. O confirmă însăși cronologia faptelor. Conflictul, în Jugoslavia, a început la mai puțin de un an după căderea zidului de la Berlin, ca și cum o relație de la cauză la efect lega reunificarea Germaniei de descompunerea Jugoslaviei. Dorința de veacuri a Germaniei de a avea o ieșire la Mediterană și de a fi înconjurată de mici state satelite,- cu siguranță că nu este străină politicii sale. In definitiv, nu sârbii au inventat "Drang nach Osten" (Marșul spre Răsărit), nici ideea de "Lebensraum",- acel spațiu vital de care poporul german ar avea nevoie pentru a înflori. Aducîndu-și contribuția la descompunerea Jugoslaviei, Germania și-a satisfăcut, în egală măsură, obsesia de a vedea dispărînd un Stat pe care-l lua - greșit - drept o creație artificială a tratatului de la Versailles.

Pentru Turcia, țară în principiu laică, dar foarte agitată de integrism, stabilirea primului Stat islamic în Europa ar reprezenta - oarecum - întoarcerea ei în Balcani.

*

În final, nu se poate reflecta asupra dezinformării fără să se pună problema satanizării care este forma sa extremă și care atinge zonele cele mai profunde ale ființei psihologice. Se știe în cel fel cea a evreilor s-a terminat, în mod tragic, în acele "Vernichtungslager" - lagărele de exterminare.

Satanizarea actuală a sârbilor nu va avea - probabil - consecințe la fel de tragice cu cele îndurate de evrei în trecut, cu toate că a servit deja drept acoperire morală expulzării a mai mult de două sute de mii de sârbi din Kraîna, ce trăiseră acolo de secole. Dar, în timp, ea ar putea - cu tot cortegiul de măsuri politice și economice care o însoțesc - să ducă la un fel de moarte lentă a unui întreg popor.

Cine se îndoiește de realitatea satanizării poporului sârb, ar trebui să-și reamintească un lucru și anume, că în nici un conflict, de cinci decenii încoace, nimeni n-a învinuit un popor întreg de crime, reale sau imaginare, comise de cîțiva indivizi. În genocidul cambodgian, opinia publică înfierase pe Kmerii roșii ai lui Pol Pot și nici de cum poporul cambodgian. La fel în războiul din Golf, unde Saddam Hussein și regimul său au fost puși la index.

(Dintr-un studiu de Negovan Rejic, scriitor sârb care trăiește în Canada; după "Lupta", Paris, 1996)

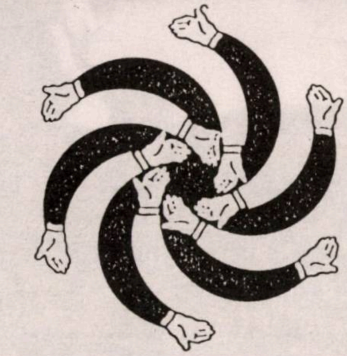

TENDINTE

Elveţia
Scandalul aurului

Cînd deputatul britanic Greville Janner a cerut să se clarifice şi să se dea mai multe amănunte din arhivele britanice cu privire la soarta aurului Germaniei naziste împărţit, în anii cincizeci, între aliaţii victorioşi şi băncile elveţiene, prima reacţie a ministerului englez de externe a fost rapidă şi categorică: nimic nu-i adevărat! Deputatul respectiv, bun politician, bănuia că va stîrni o furtună; în plus, în cealaltă calitate a sa, de vice-preşedinte al Congresului Mondial Evreiesc, el ştia destul de multe. Londra însă, în loc să recunoască un fapt împlinit, a dat vina pe bancherii elveţieni care - dragă Doamne! - i-ar fi înşelat pe englezi la împărţeală. Aceşti bancheri, depozitari de lingouri de aur primite direct de la nemţi (chiar şi aur provenit din danturile victimelor), sînt acuzaţi că au comunicat mereu cifre false.

Din prudenţă, lingourile au fost datate anterior producerii lor. Elveţia a încetat să mai primească aur nemţesc în 1944. O mică parte a fost restituită la 25 mai 1946 («restituită» e un fel de a spune, căci partea principală a fost împărţită între americani şi englezi). Valoarea de atunci de 250 milioane de franci elveţieni este egală astăzi cu 4,7 miliarde de dolari. După alte tratative, în 1956 noii beneficiari au mai primit o tranşă de 125 de milioane de franci. După Banca Angliei, sumele cumulate au reprezentat doar 58% din realitatea cunoscută. Se pun, deci, două întrebări: unde este diferenţa? şi de ce aceste informaţii se dau abia acum?

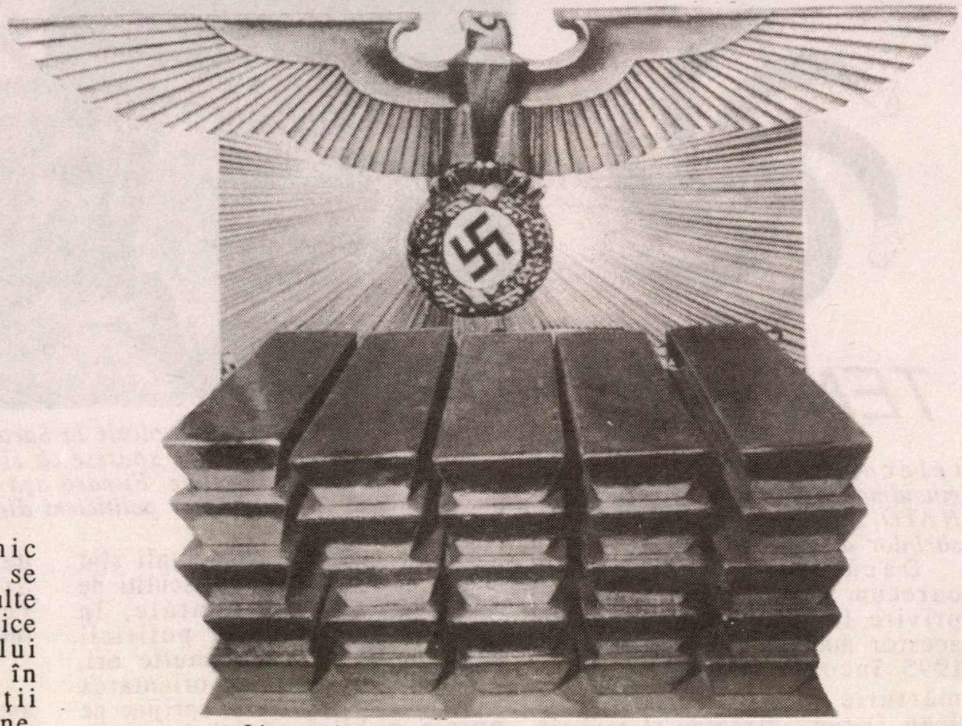

Lingouri: s-ar putea ca banul să n-aibă miros, dar aurul acesta pute.

Ar fi greşit să se creadă că deschiderea actuală a arhivelor ar putea motiva întîrzierea. Documente provenite de la STASI (Securitatea din fosta R.D.Germană) dovedesc că băncile elveţiene s-au înţeles cu nemţii, să depoziteze aurul jefuit de SS-işti. Toată presa străină face scandal şi condamnă autorităţile centrale elveţiene; guvernul central al Confederaţiei Elvetice - considerînd că este în joc obrazul însuşi al ţării - a numit o comisie neutră de anchetă, formată de ne-politicieni şi a suspendat, în această problemă, secretul bancar; iar bancherii elveţieni sînt într-o adevărată stare de şoc pentru că se tem că acum se vor descoperi şi alte matrapazlîcuri. Ca, de pildă, cele legate de Africa de Sud, de unde mari contribuabili au expediat în Elveţia sume enorme datorate fiscului de la Johannesburg; iar cutia Pandorei se poate deschide şi datorită altor pretendenţi... Congresul Mondial Evreiesc reclamă 7 miliarde de dolari pentru lichidarea tuturor pretenţiilor. E clar că se va angaja un război de uzură şi o tocmeală ca la bîlci. Să nu uităm că Hitler a avut un cont personal, unde depusese banii rezultaţi din "drepturile sale de autor"....

Spre deosebire de alţi congressmeni care stau mai mult pe la birou, la Washington, senatorul american Arlen Spector obişnuieşte să meargă foarte des pe teren, pentru a analiza la faţa locului cum devine cazul cu problemele în discuţie. Astfel, nu de mult, el a cercetat cu de-amănuntul, à-propos de chestiunea Orientului Mijlociu, situaţia de la Ierusalim, Damasc, Amman, Beirut, Gaza, etc., studiind zile-ntregi documentele puse la dispoziţie de gazde.

Senatorul Inspector.

D. Jens Gust, diplomat german la Teheran, s-a trezit într-o seară la domiciliu cu vreo trei poliţişti care l-au îmbrîncit, au percheziţionat casa răscolind toate sertarele, şi au dat afară pe musafirii care se aflau la masa d-lui Gust.

Din informaţiile pe care le deţinem, acest caz de încălcare grosolană a imunităţii diplomatice nu a fost pe gustul guvernului de la Bonn.

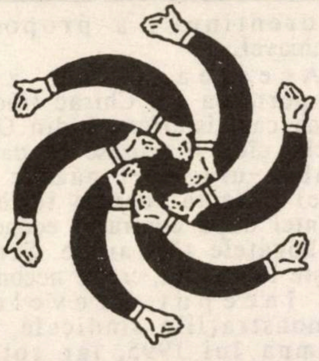

TENDINTE

Să recapitulăm, deci: se discută despre aurul depus în băncile elveţiene, în lingouri sau sub alte forme, jecmănit de către nazişti de la evrei şi de pe unde au mai trecut hoardele lor; despre bunurile depuse de evrei din diferite ţări, din propria lor iniţiativă şi nereclamate pînă azi nici de ei, nici de către urmaşii lor; de averile furate de nazişti de pe unde s-au instalat: mobile, tablouri, obiecte de artă, bijuterii de valoare, etc. Ministrul de externe elveţian, Flavio Cotti, cere să se facă lumină pentru a se lămuri: este Elveţia de vină? dacă da, să-şi ispăşească păcatele; dar dacă nu, să se demonstreze clar şi cu probe nevinovăţia, pentru a se şterge proasta impresie ce s-a urzit în jurul acestei ţări. Deputata cantonală din Zűrich, Verena Grendelmeyer, luînd poziţie în această afacere, a afirmat limpede: *"dacă nu era presiunea internaţională, autorităţile centrale n-ar fi mişcat"*. Alţii, mai patrioţi, încearcă o justificare, explicînd cam astfel atitudinea Elveţiei din timpul războiului şi atitudinea ministrului de externe de atunci, Giusepe Motta: pentru ca Elveţia să nu fie implicată în război, acest ministru (cunoscut de-altfel pentru simpatiile sale faţă de Hitler) a făcut şi unele servicii aliaţilor, dar a închis ochii la activităţile băncilor, la colaborarea industrială cu nemţii în chimic şi material de război, precum şi la achiziţionarea de către elveţieni a unor afaceri ce aparţinuseră evreilor în Germania şi Austria: de pildă, Bally a cumpărat toate marile fabrici şi magazine de încălţăminte din Germania, punîndu-le însemnul său.

(Corespondenţă de la Jo Savin - Geneva)

30 DE ZILE

U.S.A.: Alegeri

Aşadar, acum la început de lună, alegeri prezidenţiale în Statele Unite.

Pînă la ora de faţă, preşedintele Bill Clinton şi-a păstrat, potrivit sondajelor (iar în America se fac şapte sondaje pe zi), avantajul asupra contracandidatului său, republicanul Bob Dole. Un avantaj substanţial: circa 15 puncte. Un avantaj care, dacă nu intervine vreo lovitură de teatru, este de natură să-i asigure lui Clinton realegerea . Şi încă patru ani la Casa Albă.

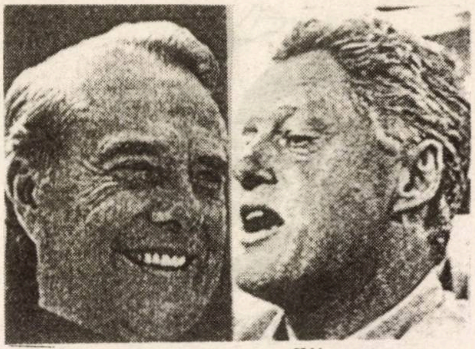

Dole:
va mai rîde la 4 noiembrie ?

Clinton:
mare favorit

România: Alegeri

Dacă în S.U.A (unde orişicum există un mare procent de absenteism) atmosfera electorală este relativ paşnică, în România, în schimb, alegerile de la 3 noiembrie se desfăşoară sub semnul marii nervozităţi. Dincolo de înjurăturile (cam ca la noi) şi "strîmbele" (tot cam ca la noi) de rigoare, se pune întrebarea întrebărilor: va reuşi opoziţia să doboare Puterea ?

În cursa pentru preşedinţie s-au înscris 15 candidaţi, dar lupta pentru "medalia de aur" se va da între "cei trei mari" ai scenei politice: Ion Iliescu, preşedintele în funcţiune, Emil Constantinescu, reprezentantul Convenţiei Democratice (principala forţă a opoziţiei) şi fostul premier Petre Roman (Uniunea Social Democrată). Singura certitudine (în măsura în care putem vorbi de certitudini): nimeni nu va obţine din primul tur 50% plus unu, ceea ce înseamnă că primii doi clasaţi la 3 noiembrie se vor întîlni, pentru lămurirea lucrurilor, în turul al doilea. Sondajele sînt fluctuante, lumea nu prea crede în onestitatea lor, dar se presupune că Ion Iliescu se va califica în.... finală. Şi, deşi cota lui Roman creşte necontenit, se pare că Emil Constantinescu are şanse mai mari de a-l înfrunta pe Iliescu în... meciul decisiv.

Aceeaşi situaţie neclară o întîlnim la capitolul alegeri parlamentare. PDSR (partidul de guvernămînt, sprijinit de preşedintele Iliescu) se înfruntă cu CDR (Constantinescu) şi USD (Roman). Celelalte partide se zbat să treacă de pragul electoral necesar (ca şi la noi) pentru a intra în parlament (Senatul şi Camera Deputaţilor). În cazul cînd PDSR (plus micii săi aliaţi tradiţionali) nu va realiza un scor masiv, se prevede alcătuirea unui guvern de coaliţie: fie PDSR+USD, fie CDR+USD. Ceea ce ar crea o situaţie nouă în România.

O observaţie interesantă în acest sens întîlnim în revista "Vatra" din Tg. Mureş, sub semnătura scriitorului Liviu Ion Stoiciu:

"Personal, cred că Virgil Măgureanu (şeful serviciilor secrete române de informaţii, n. red.) *joacă azi după un scenariu care nu e de el scris, ci de Marile Puteri, de Rusia şi SUA, în principal. Mari Puteri care vor, pe de-o parte, să determine electoratul român să facă Opoziţia democrată învingătoare şi să voteze şi în toamnă "cu cine trebuie" majoritar, pentru ca în noul Parlament să existe o majoritate guvernamentală de centru-dreapta - dorinţă americană. Iar de cealaltă parte, aici e aici, la prezidenţiale, Marile Puteri par să vrea să fie reales acelaşi reformat nomenclaturist comunist Ion Iliescu."*

...Precizăm că articolul lui Stoiciu fusese destinat iniţial ziarului "Cotidianul" din Bucureşti, publicaţie a CDR. Dar, aşa cum mărturiseşte autorul, direcţia s-a... speriat de ideile lui Stoiciu, refuzînd articolul.

●

Amintim că israelienii care posedă cetăţenia română, precum şi muncitorii români aflaţi în ţara noastră pot vota la centrele organizate în acest scop de Ambasada Română. Informaţii la Ambasadă, tel.: 03-5247379.

TENDINTE

Rusia:

Cazul Lebed

Ceea ce era de prevăzut, s-a întîmplat. Tînărului şi foarte ambiţiosului general Alexander Lebed i s-a dat peste mînă: îngrijoraţi de ascensiunea irezistibilă a Napoleonului *in spe*, colegii de la Kremlin, în cap cu premierul Cernomîrdin l-au "lucrat" cu sîrg, determinîndu-l pe Boris Elţin să apară, aşa bolnav cum e, în faţa camerelor de luat vederi de la T.V. şi să comunice, pe-un ton furios, eliberarea lui Lebed din funcţia de şef al Comisiei pentru Securitatea Statului.

Se pare că, sigur de popularitatea sa, tînărul general s-a grăbit. Astăzi, cînd toată lumea aşteaptă cu sufletul la gură operaţia pe inimă deschisă a preşedintelui Elţin, Lebed se înfăţişa tuturora ca moştenitor al tronului de la Kremlin. Fără a ţine seama de concurenţa mare. Şi nemiloasă.

Căderea lui Lebed nu înseamnă însă şi ieşirea lui de pe scena politică. Omul crede în steaua lui. Iar boala gravă a lui Elţin îndeamnă pe toţi *Kremlinologii* să pronosticheze că (exceptînd o însănătoşire deplină a preşedintelui), în Rusia vor avea loc, nu peste multă vreme, noi alegeri prezidenţiale.

Unde Lebed, bizuindu-se pe o parte a armatei, ca şi pe circa 15-20% din electorat, speră să iasă învingător. Iar dacă nu reuşeşte în alegeri, mai există - cînd eşti general - şi alte posibilităţi pentru a pune mîna pe putere.

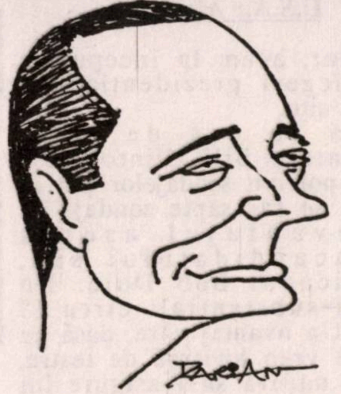

Israel:

Vizita lui Chirac

Ceea ce a frapat à propos de vizita recentă a preşedintelui Franţei, Jacques Chirac, în Orientul Mijlociu, nu a fost scopul politic al călătoriei. Parisul se străduieşte din răsputeri, din motive esenţialmente economice, să ia locul americanilor în regiune sau, măcar, să împartă cu Washingtonul prăjitura de miliarde de dolari din lumea arabă. De aceea, mizînd pe faptul că Damascul, Cairo şi alte Capitale îi socotesc pe americani drept prea filo-israelieni, diplomaţia franceză (de la De Gaulle încoace) face mereu cu ochiul arabilor: lăsaţi-i pe americani, noi sîntem de partea voastră.

Ceea ce a frapat, e altceva: lipsa de fineţe demonstrată de Chirac în cursul vizitei sale. Ministrul de externe francez, Hervé de Charette, a refuzat să vină, odată cu preşedintele, în Israel, pe motiv că guvernul nostru nu este de acord ca D-sa să viziteze "Orient House". Jacques Chirac însuşi, ba a declarat că nu vrea să vină în Knesset şi să vorbească, ba a lăsat-o mai moale, hotărînd că vine, dar... nu vorbeşte. Protocolul vizitelor oficiale de-acest fel dictează că, în semn de răspuns la dineul oferit oaspetelui de către gazde, oaspetele oferă, la rîndu-i, un dineu în onoarea gazdelor. D. Chirac nu a binevoit să poftească la masă pe Ezer Weizman şi Bibi Netaniahu, etc., etc.

Predecesorul lui Chirac la Élysée, răposatul François Mitterrand, n-ar fi făcut, nici să-l tai, asemenea gafe. El urmărea politiceşte aceleaşi scopuri ca urmaşul său, dar era destul de abil ca să-şi mascheze intenţiile. Nu degeaba i se spunea "Florentinul", à propos de Machiavel...

Acestea fiind zise, comportarea lui Chirac (inclusiv scena cam istericoasă din Oraşul Vechi, cînd îi acuzase pe oamenii Shabak-ului că-l păzesc prea bine) reflectă foamea teribilă a Franţei după contracte economice cu bogatele ţări arabe. Şomajul creşte în Franţa, creşte necontenit, au început grevele şi demonstraţiile sindicale, ca-n toamna lui 1995, iar cota de popularitate a preşedintelui a scăzut alarmant, ajungînd la 30%.

România:

Nunţi princiare (şi mai puţin princiare)

Toamna aceasta, lumea românească a asistat, cu sentimente felurite, la două nunţi "din lumea bună" a blazoanelor.

Cea dintîi a avut loc în Elveţia, la biserica ortodoxă din Lausanne, consfinţind căsătoria Principesei Margareta - fiica Regelui Mihai şi a Reginei Ana - cu Dl. Radu Duda, actor şi regizor român. Au fost de faţă, între alţii, Regina Sofia, soţia lui Juan Carlos al Spaniei, ex-Regele Constantin al Greciei, Marele Duce de Luxembourg, alte personalităţi din almanahul "Gotha" precum şi cîţiva invitaţi din România.

În paralel cu evenimentul de la Versoix, a avut loc şi la Bucureşti o nuntă princiară (sau oarecum princiară). Paul Lambrino, pe ale cărui cărţi de vizită scrie "Prinţul Paul de România" s-a căsătorit la Palatul Elisabeta de la şosea cu d-ra Lia Triff. Mirele este fiul lui Mircea Lambrino, născut din căsătoria Prinţului Carol (viitorul Rege Carol al II-lea) cu o domnişoară Zizi Lambrino. La cererea expresă a Regelui Ferdinand şi a Reginei Maria, căsătoria fusese anulată (pe vremea aceea, în anii primului război mondial, era de neconceput ca un prinţ - şi încă moştenitor - să se însoare cu o burgheză oarecare), dar Carol şi-a recunoscut paternitatea, iar actualul Paul este, incontestabil, nepotul fostului monarh. Acest Paul, cetăţean englez, vine des la Bucureşti, fiind în relaţii excelente cu autorităţile române. Motivul acestei "antante cordiale" este limpede: cultivîndu-l pe Paul, guvernul d-lui Văcăroiu încearcă să-l "luxeze" pe Regele Mihai: vezi, Sire, că dacă e vorba de

TENDINȚE

Prinţul Paul Lambrino
are el ceva în cap...

restaurarea monarhiei, mai avem şi altă posibilitate...

Toate acestea au făcut ca Paul şi căsătoria să fie privite cu ochi răi de presa de opoziţie, susţinătoare a Regelui Mihai. Iată cum prezintă Bogdan Adam, în "România liberă", nunta cu pricina:

Duminică, în Bucureşti, s-a vrut a fi o nuntă mare. Cei doi însurăţei, Paul Lambrino şi Lia Triff, avîndu-i ca maeştri de ceremonie pe fraţii Păunescu, au încercat să dea căsătoriei lor dimensiuni princiare. Dar cum impostura are picioare scurte, nunta celui ce se auto-intitulează "Alteţa Sa Regală" (?!) s-a dovedit a fi un fiasco. Au fost prezenţi la ceremonie doar cîţiva reprezentanţi ai ambasadelor Poloniei, Columbiei şi Venezuelei. Oamenii Puterii, cei care în dorinţa lor de a discredita ideea de monarhie îl numesc pe Lambrino "Prinţul Paul", au preferat să dea darul fără a fi prezenţi la nuntă.

Dar cine sînt mirii ? Despre Paul Lambrino, fiul unui fiu nelegitim al regelui Carol al II-lea, nu mai are rost să pomenim, numele lui fiind şi aşa exagerat de mediatizat. Mult mai interesant ar fi să spunem cîte ceva despre mireasă. Lia Triff s-a născut acum 45 de ani în Hamtramck, cartierul polonez din Detroit. A absolvit Universitatea din Maryland, unde şi-a plătit taxele muncind noaptea la Hotelul Hilton din Washington. Aici l-a întîlnit pe Malvin Belli, un celebru avocat din San Francisco. La 3 iunie 1972, Lia Triff, 24 de ani, a devenit a cincea nevastă a avocatului, atunci în vîrstă de 64 de ani. Divorţul lor a survenit 16 ani mai tîrziu. În anul 1984, Lia a fost acuzată de autorităţile americane pentru o evaziune fiscală în valoare de 75.000 de dolari.

Stabilită după divorţ în Anglia, Lia Triff a încercat să penetreze cu orice chip înalta societate londoneză. Pentru aceasta s-a folosit de prinţul Mohsin Ali Khan care, impresionat de "relaţiile" ei cu Casa Albă şi alţi oameni importanţi, a acceptat să o introducă în lumea bună. A mai încercat să se folosească pentru aceasta şi de sultanul din Brunei, care însă declară acum că nu a avut nici o relaţie cu Lia Triff. Probleme financiare a mai avut şi la Londra anul trecut, atunci cînd trei cecuri folosite de ea s-au dovedit a fi fără acoperire. Pentru un timp, Lia a fost membră a clubului londonez "Businesswoman's Network". A fost exclusă, preşedintele clubului, doamna Stephanie Lynn, declarînd: "Oameni ca ea sînt foarte ambiţioşi. Dar ea a folosit numele clubului în interese personale, fără permisiune şi găsesc asta neonorant".

Europa:
Scandaluri, unul după altul, în lumea capetelor încoronate

Hotărît lucru, lumea capetelor încoronate din Europa trece printr-un moment greu. (Colaboratoarea noastră, dr. Elena-Esther Tacciu ar spune că de vină e Pluton care-a intrat în conjuncţie cu Saturn).

În Anglia barem, unde-a început marea debandadă, nu trece săptămînă fără să ne trezim cu o afacere de aşternut à propos de Buckingham Palace. Mai nou, ex-soţia prinţului Andrew, Sara, ducesă de York, căreia presa britanică îi zice - amabil - ducesa de Pork, a ajuns iarăşi pe pagina I-a a ziarelor-bombă. Mai întîi, graţie unei cărţi cu amintiri f.f. erotice, scrisă (sau numai semnată) de unul din foştii ei amanţi. Mai grav însă, madam' Vasso a lansat pe piaţă, cu un zgomot infernal, convorbirile ei de taină cu ducesa. Cine este madam' Vasso? O ghicitoare, numită Vasso Kortesis, pe care Sara o frecventa de două ori pe săptămînă, spunîndu-i - ca la doctor - totul. Şi părerile ei despre tata, şi despre Regina Elisabeta, şi despre experienţele ei sexuale. Femeia (de care acuma începe să ne fie milă), se simte ca un cetăţean care, după ce s-a spovedit psihiatrului, află că toate secretele sale sînt date publicităţii, la T.V. şi-n reviste. E plăcut...

Ducesa de York:
Şi de-abia dăduse jos zece kile ca să fie mai fotogenică şi să nu-i mai zică gazetarii ducesa de Pork

Madam' Vasso:
păi nu prea e fair cucoană

TENDINȚE

Acum, virusul acesta englez bîntuie din plin şi în principatul Monaco. Prinţesa Stephanie, fiica mai mică a prinţului Rainier, fată cu trecut intim bogat şi variat, se măritase cu body-guard-ul ei, băiat voinic, pe nume Ducruet. Că mezalianţa n-a plăcut de loc la palatul de la Monte Carlo, treacă de la Rainier. Dar de curînd soţul fu prins în flagrant şi - aici e-aici! - fotografiat în timp ce se (da, ăsta-i cuvîntul) cu o strip-teaseuză din Belgia. Cît a fost de amorezată Stephanie de gigolo-ul ei cu patalama, tot a fost nevoită să dea divorţ.

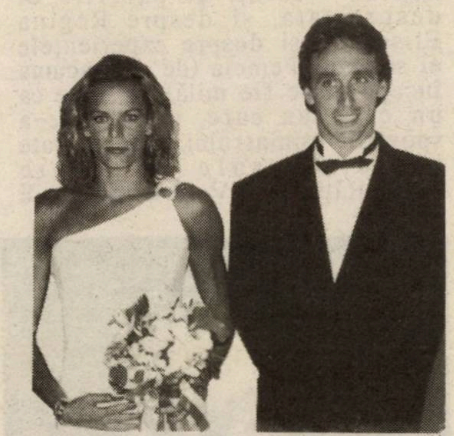

Prinţesa Stephanie cu d. Ducruet, soţul: înţeleg să mă înşeli, dar nu să mă faci de rîsul lumii

...Şi pe acest fundal sulfuros, a izbucnit un nou şi uimitor scandal. Pe tema.... cine a ucis-o pe prinţesa Grace de Monaco ?

Dar să dăm cuvîntul ziarului "România liberă" din Bucureşti:

"S-au împlinit recent 14 ani de la moartea, accidentală, a prinţesei Grace de Monaco, fosta actriţă Grace Kelly, binecunoscut star hollywoodian. Pînă de curînd nimeni nu se îndoise că, potrivit versiunii oficiale, prinţesa a avut neşansa să-şi piardă viaţa într-un nefericit *accident de maşină*, pe cînd se întorcea, împreună cu fiica sa, Stephanie, de la San Remo, unde fusese la cumpărături.

Grace Kelly
într-un film cu Gary Cooper: cinema în timpul vieţii, cinema şi după moarte

Iată că, de cîţiva ani, investigatori atît din Statele Unite, cît şi din Europa, care nu fuseseră prea convinşi de veridicitatea versiunii iniţiale a acestei tragice întîmplări, şi-au desfăşurat cercetările în secret pentru a descoperi cauza reală a morţii prinţesei. De curînd anchetele unora dintre ei au fost încheiate, iar primele date comunicate publicului larg arată că prinţesa a murit asasinată de emisari cu contract ai Mafiei. Dar oare ce putuse să facă graţioasa şi aparent inofensiva prinţesă pentru a-şi atrage condamnarea Mafiei?

Ei bine, se pare că prinţesa Grace plănuia în secret, de mai multă vreme, să divorţeze de prinţul Rainier, dar nu îndrăznea să spună nimănui acest lucru (nu-i spusese nici măcar lui Rainier) de teamă că oamenii, care contau pe faptul că fericirea familiei domnitoare din Monaco era o condiţie esenţială pentru bunul mers al numeroaselor afaceri care se desfăşurau în principat, ar putea reacţiona violent. Principesa mărturisise chiar unei persoane apropiate că existau anumite "elemente", aparţinînd cercurilor de afaceri monegasce, care ar fi preferat s-o vadă moartă decît divorţată de prinţul Rainier.

"Decizia asupra uciderii, cu sînge rece a prinţesei", spune John Scott-Walton, detectiv particular american şi fost ofiţer al serviciilor de spionaj ale Statelor Unite, rezident în Monaco, "a fost luată de cercurile de afaceri din Monte Carlo". Temîndu-se că un divorţ la palat ar duce aproape de ruină numeroasele cazinouri, care atrăgeau jucătorii cei mai bogaţi, mafia cazinourilor şi-a trimis oamenii de încredere, «braţul său înarmat», care au ucis-o pe prinţesă. Ipoteza este confirmată şi de Philippe Montreux, detectiv la Serviciul de omucideri al Poliţiei franceze, care declară că mafioţii defectaseră sistemul de frînare al maşinii în care călătorea prinţesa, act criminal care a dus la accidentul de lîngă orăşelul francez La Turbie. Numai că asasinii nu au luat în calcul două amănunte: faptul că prinţesa Stephanie, fiica prinţesei Grace, se va afla, împreună cu aceasta, în maşină - ea a supravieţuit accidentului, deşi cu unele leziuni la coloana vertebrală - şi, lucru şi mai important, acela că şi prinţesa Grace va supravieţui, nefiind rănită mortal şi avînd toate şansele să se restabilească. Ceea ce a fost de natură să îngreuneze sarcina asasinilor, decişi să-şi ducă la bun sfîrşit contractul şi care - ca nişte profesionişti autentici - nu au lăsat lucrurile la voia întîmplării, supraveghiind îndeaproape producerea accidentului. Aşa se face că omul lor a fost printre cei sosiţi să acorde primul ajutor: costumat în uniforma cadrelor medicale, el a putut uşor ajunge lîngă prinţesa Grace şi, constatînd că supravieţuise, i-a injectat în venă suficient aer pentru a-i provoca o embolie, care a ucis-o însfîrşit.

Oricum, pînă în prezent, nimeni nu l-a acuzat pe prinţul Rainier de crimă sau complicitate la crimă, părerea unanimă fiind că acesta nu a ştiut niciodată adevărul legat de moartea soţiei sale.

Stephanie cu tatăl ei, prinţul Rainier: tată, e-adevărat că mama voia să divorţeze?

TENDINȚE

●

Un subiect nou. Un subiect care, acum 20 sau 30 de ani numai, la Bacău sau la Tel Aviv, sau chiar la San Francisco, ar fi părut aiureală curată, ceva de domeniul științifico-fantastic: lupta unei femei pentru a dobîndi dreptul să folosească, întru fecundare artificială, sperma bărbatului ales de ea.

Un subiect nou. Pe care colaboratorul nostru, A. Clain, care nu e numai poet ci și medic, îl tratează în versurile de față.

Observăm că, de la o vreme, toată lumea se dă (că așa-i linia) la Israel.
Și Mubarak și Hussein și Hassan al Marocului și rac.

A. CLAIN

GERMINAL

N-avu noroc/ să fi născut și ea la un soroc./ Și-ntr-o femeie stearpă,/ cîntă la harpă/ dorul simțămîntului matern./ Dar e un mijloc azi ultramodern/ pentru scop:/ cu telescop/ și cu lanternă,/ se pătrunde în podgoria maternă/ și se culege un mugur/ de pe strugur/ ce-i răsădit apoi în altă brazdă./ Doar că cere gazdă,/ care, pentru bani și pentru o turtă,/ bilet de-nchiriat și-a pus pe burtă./ Cu putință sînt asemenea arende,/ cînd nu sînt diferende./ Dar soții s-au despărțit./ Nu mai au nimic de împărțit./ Conserva de viață/ păstrată la gheață,/ însă, ca orice germen,/ are un termen./ Soțul e împotrivă./ Nu vrea paternitate în derivă./ -"A mea-i dreptatea și de ea m-agaț!"/ Zice soțul și-apelează la Baga'ț./ Să dea Înalta Curte dezlegare încîlcitei criptograme/ a pruncului cu obîrșia-n două mame!/ Doar nu de lapți e vorba aci și icre de somon./ Sămînța e de om - și Solomon/ putea greși și da în gard cu oiștea,/ pîntecul de-l confunda cu boiștea./ Nu-i vorba de o zămislire stihică./ Dilema-și are latura ei psihică./ Bagațul și-ar mai adăuga un sclipet./ Maternitatea și-ar cruța un țipet./ Unsprezece jucători,/ judecători,/ bat mingea pe terenul disputelor talmudice./ Sarcina-i *sub judice,*/ jurisprudența spre-a fixa pe veci./ Opinia publică s-a agitat ca la un meci./ Între sămînță și ovul/ s-a așteptat să fie meciul nul;/ dar verdictu-i lovitură de teatru -/ șapte contra patru./ Pruncu-n gazdă se va naște,/ într-un ceas bun, cam pe la Paște./ Urarea țării pentru germinal,/ e să ajungă sănătos la terminal./ Femei sterpe/ nu vor mai cocoli păpuși de cîrpe./ Sarcina exteritorială/ e-o rezolvare filozofico-morală,/ dar pe orice cale o s-apuce,/ bagaj ereditar de-acasă aduce.

UMOR

La un ceasornicar intră gîfîind un om, cărînd în spate un ceas greu de perete.

- Domnule, vreau să repar acest ceas !

- Dar ce are, rămîne în urmă ?

- Nu, nici vorbă, ceasul merge bine, doar că din zece în zece minute.... cucul iese și întreabă cît e ora.

- Cum a fost la teatru ?

- Foarte frumos, dar cel mai mult mi-a plăcut la sfîrșit, în hol, cînd.... se împărțeau haine.

Un gropar sapă singur într-un cimitir. Făcînd o scurtă pauză, citește pe un monument funerar: "Aici se odihnește P..T..", pe altul: "Aici se odihnește M..N.." și tot așa și pe celelalte. Groparul renunță să mai citească și exclamă exasperat:

...Numai eu muncesc aici !

In timpul unei petreceri, tatăl fetei a văzut un tînăr cu șlițul descheiat, ieșind din camera acesteia.

- Ce-ai făcut acolo tinere ?

- Știți, fiicei dvs. i s-a făcut rău. Am dus-o în cameră, am întins-o pe pat și i-am dat niște medicamente.

- Zău ?! Atunci.... încheie-ți farmacia.

(Comunicate de
LUDY BORSTEIN, Tel Aviv)

SALOANELE
"NEPTUN"

Bat-Yam
Migdal Nahum
Tel. 5075287

SĂRBĂTORIRI FASTUOASE
în
cele mai splendide saloane din Bat-Yam și împrejurimi

- **Bucătărie bogată**
- **Servici excelent**

Punctul pe i

Şi-acum să vedem ce-am înţeles noi din **evenimentele** greu de trăit, greu de uitat, din luna trecută.

* În primul rînd, evenimentele ne-au ajutat să înţelegem mai bine care este rolul *pretextului* în viaţa politică. S-a discutat şi se mai discută şi astăzi cu patimă despre faimosul tunel al Hashmonaimi-lor de la Ierusalim, dar şi despre faptul dacă era cazul ca premierul Netaniahu să hotărască astăzi deschiderea acestuia pentru turişti, (ca şi pentru negustorii arabi din oraşul vechi, cei dintîi profitori ai teribilei măsuri sioniste); dar polemica este, cum se zice, nerelevantă: adevărata problemă nu o constituie deschiderea tunelului (o simplă măsură administrativă, oportună sau nu), ci transformarea acesteia într-un pretext, pentru deslănţuirea poliţiei palestiniene împotriva soldaţilor israelieni cu care, ca parteneri întru pace ce se află, patrula . împreună pentru asigurarea ordinei. Tunelul n-a fost *cauza* evenimentelor teribile de luna trecută din Ierusalim şi din teritorii; el a fost justificarea. A vorbi despre tunel ca despre o *cauză*, e la fel ca şi cum, citind la rubrica de fapte diverse din **Maariv** că un bărbat de patruzeci şi cinci de ani din Afula şi-a omorît nevasta la prînz cu toporul în cap pe motiv că supa era rece, tu ai exclama: "uite-te, domnule, ce înseamnă să dai bărbatului o supă rece!" În realitate, pricina crimei nu este supa, ci ura dintre soţi, ura mocnită ce se acumulase în căsnicia respectivă, aşteptînd doar "chibritul" care să aprindă focul. Dacă relaţiile dintre cei doi din Afula erau bune, putea să fie supa şi îngheţată tun şi bărbatul nu s-ar fi repezit la topor. El ar fi strîmbat din nas nemulţumit, ar fi ciupit-o mustrător pe soţie de ceva ("pune ţuţule supa la încălzit"); iar dacă relaţiile erau nu foarte idilice ci aşa şi aşa, cum se-ntîmplă adesea în viaţă, el i-ar fi scăpat eventual una să se-nveţe minte sau, ieşindu-şi din pepeni, ar fi ţîşnit în picioare, dînd cu scaunul de podea şi repezindu-se pe uşă: "mă duc la mama să mănînc şi eu o supă fierbinte cu tăiţei!" Dar... Dar nu-i dădea cu toporul în cap decît dacă gîndul acesta, al omorului, ar fi încolţit în el de mult. Or, ca să revenim la ale noastre, gîndul cu pricina îi stăpînea pe arabi cu mult înainte de afacerea cu tunelul.

Luaţi prin surprindere şi scandalizaţi că la alegerile din 29 mai, israelienii şi-au îngăduit să voteze cum i-a tăiat capul, nesocotind indicaţiile de la Cairo, Damasc, Rabat Amon şi de prin alte capitale mai puţin orientale (*"da' de cînd îşi permit dom'le ovreii ăştia să aleagă pe cine vor dînşii ? ce, sînt de capul lor ?"*), şefii arabi s-au adunat de grabă în Egipt, de parcă ar fi năvălit tătarii sau ar fi izbucnit al 3-lea război mondial. Nici nu apucaseră bine miniştrii cei noi de la Ierusalim să-şi ia birourile în primire (şi să se certe cu Bibi pentru posturi) că OEP-ul şi ţările arabe s-au năpustit asupra Israelului, acuzîndu-l de sabotare a "procesului de pace" şi-ntîi şi-ntîi de faptul că armata israeliană nu s-a retras din Hebron. Dar despre Hebron vom vorbi mai încolo. Ceea ce a urmat, se ştie. De la caricaturile à la "Der Stürmer" la adresa lui Netaniahu la manevrele militare siriene şi egiptene, totul semăna - şi seamănă - cu campania dezlănţuită în 1930 de Hitler împotriva Poloniei (şi - bineînţeles - a evreimii mondiale) învinuită de a se pregăti să atace cel de-al 3-lea Reich. Din iunie şi pînă astăzi, un "Prindeţi hoţii!" urlat pe toate lungimile de undă ale planetei asurzeşte urechile Orientului Mijlociu. Şi ale lumii. În această atmosferă, deschiderea tunelului de la Ierusalim a fost folosită ca motiv pentru declanşarea scurtului (dar sîngerosului) război oepisto-israelian. Nu era tunelul, ar fi fost altceva. Generalul Oren Shahor, coordonatorul armatei noastre din teritorii, spunea zilele trecute că Arafat (şi ai săi de pretutindeni) se pot agăţa de orice, inclusiv de-un accident oarecare de maşină pe o şosea lîngă Ramalla pentru a porni o nouă "intifadă". A susţine, deci, că tunelul reprezintă motivul celor întîmplate este ca şi cum ai spune (şi cum au susţinut-o hitleriştii) că atentatul comis la 7 noiembrie 1938 de tînărul evreu Herschel Grynszpan împotriva lui Von Rath, secretar III la ambasada germană din Paris, ar fi provocat pogromul uriaş şi incendierea sinagogilor din celebra "Noapte de cristal" organizată 48 de ore mai tîrziu; sau, ca să dăm un exemplu mai recent şi mai aproape de noi, ca şi cum ai pretinde că arestarea pastorului Tőkes la Timişoara ar fi determinat Revoluţia (sau cum vrei să-i spui) română din decembrie 1989 şi că - după aceeaşi logică - dacă poliţia îl lăsa în pace pe Tőkes să stea la masă cu familia în seara aceea, Revoluţia n-ar mai fi avut loc, iar Ceauşescu ar fi şi astăzi preşedintele României. * Ştiu. * Ştiu. * Oamenii deştepţi înţeleg toate astea dar oamenii "deştepţi" mă vor bate uşurel pe umăr, întrebînd, cu glasul acela sfioso-tremurător de origine galutiană: da, dar nu era mai bine să nu se deschidă tunelul, pentru ca să nu dăm arabilor nici un *pretext* ?

Nu, nu era nici mai bine şi nici mai rău. Atunci cînd nu ai pretexte ţi le confecţionezi singur... Nu e problemă. Nu e o problemă. Nici în viaţa de fiecare zi, nici în politică. Nemţii plănuiseră să atace Polonia. Data era fixată: 1 septembrie 1939. Nu mai lipsea decît un pretext pentru "opinia publică internaţională". Hitler ceruse să i se comunice urgent, la orice oră din zi sau din noapte, orice incident care ar fi putut fi exploatat în acest sens: un grănicer polonez beat de la frontieră care se rătăceşte intrînd pe teritoriul german, un discurs *jignitor* rostit de premierul de la Varşovia, etc. Dar, ca un făcut, polonezii îşi juraseră să nu ofere nemţilor nici o şansă... de a...

Grănicerii primiseră ordin să arunce pe cîmp toate sticlele de vodcă, iar primul ministru de la Varşovia ţinea de trei ori pe zi discursuri despre dorinţa sinceră a Statului polonez de a întreţine relaţii paşnice cu toţi vecinii săi. Cum zilele treceau iar pretextul întîrzia să apară, Hitler a cerut Gestapo-ului să scoată urgent cîţiva deţinuţi din lagărele nemţeşti, să-i îmbrace în uniforme militare, cu galoane şi decoraţii cu tot, să-i drogheze, să-i aducă noaptea, în cea mai mare taină, lîngă granița cu Polonia și să-i împuște. Din față. În momentul "atacului" se aflau prin partea locului, ca din întîmplare, doi sau trei fotografi. A doua zi, toate ziarele germane publicau pe pagina întîia reportaje pline de indignare despre agresiunea criminală a trupelor poloneze împotriva Reich-ului. La 1 septembrie, tancurile germane intrau în Polonia.

* În al doilea rînd, evenimentele de luna trecută au arătat, cu maximă claritate, ce valoare au în mintea lui Arafat acordurile de pace și alte documente oficiale iscălite de dînsul în mod solemn. Într-o scrisoare trimisă premierului Rabin, în 1993, de către șeful OEP-ului - publicată și răspublicată în presa mondială ca dovadă de netăgăduit că, odată cu Oslo I, Arafat a renunțat pe vecii vecilor la violență - se precizează (întru liniștirea spiritelor neîncrezătoare din Israel) că orice neînțelegere ce-ar surveni între noi și palestinieni se va rezolva numai și numai prin dialog și tratative. Din cauza asta, desigur, comandanții din teritorii au mărturisit că fuseseră "uluiți" de izbucnirea mini-războiului din octombrie. Ei se așteptau, ca niște oameni ce luaseră-n serios angajamentul lui Arafat, ca - după deschiderea tunelului - laureatul Premiului Nobel pentru Pace să pună mîna pe telefon și să-l cheme pe Bibi Netaniahu: *"domnule, s-a întîmplat ceva grav, noi nu putem admite așa ceva, trebuie să ne întîlnim urgent ca să rezolvăm problema"*. Iar dacă întîlnirea cu primul ministru nu l-ar fi mulțumit, să facă tot ce-i îngăduie lupta politică în asemenea împrejurări: să convoace presa și televiziunea și să condamne Israelul în termenii cei mai energici, să ceară convocarea Ligii Arabe, să ne reclame la Clinton, să ne pîrască la Comunitatea europeană, să ceară la ONU să fim sancționați "pentru încălcarea gravă a...etc., etc.), să răscolească cerul și pămîntul. Dar un singur lucru n-avea voie să facă. Unul singur: să ceară armatei (cunoscută sub numele de poliție palestiniană) să întoarcă armele împotriva soldaților israelieni, cu care efectuau (acordurile Oslo II!) patrulări comune; și - în plus - să cheme populația prin televiziunea palestiniană din Gaza, să iasă din case pentru a se ridica la luptă împotriva ocupantului sionist. Întrebat ce părere are despre asta, Itzhak Mordehai, ministrul apărării de la noi, un om extrem de ponderat, a spus: *"E cel mai rău lucru ce s-ar fi putut întîmpla"*. Cît despre tînărul general Uzi Dayan, unul dintre ofițerii care participaseră în 1995 la discuțiile privitoare la Oslo II, acesta era livid: nu pot să cred, murmura dînsul, nu pot să cred. E normal. Omul fusese atît de bine injectat cu *conceptul* numit «Arafat-se-ține-de-cuvînt» încît realitatea l-a aruncat în corzi, făcîndu-l, cum se zice în box, *groggy*. Georges Clemenceau spunea, prin anii primului război mondial, că, în vreme ce Poincaré știe totul dar nu înțelege nimic, Aristide Briand nu știe nimic dar înțelege totul. Eu cunosc cîțiva generali care seamănă cu Poincaré. * Acestea fiind spuse, evenimentele cu pricina au aruncat în aer toată teoria despre «hotărîrea-sinceră-a-autorității-palestiniene-de-a-lupta-contra-terorismului-și-asasinatului». Pînă acuma, de cîte ori sărea în aer un autobuz israelian, la Ierusalim, Hedera sau Tel Aviv, ni se spunea că vinovat n-ar fi Arafat ci "dușmanii păcii": Djihadul islamic, Hamasul și ceilalți. Crimele de luna trecută însă, de la Mormîntul lui Iosef și din alte locuri, n-au fost săvîrșite nici de Hamas, nici de Djihadul islamic, nici de oamenii lui Habash, nici de oamenii lui Naif Hawatme. Ele au fost opera poliției palestiniene, condusă direct și nemijlocit de Arafat. Marele Truc al OEP-ului "nu mai ține". Prin anii '20, după apariția volumului de versuri "Cuvinte potrivite" de Tudor Arghezi, G. Ibrăileanu, mentorul revistei "Viața românească" scria: *"Pînă la Arghezi, s-a scris într-un fel; de la Arghezi încolo se scrie altfel"*. Parafrazîndu-l pe marele critic ieșean, eu sînt îndemnat să spun: *"Pînă la atacarea ostașilor israelieni de către poliția palestiniană, oamenii îl priviseră într-un fel pe Arafat; de-atunci încolo. ei îl privesc într-alt fel"*.

* În al treilea rînd, evenimentele pe care le trăim au scos la iveală - mai izbitor ca niciodată - cît de grava este ruptura, de care ne plîngem platonic cu toții, din societatea israeliană; și la ce consecințe poate să ducă dușmănia din sînul lumii politice. După cum știm, tot vacarmul nebun și internațional à-propos de "înghețarea procesului de pace" se datorează esențialmente cazului Hebron. Tzahalul urma să se retragă din oraș (exceptînd cartierul evreiesc) pînă în luna martie. Guvernul Peres avea toate puterile să efectueze operația. Knessetul aprobase acordul Oslo II. Statul Major al armatei avea planul de acțiune, pus la punct pînă la ultimul amănunt și aprobat de guvern. Cu toate acestea, spre nedumerirea multora, Hebronul n-a fost evacuat. La prima vedere, se părea (și se zicea prin gazete) că Partidul Muncii încearcă, în felul acesta, să cîștige voturile religioșilor la alegerile din mai ce se apropiau. O fi fost și asta. Dar mai era ceva. Inițiații știau că Oslo II are fel de fel de hibe, una din acestea fiind și imposibilitatea de a *asigura* viața evreilor din oraș. Inițiații avuseseră dreptate. Iar d. Shimon Peres a confirmat această supoziție. Întrebat (cam brutal) de Jean Daniel, directorul săptămînalului francez "Le Nouvel Observateur" (revistă, de cînd o știm, pro-palestiniană) de ce nu a efectuat el retragerea pe vremea cînd fusese prim-ministru, a răspuns:

"Acum pot să dezvălui că Arafat însuși mi-a cerut să nu ne retragem din Hebron, atît din cauză că Autoritatea Palestiniană nu avea o poliție organizată și eficientă, cît și de teamă ca Hebronul să nu cadă în mîna extremiștilor islamici."

La început nu mi-a venit să-mi cred ochilor. Mărturisirea d-lui Peres era de natură să-ți taie respirația. Aveam impresia că ne aflăm în fața unui fals, menit să-l compromită pe fostul nostru prim-ministru; un fals din spița celor foarte răspîndite astăzi în lume, à la bombardarea pieței centrale din Sarajevo de către sârbi (vezi **Tendințe** din nr. de față) sau, pe un plan mai frivol al lucrurilor, à la caseta video ce înfățișa publicului oripilat (oh !) englez pe prințesa Diana sbenguind-se erotic pe dușumea cu amantul ei *"en-titre"*, și despre care casetă s-a aflat a doua zi că era produsul unui trucaj. Știm cu toții că există - atît în viața-cea-de-toate-zilele

30 DE ZILE

ca şi în viaţa politică - vorbe nesăbuite cu efecte dezastruoase. Dar există şi tăceri aducătoare de urgie pe capul celor nevinovaţi. Refuzul d-lui Shimon Peres de a vorbi, mai bine de trei luni de zile, din iunie pînă în octombrie, este una din cele mai stranii şi de neînţeles tăceri din istoria contemporană. De cînd am citit declaraţia din "Nouvel Observateur", eu umblu de colo pînă colo prin odaie şi mă întreb: de ce aţi tăcut d-le Peres ? De ce nu i-aţi telefonat lui Mubarak: domnule preşedinte, nu e cazul să faceţi scandal la Cairo pe tema Hebronului, fiindcă uite ce mi-a cerut Arafat în primăvară.... De ce nu i-aţi spus lui Hassan, regele Marocului, atunci cînd vă găseaţi la el în vară, ca invitat cu familia, după alegeri: Sire, nu are nici un sens să vă purtaţi aşa cu primul ministru, am auzit că aţi refuzat să discutaţi cu el la telefon din cauza Hebronului.... fiindcă uitaţi ce mi-a cerut Arafat... De ce nu aţi vorbit tot aşa cu Regele Hussein al Iordaniei: Sire, este absurd să declaraţi că tratatul nostru de pace cu Iordania stă sub semnul întrebării din cauza Hebronului.... allo !... da, eu sînt... şi mă simt dator să vă comunic un secret.... De ce nu l-aţi sunat pe Bill Clinton, pe Jacques Chirac, pe John Major, pe cei de la Comunitatea Europeană şi de la ONU care ne acuză de toate păcatele de parcă am fi nişte criminali de rînd. De ce, la urma urmei, nu i-aţi mărturisit lui Bibi Netaniahu: uite ce e, dragă Bibi, sîntem rivali, ba chiar, dacă vrei, duşmani, n-o să-ţi iert nici în mormînt umilinţa de la 29 mai, dar conştiinţa mea nu-mi dă voie să tac... fiindcă povestea cu Hebronul nu loveşte numai în tine sau în guvern ci în noi toţi, fără deosebire de partid, în Israelul nostru, nu-i aşa, al nostru...

De ce aţi tăcut atîta vreme, d-le Shimon Peres ? De ce aţi stat cu gura încleştată cînd un singur cuvînt din partea Dumneavoastră ar fi putut împiedica şi imensele necazuri ce s-au abătut asupra ţării, şi vărsarea de sînge ? Da. Chiar. De ce ?

* * *

Desigur, astăzi se va putea spune că întrebările de mai sus nu-şi mai au locul. Între timp, chestiunea s-a rezolvat. Poliţiştii OEP-ului s-au antrenat serios, dovedind o bună pregătire la mînuirea Kalashnikovurilor. Luna trecută, dînşii au tras cu succes în israelieni, ţintind între ochi, fără greş. Acum se poate conta pe ei.

* Din cauza lipsei de spaţiu, o singură scrisoare (ceilalţi, în numărul viitor):

Întrebare: *"Cum aţi caracteriza luna ce-a trecut în Israel ?"*
(Dr. Robert Hornstein, Haifa)

Răspuns: Printre alte cutremure, luna trecută, în Israel, a avut loc şi un cutremur de pămînt de gradul 6,1 pe scara Richter.

PIX

Cu prilejul vizitei efectuate mai deunăzi de D. Jacques Chirac, preşedintele Franţei, un grup de tineri i-au amintit musafirului, prin pancarte, că el fusese acela care - prim ministru fiind - a aranjat pe vremuri construirea reactorului nuclear de la Osirak, lîngă Bagdad, capitala Irakului.

Jacques Osirak. Jacques ChIrak.

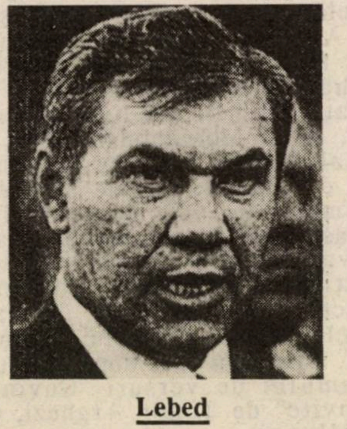

Lebed

Generalul Alexander Lebed, omul zilei din Rusia, a vizitat de curînd - cîteva zile înainte ca Elţin să-l scoată din slujbă - sediul comandamentului NATO de la Bruxelles.

La încheierea vizitei, el a mărturisit gazdei, generalul George Joulwan, comandantul suprem al forţelor aliate din Europa: *"...păi, n-ar fi de loc imposibil ca paraşutiştii mei să cucerească sediul vostru"*.

Apoi, văzînd mutra interlocutorului său, l-a bătut pe umeri, precizînd: *"..glumeam..."*

Nota Redacţiei: Mă rog...

. . . Banc adus de amicul nostru, Puiu Peretz (fost jucător al naţionalei române de fotbal) de la Bucureşti:

- Do you speak english ?

- Nu. Ai spic de grîu.

●

Deţinutul o întreabă pe soţia lui venită la vorbitor:

- Ce mai e pe acasă ? Copiii ce fac ?

- Au crescut. Au ajuns la vîrsta întrebărilor şi vor să ştie... unde ai pitit comoara ?

Doi chirurgi, pasionaţi pescari, îşi laudă isprăvile în timpul unei operaţii banale.

- Mi se pare că aţi putea să vă abţineţi de a vorbi despre peşti şi pescuit în timp ce mă operaţi, le cere pacientul.

- Nu-i nici un pericol, zice unul din chirurgi. La pescuit vorbim despre operaţiile pe care le-am făcut.

- Mihai, trezeşte-te, scîrţîie un şoricel.

- Ei şi ce, vrei să mă scol să-l ung ?

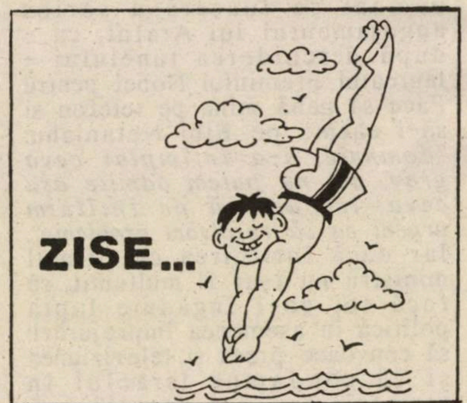

"Preşedintele Ion Iliescu nu ştie nici adunarea pînă la trei"
(Dintr-o declaraţie a d-lui Gh. Funar, preşedintele P.U.N.R, candidat la alegerile prezidenţiale din România, Galaţi, 1996)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

RABIN

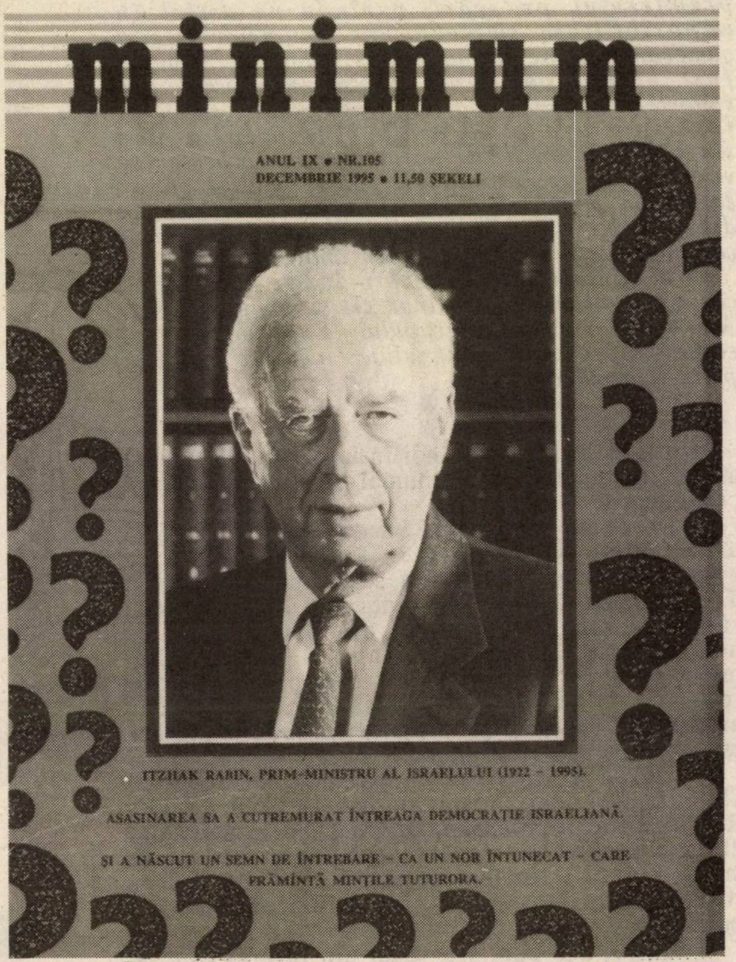

minimum

ANUL IX • NR.105
DECEMBRIE 1995 • 11,50 ŞEKELI

ITZHAK RABIN, PRIM-MINISTRU AL ISRAELULUI (1922 – 1995).

ASASINAREA SA A CUTREMURAT ÎNTREAGA DEMOCRAŢIE ISRAELIANĂ.

ŞI A NĂSCUT UN SEMN DE ÎNTREBARE – CA UN NOR ÎNTUNECAT – CARE FRĂMÎNTĂ MINŢILE TUTURORA.

Coperta revistei noastre de la 1 decembrie 1995. Aceeaşi durere. Şi aceleaşi semne de întrebare.

Se împlineşte zilele acestea un an de la asasinarea lui Itzhak Rabin.

În numărul nostru din 1 decembrie 1995 publicam un editorial, în care scriam între altele:

"Luna ce-a trecut am trăit, cu toţii, sub semnul asasinării lui Itzhak Rabin. A fost un cutremur de pămînt (unii au spus o bombă atomică) ce s-a abătut asupra ţării. Partizanii politici ai lui Rabin, ca şi adversarii săi de idei au fost revoltaţi şi îndoliaţi deopotrivă. În clipele acelea dispăruseră dreapta şi stînga, apăruse doar democraţia (cu toate partidele şi curentele ei) şi anti-democraţia, umanismul şi fascismul. Democraţia îngăduie toate mijloacele de luptă politică (articol de gazetă, cuvîntare la radio, emisiune la televiziune, teatru, demonstraţie pe stradă, greva foamei, etc., etc.), pînă la o linie (să-i spunem linia roşie): glontele. Peste această linie nu se trece. Fascismul îngăduie toate mijloacele de luptă violentă (cuţitul, mitraliera, pogromul, etc., etc.), pînă la o linie: discuţia liberă. Peste această linie nu se trece.

Atentatul din 4 noiembrie a zguduit o ţară întreagă şi o lume întreagă. Dispariţia unui mare om politic provoacă întotdeauna durere şi regrete. Dar asasinatul este, dacă se poate spune aşa, o supra-moarte, ceva care nu seamănă în nici un fel cu o moarte naturală (sau chiar prin accident). Omul ucis nu mai este un mort, ci un martir, victimă a nedreptăţii şi infamiei. Chipul său capătă o aureolă quasi-mistică. Aşa se explică extraordinara solidaritate a lumii, şi în Israel, şi pe glob, la aflarea veştii. Aşa se explică zecile şi sutele de mii de oameni de toată mîna (tineri şi bătrîni, laici şi religioşi, bărbaţi şi femei, săraci şi bogaţi, sfaradim sau ashkenazim) care, din propria lor voinţă, fără a fi îndemnaţi de nimeni, au găsit de cuviinţă să aprindă o lumînare în Piaţa *numită azi* Rabin, *unde s-a produs atentatul, sau la mormîntul de la Ierusalim. Din pămîntul Israelului a răsărit, peste noapte, o pădure de lumini, cea mai mare pădure de lumini din istoria ţării.*

•

Din nefericire, însă, miile acestea de lumini n-au reuşit să alunge întunericul ce înconjoară (azi mai mult decît niciodată) moartea primului ministru. Fiindcă tragedia de la 4 noiembrie a născut (ca şi asasinarea preşedintelui american John Kennedy, la Dallas, în 1963) două realităţi paralele: o realitate a durerii şi una a întrebărilor. Aceste întrebări au apărut din prima clipă şi sporesc cu fiece zi ce trece şi cu fiecare dezvăluire adusă la cunoştinţa opiniei publice.

Să enumerăm doar cîteva, aflate pe buzele tuturor:

– Cum a fost posibil ca asasinul Igal Amir, în vîrstă de 27 de ani, de la facultatea de Drept a Universităţii Bar-Ilan, să intre nestingherit în garajul unde se aflau automobilele lui Rabin şi ale celorlalte oficialităţi, să se dea drept şofer (într-o lume unde şoferii se cunosc prea bine unii pe alţii, întîlnindu-se de trei ori pe zi la aeroport, la Consiliul de Miniştri sau la recepţiile de la Ambasade), apoi să ajungă, tot nestingherit, pe scările de la ieşire, de sub clădirea Primăriei, pe urmă, tot nestingherit, să se apropie de primul ministru (care, de altfel, aşa cum mărturisise d. Shlomo Lahat, organizatorul demonstraţiei, fusese avertizat de la ora 19,30 de eventualitatea unui atentat) şi să tragă două gloanţe de revolver pe la spate. Nimeni nu l-a întrebat nimic. Şi nimeni nu l-a împuşcat pe Amir după tragerea primului glonte; cînd totuşi, viaţa lui Rabin ar mai fi putut fi, eventual, salvată.

– Cum a fost posibil ca automobilul premierului să pornească spre spitalul Ihilov, fără ca drumul să-i fie deschis de-o maşină a poliţiei (şoferul lui Rabin a oprit la stopuri) şi fără ca nimeni să nu anunţe spitalul, prin telefonul de lîngă volan, ca să pregătească o targă şi sala de operaţii pentru omul grav rănit din maşină ?

– Cum a fost posibil că, deşi Televiziunea (eu am văzut reportajul de pe canalul I, nu ştiu

ce-au făcut cei de la II) a filmat plecarea lui Rabin de la meeting, pas, cu pas, din spate, filmul s-a întrerupt brusc odată cu coborîrea premierului pe scări, punîndu-ne astfel în imposibilitate să vedem ce anume a filmat cameramanul pe ultimii metri, decisivi ? Cum a fost posibil ca, după atentat, nici unul din reporterii fotografi aflați lîngă Rabin, să nu fi fost în stare a ne arăta o fotografie, una singură măcar, a atentatului ? Se vorbește (se vorbesc multe, de altfel, foarte multe) că ar exista un film de amator înfățișînd evenimentele din ultimele clipe. Unde-i filmul (dacă există) și ce anume se poate înțelege din imaginile sale ?

Mai sînt și alte întrebări. Dintre care faptul că, atît Igal Amir, asasinul, cît și complicele său, Avishai Raviv, șeful grupului "Eyal" ar fi fost colaboratori ai Shabak-ului,- nu este cea mai puțin tulburătoare".

●

De la cele scrise de noi în iarna lui '95 și pînă astăzi, nedumeririle nu numai că nu au dispărut, ci au sporit:

- De ce nu s-a apelat, imediat după atentat, la ambulanțele ce se aflau în Piață, înzestrate cu aparataj medical, pentru a se ocupa de Rabin ? Toată lumea știe că pe front, cînd cade un ostaș rănit, el nu e transportat din prima clipă cu helicopterul la spital ci, întîi și-ntîi, medicii militari se străduiesc să-i dea primul ajutor (oprirea hemoragiilor, pansamente, respirație artificială, etc.); un prim ajutor care, de multe ori, este egal cu salvarea vieții.

- De ce a liniștit-o numaidecît un agent al Shabak-ului (sau poate altcineva) pe d-na Lea Rabin, soția premierului, strigînd: "nu-i nimic, sînt gloanțe oarbe"? Și de ce - cum observase nu de mult ziarul "Jerusalem Post" - identitatea "liniștitorului" a rămas pînă astăzi necunoscută publicului ?

- De ce, așa cum s-a văzut din bizarul film de "amator" (film care s-a dovedit că *există*, fiindu-ne prezentat pe Canalul II al televiziunii) Igal Amir a avut posibilitatea nu numai să se plimbe de nimeni deranjat sub tribuna din Piață, dar să și schimbe amabilități cu unul din oamenii de pază ?

- De ce, iarăși cum se vedea din film, Igal Amir nu numai că n-a fost împiedicat de nimeni să se apropie de Itzhak Rabin, ba, în clipa aceea, unul din body-guarzi s-a dat instinctiv îndărăt ca și cum ar fi vrut să facă loc atentatorului ?

- De ce nu s-a dat publicului o explicație satisfăcătoare cu privire la rolul lui Avishai Raviv ? Anul trecut știusem despre el, vag, că ar fi fost agent al Shabak-ului. După apariția articolului nostru s-a aflat că omul, cunoscut sub numele de cod "Șampania", era nu numai agent ci agent provocator de-a binelea. El știa totul despre gîndurile lui Igal Amir și a lor săi, și tot el adusese la cunoscuta demonstrație anti-Rabin de la Ierusalim pancartele sinistre ce-l prezentau pe primul ministru în uniformă de gestapovist ("luați-le, băieți, pe-astea, să-l demascăm noi pe Rabin"). Aceste pancarte au jucat un rol decisiv în crearea atmosferei de după atentat. Nici nu trecuse o jumătate de oră de la decesul lui Rabin, că televiziunea noastră a scos din arhive, cu o iuțeală remarcabilă, secvențele cu "Gestapoul", prezentîndu-le pe ecran de zece ori, de-o sută de ori, de-o mie de ori, și asta zile-ntregi la rînd, ca și cum ar fi urmărit să fixeze în conștientul (și mai ales în subconștientul) cetățeanului legătura directă dintre demonstrația din Capitală și atentat, ca o legătură de la cauză la efect. Operația a fost executată cu mînă de profesionist. A doua zi după tragedie, "Dreapta" politică era la pămînt iar religioșii își scoteau pe stradă kipaua de teamă să nu fie molestați. Au trebuit să treacă cinci sau șase luni pînă cînd drogul, pierzîndu-și încet-încet efectul, oamenii începură să gîndească din nou "în felul lor".

●

La toate aceste întrebări (și la altele) am așteptat răspuns din partea Comisiei Shamgar, însărcinată cu anchetarea împrejurărilor în care s-a produs asasinatul. Din păcate, Comisia a găsit de cuviință să nu dea publicității o treime din concluziile sale. Înțelegem că la baza hotărîrii se află, cum se spune în asemenea cazuri, interese superioare de Stat. Ne înclinăm. În același timp însă, sîntem siguri că membrii Comisiei se înclină - la rîndul lor - în fața intereselor superioare al conștiinței noastre: nevoia de a cunoaște adevărul.

Acum, la împlinirea unui an de la moartea lui Itzhak Rabin, durerea și revolta noastră sînt la fel de vii ca în seara de 4 noiembrie. După cum, la fel de vii sînt întrebările noastre.

AL. MIRODAN

Tel Aviv: locul crimei

BLOC NOTES

30 DE ZILE

ITZHAK ARTZI

EZER WEIZMAN DIN NOU ÎN ARENĂ

O întîlnire cu Ezer Weizman e întotdeauna o mare plăcere. Chiar şi acum, în postura de Preşedinte, Ezer a rămas acelaşi: plin de energie, dinamism, entuziasm, păstrîndu-şi neştirbite verva, humorul şi chiar - da, da! - sarcasmul.

Evenimentele recente îl îngrijorează şi de aceea a decis să iasă din rezerva sa, chiar dacă prerogativele funcţiei sale îi îngrădesc libertatea de acţiune. Cercurile guvernamentale actuale nu-şi ascund nemulţumirea faţă de hiper-activismul Preşedintelui, dar el - pe bună dreptate - ignorează aceste critici şi merge înainte.

Recent l-am întîlnit la reuniunea foştilor membri ai Knessetului - tradiţie creată mai de mult: o dată cu deschiderea noii sesiuni parlamentare o mică festivitate îi adună pe cei 229 de "foşti". Ultimul Knesset, cel de-al 13-lea, ne-a îmbogăţit rîndurile cu un important număr de noi "foşti" membri, care-şi pierduseră locurile în urma "revoluţiei parlamentare" de după alegerile de la 29 mai.

"Ştiu că sînt în pericol, dar nu pot să tac", - mi-a mărturisit Erez. În sală se găsea şi adjutantul Preşedintelui, Arie Somer. Mai în glumă, mai în serios, Preşedintele i se adresează: *"Fii atent, te rog, păzeşte-mă şi dacă vezi că risc să mă poticnesc, atrage-mi atenţia!"*

Ezer e precaut, el se fereşte să facă orice aluzie la conflictele ce agită Knessetul şi scena politică. Dar vorbeşte despre importanţa şi greutatea de a realiza pacea, folosind întorsături de frază şi apelînd la amintiri:

"Am fost la Camp David. Am îndeplinit un rol activ în cursul tratativelor. Dar fără intervenţiile şi presiunile lui Carter, n-am fi ajuns la ceea ce am ajuns." Aluzia e clară: fără presiuni din partea lui Clinton, nu vom avansa.

Cele de mai sus au avut loc cu o zi înaintea întrevederii sale cu Arafat. *"Pe Arafat l-am întîlnit pînă acum de două ori. O dată la o nuntă (la Nelson Mandela: n-a fost simpatic) şi, a doua oară, la înmormîntarea lui Mitterrand. Acum l-am invitat să vină la vila mea de la Cezareea, şi sper ca relaţiile dintre noi să devină asemănătoare celor pe care le-am avut cu regretatul preşedinte Sadat"*. Emoţionat, îl evocă pe Sadat, patriotul egiptean care, aidoma lui Rabin al nostru, a plătit cu viaţa sa preţul păcii.

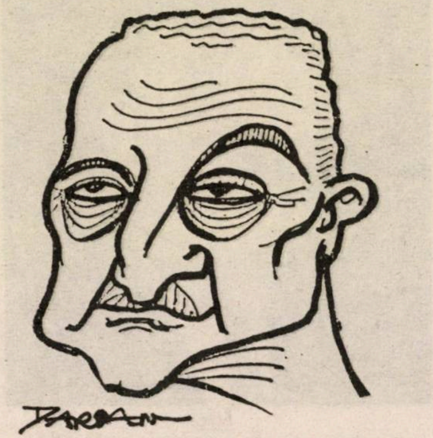

La Cezareea, a doua zi, întîlnirea dintre cei doi n-a fost doar protocolară. Acum, cînd relaţiile dintre Netaniahu şi Arafat sînt atît de stranii şi oscilează între extreme, e mai mult ca oricînd nevoie de o legătură normală, şi prietenoasă dar şi critică. Weizman ne-a explicat: *"Sînt un mare adept al întîlnirilor personale, de aceea am preluat riscurile şi greutăţile unei asemenea întrevederi. Este prima vizită a lui Arafat la Cezareea"*, o vizită semi-oficială. Preşedintele i-a acordat o deosebită onoare, deşi ştia că părinţii îndoliaţi ai victimelor terorismului palestinian au protestat împotriva acestui gest: *"la asemenea întîlniri nu poţi afirma doar că «o să fie bine», trebuie să şi pui ceva concret pe masă"*, explică Preşedintele în limbajul său colorat. Şi adresîndu-se unuia dintre cei prezenţi care îi aruncă o observaţie: *"Nu mă provocaţi, păşesc printre picături... Să nu uităm: Arafat e primul conducător ales în mod democrat de palestinieni. El a obţinut mai mult decît toţi conducătorii din diferitele dinastii arabe."*

In convorbirea de la Cezareea Weizman nu s-a eschivat de la subiectul cel mai sensibil: atitudinea poliţiei palestiniene care a tras în ostaşii israelieni. Cu înţelepciunea sa tactică, el a "stors" de la Arafat o declaraţie publică: *"Palestinienii nu vor mai face uz de arme"*.

Weizman ştie să găsească tonul adecvat: *"Sîntem veri, vecini şi fraţi. Sîntem obligaţi să convieţuim, să deschidem o nouă pagină în istoria păcii. Arafat a fost nevoit să declare: «violenţa nu e politica noastră»"*.

În privinţa Americii, cele relatate de Preşedinte s-au dovedit clar inspirate de recenta sa întrevedere cu secretarul de Stat american la externe, Warren Christopher: un Preşedinte reales (deci la ultima sa alegere) este periculos, deoarece nu mai trebuie să menajeze pe nimeni: e liber. De aceea, dacă Bill Clinton va fi reales, în anii ce vin riscăm să ne trezim cu o comportare a lui mult mai pretenţioasă faţă de noi decît pînă acum.

Sîntem în plină criză a procesului de pace. În public domneşte o atmosferă de incertitudine. E bine - în aceste împrejurări - că avem un Preşedinte care se poate amesteca. El nu face concurenţă guvernului, nu ia decizii, dar se străduieşte să schimbe în bine climatul, adăugîndu-i căldură pe cît posibil.

După vizita la Cezareea, Arafat va trebui să reflecteze şi la ce gîndeşte Weizman, nu numai la ce gîndeşte Netaniahu: în lupta pentru continuarea procesului de pace şi îmbunătăţirea relaţiilor cu lumea arabă, Ezer Weizman a devenit un factor activ şi constructiv, mai ales că acţiunile sale sînt coordonate cu cele ale lui Netaniahu şi David Levi.

E bine că avem un Preşedinte care nu e doar o figură protocolară, ci un luptător pentru pace în cadrul limitelor constituţionale ale funcţiei sale. El readuce în arena noastră suflul de la Camp David.

SURPRIZA ITZHAK MORDEHAI

Surpriza plăcută a guvernului Netaniahu e Ministrul Apărării, generalul Itzhak Mordehai. Aproape că n-a avut nevoie de o perioadă de adaptare pentru a prelua importanta şi greaua sarcină. După 30 de ani de serviciu militar, de la rangul de soldat pînă la cel de general, Itzhak Mordehai are milităria în sînge. În toate funcţiile sale, Itzhak (Iţic - pentru prieteni) Mordehai a fost un om al terenului şi nu al biroului. De aceea, nu mulţi sînt aceia care cunosc mai bine decît el ce înseamnă TZAHAL.

Itzhak Mordehai provine dintr-o familie de olimi kurzi din Iran. Şi-a petrecut copilăria în "maabarot"-uri, lagărele de tranzit pentru noii veniţi din primii ani ai Statului. Datorită destoiniciei, hărniciei, perseverenţei şi ambiţiei, el se află astăzi în acest mare post de răspundere.

L-am cunoscut într-una din cele mai grele clipe ale vieţii sale: în 1988, un grup de terorişti arabi au răpit autobuzul nr. 300. Călătorii au fost luaţi ostateci. Itzhak Mordehai a fost unul din comandanţii forţelor militare ce au eliberat autobuzul. Forţele de securitate au prins atunci doi terorişti. Oficial, s-a declarat că unul din cei doi a murit, însă, datorită unui concurs de împrejurări, s-a dat apoi în vileag faptul că acel terorist a fost omorît în timp ce era anchetat. Pentru a camufla pe adevăratul responsabil - un agent al Şin-Bet-ului - s-a încercat punerea în cîrca lui Mordehai a acestui act nepermis. Dar el nu s-a lăsat: a respins cu toată energia acuzaţia, înarmat fiind cu destule dovezi în favoarea sa.

Eram atunci membru în Knesset. Profund convins de nevinovăţia lui, i-am adresat o scrisoare de încurajare, la care mi-a răspuns emoţionat.

Ani de zile, el a fost comandantul frontului de nord, purtînd toată răspunderea în lupta noastră de la graniţa cu Libanul, împotriva Hisbollah-lei, precum şi pentru colaborarea dintre soldaţii noştri şi luptătorii Libanului de sud, de sub comanda generalului Lahad.

Iţic:
e bun şi-un general serios la casa omului

Ambiţia sa era să fie numit vice-şef de Stat Major,- trambulină pentru postul viitor de Şef al Statului Major (Ramatcal). Itzhak Rabin (z.l.), în calitate de Ministru al Apărării, precum şi Şeful Statului Major, Amnon Lipkin-Şahak, l-au preferat pe generalul Vilnai. În semn de protest, I. Mordehai a demisionat din armată şi a intrat în politică.

Într-o bună dimineaţă ne-am trezit cu el în rîndurile Likudului. Deşi provenit din armată, fără nici un stagiu politic, el a repurtat un mare succes în alegerile de partid («primaries»), obţinînd cel mai mare număr de voturi. În căutarea unui Ministru al Apărării cu prestigiu şi greutate, alegerea lui Bibi Netaniahu s-a îndreptat asupra lui Itzhak Mordehai. Această numire a iscat vii discuţii în cercurile politice, cu privire la felul cum va fi primit de către conducătorii armatei.Cum se va înţelege el cu Şeful de Stat Major care i-a refuzat numirea de *vice?* Vor putea ei conlucra?

Din primul moment, Itzhak Mordehai şi-a dovedit nobleţea, printr-o absolută comportare de gentleman. Din prima clipă, relaţiile dintre el, Şeful Statului Major şi ceilalţi ofiţeri superiori au fost corecte, ba chiar cordiale, prietenoase. El a dovedit astfel că ochii lui sînt îndreptaţi către viitor şi nicidecum spre trecut. Declaraţiile sale politice se caracterizează prin moderaţia lor. I. Mordehai a fost cel dintîi ministru din guvernul Netaniahu care s-a întîlnit cu Arafat.

De multe ori m-am gîndit la farsele şi încurcăturile provocate de destin. După concepţii şi comportare, Itzhak Mordehai ar fi trebuit să fie în Partidul Muncii. Dar acest partid nu ştie să absoarbă oamenii dinafară. Ei nu i-au oferit ceea ce a cerut. În schimb, la Likud, a găsit tot ce a dorit, de aceea i s-a ataşat.

Linia lui I. Mordehai este pragmatismul, un pragmatism în dorinţa de a căuta soluţii practice. În esenţă, el nu este likudnic, deci nu este doctrinar sau ideolog ca Beni Beghin, de pildă. Este omul terenului, un om care ştie bine ce este războiul: în cariera sa a văzut prea mulţi morţi şi răniţi. El caută sincer soluţii de pace, dar bazate pe securitate pentru că ştie mai bine decît mulţi alţii ce este securitatea. De aceea, în tratativele ce se vor duce cu Arafat şi cu palestinienii, rolul lui este de primă importanţă.

I. Ar.

Revista egipteană de mare tiraj "El Destur" l-a gratificat pe primul ministru al Israelului cu epitete ca "Nazist", "Hitler", "Un nou Goebbels", "Un om periculos pentru pacea lumii", "Un primitiv care jigneşte Naţiunea arabă", etc., etc.

El, Destul !

●

D. Amin Abdel Salam a fost scos de către Arafat, peste noapte, din funcţia de preşedinte al Curţii Supreme din Gaza, pe motiv de indisciplină şi încălcare a dispoziţiilor date de preşedintele Autorităţii Palestiniene.

Ţinînd cont de felul cum îl cheamă, d. Salam ar fi trebuit să ştie că, la cel dintîi act de nesupunere, Arafat îl va hali, fără probleme, feliuţă cu feliuţă.

MARTIN MARCUS

PROFETUL ALB DE LA ORAŞ

Un an în urmă, cutremuraţi, confruntaţi cu situaţia foarte specială în care ne aflam după asasinarea lui Itzhak Rabin, încercam să asimilăm, să înţelegem, eventual să facem faţă cutremurului de gradul 9 ce zguduise ţara. Căutam explicaţii "politice", ne ambiţionam să descurcăm tentaculele unei posibile conspiraţii de nivel naţional, vehiculam noţiuni noi, esoterice, existente mai curînd într-o mistică iudaică fără aplicaţii în viaţa de toate zilele ca "Pulsa Denura" ori "Din Rodef", mulţi dintre noi se autoflagelau în examene de conştiinţă personală.... Căutam de fapt formula acestui nou fenomen cu care, fără voia noastră, eram şi mai sîntem puşi faţă-n faţă.

Un an de-alungul căruia societatea israeliană a suferit modificări profunde. Valori tradiţionale s-au restructurat; din timp şi spaţiu au erupt fenomene la care nu ne-am fi aşteptat: escaladarea religioasă, scăderea motivaţiei soldaţilor, reîntoarcerea masivă la religie a cîtorva figuri reprezentative ale boemei telaviviene, camee, blesteme, teama ancestrală legată de "...plată şi pedeapsă...". Violenţă ortodoxă pe stradă, atacuri şi incitare împotriva Preşedintelui Tribunalului Suprem, Aharon Barak. Pe de altă parte, din rîndurile miilor de tineri ce ocupaseră Piaţa Rabin s-a născut mişcarea, socială deocamdată, **"Dor shalem doresh Shalom"** *("O întreagă generaţie doreşte Pace")*, de altă orientare, diametral opusă, care a ridicat steagurile democraţiei, toleranţei şi perpetuării mesajului lăsat de marele defunct. În fruntea acestei mişcări se află Yuval Rabin, fiul fostului premier, iar membrii se întrunesc în fiecare vineri la locul asasinatului. Mişcarea editează un mic ziar care se numeşte "Davar". În contrapunct, monumentul funerar de lîngă scările Primăriei, ridicat în memoria fostului Prim Ministru, a fost incendiat, apoi refăcut, păzit acum 24 de ore din 24 de către cetăţeni constituiţi în "Gărzile Păcii". Excursionişti israelieni - lipsiţi de robinetele demontabile din hotelurile Turciei - au insistat să se imortalizeze fotografiindu-se tolăniţi pe mormîntul de pe Muntele Herzl, murdărind monumentul şi îmbrîncindu-se cu paznicii. În ţară, cel puţin zece locuri semnificative au primit numele de Itzhak Rabin. Punct şi contrapunct.

Un an în care, în paralel cu perpeturarea mitului fostului conducător, pentru moment numai în faşă, s-a născut legenda marelui "erou şi martir evreu sacrificat pentru binele tuturor, Ygal Amir". Dezvăluirea televiziunii de acum două-trei luni, unde erau "demascate" cele trei graţii din Kiriat Gat, eleve la "Gross" - şcoala din localitate - autosodomizate de o feminitate exhibiţionistă în luptă cu ea-însăşi sau cu aşa-zisele "norme sociale unanim acceptate", reprezintă doar un "vîrf al gheţarului", asemeni altor fenomene de acest fel, ca extremiştii de pe strada Bar Ilan din Capitală, scandînd "Ygal Amir-Erou naţional", ori instalatorul de la Ierusalim, pe a cărui maşină este scrisă cu litere roşii apologia asasinului, iar pe cealaltă parte, blamarea şi insultarea victimei. Corpul, secţiunea ascunsă a acestui gheţar atinge adîncimi imprevizibile. La originea mitului "Amir" nu stă neapărat o lacună sau o tară a învăţămîntului religios de obedienţă PNL, ci un fenomen mai profund, cu rădăcini la nivelul sinagogii de cartier unde, "ghematric vorbind", literele alcătuind numele "Rabin" sînt reinterpretate, rezultînd în formula "Cel rău", ori în cadrul unor anumite seminarii religioase, pentru care epitete ca "asasin" şi "trădător" atribuite fostului Prim Ministru deveniseră legale, fireşti, ba chiar în spiritul democraţiei israeliene şi al Sfintelor Legi. Şi dacă învăţămîntul religios nu trebuie blamat integral, şi dacă în spatele acestor fenomene de mase care - în final - au condus la asasinat nu există o mînă călăuzitoare, atunci cum se explică dispariţia totală a acestor forme militante imediat după crimă? Unde sînt exaltaţii (zecile de mii) din "Zo Arţeinu"? De ce, odată cu dispariţia fizică a lui Rabin, toate aceste manifestări au încetat brusc, de parcă n-ar fi existat vreodată? Oare, într-adevăr, "martirul evreu Ygal Amir" a îndeplinit ceea ce trebuia să îndeplinească, adică "...maurul şi-a făcut datoria, maurul poate să plece...", dispărînd fizic şi rămânînd doar ca o prezenţă "simbolică" precum Baruch Goldstein, de exemplu, "cel ce a murit eroic în lupta contra unei hoarde de arabi", asemuit astăzi, de-o mînă de fanatici cu Samson din Biblie ce ucisese filistini înarmat doar cu o falcă de măgar? Baruch Goldstein, al cărui mormînt ultra-luxos este întreţinut de primăria aşezării Kiriat Arba şi transformat în "loc sfînt"... Oare primele forme de cult închinat lui Ygal Amir reprezintă simptomul unei reîmpărţiri a Israelului în tabere antagonice de neîmpăcat ca în vremurile căderii celui de-al Doilea Templu? Oare, la timpul său, Josephus Flavius a scris o cronică ce se reactualizează 1900 de ani mai tîrziu?

Pe de-o parte, ură "post mortem", încercări de minimalizare a memoriei marelui dispărut. Vandalism verbal şi fizic, demonetizare. Mistică în scopuri politice. Glorificarea "sacrificiului personal pentru binele societăţii". Trivializarea numelui lui Dumnezeu. Pe de altă parte monumente, cărţi, casete video, mişcări sociale de "eternizare" a defunctului şi formularea unei a 11-a porunci: **Nu vom uita cine a fost ucis şi nu vom ierta...**

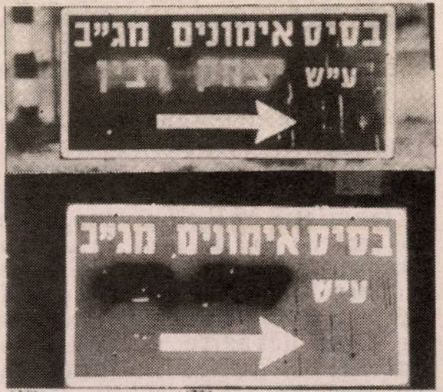

Indicatorul unei baze a poliţiei de graniţă denumită «Itzhak Rabin», de pe care numele a fost şters de huligani.

PE LEGEA MEA

o rubrică de
G. MOSARI

LEGILE JUNGLEI

Deşi existenţa Statului Israel se apropie doar de cinci decenii, realizările din multe domenii pot concura cu ţări multiseculare.

Între ramurile de succes menţionăm şi cea juridică în care, atît în materie de legislaţie, cît mai ales în perfecţionarea instanţelor de judecată, s-au obţinut rezultate remarcabile. În mod special menţionăm prestigiul pe care şi l-a căpătat Tribunalul Suprem, în calitate de Înaltă Curte pentru Dreptate.

Desigur că cei 50 de ani (neîmpliniţi) de activitate juridică nu au fost suficienţi pentru a perfecţiona legile ţării, a le adapta pe cele anterioare britanice sau chiar turceşti la noile condiţii, a împleti dreptul tradiţional iudaic cu cel modern, etc.; de aceea trebuie făcuţi paşi uriaşi în viitor spre a ridica legislaţia la cel mai înalt nivel.

Introducerea unor norme de drept raţionale şi asigurarea respectării acestora a constituit întotdeauna o preocupare de bază, deşi fiecare pas înainte a solicitat eforturi, datorită intereselor contradictorii dintre diverse formaţiuni politice, mai ales extremist-religioase, care au împiedicat întotdeauna orice reglementare juridică progresistă.

Ne-am referit la extremiştii-religioşi deoarece încercările lor de pînă în ultima vreme de a torpila o legislaţie modernă, logică, s-au făcut pe căi aproximativ parlamentare, dar ele au fost părăsite şi astăzi se încearcă de către aceştia introducerea legilor junglei.

În urma alegerilor din mai 1996 fanaticii religiei au obţinut mai multe locuri în Knesset, profitînd de bîlbîiala partidelor mari, de înapoierea intelectuală a unor cetăţeni proveniţi din ţări subdezvoltate şi a unor falsuri (dovedite); toate acestea, crescînd puterea extremiştilor, a sporit sălbăticia şi obrăznicia acestora, prima manifestare fiind blocarea arterei Bar Ilan din Ierusalim. Încercări sporadice de a leza libera circulaţie pe acest drum s-au făcut mai mulţi ani, dar în ultimele luni au luat aspecte agresive.

Problema a ajuns la Tribunalul Suprem care a emis o hotărîre deosebit de înţeleaptă: şoseaua Bar Ilan rămîne deschisă căci nu există nici o lege care să împiedice aceasta, dar o comisie alcătuită din religioşi şi laici va analiza situaţia şi va propune măsurile necesare în legătură cu circulaţia rutieră în viitor.

Logica, echitatea, bunul simţ şi mai ales legalitatea, nu au legătură cu extremismul, cu fanatismul religios care, prin "reprezentanţii săi" a trecut la defăimarea Tribunalului Suprem, la subminarea autorităţii acestuia, iar acoliţi ai fanaticilor au ameninţat cu moartea pe preşedintele Tribunalului Suprem şi pe cîţiva judecători, făcînd astfel necesară constituirea unei paze speciale.

Se ştie că, orbiţi de furie şi în primitivismul lor, extremiştii ştiu să-şi pună în aplicare planurile criminale, la fel cum au procedat cu fostul premier Itzhak Rabin; după care - mascat sau nu - şi-au manifestat bucuria de pe urma succesului repurtat prin asasinarea unui conducător care a vrut binele poporului israelian.

Tot recent, în obiectivul primitivilor extremişti a intrat şi Consilierul juridic al Guvernului şi asta, mai ales pentru că a cerut trimiterea în judecată a unui ministru aparţinînd de Shas, cunoscută formaţie din care mai mulţi dintre conducătorii ei au fost condamnaţi sau sînt trimişi în judecată pentru fraude, falsuri, înşelăciuni.

Extremismul religios reprezintă duşmanul interior cel mai perfid al Israelului, deoarece îşi măreşte rîndurile prin prostirea celor al căror nivel de cultură şi educaţie e la sau pe lîngă cota zero, are surse mari de finanţare pe care şi le sporeşte prin şantajarea coaliţiei; nu numai că membrii sau majoritatea celor ce aparţin fanatismului nu muncesc, nu ajută armatei, nu sînt productivi, duc o viaţă parazitară pe spinarea ţării şi a cetăţenilor ei, dar storc şi ultimele picături din vlaga populaţiei care-şi cîştigă cu greu existenţa.

Ei doresc introducerea legilor junglei. Likudul tace şi înghite pentru a-şi menţine puterea, Partidul Muncii e frecat de mîncătorii interne şi n-ar vrea să "se strice" cu reprezentanţii fanaticilor, cu care - oricum - nu se are prea bine.

Singurii care se opun făţiş sînt cei de la Meretz, dar ei nu se bucură de simpatie pentru că orientarea lor merge tare către stînga şi au adoptat o atitudine pro-arabă mai ceva decît... arabii.

Ne facem datoria de a sesiza pericolul legilor junglei. Poate unii privesc lucrurile cu uşurinţă, alţii (care ar trebui să intervină direct) ţin prea mult la scaunele din conducere şi nu sînt interesaţi să pună piciorul în prag, în pofida pericolului.

Am dori ca aceste rînduri să reprezinte doar o alarmă falsă. Dar după cum se prezintă treburile, într-o societate în care nu lipseşte jungla, nu ne va surprinde (în cazul în care nu se vor lua măsuri) dacă ne vom trezi într-o zi cu triumful legilor junglei...

Astronauta americană Shannon Lucid a bătut un record incredibil, reuşind să rămînă în spaţiu 170 de zile, fără întrerupere, la bordul staţiei ruseşti «Mir».

Nu mă mir. Omul e capabil de performanţe la care nici nu te duce mintea.

Totul e să fii lucid.

NOROCUL TE URMĂREŞTE

מפעל הפיס
תכנית המנויים
כרטיס מנוי מס'
01/94
ראה תנאים
על גב הכרטיס
תאריך הפקה
שם המנוי

TRAGERE SĂPTĂMÎNALĂ

La tragerea săptămînală din fiecare joi

- **PREMIUL ÎNTÎI – 1 MILION SHKALIM**
- **PREMIUL DOI – 1 AUTOMOBIL CHRYSLER STRATOS**

Şi încă SUTE DE MII DE PREMII ÎN BANI

TRAGERE LUNARĂ

în exclusivitate pentru abonaţi

PREMII ÎN OBIECTE DE VALOARE

OCAZII SPECIALE

Zeci de reduceri de preţuri la teatre, cinemateci, muzee, etc. la prezentarea abonamentului.

Pentru participare, vă puteţi adresa la toate punctele de vînzare "Mifal Hapais", la bănci, la oficiile poştale sau prin telefon – formaţi 171 şi deveniţi abonat.

תכנית המנויים
מפעל הפיס

GURA HUMORULUI

I. SCHECHTER

EUROPA RĂMÎNE EUROPA

Întors recent din 21 de zile în Europa unde aşa de tare mi-a plăcut, nici nu am răbdarea să aştept ca cineva să mă întrebe cum a fost, povestesc singur, de bună voie şi nesilit de nimenea, cui are urechi de auzit ca să mă asculte.

Am plecat cu un zbor El-Al de noapte şi nu mi-a plăcut fiindcă ei nu dau noaptea mîncare cum trebuie fiindcă noaptea mîncarea cade, cică, greu, şi într-adevăr n-a avut ce să cadă greu fiindcă era o trataţie uşoară ca pentru nişte pacienţi în convalescenţă după o aprindere la plămîni. Nu mai spun că trataţia era în cutii de plastic care cînd le deschideai, era păcat fiindcă totul cădea pe tine şi trebuia să cauţi mîncarea pe pantaloni şi tacîmul în buzunarul şi pe gulerul cămăşii.

Am aterizat la Roma flămînd ca un şomer indian. Roma e un oraş vechi dar frumos, păcat doar că nu te satură dacă te concentrezi pe specificul bucătăriei italiene. La ei felul principal e o garnitură: paste. Nu te poţi sătura cu paste decît dacă ai lîngă ele un fragment de vită. Unde am fost eu nu aveau vite, aveau numai carne tocată cu paste, numită lazania, dar du-te şi controlează dacă au tocat carnea din carne şi nu din altceva.

În Belgia unde sînt multe oraşe şi restaurante, am avut noroc că sînt şi multe bombonerii de unde însă nu am cumpărat propriu zis bomboane, ci ciocolată, care îmi face impresia că e mîncarea naţională a belgienilor.

Ţară interesantă e şi Austria, are multă istorie în ea, dar cu toată istoria ei bogată ai rămîne flămînd dacă n-ar avea şniţel vienez. Şniţel vienez am şi la mine acasă, nu zic nu, însă a mînca un şniţel vienez la el acasă, la Viena vreau să spun, e o chestie care nu se uită.

Parisul e un oraş de cultură, nimic de zis. La Luvru este un restaurant mare unde se mănîncă bine. Am fost şi la Centrul Pompidou, dar acolo e scump şi cu prea mult sos.

Foarte mult mi-a plăcut la Praga. E un oraş cu turnuri perfect verticale, nu ca la Pisa unde ţi se face frică. Şi ce bine am mîncat la Praga! Mai ales şuncă de Praga care la Praga are un gust aparte, ca de la mama ei. Şi totul e ieftin, incomparabil cu Parisul care îţi ia pentru o porţie de raci cît pentru două porţii de şuncă de Praga.

La întoarcere m-am întors tot cu un El-Al, dar ziua în amiaza mare, astfel că ne-au dat mai multă mîncare fără teamă că are să ne cadă greu.

●

În concluzie, m-am simţit bine în Europa, fiindcă Europa rămîne Europa, mănînci bine în ea şi să dea Dumnezeu să mă pot duce şi la anul fiindcă nu se poate sta tot timpul în casă, trebuie să mai ieşi în lume, să te culturalizeşti.

GLUME

Înaintea sărbătorilor de iarnă un tînăr îi spune iubitei:

- Dacă ţi-aş şti adresa, aş veni de sărbători la tatăl tău să-i cer mîna ta.

- Va fi cam greu...

- De ce ?

- ...Pentru că nici mama nu i-a aflat încă adresa !

Un tînăr se duce la o ghicitoare să-şi afle norocul.

- Trebuie să vă previn - spuse femeia - că un bărbat vă stă în cale.

- Mai bine l-aţi preveni pe el, căci eu... sînt şofer de camion.

- Măseaua asta trebuie scoasă, spune medicul stomatolog.

- Mi-e foarte frică, răspunde tînăra pacientă, cred că mai degrabă aş suporta să fac un copil.

- Domniţă... atunci hotărîţi-vă, să ştiu cum să aşez scaunul.

Întorcîndu-se mai devreme de la serviciu, o femeie îşi surprinde băieţelul sărutîndu-şi cu foc o colegă de şcoală.

- Ce faceţi voi aici ?

- Ne jucăm, răspunde băiatul... de-a tata şi secretara !

Un tînăr reporter intră val-vîrtej în biroul redactorului şef şi-l roagă să-i dea voie să facă unele corecturi la reportajul pe care tocmai l-a predat.

- Fă-le, dar grăbeşte-te, zice redactorul şef.... acum trebuie să apară şi femeia de serviciu ca să arunce coşurile cu gunoi.

O franţuzoaică cere unei fete bătrîne care ţinea de 20 de ani biblioteca într-un sat:

- Aveţi "Amantul Doamnei Chatterley"?

- Dacă-l aveam, răspunde cu melancolie celibatara, ...crezi că aş mai fi aici să-nvîrt hîrţoage ?

(Comunicate de
LUDY BORSTEIN
Tel Aviv)

●

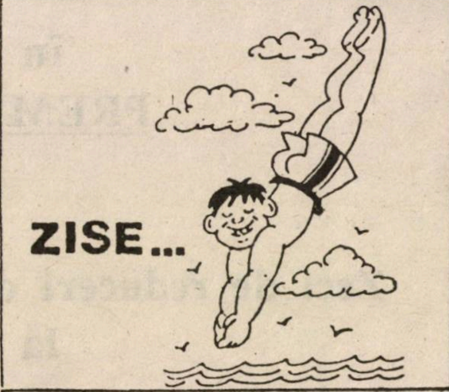

"Cine mă votează pe mine, votează cu Dumnezeu"
(Constantin Mudava, tămăduitor, candidat în alegerile prezidenţiale din România; după "Lumea Liberă", New York, 1996)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ
(CU ACCENTUL PE Ă)

A. VELUREANU-GAL

ŞULI RAND, ACTOR COMPLEX ŞI....COMPLEXAT ?

- **Marlon Brando a păcătuit la Bnei Brak; la Tel Aviv a apărut o stea...**
- **O carieră meteorică poate fi oprită ?**
- **Un actor (din trib) care are remuşcări şi ar cam vrea să se reabiliteze.**

S-a spus despre Şuli Rand că-i Marlon Brando al Israelului. Nici mai mult, nici mai puţin ! Comparaţia nu s-a referit doar la fizicul său chipeş, ci şi la resursele lăuntrice ale talentului său, la faptul că e un actor complex care a realizat în două "cincinale" de viaţă teatrală, cît alţii fac aproape într-o carieră. Ca şi Marlon Brando, care a absolvit un studio de actorie din America, după care şi-a luat zborul, tot astfel Şuli "al nostru" (e din *trib*, trebuie să ştiţi) a studiat la şcoala lui Nisan Nativ, ca imediat să fie captat de primele scene ebraice. S-a mai spus despre Şuli Rand că-i însuşi *"viitorul teatrului"*, *"un bun care trebuie cultivat"*: nimic nu-i exagerat dacă ne referim la creaţiile sale puternice, la "Habima", la "Hacameri", la trupa avangardistă "Itim" (de la Hanan din "Dybuck" la George în "Oameni şi şoareci", de la Kolîghin din "Trei surori" şi Costea din "Pescăruşul", la Pollard din "Pollard" şi Dumbstruck în "Guri căscate", etc.). Numai că, influenţat de cele scrise în ziarele ebraice, de mai multă vreme, mă îndoiesc dacă acest talentat actor se va ţine tare pe poziţie pentru a fi "viitorul teatrului ebraic". Şi iată de ce:

Şuli Rand s-a născut într-un cartier religios din Bnei Brak, vecin de-o parte cu hasidimii curţii rabinului din Vijnitz, de cealaltă parte, cu religioşii naţionalişti. Pentru tatăl său, pedagog de profesie şi om credincios, fireşte că teatrul nu a fost visul lui de părinte pentru viitorul feciorului, cu atît mai mult cu cît două nenorociri s-au abătut asupra familiei: fratele mai mare al lui Şuli a murit de o boală incurabilă (pe cînd actorul de azi avea 5 ani), iar sora lui suferă de o boală grea. Mediul - deci - nu a fost prielnic unui adolescent în care clocoteau dorinţa de descătuşare şi noianul de întrebări la care nu primea răspuns. Terenul de fotbal al lui Hapoel Petah Tikva, din preajma casei, îi făcea cu ochiul. Jurnalele (citite pe furiş) îl ispiteau cu noutăţi din lumea boemei. Lumea i s-a dezvăluit - treptat - lui Şuli Rand, mai mare decît aceea dintre graniţele oraşului Bnei Brak. Trecerea graniţei de la credinţă la teritoriul - hai să-i zicem - fără nici un Dumnezeu, a fost ca o trecere de hotar fără viză legală. Remuşcările - din cîte am dedus - l-au însoţit în viaţă şi, precum se povesteşte, continuă să-l urmărească: *"Gestul meu n-a avut o bază intelectuală,"* a povestit el unui gazetar de presă ebraică. *"N-am părăsit religia fiindcă a reuşit cineva să mă convingă că există sau nu Dumnezeu. A fost un impuls de moment"*.

Şuli Rand: nu-i un actor de rand

Şuli Rand e o fire impulsivă, dacă vreţi, un neastîmpărat. Nu o dată, colegi de teatru zic despre el că are comportări de nebun. De ce ? Fiindcă, înaintea premierei în care joacă un personaj complex, se poate retrage pe o stradă lăturalnică, întruchipîndu-şi rolul din nou, repetînd replicile cu glas tare, absent la tot ce se petrece în jur. O fi nebun, Şuli ? Nebun după teatru ! Neastîmpărat s-a dovedit şi în viaţa particulară, exact deandoaselea decît deprinderile din casa părintească. S-a îndrăgostit (chiar?) de Mihal Din, fosta soţie de scurtă durată a cîntăreţului Adam, căreia i-a dăruit un copil. S-a încurcat apoi cu actriţe frumoase, iar pe tînăra Ronit Elkavetz s-a bănuit că acuşi-acuşi o ia de nevastă. Dar acum vreun an şi jumătate a revenit la Mihal Din şi i-a dăruit cel de-al doilea copil, iar la ora actuală nu avem noutăţi în plus despre situaţia sa civilă. Ştim în schimb că, de vreun an încoace, el dă semne de regret după lumea pe care a părăsit-o. Studiază Thora, nu lucrează de Shabat (decît cu rare excepţii), pînă şi pantalonii "jeans" i-a cam pus în cui.... Şuli nu obişnuieşte să-şi descarce sufletul oricui, dar mulţi bănuiesc că el caută drumul de întoarcere la credinţă. O tînără actriţă ca Orna Katz (parteneră a actorului în cîteva din spectacolele de succes, aceeaşi pe care Şuli a pălmuit-o atît de zdravăn - fiindcă aşa cerea rolul - încît, de durere, a trebuit să părăsească repetiţiile). Orna Katz, aşadar, a spus cîndva: *"Nu m-ar mira dacă Şuli Rand ar părăsi teatrul. Niciodată nu-i mulţumit de sine, totdeauna rîvneşte la perfecţiune"*. E oare adevărat că pe talentatul actor continuă să-l frămînte fapta săvîrşită lăsînd în urmă credinţa şi că se teme de pedeapsa care va veni, asemeni eroului dintr-o tragedie de Victor Hugo, ce fusese convins că "Răzbunarea e şchioapă; păşeşte încet, dar vine...."?

Pînă una-alta, realitatea este că Şuli Rand continuă să fie "cap de afiş"; "pedeapsa" o lasă în voia ei, să vină.... dar mai încet.... şchiopătînd.

Orna Katz şi Şuli Rand în "Pollard" de Moti Lerner

ETC NOI

~~~ A murit cel mai bătrîn abonat al revistei noastre. E vorba de Victor Aderca, din Ierusalim. În vîrstă de 98 (da, da!) de ani, Victor Aderca (fratele marelui scriitor Felix Aderca şi tatăl cunoscutului jurist din *trib*, Uri Adar), aştepta nerăbdător la fiece întîi ale lunii să-i vîre băiatul de la poştă tipăritura în cutia poştală şi pornea să o citească de-a fir în păr, discutînd aprins pe marginea textelor mai "tari". Era, ca şi fratele său, mare amator de ironie şi pamflet. Acum, în grădinile elizee, are prilejul să-l pună la curent pe Felix cu ultimele *chestii* din «MINIMUM».

~~~ Fel de fel de lucruri interesante (şi nu o dată surprinzătoare) poţi întîlni (sau reîntîlni), dacă eşti deştept şi te abonezi (sau dacă ai o soră în România care-ţi trimite revista) la bi-lunarul «**Realitatea evreiască**» din Bucureşti, condus de dramaturgul Dorel Dorian. Ca de-o pildă, mica incursiune în istoria sportului efectuată de d-rul Arthur Mayerson, în vîrstă de 95 de ani (pînă la 120!):

"Puţină lume ştie că la primul Campionat Mondial de Fotbal, din 1930, desfăşurat în Uruguay, poarta României a fost apărată de portarul evreu Zauber, de la echipa Macabi..."

În aceeaşi echipă *"au mai activat în diferite perioade jucători de valoare ca: Moisescu, Simşinovici, Häfling şi alţii"*. În continuare, ne sînt reamintiţi şi alţi jucători de fotbal evrei, ca Peretz, Soli Border, Tuckerman, Iţu Goldemberg şi Mund Simi, care au jucat la echipele din Ploieşti, Iaşi, Brăila şi, respectiv, Bistriţa. Revenind la scrisoare:

"La box, ani de zile, campionul României la categoria grea a fost Moţi Spakov, iar Victor Silberman, la rîndul său a fost multiplu campion naţional şi balcanic. Alţi boxeri bine cunoscuţi au fost Marcu Spakov, fost antrenor al echipei Steaua, precum şi Benjamin Adania, Aurel Weintraub şi Albert Blank.

Un domeniu sportiv în care evreii români s-au distins în mod deosebit a fost tenisul de masă. Angelica Rozeanu a fost campioană naţională, europeană şi mondială mai bine de zece ani. (Ulterior, s-a stabilit în Israel). Mariana Baraş a fost şi ea campioană naţională de tenis de masă, pierzîndu-şi titlul nu prin înfrîngere, ci printr-o suspendare din viaţa sportivă, ca urmare a unei atitudini «ireverenţioase» faţă de fostul conducător Gh. Gheorghiu Dej.

Campioni naţionali au fost şi jucătorii Paneth şi Nicu Naumescu. La tenis de cîmp menţionăm pe Toma Ovici din Tg. Mureş, campion al României şi participant la Cupa Davis.

O disciplină la care un evreu-român s-a remarcat în mod deosebit a fost canoe simplu, unde Leon Rotman, care trăieşte şi astăzi în Bucureşti, a fost medaliat cu aur la Campionatele naţionale şi la Olimpiada de la Melbourne.

Sportivi evrei care au avut succese la ciclism şi motociclism au fost: D. Gucallo, Mihai Sărăţeanu şi Valter Agaton, iar la automobilism - campionul Mişu Sontag.

La atletism se cuvine să-l menţionăm pe campionul la triplu salt Elias Baruch, iar la demi-fond, pe Ferdinand Moscovici.

La rugby, din echipa naţională au făcut parte Lică Coter şi Stelian Tennenbaum. La tir, campion al României a fost Ricu Herşcovici, ulterior stabilit în Israel. (El a făcut parte din lotul care a reprezentat Israelul la Olimpiada din 1972 de la München, cînd terorişti palestinieni au ucis 11 atleţi israelieni, Herşcovici scăpînd ca prin minune).

Bazele celebrei şcoli de gimnastică de la Oneşti, de unde a pornit Nadia Comăneci, au fost puse de antrenorii Marcel Duncan şi soţia sa, Felicia Duncan, etc., etc., etc."

~~~ Tot în **Realitatea** (chiar realitatea) ni se vorbeşte de o mică mostră de «antisemitism civilizat», foarte la modă astăzi, în paralel cu cel urangutanic. Despre ce e vorba? Referindu-se la recenţii laureaţi ai premiului muzical "Mihail Jora", un cronicar muzical pe nume Emilian Drojea, amintise undeva într-o gazeta, ca nu se putea altfel, *"şi despre pianistul clujean Ferdinand Weiss"*. Acesta este, ştim cu toţii, un mare acompaniator.

"Soliştii români Ionel Pantea, Ion Voicu, Ştefan Ruha, Dan Iordăchescu, Ion Piso, Andrei Agoston, Vladimir Orlov, Emilia Petrescu şi-au înscris numele pe afişe din ţara noastră şi de peste graniţă în cuplu cameral cu pianistul clujean Ferdinand Weiss".

E clar. Şi, împreună cu cei de la "Realitatea" surîdem şi noi. Carevasăzică Ion Voicu şi ceilalţi sînt români, în vreme ce Weiss este clujean. Ca şi cum clujenii ar constitui o naţiune. E chiar atît de greu ca - atunci cînd lauzi pe cineva - să-ţi iasă de sub peniţă cuvîntul evreu? Ai să rîzi, este. Tot aşa cum (vezi nr. trecut) d-lui prof. univ. Ciopraga de la Iaşi îi venise greu (adică nu-i venise de loc) să pomenească, în nişte însemnări de călătorie în Israel, cuvintele Israel şi israelieni...~~~ Şi tot în **"Realitatea"** aflăm de o întîmplare din viaţa cunoscutului regizor de la Opera Română, Hero Lupescu, povestită de Iosif Sava:

"Hero Lupescu e un om interesant, din toate punctele de vedere. Îmi spune: domnule, acum 20 de ani n-am avut copii - el e un om, acum, la 70 de ani - şi era pe stradă un copilaş care avea trei ani şi jumătate. Îi aduceam o ciocolată, în fiecare zi, înainte de a ajunge la Operă. Copilul, acum este prieten cu mine, e inginer ş.a.m.d. Dar auzi ce-mi spune el la trei ani şi jumătate: îi dau o ciocolată, şi la un moment dat, îmi întoarce spatele şi pleacă. Şi zic: "Ce-ai păţit, Nelule ?". La care el răspunde: "Nu mai vorbesc cu tine! Tata mi-a spus că eşti jidan!" Şi tata era un intelectual din celebrul cartier, nu?, de vizavi de Operă, din Cotroceni. Mie mi se pare exemplul tipic de prejudecată şi de intoxicare a unui copil, nu? Copilul, după aceea s-a lămurit, acum e cel mai bun prieten cu Hero Lupescu". ~~~ Şi tot în **"Realitatea"**, ne dumirim cum a ajuns compozitorul Harry Maiorovici la Viena, prin 1931-32: precizăm dintru început că eminentul muzician de mai tîrziu nu plecase nici cu EWTR, nici cu Lică Bluthal, nici cu Adrian, nici
~~~

cu V.+ H. Leibovici sau cu All Meridian.

"Cînd am plecat la Viena, pe jos, aveam 13-14 ani. Eram fiu de țăran din Maramureș, țăran evreu, gospodar. Am plecat cu o jumătate de pîine și cu 50 de bani, dar, în același timp, cu un fantastic crez în Dumnezeu. Asta era toată averea mea...

"Am mers timp de aproape un an... În toamnă am ajuns la Bratislava. Pe urmă, după ce am scăpat de o pneumonie, am trecut granița spre Austria. Ajuns la Viena - dar asta-i altă istorie, ceva mai omenoasă - am fost primit la Neues Wiener Konservatorium. În 1937, am debutat, într-adevăr, cu muzica la filmul "Emigranții". Eram și eu, într-un fel, emigrant. Am scris și muzica pentru Wiener Ring Spiel Theater... Dar s-a făcut Anschluss-ul. Am devenit indezirabil... După o scurtă încarcerare (împreună cu Freud și cu un Rothschild), am și fost expulzat... Am revenit în țară..."

~~~ Drama (nu prea știută) a pictoriței și poetei Margareta Sterian. Ea l-a iubit, în anii '30, pe publicistul român Paul Sterian, s-au căsătorit dar... Paul Sterian era legionar. Drept care, prin 1936-7, i s-a pus în vedere de către conducătorii "Gărzii de Fier" să se despartă de jidoavcă. Altminteri își strică dosarul. Sterian s-a executat și - de-atunci încolo - sedusă și abandonată, talentata Margareta Sterian și-a păstrat numele dar și-a pierdut încrederea în viață. Ea a trăit singură, pînă la adînci bătrînețe (depășise 90 de ani) într-un apartament de pe strada Galați (fost și actual Vasile Lascăr, din Capitală), pictînd, scriind și... gîndindu-se la ale vieții valuri.

~~~ Ni se cer mereu noutăți despre cei cîțiva *kapo* care, contra cost sau din pricini de ură paranoică de sine (cam ca ăia de la noi cu jos sionismul), furnizează foilor specializate din România căldările cu lături de aruncat în capul neamului. Iată o producție mai nouă a vestitului Maier Sinderman, apărută în "România Mare":

De sfaturi sîntem sătui

De peste 50 de ani, în Orientul Mijlociu nu-i pace. De o jumătate de secol, aici, pe aceste pămînturi socotite sfinte, bogate în țiței și intens locuite, mor zilnic oameni. Promisiuni și iar promisiuni, dar nimic concret. Cînd crezi că țeava pistolului asasin s-a răcit, cînd îți imaginezi că rachetele dormitează în silozurile lor, te și trezești cu noi bombardamente, cu noi atentate, cu alți oameni nevinovați uciși. Este de prisos să mai amintim că cel care dă de fiecare dată tonul, prin încăpățînarea cu care respinge propunerile palestinienilor, cel care apasă primul pe trăgaci și care ripostează în modul cel mai răzbunător este Israelul. Aș spune că Israelul este lupul turbat în această răspîntie de mări și continente. El vrea totul - să domine, să subjuge și să stăpînească, deopotrivă, oameni și pămînturi. Nu este mai puțin adevărat că Israelul n-ar putea să-și facă de cap dacă nu s-ar bucura de sprijinul permanent al Statelor Unite, al cercurilor evreiești care domină Congresul american, viața economică și politică din această Țară. Că lucrurile stau într-adevăr așa, o dovedește nu numai ce se petrece peste Ocean, dar și ceea ce se întîmplă la noi: dl. Alfred Moses, de cum s-a instalat ca ambasador al S.U.A. la București, a și început să dea sfaturi în dreapta și-n stînga. Nu e de mirare. Mă întreb, domnule senator Corneliu Vadim Tudor, de ce dl. Alfred Moses vă etichetează pe dvs. extremist, cînd de fapt, sînteți un patriot și un om de suflet care ajutați oamenii sărmani. Eu personal, ca evreu, mă bucur de sprijin permanent din partea dvs. și nu de vreun ajutor din partea unor evrei sau a ambasadorului Statelor Unite.

MAIER SINDERMAN
Evreu, beneficiar al
Cinei Creștine

*

Un minut pauză pentru vomitat...Gata? O.K., mergem mai departe.

~~~ O informație pentru H.O.R.-urile de la noi. La București au avut loc alegeri pentru completarea Comitetului de Conducere al Federației. Și, spre deosebire de ce se cam întîmplă pe la noi, în Orientul Mijlociu, Cajal și ai săi s-au zbătut să atragă în conducerea obștii un număr cît mai mare de oameni de cultură. Rezultatul este impresionant: alături de "liderii veterani", întîlnim în Comitet pe dramaturgul Dorel Dorian, ziaristul Eugen Preda (fost director al Radiodifuziunii), Lya Benjamin, cercetătoare în istorie, publicistul Țicu Goldstein, pianistul Dan Mizrahi, filozoful Henry Wald, publicistul Willy Meglescu, dramaturgul Radu F. Alexandru, criticul literar Zigu Ornea, profesorul de filozofie Radu Florian, muzicologul Iosif Sava, teatrologul Tudor Steriade, regizorul Harry Eliad. Dacă faci comparație cu comitetele "reprezentative" de pe-aici, te iei cu mîinile de cap...~~~ Și fiindcă tot sîntem la capitolul Comunitate, să mai vedem cum stau lucrurile cu faimosul număr de evrei trăitori în România. Într-o convorbire la T.V. cu Iosif Sava (animatorul *seratelor muzicale* de pe micul ecran), Nicușor Cajal , președintele Comunității a spus:

"...în România mai sînt 14.000 de evrei, care, din nefericire, 70% sînt de peste 65 de ani, mor cam 400 de oameni pe an, 2-300 de tineri emigrează. Asta înseamnă că în 15-16 ani nu vor mai fi evrei în România".

~~~ La împlinirea unui an de la asasinarea primului ministru al Israelului, Itzhak Rabin, se va lansa la București un volum de interview-uri realizate de poetul Shaul Carmel, în legătură cu marele dispărut. Cartea, editată la ed. "Du Style", este precedată de o introducere de Ileana Cudalb și cuprinde 15 interview-uri cu: D-na Lea Rabin, D-nii Shimon Peres, Eitan Haber, Shimon Sheves, Haim Tzadoc, Haim Cohen, Iosef Burg, Avram Burg, generalii Uzi Narkis, Moshe Hativ, Shlomo Lahat, precum și Itzhak Artzi, Prof. Asa Kasher, Menahem Damty (șoferul primului ministru) și scriitorul Amos Oz.

~~~ Timișoreanul Micha Harish, din Partidul Muncii, ministrul industriei și comerțului din precedentul guvern, i-a spus la un cocktail d-lui Nathan Sceranski, urmașul său la conducerea ministerului, o vorbă plină de înțelepciune bănățeană: *"Cîtă vreme ești ministru, ești mereu neliniștit, căci nu se știe niciodată pînă cînd vei rămîne în funcție. Dar deîndată ce ai*
~~~

devenit fost-ministru, ai trecut într-o funcţie pe care nu ţi-o mai poate lua nimeni. O funcţie pe viaţă".

~~~ Ambasadorul român Aurel Sanislav a lipsit un timp din Israel, aflîndu-se, ca tot omul pe vreme de caniculă, în concediu. Dar de sărbători, a putut fi văzut la Templul Coral din Bucureşti. Alături de fostul ambasador, arădeanul Radu Homescu.

~~~ Vă mai aduceţi aminte de Marcel Bădescu-Blecher? Venit în ţară prin 1977, el a început să lucreze în ramura turismului (Ofir Tours şi altele), afirmîndu-se rapid ca un excelent profesionist, unul dintre cei mai buni animatori în domeniu. După 1989, s-a întors în România, unde a lucrat tot în turism (la agenţia "Nova Turism" de pe b-dul Bălcescu din Bucureşti), şi a deschis o agenţie de schimb. Treburile, din cîte ştim, mergeau bine. Pînă-ntr-o zi...

Pînă-ntr-o zi cînd, pe capul lui Blecher, s-au abătut mari necazuri. Mai întîi - aşa cum relatează "România Liberă" pe o pagină întreagă de gazetă - cu prilejul unei inspecţii la casa de schimb, Garda Financiară şi Poliţia au găsit cîteva sute de mii de dolari deţinuţi ilegal, sumă ce a fost confiscată. Pe urmă (iar aici lucrurile-s mai grave), tot Poliţia l-a acuzat pe fiul lui Blecher, Mircea Blecher (care, mai nou, îşi spune Blehăr), de numeroase excrocherii legate de firma sa " Pan Intrade": fraude, evaziune fiscală, înşelăciuni, etc., etc.

Pagina la care ne referim poartă ca titlu pe şapte coloane: *"Megaescrocheriile lui Mircea Blecher"*. Cîteva zile mai tîrziu, tînărul a răspuns (dreptul la replică!), respingînd învinuirile punct cu punct şi susţinînd că este nevinovat. Pe noi ne-a convins.

Şi, din simpatie pentru *bătrîn* (care, în treacăt fie zis, este nepotul marelui scriitor M. Blecher), urăm succes depîîn junelui Bleher (chiar şi sub forma sa de Blehăr) în lupta pe care o dă cu adversarii şi adversităţile pentru a obţine dreptate.

~~~ Întrebare de 25 de puncte. Unde - vreau să zic, în ce ţară - a apărut o culegere din poeziile lui Tristan Tzara, acum, cînd lumea pretutindeni sărbătoreşte 100 de ani de la naşterea marelui moineştean? Întrebarea e de 25 de puncte fiindcă ţara cu pricina este dintr-acelea la care nici cu gîndul nu te duci că s-ar putea tipări o asemenea carte. Ia să vedem dacă aveţi imaginaţie... Zanzibar? Nu. Ţara de Foc? Nu. Sultanatul Brunei? Nu. Insulele Fidgi? Nu. Insulele Seychelles (ehei, Seychelles!)? Nu, copii. Ţara cu pricina este Irakul! Da, da, aşa cum aţi citit. Iar volumul intitulat "Fratele lemn" (Akhi Al-Khashab, în arabă) a apărut în editura "Ishtar" din Bagdad. Autorul traducerilor: George Grigore. O fi ştiind Saddam că sub nasul lui (căruia nu-i scapă nimica) sînt tipărite la Bagdad scrierile iudeo-sioniste ale lui Sami Rosenstock? Sau, mai de grabă, cartea i-o fi fost prezentată ca aparţinînd unui român pe nume Tzara? Iar dacă-i aşa, nu o fi cumva la mijloc mîna C.I.A.-ului care, după ce a dat-o-n bară cu încercarea de a-l înlătura pe Saddam, se gîndeşte să-l compromită în ochii a lor săi: *"fiţi atenţi, băieţi, Saddam al vostru înjură pe toate drumurile Israelul, dar, de fapt, s-a vîndut ovreilor..."*

D-na Lea Rabin cu Shaul Carmel, autorul volumului de interview-uri despre Rabin.

Mărci poştale româneşti cu figuri evreieşti

La mărcile poştale româneşti indicate de «MINIMUM» din octombrie (la "Poşta Dicţionarului), ca fiind emise în România, reprezentînd personalităţi de origine evreiască, pot adăuga următoarele:

- în anul 1948, cu prilejul centenarului revoluţiei de la 1848 în ţările romåne, a fost emisă o serie de mărci poştale, dintre care una reprezintă figura pictorului Constantin Daniel Rosenthal, alta pe cea a pictorului Barbu Iscovescu, amîndoi participanţi activi la revoluţie;
- în anul 1959 Poşta română a emis o serie de timbre dedicate Marilor Aniversări Culturale recomandate în acel an de UNESCO. Una din mărci reproduce portretul lui Shalom Alechem, cu prilejul centenarului naşterii sale.

Nu consider că am epuizat, cu acestea, lista mărcilor poştale cu tematică evreiască, emise în România. Pe măsură ce îmi voi aminti, voi completa-o. Nu e de neglijat această latură!

Ţin să fac o observaţie, spre folosinţa filateliştilor care colecţionează mărci poştale cu tematică iudaică. În urmă cu cîţiva ani, am cunoscut un colecţionar israelian din Tel Aviv (str. Ben Iehuda), pasionat de această temă. În colecţia sa mondială, la secţia română am găsit şi o marcă reprezentîndu-l pe... revoluţionarul român Avram Iancu. A fost tare dezamăgit colecţionarul că i-am sărăcit colecţia!

MARIUS MIRCU

Precizare

Fotografia de pe coperta numărului trecut (115) aparţine colaboratoarei noastre Hedy Löffler.

La 23 septembrie

La 23 septembrie a.c., cînd nu era vorba încă de nici un tunel - de la Ierusalim care-jigneşte-grav-sensibilitatea-palestinienilor şi dă-i şi trage-i, şi trage-i şi dă-i, Yasser Arafat a declarat la Gaza:

"Cer palestinienilor să lupte pentru cauza lui Allah, să ucidă şi să fie ucişi."

Peste două zile, adică după deschiderea tunelului, ordinul fu executat.
~~~

SE ZVONESTE CĂ ...

. . . H.O.R.-ul are de gînd să organizeze alegeri "pe bune", adică realmente democratice, în 1997. Congresul ce urmează a fi convocat în acest scop, va alcătui o listă de candidaţi cuprinzînd mai **multe nume** decît numărul necesar pentru comitet; cam dublu; iar delegaţii vor avea dreptul, ba chiar obligaţia să taie jumătate pentru ca, în final, să intre în comitet activiştii cei mai populari.

. . . Conflictul dintre H.O.R. şi Asociaţia Scriitorilor se agravează pe zi ce trece. Nemulţumiţi de atitudinea organizaţiei conduse de d. Menachem Ariav faţă de mişcarea literară (nu se subvenţionează anumite premii, nu se achiziţionează cărţile scriitorilor, etc.), cei ce se îngrijesc de revista "Izvoare" a Asociaţiei pregătesc un grupaj special pe această temă pentru numărul viitor al publicaţiei.

. . . Amînarea şi răs-amînarea vizitei Rabinului Şef Alexandru Şafran în România şi, îndeosebi, lipsa totală de informaţii cu privire la aceasta, au provocat numeroase... svonuri în rîndurile Comunităţii. Iar cei mai mari producători de svonuri şi cei mai dezamăgiţi totodată de amînare sînt băcăoanii. Aceştia făcuseră mari pregătiri în vederea evenimentului: Şafran este fiul oraşului, iar venirea sa urma să constituie «vizita anului».

. . . Ieşirea huliganică a deputatului P.D.S.R. Dumitru Vasile care ceruse, de la tribuna parlamentului, instituirea pedepsei cu moartea pentru "Iţicii care jefuiesc" ţara etc., etc., etc., are la bază nu numai motive de ordin xenofob, ci şi de natură... economică. Cercurile de afaceri palestiniene, siriene, etc. din România - care văd în investitorii israelieni o concurenţă redutabilă - ar fi... uns acolo unde trebuie pentru a obţine dezlănţuirea unei campanii "anti-Iţici" şi a-i determina pe cei vizaţi să-şi abandoneze afacerile din România.

. . . În legătură cu cele de mai sus, lui Dumitru Vasile i s-a promis un post de ambasador într-o ţară arabă.

. . . Ziaristul Uly Vălureanu de la Haifa, care conduce o agenţie de presă, a hotărît să transmită prin Internet (computere) materialele principale din publicaţiile româneşti din Israel. "Ambiţia mea" - ar fi mărturisit el într-un cerc de intimi - "este să fac cunoscută această presă în întreaga lume, de la New York la Melbourne şi la Rio de Janeiro, prin mijlocirea *Internetului*".

. . . Poeta Nina Cassian, care trăieşte la New York şi care rămăsese văduvă în urma decesului soţului ei, scriitorul român Al. I. Ştefănescu, s-a remăritat cu un american, managerul Orchestrei Simfonice din Brooklyn.

Judecătorul Amir Avrahami, de la Tribunalul regional din Ierusalim, ţinea nespus la o dactilografă (fată bună) pe care o răsfăţa în toate felurile, avînd grije de dînsa la avansări şi prime. Dar, întrucît omul încercase să-i ciupească fetei o leacă de curte, aceasta s-a repezit să-l reclame pentru "tracasare sexuală", declanşînd astfel un tărăboi de zile mari la judecătorie şi silindu-l pe Avrahami să-şi dea demisia !

Cine-a pus-o, Doamne, să facă tot scandalul ăsta, se întreabă colegele ei de birou. Dactilografa trăia la servici în sînul lui Avrahami !

nou

M. RUDICH

POEZII

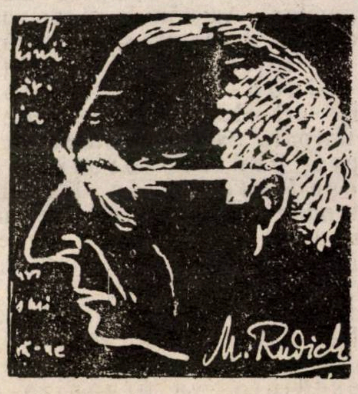

Un eveniment editorial: Opera poetică a lui M. Rudich, publicată, pentru prima oară, într-un singur volum.

. . . Şi, în plus, o selecţie din vestitele lui pagini de publicistică.

Volumul (cca 400 de pagini) poate fi procurat trimiţînd suma de 50 de shkalim pe numele
REUVEN RUDICH
la adresa:
MINIMUM, P.O.B. 11472
TEL AVIV.

STAN VLAD

CORESPONDENŢĂ DIN BUCUREŞTI

PESTE STRESSUL ELECTORAL, O MANIFESTARE ARTISTICĂ DE SUFLET

Fiind preocupaţi de cronica actualităţii - politice şi sociale în principal - noi, reporterii de la "MINIMUM" venim, mai tot timpul, în conflict cu realitatea imediată, datorită zilei de apariţie a revistei. Scriu aceste rînduri (la început de octombrie) în ideea că ele vor apărea în revistă la 1 noiembrie. Ori, la 3 noiembrie 1996 se vor desfăşura în România alegeri generale - prezidenţiale şi parlamentare. Evenimentul politic al anului, cu implicaţii pentru viaţa ţării în următorii patru ani. Totul este marcat acum de "Zodia alegerilor". Asistăm la o campanie electorală deşănţată şi murdară. O să vă reţinem puţin atenţia, vorbindu-vă despre două "clip"-uri electorale ale forţelor principale care se confruntă în lupta pentru fotoliul de preşedinte de la Palatul Cotroceni. Stafful lui Iliescu a "produs" un clip în care-l înfăţişează pe rivalul său - Emil Constantinescu - metamorfozîndu-se în Regele Mihai. Asta, întrucît în S.U.A. a declarat că, dacă va ajunge preşedinte, va organiza un referendum şi ar fi "onorat să-i predea puterea Regelui!" Ideea îi cam sperie pe români şi tocmai de aceea este speculată la maximum. La rîndul lor, oamenii lui Emil Constantinescu au fabricat un "clip" care-l prezintă pe Iliescu, tot într-un proces de metamorfozare: devine Ceauşescu. Să fim drepţi, aici n-a fost prea greu, ţinînd seama de gestica oratorului de la Cotroceni.

Dar la ce te poţi aştepta într-o campanie electorală în care, printre candidaţii la preşedinţia României se află Adrian Păunescu, Gheorghe Funar şi Corneliu Vadim Tudor!

Deci despre activitatea electorală care a concentrat toată viaţa politică şi socială a României, nu vă putem spune prea multe întrucît venim.... plasaţi. Mai este un eveniment care iese puternic în evidenţă şi care ne interesează în mod direct: Festivalul internaţional de teatru în limba idiş, cu desfăşurarea între 14-21 octombrie 1996, organizat de Teatrul Evreiesc de Stat din Bucureşti, cu prilejul împlinirii a 120 de ani de la naşterea teatrului idiş. Au fost invitate numeroase personalităţi, Elie Wiesel (care a mai fost în România), precum şi stele ale artei universale ca Steven Spielberg, Barbara Streisand, Woody Allen, Saul Bellow. Spectacolele prezentate aparţin unor trupe de teatru (de limba idiş) din Kiev, Moscova, Israel, SUA, Mexic, Austria.

Un eveniment artistic internaţional de mare valoare care, dacă n-a pus în umbră, a mai estompat din supramediatizatul spectacol politic care ne stresează zi de zi. Am mai putut respira un pic. Păcat că a picat în această lună hiperpolitică!

* * *

ANTITURISM ?

Iată o întrebare ce pare cel puţin curioasă. Nu ne propunem să-i dăm noi un răspuns dar am dori să explicăm de ce şi cum s-a ajuns la o asemenea întrebare în relaţiile turistice cu Israelul. Ne ajută în această... întreprindere a noastră un specialist în materie, directorul Agenţiei turistice "Marshal" din Bucureşti, Ion Antonescu (simplă asemănare de nume, neavînd nici o legătură, de nici un fel, cu un alt nume de odioasă faimă). Dincolo de preocupările lui profesionale în lumea turismului internaţional, dl. Antonescu are o... slăbiciune pentru Israel; îi place şi iubeşte această ţară. Ce-a văzut şi ce-i place lui în Israel vrea să arate la cît mai mulţi români. A început-o metodic. În primăvara lui 1996 el a invitat (pe cheltuiala agenţiei lui) un grup de 32 de ziarişti - presă scrisă, radio, televiziune. Din grup au făcut parte conducători ai departamentelor respective din massmedia, majoritatea nume sonore, de prestigiu în publicistica românească. Acţiunea a fost un succes uriaş. S-au prezentat apoi emisiuni la televiziune, la radio, s-au scris zeci de articole, reportaje şi comentarii în presă. Timp de cam o lună, Israelul a fost în centrul atenţiei (pe bune!) opiniei publice din România. Făcînd un calcul aproximativ, cred că în zece ani de zile nu s-a scris atîta despre Israel ca în primăvara lui 1996. Critic s-a scris doar împotriva Ambasadei Române de la Tel Aviv, care nici nu s-a interesat de această vizită a unui grup atît de mare (şi valoros) de ziarişti români în Israel (Ion Cristoiu în "Evenimentul Zilei"). Dar se pare că... pasivitatea este o boală generală a tuturor celor ce lucrează prin ambasade. Nu se poate ca cei ce lucrează la Ambasada Israelului din Bucureşti să nu fi remarcat cît de mult şi frumos s-a scris despre Israel după această vizită; dar nici pînă azi, cei de-acolo nu au adresat mulţumiri (măcar verbale) Agenţiei "Marshal", datorită căreia Israelul a apărut într-o lumină favorabilă în faţa opiniei publice româneşti.

Dar problema esenţială e alta: aceea a relaţiilor turistice româno-israeliene. Ani de zile s-a făcut caz - şi pe bună dreptate - că aceste relaţii au o singură direcţie: dinspre Israel spre România. Asta era înainte de 1989. Dar şi acum e tot aşa: din Israel vin turişti în România; din România nu ajung însă turişti în Israel (notăm însă că în vara lui 1996 şi numărul turiştilor israelieni în România s-a redus simţitor. Cauzele sînt multiple, în principal de natură economică).

La ora actuală, pare de nerezolvat problema prezenţei turiştilor români în Israel. Două agenţii turistice din Bucureşti au încercat să organizeze excursii în Israel, dar au renunţat, avînd în faţă condiţiile insuportabile. Ne explică dl. Antonescu, directorul Agenţiei "Marshal": *"Avem foarte multe cereri pentru excursii în Israel. Mai ales după cele ce s-au scris în presă sau s-au înfăţişat la televiziune (imagini sugestive din Israel), pur şi simplu sîntem asaltaţi. Dar nu putem organiza nici o excursie. De ce? Conform unor reglementări impuse de autorităţile israeliene, pentru fiecare turist român care doreşte să viziteze Israelul, firma israeliană parteneră care asigură* *serviciile turistice, trebuie să depună în bancă o garanţie de 2000 dolari SUA. Pe baza acestei depuneri, Ministerul de Interne israelian dă avizul necesar care se transmite la Ambasada din Bucureşti şi astfel se acordă vize turistice. Dincolo de faptul că procedeul este greoi şi durează mult, agenţia israeliană parteneră îşi poate recupera banii abia după şase luni, pînă cînd se confirmă că turiştii respectivi au părăsit Israelul".*

– Măsuri de natură să stopeze, practic, turismul românesc în Israel?

– *Da, e cu totul surprinzătoare atitudinea autorităţilor israeliene, dar asta e situaţia actuală. În plus, întrucît condiţia aceasta cu 2000 de dolari este impusă numai pentru români. Ungurii, cehii, polonezii şi alţii din zonă (ţări foste socialiste) nu sînt supuşi unor asemenea... reglementări. De ce numai pentru noi românii? Nu am cum să explic. Şi nici din Israel n-am primit nici o explicaţie. Mai sînt şi alte dificultăţi de care ne lovim. Tocmai noi, care în tot timpul, chiar şi în vremuri grele pentru Israel am menţinut relaţii bune cu această ţară (inclusiv diplomatice).*

De altfel, din experienţa noastră ca agenţie turistică, cu Ambasada Israelului avem cele mai mari dificultăţi. În total contrast cu Ambasada SUA care rezolvă operativ şi fără nici un fel de dificultăţi orice cerere de viză turistică".

– Vedeţi vreo rezolvare?

– *"Avem speranţe. Sînt atîtea organizaţii ale originarilor din România, unii din cei ce-au trăit pe-aici au locuri importante în administraţia israeliană. Sperăm că vor reuşi să impună reconsiderarea atitudinii faţă de turiştii români".*

Să sperăm şi noi că va veni curînd ziua cînd turismul româno-israelian se va desfăşura normal, în ambele direcţii.

Predicatorii islamici de la moscheea El-Aqsa din Ierusalim, îndeamnă credincioşii la uciderea evreilor, folosind acelaşi limbaj nazist ca înaintaşii lor din anii '30–'40, de pe timpul axei Berlin–Roma.

De aceea, oridecîteori întîlnim în ziare cuvintele El-Aqsa, noi citim: El – Axa.

umor

– Nu aveţi lumînărele ? întreabă un client pe vînzătoare. Pentru torta de aniversare a soţiei mele.
– Cîte ?
– Treizeci, ca de obicei.

La oculist. O doamnă cu fiul ei.
– Aţi venit pentru dumneavoastră sau pentru băiat ?
– Pentru mine, dar i-am cerut să vină cu mine din cauza literelor. Eu nu ştiu să citesc.

O funcţionară soseşte întotdeauna la birou cu cel puţin o oră întîrziere. Într-o zi soţul ei pleacă cu avionul în străinătate şi ea e obligată să se scoale mai devreme ca de obicei şi să-l ducă la aeroport cu maşina. Apoi se duce la lucru.

– E nouă şi jumătate, îi zice patronul cînd o vede.

Tînăra funcţionară murmură o scuză, dar patronul o întrerupe:

– Felicitări, draga mea. Niciodată n-ai întîrziat atît de devreme.

L I M

REŢEAUA MAGAZINELOR DE CARTE ROMÂNEASCĂ

Vreţi să citiţi o carte bună, vizitaţi magazinele L I M

Numai la L I M veţi găsi cărţi româneşti

Ultimele noutăţi la L I M

AFULA: Kikar Atzmaut 7 (în pasajul Ophir Center). Tel: 06-596014
ASHDOD: Ezor "Iud" Midrahov Haneviim, Derech Hamelech 2115/1 Tel:08-652095
BEER-SHEVA: Str. Histadrut 56. Tel: 07-7236738
HAIFA: Str. Herzl 61 (Kikar Talpiot). Tel: 04-8671292
IERUSALIM: Str. Yaffo 63 (în pasaj). Tel:02-250612
IERUSALIM: Str. Yaffo 150. Tel: 02-382177, 02-5002016
KFAR-SABA: Str. Weizman 92 (în pasaj). Tel: 09-7658118
NATANIA: Str. Smilanski 10 (în pasaj). Tel: 09-615860
PETAH-TIKVA: Str. Montefiori 17. Tel: 03-9312777
PETAH-TIKVA: Str. Bar Kochba 27. Tel: 03-9346624
RISHON-LE ZION: Str. Rotschild 9. Tel: 03-9698724
RISHON-LE ZION: Str. Herzl 47. Tel: 03-9671807
BAT YAM: Str. Balfour 60. Tel: 03-6592484
TEL AVIV: Str. Solomon 20 (vechea Tahana Mercazit). Tel: 03-6873606
TEL AVIV: Str. Allenby 48. Tel: 03-5175877
TEL AVIV: Staţia nouă de autobuze, et.3, magazinul nr.3243 (sub Mac Donald). Tel: 03-6877949
TEL AVIV: Str. Shlomo Hamelech 2. Tel: 03-5283665

S-a deschis o nouă unitate în
PETAH-TIKVA: Str. Pinsker 9. Tel: 03-9040225

CASETE AUDIO cu:
- Poveşti pentru copii
- Muzică uşoară şi populară românească

SCURT

În Ardeal, în timpul războiului

"La 7 aprilie 1987, Institutul comemorativ al martirilor şi eroilor Holocaustului, "Yad Vashem" din Ierusalim, mi-a acordat titlul de "Drept între popoare" (Juste des Nations), iar Comisia de omagiere a celor drepţi între popoare m-a distins cu o Diplomă de onoare şi o Medalie pentru faptul că «*în perioada Holocaustului în Europa, punîndu-mi viaţa în pericol, am salvat evrei*». Despre această acţiune s-a vorbit la diverse posturi de radio din Israel şi din Europa; a scris o relatare documentată publicistul Adrian Riza în Almanahul "Luceafărul" din 1986, au apărut ample relatări în revista "Minimum" din Tel Aviv, revistă aflată sub conducerea scriitorului Al. Mirodan, în diverse publicaţii din SUA, Germania, Italia, Spania etc.; de asemenea a apărut recent o carte la Bucureşti, Reţelele Omeniei (Editura R.A.I.) semnată Adrian Riza.

Participarea mea la acţiunea de salvare a evreilor, în primăvara anului 1944, devenită astăzi mai vizibilă decît a altor români aflaţi sub ocupaţia Ungariei, datorită titlului cu care am fost distins, necesită unele lămuriri. Fiindcă, la această acţiune de mare anvergură, au participat mai mulţi români şi evrei, cum ar fi dr. Aurel Socol, avocat, studentul Vasile Moldoveanu, comerciantul Mendi Lehrmann, dr. Emil Haţieganu, episcopul dr. Iuliu Hossu şi secretarul său, preotul Vasile Aştelcanu, protopopul ortodox al Clujului, Florea Mureşanu, Gh. V. Giurgiu, redactorul şef al ziarului "Tribuna Ardealului" din Cluj, preotul greco-catolic Titus Moga din Apahida, ministrul plenipotenţiar al României la Budapesta, Eugen Filotti, consulul general al României la Oradea, Mihai Marina şi Ion Isaiu, consilier la acelaşi consulat, lt. col. Mihai Gurgu şi şoferul său Chiril Răileanu de la Consulatul General al României din Cluj, Dumitru Gh. Foica, funcţionar la prefectura din Turda, col. Victor Cupşa, Comandantul Cercului de Recrutare din Turda, col. med. dr. Ghiţă Bran şi colonelul Taraş din Turda, avocatul dr. Iuliu Micşa din Dej, Vasile Stoica, ministru plenipotenţiar în cadrul Preşedinţiei Consiliului de Miniştri din Bucureşti, prof. Tudor Bugnariu, fotograful Opriş din Turda şi tot din Turda, un grup de evrei, în frunte cu Arie Hirsch-Eldar, Emeric Moskovitz, Iacob Abraham ş.a.

Din această înşiruire rezultă că la acţiunea de salvare a evreilor - care reprezintă încă o "pagină nescrisă de istorie" - au participat numeroşi români. (...). Înainte de a face unele precizări în această privinţă, voi aminti de impresionanta intervenţie a episcopului greco-catolic Iuliu Hossu din Cluj, în care este implicat modul general de a simţi tragedia istorică a celor atacaţi de turbarea maghiară.

Moshe Carmilly-Weinberger, fost Şef Rabin la Cluj, relatează despre această intervenţie a episcopului Iuliu Hossu, astfel:

"Episcopul Iuliu Hossu şi-a concentrat generozitatea într-o chemare adresată românilor din Ungaria pentru ajutorarea evreilor, o pastorală cu titlul «*Către Preoţi şi Mirenie, Chemare pentru ajutorarea evreilor*» unde scrie următoarele:

"Chemarea noastră se îndreaptă stăruitor către voi toţi, Veneraţi Fraţi şi prea Iubiţi Fii - să-i ajutaţi pe evrei nu numai cu gîndul, dar şi cu jertfa Voastră, ştiind că azi nu putem face lucru mai bun decît această creştinească şi românească ajutorare, din caldă iubire omenească. Prima preocupare a ceasului de faţă să fie această acţiune de ajutorare".

În mai 1988, cînd am vizitat Clujul, am ascultat emoţionat relatarea unei evreice, la Cantina Comunităţii, pe care episcopul Iuliu Hossu a salvat-o de la deportare, ascunzînd-o într-o încăpere din preajma catedralei greco-catolice.

Cronica experienţelor de luptă împotriva hungarismului ar merita o cercetare şi o analiză mai atentă, nu numai pentru a înlătura paginile de istorie măsluită ci, mai ales, pentru a aduce dovezi despre umanismul militant al românilor, care n-a fost nici o formă de egolatrie, nici o gesticulaţie de conjunctură, ci a izvorît din sufletul, cugetul şi tradiţia de omenie a poporului însuşi...

Teritoriul răpit României prin dictatul de la Viena a fost predat Ungariei în mod paşnic, conform unui plan dinainte stabilit de către o comisie mixtă. Cu toate acestea, organele oficiale ale Regatului Ungar şi-au făcut intrarea în viaţa liniştită a regiunii în modul cel mai agresiv, recurgînd - cum se ştie - la insulte, injurii, bătăi, expulzări, persecuţii de tot felul, ca şi la schingiuiri, asasinate şi chiar la masacre. În cadrul acestor realităţi de viaţă, cu anexele complementare ce le însoţeau, a apărut între români şi evrei o solidaritate spontană, care nu a făcut obiectul vreunei înţelegeri protocolare, ci s-a creat concret, manifestîndu-se într-o serie de fapte. Acţiunea de salvare din primăvara şi vara anului 1944 a fost una din ele.

(Extrase dintr-un articol de prof. Raoul Şorban în "Curierul Naţional", Buc., 1996)

Banda de minoritari, Talmudul, puiul de evreu stalinist, jidovul rătăcitor, ucigaşi de ofiţeri şi de soldaţi români, precum şi prinţul V.S.S.V F.F.

*

"...banda de minoritari care a dat lovitura de stat în decembrie 1989 - în special evrei, unguri şi ţigani - nu l-a arestat pe Nicolae Ceauşescu, după care l-a judecat sumar şi i-a mitraliat trupul bătrîn şi bolnav cu nu mai puţin de 600 de gloanţe? De ce ne tot vînează străinii conducătorii, iar unii români - în loc să se opună - participă şi ei, zeloşi, la operaţiunile astea de o barbarie fără seamăn? Cui folosesc? Le-a folosit românilor odiosul asasinat din ziua de Crăciun a anului 1989? Nicidecum. De folosit a folosit unor evrei ca Silviu Brucan, Petre Roman-Neulander, Mihai Bujor Sion, Gelu Voicahn

Voiculescu, Adrian Severin, Vladimir Cohn, soţii Seroussi, Shimon Amy..."

(C.V.Tudor)

*

"Dacă Neulander (Valter Roman, tatăl lui Petre Roman - n.red.) a fost evreu, atunci şi Petre Roman este evreu (...). Din păcate, evreii, în general, au un soi de îngîmfare şi tupeu ce probabil este preluat din Talmud..."

(Mădălin Voicu, fiul violonistului Ion Voicu)

*

"Neruşinarea puiului de evreu stalinist Petre Roman nu mai cunoaşte margini".

(Alcibiade).

*

"În timp ce acest jidov rătăcitor (Petre Roman) umbla brambura prin toată lumea, străzile oraşelor miniere erau traversate de cortegii funerare în sunetul sfîşietor al alămurilor".

(C. Anin, deputat P.R.M.)

*

"Un comportament ostil, duşmănos faţă de militarii români aflaţi în retragere (în 1940) au avut, de asemenea, numeroşi ruteni, dar mai ales evreii din satele şi oraşele părăsite. Primind cu flori, lozinci şi steaguri roşii "trupele eliberatoare", ei au ucis cu sînge rece ofiţeri şi soldaţi români, altora le-au rupt epoleţii sau le-au aruncat găleţi cu apă clocotită de la balcoane..."

(Col.(r). Gh. Romanescu)

*

"Evreii au făcut românilor din Basarabia tot atîta rău ca şi ruşii".

(Vasile Amariei)

*

"Fraţi evrei, voi spuneţi că vi se ordonă să vă despuiaţi de averile voastre; faceţi-vă copiii negustori, pentru ca încetul cu încetul să-i despoaie pe creştini de averile lor. Ø Voi spuneţi că se atentează la viaţa voastră; faceţi-vă copiii doctori şi farmacişti, ca să răpească creştinilor viaţa din ei. Ø Voi spuneţi că distrug sinagogile; faceţi-vă copiii voştri preoţi creştini, ca să le distrugă bisericile lor. Ø Voi spuneţi că vi se fac multe alte supărări, faceţi astfel încît copiii voştri să ajungă avocaţi şi notari, şi mereu să se amestece în afacerile statului, pentru ca punînd pe creştini sub jugul vostru, să stăpîniţi lumea şi să vă puteţi răzbuna contra lor."

Semnează:V.S.S.V F.F., PRINŢ AL EVREILOR DIN CONSTANTINOPOLE, 21 CASLEU 1489 (! ! !)

(Toate textele de mai sus, inclusiv găselniţa *cu V.S.S.V F.F., prinţ al evreilor - ceva din speţa* Protocoalelor Sionului - *au apărut în săptămînalul "România Mare"; director: C.V.Tudor, senator, candidat la Preşedinţia României, Buc., 1996)*

Familia Beligan şi politica

S-a molipsit din Israelul pe care-l cunoaşte atît de bine? Şi s-a obişnuit cu ideea că aici, la noi, este cît se poate de firesc ca în sînul uneia şi aceleiaşi familii să poată exista oameni cu vederi politice deosebite, ba chiar diametral opuse? (Tata votează cu Mafdalul, mama cu Maarahul, băiatul cu Likudul...). Fapt este că acum, înainte de alegerile din România, Radu Beligan se arată a fi, în familie, un spirit totalmente liberal, îngăduind fiecăruia să voteze cum îl taie capul. El, *pater familias*, s-a declarat sprijinitor al preşedintelui Ion Iliescu. O fată, Lamia, actriţă, se numără printre admiratoarele Partidului Democrat (Petre Roman). Iar fiul, Alexandru, specialist într-ale electronicii, este hotărît să voteze cu principalul partid de opoziţie, C.D.R. (Emil Constantinescu).

Nicolae Manolescu în flăcări

"Criticul literar Nicolae Manolescu, directorul revistei "România literară", preşedintele Partidului Alianţei Civice (PAC) şi candidat la alegerile prezidenţiale s-a aflat, nu de mult, la un pas de moarte. Aşa cum aflăm din "Lumea Liberă", New York, Nicolae Manolescu se întorcea la Bucureşti dintr-un turneu electoral, cînd - la un moment dat - pe Dealul Negru o perdea de foc s-a înălţat în faţa maşinii sale. N.M. a strigat şoferului: zboară prin flăcări! Şi maşina a trecut fără incidente.

Focul a fost provocat de explozia unei cisterne care s-a lovit violent de un TIR. Tunelul de foc a avut cîteva zeci de metri. Ipoteza unui atentat este exclusă".

Un cerşetor cîştigă pe zi mai mult decît un director

"Primăria Aradului, împreună cu Corpul Gardienilor Publici din Arad au deschis război împotriva cerşetorilor. Cu toate acestea, cerşetorii apar şi dispar deoarece afacerea este tare rentabilă. Un copil brunet, care nu ştie sau nu vrea să spună nici cum îl cheamă, nici cîţi ani are, cerşeşte la semafor. El a declarat doar că există şi oameni miloşi, care-i dau bani. Preferă maşinile străine, de unde primeşte mărci germane, dar cele mai rentabile sînt cele cu număr de Italia, unde lîngă şofer se află cîte o femeie frumoasă. Atunci, pentru a arăta ce suflet mare are, italianul scapă bani frumoşi în mîna micului cerşetor. Întrebat cît cîştigă pe zi, el a declarat că în zilele bune, cînd vin nemţii în concediu, minimum 200 de mărci pe zi, în rest cam 100.000 de lei pe zi. Făcînd un calcul simplu, un cerşetor la semafor cîştigă mai mult decît un director".

(Dintr-o relatare de Liliana Brad în "România Liberă", Buc. 1996)

Au învăţat de la ai noştri

Se pare că *ideea* absolut originală a Partidului Muncii de a acuza opoziţia (Likudul ş.a.) de falsificarea alegerilor de la 29 mai a.c. a făcut valuri. Aşa cum transmite «A. M. Press»:

"Secretarul general al PDSR (partidul de guvernămînt), Miron Mitrea, a afirmat că opoziţia pune la cale «o fraudă împotriva PDSR în alegerile din toamnă». Afirmaţia a creat o stare de ilaritate între ziariştii prezenţi la

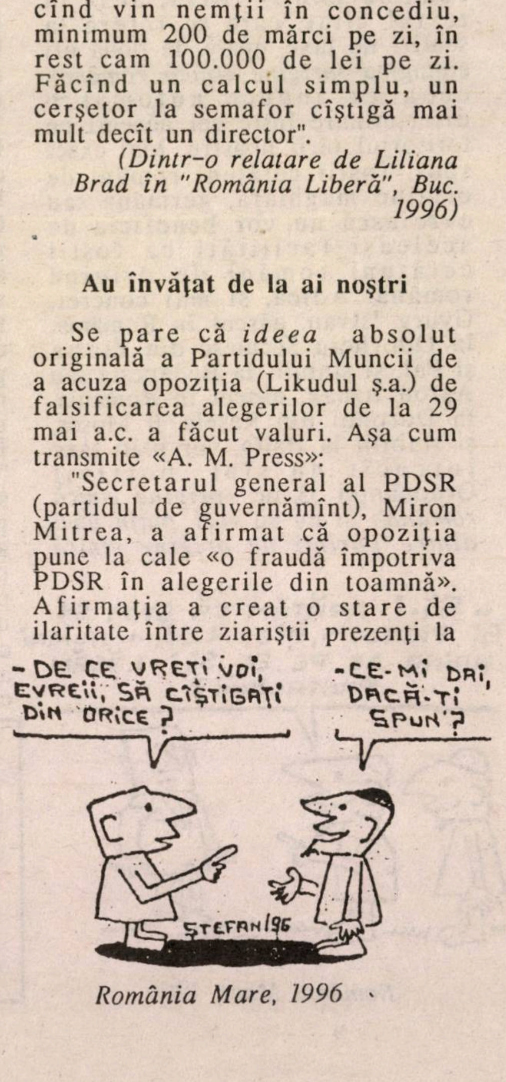
-DE CE VREŢI VOI, EVREII, SĂ CÎŞTIGAŢI DIN ORICE ?
-CE-MI DAI, DACĂ-ŢI SPUN ?
STEFAN/96

România Mare, 1996

conferinţa de presă. S-a înregistrat prima unanimitate a rîsului între ziarişti! Mitrea a precizat că aceste fraude pot apărea «mai ales în marile oraşe, reşedinţe de judeţ». Secretarul general al PDSR a pedalat în continuare pe victimizarea partidului său. Conform lui Mitrea, PDSR este victima fraudelor electorale comise de opoziţie".

Origina etnică şi... taxa de viză

"Cităm din Ordonanţa nr.33 emisă de Guvernul României la 16 august 1996: «*Vizele acordate persoanelor de* **origine etnică română**, *şi rudelor acestora pînă la gradul doi inclusiv, stabilite în străinătate, care au statutul altor state sau statutul de apatrid, pe bază de documente din care rezultă că cel puţin unul dintre părinţi este de* **origine etnică română** (s.n.)» (Art.1, al.3). În textul citat, care se referă la scutiri de taxe, apare de două ori sintagma «*origine etnică română*» ceea ce induce automat o discriminare între cei născuţi pe teritoriul ţării noastre. Mai exact spus, foştii cetăţeni români de origine maghiară, germană sau evreiască nu vor beneficia de aceleaşi facilităţi ca foştii cetăţeni români de origine română. Adică, şi mai concret, Gyury Istvan, născut în România, la Odorheiu Secuiesc din Zsuzsa şi Pal, şi stabilit la Budapesta sau Aaron Itzaak, născut în România, la Dorohoi din Raşela şi Moses, şi stabilit la Haifa, vor plăti taxe întrucît nu sînt, potrivit Ordonanţei 33, de «*origine etnică română*» şi nu au «*cel puţin unul dintre părinţi de origine etnică română*», în timp ce Gheorghe Văcăroiu, născut tot în România, la Caracal din Ana şi Ion şi stabilit la New York, va beneficia de scutiri.

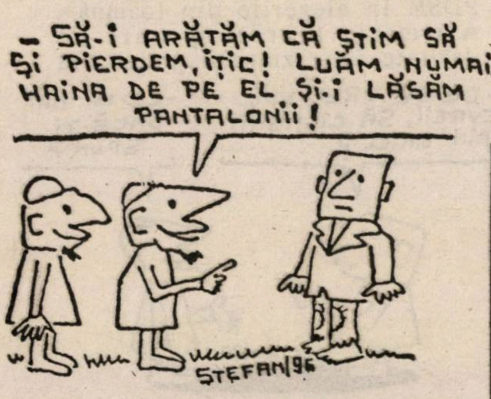
– SĂ-I ARĂTĂM CĂ ŞTIM SĂ ŞI PIERDEM, ITIC! LUĂM NUMAI HAINA DE PE EL ŞI-I LĂSĂM PANTALONII!
STEFAN/96

România Mare. 1996

Discriminarea introdusă prin această ordonanţă croită după competenţa Guvernului (şi care, evident, n-a trecut pe la Parlament, dar se aplică) funcţionează în practică, oficiile consulare ale ţării noastre confruntîndu-se cu plîngeri de acest gen. Uneori, diferenţierea atinge chiar limitele absurdului, aplicîndu-se regimuri diferite soţului faţă de soţie."

(Dintr-un articol de Gilda Lazăr, în "România Liberă", Buc. 1996)

Bucureşti – oraşul cazinourilor

Dacă vă închipuiţi că oraşul cu cel mai mare număr de cazinouri de prin partea aceasta de lume este Istanbulul sau Antalia, năpădite de turiştii israelieni, ei bine, vă înşelaţi. Fiindcă locul I în materie îl deţine Bucureştiul. Aşa cum arată revista americană "Gaming Wagering and Business", capitala României are la ora de faţă 18 cazinouri, ocupînd locul III în lume, după Las Vegas şi Monte Carlo. Şi asta nu fiindcă pe români i-ar da banii afară din casă, ori că plictisindu-se de moarte serile s-ar năpusti cu toţii la ruletă sau 21. Şi nici din cauză că oraşul de pe Dîmboviţa ar fi plin de turişti cu bani, gata să mizeze zece mii de dolari într-o noapte pe-un 14 sau un 38. Explicaţia e alta. Îmbogăţiţii "perioadei de tranziţie" au nevoie să-şi înălbească banii cîştigaţi prin fraude fiscale, prin mită şi altele asemenea. Ei se duc la cazinou, joacă sume mari, fac ei ce fac şi la plecare – pe la 3 dimineaţa – schimbă fisele la casierie, pe bani, primind (aici e aici!) şi o chitanţă: "Dl. Cutare a cîştigat suma de... de la Cazinoul nostru". Iar cînd vine poliţia financiară sau alt *organ* să-i ia la bani mărunţi că de unde şi-au ridicat ei vilă cu 13 camere la Sinaia, inşii cu pricina scot hîrtiuţa din portmoneu, arătînd-o respectuos (şi senin) inspectorului: "am avut baftă, dom'le, am cîştigat la ruletă!"

Mica Publicitate

Ofer pînă la 15 milioane de lei pentru un loc eligibil pe lista de parlamentari a unui partid. Telefon: 516375, după ora 18.00.

(Anunţ apărut în ziarul "Monitorul de Botoşani"; reprodus după "Academia Caţavencu", Buc., 1996).

V. I. P.

...adică iniţialele de la Very Important Persons furnizează mereu noutăţi despre *vedetele* lumii româneşti:

"Mirabela Dauer şi-a abandonat copilul; Suzana Gâdea, fost ministru al Culturii în epoca Ceauşescu, a decedat; fostul vice-campion european la box, Doru Marincescu, a fost arestat; cîntăreaţa Monica Anghel s-a certat cu socrii; regizorul de film Sergiu Nicolaescu a omorît un om cu maşina; Ioana Radu l-a obligat pe Nicolae Ceauşescu să stea în genunchi; Irina Loghin plînge după Ion Dolănescu".

De ce anume a demisionat Senatorul ?

Mai precis, senatorul Constantin Moldovan din PRM (partidul condus de C.V.Tudor). D-sa nu a demisionat nici din motive politice, nici din motive ideologice, ci din motive... financiare. Într-adevăr, după spusele d-lui Moldovan, salariul de senator este "sfidător de mic". Atît de mic încît senatorul a fost silit, pentru a face faţă cheltuielilor de coşniţă (sau, cum se zice pe la noi, pentru a termina luna) să-şi vîndă "autoturismul proprietate personală". Trîntind uşa parlamentului românesc, d. Moldovan a anunţat că de-acum înainte va lucra ca salariat al unei firme de construcţii.

Criticul literar Mihai Zamfir despre antisemitism

Mihai Zamfir a "atacat" nu de mult (şi nu fără riscuri...) chestiunea "exploziei antisemite" din România. Într-un articol din săptămînalul "România Literară", din Bucureşti, M. Zamfir scrie:

"Antisemitismul se iveşte periodic şi iraţional, fără să asculte, aparent, de alte legi decît

de cele ale naturii - specifice furtunilor, inundaţiilor sau cutremurelor. Dar, dacă îl examinăm mai îndeaproape, observăm că la fiecare zguduire socială, în fiecare moment de dezorientare, el reapare - virulent, neobosit, cu forţe noi, ca şi cum pînă atunci ar fi stat ascuns sub pămînt. În România ultimului deceniu de ceauşism şi în cei şase ani de post-decembrism, antisemitismul şi-a făcut o nouă apariţie, cu limbaj cîteodată schimbat, dar cu fondul resentimentar la fel de viu, ca şi cum ceea ce s-a întîmplat în Europa în ultimele şapte decenii nu l-ar fi învăţat nimic.

În nesfîrşitele dispute pe această temă, mi se pare ciudată absenţa unui argument hotărîtor: e vorba de numărul scriitorilor evrei ce au îmbogăţit patrimoniul universal. La o primă şi superficială privire asupra cărţilor din secolul nostru ce ne-au transformat, influenţat ori doar mîngîiat conştiinţa, lista de nume se compune de la sine, un nume chemîndu-l pe altul".

După ce dă o listă de scriitori evrei de seamă din întreaga lume, criticul român se întreabă:

"Ce reprezintă această înşiruire de nume cu aspect de poem în proză? Nimic altceva decît argumentul suprem împotriva antisemitismului. Nici un alt popor n-a oferit civilizaţiei secolului XX un florilegiu spiritual de asemenea calibru; dacă i-am adăuga şi pe savanţii, pe filozofii, pe actorii şi pe muzicienii de origine semită, lista ar deveni copleşitoare.

Oricare argument istoric, etic ori teologic în favoarea toleranţei păleşte în faţa celui estetic - simplu şi pragmatic în acelaşi timp: fără numele de mai sus, modelul european de civilizaţie ar fi imposibil de imaginat. Se mai poate adăuga ceva? E o listă care se dipensează de orice comentariu".

... Se dispensează, e-adevărat, dacă eşti un condeier cinstit ca Mihai Zamfir. Dar dacă eşti lepădătură, ca atîţia care infectează şi infestează presa română de astăzi, atunci... nu se mai dispensează.

(Din "România literară, Buc., 1996; reprodus după "Ultima Oră", Tel Aviv, 1996)

Hoţii la Puiu Călinescu

"Zilele trecute, un cotidian de mare tiraj ne anunţă triumfător că Puiu Călinescu a împlinit 70 de ani. *"Eroare! Am împlinit 76!"*, ne spune acest greu al genului uşor, retras la domiciliul personal într-o căsuţă, lîngă Radio, nu mai mare decît bojdeuca lui Creangă, într-un decor atît de modest încît pînă şi hoţii, care l-au călcat de două ori, s-au mirat constatînd că au venit degeaba. Ultima oară chiar i-au lăsat un bileţel: *"Bine, mă, nea Puiule, aveam pretenţii de la dumneata!..."*

Hoţii aveau dreptate.

Comicii noştri lăsaţi de izbelişte sînt ca nişte întreprinderi rentabile la care, totuşi, nu subscrie nimeni. *"Pensia îmi ajunge pentru 2 kg. de ceapă, 2 kg. de cartofi şi 2 treceri pe roşu la «Stop»"*, îi place să spună lui Puiu Călinescu. *"Între foame şi şuşă, uneori alegi şuşa. Unii merg şi pe la nunţi, şi pe la botezuri. În curînd vom evolua şi pe la parastase, unde, cu lumînarea în mînă, vom striga: nu-l plîngeţi pe răposatu', că am patru bancuri de vă usuc!..."*

(Dintr-un articol de Eugenia Vodă, în "România literară", Buc., 1996)

Magazine de lux

După 1990 au reînceput să apară magazine particulare şi mărfuri de lux.

Amatorii de parfumuri pot achiziţiona produsul dorit la un preţ variind între o sută şi trei sute de mii de lei de la World of Perfume. Mere şi struguri de Spania pot fi cumpărate la 8.500 lei şi respectiv 16.000 lei/kg. La Romarta Copiilor o păpuşă Cindy costă 145.000 lei, un joc de fotbal 225.100, un pătuţ 2.715.300 lei, o maşinuţă Gancho (cu baterie de acumulator) 2.971.000 lei, un ţarc 228.500 lei, o motocicletă pentru copii 815.700 lei.

Pantofii Hush Puppies pot fi cumpăraţi numai de la Romarta Lux, o pereche costînd 245.000 lei.

La Casa Yamaha, lîngă Teatrul Majestic, cu doar 72 milioane se poate cumpăra o pianină Yamaha Diskalvier O pianină Eterna costă 32 milioane.

Magazine sînt multe. Casa de modă Venus, Jupiter, Incom, Sena, Antiques Tiffany's, Steilmann, Muzica, Done Design, Sensibil, Stefanel, Moulinex, Philips, Dumarex, Megavision, Class Sport, di Apollo vă oferă produse de calitate dacă aveţi, fireşte, sumele necesare.

(Dintr-un articol de Tiberiu Papahagi, în "Curierul Românesc", 1996)

●

Mica Publicitate

Tînără 26/1, blondă, ochi albaştri, cu sîni foarte mari, caut doamnă/domnişoară pentru prietenie intimă, numai cu sîni foarte mari. Scrieţi cu foto la C.P.31-38, Bucureşti, pentru Roxana C.(2302)

Intelectual, 30 de ani, drăguţ, fin, rafinat, maşină lux, doresc cunoştinţă pentru prietenie, sponsorizare, etc., sau ce doreşti tu. Dacă te decizi, nu vei regreta. Foto + telefon la O.P.13-C.P.171, Bucureşti. (2303)

Băiat simpatic, brunet, ochi verzi, 1,80/70, caut prietenia altui băiat. Aştept răspuns pe adresa redacţiei pentru Adrian. (2306)

Puştoaică simpatică, 18/1,70/60, caut băieţi 18-30 de ani, pentru a-mi satisface plăcerile, cu riscul că le voi satisface şi eu. Căutaţi-mă şi vă asigur că nu o să vă pară rău. Plopeanu Mihaela Margareta, str. Fluturilor, bl.2, et.3, ap.54, sc C, Tîrgovişte. (2313)

(Din revista "Senzaţii tari", Buc., 1996)

●

946: Cuplu, 34/28, prezentabil, simpatic şi fără prejudecăţi, dorim cunoştinţă cu d-ră sau d-nă bisexuală fără prejudecăţi, pentru prietenie intimă de lungă durată. Aşteptăm răspuns cu foto la O.P.1-C.P.558 Bucureşti, pentru Irinel, maximă seriozitate.

955: Domn, 50/170/80, manierat, situaţie mat. deosebită, timid în relaţii sexuale cu femeile, caută d-nă 20-40 ani (poate fi şi căsătorită), expertă în arta amorului total. Dacă eşti o profesoară bună, sună chiar acum la 668.61.94 şi promit să fiu un elev sîrguincios. Insistă şi nu vei regreta. Nicu.

(Din revista "Infractori de ambele sexe", Buc., 1996)

DECESE

ANDA BOLDUR-GHEORGHIU, (N.1924), traducătoare, scenaristă de film; a fost căsătorită cu Mihnea Gheorghiu, scriitor, fost membru al C.C. al P.C.R.

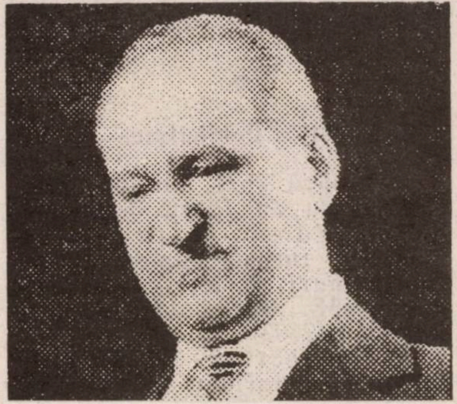

Ștefan Mihăilescu-Brăila

ȘTEFAN MIHĂILESCU-BRAILA, (N. 1925), actor la Teatrul Giulești, unul dintre comicii cei mai populari ai teatrului și filmului românesc de azi.

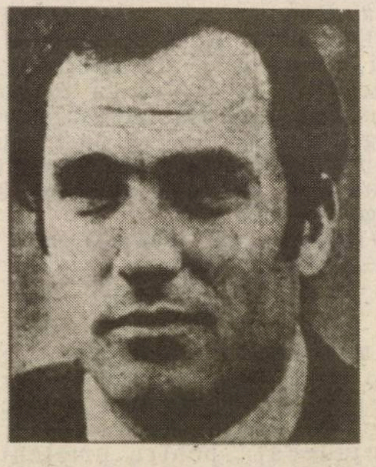

Nicu Ceaușescu

NICU CEAUȘESCU, (45), fiul cuplului Nicolae și Elena Ceaușescu, fost Ministru al Tineretului, prim-secretar al județenei P.C.R.-Sibiu și membru supleant al Comitetului Executiv al P.C.R.

Personaj celebru (căruia i se spunea Nicușor are o tobă, Prințișorul și altele asemenea) a fost un adevărat simbol al abuzurilor din epoca de pînă la decembrie '89 și al degenerării morale ce caracteriza mediul prezidențial. Fiica unui important demnitar, cu care Nicu întreținuse raporturi intime, a fost obligată de către părinții "prințișorului" să avorteze (Elena Ceaușescu nu o voia ca noră), murind pe masa de operație. Aflat în călătorie în Statele Unite, Nicu Ceaușescu a pierdut o jumătate de milion de dolari la cazinourile de la Las Vegas; ofițerii de securitate care-l însoțeau, au telefonat alarmați la București, cerînd bani pentru achitarea datoriei; soții Ceaușescu au aranjat să se trimită creditorilor o cantitate de petrol echivalentă cu suma pierdută. Amator de femei, N.C. ordona aghiotanților să aducă «elemente» tinere, săptămînă de săptămînă; cînd era Ministru al Tineretului, serile, body-guarzii săi se plimbau, așteptîndu-l, în fața sediului de lîngă Bd. Bălcescu, se uitau la ferestrele luminate și murmurau: f...e, bezadeaua, f...e!; generalul Ion Pacepa descrie în memoriile sale o scenă à la viețile lui Neron sau Caligula. După ce comandase, la o petrecere, să i se aducă, de la Paris, cu avion special, un coș cu stridii proaspete, N.C. s-a urcat pe masă, urinînd în platouri și poftindu-i pe comeseni să guste din stridii. În 1990 a fost arestat și condamnat la închisoare pentru "reprimarea revoluționarilor" de la Sibiu. După doi ani și jumătate a fost eliberat, pe motiv de boală. În ciuda aparențelor, el era într-adevăr bolnav, suferind de ciroză a ficatului. Ultima criză, survenită pe cînd se afla în Italia, i-a fost fatală. Transportat la București, a fost trimis de urgență la un spital din Viena, unde a încetat din viață.

Nicu Ceaușescu a avut un frate, Valentin, inginer atomist și o soră, Zoe, matematiciană. Căsătorit cu Poliana Cristescu în anii '80, la presiunea părinților, a divorțat după un an sau doi de conviețuire. În ultima vreme, conviețuia cu Dana Radu, fiica lui C. Radu, fost membru al C.Ex. al P.C.R.

ALEXANDRU ANDRIȚOIU (67), poet, fost director al revistei "Familia" din Oradea; în urma unei maladii grave.

●

Cînd am văzut la T.V. ce prăpăd făcură talibanii după cucerirea Kabulului, capitala Afganistanului, cînd am văzut spînzurătorile din piețele orașului, femeile silite să-și acopere fața cu văluri islamice, fetițele de 9 ani împiedicate să mai învețe la școală, televizoarele aruncate-n stradă,- cînd am văzut toate aceste fapte săvîrșite de islamiști, mi-am dat seama, încă o dată că talibanii nu fac fericirea.

Anunțăm, pe această cale, deschiderea

EXPOZIȚIEI DE PICTURĂ

a Doamnei LILY JACOBSON (LIBA)

care va avea loc la «TRACLIN» -

Casa Scriitorilor Israelieni «CERNICOVSKI»

Expoziția poate fi vizitată între 7.12.1996 și 22.12.1996

Deschiderea festivă va avea loc

sîmbătă 7 decembrie 1996, orele 19 p.m. (Hanuca).

în prezența ambasadorului României în Israel,

Excelența Sa d. Aurel Sanislav

Cuvînt introductiv:

Pictorul BARUH ELRON

E O LUME

ION MIHĂILEANU
CORESPONDENŢĂ DIN FRANŢA

CALEIDOSCOP PARIZIAN

*** Anchetă: "Cu care dintre oamenii politici v-ar place să petreceţi o noapte ?"**
*** Cum am împiedicat o bătaie la înmormîntarea filozofului Emanuel Levinas**
*** Aflăm, în sfîrşit, cine a fost marele amor al actriţei Brigitte Bardot**
*** Spărgătorii de bancă erau....femei**
*** Cum stă cu banii Fundaţia Nobel ? Bine, nu vă faceţi griji...**

Canalul de televiziune **Arte** (franco-german) pe care îl prefer, a transmis de curînd o emisiune dedicată marelui dirijor, aş adăuga marelui muzician care a fost Sergiu Celibidache.

Prima oară l-am auzit şi l-am văzut pe Celibidache cînd venise la Bucureşti să conducă orchestra simfonică română cu ocazia unui concert Enescu. Era ca un fachir indian care izbutea să hipnotizeze pe fiecare instrumentist pentru a atinge perfecţiunea. Cu o notă de umor, de clovnerie şi de dans al mîinilor şi al trupului.

A trecut destulă vreme de atunci. Înainte cu cîţiva ani, nu mulţi, l-am revăzut la Paris, la sala Pleyel, dirijînd o formaţie de tineri muzicieni germani. Publicul, entuziast, l-a aplaudat minute în şir pentru a obţine un bis. L-a acordat, dar la stăruinţa sălii pentru a obţine alte suplimente, a explicat că e suferind.

Văzînd emisiunea prezentată de **Arte**, realizată înainte de dispariţia lui Celibidache, am avut posibilitatea să urmăresc activitatea sa de pedagog muzical desfăşurată în multe ţări: Franţa, Italia, Germania, Anglia. Dirijorul român vorbea la perfecţie franceza, engleza, germana, italiana şi bineînţeles, româna. Cîteva imagini îl arătau la Ateneul Român, după căderea lui Ceauşescu, lansînd consideraţii despre compozitorii români. Calul lui de bătaie: Brediceanu. Putea fi văzut apoi în Israel discutînd cu foştii membri evrei ai orchestrei filarmonice din Berlin pe care a condus-o un timp. De altfel Israelul, prin anii 1952-1953, i-a oferit un adăpost muzical cînd nu era «persona grata» în Germania, ceea ce Celibidache n-a uitat. Impresia generală pe care mi-a lăsat-o superbul domn cu coama leonină, e că omenirea a pierdut o personalitate de o rară inteligenţă, profunzime, un vrăjitor al sunetelor, putînd rivaliza cu cei mai mari teoreticieni.

*

Salman Rushdie, scriitorul devenit celebru din cauza romanului său *"Versetele satanice"*, urmărit de ayatolah-ii iranieni care l-au condamnat la moarte, a trecut prin Paris pentru a lansa ultima sa carte *"Ultimul suspin al Maurului"*. Păzit bineînţeles de poliţie, toate deplasările sale sînt păstrate în cel mai strict secret pentru a-l feri de un atentat al teroriştilor islamici. Cu prilejul vizitei în Franţa, el a acordat numeroase interview-uri, a fost invitat la emisiunea "Bouillon de Culture" a lui Bernard Pivot.

Am spicuit cîteva consideraţii pe care [illegible] citez:

"Nu-mi place ideea de puritate. Cred că e periculoasă. În cursul acestui secol, de fiecare dată cînd ideea de puritate a cîştigat opinia publică, oamenii au început să fie asasinaţi. Fie că e vorba de eliminarea evreilor de către germani sau curăţirea etnică a Bosniei, pretutindeni unde predomină ideea de "cultură pură", e o uşă deschisă pentru ucigaşi."

"În general, îmi plac cărţile care au un simţ al umorului. Nu mă refer la glume. Kafka, de pildă, e pentru mine un scriitor plin de umor. Cînd citeşti Castelul, *îţi dai seama că fiecare capitol e construit ca o scenă comică. Deşi tonul general al romanului nu e comic, e ciudat.... Kafka e un autor pe care îl admir".*

*

À-propos de ideea de puritate (ne amintim de sloganul purităţii rasei ariene): Le Pen este iarăşi în centrul polemicii deslănţuite în urma unor declaraţii ale sale despre inegalitatea dintre rase. Recent a chemat pe militanţii săi să se pregătească pentru "o revoluţie", probabil că naţională. "Revoluţie naţională" era termenul folosit de Pétain pentru a defini regimul său de dictatură şi de colaborare cu Hitler.

Îmi îngădui să observ că - de fiecare dată cînd e acuzat de rasism - popularitatea lui Le Pen creşte. La o recentă anchetă realizată de ziarul "Libération", 51% (*repet: 51%, nu e o greşală)* din francezii chestionaţi recunoşteau că împărtăşesc unele din ideile lui Le Pen. Care anume? Nu ni se spune. Presupun că, în primul rînd, poziţia sa faţă de emigranţii clandestini şi neclandestini care, după versiunea lui, invadează Franţa.

Dacă partidele politice democratice nu vor demonstra că extrema dreaptă condusă de Le Pen e o primejdie pentru Franţa, pentru francezii "de souche", şi - în acelaşi timp - nu se vor realiza progrese în lichidarea şomajului, tare mă tem că la alegerile din 1998 vom asista la nişte surprize extrem de neplăcute, ca să mă exprim în termeni destul de măsuraţi. Dea Domnul să n-am dreptate.

*

Un sondaj ieşit din comun a fost realizat de către agenţia C.S.A. în mijlocul unui eşantion reprezentativ al femeilor franceze, cu următoarea întrebare: *"Cu care din oamenii politici v-ar place să petreceţi o noapte?"*

Rezultatul? Pe primul loc, incontestabil, Bernard Kouchner, fost ministru socialist. Pe locul doi: Jack Lang, fost ministru al culturii. Apoi, în ordine, Philippe Douste-Blazy, actual ministru al culturii, Jacques Chirac, Bernard Tapie, etc., etc. Interesant e că nici o femeie nu-l pofteşte în patul ei pe Le Pen!

Femeile de 40 de ani îl preferă pe Kouchner. Îmi închipui că şi antisemitele care, în această privinţă, uită de ura de rasă... Fetele de 20 de ani, pe Jack Lang. Puştoaicele si negustoresele îl visează pe Chirac. Ecologistele se excită pentru Tapie (ex-deputatul, judecat şi condamnat de vreo cinci tribunale), probabil, zic răuvoitorii, că are aerul unui lup primejdios. De altfel Tapie este vedeta ultimului film al lui Claude Lelouche, "Hommes et femmes, mode d'emploi". Poate că va avea mai multe şanse în cariera sa cinematografică.

Însă cifra cea mai teribilă e că 42% din femeile chestionate declară că nici unul din oamenii politici nu le trezeşte cheful de "a intra în vorbă cu ei", cum ar zice o expresie pudică românească.

*

Cu luni în urmă am fost prezent la înmormîntarea marelui filozof evreu Emanuel Levinas, specialist al Talmudului, considerat de colegii săi drept unul din cei mai mari gînditori pe care i-a avut Franţa. Dacă ar fi să rezum într-un cuvînt esenţa concepţiei sale, cuvîntul ar fi următorul: "l'autrui", *celălalt*. Adică viaţa n-are sens fără dragostea, simpatia pentru "celălalt". O sesiune specială, în cea mai mare aulă a Sorbonei i-a adus apoi un omagiu vibrant, cu participarea a numeroşi filozofi şi scriitori neevrei care au insistat asupra contribuţiei aduse de Levinas în materie de etică.

Am asistat în cîteva rînduri la lecţiile de Talmud pe care Levinas le dădea în fiecare Sîmbătă în sinagoga şcolii israelite orientale. Intrarea era liberă, putea intra oricine, inclusiv neevrei. Faima lui era atît de mare încît veneau intelectuali din întreaga lume, în trecere prin Paris. Cu un surîs cald, binevoitor, el explica pe înţelesul tuturor, sclipind de inteligenţă şi humor, toate meandrele Talmudului.

Spuneam mai înainte că am fost de faţă cînd Levinas a fost înmormîntat. După înmormîntare, mă aflam în preajma fiului său, pianistul şi compozitorul Mihael Levinas şi a soţiei acestuia. Lumea părăsise cimitirul. Rămăsese numai familia. La un moment dat, un tînăr ce părea exaltat se apropie în fugă de soţia lui Mihael Levinas şi, spumegînd de furie şi de ură, îi aruncă o vorbă teribilă: "Pute!" (Curvă!). Şi gata s-o ia la bătaie. M-am interpus şi am evitat o scenă şi mai urîtă. Cine era junele? Nimeni altul decît nepotul lui Levinas, fiul surorii lui Mihael, pe numele ei Simone.

N-aş fi dezvăluit această scenă la care am asistat, dacă rufele murdare, care deobicei se spală în familie, n-ar fi apărut în toată urîţenia lor pe piaţa publică. Adică frate şi soră îşi dispută, la tribunal, "dreptul moral" asupra operei tatălui lor, spre mîhnirea cititorilor marelui gînditor.

Poate că sînt subiectiv, dar preferinţele mele merg spre fiu, Mihael, căruia de altfel tatăl i-a dat acest drept prin testament, contestat de soră.

Bietul Emanuel Levinas, cred că se răsuceşte în mormînt la spectacolul oferit de urmaşi, el care o viaţă-ntreagă a propăvăduit dragostea pentru "l'autrui".

*

Se vorbeşte mult, cînd se apropie scadenţa pentru acordarea premiilor Nobel, de cutare sau cutare personalitate politică, ştiinţifică sau literară care are sau a avut şansa de a obţine cel mai rîvnit titlu glorios din lume.

Dar nu se vorbeşte aproape de loc de culisele premiului; nu mă refer la mişculaţiile pentru a-l desemna pe fericitul ales, ci la baza Nobelului: banii! Căci se ştie că, pe lîngă glorie, laureatul primeşte şi o sumă de invidiat.

Iată cîteva date dezvăluite de revista franceză "L'Évènement du Jeudi". Fundaţia Nobel posedă astăzi o avere colosală, cca. 2,2 miliarde de coroane, adică 1 miliard şase sute milioane de franci. Această sumă destul de rotunjoară îşi are originea în cea lăsată moştenire de Nobel în 1896 cînd a dispărut, şi ea frumuşică, adică 1 miliard trei sute de milioane de franci în valoarea lor actuală, sub formă de devize, imobile, proprietăţi răspîndite în Europa şi în Rusia.

În 1901, primii laureaţi, printre care Henri Dunant, fondatorul Crucii Roşii şi scriitorul francez Sully Prudhome, au avut şansa să primească o ploaie de bani: trei milioane şi jumătate de franci în valoarea de azi.

Dar cînd vin perioade de inflaţie, ale celor şapte ani de vaci slabe - dacă am actualiza am zice "vaches folles" - sumele acordate scad. De pildă în 1946 Nobelul nu valora decît un milion de franci.

Conştient că premiile Nobel constituie una din vitrinele internaţionale ale ţării, guvernul suedez a liberalizat regulile de investiţie ale Fundaţiei şi a scutit-o de impozite. Ceea ce a permis ca în 1972, un anume Stig Ramel, devenit preşedintele ei în acel an, să trezească frumoasa adormită: achiziţii de imobile somptuoase în cele mai frumoase cartiere ale Stockholm-ului, un portofoliu bine garnisit de acţiuni dintre care 60% ale unor întreprinderi şi societăţi străine (în majoritate, ghiciţi care? bineînţeles, japoneze!).

Puşculiţa Nobelului mai e aprovizionată din cînd în cînd de donatori. De pildă, Fundaţia Inamori din Tokio i-a remis, în 1985, un cec de 9 milioane de franci; în 1972, marchizul italian Luigi de Beaumont Bonelli a acordat Fundaţiei Nobel dreptul de a fi legatarul său universal. Toate aceste donaţii care însumează, din 1901 pînă astăzi, aproximativ 93 milioane de franci, sînt un mizilic; dar - vorba românului - dacă nu curge, pică...

Surpriza surprizelor: cu o asemenea avere, Fundaţia Nobel n-are decît 10 salariaţi, dintre care 8 sînt femei. Iar cheltuielile anuale ale Comitetului Nobel nu depăşesc 8,5 milioane de franci.

Cred că miniştrii de finanţe ai multor ţări ar putea invidia modul scrupulos, onest cu care sînt administraţi banii acestei faimoase Fundaţii.

Şi-acum, pe scurt:

* O întîmplare nostimă care, chiar dacă face parte din categoria fapt divers criminal, are humorul ei: poliţia din Carpentras căuta de doi ani de zile o bandă de răufăcători, extrem de periculoşi, care izbutise să atace numeroase bănci şi să culeagă o "recoltă" destul de respectabilă. În sfîrşit, după multe investigaţii şi urmăriri, banda a fost prinsă cu mîţa-n sac. Surpriză totală: banda era alcătuită din cinci femei, îmbrăcate - atunci cînd operau - în costume bărbăteşti, iar feţele ascunse de glugi. La început, din bandă făcea parte şi un bărbat, exclus apoi, ziceau ele - culmea! - din "lipsă de profesionalism".

Tinerele, care n-au decît în jur de 20-30 de ani (două dintre ele mame de copii), se află acum în faţa justiţiei. Sînt poreclite "amazoanele". Curat amazoane, cum ar zice un personaj al lui nenea Iancu... * B.B. (aţi ghicit, Brigitte Bardot) care are acum 62 de ani (de necrezut) a scris un volum de memorii care va apare în curînd în editura "Grasset". Bineînţeles că o bună parte a cărţii e dedicată vieţii ei amoroase. *"Paris-Match"* publică un fragment din care rezultă că marele amor al vieţii ei n-a fost Alain Delon, pentru care n-are o prea mare simpatie, ci compozitorul şi cîntăreţul evreu Serge Gainsbourg. * Primul ministru Alain Juppé a declarat de curînd, textual: *"Le Pen este rasist, antisemit, xenofob"*. Neobişnuit pentru un prim-ministru al Franţei să zică lucrurilor chiar aşa, pe nume, "de la obraz". Aplaudăm. Dar nu este, cum ziceam mai înainte, suficient. * Rămăşiţele pămînteşti ale lui André Malraux, îngropate la Verrières le Buisson, vor fi transportate la Panthéon, la 23 noiembrie, în semn de omagiu pentru marele scriitor şi gînditor francez. Oratorul: Jacques Chirac.

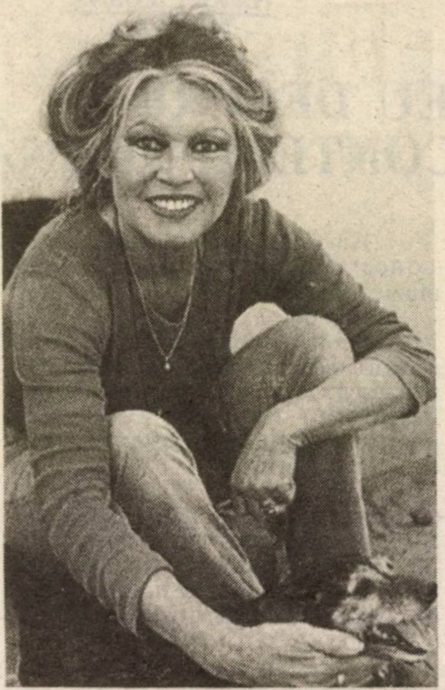

Brigitte Bardot, astăzi: şi ce voturi de blam cu avertisment merita fata asta !

minimum

EDITEAZĂ

- Aveţi în manuscris memorii personale?

Vreţi să vă publicaţi jurnalul intim?

- Doriţi să scoateţi la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?
- MINIMUM este editorul cel mai competent! Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginaţie şi corectură tipografică, coperta, prefaţa şi diferite forme de publicitate vi le asigură

MINIMUM

Există, în sfîrşit, o editură: MINIMUM

ISRATON LTD.
INSTITUTUL DE REABILITARE AL AUZULUI

TEL AVIV, str. Ben Iehuda 39
tel.: 03-5172910 - 5107317

SUB CONDUCEREA DOMNULUI
MICHAEL SHARON

APARATE AUDITIVE INVIZIBILE
(ASCUNSE IN URECHE)

- * Consult şi îndrumare fără plată
- * Baterii de lungă durată
- * Laborator de reparaţii
- * Preţuri speciale pentru pensionari şi membri Kupat Holim

VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE

Conform unui sondaj realizat de Institutul C.U.R.S. de la Bucureşti, d. Emil Constantinescu, candidatul opoziţiei - (C.D.R.), îl va întrece la alegerile prezidenţiale pe d. Ion Iliescu, actualul preşedinte, la diferenţă de 4 puncte.

Sondajele astea însă, sînt cîteodata înşelătoare. Drept pentru care, noi spunem amicilor din România:

Atenţie fraţilor, să nu cădeţi în C.U.R.S.A !

●

Citim în ziare:

"Liderul marelui partid şi-a asumat responsabilitatea pentru eşecul în alegeri, demisionînd din funcţia de preşedinte al partidului".

Ho, nu vă grăbiţi să săriţi în sus ! Nu e vorba de liderul la care ne gîndim cu toţii, ci la d. Miltiade Evert (56), conducătorul Partidului "Noua Democraţie" din Grecia.

MADE IN USA

HARRY FOSHA
New York

FALS ESEU DESPRE ANATOMIA.... CONTEMPORANĂ

...Ale vieții valuri!

N-o mai văzusem pe Bianca de mai bine de douăzeci de ani, cînd, intrînd zilele trecute în Central Park (în timpul zilei, bineînțeles) am văzut-o și am recunoscut-o imediat după... sticlă!

Aici se impune o precizare. Să nu credeți, Doamne ferește, că e vorba de o alcoolică. Nu, e vorba de cu totul altă *"sticlă"*. Azi, Bianca are 25 de ani. Cînd am văzut-o ultima oară avea 5 ani. Un copil bine dezvoltat, deștept, alert dar cu o meteahnă: nu se putea despărți de sticla cu biberon. Ba, fire inventivă, în căruțul în care-și plimba păpușa, amenajase un colțișor pentru sticla-biberon. ("Ticla", cum o numea).

Deci, cînd am văzut o persoană matură ducînd sticla la gură, mi-am amintit imediat de Bianca și cînd m-am apropiat, mi-am dat seama că era chiar ea! Ne-am pus pe taclale și amintiri (părinții ei îmi fuseseră nu numai vecini ci și prieteni). Cînd discuția s-a mai încălzit și a căpătat un caracter de oarecare intimitate, am riscat întrebarea:

– Și ai rămas legată de sticlă?

Răspunsul mi l-a dat un hohot de rîs.

– Cum ai putut să-ți închipui așa ceva? La 25 de ani cu biberonul după mine?

– Iartă-mă, i-am spus. Curios într-adevăr, dar e mai bine decît cu altfel de sticlă.

– Nu e "altfelul" la care te gîndești. E o sticlă de apă minerală franțuzească, faimosul Perrier. Pe căldurile astea îmi potolesc în permanență setea. Uită-te în jur și numără cîte fete tinere sînt cu sticla la gură!

M-am uitat în jur și am văzut că avea dreptate. Noi ăștia (mai) bătrîni nu observăm cum se schimbă viața și că nu toate schimbările se reduc la computere. Există o întreagă masă de tineri pentru care tot ce s-a petrecut înainte de 1950 e... istorie antică. New York Times reproducea nu de mult o discuție între două prietene:

– Am fost sîmbătă seara la un concert unde s-a cîntat numai muzică clasică.

– Și anume?

– De la început pînă la sfîrșit numai Frank Sinatra! (Sinatra nefiind, de fel, compozitor). Principiul de bază al acestei pături a populației este: Natural este.... nenaturalul.

Unghiile, de pildă, au o culoare rozacee și mulți-mulți ani femeile adăugau puțin roșu cînd își făceau manicura. Azi vezi pe ici – pe colea cîte-o unghie roșie, dar cel puțin tot atîtea (inclusiv cele de la picioare) galbene, verzi, albastre, negre sau... cu model sau cu inele!

Vezi pe stradă o fată tînără și frumoasă și te întrebi prin ce încercare a trecut de i s-a lipit un fel de inel (sau două sau trei) de nas, de buză sau (și mai greu de crezut, dacă n-ai văzut cu ochii tăi) de limbă! În urmă cu mai bine de jumătate de secol, făcea senzație la București fachirul Rayo care-și bătea un cui în limbă, fixîndu-l într-o masă de călcat. Dacă-mi amintesc bine, a stat așa vreo trei luni de zile și curioșii plăteau cîțiva lei ca să-l vadă. În nici un caz nu cred că-i trecuse prin cap fachirului Rayo să.... lanseze moda limbilor inelizate!

Dar am fi nedrepți dacă am socoti că toate schimbările în... anatomie se datoresc numai tinerilor. Cîți bătrînei nu cred că păcălesc viața și natura dacă își poartă părul cu coadă! Personal, cel mai mult îmi plac chelii care nu știu de unde scot părul necesar pentru a-și face codița. Asta ca să nu mai vorbim de cei ce nu se jenează să spună că au cumpărat codița! Și fiindcă vorbim de păr, și aci natural e nenaturalul: pentru cîte fete tinere frumusețea părului nu mai e în blondul Ilenei Cosînzeana, ci în verde, albastru sau violet...

A fost o vreme cînd bărbații americani aproape că nu-și scoteau nici o dată pălăriile. Astăzi, una din coafurile bărbătești care se răspîndește cu iuțeală este aceea care transformă părul în... pălărie.

Noutățile anatomice de care am pomenit mai sus, ar fi incomplete dacă am omite să luăm în considerare viteza cu care se propagă – mai ales în lumea spectacolului – nevoia de a recurge la chirurgia plastică pentru întinerirea trăsăturilor feții. Unii profesioniști pretind chiar că este o obligație pentru actori. Cum spunea Johny Carson la o festivitate de înmînare a premiilor Oscar: "Văd o mulțime de fețe noi... cu trupuri vechi!"

OLBAR
ELEKTRONIKA

Reparații

Orice tip VIDEO și TELEVIZOARE ÎN CULORI, APARATE DE FILMAT VIDEO.

- Serviciu prompt și de calitate
- Garanție 6 luni

= Reparații în interval de 12 ore la aparatele care se aduc dimineața.
= La o reparație de durată mai mare, oferim televizor în schimb.

BAT YAM, str. Balfour 22
tel. 6594360, 5080888
pelefon: 052-443288

VORBIM ȘI ROMÂNEȘTE

G. MOSARI

REPUBLICA DOMINICANĂ, ŢARA CU O SINGURĂ CULOARE: VERDE

- **Verdele plantaţiilor şi negreala sărăciei.**
- **Frunzele din borcan, generatoare de potenţă masculină.**
- **Pinacolada: stimulantul apetitului sexual feminin.**
- **Circulaţia pe şosele: de la motociclişti la...vaci.**

"Dacă ai fost în Insulele Canare, merită să vezi şi Caraibele, căci aceste două grupări de insule sînt considerate drept cele mai frumoase de pe întregul glob" - mi-a spus un organizator de excursii; *"ambele sînt scăldate de oceanul Atlantic, în ambele locuri se vorbeşte spaniola; peisajele sînt formidabile, de aceea este tentant să cunoşti nu numai asemănările, ci şi diferenţele dintre ele...."*.

Turistul din mine a zis "da!", şi iată-mă în Republica Dominicană!

*

Pe hartă, Caraibele sînt la o zvîrlitură de băţ de intersecţia celor două Americi, iar insula cea mai mare cuprinde Republica Dominicană şi Haiti; numai că, în timp ce în Haiti viaţa este foarte asemănătoare cu cea a africanilor,, Republica Dominicană reprezintă tipicul Caraibelor sub toate aspectele. Această ţară se întinde pe o suprafaţă de peste 48.000 de km. pătraţi, priveşte la nord-vest către oceanul Atlantic, la sud către marea Caraibelor, iar la vest are vecinii din agitata Haiti.

Populaţia - peste 72.000 de locuitori - "bate" bine în negru, dar asta se cheamă că oamenii sînt "mulatri", spre a-i deosebi de africani care sînt de un negru absolut.

Acum 500 de ani, cînd Christofor Columb a pus piciorul pe acest pămînt dominican, prima lui exclamaţie a fost ceva de genul "am găsit raiul pe pămînt!",- lucru pe care dominicanii ţi-l repetă într-una, nu cumva să-l uiţi. Într-adevăr cine (?) s-a ocupat cu planificarea naturii în Republica Dominicană, a ştiut să combine toate nuanţele de verde care există în lume.

Am colindat cît s-a putut această ţară, pe aproape toată linia ei de nord, am coborît spre mijloc, ceea ce înseamnă că - de fapt - am... urcat pe direcţia munţilor Cordilieri, am "tăiat-o" de la nord la sud, dar peste tot n-am văzut decît verdele plantaţiilor de cafea, cacao, tutun, avocado, banane, ca şi adevărate păduri de palmieri. Am căutat măcar un loc mai "ruginiu" dar n-am găsit. Uscatul acestei insule este de fapt un ocean verde, de o frumuseţe aparte, cu tot ce-ţi poate oferi această culoare în totalitatea nuanţelor ei...

Desigur, natura trebuie ajutată de către cei care se bucură de ea, mai ales pentru a sublinia plenitudinea valorilor ei, dar deocamdată, la acest capitol, Republica Dominicană a cam rămas în urmă.

E drept că, atît de-alungul litoralului Atlantic cît şi acel al mării Caraibelor, au fost amenajate adevărate localităţi turistice, al căror nume îţi încîntă auzul: Playa Dorada, Playa Grande, Playa Cabarete, Plaie de Juan Dolio sau Playa de Bani...

Fiecare "Playa" e împărţită în sate de vacanţă, cu hoteluri sau vile, cu bazine de înot, terenuri de golf (în Republica Dominicană, golful e sportul nr.1).

Localnicii au avut grijă să organizeze pentru turişti restaurante, baruri, cazinouri, discoteci, iar în satele de vacanţă se predau lecţii de limbi străine, dar mai ales spaniolă - limba oficială a ţării. Seara se organizează spectacole muzicale, chiar dacă unele sînt la nivel de amatori. Dar... cei ce vin pînă aici, vor să vadă şi oraşe frumoase, cu viaţă din plin, căci - de fapt - aici e principala "firmă" a Caraibelor.

Numai că ele ne-au deziluzionat.

Capitala, Santo Domingo, cu peste două milioane de locuitori, are cîteva clădiri importante, ca Palatul Naţional, Catedrala Santa Maria, universitatea; există şi un parc mare (al Independenţei). Dar în rest, case mici, străzi înguste şi întortocheate.

Al doilea oraş ca mărime, Santiago (cam 500.000 de locuitori), nu-ţi oferă mai nimic în afara parcului monumental care cuprinde şi statuia uriaşă a

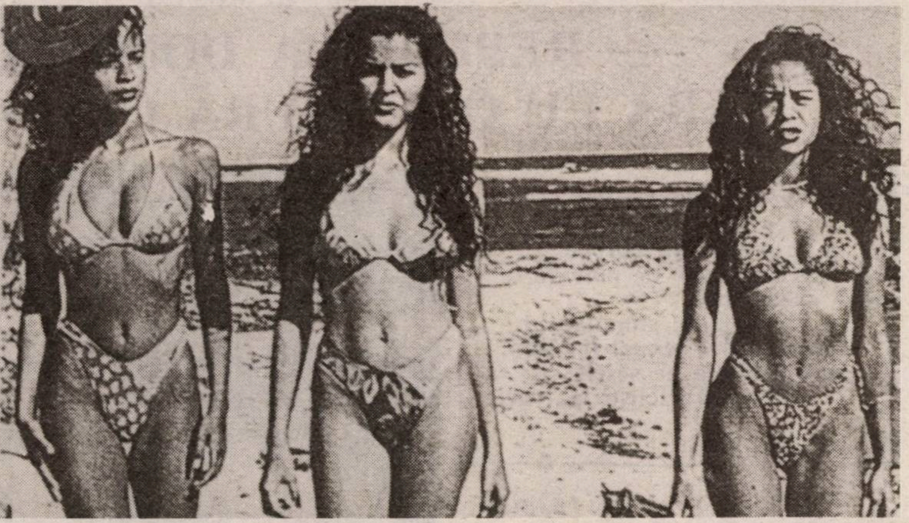

Fete de la Playa del Caraibe
Nici o problemă: totul e să-ţi cumperi înainte o sticluţă cu licoare

eroilor restaurării; el se află pe o colină de unde poţi vedea panorama întregii regiuni.

Cît priveşte oraşul-port la Atlantic, Puerta Plata, el se poate lăuda doar cu parcul botanic şi funicularul modern,- atracţia localităţii.

Ca să revenim la clădirile din oraşele republicii, ele sînt mici, majoritatea cu aspect de adevărate "cutii" din lemn sau cărămidă şi acoperite cu şindrilă, carton asfaltat sau chiar - uneori - tablă; aspectul lor e dezolant în comparaţie cu ceea ce ştim noi că reprezintă o aşezare urbană în Europa, Canada, SUA ş.a.

În ceea ce priveşte însă construcţiile care amintesc istoria acestor locuri, trebuie să subliniem că acestea sînt numeroase şi interesante.

Clădirile din perioada 1500-1800 există, s-au concentrat parcă, în Capitala Santo Domingo: Casa del Principe, Bisericile El Alcazar, Casa del Cordon, Casa de la Moneda, monumentul Catedral Primade ş.a.m.d.

Cîteva cuvinte despre mica aşezare urbană nordică (la Atlantic) Sasna: aici locuiesc mulţi europeni stabiliţi cam din anii 1940, printre ei şi evrei. Oraşul are şi o sinagogă, destul de mare, iar alături un muzeu referitor la viaţa comunităţii.

*

Dacă tot vorbim despre oraşe, să vă împărtăşim şi cîte ceva despre circulaţia pe străzile care, aşa cum am amintit mai sus, sînt în cea mai mare parte înguste şi incomode. Folosirea lor este un adevărat supliciu: neasfaltate, pline de gropi, îţi fac aproape imposibilă deplasarea, chiar pe distanţe mici, şi orice călătorie o termini... foarte zdruncinat. Chiar maşinile cele mai noi şi mai rezistente ("Toyota" japoneză e aici la modă) arată deplorabil după scurtă vreme.

Şoselele interurbane au fost cîndva asfaltate, dar pe porţiuni mari sînt complet distruse, iar ceea ce înţelegem noi prin "autostradă", nu se găseşte decît pe un număr restrîns de kilometri în apropierea Capitalei. Localnicii folosesc motociclete pentru deplasări; posesorii lor, însă, ca şi la noi, sînt deosebit de periculoşi, provocînd grave accidente datorită neatenţiei sau "vitejiei" pe care o desfăşoară pe drumurile- hîrtoapă... în plus, circulă fără lumini noaptea, obicei de-altfel practicat şi de către conducătorii auto care-şi au legile lor, circulă cu un singur far pentru că al doilea e stricat, ba uneori le lipseşte chiar şi o uşă sau o aripă, iar interioarele sînt...jumulite.

Nu e de mirare, deci, că şoselele nu prea sînt aglomerate. Dar în afară de starea lor jalnică şi a celor relatate mai sus, mai există un motiv: uneori, poate să-ţi apară în faţă o...vacă, o pereche de vaci, o cireadă, mai mică sau mai mare; aceste blînde animale îşi fac veacul pe şosele sau se deplasează dintr-un loc într-altul, folosind ceea ce în Republica Dominicană se numeşte "şosea".

Şi cum nu te poţi deplasa cu altceva pe distanţe mai mari prin interiorul ţării, căci despre căi ferate nu se pomeneşte prin aceste locuri....

Dominicanii vorbesc liber despre sex: ba folosesc şi gesturile

Cîteva rînduri despre gazde: mulatri, potriviţi sau mici de statură, robuşti. Deosebit de amabili, te salută pe stradă sau prin satele de vacanţă, chiar dacă nu te cunosc.

Vorbesc spaniola, dar probabil atît datorită turismului cît şi faptului că au un dar deosebit pentru limbile străine, se exprimă cu uşurinţă şi în engleză, franceză italiană sau germană.

Cu mici excepţii, sînt săraci, iar sărăcia li se citeşte pe faţă. Uneori, dacă vizitezi un muzeu, un monument, sau te plimbi pe stradă, te trezeşti înconjurat de cîţiva localnici care-ţi propun să-ţi fie ghizi. După care, îţi explică: "trebuie să dăm de mîncare familiei dar n-avem bani". Copiii, în schimb, cerşesc şi pentru asta au învăţat să spună în engleză: "I'm hungry" ("mi-e foame")... De fapt, însă, nu prea ai nevoie să-ţi povestească ei despre neagra lor mizerie: e suficient să le vezi casele - mai exact, cocioabele - şi interioarele cu cîte un pat, un scaun şi o masă....

Şi totuşi aceşti oameni săraci muncesc, fiecare în felul lui. Unii în turism, alţii sînt şoferi, iar mulţi lucrează în ramuri industriale sau artizanat, în special ceramică. În Santiago, de pildă, am vizitat fabrica de ţigări "Aurora"; în această regiune se află aproape toată industria de ţigări de foi a ţării.

Magazinele, chioşcurile, tarabele, vînzătorii ambulanţi îţi pun la dispoziţie statuete gen "african" (folclorul local e o combinaţie a celui african cu tradiţiile aduse de spanioli, francezi şi americani), tablouri pe pînză, bibelouri din ceramică.

Preţurile cerute sînt cam aceleaşi în toată ţara, dar cum toţi vînd aceleaşi obiecte şi toate magazinele seamănă între ele, dacă ţi se spune, de pildă, 150 de pesos (moneda dominicană) şi tu oferi numai 50, să stii că obiectul e al tău. În prăvălii se mai găsesc şi cămăşi, pantaloni, rochii, pantofi, dar sub orice nivel calitativ, aşa că să trecem la ceea ce gazdele îţi propun, cu zîmbetul pe buze, să cumperi: sticle, mai mici sau mai mari, umplute cu frunze şi o licoare care asigură... potenţa bărbaţilor. Ca să fie siguri că ai priceput, vînzătorii îţi explică şi prin gesturi cum stă chestiunea cu potenţa....

Femeilor li se oferă pinacolada pentru a le spori apetitul sexual. Să nu credeţi cumva că e vorba de băutura aceea albicioasă pe care o găsiţi în magazine (căci s-ar repezi toată lumea ca să facă rost de ea!), ci de planta pinacolada, care trebuie consumată în stare naturală.

În orice caz, dominicanii vorbesc liber despre sex şi se mîndresc cu asta, căci face parte din dăruirea şi căldura lor sufletească, precum şi din modul lor prietenesc de a fi. Dacă se întîlnesc un bărbat şi o femeie, ei se îmbrăţişează şi se sărută, iar dacă e vorba de doi bărbaţi, printr-un gest larg îşi împreunează palmele, după care se strîng voiniceşte în braţe, de parcă nu s-au văzut de un an, nu doar de-o zi.

Păcat că aceşti oameni buni, care-ţi spun "prietene" ("amigo") din clipa în care te-au cunoscut, duc o viaţă grea, în mizerie şi sărăcie, într-o ţară de o frumuseţe naturală ce poate deschide toate porţile către cerinţele actuale ale civilizaţiei.

Deocamdată însă, chiar după ce pui piciorul în Republica Dominicană şi ţi se spune "Bine ai venit", ţi se înmînează cîteva foi cu instrucţiuni prin care ţi se interzice să bei apă de la robinet, căci ţara fiind subdezvoltată, stă prost cu igiena...

*

Fiindcă am vorbit la început de insulele Canare, "concurentele" Caraibelor în frumuseţile naturii, mă simt obligat să spun că în ambele locuri peisajele, combinaţia munte-ocean, verdele plantaţiilor sînt extraordinare.

Din punct de vedere al vieţii, însă, Canarele reprezintă adevărata lume modernă; aşa că pentru unii vizitatori - inclusiv subsemnatul - două săptămîni în Caraibe înseamnă prea mult, în timp ce acelaşi interval de timp în Canare, reprezintă prea puţin...

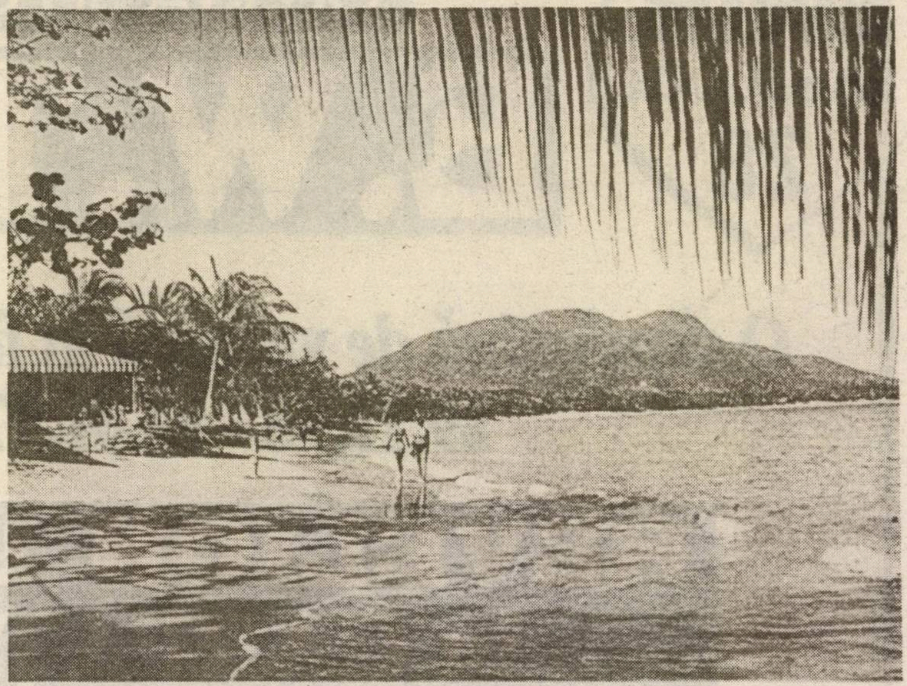

E superb pe Playa. Cu condiţia să uiţi scenele mai puţin superbe din oraşe.

umor

Preşedintele:

- Acuzat, recunoşti că ai condus în stare de ebrietate ?

- Da, domnule preşedinte. Am băut în asemenea hal că nici măcar n-am mai putut sufla în balon. Din fericire, poliţistul care m-a oprit, băiat simpatic, a suflat el în balon. Şi aşa am ajuns aici.

●

Un popă catolic citeşte ziarul şi, deodată, observă un faire-part care anunţă decesul său. Îl cheamă urgent la telefon pe superiorul său, un episcop, ca să lămurească lucrurile. Episcopul se mulţumeşte să-i răspundă:

- Da, am citit şi eu anunţul.

Iar după o clipă de ezitare:

- Dar, de fapt, de unde telefonezi ?

Din cauza unui accident de ordin tehnic, rubrica "Dicţionarul Neconvenţional" (capitolul despre B. Fundoianu) prevăzută pentru numărul de faţă va apare în numărul viitor.

●

PENSION ŞI CASĂ DE PĂRINŢI
•NEVE BABOV•
BAT YAM – TEL. 5518342
STR. ADMOR MIBABOV 2
COMPLET RENOVAT ŞI DOTAT CU CAMERE NOI
• Camere moderne pentru o persoană şi pentru perechi
• Sinagogă + studiul zilnic al Torei
• Sală de lectură + activităţi de societate variate
• Grădini şi alte spaţii verzi pentru odihnă şi relaxare
• Supraveghere şi servicii medicale
• Strict casher şi atmosferă evreiască veritabilă
• Mijloace de transport frecvente şi comode din întregul Guş Dan
Autobuze:
Egged – 86, 92
Dan – 2, 8, 18, 19, 40, 42

E.W.T.R.
Romania
28

OFERTĂ SPECIALĂ

E.W.T.R.

O săptămînă de vacanţă în feeria iernii!

29.12.96 - 04.01.97

REVELION 1997
în CARPAŢI

HOTEL de LUX
„ARO PALACE" - BRAŞOV

645 $

Un revelion de neuitat în cel mai modern hotel din Braşov
- **Supliment cameră single: 135 $**

HOTEL
„CIUCAŞ" - POIANABRAŞOV

545 $

Ofertă unică pentru iubitorii munţilor înzăpeziţi!
- **Supliment cameră single 90 $**

PREŢUL CUPRINDE:

- **Bilet de avion**
Tel Aviv - Bucureşti - Tel Aviv - TAROM
- **Cazare în camere duble**
- **2 mese pe zi**
- **Banchet de Revelion**
- **Dans • Antren • Surprize**
- **Toate transferurile**

PREŢUL NU CUPRINDE:
Taxe de aeroport şi
50 $ taxa de înscriere

Solicitaţi oferta specială E.W.T.R.
„REVELION" 97 în Carpaţi
agentului dvs. preferat

MINIMUM NU UITA

Poliția și pogromul de la Iași

Z. ORNEA

●

Așa cum arătasem în numărul trecut (octombrie a.c.), d. prof. Constantin Ciopraga de la Universitatea din Iași, istoric literar, om bătrîn și cu părul alb (80 de ani), mărturisea recent, cu candoare impresionantă, că dînsul nu prea știe cine au fost cei responsabili de pogromul de la Iași, din vara lui 1941.

Pentru ca să știe, uite, îi dăm o mînă de ajutor, publicînd (după revista «Dilema» din București) textul de față aparținînd unui confrate al d-lui Ciopraga într-ale istoriei literare,- pe numele său Z. ORNEA.

●

Nicăieri în lume poliția nu e iubită ci, efectiv, detestată. Chiar atunci cînd cetățeanul apelează la serviciile ei. Apelează la ea cu vădită neîncredere și arareori izbutește să obțină satisfacție. Ca un făcut, succesul poliției în lupta cu infractorii izbîndește în alte cazuri decît în cel care îl interesează pe reclamant.

Să evoc însă aici o situație limită, în care poliția ar fi trebuit să intervină și, de fapt, nu numai că a colaborat perfect cu infractorii, dar a devenit chiar ea, ca instituție, făptuitoarea fărădelegilor. Vreau să evoc pogromul de la Iași, făptuit în 29 iunie 1941, așa cum e prezentat în celebra carte a lui Matatias Carp, **Cartea neagră** din 1947, recent reeditată, sub îngrijirea impecabilă a dnei Lya Beniamin, la Editura Diogene. E o mărturie științifică, sprijinită pe documente inatacabile, citate în carte. Și totul, aici, înspăimîntă și îngrozește efectiv, ca un coșmar trăit pe viu, nu numai de miile de oameni care au fost uciși ci și de mai toată suflarea, nu numai evreiască, a urbei capitalei Moldovei. Era, atunci, la cîteva zile de la izbucnirea războiului împotriva URSS, alături de Germania hitleristă. Sovieticii au bombardat orașul Iași. S-a răspîndit zvonul că evreii semnalizează, cu mijloace vizuale (lanterne, focuri aprinse, plăpumi instalate în curți și la ferestre), avioanelor inamice locurile unde trebuie să arunce bombele. Era o sfruntată invenție ticăloasă. Și de parcă această acuzație n-ar fi fost de ajuns, i s-a adăugat, repede și în același timp, o alta: că din casele evreilor se trage asupra armatei române și a celei germane. Era o stupiditate în plus. Dar psihoza s-a creat. S-a demonstrat, apoi, de către rapoarte oficiale ale trimișilor lui Ion Antonescu în Iași, (de pildă raportul din 2 iulie 1941 ca, de pildă, cel al generalului Emanoil Leoveanu, directorul general al Poliției, că “atacul a fost un simulacru executat cu arme de salon (s-au găsit pe teren tuburi trase din această categorie) și cu un sistem de pocnitori, care au imitat focul armelor automate”. Și generalul nu pregetă să-i identifice pe uneltitori: “Socotesc că atacatorii au fost legionari și borfași, care urmăreau să producă panică pentru a devasta”. Și, deși în altă variantă a acestui raport întocmit de comandantul Poliției române din acea vreme, aprecierile se contrazic, reiese și din alte documente că un grup de ostași legionari și alte elemente din lumea interlopă au înscenat atacul armat (prin focuri trase în aer sau prin simulatoare), dînd vina pe evrei. Uneori, unitățile armate, crezînd că sînt cu adevărat atacate, răspundeau cu foc asupra inamicului, ucigîndu-l. Soldați germani, polițiști și jandarmi au început, pe dată, actele de pedepsire. Se pătrundea în casele evreilor și bărbații erau scoși în stradă și împușcați. Apoi, operația a căpătat o formă organizată. Echipe speciale, ca în vremurile medievale, au însemnat, cu o cruce, casele românești, lăsînd cele evreiești “la vedere”, pentru a fi pedepsite. Se intră în case și în curți și bărbații evrei (dar și femei și copii), scoși în stradă, erau uciși pe loc cu carabine, pistoale și chiar cu mitraliere. Cei ce, prin mahalale (Tătărași, Nicolina, Păcurari, Sărărie, Podul Roșu), au scăpat de glonțul ucigaș sînt porniți, în nesfîrșite convoaie, cu mîinile ridicate, spre centrul orașului, bătuți între timp cu ciomegele și amenințați cu armele îndreptate spre ei. Priveliștea era lugubră pentru că, și pe străzile din centru, caldarîmul era acoperit de cadavre. Toate convoaiele erau îndreptate spre Chestura poliției din Iași, unde imensa curte va deveni curînd neîncăpătoare pentru miile de oameni înghesuiți acolo. Rapoartele vorbesc de 1800-2000 de oameni dimineața și 5000 pe la prînz. Iar unii martori au menționat cifra de 6000 de oameni. Se aflau în curtea Chesturii poliției, adică instituția menită să le apere drepturile, care, în cazul dat, însemna chiar viața. Nici vorbă. Ce-i drept, li s-au rostit cîteva discursuri, din care nu lipseau amenințările. Apoi o comisie compusă din cîțiva comisari de poliție care au procedat la un simulacru de triaj al arestaților, a eliberat, la vreo două sute de oameni, bilete pe care scria “liber”, alături de ștampila chesturii. A fost se pare o stratagemă iarăși simulatoare. S-a răspîndit vestea, printre evreii orașului, că la chestură se eliberează astfel de bilete. Și foarte mulți (infinit mai mulți decît cei eliberați) au ieșit din ascunzători, venind, de bună voie, la Chestură pentru a obține astfel de bilete. N-au mai fost eliberate și curtea Chesturii Poliției se tot aglomera de nenorociți care nu știau ce le menea soarta. Iar intrarea în curtea Chesturii era prevăzută cu un culoar de soldați nemți care îi loveau pe noii veniți cu bîte și răngi de fier, încît unii mureau pe loc. Autoritățile românești au găsit curtea chesturii ocupată de soldați nemți. Dar deși aveau la dispoziție două plutoane de jandarmi, nu au încercat să reintre în drepturi. Dacă ar fi încercat, izbuteau incontestabil. Pe la orele 15, în curtea Chesturii Poliției (care trebuia să-i apere pe nefericiții aduși sau veniți aici) a început marele masacru, declanșat tot de o alarmă falsă. S-a tras în plin și direct cu pistoale, carabine și mitraliere, din toate părțile (inclusiv din balcoanele și acoperișurile caselor învecinate). Au fost cîteva mii de victime. Cei

MINIMUM NU UITA

ce au încercat să sară gardul au fost ucişi pe străzile învecinate, pregătite dinainte cu trăgători. Iar cei care au scăpat cu viaţă, au fost readuşi în curtea Chesturii Poliţiei. Şi întreg acest oribil masacru, jaf sau maltratare s-a desfăşurat sub privirea, nepăsătoare, a mai marilor poliţiei locale. Tîrziu, după săvîrşirea masacrului, s-a intervenit, de către comandantul Marei Unităţi din zonă, ca soldaţii germani, din grupul Todt, să fie retraşi din curtea Chesturii. Unii au fost retraşi. Alţii au rămas, împreună cu evreii supravieţuitori, vreo 2500. Între timp, pe străzi se proceda la ridicarea cadavrelor. Dar în curtea Chesturii mormanele de cadavre stăteau neatinse, transportate, apoi, cu camioanele şi căruţe la cimitirul evreiesc şi aruncate într-o imensă groapă comună. Pe străzi se mai vedeau urmele de sînge. Omuciderile au continuat, răzleţe, şi în 30 iunie 1941. S-a decis ca supravieţuitorii masacrului din curtea Chesturii poliţiei să fie evacuaţi din oraş. Decizia s-a luat cu aprobarea forurilor din Bucureşti, un document atestînd că a fost consultat şi Mihai Antonescu, vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri, care ar fi avizat evacuarea. A început al doilea carnagiu, poate că mai înfiorător şi mai sălbatic decît primul. Transportul spre gară a început la orele 20, convoaiele fiind păzite pe drum şi la gară de gardieni publici şi soldaţi români ca şi de soldaţi nemţi. Cele mai mari sălbăticii s-au petrecut în faţa gării şi pe peron. Au fost acordate 38 vagoane de marfă. Dar n-au fost toate utilizate, pentru că în fiecare vagon au fost înghesuiţi, ca sardelele, cca 150 de oameni. Vagoanele au fost închise ermetic, cu lucarnele astupate. Au fost două transporturi, păzite de gardieni publici (poliţişti!), în două direcţii. Primul, de 2500 oameni, fusese îndreptat spre Tîrgu Frumos. Al doilea transport, format din evrei, arestaţi în zilele trecute şi aflaţi în subsolul Chesturii Poliţiei, cuprindea 1902 oameni, şi era îndreptat spre Podul Iloaiei. În fiecare din aceste vagoane erau de trei ori mai mulţi oameni decît capacitatea normală. Trenurile au fost purtate, anume, timp îndelungat, cu lungi opriri în staţii, pe o căldură zăpuşitoare de sfîrşit de iunie. Oamenii mureau ca muştele, în chinuri înfiorătoare, neavînd apă şi-au băut propria urină. Vagoanele erau pline de cadavre şi, într-un tîrziu, s-a îngăduit - cum s-a întîmplat în gările Tîrgu Frumos, Mirceşti, Podul Iloaiei etc. - evacuarea cadavrelor din vagoane. S-au petrecut, în aceste gări de oprire şi în altele, scene coşmareşti. Nenorociţii din vagoane cereau, sfîrşiţi, apă. Mai nu li se dădea sau li se aducea cîte o găleată care, din cauza oamenilor efectiv înnebuniţi, repezindu-se, o răsturnau în vagon. S-au produs şi gesturi de omenie exemplară. În gara Roman, o doamnă, Viorica Agarici, şefa Crucii Roşii din localitate, a impus celor ce conduceau trenul să se împartă apă întemniţaţilor. Prima destinaţie a fost socotită insuficientă. S-a hotărît transportarea primului tren tocmai spre Călăraşi (Ialomiţa). Aici, în ziua de 6 iulie 1941, din trenul de 2500 de persoane îndreptat, iniţial, spre Tîrgu Frumos, nu au mai rămas decît 1776. Au fost ţinuţi, aici, în detenţie, aproape două luni, moartea continuînd să facă ravagii printre ei. Cel de al doilea tren a fost oprit - după opt ore de mers - la Podul Iloaiei (20 km de Iaşi). Din cei 1904 (se pare peste două mii) de persoane încarcerate în vagoane au murit, pe drum, 1194 de oameni.

Se tot discută, de atunci, despre numărul victimelor acelui sinistru pogrom din 29 iunie 1941. Cele mai multe fie se opresc la 12000 de victime, altele le coboară la mai puţin. Polemicile acestea despre numărul victimelor sînt, de fapt, calcule îngrozitoare. Important e însă faptul că acest pogrom s-a făcut nu numai sub oblăduirea poliţiei, ci şi de către ea. Iar Chestura poliţiei, locul unde victimele trebuiau să-şi afle apărare legitimă, a devenit teatrul celor mai sălbatice omucideri, în "duminica aceea" cum a rămas cunoscută ziua medievalului pogrom de la Iaşi din 29 iunie 1941.

Z. ORNEA

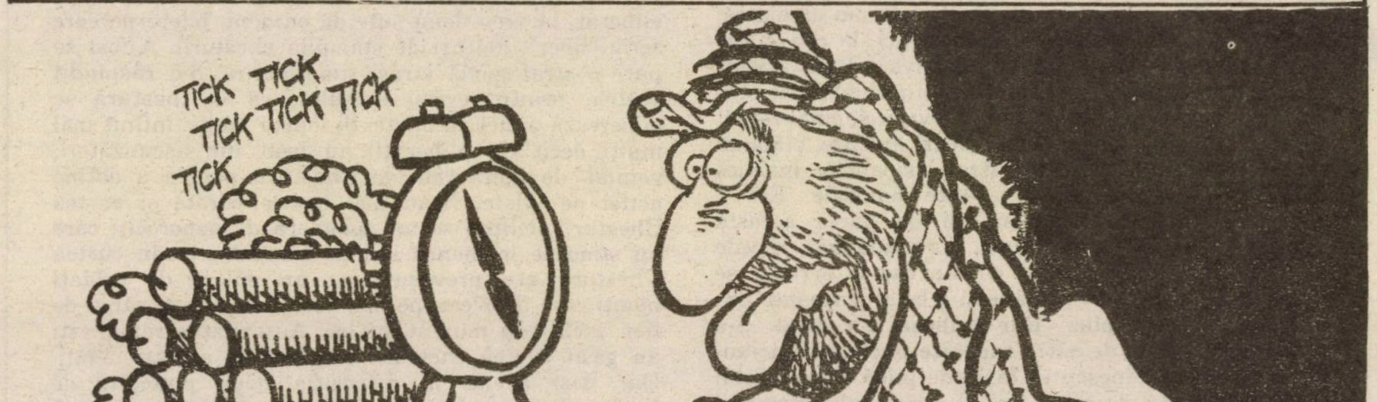

Ce legătură, peste timp şi spaţiu, există între autorii pogromului de la Iaşi şi Yasser Arafat ?
Aia: Dorinţa de a ucide evrei.

(Desen din Newsweek, S.U.A.)

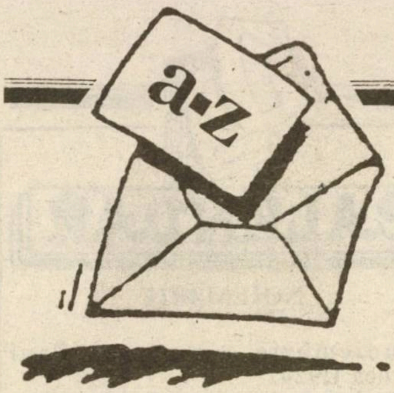

POŞTA DICŢIONARULUI

VIOREL ROBERT-MANGIO din Milano, Italia, doreşte să ştie (şi, de fapt, nu numai el) dacă *"alături de numeroasele atacuri anti-evreieşti apărute în România după, aşa cum bine a caracterizat lucrurile* MINIMUM *«explozia antisemită» post 1989, ca şi alături de opiniile favorabile convieţuirii dintre români şi evrei, apărute în aceeaşi perioadă, există undeva o încercare a unui intelectual român (nu mă refer le evrei) de prestigiu de a examina şi explica fenomenul antisemit din România de după al doilea război mondial"*.

Despre un studiu de amploare pe această temă nu avem idee. Dar o schiţă a chestiunii poate fi găsită în cartea (întru totul remarcabilă, de altfel) **"Matei Călinescu - Ion Vianu: Amintiri în dialog"** (Ed. Litera, Bucureşti 1994). Aici, Matei Călinescu (N. 1934), poet de mare rafinament, critic literar şi - după stabilirea sa în Statele Unite - profesor la Universitatea Bloomington, încearcă (poate cel dintîi) să pună diagnosticul delicatei chestiuni.

".... aş vrea să spun cîteva cuvinte despre problema antisemitismului românesc în anii postbelici şi mai ales în anii '50 şi '60. Interdicţia oficială a propagandei antisemite (care, între altele, dusese la cenzurarea unor texte literare clasice în care apărea termenul peiorativ "jidan") nu afectase desigur prejudecăţile, stereotipurile şi, în genere, sentimentele ostile faţă de evrei ale multor români, inclusiv ale multor comunişti români care aveau să sprijine naţional-comunismul ultimilor ani ai lui Gheorghiu-Dej şi apoi ai anilor lui Ceauşescu. Antisemitismul de diferite feluri a dus o bogată viaţă subterană în România postbelică, o viaţă care n-a întîrziat să iasă la suprafaţă după decembrie 1989, deşi din comunitatea evreiască antebelică de aproape 750.000, şi din cea postbelică, tragic înjumătăţită, de vreo 400.000, mai rămăseseră doar 20.000, în majoritate bătrîni. Emigraţia masivă a evreilor în Israel, după 1948 dar mai ales după 1955-56, ipocrit încurajată de autorităţile comuniste care-şi asigurau astfel o sursă de venituri în "valută forte" (căci evreii erau de fapt vînduţi pe dolari, cum ceva mai tîrziu aveau să fie vînduţi Republicii Federale Germane nemţii din România) a contribuit la apariţia unui nou tip de antisemitism resentimentar, mai ales în anumite pături de orăşeni şi intelectuali români care ar fi vrut ei înşişi să emigreze dar nu puteau. Foarte răspîndit între anticomunişti (deşi mulţi evrei erau ei înşişi anticomunişti) era stereotipul conspiraţiei iudeo-comuniste: regimul instalat la Bucureşti de Armata Roşie ar fi fost de fapt un regim favorabil evreilor, masiv sprijinit de aceştia, mai ales în sensul răzbunător al eradicării tradiţiilor naţionale ale ţării. Istoriceşte e adevărat - voi explica îndată de ce - că în primele echipe de guvernanţi comunişti pro-moscoviţi figurau mulţi evrei, în poziţii proeminente (Ana Pauker, Iosif Chişinevschi, specialistul în chestiuni ideologice Leonte Răutu, Sorin Toma, redactorul-şef al Scînteii) sau în poziţii intermediare, dar foarte vizibile în cultură (cum ar fi autorul primului manual marxist, iresponsabil falsificat şi trunchiat, de istorie a românilor, Mihail Roller; cum ar fi criticul literar jdanovist Ion Vitner şi alţii). Trebuie însă să mă grăbesc să subliniez: toţi aceştia fuseseră selectaţi nu atît ca evrei, cît ca militanţi comunişti. Cînd emigraţia evreiască a luat proporţii în a doua jumătate a deceniului 6, stereotipul iudeo-comunismului şi-a adăugat nuanţa resentimentară notată mai sus: evreii, se spunea, au văzut că treburile nu merg, că socialismul lor e o catastrofă, şi-acum li se acordă privilegiul de a părăsi dezastrul provocat de ei înşişi, rămînînd ca bieţii români să plătească oalele sparte. În timpul lui Ceausescu, cînd numărul evreilor rămaşi în ţară scăzuse considerabil, acet mod de argumentare (antisemitismul fiind totdeauna argumentativ) cîştigase teren şi se răspîndise şi printre scriitori: unii vedeau în Ceauşescu dacă nu un produs direct, o consecinţă a acţiunii destructive "antiromâneşti" a intelectualilor evrei stalinişti (cum altfel ar fi putut ajunge dictator absolut un bîlbîit ca el, un agramat grotesc, un utopist primitiv combinat cu un tip de "naş" mafiot?); alţii, mai numeroşi şi probabil mai nocivi, au folosit ceauşismul - sau naţional comunismul, nu lipsit de trăsături comune cu naţional-socialismul antebelic şi mai ales cu varianta lui autohtonă, legionarismul - ca pe-o ocazie pentru a da glas sentimentelor lor naţionaliste, antiruseşti şi antisemite (cu o viclenie care nu făcea decît să le sporească otrăvitoarea intensitate secretă).

Maşina de propagandă a partidului condamna rasismul şi deci, implicit, antisemitismul. Dar acest cuvînt era rareori folosit ca atare (poate pentru că el ar fi putut servi drept justificare pentru sionism, care era virulent denunţat). Despre crimele împotriva umanităţii şi în mod specific împotriva evreilor comise de naziştii germani şi de fasciştii în timpul războiului se scria, dar despre persecuţiile antisemite din România antebelică sau în România din timpul războiului (inclusiv Bucovina şi Basarabia între 1941-1944 şi lagărele de concentrare din Transnistria, administrate de armata română) se ştia puţin şi se publica şi mai puţin, ba chiar, în perioada ceauşistă, deloc. Astfel încît n-ar fi exagerat să se spună că mitul unei Românii esenţial generoase cu evreii, protectoare a lor în timpul celui de-al doilea război mondial (ceea ce nu era complet neadevărat pentru majoritatea evreilor din Vechiul Regat, spre deosebire de cei din Basarabia şi Bucovina) a fost indirect încurajat de comunişti. Era un mit convenabil, pe care l-am împărtăşit şi eu multă vreme, în aşa măsură încît, cînd am citit prin 1968-69 cartea Hannei Arendt despre Eichmann, am fost şocat de paginile dedicate antisemitismului românesc, pe care le-am socotit nedrepte. Acest *mit, dătător de bună conştiinţă, putea alimenta un alt mit, acesta din urmă direct responsabil pentru anume tipuri de antisemitism: evreii din România s-au arătat după război profund nerecunoscători unui popor care i-a apărat într-o perioadă de primejdii mortale pentru ei, s-au comportat răzbunător, cu dispreţ şi ură faţă de români, etc. Fără îndoială naţional-comunismul lui Ceauşescu nu putea decît să profite de pe urma unui asemenea mit, pe care anumiţi susţinători ai săi l-au acreditat în scris, în publicaţii ca* Săptămîna, *desigur în forme aluzive şi oblice, dar nu mai puţin eficace propagandistic.*

Ca primii ideologi ai comunismului în România postbelică au fost în majoritatea lor covîrşitoare recrutaţi din minorităţile etnice, şi mai ales dintre evrei, care avuseseră de suferit sub vechiul regim, şi mai cu seamă în vremea dictaturilor de dreapta dintre 1938-1944 (vezi legile antisemite adoptate în 1938 de Goga-Cuza), nu-i cîtuşi de puţin de mirare. Fenomenul îşi are explicaţii ideologice simple: era normal ca un partid politic minimal şi extremist, şi pe deasupra antinaţional, cum era P.C.R. în ilegalitate (antinaţional: căci recunoştea ca legitime pretenţiile sovietice asupra Basarabiei şi Bucovinei) să atragă membri ai minorităţilor persecutate. Dar ce reprezentau cei să zicem 7-800 de comunişti evrei din cei 1000 de membri de partid din 1940 (aceasta e cifra cel mai des citată, cifră aproape mitică, deşi nu ştiu cît de bine documentată)? Dacă socotim numărul evreilor din România Mare la circa 750.000, cam 1 la 1000 - o minusculă minoritate! Înmulţind această cifră cu 100, ca să stabilim un număr verosimil, deşi poate prea mare, de simpatizanţi comunişti activi, *ar rezulta că 90% din evreii din România nu aveau nimic comun cu mişcarea comunistă, nici în 1939-40, şi probabil că nici în 1944-45, oricît de fericiţi vor fi fost ei de sfîrşitul războiului şi de înfrîngerea suferită de germani şi de aliaţii acestora, şi oricît vor fi fost de sentimental recunoscători Aliaţilor, inclusiv Armatei Roşii. Iar dintre aceşti 90% - a căror proporţie a crescut în anii '50 datorită deziluziilor produse de o ideologie mincinos idealistă dar în fapt intolerantă, brutală, discriminatorie, inumană, secret rasistă şi deschis anti-sionistă - dintre aceşti 90% mulţi au avut parte de noi persecuţii, politice şi economice, la început, etnice nu peste multă vreme (ca sionişti, ca purtători ai virusului ideologic al "cosmopolitisimului", ca "ţapi ispăşitori" pentru dezastrele "socialismului ştiinţific",) ori, mai recent, după căderea lui Ceauşescu, ca reprezentanţi ai unei nedefinite "românofobii", copiată după "rusofobia" teoretizată de I. Şafarevici în Rusia."*

VIVIANE şi HERMAN LEIBOVICI
PERMANENT LA DISPOZIŢIA CELOR INTERESAŢI PENTRU SERVICII TURISTICE, LA AGENŢIA DE VOIAJ
PROPER TRAVEL LTD.TEL-AVIV
STR.BEN YEHUDA 56, TELEFON 6297477 - 5289992
- BILETE DE AVION ALE TUTUROR COMPANIILOR DE ZBOR,
ZBORURI CHARTER LA PREŢURI CONVENABILE
- EXCURSII ORGANIZATE: BONISA, NATOUR, OPHIR, RIMON, BUSTOURS, TRAFALGAR, COST SAVER, COSMOS, GLOBUS, DIESENHAUS, GEOGRAFIC, ETC.
- PROGRAME CONVENABILE DE ZBOR ŞI HOTEL NEW YORK, LONDRA, PARIS, AMSTERDAM, VIENA
- EURAILPASS, ÎNCHIRIERI AUTO, REZERVĂRI HOTEL, CROAZIERE
*
PROGRAMELE DE ZBOR, HOTEL ŞI STAŢIUNI ODIHNĂ, TRATAMENT prin EWTR, OPHIR, FLYING CARPET, YOSITOURS, KISHREI TEUFA, ETC., pentru ROMÂNIA, CEHIA, GRECIA, SLOVACIA, TURCIA, UNGARIA
Vorbim ebraica, engleza, franceza, germana, greaca, româna

CALENDAR

NOIEMBRIE

3 **noiembrie** s-a născut Paul Cornea (1924)
4 **noiembrie** s-a născut Idov Cohen (1909)
4 **noiembrie** s-a născut Horia Aramă (1930)
4 **noiembrie** s-a născut Oliver Lustig (1926)
4 **noiembrie** s-a născut Cella Serghi (1907)
7 **noiembrie** s-a născut I. A. Candrea (1872)
8 **noiembrie** s-a născut Olga Zaicik (1921)
9 **noiembrie** s-a născut Lucian Boz (1908)
10 **noiembrie** s-a născut Ştefan Cazimir (1932)
10 **noiembrie** s-a născut Carol Isac (1929)
10 **noiembrie** a murit Al. Jar (1988)
11 **noiembrie** s-a născut M. Davidoglu (1910)
11 **noiembrie** a murit Ion Trivale (1916)
12 **noiembrie** s-a născut Mircea Schrager-Costin (1918)
14 **noiembrie** s-a născut B. Fundoianu (1898)
15 **noiembrie** s-a născut George Bar-On (1915)
16 **noiembrie** s-a născut A. Clain (1907)
18 **noiembrie** s-a născut Aurel Felea (1920)
19 **noiembrie** s-a născut Marcel Breslaşu (1903)
20 **noiembrie** s-a născut Al. Jar (1911)
22 **noiembrie** s-a născut Leon Sărăţeanu (1919)
23 **noiembrie** a murit Ury Benador (1971)
30 **noiembrie** s-a născut Dr. Steuerman-Rodion (1872)

La grădina zoologică din Bârlad, unde lipsesc banii pentru hrana animalelor, un leu a fost atacat de cîţiva tigri înfometaţi şi devorat pînă la ultimul os.

Am mai spus-o şi o repetăm: singura cale pentru a salva leii din România - fie că e vorba de monedă, fie că e vorba de fiarele sălbatice - o constituie o infuzie urgentă de dolari din Occident.

IOSIF EUGEN CAMPUS

SECUNDE DENUDATE

Aşa se intitulează ultima plachetă de poezii a lui Solo Har. Titlul volumului preia titlul uneia dintre cele mai frumoase poezii: *"În această denudare de secunde/verdele îngălbeneşte/şi un ritm de lăstun pluteşte/peste învolburata-mi privire./Trupul se retrage în sinea lui/şi paşii devin foşnet de lebădă."*

Dar titlul sugerează - pare-mi-se - şi o trăsătură esenţială a noii faze din poezia lui Solo Har. În locul predilecţiei pentru încărcătura verbală şi echilibristica stilistică, o netă îndreptare spre o poezie "denudată", cum zice poetul, o poezie simplă, sobră, despuiată de ornamente: *"Cine poate vorbi despre poet?/Poate apa, vîntul şi pămîntul,/Oamenii nu pot spune prea mult,/se împiedică de vorbe..." (Zîmbetul poetului)* sau : "*Pasărea zboară/nu vorbeşte/nu se miră/nu cere/nu oferă/nu laudă/nu înjură/zboară zboară/asta-i confesiunea ei/zborul în sine/nu timp, nu idei, nu istorie/zbor zbor zbor.*" *(Zborul păsării).*

Solo Har este un poet meditativ, aş spune filosofant. Cele mai bune dintre poeziile acestui volum - şi sunt multe! - se constituie ca o filosofare asupra esenţei şi menirii omului, a poetului. O filosofare impresionantă, realizată artistic tocmai prin despuierea ei stilistică.

Omul, poetul este văzut, în primul rînd, ca o fiinţă cugetătoare. Un cutezător semn de întrebare ţîşnit pe orizontul sumbru al universului: *"În arcul meu de spaimă/ştiu ce mă aşteaptă.../Zburătoarele, peştii şi pomii/cern trăirea fără să aştepte./Eu păşesc în vîrful picioarelor/să nu zdruncin ordinea,/cadenţele aşteptării." (Cadenţele aşteptării).* A aştepta treaz, în loc de a cerne trăirea fără să aştepte, acceptînd-o pasiv în desfăşurarea ei, aceasta este menirea omului. O interogare conştientă de incapacitatea ei de a da răspunsuri definitive, dar înălţîndu-se mîndră în mlădioasa ei slăbiciune: *"Eu am continuat să susţin că nimic /nu-i mai sigur decît Îndoiala,/că între "da" şi "nu" se află/ceea ce este şi ceea ce nu este" (Convingere).* Universul este întunecat, domină înfrigurarea iernatică şi moartea: *"Cerul alunecă absurd /.../noaptea pîndeşte" (Noaptea pîndeşte). "Îmi fac curaj să nu mor. /Apele soarelui inundă zilele,/ speranţa capătă tente de rugină,/ moartea - fudulă - umblă prin buzunare,/deşerturile se-ntind către cer,/Godot este încă aşteptat,/David continuă să-l înfrunte pe Goliat." (Curaj).*

David continuă să-l înfrunte pe Goliat. Da, în ciuda riscurilor, în ciuda evidenţei aparente. Deşi conştient că mereu se va izbi, inevitabil, de zid: *"În viaţa mea a existat totdeauna un zid - /bariera către nicăieri" (Zidul, zidurile).* În ciuda faptului că Dumnezeu însuşi *"este născut din singurătate şi spaime"*, în ciuda faptului că există un abis între realitate şi conştiinţă: "*Realitatea e ceva, noi altceva,/trădăm!" (Trădare).* În ciuda faptului că poetul însuşi se izbeşte de incapacitatea de a străpunge muţenia omenească: *"dar putere de strigat n-am avut/şi-am căzut în propria-mi tăcere/ca un pom doborît de secure." (Veni vorba).*

Rareori, în această filosofare, se ajunge la imagini cosmice, şi acelea, cu toată măreţia lor copleşitoare, rămînînd de o sobră simplitate: *"Păşesc în ritm de lună ştearsă/şi mă prefac că alerg/să prind aerul plutind./Din geometria cerească/culeg un pumn de stele,/ le aşez în cupa tăcerii/şi cobor în mine." (Aer plutind).*

•

Există în volum, din păcate, şi destule poezii declarative, prozaice. Căci acesta este pericolul care-l paşte acum pe noul Solo Har, poet al despuierii. Atunci întîlnim iar, ca pe vremuri, obscurităţi inutile, iar filosofarea sobru artistică devine afirmare pedestră banală *(E posibil, Rezolvare, Derută, Preumblare* etc.).

Dar, în ansamblu, placheta *Secunde denudate* este o operă de maturitate artistică tinzînd spre maximă simplitate. O poezie profund omenească.

"Misterele poeziei autentice - scrie poetul în a sa *Opinie* ce serveşte drept prefaţă - exprimă, de fapt, esenţa omului..."

Mereu conştient de limitele şi totodată de măreţia omului şi a poeziei, Solo Har îi dezvăluie, în poezie, măreţia ei modestă, de vrajă :

"Poezia - moarte de lebădă -
trece în chip de regină
lăsînd în urmă mireasma tăcerii.
Versul umblă beat izbindu-se
de propria-i răpire de timp.
Numai poetul cînd numeşte
cuvinte
îşi aminteşte de sine."

(Poetul)

D. Dedy Zucker, deputat din Meretz, a chemat recent la "revoltă populară neviolentă" pentru răsturnarea guvernului.

Lăsînd la o parte caracterul nu prea legal al apelului, ideea d-lui Zucker este absurdă. Dacă-i revoltă populară, ei bine, aceasta trebuie să fie violentă. Iar dacă-i neviolentă, atunci nu mai e vorba de-o revoltă, ci de altceva: manifestaţii, demonstraţii de protest, pamflete în ziare, afişe ş.a.m.d.

D. Iosi Sarid a declarat că ideile lui Zucker sînt "analizate" de către conducerea Meretz-ului.

Noi credem că mai bine-ar fi ca partidul să-l trimită la analize pe d. deputat însuşi, întrucît, după toate simptomele, lui Zucker i s-a urcat zahărul la cap.

PRIMIM LA REDACȚIE

• CĂRȚI • REVISTE • ŞI • SCÎNTEIERI • DE • GENIU •

ISTORIA EVREIMII ARĂDENE
Tel Aviv, 1996

Hotărît lucru, e bună şi critica la casa omului. Atîta i-am tachinat şi ironizat pe ardeleno-bănăţenii noştri, atîta le-am fluturat pe la nas, pînă la exasperare, cărţile scoase una după alta de moldoveni, atîta i-am...la cap cu monografiile alcătuite de băcăoani, dorohoieni şi alţi hîrlăoani despre obştile respective, încît - uite - cei vizaţi au ridicat mănuşa.

Începutul l-au făcut concetăţenii noştri, de felul lor din Arad (Arad-România, nu Aradul de la Marea Moartă). Suflecîndu-şi nervos mînecile, un grup de oameni de carte şi orgoliu, format din Dr. Iosif Schönfeld (z.l.), prof. Eugen Glück, Gh, Kovacs-Eichner, Ştefan Avraham Krausz, prof. Geza Kovach, ing. Johannes Waldman şi Dr. Toma (Ogheli) Gordon (responsabil cu revizuirea materialului adunat pentru carte) au scos la iveală lucrarea al cărei titlu l-am întîlnit mai sus. Avem de-a face cu o carte bine concepută şi logic şi cronologic - trecutul comunităţii arădene, anii secolului nostru, ai războiului şi perioada post-belică, prezentarea personalităţilor care au dat strălucire obştei (cărturari, fruntaşi politici, animatori ai comunităţii, sportivi, etc.)

Totul ordonat, (spre deosebire de anumite înjghebări similare unde amintirile şi documentele sînt aşezate de-a valma, ca într-un coş cu mărturii), totul clar şi plăcut deci la lectură; autorii au evitat limbajul "ştiinţific", grav şi sclifosit. Bune - fotografiile. În concluzie? În concluzie, se pregăteşte Timişoara...

- **Aradul ridică mănuşa**
- **De unde vine «Dada»**
- **Poezie despre Florin Mugur**
- **În mansarda lui Cioran**
- **Reviste, reviste, reviste**

ARGO
(redactori: Alexandru Lungu şi Micaela Lungu, nr.13, Bonn, Germania, 1996)

... îşi continuă drumul, neabătut (Ştefan Baciu, creatorul lui **Mele**, cealaltă *insulă* de creaţie pe româneşte, deschisă tuturora, se bucură desigur în mormînt), găzduind în paginile sale elegante condeie de pe toate meridianele. Între acestea, ca deobicei, semnături cunoscute din *trib*, de ieri şi de azi: de la Paul Păun (pe care prietenul său Alexandru Lungu nu-l uită, tot aşa cum nu-i uită pe Gherasim Luca sau pe Jacob Popper), la Andrei Fischof, Luiza Carol, Noemi Pavel, Bianca Marcovici, Shaul Carmel, Solo Har, Maria Aldea şi alţii şi alţii. Bune notele de la sfîrşit, unde redacţia furnizează informaţii despre colaboratorii mai puţin cunoscuţi cititorului sau necunoscuţi de-abinelea.

(M. RAF.)

Nichita Danilov
«MIRELE ORB»
Editura Junimea, 1995, Iaşi

Nichita Danilov, poet pur sînge, din Iaşul suflet şi nor... este coleg de bancă cu poetul Emil Brumaru la revista "Convorbiri Literare" (fostă şi actuală).

La început a lucrat ca simplu corector cu jumătate de normă, invidiat de toţi poeţii locali pentru "constelaţiile" sale în care domină versul alb pe fond negru, religiozitatea şi modernismul generaţiei "80", lucru evident în ultima sa plachetă "Mirele orb". Plecînd de la poemul "Secol": *"Ochii femeilor şi-au pierdut strălucirea/ şi sînii lor nu-mi spun nimic/ Ca porcii, ca bivolii se scaldă/ bărbaţii în mocirlele cărnii/ şi putrezesc"*... şi ajungînd la poemul:

"S-a dus şi bătrînul domn mugur/ căruia îi spuneam hocusai/ katschuschika îmi zicea: n-ai să te îmbogăţeşti din poezie/ mai bine te-ai apuca de pictat/ peisaje cu lună plină natură moartă/ cu păsări împăiate pe masă/ dar poezie în nici un caz/ sîntem în secolul douăzeci ce naiba ar trebui să fim conştienţi/ îşi făcea plimbarea de seară lîngă foişorul de foc/ de-o parte era însoţit de un cîine/ de cealaltă de o maşină de scris()/ trecea pe la librăria din colţ/ unde obişnuia să răsfoiască o carte/ îi spuneam nu te-ai săturat de atîtea cărţi/ ai trăit cincizeci de ani printre ele()/ putea să-i moară tata putea să ardă o jumătate de oraş/ el îşi muia degetul arătător cu vîrful limbii/ aprindea o lumînare de seu/ şi dădea încet filele la o parte/ spunea că-i place hîrtia subţire/ şi dacă nu răsfoieşte o zi/ e ca şi cum nu s-ar spăla dimineaţa/ sau nu şi-ar fi făcut rugăciunile...()/

"poem despre bătrînul domn Hokusai (alias FLORIN MUGUR, nota noastră)

ne putem da seama de cei doi poli ai "constelaţiei", după care se orientează poetul Nichita Danilov, fără să bijbîie şi, fără să se înpotmolească în nisipuri mişcătoare: *"Orice om este Rege în patria lui"* spune poetul.

(Bianca Marcovici)

«CRONICA»
Iaşi, nr.13-14/1996

publică un articol pe care-l putem numi "senzaţional", privitor la semnificaţia cuvîntului **Dada** şi, mai precis, la motivele care l-au determinat pe Tristan Tzara să boteze cu acest cuvînt, la Zürich, în anii primului război mondial, mişcarea literară ultra-nonconformistă pe care o lansase pe orbita spiritului european.

Legenda spune că Tzara a deschis la întîmplare un "Larousse" şi, nimerind din întîmplare peste cuvîntul *Dada*, ar fi exclamat: ăsta va fi numele mişcării.

Chiar aşa să fie? Nu, răspunde Victor Macarie, eu sînt de altă părere. Să-l ascultăm. Căci merită:

"Trebuie să mărturisesc că am obiceiul să citesc, adeseori, calendarul, între altele, pentru a-mi felicita, cînd este cazul, prietenii ale căror zile onomastice sînt sub patronajul unor sfinţi mai puţin cunoscuţi. Aşa am observat că sîmbătă 13 aprilie şi duminică 28 aprilie se sărbătoreşte, printre alţii, şi sfîntul mucenic Dada. Da, da, **DADA !** *Parcurgînd şi alte ediţii ale amintitului calendar, am avut satisfacţia să constat că acest sfînt mucenic este pomenit şi la 2 august. Acest lucru m-a frapat, m-a neliniştit, m-a preocupat.*

Că data naşterii lui Tristan Tzara este la 16 aprilie 1896 stil vechi, o ştiam foarte bine încă de prin anul 1968, cînd i-am organizat la Moineşti, locul său de naştere, prima şi singura comemorare. Şi tot atunci i-am identificat şi fotografiat actul de naştere (pe care l-am publicat abia în anul 1990). În timp, tot mai mult se contura convingerea că această apropiere a zilei de naştere a poetului cu ziua sfîntului mucenic Dada nu este doar o coincidenţă. Chestiune ce m-a obsedat mai bine de două luni de zile, pînă am început să fac calcule.

Este cunoscut faptul că trecerea de la stilul vechi la stilul nou, pentru secolul trecut, se află prin adăugarea a 12 zile la stilul vechi. Aşadar, la 16 aprilie stil vechi am adăugat 12 zile şi am obţinut ziua de 28 aprilie, adică exact data de naştere, în stil nou, a lui Tristan Tzara (16/28 aprilie 1896, cum ar trebui să se scrie corect). Deci tocmai acea zi în care se prăznuieşte, printre alţii, şi sfîntul mucenic Dada. Zilele de 13 aprilie şi 2 august nu mi-au dat rezultate la fel de satisfăcătoare, scoţîndu-le ulterior din preocupări.

Tristan Tzara a fost, se ştie, un spirit ludic, un mare amator de farse. Nu e deci de mirare dacă el a ales, pentru a da un nume noii orientări artistice, această modalitate. Ba dimpotrivă, e cu totul în spiritul şi în atmosfera cercului de la Zürich".

Precizăm că Victor Macarie este un vechi şi pasionat *tristantzarist:* în anii '60-'70, D-sa a lucrat la Moineşti, oraşul de baştină al poetului. Tot în numărul din "Cronica" despre care vorbeam, criticul Vania Atudorei publică o bună schiţă bio-bibliografică a lui Tristan Tzara.

M. H. Maxy (st.), Saşa Pană şi Gh. Dinu acoperit de Victor Macarie (omul cu descoperirea). Gara Comăneşti, 5 dec. 1968, în drum spre Moineşti la comemorarea lui Tzara.

«EUPHORION»
Cluj, 1/1996

... publică sub titlul "Întîlnirea cu Cioran", impresiile romancierului Norman Manea pe marginea unei întîlniri cu Emil Cioran. Eminentul gînditor îl invitase pe Manea, stabilit în S.U.A. să-l viziteze atunci cînd se va afla la Paris. Extras:

"A răspuns cu aceeaşi gentileţe cînd l-am sunat şi m-a invitat, cu soţia, la el, pe rue l'Odéon 21. Cinicul feroce, încîntat să răstoarne axiome şi canoane, valori şi virtuţi, era un bărbat scund, subţire, fragil, de o prevenitoare curtoazie. Cel care scrisese, cîndva, că dacă ar fi evreu s-ar sinucide şi îl respinsese pe Dumnezeu, admirîndu-i însă pe Führer şi Căpitan, se înfăţişa modest şi tandru, modulat după cele mai potolite reguli ale politeţei. Franctirorul adulat al literelor franceze, o celebritate, locuia într-o mansardă studenţească spre care, pînă în ultimii ani, cînd se instalase ascensorul, se căţăra voiniceşte, ne povestea, de cîteva ori pe zi dar şi după miezul nopţii, cînd se întorcea din lungile sale plimbări solitare ştiute deja de poliţiştii cartierului...

Părea pregătit pentru o seară destinsă, mozartiană, ca primăvara drogată de frumuseţe a Parisului.

Conversaţia n-a fost lipsită, totuşi, mai ales la început, de sarcasmul care îl consacrase pe filozof. În ciuda scurtei sale exaltări faţă de "Revoluţia" anti-ceauşistă din 1989, România rămînea pentru Cioran, se pare, de-a pururi, "locul eşecului definitiv, spaţiul ratării", cuvinte pe care le repeta cu vizibilă plăcere. Mai neobişnuită - avînd în vedere că ne vedeam prima dată - era causticitatea faţă de vechii prieteni. Mai ales, faţă de Noica. Se amuza, surescitat, să descrie servilismul şi flateria grotescă a Maestrului în relaţiile sale cu profesorii, studenţii şi amicii şi nu avea vreo reţinere a împărtăşi unor oaspeţi aproape necunoscuţi secvenţe penibile din popasurile pariziene ale autorului Sentimentului românesc al fiinţei, *titlu pe care îl ironizase, de altfel, şi în scris. În relatarea sa, mai curînd condescendentă decît revoltată, Noica juca rolul de* *fidel apărător al Marelui Fiu de la Scorniceşti. "Ce ai, mă, cu Ceauşescu şi cu Securitatea?", l-ar fi întrebat, cu o uimire aproape cucernică, vechiul camarad şi amic. Noica purta cu el, în permanenţă, susţinea Cioran, un carneţel în care îşi nota numele tuturor celor cu care se întîlnea şi ceea ce discutau, ca să-şi arate astfel gratitudinea faţă de cei care îi dăduseră paşaportul de călătorie....*

După primele pahare de vin şi după excelenta friptură pregătită de Simone, afabila sa parteneră, discuţia a trecut, treptat, la subiecte mai neutre. Vorbeam româneşte cînd Simone trebăluia în colţul care servea drept bucătărie şi reveneam apoi, cuminţi, la franceză.

Seara s-a prelungit pînă după miezul nopţii, în istorioare şi paradoxuri, sub farmecul amfitrionului care nu-şi precupeţea verva. Fragilitatea sa fizică părea compensată prin supleţea rezistentă şi tenace, de fibră aleasă. Se arăta deschis, îngăduitor, îndrăgostit de Paris şi de cartierul în care locuia, fericit că beneficiază de luminile civilizaţiei pe care nu încetase s-o batjocorească."

Alfred Hârlăoanu
«LIMBA EBRAICA»
Curs intensiv şi texte sacre bilingve
Ed. Miracol, Bucureşti, 1996

Un manual care a devenit best-seller în rîndurile celor care, evrei şi neevrei deopotrivă, studiază limba ebraică în spaţiul danubio-carpatin. Metoda e clară, iar execuţia grafică (literă mare şi ilustraţii bine gîndite) ajută la asimilarea limbii lui David şi Solomon.

Recomandăm cartea şi olimilor (mai noi şi chiar mai vechi) din Israel, care - după trecerea la marea viteză prin ulpan - au rămas numai cu cama-ze-ole la supermarket.

«LIBER»
Revue internationale des livres, Paris, nr.28, 1996.

În ciuda titlului ce poate deruta, **Liber** nu este o revistă românească ci, aşa cum înţelegem din subtitlu, o publicaţie internaţională (apare în franceză, germană, greacă, etc.), editată sub egida lui "Collège de France".

Numărul de faţă este consacrat, în cea mai mare parte, fenomenului românesc. Semnează Dumitru Ţepeneag (un fragment de roman), Pascale Cassanova (un eseu despre Emil Cioran), Rokus Hofstede (tot un eseu şi tot despre Cioran), Mihai D. Gheorghiu (un text despre Ionesco şi o amplă prezentare a instituţiilor literare internaţionale gen PEN-club), Gisèle Sapiro (ceva despre felul cum a încercat Mircea Eliade să-şi *cosmetizeze* trecutul pro-nazist), Marco Cugno (despre poezia dizidentă din România de dinainte de Revoluţie). Un studiu interesant (şi f. f. necesar) publică Mariana Ioan pe tema încercărilor de tot felul de a *albi*, de a rescrie istoria recentă. Fasciştii n-au fost fascişti, torţionarii de la Piteşti n-au fost torţionari, victimele n-au fost victime, călăii n-au fost călăi..., albul n-a fost alb, negrul n-a fost negru.

«VATRA»
Tg. Mureş, nr. 7/1996

... a organizat o anchetă internă şi internaţională de mari proporţii pe tema rolului jucat de biserica greco-catolică în istoria României şi a relaţiilor de astăzi dintre greco-catolicism şi biserica ortodoxă, majoritară. Israelul nu a lipsit dintre ţările chemate de lunarul ardelean să-şi spună părerea. Iată răspunsul lui Al. Mirodan:

"La întrebarea propriu-zisă, mi se pare că răspunsul e destul de simplu: Biserica unită cu Roma a contribuit la ancorarea culturii româneşti în latinitate sau, ca să vorbim în termeni post-1989, la intrarea ei în Europa (aceasta presupunînd, fireşte, că acceptăm ideea - pe care nu te sileşte nimeni să o accepţi - că Europa egal occidentul continentului).

Dacă însă mă gîndesc la momentul, dedesubturile şi rostul întrebării, trebuie să mărturisesc că acestea m-au lăsat cam perplex; ele îmi spun (sau doar îmi şoptesc) că avem de-a face cu un conflict "la zi", cu o chestie *acută ce trebuie urgent şi neapărat rezolvată. Cred că un cetăţean din Tg. Mureş ar afla, cu aceeaşi perplexitate, despre cearta dintre evreii ortodoxi (cultul oficial) din Israel şi adepţii curentului reformist (liberal). Reformiştii la care mă refer sînt temeinic implantaţi, de la începutul veacului, în Statele Unite (era să zic Roma), reuşind, în anii din urmă, să întemeieze filiale puternice la Haifa şi la Tel Aviv.*

Perplexitatea izvorăşte desigur din întrebarea firească a omului de pe stradă (singurul capabil să pună întrebări nude): dar, în definitiv şi la urma urmei, uniţii nu sînt tot creştini ca şi ortodoxii? iar evreii reformişti nu sînt tot evrei ca şi coreligionarii lor ortodoxi? Sînt, bineînţeles, dar, se pare că în materie de religie este ca şi-n materie de artă: pentru a defini identitatea cuiva, individ sau grup, nu e destul să iei în consideraţie esenţa, mai trebuie să ţii seama (şi-ncă cum!) şi de expresie.

Soluţia conflictului este, şi într-un caz şi în celălat, spiritul ecumenic, dialogul. Şi chiar de n-aş crede, în zilele acestea de prăbuşire mondială a dialogurilor, tot aşa aş vorbi, ca un om politically correct *ce mă aflu.*

Acestea fiind zise, ancheta "Vetrei" (şi neliniştea ce străbate din întrebare) îmi întăreşte convingerea că, oricît de ciudat ar suna, spiritul românesc este pe aceeaşi lungime de undă cu cel israelian: ne uneşte dezunirea".

Bijutierul Raoul Peer (33), proprietarul magazinului "Ultimul şlagăr" din Ierusalim, a angajat un «killer» să-l ucidă pe Gai Tatruşnavili, vărul şi concurentul său.

O bijuterie de om.

●

Reprezentanţii organizaţiei internaţionale CARE - însărcinaţi de ONU să distribuie ajutoare umanitare populaţiei asediate de la Kabul (capitala Afganistanului) - în momentul cînd au văzut trupele islamice la porţile oraşului, au hotărît să se repeadă la avioanele lor şi să zboare spre ţările mai calde din Occident.

De ce să le reproşăm ceva ?

În definitiv, oamenii au înţeles să ia în serios numele organizaţiei lor, adică să se CARE.

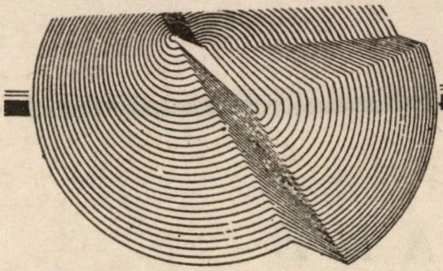

IDEI

INVENTARUL OBSESIILOR CIRCULARE

ALEXANDRU SEVER

* Un romantic care nu durează, nu încetează poate de a fi un romantic; dar un clasic care nu durează, în mod sigur nu e un clasic.

* Cînd spiritul de clică tutelează spiritul critic, el nu izbuteşte să defavorizeze adevărul decît autodenunţîndu-se şi compromiţîndu-se.

* În aşa măsură mă simt mai bătrîn decît cei de vîrsta mea, încît, în pofida faptului că par mai tînăr decît ei, de-ar fi să-mi declar vîrsta adevărată ar trebui să spun, pentru a înfricoşa toate minţile, că am două mii de ani.

* *Dumnezeu:* puterea căreia totul îi este cu putinţă, deşi nu-şi poate îngădui orice.

* Chiar şi să provoci binele poate să provoace un scandal.

* Să renunţi la vocabular, e un fel de a te sinucide ca oricare altul.

* Fără un ţel înalt, luciditatea e o sursă de suferinţă.

* Apt doar pentru ticăloşie şi crimă, trudea din greu să nu facă nimic.

* Orice convingere fără nuanţe ţine de fanatism. De fapt, asta ar şi putea fi definiţia fanatismului: o pasiune fără contrazicere pentru o credinţă fără nuanţe. Domeniul fanatismului fiind, aşadar, Indiscutabilul, politica lui nu poate fi decît refuzul oricărei discuţii, şi regimul lui de existenţă nu poate fi decît dogmatic şi dictatorial.

* Să aduci un copil pe lume, nu înseamnă la urma urmei nimic altceva decît să făgăduieşti un leş unui cimitir.

* Un excroc este, în fond, un egoist limitat la domeniul abilităţii sale.

* Laudă-mă gură, că n-am lăudător în bătătură !

* Trăim vremuri în care ucigaşii sînt ieftini şi crima e un fapt banal.

* Cînd e vorba să creiezi ceva «ex nihilo», gîndeşte-te numai de cît neant a avut nevoie Dumnezeu ca să creeze lumea.

* Cînd arta este ieftină şi pîinea este scumpă, ceva în Cetate nu e în regulă.

* Cine e destul de liber să-şi aleagă Prinţul pentru care ar prefera să moară?

* Uneori, şi pentru ca să tac am nevoie de prezenţa unui prieten.

* Dumnezeu are întotdeauna grijă să nu-şi trimită pe pămînt doi ambasadori deodată. Cel puţin aşa am gîndit atunci cînd am băgat de seamă că nici unul din evanghelişti nu pomeneşte să se fi aflat careva care să fi rîvnit la rolul lui Iisus. Dar cine va şti vreodată ce rol a jucat invidia în trădarea lui Iuda?

* Dacă e adevărat că pentru ca să apară, un profet are nevoie de un popor care să-l aştepte, atunci se poate spune că ceea ce l-a creat pe Mesia, tocmai acestea au fost: aşteptările! Şi aşteptările continuă să fie active.

* Nu, creştinismul n-a mîntuit lumea. Dar a îngropat o lume. De va fi fost lumea pe care a îngropat-o mai rea decît lumea pe care a tutelat-o, asta rămîne încă o întrebare. Oricum, a o fi îngropat, aceasta este dacă nu un merit istoric, măcar o justificare în absolut. Încît s-ar putea spune că astăzi creştinismul nu face decît să supravieţuiască unei justificări consumate acum 2000 de ani.

* Alegerea unui preşedinte e un fel de a provoca, prin elecţiune, apariţia unui Profet pe care Cerul tot amînă să-l trimită.

* Odinioară se sacrificau oameni pe altarul zeilor. Astăzi se sacrifică oameni pe altarul ideilor. Dar e oare mai puţin sîngeroasă o idee decît un zeu? Nu, fireşte! Şi atunci, cu ce altceva s-ar putea asemui o asemenea Idee dacă nu cu un Zeu travestit?

* Nu e chip să scap din prizonieratul propriului meu trup nici măcar o singură clipă. Şi totuşi, clipa aceasta aş voi-o cîteodată: clipa în care, perfect obiectivat, mi-aş putea contempla trupul "din afară", ca pe oricare alt obiect sau fiinţă din preajma mea.

* Să naşti într-un cimitir. Asta ar presupune mai mult decît curaj, un sacru optimism care – dacă Moartea ar cunoaşte ruşinea, – ar trebui să ruşineze chiar şi Moartea.

* Incapabil să plîngă şi-a cumpărat o bocitoare pe bandă de magnetofon. O, unde sînt bocitoarele de altădată?

* Psihiatria: diplomaţie în luptă cu Spiritul Tenebrelor.

* Coasta lui Adam: e mai mult decît un os: e o Idee. Eva mitică e creaţia unei fiinţe care încă nu ştie să nască. Dovada: Dumnezeu nu naşte, crează! Şi povestea continuă prin delegaţie pînă în zilele noastre. Cum nu putem naşte femei, creăm soţii. Dragostea noastră, va să zică, trăieşte din fascinaţia creaţiei.

* Era copt pentru moarte ca un fruct numai bun pentru a fi devorat.

* Prietenii duşmanilor mei sînt duşmanii mei.

* Sînt, se pare, în necuprinsa singurătate a universului, planete pe care nu le vom descoperi niciodată. Pentru cine există ele? Ba poate chiar colorate în fel şi chip! Pentru ce ochi?

* Greu să fii poet tragic printre oameni incapabili să gîndească o revoltă inutilă împotriva morţii.

* Marea tăcere nu începe în singurătatea care te desparte de oameni, ci în singurătatea în care nu e chip să te mai regăseşti pe tine însuţi.

O ştire picantă

Faimosul Rav Kaduri (omul cu cameele din timpul campaniei electorale) a acceptat să facă publicitate pentru salamurile produse de fabrica "Picanti".

●

Asociaţia "Libertate la Ierusalim" a cerut tuturor laicilor să boicoteze magazinele "Supersol". Motivul: supunîndu-se diktatului ultra-religioşilor, conducerea magazinelor a cerut clientelor să nu mai vină la cumpărături în pantaloni, ci numai în rochie sau fustă lungă.

Bravo Asociaţiei care se bate pentru libertate! Bravo celor care, trăind în Capitală – unde, potrivit tradiţiei, religioşii şi laicii trebuie, ca într-o căsnicie, să se respecte reciproc – nu vor nici în ruptul capului să se lase călcaţi pe bătături !

Succes, copii – şi arătaţi voi tuturora cine poartă pantalonii în Ierusalim !

ARMINIUS CASSVAN
New York

TIPURI UMANE

"Caracterele" lui La Bruyère şi, înainte de el, Teofrast, au cam epuizat de cîteva secole erorile umane fundamentale precum avariţia, lăcomia, gelozia exagerată, etc. Există însă caracteristici, în aparenţă minore, care pot colora diferiţi indivizi, aruncînd o lumină adesea mai puţin bănuită asupra modului lor de a se comporta.

Una dintre ele este zîmbetul permanent, cu, şi mai ales, fără nici un motiv vizibil. Îmi aduc aminte de răposatul Ionel Hristea, coleg la Medicină şi prieten, care afişa acest gen de expresie facială. Era un om deosebit de talentat şi cultivat, prieten bun cu regretata actriţă Sara Manu şi cu Marcel Breslaşu. Scria pentru Radio tot felul de texte, în general în domeniul muzical, a scris şi cîteva piese de teatru, unele jucate după cîte îmi amintesc. Povestea vieţii lui este însă tristă, aş zice chiar tragică. La o percheziţie a Securităţii în casa părinţilor lui, tatăl fiind un fost negustor de vază, se pare că s-a găsit un revolver care îi aparţinea. Îi fusese dat imediat după 23 august de către Forţele Patriotice şi uitase să-l dea înapoi. A făcut destul de multă închisoare pentru această - relativ - minoră greşală şi n-a mai fost niciodată acelaşi om, dar zîmbetul nu i-a dispărut. S-ar fi putut să fie generat de prezenţa unor polipi nazali ce-l împiedicau să respire normal, mascîndu-i astfel, de fapt, o grimasă. Se pare că Nelu Hristea a murit în urma unui atac de inimă pe stradă, neavînd pe nimeni la care s-ar fi putut apela în momentul acela ca să-l ducă la spital. După cîte am fost informat, era relativ tînăr şi a fost răpus de o moarte timpurie, la fel cu prietena sa cea mai bună, Sara Manu.

Un alt tip uman destul de obişnuit e acela al..."fredonistului". Sînt oameni care fredonează neîncetat, cîteodată în timpul conversaţiei cu un interlocutor, punctînd-o cu o melodie mormăită... în barbă. Un exemplu pe care-l am la îndemînă este Sorin Cunea, prieten vechi şi la fel de cald. Cînd a ieşit din închisoarea în care şi-a petrecut (evident, fără nici o vină) cîteva luni bune, mi-a făcut o vizită pe srada Pietăţii unde locuiam pe vremea aceea. Îmi amintesc că m-a frapat "fredonismul" său permanent, trăsătură de care nu-mi aminteam să fi fost legată de personalitatea lui dinainte de gherlă. Luase obiceiul de a fredona în închisoare pentru că acolo trebuia să inventezi ceva care să-ţi ocupe interminabilul timp de singurătate şi imensa anxietate ? Continua să fredoneze ca să-şi dea curaj într-un moment de incertitudine după eliberare ? Greu de spus, ambele ipoteze sînt plauzibile. Întrebat deunăzi, Sorin nu-şi prea aminteşte de această trăsătură, atît de frapantă pentru mine la ora aceea de fericire pentru că îmi revedeam un bun prieten pe care îl credeam pierdut, dar şi de tristeţe adîncă imaginîndu-mi suferinţa prin care trecuse.

●

umor

Doamna Şmilovici îi cere bărbatului ei, patronul unei făbricuţe:

- De ce să nu-l iei pe Itzhak asociat ?

- Nici vorbă, îi răspunde el furios. Te-a cunoscut înaintea mea şi nu te-a luat în căsătorie. Nu vreau să am asociat un om mai deştept ca mine.

Un medic cheamă pe unul din pacienţii săi la telefon.

- E al zecelea rendez-vous pe care-l fixez şi nu veniţi. Îmi permit să vă amintesc că eu sînt acela care vă tratez pentru tulburări de memorie.

Doi camarazi de universitate se revăd după vreo zece ani.

- Ce-ai devenit ? Te-ai căsătorit cu fata care îţi plăcea sau, în continuare, îţi găteşti şi-ţi speli rufele singur ?

- De două ori, da, îi răspunde prietenul.

- A fost răpită soacra mea, ţipă un tip intrînd într-un comisariat de poliţie.

Poliţistul de planton îi zice în glumă:

- Eu n-aş face plîngere dacă ar fi răpită soacra mea.

- Păi, să vedeţi... Mi-au telefonat să mă ameninţe că o omoară dacă anunţ poliţia.

- Asta schimbă situaţia. Acum vă înţeleg...

Socoteşte:
că ajutorul
Domnului
corespunde
atotputerniciei
Sale
şi minuni
şi fapte
mari include—
atunci socoteşti
tu bine.

MB

EUGEN LUCA

FILE DE JURNAL

Am citit atent rugăciunea prin care, în ziua de Yom Kipur, evreul evlavios îşi mărturiseşte păcatele săvîrşite şi cere Divinităţii îndurare. Îşi mărturiseşte păcatele asumîndu-şi ca *ale lui* toate fărădelegile care s-ar fi putut comite în Israel. E aceasta expresia unui copleşitor sentiment al responsabilităţii care ar merita o dezbatere aparte.

Am citit, cum spuneam, această rugăciune («**Al het**») şi m-a frapat faptul că, din lunga enumerare a păcatelor posibile, lipseşte unul dintre cele mai grave: **asasinatul.**

Văd, în absenţa aceasta dovada că evreul adevărat *nu concepe* măcar că unul dintre ai lui ar fi în stare să curme viaţa unui semen, a unui om.

Constat aceasta şi mă întreb cum se explică faptul că azi evreii, în ţara lor, ucid. Ucid cu sînge rece ca să jefuiască, ucid ca să se descotorosească de un concurent sau de nevastă, ucid gratuit, din sadism, ca junii aceia răzgîiaţi şi destrăbălaţi din Herzlia.

Mă întreb cu nelinişte cum se explică această - în rău - evoluţie a noastră. Mă întreb, iarăşi, cum se face că ucigaşii provin adesea tocmai din rîndurile celor care se recomandă drept evrei pioşi, respectînd toate preceptele religoase. Cum se face că, din rîndurile lor, s-a putut ivi un doctor Goldstein şi asasinul lui Itzhak Rabin. Şi cum se face că alţi evrei sînt dispuşi, dacă nu chiar să oficieze un cult al asasinilor, să justifice barem crimele lor, abominabile sau, dacă nu, măcar să le minimalizeze, să le bagatelizeze.

Am văzut la televizor un rabin sau cam aşa ceva, un bărbat cu o frumoasă barbă neagră, ca a lui Herzl, vorbind despre asasinarea lui Rabin ca despre un fapt divers, de *ordinul obişnuitului,* ca despre uciderea unui funcţionar oarecare. Ca şi cum unui funcţionar oarecare i s-ar putea, nepedepsit, lua viaţa; ca şi cum un funcţionar oarecare - folosesc intenţionat limbajul religioşilor - nu e creat după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu; ca şi cum el n-ar reprezenta o lume întreagă. Ca şi cum Rabin, arhitectul şi constructorul marii victorii din războiul de şase zile ar fi fost chiar un biet funcţionar acolo, care n-ar merita lacrimile noastre, n-ar justifica mîhnirea şi revolta noastră.

L-am auzit pe bărbatul acesta vorbind calm, întru totul împăcat cu sine, şi m-am cutremurat.

Am reţinut încă ceva din textul acestei rugăciuni: versetul în care credinciosul cere Divinităţii iertare pentru vina de a fi fost *superficial:* superficialitatea considerată ca un păcat,- iată o admirabilă componentă a gîndirii iudaice. Ea justifică mîndria de a fi ceea ce sîntem: evrei, adică.

Scriu rîndurile astea şi gîndul mă poartă la fermecătoarea povestire a lui Isaac Bashevitz-Singer: "Saltimbancul din Dublin": atîta vreme cît se grozăvea prin cîrciumi, făcea spectaculoase demonstraţii de prestidigitaţie sub ochii uimiţi ai unor pungaşi, întreţinea suspecte relaţii amoroase şi îşi exercita periculoasa sa profesie, nu i se putea reproşa nimic. Avea, dimpotrivă, un anume farmec care ni-l făcea simpatic. Mai ales că ştia înfrunta primejdia şi da dovadă de o anumită generozitate. Nu i se putea reproşa - vom constata mai tîrziu - decît uşurinţa cu care privea viaţa, superficialitatea. Superficialitatea care îi va fi fatală fiindcă, fără intenţie, fără să fi mişcat un deget măcar, fără să fi aruncat o vorbă nepotrivită barem, el devine asasin.

Fără voie, el a determinat-o, a împins-o la sinucidere pe tînăra care-i servise drept colaboratoare, servitoare şi amantă de ocazie.

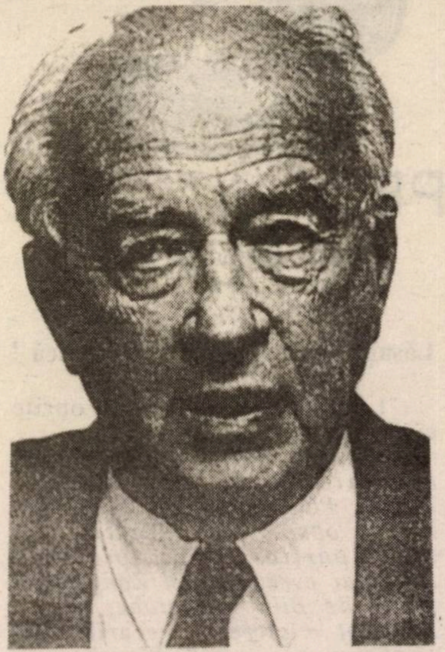

Simpluţă cum era (părea), sinucigaşa înţelesese totuşi că e trădată şi, cum ea lua sentimentele în serios, se dovedise, pe un anume plan, superioară bărbatului pe care-l slujise şi iubise.

Nici acum, după moartea acestei fete, nimeni nu-i putea recunoaşte saltimbancului vreo vină; nimeni nu-l putea trage la răspundere. El singur realizează, în sfîrşit, că nu te poţi juca nici cu viaţa ta, nici cu a altora şi devine astfel altul, mai exact, se descoperă cu adevărat pe sine; el singur realizează şi cauza şi gravitatea crimei. Îşi va asuma deci întreaga ei responsabilitate. Singur se judecă şi singur se condamnă la cea mai grea pedeapsă posibilă: încetează de a mai fi saltimbanc în goană după aplauze şi succese ieftine. A devenit un schimnic, pe care-l putem aproba sau nu. În orice caz, un om care priveşte viaţa cu seriozitate maximă şi care, prin recluziune şi studiu încearcă să se reabiliteze în proprii săi ochi.

D. Avigdor Kahalani, ministrul securităţii interne are (ca tot omul) mulţi duşmani care-i poartă sîmbetele. Mai nou, aceştia s-au agăţat de faptul că, în 1993, Kahalani angajase pe detectivul particular Iacob Barda pentru a împiedica spionarea comandamentului său electoral. Kahalani candida atunci pentru postul de primar al Tel Aviv-ului.

Acuzaţia este ridicolă. Dar inamicii ministrului nu se dau în lături de la nimic pentru a-l lovi pe demnitar: ei merg pînă-ntr-acolo încît dau cu Barda-n Dumnezeu.

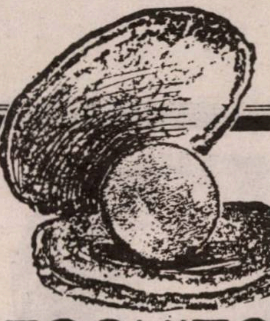

PESCUITORUL DE PERLE

Lăsaţi copiii şi pomii să crească !

"Lucrurile mici trebuie oprite cînd sînt încă mici"

("Ultima Oră", nr. 448/1996; comunicată de Dan Rintzer, Haifa, POB 896; corespondentul nostru observă că fraza de mai sus, aparţinînd scriitorului şi liderului evreu Israel Zangwill şi citată de Bibi Netaniahu, sună - de fapt - altfel: "lucrurile rele trebuie ş.a.m.d." Şi că atît Zangvill cît şi Bibi - oricîte li s-ar putea reproşa - nu ar fi fost capabili să rostească asemenea enormităţi).

David Reid, singurul american medaliat cu aur la Atlanta, trece la profesionism

("România Liberă", Bucureşti, nr.1947/1996; comunicată de Violeta Strîmbu, Constanţa, POB 793, care - ca şi noi - ştia că la Olimpiada din vară de la Atlanta sportivii americani au cucerit cîteva zeci de medalii de aur).

Pune-i capăt, dacă poţi....

"Trebuie să punem capăt mitului paralelor"

("Ultima Oră", nr.446/1996; comunicată de Bella Kolmoş, Herzlia, POB 385; ideea de mai sus, extrasă dintr-un articol anti-american al lui Uday Hussein, fiul lui Saddam, apărut în ziarul irakian "Babel" e, pe cît de sublimă, pe-atît de aiurea-n tramvai; cu atît mai mult cu cît lui Uday, mare amator de maşini de curse Mercedes şi Ferrari, nu-i dsplac de loc paralele; în realitate, aşa cum observă corespondenta noastră, în articol trebuie să fi fost vorba de "mitul paralelelor", acele faimoase paralele geografice dincolo de care avioanele lui Saddam nu au dreptul să treacă.)

Fără calomnii, fraţilor !

"Mai mulţi miniştri europeni de externe au avut întîlniri cu Peres şi Yasser Arafat pentru a exprima voinţa Europei de a sprijini continuarea procesului de pace şi organizarea în comun a unor acţiuni teroriste".

("Ultima Oră", nr.295/1996; comunicată de Cornel Sevianu, şos. Pantelimon, Bucureşti, România, care - încă o dată - cere scuze pentru întîrzierea cu care a cules perla, dar cotidianul în cauză, pe care dealtfel îl citeşte cu plăcere, i-a parvenit - de la prietenii săi - de-abia luna trecută).

Mare surpriză

"Dacă o fi ca prof. Pop D. Popa să ajungă preşedinte al României, s-ar putea să avem marea surpriză de a-l vedea pe Alin (fiul candidatului sus-menţionat, n. red.) consul la Los Angeles, ca pe Bujor Sion"

(Academia Caţavencu, Buc., nr.36/1996; comunicată de Viola Lespezeanu, Bacău, care admite că, într-adevăr, ar fi vorba de o mare surpriză deoarece Bujor Sion, şef al secţiei de presă a C.C. al P.C.R., apoi ambasador în Olanda, a murit în urmă cu vreo două decenii, împreună cu soţia, într-un accident de avion, nemaiavînd posibilitatea să fie astăzi consul în California; redacţia "Academiei" se va fi gîndit desigur la fiul lui Bujor Sion, care dînsul este, într-adevăr, consul la Los Angeles).

Deputatul Poraz a trecut la Likud !

"Ideea acestei iniţiative a fost discutată în prealabil de senatorul Necşeşti, după o întrevedere cu liberalul likud Abraham Poraz, deputat în Knesset, unul dintre cei care, între altele, negociază cu Guvernul român chestiunea aşa-numitelor "bunuri evreieşti comunitare".

("Lumea Liberă" nr.416/1996; comunicată de Veronica-Evi Lincoln, 65-03 Selfridge, Forrest Hills, New York; trecînd peste ciudata exprimare "liberal likud", corespondenta noastră precizează că deputatul nostru *din Knesset nu a trecut în tabăra lui Bibi, fiind în continuare reprezentant al Meretz-ului, carevasăzică la polul opus Likudului).*

Corectura la ziare nu merge ca pe roate

וולבו משיקה קופה חדשה

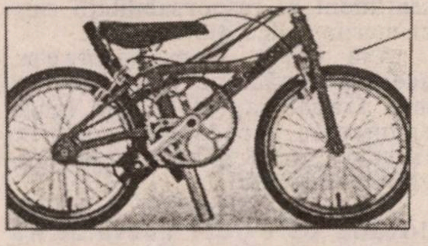

דייהו: עכשיו גם אופניים

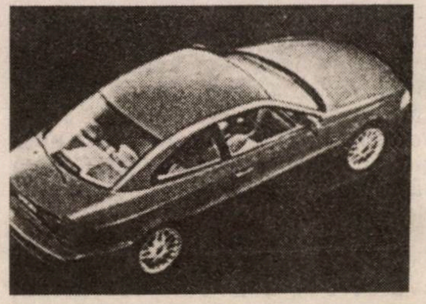

("Maariv", Tel Aviv, 22.9.96; comunicată de A.I.Eisenfratz, Rh. Habiluim 47/407, Ramat Gan, - care observă că - de fapt - fotografia bicicletei ar fi trebuit să se afle jos, la un loc cu textul respectiv, iar automobilul sus.

N. Red. Fideli învăţăturii sfinte cum că mai întîi şi-ntîi se cuvine să vezi bîrna din ochiul tău, la «*Perlele*» noastre din nr. trecut (tocmai la «Perle»!), din cauza unui accident tipografic au dispărut explicaţiile de la fotografiile inversate din "Viaţa noastră": Ben Elissar, care se afla nelalocul lui, în dreapta, şi deputatul Rivlin, în stînga: cerem scuzele de rigoare).

Avocata Neomi Landau, consilieră juridică la Histadrut (organizaţia aceea sindicală care luptă pentru drepturile oamenilor necăjiţi), are o leafă lunară de 80.000 (optzeci de mii) de shkalim.

Landau ? Să fim serioşi: Landiau !

PRESA

POŞTA

David Blumenfeld, Kiriat Yam (da, se spune *buzunarul de la ceas*; expresia nu e logică, ceasurile neavînd buzunar, dar ea este folosită pentru a indica buzunarul mic de la vestă sau cel, tot mic, din partea de sus a hainei unde, pe vremuri, bărbaţii obişnuiau să poarte ceasurile "de buzunar" cu lanţ); *Rami Rosenkrantz*, Beersheva (nu, ideea de a aduna la un moment dat într-un volum perlele cele mai bune nu este absurdă de fel; şi, cine ştie ?... poate cîndva....; de altfel, în ţările rafinate, cu amatori de perle, precum Franţa, apar mereu asemenea culegeri; un exemplu relativ recent îl constituie cartea "Le Dico des Paradoxes" de Philippe Vandel, publicată în tiraj de masă, în colecţia "Livre de Poche"; pînă ce vi-o procuraţi, iată cîteva bucurii găsite de autor, jurnalist la T.V., în tipăriturile franceze:

"Grevă nelimitată pînă luni dimineaţa". (*titlu din ziarul «La Dépêche du Dimanche»*).

"35 de ani, dar cu energia şi farmecul uneia de cincizeci". (*«35 Annonces»*).

"Şcoala EFMA din Paimpol şi-a demonstrat calitatea reuşind să aibe trei candidaţi care-au reuşit la examenul de capacitate din 13, ceea ce înseamnă un procent de 100%". (*«Le Télégramme»*).

"Pierdut început noiembrie, avenue de la Marne, femeie foarte frumoasă, 40 de ani, răspunde la numele Joëlle, valoare sentimentală, aducătorului bună recompensă". (*anunţ publicat în săptămînalul «Hebdo Bigore»*).

"Un grup de răufăcători au jefuit, luni, cazinoul de la Arcachon, fugind cu cca. 340.000 de franci.... Un funcţionar al cazinoului, suspectat de complicitate, a fost anchetat de către răufăcători care l-au absolvit însă de orice vină". (*«La Dépêche du Midi»*).

"Jean-Claude Roman a studiat medicina la Lyon, unde a cunoscut-o pe viitoarea sa soţie, o frumoasă brunetă cu păr lung, şaten". (*«Le Parisien»*).

"Rugby-ştii noştri au pierdut la Villeneuve-de-Berg: 8-8". (*«Le Dauphiné Libéré»*).

"Trenul direct Geneva - Lausanne de la orele 17,35 nu va mai circula sîmbăta şi duminica, dar se va opri în staţia Nyon". (*«La Tribune de Genève»*).

"La 19 iunie va avea loc căsătoria d-lui Dominique Denègre, din Montech, cu d-ra Sylvie Hippert, din Montauban. Îi rugăm pe viitorii soţi să primească sincerele noastre condoleanţe". (*«La Dépêche du Midi»*).

"Corpul unei femei fără cap şi fără braţe a fost descoperit joi, în jurul orei 11,30, într-un canal din Hautmont (Nord). Potrivit primelor constatări, se crede că e vorba de o sinucidere". (*«Le Dauphiné Libéré»*).

"Ce s-ar alege cu francofonia dacă nimeni n-ar mai vorbi franceza ?" (*Dintr-o declaraţie a lui François Mitterand, fost preşedinte al Franţei, făcută săptămînalului «Paris-Match»*).

"Fumatul este interzis pretutindeni unde nu e permis". (*«le Figaro Magazine»*).

"Dacă prăbuşirea Rusiei ar fi fost mai lentă, ea ar fi durat mai mult". (*«Le Monde»*).

"Horoscop: Săgetătorul (23 noiembrie - 21 decembrie): Starea sănătăţii excelentă, mai ales dacă sînteţi născut în octombrie". (*«Elle»*).

"Şi totuşi, cei şapte artişti care alcătuiesc trio-ul sînt plini de talent". (*«Presse - Océan»*).

Se pare că organizaţia I.L.A.R. condusă de d. Israel Singer, secretarul Congresului Mondial Evreiesc şi însarcinată cu fierbintea problemă a restituirii proprietaţilor evreieşti din Europa de Răsărit, nu numai că nu întreprinde nimic serios în această privinţă, dar mai mult încurcă lucrurile, punînd beţe-n roatele foştilor proprietari.

Dacă n-ar fi trist, ar fi I.L.A.R.

SURPRINZĂTOARE DEZVĂLUIRI CU PRIVIRE LA DOSARUL "STRUMA"

Noua carte a lui Simion Săveanu intitulată sugestiv **"Salvaţi onoarea civilizaţiei !"** se vrea un veritabil S.O.S. adresat conştiinţei popoarelor în acest sfîrşit de mileniu.

Ajungînd la concluzia că cele mai importante documente despre desfăşurarea oribilei crime împotriva umanităţii sînt păstrate în arhivele secrete ale unor guverne implicate în genocid, el propune INIŢIEREA UNEI ANCHETE INTERNAŢIONALE sub egida O.N.U.

De asemenea, pentru liniştirea sufletească a mii şi mii de rude şi prieteni ai martirilor, preconizează SCOATEREA LA SUPRAFAŢĂ A EPAVEI VASULUI SCUFUNDAT şi STRÎNGEREA TUTUROR OSEMINTELOR martirilor, care ar urma să fie expediate spre Israel, unde ar fi înhumate conform ritualului strămoşesc.

Se menţionează că Rabinii dr. Alexandru Şafran şi Efraim Gutman susţin realizarea obiectivelor propuse.

Şase martori ai tragediei relatează momente zguduitoare din viaţa nefericiţilor pasageri, iar 75 de evocări şi numeroase imagini ale celor pieriţi, le completează. Itzhak Artzi, Marius Mircu, Şmaia Avni, Ady Carmi, ing. A. Finkelstein, A. Goldstein-Goren şi D. Rabinovici consemnează amintiri de neuitat.

Cei ce doresc să-şi procure exemplare din această carte se vor adresa autorului, la adresa: Beer-Sheva, 84773, rh. Megiddo 26/1, sau la tel.: 07-6422632.

ÎN CĂUTAREA "UNCHIULUI VANEA"

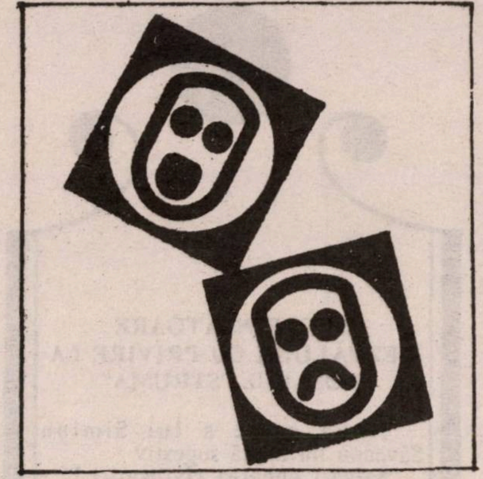

ANDREI STRIHAN

Teatrul Bibliotecii din Ramat Gan, patronat de şcoala de Arte "Beit-Zwi" şi de Secţia de Cultură a Primăriei, şi-a deschis stagiunea cu *"Unchiul Vanea"* de A.P.Cehov.

Regia şi scenografia spectacolului au fost încredinţate unor profesionişti de renume, cu un palmares variat şi bogat: Nolei Celton, regizor "en titre" la Teatrul din Haifa, profesor de actorie la Departamentul de Teatru - Universitatea Tel Aviv, şi Lidiei Pincus-Gani (de-a noastră), pictoriţă-scenograf de talent, profesor la secţia de arte plastice, Universitatea Tel Aviv. De adăugat că în distribuţie se aflau actori de profesie şi nu studenţi ai Studioului Beit-Zwi.

Impunătoare clădirea Teatrului Bibliotecii, cu o sală spaţioasă, comodă şi primitoare. Din punct de vedere potenţial uman, tehnic, comunicare scenă-sală, toate condiţiile păreau îndeplinite pentru a participa la un spectacol care să satisfacă aşteptările unor buni cunoscători ai parfumului pieselor cehoviene. Aceştia, ca şi mulţi alţi spectatori obişnuiţi, veniseră la Teatrul Bibliotecii, aduşi de dorinţa de a vedea sub ce unghi nou li se va înfăţişa "drama" personajelor, să asculte sunetele miraculoase şi pline de mister ale unui text ştiut - de nu puţini dintre ei - pe dinafară.

Din jocul primitiv al actorilor (cu puţine excepţii), transpar cu greu intenţiile regizorale. Am desprins totuşi nota pe care dorise s-o imprime Nola Celton reprezentaţiei, de a reliefa fragilitatea personajelor prin ridicol, şi drama acestora prin bufonerie. Din modul plasării interpreţilor pe podium, atunci cînd discută între ei, aşezaţi unul în faţa celuilalt (celorlalţi) la o distanţă nefirească pentru o comunicare intimă, rezulta intenţia regizoarei de a elimina din scenă *stările,* pe seama unei atmosfere şi relaţii reci, detaşate şi lucide, menită să accentueze modernitatea viziunii comice cehoviene. În aceeaşi direcţie se înscrie şi spaţiul de joc imuabil, imaginat şi construit de scenograf (în contradicţie cu indicaţiile autorului, de schimbare şi de restrîngere a spaţiului pînă la claustrare) în scopul de a sublinia, probabil, zădărnicia protestului şi a crizei declanşate de Vanea care se încheie prin întoarcerea lui în acelaşi punct mizer de la care pornise.

S-a scris şi se tot scrie despre importanţa dialogului la Cehov, despre funcţia lui metaforică, despre semnificaţia pe care o capătă ca înlocuitor al vieţii. Aspecte, ignorate însă de o parte din actori. Doron Tabori, de exemplu, nu numai că nu era - prin datele fizice şi prin felul de a le folosi (gesturi, mimică, priviri îndoielnice) - chemat să deştepte dragostea Elenei Andreevna, dar, prin vorbirea lui blajină, monotonă, pietroasă, reuşeşte să îngroape un personaj atît de complex şi complexat ca Astrov. Defecte de dicţie şi de frazare se găsesc la mai toţi actorii. Cînd sînt însoţite, însă, de o lipsă de profesionalitate elementară, ca în cazul celor două interprete (a Elenei şi a Soniei), te întrebi cum a fost posibilă alegerea lor într-un spectacol care reclamă o mare subtilitate şi o forţă de exprimare deosebită. Spre norocul nostru, prezenţa lui Iosif Carmon (în cîteva momente îşi joacă remarcabil rolul de bufon), dar mai ales aceea a lui Bebe (Lupu!) Bercovici (el' atribuie lui Teleghin valenţe scenice de un pitoresc şi umor pe care, personal, nu le-am întîlnit în nici o altă montare) ne aminteau că am fost în adevăr chemaţi să vedem *"Unchiul Vanea"*.

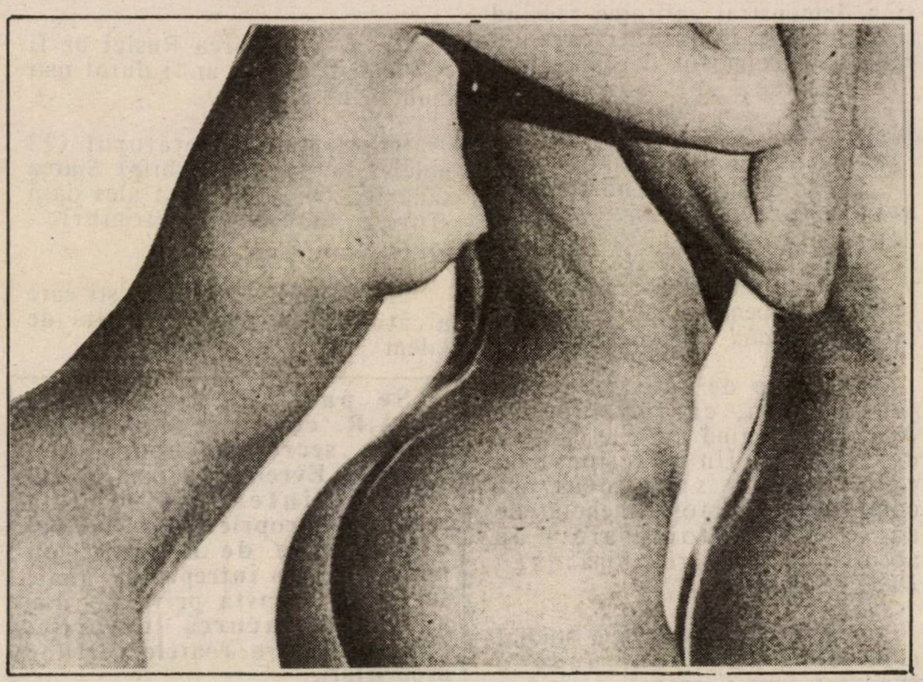

Să mai dăm şi noi o imagine-două sexi, pînă nu pune Agudaua mîna pe noi.

FILM

ZEIŢA JUNGLEI

DOROTHY LAMOUR
(1914-1996)

ADAR DARIAN

Nu de mult ne-a părăsit această - de neuitat - actriţă americană, vedetă a anilor '30-'40.

Copil fiind, am văzut-o pentru prima oară într-un film care mi-a rămas în minte pînă astăzi. Filmul se numea **"Tura, Zeiţa junglei"** (era primul ei film!) şi Dorothy Lamour, pur şi simplu, spărgea ecranul apărînd îmbrăcată în faimosul ei "sarong", o bucată de pînză imprimată care-i înfăşura doar o treime de corp (treimea din mijloc). O, dar ce Treime!....

Şi de atunci, acest sarong a devenit vestmîntul ei în mai toate filmele şi imaginea ei de marcă. De-acum încolo se va numi «*fata în sarong*».

Dorothy Lamour, pe adevăratul ei nume Mary Leta Dorothy Kaumeyer, s-a născut la New-Orleans. La vîrsta de 17 ani a fost aleasă "Miss New-Orleans", a fost lift-girl, cîntăreaţă de jazz şi vedetă a radio-ului local. În 1936, la vîrsta de 22 de ani, i s-a propus rolul principal în filmul **"Jungle Princess"** ("Prinţesa Junglei"), film care avea s-o lanseze şi să-i stabilească definitiv genul de roluri în care se va remarca.

Au urmat apoi o serie de filme, mai mult sau mai puţin exotice, axate pe personalitatea ei parcă făcută pentru acest gen de filme. Era o brunetă sexy, cu ochi mari şi buze groase, senzuale, ceea ce - în acei ani - reprezenta un tip pe care Hollywood-ul nu-l cunoştea. Printre filmele ei din această perioadă, trebuie să menţionăm **"Hurricane"** ("Uraganul"), în regia lui John Ford, film în care Lamour a făcut o creaţie: imaginea ei în plină furtună, cu sarongul ud de ploaie, lipit de corp, a stîrnit multă vîlvă şi numeroşi soldaţi americani, în timpul celui de-al doilea război mondial, aveau această fotografie lipită lîngă patul lor de campanie.

Şi astfel fata din New-Orleans a devenit o vedetă foarte populară, viitorul ei fiind deja asigurat. Timp de 10 ani a fost considerată un "star" după toate canoanele Hollywood-ului.

Un alt film care i-a adus mult succes a fost **"Johnny Apollo"** (1940), în care apărea alături de Tyrone Power.

Dar ceea ce istoria cinematografului consideră drept epoca de glorie a lui Dorothy Lamour, este seria de şapte comedii în care partenerii ei erau Bing Crosby şi Bob Hope. Titlul fiecărui film începea cu cuvintele **"Road to..."** (**"Drumul spre..."**); astfel a apărut în **"Road to Zanzibar"**, **"Road to Morocco"**, **"Road to Utopia"**, **"Road to Rio"**, **"Road to Bali"** şi, mult mai tîrziu, **"Road to Hong-Kong"**.

În 1947 a apărut într-o comedie poliţistă cu Bob Hope, **"My favorite brunette"** ("Bruneta mea favorită"), film care i-a relansat cariera.

De atunci a mai apărut sporadic în cîteva filme, cel mai important dintre ele fiind cel al lui Cecil B. de Mille **"The greatest Show on Earth"** ("Cel mai mare spectacol din lume"), în care interpreta rolul unei acrobate de circ, cinică şi puţin dezabuzată.

Începînd din anii '50 se consacră televiziunii şi scenei, apărînd în diferite show-uri televizate sau comedii muzicale ca, de pildă, **"Hello, Dolly"**. În ultimii ani s-a retras complet din lumea ecranului şi a scenei şi s-a consacrat scrierii unei autobiografii intitulate **"My Side of the Road"** ("Partea mea de drum").

S-a stins din viaţă la Los Angeles, regretată de toţi cei ce-au cunoscut-o şi admirat-o.

Am uitat cum îl cheamă pe actorul ăsta. Dar n-am uitat de loc că, în copilărie, la cinema "Volta Buzeşti" visam teribil să fim în locul lui.

OMAGIUL TELEVIZIUNII

CLAUDIA ROSENSTREICH

"Sînt împrejurări cînd conştiinţa nu e har, e o povară. De aceea o şi leapădă bucuros tot individul pe care un deficit de sensibilitate îl face inapt să recunoască în respectul vieţii o valoare supremă".
ALEXANDRU SEVER

Îmi lipseşte un ZÎMBET, zîmbetul acela mare, larg, cu toată inima adusă în el din străfunduri, zîmbetul de sub fruntea căruntă şi dezgolită dar atît de expresivă, îndreptată cu ochi cu tot - atenţi, grijulii - către tineretul din jurul său cu care, pe drept cuvînt, se fălea, şi în care îşi pusese nădejdile toate pentru un "mîine" mai luminos, mai potolit şi mai sigur....

Acela care a stins pe vecie acest Zîmbet se lepădase într-adevăr de conştiinţă: un monstru. Dar, din păcate, nu singurul. Şi aici începe adevărata tragedie: faptul că există o scară a valorilor monstruoase cu chip de om, perfect construită, ierarhizată, funcţională ca un ceasornic de precizie, cinică, neiertătoare ca orice obiect inert şi ai cărei membri se intercondiţionează în felul lor de a gîndi şi proceda, cu condiţia ca - pentru ei toţi - orice scrupul din afara acestei unice linii de gîndire să fie literă moartă. Cu alte cuvinte, în Statul nostru ce se vrea pluralist şi democratic, dictatura gîndirii primitive unilaterale îşi face mendrele nestingherită, mergînd - firesc - pînă la asasinat, chiar dacă e vorba de însăşi Fruntea frunţilor.

Nu, n-am ieşit din şocul asasinării lui Itzhak Rabin - fie-i amintirea şi odihna binecuvîntată în veci - şi nu numai eu. Pentru că ilustrul dispărut întruchipa cu toată fiinţa sa imaginea atît de percutant fixată de către Alexandru Sever într-un alt aforism:

"Omul nu e om decît abia în stadiul etic".

Iar anul din ce în ce mai complicat ce a urmat, mă obligă la o comparaţie aproape zilnică între ceea ce ar fi putut să fie (pe bazele puse de Itzhak Rabin şi trăite progresiv de noi toţi) şi ceea ce este (sau, ca să spun lucrurilor pe şleau, ceea ce "ne paşte").

De aceea îi mulţumesc aşa cum se cuvine Televiziunii Israeliene, canalul I, pentru emisiunea relativ recentă (şi repetată după o săptămînă) a unui program intitulat "Jurnalul anului ce a trecut", condusă de specialistul între specialişti Ehud Yaari şi desfăşurată în compania unor ziarişti şi scriitori de mîna întîia: Yael Dayan, Hana Kim (ziaristă la "Davar"), Sami Shalom Shitrit, Bambi Sheleg (scriitoare, ziaristă la "Maariv" care, deşi religioasă, se declară net împotriva ultra-ortodoxilor ce au vrut să "sucească mîna" laicilor, închizînd strada Bar Ilan de Shabat), Razi Barkaî de la "Galei Tzahal", iar spre sfîrşit, Shlomo Artzi, declarat "cîntăreţul anului" datorită Lamentaţiei compuse de el, intitulate "Duah ha Retzah" (Dosarul crimei) şi - pe ici, pe colo - crîmpeie retroactive din emisiunile de la radio ale lui Shlomo Nitzan.

Începînd cu evocarea clipelor dinaintea, din timpul şi de după asasinatul petrecut în spatele pieţei primăriei (azi, Piaţa Rabin), emisiunea a continuat cu o discuţie foarte civilizată între participanţi, deşi s-au spus tuturor lucrurilor pe nume, aşa cum le simţim şi noi pînă astăzi, în majoritatea noastră. În continuare, frînturile de discursuri şi cuvinte rostite la înmormîntare de către majoritatea celor veniţi să dăruiască prinosul unui ultim omagiu aceluia ce fusese - aşa cum scriam şi anul trecut - o adevărată cheie de boltă (şi nu numai pentru noi, israelienii), fărîmată cu cea mai criminală inconştienţă,- toate aceste ultime dovezi de maximă preţuire au alcătuit fondul următoarelor analize efectuate în comun de către această paletă de ziarişti, aparţinînd fiecare unui alt fel de orientare politică: ce multe ar avea de învăţat de la ei domnii parlamentari!

Unul din punctele viu discutate a fost acela al valorii sondajelor de opinie: din ceea ce avea la îndemînă televiziunea, reieşea că - în ordinea importanţei evenimentelor petrecute în ultimele 12 luni - alegerile de la 29 mai se situau pe locul I, înaintea uciderii lui I. Rabin: afirmaţie imediat şi ferm contestată de către Bambi Sheleg care a ripostat: "Să fim serioşi, domnilor, credeţi că astăzi, la 34 de ani de la asasinarea lui Kennedy, există în America cineva care nu plasează pe locul I acel tragic eveniment?"

Au urmat şi interview-uri la distanţă: Eitan Haber, "omul-umbră" al lui Rabin, le-a reproşat celor în cauză că n-au ştiut să folosească acest sacrificiu pentru a fi realeşi şi a continua astfel linia de realizare a păcii, atît de scumpă inimii marelui dispărut. Un alt interview i-a fost luat lui Yuval Rabin, fiul fostului premier. Acesta a declarat că s-a alăturat mişcării "Dor şalem doreş Şalom" (*"O întreagă generaţie doreşte pace")*, dezamăgit fiind de marile partide tradiţionale, inclusiv cel al tatălui său. Această mişcare tinde la egalizarea şi desfiinţarea graniţelor dintre laici şi religioşi, dintre ashkenazi şi cei de rit spaniol, între săraci şi bogaţi, pentru a-i aduce la linia preconizată în armată: securitate şi egalitate socială.

Incontestabil, este îmbucurătoare ideea că putem acorda tot creditul generaţiei tinere de calitatea lui Yuval Rabin - uriaşă ca număr, din păcate coaptă la minte prea brusc, prea rapid în urma tragediei - precum şi faptului că titlul de "Om al anului" (chiar şi după alegeri şi întîlnirea actualului prim ministru cu Arafat) i-a fost atribuit lui Shimon Peres: din acest punct de vedere, cel puţin, Itzhak Rabin se poate odihni în pace. Iar dacă spiritul său charismatic se află undeva, deasupra noastră, ne poate zîmbi - hîtru! - din nou: cum-necum, ne-a făcut-o şi de data asta! Şi mai poate să ştie la fel de sigur că noi, cei mai mulţi, ne rugăm fierbinte pentru împlinirea visului său cinstit de-o viaţă, visul Sabrului ce n-a pregetat să renunţe la cuceririle sale pentru pacea a lor săi şi a urmaşilor lor.

IHIE ZICHRO BARUCH !

● MUZICĂ

MUZICĂ DE BACH

Tristă, contemplativă, incredibil de tînără, muzica lui Bach te învăluie, te ocrotește, îți dă puteri ascunse, îți dezvăluie enigme neștiute: este o muzică dramatică dar și lirică uneori, plină de tensiuni proprii însăși vieții, tensiuni nerezolvate, de fapt insolubile: cu sau fără cuvinte, muzica lui Bach formulează adevăruri știute sau bănuite dar nerostite, transmite puteri lăuntrice, înțelese doar de cunoscătorii tainelor spirituale. Descriptivă cu imagini ce ți se par absolut clare, debordantă, plină de sentimente încărcate de zbuciumul vremurilor trecute și al celor ce stau să vină, muzica lui Bach te tulbură și te liniștește, te copleșește dar te și consolează. Meditație proaspătă, mereu adaptabilă la întîmplările vieții, triste sau tragice, vestitoare de frămîntări proprii dar și general valabile, muzica lui Bach poate acoperi o largă suprafață sufletească de încleștare întru durere și suferință, de lacrimi și pătimire, dar și împresurată de lumina scăpărătoare a speranței.

Missa în si minor, o monumentală frescă a suferinței umane, lucrare spiritualizată, ridicată la rang de filozofie, detașată de apartenența strict religioasă, lucrare care depășește granițele subiectului tratat devenind simbol, descrie calvarul sublimat al vieții și pune în discuție eternele ei întrebări, la care răspunsurile au întîrziat să vină. Soliștii, corul și orchestra reprezintă mediatorii prin care glasul tuturor celor ce vor să afle misterele vieții și morții se ridică pe verticala transcendenței în eter.

Aria cîntată de alt, o nostalgie duioasă și trist-melancolică, o tînguire plină de încrîncenată durere, a fost totdeauna un crîmpei de jale, fie în contextul lucrării, fie de sine stătătoare. Aria, fundal sonor potrivit pentru evenimente funeste, trezește în sufletele noastre amintirea imaginilor derulate pe ecranele televizoarelor în luna noiembrie a anului trecut, a căror oglindă încremenită în piatra memoriei păstrează cu aceeași înfiorare incredibila catastrofă la care am asistat: cumplitul asasinat politic, cel al premierului Itzhak Rabin (z.l.).

Frînturile melodice ale ariei se vor fi contopit cu imaginile ce evocau victima, OMUL cu vise îndrăznețe...

Poate Aria de Bach va ajuta memoriei noastre colective să nu uităm ?! Muzica lui Bach, acest conglomerat sonor viabil peste timpuri, s-a împletit cu momentele tragediei noastre naționale, asasinarea premierului Rabin. La împlinirea unui an de la fapta abominabilă, să ne oprim o clipă, să privim din nou teribila crimă de neiertat și, într-un moment de reculegere, să ne promitem că vom păstra neîntinată memoria lui Itzhak Rabin.

SOFIA GELMAN

Erata

În numărul 115 al revistei noastre, la cronica spactacoului de teatru intitulată "Legitimitatea minciunii în artă", de Andrei Strihan, (pag.56) în col. I, al. 4, în loc de *"Mundus decipi, ergo decipiatur"*, se va citi *"Mundus vult decipi, ergo decipiatur"*.

CLINICA DE MEDICINĂ ALTERNATIVĂ
"ANITA - REHOVOT"
condusă de un doctor în medicină

*** Homeopatie * Acupunctură * Plante medicinale ***

Tratăm cu succes:
*** Dureri de orice origine * Paralizii (inclusiv faciale) * Astma * Alergii * Nervozitate * Insomnii * Impotență * Prostată * Diabet * Colesterol * Hipertensiune ***

DEASEMENEA:
- SCĂDERE ÎN GREUTATE
- ÎNTRERUPEREA FUMATULUI
TEL.: 08-414254; 08-456135

MAX

FABRICĂ DE SALAM ȘI CARNE, NECAȘER DINTRE CELE MAI MARI DIN ȚARĂ

La noi găsiți întotdeauna carne, salam și produse de carne pentru toate gusturile și cele mai speciale.

vă oferă

LA PREȚURI FĂRĂ CONCURENȚĂ

*** STEAKURI ȘI CARNE PENTRU FRIGĂRUI**
*** CRENVURȘTI, PASTRAMĂ, RULADĂ, etc.etc.**
*** MURĂTURI, salate, pelmeni rusești**
*** BRÎNZETURI, aperitive, sosuri, băuturi- din import**

TEL-AVIV, str. BEN ATAR 37 - Autobuze "Egged": 83, 85; "Dan": 1, 18, 26, pînă la stația de pe str. Salame 50.
TELEFON: 03-6830469

OARE SÎNTEM SUPERFICIALI ?

O nuvelă de

WOODY ALLEN

Dacă aveţi ghinionul să vă îmbolnăviţi
Şi dacă sînteţi internat în spital
Şi dacă vă treziţi niţel surprins, că un amic de-al Dumneavoastră oarecare, partener de pokeraşe, se înfiinţează, cu cadouri, la patul Dvs. de şapte ori pe săptămînă
Fiţi atent!
Să nu vă închipuiţi că omul nu mai poate de amor pentru Dvs.
Nu.
S-ar putea să fie vorba de altceva.

●

Ajunsesem la desert şi tocmai discutam despre cei mai superficiali oameni pe care-i cunoşteam. Koppelman l-a dat de exemplu pe Lenny Mendel. Koppelman spunea că Mendel era fără nici o îndoială tipul cel mai neserios pe care l-a întîlnit vreodată şi a început să ne povestească următoarea întîmplare.

De ani de zile, o dată pe săptămînă, avea loc o partidă de poker la care participau aceeaşi jucători. Se miza pe o sumă simbolică, pentru că esenţialul era să se amuze, să se destindă, într-o cameră de hotel, închiriată în acest scop. Toţi pariau, făceau cacialmale, mîncau, beau, vorbeau de femei, de sport şi de afaceri. După un timp oarecare (nimeni n-a izbutit să precizeze cînd), jucătorii au remarcat că unul dintre ei, Meyer Iskowitz, nu arăta prea bine. Iskowitz nu i-a luat în serios.

- Mă simt extraordinar! a spus. Care din voi n-a mizat?

Dar, pe măsură ce se scurgea timpul, aspectul său se înrăutăţea, şi cînd, după cîteva luni n-a venit la joc, s-a aflat că a fost transportat de urgenţă la spital pentru o hepatită virală. Fiecare presimţea adevărul îngrozitor, astfel că n-a fost o surpriză prea mare cînd Sol Katz i-a telefonat lui Lenny Mendel la studioul de televiziune unde lucra şi i-a spus:

- Sărmanul Meyer are un cancer generalizat, în ultima fază. Nu mai e nimic de făcut. S-a depistat prea tîrziu şi l-au transferat la spitalul Sloan-Kettering.

- Ce îngrozitor!

Mendel a rămas atît de impresionat, încît n-a fost în stare să-şi termine cafeaua cu lapte.

- Ne-am dus eu şi Sol să-l vizităm. Bătrînul n-are familie, e singur cuc. Cu moralul la pămînt. Îţi dai seama? N-a fost niciodată consultat de vreun doctor. Ce lume! *Oy!* Oricum, e la Sloan-Kettering, şi orele de vizită sînt de la prînz la opt seara.

Katz a închis telefonul, lăsîndu-l pe Lenny Mendel teribil de melancolic. Mendel avea patruzeci şi patru de ani şi, după cum ştia, era sănătos. (Cel puţin aşa se considera el ca să nu cadă în depresie.) Doar cu şase ani mai tînăr decît Iskowitz cu care, deşi nu era prieten intim, petrecuse săptămînal, de cinci ani, momente plăcute şi vesele. Săracul de el, reflectă Mendel. Ar trebui să-i trimit nişte flori. O rugă pe Dorothy, una din secretarele de la NBC, să telefoneze la o florărie şi să rezolve expedierea buchetului. Vestea morţii iminente a lui Iskowitz l-a copleşit aşa de greu în ziua aceea, dar ceea ce a început să-l frămînte şi să-l nelinişteasă a fost gîndul obsedant că va trebui să se ducă să-l viziteze pe vechiul său partener de poker. Ce corvoadă grea, se gîndea. Pe de o parte se simţea vinovat de faptul că voia să evite vizita, pe de alta se temea să-l vadă pe Iskowitz în asemenea împrejurare. Desigur, Mendel accepta că fiecare om trebuie să moară, şi cîteodată găsea o consolare într-o frază pe care o citise undeva, care spunea că moartea nu e opusul vieţii şi că face parte integrantă din ea, în mod firesc. Totuşi, cînd îi trecea prin minte ziua dispariţiei sale în eternitate, era cuprins de o panică nemărginită. Nu era nici credincios, nici stoic, nici erou, şi în viaţa sa de zi cu zi nu voia să audă de înmormîntări, spitale sau cimitire. Dacă vedea trecînd vreun dric pe stradă, era chinuit ore întregi de imaginea lui. Acum, se închipuia stînd la căpătîiul lui Iskowitz, încercînd disperat să lege o conversaţie şi să glumească. Cît de mult ura el spitalele cu pardoselile lor funcţionale, cu luminile orbitoare. Toată atmosfera aparent calmă, bandajată. Şi ce căldură cumplită. Sufocantă. Şi tăvile cu mîncare, lighenele, bătrînii în halate cenuşii, duşi de infirmiere pe culoare. O atmosferă apăsătoare, saturată de microbi exotici. Dar dacă e adevărat că e contagios cancerul? Oare m-ar plasa în aceeaşi cameră cu Meyer Iskowitz? Cine poate preciza dacă e o maladie molipsitoare sau nu? Să privim lucrurile în faţă. Ce naiba se ştie despre această boală cumplită? Nimic! Şi într-o bună zi vor descoperi că una din nenumăratele sale variante mi-a fost transmisă mie de Iskowitz în timp ce tuşea în direcţia mea. Sau dacă pun mîna pe pieptul lui. Gîndul că Iskowitz ar putea să-şi dea sufletul sub ochii lui îl îngrozea. Îl vedea pe acest vechi cunoscut (subit, vechiul prieten se transformase în simplu cunoscut) palid, slăbit, agăţîndu-se de Mendel ca să-i spună: "Nu mă lăsa să plec, nu mă lăsa..." Bunule Dumnezeu, se gîndea Mendel a cărui frunte era acoperită de sudoare. Ideea de a-l vizita pe Meyer îmi repugnă. Şi la urma urmei ce obligaţie am? N-am fost niciodată prieteni intimi. În definitiv nu-l vedeam decît o dată pe săptămînă. Doar ca să jucăm cărţi. Niciodată n-am schimbat cu el mai mult de cîteva cuvinte. Era un oarecare. Timp de cinci ani nu ne-am întîlnit nicăieri decît în camera de la hotel. Şi acum, cînd e pe punctul de a se prăbuşi, iată-mă obligat să-l vizitez. Dar mai sînt şi alţii! Era mult mai legat de ceilalţi parteneri. Cu mine nu era prieten! Să se ducă ceilalţi să-l vadă! E un muribund. Are nevoie de multă linişte şi nu o paradă de funduri venite să-i admire mutra! Oricum azi nu pot să mă duc pentru că am repetiţie costumată la teatru. Drept cine mă iau? Un puturos bogat? Abia m-au numit asociat. Am de făcut o mulţime de lucruri. Zilele următoare nici gînd să mă pot duce pentru că pregătim reprezentaţia de sfîrşit de an şi e pur şi simplu ca o casă de nebuni. Bine, o să-l vizitez la sfîrşitul săptămînii viitoare. Cine ştie dacă mai trăieşte pînă atunci! Ei bine, dacă o să fie viu o să mă duc, iar dacă o să fie mort o să-i pese grozav dac-am fost sau nu! Da, e o hotărîre cam aspră, dar aşa e toată viaţa. Or tocmai acum trebuie să ne ocupăm de prologul spectacolului. De aspectul comic. Acest show are nevoie de bancuri nostime şi nu de glume banale.

Cum o idee bună succede alteia, Lenny Mendel a evitat două săptămîni şi jumătate să-l viziteze pe Meyer Iskowitz. De cîte ori îşi amintea de această obligaţie, se simţea detestabil de vinovat şi mai rău încă în momentele cînd se surprindea sperînd să afle noutatea că Iskowitz a murit, ceea ce l-ar fi uşurat de o grea povară. Oricum sfîrşitul lui e inevitabil; de ce nu cît mai repede? La ce bun nenorocitul mai continuă să sufere? Îmi dau seama că pare crud ce gîndesc - îşi spunea - ştiu că sînt o fire slabă, dar unii pot să înfrunte asemenea situaţii mai bine decît alţii. Vizite la un muribund! Cît e de deprimant! De parcă n-aş avea atîtea alte treburi de făcut.

Dar vestea morţii lui Meyer nu venea. În schimb, la partidele de poker auzea remarci învinovăţitoare:

- Încă nu te-ai dus să-l vezi? Sincer ţi-o spun, e cazul. Primeşte atît de puţine vizite şi aşa de mult s-ar bucura...

- Mereu întreabă noutăţi despre tine, Lenny.

- Da, el l-a iubit întotdeauna pe Lenny.

- Înţeleg că eşti surmenat din cauza showului tău, dar ar trebui să găseşti un mic răgaz ca să te duci la el. Mai are atît de puţin de trăit!

- O să merg mîine, s-a hotărît Mendel.

A doua zi a amînat iar. Adevărul e că, dacă a căpătat destul curaj ca să treacă pentru zece minute la spital, a făcut-o mai mult ca să-şi amelioreze propria sa imagine în ochii lui decît din milă pentru Iskowitz. Mendel ştia bine că dacă Iskowitz ar muri înainte de a-l fi vizitat şi-ar fi regretat repulsia, laşitatea, şi acest sentiment i-ar otrăvi tot restul vieţii. Mă voi dispreţui pentru lipsa mea de curaj, se gîndea, şi ceilalţi mă vor considera exact ceea ce sînt: un egoist mîrşav. Pe de altă parte, dacă mă duc să-l văd şi mă comport ca un om, voi creşte în ochii mei şi în ochii celorlalţi.

Fapt cert este că nevoia de amabilitate şi societate de care ducea atîta lipsă Iskowitz nu constituia deloc motivaţia vizitei sale. Acum, povestea asta începe să aibă un sens pentru că vorbeam despre neseriozitatea oamenilor, iar adevăratele proporţii ale superficialităţii incomensurabile a lui Mendel încep să apară. Într-o seară, la opt fără zece minute (ca să nu poată depăşi cele zece minute chiar dac-ar fi avut chef), Mendel a primit de la biroul spitalului aprobarea de a vizita camera nr. 1501 unde Meyer Iskowitz era singur. Avea o mină uluitor de arătoasă ţinînd cont de stadiul avansat al bolii care-l măcina.

- Cum o duci, Meyer? rosti încet Mendel rămînînd la o bună distanţă de pat.

- Cine e? Mendel? Tu, Lenny?

- Am fost foarte ocupat. Altfel aş fi venit mai înainte.

- Oh, ce frumos din partea ta că te interesezi de mine. Sînt aşa de bucuros să te văd!

- Cum te simţi, Meyer?

- Cum să mă simt? Am de gînd să mă descotorosesc de porcăria asta. O să-i fac *Knock-Out*.

- Bineînţeles, Meyer, spuse Mendel pe un ton imperceptibil, reţinut de tensiunea în care se afla. Peste şase luni ai să poţi iar să trişezi la poker, ha, ha! Nuu, zic şi eu aşa, tu n-ai trişat niciodată.

Rămîi amuzant, continuă cu glumele, consideră-l de parcă n-ar fi în pragul morţii, gîndea Mendel care-şi amintea că citise cîteva articole în legătură cu boala lui Iskowitz. În cămăruţa sufocantă, Mendel se imagina inhalînd nori de microbi virulenţi emanaţi de Iskowitz şi multiplicaţi de atmosfera grea.

- Ţi-am adus să citeşti *Post*, spuse Lenny punînd revista pe noptieră.

- Aşează-te, aşează-te! De ce te grăbeşti să pleci? Abia ai venit...

- Aş mai sta, dar regulamentul spitalului cere să se facă vizite scurte pentru binele bolnavilor.

- Şi, ce mai e nou? întrebă Meyer.

Resemnat că trebuie să flecărească pînă la ora opt fix, Mendel se aşeză pe un scaun (nu prea aproape) şi încercă să închege o conversaţie despre poker, sport, fapte diverse şi politică, dramatic conştient de faptul îngrozitor, inevitabil că, în ciuda optimismului său, Iskowitz nu va părăsi spitalul în viaţă. Mendel era apă de sudoare şi se simţea ca beat. Starea de tensiune, veselia forţată, prezenţa nefastă a maladiei şi obsesia propriei sale fragilităţi îi uscau buzele şi-i provocau crampe. Dorea să o pornească. Era deja ora opt şi cinci minute, dar nimeni nu-i ceruse să plece. Regulamentul era elastic. Se frămînta pe scaun în timp ce Iskowitz vorbea încet despre plăcutul timp trecut. După alte cinci minute deprimante, Mendel a simţit că leşină. Exact în clipa cînd era gata să se prăbuşească s-a produs un fapt surprinzător. Infirmiera - Miss Hill -

o tînără de douăzeci şi patru de ani, blondă, cu ochi albaştri, cu părul lung şi chipul de o frumuseţe uluitoare a intrat în cameră şi fixîndu-l pe Lenny Mendel cu un surîs afectuos şi captivant a rostit următoarele cuvinte:

- A trecut ora de vizită. Vă rog să-i spuneţi la revedere.

Deşi epuizat, Lenny Mendel care nu văzuse în viaţa lui o fiinţă atît de încîntătoare s-a îndrăgostit pe loc. Exact aşa. S-a uitat la ea cu gura căscată, cu privirea înmărmurită a bărbatului care în sfîrşit vede femeia visurilor sale. Inima lui Mendel a început literalmente să salte printre coaste în timp ce încerca un sentiment cu totul nou. Dumnezeule, se gîndea, e ca în filme! Fără nici o îndoială Miss Hill era adorabilă. Excitantă, cu uniforma imaculată lipită de trup, avea ochii imenşi, buze cărnoase, umede, senzuale, şi sînii splendizi. Vocea ei era dulce şi fermecătoare în timp ce vorbea cu Meyer aranjîndu-i patul. În cele din urmă părăsi camera, şoptindu-i lui Mendel:

- Ar fi mai bine să vă duceţi, are nevoie de linişte.

- Asta e infirmiera ta? vru Mendel să ştie după plecarea ei.

- Miss Hill? E nouă. Foarte amabilă. Mi-e tare dragă. Nu-i o brută ca celelalte. Are şi mult umor. Ei bine, e cazul s-o porneşti. Mi-a făcut multă plăcere să te văd, Lenny.

- Oh ! Da ! Şi mie, Meyer...

Mendel se ridică într-o atmosferă trandafirie şi începu să meargă în sus şi în jos pe culoar în speranţa că o va întîlni pe Miss Hill. Dar n-a mai găsit-o şi, cînd a ajuns în stradă, în aerul proaspăt al serii, a ştiut că simţea nevoia s-o revadă. Dumnezeule, gîndea el în taxiul care-l ducea acasă prin Central Park, cunosc actriţe, cunosc manechine, şi iat-o pe această tînără infirmieră care e mult mai frumoasă decît toate celelalte la un loc. De ce nu i-am vorbit? Trebuia să leg o conversaţie cu ea. Oare o fi măritată? Precis că nu pentru că o cheamă *Miss* Hill. Ar fi trebuit să-i cer lui Meyer amănunte despre ea... Trecu în revistă toate "ar fi trebuit să" convins că a pierdut şansa vieţii sale. Apoi s-a consolat pentru că-i ştia locul de muncă şi putea s-o regăsească. Îşi reveni. Nu-i scăpa nici eventualitatea că ar fi o tîmpită ca majoritatea femeilor superbe pe care le întîlnea în *show-business.* Faptul că este infirmieră ar putea spune că are un caracter deosebit, mai uman, mai puţin egoist. Asta mai poate să însemne că e totalmente lipsită de imaginaţie şi că e bună doar de golit lighenele. Nu! Viaţa nu este atît de crudă. Se mîngîia cu gîndul că o să meargă s-o aştepte la ieşirea din spital, dar se temea că programul ei de lucru putea să se schimbe şi n-o va mai întîlni. Ba mai mult, dac-ar acosta-o pe stradă ar face o impresie proastă.

A doua zi a revenit la Iskowitz şi i-a adus o carte "Marile performanţe sportive" care, socotea el, dădea o justificare vizitei sale. Iskowitz s-a arătat surprins şi fericit că-l vede, dar Miss Hill nu era de servici în acea seară şi în locul ei trebăluia prin cameră o femeie bărbătoasă pe nume Miss Caramanulis. Lui Mendel i-a fost greu să-şi ascundă dezamăgirea şi încercă să fie atent la cele ce-i spunea Iskowitz, dar zadarnic. Iskowitz care se afla sub influenţa calmantelor n-a observat graba lui Mendel de a-l părăsi. Mendel s-a înapoiat a doua zi şi a găsit fiinţa fantasmelor sale ocupată cu Iskowitz. I-a bîlbîit cîteva cuvinte şi cînd era gata să plece a izbutit s-o ajungă din urmă pe culoar. Trăgînd cu urechea la conversaţia ei cu o altă infirmieră, Mendel a rămas cu impresia că ea avea un prieten şi că a doua zi urma să meargă cu el la o comedie muzicală. Străduindu-se să păstreze un comportament obişnuit, aşteptînd ascensorul, asculta cu atenţie conversaţia ca să afle dacă era sau nu o legătură serioasă, dar n-a obţinut nici un amănunt suplimentar. Se gîndi că o fi logodită, după ce i se păruse că o aude spunînd apropo de cineva "logodnicul meu", dar nu purta inel. Descurajat, şi-o imagina amanta adorată a unui tînăr medic, poate că un chirurg strălucit, împărtăşindu-şi reciproc o mulţime de probleme profesionale. Cînd uşa ascensorului se închise, el păstra ultima imagine a lui Miss Hill, discutînd înflăcărat, legănîndu-şi intenţionat şoldurile, ca un rîs în cascade melodioase înăbuşit brusc de închiderea automată a ascensorului. Trebuie să posed această femeie, îşi spunea Mendel, arzînd de dorinţă şi pasiune, dar să fiu atent să nu ratez totul aşa cum am făcut de atîtea ori în trecut. Să acţionez cu sensibilitate şi tact. Fără grabă. Nu prea impetuos. Trebuie să aflu mai multe despre ea. Să fie chiar aşa de minunată precum mi-o închipui? Şi dacă da, cît e de ataşată de celălalt bărbat? Şi dacă el nu există, aş avea vreo şansă? Dacă e liberă nu văd nici un obstacol să-i pot face curte şi s-o cuceresc. Şi chiar să-i îndepărtez tipul! Dar am nevoie de timp. Apoi timpul de a o cunoaşte mai bine. Să-i vorbesc, s-o fac să rîdă, să mă arăt cît mai seducător. Mendel îşi freca mîinile şi începu să vorbească de unul singur ca lovit de o senilitate prematură. Planul cel mai eficace e s-o întîlnesc de fiecare dată cînd îl vizitez pe Iskowitz şi încet, fără grabă să ajung la punctul esenţial. Să acţionez cu precizie. Felul meu prea sincer, francheţea mea obositoare mi-au cauzat atîtea decepţii. Trebuie să mă arăt insinuant!

Decizia fiind luată, Mendel îl vizita pe Iskowitz zilnic. Bolnavul era surprins de şansa că are un prieten atît de devotat. Mendel îi aducea de fiecare dată un cadou pe cît de splendid pe atît de bine ales. Un cadou destinat să-i facă impresie lui Miss Hill. Flori frumoase, o biografie a lui Tolstoi (o auzise spunînd că o adora pe Ana Karenina), poeme alese de Wordsworth, icre negre. Iskowitz rămînea uimit; nu suporta caviarul şi-n viaţa lui n-auzise vorbind de Wordsworth. Ba într-o zi i-a adus nişte cercei antici nefiind sigur că-i vor plăcea lui Miss Hill. Îndrăgostitul lulea nu pierdea nici o ocazie de a lega o conversaţie cu infirmiera lui

Iskowitz. Da, era logodită, i-a mărturisit ea, după lungi ezitări. Logodnicul era avocat, dar ea visa să se mărite cu un bărbat din lumea artelor. Totuşi Norman, aşa îl chema, era un tip bine, înalt, brun, - descriere care l-a lăsat cam deprimat pe Mendel, mai puţin alintat de natură, ca fizic. Mendel începu să înşire calităţile şi succesele sale profesionale unui Iskowitz pe ducă, cu o voce destul de răsunătoare pentru a putea fi auzit de Miss Hill. Uneori avea impresia că o interesa, dar de fiecare dată cînd credea că poziţia lui părea asigurată ea aducea vorba de proiectele ei cu Norman... Ce noroc pe Norman, îşi spunea Mendel. Îşi petrece timpul cu ea, se amuză împreună, o sărută, îi dezbracă uniforma de infirmieră... poate nu complet? O, Dumnezeule! Mendel suspină, ridică ochii spre cer şi clătină capul cuprins de tristeţe.

- Nu vă puteţi imagina ce bine îi fac vizitele dumneavoastră lui Iskowitz, îi spuse într-o zi infirmiera, cu un surîs şi o privire care îi urcară bătăile pulsului la o sută. N-are familie, iar ceilalţi prieteni n-au timp să vină. Convingerea mea este că mulţi oameni n-au nici milă şi nici curaj să-şi irosească timpul cu un caz pierdut. Ei elimină pur şi simplu muribundul din memoria lor. Iată de ce consider comportarea dumneavoastră... oh... magnifică!

Zvonul despre amabilitatea lui Mendel faţă de Iskowitz s-a răspîndit cu repeziciune şi la una din partidele săptămînale de poker, partenerii l-au felicitat :

- Ceea ce faci tu e fantastic, i-a spus Phil Birnbaum, fără să lase cărţile din mînă. Meyer zice că nimeni nu-l vizitează atît de des ca tine. Ba are impresia că te îmbraci elegant special pentru el.

În clipa aceea gîndurile lui Mendel fură învăluite de rotunjimile lui Miss Hill, pe care n-o putea îndepărta din minte.

- Cum se mai simte? E curajos? îl întrebă Sol Katz.

- Curajos? Cine? spuse Mendel cufundat în reverie.

- Cine? Păi despre cine vorbeam? De sărmanul Meyer!

- Aa! Hm... Da... E curajos, a spus Mendel fără să bage de seamă că avea în mînă o chintă roială.

Pe măsură ce trecea timpul starea lui Iskowitz se agrava. Într-o zi, extrem de slăbit, l-a privit pe Mendel care stătea în picioare lîngă pat şi a murmurat :

- Te iubesc mult, ţi-o spun sincer...

- Îţi mulţumesc, prietene... Azi ai văzut-o pe Miss Hill? Nu poţi să vorbeşti un pic mai tare? N-aud ce spui!

Iskowitz dădu din cap cu greu.

- Foarte bine. Şi, despre ce aţi vorbit? Aţi pomenit numele meu ?

Bineînţeles că Mendel nu îndrăznea să-şi mărturisească sentimentele lui Miss Hill, aflîndu-se într-o postură destul de jenantă. Pentru nimic în lume n-ar fi vrut ca ea să presupună că frecventele sale vizite aveau alt scop decît să-şi vadă prietenul bolnav.

Cîteodată faptul de a se simţi în pragul morţii îi inspirau muribundului apropouri filozofice şi atunci rostea fraze precum:

- Ne aflăm aici pe pămînt fără să ştim pentru ce. Totul se termină înainte de a începe. Important e să ştii să profiţi de clipa prezentă. A fi viu înseamnă a fi fericit. Şi totuşi cred că există Dumnezeu, şi cînd mă uit în jurul meu şi văd soarele strălucind la fereastră, sau stelele sclipind în noapte, simt că El are fără îndoială un plan, şi mi-e bine...

- De acord, răspundea Mendel. Miss Hill se mai vede cu Norman? I-ai spus ce ţi-am spus să-i spui? Mîine cînd o să vină să-ţi ia analizele nu uita s-o întrebi!

Într-o zi ploiasă, în aprilie, Iskowitz a murit. Înainte de a-şi da sfîrşitul, i-a mai spus încă o dată lui Mendel cît de mult îl iubea şi că amiciţia ce i-a arătat tot timpul lungii sale agonii a constituit pentru el experienţa cea mai emoţionantă şi cea mai profundă pe care a încercat-o vreodată în viaţă.

După cincisprezece zile Miss Hill l-a părăsit pe Norman şi a început să iasă cu regularitate cu Mendel. Legătura lor a ţinut un an şi apoi s-au despărţit de comun acord...

- E o poveste frumoasă, spuse Moskowitz cînd Koppelman a terminat expunerea despre neseriozitatea lui Mendel. O dovadă că există unii oameni fără pic de bunătate.

- Eu n-am înţeles aşa, îl contrazise Jake Fishbein. Deloc. Întîmplarea asta demonstrează că dragostea unei femei îl face pe bărbat să-şi învingă spaima de moarte, chiar dacă e doar pentru cîteva clipe.

- Ce tot spui? interveni Abe Trochman. Concluzia e că un muribund profită de îndrăgostirea subită a prietenului său de o cocotă.

- Dar ei n-au fost prieteni! protestă Lupowitz. Mendel s-a dus la spital pur şi simplu din obligaţie. S-a înapoiat din interes!

- Şi care-i diferenţa? l-a întrebat Trochman. Iskowitz a descoperit prietenia. A murit fericit. Şi ce dacă Mendel se ducea pentru că o dorea pe infirmieră? Ce?

- Dorinţă? Care dorinţă? În ciuda frivolităţii sale, e foarte posibil că Mendel a iubit sincer pentru prima dată în viaţă.

- Şi schimbă asta ceva? a spus Bursky. Las-o încolo de morală! Dac-ar avea vreuna! A fost o întîmplare foarte nostimă. Ce avem de băut?

(Traducere de Sarina Malcaş,
care, ca şi noi, îl iubeşte pe Woody Allen)

PIERRE BELLEMARE

ZVONUL

Zvonul. Soldaţii israelieni au ucis un tînăr palestinian, aşa, ca să se distreze, la Ramalla. Fals. Aşa cum se va dovedi 24 de ore mai tîrziu. Dar zvonul a prins, ştirea sboară de la minţile înfierbîntate din teritorii pînă în pagina I-a a ziarului «Times». Zvonul. Deschiderea tunelului de la Ierusalim pîngăreşte locurile sfinte ale islamului. Fals. Aşa cum se va dovedi 24 de ore mai tîrziu. Dar zvonul a prins, ştirea sboară....

Cunoaştem rezultatul.

Zvonul. O metodă care nu dă greş niciodată.

Şi nicăieri.

Nici măcar în ţările ultra-raţionale şi culte.

Aşa cum ne arată scriitorul francez Pierre Bellemare.

●

- Moarte violatorului !

- Trebuie spintecat, cum i-a făcut şi el fetiţei !...

Aproape o sută de persoane, majoritatea femei, s-au strîns în faţa Şcolii din ZUP (zonă de utilitate publică - n.t.) din orăşelul B. Continuînd să vocifereze şi să strige în gura mare împotriva unui misterios ucigaş şi violator de copii, ele cer să-l vadă pe directorul şcolii care, deocamdată, s-a făcut nevăzut.

Tonul urcă, ba a venit şi un bărbat cu un megafon prin care lansează sloganuri. Între două vociferări, conversaţiile continuă de zor.

- Ştiţi ce era scris aici, pe zidul şcolii ? «Fetiţele blonde îşi pot săpa groapa !"

- Nu-i adevărat ?!

- Vecina mea a văzut! Dar directorul a şters inscripţia. Vă daţi seama, nu vrea să facă valuri!

- Ca şi poliţia. Nu zice nimic ca să nu înnebunească lumea, dar ştie ea multe!

- Se pare că lîngă fetiţa spintecată s-au găsit siringi.

- Ce te miri, de vreme ce isprava a făcut-o drogatul!

Directorul apare în poarta şcolii şi se adresează pe un ton ferm celor adunaţi acolo:

- Aici nu s-a petrecut nimic. Nu mai ascultaţi la palavre şi duceţi-vă acasă!

Ţipete, proteste, pînă cînd o voce mai puternică reuşeşte să se facă auzită limpede:

- Oricum, nu aici avem treabă, ci la el acasă. Haideţi să-i facem de petrecanie!

- Da. La moarte, Dracula! Moarte violatorului!...

ZUP din B. e aidoma tuturor mahalalelor: 18.000 de locuitori; cu locuinţe ieftine foarte urîte, degradate. Te bălăceşti în gunoaie, mai ales printre cutii de bere căci toată lumea - sau aproape - bea. Copiii pot fi văzuţi cărînd litri întregi de la băcan sau de la supermarket. Oamenii beau ca să uite de şomaj şi de mizerie. Aici, majoritatea lucrează în industria dantelei, dar industrie dantelieră nu mai există... Jumătate dintre locuitori nu-şi plătesc chiriile. Li se taie apa sau lumina, aşa că ei se racordează la vecin sau la scară. Asta-i viaţa pe-aici.

Cum să te miri, în atari condiţii, că sînt reuniţi toţi factorii favorabili făuririi a ceea ce se cheamă un zvon?...

Totul s-a petrecut cu o logică pe cît de absurdă, pe atît de riguroasă. În primăvara precedentă s-a descoperit, într-unul din imobile, un trafic de fotografii pornografice cu copii. Vineri 25 septembrie, un geometru îşi instalează instrumentul său geodezic în faţa şcolii. Un băieţel îşi închipuie că l-a fotografiat şi le spune părinţilor, cînd se întoarce de la şcoală:

- Un domn face poze la ieşirea din clase.

Pe loc, vechea poveste cu clişeele pornografice, despre care nu se mai vorbea, dar nimeni n-o uitase, revine în toate memoriile, provocînd un început de îngrijorare. Unii părinţi se duc să patruleze pe lîngă şcoală dar nu văd nimic. Se întorc nedumeriţi, dar zvonul este deja în gestaţie şi, de-aici încolo, totul îl va face să crească.

În aceeaşi seară se încinge o bătaie la o altă şcoală, cîteva străzi mai încolo. Urmele de sînge de pe jos sînt suficiente pentru ca ştirea să explodeze: a fost înjunghiat un copil!

Cîteva ore mai tîrziu, un bătrîn ameninţă că-şi pune capăt zilelor şi se aruncă de la fereastra unuia din turnuri. Sînt chemate poliţia şi Salvarea. În acest ZUP incidentul e banal, toată lumea încearcă să se sinucidă. Dar de data asta, lucrurile iau cu totul altă întorsătură. Luminile albastre ale girofarurilor, uniformele poliţiştilor... şi o nouă informaţie circulă deja: din pivniţa unui imobil a fost scos cadavrul unui copil. A doua zi dimineaţă, vor fi fost găsite treisprezece fetiţe violate şi spintecate!

Si pe măsura trecerii orelor povestea se umflă: misteriosul fotograf îi ademeneşte pe copii cu bomboane şi-i atrage într-un cîmp unde se droghează şi care e plin de siringi. Acolo îi spintecă, apoi îi transportă în pivniţi.

E de notat că nimeni n-a văzut vreodată ceva. Totdeauna a văzut doar vecinul. Cei care locuiesc lîngă prima şcoală afirmă că au fost găsite cadavrele lîngă cealaltă, şi vice-versa.

Acest soi de aberaţie colectivă, pe cît de bruscă, pe-atît de neprevăzută, se numeşte zvon.

În dimineaţa zilei de sîmbătă 26 septembrie, zvonul intră în cea de-a doua fază, care nu e numai absurdă, dar şi periculoasă, dacă nu chiar criminală: găsirea unui vinovat.

Cristina (38 de ani) este una din locatarele relativ recente ale ZUP-ului şi păţaniile vieţii ei nu se deosebesc cine-ştie-ce de ale vecinelor: primul copil la 16 ani şi alţi şase pe urmă, nu toţi de la acelaşi tată.

Cel mare, Anton, născut în 1973, n-a cunoscut decît cea mai neagră mizerie. E încă mititel cînd mama lui este surprinsă furînd într-un supermarket şi băgată la zdup. Luat de la ea, este internat într-un cămin din regiunea pariziană. De la 12 ani începe să se drogheze. În final, este arestat şi pus să aleagă între dezintoxicare şi puşcărie. Optează pentru prima soluţie, îşi reuşeşte cura şi, la jumătatea anului 1992, pentru a nu recidiva - ceea ce ar fi inevitabil dacă şi-ar revedea foştii prieteni drogaţi, o roagă pe mama sa să-l reia la ea. Şi astfel debarcă în ZUP din oraşul B.

Băiatul este înalt, bine făcut, dar metis (tatăl său era negru) şi, din cauza aceasta, lumii îi este cam frică să se uite la el. Obrazul său, teribil de supt din cauza drogurilor şi presărat cu o acnee persistentă, nu-i prea vine în ajutor: de la bun început e arătat cu degetul de către ceilalţi locatari ai zonei; în plus, din cauza slăbiciunii şi a tenului închis ce fac să-i pară dinţii mai lungi şi mai albi, e poreclit Dracula. Şi bineînţeles, cînd va fi nevoie de un vinovat, el va fi acela. Violatorul fetiţelor blonde e tipul ăsta oacheş, spintecătorul, vechiul drogat, vinovatul, Dracula!

Aşa a luat naştere şi a început să se propage - în mai puţin de două zile - zvonul. Luînd chiar un aspect rasist, la fel ca cel de odinioară de la Orléans (1969): acolo erau evreii, aici e un metis.

Şi astfel, după ce a părăsit prima şcoală, grupul de manifestanţi spontan organizaţi se îndreaptă către cartierul Cristinei şi al copiilor ei... De la fereastră, îi vede venind, apoi aude voci furioase pe scara imobilului:

- Din moment ce directorul şcolii îi apără, o să facem noi dreptate!

- Am o carabină în maşină, mă duc s-o aduc!

La uşa Cristinei se bate darabana:

- Scoate-ţi afară feciorul, altminteri intrăm şi spargem tot!

Anton dă să iasă ca să-şi apere mama dar Cristina se opune. Ea cheamă poliţia şi Anton părăseşte locuinţa, încadrat de patru inspectori. La comisariat, nu mică le este mirarea la auzul întregii poveşti; apoi Anton, după ce, timp de două ore, le-a relatat totul în amănunt, este eliberat. Dar problema nu e rezolvată, ba dimpotrivă....

A doua zi, marţi 29 septembrie 1992, cînd vestea eliberării se răspîndeşte în cartier, se poate vorbi chiar de răscoală.

- Se dă drumul la ucigaşii de copii! Trebuie să facem noi-înşine dreptate!

- La moarte, Dracula!

Către ora 9 dimineaţa, aceeaşi mulţime se întoarce urlînd sub ferestrele Cristinei:

- Deschide! Îi facem noi de petrecanie javrei ăsteia!

Cristina nu vrea să reacţioneze dar Anton, de data aceasta, hotărăşte să-i înfrunte. Iese în mijlocul mulţimii, ştiind foarte bine la ce se expune. Oamenii şi-au pierdut minţile; unul îi apasă chiar ţeava unui revolver pe tîmplă. Dar trebuie isprăvit odată. Anton cere să fie însoţit la şcoală pentru a fi confruntat cu copiii.

Curajul şi atitudinea sa fermă calmează oarecum spiritele şi drumul pînă la şcoală se face fără incidente. Dar acolo, locuitorii au surpriza de a găsi nişte personalităţi la care nu se aşteptau pentru că directorul, evaluînd corect gravitatea situaţiei, a cerut sprijinul autorităţilor. Îl are alături pe comisar, inspectorul academiei şi un adjunct al primarului din B.

Anton este confruntat cu copiii care - evident - nu-l recunosc. Directorul conchide:

- Vedeţi, dar, că nu este adevărat. V-aţi înşelat.

O mare tăcere se aşterne la auzul cuvintelor sale. Apoi, o voce din public strigă:

- Mincinosule! Eşti complicele lui!

Comisarul intervine:

- Duceţi-vă la casele voastre. Nici un copil n-a fost ucis vreodată aici. Iar în privinţa fotografului de copii, îi invit pe cei ce l-au văzut să se prezinte ca să-i cunoaştem.

Nimeni nu se arată şi oamenii părăsesc şcoala. Dar nu sînt convinşi. Continuă să discute:

- Ce caută aici comisarul şi adjunctul primarului? Ăştia sînt oameni importanţi, nu se deplasează pentru orice fleac, trebuie să fie ceva mai grav: asta nu-i o dovadă, oare?

- Ne ascund adevărul...

Din nou, ZUP-ul mîrîie contra celui poreclit Dracula. După halul de excitaţie al unora şi altora, te poţi aştepta la orice. Anton trebuie să plece însoţit de poliţie, plecare interpretată - bineînţeles - ca o mărturisire. La sfatul poliţiştilor, el se duce la un cămin din L., dar acolo nu e suficient loc şi trebuie să se culce afară, într-un sac de dormit, pînă se vor mai calma spiritele.

Căci de data aceasta, se organizează o mobilizare împotriva zvonului. Mass-media naţională a preluat afacerea. TF1 şi France 2 deschid cu ea jurnalul televizat, ziarul "Le Monde" publică un articol pe prima pagină cu acest subiect... Dar, la început, zvonul persistă. Cei întrebaţi refuză cu încăpăţînare să se retracteze, ba chiar folosesc ca argument prezenţa ziariştilor pentru a-şi întări convingerea:

- Parc-am fi nebuni. Poliţiştii nu ne cred, directorul şcolii nu ne crede. E adevărat că nu avem dovezi. Dar trebuie să aşteptăm un viol sau un asasinat că să-i facem să ne creadă?

- De ce au venit toţi gazetarii de la Paris dacă nu s-a întîmplat nimic? Nu e fum fără foc!...

Ba da, există fumuri fără foc: este exact ceea ce se numeşte o rumoare. Şi cea din B., la fel ca cea din Orléans, se stinge în zilele următoare, la fel de repede cum s-a născut, dar după ce a făcut enorm de mult rău. Şi pentru aceasta va fi trebuit nici mai mult, nici mai puţin decît mobilizarea opiniei naţionale şi a autorităţilor locale.

Să lăsăm ultimul cuvînt procurorului Republicii care, în comunicatul său, rezumă sobru afacerea:

"În decursul ultimelor zile s-a dezvoltat o rumoare care a dat de înţeles că unii copii ar fi fost victimele unor violenţe sau ar fi făcut obiectul unor fotografieri la ieşirea lor de la şcoală. O anumită persoană a fost chiar învinuită de către unii părinţi, şi poliţia a trebuit să intervină. Nici un fapt concret, ce ar fi putut servi ca bază de plecare acestei rumori, n-a fost adus la cunoştinţa serviciilor poliţieneşti. În afară de aceasta, pretinsele fotografii de la începutul acestei afaceri, constituie în realitate o operaţie de relevee topografice efectuată de geometri. Acest zvon este - deci - total nefondat".

(Din cartea «Poveşti extraordinare şi adevărate». Traducere: Claudia Rosenstreich)

D. Itamar Rabinovici, fostul nostru ambasador la Washington susţine (ca şi Damascul) că guvernul precedent ar fi făgăduit sirienilor - în cursul convorbirilor de la Wye Plantation din S.U.A. - că Israelul este gata să se retragă de pe întreg Podişul Golan. De alta parte, d. Shimon Peres afirmă că nu ştie nimic despre aşa ceva.

Să Wye cetăţenii de la Externe care s-au ocupat cu negocierile, la televiziune, cînd e Mabat-ul şi să ne spună care-i adevărul !

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

NELU WEINBERG
PREZINTĂ PAGINILE DE
JOCURI

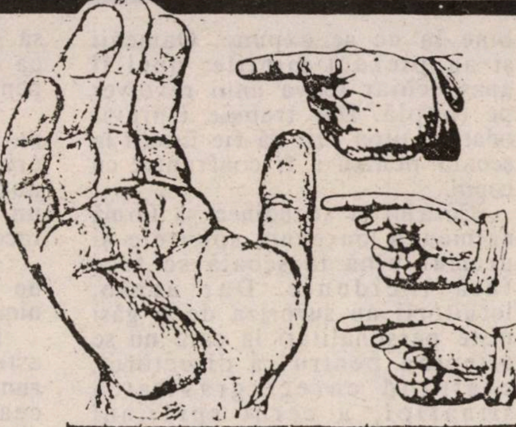

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										●
3					●					
4								●		
5				●			●		●	
6						●				
7		●							●	
8						●				
9					●					
10				●						

MÎINI....

ORIZONTAL: 1) Mînă spartă (pl.). 2) Iuţeală de mînă (pl.). 3) Conifere - Mînă-n mînă! 4) Mînă de la mînă! - Pune mîna! 5) Hîrtie de valoare - 3,14. 6) A copia - Rîu în RFG. 7) Celebru savant englez (vezi "Originea speciilor"). 8) Iute - Loc unde s-a tăiat pădurea. 9) Slabi (fig.) - Casă mare. 10) Epoci - Pumni şi palme (fig.).

VERTICAL: 1) Lăcomia celor cu mînă largă.... şi care, bineînţeles, nu rămîne nepedepsită. 2) În acelaşi loc - Garanţie. 3) A-şi lua viaţa cu propriile mîini. 4) Într-un cilindru! - Mînă de fier (pl.). 5) Capi! - A sta de veghe cu arma în mînă. 6) Buni pentru picioare - Comparativ. 7) Stă cu mîna la gură - Surprins. 8) La orice motor sau rotor! - Îmbracă mîna. 9) Diminutiv feminin - Inedite. 10) Mînă largă.

DICŢIONAR: MAIN, RUNC, ILIN, OTO

BIANCA NIŢĂ
Ashdod

Ai să rizi. Şi în Afganistanul cel pustiit de Djihaduri se fac bancuri, ca la noi în "Minimum", bazate pe jocuri de cuvinte.

Luna trecută, cînd islamiştii cuceriseră capitala Kabul, trecînd-o prin foc şi sabie, d. Amrullah, un purtător de cuvînt al guvernului Rabani, alungat cu tunurile din oraş, a vorbit aşa despre rolul ONU (United Nations) în afacere:

"U. N. ar fi putut să înţeleagă că la Kabul va avea loc un masacru. Dar ei s-au mulţumit să asiste la măcel. E ruşinos. U. N. înseamnă pentru noi *United Nothing* (Nimicurile Unite).

●	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1								●			
2							●				
3									●		
4		●			●					●	
5			●			●					
6				●				●			●
7			●						●		
8							●				
9	●				●						
10						●					
11							●				

BUCĂŢI, BUCATE....

ORIZONTAL: 1) Face bucate - Făcut bucăţi. 2) Dintr-o bucată - Dă gust bucatelor. 3) Arta bucatelor - Bucată de pămînt. 4) Bucăţi de pîine! - A face bucăţele. 5) Tuns! - Posesiv - Fire de metal. 6) Oraş în Peru - Lună de primăvară - Conjuncţie. 7) Cupru - Zahăr bucăţi - Nae Costin. 8) Bucăţi de fier pe vechii cavaleri - Uite-aşa! 9) Trage ponoasele - Stadiu de dezvoltare a insectelor. 10) Bucată... dată peste cap! - Făcut bucăţi. 11) Bucată de poezie - Bucată muzicală.

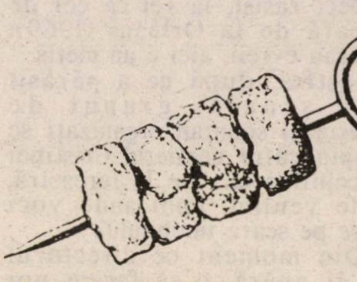

VERTICAL: 1) Bucata bucăţii - Curs! 2) Numeral - Tăiat din bucată. 3) Bucăţi de protoplasmă - Poartă bucate. 4) Lovit - Bucată de stofă. 5) Măsură chineză - Fluviu asiatic - Locotenent. 6) Prima pregătire agricolă pentru viitoarele bucate - Iscusit. 7) Colorate... în bucate - Campion. 8) Pentru cărat bucate (pl.)... - ...Şi peticul său. 9) O bucăţică de lanţ - I-a făcut bucata (fig.) - Adună bucăţică cu bucăţică şi nu dă. 10) Bucată de timp - Bucate. 11) Le lipseşte cîte o bucată de ... coadă - Este una din bucate.

DICŢIONAR: ICA, TAN, AMUR

NELU WEINBERG
Ashdod

DEZLEGĂRI DIN NR. TRECUT

PĂSĂREASCĂ : MAIGRET, SARUT, ICAR, BISCUITI, CADINE, COSMIC, DE, UNEALTA, N, VESEL, STAR, LI, AM, RIS, IROSIT, VINATORI, UIE, CATANE, UNT, T, DILETANT, GARA, RAT, ETERNA, IN, ANIS, AGI, RATA, G, MEI, ALB, LOS, AFECTAT, NEGRE.

LITERARĂ: M, C, AMA, T, R, FELICIAKEIFA, TAURASI, PARI, RIURI, APARAT, CR, MARITATA, CU, SACOSA, E, LAC, ETATE, P, NOROI, UT, RAI, ASASIN, LEIT, AS, STUDIU, DA, ACEA, ARATAT.

●

PARABOLĂ: PERSIFLATI, UMIL, LENIN, RID, MORCOV, IRIS, T, INE, FACALETE, S, ITARI, O, UT, C, TABACARI, ACUTE, IVIT, TAR, RATATI, ALITERATIE.

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1										●		
2						●						
3								●				
4				●					●			
5			●				●					
6					●					●		
7	●			●								
8		●				●			●			●
9							●				●	
10				●		●						
11			●					●				
12										●		

ÎNTRE NOI FEMEILE

ORIZONTAL: 1) Într-un cuvînt: scuturat, măturat, aerisit - Notă muzicală. 2) A aprinde focul - Patul noului născut. 3) Grija casei pentru gospodină (pl.). - Dă gust mîncării. 4) Rîu în Italia - Nume feminin - Ţesătură fină. 5) Întrebare - Se prinde în ace - Pe ea se fierbe mîncarea. 6)Localitate în Rusia - Fata în casă... la băiat - Cal. 7) Ape! - Rufele necălcate. 8) Aceea - Teze! - Negaţie. 9) Ace de împletit - Materie primă pentru supe. 10) Interjecţie - Curăţatul parchetului. 11) Pronume - Nivelul lui creşte în fiecare familie - Dragul mamei. 12) Gospodine în perspectivă - Zar la table.

VERTICAL: 1) A creşte copii - O bună gospodină o face de dimineaţă. 2) Mobilă pentru cărţi - Aţă strînsă. 3) Romanţă cunoscută - A curăţa vasele. 4) Prefix relativ la morală - Salut - Cămăşile sătencelor - Trai! 5) Loc de muncă pentru ţărani - Scrieri... ironice. 6) Prilej de taifas la gura sobei (pl.) - Puse în cazan! 7) Dă lărgime rochiei - Oftat, suspin - Federaţia Internaţională de Aeronautică (abr.). 8) Diftong - Aproviziona cîndva gospodăria cu zarzavat. 9) Face parte din veselă - Dă roade bogate - Motiv pentru curăţat hainele. 10) A prepara bucate - Face socoteli. 11) O femeie la casa ei - Folosite la cusut. 12) Cu buclele în inele - Dormitor (mold.).

DICŢIONAR: AJA, TIL, IRSA, AHA, ETO, OFT, ETAC.

LIVIU SIGLER
Tel Aviv

Editura MINIMUM prezintă
o nouă carte de I. SCHECHTER

Bilete în Zidul Plîngerii

O privire cu lupa şi una cu microscopul
asupra realităţilor israeliene şi străine.
Instantanee, portrete, amintiri,
comentate cu zîmbet şi rictus.

TOATĂ LUMEA DE AZI ÎNTR-O CARTE!

Comenzi la autor,
Str. Zamenhof 15, Tel Aviv
Preţul plus expediţia – 20 şekeli

nou
A apărut

FELICIA KEIFA

MASA
ROTUNDĂ
Nuvele

"Felicia Keifa posedă unul din cele mai surprinzătoare şi neliniştitoare condeie din literatura israeliană de limbă română. Şi nu numai din cea de limbă română..."

AL. MIRODAN

MINIMUM

• Sànàtatea

CITITORII ÎNŢREABĂ, DR. WATTS RASPUNDE

UN CETĂŢEAN TIMORAT (nu turmentat): Nu luaţi chiar "mot-à-mot" ce-aţi citit în ziar! Ştiinţific nu se adevereşte, deşi gazetarul a citat un savant în consemnarea sa. Se scrie în acel articol că femeia infidelă ar procrea cu amantul o nouă fiinţă cu mult mai dotată decît o femeie credincioasă soţului! Se motivează presupunerea cu faptul că sprmatozoidul amantului ar ajunge mai repede în preajma ovulului pe care-l fecundează, fiind mai puternic şi mai bine înzestrat.

Ştiinţa însă demonstrază exact contrariul: cînd în vagin se întîlnesc mai multe feluri de spermatozoizi de la bărbaţi diferiţi, ei se distrug unii pe alţii, nici unul nu ajunge la ovul care, astfel, rămîne nefecundat. Dovada cea mai bună o constituie prostituatele ce devin sterile, adică nu rămîn însărcinate deoarece au relaţii cu mai mulţi bărbaţi.

Toată stima pentru ziaristul care a consemnat cele enunţate de un savant. A dat dovadă de profesionalism, dar se mai întîmplă şi erori, chiar şi la cei mai reputaţi ziarişti.

Aceasta îmi aminteşte de o scenetă de pe vremuri dintr-un spectacol de-al lui Mircea Crişan: o femeie ce suferă cumplit de insomnie, îşi sîcîie într-una soţul ce apucă să aţipească, pentru a-l întreba despre diferite leacuri de care a auzit ea că ar ajuta. La un moment dat chiar, îl zgîlţîie ca să-i citească un articol dintr-un ziar ce laudă un anumit produs-minune contra lipsei de somn. Soţul, complet buimăcit, îi răspunde alene că nu crede în minuni şi eficacitatea unor asemenea leacuri.

– Atunci de ce a scris ziaristul ce-a scris?

– Păi ca să aducă şi el o pîine acasă! – răspunde soţul, moţăind în continuare.

Chiar dacă această comparaţie nu este întru totul valabilă, interpretarea dvs. cu privire la articolul care v-a torturat, este complet eronată. Ia gîndiţi-vă bine: "Femeia adulterină dă naştere la copii dotaţi": Frumos! Asta înseamnă că toţi copiii dotaţi sînt concepuţi doar în afara căsătoriei? Este ridicol să vă torturaţi singur cu această presupunere absurdă!

NADLER: Repetăm ceea ce am răspuns şi altor cititori. Institutul de Oncologie se ocupă de tratarea bolnavilor de cancer, dar şi de cercetări ştiinţifice. Chiar dacă savanţii nu au descoperit încă leacul groaznicei boli, aplicarea noilor metode descoperite prin studii aprofundate atenuează suferinţele celor în cauză. Vă sfătuim deci, nu disperaţi, aveţi datoria de a aplica cele preconizate de specialişti. Nu fiţi sclavul logicii deviate că "tot acolo ajungi, cu tratament sau fără tratament". Adevărul iese la iveală în permanenţă, fără doar şi poate se cunosc zeci de mii de cazuri de prelungirea vieţii şi chiar a activităţii printre cei ce au consimţit să urmeze tratamentele oncologice preconizate de savanţii de la Institutul de Oncologie.

Vă dorim succes şi sîntem siguri că-l veţi obţine. Aşteptăm să ne mai scrieţi.

JOSEFA: Avortul spontan repetat are multe cauze. Din fericire, majoritatea lor pot fi decelate şi tratate de ginecolog. Desigur, dacă nu vă trataţi, sarcina viitoare va avea acelaşi sfîrşit nedorit, dar prin tratament aveţi toată încrederea că se asigură continuarea sarcinii pînă la termen, evitînd avortul.

SONYA: În farmacii se găsesc multe preparate importate care conţin un adjuvant al nutriţiei. Se recomandă tuturor celor debilitaţi de boli grave, convalescenţilor, vîrstnicilor. Denumirea lor comercială nu poate fi consemnată în coloanele noastre, căci ar avea iz de reclamă. Se poate întrebuinţa sub formă de granule sau lichid cu gust agreabil.

TONIO: Vaccinarea copiilor este o problemă de resortul exclusiv al Ministerului Sănătăţii, ce o recomandă a fi efectuată la nivelul cabinetelor medicale din şcoli, în diferite perioade şi după anumite scheme elaborate de medicii specialişti în boli infecţioase. Să nu vă eschivaţi şi – mai ales – să insuflaţi copilului încredere şi nicidecum teamă. Prin această metodă se previn mari epidemii. Menţionăm, ca exemplu, poliomielita (paralizia infantilă) care, în urmă cu ani, a făcut ravagii, iar astăzi este stîrpită aproape în totalitate datorită descoperirii vaccinului de către Dr. Salk, medic evreu, căruia toată omenirea ar trebui să-i poarte recunoştinţă.

ÎN ROMÂNIA CÂND ŞI UNDE VĂ PLACE !

Vizitaţi locurile natale oriunde, în orice punct geografic al României în care nu ajung deobicei excursiile organizate: Botoşani sau Craiova, Sighet sau Rădăuţi, Arad sau Brăila, etc.

I. ATLAS organizează excursii cu maşina şi şofer la dispoziţie pentru grupe mici familiare (4-5-6-8 persoane) pe traseele stabilite de dumneavoastră (minimum 7 nopţi) dela 50 DOLARI PE ZI.

Preţul include maşina, hotel cu mic dejun, hrana şi cazarea şoferului, vizitarea oraşelor şi a împrejurimilor.

I. Atlas - Gordon Tours

str. Ben Yehuda 184, Tel Aviv. Telefon: 03-5270767

Nici un pas fără Atlas!

Călătorii cu preţuri reduse în toată lumea.

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

ELENA-ESTHER TACCIU

CRONICA ASTROLOGICĂ

ASTROLOGIA MAGICĂ este legată de străvechi ritualuri sub formă de invocaţii, deseori în limba latină; ea s-a dezvoltat în epoca medievală. În "Faust" există numeroase asemenea pasaje, amintind de resuscitări şi contacte cu duhurile. Eminescu, în "Strigoii", integrează viaţa duhurilor în povestea erotică a unui cuplu cu destin damnat, romantic. Mistica propriu-zisă presupune chemarea, întruparea spiritelor planetare sau ale celor ce conduc elementele, devenind direct "instrumente de lucru" astrologice. Există astfel reţete seculare de pregătire a amuletelor, a talismanelor (de armonie, de împăcare, de căsătorie) pornite de la Zodiile şi planetele principale ale individului pentru care se prepară amuleta. Aici intră mult discutatele "medalii" şi pietre preţioase, alese tot după legea corespondenţelor astrologice. Putem da ca exemplu **PĂTRATUL MAGIC.** Cifrele sale, înscrise într-un pătrat, alcătuiesc pe verticală, orizontală şi diagonală, aceleaşi sume. Fiecare planetă are pătratul său magic, "pecetea astrologică" a insului, încă de la chaldeeni. "Sigilla Saturni", de pildă, este unul din semnele temute ale lui Saturn; Marte, Soarele, Venus, Mercur şi Luna au şi ele "pecetea" lor şi sînt alese în funcţie de dominanta Horoscopului respectiv. Aceste pătrate îşi au rădăcinile în India, de unde - prin astrologii arabi - au ajuns în Europa.

ASTROLOGIA CARMICĂ, relativ recentă ramură astrologică, se bazează pe destinul metamorfozei sufletului etern care a străbătut - conform celor şase şcoli vedice - renaşteri ciclice. Izvoarele includ şi budismul. Cuvîntul KARMA înseamnă în sanscrită "acţiune", sugerînd însumarea tuturor acţiunilor acelor suflete ce determină destinul ultimului născut din seria predecesorilor în timp.

ASTROLATRIA, termen grec provenit de la cuvintele "astron", stea, şi "latreia", forma antropomorfică a marilor planete, Soarele şi Luna, plus celelalte. În mod firesc, cutremurat de influenţa cosmic-universală a astrelor asupra pămîntului, a roadelor şi a vieţii omeneşti, individul primitiv a atribuit o natură umană corpurilor cereşti. Este - desigur - gîndirea magică naivă, ce apare în toate mitologiile lumii, dar şi în descîntecele folclorului românesc. De la personajul divin, astrul, fazele evolutive mai abstracte au subordonat planetele şi stelele divinităţii supreme. Din această religie mitic-astrală s-au născut principiile astrologiei însăşi. Dar etapa respectivă a inclus şi dezvoltarea astronomiei practice, măsurătorile gradelor, Casele Zodiacului, tot ce a fost fixat în cele din urmă de civilizaţia antică dezvoltată. Cronologia fazelor ei ar începe cu Astrologia semnelor naturii, cea mai veche formă a Astrolatriei (o putem exemplifica prin eclipse sau meteoriţi), fondată în Babilon şi Asiria. Astrologia primitivă-zodiacală ţine de mithraism şi orfism, iar începuturile de alcătuire a Horoscopului, de Zoroastrism.

ASCENDENT (Asc.): gradele Zodiacului, intersectate cu jumătatea estică a orizontului din momentul naşterii. Este elementul necesar şi determinant al Horoscopului, pe lîngă data calendaristică a naşterii, depăşind-o chiar în importanţă. Casa Horoscopului, de exemplu, este dată de Asc. şi nu de data venirii pe lume. De ora exactă a naşterii noastre, cu alte cuvinte. Aşa că apelaţi la mame, cei care le aveţi, iar mamele tinere să-şi însemne ora naşterii odraslelor lor şi să le-o comunice la vîrsta conştientă. În era Internetului, o să vă mulţumească, mai ales la momentul iubirii decisive, pentru Horoscopul comparat al perechii.

AL TREILEA OCHI: punct imaginar în fruntea noastră, 1 cm. între rădăcina sprîncenelor. Se consideră a fi punctul energetic, intuitiv, de natura lui Mercur, al cunoaşterii supra-senzoriale, parapsihologice, spirituale. Corespunde cu Ceactra Ajna din Yoga, realizînd contactul creierului cu subconştientul, iluminarea, clarviziunea. Este punctul pe care femeile hinduse îl colorează. Acest spaţiu minuscul cu piele foarte sensibilă ar fi, într-un fel, "ochiul mistic interior".

Dacă Elţine să se opereze pe cord deschis....

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

Sînt atît de plictisit de atmosfera de oi-veiuri, de isterie şi de sifilis mental din jur, încît am hotărît ca acuma să dau aicea numai veşti plăcute. În definitiv, cineva trebuie s-o facă şi pe-asta.

>>> Mai întîi, să amintim de momentul sportiv nr.1 al lunii trecute: meciul de fotbal Israel-Rusia, de pe Ramat Gan, în cadrul calificărilor pentru turneul final al Mondialelor din 1988 (Franţa). Scăpaţi oareşicum de complexe datorită victoriei repurtate asupra bulgarilor, pe acelaşi stadion, băieţii lui Scharff au intrat mai calmi pe teren, nu s-au speriat de cartea de vizită (impresionantă!) a adversarului şi, deşi dominaţi în prima repriză (ruşii, de ce să ne minţim, sînt mai bine organizaţi), au reuşit, în cap cu portarul Rafi Cohen, să iasă cu faţa curată, plecînd la pauză în cabine cu 0-0. După pauză, lămurindu-se că *merge*, 11-le nostru a ieşit şi el ca omul în atac, obţinînd o lovitură liberă de la marginea careului de 16 metri. Gadi Brumer a văzut gaura (de fapt, găurica) din zidul alcătuit de fotbaliştii ruşi şi a şutat năprasnic pe jos, deschizînd scorul: 1-0. Era minutul 63 şi toată lumea se gîndea la o minune... Din păcate, ruşii s-au aruncat în atac la marea ambiţie, Karpin, Kancelskis şi Tetragze au dovedit că nu degeaba valorează cinci milioane de dolari (atît s-a plătit pentru ei de către cluburile unde joacă) şi, în minutul 79, Kolivanov, lăsat cam liber de ai noştri în mijlocul careului, egalează: 1-1. A fost ca un duş rece pe o euforie (iufória!), a fost ca o prăbuşire de la grandoare la decadenţă, dar curînd suporterii şi-au revenit în simţiri, pornind să se uite la ceas: dă, Doamne, să se termine meciul cît mai repede, pînă nu mai marchează ruşii, că şi o egalitate e bună. Rugăciunea le-a fost ascultată (iniţiaţii susţin că Rav Kaduri ar fi avut o influenţă în acest sens) şi arbitrul francez Battex a fluierat sfîrşitul jocului.

Gadi Brumer
după înscrierea golului: vezi că se poate, băiatule?

Acum avem patru puncte în grupă (la egalitate cu ruşii) şi toate speranţele întru calificare sînt permise.

•

>>> Vă mai aduceţi aminte de tînăra gimnastă americană Kerri Strug, fata antrenată de Bela Karoly, care (fata, nu Karoly) a sărit rănită în timpul exerciţiului la bîrnă, aducînd victoria echipei sale la Olimpiada din vară? Ei bine, am plăcerea să vă aduc la cunoştinţă că această Kerri (18 ani), este fiica d-rului Burt Strug şi a d-nei Melanie Strug, evrei după toate regulile artei din oraşul Tucson, Arizona.

Cerînd scuze d-lui senator Dumitru Vasile,- cel ce propusese, în parlamentul de la Bucureşti, introducerea pedepsei cu moartea pentru Iţic (şi Iţice),- trecem mai departe.

Kerri Strug:
Să ne ierte senatorul Dumitru Vasile (şi nu numai el).

>>> Întrebată dacă sportul şi cu amorul fac casă bună, cunoscuta actriţă americană Jane Fonda - specialistă în gimnastică aerobică - a răspuns clar şi categoric: da!: "*Sînt convinsă că aerobica merge de minune cu dragostea fizică. Eu nu obosesc niciodată să fac sex şi în orice moment al zilei cînd mi se oferă ocazia, nu am probleme în a mă lăsa dusă de val. Care este poziţia mea preferată? Nici una în mod deosebit, deşi nu pot spune că există vreuna pe care să nu reuşesc s-o fac*".

Inutil să adaug că poziţia noastră faţă de spusele frumoasei vedete este 100% favorabilă...

>>> Locuitorii satului Iasno Pole din Bulgaria, au cerut autorităţilor să schimbe numele aşezării în satul *Stoicikov*. Asta, în semn de preţuire faţă de super-vedeta fotbalului bulgar. Noi sîntem pentru, cu atît mai mult cu cît marele jucător, supărat pe Federaţia din ţara sa, după ce n-a jucat la noi pe Ramat Gan în meciul cu Israelul, nu va juca - după cît se pare - nici în jocul retur de la Sofia.

>>> Skiorul român Constantin Ciocoiu a evoluat, mai de mult, cu succes, în *Cupa Veteranilor* de la Sinaia. Ţinînd seama că amintitul sportiv are 84 (optzeci şi patru) de ani, m-am gîndit că ştirea nu va fi rău primită de cititorii noştri care (mai potoliţi-vă, fraţilor) umblă toată ziua bună ziua pe la Kupat-Holimuri.

>>> Bună, tot mai bună cronica sportivă iscălită de Iosif Petran în "Ultima Oră". Citiţi-l, că merită: omul e dat în paşte.

INTERIM

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

Martin Marcus

Blood Sport

Cucoanelor din rîndul I le place să fie stropite cu sînge ...Şi schimbă numerele de telefon cu luptătorii de pe ring.

În timp ce toate speciile acestui pămînt se luptă împotriva foamei, prădătorilor şi elementelor naturale, omul are de înfruntat un inamic infinit mai sofisticat, plictiseala. Războiul contra plictiselii îmbracă de multe ori forme de o barbarie indescriptibilă, ale cărei origini se pierd în istorie. Cînd cele 100 de canale televizate nu mai prezintă interes, laba de urs în aspic servită de restaurantele specializate nu mai gîdilă papilele gustative iar sexul prin „Internet" se transformă în rutină pînă şi pentru copii, omul caută altceva, nou, piperat, capabil să-i excite instinctele tocite, să–i accelereze fluxul sanguin şi să-i justifice raţiunea de existenţă. Din această categorie fac parte „competiţiile" de Blood Sport, o formă aberantă a boxului în care aproape orice este permis.

Luptătorii arenelor provin din păturile sărace, marginalizate de o societate în plină dezvoltare economică. La începutul secolului, boxul american era dominat de irlandezi. După aceştia au urmat polonezii şi italienii, culminînd în final cu negrii. Grupaţi în ghetouri etnice, avînd propriile lor săli de antrenament şi cultivînd forme de sub-cultură specifice, ca dansul pe ring sau numele luptătorilor (Mike Iron Tyson – Mike cel de fier), aceşti noi gladiatori au transformat lupta în trambulină menită să le permită ieşirea din gheto, sărăcie şi anonimat. Un bătrîn antrenor evreu de box definea astfel motivaţia tinerilor luptători: „Dacă nu ai nimic şi poţi să te lupţi ca să mănînci, o să te lupţi". Iar cînd pînă şi marile gale de box au devenit rutină s-a trecut la o altă formă de bestialitate, un amestec de box clasic, arte marţiale, jujitsu, trîntă şi karate, grupate sub numele de Blood Sport – Sportul sîngelui.

Cu excepţia muşcăturilor şi loviturilor în testicule, orice este permis. Nu există arbitru, iar „meciul" poate fi întrerupt numai de un medic sau de knock-out. Oricine are dreptul să lupte împotriva oricui, indiferent de categorie, greutate sau experienţă. Luptătorii nu poartă mănuşi ori căşti de protecţie. Nu se folosesc creme şi tampoane pentru oprirea sîngelui, căci rănile deschise fac parte din regula jocului.

Spre deosebire de campionii altor „sporturi" sîngeroase, cum ar fi Bushido – provenit din Japonia şi răspîndit aproape în toată lumea, cu superstarul său Nobohico Takada, practicanţii Blood Sport-ului nu au încă faimă internaţională deoarece nu există federaţii sau cluburi sportive recunoscute. „Galele" acestor competiţii se ţin de regulă în magazii, fabrici părăsite sau corturi special improvizate. Aflîndu-se undeva la limita dintre legal şi ilegal, dar manipulat de oameni cu relaţii şi avocaţi versaţi, recent Blood Sport-ul îmbracă forme mai „oficiale", adică serate cu caracter particular, în cluburi special amenajate. Spectatorii stau la mese cu trataţii şi mult alcool, foarte aproape de ring. Un bilet ajunge şi la 100 de dolari, pariurile sînt libere. Nu o dată se întîmplă ca un luptător din arenă să cadă peste comeseni sau ca doamnele elegant îmbrăcate să fie stropite cu sînge, aceste elemente făcînd parte din „excitment"-ul căutat de cei dispuşi să plătească preţul. Luptătorii sînt retribuiţi pe scenă, în văzul tuturor, cu bani lichizi. Între public şi „sportivi" se naşte aproape automat un sistem interactiv ce implică îmbrăţişări, lovituri, mîini pe sub fustele doamnelor, schimbări reciproce de telefoane. Bani, sînge, sex şi violenţă în preţul aceluiaşi bilet.

În ceea ce ne priveşte pe noi, puţini sînt cei care ştiu că echipa naţională de kick-boxing (o formă ceva mai reglementată a Blood Sport-ului) a Israelului se află pe locul întîi din Europa. La recentele campionate de la Budapesta, presa locală consemna sportivii israelieni temuţi din cauza privirilor ucigaşe... Sau că noaptea, între Rishon Le Zion şi Bat Yam se organizează lupte de cîini cu premii între 5 şi 10.000 de şekeli... Că muncitorii thailandezi, printre altele, au importat şi luptele de cocoşi...

Blood Sport, pe cînd o gală la Tel Aviv?

Magazinul de Bijuterii al Alialei Române

SANDU ŞI RAMI BRAUNSTEIN

„THE JEWELLERS HOUSE" LTD.

BIJUTERII DIN AUR MARCATE DE STAT, CREATE ÎN ATELIER PROPRIU SAU IMPORTATE.
BIJUTERII MODERNE DIN ARGINT COMBINATE CU AUR EXECUTATE ÎN ATELIERUL NOSTRU.
EXECUTĂM REPARAŢII ŞI COMENZI DUPĂ JURNALE MODERNE SAU DUPĂ DORINŢA CLIENTULUI

PENTRU TURIŞTI, MAGAZINUL NOSTRU FIIND AUTORIZAT DE MINISTERUL COMERŢULUI,
DUTY FREE TAX

TEL AVIV, SHENKIN 8 A (LÎNGĂ ALLENBY),
TEL.: 03-6200916 FAX: 03-6204052
DESCHIS ZILNIC: 10-19 VINERI: 10-15
ONORĂM TOATE CĂRŢILE DE CREDIT
VÎNZĂRI EN-DETAIL şi EN-GROS

LUCULLUS
și invitații săi

LA RESTAURANT..

"LONDON"

Faleza Gordon, Tel Aviv

Unde să iei masa de prînz fără să te bagi într-o sală unde zbîrnîie aerul condiționat și unde publicul radiază căldură, iar vocile comesenilor te asurzesc? Am găsit răspunsul. Pe malul mării. Faleza Tel-Avivului e un spațiu ideal, unde culorile sînt vii, orizontul nesfîrșit, un cer de sticlă. Acolo e situat restaurantul "London". Umbrele colorate, personal tînăr, surîzător.

Ce să mănînci ca să nu te pomenești greu și indispus după aceea? Mai întîi, partenera mea a luat o salată care a venit într-un platou vast, plin cu verdețuri ca un tablou de Archiboldo, salată, roșii, castraveți, ardei, brînză bulgărească și un sos roquefort, divin. Gustul era aș zice primăvăratic, oriental și picant. Eu, după o matură chibzuință, am luat o supă minestrone, cu zarzavaturi diferite.

Pentru felul doi, veșnic tînăra mea parteneră și gastronomă a ales un păstrăv de aspect monumental, care era însoțit de o garnitură de salată chinezească cu sos dulce-acru sau ghiveci, cartofi prăjiți. Eu am optat pentru un fel românesc: mititei mari cît patru mici, zemoși, care erau culcați pe o farfurie fierbinte, asociați cu legume și un cartof copt învelit în staniol.

Ce să bei la mare? În mod normal ne tenta o bere "cu guler", dar însemna să insultăm peștele care nu prea se acordă cu berea. Am luat deci o sticlă de Cabernet Sauvignon sec, însoțitor fidel al peștelui și al cărnii.

Desertul a fost și el la înălțimea celorlalte feluri. Un apple-pie - prăjitură englezească formată dintr-o cocă de tartă, cu mere rase și cu înghețată de vanilie. Eu am fost tentat de o prăjitură intitulată sexy "Deliciul lui Rosemary". Era un parfait de nuci cu sirop de ciocolată.

Ce trebuia mai mult? În fața noastră era albastrul verzui al mării, vase cu pînze de toate culorile, muzică de fond care calma nervii noștri obosiți de-atîta politică.

Peisajul ne-a furat în așa fel atenția, încît n-am dat atenția necesară notei de plată, de care nici nu ne mai amintim.

PIETRE FUNERARE,
MARMORĂ ȘI GRANIT

FRIEDMAN

Firma cunoscută
încă din București,
Șoseaua Giurgiului
și Filantropia

T.A. – KIRIAT SHAUL
Tel.: 6471594, 6476279

- PREȚURI CONVENABILE
- VENIM LA DOMICILIU
- EXECUȚIE IREPROȘABILĂ
- ÎNLESNIRI DE PLATĂ

VORBIM ȘI ROMÂNEȘTE

●

SE PRIMESC COMENZI
ATÎT PENTRU KIRIAT SHAUL
CÎT ȘI PENTRU HOLON

"In Egipt presa este liberă"

(Dintr-o declarație a președintelui Husni Mubarak, menită a explica Israelului de ce guvernul de la Cairo nu poate determina ziarele și revistele egiptene, inclusiv pe cele guvernamentale, să renunțe la defăimarea și insultarea porcească a primului ministru israelian, Netaniahu; Cairo, 1996)

...ȘI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

D-na Tansu Ciller, ministrul de externe al Turciei, practică un joc extrem de periculos, care ar putea să-i fie fatal. Pe de-o parte, ea face parte din guvernul condus de islamistul Erbakan, pe de altă parte îl critică la sînge pe acesta pentru că s-a dus în vizită la Kadaffi și i-a înjurat pe americanii care boicotează Libia.

Tansu morții.

●

Revista «Minimum» mulțumește pe această cale deputaților din parlamentul Taiwanului pentru bătăile ca-n Ferentari, cu pumnii și picioarele, pe care ni le oferă, lună de lună, pe ecranele T.V.

Aceste imagini ne fac să privim cu mai multă înțelegere înjurăturile de ceară de la noi din Knesset, și să murmurăm – ca-n bine cunoscuta anecdotă – "încă-i bine !"

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

CLARA DAVIDESCU-BOTZER

ÎNGRIJIRI PERMANENTE

Întreaga noastră fiinţă are nevoie de un anumit fel de pregătire, fie că este vorba de sport, de relaxare, de frumuseţe sau ţinută.

Deci, dimineaţa, la sculare, trecem uşor peste toată faţa cu un tampon îmbibat cu demachiantul folosit în mod obişnuit, după care, cu 3-4 boabe de struguri cojite de pieliţă ne ştergem faţa, pleoapele, gîtul şi mîinile. După 25 de minute spălăm cu apă la temperatura camerei faţa şi gîtul, o ungem cu o cremă hidratantă şi trecem cu un cub de ghiaţă peste toată faţa. Lăsăm să se usuce fără să ştergem şi vom avea astfel tenul pregătit pentru machiaj, ieşit în oraş sau - pur şi simplu - pentru încă o zi de activitate sau odihnă.

După ce s-a uns faţa cu cremă se pronunţă cu glas tare exerciţiul A, O, U, X, de 12 ori fără întrerupere. Se poate repeta chiar de cîteva ori în cursul zilei.

Pentru gît: după ungerea cu o cremă hidratantă, sînt foarte bune compresele calde-reci, cu două fîşii de pînză sau prosop de lăţimea unei palme, una muiată în apă caldă, alta în apă rece de la frigider: se aplică alternativ şi se execută cu ele mişcări ca la periatul pantofilor: stînga-dreapta, sus-jos şi circular, de 4-5 ori.

Părul se va spăla săptămînal, gălbenuşul de ou folosit ca şampon întăreşte rădăcinile, iar pentru clătit, în ultima apă se va stoarce o lămîie. Dacă părul este foarte uscat, se poate dilua puţină cremă de faţă în apă şi masa cu ea rădăcina.

Masaţi-vă gingiile! Cu degetul arătător muiat într-un amestec de bicarbonat, sare şi lămîie, acest masaj albeşte dinţii; dar, la nivelul lor, masaţi cel mult o dată pe săptămînă sau chiar mai rar, deoarece amestecul este abraziv în timp pentru smalţul dinţilor. Masajul gingiilor se poate efectua zilnic, o dată cu periajul obişnuit al dinţilor, cu periuţa normală.

Frecaţi-vă mîinile cu lămîie, spălaţi-le cu apa în care aţi fiert cartofi şi daţi-le cu cremă de cîte ori aveţi un moment liber. Mîinile, ca şi picioarele, trebuie să arate la fel de îngrijite ca şi tenul machiat. Pentru ca şi coatele să aibă un aspect normal, îngrijit, se freacă uşor cu o perie cu săpun, se aplică un piling, se curăţă şi se masează cu o cremă hrănitoare. La fel şi pentru călcîie. Picioarele se vor masa cu mişcări de jos în sus, pentru a uşura circulaţia sîngelui, mai ales la cele care nu fac mişcare (stat pe loc în picioare sau pe scaun).

Beţi multe lichide, de preferinţă apă, deşi dimineaţa e de preferat să începeţi cu un suc natural de portocale, ce vă va rezolva eventual şi o constipaţie cronică sau rebelă.

Odată puse la punct, doamnelor, acordaţi aceeaşi atenţie şi partenerului dvs. de viaţă, chiar dacă la început va ridica mirat din sprîncene, va zîmbi ironic sau va refuza: cu timpul, cu tact şi cu răbdare, vă spun din proprie experienţă că nu există "om" căruia să nu-i placă să fie îngrijit şi arătos: depinde doar de felul cum puneţi problema !

MAMAIA מַאמַאיָה

Restaurant
românesc
GRĂTAR - PESCĂRIE

AER CONDIŢIONAT.
AMBIANŢĂ PLĂCUTĂ.
SERVICIU CONŞTIINCIOS.
PREŢURI MODERATE.
DESCHIS ZILNIC ÎNTRE
ORELE 12 - 24
VĂ RUGĂM A REZERVA
LOCURILE PRIN TEL. NR.
5237784
VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE

RESTAURANTUL MAMAIA
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

POŞTA

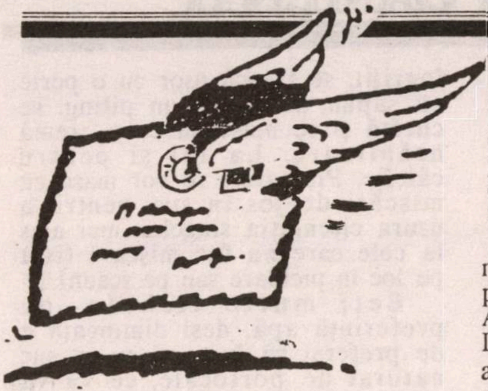

SINUCIDERI

Acordul Oslo (inclusiv cei trei ani tragici de punere în aplicare a lui) a hotărît soarta alegerilor.

Nu se poate concepe ca cei care spun "Nu" acordului să fi votat Peres, iar cei care spun "Da", să fi votat Netaniahu, oricare ar fi fost părerile lor în toate celelalte probleme. Prin urmare, 55,5% din evrei au răspuns "Nu", iar restul de 44,5% au răspuns "Da" Acordului Oslo; (nu iau în consideraţie voturile arabilor, pentru că soarta lor nu e pusă în joc). De altfel, încercarea disperată a lui Peres de a mobiliza - în ultimele ore - voturile celor care, numai cu două zile înainte, drept urmare a evenimentelor din Liban, l-au denumit "Ucigaş de copii", încercările acestea n-au avut efect.

După alegeri a apărut un volum intitulat "Sinuciderea", în care trei ziarişti cunoscuţi au analizat campania electorală a Partidului Muncii, în lumina eşecului.

În realitate, "sinuciderea" de mai sus se afla plasată în cadrul mai larg al unei alte sinucideri: Acordul Oslo; ambele sinucideri au în comun faptul că înfăptuitorii lor sînt aceiaşi; aceiaşi care, pe lîngă victoria în alegeri, au promis şi "Noul Orient Mijlociu": "sinuciderea" în alegeri arată că Peres nu e infailibil în materie de previziuni şi că există riscul ca Orientul Mijlociu să rămînă tot cel vechi; în acest caz, miza pusă în joc (existenţa Israelului), e pierdută.

La Oslo, în loc să ceară rezolvarea integrală a tuturor punctelor aflate în discuţie, acolo şi atunci, diplomaţii noştri, lăsînd impresia că sînt mai grijulii de interesele arabe decît de ale noastre, şi fără nici un efort de previziune, au acceptat ca aplicarea acordului să se facă în două etape:

a) Israel urmează să transmită Autonomiei Palestiniene (fără a primi nici o contraparte) toate oraşele (împreună cu satele din jurul lor) din teritorii şi să elibereze din închisori, înainte de termen, mii de terorişti.

b) După terminarea etapei de mai sus, se va negocia rezolvarea punctelor rămase în suspensie. Aceste puncte sînt: Statutul Ierusalimului, independenţa sau autonomia Palestinei, problema refugiaţilor palestinieni, aşezările israeliene din teritorii, frontierele definitive, etc. În etapa aceasta, pentru prima dată, li se va cere arabilor să renunţe şi ei la anumite pretenţii; pentru ei, e ceva de neconceput; în toate discursurile sale, Arafat s-a arătat neînduplecat.

Înaintea negocierilor Oslo, Arafat ruginea în Tunis, fără bani, fără nici o perspectivă, cu oamenii risipiţi prin toate ţările musulmane, fără poziţie pe plan internaţional; cota lui scăzuse brusc din cauză că luase partea lui Saddam în timpul războiului din Golf. Realizarea primei etape a produs, însă, o răsturnare dramatică a raportului de forţe, pe care stînga n-a fost în stare să o prevadă.

Acum, Arafat e la el acasă, conduce un "stat", primeşte în audienţă diplomaţi şi chiar şefi de state, e invitat şi el la rîndul lui, are o armată de 30.000 de oameni, fiecare cu Kalaşnicovul lui, cu tanchete (fără să mai socotim armamentul pe care-l introduce clandestin); tonul e mai ridicat, iar zîmbetul de pe faţa lui şi mierea din cuvintele lui au dispărut.

În acelaşi timp, Israelul şi-a legat Shabak-ul la ochi (nu mai poate controla oraşele arabe) şi asupra sa planează permanent spectrul terorii. Asupra fiecărui autobuz, tren, grădiniţă, şcoală, universitate, sală de spectacol, stadion, etc., atîrnă de-un fir de păr cîte-o sabie a lui Damocles, fir pe care teroriştii îl pot tăia, unde, cînd şi cum vor hotărî. (Peres, de emoţie, n-a dormit nici un minut în noaptea dinaintea alegerilor, la gîndul că ar putea să se producă un act terorist în ultimul moment; şi Ramon era obsedat de acelaşi pericol).

Ceea ce se putea obţine uşor la Oslo, acum nu se mai poate. Acordul Oslo a fost, evident, o greşală monumentală, "Păcatul originar".

In aplicarea acestui acord, Peres a vrut să se asigure, chiar şi în caz de înfrîngere în alegeri (blam adus de alegători acordului Oslo), că Dreapta (care în opoziţie luptase din toate puterile contra aprobării acordului) să fie obligată în mod...pervers, să-l pună ea în aplicare; în acest scop, s-a grăbit să facă cedări ireversibile arabilor, creînd astfel un tipar rigid şi obligatoriu pentru continuatorii negocierilor.

Cum intenţionează să obţină arabii concesii din partea Israelului, dacă se va ajunge la un punct mort în negocieri? Răspunsul e simplu: prin acte de teroare.

Ce mijloace are Israelul ca să obţină concesii din partea arabilor? Răspunsul e simplu şi unic: persuasiunea.

În afară de Oslo, guvernul precedent a lăsat şi o "moştenire" financiară: o gaură în buget de 5 miliarde de shekeli şi un început periculos de inflaţie.

Pentru a salva ce se mai poate salva, Netaniahu trebuie să-şi corijeze radical, urgent şi în toate direcţiile stilul de lucru (la nevoie se poate cumpăra şi o busolă). Dacă n-o va face, înseamnă că Istoria ne-a jucat o farsă sinistră.

LEON HAIMOVICI
Rishon Le Zion.

AVATARURILE EXPATRIERII
(sau o schiţă pentru cîntăreţul Aviv Ghefen care ne îndeamnă să părăsim Israelul)

Stimată Redactie.

Problema imigranţilor e la ordinea zilei. Poate vi se pare oportună microsatira de mai jos, aparţinînd scriitorului american Jonathan Wilson. Am tălmăcit-o pentru Dvs. A apărut sub titlul "Expatriate games" *în pag.102 din nr. pe 05.07.93 (în USA, 07.05...) al magazinului* "The New Yorker" *(au şi ei o "revistă a oamenilor inteligenţi", cum e* "Minimum" *la noi).*

A. PAPO
Haifa

Am devenit de curînd cetăţean american. N-ar fi nimic extraordinar în asta, dacă eu n-aş fi, adică n-aş fi fost, cetăţean englez. Ori, precum se ştie, supuşii Majestăţii Sale britanice nu-şi prea reneagă ţara de baştină. "Pentru Dumnezeu, de ce ai făcut asta ?" mi-a strigat maică-mea la telefon, cînd i-am dat vestea.

Ca să capăt cetăţenia americană, am avut de completat o mulţime de formulare şi, apoi, de dat un examen despre istoria şi instituţiile noii mele Patrii. Partea cu formularele a fost uşoară. Am declarat că n-am făcut niciodată parte din trupele SS. Am jurat că n-am avut de-aface cu comuniştii şi cu URSS, ceea ce nu era cu totul adevărat, căci vizitasem Leningradul, cu un grup de studenţi de la Oxford, dar asta după ce, tot ca student, fusese Bill Clinton pe-acolo. Mai mult decît atît: teza de doctorat a iubitei mele avea drept subiect "Dostoievski şi biserica ortodoxă". Deasemenea am ascuns faptul că am stat odată la masă cu fiul lui Boris Pasternak, care m-a întrebat dacă sînt evreu. I-am spus că da şi atunci mi-a povestit că mulţi preoţi ortodocşi ruşi sînt evrei convertiţi (ceea ce mie nu prea mi-a venit să cred).

De examen n-aveam nici o grije. M-am prezentat dimineaţa devreme şi, spre surprinderea mea, sala de aşteptare era înţesată de candidaţi, programaţi la aceeaşi oră, aşa că mie mi-a venit rîndul abia la prînz. Toţi erau cufundaţi în lectura materialului bibliografic recomandat, de care eu nici nu m-atinsesem. Examinatorii se aflau în spatele unor paravane, aşa încît se putea auzi ce se vorbea acolo. Astfel, un chinez, care stătuse lîngă mine, fu întrebat în ce zi a avut loc atacul de la Pearl Harbour. Nedînd nici un răspuns, au chemat-o pe nevastă-sa, nu ca să-i traducă întrebarea, ci ca să-i comunice - scurt pe doi - că fiul Împărăţiei Celeste a picat. De după un alt paravan revenise un sirian, care mi-a spus c-a fost chestionat despre percheziţii, confiscări şi despre drepturile omului. În acel moment am intrat în panică. I-am smuls cartea unui rus bătrîn de lîngă mine, dar literele îmi jucau înaintea ochilor. Tocmai auzeam cum, pe un negru, îl întrebau ce se comemorează la 4 iulie. După o pauză, vocea examinatorului a continuat: "De ce taci ? Înţelegi ce-ţi vorbesc ? Ştii măcar cum te cheamă ?". Am lăsat cartea din mînă şi am început să mă gîndesc: în definitiv, de ce mă străduiesc eu să devin cetăţeanul unei ţări care-i hărţuieşte pe imigranţi? Dar pînă să-mi dau răspunsul, am fost chemat "înăuntru", unde o duduie şi-a cerut scuze că m-a lăsat să aştept şi că e obligată să mă supună examenului. A adăugat chiar că eu ştiu probabil despre America mai mult decît dînsa ! Ehei, dar acum să vedeţi ! Prima întrebare: "Care sînt cele trei Puteri în Stat?" Am răspuns imediat: "Puterea judecătorească şi Puterea legislativă". Duduia mi-a zîmbit încurajator şi a silabisit în şoaptă: "Pluuus... Puteeerea e... e...?" "Ah da - am exclamat eu - Puterea economică". "Nu" - a şoptit ea din nou, dînd aprobator din cap - "Puterea executivă". Întrebarea a doua: "Cine-i deputat în Congres din partea circumscripţiei dumitale ?" "Barney Frank" am strigat eu cu înfocare. După care funcţionara m-a declarat admis.

Două săptămîni mai tîrziu, într-o duminică dimineaţă, am intrat cu băiatul meu într-o cafenea şi am dat acolo peste... cine credeţi ? Peste Barney Frank! Purta un trening şi părea că se pregăteşte de jogging. Dar eu l-am ţintuit cu privirea şi i-am povestit, de-a fir în păr, tot ce-am văzut la Serviciul de Imigrări. "Da - a oftat dînsul - avem necazuri cu birocraţii ăştia". Şi a dat să plece. Dar eu simţeam că încetăţenirea iminentă îmi conferă prerogativa de a hărţui şi eu pe cineva. Degeaba m-a strigat fii-meu: "Hai tată, nu vii?" I-am tăiat drumul deputatului şi, în pervazul însorit al uşii, am continuat să-mi exercit drepturile democratice, depănîndu-i povestea bietului Mister Frank, încă o dată, de la început....

"ORI CU PIATRA-CAP....!"

Cînd Martin s-a încorporat în unitatea de paraşutişti a Zahalului, am încercat cel mai înalt sentiment de mîndrie şi răzbunare contra lungului şir de umilinţe ce le-a îndurat atît poporul meu, cît şi eu însămi. Am avut norocul de a trăi mîndria ca fiul meu să aibă posibilitatea să apere cu arma-n mînă integritatea ţării şi a poporului său, atît cea fizică, cît şi cea spirituală şi morală.

Am trăit cîţiva ani de frică indescriptibili, lesne de înţeles, însă incomparabili cu aceia suferiţi de mine şi poporul meu în trecut, cînd am fost hăituiţi de către vînători setoşi de sînge.

Astăzi învăţăm o lecţie nouă. Nici armele nu ne mai ajută, căci nu ni se permite să ne apărăm nici viaţa. Adică, avem voie să ţinem arma în mînă, dar n-avem voie să-i eliberăm piedica în caz de pericol.

Ni se permite, ba sîntem chiar încurajaţi să întreţinem o armată bine instruită şi dotată, dar nu ca să ne apere pe noi, ci, cine ştie, poate pentru ca să fie folosită în scopuri de strategie globală, cîndva.... la o adică.

Evreul neînarmat invită la Holocaust, ceea ce apoi produce mustrări de conştiinţă şi insomnii, poate.

Evreul înarmat mai linişteşte cugetele, însă dacă îndrăzneşte să şi tragă, asta-i deacum o insolenţă monstruoasă ce nu poate fi tolerată, căci prin asta strică, dezechilibrează ordinea instituită de cînd lumea.

"Evreul n-are voie să semene cu NOI, el nu-şi poate permite ce ne permitem noi".

AURELIA SCHERER
Kiriat Haim.

UN CIORAP NEGRU PENTRU ILUZIILE MELE

Sînt plină de iluzii care îşi au soarta lor binecunoscută, se spulberă.

Venind în Occident, am fost dezamăgită de constatarea că francezii sînt în bună parte xenofobi, meschini şi prea preocupaţi de mîncare.

Trebuie să precizez că, în Franţa, oamenii obişnuiţi nu se delectează cu "paté de foie gras" şi nici nu trimit salve de dopuri de şampanie la cea mai mică ocazie. Ei se nutresc cu supe îngrăşate cu feculă şi cu cărnuri care au poposit foarte puţin timp în tigaie şi beau la ele un vin roşu, parşiv, aşa zisul "le rouge". Acest vin înlocuieşte la mulţi micul dejun care la alţii, nu puţini, este constituit din cafea neagră agrementată de coniac.

Şi E. M. Remarque m-a deziluzionat. În romanele lui el ne-a plimbat în cafenele şi bistrouri romantice unde îndrăgostiţii sorbeau calvados aşteptînd vremuri mai bune. Acum vreo treizeci de ani, în orice colţ de lume puteai descoperi un bar unde, lîngă

POŞTA

sticla de calvados, era plasat şi romanul "Arcul de Triumf", unde este "cîntat" miraculosul calvados. Ei bine, acest calvados este un infam rachiu de mere despre care nu se poate vorbi de bine decît în sensul că are un conţinut ridicat de alcool.

În ce priveşte experienţele cu arme atomice, care au avut loc nu de mult în Pacific, la ordinul preşedintelui Chirac, ar fi de relatat că ambasadei franceze din Roma i s-a oferit, de către un grup de parlamentari din partidul ecologic italian, celebrul "ciorap negru", lung de doi metri şi plin ochi de cărbuni. Este vorba de o tradiţie conform căreia zîna cea bună, Befana, împarte copiilor la 6 ianuarie ciorapi umpluţi cu dulciuri. Faptele rele se pedepsesc cu o umplutură de cărbuni.

De fapt, Franţa ar fi meritat o notă şi mai proastă pentru legea "cotelor muzicale" care a intrat în vigoare la 1.1.1996: orice post emiţător de radio, fie privat, fie local sau regional, este obligat ca între orele 6 şi 22 să transmită în 40% din program producţii franţuzeşti, iar jumătate din acestea trebuie să fie create de talente noi; textul va fi numai în limba franceză.

O comisie de control supraveghează emisiunile, pedepsind cu amenzi pe delicvenţi. În caz de recidivă, se retrag autorizaţiile de transmisie.

Singurele care nu sînt atinse de această măsură sînt posturile de muzică clasică, deci măcar Mozart şi Ceaicovski sînt în siguranţă.

Printre cei nemulţumiţi se află şi directorul staţiei "Europa 2". El a declarat că din 10 discuri trimise de firmele producătoare, cinci au muzică Rapp (zgomote ritmice) şi patru sînt gunoi.

EDITH COHEN
Frankfurt/Main

ÎNTOARCEREA DIN ELVEŢIA

Anul acesta, ca orice israelian care se respectă şi are, mai mult sau mai puţin, unele posibilităţi materiale sau de a fi invitat, am fost şi eu în "HUL". Şi în Elveţia. Nu pot compara această Confederaţie cu nimic. Frumuseţile naturii le-au găsit oamenii de-a gata, chiar din 1291, cînd trei cantoane - Uri, Schwitz şi Unterwalden - s-au unit între ele, dînd naştere actualului Stat. Cu timpul s-au alipit şi altele şi s-au pus pe treabă. Şi-au dezvoltat mica economie, sistemul bancar şi turismul, care e la un nivel neîntrecut: informaţiile precise în mai multe limbi (totul chiar gata tipărit şi imediat la îndemînă), punctualitatea, accesibilitatea.

Oamenii sînt reci, politicoşi, serviabili, cu o gîndire mai lentă, dar au bogăţia de invidiat şi preţurile, bune pentru ei.

Pe turişti îi vezi pretutindeni. Predomină cei din Extremul Orient, dar nici concetăţenii noştri n-au lipsit, văzîndu-i în locurile turistice mai importante. Se opreau autobuzele în zonele de parcare şi din ele parcă năvăleau barbarii. Cunosc de-acasă agitaţia neamului nostru. Un "madrih", uneori ca un plutonier-major, dădea indicaţii: "Heţi şaa. Şam haşerutim". Cu oarecare milă, am observat, la cascadele de la Trüummelbach, o pereche - în jur de 50 de ani - fuga, fuga. El i-a dat indicaţiile. Văzînd HERREN a îndreptat-o pe ea, spre DAMEN s-a dus el. I-am oprit şi i-am întors din drum. Nu cunoşteau alfabetul latin!

La micul restaurant de la Cheile Aar-ului - o minunăţie - era afişată o listă de mîncare şi băuturi, în ebraică.

M-au surprins amenzile ce se pot încasa (bineînţeles, dacă eşti prins) la încălcarea regulilor de circulaţie, foarte severe. Traversarea străzii înafara "zebrei" costă 10 franci (aproape 30 de shekeli). Şoferul care cu o mînă conduce şi cu cealaltă ţine pelefonul la care vorbeşte, e încasat cu 100 de franci. Dacă s-ar introduce şi la noi sistemul unor asemenea amenzi, ce bine ar fi, şi ce de-a bani ar mai încasa autorităţile!...La ei nu se prea încasează, deh, ei sînt elveţieni şi nu calcă regulile...

Nici de claxonat nu e voie. Mergeam liniştit, pe mijlocul unei străzi laterale, pînă cînd mi-am dat seama că în spatele meu venea încet-încet un automobil, care n-a dat nici un semn de viaţă şi a aşteptat pînă am urcat pe trotuar. La noi, te claxonează pentru ca să nu cumva să îndrăzneşti să traversezi strada în locurile permise şi marcate pentru pietoni!

După ordinea, curăţenia şi meticulozitatea din aeroportul din Zürich, aterizînd la "Ben Gurion" a fost în primul rînd bucuria revenirii.

Coborînd scara avionului, deşi era seara şi 30 de grade.... alt decor: oameni ţipînd, strigîndu-se, căutîndu-se, cu pelefoanele în mînă să-şi anunţe sosirea, înghesuiala, să fie primii la controlul paşapoartelor, la cărucioare, la bagaje, la taxi-uri.

Chiar dacă a doua zi, pe trotuar, m-am împiedicat de o cutie de carton, sau am alunecat pe o murdărie, n-a fost grav. Ştergîndu-mi transpiraţia de pe frunte, m-am gîndit ce bine a fost la Interlaken.

Nu-mi plac, şi chiar mă deranjează zgomotele, nepoliteţea, murdăria, dar îmi place ţara, îmi plac minunile care se înfăptuiesc, îmi plac oamenii care se străduiesc pentru mai bine, admir curajul şi devotamentul.

Mi-am zis: sînt acasă!

Cîtă dreptate au avut cei care au spus - ceea ce ştiu din copilărie - "Fie pîinea cît de rea, tot mai bine-n ţara ta".

Dr. G. MĂNESCU
Bat Yam

DESPRE MISIUNEA ISTORIOGRAFULUI

Ţin să exprim aici stima şi aprobarea mea domnului Zoltan Terner pentru a sa intervenţie "Din nou despre defăimarea lui Maxy" («Minimum», nr.113-114), în legătură cu viaţa intimă a pictorului, apărută la Bucureşti într-o infamă broşurică de "circuit închis", ticluită de Petre Oprea, un fost subaltern al lui Maxy. Este o problemă de etică profesională (şi general umană) care obligă pe toţi cei care scot la iveală fapte - cunoscute şi mai puţin cunoscute - pitite în cotloanele istoriei (politice, literare, plastice, etc.) să cerceteze cu atenţie şi să cumpănească de zece ori înainte de a pune pe hîrtie defăimări la adresa unui om care nu se mai poate apăra.

Nu vreau să fiu crezut adept al dictonului latin, cum că "despre morţi nu vorbeşti decît de bine". Dimpotrivă. Sînt morţi ale căror fapte monstruoase trebuie mereu şi mereu dezgropate, stigmatizate ca un îndemn la vigilenţă adresat posterităţii, să nu se mai repete vreodată. Dar nu sînt nici adeptul zicalei "mortu-i de vină", mai ales în cazul creatorilor de valori

POŞTA

artistice sau spirituale, care să îngăduie istoricului, în lipsa unor martori contestatari, să răspîndească tot soiul de "picanterii de alcov", pe placul unei anumite categorii de cititori de o anumită vîrstă.

În modestul spaţiu îngăduit rubricii mele săptămînale "Mic ghid de artă plastică modernă", scriind şi eu despre "Centenarul unui mare pictor cubist", închinat amintirii lui M. H. Maxy ("Tribuna-magazin" nr.64 din 29 mai 1996), formulam următoarele idei, în consens cu cele ale d-lui Zoltan Terner:

Între opera şi biografia artistului, cel mai adeseori există o totală contradicţie. Dar ţelul major al istoriei şi criticii de artă este exegeza operei în raport cu epoca şi societatea în care acesta trăieşte, nu a scotoci în arcanele biografiilor în căutare de anecdote picante şi bîrfe de mahala, aşa cum fac în România unii criticaştri...". Atîta tot, fără măcar o aluzie la acest domn Oprea.

Dr. EMIL WITTNER
Petah Tikva.

CORESPONDENŢII NOŞTRI FOTOGRAFIAZĂ

....aşa cum a făcut d. Alexandru Anca din Hedera, "luîndu-o în poză" pe nepoata sa Evelin (Evi) Anca, în vîrstă de 5 ani. 5 ani şi deja consumatoare de reviste pe pîine....

EVREII "CARAIŢI"

În frumosul şi interesantul articol cu privire la evreii *"crimceaci"*, publicat în revista «MINIMUM» nr.110 sînt pomeniţi, în treacăt, evreii caraiţi, locuitori ai Crimeii. Cum istoria sectei caraiţilor nu este prea cunoscută, îmi permit să vin cu anumite informaţii istorice despre această sectă.

În anul 1971, în timp ce-mi îndeplineam perioada de concentrare într-o unitate militară de lîngă oraşul Ramle, am cunoscut un tînăr sergent, pe nume Marzuc, învăţător de profesie, carait originar din Egipt, care mi-a furnizat primele informaţii despre evreii caraiţi. Istoria sectei caraiţilor se pierde în negura vremurilor, fondarea ei avînd loc în anticul Babilon. Învăţatul evreu Aron Ben David s-a opus celor care comentau Thora, cerînd ca ea să fie citită şi înteleasă în mod simplu, fără interpretările filozofice ale marilor rabini. Pentru el cărţile de comentarii rabinice «Mişna» şi «Talmud» nu aveau nici o autoritate. După o altă versiune, Aron Ben David trebuia să devină conducătorul spiritual al evreilor din Diaspora, dar cum n-a fost ales, s-a despărţit de evreii talmudişti, creînd secta care - la început - se numea "Aronimi", după numele său.

Oricare din versiuni ar fi valabilă, cert este că - pe parcursul unei lungi perioade, în care s-au împrăştiat în toată lumea şi mai cu seamă în Rusia, Imperiul Otoman, Egipt şi Lituania - evreii caraiţi s-a aflat în serios conflict cu evreii talmudişti.

După o scurtă perioadă de acalmie, prin sec. 15-16, în care se realizase o oarecare apropiere între "tabere", pînă la hotărîri de genul acordării permisiunii de a se căsători între ei, conflictul a reizbucnit cu tărie şi, în Rusia, caraiţii se despart complet de talmudişti. Ba chiar se socotesc entitate religioasă aparte şi cer autorităţilor înscrierea lor ca atare în actele juridice. În restul lumii, numărul caraiţilor s-a redus simţitor, fie prin integrare în massa evreiască, fie prin asimilare: în anul 1932 numărul lor ajunsese la numai 12.000 de suflete.

După 1948, ca urmare a persecuţiilor la care erau supuşi în ţările arabe, au emigrat în Israel unde au fost primiţi ca toţi evreii, pe baza legii reîntoarcerii. Concentraţi în două oraşe, Ashdod şi Ramle, nu au fost consideraţi ca entitate religioasă aparte - ca druzii sau samaritenii - dar ţinînd cont de atitudinea rabinatului ortodox faţă de ei, şi-au creiat propriile tribunale religioase pentru căsătorii şi divorţuri.

LICĂ LANDSKRON
Raanana

PATA DE CERNEALĂ

Toate amintirile mele despre anii de şcoală sînt albastre. Uniforma cu pătrăţele alb-albastre, şorţuleţul albastru, hîrtia cu care înveleam cărţile era de un albastru indigo, călimara cu cerneală fixată într-o mică adîncitură în lemnul băncii era tot albastră. Şi prima mea dezamăgire din primii ani de şcoală e tot albastră.

Aplecată peste jumătatea mea de bancă, conturam concentrată cuvinte la ora de dictare şi mă străduiam să fie cît mai frumoase. Literele se aşezau cuminţi şi formau rînduri, cinci, şase, poate mai multe. Cuvintele meritau desenate frumos, meritau să primească semnul dragostei mele, literele mele să bucure privirea mea şi a celorlalţi, rîndurile mele să placă.

Învăţătoarea se ridicase şi acum se plimba printre bănci, urmărindu-ne. Oh, de-ar veni şi la mine, să vadă ce frumos am scris! De s-ar opri şi-n dreptul meu, să vadă ce frumoase sînt literele mele şi cum am ştiut unde să pun punct şi unde să încep cu literă mare! Mai înmoi o dată tocul în cerneală şi gata. Mai am puţin şi termin şi dictarea mea o să fie cea mai frumoasă.

Dar, ah, cum, tocmai acum, de unde a apărut o pată mare albastră peste dictarea mea, peste dictarea mea atît de frumoasă! S-a întins, s-a lăţit pe foaie, pe degete, peste bietele mele cuvinte, acoperindu-le, mînjindu-le, rupîndu-le. De n-ar veni tocmai acum, de-ar trece pe lîngă mine fără să se oprească! Poate, poate am noroc şi nu vrea să se uite la dictarea mea!

Cotul meu alunecă peste caiet, mîna acoperă dezastrul. Rămîn afară, la vedere, cîteva rînduri frumoase.

POŞTA

S-a oprit acum în dreptul meu şi, înţeleg speriată, că-i place şi vrea să-mi ridice caietul să-l arate în clasă.

"Ce frumos ai scris!" Întinde mîna spre mine. Dau la o parte cotul, eliberez caietul, şi inima mea, prinsă, se zbate în ruşine. Acum vede, acum retrage mîna, acum nu mai vrea să ridice caietul meu, acum zice "Vaaai! Ce-ai făcut aici?!"

VIORICA WEISSMAN
Ierusalim.

Lucian Boz, Sydney, Australia (a.- am dat, în numărul trecut, erata de cuviinţă; b.- aşteptăm amintiri din nesfîrşitul bagaj al criticului Lucian Boz); *Avram Blitzstein,* Kiriat Yam B (careul dvs. a ajuns la colaboratorul nostru, Nelu Weinberg, cel ce se ocupă cu jocuri); *av. C. Simşa,* Bat Yam (mulţumiri şi un salut omului care, în timpul războiului, la Bucureşti, a asigurat legăturile radio dintre opoziţia română şi aliaţi); *David Ţucherman,* Holon (a.- am transmis d-rului S. Iacobsohn felicitările pentru nuvela "Scrisoare din depărtări"; b.- şi ne amintim, împreună cu dvs., nu fără nostalgie, de marii paginatori şi linotipişti care făceau minuni în plumb, în vremurile de dinaintea apariţiei recilor computere); *Anny Engher,* Kfar Saba (iată ceea ce aţi fi răspuns Dvs. la ancheta "Omul mileniului": 1.- Neil Armstrong, pentru primii paşi pe lună; 2.- Pe planeta Micului Prinţ; 3.- Copernic, despre revoluţiile orbitelor cereşti; 4.- Teoria rasistă; 5.- Computerul; 6.- Lenin; 7.- Omuleţii verzi; 8.- Norbert Wiener - cibernetica; 9.- "Flautul fermecat" de Mozart; 10.- Mafia.); *Dr. Paul Dorian,* Holon (aveţi cuvîntul în legătură cu celebrele pensii din Germania: "În urma înţelegerii între Kanzler Kohl şi Dl. E. Bronfmann, se promit pensii pentru israelienii de "cultură germană" emigraţi din Europa răsăriteană. Am strîns acte pentru cei 20 de ani prestaţi ca medic în România. Am fost supus examenelor pentru a fi calificat drept posesor al limbii materne germane şi de "cultură" germană. Precizez că am lucrat ca leitender Arzt 5 ani în RFG şi primesc o infimă pensie în mărci germane. Un coleg de liceu care a locuit în Botoşani pe aceeaşi stradă cu mine - însă n-a lucrat în Germania - îşi primeşte pensia pentru cei 20 de ani de prestaţii în România. Am fost respins de Tribunalul din Berlin, pe motiv că posed limba germană şi cultura, dar aceasta datorită culturii mele şi nu ca posesor al limbii materne germane. Pînă şi studiile de medicină şi perfecţionare le-am făcut după tratate germane, în casă s-a vorbit germana, profesoara de pian era vieneză ca şi îngrijitoarea care era germană din Bucovina. La acestea mi se răspunde că "ar fi trebuit să lucrez în limba germană maternă".); *Marcel Meridan,* Tel Aviv (o epigramă picantă dedicată unui pictor bătrîn: "El pictează tinerele/ Costumate à la Eva./ Trist priveşte înspre ele/ Şi se-ntreabă, unde-i seva/. *Michael Radulesco,* Toronto, Canada (tot o epigramă...şi tot "picantă", dar pe franţuzeşte, inspirată de un nud al mult regretatei Marilyn Monroe: "Je ne suis pas curieux/ Mais je voudrais bien savoir/ Pourquoi toutes les blondes/ Ont la chatte noire"/. Ceea ce pe româneşte ar suna... ce-ar fi să ne ajute cineva cu o traducere la fel de picantă?); *Solomon Moscovici,* Beaconsfield, Québec, Canada (fiţi liniştit, abonamentul Dvs. e la zi); *Avram Segal,* Naharia (două amintiri à-propos de discuţiile «la zi» despre însemnătatea drapelului:

"1.- Bucureşti - 10 mai 1941 - sărbătoare naţională. Mă despărţisem de prietenul meu A. Am văzut o companie de soldaţi care se întorceau de la defilare. Ulterior, am aflat că prietenul meu a fost arestat pentru că nu a salutat drapelul. A fost maltratat, i s-a luat tot ce avea asupra lui şi dus la prefectura poliţiei. S-au făcut mari eforturi, cu intervenţii bine plătite, dar nu au ajutat la nimic. L-au acuzat că fiind sionist a fost trimis să saboteze drapelul; a fost înaintat, spre judecată, curţii marţiale. Am fost chemat şi eu martor la proces. Am declarat că tocmai mă despărţisem de el şi că nu era sionist; fiind un timp ploios, drapelul era învelit într-o muşama şi probabil nu l-a observat. Hotărîtoare, influenţa decisivă a avut-o pledoaria unui avocat mare şi foarte bine plătit. A fost achitat.

2.- Vara lui 1942. Mă aflam la munca obligatorie la "Poligonul" bucureştean. Lucram la pavarea şoselei principale. În grupă cu mine lucra şi un tînăr, pe nume Fermo. Tatăl lui era prim-redactor la ziarul "Universul". Probabil că mama lui era creştină ori s-au botezat. Purta la gît o cruce mare şi printre noi, evreii, făcea apologia nazismului şi antisemiţilor. Într-o zi, fiind soare puternic, i-am împrumutat batista mea să-şi apere creştetul. A înnodat-o în patru colţuri şi a pus-o pe cap. A trecut prin poligon un pluton cu drapel. Toţi au luat poziţie de drepţi şi ne-am descoperit. Fermo uitase de batistă. După ce a trecut de noi, ofiţerul care comanda plutonul s-a întors şi l-a lovit cu teaca sabiei în cap. "Jidane, de ce nu te descoperi în faţa drapelului!" Tocmai el! A fost dus la spital. A doua zi, a venit o comisie de ofiţeri superiori pentru a ancheta. Pe Fermo nu l-am mai văzut la lucru. După un timp, l-am întîlnit şi mi-a spus că are două carnete de scutire de muncă obligatorie...);

Armin Nagel, Honolulu, Hawaii (a.- "Am fost invitat ca supravieţuitor al Holocaustului - Vapniarca, împreună cu I. Benditer din Rishon Le Zion, la Conferinţa internaţională de la Washington consacrată Holocaustului din România. Din păcate, United States Holocaust Memorial Museum - locul unde s-a desfăşurat conferinţa - nu s-a învrednicit să prezinte despre subiectul în cauză decît un panou intitulat "Marşul spre Transnistria al tuturor evreilor evacuaţi din Bălţi". În cadrul conferinţei am întrebat de ce nu s-a prezentat mai mult despre Holocaustul din România ? Directorul lui «Holocaust Research Institute» m-a invitat la sfîrşit la el în birou, ca să-mi spună - oarecum supărat: "Nu putem afişa pe pereţii muzeului miile de pagini de documente pe care le posedăm şi nu avem decît trei fotografii nu prea reuşite". Avea dreptate, în felul lui. Dar şi eu aveam dreptate deoarece asemenea imagini există, ele pot fi procurate cu uşurinţă." b.- Felicitări pentru activitatea pe care o desfăşuraţi prin şcoli întru explicarea a ceea ce a fost Holocaustul în România; ştiţi ce? ideea că, acolo departe, hăt

POŞTA

Teşu Solomovici prezintă un eveniment teatral mult aşteptat:

Carmen Stănescu şi Damian Crişmaru - doi monştri sacri ai Naţionalului bucureştean

Pentru prima oară în Israel TURNEUL OFICIAL al marelui TEATRU NAŢIONAL din BUCUREŞTI

Sub auspiciile d-lui Aurel Sanislav, Ambasadorul României în Israel, şi acad. Fănuş Neagu, directorul Teatrului Naţional din Bucureşti

„Marea Doamnă a Teatrului Naţional"

CARMEN STĂNESCU

în comedia scriitorului francez ANDRÉ ROUSSIN

SOŢIA IDEALĂ

Regia: M. MANOLESCU * Muzica: DORINA RUSU * Costume: E. BOTĂNESCU
Decor: V. ROTARU * Regizor tehnic, sunet şi lumini: A. DUŞE şi M. ZAHAVI.

Comedie de 24 carate cu Aimée Iacobescu

Carmen Stănescu

Alexandru Bindea

Aimée Iacobescu

Dragoş Ionescu

Iuliana Moise

Damian Crişmaru

TEL AVIV – „Ohel Shem"
sîmbătă 23 noiembrie – ora 20.00
Bilete: „Canaf" – tel. 6293838 – 6295154

HAIFA – „Beit Hahayal"
marţi 19 noiembrie – ora 20.00
Bilete: Herzl 32-34, tel. 8665272

PEŢAH TIKVA – „Sharet"
dum. 17.11 – ora 20.00
Bilete: tel. 9301195

RISHON – „Mofet"
luni 18.11 – ora 20.00
Bilete: tel. 9645711

IERUSALIM – „Behar"
mierc. 20.11 – ora 19.30
Bilete: tel.256869

NATANIA – „H. Hatarbut"
joi 21.11 – ora 20.00
Tel: 612453 – 603392

BEER-SHEVA – „H. Hatarbut"
vineri 22.11 – ora 20.00
Tel: 6233397 – 6271065

KIRIAT HAIM – „Beit Nagler"
dum. 24.11 – ora 20.00
Tel: 8724694 – 8665272

REHOVOT – „Beit Gordon"
luni 25.11 – ora 20.00
Tel: 467890 – 9466977

HOLON – „Iad Lebanim"
marţi 26.11 – ora 20.00
Tel: 5037781 – 6515885

RAMAT GAN – „Mofet"
miercuri 27.11 – ora 20.00
Tel: 6720151

departe, în insulele Hawaii d. Nagel din *trib* vorbeşte copiilor despre lagărele din Transnistria, ideea aceasta sună formidabil); *ing. Valeriu Frimu* Bucureşti (mulţumiri şi pentru cărţi; mai vrem; b.- părerea noastră despre poetul Mircea Dinescu, în două cuvinte: Muc şi sfîrc.); *dr. A. Clain*, Haifa; *Lucian Zeev Herşcovici*, Ierusalim; *Victor Nămolaru*, Naharia; *Baby şi Beno Marcus*, Natania; *Rosh Peleg Iehuda*, Raanana; *Dor Haemschech (Moni Seinstein)*, Petah Tikva; *Lia şi Vladimir Eşanu*, Beersheva; *Doru Nemetz*, Denver, Colorado, USA; *Prof. Al. Zimbler*, Craiova, România; *Luciana Rosen-Berni*, Roma, Italia; *George Kelemen-Eliezer*, Beersheva; *ing. Leopold Binder*, Tzur Shalom; *ing. Usher Weinrauch*, Beit Shemesh; *Leon Şaim*, Ghivataim; *Dov Hartenstein*, Bnei Brak; *Moshe Kreisel*, Ierusalim; *Yehuda Evron*, Haifa; *Noemi Pavel, Bucureşti* (mulţumiri pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii critice; ceilalţi, pe curînd).

"Asociaţia internaţională a agenţilor de pază" (gorile adică, sau body-guarzi) a hotărît ca primul Congres al asociaţiei să aibă loc în Israel.

Aceasta – aşa cum sună comunicatul asociaţiei – în semn de preţuire faţă de nivelul înalt de pregătire al agenţilor israelieni.

....nivel care s-a evidenţiat în chip deosebit la 4 noiembrie 1995, cînd agenţii respectivi l-au păzit cu straşnicie pe Igal Amir, avînd grije să nu păţească nimic înainte de a trage în primul ministru Rabin.

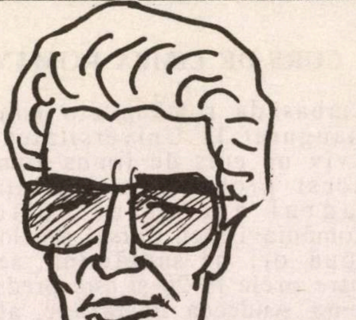

David Libai, fruntaş al Partidului Muncii, fost ministru de justiţie, a anunţat – spre stupefacţia generală – că renunţă la scaunul său de deputat în Knesset.

Păcat. Prezenţa acestui om eminamente civilizat, pe băncile parlamentului, ne va lipsi.

La revedere, stimate om politic !

Libai, bai-bai !

CLEPSIDRA

TURISM

Dr. CRISTIAN POPIŞTEANU, istoric, publicist, şi Av. Dr. **CONSTANTIN VIŞINESCU,** vicepreşedintele Asociaţiei de prietenie România-Israel; de la Bucureşti; pentru a primi premiile de prietenie România-Israel acordate de A.C.M.E.O.R.

ANIVERSARE

LOU GHELERTER, arhitect, preşedintele Uniunii Arhitecţilor din Ierusalim; 50 de ani de la naştere (L.G. este nepotul marelui regizor de teatru Moni Ghelerter).

PLACĂ COMEMORATIVĂ

În amintirea av. **MIŞU BENVENISTI,** fost preşedinte al Organizaţiei Sioniste din România şi a soţiei sale, Suzi; la Sinagoga Gutman din Tel Aviv.

PREMIU

Prof. **SOLOMON MARCUS,** matematician, membru al Academiei Române; premiul festivalului internaţional de poezie **STRUGA - 1996.**

CURS DE LIMBA ROMÂNĂ

Ambasada română din Israel a inaugurat la Universitatea Tel Aviv un curs de limba română. Acest proect a luat fiinţă în cadrul acordului cultural România-Israel. Cursul are loc de două ori pe săptămînă, seara, între orele 18-20 şi este predat de d-na Andreea Păstârnac, ataşat cultural la Ambasada română.

16 NOIEMBRIE: NE AŞTEPTĂM LA BANCURI NOI

La 16 noiembrie a.c. va avea loc la Casa Scriitorilor din Tel Aviv, str. Kaplan nr. 6, o seară literară dedicată scriitorului şi ziaristului **I. SCHECHTER.** Din informaţiile noastre, **Schechter,** care va lua cuvîntul cu acest prilej, pregăteşte 15 bancuri noi, pe teme de actualitate.

SEARĂ LITERARĂ

La 12 octombrie 1996 a avut loc, la Casa Scriitorilor din Tel Aviv, o seară literară dedicată decanului de vîrstă din aliaua noastră, **MARIUS MIRCU.** I-au analizat opera criticul literar dr. Elena-Esther Tacciu şi poeta Tania Lovinescu. Prezentarea - prof. Andrei Strihan.
Atmosfera - caldă - a fost punctată cu vervă şi humor, în special de către sărbătorit, care a încheiat cam aşa":
"Am aşteptat şi eu un premiu ca cel drag nouă, «Sion»; văd că nici la premiul «Izvoare» nu prea pot spera; iar în ce priveşte aristocraticul premiu «Arcadia», ştiu că n-am nici o şansă: locurile sînt ocupate cu mulţi ani înainte...".

ALEF BET YAFFE «Besdot Zarim»

Centrul pentru studierea iudaismului românesc (Beit Dinur), din cadrul Universităţii din Ierusalim, organizează în ziua de 6 noiembrie a.c., ora 17,30, o seară literară consacrată importantei cărţi a criticului A.B.Yaffe despre scriitorii evrei români din anii 1880-1940. Prezintă dr. Leon Volovici şi prof. Iona David.

CONFERINŢĂ INTERNAŢIONALĂ

În zilele de 22-24 oct. a.c. a avut loc la Cluj-Napoca, România, a 6-a Conferinţă anuală de Iudaistică. Tema: *"Mişcarea iluminismului evriesc din România"*. Organizator: Dr. Ladislau Gyemant. Printre cei ce-au prezentat referate: M. Carmilly, I. Artzi, Lia Beniamin, Lucian Zeev Herşcovici.

DECESE

DORA MASSINI, solistă la Opera Română; a fost soţia dirijorului Egizzio Massini; la Bucureşti.

CÉCILE MIZRAHI, reprezentantă a *Joint*-ului în România din 1968 pînă la pensionare în 1986; în Elveţia.

Carnet

La 7 noiembrie se împlineşte un an de cînd s-a stins din viaţă, la Paris

MARIUS ENARD
(Einhorn)

Un gînd pios în amintirea lui.

ERICA - soţie,
Fam. Dr. SATINOVER,
Fam. FLORIAN,
PRIETENII.

În ziua de sîmbătă 31 august 1996 a plecat pe drumul fără întoarcere scumpa noastră

MARGARETA
SPĂTARU-COVER

profesoară de arte plastice, o talentată şi apreciată pictoriţă cu lucrări în galerii de artă şi colecţii particulare din lumea întreagă.

Rudele şi prietenii i-au adus un ultim omagiu la casa funerară Trull din Toronto, miercuri 4 septembrie. Înhumarea a avut loc la cimitirul Mount Pleasant - Toronto.

Cu o imensă durere o plîng:

JULIAN - soţ,
MATILDA şi IOSIF - părinţi,
MARIO - frate,
FAMILIA şi PRIETENII.

Scumpa noastră Margareta, nu te vom uita niciodată !

La 21 octombrie s-a împlinit un an de cînd s-a stins din viaţă la Bucureşti

ADRIANA MOSCUNA
(N. 19 iulie 1916)

A fost licenţiată în drept şi filosofie. A tradus în limba română volumul "Clara Haskil", de Jérôme Spicket şi a publicat în "Editura Muzicală" (1992) volumul «Clara Haskil - O viaţă dăruită muzicii», o bogată colecţie de materiale documentare privitoare la Clara Haskil. Îi vom păstra o veşnică amintire.

Ing. OCTAV MOSCUNA - frate,
Dr. MARGIT MOSCUNA - cumnată.

Golan

ACȚIUNE SPECIALĂ DE IARNĂ !

ZBORURI:

București		259 $
Londra	de la	259 $
Italia	de la	319 $
Europa	de la	393 $
New York	de la	649 $ (12 rate egale fără dobîndă și conexare)

PACKAGE DEAL - zbor + 3 nopți hotel de la:

Londra	369 $
Paris	479 $
New York	739 $

Poiana Brașov 444 $ (zbor, transferuri, 6 nopți hotel, semipensiune)

ȘI MULTE, MULTE ALTE OFERTE UNICE ! ! !

PREȚURI SPECIALE PENTRU MUNCITORII DIN ROMÂNIA

Toate prețurile în vigoare de la 1 noiembrie 1996, nu cuprind taxa de înscriere, anulare, aeroport

DOAR CU YONI PODOLEANU - SĂ CĂLĂTOREȘTI TOT ANU'!

Y. GOLAN TOURS LTD. Tel Aviv – Ben Yehuda 124
Tel. 03 – 5273113 Fax – 03 – 5235005

ALL MERIDIAN TOURS LTD.

ALL MERIDIAN TOURS Ltd.
TRAVEL & TOURS AGENCY
Tel Aviv, Str. Ben Yehuda 1 (Pasaj Migdalor)
P.O.B. 26175 Tel. 03-5179393, 5179394, 5162040
Fax. 972-3-5161049

ROMÂNIA

SCURTĂ VACANŢĂ ÎN MUNŢI

15 octombrie - 18 decembrie 1996
Inclusiv HANUCA

POIANA BRAŞOV

● Hotel ALPIN -
5 nopţi/6 zile - Transfer

Mic dejun - 118 $
Demipensiune - 148 $

● Hotel CIUCAŞ sau PIATRA MARE sau SPORT
5 nopţi / 6 zile - **Transfer**

Mic dejun - 104 $
Demipensiune - 135 $

● Continuăm înscrierile pentru

„REVELION 1997"

29.12. 96 - 04.01. 97

1 Noapte Bucureşti - 5 nopţi Poiana Braşov • Masa festivă la restaurantul „Pădurea Băneasa" • Vizită la Castelul Bran, Excursie la Sibiu, • Sibiel (Masă ţărănească specifică) • Vizită la Sinaia şi Castelul Peleş etc.

● Program familiar, intim, plăcut, confortabil, minibuz, cu şofer 6/8 persoane. 23.12.96 - 04.1. 97

1 Noapte Bacău, 3 Nopţi Iaşi, 1 noapte Piatra Neamţ • 5 nopţi Poiana Braşov • 2 nopţi Bucureşti • Masă specială de „Revelion" la Restaurantul „Favorit"

Aşteptăm să vă alăturaţi celor ce ştiu să petreacă!!

Oferta noastră permanentă rămîne:
COMPETENŢĂ PROFESIONALĂ,
CONŞTIINCIOZITATE, PREŢURI ATRACTIVE

minimum

HANUCA 1996

ANUL X ● MINIMUM NR.117
DECEMBRIE 1996 ● 12 SHEKELI

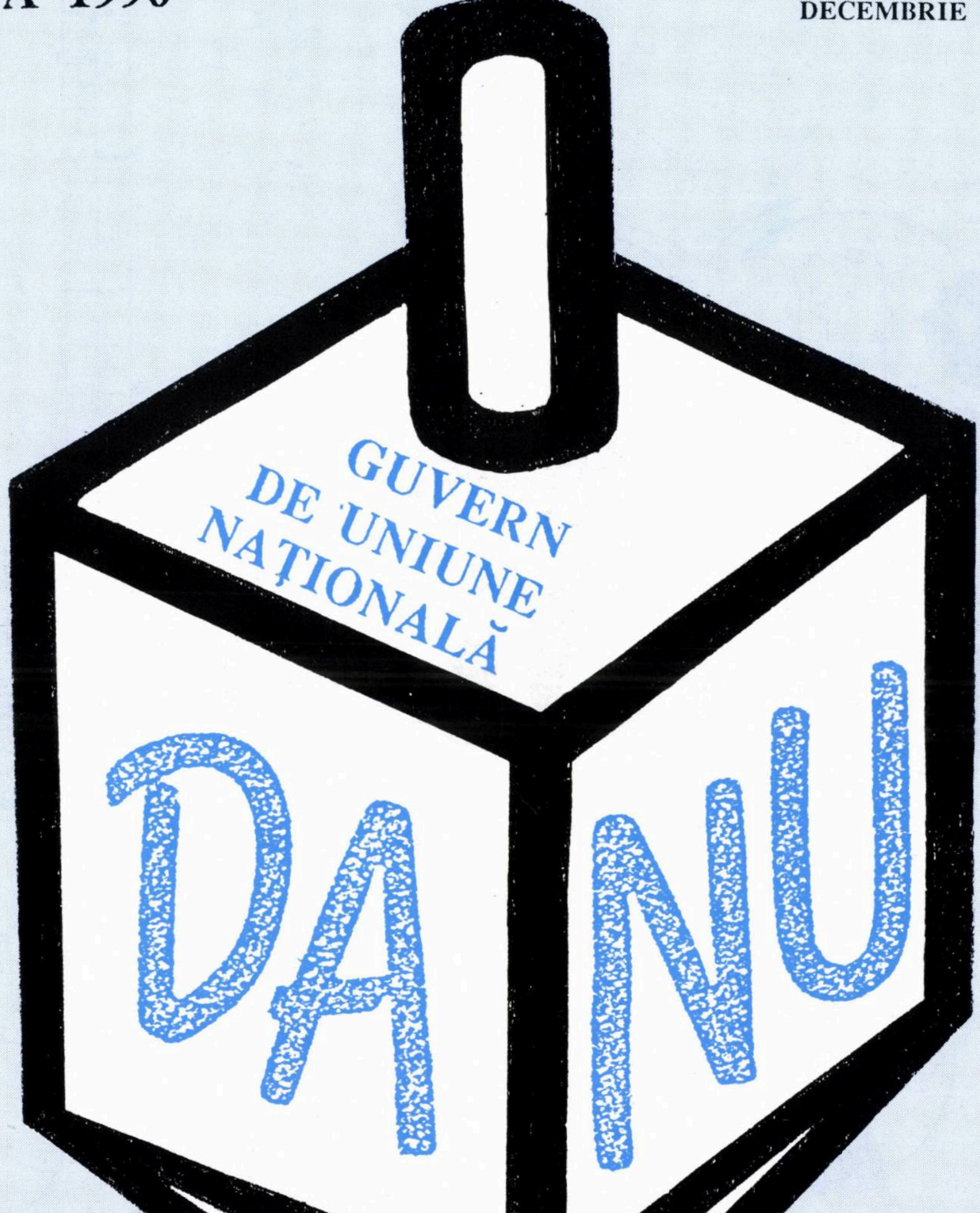

DECEMBRIE ÎNSEAMNĂ HANUKA. IAR DE HANUKA – AȘA CUM NE-ADUCEM AMINTE DIN COPILĂRIE – LUMEA JOACĂ DREIDL. ȘI COPIII ȘI OAMENII MARI. DREIDL. CINE ȘTIE ? POATE CĂ SORȚII VOR HOTĂRÎ CA, DACĂ-L ÎNVÎRTIM BINE, DREIDL-UL SĂ CADĂ PE UN GUVERN DE UNIUNE NAȚIONALĂ.

LIVaDaRU

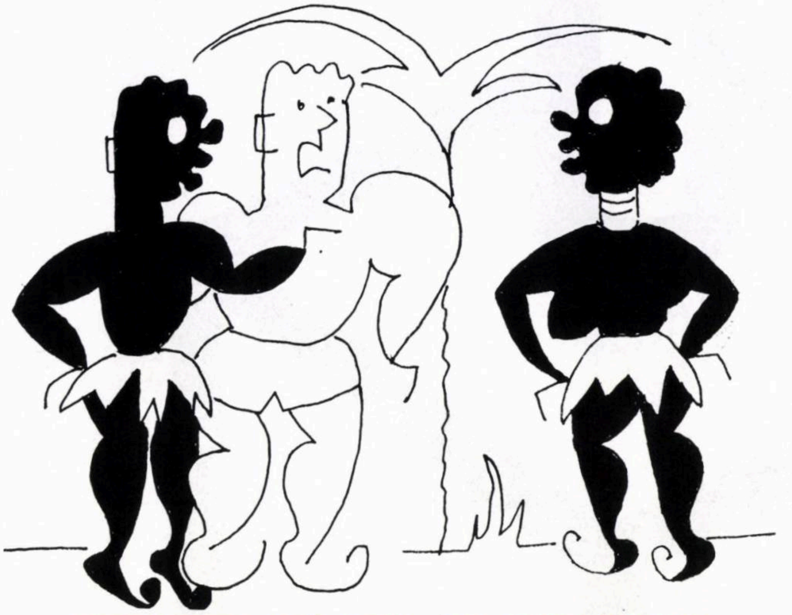

PREGăTEŞTE GRĂTARUL. AZI AVEM MUŞCHI.

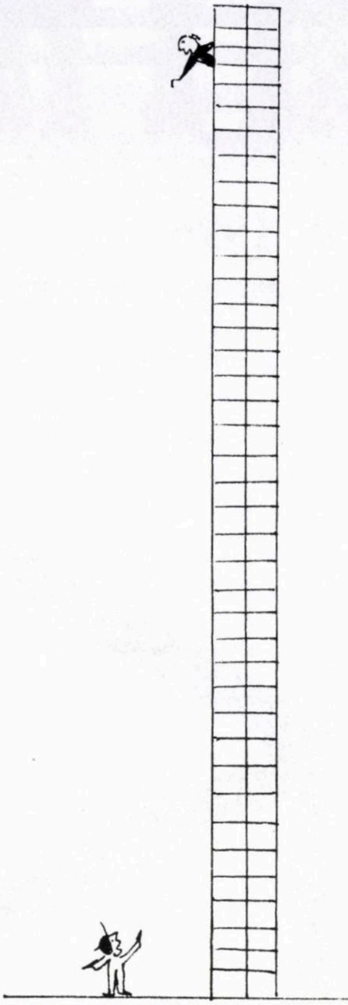

- NU COBORI ?
- LIFTUL E DEFECT. URCĂ TU.

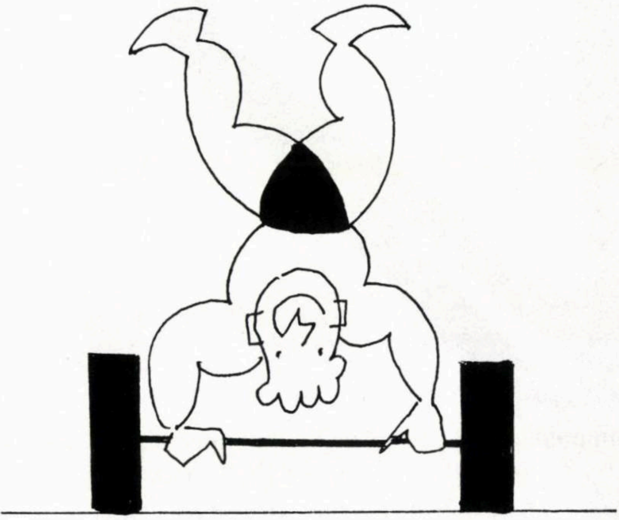

FĂRĂ CUVINTE

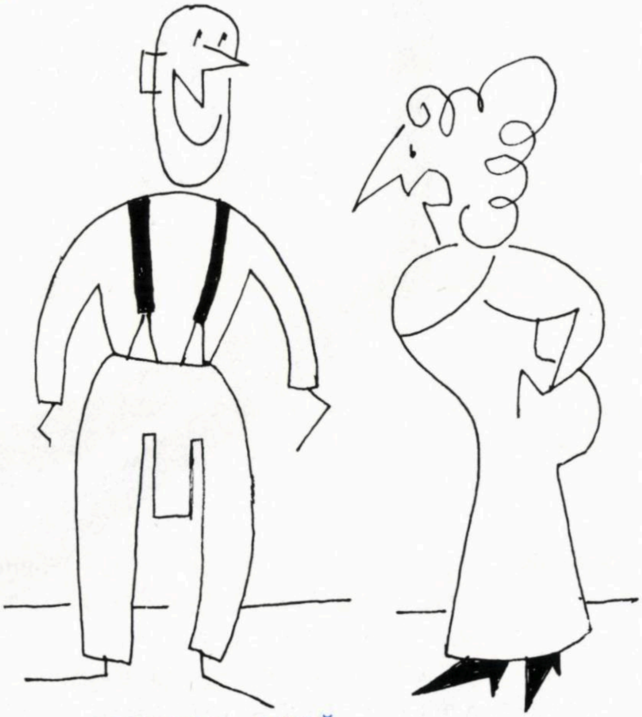

- E ULTIMA MODĂ.
- ŞI LA CE-ŢI MAI FOLOSEŞTE ?.....

Sara Netaniahu:
o nouă lady Diana ?

Aveți vreun cancan despre Sara Netaniahu ? Perfect. Atunci vă umpleți de bani.

A intrat presa noastră într-o eră nouă, într-o eră, ca să zicem așa, anglo-americană ?

Așa s-ar zice, dacă e să luăm în considerație un reportaj de Michael Yudelman, din "Jerusalem Post" (extrase):

"Edna Halabani, conducătoarea sindicatului funcționarilor de la cabinetul Primului Ministru, afirmă că anumiți jurnaliști au încercat să cumpere "detalii picante" despre Netaniahu și familia sa de la salariații respectivi. Într-un interview acordat lui Razi Barkay de la postul de radio al armatei, Halabani a declarat că jurnaliștii au oferit mari sume de bani pentru informații despre d-na Sara Netaniahu: cu ce se îmbracă, ce dorinți are, ce anume mănîncă ea și primul ministru la micul dejun și ce îi spune în intimitate Bibi nevestei sale: «Am servit aici sub mai mulți prim-miniștri dar niciodată n-am vazut o asemenea comportare, un asemenea interes pentru viața intimă a premierului și a familiei sale». Halabani a precizat că gazetarii în cauză refuză să-și dea numele și să spună pentru ce ziare lucrează".

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI
(ceea ce înseamnă 24 noiembrie)

Luna trecută s-a desfășurat sub semnul tratativelor israelo-palestiniene privind retragerea Zahalului din Hebron (cu excepția cartierului evreiesc).

Iar desenul de față (Meir Ronen, în "Jerusalem Post") înfățișează cît se poate de clar situația dramatică în care se află premierul Bibi Netaniahu.

Pe de-o parte, stînga îl îndeamnă pe Bibi să încheie cît mai degrabă acordul, făcînd toate concesiile cerute de O.E.P.

Pe de altă parte, la dreapta, numeroși parteneri din coaliția guvernamentală - atît religioși ct și membri ai Likudului - se declară, pur și simplu, împotriva retragrii. Asta, în ceea ce privește politica internă.

În ceea ce privește "partenerii de pace", inutil să precizăm că Arafat refuză să facă cea mai mică concesie în materie. El este încurajat, de pe tușe, de țările arabe, precum și de umaniștii europeni pe care perspectiva unui masacru evreiesc la Hebron (ca în 1929), după ocuparea militară a orașului de către O.E.P.-iști, îi lasă rece.

Dar cel mai înverșunat suporter al lui Arafat este președintele egiptean, Husni Mubarak. El dă, ceas de ceas, indicații prețioase protejatului său, îndemnîndu-l, ca un antrenor de box pe elevul său din ring: nu te lăsa ! nu te lăsa !

La ora cînd închidem ediția meciul continuă.

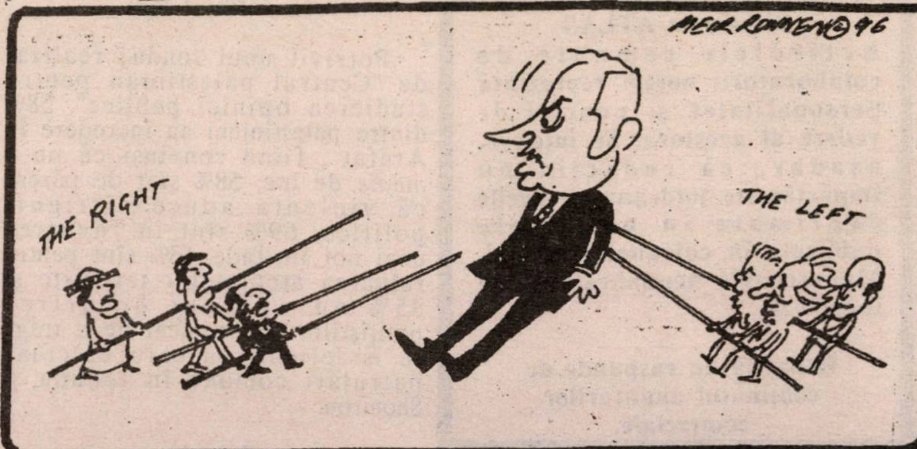

30 DE ZILE

minimum

Apare lunar
Redacţia şi administraţia:
Str. Zamenhoff nr.13
64373 – Tel Aviv
P.O.B. 11472, Tel Aviv
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443
Fax numai pentru anunţuri publicitare

Director
Al. Mirodan

Publicitate: 1 inch – 45 şekeli
Carnet: 15 cuvinte – 20 şekeli
Abonamente Israel
6 luni (6 numere): 65 şekeli
1 an (12 numere): 125 şekeli
Preţul include costul expedierii.
Străinătate: (1 an – 12 numere) Europa – 70 dolari; România – 65 dolari; U.S.A., Canada – 80 dolari; America de Sud, Australia, Noua Zeelandă – 95 dolari; Insulele Fidji – 150 dolari
Expediţia cu avionul.

Prezentarea artistică:
Adar Darian

Difuzarea: ATLAS

Articolele semnate de colaboratorii noştri reprezintă personalitatea şi punctul de vedere al acestora. Se înţelege, aşadar, că redacţia nu împărtăşeşte totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacţia nu răspunde de conţinutul anunţurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM-PUBLISHERS
LTD.

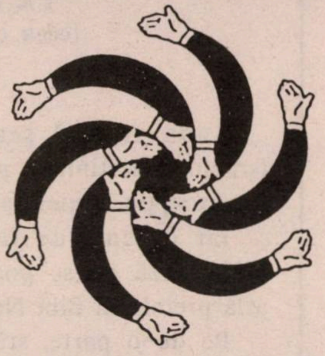

TENDINŢE

Gaza:
Ce ştie Arafat ?

"Eu ştiu un singur cuvînt: Djihad !" (război sfînt).

(Dintr-o cuvîntare a lui Yasser Arafat, laureat al Premiului Nobel pentru Pace, rostită în faţa tinerilor Palestinieni din oraşul Daheishe, 1996)

Gaza:
Ce vrea Arafat ?

"Declaraţia de independenţă nu a fost un simplu comunicat la radio. Acesta a fost primul pas pe pămîntul patriei noastre iubite, a cărei capitală va fi Ierusalimul, fie că israelienii vor dori sau nu acest lucru".

(Dintr-un discurs rostit de Yasser Arafat la Gaza, noiembrie 1996)

Gaza:
Un sondaj printre palestinieni (din care aflăm cam ce se află în sufletul lor)

Potrivit unui sondaj realizat de "Centrul palestinian pentru studierea opiniei publice", 58% dintre palestinieni au încredere în Arafat , fiind convinşi că nu e *moale* de loc; 58% sînt de părere că violenţa aduce cîştiguri politice, 69% sînt în favoarea unei noi Intifade, 53% sînt pentru reluarea atentatelor teroriste şi 85% au aprobat hotărîrea poliţiştilor palestinieni de a trage în israelienii cu care efectuau patrulări comune în Iehuda şi Shomron.

Israel:
Fostul ambasador şi Siria

"Chiar şi astăzi Itamar Rabinovici, fostul ambasador al Israelului la Washington, nu poate preciza ce anume s-a stabilit în timpul celor trei ani şi jumătate de convorbiri cu reprezentanţii Damascului: *"S-au spus fel de fel de lucruri. Dar nici unul dintre ele n-a îmbrăcat forma unui angajament.... Assad pretinde că s-ar fi ajuns la un acord cu privire la retragerea totală a noastră de pe podişul Golanului. Nu este adevărat."*

Rabinovici cere guvernului Netaniahu să nu negocieze cu Siria sub ameninţarea războiului: *"Assad utilizează ameninţările cu războiul ca pe un mijloc de presiune*, spune Rabinovici. *Dar cînd e vorba de diplomaţie, nu ai voie să duci tratative sub ameninţarea acţiunilor militare. Este important ca aceste convorbiri să nu fie legate în nici un fel de ameninţările de ordin militar"*.

Rabinovici spune că el sprijină cererea insistentă a lui Netaniahu ca viitoarele discuţii israelo-siriene să nu pornească de la insistenţa lui Assad privind retragerea totală de pe Golan. Assad trebuie să înţeleagă că acum are de-aface cu un guvern nou care nu a moştenit nici un fel de angajament în legătură cu Golanul.".

(Dintr-un interview acordat de prof. Itamar Rabinovici lui Steve Rodan, de la "Jerusalem Post", 1996; amintind că Rabinovici a fost "omul" guvernului Rabin-Peres şi că, după alegerile de la 29 mai, şi-a dat demisia din funcţie, ştiind că nu va putea colabora cu Bibi Netaniahu, nu ne putem împiedica să observăm că diplomatul se comportă ca un om fundamental cinstit,- spre deosebire de alţii.

România: Alegerile

La noi, Haim Iavin ar fi exclamat la *Mabat*-ul de la zece seara consacrat alegerilor: Maapach ! Răsturnare !

Este ceea ce s-a întîmplat în România. Opoziţia (CDR şi USD) a cîştigat alegerile parlamentare de la 3 noiembrie iar în al doilea tur de scrutin pentru prezidenţiale, Emil Constantinescu, liderul opoziţiei l-a învins pe contracandidatul său, Ion Iliescu, omul care-a condus România din decembrie 1989 pînă astăzi.

TENDINȚE

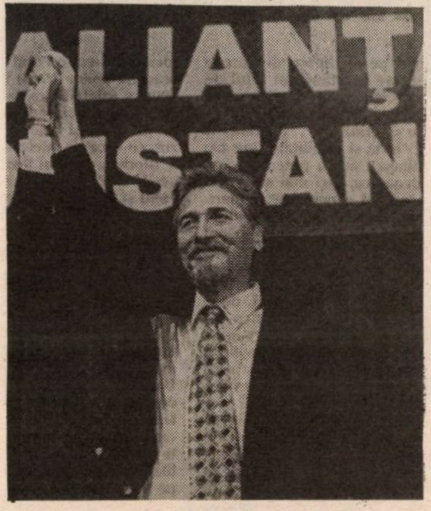

Emil Constantinescu

Explicația răsturnării e clară. Și simplă ca bună ziua. Guvernele patronate de președintele Iliescu s-au erodat, după euforia din iarna 89-90 au urmat, firesc, dramele și dezamăgirile provocate de faimoasa "perioadă de tranziție", românii s-au trezit nu numai cu pașapoarte pentru cine vrea dar și cu șomaj, nu numai cu presă liberă dar și cu inflație năucitoare, nu numai cu dreptul de a înjura (cu sete) guvernul la manifestații dar și cu o corupție de tip fanariot și o criminalitate gen Chicago 1930.

Așa încît dorința de *schimbare* (ăsta-i cuvîntul cel mai des pronunțat în România) a fost întru totul întemeiată. La acestea trebuie să adăugăm că, în ciuda falsurilor și manevrelor electorale de tot felul, alegerile s-au dovedit, una peste alta, libere. E un punct în favoarea regimului căzut de la putere. Și o dovadă (încă una) că, orice ar pretinde nemulțumiții cronici, în România post-decembristă s-a schimbat ceva.

Acum, guvernul va fi format de o coaliție cuprinzînd, după toate probabilitățile, CDR (Constantinescu), USD (Petre Roman) și UDMR (maghiarii).

Amintim că în alegerile pentru Senat, CDR a obținut 30,70% din voturi, USD - 13,16% iar UDMR, 6,81%, în timp ce PSDR (Iliescu) a obținut 23,08%. În alegerile pentru Camera Deputaților, CDR a obținut 30,17%, USD 12,93% iar UDMR, 6,64%, în vreme ce PDSR a obținut 21,52%.

În noul Parlament mai sînt reprezentate două partide, care au reușit să treacă pragul fatidic de 3%: PRM (C.V.Tudor) cu 4,54% la Senat și 4,46% la Camera Deputaților, precum și PUNR (Gh. Funar - Cluj) cu 4,22% la Senat și 4,36% la Camera Deputaților. De remarcat performanța Partidului România Mare: antisemitismul, caracteristica esențială a acestui partid s-a dovedit a fi un business bun; Partidul condus de C.V.Tudor are aproape 30 de reprezentanți în Parlament.

Acestea fiind spuse, să notăm și două prezențe evreiești. Una este Radu Feldman Alexandru (din partea USD), cealaltă Dorel Dorian, nr.1 pe lista prezentată de Comunitatea evreilor. Dorian a intrat în Parlament pe baza unei prevederi constituționale care acordă tuturor minorităților naționale un loc de deputat (măsura seamănă cu cea de dinainte de război, cînd Rav. I. Niemirover, apoi tînărul Dr. Alexandru Șafran fuseseră numiți Senatori de drept.) Printr-o coincidență, ambii parlamentari sînt... dramaturgi. O lăsăm pe colaboratoarea noastră, dr. Elena Esther Tacciu să ne explice, la rubrica sa astrologică, rolul planetelor în această bizară întîmplare...

.... Și tot printr-o coincidență, atît Dorel Dorian (redactorul șef al revistei "Realitatea evreiască") cît și Radu Fe (așa-i spun amicii) sînt prezențe eminamente civilizate și culte. Ne face plăcere să-i știm acolo unde se află. Ne face mai puțină plăcere să știm că printre colegii lor de acțiune legislativă se află indivizi obsceni, precum Ilie Neacșu, cel ce ne jidănește de vreo șase ani în "Europa" și care a fost ales pe listele (of course) Partidului "România Mare".

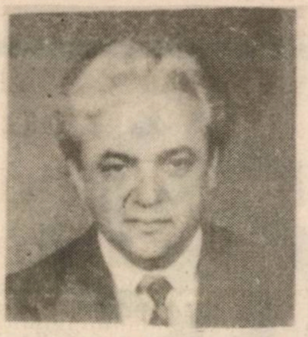

Dorel Dorian

Acum, susținătorii CDR-ului și ai lui Emil Constantinescu trăiesc, așa cum e natural, marele moment al Euforiei. Noi, cei din Israel (și nu numai noi, de altfel), cunoaștem prea bine această stare de spirit. Și mai cunoaștem că ea poate să dispară urgent dacă guvernul cel nou își dezamăgește suporterii. Misiunea nr.1 a guvernului român este lichidarea sărăciei care bîntuie în rîndurile salariaților din intreprinderile de stat și ale pensionarilor,precum și stăvilirea inflației: dolarul a sărit peste 5000 de lei! Dar lichidarea sărăciei este legată de efectuarea mult așteptatelor reforme economice, ceea ce vrea să zică privatizarea marilor întreprinderi. Ori, aici avem de-a face cu un coșmar pentru orice om politic. Dacă, de exemplu, pui în vînzare combinatul siderurgic de la Galați - un mamut - prima mișcare făcută de eventualul cumpărător, din țară sau din străinătate, va fi de a concedia 50% dintre salariați. Cel puțin 50%. Fiindcă investitorul nu e un filantrop ci un om de afaceri, dornic să cîștige. Rezultatul: zeci de mii de oameni aruncați în stradă, plus inevitabilele tulburări sociale. Dacă, dimpotrivă, vrei - așa cum au procedat guvernele de pînă acuma - să eviți cataclismul, atunci combinatul care, de la ființare, lucrează în pierdere, trebuie subvenționat de la guvern. Ceea ce înseamnă secătuirea bugetului, inflația (tipărire de bani!) și toate consecințele de rigoare. Un adevărat Hebron al României. Ba chiar un Oslo II în toată puterea cuvîntului. Pe care, ca să-l *rezolvi*, trebuie să fii și inteligent și stăpîn pe o mare majoritate parlamentară, și gata să-ți asumi riscuri. Mari.

.... Iar între timp, PDSR și Ion Iliescu, aruncați în opoziție, își ling rănile, urmărind de pe tușe spectacolul. Și pregătindu-se, încet-încet, pentru alegerile viitoare. Care mai pot fi și anticipate. "Nu dau noului cabinet nici trei-patru luni de guvernare" a declarat d. Ion Iliescu. Știe el ceva ?

TENDINȚE

S.U.A.: Alegerile

De data aceasta, sondajele nu s-au înșelat. Președintele Bill Clinton, favorit din prima pînă-n ultima clipă a campaniei electorale, l-a învins pe contracandidatul său, republicanul Bob Dole. Și, în mod normal, se va afla la Casa Albă pînă în anul 2000.

Și totuși, alegerea lui Clinton a constituit o surpriză. Pe plan moral. Ea a arătat că nenumăratele scandaluri în care sînt implicați soții Clinton - de la Whitewater la fosta amantă și (actualmente scandalagioaică) d-ra Flowers - nu au avut efect asupra electoratului. Cum a evoluat societatea americană! În urmă doar cu cîțiva ani, senatorul Gary Hart, om însurat, candidat la investitura Partidului Democrat, fusese fotografiat de-un reporter cu o blondă în Florida; Hart a fost silit, din cauză de încălcare a moralei proletare, să renunțe la candidatură. Iar cariera lui politică se făcu praf și pulbere. Nimeni nu-și mai aduce aminte de el.

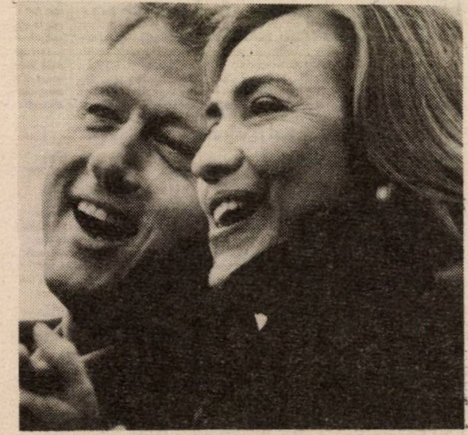

Clinton și Hillary:
Bun e gustul victoriei...

Între timp însă, s-ar zice că americanii s-au europeizat, comportîndu-se ca - de pildă - francezii; pe-aceștia nu i-a deranjat nici trecutul lui Mitterand (colaborarea cu Pétain), nici scandalurile de la Palatul Elysée (inclusiv două sinucideri în birouri), nici cele opt amante, nici Mazarine, frumoasa copilă din flori. Așa cum citim în săptămînalul "Time"...*"nu are importanță dacă președintele american fraudează fiscul și își înșeală nevasta, din moment ce lăzile cu gunoi sînt golite cu regularitate iar străzile sînt bine întreținute"*. Și, adăugăm noi, din moment ce administrația Clinton a asigurat în ultimii ani 4 milioane de noi locuri de muncă.

Va avea oare realegerea lui Clinton un efect negativ asupra Israelului ? Mulți susțin că acuma, ne mai avînd nevoie de votul evreiesc, președintele își va îngădui să *strîngă șurubul* la capitolul relațiilor cu Ierusalimul. Și să se comporte cam ca pro-arabul George Bush.

Ceva adevăr s-ar putea să aibe comentatorii respectivi. Dar nu prea mult. Mai întîi fiindcă structural, Bill Clinton, care s-a înconjurat de numeroși colaboratori evrei, nu este Bush. Apoi, dacă el nu mai are de ce să alerge după votul evreiesc, există cineva la Casa Albă care a început să alerge de zor: acesta este vicepreședintele Al. Gore (care s-a grăbit - de-altfel - să declare că este în foarte bune relații cu Bibi Netaniahu) și care va candida în alegerile din anul 2000 pentru președinție. Și chiar dacă Bill Clinton ar lua-o razna à propos de Oslo III, Gore va avea grije să-l tragă de mînecă: ce faci, dragă Bill, vrei să mă nenorocești ?

Al. Gore și soția sa, Tipper:

Bob Dole:
Bye bye !

Rusia: Inima lui Boris Elțin

A fost cea mai mediatizată intervenție chirurgicală din istorie. Toate rotativele de pe glob s-au oprit în așteptarea rezultatului. Și toate camerele T.V. erau ațintite asupra spitalului de la Moscova: va reuși operația pe inimă a președintelui rus Boris Elțin ?

A reușit.

Astăzi, Elțin a scăpat (după cîte ni se spune) de pericol. Omul e în convalescență. Se plimbă prin parcul spitalului, discută cu nevasta, cu fiica și cu primul-ministru Cernomîrdin. Puțin. Fiindcă trebuie să se menajeze.

Pînă una alta, generalul Lebed și alți amatori la succesiunea țarului Boris își țin răsuflarea. Cu toții l-au felicitat (sincer) pe președinte pentru succesul operației. Și așteaptă. Nu cumva, totuși, medicii îi vor interzice lui Elțin să lucreze ? Nu cumva îi vor spune, așa cum se-ntîmplă adesea în asemenea cazuri, ați-

30 DE ZILE

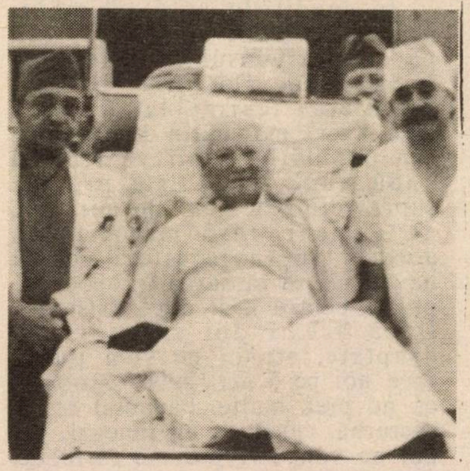

scăpat cu viaţă, dar gata, acum trebuie să ieşiţi la pensie...

Şi nu cumva, deci, vor avea loc alegeri noi pentru postul de preşedinte ?

Bulgaria:
Alegeri şi sex

Alegerile din Bulgaria au fost cîştigate de candidatul opoziţiei, Stoianov, care şi-a învins fără probleme adversarii. Lumea, exasperată de "perioada de tranziţie", vrea - ca şi în România - schimbarea. Stoianov l-a învins pe reprezentantul socialiştilor, dar şi pe un al treilea candidat, de fapt o candidată ce se anunţase a fi foarte redutabilă. Aceasta, pe nume Vera Ilieva, a reprezentat Partidul Comunist (care nu s-a desfiinţat în Bulgaria) şi conduce o clinică particulară la Sofia, specializată în operaţiile de mărire a sînilor şi penisului.

După cum a spus Iskra Ianeva, candidat la postul de vicepreşedinte al aceluiaşi partid şi chirurg la Academia militară, clinica lui Ilieva este departe de a satisface doar orgoliul bulgarilor bogaţi, pentru că oferă tratamente ce pot ajuta la inversarea tendinţei de scădere a populaţiei. «Clinica pentru chirurgie plastică aflată în proprietatea candidatului nostru este un gest umanitar, din moment ce îi ajută pe bulgarii impotenţi sexual să aibă copii, ridicînd astfel rata natalităţii», a mai spus Ianeva. Preşedintele partidului, Vladimir Spasov, a spus că, odată reinstaurat partidul comunist, clinica va fi naţionalizată, iar serviciile ei vor fi gratuite.

(După Agenţia Reuter, citată de "România liberă", Buc. 1996; deşi ideea cu sînii e ţîţă, iar cealaltă, cu penisul, ispititoare foc, electoratul bulgar nu s-a lăsat de loc excitat de promisiunile d-nei Ilieva: 70% dintre cetăţeni n-au de mîncare iar amorul, după cum se ştie, trece prin stomac.

Rwanda, Zair
şi lumea civilizată

Spectacolul sinistru de la frontiera dintre Rwanda şi Zair s-a repetat. Un milion de refugiaţi pe drumuri, fără apă, fără hrană, fără medicamente, fără adăpost.

Şi, în timpul acesta, liderii Ocidentului, autori de cuvîntări emoţionante despre drepturile omului, se adună-n şedinţe plenare lărgite, cîcîindu-se să elaboreze o "strategie comună" (ăştia au şi vocabular) pentru salvarea nefericiţilor. Singurul lucru asupra căruia se înţeleg demnitarii respectivi, cu attaché-case, este menu-ul dejunurilor de după şedinţă: caviar, saumon fumé şi un vin "Château Lafitte" 1953, demi-sec.

Şi în timpul acesta, *media* planetară (ajutată frăţeşte de conştiinţele de pe-aici) prezintă de şapte ori pe zi, indignată, scenele unde vezi doi soldaţi israelieni scăpînd o palmă şi doi pumni (fenomen - ne grăbim s-o spunem - totalmente reprobabil) unor palestinieni prinşi în flagrant delict de încălcare a legilor.

Bosnia:
Trei Doamne şi toţi trei (sau de ce evitaţi, fraţi occidentalo-civilizaţi, să puneţi degetul pe rană ?)

"Drama Bosniei şi a locuitorilor ei e resimţită, fără deosebire, de către toţi cei implicaţi în conflict. Pe lîngă tragedia personală a fiecărei familii în parte - croată, sârbă şi musulmană - în care există cel puţin un mort de jelit, ei mai trăiesc tragedia dezrădăcinării şi, nu în ultimul rînd, pe aceea a culpabilizării. De aceasta din urmă au avut parte, mai ales, sârbii. Ei au fost învinuiţi de masacre, de violuri colective, de alungarea croaţilor şi musulmanilor din căminele lor. În acest sens există probe irefutabile, aşa că nimeni nu poate nega evidenţa. Numai că se vorbeşte mai puţin de asemenea gesturi ostile comise de către croaţi, care au încins o bătălie pe viaţă şi pe moarte cu musulmanii, în încercarea lor de a bloca, cu parii şi ciomegele, arme nu mai puţin letale, desfăşurarea unui festival religios musulman, în apropierea localităţii Maglai. Sînt aceiaşi croaţi care, în timp ce beau la cafeneaua "Los Angeles" din Mostar, plănuiesc să dea o fugă în apropiere, pînă la Mirkojici Grad şi la Sipovo, pentru a rade de pe suprafaţa pămîntului aceste aşezări, înainte ca ele să fie predate sârbilor. Iar potrivit unor surse autorizate, nici musulmanii nu sînt chiar uşă de....moscheie, ei nefiind de loc străini unor iniţiative ce pot fi încadrate, fără greş, tot la capitolul "purificare etnică".

*

Purificarea etnică se mai realizează şi prin mijloace mai puţin sîngeroase: pur şi simplu, refugiaţilor musulmani, sârbii nu le mai permit să revină la casele şi gospodăriile lor, chiar dacă au acest drept, consfinţit prin acordul de la Dayton, iar revenirea se face organizat, în convoaie şi sub protecţia trupelor IFOR. Cei ce revin sînt atacaţi cu pietre, ciomege, uneori cu arme de foc, unii dintre ei plătind cu viaţa dorinţa de a-şi reintegra căminul sau măcar de a-l revedea, conştienţi fiind că tot nu se mai pot întoarce definitiv în locurile unde au trăit o viaţă. Dar nu altfel s-au petrecut lucrurile nici atunci cînd poliţia musulmană a fost aceea care a preluat puterea în Vogoska, o suburbie a oraşului Sarajevo. Populaţia, majoritar sârbă, a fost nevoită să fugă, lăsînd în urmă doar bătrînii, care priveau, plîngînd, cum steagul sârb este smuls de la locul său şi înlocuit cu cel al guvernului musulman, pe frontonul primăriei.

(Dintr-un documentar de Gabriela Bernat, în "România Liberă", Buc. 1996)

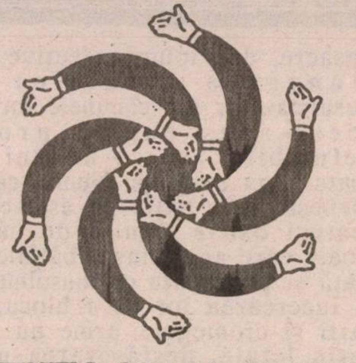

TENDINȚE

Planeta:
Sfîrşitul lumii la 5 mai 2000 ?

«5.05.2000» este titlul unei cărţi cu un subtitlu grăitor: «Gheaţa: Ultimul Dezastru». 5.05.2000 reprezintă cu siguranţă ziua de cinci mai a anului 2000, iar subtitlul se referă la un dezastru care, dacă se va întîmpla, va fi totodată şi ultimul. Va fi cel mai înspăimîntător cataclism al tuturor timpurilor. În acea zi cei doi Poli se vor schimba între ei, iar Pămîntul se va roti pe propria sa axă. Este ziua Judecăţii de Apoi.

Ce se va întîmpla ?

În seara zilei de 5 mai a anului 2000, soarele va rămîne nemişcat pe cer. După cîteva ore, întunericul se va încăpăţîna să se lase. Un uruit slab se va auzi, iar animalele vor deveni agitate. Se va isca vîntul, iar acel uruit se va intensifica. Cerul se va înroşi de nori uriaşi de praf, care vor acoperi soarele. Vîntul va atinge viteze de pînă la 200 km. pe oră şi va scoate copacii din rădăcini. Cînd va atinge viteza de 400 km. pe oră, tot ce există pe suprafaţa Pămîntului va fi distrus.

Puternice furtuni vor străbate atmosfera. Vor fi cutremure cumplite, iar vulcanii vor erupe în toată lumea. Pămîntul se va despica în cîteva locuri pentru a elibera tensiunile create de schimbarea celor doi poli. Cataclismul va dura zeci de ore. În cele din urmă, vîntul va slăbi în intensitate, iar temperatura aerului va atinge valoarea de 48 de grade Celsius. Straturi de noroi se vor întinde pe distanţe uriaşe; peşterile vor fi pline de trupurile în descompunere ale animalelor de orice mărime şi formă ce se vor fi ascuns acolo iniţial. Autorul cărţii «Gheaţa: Ultimul Dezastru» este Richard. W. Noone. Cartea sa adună laolaltă previziunile unor scriitori, oameni de ştiinţă şi filosofi. Ziua de 5 mai a anului 2000 a fost stabilită de Noone conform teoriei care spune că Polii Pămîntului se schimbă între ei, o dată la 6000 de ani, perioadă ce constituie un ciclu.

Conform acestei teorii, cei doi Poli se află în permanenţă sub zăpadă, iar regiunile fierbinţi ale Ecuatorului emană o anumită umezeală ce permite vînturilor să triumfe la Poli. La un moment dat, zăpada şi gheaţa vor atinge cantităţi impresionante, ce nu se vor depozita simetric, astfel că în cele din urmă gheaţa va deveni atît de grea, încît Pămîntul se va "dezechilibra". Punctul final va fi atins în momentul în care cantitatea uriaşă de gheaţă va cauza lichefierea plăcilor tectonice ce vor aluneca. Rezultatul acestor procese va fi atins într-un timp relativ mic şi este posibil ca toate acestea să se fi repetat de nenumărate ori în timp.

Care sînt şansele noastre de a supravieţui ?

În condiţiile unei schimbări bruşte a celor doi Poli, din păcate, răspunsul nu este prea îmbucurător. Conform «Ultimei Frontiere» (cartea lui Richard Kieninger), mai puţin de o zecime din populaţia lumii va trăi să vadă anul 2001. Este prezisă supravieţuirea a 40 de milioane de oameni, însă majoritatea acestor supravieţuitori vor fi nevoiţi să se întoarcă în epoca de piatră pentru a-şi duce existenţa. Dacă aceşti doi scriitori au dreptate, atunci ce vom putea face noi pe 5 mai 2000? Probabil că nu prea multe. Pămîntul se va răsturna, cerul se va înnegri, iar noi ne vom tîrî precum furnicile. Oceanele se vor revărsa, iar tunetele vor fi asurzitoare".

(După o corespondenţă de Anca Marinescu - SUA, apărută în revista "Dracula", Buc., 1996)

Comentariul redacţiei **«Minimum»:**

Chelner, mai pune o baterie la gheaţă !

●

CASA DE PĂRINŢI
YAFE NOF
HAIFA

STRADA YAFE NOF NR. 24
TEL.: 04-8331422

Oferă confort, ambianţă plăcută, hrană excelentă, supraveghere şi asistenţă medicală, tratamente inclusiv fizioterapie şi diverse activităţi practice-distractive.

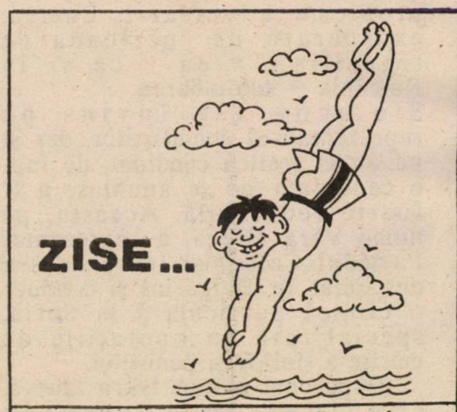

"Adrian Năstase (preşedintele Camerei Deputaţilor) şi-a mobilat trei cabinete la Palatul Parlamentului cu piese rare, stil Henric al XVI-lea, al XVII-lea şi al XVIII-lea"

(Ioan Gavra, deputat, vicepreşedinte al PUNR; după "Academia Caţavencu", Buc. 1996)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ
(CU ACCENTUL PE Ă)

Punctul pe i

S-au adunat scrisorile pe masa noastră din redacţie, s-au adunat.

Drept care...

Întrebare: *"Partidul Muncii m-a dezamăgit în timpul guvernării sale, după cum mă dezamăgesc şi astăzi mîncătoriile dezgustătoare din cadrul conducerii sale. Trebuie să recunosc că şi Likudul mă dezamăgeşte din numeroase motive. Credeţi că există vreun partid capabil să scoată ţara din criză, să facă ordine şi să aibe o linie clară, fermă, fără minciuni în ceea ce priveşte «procesul de pace» ?*

(Terry Goldberg, Haifa)

Răspuns: Da. Vorba lui Lenin, *există un asemenea partid!* Acesta este armata.

Întrebare: *"Ce anume i-aţi spune Dvs. lui rav Iacob Ovadia, fiul rabinului Ovadia Iosef, care a susţinut că un bărbat care îşi înşeală nevasta îşi va trăda şi ţara?"*

(Ing. George Weissman, Natania)

Răspuns: I-aş face semn cu degetul să vină mai aproape, l-aş prinde de-un nasture şi i-aş murmura:

– De ce jigneşti, domnule, memoria lui Moshe Dayan, fără de al cărui curaj în bătălii, dumneata şi ai dumitale aţi fi fost căsăpiţi de mult? Şi în definitiv, de ce te legi de Bill Clinton care, orişicît, este un amic al Israelului?

Întrebare: *"Cum îl caracterizaţi pe Iţic Mordechai, ministrul nostru al apărării?"*

(Dora Elenescu, Petah Tikva)

Răspuns: Un posibil Itzhak Rabin al Likudului.

Întrebare: *"Eu nu sînt de acord de loc cu felul cum conduce Bibi Netaniahu guvernul şi cred că el ar trebui schimbat cu altul mai bun. Dar alegerile viitoare sînt foarte departe, iar o moţiune de neîncredere în Knesset cere 61 de voturi contra lui, ceea ce este foarte greu de obţinut. În ce fel ar putea fi înlocuit primul ministru, ţinînd cont că trăim într-o democraţie?"*

(Rodica Weiss-Albu, Ierusalim)

Răspuns: Aranjaţi cu body-guarzii lui Bibi să-şi ia concediu medical pe-o lună şi înlocuiţi-i cu băieţii care l-au păzit pe Rabin în seara de 4 noiembrie.

Întrebare: *"Ce părere aveţi despre faptul că, în timp ce ducea luna trecută cu guvernul nostru tratative aşa zis de pace, Yasser Arafat a declarat despre Bibi Netaniahu că ar fi un al doilea Hitler?"*

(Richard Aroneanu, Ghivataim)

Răspuns: Ei, n-o mai luaţi şi Dvs. mecanic. O fi vorbit şi el, aşa, într-o doară, la beţie. Dar nu cred că asta e părerea lui sinceră.

Arafat îl admiră prea mult pe Hitler pentru a-l compara cu un evreu.

Întrebare: *"Cum anume l-aţi pedepsi, dacă aţi avea putere, pe Israel Lederman, nemernicul care a aruncat o ceaşcă de ceai fierbinte în faţa unei femei, deputata Yael Dayan?"*

(Ing. Barbu Vieru, Tel Aviv)

Răspuns: L-aş invita la o ceaşcă de ceai.

Întrebare: *N-am înţeles niciodată relaţiile ciudate, aş fi înclinată să spun duplicitare între adversarii politici de la noi. Ei se urăsc, aşa cum vedem zilnic din tonul plin de venin al atacurilor reciproce şi, în acelaşi timp, îi vezi împreună, ca şi cum ar fi cei mai buni prieteni, la mesele rotunde de la televiziune, în delegaţiile parlamentare din străinătate, la nunţi, etc."*

(Corina Thomas, Los Angeles, USA)

Răspuns: Aşa cum a spus cîndva Marchizul de Custine – ambasador al Franţei în Rusia, referindu-se la politicienii timpului (începutul sec.XIX): "ei sînt prea fricoşi ca să se certe şi prea proşti ca să se înţeleagă".

Întrebare: *"Cînd privesc unele emisiuni de la televiziune – cum mi s-a întîmplat în octombrie cînd mă aflasem la Tel Aviv – şi cînd citesc diferite ziare ebraice, constat o asemenea ură la adresa Israelului în general şi a guvernului Netaniahu în special încît am impresia că între jurnaliştii respectivi şi cei din presa arabă nu există nici o deosebire. Nu sînteţi de aceeaşi părere cu mine?"*

(Vivianne Colbert, Bruxelles, Belgia)

Răspuns: Nu aveţi dreptate. Există o deosebire, şi încă una esenţială. Ziariştii de la Cairo şi Damasc înjură Israelul pe bani arăbeşti. Ziariştii de la Tel Aviv înjură acelaşi Israel pe bani evreieşti.

Întrebare: *"Cu toate că după 1989 comunismul s-a prăbuşit vedem că peste tot în lume, atît în fosta URSS cît şi în Africa şi America de Sud mişcările marxiste sînt în plină activitate.*

Credeţi că ideologia socialistă va mai subsista mult timp?"

(Samy Rosenberg, Haifa)

Răspuns: Nu. Numai atîta vreme cît lumea va mai fi împărţită în bogaţi şi săraci.

Întrebare: *"Pentru mine este limpede că Dvs. nu mai aveţi nici o încredere în poliţia palestiniană, mai ales de cînd cu evenimentele tragice din octombrie crt., cînd aceasta a tras în soldaţii noştri. Cu toate acestea, patrulările comune au fost reluate, ceea ce înseamnă că armata crede în posibilitatea unei colaborări în viitor. Pe ce se bazează scepticismul Dvs. atît de categoric?"*

(Cornel Godeanu, Köln, Germania)

Răspuns: Pe cunoscuta romanţă "Femeia ce-a înşelat o dată, va înşela şi-a doua oară".

Întrebare: *"Cînd anume credeţi că se va încheia procesul lui Arie Deri, care se judecă de ani şi ani de zile?"*

(Michael Ben-Aron, Bnei Brak)

Răspuns: E prea devreme că să mă pronunţ, aşa cum a răspuns chinezul Deng Siao Ping unui ziarist francez care-l întrebase ce părere are despre Revoluţia Franceză din 1789. Reveniţi cu întrebarea în secolul 21.

30 DE ZILE

Întrebare: *"Eu, cînd fac socoteala problemelor de tot felul, atît de ordin militar cît şi de ordin social-economic în care ne sbatem, ca şi de confuzia extraordinară ce domneşte în rîndurile clasei politice, am din ce în ce mai mult convingerea că situaţia din Israel este extrem de complexă şi că nimeni nu găseşte cheia acestei situaţii, nimeni nu a descoperit cauza esenţială a situaţiei".*
(Ronen Goldfarb, Beersheva)

Răspuns: Complexă? Şi încă extrem de...? Nu găsesc. Complexă este situaţia din Statele Unite, din Franţa, din Rusia, din Italia, din Belgia, ca să nu mai vorbim de Jugoslavia şi alte douăzeci de ţări. La noi, situaţia mi se pare pe cît de grea, pe atît de simplă. Există o singură problemă. Arabii vor să distrugă Israelul.

Întrebare: *"Cum vă explicaţi atacurile oribile din mass-media occidentală în primele zile de după deschiderea tunelului de la Ierusalim, scandal care s-a calmat însă după ce presa şi oamenii politici şi-au dat seama că tunelul nu afectează şi nu "pîngăreşte" locurile sfinte musulmane?"*
(Dan Gruber, Raañana)

Răspuns: Întîi le taie, pe urmă le numără.

Întrebare: *"Ştiu că nu sînteţi de acord cu vederile Partidului Muncii şi ale Meretz-ului în privinţa procesului de pace. Dar sînteţi de acord cu mine că toate crimele politice, de la uciderea lui Emil Grinzweig la asasinarea lui Rabin şi chiar la atentatul împotriva deputatei Yael Dayan sînt opera dreptei?"*
(Ido Braunstein, Ramat Hasharon)

Răspuns: Sînt de acord. Numai că noţiunea de crimă politică cuprinde şi alte fapte decît asasinatul: spionajul, trădarea de ţară, etc. Ori, faptele arată că în acest, ca să zic aşa, domeniu, de la Udi Adivi, care spionase pe vremuri pentru Siria, pînă la chimistul Klinberg şi antrenorul de ping-pong Alexander Radlies trimişi aici de K.G.B., infractorii în cauză se află la polul opus al societăţii, la stînga.

Aceasta mă îndeamnă să observ că - în Israel - există o curioasă diviziune a muncii cînd vine vorba de infamie: asasinii sînt de dreapta, trădătorii, de stînga.

Întrebare: *"Trebuie să recunoaştem că primul ministru Netaniahu a reuşit să-şi creeze duşmani pe tot eşichierul vieţii politice. Îl atacă şi stînga şi extremiştii de dreapta, care-i reproşează abandonarea Hebronului, îl atacă şi arabii şi occidentalii si cine vrei şi cine nu vrei. L-a criticat şi «Minimum» în numerele trecute. Cum îl priviţi astăzi pe Bibi, după jumătatea de an de guvernare?"*
(Bella Singer, Arad)

Răspuns: Un vechi proverb prusac spune: mulţi duşmani, multă onoare. E-atîta duşmănie în jurul acestui om, s-au repezit la beregata lui, cu furie nebună, şi opoziţia de la noi şi 80% din jurnaliştii Israelului şi ţările arabe, şi guvernul francez şi guvernul suedez şi guvernul italian şi guvernul norvegian şi Administraţia de la Washington şi şi şi, încît Bibi începe să-mi impună respect.

Întrebare: *"Cum anume definiţi ura îngrozitoare cu care s-au aruncat duşmanii libertăţii de expresie în capul tînărului Ghil Kopaci de la Televiziune?"*
(Severina Moisescu-Blatt, Holon)

Răspuns: S-a urcat scroafa-n Kopaci.

Întrebare: *"Trebuie să fiu sincer şi să mărturisesc că m-am aşteptat să vă număraţi şi Dvs. printre "culegătorii de perle" din presă şi să le prezentaţi în cadrul rubricii Dvs. Chiar nu culegeţi asemenea... bijuterii?"*
(Moshe Ben-Aharon, Rishon Le Zion)

Răspuns: Culeg, însă deoarece redactorii revistei nu au dreptul să concureze la premiile în cărţi, mă abţin. Am pus de-oparte într-un dosar cîteva perle găsite de mine. Iată una din ele, la care ţin nespus, ca un colecţionar la picturile sale:

«Mai mulţi miniştri europeni de externe au avut întîlniri cu Peres şi Yasser Arafat pentru a exprima voinţa Europei de a sprijini continuarea procesului de pace şi organizarea în comun a unor acţiuni teroriste» ("Ultima Oră", nr. 295/1996).

Oridecîteori recitesc această perlă, mă gîndesc: unde eşti tu Zigmund Freud ?

Întrebare: *"Ştiţi desigur că Doron Neuberger a renunţat să mai publice cartea lui de destăinuiri despre fosta sa nevastă, Sara Netaniahu. Şi aceasta cu toate că astfel de "cărţi picante", ca cele ce tot apar la Londra despre "viaţa intimă" a prinţesei Diana sau a prinţesei Sara, aduc autorului sute de mii de dolari. Ce părere aveţi despre decizia lui Neuberger?"*

(Nina Rohlrich, Petah Tikva)

Răspuns: O părere bună. Aşa trebuie să te comporţi faţă de fosta ta soţie: ca un gentleman. Ce naiba, doar trăim într-o ţară civilizată, nu în Anglia.

PIX

●

Milionarul francez Jean Friedman, cu domiciliul la Savion, a hotărît să sprijine din toate puterile (financiare) candidatura lui Ehud Barak la preşedinţia Partidului Muncii. Friedman consideră că numai Barak l-ar putea învinge pe Netaniahu în viitoarele alegeri. Comentariul unuia dintre apropiaţii lui Bibi:

" Sînt bucuros... Friedman are mînă bună. L-a sprijinit şi pe Shimon Peres în alegeri..."

Deputatul Iosi Sarid, preşedintele partidului "Meretz", a publicat un articol în "Jerusalem Post" atrăgînd atenţia sirienilor că, în caz că vor ataca Israelul, ei nu trebuie să-şi închipuie că "Meretz"-ul îi va sprijini. "Nu contaţi pe noi!" se încheie articolul lui Iosi Sarid.

O declaraţie ciudată din partea unui patriot israelian. De ce anume aţi simţit nevoia, d-le Sarid, să faceţi această precizare? Credeţi oare că Siria ar avea temeiuri să conteze pe Dvs.?

ITZHAK ARTZI

DIRECTORUL GENERAL EITAN BENTZUR

Păcat că Shmuel Bentzur, unul din primii diplomaţi ai Statului Israel, originar din Cluj, n-a ajuns să-şi vadă fiul, Eitan Bentzur, numit în postul de director general în Ministerul de Externe al nostru: acesta a fost visul de-o viaţă al lui Shmuel Bentzur, dar nu a ajuns să-l vadă împlinit.

Shmuel a fost primul nostru ambasador la Viena. Apoi ne-a reprezentat la Berna, a fost şi director al Departamentului pentru Europa Răsăriteană de la Externe, plus multe alte funcţii diplomatice. Dar la rangul de director general n-a ajuns.

Îl ţin încă bine minte: un bărbat înalt, frumos, de tip aristocratic, apropiat de cercul cotidianului «Uy Kélét» şi de fondatorul şi directorul ziarului, Dr. Ernest Marton, fost deputat în Parlamentul românesc. Bentzur a făcut parte din nucleul de bază al Ministerului de Externe imediat după înfiinţarea Statului: el a jucat un rol important ca martor, în 1954, în procesul Kastner, un proces senzaţional care a adus în discuţie, la ora aceea, comportarea conducătorilor evrei din Ungaria, în eforturile lor de a salva de la lichidare şi deportare la Auschwitz a evreilor din Ungaria şi Transilvania de Nord.

Nici lui Eitan Bentzur nu i s-a prezentat numirea pe o tavă de argint. După numeroase promisiuni şi decepţii, abia la vîrsta de 58 de ani - şapte ani înaintea pensionării - a primit de la David Levi numirea în postul respectiv.

Vreau să accentuez acest lucru, pentru că David Levi avea obligaţii faţă de unul dintre fidelii săi politici - Iacov Bardugo - căruia i se promisese postul în cadrul numirilor politice, obişnuite în acest minister. Dar ministrul David Levi, ce-l cunoscuse pe Eitan Bentzur încă din perioada sa anterioară la Externe, a avut curajul civic de a prefera un director general "profesionist", în locul unui director - om de partid, politic.

Palmaresul activităţii diplomatice a lui Eitan Bentzur se întinde pe o perioadă de treizeci de ani, în cursul căreia a îndeplinit numeroase funcţii, atît în ţară cît şi în străinătate: consilier politic la Budapesta, consilier politic la Washington, consilier politic al ministrului de Externe, consul la Los Angeles, consilier politic al Preşedintelui Statului, director al Departamentului pentru America de Nord, vice-director, locţiitor al directorului general, Uri Savir.

Eitan Bentzur, a doua generaţie de diplomaţi din familie, este dotat din plin cu calităţile specifice necesare: discreţie, reţinere, limbaj diplomatic, modestie, o anumită dorinţă de a se menţine în umbră. Este un adevărat "civil servant", un slujitor public tipic. A lucrat cu acelaşi succes în perioada anterioară a lui David Levi (Likud) de la externe, cum a lucrat ulterior în perioada lui Shimon Peres (Avoda). El este exponentul politicii oficiale guvernamentale, chiar dacă în adîncul sufletului simpatiile sale se îndreaptă în altă direcţie. În schimb, soţia sa, Naomi Bentzur, nu-şi ascunde aceste simpatii politice: ea a fost una din activistele de frunte ale grupului ce s-a opus guvernului Netaniahu, «Femeile în negru» şi «Femeile contra tăcerii».

În guvernul Netaniahu, ministerul de Externe trebuie să lupte pentru poziţia sa; realitatea tensiunii personale dintre Netaniahu şi Levi nu e de domeniul secretului, ciocnirile dintre ei au fost cu greu aplanate, mai ales că, dintre colaboratorii apropiaţi ai primului ministru, directorul general al cabinetului său, Yvet Lieberman, a făcut tot ce i-a stat în putinţă pentru a micşora competenţele ministerului de Externe, susţinînd că toate competenţele trebuie să rămînă în mîna Biroului primului ministru.

În noua sa calitate, Bentzur trebuie să apere zilnic poziţia şi influenţa ministerului din care face parte acum; dar pentru că îi cunoaşte toate rotiţele şi dedesubturile, el o va face cu succes deplin.

Trebuie s-o mai repet ? În guvern nu avem nici un evreu din România. În Knesset au rămas doar doi deputaţi: Avraham Poraz şi Shmuel Halpert. Aşa că, să ne consolăm cu singurul director general din rîndurile alialei noastre: Eitan Bentzur de la Externe.

«HADEKEL»
CASĂ DE PĂRINŢI
PETAH TIKVA

STR. NEŢAH ISRAEL NR. 15
TEL. 03/9302480

SUB SUPRAVEGHEREA MINISTERULUI SĂNĂTĂŢII
• NIVEL OPTIM
• STRICT CASHER

ÎNGRIJIRE MEDICALĂ DEVOTATĂ,

PRIMIM
ŞI BOLNAVI
CRONICI

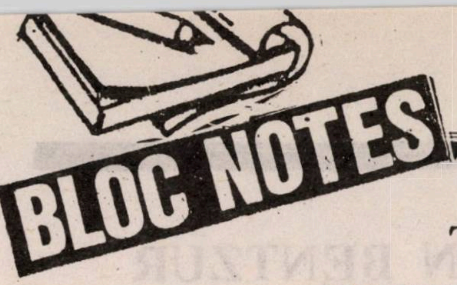

30 DE ZILE

ITZHAK ARTZI

TEATRUL IDIŞ DUPĂ FESTIVALUL TEATRULUI IDIŞ

Multă îndrăzneală a dovedit directorul TES-ului (Teatrul Evreiesc de Stat) din Bucureşti, **Harry Eliad,** organizînd - la 120 de ani de la înfiinţarea teatrului idiş - cel de-al doilea Festival Internaţional al Teatrelor de limbă idiş.

M-am dus la Festival, sperînd să mă conving că idiş-ul are un viitor. M-am aşteptat să văd participînd membri ai teatrelor sprijinite de diferite State, trupe susţinute de organizaţii publice, sau trupe de amatori de nivel.

Desigur, nu m-am aşteptat să-i găsesc acolo nici pe Barbara Streisand şi nici pe Steven Spielberg, artişti de mare nivel, dar prea ocupaţi pe plan mondial cinematografic: legătura lor cu teatrul idiş este, practic, inexistentă.

Astfel că, într-o mare măsură, în afară de TES-Bucureşti, situaţia a fost salvată de teatrul «Idişpil» din Tel Aviv - director: Shmulik Atzmon, însoţind o echipă reprezentativă de 16 persoane, actori şi tehnicieni, care au înţeles să sprijine aşa cum se cuvine îndrăzneaţa iniţiativă a lui Harry Eliad. E bine să amintim din cînd în cînd că teatrul idiş a luat fiinţă acum 120 de ani la Iaşi, la "Pomul Verde", datorită genialei viziuni a lui Avraham Goldfaden.

La actualul Festival, TES a prezentat «Dibuk» în versiunea Cătălinei Buzoianu, recitalul «Lola Blau» în interpretarea actriţei Maia Morgenstern şi «Uriel Acosta», piesa clasică a lui Karl Gutzkow; iar Idişpil a dat două spectacole cu piesa «*Fun şensten un besten*» (Ce-i mai frumos şi mai bun).

Dar Teatrul de Stat din Varşovia, unul din cele trei Teatre de Stat idiş din lume, subvenţionat de statul polonez, n-a venit. Şi a fost de-ădreptul patetic să vezi teatrele idiş din Lwow (Lemberg) şi Kiev. Majoritatea trupelor sînt formate din actori neevrei. Idiş ei nu ştiu, învaţă rolurile pe dinafară.

Întrebîndu-i pe cei din Kiev de ce joacă totuşi în teatrul idiş, mi-au răspuns sincer:

- Aici avem mai multe şanse de a găsi de lucru decît în teatrul rusesc sau ucrainean.

- Puteţi trăi din "job"-ul de la teatrul idiş ?

- Nu prea. N-avem sală. N-avem repertoriu stabil. Contractele noastre sînt per piesă, Şi dacă una din ele cade, eu rămîn fără muncă, rămîn şomer.

Aceeaşi motivare mi-a fost dată şi de către actorii din Lwow şi întrebarea care se pune, este aceea dacă un teatru pe asemenea baze poate avea un viitor.

De ani de zile lupt în Israel pentru existenţa teatrului idiş. Este limba celor 6 milioane de victime şi avem obligaţia de a o face să renască şi să se menţină. Limba ebraică este limba sfîntă (Laşon Kodeş), dar limba idiş (Laşon Kdoşim) este cea a martirilor. Iar calea cea mai bună pentru difuzarea în massă a acestei limbi este teatrul.

Astăzi, o carte în idiş are un tiraj de cîteva sute de exemplare. Cotidianul în idiş "Letzte Naies" a devenit săptămînal, din lipsă de cititori. Cotidianul idiş din Paris a fost închis. Din marile ziare idiş din New York a rămas doar unul, săptămînal, ce apare cu 10 din cele 12 pagini în engleză.

Iar la Bucureşti - dacă mai era nevoie - am ajuns la trista concluzie că idişul mai are viitor doar în Israel, unde mai există - totuşi - cîteva instituţii culturale ce-l susţin, precum Teatrul "Idişpil" (= "Joc în idiş") din Tel Aviv, care vinde anual 30.000 de bilete, o realizare ce trebuie apreciată la adevărata ei valoare.

Acest teatru, aşa sprijinit cum este de Primăria Tel Aviv, luptă din greu pentru recunoaşterea sa ca teatru de stat. La ora actuală, subsemnatul fiind activ în cadrul instituţiei cu scopuri bine determinate, "Claims Conference", am avut posibilitatea să asigur acestui teatru un ajutor substanţial pentru următorii trei ani, sperînd ca, pînă atunci, şi statul - cu o populaţie în majoritate evreiască - să-şi definească poziţia faţă de el: este o datorie, o obligaţie să asigure viitorul unei instituţii în care se vorbeşte limba bunicilor, şi să nu aştepte minuni ce nu se vor săvîrşi nici în Polonia, nici în România. Mai ales că - în Israel - există 60 de clase de şcoală în care elevii, din propria lor iniţiativă, învaţă idiş; două Universităţi au la noi catedre de idiş: Ierusalim şi Bar-Ilan; la Oxford şi în cîteva Universităţi americane se desfăşoară deasemeni o serioasă activitate academică în acest sens. La Tel Aviv, Casa Shalom Alechem şi Casa Leiwik luptă pentru promovarea idişului; şi tot la Tel Aviv există şi o casă de editură - Peretz Verlag - unde apar cărţi de proză şi poezie în idiş.

Ceea ce e grav însă, e că această limbă devine din ce în ce mai puţin o limbă de comunicare zilnică. Paradoxal este că vorbitorii de idiş au rămas doar ultra-ortodoxii.

Teatrul "Idişpil" de la noi se bazează în special pe o echipă originară din România. Fără Iankale Alperin, Lia König, Bodo, Betty şi Carol Feldman, Hana Rieber, Tricy Abramovici, Annabela, Monica, Terry Gabor şi mulţi alţii, acest teatru n-ar fi ceea ce este calitativ. El are un repertoriu clasic şi modern, cu admiratori în străinătate care-l invită să dea spectacole în Austria, în Germania şi Franţa, iar dacă ar exista fonduri, ar putea da spectacole şi în cele două Americi.

●

Agenţia de presă de la Toronto comunică:

"Vila din Canada a lui Victor Ostrovsky (ex-agentul Mossad-ului care a porcăit instituţia şi Israelul într-o carte devenită best-seller, spre bucuria duşmanilor) a fost incendiată de persoane necunoscute.

Necunoscute, poate. Dar nu şi necunoscătoare.

PROPAGANDA O.E.P.-ISTĂ ÎN GENERAL ŞI CAZUL HEBRON ÎN SPECIAL

●

E lucru banal să spui şi să tot spui că propaganda israeliană a fost şi a rămas cea mai proastă de pe tot globul pămîntesc. Spre deosebire însă de ai noştri, şefii OEP-ului, care au băgat bine la cap lecţiile hitlerismului în materie, sînt meşteri într-ale propagandei.

Aşa cum reiese, de-o pildă, din relatarea de faţă, alcătuită după cîteva articole de David Bar-Ilan, apărute în "Jerualem Post".

●

Cei ce se minunează de spusele lui Yasser Arafat privind anularea Chartei Palestiniene, sau care nu-şi pot crede ochilor citind despre aşa zisa "colaborare" dintre ucigaşii Hamasului şi fracţiuni ale dreptei israeliene, pot găsi o serie de amănunte mai mult decît relevante în interviul acordat de primarul Hebronului, Mustafa Natshe, reporterului Ahmad Buchari de la "Jerusalem Times".

Referindu-se la actuala prezenţă evreiască în Hebron şi amînarea eventualei retrageri din oraş, reporterul Buchari îi adresează primarului Natshe următoarea întrebare: "...Coloniştii şi-au anunţat intenţia de a confisca proprietăţi imobiliare din Vechiul Hebron, pretinzînd că acestea le aparţineau încă din 1929 (cînd evreii fuseseră alungaţi din oraş, n.r.). Care este părerea dvs.?

Fără să clipească, Natshe dă următorul răspuns: "*Pretenţiile coloniştilor evrei sînt absolut nefondate. Aceştia aveau case pe care, uneori, le vindeau arabilor. Sub mandatul britanic, de exemplu, evreii vindeau ori cumpărau case de la arabi. În 1929, proprietăţile în cauză fuseseră vîndute de către evrei arabilor*".

Ar fi o insultă pentru inteligenţa cititorilor să repetăm povestea masacrului de la Hebron, în 1929. O întreagă comunitate evreiască, trăind din vremuri imemoriale în oraş fusese măcelărită de vecinii arabi iar proprietăţile acesteia confiscate de ucigaşi. Evenimentele erau consemnate de corespondentul american Vincent Sheenan ca "*...cel mai cumplit ultragiu al istoriei moderne... faţă de care masacrele din China anului 1927 păreau blînde...*".

Mai şocant decît modul în care Mustafa Natshe defineşte jaful din 1929 drept "transferuri normale de proprietate" rămîne felul în care acesta se referă la populaţia evreiască din oraşul de atunci: Colonişti.

Comunitatea evreiască din Hebron - al doilea oraş sfînt pentru evrei - avea o existenţă de 1000 de ani. Cu excepţia unor perioade de exil forţat, evreii trăiau în oraş încă de acum 3000 de ani. În această situaţie, evreii sin 1929 nu puteau fi consideraţi ca parte a "Invaziei Sioniste". Totuşi, pentru Natshe, aceştia rămîn "Colonişti"...

1000 de ani înainte de propaganda profesionistă a lui Josef Goebbels, o veche poveste arăbească se referă la o persoană foarte importantă, în stare de inconştienţă, jelită de mii de oameni care o credeau moartă. Revenindu-şi din leşin, omului i se explică faptul că, deşi e viu, această situaţie nu poate contrabalansa credinţa mulţimii, pentru care el e mort, motiv pentru care va fi urgent înmormîntat.

În acest spirit, propaganda palestiniană reuşeşte să convingă publicaţii respectabile şi chiar un număr de specialişti, că palestinienii ar reprezenta de fapt o populaţie indigenă cu un ascendent de 4000 de ani, urmaşi ai Canaaniţilor şi Filistinilor. Regiunea este invariabil denumită "Palestina". Pînă şi televiziunea israeliană cade în această "capcană" referindu-se la "Crucificarea lui Iisus în Palestina", deşi abia peste 100 de ani romanii începeau să folosească termenul de "Palestina" cu intenţia de a-i hărţui pe evrei (în timpul marilor răscoale ale lui Bar Kochba, etc.).

nou

A APĂRUT

IZVOARE

Nr. 28/29

Poezie, proză, critică, memorialistică, humor,

50 de scriitori

50 de scriitori

Revista poate fi procurată trimiţînd 25 de shekeli la P.O.B. 7108, Holon

Un alt mit propagat de propaganda palestiniană se referă la faptul că evreii îi tratează pe palestinieni în acelaşi fel în care evreii fuseseră trataţi de nazişti. Ca şi mitul "Canaanit", acest motiv devine favoritul unor militanţi gata să lovească Israelul prin intermediul mediei occidentale, la care se raliază personalităţi ca defunctul profesor Yeshayahu Leibowitz sau profesorul Yisrael Shahak. Spre exemplificare, un preopinent al BBC-ului din Manchester afirmă, după tragedia de la Cana (Liban, 1996), că "Steaua lui David de pe steagul israelian trebuie schimbată cu o svastică".

Nu acordurile de la Oslo şi nu retragerea israeliană din oraşele palestiniene au calitatea de a modera această propagandă. Din contra. Conform unui raport al Organizaţiilor Sioniste Americane, un comunicat oficial al Ministerului Informaţiilor Palestiniene, dat cu ocazia "Zilei Prizonierului" (22.4.96) afirmă următoarele:

"*...În timp ce guvernul israelian vorbeşte despre atrocităţile comise împotriva evreilor la Auschwitz, Birkenau şi Dachau, acelaşi guvern iniţiază conspiraţii destructive împotriva vecinilor...*". Referindu-se la inumana moştenire a Holocaustului, comunicatul palestinian pretinde: "*...Ca popor palestinian, noi trecem încă prin experienţa tragediei Holocaustului, acest tratament fiindu-ne aplicat de către descendenţii victimelor din lagărele de concentrare.... Căminul nostru naţional a fost transformat într-un imens lagăr de concentrare....*".

Mahmud Abbas (Abu Mazen), adjunctul lui Arafat şi eventualul său succesor, arhitect al acordurilor de la Oslo şi cunoscut pentru părerile sale "moderate", refuză să revină asupra afirmaţiilor din cartea sa intitulată "Cealaltă Faţă - Relaţiile secrete dintre Nazism şi Mişcarea Sionistă", conform cărora "naziştii ar fi exterminat mai puţin de un milion de evrei" şi "Mişcarea Sionistă a funcţionat ca partener în masacrarea evreilor".

În ianuarie 1996, purtătorul oficial de cuvînt al OLP-ului, Affif Safiah, declara la Ierusalim: "*...Israelul trebuie să-şi ceară scuze pentru tratamentul aplicat palestinienilor, aşa cum şi Germania îşi ceruse scuze pentru persecuţiile împotriva evreilor...*" (după Yediot Ahronot).

Tot în ianuarie 1996, ministrul palestinian al Justiţiei, Freih Abu Medein, spunea postului de radio "Vocea Israelului": "*Israelul nu a ezitat să primească compensaţii materiale din partea Germaniei, însă refuză să despăgubească victimele Intifadei*".

Această perpetuare a miturilor propagandistice nu e nouă pentru OLP. În 1990, publicaţia "Balsam" afiliată "Semilunicei Roşii Palestiniene" (organizaţie paralelă Crucii Roşii, n.r.) afirma că: "*...minciunile referitoare la camerele de gazare au permis evreilor înfiinţarea Statului Israel*"; *(...)* "*...evreii se consideră ca exponenţi ai umanismului, deşi tribunale ca cel de la Nűrenberg au fost conduse de evrei ori prieteni ai acestora...*".

Iar tribunalul de la Nürenberg a comis - nu-i aşa? - un act anti-umanist, judecîndu-i pe SS-işti....

După DAVID BAR-ILLAN
(The Jerusalem Post).

Magazinul de Bijuterii al Alialei Române

SANDU ŞI RAMI BRAUNSTEIN

„THE JEWELLERS HOUSE" LTD.

BIJUTERII DIN AUR MARCATE DE STAT, CREATE ÎN ATELIER PROPRIU SAU IMPORTATE.
BIJUTERII MODERNE DIN ARGINT COMBINATE CU AUR EXECUTATE ÎN ATELIERUL NOSTRU.
EXECUTĂM REPARAŢII ŞI COMENZI DUPĂ JURNALE MODERNE SAU DUPĂ DORINŢA CLIENTULUI

PENTRU TURIŞTI, MAGAZINUL NOSTRU FIIND AUTORIZAT DE MINISTERUL COMERŢULUI, DUTY FREE TAX

TEL AVIV, SHENKIN 8 A (LÎNGĂ ALLENBY),
TEL.: 03-6200916 FAX: 03-6204052
DESCHIS ZILNIC: 10-19 VINERI: 10-15
ONORĂM TOATE CĂRŢILE DE CREDIT
VÎNZĂRI EN-DETAIL şi EN-GROS

CLINICA DE MEDICINĂ ALTERNATIVĂ
"ANITA - REHOVOT"
condusă de un doctor în medicină

*** Homeopatie * Acupunctură * Plante medicinale ***

Tratăm cu succes:
*** Dureri de orice origine * Paralizii (inclusiv faciale) * Astma * Alergii * Nervozitate * Insomnii * Impotenţă * Prostată * Diabet * Colesterol * Hipertensiune ***

DEASEMENEA:
- SCĂDERE ÎN GREUTATE
- ÎNTRERUPEREA FUMATULUI
TEL.: 08-414254; 08-456135

Colaboratorul nostru **MARTIN MARCUS** a fost chemat la "miluim"

HAI SĂ-ŢI ARĂT RAMALLAH NOAPTEA

"Htiar", în limba arabă, s-ar traduce cu ... "Purisan". În orice caz, aşa ni se zice nouă, cei de 40 plus, tolomacii care încă servim în unităţi combatante. Ziarele scriu că numai 15% din totalul rezerviştilor se prezintă la nevoie şi că motivaţia soldaţilor a scăzut cu 40 (hă?) la sută. 40 sîntem şi noi, htiarii ăştia care stăm mai prost cu sondajele şi scăderea motivaţiei. Ce-i drept, pe toţi ne doare: ne dor genunchii, spatele, capul, mîinile, urechile, conturile bancare şi divergenţele politice. Doamna aceea cu accent românesc de la buletinul meteorologic vorbeşte despre o scădere considerabilă a temperaturilor şi despre un front de aer rece care se apropie de Israel. Afară sînt 32 de grade la umbră. "Noroc, Şauşesco!" îmi spune Shmuel. Acum vreo 15 ani, cineva mi-a lipit porecla asta şi cu ea am rămas. Uahed, tnen, talaat/ ieş li hor b'tahat (unu, doi, trei/ am o gaură-n c...r, lirică de armată pe arăbeşte şi ebraică).

Metamorfoza durează cam două ore. Uniformele militare, nici o dată pe măsură, totdeauna prea mici pentru mine, au înlocuit tricourile şi jeans-ii. Cerceii din urechi, bărbile sau părul prins în coadă de cal au rămas neschimbate, numai cu mai multe fire albe. În loc de genţi diplomatice, telefoane celulare ori ziarul de dimineaţă, avem acum puştile automate americane M16. Dumnezeu e mare, a făcut o minune: bocancii nu mă bat. Aşa îmbrăcaţi în verde, cu armele pe noi, parcă mergem altfel, mai drepţi, ne privim ochi în ochi, ne sugem burţile şi ne umflăm pectoralii. Terminatori. Unde-i Rambo, să-i rup laba? Ca nişte htiari ce se respectă, ne aprindem ţigările şi aşteptăm autobuzul.

Ofiţeraşi tineri se plimbă printre noi, zîmbesc, aruncă vorbe încurajatoare şi ne bat pe umăr. Limba ebraică a căpătat izul unui dialect local, pigmentată cu arăbeşte şi idiş. Teoretic, sîntem la cursul pregătitor de "strîngere a rîndurilor" - un fel de psiho-pedagogie cazonă, la care picăm cu brio:

"...Voi ăştia, de stînga, nu mai aveţi nimic sfînt. Aţi renunţat la tradiţie, nu mai respectaţi mormintele... Bibi ştie el bine ce vorbeşte...". "...Aiurea, ştie... face ce-i zice nevastă-sa, că dacă nu, îl bate...". "...Păi dacă le-aţi dat arme, na, acum trag în noi. Azi în Teritorii, mîine la Iafo... Aţi semnat acorduri cu Arafat, parcă n-ar avea mîinile pătate de sînge...". "...Da' cu cine vroiai să semnăm acorduri ? Arafat e conducătorul lor. Şi cum să-şi formeze o poliţie puternică ? Înarmaţi cu beţe ?...". "...Bate un vînt de răscoală în ţară...". "...Pe dracu'! E hamsinul ăsta împuţit de toamnă...". Shmuel: *"Mormîntul lui Iosef de la Şhem trebuie să rămînă în mîinile noastre, e loc sfînt."* Cu Shmuel servesc în armată de 15 ani. E religios, poartă barbă şi chipa tricotată. Anul acesta a venit coafat şi cu o pereche de perciuni, în creştere. *"Ai dreptate, Shmuel"*, torn eu ceva gaz peste foc, *"mormîntul lui Iosef e loc sfînt, soldaţii noştri trebuie să-l păzească." "Tocmai tu vorbeşti aşa, Martin ?!? Să nu-mi spui că ţi-a venit mintea la cap şi te reîntorci la credinţă...". "...De ce nu ?"*, marşez eu parşiv, *"...După mine, ar trebui să ocupăm şi mormîntul lui Esther Hamalca. Şi ce dacă se află în Iran ?"*

●

Pauză de masă. Ei bine, nu s-a schimbat nimic în 15 ani de cînd servesc eu în rezervă. Nu-i adevărat că moralul a scăzut. Dovada: ni se oferă aceeaşi specialitate franţuzească denumită în ebraică "of mehubas" ori "pui de la spălătorie". Aşa arată, aşa un gust are. Şi cartofi cu paprika, iuţi ca focul. Bucătarul e marocan. La radio cîntă Shlomo Artzi.

S-a terminat masa. Acum rumegăm eternul pui de la popotă. Ne pregătim să reluăm discuţia cu Bibi, Peres şi altele, dar iată, apare un elevator cu o ladă mare din plastic dur. Ne uităm înăuntru şi vedem vestele anti-gloanţe - model vechi, cîntăresc 18 kile. În ladă sînt şi căştile de oţel. Ne privim unii pe alţii şi înţelegem: am sfeclit-o. Shmuel, mai apropiat de mărimi, pune fatidica întrebare: "Încotro ?" Lui Shmuel, cu pilele sale, i se răspunde: Ramallah. De-abia apucăm să realizăm destinaţia, că un autobuz ante-belic care - printr-un miracol - încă merge, s-a şi apropiat de noi. Tîrînd echipamentul, ne grăbim să ocupăm locurile de lîngă geamuri. Apoi, un ordin scurt.

N-am stat să pun întrebări, nu eu, nu alţii şi nu Shmuel. Ordinele nu se discută, ordinele se execută, bune, rele, ori cum ar fi, se execută. Imediat. M-am îmbrăţişat cu Shmuel, mai să ne rupem oasele. Era un ordin bun, tare bun, cel mai bun: Concentrarea e anulată. Predaţi echipamentul şi... roiu !

Nu ţi-am arătat Ramallah noaptea ? Te-am minţit ? Iartă-mă şi bucură-te ca şi mine. Ce am eu de căutat la Ramallah ? Ce are Shmuel de căutat la Ramallah ? Ce ai tu de căutat la Ramallah ? Ducă-se dracului de Ramallah ! ! !

Uahed, tnen, talaat/ ieş li hor b'tahat....La-la, li-li, lo-lo.

A încetat din viaţă, nu de mult, René Lacoste (92), jucător de tenis în tinereţe, apoi fabricant al celebrelor cămăşi care-i poartă numele. Omul ducea o viaţă retrasă, evitînd gazetarii. El era mîncat pe dinlăuntru de faptul că, în timpul războiului, fusese ministru al sporturilor sub Pétain şi, după 1944, nu ştiuse pe unde să scoată cămaşa.

Lacostat.

Spaniolii de la graniţa cu Marocul spaniol depun eforturi extraordinare pentru a stăvili valul de emigranţi ilegali din Africa. Ei au instalat, în acest scop, chiar şi camere video pentru a detecta pe cetăţenii ce încearcă să pătrundă în Spania.

Inutil. După ce se speriaseră în primele zile, africanii au găsit soluţia, distrugînd, în timpul nopţii, camerele video şi strecurîndu-se, ca mai înainte, printre grăniceri.

Veni, Video, Vici.

PERIKOPACI

Geta Berghoff

. . . . după ce mi -am șters lacrimile la împlinirea unui an de la moartea lui Rabin, am ascultat, ca de obicei, știrile. Eram frămîntată și neliniștită, obsedată de gîndul că săptămîna nu începea bine: buletinele de știri anunțau că un grup de teroriști, infiltrați deja pe teritoriul nostru, erau gata să comită un atentat. La fiecare buletin se repetau aceleași temeri.

Duminică poliția era în alertă. Se repetau avertismentele, apelurile la vigilență.

Luni dimineață, Clinton era în ajunul alegerilor iar Ielțin era deja pe masa de operație, sub bisturiu. La noi, aceleași probleme.

Marți dimineață, în sfîrșit, ne obișnuisem oarecum cu temerile, cu paza de pe șosele, cu circulația aproape imposibilă. Clinton fusese reales președinte, iar Ielțin trecuse cu bine prin operația pe cord deschis.

Voiam să trag aer în piept, să respir adînc și liniștit… Simțeam nevoia, ca noi toți, să mă relaxez măcar cîteva clipe…

Da' de unde liniște! La posturile de radio începea… "afacerea Kopaci".

Kopaci?! Cine e Kopaci? – m-am întrebat, apoi mi-am amintit: un stand-up-ist. Un adolescent. Ba nu, m-am corectat pe mine însămi, e trecut de vîrsta adolescenței. Da, nu mai e un adolescent, dar nici adult în toată puterea cuvîntului. De ce trebuie să-l luăm în serios? Să ne năpustim asupră-i ca bienele flămînde asupra prăzii… E adevărat, nu tot ce-ar trebui vînat ne pică pradă, dar Kopaci e ceva tînăr, fraged, proaspăt, ieftin și ușor de sfîșiat…!

Și mă întreb: cum de-a reușit să rămînă în centrul discuțiilor la toate emisiunile de radio și televiziune zile în șir? Toate cotidienele îi consacră pagini întregi.

S-au ridicat să-l acuze reprezentanții religiei, în apărarea lui au vorbit cîțiva umoriști mai mult sau mai puțin consacrați, care au spus că satira are toată libertatea, cu condiția să fie satiră! Ce mai, doar sîntem o țară democrată, unde fiecare poate satiriza pe cine vrea. "Parodia e un lucru bun, ventilul cel mai sănătos în regimul nostru democratic", a afirmat o cunoscută personalitate.

Cu ce-a greșit Kopaci? mă întreb. E doar un țînc reîntors la credință, un diletant, un începător în ale satirei, un copil obraznic care apare într-o emisiune televizată de vineri seara, interpretînd cîte un verset din Biblie.

"Eu sînt evreu, sînt un om credincios și ceea mă dirijează e dragostea de Thora", se apără puștiul.

Dar în ultima săptămînă a vorbit cu necuviință de memoria străbunilor. Parcă mă bucur de săpuneala pe care o primește, obraznicul! Deși știe să interpreteze versetele Bibliei ca un învățat…

Dar cel mai mult mă bucură faptul că toate emisiunile se preocupă numai de Kopaci. Să dea Domnul să avem numai grija lui! Asta înseamnă că trăim o clipă de liniște. Că, poate, pericolul teroriștilor infiltrați a fost înlăturat, că la granița cu Siria se restabilește liniștea, că în Hebron spiritele se calmează.

Nu ne-a citit Kopaci din pericopa săptămînii: "Ismael și Itzhak sînt moștenitori egali ai criptei, să o stăpînească în pace, deopotrivă…"

Cît de încîlcite sînt căile Domnului, atunci cînd te lansezi în teatru…

●

Bătălia dintre Shimon Peres și Ehud Barak pentru șefia Partidului Muncii este în plină desfășurare. Rezultatul confruntării nu se cunoaște, *suspensul* e mare, în fiecare zi ni se spune fie că fostul premier a cîștigat meciul, fie că învingător este ex-ministrul de externe. Și așa la nesfîrșit.

Ba Peres, Barak.

À-propos de cazul generalului Shahor, tînărul ex-minstru d. Iosi Beilin a declarat indignat: "Numai într-un stat fascist știrea despre o asemenea întîlnire cu șefii opoziției parlamentare poate fi publicată pe primele pagini și cu litere mari".

Nu ai dreptate, puiule.

Dintr-o mie de motive.

Iar primul dintre aceste motive este că, într-un stat fascist, nu există opoziție parlamentară.

500 = 1

Confratele nostru "ULTIMA ORĂ" a ajuns, zilele trecute, la nr. 500.

500 de numere, la capătul cărora se poate spune că foaia din Salame s-a impus drept cotidianul nr. 1 din întreaga istorie a presei israeliene de limbă română.

Succes în continuare și la mulți ani: pînă la 120(000) !

MINIMUM

30 DE ZILE

PE LEGEA MEA

o rubrică de
G. MOSARI

JUDECĂTORI

În fiecare ţară justiţia reprezintă "o putere", iar judecătorii care fac parte din aparatul "dreptăţii" au atribuţii profesionale de o mare însemnătate. De aceea, mulţi jurişti doresc să ocupe funcţia de judecător, care-i onorează - mai puţin totuşi decît...banii - dar îi şi investeşte cu o substanţială răspundere şi importanţă.

Desigur că, pentru aplicarea legilor în mod corect, judecătorii trebuie aleşi sau numiţi cu atenţie, dar atît modalitatea de a selecţiona dintre jurişti judecători, cît şi exercitarea atribuţiilor acestora diferă de la stat la stat, un rol aparte avîndu-l sistemul politic în care judecătorii îşi practică profesia.

În Israel, judecătorii sînt numiţi de o comisie special înfiinţată în acest sens; numirile se fac dintre juriştii care lucrează ca avocaţi sau procurori, iar judecătorii ca atare, în funcţie de vechime, pot fi promovaţi de la instanţe inferioare la cele de rang superior (de exemplu, de la Judecătoria de pace la Tribunalul regional şi pînă la Tribunalul Suprem).

În alte ţări, judecătorii sînt aleşi; dar nostime şi ironice se prezintă alegerile din regimurile totalitare. În perioada în care ţările din Europa răsăriteană se găseau sub influenţa marelui *"bastion al păcii - URSS"*, "alegerile" însemnau numiri făcute de partid, judecătorii se supuneau nu legii ci partidului şi puteau fi înlocuiţi după bunul plac al oricărui "tovarăş de la raion" în funcţie de conducere. Bineînţeles că asemenea judecători nu-şi puteau îndeplini rolul, totul fiindu-le dictat. Aici e cazul să adaug că unii judecători nici nu erau jurişti de profesie, ci doar indivizi cu 4 clase primare trimişi de partid la un curs de 6 luni, ca să devină judecători din rîndurile clasei muncitoare.

Ce fel de justiţie practicau ei, se ştie; în multe cazuri, preşedinţii tribunalelor erau obligaţi (nu de lege, ci de sistemul în vigoare) să-l întrebe pe primul secretar: *"Tovarăşe prim, cîţi ani de închisoare să-i dau lui Cutare? Legea prevede de la 2 la 7"*. La care tovarăşul prim-secretar decidea: *"Dă-i 5. Sau dă-i 7, că ăsta-i duşman al poporului"*.

Aici în Israel, desfăşurîndu-şi activitatea într-un stat democrat, judecătorii sînt într-adevăr independenţi, emit hotărîri în spiritul legii, iar în cazurile în care nu există texte de lege pentru anumite situaţii deosebite, se aplică - în general, cu pricepere - logica necesară pentru a ajunge la hotărîri corecte.

Desigur, nu toţi judecătorii au acelaşi nivel profesional; dar despre o valoare în general ridicată se poate vorbi atît la Tribunalele regionale, cît şi - în special - la Tribunalul Suprem.

Uneori se pune întrebarea: e bine, sau merită să fii judecător? Activitatea profesională e interesantă, de uriaşă răspundere în multe cazuri (cel trimis în judecată, e vinovat sau nu? dacă-l condamnă din eroare, căci s-au cunoscut multe erori judiciare? dacă pedeapsa e prea uşoară sau prea aspră?)

Judecătorul, în ciuda comparaţiei care - probabil - nu-i face plăcere, arată ca un.... arhivar: stă toată ziulica înnecat în dosare, de dimineaţa pînă seara e în mijlocul hîrtiilor. Important este că din ele trebuie să emită zeci şi zeci de hotărîri, penale sau civile, iar ca să ajungă la elaborarea acestora, îşi petrece nenumărate ore în şedinţe de judecată. E drept, acolo se simte bine, căci are rolul principal; cînd intră în sală, cei prezenţi se ridică în picioare, oamenii i se adresează cu ""*onorate domnule judecător"* iar şedinţa decurge după ordinele lui. După aceea, însă, este supus criticilor publicului şi - mai ales - a juriştilor, avocaţi sau procurori, participanţi la procese.

Mai intervin - pentru judecători - şi "riscurile meseriei": de multe ori, mai ales în cazuri penale, sînt ameninţaţi de tîrîturile societăţii; au fost destule cazuri de ucidere a judecătorilor, în Italia şi în alte ţări (mafia criminală!), iar la noi, datorită extremiştilor, poliţia a trebuit să asigure paza cîtorva judecători de la Tribunalul Suprem.

E greu să fii judecător, uneori e chiar riscant (din păcate, asta chiar în Israel!), dar rolul acestui om al dreptăţii în orice societate este deosebit de important.

În ultimul timp, glasuri extremiste din coaliţia guvernamentală sau nu, încearcă să ştirbească rolul justiţiei şi al judecătorilor, pentru ca adepţii unor nereguli şi ai primitivismului să-şi poată face de cap în linişte (în special extremiştii religioşi).

În faţa acestei situaţii, subliniem încă o dată importanţa judecătorilor şi a muncii acestora care nu-i de loc de invidiat; dar dacă se loveşte în ei, se loveşte în democraţie şi libertate.

I. SCHECHTER

AUTOINTERVIEW

La 16 noiembrie a.c. a avut loc la Casa Scriitorilor din Tel Aviv o seară literară dedicată cărţii lui I. Schechter "Manuscrisele animate de la Marea Moartă".

A vorbit Andrei Strihan despre autor, pe urmă Schechter şi-a luat un autointerview. Aşa că, vreme de-un ceas şi mai bine, numai gura lui Schechter s-a auzit.

Gura humorului.

●

Aţi remarcat probabil că pe ziarişti nu-i interview-ează nimenea deşi, orişicît, sînt şi ei oameni şi ar vrea să spună ceea ce au de spus căci în profesia lor ei nu spun decît ceea ce spun alţii. Din acest punct de vedere, ziariştii au situaţia sinucigaşilor. Un sinucigaş dacă vrea să se sinucidă, nu are încotro, trebuie să se sinucidă singur, săracul de el. Un ziarist care vrea să fie interview-at, n-are încotro, singur trebuie să se interview-eze, bietul de dumnealui.

A durat mult timp pînă ce am obţinut de la mine un interview deoarece m-am căutat acasă şi eu nu sînt acasă niciodată. Tot timpul sînt plecat ca să-i interview-ez pe alţii. În fine, am reuşit să dau de mine, să mă adun de pe drumuri şi să convorbesc niţel cu mine însumi.

Trebuie să vă spun că în calitate de interlocutor al meu, eu mă deosebesc mult de mine însumi căci răspund numai la întrebări, pe cînd în restul timpului, vorbesc neîntrebat şi răspund numai la răspunsuri.

Prima întrebare pe care am îndrăznit să mi-o pun şi la care am avut amabilitatea de a răspunde, a fost aceasta: Domnule Schechter, nu mai aveţi 20 de ani. S-a zis cu silueta, cu gagicile, cu urcatul scărilor fără lift. Cum vă simţiţi ca bătrîn ?

– Eu bătrîn ? La vîrsta asta a mea ? Şi încă în ţara asta unde faci miluim pînă la 55 de ani ? Aici, unde la 70 de ani încă n-ai terminat de plătit paturile de la Sohnut pe care le-ai primit în copilărie, cînd ai venit în Israel ? Nu, domnule, bătrîn voi fi numai cînd se va termina procesul lui Arie Deri.

A doua întrebare pe care mi-am pus-o, cu rugămintea de a răspunde sincer, a fost aceasta: Ce cărţi aţi lua cu Dvs. pe o insulă pustie ?

– Dar oare mai există insule pustii ? am răspuns întrebînd. După cîte ştiu, toate insulele pustii sînt aglomerate cu turişti israelieni. Numai din cauza asta insulele acelea sînt considerate pustii, fiindcă populaţia lor a fugit speriată de turiştii israelieni. Şi de unde ideea asta bizară că trebuie să iei cu tine, pe o insulă, cărţi? Pentru ce? Ca să le citeşti?

- **Eu nu sînt acasă niciodată**
- **S-a zis cu silueta mea, s-a zis cu gagicile**
- **O ştire bună? Nu ştiu ce-i aia**
- **De ce m-aş duce într-o insulă pustie**
- **Giordano Bruno a fost ars pe rug fiindcă emisese cecuri fără acoperire**
- **Dacă m-aş naşte din nou, aş vrea să fiu femeie**

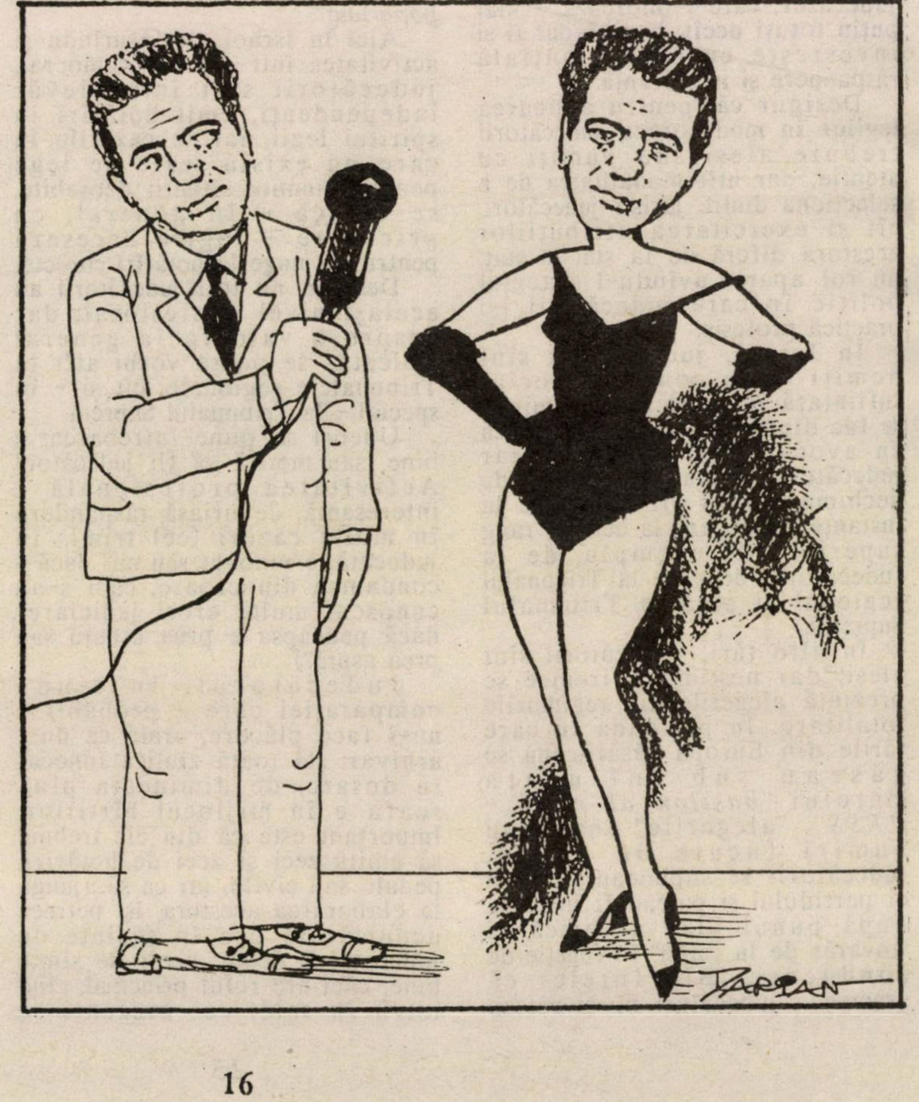

GURA HUMORULUI

Un om dacă se refugiază într-o insulă, o face tocmai ca să scape de cărți, de ziare și de știrile proaste din ele.

– Dar nu există și știri bune? l-am întrebat pe interlocutorul meu. La care el a răspuns:

– Nu știu ce este o știre bună fiindcă sînt mic, născut abia în secolul 20. N-am apucat trecutul cînd cineva care aducea o veste proastă era omorît cu pietre. Astăzi, dacă știi să dai oamenilor vești proaste, ești numit ministru de finanțe sau cel puțin purtător de cuvînt al armatei. Probabil că o știre bună este știrea proastă cea mai puțin proastă dintr-un maldăr de știri foarte proaste.

Totuși, dacă a mai rămas cumva pe lume o insulă în care n-au ajuns turiști israelieni, m-aș duce acolo numai pentru ca să citesc cărțile mele. Știi, pînă ce găsești o tipografie să te tipărească și pînă te tipărește, pînă ce găsești un taxi care să accepte să te ducă la tipografie conform tarifului oficial, trece atît de mult timp, încît nu mai ții minte ce scrie în cartea pe care ai scris-o.

Aș lua cu mine, de exemplu, cartea "Culmea ironiei", o carte ironică în care ironia este dusă pînă la culme și de aceea am intitulat-o "Culmea ironiei". Ea este o carte bună, totuși nu atît de bună încît s-o fi intitulat "Cartea bunătății"! De altfel, o carte nu se vinde dacă e bună, ci dacă are reclamă. Așa a ajuns Lev Tolstoi să se facă celebru: era conte, avea moșie și deci i-a dat mîna să-și facă reclamă la radio și televiziune. În schimb pe poeții latini nu-i citește nimeni fiindcă n-au putut face față tarifelor de publicitate.

Aș mai lua cu mine o carte de mine: "Bilete în Zidul Plîngerii". Este o carte care abundă în personaje specializate în transmiterea de știri. Un asemenea personaj este Dumnezeu personal căruia n-am reușit să-i iau un interview deși i-l cer de zeci de ani, deși i-am trimis în prealabil întrebările.

– Nu cumva vă considerați un persecutat, domnule? m-am întrebat.

-- Bineînțeles. Eu nu știu ce are lumea cu mine, că doar nu am făcut nimănui nici un rău. Reproșurile care mi se fac sînt atît de absurde, încît nu găsesc în ele nici o logică. Să vă dau un exemplu. Sînt persecutat și nimeni nu-mi acordă vreun credit de bani pe motiv că mi se întorc cecurile. Dar ce e revoltător în asta ?

În primul rînd, sînt cecurile mele și e normal ca ele să se întoarcă la mine și nu să se ducă la cine știe cine.

În al doilea rînd, nu-i vina mea că se întorc. Eu nu le chem. Se întorc probabil fiindcă pămîntul e rotund căci așa precum a spus Galileo Galilei, un cec pornit dintr-un punct anumit, se întoarce după un timp în punctul acela, anumitul.

De ce credeți că Giordano Bruno a fost ars pe rug ? Pentru că a emis cecuri fără acoperire ca să se întoarcă la el și astfel să demonstreze că pămîntul este rotund. Și iată că acum creditorii mă persecută și vor să mă ardă pe rug, cu toate că eu nu vreau să demonstrez rotunjimea pămîntului. Eu nici nu sînt interesat ca pămîntul să fie rotund. Prefer să aibă forma unei spirale interminabile care nu-ți aduce înapoi nici un cec.

...Am observat că personalitatea persoanei mele dă semne de oboseală, probabil fiindcă nu este obișnuită să fie așa de tare interview-ată. Mi s-a făcut milă de mine și ca să nu spun eu însumi despre propriul meu eu că nu-i drăguț și înțelegător, am încheiat interview-ul cu penultima întrebare deși ultima era mult mai interesantă.

– Dragă domnule Schechter, mulți oameni, foarte încîntați de ei, declară că dacă ar fi să-și ia viața de la început, tot așa ar trăi-o. Și aceasta este întrebarea la care vă rog să-mi răspundeți: Dacă v-ați naște din nou, ați trăi la fel ?

– Dacă aș trăi la fel ? Mă pufnește rîsul. Eu nici viața asta, prima care mi-a fost dată, nu am fost lăsat s-o trăiesc așa cum am vrut. Nu, domnule, a doua viață n-aș mai trăi-o ca pe prima. Nu-mi place să mă repet. Aș vrea – și dacă ar fi posibil, aș face tot posiblul – ca data viitoare să mă nasc fată, să devin femeie ca să nasc, să vă arăt eu cum se naște și ce trebuie născut.

• – Doctore, nevastă-mea și-a pierdut glasul. Ce-i de făcut?

– Încearcă să vii acasă la patru dimineața. Și atunci o să vedem ce-i de făcut.

• La medic.

– Poftim, aveți aici o umflătură pe care vă propun s-o eliminăm.

– Încetișor, îi răspunde pacientul, e portmoneul meu.

• Un critic adoarme în timpul primului act al unei piese de teatru. Autorul se repede să-l scoale, spunîndu-i că dacă va dormi în cursul spectacolului nu-și va putea exprima părerea.

– Domnule, nu credeți că a dormi e deja o părere?

• – Va să zică, vii mîine ca să iei a doua lecție de box? îl întreabă profesorul pe un puști care o luase tocmai pe prima.

Puștiul privește în oglindă ochiul său învinețit și nasul său sîngerînd și zice:

– Spuneți-mi, domnule, nu există lecții de box prin corespondență?

• La o agenție matrimonială, directoarea primește o candidată și începe să redacteze anunțul:

„Tînără femeie, fină, elegantă, distinsă, avînd un superb păr blond...

Candidata, timid, o întrerupe:

– Vedeți, totuși sînt chioară...

Fără să-i răspundă directoarea continuă să scrie:

„Ochi albaștri magnifici, dintre care unul lipsă..."

• Un tată indignat.

– E-o catastrofă caietul tău de note.

– E adevărat, admite fiul, dar cum zicea profesoara, cu ereditatea mea și cu ambianța în care trăiesc, e de mirare că am obținut chiar notele astea!

• Detectivul particular: – După cum mi-ați indicat, l-am filat astăzi pe soțul dv. S-a văzut cu cinci croitorese, a intrat la patru modiste, la trei mari magazine, la trei cofetării și...

Clienta îl întrerupe:

– Nemaipomenit. Pe cine căuta?

– Pe dumneavoastră, doamnă.

A. VELUREANU-GAL

DE LA BIRLIC LA JOJO

Jo...

Păstrînd proporţiile, aş zice că asemeni lui Birlic căruia numele eroului din farsa lui Arnold şi Bach îi devenise propriul nume, tot astfel Zwika Hadar se confundă cu Jojo, acest personaj colorat, de băiat mare, cu minte de copil şi cu un limbaj ciudat (*"halastra"*, *"laflaf"*, etc.- fără să mă întrebaţi ce-s vorbele astea!). Zwi Hadar l-a lansat pe Jojo, în urmă cu vreo trei ani, cîştigîndu-şi mulţimea de adolescenţi şi călcînd pe nervii celor de-o seamă cu noi. Apăruse moda "Jojo", vocabularul "à la Jojo", la radio se transmitea "Jojo", televiziunea îl programase des. Pe scurt, acest prototip burlesc a invadat piaţa (copiii şi nepoţii se amuzau copios, în ciuda noastră), iar Zwi Hadar s-a ales cu bani mulţi şi cu titlu de star născut peste noapte: *"Nu mi-am cumpărat vilă la Afeka, ci casă la Rosh Haayn* - precizează acum părintele legitim al lui Jojo. *"Am o maşină americană care m-a costat 80.000 de şekeli şi o maşină «Renault» pentru soţia mea. Departe de mine ideea că aş fi milionar..."*

Precum vedeţi, Zwika Hadar (30) nu-i lăudăros dar nici nu se plînge. Cei care îl cunosc îndeaproape spun că-i într-adevăr un băiat bun, cu totul deosebit de felul cum este personajul său (care încă trăieşte în memoria multora). Zwika e un optimist din fire, un om vesel, cu glumele ad hoc preparate şi plasate la momentul oportun. În lumea mare, adică la Tel Aviv, a venit din Beersheva unde părinţii, el şi sora lui s-au stabilit ca olimi din România. Vorbeşte limba română acasă, printre rude şi prieteni, cu colegi de breaslă, iar cîte-o înjurătură de mama focului sau un banc fără perdea, rostite în româneşte, distrează pe cei din jur, chiar dacă-s sabri sadea.

Primii bani i-a cîştigat din muncă neagră, pe un şantier de construcţie. Pe atunci nu se gîndea la cariera artistică. Mama lui îşi vedea feciorul, minimum... un biolog. Lui Zwika îi plăcea însă să vadă spectacolele teatrelor idiş care veneau în turneu la Beersheva. În armată a fost la un pas de cariera militară, dar s-a oprit la gradul de căpitan. Ca ostaş, a cunoscut-o pe Cohavit (27), cu înclinaţii la poezie şi cu o voce frumoasă, şi cu care, după patru ani de prietenie, s-a căsătorit.

Pînă la urmă, biologia a rămas vis, s-a înscris la facultatea de teatru (pe care n-a terminat-o) iar Cohavit a studiat ştiinţele politice. *"Jojo, prietenul meu, mi-a aranjat un start bun în viaţă"* spune Zwika, privind retrospectiv. Nu i-a fost uşor să ajungă "în vîrf", iar acum nu-i uşor să se menţină pe poziţie. *"La început am avut parte doar de critici proaste. Despre Jojo s-a scris că «produce scîrbă». Cînd am trecut să prezint talk-show-ul de vineri seara, m-am trezit cu alt soi de critici: «unde-i Jojo ?» - întrebau esteţii, punîndu-mă în încurcătură..."*. Talk-show-ul de vineri seara a fost un eşec. După numai cinci programe "s-a tras cortina". S-a vorbit că Zwika ar fi avut o depresiune nervoasă, iar intimii (producătoarea lui, rudele) i-au propus să-şi ia nevasta şi să plece la odihnă forţată în străinătate, el însuşi şi-a muşcat unghiile speriat de prăpastie. Ah, rating-ul, bată-l vina ! Musicalul **"Grease"** i-a remontat moralul. Circa 100 de reprezentaţii (nici prea multe, dar nici puţine), cele şapte chipuri interpretate într-o seară de către Zwika l-au reclădit pe Zwika Hadar. Nu ca Jojo - stereotip, ci ca actor înzestrat.. Prin **"Mincinosul"** la Haifa, şi-a continuat activitatea teatrală, ca acum să revină la micul ecran, într-un program distractiv: **"Am făcut afacerea" (Asinu Esek)**, reîntorcîndu-se pe cîmpul de bătălie pentru "rating". Recent a turnat într-un film nou israelian **"Alegeţi cartea"**, în care Zwika întruchipează un soi de "şlimazl", un tont în meserie, dar o fire sinceră, optimistă, iubitoare de viaţă. Se zice chiar că, în calităţile sufleteşti ale rolului principal din film, interpretul a pus ceva din firea proprie...

Jo.

*

Mi-a ajuns la ureche că, atunci cînd Zwika şi Nancy Brandes îşi dau bineţe, întîlnirea lor devine un spectacol în sine. Între ei vorbesc doar în limba lui Creangă, replicile sînt în maniera lui Caragiale, situaţiile şi persoanele luate în tărbacă sînt de aici şi acum. Zwika Hadar e un om vesel, un optimist înveterat, însuşire care, pe semne, i-a prins bine cînd s-a trezit - direct de pe culme - în mlaştina zeflemitorilor. E un soţ ideal. Îi place să mănînce, atinge "suta" (la "Grease" a slăbit cu 10 kg.), dar acasă, el e bucătarul : *"Cohavit,*

Cu Şir, fetiţa lui: amîndoi sîntem copii

nevastă-mea, e responsabilă cu spălatul vaselor; masa o prepar eu", s-a lăudat el deunăzi. De cînd, însă, a devenit tată, Zwika e alt om. Fetiţa Şir (2) a pus stăpînire pe casă, pe părinţi, mai ales pe Zwika, inclusiv pe... importanţa de a fi star cu - ah, Doamne! - "rating", adică teleaudienţă ridicată. "*Şir m-a schimbat în alt om. Am fost martor la... fiecare dinţişor care i-a ieşit. În genere, m-am convins că-s o fire înnebunită după copii, fiindcă eu însumi sînt copil...*" s-a exprimat Zwika, în chip filozofic.

Pe "Jojo", personajul său pe care-l compară cu Yacek al lui Shlomo Bar-Aba, Baba Buba lui Moni Muşonov sau Clara lui Hana Laszlo, nu l-a părăsit. Cu Jojo al lui, Zwika apare în continuare în cadrul unor seri distractive, în diferite locuri din ţară. El se autodefineşte actor, nicidecum clown, saltimbanc şi ca atare, îşi vede viitorul. Poate un Birlic ! Iar vise speciale ? "*Vreau ca soţia mea dragă, Cohavit, să-mi dăruiască patru copii*".

Ziarele anunţă, cu surprindere, că o femeie bine, cultivată, muzicolog de felul ei, a fost prinsă în flagrant delict de prostituţie.

De ce vă miraţi, oameni buni, că persoana în cauză este specialistă în muzică ?

Poate cîntă la flaut....

L I M

REŢEAUA MAGAZINELOR DE CARTE ROMÂNEASCA

Vreţi să citiţi o carte bună, vizitaţi magazinele L I M

Numai la L I M veţi găsi cărţi româneşti

Ultimele noutăţi la L I M

AFULA: Kikar Atzmaut 7 (în pasajul Ophir Center). Tel: 06-596014
ASHDOD: Ezor "Iud" Midrahov Haneviim, Derech Hamelech 2115/1 Tel:08-652095
BEER-SHEVA: Str. Histadrut 56. Tel: 07-7236738
HAIFA: Str. Herzl 61 (Kikar Talpiot). Tel: 04-8671292
IERUSALIM: Str. Yaffo 63 (în pasaj). Tel:02-250612
IERUSALIM: Str. Yaffo 150. Tel: 02-382177, 02-5002016
KFAR-SABA: Str. Weizman 92 (în pasaj). Tel: 09-7658118
NATANIA: Str. Smilanski 10 (în pasaj). Tel: 09-615860
PETAH-TIKVA: Str. Montefiori 17. Tel: 03-9312777
PETAH-TIKVA: Str. Bar Kochba 27. Tel: 03-9346624
RISHON-LE ZION: Str. Rotschild 9. Tel: 03-9698724
RISHON-LE ZION: Str. Herzl 47. Tel: 03-9671807
BAT YAM: Str. Balfour 60. Tel: 03-6592484
TEL AVIV: Str. Solomon 20 (vechea Tahana Mercazit). Tel: 03-6873606
TEL AVIV: Str. Allenby 48. Tel: 03-5175877
TEL AVIV: Staţia nouă de autobuze, et.3, magazinul nr.3243 (sub Mac Donald). Tel: 03-6877949
TEL AVIV: Str. Shlomo Hamelech 2. Tel: 03-5283665

S-a deschis o nouă unitate în
PETAH-TIKVA: Str. Pinsker 9. Tel: 03-9040225

CASETE AUDIO cu:

- **Poveşti pentru copii**
- **Muzică uşoară şi populară românească**

Jacques Toubon, ministrul justiţiei din guvernul francez, a prezentat un proiect de lege contra rasismului, proiect ce urmează a fi dezbătut în curînd în Parlamentul de la Paris. "Noua lege - a declarat ministrul - ne va permite să acţionăm şi împotriva incitărilor rasiste de tipul celor la care se dedau islamiştii, ca de exemplu «Fatwah» *(hotărîrea de a asasina inamicii politici ai islamului, precum scriitorul Salman Rushdie, n. red.),* **sau chemările la Djihad".**

Chemările la Djihad ? Bon, Monsieur Toubon ! Întru totul de acord. Poate că, dacă legea va fi aprobată, o să-l băgaţi la zdup, cînd trece prin Paris, şi pe Yasser Arafat...

În timp ce la graniţa ţării sale cu Rwanda e prăpăd - mor refugiaţii din tribul Tutsi pe capete - preşedintele Mobutu Sese Seko al Zairului îşi vede de sănătate - bine mersi - în Elveţia.

Ascultaţi-mă pe mine: Sekompromite.

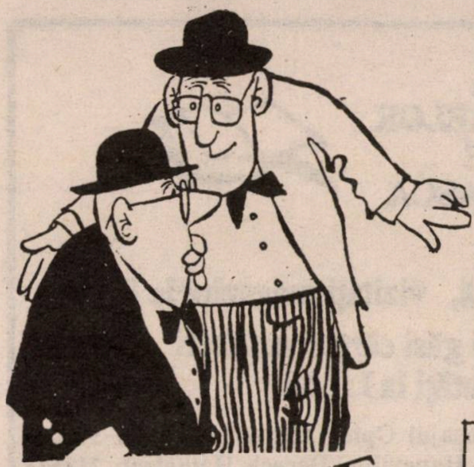

SE ZVONESTE CĂ ...

. . . În vederea viitorului Congres al H.O.R.-ului, programat pentru 1997, preşedintele Menahem Ariav va face apel la d-na Colette Avital (care şi-a încheiat misiunea de consul general al Israelului la New York) pentru a figura în conducerea H.O.R., eventual ca preşedinte de onoare, şi a "da prestigiu" organizaţiei.

. . . În aceeaşi ordine de idei şi luînd exemplu de la Comunitatea din România, H.O.R.-ul face eforturi pentru a atrage în conducere cîteva personalităţi de prestigiu din *alia*, printre care foştii ambasadori Meir Rosenne şi Puiu Arad, romancierul Appelfeld ş.a.

. . . Un autor din trib care doreşte deocamdată să-şi păstreze anonimatul, lucrează la o piesă de teatru avînd drept personaj principal pe Alex. Goldfarb, ex-deputatul care a făcut vîlvă în urmă cu vreo doi ani trecînd de la partidul Tzomet, al lui Rafael Eitan, la Partidul Muncii.

. . . În urma alegerilor recente din România, un număr important de intelectuali evrei au hotărît să emigreze în Israel. Motivul: temerea că ascensiunea partidelor de dreapta va favoriza creşterea mişcării legionare.

. . . Între Asociaţia Scriitorilor (preşedinte: Andrei Strihan) şi A.C.M.E.O.R. (preşedinte: dr. Shlomo Leibovici-Laiş) a trecut o pisică neagră.

. . . Rav Benizri, din Shas, omul care a declanşat campania anti-Kopaci, ar fi cerut secretarului său să-i procure cartea "Manuscrisele animate de la Marea Moartă" de I. Schechter, însoţită de o traducere în ebraică. Motivul: cineva i-ar fi şoptit rabinului că Schechter se ocupă de mult cu "cronici fanteziste" pe teme biblice şi că tînărul Kopaci s-ar fi inspirat din scrierile humoristului de la "Ultima Oră".

Un nou scandal în presa română. Prof. universitar Vasile Donciu, de la facultatea de Stomatologie din Bucureşti (unde învaţă sute de străini, mai ales arabi), este acuzat că ar fi cerut unui candidat la licenţă suma de 300 de dolari dacă vrea să-i dea nota de trecere. Nu e - aşa cum susţin ziarele - prima oară cînd se vorbeşte despre diplome vîndute arabilor pe aparate video sau pe valută cash. Şi nu e de mirare că lumea are un dinte pe anumiţi profesori de la Stomatologie. După cum nu e de mirare că obiceiurile sus amintite te lasă cu gura căscată.

Ca la dentist.

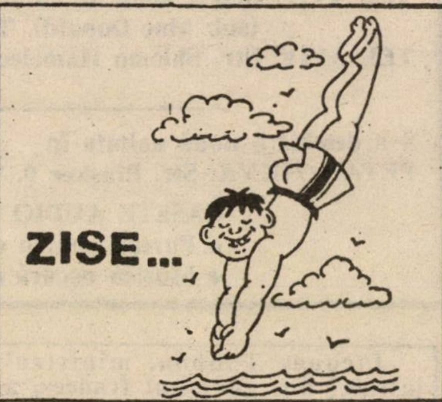

"Rog poporul român să stea cu mîinile şi picioarele depărtate ca să-l pătrund cu energia mea"

(Constantin Mudava, tămăduitor, candidat la preşedinţia României; după "Academia Caţavencu", Buc. 1996)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

Magic Touch

BEATRICE
Diplomat
CIDESCO

"BEAUTY HOUSE"

EUROPEAN SKIN CARE SPECIALIST

30 Frishman, TEL AVIV
Tel. 5242359

INSTITUT DE ÎNFRUMUSEŢARE

• Îngrijirea tenului la nivel internaţional, cu produse franţuzeşti • Procedeul pilling profund, (פילינג עמוק) pentru îndepărtarea ridurilor, petelor şi cicatricelor • Epilaţie (cu ac electric) • Machiaj profesional pentru mirese şi alte evenimente plăcute • Pedichiură, manechiură şi depilaţie cu ceară

• NOU!
Machiaj PERMANENT LA SPRÎNCENE, LA OCHI ŞI LA CONTUR BUZE

INSTITUT DE SLĂBIRE
sub supraveghiere medicală

• Diete • Masaje medicale • Tratament cu electrozi •

CADOU DE SĂRBĂTORI: O BIJUTERIE DE ARGINT. SAU POŞETĂ DE FARDURI

Firmă evidenţiată
10 ani
fără întrerupere

העסק הנבחר

LA MULŢI ANI ! 1997

– Mătuşă dragă, n-ar trebui să fumezi atîta. Toţi doctorii zic că tutunul te otrăveşte puţin cîte puţin.

– Înţeleg, îi răspunde mătuşa, tu, unicul meu moştenitor, n-ai răbdare, ai prefera să folosesc cianură în loc de ţigări !

ETC NOI

~~~ Virgil Duda, plantat în fața teleprinterului de la "Ultima Oră", din care ies 24 de ore din 24 știrile transmise de Agenția *France Presse*, se frecă la ochi apoi strigă: "Extraordinar!" Colega lui de redacție, Ella Bernfeld, aruncă o privire asupra filei ce provocase strigătul lui Duda, după care exclamă: "Fantastic, e pur și simplu fantastic!" Jean Steiger și I. Schechter, alarmați, țîșniră din biroul vecin: "Ce e fraților, a venit Assad la Knesset?" "Nu", - veni răspunsul - "Himmelfarb a luat premiul «*Medicis*» pentru cel mai bun roman străin al anului". Himmelfarb, pentru cei ce nu știu, este fostul director-patron al ziarului "Viața noastră" și al celorlalte tipărituri de pe răposatul Harakevet 52. El era cunoscut ca om priceput în afaceri, dar nimeni nu-l bănuise că, în taină, se ocupă cu literatura.

Apoi, recitind mai cu atenție telegrama de presă, lucrurile s-au lămurit. În realitate, *Medicis*-ul pe anul acesta, unul din marile premii literare ale Franței, a fost luat de - ce-i drept - *Himmelfarb*; dar acesta este... titlul cărții, autorul fiind un neamț, pe nume M. Kruger.

~~~ Ce e cu Nicolae (Nori) Minei ? Iată o întrebare pe care am auzit-o adeseori în legătură cu eruditul cercetător al istoriei contemporane care, stabilit de cîțiva ani buni la Ierusalim, păstrează tenace "un profil scăzut", ținîndu-se la distanță de manifestările din *alia*. Ei uite că, zilele trecute, omul a ieșit la lumină. Prilejul: o seară organizată de H.O.R. Ierusalim în cinstea lui Cristian Popișteanu, directorul cunoscutului lunar "Magazin Istoric" din București și av. C. Vișinescu, vice-președintele asociației de prietenie România-Israel. Minei - care a fost ani de-arîndul redactor șef adjunct la "Magazin Istoric" - a vorbit despre Popișteanu și Vișinescu, dezvăluind lucruri (interesante) din activitatea lor. Acum, după spargerea gheții, așteptăm ca omul tăcut din Ierusalim - care posedă un condei bun - să se dea pe brazda memorialisticei. Minei știe multe.

~~~ Criticul român Radu G. Țeposu a scos, la editura "Minerva" din București, un studiu despre M. Blecher. Cartea nu ne-a parvenit încă, dar ne-au parvenit ecouri care, toate, sînt bune. Pînă una-alta, să reținem titlul care, ținînd seama de maladia crîncenă care l-a chinuit pe scriitorul din Roman, sună excelent: "Suferințele tînărului Blecher".

~~~ Din cuvîntul rostit de marele bariton David Ohanesian la înmormîntarea Dorei Massini, văduva dirijorului italian Egizzio Massini, solistă la Opera Română și profesoară la Conservator (amintim că mormîntul artistei se află la cimitirul "Filantropia" din București):

"Dora Massini nu era numai o prezență feminină fascinantă, dar și o inteligență artistică, o cîntăreață pe măsură. Cuplul Dora-Egizzio poate fi comparat cu acela al Elisabetei Schwartzkopf-Herbert von Karajan.

Dora Massini a făcut parte dintr-o pleiadă de voci ce au dăruit covîrșitoare strălucire teatrului liric românesc. Memorabile rămîn, pentru mine, rolul Tatianei din «Evgheni Oneghin», jucat la Teatrul «Regina Maria», avîndu-l ca partener pe Pavel Lisițian, ca și marile roluri verdiene și din operele lui Puccini. Am cîntat de multe ori cu ea și de fiecare dată m-am simțit stimulat de harul și exigența ei."

~~~ Noul ambasador al Israelului la București, d. Avraham Millo, și-a luat luna trecută postul în primire. Sperăm că D-sa va face tot ce trebuie pentru ca românii dornici de a vizita Israelul, să primească viza ceva mai repede decît astăzi.

Puțină milă, domnule Millo !

~~~ Profesorul Lucian Regenbogen, unul din marii specialiști din Israel (și din lume) în domeniul oftalmologiei, a avut la viața lui trei hobby-uri: baschetul (juca la București, prin anii '50, în echipa Universității), tenisul (mai pe urmă, la Country-Club-ul din Herzlia) și Napoleon. Personalitatea împăratului l-a fascinat încă din copilărie, determinîndu-l să colecționeze tot ce este legat de ființa idolului. În vila sa din Savion, el a adunat peste 500 de cărți despre marele corsican, portrete, busturi, precum și obiecte ce aparținuseră lui Napoleon. Rezultatul acestei pasiuni s-a concretizat într-o carte apărută recent la editura "Belles Lettres" din Paris, intitulată "Napoléon a dit", și prefațată de istoricul Jean Tulard. Volumul cuprinde aforisme, citate, precum și opinii despre Bonaparte, selectate și comentate de autor. Lansată la 15 noiembrie a.c. cartea a fost bine primită, bucurîndu-se de succes. Napoleon susținea că fiecare soldat din armata lui poartă în raniță bastonul de mareșal. Parafrazîndu-l, putem spune că fiecare medic de clasă poartă în geanta sa cu instrumente un condei de scriitor.

~~~ Alegerile din România s-au terminat. Și - odată cu ele - și simpatica aventură numită "lista evreiască în alegeri". A fost un gest ce voia să spună: sîntem aici, sîntem prezenți. Înțelegînd că trebuie să dea lumii o explicație, dramaturgul Dorel Dorian, nr.1 pe lista cu pricina, a dat un interview (în "Realitatea evreiască") din care extragem:

"- Sînteți în fruntea listei de candidați ai Comunității Evreilor din București, pentru viitorul Parlament. Pe ce voturi contați?

- Ale celor care, întîi, au avut încredere în mine, ale celor de care mă simt legat sufletește; ale celor care, sper, mă cunosc... Evrei și neevrei. Pentru că, respectîndu-ne identitatea și "diferența specifică", cum ar califica-o Wald, știu că binele nostru este indisolubil legat de binele cetății, de renumele țării, fiecare din noi - și toți împreună - consecvenți unei devoțiuni care are în urma sa peste 600 de ani de conviețuire.

• – Care e deosebirea între Isac și marina?

– Niciuna. Marina e comercială, iar Isac e comerciant.
~~~

– *Ce v-a adus spre viața comunitară?*

– Nevoia de viață comunitară... De non-izolare... Și o nevoie de redefinire prin acel miraculos spirit de echipă și "front comun" pentru care pledează Cajal.

– *Cui îi datorați cel mai mult?*

– Părinților, desigur, și spiritualității în care m-au crescut. Profesorului meu Mendel P. Mendel, un ebraist fascinant, care m-a făcut să înțeleg că numele "Dor-El – Dor..." (din generație în generație), ca și prima silabă a numelui Iancovici (Dor-El – Dor – Ian) reclamă o consecvență. Datorez foarte mult fericitei întîlniri, în '45, cu Wald și Paul Cornea, cu Mirodan, Vicu Mândra, Ilieșu... Cu Camil Petrescu în 1956, cu Grigore Moisil, cu geneticianul Maximilian, cu medicul înțelept Uluitu... Și nu în ultimul rînd, dimpotrivă, îmi datorez liniștea interioară familiei, soției... Celei care, într-un moment foarte greu, a avut tăria de a mă reîntoarce la unelte, de a fi și de a rămîne lîngă mine... Singur, n-aș fi fost eu!

– *Ce vă doriți mai mult?*

– Să nu mă dezmint și să nu dezmint încrederea celor în care cred...

– *Și dacă, totuși, evreii vor uita că semnul nostru electoral a fost și rămîne "Menora" pe fundalul Tablelor Legii...*

– Tocmai lucrez la o piesă cu un semnificativ happy-end: «*Mașina de pierdut onorabil*»..."

– *Al cărei erou, probabil, nu ajunge să piardă...*

– Idealul? Niciodată! A fi evreu implică un ideal..."

~~~ O veste pentru cetățenii care așteaptă și tot așteaptă să li se restituie casele din România (ca să nu mai vorbim de pensii și altele asemenea): acești proprietari sau ex-proprietari, cum vreți să le spuneți, n-au nici un drept fiindcă, de fapt, ei sînt... niște hoți! Exact așa cum ați citit: hoți! Acesta este, cel puțin, punctul de vedere al Partidului România Mare (cca. 5% din voturi la alegerile de luna trecută) așa cum ni-l prezintă, în tipăritura cu același nume, un specialist în materie, d. Gh. Bozgan, consilier juridic la primăria municipiului Arad:

"S-ar putea argumenta că din moment ce și înainte de naționalizare aceste imobile aparțineau proprietarilor evrei și unguri, faptul că li se restituie acum, tot lor, ar fi un lucru cît se poate de echitabil. Acest argument este fals. Cum a fost posibil ca în Țara aceasta să construiască și să cumpere imobile, înainte de instaurarea regimului comunist, doar neromânii, care reprezentau o minoritate? Ce au făcut în acest timp milioanele de români? Răspunsul este simplu, deosebit de simplu: românii au fost exploatați, furați, batjocoriți. Pe munca lor, pe sîngele lor, evreii și ungurii și-au construit sau și-au cumpărat imobilele, naționalizate de regimul comunist, pe care azi și le revendică. În Dreptul Civil, principiul «restitutio in integrum» *este înlăturat doar de principiul* «nemo auditur propriam turpitudinem allegans», *ceea ce înseamnă, aplicat la legea 112, că nici unui fost proprietar nu i se poate restitui azi casa naționalizată de regimul comunist, dacă dobîndirea acestei case s-a făcut de către proprietar la vremea respectivă prin incorectitudine, imoralitate, fraudă. Cîți oare, dintre neromânii care își revendică azi imobilele ar putea face dovada modalității cinstite de dobîndire a acestora? Am motive să cred că nici unul."*

....Așa încît, doamnă Goldenberg din Petah Tikva și domnu' Haimovici din Afula, nu numai că nu e cazul să cereți îndărăt casele, dar, dacă ne-ascultați pe noi, cei de la «Minimum», vă ascundeți într-o pivniță urgent, că altfel vă dau parlamentarii de la "România Mare" în judecată pentru tîlhărie și vă treziți la pîrnaie.

~~~ *Pisicile negre* care aleargă nestingherite în vremea din urmă prin organizațiile din alia (vezi și rubrica *Se svonește că...)* au cam început să calce pe bătătura *tribului*. Iar cei din Carmiel sînt de-adreptul furioși pe "marea mîncătorie" dintre șefi. Un articol semnat de Leo Schaier în buletinul "Informația" din Carmiel, ne dă temperatura nemulțumirii:

"Cu cîtva timp în urmă, Centrala H.O.R. a publicat în ziarul "Ultima Oră" un amplu comunicat privind unele divergențe dintre H.O.R. și alte organizații de pe "ulița românească". Noi, cei din Carmiel, sîntem prea mici și prea departe de centru ca să știm exact ce s-a întîmplat și cine are dreptate. Dar cele aflate din comunicatul respectiv ne-au întristat. Și aceasta deoarece, după ani îndelungați de fărîmițare în zeci de organizații și grupulețe ale alialei române și învinuiri reciproce care i-au adus incomensurabile prejudicii, se părea că s-au creat condiții pentru o mai bună colaborare și unificare a forțelor spre un țel comun: apărarea și promovarea intereselor alialei române.

Dar se vede că totul a fost un "foc de paie". După o scurtă și fructuoasă colaborare dintre H.O.R. și A.C.M.E.O.R., relațiile s-au răcit. Și pentru ca tacîmul să fie complet, o "pisică neagră" a trecut și între centrala H.O.R. și conducerea Asociației Scriitorilor de Limbă Română. Nu mai bine stau lucrurile în ceea ce privește colaborarea dintre H.O.R. și celelalte organizații ale alialei române. Unul trage hăis, altul cea, de parcă ar avea ceva de împărțit. Oare cînd vor înțelege conducerile acestor organizații că numai printr-o strînsă colaborare și concentrare a forțelor într-o singură direcție vor sluji interesele alialei române?"

Cînd vor înțelege? Atunci cînd crăcănații cu vanitatea bolnavă, pe care-i interesează numai și numai ca dînșii să fie *numărul 1*, fîlfîindu-li-se de unitate și alte manses, vor fi dați afară cu picioare-n fund și înlocuiți cu cetățeni care *chiar* vor să facă treabă.

~~~ Atacuri, atacuri multe în presa românească din exil împotriva ziaristului (excelent de-altfel) Nestor Rateș, directorul de astăzi al postului de radio "Europa liberă" cu sediul la Praga. Criticii cunoscutului comentator de politică externă îi reproșează atitudinea binevoitoare la adresa regimului Iliescu.

~~~ Nu trece zi în care să nu afli că cutare personalitate, pe care tu o știai de ani și decenii ca fiind român get-beget, ungur sau paraguayan, este – de fapt – evreu în toată puterea cuvîntului, după Halaha. Așa s-a întîmplat de curînd cu marele grafician Vasile Kazar din Baia Mare, considerat de cînd lumea și pămîntul drept artist maghiar din România. Maestrul, care a

împlinit 83 de ani, a mărturisit în cadrul unui interview acordat săptămînalului bucureştean "Dilema" că în tinereţe fusese pe la Auschwitz (fiindcă aşa s-au purtat ungurii în 1944 cu veneticii din Ardealul ocupat de ei). Acolo a fost coleg de detenţie cu Elie Wiesel.

~~~ Mai mulţi cititori (şi mai ales cititoare) ne-au cerut amănunte în legătură cu celebra ghicitoare Raluca Sterian Nathan din Paris. Cele scrise de noi la «*ETC*» în urmă cu cîteva luni, au excitat multă lume. Ne gîndisem să o contactăm pe frumoasa (şi misterioasa) cucoană pentru a-i cere să ne dezvăluie cîteva din secretele ei la capitolul ghicit în cafea. (Care zice că nu-l interesează subiectul, să se facă *aşa*). Între timp, ne-a căzut în mînă un reportaj al lui Ion Andreică, din "România liberă". El a vizitat-o la domiciliu, rămînînd încîntat (extrase):

"Pithya ar fi invidioasă pe urmaşa ei de azi, Raluca Nathan - actriţă română (Raluca Sterian, de la Teatrul Naţional din Iaşi şi "Bulandra" din Bucureşti) stabilită de vreo 30 de ani la Paris. Reprezentantă a unor case de film americane şi canadiene, ea însăşi producătoare, doamna Raluca Sterian Nathan este (de mică) şi o prezicătoare de excepţie.

I-am trecut pragul cu emoţie, în superbul apartament-terasă din fruntea unui bloc din apropierea Arcului de Triumf - undeva, aproape de stele. Raluca Nathan citeşte în priviri, în palmă, în suflet, în inimă; în fiinţa umană citeşte - şi nu sînt puţini cei care susţin că au plecat de la ea într-o stare de confort psihic deosebit. Citeşte în cărţi - şi în cafea. Am rugat-o să facă o demonstraţie - şi m-a pus să întorc ceaşca din care tocmai sorbeam ultimele arome de licoare orientală. Fiind vorba de o chestiune personală, nu voi povesti cele prezise; îl asigur însă pe cititor că ceea ce mi-a ghicit s-a petrecut (apoi) întocmai. În schimb voi "deconspira" cîteva din secretele doamnei Nathan. Există o întreagă "tehnologie" de pregătire şi întoarcere a ceştii de cafea - descriere peste care trec. Glasul destinului se cercetează rotind ceaşca uşor, în sensul acelor de ceasornic. Dacă ceaşca este foarte întunecată - este vorba de traversarea unei perioade neprielnice. Fundul limpede al ceştii arată speranţă. Un drum alb, de jos în sus: schimbare de decor. Un punct negru, de zaţ, pe fund: deochere. Un inel: căsătorie. Marginile negre: obstacole. Dimpotrivă, nestînjenite: schimbare benefică. Alte întruchipări: un arbore - prevestirea unei reuşite, o inimă - o poveste de dragoste, un leu, un elefant - forţă şi protecţie. Păsări: veşti. Cal de mare: noroc. Porc: tot noroc. Vultur: veşti sau o întîlnire importantă".

●

Cineva, în Germania, se interesează de Felicia Keifa...

În unul din numerele recente ale revistei Dvs. aţi anunţat moartea bunei mele prietene Felicia Keifa.

Fiind în străinătate, am aflat abia mult mai tîrziu că a dispărut acest om deosebit, de care mă legau nenumărate amintiri de tinereţe.

Vestea neaşteptată despre moartea ei m-a afectat profund. Nu mi-o puteam explica, neştiind-o bolnavă sau suferindă. Poate-mi ascundea ceva. Ne scriam rar. De obicei vorbeam la telefon.

Mă urmăreşte ideea că nu am pe cine întreba. Cunosc cîteva nume de foşti colegi comuni, care - pare-se - o frecventau la intervale rare, dar nu ştiu unde să-i caut. Mă interesează atît din punct de vedere uman şi sentimental să aflu cum i-a fost sfîrşitul, cît şi (iertaţi deformaţia profesională!) aspectul medical, cauza imediată a acestui deces.

V-aş fi foarte recunoscătoare dacă aţi putea publica o scurtă notă în revista Dvs., rugînd ca cineva care-mi poate da lămuriri să-mi scrie la adresa de mai jos:

Dr. Noémi Pascal
Zum Stadion 69
D-40764 Langenfeld
(Germania).

LIANA MAXY

SUNĂ CINEVA LA UŞĂ

26 octombrie 1996. În casă s-a furişat un gînd: *"Dacă tata ar mai fi trăit şi azi; ar fi împlinit 101 ani"*. Ciudată înseilare de cuvinte. Dar mai puternică a fost surpriza pe care a provocat-o butonul soneriei. Am deschis uşa. Un tînăr sabru a scos din traista încărcată de scrisori şi pachete, un plic albastru. L-am luat şi am iscălit de primire. Dar abia cînd l-am desfăcut şi am văzut conţinutul, s-a declanşat emoţia. Era un catalog pe a cărui copertă fusese reprodus în culori un tablou intitulat **"Coreeană"** şi reprezenta silueta unei femei care-şi purta copilul în spinare. Cunoşteam lucrarea realizată de Maxy în timpul unei călătorii în Coreea, prin anii 1958-59. Apoi, cu grijă, de parcă ar fi fost de cristal, am început să răsfoiesc cele 50 de pagini ale preţiosului document care, prin reproduceri colorate, desene în alb-negru, fotografii şi texte alcătuite cu deosebită competenţă profesională, trasau drumul cînd abrupt, cînd victorios al pictorului M. H. MAXY, de la naştere pînă la moarte. Născut la Brăila în casa din strada Plevnei nr. 170, el n-a locuit în portul dunărean decît doi ani. Mama lui murise la numai 6 luni după ce l-a născut, iar tatăl se recăsătorise şi se mutase cu toată familia la Bucureşti. În continuare, catalogul precizează toate etapele trecerii pictorului prin realism, cubism şi constructivism, înşirînd lista celor 37 de expoziţii personale ori de grup, în care şi-a prezentat lucrările. O notă de la începutul catalogului îl defineşte pe artist astfel: *"La împlinirea a o sută de ani de la naşterea lui, să ni-l amintim pe Maxy aşa cum a fost, o figură marcantă şi originală a culturii româneşti, un artist prin excelenţă modern, purtînd în adînc însemnul unei spiritualităţi milenare".*
~~~

\~\~\~ La iniţiativa H.O.R.-ului şi în prezenţa ambasadorului României în Israel, d. A. Sanislav însoţit de noul consul, a avut loc, nu de mult, la Beit Zionei America din Tel Aviv, o seară literară dedicată lui G. Mosari, cu prilejul lansării ultimului său volum, "Lumea pe dos", editat la Bucureşti.

Atmosfera caldă, destinsă, amicală,- în care G. Mosari ne-a prezentat un film realizat de T.V. română la Bacău (oraşul său de baştină) şi în care a vorbit foarte frumos despre noi şi el, şi Calistrat Costin, directorul teatrului din Bacău,- a mers crescendo, mai ales că a urmat şi un program artistic în genul revuistic, susţinut de Alexandru Andy, Dorothea Livio, Zola cu păpuşile sale şi alţii.

Dar... Ei da, ca deobicei, există un "dacă" sau un "dar"...! De data aceasta, în mijlocul cupletului cîntat de Dorothea Livio, la capătul rîndului întîi de fotolii din sală a început să sune un.... pelefon! Si dă-i şi sună, şi dă-i şi sună.... Iar cucoana căreia îi aparţinea, nici nu se gîndea (sau nu se pricepea) să-l... tacă! Unul dintre spectatorii de lîngă ea i l-a luat din mînă, l-a examinat şi pe faţă şi pe dos, dar.... pelefonul continua să sune! Ceilalţi spectatori începuseră să se enerveze deabinelea, pînă cînd chiar Dorothea Livio s-a oprit din cîntat şi a întrebat politicos: "nu se poate opri acest instrument, să nu mai sune ?".

\~ \~ \~ Un simpozion internaţional serios a avut loc luna trecută la Bucureşti pe tema: *"Evreii în istoria României"*. Organizatori: Institutul de istorie "N. Iorga" şi Centrul Goldstein - Goren de pe lîngă Universitatea din Tel Aviv. Propunerea unor istorici ca referatele să se ocupe numai de perioada pînă la 1940 (propunere despre care am amintit într-un număr trecut al revistei) nu a ţinut pînă la urmă. Iar participanţii au discutat şi despre subiectul mai delicat al anilor de după 1940.

Lucrările simpozionului s-au desfăşurat pe secţii. La secţia "Istoria societăţii evreieşti prin structuri şi elite" (moderator: prof. Andrei Pippidi, nepotul lui Nicolae Iorga şi dr. L. Rotman, Tel Aviv) au vorbit Anton Dörner, Eugen Glück, Dana Lefter, Mihai Răzvan Ungureanu, Cătălin Turliuc, Avram Rosen (Israel), Ion Şerbănescu, H. Culler, prof. Keith Hitchins (U.S.A.). La secţia "Dr. W. Filderman - asimilare sau sionism" (moderator: acad. N. Cajal), au luat cuvîntul: David Shaari (Israel), Charles Gruber (Franţa), Teodor Wexler. La secţiunea "Mit şi realitate în trecutul evreilor din România" (moderatori: dr. Paul Cernovodeanu , dr. Raphael Vago (Israel), prof. K. Hitchins (SUA), au prezentat comunicări: Dumitru Ivănescu, Sorin D. Ivănescu, L. Gyémánt, Mihai Răzvan Ungureanu, Dumitru Vitcu, Apostol Stan, Lucia Taftă, Andrei Căpuşan, Daniela Buşe, Beatrice Marinescu, Victor Eskenasy (Radio Europa Liberă - Praga), L. Demeny, Carol Iancu (Franţa), Ion Stanciu, Andrei PIppidi, William Oldson (SUA), Zwi Hartman (Israel), Iancu Braunstein. La secţiunea "Al doilea război mondial şi evreii din România" (moderator: dr. Florin Constantinescu) au vorbit: Radu Ioanid (SUA), Anatol Petrescu (Republica Moldova), Victor Neumann. La secţiunea "Evrei şi români: imagini reciproce într-o istorie relaţională" (moderatori: prof. Carol Iancu şi Anatol Petrescu) au vorbit: Gh. Vida, Claus Stefani (Germania), Maria Radoslav. La secţiunea "Comunismul şi evreii din România" (moderator: dr. Ion Stanciu) au vorbit: Jaffa Cuperman (Israel), Florin Constantiniu, Raphael Vago, Liviu Rotman, Robert Levy (SUA), Leon Volovici (Israel), Michael Shafir (Europa Liberă - Praga). In fine, la secţiunea "Istoriografie şi metodologie în studierea trecutului evreilor din România" (moderator: L. Gyémánt) au prezentat referate: Silviu Sanie, Eugen Preda, Shlomo Leibovici Laiş (Israel), Lya Benjamin, Cornelia Papacostea - Danielopol, Emilia Brădăţean.

Noutatea absolută din punct de vedere tematic (clou-ul simpozionului) a constituit-o comunicarea d-rului Leon Volovici despre mult controversatul rabin-şef Dr. Moses Rosen. Colaboratorul nostru a făcut operă de pionerat în materie. El a lăsat pe un plan secund aspectele legate de personalitatea celui în cauză, îndreptînd reflectorul asupra *acţiunii* lui Rosen. După Volovici, fostul conducător al obştei evreieşti s-a comportat ca un om politic magistral, dînd lui Ceauşescu sprijinul de care acesta avea nevoie în Occident (clauza naţiunii celei mai favorizate, etc., etc.) şi reuşind în acelaşi timp să asigure viaţa evreiască din România, precum şi *aliaua*.

\~\~\~ Oh, Doamne, mulţi jmecheri (asta ca să ne exprimăm gingaş) mai sînt pe lumea asta. Şi multe suflete naive. Un exemplu în susţinerea celor de mai sus ni l-a oferit mai deunăzi cititorul nostru, d. Jean Blum din Migdal Haemek. Botoşănean de felul lui, el a citit în presa de-aici un apel prin care Fundaţia "Nicolae Iorga" din cunoscutul oraş moldovenesc, solicită pe botoşănenii de bine din Israel să trimită contribuţii băneşti întru

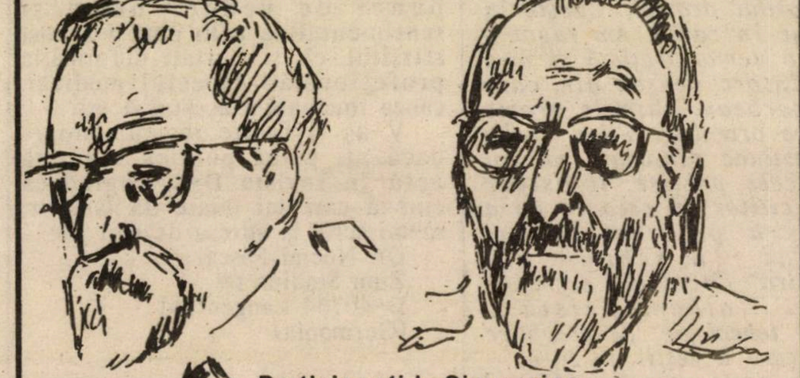

Participanţi la Simpozion

MICHAEL SHAFIR **LEON VOLOVICI**

văzuţi de Toma Hirth

(Din "Realitatea evreiască", Buc.)

sprijinirea "Universităţii Filantropice N. Iorga" din localitate. D. Blum, dornic să facă ceva pentru oraşul unde văzuse lumina zilei, s-a dus la sniful Băncii Leumi unde-şi are contul şi a trimis un cec de 500 (cinci sute) de dolari. Dar... Dar - ne scrie D-sa - "*Am tot aşteptat confirmarea primirii celor 500 de dolari, pe care nu am primit-o nici pînă astăzi, am telefonat la nr. indicat în apèl, căpătînd răspunsul că acest număr nu există, m-am interesat pe la toţi cunoscuţii mei, am discutat telefonic cu d-na Mariana Juster care se îngrijise cu mult suflet de apariţia anunţului în "Ultima Oră", ajungînd cu toţii la următoarele concluzii: am fost înşelaţi cu toţii, d-na Juster a suferit daune morale, eu pagube materiale, însă nu putem reclama şi nici recupera ceva, aşa că trebuie să ne lăsăm păgubaşi şi nu merită să ne mai ocupăm de acest caz; eu, cel puţin nu am puterea necesară, fiind bătrîn (85 de ani) şi suferind.*"

Aşa e, domnule Blum. Lăsaţi-vă păgubaş. Laptele vărsat.. Singura Dvs. consolare ar fi că, învăţînd din cele de mai sus, alţii vor avea grijă să evite a cădea în cursă. Fie în cursele de prin Moldova, fie în cele de pe-aicea: fiindcă, să nu ne fie de deochi, nu ducem lipsă nici pe la noi de "fundaţii", "instituţii", "organizaţii" cu ştampilă, specializate în extragerea de şhekeli cu binişorul.

~~~ După cum se ştie, la alegerile pentru preşedinţia şi parlamentul României au luat parte şi cetăţenii cu drept de vot din Israel. Ambasada, care a organizat (bine) alegerile, a comunicat presei că s-au prezentat la urne cca. 7000 de persoane. E mult? E puţin? E puţin. Dacă ţinem seama că în Israel există cel puţin 80.000 muncitori români şi dacă mai ţinem seama că mii şi chiar zeci de mii de israelieni posedă şi cetăţenia română, siliţi sîntem să constatăm că procentajul absenteiştilor a fost mare. Mult mai mare decît la alegerile trecute, din 1990 şi 1992 Majoritatea alegătorilor au votat pentru partidele de opoziţie: CDR (Constantinescu) şi USD (Roman). Dar cel mai interesant fenomen l-a constituit desigur - aşa cum semnalează, nu fără mirare, ziarul "Yediot Ahronot" - numărul important de voturi acordat Partidului"România Mare": peste 500!. Pe cît de bucuroşi au fost adepţii PRM ("le-am făcut-o jidanilor! la ei acaşă! ha! ha! ha!"), pe-atît de indispuşi, ba chiar neliniştiţi s-au arătat ceilalţi compatrioţi ai lor. Marea, imensa majoritate a muncitorilor români sînt oameni cinstiţi, veniţi aici să cîştige o bucată de pîine, să pună cîteva mii de dolari de-o parte şi, întorşi în România, să-şi cumpere o casă ori să deschidă un atelier sau o prăvălie. L.T. care lucrează ca bucătar într-un restaurant din Tel Aviv ne-a declarat, sub condiţia anonimatului: "*Nu e bine... Din cauza celor 500 de votanţi... cine naiba i-o fi trimis aici?... lumea se va uita la noi cu bănuială... Am observat asta chiar şi la patronul meu, cu care dealtminteri mă înţeleg foarte bine. Azi dimineaţă glumea... mă rog, glumea, e un fel de-a spune... "Mă Lucică, zicea, păi se poate dom'le... tu-i ştii pe ăştia?" Ce să-i răspund?... Pînă acuma israelienii se temeau de muncitorii arabi, ca să nu pună bombe... Acum mi-e frică să nu gîndească şi despre noi la fel. Mai ales că votul e secret şi nu poţi să ştii niciodată cine a introdus în urnă buletinele cu PRM.*"

CEI DIN SPANIA

S-au împlinit luna trecută 60 de ani de la înfiinţarea Brigăzilor Internaţionale ce-au luptat, în timpul războiului din Spania, împotriva fascismului. Astăzi, cînd pe anumite meridiane cuvîntul anti-fascist a devenit cam de ocară, este bine să ne-amintim de cei ce şi-au pus viaţa-n joc în cea dintîi înfruntare armată dintre cel două tabere antagoniste care au marcat Europa anilor '30-'40: pro şi contra hitlerismului.

Iată, în acest sens, o scrisoare primită din Canada:

"În 1936, Şaie Oscar Abramovici, fratele soţului meu, s-a înrolat în România ca voluntar, alături de miile de tineri din toată lumea, plecînd în Spania să lupte împotriva forţelor fasciste conduse de Franco. La terminarea războiului civil, în 1939, Şaie s-a refugiat în Franţa. Acolo, după intrarea armatei germane în Franţa, a fost arestat de trupele SS şi internat în lagărul Mauthausen din Austria. Scriitorul francez Christian Bernadac, în cartea sa «Les 186 marches» citează voluntarii din războiul civil din Spania, originari din România, între care şi pe Şaie Oscar Abramovici.

Referitor la voluntarii din România, autorul scrie:

"*...În seara zilei de 10 octombrie 1940, grupul de şapte evrei*

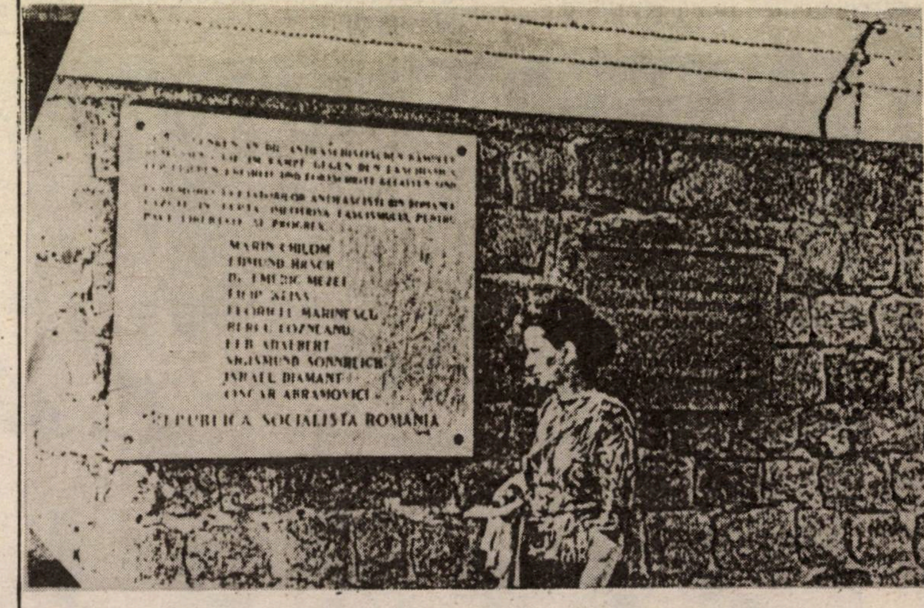

Cumnata lui Şaie Abramovici la piatra comemorativă
~~~

Şaie Abramovici

originari din România s-a întors de la cariera de piatră într-o stare groaznică: cu dinţii sparţi, urechile smulse, ochii umflaţi, faţa tumefiată. Unul dintre ei, Sigmund Sonnreich, a spus: «Toţi evreii din acest lagăr sîntem condamnaţi la moarte. Nu mai merită să rezistăm, dar voi cei care nu sînteţi evrei şi aveţi şansa să supravieţuiţi, să spuneţi rudelor şi prietenilor noştri, să ne considere căzuţi pe cîmpul de onoare, în lupta împotriva fascismului şi pentru libertate.»
A doua zi dimineaţa, cei şapte tineri s-au îmbrăţişat şi s-au îndreptat spre turnul de pază. Gloanţele i-au secerat.... ...Erau români, răniţi de mai multe ori în decursul luptelor din Spania. Seara, cînd s-au întors în baracă, spaniolii s-au adunat şi au păstrat un moment de reculegere, în amintirea celor căzuţi."

În luna septembrie 1974, împreună cu soţul meu, am vizitat acel blestemat lagăr-muzeu de la Mauthausen, să vedem locul unde a fost ucis dragul nostru Şaie. Din gara Linz, am urcat pe colina pe care este situat lagărul. Chiar la intrarea în lagăr se află placa comemorativă ridicată de guvernul român,- placă pe care se poate citi:

"ÎN MEMORIA LUPTĂTORILOR ANTIFASCIŞTI DIN ROMÂNIA CĂZUŢI ÎN LUPTA ÎMPOTRIVA FASCISMULUI, PENTRU PACE, LIBERTATE ŞI PROGRES":
Marin Chilom, Edmund Hirsch, Dr. Emeric Mezei, Filip Weiss, Floricel Marinescu, Bercu Lozneanu, Leib Adalbert, Sigismund Sonnreich, Israel Diamant, Oscar Abramovici".

EMILIA BORDEIANU
Willowdale, Ontario, Canada.

Nota Red: Citind rîndurile de mai sus, ne dăm seama - încă odată - că "România Mare" are dreptate: toţi ovreii sînt nişte afacerişti.

Ziarul egiptean Al Dustur - care publicase un foto-montaj înfăţişîndu-l pe primul ministru Netaniahu în chip de Hitler - a fost suspendat de către guvernul de la Cairo.

O sancţiune Dusturătoare. Cu atît mai mult cu cît - aşa cum susţine mereu preşedintele Mubarak - în Egipt presa e liberă!

Cu toate străruinţele depuse pentru eliberarea cetăţeanului israelian Azam Azam - acuzat de "spionaj" împotriva Egiptului - se află cel puţin pînă la ora de faţă, închis în penitenciarul din oraşul Tura.

Ce mai Tura-vura, e o porcărie curată !

Fideli unui vechi obicei al casei, 40 de rabini s-au repezit cu urlete şi înjurături la un grup de femei - ortodoxe ! - ce veniseră să se roage, în felul lor, cu tallit şi Kipa, la Zidul Plîngerii.

Un tînăr arab a fost prins dînd tîrcoale casei lui Arik Sharon, din Ierusalimul vechi; la percheziţie, asupra lui s-au găsit două cuţite de măcelărie. El se jură pe toţi sfinţii că voia să... ucidă porumbei, dar anchetatorii nu par dispuşi să-i dea crezare.

Aşa încît, acum, situaţia arabului e pe muchie de cuţit.

STAN VLAD

CORESPONDENȚĂ DIN BUCUREȘTI

DOAR PLĂCI... MEMORIALE ?!

Un mai vechi slogan comercial ne aducea aminte că luna decembrie este luna cadourilor. Pentru noi, cei trăitori pe meleagurile românești, decembrie 1996 va fi luna în care ne vom cadorisi cu un nou guvern. De ce culoare va fi, nu știm încă. Dar se pare că nu va mai avea în componența sa reprezentanți ai unor organizații extremist-naționaliste, xenofobe, antisemite. Deci, un guvern mai... european. Pentru cititorii noștri și rudele lor (foarte puține) din România, aceasta are o mare însemnătate. Guvernul care a fost în ultimii patru ani, ne-a tot dus cu vorba în ce privește retrocedarea bunurilor evreiești. (Noi am mai scris despre problema aceasta). De vreo trei ani se tot fac liste cu proprietățile comunităților evreiești. Dar nu numai cu acestea. Ca să cîștige timp și să nu facă nimic, foștii guvernanți au... decretat că se ocupă de restituirea bunurilor colective ale tuturor celor 18 minorități naționale din România. Încă nu s-au definitivat asemenea liste, deși Comunitatea evreiască a dat date și adrese precise despre proprietățile ce i-au aparținut (Încă n-au intrat în discuție proprietățile individuale). În România au fost distruse 295 de sinagogi; Comunitatea a avut 165 de școli, 31 de spitale, băi rituale și cămine. Proprietățile individuale sînt de ordinul zecilor de mii.

Guvernanții au tergiversat rezolvarea acestor probleme, în intenția de a nu da nimic înapoi, sau cît mai puțin. Listele și documentele asupra proprietăților au zăcut în fișeturile de la Palatul Victoria (sediul guvernului) unde Ivan Truțer, șeful comisiei guvernamentale a minorităților le ține sub cheie, ca nu cumva să ajungă pe biroul cuiva care ar fi dispus să le rezolve.

Problema reapare din cînd în cînd în discuție, așa cum a apărut în luna octombrie 1996, cînd ministrul de externe Teodor Meleșcanu s-a întîlnit (în S.U.A.) cu lideri ai comunității evreiești mondiale. Meleșcanu a zis iar că se va rezolva, dar întors în țară n-a mișcat nici măcar din buze, ca în America atunci cînd i-a îmbrobodit cu vorbe pe liderii din S.U.A. (La ședința de guvern în care a informat despre vizitele sale la O.N.U, în S.U.A și Canada, Teodor Meleșcanu nici n-a amintit de problema bunurilor evreiești, așa, măcar în treacăt).

La vreo zece zile după aceste așa zise evenimente, academicianul Nicolae Cajal, președintele Uniunii Comunităților Evreiești din România, s-a întîlnit cu secretarul de stat în M.A.E., Gabriel Gafița. După întrevedere, academicianul Cajal a declarat într-o formă și pe un ton care nu prea dă speranțe, că preocuparea sa se referă *"exclusiv la bunurile comunitare și nu la proprietățile individuale"*. Dar d. Cajal a făcut o declarație surprinzătoare în fața reprezentantului M.A.E. și a presei, și anume, că retrocedarea bunurilor care au aparținut comunității evreiești s-ar putea reduce la "simple acte de dreptate" de genul instalării unor plăci memoriale. Dl. Cajal motivează uriașa sa concesie făcută autorităților, prin aceea că organizația pe care o conduce nu mai este capabilă să administreze numărul mare de imobile și așezăminte pe care le-a deținut în perioada interbelică. Aceste bunuri au fost create de cei vreo 800.000 de evrei care au trăit în România pînă la al doilea război mondial. Mulți au murit, dar încă mulți mai trăiesc în Israel, ca și urmașii lor direcți (În România ar mai fi cca. 14.000 de evrei, cam toți peste 60 de ani). Oare se poate renunța la bunuri făurite cu atîta trudă și pentru care s-au sacrificat și au murit generații întregi de evrei ?

Cînd se bucură de atîta înțelegere din partea celor direct interesați - Comunitatea - e firesc ca autoritățile românești să amîne și să... plimbe rezolvarea problemei retrocedării bunurilor cît și cum vor.

(Fie-ne permisă o paranteză: dacă s-ar bate pentru bunurile care i-au aparținut, Comunitatea ar putea valorifica prin vînzare clădiri și terenuri care nu-i mai pot folosi, adunînd banii necesari pentru evreii de prin aziluri, bătrîni și bolnavi, asigurîndu-le un trai mai bun. Și-așa se plînge de lipsă de fonduri și apelează la... sponsorizări (pomeni moderne) de prin străinătate. Dar, mă rog, cîte nu s-ar putea face!).

ÎN DECEMBRIE MERGEM TOTUȘI LA MUNTE!

Acum, în decembrie, mai mult ca în orice lună a anului, foarte mulți israelieni vin în vacanță în România. Chiar și nepoatele mele - Ana și Adela de 12 și 10 ani, din Ashdod - după ce au fost anul trecut în vacanță în România, nu mai vor altceva. Reclame, îndemnuri, "facilități" pentru o vacanță de iarnă în România sînt destule în revistele și ziarele de limbă română din Israel.

Foarte mulți prieteni din Israel mă întreabă: cum va fi în acest decembrie, la sfîrșitul anului, în România? Care mai e viața pe-acolo? Care să fie? Să sperăm că va fi zăpadă multă, fiindcă iarna s-a anunțat bogată la acest produs, iar în munți a nins de la sfîrșitul lui septembrie.

Ce va fi în plan politic nu prea îi interesează pe turiști. Abia se va constitui noul Parlament, va fi (poate) format noul guvern. Lucrături de casă mare la care n-are acces cetățeanul, indiferent pe cine a votat.

Turistul străin n-are nici o treabă cu frămîntările politice interne decît dacă-i un curios în ale politicii. Odată sosit în România, străinul - turist, om de afaceri, orice - devine ținta, obiectivul celor care vor să-l înșele, începînd cu recepționerul de la hotel. Față de acum un an, magazinele sînt mai numeroase, mai frumoase, mai tentante (deși marea majoritate a produselor sînt făcături turcești, arăbești, iraniene, chinezești. Deci, atenție!). Dar în același timp, sărăcia s-a adîncit. Oamenii cîștigă puțin și unii chiar deloc. Atunci și hoția, înșelătoria, cerșetoria s-au înmulțit. La hoteluri și restaurante, serviciile sînt mult mai scumpe și invers progresiv, mai proaste. Deci, în contact cu cei care vă oferă serviciile, trebuie să fiți cu ochii cît...

gogoşarii. Poate că nu toţi s-au născut hoţi, dar lipsurile şi dorinţa de a avea măcar cîte ceva din tentaţiile din jur, îi determină să încalce orice principiu moral şi să încerce măcar să păcălească pe cei ce nu ştiu prea bine obiceiurile locului.

Apoi, trebuie să vă avertizăm că strada nu mai este de mult prea sigură. Din binefacerile capitalismului - atîtea cîte sînt - prea multe nu au venit în România, dar relele şi neajunsurile societăţii de consum au venit toate şi foarte repede: hoţia, crima, drogurile, prostituţia (asta o aveam şi mai înainte, doar "instituţia" peştilor fiind mai nouă!), vagabondajul, violul şi atîtea şi atîtea alte rele s-au proliferat în România cu o viteză incredibilă, inclusiv în rîndul minorilor. Aşa că oriunde şi tot timpul, fiţi atenţi, ca să nu vă stricaţi vacanţa, că ar fi păcat.

Ştiţi de ce scriu despre toate acestea? Fiindcă România nu mai e locul liniştit şi sigur pe care-l ştiau mulţi. Din zi în zi lumea se strică, se înrăieşte. Numărul celor cumsecade, de încredere s-a redus şi se reduce. Viaţa grea, mizeria care se accentuează, degradează societatea. De la cap! Fiindcă peştele de la cap se împute (dar se curăţă de la coadă). Să vedem cum va fi după alegerile din noiembrie. Chiar dacă apar germenii schimbării în bine, în decembrie 1996 va fi tot ca înainte, dacă nu ceva mai nesigur, fiind o lună de schimbări dramatice.

Aflat în România, în decembrie, turistul israelian va avea parte de frumuseţea munţilor şi bucuriile zăpezii. În Bucureşti şi în alte oraşe mari îi sînt rezervate satisfacţiile pe care ţi le dau spectacolele de teatru, foarte bune, cu care batem multe capitale europene, fie că e vorba de revistă sau de tragedie. Muzee, expoziţii şi alte manifestări culturale sînt, întrucît lumea artistică, intelectuală a ţării s-a dezis de politică şi îşi vede de preocupări înalte, care n-au nici o legătură cu prozaismul cotidian.

În prezent nu există hotel care să nu aibă televiziune în culori, prin cablu, deci în legătură cu principalele ţări europene. De reviste şi ziare nici nu mai vorbim: orice de pe lumea asta, dar şi cele româneşti prezintă interes. Nu, nu ai cum să te plictiseşti în vacanţă în România, şi mai ales acum, la sfîrşitul anului. Cu multă atenţie poţi avea numai satisfacţii, aşa că merită să vă încumetaţi. Desigur, realităţile vieţii sînt mult mai numeroase, şi în bine, şi în rău.

V-am povestit cîte ceva despre starea de spirit actuală, ca să vă previn. Oricum, eu mi-aduc nepoatele !

MEONOT MARGOA

Ramat-Gan, rh.Sharet 14

oferă:

1. SPITALIZARE

Spital modern, bine utilat, cu personal medical de înaltă calificare.

2. TRATAMENT MODERN ÎN DURERILE DE SPATE ŞI INCHEIETURI PRIN:

fizioterapie, aparatură electronică, magnetoterapie, hidroterapie computerizată.

TOATE TRATAMENTELE SE EXECUTĂ NUMAI SUB SUPRAVEGHERE MEDICALĂ.

Data şi ora de consultaţie se poate stabili prin:
TELEFON 03-6734126
Parcare gratuită.

nou

A apărut

FELICIA KEIFA

MASA ROTUNDĂ

Nuvele

"Felicia Keifa posedă unul din cele mai surprinzătoare şi neliniştitoare condeie din literatura israeliană de limbă română. Şi nu numai din cea de limbă română..."

AL. MIRODAN

MINIMUM

ŢICU GOLDSTEIN
Bucureşti

CINE N-ARE ŢURĂS ? !

Şi legionarii au ţurăsurile lor! O să vedeţi de ce. A existat o scurtă perioadă istorică cînd "pătura activă" din România era constituită îndeosebi din legionari. Apoi, în împrejurări bine cunoscute, le-au luat locul comuniştii. Aceasta nu înseamnă că lucrurile s-au petrecut potrivit butadei lui Brecht: "Dacă nu puteţi schimba politica, schimbaţi poporul", ceea ce ar fi echivalat cu o mutaţie, ci mai curînd potrivit altei vorbe de duh, aparţinînd faimosului epigramist român Păstorel: "Cetăţene, nu fi trist, garda merge înainte prin Partidul Comunist". Acum, după ce comunismul şi-a pierdut "carisma", dar mai ales puterea, legionarii revin în scenă (se reface reţeaua organizaţională, se reconstituie Garda de Fier), cu doar cîteva operaţii cosmetice. Al doilea val se scutură chiar de Horia Sima, devenit din-tr-odată "agent al siguranţei", ajuns sau pus în fruntea "mişcării" ca s-o compromită. Acesta e ultimul detergent la modă! Cămaşa e ca nou-nouţă! (Nu e vorbă că există în continuare şi simişti, de vreme ce tarabele etalează broşurile lui Horia Sima, bucurîndu-se de o libertate nesperată pe vremea lui Antonescu.) Ridicola campanie de "autopurificare" prezintă aspectele cele mai groteşti. L-am văzut şi auzit, recent, la televizor, pe dr. Şerban Milcoveanu, vechi şi arţăgos legionar, declarînd cu candoare, în cursul unei dezbateri despre Armand Călinescu, că maşina blindată a victimei, cumpărată chipurile din fondurile evreilor americani pentru a apăra un filosemit, ar fi fost schimbată în ultima clipă cu o maşină obişnuită, anume ca gloanţele legionare să-l nimerească şi astfel să fie pătată onoarea legionară!!!

Dar un gînditor de talia lui Şerban Milcoveanu nu se rezumă la rescrierea istoriei. El vede mai departe, scrutează viitorul în mai toate marile probleme contemporane, fără a-i uita, bineînţeles, pe evrei. Căci evreii nu-l lasă să doarmă. Într-o broşură intitulată sugestiv *Invitaţie la gîndire* (Bucureşti, 1994) plină de maxime, fleşuri, rachete geniale, întîlnim şi următoarea meditaţie sub titlul "Israelul asiatic": "Israel e o insulă în mijlocul lumii arabe. Veşnic în luptă. Ce se va întîmpla dacă va fi distrus? Nu se va relua vechiul plan Crémieux de stăpînire israelită a Europei?" Nici nu ştii bine ce-l îngrijorează mai mult: soarta Israelului sau soarta Europei!? După ce a combătut glorios sub sloganul "Jidanii la Palestina", prin aceasta recunoscîndu-ni-se involuntar identitatea ca popor şi legitimitatea căminului nostru pe pămîntul strămoşesc, iată-l bîntuit de alte fantome, din cauza conflictului israelo-arab. În coşmarurile domniei sale îl vede, în Franţa, ca premier sau preşedinte, pe un urmaş al lui Leon Blum, în Germania, o rudă a lui Rathenau, în Anglia, un strănepot al lui Disraeli, în Rusia, un nepot al lui Litvinov. Sfînta Alianţă păleşte pe lîngă Alianţa Israelită! Şi toţi, fireşte, întorşi dintr-un Israel făcut Cartagina, din care n-ar rămîne decît eternul Zid... Iar urmaşii lui Leon Blum, Rathenau, Disraeli, Litvinov se vor înţelege repede, în idiş sau ivrit, pe seama bietei Europe din nou subjugată capitalului evreiesc. Iată un adevărat coşmar de politic-fiction legionar!

Un alt coşmar neo-legionar e holocaustul, legat acum de ideea despăgubirilor. Or ecuaţia e simplă. Dacă n-a fost holocaust, nici de despăgubiri nu poate fi vorba. Cu cît holocaustul e mai mic, mai neînsemnat, neglijabil, cu atît şi pretenţiile vor fi mai derizorii, nejustificate, abuzive. Şi apoi, argumentează unele fiţuici extremiste, pe noi cine ne despăgubeşte pentru jaful secular roman, peceneg, avar, tătar, turcesc ori rusesc? Iar după unele estimări aberante, s-ar părea că evreii pretind 10 miliarde de dolari (?!) pentru bunurile lor confiscate (ca şi recunoaşterea crimelor comise), de către regimurile totalitare, fascist şi comunist, din România. Pentru asta ar trebui să se spetească muncind nu se mai ştie cîte generaţii, ceea ce ar duce ţara la faliment! S-ar înstrăina avuţia naţională, s-ar distruge statul român! Un avertisment dat tuturor parlamentarilor, indiferent de crez politic, pentru a salva România de la dezastru! (v. revistele *Europa* şi *Mişcarea*).

Şi ce temeri mai bîntuie extremismul românesc? Democraţia? Fanatism politic! Un monstru! Minoritarii? Terorişti! Toleranţa? Prostituţie! Iată o mostră elocventă şi tipică de atac sub centură şi lipsă de logică a revistei *Noua Dreaptă* : "Andrei Cornea încearcă (într-un editorial din *22*, revistă de prestigiu şi înaltă ţinută publicistică, n.n.) să ne dea lecţii de toleranţă... Dacă Andrei Cornea ne acuză de fascism, se înşeală profund, dar oricum nimeni nu-i ia în seamă balivernele... Ce-ar însemna să-l arătăm şi noi cu degetul şi să spunem că e jidan? Noi, însă, nu arătăm pe alţii cu degetul că nu-i frumos şi nici nu acuzăm pe nimeni. Noi ne facem numai datoria faţă de neamul românesc care prea a fost batjocorit de venetici." Să nu ştie Noua Dreaptă românească să distingă între o ideologie şi o etnie?!

Ca să ne întoarcem, în final, la punctul de pornire. Cine-l mai ascultă azi pe un Şerban Milcoveanu fără să zîmbească? Doar un lucru e trist. Şi anume că broşura pomenită se vinde pe o tarabă în faţa şi sub patronajul Partidului Naţional Ţărănesc Creştin şi Democrat.

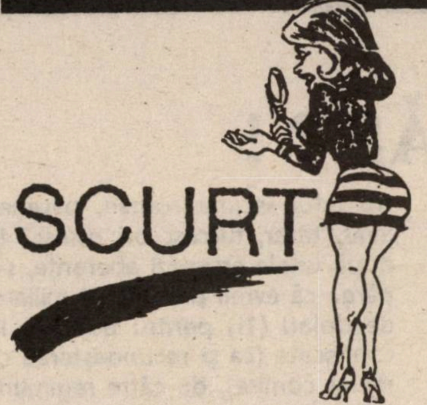

Regele

Regele Mihai I a împlinit de curînd 75 de ani. Fără să ne amestecăm în polemica "Monarhie sau Republică" (asta este o problemă pe care numai şi numai poporul român este chemat să o dezbată şi să o rezolve), ne simţim datori să urăm fostului suveran "La mulţi ani!", în semn de preţuire pentru ţinuta, decenţa, sobrietatea, înţelepciunea şi eleganţa de care dă dovadă mereu în cuvintele şi gesturile sale.

Regele Mihai

Arabii de la discotecă şi taximetriştii

"Nu de mult, intersecţia străzilor Mircea Vodă cu Sfînta Vineri a fost martora unei încăierări pe cinste. În jurul orelor 19 s-au tamponat două maşini: un Cielo, aparţinînd SC «Taxi Alexander» şi un Opel Kadett Break, care aparţinea discotecii «Why Not». Imediat după ce s-au lovit maşinile, şoferii au coborît şi s-au luat la bătaie. În mai puţin de 20 de minute, în intersecţie şi-au făcut apariţia aproximativ 20 de taxiuri de la firmă. Şoferul de la «Why Not» nu s-a lăsat mai prejos. Fiind foarte aproape de discotecă, a fluierat şi au sosit în intersecţie 5-6 indivizi "bine hrăniţi". Cînd bătălia era în toi, la faţa locului şi-a făcut apariţia şi patronul discotecii, Samer Melhen. Sirianul nu a stat la discuţii, a scos pistolul cu gaze lacrimogene "Geco", de 9 milimetri, a tras un foc în sus şi apoi a început să tragă în grupul de taximetrişti. La scurt timp a sosit şi poliţia, care a liniştit spiritele. Din informaţiile pe care le deţinem, rezultă că taximetriştii Stanciu Mihai, Valentin Stanciu şi Aurel Botog au plecat de la domiciliile lor de frica represaliilor. Contactat telefonic, directorul economic al firmei «Taxi Alexander» ne-a spus: "Le este frică domnule, arabii ăştia sînt periculoşi şi sînt în stare de orice."

(După o relatare de Elena Tomulescu şi Flavius Popa, în "România liberă", Buc. 1996).

Pacepa despre Rusia

"În 1854, sociologul Petr Chaadaiev a scris: *"Vorbind despre Rusia, oamenii cred că vorbesc despre o ţară ca oricare alta; în realitate, nimic nu e mai puţin adevărat. Rusia constituie o lume cu totul separată, care se supune numai voinţei, capriciului şi fanteziei unui singur om, fie că numele lui e Petr sau Ivan. Contrar tuturor legilor comunităţii umane, Rusia se îndreaptă numai în direcţia propriei sale înrobiri şi a înrobirii vecinilor săi"*. Istoria ruso-sovietică din ultimele cinci secole confirmă, fără drept de apel, teoria lui Chaadaiev şi duce la concluzia inevitabilă că imperiul rusesc constituie, de fapt, singurul pericol real pentru independenţa şi suveranitatea României. De aceea, consider că nimic nu e mai important pentru viitorul ţării decît o alianţă sinceră cu Occidentul, care să ducă în final la admiterea României în NATO".

(Dintr-un interview acordat de generalul I. Pacepa, fost şef al contra-spionajului românesc, ziaristei Gilda Lazăr; "Lumea Liberă", New York, 1996)

Pantofi prin fax

"O sursă bine informată din anturajul diplomaţilor români din Paris ne-a relatat modul în care d-na Meleşcanu (soţia ministrului de externe din guvernul Văcăroiu) îşi achiziţionează pantofi franţuzeşti. D-na "ministru de externe" trimite un fax în care îşi formulează cu rigurozitate solicitările - numărul 37, modelul, culoarea şi înălţimea tocurilor pantofilor - apoi un funcţionar al Ambasadei României începe să cutreiere magazinele de lux ale Parisului pînă găseşte "ceea ce i s-a cerut în mesajul de importanţă naţională" primit din ţară. Pantofii îi sînt trimişi pretenţioasei doamne cu poşta diplomatică, să fie scutiţi şi de taxe vamale."

(După "România Liberă", Buc. 1996)

În ciuda problemelor de tot felul, muncitorii români vor să lucreze în Israel

....aşa transmite agenţia *Mediafax*, din care cităm:

"Centrul de Testare a Forţei de Muncă (CTFM) a fost luat cu asalt de sute de muncitori români care doresc să lucreze în Israel.

Centrul este singura unitate medicală din România abilitată să elibereze muncitorilor români avizul pe baza căruia pot lucra în străinătate.

Dacă numărul solicitărilor este de peste 200 pe zi, situaţie care s-a înregistrat deja, atunci medicii vor lucra în trei schimburi, inclusiv sîmbăta şi duminica.

Reprezentanţii centrului sînt convinşi că prin înfiinţarea acestei unităţi moderne de investigare medicală va dispărea munca la negru prestată de români în străinătate.

Ambasadele vor acorda muncitorilor români viză de lucru numai dacă aceştia prezintă avizul medical eliberat de CTFM. Preţul unei investigaţii complete este de 200.000 de lei."

Nici măcar un pion ?

"Se pare că la Bucureşti nu a fost înţeles pînă în prezent faptul că, după prăbuşirea aşa-zisului "socialism", importanţa României, atît din punct de vedere politico-strategic, cît şi economic, s-a redus enorm. Un cunoscut al meu, un domn mai în vîrstă şi un bun patriot român, mi-a spus deunăzi: "România a fost dintotdeauna un pion pe tabla de şah a marilor puteri". "Bine", i-am răspuns eu, "asta se ştie de o sută de ani, ce e nou în treaba asta ?" "Eh, uite", a zis el, "nou e faptul că România nu mai apare acum nici măcar ca pion pe acea tablă de şah simbolică". Şi-ntr-adevăr, acest anonimat constituie marea neşansă actuală a ţării. Unii spun chiar c-ar putea deveni o criză social-economică de amploare."

(Dintr-un interview acordat de W.H.Lang, specialist german în domeniul economiei petrolului, lui Liviu Vălenaş; "Lumea Liberă", New York, 1996)

~ Aşa zisul Holocaust.
~ Vă întreb pe Dvs., d-le N. Cajal, vreţi să conduceţi lumea?
~ Cei de-o teapă cu Alfred Moses.
~ Iudeo-democraţia.

"România a fost condusă, o jumătate de secol, de evrei. A venit timpul ca românii să se unească şi să instaureze dreptatea în această ţară".

*

"Dacă toţi ungurii, ţiganii, evreii, grecii, arabii ar cere înapoi tot ce au jefuit prin fraudă, trădare şi minciună, unde am ajunge? Din 1993 am tot încercat să atrag atenţia factorilor de răspundere asupra celei mai mîrşave acţiuni împotriva Ţării, ce se pregătea în afară, cu ajutorul inconştienţilor din interior. Acţiune care, odată acceptată şi finalizată, Ţara va fi angajată în a plăti zeci de miliarde de dolari. Fac referire la dorinţa Comunităţii Evreieşti de a i se plăti valoarea averilor aşa-zis furate de Statul Român, în aşa-zisul holocaust. Dar, vă întreb, domnule ambasador al S.U.A. şi preşedinte al Comunităţii Evreieşti din New York, şi pe dvs., d-le Nicolae Cajal, preşedinte al Comunităţii Evreieşti din România, nu consideraţi că din 1870 aţi adus cele mai mari nenorociri acestui popor, pe care l-aţi urît şi batjocorit, aţi atentat la libertatea lui în 1919 vrînd să-l bolşevizaţi, l-aţi sărăcit tăindu-i pădurile, i-aţi luat bogăţiile solului şi subsolului, aducîndu-l la sapă de lemn?! În 1946 aţi impus un regim criminal, prin reprezentanţii comunităţii voastre, care au masacrat zeci de mii de români, ţărani, intelectuali, ofiţeri, valori inestimabile ale acestui popor. Aţi declanşat marea criză mondială din 1929-1933, aţi sărăcit şi înfometat Germania anilor 1929-1930. Comunismul gîndit de voi a ucis zeci de milioane de creştini, şi acum vreţi averi? Ce altceva mai vreţi? Aspiraţi la un Guvern unic, mondial, pe care să-l conduceţi. În "Protocoalele Înţelepţilor Sionului" spuneţi: "Să smulgem din sufletul creştinilor chiar gîndurile dumnezeirii şi sufletului, pentru a le înlocui cu socoteli şi cu lipsuri materiale. În Europa, precum şi în celelalte continente, trebuie să întreţinem ura, fierberea şi neînţelegerea". V-aţi încărcat cu aurul acestei ţări, lăsîndu-ne în zdrenţe. Cine credeţi voi că sînteţi? In Talmudul vostru ne consideraţi goimi, adică sclavi".

*

"În pofida dispreţului şi urii celor de-o teapă cu dl. Alfred Moses (ambasadorul S.U.A. la Bucureşti), sîntem fericiţi că aparţinem poporului nostru".

*

"Am şi voi avea o părere bună despre dvs. (C.V.Tudor) atîta timp cît dvs. demascaţi conspiraţia internaţională evreiască şi a forţelor oculte contra României".

*

"Oare pînă cînd România va merge de dragul iudeo-democraţiei pe un drum greşit?"

*

Ce vrea sionismul ?
(Dacă n-aveţi idee, citiţi rîndurile de mai jos)

"...sionismul este agentul promotor al Noii Ordini Mondiale. Sioniştii vorbesc foarte rar în public despre adevărata lor activitate. Cînd totuşi o fac, nu spun că activează în numele sionismului, ci al unor cauze nobile. De pildă, nu spun că solicită dominaţia mondială, ci că doresc "Pacea între popoare" - scop onorabil. Ca să reuşească, ei trebuie, mai întîi, să distrugă identitatea naţională a popoarelor; dar nu vorbesc niciodată despre asta, ci despre...«pericolul naţionalismului»".

Iţic Vodă

"Tare ar vrea israelienii un «Iţic Vodă» pe tronul unde au stat Ştefan cel Mare, Cuza Vodă şi alţi tribuni români! Dar nu le va merge, căci noi vom vota «România Mare» la legislative, şi pe Corneliu Vadim Tudor la prezidenţiale".

Ing. AUGUSTIN FLOREA,
muncitor zidar în Israel.

(Din "România Mare", Buc. 1996)

Au intrat în NATO

Toate ziarele bucureştene au vorbit pe larg, pe pagina I-a, despre scandalul de la Sexi-Club din capitală (un club cu *"animatoare"* picante, pe care le iei, după consumaţie, la odaie). Patru aviatori americani din trupele NATO, văzînd că la sfîrşitul drink-ului li se bagă sub nas (ca la fraieri) o notă de peste un milion şi jumătate de lei, au făcit un tărăboi nemaipomenit, ameninţînd că vor reclama la poliţie. Numaidecît - aşa cum aflăm din "Evenimentul zilei" - 20 de body-guarzi ai clubului s-au repezit la cei nemulţumiţi, snopindu-i în bătaie. Iar fetele de la masă, Jeny, Magda, Geraldina şi Elida, care visau la suta de dolari de *după*, au fugit care-ncotro.

Ştiam că România face mari eforturi pentru a intra în NATO. Dar nu bănuiam că băieţii de la Sexi vor lua dezideratul în sensul *literal* al termenului, intrînd - şi-ncă cu forţa - în piloţii marii organizaţii militare.

Funar şi Bibi

"Am fost în America şi pot să vă spun că şi americanii sînt naţionalişti. Sînt mari naţionalişti! La ei acasă, sînt naţionalişti în adevăratul sens al cuvîntului. Trebuie să învăţăm de la americani, de la evrei, de la francezi, de la nemţi. Avem foarte multe lucruri de învăţat de la marile puteri. Unii politicieni care recurg la astfel de etichetări, de naţionalist, ar trebui să se documenteze măcar asupra modului în care se manifestă naţionalismul în Israel şi să ia lecţii de la premierul Israelului, care a fost etichetat, după părerea mea nedrept, că este ultranaţionalist. Cu toate acestea, el apără interesele naţionale ale Statului Israel şi o face foarte bine."

(Dintr-un interview acordat de Gh. Funar, primarul Clujului, preşedintele P.U.N:R. ziarului "Curierul Naţional", Buc. 1996)

Hărţuire sexuală

"Femeia română - soţie, mamă, amantă şi, aici e treaba ei, tîrfă - a început să mîrîie că-i hărţuită sexual. Un sondaj al Institutului de Cercetări Ştiinţifice arată că din 1648 salariate şi şomere 288 au avut parte de priviri insistente, 169 de remarci insinuante, 10 de expunere foto porno, 114 de propuneri indecente, 93 de gesturi dubioase, 78 de propuneri sexuale şi 18 de violenţă fizică. Femeia română-gospodină, ingineră, aviatoare şi paraşută neagă astfel sute de ani de gîndire filosofică. Unde-i românul blajin, temător de umbra lui, mulţumit cu consoarta lui? Unde sînt strămoşii noştri, unde e Ştefan cu zeci de femei, unde e Decebal, unde e Ana Ipătescu căreia nu se poate, în asalturile date, să n-o fi mototolit-o careva în uşa Delegaţiei Permanente sau în căruţa cu care ostenită se-ntorcea în mahala? Să ne spună ei că au ce, iar dacă nu pot, din diverse motive, să nu deschidă gura contemporanele noastre că duc faimă proastă României în lume".

(Din revista - după cum se vede - humoristică "Academia Caţavencu", Buc. 1996)

Confesiunile oamenilor politici...

....sînt foarte interesante, oriunde şi oricînd, şi în SUA şi în Israel, pe la noi, şi în România, aşa cum reiese din mărturiile de mai jos culese de Eugen Istodor şi apărute în "Dilema", Buc., 1996:

- Adrian Năstase, P.S.D.R.:

"Munca e enormă şi mănînc în fugă o cremă, o supă şi obişnuiţii cartofi prăjiţi... n-am avut tentaţia unui biftec tartar, nu suport sîngele".

- Vasile Văcaru (PDSR):

"Cînd eram tînăr, nu-mi plăceau buzele mele. Am crezut că nu-i semn de frumuseţe, fiind prea proeminente. După atîta timp cred că sînt semn de frumuseţe".

- Oliviu Gherman (PDSR):

"Aveam teamă de întuneric şi cum făceam ore după-amiaza la şcoală, era un punct deosebit de periculos în drumul meu, o moară părăsită cu o liotă de cîini. Nu ştiu dacă aveam întotdeauna toate cărţile în ghiozdan, dar mi-l umpleam cu pietroaie ca să mă apăr".

- Gheorghe Dumitraşcu (PDSR):

"Nu pot merge la restaurante prin Bucureşti pentru că mi-ar sta în gît că ai mei, acasă, nu mănîncă la fel. Vin lunea dimineaţa cu o geantă în care mămica îmi pune supică, tocăniţă şi friptурică. La prînz fug la hotel şi-mi încălzesc pe reşou".

- Radu Vasile (PNŢCD):

"Dorm pe stînga, dar mai trec şi pe dreapta pentru că altfel am o stare de angoasă. Îmi rămîn picioarele pe dinafară".

- Ion Diaconescu (PNŢCD):

"Mie îmi plac antreurile şi ciorbele, în afara celei de burtă că nu-i place lu' nevastă-mea".

- Ioan Gavra (PUNR):

"Mi se spunea Nucu şi eram un adept al rock-ului. Am făcut din toate. Şi cu fetele şi cu înotul. Mi-am împărţit viaţa raţional, deşi sînt la intersecţia dintre sanguin şi coleric, cu un metabolism energic".

- Viorel Cataramă (PNL):

"Mă tund la frizer, la Intercontinental. Nu ştiu cît mă costă, că mă trece frizerul în cont. Intotdeauna am aceeaşi tunsoare, pentru că părul m-a părăsit de la 16 ani, iar părinţii nu m-au dus la doctor".

- Tudor Mohora (PS):

"Nu-mi place zahărul în prăjituri, dar la cafea pun două linguriţe de zahăr".

- Gyorgy Frunda (UDMR):

"Eu prefer naturalul. Chiar dacă aş lua ciorapul pe picior fără să mă uit la etichetă, aş şti dacă-i de bumbac. Mi se usucă piciorul".

Alegerile şi chestiunea

Cu toate că în România mai trăiesc cca. 14.000 de evrei iar votul acestora nu prezintă nici o importanţă, *chestiunea*, eterna chestiune evreiască s-a aflat şi acum la loc de cinste pe ordinea de zi a recentei campanii electorale. Şi nu numai acolo unde te-aşteptai ("România Mare" şi alte Europe), ci şi în "Lumea bună"...

Mai întîi, d. Ion Iliescu, voind să lovească nu numai în Emil Constantinescu, principalul său oponent, ci şi în Petre Roman, a aruncat aşa... o vorbă despre acesta din urmă cum că n-ar fi tocmai român neaoş.

Ceea ce l-a stîrnit pe poetul Mircea Dinescu (care atîta aşteaptă) să scrie un mic pamflet în "Academia Caţavencu" (extrase):

"Obsedat de puritatea rasială a contracandidaţilor săi, săptămîna trecută, Ion Iliescu l-a pipăit pe Petre Roman la rădăcini, ajungînd la concluzia ginecologico-pedeseristă că Petrică n-ar proveni din chiar ovarele mioritice ale patriei noastre.

Ciudat e că tocmai fiul unui ceferist - care-i un dezrădăcinat prin profesie - vine acum cu teoria rădăcinii.

Dacă nu l-ar fi numit el însuşi prim-ministru în decembrie'89 - cînd nu-l interesau nici rădăcinile, nici tulpina lui Petrică - poate că Ion Iliescu ar fi putut juca mai cu talent rolul plugarului căruia i s-a înţepenit brăzdarul pe tarlaua Vechiului Testament; numai că rădăcinile de care face atîta caz sînt chiar ale copilului său din flori, căci nimeni nu poate nega că Petre Roman nu-i născut din cei trei trandafiri ofiliţi înainte de termen în solul fragedei noastre democraţii.

Ceea ce ar trebui să ştie Ion Iliescu e că, la români - ca şi la evrei şi la olteniţeni - mama contează. Or, mama lui Petre Roman e spanioloaică, adică are aceleaşi rădăcini ca şi strămoşul nostru Traian".

....apoi a venit rîndul opoziţiei. Cu cîteva zile înainte de scrutinul de la 3 noiembrie, ziarele ce-l sprijină pe Emil Constantinescu au lansat "bomba" că în vinele lui Iliescu curge sînge evreiesc. Plus bulgăresc. Precizînd că s-au descoperit (acuma!) documente senzaţionale, gazetele în cauză au adus la cunoştinţa opiniei că: 1). bunicul dinspre tată ar fi fost un anume Vasili Ivanovici, "evreu rus, bolşevic, puşcăriaş fugit din Rusia, urmărit de poliţia ţaristă..., stabilit în Olteniţa în jurul anului 1895; 2). Alexandru Iliescu, fiul celui de mai sus și tatăl lui Ion Iliescu "s-a căsătorit în 1929 cu Maricica, o țigancă căldărară de origine bulgară, care este adevărata mamă a lui Ion Iliescu".

"Dezvăluirile", venite la momentul oportun, au avut - se pare - ceva efect, făcînd ca scorul realizat de Iliescu în primul tur să fie mai mic decît cel așteptat, și provocînd amărăciune în rîndurile consilierilor prezidențiali de la Palatul Cotroceni. Unul dintre aceștia, dînd peste cap un pahar de whisky la bufet, ar fi exclamat:

- Ce idioți am fost! Dacă am fi lansat și noi vreo două-trei documente din care să reiasă că Emil Constantinescu este băiatul lui Cohn din Giurgiu, proprietarul băcăniei de lîngă port, eram oameni făcuți!.

Perle din campania electorală

"Contracandidații sînt, buni sau răi, destul de valoroși".
(Miron Cozma, lider al minerilor din Valea Jiului, candidat independent la Senat).

"Mi-am dedicat cîțiva ani din viață pentru realizarea unor punți între minoritatea maghiară și cea majoritară".
(Antal Niculescu, candidat UDMR la Senat)

Nouă nu ne trebuie NATO și Europa și nici otrava străinătății pe care ne-au adus-o Roman cu Iliescu: Coca-Cola".
(Constantin Mudava, tămăduitor, candidat independent la președinția României)
(Din "Academia Cațavencu" București, 1996)

S.R.I. spionează cu succes în Israel

"Conform unor articole apărute în presa ebraică, printre cei 35.000 de români ce lucrează în Israel, se numără și cei angajați în sectoare de producție mai speciale, cum ar fi fabrica «Al Soltam». La această unitate se produce armament pentru armata israeliană. Ce trebuie precizat aici este că toți angajații români au fost verificați de Mossad în prealabil, lucru de înțeles avînd în vedere importanța obiectivului.

Ceea ce este straniu constă în faptul că printre acești muncitori români se află și angajați ai SRI-ului, conform informațiilor primite din partea unei surse ce aparține Forțelor de Securitate din Israel.

Aceasta pare să fie încă o dovadă a bunelor relații între Mossad și SRI, prietenie care permite astfel angajaților d-lui Măgureanu să lucreze nestingheriți pe teritoriul Israelului.

Vă vom ține la curent cu alte amănunte referitoare la culisele acestui scandal iscat în Tel Aviv".
(Din cotidianul "Oglinda", Buc. 1996)

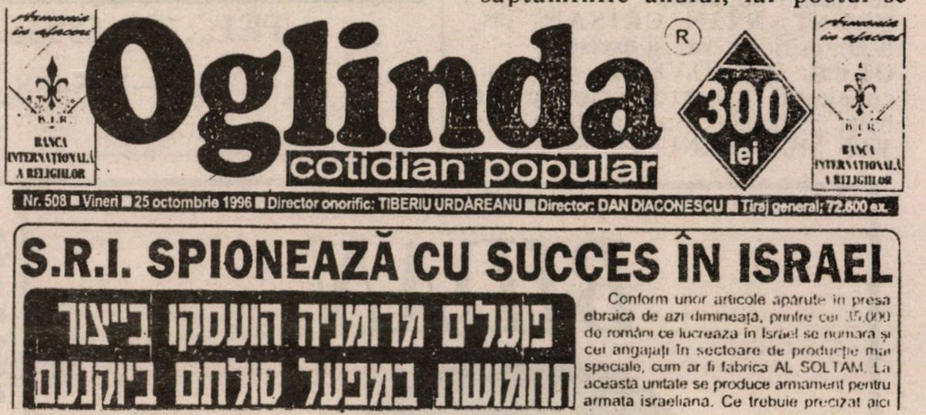
Armonie în afaceri
B.I.R.
BANCA INTERNAȚIONALĂ A RELIGIILOR

Oglinda®
cotidian popular
300 lei

Nr. 508 ■ Vineri ■ 25 octombrie 1996 ■ Director onorific: TIBERIU URDĂREANU ■ Director: DAN DIACONESCU ■ Tiraj general: 72.600 ex.

S.R.I. SPIONEAZĂ CU SUCCES ÎN ISRAEL

פועלים מרומניה הועסקו בייצור
תחמושת במפעל סולתם ביוקנעם

Conform unor articole apărute în presa ebraică de azi dimineață, printre cei 35.000 de români ce lucrează în Israel se numara și cei angajați în sectoare de producție mai speciale, cum ar fi fabrica AL SOLTAM. La această unitate se produce armament pentru armata israeliana. Ce trebuie precizat aici

Revista V.I.P.

...care se ocupă de viața vedetelor furnizează noutăți despre politicienii, artiștii și sportivii la ordinea zilei:

= "Pe patul de moarte, cîntăreața Romica Puceanu s-a împăcat cu sora sa". = Marina Voica a divorțat la îndemnul soacrei. = Actorului Alexandru Darie i s-au furat bagajele într-o gară din Polonia. = La scurt timp după stăpînul său, Nicu Ceaușescu, cîinele acestuia a murit. = Miliardarul George Copos i-a făcut fiicei sale un veceu separat la școală. = Poetul Adrian Păunescu se dă în vînt după unguroaice".

Flaviu Cristian de la IBM știe să se pregătească de moarte

"Flaviu Cristian *(ne informează Călin Tăutu în România liberă")* s-a născut la Cluj în 1951, unde a urmat liceul și facultatea de informatică. Și-a luat doctoratul în Franța în 1979, iar mai apoi și-a continuat cercetările de informatică în Anglia și America. În 10 ani a cucerit lumea informaticii americane, devenind membru al consiliului de administrație al IBM - cercetare. În 1991 intră în învățămîntul academic, la University of California ca profesor, și își realizează încă unul din visele sale: își cumpără casă pe țărmul Oceanului Pacific. Descoperă la scurtă vreme că este bolnav incurabil, diagnosticul medicilor fiind necruțător. Înțelegînd nimicnicia vieții, se întoarce la Cluj, în toamna lui 1996, și își lansează o carte de poeme intitulată **"52 de poeme"** - cincizeci și două sînt săptămînile anului, iar poetul se află la aprigă concurență cu timpul. Trecînd dincolo de împlinirea materială pe care ți-o poate oferi Vestul, poetul crede că nu se poate salva altfel decît scriind poezie în limba sa maternă. Cînd nimic nu mai rămîne de făcut, singura formulă demnă de a întîmpina moartea se poate reduce la un simplu vers."

Dragoste

"Dacă în Vechiul Testament este legiferată iubirea aproapelui și ura față de... cei de alt neam, în Noul Testament legea dragostei se revarsă cu prisosință și peste vrăjmașii noștri".
(Dintr-un articol de Preot Ion Răduț, în "Curierul Național", Buc. 1996)

...Da, părinte, se revarsă peste noi evreii, de nu mai putem, așa cum reiese din blîndele D-tale cuvinte...

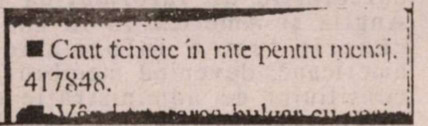

■ Caut femeie în rate pentru menaj. 417848.

Mica Publicitate

Caut femeie în rate pentru menaj 417848

(Anunț apărut în ziarul "Transilvania expres", Cluj; după «Academia Cațavencu», Buc. 1996)

DECESE

ROMICA PUCEANU, cîntăreață de muzică populară.
CONSTANTIN CRIȘAN, (N. 1939), critic literar și eseist.
OLEG DANOVSKI, balerin, coregraf, directorul trupei de balet "Fantasio" din Constanța.
VAL MUNTEANU, grafician.

LABORATOR DENTAR

specialist în proteze, reparații și căptușiri

autorizat de Ministerul Sănătății

SERVICIU RAPID LA DOMICILIUL CLIENTULUI

TEL.: 03-5503528 HOLON
050-285408, 052-739083

COMODITATE ● IGIENĂ PERSONALĂ ● SĂNĂTATE

BIDAN

Garanție – un an de la instalare.
Cu posibilitate de prelungire.

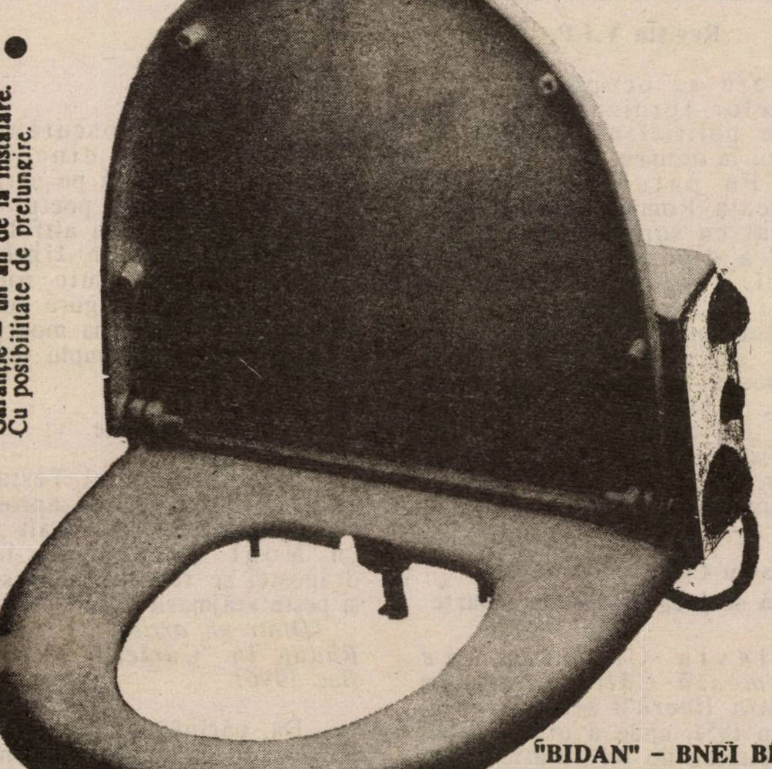

"BIDAN" – BNEI BRAK
Str. Hakishon nr. 16
Tel. 03/5709955 – 5709977
5700831

● BIDAN este un scaun modern care transformă orice closet în bideu și folosește la spălarea părților inferioare ale corpului cu ajutorul unui jet de apă caldă și la uscarea cu un curent de aer cald.

● Astfel de creează pentru cel ce-l folosește o senzație de totală curățenie și prospețime.

● Noul procedeu este binevenit atît pentru adulți cît și pentru copii, evitîndu-se contactul mîinii cu fecalele și secrețiile urît mirositoare și total insalubre. Femeile gravide găsesc prin BIDAN o rezolvare ideală a igienei speciale care li se impune, suferinzii de erupții, eczeme în părțile interne simt o alinare a durerilor, iar cei bolnavi de hemoroizi pot realiza chiar evitarea operației.

BIDAN-ul se prezintă într-o varietate de modele și culori:

● BIDAN TURBO, aparat care încălzește apa și usucă cu aer cald, în 6 rate X 150 de shkalim = 900 shkalim.

● BIDAN CU ÎNCĂLZIREA APEI, în 5 rate X 150 de shkalim = 750 shkalim.

● BIDAN OBIȘNUIT, în 3 rate X 75 de shkalim = 225 shkalim.

● Se fac instalații în orice loc din țară. Se poate plăti cu carte de credit.

● Instalarea este simplă și ușoară – 75 de shkalim (inclusiv legătura electrică).

E O LUME

ION MIHĂILEANU:

CALEIDOSCOP PARIZIAN

FRANŢA, ÎNCOTRO ?

- **Tone de roşii, piersici şi căpşuni străine, aruncate pe stradă**
- **Hamasiştii intră în partidul lui Le Pen**
- **O vodculiţă cu Jirinovski**
- **Şi-o să fie bine pentru evrei la Paris ? Mde....**

Diversele vacanţe - slavă Domnului, francezii se bucură de multe - s-au terminat. "*La Rentrée*", cum e numită aici reluarea lucrului, a avut loc de mult. Explozia socială, prevestită de mulţi specialişti, n-a avut loc. Deocamdată. În schimb, va continua să bîntuie o nemulţumire profundă în aproape toate păturile societăţii. Problema nr.1: şomajul. Cifra de 2 milioane de "*sans travail*" e depăşită de mult. În fiecare zi se anunţă un nou plan de concedieri în cutare sau cutare întreprindere. (ultima, de pildă, la "Moulinex"). Nici cei mai optimişti nu prevăd în scurt timp o îmbunătăţire a tendinţelor actuale. Funcţionarii din instituţiile publice (circa 5 milioane) au făcut şi o grevă de o zi pentru a protesta împotriva intenţiei de a se reduce personalul de Stat. Pînă şi pensionarii au ieşit pe străzi pentru a manifesta împotriva scăderii nivelului lor de trai (deşi, la drept vorbind, în medie ei au un venit mai mare decît salariaţii). Agricultorii şi crescătorii de vite au şi ei revendicările lor. Nu rareori grupuri de - să le zicem aşa, deşi arată ca oricare orăşean - ţărani francezi năvălesc în supermarketuri sau opresc camioane şi împrăştie tone de roşii, piersici, căpşuni venite din alte ţări apropiate, pentru că, susţin ei, concurează produsele lor care putrezesc, nevîndute, din cauza unor preţuri mai ridicate. În urma campaniei de presă à-propos de "la vache folle", consumul de carne de vită, viţel şi oaie a scăzut în Franţa cu 30%, ceea ce a produs o scădere a preţului de vînzare al vitelor. Crescătorii de animale urlă că ajung la faliment şi cer ajutoare peste ajutoare din partea statului.

În acest climat de mîrîială permanentă, (de altfel, chiar cînd viaţa e mai dulce, francezul nu e nici o dată mulţumit, protestînd mereu), popularitatea guvernului Juppé atinge cotele cele mai joase. Cînd scriu aceste rînduri, sondajele arată că primul ministru e creditat cu numai 27% de opinii favorabile.

Nu sînt specialist în problemele economice şi nu ştiu dacă alt guvern ar fi putut aduce soluţii mai bune decît cel actual. Însă nu e nevoie să fii un mare specialist în problemele economice pentru a întrezări consecinţele pe care această stare de spirit a populaţiei le poate avea asupra orientării Franţei în problemele interne.

Dacă era nevoie de un semnal al primejdiei care ameninţă Franţa, el a venit la un moment oportun. La alegerea parţială care a avut loc la Gardanne pentru desemnarea unui nou deputat în locul lui Bernard Tapie, demisionar. În primul tur de scrutin, cele două grupări politice principale ale Franţei RPR-UDF (guvern) şi partidul socialist au fost eliminate. În al doilea tur s-au înfruntat Partidul Comunist şi Frontul Naţional al lui Le Pen, adică tendinţele extreme ale eşichierului politic. Chiar dacă pînă la urmă reprezentantul Partidului Comunist a fost ales cu 60% din voturi (sprijinit fiind de socialişti şi alte partide de stînga, inclusiv de unele personalităţi de dreapta), partidul lui Le Pen a obţinut 40%, progresînd cu 12% din voturi faţă de alegerile precedente.

Nu cred că acest test are o valoare naţională, dar e mai mult decît un semn, e un avertisment. Încă înainte cu cîţiva ani, peste 4 milioane de alegători votau pentru Le Pen. Calul de bătaie al partidului de extremă dreaptă este invazia străinilor, emigranţii care vin în Franţa şi mănîncă pîinea autohtonilor, eliminîndu-i din slujbe. Soluţia prezentată de Le Pen e simplă ca bună ziua: dacă ar fi izgoniţi peste hotare milioanele de străini, în special arabi, s-ar lichida dintr-un foc şomajul. Într-o perioadă în care ies mereu la iveală afaceri de corupţie unde sînt implicaţi oameni politici, într-o atmosferă pestilenţială, Le Pen se proclamă cavaler fără prihană, inamic incoruptibil al jafului din banii publici, suprapatriot.

Le Pen: vine, vine !

Le Pen exploatează temerile francezilor faţă de emigraţia maghrebină, faţă de primejdia islamistă ca o simplă trambulină pentru a cuceri puterea. În realitate, el este prieten apropiat al lui Saddam Hussein (pe care l-a vizitat şi îmbrăţişat înainte de a declanşa războiul contra Kuweitului) şi, probabil, al anumitor lideri arabi. Nu m-ar mira dacă aş afla că e subvenţionat de anumite cercuri extremiste arabe. Iar, pe plan intern, o informaţie recentă dezvăluie că 150 de militanţi islamişti, nuanţa Hamas, s-au înscris în partidul lui Le Pen. În schimb, nu face nici un secret din prietenia lui cu Jirinovski, cu care a băut multe pahare de vodkă şi cu care are în comun aceeaşi fobie: evreii.

Constant la Le Pen este antisemitismul său, ura faţă de democraţie şi faţă de una din puterile ei cele mai reprezentative, Statele Unite ale Americii.

Nici unul din partidele democratice franceze n-au găsit ac de cojocul Frontului Naţional. Acuzaţia principală adresată lui Le Pen: e rasist! Argumentul acesta nu-l convinge pe francez care-şi închipuie că e atacat pentru că e împotriva imigraţiei clandestine. N-am auzit, din păcate, o argumentare serioasă, documentată, care să-l prezinte pe Le Pen ca o primejdie pentru francezii get beget coada vacii, care să denunţe jocul lui dublu cu cercurile extremiste arabe, care să arate că, ajuns la putere, va suprima democraţia şi va instaura un regim de dictatură de extremă dreaptă.

Însă principalul argument care poate diminua ascensiunea lui Le Pen rămîne îmbunătăţirea situaţiei economice şi sociale a Franţei. De aceea, independent de opiniile, de preferinţele mele politice, doresc ca guvernul actual să reuşească, pînă în 1998, să obţină o scădere a şomajului şi să aducă o adiere de optimism în Franţa.

Altminteri mă tem - şi nu vreau să fiu nici Mafalda, nici Casandra - că la alegerile legislative din 1988 cele două partide care-şi vor disputa întîietatea vor fi blocul de stînga şi Frontul Naţional al lui Le Pen, blocul R.P.R.-U.D.F. fiind aruncat pe o linie secundară.

Şi în acest caz răsare întrebarea: o să fie bine pentru evrei? Răspunsul e clar: bineînţeles, nu!

Şi aş adăuga: atenţie mărită la ce se întîmplă în Austria, unde partidul de extremă dreaptă al lui Heider a obţinut un mare succes la alegerile pentru parlamentul european.

Gemütlich ? Nu prea....

Unul dintre artizanii politicii anti-israeliene franceze în Orientul Mijlociu este d. Bertrand Dufourk, noul director general al Ministerului de Externe de la Paris.

Ascultaţi vorba la mine: ăsta o să ne dea Dufourkă.

Episcopul catolic Roderick Wright (55), din Scoţia, care se îndrăgostise lulea de o infirmieră, d-ra Kathleen Mc Pheen (33), a fugit cu ea în lume.

Scandalul este imens şi tot poporul (inclusiv credincioşii care erau dispuşi să-i ierte slăbiciunea) reproşează înaltului prelat că - pentru a-şi atinge ţelurile - a încurajat-o pe femeie şi apoi a ajutat-o practic să divorţeze de soţul ei cu cununie.

Aflînd că episcopul, asaltat de gazetari, nu ştie cum să-şi justifice fapta, noi îi recomandăm o vorbă folosită de marele calamburgiu Oscar Lemnaru, în presa bucureşteană din anii '30, à-propos de un caz oarecum asemănător:

Episcopul scuză mijloacele !

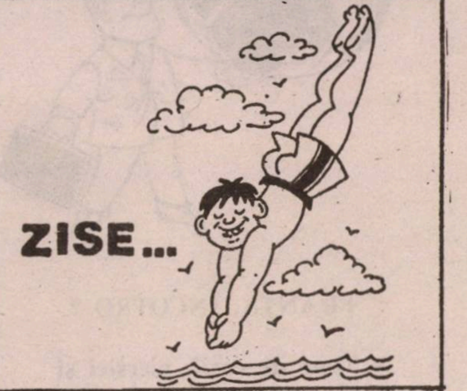

"Iată deci, de ce Ion Iliescu preşedinte este mai mult decît o necesitate, este o raţiune de a fi, de a ajunge acolo unde dormi..."

(Dintr-un articol de Grigore Zanc, ministrul Culturii, apărut în ziarul electoral editat de organizaţia P.D.S.R. judeţul Alba, 1996; după "România liberă", 1996)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

ISRATON LTD.
INSTITUTUL DE REABILITARE AL AUZULUI

TEL AVIV, str. Ben Iehuda 39
tel.: 03-5172910 - 5107317

SUB CONDUCEREA DOMNULUI
MICHAEL SHARON

APARATE AUDITIVE INVIZIBILE
(ASCUNSE IN URECHE)

* Consult şi îndrumare fără plată
* Baterii de lungă durată
* Laborator de reparaţii
* Preţuri speciale pentru pensionari şi membri Kupat Holim

VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE

E O LUME

HARRY FOSHA
NEW YORK

COMEDII CU COMÉDII

Comedia e o artă
Cum puţine alte îs:
Să faci oamenii să rîdă
Fără să te faci de rîs !

Precis ca un tren de mare viteză, sezonul cel nou al televiziunii a sosit. Aşa cum ne-am aşteptat, Bill Cosby s-a căsătorit din nou cu Phylicia Rashad deşi n-au divorţat niciodată. Dar viaţa în televiziune are legile ei din care legea de bază e succesul cu orice preţ. Prea devreme pentru a spune dacă legea respectivă s-a adeverit. Lily Tomlin, după ani şi ani a revenit la domeniul care a consacrat-o şi împarte gloria cu Candice Bergen, vestita şi premiata Murphy Brown. După o accidentală vizită la "Prieteni" (emisiunea care de multe ori îl concurează pe Seinfeld în atenţia publicului), Brooke Shields a devenit membră a marei familii de comedii şi are emisiunea ei "Suddenly Susan". După părerea specialiştilor programul are mari şanse de reuşită datorită "plasamentului". Urmează după o emisiune de mare succes (Seinfeld), deci cei care nu se grăbesc să închidă televizorul pot fi captaţi de ... Susan. Deasemenea programul de debut al lui Brooke Shields premerge "E.R.", o dramă de succes, aşa că cei care se grăbesc să nu piardă o vorbă din "E.R." şi deschid televizorul mai devreme, pot fi cuceriţi de Susana televiziunii. Asta ca să nu mai vorbim de cei care urmăresc ambele programe care o încadrează pe "Suddenly Susan". Nostimada e (dacă nostimadă se poate numi o pierdere de cîteva milioane de dolari) că toate socotelile legate de plasarea strategică a unui program nu ajută la nimic, dacă programul nu are calităţi dincolo de plasament. "Suddenly Susan" de pildă, a avut mai de mult prima examinare de către mai marii reţelei NBC unde e prezentată. După această vizionare s-a trecut la "mici modificări": au fost înlocuiţi scriitorii şi a fost înlocuită întreaga distribuţie, Brooke Shields trebuind să ia munca de la capăt cu alte echipe.

Cu succes, să sperăm !

BUTOANELE LUI "DACĂ"

Locuiesc într-o casă care face parte dintr-un complex de 9 blocuri. Cu o administraţie de care nu mă puteam plînge. Cu un "comitet de locatari" plin de iniţiativă şi cu o preocupare deosebită pentru ajutorarea "cetăţenilor seniori" (sună mult mai plăcut decît "pensionari"!). Însfîrşit, cu un serviciu de întreţinere căruia nu i se poate reproşa nimic. Zilele trecute, de pildă, mi s-a ars becul de neon din bucătărie. Am dat un telefon la întreţinere şi în jumătate de oră electricianul a venit şi în 5 minute a rezolvat problema. Ei, dar se pare că viaţa era prea plăcută şi prea uşoară. Aveai nevoie de administraţie, dădeai un telefon la administraţie; aveai nevoie de întreţinere, dădeai telefon la întreţinere. Dar, cum spuneam, asta a fost o dată. Acum avem şi noi la bloc telefon cu buton şi "dacă".

MADE IN USA

Azi s-a întîmplat să am nevoie din nou de întreţinere. Am telefonat dimineaţa devreme ca să rezolv problema cît mai repede. Dar în loc să-mi răspundă întreţinerea, mi-a răspuns un telefon pus pe ... şuetă şi cu o logoree, Doamne Doamne. De 5 ani de cînd stau aici, ştiam că avem două numere de telefon; acum am aflat că avem vreo 12. Nu ştiu care pentru ce, că nu am fost pregătit să iau notiţe. Ce am reţinut însă e că, dacă vrei să telefonezi ceva despre blocurile cu soţ, ai un număr; dacă vrei să telefonezi ceva despre blocurile fără soţ, ai alt număr!

Acum că ştiu ce mă aşteaptă, îmi pregătesc mîine magnetofonul. Imprim toată polilogia pe bandă şi pe urmă încerc s-o descurc. Dar asta nu e deajuns. Trebuie să fac şi eu rost de-un telefon din ăsta cu indicaţii: dacă aveţi de gînd să-mi comunicaţi ceva serios, apăsaţi pe "1"; dacă telefonaţi numai aşa, ca să vă aflaţi în treabă, apăsaţi pe "2". Dacă solicitaţi abonamente sau contribuţii la societăţi fantomă, apăsaţi pe butonul "nu sînt acasă"!

Nu există asemenea buton ? Nici o grijă, vine cu modelul pe "97".

Avraham Catz-Oz, noul preşedinte al Loteriei (Mifal ha-Pais) a cerut, din motive de morală socială, ca salariul lui să fie redus cu 50%.

Gestul este fără pereche. Doi ca Catz nu există.

Acum, cînd s-a hotărît ca rămăşiţele pămînteşti ale marelui scriitor francez André Malraux să fie depuse la Pantheon, PTT-ul francez a scos un timbru special comemorativ. Instituţia a ales pentru aceasta o fotografie celebră din tinereţe a lui Malraux, arătîndu-l pe acesta cu o ţigară în colţul gurii. Spre uluirea tuturora, poşta - pentru a fi în ton cu campania anti-tabagică - a şters ţigara de pe fotografie.

Pentru această "cenzură" post-mortem, eu i-aş lua pe cei de la Poştă şi i-aş băga la zdup pe vreo două zile, într-o celulă cu douăzeci de deţinuţi de drept comun. Să-i facă poştă.

DICTIONAR NECONVENTIONAL

AL.MIRODAN

AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

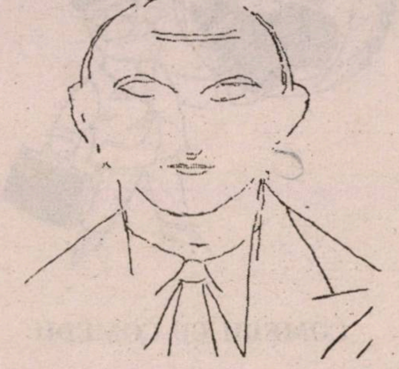

Fundoianu văzut de C. Brîncuşi

F

FUNDOIANU, B.

(urmare din nr. trecut)

NU SUPORT.
PUR ŞI SIMPLU.
NU SUPORT.

Micul Wexler nu a suportat şcoala. El citea atît de mult încît nu mai avea chef să înveţe. La lecţii, se plictisea bătînd nervos din picior şi gîndindu-se că în timpul orelor de matematică sau chiar de română, aşa cum erau ele predate didactic, după manual, ar fi putut să se închidă în podul casei unde-l aşteptau cărţile lăsate de bunicul său Schwartzfeld. Cînd intra în laborator pentru "fizico-chimice" strîmba din nas: mirosul lui preferat era acela din librăriile de pe strada Lăpuşneanu, cu "Biblioteca pentru toţi" şi cu ultimele apariţii de la Gallimard. Istoricul literar Remus Zăstroiu, din Iaşi, a umblat prin arhivele gimnaziului "Alexandru cel Bun" şi ale Liceului Naţional (unde elevul Benjamin Wechsler se va înscrie în anul şcolar 1913-14), făcînd constatări ce demonstrează că băiatul nu se comporta de fel ca un *idische kind,* doritor a face bucurie părinţilor prin carnetul de note, înfăţişat cu mîndrie acasă de trei ori pe săptămînă. Să rămîi corigent la o materie sau chiar două, nu era ceva ieşit din comun în liceele româneşti din epocă, mult mai severe decît cele de după 1944 şi încă şi mai severe decît cele din Israelul de astăzi, unde profesorii dau note de trecere de teamă să nu fie bătuţi în cancelarie de părinţii victimelor sau chiar de către elevii în cauză. Dar el rămîne repetent în clasa I-a de liceu. Ceea ce - în mica burghezie evreiască, obsedată pînă la patologic de performanţele copiilor - este egal cu o catastrofă: ce se va alege din Benjamin al nostru? şi, mai cu seamă, ce va spune madam Goldenberg de la etaj? Elevul Wechsler repetă clasa, apoi învaţă în particular, mai pierde vreun an pe drum şi, în 1919, îşi ia bacalaureatul, dar nu la Iaşi, ci la Bucureşti (liceul Matei Basarab). Între timp, colegii săi de generaţie, băieţi serioşi, i-o luaseră înainte, fiind de mult studenţi la medicină sau la drept. Oricare "codaş" în locul lui ar fi avut complexe de inferioritate. El a avut, s-ar zice, complexe de superioritate. Tîrziu, peste ani, întrebat à propos de şcoală, Fundoianu - acum poet cunoscut - a răspuns: *"Ca elev, eram poate cel mai prost... Nu învăţam deloc".* Acelaşi Zăstroiu intuieşte, nu fără temei, în această mărturisire, "un dram de mîndrie". Este mîndria dintotdeauna a adolescentului care a reuşit să sfideze legile *establishment*-ului. Dealtfel, orgoliul său nu era gratuit, era alimentat de mari fapte de arme pe tărîmul scrisului. El debutase de *mult,* (primele versuri le scrisese pe la 8 ani), scria la revista "Versuri şi Proză" a lui Jean Heffer, la "Rampa" (o adevărată consacrare), mergea cu Al. A. Philippide - coleg de şcoală - la cenacluri, scria o carte "Tăgăduinţa lui Petru", pe care o va da la tipar în aceeaşi zi în care profesorul de Naturale îi va pune un 3 în catalog, strigîndu-i să vii cu tac'tu, tuns... Visul lui Fundoianu nu era de a studia pe alţii, visul lui era ca alţii să ajungă să-l studieze pe el.

A. C. Cuza

Fundoianu nu a suportat nici Universitatea. Înscris la Facultatea de Drept din Iaşi pentru a face plăcere părinţilor şi a obţine o diplomă, el învaţă ceea ce e de învăţat, trece - iarăşi după Remus Zăstroiu - la cîteva examene fără probleme (Drept Comercial, Istoria Dreptului românesc, etc.), dar la Economie politică, de pildă, nu reuşeşte în ciuda încercărilor sale repetate. Profesorul de Economie politică era A. C. Cuza, patronul antisemitismului românesc. O mostră despre ideile acestuia oferă Victor Neumann, în "Istoria evreilor din România" (Buc. 1996):

"*Începînd cu anul 1906 (A.C.Cuza şi N.Iorga - n.n.) vor edita ziarul "Neamul românesc", iar în 1910, vor fonda Partidul Naţional-Democrat, cu un program antisemit. A. C. Cuza va deveni cel mai important teoretician al antisemitismului. Profesor universitar la Iaşi, decan al Facultăţii de Drept, el va influenţa o parte a generaţiei aflate atunci în fază de formare. Între cei mai de seamă discipoli, la ascensiunea căruia va contribui în mod direct prin relaţii personale, se va număra Corneliu Zelea Codreanu. Să cităm două din ideile lui A. C. Cuza spre a vedea în ce constă aşa-numitul "pericol evreiesc" şi, deci, antisemitismul său:*

1.- Poporul românesc trebuie să stăruie a-şi apăra existenţa împotriva parasitismului jidovesc, care a acaparat toate funcţiile lui economice, care a nimicit clasa de mijloc, care tinde să se ridice *în clasă conducătoare, amenințîndu-i cultura. 2.- Popoarele creştine, în genere, au datoria să se unească pentru a înlătura primejdia care periclitează principiul civilizației lor - de înfrățire umană - substituindu-i principiul potrivnic, anti-uman, de aservire de către Jidani a celorlalte neamuri în conformitate cu dogma iudaică a poporului ales. Aşadar, sînt două principii de cultură în luptă. Şi care va birui? Față de aceste primejdii văzute, altă scăpare nu poate fi decît eliminarea. Prin muncă îndărătnică, prin asociații, cu ajutorul unor legi protectoare, trebuie să eliminăm pe Jidani pe care e dovedit că nu-i putem asimila şi cu care nici nu putem coopera trăind împreună."*

Tezele fuseseră dezvoltate în două din scrierile redactate în acea epocă: Despre poporație (1899), şi Plagiatul poporației. O calomnie More Iudaico (1911). *Prin urmare, invoca pericolul economic şi social. Cînd dorea să fie mai convingător, aducea în discuție factorul religios".*

După război, Cuza, stimulat acum şi de ascensiunea mişcărilor naziste din Europa, avea să pună punctul pe i-ul întrebării-cheie: bine, şi ce-avem de făcut? "Plecați din țară cît mai este timp. Ca să nu vă înnecați în sîngele vostru. Înainte de a muri aş vrea să văd sîngele evreilor amestecat cu noroiul." (1923). L-a văzut. Cuza a apucat să trăiască pînă la finele celui de-al doilea război mondial.

Dintr-o mărturie făcută **«Dicționarului»** în 1988 de către M. Rudich, ştim că A. C. Cuza, pe jumătate paralizat la domiciliu, cerea fidelilor să-i procure documente privind amestecarea sîngelui cu noroiul, din zilele masacrelor de la Iaşi, din Basarabia şi din Transnistria. Ziarele timpului nu-l mulțumeau, nici măcar "Porunca Vremii" nu avea dreptul (cenzura!) să vorbească despre pogromuri. El primea de la fiul său, Gh. Cuza şi de la un general de divizie aflat pe frontul de răsărit, fotografii înfățişînd cadavre evreieşti azvîrlite în gropi comune. O dată, de ziua lui, amicii, dorind să-i facă o plăcere deosebită, i-au adus un film de zece minute, lucrarea unui operator de pe front, de la O.N.C. (Oficiul Național Cinematografic). Bătrînul privea îndelung imaginile (imaginile acelea care, vorba lui Stalin, valorează cît 2000 de cuvinte), plescăia din buze, murmura: da, aşa, da... da, aşa da... ei da, aşa da, apoi făcea semn vizitatorului să se apropie de jilțul unde zăcea nemişcat şi îl săruta pe amîndoi obrajii.

Acesta era profesorul de Economie politică al lui Fundoianu şi, în plus, decanul facultății. Politica lui față de studenții evrei era clară. Nimeni nu trecea din primul foc, "zidanii" fiind nevoiți să se prezinte din nou la examene încă odată şi încă odată şi încă odată pînă îi învăța minte să mai fie obraznici (excepție făceau studentele - frumoase însă - pe care profesorul le chema la domiciliu să discute cu ele mai deaproape). După aceea, ca să nu fie învinuit că încalcă legile universitare, studenților f. f. buni le dădea bila necesară. Unii suportau tratamentul, strîngînd din dinți. Erau pregătiți sufleteşte, li se spusese de-acasă că aşa e în galuth, e greu să fii evreu, trebuie să te laşi scuipat ş.a.m.d. Ca să nu mai vorbim de bătăile primite pe scările facultății din partea "lăncierilor" lui Cuza şi, mai apoi, dintr-aceea a gardiştilor lui Codreanu. Alții însă, ca Fundoianu, nu suportau acest tratament. Refuzînd să respecte "regula jocului" din galuth, tînărul poet şi-a scos actele de la facultate, hotărîndu-se să părăsească Iaşul şi să plece la Bucureşti. Dar de ce spun să plece? Cuvîntul nu e potrivit. Fundoianu nu a plecat din Iaşi, el a emigrat.

(Continuare la Fundoianu, B. în nr. viitor).

Da ' mai pune şi tu, fato, o bluzuliță pe tine, că ne sar în cap palachinele din Mea Shearim...

EUGEN CAMPUS

EXISTĂ ŞI NEBUNII FOLOSITOARE OMENIRII

O stare de nebunie este, în fond, creaţia artistică. Un adevărat creator nu poate să rămînă insensibil, pînă la urmă, în faţa forţelor obscure pe care le bănuia prezente, ascunse, învăluitoare. Nu poate rezista, pînă la urmă, ispitei de a se apropia de ele, pipăindu-le în întuneric, cu curiozitate, cu teamă şi fascinaţie.

"Masa rotundă", a treia nuvelă din volumul cu acelaşi nume al Feliciei Keifa, recent apărut, constituie o astfel de încercare de a pipăi misterul.

Mordehai, patronul spălătoriei chimice din cartier, s-a îmbolnăvit brusc şi a fost internat în spital pentru vreme îndelungată. Clienţii sînt invitaţi să-şi ridice hainele depuse spre curăţare. Cînd Nahman se duce să-şi ia haina, femeia de serviciu îi dă, din greşeală, o altă haină, foarte asemănătoare. În buzunarul acesteia descoperă un pergament cu o inscripţie ebraică bizară (Cuvîntul Mitraim şi trei litere Tet) precum şi o punguliţă cu un praf dulceag, pe care-l înghite din curiozitate. De atunci, viaţa lui se schimbă radical. Se simte întinerit. Vecina de palier, Moria Sander, căreia nu-i dăduse nici o atenţie, începe să-l atragă. Dă urmare avansurilor ei, acceptă invitaţia de a petrece cîteva zile la un hotel din Tveria şi apoi să "ajute" la organizarea unei şedinţe a misterioasei organizaţii "de binefacere". La şedinţă asistă la apariţia, pe ecran uriaş, a figurii Preşedintelui, care cheamă pe toţi participanţii să-şi unească puterile spirituale într-un act de mistică solidaritate: *"Camarazi! A sosit momentul! Uniţi-vă mîinile. Acum. În acelaşi timp! Concentraţi-vă cu toată puterea, cu toată voinţa. Un singur gînd! Un singur scop! ACUM!"* Nahman se trezeşte, puţin ameţit dar convins, înviorat.

În final, precum se cuvine într-o astfel de povestire care-şi propune să exploreze "forţele necunoscute" (precum le numea Rudi, prietenul lui Nahman, cel "originar din Treblinca"), rămîn multe pete de umbră. Nu ştii dacă societatea respectivă e benefică sau malefică: se insinuează posibilitatea că, din cauza ei, s-a "îmbolnăvit" misterios Mordehai. Misterul persistă atotstăpînitor. Totuşi, o idee străluceşte, ca o firmă luminată în noapte. O idee reconfortantă, exprimată în cuvintele inspirate ale lui Erasm din Rotterdam, în al său Elogiu al nebuniei: *"...nu orice nebunie este dăunătoare ca a celor care, dînd drumul şerpilor, aruncă în suflete dorinţa de a se război, setea de putere, chiar omorul... dar există şi nebunii folositoare omenirii..."*

Celelalte două nuvele din volum au o coloratură complet deosebită. Realiste. Amîndouă, centrate în jurul personajului principal, care dă şi titlul nuvelei respective. Amîndouă, istorisesc povestea unui emigrant. Gherşom Diamant vine din Basarabia, Fişel (Dan) vine din nordul Moldovei. Amîndouă, ne trezesc ecouri din atmosfera de neuitat a povestirilor ebraice ale lui Aberfeld.

Ca şi în volumul precedent "Poveşti, Poveşti" al Feliciei Keifa, povestea amănunţită a vieţii în Israel este prefaţată de o prezentare succintă, antinomică, a vieţii în România.

Fişel este un copil din Transnistria, scăpat cu viaţă. *"...îşi trece palmele reci peste ochi. O rază de soare străbate prin geamul uşor aburit şi intră direct sub masă - uite, degetele se întind să se încălzească - te poţi şi juca cu raza sau cu firicelele de praf din ea - întinde şi a doua mînă. Raza a dispărut"*. Îşi aduce cu durere aminte cum a fost trădat de prietenul său cel mai bun, Toma, convertit la duşmănie de fratele său legionar. Ajunge în Israel în anul 5710, anul războiului pentru independenţă. Scena cu steagul alb-albastru confecţionat dintr-o bucată de mătase şi ascuns apoi cu grijă, la plecare, într-o pernă,- deşi veridică, sună fals, strident: *"Steagul nostru! Al nostru! a strigat mama şi toţi au plîns."* În schimb, emoţionantă prin discreţia

CALENDAR

DECEMBRIE

1 decembrie s-a născut Ieronim Şerbu (1911)

6 decembrie s-a născut Elena-Esther Tacciu (1933)

6 decembrie s-a născut Noemi Pavel (1972)

8 decembrie s-a născut Toma George Maiorescu (1928)

9 decembrie s-a născut Tania Lovinescu (1924)

9 decembrie a murit Ieronim Şerbu (1972)

12 decembrie a murit Iacob Gropper (1966)

12 decembrie a murit Felix Aderca (1962)

14 decembrie s-a născut D. Solomon (1932)

14 decembrie s-a născut Sanda Radian (1929)

15 decembrie s-a născut Tudor Steriade (1926)

17 decembrie a murit A. G. Vaida (1963)

18 decembrie s-a născut Ilarie Voronca (1903)

18 decembrie s-a născut Victor Bîrlădeanu (1928)

20 decembrie s-a născut Israil Bercovici (1921)

22 decembrie s-a născut Virgiliu Monda (1898)

25 decembrie s-a născut Mihai Stoian (1927)

25 decembrie a murit Tristan Tzara (1963)

25 decembrie s-a născut Horia Deleanu (1919)

26 decembrie s-a născut Rodica Grindea (1945)

27 decembrie s-a născut Tudor Vianu (1897)

27 decembrie s-a născut V. Firoiu (1911)

29 decembrie a murit Sergiu Dan (1976)

29 decembrie s-a născut Petre Iosif (1907)

30 decembrie s-a născut Ana Lengyel-Livshits (1922)

31 decembrie s-a născut Jean Grossu (1919)

31 decembrie s-a născut Dinu Hervian (1913)

Precizare

La Calendarul din nr. trecut (116) cititorul va completa:
16 noiembrie 1916 s-a născut Dr. S. Iacobson.

notaţiei, admiraţia unguroaicei Katy, la Budapesta, pentru tot ce vine din Israel. Înţelegîndu-se mai mult prin gesturi (ea ştie numai ungureşte), izbuteşte totuşi să-şi exprime dragostea nostalgică pentru iudaism (deşi poartă la gît un lănţişor cu o cruciuliţă neagră). *"Katy îmi aduce pe tavă salam cu pîine şi ceai. Stă lîngă mine, gînditoare. Netezeşte faţa de masă prelung. Îmi aruncă din cînd în cînd un zîmbet mic, forţat. Pune mîna pe haină. Şopteşte: Israel..."*

Revenind la o temă atacată şi în volumul precedent, autoarea pune în centrul nuvelei problema dragostei cu o tînără văduvă de război. Tali este încă dominată de amintirea primului soţ, Amos. Îl apără, deşi ştie că a înşelat-o adesea cu fetele de la armată. La spital, a stat lîngă el pînă în ultima clipă, şoptindu-i: Tu, dragostea mea. Iar el, din ce în ce mai concentrat în el însuşi, o împingea la o parte. Pînă s-a stins. *"Pînă ce timpul lui a împietrit"*.

Dan încearcă să o zmulgă din amintiri. Aşa zicînd, să-l ucidă pe Amos. Ţinta spre care îşi îndreaptă arma invizibilă, inexistentă *"este în capul femeii pe care o iubesc"*. Dragostea lui Dan este absolută, convingătoare. Dragostea marilor pasiuni, care înglobează trupescul şi sufletescul într-o unitate indestructibilă: *"Cînd apare linia şoldurilor ei, atît de perfectă, se deschide o fereastră spre infinit. Iubirea fizică însă, nu e încă dragostea adevărată (explică el), ci numai «Preludiul- ei»"*.

"Gherşom Diamant" este o nuvelă lungă. 120 de pagini. Sîntem departe de micro-tragediile din volumul "Poveşti, Poveşti". Fapt interesant şi caracteristic în dezvoltarea talentului, mereu prezent, al autoarei.

Construcţia este laxă dar inteligentă. Există capitole şi subcapitole, nu prea strîns legate între ele (ca şi în nuvela mai scurtă "Fişel"). O succesiune de tablouri impresionante, iscate din întuneric ca nişte străfulgerări.

În perioada basarabeană, Gherş, ţăranul voinic şi priceput la toate, chiar şi la chefuri, prieten cu boierul moşiei, are ceva sadovenian, de haiduc la a cărui privire ţi se taie suflarea. În linii viguroase, cu simplitate este descrisă munca lui, alături de Dvora, în kibuţ. Îl simţi aparţinînd organic generaţiei denumită în ebraică "avot ha-meiasdim", străbunii întemeietori, *"...o clipă de linişte. Trebuie s-o aştepţi. S-o simţi. Gherş închide ochii. Se înserează. Stă nemişcat - nările îi freamătă - este călare pe un cal nebun - trece printr-o pădure necunoscută - spre ceva misterios ştiut doar de el..."* Sau masa rudimentară dar îmbelşugată, întinsă la naşterea Ilanei: *"Vinul era dulceag, călduţ, feţele de masă din hîrtie aproape albă..."*. De neuitat, în covîrşitoarea lor materialitate statuară, mîinile kibuţnicilor sprijinite pe hîrtia albă: *"...mîinile înnegrite de soare. Mari. Grele. Obosite. Se sprijineau delicat pe hîrtie, să n-o şifoneze..."*.

Deşi personajul central este Gherş - cu el începe şi cu moartea lui se sfîrşeşte nuvela - în centrul ei dramatic stă problema Ilanei. Fată frumoasă, adulmecată cu poftă de toţi bărbaţii (chiar şi de tatăl ei, Gherş, într-o clipă tulbure), hotărîtă şi dominatoare (sora ei mai mică, Sara, o ascultă orbeşte, ca şi căţelul Budi, care-i aparţinuse Sarei dar fusese dresat de Ilana). După ce Ionatan, cel mai devotat dintre adoratorii ei, a fost înjunghiat de arabi şi a murit îngenunchiat, cu pieptul înfipt în furcă, totul s-a schimbat. Ilana şi-a pierdut echilibrul sufletesc. Căsătorită cu Şaul, înşelată de acesta, trăia mai departe, îndîrjită în disperarea ei. Prinsă de crize de nebunie, îşi părăsea casa, se ducea să petreacă şi să se culce cu bărbaţii ce-i ieşeau în cale.

Odila (Delia), fata ei, îndrăgostită de un bărbat mai în vîrstă, cult şi delicat, încearcă să reconstituie această tragedie. (Tragedia dragostei, a cuplului, constituia tema centrală a micro-tragediilor din "Poveşti, poveşti").

Astfel se ajunge la structura compoziţională a nuvelei. Nuvelă cu cadru. Jucînd pe două planuri. Prezentul şi trecutul (ce trebuie reconstituit).

Sara, mătuşa Deliei, este acum bătrînă, internată în spital. Se cufundă din ce în ce în noaptea fără fund a bătrîneţii. Vag, ca nişte umbre, mai o înconjoară personajele din trecut: *"Toţi sînt aici. Îi simt. (...) Mă înconjoară, aşa, mă ating uşor, ca fumul ţigării tale... trec. Uite-i deasupra capului... se risipesc..."*. Şi adaugă, înfiorată: *"Să ţi-i predau? (în şoaptă)... lipsită de ele, nu mai exist"*.

Cadrul prezent îl formează paginile care povestesc vizitele Deliei la mătuşa ei. Intercalate, aparent arbitrar, în acţiunea care prezintă cele petrecute pe vremuri. De fapt, în "vizitele" acestea, introduse ca prefaţă la anumite capitole şi subcapitole, căpătăm lămuriri din ce în ce mai clare cu privire la soarta Ilanei, înţelegem din ce în ce mai bine sumbra ei înfundare în noroi. Condamnabilă. Dar şi de înţeles: ca efect ucigător al deznădejdii. În a şaptea vizită, ultima, vorbind despre sinuciderea Ilanei, Sara spune: *"Sora mea. Te-ai luptat numai cu tine, te-ai strîns cleşte între braţe şi ai dat cu tine de pămînt"*.

Ca şi în volumele precedente: "Poveşti mici şi versuri mici", "Poveşti, poveşti", talentul incontestabil al autoarei se vădeşte în congruenţa artistică a

minimum

EDITEAZĂ

- **Aveţi în manuscris memorii personale?**
- **Vreţi să vă publicaţi jurnalul intim?**
- **Doriţi să scoateţi la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?**
- **MINIMUM este editorul cel mai competent! Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginaţie şi corectură tipografică, coperta, prefaţa şi diferite forme de publicitate vi le asigură**

MINIMUM

Există, în sfîrşit, o editură: MINIMUM

viziunii ei despre viață, în capacitatea de a strălumina întunericul cu tablouri fascinante: *"Un bufet cu o oglindă mică, pătată cu pistrui. Bunicul taie cu un cuțitaș diverse forme într-un lemn moale. Animalele bunicului: păsărele chinuite, puțin șchioape, cu o aripă mai scurtă, aterizate pe un plan oblic"*. Da, așa sîntem toți. Noi, oamenii. Chinuiți, dar avîntați în zbor. Aterizînd, cauza limitărilor noastre omenești, pe un plan nesigur, oblic.

Cînd trebuie accentuată impresia de tristețe, de tristețe antică, specific evreiască, limba folosită are ecouri biblice. Despre Dan, îndurerat că a fost scuipat în față de bunul său prieten Toma *("ții minte, frate Toma..."* ni se povestește: *"Pe malul apei am stat și am plîns... Precum exilații evrei în Babilon")*.

Stilul este - cu rare excepții de pretențiozitate - simplu, direct. Te izbește caracterul său sacadat, nervos. În directă prelungire a stilului din "Povești, povești", unde era însă mai necesar, dat fiind caracterul concis al mini-tragediilor. Aici, ne aflăm în fața încercării de a trece la forme literare mai larg desfășurate. Dacă nu încă roman, nuvelă lungă. Dar și aci fraza scurtă, redusă la cîteva cuvinte dă stilului vigoare de aqua forte: *"Întoarce capul spre femeie. Încruntată - pe gard. Ridică mîna - întoarce palma așa, alene - renunță. Își pornește calul în trap domol. Urcă dîmbul pe cărarea șerpuită..."*.

Din păcate, ca și în volumul precedent, autoarea abuzează de această formă. O utilizează chiar acolo unde nu e potrivită. Sună fals. Ca un tic verbal. Mai ales cînd, iar și iar fraza rămîne neterminată, cuvîntul întrerupt la mijloc fluturînd sîcîitor în gol. (*"Lea, ce facul..."*: trebuie să ghicești - facultate).

*

Cînd apare la lumina zilei această carte a Feliciei Keifa, trupul ei tocmai e cufundat în pămîntul primitor, unde găsim însfîrșit pacea. - Ultima carte. Ultima, în sensul absolutizat și definitivat de moarte. Dar cartea ei, această "Nebunie folositoare omenirii" se avîntă spre înalturi, spre eternitate.

E singura consolare pe care ne-o putem îngădui.

Aziz Amru, pe care Arafat l-a numit în calitate de guvernator al Hebronului, a declarat că el va face legea în tot orașul, inclusiv în cartierul evreiesc. "De altfel - a precizat el - pentru mine un asemenea cartier nu există și nu trebuie să existe".

Așa Aziz el.

Samir Halila, unul din conducătorii "Ministerului Comerțului" din Gaza, a declarat că, acuși-acuși, Arafat va transforma Ierusalimul în capitala statului palestinian.

Haz ve Halila !

2 ore de umor și veselie:

REVISTA cu... VORBA AIA

Spectacol de revistă în 2 acte și un prolog

Cu participarea marilor artiști ai
Teatrului de revistă "Constantin Tănase" și ai Radio-televiziunii române:

ȘTEFANIA RAREȘ
Regina cîntecului de pahar

FLORIN GEORGESCU
celebrul tenor cîntă
pentru prima oară muzică ușoară

ALEXANDRU LULESCU
comedianul Teatrului Tănase

RODICA POPESCU
o excelentă comediană a
Teatrului Național

IONEL BEER
Un maestru al acordeonului

HORIA ALEXANDRU
Un excelent muzician

NATZERET (28 dec.) ● NATANIA (29 dec.) ● RAMAT GAN (30 dec.) ● REVELIONUL LA "Beit Recital" (tel.: 6048125): 31 dec. ● ASHKELON (2 ian.) ● TEL AVIV (Beit Zionei America): 4 ian. ● KIRIAT HAIM (5 ian.) ● ASHDOD (6 ian.) ● HAIFA (7 ian.) RISHON LE ZION (8 ian.) ● NAHARIA (9 ian.) ● BEER SHEVA (sîmbătă 11 ian.) BAT YAM (13 ian.) ● PETAH TIKVA (12 ian.) ● HOLON (14 ian.)

RÎDEȚI ȘI DISTRAȚI-VĂ !
RISUL E CEL MAI BUN MEDICAMENT !

ALEXANDRU ŞAFRAN

«CABALA»

O apariţie editorială de excepţie

Cred că nu greşesc spunînd că în România iudaismul a fost şi continuă încă să rămînă o adevărată *"Terra incognita"*, din motive pe care nu mai are rost să le amintim aici.

Deocamdată nu dispunem decît de o singură colecţie de profil, JUDAICA, a Editurii "Hasefer" (unde au apărut Henri Wald - "Înţelesuri iudaice" şi Moshe Idel - "Mesianism şi mistică"). Acum ne-am îmbogăţit datorită Editurii "Univers Enciclopedic", cu o lucrare de referinţă: "Cabala", carte scrisă de dr. Alexandru Şafran, în colaborare cu Esther Starobinski-Şafran, fiica celui care a fost Şef-Rabin al României, ea însăşi profesoară de iudaism la Universitatea din Geneva, originară, de asemenea, din Bacău. Cartea a trezit în lume un asemenea interes, încît s-a bucurat de cîteva ediţii franceze şi a fost tălmăcită, pînă în prezent, în limbile engleză, germană, italiană, portugheză, spaniolă, japoneză, ebraică, iar acum, în limba română, de C. Litman.

Lucrarea dr. Alexandru Şafran reprezintă o operă de sinteză, cum greu găsim o alta, realizată într-un domeniu în care doar aplicarea metodelor critice nu mai e îndeajuns. Să reamintim aici că, după o eclipsă de cîteva secole, marginalizată chiar în sînul iudaismului, Cabala a cunoscut o nouă şi viguroasă înflorire, mai ales după Holocaust. Marele deschizător de drumuri, pe tărîmul cercetării, în prima jumătate a secolului nostru, a fost G. G. Scholem. Trebuie doar să atragem atenţia asupra unei deosebiri de abordare. Scholem, magistrul, recunoaşte cu ocazia unui interview, că a vrut să devină cabalist, dar nereuşind, s-a mulţumit să studieze ceea ce îl pasiona, aplecîndu-se asupra istoriei Cabalei, a simbolismului ei, elaborînd şi "Bibliografia Cabalistica" (repertoriind 3000 de titluri) - lucruri făcute savant, cu o mare erudiţie. Şafran luminează însă Cabala dinăuntru. Fără a se mărgini la procedee de investigaţie exterioară, marele rabin aspiră să dezvăluie însuşi sufletul Cabalei, şi ajunge la această nobilă performanţă graţie intuiţiei, unei *trăiri personale*, legată de cea mai consecventă rigoare ştiinţifică.

Mai întîi, o precizare de principiu. Opera lui Alexandru Şafran nu e întinsă, ci profundă. Decît să-i numărăm cărţile, să ascultăm ce ne spune cabalistul în această privinţă: "Savanţii evrei nu scriu niciodată din plăcere: ceea ce îi mînă este totdeauna datoria... Religia evreiască n-a fost ilustrată prin scriitori de profesie, prin «oameni de litere», ci prin hasidimi" (p.71). Aceasta şi pentru că iudaismul este preponderent oral, adică viu, ferindu-se, pe cît posibil, de «capcana scrisului»". "Tora orală încarnează poporul lui Israel." (p.59). Poporul evreu a fost obligat, în condiţiile Diasporei, să fixeze însă învăţăturile în scris, de teama pierderii memoriei colective, dar scrisul era doar un punct de plecare pentru noi comentarii, fireşte orale, fixate la rîndul lor în scris, şi aşa mai departe.

Cabala este o ştiinţă a vieţii (p.196), căci ea are o orientare mai degrabă practică decît speculativă. Omul Cabalei tinde către *anonimat* (p.81), fiindcă opera e cea care contează, ea trebuie să triumfe. Cu cît dispare mai mult numele în operă, cu atît este mai asigurată perenitatea ei. Cînd autorul cărţii remarcă "nobila discreţie care caracterizează pe misticii evrei" (p.178), nu creionează oare un autoportret ideal? În orice caz, "anonimatul uşurează obiectivarea operei şi o apără de idei preconcepute" (p.81).

Un prieten m-a întrebat: este vorba de un manual? - Nu, deloc! E tot ce poate fi mai diferit! Nu numai că nu are un caracter didactic, dar e ceea ce ar numi Umberto Eco "o operă deschisă". Însuşi iudaismul este o "religie deschisă"...în dublu sens de *accesibil* (toţi putem fi demni de a fi preoţi sau profeţi) şi de *creator* (îndrăzneala gîndirii, libertatea interpretării şi a inovării, respectînd Tradiţia). Aceasta, deoarece Cabala este o Tradiţie întemeiată pe trecut, dar orientată spre viitor (p.115). Cabala refuză orice sistem (p.75), refuzînd să se fixeze. ,

Care ar fi sensul, scopul misticii evreieşti şi diferenţa ei specifică faţă de alte forme de misticism? Pentru cabalişti, înţelesul literal al Scrierii este doar învelişul. Prin diferite metode, vălul poate fi însă înlăturat (p.276). Fiecare cuvînt cuprinde o taină esenţială. Spre deosebire de alte forme de misticism, ţinta cabalistului nu este *unio mystica*, contopirea (imposibilă) cu Dumnezeu, ci apropierea de El. Totodată misticul, în iudaism, atunci cînd se înalţă către cer, e dator, spre deosebire de alţi mistici, să se şi întoarcă printre oameni, în comunitatea sa. Chiar şi viaţa ascetică, ne învaţă Cabala lui Şafran, nu înseamnă, în iudaism, altceva decît înţelepciunea de a te bucura de ceea ce ai, lucru care, să recunoaştem, pare simplu la prima vedere, dar nu e la îndemîna oricui. Tot astfel, agada, (partea narativă a Tradiţiei) pare simplă şi accesibilă, în raport cu halacha (legea), dar cabalistul de la Geneva ne atrage atenţia că "predarea agadei.... pretinde precauţii mai mari chiar decît predarea halahei" (p.88). Oricum, ele se împletesc şi se completează...; "halaha permite fixarea agadei, iar agada întreţine focul halahei" (p.196).

Este oare Dumnezeu dragoste în iudaism sau doar un "solitar metafizic", incapabil de dăruire ?

Cabala ne oferă în această privinţă cea mai generoasă perspectivă, rezumată magistral de dr. Alexandru Şafran: Dumnezeu nu numai că a făcut loc lumii, restrîngîndu-se *(ţimţum)*, dar a şi cedat omului din prerogativele sale, înzestrîndu-l cu inteligenţă şi libertate (asumîndu-şi chiar riscul de a fi contestat!), făcînd din om nu servul său, ci un *"partener"* în nesfîrşitul proces al Creaţiei. Mai mult: "Creatorul vrea ca făpturile să se emancipeze de sub tutela Sa pentru ca ele să se întoarcă apoi liber la El...(p.281).

Pentru a aprecia vastul orizont filozofic şi uvertura de spirit a autorului cărţii *Cabala*, mi se pare semnificativ modul în care acest rabin-savant, pornit în lume de pe meleaguri moldave, abordează căutarea adevărului: "Emuna (credinţa - n.n.) pretinde o cercetare perpetuă. Iar Rabbi Iaakov Moshe Harlap afirmă că cercetarea înţelepciunii este superioară înţelepciunii însăşi.. Acest gînditor eminent - continuă dr. Al. Şafran - acest credincios sincer se întîlneşte în acest fel cu Maimonide, Pascal, Spinoza, cercetători înflăcăraţi ai adevărului, pentru care este mai important să-şi pună întrebări decît să cunoască răspunsul la ele" (p.225).

Preocupat de frămîntările epocii, marele rabin, deschis ştiinţelor fundamentale, subliniază faptul că filosofii se gîndesc în prezent să edifice o *morală a ştiinţei*, nu lipsită de credinţă religioasă, o ştiinţă integratoare a vieţii (şi Tora angajează omul în întregul său); ca atare, fizica începe să dea înapoi în faţa metafizicii, antropologia - în faţa umanismului (p.337).

Avem, în concluzie, şansa de a primi tălmăcită în româneşte o carte remarcabilă. Apreciem efortul deosebit şi eleganţa domnului C. Litman, care nu are mulţi înaintaşi în acest domeniu, ceea ce înseamnă că încă mai stăruie, inevitabil, unele impreciziuni de termeni.

Un aparat critic impresionant însoţeşte lucrarea dr. Şafran, dedicată părintelui şi maestrului său, Rabbi Bezalel Ze'ev Şafran, şi dacă ai încerca, ca cititor, să urmezi pe îndelete firul multitudinii izvoarelor citate, cu siguranţă că nu ţi-ar ajunge o viaţă! Rămîi la sfîrşitul lecturii cu o impresie dominantă: Cabala după Şafran nu desparte Credinţa de căutarea Adevărului şi nu desparte Poezia şi Bucuria de Lege.

Ne exprimăm încă o dată satisfacţia pentru apariţia cărţii dr. Alexandru Şafran, un "Sinai al iudaismului" contemporan, român şi mondial.

ŢICU GOLDSTEIN
Bucureşti

●

umor

Trei berze stau de vorbă şi îşi fac confidenţe:

- Eu am adus o fetiţă unui cuplu căsătorit de 15 ani.

- Eu i-am dăruit gemeni unui bogat industriaş.

- Iar eu am făcut să tremure o micuţă dactilografă.

La ultima şedinţă a C.C.-URSS înainte de moartea lui J.V.Stalin, un participant a cutezat să-l întrebe:

- Tov. Stalin, dacă - prin absurd - în viitor URSS se va nărui şi vom pierde ţările satelite din Europa de Est, Germania Răsăriteană, graniţele se vor deschide şi lumea va putea călători şi emigra liber, ce ne vom face noi atunci?

Răspunsul lui Stalin:

- Nici o grijă, tovarăşi, acestei lovituri capitalismul nu-i va mai supravieţui!!!

Să zicem că ne aflăm cu mulţi ani în urmă în camera soldatului Şvejk. Pe o etajeră se află un chipiu găurit în trei locuri.

- Aceste găuri au fost făcute de gloanţe de mitralieră, îi explică Şvejk prietenului său.

- Şi n-ai murit ?

- Nu, chestia s-a întîmplat cînd eram în permisie.

- Bunico, bunicul a uitat să-şi închidă şliţul după toaletă.

- Asta nu e aşa de rău, mai rău era dacă uita să-l deschidă...

Discuţie "de salon" pe tema: "cînd începe, de fapt, viaţa"?

Răspunsuri:

- Laicii: în momentul concepţiei biologice, după actul sexual.

- Superstiţioşii: cînd se naşte copilul.

- Filozofii: cînd îţi moare cîinele şi te părăseşte nevasta...

Un prieten către celălalt:

- Măi, să ştii de la mine, nevastă-ta ne înşală pe-amîndoi!

SALOANELE CELE MAI CORESPUNZĂTOARE PENTRU SĂRBĂTORIRI

SOCIETY

BAT - YAM, Sderot Hatzmaut 67 (Migdal Nahum)
TEL.: 03 - 6594435-6

- **Deosebit de moderne**
- **Săli cu plafon înalt, fără stîlpi de susţinere, cu capacitate de la 100 la 1200 invitaţi**
- **Parcare asigurată**
- **Situate în plin centrul oraşului cu acces comod din orice localitate (guş Dan)**
- **Menu excelent şi serviciu de calitate**
- **Efecte laser, jocuri de lumini**
- **Cortine uriaşe şi alte atracţii**
- **La nunţi, baldachine proiectate artistic, cu decoraţii**
- **Pentru Comitetele de întreprindere, organizare de sărbătoriri cu programe artistice.**

CARTEA

PRIMIM LA REDACTIE

• CĂRȚI • REVISTE • ȘI • SCÎNTEIERI • DE • GENIU •

- A. B. Yaffe: eveniment
- Cabalistul Moshe Idel
- «Manasse», din nou în librării
- Țiganii

A. B. Yaffe
«PE PĂMÎNTURI STRĂINE»
Scriitori evrei în România
1880 – 1940
Centrul Goldstein-Goren
și Institutul pentru
Cercetarea Diasporei
Tel Aviv, 1996

O lucrare mult așteptată căreia, se poate spune, criticul și traducătorul A. B. Yaffe (fost redactor la fostul cotidian «Al Hamishmar») i-a închinat o bună parte din viața sa. Cunoscător pe cît de tăcut, pe atît de profund al literaturii române, posesor – în subsolul casei sale telaviviene – al unei biblioteci ce cuprinde totul în materie, ba chiar ceva mai mult, Alef Bet (așa îi zic amicii) oferă primul volum al unei adevărate istorii a creației literare din trib.

Autorul se ocupă cu precădere, așa cum e firesc, de valori. El și-a construit cartea pe secțiuni: **Pionierii:** Cilibi Moise, Iacob Psantir, Iuliu Barasch, Frații Schwartzfeld, Ronetti Roman, Adolphe Stern, C. Dobrogeanu-Gherea, Moses Gaster; **Filologi și lingviști:** Lazăr Șăineanu, H. Tiktin, I. A. Candrea, J. Byck, Barbu Lăzăreanu, Alex. Graur; **Poeți sioniști și socialiști:** A. Steuerman-Rodion, A. Axelrad, Leon Feraru, Enric Furtună, A. Toma, Samson Lazăr, Emil Dorian, Al. Dominic, B. Luca, A. Verea, Al. Terziman; **Poeți moderni:** D. Iacobescu, B. Nemțeanu, Al. Robot, Camil Baltazar, Marcel Breslașu, M. Rudich, Maria Banuș; **Moderniștii:** Tristan Tzara, B. Fundoianu, Ilarie Voronca, Claude Sernet, Paul Păun, Jacques Costin, Sașa Pană, A. Baranga; **Critici și eseiști:** Ion Trivale, H. Sanielevici, H. St. Streitman, Tudor Vianu, Aureliu Weiss; **Prozatori:** I. Peltz, Ury Benador, Ion Călugăru, M. Blecher, H. Bonciu, F. Aderca, Oscar Lemnaru, Mihail Sebastian, Cella Serghi, Isaia Răcăciuni, Lucian Ruga, Eugen Relgis, Virgil Monda, Sergiu Dan, Ieronim Șerbu, Alexandru Jar; **Intre literatură și ziaristică:** I. Ludo, A. L. Zissu, Maria Arsene, Marius Mircu, Horia Carp; alături de aceștia, un lot masiv de autori prezentați mai pe scurt la capitolul **Alți scriitori:** A. Adania, Em Ungher, Dr. Ygrec, St. Antim, L. Boz, F. Brunea-Fox, "Brocinerii", I. Brucăr, Giordano, S. Gregor, Carol Drimer, Al. Westfried, Andrei Tudor, Ștefan Tita, Idov Cohen, A. Cohen-Bucureșteanu, Th. Loewenstein-Lavi, Gherasim Luca, Horia Liman, M. Marcian, Solomon Marcus, S. Savin- Semilian, C. Săteanu, Lascăr Sebastian, Șt. Stâncă, George Silviu, G. Spina, Dan Faur, Sesto Pals, Lazăr Cassvan, Sarina Cassvan, Eugen Campus.

Metoda lui Yaffe e, ca să zicem așa, de tip universitar. El survolează opera analizată, înregistrînd, sub semnul efortului întru **obiectivitate,** trăsăturile esențiale ale scriitorilor în cauză. Criticul își reprimă antipatiile sau idiosincraziile eventuale, dînd hărți de mare precizie; dacă umbli cu ele în mînă, nu te rătăcești.

Selecția autorilor este și cuprinzătoare și exigentă. Nu există absențe notabile, nu întîlnești oameni ce nu-și aveau locul aici. Se poate discuta în legătură cu includerea unor scriitori în acest volum care se oprește la 1940 : un Rudich, un L. Ruga, un Campus, un Solomon Marcus, un Marcian, chiar un Jar sau un Baranga s-au afirmat mai tîrziu, în anii de după război.

Lucrarea lui Yaffe are valoare de eveniment. Singurele ei cusururi (însă mari) sînt următoarele: a). nu a apărut și în românește; b). nu a apărut și în englezește.

Moshe Idel
«Mesianism și mistică»
Colecția "Judaica"
Traducerea: Țicu Goldstein
Coperta: Adrian Ionescu
Ed. Hasefer, București, 1996

"Vorbește românește cel puțin tot atît de bine ca mine și ca dumneavoastră" – scria despre autor Ioan Petru Culianu (asasinat la Chicago în împrejurări misterioase). *"Se numește Moshe Idel și astăzi este cel mai strălucit interpret al misticismului ebraic. Un savant și un om extraordinar, a cărui operă a revoluționat deja toate cunoștințele noastre despre Kabala, tradiția mistică ce se manifestă în diferite școli și curente, începînd de prin secolul zece".*

Culianu avea dreptate. Iar cartea de față – care are la bază o serie de conferințe rostite de Idel la Radio Galei Zahal – ne îngăduie să luăm contact cu ideile savantului referitoare la mereu discutata problemă a mesianismului evreiesc: Concepțiile lui Rabbi Abraham Abulafia, din evul mediu, viziunea lui Solomon Molho, Sabbathismul și, firește, gîndirea celor din curentul Habad. Alături de marele studiu al lui Alexandru Șafran despre Kabala, lucrarea de față, scrisă pe înțelesul tuturor, vine să completeze – în mod fericit – bibliografia "marei întrebări": ce-i cu Mesia ?

Kah ?
Kîh !

Ronetti - Roman
«MANASSE şi ALTE SCRIERI»

Ediţie şi prefaţă de
Constantin Măciucă
Coperta: A. Poch
Ed. Hasefer, Bucureşti, 1996

Cu neputinţă de găsit în librării în deceniile din urmă, drama celebră şi de "scandal" a lui Ronetti-Roman vede din nou lumina tiparului graţie celor de la **"Hasefer"**, editura Comunităţii, hotărîţi să ofere cititorului de azi piesele fundamentale ale scrisului evreo-român.

Mult discutatul **Manasse** este prezentat de C. Măciucă (fost director general al teatrelor în anii '70-'80) în contextul epocii, ceea ce îngăduie cititorului să ia cunoştinţă aşa cum se cuvine şi de împrejurările în care s-a născut drama, şi de ecourile ei (multe, multe...). Piesa este însoţită de amplul poem **"Radu"**, ca şi de cîteva fragmente din **"Două măsuri"**, studiul (amărui) consacrat de Ronetti-Roman problemei - evident - evreieşti.

Gilad Margalit
«ANTIGYPSISM IN THE POLITICAL CULTURE OF THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY: A PARALLEL WITH ANTISEMITISM»

Centrul Vidal Sassoon pentru
studierea antisemitismului
Ierusalim, 1996

Centrul Vidal Sassoon se ocupă cu cercetarea antisemitismului, dar - lipsindu-i ochelarii de cal - aruncă o privire (şi bine face) şi în ograda altor etnii "demonizate". Cum ar fi, în cazul de faţă, ţiganii. Autoarea descrie ofensiva pornită, cam prin 1938, de către hitlerişti împotriva ţiganilor, mai întîi "teoretic" (argumentele rasiale), apoi, odată cu războiul, şi practic, prin internarea şi exterminarea unui mare număr de ţigani.

Antonescu nu s-a lăsat mai prejos, deportîndu-i pe aceştia în Transnistria. Dar aşa cum reiese din studiul de faţă, anti-ţigănismul a rămas viu şi în Germania post-belică. Iar apelurile, sprijinite de mulţi nemţi, la *curăţirea* teritoriului naţional de aceste "elemente criminale" rimează interesant cu argumentele antievreieşti ale nazismului.

În atenţia celor interesaţi!

VIVIANE şi HERMAN LEIBOVICI
TRAVEL EXPERTS

întorşi din concediu în străinătate,
anunţă onor clientela că îşi continuă activitatea
la agenţia de voiaj

PROPER TRAVEL LTD.

Tel Aviv, str. Ben Yehuda nr. 56,
Tel. 6297477 şi 5289992

Bilete de avion ale tuturor companiilor de zbor, excursii organizate, croaziere, închirieri auto, Eurailpass, rezervări hotel şi apartamente, staţiuni de odihnă şi staţiuni de tratament în diferite locuri: România, Cehia, Slovacia, Ungaria, Austria, Elveţia, Germania, etc.

PROGRAME PENTRU REVELION 1997
PROGRAME DE SCHI

Vorbim: ivrit, franceză, engleză, germană, greacă, română

DUPĂ ALEGERILE DIN ROMÂNIA

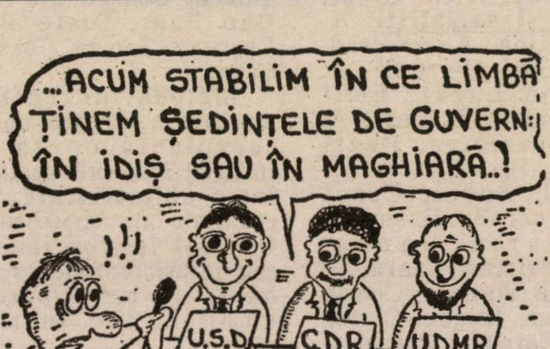
...ACUM STABILIM ÎN CE LIMBĂ ŢINEM ŞEDINŢELE DE GUVERN: ÎN IDIŞ SAU ÎN MAGHIARĂ..!
U.S.D.
C.D.R.
U.D.M.R.
GUVERN 1996

Desen din "România Mare", Bucureşti, 1996

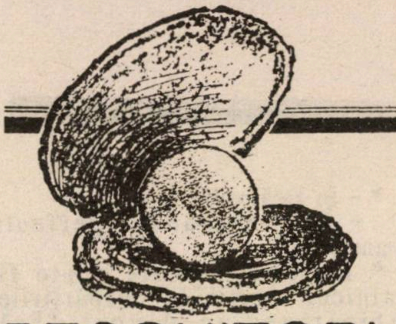

PESCUITORUL DE PERLE

Un zero

"David Brinkley este unul din cei mai apreciaţi comentatori ai televiziunii. De curînd şi-a publicat memoriile, care cuprind... 11 preşedinţi, patru războaie, 22 congrese politice, o alunizare, trei asasinate şi 20.000 de săptămîni de ştiri".

("Minimum", nr.115/1996; comunicată de ing. Adrian Weissman, rh. Gidon 13a/4, Ierusalim 93506 - care este de părere că 20.000 de săptămîni înseamnă cam mult pentru o viaţă de om, fie el şi cetăţean american şi că, de fapt, trebuie să fie vorba de 2000 de săptămîni; aceeaşi perlă a fost culeasă de Cora Merom din Bat Yam).

Pentru mai multă frivolitate în activitatea Ministerului de Externe de la Bucureşti !

"...dincolo de unele incontestabile dar firave semnale de profesionalism şi verticalitate, frivolitatea activităţii MAE nu a fost nici pe departe cea scontată ! În problema aderării la NATO, *Cehia, Ungaria şi Polonia* ne-au surclasat."

("România liberă" nr.1968, Bucureşti, 1996: comunicată de Robert Delavale, Bucureşti, căsuţa poştală 8314)

Nici adevărate democraţii, nici adevărată gazetărie politică

"Cît despre cealaltă condiţie prealabilă a lui Netaniahu (aceea ca în ţările arabe să se intaureze regimuri cu adevărat democrate,- n. red. Minimum), ea provoacă fără voie întrebarea: oare Germania, Italia, Japonia erau adevărate democraţii atunci cînd aliaţii au început să ducă cu ele negocieri de pace?"

("Ultima Oră", nr. 475/1996; comunicată de Viorica Löbel, Haifa, POB 1384; corespondenta noastră observă, şi pe bună dreptate că aşa e, Germania & Co. nu erau în timpul războiului nişte democraţii adevărate, însă aliaţii nu au dus cu ele nici un fel de negocieri de pace; dimpotrivă; ei lansaseră principiul capitulării necondiţionate, care va să zică, fără negocieri cu fascismul).

Scurt-circuitul memoriei

"Dacă aceasta este patria mea de acum, scurt-circuitul de 2000 de ani de la ieşirea din Egipt pînă la fondarea Statului Israel...etc., etc."

(Din volumul "Caleidoscop" de Dr. S. Iacobson, Tel Aviv, pag.24; comunicată de David Blumenfeld din Şd. Ierushalaim 66/10, Kiriat Yam 29035 - care, după ce-şi exprimă admiraţia pentru mult talentatul autor, constată că, de la amintita ieşire care-a avut loc în veacul 13 î.e.n. şi pînă în 1948, data întemeierii Statului, au trecut cca. 3200 de ani).

Unul bun

"În locul lui (Moti Aroesti) a venit ca antrenor un bun..."

("Orient Expres", 1996; comunicată de Victor Franc, POB 9805, Haifa 31097 - care, uimit, a constatat că după cuvintele susmenţionate nu mai urmează nimic, sfîrşitul articolului fiind de negăsit. Aceasta ne îndeamnă pe noi să considerăm că, decît să vină ca antrenor la Ghivat Shmuel un bun.... nu-ştiu-ce, mai bine ar veni la "Orient-Expres" un bun corector).

Invers

"Dr. Ygal Karmon, militant islamic de seamă, consideră că... etc., etc."

("Politica", Bucureşti, nr.241/1996; comunicată de Nelu Iacob, din Timişoara, România, C.P. 835, - care precizează că, departe de a fi un militant islamic de seamă, Ygal Karmon a fost ani de zile consilier al primului ministru israelian, care va să zică un militant de seamă împotriva terorismului islamic).

POŞTA

Victor Franc, Haifa (observaţii multe şi bune: a) "o platformă turnată imensă", la teatru, aşa cum aţi întîlnit în "Almanahul Globus, Bucureşti", trebuie să fie o platformă turnantă; b) "Crompoţesc", termen întîlnit în "Orient Expres" nu prea există în dicţionar; c) "cecuri şi poliţie fără acoperire", tot în "Orient Expres", vrea să fie "cecuri şi poliţe fără acoperire", etc., etc.); *Nelu Spivak*, Ramat Gan (just, cuvîntul "intermediator" din ziarul "Viaţa noastră" reprezintă o contribuţie originală a redacţiei la patrimoniul limbii române; *Rodica Teichler*, Tel Aviv (aveţi perfectă dreptate, rolul punctuaţiei este important, absenţa virgulei poate produce cîteodată efecte de zile mari; ceea ce nu e cazul în exemplul furnizat de dvs. De altfel, aşa cum spunea de curînd poetul Mircea Dinescu, într-un interview din "Adevărul literar şi artistic" de la Bucureşti, à-propos de agramatismele curente din presă sau din cuvîntările solemne, "dacă virgula dintre subiect şi predicat ar face explozie, am avea multe cadavre în Parlamentul României").

MINIMUM
corigent la aritmetică

"Populaţia (Republicii Dominicane) - peste 72.000 de locuitori (...), Capitala San Domingo cu peste două milioane de locuitori (...), al doilea oraş ca mărime, Santiago, cam 500.000 de locuitori".

(«Minimum», nr. 116, p.39; comunicată de Virgil Ionas, POB 11438, Tel Aviv, care este de părere că o ţară cu 72.000 de locuitori nu poate - că n-are cum - să cuprindă oraşe de o jumătate de milion şi de un milion de oameni; aceasta este şi opinia autorului, G. Mosari, care scrisese în manuscris 7.200.000 locuitori; din păcate, corectura a făcut opinie separată, lăsînd două zero-uri pe dinafară; în consecinţă, l-am sancţionat şi noi pe corectorul respectiv, lăsînd pe dinafară două zerouri din leafa lui pe luna trecută. Aceeaşi perlă a fost culeasă şi de dr. G. Mănescu, din Bat Yam).

●

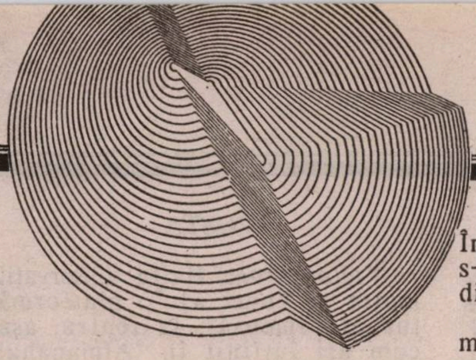

INVENTARUL OBSESIILOR CIRCULARE

ALEXANDRU SEVER

* Boala e gălăgioasă numai cînd îşi împrumută gura noastră.

* Marile dureri nu sînt mute, probabil pentru că ele năzuiesc să se izbăvească prin comunicare. Urletul asta şi este: un fel de a le împărtăşi.

* De-alungul miilor de ani, bucuriile şi necazurile omului au putut să-şi schimbe numele... Dar, în esenţă, ele sînt ceea ce au fost şi vor fi întotdeauna. Şi cu toate acestea, cînd aud rugăciuni vechi de mii de ani, stau şi mă întreb: oare chiar să nu fi agonisit omul, în atîtea mii de ani, nici un alt necaz, nici o altă durere care să aibă nevoie de o rugăciune nouă? Şi ce carenţă de imaginaţie!

* Ce greşeală să mă nasc într-o asemenea epocă în care spaima e un cutremur de fiecare zi, şi moartea un risc de fiecare ceas!

* Îl otrăvesc bănuielile, tot atît cît faptele împlinite.

* Nu căuta castraveţi într-o oranjerie! Nici flori într-o latrină.

* Bietul popă! N-a înviat în viaţa lui nici măcar un singur mort. Se mulţumea să îngroape.

* S-a grăbit să îmbătrînească de teama de a nu rămîne tînăr.

* "Cine pururea călăreşte înaintea noastră?" Asta-i întrebarea neliniştită pe care şi-o pune drumeţul întîrziat pe un drum nesigur.

* Nu uita: să arunci năvodul, asta este o treabă; să tragi peştele la mal, asta este o altă treabă.

* Să fii mort pentru eternitate şi obiect de aducere aminte pentru o zi, pentru un an, sau chiar pentru o viaţă.... Ce obiect nevrednic de atenţie! Şi ce deşertăciune cultul unui asemenea obiect!

* Ceea ce mă tulbură cel mai mult la moartea unui om, e graba cu care e îngropat. De cine mă tem într-atît? De cadavrul din faţa noastră? Nu. De cadavrul din noi? Mai mult ca sigur. Îngropîndu-i pe alţii, ne grăbim, s-ar zice, să îngropăm o cîtime din propria noastră spaimă.

* Caut o planetă pe care moartea n-a vizitat-o niciodată.

* "Ca un tigru sînt!" se mărturiseşte fiorosul meu amic. Eu surîd: îl trădează chiţcăitul.

* Prins în cleştele a două ipoteze deopotrivă de autoritare - cine pe cine a creat: Dumnezeu, omul, sau omul pe Dumnezeu - tind mai degrabă să creditez cea de-a doua ipoteză, probabil pentru nimic altceva decît pentru că miracolul creaţiei mi se pare mai mare în cazul unei fiinţe limitate, decît în cazul unei fiinţe reputat atotputernice.

* Unuia i-au trebuit zece ani ca să se convingă că cel mai bun lucru pe care îl poate face este să se sinucidă; altuia i-a fost de-ajuns un ceas. S-ar zice că beneficiul cel mai mare nu e al aceluia care a apucat să trăiască mai mult, ci al acestuia din urmă care şi-a putut cruţa, în spiritul celei mai depline economii, zece ani de întrebări, de îndoieli, de suferinţe, de descumpănire.

* - Şi ticăloşiile tale ?
- M-am aranjat perfect: le-am uitat!

* Nu numai boala poate fi crainicul morţii. Şi despărţirile definitive: un divorţ fără împăcare; un copil plecat fără întoarcere; chiar dispariţia unui obiect pe care nu-l mai regăseşti. De fapt, orice încrucişare cu Ireversibilul.

* - Nu mă simt bine.
- Ce-ţi lipseşte ?
- Un duşman.

* Eu suport trădarea, principiile - nu !

* Cîteva obsesii şi un basm care să le pună în circulaţie, pot întemeia o religie.

* Asemenea schilodului care îşi simte piciorul amputat, şi bărbatul îşi simte mereu coasta care i-a fost smulsă ca să fie creată Eva. De unde poate şi năzuinţa de a recupera în fiecare femeie iubită, coasta ce i-a fost luată.

* Slobod e fiecare să-şi trăiască viaţa după firea lui. Dar nu strică să ia mai întîi măsura vremurilor.

MAX

FABRICĂ DE SALAM ŞI CARNE, NECAŞER
DINTRE CELE MAI MARI DIN ŢARĂ

La noi găsiţi intotdeauna carne, salam
şi produse de carne pentru toate gusturile şi cele mai speciale.

vă oferă

LA PREŢURI FĂRĂ CONCURENŢĂ

* STEAKURI ŞI CARNE PENTRU FRIGĂRUI
* CRENVURŞTI, PASTRAMĂ, RULADĂ, etc.etc.
* MURĂTURI, salate, pelmeni ruseşti
* BRÎNZETURI, aperitive, sosuri, băuturi- din import

TEL-AVIV, str. BEN ATAR 37 - Autobuze "Egged": 83, 85; "Dan": 1, 18, 26, pînă la staţia de pe str. Salame 50.
TELEFON: 03-6830469

EUGEN LUCA

FILE DE JURNAL

Socialist, creator al unei frumoase utopii pe care socialiştii n-o puteau admite, dar pe care atunci n-aveau interes s-o combată; dreyfusard consecvent şi pasionat; creştin pios şi - tocmai de aceea - în răspăr cu autorităţile eclesiastice, poetul Charles Péguy cutezase să scrie că *idolatria păgînă* a fost învinsă de *idolatria creştină*. Care, se înţelege din text, contrazice *spiritualitatea creştină*.

Există, da, după Péguy, idolatrie creştină. O idolatrie pe care bolşevicii s-au străduit s-o înfrîngă şi să impună o altă idolatrie, *comunistă* aceasta.

Icoane, înfăţişîndu-l în diferite poziţii pe sîngerosul idol Stalin, te întîmpinau pretutindeni. Numai pe pereţii vespasienelor nu erau atîrnate icoanele acestea. La procesiunile comuniste de 1 mai şi 7 noiembrie erau purtate icoanele acestuia şi ale altor idoli mai de rangul doi, aserviţi cu toţii marelui idol. Şi se organizau zilnic pelerinaje la moaştele lui Lenin, dintre idoli, cel mai venerat, îndeplinind - în mitologia comunistă - rolul lui Zeus din mitologia elină, sau al lui Dumnezeu tatăl din mitologia creştină.

A existat o idolatrie păgînă, există o idolatrie creştină şi una comunistă.

Există - vai! - şi o idolatrie iudaică.

Habadnicii, adepţii rabinului din Lubavici, pe care-l vedeau întruchipîndu-l pe Mesia, împodobeau ferestrele şi zidurile cu portretul învăţătorului şi părintelui lor şi ne asigurau că zilele venirii lui Mesia se apropie. Ne promiteau această minune şi împărţeau bolnavilor din spitale, într-un mic plic de nylon, cîţiva bănuţi binecuvîntaţi de conducătorul lor spiritual. Care bănuţi n-aveau - după ei - în vindecarea bolnavilor un rol mai mic decît cel al medicilor.

În ultima campanie electorală, conducătorii partidului Shas îl transportau pe bătrînul rabin Kaduri cu automobilul, cu helicopterul, cu ce se nimerea, dintr-o localitate într-alta ca să împartă iconiţe cu chipul său, sau amulete, şi să-i binecuvînteze pe cei care tăgăduiau să-i voteze pe adepţii rabinului Ovadia Iosef, el însuşi idolatrizat.

Există, da, o *idolatrie iudaică*. O idolatrie care contrazice esenţa iudaismului autentic. Şi există, spre ruşinea mea, nu puţini israelieni idolatri. Ei refuză, sau nu pot să gîndească, ei nu fac decît să execute poruncile pontifilor cultivînd idolatria.

Cînd mă gîndesc că eroii unei atari comedii de prost gust, că aceşti înapoiaţi idolatri pot decide, prin votul lor, cine şi cum să ne guverneze, nu mai pot rîde ci devin furios.

*

Pitic (de cînd a venit aici a crescut, dar în lăţime numai), fără gît (ai impresia, cînd îl priveşti, că i s-a lipit cu pap sau cu clei capul de trunchi), chel, buzat, fălcos, cu ochii mici, înnecaţi în osînză, Sceranski nu-mi inspiră simpatie.

Asta nu datorită fizicului său disgraţios, ci împrejurării că, o dată eliberat din temniţele siberiene şi stabilit în Israel, în loc să lucreze în specialitatea sa (are doar o diplomă), să-şi cîştige cinstit pîinea şi să fie astfel de folos ţării care l-a adoptat, dumnealui nu a făcut alta decît să se agite şi să călătorească. Nu-mi era de loc simpatic de cînd m-am convins că dumnealui nu este decît un activist în sensul pejorativ al cuvîntului, un arivist fără principii, însetat de putere.

De aceea n-a luptat, cum ne-am fi aşteptat, pentru integrarea rapidă şi bună în viaţa ţării a olimilor veniţi din Rusia, ci a făcut tot ce i-a stat în putinţă pentru a-i transforma într-un grup de cetăţeni israelieni aparte, un corp distinct.

Nenorocirea e că a reuşit: a creat un partid sectorial şi a fost uns ministru. Ministru al industriei şi comerţului, acest ins care n-ar putea conduce nici măcar o mică băcănie.

*

Cînd, emoţionat, îl ţineam în braţe pe nepotul meu pentru ca să i se facă operaţia rituală, mi-au venit în minte primele două versuri din frumosul poem al lui Claudel, "*Circumcizia lui Iisus*": "*Notre Seigneur n'avait que huit jours! Et il versait déjà son sang*".

Mă obsedau versurile acestea şi mă gîndeam că pentru noi toţi, evreii, aceasta n-a fost decît un preludiu, un prim exerciţiu al suferinţei. Că, asemeni lui Iisus, am sîngerat mereu, neîntrerupt. Am sîngerat cînd se dezlănţuiau pogromurile care ne-au decimat; şi am sîngerat pe drumurile pribegiei noastre; am sîngerat schilodindu-ne şi omorîndu-ne unii pe alţii în războaie care nu erau ale noastre; am sîngerat pentru că am îmbrăţişat idealuri ce păreau frumoase, generoase, luminoase, dar care s-au dovedit a fi mincinoase; am fost însîngeraţi din porunca lui Hitler şi ordinele lui Stalin care-şi propuseseră să ne extermine. Şi am sîngerat cînd ne-am întors *acasă*, pe pămîntul străbunilor noştri, unde credeam că ne vom afla, în sfîrşit, liniştea. Am sîngerat, sîngerăm încă aici.

Mă gîndeam la toate acestea şi mă rugam ca nepotul, care sîngera atunci, să nu mai sîngereze vreodată, să pună capăt unei tradiţii. Să-i fie dăruită lui, generaţiei sale, liniştea mult rîvnită. Nu-l vroiam, nu-l vreau mai bogat, nici încărcat de onoruri, de glorie. Atîta vreau: să trăiască împăcat cu sine, în linişte să trăiască. Să studieze în linişte şi în linişte să-şi aleagă profesia care să-i dea satisfacţie. În linişte să trăiască pentru a se putea bucura de femeia, frumoasă desigur, cu care se va însoţi şi de copiii pe care ea îi va dărui, şi de copiii copiilor săi.

Eu, neliniştitul, atît îi doream, atît îi doresc: linişte.

Aflînd că cetăţeanul israelian de origine druză, Azam Azam a fost răpit la Cairo şi arestat pentru "spionaj", David Levi, ministrul nostru de externe a cerut egiptenilor să-l elibereze fără întîrziere.

Azam cu interes să te porţi frumos, mîine s-ar putea să ai dumneata interes...

CRONOFAGII

CLAUDIA ROSENSTREICH

Trăim într-o vreme cînd şi evenimentele şi oamenii politici de tot felul au grijă să ne macine nervii 24 de ore din 24, de parcă s-ar fi înţeles cu toţii să ne trimită in corpore la balamuc. Şi, ca şi cum asta n-ar fi suficient, la bătălia împotriva nervilor noştri prăpădiţi iau parte, cu frenezie, şi oamenii din jurul nostru: cronofagii !

●

V-aţi pus vreodată întrebarea cîţi dintre noi sîntem auto-cronofagi ? Eu cred că nu exagerez dacă spun că fiecare - dar fiecare! - dintre noi, la un moment dat, şi-a pierdut sau îşi pierde timpul de pomană. Justificări găsim, cum să nu ? Sîntem obosiţi, trebuie să ne odihnim, e un hamsin de ne usucă toate puterile sau o ploaie de ne moaie toate oasele, n-avem chef de cutare lucru dar nici de celălalt, etc. Numai că asta - cum să spun? - nu ne prea stă în caracter: să ne autojudecăm. Desigur - este mult mai agreabil să-i judeci pe ceilalţi pentru că-ţi mănîncă ţie timpul cu de-a sila; uneori cu, alteori fără dreptate: depinde şi de unghiul optic al fiecăruia dintre noi, de gradul de toleranţă şi înţelegere faţă de defectele sau bunele intenţii ale celorlalţi.

De multă vreme mă bate gîndul să investighez acest fără de sfîrşit fenomen - cronofagia - ce poate cuprinde o varietate infinită de tipuri. În plus, subiectul este veşnic fierbinte, veşnic la ordinea zilei: cronofagii - ca şi fraierii - nu mor şi nu dispar, ei doar se schimbă.

De pildă cei care te prind seara la telefon - în clipa cînd ai intrat pe uşa de-acasă şi nici n-ai apucat s-o încui în urma ta - şi singurele dar aprigele tale dorinţi sînt un duş bun, un ceai şi un film TV, sau o carte bună la culcare.

Cei ce s-au odihnit peste zi (cînd tu ai muncit în brînci), se simt absolut obligaţi să te pună la curent cu tot ce s-a întîmplat în bloc, pe stradă, în casa lui cutare, la Honolulu sau la Bucureşti...

Mie personal, după una sau două conversaţii din astea, mi s-a dus naibii şi somnul, şi cheful de citit, aşa că iar aprind şi iar sting televizorul, mă sucesc pe-o parte, pe alta.... şi uite-aşa, pe la 4-5 dimineaţa reuşesc uneori să mai aţipesc; dar la 6,30 trebuie să mă scol, dacă vreau să-mi mai fac bruma de treburi obligatorii înainte de a mă duce la lucru. Cheaună de somn, aiurită de oboseală, cu ochii cîrpiţi şi îmbufnată cît cuprinde, n-am încotro şi trebuie să-mi îmbrîncesc - drepţi! - spinarea (şi mintea) către o altă zi, nici ea mai fericită, pentru că am în perspectivă o zi plină de cronofagie administrativă oficială: cozi la bancă şi la Miştara (mi s-a furat tăbliţa cu numărul de la maşină), ceartă la Amidar (cu sub-directorul, dacă mă primeşte - după ce l-am aşteptat 2 ore să iasă de la şedinţa cu nu mă întrebaţi cine, aşa ceva nu se întreabă! - răsturnat în fotoliu, cu mîinile sub ceafă, cu picioarele pe birou şi un zîmbet dispreţuitor în colţul stîng al gurii); apoi la aşteptatul mecanicului de la lifturi ce trebuie să vină să le repare (cînd?), la farmacia policlinicii unde farmaciştii sînt astăzi întîi casieri şi dactilografi de computer, apoi - majoritatea - vorbitori de limbă rusă ce trebuie să-i întrebe pe cei mai vechi unde e medicamentul cutare cu nume scris în ebraică sau cu litere latine), ş.a.m.d.

O categorie specială de mîncători de timp sînt cei care te sună la telefon în timpul serviciului. Şi dacă acasă - totuşi, uneori, în disperare de cauză - poţi să "amuţeşti" acest instrument de tortură al secolului nostru, dar devenit atît de indispensabil, sau să-l foloseşti cînd ai cu cine schimba o vorbă pe cinste,- la servici nu poţi să-ţi permiţi acest lux, chiar dacă interlocutorul crede că asemenea telefoane sînt scutite de plată la Bezek: unii te roagă să-i suni tu imediat înapoi, că ei sînt pensionari de Bituah Leumi, locuiesc la un capăt sau altul de ţară şi trebuie să fie atenţi la cheltuieli; şi nu că ar avea cine ştie ce veşti importante să-ţi comunice, dar se plictisesc şi nu mai au cui să depene amintirile de demult.....

Bărbaţii, în general, dacă mai au şi cîte o şefă în loc de un şef, trebuie să raporteze cuiva - oficial, în speţă unui ziar sau altă publicaţie al cărei reprezentant esti - mizeriile înghiţite de la aceste "emancipate", cu un lux de amănunte care m-a făcut de multe ori să-mi reamintesc faimoasa zicală că "pălăvrăgeala, curiozitatea şi invidia sînt defecte al femeilor pe care - de fapt - le au toţi bărbaţii".

Mai sînt şi cei tobă de carte, a căror memorie s-a păstrat mai mult sau mai puţin intactă pînă la o vîrstă pseudo-matusalemică, drept care încurcă date şi personaje cu toată dezinvoltura; iar dacă te prind la telefon exact cînd ieşeai pe uşă ca să te duci la servici, nici n-ai timp să scoţi un sunet că te şi potopesc cu reproşuri izvorîte dintr-o mult dezvoltată - la vîrsta asta - manie a persecuţiei, à-propos de faptul că *şi tu mă ocoleşti, aşa-i cînd îmbătrîneşti, nimeni nu mai are nevoie de memoria, înţelepciunea şi experienţa ta, maurul şi-a făcut datoria, etc."*

Alţii/altele se simt obligaţi/obligate să-ţi dea raportul zilnic - timp de 1-2 ore - asupra stării sănătăţii lor personale, asupra relaţiilor lor cu Kupat Holim-ul şi vecinii, asupra încasărilor (cu sau fără succes, cu văicăreli în orice caz) de la prăvălie, asupra ocupaţiilor mărunte de zi cu zi ("m-am dus pe jos trei staţii pînă la bancă dar caspomatul nu funcţiona, auzi tu?", "mi-am făcut nişte chiftele de praz, mi-era dor", am adormit aseară în fotoliu la film...cum s-a terminat? de ce nu te-ai uitat şi tu la el? a, erai obosită? da' ce munceşti aşa mult? eu pe cine întreb acum, că mor de curiozitate...!) Degeaba încerci să-i întrerupi, degeaba vrei să le spui că ai treabă cu carul şi din cauza lor o să te apuce miezul nopţii la lucru: nu ţine! Sînt sensibili, sînt supărăcioşi....

Aşa că n-ai încotro şi, sau devii mitocan, sau te scuzi fără de folos şi ţi-ai cîştigat - în orice caz - un duşman solid.

Mai există şi alternativa minciunii ("vai dragă, stai că a venit poştaşul cu o telegramă şi sună şi bate la uşă", scuză-mă", sau "stai că sînt în mijlocul unei discuţii cu şeful", sau "aştept un telefon de la Papeete sau Ngumya, te chem eu mai încolo" sau...) dar minciuna are picioare scurte! Şi decît să te laşi prins cu ea, mai bine.... ce-i mai bine, ştie cineva?

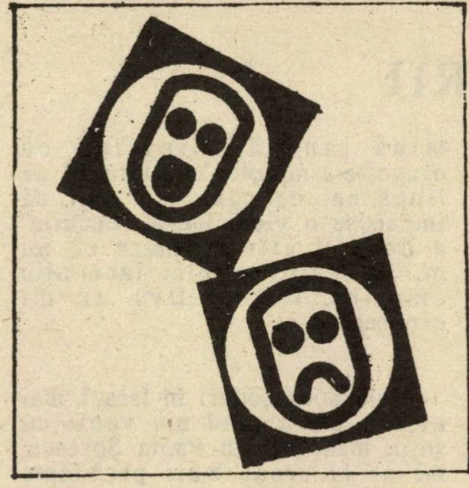

RETRO
(Anii dulci ai vîrstei de aur)
Teatrul Idiş şpil

Scenă din spectacol: oh, ce eram noi în tinereţe !

ANDREI STRIHAN

De la ridicarea cortinei simţi impactul cu scena. Simţi că te afli în prezenţa unor actori versaţi, care îşi stăpînesc mijloacele artistice cu dexteritate şi îşi împlinesc rolurile cu entuziasm şi cu plăcere. Impresia mi-a fost amplificată de faptul că patru din cei şase interpreţi aparţin *"tribului"* nostru. (I. Alperin, Trici Abramovici, Anabella şi Hana Riber), jocul lor purtînd amprenta bunei şcoli de teatru românesc.

La reuşita noii premiere a Teatrului Idiş şpil, **Retro (Anii dulci ai vîrstei de aur)**, o contribuţie esenţială revine regiei, scenografiei, costumelor, ilustraţiei muzicale şi iluminaţiei, toate semnate de imigranţi ruşi, specialişti în materie, cu o experienţă prodigioasă în teatrele din Rusia, veniţi nu de mult în ţară. Ei au imprimat reprezentaţiei cadrul unui spectacol intim, de cameră, ei au creat atmosfera ţesută din alternanţa succesivă de stări poetice cu cele de umor subtil, caracteristice dramaturgiei ruse.

Personajele cunoscutului dramaturg rus, de origine evreiască, Alexander Galin, îşi poartă vîrsta a treia cu nostalgia vremurilor de odinioară, a tinereţii lor apuse, cantonaţi în aceste amintiri şi trăind din ele, ca o contrapondere la înfricoşătoarea lor solitudine. Unica şansă de salvare pe care o acordă autorul acestor fiinţe naufragiate într-o Moscovă dezumanizantă, înconjurate de indiferenţa ucigătoare a tinerei generaţii, este reîntoarcerea la ţară, în locurile paşnice, unde îşi vor regăsi – cred ele – paradisul pierdut.

Toţi actorii dovedesc un respect deosebit faţă de cuvîntul rostit pe scenă, de frazarea lui nuanţată şi corectă, cu grija de a transmite expresiv muzicalitatea limbii idiş. Remarcăm graţia şi precizia gesturilor, comportamentul scenic, ştiinţa de a pune în evidenţă sensurile ascunse ale replicilor în jocul admirabilei Ethel Kovanska, absolventă a Studioului de Teatru din Moscova, condus de vestitul Shlomo Michoels. Remarcăm încărcătura imaginativă pe care o degajă privirea lui I. Alperin, acest maestru al reliefării contrastului dintre vorbă, mimică şi gest. În jocul lui, Simion Mihailovici, personaj central al spectacolului, capătă valori scenice nebănuite la o primă lectură a textului. De asemenea, de amintit portretul Ninei, schiţat cu fineţe de Anabella, pensionară uscată, rigidă, dar numai în aparenţă lipsită de simţăminte omeneşti. Din discreţie şi minuţiozitate, din mişcări vaporoase, din gesturi timide, împiedicate, îşi conturează cu gingăşie Hana Riber personajul sfios al fostei profesoare de literatură. Spiritului de echipă, care prezidează întreaga reprezentaţie, i s-au subsumat cu talent, Trici Abramovici şi Israel Treistman, în rolurile tinerilor căsătoriţi (Ludmila şi Leonard).

O menţiune specială trebuie acordată constructorilor spectacolului (prin excelenţă un spectacol de atmosferă), lui Mihail Luria (regie), lui Saşa Lisianski (decor), Mişa Cernevski (iluminaţie), Caterinei Luria (costume), Marinei Kaminker (ilustraţia muzicală) şi lui Israel Rubinţki (traducerea în idiş).

Jos pălăria !

După vreo 15 acorduri de încetare a focului în nordul Irakului, între kurzii lui Barazani şi cei ai lui Talabani, luptele au izbucnit din nou, de data aceasta pentru stăpînirea oraşului Degala.

Bătălia – crîncenă – merită a fi urmărită cu atenţie: e un spectacol degala.

SPECTACOL

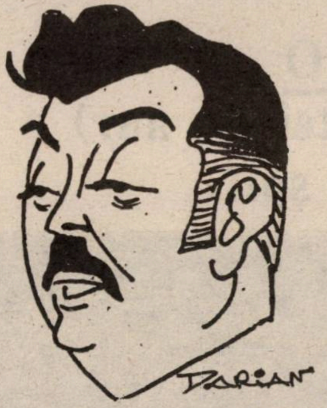

ION LUCIAN

MICI MARI BUCURII

Ion Lucian este nu numai un mare actor, ci şi un om al scrisului.

Între altele, el obişnuieşte să facă fel de fel de însemnări, într-un bloc notes, pe marginea întîmplărilor din turnee.

Ştiind că în acest bloc-notes se află şi cîteva file despre Israel, l-am rugat să ni le dea.

Iată-le:

Sucit om mai sînt şi eu ! 27 de ani n-am venit în Israel şi anul ăsta, de două ori în decurs de trei luni! ! Mare bucurie!

Turneele cu "Supeul" şi "Don Juan din Ramat Gan" mi-au prilejuit numeroase satisfacţii profesionale şi mici bucurii cotidiene pe care le trec în revistă în fuga gîndurilor.

*

M-am reîntîlnit cu vechiul nostru public de odinioară! Ce public minunat: fidel, nu scăpa nici un spectacol şi ştia să respecte actorul. Mi-a făcut plăcere să aflu: *"Ştii că nu te-ai schimbat mai deloc !"* "Mai" se referea probabil la numărul anilor. *"Dar te ţii bine!:* Ca şi cum se aşteptau la o epavă! ! *"Dar ce faci de te menţii?"* Tuturor celor ce au rămas contrariaţi de "CUM ARĂT" le spun secretul: NU AM TIMP SĂ ÎMBĂTRÎNESC. Dar în general mi-a făcut mare plăcere. Cu o excepţie. Cineva care mă întrebam cum de-a ajuns pînă la teatru, spunea soţiei lui, fără să ştie că-l aud: *"Eram copil cînd l-am văzut prima oară jucînd!"* Aşa am realizat că am depăşit o jumătate de secol de teatru!

*

Referitor la acest public, îmi vine în minte o întîmplare nostimă, cu o spectatoare de vîrsta a doua, în perioada instalării comunismului la noi. Jucam "Cîinele grădinarului" la Teatrul Municipal şi mă aflam în cuşca casieriţei Zoica. Pe gaura ghişeului a intrat o mutriţă iscoditoare şi a întrebat: "Ci si joacă astă-seară?" "Cîinele grădinarului". - "E ceva politic?" Zoica, luată prin surprindere, a întrebat (poate puţin cam dur): "Ce vrei dumneata să spui cu asta?" Spectatoarea, şocată de bruscheţea întrebării, a crezut că a spus ceva "nepermis". Şi a întors-o, cu o naivitate cuceritoare: "Adică... e dramă... comedie ?"

*

Mi-am amintit de aceasta văzînd că preferinţele pentru comedie au rămas preponderente, judecînd după frecvenţa în sălile de spectacol. Ca actor de comedie m-am bucurat. Ca "artist" am avut o strîngere de inimă pentru că cei care au absentat de la "O noapte la Paris" (Supeul) au pierdut un spectacol de excepţie.

*

Suport cu mare dificultate soarele arzător. Şi... uit, aproape mereu, şepcuţa protectoare! M-am bucurat că israelienii s-au gîndit la mine şi au plantat atîţia arbori, că aproape tot timpul pot să merg pe la umbră!

Şi bucuria e şi mai mare pentru că pretutindeni mă salută flori de oleandru, de magnolii, şi mă îmbată parfumul de tei, iar dimineaţa mă trezesc... păsărelele cu ciripitul lor! Şi asta în buricul Tel-Aviv-ului, pe o stradă pe care n-o pot traversa... din cauza traficului! Cine se ocupă aici de "mediul înconjurător"?

*

La Acco am prezentat un concert distractiv pentru un grup de excursionişti. În timp ce colegul George Niculescu, de la Teatrul de Operetă, cînta un potpourri de vechi melodii româneşti, publicul îl acompania, dovedind că după ani şi ani... ştiau perfect cuvintele! Ce bucurie! Dar cînd a venit rîndul cunoscutei melodii "Astăzi e ziua ta!", în faţa mea, o spectatoare cu părul alb ca neaua a întins o mînă tandră, mîngîind cu dragoste tîmplele "cavalerului" de lîngă ea, cu care era clar că împărţise o viaţă lungă! "Bucuria" a devenit atît de mare că nu mi-am putut stăpîni lacrimile emoţiei. Puteţi Dvs. să-mi explicaţi de ce?

*

Cele două şederi în Israel, mai ales a doua cînd am venit cu soţia mea, actriţa Paula Sorescu, mi-ar fi creat mari probleme materiale. Dar supărarea mi-a trecut. În fond, meseria de impresar este aceeaşi pretutindeni şi - în plus - s-a creat mentalitatea că românii, fiind săraci, acceptă orice condiţii, oricît de precare. Nu se poate înţelege că - uneori - faci concesii şi din pasiunea de a-ţi îndeplini un vis! Pentru un om stăpînit de bani, e greu de conceput că respectul faţă de partener sau o bună impresie valorează mai mult decît un cec!

Toate aceste dificultăţi nu le-am prea simţit, datorită unor fiinţe minunate care au roit în jurul nostru, învăluindu-ne cu dragostea, prietenia, grija, atenţia, ospitalitatea, generozitatea, gingăşia lor...

Tuturor, pe unde vă aflaţi, sufletul meu vă mulţumeşte IUBINDU-VĂ !

Shalom ! Pe curînd... dacă veţi vrea !

UMOR

Pe o autostradă în Italia, un poliţist opreşte o maşină şi se adresează celui de la volan:

- Exces de viteză, depăşire periculoasă, folosirea nereglementară a claxonului, asta vă va costa scump. Numele, pronumele, data şi locul naşterii....

- Sprvlostmifzonpirstinut Worstfsturt, născut la 10 iulie 1961, la Ruyzcrmayorsheim.

- De data asta te iert, îi zice poliţistul împăturind nemulţumit carnetul de contravenţii, dar să nu te mai prind pe aici.

FILM

MARCEL CARNE SAU "REALISMUL POETIC"

ADAR DARIAN

Carné:
carne din carnea spiritului francez

Ne-a părăsit, nu de mult, marele cineast francez Marcel Carné, unul din cei mai străluciţi reprezentanţi ai celei de-a şaptea arte. Dacă ar trebui să cităm doar cîteva din filmele lui, ne putem da seama de tezaurul de nepreţuit pe care Carné ni l-a lăsat: **"Quai des Brumes"** ("Suflete în ceaţă"), **"Le Jour se lève"**, ("Se face ziuă"), sau celebrul **"Les Enfants du Paradis"** ("Copiii Paradisului"), filme care pînă astăzi ne suscită o puternică emoţie.

Prima mea întîlnire cu Marcel Carné a avut loc în modesta sală de cinema "Milano" din Calea Călăraşi a Bucureştiului de la sfîrşitul anilor '30. Eram copil (părinţii mei care mîncau filme cu pîine au început să mă ducă la cinema încă de cînd eram un ţînc) şi pe ecran a apărut imaginea cuplului tragic Jean Gabin - Michèle Morgan în filmul "Quai des Brumes". Ţin minte că m-am uitat fascinat la cei doi mari actori care erau atunci pe la începuturile carierei lor. Pînă azi mă urmăresc ochii luminoşi ai lui Morgan şi rictusul ("la gueule") lui Jean Gabin. N-am înţeles atunci prea mult din subiectul filmului, dar la sfîrşit, care este tragic, am strîns tare mîna mamei mele şi cînd am văzut că şi-a dus batista la ochi, am izbucnit şi eu într-un plîns cu hohote.

A doua întîlnire cu Marcel Carné a fost în sala cinematografului "Orfeu" din Bucureşti. Bucureştenii dintre cititorii revistei "Minimum" îşi mai amintesc, desigur, de cocheta sală din pasajul Majestic unde, în pauză, se delectau ascultînd orchestra de jazz a lui Steve Bernard. Era în 1945, imediat după război, iar filmul era **"Les Enfants du Paradis"** marea frescă a Parisului de la începutul secolului 19, în care Jean-Louis Barrault făcea o creaţie fantastică în rolul mimului Deburau. Şi ce să mai vorbim de ceilalţi mari actori ai filmului: Pierre Brasseur, Arletty, Maria Casarès şi încă mulţi alţii care dădeau un adevărat recital de măiestrie actoricească. Eram împreună cu doi prieteni şi-mi amintesc că multă vreme după terminarea filmului am rămas pe loc, împietriţi de emoţia artistică ce ne-a prilejuit-o acest film grandios.

Şi acum, după ce am terminat cu amintirile, cîteva cuvinte despre Marcel Carné.

Născut la Paris în urmă cu 90 de ani, a practicat diverse meserii, pînă cînd, printr-o întîmplare, ajunge să aibă acces într-un studio de filmare. A fost asistent de operator la început, apoi asistentul de regie al lui René Clair şi Jacques Feyder, doi din marii regizori ai epocii. Turnează cu ajutorul unor prieteni cîteva mici filme documentare cînd, în 1936, realizează primul său film, **"Jenny"**, în care îl are ca scenarist pe Jacques Prévert. Aceasta va marca începutul unei colaborări care va dura zece ani şi care îşi va pune amprenta asupra cinematografului de atunci. Este epoca Frontului Popular în care curentul populist din artă este la modă (vezi filmele lui Renoir, Duvivier, Gremillon şi alţii). Carné se integrează şi el în acest curent dar este cel care îl va duce la desăvîrşire. Primul din serie este **"Drôle de Drame"** ("Dramă nostimă"), o comedie poliţistă cam încurcată, dar în care marele Louis Jouvet făcea o creaţie de neuitat (cîteva roluri de compoziţie) şi în care lansează faimoasa replică: *"Bizarre, bizarre"*. Urmează o melodrama romantică, **"Hôtel du Nord"**, o poveste tragică a doi îndrăgostiţi care se petrece într-un hotel sordid,- ca în 1937 să ne dea faimosul **"Quai des Brumes"**, cu Jean Gabin şi Michèle Morgan, un cuplu de şoc, poate cel mai emoţionant cuplu din istoria filmului - după părerea mea - mai emoţionant decît cuplul Bergman - Bogart din "Casablanca". În afară de jocul excepţional al celor doi interpreţi, toată atmosfera tulbure a filmului, cu fotografia picturală în alb-negru, cu decorul mizer al portului înceţoşat, cu o muzică lancinantă, totul contribuie la reuşita filmului. În timpul guvernului de la Vichy, filmul a fost interzis din cauza *"atmosferei morbide şi demoralizatoare"*.

Dar, în această perioadă antebelică, filmul care-l situează pe Carné în fruntea cineaştilor francezi, este **"Le jour se lève"** ("Se face ziuă"), realizat în 1939, în ajunul războiului. Dintr-un fapt divers (un ucigaş este încolţit de poliţie care-i asediază camera lui mizeră), Carné, cu ajutorul lui Jean Gabin - eroul principal - creează o capodoperă de o intensitate care ia proporţii de tragedie antică prin unitatea de loc, timp şi acţiune.

În timpul războiului, Carné care - spre deosebire de confraţii săi Renoir, Clair, Duvivier, auto-exilaţi în Statele Unite - a rămas în Franţa, renunţă la temele de actualitate şi se refugiază în trecut, realizînd două filme excepţionale: **"Les Visiteurs Du Soir"** ("Trubadurii Diavolului") şi **"Les Enfants du Paradis"** de care aminteam mai sus.

După război, Carné a mai realizat o serie de filme, dar nici unul n-a mai ajuns la nivelul celor anterioare.

Filmele lui Carné au influenţat enorm şcoala neo-realistă italiană şi deasemenea curentul ""*Film noir*" al cinematografiei americane din anii '40-'50.

În Pantheonul cineaştilor, Marcel Carné se află la loc de cinste.

ŞTIAŢI CĂ....

CLAUDIA ROSENSTREICH

Dacă domnul Preşedinte al Statelor Unite a obţinut cîştig de cauză în problema reducerii cantităţii de filme violente proiectate de către numărul astronomic al canalelor de Televiziune de acolo, asta înseamnă că aceste filme se vor arunca la gunoi? Nu, da' de unde! Există pe lumea asta destui fraieri sau şmecheri sau cum vreţi să-i mai numiţi, dispuşi să le cumpere,- unele dintre ele chiar cu bucata, nu numai la kilogram ! Şi unul dintre aceşti fraieri este canalul nostru de T.V. nr. 4, aşa numitul "arba prime" (ceva în genul "canalul patru special, deosebit"): nu e seară din săptămînă, adeseori prelungită tîrziu în noapte, în care să nu se proecteze 1-2-3 filme pline de pistoale, cuţite şi alte "jucării" ucigaşe în acţiune, sînge şiroaie sau în pete crescînde în prim plan, figuri mutilate sau schimonosite de groază şi alte asemenea orori, pentru tot ce mintea omenească poate sau nu să-şi închipuie: răzbunări, gelozii, apărare mai mult sau mai puţin legitimă; perversiuni sexuale de genul violuri, pedofilie, inversiune, etc.; spargeri, jafuri, urmăriri între gangsteri sau de către poliţie, corupţie, şantaj.....

Ce frumos arată societatea actuală (mai ales cea prezentată de canalul presupus a fi mai "aristocratic" - deh, nu e intitulat "deosebit", "special" ?), şi ce şcoală de idei pentru viitoarea generaţie !....

***

Există o emisiune pe canalul I denumită "ILUCH HOZER". Într-o traducere cît se poate de liberă, aş intitula-o "REVERS". Este imaginată şi condusă de Ehud Manor care - bine inspirat - le ia interview-uri colegilor săi de breaslă şi de instituţie, refăcînd în compania lor atît drumul parcurs de ei în ascensiunea lor profesională, cît şi readucînd în prim plan evenimente şi situaţii din trecut la care au participat, singuri sau împreună.

Un astfel de interview i l-a luat lui Haim Iavin - decanul jurnalelor de seară transmise pe acest canal, de la chiar foarte începuturile televiziunii israeliene (prin 1968-9) şi pînă în zilele noastre.

Există telespectatori care nu-l plac pe Haim Iavin; există alţi telespectatori care s-au plictisit de el; dar marea majoritate îl agrează nespus, pentru deosebitele sale calităţi de veritabil intelectual, de crainic conştiincios, de gentleman, de făuritor de filme documentare şi programe echilibrate - într-un cuvînt - de profesionalismul său fără cusur.

Dar interview-ul luat de Ehud Manor a mai dezvăluit şi alte cîteva surprize din personalitatea acestui (devenit) "monstru sacru" al televiziunii israeliene şi anume, o neaşteptată tendinţă către convivialitate, greu de imaginat altminteri din ceea ce ne oferă seară de seară prezenţa sa pe ecran: cînd vorbeşte despre el-însuşi, despre ai săi şi cariera sa, Haim Iavin capătă o expresie jucăuşă a ochilor, arborează un zîmbet arareori văzut în apariţiile sale "din timpul serviciului" şi povesteşte fără să se lase de loc rugat: o adevărată încîntare !

S-a născut în Germania şi a venit în ţară la vîrsta de un an: zîmbind, pretinde că din această origine "yeke" i se trage nevoia absolută de exactitate în tot ceea ce întreprinde, şlefuirea, re-şlefuirea şi supra-şlefuirea filmelor şi emisiunilor sale.

Soţia sa, avocată la Bank Israel, i-a fost îndemn fiicei lor Dana, cea mai mare dintre copii, să urmeze tot facultatea de Drept şi, de scurtă vreme, lucrează ca stagiară. Familia Iavin mai are trei băieţi: Ionathan (actualmente în stagiu militar), Hagai (în liceu, se pregăteşte şi el de armată) şi Michael (9 ani), cu toţii orientaţi ca studii către ştiinţele moderne (electronică şi alte asemenea).

Sionist prin concepţie şi educaţie, Haim Iavin şi-a turnat filmele atît în America (atingînd cu multă sensibilitate problema integrării, fie prin botez, fie prin laicizare progresivă), cît şi în Europa şi Israel. Ultimul său film despre care a povestit cel mai mult şi al cărui scenariu i-a pus - nu pentru prima dată - serioase probleme de constiintă ("oare nu gîndim totuşi prea sionist?"), l-a turnat în Rusia, la Berdicev, punînd accentul pe cumplita ruptură sentimentală ce se petrece în familiile din care tinerii au hotărît să emigreze, ştiind atît ei cît şi bătrînii lor (familia Rendel) că nu se vor mai revedea niciodată: scena prezentată (trenul tras la peronul gării din Berdicev, în care tren tinerii, îmbrăţişaţi cu părinţii şi bunicii, nu se îndură încă să se urce, iar bătrînii de jos, plîngînd, îi împing în vagon), este de o zguduitoare realitate şi restul reporterilor de la televiziune ar face bine să ia aminte şi să studieze cu amănunţime această secvenţă din care au totul de învăţat.

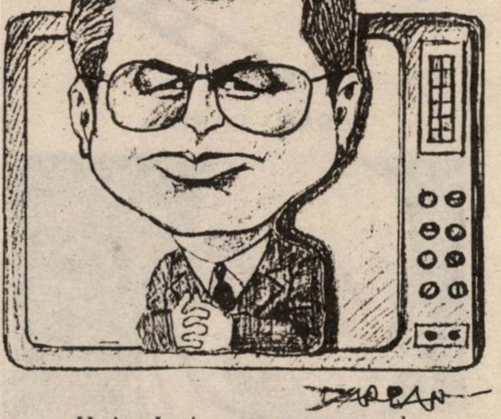

Haim Iavin: sparge ecranul

Şi totuşi... şi totuşi Haim Iavin afirmă, fără umbră de ezitare, că este lipsit de siguranţă de sine ("bitahon atzmi")! Dovada ? Da, uite, de pildă, n-a avut curajul să se "ia de gît" cu un instrument mai greu de învăţat, aşa că - deşi mare amator şi bun cunoscător de muzică bună - şi-a păstrat ca parteneră de destindere doar.... muzicuţa! Din care ne-a dat un mic... recital de încheiere, cu "cîntecul de leagăn" de Brahms, pe care mama lui, în copilărie, i-l cînta în fiecare seară înainte de a adormi...

Mai mulţi cititori mă întreabă care este cauza sinuciderilor misterioase din carţierul Ofer, din Tzfat.

Imi pare rău, dar nu pot să vă Ofer nici o explicaţie plauzibilă.

● MUZICĂ

ITAY TALGAM LA CLUJ

Festivalul "Toamna Muzicală Clujeană" se desfăşoară în fiecare an sub auspiciile exigenţei artistice, făcînd apel deopotrivă, şi la un program bogat prin varietatea sa, şi la interpreţi de anvergură. Stagiunea 1996-97 şi-a deschis porţile cu două capodopere ale literaturii muzicale: Concertul pentru vioară şi orchestră în Re major de Beethoven şi Simfonia a patra de Mahler; solistul serii - violonistul Andrei Agoston, iar dirijorul - Itay Talgam.

Prezent pentru a doua oară la pupitrul Filarmonicii din Cluj, Itay Talgam s-a reîntîlnit cu orchestra pe care o dirijase în urmă cu aproape doi ani, cu senzaţia că revine la vechi şi bune cunoştinţe personale. Dacă primul concert dirijat fusese unul din cadrul stagiunii obişnuite, cea de-a doua invitaţie i-a rezervat lui Talgam deschiderea Festivalului. Sala s-a dovedit a fi neîncăpătoare, iar aplauzele nu conteneau, vrînd să răsplătească din plin interpreţii pentru deosebita lor performanţă.

Andrei Agoston, solistul violonist, posesor al cîtorva premii internaţionale şi al unui palmares deosebit de bogat în cariera sa, a oferit o versiune convingătoare a Concertului de Beethoven. Agoston abordează cu migala unui bijutier tezaurul de sensuri şi semnificaţii zăgăzuite în adîncimile muzicii: le descoperă, le valorifică şi le aduce la suprafaţă.

Remarcabilă viziunea lui Itay Talgam despre Simfonia a patra de Mahler. Sonorităţile sincronizate ale instrumentelor de suflat şi ale coardelor în armonia specifică lui Mahler, care necesită soluţii tehnice sofisticate, au permis reliefarea bogăţiei de sentimente - nu rareori contradictorii - materializate prin mijloace artistice greu accesibile. Dispunînd de o muzicalitate ieşită din comun, Itay Talgam formulează cele mai esoterice mesaje ascunse în partitura semnată de Mahler, proiectîndu-le în timp cu încărcături emoţionale noi, etern valabile. Jucîndu-se aproape cu deosebit de dificilul material sonor, Talgam creează impresia unei concepţii personale a Simfoniei, concepţie care îşi are originea în deplina stăpînire a spiritului muzicii lui Mahler.

SOFIA GELMAN

Editura MINIMUM prezintă
o nouă carte de I. SCHECHTER

Bilete
în
Zidul Plîngerii

O privire cu lupa şi una cu microscopul
asupra realităţilor israeliene şi străine.
Instantanee, portrete, amintiri,
comentate cu zîmbet şi rictus.

TOATĂ LUMEA DE AZI ÎNTR-O CARTE!

Comenzi la autor,
Str. Zamenhof 15, Tel Aviv
Preţul plus expediţia – 20 şekeli

nou

M. RUDICH

P O E Z I I

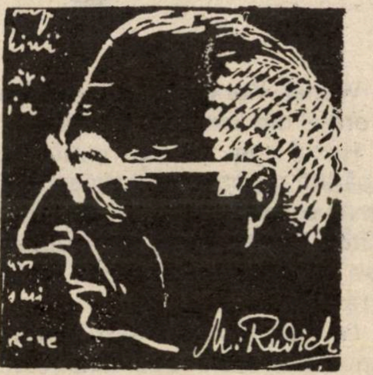

Un eveniment editorial:
Opera poetică a lui M. Rudich, publicată, pentru prima oară, într-un singur volum.

. . . Şi, în plus, o selecţie din vestitele lui pagini de publicistică.

Volumul (cca 400 de pagini)
poate fi procurat trimiţînd suma
de 50 de shkalim pe numele
REUVEN RUDICH
la adresa:
MINIMUM, P.O.B. 11472
TEL AVIV.

JULES ROMAINS

"SĂ NU UCIZI !"

O nuvelă de Jules Romains

Jeniţa Posmantir (mama deputatului Avraham Poraz) este, în felul ei, o colecţionară.

Ea citeşte (enorm), alege povestirile sau eseurile care-i plac mai mult, le traduce, atunci cînd e cazul, în româneşte, le însoţeşte de mici comentarii personale şi le aşează cu grije într-un dosar.

Apoi, din cînd în cînd, le dă la tipar. Aşa cum s-a întîmplat cu volumul ei - despre care vorbisem în «Minimum», intitulat, simplu, simplu de tot: "Spicuiri din cărţile citite".

Iată, aici de faţă, o nuvelă din "colecţia Jeniţa Posmantir", tălmăcită de colecţionară din franceză.

◆

Walter Kunhardt era fiul unui hangiu dintr-un mic orăşel din Saxonia - Germania.

Hanul care aducea existența familiei, compusă din părinți şi patru copii avea, în afară de camerele de dormit, o mică sală, frecventată de mulți oameni - lucrători şi mici funcționari din exterior. Majoritatea dintre ei erau simpatizanți ai partidului social-democrat.

Cu timpul, mica sală deveni locul de întîlnire obişnuit al acestor social democrați şi tot aici veneau - cînd era cazul - unii marcanți conducători ai partidului național-socialist, unii dintre ei, deputați în Reichstag.

Hangiul era ajutat în munca sa, de fiul cel mai mare, Walter.

Fiind obligat să transmită spre bucătărie dorințele acestei distinse clientele, el era prezent la toate discuțiile lor, şi fără să-şi dea seama, fu pătruns de ideile lor. Idei care, recepționate, erau asimilate de o inteligență naturală proaspătă şi de o inimă avidă şi entuziastă.

Walter Kunhardt deveni social-democrat, aşa cum respiri.

Tatăl, un om prudent şi ponderat, preocupat numai de bunul mers al afacerii, fu contrariat cînd, din partea poliției i se ceru să spioneze şi să înregistreze ce se discuta în mica sală, unde se întîlneau social-democrații.

Lucrurile se aranjară de la sine, mai tîrziu, cînd află că doi oameni ai poliției făceau parte din partidul social-democrat.

Hangiul, posesorul unei averi sigure, cîştigată în mod onorabil, găsea natural să spere că măcar fiul lui cel mare, va ocupa cîndva o poziție socială, superioară lui.

Walter era un elev strălucit la şcoala primară, ca şi mai tîrziu la liceu.

Cînd profesoara îl sfătui să dirijeze pe fiul lui spre studii universitare, el acceptă cu bucurie, aşa încît Walter deveni student al Universității din Leipzig.

De natură generoasă, el poseda un adînc simț poetic, era muzical, sentimental şi adept al adevăratelor valori umane. Astfel el decise că ceea ce i s-ar potrivi cel mai bine, ar fi să aleagă cariera de profesor universitar.

Pentru început el îşi alese deci studiul filosofiei şi al limbilor romanice, urmînd ca mai tîrziu să se decidă pentru una din ele.

La Universitatea din Leipzig domnea, pe vremea aceea, un spirit foarte liberal, cu idei progresiste.

Desigur că vechile asociații de studenți nu erau deschise decît pentru tineri proveniți din familii bogate, reacționare şi conservatoare. Aceştia disprețuiau şi urau aceste flagele moderne ce reprezentau pentru ei democrația, socialismul sau umanitarismul.

Dar, în afară de aceştia, un mare număr de studenți nu se jenau să-şi afirme simpatia pentru cei de stînga sau chiar extremă-stîngă.

Chiar şi unii dintre profesori erau cunoscuți ca nutrind aceleaşi frumoase idei, lucru pe care îl lăsau să se întrevadă la predarea cursurilor lor.

Walter Kunhardt se simți imediat în largul lui în această atmosferă şi îşi găsi prieteni, dintre care doi din ei îi deveniră foarte dragi.

Unul dintre ei se numea Wilhelm Rosenkranz. Era fiul unui medic de origine evreiască. Familia lui trăia la Leipzig.

Deşi convertiți la catolicism de două generații, ei nu căutau să-şi ascundă originea.

Mamei lui îi plăcea să-şi amintească cu drag că bunicul ei fusese rabin.

Pentru Walter, toate acestea nu aveau nici o importanță. Wilhelm era pentru el prietenul potrivit şi ca şi el, acesta se prepara pentru doctoratul în limbile romanice.

Walter îi reproşa uneori, că nu este pătruns pe deplin de ideile socialiste şi-şi propunea să-l îndoctrineze mai adînc.

Walter deveni un musafir permanent al familiei Rosenkranz şi mai tîrziu se îndrăgosti de sora cea mică a lui Wilhelm. Fiind însă prea tineri, nu se puteau încă gîndi la căsătorie.

Dar cel ce avu o influență hotărîtoare asupra concepției de viață a lui Walter, fu profesorul Kreusch.

Considerat de colegii săi ca şi de mulți dintre studenți drept un excentric, un boem genial, i se iertau unele diversiuni de la obiectul predat. Cursurile sale, de multe ori nepregătite, reprezentau pentru el ocazia de a-şi expune în libertate, ideile lui.

Născut la Trieste, Kreusch păstra dragostea pentru civilizaţia mediteraneană şi afişa oroarea pe care o resimţea faţă de spiritul prusac şi militarist.

Kreusch obişnuia să spună următoarele:

"Pentru prima dată cînd omul s-a separat de animal, a fost atunci cînd a inventat vorba. A doua oară, n-a fost atunci cînd a descoperit focul sau prelucrarea metalelor, ci atunci cînd a fost pus în posesia acestei formule extraordinare : "Să nu ucizi!" În acea zi, omul a întors spatele la mii de secole de animalitate!

De atunci omul a avut întotdeauna posibilitatea de a şti dacă legile, regimurile politice care i se propun, dacă tipul de civilizaţie spre care este dirijat, reprezintă un pas înainte spre umanitarism, sau, din contra, o reîntoarcere spre animalitate.

Omul nu avea decît să se întrebe: "Oare aceasta măreşte şansele comandamentului "Să nu ucizi!" sau le diminuează?"

Kreusch le predica cu atîta putere de convingere, încît Walter şi Wilhelm, elevii lui, aveau impresia de a fi confruntaţi cu un adevăr superior, că participau împreună cu el, la o revelaţie divină, o evidenţă matematică, majestuoasă în acelaşi timp.

Walter şi Wilhelm îl întrebau: "Dar dacă în unele cazuri sîntem obligaţi să mergem contra acestui comandament, putem noi oare să răspundem printr-un refuz? Spre exemplu, dacă sîntem obligaţi să oprim faptele unor criminali, sau să ne apărăm patria atacată?"

Iar Kreusch le răspundea că acest fapt ar putea fi înţeles numai şi numai dacă, în deplină sinceritate, idealul tău rămîne acela de a promova în continuare preceptul "Să nu ucizi!"

Walter şi Wilhelm îşi înţelegeau perfect profesorul. Ei se felicitau în acelaşi timp de a fi în posesia unui astfel de capital umanitarist, care să constituie pentru ei un îndreptar în viaţă.

Walter Kunhardt era pe punctul de a-şi termina studiile cînd izbucni războiul din 1914.

Printr-un fericit concurs de împrejurări şi din cauza sănătăţii sale şubrede, el reuşi să treacă războiul fără să ucidă pe nimeni.

Cînd dezbrăcă uniforma cu gradul de sergent, el îşi spuse, convins fiind, că era sigur că n-o va mai îmbrăca niciodată.

Bucurîndu-se de venirea la putere a amicilor săi, social-democraţii, el se cufundă din nou în studiile sale, căpătînd titlul de doctor în filosofie.

Dar cum el se decisese ca şi prietenul său Rosenkranz să se specializeze în limbile romanice, plecă la Berlin, unde deveni asistentul celebrului Haxner - unul dintre maeştrii fillologiei romanice. Deoarece în această situaţie el nu cîştiga aproape nimic, fu obligat să accepte în continuare ajutorul tatălui său.

Haxner avea o fiică - Frederica. Walter, atras de dînsa şi de dorinţa de a deveni ginerele lui Haxner, o ceru în căsătorie.

Devenind ginerele lui Haxner şi strîns legat de preocupările de ordin intelectual ale socrului său, se despărţi definitiv de preocupările politice.

Haxner obişnuia să spună că domeniul politicii, aparţine celor competenţi şi chemaţi să se ocupe de ea şi că deci nu intră în cadrul preocupărilor lui.

Ceea ce nu-l împiedică pe Walter să gîndească că deoarece cîteodată unii imbecili şi ignoranţi reuşesc să deţină puterea, nu crede că nu ar fi cazul ca şi ceilalţi cetăţeni să se intereseze de felul cum sînt conduşi.

Dar, timpul trecea şi într-o zi Haxner îşi sfătui ginerele să plece la Marburg ca să ocupe postul de profesor de limbi romanice. Lucrurile se aranjară imediat şi tînăra pereche se instală la Marburg.

Atmosfera universitară nu mai era aceeaşi de la Leipzig.

Un mare număr de studenţi aparţineau aristocraţiei. Walter deveni îngrijorat la gîndul că, cine ştie cum, ei ar putea afla că profesorul lor nu era decît fiul unui hangiu, care servise pe vremuri bere social-democraţilor.

Din fericire, nimic dezagreabil nu se produse. Studenţii îl ascultau cu deferenţă, şi-l lăsau să-şi facă meseria, fără a-i arăta vreodată vreun semn de entuziasm.

Contrariat, Walter încercă să introducă în cursurile lui, respectul pentru adevăratele valori umane, care l-au pasionat în tinereţea lui, să pună în lumina reflectoarelor unele citate pe care le scrisese pe foi lungi de hîrtie şi le lipi pe pereţii cabinetului său de lucru. În mijlocul lor, cu litere groase, apărea comandamentul: "Să nu ucizi!"

Pe urmă, aşteptă reacţia studenţilor, care veneau în camera lui de lucru, spre a se sfătui, cînd aveau unele dificultăţi în lucrările lor.

Între timp, el continua să corespondeze cu prietenul lui, evreul Rosenkranz, care obţinuse un post de profesor la Universitatea din Leipzig şi care se străduia să-l aducă pe Walter acolo unde odinioară se simţiră aşa de bine împreună.

Dar, marele eveniment al vieţii lui Walter Kunhardt la Marburg fu cunoştinţa lui cu Pierre Camus, cetăţean francez, conferenţiar de limbă germană la universitate. Venise în Germania să se specializeze şi se împrieteni imediat cu Walter.

Această prietenie deveni mai ales pentru Walter foarte preţioasă. Pierre Camus era un tip expansiv şi vesel, lucru de care Walter simţea o mare nevoie.

Cu toate că era foarte mîndru că e german, Walter îşi spunea că el însuşi n-a putut pătrunde sufletul german, misiunea Germaniei, destinul ei.

Camus, care făcuse tot războiul, îi mărturisi că nu simte nici un entuziasm pentru Germania imperială şi militarismul prusac. Mai adăugă că, după părerea sa, indiferent de regimul politic care guvernează, sufletul Germanei e plin de forțe periculoase. De formație şi educație germană, nu se putea opri totuşi să o critice.

El spunea: Germania n-a reuşit să ocupe locul care i s-ar cuveni deoarece, din punct de vedere politic, ea n-a făcut decît greşeli, deci adevăratul ei duşman este ea însăşi.

Cînd deveni familiarul casei lui Walter şi cînd, intrînd în biroul lui văzu panoul cu "Să nu ucizi!", el surîse fără răutate, şi-i spuse:

- Desigur că sînt în Germania mii şi mii de oameni care gîndesc ca dumneata. Vouă şi celor care gîndesc astfel, le revine rolul să vegheze ca orientarea politică a Germaniei să încapă pe mîini bune.

La care Walter avea răspunsuri neclare, dar nu lipsite de sinceritate.

Camus avea impresia că Walter, în ce priveşte politica, era ca un minor care consideră că nu este de competența sa să se amestece în treburile celor mari, sau că era supusul unei puteri absolute care-l depăşea şi că rolul lui nu era decît să asculte.

Într-un cuvînt, Walter ca şi alți oameni de bună credință din vremea aceea, nu era copt pentru a lua hotărîri, a forma grupări politice, a trece în fapt de la idealuri la lupta activă.

În discuțiile lor, Camus francezul îi atrăgea de multe ori atenția prietenului său Walter germanul, că el este alarmat de unele simptome negative ale orientării politice germane şi că, după părerea lui, a sosit momentul pentru miile şi miile de oameni cinstiți, să înceapă lupta activă care să le contracareze.

*

Relațiile cu Camus deveniseră din ce în ce mai strînse. Una dintre problemele care-i preocupa în cel mai înalt grad era aceea a bunelor raporturi dintre Germania şi Franța, aşa încît să ajungă la o pace care să fie consolidată pe un timp nelimitat.

Datoria amicilor păcii ar fi aceea de a-şi supraveghea propriile guverne şi să denunțe chiar - dacă ar fi cazul - anumite manifestări care li s-ar părea suspecte.

În aceste condiții de deplină înțelegere şi prietenie, conştiința lui Walter fu pusă într-o zi la o grea încercare.

Walter Kunhardt fu invitat într-o zi de rectorul universității care, în mod confidențial, îi înmînă un plic închis, spunîndu-i:

- Vei lua cunoştință de conținutul acestui plic cînd vei fi singur. După cîte bănuiesc, dumneata va trebui să lipseşti cîteva zile de la universitate. Prietenilor şi studenților le vei spune că e vorba de chestiuni familiale.

Acasă, Walter deschise plicul. Era o convocare pentru o perioadă de instrucție de patru săptămîni, în calitate de subofițer. În orice caz, măsura luată era contrarie angajamentelor Germaniei. De aceea avu un caracter clandestin.

Hărțuit între nevoia de a-i vorbi lui Camus şi obligația de a păstra secretul, el alese ultima soluție.

Walter reveni de la perioada de instrucție cu un galon de ofițer şi cu convingerea intimă că Marele Stat Major, în aşteptarea posibilității de a reînarma Reichul German, făcea eforturi să mențină în bună stare vechile cadre şi să pregătească pe cele viitoare.

Situație confuză la numai doi ani de la pactul de la Locarno şi în plină politică de împăciuire europeană.

Revăzînd la întoarcere pe bunul lui prieten Camus, acesta din urmă deschise focul:

- Cine este acest Adolf Hitler? Nu ştiu pentru ce, încă n-am vorbit cu dumneata despre el. Am impresia că acest Hitler încearcă să tulbure multe creiere înfierbîntate ale tineretului.

- Ah, îi răspunse acesta. E adevărat că se face prea mult zgomot în jurul lui, dar nimeni nu-l ia în serios. Cred că este folosit ca un clown în intenția de a contracara mişcarea comunistă.

- Nu am deloc această impresie - îi răspunse francezul. Vorbind cu studenții mi-am dat seama că nu văd în el un saltimbanc, din contra. Vreau să sper că totuşi, nu va avea o influență hotărîtoare asupra majorității oamenilor rezonabili.

*

Între timp Camus părăsi oraşul Marburg, iar Walter - prin protecția prietenului său, evreul Rosenkranz - deveni profesor la Leipzig, oraşul studenției sale. Dar acolo, spre marea lui dezolare, nu reuşi să stabilească un contact sufletesc cu studenții lui.

Ca şi la Marburg, el fixă deasupra biroului lui, comandamentul "Să nu ucizi !"

Studenții care veneau să-l viziteze deschideau nişte ochi mirați, ca la citirea unui lucru ciudat şi oarecum comic. "Ei mă consideră, citind devizele mele - gîndea Walter - drept un reziduu al unei epoci dispărute, ca pe o fosilă !"

În această perioadă, el asista neputincios la ascensiunea progresivă a lui Hitler. Semnele popularității lui deveniră din ce în ce mai evidente. Era destul să citeşti ziarele; să treci pe străzile unde fete şi băieți, cu zvastica la butonieră, defilau în marş cadențat; era destul să asculți conversațiile dintre studenți, ca să-ți dai seama că o mare transformare este în curs.

Prietenia lui cu Rosenkranz continua, dar amîndoi evitau să discute despre aceasta.

Unul dintre prietenii lui Walter era un hitlerist declarat. Se numea Boehlm. Acesta îi împrumută lui Kunhardt un exemplar din "Mein Kampf" şi-i spuse: "Hitler este un instrument necesar al conştiinței naționale germane. Teoriile sale despre război au însă doar o valoare simbolică. El însuşi, fost soldat şi victimă a războiului, este profund ataşat ideii de pace".

Citind cartea "Mein Kampf", Walter Kunhardt avu reacția unui adolescent binecrescut, care citeşte pentru prima oară o carte obscenă.

Fiecare pagină îi provocă dezgust şi indignare; îi venea s-o arunce, dar continua s-o citească. Simțea parcă o nevoie animalică totuşi, un fel de beție a decăderii, care-l îndemna să continue.

*

Anii treceau... În anul 1932, în timpul expoziției internaționale de la Leipzig, Walter îl invită pe Camus - în prezent conferențiar universitar la Lille - să țină cîteva prelegeri la universitate.

Ei fuseseră în corespondență tot timpul. Între timp acesta se căsătorise şi avea şi un copil.

Întîlnirea fu cordială.

Camus aduse discuția despre progresul fulgerător al hitlerismului, care-l neliniştea, ca şi pe mulți alți francezi.

- Îți aduci aminte ce-ți spuneam în urmă cu cinci ani? Dumneata îmi spuneai că pericolul nu e serios, că Hitler nu era decît un fel de clown. Ține minte! Peste încă şase luni, vei vedea că el va deveni stăpînul Germaniei. Vei asista la persecuția evreilor, la suprimarea tuturor libertăților. Vei vedea cum Germania - patria dumitale - se va lansa într-un război de revanşă.

La care Kunhardt îi răspunse prudent:

- Ştii, e o situație greu de judecat din exterior. Nedreptățile aliaților față de Germania au furnizat propagandei lui Hitler cele mai bune argumente.

Cît despre chestiunea evreiască, sînt lucruri pe care nu le pot discuta cu amicul meu Rosenkranz; dar dumitale pot să-ți spun: nu uita că la Berlin trei sferturi dintre avocați şi medici sînt evrei. Ca şi în teatru, presă, chiar şi la universitate lipsa de proporție este la fel de şocantă!

Totuşi, Hitler nu va triumfa. Mişcarea a ajuns la apogeul ei. Începe refluxul!... Şi chiar dacă ar triumfa, să nu crezi că va fi război. Care e cuvîntul de ordine nazist? Pace cu onoare, Pace şi egalitate!

Nu judeca prea aspru poporul german. Nu uita cît a suferit!

- Să te audă Dumnezeu,- îi răspunse Camus. Şi schimbînd tonul:

- Acum nu mă mai mir că progresele lui Hitler sînt atît de spectaculoase. Căci dacă oameni ca dumneata, care ar trebui, prin formația lor, să-i ofere cea mai îndîrjită opoziție, gîndesc astfel, vorbesc ca dumneata!...

Ultimele lor întîlniri căpătară un aspect forțat, lipsit de entuziasmul care-i lega altădată.

Timpul trecea...

În lunile care urmară vizitei lui Pierre Camus, situația se agravă în mod rapid.

Ca un torent care rupe zăgazurile, valul nazist pătrundea peste tot.

Chiar astupîndu-ți urechile, era imposibil să nu fii obsedat.

Studenții afiliați partidului deveneau insolenți.

Walter Kunhardt începu să devină precaut, înlăturînd din cursurile lui orice aluzie neplăcută urechilor naziste.

Începu să-i fie frică de proprii lui studenți.

Nu rupse legăturile cu Rosenkranz, dar, sfătuit de soția sa Frederica, rări întîlnirile.

Într-o zi i se prezentă lui Kunhardt, din partea unor profesori universitari de bună credință, o petiție în care i se cerea să implore autoritățile de a nu aplica fără discernămînt măsurile antievreieşti pentru că printre ei se găseau pesonalități care, deşi de origine evreiască, aduseseră şi ar putea să mai aducă servicii importante ştiinței germane.

Walter o semnă cu frică, mai mult spre a-şi dovedi lui însuşi că nu este un laş.

Cîteva săptămîni mai tîrziu, Walter era singur în camera sa de lucru. De afară se auzeau cîntecele tinerilor nazişti, care mărşăluiau ca de obicei.

Deodată, servitoarea intră în cameră şi-i întinse un plic, spunînd: "Un băiețel a adus această scrisoare, nu poştaşul!"

El o deschise. Pe o foaie de hîrtie scrisă cu creionul citi următoarele:

"Dragul meu Walter,

De cîteva ore sînt asediat în casa mea de o bandă gălăgioasă de tineri, dintre care mulți sînt studenți de-ai noştri. Ei urlă: "Moarte jidanilor!" Amenință să-mi spargă geamurile, să dea foc casei.

Am telefonat la poliție. Răspunsul n-a fost deloc încurajator. Am telefonat la universitate. Mi s-a răspuns că dacă poliția nu poate să facă nimic, "ne este şi nouă greu să intervenim!" Mi s-a spus: "Fiți calm şi mai ales, nu-i provocați!" Ca şi cum eu aş avea intenția să-i provoc. Îmi vine aproape să plîng, văzînd prin fereastră fețe de studenți pe care aşa de bine i-am cunoscut, cărora le-am dat tot ce am avut mai bun din cultura mea, pe care i-am iubit!

Cu cît se înserează am impresia că numărul lor creşte. Copiii mei sînt tare speriați.

Am încercat să-ți telefonez de cîteva ori. Era tot timpul ocupat. Am impresia că şi linia ta telefonică e deranjată. De aceea îți scriu.

În numele prieteniei noastre frățeşti, te rog să vii. Tu eşti singurul care, la ora actuală, poți să mă protejezi. Studenții au o deosebită considerație pentru tine. Dacă le vei vorbi, te vor asculta. Te implor, vino şi ajută-mă!

Wilhelm Rosenkranz"

După cîteva minute, cu paşi de somnambul, Walter ieşi din casă, se furişă pe lîngă ziduri în direcția casei lui Rosenkranz.

Pe măsură ce se apropia, zgomotul creştea. Îşi alese un loc din umbră, de unde putea să vadă, fără a fi văzut.

Trebuie să fi fost cel puţin o sută de tineri, dintre care mulţi, foarte mulţi, studenţii lor.

Îngrozit, Walter se întrebă ce ar putea să facă şi în gînd făcu socoteala că bine au spus cei de la poliţie că nu e prudent să-i provoace.

Zece minute mai tîrziu făcu cale întoarsă, cu paşi de hoţ, fără să fi avut curajul să intervină.

*

A doua zi dimineaţa, cînd intră în sala de cursuri, fu primit de către studenţi cu anumite manifestări de simpatie.

La sfîrşitul cursului îl întîlni pe prietenul său Boehlm care-l anunţă că profesorul Rosenkranz, asediat de către studenţi, a încercat să fugă, însoţit de soţia cu cei trei copii. Că totuşi studenţii au reuşit să prindă de veste la timp, că au aruncat cu pietre după fugari, l-au rănit pe profesor care se pare că totuşi a reuşit să ajungă la gară.

Se ştia că Rosenkranz a trimis o scrisoare prietenului său Walter... dar că acesta n-a răspuns apelului său, fapt care a determinat entuziasmul studenţilor şi au ţinut să-l felicite pentru comportarea lui.

La acestea, Walter nu răspunse nimic, dar venind acasă intră în biroul său şi ascunse cu grijă, într-un sertar, celebrele comandamente. Înlăturîndu-le, el avu impresia că-i un sărman om care, în urma unei catastrofe, conduce la cimitir, singur, morţii familiei sale.

*

Cînd Hitler declară războiul, la începutul lui septembrie 1939, Walter Kunhardt continua să fie profesor la universitatea din Leipzig.

După cîteva cursuri succesive, el căpătă gradul de căpitan în rezervă.

Iminenţa războiului aruncă un mare zbucium în sufletul lui Walter Kunhardt.

Încercînd să convingă pe alţii că, în fond, Hitler e un pacifist, ajunsese să se autosugestioneze că aşa este.

Aranjamentul politic de la Muenchen îl entuziasmă în aşa măsură, încît organiză la el acasă o petrecere, ca să serbeze evenimentul.

Cine a spus că Hitler doreşte războiul? Tocmai el, care iubeşte aşa de mult copiii?!!

Puţin grizat de şampanie, el spuse: "Nu sînt sigur că există Dumnezeu, dar sînt sigur că Fuhrerul nostru este un trimis al lui Dumnezeu!" - la care musafirii aplaudară cu entuziasm.

La începutul războiului din 1939, misiunea "trimisului lui Dumnezeu" luă un caracter mai activ.

Kunhardt fu imediat mobilizat. Şeful lui era un oarecare Struder, fost vatman de tramvai, care avea înfăţişarea şi "jovialitatea" unui măcelar.

Deşi nu fusese instruit milităreşte, brutalitatea manierelor nu l-au împiedicat să avanseze.

Ce căuta acest om la Statul Major?

Îi plăcea să se înconjoare de ofiţeri - stil prusac, aristocraţi din naştere şi care păreau că privesc regimul nazist printr-un monoclu.

"Îi cunoaştem - spunea el. Nu toţi au fost curăţaţi, dar le vine rîndul. Mai ales nu trebuie să avem încredere în cei trecuţi de 40 de ani!"

*

Într-o dimineaţă "jovialul" Struder îi spuse lui Walter: "Veşti bune! Pregăteşte-te, plecăm într-un zbor de recunoaştere, cu un avion de patru locuri. Vom fi noi doi, pilotul - un locotenent de aviaţie foarte capabil - şi mitraliorul...

Nu te speria! O simplă plimbare. Am obţinut cu greu avionul, dar am avut un chef teribil să văd asta cu ochii mei. Să văd armata poloneză în derută, pe fugă, mai ales coloanele de refugiaţi care părăsesc totul, pe jos, în căruţe şi bogătaşii bineînţeles, în maşinile lor. Ai să vezi, n-ai să regreţi!"

Struder se aşeză la stînga pilotului, Kunhardt în spate, iar mitraliorul în fundul avionului.

- Care-i direcţia? - întrebă pilotul.

- Spre coloanele de refugiaţi! Acolo unde nu mai sînt lupte şi deci nu riscăm nimic!

Zburau la o înălţime de 500 de metri. Deocamdată nimic interesant.

- Păcat, spuse Struder. Am întîrziat; majoritatea au reuşit să fugă!

Deodată, pilotul descoperi un grup masiv de fugari.

- Repede! repede, continuă! - spuse Struder.

După cîteva minute zăriră primele maşini care depăşeau căruţele însoţite de pietoni speriaţi. Aceştia, la apariţia avionului, nu ştiau cum să se adăpostească, la marginea arborilor.

Struder ordonă pilotului: "Urmăreşte-i cum poţi, coboară şi trage, ucide-i pe toţi!"

Cum mitraliorul, care era la fund, nu-l auzea, el transmise comanda prin Kunhardt: "Spune-i să tragă imediat, Herr Kunhardt. Ce aştepţi?"

Acesta, palid, cu buzele tremurînde, părea paralizat.

- Repetă-i repede ordinul meu, pentru numele lui Dumnezeu!

Din toată fiinţa lui Struder se degajă o astfel de violenţă fericită, încît, ca hipnotizat, Kunhardt transmise ordinul.

...şi mitraliera intră în funcţiune...

Mai tîrziu, fericit de isprava lui, Struder îl privi pe Kunhardt:

- Ce ai, căpitane? Eşti verde la faţă! Ai nervii slabi! Trebuie să te îngrijeşti!

În timp ce, ca o consolare, Kunhardt îşi spunea bîlbîind interior: "Dar nici acum nu eu, nu eu am tras..."

*

Urmează invazia Danemarcei unde Kunhardt, avîndu-l pe Struder ca şef, rămase pînă la sfîrşitul iernii anului 1940.

În acest interval are loc şi căderea Franţei.

Foarte afectat de soarta Franţei, pentru care Walter nutrea o sinceră apreciere şi simpatie, gîndul lui îl purta deseori spre prietenul Pierre Camus, de la care nu mai avea veşti din octombrie 1938.

În euforia produsă de tratatul de la Muenchen, el îi scrisese într-o scrisoare cît este de fericit că războiul între popoarele lor a putut fi evitat. La care Camus, mai puţin entuziasmat, îi răspunse că, bineînţeles că preferă acest aranjament războiului, şi speră că Germania va şti să se oprească la timp. La care adăugă: "Am acum o fetiţă de şapte ani şi un băieţel de patru ani. Deci nu mi-e frică că o mobilizare ar putea să-mi ia copiii şi sper că atunci cînd ei vor fi mari, nebunia care frămîntă astăzi lumea, va fi de mult depăşită, dar n-aş vrea ca ei, copiii mei, să asiste la ororile unui război!"

(Urmarea în nr. viitor.
Şi ce urmare !)

CASA DE PĂRINȚI
NEOT MARGOA LTD.
în inima orașului
NESS ZIONA
Str. Ben Gurion 53
Tel. 08-9402482 – 08-9403561

Pentru
INDEPENDENȚI
și EXTENUAȚI
CASĂ DE PĂRINȚI
DE ÎNALT NIVEL

Primește părinți pentru convalescență, refacere și îngrijire de zi

ÎN CURÎND deschidem în JAFFO
CASA DE PARINȚI « NEOT HATIHON »
Local spațios, modern, elegant. Telefon: 03-5073450

Nazismul de ieri era, aşa cum l-am văzut mai sus
Acesta este nazismul de azi.

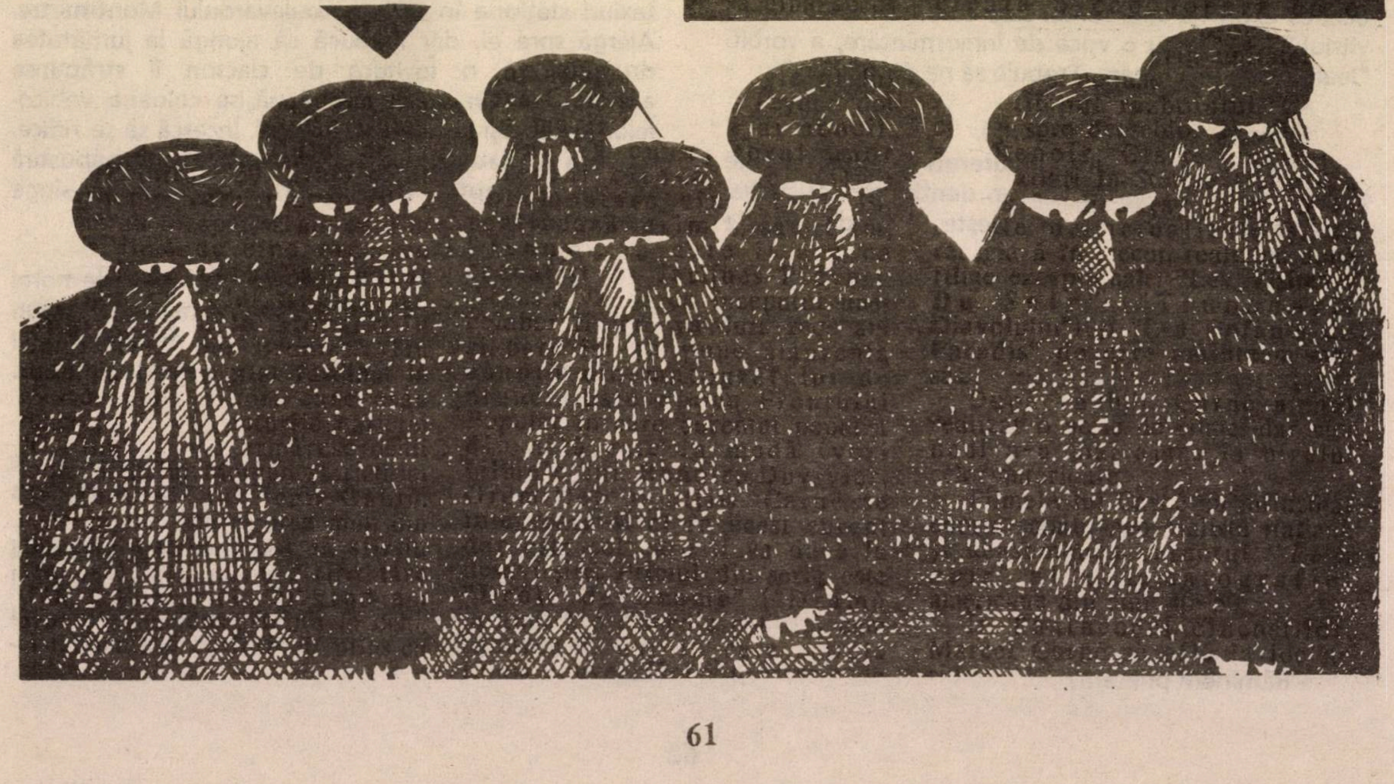

O nuvelă de

HENRY TROYAT

BUMERANGUL

Dacă astă-seară v-aţi hotărît să mergeţi pentru ultima oară la amanta Dvs. şi să-i spuneţi că "gata, legătura noastră s-a terminat", fiţi cu băgare de seamă.

Hotărîrea Dvs. poate avea urmări inimaginabile. Dar nu acelea la care vă gîndiţi.

Jean Dupont căuta un prilej să rupă relaţiile cu amanta fără să fie obligat să-i spună "nu te mai iubesc" cuvinte pe care o femeie îndrăgostită le înţelege greu. În 7 decembrie, la ora 9 seara s-a dus la ea cu gîndul s-o pregătească sufleteşte. Nimic nu e mai potrivit în asemenea situaţii decît a simula o profundă oboseală nuanţată de tristeţe. Anumite fraze introductive trebuie rostite cu orice preţ aşa că Jean Dupont şi le repeta: "Sînt cam tracasat... nu te ocupa de mine... o să treacă... e un fel de astenie... nu poţi înţelege. Da, da, am muncit prea mult la birou... Vorbeşte despre tine, draga mea..."

Ori "draga" care l-a primit în acea seară n-avea deloc aerul tandru obişnuit. Ochii îi erau umezi, nasul iritat împrejurul nărilor, fardul împrăştiat pe buze ca o eczemă. Ea nu i-a înapoiat sărutul pe care i-l depusese pe obraji. Nici nu l-a invitat să ia loc pe fotoliul unde de cinci ani se instala în fiecare miercuri şi sîmbătă. Nu s-a cuibărit la pieptul lui şoptind "exali parfumul străzii". Nu i-a murmurat la ureche "ştiu la ce te gîndeşti, pervers micuţ". Nu. Denise Paquet l-a privit drept în ochi cu expresia unei femei care ascunde un flacon cu vitriol în sîn. Şi, cu o voce de înmormîntare, a vorbit: "Jean, nu te mai iubesc. Trebuie să ne despărţim."

- Ceee?

Surpriza, bucuria îl doborîră.

- Dragul meu! Te-am îndurerat! Şi totuşi trebuie să ştii. M-am îndrăgostit de un dentist din Australia. I-am vorbit de tine. Te preţuieşte mult, deşi nu te cunoaşte.

Scena care a urmat a fost admirabilă. Jean Dupont destins, fericit, afecta o disperare virilă: rictus de electroşocat, tic nervos în colţul gurii, degetele crispate pe speteaza unui scaun ca pe parapetul unui pod, respiraţia gîfîindă.

- Te înţeleg, te înţeleg, gemu el.

Şi Denise cu lacrimi în ochi, cu decolteul înfocat, îi relată pe scurt:

- La început am rezistat. Dar a fost peste puterile mele...

- E amantul tău?

- Da.

- Adio, Denise!

- Rămînem prieteni?

- Intre noi n-are ce căuta prietenia.

- Totuşi sîntem obligaţi să ne vedem zi de zi la birou.

- O să-mi schimb serviciul. "Societatea franceză de tuburi şi pipete" are o duzină de sucursale. Am de unde alege.

- Mă urăşti?

- Nu. Încerc doar să uit...

- Suferi?

Jean îşi aminti de un film în care actorul, bărbos şi taciturn, aflat într-o situaţie similară, a răspuns cu un singur cuvînt: "Cumplit". Apoi deschise uşa şi trecu pragul cu înfăţişarea unui rănit de moarte. După ce uşa automată se închise, răsuflă uşurat şi, aplaudînd, spuse cu glas tare: "Uf...". Coborî grăbit scara sinuoasă, întunecată, care mirosea a untură prăjită. În stradă un vînticel proaspăt îi mîngîia obrajii. Se opri un moment ca să se odihnească. Liber! Liber! Liber! Automobilele circulau cu un freamăt fastuos. Trecătorii păreau veseli. Vitrinele magazinelor erau viu luminate. La ultimele etaje ale blocurilor, firme verzi, roşii şi albastre se aprindeau şi se stingeau într-un ritm frenetic. Pînă şi ploaia cădea cu un aer de sărbătoare în jurul reverberelor blonde. Jean Dupont simţea că întregul univers participa la bucuria sa. Ca să se înapoieze cu metroul i se părea absurd. Se impunea un taxi. Taxi şi cinema. Cinema, şi după spectacol, un pahar cu vin. Vin şi poate o aventură galantă cu o "mutră simpatică" cum spunea colegul său Cliche. Un şir de taxiuri staţiona în mijlocul bulevardului Montmartre. Alergă spre el, dar n-apucă să ajungă la jumătatea drumului că o lovitură de clacson îi străpunse abdomenul. Un automobil depăşise coloana vehicolelor imobile şi-l aruncă la pămînt. Încercă să se ridice, alunecă şi căzu iar. Două faruri stupide se năpustiră spre el în noapte... o placardă luminată scuipa sînge pe pavajul ud.

- Ah! ţipă Jean.

Cînd deschise ochii a văzut pantofi plini de noroi care aproape că-i atingeau obrajii. Şi mai sus, chipuri necunoscute îl priveau aplecate ca pe marginea unei fîntîni. Îi era frică. O durere atroce îi zguduia trupul. Îşi pierdu cunoştinţa.

Jean Dupont suferea de fracturi cumplite şi de contuzii. "Două luni de odihnă în ghips" a prescris chirurgul, şi a adăugat: "Ai scăpat ieftin".

A doua zi după accident, Jerôme Cliche, colegul tînărului accidentat a venit să-l viziteze la spitalul unde fusese transportat. Aşezat la căpătîiul patului, cu o mină gravă şi înţelegătoare, suspină: "Sărmane prieten".

Era greu să-i distingi figura: avea capul bandajat şi se zărea doar un mic pătrat de carne zdrobită unde ochii, nasul şi gura erau grămadă. O gutieră de ghips îi imobiliza braţul stîng. Mîinile, două pachete de vată presărate de ace. Din cauza stării sale grave se afla într-o cameră cu un singur pat.

- Da, am păţit-o, spuse Jean, ridicînd cu greu din umeri.

- Şi asta pentru o femeie!

- De ce pentru o femeie?

- N-o mai făcea pe nevinovatul!

- Despre ce femeie vorbeşti?

- Păi despre Denise Paquet!

- Dar nu e din cauza ei!... Nu înţeleg nimic..., şi scoase un ţipăt de parcă un automobil l-ar fi tamponat din nou. Eşti nebun de-a binelea.

- Nu văd de ce. Denise mi-a povestit totul. Nu erai amantul ei?

- Da.

- Nu te-ai dus s-o vezi în seara accidentului?

- Da.-

- Nu ţi-a mărturisit, ceea ce de altfel ştia tot biroul, că nu te mai iubeşte?

- Da.

- Ei bine?

Cliche triumfa cu zîmbetul unui halterofil care a lăsat să-i cadă greutatea.

- Aştept să continui, spuse Jean.

- E simplu! Cînd ai aflat că ai căzut în dizgraţie te-ai aruncat sub roţile unui automobil.

- Idiot! bombăni Jean. Uiţi că de patru luni doream s-o rup? Denise mi-a uşurat corvoada luîndu-mi înainte.

- Cam curios ! Nu mi-ai vorbit nimic despre aşa zisa ta plictiseală.

- Pentru că sînt un gentleman. Ascultă, Cliche. În 7 decembrie, seara, părăsind-o pe Denise eram fericit ca un evadat din puşcărie, ca un înecat readus la viaţă, ca...

- Şi ăsta e motivul pentru care te-ai aruncat sub o maşină?

- Dar nu m-am aruncat, urlă Jean, am alunecat, mi-am pierdut echilibrul, asta e tot!

Cliche surîse cu dezgustul celui ce nu poate fi amăgit:

- Ingenios, dar ce păcat că martorii sînt de altă părere: a fost gestul unui disperat, iată ce spun toţi.

Jean Dupont era răvăşit de furie:

- Ticălosule! Ticălosule! Pe Denise aţi întrebat-o? Nu v-a explicat?

- Ne-a explicat că eşti un hipersensibil şi avea remuşcări că nu te-a menajat.

Obrajii lui Jean erau leoarcă de transpiraţie. Îşi duse mîna bandajată la bărbie şi-şi smulse pansamentul. Respira sacadat. Avea o privire beată, dementă:

- Ascultă! Vreau să-ţi mărturisesc ceva. Nu numai că n-o mai iubesc pe Denise, dar mi-e silă de ea. Dacă mi-ar fi oferită goală, pe tavă, aş spune "NU". E greoaie, obeză, fadă. Are dinţi urîţi. Merge ca o raţă. Se îmbracă fără gust.

- Da, da, îl îndemnă Cliche cu o grimasă răutăcioasă.

Epuizat, învins, Jean îşi lăsă capul pe pernă.

- Înţelege, reluă Cliche, vanitatea ta mă uluieşte. Oare e ruşinos faptul de a iubi o femeie atît de mult încît să doreşti să mori dacă ea nu te mai vrea?

Jean închise pleoapele ca să-şi recapete forţa pentru ultimul asalt:

- Cliche, îngîimă el cu o voce de muribund. Nu mai vreau să te văd. Ieşi afară! Pleacă! Şi să nu mai vii!

Dar Cliche nu părea să fi auzit ceva. Cu un chip indulgent îi aranjă cuvertura.

- Gata, ajunge! Te mişti, te descoperi, o să răceşti. Eşti un naiv caraghios...

- Îţi interzic să-mi spui "naiv caraghios"!

- Ştii că şeful nostru Malandrin vine diseară să te vadă?

- Nu-mi pasă! ţipă strident nefericitul. Nu-mi pasă de nimeni! Se sprijini pe un cot, dar fu cuprins de o durere ascuţită şi căzu grămadă pe marginea pernei. Ameţit, îl văzu pe Cliche ridicîndu-se, luîndu-şi pardesiul şi părăsind camera.

Domnul Malandrin era un bonom rotofei, cu obrajii bucălaţi, nasul borcănat şi ochii negri, strălucitori ca muştele pe gunoi.

- Ei bine, voinicule, i se adresă, aşezîndu-se lîngă el. Te poţi lăuda că ai bulversat viaţa calmă din biroul nostru.

- Sînteţi prea amabil.

- Ce aventură! Ştii că te admir?

- De ce?!?

- E frumos să iubeşti atît de mult încît să dispreţuieşti moartea!

- Dar eu nici nu iubesc şi nici nu dispreţuiesc moartea!

- Prietene, adăugă Malandrin. Am 47 de ani. Am fost şi eu odată tînăr. Şi ţi-o spun deschis. Te înţeleg. În locul dumitale poate c-aş fi procedat la fel. Tocmai oamenii cei mai chibzuiţi sînt capabili de pasiuni nebuneşti.

Jean Dupont era extenuat de scena de dimineaţă, totuşi protestă:

- E un accident, nu o sinucidere, domnule Malandrin...

Malandrin surîse îngăduitor ca un tată de familie.

- Eşti un băiat viteaz şi discreţia de care dai dovadă te onorează. Să ştii că i-am cerut lui Mourgue să-ţi grăbească avansarea...

- Vă mulţumesc, se bîlbîi Jean, dar vă asigur că...

- Strînge-mi mîna, dragul meu. Amîndoi sîntem sensibili. Ne înțelegem dintr-o privire! Şi strînse cu degetele sale durdulii enorma palmă bandajată a nenorocitului.

Rămas singur, Jean Dupont reflecta la această vizită. La început fusese revoltat de interpretarea romantică a accidentului. Fără îndoială că Denise Paquet exploda de orgoliu la gîndul că el a vrut să moară pentru ea. Fără îndoială accepta cu plăcere rolul de femeie fatală. Probabil că se lăuda numindu-l "sărmanul", arborînd bijuterii false, mărindu-şi buzele cu un ruj violent, lipindu-şi pe pleoape gene lungi, false. Cîtă milă! Iar el, el care n-o mai iubea, el care a vrut să rupă relația cu mult înainte ca ea să fi manifestat acea intenție, iată-l pus în rolul pretendentului alungat! În ochii tuturor el era victima, jucăria aruncată cu piciorul de un copil capricios. Totuşi, de cînd cu discursul lui Malandrin, nu mai era chiar atît de sigur de motivul furiei sale. De fapt era evident că toți erau de partea lui. Persoane onorabile condamnau conduita lui Denise şi o admirau pe a lui. Ideea că te poți sinucide de dragul unei femei flata toate femeile şi chiar cîțiva bărbați. Dar această faimă era tot atît de falsă ca şi cea cu care se mîndrea Denise. Şi el înşela societatea! Nici el nu merita epitetele atribuite. Ah! De ce nu-l credeau?... Jean Dupont a avut o noapte detestabilă. A visat o maimuță neagră, imensă, care-i imita toate gesturile şi în cele din urmă i-a luat locul la birou... A doua zi l-a vizitat o dactilografă de la întreprindere. O fată drăguță, fardată, coafată şi volubilă.

- E foarte frumos ceea ce ați făcut, spuse înroşindu-se. Ați iubit-o mult, nu-i aşa?

Jean se simțea torturat. A vrut să explice totul, n-a avut curaj şi întoarse capul.

- Ah, dacă toți bărbații ar fi ca dumneavoastră! Ați suferit mult?

Jean Dupont o privi. Ea aştepta cu nerăbdare răspunsul. Se temea să nu fie dezamăgită. I se făcu milă:

- A fost destul de greu...

- V-ați decis brusc la acest gest?

- Da... Nu... În sfîrşit... În asemenea momente nu stai să te analizezi! Tăcu. Minciuna spusă îl mira şi-l dezgusta. Îi era ruşine să fie admirat pentru nişte merite ce nu i se cuveneau.

- Numai cînd întîlneşti oameni ca dumneata te reconciliezi cu iubirea.

- Să nu mai vorbim despre asta, şopti Jean cu modestie.

Dactilografa plecă încîntată. În zilele următoare l-au mai vizitat cîțiva colegi şi toți şi-au manifestat admirația pentru atitudinea sa cavalerească şi intransigentă. A primit şi cîteva scrisori anonime care i-au încălzit inima: "Ce mult aş vrea să fiu iubită aşa cum ştii tu să iubeşti". Semnat: "O blondă". Chiar şi o declarație de dragoste în versuri semnată "O colegă care apreciază pasiunile deosebite".

Toate aceste reacții atacau încet, încet, convingerea intimă a lui Jean. Încercă să-şi amintească în ce stare sufletească era cînd s-a dus la Denise ultima dată. Oare avea, într-adevăr, intenția să rupă relațiile? Oare într-adevăr s-a simțit uşurat aflînd că ea nu-l mai iubeşte? Oare a spus, într-adevăr, "Uf" cînd a închis uşa la plecare? Desigur, în perioada accidentului el nu mai nutrea pentru Denise sentimentele exaltate de odinioară. Dar tandrețea rămăsese intactă. Probabil că a suferit în sinea lui văzîndu-se preferat unui dentist australian. N-a vrut să i-o mărturisească. N-a vrut să *şi-o* mărturisească. Din amor propriu. Şi totuşi în adîncul inimii sale era o rană de care nu se vindecase atunci cînd a dat maşina peste el. Poate că ar fi avut timp să se ferească? El nu s-a aruncat efectiv sub roțile maşinii. Subconştientul i-a dictat să rămînă pe loc! Dacă n-a evitat, era pentru că nu mai avea chef să trăiască! "Asta e adevărul, singurul adevăr" se gîndea el.

Cînd Jerôme Cliche a revenit să-l vadă şi l-a întrebat cum stă cu moralul i-a răspuns: "Nu prea grozav, bătrîne! Nu s-a schimbat nimic", şi i-a cerut veşti despre Denise. Părea tristă? Abătută? Vinovată? Intenționa să-l viziteze?"

Cliche, cam contrariat, a fost obligat să-i răspundă că Denise Paquet nici măcar nu s-a interesat de sănătatea lui...

- E tot atît de orgolioasă ca şi mine remarcă Jean, nu vrea să aibă aerul că mă compătimeşte.

Cînd colegul său a plecat, a cerut infirmierei să-i aducă o cutie de pantofi în care păstra scrisorile şi fotografiile amantei. Reciti lungile misive şi fiecare frază îi trezea o amintire emoționantă. Îşi obosi ochii şi inima contemplînd imaginea celei pentru care a vrut mai mult sau mai puțin să moară. De ce nu venea să-l vadă? Doar era răspunzătoare de accidentul său. Ea o ştia. Se temea să nu se lase copleşită de milă? Se temea să reia legătura cu el? Rugă infirmiera să scrie o scrisoare pe care i-o dictă: "Denise, draga mea, te iert şi te aştept vineri. Jean". Săptămîna următoare a fost o încercare teribilă. Tresărea la cel mai mic zgomot din coridorul spitalului. Şi cînd un prieten intra în cameră, îl primea cu o mutră arțăgoasă. Curînd, colegii săi, descurajați, renunțară să-l mai viziteze. Rămase singur de-a lungul zilelor interminabile, visător, vorbind la pereți, plîngînd. Se adresa fotografiilor lui Denise, îşi răspundea aşa cum ar fi dorit s-o facă ea! Infirmierele se cam temeau de el şi spuneau că "acea femeie i-au sustras creierul". Totuşi acceptau să-i scrie lui Denise. Toate scrisorile au rămas fără răspuns.

După vreo două luni, Jean Dupont s-a înapoiat acasă. Apoi medicul i-a recomandat să se plimbe zilnic cîte o oră. Prima ieşire a fost la locuința iubitei sale. Ajungînd în fața uşii, la etajul cinci, inima îi zvîcnea atît de violent că a fost nevoit să se sprijine de perete.

"O s-o văd, o s-o văd, repeta, şi totul va fi ca mai înainte." Sună. N-a răspuns nimeni. Sună încă o dată; de două ori; de trei ori. După fiecare apăsare, liniştea apartamentului vid îl îngheţa. Apăsă pe soneria uşii batante. "Ce doriţi?" se auzi o voce venită de la etajele inferioare.

- Domnişoara Denise Paquet, vă rog.
- S-a mutat de trei săptămîni.
- Trei săptămîni?
- Da, după ce s-a măritat.

Jean Dupont coborî treptele una cîte una şi ieşi în stradă. Rătăci vreo două ceasuri în cartier, ameţit, nefericit şi totuşi calm. O viaţă stranie începea pentru el, fără legătură cu viaţa din celelalte zile. Se uita la oamenii grăbiţi, la vitrinele luminate şi-l cuprinse un fel de mirare la gîndul că lumea continua să existe, deşi el nu mai făcea parte din ea. S-a regăsit pe bulevardul Montmartre pe o ploaie torenţială. Reclamele luminoase se reflectau în pavajul ud. Taxiurile se opriră în mijlocul şoselei. Din cerul negru se desprindeau nori violeţi. Un automobil gonea cu viteză atingînd trotoarul. Jean Dupont îşi vîrî capul în umeri, îşi strînse coatele pe trup, şi cînd maşina se afla la doi metri distanţă de el, se năpusti sub roţi. A fost un zgomot de tunet, un şoc cumplit, o prăvălire luminoasă...

Cînd l-au ridicat de pe asfalt, încetase din viaţă.

(În româneşte de Sorina Malcaş)

MAMAIA מַאמַאיָה

Restaurant
românesc
GRĂTAR – PESCĂRIE

AER CONDIŢIONAT.
AMBIANŢĂ PLĂCUTĂ.
SERVICIU CONŞTIINCIOS.
PREŢURI MODERATE.
DESCHIS ZILNIC ÎNTRE
ORELE 12 – 24
VĂ RUGĂM A REZERVA
LOCURILE PRIN TEL. NR.
5237784
VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE

RESTAURANTUL MAMAIA
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

În curînd
POVESTIRI
de Dr. Eruhim Roisman

Povestiri. Povestiri. Povestiri.

MINIMUM.

Predă-te
Tatălui –
voiei lui
Dumnezeu,
care este
întotdeauna
bună.

*Si îndoiala ta
va fi schimbată
într-o deplină
mîngîiere.*

MB

NOEMI PAVEL

CADOUL

Eram internată într-un spital din Bucureşti. Am dat cadou doctorului un pachet de Marlboro. Şi să vedeţi ce s-a întîmplat.

E o senzaţie tare ciudată, să stai cu ochii deschişi dar să nu vezi nimic.

M-am trezit dintr-un somn adînc, am deschis ochii şi am văzut un ecran mare, negru - de fapt două, unul cu ochiul stîng, celălalt cu dreptul. Singura diferenţă era că ochiul stîng, cel operat, mă durea. La dreptul mă operasem cu trei luni în urmă: transplant de scleră. Atunci au luat sclera de la un tînăr mort într-un accident de motocicletă. Acum aveam sclera unei femei care murise la naştere.

Cam neplăcut, mai ales că tocmai ne gîndeam, eu şi Paul, să facem un copil, chiar dacă părinţii nu ar fi fost de acord: şi necăsătoriţi, şi încă studenţi...

- Teodora !

- Poftim ?

Era colega mea de salon. Fusese operată în urmă cu trei zile. Accident de laborator, în urma unei reacţii greşite.

- Teodora, cum te simţi ?

- Nu văd nimic.

- Dar ştiu că ai dormit ! Dormi de 10 ore !

Am auzit uşa. Era desigur asistenta, Maria. Mi-o închipuiam, cu halatul alb, scurt de-o palmă deasupra genunchilor şi cu gulerul răsfrînt. Simpatică şi fîşneaţă !

- Ce face fata ? Hai să scoatem pansamentul la dreptul. Aşa...

Acum era mai bine. Cu ochiul drept am văzut întotdeauna mai bine.

- Ei, cum e ?

- E bine. Sper să văd şi cu stîngul la fel de bine...

- Sigur, sigur, dar mai durează. Ştii doar cum e, nu ? Te doare ? Vrei să-ţi fac un calmant?

- Nu, mulţumesc. Încă nu.

- Sînt de gardă azi. Dacă aveţi nevoie de ceva, fetelor, mă chemaţi.

Nu-mi plac spitalele. Eram internată de 4 zile, de două zile operată. Dormeam tot timpul ca să mai uit de locul în care mă găseam.

- E cald azi.

- Da.

Începuse să adie vîntul. Simţeam ploaia în aer. O aşteptam.

- Vrei să-ţi citesc ziarul ?

Am vrut să fac o glumă: două chioare care încearcă să citească ziarul.

- Da, ce ziar ?

- România liberă. Scrie de scumpirea ţigărilor. Kent-ul - 15.000; Marlboro - 13.000. Au înnebunit de tot ! Tu fumezi Monte Carlo. S-a făcut 4.000 !

- Şi ce mai scrie ?

- Despre alegeri.

Cred că am adormit iar, apoi m-a trezit vocea Mariei.

- Fetelor, vreţi ţigări ? Le dau ieftin, 6.000 de lei pachetul ! Pe alese ! Mi le aduce o stewardesă.

Am cumpărat un pachet. Chirurgul meu fuma Marlboro. Am pus pachetul pe noptieră, lîngă cana cu florile de la Paul. Erau lăcrămioare şi miroseau tare frumos.

Paul a venit să mă vadă pe la orele 21. A adus prăjituri cu brînză, Coca-Cola, gumă de mestecat Orbit şi flori.

A plecat după o oră, se ducea la un coleg să facă un duş pentru că la cămin nu aveam apă caldă de-o săptămînă.

În aceeaşi noapte a plouat cu găleata iar eu am stat la palavre cu Laura pînă spre dimineaţă. Am depănat poveşti despre anii de studenţie la facultatea de medicină la care eu şi Paul eram în anul trei. Eu vroiam pe vremea aceea să mă specializez în chirurgie plastică, iar Paul în Ortopedie.

De dimineaţă am avut de lucru: din greşeală, îmi lipisem guma de mestecat de pachetul de ţigări şi a trebuit să răzui bine cu unghia, să nu se vadă.

La vizita medicală m-am debarasat de cadou iar domnul D., pe care l-am avut profesor în anul doi, mi-a zîmbit şăgalnic:

- Ştii tu ce-mi place mie !

Îi mai plăcea să dea note mici. Am luat 6 la Oftalmologie. Dar era un chirurg excelent. Ştiam că puteam pierde ochiul stîng dacă nu mă opera el.

Eram în ultima zi. Mi-am schimbat singură pansamentul la ochiul stîng. Eram deja expertă. Prima oară a fost mai greu, cînd am avut senzaţia că mi se prelinge ochiul pe faţă. Parcă nu era al meu. Uitasem şi de durere. Dar într-o lună, totul trebuia să revină la normal.

Laura îşi făcea externarea odată cu mine.

Tocmai ne pregăteam să mergem la toaletă, la "fumoar" cum îi spuneam noi, ca să fumăm o ultimă ţigară în Spitalul M., cînd a intrat Paul, numai zîmbet:

- Teo, ţi-am adus ceva special, o delicatesă pentru proaspăt operaţi !

A scos din buzunar un pachet de Marlboro.

- Eşti nebun ! De unde l-ai cumpărat ?

- L-am luat ieftin, să ştii ! Vindea o asistentă, în lift. Una mişto de tot !

L-am sărutat.

- Ai grijă, să nu-ţi laşi ochiul pe obrazul meu ! spuse el, rîzînd.

Cînd să scot ţipla, am văzut că în partea stîngă era o pată mică, maronie şi lipicioasă, de... guma mea mestecată şi răsmestecată, Orbit.

Am început să rîd, pentru prima oară de cînd mă aflam în spital.

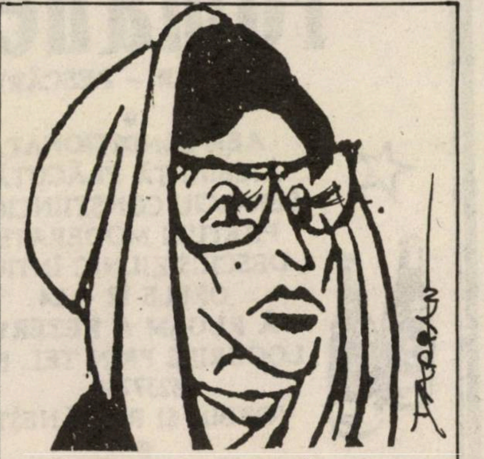

Frumoasa doamnă Benazir Bhutto a fost demisă - în mod surprinzător - din funcţia de prim-minstru al Pakistanului. Au bhututo.

...o dragoste de care, cu toţii, astăzi, în Israelul bîntuit de ură, avem nevoie; mare nevoie

SCRISOARE DE DRAGOSTE

Schiţă de

NORMAN WILLSON

"Afară liliacul e în floare. Din grădina vilei noastre vine, prin fereastra deschisă, adierea plăcută a zefirului de mai. Stau şi te privesc cum, tolănit în fotoliu şi fumîndu-ţi în linişte pipa, priveşti cu atenţie la emisiunea de televiziune. E una din serile noastre obişnuite, după douăzeci de ani de fericită căsnicie. Copiii, care acum sînt mari, au ieşit în oraş. Ana e o adevărată domnişoară şi cred că se va logodi în curînd cu băiatul care-i face curte. Carol e un ştrengar de toată frumuseţea şi, la şaisprezece ani, suceşte capul tuturor fetelor din cartier. Anii au trecut, au trecut repede şi iată-ne acum pe amîndoi, nici tineri, dar nici bătrîni, puţin obosiţi de eforturile făcute pentru a ajunge la ceva, pentru a ne creşte în linişte şi demnitate copiii. Pe ecranul televizorului se desfăşoară o adevărată dramă. O tînără femeie, nefericită în căsnicie, îşi înşeală soţul. Iat-o cum se dezbracă lasciv, scoţîndu-şi pe rînd dessous-urile. Nimic altceva decît pornografie. La un moment dat izbucneşte o ceartă violentă între ea şi amant. Femeia se dă jos din pat şi, apucînd tot ce-i cade sub mînă, vaze, scrumiere, sticle şi pahare, le aruncă toate în capul amantului. Ce dragoste năbădăioasă !

Îmi amintesc de începuturile noastre, de prima noastră ceartă şi de seara în care, furioasă că te-ai întors după miezul nopţii şi cu chef, am vrut şi eu să-ţi arunc în cap o ceaşcă de la serviciul de ceai. Te privesc cu atenţie cum urmăreşti filmul, amantul se scoală zăpăcit şi încearcă să se îmbrace, în timp ce soţul intră pe neaşteptate. Urmează un scandal nemaipomenit, şi aflăm că iubitul nevestei e tocmai cel mai bun prieten al său. Vezi, eu n-aş fi putut să-ţi fac una ca asta. Îţi aminteşti de Robert, tînărul acela blond cu care erai coleg la bancă ? Îmi făcea o curte disperată, de care tu habar n-aveai. M-a convins chiar o dată să ieşim împreună la un film şi, în timpul spectacolului, m-a ţinut de mînă. Mi-era ruşine să-l resping, devreme ce acceptasem să ies cu el. A mai insistat să ieşim împreună. Vroia chiar să te părăsesc şi să-l urmez pe el. Cel mai bun prieten, ca şi acum la televizor. Dar mi-am stăpînit dorinţa, deşi îl plăceam. Tu mă neglijai pe-atunci şi bănuiam chiar că aveai o legătură. O subalternă de-a ta de la birou. Mare lucru că serviciul de ceai a rămas intact şi ne priveşte şi acum din vitrina de cristal. Pe ecran, în timp ce scriu, drama continuă şi mai intens. Soţul îşi goneşte soţia din casă, pe o ploaie torenţială, numai în cămăşuţă. Ce soţ brutal, dar şi ea, ce nesocotită ! Poate de asta am rămas noi împreună şi am rezistat la tot felul de tentaţii. Lăsîndu-mă furată de gînduri, nici nu ştiu cum s-a rezolvat drama de pe micul ecran. Poate pentru că, între timp, au venit copiii şi a trebuit să le dau de mîncare. Erau obosiţi, flămînzi dar fericiţi. Dragi copii ! Ce bine că am ştiut să păstrez măsura în viaţă. Şi ce fericită sînt de fericirea voastră ! La orice oră din noapte aţi veni, sînt gata să mă scol şi să vă dau de mîncare. După ce copiii s-au culcat, am venit iar lîngă tine. Nu dormeai, ci stăteai aşa, gînditor. Stau şi te privesc cum, pînă la urmă, ai adormit în fotoliu ca un copil, cît de bine îţi şade părul tău cărunt ce-ţi cade pe frunte în şuviţe, şi cît de mult te iubesc acum, după atîţia ani de căsnicie. Mă gîndesc că în mii şi mii de case sînt asemenea perechi fericite ca noi, în timp ce femei ca acelea de pe micul ecran umblă rătăcind în căutarea unei fericiri iluzorii. Somn uşor dragul meu. Mă duc să aranjez culcuşul. Nu vreau să te văd chinuindu-te în fotoliu !"

(Traducere de A. MARIA)

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENI

NELU WEINBERG
PREZINTĂ PAGINILE DE
JOCURI

●	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2							●				
3			●					●			
4						●					●
5				●					●		
6					●			●			
7		●				●				●	
8	●			●				●			
9						●					
10				●							

AVUTE-N VEDERE !

ORIZONTAL: 1) Numai ochi și urechi. 2) Între patru ochi (fem.) - Organul vederii. 3) Ode! - Transmite boala somnului - Ață. 4) Cît ai clipi din ochi - Persoană cu vederea scurtă. 5) În șatră! - Face un lucru cu ochii închiși - Emil Stoica. 6) "Ochiul..." (nom.), numele unui frumos fluture de noapte - Unitate de timp - Comitetul de Stat al apelor (sigla). 7) "...ochi albaștri", șlagăr de I. Vasilescu - Cel ce umblă pe la gene. 8) Ultima privire! - Bărbierit - Are și ea un ochi... uneori. 9) A lua la ochi - Ca lacrima. 10) Ochi perfid - Faptul de a face ochi.

VERTICAL: 1) Le cam fug ochii - Tel! 2) Într-o clipită - La ieșirea din Naharia! 3) Carte! - Cu ochii-n patru. 4) A parcurge cu ochii un text - Nicu Oprea. 5) Jilavă - Membrana colorată a ochiului. 6) Nu poate fi străbătut cu privirea - Negație. 7) A scris versurile: "Te desfaci c-o dulce silă,/ Mai nu vrei și mai te lași/ Ochii tăi sînt plini de milă/ Chip de înger drăgălaș". 8) Paul Ochialbi - În silă! - Ultimul scul! 9) Enterovirusuri - Produs apicol. 10) E sorbit din ochi - Cade uneori în ochi. 11) Sportul ochitorilor - Ca lacrimile la gust.

DICȚIONAR: ATR, CSA, ECFO

BIANCA NIȚĂ
Ashdod

●	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1							●			
2						●				
3		●								●
4									●	
5		●				●				
6										
7			●		●					
8						●			●	
9			●				●			
10				●						

JOCUL HAZARDULUI

ORIZONTAL: 1) Zi... lucrătoare - Chemarea celui de Sus. 2) Schimb de serviciu - Spațiu mioritic. 3) Schimbarea vremii (pl.). 4) Conclavuri profane. 5) Bun la bătaie - Avut în vedere. 6) Pusă în gardă. 7) Înainte, marș! - Luat în șuturi. 8) Piste false - Scos la joc. 9) Piei... de cîini! - E cunoscut pe mapamond - Funcție continuă. 10) Ocolul pămîntului - Masă luată în piață.

VERTICAL: 1) Ansamblul căminului. 2) Bill din Dallas! - Hazardul unor curse. 3) Ieșită din pumni. 4) Via de la drum (pl.). 5) Modelul supradezvoltării - Indicator tip. 6) Pneu dezumflat! - Tocit la vîrf! - Puntea de la etaj!! 7) Tăiat pe capete (pl.). 8) Schiță satirică. 9) Figuri în plan - Prezentată în două limbi - Vîrf de obelisc! 10) Plic gol! - Acțiuni înscrise la bursa neagră (sing.).

NELU WEINBERG
Ashdod

DEZLEGĂRI: (nr.116)

MÎINI...

RISIPITORI, ABILITATI, PINI, ACORD, ADUNARI, IA, CEC, PI, M, R, IMITA, MAIN, T, DARWIN, I, AGERA, RUNC, TIRI, CASOI, ERE, BATAIE.

BUCĂȚI, BUCATE...

BUCATAR, ZOB, UNITAR, SARE, CULINARA, AR, A, IN, TOCA, C, TS, SA, SIRME, ICA, MAI, SI, CU, CUBIC, NC, ARMURI, IACA, TAP, LARVAR, RASOL, SPART, STANTA, ARIE.

ÎNTRE NOI FEMEILE

DERETICAT, MI, ATITA, LEAGAN, DATORII, SARE, AJA, LENA, TIL, CE, PAR, PLITA, IRSA, NORA, AT, AP, SIFONATE, P, AIA, TZ, BA, IGLITE, APA, E, AHA, I, FRECAT, TE, TRAI, TATA, AMOREZATE, EC.

Atacată din toate părțile, pe motive de infidelitate și vulgaritate, Sarah - zisă Fergie - Ducesă de York (fosta soție a prințului Andrew al Angliei), a comunicat ziarelor că, scîrbită de toate cîte i s-au întîmplat, s-a apucat să studieze Kabala.

Săraca ! Ea și-o fi închipuind că, în felul acesta, va reuși să lupte împotriva cabalei organizate de ziarele britanice de scandal împotriva ei !

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

ŞAH MAT !

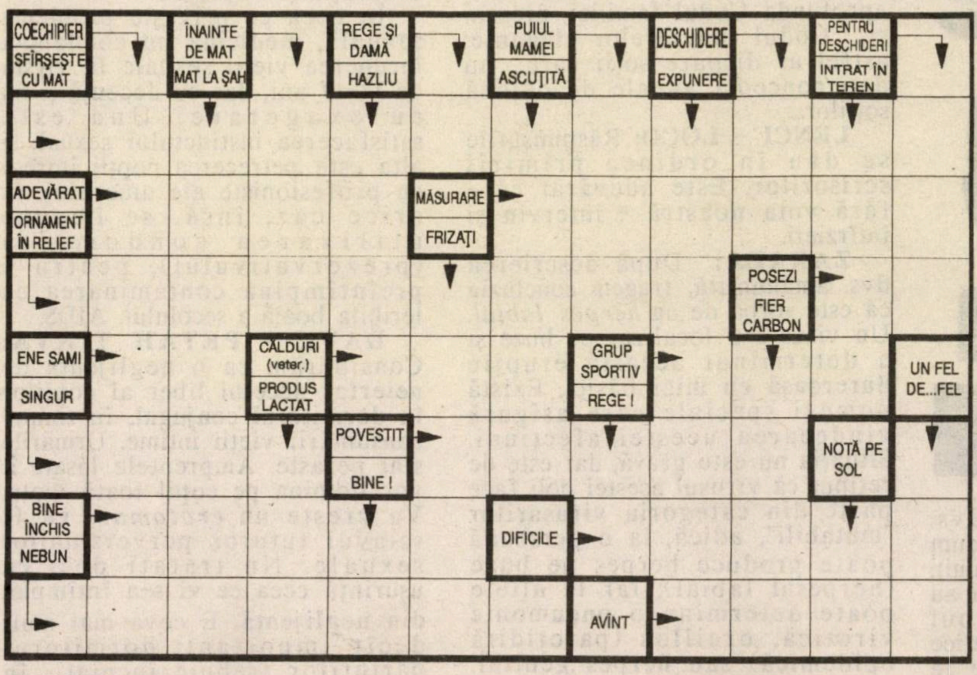
COECHIPIER
SFÎRŞEŞTE CU MAT
ÎNAINTE DE MAT
MAT LA ŞAH
REGE ŞI DAMĂ
HAZLIU
PUIUL MAMEI
ASCUŢITĂ
DESCHIDERE
EXPUNERE
PENTRU DESCHIDERI
INTRAT ÎN TEREN
ADEVĂRAT
ORNAMENT ÎN RELIEF
MĂSURARE
FRIZAŢI
POSEZI
FIER CARBON
ENE SAMI
SINGUR
CĂLDURI (veter.)
PRODUS LACTAT
GRUP SPORTIV
REGE !
UN FEL DE...FEL
POVESTIT
BINE !
NOTĂ PE SOL
BINE ÎNCHIS
NEBUN
DIFICILE
AVÎNT

DICŢIONAR : RUT

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1						●				
2	●								●	
3		●						●		
4			●							
5				●					●	
6								●		
7	●					●				
8		●			●					
9									●	
10							●			

PĂMÎNTUL

ORIZONTAL: 1) Cartea... Pămîntului – Una din limbile pămîntului. 2) Supapele incandescente ale Terrei. 3) O planetă numită Pămînt – Una din bogăţiile pămîntului (simb.). 4) Stau în vilă! – Se pun în pămînt. 5) Searbăd – Oprire nedorită. 6) Înălţimea maximă a Terrei – Sol arid! 7) Gust neplăcut – Cel mai mare continent. 8) Puţină educaţie! – Os al pieptului. 9) Sistem de linii orientative pe Pămînt. 10) Ies primăvara din reavănul pămînt – Înveliş al pămîntului (abr.).

VERTICAL: 1) Miezul pămîntului – A unge cu pămînt moale. 2) Televiziune (abr.) – Topită în pămînt – Dînşii. 3) Pămînt – Intervenţie. 4) De elită – Aparat... în legătură cu pămîntul. 5) Maşină folosită pentru săpat şi transportat pămîntul – Decor alb!. 6) Funcţie la vechile curţi domneşti – A se sfii. 7) Rezultat prin pătrundere (fem.). 8) Face legătura – Sodiu – Udă pămîntul Franţei. 9) Termină de săpat! – Şmecher. 10) Primul om care a înconjurat Pămîntul.

DICŢIONAR: ATM, IMA, SII.

V. VASILACHE
Ashdod

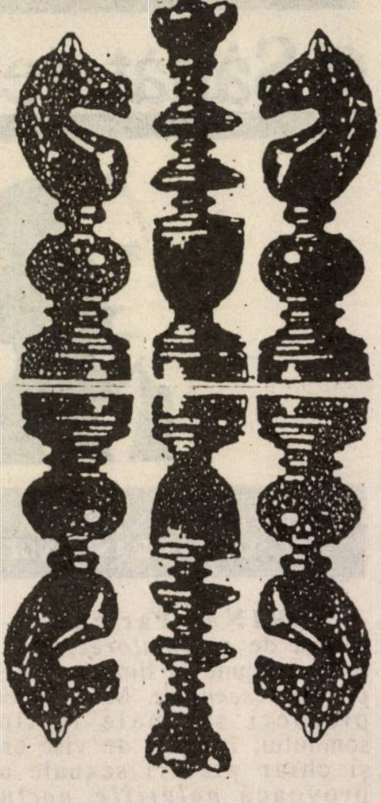

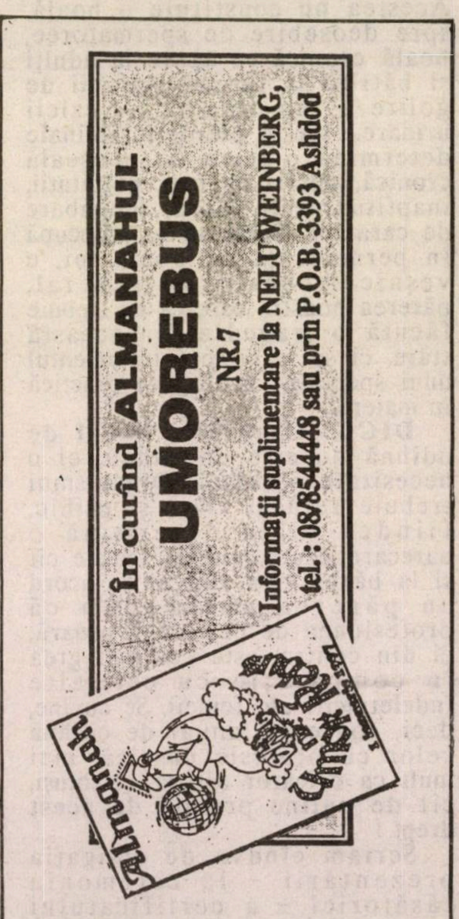
În curînd ALMANAHUL
UMOREBUS
NR.7
Informaţii suplimentare la NELU WEINBERG,
tel.: 08/8544448 sau prin P.O.B. 3393 Ashdod
Almanah
Umor Rebus

• Sănătatea

CITITORII ÎNTREABĂ, DR. WATTS RĂSPUNDE

SARINA: Partenerul dvs. suferă de *spermatoree*, sau, cum se mai spune în limbajul obişnuit, *pierderi seminale*. Mulţi tineri au pierderi seminale în timpul somnului, însoţite de vise erotice şi chiar plăceri sexuale ce le provoacă *poluţiile nocturne*. Acestea nu constituie o boală, spre deosebire de spermatoree, boală cronică ce apare la adulţi şi bătrîni în timpul acţiunii de golire a intestinului şi vezicii urinare. Aceste pierderi seminale determină o stare de oboseală cronică, dureri de cap, palpitaţii, inaptitudine la lucru, schimbare de caracter. Bolnavul se preocupă în permanenţă de boala lui, e veşnic mohorît. În general, părerea noastră este că nu trebuie făcută o tragedie din această stare, ci să se urmeze tratamentul unui specialist urolog cu practică în materie.

DICU: Concediul anual de odihnă nu este un cadou, ci o necesitate absolută. Organismul trebuie refăcut fizic şi psihic, fiindcă viaţa determină o oarecare uzură, atît la femeie cît şi la bărbat. Nu sîntem de acord cu părerea unora, cum că profesiunea de casnică e uşoară, ci din contra, este cea mai grea în comparaţie cu celelalte îndeletniciri ale femeii. Se cuvine, deci, concediul anual de odihnă celor cu profesie casnică, mai mult ca oricăror altora, şi totuşi, cît de puţine profită de acest drept !

Scriam cîndva de obligaţia prezentării - la ceremonia căsătoriei - a certificatului prenupţial (de sănătate al ambilor soţi). Aş adăuga acum şi obligaţia - pentru ambii soţi - de a citi şi aprofunda Codul familiei, precum şi... Codul manierelor elegante: astfel ar dispare soţii care... nu dau concedii anuale de odihnă soţiilor...

LENCI - LOCO: Răspunsurile se dau în ordinea primirii scrisorilor. Este adevărat că - fără voia noastră - intervin şi întîrzieri.

ZARAZA: După descrierea dvs. amănunţită, tragem concluzia că este vorba de un *herpes labial*. Un virus s-a localizat pe buze şi a determinat această erupţie dureroasă cu mici băşici. Există pomezi speciale care asigură vindecarea acestei afecţiuni. Situaţia nu este gravă, dar este de reţinut că virusul acestei boli face parte din categoria virusurilor "mutabili", adică, la o persoană poate produce herpes pe buze (herpesul labial), iar la altele poate determina o pneumonie virotică, oreillon (parotidită epidemică) sau herpes genital. Dar cea mai de temut localizare este aceea din regiunea oculară (herpesul oftalmic) care, dacă nu e tratat la timp, poate duce la orbire.

ANUSCA: Tulburările de ritm cardiac se observă şi cînd se ia pulsul. Denotă o suferinţă a inimii care trebuie tratată urgent de către medicul cardiolog. În general, necesită o electrocardiogramă, completată cu alte examene de specialitate. În funcţie de rezultatele lor, se stabileşte diagnosticul, tratamentul şi modul de viaţă ce va trebui urmat de-aici încolo de către cel ce se consideră bolnav cardiac.

ZOBI: Incontestabil, "cei şapte ani de-acasă" constituie o amprentă ce nu mai dispare în viaţa adultă. În societatea actuală avem ocazia să vedem tot felul de tineri, cu purtări mai mult sau mai puţin acceptabile, dar care, la o adică, "îşi dau în petec" tocmai prin lipsa factorilor ce ar trebui să constituie educaţia primită în primii şapte ani de-acasă. Şi ce impresie detestabilă produc aceşti "needucaţi"! Aveţi dreptate în cele ce aţi remarcat la sărbătorirea ocazionată de ziua de naştere a fiului dvs. Pe cît posibil, este bine să nu se acorde importanţă celor ce se manifestă astfel încît produc indispoziţie în jurul lor, şi să se scoată în evidenţă aceia cu purtări frumoase, ce provoacă admiraţia şi respectul.

În ceea ce priveşte problema sexuală, medicina nu condamnă începerea vieţii sexuale la vîrsta de 14-17 ani, dar cu decenţă şi nu cu exagerare. Una este satisfacerea instinctului sexual, şi alta este petrecerea nopţii întregi cu profesioniste ale amorului. În orice caz, însă, se impune utilizarea condomului (prezervativului), pentru a preîntîmpina contaminarea cu teribila boală a secolului, AIDS.

DAVE - PETAH TIKVA: Considerăm ca o neglijenţă de neiertat accesul liber al copiilor în dormitorul conjugal, în timpul consumării vieţii intime. Urmările sînt nefaste. Amprentele lăsate îl vor domina pe copil toată viaţa. Va creşte un *erotoman*, va fi sclavul tuturor perversiunilor sexuale. Nu trataţi deci cu uşurinţă ceea ce vi s-a întîmplat din neglijenţă. E ceva mai mult decît important: dormitorul părinţilor trebuie încuiat... în exerciţiul funcţiunii.

SHLOIME: Trauma suferită în accidentul rutier, după cum deducem, nu a afectat doar toracele ci şi o parte a conţinutului acestuia, în speţă, plămînul drept. Deoarece aveţi acum tulburări respiratorii, trebuiesc investigaţii şi îngrijiri speciale la spital. Trebuie precizat diagnosticul, fiindcă se poate pune în discuţie şi o pneumonie traumatică.

RENÉE: Răspunsurile se dau numai prin revistă. Nu primim telefoane.

●

Fostul preşedinte al Afganistanului, d. Najibullah şi fratele său s-au refugiat în sediul ONU din Kabul, fiind convinşi că talibanii care ocupaseră oraşul vor ţine seama de "extrateritorialitatea" clădirii şi nu vor intra acolo.

Eroare. Talibanii au alungat gărzile, au intrat în reprezentanţa importantei instituţii mondiale, au pus mîna pe cei doi şi i-au spînzurat.

Întrebare: Aţi fi de acord ca trupele ONU să garanteze viaţa evreilor din Hebron sau - cine ştie - de pe Golan ?

Răspuns: O,NU !

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

>>> Dacă sînteţi sportiv de performanţă, aţi ocupat locul II la o mare competiţie şi nu v-aţi împăcat nici azi cu gîndul că, de fapt, aţi fi meritat locul I... nu pierdeţi speranţa. Lucrurile se pot rezolva. Skioara franceză Marielle Goithchel a suferit mult la mondialele din 1966, de la Portillo, Mexic, cînd, deşi favorită a cursei de coborîre, fu nevoită să se mulţumească cu locul II. De curînd însă, cei de la Federaţia internaţională de ski au chemat-o să-i spună că a fost o greşeală şi să-i dea medalia de aur. Motivul: cîştigătoarea întrecerii, o austriacă, s-a dovedit a fi... bărbat. Primind acum medalia de aur, Marielle a izbucnit în lacrimi. Sută-n sută femeieşti...

>>> Madam Faeze Hashemi este nu numai fiica preşedintelui Iranului, ci şi - fiindcă aşa a vrut bătrînul - responsabilă cu sportul feminin. De cum şi-a luat postul în primire, dînsa (cea din fotografie) s-a izbit de o problemă care îi produce mari dureri de cap. Aceasta nu e nici lipsa banilor (are Iranul căcălău), nici lipsa stadioanelor (răposatul Shah a lăsat destule în urma lui), nici lipsa talentelor, iraniencele fiind la fel de înzestrate fizic, de la natură, ca şi concurentele lor din Olanda sau Zanzibar. Problema căreia dînsa vrea să-i vie de hac este... nuditatea sportivelor. *"Trebuie* - afirmă ea - *să lichidăm acest desmăţ care ne vine din Occident (cel putred) şi să găsim o soluţie care să împace practicarea sportului cu morala noastră islamică"*. Să găsim? Păi, e foarte simplu:

cheamă atletele la D-ta, îmbracă-le în galabii lungi pînă la pămînt, pune-le şi un fular pe cap şi, pe urmă, trimite-le să sară la înălţime.

>>> Ştiţi care e cea mai bănoasă profesiune din România? (În afară, fireşte, de aceea de mafiot). Fotbalul. Jucătorii de talent, care n-au lipsit niciodată în domeniul jocului cu "băşica" de la Dunăre şi Carpaţi, au devenit o marfă de export căutată pretutindenea în Europa şi plătită regeşte. Şi nu e vorba numai de Hagi (cel mare), ci şi de cei tineri de azi care de-abia îşi fac numele. Iată, de pildă, ce anume prevede contractul încheiat mai deunăzi între jucătorul Iulian Filipescu, de la Steaua-Bucureşti şi clubul Galatasaray din Istanbul: 2.500.000 dolari pentru sezonul 1997-1998; 3.000.000 dolari pentru sezonul 1998-1999; 3.500.000 dolari pentru sezonul 1999-2000; 4.000.000 dolari pentru sezonul 2000-2001. Bani peşin şi garantaţi. Fiindcă, aşa cum ştim, turcu' plăteşte.

>>> Hockeiul pe gheaţă este un joc brutal, canadienii, americanii şi ruşii se înghiontesc reciproc, ca în filmul "7 Păcate" (asta se cheamă body-check) şi îşi aruncă adversarii cu sete în mantinelă (gardul de metal de la marginile patinoarului). Cînd lucrurile devin mai grave, vreau să spun cotoioase, arbitrul intervine, sancţionîndu-l pe vinovat. Ca la fotbal, cînd avem de-aface cu faulturi. Dar ceea ce s-a întîmplat cu hockeistul rus Serghei Gorbaciov (nici o legătură) de la Torpedo-Jaroslava constituie o premieră mondială în materie. Acuzat că în timpul meciului amical (am subliniat «amical» şi se va vedea pentru ce) cu formaţia suedeză NH-90 Nykoping, l-a lovit pe la spate, cam tărişor, pe jucătorul suedez Tobias Borg, Gorbaciov a fost arestat de poliţia din Stockholm şi anchetat. Acum lumea zice că "metoda suedeză" se va răspîndi peste tot. Atenţie, fotbalişti de la Betar Ierusalim şi Hapoel Petah Tikva, la cotonoage, că vă treziţi cu lanţuri de picioare la Abu Kabir!

>>> O tradiţie simpatică la Bucureşti. La restaurantul aflat pe şoseaua Mihai Bravu colţ cu bd. Pache Protopopescu, fostele vedete ale fotbalului se întîlnesc, în ultima joi a lunii, întru şuetă, amintiri de pe vremuri şi comentarii la zi. Iar în respectiva joie din luna august îşi face apariţia, cu regularitate de cronometru, concetăţeanul nostru Puiu Peretz, fost - pe vremuri! - la Petrolul-Ploieşti.

~~~ În spaţiul acesta m-am gîndit să scriu ceva despre meciul de fotbal Israel-Cipru, din luna trecută, de la Limassol. Dar după ce băieţii lui Scharff au jucat ca nişte cizme, după ce gazdele ne-au bătut fără drept de apel cu 2-0, după ce pînă-n minutul 35 jucătorii noştri nu reuşiseră să tragă o singură lovitură la poartă, am hotărît să nu mai scriu nimic. Am dat cu stiloul de-asvîrlita şi mi-am luat cîmpii.

INTERIM
~~~

MINIMUM E OM CA TOT

ELENA-ESTHER TACCIU

CRIZA CULTURII DE ASTĂZI ŞI MISTICA

Edgar Morin, sociolog francez contemporan şi autor al unor lucrări foarte comentate, între care «Spiritul timpului» (1962 - 1975), se arată preocupat de criza culturii europene. Fie că ne considerăm europeni sau nu, sîntem implicaţi ca israelieni în actualitatea acestei chestiuni şi - iată - m-am gîndit să împărtăşesc cititorilor rubricii noastre cîteva teze ale lui Morin, însoţite de un succint comentariu.

Ce spune Morin în cadrul unui recent interview acordat postului de Radio France International ? În primul rînd, el consideră mass-media un produs de sinteză al culturii de azi, în posesia unor mijloace tehnice, electronice, de o maximă difuziune. Dar succesul universal al acestor forme coexistă cu pieirea lor succesivă, pentru că nimic - zice Morin - nu moare atît de repede ca formele noului. Tot ce cotropeşte la un moment dat ecranele lumii, se dă fulgerător uitării. Pînă şi temele publicistice îşi au "moda" lor: Bosnia, Sarajevo, Rwanda, Israelul (adăugăm noi), fac loc altora prin uitarea totală a primelor. Cine mai pomeneşte acum despre foamea din Somalia? S-a dus ! Teoria postmodernismului nu ocoleşte impasul posibil: ne putem trezi fără acel «ceva nou» dintr-un motiv sau altul, sau să repingem definitiv calitatea inferioară a acelui «nou» (vezi serialele de limonadă T.V., Madonna şi chiar Michael Jackson, sex sadic, monştri, vampiri, diverşi solişti rock dispăruţi în neant). Superficialitatea acestor producţii, lipsa oricărui mesaj, platitudinea lor, ne plasează în plină criză a umanismului, prin acea formă de "Joc-spectacol", extinsă şi pe ecranele noastre T.V. În faţa crizei, cultura "clasică" îşi arată antitetic forţa: gîndirea solicitată şi formarea personalităţii ca efect. Invers, prin criza umanismului, incultura îi ia locul, căci pînă şi în universităţile umaniste învăţarea prefeţelor înlocuieşte astăzi lectura operei. În aceste condiţii, ofensiva misticii se bucură de un succes total. Morin o numeşte "*noua gnoză*", acea pătrundere a omului în mister prin revelaţie, începută cu Cabala şi neoplatonismul redescoperite în deceniile noastre. Şi aici Morin ajunge la Astrologie. Ea - ne spune el - se situează în acel gol dintre cultura ştiinţifică şi cea umanistă, prin care oamenii vor să înţeleagă ce sînt şi care este locul lor în Univers. În "noua gnoză" intră destule idei ştiinţifice, căci - să nu uităm - şi fizica de azi a descoperit mistere noi: originea universului, găurile negre, infinitul mic, misterul vieţii. Pentru a descoperi sensul existenţei, s-a făcut apel la filosofia Extremului-Orient (reîncarnarea), la hinduism, buddhism, Zen. Astrologia, - zice Morin - nu este practicată numai de oameni naivi, ci şi de oameni de afaceri, de parlamentari, de vedete de cinema. Şi lucrul este de înţeles: toate meseriile comportă riscuri şi, conştient de existenţa riscurilor, fiecare vrea să ştie ce i se poate întîmpla. Afară de aspectele realităţii, mai afirmă sociologul francez, omul, preocupat totalmente de activitatea sa concretă, s-a îndepărtat de viaţa sa interioară, de armonia dintre suflet şi trup pe care o redă Yoga: "*Noi trăim într-o civilizaţie urbană în care există multă singurătate şi multă nelinişte, din care oamenii evadează luînd somnifere, medicamente, sau consultînd psihanalişti, guru, medici «alternativi», astrologi.*" O altă idee este compensarea «petelor albe» din această lume tehnică, prin apelul la doctrinele Orientului, opera unei civilizaţii străvechi a iniţierilor şi a misterelor.

Raţionalismul şi catolicismul sînt în cele din urmă învinse de toate aceste răspunsuri formulate accesibil, cu aportul vrăjitoriei, a superstiţiilor, a doctrinelor extrem-orientale şi a astrologiei. Departe de a condamna mistica, Edgar Morin o consideră ca o adresă explicabilă a căutărilor generale de armonizare a destinului personal cu Cosmosul, de găsire a unor sensuri şi repere în lumea contemporană atît de stressantă.

Rav Ovadia Iosef a cerut fidelilor săi sfaradimi, de la amvonul unei sinagogi, să boicoteze magazinele cu carne ale ashkenazimilor: "Cine cumpără carne de la ei - chiar dacă e super-casher - cumpără carne spurcată (treif)".

De cînd am citit această declaraţie în gazete, tremură carnea pe mine de furie. Cum e posibil ? Rav Ovadia nu se mulţumeşte să asmută pe religioşi împotriva laicilor, D-sa îi asmute şi pe credincioşii sfaradim împotriva credincioşilor ashkenazim. Stăpînindu-mă să nu scap o vorbă necugetată de mînie, eu zic doar atîta: domnu' Ovadia, atitudinea D-tale nu e casher de fel. E treif.

* * *

Cotidianul guvernamental egiptean Al-Ahram publică zi de zi articole injurioase la adresa noastră, cerînd ţărilor arabe să boicoteze Israelul.

Răsfoind paginile acestui ziar, înţelegem cît se poate de bine ce Ahram poartă guvernul egiptean.

D. William Perry, ministrul apărării din S.U.A., a hotărît să deschidă o linie telefonică directă cu omologul său israelian, generalul Itzhak Mordehai; pentru orice eventualitate.

Acuma, nu că vreau să-l perry pe demnitarul american, dar gestul său mi se pare demn de toată preţuirea.

LUCULLUS
și invitații săi

LA RESTAURANT

Dizengoff 99
Tel Aviv

În ultima vreme strada Dizengoff, odinioară arteră celebră cu magazine de lux, a devenit un fel de "străduță" cu trotuarele veșnic sparte, unde abundă chioșcuri, bodegi insipide sau restaurante vechi și prost luminate cum e "vechiul" KASIT. Iată însă, spre surpriza noastră, că apar și unele puncte luminoase cum e noul restaurant "99". Mai întîi, ne-a surprins lumina strălucitoare a sălilor. Întotdeauna am avut o strîngere de inimă cînd intram într-un restaurant cu lumină roșie, incertă și tremurătoare, unde abia puteai distinge mîncarea din farfurie. Aici, sala e inundată de lumină, dîndu-ți posibilitatea să vezi licoarea vinului, paharele strălucitoare, eleganța chelnerițelor și zîmbetele directorului, un argentinian rubicond și volubil. Am ales, dintr-o listă bogată, o salată "Cesar": pe un platou în trei colțuri, pe un pat de salată verde, castraveți, roșii, măsline verzi și negre, ouă fierte și capere, tronau două bucăți generoase de somon afumat fraged și onctuos, la care am adăugat sosul "O mie de insule" ce i se potrivea. N-a fost o glumă să poți duce la capăt o asemenea porție gigantă, dar cu răbdare și mestecînd "au ralenti", am reușit.

La felul doi, am optat pentru un "entre-côte" zemos, fript la gradul necesar pentru a păstra savoarea cărnii și toate sucurile ei. Ca băutură, am ales un Chardonay demi-sec.

Așa că, și în seara respectivă i-am iertat Dizengoff-ului toate defectele lui actuale și mi-am zis că, poate, o dată cu deschiderea acestui institut culinar, primăria, al cărei șef și-a asumat drept sarcină crearea metro-ului, o să-și ridice ochii de la subsolul respectiv și se va mai îngriji o leacă și de aspectul acestei uitate străzi a Tel Aviv-ului.

S. IACOBSON

Anunțăm, pe această cale, deschiderea

EXPOZIȚIEI DE PICTURĂ

a Doamnei **LILY JACOBSON (LIBA)**

care va avea loc la «TRACLIN» –

Casa Scriitorilor Israelieni «CERNICOVSKI»

din str. Kaplan nr. 6, Tel Aviv (tel.: 6194156)

Expoziția poate fi vizitată între 7.12.1996 și 22.12.1996

Deschiderea festivă va avea loc

sîmbătă 7 decembrie 1996, orele 19 p.m. (Hanuca).

în prezența ambasadorului României în Israel.
Excelența Sa d. Aurel Sanislav

Cuvînt introductiv:

Pictorul BARUH ELRON

SURPRINZĂTOARE DEZVĂLUIRI CU PRIVIRE LA DOSARUL "STRUMA"

Noua carte a lui Simion Săveanu intitulată sugestiv "Salvați onoarea civilizației !" se vrea un veritabil S.O.S. adresat conștiinței popoarelor în acest sfîrșit de mileniu.

Ajungînd la concluzia că cele mai importante documente despre desfășurarea oribilei crime împotriva umanității sînt păstrate în arhivele secrete ale unor guverne implicate în genocid, el propune INIȚIEREA UNEI ANCHETE INTERNAȚIONALE sub egida O.N.U.

De asemenea, pentru liniștirea sufletească a mii și mii de rude și prieteni ai martirilor, preconizează SCOATEREA LA SUPRAFAȚĂ A EPAVEI VASULUI SCUFUNDAT și STRÎNGEREA TUTUROR OSEMINTELOR martirilor, care ar urma să fie expediate spre Israel, unde ar fi înhumate conform ritualului strămoșesc.

Se menționează că Rabinii dr. Alexandru Șafran și Efraim Gutman susțin realizarea obiectivelor propuse.

Șase martori ai tragediei relatează momente zguduitoare din viața nefericiților pasageri, iar 75 de evocări și numeroase imagini ale celor pieriți, le completează. Itzhak Artzi, Marius Mircu, Șmaia Avni, Ady Carmi, ing. A. Finkelstein, A. Goldstein-Goren și D. Rabinovici consemnează amintiri de neuitat.

Cei ce doresc să-și procure exemplare din această carte se vor adresa autorului, la adresa: Beer-Sheva, 84773, rh. Megiddo 26/1, sau la tel.: 07-6422632.

MINIMUM E OM CA TOȚI OAMENII

CLARA DAVIDESCU-BOTZER

REGIM EXPRES ? REGIM NORMAL ?

După toate cîte ni le-am permis din punct de vedere culinar în concediile petrecute prin diverse locuri din țară sau din lume, apoi chiar și acasă, de sărbători, constatăm deodată, aproape cu disperare, că am luat 2, 3 sau chiar mai multe kilograme în plus: rochiile și fustele cumpărate prin Parisuri, New-Yorkuri și alte străinătățuri sau chiar din Kikar Ha-Medina (unde prețurile sînt de trei ori cît la Ungaro de la Zürich sau Geneva, sau la Braun sau Matzner de la Viena) ne sînt strîmte, fac crețuri, nu se pot trage fermoarele, iar nasturii de la bluze sar la prima încercare de a-i încheia... Talia, măsurată, ne arată cîțiva centimetri buni în plus, șoldurile așișderea (și știți că fiecare centimetru în plus reprezintă un kilogram!)... Și toamna se apropie și timpul s-a răcit și ploile ne așteaptă după colț, iar noi.... n-avem ce pune pe noi ! În atari condiții, urmează săptămîna jurămintelor: "o zi mănînc, una nu, și numai legume fierte, apă chioară, nu mai ronțăi nimic la televizor, piei din fața mea cu tentațiile tale de dulciuri" - ne zicem în oglindă... Dar cît ne ține ? o zi, două ? trei ?

Așa că, deși nu sînt deloc adepta regimurilor-expres, am să vă dau totuși cîteva idei, dar cu condiția - la fel de expresă - să-mi promiteți că, pe viitor, vă veți menaja silueta redobîndită cu un regim permanent de întreținere, din care să nu lipsească sportul (chiar numai mergînd pe jos), viața chibzuită, orele necesare de somn, evitarea enervărilor inutile și consumarea de predilecție a produselor naturale, cît mai puțin denaturate prin preparări sofisticate.

Iată deci faimosul regim expres, care se ține doar o zi:

4 mere, nu dulci, de mărime potrivită; un piept de pui fiert sau fript la grătar, după ce - în prealabil - ați îndepărtat pielița de pe el; o lămîie, ținută în apă toată noaptea ca să aibă mai multă zeamă; 4 pesmeți și minimum 3 litri de apă. Toate cele de mai sus le împărțiți în patru porții, pe care le veți consuma la intervale egale pe parcursul zilei, dar după ce ați băut întîi două pahare cu apă. Acest regim vă "topește" 1,5-2 kg. în 24 de ore, dar este interzis a-l folosi mai mult de o dată pe săptămînă.

* * *

O altă problemă cu care sînt confruntați atît bărbații cît și femeile, este aceea a aspectului exterior în funcție de sănătatea interioară. O piele uscată, ridată, flască, reflectă o lipsă mai mult sau mai puțin acută de proteine în componența țesuturilor corpului, ca și hidratarea lor insuficientă. Rația zilnică obligatorie este de 50-60 de grame de proteine și cel puțin 8-12 pahare de lichide (apă, ceaiuri de plante, sucuri de fructe, supe, etc.). În privința proteinelor, se recomandă lactatele (dar degresate), pești de mare (nu de apă dulce), pui tineri (fără pieliță la preparare) și nu găini grase, mierea sau melasa în locul zahărului, fructele proaspete.

A se evita cu orice preț ciocolata, fructele uscate, cafeaua, alcoolul, sarea în exces care poate fi înlocuită cu lămîie proaspătă.

Un ten sănătos se poate obține prin prepararea zilnică a unui cocktail de proteine, ce poate chiar înlocui micul dejun:

- 170 gr. lapte degresat
- o lingură de drojdie de bere uscată (adevărat depozit de vitamină B, strict necesară pielii)
- 1/2 linguriță de miere
- 1 lingură de lecitină granule (de la magazinele de specialități naturale sau farmacii)
- fructe: banane, mango, mere, etc.

Se amestecă toate cele de mai sus în mixer, se adaugă 2-3 cuburi de ghiață și se bea imediat. Iar dacă medicul dvs. este de acord, se poate lua zilnic, după masa de prînz, o tabletă de vit. B complex, care mărește și rezistența la infecții, și sănătatea unghiilor în special. Dacă vi se exfoliază unghiile, puteți folosi beta-caroten, dar dacă aceste tratamente nu ajută, probabil că aveți o problemă tiroidiană și e recomandabil să consultați de urgență un medic.

În încheiere, un mic truc suplimentar pentru a slăbi negreșit: dacă nu faceți gimnastică în mod organizat, dacă nu mergeți în pas forțat 5 km. pe zi, dacă nu jucați tenis sau nu practicați alt sport, cumpărați-vă o coardă pe care o veți sări: este o investiție mică, nu ocupă loc și o puteți sări oriunde! Veți avea surpriza de a pierde între 300-360 de calorii într-o jumătate de oră: merită efortul.

POȘTA RUBRICII

D-na A. GOLDBERG - Haifa: Mulțumesc pentru bunele urări. În legătură cu întrebarea dvs. despre "Cheilită" (uscarea buzelor), motivul poate fi o afecțiune bucală, o expunere excesivă la soare, folosirea unui ruj alterat sau o pastă de dinți expirată.

Pentru rețeta dorită îmi puteți telefona la 03-5254612.

Actorul Ghil Kopaci, care prezintă în fiece vineri seară, la T.V.1, un program satiric unde vine vorba adesea despre năravurile ultra-religioșilor, a primit cîteva amenințări cu moartea din partea celor vizați.

Eu nu-l văd bine pe băiatul ăsta. Atenție, Kopaci, ești în pom !

POŞTA

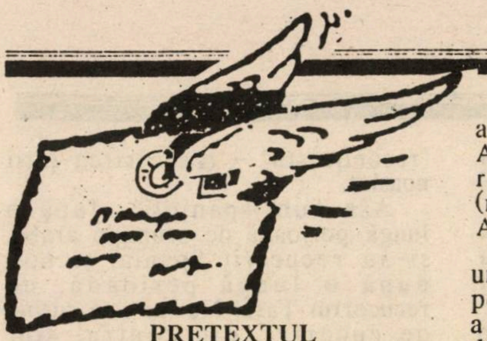

PRETEXTUL

Subiectul e o poartă metalică, cu dimensiunile 2m. X 2m. (prin apreciere), montată la Ierusalim, în locul unui zid de aceeaşi dimensiune, care astupa ieşirea la strada din tunelul Hashmonaimilor, săpat acum peste două mii de ani. Această poartă nu poate, fireşte, provoca prăbuşirea nici uneia din moscheele apropiate, şi nici nu poate fi considerată o ofensă la adresa religiilor reprezentate în Ierusalim; în schimb, are rolul nevinovat de a înlesni drumul vizitatorilor tunelului. dîndu-le o ieşire imediată la stradă, după terminarea traseului. Consiliul de Securitate al planetei Pămînt a fost convocat să hotărască dacă poarta va putea rămîne deschisă sau va trebui să fie închisă în vecii vecilor.

Sub pretextul (cum recunosc unii din Stînga şi chiar mulţi arabi, şi cum a demonstrat Pix în numărul trecut) deschiderii porţii, a asmuţit Arafat bandele lui de aruncători de pietre şi "poliţiştii" posesori de kalaşnikovuri împotriva soldaţilor israelieni, deslănţuind neointifada şi provocînd, în trei zile, moartea a 15 şi rănirea a 60 dintre ei: mai mult decît în trei ani din intifada veche!

Ce e un pretext? Un motiv imaginar care ascunde adevărata cauză a unei acţiuni.

- Amintiţi-vă de fabula lui La Fontaine, Lupul şi Mielul, în care primul a găsit imediat un pretext ca să-l mănînce pe cel de-al doilea.
- Atentatul de la Sarajevo, în 1914, a fost pretextul pe care l-au găsit austriecii ca să declanşeze primul război mondial.
- Hitler (vezi, iarăşi, Pix), cînd a dezlănţuit al doilea război mondial, a pretextat că polonezii... au atacat Germania.
- Fiecare pogrom din istoria noastră s-a săvîrşit sub un pretext.

Rezultă că - într-o înfruntare - cînd partea A are intenţii agresive faţă de partea B, poate găsi sau inventa pretexte *oricînd*, în număr nelimitat.

Evenimentele au avut două aspecte capitale: pretextul ales de Arafat (deschiderea porţii) şi reacţiunea la pretext (neointifada), pregătită de acelaşi Arafat.

Peres, Beilin şi ceilalţi au umflat cît au putut primul aspect, pentru ca - la umbra lui - să-l ascundă sau să-l reducă la dimensiuni neglijabile pe cel de-al doilea: *uciderea şi rănirea soldaţilor israelieni de către soldaţi palestinieni aduşi în ţară cu aprobarea guvernului precedent, şi în mîinile cărora s-au pus arme automate cu aprobarea aceluiaşi guvern.*

Aprobarea armelor este un revelator al modului uşuratic şi al naivităţii vecine cu prostia, cu care au fost duse negocierile de la Oslo: folosirea armelor, aşa cum s-a văzut, trebuie să provoace un proces de conştiinţă celor ce şi-au legat iluziile de acest Oslo înşelător.

Peres, care în Knesset rămăsese nepăsător la avertismentele şi protestele Dreptei contra aprobării armelor, acum, după tragicele evenimente, nu numai că nu l-a condamnat ferm pe Arafat, dar s-a şi asociat la corul arabilor din interiorul şi exteriorul Israelului şi al multor ţări străine care au blamat Israelul pentru cele întîmplate. La Peres, prestigiul personal şi interesele de partid primează asupra interesului naţional.

Nu se poate ca Arafat, care a avut un noroc unic în istorie cu guvernul precedent (care i-a oferit pe tavă poziţiile strategice ale Israelului), să-l aibe în continuare şi cu Netaniahu. Pentru a salva ce se mai poate salva, Netaniahu trebuie să-şi corijeze *radical, urgent şi în toate direcţiile* stilul de lucru (la nevoie, să-şi cumpere o busolă). Dacă n-o va face, înseamnă că Istoria ne-a jucat o farsă sinistră.

LEON HAIMOVICI
Rishon Le Zion.

UN VACCIN NUMIT RELIGIE

În nr. 115 al revistei, d-na Aurelia Scherer ne stimulează apetitul ideologic cu o mică parabolă, frumos adusă din condei, scrisă de pe "poziţia de ateistă ce sînt" şi care e, în fond, o pledoarie pro-religie. Un asemenea condei e demn de admiraţie, deoarece nu e uşor să pledezi în apărarea spiritului religios şi a "agenţilor săi de publicitate" de pe poziţii, declarat, ateiste. Sionismul laic - care, de pe aceste poziţii, ar trebui, cel puţin, simpatizat - e brutal pus la zid. Pasă-mi-te, după ce au stors toate avantajele "ideologiei laice de întoarcere «acasă»" - adică, după s-au văzut "cu sacii în căruţă" (chilipirgiii!) - nu au avut alt obiectiv ideologic decît "să-l asasineze (pe D-zeu)". Desigur că ei, pigmeii, nu l-au putut "duce" pe D-zeu şi, atunci, "alţii" (căci ei erau incapabili de performanţe spirituale) "i-au declarat moartea... spirituală" şi, lăsîndu-şi treburile, "au pornit o campanie de a-i şterge urma".

Adevărata dramă s-a petrecut însă pe linie lumească, atunci cînd, nemulţumindu-se cu deicidul spiritual, acei laici s-au dezlănţuit asupra bieţilor "agenţi ai Săi de publicitate" (majuscula îmi aparţine - n.a.) prigonindu-i... batjocorindu-i... umilindu-i în public... făcînd totul ca să-i dezonoreze". O adevărată imagine de apocalips, care-mi aminteşte de zguduitorul tablou al lui Peter Bruegel (cel tînăr), "Uciderea pruncilor".

Dar asta nu e tot căci, "pour la bonne bouche", autoarea ne împărtăşeşte, la un modest P.S., ideea (pe care a mai susţinut-o) că "ateul autentic" poate fi numai acela care "a primit vaccinul, doza necesară de religie în copilărie".

Eu cred - ca şi d-na Scherer, probabil - că, într-adevăr, un adult care a aderat în tinereţe la o anume ideologie şi a înţeles apoi că există temeiurile necesare şi suficiente pentru a o părăsi şi a adera, eventual, la o alta - dacă nu a făcut-o din oportunism frust, ordinar - este, *în general*, mai credibil decît adultul care a aderat la o ideologie, fără să fi crezut înainte în ceva. În ambele cazuri au existat anumite disponibilităţi pentru a adera la o ideologie. Însă cei din prima categorie sînt mai în cunoştinţă de cauză că au trecut prin experienţa verificării nevalabilităţii primei lor opţiuni.

În ceea ce priveşte însă copiii, lucrurile stau cu totul altfel. Ei n-au discernămînt critic, n-au nici un fel de experienţă spiritual-intelectuală. Ei au doar o neîngrădită încredere în părinţii lor şi, apoi, în educatorii lor. A le face o educaţie religioasă, pentru ca apoi să-i supunem unei opţiuni de "spălare" a credinţei şi ataşare la ateism, este o strategie educativă cît se poate de greşită. Ea comportă pericolul handicapării spirituale a copilului devenit adolescent, riscul de a nu se găsi cine să aibe abilitatea, dorinţa şi ascendentul necesare ca să producă în spiritul acestor tineri o asemenea virare intelectuală, care să fie, totodată, autentică şi stabilă. Nu este mai firesc, mai simplu şi mai "ieftin" ca părintele ateu să evite să-l condamne pe copilul lui la ani grei de ieşivă şi să prefere să-i dea o educaţie ateistă de la început? Se poate educa un copil pentru a deveni cinstit, tolerant, bun cetăţean şi familist, etc., folosind convingerea, teama de blamul părinţilor, profesorilor, prietenilor şi, mai apoi, a societăţii, iar nu teama de o instanţă închipuită, umilirea în faţa ei şi pierderea timpului cu rugăminţi şi ofrande pentru a-i cîştiga bunăvoinţa.

Dr. VLADIMIR EŞANU
Beer Sheva

SÎNT DE DREAPTA !

Unii, se pare de altfel nu prea mulţi dintre cititorii revistei, şi-au exprimat opinia că "Minimum" este - politic - oarecum de dreapta.

După mine, nu este suficient de dreapta şi de departe nu compensează multitudinea tipăriturilor de stînga.

Raymond Aron a scris că lui nu-i este ruşine să afirme că este de dreapta şi a rămas singurul filosof evreu din Franţa căruia nu a trebuit să-i fie ruşine că a fost de stînga.

Din păcate la noi, numeroşi evrei de "stînga" sînt de fapt... arabizanţi. Aceştia au curtat şi au cultivat partea adversă arabă înjosindu-se, şi ponegrind toate guvernele ce le-a avut Israelul. Pentru ei, singurul guvern bun israelian este acela care îndeplineşte toate dorinţele arabilor, ba chiar le supralicitează.

De exemplu, partidul Meretz invită tot timpul pe sirieni: veniţi şi luaţi Golanul, este pămîntul vostru, noi l-am cucerit, e ruşinos ce am făcut, voi aveţi dreptate, veniţi să-l luaţi.

Sărmanul Rabin, prizonierul lui Meretz şi al lui Hadash (arab) voia să salveze măcar faţa şi a pus condiţii: o clădire în Damasc, care să fie ambasada Israelului şi posibilitatea pentru turiştii idioţi israelieni să-şi risipească dolarii în şukul din Damasc.

Noroc că prietenul nostru, preşedintele sirian Assad, a respins aceste condiţii şi astfel s-a tărăgănat predarea Golanului.

Cum să nu fii de dreapta cînd stîngiştii agită tot felul de sloganuri şi idei falimentare pe care realitatea le-a desminţit, demonstrînd imposibilitatea lor?

Cum să nu fii de dreapta cînd cei de stînga s-au manifestat ca antievrei, antisionişti, anti-israelieni, anti-iudaişti ? De la origini Marx, Lenin şi Stalin au postulat ideea că evreii nu constituie un popor şi astfel i-au exclus din istoria contem- porană. În afara perioadei romantice a comunismului, toată practica lui a fost ignorarea problemelor evreilor şi tratarea lor ca pe indivizi izolaţi, aşa zis, oameni sovietici destinaţi dispariţiei prin asimilare sau alte moduri. (Procesul antisemit contra lui Slansky la Praga, procesul medicilor evrei la Moscova, etc.).

În tot timpul existenţei partidelor comuniste, atît în ilegalitate cît şi la guvernare, ele au combătut sionismul şi pe sionişti cu toate mijloacele: presă, viu grai, arestări, procese înscenate, deportări, execuţii. (Partidul comunist din Israel are alt program?)

De la înfiinţarea Statului Israel, în afara perioadei tactice de la început (1948-1957), toate statele comuniste au făcut front comun cu statele arabe în a condamna Israelul la O.N.U, în acţiuni diplomatice şi militare contra Israelului. Statele comuniste nu au permis emigrarea evreilor în Israel, reţinîndu-i ca ostateci, ca marfă de vînzare, tocmai în perioada cînd emigraţia le era mai necesară. După ce au fost pauperizaţi şi folosiţi, au fost lăsaţi să plece sau au fost vînduţi.

Cultura evreiască a suferit mult din cauza cotiturilor tactice ale politicii comuniste. Cînd permiteau limba idiş în teatru şi tipărituri, cînd începea teroarea anti-idişistă (URSS). Limba şi cultura ebraică erau complet interzise.

Cum să nu fii de dreapta, cînd stînga israeliană îşi bate joc de sîngele vărsat pentru a trasa hotarele ţării? Pentru stîngişti, prezenţa noastră aici însemnează "imperialismul sionist", cucerirea nedreaptă. Pentru mine înseamnă "reconquista" - recucerirea ţării noastre.

Aşa cum spaniolii, după o lungă perioadă de ocupaţie arabă, şi-au recucerit Spania, şi noi, după o lungă perioadă, ne recucerim Ţara! Nu-mi este ruşine de cuceriri, din contra, sînt mîndru de ele. În fond, acesta este adevărul: noi ne-am recucerit ţara şi sper că vom continua.

Din păcate, gesturi şi atitudini anti-sioniste şi anti-naţionale se remarcă şi din partea ultra-religioşilor. Nici ei nu vor ca noi, evreii, să ne cucerim şi să ne apărăm ţara, ci să aşteptăm ca Mesia s-o facă pentru noi. Dar ca să trăiască bine fără a munci şi a lupta pentru această ţară, "ilegală" din punctul lor de vedere, asta vor. Ar fi bine ca religioşii anti-sionişti să tacă măcar un timp. Acum, cînd situaţia este presantă, nu este vremea pentru dispute religioase.

Dreapta politică azi înseamnă continuarea sionismului, clădirea şi apărarea Eretz Israel-ului. Sionismul nu este o politică de moment şi noi nu am ajuns - cum spune stînga - în era postsionistă. Sionismul înseamnă continuarea fiinţei naţionale a poporului evreu, înseamnă continuarea unei existenţe care a fost şi este încă ameninţată.

Astăzi, a fi sionist, a fi pentru ideile şi interesele tale şi nu pentru cele străine, înseamnă a fi de dreapta.

Dr. ACHILLE GLAUBER
Haifa.

VIZITA LUI CHIRAC

Pe deplin de acord cu cele scrise de Dvs. cu privire la vizita lui Chirac în ţara noastră (MINIMUM nr.116), îmi permit unele consideraţii pe marginea a ceea ce Dvs. numiţi "scena cam istericoasă din Oraşul Vechi".

Jacques Chirac este un vechi politician care cunoaşte la perfecţie uzanţele diplomatice, a fost prim ministru, primar al Parisului, acum preşedintele Franţei. Cred că spectacolul, mediatizat masiv, pe care s-a pretat să-l prezinte în Oraşul Vechi, nu a fost spontan ci premeditat: acolo, în Oraşul Vechi, i s-a oferit ocazia pe care nu a lăsat-o să-i scape. Am văzut şi răsvăzut "sceneta" pe foarte multe canale T.V. si am ajuns la concluzia că dl.J.C. a jucat teatru. Iată cîteva argumente:

– Este cert că propria sa echipă de pază – şi implicit el-însuşi – au fost informaţi de măsurile speciale de protecţie luate de partea israeliană, pentru a preveni un eventual atentat terorist;

– Dl.J.C. dispunea de numeroase alte soluţii, mai puţin spectaculare, dar mai discrete şi mai diplomatice de a-şi manifesta pe loc nemulţumirea;

– Dl. J.C. este cunoscut ca un om calculat şi bun interpret al jocului politico-diplomatic, stăpînit şi calm temperamental; de ce a renunţat la bine cunoscuta politeţe franceză?

– Dl.J.C. a încălcat cu premeditare şi alte uzanţe diplomatice cu prilejul vizitei în Israel, pe care Dvs. le-aţi enumerat (jocul cu de-a vizita la Knesset, refuzul de a oferi un dineu în onoarea gazdelor, cuvinte injurioase la adresa ostaşilor israelieni care aveau sarcina de a-l proteja);

– În final, cu graţia unui cabotin ce aşteaptă, după un spectacol ratat, aplauzele publicului, ne-a anunţat mărinimos şi zîmbitor că, în ceea ce-l priveşte, consideră conflictul închis.

De ce această comportare care mi-a amintit de "eleganţa" cu care Hruşciov şi-a scos pantoful pentru a bate plin de zel în pupitrul tribunei O.N.U.?

Răspunsul nu este decît unul: a dorit să convingă lumea de dorinţele războinice ale Israelului şi să arate tuturor arabilor că este de partea lor. Nu ştiu în ce măsură şi-a atins scopul, dar nu cred că a reuşit să inducă în eroare cancelariile altor state, chiar dacă unora le-a convenit situaţia neplăcută în care a fost pus guvernul israelian. Un fapt este cert: Dl.J.C. nu iubeşte poporul israelian, aş zice ba din contra.

Prof. Dr. MIHAEL ELIAS
Aşkelon

IDENTIFICAREA UNUI CANDELABRU DE ARTĂ IUDAICĂ

Printr-un mic concurs de împrejurări, am intrat acum cîţiva ani în posesia unui candelabru de aramă cu 6 braţe, originar din România şi avînd ca motiv zoomorf, pe fiecare braţ, cîte un căprior.

Întrucît era foarte murdar, iar partea electrică complet deteriorată, l-am demontat bucăţele şi l-am spălat cu acid clorhidric, îndepărtînd astfel murdăria şi patina verzuie. L-am remontat şi i-am refăcut partea electrică. În cîţiva ani şi-a recăpătat patina roşcată-slab verzuie a aramei. Dar....

Mi s-a părut totuşi curios acest candelabru care purta, ca motiv zoomorf, simbolul tribului lui NAFTALI – un căprior – care, astăzi, este şi simbolul poştei noastre israeliene.

—

Mi-am pus deci întrebarea dacă acest candelabru nu este – totuşi – un obiect de artă iudaică, ce a aparţinut poate cîndva, fie unei sinagogi, fie unei case bogate evreieşti.

Nu am reuşit să aflu nimic în legătură cu originea acestui candelabru. Şi totuşi... răsfoind mai multe albume de artă iudaică, am văzut că motivul căpriorului a fos utilizat în Estul Europei între 1750-1800 pentru decorarea, fie a *Hanukiot*-urilor, fie a unor *Menore, sau Lămpi de Shabat.* Astfel am găsit:

1.- În Albumul JUDAICĂ ÎN JUGOSLAVIA (Milica Mihalovic, pag. 58-59), *Hanukia,* actualmente în posesia Muzeului Evreiesc din Belgrad, fiind o donaţie a Muzeului Ein Harod din Israel. Această Hanukia este din sec. 18, de origine poloneză.

2.- În volumul *" A COLLECTORS GUIDE TO JUDAICA"* (Jay Weinstein – Thames & Hudson, 1985, pag.135, fig. nr.159), deasemeni o Hanukia poloneză din bronz datînd din sec.18 şi avînd ca motiv doi căpriori.

3.- În volumul *"The JEWISH MUSEUM of BUDAPEST"*, (ed. Corvinia 1989, pag.119, nr 103) reproducerea unei Hanukia din aramă turnată. Nu are nici o inscripţie, dar este originară din Estul Europei, sec.18 (conform indicaţiilor din volumul menţionat).

4.- La *MUZEUL EVREIESC DIN BUCUREŞTI* din incinta Templului Unirea Sfîntă, este expusă o *Menora* cu 7 lumînări, avînd ca suport un picior cu doi căpriori.

5.- La *MUZEUL EVREIESC din NEW YORK* este expus un candelabru pentru Shabat cu cinci braţe, avînd ca placă suport pentru cele cinci candele, doi căpriori.

6.- În *MUZEUL CONGREGAŢIEI CHIZUK AMUNO* din nordul oraşului Baltimore este expusă o Hanukia avînd ca motiv deasemeni doi căpriori.

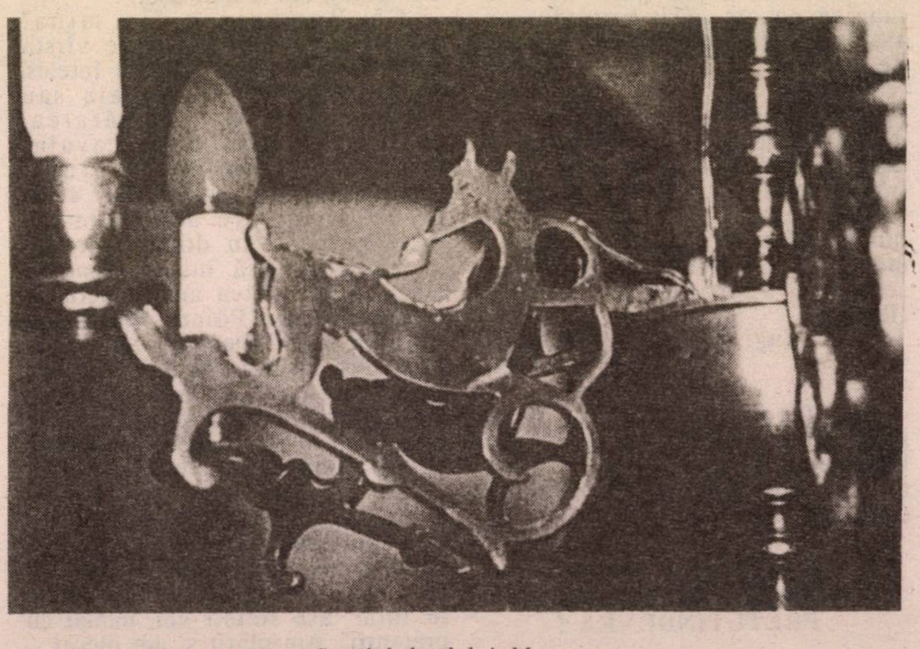

Candelabrul lui Moscuna

POŞTA

7.- În volumul *"DAS JÜDISCHE PRAG"* - Dr. Bedrich Nosek, ed. ASCO, 1991 - este reprodusă o Hanukia, proprietate a MUZEULUI EVREIESC din PRAGA, avînd ca motiv cei doi căpriori ca şi celelalte Hanukii menţionate. Datează din anul 1780.

8.- La *MUZEUL ISRAEL* din Ierusalim se găseşte o Hanukia avînd cei doi căpriori ca motiv. Este din bronz turnat şi datează din sec.18. Muzeul Israel a făcut cîteva replici: Una din ele, însoţită de certificatul care-i atestă originea şi vechimea, este expusă la mine acasă.

9.- La *MUZEUM of ETHNOGRAPHY and ARTISTIC CRAFTS - Lwow - Polonia*, este expusă o Hanukia de faianţă albă din sec.19, avînd desenaţi doi căpriori pe fundalul desenului unei Hanukii cu picior. Căpriorii au însă o alură diferită de cei menţionaţi precedent - dar totuşi reprezintă şi ei simbolul tribului NAFTALI - atît de des reprodus.

Dat fiind identitatea aproape totală între căpriorii Hanukiot-urilor şi Candelabrelor menţionate, şi cei şase căpriori ai candelabrului adus din România, se poate trage concluzia că acest candelabru este de origine iudaică din Estul Europei şi, asemenea Hanukiot-urilor, datează de prin sec.18, - aproximativ 1780, adică are o vechime de peste 200 de ani.

Este totuşi de menţionat că în nici un album sau ghid de artă iudaică nu am găsit reprodus un asemenea candelabru de atîrnat de plafon. O fi poate o piesă "UNICĂ"?

Actualmente, candelabrul este montat la mine în apartament şi, deşi nu este atît de luminos ca o lampă modernă, pentru mine el totuşi... este ! În fiecare seară luminează şi străluceşte în salonul meu din NAHARIA, dovedindu-se a fi o adevărată "Lumină de Hanuca".

Ing. OCTAV MOSCUNA
Naharia.

N. Red.: Ia căutaţi prin scrinuri şi prin rafturi de bibliotecă: nu cumva aveţi şi Dvs., ca ing. Moscuna, un «ceva» din categoria "Judaica"?

UNDE ÎNTÎLNEŞTI TURIŞTI ISRAELIENI ? PRETUTINDENEA !

Am avut norocul şi posibilitatea ca, în ultimii 30 de ani, să pot călători de colo-colo, să mă plimb prin diverse locuri, să admir minunile naturii şi cele create de mîna omului. Am călătorit - de cîte ori am putut - pe "cont propriu", avînd avantajul cunoaşterii unor limbi internaţionale şi ororare de a fi mînat cu turma şi comandat: "la 7 scularea, la 8 autobuzul...". Sînt stăpîn pe mine, fac ce şi cînd vreau. Desigur că, în grup organizat, n-ai grijă de transport, cazare, limbă. Eşti dus şi condus în mai multe locuri de vizitat decît dacă ai fi singur, dar pînă la urmă uiţi sau încurci ce şi unde ai văzut. Acum mulţi ani "am făcut", cu piciorul şi cu ghidul Michelin plus planul oraşului în mînă, o parte din Paris şi Roma (ce era mai important şi interesant). După cîtva timp, eu însumi m-am mirat ce ghid bun am putut fi, însoţind nişte amici. Desigur sînt şi mulţi alţii care au călătorit prin diverse şi multe colţuri ale lumii, lume care parcă s-a micşorat. Israelul nu se poate plînge că se situează printre ţările codaşe - ca la Eurovision - în materie de turişti ce pleacă din ţară. Oamenii pleacă cu sutele de mii, să scape de arşiţă şi hamsinuri, să nu audă iar despre morţi şi răniţi, să cunoască locuri şi oameni, dornici să spună că au fost în "hul". Majoritatea lor pleacă în tururi organizate, chiar dacă nu-i costă mai puţin, dar e mai uşor.

Că România e "în mîna" israelienilor din trib - de vîrsta pensionării - e de la sine înţeles. Caută răcoarea la Sinaia sau Poiana Braşov, ieftinătatea, salamul de Sibiu, caşcavalul Penteleu şi ţuica de prune. Cunosc limba şi obiceiurile celor de-acolo. În care altă parte din lume puteam, cu două bancnote de un dolar, să mi se pună la punct, acum cîţiva ani, camera de la un hotel din Poiana Braşov aşa cum am dorit? Desigur, nu s-ar fi întîmplat nicăieri să nu curgă apa rece, robinetul de apă caldă să fie stricat, clanţa de la uşă să atîrne, să n-am lampă de noptieră şi suficientă hîrtie higienică, săpun şi prosoape. Dar nici nu s-ar fi întîmplat ca la un restaurant de categorie superioară, fiind nemulţumit de mîncare, chelnerul să-mi azvîrle în faţă: "aşa sînteţi voi, numai cu pretenţii". Am plătit şi am plecat.

Trecînd în revistă, cu gîndul, unde oare nu am întîlnit israelieni, e foarte greu de găsit. Cred că singurul loc a fost la frumoasa sinagogă (se spune că e cea mai veche din lume), din insula tunisiană Djerba. Dar sper că nu va dura mult şi vor ateriza şi acolo, alăturîndu-se celor cîţiva bătrîni care se roagă (n-am ştiut dacă erau "figuranţi" pentru turişti).

Eram într-o după-amiază în Central Park din New York. Şedeam pe o bancă şi citeam. Lîngă mine ia loc o pereche. Ce aud? "Am uitat maţlemaua acasă". Îmi zic: israelieni de origine română. Intrăm în vorbă: ei, pensionari din Haifa; ea, curioasă, mă întreabă dacă am fost la Niagara. Da, am fost. Dacă te udă cînd cobori. Nu, nu te udă, primeşti haine de protecţie. Dar de ce întrebarea? zic eu. Plecăm într-acolo, zice ea. În Filipine, cînd am fost la o cascadă, ne-a udat leoarcă! El era din oraşu meu natal.

Gheţarul Ronului, de und izvorăşte fluviul cu acest nume, este una din marile frumuseţi ale Alpilor elveţieni. La aproape 2000 de metri altitudine, ajungi la el pe un drum de poveste. Plăteşti o taxă şi pătrunzi în galeria de gheaţă, de un alb-albastru lucitor, ne mai întîlnit. Printr-un tunel ajungi într-o încăpere mare unde un "Urs alb" incită turiştii să se fotografieze cu el. Era un student de la Tehnion Haifa, care căuta să cîştige un ban! Shalom.

La Budapesta, la un bar cu spectacol de variété, un fel de "Follies-Bergère" în mic, cineva mă strigă. O concetăţeancă, venită cu un grup de la Hedera, să "facă" ceva din Europa. Lehitraot!

În oraşul Victoria, capitala Columbiei britanice, din Canada, există o grădină mare, de o rară frumuseţe, cu o floră deosebită (nu ştiu cîte zeci de varietăţi de trandafiri sînt). La intrare, un stelaj cu vreo 20 de căsuţe, în care sînt aranjate pliante cu schiţe şi îndrumări pentru vizitatori. Sînt scrise în limbile de mare circulaţie şi în cele din ţările de unde vin turişti. Bineînţeles, erau şi în ebraică!

La Sevilla, într-un autobuz cu care făceam turul oraşului, era şi un grup de israelieni. Cînd ghidul ne-a anunţat că vom vedea iarăşi o biserică în stil gotic, i-a sărit unui călător "muştarul": "gotic, şmotic, maspic. Lo ioter!" Şi mie-mi scăzuse interesul, la care

POŞTA

se adăugaseră căldura şi oboseala. Şi pentru mine era "maspic". Dar ai plătit şi programul e program!

Surprize de tot felul, pretutindeni. Eşti la mii de kilometri de casă şi întîlneşti cunoscuţi din Afula, Petah Tikva sau Beersheva. Să ne vizităm, e greu. Călătorim trei ore ca să fim două împreună, să schimbăm nişte gînduri şi amintiri.

Ţara e mică, dar drumurile sînt lungi. Păcat!

Dr. G. MĂNESCU
Bat Yam.

Ignatz Steinberg, Kiriat Bialik (ne interesează corespondenţe scurte, preferabil pe teme "la zi"; cît despre eseurile de amploare, acestea - din cauza spaţiului (vai, spaţiul!) - nu-şi prea găsesc loc la noi); *David Shlomo*, Kiriat Haim (În numărul din 1/10/96, dl. Artzi Itzhak se plînge că în aliaua noastră nu există Fundaţii literare. Fundaţia literară «Ianculovici» din Haifa împarte premii literare de 20 de ani şi nu mai puţin de 10 premii pe an. Haifa este ea... în provincie, dar cred că merită să reliefăm această Fundaţie care este activă".); *Nathan Bron*, Kiriat Ata (luăm notă că nu sînteţi de acord cu scrisoarea d-lui Simon Hod, din Raanana, apărută în nr.115/96; luăm notă deasemenea că trataţi, din considerente filosofice, scrisoarea respectivă cu cea mai mare severitate; din păcate, luăm notă că mergeţi atît de departe pe calea severităţii, încît atribuiţi autorului maladii inavuabile. Ceea ce ne pune în imposibilitate de a publica scrisoarea Dvs. Noi dăm tiparului, după cum ştiţi, fel de fel de vorbe grele, ba chiar foarte grele, la adresa revistei şi a redactorilor ei. Aceştia sînt nişte profesionişti ai scrisului, obişnuiţi să suporte chiar şi invectivele inevitabile, legate de exercitarea meseriei. Politica noastră faţă de corespondenţi ne dictează însă a-i apăra pe aceştia de jigniri. De aceea, noi îl rugăm pe d. *Simon Hod* să ne trimită adresa pentru a-i expedia scrisoarea Dvs.); *Nutzi Sturm*, Arad (Versurile Dvs. dovedesc gînduri bune şi sensibilitate, dar... astăzi se scrie altfel, arta poeziei a evoluat. Vă recomandăm să citiţi multă, multă poezie contemporană, şi de pe la noi, din *alia*, şi din România); *Arthur Kremer*, Holon (nr. de telefon al internaţionalului de fotbal Puiu Peretz: 03-5294416); *Radu Alberstein*, Hedera (a). scriitorul Radu Cosaşu, pe care îl admiraţi - dar nu mai mult decît noi - este redactor la revista "Dilema" din Bucureşti, condusă de Andrei Pleşu; b). esteticianul Ion Ianoşi, da, este evreu; c). oraşul Struga, unde s-a desfăşurat festivalul de poezie care i-a acordat lui Solomon Marcus premiul despre care amintisem în nr. trecut, se află în - ai să rîzi! - Republica Macedonia!); *Harry Shoshany*, Bat-Yam (o epigramă pe tema eternei poveşti: "Femeia este ideală,/ Recunoscută-n omenire,/ Că-i pricepută-n socoteală/ Şi în special la... înmulţire!"); *Dr. Moshe Cohen*, Tel Aviv ("Sînt cu totul de acord cu cele ce scrieţi în nr.114 din "Minimum" că revista bucureşteană "Memoria", care se ocupă de victimele totalitarismului, nu aminteşte niciodată de victimele evreieşti. Citesc la Biblioteca Comunală această revistă lunară, şi pot confirma că e adevărat. Acum cîteva numere, au publicat pe larg despre suferinţele lui Albert Einstein persecutat şi fugărit de nazişti, despre viaţa şi opera lui, dar un singur lucru n-au scris: că era evreu,- şi doar de aceea a suferit: dacă se năştea arian pur sînge, n-avea nimic de pătimit! Într-un articol recent, despre prof. Victor Frenkel, unul din marii sociologi psihologi din lume, autorul lucrării "Raţiunea de a trăi", despre psihologia naziştilor şi a victimelor lor (el însuşi - Frenkel - a fost internat la Auschwitz şi a scăpat cu viaţă doar printr-o minune), revista Memoria a scris elogios despre viaţa şi opera lui, dar iarăşi a omis să-şi informeze cititorii că Frenkel este evreu. Şi doar de aia a fost internat de naziştii austrieci la Auschwitz".); *Isidor Copel*, Beersheva (a). părerea noastră despre Iţic Mordehai, ministrul apărării: un om sobru, măsurat, cu bun simţ, pe scurt - un om ce inspiră stimă şi încredere; b). iată şi răspunsurile pe care le-aţi fi dat Dvs. la ancheta *Omul Mileniului:* 1. Karl Marx; 2. În creierul munţilor; 3. Cartea de bucate; 4. Dragostea faţă de aproapele; 5. Coniacul; 6. Mussolini; 7. Constituţia URSS; 8. Albert Einstein; 9. Tulai, tulai, tulai mă; 10. I.V.Stalin.); *Ricu Bernstein*, Carmiel ("În revista Minimum nr.113-114 e un articol semnat de dl. Ehud Hotzen din Tel Aviv, intitulat: «În amintirea lui Itzhak Rabin» - articol pe care toţi cetăţenii cinstiţi ai ţării, curaţi în gîndire şi în inimi, ar fi trebuit să-l citească - şi în care e repetat apelul: «NU VOM UITA ŞI NU VOM IERTA». Considerîndu-mă a face parte din rîndurile oamenilor cinstiţi, curaţi în gîndire şi în inimă, mă alătur apelului d-lui Ehud Hotzen. Şi ca mine, sînt ferm convins că sute de mii de astfel de cetăţeni ai Israelului vor repeta de sute, de mii de ori groaznica, înspăimîntătoarea întrebare: de ce l-au ucis, sau, de ce l-aţi ucis ?! De ce ? De ce ?"); *Veronica-Evi Rado*, Forest Hills, New York (corespondenţa despre inundaţiile de la New York este interesantă, nimic de zis, dar extrem de lungă: 15 pagini scrise mărunt pe ambele feţe ale hîrtiei; reţinem că, din cauza furtunei, apa a pătruns în bucătărie, nenorocind friptura de curcan pregătită de mama Dvs., şi tortul de şocolată cu frişcă; reţinem şi faptul că rămânînd în pană cu automobilul taman pe Fifth Avenue, tatăl Dvs. aflat la volan, era să fie bătut cu umbrelele de cîteva cucoane ce nu mai puteau să înainteze cu maşina); *V. Carola*, Tel Aviv (cum adică, este imposibil să aflaţi adresa lui I. Schechter? sunaţi la ziarul "Ultima Oră", tel. 6813338, şi-l veţi găsi); *Şeli Kottarewski*, Richmond, Ontario, Canada (din păcate nu vă putem da veşti bune despre prietenul Dvs. şi al nostru: ziaristul I. Fîntînaru ne-a părăsit pentru totdeauna în urmă cu mai bine de doi ani); *Nelu Solomon*, Metulla; *Lucian Zegenreich*, Manchester, Anglia; *Traian Berengaru*, Braşov, România; *Annie Goldfarb*, Ierusalim; *ing. Bruno Cremnitz*, Los Angeles, USA; *Solo Har*, Tel Aviv; *Clarisse şi Shaul Gelberg*, Ierusalim; *Iosef Nadler*, Haifa (mulţumim pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii critice; ceilalţi, pe curînd).

●

Un recent sondaj de opinie arată că 70% dintre cetăţenii britanici se pronunţă în favoarea reintroducreii bătăii în şcoli, cu nuiaua.

Şi unde ? Repetăm, în Anglia, ţara drepturilor omului! Să-ţi baţi copiii, nu alta...

CLEPSIDRA

TURISM

HORIA DELEANU, critic de teatru, profesor la Institutul de Teatru şi Cinematografie din Bucureşti; la rude.

ŞTEFAN IUREŞ, scriitor; de la Bucureşti; la rude.

LYONEL SCANTEYE, editor; de la Paris; la rude.

MARIA MARIN, ziaristă, redactor la revista "Teatrul"; de la Bucureşti; la prieteni.

ANIVERSARE

AUREL GIROVEANU (N. Piatra Neamţ), compozitor de muzică uşoară; 80 de ani de la naştere. Unul din cei mai populari creatori în domeniu, A. Giroveanu a compus, între altele, melodiile "Am strîns toamnă după toamnă", "Vino pe aleea trandafirilor", "Pe Calea Victoriei", şi a semnat partitura a numeroase reviste, comedii muzicale, ca "Şi fetele joacă fotbal", "Nu aveţi un cap în plus?", "Ce-aveţi cu bibicul?", etc.

Giroveanu

PREMIU

EUGEN PREDA fost director general al Radiodifuziunii Române; Premiul "Ion Mihalache" pentru ziaristică, acordat de Partidul Naţional-Ţărănesc Creştin şi Democrat din România./

DECESE

ISIDOR DORU CREMER, conferenţiar la Universitatea din Bucureşti.

LEON RAPAPORT, profesor de educaţie fizică, redactor la publicaţiile "Fotbal", "Şah", "Stadion", etc.; la Bucureşti.

Dr. MARCEL DULCE, fost şef de lucrări la clinica de boli interne a prof. N. Gh. Lupu de la spitalul Colentina din Bucureşti; la Tel Aviv.

Draga noastră
MARGA WOLF
(soţia lui Ghiţă Wolf)
a încetat din viaţă la Bucureşti.
Un gînd pios la mormînt.
PRIETENII

Au trecut 10 ani de la decesul soţiei mele (19.12.1986)
Dr. VERA GORUN
fost medic primar la spitalul clinic Fundeni - Bucureşti.
Nici doi ani nu a rezistat după dispariţia prematură a fiicei noastre într-un spital din Oakland, USA **Irina Gorun - Bercovici** poetă, matematiciană în plină afirmare (32 de ani), răpită de o boală fulgerătoare, la naşterea celui de-al doilea copil.
Odihnească-se în pace.
MIRCEA GORUN, tată şi soţ.

Familiile **Russu** şi **Tulpan** deplîng moartea prematură a prietenei lor
Dr. CHARLOTTA HORODNICEANU
şi transmit condoleanţe lui **Nuni.**

CARNET

Profund zguduit de decesul lui
VAL MUNTEANU
grafician de mare prestigiu, coleg şi prieten, adresez sincere condoleanţe familiei.
ADAR DARIAN

S-a stins din viaţă, după o grea suferinţă, **Doru Cristian** (62), actor, absolvent al Conservatorului de Muzică şi al Institutului de Artă Dramatică şi Cinematografică din Bucureşti.
Între anii 1960-1975 a fost unul din starurile teatrului de revistă din Israel, ilustrîndu-se în chip deosebit în spectacolele scrise de autori originari din România.
Fie-i ţărîna uşoară!
MIRON MIRON

A încetat din viaţă, la Paris, în urma unei congestii cerebrale
VERONICA MIHĂILEANU
personalitate de seamă a vieţii editoriale din România, directoare la editura **Albatros** din Bucureşti, soţia corespondentului nostru din capitala Franţei, I. Mihăileanu.
Ne înclinăm la mormîntul ei şi transmitem familiei sincerele noastre condoleanţe.
MINIMUM

SERGIU SCHWARTZ, unul din cei mai de seamă violonişti din *trib*, concertează din nou în Israel. De data aceasta, cu orchestra de Cameră din Ashdod, în sala Beit Yad Lebanim din localitate. În programul serii: Mozart, Ceaikovski, Vivaldi. Datele: 26 şi 28 decembrie, a.c.
Atenţie melomani: eveniment !
Informaţii în legătură cu biletele la tel.: 08-8651751.

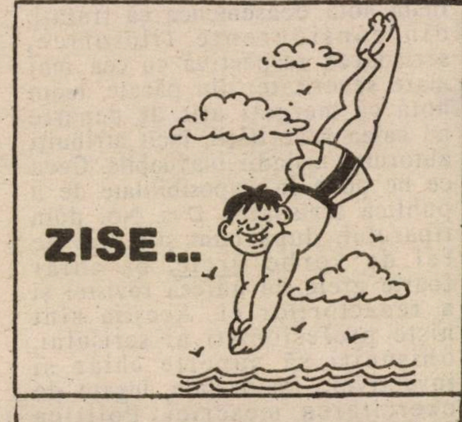

"Partidul va fi în opoziţie, deci nu va fi la guvernare"
(Adrian Năstase, preşedintele PDSR; după "Academia Caţavencu", Buc. 1996)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ
(CU ACCENTUL PE Ă)

Eu, cînd mă uit la fotografia asta, parcă-i văd pe cei din Poliţia Palestiniană îmbrăţişîndu-i pe partenerii lor de pace, soldaţii israelieni.

Dumneavoastră vedeţi altceva ?

E.W.T.R.
România
29

E.W.T.R.

Începînd din luna decembrie '96 se deschide

„Schi Club EWTR"

POIANA BRAŞOV

Centru specializat în vacanţe de iarnă, schi şi agrement

Oferta specială a clubului pentru sezonul '96–'97:

O SĂPTĂMÎNĂ ÎN CARPAŢII ÎNZĂPEZIŢI

505 $

Preţul cuprinde:
- Bilet avion Tel Aviv – Bucureşti – Tel Aviv
- 7 zile/6 nopţi – cazare în camere duble, hotel „Ciucaş" şi „Piatra Mare" – Demipensiune
- Toate transferurile

Posibilităţi pentru şcoală de schi, închiriere de materiale şi echipamente, cursuri de iniţiere în schi, sub conducerea echipei de monitori-instructori EWTR.

REVELION 1997 în CARPAŢI

O săptămînă de vacanţă în feeria iernii!

HOTEL de LUX
„ARO PALACE" - BRAŞOV

29.12.96 - 04.01.97

645 $

PREŢUL CUPRINDE:
- Bilet de avion Tel Aviv - Bucureşti - Tel Aviv - TAROM
- Cazare în camere duble
- 2 mese pe zi
- Banchet de Revelion
- Dans • Antren • Surprize
- Toate transferurile

PREŢUL NU CUPRINDE:
Taxe de aeroport şi
50 $ taxa de înscriere

Folosiţi şi sistemul „Telemesser"-EWTR 03-5652033 şi veţi primi la domiciliul dv. informaţiile turistice solicitate.

Solicitaţi oferta specială E.W.T.R. „REVELION" 97 în Carpaţi agentului dvs. preferat